

О ПИСАНИЕ

ЛИТУРГИЧЕСКИХЪ РУКОПИСЕЙ,

ХРАНЯЩИХСЯ

ВЪ БИБЛИОТЕКАХЪ ПРАВОСЛАВНАГО ВОСТОКА.

ТОМЪ II.

Εὐχολόγια.

Профессора Киевской духовной Академии

АЛЕКСѢЯ ДМИТРИЕВСКАГО.

КІЕВЪ.

Типографія Императорскаго Университета Св. Владиміра
Н. Т. Корчакъ-Новицкаго, Мериновская улица.

1901.

ОГЛАВЛЕНИЕ.

	Стран.
Оглавление	I—V
Предисловіе	I—XII
I. IX—X в. рукопись Синайской библиотеки № 957	1
II. X в. рукопись той-же библиотеки № 956	12
III. „ ркп. той-же библи. № 958	19
IV. XI—XII в. ркп. Аеоно-Пантелеимон. библи. № 162	39
V. ~~XI в. ркп. Синайской библи. № 959 . . . . .~~	42
VI. XI—XII в. ркп. той-же библи. № 962	64
VII. XI—XII в. ркп. той-же библи. № 961	75
VIII. 1153 г. ркп. той-же библи. № 973	83
IX. XII в. ркп. той-же библи. № 1040	127
X. „ ркп. той-же библи. № 963	135
XI. XII—XIII в. ркп. той-же библи. № 1020	139
XII. „ ркп. той-же библи. № 1036	146
XIII. ~~„ ркп. Патмосской библи. № 713 . . . . .~~	152
XIV. XIII в. ркп. той-же библи. № 104	153
XV. 1260 г. ркп. той-же библи. № 709	157
XVI. XIII в. ркп. той-же библи. № 730	159
XVII. „ ркп. той-же библи. № 105	159
XVIII. „ ркп. той-же библи. № 719	170
XIX. „ ркп. Есфигменской библи. на Аеоноѣ	175
XX. „ ркп. лавры пр. Аванасія Аеоискаго № 189	175
XXI. „ ркп. библи. о. архим. Антонина (нынѣ Императ. Сиб. публич. библи.)	188
XXII. „ ркп. Синайской библи. № 960	192
XXIII. „ ркп. той-же библи. № 966	202
XXIV. „ ркп. той-же библи. № 967	219
XXV. „ ркп. той-же библи. № 982	232
XXVI. „ ркп. той-же библи. № 1039	245
XXVII. XIII—XIV в. ркп. той-же библи. № 964	246
XXVIII. „ ркп. той-же библи. № 971	249
XXIX. 1306 г. ркп. Аеоно-Есфигменской библи.	262

	Стран.
XXX.	1332 г. ркп. Филошеевской библиотек. на Афонѣ № 177 270
XXXI.	1386 г. ркп. Діонисіатской библиотек. на Афонѣ № 99 271
XXXII.	XIV в. ркп. Ватопед. Афонск. библиотек. № 133 (744) 272
XXXIII.	„ ркп. библиотек. Саввы Освященнаго (нынѣ патриаршей Иерусалимск. библиотек.) № 362 (607) 295
XXXIV.	„ ркп. Синайской библиотек. № 965 320
XXXV.	„ ркп. той-же библиотек. № 994 323
XXXVI.	„ ркп. той-же библиотек. № 990 326
XXXVII.	„ ркп. той-же библиотек. № 983 327
XXXVIII.	„ ркп. той-же библиотек. № 991 328
XXXIX.	„ ркп. той-же библиотек. № 981 333
XL.	„ ркп. Александрійск. (въ Каирѣ) патриаршей библиотек. № 149—104 (№ 94) 344
XLI.	„ ркп. Аѳоно-Кутлумушскаго мон. № 491 353
XLII.	„ ркп. Аѳинской національной библиотек. № 356 358
XLIII.	„ ркп. Аѳоно-Кутлумушскаго мон. № 33 . . . . . ~~359~~
XLIV.	„ ркп. Ксенофеской Афонск. библиотек. № 163 360
XLV.	„ ркп. той-же библиотек. № 161 362
XLVI.	„ ркп. библиотек. лавры пр. Аѳанасія на Афонѣ 363
XLVII.	XIV в. (XII?) ркп. той-же библиотек. В. № 7 364
XLVIII.	„ ркп. той-же библиотек. Δ № 93 366
XLIX.	XIV—XV в. ркп. Синайской библиотек. № 1021 367
L.	„ ркп. Аѳоно-Костамонитской библиотек. № 59 (62) 368
LI.	1400 г. ркп. Аѳоно-Иверской библиотек. № 780 . . . . . ~~369~~
LII.	1404—1405 гг. ркп. Аѳоно-Ватопед. библиотек. № 324 (935) 373
LIII.	1407 г. ркп. патриаршей Александрійской библиотек. въ Каирѣ № 371—48 (208) 376
LIV.	1408 г. ркп. Аѳоно-Діонисіатской библиотек. № 450 383
LV.	1409 г. ркп. Аѳоно-Пантелеимон. русск. мон. № 9 (№ 17) 393
LVI.	1426 г. ркп. Синайской библиотек. № 968 393
LVII.	1435 г. ркп. библиотек. лавры пр. Аѳанасія на Афонѣ I. № 21. 415
LVIII.	1440 г. ркп. той-же библиотек. Θ. № 142 419
LIX.	1468 г. ркп. Аѳоно-Ватопед. библиотек. № 322 (934) 420
LX.	1475 г. ркп. Синайск. библиотек. № 980 422
LXI.	„ ркп. лавры пр. Аѳанасія Аѳонскаго Θ. № 88 435
LXII.	1481 г. ркп. Синайск. библиотек. № 995 445
LXIII.	1497 г. ркп. библиотек. Саввинскаго мон. (нынѣ патриаршей Иерусалимск. библиотек.) № 369 (№ 57) 449
LXIV.	XV в. ркп. Святогроб. библиотек. въ Константинополѣ № 8 (182) 453
LXV.	„ ркп. Аѳоно-Пандократорской библиотек. № 149 485

			Стран.
LXVI.	XV в.	ркп. Аеоно-Костамонитской библ. № 19 (20) . . .	490
LXVII.	"	ркп. библ. арх. Антонина (Имп. публ. библ.) . . .	500
LXVIII.	"	ркп. патриар. библ. въ Иерусалимѣ № 73 (274) . . .	505
LXIX.	"	ркп. библ. Саввы Освященнаго (нынѣ Иерусалим. патриарш.) № 373 (291)	527
LXX.	"	ркп. Аеоно-Пантелеим. русск. мон. № 604 . . .	557
LXXI.	"	ркп. той-же библ. № 364	565
LXXII.	"	ркп. Синайской библ. №972	574
LXXIII.	"	ркп. той-же библ. № 988	578
LXXIV.	"	ркп. той-же библ. № 984	594
LXXV.	"	ркп. той-же библ. № 986	602
LXXVI.	"	ркп. той-же библ. № 1006	616
LXXVII.	"	ркп. библ. лавры Аванасія Аеоискаго I. № 103 . . .	624
LXXVIII.	XV в.	(1457 г.) ркп. той-же библ. № 31	626
LXXIX.	"	ркп. той-же библ. А. № 105	632
LXXX.	"	ркп. Аеоно-Діонисіатск. библ. № 489	638
LXXXI.	"	ркп. той-же библ. № 452	644
LXXXII.	"	ркп. Чаушской библ. въ Солунѣ № 29	646
LXXXIII.	"	ркп. Патмосской библ. № 690	650
LXXXIV.	"	ркп. той-же библ. № 715	655
LXXXV.	"	ркп. Аеоно-Каракальской библ. № 170	658
LXXXVI.	"	ркп. той-же библ. № 155}	658
LXXXVII.	"	ркп. Аеоно-Ксиропотамской библ. № 51	659
LXXXVIII.	XV—XVI в.	ркп. Аеоно-Филоеевск. библ. № 164	660
LXXXIX.	"	ркп. Патмосской библ. № 689	661
XC.	"	ркп. той-же библ. № 691	664
XCI.	1501 г.	ркп. Александрійск. патр. библ. № 455—116 (№ 85) . . .	665
XCII.	XVI в.	(1510 г.) ркп. Синайск. библ. № 974	668
XCIII.	1512 г.	ркп. Аеоно-Каракальской библ. № 163	705
XCIV.	XVI в.	(1516 г.) ркп. Синайск. библ. № 977	707
XCV.	1520 г.	ркп. Аеоно-Кутлмушск. библ. № 470	719
XCVI.	1522 г.	ркп. Святогробек. библ. въ Константинополѣ № 615 (757)	720
XCVII.	1522 г.	ркп. лавры св. Аванасія на Аеоноѣ Ω. № 129 . . .	747
XCVIII.	1535 г.	ркп. русск. Пантелеимоно-Аеоиск. библ. № 1061 . . .	748
XCIX.	1536 г.	ркп. лавры Аванасія Аеоиск. № 21 (№ 91) . . .	753
C.	1538 г.	ркп. Аеоно-Ватопед. библ. № 134 (745)	765
CI.	1539 г.	ркп. Аеоно-Каракальск. библ. № 135	784
СII.	1541 г.	ркп. лавры Аванасія Аеоискаго Δ № 80 (74) . . .	785

CIII.	1542 г. ркп. библ. національного Афинского университета № 94	787
CIV.	1543 г. ркп. Аеоно-Діонисіатской библ. № 486	789
CV.	1545 г. ркп. Аеоно-Пантелеимоновск. библ. № 421	790
CVI.	1545 г. ркп. Аеоно-Есфигменской библ.	791
CVII.	1546 г. ркп. Аеоно-Костамонитской библ. № 48	791
CVIII.	1547 г. ркп. Аеоно-Кутлумушского мон. № 480	791
CIX.	1553 г. ркп. Аеоно-Каракальского мон. № 151	792
CX.	1561 г. ркп. лавры пр. Аанасія Аеонск. Н. № 104	793
CXI.	1566 г. ркп. Синайск. библ. № 996	794
CXII.	1572 г. ркп. Аеоно-Діонисіатск. библ. № 469	797
CXIII.	1573 г. ркп. той-же библ. № 487	798
CXIV.	1578 г. ркп. лавры пр. Аанасія Аеонск. К. № 60	801
CXV.	1584 г. ркп. Святогробск. библ. въ Константинополѣ № 134 (593)	801
CXVI.	1592 г. ркп. Аеоно-Протатской библ. № 69	808
CXVII.	XVI в. ркп. Святогробск. библ. въ Константинополѣ № 68	809
CXVIII.	„ ркп. той-же библ. № 425	817
CXIX.	„ ркп. Аеоно-Пантелеим. библ. № 305	827
CXX.	„ ркп. той-же библ. № 780	828
CXXI.	„ ркп. той-же библ. № 435	832
CXXII.	„ ркп. Аеоно-Есфигменской библ. № 208	835
CXXIII.	„ ркп. той-же библ. № 214	843
CXXIV.	„ ркп. Аеоно-Костамонитской библ. № 30	849
CXXV.	„ ркп. Синайской библ. № 975	856
CXXVI.	„ ркп. той-же библ. № 978	858
CXXVII.	„ ркп. той-же библ. № 979	866
CXXVIII.	„ ркп. той-же библ. № 985	868
CXXIX.	„ ркп. той-же библ. № 989	887
CXXX.	„ ркп. той-же библ. № 993	898
CXXXI.	„ ркп. патріар. Александр. библ. № 224—1070 (207)	902
CXXXII.	„ ркп. той-же библ. № 199	911
CXXXIII.	„ ркп. лавры пр. Аанасія Аеонск. А. № 104	912
CXXXIV.	„ ркп. той-же библ. № 81	913
CXXXV.	„ ркп. той-же библ. № 58	914
CXXXVI.	„ ркп. той-же библ. № 154	916
CXXXVII.	„ ркп. Аеоно-Діонисіатской библ. № 468	916
CXXXVIII.	„ ркп. той-же библ. № 441	917
CXXXIX.	„ ркп. Чаушской библ. въ Солунѣ № 31	918
CXL.	„ ркп. Патмосской библ. № 716	919

		Стран
CXLI.	” ркп. той-же библ. № 703	920
CXLII.	” ркп. Аэоно-Ксиропогамской библ.	921
CXLIII.	XVI в. ркп. той-же библ. № 41	921
CXLIV.	” ркп. Аэоно-Кутлумушской библ. № 340	923
CXLV.	” ркп. той-же библ. № 358	924
CXLVI.	” ркп. Аэоно-Филоэевской библ. № 217	926
CXLVII.	” ркп. Аэоно-Каракальской библ. № 199	927
CXLVIII.	” ркп. Аэоно-Діонисіатской библ. № 528	928
CXLIX.	” ркп. патріар. Іерусалимской библ. № 375	928
CL.	XV—XVI в. ркп. той-же библ. № 367	932
CLI.	” ркп. библ. Саввы Освященнаго № 325	938
CLII.	XVI—XVII в. ркп. той-же библ. № 568	939
CLIII.	” ркп. Аэоно-Кутлумушск. библ. № 343	948
CLIV.	” ркп. той-же библ. № 341	949
CLV.	1602 г. ркп. Аэоно-Есфигменской библ. № 120	954
CLVI.	1613 г. ркп. Аэоно-Діонисіатской библ. № 523	963
CLVII.	1660 г. ркп. патр. Іерусалимск. библ. № 154	967
CLVIII.	XVII в. ркп. Патмосской библ. № 725	970
CLIX.	1707 г. ркп. той-же библ. № 646	970
CLX.	1790 г. ркп. патріар. свевофілакин въ Каирѣ	981
CLXI.	1822 г. ркп. патріар. Александрійской библ. № 13	991
CLXII.	1027 г. ркп. Парижской національной библ. (Coislin.) № 213	993
Дополненія		1053
Errata et corrigenda		I—XXVII
Πίνος τῶν ἐν Ἐδολογίαις περιχομένων (предполагаемый)		

ПРЕДИСЛОВІЕ.

Греческому Евхологію посвященъ въ западной литературѣ обширный трудъ подъ заглавіемъ: „Εὐχολόγιον, sive Rutuale Graecorum, complectens ritus et ordines divinae liturgiae, officiorum, sacramentorum, consecrationum, benedictionum, funerum, orationum et c. juxta usum orientalis ecclesiae cum selectis bibliothecae Regiae, Barberinae, Cryptae—Ferratae, Sancti Marci Florentini, Tullianae, Allatianaе, Coresianae et aliis probatis mm. ss. et editis exemplaribus collatum“. Paris. 1647 an., принадлежащій перу ученаго доминиканца Якова Гоара († 1653 г. 23 Дек.). Встрѣченный восторженными похвалами и лестными для автора одобреніями ученыхъ современниковъ, трудъ этотъ въ теченіе двухъ съ половиною столѣтій считался настольною книгою всякаго, кому такъ или иначе приходилось касаться, малоразработанной и до настоящаго времени, области византійскаго богослуженія. Нѣкоторые изъ ученыхъ своею извѣстностію въ области изслѣдованій о православномъ богослуженіи (у насъ въ Россіи, напр.; Веніаминъ, епископъ новгородскій) обязаны почти исключительно обширной эрудиціи названнаго капитальнаго труда, которымъ они широко воспользовались въ своихъ работахъ. Со второй половины только что истекшаго столѣтія, прежде на Западѣ (напр., Бунзенъ), а потомъ и у насъ въ Россіи (К. Невоструевъ и прот. А. В. Горскій), когда принялись серьезно за изученіе литургическихъ памятниковъ, то начали мало по-малу открывать недочеты въ трудѣ Якова Гоара. Бунзенъ (*Hippolytus und seine Zeit. Leipzig. 1853, Band 2, S. 535—565*), Свайнсонъ (*The Greek Liturgies chiefly from original sources. Cambridg. 1884. pag. 76—187*) и Бриггманъ (*Liturgies fastern and vestern. Oxford. 1896, pag. 309—352*) съ большею тщательностію переиздаютъ тексты литургій, содержащіяся въ древнѣйшемъ литургическомъ кодексѣ VIII—IX в. Барбериновской библіотеки, напечатанные впервые Як. Гоаромъ. Наши русскіе ученые, профессора А. С. Павловъ, протоіерей Горчаковъ,

а особенно И. Д. Мансветовъ, Н. О. Красносельцевъ и др., направившіе свое вниманіе на памятники нашего славянорусскаго богослуженія, для объясненія существующихъ въ нихъ интересныхъ особенностей, преимущественно за время съ XIV по XVI вѣка, вынуждены были обращаться уже не къ Евхологію Якова Гоара, не дававшему имъ отвѣта на ихъ научные запросы, а къ самымъ греческимъ рукописямъ непосредственно, хранящимся въ нашихъ богатыхъ книгохранилищахъ Москвы и Петербурга. Проф. Н. О. Красносельцевъ съ тою же цѣлью описывалъ богослуженныя рукописи Ватиканской бібліотеки (Каз. 1885), а нашъ извѣстный путешественникъ по Востоку еп. Порфирій Успенскій постоянно дѣлалъ мысль составить настоятельно необходимый въ наукѣ сборникъ: „Богослуженіе византійской церкви“.

Когда мы лично приступили къ изученію нашихъ славянорусскихъ рукописей XV и XVI вѣковъ для магистерской диссертации: „Богослуженіе въ русской церкви въ XVI вѣкѣ“ (Казань, 1884 г. ч. 1), то потребность въ основательномъ и всестороннемъ изученіи памятниковъ византійскаго богослуженія непосредственно стала сознаваться нами самымъ настойчивымъ образомъ. Не удовлетворившись рукописными собраніями нашихъ столичныхъ бібліотекъ, мы, въ интересахъ плодотворности работъ въ данной области, рѣшились обзрѣть и научнымъ образомъ описать памятники византійскаго богослуженія во всѣхъ болѣе или менѣе извѣстныхъ восточныхъ книгохранилищахъ и, при томъ, по возможности на всемъ протяженіи времени, отъ котораго дошли до насъ памятники этого рода, не исключая и памятниковъ XVII вѣка, если они своими чинами представляли какой-нибудь научный интересъ.

„Въ частности, по отношенію къ греческому Евхологію, мы поставили себѣ цѣлью“,—говорится у насъ въ официальномъ отчетѣ, по окончаніи первой поѣздки на Востокъ,—„принимая во вниманіе труды въ этомъ направленіи нашихъ предшественниковъ: Гоара, Габерта, Ренедота, Свайнсона, Бунзена, Красносельцева и др., собрать возможно большее количество списковъ его и, путемъ сличенія, отмѣтить существующіе въ нихъ новые, неизвѣстные доселѣ въ наукѣ, списки чиновъ и указать интересные варианты къ извѣстнымъ уже въ наукѣ чинамъ, по изданіямъ этихъ ученыхъ.“

Однимъ словомъ, мы рѣшились повторить работу знаменитаго католическаго ученаго XVII в. Якова Гоара, доведенную имъ до XIII столѣтiя¹⁾ только, но въ болѣе широкихъ границахъ и на основанiи изученiя восточныхъ книгохранилицъ, и исполнить ту задачу, о которой мечталъ покойный нашъ ученый преосвященный Порфирiй Успенскiй, за смертiю не осуществившiй ее. Намъ хотѣлось дать въ руки специалистовъ-литургистовъ и начинающихъ лишь разработку вопросовъ по исторiи православнаго богослуженiя такой „Еὐχολόγιον“, или такой сборникъ рукописныхъ матеріаловъ, относящихся къ данной богослужебной книгѣ и разбросанныхъ по многочисленнымъ и весьма нерѣдко отдаленнѣйшимъ отъ центровъ просвѣщенiя восточнымъ книгохранилищамъ, личное посѣщенiе коихъ для однихъ затруднительно, а для другихъ положительно не возможно,—который бы (т. е. сборникъ) избавлялъ ихъ отъ существующихъ трудностей и открывъ бы имъ возможность работать въ данной области вполне научно и самостоятельно“²⁾.

Предлагаемый благосклонному вниманiю читателей второй томъ задуманнаго нами обширнаго труда, получившiй, въ соответствiе съ первымъ томомъ (Το πικρά), наименование „Еὐχολόγια“, заключаетъ въ себѣ описанiе 162 евхологiевъ библиотекъ Синаи, Афона, Патмоса, Иерусалима, Константинополя, Афинъ³⁾ и Солуны.

1) Такъ опредѣлялъ свои рукописные источники въ ученомъ предисловiи самъ Яковъ Гоаръ, но, какъ оказывается теперь, послѣ провѣрки, совершенно ошибочно. Вообще „Еὐχολόγιον“ Гоара въ настоящее время нуждается въ серьезномъ пересмотрѣ и тщательной провѣркѣ, къ чему мы и намѣревались было приступить въ настоящемъ предисловiи, но, за недостаткомъ матеріальныхъ средствъ, отложили на нѣкоторое время исполненiе этого намѣренiя.

2) Путешествiе по Востоку и его научные результаты. Отчетъ о заграничной командировкѣ въ 1887/88 году. Кiевъ, 1890, стр. 40.

3) Библиотека Афинскаго національнаго университета владѣетъ въ настоящее время богатымъ собранiемъ рукописей, отобранныхъ у Фессалiйскихъ метеорскихъ монастырей. Во время своихъ неоднократныхъ путешествiй въ Афины, мы не могли видѣть всѣхъ, находящихся въ этомъ собранiи, евхологiевъ, такъ какъ рукописи лежали въ беспорядкѣ, въ кучахъ, и „Κατάλογος τῶν χειρογράφων τῆς ἐθνικῆς βιβλιοθήκης τῆς Ἑλλάδος“ Г. и А. Саккелiоновъ, вышедшiй въ свѣтъ въ 1892 году, въ ту пору только-что составлялся.

Кромѣ того, здѣсь описаны нами нѣсколько евхологіевъ библіотеки покойнаго начальника русской духовной миссіи въ Іерусалимѣ архимандрита Антонина (вся библіотека его пріобрѣтена въ настоящее время Императорскою публичною библіотекою въ Петербургѣ) и одинъ евхологіей 1027 г. № 213 Парижской національной библіотеки. По недостатку матеріальныхъ средствъ на изданіе, не нашли себѣ мѣста въ настоящемъ описаніи, приготовленные къ печати, болѣе сорока евхологіевъ частію восточныхъ книгохранилищъ (патріаршей Іерусалимской, святогробскаго метоха въ Константинополь, лавры Аѳанасія Аѳонскаго, Аѳоно-Діонисіатскаго монастыря и обители Перистерійской близъ Транезунта), но болѣе всего библіотекъ западныхъ (Барбериновской, Гротта-Ферратской, Казанатенской римской, венеціанской св. Марка и Парижской національной). Но и въ своемъ настоящемъ видѣ „Еὐχολόγιον“, если мы сопоставимъ наше изданіе съ однороднымъ трудомъ Якова Гоара, представляетъ не мало такихъ особенностей, которыя для науки православнаго христіанскаго богослуженія едва-ли можно считать малозначительными.

Во первыхъ, изъ 162 евхологіевъ, вошедшихъ въ наше настоящее описаніе, только одинъ, XIII в. № 966 Синайской библіотеки, по своему происхожденію, можетъ быть отнесенъ къ западнымъ, такъ какъ, по всей вѣроятности, писанъ для грековъ, жившихъ въ сициліанскомъ королевствѣ (стр. 202),—всѣ же прочіе безспорно восточнаго происхожденія. Яковъ Гоаръ, какъ это нынѣ несомнѣнно уже извѣстно, при составленіи своего „Еὐχολόγιον“, пользовался не только рукописями западныхъ библіотекъ, но и, по преимуществу, такими, которыя находились въ практическомъ употребленіи у грековъ итальянскихъ. Только знаменитый кодексъ VIII—IX в. Барбериновской библіотеки (S. Marci), Кристоферратской библіотеки codex Bessarionis XI в. и чинъ литургіи Василія Великаго 1041 года, принадлежавшій Исидору Комнѣну смирніоту, вошедшіе въ составъ труда Як. Гоара, могутъ считаться въ строгомъ смыслѣ памятниками восточнаго происхожденія.

Во вторыхъ, при помощи „Еὐχολόγιον“, представляется нынѣ возможность интересующимся познакомиться со многими обычаями богослужебной практики не только трехъ восточныхъ патріарховъ: константинопольскаго, александрійскаго и іерусалимскаго, но даже и нѣкоторыхъ важнѣйшихъ монастырей древней Визан-

ти. Рукописи IX—X в. № 953, X в. 956, № 958 и XI в. № 959 Синайской библиотеки, 1027 года № 213 Парижской национальной библиотеки, XIV в. № 362 (607) и 1660 г. № 154 патриаршей Иерусалимской, 1407 г. № 371 патриаршей Александрийской библиотеки, XV в. № 31 и № 80 лавры Аенасія Аеонскаго и № 489 Аеонодионисіатскаго монастыря знакомятъ насъ съ практикою Великой церкви константинопольской; рукописи XIV в. № 149—104, 1822 г. № 13 патриаршей Александрийской библиотеки, 1790 г. рукопись скевофилакїи александрийскаго патриарха, XVI в. № 974 Синайской библиотеки—съ практикою александрийской церкви, и рукописи XII в. № 1040, XIII в. № 1039, XV в. № 1006 Синайской библиотеки—съ практикою іерусалимской церкви. Рукопись XV в. Аеоно-Пантелеимоновской библиотеки № 604 содержитъ въ себѣ весьма любопытный „Σχηματολόγιον Θεοδώρου ἰερολόγητοῦ, ἡγουμένου τῶν Στουδίου“ (стр. 552); рукописи XV в. № 986 Синайской библиотеки и XVI в. № 224—1070 патриаршей Александрийской—„Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἀγίῳ τοῦ Διακονικοῦ. Αὐτὴ ἡ τάξις γίνεται ἐν τῇ σεβασμίᾳ λαύρα ἐν τῷ ἀγίῳ ὄρει τοῦ Ἁθῶ“ (стр. 602) и рукопись XIV в. Аеоно-Кутлумушской библиотеки № 391—чины постриженія въ монашество, елеосвященія и даже погребенія (τάξις καὶ ἀκολουθία ἐπὶ τελευτησάσης μοναχῆς), практиковавшіеся въ женскомъ константинопольскомъ монастырѣ Спаса—Филантропа¹⁾. Схиматологій, написан-

¹⁾ Монастырь Спаса-Филантропа, основанный императоромъ Алексѣемъ Комненомъ (1081—1118), былъ сначала мужскимъ монастыремъ (Du Cange. Constantinop. christian. Paris 1680 an. lib. IV, pag. 81; S. Lambros. Catalogue of the Greek manuscripts on mount Athos. vol. 1, pag. 176, Cambridge, 1895; Θ. Н. Успенскій. Типикъ монастыря св. Маманта въ Константинополѣ. Одесса 1892 г., стр. 20, 25 и др.; Прав. Палест. сбор. вып. 51, стр. 25), но въ XII в. подвергся разрушенію и лежалъ въ развалинахъ. Ирина, дочь никейскаго императора Теодора Ласкаря (1204—1222), бывшая замужемъ за Андроникомъ Палеологомъ и вторично за императоромъ Іоанномъ III Дукою Ватацемъ (1222—1255), сдѣлавшись инокинею съ именемъ Евлогїи, рѣшила возобновить разрушенный монастырь съ самаго основанія (ἐκ βαθρῶν ἀνακαινοθεΐσης) и населить его женщинами, давъ ему специальный ктиторскій типиконъ. Ф. Мейеру посчастливилось открыть нѣсколько главъ изъ этого ктитор-

ный именемъ знаменитаго ратоборца за почитаніе иконъ, создателя популярнаго въ Византіи и у насъ въ древней Руси Студійскаго монастыря, уже именемъ своимъ долженъ приковывать къ себѣ особенное вниманіе изслѣдователя византійскаго богослуженія. Чинъ литургіи св. Іоанна Златоуста, по обычаю лавры Аѳанасія Аѳонскаго¹⁾, разрѣшаетъ въ положительномъ смыслѣ спорный доселѣ въ наукѣ²⁾ вопросъ о существованіи на Востокѣ подобнаго чина, который со второй половины XVI столѣтія появился и въ нашей русской богослужебной практикѣ и положилъ начало, такъ называемому, седмипросфорію въ чинѣ проскомидіи. Что касается Аѳоно-Кутлумушской рукописи XIV в. № 391, то это единственный пока въ наукѣ памятникъ мѣстной монастырской практики съ чинами частнаго богослуженія.

Въ третьихъ, Як. Гоаръ, при составленіи своего *Εὐχολόγιον*'а, имѣлъ подъ руками только одинъ точно датированный памятникъ— это чинъ литургіи Василія Великаго 1041 года, подаренный ему Исидоромъ Комненомъ смирниотомъ (praef. и pag. 150, not. x). Мы въ этомъ отношеніи счастливѣе нашего знаменитаго предшественника, и въ своемъ „*Εὐχολόγιον*“ даемъ цѣлый рядъ памятниковъ, съ первой половины XI столѣтія по XVI вѣкѣ, съ опредѣленными хронологическими датами. Въ ряду описанныхъ у насъ евхологіевъ первое мѣсто въ этомъ отношеніи безспорно принадлежитъ замѣчательному во многихъ отношеніяхъ евхологію Париж-

---

скаго типикона (Byzantin. Zeitschrift, 1895, Band. IV, Heft 1, S. 48—49). У нашихъ русскихъ паломниковъ XIV—XV вѣковъ этотъ монастырь, именуемый „Христосъ Милостивый“ (Сахаровъ. Сказанія русскаго народа. Спб. 1849, кн. VIII, стр. 61), или просто „Христосъ“ (тамъ-же, стр. 52), или „святый Спасъ“ (стр. 72, 101), называется женскимъ монастыремъ (стр. 61). Аѳоно-Кутлумушская рукопись XIV в. № 391 своими чинами такимъ образомъ подтверждаетъ нынѣ то-же самое.

¹⁾ Достойно замѣчанія, что въ многочисленныхъ рукописяхъ лавры Аѳанасія Аѳонскаго мы не нашли ни одного списка этого чина.

²⁾ Іером. Филаретъ. „Старопечатный Номоканонъ и его свидѣтельство о числѣ просфоръ на проскомидіи“ М. 1876, стр. 47 и его же „Чинъ литургіи св. І. Златоуста по изложен. старопечатныхъ, новоисправленныхъ и древле-письменныхъ Службениковъ“. М. 1876, стр. 41 и дал.

своей национальной библиотеки № 213, написанному въ 1027 г. Будучи собственностью Стратигія, священника Великой церкви и домового патриаршаго храма (стр. 993), евхологій этотъ обращаетъ на себя вниманіе замѣчательнымъ разнообразіемъ содержанія, глубокимъ интересомъ, входящихъ въ составъ его, чиновъ¹⁾, въ другихъ памятникахъ этого рода не встрѣчающихся, и рѣдкою исправностію текста. Въ настоящее время Парижскій евхологій № 213 среди извѣстныхъ въ наукѣ евхологіевъ долженъ по всей справедливости занять второе мѣсто послѣ Барбериновскаго евхологія VIII—IX в., такъ какъ во всѣхъ отношеніяхъ онъ выше хорошо извѣстнаго нынѣ кодекса Кристо-Ферратской библиотеки XI в. (Codex Bessarionis). Не менѣе важнымъ памятникомъ для изучающихъ исторію чиновъ византійскаго богослуженія нужно признать и рукопись 1153 г. № 973 Синайской библиотеки, которая, кромѣ даты, представляетъ интересъ и по составу своихъ чиновъ и молитвословій. Для XIII столѣтія мы даемъ съ опредѣленной датой лишь илитарій 1260 года Патмосской библиотеки, содержащій въ себѣ чинъ литургіи св. Іоанна Златоуста, а изъ начала XIV в. тотъ же чинъ въ илитаріѣ 1306 года Аеоно-Есфигменской библиотеки. Для позднѣйшихъ вѣковъ у насъ имѣется уже по нѣскольку датированныхъ памятниковъ.

Изъ 162 евхологіевъ, составляющихъ содержаніе „Εὐχολόγια“, описаны нами далеко не всѣ съ одинаковою обстоятельностью и полнотою. Интересъ содержащихся въ описанныхъ евхологіяхъ чиновъ и молитвословій, удобства для занятій въ той или иной библиотекѣ, и время, которымъ мы могли располагать въ своихъ

1) По составу своихъ чиновъ и молитвословій, евхологій этотъ во многомъ тождественъ съ нашими славяно-русскими требниками М. Синодальной библиотеки XIV—XV в. № 371 (675), № 372 (900) (Описаніе ркп. М. Синод. библ., отд. III, ч. 1, М. 1869, стр. 128—153) и отчасти Соловецкой библ. 1505 г. № 725 (1085) (Описаніе ркп. Солов. мон. Каз. 1898, ч. III, отд. I, стр. 101—131). Уже поэтому одному дорогъ для насъ Парижскій евхологій № 213, но онъ, кромѣ того, самымъ убѣдительнымъ образомъ говоритъ намъ о настоятельной необходимости подробнаго описанія въ настоящее время литургическихъ рукописей и западныхъ библиотекъ, владѣющихъ нѣрѣдко настоящими сокровищами, вывезенными съ православнаго Востока.

занятіяхъ, оказывали въ этомъ отношеніи громадное влияніе на наше описаніе. Не называя здѣсь всѣхъ евхологіевъ, описанныхъ нами обстоятельно, мы отмѣтимъ лишь наиболѣе интересныя въ научномъ отношеніи чины и послѣдованія ихъ.

Изъ службъ круга суточного заслуживаютъ особаго вниманія пѣсенное послѣдованіе часовъ постовыхъ (стр. 10—12) и обычныхъ (стр. 35—39, 1003—1007), паннихидъ (стр. 13—14), чины утренняго и вечерняго богослуженія съ распредѣленіемъ молитвъ по всему чнну (стр. 88, 161, 163, 661, 1001), „Ἐτέρα ἀκολουθία εἰς τὸ μέγα ἑσπερινὸν τῶν ἑορταζομένων ἁγίων“ (стр. 485), чины литургіи св. Іоанна Златоуста въ спискахъ 1260 г. (стр. 157), XIII в. (стр. 170), 1306 г. (стр. 262), XV в. съ особенностями практики лавры пр. Аѳанасія Аѳонскаго (стр. 602), XVI в. (стр. 817), 1602 г. (стр. 954) и XVI—XVII в. „Ἐρημεία εἰς τοὺς ἀμαθεῖς τῆς θείας λειτουργίας“ (стр. 949), чины литургіи Василия Великаго XII—XIII в. обычный (стр. 140) и съ одними діаконскими прошеніями (стр. 133), чины литургіи преждеосвященныхъ даровъ (стр. 86, 490, 833), „Διακονικὰ τῆς προηγιασμένης λειτουργίας¹⁾ τοῦ ἁγίου Ἰακώβου“¹⁾ (стр. 128), діаконскій чинъ обыч-

¹⁾ Этотъ діаконскій чинъ преждеосвященной литургіи св. апостола Іакова впервые былъ напечатанъ нами въ книгѣ: „Богослуженіе страстной и пасхальной седмиць во св. Іерусалимѣ IX—X в.“ Каз. 1894, стр. 303—309. Въ виду новизны и научной цѣнности, мы перепечатали его и въ настоящее наше описаніе, но въ 1896 году F. Brightman и С. Hommond въ книгѣ: „Liturgies fastern and vestern“, Oxford. 1896, р. 494—500 издали тотъ-же чинъ діаконской литургіи св. апостола Іакова и по той-же самой Синайской рукописи № 1040. Въ англійскомъ изданіи чинъ этотъ является съ сокращеніями, въ видѣ „х. т. λ.“, для обозначенія сходства прошеній съ нынѣ употребительными, но эти сокращенія не всегда сдѣланы вѣрно (напр., стр. 131 въ прошеніяхъ: Τῆς παναγίας... и Ὁπως; Κύριος... концы не сходны съ нынѣшними). Въ изданіи англійскомъ чтенія: Τὴν ἡμέραν πάσαν вм. τὴν ἑσπεραν (стр. 129, строка 2 снизу) и φάλλετε вм. φάλατε (стр. 130, строка 16 сверху) ошибочны, но въ нѣкоторыхъ случаяхъ и мы должны теперь исправить нашъ текстъ по англійскому изданію: 129, 11 τοῦ ῥοσθηῆναι ἡμᾶς, 131, 3 ἐρχομένων χριστιανῶν, 131, 15 διεκτελοῦντων вм. διατελοῦντων, 131, 25 φρικτῶν τριῶν, 131, 19 ἐπὶ πλέον вм. ἐπὶ πλεῖον.

ной литургіи св. апостола Іакова (стр. 245) и „*Διάταξις τῆς τοῦ πατριάρχου λειτουργίας, πῶς γίνεται ἐν τῇ Μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ*“ (стр. 301).

Изъ чиновъ частнаго богослуженія наиболѣе интересны въ научномъ отношеніи чины: крещенія (стр. 78, 92, 395—400, 437—440, 455—458, 583—586, 737—739, 907—911), брака (стр. 27—31, 96—101, 401—405, 459—466, 565—569, 594—596, 633—636, 758—763, 902—907), покаянія (стр. 203, 636, 642, 849), хиротоній и хиротесій (стр. 16, 298, 345, 527, 615, 628, 639, 641, 692, 935—937), съ чинами возведеній въ патріарха (стр. 619, 623, 629, 695), митрополита (стр. 627, 692), епископа (стр. 271, 298, 352, 641, 694, 774, 925), малаго и великаго нареченія во епископа (стр. 968), возведенія его на тронъ (стр. 641, 694), возведеніе въ хоренископа¹⁾ (стр. 347, 371, 377, 381, 618), въ ставрофора или архонта Великой церкви (стр. 319), „*Τάξις, γινομένη ἐπὶ χειροτονίᾳ κηροφόρου καὶ βασταγάρῃ*“ (стр. 691), елеосвященія надъ живыми (стр. 101, 184, 197, 405, 481) и умершими (стр. 336, 447, 722, 842), постриженій въ монашество мужчинъ (стр. 82, 219, 505, 552, 557, 869, 876, 1028) и женщинъ (стр. 354), съ дополнительными къ нимъ— „*Ἀκολουθία, γινομένη πρὸς μέλλοντα ἐγκλείεσθαι εἰς ἐγκλείστρα*“ (стр. 239), „*Τάξις, γινομένη πνευματικὸν ἐν τῇ ἀγίᾳ μονῇ ταύτῃ*“ (стр. 357) „*Ἀκολουθία εἰς μονάσαντας, εἶτα πάλιν κοσμίσαντας, ἔπειτα αὐθις ἐπιστρέφοντα καὶ μετανοοῦντα*“ (стр. 429), „*Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος, γινομένου ἐν περιστάσει*“ (стр. 666, 868)

1) Чины возведенія въ хоренископа, впервые появляющіеся въ нашемъ описаніи, рѣшаютъ въ положительномъ смыслѣ вопросъ о томъ, къ какой степени священства принадлежали эти лица древне—христіанскаго клира. „Неизвѣстно, говоритъ С. Робертсонъ, къ какой степени священства принадлежали хоренископы. Нѣкоторые писатели предполагаютъ, что всѣ они были епископы; другіе (среди которыхъ есть, какъ извѣстные римско-католическіе изслѣдователи, такъ и пресвитеріане) считаютъ ихъ пресвитерами. Между тѣмъ, по третьему мнѣнію, нѣкоторые принадлежали къ одной степени, а нѣкоторые къ другой. Если взглянуть на цѣль ихъ назначенія, то этотъ послѣдній взглядъ можетъ казаться наиболѣе вѣроятнымъ“. (Исторія христіанской церкви отъ апостольскаго вѣка до нашихъ дней. Пер. А. Лопухина. Спб. 1890, т. 1, стр. 148—149). Изъ чиновъ возведенія теперь ясно видно, что хоренископами были заслуженные пресвитеры.

и „*Ἐτέρα κατήχησις*“ въ чинѣ постриженія монаховъ (стр. 1030); чины погребенія архіереевъ (стр. 527, 557), священниковъ, діаконовъ (стр. 391, 728, 748, 846, 876, 939, 970) и мірскихъ челоѡкъ (стр. 476), малаго водоосвященія (стр. 165, 1051), великаго Богоявленскаго (стр. 89, 676), освященія церквей и антиминовъ (стр. 60, 114, 700, 884, 898), Пятидесятницы (стр. 276, 999), умовенія ногъ (стр. 349), братотворенія (стр. 122, 743, 1051) и сыновства (стр. 238, 468).

Совершенно исключительный интересъ изъ чиновъ частнаго богослуженія представляютъ доселѣ неизвѣстные въ наукѣ чины: „*Τάξις, γινομένη τῶν ἀγίασμῶν τῶν ὕδατων τοῦ Νείλου, ἐν ᾗ τελεῖται τῇ χοριακῇ τῶν ἀγίων θεοφόρων πατέρων τῆ' πρὸ τῆς ἀγίας Πεντηκοστῆς*“ въ древнѣйшемъ (стр. 684) и позднѣйшемъ (стр. 982) изложе- ніяхъ, „*Ἀκολουθία καὶ τυπικὸν τοῦ ἀγίου λού(σ)ματος τῶν Βλαχερνῶν*“ (стр. 1042—1051), „*Περὶ Ἀρμενίων καὶ Ἰακωβιτῶν*“ (стр. 423), чинъ елеосвященія надъ больнымъ, по уставу Великой церкви, совершаемый въ дни празднуемаго великаго святого, или въ субботу Θεодора Тирона, или въ Лазарево воскресенье (стр. 1017—1019), и чинъ женскаго постриженія съ умовеніемъ ногъ (стр. 1035—1041). Статья: „*Περὶ Ἀρμενίων καὶ Ἰακωβιτῶν*“ послужила оригиналомъ для извѣстнаго, по нашимъ памятникамъ ²⁾, чина „аще кто въ ереси бывъ, крещень сый, къ Богу обратися, любо хвалисинъ, ли жидъ, ли еретикъ кто“, изъ котораго было позаимствовано въ Стоглавъ (глав. 30) поставленіе о крестномъ знаменіи: „Аще ли кто двѣма персты не благословляетъ, якоже и Христось и не воображаетъ крестнаго знаменія, да будетъ проклятъ“, не потерявшее своего жизненнаго значенія и до настоящаго времени.

1) О купаніяхъ во Влахернскомъ храмѣ мы доселѣ знали по краткому описанію этого обряда въ главѣ XII, кн. II сочиненія им. Константина Порфирогенета „*De ceremoniis aulae Byzantinae*“. Mign. Patrol. Curs. Complet. t. CXII, col. 1020—1028) и изъ не вполне опредѣленнаго указанія на этотъ обычай въ Синайскомъ кононарѣ IX—XI в. (см. Описан. литург. ркл., хранящихся въ библиотекѣ восточнаго Востока т. 1, ч. 1 „*Τυπικὰ*“, 1895, Кіевъ, стр. 186 и прим. 5).

2) А. Дмитріевскій. Богослуженіе въ русской церкви въ XVI в. ч. 1. Каз. Прилож. стр. 54—60.

..

Что касается евхологіевъ, описанныхъ у насъ кратко (стр. 372, 419—420, 444, 638, 646, 658—661, 706, 765, 784—785, 790, 792—795, 798, 799—801, 808, 912—919, 920—921 и др.), то мы отмѣтили всѣ статьи, входящія въ составъ ихъ, руководясь желаніемъ указать будущимъ изслѣдователямъ византійскаго обряда, чего они могутъ искать въ этихъ евхологіяхъ для своихъ спеціальныхъ изслѣдованій. Очень распространенный въ наукѣ методъ описанія этого рода памятниковъ безъ подобныхъ указаній состава евхологіевъ (напр. Гардгаузеномъ, Ламбросомъ С. и А. Саккеліонами и др.), возбуждая нерѣдко напрасное любопытство специалистовъ, влечетъ за собою потомъ и нежелательныя разочарованія...

При составленіи настоящаго описанія, а еще болѣе при печатаніи его, требовалось съ нашей стороны много кропотливой усидчивости и вниманія для того, чтобы въ издаваемыхъ чинахъ и молитвахъ 162 евхологіевъ не повториться, или не издать вновь того, что уже было когда нибудь напечатано кѣмъ либо изъ прежнихъ изслѣдователей подобнаго рода памятниковъ. Справедливость требуетъ сознаться, что старанія наши въ этомъ отношеніи не всегда увѣнчивались успѣхомъ, и подобныхъ недосмотровъ мы, къ глубокому сожалѣнію, не избѣжали. Намъ, впрочемъ, беспокоить болѣе другого рода недочеты настоящаго изданія—это опечатки, которыхъ въ нашей, книгѣ, не смотря на принятія усилія¹⁾, оказалось все же довольно много. Нужно, впрочемъ, сдѣлать существенную оговорку на этотъ счетъ, а именно, что среди „errata“ въ собственномъ смыслѣ, не мало у насъ и „corrigenda“²⁾, которыя собраны нами для первыхъ сорока пяти печатныхъ листовъ, послѣ послѣдней нашей поѣздки на Востокъ, въ 1898 году. Въ это время мы имѣли счастливую возможность посѣтить, за исключеніемъ Синая и Патмоса, почти всѣ важнѣйшія восточныя книгохранилища и сличить корректурные листы (съ 1—45) этой книги съ подлинниками.

---

1) Въ редактированіи намъ помогали студенты нашей Академіи, природные греки, Е. Пирромалисъ (нынѣ кандидатъ богословія) и Д. Килеманисъ.

2) „Corrigenda“, взятыя нами прямо изъ рукописей, обозначены такъ: (р.кп.)

Потребность приложить, хотя бы и самый общій, предметный указатель, съ обозначеніемъ страницъ той или иной статьи, входящей въ „Еὐχολόγια“, чувствуется и сознается нами весьма оцутительно, но удовлетворить этой насущной потребности, по недостатку средствъ, мы пока не въ силахъ. Питаемъ, однако, надежду, что въ непродолжительномъ времени указатель, въ видѣ „Πίναξ τῶν ἐν τοῖς Εὐχολογίοις περιεχομένων“, будетъ напечатанъ нами отдѣльно и потомъ приложенъ къ этой книгѣ.

При составленіи настоящаго описанія, подъ руками у насъ, въ качествѣ пособій, постоянно находились *Εὐχολόγιον* Якова Гоара, Venet. 1670 an.; Haberti, *Ἀρχιερατικόν, sive Liber pontificalis ecclesiae Graecae*, Paris 1643; I. Morini. *Commentarius historicus „De sacramento poenitentiae“* Venet. 1702 an.; Swainson. *The Greek Liturgies chiefly from original sources*. Cambridg. 1884; Н. Красносельцевъ. „Свѣдѣнія о нѣкоторыхъ литургическихъ рукописяхъ Ватиканской библіотеки“ Каз. 1885; наше изслѣдованіе: „Богослуженіе въ русской церкви въ XVI в. ч. 1“, цитуемое нерѣдко такъ: „Дмитріевскій. Прилож.“ и нѣкоторыя другія пособія, указанныя въ своемъ мѣстѣ.

1901 г. 2 Марта.

Кіевъ.

ΙΧ—Χ Β Ξ Κ Ψ

I. Εὐχολόγιον рки. Синайской библи. № 957 въ 32 долю листа, 95 листовъ, писана на тонкомъ пергаменѣ мелкимъ красивымъ унциальнымъ письмомъ ΙΧ—Χ вѣка. Правописание въ грамматическомъ отношеніи весьма неправильное.

л. 1 об. Εὐχή εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον.

Чинъ крещенія *многихъ* дѣтей изложенъ въ настоящемъ Евхологѣ весьма сходно съ подобнымъ чиномъ въ Тактиконѣ Іоанна Кантакузена. См. Прилож. къ книгѣ А. Дмитриевскаго „Богослуженіе въ русск. церкви въ XVI в.“ ч. I. Каз. 1884, стр. 9—15, хотя и не безъ нѣкоторыхъ отличій. Въ виду древности настоящаго списка, мы отмѣтимъ всѣ разности его сравнительно съ извѣстнымъ намъ въ печати. Начало чина до отрицанія отъ сатаны включительно изложено буквально сходно съ Тактиковымъ Іоанна Кантакузена. Даже вопросы священника объ отрицаніи отъ сатаны написаны также стихами, съ новой строки каждый и въ томъ же порядкѣ. Καὶ μετὰ τὸ ἐμψύσῃσι ἰστᾶ αὐτὸν πάλιν и т. д. стоитъ въ настоящемъ спискѣ на мѣстѣ, καὶ τοῦτο ποιοῦντος, ἰστᾶ αὐτὸν и т. д. Въ формулѣ: Καὶ συντάσσομαι τῷ Χριστῷ, καὶ Πιστεύω εἰς ἓνα Θεὸν прибавки: καὶ βαπτίζομαι—нѣтъ. Ἀποκρινόμενος καθ' ἑκάστον τοῦ κατηχουμένου ἢ τοῦ ἀναδόχου αὐτοῦ, ὡς εἴρηται, καὶ ὅτε πληρώσῃ τὸ τρίτον, ἐρωτᾷ ὁ ἱερεὺς τὸν βαπτίζομενον πάλιν τρίτον. Συνετάξω τῷ Χριστῷ. Καὶ ἀποκρίνεται ὁ κατηχούμενος: Συνετάξάμην. Καὶ ὅτε εἴπῃ τρίτον, λέγει ὁ ἱερεὺς: Προσκύνησον αὐτῷ. Καὶ μετὰ ταῦτα ἐπέυχεται ὁ ἱερεὺς λέγων: Δέσποτα ὁ Θεός, προσκαλέσαι τὸν δοῦλόν σου... Goar. Εὐχολογ. Venet. edit. 1730 an. pag. 278. Μετὰ τὸ θυμιαῖσαι ἐν τῇ κολυμβήθρα καὶ ἀποδοῦναι τὸν θυμιατῆρα, γίνεται εὐχή ὑπὸ τοῦ διακόνου: Ἐν εἰρήνῃ. Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου... Ὑπὲρ τοῦ ἀγιασθῆναι τὸ

Εὐχολόγιον т. II.

ὕδωρ... Ὑπὲρ τοῦ καταπεμφθῆναι αὐτῷ ἐξ ἁγίων ὕψωμάτων τὴν χάριν τῆς ἀπολυτρώσεως... Ὑπὲρ τῶν βουλομένων προσελθεῖν πρὸς τὸ ἅγιον φῶτισμα, καὶ τῆς σωτηρίας αὐτῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὑπὲρ τοῦ γενέσθαι αὐτοῖς τὸ ὕδωρ τοῦτο λουτρόν παλιγγενεσίας καὶ τοῦ ἐνδύματος τῆς ἀφθαρσίας... Ὑπὲρ τοῦ γενέσθαι αὐτοῖς τὴν κολυμβήθραν ταύτην ἀνεπιβούλευτον καὶ ἐλατήριον πάσης ἐπιβουλής ὁρατῶν τε καὶ ἀορατῶν ἐχθρῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὑπὲρ τοῦ γενέσθαι αὐτοὺς συμφύτους καὶ κοινωνοὺς τοῦ θανάτου... Ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι αὐτοῖς τὴν στολὴν τοῦ βαπτίσματος... Ὑπὲρ τοῦ ἀναδειχθῆναι αὐτοὺς υἱοὺς φωτός... Ὑπὲρ τοῦ συγκαταριθμηθῆναι αὐτοὺς σὺν τοῖς ἁγίοις τοῖς πρωτοτόκοις τοῖς ἀπογεγραμμένοις εἰς τὴν τῶν οὐρανῶν βασιλείαν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Τῆς παναγίας ἀχράντου... Goar. p. 287. Καὶ τούτων λεγομένων, ἐπεύχεται ὁ ἀρχιερεὺς καθ' ἑαυτὸν τὴν εὐχὴν ταύτην· Εὐσπλαγγνος καὶ ἐλεήμων Θεὸς Goar. p. 288. Δεῖ εἰδέναι, ὅτι οὐδὲ ταῦτα ἐπὶ τέλους ἐκφωνεῖ, ἀλλὰ καὶ τὸ Ἀμήν αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν λέγει. Μετὰ δὲ τὸ πληρῶσαι τὸν ἀρχιδιάκονον τὴν εὐχὴν, εὐθέως ἀπάρχεται ὁ ἀρχιερεὺς τῆς τῶν ἁγίων βαπτισμάτων εὐχῆς, λέγων οὕτως· Μέγας εἶ, Κύριε, καὶ θαυμαστά τὰ ἔργα σου. Goar. p. 288. Καὶ ἐμφυσᾷ εἰς τὸ ὕδωρ τρίτον καὶ σφραγίζει τῷ δακτύλῳ τρίτον, καὶ πάλιν λέγει· Ἐπιτριβήτωσαν ὑπὸ τὴν σημείωσιν... Goar. p. 289 Ὁ λαός· Ἀμήν¹⁾). Ὁ ἀρχιερεὺς· Εἰρήνη πᾶσιν. Ὁ λαός· Καὶ τῷ πνεύματί σου²⁾). Καὶ τοῦ διακόνου λέγοντος³⁾· Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν, κλίνει ὁ ἀρχιερεὺς⁴⁾ τὴν κεφαλὴν εἰς τὸ ἀγγεῖον τοῦ ἐλαίου, βαστάζομένου ὑπὸ τοῦ διακόνου, καὶ ἐμφυσᾷ αὐτῷ τρίτον, καὶ σφραγίζει τρίτον, καὶ λέγει· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν... Goar. p. 289. Καὶ ἀνιστάμενος ἐκφωνεῖ· Εἰς ὄξαν σὴν τοῦ μονογενοῦς... Καὶ μετὰ τὸ Ἀμήν, τοῦ διακόνου λέγοντος· Πρόσχωμεν, λαμβάνει ὁ ἀρχιερεὺς⁵⁾ τῷ τρυβλίῳ ἐκ τοῦ ἁγίου ἐλαίου τρίτον καὶ ποιεῖ ἐξ αὐτοῦ εἰς τὸ ὕδωρ σταυροὺς τρεῖς, φάλλον τὸ Ἀλληλούια σὺν τῷ ὄχλῳ τρίτον. Καὶ⁶⁾ μετὰ τοῦτο ἀποτίθεται τὸ τρυβλίον καὶ ἐκφωνεῖ οὕτως· Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ φωτίζων καὶ ἁγιάζων πάντα ἄνθρωπον... Ὁ λαός· Ἀμήν. Καὶ προσφέρεται ὁ βαπτιζόμενος ἐν τῶν πρεσβυτέ-

¹⁾ Ркп. Синайск. библ. X в. № 958. Καὶ μετὰ τὸ Ἀμήν λέγει ὁ ἱερεὺς

²⁾ Нѣтъ ³⁾ ὁ διάκονος ⁴⁾ ὁ ἱερεὺς ⁵⁾ ἱερεὺς τὸ ἀγγεῖον τοῦ ἐλαίου καὶ ποιεῖ ἐξ αὐτοῦ. ⁶⁾ Καὶ ἐκφωνεῖ οὕτως· Εὐλογητὸς ὁ Θεός...

ρων¹⁾, καὶ λαμβάνων ὁ πρεσβύτερος ἐκ τοῦ ἁγίου ἐλαίου τῷ δακτύλῳ αὐτοῦ, ποιεῖ σταυροῦ τύπον ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ τοῦ στήθους καὶ τῶν μεταφρένων τοῦ βαπτιζομένου καὶ λέγει²⁾· Χρίεται ὁ δεῖνα ἔλαιον ἀγαλλιᾶσεως... Καὶ τότε χρίεται ὑπὸ τῶν διακόνων ἐκ τοῦ ἁγίου ἐλαίου³⁾ ὅλον τὸ σῶμα⁴⁾, καὶ μετὰ τοῦτο βαπτίζεται ὑπὸ τοῦ πατριάρχου⁵⁾, λέγοντος οὕτως· Βαπτίζεται ὁ δεῖνα εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς, καὶ μετὰ τὸ βαπτισθῆναι⁶⁾ πάντας, ἀπάρχεται ὁ πατριάρχης, καὶ ψάλλων λέγει· Μακάριοι ὦν... ἀπεκαλύφθησαν... Καὶ λέγει σὺν τῷ λαῷ τὸν στίχον τοῦτον τρίτον καὶ δοξάζει. Καὶ μετὰ τοῦτο, ποιῶντος [τοῦ] διακόνου· (Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν), ἐπεύχεται ὁ ἀρχιερεὺς⁷⁾· Εὐλόγητός εἶ, Κύριος ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ἡ πηγὴ τῶν ἀγαθῶν... Goar. p. 290. Καὶ μετὰ τὴν εὐχὴν⁸⁾ ταύτην χρίει τῷ ἁγίῳ μύρῳ τοὺς φωτισθέντας⁹⁾, ποιῶν τοῦ σταυροῦ τύπον ἐπὶ τοῦ μετώπου λέγων· Σφραγὶς δωρεᾶς Πνεύματος Ἁγίου¹⁰⁾. Εἰς τοὺς ὀφθαλμούς· Χάρισμα δωρεᾶς Πνεύματος Ἁγίου. Εἰς τοὺς μυκτῆρας¹¹⁾· Χρίσμα ἀρραβῶνος βασιλείας οὐρανῶν. Εἰς τὰς ἀκοάς· Χρίσμα μετοχῆς ζωῆς ἀθανάτου¹²⁾. Εἰς τὰ μεταφρένα μέσον τὸν νοῦν· Πλήρωμα δωρεᾶς Πνεύματος Ἁγίου καὶ θώρακος πίστεως καὶ ἀληθείας. Καὶ εἶθ' οὕτως ἀκολούθως ἡ θεία λειτουργία.

Все подчеркнутое нами составляет варианты къ изданному нами чину крещенія по ркп. М. Синод. библ. № 279. Изъ нихъ особеннаго интереса заслуживаютъ варианты къ ектевьѣ, которая въ цѣломъ видѣ неизвѣстна еще въ печати и конецъ чина. Всѣ же остальные варианты весьма незначительны и въ большинствѣ случаевъ указаны Гоаромъ, при изданіи имъ этого чина по рукописи

¹⁾ Ркп. Син. библ. № 958. Τῷ ἱερεὶ καὶ λαβῶν ὁ ἱερεὺς ἐκ τοῦ ἁγίου ἐλαίου ²⁾ λέγων οὕτως ³⁾ ἠΐτη ⁴⁾ αὐτοῦ ἐν ἀσφαλείᾳ καὶ φόβῳ Θεοῦ καὶ οὕτω ⁵⁾ ἱερέως ⁶⁾ καὶ μετὰ τὸ βαπτίσει ὁ ἱερεὺς ψάλλει σὺν τῷ ὄχλῳ· Μακάριοι ⁷⁾ ἱερεὺς ⁸⁾ καὶ μετὰ τοῦτο τῶν ψαλλόντων λεγόντων· Ὅσοι εἰς Χριστόν... ⁹⁾ βαπτισθέντα ¹⁰⁾ Ἀμήν прибавляется къ каждому стиху ¹¹⁾ ὀσφρήσεις ¹²⁾ Прибавлено: ἐπὶ τὰς χεῖρας (Ркп. библ. лавры Аѳан. № 7 ἐπὶ τὴν δεξιὰν χεῖρα ἔξωθεν, ἔσωθεν· Χρίσμα ἁγίων... εἰς τὴν καρδίαν· Πλήρωμα δωρεᾶς... Goar. p. 296. Καὶ οὕτως εἰσέρχεται ὁ ἱερεὺς μετὰ τοῦ νεοφωτιστοῦ εἰς τὴν εἴσοδον καὶ τελεῖται ἀκολούθως πάντα ἡ θεία λειτουργία. Ркп. № 7 лавр. Аѳанасія Аѳон. Καὶ τοῦ ψάλτου λέγοντος проκείμενον εἰς ἦχον βαρῶν· Μακάριοι ὦν... στιχ. Μακάριος ἀνὴρ ὁ... καὶ εἰσέρχεται ὁ ἱερεὺς μετὰ τοῦ νεοφωτιστοῦ.

Барбериновской библ. св. Марка (in Barberino sancti Marci) p. 294—296, съ которыми настоящій списокъ имѣетъ весьма большое сходство.

л. 19 об. Εὐχὴ εἰς τὸ ἀπολοῦσαι τοὺς φωτιζομένους τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ.

Ὁ λύτρωσιν ἀμαρτιῶν διὰ τοῦ ἁγίου σου βαπτίσματος τοῖς δούλοις σου. Goar. p. 308.

л. 20. Εὐχὴ εἰς τὸ κουρεῦσαι παιδίον.

Σὲ ἱκετεύομεν, Κύριε ὁ Θεὸς τῆς σωτηρίας ἡμῶν, ὁ ἐκ τοῦ πληρώματος τῆς κολυμβήθρας... Goar. p. 307.

л. 20 об. Εὐχὴ εἰς ἀδελφοποίησιν см. Костомонит. ркп. XV в. № 19 л. 109.

л. 21. Εὐχὴ ἐπὶ μνηστείας.

Ὁ διάκονος· Ἐν εἰρήνῃ и т. д. ектевья, что въ Εὐχολ. лавры Аθωνασія ркп. XIII в. л. 36. Возгласа нѣтъ, но послѣ Τῆς παναγίας ἀχράντου... ἐπεύχεται ὁ ἱερεὺς λέγων· Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος... Goar. p. 311. Εἰρήνῃ πᾶσι. Καὶ τοῦ διακόνου λέγοντος· Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν... ἐπεύχεται πάλιν ὁ ἱερεὺς· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν... Goar. p. 311 Conf. pag. 313 codex Barber. s. Marci.

л. 22. Εὐχὴ εἰς τὸν τοῦ γάμου παστόν.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ θάλαμον εὐπρεπείας ἀξιῶν πάντας τοὺς ἐν νόμῳ см. лавры Аθон. ркп. л. 40.

л. 22 об. Εὐχὴ εἰς γάμους.

Ποιεῖ ὁ διάκονος εὐχὴν· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῶν νῦν συναπτομένων πρὸς γάμου καινωνίαν καὶ συμβίωσιν τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὸν γάμον αὐτῶν, ὡς τὸν ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὑπὲρ τῶν νεονύμφων τοῦ δε καὶ τῆς δε καὶ τῆς ἐν Χριστῷ συζεύξεως αὐτῶν τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς χαρίσεται αὐτοῖς τίμιον τὸν γάμον καὶ τὴν κοίτην ἀμίαντον, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὑπὲρ τοῦ παρασχεθῆναι αὐτοῖς σωφροσύνην, ὁμοφροσύνην καὶ καρπὸν τέκνων πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὑπὲρ τοῦ εὐφρανθῆναι αὐτοὺς ἐν ὄρασει υἱῶν αὐτῶν καὶ θυγατέρων, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὑπὲρ τοῦ παρασχεθῆναι αὐτοῖς τε καὶ ἡμῖν πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα. Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... καὶ τὰ ἐξῆς. Καὶ μετὰ τὸ πληρῶσαι αὐτόν, ἐπεύχεται ὁ ἱερεὺς λέγων· Ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος, ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον. Goar, p. 317. Ἐἴτα στέφει ἀμφοτέρους καὶ κρατήσας αὐτῶν τὰς δεξιὰς χεῖρας, παραδίδωσιν ἀλλήλοις (καὶ) λέγει· Εἰρήνῃ πᾶσι. Καὶ τοῦ διακόνου λέγοντος· Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Πάλιν ἐπεύχεται ὁ ἱερεὺς· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ

ἐν τῇ σωτηριώδει σου οἰκονομίᾳ... Ibid. p. 318. Καί μετὰ τὸ Ἄμην μεταδιδοὺς αὐτοῖς ζωοποιῶν κοινωνίας ἀπολύει. Conf. Goar. p. 321 Berber. S. M.

λ. 34 οβ. Εὐχὴ τοῦ ποτηρίου.

Καὶ φέρει ποτήριον οἴνου καὶ πειεῖ εὐχὴν ὁ ἱερεὺς οὕτως· Ὁ Θεός, ὁ τὰ πάντα ποιήσας τῇ ἰσχύϊ σου καὶ στερεώσας τὴν οἰκουμένην. Goar. p. 319.

λ. 35. Εὐχὴ εἰς [τὸ] ἀποστεφανῶσαι.

Κύριε ὁ Θεός ὁ παντοκράτορ, ὁ τὸν παράδεισον ἀκαμάτως φυτεύσας καὶ τὸν ἄνθρωπον οἰκείαις χερσὶ διαπλάσας, καὶ τεθηκῶς αὐτὸν ἐν αὐτῷ, καὶ λαβὼν ἀπόνως ἐκ τῆς πλευρᾶς αὐτοῦ, καὶ ἀνοικοδομήσας αὐτῷ γυναῖκα καὶ ἀγαγὼν αὐτὴν πρὸς αὐτόν, καὶ δεδωκῶς αὐτῷ γνῶσιν τὴν εἰς τε ἀπόπτωσιν γενομένην αὐτῷ, ἔνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα καὶ προσκολληθήσεται τῇ γυναικὶ αὐτοῦ καὶ ἔσονται εἰς συζυγίαν εἰς σάρκα μίαν. Καὶ νῦν, Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὡς ἔθηκας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν στέφανον γαμικόν, στεφανῶσον αὐτοὺς ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς· καὶ ποιήσον αὐτοὺς εἰς σάρκα μίαν, εἰς ὁμόνοιαν ἀδιαιρέτον, εἰς ὁμοτροπὴν ἀπαράλλακτον, εἰς ὑγιάν ἀμέριστον, εἰς ζωὴν πολυχρόνιον, εἰς σπέρμα ὕσιον εὐφρανον αὐτοὺς ἐν ὁράσει υἱῶν αὐτῶν καὶ θυγατέρων, ἵνα καὶ αὐτοὶ διὰ τῆς τεκνογονίας σωθῶσιν, μενόντων παίδων ἐν πίστει, ἀγιασμῷ καὶ διακαισύνῃ μετὰ σωφροσύνης· σὺ γάρ, Κύριε, ὁ καὶ παρθενίαν ἀγιάσας καὶ μήτραν εὐλογήσας, καὶ τοῖς συναφθεῖσαι τίμιον τὸν γάμον χαρίσας καὶ τὴν κοίτην ἀμίαντον. Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία.

λ. 36. Εὐχὴ εἰς λύσιν παστοῦ γάμου.

Νυμφῶνα καταντήσαντες οἱ δοῦλοί σου, Κύριε, καὶ τὴν ἀκολουθίαν ἐκτελέσαντες... Goar pag. 325. Εἰρήνη πάσι. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Κύριε, ὁ παραγενόμενος ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας καὶ τὸν ἐκεῖσε γάμον εὐλόγησας. Αὐτὸς καὶ νῦν Δέσποτα, εὐλόγησον καὶ τὴν λύσιν τοῦ γάμου τούτου καὶ ἐν γῆρει συναπτῆσαι αὐτοὺς εὐδόκισον, ἵνα καὶ διὰ τῶν δούλων σου τούτων δοξάζηται τὸ πανάγιον ὄνομά σου, τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος...

λ. 36 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ ἀρρώστου.

Πάτερ ἄγιε, ἰατρὲ ψυχῶν καὶ σωμάτων... ἐκ τῆς περιεχούσης αὐτὸν σωματικῆς ἀσθενείας διὰ τῆς χάριτος τοῦ Χριστοῦ σου· καὶ ζωοποιήσον αὐτὸν κατὰ τὸ σοὶ εὐάρεστον, τὴν ὀφειλομένην σοὶ εὐχαριστείαν ἐν ἀγαθοεργίᾳ ἀποπληροῦντα. Ὅτι σὸν τὸ κράτος καὶ σοῦ ἐστὶν... Goar pag. 338.

λ. 37. Εὐχὴ ἐπὶ νοσούντων.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἰατρὸς τῶν ψυχῶν τε καὶ σωμάτων αὐτοπροαιρέτῳ νεύματι καὶ λόγῳ τοῦ προστάγματός σου πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἰώμενος ὁ κατὰ γῆν ἰὼν καὶ γενεὰν θαυματουργῶν, ἔνδοξά τε καὶ ἐξαίσια ποιῶν, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς· τοὺς τρεῖς παῖδας ἀπὸ τῆς φλογὸς ἀπαθεῖς διασώσας, καὶ τὸν ἐκ γενετῆς τυφλὸν τὸ βλέπειν χαρισάμενος, καὶ Δάζαρον τετραήμερον ἐκ νεκρῶν ἀναστήσας, καὶ ἐπιτιμήσας τῷ πυρετῷ τῆς πενθερᾶς Πέτρου καὶ παραχρῆμα ἰασάμενος, ὥστε ἀναστᾶσα διακονεῖν. Αὐτός, Δέσποτα Κύριε, προσκυνητὲ καὶ πολυέλεε Κύριε, ἴσασι τὸν δοῦλον σου τὸν δε ἀπὸ πάσης ἀσθενείας δεσμεύων τὰ συντρίμματα αὐτοῦ καὶ πᾶσαν ἐνέργειαν κακοῦσαν καὶ θλίβουσαν αὐτὸν ἐκμοχλεύων· ἐλθέτω δὲ δύναμις ἐκ τῆς σῆς εὐσπλαγχνίας, ἀπελασάτω ἀπ' αὐτοῦ τὴν ἐκ τῆς ἀρρώστιας μάστιγα, ἐπίσταξον αὐτῷ ὄροσον ἰαμάτων, ῥύσαι αὐτὸν ἀπὸ πόνων καὶ ἀλγημάτων, ἐξέγειρον αὐτὸν ἀπὸ κλίνης ὀδύνης καὶ ἀπὸ στρωμνῆς κακώσεως, δός αὐτῷ καιρὸν διηγήσεως τὰ θαυμάσιά σου ἐξείπειν τὸ σωτήριόν σου. Ὅτι Θεὸς ἐλέους οἰκτιρῶν...

λ. 38. Εὐχὴ ἐπὶ θυμάτων.

Σὺ, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων, μακροθύμος καὶ πολυέλεος, ὁ μετανοῶν ἐπὶ ταῖς κακίαις ἡμῶν καὶ προσδεχόμενος τὰς τῶν πάντων θυσίας καὶ προσφοράς, πρόσδεξαι, Κύριε, τὴν εὐχὴν ἡμῶν καὶ ἐξαπόστειλον τὸν ἐπὶ τῆς εἰρήνης ἄγγελόν σου καὶ εὐλόγησον τὸν νοῦν τοῦτον καὶ τοὺς ἄρνας τούτους, ἵνα γένωνται εἰς θυσίαν ἁγίαν καὶ εὐάρεστον τῇ χρηστότητί σου εἰς ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν καὶ εἰς μνημόσυνον ἐνώπιόν σου, διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, μεθ' οὗ εὐλογητὸς εἶ σὺν τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ Πνεύματι.

λ. 38 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ κολύβων μνήμης ἁγίων.

Ὁ πάντα τελεσφορήσας τῷ λόγῳ σου, Κύριε. *Goar. p. 524.*

λ. 39. Εὐχὴ εἰς κανίσκιον κουκίφ(;) κοιμηθέντων.

Κύριος ὁ Θεός, ἡ ἐλπίς πάντων τῶν ἐπικαλουμένων τὸ ἅγιον ὄνομά σου, Σὺ εὐλόγησον τὰ προτεθέντα, καὶ τοῖς προτεθηκῶσιν ἄμειψαι τῶν πλουσίων σου δωρεῶν, πάντων τῶν ἐκ τῆς γῆς ἀγαθῶν ἀφθόνως αὐτοῖς καὶ πᾶσιν ἡμῖν τὴν ἀπόλαυσιν χάρισαι, καὶ ὑπὲρ οὗ ἡ μνήμη γέγονεν ἐν ἀνέσει τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ποίησον, καὶ ἡμᾶς ἀκατακρίτους διαφυλάξον ὑμνοῦντας καὶ εὐλογοῦντας Σέ, τὸν Πατέρα καὶ τὸν Υἱὸν καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα νῦν καὶ ἀεί.

1. 39 οβ. Εὐχὴ ὀπισθάμβωνος ἀναστάσεως.

Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ καταξιώσας ἡμᾶς τῆς σῆς δόξης κοινωνοὺς γενέσθαι διὰ τῆς τῶν ἀγίων σου μυστηρίων ζωοποιοῦ μεταλήψεως, δι' ὧν τοῦ θανάτου σου καὶ τῆς ἀναστάσεως τὸν τύπον τελεῖν παραδέδωκας ἡμῖν, δι' αὐτῶν ἡμᾶς ἐν τῷ ἁγιασμῷ σου διαφυλάξον μεμνημένους τῆς σῆς χάριτος διὰ παντός καὶ σώζοντας τῷ ὑπὲρ ἡμῶν ἀποθανόντι καὶ ἐγερθέντι· τοῖς ¹⁾ βασιλευσιν ἡμῶν νίκας δώρησαι, τὸν στρατὸν κατὰ τῶν πολεμίων ἐνίσχυσον καὶ τὸν περισσῶτα λαὸν ἐν εἰρήνῃ καὶ ἀφέσει ἀμαρτιῶν διατήρησον, τοῖς διακόνοις τοῖς καλῶς ἡμῖν συλλειτουργήσασιν βαθμὸν ἀγαθὸν περιποίησαι, καταξιών αὐτοὺς ἀκατακρίτως καὶ τοῦ τιμίου πρεσβυτερίου· σὺ γὰρ εἶ ὁ Ἀληθινὸς καὶ ζῶν ἡ αἰώνιος καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν.

1. 40 οβ. Εὐχὴ εἰς τὴν εὐλόγησιν τῶν ὑδάτων εἰς τὰ Ἁγία Θεοφάνια ἔσω ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ.

Ποιοῦντος [τοῦ] διακόνου εὐχὴν συναπτήν· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου... Ὑπὲρ τοῦ ἁγιασθῆναι τὰ ὕδατα ταῦτα... Ὑπὲρ τοῦ καταπεμφθῆναι... Ὑπὲρ τοῦ ἀναδειχθῆναι... Ὑπὲρ τοῦ γενέσθαι αὐτὰ ἀποτρόπαιον καὶ καθαρτήριοιον πάσης ἐνεργείας καὶ ἐπιβουλῆς ὀρατῶν... Ὑπὲρ τοῦ ἀναδειχθῆναι αὐτὰ ἰατρῆιον καὶ καθαρισμόν πάσης νόσου ψυχῶν τε καὶ σωμάτων... Ὑπὲρ τοῦ γενέσθαι αὐτὰ πᾶσι τοῖς χρωμένοις ἐξ αὐτῶν πίστει ἢ καὶ μεταλαμβάνουσιν εἰς καθαρισμόν μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὑπὲρ τοῦ εἰσακοῦσαι Κύριον... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Τῆς παναγίας ἀχράντου... *Goar. p. 368.* Καὶ τούτων λεγομένων ὑπὸ τοῦ διακόνου, ὁ ἀρχιερεὺς καθ' ἑαυτὸν ἐπεύχεται (τὴν εὐχὴν) Γερμανοῦ πατριάρχου· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ μονογενὴς Υἱός, ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ Πατρὸς, ὁ ἀληθινὸς Θεός, ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀθανασίας *Goar. p. 368.* Καὶ μετὰ τὸ πληρῶσαι τὸν διάκονον, οὐδὲν ἐκφωνεῖ ὁ ἀρχιερεὺς, ἀλλ' εὐθέως ἀπάρχεται τῆς φωνῆς καὶ λέγει· Οἱ τῶν ἀνωτάτων στοιχείων τὴν κτίσιν ἀθροίσαντες, ἔγνωμεν πῶς τὸ πλοῦτόν σου πικρὰ φρίττει σε Δέσποτα· ἀδιάστατον γὰρ τὴν τούτων δημιουργίαν σκοπίσαντες, τὸ πολυσέβαστόν σου ἐκπληττόμεθα ὄνομα· ἐπειδὴ γὰρ προσῆκε τῇ κτίσει αἰνὸν σοὶ προσαγαγεῖν, τούτου χάριν ἐπὶ τὰ δευτέρα τῶν ἀνωτάτων στοιχείων διαβαί-

¹⁾ Ркп. Спн. № 959 τοῖς συλλειτουργήσασιν ἡμῖν, καὶ τοῖς θεοῖς σου μυστηρίοις διακονήσασιν βαθμὸν ἀγαθὸν περιποίησαι καὶ πολλὴν παρρησίαν τὴν ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ σου βήματος, σὺ γὰρ εἶ ὁ ἀληθινὸς Θεός.

νομεν κλίματα, ἅτινα ὑποπόδιόν σου τιμῆς ἤξειώθησαν· ὀρώντες γάρ τῆς γῆς τὴν κτίσιν ἀκίνητον, νοοῦμέν σου, τοῦ κρατοῦντος τὴν φύσιν ἀσύνοπτον, ἐφάμιλλόν τε καὶ τὸ τῆς θαλάσσης τεκμήριον, πῶς [εἰς τὸ] διηνεκὲς αἰνεῖσε τὸν ποιήσαντα· ἢ μὲν γὰρ ὀρινομένη τοῖς κύμασι τῇ χέρσῳ προσμάχεται, πάσης τῆς οἰκουμένης σπουδάζουσα κατακλῦσαι τὰ πέρατα καὶ τῇ φάμμῳ κρουομένη δαμάζεται καὶ τὸν ὄρον σου φοβουμένη ἀφέλκει τὰ κύματα, ἀλλ' οὔτε πηγῶν ἀενάων τὰ ρεῖθρα μωρία δόξαν ἀναπέμπειν τῷ κράτει σου Δέσποτα· ποταμῶν βαθυγαίων ἀκατάσχετα ρεύματα ἐν κιβωτῷ θεοφόρῳ ὧδε κάκεισε δραμόντα αἴφνης τὴν φύσιν εἰνήσαντο καὶ τὴν ἄβατον οὐσίαν βάσιμον ἔδειξαν, καὶ σοὶ τῷ μόνῳ τῶν ὄλων Θεῷ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν. Ἰδοὺ γὰρ ὁ τῆς ἑορτῆς ἐπέστη ἡμῖν καιρὸς καὶ ἄγγελοι μετὰ ἀνθρώπων ἑορτάζουσι, καὶ χορὸς ἁγίων πλησιάζεται ἡμῖν. Σήμερον ἡ χάρις τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἀγιάζουσα τὰ ὕδατα ἐπιφύεται. Σήμερον οὐρανὸς ἀγλαϊζόμενος ὀρόσον τῇ γῇ ἐπιμυρίζει. Σήμερον ὁ ἥλιος ἄδυτος. Goar. p. 369 съ нѣкоторыми измѣненіями. Ὄταν δὲ εὐλογεῖ ὁ πατριάρχης τὰ ὕδατα εἰς τὸ πλάτιον, προστίθῃσι τῇ παρουσίῃ εὐχῇ καὶ τοῦτο· Καὶ σῶσον, Κύριε, τοὺς δούλους σου, τοὺς πιστοὺς βασιλεῖς ἡμῶν, καὶ φύλαξον αὐτοὺς ὑπὸ τὴν σκέπην τῶν πτερύγων σου ἐν εἰρήνῃ, ὑπόταξον αὐτοῖς πάντα ἐχθρὸν καὶ πολέμιον, χάρισαι αὐτοῖς πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα, ζωὴν αἰώνιον. Εἶθ οὕτως ἐπάγει· Ἴνα διὰ στοιχείων καὶ δι' ἀνθρώπων καὶ δι' ἀγγέλων, καὶ δι' ὀρωμένων καὶ δι' ἀοράτων, δοξάζεται σου τὸ πανάγιον ὄνομα σὺν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι... Καὶ μετὰ τοῦτο λέγει· Εἰρήνη πᾶσι. Καὶ τοῦ διακόνου λέγοντος· Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνομεν. Ἐπεύχεται ὁ ἀρχιερεὺς· Κλίνον, Κύριε, τὸ οὖς σου... Goar. pag. 371.

1. 49 οβ. Εὐχὴ ἄλλη εἰς τὸ ὕδωρ τῶν ἁγίων Θεοφανίων, λεγομένη ἐν τῇ φιάλῃ τοῦ μεσσαύλου τῆς ἐκκλησίας.

Ὁ Θεός, ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ τὸ πικρὸν ὕδωρ ἐπὶ Μωσέως τῷ λαῷ εἰς γλυκὸν μεταποιήσας... См. Ркп. № 8 Св.—гроб. библ. л. 22. Καὶ μετὰ τοῦτο λέγει· Εἰρήνη πᾶσι. Καὶ τοῦ διακόνου λέγοντος· Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν, ἐπεύχεται ὁ ἱερεὺς· Κλίνον, Κύριε, τὸ οὖς σου... καὶ τὰ λοιπὰ πάντα, καθὼς κεῖνται. Καὶ μετὰ τοῦτο λέγει· τὸ Πληρωθῆτω, καὶ ἀπολύει.

л. 51. Чтенія изъ апостола и евангелія на важнѣйшіе праздники 1).

1) Креста, архангеловъ, Богородицы, апостола Петра, св. Николая, іерарховъ, св. Безребренниковъ, мучениковъ, Георгія, Іоанна Богослова,

1. 79 οβ. Τάξις γινομένης τῆς τριτοέκτης ἐν ταῖς νηστείαις.

Μετὰ τὸ τελεσθῆναι τὴν πρώτην ὥραν λέγει ὁ διάκονος· Κλί-
νοντες τὰ γόνατα ἐν εἰρήνῃ... Ὁ ἱερεὺς ποιεῖ τὴν εὐχὴν·
Ὁ Θεός, ἐπὶ τῶν Χερουβὶμ καθεζόμενος καὶ ὑπὸ τῶν Σεραφὶμ δοξαζόμε-
νος, ἐπίβλεψον ἐφ' ἡμᾶς τοὺς ταπεινοὺς καὶ ἀναξίους δούλους σου καὶ διέ-
γειρον ἡμῶν τὸν νοῦν πρὸς δοξολογίαν τῆς σῆς ἀγαθότητος, ἐξάρπασον δὲ
ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἐπιβουλῆς τοῦ ἐχθροῦ, ἵνα τῷ φωτί σου καταλαμπό-
μενοι καὶ τῇ βουλῇ σου ὁδηγούμενοι πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἀξιοθῶ-
μεν τῆς ἐπουρανοῦ βασιλείας, συναριθμούμενοι πᾶσι τοῖς ἐκλεκτοῖς σου·
Ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν καὶ σοὶ τὴν δόξαν... Εὐχὴ ἀντιφώνου β'.
Δεόμεθά σου, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, μακροθύμησον ἐφ' ἡμῖν τοῖς ἀμαρ-
τωλοῖς καὶ φεῖσαι τῶν ἔργων τῶν χειρῶν σου, ὁ εἰδὼς ἡμῶν τὴν ἀσ-
θένειαν, λυτρούμενος ἡμᾶς ἀπὸ παντὸς πειρασμοῦ καὶ πάντων τῶν ἐνε-
στῶτων καὶ ἐπερχομένων δειῶν, καὶ τῆς ἐξουσίας τοῦ σκότους τοῦ αἰῶ-
νος τούτου, καὶ μετάστησον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ μονογενοῦς σου
Υἱοῦ καὶ Θεοῦ ἡμῶν. Ὅτι δεδόξασται σου τὸ πανάγιον... Εὐχὴ ἀντι-
φώνου γ'. Κύριε ὁ Θεός, οὗ ἡ δόξα ἀκατάληπτος καὶ τὸ ἔλεος ἀμέ-
τρητον, καὶ ἡ φιλανθρωπία ἄφατος· Σὺ, κατὰ τὴν σὴν εὐσπλαγχνίαν, ἐπί-
βλεψον ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ πάντα τὸν λαόν σου, καὶ μὴ παραδῶς ἡμᾶς
ταῖς ἀμαρτίαις ἡμῶν, ἀλλὰ ποιήσον μεθ' ἡμῶν τὰ ἐλέη σου, ὁδήγησον
ἡμᾶς ἐπὶ λιμένα θελήματός σου, καὶ ἐργάτας ἀληθινούς ἀνάδειξον τῶν
σῶν ἐντολῶν, ἵνα μὴ κατασχυθῶμεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως τῷ
φοβερῷ βήματι τοῦ Χριστοῦ σου παριστάμενοι. Ὅτι ἀγαθὸς καὶ φιλάν-
θρωπος Θεός... Εὐχὴ μετὰ τὴν εἴσοδον, γινομένης συναπ-
τῆς ὑπὸ τοῦ διακόνου· Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ὁ δι-
δοὺς εὐχὴν τῷ εὐχομένῳ καὶ προσδεχόμενος τὰς ἱκεσίας τῶν δούλων
σου τῶν βοώντων πρὸς σὲ νυκτὸς καὶ ἡμέρας, κλῖνον καὶ τὸ οὖς σου,
καὶ ἐπάκουσον τῆς δεήσεως ἡμῶν τῶν ἀμαρτωλῶν· μὴ ἀποστρέψης, Κύ-
ριε, τὸ πρόσωπόν σου ἀφ' ἡμῶν, μηδὲ Ἰνησθῆς ἡμῶν ἀνομιῶν ἀρχαίων,
ὁ γινώσκων τὸ πλάσμα ἡμῶν καὶ ἐπιστάμενος τὴν ἀσθένειαν ἡμῶν. Μνή-

Илии пророка, ἐπὶ ἐλαίῳ ἀρρώστου ὁ ἀπόστολος καθολικῆς ἐπιστολῆς Ἰακώ-
βου· Ἀδελφοί, ὑπόδειγμα λάβετε... Конецъ: πολὺ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ δέησις δι-
καίου ἐνεργουμένη. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον· Τῷ καιρῷ ἐκεινῷ ἔλθων Ἰη-
σοῦς εἰς τὴν οἰκίαν Πέτρου. Конецъ: ἠκολούθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταί. Εἰς κοιμη-
θέντας πρὸς Κορινθίους· Ἀδελφοί, οὐ θέλομεν ὑμᾶς ἀγνοεῖν. Εὐαγγέλιον κατὰ
Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς πεπιστευκότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους.

σθητι, Κύριε, ὅτι χοῦς ἐσμέν, πνεῦμα πορευόμενον καὶ οὐκ ἐπιστρέφον, καὶ τῇ μεγαλωσύνῃ τοῦ βραχίονός σου, περιποίησαι ἐλέει τὴν ζωὴν ἡμῶν, ὁδήγησον ἡμᾶς ἐν ὁδοῦ εὐθείᾳ τοῦ πορευθῆναι ἐν τῇ τρίβῳ τῶν ἐντολῶν σου, δίδαξον ἡμᾶς τοῦ ποιεῖν τὸ θέλημά σου, λαλεῖν ἐν τοῖς μυστηρίοις σου, μελετᾶν τὸν νόμον σου ἡμέρας καὶ νυκτός, ἐντειλαὶ τοῖς ἁγίοις ἀγγέλοις σου τοῦ διαφυλάξαι ἡμᾶς ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς ἡμῶν, καὶ ῥύσασθαι ἀπὸ βέλους πετομένου ἡμέρας, ἀπὸ πράγματος ἐν σκότει διαπορευομένου, ἀπὸ συμπτώματος καὶ δαιμονίου μεσημβρινοῦ, πλήρωσον τὸ στόμα ἡμῶν αἰνέσεως καὶ τὰ χεῖλη ἡμῶν ἀγαλλιάσεως τοῦ λαλεῖν ἑαυτοῖς ἐν ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις, καὶ ψάλλειν πνευματικαῖς ἐν χάριτι, ᾄδειν τε καὶ ψάλλειν ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν καὶ εὐχαριστεῖν ἐπὶ πᾶσι σοι τῷ Θεῷ τῶν ὀλων τῷ σώζοντι τοὺς ἐλπίζοντας εἰς τὸν πλοῦτον τοῦ ἐλέους σου. Ὅτι ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις. Εὐθύς φάλλει τὸ τροπάριον, καὶ μετὰ τοῦτο ἀναγινώσκει τὴν προφητείαν καὶ εὐθέως τὸ Εἴπωμεν πάντες, καὶ λέγει ἐκτενήν. Καὶ λέγει ὁ διάκονος· Εὐξασθε, οἱ κατηχούμενοι. Καὶ ὁ ἱερεὺς ποιεῖ τὴν εὐχὴν τῶν κατηχουμένων· Κύριε παντοκράτωρ καὶ φιλόανθρωπε, ἔπιθε ἐξ ὕψους ἁγίου σου ἐπὶ τοὺς δούλους σου κατηχουμένους, τοὺς κλίνοντας σοὶ τὸν ἑαυτῶν αὐχένα καὶ ἀναμένοντας τὸ παρὰ σοῦ ἔλεος, ἀποκάλυψον αὐτοῖς τὸ εὐαγγέλιον τῆς δικαιοσύνης σου, συγκαταριθμήσον αὐτοὺς τῇ ἐκλεκτῇ ποίμνῃ, καὶ καταξίωσον αὐτοὺς ἐν καιρῷ εὐθέτῳ τῆς διὰ τοῦ βαπτίσματος ἀναγεννήσεως. Ἵνα καὶ αὐτοῖς σὺν ἡμῖν δοξάζωσι. Ὅσοι κατηχούμενοι προσέλθετε, οἱ κατηχούμενοι προσέλθετε, ὅσοι πρὸς τὸ φῶτισμα προσέλθετε π др. Goar. pag. 165, по съ нѣкотою перестановкою прошепнѣи. Οἱ πρὸς τὸ φῶτισμα τὰς κεφαλὰς... Αὕτη ἡ εὐχὴ γίνεται ἀπὸ τῆς τετράδος τῆς μέσης ἐβδομάδος τῶν ἁγίων νηστειῶν μέχρι τῆς ἁγίας παρασκευῆς, καὶ αὐτὴν ποιῶντος [τοῦ] διακόνου μετὰ τὴν εὐχὴν τῶν κατηχουμένων. Ἐτέρα εὐχὴ ὑπὲρ τῶν πρὸς τὸ ἅγιον φῶτισμα εὐτρεπιζομένων. Ἐπεύχεται ὁ ἱερεὺς· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐπίφανον τοὺς οἰκτιρμούς σου ἐπὶ πάντας ἡμᾶς, καὶ ἐπὶ τοὺς πρὸς τὸ ἅγιον φῶτισμα εὐτρεπιζομένους, τοὺς καὶ νῦν ὑποκεκλικότας σοὶ τὸν αὐχένα τὸν ἑαυτῶν εἰς τὸ ἐναυγάσαι αὐτοῖς τὸν φωτισμὸν τοῦ εὐαγγελίου σου, ἄγγελον φωτὸς ἐξαπόστειλον, ῥυώμενον αὐτοὺς ἀπὸ πάσης ἀντικειμένης ἐνεργείας, ἵνα τῆς ἀθανάτου σου δωρεᾶς ἀξιούμενοι καὶ τὰς ἐντολάς σου πολιτευόμενοι τῶν ἐπουρανίων σου ἀγαθῶν ἀπολάωσιν. Σῶσον, ἐλέησον,

φώτισον καὶ ἀντιλαβοῦ αὐτοῖς, ὁ Θεός, τῇ σῇ χάριτι. Ὁ ἱερεὺς· Ὅτι σὺ εἶ ὁ φωτισμὸς ἡμῶν. Ὁ διάκονος· Ὅσοι πρὸς τὸ φῶτισμα προέλθετε... *Goar. p. 167.* Εὐχὴ πιστῶν α'. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῆς πολυθέου πλάνης διὰ τῆς σῆς παρουσίας ἀποστήσας τὸν ἄνθρωπον, καὶ διὰ τῶν θαυμάτων σου ποιήσας γνωρίζειν σέ τὸν μόνον δημιουργὸν καὶ ποιητὴν τῶν ἀπάντων, καὶ τὴν ἐλπίδα τίθεσθαι ἐπὶ σοί, πολυέλεος ὑπάρχων, τήρησον ἡμᾶς ἐν τῷ ὀνόματί σου, καὶ ἀγίασον ἡμᾶς ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου, καὶ κατάπεμψον τοὺς οἰκτιρμούς σου ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ πάντα τὸν λαόν σου. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον. *Σοφία.* Ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεός, ὁ Θεὸς ἡμῶν τοῦ ἐλεεῖν καὶ σώζειν... Εὐχὴ πιστῶν β'. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ τὴν πάροδον τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου περιστείλας, διὰ τὸ ἀσθενὲς καὶ εὐάλωτον τῆς αὐτοῦ φύσεως καὶ ἀντάμειψιν αἰώνιων ἀγαθῶν ἐπαγγελλόμενος αὐτῷ καταγωνιζομένῳ τῶν ἔργων τοῦ ἐχθροῦ. Αὐτός, Δέσποτα, κραταίωσον ἡμᾶς ἐν τῷ φόβῳ σου, ἐνίσχυσον ἡμᾶς ἐν τῇ δικαιοσύνῃ¹⁾ σου. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον. *Σοφία.* Ὅτι εὐλόγηται καὶ δοδόξασται τὸ πάντιμον... Κλίνοντες τὰ γόνατα ἔτι καὶ ἔτι... Εὐχὴ γ'. ἤγουν ἀπόλυσις· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ μόνος ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος, ὁ μόνος χρηστὸς καὶ ἐπιεικής, ὁ μόνος οἰκτιρμῶν καὶ ἐλεήμων Θεὸς ἡμῶν καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου σταυρωθέντος, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐξεγερθέντος, καὶ εἰσελθόντος εἰς τὴν δόξαν τὴν ἑαυτοῦ καὶ τὴν σὴν. Ἐλθέτω ἡ χάρις σου ἐφ' ἡμᾶς τοὺς δούλους σου καὶ ἐδυναμώσατέ ἡμᾶς, Κύριε, τὸ εὐαγγέλιον τῆς διδασκαλίας σου. Πάτερ εὐσπλαγχνίας, φώτισον ἡμῶν τὰ σπλάγχνα καὶ πάντα τὰ μέλη τῷ σῷ θελήματι, καὶ καθάρισον ἡμᾶς ἀπὸ πάσης κακίας καὶ ἁμαρτίας, συντήρησον δὲ ἡμᾶς ἀσπίλους καὶ ἀμώμους ἀπὸ πάσης περιεργίας τοῦ²⁾ ἀντικειμένης ἐνεργείας, (χάρισαι) ἡμῖν, Κύριε, κατὰ τὴν σὴν χρηστότητα τὰ σὰ νοεῖν, τὰ σὰ φρονεῖν ἐν τοῖς σοῖς ἀναστρέφειν, τὸν σὸν φόβον φοβεῖσθαι καὶ ποιεῖν τὰ εὐάρεστά σοι ἕως τῆς ἐσχάτης ἡμῶν ἡμέρας καὶ ὥρας καὶ ἀναπνοῆς. Ἐπικαλούμεθά σε, Δέσποτα, τὸν ἀληθινὸν ἡμῶν Θεὸν ἡμεῖς οἱ ἁμαρτωλοί, ὅπως ἂν κατὰ τὸ ἀνεκδιήγητόν σου ἔλεος, σφραγίσῃς ἡμῶν τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ Πνεῦμα, καὶ διατηρήσῃς³⁾ ἀπὸ παντὸς πονηροῦ δαίμονος, ἀπὸ παντὸς ἐρπετοῦ ἰαβόλου, ἀπὸ παν-

1) СВЯТ. СЛ. БИБЛ. № 956 ἐν ταῖς λογίαις σου, ὀδήγησον ἡμᾶς ἐν δικαιοσύνῃ, 2) ἀντικειμένου, καὶ χάρισαι ἡμῖν, Κύριε, κατὰ τὴν σὴν χρηστότητα, τὰ σὰ νοεῖν 3) ἡμᾶς.

τὸς θηρίου τοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, ἀπὸ πάσης ἀνομίας, ἀπὸ πάσης φαρμακείας, ἀπὸ πάσης πλάνης καὶ πάσης ματαιότητος, ἀπὸ πάσης πορνείας καὶ πλεονεξίας, ἀπὸ πάσης νόσου καὶ μαλακείας, ἀπὸ παντὸς ψεύδους καὶ πάσης βραδουργίας, καὶ πάσης παγῖδος τοῦ ἀντικειμένου ἡμῖν. Πάτερ ἀφθαρσίας, σκέπασον ἡμᾶς τοὺς σοὺς δούλους τῇ σῇ εὐσπλαγγνίᾳ καὶ μὴ ἐγκαταλείπῃς ἡμᾶς, μηδὲ ποιήσῃς ἐπιχάρμα ἐχθρῶν καὶ ἐξουδένωμα λαοῦ καὶ καταπάτημα δαιμονίων, ἀλλ' ἵνα ἡ σὴ χάρις τὸ σὸν ἔλεος εἶη μεθ' ἡμῶν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον. Τὴν ἡμέραν πᾶσαν τελείαν... Ὅτι σὸν τὸ κράτος καὶ σου. Εἰρήνη πᾶσιν. Ὁ διάκονος· Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν τῷ Κυρίῳ. Εὐχὴ τῆς κεφαλοκλισίας· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καθημενος ἐπὶ θρόνου δόξης, καὶ ἐπιβλέπων ἀβύσσους, ὄμματι εὐσπλαγγῶ τὴν ταπεινωσιν ἡμῶν ἐπισκεπτόμενος, εὐλόγησον πάντας ἡμᾶς τοὺς ὑποκεκλιότας σοι τὰς ἑαυτῶν κεφαλὰς, καὶ ὕψωσον τὸ κέρας ἡμῶν ἐν τῇ εὐδοκίᾳ σου. Ἐκφώνησις· Εἶη τὸ πανάγιον ὄνομα τῆς φιλανθρωπίας σου εὐλογημένον. Ὁ λαός· Ἀμήν. Ὁ διάκονος· Ἐν εἰρήνῃ προέλθωμεν.

л. 87 об. Εὐχὴ ἀντιφώνου α'. τοῦ λυχνικοῦ.

Κύριε οἰκτιρῶν καὶ ἐλεήμων, μακρόθυμε καὶ πολυέλεε Goar. p. 163.

л. 88. Εὐχὴ πρὸ τοῦ Κύριε ἐκέκραξα.

Ἐσπέρας καὶ πρωὶ καὶ μεσημβρίας αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν, εὐχαριστοῦμεν Goar. p. 164. Εἰρήνη πᾶσι. Ὁ διάκονος· Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Κύριε ὁ Θεός, ὁ κλίνας οὐρανοὺς καὶ καταβάς ἐπὶ σωτηρίᾳ... p. 32.

л. 89. Нѣскольکو евангелѣскихъ и апостольскихъ чтеній—мученикамъ, 4 недѣли, 16 недѣли, 5 недѣли и утреннее евангеліе.

II. № 956 Синайск. библи. Илитарій или Кондакіонъ рукопись 7 метровъ, 55 сантиметровъ писана на пергаментѣ четкимъ и крупнымъ почеркомъ Хвѣлка. Начала свитка нѣтъ. Каждая молитва имѣетъ заглавныя буквы, весьма художественно разрисованныя. Начинается Илитарій: τοὺς δὲ ἑαυτῶν ὑποτάξαντας αὐχένα ἐξ ἀνθρώπων ἀναμένοντες βοήθειαν, ἀλλὰ περιμένοντες ἔλεος τὴν σὴν ἀπεκδεχόμενοι σωτηρίαν, οὓς διαφύλαξον ἐν παντὶ καιρῷ καὶ κατὰ τὴν παροῦσαν ἑσπέραν καὶ τὴν προσιοῦσαν νύκτα ἀπὸ παντὸς ἐχθροῦ καὶ ἀπὸ πάσης ἀντικειμένης ἐνεργείας δ...¹⁾ γισμῶν ματαίων καὶ ἐνθυμήσεων... Εἶη τὸ κράτος τῆς βασιλείας σου. Ὁ διάκονος· Ἐν εἰρήνῃ προέλθωμεν.

¹⁾ Точки означаютъ, что эти мѣста рукописи или вытерты, или вовсе отсутствуютъ.

Εὐχῆ, λεγομένη ἐν τῷ σκευοφυλακίῳ τῶν καταγύρων.

Κύριε ὁ Θεός, ὁ θησαυρός τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν, ὁ παντός ἀγιασμοῦ χορηγός ὁ... ἐπὶ ἔργοις ἀγαθοῖς ἵνα... τήσωμεν, ἐπίβλεψον... ἡμῶν καὶ ποιήσον ἡμᾶς σκευὴ ἡγιασμένα καὶ εὐχρηστα τῷ Δεσπότῃ ἀποδειχθῆναι πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐζηρητισμένους ἐποικοδομεῖν ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῆς σῆς ἐπιχ... σεως χρυσὸν ἄργυρον λίθους... τὰς θείας καὶ ζωποιοῦς σου ἐντολ... πόλιν καὶ διαίτημα τῆς σῆς ἀγαθότητος τὴν ἡμετέραν γενέσθαι ψυχῆν, ἵνα ἐν... ἐν ἡμῖν καὶ ἐν περιπάτῳ ὁδοποι... ἡμῖν καὶ τὴν εἰς τὴν αἰώνιον σου βασιλ... εἴσοδον καὶ δόξαν. Ὅτι ἅγιος εἶ... ἐπαναπαύει καὶ σοὶ τὴν δόξαν. Ὁ λαός· Ἀμὴν. Εἰρήνη πᾶσιν. Καὶ τοῦ διακόνου λέγοντος· Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Δέσποτα ἅγιε, ὑποκλινόντες σοὶ τὸν αὐχένα τοῦ σώματος, δεόμεθα... τότε ἐν ὀρθίῳ καὶ ἀκλινεῖ τὸ φρ...

Εὐχῆ, λεγομένη ἐν τῷ μεγάλῳ βαπτιστηρίῳ μετὰ τὸ πέρας τοῦ λυχνικοῦ.

Καὶ νῦν εὐχαριστοῦμέν σοι, Δέσποτα, τῷ Θεῷ τῷ ἱκανώσαντι ἡμᾶς εἰς τὴν μερίδα τοῦ κλήρου τῶν ἁγίων ἐν τῷ φωτί, ὅτι ἐρρύσω ἡμᾶς ἐκ τῆς ἐξουσίας τούτων σκότους καὶ μετέστησας εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Υἱοῦ τῆς ἀγάπης σου... Τοῦ διακόνου λέγοντος· Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν, ἐπέυχεται ὁ ἀρχιερός· Κύριε ὁ Θεός, ὁ διὰ τῆς κατὰ σάρκα ἐπιφανείας τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ καὶ Θεοῦ ἡμῶν, ἐγκαινίσσας ἡμῖν ὁδὸν πρόσφατον καὶ ζώσαν τὴν δι' ὕδατος καὶ Πνεύματος ἀναγέννησιν. Αὐτὸς Δέσποτα, τὴν ἐν αὐτῷ τῷ ἁγίῳ βαπτίσματι δεδομένην ἡμῖν τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος χάριν... Ἀπόλυσις· Χριστὸς ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν διὰ πρεσβειῶν [τῆς] τιμίας ἀχράντου Δεσποίνης ἡμῶν καὶ ἀειπαρθένου [Μαρίας], τοῦ ἁγίου προφητοῦ Προδρομοῦ καὶ βαπτιστοῦ [Ἰωάννου], τῶν ἁγίων καὶ πανευφήμων ἀποστόλων καὶ πάντων αὐτοῦ τῶν ἁγίων ἐλεήσει καὶ φωτίσει τὰς ψυχὰς πάντων ἡμῶν. Ὁ ὦν εὐλογητὸς Θεὸς ἡμῶν πάντοτε νῦν καὶ ἀεὶ...

Εὐχαὶ τῆς παννουχίδος.

Οἱ κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἡμέρας τῆ θεωρίας τῆς ἐν τῇ κτίσει μεγαλοουργίας σου ἐντρυφήσαντες, Κύριε, καὶ διὰ αὐτῆς σὲ τὸν γενεσιουργὸν τῶν ἀπάντων καὶ ὑπερφυῶν θαυμάτων ποιητὴν ὑπερεκπλαγέντες καὶ δοξάσαντες, καὶ μετὰ τὴν ταύτης παρέλευσιν, κατανοοῦντες τῆς μεγάλης σου εὐσπλαγγχνίας²⁾ καὶ σοφίας τὴν πρόνοιαν, ὅτι ἔθου σκότος καὶ ἐγένετο νύξ, ἀνθρώπους μὲν κόπων ἀνάπαυσιν φέρουσα, θηρίοις δὲ τροφῆς πορισμὸν, καὶ μετὰ τοῦ προφήτου βοῶμέν σοι· ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου,

¹⁾ Въ ркп. патриарш. александр. библ. (въ Каирѣ) XIV в. № 104 при-
бавлено: παρέλευσιν ἀξίως αἰνεσίῳ σοὶ προσάγομεν ²⁾ нѣтъ—εὐσπλαγγχνίας καί.

Κύριε, πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας ¹⁾), δεόμεθα δέ, φιλόνηρωπε Δέσποτα, μὴ ἐπιδῶναι ἡμῖν ἐπὶ τῷ παροργισμῷ τῶν ἡμετέρων ἀμαρτιῶν ²⁾), σὲ τὸν τῆς δικαιοσύνης ἥλιον, ἀλλὰ τῷ φωτισμῷ τῆς σῆς καταλάμπεισθαι χάριτος, ἵνα ἐν ἡμέρᾳ καὶ νυκτὶ δοξάζωμεν τὴν ἀκατάληπτόν σου μεγαλειότητα. Ὅτι πρέπει σοὶ πᾶσα δόξα. Εὐχὴ ἀντιφώνου β'. Σὲ τὸ ἀνέσπερον καὶ ἀίδιον φῶς, ὁ Θεὸς ἡμῶν, παρ' ᾧ οὐκ ἔστι παραλλαγή ἢ τροπῆς ³⁾) ἀποσκίασμα ἐν τῷ παρελθόντι ⁴⁾) τῆς νυκτὸς μέτρῳ, ἀνομνοῦντες δεόμεθα συγρηγορεῖν τοῖς σωματικοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τοὺς τῆς διανοίας ἡμῶν λογισμοὺς ἐν τῇ θεωρίᾳ τῆς δόξης σου καταξίωσον, καὶ μὴ τινα νυσταγμὸν ψυχῆς ὑπομεινάντες στερηθῆναι τῆς πνευματικῆς φωνῆς ⁵⁾), ἀλλ' ἐν ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις, καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ᾄδοντες ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν καὶ ἐν τῷ στόματι ἡμῶν σοὶ τῷ Θεῷ τῆς παρά σου σωτηρίας τυχεῖν ἡμᾶς, ὅπως καὶ τοῦ ἤχου τῶν ἑορταζόντων ἐν οὐρανοῖς ἀπολαβεῖν αἰωνίως ἀξιοθῶμεν. Ὅτι ἡγίασται καὶ δεδόξασται. Εὐχὴ ἀντιφώνου γ'. Ὁ τὴν αὔπνον καὶ ἀκατάπαυστον δοξολογίαν ὑπὸ τῶν ἐν οὐρανοῖς ἀσωμάτων καὶ νοερῶν δυνάμεων δεχόμενος Θεός, αἷς οὐκ ὑπάρχει φῶς ὕλικόν, ἀλλὰ τῆς σῆς ἀπροσίτου δόξης ἢ αἰδίου ἔλλαμψις τὸ ἀδιάστατον αὐταῖς τῆς ἀγιαστικῆς σου λατρείας χαρίζεται, ἐπίβλεψον ἐπὶ τὴν ἡμετέραν ταπεινώσιν καὶ πρόσδεξαι τὴν ἐν συμμέτρῳ τῆς ἀνθρωπίνης ἀσθενείας μιμῆσει τῶν ἐπουρανίων νοερῶν προσαγομένην σοὶ παρ' ἡμῶν νυκτερινὴν ὕμνωδιαν μὴ πρὸς τὸ ἀνάξιον ἀφορῶν τῆς ἡμετέρας ζωῆς, ἀλλὰ πρὸς τὸ ἄμετρον τῆς σῆς ἀγαθότητος, δι' ἧς παρήγαγες ἡμᾶς ἐκ μὴ ὄντων καὶ πρὸς τὸ εἶναι συντηρεῖς, καὶ τῆς σῆς αἰνέσεως τὴν εὐωδίαν διὰ τῶν ἁγίων σου γραφῶν ἐνέπνευσας ἡμῖν, ἐν ἧ σὲ τὸν μόνον ἅγιον ἄρρητόν τε καὶ ἀκατάληπτον τῶν ἀπάντων ποιητὴν τε καὶ Δεσπότην προσκυνοῦντες δοξάζομεν ⁶⁾), αἰτούμενοι τὴν ἐκ τοῦ σκότους τῆς ἀμαρτίας ἀπολύτρωσιν καὶ τὴν ἐν τῷ φωτὶ τοῦ προσώπου σου ἀτελεύτητον μακαριότητα. Ὅτι σὸν τὸ κράτος... Εὐχὴ τετάρτη τῆς ἀπολύσεως. Δέσποτα παντοκράτορ ἀκατάληπτε, ἢ ἀρχὴ φωτὸς καὶ ἀπερινόητος οὐσία ⁷⁾) ὁ τῆς μονογενοῦς καὶ ἐνο-

¹⁾ Прибавлено: διὸ ἢ οнушена частица δὲ ²⁾ нѣтъ—τῶν ἡμετέρων ἀμαρτιῶν. ³⁾ ἀποτροπῆς ⁴⁾ ἐν τῷ παρόντι καιρῷ τῆς νυκτὸς, ἀνομνοῦντες ⁵⁾ прибавлено: τῆς ἐν σοὶ ἀγαλλιάσεως καὶ ἐξομολογήσεως ⁶⁾ Ркп. Син. библ. № 962 ἐν ἧ καὶ τὴν παροῦσαν ἐσπέραν ἡμᾶς ἐν εἰρήνῃ καταξίωσον διελθεῖν πρεσβείαις τῆς ἀγίας Θεοτόκου καὶ πάντων τῶν ἁγίων σου. Ὅτι Θεὸς ἐλέους. ⁷⁾ Ркп. александр. библ. № 104 δύναμις.

ποστάτου σου σοφίας Πατήρ, ὁ τοῦ ζωοποιοῦ καὶ ὁμοδυναμοῦ σου Πνεύματος προβολεύς, ὁ διὰ σπλάγχνα ἐλέους καὶ ἄφατον ἀγαθότητα, μὴ παριδῶν τὴν τῶν ἀνθρώπων φύσιν τῷ σκότει τῆς ἁμαρτίας συνεχομένην, ἀλλὰ τὰ θεῖα φῶτα τῶν ἱερῶν σου διδαγμάτων διὰ νόμου καὶ προφητῶν ἀναλάμπας ἡμῖν, ὕστερον δὲ ἡμῖν αὐτὸν τὸν ἀληθινὸν καὶ ἄδουτον τῆς δικαιοσύνης ἥλιον, τὸν μονογενῆ σου Υἱὸν εὐδόκησας διὰ σαρκὸς ἀνατεῖλαι καὶ πρὸς τὴν λάμπιν ἡμᾶς τοῦ σοῦ φωτισμοῦ ὀδηγήσαι, γεννηθῆτω τὰ ὦτα σου προσέχοντα εἰς τὴν φωνὴν τῆς δεήσεως ἡμῶν καὶ δωρῆσαι ἡμῖν ἐν ἀγρόπνῳ καὶ νηφούσῃ ψυχῇ πᾶσαν τὴν τοῦ παρόντος βίου νύκτα ἡμᾶς διελθεῖν ἐκδεχομένους τῆς ἡμέρας τοῦ Χριστοῦ σου καὶ Θεοῦ ἡμῶν, τοῦ κριτοῦ τῶν ἀπάντων τὴν παρουσίαν, ἵνα μὴ ἀναπεπτωκότες καὶ ὑπνοῦντες, ἀλλὰ γρηγοροῦντες καὶ διεγρηγερμένοι ἐν τῇ ἐργασίᾳ, τῶν αὐτοῦ ἐντολῶν εὐρεθῶμεν καὶ εἰς τὴν χαρὰν αὐτοῦ τοῦ Κυρίου εἰσελθῶμεν, ἔνθα ἀπέδρα ὀδύνη λύπη καὶ στεναγμός, ἔνθα εὐφραينوμένων πάντων ἡ κατοικία ἐν σοί. Ὅτι ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις καὶ σοὶ τὴν δόξαν. Ὁ λαός· Ἀμήν. Ὁ ἀρχιερεὺς· Εἰρήνην πᾶσιν. Καὶ τοῦ διακόνου λέγοντος· Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Ἐπεύχεται ὁ ἀρχιερεὺς· Κύριε!) ὁ Θεὸς ἡμῶν, κλῖνον τὰς καρδίας ἡμῶν εἰς ὑπακοὴν τῶν θεῶν σου προσταγμάτων καὶ ἀπόστρεψον τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς διανοίας ἡμῶν, τοῦ μὴ προσκειῖσθαι τῇ κοσμικῇ ματαιότητι, ἀλλ' ἐνατενίζειν τῷ κάλλει τῆς δόξης σου διὰ παντός καταξίωσον. Ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν, Θεὸς τοῦ ἐλεεῖν καὶ σώζειν²⁾...

Εὐχὴ τοῦ νιπτῆρος.

Λέγοντος τοῦ διακόνου τὴν συναπτὴν, ἐπεύχεται ὁ ἀρχιερεὺς· Κύριε ὑπεράγαθε, ὁ ἀπρόσιτος τῇ θεότητι... Goar. p. 592.. Ὁ λαός· Ἀμήν. Ὁ ἀρχιερεὺς· Εἰρήνην πᾶσιν. Καὶ ἐπεύχεται ὁ ἀρχιερεὺς· Δέσποτα Κύριε τῆς δόξης... Ibid. Εὐχὴ μετὰ τὸ νίφασθαι, τοῦ διακόνου λέγοντος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν, εὐχεται ὁ ἀρχιερεὺς· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ κατὰ τὸ πολυελέος σου κενώσας ἑαυτόν... Goar. p. 594.

Εὐχαὶ τῆς ἁγίας Πεντηκοστῆς εἰς τὴν γονυκλισίαν.

Εὐχὴ ἀντιφώνου α'. Ἄχραντε ἀμίαντε... Goar. p. 597. Καὶ ἐπισυνάπτει τὴν πρώτην εὐχὴν τοῦ λυχνικοῦ· Εὐλογητὸς Κύριε Δέσποτα παντοκράτωρ, ὁ φωτίσας τὴν ἡμέραν τῷ φωτὶ τῷ ἡλιακῷ... pag. 598. Εὐχὴ ἀντιφώνου δευτέρου· Κύριε ὁ Θεός

1) Ркп. Син. библ. X в. № 958: Εὐχὴ τῆς κεφαλοκλισίας 2) Ὁ διάκονος· Σοφία. Ὁ λαός· Εὐλόγησον, ἅγιοι, εὐλόγησον. Ὁ ἱερεὺς· Ὁ ὢν εὐλογητὸς Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν.

ἡμῶν ὁ τὴν σὴν εἰρήνην δεδωκώς τοῖς ἀνθρώποις... Ibid. p. 599. Καὶ ἐπισυνάπτει λέγων Κύριε, Κύριε, ὁ ῥυσάμενος ἡμᾶς... p. 600. Εὐχὴ ἀντιφώνου τρίτου: Ἡ ἀενάως βρούσα ζωτική καὶ φωτική πηγὴ. Καὶ ἐπισυνάπτει τὴν εὐχὴν τοῦ Τρισαγίου: Ὁ Θεὸς ὁ μέγας ὁ αἰώνιος, ὁ ἅγιος καὶ φιλόανθρωπος, ὁ καταξίωσας ἡμᾶς... Goar. p. 601. Конецъ: καὶ μετὰ παρρησίας δοξάσωμεν ἐπὶ πᾶσι σὲ τὸν μόνον ἀληθινὸν καὶ φιλόανθρωπον Θεόν. Ἐκφώνως: Ὅτι ἅγιος εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν καὶ σοὶ τὴν δόξαν... Εὐχὴ τῆς ἀπολύσεως: Σὸν γὰρ ὡς ἀληθῶς καὶ μέγα ὄντως μυστήριον... Ibid. pag. 601. Конецъ: Σὺ γὰρ εἶ ἀνάπαυσις τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν σὺν τῷ ἀνάρχῳ καὶ συναϊδίῳ Πατρὶ καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι νῦν... Καὶ ἐπισυνάπτει τὴν εὐχὴν τῆς ἀπολύσεως: Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ ὕψιστος, ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν... Goar. pag. 602. Ἐκφώνως: Ὅτι ἀγκυλὸς καὶ φιλόανθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις... Ἔττα ἐπεύχεται ὁ ἀρχιερεὺς: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ κλίνας οὐρανοὺς καὶ καταβάς ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων... Ibid. pag. 603.

Εὐχὴ ἐπὶ χειροτονίᾳ τῆς διακονίσης.

Μετὰ τὸ γενέσθαι τὴν ἀναφορὰν καὶ ἀνοιγῆναι τὰς θύρας προσφέρεται ἡ μέλλουσα χειροτονεῖσθαι, καὶ ὁ ἀρχιερεὺς ἐκφωνεῖ τὸ Ἡ θεία χάρις, κλινοῦσης αὐτῆς τὴν κεφαλὴν καὶ ἐπιτίθησι τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, καὶ ποιῶν σταυροὺς τρεῖς, ἐπεύχεται: Ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος καὶ παντοδυναμὸς... Goar. p. 218. Καὶ μετὰ τὸ Ἀμήν, ποιεῖ εἰς τῶν διακόνων εὐχὴν καὶ ἐν τῷ γενέσθαι ταύτην, ὁ ἀρχιεπίσκοπος, ἔχων τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, ἐπεύχεται οὕτως: Δέσποτα Κύριε, ὁ μηδὲ γυναῖκας ἀναθεμένους αὐτάς... Ibid p. 218. Конецъ, какъ у Гоара p. 218—219 съ тою разницею, что, вмѣсто ектеньи: Πάντων ἁγίων, въ Илитаріѣ διάκονος λέγει: Πληρώσωμεν, т. е. указывается, что рукоположеніе это могло совершаться и на прежде-освященной литургии.

Дальше въ Илитаріѣ слѣдуетъ обратная сторона, а поэтому, какъ и на первой, начала нѣтъ. Вторая сторона начинается концомъ молитвы: Συντριβήτωσαν ὑπὸ τὴν σημείωσιν τοῦ σταυροῦ σου... и далѣе продолжается чинъ крещенія, какъ въ предыдущемъ спискѣ. Разница сравнительно весьма незначительная: не говорится о томъ, что священникъ ποιεῖ ἐξ αὐτοῦ (т. е. св. елея) εἰς τὸ ὕδωρ τρεῖς σταυροὺς пальцемъ и о троекратномъ πῆνι: Μακάριοι ὦν.

Послѣ молитвы: Εὐλογητός εἶ, Κύριε ὁ Θεός Παντοκράτορ, ἡ πηγὴ τῶν ἀγαθῶν... καὶ ἀπάρχεται ὁ ἱερεὺς ψάλλειν Ὅσοι εἰς Χριστόν... εἶτα χρίει τῷ ἁγίῳ μύρῳ τοὺς βαπτισθέντας, ποιεῖ σταυροῦ τύπον ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ τῶν μυχθῆρων, καὶ τοῦ στόματος, καὶ τῶν ὠτῶν, λέγων· Σφραγίς δωρεᾶς Πνεύματος Ἁγίου. Καὶ μετὰ τὸ Ἄμην ἀπάρχεται Ὅσοι εἰς Χριστόν, εἶτα Μακάριοι ὦν, καὶ τελεῖται ἡ λειτουργία.

Εὐχὴ, γινομένη εἰς τὸ ὕδωρ τῶν ἁγίων Θεοφανίων.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ μονογενὴς Υἱός, ὁ ὦν εἰς τὸν κόλπον τοῦ Πατρὸς... Goar. p. 388 εἶτα προσλέγει τὸ Ἄμην καθ' ἑαυτὸν καὶ εὐθὺς ἀπάρχεται· Μέγας Κύριε καὶ θαυμασὰ τὰ ἔργα σου.. p. 370. Ὁ λαός· Ἄμην. Ὁ ἀρχιερεὺς· Εἰρήνη πᾶσιν. Ὁ διάκονος· Τὰς κεφαλὰς. Κλῖνον, Κύριε, τὸ οὖς σου καὶ ἐπάκουσον ἡμῶν... p. 371.

Εὐχὴ ἀντιφώνου α'. τῆς τριτοέκτης.

Тѣже 10 молитвъ и въ томъ же порядкѣ, что и въ ркк. № 957, во безъ діаконовскихъ возгласовъ. См. стр. 9—12.

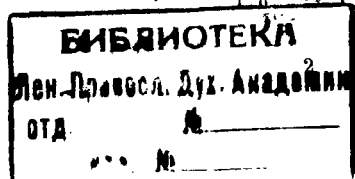
Εὐχὴ ἐπὶ χειροτονίᾳ ἐπισκόπου.

Μετὰ τὸ Τρισάγιον, ὅτε κατέλθωσιν οἱ ψάλται, ἵσταται ὁ ἀρχιεπίσκοπος εἰς τὴν κρηπίδα ἔμπροσθεν τῆς ἁγίας τραπέζης, καὶ γενομένων τῶν, κατὰ συνήθειαν, παρεστῶτων καὶ τῶν λοιπῶν ἐπισκόπων, ποιῶν τρεῖς σταυροὺς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἐπιτιθεὶς αὐτῷ τὴν χεῖρα, ἐπεύχεται· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ νομοθετήσας ἡμῖν διὰ τοῦ πανευφήμου σου ἀποστόλου Παύλου Goar. p. 250. Καὶ γίνεται συναπτὴ ὑπὸ ἐπισκόπου καὶ ἐν τῷ γίνεσθαι, ἔχων ὁμοίως τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ χειροτονουμένου, ὁ ἀρχιεπίσκοπος· Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ διὰ τὸ μὴ δύνασθαι τὴν ἀνθρώπου φύσιν τὴν τῆς θεότητός σου ἐπενεργεῖν οὐσίαν... p. 251. Καὶ μετὰ τὸ Ἄμην ἐπαίρει τὸ εὐαγγέλιον ὁ ἀρχιεπίσκοπος¹⁾ καὶ ἀποτίθεται ἐν τῇ ἁγίᾳ τραπέζῃ, καὶ τότε ἐπιτίθησι τῷ χειροτονηθέντι τὸ ὠμοφόριον²⁾ καὶ ἀσπάζεται αὐτὸν καὶ πάντες οἱ ἐπίσκοποι, καὶ ἀνέρχεται εἰς τὸ σὺνθρονον, καὶ εἶθ' οὕτως τελεῖται ἡ λειτουργία.

Εὐχὴ ἐπὶ χειροτονίᾳ πρεσβυτέρου.

Μετὰ τὸ εἰσενεχθῆναι καὶ ἀποτεθῆναι τὰ ἅγια δῶρα ἐν τῇ τραπέζῃ, γενομένου τοῦ κατὰ συνήθειαν, εἰσάγεται ὁ μέλλων χειροτονεῖσθαι,

¹⁾ Ксеноф. Илитар. XI--XII в. № 163 ὁ πατριάρχης ²⁾ λέγων αὐτὸς πρῶτος τὸ Ἄξιος, εἶτα οἱ συμπάροντες ἐκ τρίτου καὶ οἱ ἔξω τοῦ βήματος γ' и т. д.

καὶ τούτου γονυκλιτοῦντος, ποιῶν σταυρούς γ'. ἐπὶ τὴν κεφαλὴν καὶ ἔχων ἐπικειμένην τὴν χεῖρα, ἐπαύχεται οὕτως· Ὁ Θεὸς ὁ ἀναρχὸς καὶ ἀτελεύτητος ὁ πάσης κτίσεως πρεσβύτατος ὑπάρχων Goar. p. 242. Καὶ ποιῶντος τοῦ πρεσβυτέρου συναπτὴν, ἐπεύχεται ὁ ἀρχιερεὺς, ἔχων τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν· Ὁ Θεὸς ὁ μέγας ἐν δυνάμει, καὶ ἀνεξεχνίαστος ἐν συνέσει... p. 243. Καὶ μετὰ τὸ Ἀμήν φέρει τὸ ὀπισθεν τοῦ ὄραριου ἐπὶ τὰ ἔμπροσθεν καὶ ἐνδύει αὐτὸν τὸ φελώνιον, καὶ δοὺς αὐτῷ ἀγάπην, ἰστά αὐτὸν μετὰ τῶν λοιπῶν πρεσβυτέρων, καὶ τότε λέγει ὁ διάκονος· Πληρώσωμεν τὴν δέησιν. Καὶ ὅτε ἐπαρθῆ τὸ καταπέτασμα τῶν ἁγίων δώρων καὶ εἰπῆ ὁ λαός· Ἄξιον καὶ δίκαιον, τότε ὁ ἀρχιερεὺς ἐπιδίδωσι τῷ χειροτονηθέντι πρεσβυτέρῳ ἓνα ἄρτον ἐκ τοῦ δίσκου εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ κλίνει αὐτὸν ἐπάνω τῆς ἁγίας τραπέζης μέχρι τοῦ ῥηθῆναι· Τὰ ἅγια τοῖς ἁγίοις. Καὶ τότε ἀποδίδωσι τὸν ἄρτον τῷ ἀρχιεπισκόπῳ, καὶ κοινωνεῖ πρῶτος.

Εὐχὴ ἐπὶ χειροτονίᾳ διακόνου. Goar. p. 211. Codex. S. M.

Εὐχὴ ἐπὶ χειροτονίᾳ ὑποδιακόνου., p. 204. Codex Barber. S. Marci.

Εὐχὴ ἐπὶ ἀναγνώστου καὶ ψάλτου. Μετὰ τὸ κερῆσαι τὸν μέλλοντα χειροτονεῖσθαι ἀναγνώστην ἢ ψάλτην... Codex. Barber. S. Marc. p. 195.

Εὐχὴ ἐπὶ προχειρίσει ἡγουμένου. Тотъ же кодексъ. Goar. pag. 396, нѣтъ лишь словъ: ἐπιτίθησι τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ὁ πατριάρχης.

Εὐχὴ ἐπὶ θεμελίῳ ἐκκλησίας

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐρασθεὶς καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομηθῆναι σοὶ ἐκκλησίαν... Goar. p. 485.

Εὐχαὶ ἐωθιναί.

Εὐχὴ ἐωθινὴ α'. Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, τῷ ἐξαναστήσαντι ἡμᾶς ἐκ τῶν κοιτῶν ἡμῶν... Goar. p. 39. Εὐχὴ ἐωθινὴ γ'. (2 молитвы нѣтъ) Ἐκ νοκτὸς ὀρθρίζει τὸ πνεῦμα ἡμῶν πρὸς σέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν... p. 40. Εὐχὴ ἐωθινὴ δ'. Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς τῶν σωτηριῶν ἡμῶν... Ibid. Εὐχὴ τοῦ πεντηχοστοῦ. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν διὰ μετανοίας ἄφεσιν τοῖς ἀνθρώποις δωρησάμενος... p. 42. Εὐχὴ τῶν αἵνων. Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὰς νοεράς καὶ λογικάς ὑποστησάμενος δυνάμεις τῷ σῶ θελήματι... Ibid. Εὐχὴ τῆς ἀπολύσεως τοῦ ὄρθρου. Αἰνοῦμεν καὶ ὑμνοῦμεν, καὶ εὐλογοῦμεν, καὶ δοξολογοῦμεν Goar. p. 42. Ὁ λαός· Ἀμήν. Ὁ ἀρχιερεὺς·

Εἰρήνη πᾶσι. Καὶ τοῦ διακόνου λέγοντος· Τὰς κεφαλὰς, ἐπεύχεται ὁ ἀρχιερεὺς· Κύριε ἅγιε, ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν... Coar. 44.

III. № 958 Εὐχολόγιον, ркп. Синайск. библи. въ 4 долю листа, 115 листовъ, писана на толстомъ покоробленномъ пергаменѣ крупною скорописью X вѣка. Евхологій полный и хорошо сохранившийся. Грамматическія формы и правописание писца страдаютъ большими неправильностями.

л. 1. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἁγίου Βασιλείου.

Чинъ состоитъ изъ молитвъ, какъ и въ рукописи Румянц. Муз. № 374 X в.—XI в. Н. Θ. Красносельцевъ. „Свѣдѣнія о нѣкоторыхъ литургическихъ рукописяхъ ватиканской библіотеки“. Казань 1885 стр. 237. Народъ и діаконъ являются участниками въ богослуженіи, по этому списку, лишь въ самыхъ рѣдкихъ случаяхъ. Важнѣйшими вариантами къ указанному списку могутъ быть слѣдующія особенности. Отсутствуютъ возгласы въ молитвѣ входа и Трисвятаго. Молитва: „Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν οὐρανοῖς κατοικῶν... (стр. 421) надписывается: „εὐχὴ τῶν κατηχομένων“; молитва: „Οὐδέεις ἄξιος (стр. 245)—„εὐχὴ, ἣν ποιεῖ καθ' ἑαυτὸν ὁ ἱερεὺς“; молитва: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ κτίσας ἡμῶν καὶ ἀγαθὸν εἰς τὴν ζωὴν ταύτην.—„Εὐχὴ μετὰ τὸ ἀποτεθῆναι τὰ δῶρα ἐν τῇ ἁγίᾳ τραπέζῃ“. Послѣ этой послѣдней молитвы чинъ литургіи описывается такъ: Καὶ μετὰ τὸ πληρῶσαι τὰ διακονικά, λέγει ὁ διάκονος· Ἀγαπήσωμεν ἀλλήλους. Ὁ διάκονος· Τὰς θύρας. Ὁ διάκονος· Στῶμεν καλῶς. Ὁ ἱερεὺς· Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν... Ἄνω σχῶμεν τὰς καρδίας. Εὐχαριστήσωμεν. Καὶ ἀπάρχεται ὁ ἱερεὺς τῆς θείας καὶ ἁγίας ἀναφορᾶς. Ὁ ὦν Δέσποτα Κύριε Θεὲ Πάτερ (стр. 251). Καὶ ἀνιστάμενος σφραγίζει τὰ ἅγια δῶρα καὶ λέγει· Τὸν μὲν ἄρτον... Τὸ δὲ ποτήριον... Τὸ ἐκχυθὲν ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς... (стр. 262) Εὐχὴ· Ἡμᾶς δὲ πάντας τοὺς ἐκ τοῦ ἐνὸς ἄρτου... (стр. 263). Молитвы: Χαῖρε κεχαριτωμένη—нѣтъ, о діаконѣ не упоминается предъ молитвою: Ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ Θεὸς τοῦ σώζειν, а говорится просто: ὁ ἱερεὺς ἐπεύχεται. (стр. 271). Послѣ возгласа: Χάριτι καὶ οἰκτιρμοῖς... ὁ ἱερεὺς καθ' ἑαυτὸν· Πρόσχευε Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν... (стр. 275). Καὶ μετὰ τὸ πάντας μεταλαβεῖν, ἐπεύχεται ὁ ἱερεὺς· Εὐχαριστοῦμέν σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν (стр. 276). Εὐχὴ τῆς ἀπολύσεως ἐν τῷ σκευοφυλακίῳ· Ἦνυσται καὶ τετέλεσται (стр. 277).

λ. 15. Εὐχή κατηχομένων τοῦ Χρυσοστόμου· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν. Κρασανοσ. στρ. 241. Εὐχὴ πιστῶν α'. μετὰ τὸ ἀπλοθῆναι τὸ εἰλητόν· Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων... (στρ. 242). Εὐχὴ πιστῶν β'. Πάλιν καὶ πολλάκις σοι προσπίπτομεν... (στρ. 244). Εὐχὴ τῆς προσκομιδῆς τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου μετὰ τὸ ἀποτεθῆναι τὰ δῶρα ἐν τῇ ἁγίᾳ τραπέζῃ καὶ πληρῶσαι τὸν λαὸν τὸν μυστικὸν ὕμνον. Ὁ ἱερεὺς λέγει· Κύριε ὁ Θεὸς παντοκράτορ, ὁ μόνος ἅγιος... (στρ. 247). Дальнѣйшій порядокъ молитвъ, что въ ркп. Севаст. № 374 (Краснос. стр. 251—280), но молитвы слѣдуютъ непрерывно, безъ замѣчаній Севастьяновскаго списка: ὁ ἱερεὺς εὐχεται λέγων, εἶτα κλινόμενος πάλιν λέγει и т. п. Моментъ пресуществленія описывается такъ: καὶ σφραγίζων τὰ ἅγια δῶρα, λέγει· Καὶ ποιήσον τὸν μὲν ἄρτον... Τὸ δὲ ποτήριον... Μεταλαβὼν τῷ Πνεύματι σου τῷ Ἀγίῳ. Въ концѣ литургіи одна молитва: εὐχὴ, λεγομένη ἐν τῷ σκευοφυλακίῳ· Ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ πλήρωμα τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν... (στρ. 180) Codex. Daniel.

λ. 20 об. Ἀκολουθία τῶν προηγιασμένων τῆς ἁγίας τεσσαρακостῆς.

Μετὰ [τά] ἀναγνώσματα λέγεται τὸ Κατευθυνθήτω καὶ μετὰ τοῦτο λιτανεύει ὁ διάκονος, καὶ λέγει ὁ λαὸς τὸ Κύριε ἐλέησον. Καὶ μετὰ τοῦτο γίνεται εὐχὴ κατηχομένων ἐπὶ τῶν προηγιασμένων οὕτως· Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ κτίστης καὶ δημιουργὸς τῶν πάντων... Coar. p. 165. Γινώσκει δέ, ὅτι καὶ τὴν εὐχὴν ταύτην καὶ τὰ διακονικὰ ἀπὸ τῆς τετράδος τῆς μεσοεβδομάδος τῶν νηστειῶν λέγει· Ὅσοι κατηχοῦμενοι и т. д. Εὐχὴ Ἐπίφανον, Δέσποτα, τὸ πρόσωπόν σου... p. 165. Ὅσοι πρὸς τὸ φῶτισμα προσέλθετε... ἔτι καὶ ἔτι οἱ κλίνοντες τὰ γόνατα ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Εὐχὴ πιστῶν α'. Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ αἰνετός... p. 166. Εὐχὴ πιστῶν β'. Δέσποτα ἅγιε, ὑπεράγαθε, δυσωποῦμέν σε... Ibid. Ἐκφώνως· Κατὰ τὴν δωρεάν τοῦ Χριστοῦ σου... Πληρώσωμεν τὴν δέησιν... Ὑπὲρ τῶν προτεθέντων. Εὐχὴ μετὰ τὸ ἀποτεθῆναι τὰ ἅγια δῶρα· Ὁ τῶν ἀρρήτων καὶ ἀθεάτων μυστηρίων Θεός... Ibid. Καὶ καταξίωσον ἡμᾶς, Δέσποτα. Ὁ λαός· Πάτερ ἡμῶν. Εὐχὴ τῆς κεφαλοκλισίας· Ὁ Θεὸς μόνος ἀγαθὸς καὶ εὐσπλαγχνος p. 167. Πρόσχει· Κύριε Ἰησοῦ... Ibid. Ὁ διάκονος· Πρόσχωμεν. Ὁ ἱερεὺς· Τὰ προηγιασμένα ἅγια τοῖς ἁγίοις. Καὶ μετὰ τὸ πάντα μεταλαβεῖν, ἐπεύχεται ὁ ἱερεὺς· Εὐχαριστοῦμέν σοι τῷ Σωτῆρι τῶν ὅλων Θεῷ... p. 168. Ἐν εἰρήνῃ προσέλθωμεν. Ὁ λαός· Ἐν ὀνόματι Κυρίου. Ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ λαός· Κύριε ἐλέησον. Εὐχὴ ὀπισθάμβωνος· Δέσποτα ὁ Θεὸς παντοκράτορ, ὁ πᾶ-

σαν τὴν κτίσιν ἐν σοφίᾳ δημιουργήσας... p. 168. Εὐχή, λεγομένη ἐν τῷ διακονικῷ· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἀγαθῶν ἡμᾶς εἰς τὰς πανσέπτους ταύτας ἡμέρας. Goar. p. 168.

л. 24. Ἀκολουθία τοῦ λυχνικοῦ.

Первые четыре молитвы съ надписью: ἀντιφώνου πρώτου, δευτέρου и т. д., что у Goar. p. 28—29. Εὐχή ἀντιφώνου πέμπτου· Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ... p. 35. Εὐχή ἀντιφώνου ἕκτου, εὐχή ἀντιφώνου ἑβδόμου тѣже, что и у Гоара на пятомъ и шестомъ мѣстахъ pag. 29. Εὐχή ἀντιφώνου ὀγδόου, πρὸ τοῦ Κύριε ἐκέκρηξα· Ἐσπέρας καὶ πρωὶ καὶ μεσημβρίας p. 31. Καὶ μετὰ τὸ προκείμενον καὶ Κύριε ἐλέησον, γίνεται εὐχή ὑπὸ τοῦ ἱερέως, ἐν ᾧ φάλλεται· Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου. Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε Δέσποτα παντοκράτωρ, ὁ φωτίσας τὴν ἡμέραν τῷ φωτὶ τῷ ἡλιακῷ... Далѣе слѣдуютъ: εὐχή ἀντιφώνου β'. ἐν ᾧ φάλλεται· Ὁ μονογενὴς Υἱός, εὐχή ἀντιφώνου γ'. τοῦ Τρισάγιου¹⁾, εὐχή κατηγουμένων μετὰ τὸ Τρισάγιον²⁾ τοῦ λυχνικοῦ, εὐχή πιστῶν α'.³⁾ εὐχή πιστῶν β'.⁴⁾ εὐχή γ'. ἤγουν ἡ ἀπόλυσις⁵⁾ и на главопреклоненіе. Goar. pag. 35—37.

л. 30. Εὐχαὶ ἑωθιναί.

Первые шесть молитвъ въ томъ же порядкѣ, что у Гоара p. 39—40 и также надписываются, за исключеніемъ одной четвертой: εὐχή ἑωθινὴ ἀντιφώνου δ'. Седьмая: εὐχή ἑωθινὴ τοῦ πεντηχοστοῦ у Гоара считается 10, восьмая: εὐχή ἑωθινὴ η'. и у Гоара занимаетъ тоже мѣсто, девятая: εὐχή θ'. εἰς τοὺς αἶνους стоить у Гоара на двѣнадцатомъ мѣстѣ, которое здѣсь занимаетъ молитва εὐχὴ ι'. ἤγουν ἀπόλυσις. Одинадцатое и послѣднее мѣсто въ данной рукописи остается за молитвою на главопреклоненіе Goar. p. 41—42, 44.

л. 34 об. Εὐχαὶ ὀπισθάμβωνοι τῶν ἑορτῶν. Εἰς τὴν Χριστοῦ γέννησιν.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πρὸ πάντων αἰῶνων ἀπαθῶς ἐξ ἀνάρχου Πατὴρ ἐκλάμψας, ἐπ' ἐσχάτοις δὲ τοῖς χρόνοις ἐκ Παρθένου ἀρρήτως σαρκωθείς καὶ γεννηθεὶς... Переводъ этой молитвы см. у еп. Порфирія Успенскаго. Первое путешествие въ афон. монастыри и скиты въ 1846 г. ч. II, отд. I, Киев. 1877 г. стр. 461—462.

¹⁾ Ркп. № 959 Синайск. библи. τοῦ λυχνικοῦ ²⁾ нѣтъ ³⁾ τοῦ λυχнικοῦ

⁴⁾ тоже ⁵⁾ тоже.

λ. 35. Εὐχὴ ὀπισθάμβωνος τῶν Φώτων.

Ἄφατος ἢ πρὸς ἡμᾶς σου ἀγαθότης, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὅτι τὸν μονογενῆ σου Υἱόν, εὐδοκήσας ἐκ γυναικὸς ἀφθόνου τεχθεῖναι καὶ κατὰ πάντα ὅμοιον ἡμῖν γενέσθαι χωρὶς ἁμαρτίας καὶ βαπτισθῆναι, ὡς ἄνθρωπος δι' ἡμᾶς ὑπὸ Ἰωάννου... Переводъ см. тамъ же стр. 458.

λ. 36. Εὐχὴ ὀπισθάμβωνος τῆς Ἰταπαντῆς.

Δέσποτα Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸν μονογενῆ σου Υἱόν ἐξαποστείλας εἰς τὸν κόσμον, ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον ἐξαγοράσῃ καὶ διὰ τοῦ Πνεύματος τὴν αὐτοῦ παρουσίαν τῷ πρεσβυτεῖ τῷ Συμεῶν προεπαγγελισάμενος... Переводъ см. тамъ же стр. 457.

— Εὐχὴ ὀπισθάμβωνος τῆς μέσης νησιτίμου· Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε δεδοξασμένε, ὑπερυψούμενε καὶ ἀγαθέ, ὁ τῇ θείᾳ προνοίᾳ τὸν κύκλον τοῦ ἐνιαυτοῦ διαπεράσας, ἡμᾶς δὲ τῷ λιμένει προσορμήσας τῷ γαλιθαῖ τούτων τῶν ἡμερῶν...

λ. 37. Εὐχὴ ὀπισθάμβωνος τοῦ Εὐαγγελισμοῦ· Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ εὐδοκήσας τὸν μονογενῆ σου Υἱόν σαρκωθεῖναι ἐξ ἀπειρογάμου γυναικὸς καὶ ἐνανθρωπήσαι διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν... Переводъ см. тамъ же стр. 463.

Εὐχὴ ὀπισθάμβωνος τῷ σαββάτῳ τοῦ Λαζάρου· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τετραήμερον τὸν Λάζαρον ἐκ νεκρῶν ἀναστήσας τῇ σῆ φωνῇ ἐκ τῶν τοῦ ἄδου μοχλῶν λύσας καὶ πρὸς ζωὴν ἀναγαγών... Переводъ см. тамъ же стр. 464.

λ. 37 об. Τῇ κυριακῇ τῶν Βαῖων.

Ἰμνοῦμέν σοι τὴν ἄφατον συγκατάβασιν, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὅτι θρόνον ἔχων τὸν οὐρανὸν καὶ ὑποπόδιον τὴν γῆν, κατηξίωσας οὐ μόνον ἐν φάτνῃ ἀλόγων, ὡς βρέφος ἀνακλιθεῖναι, ἀλλὰ καὶ πῶλῳ ἐπικαθεῖσαι...

λ. 28. Τῷ μεγάλῳ σαββάτῳ.

Παντοδύναμε καὶ πολυεύσπλαγχνε Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ μετὰ σταυρὸν καὶ ἐκούσιον νέκρωσιν ἐντεθεῖναι ἐν τάφῳ καὶ ὡς πλάνῳ συκοφαντηθῆναι, φρουρηθῆναί τε καὶ διὰ τούτων ὑπὸ λίθον σφραγισθῆναι καταδεξάμενος...

λ. 39. Τῇ ἀγίᾳ καὶ μεγάλῃ κυριακῇ.

Μονογενῆ Υἱὲ καὶ Λόγε τοῦ Θεοῦ, ὁ ἀχώριστος τοῦ Πατρὸς καὶ δι' ἡμᾶς ἄτρεπτος γενόμενος ἄνθρωπος, ὁ τῷ τιμίῳ σου πάθει καταργήσας τὸν θάνατον καὶ τοὺς ἐξ Ἀδάμ ἅπαντας συναείρας...

λ. 39 об. Εὐχὴ ὀπισθάμβωνος τῆς Ἀναληψίμου· Ἰψωσον ἡμῶν, Δέσποτα, πρὸς οὐρανὸν τὸ φρόνημα, τῶν ἐπὶ γῆς προσκυνούντων σου τὰ

κράτος, καὶ τὸν νοῦν ἡμῶν ὑψωσον ἀπὸ τῶν γηϊνῶν φροντίδων πρὸς ἑαυτόν. Переводъ см. тамъ же стр. 463.

λ. 40. Εὐχὴ ὀπισθάμβωνος τῆς Πεντηκοστῆς.

Ἐπάκουσον ἡμῶν, ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ἡ ἐλπίς πάντων τῶν περάτων τῆς γῆς καὶ τῶν ἐν θαλάσῃ μακρᾷ, ὃ κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτῆς ἁγίας Πεντηκοστῆς τὸ μυστήριον τῆς ἁγίας Τριάδος καὶ τὴν δωρεάν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος...

λ. 40 ὀβ. Εὐχὴ ὀπισθάμβωνος τῆς Μεταμορφώσεως· Δέσποτα Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἀνάγαγε ἡμᾶς εἰς τὸ τῆς ἀγάπης σου ὑπεράγιον ὄρος, ὡς τοὺς κορυφαίους σου μαθητὰς καὶ ἀποστόλους εἰς ὄρος ὑψηλὸν ἀνήγαγες, καὶ διάνοιξον ἡμῶν τοὺς νοερούς ὀφθαλμούς...

λ. 41. Εὐχὴ ὀπισθάμβωνος τῆς Θεοτόκου.

Δέχου τοίνυν πανευμενεστάτη τίμια δῶρα Κυρίου καὶ Σοὶ μόνῃ ἀρμόζουσα παναγία Παρθένε Θεομήτορ παρ' ἡμῶν τῶν ἀναξίων δούλων σου, ἡ πασῶν γενεῶν ἐνδοξότερα καὶ πάντων ὀρατῶν τε καὶ ἀοράτων δημιουργημάτων τιμιωτέρα φανεῖσα...

λ. 42. Εὐχὴ ὀπισθάμβωνος εἰς τὴν Μεταμόρφωσιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Также молитва, что на об. 40 л. см. выше.

λ. 43. Εὐχὴ εἰς τὴν Περιτομὴν τοῦ Κυρίου καὶ εἰς τὸν ἅγιον Βασιλείον.

Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος, ὁ ἅγιος καὶ φιλόανθρωπος, ὁ φοβερός τῇ βουλήῃ καὶ θαυμαστός τοῖς ἔργοις, ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα ἐν αὐτοῖς, ὁ φυλάσσων τὴν διαθήκην σου...

λ. 43 ὀβ. Εὐχὴ ὀπισθάμβωνος εἰς ἀποστόλους καὶ εἰς προφήτας.

Ὁ ἐνδοξαζόμενος ταῖς βουλαῖς τῶν ἁγίων σου, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, τῶν ἀποστόλων τὸ καύχημα, τῶν προφητῶν τὸ ἀγαλλίαμα, τῶν μαρτύρων τὸ στήριγμα, τῶν ὁσίων ἡ χαρὰ καὶ τῆς τεκούσης ὁ στέφανος...

λ. 44. Εὐχὴ ὀπισθάμβωνος εἰς μάρτυρας.

Ἄγιε, ἐν ἁγίοις ἀναπαυόμενος, ὑψιστε, ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν καὶ τὰ ταπεινὰ ἐφορών, ὁ χαρισάμενος τοῖς ἁγίοις σου μάρτυσι τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἀγωνίσασθαι...

Εὐχαὶ τῆς παννουχίδος. См. выше стр. 13—15.

λ. 47. Ἀκολουθία τῆς γονυκλισίας τῆς ἁγίας Πεντηκοστῆς.

Τίς Θεὸς μέγας, ὡς ὁ Θεὸς ἡμῶν. Καὶ μετὰ τοῦτο λέγει ὁ διάκονος· Σοφία, ὀρθοὶ ἀκούσωμεν τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου. Ἐὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην· Οὔσης ὀφίας τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῖνη· Τέλος· ἂν τινῶν κρατῆτε, κεκράτηνται. Ὁ διάκονος. Εἴπωμεν πάντες... Ἐξ ὅλης φυγῆς καὶ ἐξ ὅλης... Κύριε

παντοκράτορ... Ὁ πλούσιος ἐν ἐλέει καὶ ἀγαθότητι... Ὁ μὴ βουλόμενος τὸν θάνατον... Ὑπὲρ τοῦ ἀγίου οἴκου τούτου... Ὑπὲρ τοῦ παρόντος λαοῦ ἐν τῷ ἀγίῳ ναῷ τούτῳ καὶ ἀπεδεχομένους τὴν χάριν τοῦ ἀγίου Πνεύματος δεόμεθά σου ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον. Ὑπὲρ τοῦ εὐδοκῆσαι Κύριον τὸν Θεὸν ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὴν γονυκλισίαν ταύτην δεόμεθα. Ὑπὲρ τοῦ προσδεχθῆναι τὴν δέησιν ἡμῶν πρὸς τελείαν εὐαρέστησιν δεόμεθα. Ὑπὲρ τοῦ καταπεμφθῆναι ἡμῖν πλούσια τὰ ἐλέη Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν δεόμεθα. Ὑπὲρ τῶν κλινόντων τὰς καρδίας καὶ τὰ γόνατα δεόμεθα. Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι ἡμᾶς... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας ἀχράντου. Ἔτι καὶ ἔτι κλίνοντες τὰ γόνατα. Ὁ λαός· Κύριε ἐλέησον. Ὁ ἱερεὺς κλινόμενος λέγει εὐχὴν α'. Ἀχραντε, ἀμίαντε, ἀναρχε, ἀόρατε. Goar. p. 597. Молитва: Εὐλογητός εἶ, Κύριε Δέσποτα присоединяется непосредственно къ первоѣ. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον ἡμᾶς... Τῆς παναγίας ἀχράντου... Ἐκφων. Σὸν γὰρ ἐστὶ τὸ ἐλεεῖν καὶ σῶζειν... Καὶ φάλλου(σι)ν στιχηρὸν ἤχος γ'. Νῦν εἰς σημεῖον τοῖς... Καὶ μετὰ τὸ πληρῶσαι τοὺς φάλτας, λέγει ὁ ἱερεὺς Ἔτι καὶ ἔτι κλίνοντες τὰ γόνατα ἐν εἰρήνῃ. Εὐχὴ β'. Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ἡμῶν, ὁ τὴν σὴν εἰρήνην δεδωκὼς τοῖς ἀνθρώποις... p. 599. И къ этой молитвѣ непосредственно примыкаетъ молитва: „Κύριε, Κύριε, ὁ ῥυσάμενος ἡμᾶς... pag. 600. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον. Τῆς παναγίας... Εὐδοκία καὶ χάριτι τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ... Καὶ φάλλουσι στιχηρὸν, ἤχος γ'. Νῦν τὸ παράκλητον Πνεῦμα... Καὶ μετὰ τὸ πληρῶσαι τοὺς φάλτας, λέγει ὁ ἱερεὺς Ἔτι καὶ ἔτι κλίνοντες... Ἡ ἀεὶ ἀνάως βρούσα ζωτικὴ καὶ φωτιστικὴ πηγὴ... Goar. p. 600. Непосредственно слѣдуетъ и молитва: Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ αἰώνιος..., но лишь до словъ: μετὰ παρρησίας δοξάσωμεν ἐπὶ πᾶσιν σὲ τὸν μόνον ἀληθινὸν φιλόνητον Θεόν. p. 601. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλόνητος Θεός. Καὶ φάλλου(σι)ν στιχηρὸν, ἤχος γ'. Νῦν περιβάλλονται κράτος... Καὶ μετὰ τοῦτο λέγει ὁ ἱερεὺς Ἔτι καὶ ἔτι κλίνοντες τὰ γόνατα. Εὐχὴ δ'. Σὸν γὰρ ὡς ἀληθῶς, καὶ μέγα ὄντως μυστήριον, Δέσποτα τῶν ἀπάντων καὶ ποιητά... Goar. p. 601. Конецъ: Σὺ γὰρ εἶ ἡ ἀνάπαυσις τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρί... Καὶ ἐπισυνάπτει τὴν εὐχὴν τῆς ἀπολύσεως τοῦ λυχνικοῦ· Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ ὕψιστος, ὁ μόνος ἔχων ἀθανάσιαν, φῶς οὐκ ὄντων ἀπρόσιτον... Goar. p. 602. Ὅτι ἀγαθὸς καὶ φιλόνητος Θεός ὑπάρχεις καὶ σοὶ τὴν δόξαν... Εὐχὴ τῆς κεφαλοκλισίας· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ κλίνας οὐρανούς... Goar. p. 603. Ὁ ἱερεὺς· Εἰρήνη πᾶσιν. Ὁ λαός· Καὶ τῷ πνεύ-

ματί σου. Ὁ διάκονος· Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Ὁ ἱερεὺς εὐχεται οὕτως· Ὑπεράγαθε Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ κλίνας τὴν ἡμέραν, καὶ δοὺς ἡμῖν ἐντροφήσαι τῆς περὶ πάντα διοικουμένης σου σοφίας. Αὐτὸς καὶ νῦν, Δέσποτα, πρόσδεξαι τὴν δέησιν ἡμῶν, ὡς θυμίαμα ἐνώπιόν σου καὶ μὴ ἐπιδύετω ἐπὶ τῷ παροργισμῷ τῶν ἀμαρτιῶν ἡμῶν, ὁ τῆς δικαιοσύνης σου ἥλιος, ἀλλ' ἄνες ἡμῖν καὶ συγχώρησον πρεσβείαις τῆς ἁγίας Θεοτόκου καὶ πάντων τῶν ἁγίων σου, καὶ τῆς βασιλείας σου ἀξίους ἡμᾶς ποιήσον, ὁ ὧν εὐλογητὸς Θεὸς ἡμῶν νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας...

λ. 58. Εὐχὴ εἰς τὸ κατασφραγίσαι παιδίον, λαμβάνον ὄνομα τῆ ἡ' ἡμέρα.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σοῦ δεόμεθα καὶ σὲ ἱκετεύομεν, σημειωθῆτω τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου... *Goar. p. 264.* Καὶ σφραγίζει αὐτῷ τὸ μέτωπον, τὸ στόμα καὶ τὸ στήθος καὶ ἀπολύει.

λ. 58 об. Εὐχὴ εἰς τὸ ἐκκλησιάσαι παιδίον.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τεσσαράκοντα ἡμέραις κατὰ τὸν νόμον Μωϋσέως εἰς τὸ ἱερόν ἀνελθὼν ὑπὸ Μαρίας τῆς¹⁾ ἁγίας μητρός σου, καὶ ἐν ταῖς ἀγκάλαις τοῦ δικαίου Συμεῶν δεχθεῖς²⁾, αὐξησον τὸν δοῦλόν σου τὸν δε τῆ³⁾ δυνάμει σου⁴⁾, ἵνα, τυχὼν⁴⁾ καὶ τοῦ λουτροῦ τῆς ἀφθαρσίας, γένηται τέκνον φωτὸς καὶ ἡμέρας καὶ τυχὼν τῆς μερίδος καὶ τοῦ κλήρου τῶν ἐκλεκτῶν σου, κοινωνὸς γένηται καὶ τοῦ τιμίου σώματος καὶ αἵματος τοῦ Χριστοῦ σου, φυλαττόμενος σὺν ἡμῖν τῇ χάριτι τῆς ἁγίας καὶ ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος⁵⁾ εἰς δόξαν σὴν καὶ τοῦ μονογενοῦς Υἱοῦ καὶ παναγίου καὶ ζωοποιοῦ Πνεύματος νῦν καὶ ἀεὶ... *Срав. Прилож. къ „Богосл. въ русск. Церкви въ XVI в.“ ч. I, стр. 19.*

λ. 59. Εὐχὴ εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχοούμενον.

Начало чина см. Прилож. стр. 9—10. Послѣ молитвы: Ἐξέλασον ἀπ' αὐτοῦ или вѣрнѣе: Καὶ μετὰ τὸ Ἄμην ἀποδουμένου καὶ ἀπολυομένου τοῦ βαπτίζομένου, ἀποστρέφει αὐτοὺς ὁ ἱερεὺς ἐπὶ δυσμᾶς, ἄνω τὰς χεῖρας ἔχοντας, καὶ λέγει· Ὡς λέγω, λέγετε· Ἀποτάσσομαι τῷ σατανᾶ, καὶ πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, καὶ πάσῃ τῇ λατρείᾳ αὐτοῦ, καὶ πᾶσι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ, καὶ πάσῃ τῇ πομπῇ αὐτοῦ. Ταῦτα λέγει ὁ ἱερεὺς ἐκ τρίτου, ἀποκρινομένων τῶν συνόντων αὐτῷ, καὶ μετὰ τοῦτο πάλιν λέγει ὁ ἱερεὺς· Ἀπετάξω τῷ σατανᾶ; Ἀπεταξάμην. Καὶ ὅτε εἶπη

¹⁾ Ркп. Синайск. библ. 1153 г. № 973 τῆς ἀχράντου ²⁾ εἰσδεχθεῖς καὶ ἐν τῷ ναῷ εἰσελθὼν ³⁾ нѣтъ — τῇ δυνάμει σου ⁴⁾ придавлено: τῆς μερίδος τοῦ κλήρου τῶν ἁγίων, κοινωνὸς ⁵⁾ Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα...

γ'. λέγει ὁ ἱερεὺς· Ἐμφύσησον αὐτῷ. Καὶ λέγει ὁ ἱερεὺς· Στραφεῖτε ἐπὶ ἀνατολάς κάτω τὰς χεῖρας ἔχοντες καὶ λέγοντες· Καὶ συντάσσομαι τῷ Χριστῷ καὶ Πιστεύω εἰς ἓνα Θεὸν Πατέρα παντοκράτορα ἕως τέλους. Ἀποκρινομένων τῶν κατηγουμένων ἢ τοῦ ἀναδόχου αὐτοῦ καὶ ὅταν εἴπουν αὐτὸ γ'. ἐρωτᾷ αὐτοὺς ὁ ἱερεὺς γ'. Συνετάξασθε τῷ Χριστῷ. Καὶ ἀποκρίνονται· Συνεταξόμεθα. Καὶ λέγει αὐτοῖς· Προσκυνήσατε αὐτῷ. Καὶ πάντων προσκυνούντων, ἐπεύχεται ὁ ἱερεὺς· Δέσποτα ὁ Θεός, προσκάλεσαι τὸν δοῦλόν σου τόνδε πρὸς τὸ ἅγιόν σου φῶτισμα... p. 281.

Εὐχὴ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, γινομένη ἐν τῷ βαπτιστηρίῳ.

Λαβόντος τοῦ ἱερέως θυμιατήριον θυμιά, καὶ μετὰ τὸ θυμιάσαι γίνεταί εὐχὴ ὑπὸ τοῦ διακόνου οὕτως· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν... Ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου... Ὑπὲρ τοῦ ἁγιασθῆναι... Ὑπὲρ τοῦ προσερχομένου πρὸς τὸ ἅγιον φῶτισμα... Ὑπὲρ τοῦ γενέσθαι αὐτῷ τὴν κολυμβήθραν ταύτην λουτρὸν παλιγγενεσίας τῆς ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν καὶ τοῦ ἐνδύματος τῆς ἀφθαρσίας τοῦ Κυρίου. Ὑπὲρ τοῦ γενέσθαι αὐτὸ σύμφυτον καὶ κοινωνόν τοῦ θανάτου καὶ τῆς ἀναστάσεως Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ. Ὑπὲρ τοῦ ἀναδειχθῆναι αὐτὸν Υἱὸν φωτός καί... Ὑπὲρ τοῦ συγκαταριθμηθῆναι αὐτόν... Ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι αὐτῷ τὴν στολήν... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον. Τῆς παναγίας... Τούτων δὲ λεγομένων, εὐχεται ὁ ἱερεὺς καθ' ἑαυτὸν ταύτη· Ὁ εὐσπλαγχνος καὶ ἐλεήμων Θεός...p. 288. Εὐχὴ ἄλλη τοῦ ἁγίου βαπτίσματος· Μέγας εἶ, Κύριε, καὶ θαυμαστά τὰ ἔργα σου... p. 288. Окопчавіе см. вѣ ркп. № 958 стр. 2—3, примм.

λ. 69. Εὐχὴ εἰς τὸ ἀπολοῦσαι νεοφῶτιστον.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ διὰ τῆς θείας κολυμβήθρας τὴν οὐράνιον ἔλλαμψιν τοὺς φωτιζομένους παρέχων παντὸς ῥύπου ἁμαρτιῶν ἀμόλυντον διατήρησον καὶ τὴν πνευματικὴν σφραγίδα ἐν τῇ φοβερᾷ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεώς σου, ἀνεξάλειπτον διαφυλάξον ἔλεος αὐτοῖς καὶ ἡμῖν γενόμενος κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρῶν σου. Ὅτι ἠυλόγηται καὶ δεδόξασται τὸ πάντιμον.

λ. 69 об. Εὐχὴ εἰς τὸ κουρεῦσαι παιδίον.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὅτι εἰκόνι σου τιμήσας... Goad. p. 306. Εἰρήνη πᾶσιν. Τὰς κεφαλὰς. Ὁ ἱερεὺς εὐχεται· Σέ ἱκετεύομεν, Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν... p. 307..

λ. 70 об. Εἰς τὴν εὐλόγησιν τῶν ὑδάτων τῶν ἁγίων Θεοφανίων.

Ἀπερχόμενοι ἐν τῇ φιάλῃ φάλλου(σι)ν τροπάριον, ἤχος πλ. δ'. Φωνὴ Κυρίου... καὶ εὐθύς ὁ διάκων ἄρχεται· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν

καὶ τὰ ἐξῆς ἕως Ἵπέρ πλεόντων, καὶ ἐπισυνάπτει τάδε· Ἵπέρ τοῦ ἐξ ὕψους ἐλέους καὶ σωτηρίου τῶν ψυχῶν ἡμῶν. Ἵπέρ τοῦ εἰσχωῦσαι Κύριον τὸν Θεὸν τῆς δεήσεως ἡμῶν. Ἵπέρ τοῦ ἀγιασθῆναι τὰ ὕδατα... Ἵπέρ τοῦ καταπεμφθῆναι αὐτοῖς ἐξ ἁγίων ὕψωμάτων τὴν χάριν καὶ τὴν εὐλογίαὶν τοῦ Ἰορδάνου. Ἵπέρ τοῦ ἀναδειχθῆναι αὐτὰ ἀποτρόπαιον καὶ καθαρτήριον πάσης ἐνεργείας καὶ ἐπιβουλῆς ὁρατῶν καὶ ἀορατῶν ἐχθρῶν τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ἵπέρ τοῦ γενέσθαι αὐτὰ πᾶσι τοῖς χρωμένοις ἐξ αὐτῶν καὶ μεταλαμβάνουσιν εἰς καθαρισμόν μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος τοῦ Κυρίου. Ἵπέρ τοῦ ἐπιφανῆναι Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ καὶ ἀνακαινῆσαι, καὶ εὐλογῆσαι, καὶ ἀγιάσαι τὰ ὕδατα ταῦτα. Ἵπέρ τοῦ καταφοιτῆσαι αὐτοῖς τὴν καθαρτικὴν τῆς.. Ἵπέρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας ἀχράντου. Τούτων δὲ ὑπὸ τοῦ διακόνου λεγομένων, ὁ ἱερεὺς καθ' ἑαυτὸν εὐχεται· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ μονογενὴς Υἱὸς Goar. p. 368. Ζῆτει ἀπόστολον καὶ εὐαγγέλιον. Καὶ μετὰ τὸ εἰπεῖν τὸν διάκονα· Τῆς παναγίας..., ὁ ἱερεὺς οὐκ ἐκφωνεῖ, ἀλλ' ἀρχεται μετὰ φωνῆς λέγει· Δοξάζομέν σε, Δέσποτα πανάγιε, παντοκράτορ, προαιώνιε βασιλεῦ, ἐν γὰρ τῇ προλαβούσῃ ἑορτῇ νῆπιόν σε εἶδομεν ὄντα, ἐν δὲ ταύτῃ τῇ ἑορτῇ τέλειόν σε ὀρώμεν ὄντα, τὸν ἐκ τελείου τέλειον καὶ ἐπιφανέντα ἡμῖν. Σήμερον γὰρ ὁ τῆς ἑορτῆς ἐπέστη ἡμῖν καιρὸς... Goar. p. 309. Μέγας εἶ, Κύριε, καὶ θαυμαστά τὰ ἔργα σου... Ibid. p. 370. Ἄλλη εὐχὴ τῶν Φώτων· Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸ πικρὸν ὕδωρ ἐπὶ Μωυσέως τῷ λαῷ εἰς γλυκύτατα μεταποιήσας... Pκп. № 8 Св.-гроб. διβл. л. 22 Εἰρήνη πᾶσι. Ὁ διάκονος· Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Ὁ λαός· Σοὶ Κύριε. Ὁ ἱερεὺς εὐχεται· Κλῆνον, Κύριε, τὸ οὖς σου. Goar. p. 371. Καὶ φωτίζει ὁ ἱερεὺς τοὺς ζωποιοὺς σταυρούς, ψάλλον σὺν τῷ λαῷ τροπάριον, ἦχος α'. Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτιζομένου... Ἄλλο, ἦχος πλ. δ'. Ἐτρεμεν ἡ χεὶρ τοῦ Βαπτιστοῦ, ὅταν ἐβαπτίζετο ὁ Ἰησοῦς (Υἱὸς) τοῦ Θεοῦ, Ἰωάννης ἔτρεμεν, Ἰορδάνης ἔφευγεν, ἡ θάλασσα ἐβόα, λέγουσα· ὁ μετρίσας με Θεὸς σήμερον βαπτίζεται. Καὶ εἰσέρχονται ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ψάλλοντες τὰ τροπάρια καὶ ἀπολύει. Μετὰ τὸ ἐκφωνεῖν τὸν ἱερέα λέγει· Σοφία, καὶ εὐθὺς αἱ προφητεῖαι, εἰθ' οὕτως λέγει ὁ ἱερεὺς· Εἰρήνη πᾶσιν, Σοφία, προκείμενον· Ἰδοσάν σε ὕδατα, στίχος· Ἡ θάλασσα ἶδε καὶ ἔφυγεν. Ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους... Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Μάρκον Goar. p. 367. Καὶ λέγει τὰς εὐχὰς μέχρι τέλους καὶ ἀπολύει.

л. 77 об. Κανὼν ἐκκλησιαστικὸς, ἠκριβωμένος εἰς μνηστρα.

Ἰστα(ν)ται ὁ ἱερεὺς ἐν τῷ ἱερατείῳ, οἱ δὲ ἀρμαζόμενοι πρὸ τῶν θυρῶν

τοῦ θυσιαστηρίου. Λαμβάνων ὁ ἱερεὺς δακτυλίδιον ἐκ τοῦ νεωτέρου, τίθεισιν αὐτὸ ἐν τῇ ἁγίᾳ τραπέζῃ, καὶ ὁ διάκονος ἐγγὺς τοῦ πρεσβυτέρου ποιεῖ εὐχὴν οὕτως· Ἐν εἰρήνῃ καὶ τὰ ἐξῆς. Ἐπὲρ τῶν νῦν μνηστευμένων ἀλλήλοις καὶ τῆς σωτηρίας αὐτοῦ τοῦ Κυρίου... Ἐπὲρ τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ τοῦ δε καὶ τῆς δε καὶ τῆς ἐν Χριστῷ ἀγάπης καὶ σωτηρίας τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ἐπὲρ τοῦ παρασχεθῆναι αὐτοῖς τε καὶ ἡμῖν πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ἐπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας. Καὶ μετὰ τὸ πληρῶσαι τὴν διακόνου (εὐχὴν), λέγει ὁ ἱερεὺς· Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος ὁ τὰ διηρημένα... Goar. p. 311. Εἰρήνῃ πάσιν. Τὰς κεφαλὰς. Ὁ ἱερεὺς εὐχεταὶ· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν ἐξ ἐθνῶν μνηστευσάμενος ἑαυτῷ ἐκκλησίαν p. 311. Εἴθ' οὕτως λαμβάνει ὁ ἱερεὺς τὸ δακτυλίδιον ἐκ τῆς ἁγίας τραπέζης καὶ ἐπιθίδει τῷ νεωτέρῳ, καὶ ὁ νεώτερος ἐπιθίδει τῷ κορασίῳ καὶ φιλεῖ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, κάκεινῃ φιλεῖ τὴν δεξιὰν χεῖρα τοῦ νεωτέρου. Καὶ λέγει ὁ διάκονος· Πρόσχωμεν, καὶ ὁ ἱερεὺς ὑψοῖ τὸ ἅγιον ποτήριον, λέγει· Τὰ προηγιασμένα ἅγια τοῖς ἁγίοις. Καὶ μετὰ τὸ λαβεῖν αὐτούς, λέγει ὁ διάκονος· Ὅρθοι οἱ μεταλαβόντες τῶν θείων καὶ ἀχράντων... Καὶ μετὰ τὴν ἐκφώνησιν τοῦ πρεσβυτέρου καὶ τὰ σφραγίζει αὐτοὺς καὶ ἀπολύει.

λ. 78 οβ. Κανὼν ἐκκλησιαστικὸς εἰς γάμον.

Ἰστανται ὁ πρεσβύτερος καὶ ὁ διάκονος ἕσθθεν τοῦ ἱερατείου καὶ τίθενται τὰ στέφανα ἐν τῇ ἁγίᾳ τραπέζῃ καὶ τὸ ἅγιον ποτήριον τῆς θείας κοινωνίας, καὶ οἱ μέλλοντες εὐλογεῖσθαι πρὸ τῶν θυρῶν τοῦ ἱερατείου, καὶ λέγει ὁ διάκονος· Ἐν εἰρήνῃ... Ἐπὲρ τῆς ἄνωθεν καὶ τὰ λοιπά. Ἐπὲρ τῶν νυνὶ συναπτομένων, πρὸς γάμου κοινωνίαν καὶ συμβίωσιν τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ἐπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὸν γάμον τοῦτον, ὡς τὸν ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας τοῦ Κυρίου... Ἐπὲρ τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ τοῦ δε καὶ τῆς δε καὶ τῆς ἐν Χριστῷ συζεύξεως αὐτῶν τοῦ Κυρίου... Ἐπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι... Ἐπὲρ τῶν δούλων... (эти два прошения повторяются в рукописи). Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς χαρίζεται αὐτοῖς τίμιον γάμον... Ἐπὲρ τοῦ παρασχεθῆναι αὐτοῖς σωφροσύνην καὶ καρπὸν τέκνων συμφέρον τοῦ Κυρίου... Ἐπὲρ τοῦ δωρηθῆναι αὐτοῖς τε καὶ ἡμῖν... Ἐπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Καὶ ὑπὲρ πάντων τῶν χριζόντων... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας ἀχράντου... Ὁ ἱερεὺς εὐχεταὶ· Ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος, ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον... Goar. p. 317. Καὶ πάλιν εὐχεταὶ· Ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ, ὁ Θεὸς τῶν φώτων τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ τὸν οὐρανὸν κρεμάσας καὶ τὰ ὕψη στερεώσας καὶ τὴν γλοηφόρον γῆν ἄν-

θεσι κατακοσμήσας καὶ τὰς ὀμβροτόκους πηγὰς ποιησάμενος, καὶ τοὺς βλαστοφόρους ποταμοὺς διωδεύσας, καὶ τῷ ὑψηλῷ σου βραχίονι πλάσας τὸν ἄνθρωπον καὶ εἶπας Δέσποτα οὐ καλὸν εἶναι τὸν ἄνθρωπον μόνον ἐπὶ τῆς γῆς, ποιήσωμεν αὐτῷ βοηθὸν κατ' αὐτόν διὰ τὸ ἀρέσαι τῇ σῆ μεγαλειότητι καὶ μεγαλοπρεπείᾳ καθ' ὅτι οὐκ ἔλειπε χρεῖας διάπλασις, ἀλλ' ἐκ τῆς σαρκὸς σάρξ καὶ ἐκ τῶν ὀστέων ὀστᾶ, ἵνα αὐτῆς τῆς συγγενείας πόθῳ συμπλέκονται· ἐν τούτῳ γὰρ καταλείπει ἄνθρωπος τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ προσκολληθήσεται τῇ ἰδίᾳ γυναικί, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. Ὅτε παρεγένετο Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας, τότε Μιχαὴλ τὰ νυμφικὰ ἠυτρέπισεν, ὁ δὲ Γαβριὴλ ταῖς συζυγίαις στέφανα ἔπλεκεν, οἱ ἄγγελοι ἔχαιρον, στρατιαὶ τῶν ἀγγέλων πρὸς εὐφημίαν συνέτρεχον, ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη ἀκτινοφόροι παρίστανται, χοροὶ τῶν ἀγγέλων λαμπαδηφόροι παρίστανται, ὁ ἀήρ ἐστιλβούτο ἐπὶ τῇ εὐτρεπίσει τοῦ γάμου, ὅταν τα πετεινὰ χαρμονεῖ, τὰ ζῶα εἰς συνάντησιν τοῦ γάμου συνέτρεχον, τὰ δένδρα λυγιζόμενα τοῖς κλάδοις κατεσειοῦν, ἡ θάλασσα καὶ πᾶσα κτίσις ἐφαιδρύνετο, τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐνουμφαγῶγει, ὁ Πατὴρ τῶν ἀπάντων ἐπευλόγει, τότε τῶν ἀχωρήτων χοροὶ ἐπισυναγονται, τότε ὁ ἕτερος τῇ ἑτέρᾳ ἔλεγε· διὰ σοῦ ὁ οὐρανὸς καὶ διὰ σοῦ σωτηρία δι' ἀχράντου σου χειρὸς, τότε ὁ Πλάστης τὸν ἄνθρωπον ἠυλόγει· εὐλογηθεὶς καὶ σύ, νυμφίε, ὡς ὁ Ἀβραάμ, δοξασθεὶς ὡς ὁ Ἰακώβ, δῶψοι σοὶ Κύριος τὴν σύνεσιν τοῦ Ἰωσήφ καὶ ἀγαπήσεις γυναῖκα, ἣν ἔδωκέ σοι Κύριος ὁ Θεός· αὕτη γὰρ ἔσται σοὶ γυνή, ὡς ἡ ἄμπελος ἀνθοῦσα καὶ ὡς ἡ ἐλαία καλῶς εὐθνηοῦσα, καὶ ὡς τρυγῶν ἡ μονόζυγος, καὶ ἡ περιστερὰ ἄμεμπος, εὐλογηθεὶς καὶ σύ, νύμφη, ὡς ἡ Σάρρα, δοξασθεὶς ὡς ἡ Ρεβέκκα, πληθύνθεις ὡς ἡ Ῥαχὴλ, δῶψοι σοι, Κύριε, σύνεσιν τῆς Ἀσουνὲθ καὶ ἀγαπήσεις ἄνδρα, ὃν ἔδωκέ σοι Κύριος ὁ Θεός· αὐτὸς γὰρ σοὶ ἐστὶν ἀνὴρ, ὡς πόλις ὄχυρά καὶ τεῖχος ὄχυρόν. Εὐλόγησον, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ τοὺς παρανόμους, ὡς εὐλόγησας τὸν οἶκον Ὀνησιφόρου διὰ Παύλου τοῦ ἀγαπητοῦ σου, ἅμα καὶ τὸν συμπάροντα λαὸν εὐλόγησον, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν. Ἐκφώνως· Σὺ γὰρ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις. Ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ἐλέησον. Ὁ ἱερεὺς εὐχεται· Ὁ Θεὸς ὁ ἀχραντος καὶ πάσης κτίσεως δημιουργός, ὁ τὴν πλευρὰν τοῦ πρωτοπλάστου Ἀδάμ εἰς γυναῖκα μεταμορφώσας καὶ εὐλόγησας εἰπών· Αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ ἀμφοτέρους αὐτοὺς εἰς ἓν μέλος ἀναδείξας διὰ τῆς συζυγίας· ὁ τὸν θεράποντά σου Ἀβραάμ εὐλόγησας, καὶ διανοίξας μήτραν Σάρρας, καὶ πατέρα πλήθους ἐθνῶν καὶ ἀναριθμήτου λαοῦ

ποιήσας, ὁ τὸν Ἰσαὰκ τῇ Ῥεβέκκα συζεύξας καὶ τὸν καρπὸν αὐτῶν εὐλογήσας, ὁ τὸν Ἰωσήφ τῇ Ἀσουνὲθ συζεύξας καὶ καρπὸν αὐτοῖς τὸν Ἐφραΐμ καὶ τὸν Μανασσῆν χαρισάμενος, οἱ ἐκ τῆς ρίζης Ἰεσσαὶ τὸ κατὰ σάρκα βλαστήσαντες, ὁ τὸν Ζαχαρίαν εὐλογήσας καὶ τὴν Ἐλισάβετ προσδεξάμενος, καὶ τούτοις Ἰωάννην τὸν Πρόδρομον χαρισάμενος, ὁ ἐν τῇ μήτρᾳ τῆς ἀπειρογάμου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας καὶ ἐξ αὐτῆς σαρκωθείς καὶ τεχθεὶς εἰς σωτηρίαν ἡμῶν. Εὐλόγησον αὐτούς, Κύριε, καὶ ἀξιώσον αὐτοὺς ἰδεῖν τέκνα τέκνων, ἔμπλησον τοὺς οἴκους αὐτῶν σίτου καὶ οἴνου, καὶ ἐλαίου, καὶ πάσης ἀγαθότητος νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς... Ὅτι σὺ εἶ ὁ στέφανος τῶν ἁγίων καὶ σοὶ τὴν δόξαν... Conf. Goar. pag. 315—316 Καὶ σφραγίζει ὁ ἱερεὺς τὰς κεφαλὰς αὐτῶν γ' καὶ λαμβάνει τὰ στεφάνια καὶ λέγει οὕτως· Ἐθῆκας ἐπὶ τὰς κεφαλὰς... См. XV в. ркп. Свят.-гроб. биол. № 8 л. 49 и т. д. Καὶ στέφει ἀμφοτέρους καὶ λέγει· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ δόξα καὶ τιμὴ στεφανώσας τοὺς ἁγίους σου... Ibidem. Καὶ κρατήσας ὁ ἱερεὺς τὰς δεξιάς αὐτῶν χειρὰς παραδίδει ἀλλήλοις καὶ λέγει· Εἰρήνη πᾶσιν. Ὁ λαός· Ἐν τῷ πνεύματί σου. Ὁ διάκονος· Τὰς κεφαλὰς. Ὁ ἱερεὺς εὐχεται· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἔκτεινον τὴν χειρὰ σου καὶ εὐλόγησον τοὺς δούλους σου τούτους... Ibidem. ἐπίθες ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς ἡ ἐλαία κατακαρπος καὶ ὡς ἡ ἄμπελος εὐθηνούσα ἐν ταῖς κλίτεσιν αὐτῆς, οἱ υἱοὶ αὐτῶν, ὡς νεόφυτα ἐλαιῶν κύκλω τῆς τραπέζης αὐτῶν. Δὸς αὐτοῖς, Κύριε, ἐκ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐκ τῆς πλότητος τῆς γῆς, ἔμπλησον τὸν οἶκον αὐτῶν ἀπὸ παντός ἀγαθοῦ· σίτου, οἴνου καὶ ἐλαίου καὶ πάσης ἀγαθοσύνης πρεσβείαις τῆς ἁγίας Θεοτόκου καὶ τῶν ἁγίων καὶ ἐνδόξων πανευφήμων ἀποστόλων καὶ πάντων τῶν ἁγίων σου. Ὅτι ἅγιον ὑπάρχεις τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς... Διάκονος· Σοφία, πρόσχωμεν. Προκείμενον, ἦχος βαρύς· Δόξα καὶ τιμὴ ἐστεφανώσας αὐτόν. Στίχος· Κύριε ὁ Κύριος ἡμῶν, ὡς θαυμαστόν. Ὁ ἀπόστολος πρὸς Ἑβραίους· Ἀδελφοί, βασιλείαν ἀσάλευτον παραλαμβάνοντες, ἔχομεν χάριν, δι' ἧς λατρεύομεν εὐαρέστως τῷ Θεῷ. Τέλος· Ἰησοῦς Χριστὸς χθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀλληλουΐα, ἦχος πλ. δ'. Τὴν ἐπιθυμίαν τῆς καρδίας αὐτοῦ. Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ γάμος ἐγένετο ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας. Goar. p. 318. Ὁ διάκονος· Σοφία, ὀρθοί. Ἐν εἰρήνῃ... Τὴν ἡμέραν πᾶσαν τελείαν, ἁγίαν καὶ τὰ ἐξῆς. Ὁ ἱερεὺς ἐκφώνως· Καὶ καταξιώσον ἡμᾶς, Δέσποτα... Ὅτι σοὺ ἐστὶν ἡ βασιλεία... Εἰρήνη πᾶσιν. Εὐχὴ· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν σωτηριῶδει σου οἰκονομία καταξιώσας ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας τίμιον ἀνχθεῖσαι τὸν γάμον

διὰ τῆς σῆς παρουσίας, καὶ νῦν, Δέσποτα, οὐδὲ εὐδόκησας συναφθῆναι ἀλλήλοις ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμονοίᾳ διαφυλάξον, καὶ ἀξίωσον αὐτοὺς ἐν γῆραϊ πίοι, ἐργαζομένους τῶν ἐντολῶν σου τὰ προσταγμάτα. Σὺ γὰρ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ... Χάριτι καὶ οἰκτιρμοῖς καὶ φιλανθρωπία... Conf. Goar. p. 318. Ὁ ἱερεὺς Πρόσχος, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐξ ἁγίου κατοικητηρίου Goar. p. 65. Ὁ διάκονος Πρόσχωμεν. Ὁ ἱερεὺς: Τὰ προηγιασμένα ἅγια τοῖς ἁγίοις. Κοινωνικόν: Ποτήριον σωτηρίου. Καὶ μεταδίδει αὐτοὺς τῆς ζωοποιῶν κοινωνίας καὶ λέγει εὐχὴν τοῦ κοινοῦ ποτηρίου: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ εὐλογήσας τὸ ποτήριον τῶν ἁγίων ἀποστόλων εἰς ὁμόνοιαν καὶ ὁμοπιστίαν, καὶ νῦν, Κύριε, τὸ ποτήριον τοῦτο εὐλογηθῆναι παρά σου, εὐδόκησον τῷ δυνάμει τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος καὶ τοὺς ἐξ αὐτοῦ μεταλαμβάνοντας ὁμόνοιαν χάρισαι καὶ ἐλέους ἀξίωσον. Ὅτι ἠυλόγηται σου τὸ ὄνομα. Καὶ μετὰ τὸ ἐκφωνῆσαι ἀποδίδει πρῶτον τῷ νεωτέρῳ ἐκ τοῦ κοινοῦ ποτηρίου καὶ ἀπογεύεται, εἰθ' οὕτως ἢ νόμφῃ, καὶ πάλιν δίδει τῷ νεωτέρῳ, καὶ τελειοῖ τὸ ποτήριον. Καὶ μετὰ τοῦτο ἐπιδίδει ἀλλήλοις ὁ ἱερεὺς τὰς δεξιὰς αὐτῶν χεῖρας καὶ ἀπολύει ἐν εἰρήνῃ.

λ. 84. Εὐχὴ εἰς τὸ ἐπάραι στέφανα ἀπὸ τὰς κεφαλὰς τῶν νεο- νόμφων.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ θάλαμον εὐπρεπείας διδούς καὶ στέφανον εὐφροσύνης, ὡς ἐπάθλω παρθενίας τούτους κατακοσμῶν, αὐτοὺς εὐλόγησον καὶ τούτους τοὺς δούλους σου κατὰ τὴν εὐλογίαν τῶν πατέρων ἡμῶν Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, χάρισαι αὐτοῖς παιδοποιίαν ἀγαθὴν καὶ γῆρας τίμιον. Ὅτι ἠυλόγηται καὶ διδόξασται. См. ркп. XIII в. № 189 библ. лавр. Аѳанасія.

λ. 84 об. Εὐχὴ εἰς τὸ λῦσαι στέφανα.

Ὁ Θεός, ὁ τὰ πάντα ποιήσας τῇ ἰσχύϊ σου, καὶ στερεώσας τὴν οἰκουμένην, καὶ κατακοσμήσας καὶ στεφανώσας πάντα τὰ πεποιημένα ὑπ' αὐτοῦ, αὐτοὺς εὐλόγησον καὶ τοὺς δούλους σου τούτους, διαλύοντας κατ' αὐτὸν ἐγειρομένας τοῦ διαβόλου πανουργίας ἐπιβλαβεῖς ἐπὶ τῇ λύσει στεφάνων αὐτῶν, παράσχου αὐτοῖς τὴν εὐλογίαν σου ἐν τέχνων ἀξίῃσιν καὶ προκοπῇ βίου καὶ ἐκπληρώσει τῶν προσταγμάτων σου γῆρας τίμιον καὶ τέλος βίου εὐχρηστον αὐτοῖς χαριζόμενος. Ὅτι σὸν ἐστὶν τὸ ἐλεεῖν καὶ σώζειν...

λ. 85. Εὐχὴ εἰς ἀδελφοποίησιν.

Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ πάντα πρὸς σωτηρίαν ἡμῶν χαρισάμενος Goar. p. 707. Εὐχὴ ἑτέρα: Δέσποτα Κύριε ὁ ποιήσας τὸν ἄνθρωπον

κατ' εικόνα σήν, καὶ ὁμοίωσιν ὁ εὐδοκήσας τοὺς ἀγίους σου ἀποστόλους Φίλιππον καὶ Βαρθολομαῖον ἀδελφούς γενέσθαι οὐ δεσμουμένους φύσεως νόμῳ, ἀλλὰ Πνεύματος Ἁγίου καὶ πίστεως τρόπῳ, ὁ εὐδοκήσας τοὺς ἀγίους σου μάρτυρας Σέργιον καὶ Βάκχον ἀδελφούς καταξίωσας κληθῆναι. Αὐτὸς εὐλόγησον καὶ τούτους τοὺς δούλους σου ὁ δεῖνα τοὺς δεσμῶ πνευματικῶ ἑαυτοὺς δείσαντας οὐ νόμῳ φύσεως, ἀλλὰ πίστεως καὶ ἀγάπης τρόπῳ, δὸς αὐτοὺς ἀγαπᾶν ἀλλήλους ἀσκανδαλίστως πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτῶν, διαφύλαξον αὐτοὺς ἀπὸ πάσης δαιμονικῆς ἐπειρίας, ἵνα καὶ δι' αὐτῶν δοξάζεται τὸ πανάγιον ὄνομά σου τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ.

λ. 85 ὁβ. Εὐχὴ εἰς τὸ ἐκκλησιάσαι γυναῖκα.

Δέσποτα Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παραγενόμενος ἐπὶ σωτηρίαν τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων... Goar. p. 267 διὰ τὴν ἄφιξιν τῶν τεσσαράκοντα ἡμερῶν αὐτῆς καταξιουμένη διὰ τῶν τιμίων εὐχῶν τοῦ πρεσβυτερίου τοῦ γενέσθαι αὐτῆν ἁγίου ναοῦ κατοικητήριον. Ὅτι ἡγίασται καὶ δεδόξασται τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς.

λ. 86. Εὐχὴ εἰς τὸ ἐπάραι παιδίον ἀπὸ ἐκκλησίαν.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ τοῦ ἡγαπημένου σου παιδὸς Ἰησοῦ... Goar. p. 561.

λ. 86 ὁβ. Εὐχὴ ἐπὶ τῶν βραδέως κοινωνούντων.

Δέσποτα Κύριε, ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον καὶ γινώσκων τὰ αὐτῶ ἐκ διαβολικῆς ἐνεργείας καὶ συμπλοκῆς προσγίνονται, τῆς φύσεως προφανῶς χρείαις ἐξυπηρετούμενος, αὐτὸς Δέσποτα, καὶ τὸν δοῦλόν σου τόν δε τὸν βιωτικαῖς συμπλοκαῖς συμποδιθέντα καὶ χρονησαντα τῆς τοῦ ἁγίου σώματος μεταλήψεως, πρόσδεξαι τὸν δοῦλόν σου δουλοπρεπῶς σοι προσπίπτοντα, ὡς τὸν τελώνην καὶ ὡς τὴν πόρνην δακρύουσαν, καὶ ὡς ἐκεῖνοι ἔτυχον συγχωρήσεως καὶ ἀφέσεως, καὶ τὸν νῦν κλίνοντα ἄνες, ἄφες, συγχώρησον καὶ καταξίωσον ἀκατακρίτως μετασχεῖν τῶν θείων σου μυστηρίων χάριτι καὶ οἰκτιρμοῖς...

λ. 87. Εὐχὴ εἰς τὸ ἀποκλεῖσαι ἔγκλειστον.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῶν ἀγαθῶν χορηγὸς καὶ τῆς ἐναρέτου πολιτείας φυτουργὸς καὶ φυλάξον καὶ τὸν δοῦλόν σου τόν δε ἐν τῷ κελλίῳ τούτῳ, ὃ ἐξελέξατο εἰς κατοικίαν ἑαυτῶ, ἔνδυσον αὐτὸν τὸ φῶς τῆς ἀγιασύνης σου, καὶ τὴν στολὴν τῆς σωφροσύνης σου, ἵνα μεριμνᾷ τὰ τοῦ Κυρίου πῶς ἀρέσει τῷ ἑαυτοῦ Δεσπότῃ καὶ ἀξιωθῆ τῆς αἰωνίου σου ζωῆς τοῦ εἰσελθεῖν εἰς τὸν οὐράνιον νυμφῶνα ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Εὐχὴ εἰς φρέαρ νέον, μέλλον ὀρύσσεσθαι.

Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, οὗ τὸ πανάγαθον καὶ πανάγιον Πνεῦμα κατ' ἀρχὰς ἐφέρετο ἐπάνω τοῦ ὕδατος καὶ τὴν φύσιν αὐτοῦ εὐλόγησας, καὶ ἐν αὐτῷ τὴν τῶν ἀνθρώπων φύσιν ἀποκαθάρας τῆς ἐν Ἰορδάνῃ ἐπιφανείας σου, ὁ εὐλόγησας τὴν πηγὴν τοῦ Σιλωάμ, εὐλόγησον καὶ τὸ νεωστὶ ὀρυχθὲν φρέαρ ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου, καὶ ποιήσον αὐτὸ ἁγιασμοῦ δῶρον, νοσημάτων ἀλεξήτηριον, πηγὴν ἀφθαρσίας πᾶσι τοῖς χριστομένοις πίστει καὶ μεταλαμβάνουσιν ἐξ αὐτοῦ, φυγάδουσιν ἀπ' αὐτοῦ πᾶσαν φαντασίαν δαιμονιώδη, ἐπὶ βλάβῃ ἀνθρώπων καὶ κτηνῶν παντοίων καὶ τετραπόδων προσγινομένην, ἐν τῇ σφραγίδι τοῦ Ἁγίου σου Πνεύματος, ἵνα καὶ ἐν τούτῳ εὐχαριστοῦντες δοξάσωμεν τὸ παντοδύναμον ὄνομά σου, τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος νῦν καὶ αἰεί.

λ. 37 ὀβ. Εὐχὴ ἀποδημούντων.

Ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ συνωδεύσας τῷ θεράποντί σου Ἰακώβ καὶ συγγενιτεύσας τῷ δούλῳ σου Ἰωσήφ, συνόδευσον καὶ τὸν δούλόν σου τόνδε, Δέσποτα, καὶ ρῦσαι αὐτὸν ἀπὸ πειρατηρίων καὶ ληστηρίων καὶ πάσης χειμασίας, ἐν εἰρήνῃ καὶ εὐρωστίᾳ ἀποκατάστησον, δικαιοσύνης πάσης πρόνοιαν ποιούμενον κατὰ τὰς ἐντολάς σου, καὶ πληρωτὴν τῶν βιωτικῶν καὶ ἐπουρανίων σου ἀγαθῶν γενόμενον, πάλιν ἐπανελθεῖν εὐδόκησον. Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Πατρὸς.

λ. 88. Εὐχὴ ἐπὶ ἐξομολογουμένων.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῷ Πέτρῳ καὶ τῇ πόρνῃ διὰ δακρῶν ἄφεισιν ἁμαρτιῶν ὄρωρησάμενος... Goar. p. 537.

— Εὐχὴ ἐπὶ θεμελίου ἐκκλησίας.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐρασθεὶς καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομηθῆναί σοι ἐκκλησίαν... p. 485.

λ. 88 ὀβ. Εὐχὴ ἐπὶ θεμελίου οἴκου.

Ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ποιήσας τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς οὐρανοὺς ἐν συνέσει... p. 483.

λ. 89. Εὐχὴ ἐπὶ ἀνομβρίας.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ τὸν πρὸς σὲ ζῆλον ἐπακούσας Ἡλιοῦ τοῦ προφήτου... Goar. p. 613.

λ. 89 ὀβ. Εὐχὴ ἐπὶ ἀρίστου.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐπουράνιος καὶ ζωοποιὸς ἄρτος καὶ ἀληθινὴ τροφή τοῦ παντὸς κόσμου.. Goar. p. 569.

Εὐχολόγιον τ. II.

— Εὐχὴ ἐπὶ μετανοούντων.

Ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ διὰ τοῦ προφήτου σου Νάθαν μετανοήσαντι τῷ Δαβίδ... Goar. p. 536.

π. 90. Εὐχὴ ἐπὶ χειμαζομένων ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων.

Ὁ τὸν τυραννήσαντα διάβολον. Goar. p. 584.

π. 90 ὁβ. Τάξις, γινομένη, εἰ συμβῆ μιᾶρον ἢ ἀκάθαρτον προσφάτως ἐμπεσεῖν εἰς ἀγγεῖον οἴνου ἢ ἐλαίου.

Χρὴ τὸ ἐμπεσὸν ἀκάθαρτον πρᾶχρημα ρίπτεσθαι ἔξω καὶ ἕτερον ἀγγεῖον πλυνέσθω καθαρῶς ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν. Ἐπαίρει ἐφημέριος ὁ ἱερεὺς θυμιατὸν καὶ κηρὸς ἄπτοντας καὶ θυμιατὸν ἀγγεῖον γυρόθεν, εἰθ' οὕτως καινοῖ ὕδωρ τῶν ἁγίων θεοφανίων σταυροειδῶς τρίτον εἰς τὸ πλυθὲν ἀγγεῖον, καὶ εἰθ' οὕτως μεταβλίσκεται τὸ μινθὲν εἶδος εἰς τὸ πλυθὲν ἀγγεῖον καὶ θυμιάσεως γενομένης ὁ ἱερεὺς εὐχεται. Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ θαυμαστός, ὁ ἀνεκδιηγήτῳ ἀγαθωσύνη... Goar. p. 479. Καὶ μετὰ τὸ ποιῆσαι τὴν εὐχὴν ἐπικαινοῖ εἰς τὸ μεταβληθὲν εἶδος ἐκ τοῦ ὕδατος τῶν ἁγίων θεοφανίων σταυροειδῶς γ'. καὶ οὕτως ἀπογεύεται ἔξ αὐτοῦ πρῶτον ὁ ἱερεὺς καὶ μετὰ τοῦτο πᾶς ὁ παρὼν ὄχλος. Εἰ δὲ συμβῆ τὸ ἐμπεσὸν ἀκάθαρτον χρονίσει ἐν τῷ ἀγγεῖῳ καὶ σαπῆναι, ἐκχέσθω ἔξω τοῦτο καὶ μηδὲν τὸ σύνολον ἀπογεύεσθαι τινα.

π. 91 ὁβ. Εὐχὴ ἐπὶ τῶν ἐν βρώμασι σκανδαλισθέντων.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῷ κορυφαίῳ τῶν ἀποστόλων σου Πέτρῳ Goar. p. 535.

π. 92. Εὐχὴ ἐπὶ μιαιροφαγησάντων.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός, ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν καὶ τὰ ταπεινά ἐφορῶν Goar. p. 534.

π. 92 ὁβ. Εὐχὴ ἐπὶ φρέατος μισθέντος.

Χρὴ πρῶτον ἀντλήσαι ἔξ αὐτοῦ κάδους μ'. καὶ τότε ἀπέρχεται ὁ ἱερεὺς μετὰ τοῦ θυμιατοῦ καὶ κηρῶν ἀπτόντων καὶ λέγει τὴν εὐχὴν. Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ δι' ὀπτασίας καὶ φωνῆς νομοθετήσας τῷ κορυφαίῳ τῶν ἀποστόλων τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ Πέτρῳ μηδὲν κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον ἠγεῖσθαι τῶν παρὰ σοῦ δημιουργηθέντων εἰς ἀπολαυσὶν τῶν ἀνθρώπων, ὁ καὶ διὰ τοῦ σκεύους τῆς ἐκλογῆς Παύλου πάντα καθαρὰ τοῖς καθαροῖς κηρύξας, προηγουμένως δὲ καὶ διὰ Μωϋσέως τοῦ θεράποντός σου θεσπίσας, ὅτι πᾶν ἀκάθαρτον ἐμπίπτον εἰς πηγὰς ὑδάτων καὶ λάκκους, εἰς συναγωγὰς ὑδάτων καθαρὰ εἶναι τὰ τούτων ρεῖθρα. Αὐτὸς καὶ νῦν ἐπιθε εἰς τῶν ἁγίων σου ὑψωμάτων ἐπὶ τὴν δέησιν τῶν δούλων σου καὶ εὐλόγησον τὸ σύστημα τῶν ὑδάτων τούτων, καὶ καθάρισον

αὐτὸ ἐκ τῶν ἐμπιπτόντων εἰς αὐτὸ ἀκαθάρτων, καὶ τὴν κηλίδά τῶν ψυχῶν ἡμῶν καθάρισον, μεταλαμβάνειν ἐκ τοῦ πώματος αὐτοῦ, ὡς ποιητῆς καὶ δεσπότης καὶ δημιουργὸς τῶν ἀπάντων καὶ σοὶ δόξα καὶ ἀνάπαυσις.

л. 93. Εὐχὴ ἐπὶ σκεύους μισθέν(τος).

Δέσποτα Κύριε καρδιογνώστα... ркн. XV в. Свят.-гроб. библ. № 8 л. 50.

л. 93 об. Εὐχὴ ἐπὶ ἀρρώστου См. выше стр. 5.

— Εὐχὴ ἐπὶ ἐλαίου ἀρρώστου.

Κύριε, ὁ ἐν τῷ ἐλέει καὶ τοῖς οἰκτιρμοῖς σου ἰώμενος τὰ συντρίμματα τῶν ψυχῶν Goag. p. 335.

л. 94. Εὐχὴ ἐπὶ τελευτῶντος.

Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκὸς Goag. p. 424.

л. 94 об. Εὐχὴ ἐπὶ κολύβων ἀγίου.

Ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, καὶ τὴν θάλασσαν, καὶ πάντα ἐν αὐτοῖς, ὁ εὐλόγησας τοὺς πέντε ἄρτους καὶ πεντάκις χιλίους χορτάσας· αὐτὸς εὐλόγησον καὶ τοὺς καρποὺς τούτους καὶ τοὺς μεταλαμβάνοντας ἐξ αὐτῶν ἐπὶ ὑγείᾳ καὶ σωτηρίᾳ τῶν ψυχῶν καὶ σωμάτων αὐτῶν, καὶ τοὺς προσενεγκόντας μισθὸν οὐράνιον παράσχου πρεσβείαις τῆς ἀχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας καὶ τοῦ ἀγίου τοῦδε, οὗ καὶ τὴν μνήμην ἐπιτελοῦμεν καὶ πάντων τῶν ἁγίων σου. Ὅτι ἠεὺλόγηται.

— Εὐχὴ εἰς ἀρχὴν σπόρων.

Ὁ ὢν Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ Πατὴρ τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ κτίστης καὶ δημιουργὸς ἀπάντων... Goag. p. 557. Молитва не окончена, по отсутствию нѣсколькихъ листовъ.

л. 95. Чтенія апостольскія и евангельскія на день мучениковъ, умершихъ, въ недѣлю и на Пасху.

л. 100. Εὐαγγέλιον ἑωθινὰ ια'.

л. 100 об. Εὐχαὶ τῶν ἀντιφώνων τῶν ὥρων.

Εὐχὴ ἀντιφώνου πρώτου ὥρας πρώτης· Ὁ ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος Θεὸς ἡμῶν, ὁ παραγαγὼν ἡμᾶς ἐν εἰρήνῃ τὴν νύκτα καὶ ἀναγαγὼν ἡμᾶς εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἡμέρας ἀποδοῦναί σοι τὰς εὐχὰς ἡμῶν, παράσχου ἡμῖν νίκην κατὰ τῶν ἀντικειμένων πνευμάτων τῆς πονηρίας. Χάριτι καὶ οἰκτιρμοῖς... Εὐχὴ ἀντιφώνου β'. ὥρας α'. Ἀκουστὸν ποιήσον ἡμῖν τὸ πρῶτὸ τὸ ἐλεός σου, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὅτι πρὸς σέ προσευξόμεθα, Κύριε, τὸ πρῶτὸ εἰσακούσει τῆς δεήσεως ἡμῶν, τὸ πρῶτὸ παρα-

στησόμεθα και ἐπόψει ἡμᾶς, ὅτι ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαί σοι και ἀναγγέλειν τὸ πρῶτὸ τὸ ἔλεός σου, πλήρωσον οὖν τὸ στόμα ἡμῶν αἰνέσεως, ὅπως ὑμνήσωμεν τὴν δόξαν σου ὅλην τὴν ἡμέραν τὴν μεγαλοπρέπειάν σου, και ἐμπλησον ἡμᾶς τὸ πρῶτὸ τὸ ἔλεός σου και τὰ ἔργα τῶν χειρῶν ἡμῶν, κατεύθυνον κατὰ τὸ θέλημά σου και φύλαξον ἡμᾶς εἰς τὸν φόβον σου. Διὰ τῶν οἰκτιρμῶν... Εὐχὴ ἀντιφώνου γ'. Ὡρας α'. Ὁ φῶς τὸ ἀληθινὸν τὸ γεννηθὲν ἐκ τοῦ Πατρὸς τῶν φώτων, ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ φωτίζων πάντα ἄνθρωπον, ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον, φωτίσον τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν διανοιῶν ἡμῶν εἰς τὸ ἀκαταπαύστως κατ' ἀξίαν δοξάζειν σε σὺν τῷ ἀθανάτῳ σου Πατρὶ και τῷ ζωοποιῷ σου Πνεύματι νῦν και αἰεί. Ὅτι σὺ εἶ τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν... Εὐχὴ τῆς ἀπολύσεως ὥρας πρώτης· Τριάς ἀναρχε και ὁμοούσιε και σύνηθρονε και συναΐδιε, δι' οὗ τὰ πάντα συνέστηκε τά τε ἐν τῷ οὐρανῷ και ἐπὶ τῆς γῆς, και τὰ ἐν ταῖς θαλάσσις και ἐν πάσῃ τῇ κτίσει σου, Σὲ πᾶσα πνοὴ και κτίσις δοξάζει τὸν τῶν ὄλων ὄντα Θεόν, πρόσδεξαι και ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν τὴν δέησιν τῇ ἐν τῇ πρώτῃ ὥρᾳ προσφερομένην σοι, και ἀντικατάπεμψον ἡμῖν πλοῦσια τὰ ἐλέη σου και τοὺς οἰκτιρμούς σου πρεσβείαις και ἰκεσίαις τῆς ἀχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου και ἀειπαρθένου Μαρίας, τοῦ ἁγίου πρωτομάρτυρος Στεφάνου και πάντων τῶν ἁγίων σου. Ἐκφώνως· Ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν και διαμένει σου ἡ βασιλεία τοῦ Πατρὸς... Ὁ ἱερεὺς· Εἰρήνην πᾶσιν. Ὁ διάκονος· Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Εὐχεται ὁ ἱερεὺς οὕτως· Ὁ εὐλόγος και ἀγαθὸς και φιλόανθρωπος Θεὸς ἡμῶν, κλῖνον τὸ οὖς σου και ἐπάκουσον ἡμῶν τῆς δεήσεως, και εὐλόγησον ἡμᾶς τοὺς κλίνοντας τὰς ἑαυτῶν κεφαλὰς εὐλογία πνευματικῇ και ἀναφαιρέτῳ. Ἐκφώνως· Ὅτι ἠυλόγηται και δεδόξασται... Ὁ διάκονος· Σοφία. Ὁ ἱερεὺς εὐχεται· Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, τὸ ἀπρόσιτον φῶς ὁ καταξιώσας ἡμᾶς ἐλθεῖν πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς ἡμέρας, ἀνάτειλον ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν τὸν τῆς δικαιοσύνης σου ἥλιον, φωταγωγοῦντα ἡμᾶς τὴν ὁδὸν τὸν ἐντολῶν σου πορευθῆναι νῦν και αἰεί...

Εὐχὴ ἀντιφώνου πρώτου ὥρας γ'. Ὁ Θεὸς, ὁ καταξιώσας ἡμᾶς ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ ἐλθεῖν, ἐν ἧ τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον ἐξέχεας ἐπὶ τοὺς ἁγίους σου ἀποστόλους ἐν εἶδει γλωσσῶν πυρίνων, διαμερίζων αὐτοὺς τὴν δωρεάν και τὴν χάριν σου. Αὐτὸς και νῦν, Δέσποτα προσκυνητέ, παράσχου και ἡμῖν τὴν αὐτὴν εὐλογίαν, ἵνα και ἡμεῖς, διὰ ψαλμῶν και ὕμνων και ψῶδων πνευματικῶν ἐξιλεύμενοι σε τὸν εὐσπλαγγνὸν Δεσπότην, τύχωμεν τῶν αἰωνίων σου ἀγαθῶν

Ἐπιβλέψατε καὶ δευτέρα. Εὐχὴ ἀντιφώνου β'. ὥρας γ'. Ὁ Θεὸς ἡμῶν, τῆς τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος χάριτος τῇ τρίτῃ ὥρᾳ ἐμπλήσας τοὺς ἁγίους σου ἀποστόλους, ἀπόσηξον πάντα σπῖλον καὶ ρυτίδα ἀπὸ τῶν διανοιῶν ἡμῶν, ὅπως, ἐν καθαρῷ συνειδότη προσερχόμενοι τῷ φοβερῷ ὀνόματί σου, ἀπολαύσωμεν τῶν αἰωνίων σου ἀγαθῶν. Διὰ τῶν οἰκτιρῶν. Ἀντιφώνου γ'. ὥρας γ'. Ὁ Θεός, ὁ τὴν ὑπερκόσμιον κτίσας δύναμιν πρὸς ἀένανόν σου δοξολογίαν καὶ τοὺς ἀνθρώπους θελήσας κατὰ δύναμιν πρὸς τὸ οἰκεῖον συμφέρον προσφέρειν σοι δεήσεις καὶ ἰκεσίας ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἀμαρτημάτων καὶ εὐχαριστεῖν σοι τῶν εὐεργεσιῶν χάριν, ὧν ἐποίησας εἰς ἡμᾶς, πρόσδεξαι καὶ τὰς κατὰ τὴν παροῦσαν ὥραν ἀναφερομένας σοι παρ' ἡμῶν προσευχὰς καὶ παράσχου ἡμῖν πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα. Ἐκφώνως Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία. Εὐχὴ γ'. ἤγουν ἀπολύσεως ὥρας γ'. Ὁ Θεός, ὁ τῇ σῇ εἰκόνι τιμήσας ἡμᾶς καὶ αὐτεξουσίῳ περιβλῶν θελήματι, λύτρωσαι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης θλίψεως, περιεχούσης ἡμᾶς, ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ διατηρῶν ἡμᾶς πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν, προκύπτοντας ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου διαπαντός. Ὅτι σὸν τὸ κράτος... Εὐχὴ τῆς κεφαλοκλισίας. Κλῖνον, Κύριε, τὸ οὖς σου καὶ ἐπάκουσον τῆς προσευχῆς ἡμῶν καὶ πάντας τοὺς ὑποκεκλικάτας σοι τὰς ἑαυτῶν κεφαλὰς, εὐλόγησον, ἀγίασον χάριτι καὶ οἰκτιρμοῖς. Ὁ διάκονος Σοφία. Ὁ ἱερεὺς εὐχεται Πανάγιε Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ κατὰ τὴν παροῦσαν ὥραν τὸν Παράκλητόν σου καὶ Ἅγιον Πνεῦμα τοῖς ἁγίοις σου ἐκπέμφας ἀποστόλοις καὶ ἡμᾶς τοὺς ἀναξίους δούλους σου πρεσβείαις τῆς ἁγίας Θεοτόκου καὶ πάντων τῶν ἁγίων σου, τῆς αὐτῆς σου δωρεᾶς καὶ χάριτος μετόχους ἀνάδειξον, ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμοιοῖα διατήρησον τὴν ζωὴν ἡμῶν νῦν καὶ αἰεὶ.

Εὐχὴ ἀντιφώνου α'. ὥρας δ'. Ἅγιε Δέσποτα ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ κατὰ τὴν παροῦσαν ὥραν ἐν τῷ προσκυνητῷ σου σταυρῷ τὰς ἀχράντους σου χεῖρας ἐκτείνας καὶ τὸ τῶν ἡμετέρων ἀμαρτιῶν ἐν αὐτῷ προσηλώσας καὶ ἐξαλείψας χειρόγραφον, ἄφες ἡμῖν καὶ νῦν πᾶν ἀμαρτημάτων ὕψλημα καὶ πάσης τῆς ἐξ ἔργων καὶ ἐνθυμήσεων πονηρῶν κατακρίσεως ἐλευθέρους ἡμᾶς ἀνάδειξον, ἵνα ἐν καθαρᾷ καρδίᾳ τὴν ὀφειλομένην σοι δοξολογίαν ἐν παντὶ καιρῷ προσφέρωμεν. Ὅτι πρέπει σοι... Εὐχὴ ἀντιφώνου β'. ὥρας δ'. Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ (διὰ) τοῦ κορυφαίου τῶν ἀποστόλων σου Πέτρου ὑποδείξας ἡμῖν προσεύχεσθαι, καὶ κατὰ τῶν καιρῶν τῆς ἕκτης ὥρας ἐπίβλεψον ἐφ' ἡμᾶς τοὺς ἀχρεῖους καὶ ἀναξίους δούλους σου καὶ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ παντός συμπτώματος καὶ δαιμονίου μεσημβρινοῦ, καὶ διάτηρησον ἡμᾶς τὸ ὑπόλοιπον τῆς ἡμέρας

ἀπὸ παντὸς κακοῦ, ὁ Θεὸς ἡμῶν. Ὅτι σὸν τὸ κράτος... Εὐχὴ ἀντιφώνου γ'. ὥρας ς'. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸν οὐρανὸν ἔχων θρόνον καὶ τὴν γῆν ὑποπόδιον, ὁ περιέχων τὰ σύμπαντα καὶ ὑπ' οὐδενὸς περιεχόμενος, μὴ ἐκκλίνης ἐν ὀργῇ ἀπὸ τῶν δούλων σου, ἀλλὰ φύλαξον ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ματαιότητος κοσμικῆς ἡμᾶς ἐπὶ τὸ σὸν θέλημα. Ὅτι ἡγίασται. Εὐχὴ τῆς ἀπολύσεως ὥρας ς'. Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος, ὁ φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον, ὃν εἶδεν οὐδεὶς ἀνθρώπων, οὐδὲ ἰδεῖν δύναται, ὁ ἀνελλιπῆς θησαυρὸς τῶν αἰώνιων ἀγαθῶν. Αὐτὸς Δέσποτα τῶν ἀπάντων, ὑπερασπιστὴς ἡμῶν γενοῦ τῶν ἐλπίζόντων ἐπὶ σὲ καὶ σῆς ἡμᾶς ἔμπλησον θείας καὶ προσκονουμένης χάριτος. Ὅτι σὸν τὸ κράτος... Εὐχὴ τῆς κεφαλοκλισίας. Ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐκ τῶν ἁγίων σου ὑψωμάτων ἐπιβλέπων ἐπὶ τὴν κτίσιν σου πάντας τοὺς ὑποκεκλικότας τὸν ἑαυτῶν αὐχένα τῷ ζυγῷ τοῦ Χριστοῦ σου ἐν εἰρήνῃ καὶ πᾶσιν ἀγαθοῖς διαφύλαξον. Ὅτι ἡυλόγηται... Ὁ διάκονος· Σοφία. Ὁ ἱερεὺς εὐχὴ· Ἰησοῦ Χριστὲ παντοδύναμε, κατὰ τὴν παροῦσαν ὥραν τῷ τιμίῳ σου καὶ ζωοποιῷ σταυρῷ θριαμβεύσας τὰς ἀντικειμένους δυνάμεις, ῥύσαι ἡμᾶς ἀπὸ συμπτώματος καὶ δαιμονίου μεσημβρινοῦ καὶ καθήλωσον ἐν τῷ φόβῳ σου, ἐκκλίνοντας ἀπὸ παντὸς κακοῦ καὶ ἐνεργοῦντας εἰς τὰς σωτηρίους σου ἐντολάς νῦν καὶ ἀεὶ...

Εὐχὴ ἀντιφώνου α'. ὥρας θ'. Δέσποτα ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων καὶ πάσης δόξης, ὁ ἐπακούσας τῶν ἁγίων σου ἀποστόλων Πέτρου καὶ Ἰωάννου, πορευομένων ἐπὶ τὴν ὥραν τῆς προσευχῆς τὴν ἐνάτην, καὶ ποιήσας δι' αὐτῶν ἴσιν ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ, ποιήσον καὶ μεθ' ἡμῶν σημεῖον εἰς ἀγαθὸν τοῦ καταφρονεῖν τῶν ὄπλων τοῦ ἐχθροῦ καὶ βέλη νηπίων ἠγεῖσθαι τοὺς ἐπαγωμένους ἡμῖν ὑπ' αὐτοῦ πειρασμοῦ. Ὅτι σοῦ ἐστίν... Εὐχὴ ἀντιφώνου β'. ὥρας θ'. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐν ἁμαρτίαις περιπεσόντα τὸν ἄνθρωπον μὴ παριδῶν, ἀλλὰ τῆς οὐρανόθεν καταξιώσας βασιλείας διὰ τῆς σῆς οἰκονομίας καὶ τῶν σῶν ἀχράντων μυστηρίων, ὡς φιλόανθρωπος βασιλεὺς τῇ σῇ ἀβρόβητῳ θεότητι ἡμῖν τοῖς ἐπικαλουμένοις σε ὄπλον καταφυγῆς καὶ σωτηρίας γενοῦ εἰς τὸ ἐκκλίνειν πάντα τὰ σκάνδαλα (τὰ) ἐπαγώμενα ἡμῖν διὰ τῶν παγίδων τοῦ ἐχθροῦ, ἐλπίζειν τε ἐπὶ σοὶ τῷ εὐεργέτῃ καὶ λυτρωτῇ καὶ Σωτῆρι ἡμῶν. Ὅτι ἡγίασται... Εὐχὴ ἀντιφώνου γ'. ὥρας θ'. Ὅταν τὴν ὑπόστασιν ἡμῶν λογισώμεθα καὶ ἐνθυμηθῶμεν τὰ παραπτώματα ἡμῶν, καὶ ἐν ἐπιγνώσει τῶν πλημμελημάτων ἡμῶν γενώμεθα, κατὰ νοῦν τε λάβωμεν τὴν φόβερὰν τῆς κρίσεως ἡμέραν, μίαν καὶ μόνην καταφυγὴν ἔχομεν τὴν σὴν, φιλόανθρωπε, ῥοπήν, διὸ δεόμεθα σου, καὶ νῦν

καὶ τότε παράσχου ἡμῖν τῆς σῆς εὐσπλαγχνίας τὸ μέγα ἔλεος. Χάριτι καὶ οἰκτιρμοῖς... Εὐχὴ δ' ἡ γοῦν ἀπολύσεως· Κύριε ὁ Θεός, ὁ κατὰ πᾶσαν ὥραν θελήσας τὸν ἄνθρωπον ἀδιαλείπτως προσεύχεσθαι καὶ μὴ ἐκκακεῖν πρὸς τὸ τὴν ὑπεναντίαν πάροδον μὴ εὐρεῖν τοῦ ἐπιβουλεύειν ταῖς ἡμετέραις ψυχαῖς, φύλαξον ἡμᾶς ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ ἀξίους ἀνάδειξον συναριθμηθῆναι τοῖς ἐκ δεξιῶν σου ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἀνταποδόσεώς σου τῆς δικαίας. Ὅτι πρέπει σοι. Εὐχὴ τῆς κεφαλοκλισίας· Κλῖνον, Κύριε, τὸ οὖς σου καὶ ἐπάκουσον τῆς προσευχῆς ἡμῶν καὶ πάντας τοὺς ὑποκεκλικότας σοὶ τὰς ἑαυτῶν κεφαλὰς εὐλόγησον, ἀγίασον καὶ τῆς σῆς φιλάνθρωπίας ἀξίωσον. Σοὶ γὰρ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν καὶ διαμένει σοὶ ἡ βασιλεία. Ὁ διάκονος· Σοφία. Ὁ ἱερεὺς εὐχεται· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ κατὰ τὴν παροῦσαν ὥραν τῇ ὑποδεῖξει τοῦ κορυφαίου τῶν ἀποστόλων σου Πέτρου ἐκδιδάξας ἡμᾶς προσεύχεσθαι καὶ ἐξιλεοῦσθαί σοι, ἀπονέκρωσον τὸ τῆς σαρκὸς ἡμῶν φρόνημα, ἵνα τῶ σῶ ζῶντες θελήματι εὐχρηστοῦμέν σοι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας.

XI—XII В Ъ К Ъ.

IV. Εὐχολόγιον, ркл. Пантелеимоновской библіотеки на Аθονѣ № 162 или № 1890, въ 8 долю листа, 47 листовъ, писана на пергаменѣ почеркомъ X—XI вѣка. Начала и конца рукописи нѣтъ.

л. 1... (γενεσι)ουργὸν τῶν ἀπάντων καὶ τῶν ὑπερφυῶν θαυμάτων ποιητήν... т. д. Первая молитва „паннихидная“, а за нею слѣдуютъ остальные. См. выше стр. 13—15.

л. 4 об. Εὐχαὶ ἐωθιναί.

Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, τῶ ἐξαναστήσαντι ἡμᾶς ἐκ τῶν κοιτῶν ἡμῶν. Goar. p. 39, но неоконченная.

Листовъ 5 и 6 нѣтъ.

л. 7. Молитвы оглашенія изъ чина крещенія, который сходенъ съ чиномъ въ Илитаріѣ № 956 Синаиск. библи. См. выше стр. 16—17.

л. 23. (Вставочные листы до 25 и письмо другой руки). Εὐχὴ εἰς τὸ ἀπολοῦσαι νεοφώτιστον.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ λύτρωσιν ἁμαρτιῶν. Goar. p. 308. Μετα δὲ τὴν εὐχὴν ἀπολοῦει αὐτὸν καὶ ῥαντίζει αὐτὸν τὸ ὕδωρ, λέγων· Ἐβαπτίσθης, ἐφωτίσθης, ἐδικαιώθης, ἠγιάσθης, ἀπελούσω εἰς τὸ ὄνομα.

λ. 23 οβ. Εὐχὴ μετὰ τὸ ἀπολοῦσαι νεοφώτιστον.

Ὁ Θεὸς ὁ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ διὰ τῶν χειρῶν τῶν ἁγίων ἀποστόλων καταπέμφας τὸ ἅγιόν σου Πνεῦμα ἐπὶ τοῖς βαπτιζομένοις, αὐτὸς καὶ νῦν, Δέσποτα, κατάπεμψον ἐφ' ἡμᾶς τὸ ἅγιόν σου Πνεῦμα καὶ ἁγίασον ἡμᾶς ὀλοτελῶς καὶ συγκαταριθμησον μετὰ τῶν εὐαρεστησάντων τῷ ἁγίῳ ὀνόματί σου. Ὅτι σὺ εἶ ὁ φωτισμὸς καὶ Σωτὴρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

— Εὐχὴ εἰς τὸ κουρεῦσαι παιδίον.

Σὲ ἱκετεύομεν, Κύριε ὁ Θεός. Goar, p. 307.

НѢТЪ НѢСКОЛЬКИХЪ ЛИСТОВЪ.

λ. 24. Εὐχὴ ἐπὶ θεμελίου οἴκου.

Ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ καταξιώσας ὑπὸ τὴν στέγην Ζαχαρίου εἰσελθεῖν. Goar. pag. 484.

— Εὐχὴ ἐν εἰσόδῳ οἴκου.

Ὁ Θεὸς ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν καὶ ἐπιβλέπων τὰ σύμπαντα.

λ. 25. Εὐχὴ εἰς σαραντίσαι γυναῖκα.

Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ παραγενόμενος ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων... Goar. 267.

λ. 26. Ἀκολουθία τῶν ἁγίων Θεοφανίων.

Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ ἁγιασθῆναι τὰ ὕδατα ταῦτα τῇ δυνάμει... Ὑπὲρ τοῦ καταφοιτῆσαι τοῖς ὕδασι τούτοις τὴν καθαρτικὴν τῆς ὑπερουσίας Τριάδος ἐνέργειαν τοῦ Κυρίου. Ὑπὲρ τοῦ δωρηθῆναι αὐτοῖς τὴν χάριν τῆς ἀπολυτρώσεως τὴν εὐλογίαν τοῦ Ἰορδάνου... Ὑπὲρ τοῦ εἰσακοῦσαι Κύριον τὸν Θεὸν Λόγον τῆς ἡμετέρας δεήσεως καὶ ἀναδείξει τὴν κοινὴν ταύτην καὶ σωτηριώδη πηγὴν ἁγιασμοῦ δῶρον, ἀμαρτημάτων λυτήριον... Ὑπὲρ τοῦ ἐπισκιάσαι οὐρανόθεν ἐφ' ἡμᾶς τὴν χάριν τοῦ Ὑψίστου καὶ ἁγιάσαι τὰ ὕδατα ταῦτα εἰς ἀναγέννησιν ἀνθρωπότητος καὶ κόσμου παντός τοῦ Κυρίου... Ὑπὲρ τοῦ καταπέμψαι Κύριον τὸν Θεὸν ἐφ' ἡμᾶς τὸ ἅγιον αὐτοῦ Πνεῦμα καὶ ἀποφάναι τὰ ρεῖθρα ταῦτα νοσημάτων ἀλεξητήριον, δαίμοσι καὶ πάσαις ταῖς ἐναντίαις δυνάμεσιν ἀπρόσιτον... Ὑπὲρ τοῦ ἀνακαινίσαι Κύριον τὸν Θεὸν τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν τῶν καρδιῶν ἡμῶν καὶ φωτίσαι ἡμᾶς τοῦ Κυρίου... Ὑπὲρ τοῦ ῥουσθῆναι... Καὶ ὑπὲρ πάντων τῶν χριστιανῶν... Ἀντιλαβοῦ... Τῆς παναγίας... Προοίμιον τῆς εὐχῆς τῶν ἁγίων Θεοφανίων. Δοξάζομέν σε, Δέσποτα πανάγιε, παντοκράτωρ... Εὐχὴ ἄλλη τῶν ἁγίων Θεοφανίων. Ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸ πικρὸν ὕδωρ ἐπὶ Μωϋσέως τῷ λαῷ εἰς γλυκύτατα μεταποίησας... и молитва на главопрекленіе. См. выше стр. 27.

л. 31 об. Διακονικά εἰς μνήστρα.

Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν... Ὑπὲρ τῶν νονί μνηστευομένων... Не достаетъ далѣе одного листа. Слѣдующій затѣмъ листъ содержитъ въ себѣ конецъ молитвы: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ ἐξ ἔθνῶν προμνηστευσάμενος... Goar. p. 311. Очевидно, весь чинъ состоитъ изъ ектењи, двухъ первыхъ молитвъ нынѣшняго чина (Ibid.) и обрученія кольцами.

л. 32. Διακονικά εἰς γάμους.

Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν... Ὑπὲρ τῶν νονί συναπτομένων πρὸς γάμου κοινωνίαν καὶ συμβίωσιν τοῦ Κυρίου... Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὸν γάμον τοῦτον, ὡς τὸν ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας τοῦ Κυρίου... Ὑπὲρ τῶν νεονύμφων τοῦδε καὶ τῆσδε καὶ τῆς ἐν Χριστῷ συζεύξεως αὐτῶν τοῦ Κυρίου.—Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν χρῆσθαι αὐτοῖς τίμιον τὸν γάμον καὶ τὴν κοίτην ἀμίαντον τοῦ... Ὑπὲρ τοῦ παρασχεθῆναι αὐτοῖς σωφροσύνην, ὁμοφροσύνην, καρπὸν τέκνων πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ Κυρίου... Ὑπὲρ τοῦ εὐφρανθῆναι αὐτοὺς ἐν ὄρασει υἱῶν αὐτῶν καὶ θυγατέρων τοῦ Κυρίου... Ὑπὲρ τοῦ δωρηθῆναι αὐτοῖς τε καὶ ἡμῖν πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα τοῦ Κυρίου... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσιθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Εἰς τὸ στεφανῶσαι γάμους Ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος, ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον καὶ ἐκ τῆς πλευρᾶς αὐτοῦ ἀνοικοδομήσας γυναῖκα... Goar. p. 317. Εἶτα στέφει ἀμφοτέρους καὶ λέγει· Χριστὸς στεφανοῖ. Καὶ κρατήσας αὐτῶν τὰς δεξιὰς χεῖρας, παραδίδωσιν ἀλλήλοις καὶ λέγει· Χριστὸς παραγίνεται. Εἶτα λέγει ὁ ἱερεὺς· Εἰρήνη πάσιν. Ὁ διάκονος· Τὰς κεφαλὰς. Ἐπεύχεται ὁ ἱερεὺς· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τῇ σωτηριῳδίᾳ σου κοινωνία... Goar. p. 318. Εὐχῆ, ὅτε θέλῃ θῆσιν τὸν στέφανον, ἐπαίρει αὐτὸν καὶ ἄρχεται λέγειν· Ὁ Θεὸς, ὁ δόξῃ καὶ τιμῇ στεφανώσας τοὺς ἁγίους μάρτυρας, αὐτὸς δώρησαι τοὺς δούλους σου τόνδε καὶ τήνδε στέφανον εἰρήνης, στέφανον ἀγαλλιάσεως, στέφανον δόξης καὶ τιμῆς· εἰς αἰνεσίαν σου καὶ δόξαν τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων... Εὐχῆ ἄλλη τοῦ κοινοῦ ποτηρίου. Ὁ Θεὸς ὁ φιλόανθρωπος, ὁ τῇ σῆι οἰκονομία διοικῶν τὰ σύμπαντα, σὺ οὐρανόθεν ἐξαπόστειλον τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον ἐπὶ τὴν συζυγίαν ταύτην καὶ ἁγιάσον αὐτούς, καὶ εὐλόγησον τὸ ποτήριον τοῦτο τῇ τούτων μεταλήψει, καὶ ἀντιλαβοῦ αὐτοὺς ἐν ταῖς ἁγίαις τρίβοις σου, χάρισαι αὐτοῖς, ὁ τῶν δυνάμεων Κύριος, βίβν εὐσχήμονα, πολιτεῖαν σεμνὴν καὶ δώρησαι αὐτοῖς ἐν καιρῷ εὐθέτῳ τεκνογονίαν ἀγαθὴν καὶ ζωὴν αἰώνιον, κληρονομήσαι ἐν τῷ Χριστῷ σου τῇ πρεσβείᾳ

τῆς ἀειμνημονεύτου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ πάντων τῶν ἁγίων σου νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Сн. стр. 4—5.

л. 35. Εὐχὴ τῆς Ν'. ἦτοι τῆς γονυκλισίας. Молитвы обычные.

л. 37. Τάξις, γινομένη, εἰ συμβῆ μιὰρὸν ἢ ἀκάθαρτόν τι προσφάτως πεσεῖν εἰς ἀγγεῖον αἴνου ἢ ἐλαίου, ἢ ἐτέρου τινός.

V. № 959 Рукопись Синайск. библи. на пергаментѣ въ 16 долю листа, 152 листа, написана наклоннымъ скорописнымъ по мѣстамъ мелкимъ, а по мѣстамъ крупнымъ почеркомъ XI вѣка. Рукопись не имѣетъ ни начала ни конца. Орѳογραφία весьма дурная.

л. 1 Изъ литургiи Василия великаго εὐχὴ ἀντιφώνου γ'. 'Ο τὰς κοινὰς ταύτας καὶ συμφώνους ἡμῖν χαρισάμενος... Красносельцевъ „Опис. ват. ркп.“ стр. 239. Текстъ молитвъ и порядокъ ихъ тотъ же, что въ рукописи Рум. Муз. № 374 (Ibid.) Есть нѣсколько особенностей лишь въ надписанiи молитвъ. Молитва надъ оглашенными не носитъ имени Василия великаго. Первая молитва вѣрныхъ надписывается: „Εὐχὴ πιστῶν α'. μετὰ τὸ ἀπλωθῆναι τὸ εἰλητόν“, молитва: Οὐδεὶς ἄξιος—„Εὐχὴ, ἣν ποιεῖ καθ' αὐτὸν ὁ ἱερεὺς, λεγομένου τοῦ χερουβικῆ“. Молитва: 'Ο ὦν Δέσποτα Κύριε Θεὲ Πάτερ παντοκράτορ—неполная, по отсутствию листа. Замѣчания о времени чтенiя молитвы: Πρόσχεῖς Κύριε—нѣтъ. Молитва: Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν надписывается такъ: „Εὐχὴ μετὰ τὴν μετάληψιν“, а молитва: Ἦνυσται καὶ τετέλεσται—„Εὐχὴ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν ἐν τῷ διακονικῶ“.

л. 19. Εὐχὴ ὀπισθάμβωνος ἀναστάσιμος.

Δέσποτα Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ σαρκὸς ἐπιλάμψας τῷ κόσμῳ καὶ τὸ μέγα καὶ ἀποκεκρυμμένον τῆς εὐσεβείας μυστήριον ἡμῖν ἀποκαλύψας, διὰ σταυροῦ τὴν ἁμαρτίαν κατασκευάσας καὶ τὸ φῶς τῆς ἀληθείας ἀναλάμψας, ὁ τῷ θανάτῳ σου νεκρώσας τὸν θάνατον, τῇ δωρεᾷ τοῦ παναγίου Πνεύματος θεωργήσας ἡμῶν τὴν φύσιν, καὶ καταξιώσας ἡμᾶς τοὺς ἁμαρτωλοὺς ἐν μετουσίᾳ γενέσθαι τῶν ἀχράντων σου μυστηρίων, εὐλόγησον τὸν λαόν σου καὶ διατήρησον τὴν κληρονομίαν σου, φώτισον ἡμῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς διανοίας τῷ φωτὶ τοῦ προσώπου σου, δὸς ἡμῖν χάριν καὶ ἔλεος εὐρεῖν ἐνώπιόν σου, παρορῶν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν τῷ πλήθει τῶν οἰκτιρμῶν σου, διατήρησον ἡμᾶς ἐν τῷ ἁγιασμῶ τῶν μυστηρίων σου, στήριξον ἡμᾶς ἐν τῇ σῆ πίστει [καὶ] ὁμολογίᾳ, φύλαξον ἐν ταῖς

καρδίαις ἡμῶν τὸν θησαυρὸν τοῦ παναγίου σου Πνεύματος καὶ τῆς μερίδος τῶν σωζομένων ἡμᾶς ἀνάθειξον. Ὅτι σὸν τὸ κράτος...

л. 20. Εὐχὴ ἄλλη ἀναστάσιμος.

Ἄφατος ἢ πρὸς ἡμᾶς ἀγάπη σου, ἄπειρον τὸ πέλαγος τῆς σῆς ἀγαθότητος, ἐπεὶ ἀπεστράφημέν σε, τὸν φιλόνητον, οὐκ ἤνεγκας τῶν ποθομένων τὴν στέρησιν, ἀλλ' ἐξαπέστειλας τὸν μονογενῆ σου Υἱὸν πρέσβυον παρακαλοῦντα δι' ἡμᾶς, ὃς τῇ ἐκχύσει τοῦ ἰδίου αἵματος τὰς πρὸς σέ τὸν Θεὸν καὶ Δεσπότην καταλλαγὰς ἡμῶν ἐποίησατο, ἐνωθεὶς ἡμῖν καὶ ἐνώσας ἑαυτῷ τε καὶ σοὶ τῇ μετουσίᾳ τοῦ ἀχράντου αὐτοῦ σώματος καὶ τοῦ τιμίου αἵματος, ἀλλ' ἵκετεύομέν σε, Βασιλεῦ τῶν αἰώνων, μὴ παραδόξως αἰωνίῳ πυρὶ σάρκας τὰς ἐνωθείσας σοι, μὴ διαρρήξεως τὴν ἔνωσιν, ἀλλ' εὐδόκησον τελείαν γενέσθαι τὴν σύγκρισιν ἐνταῦθα διὰ βίου καὶ θεωρίας ἡμεῖς (?) δε λυθέντων τῶν ἐσώπτρων ἡμῶν. Ὅτι εὐλογητὸς εἶ σὸν τῷ μονογενεῖ σου Υἱῷ καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ...

л. 20 об. Εὐχὴ ὀπισθάμβωνος ἑτέρα ἀναστάσιμος ркп. Син. № 957 л. 39. См. выше стр. 7.

л. 21. Εὐχὴ ὀπισθάμβωνος ἑτέρα ἀναστάσιμος.

Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος, ὁ κτίστης καὶ δημιουργὸς τῶν ἀπάντων, ὁ ὢν καὶ αἰεὶ ὢν, ὁ ἐλθὼν εἰς τὸν κόσμον τοῦ φωτίσαι αὐτὸν καὶ σαρκωθεὶς καὶ ἐνανθρωπήσας διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν, καὶ παθὼν σαρκί, καὶ ἀναστάς τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, καὶ ἀνελθὼν εἰς τοὺς οὐρανοὺς, καὶ καθεσθὲν ἐν δεξιᾷ τῆς μεγαλωσύνης τῆς δόξης τοῦ Πατρὸς, καὶ πάλιν ἐρχόμενος μετὰ φοβερῶν δυνάμεων κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς, οὗ τῆς βασιλείας οὐκ ἔσται τέλος, ὃν ὕμνοῦσιν ἄγγελοι, ὃν προσκυνοῦσι τὰ χερουβίμ καὶ δοξολογεῖ τὰ Σεραφίμ, ὃν τρέμει πᾶσα φύσις, Υἱὲ καὶ Λόγε τοῦ Πατρὸς Ἰησοῦ Χριστέ, εὐλόγησον τὸν λαόν σου, οὓς ἐξηγόρασας τῷ τιμίῳ αἵματι σου, καὶ ἀγίασον τὴν κληρονομίαν σου, τὸ πλήρωμα τῆς ἐκκλησίας σου φύλαξον, ἀγίασον τοὺς ἀγαπῶντας τὴν εὐπρέπειαν τοῦ οἴκου σου, καὶ μὴ ἐγκαταλίπης ἡμᾶς, ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ σέ, εἰρήνην τῷ κόσμῳ σου δώρησαι, ταῖς ἐκκλησίαις σου, ταῖς ἱερεῦσιν, ταῖς πιστοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν καὶ παντὶ τῷ λαῷ σου.

л. 23. Εὐχὴ κατηχομένων τοῦ Χρυσοστόμου¹⁾ τῆς ἀγίας ἀναφορᾶς. См. выше стр. 20, ркп. Син. библ. № 958. Чинъ состоитъ изъ молитвъ. Последняя молитва: Ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ πλήρωμα τοῦ νόμου надписывается: Εὐχὴ τῆς ἀπολύσεως, γινομένη ἐν τῷ διακονικῷ.

¹⁾ Въ чинѣ литургіи поминается монахъ Іоанникій заупокой.

λ. 31. Διακονικά τῶν ἁγίων Θεοφανίων.

Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τῶν εὐσεβεστάτων... Ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου... Ὑπὲρ τοῦ ἁγιασθῆναι τὰ ὕδατα... Ὑπὲρ τοῦ καταφοιτῆσαι αὐτοῖς... Ὑπὲρ τοῦ ἀναπεμφθῆναι αὐτοῖς τὴν χάριν τῆς ἀπολυτρώσεως τὴν εὐλογίαν... Ὑπὲρ τοῦ γενέσθαι ἁμαρτημάτων λυτήριον, νοσημάτων... Ὑπὲρ τοῦ εἰσακοῦσαι τὸν Θεὸν λόγον τῆς ἡμετέρας δεήσεως καὶ ἀναδεῖξαι τὴν κοινὴν ταύτην καὶ σωτηριώδη πηγὴν ἁγιασμοῦ δῶρον, ἁμαρτημάτων λυτήριον τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὑπὲρ τοῦ ἐπισκιάσαι οὐρανῶθεν ἐφ' ἡμᾶς τὴν χάριν τοῦ Ὑψίστου καὶ ἁγιάσαι τὰ ὕδατα ταῦτα εἰς ἀναγέννησιν ἀνθρωπότητος καὶ κόσμου παντός τοῦ Κυρίου... Ὑπὲρ τοῦ καταπέμψαι Κύριον τὸν Θεὸν ἐφ' ἡμᾶς τὸ ἅγιον αὐτοῦ Πνεῦμα καὶ ἀποφάναι τὰ ρεῖθρα ταῦτα νοσημάτων ἀλεξητήριον... Ὑπὲρ τοῦ ἀνακαινίσαι Κύριον τὸ Θεὸν... Goar. p. 372. Ὑπὲρ τοῦ καταπέμψαι Κύριον τὸν Θεὸν ἐφ' ἡμᾶς τὸ Ἅγιον αὐτοῦ Πνεῦμα καὶ γλυκάναι τὰνάματα ταῦτα ὑπὲρ μέλιτος ἐκ πέτρας πηγάσαν εἰς ἀναψυχήν τοῖς ἐξ αὐτῶν μεταλαμβάνουσι τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὑπὲρ τοῦ εὐσεβεστάτου... Ὑπὲρ τοῦ συμπολεμῆσαι... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Καὶ ὑπὲρ πάντων τῶν χριστιανῶν... Ἀντιλαβοῦ... Τῆς παναγίας ἀχράντου, ὑπερευλογημένης Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, τῶν ἁγίων ἐπουρανίων δυνάμεων ἁσωμάτων, ἀρχαγγέλων, τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου προφήτου σου Προδρόμου, βαπτιστοῦ Ἰωάννου, τῶν ἁγίων καὶ πανευφύμων ἀποστόλων μετὰ πάντων τῶν ἁγίων μνημονεύσωμεν...

λ. 32. Εὐχή, λεγομένη εἰς τὸ ὕδωρ τῶν ἁγίων Θεοφανίων, ποιῶντος τοῦ διακόνου τὴν συναπτὴν. Молитвы тѣже, что въ Илитариѣ № 956. См. выше стр. 17.

λ. 36. οβ. Ἀκολουθία τῶν προηγιασμένων.

Μετὰ τὸ ῥηθῆναι τὰ ἀναγνώσματα ἐν τῷ λυχνικῷ καὶ τὸ Κατευθυνθῆτω, λέγει ὁ διάκονος· Εἴπωμεν πάντες... Ектенѣя и молитва за готовящихся къ просвѣщенію произносятся отъ среды крестопоклонной недѣли до св. великой пятницы. Въ концѣ литургіи: Εὐχή μετὰ τὴν ἀπόλουσιν, γινομένη ἐν τῷ διακονικῷ· Ἐκ δυνάμεως εἰς δύναμιν μετατιθέμεθα τὰ ἅγια τῶν ἁγίων ἀπὸ σοῦ εἰς σέ καταφεύγοντες, ἀνυμνοῦμεν τὴν βασιλείαν σου, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ποιήσον τὰ ἐλέη σου μεθ' ἡμῶν τῶν λειτουργῶν καὶ παντός τοῦ λαοῦ σου. Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις...

л. 42 об. Εὐχαί τῆς γονυκλισίας τῆς ἁγίας Ν'.

Чинъ состоить изъ молитвъ. Первыя двѣ см. Goar. p. 597—599, вторыя двѣ послѣ сугубоѣ ектевьѣ p. 599—600. Послѣ „Сподоби Господи“—'Η ἀεννάως βρούουσα ζωτικῆ... и 'Ο Θεός ὁ μέγας καί ἀλώνιος... p. 600—601 до словъ: ἐπὶ πᾶσι σέ τόν μόνον ἀληθινόν καί φιλόανθρωπον Θεόν. Ἐκφώνως: 'Οτι ἅγιος εἶ ὁ Θεός... Καί ὁ ἱερεὺς εὐχεται καθ' ἑαυτὸν ταῦτα, τοῦ διακόνου μέχρι τῆς συμπληρώσεως τῆς εὐχῆς τὴν συναπτὴν ποιούντος, ἐκ β'. καί γ'. Εὐχὴ τῆς ἀπολύσεως: Σὸν γάρ ὡς ἀληθῶς... p. 601. Καί ἐπισυναπτει: 'Ο Θεός ὁ μέγας καί ὕψιστος... p. 602.

л. 55. Εὐχὴ ἐπὶ κολύβων εἰς μνήμην ἀγίου См. выше стр. 35.

л. 55. об. Εὐχὴ ἑτέρα ἐπὶ κολύβων. Goar. p. 524.

л. 56. Εὐχὴ εἰς νοσοῦντας.

'Ο Θεός, ὁ μόνος ἔχων ἐξουσίαν ἁμαρτίας ἀφιέναι καὶ ψυχὰς σώζειν, καὶ σώματα ἰᾶσθαι, τὴν σὴν ἰκετεύομεν ἀγαθότητα, δεῖξον καὶ νῦν τὸ ἔλεός σου εἰς τὸν δοῦλόν σου τόνδε, τὸν καταπονούμενον ὑπὸ τῆς νόσου, ἴασαι αὐτὸν τῷ λόγῳ σου τῷ ἀθανάτῳ, μετὰστησον αὐτὸν ἀπὸ ἀσθενείας εἰς δύναμιν, ἀπὸ ὀλιγοψυχίας εἰς παράκλησιν· σὺ γὰρ εἶ ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ παιδεύων καὶ πάλιν ἰώμενος, ὁ τύπτων καὶ μὴ θανατῶν, ὁ πάντα ποιῶν ἐπ' εὐεργεσία τῆς ἡμετέρας ζωῆς, καὶ σοὶ πρέπει μόνῳ πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις.

л. 56. об. Εὐχὴ ἄλλη ἐπὶ νοσοῦντος ἀσκητοῦ.

Κύριε τῶν δυνάμεων, ἐπίσκεψαι τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν ἐν ἑλέει καὶ οἰκτιρμοῖς τὴν παρὰ σοῦ ὑγίαν καὶ ὀλοκληρίαν δωρούμενος, ῥυόμενος αὐτοὺς ἀπὸ πάσης νόσου καὶ μαλακίας ψυχικῆς καὶ σωματικῆς, ἀνιστῶν αὐτοὺς ἀπὸ κλίνης... Далѣе слова вытерты.

л. 57. Εὐχὴ ἐπὶ προσφέροντας καρποὺς παντοίας ὀπώρας.

Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεός, καὶ προσφέρομεν ἀπαρχὴν καρπῶν τόδε, ὅδε ἔδωκας ἡμῖν εἰς μετάληψιν... Goar. p. 522.

— Εὐχὴ ἐπὶ ἐξομολογουμένων.

Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ τῷ Πέτρῳ καὶ τῇ πόρνῃ διὰ δακρῶν ἄφεσιν ἁμαρτιῶν δωρησάμενος... Goar. p. 537.

л. 57. Εὐχὴ ἐπὶ σκεύους μισθέντος. См. выше стр. 35.

л. 58. Εὐχὴ ἐπὶ μιароφαγησάντων. pag. 534.

л. 58 об. Εὐχὴ ἐπὶ φρέατος μισθέντος. См. выше стр. 34. Одна

лишь молитва.

λ. 59. Εὐχὴ εἰς θῦμα· Ὁ Θεὸς ὁ φιλόανθρωπος καὶ ἀγαθός, ὁ τῷ ἐλέει σου καὶ τῇ φιλοανθρωπίᾳ σου συνέχων τὰ πάντα, ὁ τοῖς οἰκτιρμοῖς σου τοῖς πλουσίοις καὶ ἀγαθοῖς καθήκας ἡμᾶς, ὁ εὐλογήσας ἡμᾶς εὐλογίαν πνευματικὴν καὶ διαφόρους εὐεργεσίας ἡμῖν χαρισάμενος, ὁ τὴν τετραπόδον σου κτίσιν εὐλογήσας· καὶ τὰ μὲν καθαρὰ ἔδωκας ἡμῖν εἰς μετάληψιν καὶ ἀπόλαυσιν τῶν ψυχῶν ἡμῶν, αὐτὸς καὶ νῦν, Δέσποτα, εὐλόγησον τὴν θυσίαν ταύτην, ὡς προσεδέξω Ἄβελ τὰ δῶρα, Νῶε τὰς θυσίας, Ἀβραὰμ τὰς ὀλοκαυτώσεις καὶ πάντων σου τῶν ἁγίων τὰς ἐντεύξεις καὶ ἱκεσίας· σὺ γὰρ εἶ ὁ ἐπαγγελάμενος ἡμῖν διὰ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου λέγοντος· εὐφραινέσθω ὁ λαὸς μου καὶ ἀγαλλιάσθω ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς μου· σίτου, οἴνου καὶ ἐλαίου καὶ ἀπὸ τῶν καρπῶν τῆς γῆς, βοῶν τε καὶ προβάτων καὶ εὐφρανον τοὺς ἱερεῖς σου σὺν τῷ λαῷ, ὅτι ἐγὼ Κύριος ἐλάλησα, καὶ μνήσθητι, Κύριε, τοὺς δούλους σου τούσδε, ὅτι δι' αὐτῶν εὐχαριστία σοι ἀναπέμπεται, καὶ ὁς Κύριε, τοῖς ἔχουσι μεταλαβεῖν ἐκ τῆς θυσίας ταύτης σοφίαν καὶ χάριν, πίστιν ἀκαταίσχυντον, ἀγάπην ἀνυπόκριτον εἰς ἔνωσιν τοῦ Χριστοῦ σου. Χάριτι καὶ οἰκτιρμοῖς...

λ. 60. Εὐχὴ ἐπὶ προσφερόντων θυσίαν.

Εὐλογητὸς εἶ Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν καὶ εὐλογημένος τὸ ὄνομα τῆς δόξης σου τὸ ἅγιον, εὐλογητὸς εἶ Κύριε ὁ Θεός, εὐλογήσας τὴν θυσίαν Ἀβραὰμ ἐν τῇ δρυὶ τῇ Μαμβρῆ καὶ τὸν μόσχον τὸν ἀπαλὸν καὶ τὸν κριόν, τὸν κατεχόμενον ἐν τῷ φυτῷ Σαβέκ τῶν κεράτων, εὐλογητὸς εἶ, Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ὁ προσδεξάμενος Ζαχαρίου τὰ θυμιάματα καὶ Ἡλιοῦ τοῦ πιστοῦ τὰς ὀλοκαυτώσεις, οὕτως πρόσδεξαι καὶ τὴν θυσίαν ταύτην εἰς ὁσμὴν εὐωδίας τοὺς βόας αὐτῶν παχεῖς ποιήσον, τὴν σιτοποιίαν αὐτῶν πλήθυνον, τὰ ποιμνία αὐτῶν πολυτόκα πλήθυνον, τὰ ἐν ταῖς ἐξόδοις αὐτῶν καὶ εἰσόδοις ἀγγελικῆς δυνάμει κατασφάλισον, ἵνα πάντοτε πᾶσαν αὐταρκίαν ἔχοντες περισσεύωνται εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν κατὰ τὸ σὸν εὐάρεστον, δοξάζοντες τὸ ὄνομά σου τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ.

λ. 60 ὁβ. Εὐχὴ ἐπὶ σπόρου.

Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων, ὁ ἐν ἀρχῇ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ κελεύσας αὐτὴν βλαστάνειν πᾶν σπέρμα σπείριμον κατὰ γένος καὶ καθ' ὁμοιότητα, ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα σὴν καὶ ὁμοίωσιν καὶ κελεύσας αὐτὸν ἐργάζεσθαι τὴν γῆν καὶ ἀρχειν πάντων τῶν ὑπὸ σοῦ κτισθέντων, ὁ προσδεξάμενος Ἄβελ τοῦ δικαίου τὰ δῶρα, ἔπιθε καὶ ἐπὶ τὴν κτίσιν σου ταύτην, ἐπ' ἐλπίδι τῆς

σῆς ἀναστάσεως μέλλουσαν σπείρεσθαι, καὶ εὐλόγησον, καὶ αὐξησον, καὶ παράσχου τῇ γῆ τὸν μακαρισμὸν τῆς ἐν Αἰγύπτῳ γῆς, καὶ τελεσφορίαν εὐδόκησον παρασχεῖν τοῖς οἰκέταις σου, ἣν παρέσχου τῷ θεράποντί σου Ἰσαὰκ τῷ πατριάρχῃ τὴν ἑκατοστεύουσαν, τοὺς αὐλακας αὐτῆς μέθυσον ἐν ἐπισκέψει, εὐκρατον ἀέρα δὸς καὶ ἐπωφελεῖ, πλήθυνον τὰ γεννήματα αὐτῆς ἐκφέρειν τοῖς δούλοις σου ἐν τριάκοντα καὶ ἐν ἐξήκοντα καὶ ἐν ἑκατόν, καὶ εὐλόγησον τὸν στέφανον τοῦ ἐν αὐτοῦ τῆς χρηστότητός σου, ἵνα ἐρχόμενοι οἱ δούλοι σου ἐν ἀγαλλιάσει αἴρωνται τὰ δράγματα αὐτῶν, σὲ δοξάσωσι τὸν μόνον ἀληθινὸν ἐπὶ πάντων ὄντως ὄντα Θεόν. Σὺ γὰρ εἶ ἡ ζωὴ ἡμῶν ἡ ἄφραστος καὶ ἀνέκλειπτος καὶ σοὶ τὴν δόξαν...

λ. 61 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ θέρους. Goar. p. 524.

λ. 62. Εὐχὴ εἰς τὸ φυτεῦσαι ἀμπελῶνα.

Σὺ εἶ ἡ ἀμπελος ἡ ἀληθινή, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ ὁ Πατὴρ σου ὁ γεωργὸς ἐστίν. Goar. p. 551.

λ. 62 οβ. Εὐχὴ εἰς μετάληψιν σταφυλῆς.

Εὐλόγησον, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, τὸν καρπὸν τοῦτον τὸν νέον τῆς ἀμπέλου διὰ τῆς τοῦ ἀέρος εὐκρασίας καὶ τῶν σταγόνων τῆς βροχῆς καὶ τῆς τῶν καιρῶν γαληνιάσεως, ὃς ταύτην τὴν ὠριμότητα ἐλθεῖν εὐδόκησας, ἵνα εἶη ἐν ἡμῖν εἰς εὐφροσύνην, καὶ προσενέγκωμέν σοι δῶρον ἐξ ἰλασμῶν ἀμαρτιῶν διὰ τοῦ ἱεροῦ ἀγιάσματος τοῦ Χριστοῦ σου Υἱοῦ, μεθ' οὗ εὐλόγητός εἶ σὺν τῷ Παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ...

λ. 63. Εὐχὴ ἐπὶ τρύγης.

Ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ εὐδοκήσας ἀμπελον κληθῆναι τὸν μονογενῆ σου Υἱὸν καὶ Θεὸν ἡμῶν τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν. Goar. p. 552.

λ. 63 οβ. Εὐχὴ εἰς ποιμνῆν.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ἀληθινὸς ἀμνός, ὁ αἴρων τὴν ἀμαρτίαν τοῦ κόσμου. Goar. p. 589.

λ. 64. Εὐχὴ ἐπὶ μετανοούντων.

Ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ διὰ τοῦ προφήτου σου Νάθαν μετανοήσαντι τῷ Δαβὶδ ἐπὶ τοῖς ἰδίῳις πλημμελήμασιν ἄφεσιν δωρησάμενος... p. 536.

λ. 64 οβ. Εὐχὴ εἰς τὸν προπετῶς ὀμνύοντα... p. 534.

— Εὐχὴ ἐπὶ τῶν ἐν βρώμασι σκανδαλισθέντων... p. 535.

λ. 65. Εὐχὴ, γινομένη πρὸς χριστιανούς ἀπαχθέντας μὲν ἐθνικῇ πλάνῃ, ἐπιστρέψαντας [δέ] ἐξ αὐτῆς καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ προσδραμόντας: Κύριε Κύριε, ὁ τῶν πάντων ποιητὴς καὶ δεσπότης, ἡ πηγὴ τῆς ἀγαθότητος... Goar. p. 690.

λ. 66 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ χειμαζομένων ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων.

Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος, ὁ λυτρωσάμενος ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τοῦ διαβόλου τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων... Goar. p. 581.

λ. 67. Εὐχὴ εἰς φρέαρ μισθέν.

Κύριε παντοκράτωρ, ἐπουράνιε, ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ ἀνεξιχνίαστος καὶ πάσης κτίσεως ὄρατῆς τε καὶ ἀόρατου ποιητῆς, ὁ τῷ κορυφαίῳ τῶν ἀποστόλων τοῦ Πέτρου διὰ ῥήματος καὶ φωνῆς νομοθετήσας μηδὲν κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον ἠγεῖσθαι τῶν ὑπὸ σοῦ δημιουργηθέντων καὶ διὰ τοῦ σκεύους τῆς ἐκλογῆς Παύλου τοῦ ἀποστόλου πάντα καθαρὰ ἡμῶν τῶν τοῖς καθαρῶς κηρύξας, αὐτὸς καὶ νῦν, Δέσποτα, ἐπιθε εἰπὶ τὴν δέησιν ἀμαρτωλῶν καὶ ἀναξίων δούλων σου καὶ καθάρισον διὰ τῆς τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος ἐπιφοιτήσεως τὸ ὕδωρ τοῦτο, ἐν ᾧ συνέβη πεσεῖν ἐκ τῶν ἀπηγορευμένων ἐν νόμῳ ἁγίῳ σου ἀκαθάρτων, καὶ ἀξίωσον ἡμᾶς ἐξ αὐτοῦ κεχρησθαι, καὶ τὴν κηλῖδα τῆς συνειδήσεως ἡμῶν ἀπόσμηξον, καὶ τοῦ λοιποῦ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀκαθάρτου βρώσεως ἐτι δὲ καὶ πράξεως, καὶ τὰ σὰ προστάγματα βεβαίωσον ἐφ' ἡμᾶς, χαριζόμενος ἡμῖν καὶ τὴν μετέληψιν τῶν ἁγίων μυστηρίων ἀκατάκριτον πρεσβείαις τῆς ἁγίας τῆς Θεοτόκου καὶ πάντων τῶν ἁγίων σου. Ὅτι ἠγγίσται καὶ δεδόξασται.

λ. 67. οβ. Τάξις, γινομένη, εἰ συμβῆ μιᾶρον ἢ ἀκάθαρτόν τι προσφάτως πεσεῖν εἰς ἄγγειον οἴνου ἢ ἐλαίου ἢ ἕτερόν τι.

Χρὴ τὸ ἐμπεσόν ἀκάθαρτον ἐπαίρεσθαι παραχρῆμα καὶ ῥίπτεσθαι ἔξω καὶ ἕτερον ἄγγειον καινὸν πλύνεσθαι καθαρῶς ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν καὶ λοιπά, ὁ (δὲ) ἱερεὺς λαμβάνει θυματόν καὶ θυμιᾶ ἔξωθεν καὶ ἔσωθεν τὸ πλυθὲν ἄγγειον, μετὰ τοῦτο βάλλει κάτω ὕδωρ ὀλίγον τῶν ἁγίων θεοφανίων τρεῖς σταυρούς, καὶ τότε μεταβλίσκεται ὁ οἶνος ἢ τὸ ἐλαίον ἐκ τοῦ μισθέντος ἄγγείου εἰς τὸ καταπλυθὲν, καὶ ἴσταται ὁ ἱερεὺς, ποιῶν τὴν εὐχὴν ταύτην· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τῇ κατὰ σάρκα σου σωτηρίῳ οἰκονομίᾳ διαστείλαμενος. Goar. p. 482. Καὶ ἐπιχέει ὁ ἱερεὺς ἐκ τοῦ ὕδατος τῶν ἁγίων θεοφανίων σταυροειδῶς ἐν τῷ τοιοῦτῳ ἄγγειῳ, ἀπογευέσθω πρῶτος τοῦ ἐν αὐτῷ ἐλαίου ἢ οἴνου.

Εἰ δε συμβῆ ἐμπεσεῖν τὸ αὐτὸ ἀκάθαρτον εἰς φρέαρ ὕδατος, χρὴ πρῶτον ἀντλήσαι ἐκ τοῦ φρέατος κάδους ἰε΄. καὶ ἐκχῦσαι, καὶ εἴθ' οὕτως βάλλειν ὕδωρ τῶν ἁγίων θεοφανίων, καὶ μετὰ τοῦτο θυμιᾶν περίε τοῦ φρέατος καὶ οὕτως ποιεῖν τὴν εὐχὴν. Εἰ δὲ συμβῆ τὸ ἐμπεσόν ἀκάθαρτον χρονίσαι ἐν τῷ ἄγγειῳ τοῦ οἴνου ἢ τοῦ ἐλαίου καὶ συσαπῆ, εἶναι αὐτὸ ἄχρηστον καὶ χύνεσθαι τὸν τοιοῦτον οἶνον καὶ μηδένα τὸ σύνολον ἐξ αὐτοῦ ἀπογευέσθαι.

λ. 69. Εὐχὴ ἑτέρα ἐπὶ παντός εἶδους μισσθέντος· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ μόνος ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος, ὁ μόνος ἅγιος καὶ ἐν ἁγίοις ἀναπαύομενος. Goar. p. 483.

λ. 70. Εὐχὴ ἐπὶ ἀσθενούντος.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ἐπικαλεῖ σε δι' ἡμῶν τῶν ἀμαρτωλῶν ὁ ἀσθενῶν ἀδελφὸς ἡμῶν, Κύριε ὁ Θεός, ὁ πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἰώμενος ἐν τῷ λαῷ σου, ἴασον καὶ τὸν δοῦλον τόνδε ἐκ τῆς κατεχούσης αὐτὸν ἀσθενείας, ὁ ἐκ Πατρὸς προαιωνίως γεννηθεὶς, ὁ Δεσπότης τῶν ἀγγέλων, ὁ τῶν ἀπάντων ποιητὴς, ὁ τὸν οὐρανὸν στερεώσας καὶ τὴν γῆν θεμελιώσας, καὶ τὴν θάλασσαν ἀπλώσας, ἐλέησον, Κύριε, καὶ ἀνάστησον τὸν δοῦλον τόνδε, ὁ τὸν ἥλιον ἡγεμόνα καὶ στρατηγὸν δεδωκὼς τῇ ἡμέρᾳ, ὁ κεράσας τῆς νυκτὸς τὸν ζόφον τῷ σεληνιαίῳ φωτί... Молитва эта такъ дурно написана, что нѣтъ никакой возможности разобрать ее.

λ. 70 βο. Εὐχὴ ἐπὶ ἐλαίου ἀρρώστου.

Κύριε, ὁ ἐν τῷ ἐλέει καὶ τοῖς οἰκτιρμοῖς σου ἰώμενος. Goar. p. 335.

λ. 71. Εὐχὴ ἐπὶ θεμελίου, τιθεμένου ἐν ἐκκλησίᾳ· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐρασθεὶς καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ... Goar. p. 485.

— Εὐχὴ εἰς τὴν λιτήν τῶν ἐγκαινίων τῆς ἀγιωτάτης τῆς μεγάλης ἐκκλησίας· Λέγεται δὲ πρὸ τῆς εἰσόδου, πρὶν εἰπεῖν τὸ Ἄρατε πόλας, οἱ ἄρχοντες, Ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὢν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας... Goar. p. 662. Ἡ δὲ αὕτη εὐχὴ λέγεται καὶ εἰς ἐγκαινία ναοῦ τῆς Θεοτόκου, ὀλίγον ἐναλλάσσοντας, ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν ταύτης τῆς ἀγιωτάτης ἐκκλησίας, λέγονται· τοῦ σεβασμίου ναοῦ τῆς ἁγίας ἀχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, ὃν στερέωσον μέχρι τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος καὶ τὰ λοιπά.

λ. 72 οβ. Εὐχὴ ἄλλη τῶν ἀνοίξεων.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, δυσωποῦμέν σε τὸν ἔλεον καὶ εὐμενῆ ἐπὶ ταῖς ἀμαρτίαις ἡμῶν, εἰσάκουσον τῆς δεήσεως τῶν δούλων σου... Goar. p. 494.

λ. 73. Εὐχὴ εἰς κόλυμβον διακονίας, ἤγουν λούσματος.

Ὁ Θεὸς ὁ μέγας, ὁ ὑψιστος, ὁ ἐν Τριάδι· ἁγία προσκυνοῦμενος, ἡ προαιώνιος φύσις, ἡ ὑπερούσιος καὶ ἀτελεύτητος μεγαλειότης σου, ἡ ἀνεξιχνίαστος δύναμις, ἡ ἀρρήτος ἐξουσία, ἡ τῆς σοφίας πηγὴ, ἡ τῆς ἀγαθότητος ἄβυσσος, τὸ τῆς εὐσπλαγχνίας ἀπεριόριστον πέλαγος. Σὺ φιλόανθρωπε Δέσποτα, ὁ τῶν προαιωνίων θαυμασίων Θεός, ὃν οὔτε ἔννοια καταλαβέσθαι δύναται, οὔτε λόγος ἐρμηνεῦσαι ἰσχύει, ἐπίβλεψον καὶ τὰ νῦν ἐφ' ἡμᾶς τοὺς ταπεινοὺς καὶ ἀνάξιους δούλους σου, καὶ δὸς ἐν τῇ διανοίᾳ ἡμῶν καὶ

Εὐχολόγιον τ. II.

ἐν τῷ στόματι ἡμῶν πνεῦμα σοφίας καὶ γνώσεως, λόγον εὐσεβείας καὶ συνέσεως ἄξιον σοῦ εἰς τὰ ὦτα φθάσαι τῆς σῆς ἀγαθότητος καὶ τὸ ἔλεος τῆς σῆς ἐπισπάσασθαι χάριτος· ἐκ σοῦ γὰρ καὶ τῆς σῆς ζωοποιῶν δωρεᾶς καὶ τὸ θέλειν καὶ ἐνεργεῖν ὑπὲρ τῆς κατὰ τὸ θέλημα τὸ σὸν καὶ τῆς σῆς εὐδοκίας τοῖς ἀνθρώποις ὑπάρχει, καὶ κατὰπεμψον ἡμῖν τὴν σὴν εὐλογίαν καὶ τῶν ἱαμάτων τὴν χάριν ἐπὶ τὸ ὕδωρ τοῦτο. Ὁ τὸ λουτρὸν τῆς παλιγγενεσίας τῷ γένει ἡμῶν δωρησάμενος πρὸς ἀπόνοιψιν τοῦ τῆς ἁμαρτίας μολυσμοῦ καὶ ἀνάκτησιν τῶν συμβάντων ἡμῖν παντοίων ἀρρώστημάτων, καὶ καταξίωσον ἡμᾶς, βεραντισμένους τὰς καρδίας ἀπὸ συνειδήσεως πονηρᾶς καὶ λελουμένους τὸ σῶμα ὕδατι καθαρῷ ἐν παντὶ ἔργῳ, λόγῳ ἀγαθῷ καρποφορεῖν καὶ αὐξάνεσθαι, καὶ τὴν εἰς τοὺς θεομένους γινομένην παντοίαν συμπάθειαν ἀόκνη σπουδῇ πρὸς θεραπείαν τῶν πεπονηκότων ἀδελφῶν ἡμῶν διὰ παντός ἐπιδείκνυσθαι, καὶ τῆς σῆς εὐσπλαγγνίας διὰ παντός καταξιῶσθαι, τῶν τε ψυχικῶν ἀρρώστημάτων καὶ τῶν σωματικῶν ἀλγηδόνων τὴν ἀπολύτρωσιν κομιζομένους, καὶ κατὰπεμψον ἡμῖν τὰ τῆς σῆς φιλανθρώπου δωρεᾶς ἰάματα ἐν τῷ παρόντι ἡμῶν λούσματι οὐ πρὸς ἡδονὴν σαρκός, ἀλλὰ πρὸς ἴασιν ψυχῆς τε καὶ σώματος ἐπὶ τῇ εἰς σὲ τὸν Θεὸν ἡμῶν πίστει ἐπιτελουμένῃ παρ' ἡμῶν πνευματικῇ λατρείᾳ, τῇ μεσιτείᾳ καὶ ἰκεσίᾳ τῆς ἁγίας ἀχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, τοῦ ἁγίου προφήτου Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου, τῶν ἁγίων πανευφήμων ἀποστόλων καὶ τῶν ἁγίων καὶ θαυματουργῶν Κοσμά καὶ Δαμιανοῦ, Κύρου καὶ Ἰωάννου, καὶ Παντελεήμονος, καὶ πάντων τῶν ἁγίων σου, ὧν ταῖς πρεσβείαις φύλαττε τοὺς δούλους σου τοὺς πιστοὺς ἡμῶν, χάρισαι αὐτοῖς κατὰ πάντα ψυχῇ τε καὶ σώματι καὶ τὴν ἐμπιστευθεῖσαν αὐτοῖς τῶν χριστιανῶν ῥωμαϊκὴν πολιτείαν τὸ ὑγιές τε καὶ ἄνωσον κατὰ πάντα, εὐφημόν τε καὶ σωτήριον. Μνήσθητι, Κύριε, τοῦ πρώτου ἡμῶν τοῦδε καὶ πάσης ἐν Χριστῷ ἀδελφότητος ἡμῶν. Μνήσθητι, Κύριε, τῶν καρποφορούντων καὶ καλλιεργούντων ἐν τῇ ἁγίᾳ διακονίᾳ ταύτῃ καὶ μεμνημένων τῶν πενήτων. Μνήσθητι, Κύριε, τοῦ περιεστώτος λαοῦ καὶ τῶν δι' εὐλόγους αἰτίας ἀπολειφθέντων ἀδελφῶν ἡμῶν καὶ ἐλέησον καὶ ἐπίσκεψαι καὶ ἴασαι πάντας κατὰ τὸ μέγα ἔλεος. Ὅτι σὺ εἶ πηγὴ τῶν ἱαμάτων, ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν...

1. 75. Εὐχὴ τοῦ ἁγιασμοῦ τῆς λειτουργίας.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ μέγας τῇ βουλῇ καὶ θαυμαστός ἐν ἔργοις, ὁ πάσης φαινομένης καὶ νοουμένης κτίσεως δημιουργός, ὁ φυλάσσων τὴν διαθήκην σου καὶ τὸ ἔλεος τοῖς ἀγαπῶσι σὲ καὶ τοῖς τηρῶσι τὰ σὰ προστάγματα, ὁ πάντων τῶν ἐν ἀνάγκῃ ἐλεεινὰ προσδεχόμενος δάκρυα

τάχα γὰρ διὰ τοῦτο παραγέγονας ἐν δούλου μορφῇ, οὐ φάσμασιν ἡμᾶς ἐκδειματούμενος, ἀλλ' ὑγείαν τῷ σώματι ἀληθῆ ὀρέγων καὶ λέγων· Ἴδε ὑγιῆς γέγονας μηκέτι ἀμάρτανε φήσας, ἀλλὰ καὶ ἐκ πληοῦ ζῶντος ὀφθαλμοὺς εἰργάσω καὶ τούτῳ νίψασθαι κελεύσας, τὸ φῶς οἰκήσειν παρασκευάσας λόγῳ τὰς τῶν ἐναντίων παθῶν σπιλάδας ταράττων τὴν τοῦ βίου τούτου ἄλμυράν θάλασσαν καταστείλας, τὰ ἀφρόφορα τῶν ἡδονῶν κατασβέσας κύματα. Αὐτὸς οὖν, φιλόανθρωπε Δέσποτα, ὁ δοὺς ἡμῖν χιονόφεγγον φορέσαι στολήν ἐξ ὕδατος καὶ πνεύματος, ἀπόσμηξον ἡμᾶς διὰ τῆς τῶν ὑδάτων τούτων καταδύσεώς τε καὶ ῥαντισμοῦ τῇ σῆι εὐλογία τοῦ ῥύπου τῶν παθῶν. Ναὶ Δέσποτα, ταπεινώσιν ἡμῶν ἐπισκεπτόμενος πρεσβείαις καὶ ἰκεσίαις τῆς ἁγίας ἀχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, τῶν ἁγίων καὶ ἐπουρανίων δυνάμεων, τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ, τῶν ἁγίων πανευφήμων ἀποστόλων, τῶν ἁγίων καὶ δικαίων Ἰωακείμ καὶ Ἄννης, τῶν ἁγίων καὶ ἐνδόξων θαυματουργῶν ἱατρῶν καὶ ἀναργύρων Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ, Κύρου καὶ Ἰωάννου καὶ Παντελεήμονος καὶ πάντων σου τῶν ἁγίων, ὧν ταῖς πρεσβείαις φύλλατε, Κύριε, τοὺς δούλους σου, τοὺς πιστοὺς βασιλεῖς ἡμῶν, χάρισαι αὐτοῖς κατὰ πάντα ψυχῇ τε καὶ σώματι καὶ τῶν τῆς δουλικῆς σου ταύτης τῶν χριστιανῶν πολιτείας πράγμασι(;) τὸ ὑγιές τε καὶ ἄνωσον κατὰ πάντα εὐφημόν τε καὶ σωτήριον. Μνήσθητι, Κύριε, τοῦ ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν τοῦδε. Μνήσθητι, Κύριε, τοῦ πρώτου ἡμῶν τοῦδε καὶ πάσης τῆς ἐν Χριστῷ ἀδελφότητος ἡμῶν. Μνήσθητι, Κύριε, τῶν καρποφορούντων καὶ καλλιεργούντων ἐν τῷ ἁγίῳ οἴκῳ τούτῳ καὶ μεμνημένων τῶν πενήτων. Μνήσθητι, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, περιστώτος λαοῦ καὶ τῶν δι' εὐλόγους αἰτίας ἀπολειφθέντων ἀδελφῶν ἡμῶν καὶ ἐλέησον, καὶ ἐπίσκεψαι, καὶ ἴασαι πάντας κατὰ τὸ μέγα σου ἔλεος. Ὅτι σὺ εἶ ἡ πηγὴ τῶν ἰαμάτων ὁ Θεὸς ἡμῶν.

α. 76 οβ. Εὐχὴ εἰς λύσιν ὄρκου.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων καταξιώσας καταπατῆσαι τὴν γῆν, ὁ εἰπὼν· ὅσα ἂν λύσῃται ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται λελυμένα ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἡμεῖς τῇ σῆι προστάξει ἐλύσαμεν τὸν δοῦλόν σου τόνδε τοῦ ὄρκου τούτου, οὗ ὤμοσε, καὶ δεόμεθα καὶ παρακαλοῦμέν σε, ὅπως συγχωρήσῃς αὐτῷ καὶ μὴ λογισθῆς αὐτῷ εἰς ἁμαρτίαν, ἀλλὰ ἄφεςιν ἁμαρτιῶν αὐτῷ καὶ ἡμῖν χάρισαι· σὺ γὰρ μόνος ἀναμάρτητος καὶ δυνάμενος ἀφιέναι ἁμαρτίας. Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία.

— Εὐχὴ καθολικὴ ἐπὶ πάντα ἄνθρωπον ἐπὶ θλίψει ὄντα.

Ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ Θεὸς τοῦ σώζειν, κλῖνον τὸ οὖς σου εἰς τὴν δέησιν τῶν σῶν ἰκετῶν καὶ μετάδος ἡμῖν τῶν ἐκ τῆς σῆς ἀγαθότητος οἰ-

κτιρμῶν, περίελε ἀφ' ἡμῶν πάσας τὰς σαρκικὰς ἐννοίας καὶ χάρισαι ἡμῖν πᾶσαν πολιτείαν πνευματικὴν, τοὺς πλανωμένους ἐπίστρεψον, τοὺς ἐν νόσοις ἴασαι, τοὺς ἐν πτωχείᾳ διάθρεψον, τοὺς ἐν πειρασμοῖς λύτρωσαι, τοὺς ἐν θλίψει παρακάλεσον, σὺ εἶ πάντων καταφυγὴ καὶ παρὰ σοῦ πάντες ἐπιζητοῦμεν τὴν ἐπὶ πᾶσι βοήθειαν. Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία.

λ. 77. Εὐχὴ ἐπὶ κρυπτοῦ πράγματος ἤδη εἰς τὸν φανερωθέντα.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ φανερώσας τῷ Ἰωσήφ τὰ ἐνύπνια Φαραῶ καὶ δημοσιεύσας τὰ δι' Ἀχάρ κλαπέντα ἐκ τοῦ ἀναθήματος, ὁ διὰ τοῦ ξύλου τοῦ ῥιφθέντος ἀπὸ Ἑλισσαίου ἐν τῷ ὕδατι τῷ σιδήρῳ ἀναγαγῶν, ὁ ἀποκαλύψας Δανιὴλ τὸ ἐνύπνιον Ναβουχοδονόσορ καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ, ὁ τῷ αὐτῷ Δανιὴλ γνωρίσας τὴν ἐν τῷ τεύχει γραφὴν τὴν ἐπὶ τοῦ Βαλτάσαρ, ὁ δημοσιεύσας τὴν βουλήν Ἀνανίου καὶ Σαπφείρης τῆς τούτου γαμετῆς ἐπὶ τῇ κλοπῇ τοῦ τιμήματος τοῦ πραθέντος παρ' αὐτοῖς χωρίου διὰ Πέτρου τοῦ κορυφαίου τῶν ἀποστόλων. Αὐτὸς φανέρωσον καὶ τὸ νῦν ἐπιζητούμενον πρᾶγμα τοῦ δούλου σου τοῦδε εἰς δόξαν τοῦ ἁγίου σου ὀνόματος καὶ τοῦ κατασχυνθῆναι τοὺς πράσσοντας παρὰ τοὺς δούλους σου εἰ καὶ ἄθωοθῆναι τοὺς μάτην συκοφαντούμενους καὶ ὑπονοουμένους κατ' αὐτοῦ. Σοὶ γὰρ πρέπει πᾶσα δόξα τιμὴ.

λ. 77 οβ. Εὐχὴ πρὸ τοῦ εὐαγγελίου τοῦ ὄρθρου.

Ἐλλαμψον ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, Κύριε, τὸ τῆς σῆς θεογνωσίας φῶς ἀκήρατον Goar. p. 41.

λ. 78. Εὐχὴ μετὰ τὸ εὐαγγέλιον.

Ὁ τὸ φῶς σου τὸ ἀληθινὸν ἀνατείλας κατὰ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην, τὸν Κύριον ἡμῶν καὶ Θεὸν καὶ Σωτῆρα Ἰησοῦν τὸν Χριστὸν τὸν τῆς δικαιοσύνης ἥλιον, καὶ φωταγωγῆσας ἡμᾶς δι' αὐτοῦ πρὸς τὴν σὴν ἀπλανῆ ἐπίγνωσίν τε καὶ πίστιν. Αὐτὸς καὶ νῦν, Δέσποτα, φώτισον τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς διανοίας ἡμῶν καὶ διάνοιξον τὰ ὄψα τῶν καρδιῶν ἡμῶν εἰς τὸ ἐναργῶς ὄραν τε καὶ ἀκούειν καὶ ὑποδέχεσθαι τὸν θεῖον καὶ ἐπουράνιον αὐτοῦ σπῆρον τὸν εὐαγγελικὸν λόγον, τὸν κατὰ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην ὑπ' αὐτοῦ σπαρέντα, ὅπως, διὰ τῆς τούτου ἐπεισαγωγῆς εἰς ἡμᾶς, καρποφορησώμεν σοὶ τῷ ἐπουρανίῳ γεωργῷ ἐν τριάκοντα καὶ ἐν ἐξήκοντα καὶ ἐν ἑκατὸν καὶ τύχωμεν τῶν αἰωνίων μονῶν, ὧν ἡτοίμασας τοῖς ἀγαπῶσί σε Κύριε. Ὅτι σὺ εἶ ὁ φωτισμὸς καὶ ἁγιασμὸς καὶ Σωτὴρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν καὶ σοὶ τὴν δόξαν...

λ. 78 οβ. Εὐχὴ τοῦ θυμιάματος τῆς λειτουργίας· Θυμιάμα προσφερόμεν ἐνώπιόν σου. Goar. p. 50.

— Εὐχή, ὅτε ἀμφιέννεται ὁ ἱερεὺς τὴν στολὴν αὐτοῦ καὶ παρασκευάζεται λειτουργῆσαι.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ἐξαπόστειλόν μοι δύναμιν ἐξ ὕψους. *Goar. p. 48.*

λ. 79. Εὐχή (εἰς) τὸ κατασφραγίσαι παιδίον, λαμβάνον ὄνομα τῆ ἡ'. ἡμέρα.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σοῦ δεόμεθα καὶ σὲ ἱκετεύομεν. *Goar. p. 264.*

λ. 79 ὀβ. Εὐχή εἰς τὸ ἐκκλησιάσαι παιδίον εἰς τὰς μ'. ἡμέρας.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τεσσαράκοντα ἡμέραις τοῦ νόμου εἰς τὸ ἱερὸν ἐλθὼν ὑπὸ Μαρίας, τῆς μητρός σου, καὶ ἐν ταῖς ἀγκάλαις τοῦ Δικαίου Συμεὼν εἰσελθὼν, αὔξησον¹⁾ καὶ τὸν δοῦλόν σου τόνδε τῇ δυνάμει σου, ἵνα καὶ τυχὼν τοῦ λουτροῦ τῆς ἀφθαρσίας γενήσεται²⁾ τέκνον φωτός καὶ ἡμέρας, καὶ τυχὼν³⁾ τῆς μερίδος καὶ τοῦ κλήρου τῶν ἐκλεκτῶν σου, κοινωνὸς γενήσεται καὶ τοῦ τιμίου σώματος καὶ αἵματος τοῦ Χριστοῦ σου, φυλαττόμενος τῇ χάριτι τῆς ἀγίας καὶ ὁμοουσιῦ καὶ ζωοποιοῦ Τριάδος νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας...

λ. 80. Εὐχή εἰς τὸ ἐκκλησιάσαι γυναῖκα εἰς τὰς μ'. ἡμέρας.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παραγεγόμενος ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων, ἐπίδε ἐπὶ τὴν δούλην σου ταύτην καὶ δώρησαι αὐτὴν καταφυγεῖν τῇ ἀγίᾳ σου καθολικῇ καὶ ἀποστολικῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ ἀπόπλυνον αὐτῆς τὸν ῥύπον τοῦ σώματος καὶ τὸν σπῆλον τῆς ψυχῆς διὰ τῶν τεσσαράκοντα ἡμερῶν καταξιοθῆναι εἰσελθεῖν διὰ τοῦ τιμίου πρεσβυτέρου καὶ γενέσθαι ἀξίαν ναοῦ καὶ δόξαν σοι ἀναπέμψαι τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἀγίῳ Πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ.

λ. 80 ὀβ. Εὐχὴ εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχοούμενον.

Чинъ имѣеть весьма большое сходство съ чиномъ въ рукописи № 957. См. стр. 1—4. Разница самая незначительная. Такъ, совершителемъ таинства крещенія является священникъ. Оговорокъ о крещаемомъ и о воспріемникѣ въ родѣ слѣдующихъ: εἰ μέγας ἐστίν, ἐὰν ἡ παιδίον ἢ βάρβαρος—нѣтъ⁴⁾. Формула отрпцанія написана слитно. Διακονικὰ εἰς τὸ βάπτισμα изложены такъ: Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν⁵⁾... Ὑπὲρ τοῦδε προεστῶτος ἱερέως καὶ τῶν ἔργων τῶν χειρῶν αὐτοῦ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν⁶⁾. Ὑπὲρ τοῦ καταφοιτῆσαι... Ὑπὲρ τοῦ πᾶσαν

1) Ркп. № 962 Сивайск. библи. XII в. ἀξίωσον 2) γενέσθαι 3) τύχει.

4) Ркп. Сивайск. библи. № 1036 XII—XIII в. эта оговорка есть. 5) Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἀγιασθῆναι τὸ ὕδωρ τοῦτο τῇ χάριτι... Ὑπὲρ τοῦ ἐπιφοιτῆσαι τὸ πανάγιον Πνεῦμα ἐπὶ τὸ ὕδωρ τοῦτο καὶ ἀναδεῖξαι αὐτὸ πηγὴν ὕδατος ἀλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον τοῦ... 6) Ἐτοιοῦ προσηνῆς нѣтъ.

ἐν αὐτοῖς τοῦ ψυχοκτόνου πολεμίου τὴν δύναμιν βυθισθῆναι τοῦ Κυρίου¹⁾. Ὑπὲρ τοῦ τέκνα φωτὸς ἀναδειχθῆναι τοὺς ἐν αὐτοῖς βαπτισομένους τοῦ Κυρίου²⁾. Ὑπὲρ τοῦ θεῖαν αὐτοὺς κατὰ τῶν ἀντιπάλων... Ὑπὲρ τοῦ σκεύη... Ὑπὲρ τοῦ περιπατήσαι αὐτοὺς ἀξίως τῆς κλήσεως, ἧς ἐκλήθησαν ὑπὸ τοῦ Κυρίου... Ὑπὲρ τοῦ ἀσφαλῆ καὶ βεβαίαν³⁾... Ὑπὲρ τοῦ ἀκατακρίτως... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ... Τῆς παναγίας... Goar. p. 295. Τούτων δὲ τελειουμένων, εὐχεται ὁ ἱερεὺς καθ' ἐχοτὸν τὴν εὐχὴν ταύτην· Ὁ εὐσπλαγχνος καὶ ἐλεήμων Θεός. Моментъ мнропомазанія описывається такъ: Καὶ μετὰ τὸ Ἄμην (т. е. послѣ молитвы: Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν) ὁ διάκονος· Πρόσχωμεν. Καὶ ὁ ἱερεὺς λαμβάνει τὸ τρυβλίον τοῦ ἀγίου ἐλαίου καὶ ποιεῖ ἐξ αὐτοῦ εἰς τὸ ὕδωρ σταυροὺς τρεῖς, ψάλλων τὸ Ἄλληλοῦια γ'. σὺν τῷ ὄγλῳ. Καὶ μετὰ τοῦτο ἐκφωνεῖ, λέγων· Εὐλόγητός ὁ Θεός... Ὁ λαός· Ἄμην. Καὶ προσφέρεται ὁ βαπτισζόμενος τῷ πρεσβυτέρῳ καὶ ἀλείφει αὐτὸν ἐκ τοῦ ἐλαίου, ποιῶν σταυροῦ τύπον ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ τοῦ στήθους, καὶ τῶν μεταφρένων, λέγων· Χρίεται ὁ δεῖνα ἔλαιον ἀγαλλιάσεως... Καὶ τότε χρίεται ὑπὸ τοῦ διακόνου ὅλον τὸ σῶμα ἐκ τοῦ ἐλαίου καὶ προσφέρεται τῷ ἱερεῖ, καὶ βαπτίζει αὐτὸν, λέγων οὕτως· Βαπτίζεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα... Καὶ μετὰ τὸ βαπτισθῆναι ἄρχονται ψάλλειν· Μακάριοι ὦν... καὶ λέγει σὺν τῷ λαῷ τὸν στίχον τοῦτον γ'. καὶ δοξάζει. Καὶ ποιῶντος τοῦ διακόνου εὐχὴν συναπτήν, ποιεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν ταύτην· Εὐλόγητός εἶ, Κύριε ὁ Θεός ὁ παντοκράτωρ, ἡ πηγὴ τῶν ἀγαθῶν... Goar p. 290. Καὶ μετὰ τὴν εὐχὴν, λέγοντος τοῦ ψάλτου· Ὅσοι εἰς Χριστόν... χρίει αὐτοὺς τῷ ἀγίῳ μύρῳ, ποιῶν τὸν τοῦ σταυροῦ τύπον ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ τῶν μυχθῆρων, καὶ τοῦ στόματος, καὶ τῶν ὠτων, καὶ τὰς χεῖρας, λέγων· Σφραγίς δωρεᾶς⁴⁾... Здѣсь чинъ обрывается. В рукописи не достаетъ листа. Слѣдующій листъ (95) начинается концемъ молитвы на омовеніе младенца въ восьмой день: Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ διὰ τῆς κολυμβήθρας... См. выше стр. 26, ркл. Син. библ. № 958. Καὶ τοῦ διακόνου λέγοντος· Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν, ἐπέυχεται ὁ ἱερεὺς· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, Υἱὲ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος

¹⁾ Ὑπὲρ τοῦ πάσας ἐν αὐτοῖς καταδῦναι τὰς ἀμαρτίας τῶν μεθεξόντων τοῦ σωτηρίου λουτροῦ. ²⁾ Ἐτοιοу прошенія нѣтъ ³⁾ тоже ⁴⁾ Конецъ изложенъ такъ: Καὶ μετὰ τοῦτο ἀπέρχεται ὁ ψάλτης λέγει· Μακάριοι ὦν... καὶ εἰσέρχεται ὁ ἱερεὺς μετὰ τῶν νεοφωτιστῶν εἰς τὴν εἴσοδον, καὶ γίνεται ἀκολουθία τῆς θείας λειτουργίας.

μονογενῆ, εὐλόγησον τοὺς δούλους σου, αὐξήσον αὐτοὺς ἐν τῇ πίστει, θεμελίωσον αὐτοὺς ἐν τῇ ὁμολογίᾳ σου, τελείωσον ἀβράβωνι τῆς μελλούσης κληρονομίας, εὐφόρησον τῇ ψυχῇ αὐτῶν τὸ ἅγιόν σου Πνεῦμα πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτῶν. Ἐκφών· Ὅτι σὺ εἶ ὁ φωτισμὸς τῶν ψυχῶν ἡμῶν... Εὐχὴ ἑτέρα σύντομος· Οἱ ἐνδυσάμενοί σε τὸν Χριστὸν καὶ Θεὸν ἡμῶν ὑπέκλιναν τὰς ἑαυτὰς κεφαλὰς, τοὺς δὲ ἑαυτῶν ἐπέταξαν αὐχένας, οὓς διαφύλαζον ἀητητήτους ἀγωνιστάς, τῷ δὲ σῶ ἀφθάρτῳ στεφάνῳ νικητὰς πάντας ἡμᾶς ἀνάδειξον. Ἐκφώνησις· Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία...

λ. 95 οβ. Πρόλογος τῆς εὐχῆς τῶν ἁγίων Θεοφανίων.

Ἴδου ὁ τῆς ἑορτῆς ἐπέστη ἡμῖν καιρὸς, καὶ ἄγγελοι μετὰ ἀνθρώπων ἑορτάζουσι, καὶ χορὸς ἁγίων πλησιάζει ἡμῖν... Goar. p. 369. Μέγας εἶ Κύριε... p. 370.

λ. 97. Εὐχὴ ἄλλη εἰς τὸ ὕδωρ τῶν ἁγίων Θεοφανίων, λεγομένη ἐν τῇ φιάλῃ τοῦ μεσιαύλου τῆς ἐκκλησίας.

Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸ πικρὸν ὕδωρ ἐπὶ Μωϋσέως τῷ λαῷ εἰς γλυκὸν μεταποιήσας... Goar. pag. 363. Εἰρήνη πᾶσι. Καὶ τοῦ διακόνου λέγοντος· Τὰς κεφαλὰς, ἐπεύχεται πάλιν ὁ ἱερεὺς· Κλῆνον, Κύριε, τὸ οὓς καὶ τὰ ἐξῆς.

λ. 97 οβ. Εὐχὴ εἰς τὸ κουρεῦσαι παιδίον.

Σὲ ἱκετεύομεν, Κύριε ὁ Θεὸς τῆς σωτηρίας ἡμῶν, ὁ ἐκ τοῦ πληρώματος τῆς κολυμβήθρας... Goar. p. 306 ἐπιφοιτῶν αὐτῷ τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον καὶ ἐν τῇ ἀπαρχῇ τοῦ κείρασθαι αὐτοῦ τὴν κόμην, δὸς αὐτῷ προκόψαι ἐν ἡλικίᾳ πεπληρωμένη καὶ πολιᾷ γήρως, ὅπως ἴδῃ τὰ ἀγαθὰ Ἱερουσαλήμ καὶ εὐαρεστήσῃ ἐν ἔργοις ἀγαθοῖς, οἷς προητοιμάσας, ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπατήσῃ. Ἐκφώνως· Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα...

λ. 98. Εὐχὴ ἑτέρα εἰς τὸ κουρεῦσαι παιδίον.

Δέσποτα ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῇ εἰκόνι σου τιμήσας τὸν ἄνθρωπον... Goar. p. 306. Καὶ λέγει διάκονος· Τὰς κεφαλὰς... Ὁ ἱερεὺς λέγει· Σὲ ἱκετεύομεν, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, что выше.

λ. 99. Εὐχὴ εἰς τὸ κουρεῦσαι ἄνδρα τέλειον.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν¹⁾, ὁ τὸν προπάτορα ἡμῶν Ἀβραὰμ ἐξαποστείλας κεῖραι τὴν κόμην²⁾ τοῦ σοῦ ἀρχιερέως Μελχισεδέκ³⁾ καὶ πᾶσαν αὐτοῦ ἀπαρχὴν θῆσαι εἰς ναὸν Κυρίου, ὁ παραγενόμενος ἐπὶ τῇ εὐλογίᾳ καὶ κουρᾷ τῶν ἁγίων σου ἀποστόλων⁴⁾ καὶ χαρισά-

¹⁾ Ркп. Син. библ. № 973 ὁ ἐντειλάμενος Ἀβραὰμ ²⁾ κεφαλὴν τοῦ σοῦ θεράποντος ³⁾ ὁ παραγενόμενος н т. д. ⁴⁾ καὶ μαθητῶν καὶ δωρησάμενος.

μενος αὐτοῖς ἀντί¹⁾ τῆς κουρᾶς τῶν τριχῶν θρόνους ἀρχιερωσύνης. Αὐτὸς καὶ νῦν, Δέσποτα, δώρησαι καὶ τῷ δούλῳ σου τῷδε ἀντὶ τῆς κουρᾶς τῶν τριχῶν λογισμὸν δικαιοσύνης καὶ πολιτείαν ἐνάρετον²⁾, τόνδε διὰ τῆς σῆς ἀγαθότητος τεκνοποιούμενον ἀνάδειξον, ὡς Συμεὼν τὸν δίκαιον, τὸν ὑποδεξάμενον ἐν ἀγκάλαις αὐτοῦ σε τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεὸν καὶ Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν· Ἐκφων· Ὅτι πρέπει σοι.

λ. 99 οβ. Εὐχὴ εἰς τὸ κουρεῦσαι γένεια.

Κύριε ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, ὁ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ τῇ σῇ οἰκονομίᾳ ἡμᾶς... Goar. p. 308.

λ. 100. Εὐχὴ ἐτέρα εἰς τὸ κεῖραι κόμην ἢ πώγωνα.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐξ οὐκ ὄντων εἰς τὸ εἶναι τὰ πάντα παραγαγών... p. 309... κεφαλὴν ἢ τὸν πώγωνα σὺν τῷ πιστῷ σου δούλῳ αὐτοῦ ἀναδόχῳ πᾶσι τοῖς παρὰ σοῦ χαρίσμασι κατακόσμησον, ἀξιῶν αὐτὸν ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμοφροσύνῃ πνευματικῇ τὸν ἐπίλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς αὐτοῦ διανῶσαι. Ἐκφώνησις· Σοὶ γὰρ εἶ ὁ δοτὴρ τῶν ἀγαθῶν καὶ σοὶ τὴν δόξαν.

λ. 100 οβ. Εὐχὴ εἰς ἀδελφοποίησιν.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πάντα πρὸς σωτηρίαν ἡμῖν χαρισάμενος... Goar. p. 707.

Нѣскольکو листовъ не достаеть.

λ. 101. Εὐχὴ ἐπὶ ἐλαίου ἀβρώστου.

Ὁ πολὺς ἐν ἐλέει καὶ πλούσιος ἐν ἀγαθότητι, Κύριε, ὁ Πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν... Goar. p. 341. Ναὶ δεόμεθά σου, παντοδύναμε Δέσποτα ὁ Θεὸς τοῦ σώζειν, ὁ μόνος τῶν ψυχῶν καὶ σωμάτων ἰατρός, ὅπως καὶ μετὰσχοντες τῆς σῆς ἀφάτου φιλανθρωπίας, δοξάζωμέν σε τὸν ποιῶντα μεγάλα καὶ θαυμαστά. Ἐκφώνως· Ὅτι Θεὸς ἐλέους καὶ οἰκτιρμῶν ὑπάρχεις...

λ. 101 οβ. Εὐχὴ ἄλλη ἐπὶ ἀβρώστου.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὰ χρόνια πάθη λόγῳ θεραπεύσας, ὁ τὴν πενθερὰν Πέτρου πυρέσσουσαν ἰασάμενος, αὐτὸς καὶ νῦν, Δέσποτα, ἴασαι καὶ τὸν δούλόν σου ἀπὸ τῆς νόσου τῆς συνεχούσης αὐτόν, ἀπὸ στρωμνῆς

¹⁾ Ркп. Снн. библ. № 973 ἀντὶ τῶν τριχῶν πίστιν καὶ λόγους μεταδόσεως. Αὐτὸς καὶ τὸν δούλόν σου τόνδε παράσχου λογισμὸν δικαιοσύνης. ²⁾ Ἴνα κατὰ τὰς ἐντολάς σου πολιτευσάμενος καὶ τὰ ἀρεστὰ σου ποιῆσαι καταξιωθῇ, καὶ τῆς ἐκ δεξιῶν σου στάσεως τῷ δὲ πίστει δεχομένῳ ταύτας δώρησαι καὶ αὐτῷ ἐδλογίαν, ἣν ἐδώρησω τῷ δικαίῳ Συμεὼν, τῷ δεξαμένῳ ἐν ἀναγκάλαις τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. Ὅτι ἠυλόγηται καὶ δεδοξασται...

κακώσεως καὶ κλίνης ὀδυνηρᾶς παρεχόμενος τὴν τελείαν ἀρρώστίαν. Ὅτι σὺ ἰατρός τῶν νοσοῦντων καὶ σωτὴρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

— Εὐχὴ ἐπὶ τελευτήσαντος.

Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός... Goar. p. 424 Καὶ τοῦ διακόνου λέγοντος· Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν, ἐπεύχεται ὁ ἱερεὺς τοῦτ'· Κύριε, Κύριε, ἡ τῶν θλιβομένων παραμυθία καὶ τῶν πενθούντων παράκλησις... p. 453.

λ. 102 ὀβ. Εὐχὴ ἐπὶ τελευτήσαντος πρεσβυτέρου.

Ὁ μέγας ἀρχιερεὺς ὁ δίκαιος, τὸν μεθ' ἡμῶν σοὶ δουλεύσαντα, ἐξ ἡμῶν δὲ ἐκδημήσαντα ἱερέα, φιλάνθρωπε, τῆς ἐκεῖθεν ζωῆς κληρονόμον ἀνάδειξον, τὰ ἐντεῦθεν αὐτῷ πλημμεληθέντα λήθην ποιούμενος, ὡς ἀμαρτίας ἐλεύθερος, καὶ ἡμῶν τὸν βίον ἐν γαλήνῃ διάγαγε, ἵνα σοὶ εὐαρέστως ὑπηρετούμενοι τοῖς ἡτοίμασμένοις τοῖς σε θεραπεύουσι τύχωμεν. Ἐκφώνησις· Ὅτι ἠολόγηται.

λ. 103. Εὐχὴ εἰς ψυχὴν κρινομένην.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ πάντα ἄνθρωπον θέλω σωθῆναι... Goar. p. 587.

λ. 103 ὀβ. Εὐχὴ ἐπὶ προσφερόντων ἀπρχάς.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὰ σὰ ἐκ τῶν σῶν προσφέρειν σοὶ κατὰ πρόθεσιν ἐκάστῳ, κελεύσας καὶ τῶν αἰωνίων σου ἀγαθῶν Goar p. 522.

— Εὐχὴ ἐπὶ εὐλογία οἴκου.

Ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ, ὁ καταξιώσας ὑπὸ τὴν σκηνὴν Ζαχαρίου εἰσελθεῖν... Goar. p. 484.

λ. 104. Εὐχὴ ἐν τῷ μέλλειν ἀριστᾶν.

Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐπουράνιος καὶ ζωοποιὸς ἄρτος Goar. p. 569.

λ. 104 ὀβ. Εὐχὴ μετὰ τὸ ἀναστῆναι ἐκ τοῦ ἀρίστου.

Σοὶ τῷ ἀληθινῷ καὶ φιλανθρώπῳ Θεῷ ἡμεῖς οἱ ἀμαρτωλοί... Goar. p. 569.

— Εὐχὴ εἰς τὸ ἀναδῆσασθαι γυναῖκα.

Ὁ Θεός, ὁ ἐν προφῆταις λαλήσας, προκηρύξας τὸν φωτισμόν... Goar. p. 399.

λ. 105 ὀβ. Εὐχὴ ἐπὶ πλοίου, μέλλοντος ἀποπλεῖν.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων, ὁ ἐντειλάμενος τῷ Νῶε κατασκευάσαι κιβωτόν... Ркп. Ватопед. библ. XVI в. № 134. л. 104 варианти.

λ. 106. Εὐχὴ ἄλλη ἐπὶ πλεόντων.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καταξιώσας συμπλεῦσαι τοῖς ἁγίοις σου μαθηταῖς... Goar. p. 684 τὰ κόματα κελεύσας. Αὐτὸς καὶ νῦν συμπλευσον ἡμῖν καὶ πάντα ἐναντίον ἄνεμον καταπαύων, διέγειρον τοὺς ἐπιτηδείους ἀνέμους, κυβερνήτης καὶ βοηθὸς πανταχοῦ γενόμενος. Ἐκφώνως· Ὅτι ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος. Καὶ μετὰ τὸ Ἄμην σφραγίζει τὴν θάλασσαν.

λ. 106 οβ. Εὐχὴ εἰς λιτὴν, γινομένην οὐ διὰ φόβον, ἀλλὰ εἰς ἡμέραν ἑορτάσιμον.

Ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὧν εὐλογητὸς εἰς αἰῶνας... p. 640. Καὶ τοῦ διακόνου λέγοντος· Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν, ἐπεύχεται ὁ ἱερεὺς· Δέσποτα Κύριε, κλῖνον τὰς καρδίας ἡμῶν... p. 641.

λ. 107. Εὐχὴ ἐν λιτῇ, λεγομένη διὰ φόβον.

Πάλιν σου, Κύριε, τοῦ φιλανθρώπου Δεσπότη... Goar. 636 καὶ ταχὺ προκαλαβέτωσαν ἡμᾶς οἱ οἰκτιρμοὶ σου, Κύριε. Ἐκφώνησις· Ὅτι ἔλε-
ήμων καὶ φιλάνθρωπος.

λ. 107 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ σεισμῶν.

Ὁ φοβερός καὶ θαυμαστός καὶ μέγας καὶ ὑπερένδοξός τε καὶ ἀληθινὸς Θεός... Goar. p. 623.

λ. 108. Ἐπὶ παντός φόβου.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ Πατὴρ τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δεόμεθα καὶ παρακαλοῦμέν σε, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, φεῖσαι ἡμῶν τῶν ἔργων τῶν χειρῶν σου καὶ ῥῦσαι ἡμᾶς καὶ τὸν λαόν σου ἀπὸ πάσης ἐπαγωγῆς κακῶν ἐνεγηγεμένων, ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης πληγῆς ὀδυνηρᾶς.

λ. 109 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ μετανοούντων.

Ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, ὁ ἰώμενος πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ, ἰλάσθητι τοῖς δούλοις σου καὶ μὴ δῶς ἀνθρωπινίαν καὶ δαιμονικωινωϊάν (:) ἐπιτήμοις ἀκαθάρτοις δαίμοσιν, σύντριψον τὸν σατανᾶν ὑπὸ τοὺς πόδας τῶν δούλων σου καὶ ἐγκαίνισον τῷ ἀγίῳ σου Πνεύματι, ἔνωσον αὐτὸς τῇ ἀγίᾳ σου ἐκκλησίᾳ, καὶ πάσης ἐνεργείας τοῦ ἀντικειμένου λυτρωσάμενος, παράστησον τοῖς ἀγίοις σου θυσιαστηρίοις καὶ τῶν ἐπουρανίων καὶ ζωοποιῶν μυστηρίων καταξίωσον. Ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεὸς τῶν μετανοούντων.

λ. 110. Εὐχὴ εἰς ἐνουπνιαζόμενον ἀδελφόν.

Πολυεὐσπλαγγχε Κύριε, ἀκήρατε, ἀμόλυντε, μόνε ἀναμάρτητε. Goar. p. 529.

— Εὐχὴ ἐν ἐπιτιμίᾳ ὄντων ἢ λόγῳ ἑαυτοῦ δεσμώντων· Εὐσπλαγγχε Κύριε, ἀγαθὲ καὶ φιλάνθρωπε, ὁ διὰ τοὺς οἰκτιρμούς ἐξαποστείλας τὸν μονογενῆ σου Υἱὸν εἰς τὸν κόσμον... Goar. p. 531.

λ. 110 οβ. Εὐχὴ εἰς ἀσθενούντα.

Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἀγαθὸς ἰατρός τῶν ψυχῶν ἡμῶν καὶ τῶν σωμάτων, ὁ τὰς νόσους ἡμῶν ἀπόνως βασιτάσας, ὁ τῷ μῶλωπί σου

πάντας ἰσαάμενος, ὁ ποιμὴν καλός... Молитва большая, но неоконченная, по отсутствию листовъ въ Евхологиѣ.

л. 113. Ἀπόταξις καὶ σύνταξις, γινομένη ὑπὸ τοῦ ἀρχιεπισκόπου τῆ ἀγία παρασκευῆ.

Συναγομένων πάντων τῶν κατηχομένων ἐν τῇ ἀγίᾳ Εἰρήνῃ τῇ ἀρχαίᾳ, ἔρχεται ὁ ἀρχιεπίσκοπος... Goar. 279—281. Разница небольшая въ текстѣ: Стѣйте μετὰ φόβου καὶ τρόμου... Первое прошение читается: Ἵπὲρ τῆς οἰκουμενικῆς καταστάσεως καὶ εὐσταθείας τῶν ἀγίων ἐκκλησιῶν καὶ τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως εἵπωμεν Κύριε ἐλέησον... Καὶ μετὰ τὸ Ἀμήν λέγει· Ἐνδύσασθε καὶ ὑποδύσασθε. Καὶ κατέρχεται καὶ εἰσέρχεται ἐν τῷ ἀγίῳ θυσιαστηρίῳ, καὶ γινομένης τῆς πρὸς τὸ ἅγιον φῶτισμα εὐτρεπιζομένοις συνήθους εὐχῆς παρ' ἐνὸς τῶν διακόνων, ποιεῖ ὁ ἀρχιεπίσκοπος τὴν εὐχὴν ταύτην, μὴ λέγων τὴν συνήθη ἐκφώνησιν ἐν τῷ τέλει τῆς εὐχῆς· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός, προσκάλεσαι... Καὶ πάντας χειροθετῶν ὁ πατριάρχης ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας ἔρχεται πάλιν ἐγγὺς τῆς ἀγίας τραπέζης... Καὶ μετὰ τὸ Ἀμήν (т. е. послѣ молитвы: Ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ὁ πάντας θέλων σωθῆναι), λέγει ὁ διάκονος· Ἐν εἰρήνῃ προέλθετε. Ἐν δὲ τῷ ἀγίῳ σαββάτῳ γίνεται ἅπανα ἡ ἀκολουθία τῶν ἀγίων βαπτισμάτων ἀπὸ τοῦ Ὁ εὐσπλαγγνος καὶ ἐλεήμων Θεὸς μέχρι τέλους τῆς πάσης ἀκολουθίας τῶν ἀγίων βαπτισμάτων.

л. 120. Εὐχὴ ἡγουν ποίησις μύρου, γινομένη τῇ ἀγίᾳ πέμπτῃ ὑπὸ μόνου ἐπισκόπου. Goar. pag. 503.

л. 122 об. Εὐχὴ ἐπὶ χειροτονία ἡγουμένου. Codex. S. Marci Goar. p. 397.

л. 123 об. Εὐχὴ ἐπὶ χειροτονία ἐπισκόπου. Тотъ же кодексъ. Goar. p. 251—252. Прибавка лишь слѣдующая: Ἡ θεία χάρις καὶ τὰ λοιπὰ τὰ πρὸς συνήθειαν, ἅπερ ἀναγινώσκει εἰς ἐπήκοον πάντων, καὶ μετὰ τοῦτο προσάγεται αὐτὸς ὁ μέλλων χειροτονεῖσθαι καὶ ἀναπτύσσων ὁ ἀρχιεπίσκοπος...

л. 126. Εὐχὴ ἐπὶ προχειρίσεως βασιλέως.

Μετὰ τὸ φορέσαι τὸν μέλλοντα σὺν Θεῷ βασιλεύειν πάντα τὰ βασιλικά ἱμάτια ἄνευ τοῦ χλαμοδίου καὶ τοῦ στέμματος· ταῦτα γὰρ ἐν τῇ ἀγίᾳ τραπέζῃ σὺν τῇ ψίβλᾳ προαποτίθενται. Ἴσταται ὁ πατριάρχης ἔμπροσθεν τοῦ μέλλοντος· στέφεται, καὶ ποιῶντος τοῦ διακόνου εὐχὴν, ἐπεύχεται ὁ πατριάρχης οὕτως· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ βασιλεὺς τῶν αἰῶνων καὶ Κύριος τῶν κυριευόντων... Goar. p. 726. Καὶ μετὰ τὸ Ἀμήν, ἐπαίρει ἐκ τῆς ἀγίας τραπέζης καὶ ἐπιδίδωσιν ὁ πατριάρχης τὸ χλαμό-

διον, τὴν φίβλαν τοῖς βεσθήτοροι καὶ ἐν τῷ περιτιθέσθαι αὐτὰ ταῦτα λέγει· Ἐν εἰρήνῃ. Καὶ λέγοντος τοῦ διακόνου· Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν, ἐπεύχεται ὁ πατριάρχης ταῦτα· Σοὶ τῷ μόνῳ βασιλεῖ τῶν αἰώνων, ὁ τὴν ἐπὶ γῆς βασιλείαν ὑπὸ σοῦ πιστευθεῖς... Goar. p. 727. Καὶ μετὰ τὸ Ἄμην ἐπαίρει ἐκ τοῦ ἁγίου θυσιαστηρίου τὸ στέμμα, καὶ κρατῶν αὐτὸ ταῖς δυοῖς χερσὶ, στέφει αὐτὸν λέγων· Ἐν ὀνόματι τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ἐἶτα μετὰ τοῦτο, ποιῶν προηγιασμένα, μεταδίδωσιν αὐτῷ τῆς ζωοποιοῦ κοινωνίας.

3. 128. Εὐχὴ ἐπὶ καθιερώσεως ναοῦ καὶ τῆς ἐν αὐτῷ ἁγίας τραπέζης.

Πρὸ μιᾶς ἡμέρας τῶν ἐγκαινίων πρὸ τοῦ ἐπιγίνεσθαι τὸν πατριάρχην ἐν τῷ μέλλοντι ἐγκαινιζεσθαι ναῶ, προπέμπεται ὁ ἐπὶ τῶν χειροτονωῶν, καὶ παρασκευάζει τοὺς μαρμάρους στήσαι τὴν τράπεζαν. Καὶ πληροῦντων αὐτῶν τῶν ἔργων καὶ ἀναχωρούντων, ἐπιγίνεται ὁ πατριάρχης, ἔρχεται ἐν τῷ ναῶ, καὶ πάντων τῶν λαϊκῶν ἐξερχομένων καὶ μηδενὸς ἔσω μένοντος σὺν αὐτῷ, πλήν κληρικῶν μόνων, καὶ πανταχόθεν ἀσφαλιζομένης ἐκκλησίας, ποιεῖ εἰς τῶν διακόνων εὐχὴν. Καὶ λέγοντος αὐτοῦ· Κλίνοντες τὰ γόνατα, κλίνει γόνυ ὁ πατριάρχης ἐπὶ τὰς θύρας τοῦ ἱερατείου, διὰ τὸ μήπω τὴν ἐν αὐτῷ ἀποτεθεισαν ἁγίαν τράπεζαν ἁγιασθῆναι, καὶ ὅτε ἀναστῆ ὁ πατριάρχης, ὁ διάκονος λέγει· Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν τοῦδε ἱερωσύνης, διακοσύνης (sic), εἰρήνης, ὑγείας καὶ σωτηρίας αὐτοῦ καὶ τῶν ἔργων τῶν χειρῶν αὐτοῦ... Ἐκτενεστέρον· Ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τῶν συμπαρόντων αὐτῷ ἱερέων τῆς ἐν Χριστῷ διακονίας παντὸς τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ... Ὑπὲρ τοῦ ἁγιασθῆναι τὸν οἶκον τοῦτον καὶ τὸ ἐν αὐτῷ θυσιαστηριον... Ὑπὲρ τῶν εὐσεβεστάτων... Ὑπὲρ τῆς εὐκρασίας ἀέρων... Ὑπὲρ πλεόντων, ὁδοιπορούντων... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Καὶ ὑπὲρ πάντων τῶν χρηζόντων... Τῆς παναγίας... Conf. pag. 664. Ὁ δὲ πατριάρχης ἐν τε τῷ γονυκλιτεῖν, ἐν τε τῷ ἰστάναι αὐτὸν καὶ γίνεσθαι τὴν τοῦ διακόνου εὐχὴν, ἐπεύχεται ταῦτα· Ὁ Θεὸς ὁ ἀναρχος καὶ αἰδῖος, ὁ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι τὰ πάντα παραγαγών, ὁ φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον... Goar. p. 657. Ἐκφώνως· Ὅτι ἅγιος εἶ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ ἐν ἁγίοις ἐπαναπαύῃ... Καὶ μετὰ τὸ Ἄμην ἐπιδίδοται τῷ πατριάρχει νίπτρα λευκὰ καὶ ταῦτα ῥίπτει εἰς τὴν ἁγίαν τράπεζαν σταυροειδῶς, καὶ φέρεται σίτλα τοῦ ἁγίου ὕδατος χλιαροῦ, καὶ ἐπικλίνων αὐτῇ τὴν κεφαλὴν ὁ πατριάρχης, ἐπεύχεται οὕτως· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ ἁγιάσας τὰ ρεῖθρα τοῦ Ἰορδάνου... Goar. p. 569. Καὶ μετὰ τοῦτο ἐπιχέει γ'. τῇ τραπέζῃ ἐκ τοῦ χλιαροῦ, λέγων· Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Καὶ μετὰ τῶν ἐπι-

τεθέντων νιπτῶν, ἀποσμήχει τὴν τράπεζαν καὶ τοὺς κίονας αὐτῆς ταῖς χερσίν, εἶτα μετὰ σπόγγου καινοῦ καθαροῦ ἐκ τοῦ ὑπολοίπου χλιαροῦ ἐκμάσσει αὐτήν. Ἐν δὲ τῷ ταῦτα γίνεσθαι, λέγει τὸν πγ'. ψαλμὸν ἅπαξ ἢ καὶ πολλάκις, πάντων αὐτῷ συμφαλλόντων μέχρις οὗ τελείως αὐτὰ ἀποσμήξει καὶ ἀποπλύνῃ, καὶ τότε δοξάζει· Δόξα τῷ Θεῷ εἰς τοὺς αἰῶνας. Καὶ μετὰ τοῦτο λαμβάνει καινὴν κολλάθην καὶ ἐπιχέει αὐτῷ γ'. σταυροειδῶς λέγων· Ῥαντιεὺς μεύσωπφ... ἔως ὅστεα τεταπεινωμένα. Τοῦτο γ' λέγει καὶ εἰδ' οὕτως ἐπισυνάπτει τὰ λοιπὰ τοῦ αὐτοῦ ψαλμοῦ μέχρι τέλους, καὶ οὕτως δοξάζει καὶ ἐπεύχεται τούτῳ· Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς εἰς τοὺς αἰῶνας. Καὶ μετὰ τοῦτο λαμβάνει σάβανον καινούργιον καὶ ἐπιτίθησιν ἐπάνω τῆς τραπέζης, καὶ μετ' αὐτοῦ ἀποσπογγίζει αὐτήν, λέγων τὸν ρλα'. ψαλμὸν ἅπαξ ἢ καὶ β'. μέχρις οὗ τελείως ἀποσπογγίση, καὶ οὕτως δοξάζει καὶ ἐπιλέγει πάλιν· Δόξα Χριστῷ τῷ Θεῷ εἰς τοὺς αἰῶνας. Καὶ λαμβάνει τὸ ἄγγεῖον τοῦ μύρου, καὶ λέγοντος τοῦ διακόνου· Πρόσχωμεν, ἐπιχέει ἐξ αὐτοῦ ἐν τῇ τραπέζῃ γ'. σταυροειδῶς, ποιῶν σταυροὺς γ'. πρῶτον καὶ β'. ἐκατέρωθεν, λέγων γ'. Ἀλληλουία, ὡς ἐπὶ τοῦ ἀγίου βαπτίσματος· καὶ ἀποδιδούς τὸ ἄγγεῖον τοῦ μύρου, ἐκ τῶν γενομένων γ'. σταυροὺς ἐν τῇ ἀγίᾳ τραπέζῃ ἀλείφει αὐτήν τῇ χειρὶ πᾶσαν, ποιεῖ σταυροὺς εἰς τοὺς κίονας τῆς αὐτῆς τραπέζης, λέγων τὸν ρλβ'. ψαλμὸν ὅλον, καὶ δοξάζει ἐπιλέγων· Δόξα σοι ἀγία Τριάς, ὁ Θεὸς ἡμῶν εἰς τοὺς αἰῶνας. Καὶ μετὰ τοῦτο νιπτόμενος τὰς χεῖρας, λαμβάνει τὸ ἄπλωμα καὶ περιβάλλει τῇ ἀγίᾳ τραπέζῃ, λέγων 4θ'. ψαλμὸν ἅπαξ ἢ καὶ πολλάκις ἔως οὗ τελείως αὐτήν ἐνδύση καὶ οὕτως δοξάζει. Καὶ μετὰ τὸ Ἀμήν, ἐπιδίδοται τῷ ἀρχιεπισκόπῳ θυμιατήριον καὶ θυμιᾶ τὴν ἀγίαν τράπεζαν, καὶ τὸ ἱερατεῖον, καὶ ὅλον τὸν ναόν, λέγων τὸν κε'. ψαλμὸν ἅπαξ ἢ καὶ πολλάκις, μέχρις οὗ ἀποθυμιάση. Ἐν δὲ τῷ θυμιᾶν αὐτόν, εἰς τῶν συμπαρόντων ἐπισκόπων, βαστάζων τὸ ἄγγεῖον τοῦ μύρου, ἀκολουθεῖ ὀπισθεν αὐτοῦ καὶ ποιεῖ σταυροὺς ἐκ τοῦ μύρου εἰς ἕκαστον κίονα καὶ ὀπίσω τοῦ αὐτοῦ ναοῦ. Εἶτα μετὰ τὸ πληρῶσαι, ὡς εἴρηται, τὸ θυμιᾶσαι καὶ τὸν τοιοῦτον ψαλμὸν δοξᾶσαι, ποιῶντος διακόνου εὐχὴν συναπτὴν συνήθη· καὶ μετὰ τὸ Ἀντιλαβοῦ, λέγοντος· Τῆς παναγίας ἀχράντου καὶ τοῦ ἀγίου Goar. p. 665. Κλινόμενος ὁ πατριάρχης πλησίον τῆς ἀγίας τραπέζης, οὐ μέντοι γονυκλιτῶν ἐπεύχεται ταῦτα· Κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὁ τὴν ἀγίαν σου ἐκκλησίαν ἀρρήτῳ σοφίᾳ θεμελιώσας... Goar. p. 660. Καὶ μετὰ τὸ Ἀμήν, λέγει· Εἰρήνη πᾶσι. Καὶ τοῦ διακόνου λέγοντος· Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν, ἐπεύχεται ὁ ἀρχιερεὺς· Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, ὅτι ἦν ἐξέχεας χάριν ἐπὶ τοὺς ἀγίους σου ἀποστόλους Goar. p. 491. *Весь чинъ сходитъ, за немногими*

исключеніями, съ Барбериновскимъ, напечатаннымъ у Goar. pag. 664—665.

л. 135. Τάξις, γινομένη ἐπὶ τῶν ἐγκαινίων τοῦ ἤδη καθιερωθέντος ναοῦ.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, ἐν ἣ καθιεροῦται ὁ εὐκτήριος οἶκος, γινομένου λυχνικοῦ καὶ παννουχίδος, ἐν μᾶ τῶν σύνεγγυς τοῦ καθιερωθέντος εὐκτηρίου ἐκκλησιῶν, τῇ δηλωθησομένῃ διὰ τοῦ κηρυττικοῦ τῶν συνάξεων, ἐνθα δηλονότι καὶ τὰ ἅγια μένοντα λείψανα. Παραγίνεται ἔωθεν ὁ πατριάρχης, ποιῶντος διακόνου εὐχὴν συναπτὴν, ἐπεύχεται ὁ πατριάρχης, λέγων οὕτως· Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ πιστός ἐν τοῖς λόγοις σου Goar. p. 661. Καὶ μετὰ τὸ Ἄμην, λέγει· Εἰρήνην πᾶσι. Καὶ τοῦ διακόνου λέγοντος· Τὰς κεφαλὰς, ἐπεύχεται ὁ ἀρχιερέυς· Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, πρεσβείαις τῆς ἀγίας Θεοπόλης ἡμῶν Θεοτόκου. p. 661. Ἐκφώνως· Εἶη τὸ πανάγιον ὄνομά σου... Καὶ μετὰ τὸ Ἄμην, ἀπάρχεται ὁ πατριάρχης ταῦτα· Δόξα σοι, Χριστέ, ἀποστόλων καύχημα... Καὶ βασιτάζων τὰ ἅγια λείψανα ἅμα τοῖς συμπαραούσιν αὐτῷ ἐπισκόποις, παραγίνεται μετὰ λιτῆς ἐν τῷ ἐγκαινιαζομένῳ ναῷ. Καὶ ὅταν εἰσέλθῃ εἰς τὸν νάρθηκα καὶ παρκαστῇ ἐν τῷ μέσῳ τῶν πυλῶν τοῦ ναοῦ καὶ εἰπῇ· Εὐλογητός εἶ Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἄμην. Ἀρχονται οἱ ψάλται τοῦτο τροπάριον· Ἄρατε πύλας οἱ ἄρχοντες. Καὶ εἶθ' οὕτως ἀνοίγονται οἱ πυλώνες, καὶ εἰσέρχεται σὺν παντὶ τῷ λαῷ. Ἐν δὲ τῷ ψάλλεσθαι τὰ εἰρημένα τροπάρια, ἀποτίθεται ὁ πατριάρχης τὰ ἅγια λείψανα ἐν τῇ ἐτοιμασθείσῃ αὐτοῖς θέσει, καὶ ἐπεύχεται ταῦτα· Ὁ Θεός ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ καὶ ταύτην τὴν δόξαν τοῖς ὑπὲρ σοῦ ἀθλήσασιν ἀγίοις μάρτυσι δωρησάμενος Goar. p. 663. Εἶτα δοξάζουσιν οἱ ψάλται καὶ ἐπισυναπτουσι τὸ Τρισάγιον καὶ γίνεται ἀκολούθως ἡ θεία λειτουργία. Слич. Goar. pag. 665.

л. 137. Εὐχὴ ἀντιφώνου α'. τοῦ λυχνικοῦ.

Молитвы тѣже и въ томъ же порядкѣ, что и въ рукописи Син. библ. № 958 л. 24. См. выше стр. 21.

л. 144. Γερμανοῦ πατριάρχου εὐχαὶ εἰς παννουχίδα. Τῆ же, что и въ ркп. Син. библ. № 956. См. выше стр. 13—14.

л. 147. Εὐχαὶ μεσονυχτικάι.

Κύριος ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ διὰ Πνεύματος ἀγίου τοῦ Δαβιδ χορηγήσας πρὸς ἡμετέραν ὑποτόπωσιν ψάλλειν σοὶ καὶ ἐν ταύτῃ τῇ ὥρᾳ τῆς νυκτός¹⁾ καὶ λέγειν· μεσονύκτιον ἐξεγειρόμην τοῦ ἐξομολογεῖσθαί σοι ἐπὶ τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου, ἰκάνωσον ἡμᾶς τοῦ ἐξομολογεῖσθαί σοι ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ἡμῶν, ἐπίσκεψαι ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς τὴν ταπεινώσιν ἡμῶν πιστοὺς καὶ φρονίμους οἰκονόμους, καὶ ἡμᾶς ἀνάδειξον ἐν τῇ φοβερᾷ ἡμέ-

ρα τῆς ἐξετάσεως σου πρεσβεΐαις τῆς Θεοτόκου καὶ πάντων τῶν ἁγίων σου. Ἐκφώνως· Ὅτι πρέπει πᾶσιν. Εὐχὴ ἀντιφώνου β'. Καὶ νῦν ἐπὶ τὸ μέσον τῆς νυκτὸς κατανηθάντες, Κύριε, τῆς κατὰ δύνάμιν εὐχαριστίας σοι προσφέρομεν καὶ δεόμεθά σου τὸν δωρηθέντα ταῖς καρδίαις ἡμῶν τῆς γνώσεώς σου θησαυρὸν ἀνεξάληπτον διαφύλαξον, ἔμβαλε εἰς τὸ στόμα ἡμῶν τὸν σοφίας σου λόγον καὶ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ παντὸς πράγματος ἐν σκότει διαπορευομένου. Ἐκφώνως· Ὅτι σὸν τὸ κράτος. Εὐχὴ ἀντιφώνου γ'. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ Πατὴρ τῶν αἰώνων, ὁ μῆτε ἀρχὴν, μῆτε τέλος ἔχων, ὁ λυτρωτὴς τῶν ψυχῶν ἡμῶν, καὶ θεμελιωτὴς φρονημάτων, καὶ φύλαξ τῶν καρδιῶν ἡμῶν, ὁ διὰ τῶν κτισμάτων σου ὑποδείξας ἡμῖν τῆς σῆς δημιουργίας τὴν ἄφραστον δύναμιν. Αὐτὸς Δέσποτα, καὶ κατὰ τὴν παροῦσαν τῆς νυκτὸς ὥραν πρόσδεξαι ἡμῶν τὴν δέησιν καὶ τὴν ἐκάστου ἔνδειαν, ἀναπλήρωσον εἰς πλειονότητα, καὶ ἀξίους ἡμᾶς ἀνάδειξον τῆς σῆς ἀγαθότητος. Ἐκφώνως· Ὅτι ἠυλόγηται... Εὐχὴ δ'. τῆς ἀπολύσεως· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ πολλὴν χρηστότητα καὶ πλήθος οἰκτιρισμῶν σου δωρησάμενος ἡμῖν καὶ τὸ παρελθὸν μῆκος τῆς νυκτὸς ἀνεπηρέαστον ἀπὸ παντὸς ἐκκλίνειν κακοῦ. Σὺ, Δέσποτα ἀπάντων, Δημιουργέ, δὸς ἡμῖν κατανοῆσαι καὶ ἐπὶ τὰς ἐωθινὰς εὐχὰς, καὶ κατάλαμψον ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν τῷ ἀληθινῷ φωτὶ τὸν τῆς γνώσεώς σου θησαυρὸν εἰς τὸ ποιεῖν τὸ θέλημά σου. Ὅτι ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος Θεός. Εὐχὴ τῆς κεφαλοκλισίας· Σοὶ τῷ Θεῷ τῷ τῶν αἰώνων Δημιουργῷ καὶ πάσης κτίσεως ἡμεῖς, οἱ ἀχρεῖοι δοῦλοί σου, ἐκλίναμεν τὰς ἑαυτῶν κεφαλὰς καὶ δεόμεθά σου· ἐξαπόστειλον τὴν εὐλογίαν σου τὴν πνευματικὴν ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐν πάσῃ σεμνότητι καὶ ὑπακοῇ τῶν ἐντολῶν σου, διαφύλαξον τὴν ζωὴν ἡμῶν. Ἐκφώνως· Σὺ γὰρ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν, Θεὸς τοῦ ἐλεεῖν καὶ σώζειν.

λ. 148 οὐ Εὐχὴ πρὸ τοῦ ὕπνου.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν τοῦ ὕπνου χρῆσιν εἰς σωτηρίαν τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων χαρισάμενος, καὶ αὐτός, ὡς πάντα τὰ φυσικὰ καὶ ἀδιάκλητα ἡμῶν πάθη, καὶ τὸν ὕπνον καταδεξάμενος, χάρισαι ἡμῖν ὕπνον εἰρηνικόν, ἀπέλασον ἀφ' ἡμῶν πᾶσαν φαντασίαν καὶ ἐπιβουλήν δαιμόνων, ῥῦσαι ἡμᾶς τῆς τῶν ῥυπαρῶν καὶ αἰσχροῶν λογισμῶν ἐνθυμήσεως, ἀγίασον ἡμῶν τὸν νοῦν καὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα, ἄγρισον ἡμῶν τὸν λογισμὸν, τὴν παρθενίαν συντήρησον, ἐγρήγορον καὶ ἐλαφρὸν τὸν ὕπνον ἡμῶν ποίησον, καὶ ἀνάστησον ἐν καιρῷ εὐθέτῳ παραστῆναι καὶ ἀποδοῦναί σοι τὰς εὐχὰς ἡμῶν πρεσβεΐαις τῆς ἀχράντου σου Μητρὸς καὶ ἐπουρανίων δυνάμεων, τοῦ ἁγίου προφήτου Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάν-

νου, τῶν ἁγίων καὶ πανευφήμων ἀποστόλων, προφητῶν καὶ μαρτύρων, καὶ πάντων τῶν ἁγίων σου νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων.

л. 149. Εὐχὴ μεσονυχτικὴ.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ στόματος τοῦ ἁγίου σου προφήτου καὶ βασιλέως Δαβὶδ εἰπῶν· μεσονύκτιον ἐξεχειρόμην τοῦ ἐξομολογεῖσθαί σοι ἐπὶ τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου, καὶ τὰ νῦν ἐπίβλεψον ἐπὶ τὴν προσευχὴν ἡμῶν τῶν ταπεινῶν καὶ ἀχρείων δούλων σου, καὶ μὴ ἐξουδενώσης ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ προσώπου σου, ποιήσον ἡμῖν κατὰ τὸ ἔλεός σου, καὶ τὰ διακαιώματά σου διδάξον ἡμᾶς, φώτισον τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν διανοιῶν ἡμῶν, καὶ ἐξέλασον ἀφ' ἡμῶν πᾶν πονηρὸν καὶ ἀκάθαρτον λογισμόν, ἀσφάλισαι ἡμῶν τὴν ζωὴν, τὸν λογισμόν κυβέρνησον, τὰ διαβήματα κατεύθυνον, καὶ ῥῦσαι ἡμᾶς ἐπὶ βουλῆς τοῦ ἀοράτου καὶ πολεμήτορος ἐχθροῦ, φαίδρυνον τὰς λαμπάδας τῶν ψυχῶν ἡμῶν τῷ ἐλαίῳ τῆς χρηστότητος καὶ τῆς ἀφάτου φιλανθρωπίας σου, ἵνα ἐργηγόρως καὶ ἀνυστάχως ὑπαντήσωμέν σοι τῷ ἀγαθῷ νυμφίῳ τῶν ψυχῶν ἡμῶν καὶ συνεισέλθωμεν εἰς νυμφῶνα τὸν σὸν ἐν τῇ χαρᾷ τῆς βασιλείας σου μετὰ τῶν φρονημάτων παρθένων πρεσβείαις τῆς ἁγίας καὶ Θεοτόκου Μητρὸς σου καὶ πάντων τῶν ἁγίων νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας...

л. 149. Εὐχαὶ ἐωθιναί.

Первая семь, что у Гоара р. 39—41. Седьмая молитва неокончена. Дальнѣйшихъ листовъ въ рукописи нѣтъ.

VI. № 962. Εὐχολόγιον, рукопись Синайск. библи. въ 16 долю листа, 195 листовъ, на пергаменѣ писана четкимъ почеркомъ XI—XII в. Первые три листа составляютъ окончаніе какой-то неизвѣстной намъ молитвы.

л. 3 об. Εὐχολόγιον, σὺν Θεῷ ἀρχόμενον τὴν θεῖαν λειτουργίαν τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου.

Εὐχὴ, λεγομένη ἐν τῷ σκευοφυλακίῳ, ἀποτιθεμένου τοῦ ἄρτου· Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸν οὐράνιον ἄρτον. Goar р. 51. Весь чинъ состоитъ изъ молитвъ и отличается отъ предыдущихъ списковъ опущениемъ молитвъ: „Οὐδεὶς ἄξιος... и въ концѣ литургіи: ἐν τῷ σκευοφυλακίῳ· Ἦνυσται καὶ τετέλεσται. Надъ молитвою: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ κτίσας ἡμᾶς... имени св. Василія Великаго нѣтъ. Оканчивается чинъ заамвонною молитвою: Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεός, ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ καταξιώσας... *Красноселуцезъ*. Опис. ватиканскихъ ркп. стр. 278.

л. 34 об. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατέρος ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

Не достаеѣтъ нѣсколькихъ листовъ, содержащихъ въ себѣ окончаніе молитвы оглашенныхъ и молитвъ первой и второй вѣрныхъ. Молитва: Οὐδείς ἄξιος надписывается: Εὐχή, ἣν ποιεῖ ὁ ἱερεὺς καθ' ἑαυτόν, а молитва: Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ μόνος ἅγιος...—καὶ μετὰ τὸ ἀποτεθῆναι τὰ ἅγια δῶρα ἐν τῇ ἁγίᾳ τραπέζῃ. Въ остальномъ списокѣ литургіи сходенъ съ предыдущими.

л. 48. Ἀκολουθία τῶν προηγιασμένων.

Отъ предыдущихъ списковъ отличается молитвою прилежнаго моленія Goar. p. 56, съ которой настоящій чинъ начинается, и отсутствіемъ въ концѣ молитвы, читаемой въ диаконникѣ: „Εὐχή, λεγομένη ἐν τῷ διακονικῷ: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἀγαθὸν ἡμᾶς εἰς τὰς πανσέπτους ταῦτας ἡμέρας. Относительно ектевнѣи и молитвы за готовящихся къ просвѣщенію говорится, что онѣ произносятся лишь до среды страстной седмицы.

л. 58. Εὐχαὶ τοῦ λυχνικοῦ.

Первыя три молитвы, что у Гоара p. 28 и надписываются εὐχή ἀντιφώνου α'. εὐχή ἀντιφώνου β'. и εὐχή ἀντιφώνου γ'. На четвертомъ мѣстѣ стоитъ молитва: Ἐσπέρας καὶ πρωὶ καὶ μεσημβρίας... Goar. p. 35. съ надписью: Εὐχή εἰς τὸ Κύριε ἐκέκραξα. Пятое мѣсто занимаетъ молитва: Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ ὑψίστος, ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν Goar. p. 29 съ надписью: Εὐχή τῆς ἀπολύσεως и шестое—εὐχή τῆς κεφαλοκλισίας: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ κλίνας οὐρανοὺς... Goar. p. 32.

л. 63. Εὐχαὶ τῶν παννουχίδων.

Первыя три молитвы, что въ ркп. № 956 Син. библ., а послѣднихъ двухъ нѣтъ. См. выше стр. 13—14.

л. 66 об. Εὐχαὶ ἐωθιναί.

Первыя пять тѣже самыя, что у Гоара p. 39—40 съ надписями: Εὐχή ἐωθινὴ ἀντιφώνου α'. β'. γ'. κ. τ. λ. На шестомъ мѣстѣ стоитъ десятая: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν διὰ μετανοίας ἄφεσιν τοῖς ἀνθρώποις δωρησάμενος... Goar. p. 42. съ надписью: εὐχή τοῦ πεντηκοστοῦ, на седьмомъ—12: Αἰνοῦμεν, ὑμνοῦμεν, ἐλογοῦμεν p. 42 съ надписью: εὐχή τῆς ἀπολύσεως εἰς τὸ Δόξα ἐν ὑψίστοις. Восьмое и послѣднее мѣсто занимаетъ молитва: εὐχή τῆς κεφαλοκλισίας: Κύριε, ἅγιε, ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν Goar. p. 44.

л. 74. Εὐχή εἰς τὸ ἀναδῆσαι γυναῖκα. Goar. p. 309.

Εὐχολόγιον т. II.

1. 75 οβ. Εὐχὴ ὑπὲρ ἀφέσεως ἀμαρτιῶν.

Δέσποτα Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πηγάσας ἀμαρτωλοῖς σωτηρίαν τῷ πάθει σου, τρόπαιον κατὰ τοῦ διαβόλου τὸν σταυρὸν ἀναδείξας, ὁ εἰπὼν θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον, νίκησον ἐν ἡμῖν πᾶσαν ἀμαρτίαν, φιλάθρωπε, καὶ ἀπέλασον ἀφ' ἡμῶν πάντα λογισμὸν ἐναντίον τῶν προσταγμάτων σου, καὶ ἀγαγε ἡμᾶς εἰς μετᾶμελον, ὧν ἡμάρτομεν, ἀγαθέ, πρεσβείαις τῆς ἀχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ πάντων τῶν ἁγίων σου, ὅτι εὐλογημένος ὑπάρχεις, καὶ σοὶ πρέπει ἡ δόξα σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι.

1. 76. Εὐχὴ ἐπὶ συμφορᾷ.

Δέσποτα Κύριε οὐρανοῦ καὶ γῆς καὶ πάσης κτίσεως ὁρατῆς τε καὶ ἀοράτου, παντοδυνάμω θελήματι τῆς σῆς ἀγαθότητος ἔπιθε ἐπὶ τὸν λαόν σου, τὸν ἐπισυναχθέντα ἐπ' ἐλπίδι τῆς παρὰ σοῦ εὐλογίας, καὶ εὐλόγησον ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ πνευματικῇ, καὶ μὴ καταισχύνης ἡμᾶς, ὁ Θεός, ἀπὸ τῆς προσδοκίας ἡμῶν, ἀλλὰ γενοῦ βοηθὸς καὶ ὑπερασπιστὴς ἡμῶν ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, τὸν κόσμον εἰρήνευσον, νίκας τῷ βασιλεῖ ἡμῶν δώρησον, τοὺς πεπλανημένους ἐπίστρεψον, τὴν ἐκκλησίαν σου ἀτάραχον φύλαξον, πάντας κυβέρνησον, Δέσποτα, ἐκάστῳ τὴν ὀφείλουσαν ποιούμενος πρόνοιαν· σὺ γὰρ εἶ ὁ ἐπιστάμενος τὸν νοῦν τῶν ἀνθρώπων καὶ εἰδὼς ποιεῖν ὑπερεκπερισσοῦ, ὧν αἰτούμεθα ἢ νοοῦμεν, ἢ πηγὴ τῶν εὐλογιῶν, ὁ θησαυρὸς τῶν ἀγαθῶν καὶ σοὶ τὴν δόξαν καὶ εὐχαριστίαν ἀναπέμπομεν τῷ Πατρὶ...

1. 77. Εὐχὴ τοῦ νικητῆρος τῆς ἁγίας πέμπτης.

Κύριε, ὑπεράγαθε, ὁ ἀπρόσιτος τῇ θεότητι Goar. p. 592. Εὐχὴ τῆς ἀπολύσεως· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ κατὰ τὸ πολὺ ἔλεός σου κενώσας ἑαυτὸν... p. 594. Εὐχὴ τῆς κεφαλοκλισίας· Δέσποτα, Κύριε τῆς δόξης, ὁ ὑποδείξας ἡμῖν μέτρα ταπεινώσεως... p. 592.

1. 80. (Εὐχὴ) εἰς νοσοῦντας.

Ὁ Θεὸς ὁ μόνος ἔχων ἐξουσίαν ἀμαρτίας ἀφιέναι καὶ ψυχὰς σώζειν Ркп. № 959 Синайск. дѣл. См. выше стр. 45.

1. 80 οβ. Εὐχαὶ ὀπισθάμβωνοι τῶν ὥρων.

Εὐχὴ τῆς α'. ὥρας. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καταξιώσας ἡμᾶς πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς ἡμέρας ἐλθεῖν, ἀνάτειλον ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν τὸν ἀληθινὸν ἥλιον τῆς δικαιοσύνης σου, φωταγώγησον ἡμῶν τὸν νοῦν καὶ τὴν διάνοιαν, ἵνα, ἐν τῇ ὁδῷ τῶν ἐντολῶν σου πορευόμενοι, καταξιωθῶμεν καὶ τῶν αἰωνίων σου] ἐπιτυχεῖν ἀγαθῶν πρεσβείαις τῆς ἁγίας Θεοτόκου καὶ πάντων τῶν ἁγίων σου νῦν καὶ ἀεὶ... См. выше стр. 36. Εὐχὴ τῆς γ'. ὥρας. Τρισάγιο Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸ παράκλητον καὶ ἅγιόν σου

Πνεῦμα ἐν τῇ τρίτῃ ὥρᾳ τοῖς ἁγίοις σου ἀποστόλοις καταπέμφας καὶ ἡμῖν τοῖς ἀναξίοις δούλοις σου τῆς αὐτῆς σου δωρεᾶς καὶ χάριτος μέτοχους ἀνάδειξον, ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμονοίᾳ συντηρῶν τὴν ζωὴν ἡμῶν πρεσβείαις τῆς παναγίας Θεοτόκου καὶ πάντων τῶν ἁγίων σου νῦν καὶ αἰεὶ. См. тамъ же стр. 36. Εὐχὴ τῆς ς'. ὥρας. Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν. ὁ κατὰ τὴν παροῦσαν ὥραν... См. выше стр. 38 ἐκ τοῦ φόβου σου τὰς σάρκας ἡμῶν ἐκκλίνοντας ἀπὸ παντὸς κακοῦ καὶ ἐνεργοῦντας τὰς θείας σου καὶ σωτηρίου ἐντολάς πρεσβείαις τῆς ἁγίας Θεοτόκου καὶ πάντων τῶν ἁγίων σου νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. Εὐχὴ τῆς θ'. ὥρας. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῇ ὑποδειξίῃ τῶν ἁγίων σου ἀποστόλων Πέτρου καὶ Ἰωάννου ἐκδιδάξας ἡμᾶς προσεύχεσθαι καὶ ἐξιλεοῦσθαι σοι, καὶ κατὰ τὸν τῆς ἐνάτης ὥρας καιρὸν ἀπονέκρωσον τὸ τῆς σαρκὸς ἡμῶν φρόνημα, ἵνα τῷ σὺ ζῶντες θελήματι ἐν ἀμέμπτῳ πολιτείᾳ διὰ παντὸς εὐαρεστοῦμεν τὴν σὴν ἀγαθότητα πρεσβείαις τῆς ἁγίας Θεοτόκου καὶ πάντων τῶν ἁγίων σου νῦν καὶ αἰεὶ....

π. 82 ὁβ. Εὐχὴ τοῦ τε λυχνικοῦ καὶ ἐωθινοῦ καὶ πρὸς πᾶσαν σύναξιν ἐπιτηδεῖα.

Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεός, ὁ μόνος ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος, δυσωπούμενος ὑπὸ τῆς ἰδίας σου εὐσπλαγγνίας πρεσβείαις τῆς ἀχράντου σου Μητρός, τῶν ἁγίων καὶ ἐπουρανίων δυνάμεων, τοῦ ἁγίου προφήτου Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου, τῶν ἁγίων καὶ πανευφύμων ἀποστόλων καὶ τοῦ ἁγίου τοῦδε, οὗ καὶ τὴν μνήμην ἐπιτελοῦμεν, καὶ πάντων τῶν ἁγίων σου ἐλέησον, ἀγίασον, φρουρήσον, εἰρήνευσον τὴν ζωὴν ἡμῶν, προσδεκτὴν τὴν προσευχὴν ἡμῶν ποίησον ἐν ἀφέσει ἁμαρτιῶν, διαφύλαξον πάντας ἡμᾶς. Ὁ ὢν εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν πάντοτε νῦν καὶ αἰεὶ.

π. 83. Εὐχὴ ὀπισθάμβωνος εἰς τὴν λειτουργίαν.

Ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος, ὁ καταξιώσας ἡμᾶς στήναι ἐνώπιον τῆς ἀχράντου σου δόξης καὶ ἀναπέμφαι σὲ τὰς ὑπὲρ πάντων ἡμῶν εὐχαριστίας, πρόσδεξαι ταύτας εἰς τὸ ἐπουράνιον καὶ ἅγιόν σου θυσιαστήριον εἰς ὁσμὴν εὐωδίας, καὶ παράσχου ἡμῖν πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα, σῶσον τὸν λαόν σου καὶ ἐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου, καὶ ποίησον μεθ' ἡμῶν καὶ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν τῶν συλλειτουργούντων καὶ ὑπὸ τὴν σὴν ἀγκυρότητα τεταγμένων πλοῦσια τὰ ἐλέη σου, ὅτι τὸ ὄνομά σου, Κύριε, αἰεὶ δοξάζομεν. Σὸν γὰρ ἐστὶ τὸ ἐλεεῖν...

π. 83 ὁβ. Εὐχὴ εἰς μνήμην τῶν ἁγίων ἀποστόλων.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ τῶν ἁγίων σου ἀποστόλων γνωρίσας ἡμῖν τὸ μυστήριον τοῦ Χριστοῦ σου, ὁ φωτίσας ἡμᾶς διὰ τοῦ κηρύγματος αὐ-

των, και ὀδηγήσας εἰς τὴν ἀλήθειαν διὰ τῆς λαμπράσεως ἐν αὐτοῖς χάριτος τοῦ Μονογενοῦς σου, χάρισαι ἡμῖν ταῖς μνήμαις αὐτῶν κοινωνοῦντας και τῶν αἰωνίων σου τυχεῖν ἀγαθῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, μεθ' οὗ εὐλογητὸς εἶ και δεδοξασμένος σὺν τῷ παναγίῳ.

λ. 84. Εὐχὴ εἰς διαφόρους ἀγίους.

Ὁ ἐνδοξαζόμενος ἐν ταῖς βουλαῖς τῶν ἀγίων σου, Κύριε, τῶν ἀποστόλων τὸ καύχημα, τῶν προφητῶν τὸ ἀγαλλίαμα και τῶν μαρτύρων τὸ στήριγμα, τῶν ὁσίων ἡ χαρὰ και τῆς τεκούσεως ὁ στέφανος, τὴν σὴν εἰρήνην δώρησαι ἡμῖν, ὀδηγῶν και φρουρῶν τὴν ζωὴν ἡμῶν, ἵνα μετὰ τοῦ ἐλεύους τῆς σῆς ἀγαθότητος ἀξιωθῶμεν ζηλωσαι αὐτῶν τοὺς ἄθλους και εὐάρεστοί σοι γενόμενοι τυχεῖν σὺν αὐτοῖς τῆς μελλούσεως μακαριότητος. Σὺ γὰρ εἶ ὁ χορηγὸς τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, και σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν. См. выше стр. 23.

λ. 84. об. Εὐχὴ εἰς μνήμην.

Ἄγιε, ὁ ἐν ἀγίοις ἀναπαυόμενος, Ὑψιστε, ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν, ὁ τὰ ταπεινὰ ἐφορῶν, ὁ χαρισάμενος τοῖς ἀγίοις σου τὸν καλὸν ἀγῶνα ἀγωνίσασθαι, τὸν δρόμον τῆς εὐσεβείας ἐκτελέσαι και τὴν ὁμολογίαν τηρῆσαι τῆς πίστεως. Μνήσθητι ἡμῶν, Κύριε, ἐν τῇ εὐδοκίᾳ τοῦ λαοῦ σου, ἐπίσκεψαι ἡμᾶς ἐν τῷ σωτηρίῳ σου και χάρισαι ἡμᾶς, Δέσποτα, μνημονεύειν τῶν ἀγίων σου ἐν παντὶ καιρῷ και κοινωνεῖν τοῖς αὐτῶν παθήμασιν, ὅπως, μιμηταὶ αὐτῶν γενόμενοι, τύχωμεν τῶν ἀποκειμένων αὐτοῖς ἀγαθῶν. Ὅτι σοὶ πρέπει δοξολογία ἐν οὐρανῷ και ἐπὶ γῆς τῷ Πατρὶ και τῷ Υἱῷ και τῷ Πνεύματι... См. выше стр. 23.

λ. 85. Ἐπὶ μνήμην ἀγίων.

Εὐχαριστοῦμέν σοι, Δέσποτα Θεὲ Παντοκράτωρ, ὅτι κατηξίωσας ἡμᾶς τοὺς ἁμαρτωλοὺς και ἐπὶ τοῦ παθόντος ἐπιτελέσαι τὸ μέγα τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Χριστοῦ σου μυστήριον, και δεόμεθ' ἀ σου, βασιλεῦ τῆς δόξης, ἐνοίκησον ἐν ἡμῖν, ἀγαθέ, και ἐμπεριπάτησον κατὰ τὴν ἀψευδῆ σου ἐπαγγελίαν, και ποιήσον ἡμᾶς ναοὺς τοῦ Ἁγίου σου Πνεύματος, χαριζόμενος ἡμῖν πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα· σὺ γὰρ εἶ ὁ εὐλογῶν και ἀγιάζων τὰ σύμπαντα και ὁ μονογενὴς σου Υἱὸς και τὸ Πνεῦμά σου τὸ πανάγιον νῦν και ἀεὶ...

λ. 86. Εὐχὴ εἰς τὸ κατασφραγίσει παιδίον, λαμβάνον ὄνομα τῆς ἡμέρας. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σοὺ δεόμεθα και σὲ ἱκετεύομεν... Гогаг. р. 264.

λ. 87. Εὐχὴ εἰς τὸ σαραντῆσαι παιδίον.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τεσσαράκοντα ἡμέραις τοῦ νόμου εἰς τὸ ἱερὸν ἐλθὼν. См. выше стр. 53.

λ. 87 οβ. Εὐχὴ εἰς τὸ ἐκκλησιάσαι γυναῖκα, ἤγουν μετὰ τὸ σαραντῆσαι.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πᾶσαν φύσιν λογικὴν διὰ τοῦ λόγου σου δημιουργήσας, ὁ τὰ πάντα ἐξ οὐκ ὄντων εἰς τὸ εἶναι παραγαγών, δεόμεθα καὶ παρακαλοῦμέν σε, Κύριε, ὁ διασώσας τὴν δούλην σου τήνδε ἐκ τῆς συνελθούσης αὐτῇ τεκνογονίας λύπης καὶ τὰ νῦν, φιλόνηρωπε, ἔπιθε ἐπ' αὐτὴν καὶ καθάρισον αὐτὴν ἀπὸ πάσης ἀμαρτίας καὶ παντὸς ῥύπου, προσερχομένην ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἵνα ἀκατακρίτως ἀξιοθῆ μετασχεῖν τῶν ἁγίων σου μυστηρίων. Ὅτι ἀγαθὸς καὶ φιλόνηρωπος. Confer. Εὐχολ. Goar. p. 267.

λ. 88 οβ. Εὐχὴ εἰς τὸ κουρεῦσαι παιδίον.

Σὲ ἱκετεύομεν, Κύριε ὁ Θεὸς τῆς σωτηρίας ἡμῶν, ὡς ἐκ τοῦ πληρώματος τῆς κολυμβήθρας Goar. pag. 306.

λ. 89. Εὐχὴ εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον.

Начало чина до отрицания отъ сатаны сходно съ ркп. Такт. № 279 М. Синод. библи. см. Прилож. къ Богослуж. въ русск. ц. въ XVI в. ч. 1. стр. 9—10. Особенности небольшія. Молитва: Ὁ ὢν Δέσποτα Κύριε надписывается: ἀφορκισμὸς μετὰ τὸν πρὸς ὦραν βαπτιζόμενον. При чтении: Ἐξέλασον ἀπ' αὐτοῦ замѣчается: καὶ ἐμφυσᾷ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ σφραγίζει и т. д. Отрицания написаны слитно. Въ словахъ: Καὶ συντάσσομαι τῷ Χριστῷ нѣтъ прибавки: καὶ βαπτίζομαι. Καὶ συντάσσομαι τῷ Χριστῷ καὶ Πιστεύω εἰς ἕνα Θεὸν καὶ τὰ λοιπὰ ἕως τρίτου. Καὶ πάλιν λέγει αὐτῷ ὁ ἱερεὺς: Συνεταξέω τῷ Χριστῷ. Καὶ ἀποκρίνεται: Συνεταξάμην и т. д. Διακονικὰ εἰς τὸ ἅγιον ὕδωρ: Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης. Ὑπὲρ τοῦ ἁγιασθῆναι... Ὑπὲρ τοῦ καταφοιτῆσαι... Ὑπὲρ τοῦ γενέσθαι αὐτῷ πρὸς καθαρισμόν ψυχῶν... Ὑπὲρ τοῦ σκευῆ γενέσθαι αὐτά... Ὑπὲρ τοῦ τέκνον φωτός... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Μέγας εἶ Κύριε καὶ θαυμαστά... p. 288. Καὶ ἐμφυσῶν τῷ ὕδατι, σφραγίζει γ'. καὶ λέγει: Συντριβήτωσαν ὑπὸ τὴν σημείωσιν... p. 289. Καὶ λαμβάνει ὁ ἱερεὺς τὸ τρυβλίον τοῦ ἐλαίου καὶ δίδει αὐτὸ διακόνῳ, καὶ κλίνει ὁ ἱερεὺς τὴν κεφαλὴν ἐν τῷ τρυβλίῳ καὶ φυσᾷ γ'. καὶ σφραγίζει τῷ δακτύλῳ καὶ εὐχεται τὴν εὐχὴν ταύτην: Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν... p. 289. Καὶ τοῦ διακόνου λέγοντος τὸ Πρόσχωμεν, λαμβάνει ὁ ἱερεὺς τὸ τρυβλίον τοῦ ἁγίου ἐλαίου καὶ ποιεῖ ἐξ αὐτοῦ εἰς τὸ ὕδωρ τρεῖς σταυρούς, ψάλλον τὸ Ἀλληλούια σὺν τῷ ὄχλῳ γ'. ἦχος πλ. β'. Καὶ μετὰ τοῦτο ἀποτίθεται τὸ τρυβλίον καὶ ἐκφωνεῖ: Εὐλόγητος εἶ ὁ Θεός... Καὶ προσ-

φέρεται ὁ βαπτιζόμενος τῷ πρεσβυτέρῳ, καὶ λαμβάνει ὁ πρεσβύτερος ἐκ τοῦ ἁγίου ἐλαίου τῷ δακτύλῳ αὐτοῦ καὶ ποιεῖ σταυροῦ τύπον ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ τοῦ στήθους, καὶ τῶν μεταφρένων τοῦ βαπτιζομένου καὶ λέγει· Χρίεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ.. Τότε χρίεται ὑπὸ τοῦ διακόνου ὅλον τὸ σῶμα, καὶ μετὰ τοῦτο βαπτίζεται ὑπὸ τοῦ ἱερέως, λέγων οὕτω· Βαπτίζεται ὁ δοῦλος.. (слитно). Καὶ μετὰ τὸ βαπτισθῆναι ἀπάρχεται ὁ ἱερέως, Μακάριοι ὦν... καὶ λέγει γ'. καὶ δοξάζει.

λ. 111. Εὐχὴ τοῦ μύρου.

Εὐλογητός εἶ, Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ἡ πηγὴ τῶν ἀγαθῶν... Goar. p. 290. Καὶ μετὰ τὸ Ἀμήν, χρίει ὁ ἱερεὺς τῷ μύρῳ τοὺς βαπτιζομένους, ποιῶν σταυροῦ τύπον ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ τῶν ῥινῶν, καὶ τοῦ στόματος, καὶ τῶν δύο ὠτῶν, καὶ τοῦ στήθους καὶ λέγει οὕτως· Σφραγίς δωρεᾶς Πνεύματος ἁγίου, Ἀμήν. Καὶ μετὰ τῶν νεοφωτίστων, ψάλλων οὕτως, τὸ Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, καὶ γίνεται ἡ θεία λειτουργία καὶ ἀπολύονται.

λ. 113 об. Εὐχὴ εἰς τὸ ἀπολοῦσαι παιδίον.

Ὁ λύτρωσιν ἁμαρτιῶν διὰ τοῦ ἁγίου σου βαπτίσματος τοῖς δούλοις σου... Goar. p. 303. Ὅτι ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος Θεὸς... καὶ ῥαντίζει τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὕδατι, λέγων· Ἐδικαιώθητε, ἡγιασθήτε, ἐκαθαρίσθητε, ἀπολούσασθε εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς, καὶ λύει τὰ ἄμφια αὐτῶν καὶ ἀπολύει.

λ. 114. Ἀκολουθία τῶν ἁγίων Θεοφανίων.

Τροπάριον, ἤχος πλ. δ'. Φωνὴ Κυρίου... Διακονικὰ εἰς τὸ ἅγιον ὕδωρ· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγιασθῆναι τὰ ὕδατα... Ὑπὲρ τοῦ δωρηθῆναι αὐτοῖς τὴν χάριν... Ὑπὲρ τοῦ ἀναδειχθῆναι αὐτὰ πηγὴν ἀφθαρσίας... Ὑπὲρ τοῦ γενέσθαι αὐτὰ πηγὴν ἁγιασμοῦ πάντα πάθη... Ὑπὲρ τοῦ ἀναδειχθῆναι αὐτὰ ἁγιασμοῦ δῶρον, νοσημάτων ἀλεξητήριον... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιχβοῦ... Τῆς παναγίας. Πρόλογος τοῦ ἁγίου Βασιλείου· Δοξάζομέν σε, Δέσποτα πανάγιε Θεέ, παντοκράτωρ, δοξάζομέν σε, προάναρχε, προαιώνιε βασιλεῦ, δοξάζομέν σε τὸν πάσης κτίσεως ποιητὴν καὶ δημιουργὸν τῶν ἀπάντων· ἐν γὰρ τῇ προλαβούσῃ ἑορτῇ νηπιόν σε εἶδομεν, ἐν δὲ ταύτῃ τῇ ἑορτῇ τέλειόν σε ὀρώμεν, τὸν ἐκ τελείου τέλειον ὄντα Θεὸν καὶ ἐπιφανέντα ἡμῖν, σήμερον πανεύφημον ἑορτὴν ἑορτάζομεν τῆς πηλοσμίου ἐπιφανείας σου καὶ τῆς Προδρόμου εὐσπλαγγνοῦ συγκαταβάσεως, σήμερον ὁ τῆς ἑορτῆς ἐπέστη ἡμῖν καιρὸς. Goar. 365 и двѣ остальныя молитвы.

λ. 120 об. Εὐχὴ ἑτέρα εἰς τὸ ἅγιον ὕδωρ. Τὸ αὐτὸ καὶ εἰς ἀγιασ-
μὸν διακονίας. Goar. p. 363.

λ. 121 об. Εὐχαὶ διάφορα. Εὐχὴ εἰς φρέαρ μiasθέν. Ἐκχέει πρῶ-
τον μ'. κάδους καὶ εἰθ' οὕτως θυμιᾷ καὶ εὐχεταί· Κύριε παντοκράτωρ
ἐπουράνιε. См. выше стр. 48. Καὶ εἰθ' οὕτως βάλλει τὸ ἀγίασμα τῶν
ἁγίων θεοφανίων σταυροειδῶς εἰς τὸ φρέαρ καὶ ἀπογεύεται τοῦ ὕδατος (ὁ
ιερεὺς) καὶ εἰθ' οὕτως ὁ λαός.

λ. 123 об. Εὐχὴ ἐπὶ μετανούντων. Goar. p. 536 (первая).

λ. 124 об. Εὐχὴ ἐπὶ ἐξομολογουμένων p. 537 (первая).

λ. 125. Εὐχὴ εἰς εὐλογίαν οἴκου. См. ркп. XV в. Свят.-гроб. библ.
№ 8. л. 66 об.

λ. 126. Εὐχὴ ἐπὶ ἐλαίου ἀρρώστου. Goar. p. 335.

λ. 126 об. Εὐχὴ ἐπὶ ἀρρώστου. Ркп. № 957. л. 36 об. См.
выше стр. 5.

λ. 127. Εὐχὴ εἰς ἀδελφοποίησιν Goar. p. 707.

λ. 128. Εὐχὴ εἰς κόλυβα μνήμης ἁγίων Ркп. № 958. л. 94 об.
См. выше стр. 35.

λ. 129. Εὐχὴ ἐπὶ μικροφαγησάντων. Goar. p. 534.

λ. 130. Εὐχὴ ἐπὶ τῶν ἐν βρώμασι σκανδαλισθέντων. Goar. p. 535.

λ. 131. Τάξις γινομένη, εἰ συμβῆῖ μιарὸν ἢ ἀκάθαρτον προσφάτως
ἐμπεσόν ἐν ὑποληνίφῃ ἢ εἰς ἕτερον εἶδος.

Χρῆ οὖν λοιπὸν ἐπάραι τὸ ἐμπεσόν ἀκάθαρτον καὶ ρίψαι ἔξω, ἐὰν
μὴ συσαπῆ καὶ μετὰ τοῦτο πλύνεσθαι ἕτερον ἀγγεῖον καθαρῶς ἔσωθεν καὶ
ἔξωθεν καὶ ἐπιρράντιζειν ὕδωρ τῶν ἁγίων θεοφανίων εἰς τὸ ἀγγεῖον σταυ-
ροειδῶς γ'. καὶ οὕτω τὸ μiasθέν μεταβαλεῖν ἐν, σὺτῷ τῷ ἀγγεῖῳ τῷ
καθαρῷ, καὶ φέρει δύο μανουάλια σὺν κηροῖς, ἅπτονται καὶ θυμιᾷ τριγύ-
ρωθεν τὸ ἀγγεῖον καὶ εἰθ' οὕτως ιστάμενος κατὰ ἀνατολὰς λέγει τὴν εὐχὴν
ταύτην· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τῇ κατὰ σάρκα σου
οἰκονομίᾳ διαστείλαμενος Goar. p. 482.

λ. 133. Εὐχὴ ἐπὶ χειμαζομένων ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων Goar. p. 581.

λ. 134. Ἐπὶ ἀνομβρίας Goar. p. 613.

λ. 135. Εὐχὴ ἀποδημούντων. Ркп. Син. библ. № 958. л. 87 об.
См. выше стр. 33.

λ. 136. Εὐχὴ προπετῶς ὀμνούντων. Goar p. 534.

λ. 136 об. Εὐχὴ ἐπὶ μαγαρισάντων. Ркп. палимпсестъ Арх. Ан-
тонина XIII в. л. 28 въ вариантахъ.

λ. 138 об. Εὐχὴ εἰς ἀρχὴν σπορίμων. Goar. p. 557.

π. 139. Εὐχὴ ἐπὶ πλεόντων.

Ὁ Θεὸς ὁ φιλόανθρωπος, ὁ ὑπάρχων πρὸ τῶν αἰώνων, ὁ πρὸ ἑωσφόρου γεννηθεὶς τὸ φῶς τὸ ἐκ φωτός, ὁ Λόγος τοῦ Πατρὸς, ὁ τεθεὶς ἐν θαλάσῃ ὁδὸν καὶ ἐν ὕδατι ἰσχυρῶ τρίβον, ὁ τῷ Ἀβελ συναλλήσας καὶ τῷ Ἀβραάμ πλουτήσας, ὁ τῷ Ἰσαὰκ συνδεθεὶς καὶ τῷ Ἰακώβ συνωδεύσας, ὁ τῷ Ἰωσήφ συμπραθεὶς, καὶ τῷ Μωῦσῃ συστρατηγήσας, καὶ τῷ Ἰησοῦ τῷ υἱῷ Ναβῆ τὸν λαὸν κατακληροδοτήσας καὶ τιμῶ ξύλῳ ὑποτάξας. Αὐτὸς Δέσποτα, συνόδευσον τοὺς εἴτε διὰ θαλασσῶν ἢ λιμνῶν ἢ ὁδοιποριῶν τὴν πορείαν ποιουμένοις καὶ πάντας, Χριστέ, ἀποκατάστησον εἰς λιμένας σωτηρίας, σύμπλους καὶ συνοδοιπὸρος αὐτῶν γενέσθαι καταξίωσον, καὶ τὴν πορείαν αὐτῶν κατευόδωσον καὶ ἡμῶν, Δέσποτα, τὴν παρεπιδημίαν τὴν ἐν τῷ βίῳ τούτῳ ἀχείμαστον καὶ ἀβλαβῆ διαφύλαξον. Χάριτι καὶ οἰκτιρμοῖς.

π. 134. Εὐχὴ, λεγομένη εἰς τὸ κτίσαι καράβιν. Τὸ αὐτὸ καὶ εἰς οἶκον.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καταξιώσας ἡμᾶς ἐπὶ τῷ ὀνόματι σου τῷ ἁγίῳ οἰκοδομησαι σκάφος αὐτούς, τοὺς τὰ σὰ ἐκ τῶν σῶν ἐργαζομένους ἐν τῇ ἀνοικοδομῇ τοῦ πρὸς τὴν σὴν δοξολογίαν κτιζομένου πλοίου, ἐν τῷ πλήθει τῶν σῶν ἐπουρανίων ἀγαθῶν ἀντάμειψαι, καὶ τοὺς ὑπουργοῦντας ἐπίσχυσον, ἀλαβεῖς διαφυλάττων, τὰ θεμέλια αὐτοῦ ἀβραγῆ καὶ ἀσάλευτα διατήρησον, καὶ τέλειον ἀνάδειξον σκευὸς σου, ὅπως ἂν καὶ ἐν αὐτῷ πανευφήμοις δοξολογίαις ἀνυμνωμέν σε τὸν ἀληθινὸν Θεὸν ἡμῶν· σὺ γὰρ εἶ ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ διασώζων καὶ κατευοδῶν ἐν πᾶσι καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ.

π. 134 οβ. Εὐχὴ εἰς τὸ εὐλογῆσαι δίκτυα.

Ὁ πλούσιος καὶ ἄφθονος Θεός, ὁ μέγας καὶ μεγαλόδωρος, ὁ τὸν οὐράνιον ἄρτον καὶ τὴν αἰώνιον ζωὴν ἐξαποστείλας τῷ κόσμῳ εἰς σωτηρίαν, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, αὐτὸς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπε, καὶ τὰ νῦν δι' αὐτοῦ προκείμενα δίκτυα εὐλόγησον καὶ πλήθυνον τὰ ἀγαθὰ σου ἐν αὐτοῖς, καὶ δὸς ἡμῖν ἐξ αὐτῶν μεταλαβεῖν ἰχθύων ἐν εἰρήνῃ καὶ ἀγάπῃ, δοξάζοντές σου τὸ πανάγιον ὄνομα τοῦ Πατρὸς.

π. 135 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ τρυγῆς ἀμπέλου.

Ὁ προσκυνητὸς καὶ Σωτὴρ τῶν ἀπάντων Θεός, ὁ τῆς ἀμπέλου φυτεῖαν τῷ δικαίῳ Νῶε ὑποδείξας καὶ τὸν λαόν σου Ἰσραὴλ τὸ τῆς σταφυλῆς αἷμα ποτίσας εἰς οἶνον καὶ εἰς γῆν, ῥέουσαν μέλι καὶ γάλα, αὐτὸς ἀγαθὸν καὶ τοὺς ἀμπελῶνας αὐτῶν καὶ ἐλαιῶνας εὐλόγησας. Αὐτὸς Δέσποτα, εὐλόγησον καὶ πλήθυνον τὸν τρυγητὸν τῶν δούλων σου, καὶ τῷ σῷ προστάγματι ὑπερεχθήσονται αἱ ληνοὶ τοῦ τε οἴνου καὶ τοῦ ἐλαίου αὐ-

τῶν, ἵνα, τὰ σὰ ἐκ τῶν σῶν σοὶ προσφέροντες καὶ τῶν σῶν δωρεῶν ἀπολαύοντες, δοξάζωμεν τὸ πανάγιον ὄνομα τοῦ Πατρὸς.

λ. 136. Εὐχὴ ἐπὶ θέρους.

Ἄγαθὸν ἡμᾶς εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον διὰ τὴν σὴν ἀγαθότητα, ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, ὁ πλάσας θέρος καὶ ἔαρ, ὁ τὰς κοιλάδας πληθύνας σίτου, καὶ εὐλόγησας τὸν κύκλον τοῦ ἐνιαυτοῦ καὶ στεφανώσας αὐτὸν τῇ τῶν γεννημάτων καρποφορίᾳ εἰς ἀποστροφὴν τῶν σῶν δούλων. Κύριε, παράσχου τὴν μετάληψιν τῶν γεννημάτων εἰρηνικὴν καὶ ἀκατάκριτον καὶ τὴν εἰσχομιδὴν εὐλογημένην ποιήσον, καὶ τοὺς θερίζοντας ἐνίσχυσον καὶ σκέπασσον τῇ κραταιᾷ σου χειρὶ, ἵνα καὶ ὁ θερίζων ὁμοῦ χαίρῃ καὶ ὁ συνάγων, εὐλόγησον τὰ δράγματα καὶ τὴν ἄλωνα, καὶ πλήρωσον τῶν σῶν ἀγαθῶν τὰς τῶν δούλων σου ἀποθήκας, ἵνα, πᾶσαν εὐθηνίαν παρὰ σοῦ λαβόντες, πλουτήσωσιν ἐν ἔργοις ἀγαθοῖς κατὰ τὰς ἐντολάς σου. Ὅτι ἠυλόγηται.

λ. 137. Διακονικὰ εἰς μνήστρα.

Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν... Ὑπὲρ τῶν μνηστευομένων ἀλλήλοις... Ὑπὲρ τοῦ δούλου... Ὑπὲρ τοῦ παρασχεθῆναι αὐτοῖς τε καὶ ἡμῖν... Ὑπὲρ τοῦ ρυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Ὁ Θεὸς αἰώνιος Goar. p. 311. Εἰρήνῃ πᾶσιν. Τὰς κεφαλὰς. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸν ἐξ ἔθνῶν... Ibid.

λ. 138 ὀβ. Ἀκολουθία εἰς γάμους καὶ εἰς στεφάνωμα.

Ἰσταται ὁ ἱερεὺς ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ καὶ οἱ δύο οἱ ἀρμοζόμενοι ἔμπροσθεν εἰς τὰ ἅγια θύρια καὶ λαμβάνει ὁ ἱερεὺς τὸ δακτυλίδιον ἐκ τοῦ νεωτέρου καὶ τίθησιν αὐτὸ ἐν τῇ ἀγίᾳ τραπέζῃ, ἐν ἣ ἀπόκειται καὶ τὸ ἅγιον ποτήριον, καὶ εἶθ' οὕτως ἄρχεται ὁ διάκονος· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν... Ὑπὲρ τῶν νυνὶ συναπτομένων πρὸς γάμου κοινωνίαν καὶ συμβίωσιν τοῦ... Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὸν γάμον αὐτῶν, ὡς τὸν ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας. Ὑπὲρ τοῦδε καὶ τῆσδε καὶ τῆς ἐν Χριστῷ συζεύξεως αὐτῶν. Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν... Ἀντιλαβοῦ... Τῆς παναγίας... Ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος πλάσας τὸν ἄνθρωπον Goar. p. 317. Εἶτα στεφανοῖ ἀμφοτέρους καὶ δίδωσιν αὐτοῖς τὰ δακτυλίδια, τὸ μὲν χρυσοῦν τῷ ἀνδρὶ, τῇ δὲ γυναικὶ τὸ σιδηροῦν, καὶ καταλάσσουσιν ἀμφοτέροι, καὶ κρατήσας αὐτῶν τὰς δεξιὰς χεῖρας παραδίδωσιν ἀλλήλοις, λέγει· Εἰρήνῃ πᾶσιν. Ὁ διάκονος· Τὰς κεφαλὰς. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τῇ σωτηριῳδῇ σου οἰκονομίᾳ καταξιώσας Goar. p. 318 τὰς ἐντολάς σου. Εὐλόγησον αὐτούς ὁ Θεός, ὡς εὐλόγησας τὸν Ἰσαὰκ καὶ τὴν Ῥεβέκκαν, εὐλόγησον αὐτούς, ὁ Θεός, ὡς εὐλόγησας τὸν Ἰακώβ καὶ τὴν Ῥαχὴλ, εὐλόγησον αὐτούς, ὁ Θεός,

ός, ως εὐλόγησας τὸν Ἰωσήφ καὶ τὴν Ἀσουνέθ, εὐλόγησον αὐτούς, ὁ Θεός, ως εὐλόγησας τὸν Μωϋσῆν καὶ τὴν Σεπφόραν, εὐλόγησον, ὁ Θεός, ως εὐλόγησας τὸν Ἐλεάζαρ καὶ τὴν Σαλώμην, εὐλόγησον αὐτούς, ὁ Θεός, ως εὐλόγησας τὸν Ζαχαρίαν καὶ τὴν Ἐλισάβετ. Καὶ δὸς αὐτοῖς, Κύριε, εὐλογίαν ἀνέκλειπτον καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν πλήθυνον καὶ ἀξίωσον αὐτούς τῶν αἰωνίων σου ἀγαθῶν τῆς εὐλογήσεως. Χρῆ οὖν εἰδέναί, ὅτι ἐὰν ἕνα σταφανώμεν, θένται (sic) τὰ στεφάνια μετὰ τῶν δακτυλιδίων ἐν τῇ ἀγίᾳ τραπέζῃ, ἔνθα κεῖται τὸ ἅγιον ποτήριον, καὶ προτίθεται ἡ εὐχὴ αὐτῆ· Στεφανώσον αὐτούς, ὁ Θεός, ὁ στεφανώσας τὸν κύκλον τοῦ ἐν-αυτοῦ τῆς χρηστότητός σου, στεφανώσον αὐτούς, ὁ Θεός, ὁ στεφανώσας τὴν γῆν τῆ τῶν ποικίλων ἀνθέων εὐκοσμία καὶ ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμοιοῖα διατήρησον αὐτούς καὶ εὐλόγησον ἐν ἀγαθοῖς τὴν ζωὴν αὐτῶν, καὶ παράσχου τοῖς δούλοις σου τούτοις καρπὸν κοιλίας ἐνάρετον καὶ παιδοποιίαν εὐτακτον, μακροήμερευσιν εὐεχτέαν καὶ γῆρας τίμιον καὶ πολυχρόνιον, ἵνα ὡς ἐξ ἀγαθῆς ῥίζης ἀγαθὰ καὶ τὰ βλαστήματα ὑπάρχουσιν. Ὅτι τὸ εἶ ὁ στέφανος καὶ τὸ καύχημα τῶν ἀγίων μαρτύρων... Καὶ καταξίωσον ἡμᾶς. Ὁ λαός· Πάτερ ἡμῶν. Ὁ ἱερεὺς ὑψοῖ τὰ προηγιασμένα ἅγια. Ὁ λαός· Εἶς ἅγιος. Εὐχὴ τοῦ ποτηρίου· Ὁ Θεός, ὁ πάντα ποιήσας τῇ ἰσχύϊ σου Goar. p. 319. Καὶ ποτίζει αὐτούς καὶ ἀπολύει.

α. 143. Εὐχὴ εἰς τὸ ἐπάραι τὰ στεφάνια ἐκ τοῦ θαλάμου.

Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ παραγενόμενος ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας Goar. p. 322.

α. 144. Εὐχὴ εἰς ἀσθενούντας καὶ τῶν ἀγίων ἑπτὰ παίδων τῶν ἐν Ἐφέσῳ.

Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ ποιῶν μεγάλα καὶ θαυμάσια, ὁ ποιήσας ἐνδοξότερα ἐπὶ τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῆ, ὁ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν, ὁ τοῖς ἁγίοις σου ἑπτὰ παισὶ Μαξιμιλιανῷ, Ἰαμβλίχῳ, Μαρτίνῳ, Διονυσίῳ, Ἰωάννῃ, Ἐξακουστοδιανῷ καὶ Ἀντωνίνῳ τὸν ὕπνον πρόξενον σωτηρίας χαρισάμενος εἰς τὸ ἐκφυγεῖν τοῦ παρανόμου βασιλέως τὴν ἀπειλήν, αὐτὸς καὶ τὸν δοῦλόν σου τόνδε δὸς ὕπνον γλυκὺν καὶ ῥῶσιν σώματος· εἰ καὶ ὡς ἄνθρωπός τι τῶν ἐντολῶν σου παρέβη, συγχώρησον, Κύριε, καὶ ἀνάστησον καὶ φώτισον αὐτοῦ τὴν ψυχὴν καὶ καθάρισον αὐτὸν ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος, καὶ διαφύλαξον αὐτὸν τῇ σῆι χάριτι, σῶον, ὑγιῆ, μακροήμερεύοντα, ἀπὸ παντὸς κακοῦ καὶ πάσης ἐνεργείας σατανικῆς τῶν ἀχράντων χειρῶν σου τὸ πλάσμα πρεσβείαις τῆς ἀχράντου Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας καὶ πάντων τῶν ἁγίων σου. Ὅτι σὺ εἶ ὁ ἰατρὸς τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων...

л. 145. Εὐχή, λεγομένη, ὅταν ἐνουπιάζεται τις ὑπὸ πονηρῶν φαντασμάτων.

Πολυέλεε, εὐσπλαγγχε Κύριε, ἀκήρατε, ἀμόλυντε, ἀναμάρτητε *Goar.*
p. 529.

л. 146. Εὐχή τοῦ Χρυσοστόμου, πρὸ τῆς ἁγίας κοινωνίας λεγομένη καὶ εἰς τὸν κοσμικόν, ἐὰν πάσας ἡμέρας μὴ κοινωνήσῃ.

Κύριε οὐκ εἰμὶ ἄξιος οὔτε ἰκανὸς и т. д. *Нынѣ въ молитвахъ ко причащенію.*

л. 148 об. Εὐχή τῆς γονυκλισίας καὶ ἁγίας Πεντηκοστῆς.

Первыя пять молитвъ и на главопреклоненіе, что у *Goara pag.* 597—603. Нѣтъ молитвъ: „Ὁ Θεὸς ὁ μέγας, ὁ αἰώνιος, ὁ ἅγιος καὶ φιλόανθρωπος... и Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ ὑψιστος... т. е. третье чтение состоитъ всего изъ одной молитвы.

л. 165. Читенія апостольскія и евангельскія на разные дни праздниковъ и чтимыхъ святыхъ. О евангеліи отъ Луки: „Во время оно воставше *Μαρίαμ*“ замѣчается: εὐαγγέλιον τῆς Θεοτόκου ἀναγιγνώσκωμεν ἐπὶ παννουχίδας καὶ εἰς ὄρθρον.

VII. № 961. Εὐχολόγιον, рукопись Синайск. библи. въ 16 долю листа, 100 листовъ, на пергаменѣ писана мелкимъ небрежнымъ¹⁾ почеркомъ XI—XII вѣка.

л. 1. Εὐχολόγιον сὺν Θεῷ τελειωμένον τοῦ ἁγίου Βασιλείου καὶ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

Литургія, хотя состоитъ изъ молитвъ, какъ и въ предыдущихъ спискахъ, но имѣеть нѣсколько интересныхъ особенностей. Начинается чинъ молитвою: „Εὐχή ἐν σκευοφυλακίῳ, ἀποτιθεμένου τοῦ ἄρτου τῆς προθέσεως ἐν δίσκιῳ“—Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸν οὐράνιον ἄρτον. Εὐχή κατηχουμένων: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν οὐρανοῖς κατοικῶν именемъ *Василія Великаго* не надписывается. Молитва: Οὐδεις ἄξιος τῶν συνδεδεμένων...не имѣеть никакого надписанія. Κύριε ὁ Θεὸς

¹⁾ Почеркъ настоящей рукописи столь неопредѣленный, что архимандритъ *Антоній* относитъ ее къ XI в. (Библиотечный ркн. каталогъ), а *Гардгаузенъ* къ XIII в. (*Catalog. cod. graecorum Sinait.* Охон. 1886 ап. p. 204), но вѣрнѣе это почеркъ не XI и не XIII в., а переходнаго времени отъ XI вѣка къ XII в. Начертаніе буквъ подтверждаетъ это наше соображеніе.

ἡμῶν, ὁ κτίσας ἡμᾶς надписывается, какъ въ Севаст. спискѣ № 374 *Κрасносельцевъ*. Опис. стр. 247. Послѣ возгласа διακονα: Ἀγαπήσωμεν ἀλλήλους замѣчено: καὶ μετὰ τὸ δοθῆναι τὴν ἀγάπην καὶ νίφασθαι πάντας, λέγει ὁ διάκονος: Τὰς θύρας τὰς θύρας. Καὶ ὁ ἀρχιδιάκονος: Ἐν σοφίᾳ πρόσχωμεν. Καὶ μετὰ τὸ εἰπεῖν τὸν λαὸν τὸ ἅγιον σύμβολον καὶ τὸν διάκονον: Στῶμεν καλῶς, καὶ λέγει ὁ ἀρχιερεύς: Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὁ λαός: Καὶ μετὰ τοῦ πνεύματός σου. Ὁ ἱερεύς: Ἄνω σχῶμεν τὰς καρδίας. Ὁ λαός: Ἐχομεν πρὸς τὸν Κύριον. Ὁ ἱερεύς ἀρχεται τῆς ἁγίας ἀναφορᾶς: Ὁ ὦν Δέσποτα Θεὲ Πάτερ παντοκράτορ... *Κраснос.* стр. 251 Ὁ διάκονος: Πρόσχωμεν (т. е. послѣ молитвы: Δέσποτα Πάτερ τῶν οἰκτιριμῶν καὶ Θεὸς πάσης παρακλήσεως) καὶ μετὰ τὸ εἰπεῖν τὸν διάκονον τὸ Πρόσχωμεν, εὐχὴν ποιεῖ ὁ ἱερεύς καθ' ἑαυτὸν, μέλλων ὑψῶναι τὸν ἅγιον ἄρτον, λέγων οὕτως: Πρόσχες Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν Тамъ же стр. 275. Τὰ ἅγια τοῖς ἁγίοις. Καὶ μετὰ τὸ εἰπεῖν τὸν λαὸν τὸ Εἷς ἅγιος, λαμβάνει ἐκ τοῦ ἁγίου σώματος μερίδα ὁ ἱερεύς καὶ βάλλει εἰς τὰ ποτήρια, λέγει: Πλήρωμα Πνεύματος Ἀγίου. Καὶ μεταδιδούς ἐπιφθέγγεται: Σῶμα τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Σῶμα τοῦ ἐκ τοῦ Πατρὸς γεννηθέντος καὶ οὐ ποιηθέντος. Σῶμα τοῦ ὑπὸ τῶν προφητῶν κηρυχθέντος. Σῶμα Δεσπότου τῶν ἀγγέλων. Ποιῶντος τοῦ διακόνου τὴν εὐχὴν, ὁ ἱερεύς ἐπεύχεται: Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐπὶ τῇ μεταλήψει... Тамъ же стр. 276 Ὁ διάκονος: Ἐν εἰρήνῃ προσέλθωμεν. Ὁ λαός: Ἐν ὀνόματι Κυρίου. Εὐχὴ ὀπισθάμβωνος: Ὁ εὐλογῶν τοὺς εὐλογοῦντάς σε Κύριε... Тамъ же стр. 278. Εὐχὴ τοῦ σκευοφυλακίου: Ἦνυσται καὶ τετέλεσται... Тамъ же стр. 279.

л. 20. Εὐχὴ κατηχουμένων ἄλλη πρὸ τῆς ἁγίας ἀναφορᾶς τοῦ Χρυσοστόμου.

Чинъ состоитъ изъ молитвъ, какъ и предыдущіе списки. Εὐχὴ πιστῶν α'. μετὰ τὸ ἀπλωθῆναι τὸ εἰλητόν: Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων... МОЛИТВА: Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ μόνος ἅγιος, ὁ δεχόμενος θυσιᾶν αἰνέσεως надписывается: Εὐχὴ γ'. προσκομιδῇ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Нѣтъ молитвы: Οὐδεὶς ἄξιος. Εὐχὴ ὀπισθάμβωνος ἄλλη: Ὁ Θεὸς ὁ καλέσας, ἁγιάσας (ἡμᾶς), Δέσποτα, καταξίωσον τῆς κλήσεώς σου, φύλαξον ὑπὸ τὴν σκέπην σου, βεβαίωσον ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ πίστει, ῥῦσαι ἀπὸ τοῦ πονηροῦ καὶ πάντων αὐτοῦ τῶν ἐπιτηδευμάτων...

л. 27. Εὐχὴ ἀντιφώνου πρώτου τοῦ λυχνικοῦ.

Первыя одинадцать молитвъ тѣже, что въ ркп. № 958 (См. выше стр. 21) и съ тѣми же надписаніями, но послѣ молитвы тоῦ

Τρισαγίου Ὁ Θεὸς ὁ μέγας, ὁ αἰώνιος, ὁ ἅγιος ὁ φιλόανθρωπος Goar. p. 36
 непосредственно слѣдуютъ еὐχὴ τῆς ἀπολύσεως: Ὁ Θεὸς ὁ μέγας, ὁ
 ὕψιστος, ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν Goar. p. 29 и еὐχὴ τῆς κεφαλοκλι-
 σίας: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ κλίνας οὐρανοὺς καὶ καταβάς... Goar. p. 32.
 л. 34. Εὐχὴ ἀντιφώνου α'. τῆς παννουχίδος.

Тѣже, что въ рукописи Синайск. библи. № 956. См. выше стр.
 13—15.

л. 37 об. Εὐχὴ μεσονοκτινὴ ἀντιφώνου α'.

Тѣже, что въ рукописи № 959 Синайск. библи. См. выше стр.
 62—63.

л. 39. Εὐχὴ ἐωθινή.

Всѣхъ утреннихъ молитвъ 11. Порядокъ ихъ до 8 включи-
 тельно тотъ же, что и у Гоара p. 39—41. Надписываются онѣ: Εὐχὴ
 ἐωθινή α'. εὐχὴ ἐωθινή β'. и т. д., а восьмая—εὐχὴ ἐωθινή η'. πρὸ
 τοῦ πεντηχοστοῦ. Молитва девятая: Λάμψον, Δέσποτα βασιλεῦ отсут-
 ствуетъ, посему на девятомъ мѣстѣ стоитъ десятая съ надписью:
 εὐχὴ τοῦ πεντηχοστοῦ, на десятомъ—одинадцатая съ надписью:
 εὐχὴ τῶν αἰῶν, на одинадцатомъ и послѣднемъ—двѣнадцатая съ над-
 писью: εὐχὴ ἡγού ἀπολύσις. Къ нимъ присоединяется безъ всякаго
 надписанія двѣнадцатая молитва на главопреклоненіе: Κύριε ἅγιε, ὁ
 ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν καὶ τῷ παντεφόρῳ ὄμματι ἐπιβλέπων. Goar. p. 44.

л. 46. Εὐχὴ ἀντιφώνου α'. γινομένης τριτέκτης.

Тѣже, что въ рукописи № 957 Синайск. библи. (См. выше стр.
 9—12), но молитва отпуста неокончена, по отсутствію дальнѣй-
 шихъ листовъ, вырванныхъ изъ рукописи. Вырвано четыре листа.

л. 51. Конецъ молитвы: Ὁ τῶν ἀρρήτων καὶ ἀθεάτων μυστη-
 ρίων Θεός... Goar. p. 166 въ чинѣ литургіи преждеосвященныхъ да-
 ровъ, и далѣе идетъ окончаніе этой литургіи, ничего въ себѣ осо-
 беннаго не заключающее. Εὐχὴ ἐν τῷ συστελλαι τὰ ἅγια—нѣтъ.

л. 52. Εὐχὴ εἰς τὸ κατασφραγίσαι παιδίον, λαμβάνον ὄνομα τῆ
 η'. ἡμέρα τῆς γενέσεως αὐτοῦ.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σοῦ δεόμεθα καὶ σὲ ἱκετεύομεν. Goar. pag. 264.

л. 53 на половину оторванный. На об. его содержится мо-
 литва ὅταν ἔρχεται παιδίον μετὰ τῆς μητρός... μέραις εἰς τὸν ναόν: Κύ-
 ριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τεσσαράκοντα ἡμέραις τοῦ νόμου εἰς τὸ ἱερόν
 ἐλθὼν... Прилож. къ „Богослужен. въ русск. ц. въ XVI в. ч. I“,
 стр. 19.

— ... ὅταν προσφέρει εἰς τῆς μητρός του... λέγει οὕτως.

... Δέσποτα Παντοκράτωρ, ὁ φυλάσσων τὰ νήπια καὶ φρουρῶν αὐτά, ὁ (διὰ) τὴν ἀκακίαν ἐν τῷ ἀγκαλισσαμένῳ αὐτά, καὶ τὰ νῦν Κύριε εὐλόγησον τὸ σὸν παιδίον, τὸ σὸν κτίσμα, τὴν σὴν δημιουργίαν καὶ αὔξησον, καὶ σφίσισον αὐτὸν καὶ τέλειον ἀνάδειξον τὸν δούλόν σου τῇ χάριτι τῆς ἀγίας ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος εἰς δόξαν σὴν καὶ τοῦ μονογενοῦς σου. Conf. Goar. p. 265.

л. 54. Εὐχὴ εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον.

До ектения буквально сходенъ съ чиномъ въ Тактиконѣ № 279 М. Синод. библ. (Прил. стр. 9—11). Вопросы огрѣщанія написаны слитно. Διακονικὰ τοῦ βαπτίσματος. Ἐν εἰρήνῃ... Ἐπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ἐπὲρ τοῦ καταφοιτῆσαι... Ἐπὲρ τοῦ ψυχολτόνου πολεμίου τὴν δύναμιν ἀφανῆσαι τῷ ἐλαίῳ χρίσεως τοῦ Κυρίου. Ἐπὲρ τοῦ τέχνα φωτός... Ἐπὲρ τοῦ θεῖαν αὐτοὺς κατὰ τῶν ἀντιπάλων... Ἐπὲρ τοῦ σκευὴ γενέσθαι... Ἐπὲρ τοῦ περιπατῆσαι αὐτοὺς ἀξίως τῆς κλήσεως, ἐν ἣ ἐκλήθησαν ὑπὸ τοῦ Κυρίου. Ἐπὲρ τοῦ ἀσφαλῆ καὶ βεβαίαν... Ἐπὲρ τοῦ καταπλουτηθῆναι αὐτοὺς.. Ἐπὲρ τοῦ ἀκατακρίτως αὐτοὺς μεταλαμβάνειν τῶν ζωοποιῶν μυστηρίων. Ἐπὲρ τοῦ κληρονόμους ἀναδειχθῆναι... Ἐπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Conf. Goar. p. 295. Ὅτι πρέπει. Τότε ἐπεύχεται ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν ταύτην καθ' ἑαυτὸν. Εὐσπλαγχνος καὶ ἐλεήμων Θεός, ὁ ἐτάζων... p. 288. Καὶ τὸ Ἀμήν καθ' ἑαυτὸν λέγει. Μετὰ τὸ συμπληρῶσαι τὸν ἀρχιδιάκονον, ἀρχεται ὁ ἱερεὺς τῆς τῶν ἁγίων βαπτισμάτων εὐχῆς, λέγει οὕτως: Μέγας εἶ Κύριε... p. 288. Далѣе до момента погруженія крещаемаго въ воду буквально сходно съ Тактикономъ № 279 (Прилож. 13 стр.). Καὶ τότε χρίεται ὑπὸ τοῦ διακόνου ὅλον τὸ σῶμα, καὶ μετὰ τοῦτο βαπτίζεται ὑπὸ τοῦ ἱερέως, λέγων οὕτως: 2) Βαπτίζεται ὁ δεῖνα εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος νῦν καὶ ἀεὶ. Καὶ μετὰ τὸ βαπτισθῆναι πάντας ἀπάρχεται ὁ ἱερεὺς: Μακάριοι ὦν.. καὶ λέγει σὺν τῷ λαῷ τὸν στίχον τοῦτον γ'. καὶ δοξάζει. Ποιοῦντος τοῦ διακόνου τὴν εὐχὴν, τότε ὁ ἱερεὺς ἐπεύχεται εἰς τὸ ἅγιον μῦρον. Εὐχὴ τοῦ μύρου: Εὐλογητὸς εἶ Κύριε ὁ Θεός ὁ παντοκράτωρ, ἡ πηγὴ τῶν ἀγαθῶν Goar. p. 290. Εὐχὴ τοῦ σα-

1) Ркп. Синайск. библ. № 973 нѣтъ этого, а стоит: αὐτὸς τῇ αὐτοῦ ἀγαθότητι δωρήσεται σοι ὑγείαν. 2) Чинъ этотъ въ рукописи изложенъ спутанно, а посему въ немъ дважды говорится о погруженіи крещаемаго.

βάνου. Λαμβάνει ὁ ἱερεὺς τὸ σάβανον, ὅταν χρίσῃ τῷ ἁγίῳ ἐλαίῳ καὶ περιτίθῃ τῷ ἀναδόχῳ, λέγων οὕτως τὴν εὐχὴν ταύτην· Ὁ Δεσπότης καὶ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ὢν εὐλογητός εἰς τοὺς αἰῶνας, εὐλογήσῃ¹⁾ σοι ἐπὶ τῇ ἀγαθῇ σου πίστει καὶ δώσει σοι Κύριος ὑγίαν ψυχῆς καὶ σώματος, χαρίζεται σοι τὰ πνευματικά σου καὶ τὰ σαρκικά σου τέκνα, καὶ ἔσει εὐλογημένος ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος. Μετὰ τοῦτο βαπτίζεται ὑπὸ τοῦ ἱερέως, λέγων οὕτως· Βαπτίζεται ὁ δοῦλος ὁ δεῖνα τοῦ Θεοῦ... Καὶ μετὰ τὴν εὐχὴν τοῦ μύρου, χρίει ὁ ἱερεὺς τῷ ἁγίῳ μύρῳ τὸν βαπτιζόμενον, ποιῶν τύπον σταυροῦ ἐπὶ τοῦ μετώπου, τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τῶν μυχθῆρων, καὶ τοῦ στόματος καὶ β'. ὠτων, καὶ τῶν μεταφρένων, λέγων οὕτως· Σφραγίς δωρεᾶς Πνεύματος ἁγίου εἰς τὴν πλήσμηνη σοφίας, εἰς ὑπακοὴν πίστεως νῦν καὶ αἰεί. Εὐχὴ τοῦ κουκουλίου· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν σου καταπέμψας τὸ πανάγιόν σου Πνεῦμα εἰς τοὺς ἁγίους σου μαθητάς καὶ ἀποστόλους, κατάπεμψον καὶ ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου τὸν νεοφώτιστον τὸ πανάγιόν σου Πνεῦμα, συγκαταρίθμησον αὐτὸν μετὰ τῶν εὐαρεστησάντων τὸ ὄνομά σου τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος νῦν καὶ αἰεί. Καὶ εἶθ' οὕτως ἄρχεται ὁ ἱερεὺς· Ὅσοι εἰς Χριστόν... καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸ ἅγιον βῆμα μετὰ τῶν νεοφωτίστων καὶ ποιεῖ εὐχὴν καὶ ἀπολύει.

λ. 68. Εὐχὴ, ὅταν ἀποδώσῃ τὸ παιδίον εἰς τὸν οἶκον καὶ δίδει (εἰς) τὴν μητέρα αὐτοῦ.

Ὁ Δεσπότης καὶ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ὢν εὐλογητός εἰς τοὺς αἰῶνας, αὐτὸς καὶ νῦν τὸν δοῦλόν σου τοῦτον εὐλόγησον ἐπὶ τῇ ἀγαθῇ αὐτοῦ πίστει καὶ δώρησαι αὐτῷ καὶ τοῖς γονεῦσι, καὶ ἀναδόχοις αὐτοῦ, καὶ πᾶσι τοῖς συμπαραεστῶσιν ὑγίαν ψυχῆς καὶ σώματος καὶ πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα, καὶ χάρισαι αὐτοῖς τὰ σαρκικά καὶ πνευματικά αὐτῶν τέκνα καὶ ἔσει εὐλογημένος διὰ παντός εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. Χάριτι καὶ φιλάνθρωπία τοῦ μονογενοῦς σου.

λ. 68. Εὐχὴ (εἰς τὸ) ἀποδικῆσαι.

Ὁ λύτρωσιν ἁμαρτιῶν διὰ τοῦ βαπτίσματος τὸν δοῦλόν σου δωρησάμενος, Δέσποτα Κύριε, τὸν φωτισμὸν τοῦ προσώπου σου ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ἐναυγάξῃς διὰ παντός εὐδόκησον, τὸν θυρεὸν τῆς πίστεως ἐπὶ τῇ σῇ πέτρᾳ θεμελιώσον, τὸ ἔνδυμα τῆς ἀφίλαρσίας παντὸς ῥύπου ἁμαρτημάτων ἀμόλυντον διατήρησον, τὴν πνευματικὴν σφραγίδα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς φοβερᾶς κρίσεως ἀνεξάλειπτον διαφύλαξον, ἴλεως αὐτῶν τε καὶ ἡμῶν γε-

νόμενος κατά τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου. Ὅτι ἀγαθός. Εὐχὴ τῆς κεφαλοκλισίας· Οἱ ἐνδυσάμενοί σε τὸν Χριστὸν *Goar. p. 304.*

λ. 69. Πρόλογος εἰς τὸ ὕδωρ τῶν ἁγίων Θεοφανίων.

Εὐλογητὸς εἶ, Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πανάγιος, εὐλογητὸς εἶ ὁ δεδοξαμένος εἰς τοὺς αἰῶνας, εὐλογημένος εἶ ὁ καθήμενος ἐπὶ θρόνου δόξης σου, ὁ μέγας καὶ φοβερός καὶ ὑπερένδοξος, ὁ ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἔργοις... Σήμερον γὰρ ἡ χάρις τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος ἐν εἶδει περισσεύρας τοῖς ὕδασι ἐπιφαίνεται, σήμερον ὁ ἥλιος ἄδυτος καὶ ὁ κόσμος τῷ φωτὶ Κυρίου καταυγάζεται... τὸ τῆς μεγάλης οἰκουμένης μυστήριον, ὅτι ὁ πρὸ αἰῶνων Θεὸς ἐκ Παρθένου τεχθῆναι οὐκ ἀδόξησεν, οὐδὲ ὑπὸ Ἰωάννου βαπτισθῆναι ἀπήξιωσεν, οὐδὲ ὁ Λόγος τὴν φύσιν ἤλεγξεν, οὐδὲ τὸ βάπτισμα τὴν δεσποτικὴν ἀξίαν ἠλλοίωσεν... Εὐχὴ εἰς τὸ ὕδωρ τῶν ἁγίων Θεοφανίων, λεγομένη ἔσω ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ· Μέγας εἶ, Κύριε, καὶ θαυμαστά τὰ ἔργα σου... Καὶ μετὰ τὸ Ἄμην, λέγει· Εἰρήνη πᾶσι. Καὶ τοῦ διακόνου λέγοντος· Τὰς κεφαλὰς, ἐπεύχεται ὁ ἱερεὺς· Κλῆνον, Κύριε, τὸ οὖς σου.

λ. 76. Διακονικὰ τῶν φώτων

Εἴπωμεν πάντες... Ἐξ ὅλης ψυχῆς... Ὁ πλούσιος ἐν ἐλέει... Ὁ μὴ βουλόμενος... Ὑπὲρ τοῦ ἐπισκόπου... Ὑπὲρ τοῦ ἁγιασθῆναι τὰ ὕδατα ταῦτα... Ὑπὲρ τοῦ καταφοιτῆσαι... Ὑπὲρ τοῦ δωρηθῆναι αὐτοῖς... Ὑπὲρ τοῦ εἰσακοῦσαι τὸν Θεὸν λόγον... Ὑπὲρ τοῦ ἐπισκιάσαι οὐρανόθεν. Ὑπὲρ τοῦ καταπέμψαι Κύριον τὸν Θεόν. Ὑπὲρ τοῦ ἀνακαινίσει Κύριον τὸν Θεόν. Ὑπὲρ τοῦ καταπέμψαι τὸν Κύριον τὸν Θεὸν ἐφ' ἡμᾶς... εἴπωμεν πάντες. Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι. *См. выше стр. 44.*

λ. 77. Εὐχὴ διὰ φόβον ἐν λιτῇ. *Ркп. XVI в. Есфигмен. библ. № 208. λ. 78.*

λ. 77 οβ. Εὐχὴ τοὺς ἀπὸ αἱρέσεως ἐπιστρέφοντας.

Ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ βουλόμενος πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθινὴν εἰσελθεῖν... Εὐχὴ τῆς κεφαλοκλισίας· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καταξιώσας τέλειον ἀναδείξει τὸν δοῦλόν σου... *Goar pag. 695.*

λ. 78 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ κουρευτρῶν.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν τοῦ Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, ὁ τὴν τούτων πολλὴν εὐλογίαν τῆς χρηστότητος ἀναδείξας καὶ ὑποδείξας αὐτοῖς θύραν παραδείσου καὶ πύλας οὐρανοῦ ἀνεψίας αὐτοῖς, ὁ δι' αὐτῶν τε καὶ τῶν ἁγίων σου ἀποστόλων, καὶ προφητῶν ὑποδείξας καταγγέλλειν τὰ μεγάλα τῆς ἀχράντου καὶ ζωοποιῦ Τριάδος. Αὐτὸς καὶ νῦν

εὐλόγησον τὸν δούλόν σου τόνδε ἐπὶ τομῇ τῶν αὐτοῦ τριχῶν, χάρισαι αὐτῷ ὑγείαν ψυχῇ καὶ σώματι, χάρισαι αὐτῷ μακροήμερευσιν, καὶ τοὺς σωματικούς αὐτοῦ γονεῖς εὐλόγησον καὶ διαφύλαξον. Ὅτι ἠυλόγηται καὶ δεδόξασται... Εὐχὴ τῆς κεφαλοκλισίας· Ὁ Δεσπότης καὶ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ὢν εὐλογητός εἰς τοὺς αἰῶνας, εὐλογήσει καὶ αὐτόν σε (sic) ἐπὶ τῇ ἀγαθῇ πίστει, δωρήσεται σοι ὑγείαν ψυχῇ καὶ σώματι, καὶ πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα, χαρίζεται σοι ὁ Θεὸς τὰ πνευματικά καὶ σαρκικά σου τέκνα, καὶ ἔσει εὐλογημένος εἰς τοὺς αἰῶνας.

π. 79. Εὐχὴ εἰς φρέαρ.

Δέον τὸν ἱερέα θυμᾶν κύκλω τοῦ φρέατος γ'. ἐξαντλήσαι τὸ ὕδωρ, καὶ οὕτως ἐκ τῶν ἁγίων θεοφανίων ἐπιβάλλειν ὕδωρ ἁγίασμα, καὶ οὕτως κεχρησθαι. Κύριε παντοκράτωρ, ἐπουράνιε ὁ Θεός, ὁ μέγας καὶ ἀνεξιχνίαστος... См. выше стр. 48.

π. 80. Εὐχὴ ἐπὶ τῶν ἐν βρώματι σκανδαλισθέντων. Goar. p. 535.

π. 81. Εὐχὴ ἐπὶ μιαιοφαγησάντων. Goar. p. 534.

π. 81 οβ. Τάξις, γινομένη, εἰ συμβῆῖ μιαρὸν καὶ ἀκάθαρτόν τι προσφάτως ἐμπροσθεν ἐν ἀγγεῖῳ οἴνου ἢ ἐλαίου. Ркп. № 962 л. 131. См. выше стр. 71.

π. 83. Εὐχὴ ἐπὶ τελευτήσαντος ἱερέως καὶ μοναχοῦ· Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὅτι σοῦ μόνον τὸ ζῆν, ἀθάνατε... Goar. p. 452.

π. 84. Εὐχὴ ἄλλη ἐπὶ τελευτήσαντος.

Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός... p. 424. Καὶ τοῦ διακόνου λέγοντος· Τὰς κεφαλὰς, ἐπεύχεται ὁ ἱερεύς· Κύριε, Κύριε, ἡ τῶν θλιβομένων... p. 453.

π. 85. Εὐχὴ ἄλλη ἐπὶ τελευτήσαντος.

Ὁ διδούς πνοὴν πάσῃ σαρκὶ καὶ πάλιν ἀναλαμβάνων ἀπὸ κόσμου τὰς ψυχὰς, ἐπιστρεφούσας ἐπὶ σέ, καὶ κατοικῶν ἐν μοναῖς, αἷς ἡτοίμασας, πρόσδεξαι τὸ πνεῦμα τοῦ δούλου σου, κατατάσων ἐν ἀνέσει καὶ κατασκηνῶν εἰς τόπον γλῶσσης καὶ ἀναπαύσεως, διδούς ἀμαρτημάτων συγχώρησιν, πλημμελημάτων ἄφεσιν, πάσης τῆς ἐν τῷ βίῳ κακίας συγγνώμην, ὅτι φιλόανθρωπος εἶ καὶ ἀγαθός εἰδώς συγχωρεῖν πλημμελήματα καὶ ὑπερβαίνοντα ἀμαρτήματα, τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐκεῖ ἀνάπαυσον, ἡμᾶς δὲ ἐνταῦθα εἰρήνευσον καὶ διαφύλαξον, τοῖς συνελθοῦσι τὸν κάματον εἰς δικαιοσύνην δώρησαι. Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλόανθρωπος.

π. 85 οβ. Εὐχὴ εἰς τὸ κουρεῦσαι παιδίον.

Σὲ ἱκετεύομεν, Κύριε ὁ Θεός τῆς σωτηρίας ἡμῶν. Goar. p. 306.

Εὐχολόγιον τ. II.

λ. 86. Εὐχὴ εἰς ἀδελφοποίησιν. Goar. p. 707.

λ. 86 об. Εὐχὴ εἰς κόλυβον ἀγίων. Ркп. № 958 Син. библ. См. выше стр. 35.

λ. 87. Εὐχὴ ἐπὶ ἀρρώστου Ркп. № 958. См. выше стр. 5.

λ. 87 об. Εὐχὴ ἐπὶ ἐλαίου ἀρρώστου... Goar. p. 335.

λ. 88. Εὐχὴ εἰς εὐλογίαν οἴκου. Ркп. XV в. Св.-гроб. библ. № 8. л. 66 об.

λ. 88 об. Εὐχὴ ἐν τῷ μέλλειν ἀριστᾶν. Goar. p. 569.

— Εὐχὴ μετὰ τὸ ἀνιστάναί ἐκ τοῦ ἀρίστου. Ibidem.

λ. 89. Εὐχὴ εἰς οἰκοδομίαν ἐκκλησίας. Goar. p. 485.

λ. 89 об. Εὐχὴ ἐπὶ ἀνομβρίας. Goar. p. 613.

λ. 90. Εὐχὴ τοῦ ὄρθρου τοῦ εὐαγγελίου. pag. 41.

λ. 90 об. Εὐχὴ, γινομένη τῇ ἀγίᾳ Πεντηκοστῇ, γινομένης γονυκλισίας. Первая молитва Goar. 597. Возгласъ: Σὸν γὰρ ἐστὶ τὸ ἐλεεῖν καὶ σώζειν. Καὶ λοιπὸν συνάπτει, λέγει: Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε Δέσποτα Παντοκράτωρ, т. е. прибавление къ первой молитвѣ. p. 598.

λ. 93. Εὐχὴ ἐπὶ τοῦ μέλλοντος λαμβάνειν σχῆμα μοναχικόν.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἀξιους σου νομοθετήσας τοὺς τὰ βιωτικά πάντα καταλιπόντας... Goar. p. 380. Εἶπέ, τέκνον, τί συνήλθαμεν ἐνταῦθα; Καὶ ἀποκρίνεται ὁ ἀποταξάμενος: Ποθοῦντα τὸν βίον τῆς ἀσκήσεως, ἐκ γ'. Εὐχὴ εἰς σχηματομαχούσ: Καλὸν ἐπεπόθησας, βίος ἀποστολικὸς ἐστίν. Εἰ οὖν βούλη μοναχὸς γενέσθαι, πρὸ πάντων καθάρισον ἑαυτὸν ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος, ἐπιτελῶν ἀγιοσύνην ἐν φόβῳ Θεοῦ, κτῆσαι ταπεινοφροσύνην, δι' ἧς κληρονόμος γενήσῃ τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν, ἀπόθου τῆς βιωτικῆς συνηθείας τὸ θράσος, ὑπακοὴν ἔχε πρὸς πάντας, ἀγόγγυστος ἔσο ἐν ταῖς ἐπιτασσομέναις σοι διακονίαις, ἐν τῇ εὐχῇ προσκαρτερικός, ἐν ταῖς ἀγρυπνίαις μὴ κατόκει, ἐν πειρασμοῖς μὴ ἀθύμει, ἐν τῇ νηστείᾳ μὴ ἐκλύου, γινώσκων, ὅτι διὰ προσευχῆς καὶ νηστείας δεῖ ἐξιλεώσασθαι τῷ Θεῷ, ἐν ἀσθενείαις μὴ ὀλιγώρει, ἐπιτήρει δὲ τοὺς πονηροὺς λογισμούς, ὅτι οὐκ ἔχει παύσασθαι ὁ ἐχθρός, ὑποβάλλων σοι μνήμην τοῦ προτέρου βίου καὶ μῖσος πρὸς τὴν ἐνάρετον ταύτην καὶ ἀγγελικὴν πολιτείαν· σὺ οὖν, τέκνον, νῆφε ἐν πᾶσι, κακοπάθησον, ὡς καλὸς στρατιώτης Χριστοῦ. Αὐτὸς γὰρ ὁ Κύριος ἡμῶν καὶ Θεός, πλούσιος ὢν δι' ἡμᾶς ἐπτώχευσεν, ἵνα ἡμεῖς πλουτήσωμεν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. Μιμητῆς γενοῦ τοῦ Κυρίου, προκόπτων ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ ἡμέρας καὶ νυκτός. Ἐάν οὕτως διαμαίνης διατελῶν, ἀξιοθῆς καὶ τῆς τελειότητος τοῦ ἀποστολικοῦ τούτου χαρίσματος καὶ συγχωρεύσης ἅμα τῇ ἐκλεκτῇ ταύτῃ ποιίμνῃ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν ἅμα τῷ Πατρὶ δόξα σὺν τῷ παναγίῳ. Conf. Goar. p.

383—384. Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ῥυσάμενος τὸν δοῦλόν σου τόνδε Goar. p. 378. Εὐχὴ τῆς κεφαλοκλισίας· Κύριε, Κύριε, ἡ δύναμις τῆς σωτηρίας ἡμῶν. Goar. p. 379.

л. 96 об. Евангельскія чтенія и апостольскія на праздники и на различныя случаи.

XII ВѢКЪ.

VIII. 973. Εὐχολόγιον, рукопись Синаиск. библи. на бомбицинѣ въ 16 долю листа, 169 листовъ, писана весьма четкою и прямою скорописью 1153 года. Время написанія опредѣляется слѣдующею припискою въ концѣ евхологіа: 'Εγράφη ἡ βίβλος αὕτη διὰ χειρὸς Αὐξεντίου πρεσβυτέρου ἔτους ςϵϛξα'. ἰνδικτιῶνος α'. Εὐχεσθε οἱ ἀναγινώσκοντες ὑπὲρ αὐτοῦ διὰ τὸν Κύριον.

л. 1. Πίναξ σὺν Θεῷ τῆς βίβλου. Κύριε, εὐλόγησον.

л. 3. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἁγίου Ἰωάννου Χρυσοστόμου.

'Ο Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸν οὐράνιον ἄρτον, τὴν τροφήν τοῦ παντὸς κόσμου... Goar. p. 51. Εὐχὴ τοῦ θυμιάματος· Θυμίαμα προσφέρομεν ἐνώπιόν σου, Κύριε ὁ Θεός... Goar. p. 51. Λέγει ὁ διάκονος· Εὐλόγησον, δέσποτα. Ἐκφώνησις· Εὐλογημένη ἡ βασιλεία... Ὁ διάκονος· Ἐν εἰρήνῃ κ. τ. λ. p. 52. Εὐχὴ ἀντιφώνου πρώτου· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, οὗ τὸ κράτος ἀνείκαστον... Ὁ διάκονος· Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Ἐκφώνησις· Ὅτι πρέπει σοι... Ὁ διάκονος· Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι... Ὁ λαός· Καὶ ψάλλειν τῷ... Τοῦ ἀναγγέλλειν τὸ πρωτῷ... Ὁ λαός· Ὅτι εὐθὺς Κύριος... Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ νῦν. Ταῖς πρεσβείαις. Ἐτι καὶ ἔτι... Εὐχὴ ἀντιφώνου β'. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σῶσον τὸν λαόν σου... Ἀντιλαβοῦ. Ἐκφώνησις· Ὅτι σὸν τὸ κράτος. Ὁ διάκονος· Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν. Ὁ λαός· Ἐνεδώσατε κ. τ. λ. Καὶ νῦν. Ὁ μονογενὴς Υἱός. Εὐχὴ ἀντιφώνου γ'. Ὁ τὰς κοινὰς ταύτας καὶ συμφώνους ἡμῖν... Ὁ διάκονος· Ἐτι καὶ ἔτι... Ἐκφώνησις· Ὅτι ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος... Ὁ διάκονος· Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα. Ἀλαλάξωμεν... Εὐχὴν λέγει ὁ ἱερεὺς τῆς εἰσόδου· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καταστήσας ἐν οὐρανοῖς τάγματα... Σοφία, ὀρθοί. Δεῦτε προσκυνήσωμεν, καὶ εὐθὺς τὸ τροπάριον τῆς ἡμέρας, εἶτα τὸ Τρισάγιον, ὁ δὲ ἱερεὺς λέγει εὐχὴν τοῦ Τρισαγίου· Ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος, ὁ ἐν ἁγίοις ἀναπαυόμενος ὁ τρισαγίῳ φωνῇ ὑπὸ τῶν σεραφίμ ἀνυμνούμενος, καὶ ὑπὸ πάσης ἐπουρανίου δυνάμεως προσκυνούμενος... Εἶτα τὸ προκείμενον. Ὁ ἱερεὺς· Πρόσχωμεν. Εἰρήνῃ πᾶσι. Σοφία. Καὶ εὐθὺς μετὰ τὸ προκείμενον,

ὁ ἀπόστολος καὶ τὸ Ἀλληλούια, καὶ εὐθὺς τὸ εὐαγγέλιον. Goar. pag. 52—66. Εἶτα ὁ διάκονος· Εἴπωμεν πάντες... Κύριε παντοκράτωρ... Ὁ μὴ βουλόμενος τὸν θάνατον ἡμῶν... Ὁ πλούσιος ἐν ἐλέει καὶ ἀγαθὸς ἐν οἰκτιρμοῖς... Ἐλέησον ἡμᾶς.. Ἐτι ὑπὲρ τῶν εὐσεβεστάτων καὶ θεοφυλάκτων ἡμῶν βασιλέων, καὶ ὑποτάξαι ὑπὸ τοὺς πόδας... Ἐτι ὑπὲρ συστάσεως καὶ εἰρήνης τῶν χριστιανῶν, ἀναρρύσεως τῶν αἰχμαλώτων, ἰάσεως τῶν ἀσθενούντων καὶ ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ἐν πίστει κεκοιμημένων... Ἐτι ὑπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ τοῦδε ὑπὲρ ὑγείας... Ἐτι ὑπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ τοῦδε κοιμήσεως... Ἐτι ὑπὲρ καρποφορούντων... Ἐτι ὑπὲρ τοῦ εἰσακοῦσαι Κύριον τὸν Θεὸν τῆς φωνῆς... Εὐχὴ τῆς ἐκτενοῦς· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν τὴν ἐκτενὴ ταύτην ἱκεσίαν... Goar. p. 56. Ἐκφώνησις· Ὅτι ἐλεήμων... Ὁ διάκονος· Εὐξασθε οἱ κατηγούμενοι κ. τ. λ. Εὐχὴ κατηγουμένων· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν καὶ τὰ ταπεινὰ ἐφορῶν. Goar. p. 56. Ἐκφώνησις· Ἴνα καὶ αὐτοὶ σὺν ἡμῖν δοξάσωσι... Ὁ διάκονος· Ὅσοι κατηγούμενοι προέλθετε... Εὐχὴ τῶν κατηγουμένων· Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων... Goar. p. 57. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον. Σοφία. Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα... Ἐτι καὶ ἔτι ἐν εἰρήνῃ... Λέγει ὁ ἱερεὺς· Πάλιν καὶ πολλάκις σοὶ προσπίπτομεν... Goar. p. 57. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Σοφία. Ὅπως ὑπὸ τοῦ κράτους... Ὁ λαός· Οἱ τὰ χερουβίμ. Ὁ ἱερεὺς λέγει τὴν εὐχὴν· Οὐδεὶς ἄξιος τῶν συνδεδεμένων ταῖς σαρκικαῖς ἐπιθυμίαις... Goar. pag. 58. Ὁ διάκονος· Πληρώσωμεν τὴν δέησιν... Εὐχὴν λέγει ὁ ἱερεὺς· Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ μόνος ἅγιος, ὁ δεχόμενος θυσίαν αἰνέσεως... pag. 59. Καὶ σφραγίσων τὰ δῶρα. Λέγει ὁ διάκονος· Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τὴν ἡμέραν πᾶσαν τελείαν... Ἐκφώνησις· Διὰ τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ... Εἰρήνην πᾶσιν. Ὁ διάκονος· Ἀγαπήσωμεν ἀλλήλους. Τὰς θύρας, τὰς θύρας, (ἐν σοφίᾳ) πρόσχωμεν. Ὁ λαός· Πιστεῦω εἰς ἓνα Θεόν... Στῶμεν καλῶς... Ὁ λαός· Ἐλεον εἰρήνης... Ἐκφώνησις· Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ... Ὁ λαός· Καὶ μετὰ τοῦ Πνεύματός σου. Ἄνω σχῶμεν τὰς καρδίας. Ἐχομεν πρὸς τὸν Κύριον. Εὐχαριστήσωμεν τῷ Κυρίῳ. Ἄξιον καὶ δίκαιον. Ὁ ἱερεὺς ἐπεύχεται· Ἄξιον καὶ δίκαιον σὲ ὕμνεῖν, σὲ εὐχαριστεῖν... Ἐκφώνησις· Τὸν ἐπιούριον ὕμνον... Зѣсь не достаеѣ многихъ листовъ. Ἐκφώνησις· Ἐξαιρέτως τῆς παναγίας ἀχράντου... Καὶ εὐθὺς λέγει τὴν εὐχὴν· Τῶν ἁγίων καὶ ἐπουρανίων δυνάμεων, τοῦ ἁγίου καὶ ἀχράντου τοῦ Σταυροῦ, τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ, τῶν ἁγίων καὶ πανευφήμων ἀποστόλων, τῶν ἁγίων προφητῶν, ἀποστόλων, ἱεραρχῶν, ἱερομαρτύρων, μαρτύρων, ἀσκητῶν καὶ τῶν ἁγίων γυναικῶν ὁ χορός, τοῦ

οσίου πατρὸς ἡμῶν Ὁνουφρίου καὶ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, τοῦ ἁγίου τοῦδε, δι' οὗ σήμερον τὴν μνήμην τελοῦμεν, καὶ πάντων τῶν ἁγίων σου, ὧν ταῖς ἰκεσίαις ἐπίσκεψαι ἡμᾶς, ὁ Θεός. Καὶ μνήσθητι πάντων τῶν κεκοιμημένων ἐπ' ἐλπίδει ἀναστάσεως ζωῆς αἰωνίου καὶ ἀνάπαυσον αὐτοὺς, ὅπου ἐπισκοπεῖ τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου. Τὰ δίπτυχα τῶν κεκοιμημένων Ἐπι παρακαλοῦμέν σε, μνήσθητι, Κύριε, πάσης ἐπισκοπῆς... *Κраснослемсѣ*. Опис. ркп. Ваг. библ. стр. 265. Ἐκφώνησις: Ἐν πρώτοις μνήσθητι, Κύριε... Ὁ διάκονος τὰ δίπτυχα τῶν ζώντων. Εὐχὴν λέγει ὁ ἱερεὺς: Μνήσθητι, Κύριε, τῆς πόλεως, ἐν ἣ παροικοῦμεν, καὶ πάσης πόλεως καὶ χώρας... Тамъ же стр. 269 καὶ ἐπὶ πάντας ἡμᾶς τὰ ἐλέη σου ἐξαπὸστειλον. Μνήσθητι, Κύριε, καὶ τῆς ἐμῆς ἀναξιοτήτος, συγχώρησόν μοι πᾶν πλημμέλημα ἐκούσιον καὶ ἀκούσιον. Ἐκφώνησις: Καὶ ὁς ἡμῖν ἐν ἐνὶ στόματι... Καὶ ἔσται τὰ ἐλέη... Ὁ διάκονος: Πάντων τῶν ἁγίων... Εὐχὴν λέγει ὁ ἱερεὺς: Σοὶ παρακατατιθέμεθα τὴν ζωὴν ἡμῶν... Соар. р. 64. Ὁ διάκονος: Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τὴν ἡμέραν πᾶσαν... Ἐκφώνησις: Καὶ καταξίωσον ἡμᾶς... Πάτερ ἡμῶν... Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία... Εἰρήνην πᾶσιν. Ὁ διάκονος: Τὰς κεφαλὰς. Ὁ ἱερεὺς ἐπεύχεται: Εὐχαριστοῦμέν σοι, βασιλεῦ ἀόρατε... pag. 65. Ἐκφώνησις: Χάριτι καὶ οἰκτιρμοῖς.. Εὐχὴν λέγει ὁ ἱερεὺς: Πρόσχε, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν... р. 65. Ὁ δὲ ἱερεὺς ὑψοῦ τὸν ἄρτον, λέγει: Πρόσχωμεν. Ὁ ἱερεὺς: Τὰ ἅγια τοῖς ἁγίοις. Εἷς ἅγιος. Βάλλει τὰς μαρίδας εἰς τὸ ποτήριον, λέγει: Πλήρωμα Πνεύματος Ἁγίου. Ἀμήν. Καὶ μετὰ τὸ μεταλαβεῖν, ὁ ἱερεὺς λέγει τὴν εὐχὴν: Εὐχαριστοῦμέν σοι, Δέσποτα φιλόδωρε, εὐεργέτα τῶν ψυχῶν ἡμῶν... pag. 67. Ἐκφώνησις: Ὁρθοὶ οἱ μεταλαβόντες... Ἐκφώνησις: Ὅτι σὺ εἶ ὁ ἀγιασμός... Ἐν εἰρήνῃ προέλθωμεν. Ὁ διάκονος: Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Εὐχὴ ὀπισθάμβωνος: Ὁ εὐλογῶν τοὺς εὐλογοῦντάς σε, Κύριε... pag. 68. Εὐχὴ εἰς τὸ συστεῖλαι: Τὸ πλήρωμα τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν... Соар. р. 69.

л. 12. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου.

Εὐχὴ κατηχομένων: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν οὐρανοῖς κατοικῶν... Соар. р. 138. Далѣе излагается обычный порядокъ этой литурги. Въ настоящемъ чинѣ лишь двѣ особенности, достойныя замѣчанія. Во первыхъ, чтеніе молитвы послѣ возгласа: Ἐξαιρέτως τῆς παναγίας ἀχράντου... въ такомъ видѣ: Τῶν ἁγίων καὶ ἐπουρανίων ὀνόματων, τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ, τῶν ἁγίων καὶ πανευφύμων ἀποστόλων, τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Θεοδώρου καὶ τοῦ ἁγίου τοῦδε, οὗ καὶ τὴν μνήμην ἐπιτελοῦμεν, καὶ πάντων

τῶν ἁγίων σου, ὧν ταῖς ἱκεσίαις ἐπίσκεψαι ἡμᾶς, ὁ Θεός, καί μνήσθητι πάντων τῶν κεκοιμημένων ἐπ' ἐλπίδει ἀναστάσεως ζωῆς αἰωνίου, καί ἀνάπαυσον αὐτούς, ὅπου ἐπισκοπεῖ τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου. Во втроурыхъ, чтеніе особоѣ молитвы, вмѣсто „Πρόσχες, Κύριε“, съ надписью: Εὐχὴ τῆς ὑψώσεως· Ἐπίβλεψον, Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ἐξ ὕψους ἁγίου σου καὶ ἐπὶ τὴν κληρονομίαν, καὶ καταξίωσον ἡμᾶς μεταλαβεῖν τοῦ ἀχράντου σώματος καὶ τοῦ τιμίου αἵματος καὶ δι' ἡμῶν παντὶ τῷ λαῷ...

л. 21 об. Ἡ θεία λειτουργία τῆς ἁγίας τεσσαρακοστῆς.

Εὐχὴ τῆς προθέσεως· Κύριε οἰκτίρμον καὶ μακρόθυμε, καὶ πολυέλεε, ἐνώτισαι τὴν προσευχὴν ἡμῶν Goar. p. 163. Καὶ εὐθύς λέγει· Εὐλογημένη ἡ βασιλεία. Ὁ λαός· Εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον. Εἶτα λέγει ὁ διάκονος· Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου... Εὐχὴ, ἣν λέγει ὁ ἱερεὺς· Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξῃς ἡμᾶς... p. 163. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας, ἀχράντου... Ὅτι πρέπει. Εὐχὴ ἀντιφώνου γ'. Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, μνήσθητι ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν... p. 163. Εὐχὴ ἀντιφώνου δ'. Ὁ τοῖς ἀσιγήτοις ὕμνοις καὶ ἀπαύστοις δοξολογίαις ἐν τοῖς ὑψίστοις... Goar. p. 29. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον. Τῆς παναγίας ἀχράντου. Ἐκφώνησις· Ὅτι σὸν τὸ κράτος. Εὐχὴ πρὸ τοῦ Κυρίου ἐκέκραξα· Ἐσπέρας καὶ πρωῒ καὶ μεσημβρίας Goar. p. 164. Εἶτα Κύριε ἐκέκραξα, τὰ στιχηρά, ὁ δὲ ἱερεὺς εἰσοδεύων λέγει· Σοφία, ὀρθοί. Φῶς ἰλαρόν. Πρόσχωμεν. Εἰρήνῃ πᾶσι καὶ εὐθύς τὸ πρῶτον ἀνάγνωσμα, καὶ μετὰ τὸ τέλος τοῦ προκειμένου, ἀνιστάμενος ὁ ἱερεὺς, κρατῶν δὲ καὶ τὸν θυμιατόν, σφραγιζὼν λέγει· Σοφία, ὀρθοί. Φῶς Χριστοῦ φαίνει πᾶσιν. Εἶτα τὸ δεύτερον ἀνάγνωσμα, καὶ μετὰ τὸ τέλος τοῦ δευτέρου ἀναγνώσματος, λέγει ὁ ἱερεὺς τὸ Σοφία, ὀρθοί. Πρόσχωμεν. Εἰρήνῃ πᾶσιν. Εἶτα ὁ ψάλτης τὸ Κατευθυνθήτω καὶ τὰ μεσόστιχα. Ὁ διάκονος· Εἴπωμεν πάντες κ. τ. λ. Εὐχὴ· Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, τὴν ἐκτενὴ ταύτην ἱκεσίαν Goar. p. 114. Ἐκφώνησις· Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλόανθρωπος Θεός... Εὐξασθε οἱ κατηχούμενοι... Οἱ πιστοί, ὑπὲρ τῶν κατηχομένων... Εὐχὴ, ἣν ποιεῖ ὁ ἱερεὺς· Ὁ Θεός, ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ κτίστης καὶ δημιουργὸς τῶν πάντων... Goar. p. 165. Ἐκφώνησις· Ἴνα καὶ αὐτοὶ σὺν ἡμῖν δοξάζωσι... Ὁ διάκονος· Ὅσοι κατηχούμενοι κ. τ. λ. Ταῦτα τὰ διακονικὰ λέγονται μέχρι τῆς μεσονηστήμου, ἀπὸ δὲ τῆς μεσονηστήμου προσετέθησαν καὶ ταῦτα· Εὐξασθε οἱ πρὸς τὸ φῶτισμα. Οἱ πιστοί, ὑπὲρ τῶν πρὸς τὸ ἅγιον φῶτισμα εὐτρεπιζομένων... Εὐχὴν λέγει ὁ ἱερεὺς· Ἐπίφανον, Δέσποτα, τὸ πρόσωπόν σου... p. 165. Ἐκφώνησις· Ὅτι σὺ εἶ ὁ φωτισμός. Ὅσοι πρὸ τὸ φῶτισμα προέλθετε... Εὐχὴ, ἣν ποιεῖ ὁ

ιερεύς· Ὁ Θεός ὁ μέγας καὶ αἰνετός... p. 166. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον. Σοφία. Ἐκφώνησις· Ὅτι πρέπει. Ἐτι καὶ ἔτι κλίνοντες τὰ γόνατα ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Εὐχὴ, (ἦν) λέγει ὁ ἱερεύς· Δέσποτα ἅγιε, ὑπεράγαθε, δυσωποῦμέν σε τὸν ἐν ἐλέει πλούσιον... Goar. p. 166. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον. Σοφία. Ἐκφώνησις· Κατὰ τὴν δωρεὰν τοῦ Χριστοῦ σου... Ὁ λαός· Νῦν αἱ δυνάμεις. Εὐχὴ, (ἦν) λέγει ὁ ἱερεύς· Ἐπισκεψάμενος ἡμᾶς ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς τὴν ταπεινώσιν ἡμῶν, Δέσποτα Κύριε, καὶ χαρισάμενος ἡμῖν τοῖς ταπεινοῖς καὶ ἀναξίοις δούλοις σου... Ὅτι πρέπει σοι πάσα δόξα, τιμὴ. C. A. Swainson. The Greek liturgies. London. 1884 pag. 254—258. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Ἰακώβου. Cod. Rossanens. Πληρώσωμεν τὴν δέησιν... Εὐχὴ, ἦν λέγει ὁ ἱερεύς· Ὁ τῶν ἀρρήτων καὶ ἀθεάτων μυστηρίων Θεός... Goar. p. 166. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον. Τὴν ἐσπέραν πᾶσαν... Ἐκφώνησις· Καὶ καταξίωσον ἡμᾶς. Ὁ λαός· Πάτερ ἡμῶν. Ἐκφώνησις· Ὅτι σου ἐστὶν ἡ βασιλεία. Εἰρήνην πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Εὐχὴ, ἦν ποιεῖ ὁ ἱερεύς· Ὁ Θεός, Ὁ Θεός, ὁ μέγας καὶ θαυμαστός, ὁ φυλάσσων τὴν διαθήκην σου, ὁ ἐν ὕψηλοῖς κατοικῶν p. 167. Ἐκφώνησις· Χάριτι καὶ οἰκτιρμοῖς καὶ φιλανθρωπία... Εὐχὴν λέγει ὁ ἱερεύς· Ἐπίβλεψον, Κύριε ὁ Θεός, ἐξ ὕψους ἁγίου σου. (См. стр. 86 въ литургии В. Великаго). Ὁ ἱερεὺς ὑψοῦ τὸν ἄρτον. Ὁ διάκονος λέγει· Πρόσχωμεν. Τὰ ἅγια τοῖς ἁγίοις. Ὁ λαός· Εἰς ἅγιος, εἰς Κύριος. Εὐχὴ μετὰ τὴν μετάληψιν· Εὐχαριστοῦμέν σοι τῷ Σωτῆρι τῶν ὅλων Θεῷ... p. 168. Ὁ διάκονος· Ὅρθοι οἱ μεταλαβόντες... Ἐκφώνησις· Ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεός ἡμῶν... Ἐν εἰρήνῃ προσέλθωμεν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Εὐχὴ ὀπισθάμβωνος, ἦν λέγει ὁ ἱερεύς· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός ὁ παντοκράτωρ, ὁ πᾶσαν τὴν κτίσιν ἐν σοφίᾳ δημιουργήσας... p. 168. Εὐχὴ, λεγομένη ἐν τῷ σκευοφυλακίῳ· Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ ἀγαγὼν ἡμᾶς εἰς τὰς πανσέπτους ἡμέρας ταύτας... p. 168.

λ. 27. Εὐχαὶ ὀπισθάμβωνοι τῶν μεγάλων ἑορτῶν. Εὐχὴ ὀπισθάμβωνος εἰς τὰ ἅγια Χριστούγεννα. См. выше стр. 21.

λ. 27 об. Εὐχὴ ὀπισθάμβωνος εἰς τὰ ἅγια Θεοφάνια. См. выше стр. 22.

λ. 28. Εὐχὴ ὀπισθάμβωνος εἰς τὸν Εὐαγγελισμόν.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ συνάναρχος τῷ Πατρὶ καὶ συναΐδιος τῷ ἁγίῳ σου Πνεύματι...

λ. 27 об. Εὐχὴ ὀπισθάμβωνος εἰς τὸ ἅγιον Πάσχα.

Λαμπρὰ ἡμῖν καὶ σωτήριος ἡμέρα ἐπέφανεν, ἀδελφοί, ἡ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀνάστασις, καὶ διὰ τοῦτο διαφόροις ἀνδράσι κεκόσμηται ὁ τοῦ Κυρίου ναός...

λ. 29. Ἀκολουθία σὺν Θεῷ τοῦ ἑσπερινοῦ.

Ὁ διάκονος λέγει· Εὐλόγησον, δέσποτα. Εὐλογημένη ἡ βασιλεία. Ὁ λαὸς λέγει· Εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου, καὶ εὐθὺς ὁ διάκονος· Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου... Εὐχὴ τοῦ ἑσπερινοῦ· Ἐσπέρας καὶ πρωΐ καὶ μεσημβρίας... Goar. p. 31. Τὰς δὲ λοιπὰς εὐχὰς ζήτηι εἰς τὴν λειτουργίαν τῆς ἁγίας τοσσαρακοστῆς. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... καὶ εὐθὺς τὸ Κύριε ἐκέκραξα, τὰ στιχηρά, τὸ Φῶς ἰλαρόν, καὶ εὐθὺς ὁ διάκονος· Πρόσχωμεν. Εἰρήνῃ πᾶσι. Σοφία καὶ εὐθὺς προκείμενον. Ὁ δὲ διάκονος· Εἴπωμεν πάντες κ. τ. λ. Εὐχὴ· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, τὴν ἐκτενῆ ταύτην... Goar. p. 164. Ἐκφώνησις· Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλόανθρωπος. Ὁ λαός· Καταξίωσον, Κύριε. Εἶτα τὰ στιχηρά, Νῦν ἀπολύεις. Ἐκφώνησις· Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία, καὶ εὐθὺς τὸ τροπάριον τῆς ἡμέρας, καὶ εὐθὺς ὁ διάκονος· Πληρώσωμεν τὴν ἑσπερινήν... Εὐχὴν λέγει ἱερεὺς· Ὁ Θεὸς ὁ μέγας, ὁ ὕψιστος, ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν, φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον... Goar. p. 29. Ἐκφώνησις· Ὅτι ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος Θεός... Εὐχὴ τῆς κεφαλοκλισίας· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ κλίνας οὐρανοῦς... p. 32. Ἐκφώνησις· Εἶη τὸ κράτος τῆς βασιλείας... Σοφία. Ὁ λαός· Ἐν ὀνόματι Κυρίου. Εὐλογητὸς ἅγιος, εὐλόγησον πάντας... Ὁ ὢν εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν πάντοτε. Ὁ λαός· Ἀμήν. Στερεώσει ὁ Θεὸς καὶ ἀπολύει.

λ. 30 οἰ. Ἀκολουθία σὺν Θεῷ τοῦ ὄρθρου.

Μετὰ τὸ εἰπεῖν τὸν διάκονον· Εὐλόγησον, δέσποτα, ἐκφωνεῖ (ὁ ἱερεὺς)· Εὐλογημένη ἡ βασιλεία, καὶ εὐθὺς ὁ λαός ἀρχονται τὸν ἐξάφαλμον. Καὶ μετὰ τὸ τέλος ὁ διάκονος λέγει· Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου... Εὐχὴ ἀντιφώνου πρώτου· Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν. Goar. p. 39. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον. Τῆς παναγίας. Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα... Εὐχὴ ἀντιφώνου β'. Ἐκ νυκτὸς ὀρδρίζει τὸ πνεῦμα ἡμῶν... Ibidem. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας. Ὅτι ἠλόγηται καὶ δεδόξασται... Εὐχὴ ἀντιφώνου γ'. Ἐκ νυκτὸς ὀρδρίζει τὸ πνεῦμα ἡμῶν πρὸς σέ, ὁ Θεός... p. 40. Εἶτα τὸ κάθισμα. Ἀπὸ δὲ τῆς ἔκτης φθῆς, λέγει τὸ κοντάκιον. Προσετέθησαν καὶ ἕτεραι εὐχαὶ διὰ τὸν πολυέλαιον(τῆς) κυριακῆς, ἐν τῇ ἁγίᾳ τεσσαρακοστῇ, γινομένης στιχολογίας, λέγει δὲ καὶ αὐτάς. Εὐχὴ· Δέσποτα ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος, ὁ ἀκατάληπτος... Goar. p. 40. Εὐχὴ ἀντιφώνου ε'. Ἀγαθῶν θησαυρέ, πηγὴ ἀένναος... Ibid. Εὐχὴ ἀντιφώνου ς'. Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς τῶν σωτηριῶν ἡμῶν... Goar. p. 40. Εὐχὴ ζ'. Ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ἐξαναστήσας ἡμᾶς εἰς δοξολογίαν... p. 41. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν τοῦ ὕπνου ῥαθυμίαν ἀποσεκδάσας ἀφ' ἡμῶν... p. 41. Εἶτα κοντάκιον καὶ ὁ πεντηκοστός, καὶ εὐθὺς ὁ διάκον-

νος· Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Εὐχὴν θ'. λέγει ὁ ἱερεὺς· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἡ τὴν διὰ μετανοίας ἄφεισιν τοῖς ἀνθρώποις δωρησάμενος... p. 42. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τὴν ὀρθρινὴν καὶ τὴν... Ἄγγελον εἰρήνης... Συγγνώμην... κ. τ. λ. καὶ εὐθὺς τὰς ψάδας, καὶ μετὰ τὴν θ'. ψάδην λέγει ὁ διάκονος· Ἔτι καὶ ἔτι ἐν εἰρήνῃ. Εὐχὴν λέγει ὁ ἱερεὺς· Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὰς νοεράς καὶ λογικάς ὑποστησάμενος δυνάμεις... p. 42. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας ἀχράντου. Ὅτι σὲ αἰνοῦσι πᾶσαι αἱ δυνάμεις... Εἶτα ὁ ἐξαποστολητὴρ καὶ οἱ αἵνοι, τὰ στιχηρά. Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ, καὶ λέγει τροπάριον, ἦχος β'. Σήμερον σωτηρία... Ἀναστάς ἐκ τοῦ μνήματος... Ὁ ψάλτης· Ἀνάστηθι, Κύριε καὶ εὐθὺς εὐαγγέλιον ἐωθινόν. Ὁ διάκονος. Εἴπωμεν πάντες κ. τ. λ. Εὐχὴ τῆς ἐκτενοῦς· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν τὴν ἐκτενὴ ταύτην ἰκεσίαν... p. 164. Ἐκφώνησις· Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλόανθρωπος... Εὐχὴ, ἣν λέγει ὁ ἱερεὺς· Αἰνοῦμεν καὶ ὑμνοῦμεν, καὶ εὐλογοῦμεν, καὶ δοξάζομεν, καὶ εὐχαριστοῦμέν σοι, ὁ Θεός... p. 42. Πληρώσωμεν τὴν ἐωθινὴν δέησιν κ. τ. λ. Ὅτι Θεὸς ἐλέους καὶ οἰκτιρῶν... Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Εὐχὴ τῆς κεφαλοκλισίας· Κύριε ἄγιε, ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν... p. 44. Ἐκφώνησις· Σὺ γὰρ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν... Ὁ λαός· Ἀμήν. Σοφία. Ὁ λαός· Εὐλόγησον, δέσποτα. Ὁ ὢν εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν πάντοτε.

1. 35 οβ. Ἀκολουθία σὺν Θεῷ εἰς τὸ ὕδωρ τῶν ἁγίων Θεοφανίων.

Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς θείας λειτουργίας, διακλυομένων πάντων τῶν τῆς θείας μεταλαβόντων δωρεᾶς, μόνου δὲ τοῦ ἱερέως, τοῦ μέλλοντος ποιῆσαι τὴν τῶν ὑδάτων εὐλόγησιν, οὕτω μένοντος. Μετὰ τὸ εἰπεῖν τὴν ὑπιστάμβωνον εὐχὴν, ἐξέρχονται πάντες ἐν τῷ λουτήρι, ψάλλοντες ὁμοφώνως τροπάριον, ἦχος πλ. δ'. Φωνὴ Κυρίου... Καὶ μετὰ τὸ τρισσευθῆναι τὸ αὐτὸ τροπάριον, δίδεται ὑπὸ τοῦ διακόνου· Σοφία, εἶδ' οὕτως ἀναγνώσματα γ'. *Goar. pag. 367.* Εἶτα λέγει ὁ διάκονος· Ἐν εἰρήνῃ... Ἐπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ἐπὲρ τῆς εἰρήνης... Ἐπὲρ τῶν εὐσεβεστάτων... Ἐπὲρ τοῦ συμπολεμησαί... Ἐπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου... Ἐπὲρ τῆς πόλεως... Ἐπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ πνευματικῇ τοῦ Κυρίου... Ἐπὲρ τοῦ εἰσακοῦσαι Κύριον... Ἐπὲρ τοῦ ἁγιασθῆναι τὰ ὕδατα... Ἐπὲρ τοῦ καταπέμψαι Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν ἐπ' αὐτὰ τὴν εὐλογίαν τοῦ Ἰορδάνου τοῦ Κυρίου... Ἐπὲρ τοῦ ἀναδειχθῆναι αὐτὰ πηγὴν ἀφθαρσίας... Ἐπὲρ τοῦ ἐπισκηνῶσαι οὐρανόνθεν ἐφ' ἡμᾶς τὴν χάριν τοῦ ὑψίστου Θεοῦ καὶ ἁγιάσαι τὰ ὕδατα ταῦτα ὑπὲρ μέλι τὸ ἐκ πέτρας πηγάσαν τοῖς ἐξ αὐτοῦ μεταλαμβάνουσι τοῦ Κυρίου... Ἐπὲρ τοῦ ἐπιφροιτῆσαι ἐφ' ἡμᾶς τὸ ἅγιον Πνεῦμα καὶ συντριβῆναι τὸν σατανὰν ὑπὸ τοὺς

πόδας ἡμῶν ἐν τάχει, καὶ διασκεδασθῆναι πᾶσαν βουλὴν πονηράν, κινουμένην καθ' ἡμῶν τοῦ Κυρίου... Ὑπὲρ τοῦ ἐπιφοιτῆσαι ἐφ' ἡμᾶς τὸ ἅγιον Πνεῦμα καὶ ἐξαλειφθῆναι τὸ χειρόγραφον τῶν ἁμαρτιῶν, καὶ εὐλογηθῆναι ἡμᾶς διὰ τοῦ νάματος τοῦ Ἰορδάνου τοῦ Κυρίου... Ὑπὲρ τῶν ἀντλούντων καὶ ἀρυσμένων εἰς ἁγιασμόν ψυχῆς καὶ σώματος τοῦ Κυρίου... Ὑπὲρ τοῦ ἐνοικῆσαι καὶ ἐμπεριπατῆσαι Κύριον τὸν Θεὸν ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, καὶ ἐλεῆσαι ἡμᾶς... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας ἀχράντου ὑπερευλογημένης Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ μετὰ πάντων τῶν ἁγίων. Ὁ ἱερεὺς λέγει τὴν εὐχὴν. Χρὴ δὲ γινώσκειν, ὅτι οὐκ ἐκφωνεῖ, ἀλλὰ καὶ τὸ Ἄμην καθ' ἑαυτὸν λέγει, καὶ μετὰ τὸ πληρῶσαι τὴν ὑποκειμένην εὐχὴν, ἄρχεται λέγειν τὸ Μέγας εἶ, Κύριε, καὶ καθεξῆς τὴν λοιπὴν ἀκολουθίαν καὶ τελειοῖ. Οὕτω γὰρ παρελάβομεν ἀπὸ (τῆς) μεγάλῃς ἐκκλησίας. Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ μονογενῆς Υἱός, ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ Πατρὸς, ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν. Goar. p. 368. Ἐκφώνησις. Ὅτι ἅγιος εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν... Εἶτα τὸ Τρισάγιον καὶ εὐθὺς τὸ προκείμενον, ἦχος βαρύς. Εἶδοσάν σε ὕδατα... στίχος. Ἡ θάλασσα εἶδε. Πρὸς Κορινθίους. Ἀδελφοί, οὐ θέλομεν ὑμᾶς ἀγνοεῖν... Ἀλληλούια δ'. Ἡ θάλασσα εἶδε καὶ ἔφυγεν. Εὐαγγέλιον κατὰ Μάρκον. Τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ Ναζαρέτ... Goar. p. 367. Εἰπόμεν πάντες... Κύριε παντοκράτωρ... Ὁ μὴ βουλόμενος... Ὁ πλούσιος ἐν ἐλέει... Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ποιῶν μεγάλα καὶ ἀνεξίτηστα, ἐνδοξά τε καὶ ἐξάσια, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς, δεόμεθά σου ἐπάκουσον. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸν δίκαιον Νῶε ἐν ὕδατι διατηρήσας καὶ δικαιοσύνης κήρυκα ἀναδείξας... Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν ρεῖθροις βαπτισθῆναι Ἰορδάνου καταδεξάμενος καὶ τὰς ἐκεῖ ἐμφωλευούσας κεφαλὰς δρακόντων συντρίψας... Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ὑπὸ Πατρός μαρτυρηθεὶς καὶ ὑπὸ Πνεύματος ἁγίου ὑποδειχθεὶς ἐν Ἰορδάνῃ... Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῆς ἁγίας Τριάδος τὸ μυστήριον ἀποκαλυφθῆναι εὐδοκήσας... Σῶσον τὸν λαόν σου καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου, ἐπίσκεψαι τὸν κόσμον σου ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς, καὶ ὕψωσον κέρασ χριστιανῶν τῇ δυνάμει τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ, τῇ πρεσβείᾳ τῆς ἁγίας Θεοτόκου, τοῦ Προδρόμου σου Ἰωάννου, τῶν ἁγίων ἀποστόλων καὶ πάντων τῶν ἁγίων ἱκατούμεν σε, πολυέλεε Κύριε, ἐπάκουσον. Εὐχὴ. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, τὴν ἐκτενὴ ταύτην ἱκεσίαν πρόσδεξαι παρὰ τῶν σῶν δούλων καὶ ἐλέησον ἡμᾶς... Goar. p. 56. Ἐκφώνησις. Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλόανθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις καὶ σοὶ τὴν... Προσίμιον εἰς τὸ Μέγας εἶ Κύριε. Δεῦτε πάντα τὰ ἔθνη μετ' εὐφροσύνης

τὸν ἐπιφανέντα Θεὸν ἀνομνήσωμεν, λέγοντες· δοξάζομέν σε, Δέσποτα πανάγιε παντοκράτωρ προαιώνιε βασιλεῦ... Goar. pag. 369. Μέγας εἶ, Κύριε, καὶ θαυμαστά τὰ ἔργα σου... pag. 370. Εὐχὴ ἐτέρα· Ὁ Θεός, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸ πικρὸν ὕδωρ ἐπὶ Μωϋσέως τῷ λαῷ. Goar. pag. 363. Τὰς κεφαλὰς. Κλῆνον, Κύριε, τὸ οὖς σου... Goar. p. 371. Ἐκφώνησις· Σὺ γὰρ εἶ βασιλεὺς... Καὶ εὐθύς ὁ ἱερεὺς, λαμβάνων τὸν τίμιον σταυρόν, εὐλογεῖ τὰ ὕδατα, λέγων· Βαπτίζεται ὁ Χριστός, ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου. Βαπτίζει ὁ Ἰωάννης τὸν Κύριον, τὸν αἴροντα τὴν ἁμαρτίαν. Βαπτίζεται ὁ Χριστός, ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου. Καὶ πάντων ἁγιαζομένων ἐκ τῆς τῶν ὑδάτων ῥαντίσεως, ἄρχονται οἱ ψάλται τροπάριον, ἦχος α'. Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτιζομένου σου, Κύριε... Καὶ τοῦτο ψάλλουσιν ἐκ τρίτου ἐν τῇ φιάλῃ καὶ ἐν τῷ (ν)άρθρῳ καὶ ἐν τῷ ναῷ, ἄρχονται καὶ ἕτερον ἦχον, ἦχος πλ. δ'. Σήμερον Τριάς ἐν μονάδι θεότητος ἔδειξεν ἡμῖν... Εἶτα ἡ μεγάλη (συναπτὴ) εἰς τὸ Νῦν καὶ αἰεὶ καὶ ἡ ἀπολύσις, εἶτα λέγοντες· Εὐλογῆσω τὸν Κύριον, καὶ δίδονται καὶ αἱ εὐλογίαι. Εἰ μὲν νηστεία οὐκ ἔστι, πᾶσα μὲν ἡ ἀκολουθία οὕτως γίνεται κατὰ τάξιν, συναπτὴ δὲ εἰς τὸ Τρισάγιον γίνεται. Μετὰ δὲ τὸ Εὐλογητός καὶ τὴν μεγάλην ἐκτενήν, γίνεται ὁ ἁγιασμός τῶν ὑδάτων, ὡς προδεδήλωται.

λ. 44 οβ. Εὐχὴ εἰς τὸ κατασφραγίσαι παιδίον, λαμβάνον ὄνομα τῇ ὁγδόῃ ἡμέρᾳ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν σοῦ δεόμεθα Goar. p. 264.

— Εὐχὴ εἰς τὸ σφραγίσαι παιδίον.

Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ ἐν τεσσαράκοντα ἡμέραις τοῦ νόμου εἰς τὸ ἱερὸν ἀνελθὼν... См. выше стр. 25 примѣчанія; Сп. Прилож. къ Богослуж. въ русск. ц. въ XVI в. ч. I, стр. 19. Εἶτα βαστάζων ὁ ἱερεὺς τὸ παιδίον, προσκυνεῖ τὴν ἁγίαν τράπεζαν, λέγει οὕτως· Νῦν ἀπολύεις.

λ. 45. Εὐχὴ εἰς τὸ σφραγίσαι γυναῖκα.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός ὁ παντοκράτωρ, ὁ Πατὴρ τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πᾶσαν φύσιν λογικὴν διὰ τοῦ λόγου σου δημιουργήσας, ὁ τοὺς πιστοὺς ἐκ τοῦ μῆ ὄντος εἰς τὸ εἶναι παραγαγὼν, δεόμεθα καὶ παρακαλοῦμέν σε, τῷ σῶ θελήματι διέσωσας τὴν δούλην σου τήνδε, καὶ καθάρισον αὐτὴν ἀπὸ παντὸς ῥύπου, προσερχομένην τῇ ἀγίᾳ σου ἐκκλησίᾳ, ἵνα ἀκατακρίτως ἀξιωθῇ τῶν ἀχράντων μυστηρίων, καὶ τὸ ἐξ αὐτῆς γεννημένον παιδίον εὐλόγησον, αὔξησον, καλοφρόνησον, ὅτι σὺ παρήγαγες αὐτὸ ἐν καιρῷ σωτηρίας, καὶ συγκαταριθμήσον αὐτὸ τῇ ἀγίᾳ σου ποιίμνῃ, διὰ τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, μετ' οὗ εὐλογητός εἶ σὺν τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ... Conf. Goar. p. 267.

·κ·, π. 45 οβ. Τάξις, γινομένη εἰς τὸ κατηγήσαι παιδίον.

Ἀποδύει αὐτὸν καὶ ἀπολύει, καὶ ἴστησιν αὐτὸν κατὰ ἀνατολάς, καὶ ἔμφυσά αὐτῷ τρίτον, καὶ σφραγίζει τὸ μέτωπον αὐτοῦ καὶ τὸ στόμα, καὶ τὸ στήθος, καὶ λέγει· Ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου, Κύριε... Goar. p. 275. Ἀφορκισμὸς πρῶτος. Ἐπιτιμᾶ σοι Κύριος, διάβωλε... p. 275. Ἀφορκισμὸς β'. Ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος, ὁ φοβερὸς καὶ ἐνδοξος... p. 276. Ἀφορκισμὸς γ'. Κύριε Σαβαώθ ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ... p. 276. Εὐχὴ μετὰ τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον πρὸς ὦραν βαπτιζόμενον· Ὁ ὢν, Δέσποτα Κύριε, ὁ ποιήσας τὸν ἄνθρωπον... p. 276. Καὶ ἔμφυσά αὐτῷ τρίτον, καὶ σφραγίζει τὸ μέτωπον αὐτοῦ, καὶ τὸ στόμα, καὶ τὸ στήθος, καὶ λέγει· Ἐξέλασον (ἀπ') αὐτοῦ πᾶν πονηρόν... p. 277. Χάριτι καὶ οἰκτιρμοῖς καὶ φιλανθρωπίᾳ τοῦ... Καὶ μετὰ τὸ Ἀμήν, ἀποδοιμμένου καὶ ἀπολυομένου τοῦ βαπτιζομένου, ἀποστρέφει αὐτὸν ὁ ἱερεὺς ἐπὶ δυσμᾶς, ἄνω τὰς χεῖρας ἔχοντα, καὶ λέγει γ'. Ἀποτάσσομαι τῷ σατανᾷ. Καὶ πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ... Καὶ ἀποκρίνεται ὁ κατηχούμενος πρὸς ἕκαστον τούτων, ἢ ὁ ἀνάδοχος αὐτοῦ, εἰ ἢ παιδίον, ἢ βάρβαρος. Καὶ μετὰ τοῦτο πάλιν λέγει ὁ ἱερεὺς· Ἀπετάξασθε τῷ σατανᾷ. Καὶ ἀποκρίνεται ὁ κατηχούμενος· Ἀπεταξάμην. Καὶ ὅτε εἶπη γ'. λέγει ὁ ἱερεὺς· Ἐμφύσησον αὐτῷ. Καὶ μετὰ τὸ ἔμφυσῆσαι, ἵστα αὐτὸν πάλιν κατ' ἀνατολάς, κάτω τὰς χεῖρας ἔχοντα, καὶ λέγει γ'. Καὶ συντάσσομαι τῷ Χριστῷ καὶ Πιστεύω εἰς ἓνα Θεόν... καὶ τὰ ἔξις μέχρι τέλους. Ἀποκρινομένου καθ' ἕκαστον τοῦ κατηχουμένου, ἢ τοῦ ἀναδόχου αὐτοῦ, ὡς εἴρηται. Καὶ ὅτε πληρώσῃ γ'. ἐρωτᾷ ὁ ἱερεὺς τὸν βαπτιζόμενον· Συνετάξω τῷ Χριστῷ. Καὶ ἀποκρίνεται· Συνεταξάμην. Καὶ ὅτε εἶπη γ'. λέγει ὁ ἱερεὺς· Καὶ προσκύνησον αὐτῷ. Λέγει εὐχὴν· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός, προσκάλεσαι τὸν δοῦλόν σου. Goar. p. 278. Ἐν εἰρήνῃ... Ἵπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ἵπὲρ τῆς εἰρήνης... Ἵπὲρ τοῦ καταφοιτῆσαι τοῖς ὕδασι... Ἵπὲρ τοῦ πᾶσαν ἐν αὐτοῖς τοῦ ψυχοκτόνου πολεμίου τὴν δύναμιν βυθισθῆναι... Ἵπὲρ τοῦ πᾶσαν ἐν αὐτοῖς καταδῦναι τὴν ἀνομίαν τῇ μεθέξει τοῦ σωτηρίου λουτροῦ τοῦ Κυρίου... Ἵπὲρ τοῦ τέκνα φωτὸς ἀναδειχθῆναι τῶν τοῖς δικαίως βιοῦσιν ἐπηγγελμένων τοῦ Κυρίου... Ἵπὲρ τοῦ θείαν αὐτοῖς κατὰ τοῦ ἀντιπάλου ἐνδύσασθαι δύναμιν τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως. Ἵπὲρ τοῦ σκευῆ γενέσθαι... Ἵπὲρ τοῦ περιπατῆσαι αὐτοὺς ἀξίους τῆς κλήσεως, ἧς ἐκλήθησαν τοῦ Κυρίου... Ἵπὲρ τοῦ ἀκατακρίτως αὐτοῖς μεταλαβεῖν τῶν ζωοποιῶν μυστηρίων τοῦ Κυρίου... Ἵπὲρ τοῦ ἀσφαλῆ καὶ βεβαίαν... Ἵπὲρ τοῦ καταπλουτῆσαι αὐτούς... Ἵπὲρ τοῦ κληρονομοῦσιν αὐτοὺς ἀναδειχθῆναι... Ἵπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Τῆς παναγίας ἀχράντου Goar. p. 295. Εὐχὴν λέγει ὁ ἱερεὺς

καθ' ἑαυτόν· Ὁ εὐσπλαγγνος καὶ ἐλεήμων Θεός, ὁ ἐτάζων καρδίας καὶ νεφρούς... Goar. p. 288. Δεῖ εἶδέναι, ὅτι οὐδὲ ταῦτα ἐπὶ τέλους ἐκφωνεῖ, ἀλλὰ καὶ τὸ Ἄμην καθ' ἑαυτόν λέγει, εὐθύς λέγει εὐχὴν τῶν ἀγίων βαπτισμάτων· Μέγας εἶ, Κύριε, καὶ θαυμαστά τὰ ἔργα σου Goar. p. 288. Καὶ ἐμφυσᾷ εἰς τὸ ὕδωρ τρίτον, καὶ σφραγίζει τῷ δακτύλῳ τρίτον, καὶ λέγει· Συντριβήτωσαν ὑπὸ τὴν σημείωσιν τοῦ τύπου τοῦ σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ σου... p. 289. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Κλίνει ὁ ἱερεὺς τὴν κεφαλὴν εἰς τὸ ἀγγεῖον τοῦ ἀγίου ἐλαίου, βασταζόμενον ὑπὸ τοῦ διακόνου καὶ ἐμφυσᾷ αὐτῷ τρίτον καὶ σφραγίζει γ'. καὶ λέγει· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός τῶν πατέρων ἡμῶν, ὁ τοῖς ἐν τῇ κιβωτῷ τοῦ Νῶε περιστερὰν ἀποστείλας... p. 289. Λαμβάνει ὁ ἱερεὺς τὸ τρυβλίον τοῦ ἀγίου ἐλαίου καὶ ποιεῖ ἐξ αὐτοῦ εἰς τὸ ὕδωρ σταυρούς γ'. φάλλον τὸ Ἄλληλοῦια γ'. σὺν τῷ ὄχλῳ, καὶ μετὰ τοῦτο ἀποτίθεται τὸ τρυβλίον, ἐκφωνεῖ οὕτως· Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ φωτίζων καὶ ἀγιάζων... Καὶ προσφέρεται ὁ βαπτιζόμενος ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων, καὶ λαμβάνει ὁ πρεσβύτερος ἐκ τοῦ ἀγίου ἐλαίου τῷ δακτύλῳ αὐτοῦ, ποιεῖ σταυροῦ τύπον ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ τῶν φρενῶν, καὶ τοῦ στήθους τοῦ βαπτιζομένου καὶ λέγει· Χρίεται ὁ δεῖνα ἔλαιον ἀγαλλιασέως εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἀγίου Πνεύματος νῦν καὶ ἀεὶ. Καὶ τότε χρίεται ὑπὸ τοῦ διακόνου ὅλον τὸ σῶμα ἐκ τοῦ ἀγίου ἐλαίου, καὶ μετὰ τοῦτο βαπτίζεται ὑπὸ τοῦ ἱερέως, λέγει οὕτως· Βαπτίζεται εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἀγίου Πνεύματος. Καὶ μετὰ τὸ βαπτισθῆναι πάντας ἀπάρχεται ὁ ἱερεὺς φάλλον καὶ λέγει· Μακάριοι, ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι... λέγει γ'. εἶτα Δέξα, καὶ λέγει· Τὴν χάριν ἔλαβες, τὸν Χριστὸν ἐνδεδύσαι, τὴν πίστιν τετήρησο, τὴν πηγὴν τῆς ζωῆς τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ. Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῶν καταξιωθέντων ἀδελφῶν ἡμῶν ἀναγεννηθῆναι διὰ τοῦ ἀγίου βαπτίσματος καὶ δέξασθαι τὴν χάριν τοῦ ἀγίου Πνεύματος τοῦ Κυρίου... Ὅπως Κύριος ὁ Θεός ἡμῶν ἀσπίλους καὶ ἀμώμους αὐτοὺς διατηρήσῃ μέχρι τέλους ζωῆς αὐτῶν... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι. Εὐχὴν λέγει τοῦ μύρου· Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε ὁ Θεός ὁ παντοκράτωρ. Goar. p. 290. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας ἀχράντου... Ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεός ἡμῶν, Θεός τοῦ ἐλεεῖν καὶ σώζειν... Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε. Ὁ δὲ ἱερεὺς χρίει τῷ μύρῳ τοὺς βαπτισθέντας, ποιῶν σταυροῦ τύπον ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτῶν, καὶ τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ τῶν μοχτῆρων, καὶ τοῦ στόματος, καὶ τῶν δύο ὠτων καὶ λέγει· Σφραγίς δωρεᾶς Πνεύματος Ἁγίου. Καὶ μετὰ τὸ χρισθῆναι τοὺς νεοφωτίστους τὸ ἅγιον μύρον, κρατούμενον τὸ διάδημα ὑπὸ

τοῦ διακόνου, λέγει ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν τοῦ διαδόχου· Τὴν ἐν τῷ φω-
τὶ ζωὴν ἔδωκας, Δέσποτα, τοῖς δούλοις σου διὰ τοῦ ἁγίου σου βαπτίσι-
ματος καὶ τῶν φρικτῶν μυστηρίων τοῦ ἀχράντου σώματος καὶ τοῦ τι-
μίου αἵματος τοῦ Χριστοῦ σου, καὶ ἀξίωσον ἐνοικεῖσαι ἐν αὐτοῖς, καὶ
ποίησον αὐτοὺς ναὸν τοῦ Ἁγίου σου Πνεύματος, καὶ σκέπασον αὐτοὺς
ὑπὸ τὴν κραταιάν σου χεῖρα πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτῶν. Σὺ
γὰρ εἶ ὁ εὐλογῶν καὶ ἀγιάζων τὰ σύμπαντα καὶ σοὶ τὴν δόξαν... Καὶ
μετὰ τὸ Ἀμήν ἐπιτίθησι τὸ διάδημα, λέγει τὴν εὐχὴν· Εὐλογητὸς εἶ,
Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ὁ ἐνδύσας τὸν δούλόν σου Πνεύμα-
τος Ἁγίου δικαιοσύνην, καὶ τὸν στέφανον τῆς δόξης ἐπέθηκας ἐπ' αὐ-
τόν, καὶ ἠγαλλιάσατο ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, οὐ φοβηθήσεται ὄρασιν διωγμῶν ἀπὸ
θλίψεως, ὅτι ἐπέθηκας ἐπ' αὐτόν τὴν χεῖρά σου, ἵνα δοξάζῃ τὸ ὄνομα
τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου... Καὶ εἰσέρχεται ὁ ἱερεὺς μετὰ
τῶν νεοφωτίστων εἰς τὴν εἴσοδον καὶ γίνεται ἀκολούθως πᾶσα ἡ θεία
λειτουργία.

λ. 55 οβ. Εὐχὴ εἰς τὸ λῦσαι τὸ διάδημα.

Ὁ λύτρωσιν ἁμαρτιῶν διὰ τοῦ ἁγίου σου βαπτίσματος τοῖς δούλοις
σου ὠρησάμενος. Αὐτός, Δέσποτα Κύριε, τὸν φωτισμὸν τοῦ προσώπου
σου ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν ἐναυγάζειν διὰ παντὸς εὐδόκησον. См. выше
стр. 79—80. Conf. Goar. p. 303. Εἰρήνη πᾶσιν. Ὁ διάκονος· Τὰς
κεφαλὰς ἡμῶν. Οἱ ἐνδυσάμενοί σε Χριστὸν τὸν Θεὸν ἡμῶν... Goar p.
304. Καὶ ἐπαίρει ὁ ἱερεὺς τὸν νεοφώτιστον καὶ ἀπέρχεται ἐν τῷ σκευο-
φυλακίῳ, ψάλλων· Κύριος ποιμαίνει με. Καὶ ἐπαίρει τὸ διάδημα ἐκ
τῆς κεφαλῆς τοῦ νεοφωτίστου, καὶ λέγει εὐχὴν τοῦ ἀπονέμειν τὸν νεοφώ-
τιστον· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἡ πηγὴ τῶν εὐλογιῶν καὶ τῶν ἰαμάτων χο-
ρηγέ, ὁ φυλάσσων τὰ νήπια καὶ ἐναγκαλισάμενος τὰ προσενηχθέντα σοι
βρέφη, ὁ ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ τοῦ Σιλωὰμ τὸ αἰσθητὸν σκότος τοῦ πάλαι
τυφλοῦ... καὶ φωτίσας αὐτοῦ τοὺς νεοφώτους ὀφθαλμοὺς τῆς ψυχῆς. Αὐτὸς
καὶ νῦν, Δέσποτα, τοὺς ἀναγεννηθέντας διὰ τοῦ ἁγίου σου βαπτίσματος
καὶ δεξαμένους τὴν χάριν τῆς ἀθανάτου σου ὠρεᾶς διαφύλαξον, τοὺς μι-
κροὺς μετὰ τῶν μεγάλων, ἀπὸ πάσης ἐνεργείας τοῦ ἀντικειμένου, ἵνα καὶ
ἐν τῇ δευτέρᾳ σου παρουσίᾳ ἀκατακρίτως παραστῶσι τῷ φοβερῷ καὶ
φρικτῷ βήματί σου, καὶ τῶν αἰωνίων σου ἀγαθῶν καταξίωσον. Ὅτι σὺ
εἶ ὁ φωτισμὸς ἡμῶν, Χριστέ ὁ Θεός, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν...
Καὶ λαβὼν ὕδωρ, ἀπονίπτει τὸ πρόσωπον τοῦ νεοφωτίστου, λέγει·
Ἐδικαιώθης, ἠγιάσθης ἀπελούσω ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἐν τῷ Πνεύματι τοῦ Θεοῦ ἡμῶν τοῦ ἐν τοῖς οὐρα-

νοῖς. Ὁμοίως καὶ τὴν δεξιὰν χεῖρα καὶ τὸν δεξιὸν πόδα, καὶ λέγει οὕτως· Αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Εὐχὴν λέγει· Δέσποτα Χριστέ, Ὡς μονογενὲς τοῦ ζῶντος Θεοῦ, εὐλόγησον τὸν δοῦλον τόνδε, αὐξήσον αὐτὸν ἐν τῇ πίστει σου, θεμελίωσον αὐτὸν ἐν τῷ ἄβραβῶνι τῆς μελλούσης κληρονομίας σου, ἐνθρόνησον ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ τὸ ἅγιόν σου Πνεῦμα πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ. Ὅτι πρέπει... СМ. выше стр. 54—55.

л. 56. Εὐχὴ εἰς τὸ κουρεῦσαι παιδίον.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῇ εἰκόνι σου τιμήσας τὸν ἄνθρωπον... Goar. p. 306. Καὶ κουρεύει αὐτὸν σταυροειδῶς, καὶ συμπιάνει τὰς τρίχας μετὰ κηρίου ἀργοῦ, καὶ βάλλει αὐτὰς ἐν τῷ δίσκῳ μετὰ καὶ μανδηλίου κινουργοῦς, καὶ ἐπιδίδει τῷ ἀναδόχῳ, λέγει· Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Ὁ ἱερεὺς λέγει εὐχὴν· Παναγία Τριάς ὁ Θεὸς ἡμῶν, εὐλόγησον τὸν δοῦλόν σου, τὸν παῖδα τοῦτον, εὐλογίαν πνευματικὴν, χάρισαι αὐτὸν τοῖς δούλοις σου, τοῖς γονεῦσιν αὐτοῦ, ἀβλαβῆ καὶ ἀνεπηρέαστον φυλαττόμενον ὑπὸ τὴν σὴν εὐσπλαγχνίαν, εἰς αὐξήσιν καὶ εἰς σύνεσιν, καὶ εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν εὐδοοῦμενον, καὶ εἰς ζωὴν τὴν ἐν σοὶ εὐάρεστον κυβερνούμενον, πρεσβείαις τῆς ἁγίας Θεοτόκου καὶ τῶν ἁγίων σου ἀποστόλων, καὶ πάντων τῶν ἁγίων σου. Ὅτι σὺ εἶ, Κύριε, φύλαξ καὶ σκέπη πάντων ἡμῶν καὶ σοὶ τὴν δόξαν... Λέγει δὲ εὐχὴν τῷ ἀναδόχῳ· Ὁ Δεσπότης καὶ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ὢν εὐλογητός. СМ. ркп. № 961 Синайск. библ. выше стр. 79.

л. 56 об. Ἀκολουθία, ὅπως χρῆθῃ δεχεσθαι τοὺς ἀπὸ αἱρέσεων προσερχομένους ἐν τῇ ἁγίᾳ τοῦ Θεοῦ καθολικῇ καὶ ἀποστολικῇ ἐκκλησίᾳ. Goar. p. 694—695. Особенности заключаются въ слѣдующемъ замѣчаніи: Ἐάν δὲ μὴ εἰδῆ λαλῆσαι, ὑπακούει ὁ ἀνάδοχος αὐτοῦ, καὶ ἐπικλίνοντος τοῦ μετερχομένου, ἐπιτίθησιν ὁ ἱερεὺς τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ἐπεύχεται· Ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ βουλόμενος πάντα ἄνθρωπον σωθῆναι... Ibid. Въ концѣ чина замѣчено: ἀλλὰ καθὼς οἱ βαπτιζόμενοι οὕτως διατελεῖται ἐπτὰ ἡμέρας, καὶ τῇ ἡμέρᾳ ἀπολούσασθαι.

л. 58. Εὐχὴ εἰς ἄβραβῶνα γάμου.

Ὁ τῷ παιδί τοῦ πατριάρχου Ἀβραὰμ συμπορευθεὶς ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ, στελλομένῳ νομφεύσασθαι Ἰσαὰκ γυναῖκα, καὶ διὰ μεσιτείας ὑδρεύσεως ἄβραβωνίσασθαι αὐτῷ τὴν Ῥεβέκκαν ἀποκαλύψας. Αὐτός, φιλάνθρωπε Κύριε, εὐλόγησον τοὺς δούλους καὶ στήριξον παρ' αὐτοῖς τὸν λαληθέντα λόγον, καὶ βεβαίωσον τῇ τελειότητι τῆς παρὰ σοῦ ἁγίας αὐ-

τῶν ἐνώσεως· σὺ γὰρ ἀπ' ἀρχῆς ἐδημιούργησας ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησας αὐτούς, καὶ παρὰ σοῦ ἀρμόζεται ἀνδρὶ γυνή εἰς βοήθειαν καὶ διαδοχὴν τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων, τοὺς συμπρόντας δὲ καὶ συνευχομένους ἀγίαςσον καὶ διαφύλαξον εὐχαῖς καὶ πρεσβείαις τῆς ἀγίας Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. Ὅτι σὺ εἶ φύλαξ καὶ σκέπη πάντων ἡμῶν, ὁ Θεός, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν.

λ. 58 ὁβ. Ἀκολουθία ἐπὶ μνηστείας.

Ἰσταται ὁ ἱερεὺς ἔσωθεν τοῦ ἱερατείου, οἱ δὲ ἀρμοζόμενοι πρὸ τῶν θυρῶν, καὶ λαμβάνει ὁ ἱερεὺς τὰ δακτυλῖδια ἐκ τοῦ νεωτέρου, καὶ τίθησιν αὐτὰ ἐν τῇ τῶν καγκέλων τραπέζῃ, στέκει δὲ καὶ τὸ ποτήριον τῆς ἀγίας κοινωνίας ἐν τῇ τραπέζῃ. Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τῶν νυνὶ μνηστευσαμένων... Ὑπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ τοῦδε... Ὑπὲρ τοῦ παρασχεθῆναι... Ὑπὲρ τοῦ εἰσακοῦσαι Κύριον τὸν Θεὸν τῆς φωνῆς... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος ὁ διηρημένα... *Goar.* p. 311. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Ὁ δὲ ἱερεὺς λέγει εὐχὴν· Ὁ Θεός, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν ἐξ ἔθνων μνηστευσάμενος... p. 311. Καὶ λαμβάνει ὁ ἱερεὺς τὰ δακτυλῖδια ἐκ τῆς ἀγίας τραπέζης καὶ ἐπιτίθει τῷ νεωτέρῳ, καὶ ὁ νεώτερος τῷ κορασίῳ καὶ φιλεῖ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, καὶ τὸ κοράσιον φιλεῖ τὴν δεξιὰν χεῖρα τοῦ νεωτέρου, καὶ ἐπεύχεται ὁ ἱερεὺς λέγει· Ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης καὶ ἀγάπης ἔστω μεθ' ἡμῶν... *Слпч. ркп. № 958 стр. 27—28.*

λ. 59. Κανὼν ἐκκλησιαστικὸς εἰς γάμους.

Ἰσταται ὁ ἱερεὺς ἔσωθεν τοῦ ἱερατείου καὶ οἱ ἀρμοζόμενοι πρὸ τῶν θυρῶν, καὶ λαμβάνει ὁ ἱερεὺς τὴν χεῖρα τοῦ νεωτέρου τὴν δεξιὰν καὶ τὴν χεῖρα τῆς κόρης ἐκ τοῦς (τῶν) παρανόμους (ων), καθ' ὅτι οἱ γονεῖς τῶν νεονύμφων παραδίδουσι τὰς δεξιὰς χεῖρας τῶν ἀρμοζομένων τοῖς παρανόμοις, οἱ δὲ παράνομοι τῷ ἀρχιερεῖ. Ὁ δὲ ἱερεὺς, ἐπισφραγίσας αὐτούς, παραδίδουσι αὐτῶν τὰς δεξιὰς, λέγει· Θέλοντα καὶ θελομένων. Καὶ τῶν παρόντων ἀποκρινομένων· *Ναὶ ἂν θέλῃ ὁ Θεός.* Τοῦτο ἔρωτᾷ ἐκ τρίτου, πάντων ἀποκρινομένων. Τίθησι δὲ καὶ τὰ στέφανα ἐν τῇ ἀγίᾳ τραπέζῃ καὶ τὸ ποτήριον, ὁμοίως τῆς ἀγίας κοινωνίας, καὶ ἵσταμένων τῶν νεονύμφων πρὸ τῶν θυρῶν τοῦ ναοῦ, λέγει ὁ διάκονος· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν... Ὑπὲρ τῶν συναπτομένων ἀλλήλοις πρὸς γάμου κοινωνίαν καὶ συμβίωσιν τοῦ Κυρίου... Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὸν γάμον τοῦτον... Ὑπὲρ τῆς συζυγίας τῆς συναπτομένης καὶ τῆς σωτηρίας αὐτῶν τοῦ Κυρίου... Ὑπὲρ τοῦ στεφανωθῆναι αὐτούς τῇ χάριτι καὶ δυνάμει τοῦ ἀγίου Πνεύματος τοῦ Κυρίου... Ὑπὲρ τοῦ δω-

ρεθῆναι αὐτοῖς πίστιν καθαρὰν καὶ ἀμίαντον, τέκνα πιστὰ καὶ ἀγαθὰ. Ὑπὲρ τοῦ δωρηθῆναι αὐτοῖς βίον ἀνοπόκριτον καὶ ἄμωμον πολιτείαν... Ἔτι ὑπὲρ αὐτῶν καὶ ὑπὲρ παρόντων νομφοστόλων... Ἔτι ὑπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ τοῦδε... Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς χαρίζεται αὐτοῖς τίμιον τὸν γάμον... Ὑπὲρ τοῦ παρασχεθῆναι αὐτοῖς σωφροσύνην... Ὑπὲρ τοῦ δωρηθῆναι αὐτοῖς καρπὸν κοιλίας, εὐτεκνίας ἀπόλαυσιν καὶ ἀκατάγνωστον διαγωγὴν... Ὑπὲρ τοῦ δωρηθῆναι αὐτοῖς τε καὶ ἡμῖν... Ὑπὲρ τοῦ εἰσακοῦσαι Κύριον... Ὑπὲρ τοῦ ρουσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Καὶ λέγει εὐχὴν τῆς συζεύξεως· Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος, ὁ Πατὴρ ὁ οὐράνιος, ὁ διδοὺς εὐχὴν τῷ εὐχομένῳ καὶ εὐλόγησας ἔτη δικαίου, ἐπάκουσον ἡμῶν δεομένων σου καὶ προσκυνούντων, ἔπιθε ἐπὶ τῶν συναπτομένων τὸν γάμον τοῦτον καὶ ἐπὶ τῇ συζεύξει τῶν χειρῶν αὐτῶν, σκέπασον αὐτούς τῇ δεξιᾷ σου τῇ κραταιᾷ καὶ τῷ βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ, καὶ φύλαξον αὐτούς πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτῶν, ὁδηγῶν αὐτούς ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ. Ὅτι σὸν τὸ κράτος καὶ σοῦ ἐστίν... Εὐθὺς λέγει τὸν ψαλμὸν τοῦτον· Ἐξηρεῦσατο ἡ καρδιά μου λόγον ἀγαθόν... διὰ τοῦτο εὐλόγησέ σε, ὁ Θεός, εἰς τὸν αἰῶνα. Ὁ δὲ ἱερεὺς τὸν νεόνομφον ζώνουσι τὸν σπάθιον καὶ λέγει· Περιζῶσαι τὴν ῥομφαίαν σου ἐπὶ τὸν μηρὸν σου, δυνατέ... ἡ δεξιά σου. *Goar.* p. 48. Καὶ ἐπισφραγίζων, λέγει εὐχὴν· Ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος, ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον... *Goar.* p. 317. Εὐχὴ ἑτέρα· Ὁ ὢν, Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ποιήσας κατ' εἰκόνα σὴν καὶ ὁμοίωσιν τὸν ἄνθρωπον, ἐποίησας αὐτοὺς ἄρσεν καὶ θῆλυ καὶ εἶπας· ἕνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσκολληθήσεται τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν· οὐ γὰρ εἰσι δύο, ἀλλὰ σὰρξ μία· καὶ οὗς ὁ Θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω. Ἔτι εὐλόγησας αὐτούς καὶ εἶπας· Αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ ἐγένετο οὕτως. Καὶ νῦν, Δέσποτα Κύριε, ὁ ἀναγαγὼν τοὺς δύο ἐπὶ τὸ αὐτὸ εἰς ἕνωσιν ἀδιάκριτον, εἰς πίστιν ἀκαταίσχοντον, εἰς κοίτην ἀνεπιβούλευτον, ἐγκαίνησον εἰς αὐτούς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, χάριν, πίστιν, ὁμοφροσύνην, εἰς τὸ ἀγαπᾶν ἀλλήλους, καὶ οὕτως εὐλόγησον τὴν συζυγίαν ταύτην, ὡς εὐλόγησας Ἰωσήφ καὶ τὴν Ἀσουνῆ· εὐλόγησον, Κύριε, τὴν συζυγίαν ταύτην, ὡς εὐλόγησας τὸν Ἐφραιμ καὶ τὸν Μανασσῆν· εὐλόγησον αὐτούς, Κύριε, ὡς εὐλόγησας τὰ στέφανα τῶν ἁγίων σου ἀποστόλων· εὐλόγησον, Κύριε, τὴν συζυγίαν ταύτην, ὡς εὐλόγησας τὰ στέφανα τῶν ἁγίων σου μαρτύρων ἐν τοῖς ἀγῶσιν αὐτῶν· εὐλόγησον, Κύριε, τὴν συζυγίαν ταύτην, ὡς εὐλόγησας τὴν Δέσποιναν Θεοτόκον καὶ ἐβλάστησε τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. Δὸς βλα-

στῆσαι τὴν συζυγίαν ταύτην, ὡς ἔλαιον κατάκαρπον, ὡς ἄμπελον εὐθηνουοῦσαν ἐν ταῖς κλίτεσι τῆς οἰκίας σου. Ἔτι δὲ ἔλθῃ ἡ εὐλογία σου ἡ πνευματικὴ, ἣν εἶπεν ὁ προφήτης Δαβὶδ· ἡ γυνὴ σου, ὡς ἄμπελος εὐθηνουοῦσα, οἱ υἱοὶ σου ὡς νεόφυτα ἔλαιων κύκλω τῆς τραπέζης σου· ἰδοὺ οὕτως εὐλογηθήσεται ἄνθρωπος, ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον, εὐλογῆσαι ὑμᾶς ὁ Κύριος ἡμῶν καὶ ἰδεῖν τε τὰ ἀγαθὰ Ἱερουσαλήμ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ὑμῶν ἕως τρίτης καὶ τετάρτης γενεᾶς. Δός, Κύριε, τῷ γάμῳ τούτῳ εὐλογίαν, τὴν δὲ κοίτην ἀμίαντον διατήρησον, παρασχόμενος αὐτοῖς χάριν καὶ ὁμόνοιαν· καὶ γὰρ αὐτὸς κατεδέξω, Δέσποτα, νυμφίος ὀνομασθῆναι, τοὺς δὲ παραγενομένους εἰς τὸν γάμον τοῦτον χάρισαι τὸν στέφανον τὸν ἐπουράνιον καὶ πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα εὐχαῖς καὶ πρεσβείαις τῆς ἁγίας Θεοτόκου καὶ πάντων τῶν ἁγίων σου. Ὅτι ἠυλόγηται καὶ δεδόξασται τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ... Εὐχὴ στεφανόνων· Κύριε ὁ Θεὸς ὁ βασιλεὺς πάντων ἡμῶν, ὁ πάντοτε πανταχοῦ παρῶν, ὁ ἐκ ποικίλων καὶ διαφόρων ἀνθέων στεφανῶν τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων, ὁ παραγενομένος ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας καὶ εὐλόγησας τὸν γάμον, καὶ ἐν αὐτῷ θαυματουργήσας, Θεός. Αὐτὸς εὐλόγησον τοὺς στεφάνους τούτους, καὶ ἁγιάσον αὐτούς, ἵνα, καταξιούμενοι τῆς τούτων στέφους, λάβωσιν ἔλεος καὶ χάριν, εὐρωσιν εἰς εὐκαιρον βοήθειαν. Ὅτι ἠυλόγηται καὶ δεδόξασται. Καὶ λέγει ψαλμὸν γ'. Κύριε, ἐν τῇ δυνάμει σου εὐφρανθήσεται ὁ βασιλεὺς... Εἶτα στέφει ἀμφοτέρους, ποιῶν σταυροῦ τῶν ἁγίων ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν, λέγων γ'. Δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐτούς, ἔθηκας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν στέφανον ἐκ λίθων τιμίων. Λέγει ἐκ γ'. καὶ στέφει αὐτούς. Καὶ μετὰ τὸ στέφαι αὐτούς, ἐπισφραγίσας λέγει· Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν πάντοτε νῦν καὶ ἀεὶ... Πρόσχωμεν. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Εὐχὴν λέγει· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τῇ σωτηριώδει σου οἰκονομίᾳ καταξιώσας τίμιον ἀναδειξαι αὐτοῖς γάμον ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας... Goar. p. 318. Εὐχὴ ἑτέρα· Ὁ κτίστης καὶ δημιουργὸς τῶν ἀπάντων, ὁ ποιήσας τὸν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα σὴν καὶ ὁμοίωσιν, καὶ δούς αὐτῷ βοηθὸν κατ' αὐτοῦ, ἐπίβλεψον ἐπὶ τὴν συζυγίαν ταύτην, καὶ εὐλόγησον αὐτούς, ὡς εὐλόγησας τὸν Ἀβραάμ καὶ τὴν Σάρραν, τὸν Ἰσαάκ καὶ τὴν Ῥεβέκκαν, τὸν Ἰακώβ καὶ τὴν Λεῖαν καὶ τὴν Ῥαχὴλ, τὸν Ἰωσήφ καὶ τὴν Ἀσουνθ'· παράσχου αὐτοῖς πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα, καὶ δώρησαι αὐτοῖς εἰρήνην, ἀγάπην καὶ ὁμόνοιαν, εὐτεκνίαν, γῆρας τίμιον, ἵνα ἐπὶ πᾶσι δοξάζωμέν σου τὸ πανύμνητον κράτος καὶ τὴν ἄφατον φιλάνθρωπίαν τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος... Εὐχὴ ἑτέρα· Ὁ Θεὸς ὁ ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος, ὁ ζῶν εἰς αἰ-

ὄνα αἰῶνος, ᾧ παρεστήκεσαν χιλιάδες ἀρχαγγέλων, ὁ ὀδηγῶν καὶ εὐθῆ-
 νων πάντα ἄνθρωπον, ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον, ὁ καθοδηγῶν τὴν γῆν
 τὴν ἀόρατον καὶ ἀκατασκεύαστον, ὁ ἐπιτάξας ἥλιον γενέσθαι τῇ βουλῇ
 σου, οὐρανόν τε καὶ γῆν ποιήσας καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· χοῦν λαβῶν
 ἀπὸ τῆς γῆς, ἔπλασας τὸν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα σὴν καὶ ὁμοίωσιν, καὶ
 λαβῶν μίαν τῶν πλευρῶν αὐτοῦ, ἔπλασας τὴν Εὐάν καὶ ἀγαγὼν αὐτὴν
 τῷ Ἀδὰμ ἰδεῖν τί καλέσει αὐτήν, καὶ εἶπεν Ἀδὰμ· τοῦτο νῦν ὁστοῦν
 ἐκ τῶν ὀστέων μου, καὶ σὰρξ ἐκ τῆς σαρκός μου, αὕτη κληθήσεται ζωή,
 ὅ ἐστί μεθερμηνευόμενον γυνή. Καὶ συναγαγὼν αὐτάς, εἶπας· Αὐξάνεσθε
 καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς. Ἀύ-
 τός, Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παραγενομένος ἐν Κανᾷ τῆς Γα-
 λιλαίας καὶ ἐπιδείξας τὴν ἀρχὴν τῶν σημείων, καὶ μετέβαλες τὸ ὕδωρ
 εἰς οἶνον. Αὐτός εὐφρανον αὐτοὺς ἐν ὄρασει υἱῶν αὐτῶν καὶ θυγατέρων,
 παράσχου αὐτοῖς ἐκ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐκ τῆς πίστεως τῆς
 γῆς· σὺ γὰρ εἶ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῆς ζωῆς ἀρχηγός καὶ τῶν αἰῶνων ποι-
 ητής, ὁ σπιλβῶσας τὸ φῶς καὶ ὠρίσας τὴν ἡμέραν, ὁ τὴν μεγάλην καὶ
 εὐρύχωρον θάλασσαν ὀροθητήσας, ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου, Κύριε,
 πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας. Εὐλόγησον αὐτούς, ὡς τὸν Ἀβραάμ καὶ τὴν
 Σάρραν, ὡς τὸν Ἰσαὰκ καὶ τὴν Ῥεβέκκαν, ὡς τὸν Ἰακώβ καὶ τὴν Ῥα-
 χήλ, ὡς τὸν Ἰωσήφ καὶ τὴν Ἀσυνέθ. Αὐτός εὐλόγησον τὸν γάμον τοῦ-
 του καὶ τοὺς κεκλικότας τὰς ἑαυτῶν κεφαλὰς δέξασθαι τὸν ἀρχικὸν τοῦ
 κόσμου στέφανον, τοῖς δὲ παρανόμοις δός, Κυριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, πίστιν
 καὶ ὁμόνοιαν, καὶ τὸν παρελθόντα λαὸν τῇ μυστικῇ σου ἐκκλησίᾳ, καὶ
 πάντας τοὺς παραγενομένους εἰρήνευσον ἐν πᾶσιν. Εὐλογοῦ, ὃ νυμφίε, ὡς
 ὁ Ἀβραάμ, μεγαλύνθητι, ὡς Ἰσαὰκ, δῶψοι σοι Κύριος κατὰ τὴν καρδίαν
 σου καὶ πᾶσαν τὴν βουλήν σου πληρῶσαι· εὐφραίνου, νύμφη, μετὰ τοῦ
 νυμφίου, καὶ τίμα τὸν ἄνδρα σου, ὃν ἠτοίμασέ σοι Κύριος ὁ Θεός,
 καὶ ἰδεῖν τευίους τῶν υἱῶν ὑμῶν, καὶ εὐλογήσατε Κύριον τὸν Θεόν, τὸν
 συζευξάντα ὑμᾶς, καὶ ἔστωσαν οἱ εὐλογοῦντες ὑμᾶς εὐλογημένοι ὑπὸ Κυ-
 ρίου. Ὅτι δεδόξασται ἡ βασιλεία τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου
 Πνεύματος. Εἶτα τὸ προκείμενον, ἤχος δ'. Δόξα καὶ τιμὴ ἐστεφάνωσας.
 Κύριε, ὁ Κύριος ἡμῶν... Ὁ ἀπόστολος πρὸς Ἐφεσίους· Ἀδελφοί, ὑπο-
 τασσόμενοι ἀλλήλοις ἐν φόβῳ Θεοῦ αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ὑπο-
 τάσσεσθε, ὡς τῷ Κυρίῳ... Τέλος· ἀλλὰ ἐκτρέφεται αὐτὰ ἐν παιδείᾳ καὶ
 νοουθεσίᾳ Κυρίου. Ἀλληλούια δ'. Ἡ γυνή σου, ὡς ἄμπελος. Εὐαγγέλιον
 κατὰ Ἰωάννην· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, γάμος ἐγένετο ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας
 Goss. p. 318. Εἶπωμεν πάντες... Κύριε παντοκράτωρ... Ὁ μὴ βουλό-

μενος... Ὁ πλούσιος ἐν ἐλέει... Ἐλέησον ἡμᾶς... Ἐτι ὑπὲρ τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ τοῦδε καὶ τῆς δούλης τοῦ Θεοῦ. Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλόανθρωπος... Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Εὐχὴν λέγει ὁ ἱερεὺς Εὐλογητός εἶ, Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ὁ τὰ ἐν οὐρανοῖς συστησάμενος καὶ τὰ ἐπὶ γῆς κατειρηνεύσας, ὁ Θεός, ὁ παραγενόμενος ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας καὶ εὐλόγησας τὸν γάμον, εὐλόγησον καὶ τούτους τοὺς δούλους σου. Ὁ Θεός, ἐν τῇ σωτηριώδει σου οἰκονομίᾳ τίμιον αὐτῶν τὸν γάμον ἀνάδειξον διὰ τῆς σῆς παρουσίας, ἀμίαντον αὐτῶν τὴν κοίτην διαφύλαξον, ἀκηλίδωτον αὐτῶν τὴν συμβίωσιν διαμεῖναι εὐδόκησον, καὶ καταξίωσον αὐτοὺς ἐν γῆραί πίνον πᾶσαν αὐτάρκειαν αὐτῶν ἐπὶ τῆς γῆς πληθῆναι, ὡσπερ τοῦ θεράποντός σου Ἰώβ, ἵνα, πάντοτε πᾶσαν αὐτάρκειαν ἔχοντες οἱ δούλοί σου, περισσεύωνται εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν, καὶ ποιῶντες τὸ εὐάρεστον, προσθήσεις τοὺς χρόνους αὐτῶν, ὡς τοῦ Ἰάρεθ καὶ Ἐζεκίου. Καὶ εὐλόγησον, Κύριε, πάντας τοὺς παραγενομένους ἐπὶ τὸν γάμον τοῦτον, καὶ ἀξίωσον ἡμᾶς ἀγαπᾶν καὶ φοβεῖσθαι σε ἐξ ὅλης τῆς καρδίας, καὶ ποιεῖν ἐν πᾶσι τὸ θέλημά σου. Ὅτι ηὐλόγηται καὶ δεδόξασται... Καὶ ἄρχεται ἡ θεία λειτουργία. Καὶ ὅτε ἔρχονται εἰς τὴν ὥραν τῆς ζωοποιῶ κοινωνίας, ἐπιδίδει αὐτοῖς τῶν θείων ἀγιασμάτων. Καὶ μετὰ τὸ τέλος τῆς θείας λειτουργίας, φέρει ὁ ἱερεὺς ποτήρια δύο ἤτοι καυκία, καὶ βάλκει εἰς τὰ ἀμφότερα οἶνον, καὶ λέγει τὸν φάλμον τοῦτον Ἐξομολογησώμεθά σοι, ὁ Θεός, ἐξομολογησώμεθά σοι καὶ ἐπικαλεσώμεθα τὸ ὄνομά σου... Καὶ μετακινεῖ τὸ ἐν εἰς τὸ ἄλλο καὶ λέγει Καὶ ἔκλινεν ἐκ τούτου εἰς τοῦτο, καὶ δίδει τὰ ποτήρια τοῖς παρανόμοις, καὶ λέγει τὴν εὐχὴν τῶν ποτηρίων Ὁ Σωτὴρ τῆς οἰκουμένης, ὁ ἐλθὼν εἰς τὸν κόσμον μετὰ δόξης πολλῆς, ὁ παραγενόμενος ἐν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, καὶ μεταποιήσας τὸ ὕδωρ εἰς οἶνον, καὶ χαρὰν ποιησάμενος ἐν μέσῳ τοῦ νυμφίου, ἐλθέ, παντοδύναμε Κύριε, ἐπὶ τὴν συγκέρασιν τοῦ οἴνου τούτου καὶ τοῖς ἔχουσι μεταλαβεῖν ἐξ αὐτοῦ στήριξον αὐτοὺς ἐν ἀγάπῃ κραταῶ, καὶ εἰρήνευσον αὐτοὺς, ἀγαθὲ καὶ φιλόανθρωπε, πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν. Ὅτι σὺ εἶ ὁ Πατὴρ ἐν τῷ Υἱῷ καὶ ὁ Υἱὸς ἐν τῷ Πατρὶ ἅμα τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ Πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ... Εἶτα ἐπιδιδόασιν οἱ παράνομοι τοῖς νεονόμοις τὰ ποτήρια καὶ πίνουσι, καὶ εὐθὺς σφραγίζει αὐτοὺς ὁ ἱερεὺς, λέγει Ἐν εἰρήνῃ προήλθετε καὶ ἐν ἀγάπῃ πορευέσθε. Ὁ λαός Ἐν ὀνόματι Κυρίου. Καὶ ἀπέρχονται εἰς τὸν παστὸν οἶκον, ἀπέρχεται καὶ ὁ ἱερεὺς, λέγει εὐχὴν τῶν στεφάνων Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ παραγενόμενος ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας μετὰ τῆς

ἀχράντου σου Μητρὸς καὶ τῶν ἁγίων σου ἀποστόλων, καὶ λύσας τὸ κατὰ τὴν Εὐὰν κατάκριμα τὸ διὰ τῆς τοῦ ξύλου βρώσεως. Αὐτὸς καὶ νῦν εὐλόγησον τὸν γάμον τοῦτον εὐλογίαν πνευματικὴν, καὶ ἔνωσον καὶ διαφύλαξον τοὺς δούλους σου ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμονοίᾳ, καὶ δὸς αὐτοῖς τὸν στέφανον τῆς ἀφθαρσίας, κληρονόμους αὐτοῦ ἀνάδειξον τῆς ἐπουρανίου σου βασιλείας. Σοὶ γὰρ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ... Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἀναγαγὼν Ἡλίαν ἐν ἄρματι πυρίνῳ, ὁ μεταθεθεὶς τὸν Ἐνώχ ἐντεῦθεν τοῦ μὴ ἰδεῖν θάνατον, ὁ φυλάξας τὸν Ἰωάννην ἐν ἀγνεῖᾳ πρῆθενίας, ἀπόδεξαι καὶ τοὺς στεφάνους τούτους ἀπίλους καὶ ἀμώμους, καὶ ἀνεπιβουλεύτους μέχρι τῆς ἐσχάτης αὐτῶν ἀναπνοῆς. Ὅτι ἡγίασται καὶ δεδόξασται τὸ πάντιμον...

λ. 67. Ἀκολουθία τῆς γουγκλισίας τῆς ἁγίας Πεντηκοστῆς.

Στιχηρὰ εἰς τὸ Κύριε ἐκέκραξα, ἤχος δ'. Τῶν ἀποστόλων τὸν... Τοὺς ἀγραμμάτους... Διασπαρέντες ἐπὶ γῆς... Εἰς τὸ Δόξα, Ἀγνοοῦντα τὰ... Προκείμενον, ἤχος βαρῦς· Τίς Θεὸς μέγας... Καὶ εἶπα νῦν... Ὁ διάκονος· Εἴπωμεν πάντες... Ἐξ ὄλης ψυχῆς... Κύριε παντοκράτωρ... Ὁ μὴ βουλόμενος... Ὁ πλούσιος ἐν ἐλέει... Ἐλέησον ἡμᾶς... Ἐτι ὑπὲρ τῶν εὐσεβεστάτων... Ἐτι ὑπὲρ τοῦ εἰσακοῦσαι... (Εὐχὴ)· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, τὴν ἐκτενῆ ταύτην ἱκεσίαν πρόσδεξαι... *Goar. pag. 56.* Ὅτι ἐλεήμιον καὶ φιλάνθρωπος. Λέγει ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ βήματος εἰς ἐπήκοον πάντων· Κλίνοντες τὰ γόνατα ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ δὲ λαὸς· (Κύριε ἐλέησον). Πάντων ἐπὶ γόνυ κεκλιμένων, λέγει ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν· Ἀχραντε, ἀμίαντε, ἀναρχε, ἀόρατε... p. 597 сь прибавочною молитвою. Далѣе, какъ въ рук. Сип. библ. № 958 (См. выше стр. 24—25). сь тою разницею, что къ стихирамъ имѣются въ данномъ спискѣ принѣвы, къ первой: Μὴ ἀπορρίψῃς με, а ко второй: Ἀπόδος μοι τὴν ἀγαλλίασιν. Послѣ молитвы: Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ αἰώνιος σλѣдуютъ стихирь: Νῦν περιβάλλοντα κράτος, Δόξα, πάλιν τὸν αὐτὸν στίχον, Καὶ νῦν, Βασιλεῦ οὐράνιε, ἀπολυτίκιον (ἤχος) πλ. δ'. Εὐλογητὸς εἶ, Χριστὲ ὁ Θεός, καὶ ἀπόλυσις.

λ. 73 об. Τάξις καὶ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐλαίου.

Ἐν τῇ ἡμέρᾳ, ἐν ἣ δόξει γίνεσθαι τοῦ ἁγίου ἐλαίου ἐπὶ ἀρρώστου, συνάγονται ἑπτὰ πρεσβύτεροι καὶ ποιῶσι τὸν ἑσπερινὸν καὶ παννυχίδα, καὶ ψάλλοντες κανόνα, τὸν γεγραμμένον εἰς τὸ τέλος τῆς βίβλου· ὁμοίως καὶ εἰς τὸν ὄρθρον ψάλλουσι κανόνας τοὺς ἀρμύζοντας. Καὶ μετὰ τὸ τέλος τοῦ ὄρθρου λειτουργοῦσιν οἱ ἑπτὰ πρεσβύτεροι εἰς διαφόρους ἐκκλησίας ἐπ' ὀνόματος τοῦ ἀρχιστρατήγου Μι-

χαήλ, εἶτα συναγονται εἰς μίαν ἐκκλησίαν, καὶ οὕτως γίνεται κατὰ τάξιν ἡ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐλαίου, καθὼς ὑποτέτακται. Τοῦ πρώτου πρεσβυτέρου ποιῶντος τὴν πρόθεσιν καὶ θυμιῶντος ὅλον τὸν ναόν, καὶ φέρει τὸ τρυβλίον, καὶ λέγει ὁ αὐτὸς πρεσβύτερος· Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν πάντοτε νῦν καὶ ἀεὶ... καὶ εἶθ' οὕτως βάλλει ὕδωρ τῶν ἁγίων θεοφανίων καὶ οἶνον, καὶ ἔλαιον, ἐπισφραγίζων αὐτά, ὁμοίως καὶ ὁ β'. πρεσβύτερος βάλλει καὶ αὐτὸς ὕδωρ τῶν ἁγίων θεοφανίων καὶ οἶνον, καὶ ἔλαιον ἐν τῷ τρυβλίῳ, ἐπισφραγίζων λέγει· Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν πάντοτε... Ὅμοίως ποιοῦσι καθεξῆς οἱ ἑπτὰ πρεσβύτεροι. Μετὰ δὲ τοῦτο λέγει ὁ ἀρχιδιάκονος· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι ἡμῖν πᾶν πλημμέλημα ἐκούσιον... Ὑπὲρ τοῦ ῥυθθῆναι... Ὁ ἱερεὺς λέγει εὐχὴν· Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ θαυμαστός, ὁ φυλάσσων τὴν διαθήκην σου καὶ τὸ ἔλεός σου τοῖς ἀγαπῶσί σε. *Goar. p. 337. Конецъ:* διὰ τοῦ ἁγιάσματος τούτου τοῦ μέλλοντος ἐπάγεσθαι. Καὶ ἐμφυσᾷ αὐτὸ ὁ ἱερεὺς σταυροειδῶς καὶ σφραγίζει τῷ δακτύλῳ αὐτοῦ, καὶ πάλιν λέγει εὐχὴν· Γένοιτο, Κύριε, τὸ ἔλαιον τοῦτο δο κοηπα. *Goar. p. 338.* Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Ὑπὲρ τοῦ ἔλεων καὶ εὐμενῆ καὶ εὐδιάλλακτον γενέσθαι τὸν φιλόανθρωπον Θεὸν ἐπὶ ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν, καὶ ἐλεῆσαι ἡμᾶς. Καὶ ὑπὲρ ὑγείας καὶ σωτηρίας καὶ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ τοῦδε... Ὑπὲρ τοῦ εἰσακοῦσαι Κύριον τὸν Θεὸν τῆς φωνῆς... Ὑπὲρ τῶν αἰτησαμένων τὴν λειτουργίαν ταύτην ὑπὲρ ὑγείας, σωτηρίας καὶ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν αἰτησώμεθα ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, τῶν ἀρχαγγέλων, τοῦ Προδρόμου, Κοσμᾶ, Δαμιανοῦ, Παντελεήμονος καὶ πάντων τῶν ἁγίων... Ὑπὲρ τοῦ δούλου Θεοῦ τοῦδε καὶ τῆς ἀπὸ κλίνης ἐγέρσεως αὐτοῦ, καὶ ὑπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι αὐτῷ πᾶν πλημμέλημα ἐκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον... Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου... Κύριε ἐλέησον μ'. Ὁ ἱερεὺς λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην· Ὁ Θεὸς ὁ μέγας, ὁ ὑψιστος, ὁ ὑπὸ πάσης κτίσεως προσκυνούμενος... *Goar. p. 339. Конецъ:* καὶ ἴασαι αὐτοὺς ἐν τῷ πλήθει τοῦ ἐλέους σου πρεσβείαις τῆς ἀγράφου Θεοτόκου, τῶν ἀρχαγγέλων, τῶν ἀποστόλων, τοῦ Προδρόμου σου Ἰωάννου, τῶν ἁγίων ἀναργύρων Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ, Παντελεήμονος καὶ πάντων τῶν ἁγίων. Ἐκφώνησις· Ὅτι ἐλεήμων καὶ πάντων τῶν ἁγίων. Καὶ εὐθὺς ἄρχονται λέγειν Τρισάγιον, Πάτερ ἡμῶν, τὸν Ν'. φαλμόν, Ἀλληλούια, Ἀλληλούια δόξα... γ'. Εἶτα λέγει ἀντίφωνον α'. ἤχος β'. Μακάριος ἀνὴρ, ὃς οὐκ ἐπορεύθη... Ὑπόφαλμος· Ἀντιλαβοῦ μου, Κύριε η τ. δ. Δόξα, τροπάριον ἤχος πλ. β'. Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς... Καὶ νῦν, Τῆς εὐσπλαγχνίας... Καὶ εἶθ' οὕτως λέγει ὁ

πρώτος πρεσβύτερος· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν... Ὑπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ τοῦδε καὶ τῆς ἄνωθεν ἐκ Θεοῦ βοήθειας καὶ ἀγαθῆς ἐπισκέψεως καὶ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης θλίψεως... Καὶ εὐθὺς ὁ ἱερεὺς ποιεῖ τὴν εὐχὴν· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν χερουβὶμ καὶ ἐπιβλέπων ἀβύσσους, ἐπίπε ἐπὶ τὸν δούλόν σου τοῦτον καὶ ἐπίσκεψαι αὐτὸν τῇ φιλανθρωπίᾳ σου καὶ τῇ ἀμετρήτῳ σου δυνάμει, ἐκτεινον¹⁾ τὴν δεξιάν σου τὴν κραταιάν, καὶ ἀντικατάπεμψον τὴν ἱαματικὴν σου δύναμιν ἐξ ἁγίου ὑψώματος²⁾ σου, καὶ ἀνάστειλον ἀπ' αὐτοῦ πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν, καὶ ἀποκατάστησον αὐτὸν³⁾ τῇ ἀγίᾳ σου ἐκκλησίᾳ ὑγιαίνοντα πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ. Сн. Дмитриевскаго. Прилож. къ Богосл. въ русск. ц. въ XVI в. ч. I, стр. 115. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας, ἀχράντου, ὑπερευλογημένης Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, τῶν ἁγίωγ καὶ ἐπουρανίων δυνάμεων, τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ, τῶν ἁγίων καὶ πανευφρόνων ἀποστόλων, τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου πρωτομάρτυρος καὶ ἀρχιδιακόνου Στεφάνου, τῶν ἁγίων καὶ θαυματουργῶν Παντελεήμονος καὶ Ἐρμολάου μετὰ πάντων τῶν ἁγίων μνημονεύσαντες... Ἐκφώνησις· Ὅτι σὸ εἶ ὁ ἰατρός καὶ Σωτὴρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν... Εἶτα λαβὼν ὁ αὐτὸς πρεσβύτερος τὸ ἀπτρὶν ἐκ τῆς κανδήλας, ποιεῖ μετ' αὐτοῦ σταυροῦς γ'. εἰς τὸ αὐτὸ ἅγιον ἔλαιον, εἶθ' οὕτως ἀνάπτει αὐτό. Εἶτα πάλιν ἀμφότεροι ποιοῦσι Τρισάγιον καὶ τὸν Ν'. Ἀντίφωνον β'. Κύριε ὁ Θεὸς μου, ἐπὶ σοὶ ἤλπισα, σῶσον με ἐν πάντων... Ὑπόφαλμος· Πρεσβεΐαις τῆς... Δόξα, Αἱ ἀνομίαι ἡμῶν καὶ αἱ ἀπειθεῖς ἡμῶν πράξεις περιεκύκλωσαν ἡμᾶς... Καὶ νῦν, Πολλὰ τὰ πλήθη τῶν... Εἶτα πάλιν λέγει ὁ πρεσβύτερος τὰ προγραφέντα κηρύγματα, καὶ ὁ β' πρεσβύτερος καὶ τὴν εὐχὴν· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τῷ ἐλέει καὶ ταῖς οἰκτιρμοῖς σου Goar. p. 335. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... (что выше). Καὶ μετὰ τὴν ἐκφώνησιν ὁμοίως καὶ αὐτὸς λαβὼν ἀπτρὶν, ἐπισφραγίσας εἰς τὸ ἅγιον ἔλαιον, ἀπτει αὐτό. Ὅμοίως καὶ καθεξῆς γίνεται ἕως τῶν ἐπτὰ πρεσβυτέρων. Εἰ δὲ τύχη καὶ οὐ πάρεσιν ἐπτὰ πρεσβύτεροι, ποιοῦσι τὴν ἀκολουθίαν δύο ἢ τρεῖς. Εἶτα πάλιν τὸν Ν'. καὶ εἶθ' οὕτως ψάλλουσιν ἀντίφωνον γ'. φαλμός ιδ'. Ἐπακοῦσαι σου, Κύριε, ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως... Ὑπόφαλμος· Ὑπάκουσόν μου, Κύριε... Δόξα, Κύριε ἐλέησον ἡμᾶς, ἐπὶ

1) возвышенности. 2) возвышенности. 3) возвышенности.

1) возвышенности. 2) возвышенности. 3) возвышенности.

3) возвышенности. 4) возвышенности. 5) возвышенности.

σοι... Καί νυν, Δι' εὐσπλαγγίας οἰκτιρῶν, Χριστέ, κατήλθες ἐπὶ γῆς καὶ ἐκ Παρθένου σαρκωθείς... Εὐχὴ γ'. Ἐκπεμφον, Κύριε, τὴν πίστην τοῦ ἐλέους σου ἐπὶ τὸν καρπὸν τῆς ἐλαίας τοῦτον, δι' αὐτὴν ἔχρισας ἱερεῖς, προφήτας, βασιλεῖς, τοκᾶς(;) μάρτυρας καὶ ἐνέδουσας τῇ χρηστότητι σου δικαιοσύνης ἔνδυμα, ἵνα γένηται παντὶ τῷ ἀλειφομένῳ καὶ γεουμένῳ εἰς ὄνησιν καὶ ὠφέλειαν ψυχῆς καὶ σώματος (καὶ) πνεύματος, εἰς ἀποτροπὴν παντὸς κακοῦ, εἰς ὑγίαν τῷ χραισμένῳ διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ. Ἐκφώνησις· Ὅτι εὐλογητὸς εἶ καὶ δεδοξασμένος σὺν τῷ παναγίῳ... Καὶ λαβὼν ὁμοίως τὸ ἄπτριν ἐπισφραγίσας ἄπτει αὐτό. Εἶτα πάλιν τὸν Ν'. ἀντίφωνον δ'. Κύριος ποιμαίνει με... Ἐκφώνησις· Ἐλέησόν με, Κύριε... Δόξα καὶ νυν, Τὴν ἀσθενοῦσάν μου ψυχὴν ἐπίσκεψαι, πανάγιε, καὶ τὸ ἄλγος τῆς καρδίας μου... Εὐχὴ δ'. Αἰτούμεθά σε, Κύριε ὁ Θεός, ὅπως προσταξῆς τὸ ἔλεός σου ἐπὶ τὸ ἔλαιον τοῦτο καὶ τοὺς χραισμένους ἐξ αὐτοῦ ἐν ὀνόματι σου, ἵνα γένηται αὐτοῖς εἰς ἴασιν ψυχῆς καὶ σώματος, καὶ εἰς καθαρισμόν καὶ ἀπαλλαγὴν παντὸς πᾶθους καὶ πάσης νόσου καὶ μαλακίας, καὶ παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος, ἵνα καὶ ἐν τούτῳ δοξασθῇ σου τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ. Ἐκφώνησις· Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλόανθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις... Conf. Goar. pag. 347. Καὶ πάλιν ὁμοίως λέγει τὸν Ν'. καὶ εὐθὺς ἀντίφωνον ε'. Κρῖνόν μοι, Κύριε, ὅτι ἐγὼ ἐν ἀκακίᾳ μου ἐπορεύθην... Ἐκφώνησις· Βοήθησόν με, Κύριε... Τροπάριον πλ. β'. Κύριε, ὁ καθηήμενος ἐπὶ τῶν χειρῶν μου καὶ ἀσιγήτοις δοξαζόμενος αἰεὶ, δέξαι παρ' ἡμῶν τὸν τρισάγιον ὕμνον... Καὶ νυν. Ἐλπίς τοῦ Κυρίου μου ἀγαθὴ Θεοτόκε παρθένε τὴν γῆν... Εὐχὴ πέμπτη· Ὁ πολὺς ἐν ἐλέει καὶ πλούσιος ἐν ἀγαθότητι, καὶ Πατὴρ τῶν οἰκτιρῶν, καὶ Θεὸς πάσης παρακλήσεως... Goar. p. 341. Конечъ: ὁ μόνος ψυχῶν καὶ σωμάτων ἰατρός, ἴασαι καὶ τὸν δοῦλόν σου τὸν δεῖνα διὰ τοῦ ἐλαίου τῆς σῆς χρηστότητος, ὅπως καὶ νυν, μετέχοντες τῆς σῆς φιλανθρωπίας, δοξαζώμεν σε τὸν ποιῶντα μεγάλα καὶ θαυμαστά ἐν δόξῃ τε καὶ ἐξουσίᾳ. Ἐκφώνησις· Ὅτι Θεὸς ἐλέους, οἰκτιρῶν καὶ φιλανθρωπίας ὑπάρχεις... Καὶ λαβὼν καὶ αὐτὸς ἄπτριν, ἐπισφραγίσας ἄπτει. Καὶ πάλιν λέγει τὸν Ν'. εἶτα φάλλουσιν ἀντίφωνον ς'. Ἐπὶ σοί, Κύριε, ἤλπισα μὴ καταισχυνθῆσθην... Ἐκφώνησις· Ἐξέλθε ἡμᾶς, Κύριε, Δόξα, Ὁ σταυρὸς σου, Κύριε, ἠγίασται ἐν αὐτοῖς... Καὶ νυν, Ἐν τῷ ναῷ ἐστῶτες... Εὐχὴ ς'. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τῷ ἐλέει καὶ τοῖς οἰκτιρμοῖς σου... Goar. p. 335. Καὶ πάλιν ποιῶσι τὸν Ν'. φάλλον, εἶτα ἀντίφωνον ζ'. Ἐκφώνησις· Ὁ ἐκπεμφὼν, ὑπέμεινα τὸν Κύριον. Δόξα, Ἀπόστολε Κυρίου τῶν πολεμουμένων ἢ εἰρήνην, τῶν χειμαζομένων ἢ γαλήνην... Καὶ νυν, Παναγία Θεοτόκε,

τὸν χρόνον τῆς ζωῆς.. Εὐχὴ ζ'. Ἀγαθὲ καὶ πολυέλεε, καὶ πολυεὐσπλαγχνε, καὶ δημιουργέ, καὶ βασιλεῦ, καὶ προνοητῆ, καὶ εὐεργέτα τῶν ἀπάντων, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ πλῆθους οἰκτιρμῶν καὶ πέλαγος φιλανθρωπίας, καὶ ἀφάτου ἀγαθότητος, μὴ παριδὼν τὸ οἰκεῖον πλάσμα, τὸν ἀνθρώπον, ὑπὸ τοῦ ἀρχεκάκου καὶ βασκάνου δράκοντος τυραννούμενον, ἀλλ' ἐκ τῆς πανάγνου καὶ παναμώμου θαβιτικῆς ἀειπαρθένου κόρης Μαρίας σαρκωθείς καὶ γέγονας καθ' ἡμᾶς κατὰ πάντα, πλήν τῆς ἀμαρτίας ἀνθρώπου, τὴν ἡμετέραν (οὐσίαν;) διὰ τῆς ἀφάτου σου ἐνσάρκου σωτηριώδους οἰκονομίας οἰκονομήσας, ἐν Ἰορδάνῃ τὴν ὑγρανθεῖσαν τοῖς ἀμαρτήμασιν ἡμῶν οὐσίαν ἐκαθάηράς τε καὶ ἐκαινούργησας, τὸν δυσμενῆ καὶ δελεαστὴν καὶ πειραστὴν ἐχθρὸν κατεπάλαισας, καὶ τὴν αὐτοῦ τυραννίδα κατήργησας, καὶ τοῖς ἀνθρώποις τὰς πηγὰς τῶν θείων σου εὐεργεσιῶν ἐπέβλυσας, τυφλοὺς ἐφώτισας, λεπροὺς ἐκαθάρισας, χολοὺς συνέσφιγξας, πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐθεράπευσας, καὶ νῦν πάρεσο ἡμῖν, τοῖς ἐπικαλουμένοις σε, ἐλεήμων, ὁ καὶ ψυχῶν καὶ σωματῶν ἰατρός¹⁾, αὐτοπροαιρέτῳ σῶ νεύματι καὶ λόγῳ τοῦ προστάγματός σου, παντοίαν σωματικὴν νόσον ἰώμενος καὶ πᾶσαν πλάνην τοῦ φθονεροῦ ἀπελαύνων, ὁ κατὰ πᾶσαν γενεὰν θαυματουργῶν ἐνδοξά τε καὶ ἐξαισία, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς· ὁ καὶ πάλαι μὲν τοὺς τρεῖς παῖδας ἀπὸ τῆς φλογὸς ἀπαθεῖς διασώσας, ὕστερον δὲ τῷ ἐκ γενετῆς τυφλῷ τὸ βλέπειν χαρισάμενος, καὶ Λάζαρον τετραήμερον ἐκ νεκρῶν ἀναστήσας, καὶ ἐπιτιμήσας τῷ πυρετῷ τῆς πενθερᾶς Πέτρου καὶ παραχρῆμα τοῦ νοσήματος αὐτὴν ἀπαλλάξας, ὥστε ἀναστᾶσαν αὐτὴν διακονεῖν. Ἐπίσκεψαι, Δέσποτα, προσκυνητὲ Κύριε, τὸν δοῦλόν σου τόνδε τὸν τοῖς σοῖς οἰκτιρμοῖς καταφεύγοντα, καὶ ἴσασι αὐτὸν ἀπὸ πάσης ἀσθενείας, δεσμεύων τὰ συντρίμματα καὶ πᾶσαν ἐνέργειαν κακοῦσαν καὶ θλίβουσαν αὐτῷ καὶ ἐκμοχλεύων· ἐλθέτω δύναμις ἐκ τῆς σῆς εὐσπλαγχνίας, καὶ ἀπελασάτω ἀπ' αὐτοῦ τὴν ἐκ τῆς ἀβρῶστίας μάστιγα, ἐπίσταξον αὐτῷ ὄροσον ἰαμάτων, ῥῦσαι αὐτὸν ἀπὸ πόνων καὶ ἀλγημάτων, ἀποδίωξον ἀπ' αὐτοῦ διὰ τοῦ τύπου τοῦ ζωοποιοῦ σου σταυροῦ πᾶσαν διαβολικὴν διαβουλήν καὶ κακουργίαν, ἐπίχεε ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ τὴν σὴν ἰαματικὴν χάριν, καὶ παυσάτω ἀπὸ παντός μέλους αὐτοῦ καὶ ὀστέου πᾶσα ἀλγηδὼν καὶ λυπητικὴ ὄχλησις, ἐξέγειρον αὐτὸν ἀπὸ κλίνης ὀδυνηρᾶς καὶ ἀπὸ στρωμνῆς κακώσεως, καὶ δός αὐτῷ καιρὸν διηγῆσασθαι πάντα τὰ θαυμάσιά σου καὶ ἐξειπεῖν τὸ σωτήριόν σου. Ἐκφώνησις· Ὅτι Θεὸς ἐλέους καί... Καὶ μετὰ τὸ πληρῶσαι ἕνα

1) Подобную молитву см. выше в ркп. Син. библи. № 957 стр. 6.

ἕκαστον τὰς εἰρημένας εὐχὰς καὶ ἀνάψαι τὰ ζ'. τουβία αὐτῶν, παιοῦν-
τες μετ' αὐτοῦ σταυροὺς τρεῖς εἰς τὸ αὐτὸ ἅγιον ἔλαιον, καὶ εἰθ' οὕτως
ἄρχονται οἱ ζ'. πρεσβύτεροι τὴν θείαν λειτουργίαν, τοῦ πρώτου πρεσβυ-
τέρου προσκομίσαντος ἢ τοῦ ἡγουμένου, καὶ τῶν λοιπῶν συλλειτουργούν-
των, ἦτοι συμβοηθούτων· καὶ λέγει ὁ μὲν προκείμενον, ὁ δὲ ἀπόστολον,
ἕτερος τὸ Ἀλληλούια, ἄλλος τὸ εὐαγγέλιον καὶ ἕτερος διακονικά.

Καὶ εὐθὺς λέγει εἰς· Εὐλόγησον, δέσποτα. Ὁ πρωτοπαπᾶς· Εὐλόγη-
μένη ἡ βασιλεία τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ... Ἀντίφωνον τῆς λειτουργίας
τὸ α'. φαλμὸς ρβ'. Εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον... ἕως τέλους. Ὑπό-
φαλμος· Πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου... Δόξα καὶ νῦν, Πρεσβείαις. Ἀντίφω-
νον β'. φαλμὸς ργ'. Δόξα. Αἴνει ἡ ψυχὴ... λέγει ἕως τοῦ τέλους τοῦ φαλ-
μοῦ, εὐθὺς Δόξα, Ὁ μονογενὴς Υἱός... Ἀντίφωνον γ'. Λαμβάνει ὁ πρωτο-
παπᾶς καὶ ἐξέρχεται ἐκ τοῦ βήματος τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον εἰς τὴν εἴσο-
δον καὶ λέγει πλ. β'. Ἐν τῇ βασιλείᾳ σου... Μνήσθητί μου, ὁ Θεός. Πά-
ριθέ μου τὰ ἐν γνώσει καὶ ἀγνοίᾳ πεπραγμένα... Ὁ τοῦ Πέτρου προσδε-
ξάμενος τὸν θρῆνον, πρόσδεξάι μου, Χριστέ... Ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ δόξῃ
μετὰ ἀγγέλων... Εἶτα εἴσοδος, καὶ λέγει τροπάριον, ἦχος πλ. β'. Ὁ γι-
νώσκων τὰ πάθη τῶν ἀνθρώπων καὶ τὰς οὐδύνας τῆς φύσεως ἡμῶν, οὐ-
ρανόθεν ἰατρὲ τῶν ἀσθενούντων... Δόξα, Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε, ἐλέησον
ἡμᾶς... Καὶ νῦν, Τῆς εὐσπλαγχνίας... Προκείμενον, ἦχος δ'. Ἐγὼ εἶπα·
Κύριε, ἐλέησον... στίχος· Μακάριος ὁ συνιών. Καθολικῆς ἐπιστολῆς Ἰακώ-
βου· Ἀδελφοί, ὑπόδειγμα λάβετε... *Goar. p. 337.* Εὐαγγέλιον κατὰ Μάρ-
κον· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ προσκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς τοὺς δώδεκα μαθητάς
αὐτοῦ... Τέλος· καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλλον καὶ ἤλειφον ἔλαιον πολ-
λοὺς ἀρρώστους καὶ ἐθεράπευον. Εἴπωμεν πάντες... Κύριε παντοκράτωρ...
Ὁ μὴ βουλόμενος... Ὁ πλούσιος ἐν ἐλέει... Ὑπὲρ τοῦ ἕλεων... Ὑπὲρ
τοῦ εἰσακοῦσαι.. Ὑπὲρ συστάσεως... Εἰσάκουσον, Κύριε, τῆς δεήσεως ἡμῶν,
ὡς ἐπήκουσας τοὺς ἀγίους σου ἀποστόλους Πέτρου καὶ Ἰωάννου, πορευο-
μένων αὐτῶν ἐπὶ τὴν ὥραν τῆς προσευχῆς τὴν ἐνάτην καὶ δι' αὐτῶν
ποιήσας σημεῖον ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ, ἐλέησον καὶ τὸν δοῦλόν σου
τόνδε, εἴπωμεν.—Κύριε, ὡς ἐπήκουσας τοὺς ἀγίους σου τρεῖς παῖδας ἐν
κκλήνῳ, ἐπάκουσόν καὶ ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν, δεομένων ὑπὲρ αὐτοῦ.—Τῇ
πρεσβείᾳ τῶν τιμίων καὶ ἐνδόξων προφητῶν, ἀποστόλων καὶ μαρτύρων,
καὶ πάντων τῶν ἁγίων, τῶν ἐν ὄλῳ τῷ κόσμῳ ὑπὲρ αὐτοῦ δυσωπουμέ-
νων, ἐλέησον καὶ τὸν δοῦλόν σου τόνδε.—Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός, κατὰ
τὸ μέγα ἔλεος... Ἐτι ὑπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ ὑγείας, σωτηρίας
καὶ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ, εἴπωμεν. Ὁ λαός· Κύριε ἐλέησον μ'. Κύ-

ριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, τὴν ἐκτενῆ τυχὴν ἰκεσίαν πρόσδεξαι Goar. pag. 56. Ἐκφώνησις· Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλόανθρωπος... Ἐν δὲ τῷ διαβαίνειν τὰ ἅγια, πίπτει ὁ ἀσθενῶν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ μέσον τοῦ ναοῦ, ὁ δὲ πρωτοπρεσβύτερος ἵσταται ἐνώπιον τῆς ἁγίας τραπέζης, λέγει· Οὐδεὶς ἄξιος τῶν συνδεδεμένων τῆς σαρκικαῖς... Goar. p. 58. Οἱ δὲ λοιποὶ πρεσβύτεροι, βασιτάζοντες τὰ ἅγια, ὁ μὲν τὸν δίσκον, καὶ ἕτερος τὴν λαβίδα, καὶ ἄλλοι μανουάλια μετὰ κηρίων, καὶ πατοῦσι τὸν ἀσθενῆ εἰς καθ' (ἕνα), καὶ εἰσέρχονται, νίπτεται δὲ τὰς χεῖρας ὁ πρωτοπρεσβύτερος. Κοινωνικόν· Ποτήριον σωτηρίου. Καὶ τελειοῦται ἡ θεία λειτουργία μέχρι τοῦ Εὐλόγησω τὸν Κύριον, καὶ οὐκ ἀπολύουσιν, ἀλλ' εὐθὺς ἄρχονται τὸν Ν'. ὁ δὲ πρωτοπρεσβύτερος λέγει· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Καὶ λέγει τὴν εὐχὴν· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τῷ ἐλέει καὶ τοῖς οἰκτιρμοῖς... Goar. p. 335. Καὶ μετὰ τὴν ἐκφώνησιν, λαβὼν ὁ αὐτὸς πρεσβύτερος τὸ τουβλὶν ἐκ τῆς κανδήλας, ποιεῖ μετ' αὐτοῦ σταυροὺς τρεῖς εἰς τὸ ἅγιον ἔλαιον καί, σβεννύων αὐτὰ, τίθησιν ἔξω τῆς κανδήλας, ὁμοίως οἱ λοιποὶ πρεσβύτεροι ποιοῦσιν. Εἶτα πάλιν ἀμφότεροι τὸν Ν'. καὶ ὁ δεύτερος πρεσβύτερος λέγει εὐχὴν· Πάτερ ἅγιε, ἰατρὲ ψυχῶν καὶ σωμάτων... Goar. p. 338. διὰ τῆς χάριτος τοῦ Χριστοῦ σου, καὶ ζωοποίησον αὐτὸν κατὰ τὸ σοὶ εὐαρεστεῖν τῇ ὑφειλομένη σοι εὐχαριστίᾳ ἐν ἀγαθοεργίᾳ ἀποπληροῦντι. Ὅτι σὸν τὸ κράτος καὶ σου... Εὐχὴ γ'. Κύριε παντοκράτωρ, ἅγιε βασιλεῦ, ὁ Θεός, ὁ παιδεύων καὶ μὴ θανατῶν... Πρην. ο. στρ. 127. εὐαρεστοῦντα καὶ ποιοῦντα τὸ θέλημά σου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ. Ἐκφώνησις· Ὅτι σὺ εἶ, ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ Θεός τοῦ ἐλεεῖν... Εὐχὴ δ'. Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ πάντων Δεσπότης καὶ τῶν ὅλων ποιητής, ὁ τῶν ἀσθενούντων ἰατρὸς καὶ τῶν ἐν θλίψει ἀντιλήπτωρ, εὐλατεῦν τὰς ἀνομίας ἡμῶν καὶ ἰώμενος τὰς νόσους ἡμῶν, ἀπόστρεψον πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἀπὸ τὸν δοῦλόν σου τόνδε διὰ τοῦ μονογενοῦς σου Παιδός, ὃν ἀπέστειλας εἰς τὸν κόσμον εὐεργετοῦντα καὶ ἰώμενον πάντας τοὺς καταδυναστευομένους ὑπὸ τοῦ διαβόλου, τὴν τοῦ σώματος ἀσθένειαν ἀπείργων διὰ τῆς σῆς χρηστότητος, ἀφ' ἧς τὰς ἐξ ἁμαρτίας καὶ τὰς ἐξ ἁμαρτιῶν κακώσεις διαλύων, κατὰ τὴν ἀφατον ἐξουσίαν καὶ τὴν ὑπερβάλλουσαν ἀγαθότητα, δι' ἧς ἰάσατο ὁ μονογενὴς σου Υἱὸς καὶ Θεός ἡμῶν, λύων τὰς ἐξ ἁμαρτιῶν κακώσεις. Δεόμενά σου, Δέσποτχ, τάχυνον τὴν βοήθειάν σου, καὶ ἐπίβλεψον ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς, ὅπως ἰαθῆις διὰ τῆς σῆς εὐσπλαγχνίας δοξάσῃ τὸ ἅγιον ὄνομά σου τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καί... Ὅτι σὴ ἐστὶν ἡ δόξα καὶ ἡ βασιλεία... Εὐχὴ ε'. Ὁ ἰατρὸς τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν, ὁ ἀναλαβὼν εἰς ἑαυτὸν τὰς ἀσθενείας τοῦ λαοῦ καὶ τοὺς πόνους βασιτά-

σας, μνήσθητι καὶ τὸν δούλόν σου τόνδε, τὸν ἐν ἀρρώστια ἐξεταζόμενον
 καὶ τοῦ ἐλέους σου ἐπιδομένου, κατὰπεμψον τὴν ἰατρικὴν σου χάριν καὶ
 ἴασαι αὐτὸν ἐκ τῆς κλίνης ἀρρώστοῦντα, παράσχου αὐτῷ ὑγίαν ὀλόκληρον
 σῶματος καὶ ψυχῆς καὶ πνεύματος, ἀποκατάστησον αὐτὸν ὑγιῆ τῇ
 ἀγία σου καθολικῇ καὶ ἀποστολικῇ ἐκκλησίᾳ εἰς προσκύνησιν καὶ εἰς δό-
 ξαν τοῦ ἁγίου σου ὀνόματος. Σὺ γὰρ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν, Θεὸς τοῦ ἐλεεῖν...
 Εὐχὴ ζ'. Ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ Θεὸς τοῦ σώζειν, ποιῶν ἔλεος εἰς χιλιάδας καὶ
 μυριάδας τοῖς ἀγαπῶσι σε καὶ φυλάσων τὰ προστάγματά σου, ὁ θεραπεύων
 πᾶσιν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν, ὁ ἰώμενος τοὺς συντετριμμένους τῇ καρδίᾳ
 καὶ δεσμεύων τὰ συντρίμματά αὐτῶν, ὁ μόνος ἰατρὸς ψυχῶν τε καὶ σωμάτων, ἡ
 κατφυγὴ τῶν ἀσθενούντων, καὶ βοήθεια τῶν ἀβοηθήτων. Ἐπάκουσον ἡμῶν,
 ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὴν σκέπην
 ταύτην καὶ πάντας τοὺς ἐνοικοῦντας ἐν αὐτῇ ἐπίσκεψαι, ὁ Θεός, καὶ ἐξαπό-
 στειλον τὸ ἔλεός σου ἐπὶ τὸν δούλόν σου τόνδε, τὸν ἐπικεκλημένον ἐπὶ τὸ ὄνο-
 μα τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἴασαι αὐτοῦ πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσιν μαλακίαν, καὶ πᾶ-
 σαν ἀσθενεῖαν σωματικὴν τε καὶ ψυχικὴν, λύσον ἀμαρτίας καὶ τὰ ἐξ ἀμαρ-
 τιῶν ἐπίπονα, ὁ πάντα τὰ πάθη φυγαδεύων τῷ λόγῳ σου καὶ πᾶσαν βα-
 σκανίαν τοῦ ἐχθροῦ καὶ ἐνέργειαν, ὡς γόνυον ἀφάνισον τῷ θελήματι σου,
 ἐπίνευσον εἰς τὴν δέσην τῶν δούλων σου, εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ κάμνοντος.
 Κύριε, δὸς αὐτῷ χεῖρα βοηθείας καὶ ἐξέγειρον αὐτὸν ἐκ τῶν συμπτωμά-
 των τῆς ἀσθενείας, τὴν φανεράν ἰώμενος ἀρρώστιαν, τὴν ἀφανὴ διορθού-
 μενος καχεξίαν, ἵνα καὶ τῷ σώματι ῥωσθῆ καὶ τῷ πνεύματι σωθῆ, ῥύ-
 σαι αὐτὸν ἔργοις τῆς εὐσπλαγχνίας σου, εὐθυπορῶν πρὸς τὴν βασιλείαν
 σου, μεθ' οὗ καὶ τὰς ἡμῶν ἀσθενείας ἰάτρευσον, ὁ δι' αὐτὰς γενόμενος
 ἄνθρωπος, ἵνα καὶ ἐν τούτῳ δοξασθῆ τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ
 Υἱοῦ... Εὐχὴ ζ'. Πάτερ ἅγιε, ἰατρὲ ψυχῶν καὶ σωμάτων (см. выше). Καὶ
 μετὰ τοῦτο λέγει τὴν εὐχὴν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου
 ἐπάνω τοῦ ἀσθενούντος· Βασιλεῦ, ἀόρατε, ἀκτανόητε, ἀπερίληπτε, ἀπε-
 ρίγραπτε, εὐσπλαγγε, πολυέλεε, ὑπεράγαθε, ἀνεξίκακε, φιλόανθρωπε καὶ
 μακρόθυμε, ὕψιστε, ὁ ἐν οὐρανοῖς κατοικῶν καὶ τὰ ταπεινὰ ἐφορῶν, ὁ θα-
 νατῶν καὶ ζωογονῶν, ὁ παιδεύων καὶ πάλιν ἰώμενος, σοῦ δεόμεθα καὶ σὲ
 ἱκετεύομεν, κλῖνον τὸ οὖς σου καὶ ἐπάκουσον ἡμῶν, σπλαγχνισθεὶς ἐφ'
 ἡμᾶς τῇ σῇ ἀγαθότητι, καὶ ἴασαι τὸν δούλόν σου ἐν τάχει καὶ κάθαρον
 αὐτοῦ πᾶν μέλος τοῦ σώματος ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ καὶ νόσου, ἀπὸ κο-
 ρυφῆς κρανίου καὶ ἡμικρανίου, καὶ ἡγεμονικοῦ, ταραχῆς, αἰχμαλωσίας τε
 καὶ συγχύσεως, ἀπὸ ἀρτηριῶν καὶ ἄρθρων, καὶ μηνίγγων ὀδύνης, ἀπὸ
 δακρυρροίας ὀφθαλμῶν, ἀπὸ ρευμάτων συνοχῆς, ἀπὸ φάρυγγος καὶ στομά-

χου, καὶ ἥπατος, καὶ σπληνός, καὶ ὀμφαλοῦ, καὶ κοιλίας, καὶ ἀπὸ πάθους νεφρικοῦ καὶ δυσουριακοῦ, καὶ σχεδίακοῦ, καὶ ἀναδοτικοῦ, καὶ ναρκιασμοῦ, καὶ πωρώματος, καὶ ἀλγήματος ἁρμονιῶν, καὶ ἀπὸ φρίκης, καὶ ρίγους, καὶ πυρετοῦ, καὶ τριταίου, καὶ ναρκήσεως νεύρων καὶ ὀστέων καὶ τξίρματος, καὶ πάσης κακώσεως, καὶ νόσου καὶ θλίψεως· ἴασαι τὸν δοῦλόν σου ὁ δεῖνα τῇ βοηθείᾳ καὶ συνεργίᾳ τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος, καὶ ἀνάστησον αὐτὸν ἀπὸ στρωμνῆς κακώσεως, καὶ σβέσον τὸν πυρετόν, πράυνον τὸ πάθος, καὶ ἀποδιώξον ἀπ' αὐτοῦ πᾶσαν μαλακίαν καὶ νόσον, καὶ ἀδικίαν, καὶ ῥαθυμίαν, καὶ στενοχωρίαν, καὶ ὀλιγοψυχίαν, καὶ ἀγρυπνίαν καταψύχων αὐτοῦ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα τῇ γλυκεῖᾳ σου θεραπείᾳ. Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλόανθρωπος Θεός... Καὶ μετὰ τοῦτο ἄρχονται οἱ ἱερεῖς τροπάριον ἤχος β'. Ἀρχιστράτηγε Θεοῦ... Οἱ τὴν χάριν λαβόντες... Ἅγιοι ἀνάργυροι... Καὶ ταῦτα ψάλλομεν ἐκ γ'. κρατῶν τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀσθενούντος, λέγει εὐχὴν· Πάτερ ἅγιε, ἰατρὲ ψυχῶν... (См. выше) Καὶ μετὰ τὸ πληρῶσαι ἓνα ἕκαστον τὴν εὐχὴν ταύτην, ἀλείφουσιν αὐτὸν εἰς ἕκαστος πρεσβύτερος ἐκ τοῦ ἁγίου ἐλαίου, ποιῶντες σταυροῦ τύπον ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτοῦ, καὶ τοῦ μυχῆρος, καὶ τοῦ πώγωνος, καὶ τοῦ αὐχένος, καὶ τῶν δύο ὠτων, καὶ ἐπὶ τῶν χειρῶν, ψάλλουσι τροπάριον· Ἅγιοι, ἀνάργυροι... Καὶ ἐν τῷ ἀλείφειν τὸν ἄρρώστον, ἀλείφουσι καὶ τὸν λαόν, εἶτα δίδωσιν αὐτῷ τῶν θείων ἁγιασμάτων καὶ κοινῶνεϊ. Εἶτα λέγουσι τὸ Εὐλογήσω τὸν Κύριον καὶ ἡ ἀπόλυσις. Ἐν δὲ τῷ τελειοῦσθαι ἅπαντα, αἴρουσι τὸν ἄρρώστον καὶ ἀπέρχονται εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ψάλλοντες· Τῇ Θεοτάκῃ ἐκτενῶς, λέγουσι καὶ τὸν Ν'. ἔχοντες καὶ τὸ ἅγιον ἔλαιον, χρίοντες τὴν κλίνην τοῦ ἀσθενούντος σταυροειδῶς καὶ τὸν οἶκον, καὶ τὴν θύραν. Λέγει καὶ εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, διήρχετο ὁ Ἰησοῦς τὴν Ἱεριχώ... Goar. p. 339. (Εὐχες θε καὶ ὑπὲρ τοῦ γράψαντος Αὐξεντίου, πρεσβύτεροι). Ὄφειλει δὲ πρῶτον ὁ ποιῶν τοῦ ἁγίου ἐλαίου ἐξαγόρευσιν (sic), ὀφείλει δὲ καὶ λουέσθαι καὶ οὕτω προσέρχεσθαι. Δεῖ εἰδέναι, ὅτι τὰς ζ'. ἡμέρας φυλάττει τοῦ μὴ ἀπολούεσθαι, καθάπερ οἱ νεοφώτιστοι.

λ. 87 ὀβ. Εὐχὴ ἐπὶ τῶν μετανοούντων.

Ὁ Θεός ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ διὰ τοῦ προφήτου σου Ναθάν μετανοήσαντι τῷ Δαβίδ Goar. p. 536.

λ. 88. Εὐχὴ ἐπὶ ἐξομολογουμένων.

Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ τῷ Πέτρῳ καὶ τῇ πόρνη διὰ δακρῶν... Goar. p. 537.

— Εὐχὴ ὑπὸ τῶν ἀλόγως ἀφορισμένων ἢ ἑαυτοὺς ἄρκῃ δεσμεύσαντας.

Ὁ Θεός ὁ φοβερὸς καὶ δυνατός, ὁ διὰ τοὺς σοὺς οἰκτιρισμοὺς ἐξαποστείλας τὸν μονογενῆ σου Υἱὸν εἰς τὸν κόσμον. Goar. p. 531.

λ. 88 οβ. Εὐχὴ εἰς τοὺς ἐν ἐπιτιμίοις ὄντας καὶ ἡ ὄταν πληρώσῃ τὰς εὐχὰς καὶ τὰς νηστείας καὶ τὸν κανόνα τῶν ἀμαρτημάτων αὐτοῦ, καὶ λύων αὐτὸν καὶ εἰς τοὺς ἑαυτοὺς ὄρκω δεσμοῦντας, ὅτε σταυρωπατήσωσιν.

Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ μονογενὴς Λόγος τοῦ Πατρὸς, ὁ πάντα δεσμὸν τῶν ἀμαρτιῶν ἡμῶν τῷ σῶ ἔκουσίῳ πάθει διαβρήξας... Goar. p. 528.

λ. 89. Εὐχὴ εἰς τὸ λύσαι κανόνα.

Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε ὁ Θεός, ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, ὁ λύσας τὰς ὀδύνας, τὸν θάνατόν σου καὶ δεξάμενος τὸν τίμιόν σου κανόνα τὸν δεξάμενον ὁ δοῦλός σου ὁ δεῖνα, ὁδηγῶν αὐτὸν εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν. Ὅτι σὸν τὸ κράτος καὶ σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία.

λ. 49 οβ. Ἀκολουθία ἐπὶ φυγομαχοῦντα καὶ βιαζόμενον.

Λέγει Τρισάγιον, Πάτερ ἡμῶν, τὸν Ν'. φαλμόν, τροπάριον. Ἐλέησον ἡμᾶς... Κύριε, ἐλέησον... Τῆς εὐσπλαγχνίας τὴν πύλην. Καὶ λέγει τὴν εὐχὴν. Δέσποτα Κύριε, ὁ Θεός, ὁ παντοκράτωρ, ὁ πάντα ἄνθρωπον θέλων σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν Goar. p. 587.

— Ἀκολουθία ἐπὶ τελευτήσαντος.

Λέγει Τρισάγιον, εὐθὺς. Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι ἡμῖν... Ὑπὲρ τοῦ μὴ ἀποβλήτους ἡμᾶς γενέσθαι ἐν τῇ φοβερᾷ ἡμέρᾳ... Ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν τοῦδε κοιμησεως... Ὑπὲρ τοῦ ἀμέμπτως παραστῆναι αὐτὸν τῷ φοβερῷ... Ὑπὲρ τοῦ καταξιωθῆναι αὐτὸν ἐν τρυφῇ παραδείσου, ἐν κόλποις Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ μετὰ πάντων τῶν δικαίων. Ὑπὲρ τῶν ἐν λύπῃ καὶ ἀπογνώσει βαρυνθέντων ψυχῶν καὶ τῆς ἐν Θεῷ παρακλήσεως αὐτῶν... Ὅπως Κύριος ὁ Θεός παρὰ σῆχῃ αὐτοῖς... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Εὐθὺς λέγει τὴν εὐχὴν. Ὁ Θεός τῶν πατέρων καὶ πάσης σαρκός... Goar. p. 424. Τὰ ἐλέη τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν... Ὅτι σὺ εἶ ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀνάπαυσις... Εἰρήνην πάσιν. Ὁ διάκονος τὰς κεφαλὰς. Εὐχὴ. Κύριε, Κύριε, ἡ τῶν θλιβομένων παραμυθία καὶ τῶν πενθούντων παράκλησις. Goar. p. 453.

λ. 90 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ κολύβων εἰς κοιμηθέντας.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ ἐν τῷ φωτὶ κατοικῶν καὶ ἐν τῇ γῆ παριών, Σωτὴρ καὶ εὐεργέτης ὑπάρχων, ὁ εἰσαγαγὼν ἐν τοῖς σκηνώμασι τὰς ψυχὰς καὶ ἐξαγαγὼν πάλιν εἰς τὰς αἰωνίους μονάς, αὐτὸς καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου σου τοῦδε ἀνάπαυσον ἐν τόπῳ φωτεινῷ, ἐν χώρᾳ ἀγίων, ἐν κόλποις Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, ἐν μεριδαί τῶν ἐκλεκτῶν σου, ἐν τῇ γῆ τῶν πραέων, ἐν τῇ κληρονομίᾳ τῶν ζώντων, ἐνθα ἀπέδρα ὀδύνη καὶ λύπη καὶ στεναγμός, ὅπου ἐπισκοπεῖ τὸ φῶς τοῦ προ-

σώπου σου, ἔκει αὐτὸν ἀνάπαυσον, καὶ ἡμῖν δὲ πολιτεύεσθαι τὰς ὑπολοίπους ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν, κατὰ τὸ σοὶ εὐάρεστον καὶ ὀραμεῖν τὸ στάδιον τοῦ βίου ἀπρόσκοπτον καὶ τυχεῖν τῶν ἐπιγγελιῶν σου, ὧν ἐπηγγείλω τοῖς ἀγαπῶσί σε, τοὺς συνελθόντας καὶ τῷ ὁμοίῳ πάθει τιμήσαντας εὐλόγησον εὐλογία τῇ σῇ, ἕκαστον τὴν συνδρομὴν εἰς δικαιοσύνην λογιζόμενος, τοὺς πενθούντας παρακάλεσον, τοὺς ὀλιγοψύχους καὶ ἐν θλίψει ὑπάρχοντας παραμύθησαι, εὐλόγησον δὴ καὶ τὰ σπέρματι ταῦτα, τὰ ἐκ τῶν σῶν δωρεῶν προσενεχθέντα, καὶ ὅθεν ἀπελήφθησαν ἑκατονταπλασίονα τὸν μισθὸν δώρησαι πρεσβείαις τῆς ἁγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ πάντων τῶν ἁγίων σου. Ὅτι Θεὸς ἐλέους, οἰκτιρῶν καὶ φιλάνθρωπος ὑπάρχεις.

π. 91. Εὐχὴ ἐπὶ κολύβων εἰς κοιμηθέντας. Λέγει εἰς τὰ γ' καὶ θ' καὶ μ'.

Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον καὶ εἰσαγαγὼν αὐτὸν εἰς τὸν κόσμον τοῦ πολιτεύεσθαι ἐπ' ἐλπίδι ζωῆς αἰωνίου, ἁμαρτήσαντος δὲ αὐτοῦ θάνατον ἑαυτῷ ἐπεισήγαγες, καὶ τὸ μὲν (σῶμα) ἐκ τῆς γῆς εἰς γῆν ἀναλύσας, τὴν δὲ ψυχὴν πρὸς ἑαυτὸν προσκαλεσάμενος. Αὐτὸς οὖν, Δέσποτα φιλάνθρωπε Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, προσερχομένης καὶ τῆς ψυχῆς τοῦ δούλου σου τοῦδε ἐπὶ τὸν ἅγιόν σου θρόνον, εἶ τι ὡς ἄνθρωπος ἥμαρτεν, ἐν σαρκί ἔτι ζῶν, ἢ κατ' ἄγνοιαν, ἢ ἐν ἔργῳ, ἢ ἐν λόγῳ, αὐτός, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος, ἄνες, ἄφες, συγχώρησον, παρορῶν αὐτοῦ καὶ τὰ ἡμῶν πλημμελήματα, καὶ ἀνάπαυσον αὐτόν, ὅπου ἐπισκοπεῖ τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου, τῶν δὲ πενθούντων, Κύριε, Κύριε, γενοῦ ἀντιλήπτωρ, παῦσον τὴν λύπην, τὴν ἀθυμίαν, τὸν στεναγμὸν, διὰ τῶν προκειμένων σου δώρων, καὶ τοὺς κάμνοντας καὶ προσενεχόντας ταῦτα σὺν αὐτοῖς μισθὸν οὐράνιον παράσχου, καὶ τοὺς ἔχοντας μεταλαβεῖν ἐξ αὐτῶν ἐπὶ ὑγείας ψυχῆς καὶ σώματος καταξίωσον, πρεσβείαις καὶ ἰκεσίαις τῆς ἁγίας Θεοτόκου καὶ πάντων τῶν ἁγίων σου. Ὅτι ἠυλόγηται καὶ δεδόξασται.

π. 91 οβ. Εὐχὴ κολύβων εἰς μνήμην ἁγίου.

Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ποιήσας τὴν γῆν, τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς... См. выше стр. 35.

π. 92. Εὐχὴ κολύβων εἰς τοὺς ἁγίους μάρτυρας.

Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ αἰνετὸν καὶ δεδοξασμένον τὸ ὄνομά σου εἰς τοὺς αἰῶνας. Λέγει τρίτον. Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε, ὁ μόνος φιλάνθρωπος καὶ μόνος ἀναμάρτητος, ὁ ὑποδείξας ἡμῖν τὴν εἰσοδὸν τῶν ἁγίων σου τοῦ ἑορτάζειν ἡμᾶς ἐν ταῖς μνηαῖς αὐτοῦ· σήμερον, ἀδελφοί, ἁγίων σύνοδος, σήμερον μαρτύρων μνήμη, σήμερον ἀθλοφόρων πανηγυρίς, σήμερον ἀνδρῶν θεοσεβῶν ἑορτή, καλὴν καὶ μεγάλ-

λην ἡμέραν ἐξελέξασθε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, οἱ ἐπιτελοῦντες τὰς μνεί-
 ας τῶν ἁγίων, μιμησάμενοι τὴν τοῦ Ἀβραάμ δοχὴν, τὴν σκηπὴν αὐτοῦ
 τὴν φιλόχριστον, τὴν τοὺς ἁγίους ἀγγέλους ὑποδεξαμένην· ἐν τούτῳ γὰρ
 δοξάζεται ὁ Θεὸς καὶ ἡ ἁγία καὶ ἔνδοξος αὐτοῦ Μήτηρ, καὶ πάντες οἱ
 ἅγιοι ἀγάλλονται ἐπὶ τῇ ἁγίᾳ συνδρομῇ ταύτῃ· θεωρεῖ γὰρ ἀγγέλους εἰ-
 σερχομένους, ἀνθρώπους προσερχομένους, κληρὸν δοξάζοντα καὶ λαὸν φαι-
 δρυνόμενον καὶ πίστιν φαιδρυνομένην. Αὕτη οὖν ἀγάπη, ἀγαπητοί, ἀνέρ-
 χεται εἰς οὐρανοὺς προσκυνῆσαι τὴν δόξαν Κυρίου, οἱ δὲ ἄγγελοι, θεα-
 σάμενοι αὐτὴν πανευεῖδῃ καὶ καλῇ, ἠσπάσαντο αὐτήν, λέγοντες· χαῖρε,
 ἀγάπη, φίλη Θεοῦ, χαῖρε, ἀγάπη, ἀγγέλων σύσκηνε, χαῖρε, ἀγάπη, προφη-
 τῶν διδάσκαλε, χαῖρε, ἀγάπη, ἀποστόλων καύχημα, χαῖρε, ἀγάπη, μαρτύ-
 ρῶν ἀγαλλίαμα, χαῖρε, ἀγάπη, ὁσίων ἐγκαλώπισμα, χαῖρε, ἀγάπη, ἱεραρχῶν
 δόξα, χαῖρε, ἀγάπη, ἡ αἰεὶ τὸ ψεῦδος μισήσασα, χαῖρε, ἀγάπη, δι' ἧς ὁ
 Δεσπότης Χριστὸς διὰ τὴν ἄφατον αὐτοῦ καὶ ἀνεκδιήγητον ἀγαθότητα
 ἐπὶ τῆς γῆς καταβάς καὶ σαρκωθείς ἐκ Παρθένου, γενόμενος ἄνθρωπος,
 ἵνα τὸν ἄνθρωπον εἰς οὐρανοὺς ἀνάγῃ· ταύτην οὖν τὴν ἀγάπην θεασά-
 μενος, ὁ ἔνδοξος μάρτυς ὁ δεῖνα καὶ πάντες οἱ ἅγιοι σὺν αὐτῷ, τὰ σώ-
 ματα ταῖς βασάνοις παρέδωκαν καὶ ἀμαρτανίους καὶ ἀφθάρτους στεφά-
 νους ἐνδυσάμενοι, Χριστῷ τῷ Θεῷ ἡμῶν ἐν δόξῃ ἐν οὐρανοῖς συναγάλλονται
 τῷ τῆς ἀγάπης θησαυρῷ.—ἡ ἀγάπη τοῦ οὐρανοῦ ὑψηλοτέρα, τῆς γῆς ἀνω-
 τέρα, τῆς θαλάσσης εὐρουχωροτέρα, ἡ ἀγάπη δεήσσει καὶ ἰκεσίαις τὸν Θεὸν
 δυσωπεῖ καθ' ἐκάστην ὑπὲρ τῶν ποθούτων αὐτήν, καὶ καθὼς ὁ προφη-
 τῆς λέγει, θύσον τῷ Θεῷ θυσίαν αἰνέσεως καὶ ἀπόδος τῷ Ὑψίστῳ τὰς εὐχάς
 σου, καὶ ἐπικάλῃσαι Κύριον τὸν Θεόν σου ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς σου, καὶ ἐξε-
 λεῖται σε καὶ δοξάσει αὐτόν· πᾶς γὰρ ὁ ἐπ' εὐλογίαις σπεύρων ἐπ' εὐλογί-
 αῖς καὶ θερίσει· ἔντιμος γὰρ ἐστὶν ὁ τῆς ἀγάπης θησαυρός, πάντα βρα-
 θεύει, πάντα βλαστάνει, πάντα εὐφροεῖ, ὡς γῆ καλὴ, καρποφορεῖ κατὰ τὸ
 εὐαγγέλιον ἐν τριάκοντα καὶ ἐν ἑξήκοντα καὶ ἐν ἑκατὸν καρποφορεῖσαι ἑκα-
 τονταπλασίονα, μισθὸν ἐπουράνιον δώρησαι, Κύριε, τοὺς προσκαλουμένους
 ἡμῖν καὶ ὑποδεξαμένους ὑγείαν καὶ σωτηρίαν καὶ μισθὸν ἐπουράνιον δώ-
 ρησαι αὐτοῖς, αὐξήσον τοὺς καρποὺς τῆς γῆς αὐτῶν, τὴν τράπεζαν αὐτῶν
 πλήρωσον παντὸς ἀγαθοῦ, ἵνα ἔχοντες καὶ περισσευόμενοι οἱ δοῦλοι σου,
 μεταδίδωσι τοῖς χρεῖαν ἔχουσι, καὶ ποιῶντες τὸ εὐάρεστον καὶ τέλειον
 ἐνώπιόν σου, καὶ ὡς εἶπας ἐπὶ Ζακχαίου, ὅτι σήμερον σωτηρία τῷ οἴ-
 κῳ τούτῳ ἐγένετο, τὴν αὐτὴν σωτηρίαν, τὴν αὐτὴν εὐλογίαν, τὸ αὐτὸ ἔλεος,
 τοὺς αὐτοὺς οἰκτιρμούς ἐνεγκε, Κύριε, καὶ ἐπὶ τὰ κτίσματά σου ταῦτα καὶ
 ἐπὶ πάντας τοὺς προτεθηκότας ταῦτα διὰ πρεσβειῶν τῆς πανουμνήτου

Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, τοῦ ἁγίου τοῦδε, δι' οὗ καὶ τὴν μνήμην ἐπιτελοῦμεν. Φιλάνθρωπε βασιλεῦ, εἰρήνευσον τὴν ζωὴν ἡμῶν, τοὺς βασιλεῖς ἡμῶν κατὰ τῶν πολεμίων ἐνίσχυσον, τὴν πίστιν ἡμῶν μέχρι τέλους βεβαίαν διατήρησον. Ὅτι εὐλογημένον ὑπάρχει τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ.

λ. 93 οβ. Εὐχὴ ἄρτων τεθέντων ἐν ἀρίστῳ.

Ὁ ἐκ πέντε ἄρτων καὶ δύο ἰχθύων πενταχισχιλίους κορέσας καὶ ἐκ τῶν περισσευμάτων πλήθος ἐκ τοῦ συναχθῆναι κελεύσας, αὐτὸς Δέσποτα παντοδύναμε, καὶ τὰ ἐγκαταλείμματα ταῦτα πλήθυνον καὶ τοὺς ἐξ αὐτῶν καταλαμβάνοντας ἁγίασον. Χάριτι καὶ φιλανθρωπία.

Εὐχὴ ἐν τῷ μέλλειν ἀριστᾶν.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐπουράνιος καὶ ζωοποιὸς ἄρτος, ἡ ἀληθινὴ τροφή τοῦ παντός. Goar. p. 569.

λ. 94. Εὐχὴ μετὰ τὸ ἀναστῆναι ἐκ τοῦ ἀρίστου.

Σοὶ τῷ ἀληθινῷ καὶ φιλανθρώπῳ Θεῷ... Goar. p. 569.

— Εἰς θῦμα μνήμης ἁγίου.

Ὁ Θεὸς τῆς δόξης καὶ παντός ὀνόματος ὀνομαζόμενος καὶ ὑπὸ ἁγίων προσκυνούμενος, ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ ἁγίου σου γαληνῷ τῷ ὀφθαλμῷ καὶ ἰλαρῷ τῷ προσώπῳ ἐπὶ τὴν θυσίαν αὐτὴν, καὶ ὡς προσεδέξω Ἄβελ τὰ δῶρα, Νῶε τὰς θυσίας, Ἀβραάμ τὰς ὀλοκαρπώσεις, Μωσέως καὶ Ἀαρῶν τὰς ἱερωσύνας, Σαμουὴλ τὰς εἰρηνικάς, Αὐτὸς, φιλάνθρωπε Κύριε, πρόσδεξαι καὶ τὴν θυσίαν τοῦ δούλου σου τοῦδε ἀπὸ τῶν ἐπιγείων τὰ ἐπουράνια εἰς ὁσμὴν εὐωδίας καὶ ἀντικατάπεμψον ἡμῖν τὴν εὐλογίαν σου τὴν πνευματικὴν. Ὅτι σὺ εἶ ὁ ἁγιάζων τὰ σύμπαντα καὶ σοὶ τὴν δόξαν...

λ. 94 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ θυσίας ἁλατος.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παραγεγόμενος ἐν Ἱεριχῷ μετὰ τῶν ἁγίων προφητῶν καὶ εὐλογήσας τὸ ἅλας καὶ γλυκάνας αὐτό. Αὐτὸς εὐλόγησον καὶ τοῦτο τὸ ἅλας καὶ μετάβαλε αὐτὸ εἰς μετάληψιν θυσίας, τὴν αὐτὴν εἰρήνην, τὴν αὐτὴν εὐλογίαν ἀντικατάπεμψον ἐπὶ τὸν δούλόν σου καὶ ἐπὶ ταῖς θυσίαις αὐτοῦ καὶ πρόσδεξαι αὐτοῦ τὴν εὐχὴν καὶ τὴν δέησιν. Ὅτι ἠυλόγηται καὶ δεδόξασται τὸ πάντιμον.

— Εὐχὴ ἐπὶ θνήσιν βοῶν.

Ἐὰν ἀνομίας παρατηρήσης, Κύριε, Κύριε, τίς ὑποστήσεται σοι, ἡμεῖς πλημμελοῦμεν οἱ ἀθετοῦντες τὸ ὄνομά σου, καὶ ἡ δύναμις τῆς γεωργίας ἐκκόπτεται, ὅτι ἵνα τι τὸν καρπὸν ἀφηρεῖς καὶ ἡμεῖς ἐκλίπομεν πλάνην τροφῶν, διό σου δεόμεθα καὶ ἱκετεύομεν τῷ ἐν εἰκόνι διατιμήσαντι ἡμῶν τὴν πτωχείαν, ἵλεως γενοῦ ἡμῖν καὶ τοῖς πολλοῖς ἡμῶν παραπτώ-

Εὐχολόγιον τ. II.

μασι, δυσωπούμενος ταῖς τῶν ἁγίων σου μαρτύρων ὑπὲρ σοῦ ὁμολογίαις, ἄνες τοῖς βόεισι τὴν ἀπειλήν, καὶ τὴν γῆν πρὸς τὸ θέλημά σου προσφέρειν τὸν καρπὸν, ἵνα ὁ λαὸς σου οὗτος καὶ ἕως νηπίων καὶ πενήτων στεναγμῷ σε δυσωπῇ, τροφῇ ἐμπιπλωμένη καὶ σὲ δοξολογούντων. Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα...

λ. 94. Εὐχὴ ἐν λιτῇ, γινομένη διὰ φόβον.

Πάλιν σοῦ Κύριε τοῦ φιλανθρώπου δεσπότου... Goar. p. 636 ἀλλ' ἐν τῷ ἐλέει σου ζωώσεις ἡμᾶς, καὶ ταχὺ προκαταλαβέτωσαν ἡμᾶς τοῖς οἰκτιρμοῖς σου, Κύριε. Ὅτι ἐλεήμων.

— Εὐχὴ ἐπὶ θεμελίου τιθεμένης ἐκκλησίας.

Θυμιᾶ ὁ ἱερεὺς τὰς δ' ἑγωνίας τοῦ κτίσματος λέγει· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ ἑρασθεὶς καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομηθῆναί σοι ἐκκλησίαν Goar. p. 485.

λ. 95 οἶ. Ἀκολουθία ἐπὶ ἐδράσεως θυσιαστηρίου ἐπὶ δυῶν πρεσβυτέρων ἢ τριῶν γινομένη.

Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν καὶ τὰ ἐξῆς. Ὁ δὲ ἱερεὺς λέγει εὐχὴν· Ὁ πάσης φύσεως Δεσπότης καὶ πάσης κτίσεως δημιουργός, ὁ πάντα πάντοτε ποιῶν καὶ πραγματευόμενος ἐπὶ σωτηρίᾳ καὶ ἐπ' εὐεργεσίᾳ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων, ὁ θεμελιώσας τὴν γῆν ἐπὶ τὴν ἀσφάλειαν αὐτῆς καὶ ποιῶν θαυμάσια, σὺ μόνος πανταχοῦ κατὰ πόλιν καὶ χώραν ἵδρυσας τὰς ἐκκλησίας, ἐπηξας ἐν αὐταῖς θυσιαστήριον καὶ ἐκέλευσας ἐν αὐταῖς θυσίας καὶ προσφοράς λογικὰς καὶ ἀναιμάκτους προσφέρειν τῷ ὀνόματί σου εἰς σωτηρίαν τῶν ψυχῶν τῶν ἀνθρώπων· καὶ νῦν ἐξαπόστειλον τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον καὶ ἁγίασον τὸ θυσιαστήριον τοῦτο εἰς ἐλπίδα σωτηρίας, τῶν προσιόντων τῇ σῆ ἁγαθότητι, ψυχῆς καὶ σώματος καὶ πνεύματος καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. Ὅτι σὺ μόνος εὐσπλαγχνος, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος καὶ σοὶ τὴν δόξαν... Καὶ μετὰ τὸ τέλος τῆς εὐχῆς λέγει· Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Κύριε, Κύριε, ἐν τῷ ὀνόματί σου ἰτῷ κορυφαίῳ τῶν ἀποστόλων σου Πέτρῳ τὴν ἐκκλησίαν σου πέτραν προσαγορεύσας. Αὐτὸς Δέσποτα τῶν ἀπάντων, τὸν πρὸς τὴν σὴν δοξολογίαν οἰκοδομηθέντα οἶκον ταῖς σαῖς δωρεαῖς κατακόσμισον καὶ τὴν ἐν αὐτῷ πηγνυμένην τράπεζαν ἁγίων ἁγίαν ἀνάδειξον τοῦ μεταποιεῖσθαι τὰς ἐν αὐτῷ προσκομιζόμενας σοι θυσίας εἰς τὸ τίμιόν σου σῶμα καὶ αἷμα, καὶ τοῖς ἐξομολογουμένοις δὲ ἐν αὐτῷ καὶ ἐπικαλουμένοις τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν σου κλῖνον τὸ οὖς σου καὶ ἐπάκουσον τῆς δεήσεως αὐτῶν, ἰατρὸς ψυχῶν τε καὶ σωμάτων γεγόμενος ἐν τῷ ἐλέει καὶ τοῖς οἰκτιρμοῖς σου τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος νῦν... Καὶ βάλλει γομφωτῆρ καὶ λάδανον, καὶ μῦρον, καὶ θυμίαμα, καὶ λίβανον, πρὶν ἐπιθεῖς τὴν ἁγίαν τρά-

πεζαν και λέγει· Ἰψώσω σε, ὁ Θεός μου, λέγει γ'. και δοξάζει και δι-
δωσι εἰρήνην, και ποιεῖ τὴν ἐκτενήν, και ἀπολύει.

λ. 96. Εὐχὴ εἰς τὸ σαλευθῆναι ἀγίαν τράπεζαν ὑπὸ τινων.

Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεός τῶν δυνάμεων, τὸν βραντισμοῦ χά-
ριν ἐκχέαντα. Goar. p. 491.

λ. 96 об. Εὐχὴ ἐπὶ προχειρίσεως ἀναγνώστου ἢ ψάλτου.

Μετὰ τὸ καρῆναι τὸν ἔχοντα χειροτονηθῆναι, προσάγεται τῷ χει-
ροτονοῦντι ἐπισκόπῳ, και ἐπιθεῖς τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, σφρα-
γίζων αὐτόν, ἐπεύχεται οὕτως· Κύριε ὁ Θεός ὁ παντοκράτωρ, ἔκλεξαι τὸν
δοῦλόν σου τοῦτον. Goar. p. 194.

— Εὐχὴ ἐπὶ μέλλοντος λαμβάνειν σχῆμα.

Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ ἀξίους εἶναι νομοθετήσας. Goar. p. 380.

λ. 97. Εὐχὴ ἐπὶ μελλούσης λαμβάνειν σχῆμα μοναστρίας.

Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ τὴν παρθενίαν οὕτως ἀγαπήσας, ὡς μητέρα
τῆς σῆς οἰκονομίας αὐτὴν ἐπιγράψασθαι. Goar. p. 382.

— Εὐχὴ εἰς τριχοκουρίαν.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός τῶν πατέρων ἡμῶν, ὁ ἐντειλάμενος Ἀβρα-
ὰμ κεῖραι τὴν κεφαλὴν τοῦ σοῦ θεράποντος Μελχισεδέκ... См. выше
стр. 55 прим.

λ. 97 об. Εὐχὴ εἰς πωγονοκουρίαν.

Κύριε ὁ Θεός τῶν δυνάμεων, ὁ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ, ὁ τῇ σῇ οἰκονομίᾳ ἡμᾶς. Goar. pag. 308.

λ. 98. Εὐχὴ ἐπὶ προσφερόντων ἀπαρχάς.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ τὰ σὰ ἐκ τῶν σῶν προσφέρειν σοι
κατὰ πρόθεσιν κελεύσας. Goar. p. 522.

— Εὐχὴ ἐπὶ ἀνομβρίας.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός, ὁ διὰ τὸν πρὸς σὲ ζῆλον ἐπακούσας Ἥλια
τοῦ προφήτου. Goar. p. 613.

λ. 98 об. Εὐχὴ ἐπὶ ἀρχῆς σπορίου.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ ἐκ τῆς ἀσπόρου ἀρούρας και ἐκ τῆς
χώρας τῆς μὴ δεξαμένης καρπὸν! βλαστήσας... Ркн. XVI в. Есфигм.
библ. № 208 л. 67, прим.

λ. 99. Εὐχὴ ἐπὶ ἀρχὴν θέρους.

Ὁ πάσης δημιουργὸς τῆς κτίσεως, ὃς ἔδωκας ἡμῖν καρποὺς τοῖς
ἀναξίοις, συνελθόντες οἱ δοῦλοι σου πρὸς τῷ τέλει τῇ συνεργίᾳ τοῦ ἀγίου
Πνεύματος, οὗς ἐνίσχυσον ἐν ἀνδρείᾳ και προθυμίᾳ εἰς τὸ ἐνθέσθαι τὴν
ἐλόγιάν σου πλουσίαν και τοῖς καρποῦμένοις παρέχε τὴν σωτηρίαν σου,

ὅπως, ἔχοντες εὐθηνίαν πλουσίαν, παρέχωσι τοῖς πτωχοῖς εὐποιάν, διὰ τοῦτο δέξαι τὴν παρὰ πάντων προσευχὴν. Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλόανθρωπος.
— Ἀκολουθία ἐπὶ σωροῦ.

Λέγει ψαλμὸν ξδ'. καὶ εὐθὺς προκείμενον, ἤχος δ'. Τοὺς αὐλάκας αὐ-
τῆς. Στίχος· Σοὶ πρέπει ὕμνος. Ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους β'. Ἀδελφοί,
ὁ σπεύρων φειδομένως, φειδομένως καὶ θερίσει.. Τέλος· ἐργάζεται δι' ὑμῶν
εὐχαριστίαν τῷ Θεῷ. Ἀλληλουία πλ. β' Καὶ αἱ κοιλάδες πληθύνουσιν.
Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος, ἐὰν μὴ ὁ κόκκος τοῦ σίτου
πεσῶν εἰς τὴν γῆν ἀποθάνῃ... Τέλος· καὶ ἐὰν τις ἐμοὶ διακονῇ, τιμήσει
αὐτὸν ὁ Πατήρ. Εὐχὴ τοῦ σωροῦ· Εὐλόγητός εἶ, Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πα-
τέρων ἡμῶν, ὁ τὰ πάντα ποιήσας καὶ οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς ἀπόβλητον, εἰ-
πὼν· βλαστησάτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου σπεῖρον σπέρμα κατὰ γένος καὶ
καθ' ὁμοιότητα ἐπὶ τῆς γῆς· ἔδωκας γὰρ ἡμῖν πάντα τὰ σπέρματα εἰς
ἀπόλαυσιν καὶ τροφήν ἡμετέραν τοῦ τρέφεσθαι ἡμᾶς. Εὐλόγησον, Κύριε ὁ
Θεὸς ἡμῶν, τὸν σωρὸν τοῦτον, ὡς εὐλόγησας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν
καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· εὐλόγησον, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, τὸν σωρὸν τοῦ
τον, ὡς εὐλόγησας τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην, καὶ τοὺς ἀστέρας, καὶ τὸ
φῶς, ὡς εὐλόγησας τὰς τέσσαρας πηγὰς, τὰς ἐκπορευομένας ἐκ τοῦ πα-
ραδείσου, τὰς βρουύσας μέλι καὶ γάλα· εὐλόγησον, Κύριε, τὸν σωρὸν τοῦ-
τον καὶ πληθύνον αὐτὸν ἐν χιλιᾶσι καὶ μυριάσι, τοὺς βόας αὐτῶν πα-
χεῖς ποιήσον, τοὺς κάμνοντας ὑγείαν καὶ ἄφεισιν ἁμαρτιῶν δώρησαι διὰ
πρεσβειῶν τῆς παναχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου
Μαρίας, τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου ἱερομάρτυρος Πολυκάρπου καὶ πάντων τῶν
ἁγίων. Ὅτι ἅγιον ὑπάρχει τὸ ὄνομα τοῦ Πατρός...

л. 101. Εὐχὴ ἐπὶ τρυγούντων.

Ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινή, ἡ μέθην μὴ ποιούσα, ἀλλ' εὐφροσύνην γεν-
νῶσα, ὡς ἄτρεπτος, βλέπον εἰς τοὺς πόνους τῶν δούλων σου καὶ δὸς αὐ-
τοῖς πλήρη τὸν καρπὸν τῆς εὐλογίας καὶ ἀνυστερήτους αὐτοὺς παντὸς
ἀγαθοῦ ποιήσον, ἵνα καὶ πένησιν ἐπαρκῶσιν καὶ σὲ διὰ παντὸς εὐχαρι-
στῶσιν. Ὅτι ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος Θεός...

л. 101 об. Τάξις, γινομένη εἰ συμβῆ μιαρὸν ἢ ἀκάθαρτον προσφάτως
ἐμπεσεῖν εἰς ἀγγεῖον οἴνου ἢ ἐλαίου, ἢ μέλιτος, ἢ φρέατος ἢ ἐτέρου εἶδους.

Χρῆ τὸ ἐμπεσὸν ἀκάθαρτον ἐπαίρεσθαι παραχρῆμα καὶ ρίπτεσθαι
ἔξω καὶ ἕτερον ἀγγεῖον πλύνεσθαι καθαρῶς ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν, καὶ λοι-
πὸν ὁ ἱερεὺς λαμβάνει θυμιατήριον καὶ θυμιᾷ δεόντως ἔσωθεν καὶ ἔξω-
θεν τὸ πλυθὲν ἀγγεῖον, καὶ μετὰ τοῦτο βάλλει ὕδωρ τῶν ἁγίων θεοφα-
νίων, ποιῶν σταυροὺς γ'. καὶ τότε μεταβλίσκεται τὸ ἔλαιον ἢ ὁ οἶνος, ἢ
ἄλλο τι ἐστίν, εἰς τὸ καταπλυθὲν, καὶ ἵσταται ὁ ἱερεὺς, λαμβάνει καὶ

ἀπογεύεται ἐκ τοῦ εὐλογηθέντος εἴδους. Ἐάν συντίθεται καὶ πιστεῦῃ κατὰ τὴν ἀποστόλου φωνήν· πάντα δι' εὐχὴν καθαρίζεσθαι, οὕτως γίνεσθαι ἢ εὐχή· εἰ δὲ ὅλως διακρίνεται καὶ οὐκ ἔχει πληροφορίαν, μὴ γενέσθω ἢ εὐχή, εἰς τήνδε ἢ εὐχὴ αὐτῆ· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐν τῇ κατὰ σάρκα σωτηριῶδει σου οἰκονομίᾳ διαστειλάμενος... Goar. pag. 482. Εὐχὴ τῆς κεφαλοκλισίας· Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸ πικρὸν ὕδωρ ἐπὶ Μωϋσέως τῷ λαῷ εἰς γλυκὸ μεταποιήσας καὶ τὰ βλαβερὰ ὕδατα ἐπὶ Ἐλισσαίου ἄλατι θεραπεύσας... Goar. pag. 363.

λ. 102 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ φρέαρ μιανθέν, ἦτοι ἐμπεσοντός ἐναὐτῷ μαροῦ. Χρῆ πρῶτον ἀντλήσαι ἐκ τοῦ φρέατος κάδους ιε'. ἦ καὶ μ'. καὶ ἐκχύσας, καὶ εἴθ' οὕτως βάλλειν ὕδωρ τῶν ἀγίων θεοφανίων καὶ μετὰ τοῦτο θυμιάσας πέριξ τοῦ φρέατος, καὶ εἴθ' οὕτως λέγει εὐχὴν· Κύριε Παντοκράτωρ, ἐπουράνιε, ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ ἀνεξιχνίαστος... См. выше стр. 48.

λ. 103. Εὐχὴ ἐπὶ μιανθέν σκεῦος κοῦφον.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, διὰ τὴν κέλευσίν σου, ἦν ἔδωκας ἐξουσίαν τοὺς δούλους σου τοὺς προφῆτας καὶ ἀποστόλους, ἵνα γένηται ἄφεσις ἀμαρτιῶν παντός μiasμοῦ. Κύριε, ὡς ἐκαθερίσθησαν τὰ ρεῖθρα τοῦ Ἰορδάνου διὰ τοῦ βαπτίσματος σου καὶ τῆς θαλάσσης διὰ τῶν ἰχνῶν τῶν ποδῶν σου, Αὐτὸς εὐλόγησον καὶ τὸ ἄγγεῖον τοῦτο, ὅπου ἐνεπνίγησαν τὰ μυσερὰ καὶ ἀκάθαρτα, καὶ καθάρισον ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ἀμαρτίας ταύτης. Ὅτι πρέπει σοί...

λ. 103 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ σκεῦος μιανθέν, ἔχον εἶδος οἶον ἐνι· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ στὰς ἐν τῇ ὀδόνῃ καὶ εἰπὼν τῷ Πέτρῳ· τὰ μιὰ καὶ ἀκάθαρτα πάντα καθαρὰ εἶναι, ὁ καὶ ἡμᾶς ἐν ὕδατι καθαρίτας. Αὐτὸς εὐλόγησον καὶ τοῦτο τὸ σκεῦος, τὸ κοινωθὲν ὑπὸ τοῦ διαβόλου ἐνεργείας, καὶ ποιήσον αὐτὸ εὐλογημένον, εὐχρηστον εἰς εὐπηρεσίαν τῶν σῶν δούλων. Ὅτι συ εἶ ὁ εὐλογῶν καὶ ἀγιάζων τὰ σύμπαντα.

— Εὐχὴ ἐπὶ παντός εἴδους μιανθέντος.

Κύριε ὁ Θεός, ὁ μόνος ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος... Goar. 483.

λ. 104. Εὐχὴ ἐπὶ τῶν βρώμασι σκανδαλισθέντων. Goar p. 535.

λ. 104 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ μιαιοφαγησάντων.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν ὕψηλοῖς κατοικῶν καὶ τὰ ταπεινὰ ἐφορῶν, ὁ ἐν ἀγίοις ἀναπαυόμενος... Goar. p. 534.

λ. 105. Εὐχὴ, ἐάν τις μαγαρίση εἰς ἔθνος καὶ ἄλιν ἐπιστρέψῃ εἰς μετάνοιαν.

Κύριε, Κύριε, ὁ τῶν ἀπάντων ποιητῆς καὶ Δεσπότης, ἡ πηγὴ τῆς ἀγαθότητος. Ркн. Арх. Антошина палим. XIII в. л. 28.

λ. 105 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ χειμαζομένων ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων.

Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος, ὁ λυτρωσάμενος ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τοῦ διαβόλου. Goar. p. 581.

λ. 106. Ἀπορκισμὸς τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου ἐπὶ πνευμάτων ἀκαθάρτων. Двѣ первыя у Гоара р. 578—580.

λ. 108 об. Ἀπορκισμὸς τοῦ ἁγίου Γρηγορίου κατὰ τῆς ἄβρας.

Ἐν ὀνόματι¹⁾ τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐπικαλοῦμαι Θεὸν Πατέρα παντοκράτορα καὶ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν φοβερὸν καὶ ἀσάλευτον, καὶ εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Δεσπότη Θεοῦ ὀρκίζω σε πᾶν ἄβριζοῦν καὶ δαιμόνιον, ἄβρα ἀρσενικόν, ἄβρα θηλυκόν, ἄβρα ἀπὸ ὕδατος, ἄβρα ἀπὸ αἵματος, ἄβρα ἀπὸ κρούσματος, ἄβρα ἀπὸ οἰκίας, ἄβρα ἀπὸ ἀρμονίας, ἄβρα ἀπὸ ἔψεως, ἄβρα καρκίνος, ἄβρα ἐπιορκίας, ἄβρα ὄρκου, ἄβρα ἀκοίμητος, πᾶσαν τὴν ἄβραν ὀρκίζω, κατακόπτω χαλεπῇ δρεπάνῃ τὴν σὴν κεφαλὴν, καὶ σὺ μηδὲ οὐρὰν σαλεύσεις, καὶ σὺ μηδὲ ὄνουχας ἀπλώσεις· ἐπικαλοῦμαι τοὺς τριακοσίους ἀγγέλους, τοὺς ῥίψαντας βροντὰς καὶ ἀστραπὰς εἰς τὰ ἀκάθαρτα πνεύματα, ὅθεν ἐγένοντο, ἢ ἀπὸ διοδείας, ἀπὸ τετραοδείας, ἀπὸ τριοδείας καὶ ἀπὸ ὠοῦ (sic) καὶ ἀπὸ ὄρους· ἄκουε, κακὲ πόνε, ἀπόστα καὶ ἀναχώρησον ἀπὸ τὸν δούλον τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα. Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος πᾶσαν τὴν ἄβραν ὀρκίζω εἰς τὰ ἄχραντα καὶ φοβερά τετραευαγγέλια, ἄβρα τυφλόν, ἄβρα κωφόν, ἄβρα ἀδύνατον, ἄβρα ἀνήκουον, ἄβρα ἀπὸ ἀγάλματος, ἄβρα δαιμόνιον μεσημβρινόν, ἄβρα ψῦχος πυρετοῦ, ἄβρα προσυφίου(;) βάμματος, ἄβρα κεφαλῆς, ἄβρα θηρίου, ἄβρα ἀσπίδος, ἄβρα βασιλίσκωνος, ἄβρα βακχέως, ἄβρα αἵματος, ἄβρα πυρὸς κοχλάζοντος, ἄβρα χλωρός, ἄβρα βόθρεξ (sic), ἄβρα ἐξ ἀμπέλων, ἄβρα ἀπὸ λίθου μαύρου, ἄβρα ἀπὸ γῆς πυρρῆς, ἄβρα ἀπὸ μαρμάρων. Ἐξήρχετο αὕτη ἢ ἄβρα ἀπὸ τῆς θαλάσσης, ἀπήνητησεν αὕτῃ ὁ πρωτοαρχάγγελος Μιχαὴλ καὶ εἶπεν αὕτῃ· πόθεν ἔρχεις καὶ ποῦ ὑπάγεις, ἄβρα μελάνη μεμελανωμένη, τριχειλετρικέφαλε. Ἐγὼ ὑπάγω ἀνθρώπου ὅστέα φαγεῖν καὶ τὸ κρέας ἀφανῖσαι. Λέγει αὕτῃ ὁ πρωτοαρχάγγελος Μιχαὴλ· Οὐκ ἔχεις, ἄβρα, ἐξουσίαν ἀνθρώπου ὅστέα φαγεῖν καὶ τὸ κρέας ἀφανῖσαι, ἀλλ' ἐπιβρέξει ἐπὶ σὲ Κύριος ὁ Θεὸς πῦρ ἐξ οὐρανοῦ καὶ διασκορπήσει σε ἐπὶ τῶν ποταμῶν καὶ ἐπὶ τὴν θάλασσαν. Ἐξέλθε καὶ ἀναχώρησον ἀπὸ τὸ μέλος καὶ τὰ ὀστέα τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα, εὐλογητὸν τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἄβρα ἀπαντήσεως, ἄβρα ἀπὸ συναντήματος, ἄβρα ὄφews, ἄβρα πηγαδίου, ἄβρα ῥύακος, ἄβρα ποταμοῦ, ἄβρα πελαγίων, ἄβρα πελασέου (sic), ἄβρα δαιμόνιου μεσημβρινοῦ, ἄβρα ὀδείας, ἄβρα ἐπτκοδείας, ἄβρα ὀκταοδείας,

¹⁾ Подобная молитва, но съ большими особенностями въ текстѣ, напечатана проф. М. И. Соколовымъ въ Древностяхъ. Труды слав. комисіи Импер. М. арх. общ. М. 1895, т. I стр. 155—156.

ἄβρα κρούσματος, ἄβρα κάρας, ἄβρα κατάρας, ἄβρα ἐπιπεμπτικόν, ἄβρα θησαυροῦ, ἄβρα τῆς γῆς, ἄβρα τοῦ οὐρανοῦ, ἄβρα τοῦ ἡλίου, ἄβρα τῆς σελήνης, ἄβρα ἐξ ἀνθρώπων, ἄβρα ἐξ ἀμπέλων, ἄβρα ἐξ ἀστέρων, ἄβρα ἀπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων, ἄβρα ἕως ἐβδομηκοντάκις ἑπτὰ ἡμισυ γενεῶν, ἐξορκίζω ὑμᾶς τοῦ ἐξελεῖν καὶ ἀναχωρῆσαι ἀπὸ τὰ ὅστέα καὶ ἀπὸ τῆς σαρκὸς τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα, ἀλλ' ὕπαγε εἰς τὸ ὄρος τὸ ὑψηλόν, ἔστηκε βουὸς δράκων, φάγε τὰ ὅστ' αὐτοῦ καὶ πίε τὸ αἷμα αὐτοῦ, καὶ μὴ ὑποστρέψῃς εἰς τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα, ὅτι εἰσῆλθεν εἰς τὸ θεραπευτήριον τοῦ Θεοῦ καὶ ἰάθη ἐν ὀνόματι τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος τῇ πρεσβείᾳ τῆς Θεοτόκου, τῇ δυνάμει τοῦ τιμίου καὶ ἀχράντου σταυροῦ, τῶν ἁγίων ἀναργύρων Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ, τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος, Κυπριανοῦ, Ἀντιόχου, Φλόρου καὶ Λαύρου τῶν ἁγίων μαρτύρων Ἀκινδύνου, Πηγασίου, Ἐλπιδιφόρου καὶ Ἀνεμοποδίστου, τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου καὶ πάντων τῶν ἁγίων. Ὅτι σὺ ὁ ἰατρὸς τῶν φυχῶν ἡμῶν καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν...

λ. 110. Ἀπορκισμὸς τοῦ ἁγίου Τρύφωνος περὶ τῆς ἀμπέλου, κήπου καὶ τῶν χωραφίων.

Ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ¹⁾ Κυρίου ἡμῶν κατῆλθον ἐκ τῶν οὐρανῶν ἕξ²⁾ ἄγγελοι τοῦ πατάξαι³⁾ πάντα τὰ θηρία τὰ ἀδικοῦντα τὴν ἀμπελον καὶ τὴν χώραν καὶ τὴν κήπον· ἐξορκίζω ὑμᾶς πάντα τὰ θηρία κατὰ τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ κατὰ τοῦ μονογενοῦς Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἐξέλθατε ἐκ τῆς ἀμπέλου⁴⁾ ταύτης καὶ ἐκ τοῦ κήπου, καὶ τῶν χωραφίων⁵⁾ καὶ ὑπάγετε⁶⁾ εἰς τὰ ἄγρια ὄρη, εἰς τὰ ἄκαρπα ξύλα⁷⁾· ἐκεῖ γὰρ ὑμῖν

1) Ркп. XV в. Сиб. библ. № 988 τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν 2) ἑπτὰ 3) καὶ διώξαι πᾶν φαῦλον ἔρπετον καὶ κακοῦργον, καὶ βλάπτοντα τὴν ἀμπελον καὶ χώραν καὶ πᾶν λάχανον, καὶ δένδρον, ποιοῦν καρπὸν ἐπὶ σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ πλαστοθέτος χειρὶ τοῦ Θεοῦ· ὀρκίζω οὖν καὶ γὰρ ὑμᾶς πάντα τὰ βλάπτοντα ἔρπετά καὶ θηρία κατὰ τοῦ μεγάλου ὀνόματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ Παντοκράτορος, ἐξέλθατε 4) καὶ χώρας 5) нѣтъ 6) ἀπέλθατε εἰς ἀβάτους τόπους, εἰς ἄγρια ὄρη καὶ νάπας 7) ὧν καὶ τὰ ὀνόματα εἰσὶ ταῦτα· κάμπις, κάμπια, σκώληκοκάμπια, σκώληξ, σκάνθαρος, ἀκρίς, βροῦχος, καλιγάρια, κόρις, σκίνις βυγίτης, φυλλίτης, φθειρα, ψύλλος, πρασίκοιρος, καυλοκόπος, οὐλάκαρις, αὐθετέρισσος (sic), κόμους(ι), μακρόπτης, μαρουδία, μύρμηξ, μῦς καὶ πάντα τὰ ἐρχόμενα ἐπὶ τὴν χώραν καὶ ἐπὶ τῶν λαχάνων καὶ ἐπὶ πάντα τὰ γεννήματα καὶ καρπῶν τῶν ἐν τῇ χώρᾳ καὶ ἐπὶ τούτου ἐνορκίζω ὑμᾶς κατὰ τῶν τεσσάρων ἀρχαγγέλων Μιχαήλ, Γαβριήλ κατὰ τῶν ἁγίων ἐξαπετέρωγων καὶ πολιοιμαμάτων καὶ χερουβὶμ ἱπταμένων κυκλόθεν τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ.

ἔδωκε Κύριος τὴν καθημερινὴν τροφήν, ἄρξομαι λέγειν τὰ ὀνόματα τῶν θηρίων· κάμπης, σκοληκοκάμπης, κάνθαρος, βροῦχος, καλιγάρης, ἐπίμαλος, φυλλίστης, καυλόκοπος, ὄον θηρίον ἐρχόμενον ἐπὶ κλήμα τῆς ἀμπέλου ἢ ἐπὶ τοῦ κήπου καὶ τὸν καρπὸν τῆς σταφυλῆς ξηραίνοντα, καὶ τὰ τέσσαρα θηρία ἐξορκίζω ὑμᾶς εἰς τὸν κατελθόντα ἐκ τῶν οὐρανῶν καὶ τῶν πολυομμάτων χερουβὶμ ἐκ τῶν περιπετομένων κύκλω τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ καὶ κράζοντα (ζόντων)· ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος Κύριος Σαβαώθ ¹⁾ εἰς δόξαν Θεοῦ Πατρὸς Ἀμήν. Κατ' ἐκείνων τῶν δυνάμεων ἐξορκίζω ὑμᾶς· φοβήθητε τὸν ὄρκον τοῦτον καὶ ἐξέλθατε ἐκ τῆς ἀμπέλου ταύτης καὶ ἐκ τοῦ κήπου τούτου, καὶ μὴ ἀδικήσετε τὸν καρπὸν τοῦ τόπου τούτου, ἀλλ' ὑπάγετε εἰς τὰ ἄγρια ὄρη, εἰς τὰ ἄκαρπα ξύλα· ἐκεῖ γὰρ ὑμῖν ἔδωκε Κύριος τὴν καθημερινὴν τροφήν ²⁾· ἐξορκίζω ὑμᾶς πάντα τὰ θηρία τὰ ἀδικούντα τὴν ἀμπελον καὶ τὴν χώραν τοῦ σίτου, καὶ τὸν κῆπον κατὰ τοῦ μεγάλου Θεοῦ τοῦ Παντοκράτορος καὶ τῶν ἁγίων αὐτοῦ ἀγγέλων· ἐξορκίζω ὑμᾶς τὸν σταυ-

¹⁾ Πλήρης πᾶσα ἡ γῆ τῆς δόξης αὐτοῦ, κατ' ἐκείνων τῶν ἁγίων δυνάμεων. Ὅρκίζω ὑμᾶς κατὰ τῶν ἀριθμητῶν ἀγγέλων, παρισταμένων ἐνώπιον τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, ἀναχωρήσατε καὶ ἀπέλθατε εἰς ἄγρια ὄρη καὶ εἰς τὰ ἄκαρπα δένδρα ³⁾ καὶ ἐάν παρακούσητε τὸν ὄρκον τοῦτον καὶ ἐμοὶ τῷ ἁμαρτωλῷ καὶ ἐλαχίστῳ τοῦ Θεοῦ δούλῳ Τρύφωνι, ἔχετε πρὸς τὸν Πατέρα καὶ Υἱὸν καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα, τὴν ἁγίαν Τριάδα πρὸς τὸν ἐρχόμενον Ἀβραάμ, Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, ἔχετε πρὸς τὸν ἄγγελον τὸν λυμεῶνα, ὃν ἀπέστειλε Κύριος ὁ Θεός, καὶ σύσει καὶ σιδηρώσει καὶ σιδηρωτομήσει καὶ μωλωπήσει ὑμᾶς, ἵνα μηκέτις ἐξισχύσῃται ἡ καταβάλασαι ἢ καταφθῆναι τὸν καρπὸν τὸν πρὸς σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων φούμενον ἐν τῇ γῆ, ἐξαποστελεῖ δὲ τὸν ἄγγελον τὸν ἐπὶ τῶν στρουθίων καταφάγονται ὑμᾶς πάντα, ἐξαποστείλας δὲ καὶ τὸν δούλον αὐτοῦ Τρόφωνα μετὰ τοῦ τιμίου σταυροῦ καὶ τὴν καταφθαρεῖσαν ἀφ' ὑμῶν ἀμπελον ἢ χωράφην ἢ κῆπον ἀνενέωσε καὶ πολλοὺς καρποὺς ἀποδείξας, ὅτι αὐτὸς εἶπε καὶ ἐγεννήθησαν τὰ πάντα ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῆ. Ἐπὶ τοῦτο πάλιν ἐξορκίζω ὑμᾶς τὴν σφραγίδα τὴν ἁγίαν, ἣν ἐσφραγίσθη τὸ ἀμέτρητον ὕδωρ τῆς θαλάσσης καὶ οὐκ ὑπερβαίνει τὸν ὄρον αὐτῆς, ὃν διορίζομαι ὑμῖν τὸ ὄνομα τοῦ σταυρωθέντος ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου καὶ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐξαναστάντος τῶν νεκρῶν, μὴ εἰσέλθῃ ἐν τῷ ἀμπελῶνι ἢ ἐν τῷ κήπῳ, ἐξαιρέτως δὲ ἐάν ἀναγινώσκειται ἢ προσευχῇ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Τρύφωνος, ἢ ἐν οἰκίαις, ἢ ἐν ἀμπελῶνι, ἢ ἐν χωράφῃ ἢ ἐν κήπῳ· Ναὶ Δέσποτα βασιλεῦ τῶν αἰώνων, ἐπάκουσον πᾶσι τοῖς δεομένοις καὶ ἐπικαλουμένοις τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον καὶ δὸς αὐτοῖς τὰ ἄκαρπα δένδρα εὐκαρπα γενέσθαι καὶ τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα, ἵνα καὶ ἐν τούτῳ δοξασθῇ σου τὸ πανάγιον ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος νῦν καὶ ἀεὶ...

ρωθέντα ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου καὶ ἐνανθρωπίσαντα, κατ' ἐκείνων τῶν δυνάμεων ἐξορκίζω ὑμᾶς· φοβήθητε τὸν ὄρκον τοῦτον καὶ ἐξέλθατε καὶ μὴ ἀδικήσητε τὸν καρπὸν τοῦ τόπου τούτου, ἀλλ' ὑπάγετε εἰς τὰ ἄγρια ὄρη, εἰς τὰ ἄκαρπα ξύλα· ἐκεῖ γὰρ ἔδωκε Κύριος τὴν καθημερινὴν τροφήν· ἐξορκίζω ὑμᾶς κατὰ τῶν χιλιῶν μυριάων ἐννακοσίων ἐννετήκοντα ἐννέα ἁγίων ἀγγέλων, κράζοντα καὶ λέγοντα· Ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος Κύριος Σαβαώθ πλήρης ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ τῆς δόξης σου· ἐξέλθατε ἐκ τῆς ἀμπέλου ταύτης καὶ ἐκ τῆς χώρας τοῦ σίτου καὶ τοῦ κῆπου τούτου, ἐὰν δὲ παρακούσητε οὐκ ἔχετε πρὸς ἐμὲ τὸν ταπεινὸν καὶ ἐλάχιστον ἄνθρωπον, ἀλλ' ἔχετε πρὸς τὸν Πατέρα καὶ τὸν Υἱὸν καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα· ἐξαποστελεῖ ὑμῖν τὸν ἄγγελον τὸν ἐπὶ τῶν στρουθῶν καὶ σιδηρώσει ὑμᾶς, ἐκπέμψει δὲ ὑμῖν καὶ τὸν ἅγιον Τρύφωνα, ἵνα ἐξαποστελῇ τὰ στρουθία καὶ καταφάγωσιν ὑμᾶς. Ἐξορκίζω ὑμᾶς πάντα τὰ θηρία τὰ ἀδικοῦντα τὴν ἀμπελον καὶ τὴν χώραν τοῦ σίτου, καὶ τὸν κῆπον κατὰ τοῦ ὀνόματος, τοῦ ἐπιγραφέντος ἐπὶ τὴν πέτραν, καὶ ἡ πέτρα οὐκ ἐβάσταξεν, ἀλλὰ διεῖρράγη καὶ κοινορτὸς ἐγένετο, κατ' ἐκείνων τῶν δυνάμεων ἐξορκίζω ὑμᾶς· φοβήθητε τὸν ὄρκον τοῦτον καὶ ἐξέλθατε ἐκ τῆς ἀμπέλου ταύτης καὶ ἐκ τῆς χώρας τοῦ σίτου καὶ τοῦ τόπου τούτου, ἀλλ' ὑπάγετε εἰς τὰ ἄγρια ὄρη, εἰς τὰ ἄκαρπα ξύλα· ἐκεῖ γὰρ ὑμῖν ἔδωκε Κύριος τὴν καθημερινὴν τροφήν, ἐξέλθατε οὖν, ὅτε δόξαν τῷ Θεῷ. Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο. Αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.

λ. 12 Εὐχὴ ἐπὶ εὐλογίαν οἴκου.

Ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ καταξίωσας ὑπὸ τὴν σκηπὴν Ζαχαρίου εἰσελθεῖν... Goar. p. 484.

— Εὐχὴ ἐπὶ ἀποδημούντων.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ συνοδεύσας τῷ θεράποντί σου Ἰακώβ. См. выше стр. 33.

λ. 112. Εὐχὴ (ἐπὶ τῶν) προπετῶς ὁμνούντων.

Ὁ Θεός, ὁ τῆς τοῦ ἀνθρώπου φύσεως τὸ εὐάλωτον καὶ ἀσθενές ἐπιστάμενος... Goar. p. 534.

— Εὐχὴ εἰς τοὺς ἀπὸ ἔχθρας εἰς ἀγάπην μετερχομένους.

Εὐχαριστοῦμέν σοι, Δέσποτα φιλόνηρωπε, τῷ βασιλεῖ τῶν αἰῶνων καὶ δοτῆρι τῶν ἀγαθῶν, τῷ καθελόντι τῆς ἔχθρας τὸ μεσοτείχον, καὶ εἰρήνην βραβεύσαντι τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων, τῷ καὶ νῦν εἰρήνην δωρησαμένῳ τοῖς δούλοις σου τοῖσδε. Αὐτὸς Δέσποτα φιλόνηρωπε, βεβαίωσον τὴν γενομένην εἰρήνην, ῥίξωσον ἐν αὐτοῖς τὸν σὸν φόβον καὶ τὴν πρὸς ἀλλήλους ἀγάπην, σβέσον τὴν πᾶσαν ἔχθραν καὶ ἐριθείαν, περίελε τὰ τῆς διχοστα-

σίας σκάνδαλα. °Οτι σὺ εἶ ἡ εἰρήνη καὶ ἡ καταφυγή, καὶ ἐπὶ σοὶ ἠλπίσαμεν καὶ ἐκτός σου ἄλλον οὐκ οἶδαμεν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν.
Conf. Goar. pag. 705—706.

1. 113. Εὐχὴ ἐπὶ τεκνοποιουμένων.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ φυλάσσων τὰ νήπια καὶ διατρέφων καὶ εἰπών, ὡς ἀγαθός· μὴ κωλύετε αὐτὰ ἔρχεσθαι πρὸς με· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Αὐτὸς Δέσποτα, φύλαξον καὶ ταῦτα καὶ ὑποδεξάμενον διὰ τὸ ἅγιον ὄνομά σου τῇ πατρικῇ σου κηδεμονίᾳ, σκέπων καὶ ὁδηγῶν αὐτοὺς φυλάττειν καὶ ποιεῖν τὰς ἐντολάς σου, ὅπως τύχῃσιν τῆς ἐπουρανίου σου βασιλείας. Χάριτι καὶ οἰκτιρμοῖς καὶ φιλανθρωπίᾳ τοῦ μονογενοῦς... Εὐχὴ τῆς κεφαλοκλισίας· Δέσποτα, ὁ τῆς κτίσεως πάσης δημιουργός, ὁ ἐν τῷ πρώτῳ Ἀδάμ. Goar. p. 562.

1. 113 ὁβ. Εὐχὴ ἐπὶ ἀδελφοποιίας.

Ἐπιτιθέντων ἐπ' ἀλλήλων τῶν χειρῶν αὐτῶν, τιθεὶ ἐπάνω σταυρὸν καὶ λέγει ὁ ἱερεὺς ψαλμὸν ρλβ'. Ἴδου δὴ τί καλόν... λέγει γ'. Ἔως τὴν εὐλογημένην ζωὴν, καὶ εὐθὺς λέγει τὴν εὐχὴν· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὰ πάντα πρὸς τὸ συμφέρον χαρισάμενος τοῖς ἀνθρώποις, ὁ καὶ πνευματικὴν ἀδελφότητα συστησάμενος καὶ θήσας πόθον ἀγάπης. Αὐτὸς καὶ νῦν τοὺς δούλους σου τούτους, τοὺς βουλομένους εἰς ἀδελφότητα ἐλθεῖν, καὶ ὁμολογήσας ἐπὶ παῖσιν πνευματικὴν ἀγάπην ἐπὶ ἀγγέλων καὶ ἀνθρώπων, καὶ ἀδελφοὺς ἀλλήλους ἐν τῷ ναφ' ὀνομάζειν, καὶ ἐπὶ μαρτύρων καὶ ἁγιασθῆναι διὰ τῶν σῶν λογίων ὑπὸ τοῦ ἱερέως. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, χάρισαι αὐτοὺς ἀγάπην ἀνυπόκριτον, πίστιν ἀκαταίσχυτον, φωτισμὸν γνώσεως, τοῦ φυλάξαι αὐτοὺς τὰς ἐπαγγελίας τῆς πνευματικῆς ἀδελφότητος, συγχωρεῖν ἀλλήλοις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, καὶ μὴ ἐκκακεῖν ὡς ὁ Καὶν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, ἀλλὰ χάρισαι αὐτοὺς, Κύριε, τὴν ἀγάπην σου, ἣν ἔχεις πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ τὰς λαμπάδας αὐτῶν φαιδρῶνον, πεπιασμένας τῷ ἐλαίῳ τῶν ἑαυτῶν ἔργων καὶ τῶν ἐπιγείων σου ἀγαθῶν, ἔμπλησον αὐτοὺς καὶ τῶν ἐπουρανίων σου, ἐτοίμασον αὐτοὺς εἰς τοὺς ἀτελευτήτους αἰῶνας καὶ ζωὴν αἰώνιον καὶ τὴν εἰρήνην καὶ τὴν φιλαδελφίαν δώρησαι αὐτοῖς· σὺ γὰρ μόνος ἔχεις ἐξουσίαν ἀφιέναι ἁμαρτίας, ὡς εὐσπλαγχνός. °Οτι σὺ εἶ ὁ φυτουργός τῆς ἀγάπης, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν. Εὐχὴ τῆς κεφαλοκλισίας· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἡ ταχινὴ ἀκοή, τὰ ταχινὰ σπλάγχνα, ἐπάκουσον ἡμῶν δεομένων σε καὶ κατάπεμψον τὸ παρὰ σοῦ πλοῦσιον ἔλεος ἐπὶ τοὺς δούλους σου τούτους εἰς ἀδελφότητα πνευματικὴν εἰς τὸ φρονεῖν αὐτοὺς καὶ ἀγαπᾶν ἀλλήλους, καὶ κατάπεμψον αὐτοὺς τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον, ὡς ἐπὶ τῶν ἁγίων σου ἀποστόλων καὶ προφητῶν τοῦ διαγίγειν

αὐτοὺς ἐν καλῇ πολιτείᾳ καὶ ποιεῖν τὰ θέλημά σου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτῶν. *Ὅτι σὺ εἶ ὁ ἁγιασμός ἡμῶν καὶ σοί.

λ. 114 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ πηγνομένου σταυροῦ.

Κύριε παντοκράτωρ, ὁ προτυπώσας τὴν ῥάβδον τοῦ Μωϋσέως... αὐτὸς εὐλόγησον καὶ ἁγιάσον τὸν ζωοποιὸν σταυρὸν τοῦτον εἰς φυλακτήριον ψυχῶν καὶ σωμάτων, εἰς ἀποτροπὴν δαιμόνων καὶ παντὸς ἐναντίου, φυλάττοντα τὸν τόπον τοῦτον. *Ὅτι ἠυλόγηταί σου τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ.

— Εὐχὴ τοῦ Χρυσσοτόμου ἐπὶ τῆς ἁγίας κοινωνίας.

Κύριε, οἶδα, ὅτι οὐκ εἰμί ἄξιος, οὐδὲ ἱκανός. См. въ молитвахъ ко пречащенію.

λ. 116 οβ. Εὐχὴ μετὰ τὸ κοινωνῆσαι.

Εὐχριστῶ σοι, φιλάνθρωπε, ὁ διὰ πολλὴν ἀγαθότητα. Тамъ же — Ἀκολουθία εἰς τὸ ἀπομυρίσειν τὸν τίμιον σταυρὸν. Λέγει Τρισάγιον, Πάτερ ἡμῶν, ὑποτιθεμένων τῶν ἱερῶν καὶ σταυροῦ εἰς τὸ θυσιαστήριον, καὶ θυμιῶν ὁ ἱερεὺς λέγει τροπάρια· Δόξα σοι, Σωτῆρ ἡμῶν, ὅτι ἡμέραν καθ' ἡμέραν σώζεις λαὸν προσκυνοῦντα... Στίχος· Ἀναστήτω ὁ Θεός. Ὁ σταυρός, ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀπελπισμένων ἐλπίς, ἀπεγνωσμένων ζωὴ, ἀσθενούντων ἰασις... Στίχος· Ὡς ἐκλείπει καπνός... Ὁ σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ χειμαζομένων λιμὴν, πολεμουμένων ἰσχύς... Στίχος· Οὕτως ἀπολοῦνται... Ὁ σταυρὸς ὁ τοῦ Χριστοῦ φοβερός καὶ θαυμαστός τὸν ληστὴν μετοίκησε... Στίχος· Ἐπὶ τὴν Ἱερουσαλήμ... Τίμιε σταυρέ, τῶν δαιμόνων διώκτα καὶ τῶν νοσοῦντων ἰατρέ, τῇ σκέπῃ σου κατέφυγα... Στίχος· Ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ αὐτὸς δόξα, δύναμις... Τὸ τρόπαιον τοῦ σταυροῦ κατέλυσε τὰς ἀρχάς, ἀνέτρεψεν ἰσχυράς... Δόξα, Προσκυνοῦμεν τὸν σταυρὸν, ἀνομνοῦμεν τὴν ταφήν... Καὶ νῦν, Μεγάλῃ ἢ δόξᾳ, ἣν ἐκτήσασθε ἅγιοι διὰ τῆς πίστεως...

λ. 116 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ τῶν ἐκβρασμάτων.

Πρὸς σὲ τὸν ἔχοντα πέλαγος οἰκτιρμῶν καὶ ζήτην ἀκένωτον εὐσπλαγγίαν κεκτημένον, Χριστέ, ἐν πάσῃ ἀνάγκῃ τυγχάνοντες, ἀτενίζομεν, παρ' ᾧ καὶ τὴν ἴασιν συντόμως εὐρίσκομεν τῶν παθῶν, ἔπιθε, Κύριε, ἐκ τοῦ ἁγιαστηρίου σου ἐπὶ τοῖς ἔλκουσι τοὺς κινδυνεύοντας καὶ ἐπίταξον τοῖς ἀλγηδόσι τοῦ φυγεῖν, καὶ ἀφάνισον αὐτῶν τὴν ἀπειλήν, ἰδοὺ μὲν καὶ τὸ πρόσωπον ἀτιμάζεται, ὃ ἀνέλαβες ἐν οὐρανοῖς ἡμερον, καὶ οἱ τῇ δόξῃ σου ἀντιλέγοντες ἡμᾶς ὄνειδος ἔχουσι, ὡς μὴ ἰσχύοντος τοῦ φοβεροῦ σου ὀνόματος, ὃν ἐφ' ἡμᾶς ἐπικέκληται τοῦ πάθους ἰξελεῖσθαι τοὺς πεποιθότας ἐπὶ σοί, ἀλλ' ἐπίβλεψον ἐφ' ἡμᾶς καὶ στείλον ἀπὸ παντὸς προσώπου τὰ δάκρυα, ἢ χαρὰ ἡμῶν καὶ ἢ λύτρωσις. *Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀπολύτρωσις τῶν ψυχῶν ἡμῶν...

π. 117. Εὐχή ἐπὶ ἐκκλησίας ὑπὸ αἰρετικῶν μινανθείσης.

Κύριε ὁ Θεὸς τοῦ Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ καὶ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ τοῦ δικαίου, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ὁ ἀγιάσας τὸν ναὸν Σολομῶντος καὶ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου διὰ Μωϋσέως καὶ ἀρχιερέων καταστήσας τοῦ προσφέρειν σοι θυσίας εὐπροσδέκτους, καὶ ἀφείς τῶν ἡμαρτημένων ὑπὸ τοῦ Ἰσραήλ. Αὐτὸς Δέσποτα, καὶ τὸν ναὸν σου, ἐν ἐκέλευσας θυσίας ἀναιμάκτως προσφέρειν σοι ἀρχιερεῖς ὑπὲρ ἑαυτῶν, ἀγιάσον, εὐλόγησον, καθάρισον πᾶσαν ῥυτίδα, ἐξ αἰρετικῆς μωμῆσεως ἐγχειρισθεῖσαν πρεσβείαις τῆς ἀγίας Θεοτόκου καὶ πάντων τῶν ἁγίων σου. Ὅτι ἠδύλογηται... Τὰς κεφαλὰς... Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων, δυσωποῦμέν σε τὸν ἐν ἐλέει πλούσιον, ἕλωσιν γενέσθαι καὶ εὐμενῆ ἐπὶ ταῖς ἀμαρτίαις ἡμῶν, εἰσάκουσον τῆς δεήσεως τῶν δούλων σου, καὶ εἴ τις ἐξ αἰρετικῆς ἐγχειρήσεως μωμηθεὶς ἐπέβη εἰς τὸ ἅγιόν σου θυσιαστήριον, Αὐτὸς περιέλε, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος, ὅπως ἀκατακρίτως παριστάμενοι κατενώπιον τῆς ἀγίας δόξης σου λειτουργεῖν ἐν αὐτῷ καὶ προσφέρειν σοι τὰς ἀναιμάκτους θυσίας τῆς ἀληθινῆς ἡμῶν λατρείας (καὶ) ἀξιωθῶμεν τυχεῖν τῶν αἰώνιων ἀγαθῶν τὴν ἀπόλαυσιν, ὧν ἠτοίμασας τοῖς ἀγαπῶσί σε. Ὅτι σὺ εἶ ὁ ἀγιασμὸς ἡμῶν. Conf. Goar. pag. 494.

π. 117 οβ. Ἀκολουθία τῆς ἀρτοκλασίας τῆ κυριακῆ τοῦ Θωμᾶ.

Μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν προσφέρονται οἱ ἄρτοι καὶ λέγει· Χριστὸς ἀνέστη, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν... Εὐφραινέσθωσαν οἱ οὐρανοί... Ὑπὸ τὴν σὴν εὐσπλαγχνίαν... Εὐχή· Χορηγέ τῶν ἀπάντων, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἡ πατρικὴ σοφία καὶ δύναμις, ὁ ἀναστάς ἐκ τῶν νεκρῶν καὶ ζωὴν τῷ κόσμῳ δωρησάμενος, ὁ εὐλόγησας τοὺς πέντε ἄρτους καὶ πενταχιχιλίους ἄνδρας χορτάσας. Αὐτὸς καὶ νῦν, Δέσποτα, εὐλόγησον καὶ τούτους τοὺς ἄρτους, οὓς ἐκ τῶν πλουσίων σου δωρεῶν παρέσχου ἡμῖν, καὶ μὴ ἐγκαταλίπης ἡμᾶς πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν πρεσβείαις τῆς ἀγίας Θεοτόκου καὶ πάντων τῶν ἁγίων. Ὅτι σὺ εἶ ὁ εὐλογῶν καὶ ἀγιάζων τὰ σύμπαντα καὶ σοί.

— Προσευχὴ τοῦ ἀγίου Μάμαντος πρὸς πᾶσαν αἰτίαν κτηνῶν.

Κύριε, εὐλόγησον. Ἐπικαλούμεθά σε, Δέσποτα Θεὲ Πάτερ παντοκράτωρ, βασιλεῦ τῶν ὅλων αἰώνων, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, τὴν θάλασσαν καὶ πάντων ἐν αὐτοῖς ὄρατῶν τε καὶ ἀοράτων, ὁ ἐξ οὐκ ὄντων εἰς τὸ εἶναι παραγαγὼν τὰ σύμπαντα, ἀκήρατα, ἀσινῆ καὶ ἀνόδυνα, ἀλλὰ διὰ τὴν παρακοὴν ἡμῶν τῶν ἀμαρτωλῶν ἐπῆλθε καὶ τῶν κτηνῶν ἡμῶν πᾶσα νόσος καὶ αἰτία, τῇ δὲ ἀφάτῳ σου φιλανθρωπία ἤλθες καὶ ἔσωσας τὰ σύμπαντα, ἅμα καὶ ἰασάμενος καὶ λυ-

τρωσάμενος ἐκ τῆς πλάνης καὶ ἐπιβουλῆς τοῦ διαβόλου καὶ τῶν ἐπιτη-
 δευμάτων αὐτοῦ· σὲ γὰρ ὕμνει καὶ δοξολογεῖ πᾶσα πνοή, σὲ ἐπικαλούμε-
 νοι, Δέσποτα, καὶ δεόμενοι τὸν μόνον ἀληθινὸν καὶ ἐπήκοον Θεόν, κλῖνον τὸ
 ὄς σου καὶ ἐπάκουσόν μου ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ, παρορῶν τὰ πλήθη τῶν
 ἁμαρτιῶν μου, καὶ πρόσδεξαι τὴν ἐκτενῆ μου ταύτην δέησιν, ὡς προσε-
 δέξω Ἄβελ τὰ δῶρα ἐκ τῆς ποιμνῆς αὐτοῦ εἰς ὁσμὴν εὐωδίας. Καὶ νῦν
 δεομένου μου, ὑπεράγαθε Κύριε, ἀκουστὴν ποιήσον τὴν δέησίν μου ταύ-
 την, ὡς ἠλόγησας τὴν ποιμνὴν τοῦ Ἄβραάμ, Ἰσαάκ, Ἰακώβ, Μωϋσέως,
 Δανιὴλ καὶ Ἰακωεὶμ καὶ Καλυτίνων (sic) τῶν δούλων σου, ἅμα δὲ καὶ τῶν
 ἀγραυλοῦντων τῶν ποιμένων ἐπὶ τῇ ἀτρέπτῳ σου ἐνανθρωπίσει ἀμοί-
 ρους τῆς σωτηρίας σου οὐκ ἐποίησας· ἰδόντες γὰρ τὸν ἀστέρα καὶ τὸ
 θαῦμα σὺν τῇ ἐπιστάσει ἀγγελικῆ στρατιᾶ, δόξαν καὶ αἶνον καὶ εὐχα-
 ριστίαν ἀνέπεμψαν τὸ κράτος σου. Εὐδόκησον καὶ νῦν, Κύριε ὁ Θεὸς τῶν
 δυνάμεων, καὶ φύλαξον τὴν ποιμνὴν ταύτην ἀπὸ πάσης διαβολικῆς ἐπα-
 γωγῆς καὶ πονηρίας, καὶ πάσης φθορᾶς, καὶ βασκοσύνης ἰούσης τυ-
 φλώσεως, λευκώματος καὶ κρανίου κεφαλαργίας, καὶ δρασμοῦ, καὶ συνδέ-
 σμου νευροπονίας, τραχείας βατράχου, χολῆς μεσίφωος(;), ὀπισθητόνου, πλέ-
 μωνος, ἥπατος καὶ σπληνοῦ, καὶ φλεγμονῆς λύσεως, δυσεντερίας, κοιλιολύ-
 σεως, θυμοῦ πλήθους, φώρας εὐράσεως (sic), μύξους, ὕδατιδος, σεληνιαζομένου
 δαίμονος καὶ τοῦ Μωσέως (sic) καὶ ἀγνώστου πάθους, ὧν γινώσκωμεν καὶ ὧν
 οὐκ ἐμνήσθημεν νοσημάτων καὶ παθημάτων, ἀπέλασον, ἀποδιώξον, ἀπό-
 θησον ἀπὸ τῆς ποιμνῆς ταύτης, Πάτερ ἡμῶν, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς· ἀνθρώπους,
 κτήνη σώσεις, Κύριε, ὡς ἐπλήθυνας τὸ ἔλεός σου, ὁ Θεός. Ὁρκίζω πάντα
 τὰ νοσήματα καὶ τὰ αἰμοβόρα θηρία κατὰ τοῦ φοβεροῦ καὶ ἐνδόξου ὀνό-
 ματος τοῦ Θεοῦ, ἀναχωρήσατε ἀπὸ τῆς ποιμνῆς ταύτης πᾶσα νόσος καὶ
 πᾶσα μαλακία πρεσβείαις τῆς ἁγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, τῶν ἁγί-
 ων καὶ ἐνδόξων ἀρχαγγέλων, τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, τῶν ἁγί-
 ων καὶ ἐνδόξων ἀποστόλων, τοῦ ἁγίου πρωτομάρτυρος Στεφάνου, τοῦ ἁγίου
 ἀποστόλου Τίμωνος καὶ Ἰάσωνος καὶ τῶν ἁγίων μαρτύρων Μάμαντος καὶ
 Ταρσίου, Γεωργίου, Θεοδώρου, Δημητρίου, Προκοπίου, Δομετίου καὶ Φαύκ-
 (σ)του, καὶ Κηρύκου, Ἀκινδόνου, Λαυρεντίου, Βλασίου, τῶν ἁγίων Καλυτί-
 νων, καὶ ἱερομάρτυρος Κλήμεντος, Βαβύλα, Χαραλάμπους, Ἀθηνογένους,
 Ὑπατίου, Σώζοντος καὶ Πορφυρίου, τῶν ἁγίων μ'. μαρτύρων καὶ μβ'. καὶ
 τῶν ἁγίων μαρτύρων Εὐσταθίου, Μηναῖ καὶ τῶν ἁγίων ἀρχιεπισκόπων Βα-
 σιλείου, Γρηγορίου καὶ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, Σιλβέστρου, Σπυρίδω-
 νος καὶ Νικολάου, τῶν ὁσίων πατέρων ἡμῶν Ἀντωνίου, Εὐφημίου, Ἀλυ-
 πίου, Παταπίου, Σάββα καὶ τῶν ἁγίων ἀναργύρων Θαλαλέου, Παντελεή-

μονος, Διομήδους, Τρύφωνος και Νεοφύτου, και πάντων τῶν ἁγίων, τῶν ἀπ' αἰῶνός σοι εὐαρεστησάντων. Ὅτι Θεός ἐλέους, οἰκτιρῶν και φιλανθρωπίας... Καί Μετά τήν εὐχὴν βάλλει εἰς κανδήλαν ἔλαιον και οἶνον, και εἰς τὸ ὄνομά των ποιεῖ γ'. λειτουργίας, και ἀπομυρίζει τὸν τίμιον σταυρὸν και βαντίζει πᾶν κτῆνος και διὰ πρεσβειῶν τῶν ἁγίων πατάσεται ἡ νόσος.

λ. 119 οβ. Ἀκολουθία ἐπὶ διγαμούντων.

Εὐχὴν λέγει ὁ ἱερεὺς· Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ κελεύσας ἐνωθῆναι τὸν ἄνδρα μετὰ γυναικὸς εἰς τὸ γενέσθαι αὐτοὺς εἰς σάρκα μίαν, παρακλήθητι και νῦν ἐκ δευτέρου, φιλάνθρωπε ὁ Θεός ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, και ἐνωσον τὸν δοῦλόν σου τόνδε και τήν δούλην σου τήνδε, ὅπως τεκνογονήσωσι κατὰ τὸν σὸν λόγον, ἵνα μὴ ᾧσι τέκνα πορνείας και ἁμαρτίας, ἀλλ' ἔσονται τέκνα εὐλογιῶν, διόπερ και ὁ θεὸς ἀπόστολος, ἰδὼν τήν ἀσθένειαν τῆς σαρκός, δι' οὗ οὐκ ἐγκρατευόμεθα τοῦ εἶναι ἡμᾶς οὕτως, ἐνετείλατο ἡμῖν ἐκ δευτέρου ἐνωθῆναι, ἵνα σοὶ δόξαν και εὐχαριστίαν ἀναπέμπωμεν τῷ Πατρὶ και τῷ Υἱῷ... Εὐχὴ τῆς κεφαλοκλισίας· Ὁ κλίνας τοὺς οὐρανούς και καταβάς ἐπὶ σωτηρίᾳ γένους τῶν ἀνθρώπων, Κύριε οὐρανοῦ και τῆς γῆς και πάσης κτίσεως ποιητά, κλίνον τὸ οὖς σου και ἐπάκουσον τῆς δεήσεως ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν και ἀχρείων δούλων σου, και τοὺς κεκλιότας σοι τὰς ἐαυτῶν κεφαλὰς ὑψωσον τὸ κέρας αὐτῶν ἐν τῇ εὐδοκίᾳ τῆς σῆς ἀγαθότητος. Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα... Ἐὰν εἰσὶν ἀμρότεροι τῶν διγαμούντων, και λέγονται αὐται και μόναι εὐχαί, εἰ δὲ τὸ ἐν μέρος δίγαμον, ἴστησι τὸν δίγαμον κατὰ μόνας και λέγει ταῦτα, εἶτα στέφεται ὁ δίγαμος διὰ τοῦ ἀγάμου.

λ. 120. Ἀλληλουάρια, προκειμένα τῶν Ὀκτωήγων.

λ. 120 οβ. Чтенія изъ апостола и евангелія на различные случаи.

λ. 152 οβ. Ἀναγνώσματα τῆς ἁγίας μ'.

λ. 153 οβ. Ἀντίφωνα τῶν μεγάλων ἑορτῶν.

λ. 156 οβ. Ἀκολουθία εἰς ἐγκαίνια ναοῦ και εἰς ἐδράσεις ἁγίας τραπέζης, ἡγουν ἀπὸ ἀρχῆς θεμελίου αὐτοῦ.

Ἐὰν δὲ πολλάκις παρὰ ἐθνῶν ριφθῆ ἡ πέσι, ἔχονται πᾶσα ἀκολουθία, τὰ δὲ στιχηρά και καθίσματα, και τὸν κανόνα, τὰς προφητείας ζητεῖ εἰς τὸ τέλος τῆς βίβλου. Ὅψὲ ψάλλομεν τὸν ἑσπερινὸν και τήν παννουχίδα και τὸ πρωὶ τὸν ὄρθρον. Μετὰ δὲ τήν ἀπόλυσιν τοῦ ὄρθρου, μετὰ τήν κατάπλυσιν, ἄρχεται ὁ ἀρχιερεὺς ἢ ὁ πρωτοπαπὰς και παρασκευάζει τοὺς μαρμαρείους, ἴστησι τήν τράπεζαν, και πληροῦντων αὐτῶν τὸ ἔργον και ἀναχωρούντων, παραγίνεται ὁ ἀρχιερεὺς και εἰσέρχεται ἐν τῷ

ναῶ, πάντων τῶν λαϊκῶν ἐξερχομένων, μόνον τῶν κληρικῶν ἔσω μενομένων, τῶν σὺν αὐτῷ, καὶ πανταχόθεν ἀσφαλιζομένων τῆς ἐκκλησίας, ποιεῖ τὴν εὐχὴν εἰς τῶν διακόνων, καὶ λεγόντων αὐτῶν· Κλίναντες τὰ γόνατα ἐν εἰρήνῃ, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κλίνει γόνυ ὁ ἀρχιερεὺς παρὰ τὰς θύρας τοῦ ἱερατείου, διὰ τὸ μήπως τὴν ἐν αὐτοῖς ἀποτεθεὶς ἁγίαν τράπεζαν ἁγιασθῆναι, καὶ ὅτε ἀναστῆ ὁ πατριάρχης, ὁ μὲν διάκονος λέγει· Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου.

л. 157. Ἀκολουθία τοῦ παμμεγάλου ἐγκαινισμοῦ τοῦ ναοῦ.

Стихиры на Господи възвахъ: Ἐγκαινίζου ἐγκαινίζου ἡ νέα Ἱερουσαλήμ... Πάλαι μὲν ἐγκαινίζων τὸν λαὸν ὁ Σολομών.. Τὸν ἐγκαινισμὸν τελοῦντες... Τὴν μνήμην τῶν ἐγκαινίων... Πρὸς ἑαυτὸν ἐπανάγου, ἀνθρωπε... 3 паремія: Царствъ 3, Притчей и Притчей. Канонъ: Θαλάσσης τὸ ἐρυθραῖον... Ὁ στόλφ καθοδηγῶν τῷ Πνεύματι τῶν ἐξ ἐθνῶν Ἰσραήλ... Οὐ νόμφ ἐκκλησία, Κύριε, ἐγκαλλωπίζεται... Σήμερον ἀπροσίτῳ δόξῃ σου... Апостолъ къ Евреямъ и евангеліе отъ Иоанна.

л. 161. Κανὼν τοῦ ἁγίου ἐλαίου, φέρων ἀχροστιχίδα τήνδε· Εὐχῆς ἐλαίου ψάλλομεν ἐξ Ἀρσενίου. Goar. p. 322—335.

л. 163 об. Лунникъ отъ 6662 г. до 6671 года.

л. 164—169. Арабскій текстъ.

IX. № 1040. Διακονικόν, Синайск. библ. рукопись, въ 16 долю листа, 77 листовъ, писана на бомбицинѣ четкою скорописью XII вѣка. Время написанія этой рукописи точно опредѣляется слѣдующими данными, заключающимися въ самой рукописи. Въ діаконскихъ прошеніяхъ поминаются о здравіи имена византійскаго императора Мануила Комнена (1143—1180) и его супруги Маріи (л. 50), современныхъ патріарховъ—константинопольскаго Луки Хрисоверга (1156—1169), александрійскаго Софронія III (1166 г.), антиохійскаго Аѳанасія (1156—1170) и іерусалимскаго Никифора 1166 (по Паламѣ 1178—1187) (л. 9 и др.). Такимъ образомъ, время написанія рукописи падаетъ на начало второй половины XII в., или точнѣе на годы *между 1156 г. и 1169 г.*, т. е. въ патріаршество константинопольскаго патріарха Луки Хрисоверга. Написана рукопись, по просьбѣ діакона *Соломона*, писцомъ *Θεοδοσιѣмъ*, имена которыхъ нерѣдко поминаются въ прошеніяхъ на литургіи и читаются въ слѣдующей припискѣ въ концѣ рукописи: „ Ἀδελφέ μου,

κὺρι(ε) Σολομών, συγχώρησόν μου, ὅτι οὐκ ἠδυνήθην ποιῆσαι καλὸν πρᾶγμα, ὡς ἠθέλην ἡ ἀγάπη σου, καὶ εὐχου μου διὰ τὸν Κύριον τοῦ ἁμαρτωλοῦ Θεοδοσίου, ἵνα με ἐλεήσῃ ὁ Θεὸς διὰ τὸ ἔλεος αὐτοῦ καὶ διὰ τῶν ἁγίων εὐχῶν σου“ (л. 76 об.). Предназначалась рукопись для употребления въ Синайскомъ монастырѣ, какъ это видно изъ поминовения на всѣхъ ектеняхъ имени архіепископа синайскаго *Петра*, время правления котораго намъ, однако, точно неизвѣстно, и изъ упоминанія о св. отцахъ, избіенныхъ варварами около 312 г. и въ V вѣкѣ на Синаѣ и въ Раиѣ (л. 13 об.). Оригиналѣмъ для настоящей рукописи послужилъ списокъ той же литургіи іерусалимской церкви. За это говорятъ а) слѣдующія прошенія, находящіяся въ данной рукописи: „Ἰπὲρ ἐρχομένων χριστιανῶν τοῦ προσκυνῆσαι ἐν τοῖς ἁγίοις Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν τόποις τοῦτοις (л. 5), т. е. τῶν Ἱεροσολύμων (л. 25 об.), и частіѣе: προσκυνῆσαι ἐν τῷ ζωηφόρῳ τάφῳ τοῦτῳ“ (л. 26 об.), б) подробное перечисленіе клира іерусалимской церкви: пресвитеровъ, діаконовъ, *διακονισσῶν*, иподіаконовъ, чтецовъ, *толкователей*, *заклинателей* и т. д. (л. 10) и с) заупокойное поминовение патріарховъ іерусалимской церкви, предшественниковъ здравствовавшаго въ ту пору патріарха Никифора, въ такой формулѣ: „Ἰπὲρ μνήμης καὶ ἀναπαύσεως πάντων τῶν ἁγίων καὶ μακαρίων πατέρων ἡμῶν, τῶν ἀπὸ τοῦ ἁγίου Ἰακώβου, τοῦ ἀποστόλου καὶ ἀδελφοῦ τοῦ Κυρίου, καὶ πρώτου τῶν ἀρχιεπισκόπων μέχρι Σωφρονίου, Εὐθυμίου, Συμεῶν καὶ Ἰωάννου“ (л. 7). Въ этомъ прошеніи упоминаются, очевидно, Софроній II 1059 (1046—1079) Евѳимій (у Паламы послѣ Симеона (1105—1112), Симеонъ II, 1099, (1093—1105) и Иоаннъ VII, 1156 (1155—1178).

л. 1. Рукопись начинается прошеніемъ въ діаконскомъ чинѣ полной литургіи апостола Іакова: Τῶν ἁγίων ἐνδόξων ἀποστόλων, προσφητῶν καὶ ἀθλοφόρων, μαρτύρων καὶ πάντων τῶν ἁγίων καὶ δικαίων μνημονεύσωμεν и т. д. Излагаются одни прошенія діакона безъ возгласовъ и молитвъ священника. Чинъ этотъ напечатанъ нами въ книгѣ: „Богослуженіе страстной и пасхальной седмицы во св. Іерусалимѣ IX—X в.“ Каз. 1894 г. стр. 270—285.

л. 19. Διακονικὰ τῆς προηγιασμένης λειτουργίας τοῦ ἁγίου Ἰακώβου.

Ὁ διάκονος Ἐπι κλίνοντες τὰ γόνατα, ἐκτενωῶς ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἐν δυνάμει καὶ ἐλέει Θεοῦ ἀναστῶμεν.

Ἐπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου, καὶ ἐνώσεως πασῶν τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ ὀρθοδόξων ἐκκλησιῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἐπὲρ σωτηρίας, καὶ ἀντιλήψεως τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν Πέτρου τοῦ ἀρχιεπισκόπου, παντὸς τοῦ κλήρου καὶ τοῦ φιλοχρίστου λαοῦ, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἐπὲρ τῶν εὐσεβεστάτων καὶ θεοφυλάκτων ἡμῶν βασιλέων, παντὸς τοῦ παλατιοῦ, καὶ τοῦ στρατοπέδου, καὶ τῆς οὐρανόθεν βοηθείας, σκέπης καὶ νίκης αὐτῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἐπὲρ ἀφέσεως ἁμαρτιῶν ἡμῶν, καὶ συγχωρήσεως τῶν πλημμελημάτων ἡμῶν, καὶ τοῦ ῥυσιθῆναι, καὶ σωθῆναι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης θλίψεως, ὀργῆς, ἀνάγκης, καὶ ἐπαναστάσεως ἐθνῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἐπὲρ τῆς ἁγίας Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν πόλεως, καὶ ταύτης τῆς πόλεως καὶ πάσης πόλεως, καὶ χώρας, καὶ τῶν ἐν πίστει οἰκοῦντων ἐν αὐταῖς, εἰρήνης καὶ ἀσφαλείας αὐτῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Τῆς παναγίας, ἀγράντου, ὑπερευλογημένης Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, τῶν τιμίων ἁσωμάτων ἀρχαγγέλων, τοῦ ἁγίου Ἰωάννου, τοῦ ἐνδόξου προφήτου Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ, τῶν θείων καὶ ἱερῶν ἀποστόλων, προφητῶν καὶ ἀθλοφόρων μαρτύρων, καὶ πάντων τῶν ἁγίων, καὶ δικαίων μνημονεύσωμεν, ὅπως εὐχαῖς καὶ πρεσβείαις αὐτῶν οἱ πάντες ἐλεηθῶμεν.

Μετὰ τὸ πληρωθῆναι τὰ ἀναγνώσματα λέγει ὁ διάκονος· Σχολάσωμεν ἔτι, κλίνοντες τὰ γόνατα, ἐκτενῶς τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἐν δυνάμει καὶ ἐλέει Θεοῦ ἀναστῶμεν.

Ἐπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου, καὶ ἐνώσεως πασῶν τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ ὀρθοδόξων ἐκκλησιῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἐπὲρ σωτηρίας, καὶ ἀντιλήψεως τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν Πέτρου, τοῦ ἀρχιεπισκόπου, παντὸς τοῦ κλήρου καὶ τοῦ φιλοχρίστου λαοῦ, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἐπὲρ ἀφέσεως ἁμαρτιῶν ἡμῶν, καὶ συγχωρήσεως τῶν πλημμελημάτων ἡμῶν, καὶ τοῦ ῥυσιθῆναι καὶ σωθῆναι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης θλίψεως, ὀργῆς, ἀνάγκης καὶ ἐπαναστάσεως ἐθνῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Τῶν ἁγίων ἐνδόξων ἀποστόλων, προφητῶν καὶ ἀθλοφόρων μαρτύρων, καὶ πάντων τῶν ἁγίων, καὶ δικαίων μνημονεύσωμεν, ὅπως εὐχαῖς καὶ πρεσβείαις αὐτῶν οἱ πάντες ἐλεηθῶμεν.

Τὴν ἐσπέραν πᾶσαν τελείαν, ἁγίαν, εἰρηνικὴν καὶ ἀναμάρτητον, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Εὐχολόγιον τ. II.

Ἄγγελον εἰρήνης, πιστὸν ὁδηγόν, φύλακα τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Σογγνώμην καὶ ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν καὶ τῶν πλημμελημάτων ἡμῶν, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Τὰ καλὰ καὶ συμφέροντα ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν, καὶ εἰρήνην τῷ κόσμῳ, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς ἡμῶν ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐν μετανοίᾳ ἐκτελέσαι, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Χριστιανὰ τὰ τέλη τῆς ζωῆς ἡμῶν, ἀνώδυνα, ἀνεπαίσχυντα, καὶ καλὴν ἀπολογίαὴν τὴν ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ, αἰτησώμεθα.

Τῆς παναγίας, ἀχράντου, ὑπερευλογημένης Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας μετὰ πάντων τῶν ἁγίων καὶ δικαίων μνημονεύσαντες, ἐκυτοὺς καὶ ἀλλήλους, καὶ πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν, Χριστῷ τῷ Θεῷ παραδώμεθα.

Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνωμεν.

Ἐν εἰρήνῃ Χριστοῦ ψάλατε.

Μὴ τις τῶν κατηχομένων, μὴ τις τῶν ἀμυήτων, μὴ τις τῶν μὴ δυναμένων ἡμῖν συνδεθῆναι. Ἀλλήλους ἐπίγνωτε. Ἀλλήλους γνωρίσατε. Τὰς θύρας κλείσατε. Ὅρθοι πάντες.

Καὶ μετὰ τοῦτο· Στῶμεν καλῶς... Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνωμεν.

Καὶ μετὰ τὴν ἐκφώνησιν, ὁ διάκονος· Κύριε, εὐλόγησον. Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Σῶσον, ἐλέησον, οἰκτείρησον, ἀντιλαβοῦ καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς ὁ Θεός, τῇ σῇ χάριτι.

Ἐπεὶ τῆς ἀνωθεν εἰρήνης καὶ φιλανθρωπίας, ὁμοιοίας καὶ σωτηρίας τῶν ψυχῶν ἡμῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἐπεὶ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου, καὶ ἐνώσεως τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ ὀρθοδόξων ἐκκλησιῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἐπεὶ σωτηρίας, καὶ ἀντιλήψεως τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν τοῦ δεῖνα, τοῦ πατριάρχου, καὶ Πέτρου, τοῦ πανοσίου ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν, παντὸς τοῦ κλήρου καὶ τοῦ φιλοχρίστου λαοῦ, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἐπεὶ τῶν εὐσεβεστάτων καὶ θεοφυλάκτων ἡμῶν βασιλέων, παντὸς τοῦ παλατίου καὶ τοῦ στρατοπέδου αὐτῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἐπεὶ τῆς ἁγίας Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν πόλεως καὶ τῆς βασιλευούσης, καὶ ταύτης ἡμῶν τῆς πόλεως, καὶ πάσης πόλειος, καὶ τῶν

ἐν ὀρθοδόξῳ πίστει καὶ εὐλαβείᾳ Χριστοῦ οἰκούντων ἐν αὐταῖς, εἰρήνης καὶ ἀσφαλείας αὐτῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἵπὲρ τῶν ἐλθόντων καὶ ἐρχομένων τοῦ προσκυνῆσαι ἐν τοῖς ἀγίοις Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν τόποις τούτοις τῶν Ἱεροσολύμων, ὁδοιπορούντων, ξενητευόντων, καὶ τῶν ἐν αἰχμαλωσίᾳ ὄντων ἀδελφῶν ἡμῶν, εἰρηρικῆς ἐπανόδου ἐκάστου μετὰ χαρᾶς ἐν τάχει εἰς τὰ οἰκεῖα αὐτῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἵπὲρ ἀφέσεως ἁμαρτιῶν, καὶ συγχωρήσεως τῶν πλημμελημάτων ἡμῶν, καὶ τοῦ ῥυθῆναι καὶ σωθῆναι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης θλίψεως, ὀργῆς καὶ ἀνάγκης, καὶ ἐπαναστάσεως ἐθνῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἵπὲρ τοῦ εἰσακουσθῆναι καὶ εὐπρόσδεκτον γενέσθαι τὴν δέησιν ἡμῶν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ τοῦ καταπεμφθῆναι πλοῦσια τὰ ἐλέη καὶ τοὺς οἰκτιρμούς αὐτοῦ ἐπὶ πάντας ἡμᾶς καὶ τοῦ καταζιωθῆναι ἡμᾶς τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, ἐκτενῶς δεόμεθ' αὐτοῦ.

Ἵπὲρ τῶν τὰς ἀγίας νηστείας, τὰς δεήσεις διατελούντων, καὶ ἐλθόντων τοῦ προσκυνῆσαι ἐν τῷ ζωηφόρῳ τάφῳ τούτῳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐν ταῖς ἀγίαις ἐκκλησίαις (τῶν) ὀρθοδόξων, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Τῆς παναγίας, καὶ ὑπερευλογημένης, ἀχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, τῶν τιμίων ἀσωμάτων ἀρχαγγέλων, τοῦ ἀγίου Ἰωάννου, τοῦ ἐνδόξου προφήτου Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ, τῶν θείων ἱερῶν ἐνδόξων ἀποστόλων, προφητῶν καὶ ἀθλοφόρων μαρτύρων, μετὰ πάντων τῶν ἁγίων καὶ δικαίων μνημονεύσωμεν, ὅπως εὐχαῖς καὶ πρεσβείαις αὐτῶν οἱ πάντες ἐλεηθῶμεν.

Καὶ ὑπὲρ τῶν προσκομισθέντων, καὶ προαγιασθέντων τιμίων, ἐνδόξων, ἐπουρανίων, μυστικῶν, φρικτῶν, θείων δώρων, καὶ σωτηρίας τοῦ παρεστῶτος καὶ προσφέροντος ἀγίου, ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ἱερέως, Κυρίου τὸν Θεὸν ἡμῶν ἱκετεύσωμεν.

Καὶ μετὰ τὴν ἐκφώνησιν Πληρώσωμεν τὴν δέησιν ἡμῶν τῷ Κυρίῳ, ὅτι πλήρης ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ τῆς δόξης αὐτοῦ.

Καὶ ὑπὲρ τῶν προτεθέντων καὶ προαγιασθέντων τιμίων δώρων, Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν δεηθῶμεν.

Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ προσδεξάμενος αὐτὰ εἰς τὸ ἅγιον καὶ ὑπερουράνιον, καὶ νοερὸν αὐτοῦ θυσιαστήριον, εἰς ὁσμὴν εὐωδίας (πνευματικῆς)¹⁾ ἀντικαταπέμψῃ ἡμῖν τὴν θείαν χάριν καὶ τὴν δωρεάν τοῦ παναγίου Πνεύματος, δεηθῶμεν.

¹⁾ Въ рук. вѣтъ этого слова.

Τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως, καὶ τὴν κοινωνίαν, καὶ δωρεὰν τοῦ ἁγίου Πνεύματος αἰτήσαμενοι, ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους, καὶ πᾶσαν τὴν ζωὴν Χριστῷ τῷ Θεῷ παραδώμεθα.

Ὁ ἱερεὺς ἐκφωνεῖ· Καὶ καταξίωσον ἡμᾶς, Δέσποτα...

Ὁ λαός· Πάτερ ἡμῶν.

Ὁ ἱερεὺς· Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία.

Ὁ διάκονος· Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνετε.

Μετὰ φόβου Θεοῦ πρόσχωμεν.

Εἴπωμεν πάντες ὑπὲρ σωτηρίας, εὐζωίας τε καὶ μακροημερεύσεως τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ἀρχιεπισκόπου Πέτρου, παντὸς τοῦ κλήρου, καὶ φιλοχρίστου λαοῦ, καὶ ὑπὲρ τοῦ Ἰλεων, καὶ εὐμενῆ, καὶ εὐδιάλλακτον γενέσθαι τὸν ἀγαθὸν καὶ φιλόανθρωπον Θεὸν ἐπὶ ταῖς ἀμαρτίαις ἡμῶν, καὶ ἐλεῆσαι ἡμᾶς κατὰ τὸ μέγα τῆς φιλανθρωπίας αὐτοῦ ἔλεος, καὶ ὑπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι ἡμῖν (πᾶν) πλημμέλημα ἐκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον, καὶ ὑπὲρ πάσης ψυχῆς χριστιανῶν θλιβομένης, καὶ καταπονουμένης, ἐλέους Θεοῦ καὶ βοήθειας ἐπιδομένης.

Ἔτι ὑπὲρ τῶν εὐσεβεστάτων καὶ θεοφυλάκτων ἡμῶν βασιλέων, κράτους, νίκης, διαμονῆς, εἰρήνης, υἰείας καὶ σωτηρίας αὐτῶν, καὶ τοῦ Κυρίου τὸν Θεὸν ἡμῶν ἐπὶ πλεῖον συνεργῆσαι, καὶ κατευοῦσαι αὐτοὺς ἐν πᾶσι, καὶ ὑποτάξαι ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτῶν πάντα ἐχθρὸν καὶ πολέμιον.

Καὶ ὑπὲρ σωτηρίας καὶ ἀφέσεως ἀμαρτιῶν τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ τοῦ δεῖνα καὶ τοῦ δεῖνα, μνήμης καὶ ἀναπαύσεως τῶν ὀσίων πατέρων ἡμῶν, καὶ ἀδελφῶν, καὶ πάντων τῶν χριστιανῶν τῶν ὀρθοδόξων, εἴπωμεν πάντες.

Ὁ λαός· Κύριε ἐλέησον ἱβ'.

Ὁ διάκονος· Ὅρθοι οἱ μεταλαβόντες τῶν ἁγίων, ἀχράντων, ἀθανάτων καὶ ζωοποιῶν τοῦ Χριστοῦ μυστηρίων ἐπὶ ἀφέσεως τῶν ἀμαρτιῶν ἡμῶν, ἀξίως εὐχαριστήσωμεν τῷ Κυρίῳ.

Ὅπως γένηται ἡμῖν ἡ μετάληψις τῶν ἁγιασμάτων αὐτοῦ εἰς ἀποτροπὴν παντὸς πονηροῦ πράγματος, εἰς ἐφόδιον ζωῆς αἰωνίου, καὶ εἰς κοινωνίαν, καὶ δωρεὰν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, δεηθῶμεν.

Τῆς παναγίας, καὶ ὑπερευλογημένης, ἀχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, μετὰ πάντων τῶν ἁγίων μνημονεύσαντες, ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους, καὶ πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν Χριστῷ τῷ Θεῷ παραδώμεθα.

Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνωμεν.

Ἐν εἰρήνῃ καὶ ἀγάπῃ Θεοῦ πορευθῶμεν.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν, ἐλέησον ἡμᾶς. Ἀμήν.

л. 32. Διακονικὰ τῆς θείας λειτουργίας τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

Литургия состоитъ только изъ прошеній діакона. Любопытныя особенности въ ней мы находимъ слѣдующія. Послѣ входныхъ тропаря и кондака дѣлается такое замѣчаніе: Καὶ εἰ μὲν ἐστὶ τοῦ Χρυσοστόμου ἡ λειτουργία, οὐ λέγεις συναπτὴν, εἰ δὲ ἐστὶν ἡ λειτουργία τοῦ ἁγίου Βασιλείου λέγεις συναπτὴν· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν η τ. д. вся великая ектеня (л. 36). Послѣ евангелія произносится такая еѣтвеня: Εἴπωμεν πάντες ἐκτενώς.—Ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας εἴπωμεν.—Κύριε παντοκράτωρ ἐπουράνιε, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, δεόμεθά σου, ἐπάκουσον ἡμῶν καὶ ἐλέησον.—Ὁ πλούσιος ἐν ἐλέει καὶ ἀγαθὸς ἐν οἰκτιρμοῖς δεόμεθά σου.—Ὁ μὴ βουλόμενος τὸν θάνατον ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν, ἀλλὰ ἀναμένων τὴν εἰς σὲ ἐπιστροφὴν, ζωὴν καὶ μετάνοιαν δεόμεθά σου.—Ὑπὲρ τοῦ ῥυσιθῆναι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης θλίψεως... Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου... Ἐτι ὑπὲρ τῶν εὐσεβessάτων καὶ θεοφυλάκτων ἡμῶν βασιλέων κράτους, νίκης, διαμονῆς, εἰρήνης, ὑγείας καὶ σωτηρίας αὐτῶν, καὶ τοῦ Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν ἐπὶ πλεῖον συνεργῆσαι καὶ κατευοδῶσαι αὐτοὺς ἐν πᾶσι, καὶ ὑποτάξει ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτῶν πάντα ἐχθρὸν καὶ πολέμιον, εἴπωμεν.—Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν Πέτρου ὑγείας, σωτηρίας καὶ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ.—Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ ὁ δεινοῦ ἱερέως, τοῦ τιμίου πρεσβυτερίου, τῆς ἐν Χριστῷ διακονίας καὶ παντὸς ἱερατικοῦ τάγματος, ὑγείας, σωτηρίας καὶ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν.—Ἐτι ὑπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ ὁ δεινοῦ, καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ὑγείας, σωτηρίας... Ἐτι ὑπὲρ πάντων τῶν κατὰ σάρκα συγγενῶν ἡμῶν καὶ ἀδελφῶν, καὶ τῶν ἐντειλαμένων ἡμῖν τοῖς ἀνχξίοις εὔχεσθαι ὑπὲρ αὐτῶν, καὶ τῶν ἀγαπόντων ἡμᾶς καὶ τῶν μισούντων, ὀρθοδόξων χριστιανῶν ὑγείας, σωτηρίας.—Καὶ ὑπὲρ τοῦ περισσῶτος λαοῦ, καὶ πάντων τῶν ἀδελφῶν τῶν ἐν ξενιτείᾳ, καὶ ἐν ἀσθενείᾳ, καὶ αἰχμαλωσίᾳ καὶ πνεύματι ἀκαθάρτῳ ἐνοχλουμένων, καὶ ἐν θαλάσῃ πλεόντων, καὶ πάντων τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν ὑγείας, σωτηρίας.—Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ ἀφέσεως ἁμαρτιῶν καὶ μακαρίας μνήμης καὶ ἀναπαύσεως πάντων τῶν προκεκοιμημένων χριστιανῶν, τῶν ἐνθάδε κειμένων καὶ ἀπανταχοῦ ὀρθοδόξων. Ὁ ἱερεὺς ἐκφωνεῖ: Ὅτι ἐλεῆμων καὶ φιλόανθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις. (л. 37 об.—40). Предъ херувимскою пѣснiю положено произносить полную великую ектеню (л. 42—43). Въ прошенiи: „Пресвятыю, пре-

чистую“ вставлено: τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ὁ δεινὸς μετὰ πάντων τῶν ἁγίων μνημονεύσαντες... (л. 45 об.) Послѣ „Достоѣно естъ“—‘Ὁ διάκονος· Καὶ ὧν ἕκαστος κατὰ διάνοιαν ἔχει. ‘Ὁ λαός· Καὶ πάντων καὶ πασῶν. ‘Ὁ ἱερεὺς ἐκφωνεῖ· ‘Ἐν πρώτοις μνήσθητι, Κύριε, τοῦ ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν, ὃν χάρισαι. ‘Ὁ διάκονος δίπτυχα τῶν ζώντων· Νικηφόρου, τοῦ ἀγιωτάτου πατριάρχου ἡμῶν Ἱεροσολύμων, θρόνου Κωνσταντινουπόλεως, θρόνου Ἀλεξανδρείας, θρόνου Ἀντιοχείας, Πέτρου, τοῦ ἀγιωτάτου πατρὸς ἡμῶν καὶ ἀρχιεπισκόπου, καὶ ὑπὲρ τοῦ προσκομίζοντος τὰ ἅγια δῶρα Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν, ὁ δεῖνα τοῦ ἱερέως, τοῦ τιμίου πρεσβυτερίου, τῆς ἐν Χριστῷ διακονίας, καὶ παντὸς ἱερατικοῦ τάγματός, καὶ ὑπὲρ σωτηρίας, κράτους, νίκης, διαμονῆς, τῶν εὐσεβεστάτων καὶ φιλοχρίστων ἡμῶν βασιλέων Μανουήλ καὶ Μαρίας (1143—1180), καὶ ὑπὲρ εἰρήνης, καὶ εὐσταθείας τοῦ σύμπαντος κόσμου, καὶ πασῶν τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ ὀρθοδόξων ἐκκλησιῶν, καὶ ὑπὲρ ἀναρρήσεως καὶ ἀπολυτρώσεως τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, τῶν αἰχμαλώτων, καὶ πάντων ἐν ἀσθενείᾳ κατακειμένων ὀρθοδόξων χριστιανῶν, καὶ ἐλέους Θεοῦ ἐπιδομένων, τοῦ φιλοχρίστου στρατοῦ, καὶ τοῦ περισσῶτος λαοῦ, καὶ πάντων καὶ πασῶν. ‘Ὁ λαός· Καὶ πάντων καὶ πασῶν (л. 46—47). Предъ моментомъ приобщенія святиеннослужащихъ ὁ ἱερεὺς ἐκφωνεῖ· Τὰ ἅγια τοῖς ἁγίοις. ‘Ὁ λαός· Εἷς ἅγιος, εἷς Κύριος. ‘Ὁ διάκονος· Εὐχὴ τῆς καρποφορίας· Ὑπὲρ τοῦ ἔλεων καὶ εὐμενῆ καὶ εὐδιάλλακτον γενέσθαι τὸν ἀγαθὸν καὶ φιλόνηρον Θεὸν ἐπὶ ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν, καὶ εὐπρόσδεκτον γενέσθαι τὴν δέησιν ἡμῶν ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ ὑπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι ἡμῖν πᾶν πλημμέλημα ἐκούσιον.—Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ πατρὸς καὶ ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν Πέτρου ὑγείας, σωτηρίας καὶ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ.—Ἐτι ὑπὲρ τῶν καρποφορούντων καὶ καλλιεργούντων ἐν τῷ ἁγίῳ ναῷ τούτῳ, καὶ τῶν καρποφορησάντων ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ, καὶ πάντων τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν ὑγείας, σωτηρίας καὶ ἀφέσεως ἁμαρτιῶν αὐτῶν· καὶ ὑπὲρ ἀφέσεως ἁμαρτιῶν, καὶ μακαρίας μνήμης, καὶ ἀναπαύσεως τῶν προκεκοιμημένων πατέρων καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν, τῶν ἐνθάδε κειμένων καὶ ἀπανταχοῦ ὀρθοδόξων εἴπωμεν. ‘Ὁ λαός· Κύριε ἐλέησον ἱβ’. ‘Ὁ διάκονος· Ἐν εἰρήνῃ Χριστοῦ ψάλατε. ‘Ὁ λαός τὸ κοινωνικὸν (л. 50—51).

л. 52 об. Διακονικὰ τῆς προηγιασμένης θείας λειτουργίας τοῦ ἁγίου Βασιλείου.

Ἐν ὅσῳ δὲ ψάλλεται τὸ Εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου, καὶ ὁ διάκονος λέγει τὴν συναπτήν, ὁ ἱερεὺς ἐπεύχεται τὰς τρεῖς εὐχὰς τοῦ λυχνικοῦ τὰς

πρώτας (л. 54 об.)... Πληρωθέντος δὲ τοῦ πρώτου ἀναγνώσματος καὶ φαλλομένου τοῦ προκειμένου αὐτοῦ, ἀνίσταται ὁ διάκονος, καὶ λαβὼν τὸν θυμιατὸν τῇ δεξιᾷ χειρὶ, βαλόντος τοῦ ἱερέως θυμίαμα ἐν αὐτῷ, λαμβάνει καὶ ἐν τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ μανουάλιον μετὰ κηροῦ ἄπτοντος, καὶ ἐξέρχεται ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων θυρῶν, καὶ πληρωθέντος τοῦ αὐτοῦ προκειμένου, θυμιᾷ σταυροειδῶς ὁ διάκονος τὰ ἅγια θύρια, λέγει· Σοφία ὀρθοί. Καὶ ὑψώσας τὴν ἀριστερὰν αὐτοῦ χεῖρα μετὰ τοῦ μανουαλίου, ἐπιδεικνύων τῷ λαῷ καὶ λέγων μεγαλοφώνως· Φῶς Χριστοῦ φαίνει πᾶσι. Καὶ εἰσέρχεται καὶ θυμιᾷ τὴν ἁγίαν τράπεζαν, ὁ ψάλτης λέγει· Παροιμιῶν τὸ ἀνάγνωσμα. Ὁ διάκονος· Πρόσχωμεν. Ὁ ψάλτης τὴν παροιμίαν (л. 55—57). Ектенья послѣ евангелія таже, что и въ литургiи св. Іоанна Златоуста. Во время произнесенія ея, ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν τῆς ἐκτενοῦς (л. 56 об.—60). Предъ иѣнiемъ: „Нынѣ силы небесныя“ произносились ектенья великая и εὐχὴν πιστῶν δευτέραν· Δέσποτα ἅγιε ὑπεράγαθε (л. 64 об.). Ὁ λαός· Ἀμήν. Νῦν αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν, ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν ἀντὶ τοῦ Οὐδεις ἄξιος· „Ὁ ἐπισκεψάμενος ἡμᾶς“ (л. 64 об.)... Соог. pag. 171. Ὁ ἱερεὺς ἀποκαλύπτων τὰ ἅγια, ἀνάσχων τὴν νεφέλην τρίτην, ἐκφωνεῖ. Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία (л. 67). Вмѣсто „Данисполнятся уста наша“, поють: „Еὐχαριστοῦμέν σοι, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν (л. 68 об.).

л. 70. Σαββάτῳ, т. е. чинъ великой вечерни на капунѣ воскресенья. Чинъ обычный.

л. 75. Εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον. Подъ эгою рубрикою стоить лигійная ектенья: „Спаси, Боже, люди твоя“.

Χ. № 963. Τάξις καὶ ἀκολουθία, γινομένη ἐπὶ τελευτήσαντος κεκοιμημένου μοναχοῦ, рукопись Синайск. библи. въ 16 долю, 51 листъ, писана на пергаменѣ прекраснымъ четкимъ почеркомъ XII в.

Ἦνίκα τελευτήσῃ ὁ μοναχός, λούουσιν αὐτὸν ἀπὸ τῶν γονάτων καὶ τῶν κάτω, καὶ οὕτως ἀμφιένουσιν αὐτὸν τὴν μοναχικὴν στολὴν καὶ τιθέασιν αὐτὸν ἐπὶ κλίνης, καὶ οὕτως προσκομίζεται ἐν τῷ νάρθηκι τῆς ἐκκλησίας, καὶ τιθέασιν αὐτὸν κατενώπιον τοῦ ἁγίου θυσιαστηρίου, καὶ ἄπτουσι ἐπάνω αὐτοῦ κηροῦς δύο, καὶ οὕτως ἄρχεται θυμιᾶν ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸν προσκομισμένον νεκρόν, λέγων οὕτως· Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε, διδάξον, καὶ ἄρχεται στιχολογεῖν τὸ Ἀμωμον ἕως τέλους, καὶ εἰθ' οὕτως λέγει τὰ τροπάρια τοῦ Ἀμώμου. Ἐάν δὲ ἐστὶν ἡγούμενος, ἢ πρεσβύτερος, ἢ διάκονος, ψάλλουσι καὶ τὸ ἐξάψαλμον καὶ Ἀλληλούια εἰς ἦχον β'. τρο-

πάριον· Μνήσθητι, Κύριε, ὡς ἀγαθός, τὸν δοῦλον, καὶ τὸ Ἐλεήσόν με, ὁ Θεός, καὶ τὸν κανόνα, καὶ τὸ Αἰνεῖτε τὸν Κύριον ἐκ τῶν οὐρανῶν, καὶ τὰ στιχηρὰ κατ' ἤχον, καὶ μετέπειτα οἱ μακαρισμοὶ καὶ ἀπόστολος καὶ εὐαγγέλιον, καὶ οὕτως κηδεύεται ὁ νεκρός.

Τὰ τροπάρια τοῦ Ἀμώμου· Τῶν ἁγίων ὁ χορὸς εὔρε πηγὴν τῆς ζωῆς... ἡ δρ. Διακονικὰ εἰς τὴν κηδεῖαν· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τοῦ ἀειμνήστου ἀδελφοῦ ἡμῶν ὁ δεῖνα κοιμήσεως, ἀνέσεως καὶ μακαρίας μνήμης αὐτοῦ τοῦ Κυρίου... Ὑπὲρ τοῦ εὔρεῖν αὐτὸν μερίδα καὶ κληρὸν ἐν τῇ μελλούσῃ ζωῇ μετὰ Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ... Ὑπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι αὐτῷ πᾶν πλημμέλημα... Ὑπὲρ τοῦ εὔρεῖν αὐτὸν χάριν καὶ ἔλεος ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως... Ὅπως Κύριος ἡμῶν κατατάξῃ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ. Ὑπὲρ τοῦ εὔρεῖν αὐτὸν παρρησίαν εἰς τὴν εἴσοδον τῶν ἁγίων ἐν τῷ ἐπουρανίῳ θυσιαστηρίῳ τοῦ Κυρίου... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Εἰρήνῃ πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς... Ὁ ἱερεὺς ἐπεύχεται· Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός... Στιχηρὰ, ἦχος α'. προσόμοια. Πανεύφημοι μάρτυρες. Σοῦ, Σῶτερ, δεόμεθα... Στίχος· Κύριε ὁ Θεός μου, ἐπὶ σοὶ ἤλπισα, σῶσόν με. Οὐδεὶς ἀναμάρτητος... Στίχος· Τί δοθείη σοὶ καὶ τί προστεθείη... Ὑπὲρ τὰ ὀρώμενα... Στίχος· Τὰ βέλη τοῦ δυνατοῦ... Σταυρῷ σου γηθόμενος, σταυρῷ πεπειθὼς ὁ δοῦλός σου πρὸς σέ μετέτη, φιλάνθρωπε... Δόξα καὶ νῦν, Χριστὸν ἐκδυσώπησον... Εὐχὴ· Κύριε, Κύριε τῶν θλιβομένων παραμυθία. *Goar.* p. 453. Στιχηρὰ, ἦχος β'. προσόμοια. Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου... Ῥώμην τοῦ θανάτου... Στίχος· Ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς... Ἴνα τοὺς ἀνθρώπους κοινωνούς... Στίχος· Ἡ βοήθειά μου παρὰ Κυρίου... Σῶσαι τὸ σὸν πλάσμα, βουληθεὶς τῆς οἰκονομίας τὸ ἄντως βαθὺ μυστήριον χαίρων ἐξετέλεσας... Στίχος· Μὴ δῶψῃ εἰς σάλον τὸν πόδα. Τρόμφ τῷ φρικτῷ καὶ φοβερῷ... Δόξα καὶ νῦν, Φεῖσον καὶ μακαριότητος... Εὐὰς τῆς προμήτορος ἡ ἀγνή... Στιχηρὰ, ἦχος γ', προσόμοια. Τῷ τύπῳ τῷ σταυρῷ. Δοξάζω τὸν σταυρόν σου τὸν τίμιον... Στίχος· Εὐφράνθη ἐπὶ τοῖς... Ὁ μόνος ἐλεήμων... Στίχος· Ἐστῶτες ἦσαν. Ὑπνώσας ἐν τῷ τάφῳ... Δόξα καὶ νῦν, Λαμπάδα νοητὴν... Στιχηρὰ ἦχος δ'. προσόμοια. Ἐδῶκας σημεῖον. Ὅντως φοβερῶτατον... Στίχος· Ἐπὶ τῷ νώτῳ μου... Ὑπνος ἀναδέδεικται τῶν πιστεπόντων... Στίχος· Μνήσθητι, Κύριε, τοῦ Δαβίδ... Σὺ δικαιοσύνη τε... Στίχος· Ὡς ὤμοσε τῷ Κυρίῳ ἤνυξας. Γένος τὸ ἀνθρώπινον πρὸς ἀφθαρσίαν ἀνόλεθρον ἐκ φθορᾶς ἀνακέκληται λουσάμενον αἵματι τῷ ἐκ τῆς σπλευρᾶς σου... Δόξα καὶ νῦν, Ῥῆσεσιν ἐπόμενοι... Στιχηρὰ ἦχος πλ. α'. προσόμοια. Χαίροις ἀσκητικῶν ἀληθῶς. Αἴγλη τοῦ σοῦ προσώπου σου... Στίχος· Ἐκ βαθέων ἐκέκραξά σε. Ψάλλειν παναρμο-

νίφ φωνῆ... Στίχος· Γενηθήτω τὰ ὦτά σου. Ὅπου τῶν προφητῶν... Δόξα καὶ νῦν, Νόμῳ τῆς ἀμαρτίας ἡμᾶς... Στιχηρὰ ἦχος πλ. β'. Ὁλην ἀποθέμενοι. Ἐχων ἀκατάληπτον... Στίχος· Ὅτι παρὰ τῷ Κυρίῳ τὸ... Νέκρωσιν ὑπέμεινας... Στίχος· Ἰδοὺ δὴ εὐλογεῖτε τὸν Κύριον. Ζώντων κυριεύοντα... Δόξα καὶ νῦν, Ὁφθης ἐνδiciaίτημα... Στιχηρὰ, ἦχος βαρὺς, προσόμοια. Καταφρονήσαντες πάντων. Νενεκρωμένος ὠράθης... Ἐξ ἡμῶν μεταστάντα ἀνάπαυσον. Τῷ ἀκηράτῳ σου κάλλει... Ὡς ἀδαπάνητον ἔχων... Δόξα καὶ νῦν, Νόμου τὸ πλήρωμα τίτεις... Στιχηρὰ ἦχος πλ. δ'. προσόμοια. Ὁ τοῦ παραδόξου θαύματος. Βασιλικῶς μοι ὑπέγραψας... Ἱεραρχήσας ὡς ἀνθρωπος... Βάθει σοφίας ἀρρήτου σου... Λόγος ὑπάρχων ἀόρατος ὁμοφυῆς ἐν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Πνεύματι σύμμορφος δι' ἐμὲ τὸν ἀνθρωπον ἐν σαρκὶ πεφανέρωσαι... Ὡς συλλαβοῦσα τὸν ἀναρχον... Goar. p. 439—444. Στιχηρὰ ἕτερα εἰς ἦχον α'. Οἱ μακαρισμοὶ ἦχος πλ. β'. Πάλαι μὲν ὁ Ἀδὰμ γευσάμενος... Χοῦν λαβὼν ἀπὸ γῆς... Δεῦρο ψυχὴ πρὸ τοῦ τέλους βόησον· ἡμάρτηκα, ὁ Θεός, ἀλλὰ συγχώρησόν μοι.. Ὅταν ψυχὴ τοῦ σώματος αἴρεται... Ὁ μεταστάς καὶ ἐν τάφῳ κείμενος νεκρὸς εὐδιάλλακτο τοῖς πᾶσιν ἀνακράζει· δεῦτε πρὸς με, γηγενεῖς, θεάσασθε... Τῇ ἀναστάσει πάντες πιστεύσωμεν καὶ μὴ ἀπιστήσωμεν δολίως πλανηθέντες... Τι με θρηνεῖτε λοιπόν, ὧ ἀνθρωποι... Ὁ πάνσοφος Παῦλος προηγόρευσε... Δέσποτα τῶν ἀπάντων Κύριε, ὁ πλάσας τὸν ἀνθρωπον χειρὶ ἀρρήτῳ καὶ φρικτῇ σου... Ὁμματι ἀκοιμήτῳ, εὐσπλαγγνε, ἐπίβλεψον εὐμενῶς, καὶ τὸν σὸν δοῦλον σῶσον, Λόγε... Ἐγνωθή, Σῶτερ, καὶ συγχώρησον, ἃ ἡμαρτεν ἐπὶ γῆς ὁ σὸς πιστὸς οἰκέτης. Θεοτοκίον· Ἀχραντε Θεοτόκε πάναγνε, ὡς πάντων βασίλισσα καὶ Δέσποινα τοῦ κόσμου, δεῖξον ἡμῖν... Θεοτοκίον· Ὑπερφυῶς ἐν γαστρὶ σου, Δέσποινα Goar. p. 454—455. Καὶ τὸ προκείμενον εἰς ἦχον πλ. β'. Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν ἀγαθοῖς... Στίχος· Πρὸς σέ, Κύριε, ἦρα τὴν ψυχὴν μου. Ὁ ἀπόστολος πρὸς Ῥωμαίους· Ἀδελφοί, ὁ φρονῶν τὴν ἡμέραν, Κυρίῳ φρονεῖ... Τέλος· ἵνα καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων κυριεύσῃ. Ἀλληλούια, ἦχος πλ. β'. Μακάριος ὄν... Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην εἰς κοιμηθέντας· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐληλυθότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· Ἀμὴν, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν... Τέλος· ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με Πατρός. Ὁ λαός· Δόξα σοι, Κύριε. Εἴθ' οὕτως αἴρεται ὁ τεθνηκώς, ἐκκομιζόμενος μέχρι τοῦ τάφου, φαλλόντων ἡμῶν μετὰ κηρῶν καὶ θυμαμάτων τροπάρια ἦχος β'. Μνήσθητι, Κύριε, ὡς ἀγαθός καὶ τὸ Ἅγιος ὁ Θεός, καὶ πάλιν ἕτερα τροπάρια ὁμοίως μετὰ τοῦ Τρισαγίου, ἦχος πλ. α'. Ἀνάπαυσον, Σωτὴρ ἡμῶν... ἄλλο πλ. β'. Ἀληθῶς ματαιότης τὰ σύμπαντα. Ἄλλο ἦχος πλ. δ'. Τὴν φοβερὰν ἡμέραν, ὅταν μέλλεις κρῖναι πᾶ-

σαν πνοήν, ὅτε γυμνοὶ ἐστῶμεν πρὸ τοῦ βήματός σου τοῦ φοβεροῦ... Καὶ οὕτως γίνεται παραστάσιμον, ψάλλονται οὕτως στιχηρά. Ὅτε ἐκ τοῦ ζύλου. Δεῦτε τελευταῖον ἀσπασμὸν δῶμεν... Στίχος· Ἐγὼ εἶπα ἐν τῷ ὕψει... Ποῖος χωρισμός, ὦ ἀδελφοί, ποῖος κοπετός... Στίχος· Καταλείψω τὰ ἔτη τὰ ἐπίλοιπα. Σήμερον τοῦ βίου πονηρὰ λύεται πανήγυρις πᾶσα τῆς ματαιότητος... Στίχος· Ἐξέλειπον ἐκ τῆς συγγενείας μου... Σήμερον τῶν ματαίων ἡ ἐλπίς καὶ τῶν ἐπιγείων τῆς πλάνης... Μέγας ὁ κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμός, μέγας στεναγμός καὶ ὀδύνη... Στίχος· Πνεῦμά μου παρ' ἐμοί... Βλέποντες τὸν προκείμενον νεκρὸν τύπον, ἀναλάβομεν τούτου τῆς τελευταίας ῥοπῆς... Στίχος· Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ... Δεῦτε οἱ ἀπόγονοι Ἀδάμ, ἴδωμεν εἰς γῆν βεβλημένον τὸν κατ' εἰκόνα ἡμῶν... Στίχος· Ἀπὸ γὰρ τῆς ἡμέρας ἕως τῆς νυκτὸς παρεδόθη. Πάντα τὰ τοῦ σώματος νυνὶ ὄργανα θεωροῦντες, τὰ πρὸ μικροῦ μεθ' ἡμῶν... Στίχος· Ἐξέλειπον γὰρ οἱ ὀφθαλμοί μου τοῦ βλέπειν. Ὅτε ἐκ τοῦ σώματος ψυχὴ μέλλεις μετὰ βίας ἀρπάσθαι ὑπὸ ἀγγέλων φρικτῶν... Στίχος· Ὅς ἐξείλατό με, καὶ ἀφείλατό μου... Δεῦτε ἐν τῷ τάφῳ, ἀδελφοί, βλέψωμεν τὴν τέφραν καὶ γνῶμεν, ποῖος ὁ δοῦλος ἐκεῖ· σκώληκες γὰρ ἔφθειραν... Στίχος· Καὶ οὐ παύσομαι εὐλογῶν σε μετὰ ψαλτηρίου... Ὅντως ματαιότης καὶ φθορὰ πάντα τὰ τοῦ κόσμου ἡδέα, καὶ τὰ περιδόξα πλοῦτός τε καὶ κόλακες... Δόξα καὶ νῦν, θεοτοκίον· Σῶζε τοὺς ἐλπίζοντας εἰς σέ, Μητὲρ τοῦ ἀδύτου ἡλίου, θεογεννήτωρ ἀγνή... Εὐχὴ ἐπὶ τοῦ τελευτήσαντος ἱερέως καὶ μοναχοῦ· Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὅτι σοῦ μόνου τὸ ζῆν ἀθάνατον καὶ ἡ δόξα ἀκατάληπτος... *Goar. p. 452.* Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Ὁ ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος Θεός, ἀνάπαυσον τὸν δοῦλόν σου ἐν μοναῖς δικαίων καὶ ἡμῶν τὰ τέλη χριστιανὰ καὶ ἀναμάρτητα διατήρησον ἐν παντὶ ἔργῳ καὶ λόγῳ ἀγαθῷ. Χάριτι καὶ οἰκτιρμοῖς καὶ φιλάνθρωπιά. Στιχηρὰ νεκρώσιμα εἰς μοναχοὺς ἤχος α'. Ποῖα τοῦ βίου τρυφή διαμένει... Στίχος· Πρὸς Κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι... Ἐγὼ, Σωτήρ μου, δεικνύς... Στίχος· Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεος. Μόνε τῶν ὄλων Σωτήρ καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων κριτὰ καὶ Θεέ... Στιχηρὰ ἤχος β'. Ὡς ἄνθος μαραίνεται καὶ ὡς ὄναρ παρέρχεται... Στίχος· Οἴμμοι ὅτι ἡ παροικία μου. Οἴμοι οἶον ἀγῶνα ἔχη χωριζομένη... Στίχος· Πολλὰ παρώκησεν ἡ ψυχὴ μου. Οἶδας, μόνε οἰκτίρμων, πόνους μοναστῶν καὶ νοητῶν πολέμων ἐνέδρα... Στιχηρὰ ἤχος γ'. Πάντα ματαιότης τὰ ἀνθρώπινα... Στίχος· Κύριος φυλάξει σε ἀπὸ παντὸς κακοῦ... Σῶσον, ἐλεήμων, ὑπεράγαθε, σῶσον μοναζόντων, ὃν προσεῖληφας... Στιχηρὰ ἤχος δ'. Μετὰ πνευμάτων δικαίων... Στίχος· Πλεονάκις ἐπολέμησαν. Ποῦ ἐστὶν ἡ τοῦ κόσμου προσπάθεια, ποῦ ἐστὶν τῶν... Ἄχτιστε πάντων κτίστα,

καὶ Κύριε, οἰκτιρον τὸν μεταστάντα, ὡς οἰκτίρμων... Στιχηρὰ ἤχος πλ. α'. Ἐμνήσθη τὸ προφήτου βοῶντος· ἐγὼ εἰμὶ γῆ... Στίχος· Αἱ χεῖρές σου ἐποίησάν με. Σὺ ἐπλασάς με, Κύριε, καὶ ἐθήκας ἐπ' ἐμέ τὴν χειρὰ σου καὶ ἐνετείλω καὶ εἴπας... Χορεΐαις ἀσκητικαῖς σου, Χριστέ Σωτήρ, ἐν ὑψίστοις σύναψον, ὃν ἔνθεν ἐν μοναστῶν συγκατέλεξας δήμοις... Στιχηρὰ ἤχος πλ. β'. Ἄλγος τῷ Ἀδὰμ ἐχρημάτισεν ἢ τοῦ ξόλου ἀπόγευσις, πάλαι ἐν Ἐδέμ... Στίχος· Ἐὰν ἀνομίας παρατηρήσης. Ἀρχὴ μοι καὶ ὑπόστασις τὸ φυτουργόν σου γέγονεν πρόσταγμα· βουλευθεὶς γὰρ ἐξ ἀοράτου... Στίχος· Ἐνεκεν τοῦ ὀνόματός σου... Ἐτίμησας εἰκόνι σου τὸ τῶν χειρῶν σου... Στίχος· Ἐνεκεν τοῦ ὀνόματός σου. Ἔργοις σου τοῖς θεοῖς πειδόμενοι τῆς ἀσκήσεως, Δέσποτα... Στιχηρὰ ἤχος βαρύς· Κατ' εἰκόνα καὶ σὴν ὁμοίωσιν... Στίχος· Εὐλογῆσαι σε Κύριος ἐκ Σιών... Ἀνάπαυσον, Σωτήρ ἡμῶν ζωοδότα, ὃν μετέστησας ἐξ ἡμῶν... Νῶτα δώρησαι τῆς ῥομφαίας σου τῆς φλογίνης καὶ πυρφόρου Δέσποτα... Στιχηρὰ ἤχος πλ. δ'. Ὁ θάνατός σου, Κύριε, ἀθανασίας γέγονε πρόξενος... Στίχος· Ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμέ... Ἀμέτριτος ὑπάρχει τοῖς ἀσώτως βιοῦσιν... Δόξα καὶ νῦν, θεοτοκίον· Φιλάνθρωπε, οἰκτίρμων, ἐλεήμων καὶ μόνε μακρόθυμε Χριστέ, κριτά μου...

Κοντάκια εἰς κοιμηθέντα, ἤχος πλ. δ'. Μετὰ τῶν ἀγίων ἀνάπαυσον... Αὐτὸς μόνος ὑπάρχεις ἀθάνατος... и т. д. у Гоар-а р. 457—459 съ тою разницею, что нѣтъ двухъ послѣднихъ тропарей, вмѣсто которыхъ имѣются другіе тропари, неуказанные Гоаромъ: Ἡ ἐὰν ἴδῃς τὸν λόγον ἀκούσατε καὶ μηκέτι κακῶς καλλωπιζέσθε οὐκ ἀκούεται πῶς μνημονεύομεν... Οὐχ ὁρᾶτε τόπον διανεύομεν ἐν τοῖς μνήμασιν, ὅτε εἰσέλθωμεν... Ὅταν ἄρχοντα ἴδωμεν θνήσκοντα, τότε μέγα μυστήριον βλέπομεν... Στρατιάς γὰρ ἰδὼν ὄλος ἔφριξε, ποῦ ἐστὶν ἡ ἀρχή μου, ἡ πρόσκαιρος...

Κανὼν εἰς κοιμηθέντας μοναχοὺς. Ὡδὴ α'. ἤχος πλ. β'. Κύματι θαλάσσης. Σοὶ τῷ ἀθανάτῳ Θεῷ καὶ Δεσπότῃ πάντες προσπίπτομεν ἐν κατανώξει θερμῇ. Ἄβυσσος ὑπάρχων ἐλέους, οἰκτιρμῶν καὶ ἀγαθότητος... Βίου τὴν ἀπάτην φυγὼν ὁ πιστός σου... Ποῦ ἡ ματαιότης τοῦ κόσμου καὶ πᾶσα ἡ περιφάνεια... θεοτοκίον· Ἐν τῇ παναχράντῳ κυήσει σου, κόρη Παρθένε ἄχραντε...

ХІІІ В Ѡ К Ъ.

ХІ. № 1020. Илитарій Синайск. библи. на пергаменѣ (5 аршинъ и 17 вершковъ длины и 25 вершковъ ширины) писанъ крупнымъ скорописнымъ почеркомъ ХІІ—ХІІІ вѣка. Содержитъ въ себѣ этотъ Илитарій одинъ полный чинъ литургіи Василія Великаго.

(Ὁ διάκονος)· Καιρὸς τοῦ ποιῆσαι τῷ Κυρίῳ, δέσποτα, εὐλόγησον. Ὁ ἱερεὺς σταυρώνει αὐτόν, λέγων· Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν πάντοτε, νῦν... Καὶ ἐξεληθὼν ἔξω τοῦ θυσιαστηρίου ὁ διάκονος, λέγει· Εὐλόγησον, δέσποτα. Ὁ ἱερεὺς· Εὐλογημένη ἡ βασιλεία... Ἐν εἰρήνῃ κ. τ. λ. Ὁ ἱερεὺς εὐχὴ ἀντιφώνου α'. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, οὗ τὸ κράτος ἀνείκαστον... Goar. pag. 135. Ὁ διάκονος· Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας ἀχράντου... Ὁ ἱερεὺς ἐκφώνησιν· Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα... Ἀντίφωνον α'. ἤχος β'. Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι τῷ Κυρίῳ... Καὶ ψάλλειν τὸ ὄνόματί σου, Ὑψιστε. Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου... Στίχος· Τοῦ ἀναγγέλλειν τὸ πρωτὶ τὸ ἔλεός σου καὶ... Ὅτι εὐθὺς Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν. Δόξα καὶ νῦν, Ταῖς πρεσβείαις... Ὁ ἱερεὺς εὐχὴν ἀντιφώνου β'. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σῶσον τὸν λαόν σου... pag 136. Ὁ διάκονος· Ἐτι καὶ ἔτι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Ὁ ἱερεὺς ἐκφώνησις· Ὅτι σὸν τὸ κράτος καὶ σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία... Ἀντίφωνον β'. Ὁ Κύριος ἐβασίλευσε... Στίχος· Καὶ γὰρ ἑστερέωσε... Στίχος· Τὰ μαρτύριά σου... Δόξα καὶ νῦν, Ὁ μονογενής. Εὐχὴ ἀντιφώνου γ'. Ὁ τὰς κοινὰς ταύτας καὶ συμφώνους... p. 136. Ὁ διάκονος· Ἐτι καὶ ἔτι κ. τ. λ. Ὁ ἱερεὺς ἐκφώνησις· Ὅτι ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος... Εἶτα εἰσέρχεται ὁ διάκονος εἰς τὸ βῆμα καὶ ἄρας τὸ εὐαγγέλιον καὶ τὸ θυμιατὸν εἰσοδεύει ἐμπροσθεν τοῦ ἱερέως. Λέγει ἀντίφωνον γ'. ἤχος β'. Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα τῷ Κυρίῳ. Ὁ λαός· Ἀλαλάζωμεν τῷ Θεῷ τῷ Σωτῆρι ἡμῶν. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ... Στίχος· Προφθάσωμεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ... Ὅτι Θεὸς μέγας Κύριος καὶ βασιλεύς... Ὅτι ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἐστὶν τὰ πέρατα τῆς γῆς... Ὅτι αὐτοῦ ἐστὶν ἡ θάλασσα... Ὁ ἱερεὺς λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην τῆς εἰσόδου· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καταστήσας ἐν οὐρανοῖς τάγματα... p. 136. Ὁ διάκονος λέγει· Εὐλόγησον, δέσποτα, τὴν ἁγίαν εἴσοδον. Ὁ ἱερεὺς· Εὐλογημένη ἡ εἴσοδος τῶν ἁγίων πάντοτε νῦν καὶ ἀεὶ... Ὁ διάκονος μετὰ τοῦ εὐαγγελίου λέγει· Σοφία ὀρθοί. Ὁ λαός· Δεῦτε προκυνήσωμεν. Καὶ εὐθὺς τὸ ἀπολυτικίον καὶ τὸ κοντάκιον. Ὁ διάκονος, λαβὼν τὸ ἄκρον τοῦ οὐραρίου, σταυρώνει τὸν λαόν, ὁ ἱερεὺς λέγει· Ὅτι ἅγιος εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι. Καὶ λέγει· Ἄ β ε τε Π ν ε ὺ μ α ἄ γ ι ο ν. Ὁ λαός τὸ Τρισάγιον. Ὁ ἱερεὺς εὐχὴ τοῦ Τρισαγίου· Ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος, ὁ ἐν ἁγίοις ἀναπαυόμενος... p. 137. Ὁ διάκονος· Πρόσχωμεν. Ὁ ἱερεὺς· Εἰρήνῃ πᾶσιν. Ὁ διάκονος· Σοφία. Ὁ ψάλτης ψαλμὸν τῷ Δαβίδ. Ὁ διάκονος· Πρόσχωμεν. Ὁ ψάλτης τὸ προκείμενον. Ὁ διάκονος· Σοφία. Ὁ ἀναγνώστης· Πρὸς ὁ δεῖνα. Ὁ διάκονος· Πρόσχωμεν. Ὁ ἀναγνώστης λέγει τὸν ἀπόστολον.

Καὶ πληρουμένου, λέγει ὁ ἱερεὺς· Εἰρήνη σοι. Ὁ διάκονος· Σοφία. Ὁ ψάλτης· Ἀλληλούια, ψαλμὸς τῷ Δαβίδ. Ὁ διάκονος· Πρόσχωμεν. Καὶ ψάλλεται τὸ Ἀλληλούια. Ὁ ψάλτης τὸ ἄλληλουάριον. Ὁ λαὸς τὸ Ἀλληλούια. Ὁ διάκονος ποιεῖ μενανοίας γ'. καὶ λαβῶν τὸ εὐαγγέλιον λέγει τῷ ἱερεῖ· Εὐλόγησον, δέσποτα, τὸν εὐαγγελιστὴν ὁ δεῖνα. Ὁ ἱερεὺς σταυρῶνει αὐτὸν λέγει· Διὰ πρεσβειῶν τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ ὁ δεῖνα, δῶή σοι ῥῆμα τοῖς εὐαγγελιζομένοις δυνάμει... Καὶ ἐξέρχεται ἔξω τοῦ βήματος ὁ διάκονος μετὰ τοῦ εὐαγγελίου, λέγει· Σοφία ὀρθοὶ ἀκούσωμεν τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου... Ἐκ τοῦ κατὰ ὁ δεῖνα ἁγίου εὐαγγελίου... Πρόσχωμεν. Καὶ μετὰ τὸ πλήρωμα ἀπέρχεται ὁ διάκονος πρὸς τὸν ἱερέα καὶ ἀσπάζεται τὸ εὐαγγέλιον ὁ ἱερεὺς, εἶτα ἐξέρχεται ὁ διάκονος λέγων· Εἴπωμεν πάντες ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ... Κύριε παντοκράτωρ ὁ Θεὸς τῶν πατέρων... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι ἡμᾶς... Ἐλέησον ἡμᾶς ὁ Θεὸς κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου... Καὶ ὁ ἱερεὺς λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην μυστικῶς τῆς ἐκτενοῦς· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, τὴν ἐκτενὴ ταύτην ἱκεσίαν. pag. 137. Ὁ διάκονος, λαβῶν τὸ οὐράριον, σταυρῶνει τὸν λαὸν λέγει· Ἐπι ὑπὲρ τῶν εὐσεβεστάτων καὶ θεοφυλάκτων ἡμῶν βασιλέων, κράτους, νίκης, διαμονῆς, εἰρήνης, ὑγείας... Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν ὀρθοδόξων καὶ φιλοχρίστων βασιλέων ἡμῶν, παντὸς τοῦ παλατίου καὶ τοῦ στρατοπέδου αὐτῶν, ὑγείας καὶ σωτηρίας καὶ ἀφέσεως τῶν ἀμαρτιῶν αὐτῶν... Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν ὀρθοδόξων ἐπισκόπων ἡμῶν, τοῦ τιμίου πρεσβυτερίου, τῆς ἐν Χριστῷ διακονίας, παντὸς τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ ὑγείας καὶ σωτηρίας... Καὶ μνημονεῖ τοὺς ζῶντας καθεξῆς· Κωνσταντίνου ἱερέως (очевидно, писецъ рукописи). Ὑπὲρ τῶν καρποφορούντων καὶ καλλιεργούντων... Σταυρῶνει τὸν λαὸν ὁ ἱερεὺς. Ἐκφώνησις· Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλάνθρωπος Θεός... Ὁ διάκονος· Εὐξασθε οἱ κατηχούμενοι... κ. τ. λ. Εὐχὴ κατηχουμένων· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν οὐρανοῖς κατοικῶν... pag. 138. Ἐκφώνησις· Ἴνα καὶ αὐτοὶ σὺν ἡμῖν δοξάζωσι τὸ πάντιμον... Ἀπλοῖ τὸ εἰλητόν. Ὁ διάκονος λέγει· Ὅσοι καὶ κατηχούμενοι προέλθατε... Ὁ διάκονος ἀργὰ τὴν συναπτὴν. Ὁ ἱερεὺς εὐχὴ πιστῶν πρώτη· Σύ, Κύριε, κατέδειξας ἡμῖν τὸ μέγα τοῦτο τῆς σωτηρίας μυστήριον... pag. 138. Ὁ διάκονος· Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Σοφία. Ὁ ἱερεὺς· Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα... Ἐπι καὶ ἐτι... Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν κ. τ. α. Ὁ ἱερεὺς εὐχὴ πιστῶν δευτέρα· Ὁ Θεός, ὁ ἐπισκεψάμενος ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς τὴν ταπείνωσιν ἡμῶν. . pag. 138. Ὁ διάκονος λέγει· Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Σοφία. Ὁ ἱερεὺς ἐκφώνησις· Ὅπως ὑπὸ τοῦ κράτους σου... Ὁ λαὸς τὸ χερουβικόν. Εὐχὴ, ἣν ποιεῖ ὁ ἱερεὺς

ὕπερ ἑαυτοῦ, εἰσερχομένων τῶν ἁγίων δώρων. Οὐδεὶς ἄξιος τῶν συνδε-
 δεμένων ταῖς σαρκικαῖς ἐπιθυμίαις... pag. 139. Ὁ δὲ διάκονος εἰσέρχεται
 εἰς τὸ βῆμα καὶ νίπτει τὰς χεῖρας, λέγων· Νίψομαι ἐν ἁθώις τὰς χεῖ-
 ράς μου... ἕως σκηνώματος δόξης σου. pag. 149. Καὶ μετὰ τὸ θυμιᾶ-
 σαι τὰ ἅγια, ἄρας τὸν δίσκον καὶ τὸ θυμιατόν, ἐξέρχεται ἔμπροσθεν τοῦ
 ἱερέως, λέγει, εἰ μὲν ἔστι κυριακὴ· Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι... καὶ
 τὸν Ν'. εἰ δ' οὐκ ἔστι, λέγει· Τοῦ Κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς.
 Καὶ ὅταν ἔλθῃ εἰς τὰ ἅγια θυρία, ὁ διάκονος λέγει· Εὐλογεῖτε ἅγιε, εὐ-
 λόγησον. Ὁ ἱερεὺς· Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, Θεὸς
 Κύριος καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν. Καὶ ἀποτιθεμένων τῶν ἁγίων δώρων ἐν τῇ
 ἁγίᾳ τραπέζῃ, ἐξέρχεται ὁ διάκονος λέγει· Πληρώσωμεν τὴν δέησιν... κ.
 τ. λ. Εὐχὴ τοῦ ἁγίου Βασιλείου μετὰ τὸ πληρῶσαι τὸν λαὸν τὸν
 μυστικὸν ὕμνον· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ κτίσας ἡμᾶς καὶ ἀγαγὼν εἰς τὴν
 ζωὴν ταύτην... pag. 140. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τὴν ἡμέραν πᾶσαν... Ὁ
 ἱερεὺς ἐκφώνησις· Διὰ τῶν οἰκιτιμῶν τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ... Εἰρήνην
 πᾶσιν. Ὁ διάκονος· Ἀγαπήσωμεν ἀλλήλους. Πατέρα Υἱὸν καὶ ἅγιον...
 Τὰς θύρας τὰς θύρας, ἐν σοφίᾳ πρόσχωμεν.. Πιστεῦω εἰς ἓνα Θεόν... Ὁ
 διάκονος· Στῶμεν καλῶς... Ὁ ἱερεὺς ἐκφώνησις· Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου
 ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ... Ὁ λαός· Μετὰ τοῦ πνεύματός σου. Ὁ ἱερεὺς·
 Ἄνω σχῶμεν τὰς καρδίας. Ὁ λαός· Ἐχωμεν πρὸς τὸν Κύριον. Ὁ ἱε-
 ρεύς· Εὐχαριστήσωμεν τῷ Κυρίῳ. Ὁ λαός· Ἄξιον καὶ δίκαιον... Ὁ ἱε-
 ρεύς κλινόμενος ἐπεύχεται· Ὁ ὦν Δέσποτα Κύριε Θεὲ Πάτερ, παντοκρά-
 τωρ, προσκυνητέ... pag. 141. Ἐκφώνησις· Τὸν ἐπινίκιον ὕμνον, ἄδοντα,
 βοῶντα, κεκραγῶτα καὶ λέγοντα. Ὁ λαός· Ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος Κύριος, Σα-
 ββῶθ... Ὁ ἱερεὺς λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην· Μετὰ τούτων μακαρίων δυ-
 νάμεων, Δέσποτα φιλάνθρωπε... pag. 142. Ὁ ἱερεὺς ἐκφωνεῖ· Ἐδωκε
 τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ μαθηταῖς καὶ ἀποστόλοις εἰπὼν· Λάβετε, φάγετε... Ὁμοί-
 ως καὶ τὸ ποτήριον ἐκ τοῦ γεννήματος τῆς ἀμπέλου λαβῶν... pag. 143.
 Ἐδωκε τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ μαθηταῖς καὶ ἀποστόλοις εἰπὼν· Πίετε ἐξ αὐ-
 τοῦ πάντες... Ὁ λαός· Ἀμήν. Ὁ ἱερεὺς εὐχεται· Τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν
 ἐμὴν ἀνάμνησιν.. pag. 143. Ἐκφώνησις· Τὰ σὰ ἐκ τῶν σῶν... Ὁ λαός·
 Σὲ ὑμνοῦμεν, σὲ εὐλογοῦμεν... Ὁ ἱερεὺς λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην· Διὰ
 τοῦτο, Δέσποτα πανάγιε, καὶ ἡμεῖς, οἱ ἁμαρτωλοὶ καὶ ἀνάξιοι δοῦλοι σου...
 pag. 144. Καὶ ἀνιστάμενος ὁ ἱερεὺς σφραγίζει τὰ ἅγια δῶρα τρίτον καὶ
 λέγει· Τὸν μὲν ἄρτον τοῦτον αὐτὸ τὸ τίμιον σῶμα τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ
 Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὁ διάκονος· Ἀμήν. Τὸ δὲ ποτήριον τοῦτο,
 αὐτὸ τὸ τίμιον αἶμα τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ

Χριστοῦ. Ὁ διάκονος· Ἀμήν. Ὁ ἱερεὺς· Τὸ ἔχουθεν (ἐκχουθεν) ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς. Ὁ διάκονος· Ἀμήν. Καὶ μετὰ τοῦτο πάλιν εὐχεται ὁ ἱερεὺς καὶ λέγει· Ἡμᾶς δὲ πάντας τοὺς ἐκ τοῦ ἐνός ἄρτου pag. 144. Ἐκφώνησις· Ἐξαιρέτως τῆς παναγίας ἀχράντου... Χαῖρε κεχαριτωμένη, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ, εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξί... Τῆ δυνάμει τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ, τῶν τιμίων ἀσωμάτων ἀρχαγγέλων Μιχαήλ, Γαβριήλ, Οὐριήλ καὶ Ραφαήλ καὶ πασῶν τῶν ἁγίων καὶ ἐπουρανίων δυνάμεων, τοῦ τιμίου προφήτου Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου, τῶν ἁγίων ἐνδόξων πανευφήμεων ἀποστόλων τῶν δώδεκα καὶ τῶν ἐβδομήκοντα, τῶν ἁγίων καὶ δικαίων γεννητόρων Ἰωακείμ καὶ Ἄννης, Ζαχαρίου καὶ Ἐλισάβετ, τῶν ἁγίων καὶ δικαίων προφητῶν Μωϋσέως καὶ Ἡλιοῦ καὶ Ἀαρὼν καὶ πάντων τῶν ἁγίων καὶ δικαίων προπατόρων, πατέρων καὶ προφητῶν, τοῦ ἁγίου καὶ δικαίου Ἰωσήφ τοῦ μνήστορος, τοῦ ἁγίου καὶ δικαίου Συμεὼν τοῦ θεοδόχου, τῶν ἁγίων θεοδόχων Ἰωσήφ καὶ Νικοδήμου, τῶν ἁγίων μυροφόρων γυναικῶν, τῶν ἐν ἁγίαις θεοφόρων πατέρων ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, Νικολάου τοῦ ἐν Μύροις, Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, Ἰγνατίου τοῦ θεοφόρου, Ἰωάννου τοῦ ἐλεήμονος, Γρηγορίου τοῦ Νύσσης, Γρηγορίου τῆς μεγάλης Ἀρμενίας, Γρηγορίου τοῦ Ἀκραγαντίνου, Γρηγορίου τοῦ Δεκαπολίτου, Μελετίου Ἀντιοχείας, Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας, Ἀθανασίου, Γερμανοῦ, τῶν ἁγίων θεοφόρων πατέρων ἡμῶν τῆς ἐν Νικαίᾳ, τοῦ ἁγίου ἰσαποστόλου Τίτου, ἀρχιεπισκόπου Κρήτης καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἀρχιεπισκόπων Κρήτης, Ἀνδρέου Κρήτης τοῦ ἱεροσολυμίτου, Εὐμενίου, Συνβιδίου (sic), Ἐπαινετοῦ, Κάρπου, Κυρίλλου ἱερομάρτυρος, Εὐπτιχίου (sic) ἱερομάρτυρος, τοῦ ὁσιομάρτυρος Εὐπτιχιανοῦ, τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν Πολυκάρπου, τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν Μύρωνος, τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Βλασίου, τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Ἐλευθερίου, τῶν ἁγίων καὶ ὁσίων πατέρων ἡμῶν Ἀντωνίου, Εὐθυμίου, Σάββα, Ἐφραίμ τοῦ Σύρου, Παύλου τοῦ Θηβαίου, Παύλου τοῦ ὁμολογητοῦ, Ἰωάννου τοῦ Νηστευτοῦ, Συμεὼν τοῦ στηλίτου, Ὀνουφρίου τοῦ Αἰγύπτου, Ἰωάννου τοῦ καληθίτου, Συμεὼν τοῦ διὰ Χριστὸν σαλοῦ, Ἀλεξίου τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ, τῶν ἁγίων πτετέρων ἡμῶν, τῶν ἐν Σινᾷ καὶ Ραϊθῷ, τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν, τῶν ἐν οἰκουμενικαῖς συνόδοις, τῶν ἁγίων καὶ θεοστέπων βασιλέων Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης, τῶν ἁγίων καὶ ἐνδόξων μεγάλων μαρτύρων Γεωργίου, Δημητρίου, Προκοπίου, Εὐσταθίου, Εὐστρατίου καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς, Θεοδώρου τοῦ Τύρωνος, Θεοδώρου τοῦ Στρατηλάτου, Μερκουρίου, Μάμαντος, Τρύφωνος, Ἰσιδώρου, Νικήτα, τῶν ἁγίων μαρτύρων καὶ ἱαματικῶν ἀναργύρων Κοσμά καὶ Δαμιανοῦ, Κύρου, Ἰωάννου, Παντελεήμονος καὶ

Ἑρμολάου, Φωτίου καὶ Ἀνικήτα, Μογγίου (Μοκίου;) καὶ Θαλαλαίου, τῶν ἁγίων μαρτύρων τεσσαράκοντα, τῶν ἐν Σεβαστείᾳ τῇ πόλει μαρτυρησάντων, τῶν ἁγίων μαρτύρων δέκα, τῶν ἐν Κρήτῃ μαρτυρησάντων, τῶν ἁγίων μαρτύρων Ἀκυνδίνου καὶ Ἀεψιμᾶ καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς, τῶν ἁγίων μαρτύρων καὶ ἀθλοφόρων Κηρύκου καὶ Ἰουλήτης, τῶν ἁγίων μαρτύρων γυναικῶν Θέκλας τῆς πρωτομάρτυρος, Μαρίνας, Εἰρήνης, Αἰκατερίνης, Κυριακῆς, Βαρβάρας, Ἰουλιανῆς, Ἀναστασίας τῆς φαρμακολυτρίας, Εὐγενίας ὁσιομάρτυρος, Παρκευῆς, Χρηστίνης, Ματρῶνας, Εὐπρασῆας, Εὐστολίας, Ὀλυμπιάδος, Ἀνησίας, Μελάνης, τῶν ἁγίων τεσσαράκοντα γυναικῶν, τῆς ὁσίας Πελαγίας, τῆς ὁσίας Μαρίας τῆς Αὐγυπτίας, καὶ τῇ πρεσβείᾳ τοῦ ἁγίου, ὁ δεῖνα, οὗ καὶ τὴν μνήμην ἐπιτελοῦμεν, καὶ πάντων σου καὶ πασῶν τῶν ἁγίων, ὧν ταῖς ἰκεσίαις ἐπίσκεψαι ἡμᾶς, ὁ Θεός. Καὶ μνήσθητι, Κύριε, πάντων τῶν κεκοιμημένων ἐπ' ἐλπίδι ἀναστάσεως, ζωῆς αἰωνίου πατριαρχῶν, ἀρχιεπισκόπων, ἐπισκόπων, ἱερέων, βασιλέων, διακόνων, ἀναγνώστων, μοναχῶν, κοσμηκῶν, ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, τῶν ἀπὸ περάτων ἕως περάτων τῆς οἰκουμένης, τῶν ἐν γῆ καὶ θαλάσῃ, καὶ ἀνάπαυσον αὐτούς, ὅπου ἐπισκοπεῖ τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου. Ἐπι σοῦ δεόμεθα μνήσθητι, Κύριε, τῆς ἁγίας σου καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας... *Красносельцесв. Свѣдѣн. о пѣкот. литург. рки. Ватиканск. библ. стр. 265—268.* Ἐκφώνησις: Ἐν πρώτοις μνήσθητι, Κύριε... Τὰ δύπτυχα τῶν ζώντων. Μνήσθητι, Κύριε, πάσης ἐπισκοπῆς ὀρθοδόξων, τῶν ὀρθοτονοῦντων τὸν λόγον τῆς σῆς ἀληθείας... *Goar. pag. 147.* Ἐκφώνησις ὁ ἱερεύς: Καὶ δὸς ἡμῖν ἐν ἐνὶ στόματι... Καὶ ἔσται, τὰ ἐλέη τοῦ μεγάλου Θεοῦ... Ὁ διάκονος ἐξέρχεται λέγων: Πάντων τῶν ἁγίων μνημονεύσαντες... Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν: Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ Θεὸς τοῦ σώζειν... *pag. 147.* Ὁ διάκονος: Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τὴν ἡμέραν πᾶσαν... Ἐκφώνησις: Καὶ καταξίωσον ἡμᾶς, Δέσποτα... Ὁ λαὸς τὸ Πάτερ ἡμῶν. Ὁ ἱερεὺς: Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία... *Εἰρήνη πᾶσιν.* Ὁ διάκονος: Τὰς κεφαλὰς... Ὁ λαός: Σοὶ Κύριε. Ὁ ἱερεὺς ἐπεύχεται λέγων: Δέσποτα Κύριε, ὁ Πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν καὶ Θεὸς πάσης παρακλήσεως... *pag. 148.* Ἐκφώνησις ὁ ἱερεὺς: Χάριτι καὶ οἰκτιρμοῖς καὶ φιλανθρωπίᾳ... Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν: Πρόσχες, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐξ ἁγίου κατοικτητηρίου σου... *pag. 148.* Ὁ διάκονος λέγει: Πρόσχωμεν. Ὁ ἱερεὺς ὑφοῖ τὸν ἄρτον λέγει: Τὰ ἅγια τοῖς ἁγίοις. Ὁ λαός: Εἷς ἅγιος. Ὁ ἱερεὺς (εἰς) τὸν ἄρτον λέγει: Ἄγιος ὁ Θεός, ἅγιος ἰσχυρός, ἅγιος ἀθάνατος, ἐλέησον ἡμᾶς. Ἐἵτα μελίξει, λέγει ὁ ἱερεὺς: Τὸ τίμιον καὶ ἅγιον καὶ ἄχραντον σῶμα τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ

μελιζεται εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. Καὶ θέτει αὐτὸ σταυροειδῶς, λέγει· Ὁ μελιζόμενος καὶ μὴ διαιρούμενος, ὁ ἐσθιόμενος καὶ μὴ δαπανώμενος, τοὺς δὲ ἐσθιόντας ὑπὸ σοῦ ἀγιάζων. Αὐτὸς ὑπάρχεις, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πληρώσας πᾶσαν πατρικὴν ἐπαγγελίαν.—πλήρωσον χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης τὰς ψυχὰς ἡμῶν νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Καὶ εἰσέρχεται ὁ διάκονος εἰς τὸ βῆμα λέγει· Πλήρωσον, δέσποτα. Ὁ ἱερεὺς· Πλήρωμα Πνεύματος ἁγίου. Ἀμήν. Ὑψώσω σε, ὁ Θεὸς μου, ὁ βασιλεὺς μου. Καὶ βάνει μερίδα εἰς τὸ ποτήριον, καὶ λαβὼν τὸ ζέον, ὁ διάκονος λέγει· Εὐλόγησον, δέσποτα. Ὁ ἱερεὺς σταυρώνει αὐτό, λέγων· Εὐλογημένη ἡ ζέσις τοῦ ἁγίου Πνεύματος νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας... Καὶ ὁ διάκονος ἐνώνει τὸ ποτήριον, καὶ λαβὼν ἐκ τοῦ ἄρτου ὁ ἱερεὺς δίδει τῷ διακόνῳ λέγει· Τὸ τίμιον καὶ ἅγιον καὶ ἄχραντον σῶμα τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ δίδεται ὁ δεῖνα... Ὁμοίως καὶ καθ' ἑαυτοῦ ὁ λαβὼν μερίδα, λέγει οὕτως, καὶ κλίνει λέγει· Τοῦ δείπνου σου τοῦ μυστικοῦ σήμερον, Γιᾶ Θεοῦ, κοινωνόν με παράλαβε... pag. 66. Καὶ λέγει· Τὸ τίμιον καὶ ἅγιον, καὶ ἄχραντον σῶμα τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μεταλαμβάνει ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα εὐτελῆς ἱερεὺς εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ, καὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον, μὴ εἰς κρῖμα ἢ εἰς κατάκριμα, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος νῦν καὶ ἀεὶ... Ὁμοίως καὶ ὁ διάκονος οὕτως λέγει, καὶ ἐσθίουσιν τὸν ἄρτον. Καὶ εἰς τὸ ποτήριον λέγει· Τὸ τίμιον καὶ ἅγιον καὶ ἄχραντον αἷμα τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ... (что выше, при припятии св. Тѣла). Ὁμοίως καὶ τοῦ διακόνου ἐκ τοῦ ποτηρίου. Εἶτα βάνει τὸν ἄρτον ὅλον, τὸν ἐν τῷ δίσκῳ, εἰς τὸ ποτήριον καὶ σπογγίζει τὸν δίσκον καὶ ἀσπάζεται αὐτόν. Καὶ λαβὼν τὸ (τὴν;) λαβίδα, σταυρώνει τὸ ποτήριον, λέγει· Λαβίς Πνεύματος Ἁγίου. Ἀμήν. Καὶ βάνει αὐτὸ καὶ καλύπτει ἐν κάλυμμα, λέγει· Κάλυμμα Πνεύματος ἁγίου. Ἀμήν. Καὶ λαβὼν ὁ διάκονος τὸ ποτήριον· Μετὰ φόβου Θεοῦ προσέλθατε. Ὁ λαός· Ἀμήν. Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, Θεὸς Κύριος... Ὁ ἱερεὺς· Ἀληθῶς Θεοῦ Υἱὸς ἐστὶν οὗτος, σταυρώνει τὸν λαόν· Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν σου καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου... Ὁ ἱερεὺς λέγει τὴν εὐχὴν· Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐπὶ τῇ μεταλήψει τῶν ἁγίων σου ἀχράντων ἀθανάτων καὶ ἐπουρανίων σου μυστηρίων... pag. 148. Ὁ ἱερεὺς θυμιῶν λέγει· Ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς, ὁ Θεός, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἢ δόξα σου. Ὁ διάκονος αἶρει τὰ ἅγια δῶρα λέ-

γει· Πάντοτε νῦν καὶ ἀεὶ... Ὁ λαός· Πληρωθήτω τὸ στόμα... Ὁ ἱερεὺς διπλώνει τὸ εἰλητόν, ὁ διάκονος λέγει ἕξωθεν Ὁρθοὶ οἱ μεταλαβόντες... Ὁ ἱερεὺς ἐκφώνησις· Ὅτι σὺ εἶ ὁ ἁγιασμός ἡμῶν... Ὁ διάκονος· Ἐν εἰρήνῃ προέλθωμεν. Ὁ λαός· Ἐν ὀνόματι Κυρίου. Ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ ἱερεὺς εὐχὴν ὀπισθάμβωνον τοῦ ἁγίου Βασιλείου· Ὁ εὐλογῶν τοὺς εὐλογοῦντάς σε, Κύριε, καὶ ἁγιάζων τοὺς ἐπὶ σοὶ πεποιθότας... pag. 149. Ὁ λαός· Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου... Ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ ἱερεὺς σταυρώνει τὸν λαὸν λέγει· Εὐλογία Κυρίου ἐφ' ὑμᾶς... Ὁ λαός· Εὐλόγησω τὸν Κύριον... Ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Εὐχὴ, λεγομένη ἐν τῷ διακονικῷ· Ἦνυσται καὶ τετέλεσται... pag. 149. Ὁ διάκονος πληροῖ τὰ ἅγια. Ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ ἱερεὺς· Εὐλογημένοι ἡμεῖς τῷ Κυρίῳ διὰ Πνεύματος ἁγίου τῇ αὐτοῦ χάριτι καὶ φιλανθρωπία πάντοτε νῦν καὶ ἀεὶ... Δόξα σοι, ὁ Θεός, ἡ ἐλπίς ἡμῶν, δόξα σοι. Ὁ λαός· Δόξα καὶ νῦν. Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν· Χριστός, ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν, ταῖς πρεσβείαις τῆς παναχράντου αὐτοῦ Μητρὸς, τῇ δυνάμει τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ, προστασίαις τῶν τιμίων ἀσωμάτων ἀρχαγγέλων καὶ πυριμόρφων Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ καὶ πασῶν τῶν ἁγίων ἐπουρανίων δυνάμειν, πρεσβείᾳ τοῦ τιμίου προφήτου Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου, τῶν ἁγίων καὶ ἐνδόξων πανευφήμων ἀποστόλων, καὶ τοῦ ἁγίου ὁ δεῖνα καὶ πάντων τῶν ἁγίων ταῖς πρεσβείαις ἐλεῆσαι καὶ σῶσαι ἡμᾶς, ὁ Θεός. Ὁ λαός· Φυλάττοι ὁ Θεὸς τὴν ἁγίαν καὶ ὀρθόδοξον πίστιν τῶν... Ὁ διάκονος· Δι' εὐχῶν τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν, Κύριε, εὐλόγησον, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν. Καὶ ποιῶν συγχώρησιν καὶ ἐπιδίδοται τὸ ἀντίδωρον¹⁾.

Въ концѣ чина имѣется обычное замѣчаніе о томъ, сколько разъ въ году совершается литургія св. Василия Великаго.

XII. № 1036 Εὐχολόγιον (по Гардгаузену, λειτουργίσι), ркп. въ 16 долю листа, 175 листовъ, на пергаменѣ (по Гардгаузену на бомбицинѣ) писана четкою скорописью. XII—XIII в.

л. 1. Λειτουργία τοῦ ἁγίου Βασιλείου. Чинъ состоитъ изъ молитвъ. Молитва: Οὐδεὶς ἄξιος надписывается: Εὐχὴ, ἣν ποιεῖ ὁ ἱερεὺς καθ' ἑαυτὸν ἐπὶ τῶν ἁγίων δώρων. Слѣдующая молитва: Κύριε ὁ Θεός

¹⁾ Краткое изложение этого чина литургіи сдѣлано о. архимандритомъ *Антониномъ* (Капустинимъ) въ его книгѣ: «Изъ записокъ синайскаго богомольца». Труды Кіев. дух. Акад. 1873 г. кн. III стр. 417—419.

ἡμῶν, ὁ κτίσας ἡμᾶς имѣеть надпись такую: Εὐχὴ τῆς προσκομιδῆς τοῦ ἁγίου Βασιλείου μετὰ τὸν μυστικὸν ὕμνον.

л. 30 об. Εὐχὴ κατηχομένων πρὸ τῆς ἁγίας ἀναφορᾶς τοῦ Χρυσοστόμου. Чинъ состоитъ также изъ молитвъ. Οὐδείς ἄξιος имѣеть надпись: Εὐχὴ, ἣν ποιεῖ ὁ ἱερεὺς ὑπὲρ ἑαυτοῦ, εἰσερχομένων τῶν ἁγίων. Другая молитва: Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ μόνος ἅγιος... надписывается: Τῆς προσκομιδῆς τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ἀποτεθῆναι τὰ δῶρα ἐν τῇ ἁγίᾳ τραπέζῃ.

л. 44. Ἀκολουθία τῶν προηγιασμένων τῆς ἁγίας τεσσαρακοστῆς. Въ этомъ чинѣ обращаютъ на себя внимание двѣ особенности—это начало чина великою ектеньею и молитвою перваго антифона: „Κύριε οἰκτιρῶν καὶ ἐλεήμων μακρόθυμε, за которую слѣдуетъ малая ектенья καὶ εὐθὺς δεῦτε προσκυνήσωμεν, Εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου καὶ τὸ Κύριε ἐκέκραξα и отсутствіе указанія на произнесение возгласа: „Свѣтъ Христовъ“.

л. 56. Εὐχὴ, λεγομένη εἰς λιτὴν διὰ φόβου.

Πάλιν σου, Κύριε, τοῦ φιλανθρώπου Δεσπότη. Coar. pag. 636.

л. 56 об. Εὐχὴ ἐπὶ εὐλογία οἴκου.

Ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ καταξιώσας ὑπὸ τὴν σκέπην Ζαχαρίου εἰσελθεῖν pag. 484.

л. 57 об. Εὐχὴ εἰς ἀδελφοποίησιν.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, καὶ τὸν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα σὴν καὶ ὁμοίωσιν... pag. 707.

л. 58 об. Εὐχὴ ἐπὶ μετανοούντων.

Ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ διὰ τοῦ προφήτου σου Ναθὰν μετανοήσαντι τῷ Δαβὶδ τοῖς ἰδίαις πλημμελίμασιν ἄφεισι δωρησάμενος... pag. 536.

л. 59. Εὐχὴ ἐπὶ ἐξομολόγησιν.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῷ Πέτρῳ καὶ τῇ πόρνῃ διὰ δακρύων ἄφεισιν ἁμαρτιῶν δωρησάμενος. pag. 537.

л. 59 об. Εὐχὴ ἐπὶ τῶν ἐν βρώμασι σκανδαλισθέντων.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῷ κορυφαίῳ τῶν ἀποστόλων σου Πέτρῳ δι' ὀπτασίας καὶ φωνῆς νομοθετήσας... pag. 535.

л. 60 об. Εὐχὴ ἐπὶ μιароφαγησάντων.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν. pag. 534.

л. 61 об. Εὐχὴ ἐπὶ ἀρρώστου.

Πάτερ ἅγιε, ἰατρὲ ψυχῶν καὶ σωμάτων, ὁ πέμψας τὸν μονογενῆ σου Υἱὸν τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. pag. 338.

λ. 62. Εὐχή ἄλλη ἐπὶ κλίνης ἀρρώστου.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὰ χρόνια πάθη λόγῳ θεραπεύσας, ὁ τὴν πενθερὰν Πέτρου πυρέσσουσαν ἰασάμενος. См. выше стр. 56.

λ. 62 об. Εὐχή εἰς φρέαρ μινθάνου.

Κύριε παντοκράτωρ ἐπουράνιε, ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ ἀνεξιχνίαστος καὶ πάσης κτίσεως ὁρατῆς τε καὶ ἀοράτου ποιητής. См. выше стр. 48.

λ. 63. Τάξις, γινομένη, εἰ' συμβῆ μιαρὸν ἢ ἀκάθαρτον τι προσφάτως ἐμπεσεῖν εἰς ἀγγεῖον οἴνου ἢ ἐλαίου.

Χρὴ τὸ ἐμπεσὸν ἀκάθαρτον παραχρῆμα ἐπαίρεσθαι καὶ ῥίπτεσθαι ἔξω καὶ ἕτερον ἀγγεῖον καινὸν πλύνεσθαι καθαρῶς ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν, καὶ τότε ὁ ἱερεὺς λαμβάνει θυμιατὸν καὶ θυμιᾶ δεόντως ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν τὸ αὐτὸ ἀγγεῖον, καὶ μετὰ τοῦτο βάλλει κάτω ὕδωρ ὀλίγον τῶν ἁγίων θεοφανίων, ποιῶν ἐξ αὐτοῦ σταυροὺς τρεῖς, καὶ εἶθ' οὕτως μεταβάλλεται ὁ οἶνος ἢ τὸ ἔλαιον τὸ μινθάνου ἐξ αὐτοῦ εἰς τὸ πλυθέν, καὶ μετὰ τοῦτο δέον ἐνεχθῆναι μανουάλια β'. μετὰ κηρῶν ἀπτόντων καὶ, τῆς θυμιάσεως γινομένης, ἴσταται ὁ ἱερεὺς, ποιῶν τὴν εὐχὴν ταύτην· Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ θαυμαστός. Goar. p. 479. Καὶ μετὰ τὸ ποιῆσαι τὸν ἱερέα τὴν εὐχὴν ταύτην, ἐπιβάλλει ἐπάνω τοῦ μεταβληθέντος οἴνου ἢ τοῦ ἐλαίου ἐκ τοῦ ὕδατος τῶν ἁγίων θεοφανίων, ποιῶν ὁμοίως σταυροὺς τρεῖς, καὶ λαμβάνει πρῶτος ἐξ αὐτοῦ τοῦ οἴνου ὁ ἱερεὺς καὶ ἀπογεύεται παρουσία πάντων τῶν ἐκεῖσε εὐρισκομένων. Εἰ' δὲ συμβῆ τὸ ἐμπεσὸν ἀκάθαρτον χρονίσει ἐν τῷ ἀγγεῖῳ τοῦ οἴνου ἢ τοῦ ἐλαίου καὶ συμβῆ συσσαιπῆναι ἐκχέεσθαι δεῖ τὸν οἶνον ἢ τὸ ἔλαιον καὶ μηδένα τὸ σύνολον ἐξ αὐτοῦ ἀπογεύεσθαι

λ. 66. Εὐχή ἄλλη ἐπὶ παντὸς εἴδους μινθάνου.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ μόνος ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος. pag. 483.

λ. 68. Εὐχή ἐπὶ τελευτῶντος παντὸς κοσμικοῦ.

Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός. Goar. p. 429.

λ. 68 об. Εὐχή εἰς κόλυβα ἤτοι κουκία μνήμης ἁγίων, что въ ркп. Сян. библ. № 958. См. выше стр. 35.

λ. 69 об. Εὐχή ἄλλη εἰς κόλυβα κοιμηθέντος.

Ὁ πάντα τελεσφορήσας τῷ λόγῳ σου, Κύριε, καὶ κελεύσας τῇ γῆ παντοδαποὺς ἐκφῶναι καρπούς... pag. 524.

λ. 70 об. Εὐχή εἰς τὸ εὐλογῆσαι σταφυλὰς καὶ λοιπὰς ὀπώρας, ὅταν θέλωσιν ἐπιλῦσαι.

Εὐλόγησον, Κύριε, τοὺς καρπούς σου τούτους τοὺς νέους, οὓς διὰ τῆς τοῦ ἀέρος εὐχρασίας καὶ σταγόνων τῆς βροχῆς. См. выше стр. 47.

л. 72. Εὐχή εἰς τὸ ἐκκλησιάσαι παιδίον τῇ μ'. ἡμέρᾳ.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν μ'. ἡμέραις κατὰ τὸν νόμον εἰς τὸ ἱερὸν ἀνελθῶν. Прил. къ Богослуж. въ русск. церк. въ XVI в. ч. I, стр. 19.

л. 71. Εὐχή, ὅταν λαμβάνῃ ἡ γυνὴ πλήρωμα τῶν μ'. ἡμερῶν τῆς λοχείας αὐτῆς.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παραγενόμενος ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων. Goar p. 267.

л. 72 об. Εὐχή εἰς τὸ κατασφραγίσαι παιδίον, λαμβάνον ὄνομα τῇ η'. ἡμέρᾳ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σοῦ δεόμεθα καὶ σὲ ἱκετεύομεν· σημειωθήτω τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου. Goar. p. 264. Σφραγίζει αὐτοῦ τὸ μέτωπον καὶ τὸ στόμα, καὶ τὸ στήθος.

л. 83 об. Εὐχή εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον. Чинъ сходень, за немногими исключениями (См. выше стр. 53—54 варианты), съ ркп. Сиб. библ. № 959.

л. 106. Εὐχή εἰς τὸ ἀπολοῦσαι παιδίον μετὰ τὰς ζ'. ἡμέρας τῆς βαπτίσεως.

Εἰσερχομένου γὰρ τοῦ πρεσβυτέρου ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ψάλλει· Κύριος ποιμάνει με μέχρι τέλους, λύων τὸ κουκούλιον ἅμα καὶ τὸ σάβανον, καὶ μετὰ τοῦτο ποιεῖ τὴν εὐχὴν· Ὁ λύτρωσιν ἁμαρτιῶν διὰ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος... Goar. p. 303. Ὁ ἱερεὺς· Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Εὐχὴ τῆς κεφαλοκλισίας· Οἱ ἐνδυσάμενοί σε τὸν Χριστὸν καὶ Θεὸν ἡμῶν. Goar. p. 304.

л. 107 об. Εὐχή εἰς τὸ κουρεῦσαι παιδίον.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῇ εἰκόνι σου τιμήσας τὸν ἄνθρωπον καὶ ἐκ ψυχῆς λογικῆς καὶ σώματος. Goar. p. 306. Καὶ μετὰ τὸ κουρεῦσαι λέγει· Τὰς κεφαλὰς, καὶ εἶθ' οὕτως πάλιν λέγει· Σὲ ἱκετεύομεν, Κύριε ὁ Θεὸς τῆς σωτηρίας ἡμῶν... p. 307.

л. 109 об. Ἀκολουθία τῆς ἁγίας Πεντηκοστῆς· αἱ εὐχαὶ μετὰ τὸ προκείμενον.

Чинъ во многомъ сходень съ Гоаровскимъ pag. 597—604, но есть и разница. Въ третьей молитвѣ слова: Σὸν γὰρ ὡς ἀληθῶς καὶ μέγα ὄντως μυστήριον не присоединяются непосредственно къ молитвѣ: Ὁ Θεὸς ὁ μέγας ὁ αἰώνιος, но стоятъ послѣ просительной ектеньи и надписываются такъ: Εὐχὴ τῆς ἀπολύσεως. Слѣдующей за этою молитвою, по Гоару, третьей здѣсь нѣтъ.

λ. 128. Διάταξις τῶν ἁγίων Φώτων.

Μετὰ τὸ ἀπολυῖσαι τὴν λειτουργίαν διακλυόμεθα πάντες, ἐκτὸς τοῦ ἱερέως, τοῦ μέλλοντος ἁγιαῖσαι τὰ ὕδατα, καὶ ἀπερχόμεθα πάντες ἐν τῷ λουτρῷ μετὰ κηρῶν καὶ θυμιατοῦ, καὶ εὐλογοῦντος, φάλλονται τροπάρια, ἦχος πλ. δ'. Πρὸς τὴν φωνὴν τοῦ βοῶντος... Τὰ τῶν ἀγγέλων στρατεύματα καὶ ἕτερα, καὶ εὐθὺς τοῦ ἁγιασμοῦ τὰ ἀναγνώσματα, καὶ προκείμενον, καὶ ἀπόστολος, Ἀλληλουῖα καὶ τὸ εὐαγγέλιον, καὶ εἶθ' οὕτως λέγει ὁ διάκονος συναπτὴν Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγιασθῆναι τὰ ὕδατα ταῦτα... Ὑπὲρ τοῦ δωρηθῆναι αὐτοῖς τὴν χάριν... Ὑπὲρ τοῦ ἀναδειχθῆναι αὐτὰ πηγὴν ἀφθαρσίας, ἁγιασμοῦ δῶρον τοῦ... Ὑπὲρ τῶν ἀντλούντων καὶ ἀρρυσόμενων ἐξ αὐτῶν εἰς ἁγιασμόν ψυχῶν καὶ σωμάτων τοῦ... Ὑπὲρ τοῦ καταφοιτῆσαι τοῖς ὕδασι τούτοις... Ὑπὲρ τοῦ γενέσθαι αὐτὰ ἡμῖν... Ὑπὲρ τοῦ ἀναδειχθῆναι τὰ ὕδατα ταῦτα τῇ δυνάμει καὶ ἐπιφοιτήσει τοῦ ἁγίου Πνεύματος δαίμοσιν ὀλέθριον, ταῖς ἐναντίας δυνάμεσιν ἀπρόσιτον τοῦ... Ὑπὲρ τοῦ πᾶσαν ἐν αὐτοῖς τοῦ ψυχοφθόρου πολεμίου τὴν δυνάμιν βυθισθῆναι τοῦ... Ὑπὲρ τοῦ γενέσθαι τὰ ὕδατα ταῦτα πηγὴν ζωῆς καὶ οἰκητήριον τοῦ ἁγίου Πνεύματος τοῦ... Ὑπὲρ τοῦ τέκνα φωτός... Ὑπὲρ τοῦ καταφοιτῆσαι τοῖς ὕδασι τούτοις... Ὑπὲρ τοῦ εἰσακοῦσαι Κύριον τὸν Θεὸν τὴν φωνὴν τῆς δεήσεως ἡμῶν καὶ ἀναδείξει τὰ ὕδατα ταῦτα ἁγιασμοῦ δῶρον, ἀμαρτημάτων λυτήριον, νοσημάτων ἀλεξητήριον... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Εὐχὴ, ἣν ποιεῖ ὁ ἱερεὺς καθ' ἑαυτὸν Δοξάζομέν σε, Δέσποτα, πανάγιε, παντοκράτωρ. Goar. p. 369. Μέγας εἰ Κύριε. Ibid. p. 370 ἵνα πάντες οἱ ἀρῦόμενοι καὶ μεταλαβόντες... Goar. p. 371. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Κλῆνον, Κύριε, τὸ οὖς σου. Ibid. Εὐχὴ ἑτέρα εἰς τὰ ἅγια Θεοφάνια. Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸ πικρὸν ὕδωρ ἐπὶ Μωϋσέως... Goar. pag. 363.

λ. 136 ὁβ. Διακονικὰ εἰς μνήστρα.

Ἐν εἰρήνῃ .. Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὸν γάμον τοῦτον, ὡς ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας... Ὑπὲρ τοῦ συζευθῆναι αὐτοὺς καὶ εὐφρανθῆναι τοῦ... Ὑπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ τοῦδε καὶ τῆς ἐκ Θεοῦ συζεύξεως... Ὑπὲρ τῆς δούλης... Ὑπὲρ τοῦ δοθῆναι αὐτοῖς καρπὸν κοιλίας αὐτοῦ... Ὁ Κύριος καὶ Θεὸς ἡμῶν διαφυλάξει τὴν κοίτην αὐτῶν ἀμίαντον καὶ ἀσκανδάλιστον... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας ἀγράντου... Ὅτι σὸν τὸ κράτος... Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος. Goar. p. 311 Ὁ ἱερεὺς Εἰρήνη πᾶσι. Ὁ διάκονος Τὰς κεφαλὰς. Ὁ ἱερεὺς εὐχεται Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν,

ὁ τὴν ἐξ ἔθνων... Ibid. Καὶ παραδίδωσιν αὐτοὺς τὰς δεξιὰς χεῖρας, λέγων, βάλλων αὐτοῖς δακτυλίδια· Κύριε, ἐν τῇ δυνάμει σου εὐφράνθη ὁ βασιλεὺς ἕως ἡ γυνή σου, ὡς ἄμπελος. Καὶ λέγει αὐτοῦ γ'.

λ. 138. Ἀκολουθία εἰς στεφάνους τοὺς νομίμω γάμω συναπτομένους.

Εἰσέρχονται οἱ νομφίοι καὶ οἱ παρανομφίοι, βαστάζοντες τὰς ἀπρχὰς αὐτῶν καὶ ἐπιδιδόσασιν τῷ ἱερεῖ, καὶ ἄρχεται ὁ ἱερεὺς· Εὐλογημένη ἡ βασιλεία... Καὶ εὐθὺς ἄρχεται θυμιᾶν αὐτοὺς καὶ πάντα τὸν λαόν, ψάλλων τὸ Τρισάγιον καὶ Δόξα, καὶ λέγει κάθισμα θεοτοκίον, ἤχος πλ. δ'. Ἡ νοητὴ πόλη καὶ διακονικὰ τὰ προγραφέντα. Ὁ ἱερεὺς εὐχεται· Ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος, ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον. Goar. p. 317. Εἶτα στέφει ἀμφοτέρους καὶ κρατήσας αὐτῶν τὰς δεξιὰς παραδίδωσιν ἀλλήλοις καὶ λέγει· Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Πάλιν ἐπεύχεται ὁ ἱερεὺς· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τῇ σωτηριῶδει. Goar. p. 318. Καὶ μετὰ τὸ Ἀμήν, μεταδιδὸς αὐτοῖς τῆς ζωοποιοῦ κοινωνίας, λαμβάνει ὁ ἱερεὺς ποτήριον οἴνου κοινὸν καὶ ἐπεύχεται, λέγων εὐχὴν τοῦ κοινοῦ ποτηρίου· Ὁ Θεός, ὁ πάντα ποιήσας τῇ ἰσχύϊ σου, Goar. p. 319. Καὶ δίδωσιν αὐτοῖς ὁ ἱερεὺς πίνειν ποτήριον οἴνου καὶ ἀπολύει αὐτοὺς ἐν εἰρήνῃ. Εὐχὴ εἰς τὸ ἐπάραι στεφάνους· Εὐλογητός εἶ, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ εὐλογήσας ἡμᾶς. Goar. p. 326.

λ. 141 ὁβ. Апостольскія и евангельскія чтенія на разные случаи.

λ. 159 ὁβ. Ἀκολουθία πρὸς σχῆμα μαντιῦ.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἀξίους σου εἶναι νομοθετήσας τοὺς τὰ βωτικὰ Goar. p. 380. Καὶ βάλλει αὐτὸν μαντίον.

λ. 160 ὁβ. Εὐχὴ ἐπὶ σχῆμα μοναστρίας.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν παρθενίαν οὕτως ἀγαπήσας. Goar. p. 382.

λ. 121 ὁβ. Τάξις καὶ ἀκολουθία προσχήματος.

Μετὰ τὸ εἰπεῖν τὰ ἀντίφωνα τῆς λειτουργίας καὶ τὸ Ὁ μονογενὴς Υἱός, φέρει ὁ ἱερεὺς τὸν κουρευόμενον, καὶ θείσιν τὸ εὐαγγέλιον εἰς τὸ ἀντιμίναιον ἐπάνω μετὰ καὶ τοῦ ψαλλιδίου, καὶ λέγει τὴν εὐχὴν ἐπὶ τῷ κουρευομένῳ ταύτην· Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε, ὁ κατὰ τὸ πολυέλεος. Goar. p. 378. Ὁ ἱερεὺς· Εἰρήνη πᾶσιν. Ὁ διάκονος· Τὰς κεφαλὰς. Καὶ λέγει ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν ταύτην· Κύριε, Κύριε, ἡ δύναμις τῆς σωτηρίας ἡμῶν, ὁ εὐλογήσας ἡμᾶς... Goar. p. 379. Εἶτα ἀνακρίνει αὐτὸν ὁ ἱερεὺς λέγων· Τί προσῆλθες, ἀδελφέ... ποθεῖς ἀξιωθῆναι τοῦ ἀγγελικοῦ σχήματος καὶ καταταγῆναι εἰς τὸν χορὸν τῶν μοναζόντων; Ἀπόκρισις· Ναί, ἂν θέλῃ ὁ Θεός. Ὅντως καλὸν ἔργον... Вопросы, за исключением одного: Ἀποτάσσεις τῷ κόσμῳ καὶ τοῖς ἐν τῷ κόσμῳ κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ Κυρίου, тѣ же и въ томъ же порядкѣ, что и у Гоара p. 383. Послѣд-

нїй вопросъ осложненъ поясненїемъ: Ὑπομένεις πάσαν θλίψιν καὶ στενοχωρίαν τοῦ μονήρου βίου, ἤγουν πείναν καὶ δίψαν καὶ τὰ ἐξῆς διὰ τήν...
 Отвѣты выражены большею частію такъ: Ναί, ἐὰν θέλῃ ὁ Θεός. Ἐρώ-
 τησις· Βλέπε τέκνον, οἷας συνθήκας... Goar. p. 383 ἐν τῇ δευτέρᾳ παρου-
 σίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καὶ μαθὼν τὴν γνώμην αὐτοῦ
 ἀσφαλῆ, ἄρχεται τῆς κατηχήσεως ταύτης· Ἀδελφέ μου, καταλιμπάνεις,
 τὸν βίον. Ркп. Іерус. библ. XV в. № 273. Εἶτα ἐκτενεῖ τὴν χεῖρα ὁ ἱερεὺς
 λέγει· Ἰδοὺ Χριστὸς ἀοράτως... Καὶ ὅταν συντάξῃται, λέγει ὁ ἱερεὺς·
 Λάβε τὸ ψαλλίδιον καὶ ἐπίδος μοι αὐτό. Καὶ ἐν τῷ λαμβάνειν αὐτό, λέ-
 γει ὁ ἱερεὺς· Ἰδοὺ ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ Κυρίου... Εἶτα μετὰ τὸ ἐπιδοῦναι,
 λέγει ὁ ἱερεὺς· Εὐλόγητός ὁ Θεός... Καὶ τούτῳ κουρεύει αὐτὸν σταυ-
 ροειδῶς, λέγει οὕτως· Ὁ ἀδελφός, ἡμῶν ὁ δεῖνα κείρεται... Καὶ παρα-
 λαμβάνουσιν αὐτὸν οἱ μοναχοὶ καὶ κουρεύουσιν ἐν τῷ διακονικῷ, ψάλ-
 λοντες τὸν Ν'. ἐν δὲ τῷ ναῷ ἄρχονται τῶν μακαρισμῶν, καὶ γίνεται ἡ
 εἴσοδος, καὶ τὸ εἰσοδικόν. Καὶ πρὸ τοῦ Τρισαγίου φέρει πάλιν τὸν κου-
 ρευθέντα ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων θυρῶν, καὶ λέγει ὁ ἱερεὺς· Ὁ Θεὸς καὶ
 Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν, Ἰησοῦ Χριστοῦ
 Ркп. Іерусал. № 273. Conf. Goar. pag. 391. Εἶτα λέγει ὁ ἱερεὺς· Ὁ
 ἀδελφός ἡμῶν ὁ δεῖνα λαμβάνει τὸ κουκούλιον τῆς ἀκακίας καὶ ταπει-
 νοφροσύνης εἰς περικεφάλαιον ἐλπίδος σωτηρίας... Ὁ ἀδελφός ἡμῶν ὁ
 δεῖνα λαμβάνει τὸ περιβόλαιον, στολὴν ἀφθαρσίας, θωρακίζόμενος εἰς τὸ
 ὄνομα... Ὁ ἀδελφός ἡμῶν ὁ δεῖνα ἔλαβε τὸ πρόσχημα τοῦ ἀγγελικοῦ
 σχήματος εἰς τὸ ὄνομα... Καὶ μετὰ ταῦτα πάλιν λέγει ὁ ἱερεὺς· Κύριε ὁ
 Θεὸς ἡμῶν, ἡ ἐλπίς καὶ καταφυγὴ πάντων τῶν ἐλπίζόντων. Goar. p. 385.
 Καὶ εὐθέως ἄρχεται τῆς συναπτῆς τοῦ Τρισαγίου· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς
 ἄνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν... Ὑπὲρ τοῦ
 διάγειν αὐτόν... Ὑπὲρ τοῦ ἀποθέσθαι αὐτὸν τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον... Ὑπὲρ
 τοῦ ῥυσθῆναι... Καὶ ὑπὲρ πάντων τῶν χριστιανῶν... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον...
 Τῆς παναγίας... Ὅτι ἅγιος εἶ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν... Καὶ
 εὐθὺς τελεῖται ἡ θεία λειτουργία.

ХІІІ. № 713. Илитарій Патмосской библ. на пергаменѣ XII—
 XIII в., содержащій въ себѣ чины хиротонїй. На ектеняхъ поми-
 наются здравствующими архїепископъ Варнава и на поляхъ въ при-
 пискѣ XIV в. епископъ Кириллъ, по неизвѣстнo, какой области эти
 епископы. Заглавныя буквы въ Илитарїѣ всюду съ художествен-
 ными виньетками.

Τάξις, γινομένη ἐπὶ χειροτονία ἀναγνώστου.

Благословляется голова посвящаемаго, постригаются волосы, надѣвается фелонь и читается молитва: Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ἔκλεξαί τὸν δοῦλον... Coar. p. 194, а затѣмъ дается апостоль и бываетъ отпустить.

Τάξις, γινομένη ἐπὶ χειροτονία ὑποδιακόνου.

Посвящаемый снимаетъ фелонь, надѣваетъ стихарь, опоясывается ораремъ, беретъ полотенце и платокъ, благословляется епископомъ, который читаетъ надъ нимъ молитву: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ τοῦ ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ἁγίου Πνεύματος... p. 203, и подаетъ умываться архіерею съ возгласомъ: Ὅσοι πιστοί.

Τάξις ἐπὶ χειροτονία διακόνου.

Чинъ замѣчательнъ двумя подробностями: а) καὶ δίδωσιν αὐτῷ ἀγάπην, λέγων μεγαλοφώνως Ἄξιος... говорится послѣ рукоположенія и б) Μετὰ τὸ μεταλαβεῖν τὸν χειροτονηθέντα διάκονον, ἐπιδίδωσιν αὐτῷ ὁ ἀρχιερεὺς τὸ ἅγιον ποτήριον καὶ μεταδίδωσι τοῖς προσερχομένοις. Μετὰ δὲ τὸ μεταλαβεῖν πάντας, ἐξέρχεται ὁ αὐτὸς διάκονος, λέγων Ὅρθοι μεταλαβόντες... ὀφεικῶν καὶ τῷ ἱερεὶ τῷ ὀφείλουσι εἶπεῖν τὴν εὐχὴν τὴν ὀπισθάμβωνον.

Ἐπὶ χειροτονία πρεσβυτέρου τάξις.

Подводитъ рукополагаемаго протопопъ, который и даетъ архіерею хартію со словами: „Божественная благодать“.

Εὐχὴ ἐπὶ χειροτονία τοῦ ἐπισκόπου.

Ὅπερ ἀναγνωσθέντος εἰς ἐπήκοον πάντων (т. е. молитвы: „Божественная благодать“) προσάγεται αὐτῷ ὁ μέλλων χειροτονηθῆναι καὶ ἀναπτύσσειν ὁ ἀρχιερεὺς τὸ εὐαγγέλιον κ. т. л. Остальной порядокъ, что у Гоара pag. 251—252. Чинъ обрывается на второй молитвѣ.

XIV. № 104. Εὐχολόγιον σὺν Θεῷ περιέχον τὴν ἄπχσαν ἀκολουθίαν. Рукопись Патмосск. библи. въ 8 долю листа на пергаменѣ, 216 листовъ, писана почеркомъ начала XIII вѣка. На основаніи пасхалии, имѣющейся въ концѣ данной рукописи, можно опредѣлить болѣе или менѣе точно и годъ написанія рукописи. Пасхалия начинается годомъ 6742, т. е. 1234 годомъ по Рождествѣ Христовѣ и обрывается на 6777 году. Первый годъ пасхалии, т. е. 1234 г. и можно принять за годъ написанія данной рукописи.

л. 1. Εὐχαὶ τοῦ λυχνικοῦ. Молитвъ 9. На пятомъ мѣстѣ стоитъ: Εὐλογητὸς εἶ, ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ἐπιστάμενος τὸν νοῦν Coar. p. 35. Восьмая молитва—входа, а 9—главопреклоненія.

л. 4 об. Εὐχαὶ ἐώθιναί. 12 молитвъ. 9 молитва опущена, а на 12 мѣстѣ стоитъ молитва главопреклоненія.

л. 10 об. Εὐχὴ (εἰς τὸ) κατασφραγίσαι παιδίον, λαμβάνον ὄνομα τῆ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σοῦ δεόμεθα καὶ σὲ ἱκετεύομεν, σημειωθῆτω τὸ φῶς... Goar. p. 265. За недостаею листовъ, молитва не оканчивается.

л. 11. Чинъ крещенія начинается концемъ первой огласительной молитвы. Символь вѣры читается три раза. Καὶ ἀλείφει (непосредственно послѣ погруженія) αὐτόν τῷ ἁγίῳ μύρω, ποιῶν σταυροῦ τύπον ἐπὶ τοῦ μετώπου, καὶ τῶν δύο μυκτήρων καὶ τῶν δύο ὠτων, λέγων οὕτως· Σφραγίς δωρεᾶς Πνεύματος ἁγίου. Ἀμήν. Εἰς ὑπακοὴν πίστεως. Ἀμήν. Καὶ ἐνδύσας αὐτόν, λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην· Εὐλογητὸς εἷ, Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ἡ πηγὴ τῶν ἀγαθῶν. Goar. p. 290. Καὶ εὐθὺς ψάλλουσι τὸ Ὅσοι εἰς Χριστόν, καὶ μετὰ τοῦτο λέγει ὁ ἱερεὺς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Εὐλογητὸς Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ φωτίζων... καὶ σταυρώσας τῆ χειρὶ τὸν βαπτισθέντα, λέγει τὴν εὐχὴν καὶ ἀπολύει.

л. 22 об. Εὐχὴ εἰς τὸ ἀπολοῦσαι παιδίον.

Ὁ λύτρωσιν ἀμαρτιῶν... съ нѣскольکو измѣненнымъ текстомъ въ концѣ и главопреклонная: Οἱ ἐνδυσάμενοί σε τὸν Χριστόν... Goar. p. 303—304. Καὶ μετὰ τῶν λειψθέντων σταυρωμάτων καὶ ὕδατος ἀπονίπτει τὸν βαπτισθέντα, λέγων· Ἐδικαιώθης, ἡγιασθης, ἐφωτίσθης, ἀπελούσθης ἐν ὀνόματι τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ... καὶ λέγει τὴν εὐχὴν καὶ ἀπολύει.

л. 23 об. Εὐχαὶ εἰς τριχοκουρίαν.

Двѣ молитвы, что у Goar. p. 306, но постригается крещаемый послѣ первой молитвы. Главопреклоненія передъ второю молитвою не положено.

л. 24 об. Ἀκολουθία τῶν μνηστρων.

Μετὰ τὸ δοθῆναι πρὸς τοὺς μελλομνήστους τοὺς τε κηροὺς καὶ δακτυλίους καὶ ἐπὶ τρισὶ ἀλλάξαντες τὰ ἀμφοτέρα, ποιεῖ ὁ ἱερεὺς· Εὐλογητὸς... Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῶν νῦν μνηστευσασμένων ἀλλήλοις εἰς ἔνωσιν συζυγίας αὐτῶν, τοῦ Κυρίου... Ὑπὲρ τοῦ δεῖνος καὶ τῆς δεινῆς καὶ τῆς ἐν Θεῷ ἀγάπης καὶ σωτηρίας αὐτῶν, τοῦ Κυρίου... Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὰ μνηστρα ταῦτα, ὡς ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, τοῦ... Ὑπὲρ τοῦ εὐφρανθῆναι αὐτοὺς ἐν ὀράσει... Ὑπὲρ τοῦ παρασχεθῆναι

αὐτοῖς τε καὶ ἡμῖν πᾶσι τοῖς παροῦσι καὶ συνευχομένοις ἡμῖν πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα τοῦ... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Τῆς παναγίας... Εὐχὴ· Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος... Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Ὁ ἱερεὺς· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν ἐξ ἔθνων... Goar. p. 311. Καὶ ποιεῖ ἐκτενὴν· Ἐλέησον ἡμᾶς... Ὑπὲρ τοῦ εἰσακοῦσαι... Ὑπὲρ τῶν εὐσεβεστάτων ἡμῶν... καὶ μνημονεύει τοὺς μνηστρας καὶ λέγει ἐκφώνησιν· Ὅτι σὺ εἶ ὁ εὐλογῶν καὶ ἀγιάζων.. Σοφία, τὴν εὐχὴν καὶ ἀπολύει.

1. 25 ὁβ. Ἀκολουθία τοῦ γάμου.

Εἰσπορευομένων (ἐν) τῶν νῶ τῶν νεονύμφων, εὐλογεῖ ὁ ἱερεὺς καὶ ἄρχονται τὸν ψαλμὸν εἰς ἤχον πλ. δ'. Μακάριοι πάντες οἱ φοβούμενοι... Καὶ εὐθὺς ἄρχονται τὰ διακονικά· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἀγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου... Ὑπὲρ τῶν εὐσεβεστάτων... Ὑπὲρ τοῦ νυνὶ συναπτομένων εἰς γάμου κοινωνίαν καὶ συμβίωσιν, τοῦ Κυρίου... Ὑπὲρ τῶν νεονύμφων τοῦδε καὶ τῆςδε καὶ τῆς ἐν Χριστῷ συζεύξεως καὶ σωτηρίας αὐτῶν... Ὑπὲρ τοῦ παρασχεθῆναι αὐτοῖς καρπὸν κοιλίας καὶ εὐτεκνίας ἀπόλαυσιν... Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι αὐτοῖς τὸν γάμον τοῦτον.. Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν χαρίσεται αὐτοῖς τίμιον τὸν γάμον καὶ τὴν κοίτην ἀμίαντον τοῦ... Ὑπὲρ τοῦ παρασχεθῆναι αὐτοῖς σωφροσύνην, ὁμοφροσύνην, καρπὸν κοιλίας καὶ εὐτεκνίας ἀπόλαυσιν τοῦ Κυρίου... Ὑπὲρ τοῦ εὐφρανθῆναι αὐτοὺς ἐν ὁράσει υἱῶν αὐτῶν καὶ θυγατέρων... Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν δωρήσεται αὐτοῖς πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα καὶ ζωὴν τὴν αἰώνιον, τοῦ Κυρίου... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος, ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον. Goar. p. 317 Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Ἐκφώνησις· Ὅτι σὸν τὸ κράτος... Εἶτα στέφει ἀμφοτέρους, λέγων ἐν τῷ νομφίῳ· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξῃ καὶ τιμῇ στεφάνωσον αὐτόν. Καὶ ἐπὶ τὴν νύμφην· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξῃ καὶ τιμῇ στεφάνωσον αὐτήν. Καὶ ψάλλουσιν οἱ παριστάμενοι· Δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐτοὺς καὶ κατέστησας... Καὶ κρατήσας αὐτῶν τὰς δεξιὰς, παραδίδωσιν ἀλλήλοις καὶ λέγει· Εἰρήνη ὑμῖν. Τὰς κεφαλὰς. Εὐχὴ· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τῇ σωτηριώδει σου... Goar. p. 318. Εὐχὴ ἄλλη· Ὁ Θεὸς ὁ ἀχραντος καὶ πάσης κτίσεως δημιουργός. Goar. p. 315—316. Ὁ ἱερεὺς πάλιν· Καὶ καταξίωσον ἡμᾶς... Καὶ τοῦ λαοῦ ψάλλοντος τὸ Πάτερ ἡμῶν, λέγει ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν τοῦ ποτηρίου· Ὁ Θεός, ὁ τὰ πάντα ποιήσας τῇ ἰσχύϊ σου... Goar. p. 319. Καὶ εὐθὺς λέγει· Πρόσχωμεν. Τὰ προηγιασμένα ἅγια τοῖς ἁγίοις. Καὶ μεταδίδωσιν αὐτοῖς τῆς ζωοποιῶν κοινωνίας καὶ ποτίζει αὐτοὺς τὸ κοινὸν ποτήριον, λέγει κοινωνικόν· Ποτήριον σωτηρίου... ἄλλο· Γεύσασθε καὶ ἴδετε. Καὶ κρατῶν

τὸ ποτήριον τὸ κοινόν, ὁ ἱερεὺς λέγει· Ζήσατε, οἱ νεόνυμφοι, ἡ ἅγια Τριάς φυλάξει ὑμᾶς ἀχωρίστους. Καὶ χύνει τὸ ἐναπολειφθέν, καὶ οὕτως φάλλουσι τὸ Ἐπὶ σοὶ χαίρει κεχαριτωμένη... Ἅγιοι μάρτυρες... Καὶ ὅτε ἐγίρουν ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτῶν, ἐντὸς αἴρει ὁ ἱερεὺς τοὺς στεφάνους μετὰ τὸ εἰπεῖν τὴν εὐχὴν ταύτην. Εὐχὴ τοῦ ἀποστεφανώματος· Ὁ Θεὸς ὁ παραγενόμενος ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας. Goar. p. 320. Μετὰ δὲ τριῶν ἡμερῶν παρέλευσιν ἀπέρχεται ὁ ἱερεὺς ἐν τῇ οἰκίᾳ τῶν νεόνυμφων καὶ ποιεῖ Ἐὐλογητὸς καὶ λέγει· Τρισάγιον, τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἡμέρας καὶ τὴν εὐχὴν ταύτην· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Νυμφῶνα καταντήσαντες οἱ δοῦλοί σου, Κύριε. Goar. pag. 325. Καὶ λύσας τὰ στέφανα καὶ τὴν εὐχὴν ἐκπληρώσας, ἀπολύει αὐτοὺς μετ' εἰρήνης.

λ. 30 ὁβ. Εὐχὴ ἑτέρα εἰς ἀδελφοποίησιν.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τῇ κατὰ σάρκα σου οἰκονομίᾳ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, τοὺς υἱοὺς Ζεβεδαίου καταξιώσας ἀδελφούς. . Ркп. Свято-гроб. библ. XV в. № 8 л. 57.

λ. 31. Ἀκολουθία τοῦ ἁγιασμοῦ τῶν ἁγίων Θεοφανίων.

Ἄρχεται εἰς ἤχον πλ. β'. Φωνὴ Κυρίου ἐπὶ τῶν ὑδάτων... Πρὸς τὴν φωνὴν τοῦ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ... Καὶ λέγει· Δόξα καὶ νῦν, τροπάριον, ἤχος πλ. δ'. Κύριε, πληρῶσαι βουλόμενος, ἃ ὤρισας ἀπ' αἰῶνος... Καὶ νῦν ἤχος πλ. β'. Σήμερον ἡ ψαλμικὴ προφητεία πέρας λαβεῖν ἐπιγεται· ἡ θάλασσα γὰρ φησί... Καὶ εὐθὺς διακονικά· Ἐν εἰρήνῃ... Ἐπὲρ τῆς ἄνωθεν... Ἐπὲρ τῆς εἰρήνης. . Ἐπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ἐπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου... Ἐπὲρ τοῦ ἁγιασθῆναι τὰ ὕδατα ταῦτα τῇ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ... Ἐπὲρ τοῦ καταπεμφθῆναι αὐτοῖς ἐξ ἁγίων ὑψωμάτων τὴν χάριν καὶ τὴν εὐλόγησιν τοῦ Ἰορδάνου... Ἐπὲρ τοῦ ἀναδειχθῆναι αὐτὰ ἁγιασμόν καὶ σωτηρίαν τῶν ψυχῶν ἡμῶν καὶ τῶν σωμάτων τοῦ Κυρίου... Ἐπὲρ τοῦ γενέσθαι αὐτὰ ἀποτρόπαιον καὶ καθαρτήριον πάσης ἐνεργείας καὶ ἐπιβουλῆς ὄρατῶν τε καὶ ἀοράτων ἐχθρῶν τοῦ Κυρίου... Ἐπὲρ τοῦ ἀναδειχθῆναι αὐτὰ ἰατρεῖον καὶ καθαρισμόν πάσης νόσου ψυχῶν τε καὶ σωμάτων τοῦ Κυρίου... Ἐπὲρ τοῦ γενέσθαι αὐτὰ πᾶσι τοῖς χριστένοις ἐξ αὐτῶν πίστει καὶ μεταλαμβάνουσιν εἰς καθαρισμόν μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος... Ἐπὲρ τοῦ εἰσακουσθῆναι Κύριον τὸν Θεόν... Ἐπὲρ τοῦ ῥυθθῆναι... Τῆς παναγίας ἀχράντου... Εὐχὴ, λεγομένη μυστικῶς, Γερμανοῦ· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ μονογενὴς Υἱός, ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ Πατρὸς, ὁ ἀληθινὸς Θεός. Goar. p. 363. Καὶ εὐθὺς ἄρχεται ὁ ἱερεὺς λαμπροτάτῃ φωνῇ τὴν εὐχὴν ταύτην· Δοξάζομέν σε, Δέσποτα παντοκράτωρ, προαιωνιέ βασιλεῦ... Μέγας εἶ, Κύριε, καὶ θαυμαστά

τὰ ἔργα σου... Goar. p. 370. Καὶ εὐθὺς (т. е. послѣ молитвы главо-преклоненія) καταδύει τὸν τίμιον σταυρὸν ἐν τῷ ἁγίῳ ὕδατι τοῦ Ἰορδάνου, λέγων· Δόξα τῇ ἁγίᾳ, ὁμοουσίῳ, ἀσυγγύτῳ, ἀδιαιρέτῳ καὶ ἀκατάληπτῳ Τριάδι πάντοτε νῦν καὶ ἀεί... Καὶ τοῦτο λέγει ἐπὶ τρις καὶ εὐθὺς ὁ λαός· Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτίζομένου σου, Κύριε... Καὶ ὁ ἱερεὺς μετὰ τοῦ τιμίου σταυροῦ καὶ τοῦ ἁγιάσματος ἀγιάζει πάντας, μετὰ δὲ τὸ ἁγιασθῆναι ποιεῖ ἐκτενὴν καὶ μνημονεύει πάντας, καὶ λέγει τὴν εὐχὴν, καὶ ἀπολύει.

л. 38 об. Εὐχαὶ τῆς γονυκλισίας τῆς ἁγίας Πεντηκοστῆς. Goar. p. 597—603.

л. 51 об. Εὐχὴ ἐπὶ σπόρου.

Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ δημιουργὸς τῶν ἀπάντων, ὁ ποιήσας τὴν γῆν καὶ τὸν οὐρανόν...

л. 42. Εὐχὴ εἰς κόλυβα ἁγίων.

Ἄπαντα τελεσορήσας τῷ λόγῳ σου Κύριε... Goar. p. 524.

л. 52. об. Εὐχὴ ἐπὶ παντὸς εἶδους μιανθέντος.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ μόνος ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος. Goar. p. 483.

л. 53. Εὐχὴ εἰς ἀδελφοποίησιν.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πάντα πρὸς σωτηρίαν ἡμῶν χαρισάμενος. Goar. p. 707. Καὶ ποιεῖ ἐκτενὴν καὶ μνημονεύει αὐτῶν καὶ λέγει τὴν εὐχὴν, καὶ ἀπολύει, καὶ ἀσπάζονται ἀμφοτέροι τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον καὶ αὐτοὶ ἀλλήλους.

л. 54. Евангельскія и апостольскія чтенія на цѣлый годъ, 11 утреннихъ воскресныхъ евангелій, прокимны и аллилуаріи восьми гласовъ и пасхалія.

XV. № 709 Илитарій Патм. библи. на пергаменѣ 1260 года, содержащій въ себѣ чинъ литургіи св. Іоанна Златоуста. Антифоны поются такъ: Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι... Ὁ λαός· Καὶ ψάλλειν τῷ ὀνόματί σου. Ὁ ἱερεὺς· Τοῦ ἀγγέλλειν τὸ πρωί. Ὁ λαός· Ὅτι εὐθὺς Κύριος ὁ Θεός... Ὁ ἱερεὺς· Δόξα. Ὁ λαός· Καὶ νῦν. Ταῖς πρεσβείαις. Также второй антифонъ. Ὁ ἱερεὺς ποιεῖ εἴσοδον, λέγων ἀντίφωνον γ'. Δεῦτε ἀγαλλισώμεθα τῷ Κυρίῳ... Στίχος· Προφθάσωμεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ... Ὁ λαός· Ὅτι Θεὸς μέγας Κύριος... Ὁ ἱερεὺς· Ὅτι ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ κ. τ. λ. Εἶτα (т. е. послѣ тропаря и кондака) σταυρώνει ὁ ἱερεὺς τὸν λαόν, λέγων· Ὅτι ἅγιος εἶ ὁ Θεός... Λέγει ὁ λαός τὸ χερουβικόν, καὶ ψάλλει ἡσύχως ὁ ἱερεὺς τὸν πεντηκοστὸν ψαλμόν, καὶ εἰ-

σοδεύει, κρατῶν τὸ ἅγιον ποτήριον καὶ τὸν δίσκον. Καὶ μετὰ τοῦ ἀποτεθῆναι τὰ ἅγια εἰς τὴν ἁγίαν τράπεζαν, ἄρας τὸ κάλυμμα τοῦ δίσκου, τίθησιν εὐώνυμα, τὸ δὲ τοῦ ποτηρίου καλύπτει τὰ ἀμφοτέρα καὶ θυμιᾷ ταῦτα, λέγων· Πλήρωμα Πνεύματος ἁγίου. Ἄμην. Καὶ ποιεῖ μετανοίας γ'. εὐχεται καθ' ἑαυτὸν καὶ εὐδύς· Πληρώσωμεν τὴν δέησιν... Во время „Достоѣно есть“, ὁ ἱερεὺς μυστικῶς· Χαῖρε κεχαριτωμένη... Τῶν τιμίων ἀσωμάτων ἀρχαγγέλων καὶ ἐπουρανίων δυνάμεων... См. ниже въ Илит. ркп. № 719 тоѣ же библ. XIII в. Εἶτα (т. е. послѣ молитвы: Πρόσχε, Κύριε) προσκυνεῖ γ'. φάλλον καὶ τὸ Βασιλεῦ οὐράνιε, καὶ μετὰ τοῦτο ἐπιχειρίζεται τὸ τίμιον σῶμα, καὶ ὑφοῖ αὐτό, καὶ ἐκφωνεῖ λέγων· Πρόσχωμεν. Τὰ ἅγια τοῖς ἁγίοις. Καὶ σταυρῶνει ἐκ γ'. ἐπάνω τοῦ δίσκου, λέγων ἡσύχως· Ἅγιος ὁ Θεός... Καὶ μετὰ τοῦτο μελίζει αὐτὸ οὕτως· τὴν μὲν μίαν μερίδα θέτει ἐπάνω τοῦ δίσκου, λέγων· Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς, εἶτα τὴν ἐτέραν μερίδα θέτει εἰς τὴν κατωμερίαν τοῦ δίσκου, λέγων· Καὶ τοῦ Υἱοῦ· Καὶ τὴν ἐτέραν εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ δίσκου, λέγων· Καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος· τὴν δὲ ἐτέραν μερίδα εἰς τὰ ἀριστερὰ τοῦ δίσκου, λέγων· Νῦν καὶ αἶι καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας... Εἶτα ἄρας τὴν δεξιὰν μερίδα καὶ ἐνώνει αὐτὴν εἰς τὸ ποτήριον, λέγων· Πληρώσον, Δέσποτα, τὸ ἅγιον ποτήριον. Λέγει· Πλήρωμα Πνεύματος ἁγίου. Ἄμην. Εἶτα βάνει τὸ ζέον καὶ σταυρῶνει αὐτὸ ὁ ἱερεὺς λέγων· Ζέσις Πνεύματος ἁγίου. Ἄμην. Καὶ μετὰ τοῦτο μελίζει τὴν μερίδα τὴν κάτω, τοῦ Υἱοῦ, εἰς δύο, καὶ τὴν μὲν μίαν μερίδα θέτει ἐν τῇ δεξιᾷ χειρὶ αὐτοῦ καὶ ψάλλει ἡσύχως· Τοῦ δεῖπνου σου τοῦ μυστικοῦ. Καὶ οὕτως μεταλαμβάνει, λέγων· Μεταλαμβάνει ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα τὸ τίμιον καὶ ἄχραντον σῶμα... εἰς ἄφρασι ἀμαρτιῶν καὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον. Ὁμοίως καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου. Καὶ προσκυνεῖ ἐκ γ'. καὶ ἐνώνει ταῦτα ἐν τῷ ἁγίῳ ποτηρίῳ, εἶτα λαβὼν τὸ ποτήριον καὶ γυρίζει πρὸς τὸν λαόν, λέγει ἡσύχως· Μετὰ φόβου Θεοῦ καὶ πίστεως. Καὶ ἐκφωνεῖ καὶ λέγων· Προσέλθατε. Καὶ σταυρῶνει τὸν λαόν· Ἀληθῶς Θεοῦ Υἱὸς ἦν οὗτος. Εἶτα στρέφει τὰ ἅγια ἐν τῇ ἁγίᾳ τραπέζῃ καὶ προσκυνεῖ ἐκ γ'. καὶ λέγει τὴν εὐχὴν· Εὐχαριστοῦμέν σοι, Δέσποτα... Προσκυνεῖ γ'. εἶτα αἶρει τὰ ἅγια, λέγων μυστικῶς· Ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς... Εἶτα ἐκφωνεῖ· Πάντοτε νῦν... Καὶ ψάλλει ὁ λαός· Πληρωθήτω τὸ στόμα. Καὶ ἄρας τὰ ἅγια, θέτει εἰς τὴν ἁγίαν πρόθεσιν καὶ στραφεὶς διπλῶνει τὸ εἰλητόν, λέγων· Ὅρθοι οἱ μεταλαμβάνοντες... Предъ выходомъ изъ церкви священникъ говоритъ: Фолатτοι ὁ Θεὸς τὴν ἁγίαν πίστιν τῶν... δι' εὐχῶν τῶν ἁγίων... Καὶ μετὰ τοῦ τελειῶναι τὰ ἅγια, ἀπονίπτεται λέγων· Νῦν ἀπολύεις... Καὶ λέγει

ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου καὶ κοντάκιον τοῦτου μυστικῶς καὶ εὐχὴν, καὶ εὐγένει
ἔξωθεν τοῦ βήματος, καὶ προσκυνεῖ τὴν εἰκόνα καὶ τὸν λαόν, καθέζεται.

Чинъ литургіи преждеосвященныхъ даровъ.

Читається εὐχὴ τῆς προθέσεως: Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ὑποδεί-
ξας τὸ μέγα τοῦτο τῆς σωτηρίας μυστήριον... Πρῶτο ἀντιφωνα молитва
πρῶτη, а на второмъ мѣстѣ стоитъ первая молитва.

XVI. № 730. Илитарій Патмосск. библ. на пергаменѣ съ
чинами хиротоній и литургіи св. I. Златоуста. Для опредѣленія
времени написанія Илитарія имѣеть значеніе слѣдующее проше-
ніе: Ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν Θεοδοσίου, πατριάρχου Θεοῦ πό-
λεως μεγάλης Ἀντιοχείας καὶ πάσης ἀνατολῆς... Это прошеніе находится
во всѣхъ чинахъ. Упоминаемый патріархъ есть никто иной, какъ
Θεοδοσίῳ *Принкесъ* (1261—1283), такъ какъ другого патріарха
съ именемъ Θεодосія на антиохійскомъ престолѣ за XIII и XIV
столѣтія мы не знаемъ. Слѣдовательно, рукопись писана во вто-
рой половинѣ XIII вѣка.

Τάξις, γινομένη ἐπὶ χειροτονία ἀναγνώστου καὶ ψάλτου. Goar. p. 194.

Τάξις, γινομένη ἐπὶ χειροτονία ὑποδιακόνου. p. 204. Crypt. ferrat. cod.

Bessar.

Τάξις, γινομένη ἐπὶ χειροτονία διακόνου. p. 210.

Τάξις, γινομένη ἐπὶ χειροτονία πρεσβυτέρου p. 244.

Τάξις, γινομένη ἐπὶ χειροτονία ἐπισκόπου p. 249—251.

Ἀκολουθία τῶν ἁγίων Θεοφανίων.

Послѣдованіе начинается прямо ектеньей, безъ выхода, безъ
стихирь и паремій

Εὐχὴ, λεγομένη εἰς τὸ ὕδωρ τῶν ἁγίων Θεοφανίων· λεγομένη ἐν τῇ
ψάλλῃ τοῦ μεσαύλου.

Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸ πικρὸν ὕδωρ ἐπὶ Μωϋσέως τῷ λαῷ εἰς
γλυκύτητα μεταποιήσας p. 363.

Молитвы литургіи св. Іоанна Златоуста.

XVII. № 105. Εὐχολόγιον Патмосск. библ. ркп. въ 8 долю листа,
141¹⁾ листъ, писана на пергаменѣ скорописью XIII вѣка (по Саккеліо-
ну). Для опредѣленія времени написанія могутъ быть приняты въ соо-

¹⁾ Саккеліонъ считаетъ въ рукописи 167 листовъ, исключая 14
листовъ вставочныхъ, писанныхъ на бумагѣ.

браженіе и слѣдующія данныя, заключающіяся въ самой рукописи Въ сугубой ектеньи мы находимъ слѣдующее прошеніе: Ὑπὲρ τῶν ἐν εὐσεβεῖ τῇ μνήμῃ γενομένων βασιλέων ἡμῶν Ἀλεξίου, Ἰωάννου, Ἀλεξίου, Μαρταίου μοναχοῦ καὶ Ἀλεξίου κοιμήσεως, αἰνέσεως καὶ μακαρίας μνήμης αὐτῶν εἴπωμεν (л. 9 об.). Есть здѣсь прошеніе за упокой: Ὑπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ Ἰακώβου μοναχοῦ κοιμήσεως, αἰνέσεως καὶ μακαρίας μνήμης εἴπωμεν. Въ молитвѣ, во время пѣнія „Достоينو есть“, поминается имя тоῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Μελετίου τοῦ νέου (л. 23). Подъ Алексѣемъ нужно разумѣть императора византійскаго *Алексѣя I Комнена* (1081—1118), подъ Иоанномъ—*Иоанна II (Кало-Иоаннѣ) Комнена* (1118—1143), подъ Алексѣемъ—*Алексѣя II Комнена* (1180—1183), подъ Матѳеемъ монахомъ—*Мануила Комнена* (1143—1180) и подъ Алексѣемъ—*Алексѣя III Ангела* (1195—1203). Слѣдовательно, рукопись написана въ первой половинѣ XIII вѣка.

л. 1. Διακονικὰ τοῦ βαπτίσματος.

Здѣсь указываются ектенья и молитва освященія воды, при совершеніи таинства крещенія.

л. 4. Двѣ молитвы, приписанныя позднѣйшею рукою: Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐλεήμων Θεὸς καὶ τοὺς ἐλεήμονας ἐλεῶν... и Εὐχὴ εἰς ἀδελφοποίησιν· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ ποιήσας τὸν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα σὴν καὶ ὁμοίωσιν, ὁ εὐδοκήσας τοὺς ἁγίους σου ἀποστόλους Φίλιππον καὶ Βαρθολομαῖον ἀδελφοὺς γενέσθαι. См. выше стр. 31—32.

л. 5. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου Καίσαρῆας.

Εὐχὴ, λεγομένη ἐν τῷ σκευοφυλακίῳ ἀποτιθεμένων τῶν ἄρτων· Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸν οὐράνιον ἄρτον... Goar. p. 135. Сугубая ектенья значительно разпространена и походитъ на сугубую ектенью литій. Εὐχὴ κατηγορουμένων πρὸ τῆς ἁγίας ἀναφορᾶς τοῦ Μεγάλου Βασιλείου· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν οὐρανοῦς κατοικῶν... p. 138. Χρὴ γινώσκειν, ὅτι ἀπὸ τῆς δ'. μεσονηστήμου λέγεται ἡ διπλοκατηγομένη... Εὐχὴ πιστῶν α'. τοῦ Μεγάλου Βασιλείου μετὰ τὸ ἀπλωθῆναι τὸ εἰλητόν· Σὺ Κύριε, κατέδειξας ἡμῖν... p. 138. Послѣ возгласа: Ἐξαιρέτως, ὁ διάκονος τὰ δίπτυχα τῶν θνόντων. Τῶν ἁγίων ἀσωμάτων Μιχαήλ καὶ Γαβριήλ καὶ πασῶν τῶν ἐπουρανίων δυνάμεων, τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ προφήτου Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ, τῶν ἁγίων καὶ па-

νευφήμων ἀποστόλων τῶν δώδεκα καὶ τῶν ἑβδομήκοντα, τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου, τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Μελετίου τοῦ νέου καὶ τοῦ ἀγίου τοῦδε, ὃ καὶ τὴν μνήμην ἐπιτελοῦμεν... Ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἢ δόξα σου. Λέγει τρίς. Δόξα τῷ πληροῦντι τὰ πάντα Θεῷ ἡμῶν πάντοτε. Καὶ εὐθὺς αἶρει τὰ ἅγια, λέγων· Νῦν καὶ αἰεῖ... Ὁ λαός· Πληρωθήτω τὸ στόμα ἡμῶν... Εὐχὴ ὀπισθάμβωνος¹⁾· Θυσίαν αἰνέσεως καὶ λατρείαν εὐάρεστον²⁾ τὴν λογικὴν καὶ ἀναίμακτον θυσίαν προσδεχόμενος...

π. 31. Εὐχαὶ τοῦ λογιτικοῦ.

Ἦδη τοῦ διακόνου φορέσαντος καὶ τοῦ χαλκοῦ κρούσαντος, ἐξεληθὼν ὁ διάκονος καὶ στάς ἔμπροσθεν τοῦ ἱερατοῦ, ποιήσας γ'. προσκυνήσεις, λέγει· Εὐλόγησον, δέσποτα, καὶ εὐθὺς ὁ ἱερεὺς· Εὐλογημένη ἡ βασιλεία... Ἐἶτα ὁ ἐκκλησιάρχης· Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Ὁ δὲ ἱερεὺς λέγει τὴν πρώτην εὐχὴν τοῦ ἀντιφώνου· Κύριε οἰκτίρμον καὶ ἐλεῆμον, μακρόδομε καὶ πολυέλεε... *Goar. p. 28.* Ὁ διάκονος· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν *и т. п. вся великая ектения. Послѣ возгласа ὁ λαός· Ἀμήν. Καὶ στραφεὶς ὁ ἱερεὺς σφραγίζει τὸν λαόν, λέγει· Εἰρήνη πᾶσιν. Ὁ λαός· Καὶ τῷ πνεύματί σου. Ἐἶτα λέγει ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν τοῦ ἀντιφώνου· Κύριε μὴ τῷ θυμῷ σου... *p. 28.* Ὁ διάκονος· Ἐτι καὶ ἔτι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Ἦς παναγίας... Ὅτι σὸν τὸ κράτος... Εἰρήνη πᾶσιν. Εὐχὴ ἀντιφώνου γ'. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, μνησθητι ἡμῶν τῶν ἀμαρτωλῶν... *p. 28.* Ὁ διάκονος· Ἐτι καὶ ἔτι *κ. τ. λ.* Ὁ ἱερεὺς· Ὅτι ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος Θεός... Εἰρήνη πᾶσιν. Εὐχὴ πρὸ τοῦ Κύριε ἐκέκραξα· Ἐσπέρας καὶ πρωτῆ καὶ μεσημβρίας... *p. 31.* Ὁ διάκονος· Ἐτι καὶ ἔτι *κ. τ. λ.* Ὁ ἱερεὺς· Ὅτι πρέπει σοὶ πᾶσα δόξα... Εἰρήνη πᾶσιν. Εὐχὴ ἀπὸ τοῦ Ἐκ βαθέων ἐκέκραξα· Ὁ τοῖς ἀσιγήτοις ὕμνοις καὶ ἀπαύστοις δοξολογίαις³⁾... *p. 29.* Ἐἶτα ἐξεληθὼν θυμιᾷ τὸν λαόν, καὶ εἰς τὸ θεοτοκίον εἰσοδεύει μετὰ θυμιατοῦ, λέγει δὲ ἔνδον, κλίνει γόνυ, τὴν εὐχὴν ταύτην· Εὐλογημένη ἡ εἴσοδος τῶν ἀγίων σου, Κύριε, σὸν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ καὶ τῷ παναγίῳ, καὶ ἀγαθῷ, καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι νῦν καὶ αἰεῖ... Ὅταν δὲ μέλλει εἰσελθεῖν ἐν τῷ βήματι, λέγει ὁ διάκονος· Σοφία, ὀρθοί. Ἐἶτα ὁ λαός· Φῶς ἱλαρόν. Ἐπᾶν δὲ τοῦτο πληρωθῆ, λέγει ὁ διάκονος (ὁ ἱερεὺς)· Εἰρήνη πᾶσιν. Ὁ διάκονος· Σοφία. Ἐἶτα τὸ προκείμενον. Τοῦτου τελεσθέντος, εἰ μὲν ὦσι προφητεῖαι, λέγονται, εἰ δ' οὐκ εἰσὶ, λέγει ὁ*

¹⁾ Въ Илитаріѣ XIII в. тойже библи. № 712 эта молитва надписывается такъ: Εὐχὴ ὀπισθάμβωνος τοῦ Μεγάλου Βασιλείου. ²⁾ Тамъ же ἀπρόσδεκτον. ³⁾ Возгласа нѣтъ.

διάκονος τὴν ἐκτενήν, ὄντος τοῦ ἱερέως ἐν τῷ βήματι· Εἴπωμεν πάντες... Ὁ λαός· Κύριε ἐλέησον. Ἐξ ὅλης ψυχῆς... Κύριε παντοκράτωρ... Ἐλέησον ἡμᾶς κατὰ τὸ μέγα ἔλεος.. Καὶ τοῦ λαοῦ λέγοντος τὸ Κύριε ἐλέησον, ὁ ἱερεὺς λέγει τὴν εὐχὴν τῆς ἐκτενοῦς· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, τὴν ἐκτενή ταύτην ἰκεσίαν... Goar. p. 56. Ὁ διάκονος· Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ Ἰεσῶν, εὐμενῆ καὶ εὐδιάλλακτον γενέσθαι τὸν φιλόανθρωπον Θεὸν ἐπὶ ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν... Ἐπὲρ τῶν εὐσεβεστάτων καὶ θεοφυλάκτων ἡμῶν βαλέων κράτους, νίκης, διαμονῆς... Ἐπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ τοῦδε καὶ πάσης τῆς ἐν Χριστῷ ἡμῶν ἀδελφότητος ὑγείας, σωτηρίας... Ἐν ταῦθα μνημονεύεις ζῶντας, οὓς θέλεις. Ἐπὲρ ὑγείας, σωτηρίας καὶ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν πάντων... Ἐπὲρ τῶν εὐσεβεῖ τῇ μνήμῃ γενομένων βασιλέων ἡμῶν... Ἐπὲρ τῶν προαναπαυσαμένων πατέρων, ἡγουμένων καὶ ἀδελφῶν... Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν ἀπολειφθέντων καὶ ἐν ἀποδημίαις ὄντων, ἰάσεως τῶν ἐν ἀσθενείαις κατακειμένων, ὑπὲρ κοιμήσεως ἀνέσεως καὶ μακαρίας μνήμης, ἀφέσεως ἁμαρτιῶν πάντων τῶν προκεκοιμημένων... Conf. Goar. p. 32—33. Εἶτα λέγει ὁ ἱερεὺς τὴν ἐκφώνησιν· Ὅτι ἐλέημων καὶ φιλόανθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις... Εἶτα Καταξίωσον, Κύριε, καὶ εὐθὺς ὁ διάκονος τὴν συναπτὴν· Πληρώσωμεν τὴν δέησιν... Ὁ ἱερεὺς λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην. Εὐχὴ μετὰ τὸ Καταξίωσον· Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ ὑψίστος, ὁ μόνος ἔχων ἀθνασίαν. Goar. p. 29. Πληρώσωμεν τὴν ἐσπερινὴν δέησιν κ. τ. λ. Ὁ ἱερεὺς ἐκφώνως· Ὅτι ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν... Εἰρήνη πᾶσιν. Ὁ διάκονος· Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν... Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ κλίνας οὐρανοῦς... Goar. p. 32. Ἐκφώνησις· Εἶη τὸ κράτος τῆς βασιλείας σου εὐλογημένον καὶ δεδοξασμένον τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας... Εὐχὴ τῆς ἀπολύσεως τῶν ἐσπερινῶν εὐχῶν· Ἐπεράγαθε Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ κλίνας τὴν ἡμέραν πρὸς ἐσπέραν καὶ δοὺς ἡμῖν ἐντροφῆσαι τῆς περὶ πάντα διηκουμένης σοφίας σου.—Αὐτὸς Δέσποτα, πρόσδεξι τὴν δέησιν ἡμῶν, ὡς θυμίαμα ἐνώπιόν σου, καὶ μὴ ἐπιδιέτω ἐπὶ τῷ παροργισμῷ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν ὁ τῆς δικαιοσύνης σου ἥλιος, ἀλλ' ἄνες ἡμῖν καὶ συγχώρησον τῇ πρεσβείᾳ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ πάντων τῶν ἁγίων σου, εἰρήνευσον τὴν ζωὴν ἡμῶν, εὐπρόσδεκτον ποιήσον τὴν δέησιν ἡμῶν καὶ μνησθητι πάντων τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν καὶ τῆς βασιλείας σου πάντα ἡμᾶς καταξίωσον. Слич. вышп сгр. 25. Μετὰ τὸ ἀπολυτικίον λέγει ὁ διάκονος· Σοφία. Ὁ λαός· Εὐλογητὸς ἅγιος. Ὁ ἱερεὺς· Ὁ ὢν εὐλογητὸς Χριστὸς ὁ Θεὸς πάντοτε. Εὐχὴ τῆς ἀπολύσεως

τῶν ἀποδείπνων· Παντοκράτωρ Δέσποτα, ὁ τὸ μέτρον τῆς ἡμέρας συμπληρώσας καὶ τὸ σκότος θέμενος ἐπὶ συστάσει τῆς νυκτός, ἐν ἣ τὴν τῆς σαρκὸς ἡμῶν ὀρίσας ἀνάπαυσιν, πάριδε καὶ παραχώρησον τὰ πλημμεληθέντα ἡμῖν ἔκουσίως ἢ ἀκουσίως κατὰ τε νοῦν καὶ λόγον καὶ πράξιν, καὶ μνήσθητι τῶν ἀπάντων ἀδελφῶν ἡμῶν πρεσβείαις τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ πάντων σου τῶν ἁγίων, χαριζόμενος ἡμῖν ὕπνον φαντασιῶν πονηρῶν ἐλευθερον, ἐνοιῶν ἀγαθῶν ἐμπεπλησμένον τῇ θείᾳ σου χάριτι, ἵνα, ὑπνώσαντες ἐν εἰρήνῃ καὶ ἀναστάντες ἐν ἀγαλλιάσει, τὴν ὀφειλομένην σοι εὐχαριστίαν ἀναπέμφωμεν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

λ. 37 ὁβ. Εὐχαὶ ἐωθιναί.

Ἀπὸ τοῦ ἐξαφάλμου τὰ γραφήσαντα διακονικὰ τὸ ἑσπέρας, μετὰ γοῦν τὴν κάταρξιν τοῦ Θεοῦ Κύριος, εὐθύς λέγει τὰς εὐχὰς ὁ ἱερεὺς· Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, τῷ ἐξαναστήσαντι ἡμᾶς... *Glor. p. 39.* Εὐχὴ ἀντιφώνου δευτέρου· Ἐκ νυκτός ὀρθρίζει τὸ πνεῦμα ἡμῶν πρὸς σέ ὁ Θεός... *p. 39.* Εὐχὴ ἀντιφώνου τρίτου· Ἐκ νυκτός ὀρθρίζει τὸ πνεῦμα ἡμῶν πρὸς σέ ὁ Θεός, διότι φῶς τὰ προστάγματά σου... *p. 40.* Εἰρήνη πᾶσιν. Ἔτι καὶ ἔτι ἐν εἰρήνῃ... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Ὅτι ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις... Εἰρήνη πᾶσι. Μετὰ δὲ τοὺς ἀναβαθμούς καὶ τὸ προκειμένον, λέγει ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ ἱερεὺς· Ὅτι ἅγιος εἶ, ὁ Θεὸς ἡμῶν... Ἐἶτα λέγει τὸ Πᾶσα πνοή... Δεγομένου δέ, λέγει ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν τοῦ εὐαγγελίου· Ἐλλαμψον ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, Δέσποτα... *p. 41.* Ἐκφώνησις λέγεται ἀπὸ τοῦ β'. καθίσματος· Ὅτι σὺ εἶ ὁ φωτισμὸς καὶ ἁγιασμὸς, καὶ σωτὴρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν καὶ σοὶ τὴν δόξαν... Μετὰ γοῦν τὴν ἐκφώνησιν, τὸ Πᾶσα πνοή, τὸ εὐαγγέλιον, καὶ ὁ Ν'. μεθ' ὃ, ψαλλομένου τοῦ πεντηχοστοῦ, λέγει ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν τοῦ πεντηχοστοῦ· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν διὰ μετανοίας ἄφεςιν... *p. 42.* Ἐκφώνησις· Ἐλέει καὶ φιλανθρωπία τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ... Εὐχὴ ἀπὸ γ'. ὠδῆς· Δέσποτα ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος καὶ ἀκατάληπτος, ὁ εἰπὼν ἐκ σκότους φῶς λάμψαι... *p. 40.* Ὁ διάκονος· Ἔτι καὶ ἔτι κ. τ. λ. Ὅτι Θεὸς ἐλέους καὶ οἰκτιρμῶν ὑπάρχεις καὶ σοὶ τὴν δόξαν... Εἰρήνη πᾶσιν. Εὐχὴ ἀπὸ δ'. ὠδῆς· Ἀγαθῶν θησαυρῶν πηγῆς ἀενάου, Πάτερ ἅγιε... *p. 40.* Ἔτι καὶ ἔτι κ. τ. λ. Σὺ γὰρ εἶ ὁ βασιλεὺς τῆς εἰρήνης καὶ σωτὴρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν... Εὐχὴ ἀπὸ θ'. ὠδῆς· Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὰς νοεράς καὶ λογικὰς ὑποστησάμενος δυνάμεις... *pag. 42.* Ἔτι καὶ ἔτι κ. τ. λ. Ὅτι σὲ αἰνοῦσι πᾶσαι αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν... Εἰρήνη πᾶ-

σι. Καὶ εὐθὺς ὁ ἱερεὺς πάλιν Ἅγιος Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν. Ὁ λαὸς τὸ αὐτό. Εἶτα λέγει ὁ ἱερεὺς στίχον α'. Ὅτι ἅγιος εἶ, ὁ Θεὸς ἡμῶν. Καὶ πάλιν ὁ λαός· Ἅγιος Κύριος... Εἶτα στίχος β'. Καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς λαούς. Καὶ πάλιν Ἅγιος Κύριος. Ὁ λαὸς τὸ τέλος αὐτοῦ, εἶτα καὶ ὁ ἱερεὺς, εἶτα οἱ αἰνοῦντες. Εὐχὴ τοῦ Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ. Αἰνοῦμεν καὶ ὑμνοῦμεν, καὶ εὐλογοῦμεν, καὶ δοξάζομεν καὶ εὐχαριστοῦμέν σοι, ὁ Θεός... p. 42. Πληρουμένου δὲ τοῦ Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ, λέγει ὁ διάκονος· Πληρώσωμεν τὴν ἐωθινήν δέησιν... κ. τ. λ. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς ὑμῶν. Ὁ ἱερεὺς κλινόμενος εὐχεται· Κύριε ἅγιε, ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν καὶ τῷ παντεφόρῳ ὄμματι ἐπιβλέπων ἐπὶ πᾶσαν τὴν κτίσιν. Goar. p. 44. Σὸν γὰρ ἐστὶ τὸ ἐλεεῖν καὶ σώζειν ἡμᾶς. Εἶτα λέγει τοῦ στίχου τὰ στιχηρά, Δόξα καὶ νῦν. Εὐχὴ τῆς ἀπολύσεως· Δημιουργὲ τῶν ἀπάντων Κύριε, ὁ ἀνάγων ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ἀναπαύσεως τῆς νυκτός καὶ τῆς δοξολογία στηριξας καὶ φαιδρούνας, κλίνου τὸ οὖς σου καὶ ἐπάκουσον ἡμῶν, μὴ λογιζόμενος τὰ παραπτώματα ἡμῶν ταῖς πρεσβείαις τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ πάντων σου τῶν ἁγίων, εἰρήνευσον τὴν ζωὴν ἡμῶν, εὐπρόσδεκτον ποιήσον τὴν δέησιν ἡμῶν καὶ τῆς βασιλείας σου πάντας ἡμᾶς καταξίωσον, ὁ ὢν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. Μετὰ τὸ ἀπολυτικίον ἢ ἐκτενή· Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεος. Ἐγράφησαν ὀπισθεν εἰς τὰς εὐχὰς τοῦ ἑσπερινοῦ. Μετὰ γοῦν τὴν πληρωσιν τῆς ἐκτενῆς, ἐκφωνεῖ· Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλάνθρωπος Θεός... Ὁ διάκονος· Σοφία. Ὁ ἱερεὺς· Εὐλογητὸς Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν πάντοτε... καὶ ἀπόλυσις.

1. 44. Τῆ κυριακῆ τῆς ἁγίας Ν'. ἀκολουθία εἰς τὴν γονυκλισίαν.

На „Господи воззвах“ четыре стихирны: Τῶν ἀποστόλων χορός... Τοὺς ἀγραμμάτους μαθητάς... Γλώσσαις πυρίναις ἀπλανῶς... Διασπαρέντες ἐν τῇ γῆ... Ὁ ἱερεὺς τὴν α'. εὐχὴν εἰς ἐπήκουσον· Ἀχραντε, ἀμίαντε, ἀναρχε... p. 597. Καὶ ἐπισυνάπτει τὴν πρώτην εὐχὴν τοῦ λυχνικοῦ· Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε Δέσποτα... p. 598. Вторая молитва: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ τὴν σὴν εἰρήνην δεδωκώς... p. 599. Κύριε, Κύριε, ὁ ῥυσάμενος ἡμᾶς ἀπὸ παντός... p. 600. Третья молитва и прибавочная къ ней, что у Goar. p. 600—602. Πληρώσωμεν τὴν ἑσπερινὴν δέησιν... κ. τ. λ. Καὶ ἐὰν ἐστὶ διάκονος, λέγει τὰ διακονικά, τὰ γραφέντα τρεῖς καὶ τετράκις, ἕως οὗ ἐκτελέσῃ ὁ ἱερεὺς τὰς κἀτωθεν γεγραμμένας εὐχὰς, ἔπειτα λέγει τὴν ἐκφώνησιν, ἔπειτα λέγει τὴν εὐχὴν τῆς κεφαλοκλισίας, καὶ οὕτως φάλλονται τὰ στιχηρά· μὴ ὄντος δὲ διακόνου, ἅμα τὸ εἰπεῖν ὁ ἱερεὺς τὰ διακονικά καὶ τὴν ἐκ-

φωνησιν, λέγει· Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν... καὶ λέγει τὴν εὐχὴν τῆς κεφαλοκλισίας, μετὰ δὲ τὴν εὐχὴν καὶ τὴν ἐκφώνησιν φάλλονται τὰ στιχηρά. Ψαλλομένων δὲ τῶν στιχηρῶν λέγει τὰς εὐχὰς ταύτας ὁ ἱερεὺς τῆς ἀπολύσεως μουσικῶς· Σὸν ἀληθῶς καὶ μέγα ὄντως μουστήριον... Coar. p. 601—602. Ἐπισυνάπτει καὶ ταύτην μετὰ τῆς ἀπολύσεως· Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ ὕψιστος, ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν... p. 602. Ἐκφώνησις· Ὅτι ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος Θεός... Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Ὁ ἱερεὺς ἐπεύχεται μουσικῶς· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ κλίνας οὐρανοῦς. pag. 603. Εἶτη τὸ κράτος τῆς βασιλείας σου... Стихиры на стиховнѣ, что нынѣ, но на Слава и нынѣ—„Царю небесныи“. Εἰς δὲ τὴν ἀπόλυσιν λέγει ὁ ἱερεὺς· Ἡ χάρις καὶ ἡ βοήθεια τοῦ παναγίου καὶ ἀγαθοῦ καὶ ζωοποιοῦ Πνεύματος ἔσται μεθ' ἡμῶν πάντοτε νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας...

л. 57. Ἀκολουθία τοῦ ἁγιασμοῦ κατὰ μῆνα Αὐγούστου.

Ἄρχεται ὁ ἱερεὺς φορεμένος οὕτως· Εὐλογημένη ἡ βασιλεία... Καὶ εἶθ' οὕτως οἱ φάλται ἄρχονται φάλλειν τὰ τροπάρια ταῦτα ἄργα μεγάλ. ἦχος βαρὺς· Ἅγιοι μάρτυρες οἱ καλῶς ἀθλήσαντες... Εἶτα μεγαλοφώνως ταῦτα, ἦχος πλ. β'. Ἡ τὸ χαῖρε... Ἀνομνοῦμεν τὸν Υἱόν σου... Βασιλέων, προφητῶν... Τῇ γενῶν σὺ σωτηρία καὶ προστάτης πέλεις μόνον... Δὸς Χριστέ μου... Ἐπὶ σέ μου... Ζώωσόν με... Ἡ τὸν κτίστην... Θεοτόκε ἡ τεκοῦσα... Ἰλεῶν μοι... Κατὰ χρέως ἐχβοῶμέν σοι... Λύεις πάντων ὀφλημάτων, Θεοτόκε, τὰς σειράς μου, πχνόμνητε Δέσποινα, τῷ πόνῳ, τῷ σῶ ναῶ νῦν προστρέχοντι. Μόνη ὄντως καὶ ἐν γῆ καὶ ἐν θάλασσῃ ἀνεδείχθης ἀγνή, σκέπη ἀρρήκτος τῶν προστρεχόντων ἐν σοὶ ἀδιστακτῷ ψυχῇ.— Νοσημάτων... Ἐένον θαῦμα... Ὁ ναός σου... Παναγία Θεοτόκε... Ῥίζαν πλάνης οἱ ἀπόστολοι τεμώντες πολυθέου, σὲ Θεὸν ἐκήρυττον, τὸν ἀναστάντα ἐκ τάφου τριήμερον.—Σῶσον πάντας... Τίς προστρέχων... Ὑπερτέρα τῶν πταισμάτων ὑπάρχεις, Παναγία, λιμένα σε ἔχομεν, ἐκ πάσης βλάβης ἐχθρῶν φυλαχθεῖμεν.—Φεῖσαι φεῖσαι, τοῦ λαοῦ σου, Θεοτόκε, τοὺς πιστῶς σε τιμῶντας, πανάχραντε, καὶ σῶσον ἡμᾶς ἅγια, θεόνομφε.—Χαῖρε ὄρος... Ψάλλοντές σοι ἐχβοῶμέν σοι, τὸ χαῖρε μὴ παρίδῃς τοὺς δούλους σου, Δέσποινα, ἀλλὰ βοήθησον καὶ σῶσον, πανύμνητε.—Τὸν Πατέρα καὶ Υἱὸν δόξολογοῦμεν... Ὡ Παρθένε τῶν πενθούντων χαρμοσύνη, ἀπὸ ζάλης ἐχθρῶν ῥυαμένη με, σειμοῦ, λιμοῦ τε τοὺς δούλους σου φύλαττε. Εἶτα ἄρχεται ὁ ἱερεὺς τὰ διακονικά· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ ἁγιασθῆναι τὸ ὕδωρ τοῦτο δυνάμει... Ὑπὲρ τοῦ δωρηθῆναι αὐτῷ τὴν χάριν τῆς ἀπολυτρώσεως... Ὑπὲρ

τοῦ καταπεμφθῆναι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτὸ καὶ ἀγιαῖσαι, τοῦ Κυρίου... Ἵπὲρ τοῦ ἀνακαινῆσαι Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν τὸ φῶς τῶν καρδιῶν ἡμῶν τοῦ... Ἵπὲρ τοῦ ἐπισκέψαι ἐξ οὐρανοῦ ἐφ' ἡμᾶς τὴν χάριν τοῦ ὑψίστου... Ἵπὲρ τῶν καρποφορούντων... Ὅπως ὁ Θεὸς ἡμῶν ἀναδείξῃ ἡμᾶς υἱοὺς καὶ κληρονόμους... Ἵπὲρ πάντων τῶν χρηζόντων τῆς παρά σου... Ἵπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Πρόσχωμεν. Ὁ δὲ ἱερεὺς τὰς εὐχὰς ταύτας· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ μέγας τῆ βουλή καὶ θαυμαστός τοῖς ἔργοις... *Goar. p. 361.* Καὶ τῶν ἁγίων καὶ δικαίων ἑπτὰ Μακκαβαίων, Ἐλεαζάρου ἱερέως καὶ Σολομονίδος, ὧν καὶ ἁγιασμός ἐν τῇ μνήμῃ αὐτῶν σήμερον ἐκτελεῖται. Καὶ εὐθὺς λέγει ταύτην τὴν εὐχὴν συνηνωμένως· Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ μεγαλύνουμος, ὁ ποιῶν θαυμάσια πολλὰ ἔνδοξά τε καὶ ἀνεξιχνίαστα, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς, ἐλθέ, παρακαλούντων ἡμῶν, Δέσποτα Κύριε, καὶ κατάπεμψον τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον ἐπὶ τὸ ὕδωρ τοῦτο, καὶ ἁγιάσον τὸ διὰ τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ καὶ τοῦ παναγίου καὶ ζωοποιοῦ σου Πνεύματος, ὥστε γενέσθαι τοῖς μεταλαμβάνουσιν ἐξ αὐτοῦ εἰς παθῶν ἀπαλλαγὴν, εἰς ἀμαρτημάτων ἄφεσιν, εἰς ἀπολύτρωσιν παντὸς ἐναντίου, εἰς ἔλεον καὶ οἰκτιρμοὺς τῆς σῆς ἀμέτρου φιλανθρωπίας. Χάριτι καὶ οἰκτιρμοῖς καὶ φιλανθρωπία... Εἰρήνην πᾶσιν. Ὁ διάκονος· Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Κλῖνον, Κύριε, τὸ οὖς σου *p. 362* καὶ ἐπισυνάπτει καὶ ταύτην τὴν εὐχὴν· Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸ πικρὸν ὕδωρ ἐπὶ Μωϋσέως... *p. 363.* Καὶ εὐθὺς ραίνει εἰς τὸ ἁγίασμα ἐπὶ τὸν λαὸν μετὰ τοῦ βαπτίσει τὸν τίμιον σταυρόν, ἢ τὸ ἅγιον πνεῦμα¹⁾, φάλλοντες τὸ Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου. Εἶτα παρέρχεται τὸ μοναστήριον, ἀγιάζων μετὰ τοῦ σταυροῦ καὶ τοῦ ἁγιάσματος, μετὰ δὲ τὸ ὑποστραφῆναι, γίνεται μικρὰ ἐκτενὴ καὶ ἀπολύει.

λ. 63. Ἀκολουθία τῶν ἁγίων Θεοφανίων.

Μετὰ τὸ εἰπεῖν ὁ ἱερεὺς τὴν ὀπισθάμβωνον, οὗ λέγομεν τὸ Εἶη τὸ ὄνομα... ἀλλὰ εὐθὺς ἀπάρχεται ὁ ἱερεὺς τροπᾶριον, ἤχος πλ. δ'. Φωνὴ Κυρίου... Καὶ τοῦτο φάλλοντες δις καὶ τρίς, ἐξερχόμεθα ἐν τῇ φιάλῃ, καὶ δίδοται· Σοφία, καὶ λέγει ἀναγνώσματα τρία τῆς προφητείας. Μετὰ δὲ τὴν πλήρωσιν τῶν ἀναγνωσμάτων, ποιεῖ ὁ διάκονος συναπτὴν· Ἐν εἰρήνῃ... Ἵπὲρ τῆς ἄνωθεν... Ἵπὲρ τῆς εἰρήνης... Ἵπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ἵπὲρ τῆς ἁγίας μονῆς... Ἵπὲρ τοῦ καταπεμφθῆναι ἄγγελον Κυρίου καὶ ἀγιαῖσαι τὸ ὕδωρ τοῦτο τῇ ἐπιφοιτήσει καὶ ἐνεργείᾳ τοῦ ἁγίου Πνεύματος τοῦ... Ἵπὲρ τοῦ γενέσθαι ὑατὸ λυτήριον πταισμάτων... Ἵπὲρ τοῦ καταπεμφθῆναι τοῖς ὕδασι τούτοις τὴν χάριν τῆς ἀπολυτρώσεως τὴν εὐ-

¹⁾ Разумѣтся деревянное или металлическое подобіе голубя.

λογίαν τοῦ Ἰορδάνου τοῦ... Ὑπὲρ τοῦ φωτισθῆναι ἡμᾶς τῇ μεταλήψει τῶν ἀγίων ὑδάτων τοῦ... Ὑπὲρ τοῦ καταφοιτῆσαι τοῖς ὕδασι... Ὑπὲρ τοῦ ἀγιασθῆναι τὰ ὕδατα ταῦτα τῇ ἐπιφοιτήσει τοῦ ἀγίου Πνεύματος καὶ ἀναδειχθῆναι, ὡς τὰ Ἰορδάνεια ρεῖθρα τοῦ... Ὑπὲρ τοῦ γενέσθαι αὐτὰ ἀφθαρσίας πηγῆν, ἀγιασμοῦ δῶρον, ἀμαρτημάτων λοτήριον, νοσημάτων ἀλεξητήριον, πάσης ὀρατῆς καὶ ἀοράτου δυνάμεως καὶ ἐπιβουλῆς ἀποτρόπαιον τοῦ... Ὑπὲρ τοῦ γενέσθαι αὐτὰ φυλακτήριον καὶ ἀγιασμὸν οἰκων καὶ πρὸς πᾶσαν ὠφέλειαν ἐπιτήδειον τοῦ... Ὑπὲρ τοῦ γενέσθαι αὐτὰ τοῖς χριστένοισι ἐξ αὐτῶν πίστει καὶ μεταλαμβάνουσιν εἰς καθαρισμόν μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος τοῦ... Ὑπὲρ τῶν ἀντλούοντων καὶ ἀρουμένων εἰς ἀγιασμὸν ψυχῶν καὶ σωμάτων τοῦ Κυρίου... Ὑπὲρ τοῦ ρυθθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Αὐτῆς δὲ τῆς συναπτῆς ὑπὸ διακόνου λεγομένης, ὁ ἱερεὺς ἐπεύχεται μυστικῶς· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ μονογενὴς Υἱός... Молитвы, что у Гоара р. 368—371, но безъ молитвы патриарха Софронія. Εἶτα ταῖς χερσὶ λαβὼν τὸν σταυρὸν βαπτίζει, ἐκφωνῶν οὕτως· Σὺ γὰρ εἶ ὁ ἀγιασμὸς ἡμῶν καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν τῷ Πατρί... Καὶ τοῦ ἱερέως ῥαντίζοντος τὸν λαὸν τῷ ἀγίῳ ὕδατι, ἄρχονται οἱ ψάλται τροπάριον, ἦχος α΄. Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτιζομένου... Καὶ τούτου φαλλομένου ἐκ τρίτου, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, καὶ πολλάκις, διὰ τὸ πληρῶσαι τὸν ἀγιασμὸν ἐν τῇ φιάλῃ, εἰσελθόντος ἐν τῷ ναῷ, ἄρχονται ἕτερον τροπάριον, ἦχος δ΄. Σήμερον Τριάς ἐν μονάδι... Εἶτα γίνεται ἡ ἐκτενή· Ἐλέησον ἡμᾶς... Ὅτι ἐλεήμων... Εἶτα δίδοται ἡ εὐλογία, λεγόντων ἡμῶν τὸ Εὐλόγησω τὸν Κύριον, καὶ ἀπολύει.

л. 68. Εὐχὴ εἰς τεκνοποίησιν.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ τοῦ ἡγαπημένου παιδός σου, Κυρίου δὲ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τέχνα Θεοῦ καλέσας ἡμᾶς... Goar. p. 561.

л. 68 об. Εὐχὴ εἰς γυναῖκα λεγοῦσαν, μέλλουσαν ἔρχεσθαι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν μ΄. ἡμερῶν.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παραγεγόμενος ἐπὶ σωτηρίᾳ. Goar. p. 267.

л. 69. Εὐχὴ εἰς τὸ ἐκκλησιάσαι παιδίον.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τεσσαράκοντα ἡμέραις ταῖς τοῦ νόμου εἰς τὸ ἱερὸν ἀνελθὼν... Прилож. къ „Богосл. въ русск. ц. въ XVI в. “ стр. 19.

Послѣ троекратнаго сочетаванія со Христомъ и поклоненія Ему, священникъ читаетъ молитву: 1) Δέσποτα ὁ Θεός, προσκάλεσαι τὸν δοῦ-

1) Такъ какъ чинъ изложенъ кратко въ рукописи, то сдѣлана вставка, написанная на 8 бумажныхъ листахъ почеркомъ конца XVI

λόν σου πρὸς τὸ ἅγιον βάπτισμα... p. 281 и молитву на постриженіе.

л. 83. Εὐχὴ εἰς τὸ ἀποκουρεῦσαι παιδίον... Goar. p. 306, но постриженіе совершается послѣ первой молитвы.

л. 84. Τάξις γινομένη, εἰ συμβῆ μιαρὸν ἢ ἀκάθαρτον ἐμπροσθεῖν ἐν τινι προσφάτως εἰς ἀγγεῖον οἴνου ἢ ἐλαίου.

л. 85 об. Εὐχὴ εἰς σκεῦος μιανθέν.

л. 86. Εὐχὴ ἐπὶ φρέατος μιανθέντος.

л. 86 об. Εὐχὴ ἐπὶ μιароφαγησάντων.

л. 87. Εὐχὴ εἰς ἀρχὴν σπόρου.

л. 87 об. Εὐχὴ ἐπὶ θέρους.

л. 88. Εὐχὴ ἐπὶ τρώγης καὶ εἰς εὐλογίαν βουτίου.

л. 88 об. Εὐχὴ ἐπὶ θεμελίου ἐκκλησίας.

л. 89. Εὐχὴ ἐπὶ θεμελίου οἴκου.

л. 89 об. Εὐχὴ ἐπὶ εὐλογίαν οἴκου.

— Εὐχὴ ἐπὶ ἀνομβρίας.

л. 90. Εὐχὴ ἐπὶ προσφερόντων ἀπαρχάς.

л. 90 об. Εὐχὴ ἐπὶ σειμοῦ.

л. 100. Εὐχὴ ἐπὶ ἀποδημούντων.

л. 100 об. Εὐχὴ ἐπὶ τῶν ἐν ἐπιτιμίαις ὄντων.

л. 101. Εὐχὴ ἐπὶ φουτευομένου ἀμπελῶνος.

л. 101 об. Εὐχὴ εἰς τὸ εὐλογῆσαι δίκτυα.

— Εὐχὴ εἰς πλοῦτον.

л. 102. Εὐχὴ εἰς ὕπνον τῶν ἁγίων ἐπτὰ παίδων εἰς τοὺς ἀσθενοῦντας καὶ μὴ ὕπνοῦντας.

л. 103 об. Апостольскія и евангельскія чтенія (различнымъ) общимъ святымъ.

л. 112. Утреннія воскресныя евангелія, начиная съ конца третьяго.

л. 120. Ἀκολουθία εἰς μυστρα.

Кольца для обрученія употребляются серебрянное (ἀργυροῦν), или золотое (χρυσόν), или желѣзное (σιδηροῦν). Чинъ состоитъ изъ краткой великой ектеты и двухъ первыхъ молитвъ нынѣшняго чина Goar. p. 311, при чемъ обрученіе совершается послѣ первой молитвы. Поцѣлуемъ жениха невѣстѣ чинъ оканчивается.

или начала XVII вѣка, съ подробнымъ изложеніемъ чина крещевія, который, впрочемъ, ничего особенно интереснаго не заключаетъ въ себѣ.

λ. 121. Ἀκολουθία εἰς εὐλόγησιν γάμου.

Εἰσέρχονται εἰς τὸν ναὸν οἱ συναπτόμενοι, καὶ θυμῶν ὁ ἱερεὺς ποι-
εῖ τὴν ἀρχήν· Εὐλόγησον, δέσποτα. Εὐλογημένη ἡ βασιλεία... Καὶ ψάλ-
λουσι τὸν ρκζ'. φαλμόν. Καὶ τούτου ἀδομένου, ἐξέρχεται ὁ ἱερεὺς εἰς
τοὺς νομφίους καὶ θυμῶ τούτους, καὶ δοξάζουσιν οἱ ψάλται, εἰσοδεύοντος
τοῦ ἱερέως, ἀκολουθούντων τῶν νομφίων ἄχρι τῶν ἁγίων θυρῶν, καὶ πα-
ρίστανται ὁ μὲν ἀνὴρ εἰς τὸ δεξιὸν μέρος, ἡ δὲ γυνὴ εἰς τὸ ἀριστερόν,
καὶ ἐπιδίδει αὐτοῖς ὁ ἱερεὺς κηρία ἄπτοντα πρὸς ἓνα, καὶ λέγει τὴν συ-
ναπτὴν· Ἐν εἰρήνῃ.. Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ
τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ πάσης ἐπισκοπῆς... Ὑπὲρ τῶν εὐσεβεστάτων...
Ὑπὲρ τοῦ συμπολεμηῆσαι... Ὑπὲρ τῆς πόλεως... Ὑπὲρ εὐκрасίας... Ὑπὲρ
πλεόντων... Ὑπὲρ τῶν συναπτομένων... Ὑπὲρ τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα
καὶ ἡ δεῖνα καὶ τῆς ἐν Χριστῷ συζεύξεως αὐτῶν τοῦ... Ὑπὲρ τοῦ εὐ-
λογηθῆναι τὸν γάμον τοῦτον... Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν χαρίζεται αὐ-
τοῖς τίμιον τὸν γάμον... Ὑπὲρ τοῦ εὐφρανθῆναι αὐτούς... Ὑπὲρ τοῦ πα-
ρασχεθῆναι αὐτοῖς... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Καὶ στρα-
φεῖς ὁ ἱερεὺς σφραγίζει τὰς κεφαλὰς τῶν συναπτομένων καὶ λέγει· Πρό-
σχωμεν. Ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος, ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον... ρ. 317. Καὶ στε-
φανοῖ πρῶτον τὸν ἄνδρα, λέγων· Στέφεται ὁ δούλος τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα
εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς... Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξη καὶ τιμῇ ἐστεφά-
νωσας αὐτὸν καὶ ἔθηκας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ... εἰς αἰῶνα αἰῶνος.
Ἐἶτα στεφανοῖ καὶ τὴν γυναῖκα, λέγων· Στέφεται ἡ δούλη τοῦ Θεοῦ ἡ
δεῖνα (и т. д. 1) καὶ συμπλέκων τὰς δεξιὰς αὐτῶν χεῖρας, λέγει ὁ ἱερεὺς·
Παράλαβε αὐτὴν ἐκ ναοῦ Κυρίου. Καὶ αὐτὸς σφραγίζει τὰς κεφαλὰς αὐ-
τῶν ἐκ γ'. λέγων οὕτως· Ὁ Πατὴρ εὐλογεῖ, ὁ Υἱὸς στεφανοῖ, τὸ Πνεῦμα
τὸ ἅγιον ἀγιάζει. Καὶ λέγει ὁ ἱερεὺς· Εἰρήνῃ πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Κύριε
ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν σωτηριῶδει... ρ. 318. Послѣ „Отче нашъ“ ὁ
ἱερεὺς· Πρόσχωμεν. Τὰ προηγιασμένα ἅγια τοῖς ἁγίοις... Ὁ λαός· Εἰς
ἅγιος... Κοινωνικόν· Ποτήριον σωτηρίου. Καὶ μετὰ τὸ ψάλλειν αὐτό, λέ-
γει· Δόξη καὶ τιμῇ... Καὶ μεταδίδει ἀμφοτέροις τοῦ τιμίου σώματος καὶ
αἵματος, καὶ πάλιν ἐκ τοῦ κοινοῦ ποτηρίου πρῶτον πίνειν τὸν ἄνδρα, δεύ-
τερον καὶ τὴν γυναῖκα, τρίτον καὶ πάλιν τὸν ἄνδρα ὅλον. Εὐχὴ τοῦ πο-
τηρίου 2)· Ὁ Θεός, ὁ πάντα ποιήσας... ρ. 319. Καὶ μετὰ τὸ ποτίσαι

1) Тоуже рукою, что выше, написаны апостолъ и евангеліе на вставочномъ листѣ. 2) Здѣсь четыре вставочныхъ листа изъ другаго чина брака тойже руки. Чинъ иной редакціи.

αυτούς, λέγει ὁ ἱερεὺς οὕτως· Ὁ τὸ δωδεκάφυλον τοῦ Ἰσραὴλ εὐλογήσας, Αὐτὸς ἔνωσον καὶ διαφύλαξον τοὺς δούλους σου τούτους ἀπὸ πάσης ἐπηρείας τοῦ πονηροῦ. Καὶ μετὰ τὸ εἰπεῖν αὐτό, τζακίζει τὸ ποτήριον ὁ ἱερεὺς λέγει· Ζῆς, νεόγαμε, ἡ Τριάς ἡ ἀγία φυλάξει σε. Ἐἶτα ἀναλαμβάνει ὁ ἱερεὺς τὰ κηρία ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν καὶ ἐπιδίδει αὐτὰ τινὶ τῶ πορευέσθαι ἔμπροσθεν αὐτῶν. Καὶ εὐθὺς ἐκφωνεῖ· Ἐν εἰρήνῃ προέλθωμεν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Καὶ σφραγίζει αὐτοὺς ὁ ἱερεὺς, λέγων οὕτως· Χαίρετε ἐν Κυρίῳ... *Красносельцевъ. Свѣд. о нѣкотор. литург. ркп. Ватик. библ. стр. 106.* Καὶ εὐθὺς ἐξέρχονται ἀπὸ ἀγίου ναοῦ.

л. 130 об. Апостольскія и евангельскія чтенія отъ Пасхи до Пятидесятницы и на 14 и 23 сентября. Конецъ рукописи нѣтъ.

XVIII. № 719. Илитарій Патмосск. библ. на пергаментѣ, со-держащій въ себѣ полный чинъ литургіи св. Іоанна Златоуста съ чиномъ проскомидіи, писанъ вязанною скорописью XIII вѣка¹⁾. Въ началѣ Илитарія замѣтны слѣды изображенія св. І. Златоуста.

Μετὰ τὸ πληρῶσαι τὰς ὥρας τὸν ἱερέα, εἶπερ θέλει λειτουργῆσαι, ἀπέρχεται εἰς τὰ ἅγια θυρία καὶ ποιεῖ μετανοίας γ'. καὶ ἀσπάζεται τὰς ἀγίας εἰκόνας, καὶ λέγει· Βασιλεῦ οὐράνιε ἐκ γ'. εἶθ' οὕτως λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην μετὰ κατανύξεως καὶ φόβου Θεοῦ· Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τοῖς χερουβὶμ ἀθεώρητος καὶ τοῖς σεραφὶμ ἀκατάγνωστος, καὶ πάσαις ταῖς ἐπουρανίαις δυνάμεσιν ἀπρόσιτος, ὁ τῇ σῇ ἀφράστῳ φιλανθρωπίᾳ καὶ ἀνεξιχνιάστῳ ἀγαθότητι σεαυτὸν τῇ ἡμετέρᾳ πτωχείᾳ καὶ ταπεινώσει ἐνώσας, καὶ τὸν τῆς ἱερωσύνης κανόνα ἡμῖν τοῖς ἁμαρτωλοῖς καὶ ἀνάξις δούλοις σου χαρισάμενος.—Αὐτὸς ὡς ἀγαθὸς καὶ πολυέλεος, ἐνίσχυσόν με, φιλάνθρωπε Σωτέρ μου, εὐτρεπίζεσθαι μέλλοντα ἐπὶ τὴν τῆς θείας χάριτος ἐγχειρισθεῖσάν μοι διακονίαν. Οὐ γὰρ εἰς τὴν ἐμὴν δύναμιν ἢ καθαρότητα θαρρῶν προσέρχομαι εἰς τὴν φοβερὰν καὶ φρικτὴν παράστασιν τοῦ ἀγίου σου θυσιαστηρίου, ἀλλὰ θαρρῶν εἰς τὸ ἄπειρον πέλαγος τῆς εὐσπλαγχνίας σου· οὐ γὰρ νικήσουσιν αἱ ἁμαρτίαι μου τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου. Διὸ δεομαί σου, Δέσποτα φιλάνθρωπε, ἐνδυσόν με, τὸν ἀνάξιον δοῦλόν σου, τὴν ἱερατικὴν ταύτην στολὴν καὶ χάριν τοῦ θεοῦ καὶ παναγίου σου Πνεύματος· φώτισόν μου τὰ τῆς δικνοίας ὄμματα εἰς

¹⁾ Саккеліонъ безъ достаточныхъ основаній относитъ этотъ Илитарій къ XVI в. (Патμιακὴ βιβλιοθήκη Ἀθῆν. 1890, σελ. 277).

τὸ ἐνοπτερίζεσθαι με τῆς χάριτός σου τὴν λαμπηδόνα, τράνωσόν μου τὴν γλῶσσαν τοῦ ἀμέμπτως ἀνουμνήσαι σε, ἀρέμβαστόν μου τὸν νοῦν διατήρησον, ἀμετέωρόν μου τὴν διάνοιαν ποίησον καὶ ὀλόκληρόν με ἐν τῷ ἁγιασμῷ σου διαφυλάξον, καὶ τὰς πρὸς σέμου αἰτήσεις ἐκπλήρωσον. Ἁγίε Κύριε, τὴν δὲ θυσίαν μου, ὡς θυμίαμα ἄμωμον καὶ ὀλοκαύτωμα θεῖον πρόσδεξαι, καὶ παράσχου μοι τὸν γλυκασμὸν τῆς σῆς ὠραιότητος, ἄγγελον δὲ φωτός, συλλειτουργοῦντα καὶ ἐνισχύοντά με, κατάπεμψον, ὅπως ἂν, ὀρθοτομήσας τὸν λόγον τῆς ἀληθοῦς σοφίας σου, ἄξιος καὶ τῆς μεταλήψεως τῶν ἐπουρανίων σου καὶ ἀθανάτων μυστηρίων γένωμαι, δι' αὐτῶν δὲ φωτιζόμενος ψυχῇ καὶ σώματι καταξιωθῶ καὶ τῆς τῶν αἰωνίων σου ἀγαθῶν ἀπολαύσεως σὺν τοῖς ἐν ἀληθείᾳ ἀγαπήσασι καὶ ἐξακολουθήσασι τοῖς προστάγμασί σου. Σὺ γὰρ εἶπες, Δέσποτα· ὅτιπερ ὅσα τις αἰτήσῃ ἐν τῷ ὀνόματί σου, ἀκωλύτως λήψεται παρὰ τοῦ σοῦ συναϊδίου Πατρὸς καὶ Θεοῦ.—διὸ καγὼ ὁ ἁμαρτωλὸς ἐν τῇ ἐνδύσει τῆς ἱερατικῆς στολῆς τὴν σὴν ἰκετεῦω θεότητα, ὅσα ἠϋξάμην, ἀπόδος μοι εἰς σωτηρίαν μου, Κύριε. Ὅτι φιλάνθρωπος εἶ καὶ δεδοξασμένος σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ καὶ τῷ παναγίῳ. Ἐἴτα εἰσελθὼν εἰς τὸ ἅγιον βῆμα, ποιεῖ μετανοίας γ' καὶ ἀσπάζεται τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, ἐξελθὼν δὲ ἐκτός, ποιεῖ μετάνοιαν, λέγων· Εὐλόγησατε, πατέρες καὶ ἀδελφοί, συγχωρήσατέ μοι τῷ ἁμαρτωλῷ. Ἐἴτα λαβὼν τὸ στιχάριον μετὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς αὐτοῦ, ποιεῖ σταυρὸν ἐπ' αὐτό, λέγων· Εὐλογητός ὁ Θεὸς ἡμῶν πάντοτε νῦν καὶ ἀεί. Καὶ ἐνδύομενος αὐτό, λέγει· Ἀγαλλιάσθω ἡ ψυχὴ μου... Ἐἴτα περιζωννύμενος τὴν ζώνην, λέγει· Περιζῶσαι τὴν ῥομφαίαν... καὶ δικαιοσύνης σου. *Guar. p. 48.* Εἰς τὰ ἐπιμάνικα λέγει· Δεξιὰ Κυρίου ἐποίησε δύναμιν, δεξιὰ Κυρίου ὤψασέ με καὶ τῷ βραχίονι αὐτοῦ τῷ ὑψηλῷ ὑπερασπισεῖ ἡμῖν. Εἰς δὲ τὸ ἐπιτραχήλιον λέγει· Πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν, περιέθησαν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, ζυγὸν δικαιοσύνης, καὶ δήσαντες αὐτὸν ἀνήγαγον καὶ παρέδωκαν Ποντίῳ Πιλάτῳ τῷ ἡγεμόνι. Εἰς τὸ δεξιὸν φελόνιον λέγει· Οἱ ἱερεῖς σου ἐνδύσονται... Εἰς δὲ τὸ ἀριστερόν· Αἱ χεῖρές σου ἐποίησαν με καὶ ἐπλασάν με. Εἰς τὸ χάλασμα· Σκέπασον ἡμᾶς ἐν τῇ σκέπῃ τῶν πτερύγων σου. Ἐἴτα λαβὼν τὸν ἄρτον ἀπὸ τῆς προθέσεως καὶ κρατήσας αὐτὸν ἐν τῇ ἀριστερᾷ αὐτοῦ χειρὶ καὶ μετὰ πολλοῦ φόβου καὶ κατανύξεως ἄρας τὸ ὄμμα εἰς τὸν οὐρανόν, λέγων, ποιῶν πρότερον μετανοίας γ'. Ῥῦσαι, Κύριε, τὸν λαόν σου καὶ μὴ δῶς τὴν κληρονομίαν σου εἰς ὄνειδος τοῦ κατάρξει αὐτὴν ἔθνη, μήποτε εἴπωσι· ποῦ ἔστιν ὁ Θεὸς αὐτῶν. Καὶ σφραγίσας αὐτὸν ἐκ τρίτου μετὰ τῆς λόγχης, λέγει· Εἰς ἀνάμνησιν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἐἴτα ἐμπήξας ἐν

δεξιᾷ τετραμερῶς τὴν λόγχην, λέγει· Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός και Θεός, ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη... до конца безъ раздѣленія. Ἐἵτα χαράπτων τὴν ἁγίαν μερίδα ἐντὸς τοῦ δίσκου μετὰ τῆς λόγχης στυροειδῶς, λέγει· Θύεται ὁ ἄμνος τοῦ Θεοῦ, ὁ Υἱὸς τοῦ Πατρὸς, ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς και σωτηρίας, ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου, πάντοτε νῦν και αἰεὶ και εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἐἵτα νύσσει τὴν ἁγίαν μερίδα και λέγει· Καὶ εἷς τῶν στρατιωτῶν... Καὶ λαβὼν τὸ νάμα και τὸ ὕδωρ, ἐχέει αὐτὰ ἐν τῷ κρατῆρι. Λέγει δὲ εἰς τὸν ὕδωρ· Καὶ ὁ ἐωρχκῶς μεμαρτύρηκε, και ἀληθινὴ ἐστὶν ἡ μαρτυρία αὐτοῦ, και ἡμεῖς πιστεύομεν και ὁμολογοῦμεν, ὅτι Αὐτός ἐστὶν ὁ Χριστός ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου, πάντοτε νῦν και αἰεὶ και εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Καὶ λαμβάνει τὸν ἀστερίσκον και τίθησιν ἐπάνω τοῦ ἁμνοῦ, και λέγει· Ἄστηρ ἐφάνη ἐξ οὐρανοῦ και ἐλθὼν ἔστη ἐπάνω, οὗ ἦν τὸ παιδίον. Ἐἵτα· Τῷ λόγῳ Κυρίου οἱ οὐρανοὶ ἐστερεώθησιν και τῷ Πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτῶν. Εἰς δὲ τὴν γ'.¹⁾ προσφορὰν λέγει· Πρόσδεξαι, Κύριε, τὴν θυσίαν ταύτην τῇ πρεσβείᾳ τοῦ τιμίου προφήτου Προδρόμου και βαπτιστοῦ Ἰωάννου. Ἐὰν δὲ εἰσὶ και ἄλλαι προσφοραὶ, λέγει· Τῇ πρεσβείᾳ τῶν ἁγίων και ἐνδόξων πανευφήμων ἀποστόλων, τῶν ἁγίων και θεοφόρων πατέρων ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, Ἀθανασίου, Κυρίλλου, Νικολάου τοῦ θαυματουργοῦ, Σπυριδῶνος, Ἀμφιλοχίου, Ἀμβροσίου, Ἐπιφανίου, Ἀβερκίου, Γρηγορίου θαυματουργοῦ, Γρηγορίου τῆς μεγάλης Ἀρμενίας, τοῦ Γρηγορίου τῶν Ἀκραγαντίνων και τοῦ Γρηγορίου Νύσσης. Εἰ δὲ και ἔχει και ἄλλας προσφοράς, λέγει· Εἰς τὴν πρεσβείαν τοῦ κατὰ τὴν ἡμέραν ἁγίου. Ἐἵτα λέγει· Εἰς τὴν πρεσβείαν τῶν πάντων ἁγίων. Καὶ λαβὼν θυμίαμα και τὸ θυμιατήριον, ὁ διάκονος προσφέρει ταῦτα τῷ ἱερεὶ και λέγει· Εὐλόγησον, δέσποτα, τὸ θυμίαμα. Ὁ δὲ ἱερεὺς λέγει· Θυμιάμα σοι προσφέρομεν, Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν, εἰς ὁσμὴν εὐωδίας πνευματικῆς, ἀντικατάπεμψον ἡμῖν τὴν θείαν χάριν και τὴν δωρεάν τοῦ παναγίου σου Πνεύματος πάντοτε νῦν και αἰεὶ... Ἐἵτα θυμῖα τὸ πρῶτον κάλυμμα και λέγει· Κύριος ἐβασίλευσεν. Εἰς δὲ τὸ δεῦτερον κάλυμμα λέγει· Σκέπασον ἡμᾶς, ὁ Θεός, ἐν τῇ σκέπῃ τῶν πτερυγῶν σου και τῷ βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ ὑπερασπιστῆς ἡμῶν. Ἐἵτα λαβὼν τὴν ἁγίαν ἀναφορὰν δεδιπλωμένην και θυμιῶν, λέγει· Ἐκάλυψεν οὐρανοὺς ἡ ἀρετὴ αὐτοῦ και τῆς συνέσεως αὐτοῦ, πλήρης ἡ γῆ. Ἀναφορὰν και ὀλοκαυτώ-

¹⁾ О второй προσφορѣ въ Илитаріѣ ничего не говорится.

μάτα· τότε ανοίσουσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν σου μόσχους. Εἶτα λαβὼν τὸ θυματήριον καὶ κατέχων αὐτὸ ἐν τῷ ἀριστερῷ αὐτοῦ ἄκρῳ δακτύλῳ, ἐπεύχεται οὕτως· Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸν οὐράνιον ἄρτον.. Goar. p. 51. Καὶ θυμιᾷ τὴν πρόθεσιν καὶ τὸ ἅγιον βῆμα, τὴν ἁγίαν τράπεζαν καὶ ἅπαν τὸ ἱερατεῖον, λέγων τὸ Ἐλέησόν με, ὁ Θεός. Καὶ ποιεῖ τρεῖς μετανοίας ἐν τῇ ἁγίᾳ τραπέζῃ καὶ λέγει· Βασιλεῦ οὐράνιε, Κύριε, τὰ χεῖλη μου. Εἶτα λέγει ὁ διάκονος· Εὐλόγησον, δέσποτα. Καὶ ὁ ἱερεὺς· Εὐλογημένη ἡ βασιλεία... Ὁ διάκονος· Ἐν εἰρήνῃ... Далѣ до малаго выхода чинѣ излагается обычнымъ порядкомъ. На ряду написаны и обычные литургійные антифоны. Καὶ εἰσελθόντες (т. е. послѣ входа) ὁ τε ἱερεὺς καὶ ὁ διάκονος ἐν τῷ βήματι, τίθησι τὸ μανουάλιον ἐν τῇ ἁγίᾳ τραπέζῃ καὶ θυμιᾷ τὴν ἁγίαν τράπεζαν σταυροειδῶς, οἱ δὲ ψάλλται ψάλλν, λουσι τὸ τροπάριον τῆς ἡμέρας, ἢ τοῦ κατὰ τὴν ἡμέραν ἁγίου, Δόξα τὸ κοντάκιον, καὶ νῦν θεοτοκίον. Σφραγίζει ὁ ἱερεὺς τὸν λαόν, ὁ διάκονος λέγει· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ ἱερεὺς ἐκφωνεῖ· Ὅτι ἅγιος εἶ, ὁ Θεὸς ἡμῶν... Ὁ λαὸς Τρισάγιον. Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν τοῦ Τρισαγίου ταύτην· Ὁ Θεὸς ἅγιος, ὁ ἐν ἁγίοις ἀναπαυόμενος... p. 55. Во время пѣнія Аллилуїа, діаконь кадитъ храмъ, а священникъ читаетъ молитву предъ евангеліемъ. Херувимской пѣсни молитва: Οὐδεὶς ἄξιος непосредственно слѣдуетъ за предшествующею молитвою. Во время пѣнія херувимской пѣсни, καὶ ἀπέρχεται ὁ ἱερεὺς εἰς τὴν πρόθεσιν καὶ λέγει ψαλμὸν κε'. Κρῖνόν μοι, Κύριε... καὶ θυμιᾷ γ'. τὰ ἅγια δῶρα, λέγων· Βασιλεῦ οὐράνιε... Τῆς σοφίας ὁδηγέ. Εἶτα ἀναλαμβάνων αὐτὰ λέγει· Ὑψώσω σε, Κύριε ὁ Θεός μου. Καὶ λαμβάνει ὁ διάκονος τὸν δίσκον, καὶ ὁ ἱερεὺς τὸ ἅγιον ποτήριον καὶ εἰσοδεύουσιν. Ὅταν δὲ φθάσωσιν εἰς τὰ ἅγια θυρία, λέγουσιν· Ἄρατε πύλας οἱ ἄρχοντες ὑμῶν, καὶ ἐπάρθητε πύλαι... Τοῦτου δὲ λεγομένου, ἴσταται μικρόν, εἶτα εἰσερχόμενοι, λέγει· Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου. Θεὸς Κύριος καὶ ἐπεφάνη ἡμῖν. Καὶ ἀποθέμενοι τὰ ἅγια δῶρα ἐν τῇ ἁγίᾳ τραπέζῃ, λέγουσι· Μεγαλύνετε τὸν Κύριον. Ὡς ἐν μέσῳ τῶν μαθητῶν σου παρεγένου, Χριστέ ὁ Θεός... Εἶτα ἀσπάζονται. Καὶ ἐξέρχεται ὁ διάκονος ἐξῶθεν τῶν ἁγίων θυρῶν, λέγει· Πληρώσωμεν τὴν δέησιν ἡμῶν... Тропаря: „Господи иже пресвятаго Твоего Духа“ пѣтъ. Далѣ порядокъ обычный до момента причащенія св. Даровъ. Εἶθ' οὕτως (т. е. послѣ молитвы: Πρόσχες, Κύριε) προσεύχεται, ποιῶν μετανοίας γ'. καὶ θυμιᾷ γ'. τὰ ἅγια δῶρα. Ὅταν δὲ μέλλῃ ὑψώσειν τὸν ἅγιον ἄρτον, λέγει· Ὑψώσω σε, ὁ Θεός μου, ὁ βασιλεὺς μου, καὶ εὐλογήσω τὸ ὄνομά σου εἰς αἰ-

ὦνα τοῦ αἰῶνος. Εἶτα ἔχων τὸν ἅγιον ἄρτον εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐν τοῖς
 ἄκροις δακτύλοις, ἐκφωνεῖ ὁ διάκονος· Πρόσχωμεν. Ὁ ἱερεὺς· Τὰ ἅγια τοῖς
 ἁγίοις. Ὁ λαός· Εἷς ἅγιος... Ὁ δὲ ἱερεὺς, καταγαγὼν τὸν ἅγιον ἄρτον, με-
 ρίζει αὐτὸν εἰς δ'. λέγει· Μερίζεται ἡ σὰρξ τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ
 Σωτῆρός μου Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀδιαιρέτως καὶ ἀτρέπτως ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσ-
 μου ζωῆς καὶ σωτηρίας, ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου, πάντοτε νῦν
 καὶ αἰεὶ... Καὶ λαμβάνει μίαν μερίδα ἐκ τοῦ ἁγίου σώματος καὶ βάλλει
 εἰς τὸ ἅγιον ποτήριον καὶ λέγει· Πλήρωμα Πνεύματος. Ὁ διάκονος· Ἀμήν.
 Εἶτα κομίζει ὁ διάκονος τὸ ζέον καὶ λέγει· Εὐλόγησον, δέσποτα, τὸ ζέον.
 Ὁ ἱερεὺς σφραγίζων λέγει· Ζέεις Πνεύματος ἁγίου. Τίθεμαι δὲ καὶ τὸ
 ζέον ὕδωρ ἐν τῷ κρατήρι, καθὼς λέγει ὁ μέγας Βασιλεῖος, διὰ τὸ δη-
 ῶν τὴν ζέσιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἀλλὰ καὶ Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς ἐν
 τῇ δ'. φῶδῃ τοῦ κανόνος τῆς ἁγίας Πεντηκοστῆς τάδε φησί· Λουτρὸν τὸ
 θεῖον τῆς παλιγγενεσίας, λόγῳ κεραννύς συντεθειμένη φύσις, ὀμβροβλυ-
 τεῖς μοι ρεῖθρον ἐξ ἀκηράτου, νενυγμένης σου πλευρᾶς, ὃ Θεοῦ Λόγε,
 ἐπισφραγίζων τῇ ζέσει τοῦ Πνεύματος. Ἀλλὰ καὶ ἄλλος τις τῶν ἁγίων
 τάδε φησίν· Αἷμα καὶ πῦρ καὶ ἀτμίδα κχπνοῦ. Καὶ ἐπαίρει αὐτὸς τὴν
 ἄνωθεν ἁγίαν μερίδα ἐκ τοῦ δίσκου ἄκροις δακτύλοις τῆς δεξιᾶς χειρὸς
 αὐτοῦ καὶ εὐλαβῶς ἐγκολπωσάμενος αὐτὴν ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ χειρὶ εὐ-
 χεται λέγων· Σῶμα τίμιον, ἅγιον, δεσποτικόν, ἡγιασμένον τοῦ Κυρίου καὶ
 Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῷ μεταδιδομένῳ Φιλίππῳ
 τῷ ἱερομονάχῳ εἰς ἄφεισιν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ καὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον. Ἀμήν.
 Εἰς ὑγίαν ψυχῆς τε καὶ σώματος. Φυλάξαι Κύριος ὁ Θεὸς τὴν ἱερο-
 σύνην σου ὅσιον, ἄσπιλον, ἀμίαντον, ἀσκανδάλιστον ἀπὸ παντός πονηροῦ
 καὶ κακοῦ πράγματος πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου πρεσβείαις καὶ
 ἰκεσίαις τῆς ὑπερυμνήτου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου
 Μαρίας καὶ πάντων τῶν ἁγίων. Εἶτα κλινόμενος ἐπεύχεται, λέγων· Τοῦ
 δείπνου σου τοῦ μυστικοῦ... Ἐν ταῖς λαμπρότησι τῶν ἁγίων σου, πῶς
 εἰσελεύσομαι ὁ ἀνάξιος... Εἶτα λέγει· Πιστεύω, Κύριε, καὶ ὁμολογῶ, ὅτι
 σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος πάντοτε νῦν καὶ αἰεὶ
 καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. Εἶτα λέγει· Ἐθελῶς πόθῳ με
 Σωτῆρ καὶ ἠλλοίωσας τῷ θείῳ σου ἔρωτι, ἀλλὰ κατάφλεξον πυρὶ ἀύλῳ
 τὰς ἁμαρτίας μου καὶ ἐμπλησθῆναι τῆς ἐν σοὶ τρυφῆς καταξίωσον, ἵνα
 τὰς δύο σκιρτῶν μεγαλύνω, ἀγαθέ, παρουσίας σου. Εἶτα λέγει· Τὰς ἀνο-
 μίας μου πάριδε, Κύριε, καὶ τὰς ἁμαρτίας μου ἐξάλειψον, καὶ τὴν καρ-
 δίαν μου καθάρισον, ναὸν αὐτοῦ ποίησον τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος. Μὴ
 με ἐξουδενώσης ἀπὸ τοῦ σοῦ προσώπου, ὃ ἀμέτρητον ἔχων τὸ ἔλεος.

Εἶτα ποιῶν μετανοίας γ'. λέγει· Βασιλεῦ οὐράνιε. Κύριε, τὸ πανάγιόν σου Πνεῦμα... Εἶτα ἐσθίει εὐλαβῶς τὴν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἁγίαν μερίδα καὶ λέγει· Ποτήριον σωτηρίου... Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς. Ἄμην. Καὶ τοῦ Υἱοῦ. Ἄμην. Καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας... Μετὰ δὲ τὸ μεταλαβεῖν ἐκ τοῦ θείου κράματος, λέγει· Δέσποτα φιλάνθρωπε, μὴ εἰς κρῖμα, εἰς βάρος, μὴ εἰς κατάκριμά μοι γένωνται τὰ ἅγια ταῦτα, ἀλλ' εἰς κάθαρσιν καὶ ἁγιασμόν ψυχῆς καὶ σώματος. Γένοιτο δέ μοι, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεός μου, τὸ σῶμά σου τὸ ἅγιον καὶ τὸ αἷμά σου τὸ τίμιον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν μου καὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον, καὶ ἐν τῇ δευτέρᾳ σου παρουσίᾳ συναρίθμησόν με τοῖς δικαίοις καὶ ἐκλεκτοῖς σου προβάτοις. Ὅτι εὐλογητὸς εἶ εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἄμην. Εἶτα θυμιᾷ γ'. τὰ ἅγια, καὶ λαμβάνει ὁ διάκονος τὸ ἅγιον ποτήριον, στρέφεται πρὸς τὸν λαόν, λέγων Ὅσοι μετὰ φόβου καὶ πίστεως προσέλθετε. Καὶ μεταδίδωσι τῷ λαῷ λέγων· Εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν σου καὶ ζωὴν αἰώνιον. Μετὰ δὲ τὸ μεταλαβεῖν τὸν λαόν, σφραγίζει ὁ ἱερεὺς τὸν λαόν, λέγων· Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν σου καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου, καὶ ποιμανὸν αὐτούς, καὶ ἔπαρον αὐτούς ἕως τοῦ αἰῶνος. Καὶ οὕτως στραφεὶς εὐχεται τὴν εὐχὴν ταύτην· Εὐχαριστοῦμέν σοι, Δέσποτα... p. 67. Εἶτα θυμιᾷ τὴν ἁγίαν τράπεζαν καὶ λέγει καθ' ἑαυτόν· Ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς, ὁ Θεός, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἢ δόξα σου. Καὶ λέγει· Πάντοτε νῦν καὶ αἰεὶ... Καὶ ὁ λαός· Πληρωθήτω τὸ στόμα μου... *Послѣ заамвонной молитвы, ὁ λαός· Εἶη τὸ ὄνομα Κυρίου... γ'.* Ὁ ἱερεὺς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Εὐλογημένοι ὑμεῖς τῷ Κυρίῳ τῇ αὐτοῦ χάριτι καὶ φιλάνθρωπιᾳ. Ὁ λαός· Εὐλογήσω τὸν Κύριον...

XIX. Пергаменный Илитарій Есфигменской библи. на Аѳонѣ XIII в., принадлежавшій монастырю „Υψηλοῦ“, содержитъ въ себѣ чинъ литургіи св. Василия Великаго. Начала не достаесть. Литургія начинается возгласомъ молитвы перваго антифона. Достойна замѣчанія въ немъ слѣдующая особенность. Послѣ возгласа молитвы за оглашенныхъ, ὁ διάκονος· Ὅσοι κατηχούμενοι προέλθετε, οἱ κατηχούμενοι προέλθετε, ὅσοι πρὸς τὸ φῶτισμα... p. 165. Ἰστέον, ὅτι ἐν τῇ μεγάλῃ τεσσαρακοστῇ, μετὰ τὸ Ὅσοι κατηχούμενοι προέλθετε, λέγεται ἡ εὐχὴ τῶν πρὸς τὸ φῶτισμα εὐτρεπισομένων οὕτως· Ἐπίφανον, Δέσποτα τὸ πρόσωπόν σου... *Согл. pag. 165.*

XX. № 189. Εὐχολόγιον лавры пр. Аѳанасія Аѳонскаго на пергаменѣ, рукопись въ четвертку, 133 листовъ, писана мелкою ско-

рописью XIII в. Начинается рукопись концемъ чина утренняго богослуженія. Καὶ εἰ μὲν ἐστὶ κυριακή, μετὰ τὴν πλήρωσιν τῆς ἀκολουθίας, λέγει· Ἅγιος Κύριος ὁ Θεός, στίχος· Ὅτι ἅγιος ἐστίν, στίχος· Καὶ ἐπὶ πάντας λαούς, καὶ εὐθὺς οἱ αἶνοι εἰς ἤχον τῆς ἡμέρας, εἶτα φάλλομεν στιχηρά, Δόξα καὶ νῦν, εἶτα Δόξα ἐν ὑψίστοις. Καὶ πληρουμένης τῆς δοξολογίας, λέγει προκείμενον· Ἀνάστηθι, Κύριε ὁ Θεός μου, στίχος· Ἐξομολογήσομαί σοι, Κύριε, στίχος· Εὐφρανθήσομαι καὶ ἀγαλλιάσομαι, εἶτα λέγομεν εὐαγγέλιον καὶ εὐθὺς Εἶπωμεν πάντες ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς... Κύριε παντοκράτωρ... Ἐλέησον ἡμᾶς... Ἐπεὶ τῶν εὐσεβεστάτων... Ἐπεὶ τοῦ ἀρχιεπισκόπου... Ἐκφώνησις· Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλόανθρωπος. Πληρώσωμεν τὴν ἐωδινὴν... κ. τ. λ. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Εὐχὴ τῆς ἀπολύσεως· Κύριε ἅγιε, ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν. Σοφία. Ὁ ὢν εὐλογητός.

1. 1 об. Εὐχὴ εἰς τὸ κατασφραγίσαι παιδίον τῇ ὁγδόῃ ἡμέρᾳ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ.

Θέτει αὐτὸ ἔξω τῆς πόλης, ποιῶν σταυροὺς γ'. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, σοῦ δεόμεθα καὶ σὲ ἱκετεύομεν. GOAR. p. 264. Καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς τὸ νήπιον, φάλλει τροπάριον, ἦχος α'. Χαῖρε κεχαριτωμένη, Θεοτόκε παρθένε, καὶ λαβὼν ἅγιον ἔλαιον, ποιεῖ σταυροῦ τύπον ἐπὶ τὸ μέτωπον καὶ τὸ στήθος. Εὐχὴ ἑτέρα. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ ἐν ἡμέραις τεσσαράκοντα τοῦ νόμου εἰς τὸ ἱερὸν ἀνελθὼν ὑπὸ Μαρίας, τῆς ἁγίας Μητρός σου, καὶ ἐν ταῖς ἁγίαις ἀγκάλαις τοῦ δικαίου Συμεῶν¹⁾ βασταχθεὶς εἰσελθὼν, αὔξησον τὸν δοῦλόν σου²⁾ ὁ δεῖνα, ἴνα³⁾ καὶ τῆς μερίδος τύχῃ τοῦ κλήρου τῶν ἁγίων, κοινωνῶς γένοιτο τοῦ τιμίου σώματος καὶ αἵματος τοῦ Χριστοῦ σου, φυλαττόμενος σὺν ἡμῖν τῇ χάριτι τῆς ἁγίας καὶ ὁμοουσιῦ Τριάδος. См. выше стр. 25 и 53 и Прилож. къ Богослуж. въ русской церкви въ XVI в. ч. I, стр. 19.

1. 2. Εὐχὴ εἰς τὸ σαραντῆσαι γυναῖκα.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ παραγενόμενος ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων, ἔπιθε καὶ ἐπὶ τὴν δούλην σου τὴν δεῖνα καὶ ὁδὸς αὐτὴν καταφυγεῖν τῇ ἁγίᾳ σου ἐκκλησίᾳ καὶ ἀκατακρίτως αὐτὴν μεταλαμβάνειν τοῦ ἁγίου σώματος καὶ αἵματος τοῦ Χριστοῦ σου, ἀπόπλυ-

¹⁾ Рки XIII в. о. архимандрита Антонина: ἀξιώσας εἰσελθεῖν ²⁾ τοῦτον ³⁾ καταξίωθεις τοῦ ἁγίου σου βαπτίσματος, τύχῃ τῆς μερίδος ἐκλεκτῶν σου, καὶ καταξίωθεις τῶν ἀθανάτων καὶ ἐπουρανίων σου μυστηρίων, τύχῃ μακαριότητος τῶν ἁγίων σου ἐν τῇ βασιλείᾳ σου.

νον αὐτῆς τὸν ῥύπον τοῦ σώματος καὶ τὸν σπῖλον τῆς ψυχῆς διὰ τῶν τεσσαράκοντά σου ἡμερῶν, καὶ ἀξίωσον αὐτὴν βαδίζειν διὰ τοῦ πρεσβυτερίου καταξιωθῆναι ἐσελθεῖν καὶ γενέσθαι ἀξίαν τῆς δόξης σου καὶ σὺν ἡμῖν δόξαν σοι ἀναπέμψαι τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ. Сн. вышше стр. 53.

— Εὐχὴ εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον.

Ἀποδύουσι τὸ νήπιον καὶ ἐμφυσᾷ αὐτῷ ὁ ἱερεὺς εἰς τὸ μέτωπον καὶ εἰς τὸ στήθος. Εὐχὴ ἀφορισμὸς α'. Ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου... Goar. pag. 275. Εὐχὴ πρὸς ὦραν βαπτιζόμενον. Ὁ ὦν, Δέσποτα Κύριε, ὁ ποιήσας τὸν ἄνθρωπον... Goar. pag. 276. Καὶ σφραγίζει τοῦτο γ'. λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην. Ἐξέλασον ἀπ' αὐτοῦ... pag. 277. Καὶ ἀποστρέφει πρὸς δυσμὰς λέγει. Ἀποτάσσομαι τῷ σατανᾷ.—Καὶ πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ:—Καὶ πάσῃ τῇ λατρείᾳ αὐτοῦ:—Καὶ πᾶσι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ:—Καὶ πάσῃ τῇ πομπῇ αὐτοῦ:—Καὶ ὅτε εἶπη τοῦτο γ'. ἀνταποκρινομένων, λέγει. Καὶ πτύσσον αὐτῷ... и т. д. Καὶ λαβὼν θυμιατόν, ὁ ἱερεὺς θυμιατῆ τὴν κολυμβήθηρην, λέγει τὴν συναπτὴν. Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τοῦ κταφοιτῆσαι τοῖς ὕδασι τούτοις τὴν καθαρτικὴν τῆς ὑπερουσίας Τριάδος... Ὑπὲρ τοῦ τέχνα φωτὸς ἀναφανῆναι τοὺς ἐν αὐτῷ βαπτιζομένους... Ὑπὲρ τοῦ γενέσθαι αὐτοὺς ἡγιασμένα πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ θείου μύρου... Ὑπὲρ τοῦ περιπατῆσαι αὐτοὺς ἀξίως τῆς κλήσεως, εἰς ἣν ἐκλήθησαν... Ὑπὲρ τοῦ ῥυθθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον. Τῆς παναγίας ἀχράντου... Ἐκφώνησις. Ὅτι σὺ ὁ εὐλογῶν. Καὶ λέγει καθ' ἑαυτὸν τὴν εὐχὴν ταύτην. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Ὁ εὐσπλαγχνος καὶ ἐλεήμων Θεὸς pag. 288. Καὶ λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην εἰς ἐπήκοον πάντων. Μέγας εἶ, Κύριε... Ibid. Καὶ σφραγίζει τὸ ὕδωρ γ'. λέγει. Συντριβήτωσαν... Ibid. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Καὶ προσφέρεται τὸ ἀγγεῖον τοῦ ἐλαίου, βασταζόμενον ὑπὸ διακόνου, καὶ λέγει τὴν εὐχὴν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν... pag. 289. Καὶ ἀνιστάμενος ἐκφωνεῖ. Εἰς δόξαν σὴν καὶ τοῦ μονογενοῦς. Καὶ εὐθὺς λαβὼν ὁ ἱερεὺς τὸ τρυβλίον τοῦ ἐλαίου, παιῶν ἐξ αὐτοῦ γ'. σταυροὺς εἰς τὸ ὕδωρ, λέγει. Ἀλληλουῖα. Καὶ ἀλείφων τὸ νήπιον, λέγει ὁ ἱερεὺς. Χρίεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ἐλαίον ἀγαλλιᾶσεως, καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς τὸ νήπιον, λέγει. Βαπτίζεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα. Καὶ λέγει. Μία πίστις, ἐν βάπτισμα, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς... Μακάριοι ὦν... Καὶ ἐνδύει αὐτό. Εὐχὴ τοῦ μύρου. Εὐλογητός σοι, Κύριε ὁ Θεός... pag. 290. Καὶ χρίει ὁ ἱερεὺς τὸ ἅγιον μύρον σταυροειδῶς ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ τοῦ στήθους, λέγει. Σφραγίς δωρεᾶς Πνεύματος. Καὶ γίνεται εἴσοδος, ψάλλων. Ὅσαι εἰς Χριστόν, καὶ ἀπόλυσις.

λ. 9. Ἀκολουθία εἰς τὸ ἀπολοῦσαι παῖδα.

Λέγει· Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν, τὸ ἅγιον σύμβολον, τὸν πεντηχοστὸν ψαλμὸν καὶ λέγει τὴν εὐχὴν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ λύτρωσιν ἁμαρτιῶν διὰ τοῦ ἁγίου σου... pag. 303. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Οἱ ἐνδυσάμενοί σε τὸν Χριστὸν καὶ Θεὸν ἡμῶν... Goar. pag. 304. Καὶ λαβὼν ὕδωρ, λέγει· Ἐβαπτίσθης, ἐφωτίσθης, καὶ ἀπόλυσις.

λ. 9 οβ. Εὐχὴ εἰς τὸ κουρεῦσαι παιδίον.

Λέγει τὴν συναπτὴν, εἶτα λέγει· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Σὲ ἱκετεύομεν, Κύριε ὁ Θεὸς τῆς σωτηρίας ἡμῶν, ὁ ἐκ τοῦ πληρώματος τῆς κολυμβήθρας. . Goar. pag. 306. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Ὁ τὰς ἀψευδεῖς ἐπαγγελίας τοῖς εἰς Σὲ τὰς ἐλπίδας ἐπιβρίψασιν δωρούμενος καὶ ὑποσχόμενος αὐτοῖς, ὅτι θριξὲς ἐκ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν οὐ μὴ ἀπόλλυται, αὐτὸς Δέσποτα, τὴν κοσμικὴν κόμην τὴν κείραν τῆς κεφαλῆς τοῦ δούλου σου εἰς ἀΐξιν καὶ σύνεσιν καὶ προκοπὴν ποιήσον, χαριζόμενος αὐτῷ, τοῖς γονεῦσιν αὐτοῦ, ἴνα, τρεφόμενος καὶ διδασκόμενος ὑπ' αὐτῶν τὰς ἐντολάς σου καὶ τὰ δικαιώματά σου φυλάττων, ἀπολαύσῃ πάντων τῶν ἀγαθῶν, ὧν ἐπηγγείλω τοῖς ἀγαπῶσί σε, Κύριε. Ὅτι σὺ ὁ εὐλογῶν... Καὶ κείρας τὸ παιδίον, λέγει· Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρός, τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος... Καὶ γίνεται ἀπόλυσις.

λ. 10. Εὐχὴ εἰς τὸ εὐλογῆσαι οἶκον.

Λέγει ὁ ἱερεὺς· Εὐλόγησον, δέσποτα Εὐλογημένη ἡ βασιλεία... Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν... Ὑπὲρ τοῦ οἴκου τούτου καὶ τῶν ἐν αὐτῷ κατοικούντων... Ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι αὐτοὺς ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσιθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Ὅτι πρέπει. Ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ, ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ καταξιώσας ὑπὸ τὴν στέγην Ζαχαρίου εἰσελθεῖν. Goar. p. 484. Εἴπωμεν πάντες... Ἐξ ὅλης τῆς φυγῆς... Κύριε παντοκράτωρ... Ὑπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ... Καὶ γίνεται τελεία ἀπόλυσις.

λ. 10 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ θεμελίου οἴκου.

Ὁ Θεός, ὁ εὐλόγησας τὸν δοῦλόν σου Ἀβραάμ καὶ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, καὶ τὸν οἶκον Ζαχαρίου καὶ τελώνου τοῦ Ζαχαρίου...

Εὐχὴ ἐπὶ θεμελίου τῆς ἐκκλησίας.

Φορένει ὁ ἱερεὺς καὶ θυμιᾶ σταυρασιδῶς, καὶ λέγει τὴν συναπτὴν, εἶτα ἐκφώνησις· Ὅτι πρέπει. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ ἐρασθεὶς καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσας ἐκκλησίαν... pag. 485.

λ. 11. Ἀκολουθία τῶν ἁγίων Θεοφανίων.

Начало у Гоара pag. 366—367. Послѣ евангелія και εὐθὺς ἀρχεται τὰ διακονικά· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν... Ὑπὲρ τοῦ ἁγιασθῆναι τὰ ὕδατα ταῦτα... Ὑπὲρ τοῦ καταφοιτῆσαι τοὺς ὕδασι τούτοις... Ὑπὲρ τοῦ δοθῆναι αὐτοῖς τῇ χάριτι... Ὑπὲρ τοῦ εἰσακοῦσαι Κύριον τὸν Θεόν... Ὑπὲρ τοῦ ἐπισκιάσαι οὐρανόνθεν ἐφ' ἡμᾶς τὴν χάριν τοῦ ὕψιστου... Ὑπὲρ τοῦ καταπέμψαι Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν ἐφ' ἡμᾶς τὸ ἅγιον αὐτοῦ Πνεῦμα και ἀποφᾶναι τὰ ρεῖθρα... Ὑπὲρ τοῦ ἀνακαινίσαι Κύριον τὸν Θεόν... Ὑπὲρ τοῦ καταπέμψαι Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν ἐφ' ἡμᾶς τὸ ἅγιον αὐτοῦ Πνεῦμα... См. выше стр. 44. Ὑπὲρ τοῦ καταπεμφθῆναι τοὺς ὕδασι τούτοις τὴν καθαρτικὴν τῆς ὑπερουσίας Τριάδος... Ὑπὲρ τοῦ γενέσθαι αὐτὰ ρεῖθρα ἰορδάνια... Ὑπὲρ τοῦ δοθῆναι αὐτοῖς δύναμιν ἱαματικὴν, δύναμιν εὐεργετικὴν... Ὑπὲρ τοῦ ἐλθεῖν τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον ἐφ' ἡμᾶς και ἐπὶ τὰ ὕδατα ταῦτα... Ὑπὲρ τοῦ ζωῆς ἀθανάτου καταξιωθῆναι ἡμᾶς διὰ τῆς ἐνανθρωπήσεως... Ὑπὲρ τοῦ ἀκατακρίτως ἡμᾶς μεταλαμβάνειν τῶν ἀχράντων ἀθανάτων και ζωοποιῶν μυστηρίων... Ὑπὲρ τοῦ ἀναδειχθῆναι ἡμᾶς υἱοὺς φωτός και κληρονόμους τῆς βασιλείας... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Ὅτι πρέπει... Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Και λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην καθ' ἑαυτόν· Ὁ εὐσπλαγγνος και ἐλεήμων Θεός... pag. 288. Και λέγει τὴν εὐχὴν εἰς ἐπήκοον πάντων· Δοξάζομέν σε, Δέσποτα πανάγιε, παντοδύναμε... pag. 369. Оканчивается молитва: Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, Θεὸς Κύριος και ἐπέφανεν ἡμῖν. Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ μονογενὴς Υἱός. Гоар. pag. 368. Μέγας εἶ Κύριε... pag. 370. Ἴνα πάντες ἀρωμάμεθα και μεταλαμβάνοντες ἐξ αὐτοῦ ἔχειν αὐτὸ πρὸς καθαρισμόν ψυχῶν... pag. 371. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Κλίνον, Κύριε, τὸ οὖς pag. 371. Και λαβὼν ἐπὶ χεῖρας ὁ ἱερεὺς τὸν τίμιον σταυρόν, λέγει· Δόξα τῇ ἁγίᾳ, και ὁμοουσίῳ... και βαπτίζων τὸν σταυρόν, φάλλει· Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτιζομένου σου, και γίνεται ἀπόλυσις.

λ. 17. Εὐχὴ εἰς ἀδελφοποίησιν.

Εὐλόγησον, δέσποτα. Εὐλογημένη ἡ βασιλεία, και λέγει τὴν συναπτὴν. Ἐκφώνησις· Ὅτι πρέπει. Εἰρήνη πᾶσι. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καταξιώσας διὰ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος τοῦ συναφθῆναι τοὺς ἁγίους σου ἀποστόλους Πέτρου και Παύλου ἐκ περάτων τῆς οἰκουμένης και συζεύξας αὐτοὺς τῷ Πνεύματί σου τῷ ἁγίῳ, αὐτὸς και νῦν, φιλάνθρωπε βασιλεῦ, πάρεσον και τοὺς δούλους σου τούτους και δὸς αὐτοῖς τὴν χάριν, ἣν ἔδωκας ἀνά μέσον Πέτρου και Παύλου, ὅτι παρὰ σοῦ ἀρμόζεται πᾶν ἔργον τέλειον και θαυ-

μαστόν τοῖς ἁγίοις σου. Ὅτι εὐλογητός... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πάντα πρὸς σωτηρίαν χαρισάμενος... Goar. pag. 707. Ὁ ὢν Δέσποτα Κύριε, ὁ ποιήσας ἄνθρωπον κατὰ εἰκόνα σὴν καὶ ὁμοίωσιν, ὁ ἁγίους σου ἀποστόλους Φίλιππον καὶ Βαρθολομαῖον... (См. вышестр. 31—32) μάρτυρας Σέργιον καὶ Βάκχον, εὐλόγησον τοὺς δούλους σου τούτους καὶ δὸς αὐτοῖς ἀγαπᾶν ἀλλήλους, ἀμισήτους καὶ ἀσκανδαλίστους εἶναι πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτῶν, πρεσβεΐαις τῆς ἁγίας Θεοτόκου καὶ πάντων τῶν ἁγίων σου... Ὅτι πρέπει... Ἐλέησον ἡμᾶς... Ἐπι δεόμεθα.

л. 17 об. Εὐχὴ ἐπὶ τῶν ἐν βρώμασι σκανδαλισθέντων. Goar. pag. 535.

л. 18. Εὐχὴ ἐπὶ μιροφαγησάντων. Goar. p. 534.

л. 18 об. Τάξις, γινομένη ἐὰν συμβῆ μιαρὸν ἢ ἀκάθαρτον (ἐμπεισεῖν) εἰς ἀγγεῖον οἴνου ἢ ἐλαίου.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τῇ κατὰ σάρκα σου οἰκονομία. Goar. p. 482.

л. 19. Εὐχὴ ἐπὶ φρέατος καὶ πηγῆς.

Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ πάντα ἐν σοφίᾳ δημιουργήσας, ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα σὴν καὶ ὁμοίωσιν καὶ θέμενος αὐτὸν ἐν παραδείσῳ τῆς τρυφῆς.

л. 19 об. Εὐχὴ εἰς σκεῦος μιανθέν.

Δέσποτα καρδιογνώστα Κύριε. См. рип. XV в. Свято-гроб. библи. № 8, прим.

№ 8, прим.

л. 20. Εὐχὴ εἰς τὸ ἐπάραι παιδίον ἀπὸ ἐκκλησίας.

Φορένει ὁ ἱερεὺς καὶ τίθησι τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, ἄπτει κηρούς καὶ θυμῆ, καὶ λέγει τὴν συναπτὴν ὅλην. Ἐκφώνησις. Ὅτι πρέπει. Εἰρήνην πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ τοῦ ἡγαπημένου σου Παιδός, ὁ δὲ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ γενέσθαι καλέσας ἡμᾶς. Goar. p. 561.

л. 20 об. Ἀκολουθία τῆς γονυκλισίας, ἡγουν τῆς ἁγίας Πεντηκοστῆς. Goar. p. 597—604.

л. 29. Ἀκολουθία ἐγκαινίων.

Κάθισμα, ἤχος πλ. δ'. Ὡς τοῦ ἄνω στερεώματος τὴν εὐπρέπειαν... Στιχηρά· Μωσῆς ἐκεῖνος ὁ μέγας ὁ καὶ θεόπτης φωνῆς... Τῶν ἀσωμάτων αἱ τάξεις... Ἀνακαινίζου ψυχὴ μου... Στιχηρὰ ἰδιόμελα, ἤχος πλ. β'. Ἐγκαινία τιμᾶσθαι παλαιὸς νόμος καὶ καλός... Ὁ κανὼν, ὧδὴ α'. ἤχος δ'. Ἄσωμαί σοι, Κύριε... Προκείμενον τοῦ ἀποστόλου, ἤχος δ'. Τῷ οἴκῳ σου, ἀπόστολος, εὐαγγέλιον. Goar. p. 663. Конечн. евангелія: καὶ ὃ ἐὰν λύσης ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται λελυμένος ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Εἴπωμεν πάντες... Ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς... Καὶ λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην. Τοῦ Κυρίου δεη-

θῶμεν. Ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ εὐλο-
γητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας... Goar. p. 662.

λ. 32 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ ἀγίαν τράπεζαν πεπηγμένην.

Κύριε, Κύριε, ἐν ὀνόματι τοῦ κορυφαίου καὶ ἀποστόλου σου Πέτρου
ὁμοφώνῳ πέτρῳ τὴν ἐκκλησίαν σου καλέσας...

λ. 33. Εὐχὴ ἐὰν σαλευθῆ ἀγία τράπεζα καὶ πάλιν πῆξι αὐτήν.

Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, ὅτι ἦν ἐξέχεας
χάριν ἐπὶ τοὺς ἀγίους σου ἀποστόλους καὶ τοὺς ὁσίους πατέρας ἡμῶν. Goar.
pag. 491.

— Εὐχὴ ἐπὶ ἀνομβρίας. Goar. pag. 613.

λ. 33 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ τρύγης. pag. 552.

— Εὐχὴ ἐπὶ σπόρου.

Κύριε ὁ Θεὸς ὁ Παντοκράτωρ, ὁ δημιουργὸς τῶν ἀπάντων, ὁ ποιή-
σας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, ἐν παντὶ ἔργῳ ὁ εἰπὼν ἐν ἀρχῇ· ἐξαγα-
γέτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου. Goar. p. 557.

λ. 34. Εὐχὴ ἐπὶ θέρους. Goar. p. 524.

— Εὐχὴ ἐπὶ σεισμῶν.

Ὁ φοβερὸς καὶ θαυμαστός, ὁ μέγας, ἔνδοξός τε καὶ ἀληθινός. pag. 623.

λ. 34 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ χειροτονία ἀναγνώστου.

Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ἔκλεξαι τὸν δοῦλόν σου καὶ ἀγίασον
αὐτόν. Goar. p. 194 οβ.

— Εὐχὴ ἐπὶ σταυροπηγίου.

Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ προτυπώσας τὴν ράβδον τὴν τοῦ
Μωϋσέως εἰς τὸν τίμιον καὶ ζωοποιὸν σταυρόν. Goar. p. 487.

λ. 35. Εὐχὴ εἰς τὴν εὐλόγησιν ἄλατος.

Σὺ ὁ Θεός, ὁ παραγενόμενος ἐν Ἱεριχώ ἐπὶ Ἑλισσαίου τοῦ προ-
φήτου καὶ τὰ βλαβερά ὕδατα. Goar. p. 561.

— Εὐχὴ ἐπὶ τελευτήσαντος ἱερέως.

Ὁ Θεὸς ὁ μέγας ἀρχιερεύς, ὁ δίκαιος τῶν καμάτων κριτής, τὸν μεθ'
ἡμῶν σοι δουλεύσαντα, καὶ ἐξ ἡμῶν ἐκδήμησαντα. См. выше стр. 57.

— Εὐχὴ εἰς κοιμηθέντα.

Κύριε, Κύριε, τῶν θλιβομένων παραμυθία καὶ τῶν πενθούντων πα-
ράκλησις. Goar. p. 453.

λ. 35. Εὐχὴ ἐπὶ κολύβων ἁγίων.

Ὁ πάντα τελεσφορήσας τῷ λόγῳ σου, Κύριε. Goar. p. 524. Εὐχὴ
ἐτέρα· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν
καὶ τὴν θάλασσαν. См. выше стр. 35.

Εὐχή ἐπὶ μετανουόντων.

Ὁ Θεὸς ὁ Κύριος ἡμῶν, ὁ διὰ τοῦ προφήτου σου Νάθαν μετανοήσαντι τῷ Δαβίδ. p. 536.

λ. 36. Εὐχή ἐξομολογουμένων.

Κύριος ὁ Θεός, ὁ τῷ Πέτρῳ καὶ τῇ πόρνῃ διὰ δακρῶν τὴν ἄφεισιν τῶν ἁμαρτιῶν δωρησάμενος. Goar. p. 537.

λ. 36 οβ. Διακονικὰ εἰς ἀρμῶνας.

Εὐλόγησον, δέσποτα. Εὐλογημένη ἡ βασιλεία. Ἐν εἰρήνῃ... Ἵπὲρ τῆς ἄνωθεν... Ἵπὲρ τῆς εἰρήνης... Ἵπὲρ τῶν μνηστευομένων ἀλλήλοις εἰς ἔνωσιν συζυγίας... Ἵπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ... Ἵπὲρ τοῦ παρασχεθῆναι αὐτοῖς τε καὶ ἡμῖν πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα... Ἵπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι. Ὅτι σὸν τὸ κράτος. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Εὐχή. Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος... Goar. p. 311. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον. Τῆς παναγίας. Ἐκφώνησις. Ὅτι ἐλεήμων. Εὐχή τῶν δακτυλιδίων. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ ἀποστείλας τὴν ἀλήθειάν σου... См. въ ркп. Свят.-гроб. библ. XV в. № 8 въ прим. Καὶ σφραγίζων τὰ δακτυλίδια γ'. λέγει οὕτως· Χριστὸς ἐν Τριάδι ὑμνούμενος, εὐλόγησον, ἀγίασον τὴν ζωὴν ἡμῶν πάντοτε νῦν. Καὶ εἶθ' οὕτως δίδει αὐτοῖς τὰ δακτυλίδια καὶ λέγει· Δότε δακτυλίδιον εἰς τὰς δεξιὰς αὐτῶν, καί, ἐξενέγκαντες τὴν στολὴν τὴν πρώτην, ἐνδύσατε αὐτόν, θύσαντες τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν καὶ φάγοντες εὐφρανθῶμεν· ὅτι διὰ τοῦ λόγου σου, Κύριε, τοῦ ἀληθινοῦ οἱ οὐρανοὶ ἐστερεώθησαν καὶ ἡ γῆ ἐθεμελιώθη, καὶ τῇ δεξιᾷ σου τῇ κραταῖᾳ εὐλογηθήσεται.—ἄγγελος Κυρίου στήτῳ ἐκ δεξιῶν αὐτῶν, λυτρούμενος αὐτοὺς ἀπὸ πάσης ἐπιβουλῆς τοῦ ἀντικειμένου. Ὅτι σὸν τὸ κράτος. Εἰρήνη πᾶσι. Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ τὴν ἐξ ἐθνῶν μνηστευσάμενος... Goar. p. 311. Καὶ γυρίζει αὐτοὺς γ'. καὶ λέγει ψαλμὸν· Μακάριοι πάντες οἱ φοβούμενοι... Καὶ ἀπολύει.

λ. 37 οβ. Διακονικὰ εἰς εὐλόγησιν, ἤγουν εἰς γάμους.

Εὐλόγησον, δέσποτα. Εὐλογημένη ἡ βασιλεία... Ἐν εἰρήνῃ... Ἵπὲρ τῆς ἄνωθεν. Ἵπὲρ τῶν συναπτομένων πρὸς γάμου κοινωνίαν. Ἵπὲρ τοῦ δοθῆναι αὐτοῖς σωφροσύνην, καρπὸν τέχνων... Ὅπως Κύριος ὁ Θεός ἡμῶν χαρίσεται αὐτοῖς τίμιον τὸν γάμον... Ἵπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον. Τῆς παναγίας... Ὅτι πρέπει... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεός ὁ ἅγιος, ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον... Goar. p. 317. Καὶ παραδίδει ἀλλήλοις τὰς δεξιὰς αὐτῶν χεῖρας καὶ λέγει· Ὅτι παρὰ σοὶ ἀρμόζεται ἀνδρὶ γυνή, σύζευξον αὐτοὺς ἐν ὁμοφροσύνῃ, στεφάνωσον αὐτοὺς ἐν ἀγάπῃ, ἔνωσον αὐτοὺς εἰς σάρκα μίαν, χάρισαι αὐτοῖς καρπὸν κοιλίας, εὐτεκνίας

ἀπολαυσιν καὶ ἀκατάγνωστον διαγωγὴν. Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεὸς ὁ ἀχραντος, ὁ πάσης κτίσεως δημιουργός, ὁ τὴν πλευρὰν τοῦ πρωτοπλάστου Ἀδάμ διὰ τῆς σῆς φιλάνθρωπίας εἰς γυναῖκα μεταμορφώσας... Goar. p. 315. Текстъ по мѣстамъ отличенъ отъ Гоаровскаго. Καὶ λαβῶν ὁ ἱερεὺς τὰ στέφανα ἐκ τῆς ἀγίας τραπέζης, λέγει τὸν ψαλμὸν· Κύριε, ἐν τῇ δυνάμει σου εὐφρανθήσεται ὁ βασιλεὺς... до конца. Καὶ σφραγίζει ὁ ἱερεὺς, λέγει· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξη καὶ τιμὴ στεφάνωσον αὐτόν. Λέγει τοῦτο τρίτον, καὶ στέφει αὐτούς. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τῇ σωτηριῳδίῃ σου οἰκονομία καταξιώσας. Goar. p. 318. Εὐχὴ τῶν στεφάνων· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὰ στέφανα τῶν ἀγίων σου μαθητῶν καὶ ἀποστόλων εὐλόγησας καὶ χαρισάμενος αὐτοῖς ἀμώμητον πίστιν καὶ λόγους μεταδόσεως δικαιοσύνης, αὐτός, φιλάνθρωπε Κύριε, τὰ στέφανα τῶν δούλων σου εὐλόγησον καὶ χάρισαι αὐτοῖς λογισμὸν δικαιοσύνης, ἐνάρετον πολιτείαν, ἴνα, κατὰ τὰς ἐντολάς σου πολιτευσάμενοι, καταξιωθῶσι τῆς ἐκ δεξιῶν σου στάσεως τῷ Δεσπότη Χριστῷ, κατὰ τοῦ δικαίου Συμεών. Καὶ εὐθὺς λέγει· Καὶ καταξιώσον ἡμᾶς, Δέσποτα... Ἐκφώνησις· Ὅτι σοῦ ἐστίν. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Καὶ λέγει· Πρόσχωμεν. Τὰ προηγιασμένα ἅγια. Καὶ λέγει· Προσέλθετε. Κοινωνικόν· Γεύσασθε καὶ ἴδετε. Καὶ μεταδίδει αὐτοῖς καὶ λέγει τὴν εὐχὴν τοῦ κοινοῦ ποτηρίου· Ὁ Θεός, ὁ πάντα ποιήσας τῇ ἰσχύει σου καὶ στερεώσας τὴν οἰκουμένην καὶ ἐδράσας τὴν γῆν, καὶ κοσμήσας τὸν στέφανον πάντων τῶν πεποιημένων ὑπὸ σοῦ, ὁ τὸ πῶμά σου τὸ ἅγιον τοῖς ἀγίοις σου ἀποστόλοις χορηγήσας, οἷ ἡ ἀγία πλευρὰ ἐπήγαγε τὰ ἀγαθὰ καὶ ἀθάνατανάματα, ὁ τὸ ὕδωρ εἰς οἶνον μεταβαλὼν καὶ ἐμπλήσας εὐφροσύνην τοῖς δούλοις σου, τοῖς ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, καὶ τὸ ποτήριον τὸ κοινὸν τοῦτο παρεχόμενος ἡμῖν, τοῖς συναφθείσασιν πρὸς γάμου κοινωνίαν, εὐλόγησον εὐλογία πνευματικὴν καὶ παράσχου αὐτὰ τοῖς δούλοις σου εἰς ἐνωτικὴν στοργὴν, εἰς εὐφροσύνην συνέσεως. Καὶ εὐθὺς ποτί(ζ)ει αὐτοὺς οἴνου ἀκράτου καὶ λέγει τὴν εὐχὴν· Δέσποτα, Δέσποτα τῶν ἀπάντων, ὁ λαβῶν χοῦν ἀπὸ τῆς γῆς καὶ πλάσας ἔργον τίμιον, τὸν ἄνθρωπον, καὶ εἰπών· οὐ καλόν, εἶναι τὸν ἄνθρωπον μόνον ἐπὶ τῆς γῆς, ποιήσωμεν αὐτῷ βοηθὸν κατ' αὐτόν. Αὐτός καὶ νῦν, Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, κατάπεμψον χεῖρά σου τὴν ἐπουράνιον καὶ τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον ἐπὶ τοὺς δούλους σου τούτους, καὶ δός τῇ παιδίσκῃ ταύτῃ ἐν πάσῃ ὑποταγῆναι τῷ ἀνδρί, καὶ δός τὸν δούλόν σου τούτον εἶναι κεφαλὴν τῇ γυναικί, καὶ δός αὐτοῖς βίον κατὰ τὸ θέλημά σου· καὶ ὡς εὐλόγησας τὸν Ἀβ-

ραάμ και τὴν Σάρραν, εὐλόγησον καὶ τοὺς δούλους, καὶ ὡς εὐλόγησας Ἰσαάκ καὶ Ῥεβέκκαν, οὕτως εὐλόγησον καὶ τὴν συζυγίαν ταύτην, καὶ ὡς εὐλόγησας πάντας τοὺς πατριάρχας, εὐλόγησον καὶ τὴν συνταγίαν ταύτην, καὶ ὡς εὐλόγησας τὸν γάμον ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, εὐλόγησον καὶ τὸν γάμον τοῦτον. Ναί, ὁ Θεός, ἐπάκουσόν μου καὶ δὸς αὐτοῖς εὐτεχνίαν καὶ καρπὸν δικαιοσύνης, τὴν κοίτην αὐτῶν ἀνεπιβούλευτον διατήρησον, καὶ δὸς αὐτοῖς δρόσον τοῦ οὐρανοῦ ἄνωθεν, καὶ ἀπὸ τῆς πιότητος τῆς γῆς ἔμπλησον τὸν οἶκον αὐτῶν παντὸς ἀγαθοῦ, καὶ κατακόσμησον ἐν πάσῃ, σωφροσύνῃ τῷ σῶ φῶ φῶβῳ. Ὅτι εὐλογητός... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ἄδελφοί, χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε, χαίρετε τὸ ἐπιεικὲς ὑμῶν γνωσθῆτω πᾶσιν ἀνθρώποις.—ὁ Κύριος ἐγγύς, μηδὲν μεριμνᾶτε, ἀλλ' ἐν παντὶ προσευχῆ καὶ τῇ δεήσει μετ' εὐχαριστίας τὰ αἰτήματα ὑμῶν γνωριζέσθω πρὸς τὸν Θεόν, καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ, ἡ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν, φρουρήσει τὰς καρδίας ὑμῶν καὶ τὰ νοήματα ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Τὸ λοιπὸν, ἀδελφοί, ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ, ὅσα σεμνά, ὅσα εὐφημα, εἴ τις ἀρετὴ καὶ εἴ τις ἔπαινος, ταῦτα λογιζέσθε, ἃ καὶ ἐμάθετε καὶ παρελάβετε καὶ ἠκούσατε καὶ ἴδετε ἐν ἐμοί, ταῦτα πράσσετε, καὶ ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται μετ' ὑμῶν. Καὶ γυρίζει αὐτοὺς γ'. καὶ λέγει· Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου.

λ. 40. Εὐχὴ εἰς τὸ λῦσαι παστὸν.

Σύμφωνα καταντούσαντες οἱ δούλοι σου, Κύριε. pag. 325. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς... Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ θάλαμον εὐτρεπήσας, ἀξίωσον πάντας τοὺς ἐν νόμῳ καὶ στεφάνῳ ἀφθαρσίας, ὡς ἐπαθλον παρθενείας τούτους κατακοσμῶν, αὐτὸς Δέσποτα, τοὺς δούλους εὐλόγησον¹⁾, καὶ κατὰ τὴν εὐλογίαν τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ, Ἰσαάκ καὶ Ἰακώβ, χάρισαι αὐτοῖς ὑγίαν ψυχῆς καὶ σώματος, παιδοποιῆσαι²⁾, γῆρας τίμιον. Ὅτι σὸν τὸ κράτος. Καὶ λέγει· Ἐλέησον ἡμᾶς... Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν δούλων... Ὅτι ἐλεήμων... καὶ ἀπολύει.

λ. 41. Ἀκολουθία τοῦ ἀγιάσματος κατὰ πᾶσαν ἀρχὴν μηνὸς καὶ εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου. Чинъ ничего особеннаго въ себѣ не заключааетъ. Goar. p. 358.

λ. 48 ὁβ. Ἀκολουθία τοῦ ἀγίου ἐλαίου, ἧτοι τὸ ἐπταπαπαδοῆ (sic.)

Ὅφειλε ὁ μέλλων ποιεῖν αὐτὸ καλεῖσθαι τοὺς ἐπτὰ ἱερεῖς ἀφ' ἐσπέρας καὶ ψάλλειν ταῦτα, ἔνθα καὶ βούλει, ἢ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἢ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. Καὶ λέγει ὁ ἱερεὺς τὸν εὐλογητόν, καὶ ἀρχόμεθα τὸν ψαλμόν,

1) Ркп. Синайск. библ. IX—X в. № 957 τοὺς δούλους σου τούτους τοὺς νεονόμφοις 2) παιδοποιῆσαν ἀγαθὴν καὶ γῆρας τίμιον.

καὶ μετὰ τὴν πλήρωσιν τούτου, λέγει ὁ πρωτοπαπᾶς τὴν συναπτήν ὄλην καὶ ἐκφώνησιν· Ὅτι πρέπει. Στιχηρά, ἤχος δ'. Ἐδωκας τὴν χάριν σου... Βλέψε, ἀκατάληπτε... Χρίσει τοῦ ἔλαιου σου... Goar. pag. 334. Δόξα καὶ νῦν, Ἄπ' ἐναντίων κινδύνων... Εἰς τὸν ὄρθρον, μετὰ τὸ Θεὸς Κύριος, τροπᾶριον, ἤχος πλ. α'. Τὴν ταχεῖαν σου σκέπην καὶ τὴν βοήθειαν... Ὁ κανὼν, ἤχος δ'. Θαλάσσης τὸ ἐρυθραῖον... Ἐλαίῳ εὐσπλαγχνίας... Goar. pag. 342, по безъ имени Арсенія. Εἶτα στιχηρά ζήτηι εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ κανόνος, εἶτα ἐκτενή καὶ ἀπόλυσις, καὶ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τούτῳ·

λ. 51 οβ. Συνάγονται οἱ ἑπτὰ ἱερεῖς καὶ τίθουσι τετραπόδιον καὶ ἐπάνω τούτου τίθουσι πινάκιον, ἔχον τὰ σιτάρια ἢ κριθάρια, καὶ ἐπάνω κανδήλαν. Καὶ ποιήσας εὐλογητὸν ὁ πρωτοπαπᾶς, ψάλλομεν Τρισάκιον, ἔπειτα Δεῦτε προσκυνήσωμεν γ'. καὶ ψάλλομεν Ν'. εἶτα τὸ Πιστεύω εἰς ἕνα, λέγομεν τοῦτο γ'. Εἶτα βάλλει ὁ πρωτοπαπᾶς ἔλαιον εἰς τὴν κανδήλαν, λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε, ἐν τῷ ἑλέει. Goar. pag. 335. Ἐπειτα βάλλει ὁ δεῦτερος ἱερεὺς καὶ ὁ τρίτος ἕως τῶν ἑπτᾶ, λέγοντες τὴν εὐχὴν ταύτην. Καὶ μετὰ τοῦτο ψάλλουσι τὰ ἀπολυτικά τῶν ἁγίων, ὅσα θέλουσι, ἀλλὰ καὶ τὰ κοντάκια. Προσφέρεται δὲ ὁ μέλλων ποιεῖν τὸ ἅγιον ἔλαιον, ποιῶν κατ' ἀνατολᾶς μετανοίας τρεῖς καὶ ἑτέρας μετανοίας εἰς τοὺς ἱερεῖς, λέγων οὕτως· Εὐλογεῖτε, ἱερεῖς... Καὶ λέγουσιν αὐτῷ οἱ ἱερεῖς· Ὁ Θεὸς συγχωρήσει καὶ ἐν τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι. Καὶ ἵσταται κατὰ ἀνατολᾶς, ἀσκεπασμένων τῶν ἱερέων, καὶ σφραγίζουσι· Νῦν καὶ αἰεὶ. Λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην· Βασιλεῦ ἅγιε, εὐσπλαγχνε... Goar. pag. 52. Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν καὶ τῆς σωτηρίας αὐτοῦ... Ὑπὲρ ἀφέσεως ἁμαρτιῶν καὶ συγχωρήσεως τῶν πλημμελημάτων... Ὑπὲρ τοῦ ἐλθεῖν ἐπ' αὐτὸν τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, φωτίζουσαν αὐτόν... Ὑπὲρ τοῦ γενέσθαι αὐτὸν ἀκατάκριτον ὑπὸ τοῦ δικαίου Κριτοῦ... Ὑπὲρ τοῦ καταξιωθῆναι αὐτὸν τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν. Ὑπὲρ τοῦ λυτρωθῆναι αὐτόν... Ὑπὲρ τοῦ ῥυθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας ἀχράντου. Ὅτι πρέπει. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Εὐδιάλλακτε, Κύριε Δ. Дмитριѣвскій. Прилож. къ Богослуж. въ русск. ц. въ XVI в. ч. I. стр. 124. Εἶτα λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην εἰς τὴν κανδήλαν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ἄναρχε, ἀδιάδοχε... Goar. pag. 337. Εἶτα πάλιν λέγει τὴν εὐχὴν εἰς φύλαξιν αὐτοῦ. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα παντοκράτωρ, ἅγιε βασιλεῦ... Прилож. стр. 127. Εἶτα ἄρχεται ὁ πρωτοπαπᾶς τὸν ἀπόστολον καὶ εὐαγγέλιον, ἐκτενή. Goar. pag. 337. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ θαυμαστός...

Ibidem. Εἶτα εἰσέρχεται ὁ β'. ἱερεύς, прокимень и апостолъ pag. 338, εὐαγγελίε отъ Ματθεῖν pag. 340, ектенья, Εἰρήνη πᾶσι. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Γένοιτο τὸ ἔλαιον τοῦτο... Прилож. стр. 109. Καὶ εὐθὺς ἀρχεται ὁ τρίτος, προκείμενον· Ἐγὼ δὲ ἐπὶ τῷ ἐλέει, апостолъ и εὐαγγελίε pag. 341 и молитва: Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ ὕψιστος См. ркп. XV в. Свято-гроб. библ. № 8. Εἶτα ὁ δ'. ἱερεύς, προκείμενον· Ἐγὼ εἶπα· Κύριε, ἐλέησον... Πρὸς Ἐφεσσίους· Ἀδελφοί, ὁ Θεὸς πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει... ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπατήσωμεν. Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ Λουκᾶ· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, προσκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς τοὺς δώδεκα μαθητάς. Τέλος· καὶ ἐθεραπεύοντο, ἐκτενή, Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πολὺς ἐν ἐλέει. Прилож. стр. 130, прим. 3. Εἶτα εἰσέρχεται ὁ ε'. ἱερεύς, προκείμενον, ἤχος πλ. α'. Σὺ, Κύριε, φυλάξεις, апостолъ и εὐαγγελίε pag. 343, ектенья и молитва: Κύριε ὁ Θεός, ὁ καθηήμενος ἐπὶ τῶν χειρῶν β'μ. Прилож. стр. 114. Εἶτα εἰσέρχεται ὁ ς'. ἱερεύς, προκείμενον, ἤχος πλ'. β'. Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, ἀπόστολος πρὸς Θεσσαλονικεῖς (sic) Ἀδελφοί, οὐ θέλομεν ὑμᾶς ἀγνοεῖν ὑπὲρ τῆς θλίψεως ἡμῶν. Τέλος· διὰ πολλῶν εὐχαριστηθῆ ὑπὲρ ὑμῶν. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον· Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· ὁμοιωθήσεται ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν δέκα παρθέναις... Τέλος· ἐν ἧ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται. Ектенья и молитва: Ὁ Θεὸς ὁ δυνατὸς καὶ ἐλεήμων. Прилож. стр. 132, прим. 3. Καὶ εὐθὺς εἰσέρχεται ὁ ζ'. ἱερεύς, апостолъ къ Θεσσαλονικийцамъ, pag. 344, εὐαγγελίε отъ Луки, pag. 339, ектенья и молитва: Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καταπέμψας τοὺς ἑπτὰ ἀρχαγγέλους ἐπὶ τὸν οἶκον Ζαχαρίου καὶ εἰπὼν, ὅτι σήμερον σωτηρία ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ γέγονεν¹⁾. Αὐτὸς φιλάνθρωπε Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, κατάπεμψον τούτους τοὺς ἀρχαγγέλους ἐπὶ τὸν οἶκον²⁾ τοῦ δούλου σου τοῦδε, τοῦ προετοιμασμένου τὴν θείαν καὶ ἱερὰν καὶ ἔνδοξον ταύτην θυσίαν ἡμῶν, καὶ ἐπὶ τὸ ἅγιον ἔλαιον τοῦτο, τὸ προετοιμασμένον³⁾ καὶ ἀναφερόμενον εἰς ὀλοκάρπωσιν τοῦ θυσιαστηρίου σου. Ναί⁴⁾, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐπάκουσον ἡμῶν, ὡς ἐπήκουσας Ζαχαρίου, τοῦ⁵⁾ πενιχροῦ ἀνθρώπου, καὶ ἔσωσας αὐτόν, οὕτως ἐλθέτω ἐφ' ἡμᾶς ἡ φιλάνθρωπία σου, καὶ εὐλόγησον τὸ ἔλαιον τοῦτο καὶ τοὺς ἐξ αὐτῶν χρισμένους, δὸς πίστιν ἄμετρον καὶ εὐλογίαν ἀδιάλειπτον, ἵνα εὐαρεστήσωσί σε, τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεὸν ἡμῶν, εὐχαῖς καὶ πρεσβείαις⁶⁾

¹⁾ Ркп. XIII в. Синайск. библ. № 960 ἐγένετο ²⁾ οἶκον τοῦτον τοῦ προσκαλουμένου τὴν ἔνδοξον ταύτην καὶ ἱερὰν θυσίαν ³⁾ προϊστάμενον ⁴⁾ Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν ⁵⁾ Пропускъ до словъ: καὶ εὐλόγησον τὸ ἔλαιον ⁶⁾ καὶ ἱκεσίας τῆς πανομνήτου Δεσποίνης.

τῆς παναγίας ἀχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, τῶν ¹⁾ τιμίων καὶ ἐνδόξων δυνάμεων ἀσωμάτων, τῶν ἁγίων καὶ πανευφήμεων ἀποστόλων καὶ τῶν ἁγίων καὶ θαυματουργῶν ἀναργύρων Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ, Κήρου καὶ Ἰωάννου, Παντελεήμονος καὶ Ἑρμολάου, Διομήδους, Θεράποντος καὶ Θαλαλαίου, καὶ πάντων σου τῶν ἁγίων. Ὅτι σὺ εἶ ἡ πηγὴ τῶν ἱαμάτων... Καὶ εὐθὺς ἄρχεται ὁ πρωτοπαπᾶς λέγειν τὴν εὐχὴν ταύτην, καὶ ἀλείφει αὐτὸν ἕως τῶν ἐπτά. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Πάτερ ἅγιε... *Goar. pag. 338.* Καὶ μετὰ τὸ πληρῶσαι τοὺς ἐπτά ἱερεῖς τὴν εὐχὴν, λέγει ὁ πρωτοπαπᾶς τὴν εὐχὴν ταύτην ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σοῦ δεόμεθα καὶ σὲ παρακαλοῦμεν, πρόσδεξαι τὴν ἰκεσίαν τοῦ δούλου σου, τοῦ κλίναντος τὸν ἑαυτοῦ αὐχένα ἐνώπιον τῆς ἁγίας δόξης σου, καὶ εἴ τι ἡμαρτεν ἐν λόγῳ, ἢ ἔργῳ ἢ κατὰ διάνοιαν, ἢ ἐν παραβάσει, ἢ ἐν παρακοῇ, ἢ ἐν νυκτί, ἢ ἐν ἡμέρᾳ, ἢ ὑπὸ κατάραν ἱερέως, ἄνεσ, ἄφεσ, οἴκτειρον, συγχώρησον, ὁ Θεὸς, τὰς ἀμαρτίας αὐτοῦ, καὶ καταξίωσον αὐτὸν τοῦ ἀχράντου σου σώματος καὶ τοῦ τιμίου σου αἵματος εἰς ἄφεσιν ἀμαρτιῶν, εἰς ὕψιστην φυγῆς τε καὶ σώματος, πρεσβείαις τῆς παναχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, δυνάμει τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ, τῶν ἐπουρανίων δυνάμεων ἀσωμάτων, τοῦ Προδρόμου Ἰωάννου, τῶν θείων καὶ πανευφήμεων ἀποστόλων, καὶ τῶν ἁγίων ἐνδόξων ἀναργύρων Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ, Κήρου καὶ Ἰωάννου, Παντελεήμονος καὶ Ἑρμολάου, Διομήδους, Θαλαλαίου, καὶ τῶν ἐν ἁγίοις πατέρων ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, καὶ πάντων σου τῶν ἁγίων. Ὅτι σὺ εἶ ὁ φωτισμὸς καὶ ἁγιασμὸς τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀνεπέμπομεν. Ἐἵτα ἐκτενή* Ἐλέησον ἡμᾶς... Καὶ μνημονεύει, ὅσους θέλει. Ὅτι ἐλεήμων. Σοφία. Ὁῶν εὐλογητός, καὶ γίνεται ἀπόλυσις, καὶ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν, λέγει ὁ πρωτοπαπᾶς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ τὴν κατήχησιν ταύτην. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Βλέπε, ἀδελφέ, τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς σου... *Прилож. стр. 135, прим.*

л. 64²). Апостольскія и евангельскія чтенія на дни чтимыхъ святыхъ и праздники господскіе и богородичныя.

л. 86 об. 11 утреннихъ евангельскихъ чтеній.

¹⁾ Ркп. XIII в. Синайск. библ. № 960 τῶν ἁγίων ἀρχαγγέλων Μιχαήλ, Γαβριήλ, Οὐριήλ καὶ Ῥαφαήλ, καὶ πάντων σου τῶν ἁγίων. Ὅτι Θεὸς ἐλέους καὶ οἰκτιρῶν. *) Всѣ дальнѣйшія статьи писаны дурнымъ почеркомъ XVI в.

л. 94. Апостольскія и евангельскія чтенія и антифоны на праздники Рождества, Богоявленія, Обрѣзанія и Срѣтенія Господня.

л. 103 об. Слово Златоуста на пасхальной утрени.

л. 105. Апостольскія чтенія на предъуготовительныя недѣли къ посту и на праздники.

л. 111. Апостольскія и евангельскія чтенія на послѣдніе дни страстной седмицы и на недѣли послѣ пасхи.

л. 129. *Διάταξις τῆς θείας ἀποστολοευγγελίου* (очевидно, λειτουργίας). Краткое изложеніе чина обычной литургіи.

л. 125—139. Разнообразныя замѣчанія и нѣкоторыя молитвы, не представляющія научнаго интереса.

XXI. *Εὐχολόγιον*, рукопись о. архим. Антонина¹⁾, покойнаго начальника русской миссіи въ Иерусалимѣ, на пергаменѣ (палимпсестъ IX—X в.) въ 24 долю листа, 45 листовъ, писана разгонистымъ, весьма дурнымъ и въ грамматическомъ отношеніи крайне не правильнымъ почеркомъ разныхъ рукъ XIII в.

лл. 1—2 къ настоящей рукописи отношенія не имѣютъ.

л. 3. *Ἀκολουθία εἰς τὸ κατασφραγίσαι παιδίον, λαμβάνον ὄνομα τῆ ὁγδόῃ ἡμέρᾳ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ.*

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σοῦ δεόμεθα καὶ σε ἱκετεύομεν. *Goar.* p. 264.

л. 4. *Εὐχὴ εἰς τὸ ἐκκλησιάσαι παιδίον εἰς τὰς (τεσ)σαράκοντα ἡμέρας.*

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τεσσαράκοντα ἡμέραις τοῦ νόμου εἰς τὸ ἱερὸν ἀνελθὼν ὑπὸ Μαρίας τῆς ἁγίας μητρός σου. См. выше стр. 177, прим.

— *Εὐχὴ, ὅποταν πληρώσῃ ἡ γυνὴ τὰς μ'. ἡμέρας.*

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε, ἐλέησον. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παραγεγνημένος ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων. См. выше стр. 53.

л. 5. *Εὐχὴ εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχοούμενον.*

Ἀποδοῖ αὐτὸν καὶ ἀπολοῖ и т. д. Дмитриевскій. Прилож. стр. 9—

11. Вопросы отрицалій тѣже и написаны подобнымъ же образомъ. Но вслѣдъ за молитвою: „*Δέσποτα ὁ Θεός, προσκάλεσαι τὸν δοῦλόν σου... καὶ εὐθέως ἄρχεται τὰ διακονικὰ λέγειν Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου... Ὑπὲρ τῆς ἁνωθεν... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου... Ὑπὲρ τοῦ καταφαιτῆσαι τοῖς ὕδασι τοῦ-*

¹⁾ Рукопись эта, по завѣщанію владѣльца, должна поступить теперь въ Импер. Сиб. публичную бібліотеку.

τοῖς... Ὑπὲρ τοῦ πᾶσαν ἐν αὐτοῖς τοῦ ψυχοκτόνου πολεμίου τὴν δύναμιν βυθισθῆναι. Ὑπὲρ τοῦ τέκνα φωτὸς ἀναδειχθῆναι... Ὑπὲρ τοῦ θείαν αὐτοὺς ἐνδύσασθαι δύναμιν... Ὑπὲρ τοῦ γενέσθαι αὐτὸν σκεῦος ἡγιασμένον... Ὑπὲρ τοῦ περιπατῆσαι αὐτὸν ἀξίως... Ὑπὲρ τοῦ ἀσφαλῆ καὶ βεβαίαν αὐτὸν κατασχεῖν... Ὑπὲρ τοῦ ἀκατακρίτως αὐτὸν μεταλαμβάνειν... Ὑπὲρ τοῦ κληρονόμον αὐτὸν ἀναδειχθῆναι... Ὑπὲρ τοῦ ῥυθθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Conf. Goar. p. 295. Καὶ ὁ ἱερεὺς ἐπεύχεται καθ' ἑαυτὸν τὴν εὐχὴν ταύτην· Ὁ εὐσπλαγχνός καὶ ἐλεήμων Θεός... Δεῖ εἰδέναι, ὅτι καὶ τὸ Ἀμὴν καθ' ἑαυτὸν τοῦ λέγει, καὶ ἀνιστάμενος, ἐκφωνεῖ· Μέγας εἶ, Κύριε, καὶ θαυμαστά τὰ ἔργα σου... Прилож. стр. 22. Goar. p. 295. Καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς τὸ τρυβλίον μετὰ ἐλαίου, ποιεῖ ἐξ αὐτοῦ εἰς τὸ ὕδωρ σταυροῦς γ'. καὶ ἀποδοὺς τὸ τρυβλίον, ἐκφωνεῖ, λέγων· Εὐλόγητός ὁ Θεός... Καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς ἐκ τοῦ ἀγίου ἐλαίου τῶ δακτύλῳ αὐτοῦ, ποιεῖ εἰς τύπον σταυροῦ ἐπὶ τοῦ μετώπου τοῦ βαπτιζομένου καὶ τοῦ στήθους, καὶ τῶν μεταφρένων· Χρίεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ... Καὶ τότε χρίεται ὑπὸ τοῦ διακόνου ὅλον τὸ σῶμα ἐκ τοῦ ἐλαίου. Καὶ μετὰ τοῦτο βαπτίζει αὐτὸν ὁ ἱερεὺς λέγων· Βαπτίζεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ... Καὶ μετὰ τὸ βαπτίσει ἅπαντας, ἐκφωνεῖ· Μακάριοι ὧν ἀφῆθησαν... Καὶ λέγει τὸν στίχον τοῦτον σὺν τῷ λαῷ τρίτον καὶ δοξάζει, καὶ λέγει εὐχὴν τοῦ μύρου· Εὐλόγητός εἶ, Κύριε ὁ Θεός ὁ παντοκράτωρ... Goar. p. 290. Καὶ μετὰ τὴν εὐχὴν, ψάλλοντος τοῦ λαοῦ τὸ Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, χρίει ὁ ἱερεὺς τοὺς βαπτισθέντας σταυροῦ τύπον ἐπὶ τοῦ μετώπου, τῶν ὀφθαλμῶν, τῶν μυκτήρων, τοῦ στόματος, τῶν β'. ὧτων καὶ τῶν λοιπῶν μελῶν, λέγων· Σφραγίς δωρεᾶς... Καὶ μετὰ τοῦτο ἐκφώνησις· Εὐλόγητός ὁ Θεός, ὁ φωτίζων καὶ ἀγιάζων... Καὶ εἰσέρχεται ὁ ἱερεὺς μετὰ τῶν νεοφωτίστων ἐν τῇ εἰσόδῳ τῆς λειτουργίας, καὶ τελεῖται ἡ θεία λειτουργία, καθὼς ἡ εἰδήσις ὑποτέτακται, καὶ πλεῖον οὐδέν.

1. 23 οβ. Εὐχὴ εἰς τὸ ἀπολοῦσαι παιδίον.

Ὁ λύτρωσιν ἀμαρτιῶν διὰ τοῦ ἀγίου σου βαπτίσματος τοῖς δούλοις σου... Goar. p. 303. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς ὑμῶν. Καὶ ἀποσπογγίσας τὸν βαπτισθέντα μετὰ ὕδατος, λέγει οὕτως ὁ ἱερεὺς· Ἐλούσθης, ἐφωτίσθης, ἡγιασθής εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ. Εὐχὴ· Ὁ ἐνδυσάμενός σε τὸν Χριστὸν καὶ Θεὸν ἡμῶν... Goar. p. 304.

1. 24 οβ. Εὐχὴ εἰς τὸ κουρεῦσαι παιδίον ἀρχάριον.

Δέσποτα ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ τῇ εἰκόνι σου τιμήσας τὸν ἄνθρωπον, ἐκ ψυχῆς λογικῆς καὶ σώματος εὐπρεποῦς κατασκευάσας αὐτόν... Goar. p. 306. Εἶτα λαβὼν τὴν σπαλίδα (ψαλίδιον), ὁ ἱερεὺς κουρεύει τὸ παιδίον

σταυροειδῶς, λέγων· Κεῖρεται ὁ δούλος τοῦ Θεοῦ τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ εἰς τὸ ὄνομα... Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Ἰκετεύομεν, Κύριε ὁ Θεὸς τῆς σωτηρίας ἡμῶν, ὁ ἐκ τοῦ πληρώματος τῆς κολυμβήθρας. См. выше стр. 55. Καὶ ψάλλει ψαλμόν· Κύριε ὁ Κύριος ἡμῶν, ὡς θαυμαστὸν τὸ ὄνομά σου ἐν πάσῃ τῇ γῆ. Ὅτι ἐπήρθη ἡ μεγαλοπρέπεια σου ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν. Ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον... Δόξα σοι ὁ Θεός, ἡ ἐλπίς ἡμῶν δόξα. Δόξα Πατρί... Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν ταῖς πρεσβείαις τῆς παναχράντου...

λ. 26 σβ. Ἀκολουθία εἰς ἀδελφοποίησιν.

Προσέρχονται οἱ θέλοντες εὐλογηθῆναι ὑπὸ τοῦ ἱερέως καὶ λέγει· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα καὶ τῆς ἐν Χριστῷ ἀδελφότητος αὐτῶν τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὑπὲρ τοῦ ἀμισήτους καὶ ἀσκανδαλίτους αὐτοὺς διαμεῖναι πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτῶν... Ὑπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι αὐτοῖς πᾶν πλημμέλημα... Εὐχὴ· Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ παντοκράτωρ, πρὸς σωτηρίαν ἡμῶν χαρισάμενος... Соар. р. 707. Καὶ εὐθὺς προσκυνοῦσι τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον καὶ ἀσπάζονται, ὁμοίως καὶ τὸν ἱερέα καὶ ἀλλήλους, καὶ λέγει ὁ ἱερεύς· Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς.—Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸν χορὸν τῶν ἁγίων σου μαθητῶν καὶ ἀποστόλων ἐπιλεξάμενος μίαν ἐκκλησίαν, μίαν ποιμνὴν, μίαν ἀδελφότητα, ἐξαποστείλας αὐτοὺς εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης κηρῶσαι τὰ σὰ προστάγματα. Αὐτὸς καὶ νῦν, ὁ Θεὸς ἡμῶν, τοὺς δούλους τούτους ὁ δεῖνα, τοὺς προσελθόντας στήναι κατενώπιον τῆς ἁγίας δόξης σου καὶ ἀδελφοὺς γενέσθαι πνευματικούς, τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου καὶ ἁγίασον αὐτοὺς ἐν τῇ ἀληθείᾳ, ἵνα, κατὰ τὰς ἐντολάς σου πολιτευσάμενοι, κληρονόμους τῆς ἐπουρανίου...

λ. 28. Εὐχὴ ἐπὶ μαγαρισάντων εἰς ἔθνος.

Κύριε, Κύριε, ὁ τῶν ἀπάντων ποιητὴς καὶ Δεσπότης πάσης κτίσεως, ἡ πηγὴ τῆς ἀγαθότητος καὶ Σωτὴρ πάντων τῶν ἀνθρώπων, μάλιστα πιστῶν, ὁ μὴ παριδὼν τὸν ἄνθρωπον ἐκ τῆς τοῦ διαβόλου πανουργίας εἰς βυθὸν ἀπωλείας καὶ πλάνης κατενεχθέντα, ἀλλὰ διὰ τῆς σωτηρίου ἐνανθρωπήσεως τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ καὶ Θεοῦ ἡμῶν τοῦτον ἀναζητήσας καὶ σώσας, καὶ πρὸς ἑαυτὸν ἐπαναγαγών. Αὐτὸς, Δέσποτα φιλάνθρωπε, καὶ τὰ νῦν ἐπίβλεψον ἐπὶ τὸν δούλόν σου τόνδε, πρόβατον τῆς λογικῆς ποιμνῆς τοῦ Χριστοῦ σου ὑπάρχοντα, καὶ ὄν ἐλυτρώσω ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τῶν ἀθέων ἐχθρῶν, μεθ' ὧν ἀγνοία παιδικῆ καὶ ὄν βία τυραννικῆ τὰ τῆς ἐκείνων πλάνης ἤδη μετήρχeto, καὶ κατηξίωσας αὐτὸν πάλιν¹⁾

¹⁾ Ркп. XI в. Синайск. библ. № 962 páλαι

τῆς τοῦ λαοῦ σου πολιτείας συνενωθῆναι, καταύγασον¹⁾ αὐτοῦ τὴν διάνοιαν, ὥστε²⁾ τὸν ἀνακείμενον τῆς ψυχῆς αὐτοῦ σπινθῆρα τοῦ σωτηριώδους βαπτίσματος, ταῖς αὔραις τῆς σῆς χάριτος ἀναβρίψισθῆναι εἰς φλόγα πνευματικὴν, νοητῶς³⁾ ἐξαφθῆναι αὐτῷ καὶ τὴν τοῦ θεοῦ Πνεύματος σφραγίδα ἐκτυποτέρως ἀναφαινεσθαι ἐν⁴⁾ τῷ ἀγίῳ σου Πνεύματι ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ καὶ τοῖς λογισμοῖς διὰ τῆς σημειώσεως τοῦ σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ σου, τὴν εἰς σὲ ἐλπίδα καὶ τὴν τῆς ἀληθείας ἐπίγνωσιν, ἵνα γινώσκῃ καὶ προσκυνῇ σε τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ Πατέρα, καὶ τὸν μονογενῆ σου Υἱὸν καὶ Θεὸν τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον καὶ ἔνωσον αὐτὸν τῇ ἀγίᾳ σου καὶ καθολικῇ καὶ ἀποστολικῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ πάσης ἐθνικῆς ἀθεότητος ἀνηθειαν ἀπόστησον ἀπ' αὐτοῦ, καταύγασον αὐτὸν ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου καὶ τοῖς προστάγμασίν σου πολιτευέσθαι, καὶ τῆς τῶν θείων σου μυστηρίων ἀκατακρίτως ἀξιούσθαι μεταλήψεως, καὶ ἐν τῇ μελλούσῃ ζωῇ τῆς ἐπουρανίου σου βασιλείας μέτοχον ἀναδειχθῆναι. Ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ Θεὸς τοῦ ἐλεεῖν καὶ σώζειν... Conf. Goar. pag. 690—691.

л. 30. Εὐχὴ ἐπὶ σπόρου ἀρχῆς.

Ὁ ὢν Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ Πατήρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ κτίστης καὶ δημιουργὸς τῶν ἀπάντων. Goar. p. 557.

л. 30 об. Εὐχὴ ἐπὶ θέρους. Goar. p. 524.

л. 31 об. Εὐχὴ ἐπὶ θεμελίου ἐκκλησίας.

Κύριε, ὁ ἐρασθεὶς καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομηθῆναι σοὶ ἐκκλησίαν. Goar. p. 485.

л. 32. Εὐχὴ ἐπὶ κολύβων μνήμης ἀγίων καὶ εἰς κοιμηθέντας. Goar. p. 524.

л. 32 об. Εὐχὴ ἐπὶ τρύγης ἀμπέλου. Goar. p. 552.

л. 33. Εὐχὴ, ὁπότεν θέλῃ γευματίσαι οἶνον.

Δέσποτα Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἀγαθὲ καὶ φιλόανθρωπε Κύριε, ἐπίδε ἐπὶ τὸν οἶνον τοῦτον καὶ ἐπὶ τοὺς μεταλαμβάνοντας ἐξ αὐτοῦ... Goar. p. 552. Молитва неокончена.

л. 34—35. Конецъ апостола и евангеліе для плавающихъ.

л. 36. Εὐχὴ εἰς τὸ κατασπάσαι πλοῖον.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καταξιώσας συμπλεῦσαι τοῖς ἀγίοις μαθηταῖς καὶ ἀποστόλοις σου... Goar. p. 684. Καὶ περιγευέσθαι τὸ πλοῖον,

¹⁾ Ркп. XI в. Синайск. библ. № 962 κατάλαμψον ²⁾ τῶν ἀγίων σου πνεύματι, ὥστε ἀναποκείμενον ³⁾ ἐν αὐτῶν ὄντος ⁴⁾ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ καὶ τοῖς λογισμοῖς.

ψάλλει τὸν ψαλμὸν τοῦτον· Ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου... Καὶ ὁπότεν γυρίση τρίτον καὶ εἶπη καὶ τὸν ψαλμὸν τοῦτον, λέγει μεγάλη φωνῇ· Κελεύοντος τοῦ Θεοῦ ἡμῶν καὶ τῶν ἁγίων ἀποστόλων, τῆς ἀχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, τῶν ἁγίων Ἰακωβίου Πηγαίου, Ἀφθονίου, Ἐλπιδιφόρου καὶ Ἀνεμποδίστου, τοῦ ἁγίου Φωκᾶ, Σώζοντος καὶ Βοηθοῦ καὶ πάντων τῶν ἁγίων, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐλέησον ἡμᾶς. Ὁ λαός· Ἀμήν. Καὶ εὐθὺς κατασπᾶ τὸ πλοῖον καὶ πλέον οὐδέν.

л. 38. Εὐχὴ εἰς τὸ στήσαι τόξον πλοίου.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τοὺς οὐρανοὺς στερεώσας ἐν συνέσει καὶ τὴν γῆν θημελιώσας καὶ τὸ ξύλον τῆς ζωῆς συναρμώσας... См. ркп. 1426 г. Синайск. библ. № 968.

л. 39. Чтенія изъ Евангелія.

XXII. № 960. Εὐχολόγιον, ркп. Синайск. библ. въ 16 долю листа на пергаментѣ (палимпсестъ, но хорошо смытый), 153 листа, писана почеркомъ XIII в. Рукопись плохо сохранившаяся, безъ начала и конца.

л. 1. Εὐχὴ θ'. τοῦ πεντηχοστοῦ ψαλμοῦ· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν διὰ μετανοίας ἄφεςιν τοῖς ἀνθρώποις δωρησάμενος... Goar. p. 42. Εὐχὴ τῆς εἰσόδου τοῦ εὐαγγελίου τοῦ ὄρθρου· Ἐλλαμψον ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, φιλάνθρωπε. Goar. p. 41. Σὺ γὰρ εἶ φωτισμὸς καὶ ἁγιασμός... Εὐχὴ ἐωθινή ια'. εἰς τοὺς αἶνους· Ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ τὰς νοεράς καὶ λογικάς ὑποστησάμενος... Goar. p. 42. Εὐχὴ ιβ'. τῆς ἀπολύσεως· Αἰνοῦμεν καὶ ὑμνοῦμεν, καὶ εὐλογοῦμεν... p. 42. Πληρώσωμεν τὴν ἐωθινήν δέησιν и т. д. Εὐχὴ τῆς κεφαλοκλισίας· Κύριε ἅγιε, ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν... Goar. p. 44. Молитва эта неокончена, по отсутствию слѣдующихъ листовъ.

л. 3. Обрывки вечернихъ молитвъ.

л. 4. Εὐαγγέλια ἐωθινὰ ἀναστάσιμα ἑνδεκα.

л. 11 об. Εὐχαὶ ἐπὶ ἀρρώστους.

Εὐχὴ α'. Πάτερ ἅγιε, ἰατρὲ ψυχῶν καὶ σωμάτων, ὁ πέμψας τὸν μονογενῆ σου Υἱὸν τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, πᾶσαν νόσον ἰώμενον. Goar. p. 678.

л. 12. Εὐχαὶ τῆς ἁγίας Πεντηχοστῆς.

Чинъ состоитъ изъ молитвъ, что у Гоара p. 597—603, но между молитвами положены стихиры. См. выше стр. 24. Послѣ

последней молитвы: „Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ αἰώνιος“ и возгласа ел: Σὺ γὰρ εἶ ἡ ἀνάπαυσις τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν... молитва: Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ ὕψιστος... не прибавляется, но слѣдуетъ ек-тенъи: Πληρώσωμεν τὴν ἐσπερινὴν ἢ εὐχὴ τῆς κεφαλοκλισίας: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ κλίνας τοὺς οὐρανοὺς καὶ καταβάς ἐπὶ σωτηρίαν. . p. 603.

л. 20. Ἀκολουθία εἰς μνήστρα.

Εὐλόγησον, δέσποτα. Εὐλογημένη ἡ βασιλεία... Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τῶν νῦν μνηστευομένων εἰς ἔνωσιν συζυγίας καὶ συμβιώσεως... Ὑπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ τοῦ δεῖνα καὶ τῆς δούλης τοῦ Θεοῦ τῆσδε καὶ τῆς ἐν Θεῷ συζεύξεως καὶ ἀγάπης καὶ σωτηρίας... Ὑπὲρ τοῦ παρασχεθῆναι αὐτοῖς τε καὶ ἡμῖν πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα... Ὑπὲρ τοῦ εὐλο-γηθῆναι τὰ μνήστρα ταῦτα τῇ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ τοῦ ἁγίου Πνεύμα-τος τοῦ... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Εὐχὴ· Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος, ὁ τὰ διηρημένα συναγαγών... Goar. p. 411. Καὶ εἶθ' οὕτως ἐπιδίδει αὐτοῖς τὰ δακτυλίδια, τὸ σιδηροῦν τῷ ἀνδρὶ καὶ τὸ χρυσοῦν τῇ γυναικί, καὶ ἀλλάσσει αὐτὰ γ'. λέγει· Δεξιὰ Κυρίου ἐποίησε δύναμιν, δεξιὰ Κυρίου ὕψωσε με... Καὶ λέγει ὄλον τὸν ψαλμὸν καὶ παραδίδει ἀλλήλοις καὶ λέγει· Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς ὑμῶν. Κύ-ριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν ἐξ ἔθνων... p. 311.

л. 21. Ἀκολουθία τοῦ στεφανώματος.

Μακάριοι πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν Κύριον... весь псаломъ. Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴ-κου... Ὑπὲρ τῶν συναπτομένων πρὸς γάμου κοινωνίαν καὶ συμβίωσιν... Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὸν γάμον τοῦτον, ὡς ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας... Ὑπὲρ τοῦ παρασχεθῆναι αὐτοῖς σωφροσύνην, ὁμοφροσύνην καὶ καρπὸν κοιλίας... Ὑπὲρ τοῦ εὐφρανθῆναι αὐτοὺς ἐν ὄρασει υἰῶν αὐτῶν καὶ θυ-γατέρων... Ὑπὲρ τοῦ χαρισθῆναι αὐτοῖς Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν τίμιον τὸν γάμον καὶ τὴν καίτην ἀμίαντον... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Εὐχὴ· Ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος, ὁ πλάσας τὸν ἄνθρω-πον καὶ ἐκ τῆς πλευρᾶς αὐτοῦ ἀνοικοδομήσας γυναῖκα... Goar. p. 317. Καὶ λαμβάνει τὰ στέφανα καὶ ἄρχεται ψάλλειν· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ δέξῃ καὶ τιμῇ στεφάνωσον αὐτούς. Καὶ στέφει αὐτούς. Καὶ κρατήσας τῆς δε-ξιᾶς χειρὸς αὐτῶν, παραδίδει ἀλλήλους καὶ εἰς τὸ δάκτυλον τὰ δακτυλί-δια τῷ ἀνδρὶ σιδηροῦν, τῇ γυναικί χρυσοῦν καὶ λέγει· Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς ὑμῶν... Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τῇ σωτηριῶδει σου οἰκονο-μία... Goar. p. 318. Σὺ γὰρ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν τοῦ ἐλεεῖν καὶ σῶζειν...

Εἶθ' οὕτως λέγει· Καὶ καταξίωσον ἡμᾶς, Δέσποτα... Πάτερ ἡμῶν. Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία. Εἰρήνη πάσι. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Εὐχὴ εἰς τὸ κοινὸν ποτήριον· Ὁ Θεός, ὁ πάντα ποιήσας τῇ ἰσχύει σου... p. 319. Καὶ ἐκφώνως· Τὰ προηγιασμένα ἄχι τοῖς ἁγίοις. Μετὰ δὲ οὖν τὸ μεταδοῦναι αὐτοῖς τοῦ κοινοῦ ποτηρίου καὶ λέγει μεγαλοφώνως· Χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε, πάλιν ἐρῶ (λέγω) χαίρετε τὸ ἐπιεικὲς ὑμῶν. *Krasnoselivetsi*. Οἰκκ. Βαг. ркп. стр. 106. Καὶ λέγει· Δόξα σοι, Χριστὲ ὁ Θεός, ἀποστόλων τὸ καύχημα. Καὶ εἶθ' οὕτως· Ὁ διὰ τῆς ἐν Κανᾶ ἐπιδημίας Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς ἡμῶν ταῖς πρεσβείαις...

л. 23. Εὐχὴ εἰς τὸ ἀπολυθῆσαι πικρὸν.

Ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παραγενόμενος ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας. *Goar*. p. 320. Εὐχὴ ἐτέρα· Σύμφωνα καταντήσαντες οἱ δοῦλοί σου... p. 325.

л. 23 об. Εὐχὴ εἰς τὸ κατασφραγίσαι παιδίον, λαμβάνον ὄνομα τῆ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σοῦ δεόμεθα καὶ σὲ ἱκετεύομεν... *Goar*. p. 264.

л. 24. Εὐχὴ εἰς τὸ σαραντῆσαι γυναῖκα.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τεσσαράκοντα ἡμέραις κατὰ τὸν νόμον εἰς τὸ ἱερὸν ἀνελθών. *См. выше стр. 53.*

л. 24 об. Εὐχὴ εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον.

Начало тоже, что въ Прилож. къ Богослуж. въ русск. ц. въ XVI в. ч. I, стр. 9. Послѣ огласительныхъ молитвъ, или κατὰ τὸ Ἄμην, ἀποδυθέντων καὶ ἀπολυθέντων τῶν βαπτιζομένων, καὶ ὑποστρέφει αὐτοῖς ἐπὶ θυμᾶς ἄνω τὰς χεῖρας ἔχοντας καὶ λέγει γ'. Ἀποτάσσομαι τῷ σατανᾷ... κ. τ. α. Καὶ ἀποκρίνεται ὁ βαπτιζόμενος, πρὸς ἕκαστον τούτων, καὶ πάλιν λέγει ὁ ἱερεὺς· Ἀπετάξω τῷ σατανᾷ; Καὶ ἀποκρίνεται ὁ βαπτιζόμενος· Ἀπεταξάμην. Καὶ ὅτε εἶπη γ'. Ἀπεταξάμην, καὶ στρέφει ὁ ἱερεὺς αὐτὸν κατὰ ἀνατολὰς λέγει· Καὶ συντάσσομαι τῷ Χριστῷ καὶ Πιστεύω εἰς ἕνα Θεόν, καὶ λέγει αὐτὸ ἕως τέλους γ'. Καὶ ὅτε εἶπη αὐτὸ γ'. ἐρωτᾷ πάλιν ὁ ἱερεὺς πρὸς αὐτόν· Συνεταξῶ τῷ Χριστῷ, καὶ ἀποκρίνεται ὁ ἀνάδοχος· Συνεταξάμην. Καὶ λέγει ὁ ἱερεὺς· Καὶ προσκύνησον αὐτόν. Ὁ ἱερεὺς ἐπεύχεται· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός, προσκάλεσαι τὸν δοῦλόν σου... *Goar* p. 281. Ὁ ἱερεὺς ἐπεύχεται· Ἐὐσπλαγγνος καὶ ἐλεήμων Θεός... Χρὴ γινώσκειν, ὅτι αὐτὴν τὴν εὐχὴν κατὰ μυστηρίων λέγει, ἀλλὰ καὶ τὸ Ἄμην καὶ εὐθύς τὰ διακονικά· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἁνωθεν.. Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου αἵμου. Ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου... Ὑπὲρ τοῦ ἁγιασθῆναι τὸ ὕδωρ... Ὑπὲρ τοῦ καταπεμφθῆναι... Ὑπὲρ τῶν εὐσεβεστάτων... Ὑπὲρ τοῦ συμπολεμηθῆσαι...

Ἰπὲρ τῆς πόλεως... Ἰπὲρ εὐκρασίας ἀέρων... Ἰπὲρ πλεόντων... Ἰπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας ἀχράντου... Τὴν εὐχὴν ταύτην ὀφείλει λέγειν μεγαλοφώνως· Μέγας εἶ, Κύριε, καὶ θαυμαστά τὰ ἔργα σου... Goar. p. 288. Καὶ ἐμφυσᾷ τὸ ὕδωρ καὶ σφραγίζει τῷ δακτύλῳ γ'. καὶ λέγει· Συντριβήτωσαν ὑπὸ τὴν σημείωσιν... p. 289. Εἰρήνη πάσι. Τὰς κεφαλὰς. Κλίνας ὁ ἱερεὺς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ εἰς τὸ ἀγγεῖον τοῦ ἐλαίου καὶ ἐμφυσᾷ αὐτὸ γ'. λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν... p. 289. Πρόσχωμεν. Καὶ λαμβάνει τὸ τρυβλίον τοῦ ἁγίου ἐλαίου καὶ ποιεῖ ἐξ αὐτοῦ εἰς τὸ ὕδωρ σταυροῦς τρεῖς, φάλλων τὸ Ἀλληλούια σὺν τῷ ὄχλῳ γ'. καὶ εἶθ' οὕτως ἐκφώνως· Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ φωτίζων... Καὶ προσφέρεται ὁ βαπτιζόμενος, καὶ λαμβάνει ὁ ἱερεὺς ἐκ τοῦ ἁγίου ἐλαίου τῷ δακτύλῳ αὐτοῦ, καὶ ποιεῖ σταυροῦ τύπον ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτοῦ καὶ τοῦ στήθους, καὶ τῶν μεταφρένων, λέγων· Χρίεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ἐλαίῳ ἀγαλλιάσεως... Ἐἶτα χρίεται ὅλον τὸ σῶμα, καὶ λαμβάνει αὐτὸν ὁ ἱερεὺς καὶ βαπτίζει αὐτόν, λέγων· Βαπτίζεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Μετὰ δὲ τὸ βαπτίσει αὐτόν, λαμβάνει αὐτόν καὶ εἰσέρχεται ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, φάλλων οὕτως· Μακαριοὶ ὦν... Καὶ πάλιν ὁ ἱερεὺς ἐπεύχεται· Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε ὁ παντοκράτωρ, ἡ πηγὴ τῶν ἀγαθῶν... p. 290. Ἐἶτα χρίει αὐτόν τῷ ἁγίῳ μύρῳ, ποικῶν σταυροῦ τύπον ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ τῶν μυκτήρων, καὶ τοῦ στόματος, καὶ τῶν δύο ὠτων, λέγων· Σφραγίς δωρεᾶς Πνεύματος ἁγίου. Ἀμήν. Καὶ εἶθ' οὕτως ἀπέρχεται, φάλλων· Ὅσοι εἰς Χριστόν.

л. 35. Εὐχὴ εἰς τὸ ἀπολοῦσαι νεοφώτιστον.

Ὁ λύτρωσιν ἀμαρτιῶν διὰ τοῦ ἁγίου σου βαπτίσματος. Goar. p. 303.

л. 35 об. Εὐχὴ εἰς τὸ κεῖραι τρίχας παιδίου.

Σὲ ἱκετεύομεν, Κύριε ὁ Θεὸς τῆς σωτηρίας ἡμῶν, ὁ ἐκ τοῦ πληρώματος τῆς κολυμβήθρας τῆς σῆς ἀγαθότητος. Goar. p. 306.

— Εὐχὴ εἰς τὸ σαραντῆσαι γυναῖκα.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παραγενόμενος ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων. Goar. p. 267.

л. 36. Τάξις ¹⁾ γινομένη, εἰ συμβῆῃ μικρὸν ἢ ἀκάθαρτον προσφάτως ἐμπεσεῖν ἐν ἀγγεῖῳ οἴνου ἢ ἐλαίου.

1) Чинъ этотъ, встрѣчающійся въ рукописяхъ постоянно, имѣеть самыя незначительныя особенности въ текстѣ (слич. выше стр. 47, 71 и др.), а посему мы будемъ его излагать далѣе въ томъ лишь случаѣ,

φρέατος. л. 37. Εὐχή ἐπὶ φρέατος μιανθέντος.

Χρῆ πρῶτον ἀντλήσαι ἐκ τοῦ φρέατος κήλους σαράντα, καὶ εἶθ' οὕτως βάλλει ὕδωρ τῶν ἁγίων θεοφανίων, καὶ θυμᾶ ὀλόγυρον τὸ φρέαρ, εὐχεται οὕτως: Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ θαυμαστός, ὁ ἀνεκδιηγήτω ἀγαθωσύνη. Goar. p. 479.

л. 37 об. Εὐχή ἐπὶ θεμελίου ἐκκλησίας. Goar. p. 485.

л. 38. Εὐχή ἐπὶ θεμελίου οἴκου. Goar. p. 483.

л. 38 об. Εὐχή εἰς εὐλογίαν οἴκου. Goar. p. 484.

л. 39. Εὐχή εἰς ἀδελφοποίησιν.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πάντα πρὸς σωτηρίαν ἡμῶν χαρισάμενος. Goar. p. 707.

— Εὐχή εἰς τὸ ἐπάραι παιδίον ἀπὸ ἐκκλησίας.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ τοῦ ἡγαπημένου Παιδός σου, Κυρίου δὲ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τέχνα Θεοῦ καλέσας ἡμᾶς... Goar. pag. 561. Καὶ εἶθ' οὕτως προσκυνοῦν τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον καὶ ἀσπάζονται, καὶ ἐν εὐρήνῃ ἀπολύονται.

л. 40. Εὐχή εἰς τὸ πρᾶσσαι πλοῖον.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐντειλάμενος τῷ Νῶε κατασκευάσαι κιβωτὸν πρὸς σωτηρίαν τῷ κόσμῳ. Goar. p. 559.

— Εὐχή ἐπὶ ἐξομολογουμένων.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῷ Πέτρῳ καὶ τῇ πόρνῃ διὰ δακρῶν ἄφρασιν πταισμάτων δωρησάμενος... Goar. 537.

л. 40 об. Εὐχή εἰς τρύγην ἀμπέλου.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ εὐδοκήσας ἄμπελον κληθῆναι τὸν μονογενῆ σου Υἱὸν καὶ Θεὸν ἡμῶν... Goar. p. 552.

л. 41. Εὐχή ἐπὶ κολύβων ἁγίων.

Ὁ πάντα τελεσφορήσας τῷ λόγῳ σου, Κύριε... p. 524.

л. 41 об. Εὐχή ἄλλῃ εἰς κόλυβι ἁγίων.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, καὶ τὴν θάλασσαν... См. выше стр. 35.

— Εὐχή ἀποδημούντων. См. выше стр. 33.

л. 42. Εὐχή ἐπὶ μιарοφαγησάντων. Goar. p. 534.

л. 42 об. Εὐχή ἐπὶ προπετῶς ὀμνούντων. Goar. p. 534.

когда онъ представить какія нибудь характерныя особенности, во всѣхъ же остальныхъ случаяхъ будемъ ограничиваться простымъ указаніемъ на него.

— Εὐχή ἐπὶ ψυχῆς κρινομένης.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ πάντας ἀνθρώπους θέλων σωθῆναι... Goar. p. 587.

... λ. 43. Εὐχή ἐπὶ σπόρου. Goar. p. 557.

... λ. 43 οβ. Ἀκολουθία εἰς ἀσθενοῦντας ἐπὶ τῶν ἑπτὰ πρεσβυτέρων.
 καὶ Ἄφ' ἑσπέρας ἀφείλει τιθῆναι κανδήλαν μεγάλην καὶ τίθεται ἐν τῇ
 ἀγία τραπέζῃ, καὶ ψάλλει τὸν ἐξάψαλμον καὶ ἀρτύει αὐτὴν ὁ πρῶτος πρε-
 σβύτερος, καὶ ἄπτει(;) εὐτὴν καὶ εἶθ' οὕτως λέγει Πάτερ ἅγιε, ἰατρὲ ψυχῶν
 καὶ σωμάτων. Goar. p. 338. Εἶτα λέγει Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνω-
 θεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου αἵκου... Ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ
 ἡμῶν ὁ δεῖνα ὑγείας καὶ σωτηρίας καὶ ἀφέσεως... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον...
 Τῆς παναγίας... Καὶ λέγει Ἀλληλούια γ' καὶ λέγει τροπάριον, ἦχος πλ.
 β'. Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε... Δόξα καὶ νῦν, Τῆς εὐσπλαγγχίας... Καὶ ἄρχεται
 ψάλλειν τὸν κανόνα εἰς ἦχον β'. Ὁδὴ α'. Δεῦτε λαοί.. Πάντες πιστοί,
 δεῦτε συμφώνως τιμήσωμεν τὴν Θεοτόκον Χριστὸν γὰρ κηύσασα... Ὁ
 χαρακτήρ τῆς ὑποστάσεως τῆς πατρικῆς ἐκ σοῦ λαβὼν τὸ φύραμα...
 Τῶν χερουβὶμ τιμιωτέρα ὑπάρχουσα. Λύτρον ἡμῖν τῆς ἁμαρτίας ἐγέννη-
 σασ τὸν εὐεργέτην Κύριον... Послѣ 3 пѣсни: Ἐτι καὶ ἔτι... Ὑπὲρ τοῦ
 δούλου τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα ὑγείας καὶ σωτηρίας καὶ ἀφέσεως... Ὑπὲρ τοῦ
 συγχωρηθῆναι αὐτὸν πᾶν πλημμέλημα ἐκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον. Ἀντιλαβοῦ,
 σῶσον... Τῆς παναγίας ἀχράντου... Καὶ λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην Ἀγαθέ,
 φιλόφιλθρωπε, εὐσπλαγγχε, πολυέλεε Κύριε, ὁ πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μα-
 λακίαν ἰώμενος, ἴασαι τὸν δούλόν σου ὁ δεῖνα, ἐξέγειρον ἀπὸ κλίνης¹⁾
 ὀδύνης, ἐπίσκεψαι ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς καὶ ἀποδιώξον ἀπ' αὐτοῦ
 πᾶσαν ἀρρώστιαν καὶ ἀιθένειαν, ἵνα, ἐξαναστάς τῇ χειρὶ σου τῇ κραταιᾷ,
 δουλεύσῃ σοι μετὰ πάσης εὐχαριστίας, ὑμῶν σὺν ἡμῖν τὸ προσκυνη-
 τὸν²⁾ ὄνομά σου τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύμα-
 τος... Καὶ λέγει κάθισμα Τὸν πλοῦτον θεωρήσας τῶν ἀρετῶν τοῦ Ἰωβ
 συλλῆσαι... Δόξα καὶ νῦν, Οἱ τὴν σὴν προστασίαν... Послѣ 6 пѣсни таже
 ектепья и молитва: Δέσποτα παντοκράτωρ, φιλόψυχε, φιλόδουλε Σωτῆρ
 τῶν ἀπάντων, ἰατρὲ ψυχῶν καὶ σωμάτων, ὁ ταπεινῶν καὶ ἀνυψῶν, ὁ παι-
 δεύων καὶ πάλιν ἰώμενος, ἴασαι τὸν ἀδελφόν ἡμῶν ὁ δεῖνα τὸν ἀσθενοῦντα,
 ἐπίσκεψαι ἐν τῷ ἐλέει σου καὶ ἔκτεινον τὸν βραχίονά σου τὸν ἀόρατον,
 τὸν πλήρη ἰάσεως καὶ θεραπείας, καὶ ἀνάστησον αὐτὸν ἀπὸ κλίνης ἀρ-

¹⁾ Рнк. Синайск. библ. XIII в. № 966 ἀπὸ κλίνης ἀρρώστιας καὶ
 στρωμνῆς κακώσεως ²⁾ πάντιμον καὶ μεγαλοπρεπές.

ρωστίας, ἐπιτίμησον τῷ πνεύματι τῆς ἀσθενείας, ἀπόστησον ἀπ' αὐτοῦ πᾶσαν πληγὴν, πᾶσαν ἀλγηδόνα, πᾶσαν μάστιγα, πᾶσαν ἀβρωστίαν, πάντα πυρετὸν ἢ ῥίγος, καί, εἴ τι ἂν ἐστὶν ἐν αὐτῷ πλημμέλημα, ἄνες, ἄφες, οἰκτερον, συγχώρησον διὰ τὴν σὴν φιλάνθρωπίαν. Ναί, Δέσποτα, φεῖσαι τοῦ πλάσματος σου ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, μεθ' οὗ σοὶ δόξα πρέπει τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ αἰεῖ... Δόξα, Διαπλέων τὸ πέλαγος τῆς παρουσίας ζωῆς μου... Καὶ νῦν, Τῇ Θεοτόκῳ ἐκτενωῶς... *Послѣ 9 пѣсни таже ектения и молигва: Βασιλεῦ θεραπευτὰ τῶν καμνόντων, σὲ δαίμονες τρέμουσι καὶ τῇ σῇ προστάξει ὑποχωρεῖ πᾶσα νόσος καὶ πειρασμὸς ἅπας· σὲ ὁ τὰ λυθέντα μέλη πηγνύων, ὁ τὸν θάνατον ἐλαύνων, ὁ τὰ κείμενα σώματα ἀπ' αἰώνως παραχρῆμα ἐγείρων, διὸ θυσωποῦμέν σε, Δέσποτα, ὁς τῷ δούλῳ ὁ δεῖνα τὴν ὑγείαν καὶ τῆς νόσου ταύτης ἐλευθέρωσον. Δυνατὲ φιλάνθρωπε, καὶ μηκέτι αὐτὸν ἐν κλίνῃ ἐπιστρέψῃς εἶναι, ἀλλ' ὡς ἐκεῖνον τὸν ἐν τριάκοντα καὶ ὀκτῶ ἔτεσι κατακείμενον εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ ἔστησας, οὕτως καὶ τῷ δούλῳ σου τούτῳ τὴν ὑγείαν δώρησαι, ὁ αἴρων τοῦ κόσμου τὴν ἁμαρτίαν. Ὅτι σὸν τὸ κράτος καὶ σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία... Καὶ ποιεῖ ἐκτενήν καὶ ἀπολύει.*

Τῇ δὲ ἐπαύριον συναχόνται οἱ ἱερεῖς ἐπτὰ, καὶ λέγει ὁ διάκονος· Εὐλόγησον, δέσποτα. Ὁ πρῶτος τῶν ἱερέων· Εὐλογημένη ἡ βασιλεία τοῦ Πατρὸς... Καὶ ἄρχεται ψάλλειν τροπάριον εἰς ἦχον πλ. β'. Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε, Δόξα καὶ νῦν, Τῆς εὐσπλαγχνίας τὴν πύλην... καὶ ποιεῖ ἐκτενήν· Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός... Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ ἔλεος καὶ εὐμενῆ καὶ εὐδιάλλακτον γενέσθαι τὸν ἀγαθὸν καὶ φιλάνθρωπον Θεὸν ἐπὶ ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν τοῦ... Ἐπὲρ ὑγείας καὶ σωτηρίας καὶ ἀφéseως... Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι τῷ Κυρίῳ... Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου... Τοῦ ἀγγέλλειν τὸ πρῶτον... Δόξα καὶ νῦν. Εὐχὴ ἀντιφώνου πρώτου· Κύριε, Κύριε, ἐν τῷ ἐλέει καὶ ταῖς οἰκτιρμοῖς. *Goar. p. 335. Ἀντίφωνον β'. Ὁ Κύριος ἐβασίλευσε... Καὶ γὰρ ἐστερεώθη... Τὰ μαρτύριά σου, Δόξο, Ὁ μονογενὴς Υἱός... Ἐπι καὶ ἔτι. Εὐχὴ ἀντιφώνου β'. Ὁ πλούσιος ἐν ἐλέει καὶ πολὺς ἐν ἀγαθότητι, ὁ Πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν καὶ Θεὸς πάσης παρακλήσεως. Goar. p. 341. Ἐκφώνησις· Ὅτι Θεὸς ἐλέους ὑπάρχεις. Ἀντίφωνον γ'. Δεῦτε ἀγαλλιασόμεθα.. Προσφάσωμεν τὸ πρόσωπον. Ὅτι Θεὸς μέγας καὶ βασιλεὺς μέγας... Εὐχὴ τῆς εισόδου· Αἰτούμενά σου, Κύριε ὁ Θεός, ὅπως ἐπιστάξῃς τὸ ἔλεός σου ἐπὶ τὸ ἔλαιον τοῦτο. Goar. p. 347. Ἴνα καὶ αὐτοὶ σὺν ἡμῖν δοξάσωσι... Μετὰ δὲ τὴν εὐχὴν εἰς ἕκαστος τῶν ἱερέων ἄπτει τὸ αὐτότουρβον(;) αὐτοῦ, ποιῶν εἰς τὸ ἔλαιον σταυροῦς τρεῖς, καὶ εἶθ' οὕτως ἄρχεται ὁ*

καθ' εἰς ἱερεὺς λέγων· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθιεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ ἐπισκόπου ἡμῶν... Ἐπι δεόμεπα ὑπὲρ τῶν δούλων Θεοῦ ὁ δεῖνα καὶ ὀδεῖνα καὶ παντός τοῦ οἴκου αὐτῶν ὑγείας καὶ σωτηρίας καὶ ἀφρέσεως τῶν ἀμαρτιῶν αὐτῶν... Καὶ εἴθ' οὕτως τὸ Ἅγιος εἶ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ ψάλλει Τρισάγιον, προκειμένον τοῦ ἀποστόλου· Ἐγὼ εἶπα, Κύριε, ἐλέησόν με. Στίχος· Μακάριος ὁ συνιῶν ἐπὶ πτωχόν... Καθολικῆς ἐπιστολῆς Ἰακώβου... Ἀδελφοί, ὑπόδειγμα λάβετε. Goar. p. 337. Ἀλληλούια, Ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμέ... Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, διήρχετο ὁ Ἰησοῦς τὴν Ἱερουσόλημ... Goar. p. 339. Ἐλέησον ἡμᾶς... καὶ ποιεῖ ἐκτενήν, καὶ λαβόντες οἱ ἱερεῖς ἐκ τοῦ ἐλαίου, ἀλείφουσι τὸν ἀσθενοῦντα ἀπὸ ποδῶν ἕως κεφαλῆς, λέγοντες τὴν εὐχὴν· Πάτερ ἅγιε, ἰατρὲ ψυχῶν καὶ σωμάτων... Ἐπι δεόμεθα, ἀγαθὲ καὶ φιλόανθρωπε, ἔπιθε ἐπὶ τὴν ἡμετέραν αἴτησιν καὶ ἴασαι τὸν δοῦλόν σου ὁ δεῖνα ἐκ πάσης νόσου καὶ πάσης μαλακίας, καὶ ὑγείαν καὶ ἀφρεσιν ἀμαρτιῶν δώρησαι αὐτῷ... Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ θαυμαστός, ὁ φυλάσσων διαθήκην... Goar. p. 337 καὶ μετόχους ἡμᾶς ποιήσας τοῦ ἁγίου ὀνόματος αὐτοῦ, μετέστησεν ἡμᾶς ἐκ τῆς καταδυναστείας τοῦ διαβόλου καὶ εἰς τὴν αὐτοῦ βασιλείαν ἐκάλεσεν. Αὐτός, Δέσποτα τῶν ἀπάντων, ἔπιθε ἐφ' ἡμᾶς, οὗς ἠρξάμεθα οὐκ ἐν αἵματι διαθήκης καθαρῆς εἶναι, ἀλλ' ἐν ἐλπίδι ἁγίῳ καὶ ἔδωκας τοῖς φοβουμένοις σε σημειώσιν τῷ τύπῳ τοῦ σταυροῦ σου καὶ τὴν σφραγίδα τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος, εἰς τὸ γενέσθαι αὐτοὺς Χριστοῦ ποίμνην, λαὸν περιούσιον, ἔθνος ἅγιον, βασιλείον ἱεράτευμα, καὶ ἐκαθάρισας ἡμᾶς ἐν ὕδατι... καὶ Ἰωάννη τῷ ἐκλεκτῷ σου, καὶ ἰκάνωσον ἡμᾶς γενέσθαι διακόνους τῆς καινῆς σου διαθήκης καὶ χρίειν τῷ ἐλαίῳ σου τούτῳ, ὑπὲρ ὧν ἐποιήσας, ὅπως ἂν, ἀπεκδυσάμενοι τὴν ἀσέβειαν, ἐνδυσώμεθα σε τὸν Κύριον καὶ Θεὸν ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν διὰ τοῦ ἁγιάσματος τούτου. Ἐκφώνως· Ἐλέει καὶ φιλοανθρωπία τοῦ μονογενοῦς σου... Καὶ ἐμφυσᾷ εἰς τὸ ἔλαιον, ποιῶν σταυροῦ τύπον, καὶ εἰσέρχεται ἕτερος ὁ ἱερεὺς· Ἐγὼ ὑπάρχω τὸ δένδρον τὸ ἄκαρπον, Κύριε... Ἄλλο, Ὡς κόματι θαλάσσης... Δόξα καὶ νῦν, Πάντα ὑπὲρ ἔνοιαν, πάντα ὑπερένδοξα... Πρόσχωμεν. Εἰρήνη πᾶσι. Σοφία, τὸ προκειμένον· Ἰσχύς μου καὶ ὑμνησίς μου. Στίχος Παιδευῶν ἐπαίδευσεν. Ἀπόστολος πρὸς Ῥωμαίους· Ἀδελφοί, ὀφείλομεν ὑμεῖς δυνατοί. Goar. p. 338. Ἀλληλούια. Ἐλέησόν μέ, ὁ Θεός. Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, νομικός τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ. Goar. p. 337. Ἐλέησον ἡμᾶς (cm. viii), ἐκφωνεῖ· Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα. Καὶ εὐθύς ἡ εὐχὴ αὕτη· Γένοιτο, Κύριε, τὸ ἔλαιον τοῦτο ἔλαιον ἀγαλλιᾶσεως Πνεύματος ἁγίου, ἔλαιον ἀγιωσύνης, ἔλαιον ἀναγεννήσεως, ἔλαιον ἁγιασμοῦ... ἐν

τῷ τῆς ἀναγεννήσεως ἐλαίῳ ἀρόβως ἀρύονται, ἐκλάμποντες, ὡς οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ τῇ φαιδρότητι, μὴ ἔχοντες σπίλον ἢ ρυτίδα... Goar. p. 338. Ἐκφώνως· Χάριτι καὶ οἰκτιρμοῖς καὶ φιλανθρωπία... Καὶ ἐμφυσᾷ εἰς τὸ ἔλαιον γ'. καὶ ἄπτει τὸ αὐτότουρβον καὶ μετέρχεται. Κάθισμα· Παροικοῦσα ἐν τῇ γῆ ψυχὴ μου, μετανόησον... Ὅπως πότε ψυχὴ μου ἐπιμένοις τοῖς πταισμάσιν... Καὶ εἰσέρχεται ὁ γ'. ἱερεὺς, προκείμενον ἤχος β'. Κύριος φωτισμός μου... Στίχος· Κύριος ὑπερασπιστής. Πρὸς Κορινθίους ἐπιστολῆς· Ἀδελφοί, ὑμεῖς ἐστέ ναὸς Θεοῦ ζῶντος... Goar. p. 341. Ἀλληλουία. Τὰ ἐλέη σου, Κύριε. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον· Τῷ καιρῷ ἐκεῖνω, προσκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ. Goar. p. 340 Ἐλέησον ἡμᾶς κ. τ. λ. Ἐκφωνεῖ· Ὅτι ἀγαθός... Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ ὑψιστος, ὁ ὑπὸ πάσης κτίσεως προσκυνούμενος... Goar. p. 339 καὶ ἴσχει τῷ πλήθει τοῦ ἐλέους σου, πρεσβείαις τῆς παναχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, τῶν τιμίων δυνάμεων ἀσωμάτων ἀρχαγγέλων, τοῦ τίμου Προδρόμου, τῶν ἁγίων καὶ πνευφήμων ἀποστόλων, τῶν ἁγίων καὶ θαυματουργῶν ἀναργύρων Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ, Κύρου καὶ Ἰωάννου, Παντελεήμονος, Ἐρμολάου καὶ πάντων σου τῶν ἁγίων. Ἐκφώνως· Ὅτι ἐλέους καὶ φιλανθρωπίας... Ἐρχεται ἕτερος ἱερεὺς καὶ λέγει κάθισμα· Τὴν τραπεζὴν μου ψυχὴν... Διαπλέων τὸ πέλαγος τῆς... Δόξα καὶ νῦν· Τῇ Θεοτόκῳ ἐκτενῶς... Προκείμενον ἀποστόλου· Ἐγὼ εἶπα, Κύριε, ἐλέησόν με... Στίχος· Μακάριος ὁ συνιών... Ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους ἐπιστολῆς· Ἀδελφοί, σὺ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν ὑπὲρ τῆς θλίψεως. Goar. p. 342. Ἀλληλουία. Ὑπομένων ὑπέμεινα. Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον· Τῷ καιρῷ ἐκεῖνω, εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη Τύρου καὶ Σιδῶνος. Goar. p. 343. Καὶ ποιεῖ ἐκτενήν, τὸ Κύριε ἐλέησον, καὶ ἡ εὐχὴ αὕτη· Ὁ Θεὸς ὁ μέγας, ὁ πολὺς ἐν ἐλέει καὶ πλούσιος ἐν ἀγαθότητι, σὺ, Κύριε, ὁ ἐνισχύσας ἡμᾶς διὰ τῶν ἁγίων σου ἀποστόλων ἐλαίῳ μετὰ προσευχῆς ὑπὸ τῶν πρεσβυτέρων τοῖς ἀσθενοῦντας θεραπεύειν. Σὺ Ἄυτός, Δέσποτα, ποίησον τοῦτο τὸ ἔλαιον εἰς ἴασιν καὶ σωτηρίαν τοῖς ἐξ αὐτοῦ χρισμένοις, εἰς δόξαν τοῦ ἁγίου σου ὀνόματος, ἀποδιώκων πᾶσαν νόσον ἐξ αὐτοῦ καὶ πᾶσαν μαλακίαν, ὁ μόνος ψυχῶν καὶ σωμάτων ἰατρός, ὅπως, μετασχόντες τῆς σῆς φιλανθρωπίας, δοξάσωμεν τὴν σὴν ἀγαθότητα. Ὅτι σὺ ὑπάρχεις ὁ Δοτήρ τῶν ἀγαθῶν καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν... Καὶ σφραγίζει τὸ ἔλαιον καὶ ἄπτει αὐτότουρβον, καὶ εἰσέρχεται ἕτερος καὶ λέγει κάθισμα· Κριτοῦ κκθεζομένου... Ψυχὴ, τὰ ὧδε πρόσκαιρα, τὰ δὲ ἐκεῖθεν... Δόξα καὶ νῦν. Προκείμενον τοῦ ἀποστόλου· Σὺ, Κύριε, φυλάξεις ἡμᾶς... Στίχος· Σῶσόν με, Κύριε, ὅτι ἐκλέλοιπεν... Ὁ ἀπόστολος πρὸς Ἐφραίμους·

Ἄδελφοί, ὁ Θεὸς πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην... Τέλος Ἰνα ἐν αὐτοῖς περιπατήσωμεν. Ἀλληλούια. Ἐλέησόν με, ὁ Θεός. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον· Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· ὁμοιωτὴ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν δέκα παρθένοις... Goar. p. 342. Ἐλέησον ἡμᾶς... κ. τ. α. τὸ Κύριε ἐλέησον ἰβ'. καὶ ἡ εὐχὴ αὕτη· Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ κηθήμενος ἐπὶ τῶν χερουβὶμ Cм. выше стр. 103, прим. Ὅτι σὺ ἰατρὸς τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν καὶ σοὶ τὴν δόξαν... Καὶ ἐμφουσᾷ τὸ ἔλαιον καὶ ἄπτει τὸ αὐτότουρβον αὐτοῦ, ἀπέρχεται καὶ ψάλλει τροπάρια, ἤχος, πλ. β'. Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε, ἐλέησον, Δόξα, Τῆς εὐσπλαγχνίας τὴν πύλην. Καὶ ἔρχεται ς'. ἱερεὺς καὶ λέγει προκείμενον τοῦ ἀποστόλου· Μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου... Στίχος· Ἡ σωτηρία σου, ὁ Θεός, ἀντελάβετο... Ὁ ἀπόστολος πρὸς Γαλάτας· Ἀδελφοί, ὁ καρπὸς τοῦ πνεύματος ἐστὶν ἀγάπη. Goar. p. 343. Ἀλληλούια. Ἐπιβλεφὼν ἐπ' ἐμὲ καὶ ἐλέησον. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν Πέτρου. Goar. p. 341. Ἐλέησον ἡμᾶς. Ἐτι δεόμεθ' ἀ σου, Κύριε, ὑπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα, τοῦ ἐν ἀσθενείᾳ κατακειμένου καὶ τοῦ ἐλέους Κυρίου... Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ καταπέμψας τοὺς ἑπτὰ ἀρχαγγέλους εἰς τὸν οἶκον Ζαχαρίου. Cм. выше стр. 186, прим. Καὶ εἰσέρχεται ἕτερος ἱερεὺς καὶ λέγει κάθισμα, ἤχος πλ. δ'. Ὅμματι εὐσπλάγγνῳ, Κύριε, ἴδε... Ὡς τοῦ κριτοῦ παρόντος... Δόξα καὶ νῦν, Σὲ καὶ τεῖχος καὶ λιμένα. Πρόσχωμεν. Εἰρήνη πᾶσι. Σοφία, ψαλμὸς τῷ Δαβὶδ, προκείμενον ἤχος πλ. α'. Ἐπακούσαι σου, Κύριε, ἐν ἡμέρᾳ, ὑπερασπίσαι σου... Πρὸς Θεσσαλονικεῖς· Ἀδελφοί, παρακαλῶ ὑμᾶς νοουθετεῖτε τοὺς ἀτάκτους. Goar. p. 344. Ἀλληλούια, Ἐγὼ εἶπα, Κύριε, ἐλέησόν με. Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Μάρκον· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, προσκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς τοὺς δώδεκ μαθητάς αὐτοῦ... Τέλος· καὶ ἤλειψαν ἐλαίῳ πολλοὺς ἄρρώστους καὶ ἐθεραπεύοντο. Ἐλέησον ἡμᾶς. Ἐτι σοῦ δεόμεθ' ἀ σου ὑπὲρ τοῦ δούλου σου ὁ δεῖνα καὶ τῆς δούλης σου τῆς δεῖνα τοὺς τὰ σὰ ἐλέη ἐπιδομένους, ταχείας ἐπισκέψεως καὶ ὑγείας καὶ σωτηρίας καὶ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν εἶπωμεν. Κύριε ἐλέησον λ'. Ὅτι ἐλεήμων... Εὐχὴ· Ὁ Θεός ὁ δυνατὸς καὶ ἐλεήμων, ὁ πάντα οἰκονομῶν ἐπὶ σωτηρίαν τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων. Прилож. къ Богослуж. въ русск. ц. въ XVI в. ч. I, стр. 132, прим. 3. Μετὰ δὲ τὴν εὐχὴν ταύτην ὀφείλει ψάλλειν Ὁ κατοικῶν ἐν βοήθειᾳ καὶ ἕξ'. ψαλμὸν τοῦ Ψαλτηρίου· Ἀναστήτω ὁ Θεός. Καὶ εἴθ' οὕτως ἀλείφουσιν τὸν ἄρρωστον ἐκ τοῦ ἐλαίου ἕκαστος αὐτῶν κατὰ τὴν τάξιν, λέγει ὁ καθ' εἰς τὴν εὐχὴν ταύτην· Πάτερ ἅγιε, ἰατρὲ ψυχῶν καὶ σωμάτων... Goar. p. 338 διὰ

τῆς χάριτος τοῦ Χριστοῦ σου ζωοποιήσον αὐτὸν κατὰ τὸ σοὶ εὐάρεστον, ἵνα καὶ τὴν ὀφειλομένην σοὶ εὐχαριστίαν ἐν ἀγαθοεργίᾳ ἀποπληροῦνται πρεσβείαις τῆς ὑπερενδόξου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ πάντων σου τῶν ἀγίων. Χρὴ γινώσκειν, ὅτι τοιοῦτος ἀνθρώπος, ὅσπερ ὀφείλεται ποιεῖν τὸ ἔλαιον τὸ ἅγιον τοῦτο, ἕως ἑπτὰ ἡμερῶν οὔτε ἐξαποδύεται οὔτε νίβγεται, ἀλλὰ προσκαρτερεῖ τῇ ἀγίᾳ ἐκκλησίᾳ ἕως συμπληρώσεως τῶν ἑπτὰ ἡμερῶν, οἱ δὲ ἱερεῖς οἱ τοιοῦτοι οἱ ἑπτὰ λειτουργοῦσι τὰς ἑπτὰ ἡμέρας εἰς πρὸς εἷς καθ' ἣν ἡμέραν ὑπὲρ τοῦ τοιοῦτου ἀσθενοῦς, μετὰ δὲ συμπληρώσεως τῶν ἑπτὰ ἡμερῶν λούεται καὶ ἀλλάσσει καὶ κατηχίζεται ὑπὸ τοῦ πρώτου ἱερέως, τῶν τοιούτων ἑπτὰ, εἰς ἐπήκοον πάντων τῶν συλλειτουργῶν αὐτοῦ. Βλέπε, ἀδελφέ, τὸ λοιπὸν τῆς ζωῆς σου ἐν τῷ παρόντι αἰῶνι, μὴ προσπταίσης τῷ Θεῷ· τὰ γὰρ πρώην σου ἐγκλήματα ἐξέλιπε διὰ τῆς προστάξεως ἡμῶν, τῶν ἀναξίων ἱερέων, κατὰ χάριν Χριστοῦ νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας.

л. 61. Чтенія апостольскія и евангельскія на цѣлый годъ съ сентября по августъ и на великій постъ. По недостатку листовъ, весьма многія чтенія отсутствуютъ.

τοῦτο **XXIII**. № 966. Εὐχολόγιον Σιναϊσκ. библи., рукопись въ 16 долю на пергаменѣ (палимпсестъ, по мѣстамъ даже двойноѣ), 102 листа, писана почеркомъ XIII вѣка. Рукопись несомнѣнно южно-итальянскаго происхожденія, такъ какъ въ чинѣ литургіи упоминаются умершими: Ῥόπερτος ῤηγός (1101—1154) καὶ Γουλιέλμος ῤηγός (1154—1166).

л. 1. Ἀκολουθία ἐξομολογουμένων.

Первая страница вытерта на столько, что нѣтъ никакой возможности прочесть начало чина, но изъ дальнѣйшаго изложенія его становится яснымъ, что здѣсь мы имѣемъ тотъ самый чинъ, съ весьма пезначительными особенностями, который напечатанъ у *I. Morini. Commentarius historicus de sacramento poenitentiae. Venet. 1702 an. pag. 616—620.* Конецъ чина изложенъ такъ: Ποιήσαντος οὖν Τρισαγίου, τὸ Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία, τροπάριον ἤχος δ'. Τὴν ταπεινὴν μου ψυχὴν, Δόξα καὶ νῦν, Τῇ Θεοτόκῳ ἐκτενῶς, εἶτα ἐκτενῇ καὶ ἀπολύει.

л. 10. Κανονάριον, ἐκτεδὲν παρὰ Ἰωάννου τοῦ Νηστευτοῦ.

Тѣκνον, τί ἰσχύεις φυλάξαι; κατὰ γὰρ ἰσχὸν καὶ προαίρεσιν τοῦ δεχομένου τὰ ἐπιτίμια δίδονται... Конецъ: Νινευίται οὐ πολλῶν ἐδεήθησαν

τῶν ἡμερῶν εἰς τὸ μετανοῆσαι, ἀλλὰ τριῶν ἡμερῶν μόνον. *I. Morini* pag. 620.

λ. 21. Εὐχὴ ἐπὶ τῶν ἐν ἐπιτιμίοις ὄντων καὶ ἑαυτοῦ ὄρκω δεσμοῦντων. Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ μονογενὴς Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Πατρὸς, ὁ πάντα δεσμὸν τῶν ἀμαρτιῶν ἡμῶν. *Goar. p. 528.*

λ. 21 οβ. Εὐχὴ τοῦ ὑπὸ δεσμοῦ ὑπὸ ἱερέως λυομένου.

Εὐσπλαγχνε, ἀγαθὲ καὶ φιλάνθρωπε, ὁ διὰ τοὺς σοὺς οἰκτιρισμοὺς ἐξαποστείλας τὸν μονογενῆ σου Υἱὸν εἰς τὸν κόσμον. *Goar. p. 521.*

— Εὐχὴ εἰς ἐνουπνιαζόμενον ἀδελφόν.

Πολυεύσπλαγχνε Κύριε, ἀκήρατε, ἀμόλυντε, μόνε ἀναμάρτητε. *Goar. p. 529.*

λ. 22. Τάξις, γινομένη εἰς ἐξομολόγησιν ἐτέραν.

Εἰσέρχεται ὁ ἱερεὺς εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἀλλάσσει, καὶ θυμιᾷ, καὶ ἄρχεται καθ' ἑαυτόν, καὶ ἀποκρίνων, καὶ ἐκφωνῶν, καὶ ὁ θέλων ἐξομολογήσασθαι στέκει εἰς τὸ διάστυλον, καὶ ἄρχεται ὁ ἱερεὺς(ς), λέγων· Εὐλόγησον, δέσποτα. Εὐλόγημένη ἡ βασιλεία τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ... Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἁνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ τοῦδε καὶ τῆς ἐν Χριστῷ ἐπισκέψεως αὐτοῦ... Ὑπὲρ τοῦ καθαρισθῆναι αὐτὸν ἀπὸ παντός πονηροῦ, μὴ ἔχοντος σπῆλον ἢ ῥυτίδα, τοῦ Κυρίου... Ὑπὲρ τοῦ ῥυθθῆναι αὐτὸν καὶ ἡμᾶς τῆς αἰωνίου κολάσεως... Ἀντιλαβῶ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Ὅτι ἀγαθὸς εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν... Καὶ εὐθύς τὸ Τρισάγιον καὶ λέγει· Πρόσχωμεν. Προκείμενον, ἦχος δ'. Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ, ὅτι ἀγαθός. Στίχος· Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν. Ὁ ἀπόστολος πρὸς Τιμόθεον· Τέκνον Τιμόθεε, πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος... Τέλος· τιμὴ καὶ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν. Ἀλληλουία, ἦχος πλ. δ'. Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξῃς. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον· Ἐν καιρῷ ἐκείνῳ, πρῶτον ὁ Ἰησοῦς, εἶδεν ἄνθρωπον, καθήμενον ἐπὶ τῷ τελώνιον, Ματθαῖον λεγόμενον... Τέλος· οὐ γὰρ ἤλθον καλεῖσαι δικαίους, ἀλλὰ ἀμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν. Εἶπωμεν πάντες... Κύριε παντοκράτωρ... Ὁ μὴ βουλόμενος τὸν θάνατον... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου τούτου... Ὑπὲρ τοῦ ῥυθθῆναι ἡμᾶς... Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός, κατὰ... Εὐχὴ τῆς ἐκτενῆς· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, τὴν ἐκτενῆ ταύτην ἱκεσίαν... Ἐπιὺπὲρ τοῦ ἴλεων, εὐμενῆ... Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ τοῦδε καὶ τῆς παρά Θεοῦ ἁνωθεν βοήθειας, ὑγείας καὶ σωτηρίας, καὶ ἀφέσεως τῶν ἀμαρτιῶν αὐτοῦ... Καὶ ὑπὲρ τοῦ προσδέξασθαι Κύριον τὸν Θεὸν τὴν νυνὶ αὐτοῦ δέησιν καὶ συγκαταριθμῆσαι αὐτὸν τῷ χορῷ τῶν σωζομένων, καὶ λυτρωθῆναι αὐτὸν τῶν προτέρων αὐτοῦ σφαλμάτων... Εἶπωμεν ὑπὲρ αὐτοῦ τὸ Κύριε ἐλέησον μ'. Ἐκφώνησις· Ὅτι ἐλεῆμων καὶ φιλάνθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις... Καὶ εἶθ'

οὕτως· Εἰρήνην πάσι. Καὶ τῷ Πνεύματί σου. Καὶ προσέρχεται ὁ μέλλων ἐξομολογεῖσθαι καὶ βάλλει γονυκλισίαν ἔμπροσθεν τῆς ἀγίας τραπέζης, καὶ κεῖται ἐν τοῖς γόνασιν αὐτοῦ, ὁ δὲ ἱερεὺς λέγων τὴν εὐχὴν ταύτην· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῷ Πέτρῳ καὶ τῇ πόρῃ διὰ διακρύων ἄφρυσιν ἀμαρτιῶν αὐτοῖς δωρησάμενος. *Goar. p. 537.* Δέσποτα Κύριε, ὁ καλῶν δικαίους εἰς ἀγιασμόν καὶ ἀμαρτωλοὺς εἰς τὸ σῶσαι αὐτούς. *I. Morini. De sacramento poenitentiae p. 618.* Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Εὐσπλαγχνε, ἀγαθὲ καὶ φιλόανθρωπε, ὁ διὰ τοὺς οἰκτιρισμοὺς ἐξαποστείλας τὸν μονογενῆ σου Υἱόν εἰς τὸν κόσμον *Ibid. pag. 625.* Καὶ εἶθ' οὕτως ἀνίσταῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς λέγει· Ἰδοὺ θελήματι τοῦ φιλανθρώπου Θεοῦ, τοῦ πάντας θέλοντος σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν, προσέδραμες τῇ ἀγίᾳ τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίᾳ τοῦ καθαρῆσαι ἑαυτὸν ἀπὸ πάσης ἀμαρτίας· βλέπε οὖν, τέκνον, μὴ αἰσχυνηθῆς με καὶ ἀποκρύψῃς τίποτε ἐκ τῶν ἔργων σου καὶ κατακριθεῖς. Καὶ αὐτὸς ἀποκρίνεται· Πάτερ, ἡμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Καὶ λέγει ὁ ἱερεὺς· Συγχωρήσει σοι ὁ Θεός. Ὁμοίως κατὰ πάντα οὕτως ἀποκρίνεται· Συγχωρήσει σοι ὁ Θεὸς ἕως τέλους. Καὶ λέγει ὁ ἱερεὺς· Ταῦτα πάντα πρὸ τοῦ ἐξεῖπαιν ἡμᾶς, ἃ ἔλεξας, ἐγὼ γε ὁ τάλας πέπραχα δὲ καὶ ἄλλα πλεῖστα, ἃ φρίττει ἡ γλῶσσα τοῦ λαλεῖν αὐτά, ἀλλ' οὐκ ἀπογινώσκω τῆς ἑμαυτοῦ σωτηρίας, ὅμως ἀφορῶ εἰς τὸ πέλαγος τῶν οἰκτιρισμῶν τοῦ ἐλέους τοῦ Θεοῦ τοῦ δωρηθῆναι ἡμῖν λύτρον ἀμπλακημάτων. Καὶ εἶθ' οὕτως λέγει τὸν Ν'. φαλμὸν καὶ τὸ Κύριε ἐλέησον μ'. Καὶ τοῦτον ὅλον ψάλλεται μετὰ γονυκλισίας καὶ τὸ Κύριε, συγχώρησον γ'. τὸ Κύριε, ἰλάσθητι γ'. Λέγει ὁ ἱερεὺς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων καὶ πάσης σαρκός, ὁ Θεὸς τῶν μετανοούντων, ὁ τῶν ἀγίων σου ἀποστόλων δοὺς ἐξουσίαν τοῦ λύειν πᾶσαν ἀμαρτίαν, ὁ θέλων πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν, ὁ τοὺς ἀπατηθέντας ἐκ φρεναβλαβῶν πρκαδόσεως ἐπιστρέψας εἰς σωτηρίαν. Αὐτὸς, Δέσποτα τῶν ἀπάντων, πρόσδεξα καὶ τὸν δοῦλόν σου τοῦτον ἀνανήψαντα ἐκ τῆς τοῦ διαβόλου παγίδος καὶ προσδραμοῦντα τῇ ἀγίᾳ σου ἐκκλησίᾳ· καὶ δεόμεθ' σου, Κύριε, καὶ παρακαλοῦμέν σε, ποίησον αὐτὸν ἐπαρίθμιον γενέσθαι μετὰ τῶν σωζομένων, διαφύλαξον αὐτόν, ὅτι νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησεν, ἀπολωλὸς ἦν καὶ εὗρεθη· διό, Κύριε, δώρησαι αὐτῷ νοῦν ἀγαθόν, ἵνα ἀμώμως καὶ ὁσίως δοξολογήσῃ σε ἐν τῇ ἀληθείᾳ τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ. Ὅτι σὸν τὸ κράτος καὶ σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία, καὶ ἡ δύναμις, καὶ ἡ δόξα... Εὐχὴ ἤγουν ἀπολυτικὴ· Ὁ Θεός, ὁ δι' ἡμᾶς ἐνανθρωπήσας καὶ παντὸς τοῦ κόσμου τὰς ἀμαρτίας βαστάζων... *I. Morini. De sacramento poenitentiae pag. 643.* Καὶ εἶθ' οὐ-

τως καθεζόμενοι, ἐρωτᾷ αὐτὸν ἐν φαίδρῳ τῷ προσώπῳ καὶ εὐλικρινεῖ δια-
θέσει· Βλέπε, τέκνον, μὴ αἰσχυρόμενος ἀποκρύψῃς τι πλημμέλημα, ἀλλὰ
περισωρεύσῃς... На εгомъ обривається изложение чина.

λ. 25. Εὐχολόγιον, περιέχον τὴν πᾶσαν ἀκολουθίαν τῆς ἐκκλησια-
στικῆς καταστάσεως.

Εὐχὴ εἰς τὸ ἀμφιένεσθαι τὸν ἱερέα τὴν ἱερατικὴν στολήν.
Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ, ἔπιθε ἐπ' ἐμὲ τὸν ἁμαρτωλὸν καὶ ἀνάξιον δοῦλόν σου ἐν τῇ ὥρα
ταύτῃ καὶ στολήν περιβαλλόμενον ἱεράν, δύναμιν ἐξ ὕψους κατάπεμψον καὶ
ἐνίσχυσόν με τῇ χάριτι τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος, ἐνδεδυμένον τὴν τῆς
ἱερωσύνης χάριν παραστῆναι τῇ ἱερᾷ ταύτῃ τραπέζῃ καὶ ἱερουργῆσαι τὸ
ἄχραντόν σου σῶμα καὶ τὸ τίμιον αἷμα. Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα καὶ
προσκύνησις τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ...

— Εὐχὴ τοῦ θυμιάματος.

Θυμιάμά σοι προσφέρομεν, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν. Goar. p. 50.

λ. 25 οβ. Εὐχὴ τῆς προθέσεως, ἣν ἰστώμεν καὶ λέγομεν ἐνώπιον
τῆς προθέσει.

Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸν οὐράνιον ἄρτον τὴν τροφήν τοῦ παν-
τός κόσμου τὸν Κύριον ἡμῶν. Goar. p. 51.

— Ἀρχὴ τῆς θείας λειτουργίας τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου
τοῦ Χρυσοστόμου.

Молитва: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν... надпи-
сывается: εὐχὴ τῶν κατηχομένων πρὸ τῆς ἀγίας ἀναφορᾶς τοῦ ὁσίου
πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Молитва: Οὐδεὶς ἄξιος...—εὐ-
χὴ τοῦ χειρουβικοῦ. По прочтении молитвы: Οὐδεὶς ἄξιος... ὁ ἱερεὺς
Μνήσθητί μου, δέσποτα. Καὶ ὁ διάκονος: Πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται
ἐπὶ σέ, καὶ δύναμις ὕψιστου ἐπισκιάσει σοι, τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου.
Μνήσθητι καὶ ἐμοῦ, δέσποτα. Καὶ ὁ ἱερεὺς: Μνησθεὶὶ Κύριος ὁ Θεὸς
ἡμῶν καὶ ὁμῶν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Εἶτα ἀπονίπτονται
ἀμφότεροι τὰ ἄκρα τῶν δακτύλων, κατὰ τὴν παράδοσιν τοῦ ἁγίου πρω-
τοπιστοῦ Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου. Εἶτα λέγει ὁ ἱερεὺς μυστικῶς:
Νίψομαι ἐν ἀθώοις τὰς χεῖρας... καὶ τόπον σκηνώματος δόξης σου, ᾧ
δὲ κατοικήσω, ὅτι ἤτησάμην αὐτήν, αὐτὴ ἡ κατάπαυσις μου εἰς αἰῶνα
αἰῶνος. Goar. p. 49. Εὐχὴ εἰς τὸ συστεῖλαι Ἐκ δυνάμεως εἰς δύ-
ναμιν. Красноелицею Свѣдѣн. о Ватикан. ркп. стр. 279.

λ. 46. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου.
Εὐχὴ τῶν κατηχομένων α'. πιστῶν, μετὰ τὴν εὐχὴν τῆς ἐκτενῆς:
Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν οὐρανοῖς κατοικῶν. Goar. p. 138. Такъ на-

чинается этого чинъ. Во время пѣнія „Иже херувими“, ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν τοῦ χειρουβικοῦ· Οὐδεὶς ἄνω... Ἐρχόμενος ὁ διάκονος, τὰ ἅγια βασιτάζων καὶ τῷ ἱερεῖ ἐγχειρίζων αὐτά, λέγει· Εὐλόγεῖτε, ἅγιοι. Ὁ δὲ ἱερεὺς, δεχόμενος αὐτά, λέγει· Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου. Καὶ ἐπαίρων τὸ κάλυμμα, ἀποκαλύπτει τὸ ἅγιον ποτήριον καὶ τὸν δίσκον, καὶ εἶθ' οὕτως καλύπτει αὐτὰ μετὰ τῆς νεφέλης, εἶτα στρέφεται ὁ προσετώσ λέγει τοῖς συλλειτουργοῦσιν αὐτῷ· Εὐχεσθε, ἀδελφοί. Καὶ ἀποκρίνονται πάντες· Πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ, καὶ δύναμις ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι. Μνήσθητι ἡμῶν, δέσποτα. Ὁ δὲ λέγει· Μνησθεῖη Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. Οἱ δὲ ἀποκρίνονται· Ἀμήν. Γένοιτο. Εἶτα ἀπονίπτονται τὰς χεῖρας, λέγονται· Νίψομαι ἐν ἁθώσις τὰς χεῖρας ἡμῶν καὶ κυκλώσωμεν τὸ θυσιαστήριον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Ὁ διάκονος· Πληρώσωμεν τὴν δέσην... κ. τ. λ.

л. 46 об. Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων.

Ἐν πρώτοις ἀλλάσσει ὁ ἱερεὺς καὶ οὕτως ἄρχεται λέγων· Εὐλογημένη ἡ βασιλεία τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου.. Ὁ λαὸς ἄρχεται τὸ Τρισάγιον, τὸ Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν. Ὁ ἱερεὺς· Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία. Ὁ λαός· Δεῦτε προσκυνήσωμεν, τὸ Εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου. Ἐν ὅσον ψάλλεται τὸ προοιμακόν, ὁ ἱερεὺς τελεῖ τὴν πρόθεσιν καὶ σκεπάσας καὶ θυμιάσας τὰ ἐνδοθεν καὶ τὸν ναὸν ὅλον, καὶ δοὺς τὸν θυμιατὸν τῷ ὑπηρέτῃ, καὶ τελειωθέντος τοῦ λοῦθ' τὸ προοιμακόν, ἄρχεται ὁ ἱερεὺς τὴν συναπτὴν· Ἐν εἰρήνῃ· Εὐχὴ α'. τοῦ λυχνικοῦ· Κύριε οἰκτιρῶν καὶ ἐλεήμων. Goar. p. 163. Ἀντιλαβοῦ... Τῆς παναγίας... Ὅτι πρέπει. Εἰρήνη πᾶσιν. Εἶτα στιχολογεῖται· Πρὸς Κύριον, καὶ μετὰ τὴν στιχολογίαν, ὁ ἱερεὺς· Ἔτι καὶ ἔτι... Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξῃς ἡμᾶς... Goar. p. 163.. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Ὅτι σὸν τὸ κράτος... Εἰρήνη πᾶσιν. Ὁ λαός· Καὶ τῷ Πνεύματί σου. Τὸ Κύριε ἐκέκραξα εἰς τὸν ἦχον τῶν στιχηρῶν τοῦ Τριωδίου, ἰστώμεν στιχηρὰ ς'. καὶ ψάλλομεν τὰ β'. στιχηρὰ τοῦ κυρ Ἰωσήφ καὶ β'. τοῦ κυρ Θεοδώρου, τὸ μαρτυρικόν, Δόξα καὶ νῦν, εἰσοδεύει μετὰ μανουαλίου καὶ θυμιατοῦ. Εὐχὴ τῆς εισόδου· Ἐσπέρας καὶ πρωῒ καὶ μεσημβρίας. Goar. p. 164. Σοφία, ὀρθοί. Ὁ λαός· Φῶς ἰλαρόν. Ὁ διάκονος· Πρόσχωμεν. Εἰρήνη πᾶσιν. Ὁ ψάλτης τὸ προκείμενον, λέγει τὴν Γένεσιν, καὶ μετὰ τὴν Γένεσιν, τὸ προκείμενον τῆς Παροιμίας. Ὁ ἱερεὺς, ἰστάμενος ἔξω τῶν ἁγίων θυρῶν μετὰ θυμιατοῦ καὶ κρατῶν δεξιᾷ χειρὶ κηρόν, σφραγίζει σταυροῦ τύπον τὸ θυσιαστήριον, λέγει· Φῶς Χριστοῦ φαίνει πᾶσιν. Ὁ ψάλτης τὴν Παροιμίαν, καὶ μετὰ τὴν Παροιμίαν, ὁ ψάλτης ἦχος πλ. β'. Κατευθυνθήτω...

Στίχος· Κύριε ἐκέκραξα... Στίχος· Μὴ ἐκκλίνῃς... Ὁ ψάλτης· Κατευθυνθήτω. Ὁ λαός· Ἐπχρσις τῶν χειρῶν μου. Ὁ ψάλτης· Ἐπαρσις τῶν χειρῶν μου Ὁ ἱερεὺς· Εἴπωμεν πάντες... Далѣе обычный порядокъ. Ἐτι καὶ ἔτι κλίνοντες τὰ γόνατα ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα πανάγιε, ὑπεράγαθε. Goar. p. 166. Молитва заамвонная: Ὁ εὐλογῶν τοὺς εὐλογοῦντας...

λ. 52 οβ. Εὐχὴ εἰς τὸ σφραγίσαι παιδίον, λαμβάνον ὄνομα τῆ ἡ'. ἡμέρα τῆς γεννήσεως αὐτοῦ.

Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ... Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σοῦ δεόμεθα καὶ σὲ ἱκετεύομεν. Goar. p. 264. Καὶ πληρῶν τὴν εὐχὴν, σφραγίζει αὐτοῦ τὸ μέτωπον καὶ τὸ στόμα, καὶ τὸ στήθος καὶ ἀπολύει.

λ. 53. Εὐχὴ εἰς τὸ ἐκκλησιάσαι γυναῖκα καὶ παιδίον τῆ μ'. ἡμέρα τῆς γεννήσεως αὐτοῦ.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σοῦ δεόμεθα καὶ σὲ παρακκλοῦμεν, καὶ ἱκετεύομεν· Αὐτὸς οὖν ὁ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ὁ πᾶσαν λογικὴν τε καὶ ἄλογον φύσιν... Goar. p. 267.

λ. 54. Εὐχὴ εἰς τὴν μίαν καὶ εἰς ἑτέρας γυναικας, λαγχάνοντας εἰς λοχίην.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παραγενόμενος ἐπὶ σωτηρίαν τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων... Goar. p. 267 τοῦ ναοῦ τῆς δόξης σου, ἀπόπλυνον αὐτῆς τὸν ῥύπον τοῦ σώματος καὶ τὸν σπῖλον τῆς ψυχῆς, ποιῶν αὐτὴν ἀξίαν τῆς μεταλήψεως τοῦ τιμίου σώματος καὶ αἱματός σου. Ὅτι ἡγίασται καὶ δεδόξασται τὸ πάντιμον...

— Εὐχὴ εἰς τὸ ἐκκλησιάσαι παιδίον μετὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ τῆ μ'. ἡμέρα.

Ἴστέον λαβεῖν ὁ ἱερεὺς τὸ παιδίον εἰς τὴν ἀριστερὰν χεῖραν, εἰσέρχεται εἰς τὸν ναόν, λέγων τὴν εὐχὴν ταύτην· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τεσσαράκοντα ἡμέραις κατὰ τὸν νόμον εἰς τὸ ἱερόν ἀνελθὼν μετὰ Μαρίας τῆς ἀπειρογάμου καὶ ἀγίας Μητρὸς σου. См. выше стр. 25 прим. τῆ χάριτί σου τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν εἰς δόξαν σὴν καὶ τοῦ ἀνάρχου σου Πατρὸς καὶ ἀγαθοῦ καὶ ζωοποιοῦ σου Πνεύματος νῦν... Καὶ μετὰ τὸ τέλος τῆς εὐχῆς, ἵσταται ὁ ἱερεὺς ἐν ταῖς προθύραις τοῦ θυσιαστηρίου, ποιεῖ αὐτὸ τὸ παιδίον ἢ ἀνάδοχος αὐτοῦ τρεῖς προσκυνήσεις, καὶ τίθησιν αὐτὸν εἰς τὸ ἔδαφος, λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τεσσαράκοντα ἡμέραις ὡς βρέφος τῷ νομικῷ ναῷ προσαχθεῖς. Goar. p. 267. Καὶ μετὰ τὸ σφραγίζειν αὐτὸ κάτω κείμενον, καὶ οὕτως ὁ ἀνάδοχος λαμβάνει καὶ ἐξέρχεται.

55. Εὐχή εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον.

Λαβὼν ὁ ἱερεὺς ἀποδοῦε αὐτὸν καὶ ἀπολύει, καὶ ἱστησιν αὐτὸν κατὰ ἀνατολάς, καὶ ἔμφυσᾷ αὐτὸν γ'. καὶ σφραγίζει τὸ μέτωπον αὐτοῦ, τὸ στόμα καὶ τὸ στήθος, βλῶν τὴν χεῖρα εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ μέλλοντος βαπτισθῆναι, λέγει· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου... Ἰστέον, ὅτι, πρὸς δυσμὰς στρεφόμενος, ὁ ἱερεὺς ἀναγινώσκει τοὺς ἀφορισμοὺς τούτους· Ἐπιτιμᾷ σοι Κύριος, διάβηλε... p. 275. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος, ὁ φοβερός... p. 272. Εὐχή, ἣν ποιεῖ ὁ ἱερεὺς στρεφόμενος κατὰ ἀνατολάς· Κύριε Σαβαώθ, ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραήλ... p. 276. Εὐχή εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον τὸν πρὸς ὄραν βαπτιζόμενον· Ὁ ὦν Δέσποτα Κύριε. Goar. p. 276. Εἶτα ἔμφυσᾷ εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ γ'. καὶ σφραγίζει τὸ μέτωπον αὐτοῦ, καὶ τὸ στήθος, καὶ τὸ στόμα, λέγει· Ἐξέλασον ἀπ' αὐτοῦ πᾶν πονηρόν... Goar. p. 277. Далѣе, какъ въ ркп. М. Синод. библ. № 279. Дмитриевскій. Прил. стр. 10, 11. Вопросы написаны также. „Вѣрую“ читаетъ трижды оглашаемый или его восприемникъ. Прибавки: Καὶ βαπτίζομαι въ формуλῃ: Καὶ συντάσσομαι τῷ Χριστῷ ἡβτῷ. t. 61. Ἀκολουθία καὶ τάξις τῶν βαπτισμάτων.

Ἀπέρχεται ὁ ἱερεὺς εἰς τὴν κολυμβήθραν καὶ θυμιᾷ αὐτὴν σταυροειδῶς, εὐλογεῖ λέγων· Εὐλογημένη ἡ βασιλεία... Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου... Ὑπὲρ τοῦ εὐσεβεστάτου... Ὑπὲρ τοῦ ἁγιασθῆναι τὸ ὕδωρ... Ὑπὲρ τοῦ γενέσθαι αὐτὸ πηγὴν ζωῆς... Ὑπὲρ τοῦ καταπεμφθῆναι ἐν αὐτῷ τὴν χάριν... Ὑπὲρ τοῦ καταφοιτῆσαι... Ὑπὲρ τοῦ πάντα ἐν αὐτῷ ψυχοφθόρον πολέμιον τῇ δυνάμει βυθισθῆναι... Ὑπὲρ τοῦ τέκνου φωτὸς ἀναδειχθῆναι... Ὑπὲρ τοῦ θεία αὐτὸν κατὰ τοῦ ἀντιπάλου ἐνδύσασθαι δυνάμει τοῦ ἐλαίου τῆς χρίσεως, τοῦ σκεύους αὐτὸν γενέσθαι πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ θείου μύρου... Ὑπὲρ τοῦ περιπατῆσαι αὐτόν... Ὑπὲρ τοῦ ἀσφαλῆ καὶ βέβαιαν... Ὑπὲρ τοῦ κοινὸν αὐτὸν γενέσθαι τοῦ ἀχράντου σώματος... Ὑπὲρ τοῦ κληρονομοῦ αὐτὸν ἀναδειχθῆναι τοῖς τῶν δικαίων βιοῦσιν... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον. Τῆς παναγίως. Εὐχή, ἣν ποιεῖ ὁ ἱερεὺς καθ' ἑαυτὸν μυστικῶς· Ὁ εὐσπλαγχνος καὶ ἐλεήμων Θεός... Καθ' ἑαυτὸν λέγει τὴν ἐκφώνησιν καὶ τὸ Ἀμήν, εἶτα λέγει ἐκφώνως· Πρόσχωμεν. Μέγας εἶ, Κύριε, θυμαστά τὰ ἔργα σου... Goar. p. 288. Καὶ ἔμφυσᾷ γ'. εἰς τὸ ὕδωρ, σφραγίζων τῷ δακτύλῳ, λέγει· Συντριβήτωσαν ὑπὸ τὴν σημείωσιν... p. 289. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Εὐχή. Φερόμενον τὸ ἄγγεῖον τοῦ ἐλαίου ὑπὸ τοῦ διακόνου, κλίνας τὴν κεφαλὴν ὁ ἱερεὺς εἰς τὸ ἄγγεῖον, ἔμφυσᾷ γ'. καὶ σφραγίσας, λέγει τὴν

εὐχὴν μυστικῶς. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ὁ τοῖς ἐν τῇ κιβωτῷ. Goar. p. 289. Ὁ ἱερεὺς Πρόσχωμεν. Λαβὼν τὸ τρυβλίον ἐκ τοῦ ἁγίου ἐλαίου, ποιῶν ἐξ αὐτοῦ σταυροῦ τύπον εἰς τὸ ὕδωρ, ψάλλον τὸ Ἄλληλούια, ἤχος πλ. β'. μετὰ καὶ τοῦ λαοῦ. Εἶτα ἐκφώνως ὁ ἱερεὺς· Εὐλογητὸς ὁ Θεός... Εἶτα προσφέρεται τῷ ἱερεὶ ὁ μέλλων βαπτισθῆναι, καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς ἐκ τοῦ ἁγίου ἐλαίου τῷ δακτύλῳ (αὐ)τοῦ, ποιῶν σταυροῦ τύπον ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ ἐπὶ τοῦ στήθους καὶ τῶν μεταφρένων, λέγει· Χρίεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ἔλαιον ἀγαλλιάσεως... Εἶθ' οὕτως χρίει ὁ ἀνάδοχος αὐτοῦ ὅλον τὸ σῶμα. Καὶ μετὰ τοῦτο βάλλει ὁ ἱερεὺς τὸ λέντιον καὶ τὰ ὑπομανίκια καὶ βαπτίζει αὐτόν, λέγει· Βαπτίζεται ὁ δοῦλος.. Ἐκάστη προσήρει κατάγων αὐτόν καὶ ἀνάγων, λέγει ὁ ἱερεὺς, καὶ οἱ ψάλλται λέγουν· Μακάριοι ὦν... Λέγει γ'. Δόξα καὶ νῦν, Καὶ ὦν ἀπεκαλύφθησαν αἱ ἁμαρτίαι. Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν τοῦ μύρου· Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε Δέσποτα παντοκράτωρ, ἡ πηγὴ τοῦ ἁγιασμοῦ... p. 290. Καὶ ὁ λαός· Ὅσοι εἰς Χριστόν... γ'. Δόξα καὶ νῦν. Ὁ ἱερεὺς, λαβὼν τὸ ἅγιον μύρον, χρίει τὸν βαπτισθέντα, ποιῶν σταυροῦ τύπον ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ τῶν μυκτῆρων, καὶ τοῦ στόματος, καὶ τῶν δύο ὠτων, λέγει οὕτως, χρίων· Σφραγίς δωρεᾶς Πνεύματος ἁγίου εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ.. Καὶ μετὰ τὸ ἐνδυσθῆναι τὸν βαπτισθέντα, ἐπιτίθησιν αὐτῷ ὁ ἱερεὺς τὸ κουκούλιον, λέγει· Λάβε στολὴν λαμπρὰν καὶ ἄμωμον, ἣν προσκομίσεις διὰ χειρὸς σου πρὸ τοῦ βήματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἕξεις ζωὴν αἰώνιον. Ἀμήν. Ἀποδίδει τὸ κηρί, λέγει· Λάβε ταύτην τὴν λαμπάδα καὶ τήρησον αὐτὴν ἄσβεστον, ἵνα, ὅταν ἔλθῃ ὁ Κύριος ἐν τῷ γάμῳ, δυνήθῃς αὐτῷ ὑπαντῆσαι μετὰ τῶν ἁγίων (αὐ)τοῦ ἐν αὐτῇ οὐρανίῳ καὶ ἕξεις ζωὴν αἰώνιον. Ἀμήν. Λέγει ὁ ἱερεὺς· Πορεύεσθε ἐν εἰρήνῃ.

λ. 66 ὁβ. Εὐχὴ εἰς τὸ ἀπολοῦσαι παιδίον τῇ η'. ἡμέρα τοῦ βαπτίσματος αὐτοῦ.

Ὁ λύτρωσιν ἁμαρτιῶν διὰ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος... Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Ὁ ἐνδυσάμενος τὸν Χριστόν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν ἡμῶν... Goar. p. 304. Καὶ μετὰ τοῦτο λαμβάνει ὕδωρ εἰς ἀγγεῖον καὶ ἐμφυσᾷ εἰς αὐτὸ γ'. καὶ σφραγίσας, λέγει· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καθαρίσας ἡμᾶς ἐν τῇ ἁγίᾳ σου κολυμβήθρᾳ. Goar. p. 305. Καὶ εἶθ' οὕτως ἀπονίπτει τὸ πρόσωπον τοῦ νεοφωτίστου τῷ ὕδατι καὶ ἀπολύει αὐτοῦ καὶ σταυρίον μετᾶξιν καὶ ἀπολύει.

λ. 67. Εὐχὴ εἰς τὸ κουρεῦσαι παιδίον.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῇ σῆ εἰκόνι τιμήσας τὸν ἄνθρωπον· Εὐχολόγιον τ. II.

πον... Gοar. p. 306. Λαβὼν ὁ ἱερεὺς ψαλλίδιον, κουρεύει αὐτὸν σταυροειδῶς, λέγει· Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς... Καὶ μετὰ τοῦτο· Εἰρήνην πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Σὲ ἱκετεύομεν, Κύριε ὁ Θεὸς τῆς σωτηρίας ἡμῶν Gοar. p. 306.

λ. 68. Εὐχαὶ εἰς ἀρρώστους.

1) Πάτερ ἅγιε, ἰατρὲ τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν... См. выше стр. 107. Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα... 2) Ἀγαθὲ καὶ φιλόνηρωπε, εὐσπλαγγνε καὶ πολυέλεε Κύριε. См. выше стр. 197. 3) Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός, ὁ Κύριος τῶν κυριευόντων καὶ Θεὸς πάσης παρακλήσεως, ὁ εἰσακούων πάντων τῶν ἐπιθεσμένων τῆς σῆς βοήθειας, καὶ τὰ νῦν δυσωποῦμέν σε καὶ δεόμεθα, καὶ παρακαλοῦμεν, μνησθητι τοῦ ἐν ἀρρώστια κατακειμένου ἀδελφοῦ ἡμῶν ὁ δεῖνα, ἐπίσκεψαι αὐτὸν ἐν τῷ σωτηρίῳ σου, ἐπιφάνηθι αὐτῷ ἐν τῇ χρηστότητί σου, ἀπέλασον ἀπ' αὐτοῦ πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν, ἀνάστησον αὐτὸν ἀπὸ κλίνης ἀρρώστιας καὶ ἀπὸ στρωμνῆς κακώσεως, καὶ χάρισαι αὐτὸν τῇ ἁγία σου ἐκκλησίᾳ ἐρῶμενον ψυχῇ καὶ σώματι καὶ πνεύματι εἰς τὴν σὴν δοξολογίαν. Ἐλεεί καὶ οἰκτιρμοῖς καὶ φιλονηρωπία τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, μεθ' οὗ εὐλογητὸς εἶ σὺν τῷ παναρίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι νῦν... 4) Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὰ χρόνια πάθη λόγῳ θεραπεύσας. См. выше стр. 56. 5) Κύριε παντοκράτωρ, ἅγιε βασιλεῦ, ὁ παιδεύων καὶ μὴ θανατῶν, ὁ ὑποστηρίζων τοὺς καταπίπτοντας καὶ ἀνορθῶν τοὺς κατηραμένους. Прилож. стр. 127, см. выше стр. 107. 6) Κύριε ὁ Θεὸς, ὁ ῥυσάμενος τοὺς τρεῖς παῖδας ἀπὸ καμίνου πυρὸς καὶ Δαυὶδ ἐκ στόματος λεόντων, καὶ τὴν πενθερὰν Πέτρον ἀπὸ πυρετοῦ, καὶ πᾶσαν νόσον ἡμῶν ἀπελαύνειν ἀοράτως δυνάμενος, ῥύεσθαι τε θανάτου (καὶ) μετατιθέναί τε πρὸς ζωὴν, ἐπίβλεψον ἐπὶ τὴν σὸν οἰκέτην φιλονηρωπίας ὄμματι, ἐπιτίμησον τῇ νόσω, ὄρεξον ἰάσεως χεῖρα τῷ κάμνοντι, ῥῦσαι αὐτὸν ἀπὸ τῆς συνεχούσης αὐτὸν ἀνάγκης καὶ κακώσεως καὶ θραῦσον ἀπ' αὐτοῦ πᾶσαν νόσον καὶ πάντα πυρετόν, ἐπιφάνηθι αὐτῷ κατὰ τὴν χρηστότητα τῆς ἀγαθωσύνης σου, ὅπως αὐτὸς καὶ ἡμεῖς σοί, τῷ χορηγῷ παντὸς ἀγαθοῦ, δόξαν καὶ μεγαλοπρέπειαν ἀναπέμπωμεν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι. 7) Ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ μόνος δυνατὸς καὶ ἐλεήμων, ὁ πάντα οἰκονομῶν... Прил. къ Богослуж. въ русск. ц. въ XVI в. ч. I, стр. 132, прим. 3. 8) Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς, ὁ καλὸς ἰατρὸς τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν, ὁ τὰς νόσους ἡμῶν ἀπόνως βρυσάζων, οὗ τῷ μῶλωπι αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ἰάθημεν, ὁ τὸν θάνατον θανατώσας καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζωὴν χαρισάμενος, ὁ τὸν Λάζαρον ἐκ νεκρῶν ἀναστήσας τετραήμερον, ὁ ἐπίσκεψάμενος τὴν πεν-

θεράν Σίμωνος, τῶν ἀποστόλων τοῦ κορυφαίου Πέτρου, καὶ ἐπὶ λόγῳ ἀποστήσας αὐτῆς τὸν πυρετὸν, ὁ τοῖς δυοῖς χρεοφειλέταις τὸ δάνειον χαρισάμενος, καὶ τῇ ἀμκρτωλῶ γυναικὶ ἄφρασι δωρησάμενος, Αὐτὸς πολυεὺσπλαγγνε Κύριε, μακρόθυμε καὶ πολυέλεε, ὁ μετατανοῶν ἐπὶ κακίαις ἀνθρώπων ἔπιθε ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου τόνδε καὶ δῖωξον ἀπ' αὐτοῦ τὴν κεφαλαλίαν, τὸ ζῆλος, τὸ βᾶρος, τὸν καύσωνα, καὶ λύτρωσαι αὐτὸν ἀπὸ φρικιασμοῦ, ἀπὸ ῥίγους, ἀπὸ πυρετοῦ, ἀπὸ ἡμέρας πονηρᾶς καὶ ὤρας, καὶ ἀπὸ ὀφθαλμῶν πονηρῶν ἀνθρώπων, ἀπὸ δαιμονίου μεσημβρινοῦ καὶ ἀπὸ πάσης νόσου καὶ μαλακίας, πρᾶϋνον τὸν πόνον, φυγάδευσον τὸν πυρετόν, δῖωξον τὴν ἀσθένειαν, ἔνχ καὶ αὐτὸς μνησθεῖῃ τὴν προφητείαν Δαβίδ, τὴν λέγουσάν· Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου, ἐξάληψον ἀπ' ἐμοῦ πᾶσαν ἀμαρτίαν καὶ πᾶσαν ῥαθυμίαν, πᾶσαν ἀρρώστιαν καὶ βλασφημίαν· Σὺ γὰρ εἶ ὁ ἀληθινὸς ἰατρός τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν. Сн. вышше стр. 58.

л. 71. Εὐχὴ πκρκκλητικὴ εἰς ἀρρώστους εἰς ἀγίαν (sic) ὑπεραγίαν Θεοτόκον.

Παρθένε Δέσποινα Θεοτόκε Μαρία, ἡ τὸν Θεὸν λόγον κατὰ σάρκα γεννήσασα, ἡ πάσης κρίσεως ὁρατῆς τε καὶ ἀοράτου ὑπερτέρα, τιμὴν δεξαμένη, βοήθησον τῷ δούλῳ σου τῷδε, τῷ μὴ ἔχοντί τινα πρὸς βοήθειαν καὶ ἰκέτευσον τὸν ἄχραντόν σου Υἱὸν τοῦ ἐλεῆσαι καὶ ῥύσασθαι αὐτὸν ἐκ τῆς χαλεπῆς ταύτης νόσου· οὐδὲ γὰρ δυσχερές, οὐδὲ ἄτοπον παρὰ τῷ Υἱῷ σου ὑπάρχει, τῷ καὶ τοὺς βροβάρους ἐλεοῦντι καὶ τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἀνατέλλοντι καὶ βρέχοντι ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους· καὶ γὰρ ποτε οἱ στυρώσαντες αὐτὸν ἄξιοι πάσης τιμωρίας ὑπῆρχον, ἀλλ' Αὐτὸς τῇ ἑαυτοῦ εὐσπλαγγνίᾳ ἐρρύσατο αὐτούς.—Καὶ οὗτος, εἰ καὶ ἄξιος ὑπάρχει τιμωρίας, ἀλλ' εἰς ἔστι τῶν πιστευόντων εἰς Αὐτόν, καὶ ὡς τὴν πενθεράν ἤγειρε τοῦ ἀποστόλου Πέτρου καὶ τοῦ βασιλικοῦ τὸν παῖδα ἀνέστησεν, οὕτως καὶ τοῦτον ἐν τάχει ἀνάστησον διὰ τῆς σῆς ἰκεσίας, πρὸ πάντων τὴν σὴν βοήθειαν αἰτοῦντα, ἔπειτα δὲ ἀγγέλους, ἀρχαγγέλους, προφήτας, μάρτυρας, ὁσίους, δικαίους, διδασκάλους, ἀποστόλους, τὸν προφήτην καὶ μάρτυρα βαπτιστὴν Ἰωάννην, Πέτρον καὶ Ἰάκωβον, Ἀνδρέαν καὶ Ἰωάννην, Ματθαῖον καὶ Βαρθολομαῖον, Φίλιππον καὶ Θωμᾶν, Σίμωνα καὶ Ἰάκωβον Ἀλφαίου, Ἰούδαν καὶ Μαθθαῖον, τὸν πρωτομάρτυρα Στέφανον, τὸν ἀρχιδιάκονα, καὶ μέγα Λαυρέντιον, τὴν τῶν ἀναργύρων δυάδα, Κοσμᾶν καὶ Δαμιανόν, Σέργιον καὶ Βάκχον, Κύρον καὶ Ἰωάννην, Παντελεήμονα καὶ Ἐρμόλαον, τὸν ἐνδοξὸν Γεώργιον, τὸν μέγιστον Δημήτριον, τὸν θαυμαστὸν Θεόδωρον,

τὸν ὄσιον Νικόλαον, τοὺς κλεινοὺς Ἰπάτιον καὶ Ἰάσονα, τὸν θεῖον Ἀναστάσιον καὶ τὸν θαυματουργὸν Γρηγόριον καὶ πάντας τοὺς ἁγίους· καὶ γὰρ χάριν παρ' αὐτοῦ ἔλαβον τοῦ δεσμεῖν καὶ λύειν καὶ ἰάσθαι τὰς νόσους τῶν ἀνθρώπων, ἵνα διὰ τῶν πρεσβειῶν σου καὶ πάντων τῶν ἁγίων ἰάσεως τύχη καὶ σωτηρίας ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα, δοξάζων σὺν ἡμῖν τὸ πάντιμον καὶ μεγαλοπρεπὲς ὄνομά σου τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

π. 72. Εὐχὴ εἰς ψυχὴν κρινομένην.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ πάντας ἀνθρώπους θέλων σωθῆναι. Goar. p. 587

π. 72 οβ. Εὐχὴ ἐν κοιμήσει ἱερέως.

Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὅτι σου μόνον τὸ ζῆν ἀθάνατε, καὶ ἡ δόξα ἀκατάληπτος. Goar. p. 452.

π. 73. Εὐχὴ ἐν κοιμήσει νηπίου.

Ὁ φυλάσσων τὰ νήπια, Κύριε. Goar. p. 478.

π. 73 οβ. Ἀκολουθία καὶ τάξις τῶν ἁγίων Θεοφανίων.

Μετὰ τῆς ἀπόλυσιν τῆς θείας λειτουργίας, οὐ λέγει ὁ διάκονος· Ἐν εἰρήνῃ προέλθετε, ἀλλὰ ἀντὶ τούτου λέγει· Σοφία, καὶ ἐξερχόμεθα εἰς τὸν λουτήρα μετὰ θυμιατοῦ καὶ μανουαλίων, ψάλλουσιν εὐθὺς οἱ ψάλται τροπάριον, ἦχος πλ. δ'. μετὰ μέλους· Φωνὴ Κυρίου... Στίχος· Ἐνέγκατε τῷ Κυρίῳ υἱοὶ Θεοῦ. Τὸ αὐτὸ τροπάριον. Στίχος· Ἐνέγκατε τῷ Κυρίῳ δόξαν ὀνόματι αὐτοῦ. Τὸ αὐτό. Καὶ εὐθὺς τὰ στιχηρά· Σήμερον τῶν ὑδάτων... Στίχος· Ἡ θάλασσα ἶδε... Ὡς ἄνθρωπος ἐν ποταμῷ... Στίχος· Τί σοι ἐστὶν ἡ θάλασσα, ὅτι ἔφυγες, καὶ σοὶ Ἰορδάνη... Πρὸς τὴν φωνήν... Δόξα καὶ νῦν, Τάδε λέγει Κύριος πρὸς Ἰωάννην... Μετὰ στιχηρά λέγει τὰς προφητείας τὰς γ'. καὶ εὐθὺς ἡ συναπτὴ· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης. Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου... Ὑπὲρ τοῦ εὐσεβεστάτου... Ὑπὲρ τοῦ συμπολεμήσαι... Ὑπὲρ τοῦ ἁγιασθῆναι τὸ ὕδωρ... Ὑπὲρ τοῦ καταπεμφθῆναι αὐτῷ... Ὑπὲρ τοῦ καταφοιτῆσαι... Ὑπὲρ τοῦ γενέσθαι αὐτὸ πᾶσι τοῖς τε χριστένοις καὶ μεταλαμβάνουσιν... Ὑπὲρ τοῦ ἀναδειχθῆναι αὐτὸ ἀποτροπὴν καὶ καθαρτήριον καὶ ἁγιασμὸν οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ γενέσθαι αὐτοὺς κληρονόμους τῆς οὐρανόου βασιλείας διὰ τοῦ ὑδάτος... Ὑπὲρ τοῦ ρυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σώσον... Τῆς παναγίας ἀγράντου... Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν καθ' ἑαυτὸν· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ μονογενὴς Υἱός... Goar. p. 368. Καὶ πληρώσας τὴν εὐχὴν, λέγει καθ' ἑαυτὸν τὸ Ἀμήν, καὶ εὐθὺς ἀρχεται ἐκφώνως· Πρόσχωμεν. Μέγας εἶ, Κύριε, καὶ θαυμαστά τὰ ἔργα σου...

Goar. p. 370. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Κλῆνον, Κύριε, τὸ οὖς σου... Εἶτα λαβὼν τοὺς σταυροὺς, βαπτίζει, λέγων· Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος νῦν καὶ αἰεὶ... καὶ τῶν φαλλόντων φαλλόντων τροπάριον, ἤχος α'. Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτιζομένου... Εἶθ' οὕτως ἀπογεύεται ἐξ αὐτοῦ καὶ δίδει καὶ τῷ λαῷ. Εὐθύς ὁ διάκονος· Ἐν εἰρήνῃ προέλθετε. Ὁ ἱερεὺς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν, τὴν ὀπισθάμβων καὶ ἀπολύει.

π. 77. Ἀκολουθία εἰς υἱοθετοῦντας.

Προσκαλεῖται ὁ ἱερεὺς τὸν μέλλοντα υἱοθετῆσαι σὺν τῷ υἱοθετομένῳ καὶ ἴστησιν αὐτοὺς ἔμπροσθεν τοῦ ἁγίου θυσιαστηρίου, λέγοντος τοῦ ἱερέως· Εὐλογημένη ἡ βασιλεία... Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν... Ὑπὲρ τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ τοῦδε καὶ τοῦδε καὶ τῆς ἐν Χριστῷ διαθέσεως καὶ ἀγαθῆς ἐπιτηδεύσεως, καὶ ἔργου πνευματικοῦ, καὶ εἰρήνης, καὶ ὁμονοίας αὐτῶν τοῦ... Ὑπὲρ τοῦ ἐν ἀγαθοεργίᾳ καὶ εὐαρέστῳ ἡπολιτεία αὐτοὺς βῶσαι τοῦ... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβῶ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Πρόσχωμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, διὰ τοῦ ἡγαπημένου σου Παιδός. Goar. p. 561. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Ὁ ἱερεὺς εὐχεταὶ· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πάσης κτίσεως δημιουργός... p. 562. Καὶ μετὰ τὸ Ἀμήν, ἀπλώσας τὰς χεῖρας εἰς τὰ ἅγια θυρία τοῦ υἱοθετοῦντος, λαβὼν ὁ ἱερεὺς τῆς χειρὸς τὸν υἱοθετούμενον, διαβάζει τοῦτον γ'. ἀπὸ τῶν μασχαλῶν τοῦ υἱοθετοῦντος, λέγει τὴν εὐχὴν· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ σπλάγγνα ἐλέους σου κατελθὼν ἐπὶ σωτηρίαν p. 562. ποτ. Καὶ μετὰ τὴν εὐχὴν, ποιεῖ μετάνοιαν ὁ υἱὸς εἰς τοὺς πόδας τοῦ πατρὸς καί, κρατήσας αὐτὸν ὁ ἱερεὺς τῆς χειρὸς, δίδωσιν αὐτὸν τῷ πατρὶ, λέγων· Δόξα τῷ Θεῷ ἡμῶν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν καὶ ἀπολύει.

π. 78 ὁβ. Ἀκολουθία καὶ τάξις εἰς μνηστρα.

Δεῖ εἰδέναι, ὅτι, ἐὰν ἐστὶν εὐλόγημα καὶ στεφάνωμα, ἡ μὲν εὐλόγησις γίνεται ἐν τῷ νάρθηκι, ἡ δὲ στεφάνωσις ἐν τῷ ναῷ, εἰ δὲ ἐν ἐκ τῶν δύο εἰς τὸν ναόν. Πρῶτον τίθεται σέλλιον καὶ ματειπίδιον(,), καὶ εἶθ' οὕτως τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον τίθησιν ἐπάνω τοῦ ματειπιδίου καὶ δύο δακτυλίδια, τὸ μὲν χρυσοῦν, τὸ δὲ ἕτερον ἀργυροῦν, καὶ τὰ μνηστρα, καὶ προσέρχονται οἱ μέλλοντες στεφανωθῆναι ἔμπροσθεν τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου, καὶ ἴστησιν τὸν μὲν νεώτερον ἐκ δεξιῶν, τὴν δὲ κόρην ἐξ εὐωνύμων, καὶ δίδωσι πρὸς ἓνα κηρόν, λέγει πρὸς ἓνα ἕκαστον· Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, καὶ εἶθ' οὕτως συναπτῆ· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὰ μνη-

στρα... Ὑπὲρ τῶν νυνὶ μνηστευομένων εἰς ἔνωσιν... Ὑπὲρ τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ τοῦ δεῖνα καὶ τῆς δούλης τῆσδε καὶ τῆς ἐν Θεῷ μνηστεύσεως αὐτῶν... Ὑπὲρ τοῦ παρασχεθῆναι αὐτοῖς πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Πρόσχωμεν. Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος, ὁ τὰ διηρημένα συναγαγών. *Goar. p. 311. Εἰρήνη πάσι. Τὰς κεφαλὰς. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν ἐξ ἔθνῶν ἐκκλησίαν... Ibid. Λαβῶν ὁ ἱερεὺς τὰ δακτυλίδια ἀπὸ τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου, δίδωσι τῷ ἀνδρὶ καί, οὕτως τιθέντων ἐν τοῖς δακτύλοις αὐτῶν, λέγει ὁ ἱερεὺς· Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος νῦν καὶ αἰεί. . Καὶ ἀπολύει.*

1. 79 οβ. Ἀκολουθία εἰς γάμους.

Προσέρχονται οἱ μέλλοντες στεφανωθῆναι τῷ ἱερεῖ, καὶ ἴστησιν αὐτοὺς ὁ ἱερεὺς ἔμπροσθεν τοῦ ἁγίου βήματος, καὶ φέρουσι τῷ ἱερεῖ τὰ στεφάνια καὶ τὸ κοινὸν ποτήριον (εἰς) γεῦσιν τοῦ κονδύτου, καὶ ἴστησιν αὐτὰ ἐν τῇ ἀγία τραπέζῃ ἐξ ἀριστερῶν τοῦ ἁγίου θυσιαστηρίου, καὶ εἰ μὲν ἐστὶν ὁ ἀνὴρ λαϊκός, ζῶν νειεῖ αὐτῷ σπαθήν, εἰ δὲ κληρικὸς, τίθησιν αὐτῷ στιχάριον, καὶ ἴστησι τὸν μὲν νεώτερον ἐκ δεξιῶν, τὴν δὲ κόρην ἐξ εὐωνύμων, καὶ δίδωσιν αὐτοῖς πρὸς ἕνα κηρὸν, λέγει ὁ ἱερεὺς· Εὐλογημένη ἡ βασιλεία... Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τῶν νυνὶ μνηστευομένων... Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὸν γάμον τοῦτον... Ὑπὲρ τῶν νεονύμφων τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ τοῦ δεῖνα καὶ τῆς δεῖνα καὶ τῆς ἐν Θεῷ συζεύξεως αὐτῶν... Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν χαρίσεται αὐτοῖς τίμιον τὸν γάμον... Ὑπὲρ τοῦ εὐφρανθῆναι αὐτοὺς ἐν ὁράσει υἱῶν... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας ἀχράντου... Πρόσχωμεν. Ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος, ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον καὶ ἐκ τῆς πλευρᾶς αὐτοῦ ἀνοικοδομήσας γυναῖκα... *Goar. p. 317. Εἰρήνη πάσι. Τὰς κεφαλὰς. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τῇ σωτηριῷδαι σου οἰκονομία καταξιώσας ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας... p. 318. Εἶθ' οὕτως στεφανοῖ αὐτούς, λέγων· Ὁ Πατὴρ εὐλογεῖ, ὁ Υἱὸς στεφανοῖ, τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον παραγίνεται καὶ τελειοῖ. Τούτων δὲ γενομένων, οἱ φάλται, ἦχος βάρυς· Δόξη καὶ τιμὴ ἐστεφανώσας... Ἡ γυνή σου, ὡς ἄμπελος εὐθηνούσα, οἱ υἱοί σου, ὡς νεόφυτα... Καὶ τούτου φαλλομένου, δίδωσιν αὐτοῖς τῆς ἀχράντου κοινωνίας, ἔπειτα προσφέρει τὸ κοινὸν ποτήριον καὶ λέγει εἰς αὐτὸ τὴν εὐχὴν τούτην· Ὁ Θεός, ὁ τὰ πάντα ποιήσας τῇ ἰσχύϊ σου. *Goar. p. 319. Εἶθ' οὕτως ποτίζει αὐτοὺς ἐκ τρίτου καὶ κατακλᾷ τὸ ποτήριον εἰς τὴν γῆν, καὶ πλέξας τὰς χεῖρας αὐτῶν τὰς δεξιὰς, λέγει· Πορεύεσθε ἐν εἰρήνῃ.**

λ. 81 οβ. Εὐχὴ εἰς τὸ αἶρειν τὰ στέφανα.

Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ εὐλόγησας ἡμᾶς τῇ εὐλογία σου τῇ ἀγίᾳ. Goar. p. 326.

λ. 82. Εὐχὴ ἐπὶ διγάμων.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸν Ἀβραὰμ φίλον καλέσας καὶ τὸν Ἰσαὰκ καὶ τὸν Ἰακώβ εἰς γυναικῶν τῇ Λείᾳ συνάψας. Ρκπ. XVI в. Свято-гроб. библ. № 615. λ. 292.

λ. 82 οβ. Ἀκολουθία καὶ τάξις εἰς ἀδελφοποίησιν.

Προσέρχονται οἱ μέλλοντες ἀδελφοὶ γενέσθαι τῷ ἱερεῖ, καὶ αὐτὸς τίθησιν τὸ εὐαγγέλιον εἰς τὸ στήθος τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ὁ πρῶτος ἀδελφὸς τίθησι τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπάνω τοῦ εὐαγγελίου καὶ ὁ δευτέρος ἐπάνω τῆς χειρὸς τοῦ πρώτου ἀδελφοῦ, καὶ εἶθ' οὕτως σφραγίσας αὐτοὺς ὁ ἱερεὺς λέγει τὴν συναπτὴν· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τῶν δούλων... Ὑπὲρ τοῦ δωρηθῆναι αὐτοῖς πνευματικὴν ἀγάπην καὶ τὴν εἰς ἀλλήλους τιμὴν τοῦ... Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν δωρηθήσεται αὐτοῖς βίον ἄμεμπτον καὶ πολιτείαν εὐάρεστον... Ὑπὲρ τοῦ ρουθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Πρόσχωμεν. Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ παντοκράτωρ, ὁ ποιήσας τὸν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα σὴν... Goar. p. 708. Εἰρήνη ὑμῖν. Τὰς κεφαλὰς. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πάντα πρὸς σωτηρίαν ἡμῖν χαρισάμενος, ἐντειλάμενος ἡμῖν ἀγαπᾶν ἀλλήλους. Goar. p. 707. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ τῆς ἀφάτου σου οἰκονομίας καταξιώσας ἀδελφοὺς καλέσαι τοὺς ἁγίους ἀποστόλους καὶ κληρονόμους τῆς βασιλείας σου, αὐτοὺς τοὺς δούλους σου τόνδε καὶ τόνδε ἀδελφοὺς πνευματικοὺς ἀνάδειξον καὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν γενέσθαι καταξίωσον, ἀσκανδαλίστους ἐκ τῶν μεθοδιῶν τοῦ διαβόλου καὶ τῶν πονηρῶν αὐτοῦ πνευμάτων, ὅπως, ἐν ἀρετῇ καὶ δικαιοσύνῃ προκόπτοντας καὶ ἐν ἀγάπῃ εἰλικρινεῖ, δοξάζηται δι' αὐτῶν καὶ δι' ἡμῶν πάντων τὸ πανάγιον ὄνομά σου τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος... Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐνδοξαζόμενος ἐν βουλῇ ἁγίων, ὁ μέγας καὶ φοβερός ὑπάρχων ἐπὶ πάντας τοὺς περικύκλω σου, εὐλόγησον καὶ τοὺς δούλους σου τούτους, χάρισαι αὐτοῖς τὴν γνῶσιν τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος, ὁδήγησον (αὐ)τοὺς ἐν τῷ ἀγίῳ φόβῳ σου, εὐφρανον αὐτοὺς ἐν τῇ δυνάμει σου, ἵνα γένωνται πνευματικοὶ ἀδελφοὶ ὑπὲρ τοὺς σαρκικούς. Ὅτι σὺ εἶ ὁ εὐλογῶν καὶ ἀγιάζων τὰ σύμπαντα... Κύριε ὁ Θεός, ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν καὶ τὰ ταπεινά ἐφορῶν. Goar. p. 708. Καὶ ἀσπασάμενοι τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον καὶ εἶθ' οὕτως ἀλλήλους, καὶ ἀπολύει.

1. 85. Ἀκολουθία τῆς γονυκλισίας τῆς ἁγίας Πεντηκοστῆς.

Εὐλόγημένη ἡ βασιλεία... εἶτα ὁ λαός· τὸ Δεῦτε προσκυνήσωμεν. Εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου, καὶ οὕτως συναπτὴ ὑπὸ τοῦ ἱερέως, ἀλλαγμένου τὰ ἔπιπλα αὐτοῦ ὄλα, ἤγουν τὸ στιχάριον καὶ φελώνιον· Ἐν εἰρήνῃ. Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν... Ὅτι πρέπει σοι. Εἰρήνη πᾶσι. Κύριε ἐκέκραξα, τὰ στιχηρά, τὸ Δόξα καὶ νῦν, τὸ Φῶς ἰλαρόν, προκείμενον· Τίς Θεὸς μέγας, ἀναγνώσματα γ'. ὁ ἀπόστολος, τὸ εὐαγγέλιον Οὕτως ὀφίας... Εἴπωμεν πάντες... Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἐτι καὶ ἔτι κλίνοντες τὰ γόνατα... Αὐταὶ αἱ εὐχαὶ λέγονται οὔτε πολλὰ μικρά, οὔτε μεγάλα, ἀλλὰ μεσαῖα· Ἀχραντε, ἀμίαντε... Καὶ ἐπισυνάπτει τὴν εὐχὴν τοῦ λυχνικοῦ· Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε Δέσποτα παντοκράτωρ. Goar. p. 597—598. Ἀντιλαβοῦ... Τῆς παναγίας... Σὸν γὰρ ἐστὶ τὸ ἐλεεῖν. Ἀντίφωνον, ἦχος β'. Ἠγάπησα, ὅτι εἰσακούσεται Κύριος τῆς φωνῆς... Ταῖς πρεσβείαις... Ὅτι ἔκλινε τὸ οὖς αὐτοῦ ἐν ἐμοί... Ταῖς πρεσβείαις... Ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων ὁ Κύριος... Ταῖς πρεσβείαις... Φουλάσσων τὰ νήπια ὁ Κύριος καὶ ἔσωσεν... Ταῖς πρεσβείαις... Δόξα καὶ νῦν... Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν σὴν εἰρήνην... Goar. p. 599. Καὶ ἐπισυνάπτει τὴν β'. εὐχὴν τοῦ λυχνικοῦ· Κύριε, Κύριε, ὁ ῥυσάμενος ἡμᾶς... p. 600. Ἀντιλαβοῦ... Τῆς παναγίας... Εὐδοκία καὶ χάριτι τοῦ μονογενοῦς... Ἀντίφωνον β'. ἦχος πλ. β'. Ἐπίστευσα, διὸ ἐλάλησα... Σῶσον ἡμᾶς, Παράκλητε ἀγαθέ, ψάλλοντες... Ἐγὼ εἶπα ἐν τῇ ἐκστάσει μου... Δόξα, Ὁ μονογενὴς Υἱός, Καὶ νῦν, Τὴν ὑπερένδοξον τοῦ Χριστοῦ Μητέρα καὶ τῶν ἀγγέλων ἁγιωτέραν, ἀσιγήτως ὑμνήσωμεν... Ἐτι καὶ ἔτι κλίνοντες τὰ γόνατα... Ἡ ἀεννάως βρύουσα ζωτικὴ. Goar. p. 600. Καὶ ἐπισυνάπτει τὴν εὐχὴν τοῦ Τρισαγίου· Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ ἅγιος καὶ φιλόανθρωπος... Goar. p. 601. Καὶ ἐπισυνάπτει τὴν ταύτην εὐχὴν δ'. Σὸν ὡς ἀληθῶς καὶ μέγα ὄντως μυστήριον, Δέσποτα τῶν ἀπάντων ποιητά... p. 601. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Σὺ γὰρ εἶ ἀνάπυσις τῶν ψυχῶν... Ἀντίφωνον γ'. Αἰνεῖτε τὸν Κύριον πάντα τὰ ἔθνη... Ἅγιος ὁ Θεός, ἅγιος ἰσχυρός... Ἐπαινέσατε αὐτὸν πάντες οἱ λαοί... Ἅγιος ὁ Θεός κ. τ. α. Δόξα, Ἅγιος ὁ Θεός... Καὶ νῦν, Ἅγιος ὁ Θεός... Καὶ εὐθὺς Καταξίωσον, Κύριε, τὰ στιχηρά, ἦχος γ'. Νῦν εἰς σημεῖον... Δόξα, ἦχος πλ. δ'. Δεῦτε λαοί... Καὶ νῦν, Ἐτέχθης. Νῦν ἀπολύεις, τὸ Τριτάκιον, τὸ Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστίν. Εὐλογητὸς εἶ, Χριστὲ ὁ Θεός... Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός... Ἐτι ὑπὲρ τοῦ ἰλεων, εὐμενῆ... Ὑπὲρ τοῦ εὐσεβεστάτου... Ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου... Ὑπὲρ τοῦ περιεστώτου... Ὅτι ἐλεήμων. Πληρώσωμεν τὴν δέησιν ἡμῶν... Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐ-

χήν· Ὁ Θεός ὁ μέγας καὶ ὑψιστος, ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν. Goar. p. 602. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τὴν ἐσπέραν πάσαν κ. τ. λ. Ὅτι ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος... Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ κλίνας τοὺς οὐρανούς. Goar. p. 603. Σοφία. Ἐν εἰρήνῃ προέλθετε. Ὁ λαός· Ἐν ὀνόματι. Ὁ ἱερεύς· Ἐλεον, εἰρήνην καὶ ἄφεισιν ἁμαρτιῶν παράσχου ἡμῖν, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, διὰ πρεσβειῶν τῆς παναχράντου σου Μητρὸς καὶ πάντων τῶν ἁγίων. Ἐκφώνως· Ὁ ὢν εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν καὶ ἀπολύει.

π. 95 οβ. Ἀκολουθία καὶ τάξις, γινομένη ἐπὶ μιαροῦ, πίπτοντος εἰς πηγὴν ὕδατος.

Χρῆ πρῶτον ἀντλήσαι λάδους ἰε΄. καὶ ἐκχέεσθαι, καὶ ἄφαι κηροῦς καὶ στήσαι ἔνθεν καὶ ἔνθεν, καὶ θυμιάσαι κύκλω τοῦ φρέατος, καὶ λέγειν τὸν ἱερέα τὴν συναπτὴν· Εὐλογημένη ἡ βασιλεία... Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγιασθῆναι τὸ ὕδωρ τοῦτο τῇ ἐπιφοιτήσει... Ὑπὲρ τοῦ καταπεμφθῆναι αὐτῷ τὴν χάριν τῆς ἀπολυτρώσεως τὴν εὐλογίαν τοῦ Ἰορδάνου... Ὑπὲρ τοῦ ἀναδειχθῆναι... Ὑπὲρ τῶν ἀντλοῦντων... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον. Τῆς παναγίας... Goar. p. 480. Κύριε παντοκράτωρ, ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ ἀνεξιχνίαστος См. выше стр. 48. Καὶ πληρώσας τὴν εὐχὴν, λέγει καθ' ἑαυτὸν καὶ τὸ Ἀμήν καὶ ἀπάρχεται ἐκφώνως· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ ὀπτασίας καὶ φωνῆς νομοθετήσας τῷ κορυφαίῳ τῶν ἀποστόλων σου Πέτρῳ... См. выше стр. 34. καὶ καθάρισον εἰς αὐτὰ πᾶν ἀκάθαρτον καὶ τὴν κηλίδα τῶν ψυχῶν ἡμῶν ἀπόσμυξον, καὶ ἀκατακρίτως ἡμᾶς καταξίωσον μεταλαβεῖν ἐκ τοῦ πώματος αὐτῶν, ὡς ποιητῆς καὶ δημιουργοῦ τῶν ἀπάντων. Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία... Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς... Κλῖνον, Κύριε, τὸ οὖς σου καὶ ἐπάκουσόν μου, ὁ περιπατήσας ἐπὶ τῶν ὑδάτων καὶ ἁγιάσας αὐτά, εὐλόγησον πάντας ἡμᾶς τοὺς κεκληκότας τοὺς ἑαυτῶν αὐχένια καὶ σημαίνοντας τὸ τῆς δουλείας πρόσχημα καὶ καταξίωσον τὸν ἐπίλοιπον τῆς ζωῆς ἡμῖν χρόνον ἀπολαῦσαι τῆς τῶν ὑδάτων σου μεταλήψεως καὶ γενέσθω ἡμῖν, Κύριε, εἰς ὑγίαν ψυχῆς καὶ σώματος· Σὺ γὰρ εἶ ὁ ἁγιασμὸς ἡμῶν, Χριστέ ὁ Θεός... Καὶ ποιῶν σταυροῦ τύπον εἰς τὸ ὕδωρ μετὰ τοῦ ὕδατος τῶν ἁγίων θεοφανίων καὶ ἀπολύει.

π. 97 οβ. Τάξις, γινομένη εἰς συμβῆθι μιαρὸν ἢ ἀκάθαρτον προσφάτως ἐμπεσεῖν εἰς ἄγγεῖον οἴνου ἢ ἐλαίου.

Χρῆ ἐπαίρειν αὐτὸ τὸ ἐμπεσὸν ἀκάθαρτον καὶ ρίπτειν ἔξω καὶ πλύνειν ἕτερον ἄγγεῖον ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν, καὶ μεταστρέφει τὸν οἶνον ἢ τὸ ἔλαιον εἰς τὸ ἄγγεῖον, καὶ βαλεῖν ὕδωρ τῶν ἁγίων θεοφανίων, καὶ ἄπτειν

κηρούς δύο καί στήσαι ἔνθεν καί ἔνθεν, καί λέγειν τὴν εὐχὴν ταύτην· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τῇ κατὰ σάρκα σου οἰκονομία σωτηρίῳ διαστείλαμενος. *Goar. p. 482. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καί θρυμαστός, ὁ ἀνεκδιηγήτῳ ἀγαθωσύνη... Goar. p. 479. Καί μετὰ τὴν εὐχὴν πάλιν ἐπιχέει ἐκ τοῦ ἀγιάσματος σταυροειδῶς τρίτον, καί ἀπογεύεται ὁ ἱερεὺς ἐκ τοῦ ὕδατος ἐκείνου, παρουσία πάντων τῶν ἐκεῖ εὐρισκομένων. Εἰ δὲ συμβῆ τὸ ἀκάθαρτον τὸ ἐμπεσόν χρονῖσαι ἐν τῷ ἀγγεῖῳ τοῦ ἐλαίου ἢ τοῦ οἴνου καί συσαπῆναι, ἐκχέσθω τὸ τοιοῦτον εἶδος καί μηδὲν ἐξ αὐτοῦ ἄπτεσθαι, μηδὲ εὐχὴ γίνεσθαι.*

λ. 99. Εὐχὴ εἰς ἀγγεῖον μινανθέν.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῷ Πέτρῳ εἰπὼν· τὰ ἐν τῇ οἰκίᾳ ὄντα μισὰ καί ἀκάθαρτα πάντα καθαρὰ εἶναι. *См. выше стр. 117.*

— Εὐχὴ ἐπὶ θεμέλιον οἰκίας.

Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος, ὁ εὐλογήσας τὴν σκηνὴν Ἀβραὰμ ὑπὸ τὴν δρῶν τὴν Μαρβρῆν καί θεμέλιον αὐτῇ τιθεὶς ἄρρηκτον καί ἀποστείλας αὐτῷ ἀγγέλους καί ἀρχαγγέλους, Αὐτὸς Δέσποτα καί Κύριε, τῇ ἀοράτῳ σου ἐπιφανείᾳ εὐλόγησον τὸ θεμέλιον τοῦτο, ὥστε γενέσθαι αὐτὸ οἰκητήριον σωτηρίας, ἵνα καί οἱ ἐν αὐτῷ μέλλοντες κατοικεῖν ἐν εἰρήνῃ καί ὁμονοίᾳ τὰς ἐντολάς σου τηρήσωσιν. Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα... *Мн .мѣ .сѣ*

— Εὐχὴ ἐν εἰσόδῳ οἴκου νέου.

Ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ καταξιώσας ὑπὸ τὴν σκηνὴν Ζαχαρίου. *Goar. p. 484.*

λ. 99 ὁβ. Εὐχὴ εἰς ἀπαρχὴν σπόρου.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ Πατὴρ τοῦ Κυρίου καί Θεοῦ καί Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, θεόμεθα καί παρακαλοῦμέν σε τὸν σπόρον καί τοὺς καρποὺς τούτους καί πάσης τῆς γῆς, τοὺς ἐπὶ τοὺς σοὺς οἰκτιρμούς πεποιθότας, αὔξησον, εὐλόγησον, τελειώσον, σώους καί ἀβλαβεῖς αὐτοὺς διαφύλαξον, καί δὸς τοῖς δούλοις σου ἐπ' εὐλογίας τὰ σὰ εἰσφέρειν ἀλύπως καταλαβεῖν πάντα πόνον καί φθόνον καί πειρασμὸν ἀποδιώξον ἀπ' αὐτῶν, πᾶσαν φαρμακίαν κατάργησον ἀπὸ τῆς χώρας ταύτης, περιχαράσων αὐτὴν ταῖς ἀγγελικαῖς σου δυνάμεσι διὰ τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, μεθ' οὗ εὐλογητὸς εἶ σὺν τῷ παναγίῳ καί ἀγαθῷ καί ζωοποιῷ σου Πνεύματι...

λ. 100. Εὐχὴ ἐπὶ θέρους.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ πολλὴν σου εὐσπλαγγνίαν ἀγαγὼν ἡμᾶς. *Goar. p. 524.*

λ. 100 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ ἀμπέλου φυτευομένης.

Σὺ εἶ, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἡ ἀμπελος ἡ ἀληθινή καὶ ὁ Πατήρ σου γεωργὸς ἐστίν. Goar. p. 551.

λ. 101. Εὐχὴ ἐπὶ τρύγης.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἡ ζωηφόρος ἀμπελος, ἡ ἐπὶ σταυροῦ ἔκουσίως ὕφωθεισα καὶ ὑποτάξασα ἡμῖν τὸν τῆς εὐφροσύνης οἶνον, Αὐτὸς ἐπίδε ἐκ τῶν ἀγίων σου ὕφωμάτων καὶ εὐλόγησον τὴν ἀμπελον ταύτην καὶ πλήθυνον τὰ γεννήματα αὐτῆς, ὅπως, οἱ μέλλοντες αὐτὴν τρυγᾶν, θεασάμενοι τοὺς ληνοὺς ὑπερεκχεομένους, εὐχαριστίαν σὺν ἡμῖν ἀναπέμψωσι τῇ σῇ μεγαλειότητι, δοξάζοντες τὸν ἀναρχόν σου Πατέρα σὺν τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι.

Εὐχὴ εἰς τὸ εὐλογῆσαι σταφυλάς. εἰς τὴν

Ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ εὐδοκήσας ἀμπελον κληθῆναι. Goar. p. 552. Barb. Codex. S. Marci.

λ. 101 οβ. Εὐχὴ εἰς τὴν εὐλόγησιν οἴνου νέου.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σοῦ δεόμεθα καὶ σὲ παρακαλοῦμεν, εὐλόγησον, ἀγίασον τὸν οἶνον τοῦτον, εὐφρανον τὰς ψυχὰς τῶν ἐξ αὐτοῦ πινόντων καὶ πλήθυνον αὐτὸν αὐτοῖς ἐκ τῆς πίετητος τοῦ οἴκου σου, ὅπως εὐφρανόμενοι ἐξ αὐτοῦ δοξάζωμεν τὸ πανάγιον ὄνομά σου τοῦ Πατρὸς.

— Εὐχὴ ἐπὶ τῶν προσφερόντων ἀπαρχὰς καρπῶν νέων.

Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐπὶ τῇ ἀπαρχῇ τῶν καρπῶν νέων τῶν προσφερόντων. Goar p. 522.

λ. 102. Εὐχὴ ἐπὶ καρποφορούντων καὶ καμπανισμάτων (sic).

Πηγὴ τῶν ἀγαθῶν, Δέσποτα βασιλεῦ καὶ εὐεργέτα τῶν σῶν ποιημάτων. Goar. p. 523.

— Εὐχὴ εἰς τὸ εὐλογῆσαι βατα.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν χερουβίμ, ὁ ἐξεγείρας τὴν δυναστείαν σου. Goar. p. 589.

XXIV. № 967. Εὐχολόγιον Синайск. библ. рукопись на пергаменѣ въ 8 долю, 65 листовъ, писана разгонистою крупною скорописью XIII в.

λ. 1. Τάξις καὶ ἀκολουθία τῆς πρώτης ἀποκάρσεως, ἤγουν τοῦ μανθόου.

Ἄφ' ἐσπέρας τίθενται τὰ ἱμάτια τοῦ μέλλοντος κουρευθῆναι ὑποκάτωθεν τῆς ἀγίας τραπέζης, καὶ μετὰ τὸ λυχνικόν, φάλλοντες τὴν παννυχιδα· Δεῦτε προσκυνήσωμεν γ'. καὶ τὸ Ὁ κατοικῶν, καὶ Ἄλ-

ληλούια, ἤχος δ'. Τὴν ταπεινὴν μου ψυχὴν, καὶ τὸν Ν'. στιχηρὰ ἤχος β'. προσόμοια· Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου. Πίστει προσερχόμενος πρὸς σέ, Δέσποτα, σῆς ἐπὶ τρίβους δικαιοσύνης... Ἐχων τὴν πηγὴν τῶν οἰκιρμῶν, τῶν ἀμαρτωλῶν ὁ μὴ θέλων, Χριστέ, τὸν θάνατον... Τεῖχος ὑπερβήσομαι ἐν σοὶ τῶν ἀμαρτιῶν τῶν ἀμέτρων μου, ὑπεράγαθε... Goar. p. 405. Ὁ κωνῶν, ἤχος β'. ῥῶδῃ α'. Δεῦτε λαοὶ ἄσωμεν. Ἐπὶ τὴν σὴν φιλανθρωπίαν δραμόντα, Χριστέ, τὸν τῷ ἀγίῳ σχήματι νῦν προσερχόμενον... Ὑπεισελθεῖν τὸν σὸν χρηστὸν ζυγόν, ἀγαθέ, καὶ τὸ φορτίον, Δέσποτα... Ὁ δι' ἡμᾶς σάρκα φορέσας καὶ θάνατον ὑπὲρ ἡμῶν ὡς εὐσπλαγχνος... Goar. p. 403—405. Καὶ τὸ πρωὶ ἄρχεται ἡ λειτουργία, καὶ ἴσταται ὁ μέλλον κουρεύεσθαι ἐν τῷ βασιλικῷ πολῶνι, φορῶν τὰ ἐξ ἔθους ἱμάτια, καὶ εἰσέρχεται ἔσωθεν τῆς θύρας τῆς ἐκκλησίας, καὶ ποιῶν μετανοίας γ'. λέγει ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν ταύτην· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἀξίους σου εἶναι νομοθετήσας... Goar. p. 380. Λέγε πρῶτον τὰ ἀντίφωνα, ὅτι λήθη γέγονε καὶ τότε τὰς εὐχάς. Ἀντίφωνον α'. Εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου. Ἀντίφωνον β'. Δόξα τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ... Ἀντίφωνον γ'. Αἶνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον... ἤχος δ'. Ἐν τῇ βασιλείᾳ σου μνησθητι, Κύριε. Μακάριοι οἱ πτωχοί... η δρ. καὶ εὐθέως οἱ μακαρισμοί. Ὅτε ἐν τῷ πάθει ὀληστής συνεσταυρωτό σοι, τότε ἐν τῷ Πνεύματι ἐπέγνω σε Θεὸν ἐν σαρκί... Μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι. Ὅσοι τὰ ἐν κόσμῳ ποθητὰ ἐγκατελίπετε, ἵνα μὴ τῶν μελλόντων ἀγαθῶν.. Μακάριοι ἐστέ... Πάντων τῶν προσκαιρῶν καὶ φθαρτῶν κατεφρόνησας... Χαίρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε... Τρίβον τὴν πλατείαν καὶ εὐρύχωρον ἀφέμενος... Goar. p. 414. Εἰς γυναικας Μύρον καινωθέντι τῷ Θεῷ ἐπονομάσθητι, ἵνα ἀξιωθῆς εὐαρέστως... Χαίρει ἐπὶ σοὶ καὶ τῶν ἀγγέλων τὰ στρατεύματα, εὐφραίνεται πατέρων καὶ δικαίων τὸ πολίτευμα... Θεοτοκίον· Χαῖρε τῆς παρθενίας τὸ ὑπέρτιμον καλλώπισμα... Καὶ εἰσοδεύει καὶ λέγει τὸ τροπάριον, ἤχος α'. Ἀγκάλας πατρικᾶς... Τοῦτο ψάλλει δευτέρον καὶ λέγει· Δόξα καὶ νῦν, Μητέρα σε Θεοῦ ἱκετεύομεν πάντες.. Καὶ ἄρχεται τροπάριον, ἤχος δ'. Ἦθελον δάκρυσιν... Στίχος· Ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματά σου... Ἐν τῇ πηγῇ τῇ μυστικῇ... Goar. p. 406. Δόξα καὶ νῦν. Ἀντίφωνον β'. ἤχος δ'. Ζάλη ἀμαρτημάτων περιέχει με... Στίχος· Ἐλέησόν με, ὁ Θεός... Μὴ ἀποστρέψης με ἀπὸ τοῦ προσώπου σου, Κύριε... Δόξα καὶ νῦν, Ἐξ ἀχράντων λαγόνων σου, Θεοτόκε πανόμνητε,.. p. 414. Ἀρχομένου δὲ τοῦ γ'. ἀντιφώνου ἔρχεται ὁ μέλλον κουρεύεσθαι ἕως τοῦ ἄμβωνος καὶ ἴσταται, καὶ λέγει τροπάριον ἤχος δ'. Ποῦ ἐστὶν ἡ τοῦ κόσμου προσπάθεια... Στίχος· Δεῦτε, τέκνα, ἀκούσατέ μου. Καὶ εἴθ' οὕτως εἰσέρχεται, εἰς σολέαν, καὶ λέγει πάλιν τροπάριον, ἤχος

δ'. Δεῦτε πάντες οἱ κοπιῶντες... Στίχος: Ἐπλανήθην, ὡς πρόβατον. Πρόβατον εἰμί... Στίχος: Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Goar. p. 406. Καὶ τούτου λεγομένου, ἔρχεται καὶ πίπτει ἔμπροσθεν τοῦ βήματος καὶ οὐκ ἀνίσταται μέχρι συμπληρώσεως τοῦ ἀντιφώνου, καὶ λέγει ὁ ἱερεὺς: Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Δέσποτα Κύριε, ὁ μόνος ἀγαθὸς καὶ φιλόφρωνος, ὁ πλούσιος ἐν ἐλέει καὶ ἀγαθὸς ἐν οἰκτιρμοῖς, ὁ μὴ βουλόμενος τὸν θάνατον τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ὡς τὸ ἐπιστρέφαι καὶ ζῆν αὐτόν, σύντριψον τὸν σατανὰν ὑπὸ τοὺς πόδας τοῦ δούλου σου τοῦδε, πρόσδεξαι αὐτοῦ τὴν μετάνοιαν καὶ ἔξομολόγησιν καὶ ἀποταγὴν, ἴσασι τὸ σύντριμμα τῆς καρδίας αὐτοῦ, μόρφωσον δι' ἔργων ἀγαθῶν ἐν αὐτῷ τῷ Χριστῷ σου, μεθ' οὗ εὐλογητὸς εἶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν. Καὶ τίθησιν ὁ ἱερεὺς τὸ ψαλλίδιον εἰς τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον καὶ ἐπερωτᾷ αὐτόν, λέγων οὕτως. Ἐρώτησις: Τί προσῆλθες, τέκνον; Ἀπόκρισις: Ποιῶν τὸν βίον τῆς ἀσκήσεως, πάτερ. Ἐρώτησις: Ποθεῖς ἀξιωθῆναι τοῦ ἀγγελικοῦ σχήματος καὶ καταταγῆναι ἐν τῷ χορῷ τῶν σταυρωσάντων ἑαυτοὺς τῷ Κυρίῳ; Ἀπόκρισις: Ναί, ἂν θέλῃ ὁ Θεός, πάτερ. Ἐρώτησις: Μὴ ἔκ τινος ἀνάγκης ἢ βίας; Ἀπόκρισις: Οὐχί, τίμιε πάτερ. Καὶ λέγει ὁ ἱερεὺς: Ὅντως καλὸν ἔργον ἠρτίσω, τέκνον, ἐὰν καὶ τελειώσης: τὰ γὰρ καλὰ ἔργα κόπῳ κτῶνται καὶ πόνῳ κατορθοῦνται. Ἐρώτησις: Ἐκουσίᾳ σου τῇ γνώμῃ προσέρχεις τῷ Χριστῷ εὐπροαιρέτως καὶ ἰδιοθελῶς; Ἀπόκρισις: Ναί, διὰ τῶν εὐχῶν σου πάτερ. Ἐρώτησις: Παραμένεις τῷ μοναστηρίῳ ἕως ἐσχάτης σου ἀναπνοῆς; Ἀπόκρισις: Ναί, ἐὰν κελεύῃ ὁ Θεός, πάτερ. Ἐρώτησις: Ὑποτάσσεις τῷ προσετώτῳ καὶ πάσῃ τῇ ἐν Χριστῷ ἀδελφότητι; Ἀπόκρισις: Ναί, ἐὰν θέλῃ ὁ Θεός, πάτερ. Ἐρώτησις: Φυλάττεις σεαυτὸν ἐν παρθενίᾳ καὶ εὐλαβείᾳ ἕως ἐσχάτης σου ἀναπνοῆς; Ἀπόκρισις: Ναί, ἐὰν θέλῃ ὁ Θεός, πάτερ. Ἐρώτησις: Ὑπομένεις πᾶσαν θλίψιν τοῦτ' ἔστι πείναν καὶ δίψαν καὶ ὅσα τοιαῦτα διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ; Ἀπόκρισις: Ναί, ἐὰν κελεύῃ ὁ Θεός, πάτερ. Καὶ ὁ ἱερεὺς κατηχίζει τὸν ἀδελφόν, λέγων οὕτως: Ἀδελφέ μου, καταλιμπάνεις τὸν βίον, σωθῆναι θέλων· βλέπε σεαυτόν, περίσφυγόν σου τὸν νοῦν. См. ркп. XV в. Иерусал. дубл. № 273 л. 4. Ἐρώτησις: Εἰπέ οὖν, ἀδελφέ, ὡς αὐτοῦ τοῦ Κυρίου καὶ τῶν ἁγίων αὐτοῦ δυνάμεων καὶ πάντων τῶν συμπαρόντων πιστῶν καὶ ἀκούοντων, ἔκουσίᾳ γνώμῃ ἄνευ δισταγμοῦ προσέρχεις τῷ ἀσκητικῷ βίῳ; Ἀπόκρισις: Ἐκουσίως προσέρχομαι, τίμιε πάτερ. Εἶτα ἐγείρει αὐτόν καί, κρατήσας αὐτόν τῆς δεξιᾶς χειρός, φέρει αὐτόν ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ καὶ ποιεῖ μετάνοιαν ἔμπροσθεν τῆς ἁγίας τραπέζης, καὶ προσκυνεῖ τῷ ἁγίῳ εὐαγγελίῳ καί, ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ὁ ἱε-

ρεύς λέγει· Ἰδοὺ ὁ Χριστὸς ἀοράτως ἐνταῦθα πάρεστι... ἐλθεῖν ἐπὶ τοῦτο
 ἀγγελιοειδὲς ἐπάγγελμα· βλέπε, ὅτι σὺ ἐκπροθέσεως ἠθέλησας τὸ ἀγγελι-
 κὸν σχῆμα τοῦτο. Ἀποκρίσις· Ναί, τίμιε πάτερ. Καὶ ὅταν συντάξῃται
 αὐτόν, τότε, κειμένου τοῦ εὐαγγελίου εἰς τὸ ἀντιμίσιον καὶ τοῦ φαλλι-
 δίου ἐπάνω, λέγει ἀποτασσομένῳ· Λάβε, τέκνον, τὸ φαλλίδιον καὶ ἐπίδος
 μοι αὐτῷ. Καὶ ὅτε ἐκτείνῃ τὴν χεῖρα εἰς τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον τοῦ λα-
 βεῖν τὸ φαλλίδιον, λέγει πρὸς αὐτόν ὁ ἱερεὺς· Ἰδοὺ ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ
 Χριστοῦ λαμβάνεις αὐτό· βλέπε τίνι προσέρχῃ καὶ τίνι συντάσῃ καὶ τίνι
 ἀποτάσῃ. Εὐλόγητός ὁ Θεός... Καὶ κουρεύει αὐτόν σταυροειδῶς, λέγων·
 Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ δεῖνα κείρεται τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, συ-
 ναποβαλλόμενος σὺν ταῖς θριξὶ καὶ τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίαις εἰς τὸ ὄνο-
 μα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Εἴπωμεν ὑπὲρ
 αὐτοῦ, τὸ Κύριε ἐλέησον. Καὶ εἶθ' οὕτως λαμβάνουσιν αὐτόν οἱ μοναχοὶ
 καὶ κουρεύουσιν εἰς τὸ διακονικόν, ψάλλοντες τὸν Ν'. Ὁ δὲ διάκονος ἐν
 τῷ ναῷ ἀρχεται λέγειν τὴν συναπτὴν· Ἐν εἰρήνῃ καὶ τὰ λοιπά. Τοῦ δὲ
 ἱερέως ποιῶντος τὴν εὐχὴν τοῦ Τρισαγίου καὶ τοῦ διακόνου λέγοντος ἕως τὸ
 Ἵπὲρ πλεόντων... Ἵπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν τοῦ δεῖνα... Ἵπὲρ τοῦ ἀμέμ-
 πτως... Ἵπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Προ-
 κείμενον· Κύριος φωτισμός μου... πρὸς Κολοσσαεῖς (Ἐφεσίους)· Ἀδελ-
 φοί, ἐνδυναμοῦσθε ἐν Κυρίῳ. Goar. p. 387. Ἀλληλουία, ἤχος πλ. δ'. Τὰ
 διαβήματά μου. Εὐαγγέλιον κατὰ Μάρκον· Εἶπεν ὁ Κύριος· ὅστις θέλει
 ὀπίσω μου ἐλθεῖν... Τέλος· ἕως ἂν ἴδωσι τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐλη-
 λουθῆναι ἐν δυνάμει. Καὶ εὐθὺς ψάλλει ἀντίφωνον δ'. Ἦνοικται ἡ θύρα
 τῆς μετανοίας. Στίχος· Εἰσέλθει τὸ ἀξίωμα μου. Καὶ εἰσέρχονται ἕως
 τοῦ ἄμβωνος· Ὁ ζυγὸς μου χρηστός... Δόξα καὶ νῦν, Ἡ μόνη ἀγνή
 καὶ ἄχραντος Παρθένος... Ἀρχομένου δὲ τοῦ β'. ἀντιφώνου, εἰσέρχεται
 ἕως τῆς σολέας. Ἀντίφωνον γ'. ἤχος γ'. Εὐαγγελικῆς φωνῆς... Στίχος·
 Ἰδοὺ δὴ τί καλόν... Ἐγγὺς Κύριος τοῖς ὑπομένουσιν αὐτόν... Δόξα καὶ
 νῦν, Ἀγιόπρωτε σεμνή.. Goar. p. 415. Καὶ λέγει εὐχὴν ἐπάνω τῶν
 ἱματίων· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, εὐλόγησον τὰ περιβόλαια ταῦτα διὰ
 τῆς χάριτός σου, ἃ ὁ σὸς οἰκέτης περιβάλλεσθαι μετὰ χαρᾶς ἡρετίσατο, βε-
 βαίωσον αὐτόν ἐν τῇ ἀμωμήτῳ πίστει σου, ῥύσαι αὐτόν ἀπὸ πάσης βλάβ-
 βης τοῦ ἀντικειμένου διαβόλου, ἵνα καὶ ἐν κατανύξει, τοῦ ἑαυτοῦ τέλους
 προσέχων, μετὰ τοῦ προφήτου καθ' ἐκάστην βοᾷ ἐν τῇ ταπεινώσει ἡμῶν,
 μνησθητι, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν· σὺ γὰρ εἶ ὁ Σωτὴρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν
 καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ... Καὶ ἐνδύει
 αὐτόν, λέγων· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ δεῖνα ἐνδύεται τὸν τῆς δικαιοσύνης

χιτώνα τοῦ τιμίου προσχήματος εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Εἶπωμεν ὑπὲρ αὐτοῦ τὸ Κύριε ἐλέησον. Ἐδυομένου δὲ αὐτοῦ, ψάλλουσιν οἱ μοναχοὶ τροπάριον, ἤχος δ'. Ἐνδύσασθε χιτῶνα τῆς σωτηρίας, ζώσασθε τὴν ζώνην τῆς σωφροσύνης, δεῦξασθε τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, τοὺς πόδας τοὺς νοητοὺς ὀπλίσασθε τῆς ἐγκρατείας τοὺς πόνους καὶ εὐρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν. Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ δεῖνα λαμβάνει τὸ παλλίον τοῦ μοναδικοῦ σχήματος εἰς στολήν ἀφθαρσίας εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ... Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ δεῖνα ἔλαβε τὸ πρόσχημα τοῦ μοναδικοῦ σχήματος εἰς τὸ ὄνομα... Ἄγιε ἀγαθὲ ἀγαθοῦ Πατρὸς Υἱέ, ὁ τὴν ὑπερηφανίαν ἐκκόπτων... Goag. p. 391. Καὶ ἀσπάζονται οἱ ἀδελφοὶ τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον σὺν τῷ ἀδελφῷ, ψάλλοντες τροπάριον, ἤχος πλ. β'. Ἀγαλλιάσθω ἡ ψυχὴ μου... Στίχος· Αὕτη ἡ ἡμέρα. Καὶ πάλιν τὸ αὐτὸ τροπάριον, Δόξα καὶ πάλιν τὸ αὐτό, Καὶ νῦν Μεγάλων χαρισμάτων, ἀγνή Παρθένε, καὶ λέγει ὁ ἱερεὺς· Εἶπωμεν πάντες, καὶ τελεῖται ἡ θεία λειτουργία, καὶ μετὰ τὸ τέλος τῆς λειτουργίας ἀπτουσιν οἱ μοναχοὶ κηρούς, ὀφικεύοντες τὸν ἀδελφόν, ἀπέρχονται εἰς τὴν τράπεζαν, ψάλλοντες τροπάριον ἤχος β'. Κύριε, Κύριε, ἐπίβλεπον εἰς οὐρανοῦ...

λ. 19. Ἀκολουθία τοῦ ἀποστολικοῦ.

Ζήτηε τὴν ἀκολουθίαν τῆς παννουχίδος εἰς τὸ μικρὸν σχῆμα, καὶ τὸ πρῶτ' ἄρχεται ἡ λειτουργία, καὶ ἴσταται ὁ μέλλων κουρευέσθαι ἐν τῷ βασιλικῷ πυλῶνι, φορῶν τὰ ἐξ ἔθους ἱμάτια καὶ λέγει τὰ ἀντίφωνα. Ἀντίφωνον α'. Εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου.. Δόξα τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ... Ἀντίφωνον β'. Αἶνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον... Δόξα καὶ νῦν. Ὁ μονογενὴς Υἱός. Ἀντίφωνον γ'. Ἐν τῇ βασιλείᾳ σου... Καὶ εὐθὺς οἱ μακαρισμοὶ ἤχος δ'. Ζήτηε αὐτὰ εἰς τὴν ἀκολουθίαν τοῦ μανδουοῦ καὶ εἰσοδος, καὶ μετὰ τὴν εἰσοδον, λέγει τροπάριον, ἤχος α'. Ἀγκάλας πατρικῆς... Τοῦτο λέγει γ'. καὶ εἶθ' οὕτως τροπάριον ἤχος δ'. Ἦθελον δάκρυσιν... καὶ τὰ λοιπὰ ζήτηε ἔμπροσθεν, καὶ εὐθέως εὐχή· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς καὶ ἀποσπῶν ἐκ τῆς πλάνης τὰ λογικὰ πρόβατα. Pku. XV v. Ierusal. patr. bibl. № 273 л. 4. Καὶ εὐθὺς ἐπερωτᾷ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς λέγων· Τί προσήλθες, τέκνον; ἢ τ. δ. Ἀπόκρισις· Ποδῶν τὸν βίον... Ἐρώτησις· Ποθεῖς ἀξιωθῆναι... Вопросы и отвѣты тѣже, что въ малой схимѣ. Καὶ ὁ ἱερεὺς εὐχὴ· Βλέπε, τέκνον, οἷας συνθήκας δίδως τῷ Θεῷ... Goag. p. 407, παρουσία τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἀγγελικὸς βίος γὰρ τῆς ἀσκήσεως καὶ θαυμστός καὶ ὑπερκόσμιος, ὄθεν καὶ ἀγῶνις πολλοὺς ἔχει, ὁμοίως δὲ καὶ θλίψεις καὶ πειρασμούς· διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ παραινεῖ

λέγουσα· τέκνον, εἰ προσέρχῃ δουλεύειν τῷ Θεῷ, ἐτοίμασον τὴν ψυχὴν σου εἰς πειρασμόν, εὐθύνον τὴν καρδίαν σου καὶ καρτέρησον καὶ μὴ σπεύσης ἐν καιρῷ ἐπαγωγῆς. Καὶ πάλιν λέγει· Γιέ, μὴ ὀλιγῶρει παιδείας Κυρίου, μηδὲ ἐκλύου ὑπ' αὐτοῦ ἐλεγχόμενος· ὃν γὰρ ἀγαπᾷ Κύριος, παιδεύει, μαστιγοῖ δὲ υἷόν, ὃν παραδέχεται. Καὶ ὁ ἅγιος Ἰάκωβος ὁ ἀπόστολος λέγει· Μακάριος ὁ ἄνθρωπος, ὃς ὑπομένει πειρασμόν, ὅτι, δοκιμος γενόμενος, λήφεται τὸν στέφανον τῆς ζωῆς, ὃν ἐπηγγείλατο ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν, καὶ ἀθλητῆς δὲ οὐ στεφανοῦται, ἐὰν μὴ νομίμως ἀθλήσῃ, κατὰ τὸν μακάριον Παῦλον, τὸ δὲ ἄθλον ἐστίν, ἵνα τίς διὰ τὸν ἐπερχόμενον αὐτῷ κακὸν πειρασμόν νικήσας τὸν διάβολον, τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν κληρονομήσῃ· καὶ γὰρ μέγας ἀθλητῆς Ἰωβ οὕτως ἐπειράσθη ὑπὸ τοῦ διαβόλου, ὡς μὴ μόνον κατὰ τοῦ σώματος αὐτοῦ λαβεῖν χώραν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τῶν κτηνῶν καὶ τῶν τέκνων αὐτοῦ καὶ διὰ τῆς ὑπομονῆς... Ἐρώτησις· Εἰπέ ὄν, ἀδελφέ, ὡς αὐτοῦ τοῦ Κυρίου... Ἀπόκρισις· Ἐκουσίως προσέρχομαι, τίμιε πάτερ. Εὐχὴ· Ὁ Θεός, ὃν καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ χορηγὸς τοῦ ἁγίου καὶ ζωοποιοῦ Πνεύματος, ὁ διὰ τοῦ μονογενοῦς αὐτοῦ Υἱοῦ ἐκκόψας τὴν ὑπερφανίαν τοῦ ἀντικειμένου καὶ ἐπιχέων τὴν δόξαν τῆς ταπεινοφροσύνης ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν ἁγίων αὐτοῦ, καὶ στεφανῶν αὐτούς τῷ ἁμαρτανίῳ στεφάνῳ τῆς ζωῆς, καὶ ὁδηγῶν αὐτούς εἰς τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον καὶ εἰς τὴν στενὴν ὁδόν, δι' ἧς διήλθον οἱ ἅγιοι πατέρες καὶ ἀπειλήσαν τοὺς τόπους τῆς αὐτῶν ἀναπαύσεως. Αὐτὸς δῶκε σοι μερίδα καὶ κληρὸν μετ' αὐτῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα τὸ κράτος νῦν καὶ αἰεῖ... Καὶ σπραγίζει ὁ ἱερεὺς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ λέγει τὴν εὐχὴν· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἡ ἐλπίς καὶ καταφυγὴ πάντων τῶν ἐλπίζόντων ἐπὶ σέ... Coar. p 385. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Δέσποτα καρδιογνώστα τῶν πάντων, εὐλόγησον καὶ ἀγάσσον τὸν δοῦλόν σου τόνδε καὶ ἐπίθεε τὴν χεῖρά σου ἐπ' αὐτόν καὶ κατάπεμψον αὐτῷ τὴν χάριν τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος, τὸ ἔνδυμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ καθαρὸν διαφύλαξον, τὴν ἀγνίαν τοῦ σώματος ἀμίαντον διατήρησον, καὶ δός αὐτῷ ἀγωνιάσθαι καὶ κατισχύσαι πάσης ἀντικειμένης ἐνεργείας, χαριζόμενος αὐτῷ τὸν τῆς δικαιοσύνης ἁμαρτανίον στέφανον. Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις... Ἔττα ἐγείρει αὐτόν καὶ κρατήσας τῆς δεξιᾶς χειρός, εἰσφέρει αὐτόν ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ. См. выше стр. 221. При пострижении волею, священникъ говоритъ: Ὁ ἀδελφός ἡμῶν κείρεται τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς... Καὶ παραλαμβά-

νουσιν αὐτόν οἱ μοναχοὶ καὶ κουρεῦουσιν αὐτόν ἐν τῷ νάρθηκι, ψάλλοντες
 καὶ τὸν ἄμωμον. Καὶ ὁ ἱερεὺς ἄρχεται τὴν συναπτὴν τοῦ Τρισαγίου, καὶ
 λέγει ὁ ἡγούμενος ἐτέραν συναπτὴν· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν...
 Ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν τοῦδε... Ὑπὲρ τοῦ ἀπαλλαγῆναι αὐτόν πάσης κοσμι-
 κῆς ἐπιθυμίας καὶ τῶν κατὰ σάρκα συγγενῶν αὐτοῦ τοῦ Κυρίου... Ὑπὲρ ἀφέ-
 σεως ἁμαρτιῶν καὶ συγχωρήσεως τῶν πλημμελημάτων αὐτοῦ... Ὑπὲρ τοῦ γε-
 νέσθαι αὐτόν ὑψηλότερον τῶν τοῦ κόσμου φρονημάτων... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆ-
 ναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Ὅτι ἅγιος εἶ ὁ Θεός. . Προ-
 κείμενον, ἦχος δ'. Νομοθέτησόν με, Κύριε, τὴν ὁδόν... Στίχος· Συνέτισόν
 με καὶ ἐξερευνήσω... Ὁ ἀπόστολος πρὸς Κολοσσαεῖς· Ἀδελφοί, ἐνδύσασθε,
 ὡς ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ ἅγιοι καὶ ἠγαπημένοι... Τέλος· ἄδοντες ἐν τῇ καρ-
 διᾷ ὑμῶν τῷ Κυρίῳ. Ἀλληλούια, ἦχος πλ. δ'. Τὰ διαβήματά μου. Εὐ-
 αγγέλιον κατὰ Μάρκον и αντιφωνη τѣже, что и въ первомъ чинѣ.
 καὶ λέγει εὐχὴν· Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ κατὰ τὸ πολὺ
 ἔλεός σου ῥυσάμενος... Goar. p. 378. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς· Κύριε,
 Κύριε, ἡ δύναμις τῆς σωτηρίας ἡμῶν, ὁ εὐλογίσας ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ
 πνευματικῇ, εὐλόγησον καὶ τὸν δούλόν σου τόνδε. Goar. p. 379. Καὶ ἐπαί-
 ρονται τὰ ἱμάτια ἐκ τοῦ θαλασσιδίου, καὶ ἐνδύει αὐτόν ὁ ἡγούμενος, λέ-
 γων οὕτως. Εὐχὴ· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, εὐλόγησον τὰ περιβόλαια
 (что въ первомъ чинѣ стр. 222). Ὁ ἀδελφός ἡμῶν ὁ δεῖνα ἐνδύεται τὸν
 τῆς δικαιοσύνης χιτῶνα τοῦ τιμίου προσχήματος εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πα-
 τρός... Ὁ ἀδελφός ἡμῶν ὁ δεῖνα λαμβάνει τὸ παλλίον τοῦ μοναχικοῦ
 σχήματος, στολὴν ἀφθαρσίας, εἰς τὸ ὄνομα... Ὁ ἀδελφός ἡμῶν ὁ δεῖνα
 λαμβάνει τὸ κουκούλιον τῆς ἀκακίας καὶ ταπεινοφροσύνης, εἰς περικεφα-
 λαίαν σωτηρίας, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρός... Ὁ ἀδελφός ἡμῶν ὁ δεῖνα
 ἔλαβεν τὸ πρόσχημα τοῦ μοναχικοῦ σχήματος, εἰς τὸ ὄνομα... Καὶ τοῦ
 διακόνου λέγοντος· τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν, κάκεῖνος κλίνει τὸν αὐχένα, καὶ
 ὁ ἱερεὺς ἐπεύχεται· Ὁ πάντα νοῦν ὑπερβαίνων καὶ πάντα λογισμὸν καὶ
 πᾶσαν ἔννοιαν προγινώσκων, ἀόρατε, ἄφραστε, ἀκατάληπτε, ἀπερινόητε
 παντοκράτωρ, πανάγιε βασιλεῦ, ὁ πλούσιος ἐν ἐλέει καὶ ἀγαθός ἐν οἰκ-
 τιρμοῖς, εὐθεῖαν καὶ ἀναμάρτητον τὴν ὁδὸν τῆς δικαιοσύνης παράσχου
 τῷ δούλῳ σου τῷδε, πᾶσαν ἐνέργειαν τοῦ πονηροῦ ἀπελαύνων ἀπ' αὐ-
 τοῦ, εἰρήνην οὐράνιον δώρησαι αὐτῷ, καὶ παράσχου αὐτῷ σῶφρονα λα-
 γισμὸν, ταπεινόφρονα νοῦν, ἐνάρετον πολιτείαν, ὅπως ἐν εὐχαῖς καὶ ὕμ-
 νοις καὶ ψδαῖς πνευματικαῖς δοξάσῃ τὴν ἀνυπέρβλητόν σου ἀγαθότητα
 τοῦ Πατρός καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος... Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς
 κεφαλὰς. Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος ὁ παντοκράτωρ, ὁ Πατὴρ τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ
 καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, σοὶ ἔκλινεν ὁ δούλός σου τὴν ἑαυ-

τοῦ κεφαλῆν, σοὶ ὑπέταξε τὸν αὐχένα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ καὶ τοῦ σώματος, ἔκτεινόν σου τὴν χεῖρα τὴν ἁγίαν οὐρανόθεν καὶ εὐλόγησον αὐτὸν καὶ εἰσάκουσον τῆς δεήσεως αὐτοῦ, τὴν πρόθεσιν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ τελείωσον, τὸν δρόμον τῆς πίστεως αὐτοῦ ἀκαταίσχυντον διατήρησον, κόσμησον αὐτὸν ἐν πάσῃ εὐλαβείᾳ, θρέψον αὐτὸν θείοις λόγοις, σόφισον αὐτὸν μαθήμασιν ἐπουρανόις, συνέτισον αὐτὸν τῇ παρά σου ἐπιστήμῃ, στήριξον αὐτὸν εἰς τὸν φόβον σου, ἐνίσχυσον αὐτὸν κατὰ τοῦ ἀντιπάλου, δὸς αὐτῷ πατεῖν ἐπάνω ὄφρων καὶ σκορπίων καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ, χάρισαι αὐτῷ ταπεινοφροσύνης πλοῦτον, βεβαίωσον αὐτὸν τῇ ὀρθοδόξῳ σου πίστει, εὐφρανον αὐτὸν τῇ σῆ ἀγάπῃ, δὸς αὐτῷ καὶ ἡμῖν μερίδα ἔχειν μετὰ τῶν ἁγίων σου, χριστιανὰ τὰ τέλη τῆς ζωῆς πᾶσιν ἡμῖν χαριζόμενος διὰ τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, μεθ' οὗ εὐλογητὸς εἶ σὺν τῷ παναγίῳ καὶ ἀγχιθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ... Καὶ γίνεται ὁ ἄσπασμός εἰς τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, ψάλλοντες οἱ ἀδελφοὶ τροπάριον, ἦχος δ'. Ἐνδύσασθε χιτῶνα τῆς σωτηρίας, ζώσασθε τὴν ζώνην τῆς σωφροσύνης... Στίχος· Ἐξεζήτησέ σε... Καὶ πάλιν τὸ αὐτό. Στίχος· Ἀγαλλιᾶσθε τῷ Θεῷ... Καὶ πάλιν τὸ αὐτό. Ἄλλο τροπάριον, ἦχος πλ. β'. Ἀγαλλιᾶσθω ἡ ψυχὴ μου ἐπὶ τῷ Κυρίῳ... Στίχος· Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα τῷ Κυρίῳ... Καὶ λέγει τὸ αὐτό. Στίχος· Αὕτη ἡμέρα, ἣν ἐποίησεν ὁ Κύριος... Καὶ πάλιν τὸ αὐτό, Δόξα καὶ νῦν, Μεγάλων χαρισμάτων, ἀγνή Παρθένε. Καὶ ἄρχεται ὁ ἱερεὺς, λέγων· Εἴπωμεν πάντες καὶ τὴν λοιπὴν ἀκολουθίαν. Καὶ μετὰ τὸ τέλος τῆς λειτουργίας, λαμβάνει ὁ ἱερεὺς τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον καὶ ἴσταται, ψάλλων τὸ τροπάριον, ἦχος πλ. β'. Ἀγαλλιᾶσθω ἡ ψυχὴ μου, καὶ ἀσπάζονται οἱ ἀδελφοὶ τὸ εὐαγγέλιον, τὸν ἡγούμενον καὶ τὸν ἀδελφόν, καὶ μετὰ τὸ ἀσπάσασθαι, ἄπτουσιν κηροὺς οἱ ἀδελφοὶ καὶ ὀψικεύουν τὸν ἀδελφόν, ψάλλοντες τροπάριον, ἦχος β'. Κύριε, Κύριε, ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ... Στίχος· Ὁ ποιμένων τὸν Ἰσραὴλ... Καὶ πάλιν τὸ αὐτό. Στίχος· Ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν χερουβίμ... Καὶ πάλιν τὸ αὐτό, Δόξα καὶ νῦν, Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου, καὶ ποιεῖ εὐχὴν καὶ ἀπολύει.

1. 33 οβ. Τάξις καὶ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου καὶ μεγάλου σχήματος.

Ἄφ' ἑσπέρας τίθενται τὰ ἱμάτια ἐν τῷ ἱερατεῖῳ ὑποκάτω τῆς ἁγίας τραπέζης, καὶ γίνεται ἡ παννυχὶς ὑπὲρ αὐτοῦ. Εἰς τὸ Ἀλληλουῖα, ἦχος δ'. Τὴν ταπεινὴν μου ψυχὴν ἐπίσκεψαι... κάθισμα, ἦχος δ'. Κατεπλάγη Ἰωσήφ. Τὴν προσελθοῦσάν σοι ψυχὴν πρόσδεξαι, εὐσπλαγχνε Σωτήρ... Ἄλλο· Ὁ προσελθὼν τῷ Κυρίῳ τοῦ δουλεύειν αὐτῷ, ἐτοιμάζου προθύμως... Ζῆτει τὰ στιχηρὰ εἰς τοῦ μανθόου τὴν ἀκολουθίαν καὶ τὸ κοντάκιον. Ὁ κανὼν, ἦχος δ'. Θαλάσσης τὸ ἐρυθραῖον... Θαλάσσης βιωτικῆς

τὸν κλύδωνα ἀποταξάμενος ὁ ἐραστής τῆς δόξης σου, Χριστέ... Σήμερον βαπτίζεται τοῖς δάκρυσιν τῆς κατανύξεως... Ἄγνειαν, ἐγκράτειαν, ταπεινώσιν, ὑπακοήν, προσευχήν... Ἐξαποστειλάριον Ἀπολωλότα πρόβατα ἡλίθης ζητῶν, ὡς εὐσπλαγχνος... Εἰς δὲ τὴν λειτουργίαν ἴσταται ὁ μέλλων κουρεύεσθαι ἐν τῷ βασιλικῷ πολῶνι, φορῶν τὰ ἐξ ἔθους ἱμάτια, καὶ ἄρχονται οἱ μοναχοὶ τὰ ἀντίφωνα τῆς λειτουργίας, блаженны и тропари, раздѣленные на три антифона тѣже, что и въ чинѣ малаго пострижения. Послѣ третьяго антифона, ἀντίφωνον ἦχος δ'. Κύριε, Κύριε, ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ... Καὶ πάλιν τὸ αὐτό, Δόξα καὶ νῦν, Ὁ διὰ σέ Θεοτόκε... καὶ εὐθὺς ἀνιστάμενος μετὰ τὸ τέλος τοῦ θεοτοκίου, προτίθεται τὸ εὐαγγέλιον, καὶ ἄνωθεν αὐτοῦ τίθεται τὸ φαλλίδιον, καὶ ἄρχεται ποιεῖν τὴν συναπτὴν οὕτως: Ἐν εἰρήνῃ... Ἐπὲρ τῆς ἄνωθεν... Ἐπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ἐπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν τοῦδε καὶ τῆς παρά Κυρίου βοήθειας καὶ ἀντιλήψεως τοῦ... Ἐπὲρ τοῦ καταπεμφθῆναι τὰ διαβήματα αὐτοῦ εἰς ὁδὸν εἰρήνης καὶ τρίβους δικαιοσύνης τοῦ... Ὅπως ὁ φιλόδηρος ἀξίωση αὐτόν με τῆς ἀποθέσεως τὸν τριχῶν καὶ τῆς ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν τοῦ... Ἐπὲρ τοῦ ῥυθθῆναι... Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἡ ἐλπίς καὶ καταφυγὴ πάντων τῶν ἐλπίζόντων. Goar. p. 385. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Ἐκφώνησις: Χάριτι καὶ οἰκτιρμοῖς... Καὶ ἄρχεται ὁ ἱερεὺς ἐρωτᾶν αὐτόν: Τί προσήλθες, ἀδελφέ, προσπίπτων. Вопросы, что выше стр. 222, по сѣ нѣкотоорою перестановкою въ порядкѣ. Ὁ ἱερεὺς εὐχῆ: Βλέπε, τέκνον, οἷας συνθήκας δίδεις... τῇ δευτέρᾳ παρουσίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ: γίνωσκε τοιγαροῦν λοιπὸν ἀπὸ τῆς παρουσίας... κατὰ τὸν ἀπόστολον, ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχει, διόπερ ἀγώνησαι, ἀδελφέ, δουλεῦσαι γνησίως τῷ καλέσαντι Δεσπότῃ, ἀπαλλάγηθι τῆς τῶν ματαιοτήτων προσπαθείας, μίσησον τὴν πρὸς τὰ κάτω ἔλκουσάν σε ἐπιθυμίαν, ὄλον σεαυτὸν τὸν πόθον μετὰθες πρὸς τὰ οὐράνια, γνῶθι τοῦ σχήματος τὴν δύναμιν, γνῶθι ἐπὶ τίνι συντάσσει καὶ τίνι ἀποτάσσει νῦν, ἀδελφέ: γυναικὶ καὶ τέκνοις, πατρίδι, συγγενείαις, ἑτερείαις, φίλοις, συνήθεσι, φροντίσι, κτίσεσιν, ὑπάρξεσιν, τῇ κενῇ καὶ ματαίᾳ δόξῃ, ἀναλαμβάνεις δὲ ἑαυτὸν τὴν πτωχείαν τὴν τοῦ Κυρίου, τὴν ταπεινώσιν, τὴν ἐξουδένωσιν, τὴν μέχρι θανάτου ὑπακοήν πρὸς τε τὸν ἐν Κυρίῳ πατέρα σου καὶ τὴν πνευματικὴν ἀδελφότητα.—Ὡ τῆς καινῆς μίξεως! ὦ τῆς δωρεᾶς τοῦ μυστηρίου! δεύτερον βάπτισμα λαμβάνεις, ἀδελφέ, σήμερον. Goar. p. 407—409. Ἐρωτήσεις: Ταῦτα πάντα οὕτω καινομολογεῖς κ. τ. λ. Ἀπόκρισις: Ναί, ἐὰν κελεύῃ ὁ Θεὸς καὶ ἡ εὐχὴ σου, πάτερ. Καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν ταύτην: Ὁ πανοικτίρμων οὖν Θεὸς καὶ πολυέλεος... Goar. p. 409. Εἰς γυναῖκα: καὶ τῶν ἁγίων γυναικῶν Θεόκλας, Εὐπραξίας, Ὀλυμπιάδος καὶ τῶν

σὺν αὐταῖς, μεθ' ὧν κληρονομήσεις τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν. Καὶ στραφεὶς ὁ ἱερεὺς σφραγίζει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ τρίτον, λέγων· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κλίνει τὰ γόνατα ὁ λαμβάνων τὸ σχῆμα, καὶ ὁ ἱερεὺς· Ὁ ὧν Δέσποτα παντοκράτωρ, ὑψιστε βασιλεῦ... Goar. p. 409. Εἰρήνη πάσι.— Τὰς κεφαλὰς. Ἅγιε Κύριε τῶν δυνάμεων, ὁ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Goar. p. 410. Εἶτα ἐγείρει αὐτὸν καὶ λέγει ὁ διάκονος· Πρόσχωμεν, καὶ ὁ ἱερεὺς ποιεῖ σταυροῦ τύπον ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ μέλλοντος ἀποκείρεσθαι καὶ λέγει εὐχὴν· Κύριε, Κύριε, οὐ τίθημι ἐμὴν χεῖρα ἀμαρτωλὴν, ἀλλὰ τὴν χεῖρα τὴν κραταιάν... Ркп. XV в. Пант. Аѳон. м. Καὶ κρατήσας αὐτὸν τῆς δεξιᾶς χειρός, εἰσφέρει αὐτὸν ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ и т. д., какъ въ первомъ чинѣ. По непорочныхъ, καὶ ἄρχονται τοῦ Τρισαγίου, καὶ ὁ ἡγούμενος ποιεῖ συναπτὴν· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἁνωθεν... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν... Ὑπὲρ τοῦ ἀμέμπτως... Ὑπὲρ τοῦ φωτισθῆναι... Ὑπὲρ τοῦ ἀπαλλαγῆναι... Ὑπὲρ ἀφέσεως τῶν ἀμαρτιῶν... Ὑπὲρ τοῦ διάγειν αὐτόν... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Τῆς παναγίας... Ἐκφώνησις· Ὅτι ἅγιος εἶ... Καὶ λέγει προκείμενον, апостолъ и евангеліе, что у Goar. p. 413. Ἀλληλούια, ἦχος πλ. β'. Ἐλέησόν με, ὁ Θεός. Εἰς δὲ τὰς γυναῖκας λέγει (εὐαγγελίε) τῶν δέκα παρθένων, καὶ ἀπὸ τοῦ εὐαγγελίου εἰσφέρουσι τὸν ἀδελφὸν ἕως τοῦ ἱερατείου, φορῶν τὸ κολόβιον μόνον ἐν τῷ ταπεινῷ τῷ σώματι καὶ τῇ ψυχῇ, ἄπτοντες κηρὸς οἱ ἀδελφοί, ψάλλουσιν οἱ ἀδελφοὶ τροπάριον, ἦχος δ'. Ἦνοιχται ἡ θύρα τῆς μετανοίας и др. тропари, что въ первомъ чинѣ. Ἀντίφωνον α'. εἰς γυναῖκας, ἦχος δ'. Νύμφη παρθένε φιλόχριστε... Στίχος· Πρὸς Κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι... Σταύρωσον τὰ μέλη, φιλόχριστε, νέκρωσον τὰ μέλη τῇ ἐγκρατεῖα... Στίχος· Ἐκβαθέων ἐκέκραξα... Θέκλαν μιμουμένη τὴν πρωτομάρτυρα, Παύλῳ δὲ πισθεῖσα ἀνάκραζον... Ἀντίφωνον β'. ἦχος γ'. εἰς γυναῖκας· Ἀρχὴ ὁδοῦ ἀγαθῆς φοβεῖσθαι τὸν Κύριον, διὸ φιλόχριστοι νῦν προσέλθετε... Δόξα καὶ νῦν, Ἐν γυναίξιν ἅγια Θεοτόκε Μητέρα... Ἀρχομένου δὲ τοῦ τρίτου ἀντιφώνου, ἔρχεται ἔμπροσθεν τοῦ βήματος καὶ λέγει ἀντίφωνον γ'. ἦχος α'. Ἀκολουθήσωμεν, ἀδελφοί, ἀγαθῷ Δεσπότη, φύγωμεν τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας... Στίχος· Αὕτη ἡ πόλις τοῦ Κυρίου... Ὁ βασιλεὺς τῶν οὐρανῶν τὰς χεῖρας ἐφαπλώσας ἡμᾶς προσκαλεῖται... Δόξα καὶ νῦν, Χαίρεις παρ' ἡμῶν, ἅγια Θεοτόκε, τὸ σεπτὸν κειμήλιον ἀπάσης τῆς οἰκουμένης.. p. 415. Καὶ ὅταν πληρώσουν τὰ ἀντίφωνα, εἰσάγει αὐτὸν ἔνδον τοῦ θυσιαστηρίου καὶ προσφωνεῖ ὁ ἱερεὺς τοῖς διακόνοις, λέγων οὕτως· Ἐνέγκατε τὴν στολὴν τὴν πρῶτην καὶ ἐνδύσατε αὐτόν, καὶ ζώσατε τὴν ὁσφῦν αὐτοῦ ζώνην δερματί-

νην, ἵνα τὴν νέκρωσιν τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι περιφέρῃ· ἀσφαλίσασθε δὲ καὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ, ἵνα μὴ γυμνῇ τὴν πτέρνην προσεγγίση τῷ δράκοντι. Εἰσελθόντος δὲ τοῦ κουρευομένου ἔμπροσθεν τοῦ βήματος μετὰ τοῦ ἀναδόχου, ἐπαίρονται τὰ ἱμάτια τὰ ὑποκάτωθεν τῆς ἀγίας τραπέζης, καὶ ποιεῖ εὐχὴν ὁ ἱερεὺς ἐπάνω αὐτῶν, λέγων οὕτως· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, εὐλόγησον τὰ περιβόλαια ταῦτα διὰ τῆς σῆς χάριτος... СМ. ВМШЕ СТР. 222. Καὶ ἐνδύει αὐτὸν ὁ ἡγούμενος, λέγων· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ δεῖνα ἐνδύεται χιτῶνα σωτηρίας καὶ ἀγαλλιᾶσεως... Ἐνδυσόμενου δὲ αὐτοῦ, ψάλλουσιν οἱ μοναχοὶ τροπάριον, ἦχος δ΄. Ἐνδύσασθε χιτῶνα τῆς σωτηρίας, ζώσασθε τὴν ζώην τῆς σωφροσύνης... Καὶ τοῦ κουκουλίου βαλλομένου, λέγει· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ δεῖνα ἐνδύεται τὸ κουκούλιον τῆς ἀκακίας, τῆς ταπεινοφροσύνης, εἰς περικεφαλαίαν ἐλπίδος καὶ σωτηρίας, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ... Στίχος· Ἐξεζήτησέ σε... Καὶ πάλιν λέγει· Ἐνδύσασθε χιτῶνα... Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ δεῖνα λαμβάνει τὸν ἀνάλαβον, τὸν ἀναλαμβάνοντα τὸν σταυρὸν ἐπὶ ὤμων... Στίχος· Ἀγαλλιᾶσθε τῷ Θεῷ τῷ βοηθῷ. Καὶ πάλιν λέγει· Ἐνδύσασθε χιτῶνα... Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ δεῖνα ζώννυται τὴν ὀσφῦν αὐτοῦ, δύναμιν ἀληθείας, εἰς νέκρωσιν τοῦ σώματος, εἰς τὸ ὄνομα... Ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ δεῖνα περιβάλλεται τὸ σουδάριον τοῦ ἀγίου σχήματος εἰς σκέπην σωτηρίου, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς .. Στίχος· Δεῦτε ἀγαλλισώμεθα... Ἄλλο τροπάριον, ἦχος πλ. β΄. Ἀγαλλιᾶσθω ἡ ψυχὴ μου ἐπὶ τῷ Κυρίῳ... Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ δεῖνα λαμβάνει τὸ παλλίον τοῦ ἀγγελικοῦ σχήματος εἰς στολὴν ἀφθαρσίας, εἰς τὸ ὄνομα .. Στίχος· Αὕτη ἡ ἡμέρα, ἦν... καὶ λέγει· Ἀγαλλιᾶσθω ἡ ψυχὴ μου... Ἀδελφὸς ὁ δεῖνα ὑποδύεται τὰ σανδάλια... Goar. p. 411. Στίχος· Ἀγαλλιᾶσονται τὰ χεῖλη μου... Ἀγαλλιᾶσθω ἡ ψυχὴ μου... Καὶ μετὰ τὸ περιβάλλεσθαι τὴν στολὴν τοῦ μοναδικοῦ σχήματος, λέγει· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ δεῖνα ἀνέλαβε τὸ μοναδικὸν σχῆμα, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς... Δόξα καὶ νῦν, Μεγάλων χαρισμάτων... Καὶ λέγει· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν, καὶ εὐθὺς τὴν εὐχὴν· Ὁ Θεός, ὁ τῶν ἀγαθῶν χορηγός καὶ τῆς παρθενίας φύλαξ καὶ τῆς ἐναρέτου πολιτείας φυτουργός, δώρησαι τῷ δούλῳ σου τούτῳ δύναμιν πνευματικὴν ἐν τῷ κάλλει, ὃ ἐξελέξατο, τελείωσον αὐτὸν ἐν τῷ φόβῳ σου, ἀκηλίδωτον καὶ ἄσπιλον διατήρησον τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγγελικῇ ταύτῃ πολιτείᾳ, πάντοτε τὰ σὰ μεριμνῶντα, καὶ ἄσβεστον τὴν λαμπάδα τῆς εὐφροσύνης κατέχοντα ἐν τῇ προσεγγίσει τοῦ ἐπουρανοῦ νομφίου. Ὅτι ἡγίασται καὶ δεδόξασται. Καὶ λέγει· Πρόσχωμεν. Εὐχὴ· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πιστὸς ἐν ταῖς ἐπαγγελίαις σου καὶ ἀμεταμέλητος ἐν τοῖς χαρίσμασί σου. Ркп. XV р. Iерусал. патриарш. библ. № 273, γεραίρη τὸ πάντιμον καὶ μεγαλοπρεπὲς ὄνομά σου τοῦ Πατρὸς καὶ

τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Τοῖς ἔχουσιν ἐξακολουθῶν τοῦ μεγάλου Ἡλιοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ. Εἰς γυναῖκας λέγει· Τοῖς ἔχουσιν ἐξακολουθοῦσα τῆς πρωτομάρτυρος Θέκλης, Εὐπραξίας καὶ Ὀλυμπιάδος, ἕνα, φθάσασα τὸ μέτρον τῆς τελειότητος, τὸν δρόμον τελέσῃ, τὴν πίστιν τηρήσῃ καὶ ἐνδύσῃται... См. тамъ же. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, εἰσάγαγε τὸν δούλόν σου εἰς τὴν πνευματικὴν σου αὐλήν... Goar. p. 412. Καὶ μετὰ ταῦτα ἄπτουσι κηρὸν τέλειον καὶ ἐπιδίδωσι τῷ ἀδελφῷ, καὶ ἐπερωτᾷ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς, λέγων· Ἀνέλαβες τὸ ἀγγελικὸν σχῆμα; Ἀπόκρισις· Ἀνέλαβον, πάτερ. Ἐρώτησις· Ἀνέλαβες τὴν στολὴν τῶν ἁγίων ἀποστόλων; Ἀπόκρισις· Ἀνέλαβον, πάτερ. Ἐρώτησις· Ἀνέλαβες τὴν ἀγνεῖαν τῆς παρθενείας; Ἀπόκρισις· Ἀνέλαβον, πάτερ. Καὶ ὅταν ἐκ τρίτου ὁμολογήσῃ, ἐκτείνας ὁ ἱερεὺς τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανόν, εὔχεται· Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη ἐν ἀνθρώποις. Ркип. XV в. русск. Паптелеим. мон. на Аѳонѣ. Καὶ εἰ μὲν ἐστὶν ἀνὴρ, δίδωσιν αὐτῷ ἀγάπην, καὶ εἰ μὲν ἐστὶ λειτουργία, ψάλλει καὶ ταῦτα τὰ τροπάρια, ἤχος α'. Ἐπέγνωμεν, ἀδελφοί, τοῦ μυστηρίου τὴν δύναμιν... Καὶ εἶθ' οὕτως ἐκτενή, καὶ ἡ λοιπὴ ἀκολουθία τῆς λειτουργίας. Μετὰ δὲ τὴν πλήρωσιν τῆς ἁγίας λειτουργίας, λαμβάνει ὁ ἡγούμενος τὸ εὐαγγέλιον καὶ ἴστατι, καὶ ἴστανται οἱ μοναχοί, ἀσπάζοντες τὸ εὐαγγέλιον καὶ τὸν ἀδελφόν, ψάλλοντες τροπάριον, ἤχος α'. Ἐπέγνωμεν, ἀδελφοί, τοῦ μυστηρίου τὴν δύναμιν... Στίχος· Ἀγαπήσατε τὸν Κύριον... Καὶ πάλιν τὸ αὐτό. Στίχος· Ἀγαλλιάσωνται.. ἤχος πλ. α'. Τὸ στάδιον τῶν ἀρετῶν ἠνέφχεται· οἱ βουλόμενοι ἀθλῆσαι εἰτέλλετε, ἀναζωσάμενοι τὸν καλὸν τῆς νηστείας ἀγῶνα... Στίχος· Δεῦτε ἀκούσατε... Δόξα καὶ νῦν, Σὲ δυσωπούμενος Μητέρα... Καὶ εἶθ' οὕτως ὀφικεύουν τὸν ἀδελφόν, ἄπτοντες κηρούς, κρατοῦντος τοῦ ἀναδόχου τῆς δεξιᾶς χειρὸς τὸν νεοφώτιστον, καὶ ψάλλουσι τροπάριον· Κύριε, Κύριε, ἐπίβλεφον ἐξ οὐρανοῦ... Στίχος· Ὁ ποιμένων τόν... Στίχος· β'. Ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν χερουβίμ... Στίχος γ'. Ἐξέγειρον τὴν δυναστείαν σου... Στίχος δ'. Ὁ Θεός, ἐπίστρεφον ἡμᾶς... Κατὰ στίχους λέγει· Κύριε, Κύριε, ἐπίβλεφον... Δόξα καὶ νῦν, Ῥῦσαι ἡμᾶς ἐκ τῶν... Οὕτως δὴ χρῆ ποιεῖν τὰς ζ'. ἡμέρας, πλὴν τούτων ἱερεύειν καὶ ἀναπαύειν αὐτὸν ὑπερφυῶς, τὸ δὲ κουκούλιον μὴ ἐκβάλλειν τῆς ἑαυτοῦ κεφαλῆς ἕως τοῦ ἀπολοῦσθαι τῇ ζ'. ἡμέρᾳ, μὴ προκειμένης ἀνάγκης, ἢ ἄλλο τι τοῦ σχήματος λύειν. Καὶ πάλιν μετὰ τὸ ἀναστῆναι ἐκ τῆς τραπέζης, πάλιν αὐτοὺς ἀνάπτειν κηρία καὶ προάγειν τὸν θυματόν, καὶ ὀφικεύειν αὐτὸν ἕως τῆς ἐκκλησίας, ψάλλοντες τὸ αὐτὸ τροπάριον καὶ τὸ αὐτὸ θεοτοκίον· Ῥῦσαι ἡμᾶς.

λ. 62. Ἀκολουθία τοῦ ἀπολουτροῦ τοῦ ἁγίου σχήματος τῆς ζ'. ἡμέρα.
 Εἰσέρχεται ὁ τὸ σχῆμα λαβὼν εἰς τὴν εἴσοδον τῆς λειτουργίας καὶ
 μετὰ τὸ εὐαγγέλιον, ποιῶντος τὴν ἐκτενὴν, προστίθησι στίχον· Ὑπὲρ τοῦ
 ἀδελφοῦ ἡμῶν τοῦ δεῖνα καὶ τῆς ἐν Χριστῷ τελείας ὑπομονῆς καὶ σω-
 τηρίας αὐτοῦ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Εἰ δὲ ἄνευ λειτουργίας θέλεις ἀπο-
 κουκουλίσαι αὐτόν, ἄρχεται λέγων· Εὐλόγησον, δέσποτα. Ἐν εἰρήνῃ...
 Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ
 τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν τοῦδε... Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν σκέπης καὶ βοηθείας, σκέ-
 πης αὐτοῦ τοῦ Κυρίου τοῦ... Ὑπὲρ τοῦ ἀμέμπτως καὶ ἀκατακρίτως δια-
 φυλαχθῆναι αὐτόν ἐν τῇ μοναδικῇ πολιτείᾳ τοῦ Κυρίου... Ὑπὲρ τοῦ ῥυ-
 σθῆναι. . Εὐχὴ· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ὁ τῶν ἐν ἀσκήσει
 βιωσάντων. Goar. p. 420. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον. Τῆς παναχίας ἀχράντου...
 Χάριτι καὶ οἰκτιρμοῖς... Τὰς κεφαλὰς. Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἀμεταμέ-
 λητος ἐν τοῖς χαρίσμασί σου καὶ πλούσιος ταῖς δωρεαῖς τῆς ἀγαθότητός σου,
 ὁ περιποιησάμενος τὸν δοῦλόν σου τόνδε εἰς τὴν σωτηριώδη ταύτην ζωὴν,
 Αὐτὸς Δέσποτα, διατήρησον αὐτόν, ἐν ᾧ ἤξιώθη ἁγιασμῷ, πάσας τὰς
 ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ, καὶ μὴ ἀπορρίψῃς αὐτόν ἀπὸ τοῦ προσώπου σου,
 μηδὲ τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον ἀντανέλῃς ἀπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ σκέπασον αὐτόν
 τῇ ἀοράτῳ σου δεξιᾷ καὶ τῇ τῆς ἀφθαρσίας ἐνδύματι μέχρι οὗ καταντήσῃ εἰς
 τὴν αἰώνιον ζωὴν. Ὅτι σὸν τὸ κράτος καὶ σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία, καὶ ἡ
 δύναμις, καὶ ἡ δόξα τοῦ Πατρὸς... Καὶ στραφεὶς σφραγίζει τὴν κεφαλὴν
 αὐτοῦ τρίτον καὶ λέγων αὐτῷ οὕτως· Ἰδοῦ, ἀδελφέ, ἡξιώθης τοῦ ἀγγελικοῦ
 σχήματος· βλέπε οὖν, πῶς συνέθου δουλεύειν τῷ Θεῷ, πρῶτον ἀγαπᾶν
 αὐτόν ἐξ ὅλης καρδίας, καὶ τὰ ἄρεστὰ αὐτῷ διαπράττεσθαι, ἀόκνως τε
 λατρεύειν αὐτῷ νυκτός τε καὶ ἡμέρας, ἀδιαλείπτως ἀγαπᾶν τὸν πατέρα
 σου καὶ τοὺς ἀδελφούς σου, ἀγογγύστως ἐπιτελῶν πάντα τὰ παρ' αὐτῶν
 ἐπιτασσόμενα, κτῆσαι διακρίσιν, τὴν ἀκρόπολιν τῶν ἀρετῶν, λέγω δὴ τὸ
 διακρίνειν τοὺς ἐρχομένους σοι λογισμοὺς πότερον ἐκ τοῦ Θεοῦ εἰσίν, ἢ
 ἐκ τοῦ ἐναντίου· καὶ τοὺς μὲν φαύλους ἀπέχεσθαι, τοὺς δὲ ἀγαθοὺς ἐπι-
 σπάσασθαι· ἔχειν ὑπακοήν, τὴν κρηπίδα τῶν ἀρετῶν, τὴν ὀξέως ἀνοίγουσάν
 σοι πύλας τῶν οὐρανῶν καὶ τῷ θρόνῳ τοῦ Θεοῦ παριστῶσαν, κτῆσαι τα-
 πεινοφροσύνην, τὴν ἀπὸ γῆς εἰς οὐρανοὺς ἀνάγουσαν καὶ τῷ Χριστῷ ἀφο-
 μοιοῦσαν τὸν ἄνθρωπον¹⁾ ἀόκνως, κτῆσαι καὶ τῶν πατέρων σύντροφον,
 μακροθυμίαν δὲ καὶ πραότητα, καὶ τὰς λοιπὰς ἀρετάς, ὡς ἐκ πάντων τῶν
 πατέρων ἐπαινουμένας ἀναλαβῶν, ἵνα καὶ τὴν τῶν πραέων γῆν κληρονο-

¹⁾ Ркн. XVI в. Синайск. оубл. № 985 τὴν δὲ νηστείαν, ὡς πρώτην νομοθεσίαν καὶ παραδείσῳ εἰσοικίζουσαν τὸν ἄνθρωπον ἀόκνως.

μήσης, ἐν δὲ τοῖς ἐπερχομένοις σοι πειρασμοῖς, ἔκ τε τῶν ἀοράτων καὶ ὄρα-
 τῶν ἐχθρῶν, ὑπομονὴν κτήσαι¹⁾· ὁ γὰρ ὑπομείνας εἰς τέλος οὗτος σωθή-
 σεται, ἡσυχίαν δέ, ὡς ἀσκητικὸν γυμναστήριον καὶ γλώσσης χαλινόν, καὶ
 Πνεύματος ἁγίου δοχεῖόν σε ἀπεργαζομένην, λάβε σύνδικον καὶ ὁμοδίαι-
 τον καὶ ὁμοτράπεζον, πρὸς δὲ τούτοις πᾶσι καὶ ταῖς ὁμοίαις²⁾ ἀρε-
 ταῖς οἰκτίρμων ἔσω, καθὼς καὶ ὁ Πατὴρ ἡμῶν ὁ οὐράνιος οἰκτίρμων
 ἐστίν, ἀπεχόμενος³⁾ τῶν φαύλων καὶ ἀπηγαρευμένων πράξεων· μίσους,
 γογγυσοῦ, ἀδιακρισίας, παρακοῆς, ὑπερηφανίας, τῆς ἐχθρᾶς τοῦ⁴⁾ Θεοῦ,
 γαστριμαργίας, δι' ἧς ἀπεβλήθη Ἦσαῦ, ὀργῆς τῆς ἀπολλούσης φρονίμους,
 ῥαθυμίας, ἀργολογίας, τῆς ἀποδιωκούσης τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ, καὶ εὐσπλαγ-
 χνίας τῆς ἀντιπασσομένης τῷ Θεῷ καὶ Πατρί· τούτων δὲ ἀπεχόμενος καὶ
 τῶν ἀρετῶν ἐργάτης γενόμενος, ἀξιωθήσῃς τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν
 ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας... Καὶ πάλιν λέγει· Ἔτι ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν ὁ δεῖνα καὶ τῆς ἐν Χριστῷ σω-
 τηρίας αὐτοῦ τοῦ... Καὶ εἶδ' οὕτως χαλᾷ τὸ κουκούλιον ἀπὸ τῆς κεφα-
 λῆς αὐτοῦ ὁ ἠγούμενος, λέγων· Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ
 καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων... Καὶ
 ἀσπασάμενος αὐτόν, σφραγίζει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἀπολύει, καὶ ἔρ-
 χεται καὶ ἵσταται μετὰ τῶν ἀδελφῶν εἰς τὸν ἴδιον τόπον.

XXV. № 982 Εὐχολόγιον Синайск. библи., рукопись въ 8 долию, 196 листовъ, писана на бомбиципнѣ размашистымъ почеркомъ XIII в. Изъ позднѣйшихъ приписокъ замѣчательна слѣдующая: ἔτους ,εζαοη'. (1470 г.) ἐγράφησαν ἐτοῦτα τὰ γράμματα διὰ χειρὸς ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ Βασιλικοῦ ἀπὸ τῆν Προῦσαν. Рукою писца сдѣлана слѣдующая замѣтка: Εὐχου τῷ γράψαντι τιμωτάτῳ (sic) ἁμαρτωλῷ ἐμοὶ Μακαρίῳ τῶν μοναχῶν καὶ ἱερέων (л. 78 об.). Рукопись перебита и писана разными почерками.

л. 1. Εὐχολόγιον σὺν Θεῷ, περιέχον πᾶσαν ἀκολουθίαν.

Ἄρχῃ τῆς λειτουργίας τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν, Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

Чинъ состоитъ изъ молитвъ. Молитва: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν... надписывается: κατηχουμένη τοῦ Χρυσοστόμου... и послѣдняя: Τὸ πλήρωμα τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν— „Εὐχὴ πρὸς τὸν λαόν“. Есть указание и на молитву: εὐχὴ ἐν τῷ σκευοφυλακίῳ, но самой молитвы нѣтъ.

¹⁾ Ркп. XVI в. Синайск библи. № 985 ἔχε ²⁾ καὶ οἰκτίρμων ἔσω ³⁾ ἀπέ-
 χου δὲ τῶν φαύλων ⁴⁾ нѣтъ.

λ. 8. (Εὐχή ἐν τῷ σκευοφυλακίῳ) λεγομένη, ἀποτιθεμένου τοῦ ἱερέως τὰ ἅγια δῶρα. Εὐχή· Πληρώσαντες πᾶσαν τὴν ἐν τῷ ναῷ σου δικαιοσύνην, εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ ἐν τῷ ἁγίῳ τόπῳ τούτῳ, ἔνθα τὰ ἅγια τῶν ἁγίων ἐπαναπαύεται, ὅτι κατηξίωσας ἡμᾶς μετασχεῖν τοῦ ἀχράντου σώματος καὶ αἵματος τοῦ Χριστοῦ σου, ὅτι εὐλόγηται καὶ δεδόξασται τὸ πάντιμον καὶ μεγαλοπρεπὲς ὄνομά σου τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

λ. 8 об. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου ἀρχεται ἀπὸ τῆς εὐχῆς τῆς ἐκτενῆς, αἱ δὲ πρώην εὐχαὶ εἰσὶ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσσοστόμου.

Εὐχή κατηγουμένη τῆς ἁγίας ἀναφορᾶς τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν οὐρανοῖς κατοικῶν... Молитва: „Οὐδεις ἄξιος... подписывается: Εὐχή, ἣν ποιεῖ ὁ ἱερεὺς ὑπὲρ ἑαυτοῦ, τοῦ μυστικοῦ δεῖπνου, молитва: „Ἦνυσται καὶ τετέλεσται“— „Εὐχή, λεγομένη ἐν τῷ διακονικῷ“, молитва: „Τὸ πλήρωμα τοῦ νόμου.— „Εὐχή ἀπολυτική“.

λ. 19. Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων.

Εὐχαί, λεγόμεναι μετὰ τὸ εἰπεῖν ὁ ἱερεὺς ἢ ὁ διάκονος τὴν συναπτὴν· Ἐσπέρας καὶ πρωῒ καὶ μεσημβρίας.. Goar. p. 164. Εὐχή ἀντιφώνου β'. Κύριε οἰκτίρων καὶ ἐλεήμων... p. 163. Εὐχή ἀντιφώνου γ'. Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξης ἡμᾶς... Ibid. Εὐχή τοῦ μυστικοῦ ὕμνου· Οὐδεις ἄξιος τῶν συνδεδεμένων... Εὐχή ἐν τῷ σκευοφυλακίῳ· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἀγαθὸν ἡμᾶς εἰς τὰς πανσέπτους ἡμέρας ταύτας... p. 168.

λ. 23 об. Εὐχαί, λεγόμεναι εἰς τὸ λυχνικὸν καὶ ἕτεραι εἰς τὸν ὄρθρον.

Три первая, что у Гоара, четвертая молитва: Ἐσπέρας καὶ πρωί... Goar. p. 164, пятая.—Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε παντοκράτωρ... p. 35, шестая и седьмая, что у Гоара на пятомъ и шестомъ мѣстахъ, восьмая: Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε Δέσποτα παντοκράτωρ, ὁ φωτίσας τὴν ἡμέραν τῷ φωτὶ τῷ ἡλιακῷ... p. 35, девятая: Ὁ Θεὸς ὁ μέγας, ὁ αἰώνιος, ὁ ἅγιος καὶ φιλόανθρωπος, ὁ καταξίωσας ἡμᾶς καὶ ἐν ταύτῃ τῇ ὥρᾳ στήναι ἐνώπιον τῆς ἀπροσίτου σου δόξης. Goar. p. 36, десятая молитва: Ὁ Θεὸς ὁ τῶν κρυπτῶν γνώστης... p. 36. одинадцатая: εὐχή πιστῶν· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸ ἀπρόσιτον οἰκῶν φῶς... p. 37, двѣнадцатая: εὐχή ἡγουν ἀπόλουςις· Ὁ Θεὸς ὁ μέγας, ὁ ὕψιστος, ὁ μόνος ἔχων ἀθανάσιαν, φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον... p. 29, тринадцатая: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ κλίνας τοὺς οὐρανοὺς... p. 32. Четырнадцатая εὐχή· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, κλίνον τὰς καρδίας ἡμῶν εἰς ὑπακοὴν τῶν θείων σου προσταγμάτων καὶ ἀποστρεφον τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς διανοίας ἡμῶν, τοῦ μὴ προσκεῖσθαι τῇ κοσ-

μικῆ ματαιότητι, ἀλλ' ἐνατενίζειν τῷ κάλλει τῆς δόξης σου διὰ παντός καταξίωσον. Ἐκφώνησις· Ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν... Ὁ λαός· Ἀμήν. Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν· Χριστὸς ἀληθινὸς ὁ Θεός.

л. 27 об. Εὐχαὶ ἐωθιναί.

8 молитвъ, что у Гоара р. 39—41, девятая: Εὐχὴ ἀντιφώνου, ἡγουν τοῦ πεντηκοστοῦ· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν διὰ μετανοίας ἄφεςιν... р. 42, десятая Εὐχὴ τῶν αἰῶνων· Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὰς νοεράς... р. 42, одинадцатая Εὐχὴ κατηγουμένων τῆς ἀπολύσεως· Εὐλόγησον καὶ νῦν, Κύριε, τοὺς δούλους σου τοὺς κατηγουμένους... р. 45, двѣнадцатая Κύριε, Κύριε, σὴ ἐστὶν ἡ ἡμέρα καὶ σὴ ἐστὶν ἡ νύξ... р. 45. Εὐχὴ ἡγουν ἀπόλυσις· Αἰνοῦμεν καὶ ὑμνοῦμεν καὶ εὐλογοῦμεν... р. 42. Κύριε, ὁ ἐν ὕψηλοῖς κατοικῶν... р. 44.

л. 32. Εὐχὴ εἰς μετανοοῦντα.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ Υἱὲ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ἀμνὲ καὶ ποιμὴν ἡμῶν, ὁ αἴρων τὴν ἀμαρτίαν τοῦ κόσμου... р. 536.

л. 33. Εὐχὴ εἰς τὸ κατασφραγίσαι παιδίον, λαμβάνον ὄνομα τῆς ἡμέρας τῆς γεννήσεως αὐτοῦ. См. выше стр. 25.

л. 33 об. Εὐχὴ ἐν τῷ μέλλειν εἰσεργεσθαι παιδίον εἰς τὸν καὶν μ'. ἡμέρας.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν· Ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ ὁ παντοκράτωρ, ὁ διὰ τοῦ μεγαλοφωνοτάτου τῶν προφητῶν Ἠσαίου προκαταγεύλας ἡμῖν Гоар. р. 268. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Ὁ ἱερεὺς ἐπεύχεται, λέγων· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τεσσαράκοντα ἡμέραις κατὰ τὸν νόμον. Прилож. къ Богослуж. въ русск. церкв. въ XVI в. ч. I, стр. 13. Εἶτα ἐπαίρει τὸ παιδίον ἢ μῆτηρ ἐκ τῆς μάμμης καὶ ἐπιτίθει τῷ ἱερεῖ, καί, λαβὼν αὐτὸ ὁ ἱερεὺς εἰσάγει ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ, λέγων· Νῦν ἀπολύεις... Καὶ τίθει τὴν κεφαλὴν τοῦ παιδιοῦ ὁ ἱερεὺς εἰς τὰς τετραγωνίας τῆς ἀγίας τραπέζης, λέγων· Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς. Ὁ λαός· Ἀμήν. Καὶ τοῦ Υἱοῦ. Ὁ λαός· Ἀμήν. Καὶ τοῦ ἀγίου Πνεύματος. Ἀμήν. Νῦν καὶ αἶε καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. Καὶ εἰδ' οὕτως ἀποτίθεται αὐτὸ ἔμπροσθεν εἰς τὰ ἅγια θυρία, καὶ ποιεῖ γ'· μετανοίας. Ἐὰν δέ!)... λαμβάνει αὐτὸ ὁ ἱερεὺς (λέγων) τὴν εὐχὴν· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἡ πηγὴ τῶν εὐλογιῶν καὶ φυλάσσω τὰ νήπια... Гоар. р. 265.

л. 34 об. Εὐχὴ, λεγομένη εἰς τίκτουςαν, ὅταν μέλλῃ εἰσελθεῖν εἰς τὴν ἐκκλησίαν μετὰ τὰς μ'. ἡμέρας.

Ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν· Δέσποτα

1) Это место вытерто.

παντοκράτωρ, ὁ Πατήρ τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πᾶσαν φύσιν λογικὴν τε καὶ ἄλογον... Goar. p. 267. Εὐχὴ ἄλλη. Ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παραγεγόμενος ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων... Goar. p. 267.

л. 35. Εὐχὴ εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον.

Начало см. Прилож. къ Богослуж. въ русск. ц. въ XVI в. ч. I, стр. 9—11. На възгласъ священника: Προσκύνησον αὐτῷ. Καὶ ἀποκρίνεται Προσκυνῶ Πατέρα καὶ Υἱὸν καὶ ἅγιον Πνεῦμα. Εκτενῆς со- стоитъ изъ слѣдующихъ прошеній: Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τοῦ καταφαι- τῆσαι τοῖς ὕδασι τούτοις... Ὑπὲρ τοῦ πᾶσαν ἐν αὐτοῖς τοῦ ψυχοκτόνου πολεμίου δύναμιν βυθισθῆναι... Ὑπὲρ τοῦ πάσας ἐν αὐτοῖς καταδῶναι... Ὑπὲρ τοῦ τέκνον φωτός... Ὑπὲρ τοῦ καταπέμψαι Κύριον τὸν Θεὸν ἐπ' αὐτῷ τὴν χάριν τῆς ἀπολυτρώσεως τὴν εὐλογίαν τοῦ Ἰορδάνου... Ὑπὲρ τοῦ τέκνα φωτός ἀναδειχθῆναι τοὺς ἐν αὐτῷ βαπτιζομένους... Ὑπὲρ τοῦ θείαν αὐτοῦς... Ὑπὲρ τοῦ σκευὴ γενέσθαι... Ὑπὲρ τοῦ περιπατῆσαι αὐ- τοὺς ἀξίους τῆς κλήσεως.. Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὸ ὕδωρ τοῦτο, ὡς τὰ ρεῖθρα τοῦ Ἰορδάνου... Ὑπὲρ τοῦ ἀσφαλῆ καὶ βεβαίαν... Ὑπὲρ τοῦ κα- ταπλουτῆσαι αὐτοῦς... Ὑπὲρ τοῦ ἀκατακρίτως αὐτοὺς μεταλαμβάνειν.. Ὑπὲρ τοῦ κληρονόμους αὐτοὺς ἀναδειχθῆναι... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀν- τιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Conf. Goar. p. 245. Дальнѣйшія по- рядокъ, какъ въ Прилож. къ Богосл. въ русск. ц. въ XVI в. ч. I, стр. 13. Καὶ μετὰ τὸ βαπτισθῆναι πάντα, ἀπέρχεται ὁ ἱερεὺς ψάλλων Μακάριοι ὦν... καὶ λέγει σὺν τῷ λαῷ τὸν στίχον τοῦτον γ'. καὶ δοξάζει καὶ λέγει· Εὐλογητὸς Χριστὸς ὁ Θεός... Ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεη- θῶμεν. Ὁ ἱερεὺς· Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ. Goar. p. 290. Καὶ εὐθέως· Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε... Καὶ λέγει αὐτὸ γ'. Εὐχὴ εἰς τὸ μυρίσαι παιδίον· Παντοδύναμε παντοκράτωρ ὁ Θεὸς καὶ Πα- τὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ἀναγεννῆσαι εὐδοκήσας τοὺς παῖ- δας καὶ τὰς παιδίσκας σου δι' ὕδατος καὶ Πνεύματος ἁγίου, ὁ καὶ δι' αὐτοῦ παρασχῶν ἄφεισιν ἁμαρτιῶν· Αὐτὸς Δέσποτα, κατάπεμψον ἐπ' αὐτοὺς τὸ ἅγιον καὶ ἐπταπλάσιόν σου Πνεῦμα, Πνεῦμα σοφίας καὶ συνέσεως, Πνεῦμα βουλῆς καὶ ἰσχύος, Πνεῦμα γνώσεως καὶ εὐσεβείας, Πνεῦμα φόβου Θεοῦ, ἔμπλησον αὐτοὺς τοῦ φοβεροῦ καὶ ἁγίου σου Πνεύματος καὶ σημείωσον ἐπ' αὐτοὺς τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ σου, εὐσπλαγχνισθεὶς εἰς ζωὴν διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, μεθ' οὗ σοι δόξα, κράτος, τιμὴ καὶ προσκύνησις ἅμα τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ... Καὶ χρίει ὁ ἱερεὺς τῷ ἁγίῳ μύρῳ τοὺς βαπτισθέντας, ποιεῖ τὸ σταυροῦ τὸν τύπον

ἐπὶ τοῦ μετώπου, λέγων· Σφραγίς δωρεᾶς Πνεύματος ἁγίου, καὶ ἐπὶ τοὺς μυχθῆρας λέγων· Χρῆσμα ἀβραβῶνος βασιλείας οὐρανῶν. Καὶ ἐπὶ τὰς ἀκοὰς λέγων· Χρῆσμα μετοχῆς ζωῆς ἀθανάτου, καὶ ἐπὶ τὰ μετάφρενα λέγων· Πλήρωμα δωρεᾶς Πνεύματος ἁγίου καὶ ἔξωθεν τῶν δύο χειρῶν, λέγων· Θώραξ πίστεως καὶ ἀληθείας, καὶ ἐπὶ τοὺς πόδας λέγων· Βάσις θείας ὁδοῦ καὶ χρῆσμα δωρεᾶς Πνεύματος ἁγίου. Μετὰ τὸ μυρῆσαι οὖν τοὺς νεοφωτιστούς λέγει· Εὐδόκησον δὴ, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ ταύτην τὴν συμπληρωτικὴν τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος οἰκονομίαν τελειῶσαι ἐπὶ τοὺς δούλους σου τούτους, τοὺς κατηχηθέντας ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου καὶ βαπτισθέντας, ὡς δὲ καθάπερ διὰ τῆς τοῦ... (Здѣсь обривается чинъ).

л. 44. Молитвы изъ чина на водоосвященіе, но безъ начала.

л. 51. Τῇ κυριακῇ τῆς Πεντηκοστῆς ἐσπέρχ εἰς τὴν γουγκλισίαν.

Μετὰ τὸ Φῶς ἰλαρόν, προκείμενον, ἤχος δ'. Μὴ ἀπορρίψης με ἀπὸ τοῦ προσώπου σου, Κύριε, καὶ τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον... Στίχος· Ἄποδος μοι τὴν ἀγαλλίασιν τοῦ σωτηρίου... καὶ εὐθέως τὰς προφητείας, καὶ μετὰ τοῦτο ὁ ἀπόστολος Πράξεων· Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ἔκρινεν ὁ Παῦλος... Τέλος· προέπεμπε δὲ αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον. Ἀλληλουία ἤχος πλ. δ'. Τὸ πνεῦμά σου... Εὐαγγέλιον· Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς· ἔάν τις ἀγαπᾷ με... Τέλος· ἵνα ὅταν γένηται, πιστεύσητε. Καὶ εὐθὺς τροπάριον, ἤχος γ'. Νῦν εἶ σημεῖον τοῖς πᾶσιν... Ἔτι καὶ ἔτι κλίνοντες τὰ γόνατα ἐν εἰρήνῃ τοῦ... Ὁ ἱερεὺς εὐχεται εἰς ἐπήκοον πάντων τὴν εὐχὴν· Ἀχραντε, ἀμίαντε... Εὐλογητός εἶ, Κύριε... Goar. p. 597—598. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Ἐκφώνησις· Σὸν γὰρ ἐστίν... Ὁ λαὸς τὰ ἀντίφωνα, καὶ οἱ ψάλται εὐθέως ἄρχονται τὸ προσόμοιον, ἤχος γ'. Νῦν τὸν Παράκλητον... Ἔτι καὶ ἔτι κλίνοντες... Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν... p. 559. Κύριε, Κύριε, ὁ ῥυσάμενος... p. 600. Τῆς παναγίας... Ἐκφώνησις· Εὐδοκία καὶ ἀγαθότητι τοῦ μονογενοῦς σου. Ὁ λαὸς τὰ ἀντίφωνα, εὐθέως ψάλλουσι τὸ τροπάριον, ἤχος γ'. Νῦν περιβάλλονται κράτος... Ἔτι καὶ ἔτι κλίνοντες... Ἀεννάως βρῦουσα ζωτικὴ καὶ φωτιστικὴ πηγὴ. p. 600. Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ αἰώνιος... p. 601. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Ἐκφώνησις· Ὅτι ἅγιος εἶ ὁ Θεός... Ὁ λαὸς τὰ ἀντίφωνα, εὐθὺς Καταξίωσον, Κύριε... Ὁ διάκονος· Πληρώσωμεν τὴν δέησιν... Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν, τοῦ διακόνου λέγοντος τὰς αἰτήσεις. Εὐχὴ τῆς ἀπολύσεως· Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ ὕψιστος, ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν... p. 602. Ὅτι ἀγαθός... Εἰρήνην πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν... Ὁ ἱερεὺς εὐχεται· Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ κλίνας τοὺς οὐρανοὺς καὶ καταβάς. p. 603. Ὁ διάκονος· Σοφία. Ὁ ὦν... καὶ τὴν εὐχὴν ὁ ἱερεὺς καὶ ἀπολύει.

л. 59 об. Διακονικά ἐπὶ ἀνομβρίας.

Εἶπωμεν πάντες... Κύριε παντοκράτωρ... Ὁ μὴ βουλόμενος... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τῆς πόλεως... Ὁ συνάγων νεφέλας... Ὁ προσκαλούμενος τὸ ὕδωρ... Βροχὴν ἐκούσιον... Ὁ περιβάλλων τὸν οὐρανόν... Goar. p. 613. См. продолжение этой ектении въ этой рукописи на л. 69. Ὅτι ἀκατάληπτός σου ἡ δόξα, καὶ τὸ ἔλεός σου ἀμέτρητον, καὶ ἡ φιλανθρωπία σου ἄφατος, ναὶ Δέσποτα, κατὰ τὴν σὴν εὐσπλαγχτίαν ἐπίβλεψον ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὸν ἅγιον οἶκον τοῦτον καὶ ποιήσον μεθ' ἡμῶν καὶ μετὰ τῶν συνεχομένων ἡμῖν πλούσια τὰ ἔλέη σου, κατὰ τοὺς οἰκτιρισμούς σου, καὶ εἰρήνην τὴν σὴν δὸς ἡμῖν, κατὰ τὴν σὴν φιλανθρωπίαν πάντα γὰρ ἀπέδωκας ἡμῖν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, κτίσαι ἡμᾶς, ἵνα ἀξίως τῶν προσταγμάτων πολιτευσάμενοι γενώμεθα κληρονόμοι τῆς αἰωνίου σου ζωῆς, ἧς ἐπηγγείλω πᾶσι τοῖς φοβουμένοις σε καὶ φυλάττουσι... ἀφιστάμενος, ἀλλὰ ῥύσμενος ἐκ διαφόρων πειρασμῶν τοὺς ἐπικαλουμένους σε, ὁ διαχωρίσας τὸ φῶς ἀπὸ τοῦ σκότους καὶ διὰ τῆς σῆς χάριτος περιελὼν ἀφ' ἡμῶν πᾶσαν πονηρίαν καὶ ἐπαγωγὴν διαβολικὴν... Ἄφες τὰ κρυπτὰ ἡμῶν ἁμαρτήματα τῶν ἀδύλων... Ὁ Θεὸς μόνος ἀγαθὸς καὶ ἰσχυρὸς ὁ Θεός, ὁ διὰ τῆς οἰκονομίας τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ τοῦ ὀφθέντος ἐπὶ τῆς γῆς. Ὁ οὐρανόθεν καταπέμφας τὸ ἅγιον καὶ πανάγιον καὶ ζωοποιόν σου Πνεῦμα, αὐτός. Здѣсь опять нѣтъ листвоѣ.

Εὐχὴ ὁμοία Ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ διὰ τῆς ἐπιφοιτήσεως τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος τὸν Ἰορδάνην παταμὸν ἀγιάσας καὶ θεῖον ἀποτελέσας δοχεῖον...

л. 61. Εὐχὴ συνοδικὴ εἰς τὸ ἀνοῖξει τὰς ἐκκλησίας, τὰς ὑπὸ αἵρετικῶν λειτουργηθείσας, παρὰ ὀρθοδοξῶν πρώην ἐνθρονιασθείσας.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, δυσωποῦμέν σε, τὸν ἕλεων καὶ εὐμενῆ, ἐπὶ ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν εἰ καὶ ἐξ αἵρετικῶν ἐγχειρήσεως... Goar. p. 494

л. 61 об. Τάξις, γινομένη εἰς ἀδελφοποίησιν.

Στέκει ὁ ἱερεὺς καὶ ἄγει αὐτοὺς ἔμπροσθεν τοῦ βήματος εἰς τὰ κάγκελλα καὶ προσφέρει τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, καὶ βάλλει τὴν δεξιὰν χεῖρα τοῦ μικροτέρου, ἐπὶ τὰ ἐπάνω τὴν δεξιὰν χεῖρα τοῦ μεγαλητέρου καὶ ἄπτουσι κηρούς, καὶ σφραγίζει αὐτοὺς γ'. καὶ λέγει οὕτως· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τῶν δούλων... Ὑπὲρ τοῦ δωρηθῆναι αὐτοῖς πνευματικὴν ἀγάπην... Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς δωρήσεται αὐτοῖς... Здѣсь обрывается чинъ.

2 листа содержать въ себѣ конецъ какой-то молитвы.

π. 63 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ παιδίου διδομένου εἰς τὸ μαθητευθῆναι.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πάσης κτίσεως δημιουργός, ὁ τῷ σῶ δούλῳ Δαβίδ χαρισάμενος τῆς πνευματικῆς χάριτος, τοῦ διὰ ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ψδαῖς πνευματικαῖς ὑμνεῖν σε τὸν ἀληθινὸν Θεόν...

π. 64. Εὐχὴ εἰς τεκνοποίησιν.

Ἄγει αὐτοὺς ὁ ἱερεὺς ἐνώπιον τοῦ βήματος καὶ ἄπτει κηρούς, καὶ δίδει τῷ πνευματικῷ πατρὶ, καὶ τίθησι τὸ εὐαγγέλιον ἐνώπιον αὐτῶν, προσκυνοῦν τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον οἱ δύο, καὶ θέτει, ὁ θέλων λαμβάνειν τὴν εὐχὴν, τὴν χεῖρα τὴν δεξιάν ἐπάνω τοῦ ἀγίου εὐαγγελίου καὶ λέγει ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ δι' εὐσπλαγχνίαν ἐλέους κατελιθὼν ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων, καὶ διὰ τὴν πολλὴν σου χρηστότητα ταπεινώσας ἑαυτὸν καὶ ὑποδείξας ὁδὸν σωτηρίας τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων, καὶ διὰ τὴν ἀγάπην τὴν σὴν ἐκτείνας τὰς ἀχράντους σου χεῖρας ἐπὶ τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ καὶ ἀχράντου σου σταυροῦ· Σὺ Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐπίβλεψον τῇ σῇ ἀγαθότητι ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου τὸν σὸν παῖδα, τὸν ἐκ βρέφους ἀγιασθέντα ὑπὸ σοῦ τοῦ ἱερέως, καθὼς ἐπέβλεψας, Κύριε, ἐπὶ τὴν σὴν ἡγιασμένην Μητέρα, παρεστῶτος τοῦ ἡγχιπημένου σου μαθητοῦ Ἰωάννου, καὶ εἰπὼν αὐτῇ· γύναι, ἰδοὺ ὁ υἱός σου, εἶτα τῷ μαθητῇ· ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου, καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας ἐκλήθη αὐτῇ Ἰησοῦς. Αὐτὸς Δέσποτα φιλόανθρωπε, ἄνοιξον τὰ ὄτα τῆς καρδίας τοῦ δούλου σου ὁ δεῖνα καὶ φώτισον τὸν νοῦν καὶ τὴν διάνοιαν αὐτοῦ, ἵνα ἀμέμπτως καὶ σωφρόνως φυλάξῃ καὶ τηρήσῃ τὰ πιστά, ὡς υἱὸς ἀγαπητὸς τῷ πατρὶ αὐτοῦ, καὶ τὰ σὰ προστάγματα, Κύριε, βεβαιῶν, καὶ τῆς θείας σου φωνῆς ἐπηχοῦμενος ποιήσῃ τοῖς τοῦ ἄρχοντος Νικοδήμου λέγουσι· ἐὰν μήτις γεννηθῇ ἄνωθεν, οὐ μὴ εἰσελευσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Αὐτὸς καὶ νῦν, φιλόανθρωπε Κύριε, εὐλόγησον καὶ τὸν δοῦλόν σου ὁ δεῖνα, ἀναγεννῶν αὐτὸν τῷ Πνεύματί σου τῷ ἁγίῳ εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, καὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον. Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις... Καὶ μετὰ τὴν εὐχὴν ἐπάγει αὐτὸν ὁ ἱερεὺς ἔμπροσθεν αὐτοῦ καὶ γυρίζει αὐτὸν γ'. τὴν ἀγίαν τράπεζαν, καὶ μετὰ τοῦτο πίπτει καὶ προσκυνᾷ τὴν ἀγίαν τράπεζαν, καὶ εἶθ' οὕτως ἐκτείνει ὁ πατήρ ὁ πνευματικὸς τὰς χεῖρας εἰς τὰ ἅγια διάστυλα, καὶ γυρίζει αὐτὸν ὁ ἱερεὺς γ'. ἐκ τῶν μασχαλῶν αὐτοῦ, λέγων αὐτῷ· Τί λαμβάνεις; Ἀπόκρισις· Υἱὸν θετὸν ἀπὸ ἐκκλησίας, γ'. Καὶ εὐθέως παραδίδει αὐτὸν ὁ ἱερεὺς τῷ πνευματικῷ αὐτοῦ πατρὶ, λέγων· Σήμερον παραλαμβάνεις τὸν πνευματικόν σου υἱόν, διὰ πρεσβειῶν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, τῶν τιμίων ἀρχαγγέλων ἐπουρανίων δυνάμεων, τοῦ ἀγίου Ἰωάννου τοῦ προφήτου Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ, τῶν ἁγίων ἐνδόξων

πανευφήμων ἀποστόλων καὶ πάντων αὐτοῦ τῶν ἁγίων, καὶ εἶθ' οὕτως βάζει αὐτὸν εἰς τὸν κόλπον τοῦ πνευματικοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ σκεπάζει αὐτὸν μετὰ κολοβίου παλαιοῦ, ἃν δὲ ἐστὶ γυνὴ μετὰ μακκιάβη (sic) αὐτοῦ, καὶ εἶθ' οὕτως ὁ ἱερεὺς, ἐκφώνησις· Ὅτι σὺ εἶ ὁ εὐλογῶν καὶ ἁγιάζων... Διὰ ῥήσεων ἐκβάλλει αὐτὸν ἐντεῦθεν καὶ πίπτει εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ γ'. ὁ υἱός, καὶ ἀσπάζεται αὐτὸν ὁ πατὴρ καὶ ἀπέρχεται ἐν εἰρήνῃ, δοξάζοντες Πατέρα Υἱὸν καὶ Πνεῦμα ἅγιον εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἄμην.

Два листа вставочные.

л. 67. Ἀκολουθία, γινομένη πρὸς μέλλοντα ἐγκλείσθαι εἰς ἐγκλείστρας.

Μετὰ τὸ τέλος ἐωθινήν θείαν λειτουργίαν, ἄπτοντες κηρούς, ἀπερχόμεθα εἰς τὴν ἐγκλείστραν, ἐπακολουθοῦντος καὶ τοῦ μέλλοντος ἐγκλείσθαι, φάλλοντες τροπάρια, ἤχος βαρὺς· Ὡς ἄσωτος υἱὸς ἦλθον ἀγῶ οἰκτιρῶν δέξαι με... Στίχος· Ἐλέησόν με, Κύριε... Μὴ ἀπορρίψης με ἀπὸ τοῦ προσώπου σου... Δόξα καὶ νῦν, θεοτοκίον· Ῥῦσαι ἡμᾶς ἐκ τῶν ἀναγκῶν... Ὁ διάκονος· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἁνωθεν... Ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν καὶ παρὰ τοῦ Θεοῦ σκέπτης καὶ βοηθείας αὐτοῦ καὶ σωτηρίας τῆς ψυχῆς αὐτοῦ τοῦ... Ὑπὲρ τοῦ στηριχθῆναι αὐτὸν ἕως τέλους ἐν τῷ φόβῳ τοῦ Κυρίου καὶ ἐνάρετον ἀναδειχθῆναι... Ὑπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι αὐτὸν πᾶν πλημμέλημα ἐκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον τοῦ... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι αὐτόν... Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν, ὅταν εἰσέρχεται εἰς τὴν ἐγκλείστραν· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ χάριτι τοῦ παναγίου σου Πνεύματος ἀπὸ γενεῶν ἀρχαίων ἐκλεξάμενος ἄνδρας ὁσίους καὶ γυναῖκας, οὐς προέγνως καὶ προώρισας, ἐπ' ἐσχάτων δὲ τῶν χρόνων διὰ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, σφραγίσας ἡμᾶς ἑαυτῷ λαὸν περιούσιον καὶ διαφόροις ἀρεταῖς κατακοσμήσας· πᾶν γὰρ δῶρημα ἀγαθὸν ἐκ σοῦ καταπέμπεται τοῦ Πατρὸς τῶν οἰκτιρῶν. Αὐτὸς Δέσποτα, καὶ τοῖς τὸν μονήρη βίον ποθοῦσι προστάξας ἀπαρνήσασθαι ἑαυτοὺς καὶ σοὶ τῷ μόνῳ τῷ αἰωνίῳ Θεῷ κολλᾶσθαι ἀνεχομένους· Αὐτὸς ἐν τῇ δόξῃ σου ἐπαγγελάμενος αὐτοῖς τὰ αἰῶνα ἀγαθὰ, ὅθεν καὶ ὁ παρὼν δοῦλός σου ἀποταξάμενος ταῖς τοῦ κόσμου ἐλπίσιν, καὶ πιστεύσας ταῖς ἀγαθαῖς σου ἐπαγγελίαις, προσέρχεται τῇ σῇ ἀγαθότητι δι' ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ καὶ ἀχρείου δούλου σου, τὸν σταυρὸν καὶ τὴν νέκρωσιν τοῦ Χριστοῦ σου ἑαυτῷ περιφέρων, διό, Δέσποτα φιλόνητο, δεόμεθα καὶ πάρακαλοῦμέν σε συνεργῆσαι ἡμῖν ἀοράτως ἐπὶ τοῖς ὑφ' ἡμῶν ἐπ' αὐτῷ τελουμένοις ἐπὶ τῇ ἱερᾷ ταύτῃ ἐγκλείστρᾳ πρὸς περισσοτέραν ἀσφάλειαν, εἰσάγαγε δὲ αὐτὸν εἰς τὴν πνευματικὴν σου αὐλὴν τοῦ ἀγωνίασθαι συνεισελθεῖν μετὰ τῶν πέντε φρονίμων παρθένων εἰς τὸν νυμφῶνα. τῆς βα-

σιλείας σου. Ὅτι πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν αἴτημα τῶν φοβουμένων σε Αὐτὸς ἐκπληροῖς εἰς σωτηρίαν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Ἰῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας... Εἰρήνην πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν, εὐχεται λέγων· Ὁ Θεός, ὁ ἐν ἁγίοις ἀναπαυόμενος, ὁ σεμνύνας τὴν ἐκκλησίαν σου τῷ μοναδικῷ κόσμῳ καὶ παρασχόμενος αὐτῷ μίμησιν ἀγγελικῆς καταστάσεως διὰ σωφροσύνης καὶ ἐγκρατείας καὶ τῆς σῆς διὰ παντὸς δοξολογίας καὶ τῆς σῆς μεγαλειότητος. Αὐτὸς Δέσποτα πανάγιε, παντοκράτωρ, εἰσάγαγε τὸν δούλον σου εἰς τὴν πνευματικὴν σου αὐλήν, καὶ συγκαταριθμησον αὐτὸν εἰς τὸ λογικόν σου ποίμνιον, κάθαρρον τὸ φρόνημα αὐτοῦ ἀπὸ σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν καὶ τῆς κενῆς ἀπάτης τοῦ βίου, καὶ χάρισαι αὐτῷ καὶ ἡμῖν τοῖς δούλοις σου διηνεκῶς πατεῖν ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ... Ἐκφώνησις· Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία... Εὐχὴ ἑτέρα. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ τῶν ἀγαθῶν χορηγός καὶ τῆς ἐναρέτου πολιτείας γεωργός, φύλαξον. См. выше стр. 32, εἰς τὸν οὐράνιον νυμφῶνα ἐν σοὶ τῷ Κυρίῳ καὶ Θεῷ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ ἅμα τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ σὺν τῷ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας...

л. 68. Εὐχὴ ἐπὶ τῶν ἀπὸ ἔχθρας εἰς ἀγάπην μετιόντων.

Λέγει τὴν εὐχὴν πρὸς αὐτούς· Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ τῆς ἀγάπης φυτουργός καὶ τῆς εἰρήνης γεωργός, καὶ τῆς ὁμονοίας Δοτήρ, χάρισαι τοῖς δούλοις σου τούτοις, τοῖς ἐν διαστάσει γενομένοις, τὴν ἀγάπην, τὸ πλήρωμα τοῦ νόμου, διάρρηξον αὐτῶν τὰς πολυπλόκους τῶν ἀμαρτημάτων σειράς, καὶ μὴ παρίδης αὐτοὺς ἐμπαλαιωθῆναι τοῖς διαβολικοῖς τῆς ἔχθρας ἀμαρτήμασιν, ἀλλ' ἐνδυνάμωσον αὐτοὺς ἐν ἀγαθῇ πολιτείᾳ περιπτυσσομένους ἀλλήλους ἐν ἀγάπῃ, ὅπως τοῦ λοιποῦ κατὰ τῆς δυναστείας τοῦ ἐναντίου ἀνδρεισάμενοι, δευτέροις παλαίεμασι τὴν ἐχυτῶν κατάραν ἀνακαλέσωνται, καὶ δώρησαι αὐτοῖς τὰ τῆς εἰρήνης φρονεῖν ἐν ἀλλήλοις κατὰ Χριστὸν Ἰησοῦν, ἵνα ὁμοθυμαδὸν ἐν ἐνὶ στόματι δοξάζωσί σε τὸν πατέρα τοῦ ἀληθινοῦ φωτός· καὶ δὸς αὐτοῖς προσλαμβάνεσθαι ἀλλήλους ἐν ἀγάπῃ, καθὼς καὶ ὁ μονογενὴς σου Ἰῶς προσελάβετο ἡμᾶς, χαριζόμενος αὐτοῖς διὰ τῆς πρὸς τὸν Χριστὸν ἀγάπης δουλεύειν ἀλλήλοις, ὅπως πλεονάσῃ ἐπ' αὐτοὺς ἡ διὰ τῆς σῆς ἀγάπης ἐνεργουμένη χάρις, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἀναπληρώσωσι τὸν νόμον τοῦ Χριστοῦ σου, μεθ' οὗ εὐλογητὸς εἶ καὶ δεδοξασμένος σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ.

л. 69. Продолжение ектевны о бездождии. Μέδυσον τοὺς αὐλακας τῆς γῆς καὶ πλήθυνον τὰ γεννήματα αὐτῆς.. Ὁ ἀνατέλλων τὸν ἥλιον ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς καὶ βρέχων ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους, τελεσφόρησον τοὺς καρποὺς τῆς γῆς, εὐσπλαγγνε ὁ Θεός, δεόμεθα. Ὡς ὀφθαλμοὶ δού-

λων εἰς χεῖρας τῶν κυρίων αὐτῶν, οὕτως οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν πρὸς σέ, ὁ Θεός, ὅπως οἰκτειρήσῃς ἡμᾶς, δεόμεθα. Ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν καὶ τὰ ταπεινὰ ἐφορῶν ἐπιβλέψον ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τοῦ λαοῦ σου, φιλόανθρωπε, δεόμεθα. Ὁ ἀναβαλλόμενος φῶς, ὡς ἱμάτιον, μνησθητι, ὅτι χοῦς ἐσμέν, καὶ οἰκτείρησον ἡμᾶς δεόμεθα. Μὴ μνησθῆς τῶν ἀνομιῶν ἡμῶν, Δέσποτα ἐὰν γὰρ ἀνομίας παρατηρήσῃς, Κύριε, Κύριε, τίς ὑποστήσεται. Ταχὺ προκαταλαβέτωσαν ἡμᾶς οἱ οἰκτιρμοὶ σου, Κύριε, καὶ ἐπίσκεψαι τὴν γῆν ἐν ὕδασι δεόμεθα. Εἰσακούσον ἡμῶν, Κύριε, ὅτι χρηστὸν τὸ ἔλεός σου καὶ πῖanon τὴν γῆν τῇ εὐλογίᾳ σου δεόμεθα. Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι τὴν πόλιν ἡμῶν ταύτην καὶ πᾶσαν... Καὶ ὑπὲρ πάντων τῶν χρηζόντων τῆς παρά σου, Κύριε, βοηθείας καὶ ἀντιλήψεως... Καὶ ὑπὲρ τοῦ περιεστῶτος λαοῦ καὶ ἀπεκδεχομένης... Ἐλέησον ἡμᾶς... Ἐπι δεόμεθα εἰσακοῦσαι... Καὶ ὑπὲρ τοῦ ἀποστρέφαι πᾶσαν βουλήν.

λ. 69. Εὐχὴ ἐπὶ ἀνομβρίας, ἣν ποιεῖ ὁ ἱερεὺς, τοῦ λαοῦ κράζοντος. *Goar. p. 612—613. Двѣ первыя.*

λ. 70 ὀβ. Εὐχὴ ἐπὶ μιαιοφαγησάντων.

λ. 71. Εὐχὴ ἐπὶ παντὸς εἶδους μιανθέντος ὑπὸ ἀκαθάρτου ἢ θηρίου, ἢ οἰουδήποτε ἀτόπου πράγματος ἐμπίπτοντος ἐν φρέατι, ἢ ἐν λάκκῳ, ἢ ἐν σκεύει τινί. Χρὴ ρίπτεσθαι τὸ ἀκάθαρτον καὶ εἶθ' οὕτως ἀντλεῖν κάδους τεσσαράκοντα καὶ θυμῶν, καὶ λέγει τὴν συναπτὴν τῶν ἁγίων θεοφανίων, καὶ βάλλει ἁγίασμα τῶν ἁγίων θεοφανίων σταυροειδῶς, καὶ οὕτως τὴν εὐχὴν· Ἄγιε Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῇ σῇ εὐσπλαγγίᾳ καὶ τῇ ἐπὶ γῆς ἐπιδημία πᾶσαν ἀκαθαρσίαν τοῦ ἐχθροῦ καταργήσας... *Goar. p. 481.* Εὐχὴ ἄλλη· Ἐν τῷ ὀνόματί σου, Κύριε ὁ Θεὸς τῆς ἀληθείας, καὶ ἐν τῇ δυνάμει τοῦ Πνεύματός σου τοῦ ἁγίου ἐπορεύσομαι τοῦτο... Εὐχὴ ἄλλη· Πάτερ ἅγιο ἅμα Υἱῷ καὶ ἁγίῳ Πνεύματι ἐπιβλέψον ἐπὶ τὰ ὕδατα ταῦτα εὐμενεῖ ὀφθαλμῷ καὶ ἰλέῳ καὶ γαληνῷ βλέμματι... *Goar. p. 479.*

λ. 72 ὀβ. Εὐχὴ εἰς κεκοινωνημένους.

Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ δοὺς ἐξουσίαν καὶ ἐντολήν τοῖς δούλοις σου τοῖς προφήταις καὶ ἀποστόλοις.

— Εὐχὴ, γινομένη πρὸς χριστιανούς, ὑπαχθέντας μὲν ἐθνικῇ πλάνῃ, ἐπιστρέψαντας δὲ ἐξ αὐτῆς καὶ τῇ τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίᾳ προσδραμόντας.

Κύριε, Κύριε, ὁ τῶν ἀπάντων ποιητὴς καὶ Δεσπότης, ἡ πηγὴ τῆς ἀγαθότητος, ὁ Σωτὴρ πάντων ἀνθρώπων, μάλιστα πιστῶν... *pag. 690.*

λ. 73 ὀβ. Εὐχὴ ἐπὶ ὕδατος μεταλαμβάνομένου ἐπὶ θεραπείας ἀρρώστου καὶ φυλακῆς οἴκου.

Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ μεγαλῶνομος, ὁ ποιῶν θαυμάσια μεγάλα μόνος ἐνδοξά τε καὶ ἀνεξιχνίαστα.

1. 73. Εὐχὴ εἰς τὸ γενέσθαι κατηγούμενον πρὸς ὤραν.

Ἐμφυσᾷ αὐτῷ ὁ ἱερεὺς γ'. καὶ σφραγίζει γ'. λέγει τὴν εὐχὴν· Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ὁ κτίστης καὶ δημιουργὸς τῶν ἀπάντων, ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν.

Εὐχὴ ἐπὶ ἐθνικοῦ λαμβάνοντος ὄνομα.

Σοὶ τῷ Γίῳ καὶ δημιουργῷ πάσης κτίσεως, τῷ τὰ πάντα συστησάμενῳ τῷ λόγῳ σου, προσάγωμεν τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ἐπὶ τὸ σὲ γινώσκειν καὶ τὸ ὄνομά σου ἐπικαλεῖσθαι τὸ ἅγιον καὶ τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, Κυρίου δὲ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τοῦ παναγίου σου Πνεύματος, λύτρωσαι τὸν δοῦλόν σου τοῦτον ἀπὸ πάσης ἀκαθαρσίας, ἀπὸ πάσης διαβολικῆς πλάνης, ἀπὸ πάσης αἰρετικῆς κακονοίας, καὶ ἀπέργασον αὐτὸν σκεῦος ἐκλεκτὸν τοῦ εἶναι δοῦλόν σου κεκλημένον, ἀπὸ τῆς σήμερον ἡμέρας χριστιανὸν γνωρίζομενον, σὴν σφραγίδα φοροῦντα παρὰ σοί, κατεδυνάμενον εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν διὰ τῆς χάριτος τοῦ Χριστοῦ σου τοῦ ἀγαθοῦ Θεοῦ ἡμῶν, μεθ' οὗ εὐλογητὸς εἶ σὺν τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ.

1. 74 ὁβ. Εὐχὴ ἐπὶ τῶν ἐν βρώμασι σκανδαλισθέντων.

1. 75. Εὐχὴ εἰς τὸ φυτεῦσαι ἀμπελῶνα.

1. 75 ὁβ. Εὐχὴ εἰς καρπὸν νέον.

— Εὐχὴ ἐπὶ θεμελίου οἴκου νέου.

1. 76. Εὐχὴ ἐπὶ οἰκείας περιεργασμένης, ἢ ἄλλως πως ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων ὀχλουμένης.

Κύριε ὁ Θεὸς τῆς σωτηρίας ἡμῶν, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ὁ τοῖς χερουβὶμ ἐποχοῦμενος καὶ τῶν σεραφὶμ ἡγίσιος.

1. 77 ὁβ. Στιχηρὰ τοῦ ἁγιασμοῦ κατὰ ἀλφάβητον, что у Гоара р. 358—359, но безъ послѣднихъ сгихиръ, начиная съ „И нынѣ“. Καὶ εὐθὺς λέγει· Τῆς εὐσπλαγχνίας τὴν πύλιν... Νῦν ἐπέστη ὁ καιρὸς и др. Ектенья съ двумя прошениями о водѣ и молитва: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ μέγας τῆ βουλῆ καὶ θαυμαστός τοῖς ἔργοις, ὁ πάσης φαινομένης καὶ νοουμένης κτίσεως δημιουργός... pag. 361.

1. 81. Εὐχὴ ἐπὶ θεμελίου ἐκκλησίας.

1. 81 ὁβ. Εὐχὴ εἰς εὐλογίαν οἴκου.

— Εὐχὴ ἐπὶ ἀποδημούντων.

1. 82. Εὐχὴ εἰς τὸ δοῦναι βάρια τῇ κυριακῇ πρὸ τοῦ Πάσχα.

1. 82 ὁβ. Εὐχὴ ἐτέρα.

Συνάπτει καὶ αὐτὴν· Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ διὰ τῆς κίβωτοῦ τὸν τύπον τῆς ἐκκλησίας ὑποδείξας. p. 590.

— Εὐχή εἰς τὸ εὐλογῆσαι κρέας εἰς τὸ Πάσχα. Молитва неокончена. Далѣе снова вставлены 2 листа.

λ. 84 об. Εὐχή ἐπὶ προσφερόντων ἀπαρχάς.

λ. 86. Εὐχή τοῦ ἁγίου Τρύφωνος εἰς ἄμπελον. Ἀναγινώσκεται δὲ τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ ε΄. καὶ τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ κυριακῇ, καὶ ὅταν βλαβῇ καρπός, ψάλλων τὸν κανόνα τοῦ ἁγίου Τρύφωνος καὶ λαμβάνων ἔλαιον ἐκ τῆς κανδήλας αὐτοῦ ἀλείφει τὰ κλάδια. См. выше стр. 119—121.

Два листа снова вставка.

λ. 89. Ἀκολουθία, γινομένη εἰς τὸ μέγα καὶ ἀγγελικὸν σχῆμα.

Начало чина до апостола, что въ ркп. XIV в. Ватоп.-Афон. библ. № 133 съ тою разницею, что постриженіе происходитъ въ алтарѣ. Читеній изъ апостола и евангелія не достаесть. Конецъ изложенъ съ незначительными измѣненіями. Αὕτη ἡ τάξις γίνεται κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν, τὰς δὲ ἐτέρας ἕξ ἡμέρας μένει ἐν τῷ διακονικῷ, ξηροφαγῶν καὶ σχολάζει ἀπὸ τῶν ἔργων, προσκαρτερῶν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ τῇ ἐβδόμῃ.

λ. 107. Ἀκολουθία εἰς νοσοῦντας.

Ὁ διάκονος· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τοῦ ἀσθενούντος ἀδελφοῦ ἡμῶν καὶ τῆς παρὰ Θεῷ ἐπισκέψεως... Ὑπὲρ τῆς ὑγείας καὶ σωτηρίας αὐτοῦ. Εὐχή· Πάτερ ἅγιε ψυχῶν καὶ σωμάτων. Goar. p. 338. Εὐχή· Ἀγαθὲ φιάνθρωπε, εὐσπλαγχνε, πολυέλεε Κύριε... См. выше стр. 197, прим. Εὐχή· Δέσποτα, Δέσποτα τῶν ἀπάντων, φιλόφυγε, φιλόδουλε, Σῶτερ, παντοκράτωρ, ἰατρὲ ψυχῶν καὶ σωμάτων. См. выше стр. 198. Κύριε ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, ἐπίσκεψαι τὸν ἀδελφόν ἡμῶν ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς καὶ χάρισαι αὐτῷ τὴν παροῦσαν ὑγείαν καὶ ὀλοκληρίαν, ῥυόμενος αὐτὸν ἀπὸ πάσης νόσου καὶ μαλακίας ψυχικῆς καὶ σωματικῆς, ἀνιστῶν αὐτὸν ἀπὸ κλίνης ὀδύνης, ὀδηγῶν ἐπὶ τὸν ἅγιόν σου ναὸν τῆς προσευχῆς, συνάπτων πάλιν αὐτὸν τῇ ἱερᾷ καὶ λογικῇ σου ποίμνῃ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, μεθ' οὗ δόξαν καὶ εὐχὴν ἀναπέμπομεν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι... Сн. выше стр. 45. Εὐχή ἄλλη εἰς νοσοῦντας· (Два листа вставочные) Βασιλεῦ θεραπευτὰ καμνόντων, Ἰησοῦ Χριστέ, σὲ δαίμονες τρέμουσι. См. стр. 198. καὶ δεσμεύων τὰ συντρίμματα αὐτῶν καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν σὺν τῷ ἀχράντῳ σου Πατρὶ καὶ τῷ παναγίῳ... Εὐχή ἄλλη εἰς ἀσθενοῦντας· Δέσποτα Κύριε παντοκράτωρ, ἅγιε βασιλεῦ ὁ Θεός, ὁ παιδεύων καὶ μὴ θανατῶν. См. выше стр. 107. Εὐχή ἄλλη εἰς ἀσθενοῦντας· Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός, ὁ Κύριος τῶν κυριευόντων καὶ Θεὸς πάσης παρακλήσεως. См. выше стр. 210. Εὐχή ἄλλη εἰς ἀσθενοῦντας·

Ἐπι δεόμεθά σου, Κύριε ὁ Θεὸς ὁ δυνατὸς καὶ ἐλεήμων, ὁ πάντων ἐξουσιαστῆς παρακλήθητι, Δέσποτα, ἐπίβλεψον ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου ὁ δεῖνα καὶ ἀνάστησον αὐτὸν ἀπὸ κλίνης ὀδύνης καὶ στρωμνῆς κακώσεως, ὁ τὴν πενθερὰν τοῦ ἀγίου Πέτρου πυρετῶ συνεχομένην ἀναστήσας, ἀνάστησον τὸν δοῦλόν σου ἀπὸ τῆς ἀρρώστιας ταύτης καὶ ἀποκατάστησον καὶ τὸν δοῦλόν σου τῇ ἀγία σου ἐκκλησίᾳ, ἵνα πάλιν δοξάζῃ σου τὸ πανάγιον ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἀγίου Πνεύματος νῦν... Εὐχὴ ἄλλη εἰς νοσοῦντας· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ μόνος ἐξουσίαν ἔχων ἀφιέναι ἁμαρτίας καὶ τὸ ζῆν παρεχόμενος, πολυεύσπλαγγνε Κύριε, ὁ πᾶσαν νόσον καὶ μαλακίαν ἰώμενος, ἴασαι καὶ τὸν δοῦλόν σου ὁ δεῖνα καὶ ἐξέγειρον αὐτὸν ἀπὸ κλίνης ὀδυνηρᾶς, ἀπέλασον ἀπ' αὐτοῦ πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ψυχικὴν τε καὶ σωματικὴν, ἀποδίωξον ἀπ' αὐτοῦ πᾶσαν πληγὴν, πᾶσαν ἀγγιδῶνα, πᾶσαν μᾶστιγα, πάντα πυρετόν, πᾶν ῥέγος, πᾶν νόσημα ἀπὸ κεφαλῆς ἕως ποδῶν, ἄφες αὐτῷ ἁμαρτίας καὶ τὰ ἐξ ἁμαρτιῶν ἐπίπονα, καὶ πάντα πειρασμόν, καὶ πᾶσαν ἐπανάστασιν τοῦ ἀντικειμένου διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, Κυρίου δὲ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ εἴτι ἐστὶν ἐν αὐτῷ πλημμέλημα ἄνες, ἄφες, συγχώρησον, ὅπως καὶ αὐτὸς ἐξεγερθεὶς δόξαν σοι προσαναπέμψῃ, ἀπαλλαγείς τῆς ὀδυνηρᾶς ταύτης νόσου, ἐν ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ εὐχαριστηρίοις ᾠδαῖς Ὅτι σὺ εἶ ὁ ἰατρὸς τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν καὶ σοὶ τὴν δόξαν... Εὐχὴ ἄλλη τῆς Θεοτόκου εἰς ἀσθενοῦντας· Παρθένε Δέσποινα, ἡ τὸν Θεὸν λόγον κατὰ σάρκα κηύσασα. См. выше стр. 211. Προκείμενον, ἦχος δ'. Ἐγὼ εἶπα, Κύριε, ἐλέησον. Μακάριος ὁ συνιών. Ὁ ἀπόστολος καθολικῆς ἐπιστολῆς Ἰακώβου· Ἀδελφοί, μακαρίζομεν τοὺς ὑπομένοντας... Ἀλληλούια ἦχος πλ. δ'. Ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμέ. Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, εἰσελθόντι τῷ Ἰησοῦ εἰς Καπερναοῦμ.

λ. 112 ὀβ. Εὐχὴ ἐπὶ μετανοοῦντος.

Κύριε ὁ Θεὸς τῆς σωτηρίας ἡμῶν, ὁ ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων, ὁ μακρόθυμος καὶ πολυέλεος... Morin. p. 618.

— Εὐχὴ β'. ἐπὶ μετανοούντων.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός, ὁ καλῶν δικαίους εἰς ἀγιασμόν καὶ ἁμαρτωλοὺς εἰς τὸ δικαιοῦσαι αὐτούς... Ibidem.

λ. 113. Προσευχὴ περὶ ἐξομολογήσεως. Λέγει ὁ ἱερεὺς· Εὐλόγητός ὁ Θεός... Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ μέγας θαυμαστός, ὁ φυλάσσωσιν τὴν διαθήκην σου...

λ. 117. Ἀφορισμοὶ τοῦ ἀγίου Βασιλείου ἐπὶ χειμαζομένων ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων. Goar. p. 578—580.

л. 120 об. Προσευχή τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

Τὴν θεϊαν καὶ ἁγίαν, καὶ μεγάλην, καὶ φοβεράν τε καὶ φρικτὴν καὶ ἄστεκτον ὀνομασίαν, ὡσαύτως καὶ ἐπίκλησιν ποιῶμαι πρὸς τὴν σὴν ἐπιτίμησιν, διάβολε. pag. 582.

л. 121. Εὐχὴ εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ σπόρου.

— Εὐχὴ ἐπὶ θέρους καὶ ἄλωνος.

л. 121 об. Εὐχὴ ἐπὶ τρύγης ἀμπέλου καὶ εὐλογήσεως οἴνου.

л. 123. Ἀκολουθία, ἔχουσα εὐαγγέλια ὁμοίως καὶ ἀποστόλους τῶν ἐπισήμων ἑορτῶν.

л. 186. Паремии на вечерни св. Духа въ Пятидесятницу. Ἦσαῖου· Ἐπίβλεψον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, Κύριε, καὶ ἴδε ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ ἁγίου... Ἰερεμίου· Τάδε λέγει Κύριος· θαρσεῖτε, τέχνα, βροῆσατε πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἐξέλητε ἡμᾶς. Δανιήλ· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὃς ἐξήγαγες τὸν λαόν σου ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν χειρὶ κραταιᾷ.

л. 190. Антифоны на праздники.

л. 192. Заамвонныя молитвы на праздники Рождества Богородицы, Воздвиженія креста, Рождества Христова, Богоявленія, Срѣтенія, Благовѣщенія, въ великую субботу, на Пасху, на Вознесеніе и въ Пятидесятницу.

Въ началѣ и концѣ рукописи по три пергамѣнныхъ листа изъ Τρίоди.

XXVI. № 1039. Литургія апостола Ιακωβα безъ начала, ркп. въ 16 долю листа, 90 листовъ, писана на бомбидинѣ крупною и четкою скорописью XIII в. Чинъ начинается концомъ молитвы, предшествующей чтенію символа вѣры: οὐράνιον ἄρτον, τὴν τροφὴν τοῦ παντὸς κόσμου, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ἐξαποστείλας Σωτῆρα καὶ λυτρωτὴν καὶ εὐεργέτην... Болѣе или менѣе подробное изложеніе порядка давнаго чина сдѣлано нами въ книгѣ: „Богослуженіе страстной и пасхальной седмицъ во св. Іерусалимѣ въ IX—X в.“ стр. 272—275, 278—283 въ примѣчаніяхъ. Въ данной рукописи заслуживаютъ особеннаго вниманія надписи: εὐχὴ τοῦ ἁγίου Βασιλείου (л. 16 об.) надъ молитвою: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ κτίσας ἡμᾶς καὶ ἀγαθὸν εἰς τὴν ζωὴν ταύτην... Swainson pag. 258 и нѣсколько молитвъ въ концѣ чина: Εὐχὴ ἀπολυτικὴ· Ὁ θυσίαν αἰνέσεως καὶ λατρείαν εὐάρεστον τὴν λογικὴν καὶ ἀνάμικτον... pag. 325, неизвѣстная Сваинсону Εὐχὴ ἄλλη· Δέσποτα Χριστὲ ὁ Θεὸς

ἡμῶν, ὁ βασιλεὺς τῶν αἰώνων καὶ δημιουργὸς τῶν ἀπάντων, εὐχαριστοῦ-
 μέν σοι ἐπὶ πᾶσαν. См. въ „Богослуж. страстной и пасхальной сед-
 миць“ стр. 283, прим. Εὐχὴ, λεγομένη ἐν τῷ διακονικῷ με-
 τὰ τὴν ἀπόλυσιν· Ἐκ δυνάμεως εἰς δύναμιν πορευόμενοι... pag. 327
 и, наконецъ, Εὐχὴ τελευταία· Нὺλόγηται ὁ Θεός, ὁ εὐλογῶν καὶ
 ἀγιάζων, καὶ διαφυλάττων, καὶ σκέπων, καὶ εἰρηνεύων ἐν ἀγάπῃ τὴν ζωὴν
 πάντων ἡμῶν διὰ τῆς μεταλήψεως τῶν ἀγίων αὐτοῦ μυστηρίων. Тамъ
 же и Swains. pag. 328.

XIV ВѢКЪ.

XXVII. № 964 Εὐχολόγιον, ркп. Синаиск. библ. на пергаменѣ
 въ 16 долю листа, 40 листовъ, писана скорописью XIII—XIV в.
 Въ этой рукописи содержатся чины монашескаго погребенія. Пер-
 вый листъ, заключающій въ себѣ описаніе приготовления мощей
 усопшаго къ погребенію, совершенно затертъ и неудобенъ для
 прочтенія. На второмъ листѣ мы находимъ стихи первой статьи
 17 каөизмы, за которою слѣдуютъ вторая и третья статьи. Послѣ
 ектеньи, тропари: „Святыхъ ликъ обрѣте источникъ жизни“ и др.
 Ἄναπαυσον, Σωτὴρ ἡμῶν... Τὸ ξένον τῆς Παρθένου μυστήριον τῷ κόσμῳ...
 ἦχος α'. Ποία τοῦ βίου τρυφή διαμένει λύπης ἀμέτοχος... Ἐργῷ Σω-
 τήρ μου, δεικνύεις, ὅτι σὺ εἶ ἡ πάντων ἀνάστασις... Θεοτοκίον· Ἄμαρ-
 τωλῶν τὰς δεήσεις πρόσδεχε... ἦχος β'. Οἶμοι, ὅσον ἀγῶνα ἔχει ἡ ψυ-
 χὴ χωριζομένη... Ὡς ἄνθος μαραίνεται καὶ ὡς ὄναρ παρέρχεται... Καὶ
 νῦν, Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου... ἦχος γ'. Πάντα ματαιότης τὰ ἀνθρώπινα...
 Ἄνθρωποι, τί μάτην ταραττόμεθα, ὁ δρόμος βραχύς... Θεοτοκίον· Ἐν γυ-
 ναίῃ· ἀγία Θεοτόκε Μητὴρ ἀνύμφευτε.. ἦχος δ'. Ποῦ ἔστιν ἡ τοῦ κόσμου
 προσπάθεια... Μετὰ πνευμάτων δικαίων... Ἡ μόνη ἀγνή... ἦχος πλ. α'.
 Οὐκ ἔστι τῶν ἐν τῷ βίῳ τερπνῶν οὐδέν, ὃ οὐ παρελεύσεται... Ἐμνήσθην
 τοῦ προφήτου βοῶντος... Σὲ δυσωποῦμεν, ὡς Θεοῦ Μητέρα εὐλογημένην...
 ἦχος πλ. β'. Ἀρχὴ μοι καὶ ὑπόστασις τὸ πλαστοργόν σου γέγονε...
 Ἐτίμησας εἰκόνι σου τὸ τῶν χειρῶν σου, Σῶτερ, πλαστούργημα... Θεὸν
 ἐκ σοῦ σαρκωθέντα ἔγνωμεν, Θεοτόκε... ἦχος βαρύς· Κατ' εἰκόνασὴν καὶ
 ὁμοίωσιν πλαστουρήσας... Λύει ἅπασαν λύπην ὁ θάνατος μεταδοθεὶς ἐκ
 τοῦ Ἀδάμ τὴν φύσιν ἡμῶν... Δόξα καὶ νῦν, Εἰρήνευσον πρεσβείαις τῆς
 Θεοτόκου τὴν ζωὴν ἡμῶν... ἦχος πλ. δ'. Θρηνῶ καὶ ὀδύρομαι... Goar.
 p. 428—429. Ῥευστοὶ πῶς γεγόναμεν ἀφθαρτον εἰκόνα φορέσαντες...

Μετὰ τῶν ἁγίων ἀνάπαυσον, Χριστέ... Αὐτός μόνος ὑπάρχεις ἀθάνατος...
и др. тропари съ припѣвомъ: „Аллилуїя“ Goar. p. 457—459. Послѣ
тропаря: Συγκαιόμεθα μόνον ἀκούοντες... слѣдуютъ: Ἀνανήψωμεν πάν-
τες ἄνθρωποι... Παναγία Παρθένε ἀνούμφευτε... Τὸν μεταστάνα ἐξ ἡμῶν
ἐκ τῶν προσκαίρων... Μετὰ τῶν ἁγίων ἀνάπαυσον, Χριστέ... Καί εὐθὺς
λέγονται οἱ μακαρισμοὶ ἤχος πλ. β'. Ἐν τῇ βασιλείᾳ σου μνήσθητι η τ.
д. Δηστήν τοῦ παραδείσου, Χριστέ, πολίτην ἐπὶ σταυροῦ σοι βοήσαντι...
Ἐξ ἡμῶν ἀνάπαυσον, Χριστέ... Ὁ ζωῆς κυριεύων καὶ τοῦ θανάτου ἐν ταῖς αὐλαῖς σου... Ἐἶτα λέγει ὁ
ἱερεὺς: Πρόσχωμεν. Εἰρήνῃ πᾶσι. Προκείμενον: Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν ἀγαθοῖς...
Στίχος: Πρὸς σέ Κύριε κεκράξομαι... Ὁ ἀπόστολος, εὐαγγελίε. Goar. p.
430. Конецъ перваго евангелія: ἀλλὰ ἀναστήσω αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ
ἡμέρᾳ. β'. εὐαγγέλιον νεκρώσιμον: Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην ἁγιον εὐαγγέ-
λιον: Ἐἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς πεπιστευκότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους: ἐγὼ
εἶμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς... Конецъ: ἀλλὰ ἀναστήσω αὐτοὺς ἐν τῇ ἐσχάτῃ
ἡμέρᾳ. Ἐλέησον ἡμᾶς η τ. д. Ὁ ἱερεὺς: Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ λαός:
τὸ Κύριε ἐλέησον. Ὁ ἱερεὺς: Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρ-
κός. Goar. p. 424. Ἐἶτα ὁ ἱερεὺς: Δόξα σοι Χριστέ ὁ Θεός... Ὁ λαός:
Δόξα Πατρί... Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν, καὶ μετὰ τὴν εὐχὴν, μακαρίζουσι τὸν
τεθνεῶτα καὶ προσφέρουσιν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ, καὶ ἐνθάπτουσιν ἐκεῖ τὸ λει-
ψανον καί, ἀποτιθεμένου τοῦ λειψάνου ἐν τῷ τάφῳ, λαμβάνει ὁ ἱερεὺς τὸ σκάπ-
τον καὶ σφραγίζει τὸν τάφον σταυροειδῶς, λέγων: Σφραγίσαντες τὸν λίθον,
ἠσφαλίσαντο τὸν τάφον, μετὰ τῆς κουστωδίας. Λέγει αὐτὸ γ'. Ἐἶτα ρύπ-
τει τὸν πηλὸν ὁ ἱερεὺς ἐπάνω τοῦ λειψάνου, ψάλλων καὶ λέγων: Τὸν πη-
λὸν ὁ κεραμεύς... Λέγει καὶ αὐτὸ γ'. Ἐἶτα τὸν Ν'. ψαλμὸν γ'. καὶ εὐθὺς
μνημονεύει πάλιν, ὡς προεῖρηται, τὴν εὐχὴν καὶ ἀπολύει.

λ. 21. Ἀκολουθία τῆς κηδείας τῆς μοναχικῆς τάξεως.

Ἐβλογεῖ ὁ ἱερεὺς καὶ ψάλλουσι τὸ Τρισάγιον σὺν τῷ Πάτερ ἡμῶν, καὶ μνη-
μονεύει ὁ ἱερεὺς, εἶτα ἔρχεται ὁ ἄμωμος εἰς ἤχον πλ. α'. καὶ μετὰ τὸν ἄμω-
μον ψάλλουσι τὰ τροπάρια, ἃ προεγράφησαν εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ἐξοδιαστι-
κοῦ, εἶτα πάλιν μνημονεύει ὁ ἱερεὺς, καὶ ἄρχονται ἤχος πλ. α'. Ἀνάπαυσον,
Σωτήρ ἡμῶν, μετὰ δικαίων. Δόξα καὶ νῦν, Τὸ ξένον τῆς Παρθένου μω-
στήριον, καὶ ἀρχόμεθα τὸν Ν'. ψαλμὸν καὶ τὴν λοιπὴν ἀκολουθίαν. Ποία
τοῦ βίου τρυφή διαμίνει λύπης ἀμέτοχος... Ἀμαρτωλῶν τὰς δεήσεις...
Στιχηρὰ νεκρώσιμα προσόμοια, ἤχος α'. Πανεύφημοι μάρτυρες. Σοῦ, Σῶ-
τερ, δεόμεθα... Ὑπὲρ τὰ ὀρώμενα τὰ σά... Σταυρῷ σου γηθόμενοι... θεο-
τοκίον: Χριστὸν ἐκδυσώπησον τὸν σόν... νεκρώσιμον, ἤχος β'. Οἴμοι οἴον
ἀγῶνα ἔχει ἡ ψυχὴ χωριζομένη ἐκ τοῦ σώματος... Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα
μου... Στιχηρὰ προσόμοια, ἤχος β'. Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου: Ῥώμην τοῦ θα-

νάτου... ἵνα τοὺς ἀνθρώπους κοινωνούς... Εὐὰς τῆς προμήτορος ἀγνή... νεκρώσιμον, ἦχος γ'. Πάντα ματαιότης τὸ ἀνθρώπινον, οὐκ ὑπάρχει... Προσόμοια, ἦχος γ'. Μεγάλη τοῦ σταυροῦ. Δοξάζω τὸν σταυρόν σου τὸν τίμιον... Ὁ μόνος ἐλεήμων καὶ εὐσπλαγχνος... θεοτοκίον· Λαμπάδα νοητὴν σὲ βαστάζουσιν... Τῷ τύπῳ τοῦ σταυροῦ σου, φιλάνθρωπε... ἦχος δ'. νεκρώσιμον· Ποῦ ἔστιν ἡ τοῦ κόσμου προσπάθεια... Προσόμοια, ἦχος δ'. Ἐδωκας σημειώσιν. Ὅντως φοβερώτατον τὸ τοῦ θανάτου μυστήριον... Ὑπνος ἀναδέδεικται... Γένος τὸ ἀνθρώπινον πρὸς ἀφθαρσίαν... Ῥήσεσιν ἐπόμενοι τῶν θεηγόρων, πανάμωμε... νεκρώσιμον, ἦχος πλ. α'. Οὐκ ἔστιν ἐν τῷ βίῳ τερπνὸν οὐδέν, ὃ οὐ παρελεύσεται... Στιχηρὰ ἦχος πλ. α'. Χαίροις... Αἴγλη τοῦ σοῦ προσώπου, Χριστέ... Ψάλλειν παναρμονίῳ φωνῇ... Ὅπου τῶν προφητῶν ὁ χορός... Νόμῳ τῆς ἀμαρτίας ἡμᾶς... νεκρώσιμον, ἦχος πλ. β'. Ἀρχὴ μοι καὶ ὑπόστασις τὸ πλαστοουργόν σου γέγονε πρόσταγμα... Στιχηρὰ, ἦχος πλ. β'. Ὀλὴν ἀποθέμενοι. Ἐχων ἀκατάληπτον... Νέκρωσιν ὑπέμεινας ζωοποιὸν ἐκουσίως... Ζώντων κυριεύοντα... Ὁφθης ἐνδιαίτημα θεοπρεπὲς Παναγία... ἦχος βαρὺς νεκρώσιμον· Κατ' εἰκόνα σὴν καὶ ὁμοίωσιν πλαστοουργήσας κατ' ἀρχὰς τὸν ἄνθρωπον... Στιχηρὰ προσόμοια, ἦχος βαρὺς· Καταφρονήσαντες. Νενεκρωμένος ὠράθης ἐπὶ σταυροῦ... Τῷ ἀκηράτῳ σου κάλλει... Ὡς ἀδαπάνητον ἔχων τῶν ὄρωρων... Νόμου τὸ πλήρωμα τίκτεις... νεκρώσιμον, ἦχος πλ. δ'. Θρηνῶ καὶ ὀδύρομαι... Ἀγνή Παρθένε τοῦ Λόγου πύλη... Στιχηρὰ προσόμοια, ἦχος πλ. δ'. Ὁ τοῦ παραδόξου θαύματος. Βασιλικῶς μοι ὑπέγραψας... Ἱεραρχήσας, ὡς ἄνθρωπος... Βάθει σοφίας ἀρρήτου σου... Λόγος ὑπάρχων ὁρατὸς ὁμοφυῆς τῷ Πατρὶ... θεοτοκίον· Ὡς συλλαβοῦσα τὸν ἀναρχὸν Λόγον Θεοῦ. Οἱ ἀναβαθμοὶ всѣхъ восьми гласовъ Соар. р. 439—444. Καὶ μνημονεύει ὁ ἱερεὺς καὶ εὐθύς τὸ κοντάκιον· Μετὰ τῶν ἁγίων ἀνάπαυσον, Χριστέ... Καὶ μετὰ τοῦτο ἀναγινώσκονται οἱ οἴκοι τῶν μοναχῶν, ποίημα τοῦ ταπεινοῦ Ῥωμανοῦ τοῦ ψάλτου· Τοῖς τοῦ βίου τερπνοῖς ἐνατενίζον и др. См. ркп. Іерус. патріарш. библ. XV в. № 273 и 53. Ко всѣмъ тропарямъ прицѣвъ: Ἀλληλούια. Μετὰ τῶν ἁγίων, εἶτα τοὺς μακαρισμοὺς (см. въ первомъ чинѣ), προκείμενον τοῦ ἀποστόλου, ἦχος πλ. β'. Μακαρία ἡ ὁδός... Στίχος· Ἐπίστρεψον, ψυχὴ μου, εἰς τὴν ἀνάπαυσιν. Ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους· Ἀδελφοί, ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς χοϊκός... Τέλος· χάρις τῷ διδόντι ἡμῖν τὸ νίκος διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀλληλούια, ἦχος πλ. β'. Μακάριος, ὃν ἐξελέξω... Εὐαγγέλιον· Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐλληλοθῆτας πρὸς αὐτόν Ἰουδαίους... Τέλος· ἀλλὰ μεταβαίνει ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν. Καὶ εὐθύς λέγονται τὰ τοιαῦτα τροπάρια, ἦχος πλ. δ'. Ἀμέτρητος ὑπάρχει ταῖς ἀσώτως βιοῦσιν... Ἐβρόντησεν ἡ σάλπιγξ, ἐξ

ὕπνου νεκροὶ ἐξανίστατε, ζωὴν ποθοῦντες τὴν αἰώνιον, δέξασθε... Ῥυσάμενός με, Λόγε, τῆς ἀπάτης τοῦ βίου, ὡς γέγραπται... Τροπάρια, ἤχος β'. Δεῦτε τελευταῖον ἀσπασμὸν δῶμεν, ἀδελφοί. Στίχος· Ἐν τῷ ἐκλείπειν... Ποῖος χωρισμός, ὦ ἀδελφοί, ποῖος κοπετός... Στίχος· Ἐξέλιπον ἀπὸ τῆς γῆς... Πᾶσα τῶν ματαίων ἡ ἐλπίς καὶ τῶν ἐπιγείων ἡ δόξα τῆς πλάνης σβέννυται... Στίχος· Αὐτὴ ἡ ἡμέρα, ἣν ἐποίησε. Μόνος κραταῖός καὶ δυνατός, μόνος φοβερὸς ἐν ἰσχύει... Ὁμοίως τὸν σταυρὸν ἀναλαβὼν, σὺ ἀνεπιστρόφῳ καρδίᾳ κατηκολούθησας, Κύριε... Σχῆμα μοναστῶν ἀναλαβῶν, μάκαρ, ἀδιστακτῶ καρδίᾳ κατηκολούθησας... Εἰς ἡγουμένον· Ποίμνης ἐπιστήμης γεγονώς, πάτερ, λογικῆς ἐπὶ χλόην ταύτην ἀσκήσεως... Δόξα, ἤχος πλ. β'. Ἀδελφοί μου πνευματικοί, μή μου ἐπιλάθεσθε, ὅταν προσεῦχεσθε... Καὶ εὐθὺς μνημονεῖε ὁ ἱερέυς, ὡς προέγραψε, εἶτα δοξάζει καὶ λέγει τὴν εὐχὴν τοῦ πληρώματος· Χριστὸς ἀληθινός... τῇ πρεσβείᾳ τοῦ ὁσίου καὶ δικαίου Δαζάρου τὴν ψυχὴν τοῦ προαπελθόντος... Καὶ μακαρίζει αὐτὸν πᾶς ὁ λαὸς καὶ κηδεύουν τὸ λείψανον, ὡς προεῖρηται.

л. 37. Κανὼν φαλλόμενος εἰς κόλυβα τῶν κοιμηθέντων κοσμικῶν. Ὁδὴ α'. ἤχος πλ. δ'. Ὑγράν διοδεύσας... Θανάτῳ τὸν θάνατον τοῦ Χριστοῦ καὶ πάθει πάθος μιμησάμενοι... Νεότητος πταίσματα παρορῶν καὶ τὰς ἀμαρτίας ὑπερβαίνων, Χριστὲ Σῶτερ... Ἦς ἔτυχον δόξης τε καὶ χαρᾶς οἱ τὴν μακαρίαν κεκτημένοι... Συνέλαβες Λόγον τὸν τοῦ Θεοῦ σαρκὶ ἐνωθέντα καθ' ὑπόστασιν...

XXVIII. 971 Εὐχολόγιον, ркп. Синайск. библи. въ полулистѣ, 306 листовѣ, писана крупнымъ почеркомъ XIII—XIV в., со множествомъ виньетокъ и заглавныхъ буквъ. Начала въ рукописи нѣтъ. На послѣднемъ листѣ рукою XIV в. писано: Δέησις τοῦ ἱερέως μοναχοῦ καὶ ἀρχιεπισκοπῆ τοῦ Σινᾶ ὄρους Ν'.

л. 1. Начинается рукопись съ середины молитвы послѣ „Побѣдную пѣснь“ въ чинѣ литургіи Василия Великаго. Въ моментѣ пресуществленія стоятъ слова: Ματαβαλὼν τῷ Πνεύματί σου τῷ ἁγίῳ. На полѣ позднѣйшею рукою указано читать: „Господи, иже пресвятаго“. Кромѣ молитвы заамвонной обычной, стоитъ и другая: Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καταξιώσας ἡμᾶς..

л. 23. Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων.

Чинъ обычный. Разница небольшая, но интересная, заключается въ описаніи чтенія паремій и благословенія свѣчею. Εἶτα τὸ δεῦτερον προκείμενον, καὶ ἐξέρχεται ὁ διάκονος μετὰ δύο κηρίων ὀπίσω τοῦ ἄμβωνος, καὶ λέγει· Σοφία. Φῶς Χριστοῦ φαίνει πᾶσι. Πρόσχωμεν.

Καὶ θυμᾶ τὸν λαόν, καὶ εἰσέρχεται ἔνδον τοῦ βήματος, καὶ λέγει τῷ ἱερεῖ· Εὐλόγησον, δέσποτα, τὸ φῶς. Ὁ ἱερεὺς λέγει· Εὐλογημένος εἶ ὁ φωτίζων καὶ ἀγιάζων. Ἐἶτα ἀναγινώσκειται ἡ παροιμία, καὶ λέγει τὸ Κατευθυνθήτω. Во время пѣнія „Нынѣ силы небесныя“, ὁ ἱερεὺς καθ' ἑαυτὸν λέγει τὸν πεντηχοστόν. На поляхъ замѣчено другою рукою, но стараго времени, читать во время этой пѣсни молитву: Ὁ Θεὸς ὁ ἐπισκεψάμενος ἡμᾶς ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς καὶ χάριτι παραστήναι τῷ ἀγίῳ θυσιαστηρίῳ σου... и, при чтеніи 50 псалма, кадить св. трапезу и весь алтарь.

л. 40 об. Εὐχὴ εἰς τὴν ἀπόθεσιν τῶν ἄρτων.

Καὶ νῦν δεόμεθά σου, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, μὴ καταισχύνης ἡμᾶς, μηδὲ ἀπαλλοτριώσης ἡμᾶς τῆς σῆς ἀγαθότητος, ἀλλ' ἔμπλησον ἡμᾶς τῆς σῆς πίστεως καὶ ἐλπίδος καὶ ἀγάπης, ἵνα διὰ παντός ὁμνοῦμεν καὶ εὐλογοῦμεν καὶ δοξάζωμεν τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἀγίου Πνεύματος νῦν καὶ ἀεί..

л. 41. Чинъ святыхъ богоявленій.

Начинается чинъ раньше заамвонной молитвы, пѣніемъ стихирь: „Гласъ Господень“. Послѣ паремій полная великая ектенья съ прибавочными прошениями: Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὰ ὕδατα ταῦτα... Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι αὐτά, ὡς τὰ ἰορδάνια... Ὑπὲρ τοῦ δωρηθῆναι αὐτοῖς τὴν χάριν τῆς ἀπολυτρώσεως... Ὑπὲρ τοῦ ἀναδειχθῆναι αὐτὰ πηγὴν ἀφθαρσίας... Ὑπὲρ τῶν ἀντλούντων καὶ ἀρβύομένων εἰς ἀγιασμὸν ψυχῶν καὶ σωμάτων... Ὑπὲρ τοῦ καταφοιτῆσαι τοὺς ὕδασι τούτοις... Ὑπὲρ τοῦ γενέσθαι αὐτὰ ἀγιασμοῦ πηγὴν καὶ παντός πάθους... Ὑπὲρ τοῦ ἀναδειχθῆναι τὸ ὕδωρ τοῦτο τῇ δυνάμει καὶ ἐπιφοιτήσει τοῦ παναγίου Πνεύματος δαίμοσιν ὀλέθριον, ταῖς ἐναντίας δυνάμειν ἀπρόσιτον, τοῦ... Ὑπὲρ τοῦ εἰσακοῦσαι Κύριον τὸν Θεὸν φωνῆς τῆς δεήσεως ἡμῶν καὶ ἀναδείξει τὰ ὕδατα ταῦτα ἀγιασμοῦ δῶρον, ἀμαρτημάτων λυτήριον, νοσημάτων ἀλεξιτήριον, τοῦ Κυρίου δηθῶμεν. Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Τῆς παναγίας ἀχράντου... Остальной порядокъ обычный. Нѣтъ молитвы Софронія, патріарха іерусалимскаго, но за то прибавлена въ концѣ, послѣ молитвы на главопреклоненіе, молитва: Ὁ Θεός, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸ πικρὸν ὕδωρ ἐπὶ Μωϋσέως τῷ λαῷ εἰς γλυκὸ μεταποιήσας... Goar. p. 363.

л. 52 об. Εὐχαὶ τῆς ἀγίας Πεντηχοστῆς, ἥτοι τῆς γονυκλισίας.

л. 83. Εὐχὴ, λεγομένη εἰς τὸν ὄρθρον τῆς βασιφοῦρου, ὅτε μέλλῃ δοῦναι τὰ βᾶϊα τῷ λαῷ.

л. 84 об. Εὐχαὶ τοῦ θείου νικτήρος τῇ ἀγίᾳ καὶ μεγάλῃ πέμπτῃ.

λ. 89. Εὐχὴ τοῦ εὐαγγελίου τοῦ ὄρθρου.

Ἐλλαμψον ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν. Goar. p. 41.

λ. 90. Εὐχὴ ἐτέρα τοῦ εὐαγγελίου.

Ὁ τὸ φῶς σου τὸ ἀληθινὸν ἀνατείλας κατὰ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην.

См. выше стр. 52.

λ. 91. Εὐχὴ ἐπὶ χειροτονία ἀναγνώστου ἢ ψάλτου. Goar. p. 195.

λ. 92. Εὐχὴ ἐπὶ μελλούσης λαμβάνειν σχῆμα μοναστρίας.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν παρθενίαν οὕτως ἀγαπήσας Goar. p. 382.

λ. 93. Εὐχαί εἰς ἀδελφοποίησιν.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὸν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα σὴν καὶ ὁμοίωσιν... pag. 707. Ἐντιλαβοῦ, σῶσον...

Τῆς παναγίας... Ὁ ἱερεὺς· Σὺ γὰρ εἶ τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν... Εἰρήνη πᾶσι.

Τὰς κεφαλὰς. Εὐχὴ· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πάντα πρὸς σωτηρίαν ἡμῶν χαρισάμενος, ὁ ἐντειλάμενος ἡμῖν ἀγαπᾶν ἀλλήλους... p 707. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Εὐχὴ· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν ὕψηλοις κατοικῶν καὶ τὰ ταπεινὰ ἐφορῶν, ὁ διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων... p. 708.

λ. 96 об. Ἀκολουθία εἰς τεκνοποίησιν.

Ἄγει (αὐ)τοὺς ὁ ἱερεὺς ἐνώπιον τοῦ βήματος καὶ ἄπτει κηρούς, καὶ δίδωσι τῷ πνευματικῷ πατρί, καὶ τίθησι τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ προσκυνοῦν οἰδύο, καὶ τίθησι τὴν χεῖρα τὴν δεξιάν ἐπάνω τοῦ εὐαγγελίου ὁ μέλλον λαμβάνειν τὴν εὐχὴν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ ἱερεὺς εὐχεται τὴν εὐχὴν ταύτην· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ σπλάγχνα ἐλέους κατελθὼν ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων καὶ διὰ τὴν πολλὴν χρηστότητα ταπεινώσας ἑαυτόν. Goar. pag. 562 var. lect. Сн. выше стр. 237.

λ. 100. Εὐχὴ εἰς τὸ κατασφραγίσαι παιδίον, λαμβάνον ὄνομα τῆ ὁγδόῃ ἡμέρᾳ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σοῦ δεόμεθα, καὶ σὲ ἱκετεύομεν. Goar. p. 264.

λ. 101. Εὐχὴ ἐπὶ βρέφους τεσσαρακονημέρου.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τεσσαράκοντα ἡμέραις τοῦ νόμου εἰς ἱερὸν ἀνελθὼν... Прилож. къ Богослуж. въ русск. п. въ XVI в. ч. I стр. 19.

λ. 102. Εὐχὴ, λεγομένη εἰς τίκτουςαν, ὅταν μέλλῃ εἰσελθεῖν εἰς τὴν ἐκκλησίαν μετὰ τὰς μ'. ἡμέρας.

Δέσποτα παντοκράτωρ, ὁ Πατὴρ τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πᾶσαν φύσιν λογικὴν τε καὶ ἄλογον... pag. 267.

λ. 103. Τάξις γινομένη, εἰ συμβῇ μιᾶρόν τι ἢ ἀκάθαρτον ἐμπεσεῖν προσφάτως εἰς ἀγγεῖον οἴνου ἢ ἐλαίου.

Χρή τὸ ἐμπεσὸν ἀκάθαρτον... Goar. p. 481 καὶ τότε μεταβάλλεται ὁ οἶνος ἢ τὸ ἔλαιον ἐκ τοῦ μιανθέντος ἀγγείου εἰς τὸ καταπλυθέν, καὶ ἴσταται ὁ ἱερεὺς, ποιῶν τὴν εὐχὴν ταύτην· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τῇ κατὰ σάρκα σου σωτηρίῳ οἰκονομίᾳ διαστείλαμενος. Goar. p. 482. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Ὁ ἱερεὺς εὐχεται· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πάντα καλὰ λίαν ποιήσας καὶ οὐδὲν κοινὸν ἐν κόσμῳ διὰ τῶν ἀγίων σου ἀποστόλων ἀποφηνάμενος, εἰμὴ τῶν λογιζομένων τι κοινὸν εἶναι καὶ ἀκάθαρτον Conf. pag. 478. Ἐῖθ' οὕτως ἐπιβάλλει ἐπάνω τοῦ μεταβληθέντος οἴνου ἢ ἐλαίου ἐκ τοῦ ὕδατος τῶν ἀγίων θεοφανίων, ποιῶν ὁμοίως σταυροῦς τρεῖς, καὶ λαμβάνει πρῶτος ὁ ἱερεὺς καὶ ἀπογεύεται αὐτοῦ παρουσίᾳ πάντων. Εἰ δὲ συμβῆ τὸ ἐμπεσὸν ἀκάθαρτον χρονίσει ἐν τῷ ἀγγεῖῳ τοῦ οἴνου ἢ τοῦ ἐλαίου, ὥστε συσκαπῆναι, ἐκχεέσθω ὁ οἶνος ἢ τὸ ἔλαιον, καὶ μηδεὶς ἐξ αὐτοῦ ἀπογευέσθω.

л. 108 об. Εὐχὴ ἐπὶ παντός εἶδους μιανθέντος ὑπὸ ἀκαθάρτου ἢ θηρίου ἢ οἰουδῆποτε ἀτόπου πράγματος ἐμπεσόντος εἰς φρέαρ, ἢ εἰς λάκκον ἢ εἰς ἄλλον σκεῦος.

Три молитвы см. выше стр. 241.

л. 113. Εὐχὴ εἰς κεκοινωμένον ὕδωρ. См. выше стр. 241.

л. 115. Εὐχαὶ εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον.

Чинъ почти дословно сходенъ съ ркп. Синод. библ. № 279. Прилож. стр. 9—15. Разница незначительная. О патриархѣ здѣсь не говорится. Ектенья излагается нѣсколько отлично: Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἀγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου... Ὑπὲρ τῶν εὐσεβεστάτων... Ὑπὲρ τοῦ συμπολεμήσαι... Ὑπὲρ τῆς πόλεως... Ὑπὲρ εὐκρασίας... Ὑπὲρ πλεόντων... Ὑπὲρ τοῦ καταφοιτῆσαι ἐν τοῖς ὕδασι τούτοις... Ὑπὲρ τοῦ τέκνον φωτὸς ἀναδειχθῆναι... Ὑπὲρ τοῦ περιπατῆσαι αὐτὸν ἀξίως τῆς κλήσεως... Ὑπὲρ τοῦ θεῖαν αὐτὸν κατὰ τῶν ἀντιπάλων ἐνδύσασθαι δύναμιν ἐλαίῳ... Ὑπὲρ τοῦ σκεῦος αὐτὸν γενέσθαι... Ὑπὲρ τοῦ ἀκατακρίτως αὐτὸν μεταλαμβάνειν τῶν ζωοποιῶν μυστηρίων... Ὑπὲρ τοῦ κοινωνῶν αὐτὸν ἀναδειχθῆναι τῶν ἐπηγεγμένων ἀγαθῶν... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ὑπὲρ πάντων τῶν χρηζόντων τῆς παρὰ τοῦ Κυρίου βοήθειας... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... О помазаніи елеемъ говорится такъ: καὶ ἔρχεται ὁ βαπτιζόμενος ἐπὶ τὸν ἱερέα, καὶ λαμβάνων ὁ ἱερεὺς ἐκ τοῦ ἀγίου ἐλαίου τῷ δακτύλῳ ποιεῖ σταυροῦ τύπον ἐπὶ τοῦ μετώπου, καὶ τοῦ στήθους καὶ τῶν μεταφρένων τοῦ βαπτιζομένου καὶ λέγει· Χρίεται ὁ δεῖνα... Καὶ τότε χρίεται ὑπὸ τῶν διακόνων ὅλον τὸ σῶμα αὐτοῦ. Καὶ μετὰ τοῦτο βαπτίζεται, λέγοντος τοῦ ἱερέως οὕτως· Βαπτίζεται ὁ δεῖνα... Καὶ μετὰ τὸ βαπτισθῆναι τὸν βαπτιζόμενον, ἀρχε-

ται ὁ ἱερεὺς, ψάλλον σὺν τῷ λαῷ οὕτως· Μακάριοι ὦν... Καί μετὰ τὸ εἰπεῖν τοῦτο γ'. δοξάζει καὶ εὐχεται ὁ ἱερεὺς· Εὐλόγητός εἶ, Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ἡ πηγὴ τῶν ἀγαθῶν... p. 290. Καί μετὰ τὴν εὐχὴν ταύτην, τοῦ ψάλλοντος λέγοντος· Ὅσοι εἰς Χριστόν... χρίεται ὁ ἱερεὺς τῷ ἀγίῳ μύρῳ τοὺς βαπτισθέντας, ποιῶν τὸν τοῦ σταυροῦ τύπον ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ τῶν μυχτῆρων, καὶ τοῦ στόματος, καὶ τῶν δύο ὠτων, λέγων· Σφραγίς δωρεᾶς Πνεύματος ἀγίου, ὁ δὲ φάλτης λέγει· Μακάριοι ὦν ἀφέθησαν... Μετὰ τὸ μυρῶσαι οὖν τοὺς νεοφωτιστούς, λέγει ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν· Εὐδόκησον δὴ, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ ταύτην τὴν συμπληρωτικὴν τοῦ ἀγίου σου Πνεύματος οἰκονομίαν τελειῶσαι... Прилож. стр. 22, прим. 4. Καί εἰσέρχεται ὁ ἱερεὺς μετὰ τῶν νεοφωτιστῶν εἰς τὴν εἴσοδον, καὶ γίνεται ἀκολούθως ἡ θεία λειτουργία, καὶ ἐξέρχονται οἱ βαπτισθέντες καὶ εἰς τὰ ἅγια καὶ μεταλαμβάνουσι τοῦ ἀγίου σώματος καὶ αἵματος, καὶ ἀπέρχονται ἐν εἰρήνῃ.

л. 145 об. Εὐχὴ εἰς τὸ ἀπολοῦσαι τοὺς βαπτισθέντας τῇ η'. ἡμέρᾳ.

Τῇ δὲ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ ἔρχονται οἱ βαπτισθέντες καὶ ἄπτουν κηρία, καὶ ἀποφέρει αὐτοὺς ὁ ἱερεὺς ἐν τῷ βαπτιστηρίῳ καὶ εὐχεται. Εὐχὴ· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ τῆς θείας σου κολυμβήθρας τὴν οὐράνιον ἔλλαμψιν.. p. 304. Εὐχὴ· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ λύτρωσιν ἀμαρτιῶν διὰ τοῦ ἀγίου σου βαπτίσματος... p. 303. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς... Εὐχὴ· Οἱ ἐνδυσάμενοι τὸν Κύριον καὶ Θεὸν ἡμῶν p. 304. Καί μετὰ τοῦτο λαμβάνει ὁ ἱερεὺς ὕδωρ καὶ σφραγίζει αὐτὸ τρίτον, καὶ νίπτει τὰ πρόσωπα αὐτῶν καὶ τὰς χεῖρας, καὶ τοὺς πόδας κάτω ἐν τῷ βαπτίσματι, λέγων· Ἐδικαιώθης, ἡγιασθης, ἐφωτισθης, ἀπελούσθης τὰς ἀμαρτίας σου ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἐν τῷ Πνεύματι τοῦ Θεοῦ, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Καὶ λύει τὰ σταυρία αὐτῶν καὶ ἀπολύει.

л. 149. Εὐχὴ εἰς τριχοκουρίαν.

Εὐχὴ· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ πανάχραντος Σωτήρ, ὁ τῇ παντουργῷ δυνάμει καὶ τῇ συνεκτικωτάτῃ σου προμηθεῖα παραγαγὼν ἐκ τῶν μὴ ὄντων εἰς τὸ εἶναι τὰ πάντα, ὁ τὸν ἄνθρωπον τιμήσας καὶ τοὺς αὐτῷ τὸ κατ' εἰκόνα σου καὶ καθ' ὁμοίωσιν, ὁ τὴν κατὰ πρόσβασιν ἡμῶν ἡλικίαν διδούς καὶ τὴν πρόσσοφιν ἡμῶν θριξίν ὠραίζων, ὁ τὸν θεράποντά σου Ἀβραάμ ἀποστείλας κείραι τὴν κόμην τοῦ σοῦ ἀρχιερέως Μιλχισεδέκ, ὅπως ἅπασαν αὐτὸν ἀπαρχὴν προσδεκτέαν προσενέγκῃ εἰς ναόν σου. Αὐτὸς καὶ τοὺς φαινοὺς φημί ἀποστόλους σου τῷ ἀγιασμῷ σου στηρίξας καὶ δοὺς αὐτοῖς εἰρήνην καὶ χάριν ἀνεκλάλητον. Αὐτὸς καὶ νῦν, Δέσποτα, παράσχου τῷ δούλῳ σου τῷδε ἀντὶ τῆς κουρᾶς τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ τριχῶν

ἄσυλον λογισμὸν, ἵνα κατὰ τὰς ἐντολάς σου ἐν ἐπιεικείᾳ καὶ σεμνότητι βίου πολιτευσάμενος καταξιωθῇ πρὸς τοῖς ἐπιγείοις σου ἀγαθοῖς καὶ τῆς ἐπουρανίου σου βασιλείας, καὶ τὸν ταύτας πίστει Χριστοῦ καὶ εἰλικρινεῖ σχέσει δεχόμενον δώρησαι εὐλογίαν καὶ ἀγαλλίασιν σωτηρίας κατὰ τὴν εὐλογίαν τοῦ ὁσίου καὶ δικαίου Συμεών, τοῦ δεξαμένου ἐν ἀγκάλαις σε τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐπὶ τῆς ἐνσάρκου σου οἰκονομίας, καὶ τοὺς τεκόντας δὲ γονεῖς ἐπισύναψον μειζρόνως μέχρι τέλους ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμονοίᾳ καὶ τοὺς συνελθόντας καὶ παρεστῶτας εὐλόγησον εὐλογίᾳ πνευματικῇ, ὅτι σὺ εἶ ἡ σωτηρία πάντων ἡμῶν καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι νῦν... Καὶ κείρει σταυροειδῶς τὴν κεφαλὴν, λέγων οὕτως· Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρός. Ἄμην. Καὶ τοῦ Υἱοῦ. Ἄμην. Καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ἄμην. Νῦν καὶ αἰεί... Καὶ μετὰ τοῦτο εὐχεται ὁ ἱερεὺς· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῇ εἰκόνι σου τιμήσας τὸν ἄνθρωπον. p. 306.

л. 152 об. Τάξις, γινομένη πρὸς χριστιανούς ὑπαχθέντας μὲν ἐθνικῇ πλάνῃ, ἐπιστρέψαντας δὲ ἐξ αὐτῆς καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ προσδραμόντας.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε, Κύριε, ὁ τῶν ἀπάντων ποιητῆς καὶ Δεσπότης, ἡ πηγὴ τῆς ἀγαθότητος, ὁ Σωτὴρ πάντων τῶν ἀνθρώπων. Goar. p. 690.

л. 155 об. Εὐχὴ ἐπὶ πλοίου, μέλλοντος πλέειν.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καταξιώσας συμπλεῦσαι τοῖς ἁγίοις σου μαθηταῖς... pag. 684.

л. 156 об. Εὐχὴ ἐπὶ χειμαζομένων ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων.

Ὁ Θεὸς αἰώνιος, ὁ λυτρωσάμενος ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τοῦ διαβόλου. p. 581.

л. 157 об. Εὐχὴ ἐπὶ τελευτήσαντος.

Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός... p. 424.

л. 158 об. Εὐχὴ ἐπὶ ἱερέως τελευτήσαντος.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σοῦ δεόμεθα καὶ σὲ ἱκετεύομεν καὶ παρακαλοῦμεν...

л. 159. Εὐχὴ εἰς τριχοκουρίαν.

Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἀποστείλας τὸν προπάτορα ἡμῶν Ἀβραάμ... См. выше стр. 55.

л. 160 об. Εὐχὴ ἐπὶ κολύβων (εἰς) μνήμην ἁγίων.

Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν. См. выше стр. 35.

л. 161. Εὐχὴ ἐπὶ προσφερόντων ἀπαρχάς.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός, ὁ τὰ σὰ ἐκ τῶν σῶν προσφέρειν σοὶ κατὰ πρόθεσιν. pag. 522.

λ. 162. Ἐπί προσφερόντων ἀπαρχάς.

Ὁ πάντα τελεσφορήσας τῷ λόγῳ σου καὶ κελεύσας τῇ γῆ παντοδαπούς ἐκφύειν καρπούς. pag. 524.

λ. 163. Εὐχὴ ἐν τῷ μέλλειν κτιζέσθαι σεβάσιμον οἶκον.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐρασθεὶς καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομηθῆναί σοι ἐκκλησίαν. pag. 485.

λ. 164. Εὐχὴ ἐπὶ θεμέλιον οἴκου.

Ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ποιήσας τοὺς οὐρανοὺς ἐν συνέσει καὶ θεμελειώσας τὴν γῆν ἐπὶ τὴν ἀσφάλειαν αὐτῆς. pag. 483.

λ. 165. Εὐχὴ (εἰς) εὐλογίαν οἴκου.

Ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ καταξιώσας ὑπὸ τὴν σκέπην Ζακχαίου εἰσελθεῖν... pag. 484. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ εὐλογήσας τὸν οἶκον Λάβαν ἐπὶ τῇ εισόδῳ Ἰακώβ... p. 571.

λ. 167. Εὐχὴ συνοδικὴ ἐπὶ λύσεως ἐκκλησίας.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, δυσωποῦμέν σε τὸν ἕλεον καὶ εὐμενῆ ἐπὶ ταῖς ἀμαρτίαις ἡμῶν. pag. 494.

λ. 167 οβ. Εὐχὴ ἐὰν σαλευθῇ ἡ ἁγία τράπεζα.

Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, ὅτι τὴν σὴν ἐξέχεας χάριν ἐπὶ τοὺς ἀγίους σου ἀποστόλους... pag. 491.

λ. 168 οβ. Εὐχὴ, λεγομένη ἐν λιτῇ διὰ φόβον. Πάλιν σου Κύριε τοῦ φιλανθρώπου Δεσπότη. pag. 636.

λ. 169 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ ἀνομβρίας, κρᾶζοντος τοῦ λαοῦ.

Κύριε ἐλέησον. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός, ὁ διὰ τὸν πρὸς σὲ ζῆλον ἐπακούσας Ἡλιοῦ τοῦ προφήτου. Goar. p. 613. Εὐχὴ ἐτέρα ἐπὶ ἀνομβρίας· Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ἀναγαγὼν νεφέλας... Goar. p. 614.

λ. 173. Διακονικὰ ἐπὶ ἀνομβρίας. См. выше стр. 237, 240.

λ. 176 οβ. Εὐχὴ ἐν τῷ μέλλειν ἀριστᾶν.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐπουράνιος καὶ ζωοποιὸς ἄρτος... pag. 569.

λ. 177. Εὐχὴ μετὰ τοῦ ἀρίστου.

Σοὶ τῷ ἀληθινῷ καὶ φιланθρώπῳ Θεῷ ἡμεῖς οἱ ἀμαρτωλοί. p. 569.

λ. 178. Εὐχὴ μετὰ τὸ ἀριστῆσαι.

Μετὰ τὸ Εὐφράνθητι ἐπὶ τοῖς εἰρηκόσι μοι... Εὐχαριστοῦμέν σε καὶ ἀνομινοῦμέν σε, Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ Πατὴρ τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ...

λ. 179. Εὐχὴ ἐπὶ ἀποδημούντων.

Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ συνοδεύσας τῷ θεράποντί σου Ἰακώβ. См. выше стр. 33.

- λ. 179 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ ἀρρώστου.
 Πάτερ ἅγιε, ἱατρὲ ψυχῶν καὶ σωμάτων. См. выше стр. 107.
- λ. 180. Εὐχὴ ἐτέρα ἐπὶ κλίνης ἀρρώστου.
 Κύριε παντοκράτωρ, ἅγιε βασιλεῦ. См. выше стр. 107.
- λ. 181 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ ἐλαίου ἀρρώστου.
 Κύρια, ὁ ἐν τῷ ἐλέει καὶ τοῖς οἰκτιρμοῖς σου. Goar. p. 335.
- λ. 182. Εὐχὴ ἐπὶ μετανοούντων.
 Ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ διὰ τοῦ προφήτου σου Νάθαν μετανοήσαντι τῷ Δαβὶδ. pag. 536.
- λ. 183 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ ἐξομολογουμένων.
 Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῷ Πέτρῳ καὶ τῇ πόρνη διὰ δακρῶν... p. 537.
- λ. 184. Εὐχὴ ἐπὶ τῶν προπετῶς ὀμνούντων.
 Ὁ Θεός, ὁ τῆς τοῦ ἀνθρώπου φύσεως τὸ εὐάλωτον καὶ ἀσθενὲς ἐπιστάμενος. p. 534.
- λ. 185. Εὐχὴ ἐπὶ ἀμνοῦ.
 Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ὁ προσδεξάμενος Ἀβραάμ τὴν ὀλοκάρπωσιν. pag. 567.
- λ. 185 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ σποράς.
 Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ Δημιουργὸς τῶν ἀπάντων, ὁ ποιήσας τὴν γῆν καὶ τὸν οὐρανὸν ἐπ' αὐτήν.
- λ. 186 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ θέρους.
 Ὁ Θεὸς ὁ φιλάνθρωπος, οὗς ἔδωκας καρπούς... pag. 522.
- λ. 187. Εὐχὴ εἰς κῆπον καὶ εἰς ἀγρὸν καὶ εἰς σπόρον.
 Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ Πατὴρ τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ποιήσας τὰ πάντα ἐν λόγῳ σου...
- λ. 188 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ φυτείας ἀμπέλου.
 Σὺ εἶ, Χριστέ, ἡ ἀμπελος ἡ ἀληθινή, καὶ ὁ Πατὴρ σου ὁ γεωργὸς ἐστί... p. 551.
- λ. 189. Εὐχὴ ἐπὶ σταφυλῆς καὶ λοιπῆς ὀπώρας, ὅτε μέλλουσιν ἐπιλύσειν.
 Εὐλόγησον, Κύριε, τοὺς καρπούς σου τούτους τοὺς νέους. См. выше стр. 47.
- λ. 190. Εὐχὴ ἐπὶ τρύγην.
 Ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ εὐδοκήσας ἀμπελον κληθῆναι τὸν μονογενῆ σου Υἱόν... p. 552.
- λ. 191. Εὐχὴ ἐπὶ κατασκευῇ πλοίου.
 Ἐπίβλεψον, ὁ Θεός, ἐπὶ τὴν κατασκευὴν τοῦ πλοίου τούτου...

λ. 192. Εὐχὴ ἐπὶ ψυχὴν κρινομένην.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ πάντα ἄνθρωπον θέλω σωθῆναι... pag. 587.

λ. 193. Εὐχὴ τῶν ἀποδείπνων.

Δὸς ἡμῖν, Δέσποτα, πρὸς ὕπνον ἀπιούσιν... Въ чинѣ малаго повечерія.

λ. 194. Εὐχὴ, ἣν ποιεῖ ὁ ἱερεὺς, ὅταν ἀπέρχεται κοιμηθῆναι.

Ὁ Θεὸς προσκυνητός, Ἰησοῦ Χριστέ, καθεύδοντά με φύλαξον ἐν τῇ ἀθανάτῳ σου βουλή καὶ Πνεύματί σου τῷ ἁγίῳ...

λ. 195. Εὐχὴ περὶ ἐνουπνιαζομένων ἀδελφῶν.

Πολυεύσπλαγγνε Κύριε, ἀκήρατε, ἀμόλυντε, μόνε ἀναμάρτητε... pag. 529.

λ. 196. Εὐχὴ ἐπὶ σεισμοῦ.

Ὁ φοβερὸς καὶ θαυμαστός καὶ μέγας ἔνδοξός τε καὶ ἀληθινὸς Θεός. pag. 623.

λ. 197. Εὐχὴ ἐπὶ μοναχῷ ἐν καιρῷ πολεμίου.

Δέσποτα Ἰησοῦ, σὺ εἶ βοηθός μου ἐν ταῖς χερσί σου εἰμί, σὺ γινώσκεις τὸ συμφέρον μοι, βοήθησόν μοι, μὴ ἐάσῃς με ἀμαρτῆσαι εἰς σέ...

λ. 199. Εὐχὴ ἐπὶ αἵτου μιανθέντος.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα σὴν καὶ ὁμοίωσιν καὶ δοὺς ἡμῖν ἐξουσίαν...

λ. 202. Εὐχὴ ἐπὶ ἐθνικοῦ, λαμβάνοντος ὄνομα. См. выше стр. 242.

λ. 203. Εὐχὴ ἐπὶ παιδίου, διδομένου μαθητευθῆναι. См. выше стр. 238.

λ. 205. Апостолы и евангелія на различные случаи.

λ. 229 об. Ἀκολουθία σὺν Θεῷ τοῦ πρώτου σχήματος.

Μετὰ τὰ ἀντίφωνα, γενομένης τῆς εἰσόδου, ψάλλεις εἰς τὸ Δόξα τὸ τροπαρίον τῆς ἡμέρας, εἰς δὲ τὸ Καὶ νῦν, Ἀγκάλας πατρικὰς διανοῖξαι μοι. Ὁ δὲ μέλλων καρῆναι ἵσταται ἔξω τῆς πύλης, ἦτοι εἰς τὸν νάρθηκα, εἶτα πληρουμένου τοῦ τροπαρίου τούτου, δίδονται πᾶσι τοῖς μοναχοῖς κηρία, τοῦ ἡγουμένου ἱσταμένου ἔσωθεν τοῦ βήματος, ὁ δὲ μέλλων καρῆναι ἀδελφός, κρατούμενος ἀπὸ τῆς χειρὸς ὑπὸ τοῦ ἐκκλησιάρχου, ἄγεται πρὸς τὸ βῆμα, καὶ εἴ ἐστιν ἱερεὺς καὶ μέλλειν πάλιν ἱερατεῦσιν, ποιεῖ ἔμπροσθεν τῆς ἁγίας τραπέζης μετανοίας γ'. τῷ δὲ καθηγουμένῳ μίαν, εἰ δ' οὐκ ἔστιν ἱερεὺς, ἵσταται ἔξω τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ποιεῖ τὰς μετανοίας, ὁμοίως καὶ ὁ ὢν ἱερεὺς καὶ κωλύεται τοῦ ἱερουργεῖν καὶ ἐρωτᾶται παρὰ τοῦ προσεστώτος· Τί προσῆλθες, ἀδελφέ, τῷ ἁγίῳ θυσιαστηρίῳ... Ποθῶν τὸν βίον τῆς ἀσκήσεως. Ναί, τίμιε πάτερ. Ὅντως καλὸν ἔργον καί. Ἐκουσία γνώμη... Ναί, τίμιε πάτερ. Μὴ ἔκτινος ἀνάγκης, ἧ βίας; Οὐχί, τίμιε πάτερ. Παραμένεις τῷ μοναστηρίῳ καὶ τῇ ἀσκήσει ἕως ἐσχάτης σου ἀνακνοῆς;

Ναί, τίμει πάτερ. Βλέπε, ἀδελφέ, οἶας συνθήκας δίδως τῷ Δεσπότη Θεῷ... Goar. p. 383. τῇ δευτέρᾳ παρουσίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν. Ἐἴτα κλίνει τὴν κεφαλὴν, καὶ τοῦ διακόνου εἰπόντος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν, τίθησιν ὁ ἱερεὺς ἐπάνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ τὸ σχηματολόγιον, λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἀξίους σοι εἶναι νομοθετήτας... Goar. p. 380. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς... Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἡ ἐλπίς καὶ καταφυγὴ πάντων τῶν ἐλπίζοντων ἐπὶ σέ... p. 385. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Κύριε, Κύριε, ἡ δύναμις τῆς σωτηρίας ἡμῶν. Goar. p. 379. Καὶ τίθεται τὸ φαλλίδιον εἰς τὸ ἀντιμῖνσι(ον) καὶ λέγει ὁ ἱερεὺς τὸν μέλλοντα κουρευέσθαι ἐρχόμενον πρὸς τὸ ἀντιμῖνσι(ον) καὶ βαλόντα μετόνοιαν· Ἰδοὺ ὁ Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν ἀοράτως ἐνταῦθα πάρεστι· βλέπε, ὅτι οὐδεὶς σε ἀναγκάζει ἐλθεῖν ἐπὶ τὸ ἀγγελαιοιδὲς τοῦτο ἐπάγγελμα· βλέπε, ὅτι σὺ ἐκ προθέσεως θέλεις τὸ μοναχικὸν τοῦτο σχῆμα. Καὶ αὐθις συντάζεται, λέγει πρὸς αὐτὸν πάλιν· Εἰ οὖν θέλεις ἀξιωθῆναι τοῦ ἀγγελικοῦ τούτου σχήματος, λάβε τὸ φαλλίδιον καὶ ἐπίδος τῷ ἡγουμένῳ. Καὶ ἐπιδιδόντος αὐτοῦ τὸ φαλλίδιον, ὁ ἱερεὺς λέγει· Ἰδοὺ ἐκ χειρὸς Κυρίου λαμβάνεις αὐτό· βλέπε τίνι προσέρχη, τίνι συντάσση καὶ τίνι ἀποτάσση. Καὶ λέγει ὁ ἱερεὺς· Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ θέλων... καὶ κουρεύει αὐτὸν σταυροειδῶς, λέγων· Κεῖρεται ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν... Κύριε ἐλέησον γ'. Περιβάλλει τε αὐτὸν τὸ παλλίον λέγει· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν λαμβάνει τὸ παλλίον, ἤτοι τὸν ἀρράβωνα τοῦ ἀγίου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος... Καὶ μετὰ ταῦτα ἐκβάλλουσιν αὐτὸν ἔξω καὶ κουρεύουσι, λέγοντες τὸν ἄμωμον, καὶ πάλιν εἰσέρχεται εἰς τὴν ἐκκλησίαν, τοῦ διακόνου λέγοντος τὰ ἐξ ἔθους διακονικά, ὁ ἱερεὺς εὐχεται· Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε, ὁ κατὰ τὸ πολὺ ἐλεός σου ῥυσάμενος τὸν δοῦλόν σου τόνδε. Goar. p. 378.

λ. 238. Ἀκολουθία σὺν Θεῷ τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος.

Ἄφ' ἐσπέρας εἰσφέρει τὸ ἱμάτιον καὶ τὰ λοιπὰ ὁ μέλλων κουρευθῆναι καὶ ἀποτίθεται ἐν τῷ θαλασσιδίῳ τῆς ἀγίας τραπέζης. Εἰς τὴν λειτουργίαν τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοί, ἀντίφωνον α'. ἤχος δ'. Ἦθελον δάκρυσιν ἐξαλεῖψαι... Τίς χειμαζόμενος... Ἐν τῇ πηγῇ τῇ μυστικῇ τῆς ἀναγεννήσεως... Δόξα, Ῥῦσαι ἡμᾶς... Ἀντίφωνον β'. Ζάλη ἀμαρτημάτων... Πάλιν τὸ αὐτὸ τροπάριον, Δόξα, Ἦ μόνη ἀγνή... Τοῦ δὲ γ'. ἀντιφώνου ἀρχομένου, ἔρχεται ὁ μέλλων λαβεῖν τὸ σχῆμα καὶ ἵσταται πλησίον τοῦ ἄμβωνος. Ἀντίφωνον γ'. Ποῦ ἔστιν ἡ τοῦ κόσμου προσπάθεια, ποῦ ἔστιν ἡ τῶν προσκαίρων φαντασία... Δεῦτε, τέκνα, ἀκούσατε... Καὶ τούτου λεγόμενου τοῦ στίχου, ἔρχεται εἰς τὴν σολεάν. Δεῦτε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες... Στίχος· Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Καὶ ἔρχεται καὶ προσπίπτει εἰς τὰ ἅγια θυρία καὶ οὐκ ἀνίσταται μέχρι συμπληρώσεως τοῦ ἀντιφώ-

νου. Τροπάριον, ἤχος δ'. Κύριε, Κύριε, ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ... Δόξα, Ὁ
 διὰ σέ θεοπάτωρ Δαβίδ... Καί νῦν, τὸ αὐτό. Καί οὕτως ἴστησιν αὐτὸν καὶ
 ἐπερωτᾷ. Ἐρώτησις· Τί προσήλθες, ἀδελφέ... Ποθεῖς καταξιωθῆναι τοῦ ἀγ-
 γελικοῦ σχήματος, καὶ καταταγῆναι ἐν τῷ χορῷ τῶν μοναζόντων; Ναί,
 τίμιε πάτερ. Ὅντως καλὸν ἔργον ἐξελέξω... Вопросы тѣже, что и у
 Гоара р. 407. Отвѣты на нихъ утвердительные: Ναί, τίμιε πάτερ.
 Βλέπε, τέκνον, οἷας συνθήκας δίδως τῷ Θεῷ... Всѣ молитвы тѣже, что у
 Гоара р. 407—410. Между молитвами лишь возгласы: Εἰρήνη πᾶσι.
 Τὰς κεφαλὰς. Послѣ молитвы: Ἄγιε Κύριε τῶν δυνάμεων... Καὶ κρα-
 τήσας τῆς χειρὸς αὐτοῦ, εἰσάγει ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ καὶ ποιεῖ μετα-
 νοίας γ'. καὶ ἀνιστάμενος ἀσπάζεται τὸ εὐαγγέλιον, καὶ ἐκτείνας τὴν
 χεῖρα αὐτοῦ, ὃ κατηχητὴς λέγει πρὸς αὐτόν· Ἴδου ὁ Χριστὸς ἀοράτως
 ἐνταῦθα πάρεστι... Ναί, τίμιε πάτερ. Καὶ λέγει πρὸς αὐτόν ὁ ἱερεὺς· Δά-
 βε τὸ φαλλίδιον καὶ ἐπίδος μοι αὐτό. Καὶ ἐπιδόντος αὐτά, λέγει αὐτῷ ὁ
 ἱερεὺς· Ἴδου ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ Χριστοῦ... Καὶ μετὰ τοῦτο λέγει πρὸς
 αὐτόν· Εὐλόγητός ὁ Θεός... Καὶ εὐθέως κεῖρει αὐτὸν σταυροειδῶς, λέγων·
 Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ δεῖνα κείρεται τὴν κόμην... Καὶ ἀπάγουσιν αὐτὸν οἱ
 μοναχοὶ ἐν τῷ διακονικῷ καί, κουρεύοντες αὐτόν, φάλλουσι τὸν ἄμωμον,
 τοῦ ἱερέως ποιοῦντος τὴν εὐχὴν τοῦ Τρισαγίου. Ὁ διάκονος λέγει τὴν
 συναπτὴν· Ἐν εἰρήνῃ... Ἐπὲρ τῆς ἄνωθεν... Ἐπὲρ τῆς εἰρήνης... Ἐπὲρ
 τοῦ ἁγίου οἴκου... Ἐπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου... Ἐπὲρ τῶν εὐσεβεστά-
 των... Ἐπὲρ τοῦ συμπολεμήσαι... Ἐπὲρ τῆς πόλεως... Ἐπὲρ εὐκρασίας...
 Ἐπὲρ πλεόντων... Ἐπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν τοῦδε... Ἐπὲρ τοῦ ἀμέμ-
 πτως καὶ ἀνεμποδίστως... Ἐπὲρ τοῦ ἀπαλλαγῆναι αὐτόν πάσης κοσμι-
 κῆς ἐπιθυμίας... Ἐπὲρ ἀφέσεως ἁμαρτιῶν... Ἐπὲρ τοῦ γενέσθαι αὐ-
 τὸν ὑψηλότερον τῶν τοῦ κόσμου φρονημάτων... Ἐπὲρ τοῦ ἀποθέσθαι αὐ-
 τὸν τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον καὶ ἐνδύσασθαι τὸν νέον... Ἐπὲρ τοῦ ρυσιθῆ-
 ναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Ὅτι ἅγιος εἶ... Προκείμενον,
 ἤχος γ'. Κύριος φωτισμός... Στίχος· Κύριε ὑπερασπιστής... Апостоль и
 евангеліе, что у Гоара р. 413. Λεγομένου δὲ τοῦ εὐαγγελίου, φέρου-
 σιν αὐτὸν μέσον τῶν βασιλικῶν πυλῶν, φοροῦντα τὸ κολόβιον, βαστάζοντα
 καὶ τὴν λαμπάδα· μετὰ δὲ τὸ εὐαγγέλιον, ἄρχεται τὸ ἀντίφωνον καὶ ἄπ-
 τουσιν οἱ ἀδελφοὶ τοὺς κηρούς, ἕως οὗ γένηται ὁ ἀσπασμός. Ἀντίφωνον
 α'. ἤχος δ'. Ἦνοικται ἡ θύρα τῆς μετανοίας... Ὁ ζυγός μου χρηστός
 ἐστι... Ἀντίφωνον β'. Εὐαγγελικῆς φωνῆς σπουδαίως πρόσταγμα πεπλη-
 ρώκατε... Στίχος· Ἴδου δὴ τί καλόν... Ἐγγὺς Κύριος πᾶσι τοῖς ὑπομένου-
 σιν αὐτόν... Ἀρχομένου δὲ τοῦ τρίτου ἀντιφώνου, ἔρχεται εἰς τὴν ἁγίαν
 θύραν. Ἀκολουθήσωμεν, ἀδελφοί, ἀγαθῷ Δεσπότη... Στίχος· Ἐξελοῦ

με και ρύσαι με ἐξ ὑδάτων... Ὁ βασιλεὺς τῶν οὐρανῶν... Χαίροις παρ' ἡμῶν, ἀγία Θεοτόκε... Καὶ ἐνδύει αὐτὸν ὁ ἱερεὺς καὶ λέγει· Ὁ ἀδελφός ἡμῶν ὁ δεῖνα ἐνδύεται χιτῶνα... и т. д. Одежды и слова, произносимыя при зтомъ, что у Гоара р. 411. Τὸ Κύριε ἐλέησον μ'. φάλλονται δὲ καὶ τὰ τροπάρια ταῦτα, ἦχος δ'. προσόμοια· Ἦνοιται ἡ θύρα τῆς μετανοίας. Ἐνδύσασθε χιτῶνα τῆς σωτηρίας, ζώσασθε τὴν ζώνην... Στίχος· Αὐτὴ ἡ πόλη· Ἀγαλλιᾶσθε τῷ Θεῷ, τῷ βοηθῷ ἡμῶν... Δόξα, Ἐχοντές σε, Θεοτόκε, ἐλπίδα... Ἔτερον τροπάριον, ἦχος πλ. β'. μετὰ τὸ ἀμφιάσμα· Ἀγαλλιᾶσθω ἡ ψυχὴ μου ἐπὶ τῷ Κυρίῳ... Στίχος β'. Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα τῷ Κυρίῳ... Στίχος γ'. Αὐτὴ ἡ ἡμέρα... Τὸ αὐτὸ τροπάριον, Δόξα καὶ νῦν, Μεγάλων χαρισμάτων... Εὐχαί, ὡς ποιεῖ ὁ ἱερεὺς· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πιστὸς ἐν ταῖς ἐπαγγελίαις σου... Goar. p. 411. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς... Ὁ ἱερεὺς ἐπεύχεται· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, εἰσάγαγε τὸν δοῦλόν σου. Goar. p. 412. Καὶ μετὰ τὴν εὐχὴν ἐξέρχεται ὁ διάκονος μετὰ τοῦ εὐαγγελίου, καὶ ἀσπάζεται αὐτὸ ὁ ἀποκαρεῖς καὶ οἱ μοναχοί, φάλλοντες ταῦτα, ἦχος α'. Ἐπιγνώμεν, ἀδελφοί, τοῦ μυστηρίου τὴν δύναμιν... Στίχος· Ἀγαπήσατε τὸν Κύριον. Στίχος· Δεῦτε ἀκούσατε... Δόξα, Χαίρε, Θεοτόκε παρθένε. Καὶ μετὰ τὸ γενέσθαι τὸν ἀσπασμόν, λέγει ὁ διάκονος· Εἴπωμεν πάντες... καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας. Μετὰ δὲ τὴν ἀπόλυσιν ὀψικεύουσιν αὐτὸν ἅπαντές ἕως τῆς τραπέζης μετὰ τῶν κηρίων, φάλλοντες· Κύριε, Κύριε, ἐπίβλεπον ἐξ οὐρανοῦ... Στίχος· Ὁ ποιμαίνων τὸν Ἰσραὴλ. Στίχος· Ὁ Θεός, ἐπίστρεφον ἡμᾶς. Ἀνισταμένων δὲ ἀπὸ τῆς τραπέζης, φέρουσιν αὐτὸν ἕως τῆς ἐκκλησίας, φάλλοντες τὸ προγεγραμμένον τροπάριον· Κύριε, Κύριε, ἐπίβλεπον ἐξ οὐρανοῦ... Στίχος· Ὡς ἀγαπητὰ τά... Στίχος· Ἡ καρδιά μου καὶ ἡ σὰρξ μου... Τὰς δὲ ἑπτὰ ἡμέρας σχολάζει ἀπὸ τῶν ἔργων, προσκαρτερῶν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἔπειτα ἀποκουκουλίζει αὐτὸν, λέγων τὴν εὐχὴν· Πολυέλεε Θεὲ καὶ Κύριε, ὁ δωρησάμενος τῷ δούλῳ σου. Goar. p. 419. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Εὐχή· Τὸν τῆ πυρίνῃ κεφαλῇ... Ibidem.

л. 273 об. Κανὼν εἰς σχῆμα μοναχοῦ, φέρων ἀκροστιχίδα τήνδε· Θεῖον μοναστὰ σχῆμα πιστῶς ἀμπέχου Ἰωάννου μοναχοῦ. Ὁδὴ α'. ἦχος β'. Θαλάσσαν τὴν ἐρυθράν... Θαλάσσης βιωτικῆς ἐκλίποντα τὰς ζαλώδεις... Ἐκλάμπεις ταῖς τῆς ἀγνεῖαις χάριτος... Ἰκρίψ τῷ διὰ σὲ πατάσαντι φιλανθρωπῶπως... Ὁ κτίσας ἐν οὐρανῷ στρατεύματα... Τὸ πλῆθος τῶν οἰκιτηρῶν ..

л. 282 об. Ἀκολουθία (νεκρώσιμος) τοῦ πρώτου σχήματος.

Начало чина, т. е. описание обряда омовения усопшаго и приготовления его къ погребению, сходно съ чиномъ Ватопед.-Аѳон. ркп. XIV в.

№ 133. Καὶ οὕτως (т. е. послѣ одѣянія) ἀπάγουσιν αὐτὸν εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ τίθησιν εἰς τὸν νάρθηκα, καί, τοῦ ἐκκλησιαρχοῦ κρούσαντος τὸ ξύλον, συναγόνται πάντες οἱ μοναχοί, καὶ δίδονται (αὐ)τοῖς τὰ κηρία καὶ ἀπάρχονται ψάλλειν ἄμωμον ἕως τοῦ Εὐλόγητος εἰ, Κύριε... Τῶν ἀγίων ὁ χορός... κ. τ. λ. Ἐπι καὶ ἔτι κ. τ. κ. Μνήσθητι τοῦ δούλου σου... Μακάριοι οἱ πτωχοί... Μνήσθητι, εὐσπλαγγνε, καὶ ἡμῶν καὶ ἐμνημόνευσας... Μακάριοι οἱ πραεῖς... Ἀνάπαυσον τὸν δούλόν σου, ὁ Θεός... Goar. p. 445. Στιχηρά, ἤχος πλ. δ'. Ἀθάνατε, οἰκτίρμον, καὶ τῶν νεκρῶν... Ἐπ' ὤμους τὸν ζυγόν σου, ὡς ἀράμενον... Ἰδοὺ καιρὸς οἰκτίρμον τῶν ἁκρῶν μνησθῆναι... Ῥημάτων τῶν ἐν λόγοις μὴ μνησθῆς ἐσφαλμένων... Φιλάνθρωπε οἰκτίρμον, ἐλεῆμον καὶ μόνη μακρόθυμε... pag. 448—449. Προκείμενον, ἤχος πλ. δ'. Μακαρία ἡ ὁδός... Ὁ ἀπόστολος πρὸς Θεσσαλονικεῖς· Ἀδελφοί, οὐ θέλομεν ὑμᾶς ἀγνοεῖν... Αποστοль и евангеліе у Гоара pag. 430. Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τοῦ ἀγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ αἰμνήστου δούλου... Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν κατατάξῃ... Τὰ ἐλέη τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν βασιλείαν... Ὅτι σὺ εἶ ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀνάστασις... Εἶτα τελεῖται ὁ ἀσπασμός. Στιχηρά, ἤχος β'. Δεῦτε τελευταῖον ἀσπασμόν... Στίχος· Ἐγὼ εἶπα ἐν τῷ ὕψει... Ποῖος χωρισμός, ὦ ἀδελφοί... Στίχος· Ἐξέλιπον ἀπὸ τῆς συγγενείας... Ἄρτι ἢ τοῦ βίου πονηρὰ λύεται πανήγυρις... Στίχος· Ἐξῆλθε καὶ ἀπῆλθε... Πάντα τὰ τοῦ σώματος νυγὶ ὄργανα ἀργὰ θεωροῦνται... p. 431—432. Στίχος· Τὸ πνεῦμά μου παρ' ἐμοί... Τρέμω τὸ κριτήριον καὶ τὴν ἐν τῷ βήματι γύμνωσιν... Στίχος· Ἐξέλιπον γάρ μου οἱ ὀφθαλμοί. Μέγας ὁ κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμός, μέγας στεναγμός... Στίχος· Εἴλου γάρ μου τὴν ψυχὴν... Ὅτε ἐκ τοῦ σώματος ψυχὴ μέλλει μετὰ βίας ἀρπᾶσθαι... Θεοτοκίον· Χαῖρε, κτίσις πᾶσά σοι βοᾷ, χαῖρε, Παναγία παρθένε... Καὶ ἄραντες τὴν κλίνην, ἔρχονται εἰς τὸ κοιμητήριον, φαλλόντων τῶν μοναχῶν· Ἀνάπαυσον Σωτήρ... Καὶ εἶθ' οὕτως τὸ Ἅγιος ὁ Θεός, ἡσυχως. Μνήσθητι, Κύριε, ὡς ἀγαθός... Μετὰ τῶν ἀγίων ἀνάπαυσον... Καὶ ἐν τῷ κοιμητηρίῳ ψάλλουσιν οὕτως· Μετὰ πνευμάτων δικαίων... Εἰσαγαγὼν κατὰ φύτευσιν... Σὺ εἶ ὁ Θεός, ὁ καταβάς... Κύριος παιμαίνει με... Εἰς τὴν κατάπαυσίν σου... Ἐπὶ ὕδατος ἀναπαύσεως... Τὴν πολυτάραχον θάλασσαν τοῦ βίου διαδραμῶν... Ἡ μόνη ἀγνὴ καὶ ἄχραντος... Στίχος· Τοῦ Κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα... Σὲ ἐπλάσας με, Κύριε... Στίχος· Μὴ εἰσέλθῃς εἰς κρίσιν... Ἡ αἰοιδίμος φωνὴ τοῦ θείου Δαβὶδ σήμερον πληροῦται... Σὲ δυνωποῦμεν, ὡς Θεοῦ... Ὁ θάνατός σου, Κύριε... Στίχος· Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν ἀγαθοῖς... Παντοκράτωρ ὕψιστε, τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου σου ἀνάπαυσον... Θεοτοκίον· Τὰ οὐράνια ὑμεῖ σε, κεχαριτωμένη... Καὶ τούτων οὕτω τελεσθέντων, ὁ ἐπὶ τῷ κηδεῦνι τεταγμένος μετὰ μαχαίρας, ἀποτεμῶν τὰ

ἄκρα τοῦ μανδύου, τὰ ἐν τοῖς δυοῖς πλαγίοις, ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ ἄκρον τὸ πρὸς τοὺς πόδας, εἶτα διχῆ τὸ πᾶν διελὼν καὶ διατρήσας τὸν μανδύαν κατὰ τὰ πλάγια ἄκρα, καὶ ἀπὸ τοῦ εὐωνύμου μέρους καὶ τὸ τοῦ δεξιοῦ λωρίον εἰς ἀλληλα διαβιβάζων καὶ συνδέων ἀμοιβαδόν, ἀποτελεῖ γ'. σταυροὺς καὶ τῷ ὑπολειφθέντι μέρει τῶν δύο λωρίων δεσμεῖ τοὺς πόδας, καί, λαβὼν ἔλαιον ἐν ἀγγεῖῳ, ἐπιχέει ἄνωθεν τοῦ λειψάνου σταυροειδῶς, καὶ οὕτως ἅπαντες τὸ λείψανον θάπτουσι, ψαλλόντων τῶν παρεστώτων· Ἐξέλιπον ἀπὸ τῆς συγγενείας μου, κατέλιπον τὸ λοιπὸν τῆς ζωῆς μου. . Μνήσθητι, Κύριε, τοῦ Δαβίδ... Κατάπαυσιν δικαίους ἡτοίμασας... Εἰρήνευσον πρεσβείαις... Εἶτα γίνεται Τρισάγιον καὶ ἐκτενή, τὸ Κύριε ἐλέησον μ'. καὶ ἀπολύει.

л. 297 об. Κανὼν εἰς μοναχοὺς κοιμηθέντας, φέρων ἀκροστιχίδα τῆνδε· Ἄδω μονασταῖς δευτέρον τερπνὸν μέλος. Ὡδὴ α'. ἦχος β'. Δεῦτε, λαοί, ἄσωμεν... Αἴγλη τῆ σῆ τῆ φωτοφόρῳ καταύγασον... Δρόμον τῆς σῆς διατέλεσας ἀσκήσεως... Ὡς πλαστοργὸς καὶ ζωοδότης τὸν δοῦλόν σου... θεοτοκίον· Μήτηρ Θεοῦ ἀναδειχθεῖσα, πανάμωμε...

XXIX. Илитарій Есфигменской библиотеки на Аѳонѣ на пергаменѣ, писанный въ 1306 г., какъ говоритъ о томъ слѣдующая приписка: „ἐν ἔτει ,ζωιδ'. ἰνδικτιῶνος δ'. μηνὶ ἰουλίῳ“.

Ἡ θεία καὶ ἱερὰ λειτουργία τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

Ἐν¹⁾ τῷ μέλλοντι τῷ ἱερεὶ σὺν Θεῷ λειτουργῆσαι, ὅταν νίπτεται, λέγει· Νίψωμαι ἐν ἁθώοις τὰς χεῖράς μου καὶ κυκλώσω τὸ θυσιαστήριόν σου. Καὶ ὅταν ἐπιστρέψῃ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ κατ' ἀνατολάς, λέγει· Κύριε, ἡγάπησα εὐπρέπειαν οἴκου σου καὶ τόπον σκηνώματος δόξης σου. Καὶ προσκυνήσας γ'. ἐν ταῖς ἀγίαις εἰκόσι, λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην· Κύριε ὁ Θεός μου, ἐξαπόστειλόν μοι βοήθειαν ἐξ ἀγίου κατοικητηρίου σου καὶ ἐνίσχυσον. Πληρουμένης γοῦν τῆς εὐχῆς, ποιεῖ μετάνοιαν τοῖς ἀδελφοῖς, καὶ λαβὼν παρ' αὐτῶν συγχώρησιν, εἰσέρχεται ἐν τῷ ἀγίῳ βήματι, ποιῶν εὐλογητὸν καὶ λαβὼν τὸ στιχάριον φορέσας, ψησί· Ἀγαλλιάσεται ἡ καρδιά μου ἐπὶ τῷ Κυρίῳ, ἐνέδουσε. Εἰς τὸ ἐπιτραχήλιον· Ἡ χάρις καὶ ἡ βοήθεια τοῦ Πνεύματος ἔσται μεθ' ἡμῶν πάντοτε. Ὡς ἐν μέσῳ τῶν μα-

¹⁾ Чинъ проскомидіи и особенности момента причащенія священнослужителей въ алтарѣ напечатаны, по этому списку, проф. Н. Θ. Красносельцевымъ въ I выпускѣ его «Матеріаловъ для исторіи чино-последованія литургіи св. Іоанна Златоустаго». Казань, 1889. стр. 9—16.

θητῶν σου παρεγένου Σωτήρ ἡμῶν τήν. Εἰς τήν ζώνην· Ὁ Θεός, ὁ περιζωννύων με δύναμιν καὶ ἔθει(ο) ἄμωμον. Ἐν τῇ δεξιᾷ χειρί· Δεξιᾶ¹⁾ σου, Κύριε, δεδόξασται, ἐν ἰσχύει ἡ δεξιᾶ... Ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ· Αἱ χεῖρες σου ἐποίησάν με καί. Εἰς τὸ φελώνιον· Οἱ ἱερεῖς, Κύριε, ἐνδύσονται δικαιοσύνην. Πορευόμενος ἐν τῇ ἀγίᾳ προθέσει, λέγει· Καὶ δύσαντες τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ἀπήγαγον πρὸς (Πιλάτον).

Καὶ λαβῶν ἀπὸ τῶν προσφορῶν μίαν, σφραγίζει αὐτὴν μετὰ τῆς λόγχης τετραμερῶς, λέγων· Εἰς δόξαν καὶ ἀνάμνησιν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτήρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Λέγει τοῦτο γ'. Τέμνων δέ, λέγει ἐν μὲν τῷ ἐνὶ μέρει· Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη. Ἐν δὲ τῷ θατέρῳ· Καὶ ὡς ἄμνός ἄμωμος ἐναντίον τοῦ κείραντος αὐτὸν ἄφωτος. Ἐν δὲ τῷ τρίτῳ· Οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ. Ἐν δὲ τῷ τετάρτῳ· Ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤρθη. Καὶ ἐν τῷ ἐκ πλαγίου· Τὴν δὲ γενεάν αὐτοῦ τίς διηγῆσεται. Εἶτα αἶρων τὸ σφραγισθὲν ἅγιον σῶμα ἀπὸ τῆς προσφορᾶς, λέγει· Ὅτι αἶρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ πάντοτε. Καὶ θείς τὸ τοιοῦτον ἅγιον σῶμα ὑπτιον ἐν τῷ δίσκῳ, λέγει· Θύσον, δέσποτα. Καὶ θύει τὸν ἄρτον σταυροειδῶς, λέγων· Θύεται ὁ ἄμνός τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς καὶ σωτηρίας. Εἶτα λαβῶν νάμα καὶ ὕδωρ, βάλλει εἰς τὸ ἅγιον ποτήριον, λέγων· Ἐνωσον, δέσποτα. Ἐνωσις τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτήρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Εἰς τῶν στρατιωτῶν λόγχῃ τὴν πλευρὰν αὐτοῦ ἐνουξε, καὶ εὐθέως ἐξῆλθεν αἷμα καὶ ὕδωρ. Καὶ ὁ ἑωρακῶς μεμαρτύρηκε, καὶ ἀληθινὴ ἐστὶν ἡ μαρτυρία αὐτοῦ, πάντοτε νῦν. Ἐπειτα ποιεῖ τὴν τῶν ἐτέρων προσφορῶν προσκομηθῆν, ἡγουν εἰς μὲν τὴν δευτέραν λέγει· Εἰς δόξαν καὶ τιμὴν τῆς ὑπερευλογημένης ἐνδόξου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. Εἰς δὲ τὴν τρίτην· (на полѣ: Τῇ δυνάμει τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ προστασίας) Τῶν τιμίων ἐπουρανίων δυνάμεων ἀσωμάτων, τοῦ τιμίου ἐνδόξου προφήτου, Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου, καὶ πάντων τῶν προφητῶν²⁾ τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφήμων ἀποστόλων τῶν ιβ'. (12) καὶ ο'. (70): Τῶν ἁγίων καὶ δικαίων Ἰωακείμ καὶ Ἄννης, καὶ τῶν ἁγίων θεοστεπτῶν βασιλέων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης: Τῶν ἐνάγιοις πατέρων ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, Γρηγορίου τοῦ

¹⁾ Этот стихъ читается дурно, такъ какъ это мѣсто въ свиткѣ разорвано. ²⁾ Послѣ двухъ точекъ вездѣ въ рукописи начинаются слова съ красныхъ точекъ. Въ спискѣ Пanteleimonovskago монастыря, изданномъ Н. Красносельцевымъ, здѣсь стоитъ указаніе на четвертую просфору—εις τὴν δ'. „Материалы“ стр. 11.

Θεολόγου, Γρηγορίου τοῦ Νύσσης, Γρηγορίου τοῦ Δεκαπολίτου, Γρηγορίου Ἀκραγαντίνων, Γρηγορίου θαυματουργοῦ, Γρηγορίου τοῦ τῆς μεγάλης Ἀρμενίας: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἀρχιεράρχου καὶ θαυματουργοῦ Νικολάου: Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου τοῦ μεγάλου, Κυρίλλου, Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος, καὶ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἱερομάρτυρος Βλασίου, Μοδέστου, Πολυκάρπου, καὶ πάντων τῶν ἱεραρχῶν καὶ ἱερομαρτύρων: Τῶν ἁγίων καὶ ἀρχιδιακόνων Στεφάνου καὶ Εὐπλου: Τῶν ἁγίων θαυματουργῶν ἰατρῶν, ἀναργύρων Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ, Κύρου καὶ Ἰωάννου, Ἐρμολάου καὶ Παντελεήμονος: Τῶν ἁγίων καὶ ἐνδόξων μεγάλων μαρτύρων Δημητρίου, Γεωργίου καὶ Θεοδώρου, Τρύφωνος, Εὐσταθίου, Εὐστρατίου, Αὐξεντίου, Μαρδαρίου καὶ Ὁρέστου: Τῶν ἁγίων μεγάλων μαρτύρων μ'. καὶ πάντων τῶν μαρτύρων: Τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν Ἀντωνίου, Εὐθυμίου, Ἀρσενίου, Θεοδοσίου τοῦ κοινοβιάρχου, Σάββα, Μακαρίου, Ἐφραίμ, Εὐφροσύνου, Ἰωάννου τοῦ τῆς Κλίμακος, Ἰωάννου τοῦ Καλυβίτου καὶ Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου, καὶ πάντων τῶν ὁσίων πατέρων ἡμῶν: Τῶν ἁγίων καὶ ἐνδόξων μεγάλων μαρτύρων γυναικῶν Θέκλας, Βαρβάρας, Ἀναστασίας, Αἰκατερίνης, Κυριακῆς, Φωτεινῆς, Μαρίνης, Παρασκευῆς καὶ πάντων τῶν ἁγίων μαρτύρων καὶ ὁσίων γυναικῶν: Τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων πατέρων τῶν τιή'. (318): Τῶν ἁγίων προπατόρων, πατέρων, πατριαρχῶν, προφητῶν, ἀποστόλων, κηρύκων, εὐαγγελιστῶν, μαρτύρων, ὁμολογητῶν, ἐγκρατευτῶν καὶ παντός πνεύματος ἐν πίστει τετελειωμένου: Τοῦ ἁγίου τοῦδε, οὗ καὶ τὴν μνήμην ἐπιτελοῦμεν, καὶ πάντων σου τῶν ἁγίων, ὧν ταῖς ἰκεσίαις πρόσδεξαι, Κύριε, τὴν θυσίαν ἡμῶν ταύτην εἰς τὸ ὑπερουράνιον σου θυσιαστήριον καὶ μνήσθητι, Κύριε, τῶν προσενεχόντων καὶ δι' οὗς σοι προσήγαγον. Εἰς τὴν ε'. (πέ μ π τ η ν). Ἐπερ τῶν εὐσεβεστάτων βασιλέων ἡμῶν, παντός τοῦ παλατίου καὶ τοῦ στρατοπέδου αὐτῶν: Ἐπερ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα καὶ πάσης τῆς ἐν Χριστῷ ἡμῶν ἀδελφότητος: Ἐπερ ἐλέους, ὑγείας, σωτηρίας, ἀφέσεως ἁμαρτιῶν τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ Ἰακώβου, ἀρχιερέως, Ἰωάννου καὶ Καλλινίκης μοναχῆς: Ἐπερ τῶν καρποφορούντων καὶ καλλιεργούντων ἐν ταῖς ἁγίαις ἐκκλησίαις καὶ μεμνημένων τῶν πενήτων: Ἐπερ πάσης ψυχῆς χριστιανῶν, θλιβομένης καὶ καταπονουμένης, ἐλέους Θεοῦ καὶ βοηθείας ἐπιδομένης, σκέπης τοῦ ἁγίου τόπου τούτου, καὶ τῶν κατοικούντων ἐν αὐτῷ, εἰρήνης καὶ καταστάσεως σύμπαντος κόσμου, εὐσταθείας τῶν ἁγίων ἐκκλησιῶν, σωτηρίας καὶ βοηθείας τῶν μετὰ σπουδῆς καὶ φόβου Θεοῦ κοπιώντων καὶ διακονούντων πατέρων καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν: Ἐπερ τῶν ἀπολειφθέντων καὶ ἐν ἀποδημίαις ὄντων, ἰάσεως τῶν ἐν ἀσθενείαις κατακειμένων: Ἐπερ

ἀναρρύσεως τῶν αἰχμαλώτων, καὶ ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν, τῶν ἐν ταῖς διακονίαις ὄντων, καὶ πάντων τῶν διακονούντων καὶ διακονησάντων ἐν τῇ ἀγίᾳ μονῇ ταύτῃ: Ὑπὲρ κοιμήσεως, αἰνέσεως, μακαρίας, μνήμης καὶ ἀφέσεως τῶν ἀμαρτιῶν τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ Ἀμφιλοχίου ἱερομονάχου, Ῥαβουλοῦ μοναχοῦ, Ἰωαννικίου μοναχοῦ, Γεωργίου, καὶ πάντων τῶν προαπελθόντων πατέρων καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν, τῶν ἐνθάδε κειμένων καὶ ἀπανταχοῦ ὀρθοδόξων. Μνήσθητι, Κύριε, κατὰ τὸ πλήθος τοῦ ἐλέους σου καὶ τῆς ἐμῆς ἀναξιοτήτος, καὶ συγχώρησόν μοι πᾶν πλημμέλημα ἐκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον. Εἴθ' οὕτως λαβὼν θυμίαμα, βάλλει εἰς τὸ θυμιατήριον, εὐλογῶν αὐτὸ καὶ λέγων· Θυμίαμα προσφέρομεν, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, εἰς ὁσμὴν εὐωδίας, ὃ προσδεξάμενος εἰς τὸ ἅγιον καὶ ὑπερουράνιον σου θυσιαστήριον, ἀντικατάπεμψον ἡμῖν τὴν χάριν τοῦ παναγίου σου Πνεύματος πάντοτε νῦν καὶ αἰεὶ. Εἶτα τίθεται ὁ ἀστερίσκος ἐπάνω τοῦ θείου ἄρτου, λέγων· Καὶ κατελθὼν ὁ ἀστήρ, ἔστη, οὗ ἦν κείμενον τὸ παιδίον. Καὶ μετὰ ταῦτα τίθεται τὸ κάλυμμα, λέγων· Τῷ λόγῳ Κυρίου οἱ οὐρανοὶ ἐστερεώθησαν. Καὶ εἰς τὸ ἕτερον· Σκέπασον ἡμᾶς ἐν τῇ σκέπῃ τῶν πτερυγίων σου, ὁ Θεός, ἀποδιώξον ἀφ' ἡμῶν πάντα ἐχθρόν... Καὶ εἰς τὸν αἴρα· Ἐκάλυψεν οὐρανοὺς ἡ ἀρετὴ αὐτοῦ, καὶ τῆς κινήσεως αὐτοῦ πλήρης ἡ γῆ. Εἶτα, σκεπασθέντων τῶν ἁγίων δώρων μετὰ τῶν καλυμμάτων, λέγει· Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, εὐπρέπειαν... καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ ψαλμοῦ ἕως τέλους. Ἐπειτα λέγει ἐπὶ τῇ προθέσει τῶν τιμίων δώρων, τὸ Ὁ Θεός, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸν οὐράνιον ἄρτον. Καὶ μετὰ τὴν εὐχὴν ποιεῖ ἀπόλυσιν μυστικῶς, καὶ οὕτως ἀπέρχεται θυμῶν ἅπαντα τὸν ναὸν καὶ τοὺς ἀδελφούς, θυμῶν δέ, ψάλλει ἡσύχως· Κρῖνόν μοι, Κύριε, ὅτι ἐγὼ ἐν ἀκακίᾳ μου ἐπορεύθην (Ψαλμ. XXV νεσβ). Εὐχὴ τῆς προθέσεως· Ὁ Θεός, ὁ Θεὸς ὁ τὸν οὐράνιον ἄρτον τὴν τροφήν τοῦ παντός κόσμου... καὶ λυτρωτὴν εὐλογοῦντα... εἰς τὸ ἅγιον καὶ ὑπερουράνιον... τῶν προσενεγκόντων καὶ δ' ὡς προσήγαγον... Swains. The greek Liturgies. pag. 108.

Εὐλόγησον, δέσποτα. Εὐλογημένη ἡ βασιλεία τοῦ Πατρός... Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν κ. τ. λ. Swains. pag. 110—111. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας ἀχράντου... Ἐκφώνησις· Ὅτι πρέπει σοι... Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι... κ. τ. α. Εὐχὴ τοῦ α'. ἀντιφώνου· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, οὗ τὸ κράτος ἀνείκαστον... pag. 111. Εὐχὴ τοῦ β'. ἀντιφώνου· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σῶσον τὸν λαόν σου... pag. 112. Ἐτι καὶ ἔτι... Ἀντιλαβοῦ. Τῆς παναγίας. Ἐκφώνησις· Ὅτι σὸν τὸ κράτος... Ὁ Κύριος ἐβασίλευσε... κ. τ. α. Εὐχὴ τοῦ γ'. ἀντιφώνου· Ὁ τὰς κοινὰς ταύτας καὶ συμφώνους... pag. 113. Ἐτι καὶ ἔτι ἐν εἰρήνῃ.. κ. τ. λ. Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα κ. τ. α. Εὐχὴ τῆς εἰσόδου· Δέσποτα Κύριε ὁ

Θεός ἡμῶν, ὁ καταστήσας ἐν οὐρανοῖς τάγματα... pag. 114. Σοφία, ὀρθοί. Δεῦτε προκυνήσωμεν. Ἐκφώνησις· Ὅτι ἅγιος εἶ, ὁ Θεός ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν.. Εὐχὴ τοῦ Τρισαγίου· Ὁ Θεός ὁ ἅγιος, ὁ ἐν ἁγίοις ἀναπαύομενος... pag. 115—116. Μετὰ δὲ τὸ Τρισάγιον, λέγει· Πρόσχωμεν. Εἰρήνην πᾶσι, τὸ προκείμενον, ὁ ἀπόστολος. Εὐχὴ πρὸ τοῦ εὐαγγελίου· Ἐλλαμψον ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, Χριστὸς ὁ Θεός... ἀπρόσιτον φῶς καὶ τοὺς τῆς διανοίας ἡμῶν... Σὺ γὰρ εἶ ὁ φωτισμός καὶ ἁγιασμός ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ καὶ τῷ ζωοποιῷ σου Πνεύματι εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν. pag. 117. Σοφία, ὀρθοί ἀκούσωμεν τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου ἐκ τοῦ κατά... Καὶ μετὰ τὸ εὐαγγέλιον· Εἴπωμεν πάντες... Κύριε παντοκράτωρ, ὁ Θεός... Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός... Εὐχὴ τῆς ἐκτενοῦς· Κύριε ὁ Θεός τὴν ἐκτενὴ ταύτην ἰκεσίαν... pag. 119. Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβεστάτων καὶ θεοφυλάκτων... Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβεστάτων καὶ φιλοχρίστων βασιλέων ἡμῶν... Ἐπὲρ τοῦ ἐπισκόπου ἡμῶν... Ἐπὲρ ἐλέους, ὑγείας καὶ σωτηρίας, ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ... Ἐτι δεόμεθα καὶ ὑπὲρ πάντων τῶν παρισταμένων.. Ἐκφώνησις· Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλάνθρωπος Θεός... Εὐξασθε οἱ κατηγούμενοι... Οἱ πιστοὶ ὑπὲρ τῶν κατηγουμένων... Κατηγήση αὐτοὺς τὸν λόγον τῆς ἀληθείας... Ἀποκαλύψῃ αὐτοῖς τὸ εὐαγγέλιον τῆς δικαιοσύνης... Ἐνώσῃ αὐτοὺς τῇ ἀγίᾳ αὐτοῦ... Σῶσον, ἐλέησον, ἀντιλαβοῦ... Οἱ κατηγούμενοι τὰς κεφαλὰς ὑμῶν... Εὐχὴ κατηγουμένων α΄. Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν καὶ τὰ ταπεινὰ ἐφορῶν... Ἐκφώνησις· Ἰνα καὶ αὐτοὶ σὺν ἡμῖν δοξάζωσι.. pag. 119. Οἱ κατηγούμενοι προσέλθετε. Εὐχὴ πιστῶν α΄. μετὰ τὸ ἀπλωθῆναι τὸ ἅγιον εἰλητόν· Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε βασιλεῦ τῶν δυνάμεων, τῷ καταξιώσαντι ἡμᾶς παρυστῆναι... pag. 120. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον. Σοφία. Ἐκφώνησις· Ὅτι πρέπει σοὶ πᾶσα δόξα. Ἐτι καὶ ἔτι. Εὐχὴ πιστῶν β΄. Πάλιν καὶ πολλάκις σοὶ προσπίπτομεν... pag. 121. Εὐχὴ τοῦ χερουβικοῦ· Οὐδεὶς ἄξιος τῶν συνδεδεμένων ταῖς σαρκικαῖς ἐπιθυμίαις... ἀλλ' ὅμως διὰ τὴν ἄμετρον καὶ ἄρρητόν σου φιλανθρωπίαν... pag. 122—123. Τὸν πεντηχοστόν. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Σοφία. Ἐκφώνησις· Ὅπως ὑπὸ τοῦ κράτους... Εἶτα λέγει μυστικῶς, θυμιῶν τὴν ἁγίαν τράπεζαν καὶ τὰ ἅγια· Τοῦ Κυρίου ἢ γῆ καὶ τὸ ἔως τοῦ Ἄρατε πύλας, οἱ ἄρχοντες. Καὶ μετὰ ταῦτα· Πληρώσωμεν τὴν δέησιν ἡμῶν... Ἐπὲρ τῶν προσκομισθέντων τιμίων δώρων... Ἐπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ἐπὲρ τοῦ ρουσθῆναι... Εὐχὴ μετὰ τὸ ἀποτεθῆναι τὰ ἅγια δῶρα ἐν τῇ (τραπέζῃ)· Κύριε ὁ Θεός ὁ παντοκράτωρ, ὁ μόνος ἅγιος, ὁ δεχόμενος θυσίαν αἰνέσεως... pag. 125. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τὴν ἡμέραν πᾶσαν... Ἄγγελον εἰρήνης... Συγγνώμην καὶ ἄφεσιν...

Τὰ καλὰ καὶ συμφέροντα... Τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς ἡμῶν... Χριστιανὰ τὰ τέλη τῆς ζωῆς... Τῆς παναγίας. Ἐκφώνησις· Διὰ τῶν οἰκτιρῶν τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ... Εἰρήνη πᾶσι. Ἀγαπήσωμεν ἀλλήλους. Τὰς θύρας, τὰς θύρας... Πιστεύω εἰς ἓνα Θεὸν Πατέρα παντοκράτορα... Στῶμεν καλῶς, στῶμεν μετὰ φόβου. Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ... Ἄνω σχῶμεν τὰς καρδίας ἡμῶν. Εὐχαριστήσωμεν τῷ Κυρίῳ. Ὁ ἱερεὺς κλινόμενος ἐπεύχεται· Ἄξιον καὶ δίκαιον σέ ὑμνεῖν, σέ εὐλογεῖν... pag. 128. Ἐκφώνησις· Τὸν ἐπινίκιον ὕμνον ἄδοντα, βοῶντα, κεκραγότα καὶ λέγοντα. Εὐχεται κλινόμενος· Μετὰ τούτων καὶ ἡμεῖς τῶν μακαρίων δυνάμεων... pag. 128—129. Ἐκφώνησις· Λάβετε φάγετε τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου... Ὁμοίως καὶ τὸ ποτήριον μετὰ τὸ δειπνήσαι, λέγων. Ἐκφώνησις· Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες, τοῦτό ἐστι τὸ αἷμά μου τὸ τῆς καινῆς διαθήκης... Ὁ ἱερεὺς εὐχεται· Μεμνημένοι τοίνυν τῆς σωτηρίου ταύτης ἐντολῆς... pag. 129. Ἐκφώνησις· Τὰ σὰ ἐκ τῶν σῶν σοὶ προσφέροντες κχτὰ πάντα καὶ διὰ πάντα. Ἐπιπροσφερομέν σοι τὴν λογικὴν ταύτην καὶ ἀναίμακτον λατρείαν... pag. 130. Καὶ ἀνιστάμενος καὶ σφραγιζων τὰ ἅγια δῶρα, λέγει· Καὶ ποιήσον τὸν μὲν ἄρτον τοῦτον τίμιον σῶμα τοῦ Χριστοῦ σου. Ἀμήν. Τὸ δὲ ἐν τῷ ποτηρίῳ τούτῳ τίμιον αἷμα τοῦ Χριστοῦ σου. Ἀμήν. Μεταλαβὼν αὐτὰ τῷ Πνεύματί σου τῷ ἁγίῳ. Ἀμήν. Μνήσθητι ἡμῶν, δέσποτα ἅγιε. Καὶ πάλιν ὁ ἱερεὺς κλινόμενος ἐπεύχεται· Ὡς τε γενέσθαι τοῖς μεταλαμβάνουσιν... Ἐκφώνησις· Ἐξαιρέτως τῆς παναγίας ἀχράντου, ὑπερευλογημένης... Ὁ ἱερεὺς εὐχεται· Τοῦ ἁγίου Ἰωάννου προφήτου, Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ, προστασίας τῶν τιμίων ἐπουρανίων δυνάμεων ἄσωμάτων, τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφύμων ἀποστόλων, τῶν ἁγίων καὶ ἐνδόξων ἱεραρχῶν, τῶν ἁγίων μεγάλων μαρτύρων, τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν, καὶ πάντων τῶν ἁγίων, καὶ τοῦ ἁγίου τοῦδε, οὗ καὶ τὴν μνήμην ἐπιτελοῦμεν, καὶ πάντων τῶν ἁγίων σου, ὧν ταῖς ἰκεσίαις ἐπίσκεψαι ἡμᾶς, ὁ Θεός. Καὶ μνήσθητι πάντων τῶν κεκοιμημένων ἐπ' ἐλπίδι ἀναστάσεως ζωῆς αἰωνίου. Μνήσθητι, Κύριε, τὰς ψυχὰς τῶν δούλων σου Ἀμφιλοχίου ἱερομονάχου, Ῥαβουλοῦ μοναχοῦ, Ἰωαννικίου μοναχοῦ, Γεωργίου, Ἰωάννου, Θεοδοῦλου μοναχοῦ, Θεοδότῃς, Ζωῆς, Κοσμά ἱερομονάχου, Γερασίμου μοναχοῦ, Μιχαὴλ καὶ Εὐδοκίας, Γερβασίου μοναχοῦ, Μαρίας, Σοφίας, Ματθαίου μοναχοῦ, Σάββα μοναχοῦ, Μεθοδίου μοναχοῦ, Νικολάου ἱερομονάχου, Δημητρίου καὶ Εἰρήνης. Μνήσθητι, Κύριε, τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου σου Κωνσταντίνου¹⁾... καὶ ἀνάπαυσον αὐτούς,

¹⁾ Это многогоміе означает пустое мѣсто въ свѣткѣ, оставленное, очевидно, для записи другихъ именъ.

ἐνθα ἐπισκοπεῖ τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου. Ἐτι παρακαλοῦμέν σε μνήσθητι, Κύριε, πάσης ἐπισκοπῆς... pag. 132—133. Ἐκφώνησις· Ἐν πρώτοις μνήσθητι, Κύριε, τοῦ ἐπισκόπου ἡμῶν τοῦδε, ὃν χάρισαι ταῖς ἀγίαις σου ἐκκλησίαις... Ὁ ἱερεὺς εὐχεται· Μνήσθητι, Κύριε, τῆς ἀγίας μονῆς ταύτης, ἐν ἧ παροικοῦμεν... pag. 133—134... Μνήσθητι, Κύριε, τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου σου Ἰακώβου ἀρχιερέως, Νίφωντος ἱερομονάχου, Νικάνορος ἱερομονάχου, Ἀρσενίου ἱερομονάχου, Ἰσαὰκ ἱερομονάχου, Θεοδώρου μοναχοῦ, Ἰωάννου καὶ Καλλινίκης μοναχῆς, Ὀλυμπιάδος μοναχῆς, Εἰρήνης μοναχῆς, Μανουὴλ καὶ Εἰρήνης, Θεοδοσίου ἱερομονάχου, Δημητρίου καὶ Ἄννης, Κωνσταντίνου καὶ Ἄννης καὶ Καλλινίκης μοναχῆς, Εἰμένου καὶ Μαρίας. Ἐκφώνησις· Καὶ δὸς ἡμῖν ἐν ἐνὶ στόματι καὶ μᾶ καρδίᾳ δοξάζειν... Καὶ ἔσται τὰ ἐλέη τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν... Πάντων τῶν ἀγίων μνημονεύσαντες... κ. τ. λ. pag. 134—135. Ὁ ἱερεὺς ἐπαύχεται· Σοὶ παρακατατιθέμεθα τὴν ζωὴν ἡμῶν ἅπασαν καὶ τὴν ἐλπίδα... pag. 135. Ἐκφώνησις· Καὶ καταξίωσον ἡμᾶς, Δέσποτα... Πάτερ ἡμῶν... Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία. Εἰρήνη πᾶσι τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Ὁ ἱερεὺς εὐχεται· Εὐχαριστοῦμέν σοι, Βασιλεῦ ἀόρατε... pag. 136. Ἐκφώνησις· Χάριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ... Πρόσχες, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν... pag. 136. Πρόσχωμεν. Τὰ ἅγια τοῖς ἀγίοις. Πλήρωσον, δέσποτα, τὸ ἅγιον ποτήριον τοῦτο. Πλήρωμα Πνεύματος ἀγίου. Ἀμήν. Εἶτα βάλλει τὸ ἅγιον ζέον, λέγων· Ζέσις πλήρης πίστεως Πνεύματος ἀγίου. Ἀμήν. Τοῦ δείπνου σου τοῦ μυστικοῦ σήμερον, Υἱὲ Θεοῦ... Τὰς ἀνομίας μου πάριδε, Κύριε, ὃ ἐκ Παρθένου... Ὡς ὁ ἄσπτος υἱὸς ἦλθον κἀγὼ, οἰκτίρμων. Ὡς ὁ περιπεσὼν εἰς τοὺς ληστὰς καὶ τετραυματισμένος... Ἐκαστος, ὅπου σώζεται, ἐκεῖ δικάσιος... Καὶ αὐτὸς λέγει· Συγγώρησόν με, δέσποτα ἅγιε. Καὶ λαβὼν τὸν θεῖον ἄρτον ἐν δεξιᾷ, ποιῶν μετ' αὐτοῦ σταυρὸν γ'. εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, λέγει· Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἀγίου Πνεύματος. Πιστεύω, Κύριε, καὶ ὁμολογῶ, ὅτι σὺ εἶ ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ὁ ἐλθὼν. Ὅτε δὲ μεταλαμβάνῃ τοῦ θείου ἄρτου, ἀσπάζεται αὐτόν, λέγων· Τὸ τίμιον καὶ ἅγιον καὶ ἄχραντον σῶμα τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μεταλαμβάνει ὁ δούλος τοῦ Θεοῦ ὁ δεινός ἱερομόναχος εἰς ἄφρατον ἀμαρτιῶν καὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον. Ἀμήν. Ὅμοιος καὶ εἰς τὸ ἅγιον ποτήριον· Τὸ τίμιον καὶ ἅγιον καὶ ζωοποιὸν αἷμα τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ μεταλαμβάνει ὁ δούλος. Καὶ μετὰ τὸ μεταλαβεῖν, λέγει ἡσύχως· Τῆς ἀγίας ἐνδόξου καὶ ἀχράντου σαρκὸς σου, Χριστέ, μετέλαβον καὶ τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σου αἵματος ἠξιώθην ὁ ἀνάξιος, καὶ τῆς βασιλείας σου μὴ στερήσης με.

Εἶτα εἰσχομίζεται τὰ ἅγια ἀπὸ τοῦ δίσκου ἐν τῷ ἁγίῳ ποτηρίῳ μετὰ πάσης προσοχῆς καὶ φόβου Θεοῦ, βληθείσης καὶ τῆς ἁγίας λαβίδος ἐν αὐτῷ, προσέχων δε ἀκριβῶς μή τι κατελείφθῃ ἐν τῷ ἁγίῳ δίσκῳ τοῦ ἁγίου καὶ φρικώδους σώματος. Καὶ αὐτὸς στραφεὶς πρὸς τὸν λαόν, λέγει ἡσυχως· Μετὰ φόβου Θεοῦ καὶ πίστεως προσέλθετε. Εἶτα σφραγίζει πάντας, λέγων· Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν σου καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου. Εὐχὴ μετὰ τὴν ἁγίαν μετάληψιν· Εὐχαριστοῦμέν σοι, Δέσποτα φιλόανθρωπε... pag. 141. Ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς, ὁ Θεός ἡμῶν, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἢ δόξα σου. Εὐλογητὸς ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ φωτίζων καὶ ἁγιάζων. Ἐκφώνησις· Πάντοτε νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν. Πληρωθήτω τὸ στόμα. Καὶ μετὰ τὸ ὑποστρέφαι λέγει· Ὅρθοι οἱ μεταλαβόντες κ. τ. λ.. Ὅτι σὺ εἶ ὁ ἁγιασμός ἡμῶν... Ἐν εἰρήνῃ προσέλθωμεν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Εὐχὴ ὀπισθάμβωνος· Εὐλογῶν τοὺς εὐλογούντάς σε... pag. 142. Εὐχὴ λεγομένη ἐν τῷ σκευοφυλακίῳ· Τὸ πλήρωμα τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν... p. 143.

Ἀπόστολος καὶ εὐαγγέλιον εἰς πάσας τὰς ἑορτάς τῆς Θεοτόκου.

Ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ. Чинъ обыкновенный. На сугубой ектеніи поминаются въ числѣ живыхъ императоры Андроникъ и Михайль и Марія. Н. Красносельцевъ въ первомъ видѣть Андроника II Палеолога (1281—1332), а второмъ Михаила Палеолога VIII (1261—1281), его предшественника. Матеріалы для исторіи чиновослѣдов. литургіи св. Іоанна Златоустаго в. 1 стр. 8—9. Молитва на главопреклоненіе положена слѣдующая: Παντοκράτωρ Δέσποτα, ὁ τὸ μέτρον τῆς ἡμέρας πληρώσας καὶ τὸ σκότος θέμενος ἐπὶ συστάσει τῆς νυκτός. См. выше стр. 163. Εἶη τὸ κράτος τῆς βασιλείας σου εὐλογημένον καὶ δεδοξασμένον τοῦ Πατρός.

Τὰ τοῦ ὀρθρου· Καὶ ὑπὲρ τοῦ καταξιωθῆναι ἡμᾶς τῆς ἀκράσεως τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου... Σοφία ὀρθοὶ ἀκούσωμεν τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου. Εἰρήνην πᾶσιν. Ἐκ τοῦ κατὰ ὁδεῖνα τὸ ἀνάγνωσμα. Εἴπωμεν πάντες ἐξ ὅλης ψυχῆς... Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλόανθρωπος Θεός ὑπάρχεις καὶ σοὶ τὴν δόξαν... Πληρώσωμεν τὴν ἐωθινήν δέησιν... Goar. p. 44. Ὅτι Θεός ἐλέους, οἰκτιρῶν καὶ φιλανθρωπίας... Εἰρήνην πᾶσι... Τὰς κεφαλὰς ὑμῶν... Καὶ εὐθὺς τὴν εὐχὴν μυστικῶς· Κύριε ἅγιε, ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν καὶ τῷ παντεφόρῳ σου ὄμματι ἐπιβλέπων ἐπὶ πᾶσαν τὴν κτίσιν... Goar. p. 44. Σοφία. Ὁ ὢν εὐλογητὸς ὁ Θεός ἡμῶν.

Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρός ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου νουθεσία πρὸς τοὺς ἱερεῖς· Πρόσεχε σεαυτόν, ὦ ἱερεῦ, καὶ οἷς μέλλεις διδάσκειν, καὶ βλέπε τὴν διακονίαν, ἣν παρέλαβες, ἵνα αὐτὴν πληρῆς· οὐ γὰρ ἐπίγειον

διακονίαν ἐνεχειρίσθης, ἀλλὰ οὐράνιον, οὐκ ἀνθρώπων, ἀλλὰ ἀγγέλων σπουδάζε σεαυτὸν παραστῆσαι τῷ Κυρίῳ ἐργάτην ἀναίσχυντον...

Позднѣйшею рукою приписана: Εὐχὴ τῆς κεφαλοκλισίας τοῦ ἑσπερινοῦ. Ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ κλίνας οὐρανοὺς καὶ καταβάς ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων... Goar. pag. 32. Εἰς τὸ κράτος τῆς βασιλείας σου.

XXX. № 177 Εὐχολόγιον на бомбицинѣ Филоθεевской библиотеки на Аѳонѣ въ 8 долю листа, 391 листъ, рукопись писана прекраснымъ вязаннымъ почеркомъ 1332 года, какъ это можно заключать на основаніи пасхалии, начинающейся съ 6840 года. Начала рукописи нѣтъ. Много вставокъ, писанныхъ другими почерками.

л. 1. Стихиры на стиховнѣ въ чинѣ вечерни Пятидесятницы.

л. 3. Оглавленіе Евхологія.

л. 7. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Особенности чина см. въ ррп. XV—XVI в. той же бабл. № 164.

л. 28 об. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου.

л. 48. Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων. Чинъ переполненъ особенными молитвами, рѣдко встрѣчающимися въ другихъ его спискахъ, а именно: Εὐχὴ τῆς προθέσεως Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ὑποδείξας ἡμῖν ὁδοὺς σωτηρίας, σὺ ἰκάνωσον ἡμᾶς προσενέγκειν σοι θυσίαν... Εὐχὴ ἑτέρα Κύριε, Κύριε, νῦν δεόμεθά σου, ὁ Θεὸς, ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, μὴ κατασχόνης ἡμᾶς τῆς εἰς σὲ πίστεως... Εὐχὴ τοῦ θυμιάματος. Ὁ Θεὸς ὁ ὕψιστος καὶ ἀόρατος καὶ ἀχειροποίητος, ὁ προσδεξάμενος τὰ δῶρα αὐτά... Εὐχὴ τοῦ χερουβικοῦ ὕμνου. Ὁ Θεός, ὁ ἐπισκεψάμενος, ὁ ἐν ἑλέει καὶ οἰκτιρμοῖς τὴν ταπεινώσιν ἡμῶν, Δέσποτα Κύριε, καὶ χαρισάμενος ἡμῖν... Goar. pag. 171. Εὐχὴ εἰς τὸ ὑψῶσαι τὸν ἄρτον. Ἀγαθὲ καὶ φιλόνηρωπε, καὶ διὰ τῆς μεσιτείας τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ... Conf. Swainson. pag. 264—265.

л. 62. Ἀκολουθία τῶν ἀποστολοευαγγελίων τῆς ἐβδομάδος ὅλης в цѣлаго года.

л. 202 об. Молитвы на различные случаи.

л. 210 об. Ἀκολουθία τοῦ ἁγιασμοῦ.

л. 222¹⁾ Ἀκολουθία εἰς ἀρραβῶνα γάμων.

л. 224. Ἀκολουθία εἰς ἐκκλησιαστικὸν γάμον.

л. 233. Ἀκολουθία τοῦ ἀσθενοῦς ἐλαίου.

¹⁾ Чины брака, елеосвященія и крещенія писаны рукою XVI в.

λ. 270. Ἀκολουθίαι τοῦ μεγάλου βαπτίσματος.

Въ началѣ огласительныхъ молитвъ крещаемый стоитъ κατ' ἀνατολάς ἄνω τὰς χεῖρας ἔχοντα, καὶ ἐμφυσῶν αὐτῷ τρίτον, σφραγίζει ὁ (ιερεὺς) τὸ στόμα αὐτοῦ, τὸ μέτωπον καὶ τὸ στήθος, καὶ ποιήσας εὐλογητόν, ἄψας καὶ θυμιάσας, καὶ ποιήσας Τρισάγιον, λέγει· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου, Κύριε... (λ. 270). Καὶ μετὰ τὸ βαπτισθῆναι, ἀπέρχεται ὁ ἱερεὺς, ψάλλων· Μακάριοι ὦν... καὶ λέγει σὺν τῷ λαῷ τὸν στίχον τοῦτον καὶ δοξάζει καὶ λέγει· Τὴν χάριν ἔλαβε, τὸν Χριστὸν ἐνδέδουται, τὴν πίστιν τετήρηκε, τὴν πηγὴν τῆς ζωῆς (λ. 285).

λ. 300. Евангельскія и апостольскія чтенія на цѣлый годъ.

λ. 366. Пасхаλίя.

λ. 367. Ἀκολουθία τοῦ ἀκαθίστου.

XXXI. № 99 Илитарій на пергаменѣ Діонисіатской библи. на Аѳонѣ писанъ нѣкимъ Іоасафомъ въ 6894 году 10 апрѣля, т. е. въ 1386 г. Кромѣ чина литургіи св. Іоанна Златοустаго, состоящаго изъ однихъ лишь молитвъ, въ Илитаріѣ имѣются слѣдующіе чины хиротоній:

Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονία ἀναγνώστου καὶ ψάλτου. Goar. p. 196.

Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονία ὑποδιακόνου. p. 204.

Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονία ἐπισκόπου. Μετὰ τὴν τοῦ Τρισαγίου συμπλήρωσιν, ἀνεισιν ὁ ἀρχιερεὺς εἰς τὴν κρηπίδα, τὴν πρὸς τῆς ἁγίας τραπέζης, καὶ προσάγεται τούτῳ παρὰ τῶν συμπαρόντων τριῶν ἀρχιερέων ὁ χειροτονεῖσθαι μέλλων ἐκ τοῦ δεξιῦ μέρους, ὁ δὲ χαρτοφύλαξ ἐκ τοῦ ἀριστεροῦ μέρους δίδωσιν αὐτῷ χάρτην, ἐν ᾗ γέγραπται ταῦτα· Ψήφω καὶ δοκιμασίᾳ θεοφιλεστάτων μητροπολιτῶν καὶ ὁσιωτάτων ἀρχιεπισκόπων ἡθεὶς χάρις. Conf. Goar. p. 249—250 называется и городъ, въ который рукополагается новопоставляемый. Ἐπιτιδομένου τοίνυν τοῦ τοιοῦτου τοῦ χαρτίου τῷ ἀρχιερεὶ καὶ τοῦ χαρτοφύλακος λέγοντος, τὸ Πρόσχωμεν, ὁ ἀρχιερεὺς ἀναγινώσκει τὰ γεγραμμένα εἰς ἐπήκοον τῶν παρεστώτων καὶ πάντων φωνούντων ἐκ γ'. τὸ Κύριε ἐλέησον, ἀναπτύσσει τὸ εὐαγγέλιον ὁ ἀρχιερεὺς, καὶ ἐπιτίθει τῇ κεφαλῇ τοῦ χειροτονουμένου, συνεφαπτομένων καὶ τῶν ἄλλων ἀρχιερέων, εἶτα ποιῶν σταυροὺς γ'. ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ ἔχων ἐπικειμένην τὴν (αὐ)τῶν χεῖρα ἐπεύχεται οὕτως· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ νομοθετήσας. Goar. p. 250. Καὶ μετὰ τὸ Ἄμην, λέγει τῶν συγχειροτονούντων ἀρχιερέων εἰς λεπτῇ φωνῇ, ὅσον ἀκούειν τοὺς συμπαρόντας ἐπισκόπους καὶ ἀποκρίνεσθαι τὰ διακονικά· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπι-

σκόπου ἡμῶν τοῦ τιμίου πρεσβυτερίου, τῆς ἐν Χριστῷ διακονίας... Ὑπὲρ τοῦ δούλου... Ὅπως ὁ φιλόνηδος... Ὑπὲρ τῶν εὐσεβεστάτων... Ὑπὲρ τῆς πόλεως... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ... Τῆς παναγίας... Καὶ τούτων ῥηθέντων, ὁ ἀρχιερεὺς, ἔχων ὡσαύτως τῆ τοῦ χειροτονουμένου κορυφῇ τὴν χεῖρα ἐπικειμένην, εὔχεται οὕτως· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ τὸ μὴ δύνασθαι... Goar. p. 251. Καὶ μετὰ τὸ Ἀμήν αἶρει τὸ εὐαγγέλιον κ. τ. λ. Goar. p. 251.

Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονίᾳ πρεσβυτέρου. Goar. p. 244.

Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονίᾳ διακόνου. Goar. p. 210. Конецъ: Κατὰ δὲ τὸν τῆς μεταλήψεως τῶν θείων μυστηρίων καιρὸν, πρῶτος τῶν ἄλλων διακόνων χειροτονηθεὶς τοῦ θεοῦ ἄρτου μετέχει παρὰ τοῦ χειροτονήσαντος ἀρχιερέως, καὶ μεταλαμβάνει τοῦ τιμίου αἵματος πρὸ αὐτοῦ. Λέγει καὶ τὸ Ὅρθοι μεταλαβόντες. Ἐπεὶ δὲ ἔξεστι τὴν τοῦ διακόνου χειροτονίαν κ. τ. λ. Goar. p. 211.

XXXII. № 133 (744). Евхологій, рукопись Ватопед.-Аѳонск. библи. на бомбидициѣ въ листь, 332 листа, писана четкою скорописью XIV в. На сугубой ектеніи поминаются, какъ живые, *деспина* (л. 375 ὑπὲρ εὐσεβεστάτης καὶ φιλοχρίστου δεσποίνης) Анна Савойская, бывшая съ 1341 г. по 1347 г. правительницею государства, за малолѣтствомъ сына своего Іоанна V Палеолога, самъ императоръ Іоаннъ V и его супруга Елена (л. 297, об. 375) изъ рода Кантакузень, съ которою онъ вступилъ въ супружество 21 мая 1347 г. Время написанія рукописи Ватопедской библіотеки, слѣдовательно, можно относить ко второй половинѣ XIV вѣка, но не позже 1368 года, когда вліяніе на государственныя дѣла Анны Савойской прекратилось окончательно. Н. Θ. Красносельцевъ. Матеріалы для исторіи чинопослѣдованія литургіи св. Іоанна Златоустаго в. I. стр. 34.

л. 1 об. Πίναξ ἀκριβῆς τοῦ παρόντος βιβλίου.

л. 2. Τάξις¹⁾ γινομένη ἐπὶ χειροτονίᾳ ἀναγνώστου καὶ ψάλτου. Εὐχολ. Goar. p. 195.

Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονίᾳ ὑποδιακόνου. Goar. p. 204.

л. 2 об. Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονίᾳ τοῦ διακόνου. Ὁφείλοντος εἶναι χρόνων τελείων εἴκοσι καὶ πέντε. Μετὰ τὸ γενέσθαι τὴν ἀγίαν ἀναφορὰν καὶ τὰς θύρας ἀνοιγῆναι κ. τ. λ. Goar. p. 210—211. Въ ектеніи

¹⁾ Всѣ чины хиротоніи писаны рукою XVI вѣка.

имѣются прошения: Ὑπὲρ τῶν εὐσεβεστάτων καὶ θεοφολάκτων βασιλέων... Καὶ ὑπὲρ πάντων τῶν παρισταμένων καὶ χρηζόντων τῆς παρὰ Θεοῦ βοηθείας καὶ ἀντιλήψεως τοῦ...

л. 3 об. Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονία πρεσβυτέρου.

Ὁφείλοντος εἶναι χρόνων λ'. Μετὰ τὸ εἰσενεχθῆναι καὶ ἀποτεθῆναι τὰ θεῖα δῶρα ἐν τῇ ἀγία τραπέζῃ.. Εὐχολ. Goar. p. 244.

л. 5. Ὡ Ἰησοῦ!) Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, Κύριε καὶ Λόγε τοῦ ζῶντος Θεοῦ, ποιμὴν καὶ ἀμνέ, ὁ αἴρων τὴν ἀμαρτίαν τοῦ κόσμου κ. τ. λ. p. 536.

л. 6—15. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσσοστόμου.

О чтении тропаря: „Господи, иже пресвятаго“ не говорится; чинъ начинается молитвою тῆς προθέσεως, а оканчивается: Εὐχῆ, λεγομένη ἐν τῷ σκευοφλακίῳ.

л. 15 об. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου.

Начинается чинъ „Εὐχῆ тῆς προθέσεως“, а оканчивается „Εὐχῆ, λεγομένη ἐν τῷ σκευοφλακίῳ“. Слово: Μεταλαβὼν τῷ Πνεύματί σου— нѣтъ.

л. 28 об. Ἡ θεία μυσταγωγία τῶν προηγιασμένων.

Εἰσελθόντος τοῦ ἱερέως ἐν τῷ ἀγίῳ θυσιαστηρίῳ καὶ τὴν ἱεράν ἐνδυσάμενου στολήν, καὶ εὐλογήσαντος τὸν εὐλογητὸν Θεόν, ψάλλεται²⁾ συνήθως ὁ προοιμακὸς ψαλμὸς· αὗτος δὲ λέγει τὰς εὐχὰς τοῦ λυχνικοῦ. Εὐχῆ ἀντιφώνου πρώτου· Κύριε οἰκτίρμον καὶ ἐλεῆμον, μακρόθυμε καὶ πολυέλεε. Goar. p. 163. Εὐχῆ ἀντιφώνου δευτέρου· Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξης ἡμᾶς. p. 163. Εὐχῆ ἀντιφώνου τρίτου· Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, μνήσθητι ἡμῶν τῶν ἀμαρτωλῶν. p. 163. Εἶτα τοῦ ψαλμοῦ τελεσιθέντος, ἄρχεται τῆς συναπτῆς· Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν, κ. τ. λ. Μετὰ δὲ τὴν ἐκφώνησιν, ψάλλεται τὸ Πρὸς Κύριον, ὁ δὲ ἱερεὺς ἀπέρχεται ἐν τῇ ἀγίᾳ προθέσει, καί, ἐξενεγκὼν τὸν ζωοποιὸν ἄρτον, προτίθησιν ἐν τῷ ἀγίῳ δίσκῳ³⁾, ποιῶν καὶ ἕνωσιν, οὐ μέντοι λέγων τι τῶν συνήθων τῇ προθέσει⁴⁾, ἀλλὰ μόνον περικαλύψας τὰ ἅγια, θυμιάσας ἀπέρχεται. Ποιεῖ δὲ ἐν τῇ στιχολογίᾳ καθ' ἑκάστην δόξαν, συναπτὴν μικρὰν καὶ ἐκφωνή-

¹⁾ Молитва эта писана рукою XVII вѣка. ²⁾ Въ ркн. Есфигмен. библ. на Аѳонѣ XV н. № 208 ψάλλεται τὸ σύνηθες κάθισμα τοῦ ψαλτηρίου, ἧται τὸ Πρὸς Κύριον ³⁾ δίσκῳ μετὰ τῆς προσοχῆς καὶ εὐλαβίας, ποιῶν ⁴⁾ τῇ προθέσει ἢ εὐχὴν προθέσεως, εἰ καὶ ἐν τισὶ εὔρηται εὐχῆ προθέσεως, ἀλλὰ μόνον περικαλύψας.

σεις· Ὅτι σὸν τὸ κράτος καὶ σοῦ ἐστίν... Ὅτι ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις... Ὅτι ἠγίασαι καὶ δεδόξασαι τὸ πάντιμον... Ἐν δὲ τῷ ψάλλεσθαι τὸ Κύριε ἐκέκραξα, θυμιᾷ κατὰ τὸν τύπον¹⁾. Εὐχὴ τῆς εἰσοδοῦ· Ἐσπέρας καὶ πρωῒ καὶ μεσημβρίας αἰνοῦμεν... p. 164. Σοφία, ὀρθοί²⁾. Καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸ ἅγιον βῆμα καὶ λέγει· Πρόσχωμεν. Εἰρήνη πᾶσι. Σοφία· Ὁ ἀναγνώστης τὸ προκείμενον τῆς προφητείας καὶ τὴν Γένεσιν. Μετὰ δὲ τὸ δεύτερον προκείμενον, ἀνίσταται ὁ ἱερεὺς καί, λαβὼν τὸν κηρόν, ἀπτόμενον ἐν τῇ δεξιᾷ χειρὶ³⁾ μετὰ καὶ τοῦ θυμιατοῦ, ἵσταται ἐνώπιον τῆς ἁγίας τραπέζης, καί, σφραγιζὼν σταροειδῶς, λέγει· Σοφία, ὀρθοί. Φῶς Χριστοῦ φαίνει πᾶσι, καὶ εὐθὺς αἱ Παραοιμίαι⁴⁾. Εἶτα λέγει ὁ ἱερεὺς· Εἰρήνη σοι. Σοφία. Καὶ ὁ ψάλλτης τὸ Κατευθυνθήτω. Εἶτα ἡ ἐκτενή· Εἴπωμεν πάντες, κ. τ. λ. Εὐχὴ τῆς ἐκτενοῦς ἰκεσίας· Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, τὴν ἐκτενὴ ταύτην ἰκεσίαν... p. 164. Εἴδεσθε οἱ κατοικοῦμενοι τῷ Κυρίῳ, κ. τ. λ. p. 164. Ὁ ἱερεὺς ἐπεύχεται⁵⁾· Ὁ Θεός, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ κτίστης καὶ δημιουργός... p. 165. Ὅσοι κατηχοῦμενοι προέλθετε. Ἰστέον, ὅτι ἀπὸ τῆς δ' μεσσησιμῶν, προστίθεται καὶ τὰ ὑποτεταγμένα διακονικὰ σὺν τῇ εὐχῇ, καὶ ὀφείλεις ἅμα τῷ εἰπεῖν τὴν ἄνωθεν ἐκφώνησιν, τὸ Ἴνα καὶ αὐτοί, ἄρξασθαι οὕτως· Ὅσοι κατηχοῦμενοι προέλθετε, οἱ κατηχοῦμενοι προέλθετε, ὅσοι πρὸς τὸ φῶσιμα κ. τ. λ. p. 165—168. Разница далѣе лишь въ написаніи нѣкоторыхъ молитвъ: „Ὁ τῶν ἀρρήτων καὶ ἀθεάτων“ надписывается: „Εὐχὴ μετὰ τὸ ἀποτεθῆναι τὰ θεῖα δῶρα... и послѣдняя: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἀγαθὸν ἡμᾶς—Εὐχὴ, λεγομένη ἐν τῷ σκευοφυλακίῳ.

л. 34. Εὐχαὶ τοῦ λυχνικοῦ.

Первая четыре молитвы тѣже, что и у Гоара p. 28—29, пятая: Εὐχὴ τῆς εἰσοδοῦ· Ἐσπέρας καὶ πρωῒ καὶ μεσημβρίας. p. 31, шестая: Εὐχὴ ἀπολύσεως· Ὁ Θεός, ὁ μέγας, ὁ ὕψιστος, ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν... p. 29 и главопреклоненія: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ κλίνας οὐρανοὺς καὶ καταβάς ἐπὶ σωτηρίᾳ... p. 32.

л. 36—40. Εὐχαὶ ἐωθιναί.

Молитвъ двѣнадцать. Εὐχολ. Гоар. p. 39—42. Десятая надписывается: Εὐχὴ τοῦ πεντηχοστοῦ. Къ двѣнадцати молитвамъ

¹⁾ Κατὰ τὸν τύπον ἢ εἰσοδος μετὰ τοῦ θυμιατοῦ, εὐχὴ τῆς εἰσοδοῦ ²⁾ Σοφία, ὀρθοί. Μετὰ τὴν εἰσοδὸν καὶ τὸ πρῶτον ἀνάγνωσμα, ἦτοι τὴν Γένεσιν, ἔτι δὲ καὶ τὸ δεύτερον προκείμενον, ἀνίσταται ὁ ἱερεὺς... ³⁾ ἐν τῇ δεξιᾷ χειρὶ—нѣтъ. ⁴⁾ Καὶ εὐθὺς ἀναγινώσκεται ἡ Παραοιμία Εἶτα τὸ Κατευθυνθήτω καὶ ἡ ἐκτενή παρὰ τοῦ διακόνου Εἴπωμεν. ⁵⁾ Εὐχὴ κατηχοῦμένων πρὸ τῆς ἁγίας ἀναφορᾶς· Ὁ Θεός, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ κτίστης ..

присоединяется и молитва главопреклоненія безъ всякаго надписанія. р. 44.

л. 40 об. Μηνολόγιον, ἔχον διαφόρους ἀποστόλους, εὐαγγέλια τοῦ ὅλου ἑναυτοῦ.

л. 187. Εὐχὴ εἰς τὸ κητасφραγίσαι παιδίον, λαμβάνον ὄνομα τῆ ἡ. ἡμέρα τῆς γεννήσεως αὐτοῦ. А. Дмитріевскій. Приложение къ Богослужен. въ русск. церкви въ XVI в. ч. I, стр. 6—7.

л. 187. Τῇ τεσσαρακοστῇ ἡμέρᾳ πάλιν προσάζεται. Тамъ же стр. 7—8.

л. 189. Εὐχαὶ εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον. Тамъ же стр. 9—11.

л. 193. Εὐχαὶ τῶν ἀγίων βαπτισμάτων, ἃς ποιεῖ ὁ πατριάρχης προηγησαμένων τῶν εἰρημένων, μάλιστα τῷ μεγάλῳ σαββάτῳ ἑσπέρας. Тамъ же стр. 12—15. Разница лишь въ великой ектеніи, которая вполне сходна съ помѣщенною въ Евхологіонѣ Гоара, и въ отсутствіи замѣчанія: Ἐν δὲ τοῖς λοιπαῖς ἑορταῖς, ὅτε ἐν τῷ μικρῷ φωτιστηρίῳ κ. т. λ.

л. 197 об. Εὐχὴ εἰς τὸ ἀπολοῦσαι τὸν φωτισθέντα τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ.

Ἐὸ λύτρωσιν ἀμαρτιῶν διὰ τοῦ ἀγίου βαπτίσματος. Εὐχολ. Goar. р. 303. Καὶ λαβὼν σπόγγον καινὸν ἐξ ὕδατος, ἀποσπογγίζει τὸ μέτωπον αὐτοῦ καὶ τὰ ὄτα καὶ τὰ λοιπά, λέγων· Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ φωτίζων καὶ ἀγιάζων πάντα ἄνθρωπον, ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον νῦν καὶ ἀεὶ.

л. 197 об. Εὐχὴ εἰς τὸ ἀπολοῦσαι νεοφώτιστον.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ διὰ τῆς κολουμβήθρας... Goar. р. 304. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Ἐπεύχεται ὁ ἱερεὺς· Ὁ ἐνδοσάμενός σε τὸν Χριστὸν καὶ Θεόν... Goar. р. 304.

л. 198. Εὐχὴ εἰς τὸ κουρεῦσαι παιδίον. А. Дмитріевскій. Прилож. стр. 16.

л. 199. Τάξις, γινομένη ἐπὶ καθιερώσει ναοῦ καὶ ἰδρώσει τῆς ἐν αὐτῷ ἀγίας τραπέζης.

Чинъ этого до обхожденія вокругъ храма съ мощами и пѣнїя тропаря: Ὁ ἐν τῇ πέτρᾳ τῆς πίστεως οἰκοδομήσας τὴν ἐκκλησίαν сходенъ съ чинομъ въ Евхологіонѣ Гоара [pag. 665—661. После же этого тропаря, онъ излагается такъ: Ὅτε δὲ πλησιάσουσι τῷ καθιερωμένῳ ναῷ, ψάλλουσι· Δόξα σοι, Χριστέ ὁ Θεός, ἀποστόλων τὸ καύχημα. Ἅγιοι μάρτυρες οἱ κληῶς ἀθλήσαντες. Καὶ ἡνίκα φθάσουσιν εἰς τὴν μέσην τοῦ ναοῦ πύλην, κεκλεισμένην οὖσαν, μετὰ καὶ τῶν λοιπῶν, ἐκφωνεῖ ὁ ἀρχιερεὺς· Δόξα σοι, Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν, πάντοτε νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Καὶ τιθέντος αὐτοῦ τὸν δίσκον

εις τράπεζαν, ἐπὶ τούτων ἡτοιμασμένην· οἱ μὲν ψάλλται κατὰ τὸ σχῆμα τῶν ἐγκαινίων, ψάλλουσι τὸ Ἄρατε πόλας, ὁ δὲ ἀρχιερεὺς λέγει καθ' ἑαυτὸν εὐχὴν τῶν ἐγκαινίων· Ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὧν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας... p. 662. Μετὰ δὲ τὸ Ἄμην, ἐνδύεις ἐπιφέρει τὴν εἰδισμένην τῆς εἰσόδου εὐχὴν, ἔχουσαν οὕτως· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καταστήσας ἐν οὐρανοῖς τάγματα... p. 662. Далѣе до молитвы: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καὶ ταύτην τὴν δόξαν τοῖς ὑπὲρ σοῦ ἀθλήσασιν τοже, что у Гоара, p. 662—663, съ опущениемъ лишь указанія на нѣнне стихирь самогласныхъ. Послѣ молитвы чинъ оканчивается такъ: Καὶ εὐθέως οἱ ψάλλται, δοξάζοντες, ἐπισυνάπτουσι τὸ Τρισάγιον, καὶ πᾶσα ἡ θεία μυσταγωγία. Μέχρι δὲ συμπληρώσεως ἡμερῶν ἑπτὰ καθ' ἑκάστην ἐν τῷ τοιούτῳ ναῷ κ. τ. λ. Goar. p. 664.

л. 207 об. Τάξις γινομένη ἐπὶ σαλευθείσης τῆς ἀγίας τραπέζης. Goar. p. 490—491.

л. 209. Εὐχὴ ἐπὶ θεμελίου ἐκκλησίας καὶ ἐπὶ σταυροπηγίου.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐρασθεὶς καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ... Goar. p. 485.

л. 210. Ἀκολουθία σὺν Θεῷ ἀγίῳ τοῦ εὐχελαίου.

Ἐλόγει ὁ ἱερεὺς, καὶ εὐθὺς Κύριε εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, τὸ Θεὸς Κύριος, ἦχος δ'. Ταχὺς εἰς ἀντίληψιν μόνος ὑπάρχων. Εἶτα ὁ Ν'. καὶ εὐθὺς ὁ κανὼν. Goar. p. 332—334 съ кондакомъ: Προστασία τῶν χριστιανῶν, по безъ „Достоинно есть“ и ексапостиларія. Στιχηρά, ἦχος δ'. Ἐδωκας σημείωσιν. Ἐδωκας τὴν χάριν σου κ. τ. λ. Goar. p. 334—335, Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν κ. τ. λ. А. Дмитриевскій. Приложен. стр. 120—135. Разница заключается лишь въ опущеніи послѣ молитвы: Κύριε, ὁ ἐν τῷ ἐλέει καὶ τοῖς οἰκτιρμοῖς, замѣчанія: Ἐκαστος οὖν τῶν ἱερέων, βάλλων ἔλαιον εἰς τὴν κανδήλαν, λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην.

л. 227. Εἰς ἀρχάριον ῥασοφοροῦντα.

Εὐχολ. Goar. p. 378—379. Конецъ читается такъ: Εἶτα (т. е. послѣ молитвы: Εἰς τὸν ζυγόν σου) κουρεύει αὐτὸν καὶ ἐνδύει τὸ ῥάκος καὶ τὸ χαμιλαῦχιν, οὐ μέντοι λέγει ἐκ τῶν συνήθων.

л. 228. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ σχήματος, ἦγουν τοῦ μανδύου.

Μετὰ τὸ κρουσθῆναι τὸ ξύλον τῆς λειτουργίας, καὶ ἀρξασθαι τοὺς ἀδελφοὺς τῶν ὠρῶν, εἰσφέρει ὁ ἐκκλησιάρχης τὸν μέλλοντα ἀποκαρῆναι, καὶ ποιεῖ γονυκλισίας γ'. ἐμπροσθεν τῶν ἁγίων θυρῶν καὶ εἰς τοὺς χορούς, εἶτα τῷ ἡγουμένῳ. Καὶ τότε ἐξερχόμενος ἐν τῷ νάρθηκι, ἀποτίθεται πάντα τὰ συνήθη ἱμάτια, καὶ αὐθις, εἰσαχθεὶς ἐνδοθεν τῶν βασιλι-

κῶν πολῶν παρὰ τοῦ ἐκκλησιάρχου, ἴσταται μετὰ κολοβίου ἄζωστος, ἀνο-
πόδετος, ἀσκεπής, ὀθόνην μόνον περικεκαλυμμένος διὰ τὸ εὐσχημον. Ψαλ-
λομένων δὲ τῶν συνήθων ἀντιφώνων, καὶ τῆς εἰσόδου γενομένης, λέγε-
ται εἰς τὸ Δόξα κοντάκιον τῆς ἡμέρας, εἰς δὲ τὸ Καὶ νῦν, ἦχος α΄. Ἀγ-
κάλας πατρικᾶς¹⁾... Τὸ²⁾ βῆμά σου φρικτόν... Μητέρα σε Θεοῦ ἐπιστά-
μεθα πάντες. Τούτων δὲ ψαλλομένων, ἀπελθὼν ὁ ἀποκαρῆναι μέλλων
προσπίπτει ἐνώπιον τῶν ἁγίων θυρῶν³⁾, ἐκεῖσε τοῦ ἡγουμένου ἱσταμέ-
νου, καὶ δίδονται κηρία παρὰ τοῦ ἐκκλησιάρχου⁴⁾. Ὁ δὲ μέλλων κουρευ-
θῆναι, ποιεῖ μετανοίας γ΄. ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων θυρῶν, εἶτα τῷ ἡγου-
μένῳ, καὶ μετὰ τὸ ποιῆσαι τὴν μετάνοιαν, ὡς εἴρηται, ἐπερωτᾶται. Δεῖ
εἰδέναι, ὅτι ἐάν ἐστιν ὁ ἡγούμενος ἱερεὺς, ἐπερωτᾷ τοῦτον, εἰ δ' οὐκ,
ἐπερωτᾶται παρὰ τοῦ ἱερέως. Ἐρώτησις· Τί προσῆλθες, ἀδελφέ, προσ-
πίπτων τῷ ἁγίῳ θυσιαστηρίῳ καὶ τῇ ἁγίᾳ συνοδίᾳ ταύτῃ; Ἀπόκρισις·
Ποθῶν τὸν βίον τῆς ἀσκήσεως, τίμιε πάτερ. Εἶτα λέγει ὁ ἡγούμενος,
ἦτοι ὁ ἱερεὺς· Ὅντως καλὸν ἔργον καὶ μακάριον ἐξελέξω, ἀλλ' ἐὰν καὶ
τελειώσης· τὰ γὰρ καλὰ ἔργα κόπῳ κτῶνται καὶ πόνῳ κατορθοῦνται.
Ἐρώτησις· Ἐχουσία σου γνώμη προσέρχῃ τῷ Κυρίῳ; Ἀπόκρισις· Ναί,
τοῦ Θεοῦ συνεργοῦντος, τίμιε πάτερ. Ἐρώτησις· Μὴ ἐκ τινος ἀνάγκης,
ἢ βίας; Ἀπόκρισις· Οὐχί, τίμιε πάτερ. Ἐρώτησις· Παραμένεις τῷ μο-
ναστηρίῳ καὶ τῇ ἀσκήσει μέχρι τῆς ἐσχάτης σου ἀναπνοῆς; Ἀπόκρισις·
Ναί, τοῦ Θεοῦ συνεργοῦντος, τίμιε πάτερ. Καὶ εὐθὺς ἢ κατήχησις αὐτῇ·
Βλέπε, τέκνον, οἷας συνθήκας δίδως τῷ Δεσπότη Χριστῷ... Goar. p.
383. Ἐρώτησις· Ταῦτα πάντα οὕτω καθομολογεῖς... Ἀπόκρισις· Ναί,
τοῦ Θεοῦ συνεργοῦντος, τίμιε πάτερ. Εἶτα τὴν εὐχὴν ταύτην· Πανοικτίρ-
μων οὖν Θεός καὶ πολυέλεος κ. τ. λ. Εὐχολ. Goar. p. 384. Въ мо-
литвѣ нѣтъ словъ: Ἐπὶ δὲ γυναικῶν· Τῆς ἁγίας πρωτομάρτυρος
Θέκλης, κ. τ. λ. pag. 385. Εἶτα κλίνει μικρὸν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ
τίθησιν ὁ ἱερεὺς ἐπάνω αὐτῆς τὸ σχηματολόγιον, καὶ λέγει ὁ διάκονος·
Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν, καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν ταύτην εἰς ἐπήκοον πάν-

¹⁾ Въ ркн. XVI в. Есфигм. библ. № 208 Ἀγκάλας πατρικᾶς ἐκ γ΄. Τούτου ψαλλομένου, ὁ ἀποκαρῆναι μέλλων ἀπελθὼν προσπίπτει ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων θυρῶν, ἐκεῖσε καὶ τοῦ ἡγουμένου ἱσταμένου, καὶ ποιεῖ μετανοίας γ΄. καὶ ἐτέραν τῷ ἡγουμένῳ καὶ εὐθὺς ἐρωτᾶται, ὁ δὲ ἐκκλησιάρχης διανέμων τὰ κηρία. Δεῖ δὲ εἰδέναι. ²⁾ Ркн. XV в. Діонис библ. № 452. Другихъ стихирѣ нѣтъ. ³⁾ Тамъ же Μετὰ δὲ τὸ Ἀγκάλας πατρικᾶς ἔρχεται ὁ καθηγούμενος μετὰ τῶν ἀδελφῶν πλησίον τῶν διαστολῶν καὶ ἴσταται ἐκεῖ καὶ δίδονται ⁴⁾ ἐκάστῳ ἀνά ἑν καὶ ἄπτουσι αὐτά.

των· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἀξίους εἶναι νομοθετήσας... Εἰρήνη πᾶσι. Ὁ διάκονος· Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἡ ἐλπίς καὶ καταφυγή... *Goar. pag. 385.* Ἔττα ἐκτείνει τὴν χεῖρα εἰς τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον ὁ ἱερεὺς καὶ ἐπερωτᾷ αὐτόν, λέγων· Ἴδου ὁ Χριστὸς ἀοράτως ἐνταῦθα... Ἀπόκρισις· Ναί, τίμιε πάτερ, ἐκ προαιρέσεως. Καὶ μετὰ τὸ συντάξασθαι, λέγει πρὸς αὐτόν ὁ ἱερεὺς· Λάβε τὸ ψαλλίδιον καὶ ἐπίδος μοι αὐτό. Καὶ ἐπιδόντος αὐτοῦ τὸ ψαλλίδιον τῷ ἡγουμένῳ, λέγει πρὸς αὐτόν ὁ ἱερεὺς πάλιν· Ἴδου ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ Χριστοῦ... Καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς τὸ ψαλλίδιον ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ ἡγουμένου, λέγει· Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ θέλων πάντας... Ἔττα κουρευεῖ αὐτόν σταυροειδῶς ὁ ἱερεὺς, λέγων· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν, ὁ δεῖνα, κείρεται τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς.. Ὁ λαός, τὸ Κύριε ἐλέησον γ'. Ἔττα ἐνδύει αὐτόν τὸ ἱμάτιον· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν, ὁ δεῖνα, ἐνδύεται χιτῶνα... Ἡ ζώνη· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ δεῖνα, περιζώννυται... Τὸ παλλίον· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν, ὁ δεῖνα, λαμβάνει τὸ παλλίον... Τὰ σανδάλια· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν, ὁ δεῖνα ὑποδύεται τὰ σανδάλια.. Ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, εἰσάγαγε τὸν δούλόν σου τόνδε εἰς τὴν πνευματικὴν σου αὐλήν... Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν, ὁ δεῖνα, ἔλαβε τὸν ἀρράβωνα τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος... *Εὐχολ. Goar. p. 385—386.* Παραλαβόντες δὲ αὐτόν οἱ ἀδελφοὶ εἰς τὸ διακονικόν, ἢ εἰς τὸν νάρθηκα, κουρευούσαι, λέγοντες τὸν ἄμωμον, ὁ δὲ διάκονος λέγει· Ἐτι καὶ ἔτι... Ἀντιλαβοῦ. Τῆς παναγίας. Ὁ ἱερεὺς· Ὅτι ἅγιος εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν. Ὁ λαός τὸ Τρισάγιον, ἔττα τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας καὶ τὸ προκείμενον Κύριος φωτισμὸς μου. Ὁ ἀπόστολος πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολῆς· Ἀδελφοί, ἐνδυναμοῦσθε ἐν Κυρίῳ *pag. 387.* Ἀλληλούια. Οὗτος ὁ πτωχὸς ἐέκραξε. Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν· Ἐἶπεν ὁ Κύριος· εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν. Τέλος· ἕως ἂν ἴδωσι τὴν βασίλειαν τοῦ Θεοῦ. Καὶ καθεξῆς τελεῖται ἡ θεία λειτουργία. Μετὰ δὲ τὸ εὐαγγέλιον, ὁ κουρευθεὶς ἀδελφός, εἰσελθὼν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἀσπάζεται τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον καὶ τοὺς ἀδελφούς καὶ ἰσταται, ἔνθα προσταγῆ, βαστάζων καὶ τὴν λαμπάδα αὐτοῦ μέχρι τῆς ἀπολύσεως. Ὁφικεῖ δὲ καὶ τὰ ἅγια μετὰ τῆς λαμπάδος αὐτοῦ, καὶ ἐν τῇ εἰσόδῳ αὐτῷ καὶ ἐν τῇ ὑποστροφῇ ἕως τῶν ἁγίων θυρῶν.

λ. 233. Ἀκολουθία γινομένη εἰς τὸ μέγα καὶ ἀγγελικόν καὶ ἅγιον σχῆμα.

Ἀφ' ἐσπέρας ἐκφέρονται τὰ τε ἱμάτια καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ μέλλοντος κουρευθῆναι εἰς τὸ ἅγιον θυσιαστήριον, καὶ ἀποτίθενται ἐν τῷ θαλασσιδίῳ τῆς ἁγίας τραπέζης, καὶ ψάλλονται ἐν τῇ ἐσπέρᾳ μὲν τῇ παραμονῇ τὰ στιχηρὰ τοῦ σχήματος μετὰ τοῦ ἁγίου τῆς ἡμέρας, εἰς δὲ

τὸν ὄρθρον ψάλλεται ὁ κανὼν 1). Εἰ δὲ μὴ γε, ψάλλεται ὁ κανὼν καὶ τὰ στιχηρὰ μετὰ τὴν ἀπόλουσιν τοῦ ἑσπερινοῦ. Στιχηρὰ, ἤχος β'. Ὅτε ἐκ τοῦ ξόλου σε. Πίστει προσερχόμενος πρὸς σέ, Δέσποτα, τῆς σῆς ἐπὶ τρίβους. . Ἐχων τὴν πηγὴν τῶν οἰκτιρμῶν, τῶν ἀμαρτωλῶν... Τεῖχος ὑπερβήσομαι ἐν σοί. pag 405. Σῶσον 2), Θεοτόκε ἀγαθὴ, τὸν ὑπὸ τὴν σκέπην τὴν θείας σου καταφεύγοντα... Ὁ κανὼν Ἐυδόκιμον τέλος εἰδοκίμω μοι, Χριστέ, παράσχου, ποίημα Εὐδοκίμου. Ὁδὴ α'. ἤχος β'. Δεῦτε λαοί. Ἐπὶ τὴν σὴν φιλανθρωπίαν δραμόντα... Goar. p. 403—405. Εἰς δὲ τὴν λειτουργίαν, ψάλλουσι τὰ τυπικά. Ἰσταται 3) δὲ ὁ μελλοκουρίτης ἀπ' ἀρχῆς τῆς θείας λειτουργίας ἔνδον τῆς βασιλικῆς πύλης πλησίον τοῦ ἡγουμένου, φορῶν τὰ πρὸς συνήθη αὐτοῦ ἱμάτια μέχρι τῆς εἰσόδου. Ψάλλονται οἱ μακαρισμοὶ τῆς ἡμέρας εἰς δ'. εἰ δὲ ἐστὶ κυριακὴ, εἰς ς'. καὶ οὗτοι εἰς ἕξ, ἤχος δ'. Ὅτε ἐν τῷ πάθει ὁ ληστής συνεσταυροῦτό σοι... Ὅσοι τὰ ἐν κόσμῳ ποθινὰ ἐγκατελίπετε... Ὁ θέλων πάντας εἰς ἐπίγνωσιν ἐλθεῖν... Πάντων τῶν προσκαίρων, ὡς φθαρτῶν σὺ καταφρόνησας... Ὁ πάσας τῆς σαρκὸς τὰς ἡδονὰς ἀποστησάμενος 4)... Τρίβον 5) τὴν πλατείαν καὶ εὐρύχωρον ἀφέμενος. . Λαῖρε τῆς παρθενίας τὸ ὑπέριμον καλλώπισμα... pag. 414. Εἶτα τῆς εἰσόδου γενομένης, ὁ μελλοκουρίτης ἀποβάλλει ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ τὸ κάλυμμα καὶ τὰ ἐν τοῖς ποσὶ καλλίγια, καὶ ἵστανται λοιπὸν ἐπὶ τῆς πύλης ἀπόσκεπος καὶ ἀνυπόδετος, ἐξωσμένος δὲ μέχρις ἂν εἰσέλθῃ 6) εἰς τὸ ἅγιον θυσιαστήριον. Μετὰ οὖν τὴν εἴσοδον, Δόξα καὶ νῦν, Ἀγκάλας πατρικᾶς διανοῖξαι. Τὸ βῆμά σου φρικτόν... Μητέρα σε Θεοῦ ἐπιστάμεθα πάντες... καὶ ἐξῆς ψάλλουσιν οἱ παρόντες τὰ ἐφεξῆς γ'. ἀντίφωνα. Ἦδελον δάκρυσιν ἐξαλειψαί. Στίχος: Ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματα. Τίς χειμα-

1) ВЪ ркп. Есфигм. библ. № 208 ψάλλεται ὁ κανὼν καὶ τῆς λοιπῆς ἀκολουθίας. Στιχηρὰ, ἤχος β'. Ὅτε ἐκ τοῦ ξόλου σε... Πίστει προσερχόμενος κ. τ. λ. 2) Этого тропаря нѣтъ. 3) Ἰσταται δέ, τούτων ψαλλομένων, ὁ μελλοκουρίτης ἔνδον τῆς βασιλικῆς πύλης, φορῶν τὰ κατὰ συνήθη ἱμάτια αὐτοῦ, μέχρι τῆς εἰσόδου. Ἐν δὲ τοῖς μακαρισμοῖς, ψάλλονται οἱ τῆς ἡμέρας καὶ οἱ τοῦ σχήματος εἰς ς'. Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι... Μακάριοι οἱ πενθοῦντες. Μακάριοι οἱ πραεῖς. Μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες. Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες. Ὅτε ἐν τῷ πάθει ὁ ληστής... 4) послѣ этого тропаря слѣдуетъ: Τριάδα προσκυνούμεν ἐμοῦσίον... 5) этого тропаря нѣтъ. 6) μέχρις ἂν ἔλθῃ ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων θυρῶν. Μετὰ δὲ τὸ τροπάριον τῆς ἡμέρας καὶ κοντάκιον ψάλλεται καὶ τὸ παρόν, ἤχος α'. Ἀγκάλας πατρικᾶς καὶ ἐξῆς ψάλλουσιν οἱ παρόντες τὰ γ'. ἀντίφωνα...

ζόμενος καὶ προστρέχων. Ἐξελεζάμενος παραρρίπτεισθαι. Ἐν τῇ πηγῇ τῇ μουσικῇ τῆς ἀναγεννήσεως... Δόξα καὶ νῦν, Ῥῦσαι ἡμᾶς ἐκ τῶν ἀναγκῶν ἡμῶν... Ἀρχομένου δὲ τοῦ β'. ἀντιφώνου, μεθίσταται ¹⁾ ὑπὸ τοῦ ἐκκλησιαάρχου τῶν βασιλικῶν πολῶν ὀλίγον ὁ τὸ σχῆμα μέλλων λαβεῖν. Ἀντίφωνον β'. ἦχος δ'. Ζάλη ἀμαρτημάτων περιέχει με, Σωτήρ. Ἀντιλαβοῦ μου κατὰ τὸ λόγιόν σου... Δόξα καὶ νῦν, Ἐκ παντοίων κινδύνων τοὺς δούλους σου. Ἀρχομένου δὲ τοῦ γ'. ἔρχεται ἕως τοῦ ἄμβωνος. Ποῦ ἐστὶν ἡ τοῦ κόσμου προσπάθεια ²⁾). Καὶ τούτου λεγομένου, ἔρχεται πλησίον τῶν ἁγίων θυρῶν, κἀκεῖ ἴσταται καὶ λέγεται τὸ παρὸν τροπάριον, ἦχος δ'. Δεῦτε, τέκνα, ἀκούσατέ μου. Δεῦτε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες... Ἐπλανήθην, ὡς πρόβατον. Πρόβατον εἰμὶ τῆς λογικῆς σου ποιμένης. Δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν αὐτῷ... *Goar. pag. 406.* Καὶ τούτου λεγομένου, ἔρχεται διὰ τῆς σωλέας ³⁾ ἕως τῶν ἁγίων θυρῶν, προσπίπτει καὶ οὐκ ἀνίσταται, μέχρις οὗ πληρωθῇ τὸ ἀντίφωνον. Λέγεται δὲ τροπάριον, ἦχος δ'. Κύριε, Κύριε, ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ.. Δόξα καὶ νῦν, Ὁ διὰ σέ, θεοπάτωρ προφήτης Δαβὶδ ⁴⁾). Ἐἶτα ἀναστάντα αὐτόν, ἐπερωτᾷ ὁ ἱερεὺς, λέγων· Τί προσῆλθες, ἀδελφέ, προσπίπτων τῷ ἁγίῳ θυσιαστηρίῳ κ. τ. λ. *Goar. p. 407.* Καὶ εὐθὺς ἡ κατήχησις ταύτη· Βλέπε, τέκνον, οἶας συνθήκας δίδως τῷ Δεσπότῃ Χριστῷ... *p. 407.* Ἐρώτησις· Ταῦτα πάντα οὕτω καθομολογεῖς ἐπ' ἐλπίδι τῆς δυνάμεως... Ἀπόκρισις· Ναί, τοῦ Θεοῦ συνεργῶντος, τίμιε πάτερ. Ἐἶτα τὴν εὐχὴν· Ὁ πανοικτίρμων οὖν Θεὸς καὶ πολυέλεος... *Goar. p. 409.* Ἐἶτα ⁵⁾ σφραγίζει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ λαμβάνοντος τὸ σχῆμα τρίς, μετὰ δὲ τὸ κατασφραγισθῆναι ὁ κατηχούμενος προσπίπτει ἕως συμπληρώσεως τῆς εὐχῆς τῆς κεφαλολκισίας. Καὶ λέγει ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ ἱερεὺς, στραφεὶς κατὰ ἀνατολάς, λέγει εἰς ἐπήκοον πάντων· Ὁ ὢν Δέσποτα παντοκράτωρ, ὕψιστε βασιλεῦ τῆς δόξης... *p. 409* Καὶ εὐθὺς τίθεται τὸ φαλλίδιον ἐπάνω τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου, εἶτα ὁ ἱερεὺς· Εἰρήνη πᾶσι. Ὁ διάκονος· Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Ὁ ἱερεὺς ⁶⁾ τὴν εὐχὴν τῆς κεφαλολκισίας εἰς

¹⁾ μεθίσταται ὀλίγον τῶν βασιλικῶν πολῶν ἐπὶ τὰ ἐνδότερα ὁ τὸ σχῆμα μέλλων... ²⁾ После этого тропаря слѣдуетъ: Δεῦτε, τέκνα, ἀκούσατέ μου, φόβον Κυρίου διδάξω ὑμᾶς. Καὶ τούτου λεγομένου, ἔρχεται πλησίον τῶν ἁγίων θυρῶν καὶ ἴσταται καὶ λέγει τὸ παρὸν τροπάριον· Δεῦτε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες. ³⁾ διὰ τῆς σωλέας—иѣтъ ⁴⁾ Вмѣсто богородична, —Ἡ μόνη ἀγνή καὶ ἄχραντος Παρθένος. ⁵⁾ Ὁ δὲ ἱερεὺς σφραγίζει κατὰ ἀνατολάς λέγει· Ὁ ὢν, Δέσποτα παντοκράτωρ, ὕψιστε βασιλεῦ... ⁶⁾ Ὁ ἱερεὺς ἐπεύχεται, κλινομένου τοῦ κατηχουμένου· Ἄγιε Κύριε.

ἐπήκοον πάντων· Ἄγε Κύριε τῶν δυνάμεων, ὁ Πατήρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ... ρ. 410. Καί στραφείς ὁ ἱερεὺς ἐγείρει αὐτόν¹⁾, καὶ ποιήσαντος αὐτοῦ μετάνοιαν, εἶτα ἀναστάντος καὶ ἀσπασαμένου τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, ἐκτείνας τὴν χεῖρα ὁ κατηχητής, ὑποδεικνύων αὐτῷ τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, λέγει πρὸ αὐτοῦ· Ἰδοὺ ὁ Χριστὸς ἀοράτως ἐνταῦθα πάρεστι... κ. τ. λ. ρ. 410—411. Εἶτα κουρεύει αὐτὸν σταυροειδῶς, λέγων οὕτως· Ἄδελφός ἡμῶν, ὁ δεῖνα, κείρεται τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς. . ραg. 411—412. Καί εὐθὺς παραλαμβάνουσιν αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ εἰς τὸ διακονικόν, ἧ εἰς τὸν νάρθηκα, καὶ κουρεύουσιν αὐτόν, ψάλλοντες τὸν ἄμωμον, καὶ εὐθὺς λέγει ὁ διάκονος· Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν... κ. τ. λ. ρ. 412—413. Καί εὐθὺς τὸ Τρισάγιον, ἧ Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε... Προκειμένον· Κύριος φωτισμός μου. Κύριος ὑπερασπιστής τῆς ζωῆς. Πρὸς Κολασσαεῖς· Ἀδελφοί, ἐνδύσασθε, ὡς ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ ἅγιοι... Τέλος· ἄδοντες ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ Κυρίῳ. Οὗτος ὁ πτωχὸς ἐκέκραξε. Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον· Εἶπεν ὁ Κύριος· ὁ φιλῶν πατέρα, ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμέ ρ. 413. Τοῦ δὲ εὐαγγελίου ἀρχομένου ἀναγινώσκεισθαι κ. τ. λ. cm. ρκп. Свято-гроб. библ. въ Константинополѣ XVI в. № 68. Ἐνδυσμένου δὲ αὐτοῦ, ψάλλεται παρὰ τοῦ λαοῦ ἦχος δ'. Ἐνδύσασθε χιτῶνα τῆς σωτηρίας... Αὕτη ἡ πύλη τοῦ Κυρίου, δίκαιοι. Καί πάλιν τὸ αὐτὸ τροπάριον. Ἀγαλλιᾶσθε τῷ Θεῷ. Εἰσέλθετε ἐνώπιον αὐτοῦ. Καί πάλιν τὸ αὐτὸ τροπάριον. Ἐχοντές σε, Θεοτόκε, ἐλπίδα καὶ προστασίαν. Μετὰ δὲ τὸ ἀμφιέσασθαι αὐτόν, λέγει ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Καί κλίναντος αὐτοῦ τὸν αὐχένα, ποιεῖ ὁ ἱερεὺς τὰς ὑποτεταγμένας εὐχάς, ψάλλοντων ἔξωθεν τῶν παρεστώτων· Ἀγαλλιᾶσθω ἡ ψυχὴ μου ἐπὶ τῷ Κυρίῳ, ἐνέδυσε γὰρ με... Τὸ αὐτὸ δὲ πολλάκις λέγεται. Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα... Αὕτη ἡ ἡμέρα, ἦν ἐποίησεν. Ἀγαλλιᾶσθωσαν ἐνώπιον. Καί πάλιν τὸ αὐτὸ τροπάριον. Δόξα καὶ νῦν. Μεγάλων χαρισμάτων ἀγνή παρθένε... Εἰσὶ δὲ αἱ εὐχαί, ἃς ποιεῖ ὁ ἱερεὺς, αὗται· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πιστὸς ἐν ταῖς ἐπαγγελίαις σου... ρ. 411. Εἰρήνῃ πᾶσι. Ὁ διάκονος· Τὰς κεφαλὰς... Ὁ ἱερεὺς ἐπεύχεται· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, εἰσάγαγε τὸν δοῦλόν σου... ρ. 412. Τούτων οὖν οὕτως τελεσθέντων, ἐπαίρει ὁ διάκονος τὸ εὐαγγέλιον καὶ ἵσταται ἔξωθεν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ προσκυνεῖ πρῶτος ὁ λαβὼν τὸ σχῆμα, καὶ ἵσταται πλησίον τοῦ διακόνου, ἔπειτα πάντες οἱ ἀδελφοὶ διέρχονται, προσκυνοῦντες τὸ εὐαγγέλιον, εἶτα ἀσπασόμενοι αὐτόν. Ἐν δὲ τῷ ἀσπασμῷ ψάλλουσι τὸ τροπάριον, ἦχος α'. Ἐπιγῶμεν, ἀδελφοί, τοῦ μυστηρίου τὴν δύναμιν... ρ. 414 ψάλλεται δὲ

¹⁾ Ἐγείρει αὐτόν, κρατήσας τῆς δεξιᾶς χειρὸς αὐτοῦ καὶ ποιήσαντος... κ. τ. λ.

τοῦτο¹⁾, ἕως οὗ γένηται ὁ ἀσπασμός. Ἀγαπήσατε τὸν Κύριον πάντες οἱ ὄσοι. Ἀγαλλιάσονται τὰ χεῖλη μου. Δεῦτε ἀκούσατε καὶ διηγῆσομαι ὑμῖν. Δόξα καὶ νῦν, Χαῖρε, Θεοτόκε παρθένε, χαῖρε καύχημα τῆς οἰκουμένης... Καὶ μετὰ τὸ γενέσθαι τὸν ἀσπασμόν, ἴσταται ὁ νεοκουρίτης, ἐνθα προσετάγη, μέχρι συμπληρώσεως τῆς θείας λειτουργίας· καὶ τῶν ἀγίων δὲ δώρων προσφερομένων, ὀψικεύει ἔμπροσθεν, καὶ πάλιν εἰσελθὼν, ἴσταται ἐκεῖ. Ὁ διάκονος λέγει· Εἰπωμεν πάντες ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς καὶ τὰ λοιπά, ὡς σύνηθες. Ὑπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ, ὁ δεῖνα. Καὶ ὑπὲρ τῶν παρισταμένων... Τελεσθείσης δὲ τῆς θείας λειτουργίας, ἄπτουσι οἱ ἀδελφοὶ πάλιν τὰ κηρία, καὶ ἀπέρχονται μετὰ τοῦ νεοκουρίτου εἰς τὸ τραπεζάριον, ὀψικεύοντες αὐτὸν καὶ ψάλλοντες τὸ παρὸν τροπάριον· Κύριε, Κύριε, ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἴδε... Ὁ ποιμένων τὸν Ἰσραὴλ.. Ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν χερουβίμ. Κύριε, ἐξέγειρον τὴν δυναστείαν. Ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων²⁾. Εἶθ' οὕτως τὸ Ὑψώσω σε, ὁ Θεὸς μου, ὁ βασιλεὺς μου. Εἶτα ἀναστάντες ἀπὸ τῆς τραπέζης, συναπέρχονται εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ψάλλοντες, τὸ Κύριε, Κύριε, ἐπίβλεψον³⁾. Δόξα καὶ νῦν. Ἡ λαμπὰς ἢ ἄσβεστος, ὁ θρόνος τῆς δικαιοσύνης. Τὰς δὲ ἑπτὰ ἡμέρας ὁ νεοκουρίτης προσκαρτερεῖ τῇ ἐκκλησίᾳ, σχολάζων ἀπὸ τῶν ἔργων, καὶ τῇ ζ'. ἡμέρᾳ ποιεῖ αὐτῷ ὁ ἱερεὺς εὐχὴν καὶ αἶρει τὸ κουκούλιον ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, χαλῶν ὀπισθεν· Πολυέλεε⁴⁾ Κύριε, ὁ δωρησάμενος τῷ δούλῳ σου.. ρ. 419. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Ὁ ἱερεὺς εἰς ἐπήκοον πάντων· Τὸν τῇ πυρίνῃ κεφαλῇ, τὴν ὑλαίαν κεφαλὴν⁵⁾. Ibidem

λ. 249 οδ. Ἀκολουθία τοῦ ἐξοδιαστικοῦ.

Ἐπειδὴν τις τῶν μοναχῶν ἀνκαπούση, ἐπεὶ οὐ δεῖ λούεσθαι τὸ σῶμα αὐτοῦ, ἀλλ' οὐδὲ ὄρασθαι ὅλως γυμνόν, ὁ εἰς τοῦτο τεταγμένος, ἤγουν ὁ ἐκκλησιάρχης ἀποσπογγίζει τὸ λείψανον μετὰ χλιαροῦ ὕδατος ἐν σπόγγῳ, ποιῶν πρῶτον μετὰ τοῦ σπόγγου σταυρὸν ἐν τῷ μετώπῳ τοῦ τελευτήσαντος, ἐν τῷ στήθει καὶ ταῖς χερσὶ καὶ ταῖς γόνασιν. Εἶθ' οὕτως φέρει καθαρὸν ἱμάτιον, καὶ ἐνδύει αὐτόν, μηδαμῶς τὴν γύμνωσιν θεασάμενοι. Μετὰ δὲ τὸ ἐνδύσασθαι, περιβάλλει αὐτῷ τὸ κουκούλιον, εἰ μεγαλόσχη-

¹⁾ Πολλάκις. ²⁾ АНТОН. РИП. XV в. НИНѢ Импер. Спб. библ. Ἀφήκας τὰς ἀνομίας.. Κύριε, καταφυγὴ ἐγενήθης... ³⁾ Стихи: Ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματα Κύριε τῶν δυνάμεων.. Ἡ καρδία μου καὶ ἡ σὰρξ μου... Καὶ γὰρ στρουθίον εὔρεν. ⁴⁾ Εὐχὴ εἰς τὸ ἀποκουκουλῆσαι. ⁵⁾ Послѣ молитвы сѣбѣ дують стихиры: Ἀγάλας πατρικὰς διανοίξαι μοι, σπεῦσον... Τὸ βῆμά σου καὶ ἡ κρίσις δικαία... Ἀχραντε Θεοτόκε, ἡ ἐν οὐρανοῖς εὐλογημένη.. καὶ ἀπόλυσις.

μος εἶη, περιθεῖς τὴν περικεφαλαίαν ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς καὶ καταβίβασας αὐτὴν μέχρι τοῦ πώγωνος, ὥστε μὴ ὁρᾶσθαι τὸ πρόσωπον τοῦ λειψάνου. Ἐἵτα περιτίθησιν αὐτῷ τὸν ἀνάλαβον καὶ περιζώνουσι λῶρον, καὶ ὑποδύει αὐτῷ σανδάλια. Ἐἵτα ἀπλοῦται ὁ μανδύας αὐτοῦ ὀρθῶς ἐπὶ μήκους, καὶ τίθεται ἐπάνω τοῦ λειψάνου, καὶ ράπτουσιν αὐτὸν μετὰ σφηκώματος ἀπὸ κεφαλῆς ἕως ποδῶν. Καὶ ποιεῖ εὐλογητὸν ὁ ἱερεὺς καὶ Τρισάγιον καὶ λέγει τροπάριον· Ἀνάπαυσον ¹⁾, Σωτήρ ἡμῶν, μετὰ δικαίων, Δόξα καὶ νῦν, Ὁ ἐκ Παρθένου ἀνατείλας, Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός. Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ ἀναπαύσεως τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ, ὁ δεῖνα. Καὶ ὑπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι... Ὅπως ὁ Κύριος ὁ Θεός ἡμῶν. Τὰ ἐλέη τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἡ εὐχή ²⁾ μυστικῶς· Ὁ Θεός τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός... Εἶθ' οὕτως αἶρεται τὸ λείψανον καὶ τίθεται ἐν κλίνῃ ³⁾, ψάλλοντος τὸ Τρισάγιον μετὰ μέλους, καὶ τὸ Μνήσθητι, Κύριε, ὡς ἀγαθός. Τίθεται δὲ τὸ λείψανον ἐν τῇ γῆ δις ἕως ἂν ἀπέλθῃ ἐν τῷ κοιμητηρίῳ ἢ ἐν τῷ νάρθηκι. Καὶ λέγει ὁ ἱερεὺς τὸ Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός κ. τ. λ. καὶ τὴν εὐχὴν μυστικῶς ⁴⁾. Μετὰ δὲ τὸ ἀποκομισθῆναι τὸ λείψανον, καὶ συναχθέντων πάντων, εὐλογεῖ ὁ ἱερεὺς καὶ ἄρχεται ὁ ψάλτης, χωρὶς τὸ Ἀλληλούια, Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε... Καὶ εὐθὺς τὸν ἄμωμον. Μακάριοι οἱ ἄμωμοι... *Goar.* p. 439. Ἐἵτα Ἔτι καὶ ἔτι. Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ ἀναπαύσεως κ. τ. λ. Ἡ εὐχή· Ὁ Θεός τῶν πνευμάτων. Ὅτι σὺ εἴη ἀνάστασις. Τροπάρια πλ. α'. Ἀνάπαυσον, Σωτήρ ἡμῶν. Δόξα ⁵⁾ καὶ νῦν, Ὁ ἐκ Παρθένου. Ἐἵτα οἱ ἀναβηθμοί ⁶⁾, ἤχος α'. Ἐν τῷ θλίβεσθαί με κ. τ. λ. *Goar.* p. 439—445. Ἐἵτα (τ. e. послѣ евангелія) γίνεται ἀσπασμὸς καὶ ψάλλομεν στιχηρὰ πρὸς· Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου σε. Δεῦτε τελευταῖον ἀσπασμὸν δῶμεν... Δεῦτε ἐν τῷ τάφῳ, ἀδελφοί, βλέψωμεν τὴν τέφραν... Ποῖος χωρισμός, ὧ ἀδελφοί, ποῖος κοπετός... Δεῦτε τελευταῖον ἀσπασμὸν δῶμεν... Ὅταν ἐκ τοῦ σώματος ψυχὴ μέλλῃ μετὰ βίας... Δεῦτε, ἀδελφοί πνευματικοί, ἴδωμεν

¹⁾ Ркп. Есѣпгм. библ. № 208 Μετὰ πνευμάτων δικαίων η τ. д. ²⁾ καὶ ἡ εὐχή, ἥτις παρά τινων μὲν λέγεται εἰς ἐπήκουον, παρά δὲ τῶν ἀγιορειτῶν μυστικῶς· οὕτως γὰρ εἴθισται αὐτοῖς· Ὁ Θεός τῶν πνευμάτων ³⁾ καὶ εἰσφέρεται ἐν τῷ νάρθηκι, ψάλλοντων τῶν ἀδελφῶν ⁴⁾ Слѣдуетъ замѣчаніе: Τοῦτο, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ὀφείλει γίνεσθαι, ἐν οἷς μοναστηρίοις ἐστὶ τὰ κοιμητήρια πλησίον τοῦ καθολικοῦ ναοῦ, καὶ τιθέσιν αὐτὸ ἀπὸ τοῦ νοσοκόμου ἕως τοῦ ναοῦ τρίς· τὰ γὰρ ἔχοντα ἔξωθεν τῆς μονῆς ἰδίᾳ τὰ κοιμητήρια, ποιοῦσι τοῦτο μετὰ τὸ τέλος τῆς ἀκολουθίας, ἐξερχόμενοι τοῦ θάψαι αὐτό. ⁵⁾ Καὶ πάντα τὰ ἐν ἀγνοίᾳ, Καὶ νῦν, Ὁ ἐκ Παρθένου ⁶⁾ Ἐνταυθὰ τινες λέγουσιν τὸν Ν'. πρῶτον, εἵτα τοὺς ἀναβηθμοὺς. Ркп. Синайск. библ. 1475 г. № 980 κύρ Θεοδώρου Στουδίτου.

τὸ πέρας... Ἄρτι ἡ τοῦ βίου πονηρὰ λύεται πανήγυρις πᾶσα... Πάντα τὰ τοῦ σώματος... Τρέμω τὸ κριτήριον, Χριστέ, καὶ τὴν ἐν τῷ βήματι γύμνωσιν... Μέγας ὁ κλυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς... Πάντες δυσωποῦμέν σε, Χριστέ, νῦν ἐν κατανύξει βοῶντες... Μίαν ὑποστάσει τρισὶ σέβοντα θεότητα πίστει. Σῶζε τοὺς ἐλπίζοντας εἰς σέ... Conf. Goar. p. 445—446. Καὶ μετὰ τὸν ἀσπασμὸν, ἄραντες τὴν κλίνην, ἀπέρχονται εἰς τὸ κοιμητήριον, ψάλλοντες, τὸ Ἅγιος ὁ Θεός. Ἐναποτίθεται δὲ τὸ λείψανον τρίτον ἕως τοῦ κοιμητηρίου, καὶ λέγει ὁ ἱερεὺς τὴν συνήθη συναπτὴν ¹⁾, λέγομεν καὶ τὰ παρόντα Ποία τοῦ βίου τροφή διαμένει λύπης... Ἔργω, Σωτήρ μου, δεικνύεις, ὅτι σὺ εἶ πάντων... Τὸ τοῦ θανάτου κράτος, Χριστέ, κατήργησας... Ὡς ἄνθος μαραίνεται, καὶ ὡς ὄναρ ²⁾. Πάντα ματαιότης τὰ ἀνθρώπινα, ὅσα οὐχ ὑπάρχει... Ἄνθρωποι, τί μάτην ταραττόμεθα... Ὅτε τῷ λόγῳ σου παραστησόμεθα τῷ ἀδεκάστῳ... Ψυχὴν, ἣν μετέστησας ἐκ τῶν προσκαίρων, Σωτήρ... Ἐμνήσθη τὸ προσφύτου, βοῶντος· ἐγὼ εἰμὶ γῆ.. Ἀρχὴ μοι καὶ ὑπόστασις, τὸ πλαστοουργόν σου... Ἄλγος τῷ Ἀδὰμ ἐχρημάτισεν ἡ τοῦ ξύλου... Ἀληθῶς ματαιότης τὰ σύμπαντα... Κατ' εἰκόνα σὴν καὶ ὁμοίωσιν... Ἀνάπαυσον, Σωτήρ ἡμῶν, ζωοδότα... Ὁ θάνατός σου, Κύριε, τοῖς νεκροῖς ζωὴν ³⁾.. Ὁ θάνατός σου, Κύριε, ἀθανασίας γέγονε πρόξενος... Ὁ βυθῶ σοφίας φιλανθρωπῶς πάντα οἰκονομῶν ⁴⁾... Γῆ χανοῦσα ὑπόδεξαι τὸν ἀπὸ σοῦ πλυσθέντα... Τῷ τύπῳ τοῦ σταυροῦ σου, φιλάνθρωπε, καὶ οἱ πάλοι... Πνευματικοί μου ἀδελφοί, μὴ μου ἐπιλαθήσεσθε, ὅταν προσεύχησθε... Τὴν πολυτάραχον θάλασσαν τοῦ βίου... Σὺ ἐπλασάς με, Κύριε, καὶ ἔθηκας... Ἡ ἀσιδίμος φωνὴ τοῦ θείου Δαβὶδ σήμερον... Καθὼς εἶπας, Κύριε, τῇ Μάρτῃ· Ἐγὼ εἰμὶ ἡ ἀνάστασις... Παντοκράτωρ Κύριε, τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου... Ἐθρηῶ καὶ ὀδύρομαι, ὅταν ἐνοήσω... Δέσποινα, πρόσδεξαι τὰς δεήσεις τῶν δούλων σου ⁵⁾...

¹⁾ Есфигм. № 208 и Антонинов. библ. XV в. ψάλλονται δὲ κατὰ τὰ παρόντα τροπάρια. ²⁾ Еще стихира: Μνήσθητι, Κύριε, ὡς ἀγαθὸς τοῦ δούλου σου. ³⁾ Антонин. ркп. Λαμπρὰς καὶ θείας τυχεῖν λάμπσεως τῆς σῆς, Χριστέ... Ὁ ὢν τῇ φύσει Χριστὸς καὶ εὐσπλαγχνος... Σκηρὴν ἁγίαν ἁγνή, γινώσκομεν καὶ κιβωτὸν καὶ πλάκα σε τοῦ νόμου τῆς χάριτος ⁴⁾ тамъ же и Есфигм. библ. № 208 καὶ φθάσαντες ἐν τῷ κοιμητηρίῳ, βάλλουσι τὸ λείψανον ἐν τῷ τάφῳ, λέγοντες τροπάριον, ἦχον πλ. δ'. Γῆ χανοῦσα. Καὶ ἐπιχεῖ ὁ ἱερεὺς ἐπάνω τοῦ λειψάνου κανδήλαν, μεστήν ὕδατος καὶ ἐλαίου, ποιῶν σταυροῦ τύπον, καὶ λέγων· Τοῦ Κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα... Τῷ τύπῳ τοῦ σταυροῦ σου, φιλάνθρωπε, ὁ θάνατος... Καὶ εὐθὺς ἀσφαλίζεται ὁ τάφος, ἡμεῖς δὲ ψάλλομεν ἰδιόμελα, ἦχος πλ. β'. Πνευματικοί ἀδελφοί, μὴ μου ἐπιλαθήσεσθε... κ. τ. α. ⁵⁾ Εἴτα

Ὅτε δὲ βάλλομεν τὸ λείψανον ἐν τῷ τάφῳ, ἐπιχέει ὁ ἱερεὺς ἐπάνω τοῦ λειψάνου κινδύλαν, μεστήν ὕδατος καὶ ἐλαίου, ποιῶν τύπον σταυροῦ τρίτον, λέγων καὶ τὸ Ἑλληλούια, ἐκ τρίτου, καὶ τὸ Κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, ἄπαξ. Καὶ οὕτως ἀσφαλιζεται ὁ τάφος, εἶτα Τρισάγιον, Μετὰ πνευμάτων δικαίων..., Εἰς τὴν κατάπαυσιν, Δόξα, Σὺ εἶ, ὁ Θεός, ὁ καταβάς, Καὶ νῦν, Ἡ μόνη ἀγνή.. Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα... καὶ τὰ λοιπά. Καὶ γίνεται τελεία ἀπόλυσις. Βάλλομεν καὶ μετανοίας ἰβ'. ὑπὲρ τοῦ κοιμηθέντος ἀδελφοῦ ἡμῶν.

λ. 266. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ.

Εὐχολ. Goar. p. 358—362. Разница заключается въ описаніи тропарей: „Χαῖρε ὄρος, χαῖρε βάτε“ до „Τῆς εὐσπλαγγχίας τὴν πόλιν“ и въ ектеніи послѣ евангелія, изложенной въ такомъ порядкѣ: Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν εἰρήνης... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ ἁγιασθῆναι τὸ ὕδωρ... Ὑπὲρ τοῦ καταπεμφθῆναι οὕτῳ τὴν χάριν... Ὑπὲρ τοῦ φωτισθῆναι ἡμᾶς... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον κ. τ. λ.

λ. 270. Ἀκολουθία τῆς γονυκλισίας τῆς ἁγίας Πεντηκοστῆς.

Чинъ состоитъ изъ 6-ти молитвъ. Goar. p. 597—601. Последняя 6-тая молитва: Ὁ Θεός ὁ μέγας καὶ αἰώνος, ὁ ἅγιος καὶ φιλόανθρωπος Goar. p. 601 оканчивается словами: Καὶ μετὰ παρρησίας δοξάσωμεν ἐπὶ πᾶσι, σὲ τὸν μόνον ἀληθινὸν καὶ φιλόανθρωπον Θεόν.

λ. 275 οβ. Διακονικὰ εἰς ἀνομβρίαν.

Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός... Ὁ μὴ βουλόμενος τὸν θάνατον... Ὁ ἀνάγων νεφέλας ἐξ ἐσχάτων τῆς γῆς... Ὁ προσκαλούμενος τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης... Ὁ περιβάλλον τὸν οὐρανὸν ἐν νεφέλαις... Βροχὴν ἐκούσιον ἀφόρισσον... Εἰσάκουσον ἡμῶν, ὁ Θεός, ὅτι Χριστόν... Ἐπεὶ δεόμεθα καὶ ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι τὴν ἁγίαν μονὴν ταύτην... Goar. p. 612—613.

λ. 276 οβ. Εὐχὴ, λεγομένη ἐπὶ ἀνομβρία.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ διὰ τὸν πρὸς σέζῆλον ἐπακούσας Goar. p. 613. Κύριε ὁ Θεός ὁ παντοκράτωρ, ὁ ἀνάγων νεφέλας ἐξ ἐσχάτου τῆς γῆς. Goar. p. 614.

Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν... Μετὰ πνευμάτων δικαίων κ. τ. α., εἶτα Ἐλέησον ἡμᾶς καὶ τὰ λοιπά, εὐχὴ καὶ ἀπόλυσις. Ἡ εὐχὴ τῆς ἀπολύσεως οὕτως: Χριστός ὁ ἀληθινὸς Θεός ἡμῶν... Αἰωνία σου ἡ μνήμη, ἀξιωμακάριστε ὁδε μοναχὲ καὶ ἀείμνηστε ἀδελφεῖ ἡμῶν. Τοῦτο λέγεται παρὰ τῶν ψαλτῶν καὶ παρὰ πάντων τῶν ἀδελφῶν, ἐκ τρίτου, εἶτα καὶ τὰς συνήθειαι δώδεκα μετανοίας παρὰ πάντων ὑπὲρ τοῦ κοιμημένου, καὶ ἀπερχόμεθα .

λ. 277. Εὐχὴ ἐπὶ θεμελίου ἐκκλησίας· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸ σὸν ἅγιον αἶμα ὑποβαλλόμενος. Goar. p. 486.

λ. 277 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ ἐξομολογουμένῳ· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῶ Πέτρῳ καὶ τῇ πόρνῃ. Goar. p. 537.

λ. 268. Εὐχὴ ἐπὶ τῶν προπετῶς ὀμνυόντων.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων καταξιώσας καταβῆναι ἐπὶ τῆς γῆς, ὁ εἰπὼν, ὅτι ὅσα ἂν λύσητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένα ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἡμεῖς τῇ γῆ προστάξει θαρρήσαντες, ἐλύσαμεν τὸν δοῦλόν σου τόνδε τοῦ ἔρκου, οὐ ὤμοσε· καὶ δεόμεθα καὶ παρακαλοῦμέν σε, ὅπως συγχωρήσης αὐτῷ, καὶ μὴ λογισθῆς αὐτῷ τὴν τοιαύτην ἁμαρτίαν, ἀλλὰ ἄφεςιν ἁμαρτιῶν αὐτῷ τε καὶ ἡμῖν δώρησαι. Σὺ γὰρ εἶ μόνος ἀναμάρτητος, καὶ δυνάμενος ἀφιέναι ἁμαρτίας, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι, νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας.

— Εὐχὴ ἐπὶ τῶν ἀλόγως ὑπὸ τινῶν ἀφοριζομένων, ἢ λόγῳ ἑαυτοῦ δεσμούντων.

Ὁ Θεὸς ὁ φοβερὸς καὶ δυνατός, ὁ διὰ τοὺς σοὺς οἰκτιρισμοὺς ἐξαποστείλας τὸν μονογενῆ σου Υἱὸν εἰς τὸν κόσμον. Goar. pag. 531.

λ. 273. Εὐχὴ ἐπὶ μικροφαγησάντων.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός, ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν Goar. pag. 534.

— Εὐχὴ ἐπὶ μιᾶς τινος ἐμπεσόντος εἰς φρέαρ.

Χρὴ πρῶτον ἀντληῆσαι ἐκ τοῦ φρέατος κάδους μ'. καὶ ἐκχέειν, εἴτα βαλεῖν ὕδωρ τῶν ἁγίων θεοφανίων σταυροειδῶς ἐκ τρίτου καὶ ἄψαι κηρούς, καὶ θυμᾶσαι πέριξ, καὶ οὕτως ἐπεύξασθαι τὴν εὐχὴν ταύτην· Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ θαυμαστός, ὁ ἀνεκδιηγῆται ἀγαθωσύνη. Goar. p. 479 Εἰ δὲ ἐν ἐτέρῳ σκευεὶ κενῷ ἐμπέσει μιᾶρόν, χρὴ καὶ αὐτὸ πλύνεσθαι καί, βαλλομένου ἁγιάσματος σταυροειδῶς, γίνεσθαι καὶ τὴν εὐχὴν ταύτην· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ μόνος ἅγιος, ἁγίασον τὸ σκεῦος τοῦτο... Goar. p. 482. Εἰ δὲ συμβῆ μιᾶρόν τι ἢ ἀκάθαρτον προσφάτως ἐμπεσεῖν εἰς ἀγγεῖον οἴνου ἢ ἐλαίου, χρὴ τὸ ἐμπεσόν ἀκάθαρτον παραχρῆμα αἰρεσθαι καὶ ρίπτεσθαι ἔξω καὶ ἕτερον ἀγγεῖον πλύνεσθαι ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν, καὶ τὸν ἱερέα λαβόντα θυμιατόν... Goar. pag. 481.

λ. 280 οβ. Εὐχὴ εἰς τὸ φυτεῦσαι ἀμπελῶνα· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, σὺ εἶ ἡ ἀμπελος ἡ ἀληθινή. Goar. pag. 551.

λ. 281. Εὐχὴ ἐπὶ τρυγητοῦ.

Ὁ Θεός, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ εὐδοκήσας ἀμπελον κληθῆναι τὸν μονογενῆ σου Υἱὸν καὶ Θεόν. Goar. pag. 552.

λ. 281 οβ. Εὐχή εἰς ψυχορραγοῦντας.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ Πατὴρ τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πάντας ἀνθρώπους θέλων σωθῆναι
Goar. pag. 487.

λ. 282. Εὐχή ἐπὶ οἴκῳ κτιζομένῳ.

Ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν ἐν συνέσει... Goar.
pag. 583.

— Εὐχή ἐπὶ εὐλογίᾳ οἴκου.

Ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ καταξιώσας ὑπὸ τὴν σκηνὴν τοῦ Ζακχαίου εἰσελθεῖν. Goar. pag. 484.

λ. 282 οβ. Εὐχή ἐπὶ μετανουόντων.

Ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ διὰ τοῦ προφήτου σου Νάθαν... Goar.
pag. 536.

— Εὐχή ἐπὶ πυρεττόνων.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὰ χρόνια καὶ δεινὰ πάθη λόγῳ μόνῳ θε-
ραπεύσας. Goar. pag. 549.

λ. 283. Εὐχή ἐπὶ λογισμῶν αἰσχυρῶν.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς μου, οὗ ἐν χερσὶν οἱ κληροὶ μου .. Goar.
pag. 536.

λ. 283 οβ. Εὐχή ἐπὶ εὐλόγησιν οἴνου.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος ἔπιθε ἐπὶ τὸν οἴ-
νον τοῦτον. Goar. pag. 553.

— Εὐχή λεγομένη ἐν κολύβοις ἀγίων μνήμων.

Ὁ πάντα τελεσφορήσας τῷ λόγῳ σου, Κύριε. Goar. pag. 524.

λ. 284. Ἐπὶ πλοίῳ, ἄρτι κατασκευασθέντι καὶ μέλλοντι πλέειν.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐντειλάμενος τῷ Νῶε κατασκευάσαι κιβωτὸν
πρὸς σωτηρίαν τοῦ κόσμου. Goar. pag. 559.

λ. 184. Εὐχή ἐπὶ ἄγρα ἰχθύων.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ εἰπὼν τῷ προπάτορι Ἄδὰμ· ἀξάνεσθε καὶ
πληρώσατε τὴν γῆν καὶ ἀρχέτωσαν τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης, καὶ τῶν
πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ πάντων τῶν ὄντων ἐπάνω τῆς γῆς διὰ τοῦ
ἀγαπητοῦ σου Υἱοῦ, Κυρίου δὲ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ
ἡμῶν, τοῦ εἰπόντος τοῖς ἀγίοις αὐτοῦ μαθηταῖς καὶ ἀποστόλοις· χαλά-
σατε τὰ δίχτυα εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ πλοίου καὶ εὐρήσατε ἐκεῖ πλη-
θος ἰχθύων, καὶ εὐλόγησαντος τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας
καὶ πληθὺς λαῶν κορέσαντος. Αὐτὸς εὐλόγησον τὴν ἄγραν ταύτην καὶ
πληθύνον τοὺς ἰχθύας ἐν αὐτῇ, ὅτι σὺ εἶ ὁ Δοτὴρ τῶν ἀγαθῶν καὶ φύ-
λαξ τῶν ψυχῶν ἡμῶν καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν.

π. 284 οβ. Εἰς κατασκευὴν σκάφους.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ τὴν σὴν ἄφατον φιλανθρωπίαν καὶ ἀνεξιχνίαστον ἀγαθότητα καταξιώσας, διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν καὶ τοῦ κόσμου ἀνεγερσιν, σάρκα ἀναλαβέσθαι καὶ ψηλαφηθῆναι, καὶ συνοδεῦσαι, καὶ συμπλεῦσαι τοῖς ἀγίοις σου ἀποστόλοις, ὁ ἐν εὐτελεῖ ξύλῳ κελεύσας πεζοβατεῖν τὸ τῆς θαλάσσης τέλμα, ὃν τρέμει ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, καὶ ἡ θάλασσα, καὶ ἡ ἄβυσσος καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς. Αὐτὸς φιλάνθρωπε βασιλεῦ, καὶ κατὰ πάντα ἀγκιθέ, κατὰπεμφὼν τὴν χάριν σου ἐπὶ τὸ εὐτελεὲς τοῦτο πλοῖάριον καὶ εὐλόγησον αὐτό, ὁδηγῶν αὐτὸ ἐπὶ λιμένα θελήματός σου, λυτρούμενος αὐτὸ ἀπὸ φορᾶς καὶ ζάλης καὶ κλύδωνος, καὶ μὴ καταποντισιάτω αὐτὸ καταιγὶς ὕδατος, μὴ δὲ καταπιέτω αὐτὸ βυθός, μὴ δὲ ἐπέλθοι αὐτῷ κίνδυνος μέγας ἢ μικρός, ἀλλ' ἔλθοι καὶ ἡ εὐλογία σου, καὶ ἡ χρηστότης, καὶ ἡ ἀγαθωσύνη σου ἐπ' αὐτὸ καὶ ἐπὶ τὰς ἐμπεπιστευμένας τούτῳ ψυχάς, θεόμενά σου, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ῥυόμενος αὐτάς ἀπὸ συναντήματος πονηροῦ, ἀπὸ φαντασμάτων πονηρῶν. Σὺ γάρ εἰ ὁ Θεὸς ἡμῶν, Θεὸς τοῦ ἐλεεῖν καὶ σώζειν.

π. 385. Περὶ τῶν ἐν ἐπιτιμίοις ὄντων καὶ ἑαυτοὺς ὄρκῳ δεσμούντων.

Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ μονογενὴς Λόγος τοῦ Πατρὸς, ὁ πάντα δεσμὸν τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν τῷ σῶ ἔκουσίῳ πάθει διαῤῥήξας. Goar. pag. 528.

π. 285 οβ. Εὐχὴ ἐξ ἐπιτιμιῶν λυομένων.

Εὐσπλαγγνε, ἀγαθὲ καὶ φιλάνθρωπε, ὁ διὰ τοὺς σοὺς οἰκτιρμούς. Goar. pag. 531.

π. 286. Τοῦ ἀγιωτάτου καὶ λογιωτάτου πατριάρχου κυρ Φιλοθέου εὐχὴ εἰς τὴν παναγίαν Δέσποιναν τὴν Θεοτόκον, ἐκτεθεισα αὐτομάτως ἐπὶ τοῖς καινοφανέσιν αὐτῆς θαύμασιν.

Παρθένε Δέσποινα Θεοτόκε, ἡ τὸν μονογενῆ τοῦ Θεοῦ Λόγον, τὸν πάσης ὁρατῆς καὶ νοητῆς κτίσεως ποιητὴν καὶ Δεσπότην, τὸν ἕνα τῆς Τριάδος, Θεόν τε καὶ ἄνθρωπον ὑπὲρ φύσιν καὶ λόγον γεννήσασα, τὸ σκήνωμα τῆς θεότητος, τὸ πάσης ἀγισσύνης καὶ χάριτος δοχεῖον, ἐν ᾧ κατώκησε τὸ πλήρωμα τῆς θεότητος σωματικῶς, εὐδοκίᾳ τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς καὶ συνεργίᾳ τοῦ ἀγίου Πνεύματος, ἡ πάσης κτίσεως βασιλικῶς καὶ θεοπρεπείᾳ ἀξιώματι ἀνυπερβλήτως ὑπερχειμένη καὶ ὑπερέχουσα, ἡ δόξα καὶ τροφή καὶ ἄρρητος εὐφροσύνη τῶν ἀγγέλων, ὁ βασιλικὸς τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν προφητῶν στέφανος, ἡ θαυμαστὴ καὶ ὑπερφυῆς τῶν μαρτύρων ἀνδρία, ἡ τῶν ἀγώνων αὐτῶν καὶ τῆς νίκης ἀφορμὴ καὶ τῶν ἀθλητικῶν στεφάνων, καὶ τῶν αἰδίων καὶ θεοπρεπῶν ἀμοιβῶν πρόξενος, ἡ ὑπέριμος τῶν ὁσίων τιμὴ καὶ δόξα, ἡ τῆς ἡσυχίας ἀπλανῆς ὁδηγὸς καὶ δι-

δάσκαλος, ἡ τῶν ἀποκκλύψεων καὶ τῶν πνευματικῶν μυστηρίων θύρα, ἡ πηγὴ τοῦ φωτός, ἡ πύλη τῆς αἰωνίου ζωῆς, ὁ τοῦ ἐλέους ἀκένωτος ποταμός, ἡ πάντων τῶν θεοπρεπῶν χαρισμάτων τε καὶ θαυμάτων ἀνεξάντλητος θάλασσα, σοῦ δεόμεθα, καὶ σὲ παρακαλοῦμεν τὴν συμπαθεστάτην Μητέρα τοῦ φιλανθρώπου Δεσπότη, ἰλάσθητι ἡμῖν τοῖς ταπεινοῖς καὶ ἀναξίοις δούλοις σου. Ἐπιβλεψὼν εὐμενῶς ἐπὶ τὴν αἰχμαλωσίαν καὶ τὴν ταπεινώσιν ἡμῶν, ἴσασαι τὰ συντρίμματ᾽ αὐτῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωματικῶν ἡμῶν, τοὺς ὀρατοὺς καὶ ἀοράτους πολεμίους κατάλυσον· πύργος ἰσχύος, ὄπλα πολεμικά, παράταξις ἰσχυρὰ καὶ στρατηγὸς καὶ πρόμαχος ἄμαχος, γενοῦ τοῖς ἀναξίοις ἡμῖν ἀπὸ προσώπου τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν, δεῖξον ἔν ἡμῖν τὰ ἀρχαῖά σου ἐλέη, καὶ τὰ θαυμάσια σήμερον, δεῖξον τοῖς ἀνόμοις ἐχθροῖς ἡμῶν, ὅτι μόνος βασιλεὺς καὶ Δεσπότης, ὁ σὸς Υἱὸς καὶ Θεός, καὶ σὺ Θεοτόκος κυρίως ἡ τὸν ἀληθινὸν Θεὸν κατὰ σάρκα γεννήσασα, καὶ δαμάσαι πάντα καὶ ἰσχύεις ἐνεργεῖν, ὅσα καὶ βούλει ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. Πᾶσι τὰς αἰτήσεις πρὸς τὸ συμφέρον ἐκάστῃ δώρησαι, Δέσποινα· τοῖς νοσοῦσι τὴν ὑγίαν, τοῖς ἐν θαλάσῃ τὴν γαλήνην καὶ τὴν κυβερνήσιν, ὁδοιποροῦσι συνοδεύουσα καὶ φυλάττουσα, αἰχμαλώτους τῆς πικρᾶς ῥυομένη δουλείας· παραμυθουμένη τοὺς λυπουμένους, τὴν πενίαν καὶ πᾶσαν σωματικὴν ἄλλην κουφίζουσα κάκωσιν, τῶν ψυχικῶν ἀβρωστημάτων καὶ τῶν παθῶν πρὸ πάντων ἀπαλλάττουσα πάντας, ταῖς σαῖς ἀοράτοις προστασίαις καὶ εἰσηγήσεσιν, ἵνα τὴν ὁδὸν τῆς προσκαίρου ταύτης ζωῆς καλῶς καὶ ἀπροσκόπως ἀνύσαντες, καὶ τῶν αἰωνίων ἐκείνων ἀγαθῶν διὰ σοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν ἐπιτύχοιμεν· τοὺς δὲ πιστοὺς βασιλεῖς ἡμῶν, τοὺς τῷ φοβερῷ τοῦ μονογενοῦς Υἱοῦ σου τιμηθέντας ὀνόματι, καὶ τῇ σῇ πεποιθότατος προστασίᾳ καὶ χάριτι, καὶ σὲ προβαλλομένους ἐν παντὶ καὶ μεσίτιν καὶ πρόμαχον κατὰ τῶν ἐπικειμένων ἐχθρῶν, ἀοράτως ἐνίσχυσον, διάλυσον τὸ ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν ἐπικείμενον τῆς ἀθυμίας νέφος. Ἄφελε ἀπὸ τοῦ πόνου τῆς ψυχῆς αὐτῶν, καὶ λαμπρὰν τὴν εὐθυμίαν καὶ τὴν χαρὰν ἀντεισάγαγε, εἰρηνικὸν καὶ ἀστασίαστον τὸ κράτος καὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῖς ἀποκατάστησον. Ῥῦσαι, Δέσποινα, ταῖς πρεσβείαις σου τὴν ἐξαιρέτως ἀνακειμένην σοι ταύτην ποίμνην καὶ πᾶσαν πόλιν καὶ χώραν ἀπὸ λιμοῦ, λοιμοῦ, σεισμοῦ, καταποντισμοῦ, πυρός, μαχαίρας, ἐπιδρομῆς ἀλλοφύλων καὶ ἐμφυλίου πολέμου, καὶ πᾶσαν ὀργὴν τὴν καθ' ἡμῶν κινουμένην δικαίως ἀπόστρεψον, εὐδοκίᾳ καὶ χάριτι τοῦ μονογενοῦς Υἱοῦ καὶ Θεοῦ σου, ᾧ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις, σὺν τῷ ἀνάρχῳ Πατρὶ καὶ τῷ συναϊδίῳ καὶ ζωοποιῷ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς...

Δέσποτα¹⁾ Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ σοφίας ἀρρήτῳ λόγῳ πάντα πρὸς τὸ τοῦ πλάσματος συμφέρον οἰκονομῶν, καὶ τὴν μὲν πρόσκαιρον ταύτην ἡμῶν ζωὴν διὰ τῶν δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν τῆς δικαιοσύνης ὄπλων λυσitelῶς καὶ χρησίμως διακρατῶν, τὰς δὲ τῶν μελλόντων ἀγαθῶν ἐλπίδας ἀσφαλεῖς ἐντεῦθεν ἡμῖν χαριζόμενος, ὁ καὶ τὴν πονηρὰν καὶ κακοποιὸν ταύτην τῶν ἀνόμων ἐχθρῶν δύναμιν, οἰονεῖτινα μάστιγα σιδηρὰν, ἢ θυρίον ἀνήμερον, ἢ κεραυνόν τινα καὶ πρησιτῆρα πρὸς παιδαγωγίαν ἡμῖν ἐπαφείς, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξῃς ἡμᾶς, μηδὲ τῇ ὀργῇ σου παιδεύσῃς ἡμᾶς, ἵνα μὴ ἐπιχαρῆ ὁ ἐχθρὸς ἐπὶ τῇ πτώσει καὶ τῇ φθορᾷ ἡμῶν, μηδὲ εἴπωσι, ποῦ ἔστιν ὁ Θεὸς αὐτῶν, ἐγενήθημεν ὄνειδος τοῖς γείτοσιν ἡμῶν, μυκτηρισμὸς καὶ χλευασμὸς τοῖς κύκλῳ ἡμῶν, τὰς πόλεις ἡμῶν ἀλλότριαι κατέχουσιν ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν (λ. 288) ἡμῶν· τὰ ἔμπροσθεν αὐτῶν παράδεισος τρυφῆς, καὶ τὰ ὀπισθεν αὐτῶν πεδίον ἀφανισμοῦ, διεσπάρημεν ἐπὶ πᾶν ἔθνος καὶ μακρὰν χώραν, καὶ ἀπεβρίβημεν, ὡς τέκνα μωμητᾶ, γενεὰ σχολιὰ καὶ παραπικραίνουσα· σίδηρον διήλθεν ἡ ψυχὴ ἡμῶν, ἔθεντο τὰ θνησιμαῖα τῶν δούλων σου βρώματα τοῖς πετεινοῖς καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, ἐἔχεαν τὸ αἷμα αὐτῶν, ὡσεὶ ὕδωρ, ἐλογίσθημεν ὡς πρόβατα σφαγῆς καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ρύόμενος, ἀλλὰ σὺ Πατὴρ ἡμῶν εἶ, καὶ πρὸς σὲ καταφεύγομεν. Τὸ ὄνομά σου ἐπικαλούμεθα, ἐπίστρεψον, Κύριε, τὴν αἰχμαλωσίαν ἡμῶν, περιποιήσαι τοὺς υἱοὺς τῶν τεθνατωμένων, ἀπόδος τοῖς γείτοσιν ἡμῶν ἑπταπλασίονα εἰς τὸν κόλπον αὐτῶν, τὸν ὄνειδισμόν αὐτῶν, ὃν κατὰ σοῦ βλασφημοῦντες ὄνειδιζουσι, Δέσποτα· ὑπεράσπισαι τῆς ποιμένης σου ταύτης, καὶ παντὸς τοῦ χριστωνόμου πληρώματος, διὰ σαυτὸν καὶ τὸ τίμιον αἷμα τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, ὃ δι' ἡμᾶς τοὺς ἀναξίους φιλανθρώπως ἐκένωσε, τοὺς δὲ πιστοὺς βασιλεῖς ἡμῶν δύναμιν κατὰ τῶν πολεμίων ἐνδύσας ἀήτητον, λάλησον εἰρήνην εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν ὑπὲρ ἀλλήλων, ὑπὲρ τῆς ἐκκλησίας σου, ὑπὲρ τοῦ λαοῦ σου παντὸς, συντετριμμένου τοῖς πειρασμοῖς, ὡς ὄρας, καὶ ταλαιπωρουμένου πάντοθεν, ὡς ἂν τὸ καταλειφθὲν τῆς ζωῆς ἡμῶν βραχὺ λείψανον εἰρηνικόν τε καὶ (λ. 288 ὀβ.) ἀτάραχον ζήσαιμεν, οἰονεῖτινα θανατηφόρον λύμην τὴν πονηρὰν ταύτην καὶ ἀνώμαλον στάσιν τῶν ἀγγείων τῆς ψυχῆς ἐκκενώσαντες, πρεσβείαις τῆς ὑπερευλογημένης Θεοτόκου, τῶν θεοφόρων ἀποστόλων, καὶ πάντων σου τῶν ἀγίων, εὐδοκίᾳ καὶ ἀγαθότητι τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, μεθ' οὗ εὐλογητὸς εἶ σὺν τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ.

¹⁾ Въ Εὐχολογ. XV в. ο. арх. Автокина эта молитва надписывается такъ: Εὐχὴ κατὰ πολεμίων τοῦ αὐτοῦ.

Τοῦ αὐτοῦ εὐχὴ εἰς ἀνομβρίαν· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῷ ζῶντι καὶ ἐνουποστάτῳ σου λόγῳ καὶ τῷ ζῶσσοιῶ καὶ ὁμοτίμῳ σου Πνεύματι, πᾶσαν τὴν ὀρωμένην καὶ ἀόρατον κτίσιν ἀπὸ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι παραγαγών, ὁ τὸν αἰσθητὸν καὶ περιγίειον τοῦτον κόσμον τοῖς μεγάλοις τέσσαρσι στοιχείοις, ὡσπερὶ τινα βασιλείον οἶκον τέσσαρσι στύλοις διαβαστάζεσθαι καὶ πρὸς τὸ ἀτάλευτον καὶ ἀδιάλυτον παραμένειν κελεύσας, εἰς δόξαν τῆς παντοδυναμίου σου δόξης καὶ ἀγαθότητος, καὶ ζωῆν καὶ ὑπηρεσίαν τοῦ κατ' εἰκόνα σὴν δημιουργηθέντος ἀνθρώπου, αὐτὸς πανάγαθε βασιλεῦ, οἴονεϊ νοσοῦντα τοῦτον καὶ σαλευόμενον νῦν τῇ ἐνδείᾳ καὶ στερήσει τοῦ ὕδατος τῷ ῥήματι τῆς δυνάμεώς σου, πρὸς τὸ ὑγιᾶ καὶ ἀπερίτρεπτον ἀποκατάστησον, αὔθις δὸς κατὰ καιρὸν τὸν συνήθη καὶ φυσικὸν ὑετὸν τῇ γῆ, ὡς ἂν τὸ κατὰ φύσιν γόνιμον αὐτῆς εἰς ἐνεργειαν καὶ ἀποτελεσμα προαγάγῃ, (λ. 289) καὶ μὴ διακεκαυμένη καὶ ἄγονος γένηται παντοίων σπερμάτων καὶ φυτῶν καὶ παντὸς βλαστήματος, ἃ φυσικῶς ἐξάγειν ἄνωθεν ἐκελεύσθη τῷ σῶ προστάγματι, κέρασον τῷ μεγίστῳ καὶ καθολικῷ τοῦ ἡλίου πυρὶ τὴν τοῦ ὕδατος δρόσον ἄνωθεν, ἵνα τῇ συμμέτρῳ καὶ κατὰ φύσιν θέρμῃ, τρέφῃ καὶ πρὸς αὔξησιν φέρῃ, καὶ σώματα καὶ σπέρματα καὶ φυτὰ καὶ μὴ ἄκρατον ὄν καταφλέξῃ, καὶ ἀποτεφρώσῃ τὴν γῆν, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ, τῷ ἀέρι τούτῳ τὴν φυσικὴν ἀπόδος ὑγρότητα, ταῖς νεφέλαις ἐντειλάμενος συνήθως ἄνωθεν βρέχειν ἐπὶ τῆς γῆς, ὡς ἂν εὐκρατος αὔθις καὶ ὁμαλὸς ἀποκαταστάς, ὑγιεινὸς καὶ σωτήριος γένηται τῷ κόσμῳ παντί, ἀνθρώποις καὶ κτήνεσι, φυτοῖς τε καὶ σπέρμασι, καὶ πᾶσι τοῖς πρὸς σύστασιν δεομένοις αὐτοῦ. Οἴδαμεν, φιλάνθρωπε Δέσποτα, ὅτι τὸ παρὰ φύσιν ἡμᾶς ἐνεργεῖν καὶ ζῆν ἁμαρτάνοντες ἐνώπιόν σου διὰ παντὸς καὶ ὀπίσω πορευομένους τῶν πονηρῶν ἐπιθυμιῶν ἡμῶν, τὴν παρὰ φύσιν ταύτην τῶν στοιχείων ἐργάζεται κίνησιν, καὶ ὡς σπέρμα στίζεται καὶ πλήττεται ἢ δι' ἡμᾶς δημιουργηθεῖσα ἀναίσθητος κτίσις, ἵνα, ἡμεῖς παιδευθέντες, εἰς αἴσθησιν ἔλθωμεν τῆς ἀπαιδευσίας καὶ τῶν σφαλμάτων ἡμῶν, ἀλλὰ σὺ μακρόθυμος καὶ πολέλεος ὢν, ἄρρητός τε (λ. 289 ὀβ.) φιλάνθρωπία καὶ δύναμις, καὶ τὸ πλήθος τῶν ἀνομιῶν ἡμῶν ἄφες, καὶ τὸ παρὰ φύσιν ἅπαν κηταλύσας, εἰς τὴν φυσικὴν ὑγείαν καὶ εὐεξίαν καὶ ἰσότητα, καὶ ἡμᾶς καὶ τὴν αἰσθητὴν ταύτην σου κτίσιν, ὡς πάντων ποιητῆς καὶ Δεσπότης πάλιν ἀποκατάστησον, ἵνα κατὰ γενεὰς καὶ γενεὰς, δοξάζηται σου τὸ παντοδύναμον καὶ φιλάνθρωπον ὄνομα, πρεσβείαις τῆς παναχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, τῶν θεφόρων ἀποστόλων, καὶ πάντων τῶν ἀγίων, εὐδοκίᾳ καὶ ἀγαθότητι τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, μεθ' οὗ εὐλογητὸς εἶ σὺν τῷ πανα-

γίψ και ἀγαθῶ και ζωοποιῶ σου Πνεύματι, νῦν και αἰε και εἰς τοὺς αἰῶ-
νας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.

л. 290. Διατάξεις τῆς θείας λειτουργίας, ἐν ᾗ και τὰ διακονικά.

Чинъ этого, по настоящему списку, напечатанъ проф. Н. Θ. Красносельцевымъ въ его „Матеріалахъ для исторіи чинопослѣдо-
ванія литургіи св. I. Златоустаго“ в. I стр. 36—78.

л. 300 об. Τὰ διπλοκατηχούμενα, ἃ λέγονται ἀπὸ τῆς τετράδος τῆς
μεσονησιτίμου μέχρι τῆς μεγάλης τετράδος.

— Αἰτήσεις, ἃς λέγει ἐν τῷ μεγάλῳ ἔσπερινῷ.

л. 301 об. Οἱ οἴκοι τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου.

л. 307. Πῶς¹⁾ χρῆ δέχεσθαι τοὺς ἀπὸ αἱρέσεων τῆ ἀγία τοῦ Θεοῦ
και ἀποστολικῆ ἐκκλησία προσερχομένους. Goar. pag. 694.

л. 308. Ὅπως χρῆ ἀναθεματίζειν ἐγγράφως τὴν αἵρεσιν αὐτῶν, τοὺς
ἀπὸ Μανιχαίων προσιόντας τῆ ἀγία τοῦ Θεοῦ καθολικῆ και ἀποστολικῆ
ἐκκλησία. Cotelerius. Patres apostolici. Amstelaed. 1724 an. t. I p.
543, not—545; A. Дмитриевскій. Прилож. стр. 26—45.

л. 312 об. Τάξις γινομένη τοῖς ἀπὸ Μανιχαίων ἐπιστρέφουσι πρὸς
τὴν καθαρὰν και ἀληθῆ πίστιν ἡμῶν τῶν χριστιανῶν. Goar. pag. 700.

л. 313. Μεθοδίου, τοῦ ἀγιωτάτου πατριάρχου, διατάξεις περὶ τῶν δια-
φόρῳ τρόπῳ και ἡλικία ἐπιστρεφόντων. Goar. pag. 689. Молитвы тѣ-
же, по имѣютъ надъ собою слѣдующія надписанія: а) Εὐχὴ ἰλασμοῦ
εἰς τὸν ἀπ' ἀρνήσεως ἐπιστρέφοντα πρὸς τὴν ἡμετέραν πίστιν, б) εἰς ἰλασ-
μὸν εὐχὴ ἄλλη, μετὰ τὸ εἰπεῖν τὸν ψαλμὸν Ν'. και λζ'. και ρβ'. , в) εὐχὴ πρὸς
χριστιανούς ὑπαχθέντας ἐθνικῆ πλάνῃ, ἐπιστρέψαντας δὲ και τῆ ἐκκλησία
προσδραμόντας, d) εὐχὴ ἀποστατήσαντος παιδὸς και μαγαρίσαντος και με-
τανοοῦτος. Молитва на главопреклоненіе и послѣдняя послѣ муро-
помазанія безъ заглавій.

л. 317. Εὐχὴ εἰς τὸ ποιῆσαι ἐθνικὸν κατηχούμενον. Goar. p. 283.

л. 317 об. Πῶς δεῖ δέχεσθαι τὸν ἐξ Ἑβραίων τῆ τῶν χριστιανῶν
πίστει προσερχόμενον. Goar. pag. 282.

л. 218. Ἐκθεσις ἀκριβεστέρα περὶ τοῦ πῶς δεῖ δέχεσθαι τὸν ἐξ
Ἑβραίων τῆ τῶν χριστιανῶν πίστει προσερχόμενον. A. Дмитриевскій.
Прилож. стр. 68—82; Conf. Patres apostolici t. I, pag. 504—507,
not. I.

л. 321 об. Περὶ Μελχισεδεκτιῶν τῶν και Θεοδοσιανῶν και Ἀθιγγάνων.

) Начинается новая рука XVI в.

л. 323. Χρή οὖν τοὺς ἀπὸ Ἀθιγγάνων προσιόντας καὶ βαπτίζεσθαι μέλλοντας τοῦτο λέγειν. А. Дмитриевскій. Прилож. стр. 46—53.

л. 324. Τάξις ¹⁾ γινομένη τοῖς ἀπὸ Σαρακηνῶν ἐπιστρέφουσι πρὸς τὴν καθαρὰν καὶ ἀληθῆ πίστιν ἡμῶν χριστιανῶν. Conf. Mign. Patrol. Cours. complet. t. CXL, col. 124—135.

л. 327 об. Εὐχὴ ἐπὶ τελευτήσαντος ἱερομονάχου.

Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὅτι σοῦ μόνου τὸ ζῆν ἀθάνατε. Goar. pag. 452.

л. 328. Εὐχὴ ἐπὶ ²⁾ τελευτήσαντος διακόνου ἢ καὶ εἰς μοναχοὺς πάντας..

Ἐοικῆσιν ἔχων τὸν οὐρανὸν καὶ πάντα διέπων ³⁾ τὰ ἐν τῇ γῆ, Αὐτὸς ἐπίστασαι τὴν ἐργασίαν τοῦ τελευτήσαντος ἀδελφοῦ ἡμῶν ⁴⁾, ἣν ἐν τῷ οἴκῳ σου ὑπὸ σοῦ ⁵⁾ δυναμούμενος μεθ' ἡμῶν ἐξετέλεσε, καὶ ⁶⁾ ἄμειψαι, ἀγαθέ, τῇ ἐκεῖθεν ἀνέσει ⁷⁾ καὶ παράσχου αὐτῷ ἐν φωτὶ κατοικίαν ⁸⁾, ἐν χώρᾳ δικαίων, πάντων ἀνοημάτων συγχωρῶν αὐτῷ τὰ ὀφειλήματα, καὶ ἡμῖν βοήθειαν παρεχόμενος ἐν τῷ φωτὶ τῶν προσταγμάτων σου μέχρις ἂν, καὶ ἡμεῖς ταύτης τῆς σκιᾶς ἀξιωθῶμεν. Ὅτι προσκυνητὸν ὑπάρχει τὸ ὄνομά σου τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ.

— Ἀφορκισμὸς τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου ἐπὶ χειμαζομένων ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων.

Ἐο Θεὸς τῶν θεῶν καὶ Κύριος τῶν κυρίων, ὁ τῶν πυρίνων ταγμάτων δημιουργός. Goar. pag. 578. Ἀφορκισμὸς α'. Ἐξορκίζω σε τὸν ἀρχέανον τῆς βλασφημίας, τὸν ἀργηγὸν τῆς ἀνταρσίας... Goar. pag. 579.

л. 330 об. Ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ἐπὶ χειμαζομένων ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων.

Ἐο Θεὸς ὁ αἰώνιος, ὁ λυτρωσάμενος ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τοῦ διαβόλου. Goar. pag. 581. Εὐχὴ ἑτέρα· Κύριε ὁ Θεός, ὁ μόνος ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος, ὁ μόνος Χριστὸς καὶ ἐπιεικής, ὁ μόνος οἰκτίρμων καὶ πολυέλεος Θεὸς ἡμῶν, ὁ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου σταυρωθέντος, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθέντος, καὶ εἰσελθόντος εἰς δόξαν τὴν ἑαυτοῦ καὶ τὴν σὴν, ἐλθέτω ἡ χάρις σου ἐφ'

¹⁾ Исслѣдованіе о «происхожденіи чина присоединенія мухамеданъ къ прав. христ. вѣрѣ» напечатано А. Яблоковымъ въ Прав. Соб. 1881 г. кн. III, стр. 230—283. ²⁾ Рук. Синайск. библ. XV в. № 984 εἰς διάκονον κομηθέντα ³⁾ περιέποντα τὰ ἐπὶ γῆς, αὐτὸς ⁴⁾ καὶ δούλου σου ⁵⁾ ἡβῆς—ὑπὸ σοῦ ⁶⁾ διὸ ⁷⁾ τὴν ἐκεῖθεν ἄνεσιν ⁸⁾ κατοικῆσαι.

ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὸν δούλόν σου, τόνδε, καὶ ἐνδυναμώσάτω ἡμᾶς, Κύριε, τὸ εὐαγγέλιον τῆς διδασκαλίας σου. Πάτερ εὐσπλαγγνε, φώτισον ἡμῶν τὰ σπλάγχνα, καὶ πάντα τὰ μέλη τῷ σῶ θελήματι, καὶ καθάρισον ἡμᾶς ἀπὸ πάσης κακίας καὶ ἁμαρτιῶν, συντήρησον δὲ ἡμᾶς ἀσπίλους καὶ ἀμώμους ἀπὸ πάσης περιεργείας τοῦ ἀντικειμένου, καὶ χάρισαι ἡμᾶς, Κύριε, κατὰ τὴν σὴν χρηστότητα, τὰ σὰ νοεῖν, τὰ σὰ φρονεῖν, ἐν τοῖς σοῖς ἀναστρέφεται, τὸν σὸν φόβον φοβεῖσθαι, ποιεῖν τὰ εὐχάριστά σοι ἕως τῆς ἐσχάτης ἡμῶν ἀναπνοῆς καὶ ἡμέρας καὶ ὥρας. Ἐπικαλούμεθά σε, τὸν ἀληθινὸν Θεὸν ἡμῶν, οἱ ἁμαρτωλοὶ ἡμεῖς, ὅπως ἂν κατὰ τὸ ἀνεκδιήγητόν σου ἔλεος, σφραγίσῃς ἡμῶν τὸ σῶμα, καὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ πνεῦμα, καὶ διατηρήσῃς ἀπὸ παντὸς πονηροῦ δαίμονος, ἀπὸ παντὸς ἐρπετοῦ ἰσβόλου, ἀπὸ παντὸς θηρίου, τοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, ἀπὸ πάσης ἀνομίας, ἀπὸ πάσης φαρμακείας, καὶ ἀπὸ πάσης πλάνης, ἀπὸ πάσης ματαιότητος, ἀπὸ πάσης πορνείας καὶ πλεονεξίας, ἀπὸ πάσης νόσου καὶ μαλακίας, ἀπὸ παντὸς ψεύδους καὶ πάσης ραδιουργίας, καὶ πάσης παγίδος τοῦ ἀντικειμένου ἡμῖν. Πάτερ ἀφθαρσία, σκέπασον τὸν δούλόν σου τῇ σῇ εὐσπλαγγχνίᾳ, καὶ μὴ ἐγκαταλίπῃς ἡμᾶς, μὴ δὲ ποιήσῃς ἐπίχαρμα ἐχθρῶν, καὶ ἐξουθένημα λαοῦ καὶ καταπάτημα δαιμόνων, ἀλλ' ἵνα ἡ σὴ χάρις, τὸ σὸν ἔλεος ἧ μεθ' ἡμῶν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν, ὅτι σὸν τὸ κράτος καὶ σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία, καὶ ἡ δύναμις, καὶ ἡ δόξα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ.

λ. 331 οβ. Ἐκκολουθία εἰς μνηστρα.

Εὐλογοῦντος τοῦ ἱερέως, ὁ διάκονος τὰ διακονικά, ὁ δὲ ἱερεὺς τὰς εὐχὰς ταῦτας: Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος, ὁ τὰ διηρημένα συναγαγὼν εἰς ἐνότητα... Goar. p. 311. Εἰρήνη πᾶσιν. Ὁ διάκονος: Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Εὐχὴ· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν ἐξ ἔθνων μνηστευσάμενος... Ibid. Ὁ δὲ διάκονος ταῦτα τὰ διακονικά: Ἐν εἰρήνῃ... Ἐπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὸν γάμον τοῦτον, ὡς τοῦ ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας τοῦ... Ἐπὲρ τοῦ συζευθῆναι αὐτοὺς καὶ ἀφαπθῆναι τοῦ... Ἐπὲρ τοῦ δοθῆναι αὐτοῖς καρπὸν κοιλίας... Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν διαφυλάξῃ τὴν κοίτην αὐτῶν... Ἐπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Καὶ μετὰ τὸ πληρῶσαι τὸν διάκονον τὴν συναπτήν, λέγει ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν ταύτην· Ὁ Θεός, ὁ ἅγιος, ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον... Goar. p. 317. Εἶτα στέφει ἀμφοτέρους, καὶ κρατήσας αὐτῶν τὰς δεξιὰς, παραδίδωσιν ἀλλήλοις, καὶ λέγει· Εἰρήνη πᾶσιν. Ὁ διάκονος: Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν ταύτην· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τῇ σωτηριώδει σου οἰκονομία... Goar. p. 318. Καὶ μετὰ τὸ Ἄμην, μεταδίδωσιν αὐτοῖς τῆς ζωοποιῦ κοινωνίας, εἶτα λαμβάνει ὁ ἱερεὺς ποτήριον οἴνου κοινὸν καὶ ἐπέouchεται οὕτως. Εὐχὴ τοῦ κοινοῦ ποτηρίου· Ὁ Θεός, ὁ

πάντα ποιήσας τῇ ἰσχύϊ σου. . p. 319. Εὐχὴ εἰς τὸ ἄραι τὰ στέφανα·
 Ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παραγενόμενος ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας... p. 320. Εὐ-
 χὴ εἰς τὰ παστολόσια· Νυμφῶνα καταντήσαντες οἱ δοῦλοι σου, Κύριε...
 p. 325.

XXXIII. № 362 (607) Εὐχολόγιον, ркп. библ. лавры Саввы Освященнаго (нынѣ патриаршей іерусалимской библ.) въ 16 долю, 75 листовъ, писана на пергаменѣ крупнымъ и красивымъ почеркомъ XIV в. Изъ надписей интереснѣйшею нужно считать собственноручную подпись въ началѣ рукописи: Σωφρόνιος, πατριάρχης τῆς ἁγίας πόλεως, сь датою, по словамъ А. Пападопуло-Керамевса, 7107 или 1598—1599 г. (Διάταξις τῆς τοῦ πατριάρχου λειτουργίας. Ἐν Ἀθῆν. 1890 σελ. 8; Ἱεροσολυμιτ. βιβλιοθ. τ. β'. ἐν Πετροπολ. 1894 σελ. 613).

л. 1. Ἄλλη τάξις γινομένη ἐπὶ σαλευθείσης ἁγίας τραπέζης.

Πρὸ τῆς ἀρχῆς τῆς θείας λειτουργίας ἀποστέλλεται εἴτε λιθοξόος, εἴτε χρυσοχόος καὶ τοὺς σαλευθέντας κίονας, οἷς βαστάζεται ἡ ἁγία τράπεζα, ἀποσπογγίζει καὶ κοιτάζει πρὸς τοὺς ἰδίους τόπους, καὶ μετὰ τοῦτο γεμίζει τὰς ἀρμονίας... Goar. p. 492. Оканчивается прошениями: Ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν ὁ δεῖνα καὶ τοῦ ἔργου τῶν χειρῶν αὐτοῦ, τοῦ Κυρίου... Ἐκτενέστερον ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τῶν συμπρόντων αὐτῷ ἱερέων...

л. 1 об. Εὐχαὶ τῆς γονυκλισίας τῆς ἁγίας Πεντηκοστῆς. Goar. p. 597—602.

л. 8. Τάξις γινομένη ἐπὶ καθιερώσει ναοῦ καὶ ἰδρύσει τῆς ἐν αὐτῷ ἁγίας τραπέζης. Goar. p. 655—664. Въ текстѣ есть невольшія особенності, отмѣченныя нами въ ркп. Аѳон.-Ватоп. библ. 1533 г. № 133 л. 302.

л. 26. Εὐχὴ ἑτέρα εἰς τὴν κατάθεσιν τῶν λειψάνων.

Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ὁ ἅγιος τῶν ἁγίων, ὁ Θεὸς τῶν ἀποστόλων καὶ βασιλεὺς τῶν μαρτύρων, τὸ καύχημα τῶν ἁγίων σου καὶ ὁ στέφανος πάντων τῶν εὐαρεστησάντων τῷ ὀνόματί σου, μνησθητι ἡμῶν, Κύριε, ἐν τῇ εὐδοκίᾳ τοῦ λαοῦ σου, ἐπίσκεψαι ἡμᾶς ἐν τῷ σωτηρίῳ σου, χάρισαι ἡμῖν μνημονεῦειν τῶν ἁγίων σου καὶ κοινωνεῖν αὐτῶν τοῖς παθήμασι. Ναί, Κύριε ὁ Θεός, πιστὸς ἐν τοῖς λόγοις, ὁ χαρισάμενος τοῖς ἁγίοις σου μάρτυσι τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἀγωνίσασθαι, καὶ τὸν δρόμον τῆς εὐσεβείας τελειῶσαι καὶ τὴν πίστιν τῆς ἀληθινῆς ὁμολογίας φυλάξαι, παρακληθητι καὶ χάρισαι ἡμῖν τοῖς σοῖς οἰκέταις μέρος καὶ κληρον ἔχειν μετὰ πάντων τῶν ἁγίων σου, ἵνα, μιμηταὶ αὐτῶν γενόμενοι, καταξιωθῶ-

μεν τῶν ἀποκειμένων αὐτοῖς ἀγαθῶν. Χάριτι καὶ οἰκτιρμοῖς καὶ φιλανδρωπία τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, μεθ' οὗ εὐλογητός.

λ. 26 ὁβ. Ἐτέρα εὐχή, λεγομένη ἔμπροσθεν τῆς ἁγίας τραπέζης.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ τῶν καλλινίκων σου μαρτύρων καταγωνισάμενος τὸν ἐχθρὸν ἡμῶν διάβολον, χάρισαι ἡμῖν τοῖς σοῖς οἰκέταις μέρος ἔχειν καὶ κοινωνίαν μετὰ τῶν ἁγίων σου, ὁὗς ἡμῖν ἀγαπᾶν τοὺς ἀγαπῶντάς σε καὶ μιμεῖσθαι αὐτῶν τὸν ζῆλον καὶ τὴν ἐλπίδα, ποιήσον ἡμᾶς μαθητάς τῶν ἀθλησάντων ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας, τῶν ἐκχεάντων τὰ ἑαυτῶν αἵματι ὑπὲρ τῆς ὁμολογίας τοῦ μεγάλου καὶ προσκυνητοῦ ὀνόματος τοῦ Χριστοῦ σου, καὶ καταξίωσον ἡμᾶς εὐχαῖς καὶ πρεσβείαις αὐτῶν ἀντέχεσθαι τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀληθείας τοῦ λόγου σου διὰ τὴν ἐλπίδα, τὴν ἀποκειμένην ἐν τοῖς οὐρανοῖς, τοῖς ἡγαπηκόσι τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ Χριστοῦ σου, ἵνα σοι, εὐχαριστοῦντες καὶ σοὶ δουλεύοντες, τύχωμεν τῶν ἐπουρανίων δωρεῶν σου. Ὅτι ἅγιος εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν καὶ ἐν ἁγίοις κατοικεῖς καὶ ἐν αὐτοῖς θαυματουργεῖς. .

λ. 27 ὁβ. Τάξις γινομένη ἐπὶ σαλευθείσης ἁγίας τραπέζης. Goar. pag. 490—491.

λ. 30. Εὐχή τοῦ ἁγίου Τρασίου, πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, ἐπὶ λύσεως ναοῦ, ὑπὸ αἰρέσεως μιανθέντος, λεγομένη ἔξω τοῦ πυλῶνος τῆς ἐκκλησίας.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, δυσωποῦμέν σε τὸν ἴλεων καὶ εὐμενῆ ἐπὶ ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν καὶ τὴν ἐκκλησίαν διὰ τῶν ἀποστόλων. Goar p. 494.

λ. 31. Εὐχή λεγομένη ἔμπροσθεν τῆς ἁγίας τραπέζης.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, δυσωποῦμέν σε τὸν ἴλεων καὶ εὐμενῆ ἐπὶ ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν, εἴ τις ἐξ αἰρετικῆς ἐγχειρίσεως ἐπιτριβῆ μώμησις τῷ ἁγίῳ σου θυσιαστηρίῳ τούτῳ, περιελε ταύτην τῇ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος, καὶ καταξίωσον ἡμᾶς τοὺς ἀναξίους δούλους σου ἀκατακρίτως προσφέρειν ἐν αὐτῷ τὰς ἀναιμάκτους καὶ λογικὰς καὶ θυσίας καὶ λατρείας ἡμῶν πρεσβείαις τῆς ἀειπαρθένου Θεομήτορος καὶ πάντων τῶν ἁγίων. Ὅτι ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις καὶ σοὶ τὴν δόξαν. Conf. Goar. pag. 494.

— Εὐχή ἐπὶ ἀνοίξει ναοῦ, βεβηλωθέντος ὑπὸ ἐθνικῶν ἢ ὑπὸ αἰρετικῶν καθυβρισθέντος· Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸν ναὸν τοῦτον ἀναδείξας..... γινώσκεται δόξης ἢ παρὰ τῶν ἐκταρχάντων καὶ σχισάντων τὴν σὴν ἐκκλησίαν ἐν ἀθετήσει καὶ ὕβρει τῶν ἀχράντων εὐαγγελίων καὶ τῶν ἀποστολικῶν καὶ πατρικῶν καὶ κανονικῶν παραδόσεων. Αὐτὸς πάλιν ἰλέψω προσδεχόμενος... Goar. pag. 495.

λ. 32. Εὐχή λεγομένη ἐπὶ ἀνοίξει ναοῦ, ἐν ᾧ συνέβη θανεῖν ἀνθρώπων ἢ ζῶων ἄλογον κατὰ τὸν πάλαι νόμον ἀκάθαρτον καὶ ἄδυτον, ἢ ἔθανεν, ἢ ἐγέννησεν.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ τὴν πολλὴν καὶ ἄφατον ἀγαθότητα καταξιώσας ὀνομασθῆναι τὸν ναόν... ἀνδροκτόνου διαβόλου, ἢ ἀλόγου θανάτῳ ζῶου, ἢ γεννήσει κατὰ τὸν πάλαι σὸν ἅγιον νόμον ἀδύτου καὶ ἀκαθάρτου. Αὐτὸς πάλιν διὰ τὸ πολὺ καὶ ἀμέτρητον ἔλεός σου... *Goar. pag. 496.*

λ. 33 ὁβ. Εὐχή ἱκετήριος εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον.

Δέχου τοίνυν, πανευμενεστάτη, τίμια δῶρα καὶ σοὶ μόνῃ ἀρμάζοντα παναγία Παρθενομήτορ, παρ' ἡμῶν τῶν ἀναξίων δούλων σου, ἢ πασῶν γενεῶν τιμιωτέρα, καὶ πάντων ὄρατῶν τε καὶ ἀοράτων δημιουργημάτων ὠραιότερα φανεῖσα, μακαρία ἢ ῥίζα τοῦ Ἰεσοῦ καὶ τρισμακάριστος ὁ οἶκος Δαβίδ, ἐν ᾧ σὺ ἐβλάστησας, ὁ Θεός, ἐν μέσῳ σου καὶ οὐ σαλευθήσῃ· ἤγγισε γάρ σε, τὸ σκήνωμα αὐτοῦ, ὁ ὕψιστος, ἐν σοὶ διαθήκη καὶ ὄρκωμοσίαι Θεοῦ πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν τέλος εὐκλεέστατον ἐδέξαντο, ὅτι διὰ σοῦ γέγονε Κύριος τῶν δυνάμεων μετ' ἡμῶν, μακαρία σὺ ἐν γενεαῖς γενεῶν, θεομακάριστε, ἢ πάσης κτίσεως οὐρανίων τε καὶ ἐπιγείων ὑψηλοτέρα φανεῖσα, ἢ τῶν χερουβὶμ λαμπροτέρα καὶ τῶν σεραφὶμ ἐνδοξοτέρα, παρθενίας καύχημα, πιστῶν στήριγμα, καὶ νῦν, πανόμνητε Θεοτόκε, μὴ παύσῃ πρεσβεύουσα ὑπὲρ ἡμῶν, τῶν ἀναξίων δούλων σου, ῥυσθῆναι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης περιστάσεως, καὶ τῷ φιλοχρίστῳ βασιλεῖ ἡμῶν πᾶσαν ἐπιβουλὴν καὶ τυραννίδα κατάβαλλε, καὶ πᾶσαν βαρβάρων θρασυτητα νέκρωσον, καὶ πάντα τῶν ἐπανισταμένων αὐτῷ τὰ φρυάγματα ταπεινώσον ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ· διὰ σοῦ γάρ, Δέσποινα, καὶ τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ ἐγνωρίσαμεν, καὶ ἠξιώθημεν τοῦ παναγίου αὐτοῦ σώματος καὶ αἵματος, καὶ μέχρι τέλους ἡμᾶς ἀκατακρίτους διαφυλάξον ταῖς ἱκεσίαις, ἵνα ἐν πᾶσιν ἅπαντες σωζόμενοι, σὲ μὲν πόθῳ μεγαλύνωμεν, τῷ δὲ Υἱῷ σου δόξαν ἀναπέμπωμεν σὺν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοῦ αἰῶνα.

λ. 34 ὁβ. Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονία ἀναγνώστου. *Goar. pag. 194—195.*

λ. 35 ὁβ. Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονία ὑποδιακόνου.

Προσάγεται τῷ ἀρχιερεῖ ¹⁾ ὁ μέλλων χειροτονεῖσθαι.. *Goar. pag. 203.* Καὶ οὕτω λαμβάνων εὐλογία, ἀπερχόμενος, ἵσταται ἔμπροσθεν τῶν

¹⁾ Рки. патриаршей Александр. библи. (въ Каирѣ) 1407 г. № 371 τῷ πατριάρχῃ ὁ ἀναγνώστης μετὰ φαινολίου, εἰ δὲ μοναχὸς ἐν μετὰ τοῦ μανδύου, κελεύει δὲ ὁ πατριάρχης.

ἀγίων θυρῶν. Οὕτω γίνεται καὶ εἴπερ εἰσὶ πολλοὶ χειροτονούμενοι ὑποδιάκονοι, τῆς εὐχῆς μόνον μικρὸν ὑπαλλασσομένης πρὸς πολλούς.

λ. 36 οβ. Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονία διακόνου. Вмѣсто архи-
 діакона дѣйствуєтъ μέγας χαρτοφύλαξ. Goar. pag. 208—209. Καὶ
 οὕτως ὁ ἐπὶ τοῦ ἄμβωνος διάκονος λέγει τὸ Πάντων τῶν ἀγίων. Κατὰ
 δὲ τὸν τῆς μεταλήψεως τῶν θείων μυστηρίων καιρὸν, πρῶτος τῶν ἄλλων
 ὁ διάκονος, ὁ χειροτονηθεὶς, τοῦ θείου ἄρτου μετέχει παρὰ τοῦ ἀρχιερέως καὶ
 μεταλαμβάνει τοῦ τιμίου αἵματος πρὸ αὐτῶν παρὰ τοῦ μεταδιδόντος τῷ
 ἀρχιερεῖ, καὶ πρώτου δεχομένου παρ' αὐτοῦ τὸ ἅγιον ποτήριον ἀρχιερέως
 ἢ καὶ ἱερέως. Αὐτὸς δὲ λέγει καὶ τὰ διακονικὰ ταῦτα: Ὁρθοὶ μεταλα-
 βόντες... Καὶ μετὰ τὴν ἐκφώνησιν: Ἐν εἰρήνῃ προσέλθωμεν, καὶ τὸ τοῦ
 Κυρίου δεηθῶμεν. Καὶ ταῦτα μὲν, ὅτε γίνεται λειτουργία τελεία, ἐπεὶ δὲ
 ἔξεσι τὴν τοῦ διακόνου χειροτονίαν καὶ ἐν τοῖς προηγιασμένοις ποιεῖν.
 Ἰστέον, ὅτι μετὰ τὸ ἀποτεθῆναι τὰ προηγιασμένα κ. τ. λ. Goar. p. 209.

λ. 40 οβ. Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονία πρεσβυτέρου. Ὁφείλει
 εἶναι χρόνων... Goar. pag. 242. Принимаютъ въ алтарѣ рукополагаетъ
 маго πρωτοπαπᾶς καὶ ὁ δευτερεύων τῶν ἱερέων. Дѣйствуєтъ πατριάρ-
 χης. Замѣчанія: Ἰστέον δε, ὅτι ὅταν φάλλωσι τὸ Ἅγιοι μάρτυρες κ. τ.
 λ. нѣтъ. Возгласъ: „Πρόσχωμεν гоюоритъ μέγας χαρτοφύλαξ. Въ ек-
 теніи есть прошеніе о царѣ. Объ епитрахили говоритъ: καὶ φέρει τὸ
 ὀπισθεν τοῦ ὠραρίου αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ δεξιῦ μέρους, λέγων·
 Ἄξιός, ἢ περιτίθησιν αὐτῷ ἐπιτραχήλιον, καὶ φάλλωσι τὸ Ἄξιός πρότερον
 οἱ τοῦ βήματος τρεῖς, ἔπειτα οἱ φάλται τρεῖς. По облаченіи въ фелонь, καὶ
 οὕτως ἀσπάζεται τὸν ἀρχιερέα καὶ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ οὕτως, ἀπερ-
 χόμενος ὁ χειροτονηθεὶς ἐπὶ τὸ δεξιὸν μέρος τῆς ἀγίας τραπέζης, ἐρεί-
 σασ αὐτοῦ τὸ μέτωπον, λέγει καθ' ἑαυτὸν τὸ Ἐλέησόν με, ὁ Θεός. Καὶ
 οὕτως ὁ ἐν τῷ ἄμβωνι διάκονος, λαμβάνων καιρὸν, ἄρχεται λέγων ταῦτα
 Πληρώσωμεν τὴν δέησιν ἡμῶν καὶ τὰ λοιπά. Ὅτε δὲ τελειωθῶσι τὰ ἅγια
 καὶ μέλλῃ εἰπεῖν ὁ ἀρχιερεὺς τὴν εὐχὴν τήνδε: Ὅστε γενέσθαι τοῖς
 μεταλαμβάνουσι, προσέρχεται ὁ χειροτονηθεὶς πρεσβύτερος, καὶ ἐπιδίδωσιν
 αὐτῷ ὁ ἀρχιερεὺς τὴν παρακαταθήκην, λέγων πρὸς αὐτὸν οὕτως: Λάβε
 τὴν παρακαταθήκην. Новопоставленный λειτουργεῖ καθ' ἐκάστην ἐπὶ ἑπτὰ
 ἡμέρας.

λ. 44 οβ. Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονία ἐπισκόπου.

Πρὸ τοῦ φθάσαι τὸν καιρὸν τῆς λειτουργίας, οἱ ὑπηρέται εὐτρεπί-
 ζουσι τὴν ἀναβάθραν τοῦ ἀρχιερέως, τιθέντες αὐτὴν ἔνδον τοῦ ναοῦ ἐν
 ταῖς βασιλικαῖς πόλαις, ἢ καὶ ἐν τῷ νάρθηκι, καὶ ἐν τῷ τέλει τῶν βαθ-
 μίδων ἐκατέρωθεν αὐτῆς τιθέασι θρόνους ἀρχιερατικούς, μέσον δὲ τῶν

θρόνων τούτων ἀπὸ τῆς τελευταίας βαθμίδος ζωγραφεῖ ὁ ἐπὶ τῆς εὐταξίας ἀετὸν μετὰ φεγγίου τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ποιῶν πρὸς τὸ μέρος τῆς ἀναβάθρας, περὶ δὲ τοὺς πόδας αὐτοῦ ζωγραφεῖ σχῆμα πόλεως καὶ κάτωθεν τῆς πόλεως ὡς ποταμούς τρεῖς. Καὶ ταῦτα καλῶς εὐτρεπίσας, ἴστησιν ὑπηρέτας ἔξωθεν τῶν θρόνων, φυλάσσοντας τὴν ζωγραφίαν ὥστε μὴ διέρχεσθαι τινὰς καὶ καταπατεῖν ταῦτα. Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς φορέσας ἀνέρχεται ἐν τῇ ἀναβάθρᾳ διὰ μέσου τοῦ ἀετοῦ, τῶν ἄλλων πάντων ἔνθεν καὶ κακεῖθεν ὑποχωρούντων, ἵνα μὴ πατήσωσιν αὐτόν, εἶτα ὑποχωροῦσι πάντες καὶ κάθηνται ἐν ἐνὶ μέρει. Ὁ δὲ ¹⁾ χαρτοφύλαξ ἀπέρχεται μετὰ τοῦ ὑπομνηματογράφου καὶ τοῦ ἱερομνήμονος, ἐπομένων αὐτῶ, προπορευομένου ἀεὶ τοῦ ἐπὶ τῆς εὐταξίας, καὶ προσκαλεῖται πρῶτον τοὺς φάλτας, οἳ καὶ ἐρχόμενοι, στάντες ἀπαντικρὺ τοῦ πατριάρχου καὶ προσκυνήσαντες, φάλλουσι τρεῖς τὸ εἰς πολλὰ ἔτη, δέσποτα. Μετὰ τούτους προσκαλεῖται τοὺς ἄρχοντας τῆς ἐκκλησίας, οἳ καὶ ἐρχόμενοι κατὰ τάξιν καὶ κατὰ συζυγίαν, προσκυνοῦντες· οἳ μὲν ἔξωκατάκηλοι κάθηνται ἐν ταῖς βαθμίταις τῆς ἀναβάθρας, ὁ δὲ πρωτονοτάριος καὶ ὁ λογιθέτης ἀνέρχονται καὶ ἴστανται ἑκατέρωθεν τοῦ ἀρχιερατικοῦ ²⁾ θρόνου, οἳ δὲ λοιποὶ ἴστανται κάτω μετὰ τὴν ἀναβάθραν ἔξ ἑκατέρου μέρους. Εἶτα προσκαλεῖται τοὺς ἐπισκόπους ³⁾, οἳ καὶ ἐρχόμενοι μετὰ φαινολίων λευκῶν καὶ προσκυνοῦντες κατὰ συζυγίαν, κάθηνται ἐν τοῖς προεутρεπισμένοις θρόνοις. Καὶ τελευταῖον προσκαλεῖται τὸν ὑποψήφιον, ὃς καὶ ἐρχόμενος μετὰ φαινολίου λευκοῦ καὶ ἐπιτραχηλίου κατὰ ποταμὸν προσκυνεῖ, καί, στὰς ἀπαντικρὺ τοῦ πατριάρχου, ἀναγινώσκει τὴν ἰδίαν ὁμολογίαν εἰς ἐπήκοον πάντων. Καὶ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν ἀνίσταμενος ὁ ⁴⁾ χαρτοφύλαξ ἀπέρχεται ἐν τῷ τόπῳ, ἔνθα ἴσταται ὁ ὑποψήπιος καί, λαβὼν τὴν αὐτοῦ κεφαλὴν τῇ ἰδίᾳ δεξιᾷ καὶ ταύτην ὑποκλίνας, ἀσχεπῆ οὖσαν, ἐκφωνεῖ· Κελεύσατε. Καὶ πάντων ἀνισταμένων, ἀνίσταται ὁ ἀρχιερεὺς ⁵⁾ καί, ἔχων πρὸς αὐτόν τὴν χεῖρα ἐκτεταμένην, ἐκφωνεῖ· Ἡ χάρις τοῦ παναγίου Πνεύματος διὰ τῆς ἡμῶν μετριότητος προχειρίζεται· σε μητροπολίτην τῆς θεοσώστου πόλεως τῆσδε. Καὶ οἳ μὲν φάλται φάλλουσι τρεῖς τὸ εἰς πολλὰ ἔτη, δέσποτα, ὁ δὲ ⁶⁾ χαρτοφύλαξ, κρατῶν τὸν χειροτονούμενον ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, ἀνέρχεται διὰ τοῦ ἀετοῦ πρὸς τὸν ἀρχιερέα ⁷⁾ καὶ ὑποδείκνυσιν αὐτῶ ἀσπάσασθαι τὸ τοῦ ἀρχιερέως ⁸⁾ δεξιὸν γόνυ, τὴν δεξιὰν χεῖρα καὶ τὴν δεξιὰν παρεῖαν. Εἶτα ἀπέρχεται εἰς τοὺς ἐπισκόπους καὶ ἀσπάζεται καὶ αὐτούς εἰς τὸ στόμα, καὶ πάλιν ἴστησιν αὐτόν ὁ ⁹⁾ χαρτοφύλαξ ἐν τῷ συνήθει τόπῳ καί, ὑπο-

¹⁾ Μέγας ²⁾ πατριαρχικὸς ³⁾ ἀρχιερεὺς ⁴⁾ μέγας ⁵⁾ καὶ ὁ πατριάρχης ⁶⁾ μέγας ⁷⁾ πρὸς τὸν πατριάρχη ⁸⁾ πατριάρχου ⁹⁾ μέγας.

κλίνας αὐθις τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ἐκφωνεῖ· Κελεύσατε. Καὶ πάλιν ἀνιστάμενος ὁ ἀρχιερεὺς¹⁾, ἔχων ὁμοίως καὶ τὴν χεῖρα ἐκτεταμένην, ἐκφωνεῖ· Ἡ χάρις τοῦ παναγίου Πνεύματος ἔστι μετὰ σοῦ. Καὶ πάλιν οἱ ψάλλα φαλλοῦσι τρίς τὸ Εἰς πολλά ἔτη, δέσποτα. Καὶ οὕτω μικρὸν προπέμφας αὐτὸν ὁ μέγας χαρτοφύλαξ παραδίδωσι τοῖς ὑπηρέταις, καὶ ἀπέρχονται σὺν αὐτῷ εἰς τὸ ἅγιον βῆμα. Καὶ φορέσας πᾶσιν τὴν ἱερατικὴν στολὴν καὶ ἐπιγονάτιον, κάθηται ἐν τῷ διακονικῷ, οὔτε δὲ εἰς τὴν εἴσοδον ἐξέρχεται, οὔτε ἐκφωνῆσιν λέγει. Οἱ δὲ ἐπίσκοποι²⁾, ἀνιστάμενοι καὶ προσκυνοῦντες τὸν ἀρχιερέα³⁾ καὶ λαμβάνοντες εὐλογία, ἀπέρχονται ἐν τῷ συνήθει τόπῳ καὶ φορέουσιν⁴⁾. Ὁ δὲ ὑποψήφιος ἵσταται ἐν τῷ διακονικῷ. Καὶ μετὰ τὴν τοῦ Τρισαγίου⁵⁾ συμπλήρωσιν, παραλαμβάνουσιν αὐτὸν ἐξ ἑκατέρου μέρους ὁ τε πρωτοπαπᾶς καὶ ὁ δευτερεύων τῶν ἱερέων καί, ἐξέρχόμενοι διὰ τῆς θύρας τοῦ διακονικοῦ, προπορευομένου τοῦ ἐπὶ τῆς εὐταξίας, διέρχονται διὰ τῆς σωλαίας μέχρις ἀνφθάωσιν εἰς τὰς ἁγίας θύρας. Ὅταν δὲ φθάσωσι τὰς ἁγίας θύρας, ἀπολύουσιν αὐτὸν οἱ πρεσβύτεροι, καὶ παραλαμβάνουσιν αὐτὸν δύο ἐπίσκοποι οἱ πρῶτοι καί, προπορευομένου τοῦ ἱερομνήμονος καὶ τοῦ δευτερεύοντος τῶν διακόνων καὶ φαλλόντων τὸ Ἅγιοι μάρτυρες, στρέφουσιν αὐτὸν κύκλῳ τῆς ἁγίας τραπέζης τρίς. Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς⁶⁾ ἵσταται εἰς τὴν κρηπίδα, τὴν πρὸ τῆς ἁγίας τραπέζης, καὶ προσάγουσιν αὐτῷ τὸν χειροτονοῦμενον, ὃς καὶ σφραγιζόμενος τὴν κεφαλὴν τρίς παρὰ τοῦ ἀρχιερέως⁷⁾, ἐρείσας τε τὸ μέτωπον τῇ ἁγίᾳ τραπέζῃ, κλίνει καὶ ἀμφοτέρους τοὺς πόδας. Ὁ δὲ⁸⁾ χαρτοφύλαξ ἐπιδίδωσι τῷ ἀρχιερεῖ⁹⁾ χάρτην γεγραμμένην, τὸ λεγόμενον πτερὸν, καὶ ἐκφωνεῖ· Πρόσχωμεν. Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς¹⁰⁾, λαβὼν τὸ πτερὸν τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ καί, τὴν δεξιᾶν ἔχων ἐπικειμένην τῇ τοῦ χειροτονοῦμενου κεφαλῇ, ἀναγινώσκει τὰ ἐν τῷ πτερῷ γεγραμμένα εἰς ἐπήκοον πάντων, λέγων οὕτως· Ψῆψω καὶ δοκιμασίᾳ τῶν θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων¹¹⁾. Ἡ θεία χάρις, ἥ πάντοτε τὰ ἀσθενῆ θεραπεύουσα. GOAR. p. 249. Καὶ ἐκφωνοῦσι πάντες ἐκ τρίτου τὸ Κύριε ἐλέησον¹²⁾. Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς σφραγι-

1) Ὁ πατριάρχης 2) ἀρχιερεῖς 3) τὸν πατριάρχην 4) ὁ δὲ δευτέρων τῶν διακόνων, πρότερον προσκυνήσας τρίς κατὰ ἀνατολάς, λέγει πρὸς αὐτὸν (см. ниже въ литургіи) 5) Нѣтъ τοῦ Τρισαγίου 6) καὶ ἀνίσταται ὁ πατριάρχης καὶ προσάγουσιν αὐτῷ 7) παρὰ τοῦ πατριάρχου 8) μέγας 9) πατριάρχην τὸ λεγόμενον πτερὸν 10) πατριάρχης 11) τῶν θεοφιλεστάτων μητροπολιτῶν καὶ τῶν ὁσιωτάτων ἀρχιεπισκόπων. Εἰ δὲ μητροπολίτης ἐστὶν ὁ χειροτονωθῶν, λέγει· Ψῆψω καὶ δοκιμασίᾳ τῶν θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων καὶ ὁσιωτάτων πρεσβυτέρων καὶ διακόνων. 12) Εἶτα τὸ εὐαγγέλιον ὁ πατριάρχης, ἀναπτύσων, ἐπιτίθησι τῷ τραχήλῳ καὶ τῇ κεφαλῇ.

ζει και αὐθις τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ τρίς, εἶτα αἶρει τὸ εὐαγγέλιον και, ἀναπτύξας, ἐπιτίθησι τῷ τραχήλῳ και τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ, συνεφαπτομένων και τῶν ἀρχιερέων πάντων¹⁾, και ἔχων ὁ ἀρχιερεὺς ἐπικειμένην αὐτῷ τὴν χεῖρα εὐχετα οὕτως· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὀνομοθετήσας ἡμῶν... Ibid. pag. 250—251. Εἶτα (т. е. послѣ чтенія всѣхъ молитвъ) λαβὼν τὸ ὠμοφόριον, περιτίθησι τῷ τραχήλῳ τοῦ χειροτονουμένου, λέγων· Ἄξιος. Λέγουσι δὲ τοῦτο οἱ τοῦ βήματος τρίς και οἱ ψάλλται τρίς. Εἶτα πάλιν ἐκφωνοῦσιν οἱ ψάλλται εἰς και' εἰς· Ἄξιος. Και οὕτως ἀσπάζονται τὸν χειροτονηθέντα, αὐτός²⁾ τε ὁ χειροτονήσας και οἱ λοιποὶ ἐπίσκοποι, και τῆς συνήθους εὐφημίας τελεσθείσης, ἀπέρχονται εἰς τὸ σὺνθρονον, και καθεζόμενος πρῶτος ὁ χειροτονηθεὶς εἰρηνεύει εἰς τὸν ἀπόστολον, και πρῶτος τῶν ἄλλων τοῦ τιμίου σώματος και αἵματος τοῦ Χριστοῦ μεταλαμβάνει.

л. 50 об. Διάταξις³⁾ τῆς τοῦ πατριάρχου λειτουργίας, πῶς γίνεται ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ.

Ἄ) Ο πατριάρχης⁴⁾, μέλλων τὴν θείαν ἐπιτελέσαι μυσταγωγίαν, κατέρχεται ἐκ τοῦ στασιδίου αὐτοῦ· και εἰ μὲν ψάλλουσιν ἔτι τὸν ὄρθρον, φορένει ἔμπροσθεν τοῦ στασιδίου αὐτοῦ μετὰ τὸ τέλος τῆς ἐννάτης ὥδης,

¹⁾ Πρὸ τοῦ τεθῆναι δὲ τὸ εὐαγγέλιον σφραγίζει και αὐθις τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ τρίς, τοῦ δὲ εὐαγγελίου τιθέντος, ὁ πατριάρχης εὐχετα οὕτως. ²⁾ Ὁ πατριάρχης και οἱ ἀρχιερεῖς πάντες, και πάλιν ὁ πατριάρχης και οἱ ἀρχιερεῖς, ἀσπάζομενοι τὴν ἁγίαν τράπεζαν, ἀνέρχονται ἐν τῷ σὺνθρόνῳ, και λέγει ὁ διάκονος πρὸς τὸν πατριάρχην· Κελευσον, δέσποτα (См. чинъ литургiи виже). ³⁾ Настоящій Διάταξις патриаршаго служенiя литургiи, по этой самой рукописи, былъ напечатанъ А. Пападопуло-Κεραμεвсомъ въ аѳинской газетѣ „Ἀνάπλασις“ за 1890 г. и изданъ имъ потомъ отдѣльною, въ 24 долю листа, брошюрою подъ заглавiемъ: «Διάταξις τῆς τοῦ πατριάρχου λειτουργίας, πῶς γίνεται ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ». Ἐν Ἀθῆναις. 1890 σελ. 11—31. Брошюра посвящена бывшему вселенскому патриарху Иоакиму III, пребывающему нынѣ на покоѣ на Аѳонѣ. Въ виду рѣдкости самой брошюры, напечатанной въ ограниченномъ количествѣ для друзей, а также въ виду нѣкоторыхъ погрѣшностей и пропусковъ въ текстѣ этого изданiя, замѣченныхъ нами, изъ коихъ одинъ ва σελ. 21 дѣлаетъ его неудобовразумительнымъ: Εἰ δὲ ἐνι μεταξὺ χειροτονία ἢ πρεσβυτέρου, ἢ διακόνου, ἐνδύεται αὐτὸ μέχρι τοῦ καιροῦ τῆς ὁψώσεως τῶν ἁγίων(?), мы рѣшились вновь переиздать „Διάταξις“. Къ тому же насъ побуждаетъ и намѣренiе сдѣлать сопоставленiе этого чиновослѣдованiя съ Διάταξις'омъ въ изложении діакона и протопотарiя великой церкви, господина Димитрiя Γεμισты, жившаго во второй половинѣ XIV вѣка (Mikl. et Müller. Acta et diplomat. Vindob. 1860 an. t. I, pag. 494) ⁴⁾ Ркп. Александр. библи. № 371 κατερχόμενος, εἰ μὲν ψάλλουσιν ἔτι τὸν ὄρθρον.

εἰ δὲ οὐ φάλλουσιν, ὅπισθεν τοῦ στασιδίου. Ἐρχόμενοι γοῦν οἱ διάκονοι καὶ προσκυνοῦντες, κρατοῦντες ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν ἕκαστος τὸ στιχάριον καὶ τὸ ὠράριον, λαμβάνουσιν εὐλογίαν παρὰ τοῦ πατριάρχου καὶ φορένουσιν αὐτοὶ πρῶτον. Ὁ δὲ πατριάρχης, ἐκβαλὼν τὸ μανδύον εἶτα προσκυνήσας τρίς κατὰ ἀνατολάς, λέγει καθ' ἑαυτὸν τὴν εὐχὴν ταύτην· Κύριε, ἕξαπόστειλον τὴν χεῖρά σου ¹⁾... Καὶ πληρώσας αὐτήν, ἄρχεται ἐνδύεσθαι τὴν ἀρχιερατικὴν στολήν, ἀλλάσσοντας αὐτὸν τοῦ κανστρίσιου, συνεργούντων αὐτῷ καὶ τῶν λοιπῶν διακόνων. Ὅτε δὲ ἐνδύεται τὸ στιχάριον, λέγουσιν οἱ ὑπερετοῦντες διάκονοι· Ἀγαλλιάσεται ἡ ψυχὴ μου ἐπὶ τῷ Κυρίῳ... Εἰς δὲ τὸ ἐπιτραχήλιον ²⁾ λέγουσιν· Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐκχέων τὴν χάριν αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς ἱερεῖς αὐτοῦ, νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. Εἰς δὲ τὴν ζώνην ³⁾· Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ περιζωνύων με δύναμιν τῇ αὐτοῦ φιλανθρωπίᾳ καὶ χάριτι, νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. Εἰς δὲ τὸ δεξιὸν ἐπιμάνικον ⁴⁾ λέγουσιν· Ἡ δεξιὰ σου, Κύριε, δεδοξασται ἕως τοὺς ὑπεναντίους Ἐτεροὶ δὲ λέγουσι· Δεξιὰ Κυρίου ἐποίησε δύναμιν, δεξιὰ Κυρίου ὕψωσε με. Εἰς δὲ τὸ ἀριστερόν ⁵⁾· Αἱ χεῖρές σου ἐποίησάν με ἕως τὰς ἐντολάς σου. Ὁ δὲ ἐπὶ τῶν γονάτων, λαβὼν τὸ ἐπιγονάτιον ⁶⁾, περιτίθησιν αὐτὸ ἀπὸ τοῦ μέρους κάτωθεν τῆς ζώνης, λέγων· Περιζῶσαι τὴν ῥομφαίαν σου ἐπὶ τὸν μηρόν σου, δυνατέ, τῇ ὠραιότητί σου καὶ τῷ κάλλει σου. Εἰς δὲ τὸ φαινόλιον ⁷⁾, ἦται τὸν σάκκον λέγουσιν· Οἱ ἱερεῖς σου, Κύριε, ἕως τοῦ ἀγαλλιάσονται. Ὁ δὲ κανστρίσιος, λαβὼν τὸ ὠμοφόριον ⁸⁾, ἐπιτίθησι τῷ ὠμῷ τοῦ πατριάρχου, λέγων· Ἐπὶ τῶν ὠμων, Χριστέ, τὴν πλανηθεῖσαν ἄρας φύσιν, ἀναληφθεὶς τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ προσήγαγες ⁹⁾. Ἰστέον ¹⁰⁾ δέ, ὅτι τὴν ἀρχιερα-

1) Αὐτὴν δὲ ταύτην εὐχὴν λέγουσι καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ διάκονοι πρὸς ἑαυτούς (Ркп 1541 г. лавры Аѳан. Δ № 80 ἐνδύόμενοι τὰς ἑαυτῶν στολάς), εἶτα ἄρχεται ὁ πατριάρχης ἐνδύεσθαι 2) εὐλογοῦντος αὐτὸ τοῦ πατριάρχου καὶ ἀσπαζομένου, λέγουσιν. 3) Τὴν ζώνην εὐλογοῦντος, λέγουσιν 4) Τὸ δὲ δεξιὸν ἐπιμάνικον εὐλογοῦντος καὶ ἀσπαζομένου, λέγουσιν. 5) Καὶ τὸ ἀριστερόν ὁμοίως εὐλογοῦντος καὶ ἀσπαζομένου 6) ἔρχεται πρὸς τὸν πατριάρχην, ὃς εὐλογεῖ καὶ ἀσπάζεται τοῦτο, καὶ περιτίθησιν αὐτὸ ἐπὶ τῶν γονάτων κάτωθεν τῆς ζώνης ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ μέρους, λέγων 7) Εὐλογοῦντος δὲ καὶ τὸ φαινόλιον τοῦ πατριάρχου, ἦγουν τὸν σάκκον, λέγουσιν. 8) Ἀσπαζομένου δὲ καὶ τὸ ὠμοφόριον, ἐπιτίθησιν αὐτὸ ὁ κανστρίσιος τῷ πατριάρχῃ, λέγων 9) Αὐτὰ δὲ ταῦτα λέγουσι καὶ οἱ πρεσβύτεροι, ἐνδύόμενοι ἐν ἐκάστῳ τῶν ἱερατικῶν ἐνδομάτων, δίχα τοῦ ἐπιγονάτου καὶ τοῦ ὠμοφορίου ὁμοίως καὶ οἱ διάκονοι, ἐνδύόμενοι τὸ στιχάριον, λέγουσι τὸ προγραφέν, ἦγουν τὸ Ἀγαλλιάσεται ἡ ψυχὴ μου. Τὸ δὲ ὠράριον ἀσπαζόμενοι περιτιθέασιν τῷ ἑαυτῶν ἀριστερῷ ὠμῷ. 10) Этого замѣчания нѣтъ.

τικὴν στολήν, ἤγουν τὸ στιχάριον, τὸ ἐπιτραχήλιον, τὰ ἐπιμάνικα, τὸ ἐπιγονάκιον, τὸ φαινόλιον καὶ τὸ ὠμοφόριον πρῶτον εὐλογεῖ καὶ ἀσπάζεται, εἶτα περιβάλλεται αὐτήν, μόνην δὲ τὴν ζώνην εὐλογεῖ, οὐ μὴν καὶ ἀσπάζεται.

Ὅταν τοίνυν ἄρξῃται φορέειν ὁ πατριάρχης, οἱ ἀρχιερεῖς, ἐρχόμενοι καὶ προσκυνοῦντες κατὰ τάξιν, προσκαλουμένου αὐτοὺς τοῦ ἐπὶ τῆς εὐταξίας, ἀπέρχονται εἰς τὸν συνήθη τόπον καὶ φορέουσι¹⁾. Τοῦτο δὲ γίνεται, μὴ οὔσης χειροτονίας ἀρχιερατικῆς· εἰ γὰρ ἔστι χειροτονία, οὐ φορέουσι νῦν, ἀλλ' εἰσερχόμενοι εἰς τὸ ἅγιον βῆμα, ἐνδύονται ἐπάνω τῶν μανδύων φαινόλια ἱερατικά²⁾ καὶ κάθηνται, περιμένοντες τὸν καιρὸν. Τοῦ δὲ ὄρθρου πληρωθέντος, μετὰ τὴν μεγάλην δοξολογίαν, εἰς τῶν διακόνων, ἀνερχόμενος ἐν τῷ ἄμβωνι, ποιεῖ τὴν ἐκτενὴν καὶ τὰς αἰτήσεις³⁾, καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν ἐκφώνησιν χωρὶς ἀπολύσεως. Ὁ δὲ πατριάρχης, μετὰ τὴν δοξολογίαν, προπορευομένου ἔμπροσθεν τοῦ ἐπὶ τῆς εὐταξίας καὶ τῶν διακόνων κατὰ συζυγίαν καὶ κατὰ τάξιν, ἀνέρχεται ἐν τῇ ἀναβάθρᾳ διὰ μέσου τοῦ ἀετοῦ⁴⁾, εἶπερ ἔστι⁵⁾ χειροτονία ἀρχιερέως. Καὶ μετὰ τὸ γενέσθαι τὴν ἐπὶ τῷ χειροτονουμένῳ τάξιν, οἱ μὲν ἀρχιερεῖς ἀπέρχονται καὶ φορέουσιν, ὁ δὲ δευτερεύων τῶν διακόνων, πρότερον προσκυνήσας τρις κατὰ ἀνατολάς, λέγει πρὸς ἑαυτόν· Ὁ Θεός, ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ, εἶτα στρέφεται πρὸς τὸν πατριάρχην καὶ, ὑποκλίνας τὴν κεφαλὴν ἑαυτοῦ, κρατῶν καὶ τὸ ὠράριον τοῖς τρισὶ δακτύλοις τῆς δεξιᾶς χειρὸς καὶ ὑποδεικνύς αὐτό, λέγει· Καιρὸς τοῦ ποιῆσαι τῷ Κυρίῳ, δέσποτα, εὐλόγησον. Καὶ ὁ πατριάρχης, ἀνιστάμενος καὶ σφραγίζων αὐτόν, λέγει· Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν πάντοτε νῦν καὶ ἀεί. Εἶτα ὁ διάκονος· Εὐξαι ὑπὲρ ἐμοῦ, δέσποτα. Καὶ ὁ πατριάρχης· Κατευθύναι Κύριος τὰ διαβήματά σου. Καὶ πάλιν ὁ διάκονος· Μνήσθητί μου, δέσποτά μου ἅγιε. Καὶ ὁ πατριάρχης· Μνησθεῖν σου Κύριος ὁ Θεὸς ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. Καὶ οὕτως ἀσπασάμενος ὁ διάκονος τὸ ὠράριον, ἀπέρχεται καὶ ἀσπάζεται καὶ τὴν χεῖρα τοῦ πατριάρχου καὶ λαμβάνει εὐλογίαν. Καὶ εὐθὺς ὁ πατριάρχης κατέρχεται καὶ ἴσταται ἐν τῷ συνήθει τόπῳ τοῦ μέρους τοῦ δεξιοῦ τῶν βασιλικῶν πυλῶν τοῦ ναοῦ, καὶ χειροτονεῖ ἀναγνώστας καὶ ὑποδιακόνους⁶⁾. Εἰ⁷⁾ δὲ οὐκ ἔστι χειροτονία ἀρ-

¹⁾ Ἐπιλεγόντων τῶν ὑπηρετούντων αὐτοῖς ἐν ἐκάστῳ τῶν ἐνδυμάτων τὰ προειρημένα ²⁾ λευκά ³⁾ καὶ γίνεται ἡ κεφαλοκλιτία καὶ ἡ ἐκφώνησις χωρὶς ἀπολύσεως. ⁴⁾ Τῶν ἄλλων πάντων ἐνθεν καὶ κἀκεῖθεν ὑποχωρούντων, ἵνα μὴ (см. выше чинъ рукоположенія въ епископа) ⁵⁾ Этого замѣчанія нѣтъ ⁶⁾ Улѣдуютъ далѣе и самыя чины. ⁷⁾ Ἰστέον δέ, ὅτι οὐκ ἔστι χειροτονία κ. τ. λ.

χειρέως, ¹⁾ οὐ λαμβάνει τὸν καιρὸν, καθὼς εἶπομεν ²⁾, οὔτε ὁ πατριάρχης ἀνέρχεται ἐν τῇ ἀναβάθρᾳ, ἀλλὰ μετὰ τὴν τῶν ἀναγνωστῶν καὶ ὑποδιακόνων χειροτονίαν ἐν τῷ συνήθει τόπῳ πρὸ τῶν βασιλικῶν πυλῶν, ἱσταμένου τοῦ πατριάρχου. Ὁ δευτερεύων λαμβάνει τὸν καιρὸν καὶ οὕτω πέμπει διάκονον ἕτερον ποιῆσαι τὴν ἑναρξιν τῆς λειτουργίας.

Ἄνερχόμενος τοίνυν ὁ διάκονος εἰς τὸν ἄμβωνα, προσκυνεῖ κατέναντι τῶν ἁγίων θυρῶν τρίς μετ' εὐλαβείας, καὶ λέγων καθ' ἑαυτὸν τὸ Κύριε, τὰ χεῖλη μου ἀνοίξεις, καὶ τὸ στόμα μου... καὶ οὕτως ἐκφωνεῖ· Εὐλόγησον, δέσποτα. Καὶ ἄρχεται ³⁾ ὁ τὴν προσκομιδὴν ποιήσας, λέγων· Εὐλογημένη ἡ βασιλεία. Εἶτα ὁ διάκονος· Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν καὶ τὰ λοιπά. Τούτων δὲ λεγομένων ⁴⁾, λέγει καὶ ὁ πατριάρχης τὰς εὐχὰς τῶν τριῶν ἀντιφώνων, κρατοῦντος τὸ κοντάκιον τοῦ ἱερομνήμονος. Τὸ δὲ αὐτὸ τοῦτο ποιῶσι καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, ἐν ᾧ ἴστανται τόπῳ. Ὁ δὲ ποιήσας ⁵⁾ ἱερεὺς τὴν προσκομιδὴν ⁶⁾ λέγει τὰς τρεῖς ἐκφωνήσεις. Εἶτα ⁷⁾, ἐλθόντων καὶ τῶν ἀρχιερέων καὶ σταθέντων ἐξ ἀριστερῶν τοῦ πατριάρχου, ὁ ἐν τῷ ἄμβωνι ὁ διάκονος ⁸⁾ εἰσέρχεται εἰς τὸ ἅγιον βῆμα καὶ λαμβάνει τὸ εὐαγγέλιον ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ ἱερέως, καὶ ποιῶσι τὴν εἴσοδον, τοῦ ἐπὶ τῆς εὐταξίας ⁹⁾ ἔμπροσθεν αὐτῶν προπορευομένου μετὰ νάρθηκος. Ὁ μὲν οὖν διάκονος, ὁ κρατῶν τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, ἐλθὼν ἐπιδίδωσιν αὐτὸ τῷ δευτερεύοντι τῶν διακόνων, ὁ δὲ ποιήσας τὴν προσκομιδὴν ἱερεὺς, ἐρχόμενος καὶ προσκυνῶν τὸν πατριάρχην, λαμβάνει εὐλογίαν καὶ ἴστανται ἐξ ἀριστερῶν τῶν ἀρχιερέων, καὶ οἱ λοιποὶ ἱερεῖς κατὰ τάξιν ¹⁰⁾. Κλινόντων δὲ πάντων τὰς κεφαλὰς, λέγει ὁ δευτερεύων· Τοῦ Κυρίου δεη-

¹⁾ Прибавлено: ὁ δευτερεύων τῶν διακόνων ²⁾ ἐν τῇ ἀναβάθρᾳ καθημένου τοῦ πατριάρχου, ἀλλὰ μετὰ τὸ φορέσαι τὸν πατριάρχην καὶ ἀπελθεῖν εἰς τὸν συνήθει τόπον πρὸ τῶν βασιλικῶν πυλῶν, λαμβάνει τὸν καιρὸν μετὰ τὴν ἀναγνωστῶν καὶ ὑποδιακόνων χειροτονίαν καὶ οὕτω πέμπει διάκονον ἕτερον ὁ δευτερεύων ποιῆσαι τὴν ἑναρξιν τῆς λειτουργίας ³⁾ ὁ δευτερεύων τῶν ἱερέων, ἢ ἕτερος ὁ τὴν προσκομιδὴν ⁴⁾ ἀνίσταται καὶ ὁ πατριάρχης καὶ λέγει τὰς εὐχὰς ⁵⁾ Δεῖ δὲ γινώσκειν, ὅτι ὁ ποιήσας ⁶⁾ αὐτὸς ποιεῖ καὶ τὴν ἑναρξιν τῆς λειτουργίας, αὐτὸς λέγει καὶ τὰς τρεῖς ἐκφωνήσεις. Ὁ δὲ ἱερεὺς, τούτων λεγομένων, λέγει τὴν εὐχὴν τοῦ πρώτου ἀντιφώνου· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, οὗ τὸ κράτος ἀνείκαστον... Καὶ μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς συναπτῆς, ἐκφωνεῖ ὁ ἱερεὺς· "Ὅτι πρέπει σοι πάντα δοξα... Καὶ οἱ μὲν ψάλλται ψάλλουσι τὸ α'. ἀντιφώνον, ὁ δὲ ἱερεὺς λέγει τὴν εὐχὴν τοῦ δευτέρου ἀντιφώνου и т. д. ⁷⁾ Нѣтъ замѣчания оъ архіереихъ. ⁸⁾ κατερχόμενος ⁹⁾ Нѣтъ прибавки: τοῦ ἐπὶ τῆς εὐταξίας до μετὰ νάρθηκος. ¹⁰⁾ Ркп. лавры Аѳан. Δ № 80 καὶ οἱ διάκονοι ὁμοίως κατὰ τὴν τάξιν ἐκ δεξιῶν τοῦ ἀρχιερέως.

θῶμεν, ἅμα καὶ τὸ ὠράριον κρατῶν τοῖς τρισὶ δακτύλοις τῆς δεξιᾶς χειρὸς. Καὶ λέγει ὁ πατριάρχης καὶ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἱερεῖς τὴν εὐχὴν τῆς εἰσόδου¹⁾. Αὐτῆς δὲ τελεσθείσης, λέγει ὁ διάκονος πρὸς τὸν πατριάρχην· Εὐλόγησον, δέσποτα, τὴν ἁγίαν²⁾ εἴσοδον, δεικνύων³⁾ ἅμα καὶ πρὸς ἀνατολὰς μετὰ τοῦ ὠραρίου, οὕτως ὡς κρατῶν αὐτό. Καὶ ὁ⁴⁾ πατριάρχης, ποιῶν σταυρὸν κατὰ ἀνατολὰς, λέγει· Εὐλογημένη ἡ εἴσοδος τῶν ἁγίων σου πάντοτε νῦν... Ἐἵτα ἀσπάζεται τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον. Ὁ δὲ διάκονος, στὰς εἰς τὸ μέσον, ἀντικρὺ τοῦ ἄμβωνος, ἀνυψοῖ τὰς χεῖρας μικρὸν, καί, δεικνύων τὸ εὐαγγέλιον, λέγει· Σοφία, ὀρθοί. Καὶ οὕτω γίνεται ἡ εἴσοδος. Οὕτω δέ, ὡς εἶπη ὁ διάκονος· Σοφία, ὀρθοί, ἐκφωνοῦσιν οἱ ἐπισκοπιανοί· Εἰς πολλὰ ἔτη, δέσποτα. Ἐρχομένης δὲ τῆς εἰσόδου κατὰ ἓνα ποταμόν, ἐκφωνοῦσιν οἱ αὐτοί· Εἰς πολλὰ ἔτη, δέσποτα. Ὅταν δὲ ἄρξωνται λέγειν τοῦτο, ἴστανται πάντες καὶ ἀρχιερεῖς, καὶ ἱερεῖς⁵⁾, καὶ διάκονοι, καὶ ὁ πατριάρχης αὐτός. Ὅταν δὲ⁶⁾ ἔλθῃ πλησίον τῶν ἁγίων εἰκόνων καὶ προσκυνήσῃ αὐτάς, ἄρχονται λέγειν οἱ ψάλται εἰς καθ' εἷς· Εἰς πολλὰ ἔτη, δέσποτα, ἕως ἂν ἔλθῃ ἐν τῇ σωλαίᾳ. Ἐρχόμενοι δὲ πάντες εἰς τὰς ἁγίας θύρας κατὰ συζυγίαν ἐνταῦθα μερίζονται, καὶ ἀσπάζεται ὁ εἷς τὴν μίαν θύραν καὶ ὁ ἕτερος τὴν ἄλλην, καὶ οὕτως εἰσέρχονται εἰς τὸ ἅγιον βῆμα· οἱ δὲ διάκονοι ἀσπάζονται καὶ τὴν ἁγίαν τράπεζαν. Ὅταν δὲ φθάσῃ ὁ πατριάρχης εἰς τὰς ἁγίας θύρας, ἀσφαλίζουσιν αὐτάς οἱ ὠστιάριοι, καὶ ἀσπάζεται πρῶτον τὴν δεξιάν, εἵτα τὴν εὐώνυμον, καὶ οὕτως ἀνοίγουσιν αὐτάς καὶ εἰσέρχεται, καὶ ὀπισθεν αὐτοῦ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἱερεῖς, ἀσπαζόμενοι καὶ αὐτοὶ τὰς ἁγίας θύρας, ὡς καὶ οἱ διάκονοι. Ἐπειὰ δὲ τῷ εἰσελθεῖν τὸν πατριάρχην⁷⁾, λαμβάνει τὸν θυμιατὸν ἐκ τοῦ κανστρισίου, καὶ θυμιᾷ κύκλῳ σταυροειδῶς τὴν ἁγίαν τράπεζαν, ψαλλόντων τῶν διακόνων τὸ ἀπολυτικίον τῆς ἡμέρας, καὶ ἀποδιδούς τὸν θυμιατὸν τῷ κανστρισίῳ, θυμιᾶται παρ' αὐτοῦ. Ἐἵτα λαμβάνει τὸ δικέριν ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἀνέρχεται εἰς τὴν κρηπίδα τῆς ἁγίας τραπέζης, καὶ κρατῶν τὸ δικέριν ἐν τῇ δεξιᾷ, ποιεῖ σταυροὺς τρεῖς ἄνωθεν τοῦ εὐαγγελίου⁸⁾, λέγων καθ' ἑαυτὸν· Κύριε, Κύριε, ἐπιβλεψὸν ἐξ οὐρανοῦ

1) Ркп. Александр. библ. № 371 μουσικῶς. Εὐχὴ τῆς εἰσόδου Δέσποτα Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καταστήσας ἐν οὐρανοῖς.. 2) Ркп. лавры Аѳан. Δ № 80 τὴν μικρὰν 3) Нѣтъ всего этого замѣчания 4) Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς λέγει 5) Ркп. Александр. библ. № 371 πρεσβύτεροι 6) προσκυνήσῃ τὰς ἁγίας εἰκόνας 7) κανστρίσιος, ἔχων προευτρεπισμένον τὸν θυμιατὸν, βαλὼν ἐν αὐτῷ θυμίαμα, λέγει· Εὐλόγησον, δέσποτα, τὸ θυμίαμα. Ὁ δὲ εὐλογῶν αὐτό, λέγει τὴν εὐχὴν τοῦ θυμιάματος καθ' ἑαυτὸν καὶ λαμβάνων αὐτὸ ἀπὸ τῶν χειρῶν αὐτοῦ 8) τοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης κειμένου, λέγων καθ' ἑαυτὸν.

ἔως τοῦ ἡ δεξιὰ σου. Καὶ ἀποδίδωσι τὸ δικέριν τῷ κανστρισίῳ, ὁ δὲ δευτερεύων τῶν διακόνων, ἐρχόμενος ἔμπροσθεν τοῦ πατριάρχου, κλίνας τὴν κεφαλὴν, κρατῶν ἅμα καὶ τὸ ὠράριον, ὡς¹⁾ εἴρηται, λέγει· Εὐλόγησον, δέσποτα, τὸν καιρὸν τοῦ Τρισαγίου. Ὁ δὲ πατριάρχης, σφραγιζὼν αὐτόν, λέγει· Ὅτι ἅγιος εἶ, ὁ Θεὸς ἡμῶν²⁾. Τοῦ δὲ κοντακίου πληρωθέντος παρὰ τῶν φαλτῶν, ὁ λαβὼν τὸν καιρὸν τοῦ Τρισαγίου διάκονος, ἐλθὼν ἐγγὺς τῶν ἀγίων θυρῶν, δείκνυσι τὸ ὠράριον αὐτοῦ τοῖς ἐκτός, λέγων· Καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων³⁾. Μετὰ δὲ τὸ τέλος τῆς εὐχῆς, ψαλλομένου τοῦ Τρισαγίου τρίς παρὰ τῶν φαλτῶν, ψάλλουσι τοῦτο καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ διάκονοι ἅπασι, τρίς προσκυνοῦντες ἐν τῷ ψάλλειν αὐτόν. Ἐἴτα οἱ μὲν ψάλται λέγουσι τὸ δοξολογίαν, ὁ δὲ πατριάρχης, λαβὼν τὸ τρικέριν ἀπὸ τοῦ κανστρισίου, ποιεῖ αὐθις σταυροὺς τρεῖς ἄνωθεν τοῦ εὐαγγελίου⁴⁾, κρατῶν καὶ τὸ τρικέριν ἐν τῇ δεξιᾷ, λέγων καὶ τὸ Κύριε, Κύριε, ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ... Πληρωθέντος δὲ τοῦ Δόξα, ψάλλουσιν οἱ τοῦ βήματος τὸν Τρισάγιον, ὁμοίως, καὶ ψάλλουσιν οἱ ψάλται πάλιν, καὶ πάλιν οἱ τοῦ βήματος. Τοῦ δὲ τελευταίου Τρισαγίου ψαλλομένου παρὰ τοῦ βήματος, ὁ πατριάρχης, κατέχων τὸ τρικέριν ἐν τῇ δεξιᾷ, στρέφεται πρὸς δυσμὰς καὶ εὐλογεῖ τὸν λαὸν τρίς. Πληρωθέντος⁵⁾ δὲ τοῦ Τρισαγίου, καθήμενος ἐν τῷ σελλίῳ αὐτοῦ μικρὸν ἀναπαύεται, εἴ ἐστι χειροτονία δηλονότι⁶⁾, ὁμοίως καὶ οἱ ἀρχιερεῖς· εἰ δὲ μὴ ἐστίν, ἀνέρχεται ἐν τῷ συνθρόνῳ μετὰ τῶν συλλειτουργούντων αὐτῷ ἀρχιερέων καὶ ἱερέων. Καὶ τούτων κατὰ τὴν ἰδίαν τάξιν ἱσταμένων καὶ τοῦ Τρισαγίου παρ' αὐτῶν ψαλλομένου, ὁ πατριάρχης, βλέπων πρὸς δυσμὰς, εὐλογεῖ μετὰ τοῦ τρικερίου τὸν λαὸν τρίς. Ὅταν δὲ κινήσῃ ἀνέρχεσθαι εἰς τὸ⁷⁾ σύνθρονον, ἀσπάζεται πρῶτον τὴν ἁγίαν τράπεζαν⁸⁾ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἱερεῖς. Καὶ τοῦ διακόνου εἰπόντος· Κέλευσον, δέσποτα, λέγει ὁ πατριάρχης· Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος... Ἐἴτα πάλιν ὁ διάκονος· Εὐλόγησον, δέσποτα, τὴν

¹⁾ Ὡς πολλάκις ²⁾ Ἰστέον, ὡς μετὰ τὴν εὐχὴν ταύτην, εἰ μὴ ἐστὶ χειροτονία ἀρχιερέως, γίνεται ἡ φήμη τῶν βασιλέων καὶ τοῦ πατριάρχου, καθημένου τοῦ πατριάρχου ἐν τῷ σελλίῳ αὐτοῦ. Εἰ δὲ χειροτονία ἐστὶ, γίνεται μετὰ τὸ Τρισάγιον, ὡς προῖων εὐρήσεις σαφέστερον ³⁾ καὶ ἄρχονται οἱ ψάλται τοῦ Τρισαγίου, ὁ δὲ πατριάρχης λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην καὶ τὴν ἐκφώνησιν αὐτῆς μουσικῶς. Εὐχὴ τοῦ Τρισαγίου· Ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος, ὁ ἐν ἁγίοις ἀναπαυόμενος... Τελεθεισὴς δὲ τῆς εὐχῆς καὶ τῆς ἐκφωνήσεως ⁴⁾ τοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης κειμένου ⁵⁾ РКИ. лавры Аѳан. Δ № 80 нѣтъ до словъ: εἴ ἐστὶ χειροτονία δηλονότι ⁶⁾ РКИ. Александр. библ. № 371 εἰ γὰρ μὴ ἐστὶ χειροτονία, ἀνέρχεται ἐν τῷ συνθρόνῳ αὐτοῦ μετὰ τῶν συλλειτουργούντων. ⁷⁾ ἐντὸς σύνθρονον ⁸⁾ Далѣе слѣдуютъ: ὅπως ὁ ὑποψήφιος εἰς τὸ ἅγιον εἰσέρχεται βῆμα.

ἄνω καθέδραν. Καὶ πατριάρχης· Εὐλογημένος εἶ ὁ καθήμενος ἐπὶ θρόνου δόξης τῆς βασιλείας σου πάντοτε νῦν. Καὶ εὐθὺς ὁ μὲν πατριάρχης κάθηται ἐν τῷ συνθρόνῳ, οἱ δὲ ἄρχιερεῖς¹⁾ καὶ ἱερεῖς ἐκατέρωθεν αὐτοῦ, καὶ γίνεται ἡ φήμη τῶν βασιλέων καὶ τοῦ πατριάρχου. Ἰστέον δέ, ὅτι ὅτε οὐκ ἔνι χειροτονία ἄρχιεράως, γίνεται ἡ φήμη πρότερον²⁾, πρὸ τοῦ εἰπεῖν τὸ κοντάκιον, καὶ μετὰ τὴν φήμην ἐκφωνεῖ ὁδομέστικος· Κύριε, σῶσον τοὺς βασιλεῖς. Καὶ ὁ ἕτερος· Καὶ ἐπάκουσον ἡμῶν. Καὶ ὁ ἄρχων τῶν κοντακίων Δόξα, καὶ ψάλλεται τὸ κοντάκιον τῆς ἡμέρας, καὶ εὐθὺς τὸ Τρισάγιον³⁾. Καὶ μετὰ τὴν πλήρωσιν, ὁ διάκονος· Πρόσχωμεν. Ὁ πατριάρχης· Εἰρήνη πᾶσι, καὶ τὰ λοιπὰ⁴⁾. Μετὰ δὲ τὴν πλήρωσιν τοῦ ἀποστόλου, ἐκφωνεῖ⁵⁾ ὁ πατριάρχης· Εἰρήνη σοι. Εἰ δὲ ἐχειροτονήθη ἄρχιερεὺς, λέγει οὗτος τὸ Εἰρήνη σοι. Ὁ διάκονος· Σοφία. Ὁ ψάλτης· Ἀλληλουῖα, ψαλμόν. Ἐτι⁶⁾ δὲ τοῦ ἀποστόλου λεγομένου, θυμιᾷ ὁ διάκονος. Τοῦ δὲ Ἀλληλουῖα ψαλλομένου, ὁ μέλλων ἀναγινώσκειν τὸ εὐαγγέλιον, προσκυνήσας τρεῖς ἔμπροσθεν τῆς ἁγίας τραπέζης, εἶτα ἀνελθὼν εἰς τὴν κρηπίδα⁷⁾, καὶ τὰ συνήθη εἰπόντος ὁμοίως καὶ τοῦ πατριάρχου, λέγει ὁ διάκονος· Εἰς πολλὰ ἔτη, δέσποτα. Καὶ λαβῶν⁸⁾ τὸ εὐαγγέλιον, ἐξέρχεται, διακόνων τεσσάρων προπορευομένων αὐτοῦ⁹⁾, οἵτινες¹⁰⁾ μέλλουσιν ἐκ διαδοχῆς εἰπεῖν τὰς αἰτήσεις. Ὁ δὲ πατριάρχης, ἐκβαλὼν τὸ ὠμο-

¹⁾ Нѣтъ упоминанія оубъ архіерейхъ и священникахъ ²⁾ μετὰ τὸ εἰσελθεῖν τὸν πατριάρχην μετὰ τῆς εἰσόδου καὶ θυμιᾶσαι τὴν ἁγίαν τράπεζαν κύκλῳ, καὶ σφραγίσαι μετὰ τοῦ δικερίου ἐπάνω τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου, καθήμενου ἐν τῷ σελλίῳ αὐτοῦ, γίνεται ἡ φήμη, καὶ μετὰ τὴν ἐκφώνησιν ὁδομέστικος· Κύριε, σῶσον τοὺς βασιλεῖς ³⁾ ἐν δὲ τῷ συνθρόνῳ ἀνελθόντος τοῦ πατριάρχου, ὁ χειροτονηθεὶς ἄρχιερεὺς, προσελθὼν αὐτῷ καὶ προσκυνήσας, καὶ λαβῶν εὐλογία, κάθηται ἐν τῷ δεξιῷ μέρει ἐπάνω τῶν πρώτων ἄρχιερέων. Καὶ λέγει ὁ διάκονος· Πρόσχωμεν ⁴⁾ Апостоль читаль ὁ ἀναγνώστης ἐν τῷ ἄμβωνι ⁵⁾ ὁ λαβῶν ἄρχιερεὺς τὴν εὐλογίαν· Εἰρήνη σοι ⁶⁾ πρὸ δὲ τούτου, λεγομένου ἔτι τοῦ ἀποστόλου, εἰς τῶν διακόνων, λαβῶν τὸ θυμιατήριον καὶ θυμιαμα βαλὼν, πρόσσεισι τῷ πατριάρχῃ, λέγων· Εὐλόγησον, δέσποτα, τὸ θυμιαμα· τοῦ δὲ συνήθως εὐλογήσαντος, θυμιᾷ ὁ διάκονος τὴν ἁγίαν τράπεζαν κύκλῳ, εἶτα τὸν πατριάρχην, τοὺς ἄρχιερεῖς, τοὺς πρεσβυτέρους καὶ διακόνους, καὶ αὐθις τὸν πατριάρχην, καὶ τὴν ἁγίαν τράπεζαν ἔμπροσθεν μόνον ⁷⁾ καὶ ὑποκλίνας τὴν κεφαλὴν τῷ πατριάρχῃ, ὑποδεικνὺς ἅμα καὶ τὸ ὠράριον συνήθως τῇ δεξιᾷ χειρὶ ἄνωθεν τοῦ εὐαγγελίου, λέγει· Εὐλόγησον, δέσποτα, τὸν εὐαγγελιστὴν τοῦδε τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ. Καὶ ἀνιστάμενος ὁ πατριάρχης καὶ σφραγίζων αὐτόν, λέγει· Ὁ Θεὸς διὰ πρεσβειῶν... δυνάμει πολλῇ. Καὶ οὕτως ὁ μὲν διάκονος, εἰπὼν τὸ Εἰς πολλὰ ἔτη, δέσποτα ⁸⁾ ἀνά χειρὸς ⁹⁾ καὶ ἀνέρχεται ἐν τῷ ἄμβωνι ¹⁰⁾ нѣтъ этого замѣчанія.

φόριον στρέφεται πρὸς ἀνατολάς, καὶ λέγει καθ' ἑαυτὸν τὴν εὐχὴν ταύτην· Ἐλλαμψον ἐν ταῖς καρδίαις.. καὶ 1) τὸ Κλῆνον, Κύριε, ὄλον τὸν ψαλμόν, εἶτα ἀσπάζεται τὴν αὐτόθι ἱσταμένην ἁγίαν εἰκόνα, καὶ οὕτω στρέφεται πρὸς δυσμὰς, περιμένων τὴν πλήρωσιν τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου. Οὕτω 2) ποιῶσι καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, πλὴν τοῦ ἀσπασμοῦ τῆς ἁγίας εἰκόνας, διὰ τὸ μὴ ὑπάρχειν ἑτέρας ἁγίας εἰκόνας πλησίον αὐτῶν. Δεῖ δὲ γινώσκειν, ὅτι μετὰ τὸ ἐκβαλεῖν τὴν πατριάρχην τὸ ὠμοφόριον 3), πλέον οὐκ ἐνδύεται αὐτό, εἰ μὴ κατὰ τὸν καιρὸν τῆς τῶν ἁγίων μυστηρίων ὑψώσεως 4), πρὶν εἰπεῖν τὸν διάκονον τὸ Πρόσχωμεν. Εἰ δὲ ἐν μεταξὺ χειροτονία ἢ πρεσβυτέρου, ἢ διακόνου, ἐνδύεται αὐτὸ μέχρι 5) τοῦ καιροῦ τῆς χειροτονίας μόνον, καὶ πάλιν ἀποδύεται αὐτὸ μέχρι τοῦ καιροῦ τῆς ὑψώσεως τῶν ἁγίων, τότε δὲ αὐτὸ ἐνδύμενος φορεῖ τοῦτο μέχρι τέλους τῆς λειτουργίας. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς 6) ἐν τῷ καιρῷ μὲν τῆς χειροτονίας οὐκ ἐνδύονται, ἀπὸ δὲ τοῦ καιροῦ τῆς τῶν ἁγίων ὑψώσεως ἐνδύμενοι φοροῦσι μέχρι τέλους τῆς λειτουργίας· ἰδίᾳ δὲ λειτουργοῦντες, τὰ αὐτὰ ποιῶσι τῷ πατριάρχῃ. Τοῦ δὲ εὐαγγελίου πληρωθέντος, λέγει ὁ πατριάρχης πρὸς τὸν διάκονον· Εἰρήνη σοι, καὶ κατέρχεται τοῦ συνθρόνου. Ὁ δὲ ἀναγούς τὸ εὐαγγέλιον 7) πρόσσει τῷ πατριάρχῃ, ἄρτι κατελθόντι τοῦ συνθρόνου καὶ ἐγγύζοντι τῇ ἁγίᾳ τραπέζῃ, καὶ δίδωσιν αὐτῷ ἀσπάσασθαι τὸ εὐαγγέλιον. Ὁ δὲ ἀσπασάμενος καὶ εἰπὼν πρὸς αὐτόν· Σωθείης, καὶ εὐλογήσας αὐτόν, ἵσταται μικρὸν αὐτόθι· ἄρχεται δὲ ὁ πρῶτος τῶν ἐν τῷ ἄμβωνι ἱσταμένων διακόνων τῆς ἐκτενῆς, λέγων οὕτως· Εἴπωμεν πάντες καὶ τὰ λοιπά. Ὅταν δὲ λέγῃ· Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβεστάτων, ἀνέρχεται ὁ πατριάρχης εἰς τὴν μικρὰν ἀναβάθραν, κειμένην ἔνδον τῶν ἁγίων θυρῶν, καὶ εὐλογεῖ τὸν λαόν, σφραγίζων αὐτὸν τρίς μετὰ τοῦ τρικερίου, ἐκφωνούντων τῶν

1) ἢ τὸ 2) ὁμοίως ἐκβάλλουσι καὶ οἱ ἀρχιερεῖς πάντες τὰ ὠμοφόρια αὐτῶν. Ὁ δὲ δευτερεύων τῶν διακόνων, κατέχων ἐν τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ τὸ ὠμοφόριον τοῦ πατριάρχου, μετὰ τὸ πληρωθῆναι τὸ Ἀλληλοῦσια, ἐκφωνεῖ. Σοφία, ὀρθοὶ ἀκούσωμεν τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου. Λέγων δὲ τοῦτο, βλέπει πρὸς δυσμὰς, ἤγουν πρὸς τὸν ἐν τῷ ἄμβωνι. Ἐκ τοῦ κατὰ τὸνδε ἁγίου εὐαγγελίου τὸ ἀνάγνωσμα. Καὶ αὐθις ὁ ἀπὸ τοῦ βήματος διάκονος· Πρόσχωμεν. Δεῖ γινώσκειν, ὅτι.. 3) ψαλλομένου τοῦ Ἀλληλοῦσια 4) κοινωνίας 5) κατὰ τὸν καιρὸν 6) οἱ δὲ ἀρχιερεῖς, οἱ συλλειτουργοῦντες δηλονότι τῷ πατριάρχῃ· ἰδίᾳ γὰρ καὶ αὐτοὶ λειτουργοῦντες τὰ αὐτὰ ποιῶσι τῷ πατριάρχῃ, ἐν τῷ καιρῷ μὲν τῆς χειροτονίας οὐκ ἐνδύονται τὰ ὠμοφόρια αὐτῶν, ἀπὸ δὲ τοῦ καιροῦ τῆς τῶν ἁγίων ὑψώσεως ἐνδύμενοι φοροῦσι πάντα μέχρι τέλους τῆς λειτουργίας. Τοῦ δὲ εὐαγγελίου πληρωθέντος... (Въ ркп. лавры Аѳан. Δ № 80 нѣтъ замѣчанія объ архіереяхъ) 7) διάκονος, κατερχόμενος τοῦ ἄμβωνος.

φαλτῶν τὸ Κύριε ἐλέησον τρίς ¹⁾). Ἐἵτα ὑποστρέφων ἵσταται ἐν τῇ κρη-
 πιδι τῆς ἀγίας τραπέζης, λέγων τὴν εὐχὴν ²⁾ καὶ τὴν ἐκφώνησιν· Ὅτι
 ἐλεήμων καὶ φιλάνθρωπος. . Καὶ οὕτως ἄρχεται ὁ ἐν τῷ ἄμβωνι δεύτε-
 ρος διάκονος, λέγων· Εὐξασθε οἱ κατηχοῦμενοι. Καὶ πληρωθέντων τῶν
 διακονικῶν τῶν κατηχομένων, ἐκφωνεῖ ὁ χειροτονηθεὶς ἀρχιερεὺς, ἢ, εἰ
 μὴ ἔστιν ἀρχιερέως χειροτονία ³⁾, ὁ πρῶτος τῶν ἀρχιερέων· Ἴνα καὶ αὐ-
 τοὶ σὺν ἡμῖν ⁴⁾. Ἐἵτα ἄρχεται ὁ τρίτος διάκονος, λέγων· Ὅσοι κατηχοῦ-
 μενοι. Ταῦτα δὲ λέγοντος, οἱ ἐν τῷ βήματι διάκονοι ὑφαπλοῦσι τὸ εἰλη-
 τόν ⁵⁾. Τῆς δὲ εὐχῆς πληρωθείσης, ἐκφωνεῖ ὁ δεῦτερος ἀρχιερεὺς τὴν

1) Ἐν τῇ ὑπὲρ τῶν βασιλέων ἐκτενῇ ²⁾ τὴν εὐχὴν ταύτην. Εὐχὴ τῆς ἐκ-
 τενοῦς ἱερασίας· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, τὴν ἐκτενῆ ταύτην ἱερασίαν... Ταύτην δὲ λέ-
 γουσι καὶ πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι, τοῦ χειροτονηθέντος ἀρχιε-
 ρέως, ἵσταμένου πρώτου πρὸ τῶν ἄλλων πάντων. Ταύτης δὲ λεγομένης παρὰ τοῦ
 πατριάρχου, ὁ διάκονος λέγει καὶ τὰ λοιπὰ τῆς ἐκτενῆς· Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐ-
 σεβεστάτων... Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου. Ἰστέον, ὡς εἰ μὲν ἐν τῇ με-
 γάλῃ ἐκκλησίᾳ τελεῖται ἡ λειτουργία, μετὰ τοῦτο ἐκφωνεῖ ὁ πατριάρχης, εἰ δὲ ἐν
 ἐτέρᾳ, μνημονεύει ὁ διάκονος τῶν τε κτητόρων καὶ ἐτέρων τινῶν, ὧν ἔχει συνήθη,
 καὶ οὕτως ἐκφωνεῖ ὁ πατριάρχης· Ὅτι ἐλεήμων.. Καὶ μετὰ τὸ Ἀμήν ὁ μὲν
 πρῶτος διάκονος, προσκυνήσας καὶ κατελθὼν ἐν τῷ βήματι εἰσέρχεται, ἄρχεται
 δὲ ὁ δεῦτερος ἐν τῷ ἄμβωνι· Εὐξασθε οἱ κατηχοῦμενοι. Τούτων δὲ λεγομένων,
 ὁ πατριάρχης λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην. Εὐχὴ κατηχομένων πρὸ τῆς ἀγίας ἀνα-
 φορᾶς· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν. ³⁾ Λέγει ταύτην ⁴⁾ καὶ μετὰ
 τὸ Ἀμήν, προσκυνήσας ὁμοίως καὶ ὁ δεῦτερος διάκονος κατέρχεται, ἄρχεται δὲ ὁ
 τρίτος... ⁵⁾ ὁ δὲ πατριάρχης λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην. Εὐχὴ πιστῶν α'. μετὰ τὸ
 ἀπλωθῆναι τὸ εἰλητόν· Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων... Τοῦ δὲ
 πατριάρχου τὴν εὐχὴν πληρώσαντος, νεβει τις τῶν ἐν τῷ βήματι διακόνων τῷ ἐν
 ἄμβωνι διακόνῳ καὶ εὐθὺς λέγει· Σοφία. Καὶ ἐκφωνεῖ ἕτερος ἀρχιερεὺς, ὁ πρῶ-
 τος δηλονότι μετὰ τὸν χειροτονηθέντα, εἰ μὴ ἔστι χειροτονία, ὁ δεῦτερος τὴν ἐκ-
 φώνησιν ταύτην· Ὅτι πρέπει... Καὶ μετὰ τὸ Ἀμήν, ὁ μὲν τρίτος διάκονος προ-
 σκυνήσας κατέρχεται, ἄρχεται ὁ τέταρτος, λέγων· Ἐτι καὶ ἔτι... Ταῦτα δὲ τοῦ
 διακόνου λέγοντος, ὁ πατριάρχης λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην. Εὐχὴ πιστῶν β'. Πά-
 λιν καὶ πολλάκις... Ταύτην δὲ τοῦ πατριάρχου πληρώσαντος, αἰσθόμενος ὁ ἐν τῷ
 ἄμβωνι διάκονος εὐθέως λέγει· Σοφία, καὶ ὁ πατριάρχης ἐκφωνεῖ τὴν ἐκφώνη-
 σιν ταύτην· Ὅπως ὑπὸ τοῦ κράτους... Καὶ ἄρχονται οἱ ψάλται τοῦ χερουβικοῦ
 ὕμου. Ὁ δὲ κανστρίσιος, λαβὼν τὸν θυμιατὸν καὶ θυμιάμα βαλὼν, πρόσσει τῷ
 πατριάρχῳ καί, τοχῶν εὐλογίας ἐπὶ τῷ θυμιάματι, θυμιᾷ σταυροειδῶς κύκλῳ τὴν
 ἁγίαν τράπεζαν καὶ τὸν πατριάρχῳ. Ὁ δὲ πατριάρχης, τοῦ χερουβικοῦ ἄδομέ-
 νου, λέγει καθ' ἑαυτὸν τὴν εὐχὴν ταύτην. Εὐχὴ· Οὐδεὶς ἄξιος... Ταύτην οὖν
 τελέσας, ὁ πατριάρχης ἀπέρχεται εἰς τὰς ἀγίας θύρας...

ἐκφώνησιν ταύτην· Ὅτι πρέπει σοι. Εἶτα ἄρχεται ὁ τέταρτος διάκονος, λέγων· Ἔτι καὶ ἔτι. Καὶ τῆς εὐχῆς πληρωθείσης, ἐκφωνεῖ ὁ πατριάρχης· Ὅπως ὑπὸ τοῦ κράτους σου. Καὶ τὴν εὐχὴν εἰπὼν, ἀπέρχεται εἰς τὰς ἁγίας θύρας καὶ λαμβάνει νίψιμον παρὰ τῶν ὑποδιακόνων, ὑποστρέφων δὲ ἵσταται ἔμπροσθεν τῆς ἁγίας τραπέζης, λέγων καθ' ἑαυτὸν τὸν χειρουβικόν, τρεῖς προσκυνῶν ἐν τῷ λέγειν αὐτόν. Εἶτα στρέφεται πρὸς δυσμὰς, περιμένων τὴν τῶν ἁγίων εἴσοδον. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς, καὶ αὐτοὶ ἀπονιπτόμενοι, ἵστανται ἐξ ἑκατέρου μέρους τοῦ βήματος ἀπὸ τῶν ἁγίων θυρῶν μέχρι τῆς ἁγίας τραπέζης. Ὁ δὲ κανστρίσιος θυμιῶν λέγει τὸ Ἐλέησόν με, ὁ Θεός¹⁾, καὶ θυμιάσας τὰ ἅγια καὶ εἰπὼν· Ὁ Θεός, ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ, λέγει πρὸς τὸν πρωτοπαπᾶν· Ἐπαρον, δέσποτα, τὰς χεῖρας ἡμῶν²⁾. Ὁ³⁾ δὲ ἐπάρας τὸν ἅγιον διάκονο καὶ εἰπὼν· Ἐπάρατε τὰς χεῖρας, τίθησιν ἐπάνω τῆς κορυφῆς τοῦ εἰπόντος τὸ εὐαγγέλιον⁴⁾, καὶ οὕτω γίνεται ἡ εἴσοδος, προπορευομένου τοῦ ἐπὶ τῆς εὐταξίας ἔμπροσθεν, εἶτα τοῦ κανστρισίου μετὰ τοῦ ὠμοφορίου τοῦ πατριάρχου καὶ τοῦ θυμιατοῦ, ἢ τοῦ δευτερεύοντος τῶν διακόνων, εἶτα τῶν κρατούντων τὰ ῥιπίδια διακόνων, μεθ' οὗς ὁ τὸν ἅγιον ἄρτον κρατῶν, καὶ ὀπισθεν αὐτοῦ οἱ κρατοῦντες τοὺς λοιποὺς δίσκους, εἶτα ὁ πρωτοπαπᾶς μετὰ τοῦ ἁγίου ποτηρίου, καὶ οἱ λοιποὶ ἱερεῖς κατὰ τάξιν, ὀπισθεν δὲ πάντων οἱ κρατοῦντες ἐπὶ κεφαλῆς τὸν ἀέρα διάκονοι, καὶ μετ' αὐτοὺς πάλιν οἱ ὑποδιάκονοι, κατέχοντες καὶ τὸ χερνιβόξεστον⁵⁾. Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ κρατῶν⁶⁾ τὸν ἅγιον ἄρτον, κατερχόμενος ὁ πατριάρχης ἀφ' ἧς ἵσταται κρηπίδος καὶ, προσυπαντῶν αὐτῷ, λαμβάνει τὸν δίσκον ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ τίθησιν αὐτόν ἐν τῇ ἁγίᾳ τραπέζῃ, συνεφαπτομένου καὶ αὐτοῦ. Ὅμοίως ποιεῖ καὶ εἰς τὰ ἐμπειλησμένα ἅγια ποτήρια, θυμιῶντος αὐτὰ τοῦ κρατοῦντος τὸν θυμιατὸν διάκονο, εἰς δὲ τὸν ἀέρα συνεφάπτονται πάντες ἀρχιερεῖς, ἱερεῖς καὶ διάκονοι, λέγοντες· Ὁ εὐσχήμων Ἰωσήφ. Καὶ τίθησιν ὁ πατριάρχης τὰ ποτήρια ἐξ ἑκατέρου μέρους τοῦ δίσκου, ἐν παρ' ἑν, καὶ αἵρουσιν οἱ διάκονοι τὰ καλύμματα των, καὶ οὕτως τίθεται ὁ ἄηρ.

¹⁾ Ἀπέρχεται ἐν τῇ προθέσει μετὰ καὶ τῶν λοιπῶν πρεσβυτέρων καὶ διακόνων καὶ θυμῆ τὰ ἅγια καὶ εἰπὼν καθ' ἑαυτὸν τὸ Ὁ Θεός, ἰλάσθητί μοι. ²⁾ τὰς χεῖράς σου εἰς τὰ ἅγια. ³⁾ Καὶ ὁ πρωτοπαπᾶς, ἄρας ⁴⁾ τὸ εὐαγγέλιον διακόνου, συνεφαπτομένου καὶ αὐτοῦ μετὰ πάσης προσοχῆς καὶ ἀσφαλείας ⁵⁾ διερχόμενοι δὲ τὸν ναόν, εὐχονται ἅπαντες ὑπὲρ πάντων, καὶ οἱ ἱερεῖς· Μνησθεὶν ὑμῶν Κύριος ὁ Θεός ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. Ἐρχόμενοι δὲ πάντες εἰς τὸ ἅγιον βῆμα, λέγουσιν ἕκαστος πρὸς τὸν πατριάρχην· Μνησθεὶν Κύριος ὁ Θεός τῆς ἀρχιερωσύνης σου ἐν τῇ βασιλείᾳ... ⁶⁾ διάκονος.

Καὶ τοῦ κανστριαίου θυμιῶντος καὶ λέγοντος¹⁾. Ἀγάθυνον, Κύριε, ἕως ἑλλους τοῦ ψαλμοῦ, πάντων προσκυνησάντων ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων, ὑποκλίνας ὁ πατριάρχης μικρὸν τὴν κεφαλὴν ἐφ' ἑκάτερα τὰ μέρη, στραφεὶς, λέγει· Εὐλογεῖτε, ἅγιοι. Καὶ πάντες προσκυνήσαντες αὐτόν, λέγουσι· Πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται. Καὶ εὐθὺς λέγουσι· Μνήσθητι ἡμῶν, δέσποτα ἅγιε. Καὶ ὁ πατριάρχης λέγει· Αὐτὸ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον μνησθεῖ ὑμῶν ἐν²⁾.. Τοῦ δὲ χερουβικοῦ πληρωθέντος, ἐρχόμενος ὁ πατριάρχης εἰς τὰς ἁγίας θύρας σφραγίζει τὸν λαὸν τρίς μετὰ τοῦ τρικερίου³⁾. Καὶ εἴ⁴⁾ ἐστὶ χειροτονία πρεσβυτέρου, καθήμενος ἐν τῷ σελλίῳ αὐτοῦ, ἀναπαύεται ἕως γυρώσουσι τὸν μέλλοντα χειροτονεῖσθαι πρεσβύτερον τὴν ἁγίαν τράπεζαν τρίς, εἶτα ἀνίσταται καί, ἐνδυσάμενος τὸ ὠμοφόριον καὶ τελέσας τὴν χειροτονίαν, ἀποδύεται πάλιν τὸ ὠμοφόριον. Καὶ λέγει ὁ διάκονος· Πληρώσωμεν τὴν δέησιν καὶ τὰ λοιπά, ὁ δὲ πατριάρχης τὴν εὐχὴν καὶ τὴν ἐκφώνησιν· Διὰ τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ. Ὅταν δὲ εἶπη ὁ διάκονος· Ἀγαπήσωμεν ἀλλήλους, ἀσπάζεται ὁ πατριάρχης τὴν ἁγίαν τράπεζαν, λέγων⁵⁾· Ἀγαπήσω σε, Κύριε, ἡ ἰσχύς μου. Εἶτα οἱ ἄρχιερεῖς κατὰ τάξιν ἀσπάζονται τὴν ἁγίαν τράπεζαν, εἶτα τὴν δεξιὰν τοῦ πατριάρχου χεῖρα, κειμένην ἐν τῇ ἁγίᾳ τραπέζῃ, εἶτα τὴν παρεῖαν αὐτοῦ, ἐν ᾧ καὶ λέγει ὁ μὲν πατριάρχης· Ὁ Χριστὸς ἐν μέσῳ ἡμῶν, οἱ δὲ ἀποκρίνονται αὐτῷ· Καὶ ἔστι καὶ ἔσται. Πρῶτος δὲ πάντων ὁ χειροτονηθεὶς ἐστὶν ἄρχιερεὺς ἐν πάσῃ τῇ τῆς λειτουργίας ὑπηρεσίᾳ. Ἀσπάζονται δὲ καὶ ἀλλήλους, ὁμοίως καὶ οἱ πρεσβύτεροι ποιοῦσιν, ἀσπαζόμενοι τὴν ἁγίαν τράπεζαν, τὴν χεῖρα τοῦ πατριάρχου καὶ τὴν παρεῖαν, τοὺς ἄρχιερεῖς καὶ ἀλλήλους. Καὶ οἱ διάκονοι⁶⁾ δέ, ἐν ἐνὶ μέρει τοῦ βήματος ἀπερ-

1) Ἐν τῷ θυμιᾷ· Ἀγάθυνον, Κύριε 2) Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ χερουβικοῦ δηλονότι καὶ τὴν συνήθως παρ' αὐτοῦ πρὸς τὸν λαὸν μετὰ τοῦ κηρίου γινομένην εὐλογίαν καὶ τοῦτο, εἶπερ ἐστὶ χειροτονία οὐδόλως κάθηται, ἀλλὰ μετὰ τὴν εἰρημένην εὐλογίαν, ὁ μὲν διάκονος, ἐν τῷ ἄμβωνι ἀνελθὼν, τὰς συνήθεις λέγει αἰτήσεις, ὁ δὲ πατριάρχης λέγει καθ' ἑαυτὸν τὴν εὐχὴν καί, καθήμενος ἐν τῷ σελλίῳ, μικρὸν ἀναπαύεται. 3) Далѣе слѣдуетъ чинъ рукоположенія во священника. 4) Послѣ хиротоніи слѣдуетъ замѣчаніе: καὶ οὕτως ὁ ἐν τῷ ἄμβωνι διάκονος, λαμβάνων καιρόν, ἔρχεται λέγων ταῦτα· Πληρώσωμεν τὴν δέησιν.. Τούτων δὲ λεγομένων παρὰ τοῦ διακόνου, ὁ πατριάρχης λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην. Εὐχὴ προσκομιδῆς, μετὰ τὴν ἐν τῇ ἁγίᾳ τραπέζῃ τῶν θείων δώρων ἀπόθεσιν· Κύριε ὁ Θεός, ὁ παντοκράτωρ, ὁ μόνος ἅγιος. Ὁ μέντοι διάκονος ἐπισυνάπτει καὶ ταῦτα ἀδιαστάτως· Ἀντιλαβοῦ, σῶσον.. 5) καθ' ἑαυτὸν τὸ 6) καὶ οἱ διάκονοι ἀλλήλους, а вставки: ἐν ἐνὶ μέρει τοῦ βήματος ἀπερχόμενοι—нѣтъ.

χόμενοι, ἀλλήλους ἀσπάζονται, πρότερον ἕκαστος αὐτῶν τὸ οἰκεῖον ἀσπάζομενος ὡράριον καθ' ἓνα ἀσπασμόν. Πληρωσάντων δὲ τῶν πρεσβυτέρων τὸν ἀσπασμόν, ὁ ἐν τῷ ἄμβωνι διάκονος ἐκφωνεῖ: Τὰς θύρας, τὰς θύρας¹⁾. Ὅταν δὲ λέγῃ· Στῶμεν καλῶς, λαμβάνουσιν οἱ ἀρχιερεῖς μετὰ τοῦ πατριάρχου καὶ τῶν πρεσβυτέρων, καὶ διακόνων τὸν ἀέρα, καὶ αἴρουσιν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ἁγίων, κατὰ μικρὸν ὑψοῦντες αὐτὸν καὶ λέγοντες τὸ Ἅγιος ὁ Θεός. Ὁ δὲ πατριάρχης ἐκφωνεῖ: Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου²⁾. Καὶ ὅταν εἴπῃ· Εὐχαριστήσωμεν τῷ Κυρίῳ, εἰσέρχεται ὁ ἐν τῷ ἄμβωνι διάκονος, καὶ ποιεῖ ἀσπασμόν μετὰ τῶν λοιπῶν διακόνων³⁾. Ὅτε δὲ μέλλει εἰπεῖν ὁ δευτερεύων τῶν διακόνων πρὸς τὸν πατριάρχην· Εὐλόγησον, δέσποτα,

1) Καὶ λέγεται τὸ Πιστεῦω εἰς ἓνα Θεόν, οὗ πληρωθέντος, ἐκφωνεῖ αὐθις ὁ διάκονος· Στῶμεν καλῶς. 2) Καὶ ὁ μὲν λαὸς λέγει· Καὶ μετὰ τοῦ πνεύματός σου. Ὁ δὲ πατριάρχης αὐθις· Ἄνω σχῶμεν τὰς καρδίας. Ὁ λαός· Ἐχόμεν πρὸς τὸν Κύριον. Ὁ δὲ πατριάρχης· Εὐχαριστήσωμεν τῷ Κυρίῳ³⁾ Ὁ δὲ πατριάρχης κλινόμενος ἐπεύχεται· Ἄξιον καὶ δίκαιόν σε ὑμνεῖν... Καὶ ὁ πατριάρχης ἐκφωνεῖ· Τὸν ἐπινίκιον ὕμνον. Καὶ τοῦτον τοῦ πατριάρχου λέγοντος, αἶρει ὁ δευτερεύων τῶν διακόνων τὸν ἀστερίσκον ἀπὸ τοῦ ἁγίου δίσκου, καὶ σπογγίσας αὐτὸν ἐπὶ τοῦ εἰλητοῦ καὶ ἀσπασάμενος τίθεισιν αὐτὸν ἐπάνω τοῦ εἰλητοῦ εἰς μέρος. Ἄλλοι δὲ δύο τῶν διακόνων, λαβόντες δύο ριπίδια, ἴστανται ἐξ ἑκατέρου μέρους τῆς ἀγίας τραπέζης ἐκ πλαγίου καὶ ριπίζουσιν ἐπάνω τῶν ἁγίων μετὰ πάσης εὐλαβείας, ὥστε μὴ καθῆσθαι μῦτῶν ἢ τι τῶν τοιοῦτων ζωῦφιν. Ὁ δὲ πατριάρχης κλινόμενος ἐπεύχεται· Μετὰ τούτων καὶ ἡμεῖς τῶν... Ἐκφώνησις· Λάβετε, φάγετε... Μυστικῶς· Ὁμοίως καὶ τὸ ποτήριον... Ἐκφώνησις· Πίετε ἐξ αὐτοῦ... Ὁ λαός· Ἀμήν. Ὁ πατριάρχης κλινόμενος ἐπεύχεται· Μεμνημένοι τοίνυν... Ἐκφώνησις· Τὰ σὰ ἐκ τῶν σῶν... Καὶ πάλιν ὁ πατριάρχης κλινόμενος ἐπεύχεται· Ἐπι προσφερομέν σοι τὴν λογικὴν ταύτην... Καὶ οὕτως ἀνιστάμενος προσκυνεῖ αὐτός τε ὁ πατριάρχης καὶ οἱ λοιποὶ πάντες, λέγων καὶ τὸ τροπάριον τοῦτο τρίς· Κύριε, ὁ τὸ πανάγιόν σου Πνεῦμα ἐν τῇ τρίτῃ ὥρᾳ... καὶ προσκυνεῖ τρίς. Ἐἶτα ὁ δευτερεύων τῶν διακόνων, μικρὸν ὑποκλίνας τὴν κεφαλὴν καὶ δεικνύων σὺν τῷ ὡραρίῳ τὸν ἅγιον δίσκον, λέγει· Εὐλόγησον, δέσποτα, τὸν ἅγιον ἄρτον. Καὶ ὁ πατριάρχης εὐλογεῖ ἐπάνω τοῦ ἁγίου ἄρτου (вѣ ркп. лавры Аѳан. Δ № 80 приобавлено: σταυροειδῶς), λέγων ἡρέμα· Καὶ ποιήσον τὸν μὲν ἄρτον τοῦτον τίμιον σῶμα τοῦ Χριστοῦ σου. Ὁ διάκονος· Ἀμήν. Καὶ πάλιν ὁ διάκονος· Εὐλόγησον, δέσποτα, τὸ ἅγιον ποτήριον. Ὁ δὲ πατριάρχης, εὐλογῶν αὐτό, λέγει· Τὸ δὲ ἐν τῷ ποτηρίῳ τοῦτῃ τίμιον αἷμα τοῦ Χριστοῦ σου. Εἰ δὲ εἰσὶ πολλά, λέγει τοῦτο πληθυντικῶς, εἶτα πάλιν ὁ διάκονος· Εὐλόγησον καὶ ἀμφοτέρω, δέσποτα. Καὶ ὁ πατριάρχης, εὐλογῶν ἐπάνω τῶν ἁγίων, λέγει· Μετὰ τῶν Πνευματί σου τῷ ἁγίῳ. Καὶ ὁ διάκονος, εἰπὼν· Ἀμήν, Ἀμήν, καὶ περισσότερον ἔτι τὴν κεφαλὴν ὑποκλίνας, λέγει· Μνησθητί μου, δέσποτα, τοῦ ἁμαρτωλοῦ. Καὶ ὁ πατριάρχης λέγει πρὸς αὐτὸν καὶ τοῖς λοι-

τὸ ἅγιον ποτήριον, εἶπερ εἰσὶ πολλά, λέγει πληθυντικῶς. Καί μετὰ τὸ τελειωθῆναι τὰ ἅγια, λέγει ὁ πατριάρχης πρὸς τοὺς διακόνους· Μνησθεῖν ὑμῶν Κύριος ὁ Θεὸς ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. Καί εὐθὺς, εἰ ἔχειροτονήθη πρεσβύτερος, προσέρχεται καὶ ἐπιδίδωσιν αὐτῷ ὁ πατριάρχης τὴν παρακαταθήκην. Ὅταν δὲ ἐκφωνήσῃ τὸ Ἐξαιρέτως, λέγουσι καὶ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ ὁ πατριάρχης καὶ οἱ διάκονοι καθ' ἑαυτοὺς τὸ Ἄξιόν ἐστι.

ποῖς διακόνοις· Μνησθεῖν ὑμῶν Κύριος ὁ Θεὸς ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. Καί εὐθὺς προσέρχεται ὁ χειροτονηθεὶς πρεσβύτερος, καὶ ἐπιδίδωσιν αὐτῷ ὁ πατριάρχης τὴν παρακαταθήκην, λέγων πρὸς αὐτὸν οὕτως· Λάβε ταύτην τὴν παρακαταθήκην... Ὁ δὲ λαβὼν καὶ ἀσπασάμενος τὴν χεῖρα τοῦ πατριάρχου, μεθίσταται ἐν ᾧ πρότερον ἴστατο τόπῳ, τὰς μὲν χεῖρας θεῖς ἐπάνω τῆς ἁγίας τραπέζης, τὴν δὲ κεφαλὴν ἔχων ἐπιχειμένην ταῖς χερσίν, εὐχόμενος καθ' ἑαυτὸν αὐθις καὶ λέγων τὸ Ἐλέησόν με, ὁ Θεός. Ὁ δὲ πατριάρχης, αὐθις κλινόμενος, ἐπεύχεται· Ὅστε γενέσθαι τοῖς μεταλαμβάνουσιν εἰς νῆψιν ψυχῆς... Καί εὐθὺς ἐκφώνησις· Ἐξαιρέτως τῆς παναγίας ἀχράντου... Καὶ τοῦτο εἰπὼν ὁ πατριάρχης λέγει καὶ αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν τὸ Ἄξιόν ἐστιν, ὡς ἀληθῶς... Ὁ δὲ κανστρίσιος, λαβὼν τὸν θυμιατὸν καὶ θυμιάμα βαλὼν παρὰ τοῦ πατριάρχου συνήθως εὐλογεῖ ἐπὶ τῷ θυμιάματι, θυμῶ σταυροειδῶς κύκλῳ τὴν ἁγίαν τράπεζαν, λέγων καθ' ἑαυτὸν καὶ τὸ Ἄξιόν ἐστιν. Εἶτα θυμῶ τὸν πατριάρχην, τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς διακόνους, καὶ αὐθις τὸν πατριάρχην, καὶ τὴν ἁγίαν τράπεζαν καὶ ἀποτίθει τὸν θυμιατὸν. Ὁ δὲ πατριάρχης, κλινόμενος αὐθις, ἐπεύχεται· Τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ προφήτου.. Ταύτης οὖν τελεσθεΐσης πρὸ τοῦ ἐκφωνῆσαι τὸν πατριάρχην, λέγει εἰς τῶν διακόνων ἔνδοθεν τοῦ βήματος μεγαλοφώνως· Καὶ ὧν ἕκαστος κατὰ διάνοιαν ἔχει. Καὶ πάντων καὶ πᾶσων. Καὶ οὕτως ἐκφωνεῖ ὁ πατριάρχης· Μνήσθητι, Κύριε, πάσης ἐπισκοπῆς ὀρθοδόξων τῶν ὀρθοτομοῦντων τὸν λόγον τῆς σῆς ἀληθείας. Ἰστέον (Въ ркп. лавры Аѳин. Δ № 80 этого замѣчанія нѣтъ) δὲ ὡς εἰ μὲν πατριάρχης ἐστὶν ὁ τὴν λειτουργίαν ἐπιελῶν, λέγει τὴν ἐκφώνησιν ταύτην, εἰ δὲ ἀρχιερεὺς, οὐ λέγει ταύτην, ἀλλὰ τήνδε· Ἐν πρώτοις μνήσθητι, Κύριε, τοῦ ἀρχιεπισκόπου. Καὶ μετὰ τὴν ἐκφώνησιν λέγει ὁ ἀρχιδιάκονος εἰς ἐπήκοον πάντων ἔνδοθεν τοῦ βήματος τὰ δίπτυχα ταῦτα· Ὅδε τοῦ ἁγίου αὐτοῦ (Въ ркп. лавры Аѳанасіи Δ № 80 нѣтъ поминовения патріарховъ, священника, царя и никакихъ замѣчаній о службѣ патріарха и митрополита) καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ὄδε Ἀλεξανδρείας, ὄδε Ἀντιοχείας, ὄδε Ἱεροσολύμων καὶ ὑπὸ τοῦ προσκομίζοντος τὰ ἅγια δῶρα Κορίφ Θεῶ ἡμῶν τοῦδε τοῦ ἐντιμωτάτου ἱερέως, τῶν συμπάροντων ἱερέων, τοῦ τιμίου πρεσβυερίου, τῆς ἐν Χριστῷ διακονίας καὶ παντὸς ἱερατικοῦ τάγματος· ὑπὲρ σωτηρίας, κράτους, νίκης καὶ διαμονῆς τῶν εὐσεβεστάτων καὶ φιλοχριστιανῶν βασιλέων ἡμῶν ὄδε καὶ ὄδε, ὑπὲρ εἰρήνης καὶ κατεστάσεως τοῦ σύμπαντος κόσμου καὶ ὧν ἁγίων τοῦ Θεοῦ ἐκκλησιῶν, ὑπὲρ ἀπολυτρώσεως τῶν ἀδελφῶν, τῶν αἰχμαλώτων, εὐδοξώσεως καὶ ἐνισχύσεως τοῦ φιλοχριστοῦ

Πρὸ δὲ τοῦ εἰπεῖν τὸν πατριάρχην τὴν ἐκφώνησιν ταύτην· Μνήσθητι, Κύριε, πάσης ἐπισκοπῆς, λέγει εἰς τῶν διακόνων ἔνδοθεν· Καὶ ὢν ἕκαστος κατά... Ἰστέον δέ, ὅτι, εἰ ἀρχιερεύς ἐστὶν ὁ λειτουργῶν, λέγει· Ἐν πρώτοις μνήσθητι, Κύριε, τοῦ ἀρχιεπισκόπου. Καὶ μετὰ τὴν ἐκφώνησιν λέγει ὁ διάκονος τὰ δίπτυχα. Καὶ πληρώσας προσκυνεῖ τὸν πατριάρχην καὶ λαμβάνει παρ' αὐτοῦ εὐλογίαν. Καὶ ὅταν ἐκφωνήσῃ ὁ πατριάρχης τὸ Καὶ ἔσται τὰ ἐλέη, καθήσας ἐν τῷ σελλίῳ αὐτοῦ, εἴπερ ἐστὶ χειροτονία διακόνου, μικρὸν ἀναπαύεται. Καὶ μετὰ τὴν χειροτονίαν λέγει ὁ διάκονος· Πάντων τῶν ἁγίων¹⁾). Μετὰ δὲ τὸ τελειῶσαι τὸν πατριάρχην τὴν εὐχὴν ταύτην· Πρόσχες, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐξ ἁγίου, εὐθὺς φο-

σταυροῦ, σωτηρίας τοῦ περιστώτος λαοῦ. Καὶ πάντων καὶ πασῶν. Ὅταν λειτουργῇ ὁ πατριάρχης, λέγονται οὕτω τὰ δίπτυχα· ὁ δεῖνος τοῦ ἁγιωτάτου καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ὁ δεῖνος Ἀλεξανδρείας, ὁ δεῖνος Ἀντιοχείας, ὁ δεῖνος Ἱεροσολύμων, τῶν συμπαρόντων ἀρχιερέων, τοῦ τιμίου πρεσβυτερίου, τῆς ἐν Χριστῷ διακονίας καὶ τὰ λοιπά. Ὅταν λειτουργῇ μητροπολίτης μετὰ προτροπῆς τοῦ πατριάρχου· Ὁ δεῖνος τοῦ ἁγιωτάτου καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ὁ δεῖνος Ἀλεξανδρείας, ὁ δεῖνος Ἀντιοχείας, ὁ δεῖνος Ἱεροσολύμων καὶ ὑπὲρ τοῦ προσκομιζόντος τὰ ἅγια δῶρα Κορίθ τῷ Θεῷ ἡμῶν ὁ δεῖνα, τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου ὁ δεῖνος καὶ ὑπερίμου, τοῦ τιμίου πρεσβυτερίου καὶ τὰ λοιπά. Καὶ πληρώσας τὰ δίπτυχα, ἔρχεται καὶ προσκυνεῖ τὸν πατριάρχην καὶ λαμβάνει παρ' αὐοῦ εὐλογίαν. Ὁ δὲ πατριάρχης αὐθις ἐπεύχεται· Μνήσθητι, Κύριε, τῆς πόλεως, ἐν ἧ... καὶ μνημονεῦε, ὧν βούλεται ζώντων, μυστικῶς, καὶ οὕτως ἐκφωνεῖ· Καὶ δὸς ἡμῖν ἐν ἐνὶ στόματι... Ὁ λαός· Ἀμήν. Καὶ ὁ πατριάρχης αὐθις ἐκφωνεῖ· Καὶ ἔσται τὰ ἐλέη... (Въ ркп. лавры Аѳан. Δ № 80 далѣе говоритеи: Καὶ μετὰ τὴν ἐκφώνησιν ταύτην, εἰ ἔχει χειροτονίαν διακόνου, καθήμενος ἐν τῷ σελλίῳ αὐτοῦ, μικρὸν ἀναπαύεται). Καὶ οὕτω καθήμενος ἐν τῷ σελλίῳ, μικρὸν ἀναπαύεται. Чинъ рукоположенія во діакона.

1) Ταῦτα δὲ τοῦ διακόνου λέγοντος, ὁ πατριάρχης κλινόμενος ἐπεύχεται· Σοὶ παρακατατιθέμεθα τὴν ζωὴν ἡμῶν. Ταύτην δὲ τὴν εὐχὴν τοῦ πατριάρχου λέγοντος, ὁ διάκονος ἀδιαστάτως ἐπισυνάπτει καὶ ταῦτα· Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τὴν ἡμέραν πᾶσαν... Καὶ ταῦτα τοῦ διακόνου εἰπόντος, ἐκφώνησις· Καὶ καταξίωσον ἡμᾶς, Δέσποτα... Ὁ λαός· Πάτερ ἡμῶν. Ὁ πατριάρχης πάλιν ἐκφωνεῖ· Ὅτι σοὺ ἐσὶν ἡ βασιλεία... Καὶ μετὰ τὸ Ἀμήν λέγει πάλιν ὁ πατριάρχης· Εἰρήνη πᾶσιν. Ὁ διάκονος· Τὰς κεφαλὰς ὑμῶν.. Καὶ τοῦτο εἰπὼν, κλίνει καὶ αὐτὸς σὺν τοῖς ἄλλοις τὴν κεφαλὴν μικρὸν ἄχρι τῆς ἐκφωνήσεως. Ὁ δὲ πατριάρχης κλινόμενος ἐπεύχεται· Εὐχαριστοῦμέν σοι, Βασιλεῦ ἀράτα... Καὶ εὐθὺς ἐκφωνεῖ οὕτως· Χάριτι καὶ οἰκτιρμοῖς καὶ φιλανθρωπίᾳ... Καὶ πάλιν σὺν κλινόμενος ἐπεύχεται· Πρόσχες, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐξ ἁγίου... Ταύτην δὲ τελείας, εὐθὺς φορένει τὸ ὠμοφόριον ὁ πατριάρχης, τοῦτο ποιῶσι καὶ οἱ ἀρχιερεῖς. Ὁ μέντοι διάκονος ἴσταται, καθ' ἑαυτὸν εὐχόμενος καὶ προσέχων τῷ πατριάρχῃ

ρένει τὸ ὠμοφόριον, ὁμοίως καὶ οἱ ἀρχιερεῖς. Ὁ δὲ πατριάρχης, μελί-
σας τὸν ἅγιον ἄρτον, λαβὼν τὴν ἄνω μερίδα, μερίζει αὐτὴν ἀναλόγως
πρὸς τὰ ποτήρια, καὶ ἕκαστον τῶν τμημάτων ἐμβάλλει τῶν ποτηρίων
ἐκάστω, ποιῶν σταυρὸν σὺ αὐτῇ ἐπάνω τοῦ ἁγίου ποτηρίου, καὶ λέγων·
Πλήρωμα Πνεύματος ἁγίου. Καὶ ὁ διάκονος τὸ Ἄμην. Μετὰ δὲ τὸ ἐγγεῖαι
τοῦ ζέοντος τὸ ἄρκοῦν ἐκάστω τῶν ποτηρίων, ὁ πατριάρχης ἢ ὁ πρω-
τοπαπᾶς, προτροπῇ αὐτοῦ, διαιρεῖ τὰς λοιπὰς μερίδας τοῦ ἁγίου ἄρτου
εἰς λεπτά, πρὸς τὸ ἀρκέσαι πᾶσιν. Ἐἴτα ὁ χειροτονηθεὶς ἀρχιερεὺς προσ-
ελθὼν, ἢ ὁ εὐρισκόμενος πρῶτος τῶν ἄλλων, εἰ μὴ ἐστὶ χειροτονία, καὶ
λαβὼν μερίδα τοῦ ἁγίου ἄρτου, δίδωσι τῷ πατριάρχῃ. Ὁ δὲ λαβὼν αὐ-
τὴν τῇ δεξιᾷ χειρὶ καὶ τοῖς τρισὶ δακτύλοις συσφίγγας αὐτὴν ἐν τῇ πα-
λάμῃ τοῖς λοιποῖς δυσὶ δακτύλοις λαμβάνει ἄλλην μερίδα, καὶ δίδωσιν
αὐτῷ¹⁾, καὶ δεξιόμενος ἀσπάζεται τὴν χεῖρα τοῦ πατριάρχου καὶ τὴν

τὸν ὀφθαλμόν, καὶ ὅταν ἴδῃ ἐκεῖνον τὴν εὐχὴν συντελέσαντα καὶ ἀρξάμενον προσ-
κυνεῖν, συμπροσκυνεῖ καὶ αὐτὸς ἐν ᾧ ἴσταται τόπῳ. Τοῦτο δὲ ποιοῦσι καὶ πάν-
τες οἱ λειτουργοῦντες. Καὶ ὅταν ἴδῃ πάλιν ἐκεῖνον, ἐκτείναντα τὰς χεῖρας καὶ
ἀψάμενον τοῦ ἁγίου ἄρτου, ἐκφωνεῖ· Πρόσχωμεν. Καὶ ὁ πατριάρχης, ὑψῶν τὸν
ἅγιον ἄρτον, ἐκφωνεῖ· Τὰ ἅγια τοῖς ἁγίοις (Въ рки. Аѳан. лавры Δ № 80
прибавлено: Μετὰ τοῦτο, εἰ ἐστὶ χειροτονία πρεσβυτέρου, ἀποτίθησιν ὁ πρε-
σβύτερος τὸν δοθέντα αὐτῷ ἅγιον ἄρτον ἐν τῷ ἁγίῳ δίσκῳ, καὶ ἴσταται μικρὸν
αὐτόθι, εὐχόμενος καθ' ἑαυτόν, ὃ μὲν διάκονος εἰσέρχεται). Καὶ εἰσέρχεται ὁ διά-
κονος εἰς τὸ βῆμα, ὃ δὲ πατριάρχης, εἰπόντος τοῦ διακόνου· Μέλισσον, δέσποτα,
τὸν ἅγιον ἄρτον, μερίζει τὸν ἅγιον ἄρτον εἰς μερίδας δ'. λέγων ἐν τῷ μερίζειν
ἡρέμα· Μερίζεται καὶ διαμερίζεται ὁ ἄμνος τοῦ Θεοῦ... καὶ τίθησιν αὐτὰς ἐν τῷ
ἁγίῳ δίσκῳ σταυρουειδῶς. Καὶ ὁ διάκονος, δεικνύων σὺν τῷ ὠραρίῳ τὰ ἅγια πο-
τήρια, λέγει· Πλήρωσον, δέσποτα. Καὶ ὁ πατριάρχης, τὴν ἄνω μερίδα λαβὼν καὶ
μερίσας αὐτὴν ἀναλόγως πρὸς τὰ ποτήρια (Въ рки. лавры Аѳан. прибав-
лено: εἴπερ εἰσὶ πλείονα δηλονότι), ἕκαστον τῶν τμημάτων ἐμβάλλει τῶν πο-
τηρίων ἐκάστω, ποιῶν σταυρὸν σὺν αὐτοῖς ἐπάνω τοῦ ἁγίου ποτηρίου καὶ λέ-
γων Πλήρωμα Πνεύματος ἁγίου. Ὁ δὲ διάκονος, εἰπὼν τὸ Ἄμην, δέχεται τὸ
εἰσομοισθὲν ζέον (Въ рки. лавры Аѳан. καὶ προσενεγκῶν αὐτό, λέγει πρὸς τὸν
ἀρχιερέα· Εὐλόγησον, δέσποτα, τὸ ζέον), καὶ ὁ μὲν πατριάρχης, εὐλογῶν αὐτό,
λέγει· Ζέεις Πνεύματος ἁγίου Ὁ δὲ διάκονος, κρατῶν τῇ μὲν ἀριστερᾷ χειρὶ
ἕκαστον τῶν ποτηρίων, τῇ δὲ δεξιᾷ τὸ ζέον, ἐγγεῖαι τοῦ ζέοντος τὸ ἄρκοῦν ἐκάστω.
Ὁ μὲν πατριάρχης ἢ ὁ πρωτοπαπᾶς, προτροπῇ αὐτοῦ λαβὼν τὸν ἅγιον δίσκον,
διαιρεῖ τὰς λοιπὰς μερίδας τοῦ ἁγίου εἰς λεπτά...

¹⁾ Ὁ δὲ κάτωθεν μὲν ὑποθεῖς τὴν ἀριστερὰν χεῖρα, ἐπιθείς δὲ αὐτῇ τὴν
δεξιάν, δέχεται ταύτην καὶ συσφίγγει τοῖς δακτύλοις πρὸς τὸ μὴ ἐκπεσεῖν τι καὶ
ἀσπάζεται τὴν χεῖρα τοῦ πατριάρχου.

παρειάν, τοῦ μὲν πατριάρχου λέγοντος· Ὁ Χριστὸς ἐν μέσῳ ἡμῶν, τοῦ δὲ ἀρχιερέως· Καὶ ἔστι καὶ ἔσται¹⁾). Μεταλαβόντες δὲ τοῦ ἐν χερσαῖν ἁγίου σώματος, ἀποσπογγίζουσι τὰς χεῖρας αὐτῶν εἰς τὸ εἰλητόν. Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς, λαβὼν τὸ πρῶτον ποτήριον, μεταδίδωσι τῷ πατριάρχῃ, εἶτα ὁ πατριάρχης τῷ ἀρχιερεῖ. Καὶ οὕτως ὁ μὲν ἀρχιερεὺς, λαβὼν τὸ ποτήριον μετὰ τοῦ καλύμματος, συνεργούντων αὐτῷ καὶ διακόνων τινῶν δι' ἀσφάλειαν, ἵσταται ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ κίονος, ἐκδεχόμενος τοὺς προσερχομένους ἐπὶ τὸ μεταλαβεῖν. Ὁ δὲ πατριάρχης, λαβὼν τὸν ἅγιον δίσκον, μεταδίδωσι τοῖς λοιποῖς ἀρχιερεῦσι καὶ πρεσβυτέροις τῶν μεριδίων τοῦ ἁγίου ἄρτου²⁾, εἶτα μεταλαμβάνουσι καὶ ἀπὸ τοῦ ἁγίου ποτηρίου. Τῷ δὲ πρώτῳ τῶν λοιπῶν ἀρχιερέων³⁾ κοινωνήσαντι ἀρχιερεῖ ἐπιδίδονται παρὰ τῶν διακόνων τὸ δεύτερον ποτήριον καὶ ἵσταται ἐν τῷ ἀριστερῷ κίονι, καὶ μετ' αὐτοὺς ἵστανται οἱ τὰ λοιπὰ ποτήρια κατέχοντες. Οἱ δὲ διάκονοι, πρότερον ἀπελθόντες ἐν μέρει τοῦ ἁγίου βήματος καὶ συγχώρησιν παρ' ἀλλήλων ἐξαιτησάμενοι καὶ λαβόντες, δεσμήσαντες ἄμχ καὶ τὰ ὠράρια ἑαυτῶν, προσέρχονται καὶ αὐτοί, καὶ μεταλαμβάνουσι τοῦ ἁγίου ἄρτου καὶ τοῦ ἁγίου ποτηρίου. Τῆς δὲ κοινωνίας τελεσεύσεως, τὰ μὲν ἅγια ποτήρια ἀποτίθενται παρὰ τῶν διακόνων ἐν τῇ ἁγίᾳ τραπέζῃ, ὁ δὲ δευτερεύων τῶν διακόνων, λαβὼν μετὰ χεῖρας τὸν τε ἅγιον δίσκον καὶ τὴν μούσαν, εἰσχομίζει πάντα ἐν τῷ ἁγίῳ ποτηρίῳ⁴⁾. Ὁ δὲ πατριάρχης,

¹⁾ Καὶ κύψαντες ἀμφοτέροι ἐμπροσθεν τῆς ἁγίας τραπέζης, εὐχονται καθ' ἑαυτοὺς, λέγοντες· Τοῦ δείπνου σου τοῦ μυστικοῦ, εἶτα Πιστεῦω, Κόριε, καὶ ὁμολογῶ... Καὶ τελευταῖον εἰπόντες τὸ Μὴ μοι εἰς κρῖμα ἢ εἰς κατάκριμα γένοιτο ἢ μετάληψις... μεταλαμβάνει ἑκάτερος τοῦ ἐν χερσὶ μετὰ φόβου καὶ πάσης ἀσφαλείας, τὰς χεῖρας ἔχοντες ἐπ' αὐτῶν τῆς ἁγίας τραπέζης, εἶτα ἀποσπογγίζουσι αὐτάς μετὰ τοῦ εἰλητοῦ. Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς, λαβὼν τὸ πρῶτον ποτήριον, μεταδίδωσι τῷ πατριάρχῃ, κρατοῦντι ἐπὶ τοῦ πύγῳνος καὶ τοῦ στήθους κάλυμμα. Λαβὼν, τοίνυν ὁ πατριάρχης καὶ ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶ τὸ ποτήριον μετὰ τοῦ καλύμματος, μεταλαμβάνει τρίτον ἐξ αὐτοῦ, καὶ μετὰ τοῦτο τὰ χεῖλῃ ἑαυτοῦ τε καὶ τοῦ ἱεροῦ ποτηρίου τῷ ἐν χερσὶ καλύμματι ἀποσπογγίσας καὶ αὐτοῦ που παρὰ τὸ χεῖλος ἔξω τοῦ ποτηρίου ἀσπασάμενος, λαμβάνει μὲν αὐτὸς τὸ ποτήριον, δίδωσι δὲ τῷ ἀρχιερεῖ τὸ κάλυμμα, καὶ οὕτω μεταλαμβάνει καὶ αὐτὸς ὁμοίως τὰ αὐτὰ ποιῶν. Καὶ οὕτως ὁ μὲν ἀρχιερεὺς, λαβὼν τὸ ποτήριον μετὰ τοῦ καλύμματος, συνεργούντων αὐτῷ καὶ διακόνων τινῶν δι' ἀσφάλειαν, ἵσταται ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ κίονος, ἐκδεχόμενος τοὺς προσερχομένους ἐπὶ τῷ μεταλαβεῖν, ὁ δὲ ἀρχιερεὺς λαβὼν τὸν ἅγιον δίσκον²⁾ καὶ ποιῶσιν ἕκαστος, ὡς ἄνωθεν εἴρηται³⁾ Нѣтъ — τῶν λοιπῶν ἀρχιερέων⁴⁾ Придавлено; μετὰ φόβου καὶ πάσης ἀσφαλείας, ὥστε μηδὲν τι τῶν λεπτοτάτων ἐκπεσεῖν ἢ καταλειφθῆναι.

τούτου γινομένου, ἐπιλέγει τὴν τῆς εὐχαριστίας εὐχὴν¹⁾). Ἔττα λαβὼν ὁ δευτερεύων τὸ ἅγιον ποτήριον, καί, προπορευόμενος τοῦ πατριάρχου, ἔρχεται εἰς τὰς ἁγίας θύρας, ὁ δὲ πατριάρχης, λαβὼν ἀπὸ τῶν τοῦ διακόνου χειρῶν τὸ ἅγιον ποτήριον, μεταδίδωσι διὰ τῆς λαβίδος τοῖς ὑποδιακόνους καὶ ἀναγνώσταις²⁾). Τοῦ δὲ ἁγίου ποτηρίου ἀποτεθέντος ἐν τῇ ἁγίᾳ τραπέζῃ³⁾, θυμιᾷ ὁ δευτερεύων τὰ ἅγια ἐκ τρίτου, λέγων· Ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς, ὁ Θεός. Ὁ δὲ πατριάρχης, λαβὼν τὸν ἅγιον δίσκον⁴⁾, ἐπιτίθησι τῇ κεφαλῇ ἐνὸς τῶν διακόνων, καί, ⁵⁾ εἰπὼν ἡρέμα· Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, εἶτα ἐκφωνεῖ· Πάντοτε νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας⁶⁾). Τὰ δὲ ἅγια ποτήρια λαμβάνουσι πρεσβύτεροι καὶ ἀποφέρουσιν ἐν τῇ προθέσει. Ἀπέρχονται δὲ καὶ διάκονοι σὺν αὐτοῖς, κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ποτηρίων, καὶ εἰσχομίζουσι τὰ ἅγια. Οἱ δὲ ὑποδιάκονοι, εἰσερχόμενοι εἰς τὸ ἅγιον βῆμα, διδῶσι νίψιμον τῷ πατριάρχῃ. Ὁμοίως καὶ πάντες οἱ κοινωνήσαντες, ἀπερχόμενοι ἐν τῷ συνήθει τόπῳ, ἀπονίπτονται τὰς χεῖρας καὶ τὰ πρὸ τῶν χειλέων ἑαυτῶν, λέγοντες⁷⁾· Νῦν ἀπολύεις⁸⁾, καὶ τὰ λοιπά. Μετὰ δὲ τὸ εἰπεῖν τοὺς ψάλτας τὸ Πληρωθήτω, ὁ ἀρχιδιάκονος, ἢ εἴπερ ἔχειροτονηθῆ διάκονος, ἐξελθὼν⁹⁾ λέγει τὰ διακονικά· Ὁρθοί, μεταλαβόντες. Ὁ δὲ πατριάρχης¹⁰⁾, τοῦ εἰλητοῦ διπλωμένου, ἐκφωνεῖ· Ὅτι σὺ εἶ ὁ ἁγιασμός. Ἐξελθὼν δὲ ὁ δευτερεύων τῶν ἱερέων, εἰ δὲ¹¹⁾ ἐγένετο

¹⁾ Εὐχὴ μετὰ τὴν ἁγίαν μετάληψιν· Εὐχαριστοῦμέν σοι, Δέσποτα φιλόφρων... Ὁ δὲ δευτερεύων τῶν διακόνων, τὴν λαβίδα ἐν τῷ ποτηρίῳ βαλὼν καὶ καλύψας αὐτὸ μετὰ καλύμματος, αἶρει αὐτό, καί, προπορευόμενος τοῦ πατριάρχου, ἔρχεται εἰς τὰς ἁγίας θύρας καὶ δείκνυσι τοῖς ἐκτός, λέγων· Μετὰ φόβου Θεοῦ καὶ πίστεως ἔλθετε. Αὐτὸς δὲ ὁ πατριάρχης, λαβὼν ἀπὸ τῶν τοῦ διακόνου χειρῶν²⁾ τοῦ ἁγίου σώματος καὶ αἵματος καὶ μετὰ τοῦτο εὐλογεῖ τὸν λαόν, λέγων· Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν σου... ³⁾ λαβὼν ὁ δευτερεύων τῶν διακόνων τὸν θυμιᾶτόν καὶ θυμιάμα βαλὼν, καὶ συνήθως λαβὼν ἐπ' αὐτῷ εὐλογίαν παρὰ τοῦ πατριάρχου, θυμιᾷ τὰ ἅγια ἐκ τρίτου, λέγων ἡρέμα· Ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς... Καὶ μετὰ τίθησι τὸν θυμιᾶτόν ἐν τῷ ἰδίῳ τόπῳ ⁴⁾ κεκαλυμμένον ὄντα ⁵⁾ καὶ πρῶτον μὲν λέγει ἡρέμα. ⁶⁾ Καὶ ψαλλομένου τοῦ Πληρωθήτω, ὁ μὲν τὸν δίσκον λαβὼν διάκονος ἀπέρχεται ἐν τῇ προθέσει ⁷⁾ καθ' ἑαυτὸν ⁸⁾ Τριάσιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, ἀπολυτικίον, τὸ κοντάκιον τῆς ἡμέρας καὶ θεοτοκίον, τὸ Κόριε ἐλέησον τρίς. Τὴν τιμιωτέραν τῶν.. καὶ ἀπόλυσις. Μετὰ τὸ πληρῶσαι τοὺς ψάλτας τὸ Πληρωθήτω ⁹⁾ ἐν τῇ σωλαίᾳ, ἢ εἴπερ ἐν χειροτονίᾳ διακόνου, ὁ χειροτονηθεὶς διάκονος, εἰς τὸν ἄμβωνα ἀνελθὼν, λέγει τὰ διακονικά ταῦτα· Ὁρθοί, μεταλαβόντες...¹⁰⁾ ¹¹⁾ ¹²⁾ χειροτονηθεὶς πρεσβύτερος καὶ ἀπέρχεται ὀπισθεν τοῦ ἄμβωνος καὶ λέγει μεγαλοφῶνως τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν ταύτην· Ὁ εὐλογῶν τοὺς εὐλογοῦντάς σε, Κύριε...

πρεσβύτερος, οὗτος λέγει τὴν εὐχὴν· Ὁ εὐλογῶν τοὺς εὐλογοῦντάς σε, Κύριε. Ταύτης δὲ λεγομένης, ὁ πατριάρχης, στὰς ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων θυρῶν, ἢ ἕτερος ἀρχιερεὺς, ὃν ἂν προτρέψῃ, διανέμει τῷ λαῷ ἀντίδωρον, καὶ λέγει τὴν ἀπόλυσιν¹⁾, σφραγίζων καὶ τὸν λαὸν τρίς, ἢ οὕτως

¹⁾ Ὁ προτραπεὶς ἀρχιερεὺς διανέμει τῷ λαῷ τὸ ἀντίδωρον. Ὁ δὲ τὴν ὀπισθάμβωνον εἰπὼν εὐχὴν ἱερεὺς, ἀπελθὼν ἐν τῇ προθέσει, λέγει κἀκεῖ τὴν τελευταίαν εὐχὴν ταύτην· Τὸ πλήρωμα τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν... Οἱ μέντοι τὰ ἅγια εἰσκομίζοντες διάκονοι μετὰ πάσης προσοχῆς καὶ ἀσφαλείας συστέλλουσιν αὐτά, ἀποπλύναντες τρίτον τὰ ἅγια ποτήρια τῷ ὄνῳ καὶ τῷ ὕδατι, καὶ ἐκμάσσοντες ἀκριβῶς πᾶσαν τὴν ὑγρότητα τῷ σπόγγῳ, ὥστε μὴ ἑναπολειφθῆναι τὴν τυχοῦσαν νοτίδα. Ταῦτα δὲ συστειλάντες καὶ διαθέντες καλῶς, ἀπονίπτονται καὶ αὐτοὶ ὁμοίως τοῖς λοιποῖς ἐν τῷ συνήθει τόπῳ, λέγοντες καὶ τὰ εἰρημένα. Ὁ μέντοι πατριάρχης μετὰ τὸ διανεῖμαι τὸ ἀντίδωρον (въ ркп. лавры Аθην. Δ № 80 καὶ πληρωθῆναι καὶ τὸ Εὐλογῆσαι τὸν Κύριον), αὐτόθι ἰστάμενος εἰς τὰς ἁγίας θύρας, ποιεῖ (въ ркп. лавры Аθην. Δ № 80 ἔκφωνεῖ· Εὐλογία Κυρίου. Τοῦτο δὲ λέγων, σφραγίζει τὸν λαόν, καὶ οὕτως οἱ μὲν ψάλλοντες λέγουσι Δόξα καὶ νῦν, Κύριε ἐλέησον γ'. ὁ δὲ ἀρχιερεὺς ἢ ὁ ἱερεὺς ποιεῖ ἀπόλυσιν. Εἰ δὲ δεσποτικὴ ἐστὶν ἑορτή... См. въ ркп. Александр. библ. № 371, гдѣ это поставлено въ концѣ чина) τὴν ἀπόλυσιν καὶ σφραγίζει τρίς τὸν λαόν καὶ ὑποστρέψας, ἀποδύεται τὰ ἀρχιερατικά, κάτω που ἰστάμενος περὶ τὰς τοῦ συνθρόνου βαθμίδας, λεγόντων τῶν διακόνων, τῶν ὑπηρετούντων, τὸ Νῦν ἀπολύεις, Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, τὸ ἀπολυτικίον τῆς ἡμέρας καὶ τὸ κοντάκιον, Δόξα καὶ νῦν, Τὴν τιμιωτέραν. Καὶ ποιεῖ ὁ πατριάρχης ἡμέρα τὴν ἀπόλυσιν, καὶ καθήμενος ἐν τῷ σελλίῳ αὐτοῦ, μικρὸν ἀναπαύεται, εἶτα ἀναστὰς καὶ προσκυνήσας ἔμπροσθεν τῆς ἁγίας τραπέζης καὶ τῷ Θεῷ εὐχαριστήσας ἐπὶ πᾶσι, καὶ Δόξα σοι, Κύριε, πάντων ἔνεκεν ἐπειπῶν, ἐξέρχεται, ἢ οὕτως· μετὰ τὸ πληρωθῆναι τὸ Εὐλογῆσαι ὃν Κύριον, ἔκφωνεῖ· Εὐλογία Κυρίου ἐφ' ὑμᾶς τῇ αὐτοῦ φιλανθρωπίᾳ καὶ χάριτι... Τοῦτο δὲ λέγων, σφραγίζει καὶ τὸν λαόν, καὶ οὕτως ὁ μὲν λαὸς λέγουσι· Δόξα καὶ νῦν, Κύριε ἐλέησον τρίς, ὁ δὲ ἀρχιερεὺς ποιεῖ ἀπόλυσιν. Εἰ μὲν δεσποτικὴ ἐστὶν ἑορτή, κατ' ἄλληλον τῇ ἑορτῇ, εἰ δ' ἁγίου μεγάλου τινός ἐστι μνήμη, ἔκφωνεῖ ἐν τῇ ἀπολύσει καὶ τὸ τοῦ ἁγίου ὄνομα καὶ τὰ λοιπά, καθὼς προεγράφη, καὶ οὕτως, μετὰ τὸ Εὐλογία Κυρίου, λέγει τὸν στίχον τοῦτον ἀντὶ ἀπολύσεως· Διὰ πρεσβειῶν τῆς παναχράντου σου Μητρὸς καὶ πάντων σου τῶν ἁγίων, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐλέησον ἡμᾶς, καὶ οὕτως ἀπέρχεται. Σήμεώσις (въ ркп. лавры Аθην. Δ № 80 нѣтъ этого замѣчания) Ἐπει δὲ ἔξεστι τὴν τοῦ διακόνου χειροτονίαν καὶ ἐν τοῖς προηγιασμένοις ποιεῖν, ἰστέον, ὅτι μετὰ τὸ ἀποτεθῆναι τὰ προηγιασμένα ἐν τῇ ἁγίᾳ τραπέζῃ πρὶν εἰπεῖν τὸν διάκονον· Πληρώσωμεν τὴν ἐσπερινὴν δέησιν, προσάγεται ὁ χειροτονεῖσθαι μέλλων, καὶ γίνεται ἡ χειροτονία, ὡς προεγράφη.

ἐν τῷ λέγειν αὐτόν· Εὐλογία Κυρίου ἐφ' ὑμᾶς, σφραγίζει καὶ τὸν λαόν. Ἀποδύεται δὲ ὁ πατριάρχης τὰ ἀρχιερατικά, κάτω που ἰστάμενος περὶ τὰς τοῦ συνθρόνου βαθμίδας, λεγόντων τῶν διακόνων, τῶν ὑπηρετούντων, τὸ Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου καὶ τὰ λοιπά, καὶ ποιεῖ ὁ πατριάρχης ἡρέμα τὴν ἀπόλυσιν, καὶ καθήμενος ἐν τῷ σελλίῳ αὐτοῦ, ἐν ᾧ ἀπεφόρσε τόπῳ, μικρὸν ἀναπαύεται. Ἐἶτα ἀναστὰς καὶ προσκυνήσας ἔμπροσθεν τῆς ἁγίας τραπέζης, καὶ τῷ Θεῷ εὐχαριστήσας ἐπὶ πάντων καὶ Δόξα σοι, Κύριε, πάντων ἕνεκεν ἐπειπών, ἐξέρχεται.

λ. 61 οβ. Τάξις γινομένη τῇ μεγάλῃ πέμπτῃ ἐν τῇ ἐκπλύσει τῆς ἁγίας τραπέζης. Goar. pag. 497—499.

λ. 65. Περὶ δὲ τῆς ἁγίας τραπέζης, ἧς τὰ ἄμφια παλαιωθέντα διεφθάρσαν. Goar. pag. 501.

λ. 65 οβ. Εὐχὴ πρὸ τῆς θείας μυσταγωγίας.

Ὁ Θεός, ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ τοῖς χερουβὶμ ἀθεώρητος καὶ τοῖς σεραφὶμ ἀκατανόητος. См. выше стр. 170—171.

λ. 66 οβ. Ἐτέρα εὐχὴ εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον.

Ἐπέραγγε Μῆτερ τοῦ ὑπερευλογημένου Θεοῦ, ἐνίσχυσόν μου τὴν ἐλεεινότητα, ἵνα ἀπροσκόπως ἀνύσαι τὴν προκειμένην λειτουργίαν τοῦ Υἱοῦ καὶ Θεοῦ σου πρεσβείαις καὶ ἰκεσίαις σου, ὡς παρῆρσίαν κεκτημένη πρεσβεύειν ὑπὲρ ἡμῶν...

λ. 67. Τάξις ἐπὶ χειροτονίᾳ σταυροφόρου.

Κατερχομένου τοῦ πατριάρχου ἀπὸ τοῦ στασιδίου αὐτοῦ καὶ ἰσταμένου ἐν ταῖς ὑπ' αὐτὸ βαθμῖσιν, ὁ μέλλων χειροτονηθῆναι, εἰσελθὼν ἐν τῷ ἁγίῳ βήματι, εἰ μὲν διάκονος εἶη, φορένει τὸ στιχάριον αὐτοῦ καὶ τὸ ὠράριον καὶ ἐπάνω τούτων φαιλόνιον, καὶ ἐν τῇ κεφαλῇ περῆριπτάριον(ς), εἰ δὲ πρεσβύτερος πᾶσαν τὴν ἱερατικὴν στολὴν καὶ περῆριπτάριον, καί, ἐξελθὼν ἔξω, ἔρχεται πλησίον τοῦ πατριάρχου, τοῦ δὲ μεγάλου χαρτοφύλακος ποιήσαντος μετάνοιαν τῷ πατριάρχῃ καὶ συνήθως κρατήσαντος τοῦ μέλλοντος χειροτονηθῆναι τὴν κεφαλὴν, καὶ ἐκφωνήσαντος τὸ Κελεύσατε, ὁ πατριάρχης ἀναστὰς, ἔχων τὴν δεξιὰν χεῖρα, ἀπηρωρημένην πρὸς εὐλογίαν, ἐκφωνεῖ τὸ Ἡ χάρις τοῦ παναγίου Πνεύματος προχειρίζεται σε(τὸν) μέγαν τῆς ἁγιωτάτης τοῦ Θεοῦ μεγάλης ἐκκλησίας. Τῶν δὲ φαλλόντων μεγαλοφώνως τὸ Εἰς πολλὰ ἔτη, δέσποτα, καθίζει ὁ πατριάρχης ἐν ταῖς εἰρημέναις βαθμῖσι, καὶ ἐλθὼν ὁ χειροτονηθεὶς ἀσπάζεται τὸ τοῦ πατριάρχου γόνυ, τὴν χεῖρα καὶ τὴν παρεϊάν, ὁμοίως ἀσπάζεται καὶ τοὺς ἄλλους σταυροφόρους. Ἐἶτα κομίζουσιν οἱ ὑπηρέται τῷ πατριάρχῃ τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, καί, λαβῶν τοῦτο, ἐπιδίδωσι τῷ χειροτονηθέντι, εἰπὼν πρὸς αὐτόν· Λάβε τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον καὶ κρίνε κατὰ τὰ ἐν αὐτῷ γε-

γραμμμένα, εἰδώς, ὡς ἐν ᾧ κρίματι κρίνεις, κριθήσῃ, καὶ ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖς, ἀντιμετρηθήσῃ. Ὁ δὲ δεξάμενος τοῦτο ἀσπάζεται τὴν τοῦ πατριάρχου χεῖρα, ὑπὸ τῶν ὑπηρετῶν εὐτρεπίζεται ὁ τοῦ πατριάρχου θρόνος, ἔχων ἐπάνω καὶ τὸ βλατίον καὶ τίθεται ἀντικρὺ τῆς εἰκόνας τοῦ Χριστοῦ, τῆς ἐν ταῖς ὡραίαις πύλαις οὔσης, τὸν μέντοι χειροτονηθέντα λαβόντες οἱ ἐπισκοπιανοὶ καὶ ὁ πρεσβύτερος καὶ ὁ διάκονος φορεμένοι, ἀπέρχονται ἐν τῷ τόπῳ, ἐν ᾧ καὶ ὁ θρόνος ἡτοιμάσθη, καὶ ποιήσαντος τοῦ ἱερέως Εὐλόγητόν, ψάλλεται τὸ Τρισάγιον καὶ ἀπολυτικίον τοῦ Χριστοῦ. Καὶ μνημονεύσαντος τοῦ διακόνου τοὺς βασιλεῖς, τὸν πατριάρχην καὶ τὸν χειροτονηθέντα, καθήσαντός τε τοῦ ἀρτίως χειροτονηθέντος ἐν τῷ θρόνῳ, γίνεται φήμη τῶν βασιλέων, τοῦ πατριάρχου καὶ αὐτοῦ τοῦ χειροτονηθέντος, καὶ εὐθὺς ἡ ἀπόλυσις.

л. 68. Рукою XVI в. Τύπος ἀποκρίσεως εἰς μῆνυμα χειροτονίας ἀρχιερέως ἐν τῷ πατριαρχείῳ τῶν Ἱεροσολύμων.

л. 58 об. Тою же рукою: Τύπος ἀποκρίσεως εἰς μῆνυμα χειροτονίας ἀρχιερέως ἐν τῷ πατριαρχείῳ Κωνσταντινουπόλεως.

л. 69. Рукою XV в. написаны апостолы, евангелія и три молитвы изъ чина елеосвященія.

XXXIV. № 965. Рукопись Синайск. библи. въ 16 долю листа, 52 листа, писана на пергаменѣ почеркомъ XIV в. Начала и конца рукописи нѣтъ. Въ рукописи изложенъ чинъ елеосвященія, начинающийся вторымъ тропаремъ изъ канона Арсенія. Goar. p. 332—334. Послѣ канона стихирá, ἤχος δ'. προσόμοια: Ἐδωκας σημειωσιν. Ἐδωκας τὴν χάριν σου... Βλέψον, ἀκατάληπτε... Goar. p. 334—335. Πρόσδεξαι, φιλάνθρωπε, τῶν οἰκετῶν σου τὴν δέησιν... Δόξα καὶ νῦν, Σὲ τὸ καθαρώτατον, εἶτα τὸ Τρισάγιον, καὶ εὐθὺς τροπάρια, ἤχος πλ. β'. Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε... Καὶ νῦν, Πολλὰ τὰ πλήθη, Ἐλέησον ἡμᾶς... Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους, ὑγείας, σωτηρίας... Τὸ Κύριε ἐλέησον μ'. Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ ἔλεων, εὐμενῆ καὶ εὐδιάλλακτον γενέσθαι... τὸ Κύριε ἐλέησον γ'. Ἐκφώνησις: Ὅτι ἐλέημων καὶ φιλάνθρωπος... Καί, εἰ μὲν ἔστιν ἑσπέρα, γίνεται ἀπόλυσις, εἰ δὲ πρωί, τίθεται ἐν τῷ μέσῳ τετραπόδιον μετὰ σκεύους, ἔχοντος σῖτον, καὶ κανδήλαν μετὰ οἴνου, καὶ εὐθὺς λέγει ὁ ἱερεύς: Εὐλόγητός ὁ Θεός, καὶ εὐθὺς τὸ Τρισάγιον, Δεῦτε προσκυνήσωμεν γ'. τὸ Ν'. τὸ Ὁ κατοικῶν ἐν βοήθειá καὶ τὸ Πιστεύω εἰς ἓνα Θεόν, εἰδ' οὕτως ψάλλονται стихирá, κατανοκτικὸν κατ' ἤχον καὶ θεοτοκίον. Τούτων δὲ ψαλλομένων, λέγεται ἡ προκειμένη εὐχή παρ' ἐνὸς ἐκάστου ἱερέως, βάλλοντος ἔλαιον ἐν τῇ κανδήλῃ. Εὐχή: Κύριε, ἐν τῷ

ἐλέει καὶ τοῖς οἰκτιρμοῖς. Goar. p. 335. Τὰ κατ' ἦχον τροπάρια, ἦχος α'. Ἐν ἀνομίαις συλληφθεὶς ἐγὼ ὁ ἄσωτος... ἦχος β'. Μητέρα σὲ Θεοῦ ἐπιστάμεθα πάντες... Εὐσπλαγχνίας ὑπάρχουσα πηγὴ... ἦχος γ'. Παροικοῦσα ἐν τῇ γῆ, ψυχὴ μου, μετανόησον... Καταφυγὴ καὶ δύναμις ἡμῶν... ἦχος δ'. Τὴν ταπεινὴν μου ψυχὴν ἐπίσκεψαι, Κύριε... Τῇ Θεοτόκῳ ἐκτενωῶς νῦν προσδράμωμεν... ἦχος πλ. α'. Ψυχὴ τὰ ὧδε πρόσκαιρα, τὰ δὲ ἐκεῖθεν αἰώνια... ἦχος πλ. β'. Τὴν ταχεῖαν σου σκέπη... Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε... Τῆς εὐσπλαγχνίας τὴν πόλην... ἦχος βαρὺς, Τοῦ τελώνου τὴν μετάνοιαν οὐκ ἐξήλασα καὶ τῆς πόρνης τὰ δάκρυα κέκτημαι... Ὡς ἔχουσα τὸ συμπαδές... Ὅμματι εὐσπλάγχνω, Κύριε... Ἡ νοητὴ πόλη τῆς ζωῆς... Καὶ εὐθὺς κοντάκιον, ἦχος γ'. Τὴν ψυχὴν μου, Κύριε, ἐν ἀμαρτίαις... πλ. δ'. Ἅγιοι, ἀνάργυροι καὶ θαυματουργοί... Οἱ τὴν χάριν λαβόντες... ἦχος β'. Πρεσβεία θερμὴ καὶ τεῖχος... πλ. β'. Προστασία τῶν χριστιανῶν... Εἶθ' οὕτως προσέρχεται ὁ μέλλων ποιῆσαι τὸ ἅγιον ἔλαιον μέσον τῶν ἱερέων καί, ποιήσας κατ' ἀνατολὰς μετανοίας τρεῖς καὶ μίαν πρὸς τοὺς ἱερεῖς, λέγει· Εὐλόγησατε, συγχωρήσατέ μοι τῷ ἀμαρτωλῷ, εἴτε ἡμαρτον ἐν λόγῳ, ἐν ἔργῳ, ἐν γνώσει, ἐν ἀγνοίᾳ, καὶ εὐξασθε ὑπὲρ ἐμοῦ. Καὶ λέγουσιν· Ὁ Θεὸς συγχωρήσαι σοι καὶ ἐν τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι. Εἶτα ὁ πρωτοπαπᾶς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν, καὶ λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην ἐπάνω τῆς κανδήλας· Ἄναρχε, ἀδιάδοχε, ἅγιε τῶν ἁγίων, ὁ τὸν μονογενῆ σου Υἱόν. Goar. p. 337, Καὶ εὐθὺς Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν τοῦδε καὶ τῆς σωτηρίας αὐτοῦ... Ὑπὲρ ἀφέσεως καὶ συγχωρήσεως... Ὑπὲρ τοῦ ἐλθεῖν ἐπ' αὐτῷ τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, φωτίζουσιν αὐτοῦ τὴν διάνοιαν... Ὑπὲρ τοῦ καταξιωθῆναι αὐτὸν τῆς βασιλείας... Ὑπὲρ τοῦ λυτρωθῆναι... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Τῆς παναγίας... Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα... Прилож. къ Богослуж. въ русск. церкв. въ XVI в. ч. I, стр. 120, прим. 1. Πρόσχωμεν. Εἰρήνῃ πᾶσι. Προκαίμενον, ἦχος α'. Γένοιτο, Κύριε, τὸ ἔλεος... Goar. p. 336, апостолъ и евангеліе Прилож. стр. 123. Ἐλέησον ἡμᾶς... Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους, υγείας, σωτηρίας... τὸ Κύριε ἐλέησον μ'. Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ ἰλεων, εὐμενῆ καὶ εὐδιάλλακτον... τὸ Κύριε ἐλέησον γ'. Ἐκφώνησις· Ὅτι ἐλεήμων... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν καὶ ἡ εὐχὴ· Εὐδιάλλαχτε Κύριε, ὁ μόνος ἐλεήμων καὶ φιλόανθρωπος. Goar. p. 339. Прилож. стр. 124. Καὶ ὁ ἱερεὺς· Εἰσάκουσον, Κύριε. Εἰσάκουσον, Δέσποτα. Εἰσάκουσον, Ἅγιε. Εἶτα ἄπτει τὴν ὕραλλίδα καί, λαβὼν ἅγιον ἔλαιον, ἀλείφει, λέγων τὴν εὐχὴν ταύτην· Πάτερ ἅγιε, ἰατρὲ ψυχῶν καὶ σωμάτων... Прилож. стр. 111. И въ лишь иже въ Θαλαλαίου καὶ Τρύφωνος. Ὁ δεῦτερος ἱερεὺς· Ἐν εἰρήνῃ

и т. д. полная великая ектенья, что выше. Εἰρήνη πάσι. Προκείμενον, ἦχος β'. Ἰσχύς μου καὶ ὕμνησις,.. Στίχος· Παιδεύων ἐπαίδευσέ με... Ὁ ἀπόστολος πρὸς Ῥωμαίους, евангеліе отъ Луки. Прилож. стр. 124. Ἐλέησον ἡμᾶς и т. д. что выше. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Εὐχὴ· Δέσποτα Κύριε, ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ἅγιε βασιλεῦ τῆς δόξης Прил. стр. 127. Εἶτα ἀλείφει ἅγιον ἔλαιον, λέγων τὴν προγραφείσαν εὐχὴν· Πάτερ ἅγιε, ἰατρὲ ψυχῶν καὶ σωμάτων... Ὁ τρίτος ἱερεὺς· Ἐν εἰρήνῃ и т. д. великая ектенья, что выше. Πρόσχωμεν. Εἰρήνη πάσι. Προκείμενον, ἦχος пл. δ'. Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξῃς με. Στίχος· Ὅτι τὰ βέλη σου... Ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους β'. Ἀδελφοί, ὑμεῖς ἐστέ ναὸς Θεοῦ ζώντος. Goar. p. 341. Ἀλληλουία, ἦχος пл. β'. Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεος. Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, προσκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς τοὺς δώδεκα μαθητάς. Goar. p. 340. Ἐλέησον ἡμᾶς и т. д. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Εὐχὴ· Ἀγαθὲ καὶ φιλόανθρωπε, εὐσπλαγγχε, πολυέλεε Κύριε Прилож. стр. 128—129. Καὶ ἀλείφει ἅγιον ἔλαιον κατὰ τοὺς προλαβόντας. Καὶ εὐθὺς ἄρχεται ὁ δ'. ἱερεὺς· Ἐν εἰρήνῃ и т. д. Προκείμενον, ἦχος δ'. Ἐν ἧ ἂν ἡμέρᾳ, апостоль и евангеліе, что въ Прилож. стр. 128. Εἶτα Ἐλέησον ἡμᾶς и т. д. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παιδεύων καὶ πάλιν ἰώμενος. Goar. p. 342. Εἰσάκουσον, Κύριε. Εἰσάκουσον, Δέσποτα. Εἰσάκουσον, Ἄγιε. Καὶ ἀλείφει ἅγιον ἔλαιον, ἐπιλέγων καὶ τὴν προγεγραμμένην εὐχὴν κατὰ τοὺς προλαβόντας. Εἶτα ἄρχεται ὁ πέμπτος ἱερεὺς· Ἐν εἰρήνῃ и т. д., прокимень, апостоль и евангеліе, что въ Прилож. стр. 129. Εἶτα Ἐλέησον ἡμᾶς.. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἀγαθὸς ἰατρὸς τῶν ψυχῶν καὶ σωμάτων ἡμῶν... Goar. p. 343. Εἰσάκουσον, Κύριε. Εἰσάκουσον, Δέσποτα. Εἰσάκουσον Ἄγιε. Καὶ ἀλείφει ἅγιον ἔλαιον, καθὼς καὶ οἱ ἕτεροι. Εἶτα ἄρχεται ὁ ἕκτος ἱερεὺς· Ἐν εἰρήνῃ и т. д., прокимень, апостоль и евангеліе, что въ Прилож. стр. 130—131. Ἐλέησον ἡμᾶς и т. д. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ἡ εὐχὴ· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἰατρὲ ψυχῶν καὶ σωμάτων. Goar. p. 345. Καὶ ἀλείφει ἅγιον ἔλαιον, ἐπιλέγων καὶ τὴν προγεγραμμένην εὐχὴν. Ὁ ἕβδομος ἱερεὺς· Ἐν εἰρήνῃ... и т. д. Προκείμενον, ἦχος пл. β'. Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου... Στίχος· Ἐλέησόν με, Κύριε, ὅτι ἀσθενής... Ὁ ἀπόστολος πρὸς Τιμόθεον· Τέκνον Τιμόθεε, ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι πῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ... Τέλος· τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ μετὰ δόξης αἰωνίου. Ἀλληλουία, ἦχος пл. δ'. Ἐπάκουσον ἡμῶν, ὁ Σωτὴρ ἡμῶν. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον· Εἶπεν ὁ Κύριος· ἐάν ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν... Τέλος· ὅπου γάρ ἐστὶν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ ἔσται καὶ ἡ καρ-

διὰ ὑμῶν. Ἐλέησον ἡμᾶς... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν καὶ εὐχή· Ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ διὰ τοῦ προφήτου σου Νάθαν μετανοήσαντι τῷ Δαβὶδ ἐπὶ τοῖς ἰδίῳις πλημμελήμασιν ἄφεςιν δωρησάμενος καὶ τοῦ Μανασσῆ τὴν ἐπὶ μετανοίᾳ προσευχὴν προσδεξάμενος, αὐτὸς κκί. Слич. Прилож. стр. 134. Здѣсь рукопись обрывается.

XXXV. № 994, рукопись Синайск. библи. въ 24 долю листа, 216 листовъ, писана на бомбицинѣ разгонистымъ небрежнымъ почеркомъ XIV в.

л. 1. Чинъ елеосвященія начинается стихирами: Μητέρα σε Θεοῦ ἐπιστάμεθα... Εὐσπλαγχνίας ὑπάρχουσα πηγὴ... Недостаетъ нѣсколькихъ листовъ. Καὶ νῦν, Ἐκ παντοίων κινδύνων τοὺς δούλους σου φύλαττε. Εἶτα γίνεται ἕκτενὴ ὑπὸ τῶν ζ'. ἱερέων, καὶ εὐθὺς συνάπτονται τὰ διακονικὰ τοῦ ἁγίου ἐλαίου. Λέγει ὁ πρῶτος ὁ ἱερεὺς: Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν... Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὸ ἔλαιον τοῦτο... Ὑπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ τοῦδε καὶ τῆς ἐκ Θεοῦ ἐπισκέψεως, συγχωρήσεως πλημμελημάτων καὶ ὑπὲρ τοῦ ὑπελθεῖν ἐπ' αὐτὸν τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ... Εὐχή. Ὁ ἱερεὺς: Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε, ἐν τῷ ἐλέει καὶ τοῖς οἰκτιρμοῖς σου... Goar. p. 335. Στιχηρὰ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τοῦ ἁγίου ἐλαίου, ἦχος δ'. Ἐδωκας τὴν χάριν σου... и др. Goar. p. 334—335. Ὁ κανὼν τοῦ ἁγίου ἐλαίου p. 332—334. Εἶτα λέγει διακονικὰ τοῦ ἁγίου ἐλαίου, λέγει ὁ πρῶτος: Ἐν εἰρήνῃ (см. выше), καὶ λέγει εὐχὴν: Κύριε, ὁ ἐν τῷ ἐλέει... Goar. p. 335. Εἶτα βάλλει ἔλαιον εἰς τὴν κανδῆλαν σταυροειδῶς, καὶ λέγουσιν οἱ ἑπτὰ ἱερεῖς καθεξῆς τὴν εὐχὴν ταύτην, βάλλοντες ἔλαιον εἰς τὴν κανδῆλαν, καὶ μετὰ τοῦτο λέγει θεοτόκια, ἦχος α'. Μητέρα σε Θεοῦ... Εὐσπλαγχνίας ὑπάρχουσα... Καταφυγὴ καὶ δύνამις ἡμῶν... Τῇ Θεοτόκῳ ἕκτενῶς νῦν προσδράμωμεν... Τὴν ταχείαν σου σκέπην... Πολλὰ τὰ πλήθη τῶν ἐμῶν... Ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου, Δόξα καὶ νῦν, Ἡ νοητὴ πύλη... Λέγει τὸ πρῶτον προκειμένον. Порядокъ апостольскихъ чтеній, евангелій и молитвъ почти тотъ же, что и въ Прилож. стр. 122—134. Разница слѣдующая: послѣ евангелій нѣтъ ектевнъ; послѣ каждой молитвы каὶ ἀποκρίνονται οἱ ἱερεῖς καὶ ὁ λαὸς ἐκ γ'. Εἰσάκουσον, Κύριε, εἰσάκουσον, пятое евангеліе отъ Іоанна: Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἐκ τοῦ μαθηταῖς: μὴ тараттῆσθω ὑμῶν ἡ καρδιά... Τέλος: εἰάν θέλητε, αἰτήσεσθε καὶ γενήσεται ὑμῖν. Седьмой апостоль къ Тимофею: Τέκνον Τιμόθεε, ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ... Τέλος: τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ μετὰ δόξης αἰωνίου. Ἀλληλουάριον, ἦχος δ'. Ἐπάκουσον ἡμῶν, ὁ Θεὸς ὁ Σωτήρ... Εὐαγγε-

λιον ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον· Εἶπεν ὁ Κύριος· ἐὰν ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν... Τέλος· ἐκεῖ ἔσται καὶ ἡ καρδία ὑμῶν. Послѣ 7 МОЛИТВЫ καὶ τίθησι τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον ἐπάνω τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀρρώστου ἀσκεπάστου καὶ ἀζώστου, καὶ κρατοῦσιν οἱ ἕξ ἱερεῖς τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, καὶ ὁ ἕβδομος ἱερεὺς ἀναγινώσκει τὴν παροῦσαν εὐχὴν μεγαλοφωνῶς. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Εὐσπλαγγνε, πολυεὐσπλαγγνε Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ μὴ θέλων τὸν θάνατον... Прилож. стр. 133. Εἶτα ἀσπάζεται τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, καὶ μετὰ τὸν ἀσπασμὸν συναλείφουσιν αὐτὸν καθεξῆς οἱ ζ'. ἱερεῖς τὸ μέτωπον, τὴν κεφαλὴν, τὸ στήθος, τὰς χεῖρας, τὰ γόνατα καὶ, εἰ δυνατόν, ὅλον τὸ σῶμα, ἔπειτα πάλιν λέγουσιν οἱ ἱερεῖς ὅλοι καὶ τὴν εὐχὴν ταύτην· Πάτερ ἅγιε, ἰατρὲ ψυχῶν καὶ σωμάτων. Goar. p. 338... σωματικῆς καὶ ψυχικῆς ἀρρώστιας διὰ τῆς χάριτος τοῦ Χριστοῦ σου, καὶ ζωοποιήσον αὐτὸν κατὰ τὸ σοὶ εὐάρεστον, ἵνα καὶ τὴν ὀφειλομένην σοι εὐχαριστεῖαν ἐν ἀγαθοεργίᾳ ἀποπληροῖ·—Σὸν γὰρ ἐστὶ τὸ ἐλεεῖν καὶ σώζειν, καὶ σὺ εἶ ὁ ἰατρὸς τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν, ὁ Θεός, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν τῷ Πατρὶ... Ἀλείφοντες δὲ οἱ ἱερεῖς τὸν ἀσθενῆ, ψάλλουσι καὶ τὸ Ἑλέησόν με, ὁ Θεός... Εἶτα ψάλλουσι στιχηρὰ τῶν ἁγίων Ἀναργύρων, Δόξα, ἤχος δ'. Πηγὴ ἰαμάτων ἔχοντες Ἀναργυροί... Καὶ νῦν, Ἐκ παντοίων κινδύνων... Εἶτα γίνεται ἐκτενὴ ὑπὸ τῶν ζ'. ἱερέων Ἑλέησον ἡμᾶς... Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνά ὑγείας, σωτηρίας... Μνημονεύουσι δὲ καὶ οἱ ζ'. ἱερεῖς κατὰ τάξιν, καὶ οὕτως γίνεται τελεία ἀπόλυσις, λεγομένου Χριστοῦ ἀληθινός...

л. 89. Στιχηρὰ σὺν Θεῷ τοῦ ἁγίου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος.

Ἦχος β'. Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου σου. Πίστει προσερχόμενον πρὸς σέ... Ἐχων τὴν πηγὴν τῶν οἰκτιρμῶν... Τεῖχος ὑπερβήσομαι ἐν σοί... Ὁ κανὼν, φέρων ἀκροστιχίδα· Εὐδόκιμον τέλος Εὐδοκίμω μοι, Χριστέ, πρᾶσχου. Ὠδὴ α'. ἤχος, Δεῦτε λαοὶ ἄσωμεν... Ἐπὶ τὴν σὴν φιλανθρωπίαν. Goar. p. 403. Εἰς τὴν λειτουργίαν, ἀντίφωνον α'. Εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον... ἀντίφωνον β'. Δόξα τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ, ἀντίφωνον γ'. Ἰσταται δὲ ὁ τὸ σχῆμα μέλλων λαμβάνειν, ἀρχομένου τοῦ πρώτου ἀντιφώνου τῆς λειτουργίας ἔνδον τῆς βασιλικῆς πύλης, φορῶν δὲ τὰ πρὸς συνήθειαν καθημερινὰ αὐτοῦ ἱμάτια μέχρι τῆς εἰσόδου... Нѣтъ листа. Ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ δόξῃ σου... Μνήσθητί μου, Κύριε... Ὅσοι ἐν κόσμῳ ποθεινὰ ἐγκατελίπατε... Ὁ θέλων πάντας εἰς ἐπίγνωσιν ἐλθεῖν... Πάντων τῶν προσκαίρων... Πάντας τῆς σαρκὸς τὰς ἡδονάς... Τρίβον τὴν πλατεῖαν καὶ εὐρύχορον... Δόξα, Χαῖρε τῆς παρθενίας... Goar. p. 414. Εἶτα εἰσόδος, τοῦ διακόνου λέγοντος· Σοφία, καὶ ψάλλουσιν οἱ παρόντες μοναχοὶ τὰ ἀντίφωνα, καὶ καθ' ἑκάστην Δόξαν, βραχὺ μεθιστάμενος ἕως τῆς ἐπάρξεως

τοῦ τρίτου ἀντιφώνου, ἐν ᾧ λέγεται τροπάρια. Недостаетъ нѣсколькихъ листовъ. Далѣе до конца чинъ, что въ рки. № 971 л. 238 Син. библ. См. выше стр. 259—260.

л. 183 об. Κατήχησις σύντομος τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος.

Τί προσῆλθες, ἀδελφέ, προσπίπτων ἢ τ. δ. Всѣ вопросы слиты въ одно. На послѣдній изъ нихъ постригаемый отвѣчаетъ: Ναί, τίμια πάτερ. Εὐχὴν ὁ ἱερεὺς· Ὁ πανοικτίρμων ὄν Θεός. р. 409. Καὶ σφραγίζει ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ τρίτον καί, τοῦ διακόνου λέγοντος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν, εὐχεται ὁ ἱερεὺς ταῦτα· Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν ὁ ἀξιόσ σου εἶναι νομοθετήσας... Goar. р. 385. Καὶ τοῦ διακόνου λέγοντος· Τὰς κεφαλὰς. Εὐχεται ὁ ἱερεὺς ταῦτα· Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ τὴν παρθενίαν οὕτως ἀγαπήσας... Goar. р. 382. Ἐἶτα ἐγειρεῖ αὐτὸν καί, κρατήσας τῆς δεξιᾶς χειρός, εἰσφέρει ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ, καὶ ποιεῖ μετάνοιαν, καὶ ἀνιστάμενος προσκυνεῖ τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, καί, ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐτοῦ, ὁ κατηχητὴς λέγει· Ἴδου ὁ Χριστός... ἢ τ. δ. pag. 385—386. Καὶ ἀπὸ τοῦ εὐαγγελίου (послѣ пострижения), εἰσερχομένου αὐτοῦ μετὰ τοῦ κολοβίου ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ, ἐνδύει αὐτὸν ὁ κατηχητὴς, λέγων· Ὁ ἀδελφός ἡμῶν ὁ δεῖνα ἐνδύεται κ. τ. λ. Goar. р. 386. Καὶ μετὰ τὸ ἀμφιάσθαι αὐτόν, λέγει ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Καὶ κλίνοντας τὸν αὐχένα τοῦ λαμβάνοντος τὸ σχῆμα, ἐπεύχεται ὁ ἱερεὺς· Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ πιστὸς ἐν ταῖς ἐπαγγελίαις σου... р. 412. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Εὐχὴ· Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, εἰσάγαγε τὸν δοῦλόν σου. . р. 413.

л. 199 об. Τάξις καὶ ἀκολουθία τοῦ προσχήματος.

Μετὰ τὸ σημεῖναι τὴν λειτουργίαν καὶ συναχθῆναι πάντας, ψάλλουσι τὸ Εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου, καὶ τὸ Αἶνει ἡ ψυχὴ μου, καὶ τὸ Ὁ μονογενὴς Υἱός, καὶ τότε φέρει τὸν κουρευόμενον ὁ ἱερεὺς καί, θείσ τὸ εὐαγγέλιον εἰς τὸ ἀντιμῖναι(ον) καὶ τὸ φαλλίδιον ἐπάνω αὐτοῦ, λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην ἐπὶ τὸν κουρευόμενον. Εὐχὴ· Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε... р. 378. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Ὁ ἱερεὺς εὐχεται τὴν εὐχὴν ταύτην· Κύριε, Κύριε, ἡ δύναμις τῆς σωτηρίας ἡμῶν... р. 376. Ἐἶτα ἐρωτᾷ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς (καί) λέγει· Τί προσῆλθες, ἀδελφέ, ἢ τ. δ. Goar. pag. 407. Βλέπε, τέκνον, οἶας συνθήκας δίδως... до τῆ δευτέρᾳ παρουσίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καὶ μαθὼν τὴν γνώμην αὐτοῦ ἀσφαλῶς, ἀπάρχεται τῆς κατηχήσεως ταύτης· Ἴδου ὁ Χριστὸς ἀοράτως... Goar. р. 385. Καὶ εἰθ' οὕτως (т. е. послѣ пострижения) παραλαμβάνουσιν αὐτὸν οἱ μοναχοὶ καὶ κουρεύουσιν ἐν τῷ διακονικῷ, ψάλλων τὸν ἄμωμόν, ἐν δὲ τῷ ναῷ ἄρχονται τοὺς μακαρισμούς, καὶ γίνεται ἡ εἴσοδος, καὶ τὸ

εισοδικόν, καὶ πρὸ τοῦ Τρισαγίου φέρουσι πάλιν τὸν κουρευθέντα ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων θυρῶν, καὶ λέγει εὐχὴν ὁ ἱερεὺς: Ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ χορηγὸς τοῦ ἁγίου καὶ ζωοποιοῦ Πνεύματος, ὁ διὰ τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ ἐκκόψας τὴν ὑπερηφανίαν τοῦ ἀντικειμένου καὶ ἐπιχέων τὴν δόξαν τῆς ταπεινοφροσύνης... См. выше стр. 224. Καὶ ἐνδύει αὐτὸν στιχάριον μαῦρον καὶ παλίον, καὶ μανδύον, λέγει οὕτως: Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ δεῖνα ἔλαβε τὸ πρόσχημα τῆς ἀγγελικῆς καταστάσεως, εἴπωμεν ὑπὲρ αὐτοῦ, τὸ Κύριε ἐλέησον γ'. Καὶ μετὰ ταῦτα πάλιν ὁ ἱερεὺς εὐχεται: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἡ ἐλπίς καὶ καταφυγὴ πάντων τῶν ἐλπίζόντων ἐπὶ σὲ Goar. p. 385. Καὶ εὐθέως ἄρχεται τὴν συναπτήν τοῦ Τρισαγίου λέγει κατὰ προσθήκην ὁ διάκονος: Ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ... Ὑπὲρ τοῦ διάγειν αὐτόν... Ὑπὲρ τοῦ ἀποθέσθαι αὐτόν... Ὑπὲρ τοῦ διάγειν αὐτόν... Ὑπὲρ τοῦ ἀποθέσθαι... Goar. p. 387.

л. 124. Εὐχὴ εἰς ἀποθνήσκοντα νήπια, ἔχουσα τὸ προοίμιον πάνυ σύντομον τῶν ἁγίων βαπτισμάτων.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ πάσης κτίσεως... p. 303. Καὶ εὐθέως βάλλει ἔλαιον εἰς τὸ ὕδωρ, εἶτα Βαπτίζεται ὁ δούλος τοῦ Θεοῦ... καὶ στολίζει αὐτόν, ἀλείφει τῷ ἁγίῳ μύρω, καὶ λέγει: Ὅσοι εἰς Χριστόν...

XXXVI. № 990 Εὐχολόγιον, рукопись Синайск. библи. въ 16 долю листа, 83 листа, писана четкимъ почеркомъ XIV в. Начала въ рукописи нѣтъ.

л. Чинъ погребенія мірскихъ чловѣкъ. Начинается тропарями „Путь узкій“ и др. тропари, ектенья, канонъ: „Υγρὰν διοδεύσας... Θανάτῳ τὸν θάνατον τοῦ Χριστοῦ... Νεότητος πταίσματα παρορῶν... Συνέλαβε Λόγον τοῦ Πατρὸς... прокимень, апостоль и евангеліе. Goar. pag. 340. Δόξα καὶ νῦν, Πρεσβείαις τῆς τεκούσης σε... Καὶ γινομένου ἀσπασμοῦ, ψάλλονται ταῦτα, ἦχος β'. προσόμοια: Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου. Δεῦτε τελευταῖον ἀσπασμόν... Ποῖος χωρισμός, ὦ ἀδελφοί... Τρέμω τὸ κριτήριον, Χριστέ... Σῶσαι τὸ σὸν πλάσμα... Ἔτερα στιχηρὰ νεκρώσιμα κατ' ἦχον, ἦχος α'. Ποία τοῦ βίου τρυφὴ διαμένει... Ἔργω, Σωτήρ μου, δεικνύεις... ἦχος β'. Ἐκ γῆς πλαστοουργήσας με εἰς γῆν πάλιν πορεύεσθαι... Ὡς ἄνθος μαραίνεται... ἦχος γ'. Πάντα ματαιότης τὰ ἀνθρώπινα... Ἄνθρωποι, τί μάτην ταραττόμεθα... Μετὰ πνευμάτων δικαίων... Εἰς τὴν κατάπαυσίν σου, Κύριε... Ἦχος πλ. α'. Ἐμνήσθην τοῦ προφῆτου βοῶντος... Σὺ ἐπλάσας με, Κύριε, καὶ ἔθηκας ἐπ' ἐμέ... ἦχος πλ.

β'. Ἀρχή μοι καὶ ὑπόστασις... Ἄλγος τῷ Ἀδὰμ ἐχρημάτησεν... ἦχος βαρὺς· Ἀνάπαυσον, Σωτὴρ ἡμῶν ζωοδότα... Κατ' εἰκόνα σὴν καὶ ὁμοίωσιν πλαστοουργήσας... ἦχος πλ. δ'. Ὁ θάνατός σου, Κύριε, ἀθανασίας γέγονε πρόξενος... Ἐρηνώ καὶ ὀδύρομαι... pag. 42). Δόξα, Καθὼς εἶπας, Κύριε, τῇ Μάρθᾳ· ἐγὼ εἶμι ἡ ἀνάστασις... Καὶ νῦν, Ἀγνή Παρθένε... Ἐλέησον ἡμᾶς... Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ ἀναπαύσεως... Ἐπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι αὐτοῦ... Ἐπὲρ τοῦ εὐρεῖν αὐτὸν χάριν καὶ ἔλεος... Ἐπι δεόμεθα καὶ ὑπὲρ ἀναπαύσεως πάντων τῶν προκοιμηθέντων... Τὰ ἐλέη τοῦ Θεοῦ... Ὅτι ἐλεήμων... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός... Ἀπόλυσις· Ὁ εὐσπλαγχνος καὶ ἐλεήμων Χριστὸς ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν...

л. 24 об. Ἀκολουθία νεκρώσιμος, ψαλλομένη ἐπὶ κολύβων.

Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πάντων νεκρῶν καὶ ζώντων νῦν καὶ αἰεὶ... φαλμὸς 90, Ἀλληλουῖα, Ὁ βυθοῖς σοφίας... Δόξα καὶ νῦν, Σὲ καὶ τεῦχος, καὶ λιμένα... ὁ πεντηχοστός, στιχηρὰ νεκρώσιμα κατ' ἦχον· Ποία τοῦ βίου τρυφή... ἦχος β'. Ὡς ἄνθος μαραίνεται... ἦχος γ'. Πάντα ματαιότης... ἦχος δ'. Μετὰ πνευμάτων δικαίων... Εἰς τὴν κατάπαυσιν... Δόξα Σὺ εἶ ὁ Θεός... Καὶ νῦν, Ἡ μόνη ἀγνή... Ἐπι καὶ ἐτι..., τὸ κοντάκιον, ἦχος πλ. δ'. Μετὰ τῶν ἁγίων ἀνάπαυσον... ὁ οἶκος· Αὐτὸς μόνος ὑπάρχεις... ἦχος πλ. α'. Ἐμνήσθη τὸ προφῆτου βοῶντος... ἦχος πλ. β'. Ἀρχή μοι καὶ ὑπόστασις τὸ πλαστοургόν σου... ἦχος βαρὺς· Κατ' εἰκόνα σὴν καὶ ὁμοίωσιν... ἦχος πλ. δ'. Ἐρηνώ καὶ ὀδύρομαι... Δόξα καὶ νῦν, Καθὼς εἶπας Κύριε τῇ Μάρθᾳ... Δόξα καὶ νῦν, Ἀγνή Παρθένε... Ἐλέησον ἡμᾶς... Ἀπόλυσις· Ὁ εὐσπλαγχνος καὶ ἐλεήμων Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν...

л. 30 об. Ἐτερος κανὼν νεκρώσιμος. Goar. p. 426.

л. 38. Блаженны всѣхъ восьми гласовъ.

XXXVII. № 983 Εὐχολόγιον, рукопись Синайск. библи. въ 16 долю листа, 199 листовъ, писана на бомбицанѣ крупнымъ почеркомъ XIV в. Начала въ рукописи нѣтъ.

л. 1. Чинъ литургіи св. Іоанна Златоуста, состоящій изъ молитвъ.

л. 31. Εὐχαὶ τῆς γονυκλισίας λεγόμεναι εἰς λοχικόν. Goar. pag. 597—563.

л. 71. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου.

Предъ чиномъ имѣется полустертое изображение св. Василия Великаго. Въ концѣ чина находимъ двѣ заамвонныя молитвы: „Ὁ εὐλογῶν τοὺς εὐλογοῦντας“... и Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ Σωτὴρ

ἡμῶν, ἡ καταξίωσας ἡμᾶς τῆς σῆς δόξης κοινωνοὺς γενέσθαι... Swains. pag. 170 not. 2.

л. 146. Ἐπὶ χειροτονίᾳ ἐπισκόπου. Goar. p. 251 Cod. S. Marci.

л. 156. Χειροτονία τοῦ священника p. 244. Cod. S. Marci.

л. 164. Ἐπὶ χειροτονίᾳ διακόνου. p. 211. Codex. S. Marci, но безъ замѣчанія о рукоположеніи за литургією преждеосвященныхъ.

л. 172. Ἐπὶ χειροτονίᾳ ὑποδιακόνου. Goar. p. 204.

л. 175 об. Ἐπὶ χειροτονίᾳ ἀναγνώστου. Goar. p. 195. Cod. S. Marci.

л. 177 об. Διακονικά τῶν ἁγίων Θεοφανίων.

Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ ἁγιασθῆναι τὸ ὕδωρ τοῦτο... Ὑπὲρ τοῦ καταπεμφθῆναι... Ὑπὲρ τοῦ καταφοιτῆσαι τοῖς ὕδασι... Ὑπὲρ τοῦ δωρηθῆναι αὐτοῖς... Ὑπὲρ τοῦ ἀναδειχθῆναι αὐτὰ ἁγίασμα καὶ σωτηριαν... Ὑπὲρ τοῦ γενέσθαι αὐτὰ πᾶσι τοῖς χριστένοις... Ὑπὲρ τοῦ φωτισθῆναι ἡμᾶς... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Ὁ πρόλογος τῶν ἁγίων Θεοφανίων Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ μονογενὴς Υἱός... Goar. p. 368. Εὐχὴ ἐτέρα τῶν Φώτων Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸ πικρὸν ὕδωρ ἐπὶ Μωϋσέως τῷ λαῷ εἰς γλυκὴν μεταποίησας. Goar. pag. 363. Δοξάζομέν σε, Δέσποτα πανάγισ, παντοκράτωρ, προαιώνιε βασιλεῦ. Goar. p. 369. Μέγας εἰ, Κύριε, καὶ θαυμαστά τὰ ἔργα σου... p. 370. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Ὁ ἱερεὺς ἐπεύχεται Κλῖνον, Κύριε, τὸ οὖς σου καὶ ἐπάκουσον ἡμῶν... p. 371. Евангеліе на водоосвященіе.

XXXVIII. № 991 Εὐχολόγιον греко-арабскій, рукопись Синайск. библи. въ 16 долю листа, 203 листа, писана разными и весьма дурными почерками XIV в.

л. 1 об. Εὐχὴ εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον. Но эта надпись сдѣлана неправильно, такъ какъ подъ нею изложенъ чинъ елеосвященія, начинающійся канономъ. Goar. p. 332. Εἶτα συναχθέντων ἑπτὰ πρεσβυτέρων, ποιῶσι καὶ τὴν λοιπὴν ἀκολουθίαν. Ὁ πρῶτος ἱερεὺς Ἐν εἰρήνῃ.. τὸ Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν... ἤχος δ'. Ἐδωκας τὴν χάριν σου... Βλέψον, ἀκατάληπτε... Χρίσει τοῦ ἐλαίου σου... Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν Νικολάου πατριάρχου¹⁾...

¹⁾ Это, нужно полагать, имя александрийскаго патриарха Николая III.

Ἐπεὶ τοῦ εὐλογηθῆναι τὸ ἔλαιον τοῦτον τοῦ Κυρίου... Ἐπεὶ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἐκ Θεοῦ ἐπισκέψεως, συγχωρήσεως... Ἐπεὶ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας, ἀχράντου, ὑπερευλογημένης Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, τῶν ἁγίων καὶ ἐνδόξων Ἀναργύρων Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ, Κύρου καὶ Ἰωάννου, Ἐρμολάου, Παντελεήμονος, Διομήδους, Αἰμιλιανοῦ καὶ τοῦ ἁγίου προφήτου καὶ ἐνδόξου προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου καὶ πάντων τῶν ἁγίων... Καὶ λέγει ὁ ἱερεὺς εὐχὴν τοῦ ἁγίου ἐλαίου· Κύριε, Κύριε, ὁ ἐν τῷ ἐλέει καὶ τοῖς οἰκτιρμοῖς... ρ. 335. Θεοτοκία λέγει, ἤχος α'. Μητέρα σὲ Θεοῦ... ἤχος β'. Εὐσπλαγχνίας ὑπάρχουσα... ἤχος γ'. Καταφυγὴ καὶ δύναμις ἡμῶν... ἤχος δ'. Τῇ Θεοτόκῳ ἐκτενωῶς... ἤχος πλ. α'. Τὴν ταχεῖάν σου σκέπη... ἤχος πλ. β'. Πολλὰ τὰ πλήθη τῶν ἡμῶν... ἤχος βαρῦς· Ὡς ἔχουσα τὸ συμπαθές... Ὁ πρῶτος ἱερεὺς προκείμενον. Порядокъ чтенiй изъ апостола и евангелiя, что въ ркп. Синайск. библ. № 994. (См. выше стр. 323) Седьмоѣ апостолѣ къ Ефесесямъ: Ἀδελφοί, ἐνδυναμοῦσθε ἐν Κυρίῳ καὶ ἐν τῷ κράτει... Τέλος τὴν ἡμέραν τοῦ Πνεύματος, ὃ ἐστὶ ῥῆμα Θεοῦ. Послѣ перваго евангелiя читается молитва: Δέσποτα Χριστέ βασιλεῦ τῶν αἰώνων, ὃ ἐξ οὐχόντων τὰ πάντα παραγαγών, ὃ τὸν ὄρατὸν κόσμον ὑποστήσας λόγῳ τε καὶ δυνάμει... Послѣ втораго: „Εὐδιάλλαχτε Κύριε, ὁ μόνος ἐλεήμων... Прилож. стр. 124. Послѣ третьяго—Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἀγαθὸς ἰατρὸς τῶν ψυχῶν, οὗ τῷ μύλωπι πάντες σοι ἰάθημεν, ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς ὁ εἰς ζήτησιν... Соар. ρ. 343. Послѣ четвертаго—Παιδεύων καὶ ἰόμενος, ἐγείρων ἀπὸ γῆς... Соар. ρ. 342. Послѣ пятаго: Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν τῶν δυνάμεων, ἐπὶ πᾶσιν, ὅτι ἐπόησας εἰς τὴν ταπεινώσιν ἡμῶν, ὅτι ἐν τῷ ἐλέει σου καὶ τῇ εὐσπλαγχνίᾳ σου οἰκονόμησας τὴν ζωὴν ἡμῶν... Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός, ὁ Κύριος τῶν κυριεύοντων καὶ Θεὸς πάσης παρακλήσεως, ὁ παρακαλῶν πάντας τοὺς ἐπιδειομένους... См. выше стр. 210. Послѣ седьмаго—Ἐτι δεόμεθά σου, Κύριε ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων καὶ ἐλεήμων, ὁ πάντων ἐξουσιαστής, παρακλητήτι. См. выше стр. 244. Послѣ каждой молитвы ἀποκρίνονται· Εἰσάκουσον, Κύριε γ'. Καὶ μετὰ τὴν πρόχειρὸν τὴν(;) προσφέρει τὸν μέλλοντα τὸ συναλεῖψαι καὶ τὸν σὺν αὐτῷ ἔμπροσθεν τῆς κανδήλας, εἶτα ἔρχονται οἱ ἱερεῖς καὶ ἵστανται ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ τρεῖς καὶ ἐξ εὐωνύμων τρεῖς, καὶ εἰσέρχεται ὁ ἱερεὺς ἔβδομος καὶ τίθησι τὸ ἱερόν εὐαγγέλιον ἐπάνω ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀρρώστου, καὶ οἱ ἕξ πρεσβύτεροι κρατοῦσι τὸ εὐαγγέλιον τῇ δεξιᾷ αὐτῶν χειρὶ, ὁ ἔβδομος λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην εἰς ἐπήκοον πάντων· Εὐσπλαγγνε, πολυέλεε, ὁ μὴ θέλων τὸν θάνατον... Прилож. стр. 133. Ἐἶτα συναλεῖ-

φεται ὁ ἀσθενὴς ἀδελφὸς ὑπὸ τῶν ἱερέων ἐξομολογουμένων, ἕκαστος λέγει τὴν εὐχὴν ἐν τῷ πέλφ(;) Πάτερ ἅγιε, ἰατρὲ ψυχῶν καὶ σωμάτων... Ὅτι ἐστὶν ἐν χρίσει, ὁ ἀσθενὴς λέγει τὸν στίχον· Ἡ βοήθεια ἡμῶν ἐν ὀνόματι Κυρίου, τοῦ ποιήσαντος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. Καὶ μετὰ τὸ ἀλεῖψαι καὶ αὐτὸ λέγει τὸ τροπάριον, ἤχος δ'. Πηγὴ ἰαμάτων... Δόξα καὶ νῦν, Μὴν ἀγνή... Ἐλέησον ἡμᾶς... Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ δούλου... καὶ μετὰ τὴν εὐχὴν, λέγει ὁ ἱερεὺς τὴν ἀπόλυσιν· Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν... Εἴτα παραμένει ὁ ἀσθενὴς ἀδελφὸς ἐν τῇ ἀγίᾳ ἐκκλησίᾳ ἑπτὰ ἡμέρας, συναλείφεται δὲ καὶ ἀπὸ τῆς ἀγίας κανδήλας, καὶ γίνεται ἀπόλυσις.

л. 99 об. Ἀκολουθία τοῦ ἁγιασμοῦ τῶν ἀγίων Θεοφανίων.

Начало чина обычное. Послѣ евангелія ектения: „Εἰπωμεν πάντες... Κύριε παντοκράτωρ... Ὁ μὴ βουλόμενος τὸν θάνατον... Ὑπὲρ τοῦ ἀγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ πατρὸς καὶ πατριάρχου... Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν Βηθλεὲμ γεννηθεὶς καὶ ἐν φάτνῃ ἀνακληθεὶς... Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πηγάζων ἡμῖν φωτισμὸν καὶ ἁγιασμόν, δεόμεθα, ὁ ἐν Ἰορδάνῃ βαπτισθῆναι παραγεγόμενος... Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ πνευματικῇ... Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὰ ὕδατα ταῦτα... Ὑπὲρ τοῦ δωρηθῆναι αὐτοῖς τὴν χάριν τῆς ἀπολυτρώσεως... Ὑπὲρ τοῦ καταφοιτῆσαι τοῖς ὕδασι τούτοις... Ὑπὲρ τοῦ περᾶναι ἐν αὐτοῖς ταῦ ψυχικόνου πολεμίου τὴν δύναμιν... Ὑπὲρ τοῦ ἀναδειχθῆναι τοὺς ἐν αὐτῷ βαπτιζομένους, ὡς τοὺς φωστῆρας... Ὑπὲρ τῶν εὐτρεπιζομένων εἰς τὸ ἅγιον βάπτισμα καὶ τῆς... Ὑπὲρ εὐκρασίας ἀέρων... Ὑπὲρ πλεόντων, ὀδοιπορούντων... Ὑπὲρ πάντων τῶν χρηζόντων τῆς παρὰ τοῦ Θεοῦ... Καὶ ὑπὲρ τοῦ περιεστῶτος λαοῦ καὶ ἀπεκδεχομένου τὸ παρὰ σοῦ... Ἐλέησον ἡμᾶς... Кроме этихъ прошеній, далѣ слѣдуютъ еще 28 прошеній о водѣ, изъ которыхъ нѣкоторыя повторяются въ другой разъ. Καὶ λέγει ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ μονογενὴς Υἱός... Goar. p. 368. Εἴτα λέγει· Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία γ'. Κύριε τὰ χεῖλη μου ἀνοίξεις... γ'. Πληρωθήτω τὸ στόμα μου... γ'. Τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἀγίου Πνεύματος. Ὁ ἱερεὺς εὐχεται μεγαλοφώνως· Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ὁ εὐλογῶν καὶ ἁγιάζων τὰ σύμπαντα. Δοξάζομέν σε, Δέσποτα Θεὲ παντοκράτωρ, πρασιώνιε βασιλεῦ... Goar. p. 369. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Κλῖνον, Κύριε, τὸ οὖς σου... p. 371. Βαπτίζει τὸν σταυρόν, Ἀλληλούια, Στίχος· Ἴδοσάν σε ὕδατα, ὁ Θεός, Ἴδοσάν σε ὕδατα καί... Δόξα καὶ νῦν, Αἰ πηγαὶ τῶν ὑδάτων ἠγάσθησαν, Χριστοῦ φανέντος, Χριστοῦ βαπτισθέντος ἐν δόξῃ σήμερον ἐν τῷ Ἰορδάνῃ. Στίχος· Φωνὴ Κυρίου ἐπὶ τῶν ὑδάτων ὁ Θεὸς τῆς δόξης... Δόξα καὶ νῦν, Μέγας ὁ σταυρὸς ἐφάνη ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ καταβαίνου-

σιν δούλοι τῆς ἁμαρτίας καὶ ἀναβαίνουσι τέκνα τῆς ἀφθαρσίας, δεύτερον φῶς λαβόντες καὶ τὸν μαργαρίτην Χριστὸν ἐνδυσάμενοι, τροπάριον γ'. Ἐν Ἰορδάνῃ... Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὁ εὐλογῶν καὶ ἁγιάζων πάντας ἡμᾶς διὰ τῆς μεταλήψεως τῶν ἁγίων καὶ ἀχράντων καὶ ζωοποιῶν αὐτοῦ μυστηρίων νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν. Ἐκφώνησις: Ὅτι ἡγιάσται καὶ δεδόξασται τὸ πάντιμον καὶ μεγαλοπρεπές.

л. 130. Чинъ литургiи Василия Великаго состоитъ изъ екте- нiй и молитвъ. Въ отпустѣ поминается евангелистъ Маркъ и великомученикъ Георгiй, нѣтъ также указываетъ на александрийское происхождение настоящей рукописи.

л. 164. Εὐχὴ εἰς τὸ ἁγιάσαι τὸ παιδίον ἐν τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ καὶ λαβὸν ὄνομα ἀπὸ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ. ... Κόριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σοῦ δεόμεθα... Goad. p. 264.

л. 165. Εὐχὴ εἰσερχομένου παιδίου ἐν τῇ μ'. ἡμέρᾳ εἰς τὸν ναόν. ... Κόριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πάραγεγνόμενος ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων. Goad. p. 267. Κατακόσμησον τὸν ναμφῶνά σου Σιών καὶ ὑπόδεξαι τὸν βασιλέα Χριστὸν, ἄσπασαι τὴν Μαριάμ τὴν ἐπουράνιον πύλην· αὐτὴ γὰρ θρόνος χερουβικὸς ἀναδειχθεῖς, αὐτὴ βαστάζει τὸν βασιλέα τῆς δόξης, νεφέλη φωτὸς ὑπάρχει ἡ Παρθένος, φέρουσα ἐν χερσὶ Υἱὸν προεωσφόρον, ὃν, λαβὼν Συριῶν ἐν ἀγκάλαις αὐτοῦ, ἐκήρυξε λαοῖς· Δεσπότης αὐτὸς εἶναι ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου καὶ Σωτὴρ τοῦ κόσμου. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κόριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τεσσαράκοντᾳ ἡμέραις κατὰ τὸν νόμον εἰς τὸ ἱερόν ἀνελθῶν. Прилож. стр. 19.

л. 168. Чинъ крещенiя.

Начинается обычными огласительными молитвами: Καὶ μετὰ τὸ Ἀμήν, ἀποδυομένου αὐτοῦ καὶ ἀπολουομένου, ἀποστρέφει αὐτὸν ἐπὶ δυσμᾶς, ἄνω τὰς χεῖρας ἔχοντα, καὶ λέγει ὁ ἱερεὺς: Ἀποτάσσομαι τῷ σατανᾷ. Καὶ ἀποκρίνεται ὁ κατηχούμενος ἢ ὁ ἀνάδοχος αὐτοῦ πρὸς ἕκαστον τούτων τρίτον: Ἀποτάσσομαι τῷ σατανᾷ ὡ κερσὶ Χ. Ἰσοδο εὐχὴ εἰς τὸν ναόν

Καὶ πάσοις τοῖς ἔργοις αὐτοῦ γίνεσθαι δόξῃ καὶ δόξῃ σου· Ἰσοδο
Καὶ πάσῃ τῇ λατρείᾳ αὐτοῦ γ'· Ἰσοδο· Ἰσοδο
Καὶ πᾶσι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ γ'· Ἰσοδο· Ἰσοδο
Καὶ πάσῃ τῇ πομπῇ αὐτοῦ γ'.

Καὶ μετὰ ταῦτα πάλιν λέγει ὁ ἱερεὺς: Ἀπετάξω τῷ σατανᾷ. Καὶ ἀποκρίνεται ὁ κατηχούμενος: Ἀπετάξάμην. Καὶ ὅτε ἔβη τοῦτο τρίτον, πάλιν λέγει αὐτῷ ὁ ἱερεὺς: Ἐμφύσησον αὐτῷ. Καὶ ἐμφυσᾷ αὐτῷ ὁ κατηχούμενος ἢ ὁ ἀνάδοχος. Καὶ μετὰ τοῦτο ἰστᾷ αὐτὸν πάλιν κατὰ ἀνατολάς, κάτω τὰς χεῖρας ἔχοντα, καὶ λέγει τρίτον: Καὶ συγτάσσομαι τῷ

Χριστῷ καὶ Πιστεύω εἰς ἕνα Θεὸν Πατέρα παντοκράτορα καὶ τὸ λοιπὸν μέχρι τέλους... Далѣ, какъ въ Прилож. стр. 11. Διακονικὰ τοῦ ἁγιασμοῦ, μετὰ τὸ θυμιάσαι τὴν ἁγίαν κολυμβήθραν... Εὐλογημένη ἡ βασιλεία... Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου αἵκου... Ὑπὲρ τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν... Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὰ ὕδατα ταῦτα... Ὑπὲρ τοῦ καταφοιτῆσαι ἐν τοῖς ὕδασι τούτοις... Ὑπὲρ τοῦ πᾶσαν ἐν αὐτοῖς τοῦ ψυχοκτόνου... Ὑπὲρ τοῦ καταπέμψαι Κύριον τὸν Θεὸν ἐπ' αὐτά... Ὑπὲρ τοῦ ἀναδειχθῆναι τοὺς ἐν αὐτῷ βαπτισομένους... Ὑπὲρ τοῦ ἀσφαλῆσαι αὐτούς... Ὑπὲρ τοῦ περιπατῆσαι αὐτοὺς ἀξίους... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Εὐχὴ μετὰ τὸ θυμιάσαι τὴν ἁγίαν κολυμβήθραν καὶ ἀποδοῦναι τὸν θυμιατὸν γίνεται ἡ συναπτὴ εὐχὴ ὑπὸ τοῦ διακόπου καί, ταύτης γινομένης, ἐπεύχεται ὁ ἱερεὺς καθ' ἑαυτὸν τὴν εὐχὴν ταύτην, κλινομένου αὐτοῦ· Ὁ εὐσπλαγγνος καὶ ἐλεήμων Θεός... См. Прилож. стр. 12—13. По крещеніи поетъ священникъ Макарійи ѿн... γ'. καὶ Δόξα καὶ νῦν, καὶ λέγει σὺν τῷ στίχῳ τούτῳ, ἦχος πλ. δ'. Μέγας ὁ σταυρὸς ἐφάνη ἐν τῇ... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ ἱερεὺς εὐχὴν· Εὐλογητός εἶ, Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ... Goar. p. 290. Εὐχὴ εἰς τὰ μυρίσαι τὸ παιδίον. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ ἱερεὺς εὐχὴν· Παντοδύναμε παντοκράτωρ, ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ἀναγεννῆσαι εὐδοκήσας τοὺς παῖδας καὶ τὰς παιδίσκας σου (δι' ὕδατος καὶ Πνεύματος ἁγίου... Καὶ χρεῖε αὐτοὺς τῷ ἁγίῳ μύρῳ, ποιῶν τοῦ σταυροῦ τύπον· Σφραγίς δωρεᾶς Πνεύματος ἁγίου. Ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς· Χρίσμα ἅγιον ζωῆς ἀκαταλύτου. Ἐπὶ τὰ ὦτα· Χρίσμα μετέχον ζωῆς ἀθανάτου. Ἐπὶ τοῦ μυχτῆρος· Χρίσμα ἀρράβωνας βασιλείας οὐρανῶν. Ἐπὶ τοῦ λάρυγγος· Χρίσμα εἰς περιποίησιν ψυχῶν καὶ σωμάτων. Ἐπὶ τὸ στήθος· Εἰς ἔνδυμα τοῦ βασιλικῆς ἀξιώματος. Ἐπὶ μεταφρένων· Πλήρωμα δωρεᾶς Πνεύματος ἁγίου. Ἐξωθεν τῶν δύο χειρῶν· Θώρηκα πίστεως καὶ ἀληθείας. Ἐπὶ τοὺς πόδας· Βάσις θείας ὁδοῦ. Χρίσμα δωρεᾶς Πνεύματος ἁγίου. Ὅσοι εἰς Χριστόν... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Εὐδόκησον, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ ταύτην τὴν συμπλήρωσιν... Прилож. стр. 22. Παντοδύναμε παντοκράτωρ, ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ἀναγεννῆσαι εὐδοκήσας... (См. выше).

197) 200. Омовеніе младенца. За вѣскл. хтѡхт хтѡи

... τῆς Δέσποια Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ τῆς θείας κολυμβήθρας τὴν οὐράνιον ἔλλαμψιν τοῖς βαπτισομένοις παρέχων... Goar. p. 304. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ ἱερεὺς· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ λύτρωσιν ἁμαρτιῶν διὰ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος τοῖς δούλοις σου δωρησάμενος... p. 303. Τοῦ

Κυρίου δεηθῶμεν. Εὐχή τῆς καταλύσεως τῶν ὑδάτων· Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ὁ συνάγων τὰ ὕδατα εἰς τὰς συναγωγὰς αὐτῶν καὶ θείς τὴν ἄμμον ὄριον θαλασσῶν καὶ στεγάζων ἐν ὕδασι τὰ ὑπερῶα αὐτοῦ καὶ φυλάσσων πᾶσαν φύσιν αἰσθητὴν καὶ νοεράν, ἐπίστρεφον καὶ ὕδωρ τοῦτο εἰς τὴν φύσιν αὐτοῦ πρῶτην καὶ κλίσην αὐτοῦ. Ὅτι σὺ εἶ λύτρωσις πάντων ἡμῶν καὶ σωστὴν δόξαν ἀναπέμπομεν τῷ Πατρὶ...

ἰσχυροῦ ἑῖ

XXXIX. № 981 Εὐχολόγιον, рукопись Сивайск. библи. въ 16 долю листа писана частию на бумагѣ, а частию на бомбицинѣ разными почерками. Основа Служебника писана на бомбицинѣ почеркомъ красивымъ и четкимъ XIV в., а добавленіе къ нему на бумагѣ сдѣланы рукою XVI в. Листовъ 291. Рукопись замѣчательна въ томъ отношеніи, что представляетъ механическую попытку соединенія древнихъ чиновъ, съ позднѣйшими.

л. 1. Ἀκολουθία νεκρώσιμος XVI в.

17 каѳизма, Τῶν ἀγίων ὁ χορός... и др. Ποία τοῦ βίου τρυφή... ἦχος β'. Οἶμοι οἶον ἀγῶνα... и т. д. Goar p. 428—429. Ὅποιον ποτήριον μένει τοῖς βροτοῖς ἀπαραίτητον καὶ οὐδεὶς πρὸ τοῦ ποιεῖν γινώσκει.. Καὶ νῦν, Ἡ σκέπη σου, Θεοτόκε Παρθένε... Τὰ κοντάκια πλ. δ'. Τὸν μεταστάντα ἐξ ἡμῶν... Αὐτὸς μόνος παρέχεις... Goar. p. 457. После тропаря: Συνοδεύσατε, φίλοι... слѣдуютъ: Ἐγὼ εἶδον καὶ νήπια θνήσκοντα... Παναγία Παρθένε, ἀνόμευτε. Ко всѣмъ этимъ тропарямъ прииѣвъ Ἀλληλουία. Ληστήν τοῦ πικραδεῖσου и другія египтиры на блаженны, а погомъ евангеліе и ектенья см. у Goar. p. 430. Εἶθ' οὕτως γίνεται ἀσπασμὸς ἦχος β'. Δεῦτε τελευταῖον ἀσπασμόν... Ποῖος χωρισμός... Πάντα τοῦ σώματός μου νῦν τὰ ὄργανα... Οἶα ἡ ζωὴ ἡμῶν ἐστὶν ἄνθος καὶ ἀτμὶς τε... Σήμερον ἢ τοῦ βίου πονηρὰ λύεται πανόγηρις... Σήμερον μπαταίων ἢ ἐλπίς καὶ τῶν ἐπιγείων... Δεῦτε ἐν τῷ τάφῳ, ἀδελφοί, βλέφομεν... Σῶζε τοὺς ἐλπίζοντας εἰς σέ, Μητὴρ, τοῦ ἀδύτου ἡλίου... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε τῶν θλιβομένων παραμυθία. Goar. p. 453. Ἐτέρα εὐχή εἰς ἱερέα. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὅτι σου τὸ ζῆν ἀθάνατον... p. 452. Καὶ ποιεῖ ἀπόλουσιν Χριστὸς ὁ ἀληθινός... Εἶθ' οὕτως αἴρεται ὁ νεκρὸς ἐν τῷ τάφῳ, ἀδόμενον καὶ τὸ Τρισάγιον. Τιθέντος δὲ τοῦ νεκροῦ ἐν τῷ τάφῳ, σφραγίζει αὐτὸν ὁ ἱερεὺς μετὰ τῆς κανδήλας σταυροειδῶς καὶ λέγει· Τῷ τύπῳ τοῦ σταυροῦ σου, φιλάνθρωπε, ὁ θάνατος νενέχρωται γ'.

л. 24 XVI в. Канὼν εἰς ψυχοῦ ῥαγοῦντας. Goar. p. 585. Въ концѣ канона двѣ молитвы: Δέσποτα Κύριε παντοκράτωρ, ὁ πάντων ἀνδρῶν

πων θέλων σωθῆναι... p. 587. Εὐχὴ ἑτέρα εἰς ἱερέα ψυχορράγουντα· Εὐ-
χαριστοῦμέν σε, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν. Goar. p. 452.

λ. 3 οβ. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἔλαιου ὑπὸ ζ'. ἱερέων XVI β.

Ἐσπέρας ἢ πρωὶ συναχθέντες οἱ ἑπτὰ ἱερεῖς ἐν ἐκκλησίᾳ ἢ ἐν οἴκῳ, εὐλογοῦντος τοῦ πρώτου ἱερέως, ψάλλουσι Τρισάγιον, Κύριε ἐλέησον β'. Δεῦτε προσκυνήσωμεν γ'. καὶ τὸν Ν'. καὶ εὐθὺς ὁ κανὼν η επιχιρῷ. Goar. p. 332. Εἶτα τὸ Τρισάγιον καὶ εὐθὺς τροπάρια, Ἐλέησον ἡμᾶς... Πολλὰ τὰ πλήθη... Ἐλέησον ἡμᾶς... Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ ἁγίῳ... Καὶ νῦν, Κύριε ἐλέησον γ'. καὶ ἀπόλυσις. Ὁ ἱερεὺς ὁ πρῶτος τὸ Ἐλέησον ὁ Θεὸς γ'. τὸ Πιστεύω. Τοῦτου δὲ λεγομένου, λέγεται ἡ προκειμένη εὐχὴ παρ' ἐνὸς ἐκάστου ἱερέως, βάλλοντος ἔλαιον· Κύριε ὁ τῷ ἐλέει καὶ τοῖς οἰκιρμοῖς σου... Goar. p. 335. Εἶτα τροπάρια τῆς ἐβδομάδος· Τῶν οὐρανίων στρατιῶν... Μνήμη δικαίου... Σῶσον, Κύριε... Οἱ τῶν ἀποστόλων πρωτόθρονοι... Κανόνα πίστεως... Τὴν ταπεινὴν μου ψυχὴν ἐπίσκεψαι, Κύριε... Τῇ Θεοτόκῳ ἐκτενωῶς... Ἄγιοι Ἀναργυροὶ... Ὁ τῶν αἰχμαλώτων ὁ ἐλευθερωτής... Καὶ εὐθὺς τὰ κοντάκια· Τὴν ψυχὴν μου, Κύριε, ἐν ἀμαρτίαις παντίαις... Οἱ τὴν χάριν λαβόντες τῶν ἱαμάτων... Ἀρχιστράτηγοι Θεοῦ λειτουργοί... Προφήτου Θεοῦ καὶ Προδρόμου... Ὁ ὑψωθείς ἐν τῷ σταυρῷ... Τοὺς ἀσφαλεῖς καὶ θεοφθόγγους... Ἐν τοῖς μύροις ἅγιε ἱερουργός... Ἐκ τῶν οὐρανῶν... Ὁφθης βάσις ἄσιστος.. Θεολόγῳ γνώσει σου... Γεωργηθεὶς ὑπὸ Θεοῦ ἀνεδείχθης .. Προστασία τῶν χριστιανῶν... Τῇ ὑπερμάχῳ στρατηγῷ... Εἰ δὲ ἐστὶ μεγάλη ἐβδομάς λέγει· Ὁ Ἰακώβ ὠδύρετο τοῦ Ἰωσήφ τὴν στέρησιν... τῇ μεγάλῃ τρίτῃ, ἡχος β'. Τὴν ὥραν ψυχὴ τοῦ τέλους ἐννοήσασα... τῇ μεγάλῃ δ'. Ὑπὲρ τὴν πόρνην, ἀγαθὴ, ἀνομήσας δακρύων ὄμβρους... Τὰ ἄνω ζητῶν... Τῇ μεγάλῃ πέμπτῃ· Ὅτε οἱ ἐνδοξοὶ... Τὸν ἄρτον λαβὼν εἰς χεῖρας ὁ προδότης .. Τῇ μεγάλῃ παρασκευῇ, ἡχος πλ. δ'. Τὸν δι' ἡμᾶς σταυρωθέντα... Χειρόγραφον εἰκόνα μὴ σε... Τὴν ἄβυσσον ὁ κλείσας νεκρὸς ὁρᾶται... Εἶθ' οὕτως προσέρχεται ὁ μέλλων ποιῆσαι τὸ ἅγιον ἔλαιον μέσον τῶν ἱερέων καὶ ποιήσας κατὰ ἀνατολὰς μετνοίας γ'. καὶ μίαν πρὸς τοὺς ἱερεῖς, λέγει· Εὐλογήσατε, συγχωρήσατέ μοι τῷ ἀμαρτωλῷ, εἴτι ἡμαρτον ἐν λόγῳ, ἐν ἔργῳ, ἐν γνώσει, ἐν ἀγνοίᾳ, καὶ εὐξασθε ὑπὲρ ἐμοῦ. Καὶ λέγουσιν· Ὁ Θεὸς συγχωρήσαι σοι ἐν τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι. Εἶτα λέγει ὁ πρωτοπαπᾶς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν, καὶ λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην ἐπάνω τῆς κανδήλας· Ἀναρχε, ἀδιάδοχε, ἅγιε ἁγίων. Goar. p. 337. Καὶ εὐθὺς ὁ πρῶτος τῶν ἱερέων· Εὐλογημένη ἡ βασιλεία... Ἐν εἰρήνῃ .. Ὑπὲρ τῆς ἁνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ οἴκου τούτου... Ὑπὲρ τοῦ δούλου τούτου... Ὑπὲρ τοῦ ἐλθεῖν ἐπ' αὐτὸν τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος... Ὑπὲρ τοῦ καταξίω-

δῆναι... Ὑπὲρ τοῦ λυτρωθῆναι... Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι, ἀγιασθῆναι τὸ ἔλαιον τοῦτο... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι αὐτὸν καὶ ἡμᾶς... Ἀντιλαβοῦ... Τῆς παναγίας... Ὅτι πρέπει. Ἀντίφωνον α΄. Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι... Στίχος· Τοῦ ἀναγγέλλειν τὸ πρωτὸν... Ἐτι καὶ ἔτι... Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν εὐπρέπειαν... Στίχος· Καὶ γὰρ ἔστερέωσε. Τὰ μαρτύριά σου... Δόξα καὶ νῦν, Ὁ μονογενὴς Υἱός... Ἐτι καὶ ἔτι... Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα τῷ Κυρίῳ... Στίχος· Προφθιάσωμεν τῷ... Ὅτι Θεὸς μέγας Κύριος... Ὅτι ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὰ πέρατα... Ὅτι αὐτοῦ ἐστὶν ἡ θάλασσα... Σοφία ὀρθοί. Δεῦτε προσκυνήσωμεν. Ζήτηί τὰ κοντάκια ὀπίσω, οἷα βούλεις. Καὶ τούτων ῥηθέντων, λέγει ὁ ἱερεὺς· Ὅτι ἅγιος εἶ, ὁ Θεὸς ἡμῶν... καὶ εὐθὺς Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε... Καὶ μετὰ τὸ εἰπεῖν τὸ Ὅσοι εἰς Χριστόν, λέγει ὁ ἱερεὺς· Πρόσχωμεν. Εἰρήνη πᾶσι. Σοφία, ψαλμὸς τῷ Δαβίδ. Πρόσχωμεν, προκειμένον, ἤχος α΄. Γένοιτο, Κύριε, τὸ ἔλεος. Στίχος· Ἀγαλλιάσθε δίκαιοι... *апостолъ и евангеліе въ Прилож. стр. 123.* Καὶ εὐθὺς Ἐλήθησον ἡμᾶς καὶ τὰ ἕτερα τῆς ἐκτενοῦς, Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλόανθρωπος... *Еὐδιάλλαχτε Κύριε, ὁ μόνος ἐλεήμων καὶ φιλόανθρωπος... Прилож. стр. 124.* Καὶ λαβὼν ἅγιον ἔλαιον, ἀλείφει λέγων· Πάτερ ἅγιε ἰατρὲ ψυχῶν καὶ σωμάτων. *Goar. p. 338. Прибавлено лишь имя Георгія великомученика.* Καὶ τῆς εὐχῆς ταύτης λεγομένης ἐπάνω τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀνθρώπου, λέγουσιν οἱ ἕτεροι ἱερεῖς· Κύριε ὄπλον κατὰ τοῦ διαβόλου τὸν σταυρόν σου ἡμῖν δέδωκας. *Προκειμένον, ἤχος β΄.* Ἰσχύς μου καὶ ὕμνησις μου... Στίχος· Παιδεύων ἐπαίδευσε... *апостолъ и евангеліе въ Прил. стр. 124.* Ἐλέησον ἡμᾶς *и т. д.* Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς παντοκράτωρ, ἅγιε βασιλεῦ τῆς δόξης. *Прилож. стр. 127; Goar. p. 340.* Καὶ εὐθὺς λέγει· Κύριε ὄπλον... Ὁ τρίτος ἱερεὺς ψαλμὸς τῷ Δαβίδ· Κύριε μὴ τῷ θυμῷ. Στίχος· Ὅτι τὰ βέλη. *Πρὸς Κορινθίους. Goar. p. 341.* Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον... *p. 240.* Ἐλέησον ἡμᾶς *κ. τ. λ.* Ὁ προαιώνιος Θεός, ἡ τοῦ ἐλέους πηγὴ, τὸ τῆς ἀγαθότητος πέλαγος, ἡ τῆς φιλοανθρωπίας ἀνεξίχνιαστος ἄβυσσος, ὁ διὰ τὴν πολλὴν σου φιλοανθρωπίαν... Κύριε ὄπλον κατὰ τοῦ διαβόλου. *Σοφία. Πρόσχωμεν. Προκειμένον, ἤχος δ΄.* Ἐπακούσαι σου, Κύριε... Στίχος· Ὑπερασπίσαι σου. *Πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῆς. Ἀποστολὴ и евангеліе см. Прилож. стр. 128.* Ἐλέησον ἡμᾶς. . Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παιδεύων καὶ πάλιν ἰώμενος... *Goar. p. 342.* Κύριε, ὄπλον κατὰ τοῦ... *Προκειμένον, ἀποστολὴ и евангеліе Прилож. стр. 129—130.* Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους... *Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἀγαθὸς ἰατρὸς τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων. Goar. p. 343.* Κύριε ὄπλον κατὰ τοῦ διαβόλου. *Προκειμένον, ἤχος δ΄.* Ἐν τῷ ἐπικαλεῖσθαι. Στίχος· Υἱοὶ ἀνθρώπων ἕως πότε... ὁ ἀπόστολος πρὸς Κολοσσαεῖς· Ἀδελφοί, ἐνδύσασθε,

ὡς ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ... Τέλος· ψαλμοὺς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς ἐν χάριτι ἄδοντες ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ Κυρίῳ. Ἄλληλουάριον, Ἄγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι τῷ Κυρίῳ... Εὐαγγέλιον· Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν ἀγίου εὐαγγελίου· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἡρώτα τις τῶν φαρισαίων τὸν Ἰησοῦν τοῦ φαγεῖν μετ' αὐτοῦ καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ φαρισαίου ἀνεκλήθη... Τέλος· εἶπε δὲ πρὸς τὴν γυναῖκα· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε, πορεύου εἰς εἰρήνην. Ἐλέησον ἡμᾶς... Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἰατρὲ ψυχῶν καὶ σωμάτων, ὁ τὰ χρόνια πάθη θεραπεύων. Goar. p. 345. Προκειμένον, ἤχος πλ. β'. Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξῃς... Στίχος· Ἐλέησόν με. Ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους α'. Goar. p. 340. Ἄλληλουάριον, ἤχος πλ. δ'. Ἐπακούσαι σου, Κύριε. Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον. Прилож. стр. 132, прим. 2. Ἐλέησον ἡμᾶς... Ὁ πλούσιος ἐν ἐλέει καὶ πολὺς ἐν ἀγαθότητι, Κύριε, ὁ Πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν καὶ Θεὸς πάσης παρακλήσεως, ὁ καὶ ἐνηχῆσας ἡμῖν διὰ τῶν ἀγίων σου ἀποστόλων. Прилож. стр. 130, прим. 3. Πηγὴ ἰαμάτων... Νεῦσον παρακλήσεσιν... Εἰ δὲ ἔστιν μεγάλη ἐβδομάς, Δόξα καὶ νῦν, ἤχος α'. Ἐν ταῖς λαμπρότησι τῶν ἀγίων σου... Ἐλέησον ἡμᾶς ἢ τ. δ. Ὁ πρωτοπαπᾶς, σταθεὶς κατὰ ἀνατολὰς, λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην ἐπάνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ· Εὐσπλαγχνε, πολυέλεε Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ μὴ θέλων τὸν θάνατον τοῦ ἁμαρτωλοῦ... Прилож. стр. 133. Εὐχὴ ἑτέρα· Βασιλεῦ ἅγιε, εὐσπλαγχνε καὶ αἶδιε, ὁ μὴ θέλων τὸν θάνατον τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ὡς τὸ ἐπιστρέφαι καὶ ζῆν αὐτόν. Goar. p. 346. Εἶτα ποιεῖ ἀπόλυσιν μετὰ τῶν ἱερέων· Βλέπε, ἀδελφέ, τὸ λοιπὸν τῆς ζωῆς σου ἅπαν μὴ προσπτεύῃς τῷ Θεῷ· τὰ γὰρ πρῶτά σου ἐγκλήματα συνεχώρησέ σοι ὁ Θεὸς διὰ τῆς δεήσεως τῶν τιμίων ἱερέων Κυρίου.

л. 72. Εὐχέλαιον νεκρώσιμον XVI в.

Καὶ εὐθὺς τὰ εἰρηνικά· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἁνωθεν... Ὑπὲρ ἀναπαύσεως... Ὑπὲρ τοῦ κοινωνοῦ αὐτὸν γενέσθαι τοῖς ἀλήκτου χαρᾶς... Ὑπὲρ τοῦ ἀπολαῦσαι... Ὑπὲρ τοῦ εἰσδεχθῆναι αὐτόν... Ὑπὲρ τοῦ μετασχεῖν αὐτόν... Ὑπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι... Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν... Τὰ ἐλέη... Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις... καὶ εὐθὺς τὸ προκειμένον τοῦ ἀποστόλου· Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν ἀγαθοῖς... πρὸς Κορινθίους· Ἀδελφοί, ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς χοϊκός... Ἄλληλουάριον, Μακάριος ὄν... Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Μάρκον· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐληλυθότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· ὁ Πατὴρ μου ἕως ἄρτι ἐργάζεται... Ἐλέησον ἡμᾶς... ἢ τ. δ. ваупокоѣнная ектенѣя. Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ θανάτου δεσμοὺς ἀλύτους καὶ κλειθρα ἄδου διαρρήξας, πονηρῶν δὲ πνευμάτων τὰ πλήθη καταπατήσας... Καὶ εὐθὺς τροπᾶριον· Μετὰ πνευμάτων δικαίων καὶ τὰ λοιπά. Καὶ ἄρχεται ὁ β'. ἱερεὺς, προκειμένον τοῦ ἀποστόλου· Ἡ

ψυχὴ αὐτοῦ ἐν ἀγαθοῖς... Πρὸς Κορινθίους· Ἀδελφοί, εἰ Χριστὸς κηρύσσεται, ὅτι ἐκ νεκρῶν ἐγήγερται, πῶς λέγουσί τινες ἐν ὑμῖν... Ἀλληλουάριον, Μακάριος ἀνὴρ, ὅς.. Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐλληλυθότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· Ἀμήν Ἀμήν λέγω ὑμῖν, ὅτι ὁ τὸν λόγον μου ἀκούων καὶ πιστεύων τῷ πέμφαντί με... Ἐλέησον ἡμᾶς καὶ τὰ λοιπὰ καὶ εὐχὴ· Θεὲ καὶ Κύριε τοῦ ἐλέους, γένους θνητοῦ τε καὶ ἀθανάτου καὶ πάσης φύσεως ἀνθρωπίνης, Δημιουργέ... Μετὰ πνευμάτων δικαίων, καὶ ἄρχεται ὁ γ'. ἱερεὺς προκείμενον τοῦ ἀποστόλου· Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν ἀγαθοῖς... Πρὸς Κορινθίους· Ἀδελφοί, Χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων ἐγένετο... Ἀλληλουάριον, Ἐπίστρεψον, ψυχὴ μου... Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐλληλυθότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· οἱ καταξιωθέντες τοῦ αἰῶνος ἐκείνου τυχεῖν... Ἐλέησον ἡμᾶς... Ὅπως Κύριος ἢ τ. δ. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ποιητὰ τῶν ἀπάντων, ἧ τε πρόσκαιρος λύσις τῶν κτισμάτων καὶ ἡ μετ' αὐτῶν συνάφεια καὶ ἀνάπαυσις... τροπάριον· Ἀνάπαυσον, Σωτήρ. Καὶ ἄρχεται ἡ δ'. ἱερεὺς προκείμενον· Κύριος ποιμαίνει με... Πρὸς Θεσσαλονικεῖς· Ἀδελφοί, οὐ θέλω ἀγνοεῖν περὶ τῶν κεκοιμημένων, ἵνα μὴ λυπησθε... Ἀλληλουάριον, Ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμέ. Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς πεπιστευκότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς... Ἐτι δεόμεθα... Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐπαγγειλάμενος ἡμῖν κατὰ τὰς ἀγίας σου καὶ ἀψευδεῖς ἐπαγγελίας... Μετὰ πνευμάτων δικαίων... Καὶ ἄρχεται ὁ ε'. ἱερεὺς προκείμενον· Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν ἀγαθοῖς... Πρὸς Κορινθίους· Ἀδελφοί, τί ποιήσουσιν οἱ βαπτιζόμενοι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν, εἰ ὅλως νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται... Ἀλληλουάριον, Ἐπίστρεψον, ψυχὴ μου... Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς πεπιστευκότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· τοῦτό ἐστι τὸ θέλημα τοῦ πέμφαντός με... Ἐλέησόν με... Δέσποτα Κύριε, ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός, ὁ δοὺς καταστολὴν δόξης ἀντὶ Πνεύματος ἀκηδίας καὶ τῆ ἀβρότη σου σοφία ἐνώσας ψυχὴν τῷ σώματι... Ἀληθῶς ματαιότης τὰ σύμπαντα... Καὶ ἄρχεται ὁ ἕκτος ἱερεὺς προκείμενον· Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν ἀγαθοῖς... Πρὸς Κορινθίους· Ἀδελφοί, οὐ πᾶσα σὰρξ ἡ αὐτὴ σὰρξ, ἀλλὰ ἄλλη μὲν ἀνθρώπων... Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς· ἐὰν μὴ ὁ κόκκος τοῦ σίτου πεσῶν εἰς τὴν γῆν ἀποθάνῃ... Ἐλέησον ἡμᾶς ἢ τ. δ. Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός, ὁ τὸν θάνατον καταργήσας καὶ τὸν διάβολον καταπατήσας καὶ ζωὴν τῷ κόσμῳ σου χαρισάμενος... Μετὰ πνευμάτων δικαίων... Καὶ ἄρχεται ὁ ζ'. ἱερεὺς προκείμενον· Κύριος ποιμενεῖ με... πρὸς Ῥωμαίους· Ἀδελφοί, ὁ φρονῶν τὴν ἡμέραν Κυρίῳ φρα-

νεϊ, καὶ ὁ μὴ φρονῶν τὴν ἡμέραν Κυρίῳ οὐ φρονεῖ... Ἄλληλουάριον, Μακάριος ὄν... Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς πεπιστευκότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς... Ἔτι δεόμεθα... Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ ὑψιστός, ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀθανασίας, ὁ πλάσας κατ' ἀρχὰς τὸν ἄνθρωπον, χοῦν λαβὼν ἀπὸ τῆς γῆς... Καὶ εὐθύς· Μετὰ πνευμάτων δικαίων καὶ τὰ λοιπά, τὸ Πάτερ ἡμῶν, ἐκτενή, τὰ συνήθη καὶ εὐχή· Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός... καὶ ὁ ἀπόστολος, εὐχὴ ἐτέρᾳ, λεγομένη ὑπὸ τοῦ πρώτου ἱερέως ἀντὶ τοῦ Βασιλεῦ ἄγιο... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πάσης αἰσθητῆς τε καὶ νοουμένης κτίσεως Δημιουργός, ὁ τῷ ῥήματι φέρων τῆς ἀρρήτου δυνάμεώς σου...

л. 93. Εὐαγγέλια καθ' ἑκάστην ἑβδομάδα XVI в.

л. 102 об. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως XVI в. МОЛИТВЫ И ЕКТЕНИИ.

л. 122. Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων XVI в.

л. 133—135. Чистые листы.

л. 136 об. Εὐχὴ λεγομένη εἰς κόλυβα, γινόμενα εἰς μνήμην τῶν ἁγίων XIV в.

л. 137. Τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ κυριακῇ τοῦ Πάσχα ἑσπέρας XIV в. ОБЫЧНЫЙ ЧИНЪ.

л. 137. Αἰτήσεις τῶν ἁγίων Θεοφανίων XIV в.

л. 139. Чинъ акаѳиста XIV в.

л. 140. Ἀκολουθία τοῦ ἁγιασμοῦ τῶν ἁγίων Θεοφανίων. Обычный чинъ XIV в.

л. 149. Τροπάρια, φαλλόμενα τὰς ἀρχιμηνίας τῶν μηνῶν.

Ἦχος πλ. β'. Ἡ τὸ χαῖρε δι' ἀγγέλου... Ἄνουμοῦμεν τὸν Υἱόν... Βασιλέων, προφητῶν... Στίχος· Ἐπὶ πλεῖον πλυνόν... Ἡ γενῶν Σὺ σωτηρία καὶ προστατίς... Στίχος· Ὅτι τὴν ἀνομίαν μου ἐγὼ γινώσκω... Δώρησαί μοι τὰς ἐλπίδας, Θεοτόκε, κεκτημένος... Στίχος· Καὶ τὸ πονηρὸν ἐνώπιόν σου Ζώωσόν με ἢ τεκοῦσα τὸν Σωτῆρα καὶ Δεσπότην... Στίχος· Ὅπως ἄν... Ἡ τὸν κτίστην τῶν ἀπάντων... Στίχος· Ἴδου γὰρ ἐν ἀνομίαις... Θεοτόκε, ἡ τεκοῦσα τὸν Σωτῆρα... Στίχος· Ἴδου γάρ... Ἰλεῶς μοι τῶν ἐν θλίψει τοῦ βίου, Θεοτόκε, ὑπάρχουσα... Στίχος· Ῥαντιεῖς με... Κατὰ χρέως ἐκβοῶμέν σοι τὸ χαῖρε δυσωποῦντες... Στίχος· Ἀκουτιεῖς μοι ἀγαλλίασιν... Δύεις πάντων ὀφλημάτων, Θεοτόκε... Στίχος· Καρδίαν καθαρὰν. Νοσημάτων καὶ παντοίων ἀλγηδόνων, Θεοτόκε... Στίχος· Μὴ ἀπορρίψης με ἀπὸ τοῦ προσώπου... Ἐένον θαῦμα ἐπὶ σοί, θεογενήτωρ... Στίχος· Ἀπόδος μοι... Ὁ ναός σου,

θεομήτωρ, ανεφάνη.. Στίχος· Διδάξω ἀνόμους... Παναγία ἡ τεκοῦσα τὸν Σωτήρα, Θεοτόκε... Στίχος· Ῥῦσαι με ἐξ αἱμάτων... Ῥίζαν πλάνης οἱ ἀπόστολοι τεμόντες. Στίχος· Κύριε, τὰ χεῖλη μου... Σῶσον πάντας, παναγία Θεοτόκα... Στίχος· Ὅτι θελήσεις. Τί προστρέχων τῷ ναῷ σου, Θεοτόκε... Στίχος· Ἀγάθυνον, Κύριε... Ὑπερτέρα σὺ ὑπάρχεις τῶν κτισμάτων, παναγία... Στίχος· Τότε εὐδοκήσεις θυσιάν... Φεῖσαι φεῖσαι τοῦ λαοῦ σου, Θεοτόκε, τῶν πιστῶν σε... Στίχος· Τότε ἀνοίσουσιν... Χαῖρε ὄρος, χαῖρε βάτε, χαῖρε πύλη... Δόξα, Ψάλλομέν σοι ἐκβοῶντες τὸ χαῖρε... Καὶ νῦν, Ὡ Παρθένε τῶν πενθούτων χαρμωσύνη, ἀπὸ ζάλης... Χρὴ οὖν γινώσκειν, ὅτι τὰ τροπάρια ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου ψάλλονται, εἴθ' οὕτως ἄρχεται ὁ ἱερεὺς σὺν τῷ λαῷ μετὰ τοῦ θυμιατοῦ καὶ κηρῶν καὶ τοῦ τιμίου σταυροῦ, ἀπέρχεται ἐν τῇ φιάλῃ, ψάλλει τροπάρια· Τῆς εὐσπλαγχνίας τὴν πύλην. Καὶ ὅταν φθάσῃ ὁ ἱερεὺς σὺν τῷ λαῷ ἔμπροσθεν τῆς φιάλης, ἐκφωνεῖ οὕτως· Εὐλόγητος ὁ Θεός, ὁ φωτίζων καὶ ἀγιάζων πάντα ἀνθρωπον ἐρχόμενον... καὶ ἄρχεται ψάλλειν τροπάρια εἰς ἧχον, πλ. δ'. Νῦν ἐπέστη καιρὸς ἡ δρ. Goar. p. 359. Εἶτα λέγει ὁ ἱερεὺς· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ ἁγιασθῆναι τὸ ὕδωρ... Ὑπὲρ τοῦ δοθῆναι αὐτῷ τὴν χάριν... Ὑπὲρ τοῦ καταπεμφθῆναι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον... Ὑπὲρ τοῦ ἀνακαινίσαι Κύριον τὸν Θεόν... Ὑπὲρ τοῦ ἐπισκιάσαι ἐξ οὐρανοῦ ἐφ' ἡμᾶς τὴν χάριν τοῦ Ὑψίστου... Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ἀναδείξῃ ἡμᾶς υἱοὺς καὶ κληρονόμους τῆς βασιλείας... Ὑπὲρ τοῦ ῥυθῆναι ἡμᾶς... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Καὶ λέγει τὴν εὐχὴν μεγαλοφώνως· Κύριε ὁ μέγας τῆ βουλῇ καὶ θαυμαστός τοῖς ἔργοις. Goar. p. 361. Καὶ βαπτίζων τὸν τίμιον σταυρόν· Ὅτι σὺ εἶ ἡ πηγὴ τῶν ἰαμάτων... καὶ ἄρχεται τροπάριον πλ. δ'. Τῶν σῶν δωρεῶν... Δόξα, Χαῖρε κεχαριτωμένη... Εἶτα ἐκτενῆ καὶ ἀπόλυσις.

л. 155 об. Ἡ παραμονὴ τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ ἡμῶν Γεννήσεως XIV в. Чинъ вечерни, угрени и литургии на самый праздник Рождества Христова.

л. 162 об. Διατάξεις τῆς ἀγρυπνίας XIV в.

Чинъ изложенъ по уставу иерусалимскому.

л. 169. Εὐχὴ εἰς τὸ κατασφραγίσαι παιδίον, λαμβάνον ὄνομα τῆ ἡ'. ἡμέρᾳ XIV в.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σοῦ δεόμεθα καὶ σὲ ἱκετεύομεν. Goar. p. 264. Καὶ πληρῶν τὴν εὐχὴν, σφραγίζει αὐτοῦ τὸ μέτωπον καὶ τὸ στόμα καὶ τὸ στήθος καὶ ἀπολύει.

л. 169 об. Εὐχὴ εἰς τὸ ἐκκλησιάσαι παιδίον, ἡγουν εἰς τὸ λαβεῖν αὐτοῦ ἀρχὴν τοῦ εἰσαγεσθαι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τεσσαράκοντα ἡμέραις, ὡς βρέφος τῷ νομικῷ νηπῷ προσαχθεῖς. *Goar. p. 201.*

л. 170 об. Εὐχὴ εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον XIV в.

Чинъ крещенія до помазанія елеемъ сходенъ съ чинами XIV в. предыдущихъ рукописей и Тактикона М. Синод. библ. № 279 Прилож. стр. 9—14. Ἐν δὲ τῷ ἀλείφεισθαι τοῦτον (т. е. крещаемого), ὁ ἱερεὺς βάλλει τὸ λέντιον καὶ τὰ μανίκια καί, δεσμῶ περισταλεις τὴν στολὴν ἑαυτοῦ, βαπτίζει, ποιεῖ δὲ τὸν βαπτιζόμενον καταδύνας εἰς τὸ ὕδωρ καὶ ἀναδύνας ἐκ τρίτου, καὶ τριῶν τελείων καταδύσεων καὶ ἀναδύσεων γινομένων, κατέχων ὁ ἱερεὺς τὴν κεφαλὴν τοῦ βαπτιζομένου ἢ ἄλλως ὡς ἐξόν διακρατῶν αὐτόν, εἰ νηπιός ἐστι, καὶ βαπτίζων ὄρθιον κατὰ μὲν τὴν πρώτην κατάδυσιν, τελεσθεῖσης δηλονότι τῆς καταδύσεως καὶ ἤδη ἐν τῷ ἀναδύεσθαι τὸν βαπτιζόμενον, ὥστε ταῖς ἀναδύσεσι τὴν ἐκφώνησιν συμπεραίνεσθαι τῶν ὀνομάτων τῆς τρισυποστάτου θεότητος, ἐκφωνεῖ τὸ Ὄνομα τοῦ Πατρὸς, κατὰ δὲ τὴν δευτέραν κατάδυσιν ἐκφωνεῖ τὸ Ὄνομα τοῦ Υἱοῦ, κατὰ δὲ τὴν τρίτην κατάδυσιν ἐκφωνεῖ τὸ Ὄνομα τοῦ παναγίου Πνεύματος, ἐν ἐκάστῳ ὀνόματι ἐπιλέγοντος τοῦ διακόνου σὺν τῷ λαῷ τὸ Ἀμήν. Λέγει γοῦν οὕτως· Βαπτίζεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς· Ἀμήν. Καὶ τοῦ Υἱοῦ. Ἀμήν. Καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ἀμήν. Μετὰ δὲ τὸ τελεσθῆναι τὸν βαπτισμόν, νίπτεται ὁ ἱερεὺς καὶ ἐκβάλλει τὸ λέντιον καὶ τὰ μανίκια καὶ τὸν ἀνάδεσμον, καὶ τοῦ διακόνου εἰπόντος τὸ Πρόσχωμεν, ψάλλεται τὸ Μακάριοι ὦν.. Τοῦτου δὲ τρισυνομένου τοῦ στίχου, λέγεται Δόξα καὶ νῦν, εἶτα ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ ἱερεὺς ἐκφωνεῖ τὴν εὐχὴν ταύτην· Εὐλόγητός εἶ, Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ἡ πηγὴ τῶν ἀγαθῶν. *Goar. p. 290.* Καὶ μετὰ τὸ Ἀμήν ψάλλεται τὸ Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε.. Τοῦτου δὲ ψαλλομένου, χρίει τῷ ἁγίῳ μύρῳ τὸν νεοφώτιστον, ὁ ἱερεὺς, σταυροῦ τύπον ποιῶν ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ τῶν μυκτῆρων καὶ τοῦ στόματος, καὶ τῶν δύο ὠτων, καὶ τῶν χειρῶν, καὶ τῶν γονάτων, τοῦ στήθους τε καὶ τοῦ μεταφρένου, ἐν ἐκάστη χρίσει ἐπιλέγων· Σφραγίς δωρεᾶς Πνεύματος ἁγίου. Ἀμήν. Μετὰ δὲ ταῦτα, ποιῶν εὐχὴν ἀπολύσεως, ὁ ἱερεὺς τῆς θείας λειτουργίας ἀπάρχεται.

л. 188. Εἰς τὸ ἀπολοῦσαι τὸν φωτισθέντα τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ XIV в.

Ὁ λύτρωσιν ἁμαρτιῶν διὰ τοῦ ἁγίου σου βαπτίσματος. *Goar. p. 303.* Καὶ μετὰ τὸ Ἀμήν λαβῶν ὁ ἱερεὺς σπόγγον καινὸν ἐξ ὕδατος, ἀποσπογγίζει τοὺς τόπους, ἔνθα ἐχρίσθη τὸ ἅγιον μύρον, λέγων· Εὐλόγητός ὁ Θεός, ὁ φωτίζων καὶ ἁγιάζων...

λ. 189. Εὐχὴ εἰς τὸ ἐπάρααι παιδίον ἀπὸ τὴν ἁγίαν τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίαν XIV β.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ τοῦ ἡγαπημένου παιδός σου Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ... pag. 561. Καὶ μετὰ τὴν εὐχὴν ποιεῖ αὐτοὺς πρόσκυνεῖν τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, καὶ ἀσπάζονται (αὐτὸ) πρῶτον ὁ πνευματικὸς πατήρ, εἶτα ὁ πνευματικὸς υἱὸς καὶ ἀπέρχονται ἐν εἰρήνῃ.

λ. 190. Εὐχὴ ἐν τῷ μέλλειν κτίζεσθαι σεβασμιον οἶκον, τοῦ ἡμελείου ἀποτιθεμένου XIV β.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐρασθεὶς καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομηθῆναι σοι ἐκκλησίαν... pag. 485.

λ. 190 οβ. Ἀκολουθία εἰς μνηστρα XIV β.

Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τῶν νῦν μνηστευομένων εἰς ἔνωσιν συζυγίας καὶ συμβιώσεως... Ὑπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ... Ὑπὲρ τοῦ παρασχεθῆναι αὐτοῖς τε καὶ ἡμῖν καὶ πᾶσι τοῖς παροῦσι καὶ συνεύχομένοις ἡμῖν πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν... Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὰ μνηστρα ταῦτα... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας ἀγράντου... Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν ταύτην Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος, ὁ τὰ διηρημένα συναγαγὼν εἰς ἐνότητα. Goar. p. 311. Ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν ἐξ ἔθνων μνηστευσάμενος... p. 311. Чистъ оканчивается рукію XVI в. Вмѣсто возгласа: Соі γὰρ πρέπει στοιτῆ: Ὅτι πρέπει σοι (πᾶσα) δόξα... Εἶτα λαμβάνει τὰ δακτυλίδια ἀπὸ τῆς ἁγίας τραπέζης ὁ ἱερεὺς καὶ ἐπεύχεται· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐπίβλεψον ἐπὶ τοὺς δούλους σου τόνδε καὶ τήνδε, καὶ στήριξον τὸν ἀρραβῶνα αὐτῶν ἐν πίστει καὶ ὁμονοίᾳ... Καὶ μετὰ τὸ Ἀμήν, ἐπιδίδωσι τῷ ἀνδρὶ τὸ χρυσοῦν δακτυλίδιον, τὸ δὲ σιδηροῦν τῇ γυναικὶ καὶ ἐναλλάσει αὐτὰ ἐκ τρίτου, καὶ οὕτως κρατήσας ὁ ἱερεὺς τὰς δεξιὰς, συμπλέκει ἀλλήλους, καὶ ἀσπάζεται ὁ νομφίος τὴν μνηστὴν καὶ ἐξέρχονται.

λ. 192. Листъ чистый.

λ. 193. Ἀκολουθία στεφανώματος XIV β.

Ὁ διάκονος· Εὐλόγησον, δέσποτα. (Ὁ ἱερεὺς) ἐκφωνεῖ· Εὐλογημένη ἡ βασιλεία... Μακάριοι πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν Κύριον... до конца. Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα καὶ τῆς δούλης τοῦ Θεοῦ ἡ δεῖνα καὶ τῆς ἐν Θεῷ συζεύξεως... Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὸν γάμον τοῦτον... Ὑπὲρ τοῦ παρασχεθῆναι αὐτοῖς σωφροσύνην, ὁμοφροσύνην... Ὑπὲρ τοῦ εὐφρανθῆναι αὐτοὺς ἐν ὀράσει υἱῶν... Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν χαρίσεται αὐτοῖς τίμιον τὸν γάμον καὶ τὴν κοίτην ἀμίαντον... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος, ὁ πλάσας τὸν ἀνθρωπον

καὶ ἐκ τῆς πλευρᾶς αὐτοῦ ἀνοικοδομήσας γυναῖκα... Goar. p. 317. Καὶ λαμβάνει τὰ στέφανα καὶ τίθησιν εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, λέγων· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξη καὶ τιμὴ στεφάνωσον αὐτόν. Ὡσαύτως καὶ εἰς τὴν γυναῖκα, καὶ ἐνοῖ τὰς δεξιὰς αὐτῶν χεῖρας, εἶτα λέγει· Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τῇ σωτηριῶδει σου οἰκονομία καταξιώσας ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας... Goar. p. 318. Καὶ καταξίωσον ἡμᾶς Δέσποτα... Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλόανθρωπος Θεός... Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς.. Εὐχὴ τοῦ ποτηρίου· Ὁ Θεός, ὁ τὰ πάντα ποιήσας τῇ ἰσχύϊ σου καὶ στερεώσας τὴν οἰκουμένην... Goar. p. 319. Ὁ διάκονος· Πρόσχωμεν. Ὁ ἱερεύς· Τὰ προηγιασμένα ἅγια... Καὶ μεταλαμβάνει αὐτούς, εἶτα δίδει αὐτοῖς τὸ κοινὸν ποτήριον, φαλλομένου καὶ τὸ Ποτήριον σωτηρίου... Εἶτα λέγει ὁ ἱερεύς· Χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε, πάλιν ἐρῶ χαίρετε· τὸ ἐπιεικὲς ἡμῶν γνωσθήτω πᾶσιν ἀνθρώποις, ὁ Κύριος ἐγγὺς καὶ μεθ' ἡμῶν ἐστὶ πάντοτε νῦν καὶ αἰεὶ... Εἶτα γίνεται εὐχὴ καὶ ἀπόλυσις· Ὁ διὰ τῆς ἐν Κανᾶ ἐπιδημίας τίμιον, ἀναδείξας τὸν γάμον Χριστὸς ὁ ἀληθινός... Рукою XVI в. сдѣланы слѣдующія добавления: Ἐπικαλοῦμαι σε, Κύριε Θεὲ Πάτερ πνυτοκράτωρ, σὲ ἐπικαλοῦμαι τὸν μόνον ἀγαθὸν καὶ φιλόανθρωπον, τὸν στερεωτὴν καὶ ἀρχηγὸν τῆς σωφροσύνης, τὸν στεφανοῦντα τοὺς παρθενικοὺς γάμους, τὸν διδόντα τὴν σωφροσύνην... Εἶτα λαμβάνει τὰ στέφανα ὁ ἱερεὺς ἑμοῦ καὶ τὰ δύο τῇ δεξιᾷ χειρὶ καὶ στέφει αὐτούς, λέγων οὕτως· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξη καὶ τιμὴ στεφάνωσον... Τοῦτο μὲν λέγει ἐκ β'. ἐναλάσσω (αὐτὰ) ἐπὶ τὰς κορυφὰς αὐτῶν, τὸ δὲ τρίτον λέγει· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξη καὶ τιμὴ, ἐκ τρίτου, καὶ εὐθύς προκείμενον τοῦ ἀποστόλου· Ἐθήκας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν στέφανον ἐκ λίθου. Στίχος· Κύριε, ἐν τῇ δυνάμει... Ὁ ἀπόστολος Goar. p. 318, по сѣ концептѣ: οὕτως ἀγαπάτω ὡς ἑαυτόν, евангеліе Goar. r. 318. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ εἰπὼν· αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, στεφάνωσον τοὺς δούλους σου ὅδε καὶ ἦδε τῇ σῇ εὐσπλαγχνίᾳ καὶ χάριτι, σύζευξον αὐτούς ἐν σωφροσύνῃ καὶ σεμνότητι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Καὶ καταξίωσον. Ὁ λαὸς τὸ Πάτερ ἡμῶν. Ὅτι σοῦ ἐστίν. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Εὐχὴ τοῦ ποτηρίου· Ὁ Θεός, ὁ τὰ πάντα ποιήσας καὶ τῇ ἰσχύϊ σου. Goar. p. 319. Κύριε ὁ Θεός ὁ ἡμῶν, ὁ τὸν τοῦ ἐνιαυτοῦ στέφανον εὐλογήσας, καὶ τοὺς παρόντας στεφάνους ἐπιτίθεσθαι παραδούς, τοῖς νόμῳ γάμου συναπτομένοις ἀλλήλοις.. Goar. p. 325.

л. 203. Εὐχὴ εἰς τὸ λύσαι στέφανα XIV в.

Ὁ Θεός, ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ παραγενόμενος ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας. Goar. p. 320.

— Εὐχή εἰς τὴν παστολουσίαν.

Νομφῶνα καταντήσαντες οἱ δοῦλοι σου, Κύριε. Goar. p. 325.

λ. 203 οβ. Εὐχή εἰς ἀδελφοποίησιν XIV β.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πάντα πρὸς σωτηρίαν ἡμῖν χαρισάμενος... Goar. p. 707. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Δέσποτα Κύριε, ὁ ἐν τῇ κατὰ σάρκα σου οἰκονομία Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, τοὺς υἱοὺς Ζεβεδαίου... Ркп. Свят.-гроб. библ. XV н. № 8 л. 57. Εἶτα ἀσπάζονται ἀλλήλους καὶ γίνεται ἀπόλυσις.

λ. 204 οβ. Εἰς τὸ κεῖραι τρίχας παιδίου XIV β.

Σὲ ἱκετεύομεν, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν τῆς σωτηρίας ἡμῶν, ὁ ἐκ τοῦ πληρώματος τῆς κολυμβήθρας διὰ τῆς σῆς ἀγαθότητος εὐλογήσας τὸ παρὸν νήπιον διὰ χειρὸς ἐμοῦ τοῦ ἀμαρτωλοῦ... Conf. Goar. p. 306. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς... Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῇ εἰκόνι σου τιμήσας τὸν ἄνθρωπον ἐκ ψυχῆς λογικῆς. pag. 306.

λ. 206. Чистѣй.

λ. 206. Εὐχή εἰς τὸ σιβάσαι (sic) γυναῖκα εἰς τὰς ἐκκλησίας, μετὰ τὸ πληρῶσαι αὐτὰς τὰς μ'. ἡμέρας. XIV β.

Κύριε ὁ Θεός, ὁ πραραγνόμενος ἐπὶ σωτηρία τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων, ἔπιθε ἐπὶ τὴν δούλην σου τήνδε καὶ δώρησαι αὐτῇ τὴν καταφυγὴν ἐν τῇ ἀγία σου καθολικῇ καὶ ἀποστολικῇ ἐκκλησίᾳ... См. выше стр. 176.

λ. 206 οβ. Εὐχή ἐπὶ μιαιοφαγησάντων XIV β.

λ. 207. Εὐχή ἐπὶ εὐλογία οἴκου.

— Εὐχή ἐπὶ οἴκῳ περιεργαζομένῳ.

λ. 208 οβ. Εὐχή ἐπὶ μετανοούντων.

λ. 209. Εὐχή κεφαλοκλισίας, ἀρμόζουσα ἐπὶ πάσῃ λιτῇ καὶ δεήσει παντὶ τρόπῳ γινομένη.

λ. 209. Εὐχή ἐπὶ σεισμῷ.

λ. 210 οβ. Εὐχή ἐπὶ ἀνομβρίας.

λ. 211. Εὐχή ἐπὶ ἐξομολογουμένων.

λ. 211 οβ. Εὐχή ἐπὶ ἀποδημούντων.

λ. 212 Εὐχή ἐπὶ λογισμῶν αἰσχυρῶν.

λ. 213. Εὐχή ἐπὶ ἀρρώστῳ ἀλειφομένῳ τὸ τῆς εὐχῆς ἔλαιον.

Εὐσπλαγχνε καὶ συμπαθέστατε Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν.

λ. 215. Τάξις γινομένη, εἰ συμβῆ τι ἐρπετὸν εἰς φρέαρ ἐμπσεῖν.

λ. 216. Εἰ δὲ εἰς ἀγγεῖον οἴνου ἢ ἐλαίου ἐμπέσει τι μιαρὸν.

λ. 217 οβ. Εὐχή εἰς εὐλογίαν οἴκου.

λ. 218. Εὐχή εἰς τὸ τρυγῆσαι ἄμπελον.

л. 218 об. Εὐχὴ εἰς τὸ κατασπάσαι πλοῖον.

л. 219. Εὐχὴ ἐπὶ ἀρρώστων.

Δέσποτα παντοκράτωρ, ἱατρὲ ψυχῶν καὶ σωμάτων, ὁ ταπεινῶν καὶ ἀνοψῶν... См. выше стр. 197.

л. 220. Εὐχὴ ἐπὶ ἀρρώστω καὶ μᾶλλον πυρεττοῦντι.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὰ χρόνια καὶ δεῖνα πάθη λόγῳ μόνῳ θεραπεύσας...

См. выше стр. 56.

л. 220 об. Εὐχὴ ἑτέρα ἐπὶ ἀρρώστω.

Πάτερ ἄγιε, ἱατρὲ ψυχῶν καὶ σωμάτων, ὁ πέμψας τὸν μονογενῆ σου Υἱόν... р. 338.

л. 221. Εὐχὴ ἐπὶ ὀχλουμένοις ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων.

Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος, ὁ λυτρωσάμενος ἡμᾶς ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τοῦ διαβόλου. pag. 581.

л. 221 об. Εὐχὴ ἐπὶ θλιβομένοις καὶ χειμαζομένοις.

л. 222. Εὐχὴ ἐπὶ οἴκῳ κτιζομένῳ

л. 223. Εὐχαὶ ἑωθιναί.

11-ть молитвъ, что у Гоара р. 39—42. Молитвадевятая опущена. 10 молитва надписывается: εὐχὴ εἰς τοὺς αἴνους, а однанадцатая—εὐχὴ ἤγουν ἀπόλοσις. Къ одиннадцати молитвамъ присоединяется молитва на главопреклонение.

л. 230. Εὐχαὶ τῆς ἁγίας Πεντηχοστῆς, λεγόμεναι μετὰ τὸ ποιῆσαι τὴν τελευταίαν εὐχὴν τοῦ λυχνικοῦ. Goar. р. 597—603.

л. 247. Μηνὶ αὐτοῦ ς'. τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Νικολάου. Вся служба.

л. 262. Листъ чистый.

л. 262. Рукою XVI в. написаны разные каноны.

XL. № ρμθ'.--104 Εὐχολόγιον, ркп. Александрийской (въ Каирѣ) патриаршей библиотеки писана на бомбидияѣ четкою прекрасною скорописью XIV в. Имѣется и точная дата въ этой рукописи 6991—1483 г., написанная въ одной изъ арабскихъ приписокъ, но другою позднѣйшею рукою. Весь евхологій переведенъ по арабски, а потому рукопись имѣетъ одинъ столбецъ греческій, а другой арабскій на каждой страницѣ. Листовъ 179. Начала нѣтъ.

л. 1. Арабскій текстъ.

л. 2. Конецъ чина посвященія въ чтеца, т. е. конецъ поученія: Τέχνον ὁ πρῶτος βαθμὸς τῆς ἱερωσύνης... и т. д. до конца чина. Goar. р. 197.

— Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονία ὑποδιακόνου.

Τοῦ ἀρχιερέως ἱσταμένου πρὸ τῆς ἀγίας τραπέζης... *Goar. p. 204.*
 ὅτε μέλλῃ εἰσοδεῦν προσάγεται ὁ χειροτονεῖσθαι μέλλων, φορῶν φαινόλιον,
 καὶ βάλλει μετάνοιαν τῷ ἀρχιερεῖ, λέγων· Κύριε, εὐλόγησον. Καὶ λέγει ὁ
 ἐπίσκοπος, σφραγιζὼν αὐτόν· Ὁ Κύριος εὐλογήσει σε εἰς ὑποδιακόνους
 τῆς ἀγίας τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας τῆσδε, τοῦ τόπου ἢ πόλεως, ἢ χωρίου, ἢ
 μονῆς, ἢ κάστρου. Ἐἶτα τίθησι τὸ ὠμοφόριον ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ
 κελεύει πρῶτον ὁ ἀρχιερεὺς... *Goar. p. 240. Пoслѣ мoлитвѣ:* Κύριε ὁ
 Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ τοῦ ἑνός καὶ τοῦ αὐτοῦ ἀγίου Πνεύματος... Ἐπειτα
 ἐνδύει αὐτῷ τὸ στιχάριον καὶ (εἰς τὸ) ζώσασθαι, εὐλογοῦντος τοῦ ἀρχιερέως,
 καὶ λέγει· Ἐνδύεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα στιχάριον ὑποδιακονίας εἰς
 τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἀγίου Πνεύματος νῦν. Καὶ
 λαβῶν ὁ ἀρχιερεὺς τὸ μανδύλιον, ἐπιτίθησι τῷ τοῦ χειροτονηθέντος ὠμῳ...
Ibid. ἐν τῷ νίπτεσθαι τὸν ἀρχιερέα λέγει· τρίτον· Ὅσοι πιστοί, καὶ κρα-
 τῶν ὁ ἀρχιερεὺς τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, λέγει οὕτως· Εὐλογητὸς Κύριος,
 ἰδοὺ γέγονεν ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ τοῦδε ὑποδιάκονος τῆς ἀγιωτάτης ἐκ-
 κλησίας τῆσδε εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἀγίου
 Πνεύματος. Καὶ λέγει ὁ λαός· Ἀξίος γ'· καὶ οὕτως σφραγιζόμενος ἄπεισιν
 εἰς τοὺς ὑποδιακόνους. Ἐπληρώθη ἡ χειροτονία τοῦ ὑποδιακόνου.

λ. 3. Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονία διακόνου.

Ὁφείλοντος εἶναι χρόνων τελείων εἴκοσι καὶ πέντε. Μετὰ τὸ γε-
 νέσθαι τὴν ἀγίαν ἀναφορὰν καὶ τὰς θύρας ἀνοιγῆναι, καὶ τὸν ἀρχιερέα
 ἐκφωνεῖναι τὸ Καὶ ἔσται τὰ ἐλέη, πρὶν εἰπεῖν τὸν διάκονον τὸ Πάντων
 τῶν ἀγίων μνημονεύσαντες... ὁ μέλλων χειροτονεῖσθαι προσάγεται ὑπὸ
 τοῦ ἀρχιδιακόνου καὶ ἐτέρων διακόνων δύο, καὶ ἐξέρχονται ἀπὸ τῆς προ-
 θέσεως, ψάλλοντες τὸ Βασιλεῦ οὐράνιε. Ἐλθόντες δὲ εἰς τὰς ὠραίας πύ-
 λας, ἐκφωνεῖ ὁ ἀρχιδιάκονος· Προσφέρομεν τὸν εὐλαβέστατον ἀδελφὸν ἡμῶν
 τόνδε τὸν ὑποδιάκονον εἰς διάκονον τῆς ἀγιωτάτης ἐκκλησίας¹⁾ τῆσδε, εἴπωμεν
 ὑπὲρ αὐτοῦ. Κύριε ἐλέησον, τρίς. Καὶ πᾶς ὁ λαός· Κύριε ἐλέησον, τρίς. Καὶ
 φέρουσιν αὐτὸν ἔμπροσθεν τοῦ ἀρχιερέως καί, ποιήσας μετανοίας, λέγει·
 Κύριε, εὐλόγησον. Καὶ ὁ ἀρχιερεὺς· Ὁ Θεὸς εὐλογήσει σε εἰς διακόνους
 τῆς ἀγιωτάτης ἐκκλησίας τῆσδε εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ
 καὶ τοῦ ἀγίου Πνεύματος. Καὶ τίθησι τὸ ὠμοφόριον ἐπὶ τὴν κεφαλὴν
 αὐτοῦ, καὶ λέγει ὁ ἀρχιδιάκονος· Πρόσχωμεν. Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς ἐκφωνεῖ·
 Ἡ θεία χάρις, ἡ πάντοτε τὰ ἀσθενῆ... *Goar. p. 210. Въ ектевіи при-*

¹⁾ Ркн. XV в. Діонис. аѳонск. м. № 489 τῆσδε καὶ φέρουσιν αὐτὸν
 ἔμπροσθεν τοῦ ἀρχιερέως..., а прочихъ словъ нѣтъ.

бавлены прошения: Ὑπὲρ τῶν εὐσεβεστάτων (послѣ прошенія Ὅπως ὁ φιλόανθρωπος)... Ὑπὲρ τῆς πόλεως... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσοθήναι... Послѣ второϋ молитвы: Ὁ Θεός, ὁ Σωτῆρ ἡμῶν, ὁ τῆ ἀφθάρτῳ σου φωνῆ... Εἶτα εὐλογεῖ ὁ ἀρχιερεὺς τὸ ὠράριον, λέγων· Ἐνδύεται ὁ δεῖνος ὠράριον διακονίας εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Καὶ ἐκφωνεῖ ὁ ἀρχιερεὺς· Εὐλογητὸς Κύριος, ἰδοὺ γέγονεν ὁ δεῖνος διάκονος τῆς ἀγιωτάτης ἐκκλησίας τῆσδε εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Καὶ ἐκφωνεῖ ὁ λαός· Ἄξιός γ'. Εἶτα ἀσπαζόμενος ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως, ἐπιδίδωσιν αὐτῷ τὸ ἅγιον ῥιπίδιον καὶ ἴστησιν αὐτὸν ἐκ πλαγίου τῆς ἁγίας τραπέζης πρὸς τὸ ῥιπίζειν, καὶ οὕτως ὁ ἐπὶ τοῦ ἄμβωνος διάκονος λέγει· Πάντων τῶν ἁγίων... Κατὰ δὲ τὸν τῆς μεταλήψεως τῶν θείων μυστηρίων καιρὸν πρῶτος τῶν ἄλλων διακόνων ὁ χειροτονηθεὶς τοῦ θείου ἄρτου μετέχει παρὰ τοῦ χειροτονήσαντος ἀρχιερέως, καὶ μεταλαμβάνει τοῦ τιμίου αἵματος πρὸ αὐτῶν παρὰ τοῦ διδόντος τῷ ἀρχιερεὶ καὶ πρῶτου δεχομένου παρ' αὐτοῦ τὸ ἅγιον ποτήριον ἱερέως ἢ καὶ ἀρχιερέως, καὶ τούτου μεταλαμβάνων, εἶτα εὐλογεῖ αὐτὸν ὁ ἀρχιερεὺς, καὶ ἐξερχόμενος λέγει· Ὅρθοι μεταλαβόντες. Καὶ οὕτως τελειοῦται ἡ χειροτονία τοῦ διακόνου, εὐχαριστοῦντες τῷ Θεῷ.

л. 6. Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονίᾳ διακονίσης, ἣτις ὀφείλει εἶναι χρόνων τεσσαράκοντα, παρθένος ἀγνή καί, κατὰ τὸ νῦν κρατοῦν, μονάζουσα, μεγαλοσχέμων, κεκαρμένη τε κοσμίως, καὶ εἰς τοσοῦτον διὰ τῆς ἐπανθούσης αὐτῆ ἀρετῆς ἀνηγμένη εἰς ὕψος, ὡς ἀμιλλᾶσθαι κατὰ γε τοῦτο τοῖς ἀληθῶς ἀνδράσι, κἀντεῦθεν ἀξιοῦσθαι καὶ τῆς τοσαύτης τιμῆς. Τελεῖται τοίνυν καὶ ἐπὶ ταυτῇ πάντα, ὅσα καὶ ἐπὶ τοῖς διακόνοις, ὀλίγων τινῶν γινομένων ἐνηλλαγμένως· προσάγεται γὰρ τῇ ἱερᾷ τραπέζῃ μαφωρίῳ καλυπτομένη τὴν κεφαλὴν, οὗ τὰ ἀμφοτέρω ἄκρα ἔμπροσθεν ἀπηώρηται, καὶ μετὰ τὸ ῥηθῆναι· Ἡ θεία χάρις, οὐ κλίνει γόνυ, καθάπερ ὁ διάκονος, ἀλλὰ μόνην τὴν κεφαλὴν, καὶ ὁ ἀρχιερεὺς, σφραγίζων ταύτην τρίς καὶ ἔχων ἐπικειμένην αὐτῇ τὴν χεῖρα, εὐχεται οὕτως· Ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεός, ὁ ἅγιος καὶ παντοδύναμος. Goar. p. 218. Καὶ λεγομένων τῶν διακονικῶν, ἃ λέγεται καὶ ἐπὶ τοῖς διακόνοις, ὁ ἀρχιερεὺς, ἔχων ὡσαύτως τῇ τῆς χειροτονουμένης κορυφῇ τὴν χεῖρα ἐπικειμένην, εὐχεται οὕτως· Δέσποτα Κύριε, ὁ μηδὲ γυναῖκας ἀναθεμένας ἑαυτὰς καὶ βουλή θεία. Goar. p. 218. Καὶ μετὰ τὸ Ἀμήν περιτιθῆσι τῷ τραχήλῳ ταύτης ὑποκάτωθεν τοῦ μαφωρίου τὸ διακονικὸν ὠράριον, φέρων εἰς τὸ ἔμπροσθεν τὰς δύο ἀρχάς, καὶ οὕτως ὁ ἐπὶ τοῦ ἄμβωνος διάκονος λέγει τὸ Πάντων τῶν ἁγίων μνημονεύσαντες. Μετὰ δὲ τὸν τῆς μεταλήψεως τῶν θείων μυστηρίων καιρὸν, κοινωνεῖ μὲν τοῦ θείου σώ-

ματος καὶ αἵματος μετὰ τοὺς διακόνους, λαμβάνουσα δὲ τὸ ποτήριον ἐκ τῶν τοῦ ἀρχιερέως χειρῶν οὐδενὶ μεταδίδωσιν, ἀλλ' εὐθὺς ἐπιτίθησιν αὐτὸ τῇ ἁγίᾳ τραπέζῃ. Ἐπληρώθη ἡ χειροτονία τῆς διακονίσης.

л. 7. Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονία ἀρχidiaκόνου. Εὐχὴ, ἣν λέγει ὁ ἀρχιερεὺς ἐπὶ ἀρχidiaκόνῳ. Ὁ διάκονος: Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν ἱερωσύνην χαρισάμενος τῷ γενεὶ ἡμῶν καὶ τὴν ταύτης τιμὴν καὶ δωρεὰν τοὺς ἐνδουμένους αὐτὴν ἀβλαβεῖς καταστησάμενος καὶ ἱερατικῶ διατάττειν, καὶ διδοὺς κοσμεῖν τοὺς ὑποβεβηκότας λειτουργοὺς τῶν μυστηρίων σου. Αὐτὸς ἐνδυσσον τὴν χάριν σου τοῦτον τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν ὁ δεῖνα καὶ τῇ σεμνότητι κατακόσμησον αὐτὸν ἐν ἀρχῇ διακόνων τοῦ λαοῦ σου, καὶ καλοῦ ὑποδείγματος ἑαυτὸν γενέσθαι καταξίωσον, καὶ δὸς ἐν γῆρα καλὸν διαβῆναι τὸν βίον, εὐδόκησον καὶ πάντας ἡμᾶς, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος, ἐλέησον νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Conf. Goar. pag. 238. Καὶ εὐλογῆσαντος τοῦ ἀρχιερέως τὰ ὑπομάνικα, ἐνδύει αὐτὰ καί, κρατῶν τὴν κεφαλὴν, λέγει: Εὐλογητὸς Κύριος, ἰδοὺ γέγονεν ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα ἀρχidiaκόνος τῆς ἀγιωτάτης ἐκκλησίας τῆσδε εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος... καὶ ἐκφωνεῖ πᾶς ὁ λαός: Ἄξιος γ'.

л. 8. Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονία πρεσβυτέρου.

Чинъ вырванъ и написанъ инымъ почеркомъ XV в. Goar. p. 242—243.

л. 10. Чинъ поставленія въ хорепископа.

Начала нѣтъ. Имѣются лишь двѣ молитвы: Дέσποτα Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῇ περιόδῳ τῶν θείων καὶ ἐνδόξων σου ἀποστόλων ἀπασαν τὴν κτίσιν ἀγιάσας καὶ φωτὸς εὐσεβείας καὶ θεογνωσίας ἐμπλήσας, Αὐτὸς καὶ νῦν τῇ συνεργείᾳ τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος τὸν παρόντα δοῦλόν σου τόνδε εἰς ἱεράν καὶ περιοδεῖαν, καὶ διακονίαν, ἣν ἐκλήθη, ἐνίσχυσον καὶ τῆς σῆς ἀρωγῆς καὶ εὐμενείας ἀξίωσον, ἴθυλον δι' αὐτοῦ τὴν σωτηρίαν τῶν αὐτοῦ ἐγχειρισθέντων πρακτέων τῇ σῇ ἀγαθότητι. Εὐδοκία τοῦ ἀνάρχου σου Πατρὸς καὶ συνεργείᾳ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ ζωοποιῦ σου Πνεύματος ὁ ὢν εὐλογητὸς καὶ δεδοξασμένος πάντοτε νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. Ἐτέρα εὐχὴ ἐξαιρετος εἰς χωρεπισκόπους: Δέσποτα Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῶν ἁγίων σου ἐκκλησιῶν πρόνοιαν. См. ркп. 1407 г. Алекс. библ. № 371 л. 47 об. Εἴτα λέγει ὁ ἀρχιερεὺς: Εὐλογητὸς Κύριος, ἰδοὺ γέγονεν ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν χωρεπίσκοπος τῆς πόλεως τῆσδε εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Καὶ λέγει πᾶς ὁ λαός: Ἄξιος γ'. Καὶ λαβὼν ὁ ἀρχιερεὺς ἐπιτίθησιν ἐπιγο-

νάτιον ἐπὶ τὸ μέρος αὐτοῦ τὸ δεξιόν. Καὶ οὕτως τελειοῦται ἡ διάταξις τοῦ χωρεπισκόπου.

λ. 10 οβ. Εὐχὴ, ἣν λέγει ὁ ἀρχιερεὺς ἐπὶ ἀρχιεπισβύτερον.

Ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν ἱερωσύνην, ἣν χαρισάμενος τῷ γενεὶ ἡμῶν... GOAR. p. 238. Ὁ ἀρχιερεὺς, κρατῶν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, λέγει· Εὐλογητὸς Κύριος, ἰδοὺ γέγονεν ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ δεῦνα πρωτοῖερεὺς τῆς ἀγιωτάτης τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας τῆσδε εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος νῦν καὶ ἀεὶ. Καὶ λέγει πᾶς ὁ λαός· Ἄξιος. γ'.

λ. 11. Τάξις, γινομένη ἐπὶ χειροτονίᾳ ἐπισκόπου καὶ μητροπολίτου. См. рки. XVI в. Син. библи. № 974 л. 138. Синайская рукопись безспорно списокъ съ настоящей рукописи. Поэтому арабскій текстъ описаній обрядовыхъ дѣйствій во всѣхъ чинахъ оставляется безъ перевода въ обѣихъ рукописяхъ. Заглавія чиновъ сдѣланы весьма часто на арабскомъ языкѣ и тоже безъ перевода на греческій языкъ.

λ. 16 οβ. Πῶς δεῖ ὁ ἀρχιερεὺς αὐτὸν ἐνθρονιάζεσθαι Ibid. л. 141 οβ.

λ. 18 οβ. Κατάστασις, γινομένη ἐπὶ χειροτονίᾳ ἀρχιεπισκόπου καὶ πατριάρχου. Ibid. л. 143 οβ.

λ. 25. Ἑρμηνεία τοῦ ἐνθρονιασμοῦ τοῦ πατριάρχου εἰς τὸν θρόνον τοῦ ἀποστόλου τοῦ εὐαγγελιστοῦ Μάρκου τὴν καθολικὴν ἐκκλησίαν. Ibid. л. 149.

λ. 28 οβ. Τάξις, γινομένη ἐπὶ καθιερώσει ναοῦ καὶ ἰδρύσει τῆς ἐν αὐτῷ ἁγίας τραπέζης. Ibid. л. 153.

λ. 45. Заглавіе арабское съ переводомъ на греческій языкъ: Τάξις ἐγκαινίων ἁγίας τραπέζης, βεβηλωθείσης ὑπὸ ἀλλοφύλων. Ibid. л. 173.

λ. 47 οβ. Ἀκολουθία ναοῦ καὶ ἐκκλησίας, μιανθέντων ὑπὸ ἐθνῶν καὶ αἰρετικῶν. Ibid. л. 175.

λ. 48. Εὐχὴ ἑτέρα εἰς ναόν, βεβηλωθέντα ὑπὸ ἀθέων ἐθνῶν. Ibid. л. 176.

λ. 48 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ τῷ εὐλογῆσαι θυσιαστήριον, μιανθέν ὑπὸ αἰρετικῶν. Ibid. л. 177.

λ. 49. Ἀκολουθία ἐπὶ σαλευθείσῃ τραπέζῃ. Ibid. л. 177.

λ. 49 οβ. Τάξις, γινομένη ἐπὶ τῶν ἀντιμινσίων. Ibid. л. 178.

λ. 55. Εὐχὴ ἐπὶ δίσκον καὶ ναοῦ ποιδ(ιον?)

Λέγει ὁ ἀρχιδιάκονος· Ἐπὶ προσευχῇ στᾶ(ς). Λέγει ὁ ἐπίσκοπος· Εἰρήνη πᾶσι. Καὶ ὁ ἀρχιδιάκονος· Προσεύξασθε. Ὁ λαός· Κύριε ἐλέησον. Ὁ ἐπίσκοπος λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην· Κατάπεμψον, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν,

ἐπὶ τοὺς δίσκους τούτους. Goar. p. 172. Конецъ чина см. въ ркп. Синайск. библ. XV в. № 1006 л. 31 об.

л. 55 об. Εὐχή ἐπὶ ποτήριον καινόν. Ibid. л. 32.

л. 56 об. Ἀκολουθία τοῦ νιπτῆρος τῆ ἀγία καὶ μεγάλη πέμπτη. Λέγει ὁ ἀρχιερεὺς· Εὐλογητὸς ὁ Θεός... Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν. Καὶ λέγει ὁ πρωτοπαπᾶς· Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία, Κύριε, ἐλέησόν με ὁ Θεός, εἶτα Τριῶδια, ἤχος πλ. δ'. ῶδὴ ε'. τοῦ κοροῦ Ἀνδρέου. Τὸν ζῶφον τῆς ψυχῆς μου... Ἡὐτρέπιστο τὸ δεῖπνον. Иѣсни 8 и 9, Стиχηρὰ φαλλόμενα τοῦ νιπτῆρος· Ὁ λεντίφ ζωσάμενος и т. д., что у Goar. p. 591, ектения и молитвы Ibid. Καὶ μετὰ τὴν ἐκφώνησιν λέγει ὁ ἀρχιδιάκονος· Καὶ ὑπὲρ τοῦ καταξιωθῆναι... καὶ ἀρχεται τὸ εὐαγγέλιον μεγαλοφώνως, καὶ ἴσταται ὁ ἀρχιερεὺς, ποιῶν, καθὼς περιέχει τὸ εὐαγγέλιον. Ὅτε οὖν λέγῃ· τίθησι τὰ ἱμάτια, ἀποτίθησι καὶ οὗτος τὸν μανδύαν. Ὅτε δὲ (εἶπη) τὸ Δαβὼν λέντιον, διεζώσατο, λαβὼν τὸ σάβανον ζώνουσιν ἑαυτόν. Ὅτε εἶπη· Εἶτα βάλλει ὕδωρ εἰς τὸν νιπτῆρα, βάλλει καὶ αὐτὸς ὕδωρ χλιαρόν. Καὶ ὅταν λέγῃ· Ἦρξατο νίπτειν τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν, ἀρχεται καὶ οὗτος νίπτειν ἱερεῖς, διακόνους καὶ ἀναγνώστας ἰβ'. Καὶ ὅτε πληρωθῆ ὁ ἀριθμὸς τῶν δώδεκα, λέγει ὁ ἀρχιδιάκονος καὶ τὸ λοιπὸν εὐαγγέλιον, ὁ δὲ ἀρχιερεὺς ἀποζώννυται τὴν σινδῶνα καὶ περιβάλλεται τὸν μανδύαν, καὶ μεθιστάμενος ὁ ἀρχιδιάκονος, ἐκφωνεῖ ὁ ἀρχιερεὺς· Καὶ ὑπὲρ τοῦ καταξιωθῆναι. Καὶ λέγει τὸ δεύτερον εὐαγγέλιον. Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην· Πρὸ τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα εἰδώς. Goar. p. 593. Во время омовенія ногъ, поютъ: Тῷ συνδέσμῳ τῆς ἀγάπης... Ἡ τὸ ἄσχετον κρατοῦσα καὶ ὑπερῶν ἐν αἰθέρει ὕδωρ... Μαθηταῖς ὑποδεικνύει ταπεινώσεως ὁ Δεσπότης τύπον... Ἐρχεται οὖν πρὸς τὸν Σίμωνα (продолженіе евангелія Goar. p. 593). При омовеніи ногъ Симона, поютъ: Πρὸς σὲ ὀρθρίζω. Ῥυθέντες πόδας καὶ προκαθαρθέντες... Ὅρατε, ἔφης, φίλοι, μὴ θροεῖσθε· νῦν γὰρ ἤγγικεν ὥρα ληφθῆναι με κτανθῆναι... Καὶ ὑπὲρ τοῦ καταξιωθῆναι ἡμᾶς и другое евангеліе и молитва, что у Гоара pag. 594. Послѣ молитвы діаконъ: Σοφία. Ὁ λαός· Εὐλογεῖτε, ἅγιοι, εὐλόγησον, δέσποτα. Ὁ ἱερεὺς· Ἀγιάσει ἡμᾶς νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων... Καὶ γίνεται ἀπόλυσις.

л. 65 об. Евангельскія чтенія на важнѣйшіе дни церковнаго года.

л. 76. Εὐαγγέλια τῶν παννουχίδων τῆς πρώτης ἑβδομάδος τῶν ἁγίων νηστειῶν.

λ. 78 об. (Εβανγελίε) τῇ κυριακῇ τῶν βαίων εἰς τὸν ὄρθρον.

λ. 79 об. Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσσοστόμου λόγος εἰς τὴν λαμπρὰν κυριακὴν τῆς ἁγίας καὶ ἐνδόξου Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἀναστάσεως.

λ. 81. Τάξις καὶ χειροτονία εἰς ἡγούμενον καὶ ἡγουμένην.

Ἐπί προχειρήσεως ἡγουμένης προσάγεται ἡ μέλλουσα χειριζέσθαι καὶ τῶν φηρισμένων αὐτῇ μοναχῶν καὶ φάλλουσι· Βασιλεῦ οὐράνιε, καὶ λέγουσι· Προσφέρομεν τὴν εὐλαβεστάτην ἀδελφὴν ἡμῶν ἡ δεῖνα μοναχὴν εἰς ἡγουμένην τῆς ἁγίας μονῆς ταύτης τοῦ ἁγίου τοῦδε, εἴπωμεν ὑπὲρ αὐτῆς. Κύριε ἐλέησον γ'. Εἶτα ἐπιτίθουσιν ὁ ἀρχιερεὺς τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, σφραγίζων τρίς, λέγει· Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεός, ὁ διὰ παντός τῆς ἀνθρώπων σωτηρίας πρόνοιαν ποιούμενος... См. ркп. 1407 г. Александр. библ. № 371 л. 38. Ὁ ἀρχιερεὺς· Εἰρήνη πᾶσιν. Ὁ διάκονος· Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Καὶ ὁ ἀρχιερεὺς τὴν εὐχὴν· Κλῆνον, Κύριε, τὸ οὖς σου καὶ ἐπάκουσον τῆς δεήσεως ἡμῶν. Goar. p. 395. Καὶ μετὰ τὸ Ἄμην αἶρει τὸ περικείμενον αὐτῆς παλίον καὶ πεπιτίθουσιν αὐτῇ ἕτερον παλίον, καὶ ἀσπάζονται αὐτὴν αἱ ἀδελφαί.

λ. 82. Εὐχὴ εἰς χειροτονίαν ἡγουμένου.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καταστήσας ἐν τῇ ἁγίᾳ σου ἐκκλησίᾳ τάγματα καὶ βαθμούς. См. вь ркп. Александр. библ. № 371 л. 48.

λ. 82 об. Εὐχὴ ἐπὶ τῶν ἀλόγως ὑπὸ τινων ἀφοριζομένων ἢ λόγῳ δεσμευόντων.

Ὁ Θεὸς ὁ φοβερός καὶ δυνατός, ὁ διὰ τοὺς σοὺς οἰκτιρμοὺς ἐξαποστείλας τὸν μονογενῆ σου Υἱὸν εἰς τὸν κόσμον.. Goar. p. 531.

λ. 83. Ἀκολουθία σὺν Θεῷ τοῦ ἁγιασμοῦ τῶν ἁγίων Θεοφανίων. См. вь ркп. XVI в. Синайск. библ. № 974 л. 101, но съ вѣкото-рыми особенностями, указанными нами вь вариантахъ къ эгоѣ послѣдней.

λ. 95. Τάξις γινομένη τῶν ἁγιασμῶν ὁδάτων τοῦ Νεῖλου, ἐν ἣ τελεῖται τῇ κυριακῇ τῶν ἁγίων πατέρων τιγ'. πρὸ τῆς ἁγίας Πεντηκοστῆς. См. вь ркп. Синайск. библ. № 974 л. 114, съ небольшими особенностями вь текстѣ, отмѣченными вь вариантахъ.

108. Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἀντίφωνα καὶ εὐχαὶ τῆς παννουχίδος τῶν ἁγίων νηστεῶν.

Ἀντίφωνον α'. ἦχος πλ. α'. ψαλμὸς ριθ'. Πρὸς Κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαί με ἐκέκραξα... Ὡς οἰκτίρων Κύριε... Κύριε, ῥῦσαι τὴν ψυχὴν μου

ἀπὸ χειλέων... Ὡς οἰκτιρῶν, Κύριε... Μετὰ τῶν μεσουόντων... Ὡς οἰκτιρῶν... Ὃταν ἐλάουν αὐτοῖς... Ὡς οἰκτιρῶν, Κύριε. Εὐχὴ εἰς τὴν παννυχίδα α'. Ὅι κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἡμέρας τῆ θεωρία τῆς ἐν τῇ κτίσει μεγαλουργίας σου ἐντροφήσαντες, Κύριε... См. выше стр. 13—14 вь вариантахъ. Ἀντίφωνον β'. ἤχος πλ. β'. Ἦρα τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὰ ὄρη... Τῆς εὐσπλαγχνίας τῆν. Ἡ βοήθειά μου παρὰ Κυρίου, τοῦ ποιήσαντος... Τῆς εὐσπλαγχνίας τῆν... Κύριος φυλάξει σε ἀπὸ παντός κακοῦ... Τῆς εὐσπλαγχνίας τῆν... Κύριος φυλάξει τὴν εἰσοδὸν σου καὶ τὴν ἔξοδόν σου. Τῆς εὐσπλαγχνίας. Δόξα καὶ νῦν, Τῆς εὐσπλαγχνίας... Εὐχὴ ἀντιφώνου β'. Σε τὸ αἶδιον καὶ ἀνέσπερον φῶς, ὁ Θεὸς ἡμῶν... См. выше стр. 14 вь вариантахъ. Ἀντίφωνον γ'. ἤχος πλ. β'. Εὐφράνθη ἐπὶ τοῖς εἰρηκόσι μοι... Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε. Ἐστῶτες ἦσαν οἱ πόδες ἡμῶν... Ἐλέησον ἡμᾶς... Ἐνεκα τῶν ἀδελφῶν μου... Ἐλέησον... Ἐνεκα τοῦ οἴκου Κυρίου... Ἐλέησον... Δόξα καὶ νῦν, Ἐλέησον. Ὁ τὴν αὔπνον καὶ ἀκατάπαυστον δοξολογίαν ὑπὸ τῶν ἐν οὐρανοῖς ἀσωμάτων. См. выше стр. 14 вь вариантахъ. Εὐχὴ δ'. τῆς ἀπολύσεως· Δέσποτα παντοκράτωρ ἀκατάληπτε, ἡ ἀρχὴ φωτὸς καὶ ἀπερινόητος δύναμις. Тамъ же. Εὐχὴ κεφαλοκλισίας· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, κλίνων τὰς καρδίας ἡμῶν... См. выше стр. 15.

л. 111. Εὐχὴ ἐπὶ κολύβοις μνήμαις ἁγίων καὶ εἰς τὴν μνήμην τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Θεοδώρου τοῦ Τύρωνος.

Ὁ πάντα τελεσφορήσας τῷ λόγῳ σου, Κύριε... Goar. p. 524.

л. 111 об. Εὐχὴ εἰς τοὺς πέντε ἄρτους.

Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ εὐλόγησας τοὺς πέντε ἄρτους... Goar. p. 34, но нѣсколько расширена противъ обычной.

л. 112. Εὐχὴ εἰς μετάληψιν καὶ εὐλογίαν σταφυλῆς.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, εὐλόγησον τὸν καρπὸν τοῦτον τὸν νέον τῆς ἀμπέλου... См. выше стр. 47.

л. 112 об. Εὐχὴ ἑτέρα ἐπὶ εὐλογία σταφυλῆς ἐπὶ τρίγῃ.

Ὁ Θεὸς, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ εὐδοκήσας ἀμπελον κληθῆναι τὸν μονογενῆ σου Υἱὸν Κύριον ἡμῶν καὶ Θεὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Goar. p. 47.

л. 113. Отпусты на всѣ правдники.

Εἰς τὴν ὕψωσιν τοῦ τιμίου Σταυροῦ· Δόξα τῇ ἁγίᾳ ὑψώσει σου, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι. Ὁ ὑψωθείς ἐν τῷ Σταυρῷ ἐκουσίως Χριστὸς ὁ ἀληθινός... Εἰς τὴν Χριστοῦ γέννησιν ὁ ἀρχιερεὺς· Δόξα τῇ ἁγίᾳ γεννήσει σου, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν. Ὁ ἐν Βηθλεὲμ γεννηθεὶς καὶ ἐν φάτνῃ ἀνακλιθεὶς Χριστὸς ὁ ἀληθινός... Остальные вь этомъ же родѣ.

л. 114. Μεγαλονάρια τῶν ἑορτῶν, φαλλόμενα εἰς τὴν θ'. ὡδὴν τῶν κανόνων (на праздники Богородичные и Христовы).

л. 115. Имена мужскія и женскія для постригающихся въ монахи.

л. 118. Арабскій текстъ, лишь изрѣдка прерываемый одною или двумя молитвами на греческомъ языкѣ.

л. 150 (почеркъ другої). Εὐχὴ εἰς τὸν οἰκονόμον.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πάντα σοφῶς οἰκονομῶν. Goag. pag. 232.
Σὲ ἱκετεύομεν, εὐσπλαγγχε Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν. Goag. p. 394.

л. 150 об. Λέγει ταύτην καὶ πατριάρχης. Εὐχὴ, ἣν λέγει ἀρχιερεὺς ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως, ὅτε μέλλῃ χειροτονηθῆναι· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων καὶ τῶν κυριευόντων ἀπάντων Κύριος, ὁ δι' αὐτοῦ τὸ τῆς οἰκονομίας ἐκτελέσας μυστήριον...

л. 152. Διάταξις εἰς ἀρχιερέα.

Ὅτε μέλλῃ ψηφισθῆναι ἀρχιερεὺς, στέλλει ὁ πατριάρχης δύο τῶν αὐτοῦ κληρικῶν σταυροφόρους· μέγας χαρτοφύλαξ καὶ μέγας σακελλάριος, καὶ ὑπάγουσιν εἰς τὸν ψηφισθέντα τὸ μήνυμα καὶ λέγουσιν· Ὁ παναγιώτατος ἡμῶν αὐθέντης καὶ δεσπότης, πάππας καὶ πατριάρχης τῆς μεγάλης πόλεως Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Αἰγυπτίας, καὶ Αἰθιοπίας, Λυβίας, Πενταπόλεως, καὶ κριτῆς τῆς οἰκουμένης καὶ ἡ μετ' αὐτὸν θεία καὶ ἱερά μεγάλη σύνοδος ἔχει σε ὑποψήφιον τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως τῆσδε τῆς θεοσωστού πόλεως τῆσδε. Καὶ ἀποκρίνεται οὗτος, ὀρθίως ἐστῶς· Τίς εἰμι ἐγὼ ὁ ἐλάχιστος καὶ ἀμαρτωλός, ὅτι ὄλως ἐμνήσθη μου ὁ παναγιωτάτος μου αὐθέντης καὶ δεσπότης, πάππας καὶ πατριάρχης; На этомъ чинѣ обрывается.

л. 153. Чинъ обрученія

Начала нѣтъ. Δέσποτα Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τοῦ ἀνάρχου Πατρός. См. въ ркп. XVI в. Сип. библ. № 977 л. 314. Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος, ὁ τὰ διηρημένα... Goag. p. 311. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς... Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν γ'. Ὁ τῷ παιδί τοῦ πατριάρχου Ἀβραάμ συμπορευθεὶς ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ, στελλομένῳ νυμφευθῆσαι τοῦ Κυρίου αὐτοῦ... См. выше стр. 95. Εἶτα δίδωσιν αὐτοῖς πρὸς ἓνα δακτύλιον καὶ ἀλλάσσουσιν, εἶτα σφραγίζει αὐτούς. Λέγει ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν εἰς μνήστρα Δεξιὰ Ἰησοῦ ἄχραντε Υἱέ, τοῦ Πατρός... Ркп. Сип. библ. № 977. Καὶ τοῦ δὲ εἰπόντος· Τὰς κεφαλὰς ἡμᾶς τῷ Κυρίῳ, καὶ ἐπεύχεται ὁ ἀρχιερεὺς· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν ἐξ ἔθνων μνηστευσάμενος. Goag. p. 311.

л. 154. Ἀκολουθία εἰς τὸ στεφανῶσαι τοὺς νομίμῳ γάμῳ συναπτομένους. Ркп. Синайск. библ. № 977 л. 319, но съ небольшими особенностями, указанными нами въ вариантахъ къ послѣдней.

л. 162 об. Арабскій текстъ съ небольшими отрывками греческаго текста.

л. 174. Εὐχὴ ἐπὶ τεθνεώτας ἀρροισθέντας ὑπὸ τινων, ὅτε ἐν τῷ βίῳ ὑπῆρχον ὀφείλει σὺν ἀναγνωσθῆναι ὑπὸ ἀρχιερέως ἐπάνω τοῦ τάφου.

Δέσποτα πολυέλεε, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐπὶ τῷ κορυφαίῳ τῶν σῶν μαθητῶν καὶ τῷ ἀποστόλῳ Πέτρῳ τὴν σὴν ἐκκλησίαν οἰκοδομήσας.

л. 174 об.—179. Арабскій текстъ.

179. Πρόσεχε σεαυτῷ καὶ βλέπε τὴν διακονίαν, ἣν παρέλαβες. На- ставленіе къ священнику.

XLI. № 491 Εὐχολόγιον, рукопись Аѳоно-Кутлумушскаго монастыря на пергаментѣ въ полулистѣ, 358 листовъ, писана прекраснымъ почеркомъ XIV вѣка. Евхологій этотъ написанъ для женскаго константинопольскаго монастыря Спаса Филантропа, какъ это видно изъ слѣдующей прибавки въ одномъ изъ чиновъ: καὶ ἐτέθησαν ἐν τῇ σεβασμίᾳ ταύτῃ τοῦ Φιλανθρώπου μονῆ (л. 78 об.) и изъ того, что многіе чины этого евхологія составлены примѣнительно къ женской обители.

л. 7. Ἀκολουθία σὺν Θεῷ ἀγίῳ τοῦ ἀγίου ἐλαίου, ἀγιαζομένου ἀπὸ τῶν ἐπτὰ πρεσβυτέρων.

Обычное начало, 50 псаломъ, канонъ Арсенія, стихиры на хвалитѣхъ, Трисвятое, тропари: „Помилуй насъ, Господи“, „Господи, помилуй насъ“, „Многая множества“, сугубая ектенія „Ἐλέησον ἡμᾶς“. На второе прошеніе: „Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους, ὕψιρας“, поютъ 40 разъ „Господи помилуй“, а послѣ третьяго: Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ ἔλεως, εὐμενῆ καὶ εὐδιᾶλλαχτον γενέσθαι... 3 раза „Господи помилуй“. Послѣ возгласа: Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλάνθρωπος,—καὶ εἰ μὲν ἐστὶ ἐσπέρας, γίνεται ἀπόλυσις, εἰ δὲ πρωτῆ, τίθεται ἐν τῷ μέσῳ τετραπόδιον и начинается приготовленіе къ освященію масла. Обычное начало, 50 и 90 псалмы, поются *κατανοητικᾶ καὶ θεοτοκία* (См. Прилож. стр. 122), но съ нѣкоторыми добавленіями, при чемъ читается молитва: Κύριε, ὁ ἐν τῷ ἐλέει... Соар. р. 335, кондаки (Тамъ же стр. 122), εἶδ' οὕτως προσέρχεται ἡ μέλλουσα ποιῆσαι τὸ ἅγιον ἔλαιον среди священниковъ, испрашиваетъ у нихъ прощеніе: Εὐλόγησατε... стр. 122, на что священники отвѣчаютъ: Ὁ Θεὸς συγχωρήσαι σοι καὶ ἐν τῷ νῦν (αἰῶνι) καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, молитва надъ кандиломъ: Ἀναρχε, ἀδιάδοχε... р. 337, ектенія великая (стр. 120, прим.), прокимень (стр. 122, прим. 3) апостоль и евангеліе, ектенія великая съ молитвою и

молитва (стр. 123) *Εὐδιάλλαχτε Κύριε* (стр. 125 прим. 2, стр. 123), *Εἰσάκουσον* и т. д. стр. 123. Послѣ молитвы: „Отче святыи“, ектенія великая, что выше. Прокимны, апостолы и евангелія тѣже, что въ ркп. Синод. библи. № 498, см. Прилож. стр. 121—135 въ вариантахъ, но седьмой апостоль изъ посланія къ Тимоѳею: *Ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι*, евангеліе отъ Луки: *Ἐὰν ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις*. Молитвы до четвертой, что въ ркп. № 498, но послѣ четвертаго евангелія, *Κύριε ὁ Θεός, ὁ παιδεύων* Goag. p. 342; послѣ пятаго евангелія *Εὐχαριστοῦμέν σοι* p. 343, послѣ шестого—*Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν ἰατρὲ* p. 345, послѣ на ектеніи, *Ὁ Θεός ὁ Σωτῆρ ἡμῶν, ὁ διὰ τοῦ προφήτου σου Νάθαν*. Goag. p. 346, а затѣмъ молитвы: *Πάτερ ἅγιε...* Goag. p. 338 и, по положеніи евангелія на голову,—*Εὐσπλαγγχε, πολυέλεε*. Прилож. стр. 133. Конецъ, какъ въ ркп. Синод. библи. № 498, но безъ оглашенія. Тамъ же стр. 135.

л. 60. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγιασμοῦ*.

л. 69. *Εὐχαί εἰς ἀρχαρέαν μοναχὴν ῥασοφοροῦσαν* Goag. p. 378, но безъ описаній обрядовыхъ дѣйствій.

л. 70. *Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ σχήματος, ἤγουν τοῦ μανδουωτικοῦ*.

Начало, что въ ркп. Ватоп. библи. № 133, (См. выше стр. 276) безъ замѣчаній объ игуменѣ и священникѣ; дѣйствуютъ игуменія и еклисиархиса. Въ числѣ вопросовъ имѣются: *Ἀρνή τοὺς κατὰ σάρκα γονεῖς, φίλους καὶ πᾶσαν κοσμικὴν προσπάθειαν διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ; Ἀπόκρισις: Naί, τίμιε πάτερ. Ἐρώτησις: Ἐξήγγειλας πᾶσαν ἀνομίαν καὶ πᾶσαν ἀμαρτίαν; Ἀπόκρισις: Naί, τίμιε πάτερ, τὴν ἀνομίαν μου ἐγνώρισα καὶ τὴν ἀμαρτίαν μου οὐκ ἐκάλυψα. Ἐρώτησις: Ἀποτάσσει τῷ κόσμῳ καὶ τοῖς ἐν τῷ κόσμῳ κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ Κυρίου; Ἀπόκρισις: Naί, τίμιε πάτερ... Διατηρεῖς σεαυτὴν ἐν φόβῳ Θεοῦ καὶ ἀγάπῃ τελείᾳ πρὸς ἐκάστην τῶν λοιπῶν; Ἀπόκρισις: Τοῦ Θεοῦ συνεργοῦντός μοι, τὰ πάντα προθύμως φυλάξω. Εἶτα λέγει ὁ ἱερομόναχος: Βλέπε, ἀδελφή... Goag. p. 383. Ἰησοῦ Χριστοῦ... Послѣ молитвы: *Κύριε ὁ Θεός ὁ ἀξίους εἶναι* Goag. p. 385 положена другая молитва: *Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ τὴν παρθενίαν ὄντως ἀγαπήσας* Goag. p. 328..., послѣ словъ: *Ἰδοὺ ὁ Χριστός...* Ὄταν δὲ συντάξεται, λέγει πάλιν πρὸς αὐτόν. *Εἰ οὖν ἐκ προαιρέσεώς σου θέλεις τὸ ἀγγελικὸν σχῆμα λαβεῖν. Λάβε τὸ ψαλλίδιον καὶ ἐπίδος μοι*. Облаченіе въ хитонъ положено послѣ молитвы: *Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, εἰσάγαγε τὴν δούλην σου...* p. 386, а затѣмъ ἐγχειρίζει αὐτῇ ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτῆς χειρὶ ὁ κατηχητής τὸν τίμιον σταυρόν, λέγων οὕτως. *Εἶπεν ὁ Κύριος: ὅστις θέλει ὀπίσω... Εἶθ' οὕτως ἐν τῇ λαίᾳ αὐτῆς χειρὶ ἐγχειρίζει αὐτῇ ἐφαπτομένην λαμπάδα, λέ-**

γων οὕτως· Εἶπεν ὁ Κύριος· οὕτω λαμφάτω... Goar. p. 413. Καὶ τιθέντος ἀναλογίου, ἐπιτίθεται τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, εἶτα ἀσπάζεται πρῶτον ἢ ἀποκαρεῖσα τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, εἶθ' οὕτως τὴν ἡγουμένην καὶ καθ' ἐξῆς τὰς λοιπὰς ἀδελφάς, ἀγομένη ὑπὸ τῆς ἐκκλησιαρχίσεως, ψαλλουσῶν τῶν ἀδελφῶν τὰ στιχερὰ τὸ Δεῦτε, πιστοί, ὁμοφρόνως νῦν ἀσπασώμεθα, ἅτινα στιχερὰ προεγράφησαν καὶ ἐτέθησαν ἐν τῇ σεβασμίᾳ ταύτῃ τοῦ Φιλανθρώπου μονῆ, Δόξα, τὸ κοντάκιον, Καὶ νῦν, θεοτοκίον, εἶτα τὸ Τρισάγιον, καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν τοῦ Τρισαγίου. Εἰσοδουμένων δὲ τῶν ἁγίων, προπορεύεται ἡ ἀποκαρεῖσα, ὀψικεύουσα μετὰ τῆς λαμπάδος, ἄχρις οὗ εἰσέλθωσιν εἰς τὸ ἅγιον βῆμα. Μετὰ δὲ τὴν ἀπόλουσιν, ὀψικεύεται ἡ ἀποκαρεῖσα ὑπὸ πασῶν τῶν ἀδελφῶν, φωτοφορουσῶν ἕως τῆς τραπέζης, ἐν ἧ καὶ διακονεῖ αὐτὴ ἀνεπαισχύντως· συντάττει γὰρ τότε ταύτην ταῖς ὑπηρετούσας ἢ καθηγουμένη, καὶ ὅποια καὶ ἦ, τὴν τῶν ἀδελφῶν εὐλογίαν αὐτὴν προμηθουμένη· προπέμπουσαι δὲ ταύτην αἱ ἀδελφαὶ ψάλλουσι τὸ Κύριε, Κύριε, ἐπίβλεπον... ἐπιλέγουσι δὲ τοῦτο ἀπερχόμεναι ἐν τῇ τραπέζῃ ἐκ τρίτου, εἶτα τὸ Ὑψώσε σε, ὁ Θεὸς μου.

л. 79. Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος.

Начало у Goar. p. 403. Благословень Богъ, Трисвятое, 50 псаломъ и канонъ, стихиры Goar. p. 403—404, Трисвятое, Отче нашъ, тропари: Τὴν ταπεινὴν μου ψυχὴν ἐπίσκεψαι... Τῆ Θεοτόκῳ ἐκτενωῶς..., ектенія съ молитвою и отпустъ. Самый чинъ сходенъ съ мужскимъ въ ркп. № 133 Ватоп. библи. См. выше стр. 278—282. Здѣсь лишь ясна указывається, что діаконъ выносить евангеліе, говоритъ „Премудрость прости“ и поются антифоны. На снятіе куколя положены двѣ молитвы, что у Goar. p. 419, безъ третьей отпустной.

л. 111 об. Ἀκολουθία εἰς ψυχὸρραγοῦντας.

Начало у Goar. p. 585—587, Трисвятое, Отче нашъ, „Помилуй насъ, Господи“, „Господи, помилуй“, „Многая множества“, ектенія сугубая съ молитвою прилежнаго моленія и отпустъ.

л. 118. Канὼν ἕτερος εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον ἰκετήριος εἰς ἐξομολόγησιν καὶ εἰς ψυχὸρραγοῦντα. Conf. Goar. p. 686.

л. 122 об. Ἐτερος канὼν παρακλητικὸς εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ψαλλόμενος ἐπὶ ψυχὸρραγοῦσιν.

л. 128. Τάξις καὶ ἀκολουθία ἐπὶ τελευταίας μοναχῆς.

Начало, какъ въ ркп. № 133 Ватоп. библи. См. выше стр. 282—284 до пѣннїи „Ангельскїй соборъ“, послѣ ектенїи блаженны и стихиры Дамаскина и Θεοφана, что въ ркп. патр. Іерус. библи. XV в. № 273, но безъ антифоновъ, ектенія, Со святыми упокой и просы Ромапа съ прищѣ-

вами Аллилуія, прокименъ, апостоль изъ Коринѳеянъ: „Христосъ воста отъ мертвыхъ“, евангеліе Goar. p. 430 и на цѣлованіе стихирь: Δεῦτε τελευταῖον. Ποῦος χωρισμός... Πάντα τὰ τοῦ σώματος νῦν... Οἶα ἡ ζωή... Σήμερον ἢ τοῦ βίου... Σήμερον τῶν ματαίων ἢ ἐλπίς... Δεῦτε ἐν τοῖς τάφοις... Πᾶσι αἱ ὀρῶσαι με... Σῶζε τοὺς ἐλπίζοντας... Послѣ цѣлованія берутъ мощи и идутъ въ усыпальницу, при пѣннѣ Ἀνάπαυσον, Σωτήρ... Ὁ ἐκ Παρθένου... Трисвятое, Отче нашъ, Μνήσθητι, Κύριε, ὡς ἀγαθός... Μήτηρ ἁγία. По приходѣ въ усыпальницу, Ὁρῶντές με ἄφωνον... „Со духи праведныхъ скончавшихся“. Прицѣвъ: Εἰσαγαγὼν καταφύτευσον... Σὺ εἶ ὁ Θεός... Εἰς τὴν κατάπαυσίν... Στίχος: Ἐπὶ ὕδατος ἀναπαύσεως... Τὴν αἰετάραχον θάλασσαν... Δόξα καὶ νῦν, Ἡ μόνη ἀγνή. Стихирь: Σὺ ἐπλασάς με, Κύριε... Στίχος: Τοῦ Κυρίου ἡ γῆ... Ἡ αἰοίδιμος φωνή... Слава и нынѣ, Σε δυσωποῦμεν... Θάνατός σου, Κύριε... Στίχος: Ἡ φυγὴ αὐτῆς... Παντοκράτωρ ὕψιστε... Δόξα καὶ νῦν, Τὰ οὐράνια ὕμνεῖ σε. Потомъ погребають мощи, священникъ возливаетъ масло отъ кандила, говоря „Аллилуія“ и задѣлываетъ цементомъ гробъ съ пѣніемъ тропарей: Τῷ τόπῳ τοῦ σταυροῦ σου... Στίχος: Τοῦ Κυρίου ἡ γῆ, тотъ же тропарь, Слава и нынѣ, Ὡ Κύριε, προστασία πάντων... Πνευματικά μου ἀδελφαί, μὴ μου ἐπιλάθεσθε... Στίχος: Μνήσθητι, Κύριε... Ἐξέλιπον ἀπὸ τῆς συγγενείας... Δόξα, Κατάπαυσιν δικαίους... Νῦν, Εἰρήνευσον πρεσβείαις, Трисвятое, Отче нашъ, Μνήσθητι, Κύριε, ὡς ἀγαθός, Δόξα καὶ νῦν, Μήτηρ ἁγία ἢ τοῦ ἀφράστου... ектенія и отпустъ.

л. 175 об. Ἀκολουθία ἐν νεκρωσίμοις. Панихида съ пѣніемъ канона.

л. 190. Εὐχαὶ διάφοραι.

л. 192 об. Τάξις, γινομένη ἐπὶ ἐγκαινίοις ναοῦ. Состоить изъ двухъ молитвъ.

л. 208 об. Εὐχαὶ ἀντιφώνου πρώτου. Вечернія молитвы въ количествѣ 13. На пятомъ мѣстѣ: Εὐλογητός εἶ Κύριε. Goar. p. 35 на 8 мѣстѣ: Εὐχὴ η'. τῆς εἰσόδου p. 31, на девятомъ, десятомъ и одиннадцатомъ p. 35—36, причемъ одиннадцатая молитва надписывается такъ: Εὐχὴ ια'. ποίημα Γερμανοῦ πατριάρχου (л. 213 об.), на двѣнадцатомъ—Εὐχὴ ιβ'. τοῦ λυχνικοῦ: Ὁ Θεός ὁ μέγας καὶ ὕψιστος... p. 29 и на тринадцатомъ—на главопреклоненіе.

л. 216 об. Ἀρχὴ τῶν ἐωθινῶν εὐχῶν, Goar. p. 39—42, причемъ 9 молитва надписывается: Εὐχὴ τοῦ εὐαγγελίου τοῦ ὀρθρου (л. 229 об.), 10 молитва—„Εὐχὴ ἐωθινὴ θ'. ἦτοι τοῦ πεντηχοστοῦ“ (л. 222) и двѣнадцатая—„Εὐχὴ εἰς τοὺς αἴνους“ (л. 223 об.).

л. 224 об. Εὐχὴ εἰς τὸ κατασφραχίσαι παιδίον, λαμβάνον ὄνομα τῆ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ.

Подъ этимъ заглавіемъ изложенъ чинъ крещенія, сходный съ изданнымъ мною въ Прилож. стр. 9—16. Есть небольшая разница. Въ ектеніи прошенія слѣдуютъ въ такомъ порядкѣ: Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου... Ὑπὲρ τοῦ ἀγιασθῆναι τὸ ὕδωρ... Ὑπὲρ τοῦ καταπεμφθῆναι αὐτῷ τὴν χάριν... Ὑπὲρ τοῦ δεῖνος τοῦ νῦν προσερχομένου τῷ ἀγίῳ βαπτίσματι... Ὑπὲρ τοῦ γενέσθαι αὐτῷ τὸ ὕδωρ τοῦτο λουτρὸν παλιγγενεσίας... Ὑπὲρ τοῦ ρυσθῆναι... Τῆς παναγίας...

л. 245 об. Εὐχὴ ἄλλη τῶν ἀγίων βαπτισμάτων, ἔχουσα τὸ προοίμιον σύντομον. Κύριε ὁ Θεός, ὁ παντοκράτωρ, ὁ πάσης κτίσεως δημιουργός... pag. 303.

ΠΙΧ

Εὐχὴ εἰς τὸ ἀπολοῦσαι τὸν νεοφωτισθέντα τῇ η'. ἡμέρᾳ. См. выше стр. 275. Чинъ постриженія волосъ у новокрещаемого тотъ же самый.

л. 249 об. Εὐχαὶ τοῦ ἀγίου νιπτῆρος, γινόμεναι ἐν τοῖς μοναστηρίοις. Goar. p. 592—594.

л. 252. Τάξις γινομένη ἐπὶ καθιερώσει ναοῦ καὶ ἰδρώσει τῆς ἐν αὐτῷ ἀγίας τραπέζης. См. выше стр. 275—276.

л. 273 об. Τάξις γινομένη ἐπὶ σαλευθείσῃ ἀγία τραπέζῃ. Ibid. л. 207. Goar. p. 490—491.

л. 277. Ἀκολουθία τῶν ἀγίων Θεοφανίων.

л. 285 об. Τάξις γινομένη ἐπὶ ἐγκαινίοις ναοῦ и другія молитвы на различные случаи.

л. 310. Τάξις γινομένη ἐπὶ μνήστροις βασιλέων καὶ λοιπῶν ἀνθρώπων. См. *Красносельцевъ Свѣдѣн. о литург. ркп. Ватиканск. библиотек.* стр. 111—114.

л. 3. 8. Εὐχαὶ τῆς λιτῆς τοῦ μεγάλου ἑσπερινοῦ и другія молитвы на разные случаи.

л. 333 об. Τάξις γινομένη εἰς τεκνοποιήσιν и другія молитвы.

л. 339. Τάξις γινομένη πρὸς τὸν μέλλοντα ἐγκλείσασθαι.

л. 343. Τάξις γινομένη ἐπὶ τινι φιλόχριστον προσελθόντα καὶ αἰτουόντα γενέσθαι ἀδελφὸν ἡμῶν πνευματικόν ἐν τῇ ἀγίᾳ μονῇ ταύτῃ.

Λέγει ὁ ἱερεὺς Εὐλογητὸν καὶ, ἡμῶν φαλλόντων τὸ Τρισάχιον, διδόνται χηρία τοῖς ἀδελφοῖς, εἴθ' οὕτως φάλλομεν τροπάριον, ἦχος πλ. β'. Ὡς ἐν μέσῳ τῶν μαθητῶν... Εἶτα δοξάζομεν τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἀγίου, ἐν ᾧ κατοικοῦμεν, Καίνων, Τῇ πρεσβείᾳ, Κύριε, πάντων τῶν ἀγίων... Ὁ δὲ μέλλον γενέσθαι ἀδελφός ποιεῖ μετάνοιαν ἔμπροσθεν τῶν ἀγίων θυρῶν καὶ ἐτέραν εἰς τὸ ἐν μέρος τοῦ μυακίου καὶ ἐτέραν εἰς τὸ ἄλλο, εἶτα, στραφεὶς ὀπίσθεν, ποιεῖ πρὸς μίαν μετάνοιαν τοὺς δύο χοροὺς καὶ ἀποσκηπα-

σθεὶς ὑποκλίνει τῷ ἡγουμένῳ τὴν ἑαυτοῦ κεφαλὴν, ὁ δὲ ἐπιθεὶς ἐπὶ τὴν τοῦτου κεφαλὴν τὸ εὐχολόγιον, Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν εἰπών, εὐθὺς λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, Υἱὲ καὶ Λόγε, μονογενές, ἀναρχον γέννημα τοῦ συνάρχου Πατρὸς...

л. 346. Εὐχὴ ἐπὶ προχειρίσει βασιλέως. Goar. p. 726—727.

л. 350. Μεθοδίου, τοῦ ἀγιωτάτου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως διάταξις περὶ τῶν διαφόρων τρόπων καὶ ἡλικιᾶ ἐπιστρεφόντων. См. выше стр. 292.

XLII. № 356 Συνοδικόν, рукопись Аѳинской національной библиотеки при университетѣ въ 4 долю листа, 46 листовъ, писана на пергаменѣ весьма четкимъ почеркомъ XIV вѣка. Рукопись съ весьма значительными дефектами въ началѣ, въ срединѣ и въ концѣ и восполняется лишь современною ей Кутлумушскою аѳинскою рукописью, содержащею въ себѣ подобный же чинъ Синодика. Начинается Синодикъ: καὶ ἔαρ σὺ ἐπλασας αὐτά, μνήσθητι ταύτης... а оканчивается: Ἐκ φωνησις Φιλοθέου, τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει γενομένου ἀγιωτάτου καὶ αἰοδίμου πατριάρχου, τοῦ στερρῶς ὑπὲρ τῆς ἐκκλησίας Χριστοῦ, καὶ τῶν ὀρθῶν αὐτῆς δογμάτων, καὶ λόγους, καὶ πράξεις, καὶ διδασκαλίαις, καὶ διαλέξεσι καὶ συγγράμμασιν ἀγωνισαμένου. Αἰωνία ἡ μνήμη γ'. Синодикъ, по составу своему и изложению, за весьма незначительными особенностями, сходенъ съ напечатаннымъ въ Триφῶδιον 1873 Ἐνετίησιν. σελ. 138—150. Особенности рукописнаго чина состоятъ въ слѣдующемъ: а) указывается при нѣкоторыхъ возгласеніяхъ способъ ихъ произношенія, какъ напр., χαμαὶ и ἐκφώνησις, б) анаѳематизмы противъ митрополита керкирскаго Константина предваряются двумя небольшими анаѳематизмами, не попавшими въ печатный Синодикъ: Τοῖς λαληθεῖσι κηκῶς καὶ ἀσεβῶς παρὰ τοῦ χρηματίσαντος μητροπολίτου Κερκύρας Κωνσταντίνου τοῦτου Βουλγαρίας, τοῖς καὶ παρ' αὐτοῦ ἀναθεματισθεῖσιν. Ἀνάθεμα α'. Πᾶσι τοῖς φρονοῦσι τὰ τοιαῦτα. Ἀνάθεμα γ'. с) послѣ анаѳематизма противъ Иреника Іоанна прибавлено: Ὅλοις τοῖς αἵρετικοῖς. Ἀνάθεμα γ'. что, по печатному Синодику, положено произносить предъ анаѳематизмами противъ Варлаама и Акиндина, d) опущенъ анаѳематизмъ на упомянутыхъ еретиковъ, содержащійся въ печатномъ (сел. 147) чинѣ: „Πᾶσι τοῖς δυσσεβέσιν αὐτῶν λόγοις τε καὶ συγγράμμασιν. Ἀνάθεμα γ'.“ Ἀρεῖφ τῷ πρώτῳ θεομάχῳ καὶ ἀρχηγῷ τῶν αἵρέσεων до Μιχαήλ, τοῦ ὀρθοδόξου ἡμῶν βασιλέως καὶ Θεοδώρας, τῆς μα-

καριωτάτης βασιλίδος. Αἰωνία ἡ μνήμη γ'. включительно, e) послѣ анаѳематизмовъ на Варлаама и Акиндина имѣются слѣдующія возглагошенія въ честь здравствующихъ царей: Πολλὰ τὰ ἔτη τῶν βασιλέων. Ὁ Θεός, φυλάξει τὸ κράτος αὐτῶν. Ὁ Θεός, τὴν βασιλείαν αὐτῶν εἰρηνεύσει. Οὐράνιε βασιλεῦ, τοὺς ἐπιγείους φύλαξον, f) въ печатномъ (зел. 148—149) чинѣ возглагошеніе вѣчной памяти Іоанну Дукѣ, вслѣдствіе корректурнаго недосмотра, изложено неправильно въ такомъ видѣ: Ἰωάννου, τοῦ ἐν εὐσεβεῖ τῇ μνήμῃ γενομένου αἰοιδίου βασιλέως ἡμῶν τοῦ Δούκα, τοῦ διὰ θείου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος μετονομασθέντος πάλιν(?) Θεοδώρου μοναχοῦ, тогда какъ въ описываемой нами рукописи это возглагошеніе распадается на два и читается вполнѣ вразумительно такъ: Ἰωάννου, τοῦ ἐν εὐσεβεῖ τῇ μνήμῃ γενομένου αἰοιδίου βασιλέως ἡμῶν τοῦ Δούκα. Αἰωνία ἡ μνήμη γ'. Θεοδώρου, τοῦ ἐν εὐσεβεῖ τῇ μνήμῃ γενομένου αἰοιδίου βασιλέως ἡμῶν τοῦ Δούκα, τοῦ διὰ τοῦ θείου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος μετονομασθέντος πάλιν Θεοδώρου μοναχοῦ. Αἰωνία ἡ μνήμη γ'. g) объ императорѣ Іоаннѣ Кантакузенѣ, въ монашествѣ Іоасафѣ, замѣчено въ рукописномъ чинѣ: τοῦ στερῶως ὑπὲρ τῆς ἐκκλησίας Χριστοῦ καὶ τῶν ὀρθῶν αὐτῆς δογμάτων, καὶ λόγοις, καὶ πράξεσι, καὶ διαλέξεσι, καὶ συγγράμμασιν ἀγωνισαμένου. Αἰωνία ἡ μνήμη, h) въ числѣ императриць въ нашемъ чинѣ послѣ Θεодоры называются имева Ζωῆς καὶ Θεοδώρας (второй), i) въ печатномъ чинѣ, сравнительно съ описываемымъ нами, поминаются послѣ Ирины, въ монашествѣ Евгеніи, императрицы: Θεοδора, въ монашествѣ Евгенія, и Ирина вторая (зел. 149) и k) на возглагошеніи имени Анны, въ монашествѣ Анастасіи, словомъ и дѣломъ подвизавшейся въ борьбѣ противъ ученія Варлаама и Акиндина, рукопись наша обрывается, имѣя цѣлую страницу пустою, а затѣмъ слѣдуютъ провозглагошенія вѣчной памяти: Γερμανοῦ, Τραχισίου, Νικηφόρου. κ. τ. λ. (зел. 149).

XLIII. № 33 Συνοδικόν, рукопись Аѳоно-Кутлумушской библиотеки въ 16 долю листа, 100 листовъ, писана на пергаменѣ прекраснымъ почеркомъ XIV в., за исключеніемъ четырехъ начальныхъ листовъ, писанныхъ на бумагѣ почеркомъ XVI в. Начинается чинъ такъ: Ἐποφειλομένη πρὸς Θεὸν ἐτήσιος εὐχαριστία κ. τ. λ. По составу и расположенію статей, входящихъ въ этотъ Синодикъ, кутлумушскій списокъ, за немногими исключеніями, сходенъ съ вышеописаннымъ аѳонскимъ спискомъ. Разности заклю-

чаются въ слѣдующемъ: 1) имѣются указанія на способъ произнесения извѣстныхъ возглашеній въ такомъ родѣ: γεγωνοτέρα (φωνῆ) и ἐκφωνήσις, 2) послѣ нѣкоторыхъ возглашеній „Ἀνάθεμα“ поется трижды, 3) анаеematизмы противъ Н. Василага, Согириха и прочихъ предваряются анаеematизмомъ: Τὰ εἰσαχθέντα καὶ λαληθέντα παρὰ Μιχαήλ, τοῦ γεγονότος διδασκάλου πρωτεκδικίου... (Напечатанъ Ѳ. И. Успенскимъ въ его „Синодикъ въ недѣлю православія“ Одесса. 1893 г. стр. 22), 4) въ анаеematизмахъ противъ Итала и его школы послѣ десятаго прибавлено замѣчаніе: „Μηνὶ Μαρτίῳ γ'. ἰνδ. ε'. ἔτους 6590=1082“ и одиннадцатый анаеematизмъ: Τοὺς παρὰ τὴν χριστιανικὴν καὶ ὀρθόδοξον πίστιν... (См. у Ѳ. И. Успенскаго въ Синодикъ стр. 18), 5) анаеematизмы противъ Варлаама и Акиндина, напечатанные по настоящей рукописи преосв. Порфириемъ Успенскимъ подъ № 45 въ его „Исторія Аѳона“ ч. III, отд. II. Спб. 1892 г. стр. 780—785, не содержатъ въ себѣ, сравнительно съ печатными въ Тріоди 1783 г., анаеematизма на Аргира (у Ѳ. И. Успенскаго. Синодикъ стр. 34), 6) провозглашеніе вѣчной памяти императору Іоанну Кантакузину, въ монашествѣ Іоасафу, написанное рукою XVI—XVII в., изложено, какъ въ печатномъ чинѣ, безъ прибавки: τοῦ στερόως ὑπὲρ τῆς ἐκκλησίας κ. т. λ., 7) вслѣдъ за этимъ слѣдуетъ провозглашеніе вѣчной памяти императору Мануилу Палеологу, въ монашествѣ Матѳею, совершенно опущенное въ печатномъ и аѳинскомъ Синодикахъ, 8) нѣтъ упоминанія и о деспинѣ Аннѣ (см. Τριῶδ. 1783 σελ. 149), въ монашествѣ Анастасіи, 9) но за то поминаются *четыре* деспины *Ирины*, изъ коихъ двѣ имѣли въ монашествѣ имя Евгениі (мірское имя послѣдней деспины въ рукописи опущено), тогда какъ въ печатномъ называются только три и 10) послѣ имени послѣдней деспины *Ирины* рукою XVI—XVII в. приписано: Ἐλένης τῆς.

XLIV. № 163 Илитарій Ксенофской Аѳонск. библ. на тонкомъ узкомъ пергаменѣ XIV в.

Чинъ поставленія въ епископа (безъ начала).

Ἐπὶ χειροτονία πρεσβυτέρου.

Μετὰ τὸ εἰσενεχθῆναι τὰ ἅγια δῶρα καὶ ἀποτεθῆναι ἐν τῇ ἁγίᾳ τραπέζῃ, καὶ πληρωθῆναι τὸν μυστικὸν ὕμνον. Οἱ τὰ χειροῦσι μυστικῶς, ἐπιδίδοται τῷ ἀρχιεπισκόπῳ ὁ πρὸς συνήθειαν χάρτης, ἐν ᾧ γέγραπται, ἃ καὶ ἐκφωναῖ εἰς ἐπήκοον πάντων ταῦτα Ἡ θεία χάρις (Goar. p. 242.

Καὶ λέγουσιν οἱ συμπάροντες γ'. τὸ Κύριε ἐλέησον. Καὶ προσάγεται ὁ μέλλων χειροτονεῖσθαι, καὶ τούτου γονυκλιτοῦντος. ποιῶν ὁ ἀρχιερεὺς σταυροῦς γ'. ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ ἔχων ἐπιχειμένην αὐτὴν τὴν χεῖρα, ἐπεύχεται οὕτως· Ὁ Θεὸς ὁ ἀναρχος καὶ ἀτελεύτητος... Goar. p. 242. Καὶ ποιεῖ ἐξ τῶν πρεσβυτέρων εὐχὴν διακονικὴν οὕτω· Ἐν εἰρήνῃ κ. τ. λ. Goar. p. 243 съ прибавленіемъ прошеній: Ὑπὲρ τῶν εὐσεβεστάτων... Καὶ πάντων τῶν χρηζόντων... Καὶ ἐν τῷ γίνεσθαι ταύτην εὐχὴν ὑπὸ πρεσβυτέρου. Goar. p. 245, но съ небольшими особенностями, отмѣченными у еп. Порф. Успен. „Втор. путеш. по св. горѣ Аѳонской“ М. 1880 стр. 49.

ταπεινά.

Ἐπὶ χειροτονία διακόνου. Goar. p. 211, но по изложению схи-денъ съ чиномъ священническаго рукоположенія. Прибавка, имѣю-щаяся здѣсь у Гоара, въ данномъ спискѣ не указана: Τὰ δὲ αὐτὰ καὶ ἐπὶ διακονίσης ἀνευ τοῦ γονυκλιτῆσαι αὐτὴν· ἐκείνη γὰρ μόνην τὴν κεφαλὴν κλίνει, καὶ μετὰ τὴν θείαν μετάληψιν λαμβάνουσα τὸ ἅγιον πο-τήριον παρὰ τοῦ χειροτονήσαντος αὐτὴν, οὐδενὶ μεταδίδωσιν ἐξ αὐτοῦ, ἀλλ' εὐθέως ἀποτίθεται αὐτὸ ἐν τῇ ἁγίᾳ τραπέζῃ.

Ἐπὶ χειροτονία διακονίσης Goar. p. 218.

Ἐπὶ χειροτονία ὑποδιακόνου p. 204 cod. S. Marci. Конецъ: Εἶτα κράζει ὁ χειροτονούμενος ὑποδιάκονος γ'. Ὅσοι πιστοὶ καὶ δίδωσι νίψα-σθαι τῶν χειροτονησάντων.

ωμύρις.

Ἐπὶ προχειρίσει ἀναγνώστου καὶ ψαλτοῦ. Προσάγεται ὁ μέλλων προ-χειρίζεσθαι ἀναγνώστης τῷ ἀρχιεπισκόπῳ, καὶ λαμβάνει τὸ φαλλίδιον, καὶ κεῖρει αὐτὸν σταυροειδῶς, λέγων· Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς... Καὶ δίδωσιν αὐτὸν καρῆναι, καὶ μετὰ τὸ καρῆναι προσάγεται τῷ χειροτονοῦντι, ὁ δὲ ἐπιθεὶς τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ σφραγίζων γ'. ἐπεύχεται οὕτως· Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ Goar. p. 194. Καὶ μετὰ τὸ Ἀρῆν δίδεται τῷ μὲν ἀναγνώστῃ ἀποστολικὸν βιβλίον καὶ ἀναγινώσκει, αὐτῷ δὲ ψαλτῇ Ψαλτήριον καὶ λέγει προκειμένον.

Ἐπὶ προχειρίσει ἡγουμένου. Goar. p. 396.

Ἐπὶ μνήστροις βασιλέων καὶ λοιπῶν См. Втор. путеш. по Аѳону еп. Порф., стр. 51—54, по издатель ектенью на вѣнчаніе не при-велъ цѣликомъ, оговорившись καὶ ἐξῆς, и опускаетъ нѣкоторыя иныя статьи. Ектенья читается такъ: Ἐν εἰρήνῃ καὶ τὰ λοιπὰ καὶ ἐξῆς. Ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου... Ὑπὲρ τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ τοῦ δεινός καὶ τῆσδε τῶν συναπτομένων... Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὸν γάμον ταῦτον... Ὑπὲρ τοῦ παρασχεθῆναι αὐτοῖς σωφροσύνην... Ὑπὲρ τοῦ εὐφρανθῆναι αὐτοὺς ἐν ὁράσει... Ὑπὲρ τοῦ δωρηθῆναι αὐτοῖς τε καὶ ἡμῖν... Τῆς παναγίας...

При возложеніи вѣнца на невѣсту, говорится: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξῃ καὶ τιμῇ στεφάνωσον αὐτήν. Въ концѣ чина имѣется слѣдующее наставленіе, опущенное еп. Порфиріемъ: Ἀδελφοί, χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε, πάλιν ἐρῶ χαίρετε, τὸ ἐπιεικὲς ὑμῶν γνωσθήτω πᾶσιν ἀνθρώποις, ὁ Κύριος ἐγγὺς καὶ μηδὲν μεριμνᾶτε, καὶ ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν.

Ἐπὶ ποιήσει μύρου, γινομένη τῇ ἀγίᾳ καὶ μεγάλῃ πέμπτῃ. Goar. p. 504 Cod. Cript.-ferrat. MS. Bessarionis. Между молитвами „Миръ всѣмъ“ и „Главы ваша“.

Εὐχὴ εἰς τὴν ἀπαμφίᾳσιν τῆς ἀγίας τραπέζης, τὴν γινομένην τῇ ἀγίᾳ πέμπτῃ ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως, μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς τριδέκτης οὕτως: πρῶτον θυμιᾷ ὁ ἀρχιερεὺς τὴν ἀγίαν τράπεζαν κατὰ τὸ ἔθος περίεξ, καὶ εἶθ' οὕτως ποιεῖ τὴν εὐχὴν ταύτην καθ' ἑαυτόν, καὶ εἰς τὸ τέλος ἐκφωνεῖ, καὶ ἀποκρίνονται οἱ σὺν αὐτῷ τὸ Ἀμήν, καὶ τότε ἀπαμφιάζουσι τὴν ἀγίαν τράπεζαν, καὶ καταπλύνουσι μετὰ σπόγγων καινῶν καὶ ὕδατος γλυαροῦ καὶ ῥοδοστάγματος, καὶ ἀποσπογγίζουσιν αὐτὴν μετὰ ἐγγχειρίων, εἶτα πάλιν ἀμφιάζουσι καὶ πάλιν θυμιᾷ κατὰ τὸ ἔθος, καὶ οὕτως ποιεῖ τὴν ἑτέραν εὐχὴν καθ' ἑαυτόν, καὶ εἰς τὸ τέλος ἐκφωνεῖ, εἶτα διανέμει τὰ σπογγάρια, καὶ οὕτως γίνεται ὁ νιπτήρ. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῷ ζωοποιῷ σου θανάτῳ τὸν θάνατον... Goar. p. 498. Εὐχὴ μετὰ τὴν ἐκπλυσιν· Ὁ ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων Θεός, ὁ δι' ἄφατον ἀγαθότητα πρὸς λειτουργίαν. Ibidem. Ὁ λαός, Ἀμήν.

Чинъ литургіи Василия Великаго начинается Εὐχὴ τῆς εἰσόδου, или, лучше сказать, молитвою третьяго антифона. Начала нѣтъ.

Въ концѣ приписка: Μέμνησο Μηνᾶ, τοῦ γεγραφότος θύτου.

XLV. № 161 Илитарій XIV в. Аѳоно-Ксенофской библиотеки, содержащій чинъ литургіи Іоанна Златоуста безъ начала.

Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων.

Послѣ възгласа ὁ ἱερεὺς κλινόμενος εὐχεται· Κύριε οἰκτίρμων Goar. p. 113 Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Ὅτι πρέπει... Καὶ εἶθ' οὕτως Δεῦτε προσκυνήσωμεν. Καὶ λέγομεν τὸ Φῶς ἰλαρόν. Ὁ ἱερεὺς λέγει τὴν εὐχὴν τῆς εἰσόδου· Ἐσπέρας καὶ πρωί. Молитвы антифоновъ тѣже, что у Гоара p. 193. Ἐπι καὶ ἔτι οἱ κλίνοντες τὰ γόνата. Εὐχὴ τῆς εἰσόδου· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ κχαστήσας ἐν οὐρανοῖς τάγματα καὶ στρατίας ἀγγέλων καὶ ἀρχαγγέλων... Дальнѣйшій чинъ обыкновенный. На послѣднемъ мѣстѣ стоитъ молитва: Εὐχὴ ἐν τῷ θυ-

σαστηρίφ· Ἐπὶ τῶν ἁγίων εἰς τὰ ἅγια πορευόμενοι ἡμεῖς ἁμαρτωλοὶ
См. Втор. путеш. по Азоту стр. 48.

Εὐχή ἐπὶ ἐλαίου ἀρρώστου.

Κύριε, ὁ ἐν τῷ ἐλέει καὶ τοῦς οἰκτιρμοῦς σου ἰώμενος τὰ συντρίμ-
ματα τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν Goar. p. 335.

Εὐχή ἑτέρα ἐπὶ ἀρρώστου.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὰ χρόνια πάθη θεραπεύσας τῷ λόγῳ μόνῳ,
ὁ τὴν πενθερὰν Πέτρου πυρέσσουσαν ἰασάμενος. См. выше стр. 56.

Εὐχή ἐπὶ ἀρρώστου.

Πάτερ ἅγιε, ἰατρὲ ψυχῶν καὶ σωμάτων (перечисления именъ свя-
тыхъ нѣтъ). Goar. p. 107.

Εὐχή ἐπὶ μέλλοντι λαμβάνειν σχῆμα μοναχοῦ, ὅτε βάλλῃ μανδύαν.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἀξιους σου εἶναι νομοθετήρας τοῦς τὰ βιω-
τικά πάντα καταλιπόντας... Goar. 385. Миръ всѣмъ и Главы ваша. На
этомъ обрывается илитарій.

ИЛИТАРИЙ

XLVI. Илитарій библиотэки Лавры пр. Аѳанасія на Аѳонѣ
писанъ на пергаменѣ четкою скорописью XIV в. Начинается
илитарій такъ: τι τῶν τοῦ διαβόλου ἐν τῇ ψυχῇ διὰ τοῦτο ἐστῶτες ἄνω
τείνετε τὰς χεῖρας, ὡς παρὰ ἀγγέλων ἐρευνώμενοι, μήτι τῶν τοῦ διαβό-
λου κρύπτηται παρ' ὑμῖν Goar. p. 279—281, но съ концемъ послѣ
возгласа: Σὺν γὰρ ἐστὶ τὸ ἐλεεῖν καὶ σώζειν... Καὶ μετὰ τὸ Ἄμην λέ-
γει ὁ διάκονος· Ἐν εἰρήνῃ προσέλθωμεν. Ὁ λαός· Ἐν ὀνόματι Κυρίου.
Εἶτα δίδοται καιρὸς καὶ τελεῖται ἡ θεία λειτουργία.

Τάξις γινομένη ἐπὶ λιτῇ, μελλούσῃ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ἐξέρχε-
σθαι. См. ниже рук. парижск. нац. библ. № 213 (Coislian.) л. 79
об. 1027. г.

Εὐχή λεγομένη ἐπὶ ἐγκαινίων ναοῦ.

Ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὢν εὐλο-
γητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας... Goar. p. 662. Ἡ δὲ εὐχή αὕτη λέγεται καὶ εἰς
ἐγκαινία ναοῦ παντὸς ἁγίου μικρὸν τοῦ ἀρχιερέως ἐναλλάττοντος, καὶ ἀντὶ
τοῦ εἰπεῖν· Τὸν ἐγκαινισμόν ἐορτάζοντας τοῦ σεβασμίου ναοῦ, λέγοντος· Τὴν
ἀνάμνησιν ἐορτάζοντας τοῦ ἐγκαινισμοῦ τοῦ σεβασμίου ναοῦ· λέγεται δὲ καὶ
εἰς ἐγκαινία ναοῦ τῆς Θεοτόκου ὀλίγον τοῦ ἀρχιερέως πάλιν ἐναλλάσσον-
τος, καὶ ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν· Τοῦ σεβασμίου ναοῦ τοῦ ἁγίου τοῦδε λέγον-
τος· Τοῦ σεβασμίου ναοῦ τῆς ἁγίας ἀχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου
καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. Μετὰ δὲ τὸ Ἄμην, εὐθὺς ἐπιφέρει τὴν εἰθι-
σμένην τῆς εἰσόδου εὐχὴν, ἔχουσαν οὕτως· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν,

ὁ καταστήσας ἐν οὐρανοῖς τάγματα... Goar. p. 662. Καὶ ὅτε λέγειν ἄρ-
ξονται τρίτον τὸ Ἄρατε πόλας, σφραγίζει πάντας ἐκ γ'. καὶ ἀνοίγο...
Конца нѣтъ.

Вторая сторона илтарія начинается: ἔτι καὶ δουλικῇ χειρὶ βα-
πτισθῆναι ἐν Ἰορδάνῃ... т. е. молитвою изъ чина великаго водоосвя-
щенія. Goar. p. 368. Σοὶ γὰρ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις
σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου
Πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ... Καὶ πληρώσας τὴν εὐχὴν, λέγει καθ' ἑαυτὸν τὸ
Ἄμην καὶ εὐθέως ἀπάρχεται ἐκφώνως: Μέγας εἶ, Κύριε, καὶ θαυμαστά
τὰ ἔργα... Goar.. p. 370. Послѣ политвы главопреклоненія, отпустъ:
Ὁ διὰ τὴν ἡμετέραν κάθαρσιν ἐν Ἰορδάνῃ βαπτισθεὶς Χριστὸς ἀληθινὸς
Θεός...
Τάξις, γινομένη ἐπὶ μνήστροις βασιλέων καὶ λοιπῶν.

Μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν, τοῦ ἀρχιερέως ἐν τῷ ἱερατείῳ, παρί-
στανται οἱ μέλλοντες ζεγυνοῦσαι πρὸ τῶν ἁγίων θυρῶν.. См. ркп. М.
Синод. библ. № 279 Свѣд. о нѣкотор. литург. рук. Ватик. библ.
Н. Красносельцева стр. 111—113. Послѣ сокрушенія сосуда ἔμοι
κλᾶ καὶ ἐκφωνεῖ: Ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν πάντοτε νῦν
καὶ ἀεὶ... καὶ οὕτως ἐξέρχονται. На поляхъ рукою позднѣйшею ука-
зано читать: Χαίρετε ἐν τῷ Κυρίῳ πάντοτε...

Εὐχὴ εἰς λύσιν τῶν στεφάνων.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸν τῶν ἐν ἡμῶν στέφανον εὐλόγησας...
Goar. p. 325.

Εὐχὴ λεγομένη ἐν λιτῇ γινομένη διὰ φόβον τινά.

Πάλιν σου, Κύριε τοῦ φιλανθρώπου Δεσπότης μνήμη παιδείας, πά-
λιν ἀχρείων δούλων... Goar. pag. 636.

Εὐχὴ ἐπὶ ἀνομβρίας.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ προσκαλούμενος τὸ ὕδωρ
τῆς θαλάσσης... См. ниже въ ркп. 1027 г. Париж. пац. библ. №
213 л. 99.

Εὐχὴ εἰς εὐλόγησιν σταφύλης.

Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ εὐδοκήσας ἄμπελον κληθῆναι τὸν μο-
νογενῆ σου Υἱόν... Goar. pag. 552.

XLVII. В. № 7 Εὐχολόγιον лавры пр. Аѳанасія Аѳонскаго,
ркп. въ 32 долю листа, 226 листовъ, писана на пергаменѣ четкимъ
почеркомъ XIV в. Начала нѣтъ.

л. 1. Εὐχὴ λεγομένη ἐν τῷ σκευοφυλακίῳ τοῦ πληρώματος.

л. 76. Εὐχὴ ἐπὶ φρέατος μισθέντος.

л. 77 об. Εὐχὴ ἐπὶ τῶν ἐν βρώμασι σκανδαλισθέντων.

л. 78 об. Εὐχὴ ἐπὶ μιροφαγησάντων.

л. 79 об. Εὐχὴ ἐν τῷ μέλλειν ἀριστᾶν.

— Εὐχὴ μετὰ τὸ ἀναστῆναι ἐκ τοῦ ἀρίστου.

л. 80. Εὐχὴ λεγομένη εἰς χριστιανὸν ἀπαχθέντα αἰχμάλωτον, καὶ μαγαρήσαντα, ἐπιστρέψαντα δὲ καὶ προσδραμόντα τῇ ἁγίᾳ ἐκκλησίᾳ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ.

л. 82. Περι τάξεως; γινομένης ἐπὶ μνηστροῖς βασιλέων καὶ λοιπῶν.
Чинъ сходень съ Синод. ркп. № 279. См. у *Краснос.* Описан. Ватиканск. ркп. стр. 111.

л. 84. Ἀκολουθία τοῦ στεφανώματος. См. тамъ же, но есть и небольшая разности: послѣ „Отче нашъ“, κρατῶν δὲ τὸ ποτήριον. Πρόσχωμεν. Τὰ προηγιασμένα ἅγια καὶ κοινωνεῖ αὐτούς, εἶτα ποιεῖ τὴν εὐχὴν τοῦ κοινοῦ ποτηρίου... Послѣ общей чаши: καὶ ἐκφωνεῖ ὁ ἱερεὺς λέγει: Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τὴν ἡμέραν πᾶσαν... Ὅτι σὺ εἶ ὁ ἁγιασμός ἡμῶν... Ἐν εἰρήνῃ προσέλθωμεν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ἀδελφοί, χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε, πάλιν ἐρῶ χαίρετε... καὶ οὕτως ἐξέρχονται.

л. 88. Εὐχὴ εἰς τὴν λύσιν τῶν στεφάνων. Goar. p. 325.

л. 88 об. Εὐχὴ ἐπὶ διγάμων.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ τὸν Ἀβραὰμ φίλον καλέσας... Ркп. XVI в. Свято-гроб. библ. № 615 л. 292.

л. 89 об. Позднѣйшей руки: Εὐχὴ ἐπὶ εὐλογίαν οἴκου.

л. 91 Ἀπόστολοι καὶ εὐαγγέλια.

л. 119 об. Προκείμενα καὶ ἀλληλουάρια.

л. 123. Мѣсяцесловъ съ евангельскими и апостольскими чтениями на избранные дни.

л. 150. Чинъ великаго водоосвященія.

л. 174. Евангельскія и апостольскія чтения на постъ и Пятидесятницу.

л. 195. Чинъ Пятидесятницы.

л. 226. Εὐαγγέλια ἐωθινὰ τὰ ια'. Обрывается рукопись на первомъ евангеліи.

XLVIII. Δ. № 93 Εὐχολόγιον, ркп. той же библ. въ 16 долю листа, 225 листовъ, писанъ на пергаменѣ почеркомъ XIV в.

л. 1. Ἀπόστολος τοῦ ἁγίου προφήτου Ἠλιοῦ и евангеліе.

л. 5. Апостолъ и евангеліе въ четвергъ страстной седмицы.

л. 21. Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου. Πρόλογος καὶ ἀκριβῆς διάταξις περὶ τοῦ μετὰ φρίκης καὶ κατανούσεως καθυπουργεῖν τοῖς θείοις μυστηρίοις.

Πρόσχευ σεαυτῷ, ὦ πρεσβύτερε, καὶ βλέπε τὴν διακονίαν, ἣν παρέλαβες.

л. 22. Εὐχὴ ἐπὶ θεμελίου ἐκκλησίας.

— Εὐχὴ ἐπὶ θεμελίου οἴκου.

л. 22 об. Εὐχὴ εἰς εὐλογίαν οἴνου.

л. 23. Εὐχὴ εἰς τὸ φυτεῦσαι ἄμπελον.

л. 23 об. Εὐχὴ εἰς εὐλόγησιν οἴνου.

л. 24. Апостолъ и евангеліе преподобныхъ.

л. 25 чистый.

л. 26. Апостолъ и евангеліе апостоламъ Петру и Павлу.

л. 28 об. Евангеліе Богородицѣ.

л. 30. Литургія св. Златоуста.

л. 45 об. Литургія Василия Великаго.

л. 68 об. Литургія преждеосвященныхъ даровъ.

л. 78 об. Апостольскія и евангельскія чтенія по Мѣсяцеслову.

л. 139 об. Εὐχαὶ τῆς γονυκλισίας.

л. 153 об. Ἀκολουθία τῶν ἁγίων Θεοφανίων.

л. 167 об. Ἀκολουθία σὺν Θεῷ τοῦ ἁγιασμοῦ.

л. 178. Ἀποστολοευαγγέλια τῆς ἐβδομάδος.

л. 196 об. Ἀρχὴ σὺν Θεῷ εὐαγγέλια ἐωθινὰ τὰ ια'.

л. 213. Εὐχαὶ τοῦ λυχνικοῦ.

л. 216. Утреннія молитвы безъ начала.

л. 223. Новой руки: Εὐχὴ, ἣν λέγει ὁ ἱερεὺς εἰς τὸν μέλλοντα μεταλαμβάνειν.

XV ВѢКЪ.

XLIX. № 1021. Илитарій на пергаменѣ Синайск. библіотеки содержащій въ себѣ чинъ литургіи Василия Великаго, писанъ почеркомъ XIV—XV в. На поляхъ рукою современною написанію илитарія сдѣланы киноварью нѣкоторыя, не лишеныя интереса, замѣчания, въ родѣ слѣдующихъ: Ὁ διάκονος· Εὐλόγησον, δέσποτα, τὸν καιρὸν τοῦ Τρισάγιου. Ὁ ἀρχιερεὺς· Ὅτι ἅγιος εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν καὶ σοὶ τὴν δόξαν... Καὶ οἱ ψάλται τὸ Τρισάγιον. Ὁ ἀρχιερεὺς ὁμοίως τὸ Τρισάγιον δις καὶ εἰς τὴν καθέδραν μίαν. Ὁ διάκονος, λαβὼν τὸν τρίκερον καὶ ἀπελθὼν εἰς τὰς θύρας, λέγει· Εὐλόγει Κυρίου τὴν δόξαν. Ὁ ἀρχιερεὺς,

ἀνάψας τὸ μίαν (sic) τοῦ τρικερίου, λέγει: Τριάδος ἡ φανέρωσις. Ὁ διάκονος: Κύριε, Κύριε, ἐπέβλεψον ἐξ οὐρανοῦ. Ὁ διάκονος: Κέλευσον, δέσποτα. Καὶ ἀπέρχονται ἐν τῇ καθέδρᾳ. Ὁ ἀρχιερέυς: Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος. Ὁ διάκονος: Εὐλόγησον, δέσποτα, τὴν ἄνω καθέδραν. Ὁ ἀρχιερέυς: Εὐλογημένος εἶ ἐπὶ θρόνου δόξης τῆς βασιλείας σου, ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν χειροβίμ πάντοτε νῦν καὶ οἱ αἰεὶ. Καὶ μετὰ τὸ τέλος τοῦ Τρισαγίου, θυμᾶ ὁ ἀρχιερέυς, καὶ οἱ ἱερεῖς ἐξέρχονται μετὰ λαμπάδων ἐκ τοῦ βήματος... По великомъ входѣ: Ὁ διάκονος: Εὐξαι ὑπὲρ ἐμοῦ, δέσποτα ἅγιε. Ὁ ἀρχιερέυς: Κατευθῶνα Κύριος τὰ διαβήματά σου. Ὁ διάκονος: Μνήσθητί μου, δέσποτα ἅγιε. Ὁ ἀρχιερέυς: Μνησθεῖη σου Κύριος... Ὁ Θεός...

...и...

L. № 59 (62). Εὐχολόγιον, ркп. Аеоно-Костамонитской библ. на бомбиципнѣ писана четкимъ и весьма изящнымъ почеркомъ XIV—XV столѣтїя. Отъ сырости рукопись настолько испорчена, что въ нѣкоторыхъ мѣстахъ совершенно неудобочитаема

Чинъ литургїи св. Іоанна Златоуста состоитъ изъ молитвъ. Эта часть евхологїя наиболѣе испорченная.

Εὐχὴ τοῦ ἁγίου μάρτυρος Τρύφωνος.

Ἀκολουθία τῶν ἁγίων Θεοφανίων...

...и...

Въ чинѣ молитва на водоосвященіе начинается такъ: Δοξάζομεν, Δέσποτα πανάγιε παντοκράτωρ... ркп. XVI в. Св.-гроб. библ. № 68.

Ἀκολουθία τοῦ ἁγιασμοῦ.

Εὐχὴ εἰς λόγον γυναῖκα.

Τρισαγίον, Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν, τροπάριον τῆς ἡμέρας καὶ τῆς Θεοτόκου Ἡ γέννησις σου Θεοτόκε χαρὰν ἐμήνησε, Δόξα καὶ νῦν, τὸ κοντάκιον Ἰωακείμ καὶ Ἄννα ὄνειδισμοῦ ἀτεκνίας. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Καὶ εὐχὴ: Δέσποτα Κύριε ὁ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, πάσαν φύσιν λογικὴν καὶ νοεράν συστησάμενος. Соар. р. 267.

Ἀκολουθία εἰς τὸ βαπτίσαι παιδίον.

Εὐχὴ εἰς λόγον γυναῖκα.

...и...

Κύριε Σαβαώθ ὁ Θεός τοῦ Ἰσραὴλ, ὁ ἰώμενος πάσαν νόσον. Дмитриевскій Прил. стр. 3.

Εὐχὴ εἰς τὸ κατασφραγίσαι παιδίον τοῦ λαβεῖν ὄνομα τῇ ὁγδοῇ ἡμέρᾳ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, σοῦ δεόμεθα καὶ σὲ ἱκετεύομεν. Прилож. стр. 7.

Εὐχὴ ἀφορκισμοῦ πρώτου. Чинъ крещенїя.

Εὐχὴ εἰς τὸ ἀποκουρεῦσαι παιδίον.

Εὐχὴ εἰς τὸ ἀπολοῦσαι νεοφώτιστον.

Εὐχή εἰς τὸ ἐκκλησιάσαι παιδίον.

Ἰστέον, ὅτι βαστάζει ὁ ἱερεὺς τὸ παιδίον εἰς τὴν ἀριστερὰν αὐτοῦ χεῖρα, εἰσέρχεται εἰς τὸν ναὸν καὶ ποιεῖ εὐλογητόν, Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, τροπάριον τῆς Ὑπαπαντῆς· Χαῖρε, κεχαριτωμένη Θεοτόκε Παρθένε... Δόξα καὶ νῦν, τὸ κοντάκιον· Ὁ μήτραν παρθενικὴν ἀγίατας, καὶ λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε, ὁ ἐν τεσσαράκοντα ἡμέραις κατὰ τὸν νόμον εἰς τὸ ἱερόν ἀνεληθὼν μετὰ Μαρίας, τῆς ἀγίας σου Μητρός. Прилож. стр. 19. Καὶ ἰστάμενος ὁ ἱερεὺς ἔμπροσθεν τοῦ ἁγίου θυσιαστηρίου, ποιεῖ τρεῖς μετανοίας καὶ τίθησιν αὐτὸν πρὸ τοῦ βήματος εἰς τὸ ἔδαφος καὶ εὐχεται· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τεσσαράκοντα ἡμέραις, ὡς βρέφος τῷ νομικῷ ναῷ προσαχθεῖς... Goar. pag. 267. Καὶ σφραγίζει τὸ μέτωπον αὐτοῦ καὶ τὸ στόμα καὶ τὸ στήθος, καὶ λαμβάνει ὁ ἀνάδοχος.

Εὐχή εἰς τὸ σαραντῆσαι γυναῖκα.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παραγεγόμενος ἐπὶ σωτηρίαν τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων... Goar. p. 267.

Εὐχαὶ διάφοροι.

Εὐχαὶ τοῦ λυχνικοῦ въ количествѣ 7 съ главопреклонною.

Εὐχαὶ ἐωθιναί. Молитвъ 12.

Εὐχαὶ ἕτεραι διάφοροι.

Апостольскія и евангельскія чтенія.

Ἀκολουθία τῆς γονοκλισίας τῆς Πεντηκοστῆς.

Ἀκολουθία ἐοχελαιίου (руки XVI в.)

Чины постриженія въ монахи.

LI. № 780 Εὐχολόγιον, рукопись Аѳоно-Иверской библи. въ 16 долю, 168 листовъ, писана скорописью 1400 года, какъ говорить о томъ приписка въ концѣ рукописи: Ἐτελειώθη ἡ παροῦσα βίβλος ἐν ἔτει ςξη'. Ἰνδικτιῶνος η'. μηνὶ Φεβρουαρίῳ, νῦν τὸ κατὰ δύναμιν μὴ ἀμελήσαντες εὐχεσθε δοθῆναι μοι λύσιν σφαλμάτων.

л. 1. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Чинъ литургии состоитъ изъ молитвъ и диаконскихъ прошеній. Тропаря: „Господи, иже пресвятаго твоего Духа“ нѣтъ.

л. 13. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου. Чинъ тоже состоитъ только изъ молитвъ.

л. 29. Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων.

л. 36. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐλαίου.

Εὐχολόγιον τ. II.

Ποιεῖ ὁ ἱερεὺς εὐλογητὸν καὶ ἀρχόμεθα· Κύριε, εἰσάκουσον. См. начало въ моеѣ книгѣ „Богослуж. въ русск. церкв. въ XVI в. Прилож. стр. 119 прим. 4 (Рук. Севаст. собр. № 473). Послѣ канона Трисвятое, ἀπολοτικὸν· Ταχὺς εἰς ἀντίληψιν μόνος ὑπάρχων, Χριστέ... Καὶ γίνεται ἔκτενή καὶ ἀπόλοις. Ἐἴτα συναγμένων τῶν ἱερέων καὶ στολισαμένων, ἐκφωνεῖ εἰς ἑξ αὐτῶν· Εὐλόγησον, δεσποτα. Καὶ ὁ πρωτοπαπᾶς· Εὐλογημένη ἡ βασιλεία καὶ εὐθὺς· Ὁ κατοικῶν ἐν βοήθειά. Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου... Ὑπὲρ τῶν εὐσεβεστάτων... Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὸ ἔλαιον τοῦτο τῇ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ καὶ ἐπιφοιτήσει τοῦ ἁγίου Πνεύματος... Ὑπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ τοῦδε καὶ τῆς ἐκ Θεοῦ ἐπισκέψεως καὶ συγχωρήσεως τῶν πλημμελημάτων αὐτοῦ, καὶ ὑπὲρ τοῦ ἐλθεῖν ἐπ' αὐτὸν τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας. Ὅτι πρέπει σοι... Λέγοντος¹⁾ δὲ τοῦ ἱερέως τὰ διακονικά, ἐπιβάλλουσιν οἱ ἱερεῖς κατὰ τάξιν εἰς τὴν κανδήλαν ἔλαιον, λέγοντες καὶ τὴν εὐχὴν ταύτην· Κύριε, ὁ ἐν τῷ ἐλέει καὶ τοῖς οἰκτιρμοῖς σου ἰώμενος... Goar. p. 335. Ἐἴτα²⁾ λέγονται τὰ τροπάρια ταῦτα· Μητέρα σε Θεοῦ... ἤχος β'. Εὐσπλαγχνίας ὑπάρχουσα πηγὴ... ἤχος γ'. Καταφυγὴ καὶ δύναμις ἡμῶν, Θεοτόκε... ἤχος δ'. Τῇ Θεοτόκῳ ἔκτενῶς. ἤχος πλ. α'. Ὁ ἐκ Παρθένου ἀνατείλας τῷ κόσμῳ... ἤχος πλ. β'. Τῆς εὐσπλαγχνίας τὴν πόλιν... ἤχος πλ. γ'. Ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου ἄχραντε... ἤχος πλ. δ'. Ἡ νοητὴ πόλις... Δόξα, Ἅγιοι Ἀνάργυροι... Καὶ νῦν, Σὲ καὶ τεῖχος καὶ λιμένα... Καὶ ποιεῖ μετανοίας τρεῖς ὁ ἀδελφός³⁾, ὑπὲρ οὗ ἡ εὐχὴ τοῦ ἁγίου γίνεται, πρὸς τοὺς ἱερεῖς, καθ' ἑκάστην προσκύνησιν λέγων· Εὐλογήσατε, δεσπότηι μου ἅγιοι, εὐξασθε καὶ συγχωρήσατέ μοι τῷ ἁμαρτωλῷ. Καὶ⁴⁾ συγχωρεῖται παρὰ τῶν ἱερέων, καὶ εὐθὺς⁵⁾ τὸ προκείμενον· Γένοιτο, Κύριε, τὸ ἔλεός σου... ἀποστολѣ и евангеліе у Гоара pag. 337. Ἐλέησον ἡμᾶς... Ibid. Εὐχὴ· Ἀναρχε, ἀδιάδοχε⁶⁾ Ibid. Καὶ

1) Ркп. Афон - Костам. библ. XV в. № 19 Λεγομένων δὲ τούτων παρὰ τοῦ ἱερέως, ἐπιβάλλουσιν οἱ ἱερεῖς ἕκαστος ὀλίγον ἔλαιον εἰς τὴν κανδήλαν, λέγοντες²⁾ καὶ εὐθὺς ἄρχονται τὰ τροπάρια ταῦτα, ἤχος α'.³⁾ ἄνθρωπος πρὸς τοὺς ἱερεῖς καὶ λέγει⁴⁾ καὶ εὐλογεῖται καὶ συγχωρεῖται⁵⁾ εἴτα λέγει ὁ πρωτοπαπᾶς τὸ προκείμενον⁶⁾ На полѣ ркп. № 780 написано тою же рукою: Ἰστέον, ὅτι, πληρωμένης τῆς εὐχῆς, λέγεται τροπάριον· Κύριε, ὄπλον κατὰ τοῦ.. Τοῦτο παισωμένον πάσαις ταῖς εὐχαῖς. Ркп. № 19 Χρῆσι τὸν ἀθηνῆ με ἅγιον ἔλαιον, καὶ οἱ ἕτεροι ἱερεῖς λέγουσι τροπάριον· Κύριε, ὄπλον κατὰ τοῦ διαβόλου, καὶ ἄπει τὸ ἀπρότουβον καὶ θυμιᾶ. Ἐἴτα ἄρχεται ὁ δεῦτερος ἱερεὺς τὸ προκείμενον, ἤχος β'.

λαβὼν παρὰ τοῦ δευτέρου ἱερέως τὸ ἅγιον ἔλαιον, κρατῶν αὐτό, ἐπιτίθησι τὰς χεῖρας τῇ κεφαλῇ τοῦ, δι' ὃν ἡ εὐχὴ γίνεται, καὶ εἰπὼν τὴν παροῦσαν εὐχὴν καθ' ἑαυτόν, ἔπειτα ἀλείφει τοῦτον σταυροειδῶς. Ὁμοίως καὶ οἱ λοιποὶ ποιῶσι· Πάτερ ἅγιε, ἰατρὲ ψυχῶν... Goag. p. 338. Ὁ δεύτερος ἱερεὺς τὸ προκείμενον· Ἰσχύς μου, апостоль, евангеліе, ектењя и молитва, что въ Прил. стр. 124¹). 3 προκείμενον· Κύριος φωτισμός μου, апостоль и евангеліе Ibid. стр. 126²). 4 προκείμενον· Ἐν ἧ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλέσωμαί σε, апостоль и евангеліе Goag. p. 341, ектењя и молитва Прилож. стр. 128³). Ὁ πέμπτος ἱερεὺς προκείμενον· Σὺ Κύριε, φυλάξαις ἡμᾶς... апостоль и евангеліе и молитва Goag. p. 342⁴). Ὁ ἕκτος ἱερεὺς προκείμενον· Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, апостоль, евангеліе и молитва Ibid. pag. 343⁵). Ὁ ἕβδομος ἱερεὺς προκείμενον· Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου, апостоль, евангеліе и молитва Goag. p. 344, 345⁶). Ὑπομένων ὑπέμεινα τὸν Κύριον καὶ προσέσχε μοι. Φῶς δικαίους διὰ παντός· οἱ γὰρ ἅγιοι ἐν σοὶ φωτισθέντες... Πηγὴ ἰαμάτων ἔχοντες... Δόξα καὶ νῦν, Νεῦσον παρακλήσεαι. Εἶτα τιθέασι τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ, δι' ὃν ἡ εὐχὴ γίνεται, καὶ ὑπανεχόντων τοῦτο καὶ κρατούντων τῶν ἱερέων, λέγει ὁ πρῶτος τὴν εὐχὴν ταύτην· Βασιλεῦ ἅγιε... p. 346. Λέγεται δὲ καὶ ὁ στίχος οὗτος τρεῖς παρὰ τῶν ἱερέων, τὸ Ἐπάκουσόν μου, Κύριε, Εἰσάκουσόν μου, Κύριε, Ἐλέησόν με, Κύριε, εἶτα ἕκτενὴ καὶ ἀπόλυσις. Καὶ ποιεῖ ὁ ἀδελφὸς πάλιν μετανοίας τρεῖς, καὶ εὐλογεῖται καὶ συγχωρεῖται παρὰ τῶν ἱερέων.

л. 56. Ἀκολουθία εἰς ἀρχάριον ῥασσοφοροῦντα. Goag. pag. 378, но съ прибавкою въ началѣ чина „Придите поклонимся“ и 50 псалма.

л. 57. Ἀκολουθία τοῦ πρώτου σχήματος ἤτοι τοῦ μανδηλιού(;).

л. 65. Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος.

л. 83. Ἀκολουθία τοῦ ἀποκουκουλίσματος.

л. 83 об. Ἀπόστολοι καὶ εὐαγγέλια τῆς ἑβδομάδος.

1) Εἶτα (т. е послѣ молитвы) ἄπει τὸ (ἀπρό)τουβίον καὶ θυμᾶ, εἶτα ἄρχεται ὁ τρίτος ἱερεὺς 2) εἶτα ἄρχεται ὁ δ'. ἱερεὺς τὸ προκείμενον 3) εἶτα ἄρχεται 4) καὶ ἄπει (послѣ молитвы) τὸ ἀπρότουβον, καὶ ἄρχεται ὁ ζ'. 5) καὶ ἄρχεται ὁ ζ'. 6) καὶ ἄπει τὸ ἀπρότουβον, καὶ ἡμεῖς λέγομεν τὸ Κύριε, ἕπλον κατὰ τοῦ διαβόλου, Δόξα, Πηγὴ ἰαμάτων... Καὶ νῦν, Ἐκ παντοίων κινδύνων, εἶτα τίθησι τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀσθενοῦς, καὶ κρατεῦσιν αὐτὸ καὶ οἱ ἑπτὰ, καὶ ἄρχεται ὁ πρωτοπαπᾶς μεγαλοφώνως τὴν εὐχὴν· Βασιλεῦ ἅγιε... εἶτα ἀπάξεται ὁ ἀσθενῶν τὸ εὐαγγέλιον, καὶ λέγουσιν οἱ ἱερεῖς ἕκ τρίτου· Εἰσάκουσόν μου, Κύριε, ἕκτενὴ καὶ ἀπόλυσις.

- λ. 91 οβ. Ἀπόστολοι καὶ εὐαγγέλια εἰς διαφόρους μνήμας ἁγίων.
- λ. 110. Εὐχή εἰς εὐλόγησιν οἴνου.
- λ. 110 οβ. Εὐχή ἐπὶ ἐξομολογουμένων.
- λ. 111. Εὐχή ἐπὶ τὸν προπετιῶς ὀμνύοντα.
- Εὐχή ἐπὶ τῶν ἐν ἐπιτιμίαις ὄντων καὶ ἑαυτοῖς ὄρκῳ δεσμούντων.
- λ. 111 οβ. Εὐχή ἐπὶ μαροφαγησάντων.
- λ. 112. Τάξις γινομένη, εἰ συμβῆ ἡ μιaron, ἢ τι ἀκάθαρτον προσφάτως ἐμπεσεῖν ἐν ὑποληνίῳ οἴνου ἢ ἀγγεῖῳ ἐλαίου.
- λ. 113. Εὐχή ἑτέρα εἰς σκεῦος μισθέν.
- λ. 113 οβ. Εὐχή ἐπὶ αἰσχυρῶν λογισμῶν.
- λ. 114. Εὐχή ἐπὶ μετανοούντων.
- λ. 114 οβ. Εὐχή τῶν ἐξ ἐπιτιμίων λυομένων.
- λ. 115. Εὐχή ἐπὶ πᾶν εἶδος ἀρρώστιας.
- Εὐχή σταφυλῶν εὐλογῆσαι.
- λ. 115 οβ. Εὐχή εἰς ὕδωρ μισθέν.
- λ. 116. Εὐχή λεγομένη παρὰ τοῦ ἱερέως ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ μέλλοντος μεταλαβεῖν τῆς ἁγίας κοινωνίας.
- Εὐχή ἑτέρα, λεγομένη καὶ αὕτη παρὰ τοῦ ἱερέως ἐπὶ τῶν ἐξομολογουμένων καὶ τοῖς θεοῖς καὶ φρικτοῖς προσιέναι μελλόντων (μυστηρίαις).
- λ. 118. Συγχωρικὸν γράμμα, ὅπερ ποιεῖ ὁ πνευματικὸς πατήρ τοῖς αἰτουμένοις αὐτό.
- λ. 118 οβ. Ἀκολουθία τοῦ ἁγιασμοῦ Φώτων.
- λ. 125. Ἀκολουθία μικροῦ ἁγιασμοῦ.
- λ. 130. Εὐχή, ἣν λέγει ὁ ἱερεὺς, ὅτε τὸν ἁγιασμὸν τόνδε ποιήσει εἴτε εἰς χωράφιον, ἢ κήπον, ἢ ἀμπελῶνα, ἢ εἰς ποίμνην προβάτων καὶ λοιπῶν ζώων μετὰ τὸ ραντίσαι τὸ ἁγίασμα.
- λ. 130 οβ. Κανὼν εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν περὶ νίψεως.

Акаѳистъ.

- λ. 133 οβ. Κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον.
- λ. 137. Τὰ ἐωθινὰ ἕνδεκα ἀναστάσιμα εὐαγγέλια.
- λ. 145. Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονία ἀναγνώστου καὶ ψάλτου.
- λ. 145 οβ. Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονία ὑποδιακόνου.
- λ. 146. Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονία διακόνου.
- λ. 148. Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονία πρεσβυτέρου.
- λ. 150. Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονία ἐπισκόπου, πατριάρχου καὶ μητροπολίτου.
- λ. 152 οβ. Ἀκολουθία τοῦ ἐξοδιστικοῦ τῶν μοναχῶν.
- λ. 155. Ἀκολουθία τοῦ ἐξοδιστικοῦ τῶν κοσμικῶν.

ЛП. Изъ рукописнаго Типикона Аѳоно-Ватопедск библи. 1404—1405 г. № 324 (935).

л. 226. Εἰδησις περὶ τοῦ βαπτίσματος.

Εἰ μὲν ἐστὶν ἡλικίας τελείας ὁ μέλλων βαπτισθῆναι, ἀποδύει αὐτὸν ὁ ἱερεὺς καὶ ἀπολύει, καὶ ἴσῃσι κατ' ἀνατολάς, καὶ ἐμφυσᾷ αὐτῷ τρίς, καὶ σφραγίζει τὸ μέτωπον αὐτοῦ καὶ τὸ στόμα, καὶ τὸ στήθος, λέγων· Ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν· εἰ δὲ βρέφος ἐστί, κρατεῖ τοῦτο ἢ μαία ἐν ταῖς ἀγκάλαις αὐτῆς, ἰσταμένη κατ' ἀνατολάς ἔξωθεν τῆς ἐκκλησίας, ὁ δὲ ἱερεὺς ποιεῖ, ὡς δεδηλωται. Μετὰ δὲ τὸ τέλος τῆς εὐχῆς ἄρχεται τῶν ἀφορκισμῶν. Ἀφορκισμὸς α'. Ἐπιτιμᾷ σοι Κύριος, διάβολε. Ἀφορκισμὸς β'. Ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος ὁ φοβερὸς. Ἀφορκισμὸς γ'. Κύριε Σαβαώθ ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ. Εἶτα τὴν εὐχὴν· Ὁ ὢν Δέσποτα Κύριε. Καὶ ὅταν ἔλθῃ ἐν τῷ τόπῳ, ἐν ᾧ λέγει· Ἀπὸ φαντάσματος πονηροῦ, ἐμφυσᾷ αὐτῷ τρίς καὶ σφραγίζει τὸ μέτωπον αὐτοῦ, τὸ στόμα καὶ τὸ στήθος, καὶ λέγει· Ἐξέλασον ἀπ' αὐτοῦ. Μετὰ δὲ τὸ τέλος τῆς εὐχῆς στρέφει αὐτὸν ἐπὶ δυσμᾶς ὁ ἱερεὺς, ἄνω τὰς χεῖρας ἔχοντα, καὶ ἐρωτᾷ αὐτὸν οὕτως· Ἀποτάσῃ τῷ σατανᾷ; Καὶ ἀποκρίνεται ὁ βαπτιζόμενος, ἢ ὁ ἀνάδοχος αὐτοῦ λέγων· Ἀποτάσσομαι τῷ σατανᾷ. Καὶ αὐθις ἐρωτᾷ αὐτόν· Καὶ πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ; Καὶ ἀποκρίνεται· Καὶ πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ. Καὶ αὐθις ἐρωτᾷ· Καὶ πάσῃ τῇ λατρείᾳ αὐτοῦ; Καὶ ἀποκρίνεται· Καὶ πάσῃ τῇ λατρείᾳ αὐτοῦ. Καὶ πάλιν· Καὶ πᾶσι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ; Καὶ ἀποκρίνεται· Καὶ πᾶσι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ. Καὶ πάλιν ἐρωτᾷ· Καὶ πάσῃ τῇ πομπῇ αὐτοῦ; Καὶ ἀποκρίνεται· Καὶ πάσῃ τῇ πομπῇ αὐτοῦ. Καὶ μετὰ ταῦτα πάλιν ἐρωτᾷ γ'. Ἀπετάξω τῷ σατανᾷ; Καὶ ἀποκρίνεται· Ἀπεταξάμην. Καὶ ὅτε εἶπῃ τοῦτο γ'. λέγει ὁ ἱερεὺς· Καὶ ἐμπτυσον αὐτόν. Καὶ μετὰ τὸ ἐμπτύσαι γ'. στρέφει αὐτόν κατὰ ἀνατολάς, κάτω τὰς χεῖρας ἔχοντα, καὶ λέγει γ'. Σύνταξον τῷ Χριστῷ. Καὶ ἀποκρίνεται· Καὶ συντάσσομαι τῷ Χριστῷ καὶ πιστεύω εἰς ἓνα Θεόν. Καὶ ὅτε πληρώσει τρίς τὸ Πιστεύω, ἐπερωτᾷ ὁ ἱερεὺς· Συνεταξῶ τῷ Χριστῷ; Καὶ ἀποκρίνεται· Συνεταξάμην. Καὶ ὅτε εἶπωσι τοῦτο τρίς, λέγει ὁ ἱερεὺς· Καὶ προσκύνησον αὐτῷ. Καὶ προσκυνούντος αὐτοῦ, λέγει ὁ ἱερεὺς τὴν βεῦχην· Δέσποτα ὁ Θεός, ὁ προσκαλεσάμενος. Εἰρήνην πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Ὁ ἱερεὺς ἐπεύχεται μυστικῶς· Ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ πάντας ἀνθρώπους. Ἐκφώνησις· Σὺν γὰρ ἐστί τὸ ἐλεεῖν· Καὶ μετὰ τὴν ἐκφώνησιν ἀπέρχεται εἰς τὴν κολυμβήθραν καὶ θυμιᾷ αὐτήν. Εἶτα ἄρχεται τῶν εἰρηναίων· Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου, Ἰπὲρ τῆς ἀνωθεν, Ἰπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος, Ἰπὲρ τοῦ ἁγίου αἵκου, Ἰπὲρ τοῦ ἁγιασθῆναι τὸ ὕδωρ, ἐν ᾧ καὶ σφραγίζει αὐτό γ'. Ἰπὲρ τοῦ βασιλεῖα ἀφθάρτου, Ἰπὲρ τοῦ γενέσθαι αὐτό, Ἰπὲρ τοῦ καταπεμ-

φθῆναι αὐτόν. Ὑπὲρ τοῦ τέκνον φωτός, καὶ ὑπὲρ πάντων. Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, Τῆς παναγίας ἀχράντου. Τοῦ δὲ διακόνου λέγοντος ταῦτα, ὁ ἱερεὺς λέγει καθ' ἑαυτὸν εἰς τὸ ὕδωρ τὴν εὐχὴν ταύτην· Ὁ εὐσπλαγγνος καὶ ἐλεήμων· καὶ οὐκ ἐκφωνεῖ, ἀλλὰ καὶ τὸ Ἄμην καθ' ἑαυτὸν λέγει. Μετὰ δὲ τὸ πληρῶσαι τῷ διακόνῳ τὴν συναπτήν, ἀπάρχεται ὁ ἱερεὺς τῆς εὐχῆς μεγαλοφώνως· Μέγας εἶ, Κύριε. Ὅταν δὲ φθάσῃ εἰς τὸ Φυγέτωσαν ἀπ' αὐτοῦ, ἐμφυσᾷ εἰς τὸ ὕδωρ γ'. καὶ σφραγίζει τῷ δακτύλῳ γ'. καὶ λέγει· Συντριβήτωσαν ὑπὸ τὴν σημείωσιν καὶ τὰ ἐξῆς. Καὶ μετὰ τὸ τέλος τῆς εὐχῆς λέγει ὁ ἱερεὺς· Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Καὶ κλίνει τὴν κεφαλὴν εἰς τὸ ἀγγεῖον τοῦ ἐλαίου, βασταζόμενον ὑπὸ τοῦ διακόνου, καὶ ἐμφυσᾷ αὐτῷ γ'. καὶ σφραγίζει γ'. καὶ λέγει· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν. Ἐκφώνησις· Εἰς δόξαν καὶ τιμὴν. Καὶ μετὰ τὸ Ἄμην, λέγοντος τοῦ διακόνου· Πρόσχωμεν, λαμβάνει ὁ ἱερεὺς τρυβλίον τοῦ ἁγίου ἐλαίου καὶ ποιεῖ ἐξ αὐτοῦ εἰς τὸ ὕδωρ σταυρούς γ'. ψάλλον τὸ Ἀλληλουῖα γ'. σὺν τῷ λαῷ, εἶτα ἐκφώνησιν λέγων· Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ φωτίζων καὶ ἁγιάζων. Καὶ εὐθέως λαμβάνει ὁ ἱερεὺς ἐκ τοῦ ἁγίου ἐλαίου τῷ δακτύλῳ αὐτοῦ καὶ ποιεῖ σταυροῦ τύπον ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ τοῦ στήθους, καὶ τῶν μεταφρένων, λέγων· Χρίεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα ἔλαιον ἀγαλλιάσεως εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Καὶ τότε χρίεται ὑπὸ διακόνου ὄλον τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἁγίου ἐλαίου, καὶ εὐθέως βαπτίζει ὁ ἱερεὺς ἐν τῇ ἀγία κολυμβήθρᾳ ἐν τρισὶ καταδύσεσι, λέγων οὕτως· Βαπτίζεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς. Ἄμην. Καὶ τοῦ Υἱοῦ. Ἄμην. Καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ἄμην. Καὶ εὐθέως ἀνάγων αὐτὸν ἐκ τῆς κολυμβήθρας, ψάλλει σὺν τῷ λαῷ· Μακάριοι ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι, Δόξα καὶ νῦν, πάλιν τὸ αὐτό. Καί, τοῦ διακόνου ποιούντος μικρὰν συναπτήν, ἐπεύχεται ὁ ἱερεὺς· Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ. Εἶθ' οὕτως χρεῖε ὁ ἱερεὺς τὸν βαπτισθέντα τῷ ἁγίῳ μύρῳ, ποιῶν σταυροῦ τύπον ἐπὶ τοῦ μετώπου, τῶν ὀφθαλμῶν, τῶν μυκτήρων, τοῦ στόματος καὶ τῶν ὠτων, καὶ λέγει· Σφραγίς δωρεᾶς Πνεύματος ἁγίου, καὶ ψάλλει γ'. Μακάριοι ὧν ἀφέθησαν, καὶ κυκλοῖ ὁ ἱερεὺς ἢ τὸν θεῖον λουτρόν, ἢ τὸν ναὸν ἐκ τρίτου, συνεφεπομένου καὶ τοῦ βαπτισθέντος καὶ τοῦ ἀναδόχου, ψάλλον· Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, εἶθ' οὕτως ποιεῖ ἐκτενὴν ὀδίακονος, μνημονεύων τοῦ τε νεοφωτίστου καὶ τοῦ ἀναδόχου αὐτοῦ, καὶ οὕτως γίνεται ἀπόλυσις.

Τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ προσέρχεται ὁ νεοφώτιστος τῷ θείῳ ναῷ μετὰ τοῦ ἀναδόχου αὐτοῦ καὶ εὐλογήσας αὐτὸν ὁ ἱερεὺς, λέγων εὐχὴν· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ λύτρωσιν ἁμαρτιῶν. Καὶ μετὰ τὸ τέλος, λαβὼν σπόγγον

καινόν μεθ' ὕδατος, ἀποσπογγίζει τὸ μέτωπον αὐτοῦ καὶ τὰ ὄτα καὶ τὰ λοιπά, λέγων· Εὐλογητός ὁ Θεὸς ὁ φωτίζων καὶ ἀγιάζων. Ὁ διάκονος· Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Ὁ ἱερεὺς ἐπεύχεται μυστικῶς· Οἱ ἐνδυσάμενοί σε τὸν Χριστόν. Ἐκφώνησις· Ὅτι σὸν ἐστὶ τὸ ἐλεεῖν. Λέγεται καὶ ἑτέρα εὐχή· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ τῆς κολυμβήθρας. Εἰ δὲ μέλλει ἀποκουρεῦσαι αὐτόν, λέγει καὶ τὴν εὐχὴν ταύτην· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῇ εἰκόνι σου τιμήσας. Καὶ μετὰ τὸ τέλος λαμβάνει φαλλίδιον, κουρεύει αὐτόν σταυροειδῶς, ἐπιλέγων· Κεῖρεται τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς. Εἶθ' οὕτως λέγει· Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Καὶ ἡ εὐχὴ μυστικῶς· Σὲ ἱκετεύομεν, Κύριε ὁ Θεὸς τῆς σωτηρίας ἡμῶν. Καὶ μετὰ τὴν ἐκφώνησιν γίνεται ἀπόλυσις.

1. 228. Ἀκολουθία ἀγιασμοῦ.

Μετὰ τὸν εὐλογητὸν Τρισάγιον καὶ τὰ λοιπά. Μετὰ δὲ τὴν ἐκφώνησιν, Κύριε, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς καὶ ὁ Ν'. Ἀλληλούια, ἤχος πλ. β'. μετὰ τῶν στίχων αὐτοῦ, τροπάρια· Ἐλέησον ἡμᾶς, Δόξα, Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς, Καὶ νῦν, Τῆς εὐσπλαγχνίας, ὁ πεντηχοστός καὶ εὐθύς τὰ κδ'. στιχηρά τῆς Θεοτόκου, ἤχος πλ. α'. Πρὸς· Ἡ τὸ χαῖρε δι' ἀγγέλου· ἐνωμένως δὲ τούτοις λέγομεν καὶ ἕτερα ὅμοια εἰς ἀγίους διαφόρους, ἦγουν τῶν ἀσωμάτων, τοῦ Προδρόμου, τῶν ἀποστόλων, τῶν μαρτύρων, τῶν ὁσίων, τῶν ἱεραρχῶν, τῶν ἀναργύρων καὶ ἐτέρων, ὧν ἂν βούλοιο τίς, Δόξα, τὸ τριαδικὸν Τὸν Πατέρα καὶ Υἱόν, Καὶ νῦν, Κύριε, ἡ τεκοῦσα, καὶ εὐθέως ἕτερα στιχηρά, ἤχος πλ. δ'. Νῦν ἐπέστη ὁ καιρὸς, Νάμασιν ἐπομβρίας, Δόξα, Παρθένος ἕτεκες, Καὶ νῦν, Παναγία Θεοτόκε τῶν χειρῶν ἡμῶν, καὶ σὺν τούτῳ τὸ Τρισάγιον ἐκ τρίτου, Δόξα καὶ νῦν, Ἅγιος ἀθάνατος καὶ πάλιν τὸ Τρισάγιον ἅπαξ. Ὁ ἱερεὺς· Πρόσχωμεν. Εἰρήνη πᾶσι, Σοφία. Ψαλμὸς τοῦ Δαβίδ, προκείμενον, ἤχος, δ'. Ἐγὼ εἶπα, Κύριε, ἐλέησόν με, Στίχος· Μακάριος ὁ συνιών, ὁ ἀπόστολος τῆς καθολικῆς ἐπιστολῆς Ἰακώβου· Ἀδελφοί, ὑπόδειγμα λάβετε, εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον· Τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ διήρχετο ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Ἱεριχώ, καὶ εὐθύς· Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν καὶ τὰ λοιπά τῆς συναπτῆς, εἶτα προστίθησι καὶ ταῦτα, ἐν οἷς εὐλογεῖ τὸ ἐν τῇ λεκάνῃ ὕδωρ, λέγων· Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὸ ὕδωρ τοῦτο, καὶ τὰς ἑτέρας ὁμοίας αἰτήσεις· Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, Τῆς παναγίας ἀχράντου. Ἐκφώνησις· Ὅτι· πρέπει σοι. Εἰρήνη πᾶσι. Καὶ ἡ εὐχὴ μεγαλοφώνως· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ μέγας τῇ βουλή. Μετὰ δὲ τὴν ταύτης ἐκπλήρωσιν· Ὅτι σὺ εἶ ἡ πηγὴ τῶν ἰαμάτων, Εἰρήνη πᾶσι, Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν, καὶ ἡ εὐχὴ μυστικῶς· Κλῖνον, Κύριε, τὸ οὖς σου, καὶ εὐθύς λαμβάνει τὸν σταυρὸν ὁ ἱερεὺς καὶ, ἐμβάπτων αὐτόν ἐν τῷ ὕδατι, λέγει καθ'

ἐαυτόν· Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς· Ἐν ἄλλῃ· Δόξα τῇ ἁγίᾳ καὶ ὁμοουσίῳ, εἶτα ἐκφωνεῖ τροπάριον, ἤχος β'. Τῶν σῶν δωρεῶν, ὃ καὶ ψάλλεται ὑπὲρ πάντων ἐκ τρίτου, ὃ δὲ σταυροειδῶς ἐμβάπτων τὸν σταυρὸν ἐν τῷ ὕδατι ἐκ γ'. εἶτα ῥαντίζει τὸν λαὸν ἅπαντα καὶ τὸν οἶκον ἐκ τοῦ ἁγιάσματος, ψαλλόντων ἡμῶν· Πηγὴν ἰαμάτων καὶ θεοτοκία εἰς τὸν αὐτὸν ἴχον· Νεῦσον παρακλήσεων, Ἐκ παντοίων κινδύνων ῥῦσαι ἡμᾶς, Ἐχοντές σε, Θεοτόκε, καὶ ἕτερον ἕως οὗ ῥαντισθῶσι πάντες, εἶτα ἐκτενῆς προστιθεμένης καὶ τῆς αἰτήσεως τῆς Ἰπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι, ἐκφωνήσις· Ἐπάκουσον ἡμῶν, καὶ γίνεται ἀπόλυσις·

LIII. № 371 (Μη'). Εὐχολόγιον, ркп. патриаршей Александрийской библи. въ Каирѣ, въ 16 долию листа, 155 листовъ, писана четкою скорописью 1407 года, какъ это видно изъ слѣдующей приписки: Ἐτελειώθη διὰ χειρὸς ἐμοῦ τοῦ ταπεινοῦ Ἰωακείμ, μητροπολίτου Σουπακίου, ἔτους ς' ριε'. Ἰνδικτιῶνος ιε'. μηνί Ἰουλίῳ κη'. ἡμέρα πέμπτη. Ταπεινὸς μητροπολίτης Σουπακίου Ἰωακείμ. Въ рукописи есть немало и позднѣйшихъ приписокъ и молитвъ, которыя, при описаніи, мы отмѣтимъ.

л. 1. Διάταξις τῆς τοῦ πατριάρχου λειτουργίας, πῶς γίνεται ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ, ἐν ἣ καὶ ἡ τάξις τῶν χειροτονιῶν, πότε καὶ πῶς γίνεται ἐκάστη, συνταχθεῖσα παρὰ τοῦ πρωτονοταρίου τῆς ἀγιωτάτης τοῦ Θεοῦ μεγάλης ἐκκλησίας κυροῦ Δημητρίου τοῦ Γερμιστοῦ. Haberti. Ἀρχιερατ. Paris. 1643 pag. 1—7. Разности въ чинѣ проскомидіи сравнительно съ печатнымъ текстомъ заключаются въ прибавленіи эпитета: ἐνδόξου ἀποστόλου κτ̄ первомученику архидіакону Стефану, въ поминовеніи τῶν ἁγίων καὶ θαυματουργῶν Ἀναργύρων и въ чтеніи особаго, кромѣ употребляющагося нынѣ, стиха, при поставленіи звѣздицы на дискось, Τῷ λόγῳ Κυρίου οἱ οὐρανοὶ ἐστερεώθησαν...

л. 6. Πότε φορένει ὁ πατριάρχης, μέλλων τὴν θείαν ἐπιτελέσαι μυσταγωγίαν καὶ ἐν ποίῳ τόπῳ καὶ περὶ τῶν ὑπηρετούντων αὐτῷ. Ὁ δὲ πατριάρχης κατηρχόμενος, εἰ μὲν ψάλλουσιν ἔτι τὸν ὄρθρον, φορένει... См. выше стр. 301—318 въ вариантахъ и у Haberti Ἀρχιερατικ. pag. 17.

л. 9. Чинъ хиротоніи въ епископа см. выше стр. 298.

л. 11. Ὅπως γίνεται ἡ χειροτονία τῶν ἀναγνωστῶν. Goar. p. 154—195, но отсутствуетъ замѣчаніе о посвященіи въ чтеца, когда нѣтъ литургіи.

л. 12. Ὅπως γίνεται ἡ τῶν ὑποδιακόνων χειροτονία. См. выше стр. 297.

λ. 28 οβ. Ὅπως ὁ ὑποψήφιος εἰς τὸ ἅγιον εἰσέρχεται βῆμα. Ὁ δὲ ὑποψήφιος ἴσταται εἰς τὸ διακονικόν, καὶ παραλαμβάνουσιν αὐτὸν ἐξ ἑκατέρου μέρους... См. выше стр. 300 и вариант.; Conf. Haber. p. 66.

λ. 29 οβ. Ὅπως γίνεται ἡ τοῦ πρεσβυτέρου χειροτονία. См. тамъ же стр. 298.

λ. 37 οβ. Ὅπως γίνεται ἡ τοῦ διακόνου χειροτονία. Тамъ же.

τ. 47 οβ. Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονίᾳ χωρεπισκόπου.

Ὅταν φορέσῃ ὁ πατριάρχης, προσάγεται ὁ χειροτονεῖσθαι μέλλων ὑπὸ τοῦ χαρτοφύλακος ἔμπροσθεν τοῦ πατριάρχου καί, κλίνας τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, λέγει ὁ χαρτοφύλαξ ἢ καὶ ἀρχιδιάκονος τὸ Πρὸς σχωμεν. Καὶ ἐγερθεὶς ὁ πατριάρχης ἐκφωνεῖ, λέγων εἰς ἐπήκοον τῶν περιεστώτων ἔχοντα οὕτως· Ἡ χάρις τοῦ παναγίου Πνεύματος διὰ τῆς ἡμῶν μετριότητος προχειρίζεται σε χωρεπίσκοπον τῆς θεοσώστου πόλεως ὁ δεῖνος. Καὶ ψάλλοντες ἐκ τρίτου τὸ Εἰς πολλὰ ἔτη, δέσποτα. Εἶτα ὁ πατριάρχης, ποιῶν σταυροῦ τύπον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ ἔχων ἐπικειμένην αὐτῇ τὴν χεῖρα, εὐχεται οὕτως· Δέσποτα Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῶν ἁγίων σου ἐκκλησιῶν πρόνοιαν ἀεὶ τὴν προσήκουσαν ποιούμενος, καὶ διαφόροις χαρίσμασι τοὺς ἐκτεταγμένους τῶν θείων αὐτῶν κληρῶν καταχαρίσας, καὶ διαφόρους ἱεράς λειτουργίας ἐπ' αὐτῶν καταστησάμενος, εὐλόγησον καὶ νῦν τὸν δοῦλόν σου ὁ δεῖνα, τὸν κληθέντα εἰς τὴν διακονίαν τῶν χωρεπισκόπων, τοῦ ἐπιστρέφειν τοὺς πεπλανημένους εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἐπιγνωσεώς σου καὶ τοὺς ἔσκοτισμένους εἰς τὸ φῶς τῆς ἀληθείας σου, ἵνα καὶ ἐν τούτῳ δοξασιῇ τὸ πανάγιον ὄνομά σου τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Καὶ φέροντες ἐπιγονάτιον, περιτίθησι τοῦτο ὁ ἀρχιερεὺς τὸν χειροτονηθέντα τὸ μέρος αὐτοῦ τὸ δεξιόν, λέγων Ἄξιος. Καὶ οἱ περιεστώτες, ψάλλοντες ἐκ τρίτου τὸ Ἄξιος, εἶτα στένουν εἰς τὴν τάξιν αὐτοῦ καὶ οὕτως ἄρχεται ἡ θεία λειτουργία.

λ. 48 οβ. Εὐχὴ γινομένη τοῦ ἡγουμένου.

Λαμβάνει αὐτὸν ὁ χαρτοφύλαξ καὶ προσάγει τῷ ἀρχιερεῖ, καὶ ἐκδύουσιν αὐτὸν τὸ παλλίον αὐτοῦ, καὶ ἐνδύουσιν αὐτὸν φαινόλιον, καὶ, κλίνας τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, λέγει ὁ χαρτοφύλαξ ἢ ἕτερος διάκονος τὸ Κελεύσατε. Καὶ ἐγερθεὶς ὁ πατριάρχης ἐκφωνεῖ, λέγων· Ἡ χάρις τοῦ παναγίου Πνεύματος διὰ τῆς ἡμῶν μετριότητος προχειρίζεται σε καθηγούμενον τῆς σεβασμίας μονῆς ὁ δεῖνα, καὶ ψάλλοντες ἐκ τρίτου τὸ Εἰς πολλὰ ἔτη, δέσποτα. Εἶτα ὁ πατριάρχης, ποιῶν σταυροῦ τύπον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ ἔχων ἐπικειμένην αὐτῇ τὴν χεῖρα, εὐχεται οὕτως· Ὁ Θεός, ὁ διὰ παντός τῆς τῶν ἀνθρώπων σωτηρίας πρόνοιαν ποιούμενος. Goar. pag. 393. Εὐχὴ ἑτέρα· Δέσποτα

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καταστήσας ἐν τῇ ἀγίᾳ σου ἐκκλησίᾳ τάγματα καὶ βαθμοὺς καὶ θέμενος τοὺς μὲν ἀποστόλους καὶ εὐαγγελιστάς, τοὺς δὲ ποιμένας καὶ διδασκάλους πρὸς καταρτισμὸν τοῦ χριστιανικοῦ λαοῦ σου καὶ ὁδηγίαν τῆς ἡγαπημένης κληρονομίας σου, καὶ ὀρίσας τοὺς μὲν ἄρχειν, τοὺς δὲ ἄρχεσθαι, καὶ τοὺς μὲν ποιμαίνειν, τοὺς δὲ ποιμένεσθαι, ἵνα μηδὲν ἧ ἐν ἡμῖν ἄτακτον καὶ ἀνώμαλον· Αὐτὸς καὶ τὸν παρόντα δοῦλόν σου, ἐκλεγέντα καὶ προχειριζόμενον παρ' ἐμοῦ διὰ τῆς σῆς ἀγαθῆς χάριτος ἡγούμενον καὶ ποιμένα τῶν λογικῶν σου προβάτων, ἐν ἀμέμπτῳ πολιτείᾳ διαφύλαξον, καὶ δὸς αὐτῷ σύνεσιν καὶ σοφίαν, καὶ δύναμιν ποιμαίνειν τὸ ἐμπιστευθὲν αὐτῷ λογικὸν ποίμνιον, καὶ εἰρήνην καὶ ὁμόνοιαν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτῶν πρεσβείαις τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας καὶ πάντων σου τῶν ἁγίων. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν... Καὶ ὁ ἀρχιερεὺς εὐχεται οὕτως· Κλήνον, Κύριε, τὸ οὖς σου. Goar. p. 395 καὶ ἀνάδειξον τὸν δοῦλόν σου τοῦτον πιστὸν καὶ φρόνιμον οἰκονόμον... Καὶ μετὰ τὸ Ἀμήν ἐπικίρει τὸ περικείμενον αὐτῷ φαινόλιον, καὶ περιτίθησιν αὐτῷ τὸ παλλίον αὐτοῦ, καὶ ἀσπασάμενος δίδωσιν αὐτῷ δεκανίκον καὶ ἀπολύει.

λ. 50 ὀβ. Εὐχὴ γινομένη πρωτοπαπᾶ. Goar. p. 238.

λ. 51 ὀβ. Δίβελλος τῆς ὀρθῆς τῶν χριστιανῶν πίστεως· Πιστεύω εἰς Πατέρα καὶ Υἱὸν καὶ Πνεῦμα ἅγιον, τὴν ἁγίαν Τριάδα καὶ ὁμοούσιον, τὴν διαιρετὴν μὲν τοῖς προσώποις, ἀδιαιρετον δὲ τῇ οὐσίᾳ καὶ τῇ θεότητι...

λ. 54 ὀβ. Ἐρώτησις· Ὅποια ἐστὶν ἡ ἀληθινὴ πίστις ἡμῶν τῶν χριστιανῶν ἢ θεότης. Ἀποκρίσις· Πατήρ, Υἱός, Πνεῦμα ἅγιον Θεὸς εἷς, πρόσωπα τρία οὐσία, ὑποστάσεις τρεῖς, φύσις μία, ἰδιότητες τρεῖς, μορφή μία, χαρακτῆρες τρεῖς...

λ. 55. Ὁμολογία τῶν ἀρχιερέων· Πιστεύω εἰς ἓνα Θεόν... Πρὸς τούτοις ἀποδέχομαι τὰς ἁγίας οἰκουμενικὰς ἐπτὰ συνόδους... См. ниже ркп. Синайск. библ. XV в. № 1006 л. 43.

λ. 59 ὀβ. Εἰς προχείρισιν πατριάρχου εἰς πατριάρχην Ibid. л. 37.

λ. 66. Τάξις γινομένη ἐπὶ τῶν ἀντιμινσίων. Ibid. л. 30. Goar. pag. 518—519.

λ. 67 ὀβ. Εὐχὴ τοῦ ἁγίου δίσκου. Ibid. л. 31 ὀβ. Ркп. № 1006.

λ. 68. Εὐχὴ ἑτέρα τοῦ ποτηρίου. Ibid. л. 32.

λ. 69. Περὶ τῶν ὑπηρετισαμένων ἐργαλείων εἰς ἀνακαίνισιν ἱερῶν σκευῶν ἐκ τῶν ἀποκρίσεων τοῦ ἱερωτάτου ἐπισκόπου Κύπρου πρὸς τὸν ἱερώτατον ἐπίσκοπον Δυβράχιου, τὸν Καβάσιαν.

λ. 70 ὀβ. Εἰ συμβικίη χεθῆ ἐκ τῶν ἁγιασμάτων τι, ἢ καὶ ὄλον, ἢ τὸ ἅγιον ποτήριον, ἢ ὁ ἅγιος δίσκος.

л. 71 об. Τάξις γινομένη ἐπὶ καθιερώσει ναοῦ καὶ ἰδρύσει ἐν αὐτῷ ἁγίας τραπέζης. Goar. p. 655—664, но есть нѣкоторыя и особенности. Такъ, напр., нѣтъ тропаря: „Святїи мученицы“, при обхожденїи съ мощами вокругъ храма. Послѣ молитвы: Ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὢν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας... замѣчено: Ἡ δὲ αὕτη λέγεται καὶ εἰς ἐγκαίνια ναοῦ παντὸς ἁγίου Goar. pag. 666. Codex Cryptoferraten. Bessarionis. Μετὰ δὲ τὸ Ἄμην εὐθὺς ἐπιφέρει τὴν εἰθισμένην τῆς εἰσόδου εὐχὴν, ἔχουσαν οὕτως· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καταστήσας ἐν οὐρανοῖς... Goar. p. 662. Послѣ послѣдней молитвы: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἔ καὶ ταύτην τὴν δόξαν τοῖς ὑπὲρ σοῦ ἀθλήσασιν ἁγίοις μάρτυσιν ὠρησάμενος... замѣчено: καὶ εὐθὺς οἱ ψάλλται δοξάζοντες ἐπισυνάπτουσι τὸ Τρισάγιον, καὶ πᾶσα ἡ θεία μυσταγωγία πληροῦται κατὰ τὴν τῶν ἐγκαίνιων ἀκολουθίαν. Μέχρι δὲ συμπληρώσεως ἡμερῶν ζ'... Goar. p. 664

л. 88 об. Εὐχὴ τῶν ἀντιμινσίων.

Θυσιαστήριον τοῦ ἁγίου τοῦδε, ἱερουργηθὲν ὑπὸ τοῦ δεῖνος μητροπολίτου ἢ ἐπισκόπου τῆσδε τῆς πόλεως μηνὶ τῷ δεῖνι· εἰ δὲ ἐν τῇ πόλει γένωνται, προστίθεται ἐπὶ δεῖνος τοῦ ἀγιωτάτου καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου μηνὶ τῷ δεῖνι.

л. 89. Τάξις ἐπὶ ἀνοίξει ναοῦ, βεβηλωθέντος ὑπὸ ἐθνῶν, γίνεται οὕτως.

Ποιεῖ εὐλογητὸν ὁ ἱερεὺς καὶ ποιεῖ ἁγιασμόν τοῦ κατὰ μῆνα, καὶ ῥαντίζει τὴν ἐκκλησίαν, εἶτα Τρισάγιον, τὸ Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν, тропάριον τοῦ ἁγίου τῆς μονῆς, εἶτα λέγει τὴν εὐχὴν ἐν τῇ ἁγίᾳ τραπέζῃ. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸν ναὸν τοῦτον ἀναδείξας κατοικητήριον σὸν διὰ τῆς ἐπιφοιτήσεως τοῦ ζωοποιοῦ σου Πνεύματος... Goar. p. 495. Καὶ ῥαντίζει τὴν ἁγίαν τράπεζαν ἐκ τοῦ ἁγιάσματος, καὶ ποιεῖ ἀπόλυσιν.

л. 89 об. Εὐχὴ, λεγομένη ὑπὸ ἱερέως ἢ ἀρχιερέως ἐπὶ τὸν μέλλοντα μεταλαβεῖν, συγχωρῶν αὐτοῦ πάντα τὰ ἁμαρτήματα.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, Ἰῆ καὶ Λόγε τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ποιμὴν καὶ ἄμνέ, ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου... Goar. p. 536.

л. 93. Ἀκολουθία εἰς τὸ καθιερῶσαι ἀντιμίνσια μετὰ ἁγίων λειψάνων εἰς τὸ ἱερουργεῖν ὁ ἱερεὺς εἰς ἐκκλησίας χαλασμένας καὶ ἁγίας τραπέζας, λείψανα μὴ ἐχοῦσας. См. ниже Рвп. Синайск. библ. XVI в. № 993 л. 57, но съ нѣкоторыми особенностями въ текстѣ, указанными нами въ вариантахъ къ синайскому списку.

λ. 98. Ἀκολουθία, ὅτε ποιήσει ὁ ἱερεὺς ἀλλαγὴν κενούργιον, οἷον στιχάριον καὶ φελώμιον καὶ τὰ ἕτερα.

Ποιεῖ ὁ ἀρχιερεὺς Εὐλόγητόν, τὸ Τρισάγιον, τὸ Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν, τροπάριον καὶ κοντάκιον τῆς ἡμέρας, εἶτα σφραγίζει ταῦτα καὶ λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῷ ζωοποιῷ σου θανάτῳ τὸν θάνατον νεκρώσας καὶ ἡμᾶς τῶν παιδῶν καὶ τῆς ἀμαρτίας ἀναστήσας, Αὐτὸς καὶ νῦν εὐλόγησον τὴν ἱερατικὴν στολὴν ταύτην, ὡς ἠυλόγησας τῶν ἀρχιερέων σου Μελχισεδέκ, Ἀβραάμ, Μωϋσέως καὶ Ἀαρῶν καὶ τοῦ προφήτου σου Ζαχαρίου, ἵνα καὶ ἡμεῖς, ἀκατακρίτως ἐνδυόμενοι ταύτην, αἰνώμεν καὶ δοξάζωμεν τὸ πάντιμον καὶ μεγαλοπρεπὲς ὄνομά σου τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. Καὶ εὐλογεῖ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ ποιεῖ ἀπόλυσιν.

λ. 98 ὀβ. Ἀκολουθία εἰς τὸ ἀγιάσαι σκεύη· κενούργιον οἷον ποτήριον καὶ δίσκον καὶ τὰ ἕτερα. Εὐχὴ πρῶτον τοῦ ἁγίου δίσκου. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, κατάπεμψον ἐπὶ τὸν δίσκον τοῦτον. Ркп. Синайск. библ. № 1006 л. 31.

λ. 99. Εὐχὴ τοῦ ποτηρίου. Ibid. л. 32.

λ. 100. Τάξις ἐπὶ ἀνοίξει ναοῦ, ἐν ᾧ συνέβη θανεῖν ἄνθρωπον βιαίως, ἢ γυναῖκα ἐγέννησεν ἢ ἔθανεν, ἢ ἄλογον ζῶον, κατὰ τὸν παλαιὸν νόμον ἀκάθαρτον καὶ ἄθυτον, ἢ ἐγέννησεν, ἢ ἔθανεν.

Προηγουμένως σφραγίζει τὴν πόρταν τῆς ἐκκλησίας καὶ ποιεῖ ἡμέρας τεσσαράκοντα ἠσφαλισμένην, καὶ ἔρχεται ὁ ἀρχιερεὺς μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ ἀνοίγει τὴν ἐκκλησίαν, καὶ φορένει τὴν ἀρχιερατικὴν στολὴν, καὶ τίθεται λεκάνι, καὶ γεμίζει αὐτὸ ὕδωρ, καὶ ποιεῖ εὐλογητόν, καὶ γίνεται ἀγιασμός τοῦ κατὰ μῆνα, καὶ ῥντίζει τὸν ναὸν ὅλον καὶ ἀγιάζει αὐτόν, εἶτα εἰσέρχεται ἐντὸς τοῦ βήματος καὶ ἀπαμφιάζει τὴν ἁγίαν τράπεζαν, καὶ καταπλύνει αὐτόν, ὡς ἐν τῇ ἀγίᾳ πέμπτῃ, εἶτα λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην ἐπάνω τῆς ἀγίας τραπέζης. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ πολλὴν καὶ ἄφατον ἀγαθότητα καταξιώσας ὀνομασθῆναι. Гоар. р. 496. Καὶ ποιεῖ ἀπόλυσιν καὶ ἄρχεται τῆς λειτουργίας.

λ. 101. Τάξις γινομένη ἐπὶ σαλευθείσης ἀγίας τραπέζης. Гоар. р. 492.

λ. 102. Εὐχὴ ἐπὶ ἀρχidiaκόνων. См. ркп. Синайск. библ. 1510 г. № 1006 л. 34 ὀβ.

λ. 106 ὀβ. Εὐχὴ εἰς μέγαν οἰκονόμον.

Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πάντα σοφῶς οἰκονομῶν, καὶ τῆ κατὰ σάρκα σου οἰκονομία τὴν σωτηρίαν ἡμῶν ἐργασάμενος. Goar. p. 232.

λ. 107. Εὐχὴ γινομένη, ὁσάκις ἔλθῃ πατριάρχης εἰς τὸν βασιλέα.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων καὶ Κύριος τῶν κυριευόντων. Goar. p. 733.

λ. 107 ὀβ. Ἑρμηνεῖα περὶ πατριάρχου. Ркп. Свят.-гроб. библ. 1665 г. л. 154. Послѣ возгласа діакона: Πρόσχωμεν. Καὶ ὁ πατριάρχης· Ψήφω καὶ δοκιμασίᾳ τῶν θεοφιλεστάτων...

λ. 109. Ἀκολουθία εἰς χειροτονίαν χωρεπισκόπου.

Μετὰ τὴν εἴσοδον τοῦ εὐαγγελίου, πρὸ τοῦ Τρισαγίου, γίνεται ἡ χειροτονία. Προσάγεται παρὰ τοῦ χαρτοφύλακος καὶ τοῦ πρώτου τῶν ἱερέων ὁ μέλλων χειροτονηθῆναι χωρεπίσκοπος καὶ ποιεῖ μετανοίας γ'. ἔμπροσθεν τῆς ἁγίας τραπέζης, λέγων· Κύριε, εὐλόγησον. Καὶ λέγει ὁ ἀρχιερεὺς· Ὁ Θεὸς εὐλογήσει σε εἰς χωρεπίσκοπον τοῦδε τοῦ τόπου, καὶ εὐλογεῖ αὐτόν· Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος νῦν. Καὶ λέγει εἰς τῶν πρεσβυτέρων· Ἐν εἰρήνῃ... Ἵπὲρ τῆς ἄνωθεν... Ἵπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος... Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ σωτηρίας καὶ ἀντιλήψεως τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν ὁ δεῖνα, τοῦ νῦν προχειριζομένου χωρεπισκόπου τοῦ Κυρίου. Ὅπως ὁ φιλόνητος Θεὸς ἄσπιλον καὶ ἀμώμητον χαρίσῃται αὐτῷ τὴν χάριν τῆς ἐμπιστευθείσης αὐτῷ λογικῆς ποιήσεως τοῦ... Τῆς παναγίας... Καὶ σφραγίσας αὐτὸν ὁ ἀρχιερεὺς, ἔχων τὸ ὠμοφόριον ἐν τῇ τούτου κεφαλῇ, ἐπιθεὶς ὁ ἀρχιερεὺς τὴν χεῖρα ἐπ' αὐτῷ. Λέγει ὁ ἀρχιδιάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Καὶ ὁ ἀρχιερεὺς, ἔχων τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, λέγει· Ὁ τὴν καθόλου σου ἐκκλησίαν διὰ τῆς τῶν ἐν αὐτῇ λειτουργῶν εὐσηχημοσύνης κατακοσμῶν, Δέσποτα τῶν ἀπάντων, Σὺ καὶ τὸν δοῦλόν σου, ὃν κατηξίωσας τὴν τοῦ χωρεπισκόπου δέξασθαι ἱερουργίαν, ρύθμισον πρὸς πᾶσαν εὐταξίαν καὶ κατάστασιν εἰρηνικήν, πλήρωσον αὐτὸν πάσης πίστεως, καὶ ἀγάπης καὶ δυνάμεως, καὶ ἁγιασμοῦ διὰ τῆς ἐπιφαιτήσεως τοῦ ζωοποιοῦ καὶ παναγίου σου Πνεύματος· οὐ γὰρ ἐν τῇ ἐπιθέσει τῶν ἐμῶν χειρῶν, ἀλλ' ἐν τῇ ἐπίσκοπῃ τῶν σῶν οἰκτιρμῶν δίδεται χάρις τοῖς ἀξίοις σου, ἵνα, πάσης ἁμαρτίας ὑψηλότερος γενόμενος, ἐν τῇ φοβερᾷ τῆς κρίσεως ἡμέρᾳ ἀμέμπτως παραστή τῷ φοβερῷ βήματί σου καὶ τὸν μισθὸν δέξῃται τὸν ἀδιάφυστον τῆς ἐπαγγελίας χάριτι καὶ φιλανθρωπία τοῦ Χριστοῦ σου, μεθ' οὗ εὐλογητὸς εἶ σὺν τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι νῦν... Εἰρήνῃ πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς ὑμῶν. Εὐχὴ· Κλῆνον, Κύριε, τὸ ὄσ σου καὶ ἐπάκουσον τῆς δεήσεως ἡμῶν, καὶ ἀνάδειξον τὸν δοῦλόν σου ὁ δεῖνα πιστὸν καὶ φρόνιμον οἰκονόμον. Goar. p. 359 Σὺ γὰρ προσκυνητὸς καὶ δεδοξασμένος ὑπάρχεις

ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ ὁ μονογενὴς σου Υἱὸς καὶ τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον χάριτι καὶ οἰκτιρμοῖς καὶ φιλανθρωπία τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, μεθ' οὗ εὐλογητὸς εἶ σὺν τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι νῦν... Καὶ ἐνδύει αὐτὸν φελώνιον, λέγων· Ἐνδύεται ὁ δεῖνος χωρεπίσκοπος τῆς χώρας τῆς δεῖνα φελώνιον χωρεπισκόπων Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος... Καὶ ἀσπάζεται αὐτὸν ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ ἱερεῖς ἅπαντες, καὶ γίνεται ἡ εὐχὴ τοῦ Τρισαγίου καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

л. 111—119 чистые.

л. 120. Молитвы надъ новорожденнымъ ребенкомъ, писанныя инымъ почеркомъ и носящія арабскія надписанія.

Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, Τρισαγίον, τὸ Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν, Τῆς εὐσπλαχνίας τὴν πύλην ἀνοίξον, Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πλάσας ἐκ τοῦ χοῦς τὸν ἄνθρωπον καὶ ἐξ αὐτοῦ ἀναπλάσας γυναῖκα, καὶ ἰσοτιμία τιμήσας αὐτήν, παραβάντας δὲ αὐτοὺς τὴν ἐντολήν σου ἐμβαλὼν τοῦ παραδείσου σου... Прилож. стр. 3. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ ἀληθινὸς τῆς ζωῆς, ὁ χαρισάμενος ἡμᾶς τοὺς ἀναξίους δούλους σου εὐλογεῖν καὶ ἀγιάζειν τοὺς ὑπερχομένους τῇ ἀγία σου ἐκκλησία καὶ προσκυνοῦντας τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον...

л. 121. Молитвы въ 40 день.

Εὐλογητὸς ὁ Θεός, Τρισαγίον, τὸ Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν τροπάριον· Ἐλέησον ἡμᾶς, Δόξα, Κύριε ἐλέησον ἡμᾶς, Καὶ νῦν, Χαῖρε κεχαριτωμένη Θεοτόκε... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τεσσαράκοντα ἡμέραις κατὰ τὸν νόμον Μωσέως εἰς τὸ ἱερὸν ἀνεληθὼν ὑπὸ Μαρίας τῆς Μητρός σου... См. выше стр. 25. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παραγενόμενος ἐπὶ σωτηρία τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων, παραγενοῦ καὶ ἐπὶ τὴν δούλην σου τήνδε καὶ δὸς αὐτὴν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ἀγίαν σου ἐκκλησίαν... Гоар. р. 267. Ἀνοιγέσθω ἡ πύλη τοῦ οὐρανοῦ... Νῦν ἀπολύεις... Χαῖρε, κεχαριτωμένη Θεοτόκε.

л. 123 чистый.

л. 124. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου καὶ μεγάλου σχήματος, γενομένη εἰς περίστασιν. Ркп. Син. библи. XXI в. № 985 л. 3, но съ нѣкоторыми особенностями, указанными въ вариантахъ.

л. 127 об. Συστατικὸν πνευματικὸῦ γράφε οὕτως.

л. 128. Безъ начала богословскаго содержания граммата съ подписью: Ἰωάννης ἐλѳ Θεοῦ πιστὸς βασιλεὺς καὶ αὐτοκράτωρ Ῥωμαίων ὁ Καντακουζηνός, ὁ διὰ τοῦ θείου καὶ μοναχικοῦ σχήματος μετονομασθεὶς Ἰωάσαφ μοναχός.

- л. 130. Συστατικὸν ἀρχιερέως.
 л. 31. Τροπάρια, φαλλόμενα εἰς τὴν παράκλησιν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου.
 л. 134. Στιχηρά, φαλλόμενα εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον ἐν τῇ τεσσαρακοστῇ.
 л. 137—145 арабскій текстъ.
 л. 146—149 чистые.
 л. 150. Исповѣданіе вѣры.
 л. 154 об. Образцы писемъ къ царю и патриарху.

LIV. № 450. Εὐχολόγιον, ρκп. Αθωνο-Διονисиатской библи. въ 4 долю листа писана почеркомъ крупнымъ и красивымъ 1408 г. Приписка къ рукописи гласитъ слѣдующее: 'Ετελειώθη τὸ παρὸν βιβλίον διὰ χειρὸς ἐμοῦ ἀμαρτωλοῦ Διονυσίου ἱερομονάχου ἐν ἔτει ρθ' αὐτῶν Ἰνδικτιῶνος πρώτης, ἐν μηνὶ Δεκεμβρίῳ ιγ'. ἡμέρα τρίτη, ὥρα ἐνάτη.

л. 1. рукою XVI в. Εὐχή, ἣν λέγει ἱερεὺς ἢ ἀρχιερεὺς ἐπὶ τοὺς μέλλοντας μεταλαβεῖν τῶν ἀχράντων μυστηρίων.

л. 6. Ἀκολουθία τοῦ βαπτίσματος.

Εὐχὴ εἰς τὸ κατασφραγίσαι παιδίον, λαμβάνον ὄνομα τῇ ὁγδόῃ ἡμέρᾳ τῆς αὐτοῦ γεννήσεως.

л. 7. Ἐτέρα ἀκολουθία εἰς τὸ σφραγίσαι παιδίον.

Одна молитва, обрядъ внесения въ алтарь съ чтениемъ: „Нынѣ отпускаеши“ до „Свѣтъ во откровение языковъ“ и положеніе младенца предъ св. вратами съ словами: Τὸ δὲ παιδίον ἤρξανε καὶ ἐκρατοῦτο Πνεύματι.

л. 8. Ἀκολουθία εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον, ἡγουν βαπτίσει.

л. 21 об. Εὐχὴ εἰς τὸ ἀπολοῦσαι νεοφώτιστον.

л. 22. Εὐχὴ εἰς τὸ κουρεῦσαι παιδίον.

л. 24. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐλαίου.

Обычное начало, псаломъ: Κύριε εἰσάκουσον, тропари: Помилуй: насъ Господи и т. д., 50 псаломъ и обычный канонъ (Goar. p. 332), но безъ акростиха: εὐχὴ ἐλαίου φαλμός ἐξ Ἀρσενίου и съ перестановкою тропарей, изъ которыхъ получается такая фраза: εὐχὴ ὁ (μόνος, нынѣ Σὺ μόνος) ἐλέψ... Стихиры: Οὐρανῶν ὑπάρχουσα πλατυτέρα, χερουβὶμ καὶ θρόνων ἐνδοξότερα... Ὕμνους τῶν χειλέων μου μὴ παρίδης... Οἱ πεπωρωμένοι τῇ διανοίᾳ... Ἡ ἀπηλπισμένων ἐλπίς βεβαία... Δόξα, Πανάχραντε Παρθένε ἀγνή... Καὶ νῦν, Ἀνώμφευτε Παρθένε... Τρισάγιον, ἀπολυτίκιον· Ταχὺς εἰς ἀντίληψιν... καὶ γίνεται ἐκτενῆς καὶ ἀπόλυσις.

Εἶτα συνηγμένων τῶν ἱερέων καὶ στολισαμένων, ἐκφωνεῖ εἰς ἐξ αὐτῶν· Εὐλόγησον, δέσποτα· Καὶ ὁ πρωτοπαπᾶς· Εὐλογημένη ἡ βασιλεία... καὶ εὐδύς· Ὁ κατοικῶν ἐν βογηδείᾳ, εἶτα ἡ συναπτὴ Goar. p. 335, по съ прибавкою прошевиї обѣ архіепископѣ и царѣ. Λέγοντος δὲ τοῦ ἱερέως τὰ διακονικά, ἐπιβάλλουσιν οἱ ἱερεῖς κατὰ τάξιν εἰς τὴν κανδήλαν ἔλαιον, λέγοντες καὶ τὴν εὐχὴν· Κύριε ἐν τῷ ἐλέει καὶ τοῖς οἰκτιρμοῖς. Goar. p. 335. Εἶτα λέγονται τὰ τροπάρια ταῦτα κατ' ἤχον· Μητέρα σε Θεοῦ ἐπιστάμεθα πάντες, Παρθένον ἀληθῶς... Εὐσπλαγχνίας ὑπάρχουσα πηγὴ συμπαθείας ἀξίωσον ἡμᾶς, Θεοτόκε... Καταφυγὴ καὶ δύναμις... Τῇ Θεοτόκῳ ἐκτενῶς νῦν προσδράμωμεν... Ὁ ἐκ Παρθένου ἀνατειλας... Τῆς εὐσπλαγχνίας τὴν πύλην... Ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου ἄχραντε... Ἡ νοητὴ πύλη τῆς ζωῆς ἡμῶν, ἄχραντε Θεοτόκε... Δόξα, Ὁ ἅγιοι Ἀνάργυροι... Καὶ νῦν, Σὲ καὶ τεῖχος καὶ λιμένα ἔχομεν... Καὶ ποιεῖ μετανοίας γ' ὁ ἀδελφός, ὑπὲρ οὗ ἡ εὐχὴ τοῦ ἁγίου ἐλαίου γίνεται, πρὸς τοὺς ἱερεῖς καθ' ἑκάστην προσκύνησιν, λέγων· Εὐλόγησατε, δεσπότη μου ἅγιοι, εὐξασθε καὶ συγχωρήσατέ μοι τῷ ἁμαρτωλῷ. Καὶ συγχωρεῖται παρὰ τῶν ἱερέων καὶ εὐδύς προκείμενον. Goar. p. 337 и т. д. См. выше стр. 370—371.

л. 56. Ἀκολουθία εἰς ἀρχάριον ῥασσοφοροῦντα.

Начало чина, какъ у Гоара pag. 378—379, но здѣсь, послѣ постриженія, положено читать третью молитву: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἡ ἐλπίς καὶ καταφυγὴ πάντων τῶν ἐλπίζόντων ἐπὶ σέ Goar. p. 385. Εἶτα ἐνδύει αὐτὸν τὸν χιτῶνα, τὸν μινθῶνα καὶ τὸ καμηλαύχιον, μηδὲν ἐπιλέγων, καὶ ποιεῖ ἀπόλουσιν.

л. 58 об. Ἀκολουθία εἰς κουρὰν μανδουάτου.

Ἀπὸ ἐσπέρας φέρουσι τὰ ἱμάτια καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ μέλλοντος κουρευθῆναι ἔμπροσθεν τῆς εἰκόνας Χριστοῦ καὶ τίθενται, καὶ ἐν τῷ ὄρθρῳ φάλλεται ὁ κανὼν τοῦ σχήματος καὶ τὰ στιχηρὰ (имѣются въ рукописи на лицѣ) см. выше стр. 279, ркп. Ватоп. библ. № 133 въ великой схимѣ, и у Goar. p. 403. Εἰς δὲ τὴν λειτουργίαν φάλλονται πρῶτον τὰ συνήθη ἀντίφωνα, ἤχουον Εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου... Αἶνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον... καὶ οἱ μακαρισμοί. Ἰσταται δὲ ὁ μέλλων λαβεῖν τὸ σχῆμα, ἀρχομένης τῆς λειτουργίας, ἐνδον τῆς βασιλικῆς πύλης, φορῶν τὰ συνήθη αὐτοῦ ἱμάτια μέχρι τῆς εἰσόδου, εἶτα φάλλονται καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ σχήματος εἰς ἤχον δ'. Ὅσοι τὰ ἐν κόσμῳ ποθεινὰ ἐγκατελίπετε... Ὁ θέλων πάντας εἰς ἐπίγνωσιν ἐλθεῖν τοῦ φωτισμοῦ... Πάντων τῶν προσκαίρων ὡς φθαρτῶν... Πάσας τῆς σαρκὸς τὰς ἡδονὰς ἀποσεισάμενος... Τρίβον τὴν πλατείαν καὶ εὐρύχωρον ἀφέμενος... Ἐτέρα εἰς γυναῖκα· Βίον τὸν ἐνάρετον σεμνὴ ἐπιποθήσασα... Παύλῳ μαθητῇ... Μύρῳ καινωθέντι τῷ Χριστῷ... Χαίρει

ἐπὶ σοί.. Δόξα καὶ νῦν, Χαῖρε τῆς παρθενίας τὸ ὑπέρτιμον... Τῆς εἰσόδου δὲ γενομένης, ὁ μελλοκουρίτης ἀποβάλλει τὸ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ κάλυμμα καὶ ἐν ποσὶ κελύγια καὶ ἴσταται ἐζωσμένος μέχρις ἂν ἔλθῃ ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων θυρῶν. Εἶτα τὸ παρὸν στιχηρόν· Ἀγκάλας πατρικᾶς... καὶ εὐθὺς ἀντίφωνα. Ἀντίφωνον α΄. ἦχος γ΄. Ἦθελον δάκρυσιν ἐξαλεῖψαι... Στίχος· Ὡς ἀγαπητά... Τίς χειμαζόμενος καὶ προστρέχων... Στίχος· Ἐξελεξάμην παραριπτεῖσθαι... Ἐν τῇ πηγῇ τῇ μουσικῇ τῆς ἀναγεννήσεως... Δόξα καὶ νῦν, Ῥῦσαι ἡμᾶς ἐκ τῶν ἀναγκῶν ἡμῶν... Ἀρχομένου δὲ τοῦ δευτέρου ἀντιφώνου, μεθίσταται ὁ τὸ σχῆμα μέλλων λαβεῖν τῶν βασιλικῶν πυλῶν ὀλίγον. Ἀντίφωνον δεύτερον, ἦχος ζ΄. Ζάλη ἀμαρτημάτων περιέχει με, Σωτήρ... Στίχος· Εἰπάτωσαν οἱ λελυτρωμένοι... Ἀντιλαβοῦ μου κατὰ τὸ λόγιόν σου καὶ ζήσόν με... Δόξα καὶ νῦν, Ἐκ παντοίων κινδύνων τοὺς δούλους σου... Ἀντίφωνον γ΄. ἦχος δ΄. Ποῦ ἐστὶν ἡ τοῦ κόσμου προσπάθεια... Στίχος· Δεῦτε, τέκνα, ἀκούσατέ μου... Καὶ τούτου λεγομένου, ἔρχεται εἰς τὴν σωλαίαν, κάκει ἴσταται, εἶτα τὸ παρὸν τροπάριον· Δεῦτε πρὸς με πάντες... Στίχος· Ἐπλανήθην, ὡς πρόβατον... Πρόβατον εἰμὶ τῆς λογικῆς σου ποιμένης... Τούτου δὲ λεγομένου, ἔρχεται διὰ τῆς σωλαίας ἕως τῶν ἁγίων θυρῶν καὶ προσπίπτει καὶ οὐκ ἀνίσταται μέχρις ὅτου πληρωθῇ τὸ ἀντίφωνον. Ἀντίφωνον, τροπάριον, ἦχος δ΄. Κύριε, Κύριε, ἐπιβλεψὸν ἐξ οὐρανοῦ... Δόξα καὶ νῦν, Ἡ μόνη ἀγνή καὶ ἄχραντος Παρθένος... Εἶτα κελεύει αὐτὸν ἀναστῆναι ὁ ἀνάδοχος αὐτοῦ, ὁ δὲ ἱερεὺς ἐπερωτᾷ αὐτὸν ταῦτα, λέγων οὕτως. Ἐρώτησις· Τί προσήλθες... καταταγῆναι τῷ χορῷ τῶν μοναζόντων; Ἀπόκρισις· Ναί, τίμιε πάτερ. Вопросы, что у Гоара, по съ прибавкою: Ἀποτάσση τῷ κόσμῳ καὶ τοῖς ἐν κόσμῳ κατὰ τὴν ἐντολήν τοῦ Κυρίου; Ἀπόκρισις· Ναί, τίμιε πάτερ. Оглашение: „Влѣпте, τέκνον, съ небольшими прибавками въ текстѣ противъ Гоаровскаго чтенія р. 383—384. Послѣ молитвы: Ὁ πανοικτίρμων οὖν Θεὸς καὶ πολυέλεος... στραφεὶς ὁ ἱερεὺς σφραγίζει ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ λαμβάνοντος τὸ σχῆμα τρίτον, μετὰ δὲ τὸ κατασφραγίσει αὐτόν, προσπίπτει ὁ κατηγούμενος ἕως συμπληρώσεως τῆς εὐχῆς τῆς κεφαλολκισίας, ὁ δὲ ἱερεὺς, στραφεὶς κατὰ ἀνατολάς, λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην εἰς ἐπήκοον πάντων ἐπάνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ· Ὁ ὢν Δέσποτα παντοκράτωρ ὕψιστε Гоар. р. 409. Καὶ εὐθὺς τίθεται τὸ φαλλίδιον ἐπάνω τοῦ εὐαγγελίου, εἶτα ἡ εὐχὴ παρὰ τοῦ ἱερέως· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἀξίους σου εἶναι νομοθετήσας. Гоар. р. 385. Εἶτα λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ ἱερεὺς· Ἴδού ὁ Χριστὸς ἀοράτως... Ἀπόκρισις· Ναί, τίμιε πάτερ, ἐκ προαιρέσεως. Καὶ μετὰ τὸ συντάξασθαι, λέγει πρὸς αὐτόν· Λάβε τὸ φαλλίδιον καὶ ἐπίδος μοι αὐτό. Καὶ ἐπιδόντος αὐτῷ τὸ φαλλίδιον, λέγει πρὸς αὐτόν ὁ ἱερεὺς·

Ἰδοὺ ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ Χριστοῦ... καὶ εὐθὺς ἡ εὐχὴ αὐτῆ εἰς ἐπήκοον πάντων· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἡ ἐλπίς καὶ καταφυγὴ... Goar. p. 385 καὶ λαβὼν τὸ ψαλλίδιον ὁ ἱερεὺς ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ ἀνθρώπου, λέγει οὕτως· Εὐλόγητός ὁ Θεός, ὁ θέλων πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι... Εἶτα κουρεύει αὐτὸν σταυροειδῶς, λέγων· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ δεῖνα κείρεται τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, συναποβαλλόμενος ταῖς θριξὶ καὶ τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς... Ὁ λαός· Κύριε ἐλέησον. Εἰς τὸν χιτῶνα· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ δεῖνα ἐνδύεται χιτῶνα δικαιοσύνης καὶ ἀγαλλιάσεως, τὸν ἀρράβωνα τοῦ ἀγγελικοῦ σχήματος, εἰπωμεν ὑπὲρ αὐτοῦ τὸ Κύριε ἐλέησον, τρίς. Εἰς παλλίον· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ δεῖνα λαμβάνει παλλίον... εἰπωμεν ὑπὲρ αὐτοῦ τὸ Κύριε ἐλέησον γ'. Εἰς τὴν ζώνην· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ δεῖνα περιζώννεται τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ, δύναμιν ἀληθείας, εἰπωμεν ὑπὲρ αὐτοῦ... Εἰς τὸ καμηλαύχιον· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ δεῖνα περιβάλλεται τὴν περικεφαλαίαν, τὸν ἀρράβωνα τοῦ ἀγγελικοῦ σχήματος, εἰπωμεν ὑπὲρ αὐτοῦ... Εἰς τὰ σανδάλια· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ δεῖνα ὑποδύεται σανδάλια τῆς ἐτοιμασίας τοῦ εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης, τὸν ἀρράβωνα τοῦ ἀγγελικοῦ σχήματος, εἰπωμεν... Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ δεῖνα ἔλαβε τὸ μοναδικὸν σχῆμα ἐν ὀνόματι τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ... Ἐνδυσομένου δὲ αὐτοῦ, ψάλλονται τὰ τροπάρια ταῦτα, ἤχος δ'. Ἦνοικται ἡ θύρα τῆς μετανοίας... Ἐνδύσασθε χιτῶνα τῆς σωτηρίας... Στίχος· Αὕτη ἡ πύλη... Ἀγαλλιᾶσθε τῷ Θεῷ, τῷ βοηθῷ ἡμῶν... Δόξα καὶ νῦν, ἔχοντές σε, Θεοτόκε, ἐλπίδα... τροπάριον ἤχος πλ. β'. Ἀγαλλιᾶσθω ἡ ψυχὴ μου... Τούτων οὖν πληρωθέντων, αὐθις ἡ εὐχὴ· Κύριε, Κύριε, ἡ δύναμις τῆς σωτηρίας ἡμῶν. Goar. p. 379. Εἶτα δίδοται τῷ κουρευθέντι τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, καὶ γίνεται ἀσπασμὸς μετὰ πάντων, ψαλλομένου τοῦ παρόντος στιχηροῦ, ἤχος α'. Ἐπιγνώμεν, ἀδελφοί, τοῦ μυστηρίου τὴν δύναμιν... Τοῦ ἀσπασμοῦ τελευτῶντος, λέγεται τὸ κοντάκιον τῆς ἡμέρας, εἶτα τὸ Τρισάκιον καὶ ὁ ἀπόστολος τῆς ἡμέρας, εἶθ' οὕτως καὶ ὁ τοῦ σχήματος. Προκειμένου Κύριος φωτισμός μου, στίχος· Κύριος ὑπερασπιστὴς τῆς ζωῆς... ὁ ἀπόστολος Goar. p. 387. Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον (sic)· Εἶπεν ὁ Κύριος· ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἀκολουθεῖν... Τέλος· ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει. Καὶ καθεξῆς ἡ θεία λειτουργία. Τελεσθεῖσης δὲ τῆς λειτουργίας, ἄπτουσι οἱ ἀδελφοὶ τοὺς αὐτοὺς κηροὺς καὶ ἀπέρχονται ἐν τῇ τραπέζῃ, ψάλλοντες τροπάριον, ἤχος δ'. Κύριε, Κύριε, ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ... Στίχος· Ὁ ποιμένων τὸν Ἰσραὴλ... τὸ (αὐτὸ) τροπάριον. Στίχος· Ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν χερουβείμ... τὸ τροπάριον. Στίχος· Ἐξέγειρον τὴν δυναστείαν σου... ὁμοίως, Στίχος· Ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων... ὁμοίως, Στίχος· Ἀφῆκας τὰς ἀνομίας... ὁμοίως, Στίχος· Κύριε, καταφυγὴ ἐγενήθης... ὁμοίως, Δόξα καὶ νῦν, Ἡ λαμπὰς ἡ ἄσβε-

στος... και εἶθ' οὕτως φάλλεται ὁ τῆς τραπέζης φαλμός· Ὑψώσω σε, ὁ Θεός μου, και τὰ ἕτερα τούτων και ἀπόλουςις. Εἶ δὲ οὐκ ἔστι λειτουργία, γίνεται ἐκτενή (κραткая сугубая) και εὐθὺς ἀπόλουςις. Εἶτα ἀδελφός τις κουρεύει αὐτόν, φάλλον και τὸν ἄμωμον.

π. 84 ὀβ. Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου και ἀγγελικοῦ σχήματος.

Γενομένης τῆς πρώτης εισόδου τῆς λειτουργίας, ἔρχεται ὁ μέλλων λαβεῖν τὸ μέγα σχῆμα ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων θυρῶν και προσπίπτει και οὐκ ἀνίσταται μέχρι συμπληρώσεως τῶν ἀντιφώνων· φάλλονται δὲ ταῦτα τὰ ἀντίφωνα· ἀντίφωνον α'. ἦχος δ'. Ἦνοιχται ἡ θύρα τῆς μετανοίας... Στίχος· Προσέχετε, λαός μου... Ὁ ζυγός μου χρηστός ἐστί... Δόξα και νῦν, Ἡ λαμπάς ἡ ἄσβεστος... Ἀντίφωνον β'. ἦχος γ'. Εὐαγγελικῆς φωνῆς σπουδαίως... Στίχος· Τί καλὸν ἦ τί τερπνόν... Ἐγγὺς Κύριος τοῖς ὑπομένουσιν αὐτόν... Δόξα και νῦν, Ἀγίόπρωτε, σεμνή, ἐγκώμιον οὔσα τῶν οὐρανίων... Ἀντίφωνον γ'. ἦχος α'. Ἀκολουθήσωμεν, ἀδελφοί, ἀγαθῶ Δεσπότη... Στίχος· Ἐξαπόστειλον τὴν χεῖρά σου... τροπάριον ἦχος α'. Ὁ βασιλεὺς τῶν οὐρανῶν τὰς χεῖρας ὑψαπλώσας... θεοτοκίον· Χαίροις παρ' ἡμῶν ἁγία Θεοτόκε Παρθένε... Εἶτα κελεύει ἀναστῆναι τὸν μέλλοντα και ἐπεύχεται ὁ ἱερεὺς εἰς ἐπήκοον τὴν εὐχὴν ταύτην· Ἄγιε Κύριε τῶν δυνάμεων, ὁ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εὐλόγησον τὸν δοῦλόν σου Goar. p. 410. Τῆς οὖν εὐχῆς πληρωθείσης, περιτίθησιν αὐτῶ τὸν ἀνάλαβον και τὸ κουκούλιον, και τὴν ζώνην, και τὸ μανδύον, και τὸ καμηλαύχιον, λέγων καθ' ἓνα ἕκαστον ταῦτα. Δεῖ γινώσκειν, ὅτι τὸ μέγα σχῆμα λαμβάνων διότι ἐκδουδίσκεται, ἄπερ φορεῖ, ἤγουν τὸ καμηλαύχιον, τὸ μανδύον, τὴν ζώνην και τὰ σανδαλία, ἓνα βάλῃ τὸ κουκούλιον, τὸν ἀνάλαβον, και εἶθ' οὕτως τὰ ἕτερα τούτων, τούτου ἕνεκεν και τὰ τοιαῦτα πάλιν λέγονται πρὸς αὐτόν, ἤγουν Ὁ ἀδελφός ἡμῶν λαμβάνει τὸ και τὸ. Ὁφείλει οὖν εἰπεῖν και εἰς πάντα· εἰς τὸν χιτῶνα· Ὁ ἀδελφός ἡμῶν ὁ δεῖνα ἐνδύεται... (см. выше въ чинѣ малої схимы), εἰς τὸν ἀνάλαβον· Ὁ ἀδελφός ἡμῶν ὁ δεῖνα λαμβάνει τὸν ἀνάλαβον, ἀναλαμβάνων τὸν σταυρὸν αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ὤμων και ἀκολουθῶν τῷ Δεσπότη Χριστῷ, εἰπωμεν ὑπὲρ αὐτοῦ τὸ Κύριε ἐλέησον. Ὁ λαός τὸ Κύριε ἐλέησον, τρίς. Εἰς τὸ κουκούλιον· Ὁ ἀδελφός ἡμῶν ὁ δεῖνα ἐνδύεται τὸ κουκούλιον τῆς ἀκαχίας εἰς περικεφαλαίαν ἐλπίδος σωτηρίας, εἰπωμεν ὑπὲρ αὐτοῦ τὸ Κύριε ἐλέησον. Остальные возглашения, при надѣваніи пояса, мантии, камилавки, сандаліи и схимы, а равно стихирь, которыя пѣлись при этомъ, тѣже, что и въ чинѣ малої схимы. Τούτων δὲ φαλλομένων (τ. ε. стихирь Ἦνοιχται ἡ θύρα τῆς μετανοίας κ. τ. λ.) παρὰ τῶν μοναχῶν, ὁ ἱερεὺς λέγει τὴν μεγάλην συναπτὴν. Goar. p. 412—423, но безъ прошеній о домѣ и

архиєпископѣ. Εἰθ' οὕτως τὴν εὐχὴν ὁ ἱερεὺς· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πιστὸς ἐν ταῖς ἐπαγγελίαις σου καὶ ἀμεταμέλητος ἐν τοῖς χαρίσμασί σου Goar. p. 411. Ἐπισύναφον καὶ ταύτην· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, εἰσάγαγε τὸν δοῦλόν σου τόνδε εἰς τὴν πνευματικὴν σου αὐλήν... pag. 412. Εἶτα δίδωσι τῷ λαβόντι τὸ μέγα σχῆμα τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, καὶ γίνεται ἀσπασμὸς παρὰ πάντων, φαλλομένου τοῦ παρόντος στιχηροῦ, ἦχος α'. Ἐπιγνώμεν, ἀδελφοί... и прочее до апостола, какъ въ чинѣ малої схимы. Ὁ ἀπόστολος πρὸς Γαλάτας ἐπιστολῆς· Ἀδελφοί, ὁ καρπὸς τοῦ Πνεύματός ἐστιν ἀγάπη... Τέλος· καὶ οὕτως ἀναπληρώσατε τὸν νόμον τοῦ Χριστοῦ. Ἀλληλουάριον καὶ εὐαγγέλιον. Goar. pag. 413. Καὶ καθεξῆς ἡ θεία λειτουργία· εἰ δὲ οὐκ ἔστι λειτουργία, γίνεται ἐκτενῆς καὶ ἀπόλυσις, ἦγουν Ἐλέησον ἡμᾶς... Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ ἀφέσεως καὶ συγχωρήσεως τῶν ἁμαρτιῶν... Ὑπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι αὐτῷ... Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλάνθρωπος... καὶ εὐθὺς ἀπόλυσις. Εἰ δὲ ἐνὶ λειτουργίᾳ, ἄπτουσι οἱ ἀδελφοὶ τοὺς κηροὺς καὶ συναπέρχονται μετὰ τοῦ νεοφωτίστου εἰς τὴν τράπεζαν κ. τ. λ. (см. выше чинѣ малої схимы). Εἶτα ἀναστάντες ἀπὸ τῆς τραπέζης, συναπέρχονται αὐτῷ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, φάλλοντες τὰ προγεγραμμένα τροπάρια· Κύριε, Κύριε, ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ... Στίχος· Ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματά... Στίχος· Ἡ καρδιά μου καὶ ἡ σάρξ... Στίχος· Καὶ γὰρ στρουθίον εὔρειν ἐαυτῷ... Τὰς δὲ ἑπτὰ ἡμέρας ὁ νεοφώτιστος προσκαρτερεῖ τῇ ἐκκλησίᾳ, σχολάζων ἀπὸ τῶν ἔργων, τῇ δὲ ἑβδόμῃ ἡμέρᾳ ποιεῖ εὐχὴν ὁ ἱερεὺς καὶ αἶρει τὸ κουκούλιον ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, χαλῶν αὐτὸ ὀπισθεν. Σημειωτέον, ὅτι, εἰ ἔστιν ὁ ἀδελφὸς ἄξιος μεταλαβεῖν τῶν ἁγίων δώρων, εἰσοδεύει καὶ μεταλαμβάνει.

λ. 95. Ἀκολουθία τοῦ ἀποκουκουλίσματος.

Μετὰ τὴν τελείωσιν τῶν ἑπτὰ ἡμερῶν, ποιεῖ ὁ ἱερεὺς Εὐλογητὸν καὶ λέγεται Τρισάγιον, εἶτα τροπάρια ταῦτα, ἦχος β'. Ἐλέησον ἡμᾶς... Δόξα, Κύριε ἐλέησον... Καὶ νῦν, Τῆς εὐσπλαγχνίας... Τὸ Κύριε ἐλέησον μ'. καὶ τὰς εὐχὰς ταύτας· Πολυέλεε Κύριε... Goar. p. 419. Εἰρήνη πᾶσιν. Ὁ διάκονος· Τὰς κεφαλὰς... Ὁ ἱερεὺς ἐπεύχεται· Τὸν τῇ πυρίνῃ κεφαλῇ... Ibid. Εἶτα σφραγίζων τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ τρίς, ποιεῖ ἀπόλυσιν.

λ. 97. Σημειωτέον εἰς κανονικάς· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν παρθενίαν οὕτως ἀγαπήσας. Goar. p. 382. Εἰ δὲ οὐκ ἐνὶ λειτουργίᾳ, Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, Κύριε ἐλέησον ιβ'. Δεῦτε προσκυνήσωμεν γ'. Εἶτα τὸν Ν'. τὸν κανόνα, τοὺς μακαρισμοὺς καὶ καθεξῆς τὴν λοιπὴν ἀκολουθίαν.

λ. 97. Ἀκολουθία τοῦ ἁγιασμοῦ τῶν Φώτων.

- λ. 109 οβ. Ἀκολουθία μικροῦ ἁγιασμοῦ.
 λ. 118 οβ. Ἀκολουθία τῆς γονυκλισίας.
 λ. 133. Ἀκολουθία εἰς ψυχὴν κρινομένην.
 λ. 138 οβ. Εὐχαὶ διάφοροι.
 λ. 167. Ἀκολουθία τοῦ ἐξοδιαστικοῦ.

Ἐπειδὴν τις τῶν μοναζόντων... См. выше стр. 282 Ркп. Ват. библ. № 133 καὶ εὐθὺς (т. е. послѣ заупокойной ектеньи) τὸ λειψάνον εἰσφέρουσιν ἐν τῷ νάρθηκι, ψάλλοντες τὸ Ἅγιος ὁ Θεός..., δίδοντες καὶ κηρία τοῖς ἀδελφοῖς· ἄπτουσι δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ λειψάνου κηρία τέσσαρα, ἐπάνω δὲ αὐτοῦ τίθεται καὶ εἰκὼν τοῦ Χριστοῦ, καὶ εὐθὺς θυμιᾷ ὁ ἱερεὺς ἐπάνω τοῦ λειψάνου σταυροειδῶς, καὶ ἴσταται ἐπάνω τοῦ λειψάνου, λέγει· Εὐλόγητός ὁ Θεός... καὶ ἄρχονται τοῦ Τρισαγίου, τὸ Παναγία Τριάς. Πάτερ ἡμῶν, Κύριε ἐλέησον β'. Δεῦτε προσκυνήσωμεν γ'. τὸν Ν'. εἶτα τὸν ἄμωμον εἰς ἦχον πλ. α'. καὶ ἐκφωνεῖ· Εὐλόγητός εἶ, Κύριε... Goar. p. 424—426. Εἶτα τὰ τροπάρια ταῦτα· Εὐλόγητός εἶ, Κύριε... Τῶν ἁγίων ὁ χορὸς... κ. τ. λ. Εἶτα μνημονεῦει ὁ ἱερεὺς ἢ ὁ διάκονος, εἴπερ ἔστιν· Ἐτι καὶ ἔτι... Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ ἀναπαύσεως κ. τ. λ., εἶθ' οὕτως τροπάριον, ἦχος πλ. α'. Ἀνάπαυσον, Σωτήρ... θεοτοκίον· Ὁ ἐκ Παρθένου ἀνατείλας... Εἶτα οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὰ στιχηρὰ и до евангелія Goar. pag. 439—445, по съ опущениемъ второго тропаря „подобнаго“. Послѣ евангелія γίνεται ὁ ἀσπασμὸς καὶ ψάλλονται τὰ τελευταῖα τροπάρια, ἦχος β'. Δεῦτε τελευταῖον ἀσπασμόν... Δεῦτε ἐν τῷ τάφῳ, ἀδελφοί... Δεῦτε τελευταῖον ἀσπασμόν... Ποῖος χωρισμός, ὦ ἀδελφοί... Ὅταν ἐκ τοῦ σώματος ψυχὴ... Δεῦτε, ἀδελφοί πνευματικοί... Τρέμω τὸ κριτήριον, Χριστέ... Μέγας ὁ κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμός... Πάντες δυσωποῦμεν, Χριστέ... Τοῦτο τῆς ζωῆς ἡμῶν ἐστί... Δόξα, Μίαν, ὑποστάσει τρισί, σέβοντες Θεότητα πίστει... Καὶ νῦν, Σῶζε τοὺς ἐλπίζοντας εἰς σέ... Εἶτα Τρισάγιον καὶ τὰ τροπάρια ταῦτα· Μετὰ πνευμάτων δικαίων κ. τ. λ. Goar. p. 446. Послѣ ектеньи Δόξα καὶ νῦν καὶ γίνεται ἀπόλυσις.

Εἶτα αἴθις ἀρχὴ παρὰ τοῦ ἱερέως καὶ, ἄραντες τὴν κλίνην μετὰ τοῦ λειψάνου, ἀπέρχονται εἰς τὸ κοιμητήριον, ψάλλοντες τὸ Ἅγιος ὁ Θεός, εἶτα νεκρώσιμα στιχηρὰ καὶ καθίσματα κατ' ἦχον. Ἐναποτίθουσι δὲ τὸ λειψάνον τρίς ἕως τοῦ κοιμητηρίου, καὶ ὁ ἱερεὺς συναπτὴν τὴν συνήθη, τὰ καθίσματα, ἦχος δεύτερος· Ὡς ἄνθος μαραίνεται... Μνήσθητι, Κύριε, ὡς ἀγαθός... Πάντα ματαιότης τὰ ἀνθρώπινα... Ὅτε τῷ λόγῳ σου παραστησώμεθα... Ψυχὴν, ἣν μετέστησας ἐκ τῶν προσκαίρων... Σὺ ἐπλάσας με, Κύριε... Ἀρχὴ μοι καὶ ὑπόστασις... Ἀνάπαυσον, Σωτήρ ἡμῶν ζωοδότα... Ἐν χώρᾳ ζώντων, Κύριε, καὶ ἐν σκηναῖς τῶν δικαίων σου... Ὁ

θάνατός σου, Κύριε, ἀθανασίας γέγονε πρόξενος... Καί φθάσαντες ἐν τῷ κοιμητηρίῳ, βάλλουσι τὸ λείψανον ἐν τῷ τάφῳ, λέγοντες τροπάριον, ἦχος πλ. δ'. Γῆ χανοῦσα... Εἶτα ὁ ἱερεὺς ἐπιγέει τὸ ἔλαιον ἐπάνω τοῦ λείψανου, ποιῶν δι' αὐτοῦ σταυρὸν καὶ λέγων· Τοῦ Κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς... καὶ ἕτερον, ἦχος γ'. Τῷ τύπῳ τοῦ σταυροῦ σου, φιλάνθρωπε... καὶ εὐθὺς σφαιλίζεται ὁ τάφος, ἡμεῖς δὲ ψάλλομεν τὰ ἰδιόμελα ταῦτα, ἦχος πλ. β'. Πνευματικοὶ ἀδελφοί, μή μου ἐπιλάθησθε... ἦχος πλ. δ'. Καθὼς εἶπας, Κύριε, τῇ Μάρθᾳ· ἐγὼ εἰμι ἡ ἀνάστασις... Δόξα, ὁ αὐτός, Θρηνῶ καὶ ὀδύρομαι... Καὶ νῦν, Δέσποινα, πρόσδεξαι τὰς δεήσεις... Εἶτα Τρισάγιον καὶ τὰ τροπάρια· Μετὰ πνευμάτων δικαίων κ. τ. λ. *Послѣ ектенѣи* καὶ ἡμεῖς ποιῶμεν μετανοίας ἰβ'. καὶ ὁ ἡγουμένος· Δόξα σοι, ὁ Θεός... καὶ ὁ ἱερεὺς τὸ Χριστὸς ὁ ἀληθινός, ἡ Ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν... καὶ ἡμεῖς τὸ Αἰώνια σου ἡμνήμη, ἀξιομακάριστε ὁ δεῖνα μοναχὲ καὶ ἀείμνηστε ἀδελφεῖ ἡμῶν.

π. 199 ὁδ. Ἀκολουθία εἰς κοσμικοὺς κοιμηθέντας.

Εὐλογοῦντος τοῦ ἱερέως, ἀρχόμεθα τῶν ἀμώμων, μετὰ δὲ τὸν ἄμωμον εὐθὺς λέγει ὁ ψάλτης στίχον· Ἐγγισάτω ἡ δέησίς μου ἐνώπιόν σου, καὶ ἄρχονται τὰ τροπάρια ταῦτα· Οὐκ ἔστι τῶν ἐν τῷ βίῳ τερπνῶν οὐδέν... Στίχος· Εἰσέλθοι τὸ... Ἰάσαι τὴν συντριβὴν μου, Σῶτερ, σαυτὸν κενώσας ὁ ὕψιστος... Στίχος· Ἐξερευζόντο τὰ χεῖλη μου... Καθεῖλας τὴν τοῦ θανάτου ὄφρον τῷ παιδί, ἀναμάρτητε... Στίχος· Φθέγγεται ἡ γλῶσσά μου τὸ λόγιόν σου... Ὁ μόνος τὰ τῶν ἀνθρώπων εἰδώς, Χριστέ... Ζήσεται ἡ ψυχὴ μου. *Говг. р. 425* καὶ ταῦτα τὰ εὐλογητάρια· Τῶν ἁγίων ὁ χορὸς εὖρε πηγὴν... κ. τ. λ. Ἀνάπαυσον, ὁ Θεός, τὸν δοῦλόν σου καὶ κατὰ τζον αὐτόν. Δόξα, Τὸν ἀναρχον καὶ Υἱόν σου, Δέσποινα, καὶ Θεὸν ἡμῶν ἀπαύστως, ὃν ἔτεκες, ἐκδυσώπει, πάντα γενε, τῆς ἐκ δεξιῶν σου παραστάσεως δειχθῆναι ἡμᾶς καὶ τρυφήσαι αἰωνίου ἀπολαύσεως. Καὶ νῦν, Ἐμνήσθη τὸ προφήτου βοῶντος· ἐγὼ εἰμι γῆ καὶ σποδὸς καὶ πάλιν χρετενόησα ἐν τοῖς μνήμασι, καὶ εἶδον τὰ ὅσα τὰ γεγυμνωμένα, καὶ εἶπον· ἄρα τίς ἐστι βασιλεὺς ἡ πένης, ἡ δίκαιος, ἡ ἀμαρτωλός, ἀλλὰ ἀνάπαυσον, Σωτὴρ ἡμῶν, μετὰ δικαίων τὸν δοῦλόν σου. Καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν ἐκτενήν καὶ εὐθὺς ἀντίφωνον ἦχος πλ. β'. Ἐν τῷ οὐρανῷ τοὺς ὀφθαλμούς... Στίχος· Πρὸς σὲ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς... Ἀλληλούια. Στίχος· Ἴδοὺ ὡς ὀφθαλμοὶ δούλου... Ἀλληλούια. Στίχος· Ὡς ὀφθαλμοὶ παιδίσκης εἰς χεῖρας τῆς κυρίας... Ἀλληλούια. Ἐλέησον ἡμᾶς τοὺς ἐξουθενημένους... Στίχος· Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε... Ἀλληλούια. Στίχος· Ὅτι ἐπὶ πολὺ ἐπλήσθημεν... Ἀλληλούια. Στίχος· Ἐπὶ πλέον ἐπλήσθη ἡ ψυχὴ ἡμῶν... Ἀλληλούια. Ἄγιε Πνεύματι πανσωστικῆ αἰτίᾳ... Δόξα καὶ νῦν, Δέσποτα Χριστέ, ὅταν μετὰ φόβου παρίστανται... Καὶ οἱ

μακαρισμοί, ἦχος πλ. β'. Ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. Gοαг. p. 430 καὶ εὐθὺς τὸ πρὸν ἰδιόμελον. Δεῦτε καὶ θεάσασθε ἅπαντες ξένον θέμα καὶ παρὰδοξον... Μετὰ τῶν ἀγίων ἀνάπαυσον, Χριστέ... Ὁ ἱερεὺς· Πρόσχωμεν. Εἰρήνην πᾶσι. Σοφία. Τὸ προκείμενον τοῦ ἀποστόλου· Μακαρία ἡ ὁδός... Ἐπίστρεψον, ψυχῆ μου... Καὶ ὁ λαός· Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν ἀγαθοῖς, ἐκ γ'. Πρὸς Κορινθίους πρώτης ἐπιστολῆς· Ἀδελφοί, Χριστὸς ἐγγήγερται ἐκ νεκρῶν... Τέλος· Ἐνα ἢ ὁ Θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσιν. Ἀλληλουία, ψαλμὸς Δαβίδ, στίχος· Μακάριος, ὃν ἐξελέξω καὶ προσελάβου... Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην Gοαг. p. 430 καὶ εὐθὺς ψάλλονται τὰ τελευταῖα τροπάρια, ἦχος β'. Δεῦτε τελευταῖον ἀσπασμόν... Ποῖος χωρισμός... Ἄρτι ἢ τοῦ βίου ποιηρά... Πάντα τὰ τοῦ σώματός μου νῦν ὄργανα ἀργὰ θεωροῦνται... Μέγας ὁ κλυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς... Δεῦτε, οἱ ἀπόγονοι Ἀδάμ... Θεοτοκίον· Χαῖρε πᾶσα κτίσις σοι βοᾷ... Εἶτα δοξάζουσιν εἰς ἦχον πλ. α'. καὶ ψάλλουσι τὸ παρὸν ἰδιόμελον μετὰ μέλους· Ὁρῶντές με ἄφωνον... Εἰ βούλει, εἰπέ τὸ παρὸν στιχηρὸν· Ἐξελίπον ἐκ τῆς συγγενείας μου... Καὶ νῦν, Θεοτοκίον· Θεὸν ἐκ σοῦ σαρκωθέντα ἐγνωμεν, Θεοτόκε Παρθένε... Καὶ εὐθὺς Τρισάγιον καὶ τὰ τροπάρια ταῦτα· Μνήσθητι, Κύριε, ὡς ἀγαθός... Δόξα καὶ νῦν, Μήτηρ ἀγία ἢ τοῦ... Καὶ μνημονεύει ὁ ἱερεὺς τὸν κεκοιμημένον, καὶ οὕτω γίνεται ἀπόλυσις. Μετὰ δὲ τούτων πάντων, ἄραντες τὴν κλίνην, ἀπερχόμεθα ἐν τῷ μνήματι, ψάλλοντες ἡσυχῶς τὸ Ἅγιος ὁ Θεός, κάκεισε φθάσαντες ψάλλομεν· Μετὰ πνευμάτων δικαίων καὶ τὰ ὅμοια. Ὄταν δὲ βάλῃ τὸ λειψάνον ἐν τῷ τάφῳ, λέγει ὁ ἱερεὺς τὸ τροπάριον τοῦτο· Γῆ χανοῦσα, ὑπόδεξαι τὸν ἀπὸ σοῦ... Καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς μίαν τῶν κρεμαμένων κανδηλῶν, ἐπιχέει ἐπάνω τοῦ λειψάνου τὸ ἔλαιον σταυροειδῶς, λέγων· Ῥαντιεῖς με ὑσώπω... καὶ λέγει ψαλμὸν μέχρι τέλους. Λαβὼν δὲ καὶ δίκελλαν, ὁ ἱερεὺς ποιεῖ ἐν τῷ μνήματι σταυρόν, λέγων· Τοῦ Κυρίου ἢ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα... Εἶτα μνημονεύει ὁ ἱερεὺς· Ἐλέησον ἡμᾶς, εἶτα ἕτερα τούτων καὶ τὴν εὐχήν· Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ ποιεῖ τελείαν ἀπόλυσιν.

λ. 209. Ἀκολουθία, ψαλλομένη εἰς ἱερεῖς.

Μετὰ τὸν ἄμωμον εὐθὺς ἄρχονται ταῦτα τὰ εὐλογητάρια. Gοαг. p. 425. Καὶ εὐθὺς μνημονεύει, εἶτα ἀντίφωνον α'. ἦχος πλ. β'. ἐνταῦθα ἄρχονται ψάλλειν ἀλληλουάρια κατὰ στίχον, εἰς τὸν αὐτὸν στίχον (т. е. поютъ антифоны 6 гласа: первая три съ припѣвами и Аллилуія, что выше нѣ чинѣ мірекого погребенія) καὶ εὐθὺς· Ἐπι καὶ ἔτι, τὴν ἐκτενήν, εἶτα ἄρχεται ὁ ψάλτης τοῦ ἑτέρου χοροῦ, λέγων οὕτως· ἀντίφωνον β'. ἦχος πλ. δ'. Εἰ μὴ Κύριος ἦν ἐν ἡμῖν... δὶς, Στίχος· Εἰ μὴ ἔτι Κύριος ἦν... Ἀλληλουία, Στίχος· Εἰπάτω δὴ Ἰσραήλ... Ἀλληλουία,

Στίχος· Ἐν τῷ ἐπαναστήναι ἀνθρώπους... Ἀλληλούια, Στίχος· Ἐν τῷ ὀργισθῆναι τὸν θυμὸν αὐτοῦ... Ἀλληλούια... Τοῖς ὁδοῦσιν αὐτῶν μὴ μου ληφθῆτω ἡ ψυχὴ... δις, Στίχος· Εὐλογητὸς Κύριος, ὃς οὐκ ἔδωκε... Ἀλληλούια, Στίχος· Ἡ ψυχὴ ἡμῶν, ὡς στρουθίον ἐρρύσθη... Ἀλληλούια, Στίχος· Ἡ παγὶς συνετριβη καὶ ἡμεῖς... Ἀλληλούια, Στίχος· Ἡ βοήθεια ἡμῶν ἐν ὀνόματι Κυρίου... Ἀλληλούια, Τριαδικόν· Ἀγίῳ Πνεύματι ἐνθέωσις τοῖς πᾶσιν, εὐδοκία, σύνεσις... δις, Δόξα, Ἀλληλούια, Καὶ νῦν, Ἀλληλούια, καὶ εὐθύς τὸ παρὸν στιχηρὸν· Δεῦτε καὶ θεάσασθε ἅπαντες ξένοι καὶ φρικτὸν θέαμα τοῖς πᾶσι γνωριζόμενον... δις, εἴθ' οὕτως ὁ ἱερεὺς· Ἐτι καὶ ἔτι, τὴν συναπτὴν, καὶ εὐθύς ἄρχεται ὁ τοῦ ἐτέρου χοροῦ ψάλτης, λέγων οὕτως· Οἱ πεποιθότες ἐπὶ Κύριον... δις, Στίχος· Μακάριοι πάντες οἱ φοβούμενοι... Ἀλληλούια, Στίχος· Οἱ πορευόμενοι ἐν ταῖς ὁδοῖς... Ἀλληλούια, Στίχος· Τοὺς πόνους τῶν καρπῶν σου... Ἀλληλούια, Στίχος· Μακάριος εἶ, καὶ καλῶς σοι... Ἀλληλούια· Ἐν ἀνομίαις χεῖρας αὐτῶν ὁ τῶν δικαίων κληρὸς... δις, Στίχος· Οἱ υἱοὶ σου, ὡς νεόφυτα... Ἀλληλούια, Στίχος· Εὐλογῆσαι σε Κύριος ἐκ Σιών... Ἀλληλούια, Στίχος· Καὶ ἴδοις τὰ ἀγαθὰ Ἱερουσαλήμ... Ἀλληλούια, Ἀγίῳ Πνεύματι τὸ κράτος ἐπὶ πάντων... Δόξα, Ἀλληλούια, Καὶ νῦν, Ἀλληλούια, εἶτα τὸ παρὸν στιχηρὸν· Δέσποτα Χριστέ, ὅταν μετὰ φόβου παρίστανται τῶν ἀγγέλων αἱ δυνάμεις... δις, καὶ εὐθύς οἱ μακαρισμοί, ἦχος πλ. β'. Ἐν τῇ βασιλείᾳ σου... κ. τ. λ. Μακάριοι οἱ ἐλεημόνες... Τὸ ἄχραντόν σου σῶμά τε καὶ τὸ αἷμα ἱερουργῶν ὁ οἰκέτης σου... δις, Μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ... Μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί... Σὲ τὸν ἀμνὸν τὸν ἄμωμόν τε καὶ θεῖον... δις, Μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι... Μακάριοι ἐστὲ ὅταν ὀνειδίσωσιν... Τῶν θείων μυστηρίων ὑπηρέτης ἀναδειχθεὶς ὁ οἰκέτης σου... δις, Χαίρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε... Δόξα, Ἀνάρχῳ καὶ γεννήσει τε καὶ προόδῳ Πατέρα προσκυνῶ τὸν γεννήσαντα... Καὶ νῦν, Πῶς ἐκ μαζῶν σου γάλα βρῦεις, Παρθένε... κοντάκιον· Μετὰ τῶν ἁγίων ἀνάπαυσον, Χριστέ... Προκείμενον τοῦ ἀποστόλου· Μακαρία ἡ ὁδός... Στίχος· Ἐπίστρεψον, ψυχὴ μου... Καὶ ὁ λαός· Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν ἀγαθοῖς, ἐκ τρίτου τὸ αὐτό... Πρὸς Κορινθίους ἐπιστολῆς Παύλου· Ἀδελφοί, ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς χοϊκός... Τέλος διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· Ἀλληλουάριον· Μακάριος, ὃν ἐξελέσω. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην. *Goar*, p. 430 καὶ εὐθύς· Δεῦτε τελευταῖον ἀσπασμόν... Ποῖος χωρισμός... Μέγας ὁ κλαυθμός... Δεῦτε, οἱ ἀπόγονοι Ἀδάμ... Ἄρτι ἡ τῷ βίου πονηρά... Εἶτα δοξάζουσιν εἰς ἦχον πλ. β'. καὶ ψάλλουσι τὸ παρὸν ἰδιόμελον μετὰ μέλους· Ἀδελφοὶ πνευματικοὶ καὶ συλλειτουργοί μου, μὴ μου ἐπιλάθησθε... Καὶ νῦν, Θεὸν ἐκ σοῦ σαρκωθέντα ἐγνωμεν, Θεοτόκε Παρθένε... Εἶτα τὰ λοιπὰ καθεξῆς συνήθως, καὶ οὕτω γένηται τελεία ἀπόλυσις.

л. 261. Ἀκολουθία εἰς μνημόσυνα νεκρῶν.

Первый канонъ см. у Гоара pag. 426, а другої ἤχος πλ. δ'. Θανάτῳ τὸν θάνατον τοῦ Χριστοῦ καὶ πάθεισιν πάθος μιμησάμενοι.. Νεότητος πταίσματα παρορῶν καὶ τὰς ἀμαρτίας ὑπερβαίνων.. Ἦς ἔτυχον δόξης τε καὶ χαρᾶς... θεοτοκίον Συνέλαβε λόγον τὸν τοῦ Θεοῦ...

LV. № 9 Сборникъ литургій, рукопись библи. Аѳоно-Пантелеимоновскаго русскаго монастыря писана на пергаменѣ четкою скорописью 1409 года, какъ это видно изъ приписки въ концѣ рукописи: Θεοῦ τὸ δῶρον, Θεοῦ πόνος Ἀντωνίου. Ἐτους ςϞιζ'. Ἰνδιχ. β'. μηνί Φεβρουαρίῳ α'. Въ началѣ и въ концѣ рукописи имѣется много позднѣйшихъ приписокъ, изъ которыхъ нѣкоторыя не лишены интереса, напр., τῷ ςϞιζ'. ἐκοιμήθη εἰς Θεσσαλονίκην Ἰωάννης ὁ β'. μετονομασθεὶς Ἰωάσαφ. Тούτῳ τῷ ἔτει κατηγορήθη Ματθαῖος ὁ πατριάρχης εἰς τὴν ἁγίαν Σοφίαν λειτουργεῖσαι καὶ τῷ ςϞιθ'. ἀπέθανεν. Δοσιθ. Ἱστορία περὶ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις πατριαρχευσάντων, σελιδ. 87 и другая приписка: τῷ δὲ καιρῷ τῇ εἰκοστῇ τρίτῃ τοῦ Μαρτίου μηνὸς τοῦ ςϞηη'. ἔτους τέθνηκεν ἡ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει ἀοιδίμος Βιρήνη, ἡ διὰ τοῦ Θεοῦ καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος Ὑπομονὴ μοναχὴ μετονομασθεῖσα, καὶ ἐτάφη εἰς τὴν μονὴν τοῦ Παντοκράτορος, πλησίον τοῦ μακαρίτου καὶ ἀοιδίμου βασιλέως τοῦ σοφύγου αὐτῆς. Въ рукописи имѣются двѣ миниатюры и нѣсколько виньетокъ весьма неискусной работы.

л. 2. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου.

л. 28. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Чинъ состоитъ изъ молитвъ.

л. 44 об. Εὐχὴ τῆς προθέσεως.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ὑποδείξας ἡμῖν τὸ μέγα τοῦτο τῆς σωτηρίας μυστήριον, Σὺ ἰκάνωσον ἡμᾶς προσφέρειν σοι θυσίαν ἀνάιμακτον, θυσίαν προηγιασμένην εἰς δόξαν καὶ αἴνον τοῦ Χριστοῦ σου. Ὅτι ηὐλόγηται καὶ δεδόξασται τὸ πανάγιον ὄνομά σου τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος νῦν καὶ ἀεὶ.

л. 44 об. Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων.

LVI. № 968 Εὐχολόγιον, рукопись Синайской библиотеки въ 16 долю на великолѣпномъ пергаменѣ писана скорописью четкою и прекрасною 1426 года. Время написанія рукописи опредѣляется приписками въ концѣ ея, изъ коихъ одна 1426 г. напечатана у Кондакова

„Путеш. на Синай въ 1881 г.“ Одесса 1882. стр. 115 и Gardthaus. Catal. Codic. græc. Sinait. p. 207. а вторая 1429 г. въ печати не известна еще и читается такъ: Τοῦτο τὸ Εὐλόγιον ἐγένετο διὰ τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου προφήτου μεγάλου Μωϋσέως καὶ τῆς ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Αἰκατερίνης διὰ ἐξόδου καὶ κόπου τοῦ ἐν μακαρία τῇ μνήμῃ γενομένου ἀειμνήστου δούλου τοῦ Θεοῦ Μωϋσέως ἱεροδιακόνου, ποτὲ οἰκονόμου ἐν τῇ νήσῳ Κρήτῃ, ὅστις δὲ ὑστερήσει αὐτὸ τῆς ἁγίας μονῆς, νὰ ἔχῃ τὴν ἀρὰν τῶν ἑπτὰ συνόδων καὶ τοῦ ἁγίου Μωϋσέως κατάδικον. Ἐγράφη μὲ τὸ θέλημα τοῦ ἐπισκόπου ἁγιωτάτου Σάββα εἰς χιλίους τετρακοσίους εἴκοσι ἑννέα μηνὶ Μαρτίῳ ἡ'. ἔτους δὲ ἀρχῆς κόσμου ἑξακισχιλιοστῶ ἑννακισιοστῶ τριακοστῶ ἑβδόμῳ. Листовъ въ рукописи 488.

л. 1. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου, ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου.

Начинается литургия молитвенно: εὐχή τῆς προθέσεως· Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸν οὐράνιον ἄρτον..., послѣ которой замѣчено: Καὶ λαμβάνει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ χεῖρας τὸ κοντάκιον, καὶ ποιεῖ μετανοίας γ'. ἔμπροσθεν τῆς ἁγίας τραπέζης, λέγει καθ' ἑαυτὸν Δόξα ἐν ὑψίστοις, δὶς, Κύριε, τὰ χεῖλη μου ἀνοίξον, ἀπαξ, εἶτα ἀσπάζεται τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον καὶ τὴν ἁγίαν τράπεζαν, καὶ λέγει ὁ διάκονος· Εὐλόγησον, δέσποτα, καὶ ὁ ἱερεὺς ἐκφωνεῖ· Εὐλογημένη ἡ βασιλεία τοῦ Πατρὸς...

л. 22. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου. Листы перемѣшаны.

л. 56. Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων.

л. 60. Εἰς τὸ λυχνικόν, λεγομένου συνήθως τοῦ προοιμιακοῦ ψαλμοῦ, ὁ ἱερεὺς ποιεῖ καὶ αὐτὸς τὰς συνήθεις εὐχὰς τοῦ λυχνικοῦ, εἶτα τὴν συναπτὴν καὶ τὴν ἐκφώνησιν, καὶ εὐθὺς στιχολογοῦνται τὰ Πρὸς Κύριον. Γινομένων καὶ τῶν μετανοιῶν εἰς τὸ Ἀλληλοῦια· ἐν ἐκάστῳ δὲ ἀντιφώνῳ συναπτὴ μικρὰ καὶ ἐκφώνησις. Ὅτε δὲ ἀρξώμεθα τῆς εἰρημένης στιχολογίας, ἀπέρχεται ὁ ἱερεὺς ἐν τῇ ἁγίᾳ προθέσει καὶ λαβὼν τὸν προηγιασμένον ἄρτον μετ' εὐλαβείας πολλῆς, τίθησιν ἐν τῷ δίσκῳ βαλῶν δὲ καὶ εἰς τὸ ἅγιον ποτήριον οἶνον συνήθως καὶ ὕδωρ, θυμιάσας αὐτὰ καὶ περικαλύψας ἀπέρχεται· οὐ μέντοι λέγει τῶν συνήθων ἐν τῇ προθέσει ἢ εὐχὴν προθέσεως, εἴαν καὶ ἐν τισιν εὐρηται προθέσεως εὐχή, ἀλλ' ἢ μόνον τὸ Δι' εὐχῶν τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν... ἢ Κύριε Ἰησοῦ Υἱὲ τοῦ Θεοῦ, ἐλέησόν με τὸν ἁμαρτωλὸν· προηγιασμένη γὰρ ἐστὶ καὶ τελειωμένη αὕτη ἡ θυσία. Εἰς τὸ Κύριε ἐκέκραξα θυμῶ ὁ ἱερεὺς, ὡς ἔθος, εἰσοδος μετὰ τοῦ θυματοῦ καὶ μανουαλίου καὶ ἡ εὐχή τῆς εἰσόδου τοῦ λυχνικοῦ, Σοφία, ὀρθοί, τὸ Φῶς ἱλαρόν. Ὁ διάκονος· Πρόσχωμεν. Ὁ ἱε-

ρεύς· Ειρήνη πᾶσιν. Ὁ διάκονος· Σοφία. Ὁ ἀναγνώστης τὸ προκείμενον τῆς προφητείας, καὶ ἀναγινώσκεται ἡ Γένεσις, εἶτα τὸ β'. προκείμενον, καὶ μετὰ τοῦτο ἀνίσταται ὁ ἱερεὺς, ἐκφωνοῦντος τοῦ διακόνου τὸ Κελεύσατε. Λαβῶν οὖν ὁ ἱερεὺς ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ χειρὶ θυμιατὸν καὶ μανουάλιον μετὰ κηροῦ ἴσταται κατενώπιον τῆς ἁγίας τραπέζης καὶ σφραγίζων σταυροειδῶς, λέγει· Σοφία, ὀρθοί. Φῶς Χριστοῦ φαίνει πᾶσι. Καὶ ἀναγινώσκεται ἡ Παροιμία, εἶτα ὁ ἱερεὺς· Εἰρήνη σοι, Σοφία, καὶ ὁ ψάλτης τὸ Κατευθυνθήτω καὶ ἐκτενής. Ἰστέον, ὅτι ἀπὸ τῆς τετράδης τῆς μεσονηστήμου μέχρι καὶ τῆς μεγάλης τετράδης προτίθεται καὶ τὰ τῶν διπλοκατηγουμένων διακονικῶς σὺν τῇ εὐχῇ, καὶ ὀφείλει, ἅμα τῷ εἰπεῖν τὸ Ἴνα καὶ αὐτοὶ σὺν ἡμῖν δοξάζωσιν, ἄρξασθαι οὕτως· Ὅσοι κατηγούμενοι προέλθετε καὶ τὰ λοιπά. Οὐ λέγεται δὲ εὐχὴ χερουβικῆ. Μετὰ δὲ τὴν εὐχήν· Πρόσχεσ, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἔτι κεκαλυμμένων ὄντων τῶν θείων δώρων μετὰ τῆς προσφορᾶς, ἦτοι τοῦ ἀέρος, βαλὼν ὁ ἱερεὺς τὴν χεῖρα ἄπτεται τοῦ ζωοποιοῦ ἄρτου μετ' εὐλαβείας καὶ φόβου πολλοῦ καὶ ἐκφωνεῖ· Πρόσχωμεν. Τὰ προηγιασμένα ἅγια. Οὐ γὰρ ὑφοῖ ἄρτίως τὰ ἅγια, εἶτα ἀνακαλύψας αὐτὰ ἐκπληροῖ τὴν μετάληψιν, μελίσας τὸν ἅγιον ἄρτον.

л. 62. Εὐχαὶ τοῦ λυχνικοῦ.

Молитвъ 10. Первые четыре, что у Гоара р. 28—29, пятая: Εὐλογητός εἶ, Κύριε ὁ Θεὸς παντοκράτωρ, ὁ ἐπιστάμενος τὸν νοῦν Гоар. р. 35 нот., шестая и седьмая, что у Гоара пятая и шестая р. 29, восьмая: Ἐσπέρας καὶ πρωὶ καὶ μεσημβρίας... р. 31, девятая: Εὐλογητός εἶ, Κύριε Δέσποτα παντοκράτωρ, ὁ φωτίσας τὴν ἡμέραν τῷ φωτὶ τῷ ἡλιακῷ Гоар. р. 35, десятая: Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ ὑψίστος... р. 29 и послѣднею молитвою стоить: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ κλίνας οὐρανούς καὶ καταβάς ἐπὶ σωτηρίᾳ... р. 32.

л. 67. Εὐχαὶ ἐωθιναί.

Первые восемь, что у Гоара pag. 39—41, на девятомъ мѣстѣ стоить десятая, на десятомъ—одиннадцая, на одиннадцатомъ—двѣнадцатая. Послѣдняя молитва: Κύριε, ἅγιε, ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν... Гоар. р. 44.

л. 73 об. Ἀκολουθία εἰς λοχοῦσαν.

Ποιεῖ ὁ ἱερεὺς εὐλογητόν, τὸ Τρισάγιον, τὸ Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν, ὁ ἱερεὺς Ὅτι σοῦ ἐστίν, ἀπολυτίκιον τὸ παρὸν εἰς ἦχον δ'. εἰ βούλει, εἰ δ' οὖν τῆς ἡμέρας, Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἕτερον ὅμοιον Ἡ γέννησίς σου, Θεοτόκε Παρθένε, εἶτα ὁ ἱερεὺς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν, Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πάντα ἐν σοφίᾳ τῷ λόγῳ σου δημιουργήσας καὶ ἐκ μὴ ὄντων εἰς τὸ εἶναι παραγαγών, ὁ δια-

σώσας τὴν δούλην σου ἐκ τῆς συνεχούσης τεκνογονίας, ἔπιθε ἐπ' αὐτῆς, καὶ τὸ ἐξ αὐτῆς γεννηθὲν παιδίον εὐλόγησον καὶ τοὺς ἐν τῷ σῶμα τούτῳ ἀσπίλους αὐτοὺς διατήρησον. Ἐκφώνως Ὅτι εὐλόγηται καὶ δεδόξασται τὸ πάντιμον καὶ μεγαλοπρεπὲς ὄνομά σου τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ... Ἐτέρα εὐχή. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ τὸν ἄνθρωπον πλάσας ἰδίαις χερσίν... Дмитриевскій. Прилож. стр. 4—5. Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλόανθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις... Ἐτέρα εὐχή, λεγομένη ἐπὶ τὴν μαίαν· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῷ ἐνυποστάτῳ σου λόγῳ Goar. p. 263. Αὗται αἱ εὐχαὶ λέγονται εἰς γέννησιν, εἰ ζῆ τὸ βρέφος, εἰ δ' οὐ, εἰπέ τὰς εἰς ἀπόβασιν γεγραμμένας. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε Σαβαώθ ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ, ὁ ἰώμενος πᾶσαν νόσον. Прилож. стр. 1 Ἐτέρα εὐχή. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πᾶσαν φύσιν λογικὴν τῷ λόγῳ σου δημιουργήσας... Goar. p. 367 καθάρισον ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας καὶ παντὸς ῥύπου ἁμαρτημάτων, ἐλευθέρωσον αὐτὴν προσερχομένην τῇ ἀγίᾳ σου ἐκκλησίᾳ καὶ συναρίθμησον τῇ ἀγίᾳ σου ποιήμῃ καὶ τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, μεθ' οὗ εὐλογητὸς εἶ σὺν τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ.

л. 76 об. Ἐτέρα ἀκολουθία εἰς τὸ κατασφραγίσαι παιδίον, λαμβάνον ὄνομα τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ τῆς αὐτοῦ γεννήσεως.

Ἰστέον, ὅτι τῇ γ'. ἡμέρᾳ προσάγεται τῷ ναῷ παρὰ τῆς μαίας τὸ βρέφος ἐπὶ τὸ λαβεῖν ὄνομα. Ἐστώσης δὲ τῆς μαίας ἔξωθεν τοῦ ναοῦ, κρατούσης τὸ βρέφος ἐπὶ χειρας, ποιεῖ ὁ ἱερεὺς εὐλογητόν, λέγων τὸ Τρισάγιον, τὸ Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν. Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία, τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἡμέρας, εἴθ' οὕτως, εἰσελθὼν ἡ μαία μετὰ τοῦ βρέφους, ἵσταται ἔμπροσθεν τῆς θύρας τοῦ ναοῦ, ὁ δὲ ἱερεὺς ἐμρυσᾶ εἰς τὸ πρόσωπον μετὰ τοῦ βρέφους ἕως τοῦ στήθους σταυροειδῶς τρίς, ὁμοίως καὶ κατασφραγίζει σταυροειδῶς μετὰ τῆς χειρὸς τρίς, εἶτα λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σοῦ δεόμεθα καὶ σὲ ἱκετεύομεν... Goar. p. 264. Αὕτη λέγεται, ζῶντος τοῦ βρέφους, εἰ δ' οὐ, λέγεται ἡ παροῦσα. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ὁ ἀληθινὸς ἄρτος τῆς ζωῆς ἡμῶν... Goar. p. 264, по съ неольшею слѣдующею передѣлкою: καθάρισον ἐκ τοῦ ἀπελθόντος ἐξ αὐτῆς σωματικοῦ μολυσμοῦ διὰ τῆς ὀκταήμερου καθάρσεως, καὶ εὐλόγησον αὐτὴν καὶ τὴν ζύμην αὐτῆς, καὶ πάντα τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτῆς. καὶ γίνεται ἀπόλυσις. Δεῖ δὲ γινώσκειν, ὅτι τὸ γεννηθὲν βρέφος, ἐὰν ἄρα ἀσθενῇ... Goar. p. 265.

λ. 78. Ἐτέρα ἀκολουθία εἰς τὸ σαραντῆσαι παιδίον μετὰ τῆς μητρὸς.

Τῇ δὲ τεσσαρακοστῇ ἡμέρᾳ πάλιν προσάγεται ἐν τῷ ναῷ τὸ βρέφος παρὰ τῆς μητρὸς, ἤδη κεκαθαυμένης καὶ λελουμένης οὖσης, παρόντος καὶ τοῦ μέλλοντος ἀναδέχεσθαι τοῦτο κατὰ τὸ βάπτισμα· ἰσταμένης δὲ τῆς μητρὸς μετὰ τοῦ παιδίου ἐξῶθεν τῆς θύρας τοῦ ναοῦ, βελῶν ὁ ἱερεὺς πετραχήλιον ἢ φελώνιον ποιεῖ εὐλογητόν, καὶ ἄρχεται τοῦ Τρισαγίου, εἶτα τὸ Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστίν, τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἡμέρας, εἰ βούλει, καὶ τὸ παρόν· Χαῖρε, κεχαριτωμένη Θεοτόκε Παρθένε, Τῇ πρεσβείᾳ, Κύριε, πάντων τῶν ἁγίων... Εἴθ' οὕτως ἰσταται ἡ μήτηρ μετὰ τοῦ παιδίου, ἔχουσα ἐν ταῖς ἰδίαις ἀγκάλαις αὐτὸ καί, κλινούσης τὴν κεφαλὴν ἅμα τῷ βρέφει πρὸ τῶν πυλῶν τοῦ ναοῦ, καὶ τὴν τοῦ τιμίου σταυροῦ σφραγίδα ποιῶν ὁ ἱερεὺς, ἀπτόμενός τε τῆς κεφαλῆς αὐτῆς, λέγει· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σοῦ δεόμεθα καὶ σὲ παρακαλοῦμεν καὶ ἱκετεύομεν τὸν Πατέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πάσῃ λογικῇ τε καὶ ἄλογον φύσιν *Goar. p. 267.* Εὐχὴ ἑτέρα· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παραγενόμενος ἐπὶ σωτηρίᾳ... *p. 267* ἐν τῇ συμπληρώσει τῶν τεσσαράκοντα ἡμερῶν, καὶ ποιήσον αὐτὴν ἀξίαν γενέσθαι τῆς μεταλήψεως τοῦ τιμίου σώματός σου καὶ αἵματος. Ἐκφώνως· Ὅτι ἡγίασται καὶ δεδοξασται τὸ πάντιμον καὶ μεγαλοπρεπὲς ὄνομά σου τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ... Αὗται αἱ εὐχαὶ λέγονται καὶ μόνον ἐπὶ τὴν μητέρα, εἰ οὐχ εὐρίσκεται τὸ βρέφος, καί, γενομένης ἀπολύσεως, εἰσέρχεται εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς· εἰ δὲ ζῆ τὸ βρέφος, μετὰ τὸ εἰπεῖν τὰς προγραφείσας εὐχάς, ὀφείλει ποιῆσαι οὕτως· ἐμφυσησαι εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ σταυροειδῶς τρίς καὶ σφραγίσαι τῇ χειρὶ γ'. εἶτα ἄρξασθαι οὕτως. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τεσσαράκοντα ἡμέραις τοῦ νόμου εἰς τὸ ἱερὸν ἀνελθῶν... *Πηλιοκ. στρ. 19.* Καὶ μετὰ τὴν εὐχὴν εἰσέρχονται ἐν τῷ ναῷ, καὶ λαμβάνει ὁ ἱερεὺς τὸ παιδίον ἐπὶ χειρᾶς καί, εἰ μὲν ἐστὶ ἄρρην, κυκλοῖ αὐτὸ τρίς γύρωθεν τῆς ἁγίας τραπέζης, σχηματίζων αὐτὸ εἰς τὰ τέσσαρα μέρη, ὡς προσκυνοῦν, εἰ δὲ ἐστὶ θῆλυ, ποιεῖ οὕτως ἔξω τῶν ἁγίων θυρῶν εἰς τὰς ἁγίας εἰκόνας, λέγων· Νῦν ἀπολύεις... ἕως τοῦ Φῶς εἰς ἀποκάλυψιν, εἶτα τίθησιν ὁ ἱερεὺς τὸ παιδίον ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων θυρῶν, λέγων· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τεσσαράκοντα ἡμέραις, ὡς βρέφος τῷ νομικῷ ναῷ προσαχθεῖς... *Goar. pag. 267.* Καὶ μετὰ τὸ Ἀμὴν σφραγίζει ὁ ἱερεὺς τὸ μέτωπον τοῦ παιδίου καὶ τὸ στόμα καὶ τὸ στήθος, λέγων· Τὸ παιδίον ἠῤῥξανε καὶ ἐκραταιοῦτο Πνεύματι, καὶ χεῖρ Κυρίου ἔστω μετ' αὐτοῦ. Ἀμὴν, καὶ εὐθὺς γίνεται ἀπόλυσις οὕτως· Ὁ ἐν ἀγκάλαις τοῦ δικαίου Συμεὼν βασταχθῆναι καταδεξάμενος Χριστὸς ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν

πρεσβείαις τῆς παναχράντου αὐτοῦ Μητρὸς καὶ πάντων τῶν ἁγίων ἐλεῆσαι καὶ σῶσαι. Καὶ οὕτως ὁ ἀνάδοχος λαμβάνει αὐτὸ καὶ ἐξέρχεται.

π. 81 οβ. Ἀκολουθία εἰς τὸ ποιῆσαι κατηγούμενον, ἤγουν βαπτίσει.

Λύει ὁ ἱερεὺς τὴν ζώνην... καὶ Ἰστησιν αὐτὸν κατὰ ἀνατολὰς μετὰ τοῦ ἀναδόχου, μονοχίτωνά... καὶ σφραγίζει αὐτοῦ τὸ μέτωπον ἕως τοῦ στήθους ἐκ τρίτου, ὅσον ἐμφυσᾷ ἀπὸ τοῦ μέτωπον ἕως τοῦ στήθους γ'. ποιῶν καὶ σταυροὺς γ'. μετὰ τῆς χειρός, εἶτα λέγει ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν, καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν· Ἐπί τῷ ὀνόματί σου... Слнч. Прнл. стр. 20. Δεῖ εἰδέναι, ὅτι πρὸς ἀνατολὰς βλέπων ὁ ἱερεὺς, λέγων τὰς εὐχὰς, καὶ στραφεὶς ἐμφυσᾷ εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ γ'. καὶ σφραγίζει αὐτὸ γ'. ἀπὸ τοῦ μετώπου ἕως τοῦ στήθους, λέγων οὕτως· Ἐξέλκσον ἀπ' αὐτοῦ πᾶν πονηρόν... λέγει ἐκ γ'. εἶτα ἄρξου· Πνεῦμα πλάνης, πνεῦμα πονηρίας и т. д. Καὶ μετὰ τὸ Ἀμήν ἀποστρέφει ὁ ἱερεὺς πρὸς δυσμὰς τὸν βαπτιζόμενον, ἄνω τὰς χεῖρας ἔχοντα, καὶ λέγει τρίς, ἀποκρινομένου τοῦ βαπτιζομένου τὰ ὅμοια, ἢ τοῦ ἀναδεχομένου, κἄν ἢ βάρβραρος ὁ βαπτιζόμενος, ἢ παιδίον. Ὁ ἱερεὺς ἄρχεται, λέγων τρίς· Ἀποτάσσομαι τῷ σατανᾷ.

Καὶ πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ.

Καὶ πάσῃ τῇ λατρείᾳ αὐτοῦ.

Καὶ πᾶσι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ.

Καὶ πάσῃ τῇ πομπῇ αὐτοῦ.

Καὶ ἀποκρίνεται ὁ κατηγούμενος πρὸς ἕνα ἕκαστον τούτων, ἢ ὁ ἀνάδοχος αὐτοῦ. Καὶ μετὰ ταῦτα ὁ ἱερεὺς ἐρωτᾷ αὐτόν· Ἀπετάξω τῷ σατανᾷ; Καὶ ὁ μέλλων βαπτίζεσθαι λέγει, ἀποκρίνεται· Ναί, ἀπεταξάμην. Καὶ ὅτε εἶπη τούτο τρίς, λέγει ὁ ἱερεὺς· Καὶ ἔμπτυσον αὐτῷ. Καὶ στραφεὶς ὁ ἱερεὺς πρὸς δυσμὰς ἐν τῷ ἀριστερῷ μέρει μετὰ τοῦ βαπτιζομένου, ὅσον καὶ τοῦ ἀναδόχου, ἐμπτύουσιν αὐτῷ ἅμα, ὅσον τῷ σατανᾷ, κάτω βλέποντες ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ τοῦτο ποιῶντος, ἰστᾷ πάλιν αὐτὸν κατὰ ἀνατολὰς, δεδεμένον φόβῳ τὰς χεῖρας, καὶ λέγονται ἐκ τρίτου· Καὶ συντάσσομαι τῷ Χριστῷ, γ'. καὶ Πιστεύω εἰς ἕνα Θεόν, γ'. Καὶ ὅτε πληρώσει ἐκ τρίτου τὸ ἅγιον σύμβολον ὁ μέλλων βαπτίζεσθαι, ἐρωτᾶται παρὰ τοῦ ἱερέως· Συνεταξῶ τῷ Χριστῷ; Καὶ ἀποκρίνεται· Συνεταξάμην. Καὶ γίνεται ἡ ἐρώτησις καὶ ἀπόκρισις ἐκ γ', εἶτα λέγει ὁ ἱερεὺς· Προσκύνησον αὐτῷ. Προσκυνῶ Πατέρα Υἱὸν καὶ ἅγιον Πνεῦμα, Τριάδα ὁμοούσιον καὶ ἀχώριστον. Μετὰ δὲ τὸ προσκυνῆσαι τῷ Κυρίῳ τὸν μέλλοντα βαπτίζεσθαι, ὁ ἱερεὺς λέγει· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα ὁ Θεός, προσκάλεσαι τὸν δοῦλόν σου ὁ δέισνα... Снч. р. 281. Εὐδοκία καὶ χάριτι τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, μεθ' οὗ εὐλογητὸς εἶ σὺν τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι... Τότε ἀπέρχεται ὁ ἱερεὺς μετὰ τοῦ θυμιατοῦ εἰς τὴν κολυμ-

βήθηραν καί, θυμιῶν αὐτὴν σταυροειδῶς, λέγων· Ἐν εἰρήνῃ. *Порядокъ пропеліи, что въ ркп. М. Син. библ. № 473. Прил. стр. 12, прим. Εἰρήνη πάσιν. Εὐσπλαγγος καὶ ἐλεήμων Θεός... Goar. p. 288. Καθ' ἑαυτὸν δὲ λέγεται καὶ τὴν ἐκφώνησιν καὶ τὸ Ἄμῆν, εἶτα ἐκφώνως· Μέγας εἶ, Κύριε, καὶ θαυμαστά τὰ ἔργα... pag. 288. Καὶ ποιεῖ σταυρὸν ἔσω εἰς τὴν κολυμβήθηραν καὶ εὐλογεῖ τὸ ὕδωρ· Καὶ δὸς αὐτῷ τὴν χάριν τῆς ἀπολυτρώσεως... p. 289. Καὶ ἐμφυσῶν εἰς τὸ ὕδωρ γ'. καὶ σφραγίζει τῷ δακτύλῳ γ'. λέγων· Συντριβήτωσαν ὑπὸ τὴν σημείωσιν... γ'. ὑποχωρησάτωσαν ἡμῖν πάντα τὰ ἐναέρια καὶ ἀφανῆ εἶδωλα, καὶ μὴ κρυβήτω τῷ ὕδατι τούτῳ δαιμόνιον σκοτεινόν. Καὶ εὐλογεῖ εἰς τὸ ὕδωρ μίαν καὶ ποιεῖ σταυροῦ τύπον· Μηδὲ συγκαταβήτω η τ. δ. Goar. p. 289. Καὶ μετὰ τὸ Ἄμῆν λέγει ὁ ἱερεὺς· Εἰρήνη πάσι. Τὰς κεφαλὰς. Καὶ κλίνας ὁ ἱερεὺς εἰς τὸ ἀγγεῖον τοῦ ἐλαίου, βασταζόμενον ὑπὸ τοῦ διακόνου, ἐμφυσᾷ αὐτῷ τρίς καὶ σφραγίζει τρίς, καὶ λέγει μυστικῶς, καὶ ποιεῖ σταυρὸν ἐπάνω τοῦ ἐλαίου· Δέσποια Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ τοῖς ἐν κιβωτῷ τοῦ Νῶε... p. 289. Καὶ ἀνιστάμενος ἐκφωνεῖ· Εἰς δόξαν σὴν καὶ τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ καὶ τοῦ παναγίου καὶ ἀγαθοῦ καὶ ζωοποιοῦ σου Πνεύματος, νῦν καὶ αἰεί... Λαβῶν δὲ ὁ ἱερεὺς τὸ ἔλαιον ἐκφέρει εἰς τὴν κολυμβήθηραν σταυροειδῶς ἐκ τρίτου, ἐπιλέγει ἐν ἐκάστῳ σταυρῷ τὸ Ἀλληλούια, συμφάλλοντος τούτῳ καὶ τοῦ λαοῦ, εἶθ' οὕτως· Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ φωτίζων καὶ ἀγιάζων... Καὶ μετὰ τὸ Ἄμῆν λαμβάνει ὁ ἱερεὺς ἐκ τοῦ ἐλαίου τῷ δακτύλῳ καὶ ποιεῖ σταυροῦ τύπον ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ τοῦ στήθους καὶ τῶν μεταφρένων τοῦ μέλλοντος βαπτίζεσθαι, λέγων· Χρίεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα ἔλαιον ἀγαλλιᾶσεως εἰς τὸ ὄνομα... Καὶ 1) τότε χρίεται ὑπὸ τοῦ διακόνου ἢ τοῦ ὑπηρέτου ὁ μέλλων βαπτίζεσθαι τὸ σῶμα ἐκ τοῦ ἐλαίου. Ὁ δὲ ἱερεὺς, λαβῶν ἐπὶ χεῖρας τὴν σινδόνα καὶ δῆσας σταυροὺς τρεῖς, τίθησιν ἐν τῷ τραχήλῳ τοῦ ἀναδόχου, καὶ πάλιν ὁ ἱερεὺς, ὁμοίως λαβῶν τὸ παιδίον ἐπὶ χεῖρας, καταδύει αὐτὸ εἰς τὴν κολυμβήθηραν τρίς, λέγων· Βαπτίζεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς. Ἄμῆν, κατάδυσσις α'. Καὶ τοῦ Υἱοῦ. Ἄμῆν, κατάδυσσις β'. Καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ἄμῆν, κατάδυσσις γ'. Ἀνάγων αὐτὸν ὄρθιον καὶ κατάγων ἐν τῇ κολυμβήθηρᾳ εἰς μίαν ἐκάστην κατάδυσιν, καὶ εὐθὺς οἱ φάلتαι· Μακάριοι, ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι... Εἶτα ὁ ἱερεὺς· Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ φωτίζων καὶ ἀγιάζων... Καὶ λαβῶν τὸ μύρον, χρίει τὸν νεοφώτιστον, σταυροῦ τύπον ποιῶν ἐπὶ τε τοῦ μετώπου*

1) Ркп. 1516 г. № 977 Синайск. библ. все это до словъ: ка. пάλιν ὁ ἱερεὺς ὁμοίως λαβῶν проучено.

καὶ τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ τῶν μυκτῆρων, καὶ τοῦ στόματος, καὶ τῶν δύο ὠτῶν, καὶ τῶν χειρῶν, καὶ τῶν γονάτων, τοῦ στήθους τε καὶ τῶν μεταφρένων, ἐκάστη χρίσει ἐπιλέγων· Σφραγίς δωρεᾶς Πνεύματος ἁγίου. Ἀμήν. Καί, ἐνδύσας αὐτόν, λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην· Εὐλόγητός εἶ, Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ἡ πηγὴ τῶν ἀγαθῶν *Goar. p. 290.* Καὶ λαβῶν τὸν θυμιατόν, βαλὼν θυμίαμα καὶ εὐλογῶν αὐτόν, περικυκλοῖ τὴν κολυμβήθραν ἐκ γ'. μετὰ τοῦ ἀναδόχου καὶ τοῦ βαπτιζομένου, θυμῶν σταυροειδῶς, φάλλων Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε... φάλλων δὲ αὐτὸ ἐκ γ'. Δόξα καὶ νῦν, Χριστὸν ἐνεδύσασθε, καὶ πάλιν Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε. Καὶ μετὰ τούτων λέγει ὁ ἱερεὺς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

π. 98. Εὐχὴ εἰς τὸ ἀπολοῦσαι τὸν φωτισθέντα τῇ ὁδόγῃ ἡμέρα.

Ὁ λύτρωσιν ἁμαρτιῶν διὰ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος τῷ δούλῳ σου δωρησάμενος... *Goar. p. 303.* Καὶ μετὰ τὸ Ἀμήν, λαβῶν σπόγγον καινὸν ἐξ ὕδατος, ἀποσπογγίζει τὸ μέτωπον αὐτοῦ καὶ τὰ ὦτα καὶ τοὺς λοιποὺς τόπους, ἔνθα ἐχρίσθη τὸ ἅγιον μύρον. Εὐχὴ εἰς τὸ ἀπολοῦσαι νεοφώτιστον· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ τῆς κολυμβήθρας τὴν οὐράνιον ἔλλαμψιν. *Goar. p. 304.* Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Οἱ ἐνδυσάμενοί σε τὸν Χριστὸν καὶ Θεὸν ἡμῶν... *p. 304.*

π. 99 ὁβ. Εὐχὴ εἰς τὸ ἀποκουρεῦσαι παιδίον.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῇ εἰκόνι σου τιμήσας τὸν ἄνθρωπον. *Goar. p. 306.* Καὶ μετὰ τὸ Ἀμήν κείρει αὐτοῦ τὰς τρίχας σταυροειδῶς· Κεῖρεται ὁ δούλος τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ... Ποιεῖ δὲ τὴν κουράν οὕτως· ἀρχὴν ποιῶν ἀπὸ τῆς κορυφῆς τὸ μέτωπον δεξιὰ καὶ ἀριστερά, καὶ δίδωσιν αὐτὰς τῷ ἀναδόχῳ. Εἶτα Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐκ τοῦ πληρώματος τῆς κολυμβήθρας τῆς σῆς ἀγαθότητος... *p. 306.* Καὶ οὕτως λύει ὁ ἱερεὺς τὸ σάβανον καὶ πάντα τὰ φωτιστικά, καὶ ἀπολύει αὐτὸν ἐν εἰρήνῃ... Εἰ δ' οὖν ἔτι βαστάζων ἐν τῷ τραχήλῳ αὐτοῦ ὁ ἀνάδοχος τὸν νεοφώτιστον, λαβῶν ἐπὶ χειρας ὁ ἱερεὺς ἵσταται ἐνώπιον τῶν ἁγίων θυρῶν, ἀνάγων αὐτόν καὶ κατάγων ἐκ τρίτου, ποιῶν σταυρόν καὶ λέγων ἐκ γ'. Ἐβαπτίσθης, ἐφωτίσθης, ἡγιασθής, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ... Εἶτα βαλὼν ἐπὶ γῆς τὸν νεοφώτιστον ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων εἰκόνων, ποιεῖ ὁ ἀνάδοχος μετανοίας γ'. καὶ λαβῶν αὐτόν, ἀπέρχονται ἐν εἰρήνῃ, ὁ δὲ ἱερεὺς ποιεῖ ἀπόλουςιν τελείαν.

π. 101 ὁβ. Τάξις βαπτίσματος εἰς νήπιον, κατεπειγόμενον ὑπὸ θανάτου.

Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ πάσης κτίσεως δημιουργός... *Goar. p. 303.* Μετὰ δὲ τὴν τῆς εὐχῆς συμπλήρωσιν, λαβῶν ὁ ἱερεὺς τὸ βρέφος,

βαπτίζει αὐτό, κατάγων εἰς τὸ ὕδωρ καὶ ἀνάγων ἐκ γ'. ἐκφωνῶν ἐν μὲν τῇ α'. καταδύσει τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς, ἐν δὲ τῇ β'. τὸ ὄνομα τοῦ Υἱοῦ, ἐν δὲ τῇ γ'. τὸ ὄνομα τοῦ παναγίου Πνεύματος, ὡς ἀκριβέστερον ἐν τῷ μεγάλῳ βαπτίσματι ἐδηλώθη, καὶ μετὰ ταῦτα χρίει αὐτὸ τῷ ἁγίῳ μύρῳ κατὰ τὴν τῆς ἐκκλησίας παράδοσιν καὶ ἀπολύει.

л. 103. Εὐχὴ τῆς γονυκλισίας τῆς ἁγίας Πεντηκοστῆς. Goar. p. 597—504, но не достаетъ двухъ послѣднихъ молитвъ: Σὸν γὰρ ὡς ἀληθῶς καὶ μέγα ὄντως μυστήριον... ἢ Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ ὕψιστος, ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν...

л. 115 об. Ἀκολουθία εἰς μνήστρα.

Εἰσελθόντων τῶν νεονύμφων ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἴσταται ὁ ἀνὴρ ἐκ δεξιῶν, ἢ δὲ γυνὴ ἐξ ἀριστερῶν· ἀπόκεινται δὲ καὶ τὰ δακτυλίδια δύο, χρυσοῦν καὶ ἀργυροῦν, ἐν τῇ ἁγίᾳ τραπέζῃ, καὶ ὁ ἱερεὺς εὐλογεῖ, λέγων· Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, εἶτα Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία, καὶ λέγομεν τὸ ἀπολυτικίον τῆς ἡμέρας καὶ τὸ κοντάκιον, καὶ εὐθὺς δίδει ὁ ἱερεὺς τοὺς κηροὺς τῶν νεονύμφων καὶ ἀλλάσσουν αὐτοὺς ἐκ τρίτου, εἶτα λέγει· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν ἢ т. д. великая ектеня изъ 10 прошеній. Послѣ прошенія: „О плавающихъ, путешествующихъ“ слѣдуютъ прошенія: Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὰ μνήστρα ταῦτα τῇ χάριτι... Ὑπὲρ τῶν νῦν μνηστευομένων πρὸς ἔνωσιν συζυγίας... Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν χαρίσεται αὐτοῖς σωφροσύνην. Ὑπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα καὶ τῆς δούλης τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀγάπης καὶ σωτηρίας αὐτῶν τοῦ... Ὑπὲρ τοῦ δωρηθῆναι αὐτοῖς ἀκατάγνωστον διαγωγὴν τοῦ... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ... Τῆς παναγίας... Ὅτι πρέπει... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα φιλάνθρωπε Κύριε, ὁ ἐν προφητικῇ φωνῇ ἐνισχύσας ἡμᾶς... См. ниже ркп. XV в. Свят.-гроб. библ. № 8 л. 44. Καὶ ἄρας τὰ δακτυλίδια ἐκ τῆς ἁγίας τραπέζης, δίδει τὸ μὲν χρυσοῦν τῷ ἀνδρί, τὸ δὲ ἀργυροῦν τῇ γυναικί, καὶ ἀλλάσσουν αὐτὰ ἐκ γ'. 1), εἶτα λέγει ὁ ἱερεὺς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δότε δακτυλίδιον εἰς τὴν δεξιάν αὐτοῦ καί, ἐξενέγκαντες τὴν στολὴν τὴν πρώτην, ἐνδύσατε αὐτόν. См. выше стр. 182. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἀποστείλας τὴν ἀλήθειάν σου καὶ τὴν ἐπαγγελίαν σου. См. ркп. Свят.-гроб. библ. № 8, вѣ прим. Αὐτὸς ἐξαπέστειλον τὴν ἀλήθειάν σου ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου ὁ δεῖνα καὶ τὴν δούλην τῆδε ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ· διὰ δακτυλιδίου σφραγισθήσονται θησαυροὶ καὶ οἴκοι φυλαχθήσονται, διὰ δακτυλιδίου δίδοται ἀρραβῶν ἀληθείας καὶ

1) Ркп. XVI в. № 978 ἵνα καταλήξῃ τὸ χρυσοῦν τῇ γυναικί, εἶτα λέγει. Εὐχολόγιον т. II.

στηριχθήσονται, διὰ δακτυλιδίου ἐκηρύχθη νίκη τῇ Θάμαρ, διὰ δακτυλιδίου ἐδόθη ἐξουσία τῷ Ἰωσήφ ἐν Αἰγύπτῳ, διὸ καὶ ὁ Πατήρ ἡμῶν ὁ οὐράνιος ἐλεήμων γέγονεν ἐπὶ τὸν Υἱὸν αὐτοῦ καὶ ἰδὼν αὐτὸν εἶπε· Χριστός ὁ Θεός, ὁ ἐν Τριάδι ὑμνούμενος, εὐλογῆσει, ἀγιάσει, στηρίξει. Ἐκφώνησις· Ὅτι ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Σωτήρ ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπε, τὸν ἀβραάμωνα τοῦτον... Тамъ же л. 44. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος, ὁ τὰ διηρημένα συναγαγών... Goar. p. 311. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν ἐξ ἔθνων προμνηστευσάμενος... Ibid. καὶ γίνεται ἀπόλυσις.

Εἰ δὲ βούλονται καὶ ἐνταῦθα στεφανωθῆναι, εἰσέρχονται εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ μετὰ θυμιατοῦ καὶ λαμπάδων, ψάλλων καὶ ψαλμὸν ριζ΄. Μακάριοι πάντες οἱ φοβούμενοι... Δόξα καὶ νῦν. Ἀπόκεινται δὲ ἐν τῇ ἀγίᾳ τραπέζῃ στέφανα δύο καὶ ποτήριον φιάλου, πλήρες οἴνου, ἔχον προηγιασμένον καὶ τὸ ἅγιον ποτήριον, λέγων· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα καὶ τῆς δούλης τοῦ Θεοῦ ἡ δεῖνα καὶ τῆς ἐν Θεῷ συζεύξεως... Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὸν γάμον τοῦτον, ὡς ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας τοῦ... Ὑπὲρ τοῦ παρασχεθῆναι αὐτοῖς σωφροσύνην καὶ καρπὸν κοιλίας... Ὑπὲρ τοῦ δωρηθῆναι αὐτοὺς ἐν ὁράσει υἱῶν καὶ θυγατέρων τοῦ... Ὑπὲρ τοῦ δωρηθῆναι αὐτοῖς στέφανον τίμιον καὶ ἀμαράντινον... Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν δωρήσεται αὐτοῖς τίμιον τὸν γάμον... Ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι αὐτούς... Ὑπὲρ τοῦ ρυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος, ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον καὶ ἐκ τῆς πλευρᾶς αὐτοῦ ἀνοικοδομήσας γυναῖκα. Goar. p. 317. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεὸς ὁ ἄχραντος, ὁ πάσης κτίσεως δημιουργός... p. 315. Ἐκφώνησις· Ὅτι εὐλόγηται καὶ δεδόξασται τὸ πάντιμον... (вѣ молитвѣ есть весьма непачительная особенности). Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Εὐλογητὸς εἶ, Δέσποτα παντοκράτωρ, ὁ τῆς ζωῆς ἀρχηγός καὶ τῶν αἰώνιων ἀγαθῶν δοτήρ... Ркп. № 8 Свят-гроб. библ., прим. Καὶ κρατήσας αὐτῶν τὰς δεξιὰς χεῖρας, παραδίδει ἀλλήλους, λέγων· Παράλαβε Μαρίαν τὴν γυναῖκά σου. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῶν ἀπάντων Πατήρ χεῖρα πρὸς χεῖρα διδούς, Ἰησοῦ Χριστέ, στεφανώσας... Ibid. Στεφάνωσον αὐτούς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς τοὺς ἁγίους σου παῖδας, φύλαξον αὐτούς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς διεφύλαξας τὸν προφήτην Δανιὴλ ἐν τῷ λάκκῳ ἐκ στόματος λεόντων, καὶ ἔλθοι ἐπ' αὐτούς ἡ χάρις ἐκείνη, ἣν μέλλουσι λαμβάνειν οἱ καλῶς εὐαγγελίσαντες ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ τῇ μεγάλῃ, καὶ διαφύλαξον, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, πάντοτε καὶ τοὺς δούλους σου τοὺς

νεονόμους, καὶ εὐφρανον αὐτοὺς ἐπὶ τέκνα φωτός, καὶ διαφύλαξον, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, πάντας ἡμᾶς τῆς ἐκ δεξιῶν σου παραστάσεως, ἵνα ἀπαύστως ὑμνοῦμέν σε τὸν μόνον ἀληθινὸν καὶ φιλόανθρωπον Θεὸν ἡμῶν. Ἐκφώνησις: Σὺ γὰρ εἶ ὁ στέφανος, ὁ δοθησόμενος, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν... Καὶ ἄρας τοὺς στεφάνους ἐκ τῆς ἀγίας τραπέζης, ἐπεύχεται ὁ ἱερεὺς μυστικῶς: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ εὐλογήσας τὰ στέφανα τῶν ἀγίων σου ἀποστόλων, μαρτύρων καὶ προφητῶν καὶ χαρισάμενος αὐτοῖς πίστιν ἀμώμητον καὶ λόγον μεταδόσεως καὶ δικαιοσύνης, ἵνα, κατὰ τὰς ἐντολάς σου πολιτευσάμενοι, καταξιωθῶσι τῆς ἐκ δεξιῶν σου παραστάσεως. Ἐκφώνησις: Ὅτι ἠυλόγηται καὶ δεδόξασται τὸ πάντιμον καὶ μεγαλοπρεπὲς ὄνομά σου... См. выше стр. 183. Καὶ κρατήσας ὁ ἱερεὺς τὰ στέφανα, στέφει τὸν ἄνδρα, λέγων Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξη καὶ τιμῇ στεφάνωσον τὸν δούλόν σου ὁ δεῖνα καὶ κατάρτησον αὐτὸν ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου, ἐκ τρίτου. Καὶ στεφανοῖ αὐτὸν τὸν νεόνουμον, ὁμοίως καὶ τὴν νύμφην, λέγων τὸ αὐτό. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξη καὶ τιμῇ στεφάνωσον τὴν δούλην σου τῆνδε... Εἶτα τὸν ψαλμὸν: Κύριε, ἐν τῇ δυνάμει σου εὐφρανθήσεται ὁ βασιλεὺς... (до конца). Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου καὶ εὐλόγησον τοὺς δούλους σου τούτους... Ркп. Свят.-гроб. библ. № 8. Ἐπιθεῖς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν στέφανον ἐκ λίθου τιμίου καί, ὡς ἡ ἔλαια κατάκαρπος καὶ ὡς ἡ ἄμπελος εὐθηνούσα ἐν τοῖς κλίτεσιν αὐτῆς οἱ υἱοὶ αὐτῶν, ὡς νεόφυτα ἐλαιῶν κύκλω τῆς τραπέζης αὐτῶν: δὸς αὐτοῖς ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀπὸ τῆς πίότητος τῆς γῆς πρεσβείαις τῆς ἀχράντου σου Μητρὸς καὶ πάντων τῶν ἀγίων σου. Ἐκφώνησις: Ὅτι ἅγιον ὑπάρχεις τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς... Сн. выше стр. 30. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τῇ σωτηριῶδει σου οἰκονομία καταξιώσας ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας. Соар. р. 318. Προκείμενον ἀποστόλου, апостоль, евангеліе и ектевѣя тѣже, что и въ ркп. Свят.-гроб. библ. № 8. По возгласѣ: Ὅτι ἐλεῆμων καὶ φιλόανθρωπος... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ἐπικαλούμεθά σε, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ παντοκράτωρ, σὲ ἐπικαλοῦμαι τὸν μόνον ἀγαθὸν καὶ φιλόανθρωπον... Тамъ же Сн. выше стр. 342. Καὶ οὖς ὁ Θεὸς συνέzeugεν, ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω, τὸ μυστήριον τοῦτο μέγα ἐστί. Εὐλόγησον, Κύριε ὁ Θεός, τὸν γάμον τοῦτον, ὡς εὐλόγησας τὸν γάμον τῷ Τωβίτ τῷ σῶ δούλῳ. Εὐλόγησον, Κύριε ὁ Θεός τὸν γάμον τοῦτον, ὡς εὐλόγησας τὴν μήτραν Σάρρας καὶ ἔδωκας αὐτῇ υἱὸν τὸν Ἰσαὰκ καὶ Ἰσαὰκ τὸν Ἰακώβ, καὶ Ἰακώβ τοὺς δώδεκα πατριάρχας, οἵτινες οἰκονόμησαν τὸν οἶκον Ἰσραήλ. Εὐλόγησον, Κύριε ὁ Θεός, τὸν γάμον τοῦτον, ὡς εὐλόγησας Ἰωσήφ καὶ τὴν Ἀσυνέθ. Εὐλόγησον, Κύριε ὁ Θεός,

τὸν γάμον τοῦτον, ὡς εὐλόγησας τὸν Μωϋσῆν καὶ τὴν Σεπφώραν. Εὐλόγησον, Κύριε ὁ Θεός, τὸν γάμον τοῦτον, ὡς εὐλόγησας Ζαχαρίαν καὶ τὴν Ἐλισάβετ. Εὐλόγησον, Κύριε ὁ Θεός, τὸν γάμον τοῦτον, ὡς εὐλόγησας Ἰωακείμ καὶ τὴν Ἄνναν. Εὐλόγησον, Κύριε ὁ Θεός, τὸν γάμον τοῦτον, ὡς εὐλόγησας τὸν γάμον τὸν ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας κατ' ἐκείνην τὴν εὐλογίαν. Φιλάνθρωπε Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, εὐλόγησον τὸν δοῦλόν σου ὁ δεῖνα καὶ τὴν δούλην σου ἡ δεῖνα, εὐφρανόν αὐτοὺς ἐν ὁράσει υἱῶν καὶ θυγατέρων· Σὺ γὰρ εἶπας, Κύριε, αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς· καὶ νῦν, φιλάνθρωπε Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, δὸς αὐτοῖς ἐκ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐκ τῆς πλότητος τῆς γῆς, ἔμπλησον τὰ ταμειᾶ αὐτῶν παντός ἀγαθοῦ ἀπὸ καρποῦ, σίτου, οἴνου καὶ ἐλαίου καὶ πάσης ἀγαθωσύνης, ἵνα, ἔχοντες καὶ περισσευόμενοι, μεταδίδωσι τοῖς χρεῖαν ἔχουσιν. Ἐκφώνησις· Εἰς δόξαν σὴν καὶ τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ καὶ τοῦ παναγίου καὶ ἀγαθοῦ καὶ ζωοποιοῦ... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τὴν ἡμέραν πᾶσαν... Ἄγγελον εἰρήνης... Goar. p. 318—319. Καὶ καταξίωσον ἡμᾶς, Δέσποτα. Πάτερ ἡμῶν... Ὅτι σοῦ ἐστίν... Εἰρήνην πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς... Καὶ προσφέρουσι τὸ κοινὸν ποτήριον, καὶ λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην μυστικῶς ἐπάνω αὐτοῦ. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεός, ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον καὶ τῇ ἰσχύϊ σου ποιήσας τὰ πάντα. Goar. p. 319. Χάριτι, οἰκτιρμοῖς καὶ φιλανθρωπίᾳ... Καὶ λαβῶν τὸ κοινὸν ποτήριον ὁ ἱερεὺς δίδει τοῦ ἀνδρός μερίδα, λέγων· Ἐξ ἀμπέλου πολυκάρπου καὶ πηγῆς ἀθανάτου πίης, ζῆς (sic), νενούμφε· ἡ ἁγία Τριάς εὐλογῆσει σε. Ὁμοίως καὶ τῆς νέμφης¹⁾). Καὶ εὐθὺς λέγων· Ζήσατε, οἱ νενούμφοι²⁾· ἡ ἁγία Τριάς διαφυλάξει πάντοτε. Καὶ εἰσοδεύουσιν οἱ νενούμφοι μετὰ τοῦ ἱερέως, ψάλλοντες τροπάριον εἰς ἦχον βαρύν· Ἅγιοι μάρτυρες... Δόξα σοι, Χριστέ ὁ Θεός, ἀποστόλων κτύχημα... Καὶ³⁾ ἕτερον εἰς ἦχον πλ. δ'. Μετὰ φόβου καὶ τρόμου καὶ εὐλαβείας... Ἐπὶ σοὶ χαίρει, κεχαριτωμένη, πᾶσα ἡ κτίσις... Δόξα. Καὶ μετὰ τοῦτο λέγει ὁ ἱερεὺς· Ἀδελφοί, χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε... См. выше стр. 184. Τοῦ Κυρίου δεηθῶ-

1) Рен. Синайск. библи. № 978 τὸ αὐτὸ κοινωνικόν· Γεβασθε καὶ ἴδετε... ἢ τὸ Ποτήριον σωτηρίου· εἰ βούλονται, λέγονται καὶ τὰ δύο· εἶτα λέγει ὁ ἱερεὺς²⁾ εἰς αἰῶνα αἰῶνος· ἡ ἁγία Τριάς ὑμᾶς ἀχωρίστους διαφυλάξει. Καὶ κρατοῦσιν οἱ παράνομοι τὰ στέφανα τῶν νεονύμφων, καὶ εἰσοδεύουσι μετὰ τοῦ ἱερέως, ψάλλοντες δὲ καὶ τροπάρια εἰς ἦχον³⁾ καὶ μετὰ τοῦτο λέγει ὁ ἱερεὺς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ τὸν παράδεισον ἀναμάτω· φυτεύσας ... εἶτα λέγει νεονύμφοις· Ἀδελφοί, χαίρετε ἐν Κυρίῳ... Εὐχὴ· Σὲ ἰκετεύομεν, Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν.

μεν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸν παράδεισον ἀκαμάτως φυτεύσας καὶ τὸν ἄνθρωπον οἰκείαις χερσὶ πλάσας, καὶ λαβῶν ἀπόνως ἐκ τῆς πλευρᾶς αὐτοῦ καὶ εἰπὼν πρὸς αὐτόν· ἔνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα καὶ προσκολληθήσεται τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. Αὐτὸς εὐλόγησον καὶ τοὺς δούλους σου τούτους καί, ὡς ἔθηκας ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν στέφανόν γαμικόν, στεφάνωσον τούτους ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς, καὶ ποιήσον αὐτοὺς εἰς σάρκα μίαν, εἰς ὁμόνοιαν ἀδιαίρετον, δώρησαι αὐτοῖς ὁμοτροπίαν ἀπαραλλάκτον, ζωὴν πολυχρόνιον, σπέρμα ὅσιον· εὐφρανον αὐτοὺς ἐν ὁράσει υἱῶν καὶ θυγατέρων, ἵνα καὶ αὐτοὶ διὰ τεκνογονίας σωθῶσι· Σὺ γάρ, Κύριε, καὶ παρθενίαν ἠγίασας καὶ τοὺς δούλους σου ἐν εἰρήνῃ διαφύλαξον. Ἐκφώνησις· Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα, τιμὴ... *Сн. выше стр. 5.* Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Σὲ ἱκετεύομεν, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐπίβλεψον ἐπὶ τοὺς δούλους σου τούτους, οὓς ηὐδόκησας συναφθῆναι πρὸς γάμου κοινωνίαν καὶ συμβίωσιν καὶ εὐλόγησον αὐτούς, ὡς εὐλόγησας Ἀβραὰμ καὶ τὴν Σάρραν, Ἰσαὰκ καὶ Ῥεβέκκαν, Ἰακώβ καὶ τὴν Ῥαχὴλ, Ἰωσήφ καὶ τὴν Ἀσυνέθ, καὶ δὸς αὐτοῖς ἐπὶ τέκνοις σωφροσύνην καὶ μακροημέρευσιν βίου, καὶ υἰεὶαν μετὰ δόξης, καὶ τοὺς παρόντας καταξίωσον εἰς τὴν βασιλείαν σου τὴν ἐπουράνιον. Ἐκφώνησις· Ὅτι ἠυλόγηται σου τὸ ὄνομα, δεδοξασταί σου ἡ βασιλεία τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ...

л. 136. Εὐχὴ τοῦ ἀποστεφανώματος.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παραγενόμενος ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας... *Goar. p. 320* ἀσπίλους καὶ ἀμώμους καὶ ἀνεπιβουλεύτους διατήρησον εὐχαῖς καὶ πρεσβείαις τῆς παναχοάντου σου Μητρὸς καὶ πάντων τῶν ἁγίων σου. Ἐκφώνησις· Σὺ γάρ εἶ ὁ εὐλογῶν καὶ ἁγιάζων τὰ σύμπαντα, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν...

л. 137. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐλαίου, ἀγαζομένου ὑπὸ ἑπτὰ πρεσβυτέρων.

Ἐσπέρας ἢ πρωὶ συναχθέντες οἱ ζ'. ἱερεῖς ἐν ἐκκλησίᾳ ἢ ἐν οἴκῳ, εὐλογοῦντος τοῦ πρώτου ἱερέως, ψάλλομεν τὸ Κύριε, εἰσάκουσον... Καὶ μετὰ τὸ τέλος μικρὰ συναπτή· Ἐτι καὶ ἔτι, Θεὸς Κύριος, Ἀλληλούια κατὰ τὴν ἡμέραν, εἶτα τροπάρια εἰς ἦχον πλ. β'. Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε... Δόξα, Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς... Καὶ νῦν, Τῆς εὐσπλαγγνίας τὴν πόλιν ἀνοίξον ἡμῖν... καὶ εὐθὺς ὁ κανὼν, οὗ ἡ ἀκρόστιχος· Εὐχὴ ἐλαίου φαλμὸς ἐξ Ἀρσενίου. Ὠδὴ α'. ἦχος δ'. Θαλάσσης τὸ ἐρυθραῖον. Ἐλαίῳ τῆς εὐσπλαγγνίας... *Goar. p. 332—335* и стихиры на хвалитѣхъ. Καὶ εὐθὺς

λέγουσι τὸν Ν'. Τοῦτου δὲ λεγομένου, λέγεται ἡ προκειμένη εὐχή παρ' ἑνὸς ἐκάστου ἱερέως, βάλλοντος ἔλαιον καὶ οἶνον ἐν τῇ κανδήλῃ. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε, ὁ ἐν τῷ ἐλέει καὶ τοῖς οἰκτιρμοῖς σου. Goar. p. 335

Εἶτα ὁ διάκονος τὸ προκειμένον, ἀποστοлъ и евангеліе, что у Гоара p. 337, ектеңья: Ἐλέησον ἡμᾶς... Ἐπι δεόμεθα, ὑπεράγαθε Κύριε, ἐπίδε τὸν δοῦλόν σου ὁ δεῖνα τὸν ἐν ἀσθενείᾳ ψυχῆς καὶ σώματος κατακείμενον, τοῦ ἐλέους σου ἐπιδεόμενον, τῆς ταχείας ἐπισκέψεως, ἀναστάσεώς τε καὶ ἰάσεως... Ἐκφώνησις. Ὅτι ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος ὑπάρχεις καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν τῷ Πατρί... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ἄναρχε, ἀκατάληπτε, ἀδιάδοχε Κύριε, ἅγιε ἁγίων, ὁ τὸν μονογενῆ σου Υἱὸν ἐξαποστείλας, ἰώμενον πάντα τὰ πάθη τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν, ὁ φυλάσσωσιν τὴν διαθήκην σου καὶ διδοὺς τὸ ἔλεός σου τοῖς ἀγαπῶσί σε καὶ τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν διὰ τοῦ Παιδός σου Ἰησοῦ Χριστοῦ... καὶ μετόχους ἡμᾶς ποιήσας τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ τοῦ ἁγίου, μετέστησεν ἡμᾶς ἐκ τῆς δυναστείας τοῦ διαβόλου καὶ εἰς τὴν αὐτοῦ ἀδιάδοχον βασιλείαν ἐκάλεσεν. Αὐτὸς οὖν, Δέσποτα τῶν ἀπάντων, ἐπίδε ἐφ' ἡμᾶς, οὐς οὐκ ἠυδόκησας ἐν αἵματι διαθήκης καθαρῖζεσθαι, ἀλλ' ἐν ἐλαίῳ ἁγίῳ, καὶ ἔδωκας τοῖς φοβουμένοις σε σημειώσιν τῷ τύπῳ τοῦ σταυροῦ σου καὶ τὴν σφραγίδα τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος εἰς τὸ γενέσθαι αὐτοὺς τοῦ Χριστοῦ ποιῆμιον, βασιλεῖον ἱεράτευμα, ἄνθος ἅγιον, καὶ καθάρισας ἡμᾶς ἐν ὕδατι, ἁγιάσας τῷ Πνεύματί σου τῷ ἁγίῳ, ὄντως καὶ ἡμῖν δώρησαι τὴν χάριν εἰς τὴν διακονίαν ταύτην, ὡς ἔδωκας Μωϋσεῖ, τῷ θεράποντί σου, καὶ Σαμουὴλ, τῷ ἐκλεκτῷ σου, καὶ ἰκάνωσον ἡμᾶς γενέσθαι διακόνους τῆς κληρονομίας σου διαθήκης, χριῶν τὸ ἔλαιον τοῦτο, ὑπὲρ ὧν ἐποίησας, ὅπως ἂν ἐκδυσάμενοι τὴν ἀσέβειαν καὶ τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας μὴ ἀποθάνωμεν τῇ ἁμαρτίᾳ. Ζήσαντες δὲ τῇ δικαιοσύνῃ σου, ἐνδυσάμενοι τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν διὰ τοῦ ἁγιάσματος τοῦ μέλλοντος ἀπογεύεσθαι. Ἐκφώνησις. Ὅτι σὺ εἶ ὁ ἁγιασμὸς ἡμῶν καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν¹⁾... Conf. Goar. p. 337 Κύριε, ὅπλον κατὰ τοῦ διαβόλου τὸν σταυρόν σου ἡμῖν δέδωκας. Καὶ εὐθὺς ἀπαλείψας τὸν ἀσθενῆ, ποιῶν τὸν τύπον τοῦ τιμίου σταυροῦ, λέγων· Ἡ βοήθεια ἡμῶν ἐν ὀνόματι Κυρίου, ἡ Πάτερ ἅγιε, ἰατρὲ τῶν ψυχῶν... Καὶ ἔκτοτε, ποιήσας μετάνοιαν τοῖς ἱερεῦσιν, ἵσταται ἐν τῷ τύπῳ αὐτοῦ. Εἶτα ὁ δεύτερος ἱερεὺς τὸ προκειμένον, ἀποστοлъ и

¹⁾ Ркп. Спн. библ. № 978 καὶ εὐθὺς ἄψας τὸ αὐτὸ τροῦβον (sic) αὐτοῦ καὶ ἐμφυσήσας ἐν τῇ κανδήλῃ γ'. ποιῶν καὶ τὸν τύπον τοῦ τιμίου σταυροῦ, καὶ ἔκτοτε ποιήσας μετάνοιαν τοῖς ἱερεῦσιν, ἵσταται ἐν τῷ τύπῳ αὐτοῦ καὶ λέγει· Κύριε ὅπλον... Πρόσχωμεν, второї апостолъ и т. д.

вангеліе Goar. p. 333—339 и ектепья, что выше. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα μακρόθυμε, εὐδιάλλακτε Κύριε, ὁ μόνος ἐλεήμων καὶ φιλόανθρωπος, ὁ μετανοῶν ἐπὶ ταῖς ἀκακίαις ἡμῶν. Прилож. стр. 124, Conf. Goar. p. 339... πρὸς τὸ μηκέτι ἐπίχαρμα γενέσθαι αὐτὸν τῷ διαβόλῳ, ἀλλ' ἵνα γένηται τὸ ἔλαιον τοῦτο εἰς αὐτὸν ἔλαιον ἀγιοσύνης, ἔλαιον ἀναγεννήσεως, ἔλαιον ἀγιασμοῦ, ἔνδυμα βασιλικόν, θώραξ δυνάμεως, πάσης διαβολικῆς ἐνεργείας ἀποστροφή, σφραγίς ἀνεπιβούλευτος, ἀγαλλίσματα καρδίας, εὐφροσύνη αἰώνιος, ἵνα οἱ ἐκ τούτου χριόμενοι, ὡς ἐν τῷ τῆς ἀναγεννήσεως ἐλαίῳ ἀφόβως ἀρύωνται, ἐκλάμποντες ὡς οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ τῇ λαμπρότητι, μὴ ἔχοντες σπῖλον ἢ ρυτίδα, καὶ δεχθῶσιν εἰς τὰς αἰωνίους ἀναπαύσεις, καὶ δέξωνται τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω κλήσεως ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ· χάριτι δὲ καὶ φιλανθρωπία τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ παναγίου σου Πνεύματος νῦν... Κύριε, ὄπλον κατὰ τοῦ διαβόλου τὸν σταυρόν, καὶ ποιεῖ ὁμοίως ὁ ἱερεύς. Προκείμενον εἰς ἦχον γ'. Κύριος φωτισμός μου... Στίχος· Κύριος ὑπερασπιστὴς τῆς ζωῆς μου... Πρὸς Κορινθίους β'. Ἄδελφοί, ὑμεῖς ἐστέ ναὸς Θεοῦ ζῶντος. Goar. p. 341. Ἀλληλουία, ἦχος γ'. Ἐλεῆ σου, Κύριε... Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, προσκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ... p. 340. Ἐλέησον ἡμᾶς.. и т. д. что выше. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ ὑψιστος, ὁ ὑπὸ πάσης κτίσεως προσκυνούμενος... Goar. p. 339 καὶ ἄφρασιν ἀμαρτιῶν καὶ ἴασαι αὐτὸν ἐν τῷ πλήθει τοῦ ἐλέους σου, ὅτι σὺ εἶ ὁ παιδεύων καὶ μὴ θανατῶν, ὁ ὑποστηρίζων τοὺς καταπίπτοντας... Прилож. стр. 127. Εὐαρεστοῦντα τὸ θέλημα σου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ πρεσβείαις τῆς παναχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, τῶν τιμίων ἐπουρανίων δυνάμεων ἀσωμάτων, τοῦ τιμίου ἐνδόξου προφήτου Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου, τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφύμων ἀποστόλων, τῶν ἁγίων καὶ θαυματουργῶν ἀναργύρων Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ, Κύρου καὶ Ἰωάννου, Παντελεήμονος καὶ Ἐρμολάου, Σαμφῶν καὶ Διομήδους, Μωκίου καὶ Θαλαλαίου καὶ πάντων σου τῶν ἁγίων. Ὅτι σὺ εἶ ἡ πηγὴ τῶν ἰαμάτων, Χριστέ ὁ Θεός, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν τῷ Πατρί... Κύριε, ὄπλον κατὰ τοῦ διαβόλου... Καὶ ποιεῖ ὁ ἕτερος ὁμοίως. Προκείμενον, ἦχος δ'. Ἐγὼ εἶπα· Κύριε, ἐλέησον, ἴασαι τὴν ψυχὴν μου... Στίχος· Μακάριος ὁ συνιών... Πρὸς Κορινθίους β'. Ἄδελφοί, οὐ θέλομεν ὑμᾶς ἀγνοεῖν περὶ τῆς θλίψεως ἡμῶν Goar. p. 342. Ἀλληλουάριον, ἦχος δ'. Ὑπομένων ὑπέμεινα τὸν Κύριον., Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη Τύρου καὶ Σιδῶνος... Goar. p. 343. Ἐλέησον ἡμᾶς и т. д. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεὸς ὁ μέ-

γας, ὁ πολὺς ἐν ἐλέει καὶ πλούσιος ἐν ἀγαθότητι. Прилож. стр. 130, прим. 3 ὁ μόνος ψυχῶν καὶ σωμάτων ἰατρός. Αὐτὸς ἴασαι καὶ τὸν δοῦλόν σου ὁ δεῖνα καὶ ἐξέγειρον αὐτὸν ἀπὸ κλίνης ὀδυνηρᾶς, ἀπὸ στρωμνῆς κακώσεως. Ναί, Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, μονογενῆ Λόγε τοῦ Πατρός, ὁ πάντα δεσμὸν ἁμαρτιῶν ἡμῶν τῷ σῷ ἐκουσίῳ πάθει θεραπεύσας, ὁ ἐμφυσήσας εἰς τὰ πρόσωπα τῶν σῶν ἀποστόλων καὶ εἰπῶν· Λάβετε Πνεῦμα ἅγιον, ἃν τινων ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας, ἀφίενται αὐτοῖς· ἃν τινων κρατῆτε, κεκράτηνται. Σὺ Δέσποτα, διὰ τῶν ἀγίων σου ἀποστόλων ἐχαρίσω τοῖς κατὰ καιρὸν ἱερουργοῦσιν ἐν τῇ ἀγία σου ἐκκλησίᾳ ἐπὶ γῆς ἀφίενται ἁμαρτίας καὶ δεσμεύειν καὶ λύειν πάντα σύνδεσμον ἀδικίας, διὸ δεόμεθά σου, Δέσποτα παντοκράτωρ, ἔπιδε καὶ νῦν ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου τόνδε τὸν παρεστηκότα ἐνώπιόν σου, ἐπιχορήγησον αὐτῷ τὸ σὸν ἔλεος διὰ τῆς χρίσεως τοῦ ἁγίου ἐλαίου τούτου, διὰρρήξον τὸν δεσμὸν τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ, καὶ εἴ τι ἐν ἀγνοίᾳ ἐλάλησεν, ἢ ἔπραξεν ἀπὸ μικροψυχίας, εἰδῶς τὴν ἀνθρωπίνην ἀσθένειαν, ὡς φιλόανθρωπος καὶ ἀγαθὸς Δεσπότης πάντα τὰ ἐκούσια καὶ τὰ ἀκούσια ἁμαρτήματα συγχώρησον, ὅτι σὺ εἶ ὁ λύων τοὺς πεπεδημένους καὶ ἀνορθῶν τοὺς κατερραγμένους, ἢ ἐλπίς τῶν ἀπελπισμένων, καὶ ἀνάστασις τῶν πεπτωκότων. Αὐτὸς καὶ τὸν δοῦλόν σου ὁ δεῖνα ἐλευθέρωσον τοῦ δεσμοῦ τῶν ἁμαρτημάτων καὶ ἀποδίωξον ἀπ' αὐτοῦ πᾶσαν ἀρρώστιαν καὶ ἀσθένειαν, ἵνα, ἐξαναστάς τῇ κραταίᾳ σου χειρὶ, δουλεύει σοι μετὰ πάσης εὐχαριστίας, ὁμῶν σὺν ἡμῖν τὸ πανάγιον καὶ προσκυνητὸν ὄνομά σου τοῦ Πατρός καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας... Καὶ ποιεῖ καὶ αὐτὸς ὁμοίως, καὶ οὕτως ἴσασται ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ. Προκειμένον, ἤχος δ'. Σὺ, Κύριε, φυλάξαις ἡμᾶς... Στίχος· Σῶσόν με, Κύριε, ὅτι ἐκλέλοιπε... Πρὸς Ἐφεσίους· Ἀδελφοί, ὁ Θεός, πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει, διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην αὐτοῦ... Τέλος· ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπατήσωμεν. Ἀλληλουάριον, ἤχος πλ. α'. Τὰ ἐλέη σου, Κύριε... Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον· Εἶπε Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· ὁμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Goar. p. 342. Ἐλέησον ἡμᾶς. υ. τ. δ. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε, ὁ παιδεύων καὶ πάλιν ἰώμενος, ὁ ἐγειρῶν ἀπὸ γῆς πτωχόν. Goar. p. 342. Κύριε, ὄπλον κατὰ τοῦ διαβόλου... Προκειμένον, ἤχος πλ. β'. Ἐπακούσαι σου, Κύριος, ἐν ἡμέρᾳ... Ἐξαποστείλαι σοι βοήθειαν. Πρὸς Θεσσαλονικεῖς· Ἀδελφοί, παρακαλῶ ὑμᾶς· νουθετεῖτε τοὺς ἀτάκτους. Goar. p. 344. Ἀλληλουάριον, ἤχος πλ. β'. Ἐγὼ εἶπα· Κύριε, ἐλέησον... Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Μάρκον· Τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ, προσκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς τοὺς δώδεκα μαθητάς αὐτοῦ... Τέλος· καὶ ἤλειφον ἐλαίῳ πολλοὺς ἀρρώστους καὶ ἐθεράπευον. Ἐλέησον

ἡμᾶς... и т. д. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε¹⁾ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ δυνατὸς καὶ ἐλεήμων, ὁ πάντα οἰκονομῶν... Прилож. стр. 132, прим. 3. Κύριε, ὄπλον κατὰ τοῦ διαβόλου... Προκείμενον, ἤχος πλ. δ'. Μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου... Στίχος: Ἡ σωτηρία σου, ὁ Θεός, ἀντιλάβοιτο. Πρὸς Γαλάτας ἐπιστολῆς: Ἀδελφοί, ὁ καρπὸς τοῦ Πνεύματός ἐστιν ἀγάπη Goar. p. 343. Ἀλληλούια πλ. δ'. Ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμέ... Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον: Τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ, ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν Πάτρου Goar. p. 341. Ἐλέησον ἡμᾶς и т. д. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καταπέμψας τοὺς ἐπτὰ ἀρχαγγέλους ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Ζακχαίου. См. выше стр. 186, прим. Ἐτεροι εὐχαὶ μεγάλαι. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Εὐχαριστοῦμέν²⁾ σοι, Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ ἀγαθὸς τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν. Goar. p. 343. Κύριε, ὄπλον κατὰ τοῦ διαβόλου. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα³⁾ Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ καταπέμψας τοὺς ἐπτὰ ἀρχαγγέλους ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Ζακχαίου. Таже молитва, что выше по до словъ: καὶ εὐλόγησον τὸ ἔλαιον τοῦτο, καὶ τοῖς ἐξ αὐτοῦ χριστομένοις δὸς πίστιν ἄμετρον καὶ εὐλογίαν ἀδιάληπτον. Ὅπως εὐαρεστήσωσί σε τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεὸν ἡμῶν, καὶ εἰσάκουσον καὶ ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν δεομένων σου, ὁ ἰατρὸς τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν, ὁ τὰ χρόνια πάθη θεραπέων, ὁ ἰώμενος πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ. Goar. p. 345... οὐ γὰρ ἔπλασας τὸν ἄνθρωπον εἰς ἀπώλειαν, ἀλλ' εἰς περιποίησιν φυγῆς καὶ σώματος, εὐχαῖς καὶ πρεσβείαις τῆς πανομνήτου καὶ παναρχάντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, τῶν τιμίων καὶ ἐπουρανίων δυνάμεων ἀσωμάτων Μιχαήλ καὶ Γαβριήλ, Οὐριήλ καὶ Ῥαφαήλ καὶ πάντων τῶν ἀγίων, τῶν ἀπ' αἰῶνός σοι εὐαρεστησάντων. Ἐκφώνησις: Ὅτι σὺ εἶ ἡ πηγὴ τῶν ἰαμάτων, Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ... Εὐχὴ, λεγομένη ὑπὸ τοῦ πρώτου ἱερέως, κρατῶντες ἕτεροι ἱερεῖς τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον ἐπάνω τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀρρώστου. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Εὐσπλαγγε, ἀναλλοίωτε, ἀκατάληπτε, πολυέλεε Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν⁴⁾ Прилож. стр. 133 слич. Εὐχολ. Goar. p. 346. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Πάτερ ἅγιε, ἰατρὲ ψυχῶν καὶ σωμάτων. Goar. p. 338 διὰ τῆς χάριτος τοῦ Χριστοῦ σου καὶ ζωοποίησον αὐτὸν κατὰ τὸ σοὶ εὐάρεστον, ἵνα καὶ τὴν

1) Ркп. XVI в. Синайск. библ. № 978 Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἀγαθὸς ἰατρὸς τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν. Goar. p. 343.

2) эта молитва стоит послѣ 6 евангелія. 3) Этой молитвы нѣтъ 4) за молитвою стоит замѣчаніе: εἰ βούλει, λέγει καὶ τὴν ὁδὴν ταύτην τῆς διατάξεως: Влѣте, ἀδελφε, τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς σου...

ὀφειλομένην σοι εὐχαριστίαν ἐν ἀγαθοεργίᾳ πλήρει πρεσβείαις τῆς ὑπερ-
ευλογημένης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, τῶν τιμίων καὶ
ἐπουρανίων δυνάμεων ἀσωμάτων, τοῦ τιμίου ἐνδόξου προφήτου Προδρό-
μου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου, τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφύμων ἀπο-
στόλων καὶ τῆς ἁγίας Ἀναστασίας τῆς φαρμακολοτρίας, καὶ πάντων σου
τῶν ἁγίων. Ἐκφώνησις: Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύ-
νησις τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι νῦν καὶ αἰεὶ... Δόξα
καὶ νῦν, Πηγῇ ἰαμάτων¹⁾), καὶ γίνεται ἀπόλοσις.

λ. 176. Ἀκολουθία τοῦ φωτισμοῦ τῶν ἁγίων Θεοφανίων.

Чинъ обычный. Соар. р. 366—372. Въ числѣ прошеній о водѣ
три: Ὑπὲρ τοῦ ἁγιασθῆναι τὸ ὕδωρ... Ὑπὲρ τοῦ καταπεμφθῆναι αὐτῷ...
Ὑπὲρ τοῦ γενέσθαι αὐτὸ ρεῖθρον ἰάσεως... Молитвы Софронія іеруса-
лимскаго нѣтъ.

λ. 186. Ἐτέρα ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ.

Μετὰ τὸν εὐλογητόν, τὸ Τρισάγιον, τὸ Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ
ἡμῶν, ὁ ἱερεὺς: Ὅτι σοῦ ἐστίν... καὶ εὐθὺς Κύριε, εἰσάκουσον τῆς προσ-
ευχῆς μου... Ἀλληλοῦα, ἤχος πλ. β'. Στίχος α'. Ἐκ νυκτὸς ὀρθρίζει
κ. τ. α. τροπάριον εἰς ἦχον τὸν αὐτόν. Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε, ἐλέησον
ἡμᾶς... Δόξα, Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς... Καὶ νῦν, θεοτοκίον. Τῆς εὐσπλαγχνίας
τῆν πόλην ἄνοιξον... ὁ Ν'. καὶ εὐθὺς τὰ κδ'. τροπάρια, τὰ κατὰ ἀλφάβητον
εἰς ἦχον τὸν αὐτόν πλ. β'. Ἡ τὸ χαῖρε δι' ἀγγέλου δεξαμένη... Ἀνυ-
μοῦμεν τὸν Υἱόν σου... Соар. р. 358—359, но съ тою разницею, что
вмѣсто тропаря: Тіς προστρέχων τῷ ναῶ σου, Θεοτόκε... стоитъ: Таῖς
πρεσβείαις, ἐλεῆμον, τῆς Μητρός σου τῆς ἀχράντου... и не достаеъ
послѣднихъ семи тропарей, начиная съ Χαῖρε ὄρος... Послѣ еван-
гелія, ектенья: Ἐν εἰρήνῃ. Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης...
Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου... Ὑπὲρ τῶν εὐσε-
βεστάτων... Ὑπὲρ τοῦ συμπολεμησαί... Ὑπὲρ τοῦ ἁγιασθῆναι τὸ ὕδωρ
τοῦτο... Ὑπὲρ τοῦ καταπεμφθῆναι αὐτῷ... Ὑπὲρ τοῦ δωρηθῆναι αὐτῷ
δύναμιν ἰαματικὴν διὰ τῆς ἐπιφοιτήσεως τοῦ... Ὑπὲρ τοῦ καταφοιτῆσαι
τοῖς ὕδασι τούτοις τὴν κάθαρσιν τῆς ἁγίας Τριάδος... Ὑπὲρ τοῦ φωτι-
σθῆναι ἡμᾶς φωτισμὸν γνώσεως διὰ τῆς ὁμοουσίου Τριάδος τοῦ... Ὑπὲρ
τοῦ ρουσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας ἀχράντου... Ὅτι σύ

¹⁾ Καὶ νῦν, Νεῦσον παρακλήσεσιν, εἶτα ἐκτενή. Ἐλέησον ἡμᾶς... Ἐτι δεό-
μεθα ὑπὲρ ἐλέους, ζωῆς.. Ὑπὲρ τοῦ συγχωρήσεως. Ὅτι ἐλεῆμων. καὶ ποιεῖ
ἀπόλοσιν. Χριστὸς ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν... (и поминается имя Іакова апостола),
εἶτα λέγει. Εὐλόγησατε, δεσποταὶ ἅγιοι, συγχωρήσατέ μοι τῷ ἁμαρτωλῷ ἐκ γ'.

εἶ ὁ εὐλογῶν καὶ ἀγιάζων τὰ σύμπαντα, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν... Καὶ εὐθὺς τὴν εὐχὴν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ ὕψιστος, ὁ ἐν Τριάδι ἀγία προσκυνούμενος... Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Κλῆνον, Κύριε, τὸ οὖς σου καὶ ἐπάκουσόν μου Goar. p. 362. Καὶ εὐθὺς λαμβάνει τὸν τίμιον σταυρὸν ὁ ἱερεὺς καὶ ἐμβάπτων ἐν τοῖς ὕδασι, ἐκ τρίτου, κατάγων αὐτὸν ὄρθριον, λέγει καθ' ἑαυτὸν· Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς... Εἶτα ἐκφωνεῖ τροπάριον εἰς ἦχον β'. Τῶν σῶν δωρεῶν (На полѣ замѣчено: ἐν ἄλλοις εὖρον· Δόξα τῇ ἀγίᾳ καὶ ὁμοουσίῳ) ἐκ γ'. καὶ ἡμεῖς αὐδίζομεν τὸ αὐτό, ὁ δὲ ἱερεὺς ῥαντίζει τὸν λαὸν ἅπαντα ἐκ τοῦ ἀγιάσματος, καὶ τὸν οἶκον, φαλλόντων ἡμῶν· Πηγὴν ἰαμάτων... Δόξα, ἦχος πλ. β'. Ἀτελεύτητος ὑπάρχει τῶν ἀγίων ἡ χάρις, Καὶ νῦν, θεοτοκίον· Μεταβολὴ τῶν θλιβομένων.. Οὐδεὶς προστρέχων ἐπὶ σοί, εἶτα ἡ ἐκτενή· Ἐλέησον ἡμᾶς... Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι τὴν πόλιν ταύτην. Τὸ Κύριε ἐλέησον μ'. Ἐπάκουσον ἡμῶν, ὁ Θεὸς ὁ Σωτήρ... Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν... Δέσποτα πολυέλεε, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν... Goar. p. 33 καὶ γίνεται ἀπόλουσις.

л. 196. Ἐτέρα ἀκολουθία τῆς κοινῆς παρακλήσεως.

Обычный молебный канонъ: Ὑγρὰν διοδεύσας ὡσεὶ ξηράν... Πολλοῖς συνεχόμενος πειρασμοῖς... съ обычнымъ началомъ и концемъ и чтениемъ евангелія Богородицѣ. o φικκκκκκ

л. 204. Εὐχαί, λεγόμεναι ἐν τῇ λιτῇ τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν καὶ εἰς μνήμας ἀγίων. Goar. p. 32—34.

л. 208. Εὐχὴ εἰς τὸ ἐπάραι παιδίον ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν. Goar. p. 561.

л. 209. Εὐχὴ ἐπὶ θεμελίου ἐκκλησίας καὶ ἐπὶ σταυροπηγίου Goar. p. 485.

л. 209 об. Εὐχὴ ἐπὶ θεμελίου ἐκκλησίας. Goar. p. 486.

л. 210 об. Εὐχὴ ἀπολυτίκιον εἰς ἡμέραν ἑορτῆν τοῦ Προδρόμου.

Ὁ τὸν ἐν σώματι ἄγγελον καὶ μέγαν ἐν γεννητοῖς γυναικῶν Ἰωάννην πρὸ προσώπου τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, Δέσποτα, ἐξαποστείλας.

л. 211. Εὐχὴ ἐν ἡμέρᾳ κατανύξεως.

Σῆς ἐν τόπῳ ἀγίῳ σου στάσεως καταξιωθέντες, ἡμεῖς οἱ ἀνάξιοι, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ μηδεμίαν ἀγαθοεργίαν ἔχοντες προσαγαγεῖν...

л. 211 об. Εὐχὴ ἐπὶ τελευτήσαντος ἱερέως.

Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὅτι σοῦ μόνον ἐστὶ τὸ ζῆν ἀθάνατε... p. 452.

л. 212 об. Εὐχὴ ἑτέρα εἰς ἱερέα τελευτήσαντα.

Κύριε, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τῇ σοφίᾳ σου πλάσας ἐκ γῆς τὸν ἄνθρωπον... p. 465.

λ. 213. Εὐχὴ ἐπὶ οἴκῳ κτιζομένῳ. Goar. p. 483.

λ. 213 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ εὐλογίᾳ οἴκου. Goar. p. 484.

— Εὐχὴ ἐπὶ οἴκῳ περιεργαζομένῳ.

λ. 215. Εὐχὴ ἐπὶ σεισμῷ.

Ὁ φοβερὸς καὶ θαυμαστός καὶ μέγας, ὑπερένδοξός τε καὶ ἀληθινὸς Θεός, ὁ ποιῶν πάντα καὶ μετασκευάζων αὐτά. Goar. p. 623.

λ. 215 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ ἀνομβρίας. Goar. p. 613.

λ. 216. Εὐχὴ ἐν ἀπαρχῇ σπόρου.

εὐχὴ

λ. 216 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ θέρους καὶ ἄλωνος. pag. 524.

λ. 217. Εὐχὴ εἰς τὸ φυτεῦσαι ἀμπελῶνα. Goar. p. 551.

λ. 218. Εὐχὴ εἰς μεταλλήψιν σταφύλης τῆ ἔκτη τοῦ Αὐγούστου.

Εὐλόγησον, Κύριε, τὸν καρπὸν τοῦτον τὸν νέον τῆς ἀμπελοῦ διὰ τῆς τοῦ ἀέρος εὐκрасίας... p. 553.

λ. 218 οβ. Εὐχὴ, λεγομένη τῆ ιε'. τοῦ Αὐγούστου εἰς τὴν Κοίμησιν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου.

Ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ εὐδοκήσας ἄμπελον κληθῆναι τὸν μονογενῆ σου Υἱόν. Goar. 552.

λ. 219. Εὐχὴ ἐν ἀρχῇ τρύγης κοινῆς.

Ὁ προσκυνητὸς Σωτὴρ καὶ πάντων Θεός, ὁ τὴν ἄμπελον φυτευθῆναι τῷ δικαίῳ σου Νῶε καθυποδείξας. См. выше стр. 72.

λ. 219 οβ. Εἰς τὸ εὐλογῆσαι οἶνον νέον.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ποιῶν θαυμάσια μόνος μεγάλα καὶ ἀνεξιχνίαστα, ὁ καὶ ὕδωρ εἰς οἶνον μεταποιήσας.

— Εὐχὴ ἑτέρα ἐπὶ οἴνου νέου.

Κύριε ἀγαθὲ καὶ φιλόνηρωπε, ἔπιδε ἐπὶ τὸν οἶνον τοῦτον καὶ ἐπὶ τοὺς μεταλαμβάνοντας ἐξ αὐτοῦ. Goar. p. 553.

λ. 220. Εὐχὴ ἑτέρα.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παραγενόμενος ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας καὶ εὐλογήσας αὐτοῖς τὸν γάμον καὶ τὰς ἐξ ὕδρας τοῦ ὕδατος εἰς οἶνον μεταβαλόντων... См. ркн. XV в. патр. іерус. библ. № 273.

λ. 220 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ ἀποδημούντων.

— Εὐχὴ τῶν ἐξ ἐπιτιμίων λυομένων. Goar. p. 531.

λ. 221. Εὐχὴ ἐπὶ μετανουσούντων. p. 536.

λ. 222. Εὐχὴ ἐπὶ ἐξομολογουμένων. p. 537.

— Εὐχὴ ἐπὶ προπετῶς ὀμνούντων. p. 534.

λ. 222 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ χειμαζομένων ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων. p. 581.

λ. 223. Εὐχὴ ἐπὶ ψυχὴν κρινομένην ἐν ὥρᾳ θανάτου. p. 587.

λ. 223 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ μισροφαγησάντων. Goar. p. 534.

π. 224 οβ. Εὐχὴ εἰς τὸ στήσαι τοξάριον πλοίου.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τοὺς οὐρανούς στερεώσας ἐν συνέσει καὶ τὴν γῆν θεμελιώσας (ἐπὶ τῶν ὑδάτων), καὶ τὸ ξύλον τῆς ζωῆς συναρμώσας, Αὐτὸς καὶ νῦν συναρμώσον τὴν ναῦν ταύτην καὶ κυβέρνησον αὐτήν εἰς λιμένα σωτηρίας. Ὅτι σὺ εἶ ὁ λιμὴν καὶ καταφυγὴ τῶν πλεόντων καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι...

— Εὐχὴ ἑτέρα· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ὁ ἐντειλόμενος τῷ Νῶε καὶ κατασκευάσαι κιβωτόν. GOAR. p. 559.

π. 225 οβ. Ἐπὶ πλοίου, μέλλοντος πλέειν.

Τρισάγιον καὶ τὰ λοιπά, τὸ τροπάριον καὶ τὸν κοντάκιον τῆς ἡμέρας, εἶτα Ἐν εἰρήνῃ... Ἐπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ἐπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὴν ναῦν ταύτην ὑπὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος τοῦ... Ἐπὲρ τοῦ δοθῆναι τοὺς ἐν αὐτῇ πλείοντας ὑγιαίνοντας (ἐπανελθεῖν) εἰς τὰ ἴδια αὐτῶν τοῦ... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Ὅτι πρέπει σοὶ πᾶσα δόξα... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν... Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ δοὺς ἐν θαλάσῃ ὁδὸν καὶ ἐν ὕδασι ἰσχυροῖς τρίβον σωτηρίας, ὁ διὰ ξύλου εὐτελοῦς διακυβερνῶν πάντας, Αὐτὸς, Δέσποτα, σύμπλευσον τοῖς δούλοις σου καὶ χάρισαι αὐτοῖς λιμένα σωτηρίας καὶ ἐλπίδα πίστεως, ὁδηγῶν αὐτοὺς τῷ σημείῳ τοῦ σταυροῦ σου. Σὺ γὰρ εἶ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, Θεὸς τοῦ ἐλεεῖν καὶ σώζειν...

π. 226. Εὐχὴ ἑτέρα εἰς τὸ κατασπάσαι πλοῖον ἐν τῇ θαλάσῃ, ἦτοι ἀποπλεῖν.

Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, ὁ ὀρίσας τὰ ἄψυχα ζῶλα ταῦτα ἀπὸ ὀρέων καὶ κοιλάδων καταβαίνειν κόπτεσθαι, πρίζεσθαι, πελεκᾶσθαι, συναρμώζεσθαι εἰς ξύλον ἓν, καὶ ἐντειλόμενος τῷ Νῶε κατασκευάσαι κιβωτόν εἰς σωτηρίαν τοῦ κόσμου. Αὐτὸς εἶ ὁ εἰπὼν· εἰσελθε εἰς τὴν ναῦν ταύτην καὶ τὰς ψυχὰς τῶν πλεόντων ἐν αὐτῇ διάσωσον, ὁ ἐν ἀφύχοις ζῴοις διὰ τῆς δόξης ἐμπιστεύσας τὰς ψυχὰς αὐτῶν, ἐλπίζοντας κυβερνηθῆναι παρὰ τῆς σῆς δεξιᾶς, ῥῦσαι, Κύριε, τὸ πλοῖον τοῦτο ἀπὸ βιαιῶν ἀνέμων καὶ ἀπὸ πάντων τῶν βρυχίων πνευμάτων, καὶ ἀπὸ τῶν σάλων τῆς θαλάσσης, ὁ καὶ μετὰ τὴν σάρκωσιν τῆς σῆς φιλανθρωπίας συμπλεύσας τοῖς ἁγίοις σου μαθηταῖς καὶ ἀποστόλοις, καὶ διασώσας αὐτοὺς ἐκ τοῦ κλύδωνος τῆς θαλάσσης. Ναί, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐπάκουσον κάμου τοῦ ἁμαρτωλοῦ καὶ ἀναξίου δούλου σου ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ, ὁδήγησον τὸ πλοῖον τοῦτο ἀπὸ λιμένα εἰς λιμένα σωτηρίας. Ὅτι σὺ εἶ ὁ λιμὴν τῆς σωτηρίας ὁ ἀχείμαστος, καὶ ἀπόστειλον τὸν ἄγγελόν σου Μιχαήλ, καὶ περιφύλαττε, καὶ κυβέρνησον, καὶ λύτρωνε τὸ πλοῖον τοῦτο ἀπὸ πονηρῶν καὶ ἀκαθάρτων πνευμάτων, καὶ ἐπάκουσον ἡμῶν, ὁ Θεὸς, διὰ πρεσβειῶν

τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, τῶν τιμίων ἄσωμάτων ἀρχαγγέλων καὶ πασῶν τῶν ἐπουραίων δυνάμεων, τοῦ τιμίου ἐνδόξου προφήτου Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου, τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφήμων ἀποστόλων, τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἀρχιεράρχου καὶ θαυματουργοῦ Νικολάου Μύρων τῆς Λυκίας καὶ πάντων τῶν ἁγίων. Ἐκφώνησις· Ὅτι σὺ εἶ ὁ λιμὴν ὁ ἀχείμαστος, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν.

л. 227 об. Εὐχὴ ἐπὶ ὀρύξει φρέατος καὶ εὐρέσει ὕδατος. Goar. p. 550.

л. 228. Εὐχὴ ἐπὶ μιαιοῦ τινος πεσόντος εἰς φρέαρ. См. выше стр. 286.

л. 229. Τάξις γινομένη, εἰ συμβῆ μιαιρόν τι ἢ ἀκάθαρτον προσφάτως ἐμπεσεῖν εἰς ἀγγεῖον οἴνου ἢ ἐλαίου. Goar. p. 481.

л. 230. Εὐχὴ μετὰ τὸ ἀναστῆναι τῆς τραπέζης.

л. 230 об. Εὐχὴ ἑτέρα, ἢ λέγεται εἰς λιτὴν καὶ εἰς ἐπιδρομὴν ἐθνῶν, καὶ εἰς λοιμὸν, καὶ εἰς φθορὰν τοῦ θανατικοῦ ἢ καὶ εἰς πᾶσαν αἰτησιν... Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι τὴν πόλιν ταύτην καὶ πᾶσαν τὴν πόλιν. Goar. p. 33.

л. 231. Εὐχὴ τῶν κολόβων. Goar. p. 524.

л. 231 об. Εὐχὴ τῶν μνημοσύνων.

Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός. p. 424.

л. 232. Ἀκολουθία εἰς ῥεῦσιν ὑπνίου.

Εὐλογεῖ ὁ ἱερεὺς, Δόξα σοι ὁ Θεός, Βασιλεῦ οὐράνιε, τὸ Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν, τὸ Κύριε ἐλέησον ιβ'. Δεῦτε προσκυνήσωμεν, τὸν Ν'. φαλμὸν Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα, καὶ τὸν λδ'. Δίκασον, Κύριε, τοὺς ἀδικούντας, καὶ τὸν ξ'. Εἰσάκουσον, ὁ Θεός, εἶτα τὰ τροπάρια ταῦτα εἰς ἤχον β'. Ἡμάρτον εἰς σέ, Σῶτερ, ὡς ὁ ἄσωτος Υἱός... Κράζω σοι, Χριστέ Σωτήρ, τοῦ τελώνου τὴν φωνήν... Ὡς ὁ ἄσωτος Υἱός ἦλθον ἀγάθῳ, οἰκτιρμῶν... Δόξα, Ὡς ὁ περιπεσὼν εἰς τοὺς ληστὰς καὶ τετραυματισμένος... Καὶ νῦν, Τῆς εὐσπλαγχνίας τὴν πύλην ἀνοιξόν... τὸ Κύριε ἐλέησον μ'. μετανοίας ν'. καὶ εὐχὴν· Πάλιν ὑπεσκελίσθην ὁ τάλας τὸν νοῦν τῆ πονηρᾷ συνηθείᾳ τῆς ἁμαρτίας δουλεύων, πάλιν ὁ τοῦ σκότους ἀρχῶν καὶ τῆς ἐμπαθοῦς ἡδονῆς ὁ γεννήτωρ αἰχμάλωτον εἶλε με, καὶ ὥσπερ δοῦλον τεταπεινωμένον τῷ ἑαυτοῦ θελήματι ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς σαρκός δουλεῦειν καταναγκάζει με...

л. 235. Здѣсь двѣ молитвы, написанныя инымъ почеркомъ: Πολυέλεε, εὐσπλαγγχε Κύριε, ἀκηρατε, μόνε ἀναμάρτητε. Goar. p. 529. и Ἀχραντε, ἀμόλυντε, πολυεύσπλαγγχε Κύριε, ὁ τῆ ἀναλήψει τῆς ἀνθρω-

πότῃτος τὴν ἡμετέραν φύσιν τῆς φθορᾶς ἀπανυάξας(;) καὶ τῇ ἐνώσει τῆς κρείττονος ὄλην καθαγιάσας ..

л. 235 об. Почеркомъ, отличнымъ отъ почерка писца, по древнѣйшаго времени: Εὐχὴ συγχωρητικὴ, λεγομένη ὑπὸ πνευματικοῦ πατρὸς.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, Υἱὲ καὶ Λόγε τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ποιμὴν καὶ ἀμνέ, ὁ αἴρων τὴν ἀμαρτίαν τοῦ κόσμου... Goag. p. 536.

л. 238. Чтенія евангельскія и апостольскія на цѣлый годъ и на различные случаи.

Ἐδούσις ἰσὺ νοῦρητῶν

LVII I. № 21 Εὐχολόγιον рукопись библи. Лавры пр. Аθανасія на Афонѣ въ листъ, 297 листовъ, писана на бумагѣ въ 1435 году¹⁾, какъ значится въ припискѣ: Ἐτελειώθη τὸ παρὸν Εὐχολόγιον σὸν Θεῷ παρ' ἐμοῦ Γρηγορίου, μοναχοῦ μὲν τῷ σχήματι, τῷ ἐπίκλην δὲ Ἀλλιάτῃ λεγομένῳ, διὰ συνδρομῆς καὶ ἐξόδου κυροῦ Μελετίου, τοῦ ἀπὸ τὴν Κερασέαν εὐχέσθε οὖν, ὅσοι μέλλετε ἐντυγχάνειν τοῦτο, καὶ δότε συγγνώμην τοῖς σφάλμασιν, ὡς ἀγροίκῳ παναγεῖ. Ἐγράφη οὖν ἐν μηνὶ Ἀπριλίῳ ἰνδ. γγ'. τοῦ ς' μγ'. ἔτους.

л. 1 об. Πίναξ βιβλίου.

л. 5. Διάταξις τῆς θείας λειτουργίας καὶ τὰ διακονικά. Красносельцевъ. „Матер. для исторіи чинопослѣдств. литургіи св. I. Златоустаго“, в. I, стр. 36—78.

л. 21. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. См. выше стр. 273.

л. 35. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου. См. выше стр. 273.

л. 54. Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγησμένων. См. выше стр. 273, но съ небольшими особенностями въ текстѣ.

л. 63 об. Ἀποστολοευαγγέλια τῆς ἐβδομάδος.

л. 75 об. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ. См. выше стр. 285.

л. 82. Ἀρχὴ σὸν Θεῷ ἁγίῳ τοῦ ἁγιασμοῦ τῶν ἁγίων Θεοφανίων.

л. 89 об. Εἰς ἀρχάριον ῥασοφοροῦντα. Двѣ молитвы, что у Гоара pag. 378.

л. 90. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ σχήματος, ἤγουν τοῦ μανδύου. См. выше стр. 276, но съ небольшими особенностями, при одѣванні въ

¹⁾ Намъ извѣстенъ Илитарій 1431 года № 246 въ библиотекѣ Аѳоно-Каракальској, содержащій въ себѣ чинъ литургіи св. Іоанна Златоуста съ одними лишь молитвами.

σλѣдующія одежды: χιτωνѣ, παλλίῃ, καμιлавку (χαμιλαύκιον) или перикеφαλῖῃ, поясѣ и санδαλίῃ и въ концѣ чина. Καὶ εὐθύς ὁ ἱερεὺς τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, εἰσάγαγε τὸν δοῦλόν σου. Goar. p. 386, καὶ μετὰ τὸ Ἀμήν λέγει· Ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ δεῖνα ἔλαβε τὸν ἀβραβῶνα... Ἐἶτα ἀσπάζεται τὸ εὐαγγέλιον καὶ ἅπαντας τοὺς ἀδελφούς, καὶ εἰ μὲν οὐκ ἐν λειτουργίᾳ, γίνεται ἐκτενὴ καὶ ἀπόλυσις, εἰ δ' οὖν, Δόξα καὶ νῦν, τὸ κοντάκιον τῆς ἡμέρας, καὶ τότε λέγει ὁ διάκονος τὴν συναπτὴν τοῦ Τρισαγίου, καὶ αὐθις ἡ θεία τελεῖται λειτουργία. Καὶ εἰ ἔστιν ὁ ἀδελφὸς ἅγιος, μεταλαμβάνει τῶν θείων μυστηρίων καὶ εἰσοδεύει καὶ εἰς τὰ ἅγια, εἰ δὲ οὐκ ἔστιν, ἰσταται, ἔνθα προσταγῇ παρὰ τοῦ ἡγουμένου.

л. 95. Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου ἀγγελικοῦ σχήματος. См. выше стр. 278— 282.

л. 114. Εὐχὴ εἰς τὸ ἀποκουκουλίσαι. См. выше стр. 282.

л. 114 об. Εὐχὴ α'. ἐπὶ ἀνομβρίας. Goar. p. 613.

л. 115. Ἐτέρα εὐχὴ ἐπὶ ἀνομβρίας. Goar. p. 614.

л. 115 об. Εὐχὴ ἐπὶ θεμελίου ἐκκλησίας καὶ ἐπὶ σταυροπηγίου. Goar. p. 485.

л. 116. Εὐχὴ ἑτέρα ἐπὶ θεμελίου ἐκκλησίας. pag. 486.

л. 116 об. Εὐχὴ ἐπὶ ἐξομολογουμένων. pag. 537.

— Εὐχὴ ἐπὶ τῶν ἐξ ἐπιτιμίων λουμένων pag. 531.

л. 117. Εὐχὴ ἐπὶ τῶν προπετῶς ὀμνούστων. См. выше стр. 286.

л. 117 об. Εὐχὴ ἐπὶ τῶν ἀλόγως ὑπὸ τινων ἀφοριζομένων, ἢ λόγῳ ἑαυτοῦ δεσμευόντων. Goar. pag. 531.

л. 118. Εὐχὴ ἐπὶ μιарοφαγησάντων. pag. 534.

л. 118 об. Εὐχὴ ἐπὶ ὀρύξει φρέατος καὶ εὐρέσει ὕδατος.

л. 119. Εὐχὴ ἐπὶ μιарῶ τινος ἐμπесόντος εἰς φρέαρ. См. выше стр. 286.

л. 119 об. Εἰ δὲ ἐν ἐτέρῳ σκεύει. Тамъ же и у Goar. p. 482.

— Τάξις γινομένη, εἰ συμβῆ μιарόν τι ἢ ἀκάθαρτον προσφάτως ἐμπεσεῖν εἰς ἀγγεῖον οἴνου ἢ ἐλαίου ἔχοντος. Goar. p. 481.

л. 120 об. Εὐχὴ εἰς τὸ φυτεῦσαι ἀμπελῶνα. Goar. p. 551.

л. 121. Εὐχὴ ἐπὶ τρυγητοῦ. p. 552.

л. 121 об. Εὐχὴ ἐν ἀρχῇ σπόρου.

л. 122. Εὐχὴ ἐπὶ θέρους.

л. 122 об. Εὐχὴ εἰς ψυχρῶραγοῦντας. pag. 587.

— Εὐχὴ ἐπὶ σεισοῦ.

л. 123. Εὐχὴ ἐπὶ τῶν προσφερόντων ἀπαρχάς.

л. 123 об. Εὐχὴ ἐπὶ οἴκῳ κτιζομένῳ p. 483.

- Εὐχή ἐπὶ εὐλογία οἴκου. p. 484.
- л. 124. Εὐχή ἐπὶ οἴκῳ περιεργαζομένῳ.
- л. 125. Εὐχή ἐπὶ μετανοούντων. Goar. p. 536.
- Εὐχή ἐπὶ πυρεττόντων. p. 549.
- л. 125 об. Εὐχή ἐπὶ λογισμῶν αἰσχυρῶν. p. 536.
- л. 126. Εὐχή ἐπὶ πᾶν εἶδος ἀρρώστιας.
- л. 126 об. Εὐχή εἰς ἄγραν ἰχθύων. См. выше стр. 287.
- л. 127. Εὐχή ἐπὶ ἀνοίξει ἐκκλησίας, ὑπὸ αἵρετικῶν βεβηλωθείσης, Ταρσίου, πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως. Goar. p. 496.
- Εὐχή ἐπὶ ἀνοίξει ναοῦ, βεβηλωθέντος ὑπὸ ἐθνῶν. p. 495.
- л. 128. Εὐχή ἑτέρα, λεγομένη ἐν τῇ εἰσόδῳ πρὸ τῆς συνήθους, ἐπὶ ἀνοίξει ναοῦ, ἐν ᾧ συνέβη θανεῖν ἄνθρωπον βιαίως p. 496.
- л. 129. Εὐχή εἰς τεκνοποιήσιν.
- л. 129. об. Εὐχή εἰς εὐλογίαν καὶ μετάληψιν σταφυλῶν.
- Εὐχή ἐπὶ εὐλογία οἴνου. pag. 553.
- л. 130 об. Εὐχή λεγομένη ἐν κολύβοις εἰς ἁγίων μνήμην.
- л. 131. Εὐχή ἐπὶ πλοίου καινοῦ, κτισθέντος καὶ μέλλοντος ἐμβῆναι κατ' ἀρχὰς ἐν τῇ θαλάσῃ.
- Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν ἐν συνέσει καὶ θεμελιώσας τὴν γῆν ἐπὶ τῶν ὕδατων. См. выше стр. 413.
- л. 132. Ἀκολουθία ἐπὶ τελευτήσαντος μοναχοῦ Ркп. Синайск. библ. 1546 г. № 977 л. 397 об.
- л. 155. Εὐχή, ἣτις λέγεται παρὰ τοῦ ἀρχιερέως ἐπὶ τὸν μέλλοντα κοινωνῆσαι, συγχωρῶν αὐτῷ πᾶσαν ἁμαρτίαν.
- л. 157. Εὐχή τοῦ ἁγίου καὶ μεγάλου Τρύφωνος.
- л. 159. Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τῶν ια'. ἐωθινῶν εὐαγγελίων.
- л. 167. Ἀποστειλάρια ἐωθινὰ ια'. σὺν τοῖς θεοτοκίαις καὶ ἰδιόμελα ἐωθινὰ ια'. τοῦ σοφωτάτου κυρ Λέοντος Δεσπότηου.
- л. 173. Στιχηρὰ, φαλλόμενα τῇ κυριακῇ εἰς τὸν ὄρθρον μετὰ τὸν ἄμωμον.
- л. 174. Τῷ σαββάτῳ ἑσπέρας, εἰς τὸ Κύριε ἐκέκραξα, στιχηρὰ ἀναστάσιμα, ἦχος δ'. Здѣсь троицный канонъ, сѣдальны, антифоны, канонъ на утрени, стихиры на хвалитѣхъ.
- л. 187. Ἀκολουθία τῆς ἀκαθίστου.
- л. 187 об. Стихиры на всю недѣлю.
- л. 208. Ἀκολουθία εἰς ἐγκαινισμὸν ναοῦ. Написаны это послѣдованіе и слѣдующее въ XV в. рукою Діонисія: χεῖρ ἁμαρτωλοῦ Διονυσίου ἱεροδιακόνου.

λ. 214. Τάξις γινομένη ἐπὶ καθιερώσει ναοῦ καὶ ἰδρῶσει τῆς ἐν αὐτῷ ἀγίας τραπέζης. См. выше стр. 275.

λ. 223. Εὐχὴ ἐτέρα εἰς τὴν κατάθεσιν τῶν ἀγίων λειψάνων. См. выше стр. 295.

λ. 224 об. Εὐχὴ ἐτέρα μετὰ τὴν ἀπόθεσιν τῶν ἀγίων λειψάνων. См. выше 296.

λ. 224. Τάξις γινομένη ἐπὶ σαλευθεΐσαν ἀγίαν τράπεζαν. Goar. p. 490—491.

λ. 226—229 чистые.

λ. 230. Εὐχαὶ τοῦ λυχνικοῦ. 8 молитвъ. См. выше стр. 274.

λ. 232 об. Εὐχαὶ ἑωθιναί. 13 молитвъ. См. выше стр. 274.

λ. 237. Ἀκολουθία τῆς γουγκλισίας.

λ. 245 об. Μεθοδίου, πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, τοῦ ἀγιωτάτου, περὶ τῶν διαφόρων τρόπων καὶ ἡλικία ἐκ τῶν ἐθνικῶν ἐπιστρεφόντων. Goar. pag. 689.

λ. 246. Εὐχὴ ἰλασμοῦ εἰς τὸν ἀπ' ἀρνήσεως ἐπιστρέφοντα πρὸς τὴν ἡμετέραν πίστιν. pag. 689.

λ. 247. Εὐχὴ ἐπὶ χριστιανοῖς ὑπαχθεῖσι τῇ ἐθνικῇ πλάνῃ, ἐπιστρέψασι δὲ καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ προσδραμοῦσιν. Ibid.

λ. 248. Εὐχὴ ἐπὶ ἀποστήσαντος παιδὸς καὶ μαγαρίσαντος καὶ μετανουῶντος. Goar. pag. 693—694.

λ. 249 об. Εὐχὴ εἰς τὸ ποιῆσαι ἐθνικὸν κατηχούμενον, ποιῶν αὐτὸν κλῖναι γόνυ πρὸ τῶν πολλῶν, καὶ σφραγίζει αὐτὸν τρίς καὶ λέγει. Goar. p. 283.

λ. 250. Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσσοστόμου εὐχὴ λεγομένη ἐν τῷ μέλλειν ἀναγινώσκειν τινὰ ἢ ἀκροᾶσθαι.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἀνοιξὸν τὰ ὄτια καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς καρδίας μου τοῦ ἀκούειν με τοὺς λόγους σου.

λ. 250 об. Τοῦ αὐτοῦ εὐχὴ, ἥτοι ἀφορκισμὸς πρὸς πάσχοντα ὑπὸ δαιμόνων, ἔτι δὲ πρὸς ἐκάστην ἀσθένειαν.

Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος, ὁ λυτρωσάμενος ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τοῦ διαβόλου Goar. pag. 581.

— Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ αὐτό· Ἐπικαλούμεθά σε, Δέσποτα Θεὲ παντοκράτωρ, ὕψιστε βασιλεῦ, ἐπικαλούμεθά σε τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. p. 583.

λ. 251. Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου εὐχὴ εἰς τὸ αὐτό.

Ὁ Θεὸς τῶν θεῶν καὶ Κύριος τῶν κυρίων, ὁ τῶν πυρίνων ταγμάτων δημιουργός. Goar. pag. 578.

л. 251 об. Ἐτερος ἀφορισμὸς τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ αὐτό.

Ἐξορκίζω σε τὸν ἀρχέκακον τῆς βλασφημίας, τὸν ἀρχηγὸν τῆς ἀνταρσίας. pag. 579.

л. 254. Ἀκολουθία τοῦ βαπτίσματος. Εὐχὴ εἰς τὸ κατασφραγίσαι παιδίον.

Λαβὼν αὐτὸ ἔξω τῆς ἐκκλησίας, ἐμφυσᾷ εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ σταυροειδῶς γ'. ὁμοίως καὶ κατασφραγίσας αὐτὸ μετὰ τῆς χειρὸς γ'. λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σοῦ δεόμεθα καὶ σὲ ἰκετεύομεν. Goar. pag. 264.

л. 254 об. Ἀκολουθία ἑτέρα εἰς τὸ σαραντῆσαι παιδίον. Дмитриевскій. Прилож. стр. 18—20.

л. 255. Ἀκολουθία εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον.

Чинъ сходенъ съ ркп. 1426 г. Син. библ. № 968 (см. выше стр. 398—400), но съ небольшими особенностями въ концѣ чина, начиная съ мнропомазанія. Особенности эти см. ниже въ ркп. XV в. Синайск. библ. № 972.

л. 264. Καὶ μετὰ ἡμέρας ζ'. πάλιν εἰσφέρουσιν αὐτὸν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ εἰς τὸ ἀπολοῦσαι, καὶ λύει αὐτοῦ τὸ σάβανον, τὴν ζώνην ἢ τ. δ. См. выше стр. 400.

л. 265 об. Ἀκολουθία τοῦ εὐχελαίου.

л. 286. Ἀκολουθία κοσμικὴ ἤτοι κηδεία.

л. 292. Κανὼν φαλλόμενος εἰς κοιμηθέντας κοσμικούς.

л. 294 об. Ἐτερος κανὼν εἰς κοιμηθέντας μοναχοῦς.

LVIII. Θ. № 142 Εὐχολόγιον, рукопись той же библ. въ четверку, 133 листа, писана четкою скорописью 1440 года. Дата эта содержится въ слѣдующей припискѣ къ настоящей рукописи: Ἐσταχῶθη τὸ παρὸν βιβλίον διὰ χειρὸς ἐμοῦ Γερασίμου, ἱερομονάχου καὶ δομestίκου Χριστοῦ τοῦ Ἀκαταλήπτου, μηνὶ σεπτεμβρίῳ κζ'. ἔτους ςζμη'. ἰνδ. γ'.

л. 1. Τάξις ἐπὶ τελευτήσαντος μοναχοῦ.

л. 34. Ἀκολουθία εἰς μνημόσυνα μοναχῶν.

л. 40. Ἐτέρα ἀκολουθία νεκρώσιμος εἰς κοσμικούς.

л. 44 об. Ἐτέρα ἀκολουθία νεκρώσιμος εἰς ἀρχιερεῖς.

Κανὼνъ: Τῷ θανάτῳ καταπατήσας τὸν θάνατον θείας ζωῆς ἀνέβλυσας... Ὁ τὸ πλούσιον ἀεὶ πηγάζων ἔλεος τοῖς εὐσεβῶς ἀεὶ προσδεχομέ-

νοις σε.. Ἰσχυρώτατος κατὰ θανάτου γέγονας... Ἐστερέωσας τὴν κλονουμένην φρέναν μου.

л. 49 об. Ἐκολουθία εἰς ψυχὴν κρινομένην.

л. 56 Ἐκολουθία εἰς ἀρχάριον μοναχόν.

л. 57. Ἐκολουθία εἰς κουράν μανδιώτου.

л. 63. Ἐκολουθία τοῦ μεγάλου ἀγγελικοῦ σχήματος.

л. 92 об. Ἐκολουθία τοῦ ἀποκουκουλίσματος.

л. 94. Ἐκολουθία τοῦ ἀγίου ἐλαίου.

LIX. Изъ рукописнаго Типикона Аѳонско-Ватопед. библ. 1468 года № 322 (934).

л. 274. Ἐκολουθία εἰς μνήστρα.

Λαβὼν ὁ ἱερεὺς τὰ δακτυλίδια, τίθησιν αὐτὰ ἐπάνω τοῦ ἀγίου εὐ-
αγγελίου ἐν τῇ ἀγίᾳ τραπέζῃ. Ὁφείλει δὲ ὁ ἀνὴρ ἴστασθαι δεξιὸν τῆς
γυναικός, εἶτα ἐρωτᾷ αὐτοῦς. Ὅταν συνταχθῶσιν ἀλλήλοις, λέγει ὁ διά-
κονος· Εὐλόγησον, δέσποτα. Καὶ ὁ ἱερεὺς· Εὐλογημένη ἡ βασιλεία. Εἶτα
ὁ διάκονος ἄρχεται τὰ εἰρηνικά см. выше стр. 132. Καὶ εὐθὺς ὁ διά-
κονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν ταύτην· Δέσποτα
φιλόανθρωπε Κύριε, ὁ ἐν τῇ προφητικῇ φωνῇ ἐνισχύσας. См. ниже в
ркн. XV в. Свят.-гроб. библ. № 8. Ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶ-
μεν. Καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν· Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος, ὁ τὰ διηρημένα... Соар.
р. 311. Καὶ λαμβάνει ὁ ἱερεὺς τὰ δακτυλίδια καὶ δίδει πρῶτον τῷ ἀνδρὶ
τὸ χαλκοῦν, εἶτα τῇ γυναικί, καὶ ἀλλάσσουν αὐτὰ ἀμφοτέρω εἰς τρίτου,
καὶ ἄλλιν ἔρχεται τὸ χρυσοῦν εἰς τὸν ἄνδρα. Εἶτα ὁ ἱερεὺς· Εἰρήνη πᾶ-
σιν. Ὁ διάκονος· Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, εἰ τὴν ἐξ ἐθ-
νῶν προμνηστευσάμενος.. Ibid. Γίνωσκε δέ, ὅτι, ἐὰν θέλῃ στεφανῶσαι,
ὕπαγει ἔμπροσθεν εἰς τὴν ἀκολουθίαν τῶν στεφάνων, εἰ δὲ θέλει στε-
φανῶσαι ἐνταῦθα, λέγει τὰ παρόντα· Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Проситель-
ная ектеңья. Καὶ καταξίωσον ἡμᾶς, Δέσποτα... Καὶ εὐθὺς τὸ Πάτερ
ἡμῶν. Ἐκφώνησις· Ὅτι σοῦ ἐστίν... Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν.
Ὁ Θεός, ὁ τὰ πάντα ποιήσας τῇ ἰσχύϊ σου . πεποιημένων ὑπὸ σοῦ, ὁ τὸ
ὕδωρ εἰς οἶνον μεταβαλὼν καὶ ἐμπλήσας τῇ εὐφροσύνῃ τῆς σῆς ἀγαθό-
τητος τοὺς ἐν Κανᾶ γάμψ τῆς Γαλιλαίας, καὶ τὸ ποτήριον τὸ κοινόν...
Сопф. Εὐχολ. pag. 319 и выше стр. 183. Καὶ κατὰ τοῦτο δίδει τοὺς
νεογάμους καὶ πίνουσιν, εἰδ' οὕτως ἐκτενὴ καὶ ἀπόλουςις. Εἰ δὲ θέλει
στεφανῶσαι ἐνταῦθα, συμπλέκων τὰς δεξιάς αὐτῶν καὶ εἰσέρχεται εἰς μέ-
σον τοῦ ναοῦ, προηγουμένου τοῦ ἱερέως μετὰ τοῦ θυμιατοῦ, καὶ ἐν τῷ
εἰσέρχεσθαι αὐτοὺς ψάλλει τὸν παρόντα ψαλμόν· Μακάριοι πάντες οἱ φο-

βούμενοι τὸν Κύριον... Καὶ εἰσελθόντες εἰς μέσον τοῦ ναοῦ κατεναντίον τῶν ἁγίων θυρῶν, ἀπολύουσι τὰς χεῖρας καὶ ἴστανται· ἀπόκεινται δὲ ἐν τῇ θείᾳ τραπέζῃ ποτήριον, ἔχον προηγιασμένα, καὶ στέφανοι δύο καὶ ποτήριον πλήρες οἴνου. Ἐἴτα λέγει ὁ διάκονος· Εὐλόγησον, δέσποτα, καὶ ὁ ἱερεὺς· Εὐλογημένη ἡ βασιλεία.

λ. 277 ὀβ. Ἀκολουθία τῶν στεφάνων.

Μετὰ τὸν εὐλογητὸν ἀρχεται ὁ διάκονος τὰ εἰρηνικά· Ἐν εἰρήνῃ... Ἵπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ἵπὲρ τῆς εἰρήνης... Ἵπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ἵπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὸν γάμον... Ἵπὲρ τοῦ δούλου... Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν χαρίσεται αὐτοῖς... Ἵπὲρ τοῦ δωρῆσαι αὐτοῖς υἱούς... Ἵπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας ἀχράντου... Ὅτι πρέπει. Ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Καὶ εὐχή· Ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος, ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον καὶ ἐκ τῆς πλευρᾶς αὐτοῦ ἀνοικοδομήσας... Goar. p. 317. Ἐἴτα στέφει αὐτοὺς λέγει οὕτως ὁμοίως καὶ τῇ γυναίκε· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξη καὶ τιμῇ στεφάνωσον τὸν δούλόν σου ὁ δεῖνα. Ἐἴτα εὐλογῆσας ἀμφοτέρους, λέγει· Καὶ κατάστησον αὐτοὺς ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου. Ἐἶθ' οὕτως κρατήσας αὐτοὺς τὰς δεξιὰς χεῖρας, παραδίδει ἀλλήλοις καὶ λέγει οὕτως· Παράλαβε, ὦ ἄνερ, ταύτην τὴν γυναῖκα, ἣν σοι ἐδώρησατο ὁ Θεός. Ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τῇ σωτηρίῳ σου οἰκονομία... Goar. pag. 318. Ὁ διάκονος· Πρόσχωμεν. Ὁ ἱερεὺς· Εἰρήνη πᾶσι. Ὁ διάκονος· Σοφία. Ὁ ἀναγνώστης τὸ προκείμενον τοῦ ἀποστόλου, ἦχος δ'. Δόξη καὶ τιμῇ στεφάνωσον αὐτοὺς. Ἐθηκας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν. Ὁ ἀπόστολος πρὸς Ἐφεσίους· Ἀδελφοί, αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ὑποτάσσεσθε... Τέλος· Ἡ δὲ γυνὴ ἵνα φοβῆται τὸν ἄνδρα. Ψάλλων τὸ Ἀλληλούια, στίχος· Ἡ γυνὴ σου, ὡς ἄμπελος. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην Goar. pag. 318, ἐκτενή· Ἐλέησον ἡμᾶς... Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβεστάτων. Ἐτο прошение повторено въ рукописи, въроятно по ошибкѣ. Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ ἐπισκόπου... Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ δούλου... καὶ τῆς δούλης... Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ περιεστῶτος λαοῦ καὶ ἀπεκδεχομένου. Ἐκφώνησις· Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ τῶν προπάτορα τοῦ γένους ἡμῶν Ἀδὰμ διὰ τῶν ἀχράντων σου χειρῶν ἐκ τῆς γῆς πλάσας κατ' εἰκόνα σου καὶ ὁμοίωσιν καὶ τὴν τούτου πλευρὰν διὰ τὴν σὴν φιλανθρωπίαν εἰς γυναῖκα μεταμορφώσας... διὰ τῆς συζυγίας, ὁ τὸν θεράποντά σου Ἀβραάμ... Ὁ ἐκ ῥίζης Ἰεσσαὶ τὸ κατὰ σάρκα βλαστήσας, ὁ ἐν μήτρᾳ τῆς Παρθένου οἰκήσας καὶ ἐξ αὐτῆς σαρκωθεὶς εἰς σωτηρίαν τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων... Goar. pag. 315. Εὐχὴ ἑτέρα τοῦ γάμου· Ἐπικαλούμεθά σου, Κύριε ὁ Θεός, τὸν μόνον φιλόνητον... См. ниже въ ркп. Свят.-гроб. библ. № 8. Ἀντιλαβοῦ,

σῶσον и т. д. Просительная ектенья. Καὶ καταξίωσον ἡμᾶς. Ὁ λαός· Πάτερ ἡμῶν. Ἐἶτα ἐκφωνεῖ· Ὅτι σοῦ ἐστίν. Ὁ διάκονος· Πρόσχωμεν. Ὁ ἱερεὺς· Τὰ προηγιασμένα ἅγια τοῖς ἁγίοις. Καὶ οἱ μὲν νηστεύοντες οἱ νεόνυμφοι μεταλαμβάνουσι τῶν προηγιασμένων, καὶ μετὰ τοῦτο δίδει αὐτοῖς τὸ κοινὸν ποτήριον τοῦ οἴνου. Εὐχὴ τοῦ ποτηρίου· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ εὐλογήσας τὸ ποτήριον τῶν ἁγίων σου μαθητῶν καὶ ἀποστόλων εἰς ὁμόνοιαν καὶ ὁμοπιστίαν. См. выше стр. 31. Ἐἶτα ποτίζει αὐτοὺς ἐκ τρίτου, καὶ μετὰ τοῦτο χερσεύει αὐτούς, ψάλλοντες τοὺς παρόντας εἰρμους τῆς Θεοτόκου, τὸ Ἦσαϊα, χόρευε... Δόξα σοι, Χριστέ Σωτῆρ Υἱὲ Θεοῦ μονογενές... Ἄγιοι μάρτυρες... Ἐἶτα ἐκτενὴ Ἐλέησόν με, ὁ Θεός... Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβεστάτων... Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ ἐπισκόπου... Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ δούλου... Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ περιεσιτώτος... Ὅτι ἐλεήμων... Ἐἴθ' οὕτως γίνεται ἀπόλυσις.

л. 284. Εὐχὴ εἰς τὸ ἐπάραι στέφανα.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παραγενόμενος ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας... Goar. pag. 320. Ἐἶτα λαβὼν τοὺς στεφάνους αὐτῶν ἀπὸ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καὶ μανδήλιον ἔν. Ἐν δὲ τῇ ὁγδόῃ ἡμέρᾳ γίνεται ἡ λύσις τῶν στεφάνων, ἧ ὡς δόξει τῷ προσεσιῶτι. Εὐχὴ εἰς τὴν λύσιν τῶν στεφάνων· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καταξιώσας ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὸν νομφῶνα τῶν δούλων σου ὁ δεῖνα, σὲ Κύριε τῶν δυνάμεων, ἐπικαλούμεθα συνεισελθεῖν καὶ εὐλογῆσαι τὴν λύσιν τοῦ θαλάμου, καθὼς εὐλόγησας τὸν γάμον ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας· τὴν σὴν χάριν καὶ σὴν εἰρήνην παράσχου αὐτοῖς καὶ τοῖς συμπαραούσιν ἡμῖν πᾶσι καὶ συνισταμένοις. Ὅτι σοῦ ἐστὶ ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις, καὶ ἡ δόξα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ. Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ ἁγίῳ Πνεύματι καὶ ἀπόλυσις· Ὁ διὰ τῆς ἐν Κανᾶ ἐπιδημίας τίμιον ἀναδειξας τὸν γάμον... Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης καὶ πάντων τῶν ἁγίων ἐλεῆσαι καὶ σῶσαι τὰς ψυχὰς ἡμῶν, ὡς μόνος ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος.

LX. № 980 Εὐχολόγιον, рукопись Синайской библи. в 16 долю листа, 462 листа, писана скорописью 1475 года. Время написания определяется слѣдующею припискою: Ἐτελειώθη ἐν τῷ ἁγίῳ ὄρει Σινᾶ Ἁπριλίου ζ'. ἡμέρα σ'. ὥρα γ'. τοῦ ,ς'απγ'. ἰνδικτιῶνος ζ'.

л. 1. Περὶ τοῦ πῶς χρὴ δέχεσθαι τοὺς ἀναθεματίζοντας τὴν ἰδίαν καὶ πᾶσαν αἵρεσιν καὶ μύρω θείῳ χριστομένους μόνον καὶ μὴ βαπτισομένους. Προηγουμένως μέντοι χρὴ, ἥνίκα μέλλουσι προσάγεσθαι τῇ ὀρθῇ πίστει, νηστεύειν ἡμέρας ιε'. ἧ καὶ πλεῖον, καὶ σχολάζειν ταῖς εὐχαῖς πρωίας καὶ μεσημβρίας καὶ ἐσπέρας, μανθάνειν τε καὶ ψαλμούς.

Περὶ τῶν Ἀρμενίων καὶ Ἰακωβιτῶν.

Ὁφείλει ὁ ἱερεὺς ἰστᾶν τὸν ἀπὸ Ἀρμενίων ἢ Ἰακωβιτῶν ἐλθόντα πρὸς τὴν καθολικὴν ἐκκλησίαν ἔμπροσθεν τῆς ἁγίας κολουμβήθρας, καὶ λέγει αὐτῷ ταῦτα· Ὁ ἀπὸ τῆς βδελυρᾶς τῶν Ἀρμενίων καὶ Ἰακωβιτῶν αἰρέσεως τῇ ἁμωμῆτι τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν ὀλοφύχως προσερχόμενος πίστει, εἰπέ ταῦτα· Εὐτύχει ¹⁾, τῷ ἀρχιμανδρίτῃ καὶ αἰρέσιάρχῃ, ἀνάθεμα. Διοσκόρῳ, συνίστορι αὐτοῦ, ἀνάθεμα. Ἰακώβῳ τῷ Τζατζάλῳ ἀνάθεμα. Σεργίῳ τῷ Σύρῳ καὶ ὁμόφρονι αὐτοῦ ἀνάθεμα. Σεργίῳ, τῷ Ἀρμενίῳ καὶ ἀρχηγῷ τῆς τῶν Ἀρμενίων αἰρέσεως, ἀνάθεμα. Σίμωνι, τῷ πρώτῳ αἰρετικῷ, καὶ Μοντανῷ καὶ Μάνεντι, Μαρκίῳ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ, ἀνάθεμα. Ἀρείῳ, Εὐνομίῳ, Μακεδόνι, Διοσκόρῳ, Θεοδοσίῳ ἀνάθεμα. Τιμοθέῳ, Ἰουλιανῷ, Πέτρῳ τῷ κναφεῖ, καὶ Πέτρῳ τῷ μογγῷ, καὶ φιλοξένῳ τῷ τούτου μαθητῇ, ἀνάθεμα. Κύρῳ, Μακαρίῳ καὶ Πύρρῳ ἀνάθεμα. Τούτους πάντας, οὓς ἀναθεμάτισαν αἱ ἅγιοι καὶ οἰκουμενικαὶ ἑπτὰ σύνοδοι, καὶ τοὺς ὁμόφρονας αὐτοῦ πάντας ἀναθεματίζω καὶ λέγω οὕτως· Εἴ τις οὐχ ὁμολογεῖ τὴν ἁγίαν Τριάδα· Πατέρα, Υἱὸν καὶ Πνεῦμα ἅγιον, ἀνάθεμα. Εἴ τις οὐ λέγει ἀναρχον τὸν Πατέρα, καὶ συνἀναρχον ὁμοίως τὸν Υἱὸν καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα, ἀνάθεμα. Εἴ τις λέγει μὴ εἰληφέναι τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν σάρκα ἐκ τῆς ἁγίας Παρθένου Μαρίας, ἀνάθεμα. Τοῖς κηρύττουσι τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν παθητὸν κατὰ τὴν θεότητα, ἀνάθεμα. Τοῖς μὴ ὁμολογοῦσι τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν ἀπαθῆ μὲν καὶ ἀθάνατον κατὰ τὴν θεότητα, παθητὸν δὲ καὶ θνητὸν κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα, ἀνάθεμα. Εἴ τις λέγει ἔχειν τὸν Χριστὸν δύο ὑποστάσεις, ἀνάθεμα. Τοῖς μὴ δογματίζουσι δύο μὲν φύσεις καὶ δύο θελήσεις, μίαν δὲ τὴν ὑπόστασιν ἐπὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀνάθεμα. Τοῖς μίαν φύσιν ἐπὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ὁμολογοῦσι καὶ δεχομένους, ἀνάθεμα. Τοῖς ἀθετοῦσι καὶ ἀναθεματίζουσι τὴν ἐν Χαλκιδόνι ἁγίαν καὶ οἰκουμενικὴν δ' σύνοδον ἀνάθεμα. Τοῖς μὴ προσκυνοῦσι καὶ τιμῶσι τὰς σεπτὰς καὶ τιμίας εἰκόνας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῆς ἀχράντου Θεοτόκου καὶ πάντων τῶν ἁγίων ἀνάθεμα. Τοῖς μὴ ὁμολογοῦσι Μαρίαν τὴν ἄχραντον Μητέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ κυρίως καὶ ἀληθῶς Θεοτόκον ἀνάθεμα. Τοῖς μὴ ἀποδεχομένοις τὴν πρὸς Φλαβιανόν, τὸν πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως, Λέοντος πάπα Ῥώμης ἐπιστολὴν, ἀνάθεμα. Τοῖς μὴ ἀποδεχομένοις τὴν ἕκτην σύνοδον, τὴν ἐν

¹⁾ Славянскій переводъ этихъ анаѳематизмовъ съ нѣкоторыми дополненіями напечатанъ нами въ Прилож. къ „Богослужен. въ русск. церкви въ XVI в.“ ч. I, стр. 54—60.

Κωνσταντινουπόλει τῶν συνελθόντων ἁγίων πατέρων κατὰ Θεοδώρου, Σεργίου, Πύρρου, Κύρου, Παύλου, καὶ τὴν ζ'. τὴν ἐν Νικαίᾳ, τὸ δευτέρον ὑπὲρ τῆς προσκυνήσεως τῶν ἁγίων καὶ σεβασμίων εἰκόνων συναχθεῖσαν, ἀνάθεμα. Ὅλοις τοῖς αἰρετικοῖς ἀνάθεμα. Ταῖς ἐναντία φρονοῦσι τῶν ἁγίων καὶ οἰκουμενικῶν ἐπτὰ συνόδων ἀνάθεμα. Εἴ τις προστιθῆσιν εἰς τὸ Ἅγιος ὁ Θεός, ἅγιος ἰσχυρός, ἅγιος ἀθάνατος τὸ Ὁ σταυρωθεὶς δι' ἡμᾶς, ἀνάθεμα. Εἴ τις οὐ προσκυνεῖ τὰς ἁγίας εἰκόνας, ἀλλὰ λέγει εἰδῶλα εἶναι, ἀνάθεμα. Εἴ τις οὐ βάλλει εἰς τὴν προσφοράν προζύμην καὶ ἄλας, οὔτε εἰς τὸ ἅγιον ποτήριον ὕδωρ, ἀλλὰ λέγει ἁμαρτία ἐστίν, ἀνάθεμα. Τοῖς βάλλουσιν ἔλαιον εἰς τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἀνάθεμα. Τοῖς κρεοφαγοῦσιν ἐν τῇ ἑβδομάδι τῆς τυρινῆς ἀνάθεμα. Εἴ τις οὐ σφραγίζει τοὺς δυοὶ δακτύλοις, καθὼς καὶ ὁ Χριστός, ἀνάθεμα. Εἴ τις οὐχ ἑορτάζει εἰς τὰς κε'. τοῦ Μαρτίου μηνὸς τὸν Εὐαγγελισμόν τῆς Θεοτόκου, καὶ εἰς τὰς κε'. τοῦ Δεκεμβρίου μηνὸς τὴν ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ γέννησιν, καὶ εἰς τὰς ς'. τοῦ Ἰαννουαρίου μηνὸς τὰ Φῶτα, καὶ εἰς τὰς β'. τοῦ Φεβρουαρίου μηνὸς τὴν Ὑπαπαντὴν, ἀνάθεμα. Εἴ τις λέγει, ὅτι ἡ κοινωνία καὶ ἡ λειτουργία τῆς τεσσαρακοστῆς ἐν καθημερινῇ ἁμαρτία ἐστί, καὶ ἐσθίει γάλα καὶ ὠν ἐν σαββάτῳ καὶ κυριακῇ, ἀνάθεμα. Εἴ τις ἱερεὺς λειτουργεῖ χωρὶς στιχαρίου, ἐπιτραχηλίου καὶ φελωνίου, ἢ συλλειτουργεῖ, ἢ συγκοινωνεῖ τοῖς αἰρετικοῖς τοῖς προγεγραμμένοις, ἢ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, αὐτῶν ψαλλόντων, εἰσέρχεται, ἢ προσάγει αὐτοὺς εἰς χειροτονίαν, ἀνάθεμα. Εἴ τις οὐ βαπτίζει εἰς τρεῖς καταδύσεις, ἦτοι Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ἄμην, ἀνάθεμα. Ὅλοις τοῖς αἰρετικοῖς ἀνάθεμα. Ἀποτάσσομαι γὰρ καὶ τοῖς δόγμασιν αὐτῶν καὶ τοῖς συνευδοκοῦσιν αὐτοῖς, καὶ τοῖς φρονοῦσι τὸ αὐτῶν, καὶ τοῖς συνεσθίουσιν αὐτοῖς, καὶ παντὶ αἰρετικῷ δόγματι, καὶ πιστεύω εἰς τὴν ἁγίαν ὁμοούσιον Τριάδα, κατὰ τὴν ἐκθεσιν τῶν ἁγίων πατέρων τῶν ὀρθοτομούτων τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, καὶ ὑπισχνοῦμαι κατὰ Θεὸν ζῆν καὶ πολιτεῦσθαι, καὶ ὁμολογῶ Πατρός καὶ Υἱοῦ καὶ ἁγίου Πνεύματος εἶναι φύσιν μίαν· συνῆπται γὰρ τῇ φύσει οὐ φύσις· φύσει μία γὰρ ἐστίν. Ὅθεν, ἐπειδὴ φύσις μία καὶ θεότης μία, διαιρουμένης μὲν τρισῶς, εἰς μονάδα δὲ καταντώσας, διὰ τὸν τῆς οὐσίας λόγον, διάτοι τοῦτο καὶ Πατέρα λέγω καὶ Υἱὸν δοξάζω, τὸ Πνεῦμα ἅγιον ὁμολογῶ, ἦτοι πρόσωπα γ'. οὐ λέγω δὲ τρεῖς οὐσίας, ἢ τρεῖς φύσεις, ἢ θεοὺς τρεῖς, ἀλλ' ἓνα Θεόν, μίαν οὐσίαν, ἦτοι φύσιν, οὐ λέγω μίαν ὑπόστασιν, ἕνα μὴ σαβελλίσω, ἀλλὰ τρεῖς ὑποστάσεις, τρία πρόσωπα ἐν μίᾳ θεότητι, οὐσίχατε μία καὶ φύσει πιστεύω. Καὶ μακάριός ἐστιν, ὅστις ἐν ταύτῃ τῇ πίστει τῇ στηριγμένῃ καὶ ἀμεταθέτῳ, ὁμολογῶν καὶ πιστεύων καὶ δόξαν συναναπέμπων τῷ ἀληθινῷ Θεῷ καὶ

Πατρί, τῷ ἀληθινῷ Υἱῷ καὶ Θεῷ ἐν τῷ παναγίῳ Πνεύματι καὶ ζωοποιῷ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. Μετὰ ταῦτα πάντα λοιπὸν ἐρωτᾷ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς τρίτον· Πιστεύεις εἰς τὴν ἁγίαν καὶ ὁμοούσιον Τριάδα; Καὶ ἀποκρίνεται πρὸς ἕκαστα καὶ λέγει· Πιστεύω. Καὶ ἐπικλίνοντος τοῦ προσερχομένου τὴν κεφαλὴν, ποιεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν ταύτην καὶ οὕτως εὐχεται· Ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ βουλόμενος πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι. Goar. p. 695. Καὶ χρίει αὐτὸν μύρω, καθὼς καὶ τοὺς νεοφωτίστους, τὴν αὐτὴν ἐπίκλησιν καὶ ἐπ' αὐτῷ ποιούμενος, ἤγουν λέγει ἐφ' ἕκαστον αἰσθητήριον, καὶ πάλιν λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην. Εὐχὴ· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καταξιώσας τέλειον ἀναδεῖξαι τὸν δοῦλόν σου. Goar. p. 695. Ἐξ' οὕτως κοινωνεῖ καὶ λαμβάνει παραγγελίαν ταῖς ἑπτὰ ἡμέραις μὴ φαγεῖν κρέας, ἢ τυρόν, ἢ ὄν, μῆτε νίφασθαι τὴν ὄψιν, ἀλλὰ καθὼς οἱ βαπτιζόμενοι οὕτως διατελεῖν, καὶ τῇ η΄. ἡμέρᾳ ἀπολοῦεται.

Περὶ γινομένων βρέφων καὶ ἀποθνησκόντων. Δεῖ γινώσκειν, ὅτι τὸ γεννηθὲν βρέφος εἴαν ἄρα καὶ ἀσθενοῦν... Goar. p. 265.

л. 5. Τοπικὸν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις ἁγίας λαύρας τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Σάββα. Αὕτη δὲ ἡ ἀκολουθία γίνεται καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις ἁγίων μονῶν.

Чинъ малой и великой вечерни.

л. 9. Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τοῦ εὐχολογίου. Εὐχαὶ τοῦ λυχνικοῦ. См. выше стр. 395.

л. 12 об. Εὐχαὶ ἐοθιναὶ τοῦ ὄρθρου.

Молитвъ одинадцать, что у Гоара pag. 39—42. Опущена девятая.

л. 19. Εἰρηνικὰ τοῦ ἑσπερινοῦ.

л. 19 об. Τάξις καὶ ἀκολουθία ἐπὶ τελευτήσαντα μοναχόν.

Начало чина до евангелія съ незначительными особенностями сходно съ чиномъ въ рукописи Аѳѳоно-Ватоп. библ. № 133. См. выше стр. 282—284. Разница въ томъ, что сейчасъ за антифонами Θεοδора Студита слѣдуютъ стихиры Іоанна Дамаскина (по двѣ послѣ каждаго антифона): Ποῖα τοῦ βίου τρυφὴ διαμένει λύπης ἀμέτοχος... Ἐργῷ, Σωτὴρ μου, δεικνός... что въ ркп. XV в. Іерусал. библ. № 273 и затѣмъ уже стихиры Θεοφана Goar. p. 439. Послѣ стихирь 8 антифона слѣдуютъ стихиры, ἤχος пл. δ'. Ἀθάνατε, οἰκτίρμων τῶν νεκρῶν καὶ τῶν ζώντων, ὡς Κύριος... Ἐπ' ὧμων τὸν ζυγόν σου... Ἴδοῦ καιρός, οἰκτίρμων, τῶν δακρῶν μνησθῆναι τοῦ δούλου σου... Νεκρώσεις, προσπαθείας καὶ γαστρὸς ἐγκρατείας ἐπίσκεψας, ξενώσεις κόσμου... Δόξα, Ῥημάτων τῶν ἐν λόγοις μὴ μνησθῆς ἐσφαλμένων τοῦ δού-

λου σου... Καί νῦν, Φιλάνθρωπε οἰκτιρῶν, ἐλεήμων μόνη μακρόθυμε...
 Εἶτα μνημονεύει ὁ ἱερεὺς ἢ ὁ διάκονος, καί εὐθὺς τὸ κοντάκιον, ἦχος πλ. δ'. Μετὰ τῶν ἀγίων... ὁ οἶκος· Αὐτὸς μόνος ὑπάρχεις ἀθάνατος...
 Παναγία Παρθένε ἀνόμφευτε... Καί πάλιν τὸ κοντάκιον, εἶτα τροπάριον, ἦχος πλ. δ'. Τὸν μεταστάντα ἐξ ἡμῶν ἐκ τῶν προσκαίρων... Ὁ ψάλτης τὸ ἀκροτελευταῖον τοῦ τροπαρίου· Ἵνα συμφώνως βοῶμεν ὑπὲρ αὐτοῦ, εἴθ' οὕτως οἱ μακαρισμοὶ *Goar. p. 445*, ἀποστολῆ καὶ εὐαγγελίε, καί αὐθις γίνεται ὁ ἀσπασμὸς, καί ψάλλομεν στιχηρά, ἦχος β'. Δεῦτε τελευταῖον ἀσπασμὸν δῶμεν, ἀδελφοί, τῷ θανόντι... Δεῦτε τελευταῖον ἀσπασμὸν δῶμεν, ἀδελφοί καὶ πατέρες, τὸν πρὸ μικροῦ μεθ' ἡμῶν... Ἔχεις τὴν ἐλπίδα πρὸς Θεόν... Ἐνός γεγωνός τῶν συγγενῶν καὶ τῶν ἐν τῷ βίῳ φροντίδων... Σχῆμα μοναστῶν ἀναλαβῶν... Πάντα τὰ τοῦ σώματός μου νῦν ὄργανα ἀργὰ θεωροῦνται... Ποῖος χωρισμός, ὦ ἀδελφοί, ποῖος κοπετός, ποῖος θρήνος... Ἄρτι ἢ τοῦ βίου πονηρὰ λύεται πανήγυρις... Ὅτε ἐκ τοῦ σώματος ψυχὴ μέλλει μετὰ βίας ἐκσπᾶσθαι... Δεῦτε ἐν τῷ τάφῳ, ἀδελφοί, βλέψωμεν τὴν τέφραν καὶ γνῶμεν... Πάντες δυσωποῦμεν, Χριστέ... Τοῦτο τῆς ζωῆς ἡμῶν ἐστὶ τὸ ἀπαραχώρητον τέλος... Τρέμω τὸ κριτήριον Χριστοῦ... Μέγας ὁ κλαυθμὸς, ὦ ἀδελφοί, μέγας στεναγμὸς... Δεῦτε, ἀδελφοί πνευματικοί, ἴδωμεν τὸ πέρας τοῦ βίου... Δόξα, Ποίμνης ἐπιστήμων γεγωνός... Νεῦσον παρακλήσεσι, Χριστέ... Καί αὐθις μετὰ τὸν ἀσπασμὸν, ἄραντες τὸ λείψανον οἱ ἀδελφοί, καθὼς ἔθος ἐστὶ, ψάλλουσι τὸ Ἅγιος ὁ Θεός... Μετὰ δὲ τὸ Πάτερ ἡμῶν, ὁ ἱερεὺς· Ὅτι σοῦ, εἴθ' οὕτως· Ἀνάπαυσον, Σωτήρ... Μνήσθητι, Κύριε, καὶ ἕτερα τροπάρια, ἦχος γ'. Ὅτε τῷ λόγῳ σου παραστησώμεθα... Ἀρχὴ μοι καὶ ὑπόστασις τὸ πλαστοουργόν σου γέγονε πρόσταγμα... Κατ' εἰκόνα σὴν καὶ ὁμοίωσιν... Ἐναποθέτουσι δὲ εἰς γ'. τὸ λείψανον, ἕως οὗ φθάσωσιν εἰς τὸν τάφον ἅπαξ, καὶ δις καὶ τρίς· καθὲν δὲ ἀπόθεμα ποιεῖ ὁ ἱερεὺς αἴτησιν, ὁμοίως λέγει καὶ τὴν εὐχὴν. Μετὰ δὲ τὴν ἐκφώνησιν αἴρουσι τὸ λείψανον καί, φθάσαντες ἐν τῷ κοιμητηρίῳ, ψάλλουσιν αὐτὸ ἐν τῷ τάφῳ, εἶτα ψάλλομεν τροπάριον, ἦχος πλ. δ'. Γῆ χανοῦσα, ὑπόδεξαι... Τὴν πολυτάραχον θάλασσαν τοῦ βίου διαδραμών... Ἡ αἰδιδμος φωνῆ τοῦ θείου Δαβίδ... Δόξα καὶ νῦν, Σὲ δυσωποῦμεν, ὡς Θεοῦ Μητέρα... Λαβῶν δὲ ὁ ἱερεὺς κανδήλαν, ἐπιχέει ἐπάνω τοῦ λειψάνου σταυροειδῶς, λέγει· Τοῦ Κυρίου ἢ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς... Καί αὐθις ἀσφαλιζεται ὁ τάφος, ἡμεῖς δὲ ψάλλομεν στιχηρά, ἦχος πλ. δ'. Πνευματικοί μου ἀδελφοί καὶ συνασκηταί, μὴ μου ἐπιλάθησθε... Καθὼς εἶπας, Κύριε, Μάρθα· ἐγὼ εἰμι ἢ ἀνάστασις... Τροπάριον, ἦχος βαρύς· Ἐξέλειπον ἀπὸ τῆς συγγενείας... Δόξα, Ἐργηῶ καὶ ὀδύρομαι, Καί νῦν, Δέσποινα, πρόσδεξαι τὰς δεήσεις...

λ. 60. Εὐχή τοῦ μεγάλου Βασιλείου συγχωρητική.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, γιὰ καὶ Λόγε τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος... Goar. p. 536. Εὐχή ἀφέσιμος πατρὸς πνευματικοῦ Ἡ πανάγαθος ἀνταγαθότης καὶ ζωοπάροχος σοφία τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς...

λ. 63. Εὐχή ἐπὶ ἀποδημούντων.

— Εὐχή ἐπὶ μετανοούντων.

λ. 63 οβ. Εὐχή ἐπὶ ἐξομολογουμένων.

— Συγχωρητικὴ πνευματικοῦ πατρὸς πρὸς τὸν ἐξομολογούμενον.

Годъ 1548'.

λ. 64. Εὐχή ἐπὶ δίσκου ναοῦ καινόν.

Κατάπεμφον, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐπὶ τοὺς δίσκους τούτους... Goar. p. 672.

— Εὐχή εἰς ποτήριον καινόν.

Ἐπίταξον, Κύριε, ἐπὶ τὸ ποτήριον τοῦτο ἐκ τῶν ἀπεριγράπτων κολπῶν σου τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον... p. 672.

— Εὐχή εἰς ποτήριον καινούριον.

Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸ ποτήριον τῆς καινῆς σου διαθήκης ἀγιάσας... p. 671.

λ. 64 οβ. Εὐχή εἰς τὸ εὐλογῆσαι σταφυλὰς ἐν τῇ ε'. Αὐγούστου.

λ. 65. Σχηματολόγιον σὺν Θεῷ ἁγίῳ, ἔχον ἀκολουθίαν ῥασσοφόρου, μικροσχήμου καὶ μεγαλοσχήμου.

Ἀκολουθία εἰς τὸ ἐνδύσασθαι ῥάσα.

Μετὰ τὸ τελεσεθῆναι τὴν ἱερὰν μυσταγωγίαν, ἵσταται ὁ μέλλων λαμβάνειν τὴν θεϊαν εὐλόγησιν ἔσωθεν τῶν βασιλικῶν πολῶν καὶ ποιεῖ τῷ ἡγουμένῳ μετανοίας γ'. δεόμενος τοῦ εὐλογηθῆναι, καὶ πληρουμένου τοῦ ὀπισθάμβωνος, ποιεῖ ὁ ἱερεὺς εὐλογητόν, καὶ ἡμεῖς Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστίν, τὸ Κύριε ἐλέησον ιβ'. Δεῦτε προσκυνήσωμεν γ'. Ὁ Ν'. Πληρουμένου δὲ τούτου, ψάλλομεν τροπάριον, ἦχος α'. Ἀγκάλας πατρικὰς διανοιξαί μοι σπεῦσον... ἦχος βαρὺς, Ὡς περιπεσῶν εἰς τοὺς ληστὰς καὶ τετραυματισμένους... Καὶ νῦν, θεοτοκίον. Εὐρύχωρον χωρίον τοῦ ἀχωρήτου... Ἴσταται δὲ ὁ μέλλων εὐλογηθῆναι ἀσκεπής, ἄζωστος, ἀνυπόδετος, εἶτα ὁ ἱερεὺς τὰς εὐχὰς. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ἄγιε ἀγαθέ, ὁ τοῦ ἀγαθοῦ Πατρὸς Υἱός, ὁ τὴν ὑπερηφάνειαν ἐκκόπτων. См. ниже ркп. XV в. Іерус. библ. № 273. Εὐχή ἑτέρα. Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ κατὰ τὸ πολυέλεός σου. Goar. p. 378. Εἰρήνην πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Εἰς τὸν ζυγόν, Δέσποτα, τὸν σωτήριον πρόσδεξαι τὸν δοῦλόν σου τόνδε... Ibidem. Εἶτα κουρεύει αὐτὸν σταυροειδῶς, λέγων. Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς. Ἀμήν. Καὶ τοῦ Υἱοῦ.

Ἄμην. Καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ἄμην. Νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰ-
 ῶνας... Καὶ ἐνδύει αὐτὸν τὸν χιτῶνα καὶ τὸ καμηλαύκιον, μηδὲν ἐπιλέ-
 γων, καὶ ποιεῖ ἀπόλουσιν.

1. 68. Ἀκολουθία εἰς κουράν μανδουώτου.

Ὁ μέλλων κουρευθῆναι ἀδελφός εἰσέρχεται καὶ ἵσταται εἰς τὸν νάρ-
 θηκα, τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ εἰσφέρουσιν ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου· μετὰ
 δὲ τὴν εἴσοδον ψάλλουσι τὸ Ἀγκάλας πατρικὰς διανοῖξαι μοι σπεῦσον, ἐκ
 γ'. Καὶ εἰσφέρουσι τὸν ἀδελφὸν γυμνόν, ἄζωστον καὶ ἀνυπόδετον, καὶ ποιεῖ
 ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων θυρῶν μετανοίας τρεῖς καὶ τὸν ἡγούμενον μίαν καὶ
 ἐπερωτᾶται· Τί προσήλθες... Ποθεῖς τὸν βίον τῆς ἀσκήσεως; Ἀπόκρισις·
 Ναί, τίμιε πάτερ. Ἐρώτησις· Ποθεῖς ἀξιωθῆναι τοῦ ἀγγελικοῦ σχήματος...
 καὶ διὰ τοῦτο ζητεῖς τὸν ἀρράβωνα τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήμα-
 τος; Ἀπόκρισις· Ναί, τίμιε πάτερ. Ὅντως καλὸν ἔργον καὶ μακάριον ἐξε-
 λέξω и т. д., какъ у Goar. p. 383. Отвѣтъ на каждыи вопросъ утвер-
 дительный: Ναί, τίμιε πάτερ. Βλέπε, τέκνον, οἷας συνθήκας δίδως τῷ
 Δεσπότη Θεῷ, καὶ ὅπως ἐκουσία τῇ γνώμῃ ἐπὶ τοιαύταις συνθήκαις τὸν
 ἀρράβωνα λαμβάνεις τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος· ἄγγελοι γὰρ
 πάρεσιν ἀοράτως ἀπογραφόμενοι σου τὴν ὁμολογίαν, ἣν καὶ μέλλεις ἀπαι-
 τεῖσθαι ἐν τῇ δευτέρᾳ παρουσίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν. Ἐρώτησις· Ταῦτα
 πάντα οὕτω καθομολογεῖς... Ἀπόκρισις· Ναί, τίμιε πάτερ. Καὶ στραφεὶς
 ὁ ἱερεὺς κατὰ ἀνατολὰς λέγει· Ὁ πανοικτίρμων οὖν Θεὸς καὶ πολυέλεος,
 ὁ τὰ ἄχραντα σπλάγχνα... Goar. p. 384. Καὶ σφραγίζει αὐτὸν τρίτον
 ἐπάνω τῆς κεφαλῆς, εἶτα κλίνει μικρὸν τὴν κεφαλὴν, καὶ τοῦ διακόνου
 εἰπόντος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν, τίθεισιν ὁ ἱερεὺς ἐπάνω τῆς κεφαλῆς
 αὐτοῦ τὸ σχηματολόγιον καὶ λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην, εἰ δ' οὐκ ἔστι διά-
 κονος, λέγει ὁ ἱερεὺς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἀξίους
 σου εἶναι νομοθετήσας... p. 385. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς... Καὶ πάλιν
 ὁ ἱερεὺς ἐπεύχεται τὴν εὐχὴν ταύτην· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἡ ἐλπίς
 καὶ καταφυγὴ πάντων... p. 386. Καί, λαβὼν ὁ ἱερεὺς ἀνά χεῖρας τὸ ἅγιον
 εὐαγγέλιον, ἐπιτίθησι τὸ φαλλίδιον ἐν τῷ εὐαγγελίῳ, ὁ δὲ μέλλων κου-
 ρευθῆναι λαμβάνει αὐτὸ μετὰ εὐλαβείας καὶ ἐπιτίθωσι τῷ ἱερεῖ καί, δε-
 ξάμενος αὐτοῦ, ὁ ἱερεὺς λέγει πρὸς αὐτόν· Ἴδου ἐκ τῆς χειρός... Εἶτα
 λέγει· Εὐλόγητός ὁ Θεός, ὁ θέλων σωθῆναι... Εἶτα κουρεῖ αὐτὸν σταυ-
 ροειδῶς, λέγων· Ὁ ἀδελφός ὁ δεῖνα κείρεται... Εἰς χιτῶνα Ὁ ἀδελφός
 ἡμῶν ὁ δεῖνα ἐνδύεται χιτῶνα δικαιοσύνης, τὸν ἀρράβωνα τοῦ μεγάλου καὶ
 ἀγγελικοῦ σχήματος, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρός... Εἰς τὸ παλλίον· Ὁ ἀδελ-
 φός ἡμῶν ὁ δεῖνα περιβάλλεται τὸ παλλίον, τὸν ἀρράβωνα τοῦ μεγάλου
 καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος, εἰς τὸ ὄνομα... Εἰς τὸ καμηλαύκιον· Ὁ ἀδελφός

ἡμῶν ὁ δεῖνα περιβάλλεται τὴν περικεφαλαίαν, τὸν ἀρραβῶνα τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος, εἰς τὸ ὄνομα... Εἰς τὴν ζώνην· Ὁ ἀδελφός ἡμῶν ὁ δεῖνα περιζώννυται τὴν ὄσφον αὐτοῦ δύναμιν ἀληθείας, τὸν ἀρραβῶνα τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος, εἰς τὸ ὄνομα... Εἰς τὰ σανδάλια· Ὁ ἀδελφός ἡμῶν ὁ δεῖνα ὑποδύεται τὰ σανδάλια τῆς ἐτοιμασίας τοῦ εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης, τὸν ἀρραβῶνα τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος, εἰς τὸ ὄνομα... Ὁ ἀδελφός ἡμῶν ὁ δεῖνα ἔλαβε τὸν ἀρραβῶνα τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος, εἰς τὸ ὄνομα... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε, Κύριε, ἡ δύναμις τῆς σωτηρίας ἡμῶν, ὁ εὐλογήσας ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ πνευματικῇ. *Goar. p. 379.* Εἶτα ἀσπάζεται τὸ εὐαγγέλιον καὶ ἅπαντας τοὺς ἀδελφούς, καὶ εἰ μὲν ἐν λειτουργίᾳ, Δόξα, καὶ λέγει κοντάκιον τῆς ἡμέρας, καὶ καθεξῆς τὰ ἕτερα. Καί, εἰ ἐστὶν ὁ ἀδελφός ἄξιος, μεταλαμβάνει τῶν θείων μυστηρίων, καὶ εἰσοδεύει καὶ εἰς τὰ ἅγια, εἰ δ' οὐκ ἔστι λειτουργία, γίνεται ἐκτενή καὶ ἀπόλυσις. Εἶτα ἀδελφός τις κωρεύει αὐτόν, ψάλλουσι καὶ τὸν ἄμωμον.

л. 75. Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος.

Чинъ тотъ же, что въ ркп. № 133 Аѳоно-Ватоп. библ. (см. выше стр. 278—282), но съ нѣкоторыми особенностями. Такъ, напр., постриженіе происходитъ въ алтарѣ; послѣ евангелія поются антифоны: Ἦνοικται ἡ θύρα. . Στίχος Προσέχεται λαός μου... Ὁ ζυγός μου χρηστός... Δόξα νῦν, Ἦ λαμπάς ἡ ἄσβεστος и т. д. Второй и третій антифонъ, что въ ркп. Синаиск. библ. № 971. См. выше стр. 259. Σημειωτέον, ὅτι, εἰ ἐστὶν ὁ ἀδελφός ἄξιος μεταλαμβάνειν τῶν ἁγίων δώρων, εἰσοδεύει καὶ μεταλαμβάνει.

л. 110. Ἀκολουθία τοῦ ἀποκουκουλίσματος. См. выше стр. 388.

л. 212. Ἀκολουθία ἐπὶ μονάσαντος, εἶτα πάλιν κοσμήσαντος, ἔπειτα αὔδις ἐπιστρέφοντα καὶ μετανοοῦντα.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ἐπεύχεται ὁ ἱερεύς· Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ Πατὴρ τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ θέλων πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν, ὁ διὰ τὸ ἀπολωλὸς πρόβατον ἐξαποστείλας τὸν μονογενῆ σου Υἱὸν εἰς τὸν κόσμον Σωτῆρα καὶ λυτρωτὴν, ἵνα σὴν ἀναζητήσῃ εἰκόνα· σοῦ δεόμεθα καὶ σὲ ἱκετεύομεν, πρόσδεξαι τὸν δοῦλόν σου τόνδε, τὸν καταφεύγοντα εἰς τοὺς σοὺς οἰκτιρμοὺς, ἐκ παιδόθεν μὲν τῆς ἀγγελικῆς καταστάσεως ἀξιωθέντα, κατὰ ἀμέλειαν δὲ καὶ ῥάθυμον γνώμην ταύτην ἀρνησάμενον, καὶ μετανοήσαντα καὶ πάλιν ὁρομήσαντα πρὸς τὴν ἀρχαίαν αὐτοῦ διαγωγὴν τῆς μοναδικῆς πολιτείας, καὶ πρὸς τὴν σὴν ὑποστρέφας ἀγαθότητα, ἔχχσον ἐπ' αὐτόν, Δέσποτα, τῆς σῆς φιλανθρωπίας τὴν εὐσπλαγχνίαν,

πρόσδεξαι αὐτόν, ὡς τὸν ἄσωτον πρὸς σὲ τὸν Πατέρα καὶ Θεὸν ἐπιστρέφοντα καὶ μετανοοῦντα γνησίως, ἀπόστησον ἀπ' αὐτοῦ πᾶσαν πλάνην τοῦ μισοκάλου ἐχθροῦ, καὶ συντριψον τὸν σατανὰν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ συναρίθμησον αὐτόν τῇ ἀγία σου ποιίμνῃ, καὶ ἔνωσον αὐτόν τῇ ἀγία σου ποιίμνῃ, καὶ ἔνωσον αὐτόν τῇ μάνδρᾳ τῶν λογικῶν σου προβάτων, ἐπίγραφον αὐτοῦ τὸ ὄνομα ἐν τῇ βίβλῳ τῆς ζωῆς, κόσμησον αὐτόν τῇ δόξῃ τοῦ παναγίου ὀνόματος τοῦ Χριστοῦ σου, ἵνα γένηται συναρίθμιος τοῖς πρωτοτόκοις καὶ δικαίοις τοῖς ἀπογεγραμμένοις ἐν οὐρανῷ, καταξίωσον αὐτόν τῆς δυνάμεως καὶ ἐπιφοιτήσεως καὶ τῆς εὐδοκίας τοῦ παναγίου σου Πνεύματος, μέτοχον αὐτόν ἀπέργασαι μετὰ πάντων τῶν ἁγίων σου, καὶ τῆς χάριτος καὶ τῆς δωρεᾶς τοῦ παναγίου Σώματος τοῦ Χριστοῦ σου εἰς ἄφεισιν μὲν τῶν προγενομένων αὐτοῦ ἁμαρτημάτων, σωτηρίαν δὲ καὶ σκέπην τοῦ τε πνεύματος καὶ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος αὐτοῦ, καὶ εἰς βεβαιώσιν τῆς ἀγγελικῆς ταύτης καὶ μοναδικῆς πολιτείας, ἣν ἐπηγγείλατο καὶ ἠγάπησε· μετανοήσας δὲ γνησίως, δὸς αὐτῷ ἐν παντὶ καιρῷ καὶ ἐν παντὶ τόπῳ καὶ ὥρα πρὸς σὲ καταφεύγειν ἐν τῇ ἀγία σου ἐκκλησίᾳ, σχολάζειν καὶ τὰ εὐάρεστά σοι ἐπιτελεῖν, ἵνα ἀκούσῃ καὶ αὐτὸς τῆς μακαρίας φωνῆς ἐκείνης τῆς λεγούσης· Δεῦτε, οἱ εὐλογημένοι τοῦ Πατρὸς μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, ἧς καὶ ἡμᾶς ἀξίωσον, ὁ Θεὸς ἡμῶν, διὰ τοῦ ἐλέους τῆς φιλανθρωπίας σου. Χάριτι καὶ φιλανθρωπία... Εἰρήνῃ πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Ὁ κλίνας οὐρανοῦς καὶ καταβάς ἐπὶ σωτηρία τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων, ὁ διὰ τοῦ τιμίου σταυροῦ λυτρωσάμενος ἡμᾶς τῆς κατάρας καὶ τῆς φθορᾶς, καὶ πρὸς αἰώνιον ζωὴν ἐπαγαγών· Αὐτός, φιλάνθρωπε Κύριε, ὁ εἰπών, ὅτι μεγάλη χαρὰ γίνεται ἐν τῷ οὐρανῷ ἐπὶ ἐνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι, πρόσδεξαι τὸ ἀπολωλὸς σου πρόβατον τὸδε, πρὸς σὲ τὸν Θεὸν ἡμῶν ἐπιστρέφοντα καὶ τὴν σὴν ἐπιζητοῦντα εὐσπλαγχνίαν, καὶ ὡς ποιμὴν καλός, τοῦτον διάσωσον καὶ ῥῦσαι αὐτόν ἐκ τῆς πλάνης τοῦ διαβόλου, καὶ ἔνωσον αὐτόν τῇ ποιίμνῃ τῶν λογικῶν σου προβάτων· εἰ γὰρ καὶ ὡς ἄνθρωπος ἡμαρτεν, ἀπατηθεὶς ὑπὸ τοῦ διαβόλου, καὶ ἠθέτησε τὴν ἐπαγγελίαν αὐτοῦ, ἀρνησάμενός σε τὸν μόνον ἀγαθὸν καὶ Δεσπότην καὶ Θεὸν καὶ φιλάνθρωπον, ἀλλὰ νῦν ἐπιστρέφοντα καὶ ἐξομολογούμενον τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ πρόσδεξαι τῇ ἀφάτῳ σου φιλανθρωπία, καὶ συναρίθμησον αὐτόν τοῖς ἀξίως σοι δουλεύουσιν ἐν τῇ μοναδικῇ ταύτῃ καὶ ἀγγελικῇ πολιτείᾳ, διδοὺς αὐτῷ διὰ τῆς χάριτος καὶ ἐπιφοιτήσεως τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος δύναμιν καὶ ἰσχὺν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, ὥστε πατεῖν καὶ συντριβεῖν πάσας τὰς μεθοδείας αὐτοῦ, καὶ τειχιζέσθαι καὶ φρουρεῖσθαι τῇ ταπεινοφροσύνῃ καὶ τῇ φυλακῇ, καὶ τῇ τηρήσει τῶν σῶν ἁγίων ἐντολῶν. Σὺ γὰρ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν,

Θεός τοῦ ἐλεεῖν... Καί κουρεύει αὐτὸν σταυροειδῶς· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ δεῖνα κείρεται τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, ἣν ἀφρόνως καὶ παραλόγως ἐξέθρεψεν, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς... εἶπωμεν καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ τὸ Κύριε ἐλέησον γ'. Καὶ εὐθὺς σφραγίζει τὸν χιτῶνα καὶ ἐνδύει αὐτὸν καὶ τὰ λαιπά, ἅπερ πρότερον περιεβέβλητο· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ δεῖνα λαμβάνει τὸ ἅγιόν σου σχῆμα, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς... Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ καταπέμψας τὸ πανάγιόν σου Πνεῦμα εἰς τοὺς ἀγίους σου ἀποστόλους καὶ τῆς αὐτοῦ δυνάμεώς τε καὶ χάριτος ἐμπλήσας αὐτούς, καὶ τὸν δοῦλόν σου τόνδε ἐκ τῆς πλάνης τοῦ σκοτοῦς ἐπιστρέψας καὶ πρὸς τὸ θαυμαστόν σου καὶ αἰδίδιον φῶς ὀδηγήσας, καὶ τὴν προτέραν αὐτοῦ ἀναλαβεῖν πολιτείαν ἀξιώσας, καὶ τοῖς ὁμοίσις μοναχοῖς συγκαταριθμήσας· Αὐτός, φιλόανθρωπε, ἀνάδειξον αὐτὸν σκευὸς ἐκλογῆς καὶ κατακόσμησον αὐτὸν ἐν ἀρεταῖς, καὶ δὸς αὐτῷ πάντοτε κατὰ τὸ θέλημά σου πορεύεσθαι, καὶ καταξίωσον αὐτὸν σὺν ἡμῖν ἐν ἀπολαύσει γενέσθαι τῆς ἐπουρανίου σου καὶ ἀθανάτου τραπέζης, ἵνα, τὸν καλὸν ἀγῶνα ἀγωνισάμενος καὶ τὸν θεῖον δρόμον τελέσας, καὶ τὴν πίστιν ὀρθοδόξως τηρήσας, τύχη τοῦ στεφάνου τῆς σῆς δικαιοσύνης καὶ τῶν ἀγίων ἀγαθῶν, ὧν καὶ ἠτοίμασας τοῖς ἀγαπῶσί σε, Κύριε. Χάριτι καὶ οἰκτιρμοῖς..

Εἶτα ποιεῖ μετάνοιαν τῷ ἡγουμένῳ καὶ ἀσπάζεται πάντας τοὺς ἀδελφούς, καὶ ἴσταται πλησίον τῆς βασιλικῆς πύλης ἕσθθεν μέχρι συμπληρώσεως τῆς θείας λειτουργίας, καὶ, εἰ μὲν ἐφυλάχθη καὶ οὐ περιέπεσεν εἰς τινα πάθη, μεταλαμβάνει τῶν θείων μυστηρίων, εἰ δὲ ἐβρόύπων ἑαυτὸν καὶ κατεμόλυνεν ἐν ἁμαρτίαις, μένει ἀκοινωνήτος, φυλάττων τὸ ὄρισμένον αὐτῷ ἐπιτίμιον πρὸς τὸ εἶδος τῆς ἁμαρτίας.

λ. 215 Εἰς εὐλόγησιν οἴκου.

Ποιεῖ ὁ ἱερεὺς εὐλογητὸν καὶ λέγει Τρισάγιον, τὸ ἀπολυτίκιον καὶ τὸ κοντάκιον τῆς ἡμέρας, καὶ ψαλμὸν σγ'. καὶ σζ'. εἰ δὲ βούλει, εἶπε τοὺς ψαλμοὺς τούτους καλλιτέρους· τὸν Ν'. καὶ κς'. εἶτα συναπτῆ· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὸν οἶκον τοῦτον εἰς πλησμονὴν σοφίας καὶ χάριτος... Ὑπὲρ τοῦ τοὺς ἐν αὐτῷ οἰκοῦντας καὶ διαμένοντας... Ὑπὲρ τοῦ καταπεμφθῆναι ταῖς δωρεαῖς ἀγαθαῖς καὶ πλοῦτον παντοδαπόν... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ καταξιώσας ὑπὸ τὴν σκητὴν τοῦ Ζαχαρίου εἰσελθεῖν. Goar. p. 484.

λ. 215 ὁβ. Εὐχὴ ἑτέρα ἐπὶ οἴκῳ περιεργαζομένῳ.

λ. 216 ὁβ. Εὐχὴ λεγομένη ἐπὶ αὐχμοῦ καὶ ἀνομβρίας.

λ. 217 ὁβ. Εὐχὴ ἑτέρα εἰς ἀνομβρίαν.

л. 218. Εὐχὴ ἐτέρα· Δέσποτα παντοκράτωρ, ὁ προσκαλούμενος τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης.

л. 219. Ἀκολουθία εἰς μνήστρα. См. выше стр. 401—405, но съ нѣкоторыми отличіями. Такъ, чинѣ въ обрुченія описываемой рукописи нѣтъ молитвы: Σωτῆρ ἀγαθὲ καὶ φιλόανθρωπε, τὸν ἀρράβωνα τοῦτον..., а въ чинѣ вѣнчанія молитвы: Εὐλογητὸς εἶ, Δέσποτα παντοκράτωρ, ὁ τῆς ζωῆς ἀρχηγός... и слѣдующей за ней формулы: Καὶ κρατήσας αὐτῶν τὰς δεξιὰς χειρᾶς, παραδίδει ἀλλήλους, λέγων· Παράλαβε Μαρίαν... Послѣ псалма: Κύριε, ἐν τῇ δυνάμει σου εὐφρανθήσεται... чинъ излагается такъ: Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τῇ σωτηριῳδῆ σου οἰκονομίᾳ καταξιώσας... Goar. p. 318. Καὶ καταξίωσον ἡμᾶς, Δέσποτα... Πάτερ ἡμῶν... Ὅτι σοῦ ἐστίν и т. д.

л. 233 об. Εὐχὴ ἐπὶ μιарοῦ τινος πεσόντος εἰς φρέαρ. См. выше стр. 286.

л. 234 об. Τάξις γινομένη, εἰ συμβῆ μιарὸν τι, ἢ ἀκάθαρτον προσφάτως ἐμπεισεῖν εἰς ἀγγεῖον οἴνου ἢ ἐλαίου. Goar. p. 481.

л. 236. Εὐχὴ ἐπὶ μιароφαγησάντων.

л. 236 об. Εὐχὴ ἐπὶ ὀρούξει φρέατος καὶ εὐρέσει ὕδατος. p. 550.

л. 237. Εὐχὴ ἐπὶ θεμελίου ἐκκλησίας καὶ ἐπὶ σταυροπηγίου.

л. 237 об. Εὐχὴ ἐπὶ θεμελίου οἴκου.

л. 238. Εὐχὴ ἐτέρα εἰς εὐλογίαν οἴκου.

л. 239 об. Εὐχὴ εἰς πᾶν εἶδος μιανθέν.

л. 240. Εὐχὴ ἐτέρα ἐπὶ πᾶν εἶδος μιανθέν.

л. 240 об. Εὐχὴ ἐτέρα ἐπὶ μιарοῦ πεσόντος εἰς ἀγγεῖον καινόν.

л. 241. Εὐχὴ ἐπὶ σκεύους μιανθέντος.

л. 241 об. Εὐχὴ ἐπὶ μαγαρίσαντος εἰς ἔθνος

л. 243. Ἀκολουθία εἰς λοχοῦσαν.

Ἔτο молитвословіе, а равно и самый чинъ крещенія и послѣдующія за нимъ молитвословія буквально тѣже, что и въ Синайск. ркп. № 968. См. выше стр. 395—400. Рукою писца на полѣ замѣчено: Καὶ ἐνδύει αὐτὸν χιτῶνα, λέγων· Ἐνδύεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα χιτῶνα ἀγαλλιάσεως, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς... Ὅμοίως καὶ εἰς τὴν ζώνην· Ζώννυται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα ζώνην ἀγαλλιάσεως.

л. 274. Τάξις βαπτίσματος εἰς νήπιον, κατεπειγόμενον ὑπὸ θανάτου. См. выше стр. 400.

л. 277. Ἀκολουθία τοῦ ἀγίου ἐλαίου.

Μετὰ τὸν εὐλογητόν, Τρισάγιον, Κύριε ἐλέησον ιβ'. Δεῦτε προσκυνήσωμεν γ'. Κύριε, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου... Δόξα καὶ νῦν, Θεός

Κύριος, ἦχος πλ. α'. Τὴν ταχείαν σου σκέπην καὶ τὴν βοήθειαν καὶ τὸ ἔλεος δεῖξον... ἐκ γ'. εἴθ' οὕτως τὸν Ν'. καὶ εὐθὺς ὁ κανὼν и стихири. Gοar. p. 333-—335. Εἶτα Τρισάγιον, τροπάριον· Τῆ Θεοτόκῳ ἐκτενωῶς νῦν προσδράμωμεν.. καὶ εὐθὺς γίνεται ἀπόλυσις, καὶ λαμβάνει συγχώρησιν ὁ ἀσθενῶν. Ὁ δὲ πρωτοπαπᾶς ἢ ὁ ἡγούμενος ποιεῖ εὐλογητόν, Εὐλογημένη ἡ βασιλεία, καὶ μετὰ τὸ Ἀμήν ἀρχόμεθα οἱ πάντες ἐξ Ἰσου τὸν 90 φαλμόν, Καὶ νῦν, Ἀλληλούια, ἦχος πλ. β'. εἶτα τροπάρια κατανοκτικά· Ἐλέησον ἡμᾶς... Κύριε, ἐλέησον... Δόξα, Τῆς εὐσπλαγχνίας... Εἴθ' οὕτως ἄρχονται τὰ διακονικά πρῶτον ὁ ἡγούμενος, καὶ καθ' ἐξῆς οἱ ἱερεῖς πάντες· Ἐν εἰρήνῃ. Gοar. p. 335. Καὶ φάλλομεν Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι... Ταῖς πρεσβείαις... Δόξα καὶ νῦν, Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου... Τοῦτων δὲ φαλλομένων, λέγει ὁ πρωτοπαπᾶς ἢ ὁ ἡγούμενος τὴν εὐχὴν μυστικῶς ἐπάνωθεν τῆς κανδήλας, εἶτα βάλλει ἔλαιον εἰς τὴν κανδήλαν, καὶ λέγουσιν οἱ ἐπτὰ ἱερεῖς καθεξῆς τὴν (εὐχὴν) ταύτην. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε, ἐν τῷ ἐλέει καὶ τοῖς οἰκτιρμοῖς. Gοar. p. 335. Εἶτα βάλλει ἔλαιον εἰς τὴν κανδήλαν. Ἀντίφωνον β'. Ὁ Κύριος ἐβασίλευσε... Καὶ γὰρ ἐστερέωσε... Δόξα καὶ νῦν, Ὁ μονογενῆς Υἱός... συναπτὴ μικρά, ἐκφώνησις· Ὅτι ἀγαθός. Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα τῷ Κυρίῳ... Ὅτι Θεὸς μέγας Κύριος... Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Εἴθ' οὕτως καθίσματα, ἦχος α'. Μητέρα σε Θεοῦ ἐπιστάμεθα... Εὐσπλαγχνίας ὑπάρχουσα... Καταφυγὴ καὶ δύναμις ἡμῶν... Τῆ Θεοτόκῳ ἐκτενωῶς.. Ὁ ἐκ Παρθένου ἀνατείλας τῷ κόσμῳ... Πολλὰ τὰ πλήθη τῶν ἐμῶν... Ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου, ἄχραντε... Ἡ νοητὴ πόλη τῆς ζωῆς, ἄχραντε.. Δέσποτα, πρόσδεξι τὰς δέησεις.. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὅτι ἀγαθός... Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε... Прокейμενον. Прокимны, апостольскія и евангельскія чтенія и молитвы, что въ Прилож. стр. 123—131, но съ небольшою разницею. Пятое евангеліе читается отъ Иоанна: Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς· μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία. Послѣднй апостоль къ Ефесеямъ: Ἀδελφοί, ἐνδυναμοῦσθε ἐν Κυρίῳ, καὶ ἐν τῷ κράτει τῆς ἰσχύος αὐτοῦ... Τέλος· καὶ τὴν μάχαιραν τοῦ Πνεύματος, ὃ ἐστὶ ρῆμα Θεοῦ. Евангеліе отъ Матѳея: Εἶπεν ὁ Κύριος· ἐὰν ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν. Послѣ молитвы перваго евангелія, стихирόν, ἦχος πλ. δ'. Κύριε, ὄπλον κατὰ τοῦ διαβόλου τὸν σταυρόν σου... Ὁ δὲ ἱερεύς, σφραγίσας τρίτον τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀσθενοῦντος, λέγει· Εἰσάκουσον, Κύριε. Ἐλέησον, Δέσποτα. Συγχώρησον, Ἄγιε. Εἴθ' οὕτως ἀλείφει αὐτόν, λέγων οὕτως· Ἡ βοήθεια ἡμῶν ἐν ὀνόματι Κυρίου. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Καὶ ἡ εὐχὴ μυστικῶς ἐπάνωθεν τὴν κεφαλὴν· Πάτερ ἄγιε, ἰατρὲ ψυχῶν καὶ σωμάτων.. p. 338. Εἶτα ἄρχεται ὁ δεῦτερος ἱε-

ρεὺς ὡσαύτως καὶ οἱ ἕτεροι ἕως τῶν ἑπτὰ. Μετὰ δὲ τὴν τοιαύτην εὐχὴν (т. е. послѣ 7 евангелія), τίθουσι τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον ἐπάνω τῆς κεφαλῆς τοῦ νοσοῦντος καὶ λέγουσιν ὁμοῦ ἑπτὰ ἱερεῖς ταύτην τὴν εὐχὴν, μάλιστα δὲ ὁ πρῶτος αὐτῶν καὶ μόνον· Βασιλεῦ ἅγιε, εὐσπλαγγχε καὶ πολυεὐσπλαγγχε Κύριε. Goar. p. 346. Καὶ εὐθὺς ἀσπάζεται ὁ νοσῶν τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, οἱ δὲ ἱερεῖς λέγουσι καὶ ταύτην τὴν εὐχὴν, ὁμοῦ συνελθόντες, ἣν ἕκαστος ἔλεγεν ἰδίᾳ ἐπάνω τῆς κεφαλῆς τοῦ κάμνοντος. Εὐχὴ· Πάτερ ἅγιε, ἰατρὲ ψυχῶν καὶ σωμάτων... Goar. p. 338 διὰ τῆς χάριτος τοῦ Χριστοῦ σου, καὶ ζωοποίησον αὐτὸν κατὰ τὸ σοὶ εὐάρεστον, ἵνα καὶ τὴν ὀφειλομένην σοὶ εὐχαριστίαν ἐν ἀγαθοεργίαις ἀποπληροῖ. Σὸν γὰρ ἔστι τὸ ἐλεεῖν καὶ σώζειν... Δόξα, ἤχος δ'. Πηγὴ ἰαμάτων... Καὶ νῦν, Νεῦσον παρακλήσεσι σῶν οἰκετῶν... εἶτα ἕκτενὴ καὶ ἀπόλυσις.

л. 308. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐλαίου τῶν κεκοιμημένων, ψαλλομένη ὑπὸ ἑπτὰ πρεσβυτέρων καὶ ὀλοκαυτουμένη. См. Εὐχολ. 1555 г. edit.-Venet.

л. 360 об. Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονία ἀναγνώστου.

л. 361. Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονία ὑποδιακόνου.

л. 362. Ἀκολουθία τοῦ ἁγιασμοῦ τῶν ἁγίων Θεοφανίων. Goar. p. 366—372. Молитвы Софронія ивѣтъ.

л. 376. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ, γινομένου κατὰ μῆνα.

Μετὰ τὸ ἀπολύσαι τὸν ὄρθρον, ἐξερχαμένων ἐν τῷ λουτρῷ, αἶρει τὸν τίμιον σταυρὸν ὁ ἱερεὺς μετὰ δίσκου καὶ βασιλικῶν κλάδων οὐκ ἐπὶ κεφαλῇ, καί, προσερχομένης ἁγίας εἰκόνας μετὰ λαμπάδων, ψάλλουσιν οἱ ἀδελφοὶ τροπάριον, ἤχος πλ. β'. Ἐλέησον ἡμᾶς... καὶ τὰ ἕτερα δύο, καὶ τούτων ψαλλομένων, ἵσταται ὁ ἱερεὺς ἔμπροσθεν τοῦ λουτροῦ καὶ λέγει καθ' ἑαυτὸν οὕτως· Εὐλογημένη ἡ εἴσοδος τῶν ἁγίων σου διὰ τῆς τεκούσης σε Θεοτόκου, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, πάντοτε νῦν καὶ αἰεὶ, εἶτα ψάλλομεν τὰ παρόντα τροπάρια κατὰ ἀλφάβητον. Εἰ δὲ οὐ ψάλλομεν τὴν ἀρχὴν τοῦ μηνὸς τὸν ἁγιασμόν, καθὼς γράφομεν ἄνωθεν, μετὰ τὸν εὐλογητόν, τὸ Τρισάγιον, τὸ Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν и т. д. Обычное малое водосвященіе.

л. 383. Περί τῆς ἀκολουθίας τοῦ νιπτήρος. Goar. p. 591—594.

л. 387. Εὐχὴ εἰς θυσιαστήριον, μιανθὲν ὑπὸ αἰρετικῶν.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸν ναὸν τοῦτον ἀναδείξας κατοικητήριον... Goar. p. 495.

л. 387 об. Εὐχὴ ἐπὶ ἀνοίξει ἐκκλησία, ὑπὸ αἰρετικῶν βεβηλωθείσης.

л. 391. Ἀκολουθία τῶν ὥρῶν. Παραμονὴ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως Δεκεμβρίῳ κδ'.

л. 406. Αἱ ὄραι τῶν Φώτων.

л. 418 об. Ἀκολουθία τῶν ὡρῶν τῆς ἁγίας καὶ μεγάλης παρασκευῆς.

л. 446. Εὐχαὶ τῆς γονυκλισίας τῆς ἁγίας Πεντηκοστῆς. Goar. p. 597—603.

л. 457. Ἀκολουθία τοῦ ψυχρῶραγοῦντος. Goar. p. 585—588.

л. 461 об. Στιχηρὰ εἰς ἀρχαρίους μοναχοῦς.

Ἀγάπησον ἀγρουπιάν, νηστείαν... Ἀλλὰ πολέμει λέγω καὶ νὰ σωθῆς, μοναχέ и др.

LXI. Θ. № 88 Εὐχολόγιον, рук. Лавры пр. Аѳанасія Аѳонскаго въ 16 долию листа, 519 листовъ, писана четкимъ мелкимъ почеркомъ 1475 г. Ἐτελειώθη τὸ παρὸν Εὐχολόγιον, гласитъ приписка, διὰ χειρὸς Νεοφύτου ἱερομονάχου ἔτους „ϚϠπγ“. μῆνός Ἀπριλίου ε'. εἰς τὴν λαύραν τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου τοῦ ἐν τῷ Ἀθῶνι.

л. 1. Ἐρώτησις: Ἐὰν ἀπέλθω εἰς ἀγάπην ἢ εἰς ξένους ἀδελφοὺς καὶ καθήμενος ἐπὶ τραπέζης, ἐπιτρέψει με ὁ πρεσβύτερος ἢ ὁ ἀββάς τοῦ εὐλογῆσαι ἢ ποιῆσαι εὐχὴν· ὀφείλω ὑπακοῦσαι ἢ οὐ; Ἀπόκρισις: Πᾶς ἱερεὺς, ἐπιτρέπων μοναχὸν φιλὸν τοῦ ποιῆσαι εὐχὴν ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἄγνωστος καὶ ἀνόητος...

л. 5. Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου περὶ τοῦ μετὰ φρίκης καὶ κατανύξεως καθυπουργεῖν τὸν ἱερέα τοῖς θείοις μυστηρίοις: Πρόσεχε σεαυτῷ, ὦ πρεσβύτερε, καὶ βλέπε τὴν διακονίαν...

л. 5 об. Τοῦ Χρυσοστόμου ἀπὸ τοῦς Μαργαρίτας: Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν καὶ ὑπέικετε· αὐτοὶ γὰρ ἀγρουνοῦσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν.

Есть нѣсколько и другихъ небольшихъ статей изъ Златоуста, Василия Великаго и пр. Нила. Последняя неокончена.

л. 8. Τοῦ ἀγιωτάτου καὶ σοφωτάτου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως νέας Ῥώμης καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυροῦ Φιλοθέου διάταξις σαφῆς τῆς θείας καὶ ἱεῶς λειτουργίας, ἐν ἣ καὶ διακονικά.

л. 20 об. Εἰδήσις τῆς θείας λειτουργίας τῶν προηγιασμένων. Отмѣченъ обычай произносить возгласъ: „Свѣтъ Христовъ“ диакону, но обычай этотъ считается мѣстнымъ.

л. 24. Ἀρχὴ τοῦ μικροῦ ἑσπερινοῦ. Εἰδήσις, πῶς ὀφείλει ὁ ἱερεὺς μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς θ'.

л. 25. Ἀρχὴ τοῦ μεγάλου ἑσπερινοῦ.

λ. 33. Τὰς δὲ κυριακάς, ἐν αἷς οὐδὲν γίνεταί ἀγρυπνία, γίνεταί οὕτως.

λ. 35. Περί τοῦ μεσονυκτικοῦ τῶν κυριακῶν.

λ. 36. Τῇ κυριακῇ ἑσπέρα. Служба на всю недѣлю.

λ. 43 об. Ἀκολουθία εἰς τὴν ζόμην.

λ. 44. Εἰδήσις περὶ τοῦ πῶς δεῖ θυμιᾶν τὸν ἱερέα.

λ. 44 об. Отпусты на цѣлую недѣлю.

λ. 45. Мѣсяцесловъ съ отпустами на цѣлый годъ.

λ. 48. Μεγαλονάρια для дванадесятихъ праздникова. На Срѣтеніе положень, между прочимъ, мегалинаріѣ патриάρха Германа: Ἀγκαλιζεται χερσίν ὁ πρεσβύτερος Συμεών τὸν τοῦ νόμου ποιητὴν καὶ Δεσπότην τοῦ παντός...

λ. 49. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

λ. 66. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου.

λ. 89 об. Ἡ λειτουργία τῶν προηγιασμένων.

λ. 101. Τάξις καὶ εὐχαὶ τῶν χειροτονιῶν. Τάξις γινομένη ἐπὶ προχειρήσει κηροφόρου καὶ δεποτάτου.

Προσαγόμενος ὁ τοιοῦτος τῷ ἀρχιερεῖ κλίνει τὴν κεφαλὴν καὶ σφραγίζων αὐτῷ γ'. ὁ ἀρχιερεὺς εὐχεταί· Ὁ πάσαν κτίσιν τῇ αἴγλη λαμπρῶνας τῶν θαυμασίων σου, Κύριε... Goar. p. 198 καὶ ἐνδουδίσκει αὐτὸν τὴν τετυπωμένην στολὴν καὶ εὐχόμενος ἀπολύει.

λ. 101 об. Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονίᾳ ἀναγνώστου καὶ ψάλτου. Goar. p. 194.

λ. 102. Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονίᾳ ὑποδιακόνου p. 204.

λ. 103 об. Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονίᾳ διακόνου. p. 210.

λ. 106 об. Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονίᾳ πρεσβυτέρου. p. 244.

λ. 109. Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονίᾳ ἐπισκόπου. p. 249.

λ. 212. Τάξις καὶ εὐχαὶ ἐπὶ προχειρήσεως ἡγουμένου.

λ. 114. Εὐχαὶ τοῦ λυχνικοῦ. 10 молитвъ.

λ. 116 об. Εὐχαὶ τοῦ ὄρθρου. 13 молитвъ съ главопреклонною.

λ. 121. Εὐχαὶ διάφοροι¹⁾.

¹⁾ Молитва индикта приписывается Афанасию, патриарху вселенскому, и начинается такъ: Δέσποτα παντοκράτωρ, Κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὁ λόγφ μόνφ..., а надъ маслинами—Μακαρίου τοῦ Μακρῆ· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πλοῦσιος ἐν ἐλέει καὶ ἀμέτρητος...

л. 244. Ἀποστολοευαγγέλια τῆς ἑβδομάδος и на цѣлый годъ.

л. 296 об. Служба на всю недѣлю страстной седмицы и всей

Пятидесятницы.

л. 324. Εὐαγγέλια ἐωθινὰ ἀναστάσιμα τὰ ἕνδεκα.

(Изъ рукописи вырвано нѣсколько листовъ).

л. 331 об. Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου ἁγιασμοῦ.

л. 337 об. Ἀκολουθία τῆς γονυκλισίας.

л. 348. Ἀκολουθία τῆς ἀκαθίστου.

л. 358. Ἀκολουθία τῶν ἐγκαινίων.

л. 365. Τάξις γινομένη ἐπὶ καθιερώσει ναοῦ καὶ ἰδρύσει τῆς ἐν αὐτῷ ἁγίας τραπέζης.

л. 376. Τάξις γινομένη ἐπὶ σαλευθεΐσαν ἁγίαν τράπεζαν.

л. 380. Ἀκολουθία τοῦ βαπτίσματος.

Εὐχή εἰς γυναῖκα λεχώ, ἣν λέγει ὁ ἱερεὺς, ὅταν τέξῃ, πρὸς αὐτὴν καὶ τὸν ἑαυτῆς οἶκον καὶ τὰς παρατουχούσας. Μετὰ τὸν εὐλογητόν, Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν καὶ τὰ τροπάρια· Ἐλέησον ἡμᾶς κ. τ. λ. τὸ Κύριε ἐλέησον ἰβ'. τὸν Ν'. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε παντοκράτωρ ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν... См. ниже ркп. XVI в. Сиб. библ. № 996 л. 161.

— Εὐχή ἑτέρα εἰς γυναῖκα λεχώ. Μετὰ τὸν εὐλογητόν, Τρισάγιον, Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐκ τοῦ χοῦς πλάσας τὸν ἄνθρωπον καὶ ἐξ αὐτοῦ ἀναπλάσας γυναῖκα... См. выше стр. 382 и Прилож. стр. 1. Εὐχή εἰς γυναῖκα λεχώ· Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ Λόγε τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρός Υἱὲ μονογενές, ὁ διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν εὐδοκία τοῦ ἀνάρχου σου Πατρός...

л. 181 об. Εὐχή εἰς τὸ κατασφραγίσαι παιδίον, λαμβάνον ὄνομα τῆ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ.

Ἰστέον, ὅτι τῇ μετὰ τὴν γέννησιν ὀγδόῃ ἡμέρᾳ προσάγεται τῷ ναῷ παρὰ τῆς μαιίας τὸ βρέφος ἐπὶ τὸ λαβεῖν ὄνομα. Ἐστὼς οὖν ὁ ἱερεὺς ἔξω τῆς ἐκκλησίας πρὸ τῶν τοῦ ναοῦ πυλῶν, ποιεῖ εὐλογητόν, Τρισάγιον κ. τ. λ. καὶ τὰ τροπάρια ταῦτα· Ἐλέησον ἡμᾶς, Δόξα, Κύριε, ἐλέησον, Καὶ νῦν, Τῆς εὐσπλαγγνίας τὴν πύλην, τὸ Κύριε ἐλέησον ἰβ'. καὶ τὸν Ν'. Εἶτα λέγει ἐπὶ τὸ βρέφος τὴν εὐχὴν ταύτην. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σοῦ δεόμεθα. Goar. p. 264. Εἶτα ἐμφυσᾷ εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ σταυροειδῶς τρίτον, ὁμοίως σφραγίζει αὐτοῦ τὸ μέτωπον γ'. μετὰ τῆς χειρὸς καὶ τὸ στόμα καὶ τὸ στήθος, καὶ οὕτως ἀπολύει. Δεῖ δὲ γινώσκειν, ὅτι τὸ γεννηθὲν βρέφος... Goar. p. 265.

λ. 382. Τάξις καὶ εὐχαί εἰς τὸ σαραντῆσαι γυναῖκα.

Ἰστέον, ὅτι τεσσαρακοστῇ ἡμέρᾳ... Goar. p. 267 παρόντος καὶ τοῦ μέλλοντος ἀναδέχεσθαι τοῦτο κατὰ τὸ βάπτισμα, καὶ σάντων πρὸ τῶν πυλῶν τοῦ ναοῦ, ποιεῖ ὁ ἱερεὺς Εὐλογητόν, Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν καὶ τὰ τροπάρια ταῦτα· Ἐλέησον ἡμᾶς κ. τ. λ. τὸ Κύριε ἐλέησον ἰβ'. τὸν Ν'. Πιστεύω, Ἄνεσ, ἄφες, καὶ εὐθὺς κλινούσης τὴν κεφαλὴν ἅμα τῷ βρέφει πρὸ τῶν πυλῶν, ἤγουν τῆς μητρὸς αὐτοῦ, τὴν τοῦ σταυροῦ σφραγίδα ποιῶν ὁ ἱερεὺς, ἀπτόμενός τε τῆς κεφαλῆς αὐτῆς, λέγων· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σοῦ δεόμεθα καὶ σὲ παρακαλοῦμεν καὶ ἱκετεύομεν. Αὐτὸς οὖν ὁ Πατήρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Goar. p. 267. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς... Καὶ αὐθις ἐπεύχεται οὕτως· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παραγενόμενος ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων... p. 267 καὶ εἰ μὲν ἄρβρον ἐστὶ περιέρχεται... Дмитріевскій. Прилож. стр. 19. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τεσσαράκοντα ἡμέραις. Goar. p. 267. Καὶ μετὰ τὸ Ἄμην σφραγίζει τὸ μέτωπον αὐτοῦ καὶ τὸ στόμα, καὶ τὸ στήθος, λέγων· Τὸ δὲ παιδίον ἤρξανε καὶ ἐκραταιοῦτο Πνεύματι, καὶ οὕτως ὁ ἀνάδοχος λαμβάνει αὐτὸ καὶ ἐξέρχεται.

Ἰστέον, ὅτι αἱ παροῦσαι τρεῖς εὐχαί, κἂν μήπως ἔφθασεν ἐντὸς τῶν μ'. ἡμερῶν βαπτισθῆναι τὸ παιδίον, λέγονται ἐπ' αὐτῷ πρὸ τοῦ βαπτίσματος καὶ ἐπὶ τῇ μητρὶ αὐτοῦ, παρόντος καὶ τοῦ μέλλοντος ἀναδέχεσθαι τοῦτο ἀπὸ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, ἔπειτα εὐθέως ἐνεργεῖται ἡ ἀκολουθία τῶν κατηγουμένων καὶ τοῦ φωτίσματος, εἰ βούλοιο ὁ ἔχων τὸ παιδίον, εἰ δὲ θέλει, παρατείνει καὶ πλείονας ἡμέρας εἰς αὔξησιν πλείονα τοῦ παιδός.

λ. 384. Τάξις καὶ ἀκολουθία ἐπὶ τοῖς κατηγουμένοις φωτιζομένοις, ἤγουν βαπτίζομένοις.

Начало, какъ въ чинѣ водцерковленія. О молитвахъ оглашенія замѣчено: Таύτας τὰς πέντε εὐχὰς ἐπιλέγει ὁ ἱερεὺς τοῖς φωτιζομένοις τὸ ἔλαττον ἐκ γ'. (λ. 387 ὀβ.). На возгласъ священника: Καὶ προσκύνησον αὐτόν, καὶ προσκυνεῖ ἕως τρίτου (λ. 388). После молитвы: Δέσποτα ὁ Θεός, προσάλεσαι τὸν δοῦλόν σου... Goar. p. 278 εἶτα λαβὼν ὁ ἱερεὺς τὸ παιδίον σὺν τῇ μαίᾳ, εἰσέρχεται ἐντὸς τῆς ἐκκλησίας, καὶ προσκυνοῦσι σταυροειδῶς εἰς τὸν ναόν, ἤγουν εἰς τὸ ἅγιον βῆμα καὶ εἰς τὰ λοιπὰ κλητικά, λέγοντες· Χαῖρε κεχαριτωμένη, τῆς Ὑπαπαντῆς τὸ τροπάριον δηλοῖ, εἶτα παραδίδωσιν αὐτόν ὁ ἱερεὺς πρὸς τοὺς ἀναδόχους αὐτοῦ, καὶ γίνεται ἀπόλυσις.

Μετὰ δὲ τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον, εἶπερ βούλεται κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν βαπτίσει, πλύνεται ὁ βαπτιστήρας καὶ βάλλει τὰ ὕδατα, ἀπέρχεται δὲ ὁ ἱερεὺς εἰς τὴν κολυμβήθραν μετὰ τοῦ θυμιατοῦ, ἐνδεδυμένος φελώνιον καὶ ἐπιτραχήλιον καὶ ἐπιμανίκια, καὶ θυμιᾷ σταυροειδῶς τὴν κολυμβήθραν καὶ τοὺς παρεστῶτας, λέγων· Εὐλογημένη ἡ βασιλεία... Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου... Ὑπὲρ τοῦ ἁγιασθῆναι... Ὑπὲρ τοῦ καταφοιτῆσαι... Ὑπὲρ τοῦ νονὶ προσερχομένου... Ὑπὲρ τοῦ γενέσθαι τὸ ὕδωρ τοῦτο... Ὑπὲρ τοῦ τέκνον φωτὸς ἀναδειχθῆναι... Ὑπὲρ τοῦ σκευὸς γενέσθαι... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ... Τῆς παναγίας... Εἶτα λέγει μυστικῶς τὴν εὐχὴν ταύτην *Goar. p. 288—290.* Ο *сtryчкѣ для елея замѣчено*: καὶ τίθησι τὸ τρυβλίον τοῦ ἐλαίου εἰς τὰς χεῖρας τοῦ συντέκνου (*л. 392 об.*), *а о крещеніи*: καὶ κολυμβᾷ αὐτὸ καλῶς (*л. 393*). *Послѣ молитвы*: Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε *Goar. p. 290*, εἶτα πιάνει ὁ ἱερεὺς τὸ ὑποκάμισον τοῦ βαπτισθέντος καὶ ἐνδύει αὐτόν, λέγων· Ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα ἐνδύεται τὸν χιτῶνα τῆς ἀφθαρσίας, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ἀμήν, εἶπωμεν ὑπὲρ αὐτοῦ τὸ Κύριε ἐλέησον. Εἶτα λαμβάνει τὸ κουκούλιον αὐτοῦ καὶ λέγων· Ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ὁδε λαμβάνει τὸ κουκούλιον τῆς ἀκακίας, τὴν περικεφαλαίαν τοῦ σωτηρίου, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς... Εἶτα λαμβάνει τὸν χιτῶνα αὐτοῦ, λέγων· Ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα ἐνδύεται χιτῶνα ἀγαλλιᾶσεως, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς... Εἶτα τὴν ζώνην ἢ τὸν λῶρον, λέγει· Ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα περιζώννυται τὴν ὄσφυν αὐτοῦ, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς... Εἶτα τὰ ὑποδήματα, λέγων· Ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα ὑποδύεται τοὺς πόδας αὐτοῦ, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς... Εἶτα ἐπεύχεται τὴν εὐχὴν ταύτην· Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε τῶν πατέρων ἡμῶν, ὁ ἐνδύσας τὸν δοῦλόν σου ὁ δεῖνα Πνεύματος ἁγίου δικαιοσύνην, καὶ ἐπιθεῖς ἐπ' αὐτόν στέφανον τῆς δόξης σου, ὁ περιζώσας τὴν ὄσφυν αὐτοῦ ἐν ἀληθείᾳ καὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ κατευθύνσας εἰς ὁδὸν εἰρήνης, σκέπασον αὐτόν τῇ κραταιᾷ σου χειρὶ, φρούρησον αὐτόν τῇ παναλκεῖ σου δυνάμει, ἀγγέλῳ, πιστῷ φύλακι, παρακατάθου τοῦτον, ματαίωσον πάσας τὰς ἐπιβουλάς τοῦ πονηροῦ τὰς κατ' αὐτοῦ κινουμένας, καὶ ἀξίωσον αὐτόν εὐαρεστῆσαι σοὶ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ, ἵνα καὶ ἐν τούτῳ δοξασθῇ σου τὸ πανάγιον ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος νῦν καὶ ἀεὶ... Καὶ εἰσοδεύει τὸν νεοφώτιστον ἔμπροσθεν τῶν θυρῶν τοῦ ἁγίου βήματος, ψάλλων ὁ ἱερεὺς μετὰ τοῦ λαοῦ· Ὅσοι εἰς Χριστόν... καὶ γυρίζει αὐτόν μετὰ τοῦ ἀναδόχου ἐκ γ'. εἶτα λέγει ὁ ἱερεὺς· Εὐλογητὸς ὁ Θεός... Καὶ μεταδίδωσιν αὐτῷ τῶν ἁγίων μυστηρίων καὶ, εἰ μὲν θέλει, ἀπολύει καὶ ἀπέρχεται ἐν

τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ψαλλόντων τῶν παρεπομένων· Ὅσοι εἰς Χριστόν, εἰ δὲ θέλει, ἵνα ἀποκουρευῆσθαι αὐτὸν κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν, λέγει τὴν εὐχὴν· Σὲ ἱκετεύομεν, Κύριε ὁ Θεὸς τῆς σωτηρίας ἡμῶν... pag. 307. Εἶτα κουρευεῖ αὐτὸν σταυροειδῶς, λέγων· Ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα κείρεται τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ... εἶπωμεν ὑπὲρ αὐτοῦ τὸ Κύριε ἐλέησον. Τοῦτο δὲ λέγει καὶ εἰς τὰς τέσσαρας μεραίας τοῦ κεφαλίου αὐτοῦ, ἀρχὴν ποιῶν ἀπὸ τῆς κορυφῆς, τὸ μέτωπον δεξιᾶ καὶ ἀριστερᾶ, καὶ συμπιάνει τὰς τρίχας αὐτοῦ μετὰ κηρίου ἀργοῦ καὶ ὑποκαίει ὀλίγον, ἐὰν ἦ νήπιον, καὶ δίδωσιν αὐτὰς τῷ ἀναδόχῳ. Εἶτα λέγει πάλιν ὁ ἱερεὺς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν καὶ τὴν εὐχὴν ταύτην· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός, ὁ τῇ εἰκόνι σου τιμήσας τὸν ἄνθρωπον... p. 306 καὶ ἀπόλουσις.

1. 396 ὀβ. Ἀκολουθία εἰς τὸ ἀπολοῦσαι παιδίον.

Τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ προσάγεται πάλιν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ὁ νεοφώτιστος εἰς τὸ ἀπολοῦσαι αὐτὸν καὶ ποιεῖ ὁ ἱερεὺς εὐλογητόν κ. τ. λ. какъ вѣ чинѣ воцерковленія. Τούτων δὲ λεγομένων, λύει αὐτοῦ τὸ σάβνον, τὴν ζώνην, τὴν περικεφαλαίαν, καὶ μετὰ τὸ Ἄνες, ἄφες, εὐθὺς λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ λύτρωσαι ἁμαρτιῶν διὰ τοῦ ἁγίου σου βαπτίσματος... pag. 303. Καὶ εὐθὺς λαβὼν τὸ κουκούλιον ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ νεοφωτίστου καὶ τὸ ἀναβόλιον, ψάλλει σὺν τῷ λαῷ· Κύριος ποιμαίνει με, εἶτα βάλλει ὕδωρ ἐν πίνακι καὶ βρέχει σπόγγον καινὸν ἢ βαμβάκινον, καὶ νίπτει τὸ μέτωπον τοῦ νεοφωτίστου καὶ τὸ στήθος, τὴν δεξιὰν χεῖρα, τὰ ὦτα, καὶ τοὺς νεφρούς, καὶ γόνυ τὸ δεξιόν, λέγων· Εὐλογητός ὁ Θεός, ὁ φωτίζων καὶ ἁγιάζων... Εἶτα λέγει πρὸς τὸν νεοφώτιστον· Ἐβαπτίσθης, ἀπελούσθης, ἐφωτίσθης, ἐκαθαρίσθης, ἠγιασθῆς, ἀπελούσθης, ἐδικαιώθης ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Πατρὸς... Καὶ εὐθὺς τὴν εὐχὴν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ διὰ τῆς κολυμβήθρας τὴν οὐράνιον ἔλλαμψιν... p. 304. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Εὐχὴ, λεγομένη μυστικῶς· Ὁ ἐνδυσάμενός σε τὸν Χριστόν καὶ Θεὸν ἡμῶν Ibid. καὶ ἀπολύει αὐτὸν ἐν εἰρήνῃ.

1. 396. Μεθοδίου, τοῦ ἀγιωτάτου πατριάρχου, διάταξις περὶ τῶν διαφορῶν τρόπων καὶ ἡλικιᾶ ἐπιστρεφόντων. pag. 689.

1. 396 ὀβ. Εὐχὴ ἰλασμοῦ εἰς τὸν ἀπὸ ἀρνήσεως ἐπιστρέφοντα πρὸς τὴν ἡμετέραν πίστιν. p. 690.

1. 397 ὀβ. Εὐχὴ πρὸς χριστιανούς ὑπαχθέντας ἐθνικῇ πλάνῃ, στρέφοντα δὲ καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ προσδραμόντας. p. 690.

1. 398. Εὐχὴ ἐπὶ ἀποστατήσαντος παιδὸς καὶ μαγαρίσαντος καὶ μετανοοῦντος. p. 69'.

1. 399 ὀβ. Τάξις γινομένη εἰς τὸ ποιῆσαι ἐθνικὸν κατηχοῦμενον. p. 283.

λ. 400. Τάξις καὶ ἀκολουθία γινομένη ἐπὶ μνήστροις. Обручение совершается во всей священнической одеждѣ и состоитъ изъ двухъ молитвъ.

λ. 401. Ἀκολουθία τοῦ στεφανώματος.

Γενομένης λειτουργίας, ἴστανται οἱ νεόνυμφοι ἐν τῷ νάρθηκι, ο δὲ ἱερεὺς μετὰ τὸ ποιῆσαι τὴν θείαν μεταλήψιν, ἤγουν μετὰ τὸ εἰσκομῆσαι τὸν ἅγιον ἄρτον ἐν τῷ ἁγίῳ ποτηρίῳ καὶ σκεπάσας αὐτὸ συνήθως, λέγει τὴν εὐχὴν τῆς μεταλήψεως, καὶ οὕτως ἀνοίξας τὸ βηλόθυρον καὶ τὰ ἅγια θυρία, καί, λαβὼν θυριατόν, ἐξέρχεται διὰ τῶν ἁγίων θυρῶν καὶ ἀπέρχεται ἕως τὰς ὠραίας πύλας, προπορευομένου μανουαλίου μετὰ κηροῦ, καὶ φθάσαντες εἰς τὰς ὠραίας πύλας εἰσέρχονται οἱ νεόνυμφοι μετὰ τῶν ὀψικευόντων εἰς τὸν ἐντὸς ναόν· προπορεύεται δὲ ἡ γυνὴ ἐξ ἀριστερῶν τοῦ ἀνδρός, καὶ ἀπαντᾷ αὐτοὺς ὁ ἱερεὺς καὶ θυμιᾷ τοὺς νεονύμφους, καὶ λέγει· Εὐλόγημένη ἡ βασιλεία τοῦ Πατρὸς... Καὶ οὕτως εἰσέρχονται διὰ τὸ μεσαίτατον τοῦ ναοῦ, ἡγουμένου τοῦ ἱερέως καὶ τῆς λαμπάδος, καὶ λέγουσι ψαλμὸν ρκζ'. Μακάριοι πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν Κύριον... Καὶ ἐλθόντες πρὸ τοῦ ἁγίου θυσιαστηρίου, ἴστανται πρὸ τῶν ἁγίων θυρῶν· ἀποκρίνεται δὲ ἐν τῇ ἁγίᾳ τραπέζῃ τὰ ἅγια δῶρα καὶ στέφανα δύο ἐξ ἀρχῆς τῆς λειτουργίας, καὶ ποτήριον ὕαλου πλήρες οἴνου. Μετὰ δὲ τὸ σταθῆναι πρὸ τῶν ἁγίων θυρῶν, λέγει ὁ διάκονος· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἁνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου... Ὑπὲρ τῶν δούλων... Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὸν γάμον αὐτῶν, ὡς ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας... Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι αὐτῶν τὸν γάμον, ὡς εὐλόγησε Κύριος Σάρραν καὶ Ρεβέκκαν καὶ τῆς ἐν Χριστῷ συζευξέως αὐτῶν... Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν χαρίζεται αὐτοῖς τίμιον τὸν γάμον... Ὑπὲρ τοῦ παρασχεθῆναι αὐτοῖς σωφροσύνην, ὁμοφροσύνην, καρπὸν κοιλίας πρὸς τὸ συμφέρον... Ὑπὲρ τοῦ εὐφρανθῆναι αὐτοὺς ἐν ὁράσει υἱῶν αὐτῶν καὶ θυγατέρων... Ὑπὲρ τοῦ δωρηθῆναι αὐτοῖς τε καὶ ἡμῖν πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα, καὶ ὑπὲρ πάντων τῶν χρηζόντων τῆς παρὰ τοῦ Κυρίου βοήθειας... Ὑπὲρ τοῦ ῥυθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας, ἀχράντου... Ὁ ἱερεὺς ἐκφωνεῖ· Ὅτι ἅγιος εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν... Καὶ οἱ ψάλται τὸ Ἅγιος ὁ Θεός..., εἶτα προκείμενον, ἤχος δ'. Δόξη καὶ τιμὴ ἐστεφάνωσας... Στίχος· Πάντα ὑπέταξας... Πρὸς Ἐφεσίους· Ἀδελφοί, ὡς τέκνα φωτὸς περιπατεῖτε... Τέλος· καὶ προσωποληψία οὐκ ἔστι παρ' αὐτῷ. Εὐαγγέλιον Γοαρ. p. 318. Εἴπωμεν πάντες. Κύριε παντοκράτωρ... Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν... Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου... Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ τῶν νεονύμφων... Καὶ ὑπὲρ τοῦ περιεστῶτος λαοῦ καὶ ἀπεκδεχομένου τὸ παρὰ σοῦ πλοῦσιον ἔλεος..

νόμενος ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας... p. 320. Καὶ ἀναλαβὼν τοὺς στεφάνους ἀπὸ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, δίδωσιν αὐτοὺς τῷ ἀναδόχῳ, εἶτα ποιήσαντες γύρους γ'. ἔμπροσθεν καὶ ὀπισθεν τῶν ἁγίων εἰκόνων, συμπεπλεγμένων τῶν χειρῶν τῶν νεονόμφων, κρατῶν ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ ἱερέως, φάλλοντος αὐτοῦ τὸ Ἅγιοι μάρτυρες... καὶ ποιεῖ ἀπόλουςιν οὕτως· Ὁ διὰ τῆς ἐν Κανᾶ ἐπιδημίας τίμιον ἀναδείξας τὸν γάμον διὰ τῆς αὐτοῦ παρουσίας Χριστὸς ἀληθινός... καὶ ἀφήσιν αὐτούς. Ὁ δὲ ἱερεὺς ποιεῖ τὰ ἐλλείποντα τῆς λειτουργίας συνήθως, τὴν τε ἀποκόμισιν τῶν ἁγίων δώρων ἐν τῇ προθέσει καὶ τὰ συνήθη καθεξῆς. Δεῖ εἰδέναι, ὅτι ἐὰν γένηται εὐλόγημα, ἤγουν μνηστεία καὶ στεφάνωμα ὁμοῦ, ἢ μὲν εὐλόγησις γίνεται ἐν τῷ νάρθηκι, ἢ εἰς τὸ διακονικόν, τὸ δὲ στεφάνωμα γίνεται εἰς τὸν ναόν, εἰ δὲ ἐν ἑκ τῶν δύο, γίνεται εἰς τὸν ναόν.

λ. 408. Εὐχὴ εἰς τὸ ἄραι καὶ λύσαι στέφανα τῇ η'. ἡμέρα.

Ὁ ἱερεὺς· Εὐλογητός, Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, τροπάριον τῆς ἡμέρας καὶ τοῦ ἁγίου τῆς μονῆς, Δόξα, τὸ κοντάκιον αὐτοῦ, Καὶ νῦν, Θεοτοκίον. Τούτων ἄλλοιων, λύει ὁ ἀνάδοχος τὰ στέφανα. Ὁ ἱερεὺς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παραγεγόμενος ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας καὶ τὸν γάμον εὐλόγησας... p. 320. Ἐκτενή· Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός... καὶ τὰ λοιπά, εἶτα Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους, υγείας σωτηρίας... Ὅτι ἐλεήμων, καὶ ἀπόλουςις.

λ. 408. Εὐχὴ λεγομένη εἰς διγάμους.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸν Ἀβραὰμ φίλον καλέσας καὶ τὸν Ἰσαὰκ ὑπεραγαπήσας, καὶ τῷ Ἰακώβ εἰς γυναῖκα τὴν Λεῖαν συνάψας. Ркп. XVI в. Свят.-гроб. библ. № 615 л. 292.

λ. 409. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐλαίου, ἁγιαζομένου ὑπὸ ἑπτὰ πρεσβυτέρων. См. Дмитриевскій. Прилож. 119. Закачивается такъ: ἡμεῖς ἐν τῇ ἁγίᾳ λαύρᾳ οὕτως φάλλομεν τὸ εὐχέλαιον, ὡς ὄρας, ἐν δὲ ἐτέρῳ εὐχολογίῳ εὐρέθη οὕτως· Μετὰ τὸν κανόνα τὰ στιχηρά, συνάπτει, τὸ Ἄξιόν ἐστιν, Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν καὶ τὸ τροπάριον, ἤχος δ'. Ταχὺς εἰς ἀντίληψιν... Τῇ Θεοτόκῳ ἐκτενῶς..., εἶτα Ἐλέησον ἡμᾶς... Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους, ζωῆς... Ὅτι ἐλεήμων, εἶτα Δόξα καὶ νῦν, καὶ ἀπόλουςις καὶ γίνεται συγχώρησις. Εἶτα λέγει ὁ προεστώς· Εὐλογημένη ἡ βασιλεία, ὁ διάκονος· Ἐν εἰρήνῃ... Ἐπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ἐπὲρ τῆς εἰρήνης... Ἐπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὸ ἐλαιον... Ἐπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ... Ἐπὲρ ἀφέσεως καὶ συγχωρήσεως... Ἐπὲρ τοῦ ἐλθεῖν τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, φωτίζουσαν αὐτοῦ τὴν διακονίαν... Ἐπὲρ τοῦ καταξιοθῆναι αὐτὸν τῆς βασιλείας... Ἐπὲρ τοῦ λυτρωθῆναι... Ἐπὲρ

τοῦ ῥουσθῆναι... Ἐπιλαβοῦ, σῶσον. Τῆς παναγίας... Ὅτι πρέπει... Τούτων δὲ λεγομένων, τὴν εὐχὴν ταύτην μυστικῶς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε, ἐν τῷ ἐλέει... Goar. p. 335. Μετὰ δὲ τὴν ἐκφώνησιν, λέγομεν· Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι... Εἶτα Ἐπι καὶ ἔτι... Ἐπιλαβοῦ... Τῆς παναγίας... Ὅτι σὸν τὸ κράτος... Εἶτα ὁ Κύριος ἐβασίλευσε, καὶ πάλιν Ἐπι καὶ ἔτι... Ὅτι ἀγαθός. Εἶτα Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα τῷ Κυρίῳ. Προφθάσωμεν, καὶ τὰ ἕτερα συνήθως τοῦ ἀντιφώνου. Σοφία, ὀρθοί, Δεῦτε προσκυνήσωμεν, εἶτα Τὴν ψυχὴν μου, Κύριε, ἐν ἀμαρτίαις παντοίαις., Τῇ ὑπερμάχῳ στρατηγῷ... Εἶτα λέγει ὁ πρωτοπαπᾶς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν... Ἄναρχε, ἀδιάδοχε, ἅγιε ἁγίων pag. 337 Καὶ μετὰ τὴν εὐχὴν, εὐθύς προκείμενον τοῦ ἀποστόλου, καὶ λέγεται ὁ ἀπόστολος καὶ τὸ εὐαγγέλιον, καὶ λέγει τὴν εὐχὴν παροῦσαν· Ὁ πρὸ αἰώνων Θεός, ἡ τοῦ ἐλέους πηγὴ, τὸ τῆς ἀγαθότητος πέλαγος, ἡ τῆς φιλανθρωπίας ἀνεξιχνίαστος ἄβυσσος, ὁ διὰ τὴν πολλὴν σου φιλανθρωπίαν καὶ τὴν πρὸς ἡμᾶς σου ἀγάπην... Καὶ μετὰ τὸ Ἄμην, ὁ λαός· Κύριε, ὄπλον κατὰ τοῦ διαβόλου... Εἶτα ἀνάπτει τὴν θρυαλλίδα καὶ λαβῶν ἄγιον ἔλαιον, ἀλείφει αὐτόν, λέγων· Πάτερ ἅγιε p. 338 π. τ. δ.

Εὐχὴ ἐτέρα τοῦ αὐτοῦ εὐχελαίου ζ'. καὶ εἰ ἂν θέλεις, λέγε· Ὁ πλοῦσις ἐν ἐλέει καὶ πολὺς ἐν ἀγαθότητι, Κύριε ὁ Πατὴρ τῶν οἰκτιρῶν... Goar. p. 341. Сн. выше стр. 56.

л. 431. Ἐξομολόγησις, ἀναγνωσασαμένη ἐνώπιον τῶν τοῦ Χριστοῦ ἁγιωτάτων λειτουργῶν καὶ ἱερέων παρὰ τοῦ προσκαλουμένου αὐτοὺς καὶ ποιούντος τὸ εὐχέλαιον· Θεώτατοι πατέρες καὶ δέσποται μου, πανηγιασμένοι καὶ πεφωτισμένοι λειτουργοὶ τῶν ἀχράντων καὶ ζωοποιῶν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μυστηρίων..

л. 434. Τάξις γινομένη εἰς ἀρχάριον μοναχὸν ῥασοφόρον.

л. 435 об. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ σχήματος.

л. 445 об. Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος.

л. 467. Ἀκολουθία εἰς τὸ ἀποκουκουλίσαι.

л. 467 об. Ἀκολουθία εἰς ψυχὴν κρινομένην.

л. 474. Ἀκολουθία τοῦ ἐξοδιαστικοῦ.

л. 490. Εἰ δὲ κοσμικὸς εἶη ὁ τεθνηκώς.

л. 493. Ἀκολουθία εἰς νεκρώσιμα κόλυβα μοναχῶν.

л. 497 об. Ἐτερος κανὼν, ψαλλόμενος εἰς μνημόσυνα κοσμικῶν.

— Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐλαίου, ψαλλομένου ὑπὲρ τῶν κεκοιμημένων ὑπὸ ζ'. ἱερέων.

л. 516. Εὐχὴ ἐπὶ ἱερέα τελευτήσαντα. 2 МОЛИТВЫ.

л. 517. Εὐχὴ ἑτέρα, λεγομένη ἐπὶ μέλλοντα μεταλαβεῖν τῶν θεῶν μυστηρίων, ποιηθεῖσα παρὰ Γρηγορίου ἱερομονάχου.

Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ ὑψιστος, ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν, φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον...

LXII. № 995 Εὐχολόγιον, рукопись Синайск библи. въ 24 долю, писана на бумагѣ скорописью 1481 года. Время написанія этой рукописи опредѣляется пасхалиєю, начинающеюся съ ςϰπθ'. и окончивающеюся ςϰϷθ'. Листовъ 118.

л. Пасхалия.

л. 4. Забѣтки о постахъ.

л. 5. Стихиры въ честь Богородицы.

л. 14 об. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ εὐχελαίου.

Συναχθέντες ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἢ ἐν τῷ οἴκῳ, ποιεῖ ὁ ἱερεὺς εὐλογητόν, καὶ φορένουσι οἱ ἑπτὰ ἱερεῖς τὴν ἱερατικὴν στολήν, εἶτα ἄρχονται ψάλλειν τὸ Τρισάγιον, τὸ Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν, εἶτα Κύριε, εἰσάκουσον, καὶ τὸν Ν'. Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε... Κύριε, ἐλέησον... Τῆς εὐσπλαγγνίας... Εἰθ' οὕτως ἄρχονται ψάλλειν τὸν κανόνα ὡδὴ α'. ἦχος β'. Ἐν βυθῷ κατέστρωσε ποτὲ τὴν Φαραωνίτιδα... Χαίροις ὄντως πάντων ἡ χαρὰ, χαῖρε ἡ ὀλόφωτος... Ἰκανός οὐχ οἶός τε ἐγώ, Δέσποτα, αἰτήσασθαι... Τὰς ἐλπίδας μου εἰς σέ, ἄχραντε, ἀνέθηκα... μνημονεύει τὸν ἀρρώστον, εἶτα βάλλει τὸ ἔλαιον εἰς τὴν κανδήλαν, λέγων ἐπάνω αὐτῆς τὴν εὐχὴν ταύτην· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε, ὁ ἐν τῷ ἐλέει τῶν οἰκτιρμῶν σου. Goar. p. 335. Εἶτα στιχηρὰ προσόμοια, ἦχος πλ. β'. Ὁλην ἀποθέμενοι. Πάντες νῦν προσέλθωμεν ἐν κατανοῦζει καρδίας καὶ θερμῶς προσκλαύσωμεν... Ἡμάρτομεν, Δέσποτα, καὶ ἠνομήσαμεν σφόδρα ἀπὸ σοῦ σκιρτήσαντες... Δόξα, Τὸν πλοῦτον ἐσχόρπισα, ὃν μοι παρέσχες, Σωτὴρ μου... Καὶ νῦν, Ἐν λύπαις ἀνάψυξεν, ἐν πειρασμοῖς σωτηρίαν, ἐν κινδύνοις ἀμιλλαν, ἐν ταῖς περιστάσεσι... Εἰθ' οὕτως τὸν προσελθόντα λαβὼν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ λέγων Ἀγκάλας πατρικᾶς... Μητέρα σε Θεοῦ ἱκετεύομεν... ἐκτενὴ καὶ ἀπόλυσις. Ποιεῖ ὁ ἱερεὺς εὐλογητόν, καὶ ἄρχεται ὁ διάκονος τὰ εἰρηνικά, ὁ ἱερεὺς τὴν ἐκφώνησιν Ὅτι πρέπει, Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι... Ἐτι καὶ ἔτι... Ὅτι σὸν τὸ κράτος. Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν... Ἐτι καὶ ἔτι... Ὅτι ἀγαθός... Δεῦτε ἀγαλλισώμεθα τῷ Κυρίῳ... Σοφία, ὀρθοί, Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Ἡ ψυχὴ μου, Κύριε, ἐν ἀμαρτίαις... Καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε. Προκείμενον ἢ ἀποστολὴ Goar. p. 336—337. Εὐαγγέλιον κατὰ Μάρκον· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, προσκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς τοὺς δώδεκα μαθητάς... Τέλος· καὶ ἤλειπον ἔλαιον πολ-

λοὺς ἀρρώστους καὶ ἐθεραπεύοντο. Ἐλέησον ἡμᾶς..., εἶτα τὴν εὐχὴν ταύτην· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε παντοκράτωρ καρδιογνώστα, παντοδύναμε, οἶδαμεν οἱ τάλανες, ὅτι ἐκ τῶν πονηρῶν ἡμῶν ἔργων τοῦ ἱερατεύειν ἐξώσθημεν... Εἶτα λέγων, καὶ ὁ ἱερεὺς ἀλείφει τὸν ἀρρώστον, λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην· Πάτερ ἅγιε, ἰατρέ ψυχῶν καὶ σωμάτων. Goar. p. 338. *Послѣ Предтечи изъ святыхъ поминается лишь апостолъ Иаковъ. Δόξα καὶ νῦν, Μεταβολὴν τῶν θλιβομένων, τὸ Τρισάγιον, προκείμενον, ἤχος β΄. Ἰσχύς μου, Στίχος· Παιδεύων ἐπαιδευσεν... ὁ ἀπόστολος πρὸς Ῥωμαίους· Ἀδελφοί, οὕτως καὶ ἡμεῖς λογιζέσθε ἑαυτοὺς νεκροὺς μὲν εἶναι τῇ ἀμαρτίᾳ... Τέλος· εἰς ὃν παρεδόθητε τύπον διδασχῆς. Ἀλληλουάριον, ἤχος β΄. Ἐλέησόν με, ὁ Θεός... Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἦν τις βασιλικός, οὗ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἠσθένη ἐν Καπερναοῦμ... Τέλος· ἐλθὼν ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Ἐλέησον ἡμᾶς... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐπίσκεψαι τὸν δοῦλόν σου τόνδε ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς, τὴν παρά σοῦ ὑγίαν καὶ ὀλοκληρίαν δωρούμενος, ρύόμενος αὐτὸν ἀπὸ πάσης νόσου καὶ μαλακίας. Сн. выше стр. 243. Εἶτα τροπάριον, ἤχος β΄. Κύριε, ὄπλον κατὰ τοῦ διαβόλου. Προκείμενον, ἤχος δ΄. Ἐγὼ εἶπα, Κύριε... Στίχος· Μακάριος ἀνὴρ... Ὁ ἀπόστολος πρὸς Ῥωμαίους. Goar. p. 338, εὐαγγέλιον. Goar. p. 345. Ἐλέησον ἡμᾶς... Ἡ εὐχή· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἰατρέ ψυχῶν καὶ σωμάτων p. 338. Προκείμενον· Σύ, Κύριε, φυλάξεις ἡμᾶς... Στίχος· Σῶσόν με, Κύριε, Ὁ ἀπόστολος πρὸς Ῥωμαίους· Ἀδελφοί, ἐλευθερωθέντες ἀπὸ τῆς ἀμαρτίας, ἐδουλώθητε τῇ δικαιοσύνῃ... Τέλος· ζωὴ αἰώνιος ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. Ἀλληλουάριον, ἤχος β΄. Κύριε μὴ τῷ θυμῷ σου... Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον Goar. p. 341. Ἐλέησον ἡμᾶς... Εὐχὴ δ΄. Κύριε, Κύριε, ὡς ἐπήκουσας τοῦ ἁγίου σου ἀποστόλου Πέτρου, ἐν τῇ ὥρᾳ τῇ ἐνάτῃ προσευχομένου, καὶ δι' αὐτοῦ ποιήσας ἔλεος, ἐπάκουσον καὶ ἡμῶν ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ παρακαλούντων καὶ δεομένων... Προκείμενον, ἤχος, πλ. β΄. Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου. Στίχος· Πρὸς σέ, Κύριε, ἐκέκραξα. Ἀπόστολος. Goar. p. 343. Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον (sic)· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς Καπερναοῦμ καὶ ἠκούσθη, ὅτι εἰς οἶκόν ἐστι. Τέλος· λέγοντες, ὅτι οὐδέποτε τοιαῦτα εἶδομεν. Ἐλέησον ἡμᾶς... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ πολὺς ἐν ἐλέει καὶ πλούσιος ἐν ἀγαθότητι, ὁ Πατήρ τῶν οἰκτιρμῶν καὶ Θεὸς πάσης παρακλήσεως, ὁ ὑποδείξας ἡμῖν διὰ τῶν ἁγίων σου ἀποστόλων... Прилож. стр. 130, прим. 3. Εἶτα τὸ Τρισάγιον, Κύριε, ὄπλον κατὰ τοῦ διαβόλου... Προκείμενον, ἤχος πλ. β΄. Εὗξασθε καὶ ἀπόδοτε Κυρίῳ. Στίχος· Γνωστὸς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. Ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους. Goar. p. 341. Ἀλληλουάριον, ἤχος πλ. δ΄. Ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμέ... Εὐ-*

αγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐπορεύετο ὁ Ἰησοῦς εἰς πόλιν καλουμένην Ναὶν... Τέλος· καὶ ὅτι ἐπεσεκέφατο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ. Ἐλέησον ἡμᾶς... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ τῆς ἐνσάρχου σου οἰκονομίας ἰασάμενος τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν ὑπὸ τῆς πρώην ἀδαμιαίας... Прилож. стр. 134, прим. 6. Κύριε, ὄπλον κατὰ τοῦ διαβόλου. Προκείμενον· Τοῖς ἁγίοις τοῖς... Στίχος· Προωρώμην τὸν Κύριον... Ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους. Goar. p. 340, εὐαγγέλιον Ibid. Ἐλέησον ἡμᾶς... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Εὐχὴ· Ὁ Θεὸς ὁ δυνατὸς καὶ ἐλεημων, ὁ πάντα οἰκονομῶν... Прилож. стр. 132, прим. 3. Κύριε, ὄπλον κατὰ τοῦ διαβόλου... Εἶθ' οὕτως λέγει· Πηγὴν ἰαμάτων... Δόξα, ἤχος πλ. β'. Ὅπου ἐπισκιάσει ἡ χάρις... Ἐλέησον ἡμᾶς... Ὁ πρῶτος τῶν ἱερέων τὴν εὐχὴν ἐπάνω τῆς κεφαλῆς τοῦ κάμνοντος, ἐπιθέντες καὶ οἱ ἕξ ἱερεῖς τὰς ἑαυτῶν χεῖρας. Εὐχὴ· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Βασιλεῦ ἅγιε, εὐσπλαγγνε καὶ πολυέλεε Κύριε, ὁ μὴ θέλων τὸν θάνατον. Goar. p. 346. Εἶτα ποιεῖ ὁ ἀσθενῶν συγχώρησιν καὶ μετανοίας καὶ μεγάλας τρεῖς, λέγων· Εὐλογεῖτε, δέσποτα ἅγιοι, συγχωρήσατέ μοι τῷ ἁμαρτωλῷ, γ'. καὶ γίνεται συγχώρησις καὶ ἀπόλυσις.

л. 50 об. Ἀκολουθία τοῦ εὐχελαίου εἰς κοιμηθέντας κοσμικοὺς τε καὶ μοναχοὺς, φορεσάντων ἐπάνω τοῦ τάφου τῶν ἑπτὰ ἱερέων.

Ἐκφωνεῖ ὁ πρῶτος· Εὐλογημένη ἡ βασιλεία, εἶτα τό Κύριε, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, εἶτα Ἀλληλουῖα τρίς, Ὁ βυθῷ σοφίας... Μήτηρ ἁγία ἀφράστου... καὶ τὸν Ν'. καὶ εὐθὺς ὁ κανὼν εἰς κοιμηθέντας μοναχοὺς· ἔχει δὲ καὶ ἕτερον κανόνα εἰς κοσμικοὺς κοιμηθέντας, ὅπισθεν τούτου τοῦ μοναχικοῦ κανόνος, οὗ ἡ ἀρχὴ τοῦ κανόνος· Ἐν οὐρανίοις θαλάμοις. Goar. p. 426 καὶ εὐθὺς ὁ κανὼν τῶν μοναχῶν. Ὠδὴ α'. ἤχος πλ. β'. Δεῦτε, λαοί... Οἱ ἐν σαρκὶ σύσκηνοι καὶ συμπολῖταί σου .. Τῆς ἀπειλῆς λύτρωσαι τοῦ αἰωνίου πυρός.. Στιχηρὰ νεκρώσιμα, ἤχος α'. Σοῦ, Σῶτερ, δεόμεθα τῆς σῆς γλυκείας μεθέξεως. и др. Goar. p. 439. Εἶτα ὁ πρῶτος ἱερεὺς ἢ ὁ διάκονος λέγει τὰ εἰρηνικά (Заупокойная великая ектенья). Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα πολυέλεε, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διαφόρους ἡμῖν ὁδοὺς σωτηρίας ὑποδείξας... Εἶτα λέγει προκείμενον τοῦ ἀποστόλου, ἤχος πλ. β'. Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν ἀγαθοῖς... Πρὸς Θεσσαλονικεῖς (sic)· Ἀδελφοί, οὐ θέλομεν ὑμᾶς ἀγνοεῖν... Ἀλληλουάριον, Μακάριος ὃς πεισθήσεται... Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐλληλυθότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· τοῦτο ἔστι τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με Πατρός... Ἐλέησον ἡμᾶς... Εὐχὴ· Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος, εἰς ὃν ἀπεβρίβη ὁ δοῦλός σου ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ, ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχὴ αὐτοῦ... Εἰ δὲ ἐνὶ κοσμικός, λέγει οὕτως· Ὅτι διὰ τοῦ ἁγίου σου βαπτίσματος συνε-

σταυρώθη σοι, σκεπασάτω αὐτήν ἢ δεξιὰ σοι, Κύριε, καὶ μὴ καταλάβοι αὐτήν... Ἐἶτα λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην· Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων... Καὶ ἄρχεται ὁ β'. τὸ προκείμενον, ἤχος α'. Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ... Ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους· Ἀδελφοί, Χριστὸς ἐκ νεκρῶν ἐγερθεὶς, ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων... Ἀλληλουάριον, Μακάριος, ὃν ἐξελέξω. Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐλληλυθότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· Ἐγὼ εἰμὶ ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς... Ἐλέησον ἡμᾶς... Κύριε, Κύριε, τῶν θλιβομένων παραμυθία. Goar. p. 453 καὶ λέγει· Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων... Καὶ εἶτα ὁ γ'. ἀποστόλου προκείμενον· Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν ἀγαθοῖς... Πρὸς Κορινθίους· Ἀδελφοί, οὐ πᾶσα σὰρξ ἢ αὐτὴ σὰρξ... Ἀλληλουάριον, Μακάριος ἀνὴρ, οὗ μὴ προσθήσεται. Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς πεπιστευκότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· ἐγὼ εἰμὶ ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς... Ἐλέησον ἡμᾶς... Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, κλῖνον τὸ οὖς σου καὶ ἐπάκουσον τῆς δεήσεως ἡμῶν... Τὸ προκείμενον· Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ... Ὁ ἀπόστολος πρὸς Ῥωμαίους· Ἀδελφοί, ὁ φρονῶν τὴν ἡμέραν, Κυρίῳ φρονεῖ... Ἀλληλουάριον, ἤχος, πλ. β'. Μακάριος... Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον· Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς· πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ Πατρὸς μου... Ἐλέησον ἡμᾶς... Εὐχὴ· Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ οἰκιστὴν ἔχων τὸν οὐρανὸν καὶ πάντα διέπων τὰ ἐν τῇ γῆ, σὺ καὶ τὴν ἐργασίαν ἐπίστασαι... См. выше стр. 293. Τὸ προκείμενον· Ἡ ψυχὴ μου. Πρὸς Κορινθίους· Ἀδελφοί, ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς χοϊκός... Ἀλληλουάριον, Μακάρισον, ὃν πεισθήσεται... Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐλληλυθότας αὐτῷ Ἰουδαίους ὁ Πατὴρ μου ἕως ἄρτι ἐργάζεται, καὶ ἐγὼ ἐργάζομαι... Ἐλέησον, ἡμᾶς... Εὐχὴ· Ὁ Θεός, ὁ μόνος φοβερὸς καὶ μέγας καὶ ἔνδοξος, ὁ ζωῆς καὶ θανάτου ἔχων τὴν ἐξουσίαν... Καὶ ἄρχεται ὁ ἔκτος τὸ προκείμενον· Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ... Πρὸς Ῥωμαίους· Ἀδελφοί, ὁ φρονῶν τὴν ἡμέραν, Κυρίῳ φρονεῖ... Ἀλληλουάριον, Μακάριος, ὃν ἐξελέξω... Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐλληλυθότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· Ἀμὴν, Ἀμὴν λέγω ἡμῖν, ὅτι ὁ τὸν λόγον μου ἀκούων καὶ πιστεύων τῷ πέμψαντι... Ἐλέησον ἡμᾶς... Εὐχὴς· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ κλίνας οὐρανοὺς καὶ καταβάς ἐπὶ σωτηρίαν τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων, δι' ὑπερβολὴν χρηστότητος καὶ ἀγαθότητος... Τὸ προκείμενον· Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ... Ὁ ἀπόστολος πρὸς Ἐφεσίους· Ἀδελφοί, ὡς τέκνα φωτὸς περιπατεῖτε... Ἀλληλουάριον, Μακάριος, ὃν ἐξελέξω... Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος· εἰάν τις τὸν λόγον τὸν ἐμὸν τηρήσει, θάνατον οὐ θεωρήσει εἰς τὸν αἰῶνα... Ἐλέησον ἡμᾶς... Εὐχὴ· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν, φῶς οἰκῶν ἀπρό-

σιτον, Goar. p. 449. Καὶ εὐθὺς φάλλειν τὰ Εὐλογητάρια· Τῶν ἁγίων ὁ χορός κ. τ. λ. καὶ εὐθὺς λέγει ὁ πρῶτος τὴν εὐχὴν ταύτην, κρατοῦντες ἀλλήλων τὰς ἑαυτῶν χεῖρας, ἐκφωνεῖ· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα παντοκράτωρ, Θεὲ πατέρων καὶ Κύριε τοῦ ἐλέους, γένους παντὸς θνητοῦ τε καὶ ἀθανάτου καὶ πάσης φύσεως ἀνθρωπίνης, Δημιουργέ, συνισταμένοις καὶ πάλιν λυομένοις, ζωῆς τε καὶ τελευτῆς... Ἔττα μνημονεύει καὶ λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός... Καὶ γίνεται τελεία συγχώρησις καὶ ἀπόλυσις.

л. 102. Καταβασία τῆς ἁγίας ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Παρασκευῆς. Полная служба.

LXIII. № 369 (№ 57 по Кераменсу¹⁾ Εὐχολόγιον, ркп. библи. Саввинскаго мон. (нынѣ патриарш. іерусалимскої) въ 24 долю, 221 листъ, писана на бумагѣ 1497 г. Годъ написанія рукописи значится въ пасхалии, начинающейся съ 7006 года (1497) и оканчивающейся 7022 (1513) (л. 211—221) и въ слѣдующей припискѣ: Μνησθητι, Κύριε, καὶ συγχώρησον τὴν ψυχὴν τῆς δούλης σου Νάρχατους, ἣτις ἐδωρήσατο τὸ παρὸν βιβλίον ἐμοὶ Σταυρενῶ ἱερεὶ ὑπὲρ ψυχικῆς σωτηρίας καὶ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῆς καὶ τοῦ πατρὸς αὐτῆς καὶ τῆς μητρὸς αὐτῆς, μηνὶ Αὐγούστῳ β'. ἐπὶ ἔτους ,ζε'. Ἰνδικτιῶνος ιε'. (л. 128 об.).

л. 1. Чинъ погребенія начинается, въ силу отсутствія первыхъ листовъ, 17 каѳ. Между статьями положено произносить краткую ектенью. Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε. Τῶν ἁγίων ὁ χορός... Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τοῦ δούλου... Ὡπως Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν τάξοι... Ὑπὲρ τοῦ ῥουσθῆναι... Μνησθητι, Κύριε, τοῦ ἐν πίστει μεταστάντος ἀδελφοῦ ἡμῶν ὁ δεῖνα, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος ὑπερβαίνων ἁμαρτίας... Ἀντιλαβοῦ... Τὰ ἐλέη τοῦ Θεοῦ... Ἐκφωνήσις· Ὅτι ἐλεήμων... Καθίσματα, ἦχος πλ. α'. Ἀνάπαυσον, Σωτήρ ἡμῶν, Δόξα καὶ νῦν, Ὁ ἐκ Παρθένου... Ν'. ψαλμὸς καὶ οἱ κανόνες· Βοηθὸς καὶ σκεπαστής... Ὁ τὸν θάνατον, Σωτήρ, τῷ θανάτῳ... Τὸν πηλὸν ὁ κεραμεὺς ζωσπλῶν(;) στήσας... κ. τ. λ. Ἐτερος κανὼν Ὑγρὰν διοδεύσας... Ὁ φύσει ὑπάρχων τῇ θεικῇ... Τῶν ζώντων ὑπάρχων, Χριστέ, ζωή... Goar. p. 468. По 6 пѣсни „Со святыми упокой“... „Самъ единъ еси безсмертенъ“... икосъ: Ἀναστάντες οὖν πάντες συνάχθητε... и блаженны: Μνησθητί μου, ὁ Θεὸς ὁ Σωτήρ μου, ὅτι ἐν τῇ χώρᾳ... По 9

¹⁾ Подробное перечисленіе всѣхъ статей настоящей рукописи см. въ Ἱεροσολομιτ. βιβλιοθήκῃ. Ἐν Πετρ. 1894 τ. β'. σελ. 101—105.

πάσι. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Κύριε, Κύριε, ἡ τῶν θλιβομένων παραμυθία
p. 453. Εὐχὴ τῶν σκευῶν· Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος, ὁ λόγῳ τὰ πάντα συστη-
σάμενος, Αὐτὸς εὐλόγησον καὶ τὰ σκεύη ταῦτα καὶ πάντας τοὺς συνελ-
θόντας... На этомъ обрывается чинъ.

л. 63. Ἀκολουθία ἐπὶ τελευτήσαντος νηπίου.

Обычное начало, 90 псаломъ, тропарь: Глубиною мудрости,
канонъ Goar. p. 474. Εἰς τοὺς αἶνους στιχηρά, ἤχος πλ. δ'. Βασιλι-
κῶς μοι ὑπέγραψας ἐλευθερίαν βαφαῖς ἐρουθραῖς τῶν δακτύλων σου... Βά-
θει σοφίας ἀρρήτου σου... Λόγος ὑπάρχων ἀόρατος ὁμοφυῆς τῷ Πατρί...
Ἦς συλλαβοῦσα τὸν ἀναρχον Λόγον Θεοῦ καὶ Θεὸν μητρικῆ παρῆρσιᾶ σου
ἐκτενωῶς ἰκέτευσ. Прокимень и апостоль, что нынѣ, евангеліе отъ
Іоанна, сугубая ектенья. Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ
φυλάσσων τὰ νήπια ἐν τῷ παρόντι βίῳ. p. 478. Трисвятое, Отче нашъ,
Помяни, Господи, яко благъ, Глубиною мудрости, Со святыми упо-
кой, Мήτηρ ἁγία ἡ τοῦ ἀφράστου φωτός... Εὐχὴ τῶν σκευῶν (что въ
предыдущемъ чинѣ) καὶ ἀπολύει.

л. 79. Εὐχὴ εἰς τὸ κατασφραγίσαι παιδίον, λαμβάνον ὄνομα τῆ ὀγ-
δόῃ ἡμέρᾳ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σοῦ δεόμεθα καὶ
σὲ ἰκετεύομεν. Goar. p. 264.

л. 80. Εὐχὴ εἰς τὸ βαλεῖν παιδίον εἰς τὸ σαρανταήμερον· Κύριε
ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν (τεσ)σαράκοντα ἡμέραις τοῦ νόμου ἐν τῷ ἱερῷ ἀνελθὼν
ὑπὸ Μαρίας τῆς ἁγίας Θεοτόκου σου... См. выше стр. 53.

л. 80 об. Εὐχὴ εἰς τὸ ἐκκλησιάσαι γυναῖκα· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν,
ὁ παραγενόμενος ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων, ἔπιθε ἐπὶ τὴν
δούλην σου ταύτην... Тамъ же.

л. 81 об. Εὐχὴ εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχομένον.

л. 108 об. Молитвы на различные случаи.

л. 116. Чинъ брака.

л. 124. Εὐχὴ ἐπὶ διγαμούντων.

л. 127. Εὐχὴ εἰς θυσίαν.

л. 129. Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ κατορικιστήριον (sic) περὶ πνευμάτων
ἀκαθάρτων καὶ φυλακτήριον τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Θεὸς ὁ μόναρχος, ὁ ἀγέννητος, ὁ γεννητός, ὁ ἀναλλοίωτος, ὁ
ἀθάνατος Θεός, ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν...

л. 140. Ἀπορικισμὸς τοῦ ἁγίου Γρηγορίου κατὰ τῆς ἄβρας τοῦ χα-
λεποῦ κινδύνου.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐπικαλοῦ-
μαι Θεὸν Πατέρα Παντοκράτορα καὶ τὸν Κύριον ἡμῶν... См. выше. стр. 118.

λ. 144 οβ. Ἐπορισμὸς τοῦ Μεγάλου Βασιλείου ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων.

Ὁ Θεὸς τῶν θεῶν καὶ Κύριος τῶν κυρίων. p. 578.

λ. 146. Ἐτέρα εὐχὴ περὶ πνευμάτων ἀκαθάρτων Ἐξορκίζω σε τὸν ἀρχέκακον. p. 579.

λ. 149. Евангелія на разные случаи.

λ. 152. Εὐχὴ λεγομένη εἰς πᾶσαν ἀσθένειαν

Δέσποτα Κύριε, ὁ ἰατρὸς τῶν νοσοῦντων καὶ Θεὸς πάσης παρακλήσεως.

λ. 162. Ἐπορισμὸς περὶ κακῆς γυναικός.

λ. 163. Ἐπορισμὸς τοῦ ἡμικράνου.

λ. 168. Εἰς μνημόσυνα τῶν κεκοιμημένων.

λ. 173. Ἐπιστολὴ τῆς ἀγίας Κυριακῆς, πεμφθεῖσα ἐξ οὐρανοῦ καὶ ὀφθεῖσα πάπα Ῥώμης.

λ. 194. Εὐχὴ ὑπὲρ κτηνῶν προβάτων.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐλέησον ἡμᾶς. Ἀμήν. Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐλέησον ἡμᾶς. Κύριε, βοήθει. Ὁ ἅγιος Μάμας ὁ πρωτοποιμὴν εἶχε χιλιάδας αἴγας καὶ μυριάδας ἀμνάδας, καὶ ἐποίησε, τυροὺς καὶ κατέβαινε εἰς πόλιν Καισαρείας, καὶ ἐρόγευεν αὐτὰ χήρας καὶ ὀρφανούς, καὶ τυφλοὺς, καὶ χωλοὺς, καὶ ἀδυνατοὺς. Ἴδων δὲ ὁ διάβολος τὸν ἅγιον Μάμαν, τοῦτο ποιῶντα, ἐζήλωσεν αὐτόν, ἀνέστειλεν τὴν μοῖραν αὐτοῦ, λέγων Ἐπάρατε τὰς ἐβδομήκοντα δύο αἰτίας καὶ βάλετε εἰς τὰς ἐβδομήκοντα δύο πηγὰς τῶν ὁρέων. Ὅταν δὲ ἦλθον εἰς τὰ ποιμνία τοῦ ἀγίου Μάμα, καὶ ἔπεσον καὶ ἀπέθανον, τότε ὁ ἅγιος Μάμας, πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἔκλατε πικρῶς. Καὶ κατῆλθεν ὁ ἀρχάγγελος Μιχαὴλ ἐξ οὐρανοῦ, λέγων αὐτῷ Μάμα, δοῦλε Κυρίου, τί ὀδύρεσαι; Καὶ εἶπε πρὸς τὸν ἄγγελον κύριε, τὴν εὐλογίαν, ἣν ἔδωκέ μοι ὁ Χριστός, ἐζήλωσεν ὁ διάβολος καὶ ἀπέχτεινεν αὐτά. Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ ἀρχάγγελος ἀνάστα, Μάμα, καὶ ἔπαρε ἐκ τριῶν πηγῶν ὕδωρ καὶ βάλε εἰς τὸ ἀγγεῖον, καὶ ἄρον τὰ πρόβατα εἰς τόπον ἀπόκροφον, καὶ κράτησον ἀγγεῖον, καὶ εἶπε τὴν εὐχὴν ταύτην Κύριε, εὐλόγησον. Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πᾶσαν αἰτίαν προβάτων καὶ αἰγῶν καὶ βοῶν ἰώμενος καὶ τὰς νόσους ἀράμενος, ἐπικαλούμεθά σου, Δέσποτα Κύριε, ὅτι διὰ τὴν ἡμετέραν παρακοὴν ἐπῆλθε φθορὰ καὶ διὰ τὴν ἄφατόν σου φιλανθρωπίαν ἦλθες καὶ ἔσωσες ἡμᾶς ἐκ τῆς πλάνης καὶ ἐπιβουλῆς τοῦ διαβόλου, καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτοῦ, κλῖνον τὸ οὖς σου καὶ ἐπάκουσόν μου, καὶ πρόσδεξάι μου τὴν ἐκτενήν, ὡς προσεδέξω τοῦ δικαίου σου Ἄβελ τὰ δῶρα ἐκ τῆς ποιμνῆς αὐτοῦ, ἴσασι καὶ εὐλόγησον τὰ πρόβατα καὶ τὰ κτήνη ταῦτα, ὡς εὐλόγησας τὰ ποιμνία τοῦ Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ καὶ

Μωσῆ καὶ Ἀαρῶν· εὐδόκησον, Κύριε, τοῦ ῥύσασθαι τὰ πρόβατα καὶ τὰ κτήνη ταῦτα ἀπὸ πάσης νόσου, ἀπὸ ζήλου καὶ φθόνου, καὶ βαρουχίας, τυφλωσίας, λευκώματος, ὀρασμοῦ, συνδέσμων συνεπιστόνους(;), καὶ φουσιγόνους, καὶ σπλήνας, καὶ χολῆς, καὶ βδέλλας, καὶ δυσεντερίας, καὶ γλωσσολυσίας, καὶ θυμοῦ, καὶ ψώρας, καὶ πλήθους, καὶ φθαρίου, καὶ καρκίνου, καὶ σκορδαίου, καὶ σκώληκος, καὶ μύξους καὶ ἐπιδρομῆς σταυρίδος(;), καὶ φλουμῆδος(;), καὶ ἐντεροκουφισμοῦ, κρνιακοῦ, δαφιλήθους(;), σκλέπου, καὶ κρατονίου, καὶ λημίας, καὶ ταινίας, καὶ δυσουρίας, καὶ ὕδρικοῦ, τετανοσφίμου, συκαμίνου, καὶ σφαληγίας(;), καὶ πικραλύμου(;), καὶ σειριάματος, καὶ φαρμακίου. Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ διὰ πρεσβειῶν τοῦ ἁγίου Μάμαντος, Τάρσου, Θύρσου, Προκοπίου, Δομετιανοῦ, Παπᾶ, Βαβύλου, Παντελεήμονος, Νίκωνος καὶ Νικάνδρου, Βαρβάρας καὶ Ἰουλιανῆς, Μαρίας καὶ Ἀναστασίας, Πολοκάρπου, Ἀκινδόνου καὶ Ἀνεμποδίστου, Ἀφθονίου, Πηγασίου, Ἐλπιδοφόρου, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς.

л. 197. Ἀπορκισμὸς καὶ φυλακτήριον τοῦ ἁγίου Τρύφωνος περὶ τῆς ἀμπέλου, κήπου καὶ τῶν χωραφίων.

л. 200. Περί ὄψεως.

л. 202. Ἀκολουθία τοῦ ἁγιάσματος.

л. 217—220 Пасхалия.

LXIV. № 8 (182) Εὐχολόγιον, рукопись Святогробской библиотеки въ Константинополѣ XV вѣка, въ четверку, 194 листа, писана четкою скорописью на бомбицинѣ. Рукопись безъ начала и конца.

л. 1. Рукопись начинается чтеніями изъ пророка Іереміи, положенными на вечерни въ день Пятидесятницы. Вторая паремія: Ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς με, λέγων· τί σὺ ὄρας Ἰερεμίας; καὶ εἶπον· βακτηρίαν καρυῖνην ἐγὼ ὄρω... Τέλος· Ὅτι μετὰ σοῦ ἐγὼ εἰμι, τοῦ ἐξαιρεῖσθαί σε, λέγει Κύριος. 3 паремія: Τὰδε λέγει Κύριος· ἐμνήσθην ἐλέους νεότητός σου καὶ ἀγάπης τελειώσεώς σου... Τέλος· ἐξέστη ὁ οὐρανὸς ἐπὶ τούτῳ καὶ ἔφριξεν ἐπὶ τούτῳ, λέγει Κύριος. Καὶ ἀναστὰς ὁ ἱερεὺς καὶ στάς ἔμπροσθεν τῆς ἁγίας τραπέζης, ἐκφωνεῖ ἀσκεπῆς ὢν· Ἐτι καὶ ἔτι... Ἀχραντε, ἀμίαντε, ἀναρχε... и т. д., какъ у Гоара pag. 597—601 до послѣдней молитвы: Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ αἰώνιος... Гоар. р. 601, которая, по этой рукописи, во первыхъ, читается тайно (μυστικῶς), а во вторыхъ, сравнительно съ подобною же молитвою, напечатанною у Гоара, значительно короче. Оканчивается она слѣ-

дующими словами: Καὶ μετὰ παρρησίας δοξάσωμεν ἐπὶ πᾶσι σὲ τὸν μόνον ἀκατάληπτον ἀληθινὸν Θεὸν καὶ φιλόνητον Σωτῆρα ἡμῶν. Goar. pag. 601. Далѣе слѣдуютъ: Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας ἀχράντου... Ὅτι ἀγαθὸς καὶ φιλόνητος Θεὸς ὑπάρχεις, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν... У Гоара напечатанъ другой возгласъ. Остальной поря- докъ, какъ у Гоара.

л. 12 об. Ἀκολουθία τοῦ ἁγιασμοῦ τῶν ἁγίων Θεοφανίων. Goar. pag. 366.

Καὶ εὐθέως (т. е. послѣ евангелія) ἄρχεται ὁ διάκονος, εἴπερ ἐστὶ, τὰ διακονικὰ τοῦ ἁγιασμοῦ, ὧν λεγομένων, δίδονται κηρία τοῖς ἀδελφοῖς, ὁ δὲ ἱερεὺς ἀναγινώσκει καθ' ἑαυτὸν τὴν εὐχὴν· Κύριε, ὁ μονογενὴς σου, εἰ δὲ οὐκ ἐστὶ διάκονος, λέγει τὴν εὐχὴν ὁ ἱερεὺς, ἀναγινωσκομένων τῶν προφηταιῶν, ἵνα ἧ ἕτοιμος μετὰ τὸ πληρῶσαι τὰ διακονικὰ ἄρξασθαι τῆς ἐτέρας εὐχῆς. Τὰ διακονικὰ· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου... Ὑπὲρ τῶν εὐσεβεστάτων... Ὑπὲρ τοῦ ἁγιασθῆναι τὰ ὕδατα... Ὑπὲρ τοῦ καταξιωθῆναι ἡμᾶς ἐμπλη- σθῆναι τοῦ ἁγιασμοῦ τούτου διὰ τῆς τοῦ ὕδατος μεταλήψεως τῇ ἀοράτῳ ἐπιφανείᾳ τοῦ ἁγίου Πνεύματος... Ὑπὲρ τοῦ καταπεμφθῆναι αὐτῷ τὴν χάριν τῆς ἀπολυτρώσεως, τὴν εὐλογίαν τοῦ Ἰορδάνου... Ὑπὲρ τοῦ γενέ- σθαι αὐτῷ ἀφθαρσίας πηγῆ ἁγιασμοῦ... Ὑπὲρ τοῦ γενέσθαι πᾶσι τοῖς χρισμένοις ἐξ αὐτοῦ πίστει... Ὑπὲρ τοῦ γενέσθαι αὐτὸ φυλακτήριον καὶ ἁγιασμοῦ οἴκων... Ὑπὲρ τοῦ καταφοιτῆσαι... Ὑπὲρ τοῦ καταξιωθῆναι τὸν περιστώτα λαὸν ζωῆς αἰωνίου διὰ τοῦ ἁγιασμοῦ... Ὑπὲρ τοῦ εἰσακοῦσαι Κύριον τὸν Θεὸν τῆς ἡμετέρας δεήσεως καὶ ἀναδείξαι τὸ ὕδωρ τοῦτο σω- τηριώδη πηγὴν... Ὑπὲρ τοῦ ρυθθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς πανα- γίας... Ὅτι πρέπει σοὶ πᾶσα δόξα... Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς ὑμῶν... Καὶ εὐχὴ μυστικῶς μέχρι τοῦ Ἀμὴν. Κύριε, ὁ μονογενὴς Υἱός... Goar. pag. 368. Послѣ молитвы на главопреклонение Goar. pag. 371, по- ложена еще εὐχὴ ἐτέρα· Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ τὸ πικρὸν ὕδωρ ἐπὶ Μωϋσέως τῷ λαῷ εἰς γλυκύτατον. Goar. p. 363. Ἐκφώνησις· Σὺ γὰρ εἶ ἁγιασμός... Эту молитвою чинъ оканчивается. Далѣе нѣсколько ли- стовъ вырвано.

л. 23. Конецъ молитвы: διὰ τὴν σωτηρίαν ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν, ὁ γινώσκων τὸ ἀσθενὲς τῆς φύσεως ἡμῶν... Goar. pag. 262.

— Εὐχὴ ἐτέρα τῆς λεγώνας (sic).

Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τεχθεὶς ἐκ τῆς πα- ναχράντου Δεσποίνης... Goar. pag. 261.

λ. 24. Εὐχή, λεγομένη εἰς τὰς εὐρεθούσας γυναῖκας τῆ ὥρα τῆς γεννήσεως.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὰ ἐν τῇ ὁδῶνι εἰπὼν Πέτρῳ τῷ ἀποστόλῳ τὰ μιὰρὰ καὶ ἀκάθαρτα πάντα καθαρὰ νομοθετήσας Πριλοж. стр. 6; Εὐχολ. Goar. p. 263 съ концемъ: καὶ ἀξίωσον αὐτὰς ἀμέμπτως εἰσελθεῖν ἐν τῇ ἀγία σου ἐκκλησίᾳ. Ὅτι σὺ ὑπάρχεις συμπαθῆς ἐπὶ τοῖς παραπτώμασιν.

— Εὐχή τῆς μαίας.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῷ ἐνουποστάτῳ σου λόγῳ... Goar. pag. 263.

λ. 24 об. Εὐχή ἑτέρα· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ μόνος ἀναμάρτητος, ὁ πλούσιος ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς, ὁ μὴ βουλόμενος τὸν θάνατον τοῦ ἀμαρτωλοῦ, ὡς τὸ ἐπιστρέφαι καὶ ζῆν αὐτόν, πρόσδεξαι καὶ τῆς δούλης σου ὁδεῖνα τὴν μετάνοιαν, καὶ 1) ἔχσαι τὰ συντρίμματα αὐτῆς, καὶ δὸς αὐτῇ μετὰ φόβου καὶ ἀγάπης προσελθεῖν τῇ ἀγία σου ἐκκλησίᾳ καὶ προσελθεῖν τοῖς ἀχράντοις σου μυστηρίοις, καὶ ἀξίωσον αὐτὴν εὐαρέστως τοῦ δοῦξάξιν σε πάντοτε. Ὅτι ἠυλόγηται καὶ δεδόξασται τὸ πάντιμον... Τὴν τιμιωτέραν, καὶ γίνεται ἀπόλυσις.

λ. 25. Εὐχή εἰς τὸ κατασφραγίσαι παιδίον, λαμβάνον ὄνομα τῆ ὁγδόῃ ἡμέρᾳ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ.

Ἰστέον, ὅτι τῇ μετὰ τὴν γέννησιν... Πριлож. стр. 6 ποιήσας οὖν ὁ ἱερεὺς εὐλογητὸν πρὸ τῶν πολῶν τοῦ ναοῦ, σφραγίζει αὐτοῦ τὸ μέτωπον καὶ τὸ στόμα, καὶ τὸ στήθος, καὶ λέγει· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σοῦ δεόμεθα... Goar. p. 264. Εὐχή ἑτέρα πρὸς ταύτην· Ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ διὰ τοῦ μεγαλοφωνοτάτου τῶν προφητῶν... Αὐτὸς ὁ φυλάσσει τὰ νήπια, Κύριε, εὐλόγησον καὶ τὸ παιδίον τοῦτο, καὶ καταξίωσον αὐτὸ δι' ὕδατος καὶ Πνεύματος τῆς τοῦ ἀγίου βαπτίσματος ἀναγεννήσεως, συγκαταριθμῶν αὐτὸ τῇ ἀγία ποιμνῇ τῶν λογικῶν προβάτων, τῶν ἐπιτεκλημένων τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ σου... Goar. pag. 268. Λαβῶν δὲ ὁ ἱερεὺς τὸ παιδίον ἐκ τῶν ἀγκαλῶν τῆς μαίας, ἴσταται πρὸ τῶν πολῶν τοῦ ναοῦ, λέγων τὸν ψαλμόν· Τὰ ῥήματά μου ἐνώπιόν σου, Κύριε... ἕως τὸ εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν σου, προσκυνήσω πρὸς ναὸν ἁγίων σου, Κύριε. Καὶ εἰσέρχεται μέσον τοῦ ναοῦ, λέγων· Χαῖρε, κεχαριτωμένη

1) Ркп. Синаѣск. библ. XV в. № 988 καὶ καθάρισον αὐτῆς τὸν ῥόπον τοῦ σώματος καὶ τὸν σπῆλον τῆς ψυχῆς, καὶ καταξίωσον αὐτὴν ἀκατακρίτως μετασχεῖν τῶν ἀχράντων μυστηρίων καὶ προσπεσεῖν τοῖς οἰκτιρμοῖς σου. Ὅτι σὺ τὸ κράτος καὶ σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ.

Θεοτόκε Παρθένε... Καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς ἐκ τῆς κανδήλας ἔλαιον ἅγιον, χρίει τὸ μέτωπον τοῦ παιδός, λέγων· Χρίεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ἔλαιον ἀγαλλιᾶσεως, τὸν ἀρραβῶνα τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς... Ἐἶτα ἐπιδίδει τὸ παιδίον τῇ μαίᾳ, λέγων· Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς ὑμῶν Εὐχὴ· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τεσσαράκοντα ἡμέραις τοῦ νόμου εἰς τὸ ἱερὸν προσελθὼν ὑπὸ Μαρίας... Goar. p. 267. Ἐἶτα σφραγίζει τὸ μέτωπον τοῦ παιδός καὶ τὸ στόμα, καὶ τὸ στήθος, καὶ ποιεῖ ἀπόλουσιν καὶ ἐξέρχεται.

λ. 27 ὀβ. Εὐχὴ εἰς γυναῖκα τεσσαράκοντα ἡμερῶν τῆς γεννήσεως αὐτῆς.

Ἐὐλογεῖ ὁ ἱερεὺς, Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστίν, τροπάριον τῆς ἡμέρας. Σημεῖωσι· Δεῖ γινώσκειν, ὅτι τῇ τεσσαρακοστῇ ἡμέρᾳ προσάγεται ἡ γεννήσασα γυνὴ τῷ ναῶ ἐπὶ τὸ ἐκκλησιασθῆναι, ἤγουν ἀρχὴν λαβεῖν εἰσαγεσθαι εἰς τὴν ἐκκλησίαν, μετὰ τοῦ παιδίου αὐτῆς, κεκαθαρμένης καὶ λελουμένης, καὶ κλινούσης ταύτης τὴν κεφαλὴν ἅμα τῷ βρέφει πρὸ τῶν πυλῶν τοῦ ναοῦ, τὴν τοῦ σταυροῦ σφραγίδα ποιῶν ὁ ἱερεὺς, ἀπτόμενός τε τῆς κεφαλῆς, λέγει· Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σοῦ δεόμεθα καὶ σὲ παρακαλοῦμεν καὶ ἱκετεύομεν... Goar. p. 267; Прилож. стр. 8. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παραγεγόμενος ἐπὶ σωτηρίαν τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων... Goar. p. 267. Τὴν τιμιωτέραν, καὶ γίνεται ἀπόλουσις καὶ ἐξέρχονται. Δεῖ γινώσκειν... Прилож. стр. 7; Goar. p. 265.

λ. 29. Νομικὸν ἐκ τῶν τιῶν θεοφόρων πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ. Χρὴ γινώσκειν, ὅτι εἰ αἱ πέντε μῆνας ἐγγυμονοῦσαι... Goar. p. 265.

λ. 29 ὀβ. Εὐχὴ εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον.

Ἀποδύει αὐτὸν καὶ ὑπολούει καὶ ἵστησιν αὐτόν... Прилож. стр. 9. Καὶ ἐμφυσᾷ τοῦ παιδός γ'. καὶ σφραγίζει τὸ μέτωπον αὐτοῦ καὶ τὸ στόμα, καὶ τὸ στήθος καὶ λέγει· Ἐξέλασον ἀπ' αὐτοῦ... Прилож. стр. 10. Ἀποδυομένου δὲ καὶ ὑπολυομένου τοῦ βαπτιζομένου, ἵσταται, εἰ μέγας ἐστί, καὶ στρέφει αὐτόν πρὸς δυσμᾶς, ἄνω τὰς χεῖρας ἔχοντα, καὶ λέγει ταῦτα ἐκ τρίτου, ἧ ὁ κατηχούμενος, ἧ ὁ ἀνάδοχος αὐτοῦ, ἐὰν ἐστί βρέφος, ἧ βάρβαρος·

Ἀποτάσσομαι τῷ σατανᾷ;

Καὶ πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ;

Καὶ πάσῃ τῇ λατρείᾳ αὐτοῦ¹⁾;

Καὶ πάσῃ τῇ πομπῇ αὐτοῦ;

Καὶ πᾶσι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ;

¹⁾ Этого стиха нѣтъ въ Пандократор.-Аѳон. ркп. XV в. № 149.

Καὶ ἀποκρίνεται ὁ κατηχούμενος πρὸς ἕκαστον τούτων¹⁾ ἢ ὁ ἀνάδοχος. Καὶ ὅτε εἶπη τρίτον, πάλιν λέγει. Ἐρώτησις· Ἀπετάξω τῷ σατανᾷ; Καὶ ἀποκρίνεται²⁾. Ἀπόκρισις· Ἀπεταξάμην. Καὶ ὅτε εἶπη τρίς³⁾, λέγει· (Ἐ)μπτυσον αὐτῷ. Ὑπαγε ὀπίσω μου, σατανᾶ⁴⁾. Εἶτα ἰστᾶ αὐτὸν κατὰ ἀνατολάς, κάτω τὰς χεῖρας ἔχοντα, καὶ λέγει⁵⁾. Ἐρώτησις· Συντάσσειαι τῷ Χριστῷ; Καὶ ἀποκρίνεται· Καὶ συντάσσομαι καὶ προσκυνῶ αὐτόν. Καὶ λέγει· Πιστεύω εἰς ἓνα Θεόν. Ἀποκρινομένου καθ' ἕκαστον τοῦ ἀναδόχου, ὡς εἴρηται, καὶ ὅτε πληρώσῃ τοῦτο τρίς, ἐρωτᾷ ὁ ἱερεὺς τὸν βαπτιζόμενον⁶⁾· Συνεταξῶ τῷ Χριστῷ; Καὶ ἀποκρίνεται· Συνεταξάμην. Καὶ ὅτε εἶπη τοῦτο γ'. λέγει· Προσκύνησον αὐτόν. Καὶ προσκυνήσας ὁ βαπτιζόμενος, ἢ ὁ ἀνάδοχος⁷⁾ λέγει· Προσκυνῶ Πατέρα, Υἱὸν καὶ ἅγιον Πνεῦμα, Τριάδα ὁμοούσιον καὶ ἀχώριστον τὴν βασιλεύουσαν εἰς αἰὼνα αἰῶνων. Ἀμήν. Снес. Прилож. стр. 10 и 11. Καὶ οὕτως εὐχεται ὁ ἱερεὺς, λέγων· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα ὁ Θεός, προσκάλεσαι τὸν δοῦλόν σου... Goar. pag. 278. Εἶτα ἀπέρχεται ἐν τῇ κολουμβήθρᾳ⁸⁾ καί, βαλόντες ἐν αὐτῇ ὕδατος χλιαροῦ, θυμιᾶ κόκλω καὶ λέγει· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἁνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ ἁγιασθῆναι... Ὑπὲρ τοῦ καταπεμφθῆναι... Ὑπὲρ τοῦ προσερχομένου... Ὑπὲρ τοῦ γενέσθαι... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσιθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Goar. p. 287. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Καὶ ἡ εὐχὴ μυστικῶς μέχρι τοῦ Ἀμήν Ὁ εὐσπλαγγνος καὶ ἐλεήμων Goar. pag. 288—289. При словехъ: Συντριβήτωσαν ὑπὸ τὴν σημείωσιν... замѣчено: καὶ ἐμφυσᾷ τὸ ὕδωρ καὶ σφραγίζει ἐκ τρίτου, λέγων· Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Λαβῶν τοῖνον ὁ διάκονος⁹⁾ τὸ ἄγγεῖον τοῦ ἐλαίου¹⁰⁾, ἐμφυσᾷ αὐτῷ τρίτον ὁ ἱερεὺς καί, κλίνας ὁ ἱερεὺς τὴν κεφαλὴν, εὐχεται μυστικῶς· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός τῶν πατέρων ἡμῶν... Goar. pag. 289. Καὶ λαβῶν ὁ ἱερεὺς τὸ τρυβλίον τοῦ ἁγίου ἐλαίου, λέγει· Πρόσχωμεν. Καὶ ποιεῖ ἐξ αὐτοῦ εἰς τὸ ὕδωρ σταυροῦς γ'. ψάλλον τὸ Ἀλληλουῖα γ'.¹¹⁾ Ἐκφώνησις· Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ φωτίζων... Καὶ προσφέρεται ὁ βαπτιζόμενος¹²⁾, καὶ

1) Ркп. Синайск. библ. № 988 ἐκ τρίτου, καὶ μετὰ τοῦτο πάλιν λέγει ὁ ἱερεὺς· Ἀπετάξω. 2) ὁ κατηχούμενος 3) ἐμφυσᾷ ὁ ἱερεὺς τὸ μέτωπον αὐτοῦ γ'. καὶ τότε λέγει· Ὑπαγε 4) καὶ τοῦτο ποιήσαντος, ἰστᾶ αὐτόν 5) ἐκ τρίτου· Καὶ συντάσσομαι τῷ Χριστῷ καὶ Πιστεύω εἰς ἓνα... καὶ ἐξῆς μέχρι τέλους 6) πάλιν γ'. καὶ λέγει 7) зтого замѣчаниа нѣтъ 8) καὶ θυμιᾶ σταυροειδῶς καὶ λέγει τὰς αἰτήσεις 9) ὁ ἀνάδοχος 10) καὶ κλίνας ὁ ἱερεὺς τὴν κεφαλὴν εἰς τὸ ἄγγεῖον τοῦ ἐλαίου, βασταζόμενον ὑπὸ τοῦ διακόνου, καὶ ἐμφυσᾷ αὐτῷ γ'. καὶ σφραγίζει τρίτον, καὶ λέγει τὴν εὐχὴν· Δέσποτα Κύριε... 11) σὺν τῷ λαῷ, εἶτα ἐκφωνεῖ 12) ἐπ

χρίει αὐτὸν ὁ ἱερεὺς ἐκ τοῦ ἁγίου ἐλαίου τὸ μέτωπον αὐτοῦ καὶ τὸ στήθος, καὶ τὰ μετάρφρενα, καὶ λέγει· Χρίεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ... Εἶτα χρίεται ἐκ τοῦ ἁγίου ἐλαίου ὁ βαπτιζόμενος ὅλον τὸ σῶμα ὑπὸ τῆς μαιας¹⁾, ἢ ὑπὸ τοῦ διακόνου²⁾. Καὶ δῆσας ὁ ἱερεὺς τὸ μανδήλιον, τίθει αὐτὸ ἐπὶ τοῦ τραχήλου, καὶ λαβὼν τὸ παιδίον, βαπτίζει αὐτὸν ὁ ἱερεὺς, λέγων· Βαπτίζεται ὁ δοῦλος... Ἐν ἐκάστη προῤῥήσει κατάγων αὐτὸν καὶ ἀνάγων εἰς τὸ ὕδωρ, εἶτα ψάλλει· Μακάριοι ὦν... Τοῦτο λέγει τρίτον καὶ δοξάζει. Καὶ λαβὼν ὁ ἀνάδοχος τὸ παιδίον εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτοῦ, κρεμάμενον εἰς τὸ μανδήλιον, ἐνδύει αὐτὸν ὁ ἱερεὺς τὸν χιτωνίσκον, λέγων· Ἐνδύεται ὁ δεῖνα χιτῶνα ἀφθαρσίας καὶ ἀγαλλιᾶσεως εἰς τὸ ὄνομα... Καὶ τὸ ψάλλει ἤχος πλ. δ'. Χιτῶνά μοι παράσχου... Εἰς τὸ σταύρωμα ψάλλει, ἤχος πλ. δ'. Τῷ σταυρῷ ἐνδεδυμαι τὸ βάπτισμα εἴληψα, τὴν πηγὴν τοῦ λουτροῦ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Εἰς τὴν ζώνην λέγει· Περιζώννυται τὴν ὄσφυν ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ ὄνομα... Εἶτα λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην· Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ... *Goar. p. 290.* Εἶτα ψάλλουσιν· Ὅσοι εἰς Χριστόν, ἐκ γ'. Καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς τὸ μύρον, χρίει τὸν βαπτιζόμενον, λέγων ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ τῶν μεταφρένων, καὶ τῶν δύο ὠτων· Σφραγίς δωρεᾶς... Εἰς τὰ ὦτα λέγει· Εἰς ἀκοὴν πίστεως. Εἰς τὰς χεῖρας· Εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν. Εἶτα ἀπέρχεται καὶ τελεῖ τὴν θείαν λειτουργίαν.

л. 41 об. Εὐχὴ εἰς τὸ ἀπολοῦσαι τὸν νεοφώτιστον τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ τῇ μετὰ τὸ βάπτισμα.

Ὁ λύτρωσιν ἀμαρτιῶν... *Goar. pag. 303.* Ὁ δὲ ἱερεὺς, λαβὼν σπόγγον ἐξ ὕδατος, ἀποσπογγίζει τὸ μέτωπον τοῦ βαπτισθέντος καὶ τὰ ὦτα, λέγων· Ἐφωτίσθης, ἡγιασθής, ἀπελούσθης, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς.

л. 42 об. Εὐχὴ εἰς τὸ ἀπολοῦσαι νεοφώτιστον· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ τῆς κολυμβήθρας... *Goar. pag. 304.* Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Οἱ ἐνδυσάμενοί σε τὸν Χριστόν καὶ Θεὸν ἡμῶν... *Ibidem.*

τῶν πρεσβυτέρων, καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς ἐκ τοῦ ἁγίου ἐλαίου τῷ δακτύλῳ αὐτοῦ, ποιεῖ σταυροῦ τύπον.

¹⁾ Нѣтъ. ²⁾ На той же самой страницѣ рукою XVI столѣтія сдѣланы приписки о томъ, какія слова нужно произносить священнику при помазаніи частей тѣла. Λέγει ἐν τῷ μετώπῳ· Σφραγίς δωρεᾶς... Εἰς τὰ ὦτα· Εἰς ἀκοὴν πίστεως καὶ φόβου Θεοῦ. Εἰς ὀφθαλμούς· Φώτισσον τοὺς ὀφθαλμούς. Ἐν τῷ στόματι· Παῦσον γλῶσσαν σου. Ἐν τῇ καρδίᾳ· Καρδίαν καθαρὰν κτίσον... Εἰς χεῖρας· Εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν. Εἰς τοὺς πόδας· Τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὁδοῦ.

λ. 43. Εὐχὴ εἰς τὸ ἀποκουρεῦσαι παιδίον.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῇ εἰκόνι σου τιμήσας τὸν ἄνθρωπον... *Goar. pag. 306.* Καὶ λαβὼν τὸ ψαλλίδιον, κουρεύει τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς, λέγων· Κεῖρεται τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα... Καὶ λαβὼν τὰς τρίχας, σμίγει ταύτας μετὰ κηροῦ, εἶτα λέγει· Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς... Σὲ ἱκετεύομεν, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐκ τοῦ πληρώματος τῆς κολυμβήθρας... *Goar. pag. 306 съ прибавкою словъ:* καὶ εὐαρεστήσει σοι ἐν ἔργοις καλοῖς καὶ ἀγαθοῖς, ὡςπερ ἤταίμασας, ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπατήσῃ. Ὅτι σὺ εἶ ὁ εὐλογῶν καὶ ἀγιάζων καὶ πληθύνων τὰ σύμπαντα, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν... Καὶ γίνεται ἀπόλουσις.

λ. 44 об. Ἀκολουθία εἰς μνήστρα. Ἀρχὴ τοῦ ἀρραβῶνος.

Ἰσταται ὁ μὲν πρεσβύτερος ἐν τῷ ἱερατείῳ, οἱ δὲ ἀρμοζόμενοι πρὸ τῶν θυρῶν, καὶ λαβὼν ὁ πρεσβύτερος τὰ δακτυλίδια τῶν νεωτέρων καὶ τίθει αὐτὰ ἐν τῷ εὐαγγελίῳ, εἶδ' οὕτως ποιεῖ Εὐλογητόν, Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστίν, τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἡμέρας, καὶ κοντάκιον, εἶδ' οὕτως τὴν εὐχὴν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἀποστείλας τὴν ἀλήθειάν σου εἰς τὴν κληρονομίαν¹⁾ σου²⁾ καὶ τοῖς πατράσιν ἡμῶν τοῖς ἐκλεκτοῖς σου, Αὐτὸς ἐξαπόστειλον τὸ ἔλεός σου ἐφ' ἡμᾶς καὶ τοὺς δούλους σου τούσδε, καὶ στήριξον τὸν ἀρραβῶνα αὐτῶν ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ³⁾, εὐλόγησον τὰ δακτυ-

— γ υ σ τ —

¹⁾ Ркн. Лавры пр. Аθανасія XIII в. καὶ τὴν ἐπαγγελίαν σου ἐπὶ τοὺς δούλους σου τοῖς πατράσιν ἡμῶν τῶν καθ' ἑκάστην γενεάν καὶ γενεάν τοῖς ἐκλεκτοῖς, Αὐτὸς ἐξαπόστειλον τὴν ἀλήθειάν σου καὶ τὴν ἐπαγγελίαν σου ἐπὶ τὸν δούλον σου ὁ δεῖνα καὶ ἐπὶ τὴν δοῦλῃν σου ἡ δεῖνα καὶ στήριξον. ²⁾ Ркн. XVI в. Свят.-гроб. библ. № 68 ἐπὶ τῶν δούλων σου τούτων στήριξον τὸν ἀρραβῶνα.

³⁾ Прибавлено: διὰ δακτυλίδιου. Ркн. Лавры XIII в. σφραγισθῆσονται θησαυροὶ καὶ οἶκοι φυλαχθήσονται· διὰ δακτυλίδιου ἐδόθη ἐξουσία τῷ Ἰωσήφ ἐν Αἰγύπτῳ, διὸ καὶ ³⁾ Ркн. № 68 Свят.-гроб. библ. σφραγισθῆσονται θησαυροὶ καὶ οἶκοι φυλαχθήσονται, διὰ δακτυλίδιου ἐκηρόχθη Χαναὰν ἐκ Ναζαρέτ καὶ διὰ δακτυλίδιου ἐξουσία τῷ Ἰωσήφ ἐν Αἰγύπτῳ ἐδόθη, δι' οὗ καὶ ὁ πατὴρ ἐλεήμων γέγονεν ἐπὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ ἰδὼν αὐτὸν εἶπεν· δότε τὸ δακτυλίδιον εἰς τὴν δεξιάν αὐτοῦ καὶ ἐξενέγκατε τὴν στολὴν τὴν πρώτην, ἐνδύσατε αὐτὸν καὶ θύσατε τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν καὶ φαγάντες εὐφρανθῶμεν. Καὶ νῦν, Κύριε, εὐλόγησον τοὺς δούλους σου τούτους εὐλογίαν τὴν οὐρανόθεν· τῷ λόγῳ σου τῷ ἀληθινῷ οἱ οὐρανοὶ ἐστερεώθησαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς καὶ ἡ δεξιὰ(;) σου τῇ δεξιᾷ σου φυλαχθήσονται, καὶ εὐφροσύνην στήσῃ ἐνώπιον αὐτῶν, λυτρούμενος αὐτοὺς ἀπὸ πάσης ἐπιβουλῆς τοῦ ἐχθροῦ. Ὅτι ἐλεήμων.

λοθέσια αὐτῶν τῇ δεξιᾷ σου χειρί, καὶ εὐλογηθήσονται ἐν χαρᾷ καὶ εὐφροσύνῃ, καὶ ἄγγελος ἀγαθὸς ἔστω πρὸ προσώπου αὐτῶν, ῥυόμενος αὐτοὺς ἀπὸ πάσης διαβολικῆς ἐνεργείας, πάντοτε νῦν καὶ αἰεί... Εὐχὴ ἑτέρα· Πάτερ ἀγαθὲ καὶ φιλόανθρωπε, τὸν ἀρρῆχθῶνα τοῦτον ἰσχυρὸν καὶ βέβαιον διατήρησον, ἵνα γένηται αὐτοῦ τὸ συνάλλαγμα εἰς πολὺν χρόνον καὶ ἀδιάλειπτον. Ὅτι ἐλεῆμων καὶ φιλόανθρωπος... Τὰ εἰρηνικά· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἁνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἀγίου οἴκου... Ὑπὲρ τῶν εὐσεβεστάτων... Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὰ μνηστρα ταῦτα... Ὑπὲρ τῶν νῦν μνηστευομένων πρὸς γάμου κοινωνίαν καὶ συμβίωσιν... Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς χαρίζεται αὐτοῖς σωφροσύνην καὶ μακροήμερουσιν καὶ τὴν εἰς ἀλλήλους ἀγάπην... Ὑπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνος καὶ τῆς δούλης τοῦ Θεοῦ ἡ δεῖνα καὶ τῆς ἐν Θεῷ ἀγάπης καὶ σωτηρίας αὐτῶν... Ὑπὲρ τοῦ παρασχεθῆναι αὐτοῖς τε καὶ ἡμῖν πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Ὅτι πρέπει. Ὁ ἱερεὺς εὐχεται. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα φιλόανθρωπε Κύριε, ὁ διὰ τῆς προφητικῆς φωνῆς ἐνισχύσας, ὅτι παρὰ σοὶ ἀρμόζεται ἀνδρὶ γυνή, σὺ καὶ τὴν παροῦσαν μνηστείαν ἀξίωσον¹⁾ τῆς παρὰ σοῦ εὐλογίας, καὶ συμπλήρωσον τὴν συζυγίαν²⁾ τῶν δούλων σου ὁ δεῖνος καὶ ἡ δεῖνα ἀμεμπτον³⁾, εὐάρεστον τῷ ζωοποιῷ σου θελήματι· Σὺ γὰρ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ ἀπὸ γῆς πλάσας τὸν ἄνθρωπον καὶ ἔδωκας αὐτῷ βοήθῃ κατ' αὐτοῦ, τὴν ἐκ πλευρᾶς αὐτοῦ πλασθεῖσαν γυναῖκα, καὶ ζεῦξας αὐτοὺς εἰς κοινωνίαν καὶ εἰς διαδοχὴν παιδῶν, καὶ αὔξησιν τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων· καὶ νῦν. Κύριε, εὐλόγησον τὴν μνηστείαν τοῦ δούλου σου ὁ δεῖνος καὶ ἡ δεῖνα, καὶ ἀξίωσον αὐτοὺς πληθυνθῆναι ἐν τῷ πλήθει τῶν οἰκιτριμῶν σου, καὶ δὸς αὐτοῖς καρπὸν εὐλογίας, καὶ τρόπον εὐσε-

1) ТИШК. 1468 г. Ватоп. библ. κατοξίωσον καὶ πνευματικῆς εὐλογίας²⁾ τὴν εὐλογίαν³⁾ καὶ ἀνεπλήρῃτον εὐρεθῆναι καὶ εὐάρετους τῶν ζωοποιῶν σου θελημάτων, χάρισαι αὐτοῖς πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα, συμφωνίαν πίστεως καὶ ἔργα δικαιοσύνης, αὔξησον αὐτοὺς ἐν τῷ πῆθει τῶν οἰκιτριμῶν σου, τὴν εἰρήνην τῶν ἁγίων σου ἀποστόλων, βράβευσον ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν καὶ τῷ σφ̄ φόβῳ ὁδήγησον αὐτοὺς πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτῶν, σκέπασον αὐτοὺς ἐν τῇ σκέπῃ τῶν περὺγων σου, ἄρρ̄ κτον τὸ πέρασ αὐτῶν διατήρησον τὸν τῆς ἀσφαλείας νόμον, ὁ τὰ διηρημένα εἰς ἐνότητα συνάψας καὶ ποιήσας τὰ ἀμφοτέρω ἐν πλήρῃ μα γὰρ νόμου ὑπάρχων, καὶ ἡμῖν προσέταξας ἀγῶνα ἀγιθῶν, καὶ νῦν, εὐπλαγχνε Κύριε, καταξίωσον τοὺς δούλους σου τοὺς μνηστευομένους σωφρόνως καὶ ἀμεμπτως καὶ εὐσεβῶς διαπράξαντας ἐν τῇ συναφείᾳ αὐτῶν, ἵνα καὶ τὸν νομφικὸν γάμον καταξιωθέντες ἰδεῖν τοὺς στεφάνους τῆς χάριτός σου δέξωνται, δοξάζοντες οὖν ἡμῖν τὸ πανάγιον ὄνομά σου τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

βείας και συμφωνίαν πίστεως και σωφροσύνης, ἴνα, κατὰ σάρκα και κατὰ πνεύματα και κατὰ ψυχὴν ἐνωθέντες τῷ φόβῳ σου τῶν παρὰ σοῦ καταξιωθῶσιν εὐλογιῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, μεθ' οὗ εὐλογητὸς εἶ σὺν τῷ παναγίῳ και ἀγαθῷ... Εὐχὴ ἑτέρα· Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος, ὁ τὰ διηρημένα συναγαγὼν εἰς ἐνότητα και σύνδεσμον διαθέσεως τιθεὶς ἀρρήκτον, ὁ εὐλογήσας Ἰσαὰκ και Ῥεβέκκαν. Goar. p. 311. Καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς τὰ δακτυλίδια, ἐπιτίθει τὸ μὲν χρυσοῦν τῷ ἀνδρί, τὸ δὲ ἀργυροῦν τῇ γυναικί, και ἀλλάσσουν αὐτὰ ἐκ τρίτου. Εἶτα λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν ἐξ ἐθνῶν προμνηστευσάμενος ἑαυτῷ ἐκκλησίαν... και φύλαξον αὐτοὺς ὑπὸ τὴν σκέπην τῶν πτερυγῶν σου ἐν εἰρήνῃ και ὁμοιοίᾳ. Ὅτι ἐλεήμων και φιάνθρωπος... Conf. Goar. p. 311. (Далѣе нѣскольکو листовъ вырвано). Ἐπὲρ τοῦ ρουθῆναι... Очевидно, конецъ ектения въ чинѣ вѣнчавія. За возгласомъ: Ὅτι πρέπει... Καὶ εὐχαί. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεὸς ὁ ἄγιος, ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον και ἐκ τῆς πλευρᾶς αὐτοῦ ἀνοικοδομήσας γυναῖκα... Goar. p. 317. Εὐλογητὸς εἶ, Δέσποτα παντοκράτωρ, ὁ τῆς ζωῆς ἀρχηγὸς και τῶν αἰώνιων ἀγαθῶν δοτῆρ, ὁ στυλβώσας τὸ φῶς και κλέσας ἡμέραν, ὁ τῇ μεγάλῃ σου σοφίᾳ συστησάμενος τὸν κόσμον και τῇ ἀρρήτῳ σου βουλῇ παραθείς τὴν εὐπρέπειαν τοῦ κόσμου, ὁ τὸν δροσοβόλον οὐρανὸν καμαρώσας, και τὸν ἀκτινόμορφον ἥλιον περιβολὴν φωτὸς ἀμφιάσας, και τὴν τῶν ἀστέρων μορφήν συμφαιδύνας, ὁ τὴν φεγγοειδῆ σελήνην διαυγάσας, και ταύτην ὡς νύμφην νυμφῶνος πορεύεσθαι δαδουχῆσας, ὁ τὰς ὀμβροτόκους νεφέλας διαπετάσας και τὰ ἄνθη κλεύσας ἐκθάλλειν, ὁ τὴν ζωογόνον γῆν καρποφορεῖν κατὰ καιρὸν τῷ κόσμῳ ἐπαγγελιάμενος¹⁾, ὁ τὴν μεγάλην και εὐρύχωρον θάλασσαν ὀροθετήσας, και ἐν αὐτῇ ζῶα ἀναρίθμητα ἐμφωλεύσας²⁾, ὁ τοῦ μυστικοῦ γάμου νομοθέτης και τῆς ἱερᾶς και ἀφθάρτου νύμφης νυμφοστόλος, και τοῖς ἐπ' ἐλπίδι³⁾ νυμφαγωγός, ὁ τῆς παρθενίας νυμφίος και τοῦ νομικοῦ γάμου στεφανωτής, και τῆς βιωτικῆς κοινωνίας ἀγαθὸς οἰκονόμος. Αὐτὸς οὖν, φιάνθρωπε βασιλεῦ, ἔπλασας τὸν ἄνθρωπον και ἔδηκας⁴⁾ αὐτὸν ἐπὶ τὸν κόσμον και εἶπας· οὐ καλὸν εἶναι τὸν ἄνθρωπον μόνον ἐπὶ τῆς γῆς, ποιήσωμεν οὖν βοηθὸν κατ' αὐτοῦ⁵⁾· ἐν ἐκστάσει οὖν ὕπνω κορέσας αὐ-

¹⁾ Ркп. 1426 г. Синайск. библ. № 968 παρέχειν ²⁾ τῇ κλεύσει ο. ο. και τοῦ μυστικοῦ και ἀχράντου και σωματικοῦ γάμου ³⁾ νυμφουμένους νυμφαγωγός και τοῦ γάμου στεφανωτής, ὁ τῆς ἀφθαρσίας φύλαξ και τῆς βιωτικῆς κοινωνίας ἀγαθὸς οἰκονόμος ⁴⁾ θέμενος ἐν πάσῃ τῇ κτίσει ⁵⁾ και λαβὼν μίαν τῶν πλευρῶν.

τὸν ἔλαβες μίαν τῶν πλευρῶν τοῦ Ἄδὰμ καὶ ἔπλασας αὐτὴν εἰς γυναῖκα¹⁾, καὶ ἰδὼν αὐτὴν Ἄδὰμ εἶπε· τοῦτο ἦν ὅστουν ἐκ τῶν ὀστέων μου, καὶ σὰρξ ἐκ τῆς σαρκός μου, αὕτη κληθήσεται γυνή, ὅτι ἐκ τοῦ ἀνδρός αὐτῆς ἐλήφθη αὕτη, ἔνεκεν τούτου καταλήψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσκολληθήσεται τῇ ἰδίᾳ γυναικί, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν, καὶ οὗς ὁ Θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω· αὐτὸς γὰρ εἶπας, Κύριε· αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὴν γῆν²⁾ κατὰ τὴν λαμπρότητα τῶν ἀστέρων καὶ τὴν σοφίαν³⁾. Αὐτὸς Δέσποτα, ἐξαπόστειλον τὸν ἀρχάγγελόν σου Μιχαήλ, τὸν νομφῶνα τοῦ παστοῦ εὐτρέπισαι, καὶ τὸν Γαβριήλ τὰς συζυγίας⁴⁾ καὶ τὰ στέφανα συμπλέξαι. Ὅτι σὺ εἶ ὁ εὐλογῶν καὶ ἀγιάζων... Καὶ παραδίδει ἀλλήλοις τὰς χεῖρας τὰς δεξιὰς, λέγων· Παράλαβε⁵⁾ Μαρίαν⁶⁾ τὴν γυναῖκά σου. Καὶ εὐχεται· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῶν ἀπάντων Πατήρ, ὁ χεῖρα πρὸς χεῖρα διδούς, Ἰησοῦς Χριστὸς ἔστεφάνωσε, τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐνουμφαγώγησεν, ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη παρίστανται, καὶ πᾶσαι στρατιαὶ τῶν ἀγγέλων⁷⁾· εὐλογηθῆς, νόμφη, ὡς εὐλογηθῆ Ἀβραάμ, ἐδοξάσθης, ὡς ἐδοξάσθη Ἰσαάκ, δοθήσεται σοὶ χάρις⁸⁾, ὡς τῇ Ἄννῃ, καὶ σοφία, ὡς τῇ Μαριάμ, καὶ ἔση⁹⁾ εὐλογημένη ἐν ὀνόματι Κυρίου¹⁰⁾ Θεοῦ παντοκράτορος, αὐξάνεσθαι εἰς χιλιάδας καὶ μυριάδας. Εὐλόγησον αὐτούς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς εὐλόγησας τὸν Ἀβραάμ καὶ τὴν Σάρραν, εὐλόγησον αὐτούς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς εὐλόγησας τὸν Ἰωσήφ καὶ τὴν Ἀσουνέθ¹¹⁾, εὐλόγησον αὐτούς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς εὐλόγησας Ζαχαρίαν καὶ τὴν Ἐλισάβετ, διὸ ἐβλάστησας ἐξ αὐτῶν τὸν¹²⁾ Πρόδρομον Ἰωάννην, εὐλόγησον αὐτούς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν,

1) Ркп. № 968 καὶ εἰπὼν· τοῦτο οὖν ὅστουν ἐκ τῶν ὀστέων μου 2) καὶ κατακυριεύσατε αὐτὴν 3) καὶ εὐτρέπισον τὸν νομφῶνα τοῦ παστοῦ 4) ἐπλεκεν, ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη ἀκτινοφόροι παρίσταντο, πᾶσα δὲ ἡ κτίσις εὐφραίνεται, ὅτε ὁ γάμος ἐπετελεῖτο, καὶ νῦν, Δέσποτα Κύριε, ἐνταῦθα παραγένου καὶ εὐλόγησον τοὺς νομφίους τούτους. Ὅτι ἡγίασται καὶ δεδόξασται. 5) Рук. Синайск. библ. № 988 нѣтъ зтой формулы. 6) Внѣсто зтого: ἀνδρα 7) Ркп. XV в. Павт. Аѳон. мон. № 364 ἐπιθυμοῦσαι ἔτρεχον ἰδεῖν, εὐλογηθῆς, νομφίε 8) ὡς τὸν Δαβὶδ καὶ σοφία ὡς τὸν Σολομών, καὶ σὺ, νόμφη, εὐλογηθῆς ὡς ἡ Σάρρα, ἐπληθύνθης ὡς ἡ Ραχήλ, δοθήσεται σοὶ χάρις, ὡς τῇ Ἄννῃ 9) ἔσεσθα. 10) τοῦ ποιήσαντος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, αὐξάνεσθαι εἰς χιλιάδας καὶ πληθύνεσθαι εἰς μυριάδας, καὶ αἰνέσατε Κύριον τὸν Θεόν, τὸν ποιήσαντα ἡμᾶς, εὐλόγησον αὐτούς 11) εὐλόγησον αὐτούς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς εὐλόγησας Μωσῆ καὶ Σεπφώραν, εὐλόγησον αὐτούς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς εὐλόγησας τὸν Δαβὶδ καὶ τὴν Μαλχῶ 12) δίκαιον καὶ Πρόδρομον καὶ Βαπτιστήν.

ὡς εὐλόγησας τὸν Ἰωακείμ καὶ τὴν Ἄνναν, διὸ ἐβλάστησας ἐξ αὐτῶν τὴν ¹⁾ Δέσποιναν Θεοτόκον, εὐλόγησον αὐτούς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς εὐλόγησας τοὺς δύο υἱοὺς Ζεβεδαίου, Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην. Στεφάνωσον αὐτούς ²⁾, ὡς ἐστεφάνωσας τοὺς ἁγίους σου παῖδας, εὐφρανον αὐτούς ἐπὶ τέκνα τῶν τέκνων, ἵνα ὑμνοῦσὶ σε τὸν μόνον ἀληθινὸν καὶ φιλόανθρωπον Θεὸν ἡμῶν... Ὅτι ἠυλόγηται καὶ δεδόξασται τὸ πάντιμον... Εὐχὴ ἑτέρα· Ὁ Θεὸς ὁ ἄχραντος, ὁ πάσης κτίσεως δημιουργός, ὁ τὴν πλευρὰν τοῦ προπάτορος Ἀδὰμ εἰς γυναῖκα μορφώσας... *Goar.* p. 315. Καὶ ἄρας τὰ στέφανα στέφει τὸν νεόνυμφον, λέγων· Δόξῃ καὶ τιμῇ στεφάνωσον ³⁾ τὸν δοῦλόν σου ὁ δεῖνα ⁴⁾. Εἶτα ⁵⁾ τὴν νόμφην, λέγων· Ἐθήκας ἐπὶ τὰς κεφαλὰς ⁶⁾ αὐτῶν στέφανον ἐκ λίθου τιμίου, ζωὴν ἠτήσαντό σε... Καὶ ἔδωκας αὐτῶν ⁷⁾ μακρότητα ἡμερῶν εἰς αἰῶνα αἰῶνος ⁸⁾. Εὐχὴ ἑτέρα· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ δόξῃ καὶ τιμῇ στεφάνωσας τοὺς ἁγίους σου, Αὐτὸς δὸς ⁹⁾ τοῖς δούλοις σου τούτοις στέφανον δόξης καὶ τιμῆς, στέφανον εἰρήνης καὶ ἀγαλλιάσεως ¹⁰⁾ εἰς δόξαν σὴν καὶ τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ καὶ τοῦ παναγίου καὶ ἀγαθοῦ καὶ... *Сн. выше стр.* 41. Εὐχὴ ¹¹⁾ ἑτέρα· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου καὶ εὐλόγησον τοὺς δούλους σου τούτους, καὶ λαβὼν κλάδους ἐλαίας, καὶ βάρβα φαινίκων, καὶ ῥόδα ἐκ τοῦ παραδείσου, καὶ βότρυον ἐκ τῆς ἀμπέλου, καὶ μαργαρίτην ἐκ τῆς θαλάσσης, καὶ λίθον τίμιον ἐκ τῆς ἐρήμου, καὶ πλέξας διὰ καταπετάσματος ¹²⁾, ἐπίθεε ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν στέφανον, καὶ δὸς αὐτοῖς ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀπὸ τῆς

¹⁾ Ркп. Пант. мон. № 364 Ἁγίαν Δέσποιναν Θεοτόκον καὶ ἀειπαρθένον Μαρίαν, ἐξ ἧς κατεδέξω προελθεῖν ²⁾ Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, τῆ σῆ χρηστότητι διαφύλαξον αὐτούς. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς διεφύλαξας τοὺς ἁγίους τρεῖς παῖδας ἐκ τῆς καμίνου τοῦ πυρός, διαφύλαξον αὐτούς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς διεφύλαξας τὸν προφήτην Δανιὴλ ἐν τῷ λάκκῳ ἐκ στόματος λεόντων, ἔλθοι ἐπ' αὐτούς ἡ χάρις ἐκείνη, ἣν μέλλουσι λαμβάνειν οἱ καλῶν εὐαρεστήσαντες ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ μεγάλῃ, καὶ διαφύλαξον, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, τοὺς δούλους σου, τοὺς παρανόμους, καὶ εὐφρανον ἐπὶ τέκνα τέκνων, καὶ διαφύλαξον, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, πάντας τοὺς συναγωνιζομένους, καὶ καταξίωσον πάντας ἡμᾶς τῆς ἐκ δεξιῶν σου παραστάσεως, ἵνα ἀπαύστως ὑμνοῦμέν σε τὸν μόνον ἀληθινὸν καὶ φιλόανθρωπον Θεὸν ἡμῶν. Ὅτι σὸ εἶ ἔνωσις καὶ ἀσφάλεια τῶν δούλων σου, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν.
³⁾ Ркп. Пант.-Аθон. библ. № 149 Στεφάνω ⁴⁾ Χριστέ ὁ Θεὸς ⁵⁾ τίθησι τὸν στέφανον ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ νυμφίου, λέγει ⁶⁾ κεφαλῇ αὐτοῦ ⁷⁾ ἀδτῷ ⁸⁾ Прибавлено: Εἶτα τὴν νόμφην ὁμοίως, ἔπειτα λέγει τὴν εὐχὴν ⁹⁾ Ркп. Х в. Снн. библ. № 958 παράσχου καὶ ¹⁰⁾ εἰς αἴνεσιν, εἰς δόξαν τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας... ¹¹⁾ ркп. Пант.-Аθон. библ. № 149 Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. ¹²⁾ ркп. Снн. библ. № 958 (κατα)πετάσματος ἁγίου σου.

πιότητα τῆς γῆς. Ὅτι σὸν τὸ κράτος... Εὐχὴ ἑτέρα ¹⁾). Τοῦ Κυρίου δεηθώμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τῇ κατὰ σάρκα ²⁾ σου οἰκονομία τὸν γάμον, τὸν ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας... *Goar. p. 318.* Προκείμενον, ἦχος βαρύς· Δόξη καὶ τιμῇ στεφάνωσον τοὺς δούλους. Στίχος· Ἐθνηκας ἐπὶ τὰς κεφαλὰς... Ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους· Ἀδελφοί, αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ὑποτασσέσθωσαν ὡς τῷ Κυρίῳ, ὅτι ὁ ἀνὴρ ἐστὶ κεφαλὴ τῆς γυναικός... Τέλος· Καὶ πρόσκολληθήσεται τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν, καὶ οὗς ὁ Θεὸς συνέζευξεν, ἀνθρωπος μὴ χωριζέτω. Ἀλληλουάριον. Ἡ γυνὴ σου, ὡς ἄμπελος. Στίχος· Οἱ υἱοὶ σου, ὡς νεόφυτα ἐλαιῶν. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην. *Goar. p. 318.* Εἴπωμεν πάντες κ. τ. λ. *Goar. p. 318.* Εἰρήνη πᾶσι). Τὰς κεφαλὰς. Ἐπικαλούμεθά σε, Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ ⁴⁾, τὸν μόνον ἀγαθόν ⁵⁾ καὶ φιλάνθρωπον, τὸν στερεωτὴν καὶ ἀρχηγὸν τῆς σωφροσύνης, τὸν στεφανοῦντα τοὺς παρθενικούς γάμους, τὸν διδόντα ⁶⁾ σωφροσύνην τοῖς μονογάμοις τοῦ ποθεῖν αὐτοὺς ἀλυπον ἢ καὶ ἀσκανδαλιστὸν βίον, τὰς συζυγίας αὐτῶν διατήρησον· ἐπὶ σοὶ γὰρ κεκλίκασι τὰς ἑαυτῶν κεφαλὰς, σοῦ δέονται ⁷⁾ καὶ σὲ παρακαλοῦσι· Σὺ γὰρ εἶ ὁ πληρὸς πλάσας τὸν ἀνθρωπον καὶ εἰπὼν· οὐ καλὸν εἶναι τὸν ἀνθρωπον... *Κрасносельцѣ стр. 105; Goar. p. 316* καὶ οὗς ὁ Θεὸς συνέζευξεν, ἀνθρωπος μὴ χωριζέτω, τὸ μυστήριον τοῦτο μέγα ἐστίν, ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε, καὶ οὗς οὐκ ἤκουσε, καὶ ἐπὶ καρδίᾳ ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, ἃ ἠτοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. Στεφάνωσον, Κύριε ὁ Θεός, τοὺς δούλους σου τούτους, ὡς ἐστεφάνωσας τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην, στεφάνωσον αὐτούς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς ἐστεφάνωσας τὸν χορὸν τῶν ἁγίων σου ἀποστόλων, στεφάνωσον αὐτούς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς ἐστεφάνωσας τὴν ἁγίαν σου ἐκκλησίαν, στεφάνωσον αὐτούς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς ἐστεφάνωσας τὸν κύκλον τοῦ ἐνιαυτοῦ, σύζευξον αὐτούς ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμονοίᾳ, χάρισαι αὐτοῖς καρπὸν κοιλίας, καὶ εὐλόγησον αὐτούς, ὡς εὐλόγησας τὸν γάμον τῷ Γωβίτ τῷ σῶ δούλῳ, εὐλόγησον, Κύριε ὁ Θεός, τὸν γάμον τοῦτον, ὡς εὐλόγησας τὴν μήτραν Σάρρας καὶ ἔδωκας ⁸⁾ αὐτῇ υἱὸν τὸν Ἰσαὰκ, εὐλόγησον, Κύριε ὁ Θεός, τὸν

¹⁾ Ркп. Цанд - Аѳон. № 149 нѣтъ этого ²⁾ σαρκί ³⁾ этихъ возгласовъ нѣтъ ⁴⁾ Тип. Ватоп. библ. 1468 нѣтъ ⁵⁾ Idem ⁶⁾ τῇ ἀγάπῃ τοῦ ποθεῖν ⁷⁾ τῆς οἰκονομίας φιλανθρωπίας, ἵνα αὐτοὺς διατηρῶν πάσας τὰς ἡμέρας αὐτῶν ἀμέμπτους· σὺ εἶ ὁ πληρὸς πλάσας τὸν ἀνθρωπον... *Κрасносельцѣ стр. 105.* Εὐλόγησον, ὁ Θεός, τὸν γάμον τοῦτον, ὡς εὐλόγησας τὴν μήτραν Σάρρας. ⁸⁾ Это мѣсто въ Тип. 1468 читается такъ: ἔδωκας αὐτῇ υἱὸς τὸν Ἰσαὰκ καὶ τὸν Ἰακώβ τοὺς δώδεκα πατριάρχους, οἵτινες οἰκοδόμησαν τὸν οἶκον Ἱερουσαλήμ. Εὐλόγησον, ὁ Θεός, τὸν γά-

γάμον τοῦτον, ὡς τὸν γάμον τὸν ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, κατ' ἐκείνην τὴν εὐλογίαν, φιλάνθρωπε Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, εὐλόγησον τὸν γάμον τοῦτον τοῦ δούλου σου ὁ δεῖνα καὶ τῆς δούλης σου ἡ δεῖνα, εὐφρανον αὐτοὺς ἐν ὁράσει υἱῶν καὶ θυγατέρων, καὶ τὰ νῦν, φιλάνθρωπε Κύριε, δὸς αὐτοῖς ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀπὸ τῆς πίστεως τῆς γῆς, ἐμπλησον τὸν οἶκον αὐτῶν ἀπὸ καρποῦ σίτου, οἴνου καὶ ἐλαίου, καὶ¹⁾ παντὸς ἀγαθοῦ, ἵνα ἔχοντες καὶ περισσευόμενοι μεταδίδωσι καὶ τοῖς χρεῖαν ἔχουσιν. Εἰς δόξαν σὴν καὶ τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... *Goar. p. 318 и 319.* Καὶ καταξίωσον... Πάτερ ἡμῶν. Ὅτι σοῦ... Εἰρήνην πάσι. Τὰς κεφαλὰς ὑμῶν... Ὁ Θεός, ὁ πάντα ποιήσας τῇ ἰσχύϊ σου... *Goar. p. 319.* Εἶδ' οὕτως μεταλαμβάνουσιν οἱ νεόνυμφοι, ψάλλοντες²⁾ κοινωνικόν· Ποτήριον σωτηρίου λήψομαι... Εἶτα λέγει· Ζήσονται οἱ νεόνυμφοι εἰς αἰῶνα αἰῶνος. Ἡ ἀγία Τριάς αὐτοὺς ἀχωρίστους διαφυλάξει. Καὶ εὐθὺς κρατοῦσιν οἱ παράνομοι τὰ στέφανα τῶν νεονύμφων³⁾. Καὶ ὁ ἱερεὺς λέγει εὐχὴν· Ἀδελφοί, χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε, πάλιν ἐρῶ χαίρετε, τὸ ἐπιεικὲς ὑμῶν γνωσθήτω πᾶσιν ἀνθρώποις, ὁ Κύριος ἐγγύς, μηδὲν μεριμνᾶτε⁴⁾, καὶ ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν. Καὶ εὐθὺς ποιοῦσιν γύρους γ'. χορευόντες καὶ ψάλλοντες τροπάρια, ἤχος βαρῦς· Δόξα σοι, Χριστέ ὁ Θεός... Ἄγιοι μάρτυρες... Ἐπὶ σοὶ χαίρει, κεχαριτωμένη⁵⁾... Ὅταν⁶⁾ φθάσωσιν εἰς τὴν πόλιν τοῦ παστοῦ, εἰσέρχονται οἱ γονεῖς αὐτῶν καὶ εὐχονται, καὶ ὁ ἱερεὺς λέγει τὴν εὐχὴν· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ παραγενόμενος ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας... (*См. ркп. Свят.-гроб. библ. № 615-1522 г.*) Εὐχὴ παστοῦ⁷⁾ δέσων· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καταξιώσας εἰσελθεῖν εἰς τὸν νυμφῶνα τῶν δούλων σου, εὐλόγησον τὸν γάμον τοῦτον, ὡς τὸν ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, τὴν εἰρήνην καὶ τὴν χάριν σου παράσχου αὐτοῖς ἅμα καὶ τοῖς συμπαροῦσιν ἡμῖν. Ὅτι σοῦ ἐστίν... *Conf. Goar. p. 326.*

μον τοῦτον, ὡς εὐλόγησας Ἰωσήφ καὶ τὴν Ἄσυνεθ'. Εὐλόγησον, Κύριε ὁ Θεός, τὸν γάμον τοῦτον, ὡς εὐλόγησας Μωϋσέα καὶ τὴν Σεπφώραν. Εὐλόγησον Κύριε, Κύριε ὁ Θεός, τὸν γάμον τοῦτον, ὡς εὐλόγησας Ζαχαρίαν καὶ τὴν Ἑλισάβετ. Εὐλόγησον, Κύριε ὁ Θεός, τὸν γάμον τοῦτον, ὡς εὐλόγησας τὸν ἐν Κανᾶ.

1) Тип. Ватоп. библ. 1468 г. καὶ παντὸς ἀγαθοῦ, ἕως μεταδίδοντες καὶ τοῖς χρεῖαν ἔχουσιν εἰς δόξαν σοῦ τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ καὶ τοῦ παναγίου καὶ ἀγαθοῦ... 2) οἱ δὲ ψάλλται ψάλλουσιν 3) Ркп. Синайск. библ. № 988 ζήτηι παπᾶ τὰ κουμπαρακά. 4) Ркп. Синайск. библ. № 984 φυλαττόμενοι ὑπὸ τῆς ἀγίας καὶ ὁμοουσίου καὶ ζωοποιῦ καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος πάντοτε νῦν καὶ ἀεὶ 5) Ркп. Син. библ. № 988 Нѣтъ этого тропаря 6) этого замѣчания въ Пандокр.-Аѳон. ркп. № 149 нѣтъ 7) ἑτέρα.

Καὶ ἄρας τὰ στέφανα ὁ ἱερεὺς καὶ δήσας αὐτὰ ἐν τῷ παστῷ. Μετὰ δὲ τὴν πλήρωσιν ¹⁾ τῶν ἡ' ἡμερῶν, ἀπέρχεται ὁ ἱερεὺς εἰς τὸν οἶκον τῶν νεονύμφων καὶ ποιεῖ εὐλογητόν, Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ, τροπάριον τῆς ἡμέρας καὶ εὐχὴ· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τοῦ ἐνιαυτοῦ τὸν στέφανον εὐλογήσας... *Goar. p. 325.* Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Νυμφῶνα καταντήσαντες οἱ δοῦλοι σου, Κύριε... *Ibidem.* Ἐἶτα εἰσέρχονται οἱ γονεῖς αὐτῶν καὶ εὐχονται ²⁾· Δῶψή ὑμῖν Κύριος ἐκ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐκ τῆς πιότητος τῆς γῆς, ἵνα ἔχοντες καὶ περισσευόμενοι μεταδίδητε καὶ τοῖς χρεῖαν ἔχουσιν δι' εὐχῶν τῶν ἁγίων προπατόρων Ἀβραάμ, Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, τῶν ἁγίων προφητῶν, τῶν ἁγίων ἀποστόλων, τῶν ἁγίων μαρτύρων, τῶν ἁγίων θεοσεπτῶν βασιλέων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, καὶ πάντων τῶν ἁγίων καὶ ἡμῶν τῶν ἀμαρτωλῶν. Καὶ ἀσπάζονται τὰ στέφανα καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, καὶ γίνεται ἀπόλυσις.

l. 57. Ἀκολουθία εἰς ἀδελφοποίησιν.

Εὐλογητόν, Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστίν, τροπάριον τῆς ἡμέρας καὶ εὐχὴ. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ἀδελφοί, ἤκούσατε τὴν εὐαγγελικὴν φωνήν ³⁾, τὴν λέγουσαν ταῦτα· Ἐντέλλομαι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καὶ τοῦ μεγάλου Παύλου λέγοντος· ἡ ἀγάπη οὐ ζηλοῖ, ἡ ἀγάπη οὐ περπερεύεται ⁴⁾, οὐ φουσιῶται, οὐκ ἀσχημονεῖ, ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ἐκπίπτει ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ ἡμῶν, ὡς Δαβὶδ προφητικῶς φάσκει· ἰδοὺ δὴ τί καλόν, ἢ τί τερπνόν, ἀλλ' ἢ τὸ κατοικεῖν ἀδελφούς ἅμα ἐν ἀγάπῃ Θεοῦ. Χάριτι καὶ οἰκτιρμοῖς... Καὶ εὐθὺς ἄρχεται ἡ συναπτὴ· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἁνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ οἱ δεῖνοι καὶ τῆς ἐν Θεῷ ἀγάπης αὐτῶν... Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς χάριση τὴν ἀγάπην αὐτῶν ἀνυπόκριτον... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ... Τῆς παναγίας... Ὅτι πρέπει... Ἐν εἰρήνῃ πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς ὑμῶν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὸν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα σὴν καὶ ὁμοίωσιν, καὶ δούς αὐτῷ ἐξουσίαν ζωῆς αἰοδίου, ὁ εὐδοκήσας τοὺς ἁγίους σου ἀποστόλους... *Goar. p. 708 См. выше стр. 32.* Καὶ ἀλλάσσουν τὰς χεῖρας αὐτῶν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τῇ κατὰ σάρκα σου οἰκονομία Ἰακωβόν τε καὶ Ἰωάννην, υἱοὺς Ζεβεδαίου, καταξιώσας ἀδελφούς γενέσθαι καὶ μαθητάς καὶ ἀποστόλους,

¹⁾ Далѣе до самой молитвы не записанъ порядокъ. Писецъ оборвалъ, не докончивъ слова: πλη... ²⁾ Ркп. Синайск. библ. № 988 нѣтъ этого замѣчанія ³⁾ Ркп. Пант. мон. № 364 ѡς φησιν вмѣсто τὴν λέγουσαν ταῦτα ⁴⁾ нѣтъ.

Αὐτός καί νῦν, Δέσποτα, καί τοὺς δούλους σου τοὺς δεῖνας ἐνειρήνη καὶ ὁμονοίᾳ διατήρησον πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτῶν, ἐργαζομένους τὰς ἐντολάς σου, τὴν λαμπάδα αὐτῶν ἄσβεστον διατήρησον, συγκαταριθμῶν αὐτοὺς μετὰ τῶν πέντε φρονίμων παρθένων, σῶσον, ἐλέησον αὐτοὺς ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου, τὸ ἐπικεκλημένον ἐπ' αὐτούς, καὶ καταξιώσον αὐτοὺς εὐρεῖν χάριν ἐνώπιόν σου, ὅτι οὐκ ἦν τὰ σαρκικά, ὡς τὰ πνευματικά. Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλόανθρωπος... Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ συναθροίσας τοὺς ἁγίους σου ἀποστόλους ἐν νεφέλαις καὶ ἐνώσας αὐτοὺς ἐν Πνεύματι ἁγίῳ, ἔνωσον καὶ τοὺς ἐνταῦθα ἀδελφούς ἐν ἁγίῳ φιλήματι, ἐν εἰρήνῃ¹⁾ καὶ ἀγάπῃ ἀνοποκρίτῳ, ἐργαζόμενοι τὰς ἐντολάς σου. Χάριτι καὶ οἰκτιρμοῖς... Εὐχὴ ἐτέρα· Κύριε ὁ Θεός, ὁ πάντα πρὸς σωτηρίαν ἡμῖν χαρισάμενος καὶ ἐντειλάμενος ἡμῖν ἀγαπᾶν ἀλλήλους... Goar. p. 707. Ἐλέησον ἡμᾶς... Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους, ὑγείας, ζωῆς, σωτηρίας τῶν νῦν γενομένων ἀδελφῶν τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ τοῦ δεῖνα καὶ τοῦ δεῖνα, εἰπόμεν καὶ ὑπὲρ αὐτῶν. Κύριε ἐλέησον ἰβ'. Τὴν τιμιωτέραν. Καὶ γίνεται ἀπόλυσις, καὶ ἀσπάζονται τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον καὶ ἀλλήλους οἱ ἀδελφοί, καὶ ἀπέρχονται, νομοθετῶν αὐτοὺς ὁ ἱερεὺς.

λ. 59. Ἀκολουθία, ἐὰν συμβῆ προσφάτως ἐμπεσεῖν ἐκ τῶν ἀκαθάρτων εἰς ἀγγεῖον οἴνου καὶ ἐλαίου. Χρὴ τὸ ἐμπεσὸν ἀκάθαρτον παραχρησθῆμα ρίπτεσθαι ἔξω, καὶ ἕτερον ἀγγεῖον πλυνέσθω καὶ βαλεῖν ἐν αὐτῷ, εἰς τὸ ἀγγεῖον τὸ πλυνθέν, ὕδωρ τῶν ἁγίων Θεοφανίων, καὶ εἶθ' οὕτως τὸ μινθέν εἶδος μεταβάλλουσιν ἐντὸς τοῦ καινοῦ ἀγγείου, καὶ ποιήσας ὁ ἱερεὺς εὐλόγητόν, λέγει Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ, ἀπολυτικίον τῆς ἡμέρας, καὶ ἡ εὐχὴ· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τῇ κατὰ σάρκα σου οἰκονομία διαστειλάμενος... Goar. p. 482. Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ θαυμαστός, ὁ ἀνεκδιηγῆτῳ ἀγαθότητι καὶ πλουσίᾳ προνοία διοικῶν τὴν τῶν ἀνθρώπων ζωὴν, ὁ τὸ πικρὸν ὕδωρ ἐπὶ Μωϋσέως τῷ λαῷ εἰς γλυκύτατον ποιήσας, ὁ τῷ κορυφαίῳ τῶν ἀποστόλων σου Πέτρῳ δι' ὀπτασίας καὶ φωνῆς νομοθετήσας... Αὐτός, Δέσποτα, καθάρισον καὶ τὸ εἶδος τοῦτο ἀπὸ παντός μολυσμοῦ καὶ ἀκαθάρτου ἰσβόλου τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ εὐλόγησον αὐτὸ εἰς τὸ γενέσθαι πᾶσι τοῖς πίνουσιν ἐξ αὐτοῦ εἰς εὐφροσύνην καὶ ὑγείαν, ἵνα δοξασθῇ τὸ πανάγιον ὄνομά σου... Goar. p. 483. Μετὰ δὲ τὴν εὐχὴν, βάλλει πάλιν ὕδωρ τῶν ἁγίων Θεοφανίων, καὶ λαμβάνει ὁ ἱερεὺς πρῶτον καὶ πίνει ἐξ αὐτοῦ, ὁμοίως καὶ ὁ λαός, καὶ γίνεται ἀπόλυσις. Εἰ δὲ συμβῆ τὸ ἐμπεσὸν ἀκάθαρτον χρονῆσαι ἐν τῷ ἀγγεῖῳ... Goar. p. 483 ἡ εὐχὴν ποιῆσαι, ἀλλὰ δὴ καὶ τὸ ἀγγεῖον συντετριφίδαι.

1) Εἰς εἰρήνην καὶ σωφροσύνην, εἰς ἀγάπην ἀνοπόκριτον καὶ εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν.

λ. 60 οβ. Εὐχή ἐπὶ παντός σκεύους μιανθέντος.

Δέσποτα καρδιογνώστα Κύριε, ὁ ἐπιστάμενος τὰ πάντα¹⁾ πρὶν γενέσεως²⁾, σὺ μόνος εἶ ὁ νομοθετήσας ἐν νόμῳ ἀγίῳ σου, ὅτι πᾶν σκεῦος μιανθὲν καὶ τὸ ἐν αὐτῷ συντριβήσεται, καθαιρεθήσονται δὲ κλίβανοι καὶ χυτρόποδες, ὅτι ἅγιοι ἐστέ³⁾, ὅτι ἐγὼ ἅγιός εἰμι φήσας⁴⁾, ὁ διὰ τοῦ σκεύους τῆς ἐκλογῆς Παύλου τοῦ ἀποστόλου⁵⁾ πάντα καθαρὰ τοῖς καθαροῖς κηρύξας· Αὐτὸς καὶ νῦν, Δέσποτα τῶν ἀπάντων, ἀγίασον τὸ σκεῦος τοῦτο διὰ τῆς ἐπιφανείας⁶⁾ τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, ὅπως, τοῦ λοιποῦ ῥυσθέντες πάσης ἀκαθαρσίας, καταξιωθῶμεν τῶν ἀχράντων σου μυστηρίων καὶ δόξαν σοὶ ἀναπέμπωμεν τῷ Πατρὶ.

λ. 61. Εὐχή ἐπὶ ἀνορύξει φρέατος. Goar. p. 550.

λ. 61 οβ. Εὐχή ἐπὶ καθαρισμοῦ φρέατος,

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πάντα καλὰ λίαν ποιήσας καὶ οὐδὲν κοινὸν ἐν κόσμῳ διὰ τοῦ ἀγίου σου ἀποστόλου ἀποφηνάμενος. См. выше стр. 252.

λ. 62. Εὐχή ἐπὶ φρέαρ μιανθὲν.

Ἐντλήσον ἐξ αὐτοῦ κάδους μ'. καὶ βάλε ὕδωρ τῶν ἁγίων Θεοφανίων, καὶ θυμιάσας κύκλῳ τοῦ φρέατος, καὶ ποιήσας εὐλογητόν, ψάλλε Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ, τροπάριον καὶ εὐχή· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ δι' ὀπτασίας σου καὶ φωνῆς νομοθετήσας. См. выше стр. 34.

λ. 63. Εὐχή ἐπὶ μιανοφαγησάντων. Goar. p. 534.

λ. 63 οβ. Εὐχή ἐπὶ παντός εἶδους μιανθέντος.

Κύριε ὁ Θεός, ὁ μόνος ἅγιος καὶ ἐν ἁγίοις ἀναπαυόμενος... Goar. pag. 483.

λ. 64. Εὐχή ἐπὶ τῶν βρώμασι σκανδαλισθέντων Goar. p. 535.

λ. 64 οβ. Ἀκολουθία ἐπὶ τεκνοποιητῶν.

Εἰσέρχεται ὁ μέλλων υἰοθετεῖσθαι καὶ ἴσταται ἐν μέσῳ τοῦ θυσιαστηρίου, κρατῶν ἐν ταῖς δυοῖν χερσίν αὐτοῦ λαμπάδας δύο ἄπτοντας. Καὶ ὁ ἱερεὺς ποιεῖ εὐλογητόν, Τρισάγιον, Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ... τροπάριον καὶ ἡ εὐχή· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ Πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν καὶ Θεὸς πάσης παρακλήσεως, ὁ καταξιώσας ἡμᾶς

1) Ркл. Син. библ. № 258 ἀπόρρητα καὶ γινώσκοντα 2) αὐτῶν 3) ἕσσεσθαι 4) вѣтъ 5) вѣтъ 6) Ркл. Лавры пр. Аѳан. XIII в. τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ φωτήσαντος τὰ σὺμπαντα καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι, ὅπως τοῦ λοιποῦ ῥυσθέντες πάσης ἀκαθάρτου πτώσεως ἐπειδὴ καὶ πράξεως εὐρεθῶμεν τῶν ἀχράντων καὶ ἀθανάτων μυστηρίων τοῦ μονογενοῦς Υἱοῦ καὶ Θεοῦ ἡμῶν καὶ τῆς οὐρανόου βασιλείας. Ὅτι σὺ εἶ καταφυγή.

τοὺς ταπεινοὺς γενέσθαι κληρονόμους τῶν αἰωνίων σου ἀγαθῶν, διὰ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ καὶ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ὃν ἀπέστειλας εἰς τὸν κόσμον, γενόμενος ὑπὸ νόμον, ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον ἐξαγοράσῃ. ἵνα τὴν υἰοθεσίαν ἀπολάβωμεν διὰ λουτροῦ παλιγγενεσίας καὶ ἀνακαινώσεως Πνεύματος ἁγίου, καὶ δὸς ἡμῖν τὸν ἀβραάμωνα τοῦ Χριστοῦ σου χαρισάμενος ἡμῖν τὴν ἐπίγνωσιν τῶν θείων σου μυστηρίων. Αὐτός, Δέσποτα τῶν ἀπάντων, ἐπιβλεψὼν ἐξ οὐρανοῦ (ἐπὶ) ἁγίου σου θυσιαστηρίου, καὶ εὐδόκησον ἐν τῇ προθέσει, ἣ προεθέμεθα ἐνώπιόν σου, καὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν ἡμῶν κατεύθυνον, καὶ τὸν προσελθόντα σοι παῖδα τοῦ ἀναγεννηθῆναι ὑπὸ γαστρὸς τῆς ἁγίας σου ἐκκλησίας, καὶ ὑπὸ μητρὸς τοῦ ἁγίου σου θυσιαστηρίου, καὶ τοῦ τιμίου καὶ προσκυνητοῦ καὶ ἀχράντου σου εὐαγγελίου εὐρήσει εὐλογίαν πνευματικὴν καὶ τὸν μισθὸν τῶν πιστῶν καὶ φρονίμων οἰκονόμων ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ φοβερᾷ τῆς κρίσεώς σου τῆς δικαίας. Ὅτι παρὰ σοῦ δίδοται πᾶν δῶρημα καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν... Καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς τὸν παῖδα ἐκ τῆς δεξιᾶς χειρὸς, φέρει αὐτὸν ἔσωθεν τοῦ θυσιαστηρίου μετὰ τῶν δύο κηρῶν καί, προσκυνήσας τὴν ἁγίαν τράπεζαν ἐκ τρίτου, ἀσπάζεται τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον καὶ τὸν ἱερέα. Ὁ δὲ ἱερεὺς λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην· Κλῖνον Κύριε, τὸ οὖς σου καὶ ἐπάκουσον ἡμῶν δεομένων σου, ὃ ἐν μήτρᾳ παρθενικῇ χωρηθῆναι καταδεξάμενος καὶ τεχθῆναι ἐν σπηλαίῳ, ὡς νήπιος, ὑπὸ Μαρίας, τῆς ἁγίας Μητρὸς σου, καὶ ἀχθεῖς ἐν ναφί τῶ νομικῶ μετὰ δώρων δύο νεοσσούς περιστερῶν κατὰ τὸ εἰδισμένον, καὶ ἐν ἀγκάλαις τοῦ πρεσβύτου βασταχθεῖς, καὶ ἀμείψας ἡμῖν τὴν χάριν καὶ τὴν δωρεάν τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος. Αὐτὸς οὖν, βασιλεῦ ἀόρατε, ἐπιθεὶς ἐπὶ τὴν προσευχὴν ἡμῶν, καὶ τὸν ἤδη προσενεχθέντα παῖδα ἐν τῇ ἁγίᾳ σου ἐκκλησίᾳ, ἣν Αὐτὸς ἑτάξας, δῶρα προσενεχόντα οὐ κατὰ νόμον ζευγὸς τρυγόνων ἢ δύο νεοσσούς περιστερῶν, ἀλλὰ κατὰ χάριν τῆς σῆς ἀγαθότητος, τὰς δύο λαμπάδας συνεζευγμένας ἐν ταῖς χερσὶ κατέχοντα, καὶ τὴν ἐν τῷ ναφί εισόδη τὸν τελειωτικὸν ἀσπασμὸν τῶν ἐντολῶν ἀναπλήρωσιν, ἵνα συνέλθῃ ἐν τῷ νυμφῶνι τῷ σῷ μετὰ τῶν πέντε παρθένων τὴν ψυχικὴν λαμπάδα κατέχοντα, καὶ λήφεται παρὰ σοῦ χάριν καὶ ἔλεος μετὰ πάντων τῶν ἁγίων σου. Ὅτι πρέπει σοι... Καὶ λαμβάνει ὁ ἱερεὺς τὰς δύο λαμπάδας ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ παιδὸς καὶ ἴστησιν αὐτὰς ἐκατέρωθεν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ λέγει· Κύριε παντοκράτωρ ἐπουράνιε βασιλεῦ, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ὁ αἰνετός καὶ δεδοξασμένος, ὁ τῶν ἀπάντων ποιητὴς καὶ φυτουργὸς τῶν ἀγαθῶν, εὐλογία τοῦ ἁγίου Πνεύματος εὐλόγησον οὖν τοὺς ἀμφοτέρους σὺν τῷ Πατρὶ καὶ ἅμα τῷ Υἱῷ, ὁ ἀνακαλύψας τὴν πατρικὴν στοργὴν πρὸς τὸν Υἱόν, λέγων· ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε, οὕτως καὶ ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ βήματος

μετὰ παρρησίας εἶπη· ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὸ παιδίον, ὃν μοι ἔδωκεν ὁ Θεός ἐκ τοῦ θυσιαστηρίου αὐτοῦ. Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλόανθρωπος Θεός ὑπάρχεις... Καὶ γίνεται ἀπόλουςις.

λ. 66 οβ. Εὐχὴ εἰς εὐλογίαὶν οἴκου νέου.

Ἀπτούσι κηρούς δ'· τετραμερῆς τοῦ οἴκου καὶ εὐλογήσας ὁ ἱερεύς, λέγομεν Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, Ὁ Θεός ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ καταξιώσας ὑπὸ τὴν στέγην Ζαχαρίου εἰσελθεῖν καὶ σωτηρία τῷ οἴκῳ αὐτοῦ γενόμενος κατὰ τὴν σὴν ἄχραντον καὶ ἀθάνατον φωνὴν¹⁾, τὴν ὑπὸ τῶν εὐαγγελιστῶν τῇ οἰκουμένῃ²⁾ κηρυχθεῖσαν, Αὐτὸς καὶ νῦν τοὺς ἐνταῦθα οἰκεῖν βουλομένους³⁾, δι' ἡμῶν τῶν ταπεινῶν⁴⁾ τὰς δεήσεις⁵⁾ εὐλόγησον⁶⁾, δόξασον, ἀβλαβεῖς καὶ ἀσινεῖς αὐτούς⁷⁾ ὑπὸ τὴν στέγην ταύτην διαφύλαξον διὰ τῶν σῶν ἀφθόνων δωρεῶν⁸⁾. Ὅτι πρέπει.

λ. 67. Εὐχὴ εἰς εἴσοδον οἴκου.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ εὐλόγησας τὸν οἶκον Λάβαν ἐπὶ τῇ εἰσόδῳ τοῦ Ἰακώβ, ὁ εὐλόγησας τὸν οἶκον Πετεφρῆ ἐπὶ τῇ εἰσόδῳ τοῦ Ἰωσήφ, ὁ εὐλόγησας τὸν οἶκον Ἀβεδράχ ἐπὶ τῇ εἰσόδῳ τῆς κιβωτοῦ, ὁ εὐλόγησας τὸν οἶκον Ζαχαρίου καὶ εἰπῶν· σωτηρία σήμερον τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο. Αὐτὸς εὐλόγησον καὶ τὸν οἶκον τοῦτον καὶ τοὺς ἐνταῦθα οἰκεῖν βουλομένους, καὶ διαφύλαξον αὐτούς ἀπὸ τῶν ἀντικειμένων, καὶ εἰρήνην τὴν σὴν ἐπὶ τῇ εἰσόδῳ ἡμῶν χάρισαι, καὶ καταξίωσον αὐτοὺς ἐργάζεσθαι τὰς ἐντολάς σου. Ὅτι ἐλεήμων... Conf. Goar. pag. 571.

λ. 67 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ θεμελίῳ ἐκκλησίας.

Κύριε, ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ ἐρασιεῖς καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομηθῆναί σοι... Goar. p. 485.

— Εὐχὴ εἰς ἀπαρχὴν σπόρων.

Ὁ ὢν Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός ὁ παντοκράτωρ, ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν ἐν συνέσει καὶ θεμελιώσας τὴν γῆν ἐπὶ τῶν ὑδάτων. Pκп. № 954 Сив. библ.

λ. 68 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ θέρουσ. Goar. p. 524.

λ. 69. Εὐχὴ εἰς ἄλωνα, ὅταν θέλῃ μετρήσειν... pag. 523.

— Εὐχὴ ἑτέρα· Ἅγιε Κύριε, ὁ πάντα τὰ φυτὰ πλήρη, τέλεια καὶ πεπληρωμένα ἐκ τῆς γῆς ἀνατείλας, καὶ δεδωκώς ἡμῖν αὐτά, ὡς λάχανα χόρτου, εὐχαριστοῦμεν τῇ ἀδιαδόχῳ σου βασιλείᾳ, ὅτι ἔδειξας ἡμῖν καρ-

1) Pκп. XIII в. Лаври Аѳанасіа на Аѳонѣ Πηγὴν 2) ἀληθῶς 3) βουληθέντας καὶ 4) ἀμαρτωλῶν 5) σοὶ προσάγοντας 6) ἀγίασον 7) ἐν πάσῃ τῇ κατοικήσει τῆς στέγης ταύτης ὑποδοκνεῖς διὰ τῶν 8) ἐπιγεῖων τε καὶ ἐπουρανίων.

πὸν πρῶτον τῶν γεννημάτων, διὸ δεόμεθά σου, Κύριε, εὐλόγησον καὶ πλῆθυνον ἤνπερ ἡμῖν παρέσχου τῶν ἀγαθῶν εὐλογίαν, ἀσηπτον, ἀμόλυντον ἀνεπιβούλευτον, εἰς καλὸν καὶ ἀγαθὸν καὶ τελεσφόρον, ἵνα καὶ ἡμεῖς ἐξ αὐτῶν προσφερόμεν σοι μυστικὸν ἄρτον προσκομιδῆς, καὶ μεταλαμβάνοντες καὶ στηρίζοντες ἐξ αὐτῶν, καὶ ἐν πλησμονῇ καρεσθέντες, ὥσπερ ἐπὶ τῶν πέντε ἄρτων διὰ σοῦ χορτασθῶμεν, τόνδε τὸν δοῦλόν σου ὁ δεῖνα, τὸν καλέσαντα ἡμᾶς, διάσωσον καὶ πᾶσαν τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἀπὸ πάσης ἐπιβουλῆς τοῦ ἀντικειμένου. Ὅτι σὺ εἶ ὁ χορηγὸς τῆς ζωῆς ἡμῶν, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν...

λ. 70. Εὐχὴ πρὸς τὸ φυτεῦσαι ἄμπελον. p. 551.

— Εὐχὴ εἰς τὰς σταφυλάς.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πρὶν μὲν τὴν γῆν τοῖς ἄνθεσι καλλωπίσας καὶ καρποφορίαν φυτοῖς ἅπαν τὸ ταύτης πρόσωπον ὠραΐσας... См. Евсигм. ркп. XVI в. № 208.

λ. 71. Εὐχὴ ἐπὶ τρύγους.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ εὐδοκήσας ἄμπελον κληθῆναι τὸν μονογενῆ σου Υἱόν... Goar. p. 552.

λ. 71 οβ. Εὐχὴ εἰς εὐλογίαν οἴνου.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παραγενόμενος ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας καὶ τὸ ὕδωρ εἰς οἶνον μεταβαλὼν, ὁ εὐλόγησας τὸ φρέαρ τοῦ Ἰακώβ.

— Εὐχὴ εἰς θυσιαστήριον μινθὲν ὑπὸ ἐθνικῶν.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸν ναὸν τοῦτον ἀναδειξας κατοικητήριον τῆς σῆς ἁγίας δόξης... Goar. p. 495.

λ. 72 οβ. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὕσωποῦμέν σε τὸν Ἰλεον... pag. 494.

λ. 73. Εὐχὴ εἰς ὕψωσιν σταυροῦ.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ ἅγιος λόγος τοῦ παντοκράτορος Θεοῦ, ὁ παθὼν καὶ ἀναστὰς καὶ χαρισάμενος σωτηρίαν τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων, διὰ τοῦ τεθέντος ἡμῖν τοῦ τιμίου σταυροῦ εἰς καταφυγὴν καὶ συγχώρησιν τῶν ἡμαρτημένων ἡμῖν πταισμάτων, Αὐτὸς εὐλόγησον καὶ ἁγιάσον τὸν ἰδρυμένον τίμιον σταυρόν, ὅπως γένηται τοῦ οἴκου σου φυλακτήριον τὸν ἐνοικοῦντα σταυρόν καὶ παραφύλακα τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωματικῶν ἡμῶν, γένοιτο, Κύριε, τὸ ἔλεός σου ἐφ' ἡμᾶς διὰ τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ, τῇ πρεσβείᾳ τῆς ἐνδόξου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας καὶ πάντων τῶν ἁγίων σου. Ὅτι πρέπει σοὶ πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις...

— Εὐχή εἰς σεισμόν.

Φοβερὸς καὶ θαυμαστός, καὶ μέγας, ἔνδοξός τε καὶ ἀληθινὸς Θεός...

Goar. p. 623.

λ. 74. Εὐχή εἰς φόβον.

Πάλιν σου τοῦ φιλανθρώπου Δεσπότη, Κύριε Goar. p. 636.

— Εὐχή περὶ ἀνομβρίας.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ τὸν πρὸς σέ ζῆλον ἐπακούσας Ἡλιοῦ τοῦ Θεσβίτου... Goar. p. 613.

λ. 74 οβ. Εὐχή ἐτέρα· Κύριε ὁ Θεὸς παντοκράτωρ, ὁ ἀνάγων τὰς νεφέλας ἐξ ἐσχάτων τῆς γῆς. Goar. p. 614.

λ. 75 οβ. Εὐχή, λεγομένη ὑπὸ τοῦ ἱερέως, ὅταν μέλλῃ μεταλαβεῖν ὁ λαός· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἀμνὲ καὶ ποιμήν, ὁ τὸ δάνειον χαρισάμενος τοῖς δυοῖ χρεωφειλέταις... Goar. p. 536.

λ. 76 οβ. Εὐχή συγχωρητικὴ ὑπὸ πνευματικοῦ.

Ὁ Θεός, ὁ συγχωρήσας Δαβὶδ διὰ Νάθαν τὰ ἴδια ὁμολογήσαντι κακά... Goar. p. 538.

— Εὐχή ἐπὶ προπετῶς ὀμνούντων. Goar. p. 534.

λ. 77. Εὐχή ἐπὶ χειμαζομένων ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων.

Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος, ὁ λυτρωσάμενος ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τοῦ διαβόλου... Goar. p. 581,

λ. 77 οβ. Εὐχή ἐν τῷ μέλλειν ἀριστᾶν.

Σὺ, Κύριε, ὁ ἐπουράνιος καὶ ζωποιοὸς ἄρτος, ἡ ἀληθινὴ τροφή τοῦ παντός κόσμου... Goar. p. 569.

— Εὐχή μετὰ τοῦ ἀρίστου.

Σοὶ τῷ ἀληθινῷ καὶ φιланθρώπῳ Θεῷ ἡμῶν, ἡμεῖς οἱ ἁμαρτωλοὶ... Goar. p. 569 конецъ: ἀνάδειξον πρεσβείαις τῆς πανυπερευλογημένης Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, τῇ δυνάμει τοῦ τιμίου καὶ ζωποιοῦ σταυροῦ, τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφήμεων ἀποστόλων, τοῦ τιμίου ἐνδόξου προφήτου Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου, καὶ πάντων τῶν ἁγίων, τῶν ἀπ' αἰῶνός σοι εὐαρεστησάντων. Ὅτι σὺ ὁ εὐλογῶν.

λ. 78. Εὐχή εἰς εὐλογίαν οἴκου νέου.

Κύριε ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ καταξιώσας ὑπὸ τὴν στέγην Ζαχαρίου εἰσελθεῖν... См. выше стр. 470. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε παντοκράτωρ, ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν... Goar. p. 483.

λ. 78 οβ. Εὐχή εἰς πλεῦσαι πλοῖον.

Εὐλογεῖ ὁ ἱερεύς, Βασιλεῦ οὐράνιε, Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, Κύριε ἐλέησον ιβ'. τὸ ἀπολυτικίον τῆς ἡμέρας, τὸ κοντάκιον,

θεοτοκίον, Δεῦτε προσκυνήσωμεν γ'. φαλμός ρχ'. Ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν, Κύριε, Κύριε, ἡ ἐλπίς καὶ σωτηρία ἡμῶν, ὁ δόσις ἐν τῇ θαλάσῃ ὁδὸν καὶ ἐν ὕδατι ἰσχυράς τρίβους, καὶ διὰ ξύλου εὐτελοῦς σώζων, ὡς δημιουργός...

λ. 79 οβ. Εὐχή ἐπὶ προσφερόντων ἀπαρχάς.

Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ παντοκράτωρ, ὁ πλουσιόδοτος καὶ φωτοπάροχος, ὁ ἐλεήμων ἄμα καὶ πολυεύσπλαγχνος...

λ. 80. Εὐχή εἰς πόλεμον πορνείας.

Ψάλλει Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, Κύριε ἐλέησον, ιβ'. Δεῦτε προσκυνήσωμεν γ'. τὸν ν'. εἶτα τροπάρια· Ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς ὁ θεὸς τὴν ψυχὴν ὑπὲρ ἡμῶν, μόνε ἀγαθέ, συγχώρησον τὰ κρυπτὰ τῶν πεπραγμένων μου... Βεβαρημένος τῷ ὕπνῳ τῆς ῥαθυμίας φαντασιούμαι ἀπάτη τῆς ἀμαρτίας... Τῇ ἀχλύϊ τῶν παθῶν καὶ ταῖς τοῦ βίου ἡδοναῖς συμπλεκόμενος ὁ νοῦς... Δόξα καὶ νῦν, Παναγία Θεοτόκε τὸν χρόνον τῆς ζωῆς μου μὴ ἐγκαταλίπης με... Κύριε ἐλέησον μ'. Εὐχή· Πάλιν ὑπεσκελίσθην ὁ τάλας τὸν νοῦν. Gogr. pag. 703.

λ. 81 οβ. Εὐχή λεγομένη εἰς κάμινον ἀσβέστου.

Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος, ὁ τὴν ἑπταπλάσιον φλόγα τῆς ἐν Βαβυλῶνι καμίνου εἰς δρόσον μεταβαλὼν. Gogr. pag. 570.

λ. 82 Εὐχή εἰς αὔπνον.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ κοιμήσας τὸν δοῦλόν σου Ἀβιμιλὲχ ὑποκάτω τῆς συκῆς τῆς ἑξαπτερούγου, καὶ τοὺς ἀγίους ἑπτὰ παῖδας τοὺς ἐν Ἐφέσῳ Ἰάμβλιχον, Μαξιμιανόν, Ἐξακουστουδιανόν, Διονύσιον, Ἰωάννην, Ἀντώνιον καὶ Μαρτινιανόν, κοιμήσον καὶ τὸν δοῦλόν σου ὁδεῖνα ὕπνον εἰρηνικόν, ὕπνον ἀναπαύσεως, ὕπνον ζωῆς, ὕπνον θεραπείας καὶ σωτηρίας, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἀγίου Πνεύματος νῦν καὶ ἀεὶ.

— Ἀκολουθία εἰς πτώσιν προβάτων.

Ὅφειλε ἀφ' ἐσπέρας ψάλλειν τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἀγίου Μάμαντος καὶ εἰς τὸν ὄρθρον ὁμοίως, καὶ μετὰ ταῦτα ποιῶσι προσφοράς ἑπτὰ μίαν τοῦ Κυρίου, καὶ ἄλλην τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, καὶ ἄλλην τοῦ ἀγίου Ταρασίου, καὶ ἄλλην τοῦ ἀγίου Μάμαντος, καὶ ἄλλην τοῦ Νικοκυρίου, καὶ ἄλλην τοῦ πρωτοποιμῆν (sic). Ὅφειλε δὲ ἀπὸ ἀνατολικῆν βρύσιν νὰ ἐπάρῃ ἀρπακτικὸν ὕδωρ, καὶ φέρει αὐτὸ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ κόπτει τοῦ ὀμπροστάρι (sic.) τὸ κουδοῦνι, καὶ θέτει αὐτὸ εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ, καὶ βάλλει ἄλας, καὶ ἄρχεται ὁ ἱερεὺς τὴν θείαν λειτουργίαν, καὶ μετὰ τὸ δοθῆναι ὁ ἱερεὺς τὴν ἀναφορὰν, εὐγένει ἀλλαγμένους καὶ ἱσταται ἐπάνω τοῦ κουδουνίου, καὶ λέγει τὴν εὐχὴν τοῦ ἀγίου Μάμαντος. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα παντοκράτωρ Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ σπλάγχχνα ἐλέους σου καὶ οἰκτιρῶν καταδεξάμενος διὰ

τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν τεχθῆναι ἐκ τῆς ἁγίας παρθένου Μαρίας, καὶ ὑπὸ μάγων προσκυνηθεῖς, καὶ σταυρωθεῖς, καὶ ταφεῖς, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστάς· Αὐτὸς οὖν, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ εὐλογήσας τὴν ποιμνὴν τοῦ δικαίου Ἄβελ, τοῦ Ἀβραάμ τοῦ δικαίου, πέμψον καὶ τὴν εὐλογίαν σου ἐπὶ τὴν ποιμνὴν ταύτην, καὶ διαφύλαξον αὐτήν, καὶ περιτείχισον αὐτῆς ἅπαντα τὰ ἔσωθεν καὶ τὰ ἔξωθεν, ἀπὸ πάσης ἀσθενείας καὶ βλάβης τοῦ πονηροῦ, πρεσβείαις τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγάλου μάρτυρος Προκοπίου καὶ Δομετίου, Πλάτωνος καὶ Καλλισθένους, καὶ ταῖς πρεσβείαις τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Μάμαντος, Χρυσάνθου καὶ Δαρίας, Ἀνδρονίκου καὶ Ἰουλιανοῦ, σκέπασον, φύλαξον τὴν ποιμνὴν ταύτην καὶ εὐλόγησον αὐτήν, ὡς εὐλόγησας τῶν ἁγίων προπατόρων, καὶ διαφύλαξον ταύτην ἀπὸ πάντων ἐναντίων, ἀπὸ σπλήνος, ἀπὸ φλέγμονος, ἀπὸ ἀβδέλλας, ἀπὸ αἰτίας, ἀπὸ ψύξης, ἀπὸ τύφλας, ἀπὸ τζήλας, ἀπὸ ποδάγρας, ἀπὸ ψώρας, ἀπὸ καρδίας, ἀπὸ ρουχάλας, ἀπὸ γάζαν, ἀπὸ ὑπεργάζαν, ἀπὸ φλέγας, ἀπὸ ἐντέρων, ἀπὸ ἀκροχόρδων ἢ ἀπὸ τοῦ ἥμισυ τῆς ἡμισῆς (sic) αἰτίας, οὐ μὴ εἰσέλθῃ ἐπὶ τῆς ποιμνῆς ταύτης, ἢ βλάβης τοῦ πονηροῦ, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας... Καὶ μετὰ τὸ εἰπεῖν τὴν εὐχὴν, λαμβάνει ὁ ἱερεὺς τὸ κουδοῦνι καὶ ῥένει τὰ σφακτὰ σταυροειδῶς καὶ ῥείκει (sic) τὸ κουδοῦνι εἰς τὸ μέσον τῶν σφακτῶν, καὶ οἷον δάσει τὸ κουδοῦνι, ἐπέρνει αὐτὸ ὁ ἱερεὺς, καὶ ὁ ποιμὴν ἐπέρνει τὰ σφακτὰ καὶ ἀναχωρεῖ.

л. 83 об. Мηνὶ αὐγούστῳ κθ'. Ἡ ἀποτομή τῆς τιμίας κεφαλῆς τοῦ Προδρόμου. Апостоль и евангеліе на зтогъ день.

л. 84 об. Τῶν ἁγίων ἀναργύρων Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ. Тоже самое.

л. 86. Ἀκολουθία εἰς Ἀσωματός. Тоже.

л. 87. Ἀκολουθία τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου. Тоже.

л. 87 об. Ἀκολουθία τοῦ Προδρόμου. Апостольскаго и евангелъскаго чтенія нѣтъ, потому что вырванъ листъ.

л. 88. Ἀκολουθία σταυρώσιμος. Чтенія на зтогъ день изъ апостола и евангелія.

л. 88 об. Ἀκολουθία εἰς ἀποστόλους. Тоже.

л. 89. Ἀκολουθία εἰς ὁσίους. Тоже.

л. 90. Ἀκολουθία εἰς μάρτυρας. Тоже.

л. 91 об. Ἀκολουθία εἰς γυναῖκας μάρτυρας. Тоже.

л. 92 об. Ἀκολουθία εἰς τὸν μέγαν Δημήτριον, εἰς ἐτέρους μάρτυρας. Тоже.

л. 93 об. Мηνὶ αὐγούστῳ εἰς τὰς ε'. Εἰς τὴν μεταμόρφωσιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Тоже.

λ. 95. Εἰς τὴν παραμονὴν τῆς Χριστοῦ γεννήσεως. То же.

λ. 98 об. Εἰς τὴν λειτουργίαν τῶν ἁγίων Θεοφανίων. Зѣсь, кромѣ апостола и евангелія, помѣщены и антифоны.

λ. 100. Μαίτου ἡ'. τοῦ ἁγίου παρθένου Θεολόγου Ἰωάννου τοῦ εὐαγγελιστοῦ. Апостолъ и евангеліе.

λ. 101. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου, ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσσοστόμου. Въ чинѣ содержится нѣкоторыя любопытныя подробности. Такъ, напр., описывается великій выходъ: Εὐχὴ χειρουβικῶν ἀδομένου, ὁ λαὸς τὸ χειρουβικόν. Ὁ ἱερεὺς τὸ Ἐλέησόν με, ὁ Θεός... Μετὰ δὲ τὸ τεθῆναι τὰ ἅγια δῶρα ἐν τῇ τραπέζῃ, λέγει· Καλῶς ἦλθον τὰ ἅγια τοῖς ἁγίοις. Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου. Τότε ἀνοίσουσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν σου μύσχος. Καὶ αἶρει τὰ καλύμματα καὶ σκεπάσει τὰ ἅγια δῶρα μετὰ τῆς ἀναφορᾶς καὶ λέγει· Πληρώσωμεν τὴν δέησιν ἡμῶν... Ο πῆνιη „Достойно есть“ замѣчено: Ἐκφώνησις· Ἐξαιρέτως τῆς παναγίας ἀχράντου... Χαῖρε, χαῖρε, χαῖρε, κεχαριτωμένη. Ἄξιόν ἐστι... Μακαρίζομέν σε πᾶσαι αἰ γενεαί. Τῶν τιμίων τῶν οὐρανίων δυνάμεων ἀσωμάτων, τοῦ τιμίου ἐνδόξου προφήτου Προδρόμου... Моментъ приобщенія священнослужащихъ въ алтарѣ изложенъ такъ: Πρόσχες, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν... Goar. p. 65. Καὶ ποιεῖ μετανοίας γ'. λέγων· Ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς, ὁ Θεός, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἢ δόξα σου, ἐκ τρίτου. Εἶθ' οὕτως ὕψοι τὸν ἄρτον σταυροειδῶς, λέγων· Πρόσχωμεν. Τὰ ἅγια τοῖς ἁγίοις. Καὶ μερίζει τὸν ἄρτον καί, λαβὼν τὴν ἄνω μερίδα, βάλλει εἰς τὸ ποτήριον, λέγων· Πλήρωμα Πνεύματος ἁγίου. Ἄμην. Τὴν δὲ ἐτέραν λαβὼν, κύψας λέγει· Τοῦ δείπνου σου τοῦ μυστικοῦ. ἐκ τρίτου. Εἰς τὸ ζέον· Ζέσις Πνεύματος ἁγίου. Ἄμην. Καὶ λέγει· Μεταλαμβάνω ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ... Καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον, λέγει· Μεταλαμβάνει... Καὶ τελειωθείσης τῆς μεταλήψεως, λαβὼν τὸ ποτήριον, ὁ ἱερεὺς ἵσταται ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων θυρῶν καὶ λέγει μυστικῶς· Μετὰ φόβου Θεοῦ καὶ πίστεως. Ἐκφωνεῖ· Προσελθετε. Ὁ ἱερεὺς, εὐλογῶν τὸν λαόν, λέγει· Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν σου... Εὐχὴ μετὰ τὴν μετάληψιν· Εὐχαριστοῦμέν σοι, Δέσποτα φιλόνηρωπε εὐεργέτα... Goar. p. 67. Εἶτα θυμιᾷ τὰ ἅγια δῶρα, λέγει μυστικῶς· Ὑψωσον, δέσποτα. Ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς, ὁ Θεός, ἐκ τρίτου. Εἶτα αἶρει τὰ ἅγια δῶρα, λέγων καθ' ἑαυτὸν· Εὐλογητὸς ὁ Θεός ἡμῶν, εἶτα ἐκφωνεῖ· Πάντοτε ὦν καὶ αἰί...

λ. 113 об. Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων.

Εὐλογητὸς ὁ Θεός ἡμῶν πάντοτε... и слѣдуютъ молитвы четырехъ антифоновъ. Первые три тѣ же, что и у Гоара въ его Εὐχο-

λόγιον pag. 163, а четвертая: 'Ο τοῖς ἀσιγήτοις ὕμνοις... Goar. p. 29. Во время пѣнія „Нынѣ силы небесныя“ положена, кромѣ обычной молитвы: Δέσποτα ἄγιε ὑπεράγαθε... Goar. p. 166, еше εὐχὴ ἑτέρα: 'Ο Θεός, ὁ ἐπισκεψάμενος ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς, Δέσποτα Κύριε, καὶ χαρισάμενος παρῤῥησίαν ἡμῖν... ναί, Δέσποτα παντοδύναμε Κύριε, εἰσάκουσον τῆς δεήσεώς μου· σὺ γὰρ εἶ ὁ ἐνεργῶν τὰ πάντα ἐν πᾶσι καὶ παρὰ σοῦ πάντες ἐπιζητοῦμεν βοήθειαν τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἀγίου Πνεύματος... The greek liturgies. G. A. Swainson. pag. 255—256.

л. 117 об. Εὐαγγέλια ἑωθινά. Сюда, кромѣ обычныхъ одинадцати воскресныхъ евангельскихъ чтеній, отнесены чтенія на дни Богоматери и Преображенія Господня.

л. 126. Μηνὶ μαΐφ εἰς κα'. τῶν ἁγίων μεγάλων βασιλέων καὶ ἱσαποστόλων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης. Апостоль и евангеліе на этотъ день.

л. 127. Μηνὶ ἰουλίφ κ'. τοῦ ἁγίου προφήτου Ἡλιοῦ. Тоже.

л. 128. Κυριακῆ τῆς Ν'. Тоже.

л. 129. Ἑξοδιαστικόν, περιέχον τὴν ἅπασαν ἀκολουθίαν τῶν τεθνεώτων ἀποθανόντος τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐρχεται ὁ ἱερεὺς εἰς τὸν τόπον, οὗ ἀπέθανε, καὶ εὐλογεῖ καὶ εὐθὺς Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, τροπάρια: Μνήσθητι, Κύριε, ὡς ἀγαθός. Μήτηρ ἁγία τοῦ ἀγράντου... καὶ μνημονεῦει: Ἐλέησον ἡμᾶς κ. τ. λ. Καὶ εὐθὺς ἐπαίρουσι τὸν νεκρὸν καὶ φέρουσιν αὐτὸν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ ἄρχονται οἱ ἱερεῖς τὸν ἄμωμον. Вся 17 каѳизма. Послѣ второй статьи замѣчено: Εἰ μὲν ἐστὶ μοναχὸς ὁ νεκρὸς, λέγει τὸ τροπάριον καὶ αἰτησιν, εἰ δ' οὖν, λέγει: Σὸς εἰμὶ ἐγώ, σῶσόν με, ἦχος πλ. α'. Τὴν πολυτάραχον θάλασσαν τοῦ βίου διαδραμῶν... Σὲ δυσωποῦμεν, ὡς Θεός... Καὶ εὐθὺς λέγει ὁ ἱερεὺς αἰτησιν μέσης, καὶ εὐθὺς τὰ εὐλογητάρια Goar. p. 425. καὶ μνημονεῦει ὁ ἱερεὺς κατὰ συνήθη στιχηρὰ νεκρώσιμα, ἦχος α'. Ποία τοῦ βίου τροφή διαμένει λύπης ἀμέτοχος... Ἐργον, Σωτήρ μου, δεικνύς... Νέος Ἀδάμ γεγονώς τοῦ Θεοῦ... Εἰς ἱερεῖς: Ἐθου, Σωτήρ, ἐκλεκτοὺς λειτουργοὺς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ σου... Ἀμαρτωλῶν τὰς δεήσεις προσδεχομένη... Στιχηρὰ προσόμοια, ἦχος α'. Σοῦ, Σῶτερ, δεόμεθα τῆς σῆς κ. τ. α. Goar. p. 439. Οἶμοι, οἶον ἀγῶνα ἔχει ἡ ψυχὴ μου, χωριζομένη ἐκ τοῦ σώματος... Ὡς ἄνθος μαραίνεται... Δεῦτε ἴδωμεν πάντες θαῦμα ὑπὲρ νοῦν... Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου εἰς σὲ ἀνατίθημι Μήτηρ... Στιχηρὰ, ἦχος β'. Ῥύμην τοῦ θανάτου... κ. τ. λ. Goar. p. 440. Вмѣсто третьей стихира стоитъ — Σῶσαι τὸ σὸν πλάσμα βουληθεῖς... Στιχηρὰ νεκρώσιμα β'. ἦχου: Πάντα ματαιότης τὰ ἀνθρώπινα, ὅσα οὐχ ὑπάρχει

μετὰ θάνατον... Ἄνθρωποι, τί μάτην ταραττόμεθα, ὁ δρόμος βραχύς ἐστιν... Ῥευστός ὢν, ἄνθρωπε, τί μέγα φρονεῖς... Ἐν γυναιξίν ἅγια Θεοτόκε, Μήτηρ ἀνούμφευτε.. Στιχηρὰ προσόμοια, ἦχος γ'. Δοξάζω τὸν σταυρόν σου... κ. τ. λ. Goar. p. 441. Στιχηρὰ νεκρώσιμα δ'. ἦχου. Ποῦ ἐστιν ἡ τοῦ κόσμου προσπάθεια... Ἐπῆλθεν ὁ θάνατος, ὡς ἄρπαξ.. Νῦν ἄπνουν σε βλέποντες θρηνοῦμεν... Στιχηρὰ, ἦχος δ'. Ὄντως φοβερώτατον... κ. τ. α. Goar. p. 441. Στιχηρὰ νεκρώσιμα, ἦχος πλ. α'. Οὐκ ἔστι τῶν ἐν τῷ βίῳ τερπνῶν οὐδὲ ἐν, ὃ οὐ παρασαλεύσεται... Ἰάσω τὴν συντριβὴν μου, Σωτήρ, σαυτὸν κενώσας ὁ ὕψιστος... Καθεῖλες τὴν τοῦ θανάτου ὄφρὸν τῷ σῶ πάθει, ἀναμάρτητε.. Εἰς ἰερεῖς· Τὸ θεῖον καὶ ἀκατάληπτον φῶς, Χριστέ, ἡ πάντων ἀνάστασις... Στιχηρὰ προσόμοια, ἦχος πλ. α'. Αἴγλη τοῦ σοῦ προσώπου, Χριστέ.. Goar. p. 442. Στιχηρὰ νεκρώσιμα, ἦχος πλ. β'. Ἀρχὴ μοι καὶ ὑπόστασις τῷ πλαστοουργῷ σου γέγονε πρόσταγμα... Ἄγλος τῷ Ἀδάμ ἐχρημάτισεν ἡ τοῦ ξόλου ἀπόγευσις... Ἐτίμησας εἰκόνι σου τὸ τῶν χειρῶν σου, Σῶτερ, πλαστούργημα.. Μεταβολὴ τῶν θλιβομένων, ἀπαλλαγὴ τῶν ἀθνεούτων... Στιχηρὰ, ἦχος πλ. β'. Ἐχων ἀκατάληπτον τὴν εἰς ἡμᾶς εὐπλαγχνίαν... κ. τ. α. Goar. p. 443 Στιχηρὰ νεκρώσιμα, ἦχος βαρῦς· Κατ' εἰκόνα σὴν καὶ ὁμοίωσιν πλαστούργησας κατ' ἀρχὰς τὸν ἄνθρωπον... Λύει ἅπασαν λοιπὸν ὁ θάνατος, μετατεθεὶς ἐκ τοῦ Ἀδάμ, τὴν φύσιν ἡμῶν... Ἀναβλέψωμεν καὶ κατιδῶμεν τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ... Στιχηρὰ προσόμοια, ἦχος βαρῦς· Νενεκρωμένος ὠραΐης ἐπὶ σταυροῦ... κ. τ. α. Goar. p. 443. Στιχηρὰ νεκρώσιμα· Θρηγῶ καὶ ὀδύρομαι, ὅταν ἐννοήσω τὸν θάνατον... Ῥευστοὶ πῶς γεγόναμεν ἄφθαρτον εἰκόνα φορέσαντες... Ὡ ποῖον ποτήριον μένει τοῖς βροτοῖς ἀπαραίτητον, καὶ οὐδεὶς πρὸ τοῦ πιεῖν γινώσκει τὴν σκυθρωπότητα.. Ἡ σκέπη σου, Θεοτόκε Παρθένε, ἰατρεῖον ὑπάρχει πνευματικόν... Στιχηρὰ, ἦχος πλ. δ'. Βασιλικῶς μοι ὑπέγραψας ἐλευθερίαν βαφαῖς... κ. τ. α. Goar. p. 444. Καὶ εὐθὺς μνημονεύει ὁ ἱερεὺς, εἶτα τὸ κοντάκιον, ἦχος πλ. δ'. Μετὰ τῶν ἁγίων ἀνάπαυσον, Χριστέ... Οἱ οἴκοι· Αὐτὸς μόνος ὑπάρχεις ἀθάνατος... Goar. p. 444. Νουνεχῶς δυσωπῶ ἐπακούσατε μετὰ πόνου γὰρ ταῦτα καὶ φθέγγομεν, δι' ἡμᾶς γὰρ τὸν θρηῖνον ἐποίησα... Ἀναστάντες οὖν πάντες συνάχθητε καὶ καθίσαντες, λόγον ἀκούσατε... Συγκαιόμεθα πάντες τοῖς δάκρυσιν, ὅταν ἴδωμεν λείψανον κείμενον... Τί πικρὰ τῶν θνησκόντων τὰ ῥήματα, ἅπερ φθέγγονται, ὅταν πορεύοντα... Ἄρα ποῦ αἱ ψυχαὶ νῦν ὑπάγουσιν, ἄρα πῶς ἐν τῷ Ἄδη διάγουσιν... Συνοδεύσατε, φίλοι, τοῖς θνησκουσι καὶ σπουδῆ πρὸς τὸ μνήμα προφθάσατε .. Ἴδου δὴ θεωρῶμεν τὸν κείμενον, ἀλλ' ἡμῖν τοῦ λοιποῦ μὴ προκείμενον... Οὐδεὶς γὰρ τῶν ἐκεῖθεν ἀνέλυσεν, ἵνα εἴπῃ ὑμῖν, πῶς διάγουσιν... Ἰπά-

γωμεν ὁδὸν τὴν αἰώνιον πρὸς τὸν μόνον Θεὸν τὸν ἀθάνατον... Τὰ γὰρ πάντα ἀφέντες, ὑπάγωμεν καὶ γυμνοὶ καὶ σ(τ)υγνοὶ παριστάμεθα... Ὑπομνήσκω ἡμᾶς πρὸς τὸν Κύριον, ἀδελφοὶ μου καὶ τέκνα, καὶ φίλοι μου... Τί ταράττει ἀκαίρως, ὦ ἄνθρωπε, μία ὥρα! καὶ πάντα παρέρχονται... Ἐνηλέησας, ἄνθρωπε, ἄνθρωπον, αὐτὸς μέλλει ἐκεῖ ἐλεῆσαι σε. Πονηρὰ ἢ ὁδός, ἢ ἀπάγουσα, ἣν οὐδέποτε ὄντως ἐβάδισα, καὶ ἡ χώρα ἐκείνη ἀγνώριστος... Εἰ γὰρ χώραν ἐκ χώρας βαδίζοντες, ὁδηγούτων τινῶν καὶ δεόμεθα, τί ποιήσωμεν... Νεανίδες, τοῦ λόγου ἀκούσατε καὶ μηκέτι κκῶς καλλωπίξεσθε... Οὐχ ὁράτε τὸ πῶς διανεύομεν ἐν τοῖς μνήμασιν, ὅταν εἰσεέλθωμεν, οὗτος ἐνὶ τοῦ δεῖνα ὁ ἔγγονος... Ὑλικῶν τῶν παθῶν οἱ προκείμενοι... Νεότης γὰρ καὶ κάλλος τοῦ σώματος τῷ καιρῷ τοῦ θανάτου μαραίνεται... Ὅταν ἄρχοντα ἴδωμεν θνήσκοντα, τότε μέγα μυστήριον βλέπομεν... Στρατιάς γὰρ ἰδὼν ὅλως ἔφριξεν ἑαυτὸν ταλανίζων καὶ ἔλεγε... Ἐσυχάσατε δὲ ἠσυχάσατε τῷ κειμένῳ λοιπὸν μὴ ὀχλήσετε... Ἐγὼ εἶδον νήπιον, θνήσκοντα καὶ ζωὴν τῶν βροτῶν ἐταλάνισα... Ἄρα πόσοι ἐξαίφνης ἠρπάγησαν ἐξ αὐτῶν τῶν παστῶν ἐν τῷ μνήματι... Συγχαίρομεθα μόνον ἀκούοντες, ὅτι ἐνὶ ἐκεῖ φῶς αἰώνιον... Παναγία Παρθένε ἀνύμφευτε, ἡ τεκοῦσα τὸ φῶς τὸ ἀπρόσιτον, δυσωπῶ ἱκετεῶ καὶ δέσμαι... Къ каждой стихирѣ положенъ припѣвъ: Ἄλληλουῖα... Οἱ μακαριστοὶ τῆς же, что и у Гоара pag. 430, но съ прибавкою нѣкоторыхъ стихирѣ. Προκείμενον, ἀπόστολος, εὐαγγέλιον. Goar. p. 430, Εἴπωμεν πάντες... Εἴθ' οὕτως γίνεται ὁ ἀσπασμός, ψαλλόντων τροπάριον, ἤχος β'. Δεῦτε τελευταῖον... Ποῶς χωρισμός... Πάντα τὰ τοῦ σώματός μου νῦν... Σήμερον τῶν ματαίων ἢ ἐλπίς καὶ τῶν ἐπιγείων τῆς πλάνης... Σήμερον ἢ τοῦ βίου πονηρὰ λύεται πανήγυρις πᾶσα τῆς ματαιότητος... Μέγας ὁ κλαυθμός... Δεῦτε οἱ ἀπόγονοι Ἀδάμ... Δεῦτε ἐν τῷ τάφῳ... Βλέποντες τὸν κείμενον νεκρόν... Σῶσαι τὸ σὸν πλάσμα βουληθεὶς τῆς οἰκονομίας τῷ ὄντι βαθῦ μυστήριον... Ὅτε ἐπὶ βήματος τοῦ σοῦ μέλλωμεν παρίστασθαι πάντες... Σῶσαι τοὺς ἐλπίζοντας εἰς σέ... Δόξα, Ὁρῶντές με ἄφωνον... Καὶ νῦν, Μεταβολὴ τῶν θλιβομένων... Conf. Goar. p. 431—432. Τὸ Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν, καὶ εὐδὸς ἢ ἐκτενή, καὶ τὴν εὐχὴν Κύριε, Κύριε, τῶν θλιβομένων παραμυθία... Goar. p. 453. Εὐχὴ εἰς ἱερέα Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὅτι σοῦ τὸ ζῆν ἀθάνατον... Goar. pag. 452. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τὰ ἐλέη τοῦ Θεοῦ... Σὺ γὰρ εἶ ἡ ἀνάπαυσις τοῦ κεκοιμημένου... Καὶ γίνεται ἀπόλυσις.

л. 158. Τάξις γινομένη ἐπὶ τελευτήσαντος μοναχοῦ.

Μετὰ τὸ ἀποσπογγισθῆναι αὐτὸν καὶ κατὰ τὸ εἰωθὸς ἐνταφιασθῆναι, τίθεται ἐν τῷ νάρθηκι τῆς ἐκκλησίας, καὶ ἀπτουσι μανουάλια δ' μετὰ κρ-

ρῶν δύο, μόνον πρὸς τὴν κεφαλὴν καὶ πρὸς τοὺς ποσί, καὶ κρούσας τὸ ξύλον ὃ ἐν τούτῳ τεταγμένος, συνάγονται οἱ ἀδελφοὶ καὶ ἴστανται κατὰ τὴν τάξιν καὶ δίδονται αὐτοῖς κηρία, καὶ ἀπτουσι πάντες. Ὁ δὲ ἱερεὺς εἰσελθὼν εἰς τὸ βῆμα, φορένει στολὴν πορφυρὰν καὶ θυμιάζει τὸ λείψανον σταυροειδῶς, ὡσαύτως καὶ τοὺς ἀδελφούς κατὰ τὰς τάξιν αὐτοῦ, καὶ ποιεῖ ὁ ἱερεὺς εὐλογητόν, Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν καὶ εὐθὺς τροπάριον· Μνήσθητι, Κύριε... Δόξα καὶ νῦν, Μῆτερ ἁγία τοῦ ἀχράντου... Καὶ εὐθὺς Ὁ κατοικῶν ἐν βοήθειά... Καὶ πληρωμένου τοῦ ψαλμοῦ, Ἀλληλουῖα, εἰς ἦχον πλ. δ'. Μακάριος, ὃν ἐξελέξω... Στίχος· Καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ... Στίχος· Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ... Τροπάριον· Ὁ βοιθῶ σοφίας... Δόξα καὶ νῦν, Σὲ καὶ τείχος... Εἴθ' οὕτως ἀρχεται ὁ προεστώς τὸν ἄμωμον... Καὶ ὅταν ἔλθῃ εἰς τὸ Σὸς εἰμι ἐγώ, λέγει τροπάριον, ἦχος πλ. α'. Τὴν πολυτάραχον θάλασσαν... θεοτοκίον· Σὲ δυσωποῦμεν, ὡς Θεοῦ Μητέρα.. Καὶ εὐθὺς ὁ ἱερεὺς αἵτησιν, καὶ εἴθ' οὕτως ἀρχεται πάλιν τὸ Σὸς εἰμι ἐγώ... Καὶ ὅταν ἔλθῃ εἰς τὸ Φθέξοιτο ἡ γλῶσσά μου, λέγει στιχηρά, ἦχος πλ. α'. Ὅσιε πάτερ. Ὅταν καθήσας ἐπὶ θρόνου κρῖναι πᾶσαν πνοήν, ἐτάζων ἐνθυμήσεις καὶ λογισμοὺς καρδιῶν... Στίχος· Φθέξοιτο ἡ γλῶσσα. Ὁ κυριεύων καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων, Κύριος... Далѣе вырвано нѣскольکو листовъ. Послѣдованіе продолжается: Καὶ εὐθὺς τὰ εὐλογητάρια, ἦχος πλ. α'. εἶτα λέγει αἵτησιν· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἁνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἀειμνήστου δούλου τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνος κοιμήσεως, ἀνέσεως... Ὑπὲρ τοῦ κοινωγόν αὐτόν γενέσθαι τῆς ἀλήκτου χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης τῶν ἀπ' αἰῶνος ἁγίων... Ὑπὲρ τοῦ ἀπολαύσαι αὐτόν ἡχοῦ ἑορταζόντων ἀγγέλων χοροστασάις... Ὑπὲρ τοῦ εἰσδεχθῆναι αὐτόν, ἔνθα ἀπέδρα ὀδύνη, λύπη καὶ στεναγμός... Ὑπὲρ τοῦ μετασχεῖν αὐτόν τῆς ἐλλάμψεως τῆς μακαρίας καὶ ζωαρχικῆς Τριάδος... Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν κατατάξῃ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐν τόπῳ φωτεινῷ, ἔνθα οἱ δίκαιοι ἀναπαύονται... Ὑπὲρ τοῦ ῥυθθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τὰ ἐλέη τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν βασιλείαν... Στιχολογοῦμεν τὰ Πρὸς Κύριον, ἦχος πλ. α'. Ἀλληλουῖα α'. Πρὸς Κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαί με ἐκέκραξα, καὶ εἰσήκουσέ μου. Ἀλληλουῖα... κ. τ. α. Στιχηρά, ἦχος πλ. α'. Ἡ αἰδιμος φωνὴ τοῦ θείου Δαβίδ... Δόξα, Σὺ ἔπλασάς με, Κύριε, καὶ ἔθηκας ἐπ' ἐμέ τὴν χεῖρά σου... Καὶ νῦν, Ἡ κεχαριτωμένη μεσίτευσον ταῖς δεήσεσι... ἦχος β'. Ἀλληλουῖα β'. Ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου εἰς τὰ ὄρη κ. τ. λ. Τροπάριον, ἦχος β'. Τὸν τὰ βίου τερπνά, τῷ πόθῳ σου, Κύριε, ἐγκαταλίποντα θερμῶς... Δόξα, Τὸν ὑπακούσαντα τῆς ἐντολῆς σου, Χριστέ, καὶ ἄραντα τὸν σταυρόν σου... Καὶ νῦν, Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου... ἦχος πλ. β'. Εὐφράνθη ἐπὶ τοῖς εἰρηκόσι μοι εἰς οἶκον Κυρίου... Ἀλληλουῖα γ'. κ. τ. λ. Στιχηρά,

ήχος πλ. β'. Πνευματικοί μου αδελφοί και συνασκηταί, μή μου ἐπιλάβθεθε... Δόξα, Ἐπειδὴ πάντες πρὸς τὴν αὐτὴν ἐπειγόμεθα μονὴν καὶ τὸν αὐτὸν ὑποδύμεθα λίθον... Καὶ νῦν, Τὸ ὄμμα τῆς καρδίας μου ἐκπέμπω πρὸς σέ, Δέσποινα... Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τῆς προαναπαυσαμένης ψυχῆς... Ὑπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι... Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ οἰκῆσιν ἔχων τὸν οὐρανὸν καὶ πάντα διέπων τὰ ἐν τῇ γῆ ἐπίστασαι τὴν ἐργασίαν τοῦ τελευτήσαντος ἀδελφοῦ ἡμῶν.. См. выше стр. 293. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τὰ ἐλέη τοῦ Θεοῦ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν... Σὺ γὰρ εἶ ἡ ἀνάπαυσις... Καὶ ἄρχεται τοὺς ἀναβαθμούς, ἡχος πλ. β'. Goar. p. 440. Εἰ μὴ ὅτι Κύριος ἦ ἐν ἡμῖν οὐδεὶς ἡμῶν ἀντισχεῖν... Τοῖς ὁδοῦσιν αὐτῶν μή μου ληφθῆτω ἡ ψυχὴ, ὡς στρουθίον λόγε... Далѣе нѣскольکو листовъ вырвано. Некрѣдѣюмън τῇ πίστει, σφιγγόμενοι οἱ τῷ σώματι ἀποταξάμενοι... Ἄλληλοῦσια... Παναγία Παρθένε ἀνόμφευτε, ἡ τεκοῦσα τὸ φῶς τὸ ἀπρόσιτον... Ὡς θεόνυμφος... Καὶ εὐθέως Οἱ μακαρισμοί, ἡχος β'. Goar. p. 445. Προκείμενον ἡχος β'. Μακάριοι οἱ κατοικοῦντες... Στίχος· Ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματα. Ἀπόστολος πρὸς Ῥωμαίους· Ἀδελφοί, ὁ φρονῶν τὴν ἡμέραν, Κυρίῳ φρονεῖ... Τέλος· Ἴνα καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων κυριεύσῃ. Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐληλυθότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· τοῦτο ἔστι τὸ θέλημα τοῦ πέμφσαντός με... Τέλος· Καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ... Εἶπωμεν πάντες... Κύριε παντοκράτωρ... Ἐλέησον ἡμᾶς... Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ ἀειμνήστου... Ὅπως Κύριος ὁ Θεός... Τὰ ἐλέη τοῦ Θεοῦ... Εὐχὴ εἰς ἱερέα. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν... Goar. p. 452. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τὰ ἐλέη τοῦ Θεοῦ.. Σὺ γὰρ εἶ ἡ ἀνάστασις... Στιχηρά, ἡχος β'. Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου. Δεῦτε τελευταῖον ἀσπασμόν... Δεῦτε, ἀδελφοί πνευματικοί, ἴδωμεν τὸ πέρας τοῦ βίου... Πάντες δυσωποῦμέν σε, Χριστέ, νῦν ἐν κατανύξει βοῶντες... Σοῦ τὸ τῆς ζωῆς ἡμῶν ἐστὶ τὸ ἀπαραχώρητον τέλος... Ἐχων τὴν ἐλπίδα εἰς Θεὸν τὸν μονήρη βίον ποθήσας... Ἐένος γεγωνῶς τῶν συγγενῶν καὶ τῶν ἐν τῷ βίῳ φροντιδῶν... Σχήμα μοναστῶν ἀναλαβῶν, μάκαρ, ἀδιστάκτῳ καρδίᾳ... Δόξα καὶ νῦν, Νεῦσον παρακλήσει, Χριστέ, ταῖς τῆς παναχράντου Μητρός σου... Τὸ Τρισάγιον, τὸ Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν. Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν (см. выше) Εὐχὴ εἰς μοναχοῦς καὶ εἰς ἱερεῖς· Ὁ μέγας ἀρχιερεὺς καὶ δίκαιος, Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὸν μεθ' ἡμῶν σιδουλεύσαντα ἀδελφὸν καὶ ἱερέα, φιλάνθρωπε, τῆς ἐκεῖθεν ζωῆς κληρονόμον ἀνάδειξον, τῶν ἐντεῦθεν πληρμμεληθέντων αὐτὸν λήθην ποιήσον, ὡς ἀμαρτίας ἐλευθερος, καὶ ἡμῶν τὸν βίον ἐν εὐμενίᾳ διάγαγε, ἵνα σοὶ εὐχαρίστως ὑπερετοῦντες,

τοῖς ἡτοιμασμένοις τοῖς σὲ θεραπεύουσιν ἐπιτύχωμεν, καὶ τῶν πενθοῦντων μνήσθητι, Κύριε, καὶ παρακάλεσον αὐτῶν τὴν καρδίαν καὶ παραμυθησάμενος ἐλέησον αὐτοὺς καὶ ἡμᾶς, καὶ σῶσον ἐν τῇ σῇ ἐνδόξῳ βασιλείᾳ. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... κ. τ. λ. Καὶ εὐθύς αἴρεται τὸ λείψανον ἐν τῷ τάφῳ, καὶ φάλλομεν τὸ Ἅγιος ὁ Θεός... Ὁ δὲ ἱερεὺς σφραγίζει τὸν τάφον μετὰ τοῦ θυμιατοῦ, λέγει οὕτως· Αὐτὴ ἡ κατάπαυσις μου εἰς αἰῶνας· ὦδε κατοικήσω, ὅτι ἡρετισάμην αὐτήν. Καὶ ἄρχονται θάπτειν αὐτόν, φάλλοντες τροπάρια, ἦχος γ'. Ἐξέλιπον ἀπὸ τῆς συγγενείας μου καὶ κατέλιπον τὸ λοιπόν... Στίχος· Ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματα... Στίχος· Ἐπιποθεῖ καὶ ἐκλείπει... Μετὰ πνευμάτων δικαίων... Στίχος· Ἡ καρδία μου... Εἰς τὴν κατάπαυσίν σου, Κύριε... Μακάριοι οἱ κατοικοῦντες... Σὺ εἶ ὁ Θεός, ὁ καταβάς εἰς Ἄδην... Δόξα καὶ νῦν, Ἡ μόνη ἀγνή καὶ ἄχραντος Παρθένος ἡ Θεὸν ἀσπόρως κυήσασα... Εἶτα, τεθέντος τοῦ νεκροῦ ἐν τῷ τάφῳ, λέγει τροπάριον· Τῷ τύπῳ τοῦ σταυροῦ σου, φιλάνθρωπε, ὁ θάνατος νεκρῶται, καὶ ὁ Ἄδης ἐσκόλευται... Στιχηρά, ἦχος πλ. δ'. Ὁ θάνατός σου, Κύριε, ἀθανασίας γέγονε πρόξενος... Στίχος· Κύριος ποιμαίνει με.. Παντοκράτωρ ὕψιστε, τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου σου ἀνάπαυσον... Εἰς τόπον χλόης... Καθὼς εἶπας, Κύριε, τῇ Μάρθᾳ· ἐγὼ εἰμι ἡ ἀνάστασις... Δόξα καὶ νῦν, Ἐγὼ, Παρθένε ἀγία Θεοτόκε, τὴν σκέπην σου... Εἶτα λέγει· Ἐλέησον ἡμᾶς κ. τ. λ. Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων... Εὐχὴ ἐπιτάφιος· Μνήσθητι, Κύριε ὁ Θεός... Goar. pag. 437. Εἶτα λέγει τροπάριον· Μνήσθητι, Κύριε, ὡς ἀγαθός... Μετὰ τῶν ἁγίων πάντων... Καὶ νῦν, Σὲ καὶ τεῖχος... Τὸ Κύριε ἐλέησον ρ'. καὶ ποιῶσι μετανοίας ιε'. καὶ γίνεται ἀπόλυσις. Ἐλέησόν με, ὁ Θεός.

л. 168. Ἀποστολο-εὐαγγέλια νεκρώσιμα.

л. 175. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐλαίου, γινομένου ὑπὸ ἑπτὰ ἱερέων.

Ὅφειλε ὁ μέλλων ποιεῖν αὐτὸ προσκαλεῖσθαι ἀφ' ἐσπέρας οἱ ἱερεῖς καὶ φάλλουσιν ἐσπερινόν. Εἰς τὸ Κύριε ἐκέκραξα, στιχηρά, ἦχος δ'. Ἀνάστησον, Κύριε, τὸν ἐν πλήθει ἁμαρτίας νόσφ κατακείμενον δεινῶς... Δέξαι τὸν δοῦλόν σου, προσδραμόντα τῷ λιμένι πίστει... Εὐσπλαγγνε Κύριε παντοκράτωρ, ἐλεήσας οἰκτεῖρον τὸν νοσοῦντα δεινῶς... Δόξα καὶ νῦν, θεοτοκίον. Εἰς τὸ Καταξίωσον, στιχηρά· Ἦθελον δάκρυσιν ἐξαλείψαι τῶν ἐμῶν πταισμάτων, Κύριε... Τίς χειμαζόμενος καὶ προστρέχων τῷ λιμένι τούτῳ οὐ διασώζεται... Πλύνον με τοῖς δάκρυσί μου, Σωτήρ... Δόξα καὶ νῦν, θεοτοκίον. Καὶ ἐὰν θέλεται, φάλλεται καὶ παράκλησιν, λέγει· Κύριε, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς... Ὁ Θεὸς Κύριος, Ἀλληλοῦα εἰς ἦχον πλ. β'. τροπάριον· Ἐλέησον ἡμᾶς .. κ. τ. λ. Καὶ εὐθύς ὁ Ν'. ὁ κανὼν, ἦχος β'. Πρὸς τὸ Βοηθός Βοηθός ἐν πειρασμοῖς, ἐν ταῖς ἀνάγκαις ῥύστης γενοῦ μοι...

Ἐν ἔλεει Σέ, Σῶτερ, θεραπευόμενον ἐπιγνόντες ἔλαιον ἰδοῦ... Ἄλλος κανὼν
 φῶς α'. ἤχος δ'. Θαλάσσης τὸ ἐρυθρόν. (Cm. γ Γοαρά pag. 332). Εἰς τοὺς
 αἴνους· Ἐδωκας χάριν... Βλέψον, ἀκατάληπτε, ἐξ οὐρανόθεν εὐσπλαγχνος...
 Χρῖσαι τοῦ ἐλαίου σου... Δόξα, Πρόσδεξαι, φιλάνθρωπε, τῶν ἰκετῶν σου τὴν
 δέησιν... Καὶ νῦν, ὦ μύρησόν μοι, Δέσποινα, τοῦ σοῦ ἐλέους τὰνάματα ¹⁾...
 Нѣскольکو листовъ не достаеѣ. Ψαλμός· Κύριος φωτισμός μου καὶ Σωτήρ
 μου... Μακάριος ὁ συνιὼν ἐπὶ πτωχὸν καὶ πένητα ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾶ, ῥύσεται
 αὐτὸν ὁ Κύριος... Εἶτα τὸν Ν'. Ἐλέησόν με, ὁ Θεός. Καὶ πληρωμένου τοῦ
 πεντηκοστοῦ, λέγει ὁ προεστὼς τὴν αἴτησιν ταύτην· Ἐν εἰρήνῃ.. Ὑπὲρ
 τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ εὐ-
 λογηθῆναι... Ὑπὲρ τοῦ δωρηθῆναι αὐτῷ τὴν χάριν τῆς ἀπολυτρόσεως
 τὴν εὐλογίαν τοῦ Ἰορδάνου... Ὑπὲρ τοῦ καταπέμψαι Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν
 τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὸ ἔλαιον τοῦτο... Ὑπὲρ τοῦ κα-
 ταφοιτῆσαι ἐπὶ τὸ ἔλαιον τοῦτο τὴν καθαρτικὴν τῆς ὁμοουσίου Τριάδος
 ἐνέργειαν... Ὑπὲρ τοῦ γενέσθαι αὐτοῦ τὸ ἔλαιον τοῦτο πρὸς καθαρισμόν
 ψυχῶν καὶ σωμάτων. Ὑπὲρ τοῦ ἀναδειχθῆναι τοὺς ἐξ αὐτοῦ καὶ ἐν αὐτῷ
 χριστομένους, ὡς τοὺς φωστῆρας τοῦ οὐρανοῦ, μὴ ἔχοντας σπῆλον ἢ ῥυτί-
 δα... Ὑπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ ὁ δαίμων καὶ ὑπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι
 αὐτοῦ πᾶν ἀμάρτημα ἐκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον. Ὑπὲρ τοῦ καταξιωθῆναι
 αὐτόν... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας ἀχράν-
 του... Ὅτι πρέπει... Καὶ πληρωμένης τῆς αἰτήσεως, λέγουσι τὴν εὐχὴν
 ταύτην καθ' ἑξῆς οἱ ἑπτὰ ἱερεῖς, βαλλόντες ἐκάστου ἔλαιον εἰς τὴν καν-
 δήλαν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε, ἐν τῷ ἐλεει καὶ τοῖς οἰκτιρμοῖς
 σου ἰώμενος ²⁾... Goar. p. 235. Вырвано нѣскольکو листовъ. Конецъ
 евангелiя отъ Луккi: Νομικός τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ... Goar. p.
 337. Εἶπωμεν πάντες... Ἐλέησον ἡμᾶς... Ἐπι δεόμεθα, ἀγαθὲ καὶ φι-
 λάνθρωπε, ἐπίδη ἐπὶ τὴν ἡμετέραν αἴτησιν καὶ ἐπίσκεψαι καὶ ἴασαι τὸν
 δούλόν σου ὁ δαίμων ἐκ τῆς περιεχούσης αὐτὸν ψυχικῆς καὶ σωματικῆς
 ἀσθενείας καὶ ὑγείαν καὶ σωτηρίαν... Κύριε ἐλέησον ἰβ'. Ὅτι ἐλεήμων...
 Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ θαυμαστός, ὁ φυλάσων τὴν

¹⁾ Ркп. Панд.-Аѳон. библ. № 149 Панаγiа Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, Δεῦτε
 προσκυνήσωμεν, καὶ ἀρχόμεθα ψαλμόν σ'. Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ... Ἐλεον καὶ κρίσιν...
 Κύριος φωτισμός μου καὶ Σωτήρ μου. ²⁾ Εἶτα ἄρχεται ὁ προεστὼς καθίσμα κατι-
 νοκτικόν· Τὸ βῆμά σου τὸ φρικτόν... Ἀγκάλας πατρικᾶς... Μητέρα σε Θεοῦ... καὶ
 εὐθὺς ἄρχεται α'. λέγει προκείμενον, ἤχος α'. Γένοιτο, Κύριε... Καθολικῆς ἐπι-
 στολῆ· Ἰακώβου (Goar. p. 337) Εὐαγγέλιου ἐκ τοῦ κατὰ Δουκᾶν· Τῷ καιρῷ
 ἐκείνῳ, νομικός τις... Ibid.

διαθήκην σου καὶ διδοὺς τὸ ἔλεός σου τοῖς ἀγαπῶσί σε καὶ τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν διὰ τοῦ ἁγίου σου Παιδὸς Ἰησοῦ Χριστοῦ... Goar. pag. 337. Καὶ ἄπει το ἄπτρότουβον αὐτοῦ καὶ μεθίσταται, λέγων ἐκ τρίτου· Εἰσάκουσον, Κύριε. Εἰσάκουσον Δέσποτα. Εἰσάκουσον, Ὁ Ἅγιε. Εἶτα εἰσέρχεται ὁ β'. Ἱερεὺς λέγει μετὰ πάντων τὰ τροπάρια ταῦτα, ἦχος β'. Ἐλέησόν με, εἶπεν ὁ Δαβίδ, καὶ γὰρ σοὶ κράζω ἡμαρτον, Σωτήρ... Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, ἐλέησόν με ἐπὶ δυσὶν ὁ Δαβίδ ἁμαρτήμασιν ἐδρῆνει... Κύριε, μὴ παρίδῃς με δεόμενον ἀντιλήψεως καὶ βοήθειας... Προκείμενον β'. Ἰσχύς μου καὶ ὑμνησίς μου... Στίχος· Παιδεύων ἐπαιδευσέ με... Ἀπόστολος πρὸς Ῥωμαίους... Εὐαγγέλιον. См. Прилож. стр. 124. Εἴπωμεν πάντες. Вырвано два листа. Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον. Goar. pag. 340. Ἐλέησον ἡμᾶς и т. д. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ ὑψιστος, ὁ ὑπὸ πάσης κτίσεως προσκυνούμενος... καὶ ἴασαι αὐτὸν ἐν τῷ πλήθει τοῦ ἐλέους σου πρεσβείαις τῆς παναχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, τῶν τιμίων ἀρχαγγέλων καὶ πασῶν τῶν ἐπουρανίων δυνάμεων, τοῦ τιμίου ἐνδόξου προφήτου Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου, τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφήμεων ἀποστόλων, τῶν ἁγίων καὶ θαυματουργῶν ἀναργύρων Κοσμά καὶ Δαμιανοῦ, Κύρου καὶ Ἰωάννου, Παντελεήμονος καὶ Ἑρμολάου, Σαμφῶν καὶ Διομήδους, Μωκίου καὶ Θαλελέου, Τύχωνος καὶ Ἰωάννου καὶ πάντων τῶν ἁγίων σου... Conf. Εὐχολ. Goar. p. 331 и Прилож. стр. 112. Καὶ ἄψας τὸ ἄπτρότουβον ὑποχωρεῖ, λέγων· Εἰσάκουσον, Κύριε и т. л. См. Прилож. стр. 130. Καὶ ἄρχεται ὁ δ'. Ἱερεὺς, λέγων τροπάρια, ἦχος δ'. Τὴν ταπεινὴν μου ψυχὴν ἐπίσκεψαι, Κύριε... Τῇ Θεοτόκῃ ἐκτενωῶς νῦν προσδράμωμεν, ἁμαρτωλοὶ καὶ ταπεινοί... Προκείμενον, ἦχος δ'. Ἐγὼ εἶπα, Κύριε, Στίχος· Μακάριος ὁ συνιών... Πρὸς Κορινθίους. Goar. p. 342. Εὐαγγέλιον... Ibid. pag. 343. Εἴπωμεν πάντες и т. а. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ μέγας καὶ ἰσχυρός, ὁ πολὺς ἐν ἐλέει... Ὅπως μετασχόντες τῆς σῆς φιλανθρωπίας δοξάσωμεν τὴν σὴν ἀγαθότητα πρεσβείαις τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου и далѣе, какъ предыдущая молитва, но безъ перечисленія именъ святыхъ. Прилож. стр. 130, прим. 3. Καὶ ἄψας τὸ ἄπτρότουβον ὑποχωρεῖ, λέγων· Εἰσάκουσον, Κύριε. Εἰσάκουσον, Δέσποτα. Εἰσάκουσον, Ὁ Ἅγιε. Καὶ ἄρχεται ε'. Ἱερεὺς μετὰ πάντων τροπαρίων, ἦχος πλ. α'. Κριτοῦ καθεζομένου καὶ ἀγγέλων ἐστῶτων... Ἐν κλίνῃ κατακείμενος ἁμαρτημάτων πολλῶν... Τὴν ταχεῖαν σου σκέπην καὶ τὴν βοήθειαν... Προκείμενον· Σὺ, Κύριε, φυλάξαις ἡμᾶς. Στίχος· Σῶσον, Κύριε. Ἀπόστολος πρὸς Ἐφεσίους· Ἀδελφοί, ὁ Θεὸς πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην αὐτοῦ... Τέλος· Ἴνα ἐν τοῖς

περιπατήσωμεν. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον¹⁾. Goar. pag. 142. Лица не досиаетъ. Ἀπόστολος ς'. πρὸς Θεσσαλονικεῖς... Goar. p. 344. Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Μάρκον²⁾. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, προσκαλεσάμενος τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ... Τέλος· Καὶ ἤλειψον ἐλαίῳ πολλοὺς ἀρρώστους καὶ ἐθεράπευον. Εἶπωμεν πάντες κ. τ. λ... что выше. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεὸς ὁ δυνατὸς καὶ ἐλεήμων, ὁ πάντα οἰκονομῶν ἐπὶ σωτηρία... Прилож. стр. 132, прим. 3. Καὶ ἄπτει τὸ ἀπτρότουβον, ὑποχωρεῖ, λέγων· Εἰσάκουσον, Κύριε ἢ τ. δ. Καὶ εἰσέρχεται ὁ ζ'. ἱερεὺς, λέγων τροπάριον, ἦχος πλ. δ'. Ὁμματι εὐσπλάγχῳ, Κύριε, ἴδε τὴν ἐμὴν ταπεινώσιν... Ὡς τοῦ κριτοῦ παρόντος μερίμνησον, ψυχὴ, καὶ τῆς φρικτῆς ἡμέρας τὴν ὥραν ἐννοῦ... Σὲ καὶ τεῖχος καὶ λιμένα ἔχομεν... Προκείμενον· Μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπον... Στίχος· Ἡ σωτηρία σου, ὁ Θεός, ἀντελάβετο... Πρὸς Γαλάτας. Goar. p. 343. Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον. Ibid. pag. 341. Εἶπωμεν πάντες κ. τ. λ. Δέσποια Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καταξιώσας εἰσελθεῖν ἐπὶ οἰκίαν Ζαχαρίου καὶ εἰπὼν· σήμερον σωτήριά τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο, Αὐτός, φιλόανθρωπε Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, καταπέμφον τὸ ἔλεός σου ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ προσκαλεσαμένου τὴν ἐνδοξοτάτην καὶ ἱερὰν θυσίαν ἡμῶν καὶ ἐπὶ τὸ ἅγιον ἔλαιον τοῦτο προϊστάμενον καὶ ἀναφερόμενον εἰς ὀλοκάρπωσιν τοῦ θυσιαστηρίου σου. Ναί, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐπάκουσον ἡμῶν, ὡς ἐπήκουσας Ζαχαρίου τοῦ πενιχροῦ ἀνθρώπου καὶ εὐλόγησον τοῦτο τὸ ἔλαιον καὶ τοῖς ἐξ αὐτοῦ χριστομένοις, δὸς πίστιν ἀμετρον καὶ εὐλογίαν ἀδιάληπτον, ἵνα εὐαρεστήσωσί σε τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεὸν ἡμῶν εὐχαῖς καὶ πρεσβείαις τῆς πανουμνήτου καὶ παναχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας τῶν ἡ δαλφῆς, какъ выше. Καὶ ἄψας ἀπτρότουβον ὑποχωρεῖ. Εἶθ' οὕτως φέρουσι τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον καὶ τίθῃσιν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀσθενοῦντος, καὶ κρατοῦσιν αὐτὸ οἱ ἐπτὰ ἱερεῖς ταῖς δεξιαῖς αὐτῶν χερσὶ, καὶ λέγει ὁ πρῶτος τῶν ἱερέων εἰς ἐπήκοον πάντων. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Βασιλεῦ, ἅγιε, εὐσπλαγγνε καὶ πολυέλεε... Прилож. стр. 133. Εὐχὴ ἑτέρα· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παιδεῦν καὶ πάλιν ἰώμενος, ὁ ἐγείρων ἀπὸ γῆς πτωχόν... Goar. pag. 342. Εὐχὴ ἑτέρα· Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἀγαθὸς ἰατρὸς τῶν ψυχῶν... pag. 343. Καὶ οὕτως ἅπαντες οἱ ἱερεῖς

1) Εἶπωμεν πάντες... Ἐλέησον ἡμᾶς... Ἔτι σοῦ δεόμεθα, ἀγαθέ... Ὅτι ἐλεήμων. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ κατήμενος ἐπὶ τῶν χερουβιμ καὶ ἐπιβλέπων ἀβύσσους... Прил. стр. 114. Καὶ ἄψας τὸ ἀπτρότουβον ὑποχωρεῖ, λέγων· Εἰσάκουσον, Κύριε. Εἰσάκουσον, Δέσποτα. Εἰσάκουσον, Ἄγιε. Καὶ ἄρχεται ὁ ς'. ἱερεὺς τροπάριον· Ἐλέησον ἡμᾶς... Κύριε ἐλέησον... Τῆς εὐσπλαγγνίας... 2) Λουκᾶν.

ἀλείφουσι τὸν ἄρρωστον ἐκ τοῦ ἁγίου ἔλαιου εἰς ἕκαστος ἱερεὺς, λέγων καὶ τὴν εὐχὴν ταύτην· Πάτερ ἅγιε, ἰατρὲ ψυχῶν καὶ σωμάτων... Прилож. стр. 111, но безъ указанія на имя императора Иоанна и безъ перечисленія именъ святыхъ. Καὶ μετὰ τὸ ἀλείφαι τὸν νοσοῦντα, οἱ ἱερεῖς δοξάζουν· Πηγὴ ἱαμάτων... θεοτοκίον, Καὶ νῦν, Νεῦσον πρᾶκλήσει... Καὶ εὐθὺς μετὰ τὸ ἀλείφαι πάντας τοὺς περιευρεθέντας, λέγει ἐκτενῆν· ὁ πρῶτος τῶν ἱερέων ἐπάνω τοῦ ἀσθενοῦντος συνήθως, εἶτα λέγει τὴν κατήχησιν ταύτην εἰς ἐπήκοον πάντων· Βλέπε, ἀδελφέ, τὸ λοιπὸν τῆς ζωῆς σου ἐν τῷ παρόντι αἰῶνι, μὴ προσκρούσης...¹⁾ Прилож. стр. 136, прим. въ № 498. Τὴν τιμιωτέραν, καὶ γίνεται τελεία ἀπόλουςις. Ὁ τοῖνον ποιήσας τὸ ἅγιον ἔλαιον οὔτε λούεται, οὔτε κρεοφαγεῖ μέχρι συμπληρώσεως ἡμερῶν ἑπτά.

л. 192 об. Εὐχὴ συγχωρητικὴ ἀπὸ πατρὸς πνευματικοῦ, κειμένη ἡ δεξιᾷ χεὶρ αὐτοῦ ἐπάνω τῆς κεφαλῆς τοῦ ἐξομολογουμένου.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, Υἱὲ καὶ Λόγε τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ποιμὴν καὶ ἀμνέ. Goar. p. 536.

л. 194 об. Εἰς εὐχέλαιον ἕτερος κανὼν. Ὡς ἐν ἡπείρῳ. Ἐν οὐρανίσις θαλάμοις διηνεκῶς... p. 426. Рукопись на этомъ обрывается.

LXV. № 149 Ἐὐχολόγιον, рукопись Аѳоно-Пандократорскоѣ библи. въ четвѣртку, 200 листовъ, писана четкою скорописью XV столѣтія. Начинаясь рукопись великою ектеньею въ чинѣ великой вечерни, который по изложенію сходенъ съ нынѣшнимъ, съ тою, впрочемъ, особенностію, что молитвы вечернія размѣщены здѣсь по всему чину между ектеньями.

л. 4. Ἐτέρα ἀκολουθία εἰς τὸν μέγαν ἑσπερινὸν τῶν ἑορταζομένων ἁγίων.

Ἐν πρώτοις ἐνδύεται ὁ ἱερεὺς ἐπιτραχήλιον καὶ τὴν ζώνην, ἐπάνω δὲ αὐτοῦ ἐνδύεται τὸ φελώνιον καὶ, λαβὼν τὸ θυμιστόν, ἵσταται ἐνώπιον τῆς ἁγίας τραπέζης καὶ θυμιᾷ τὴν ἁγίαν τράπεζαν καὶ ὅλον τὸ ἱερατεῖον, λέγων μυστικῶς καθ' ἑαυτὸν τὸ Εὐλογητός ὁ Θεός, εἶτα ἐξέρχεται ἐξω ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων πυλῶν καὶ θυμιᾷ τὰς ἁγίας εἰκόνας καὶ τὸν ἅγιον ναὸν ὅλον, καὶ πάντας τοὺς παρεστῶτας ἐκεῖσε, προπορευομένου τοῦ διακόνου μετὰ μανουαλίου καὶ λαμπάδος ἀπτομένης, ἐκφωνεῖ καὶ τὸ Ке-

¹⁾ Послѣ молитвы: Ὁ τοῖνον ποιήσας τὸ ἅγιον ἔλαιον οὔτε λούεται, οὔτε κρεοφαγεῖ μέχρι συμπληρώσεως ἡμερῶν ἑπτά, καὶ συγχωρῆται παρὰ πάντων καὶ συγχωρούμενος.

ραγενόμενος ἐπὶ σωτηρίαν τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων, παραγενοῦ καὶ ἐπὶ τὰς δούλας σου, καὶ καθάρισον αὐτὰς ἀπὸ παντός μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος, καὶ καταξίωσον ἀκατακρίτως ἄπτεισθαι παντός ἔργου. Ὅτι σὺ εἶ ὁ ἄγιασμός... Τὴν τιμιωτέραν καὶ γίνεται ἀπόλουςις.

λ. 61. Εὐχὴ εἰς τὸ κατασφραγίσαι παιδίον, λαμβάνον ὄνομα τῆ ἡ'. ἡμέρα τῆς γεννήσεως αὐτοῦ. См. выше стр. 455. После послѣдней молитвы слѣдуетъ: Εὐχὴ τῆς μαίας τῆς ὀκτωημέρου καθάρσεως· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ὁ ἀληθινὸς ἄρτος τῆς ζωῆς ἡμῶν Goar. p. 264. Καὶ γίνεται ἀπόλουςις.

λ. 64. Εὐχὴ εἰς γυναῖκα τεσσαράκοντα ἡμερῶν τῆς γεννήσεως αὐτῆς. Ἀπέρχεται ἡ γυνὴ λελουμένη μετὰ τοῦ παιδίου αὐτῆς καὶ εὐλογεῖ ὁ ἱερεὺς, Τρισάριον, τροπάριον τῆς ἡμέρας. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σοῦ δεόμεθα καὶ σὲ παρακαλοῦμεν. Goar. p. 267; Прилож. стр. 8. Εὐχὴ τῆς γυναικὸς προσαγοῦσης, μὴ παρόντος τοῦ παιδίου· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παραγενόμενος ἐπὶ σωτηρίαν τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων. Goar. pag. 267, но съ значительными пропусками. Καὶ εἰ μὲν ἐστὶ τὸ παιδίον ἀβάπτιστον, ποιεῖ ὁ ἱερεὺς οὕτως, ὡς τῆ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ λαβὼν τὸ παιδίον ὁ ἱερεὺς εἰσέρχεται ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων εἰκόνων, λέγει τροπάριον· Χαῖρε, κεχαριτωμένη, εἶτα χρίει αὐτὸν ἅγιον ἔλαιον ἐκ τῆς κανδήλας τῆς εἰκόνας, εἶτα ἐπιτίθειται τὸ παιδίον τῆ μητρὶ αὐτοῦ, λέγει τὴν εὐχὴν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τεσσαράκοντα ἡμέραις. Goar. pag. 267.

λ. 65 ὑβ. Εὐχὴ εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον. См. выше стр. 456. Καὶ μετὰ τὸ βαπτίσαι αὐτὸν λέγει τὴν εὐχὴν τοῦ ἁγίου μύρου. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Παντοδύναμε, παντοκράτωρ, ὁ Πατήρ... Καὶ λαβὼν μύρον, χρίει τὸν βαπτισθέντα ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ τοῦ στήθους, καὶ τῶν δύο ὠτων, καὶ τῶν χειρῶν, καὶ τῶν γονάτων, λέγων· Σφραγίς δωρεᾶς. Εἰς τὰ ὄττα· Εἰς ἀκοὴν πίστεως Πνεύματος ἁγίου. Εἰς τὰς χεῖρας· Εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν. Εἰς τὰ γόνατα· Τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄφρων καὶ σκορπίων καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ. Καὶ μετὰ τὸ μυρῶσαι ὅλον τὸ σῶμα, ἐνδύεται τὸν χιτῶνα, καλέων τροπάριον, ἧχον πλ. δ'. Χιτῶνα μοι Εἶτα τὰ σταυρία Εἰς τὸ α'. σταύρωμα λέγει τροπάριον· Τῷ σταυρῷ См. выше стр. 458. Εἰς τὸ β'. σταύρωμα, λέγει τροπάριον· εἰρμὸς ἀπὸ τοῦ σταυροῦ· Σταυρὸν χαράξας Μωϋσῆς... Εἰς τὴν ζώνην αὐτοῦ, λέγων· Περιζώννεται ὁ δούλος. См. выше стр. 458. Εὐλογητὸς εἶ, ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ἡ πηγὴ τῶν ἀγαθῶν Goar. pag. 290. Ὁ λύτρωσιν ἀμαρτιῶν... p. 303. Οἱ ἐνδυσάμενοι.. p. 304. Σὲ ἱκετεύομεν, Κύριε... p. 306.

λ. 81. Εὐχὴ εἰς τὸ ἀποκουρεῦσαι τὸ παιδίον.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ τῆ εἰκόνι σῆ τιμήσας τὸν ἄνθρωπον... ρ. 306. Εἰρήνη πᾶσι. Σε ἱκετεύομεν, Κύριε ὁ Θεός... Ibidem. Καὶ εὐθὺς λαβὼν ὁ ἱερεὺς θυμιατόν, βάλλων θυμίαμα, γυρίζουσαν τὴν κολυμβήθραν γύρους τρεῖς ἅμα τῷ ἀναδόχῳ σὺν τῷ νεοφωτιστῷ, ψάλλοντες καὶ τὸ Ὅσοι εἰς Χριστὸν γ'. Εἶτα λαβὼν τὸ παιδίον ὁ ἱερεὺς ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ ἀναδόχου καὶ λαβὼν ὕδωρ ἐκ τῆς κολυμβήθρας, ἀπονίπτων τὸ πρόσωπον τοῦ παιδίου, λέγει: Ἐδικαιώθης, ἐφωτίσθης, ἡγιασθης, ἀπελούσω, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ γίνεται ἀπόλουσις.

λ. 82. Ἀκολουθία εἰς παρθενικὴν μνηστείαν. Ἀρχὴ τοῦ ἀρραβώνος. Εἰσέρχονται ἡ τε νόμφη καὶ ὁ νομφίος, καὶ ἐρωτᾷ αὐτοὺς ὁ ἱερεὺς, ἐὰν θέλῃ ἡ νόμφη τὸν νομφίον, ὁμοίως καὶ ὁ νομφίος τὴν νόμφην, καὶ ὁμολογήσαντες ἐκουσίως, εὐλογεῖ αὐτοὺς ὁ ἱερεὺς καὶ ἄρχεται Τρισάχιον, καὶ λέγει ἀπολυτικίον καὶ κοντάκιον τῆς ἡμέρας, καὶ ἄρχεται τὰς εὐχάς. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἀποστείλας τὴν ἀλήθειάν σου... См. выше стр. 459—460. После ектевы молитва: Ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος, ὁ πάσης κτίσεως. Goar. ρ. 315. Καὶ ἄρας τὰ δακτυλίδια ὁ ἱερεὺς ἐπιδίδει τῷ μὲν ἀνδρὶ τὸ χρυσοῦν, τῇ δὲ γυναικὶ τὸ ἀργυροῦν, καὶ λέγει ὁ ἱερεὺς, ποιῶν σταυρόν ἐν τῇ δεξιᾷ χειρὶ τοῦ ἀνδρός: Ἀρραβωνίζεται καὶ μνηστειάζεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς. Ὅμοίως καὶ τῇ γυναικὶ. Εἶτα ἀλλάσσουν αὐτὰ φοράς γ'. ὁμοίως καὶ τοὺς ἄρτους καὶ τοὺς κηρούς, καὶ λέγει τὴν εὐχὴν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος, ὁ τὰ διηρημένα... Goar. ρ. 311. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς... Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν ἐξέθνην... Ibidem. Καὶ ποιεῖ ἀπόλουσιν.

λ. 85. Εἰ δὲ βούλονται ἐνταῦθα στεφανωθῆναι, εἰσέρχονται μέσον τοῦ ναοῦ μετὰ λαμπάδων, ψάλλοντες ψαλμὸν ρκζ'. Μακάριοι πάντες... Εἶτα τίθενται ἐν τῇ ἀγίᾳ τραπέζῃ στέφανα δύο, καὶ ποτήριον, πλήρες οἴνου, εἶτα λέγει τὰ διακονικὰ ταῦτα: Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἀγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ τοῦδε καὶ τῆς δούλης τοῦ Θεοῦ τῆσδε καὶ τῆς ἐν Χριστῷ συζεύξεως αὐτῶν... Ὑπὲρ τῶν νῦν συναπτομένων πρὸς γάμου κοινωνίαν... Ὑπὲρ τοῦ παρασχεθῆναι αὐτοῖς καρπὸν κοιλίας... Ὑπὲρ τοῦ δοθῆναι αὐτοῖς χάριν... Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς δωρήσεται αὐτοῖς τίμιον τὸν γάμον... Ὑπὲρ τοῦ ρυσθῆναι... Ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος, ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον καὶ ἐκ τῆς πλευρᾶς αὐτοῦ... Goar. pag. 317. Εὐλογητὸς εἶ, Δέσποτα παντοκράτωρ, ὁ τῆς ζωῆς ἀρχηγός. См. выше стр. 461—466 до конца чина.

л. 96. Εὐχὴ ἐπὶ διγαμίας.

Ζῆτει τὰς διακονίας τοῦ ἀρραβῶνος. Εἰ μὴ μόνον ἐὰν ἔστι παρθένος ἢ ὁ ἀνὴρ, ἢ ἡ γυνή, λέγει τὴν εὐχὴν τῶν στεφάνων διὰ τὸν παρθένον ἢ τὴν παρθένον, τὸν δὲ χῆρον ἢ τὴν χήραν οὐχί· διατὶ ἓνα καὶ μόνον στέφανον ἐποίησεν ὁ Κύριος τοῖς μονογάμοις, οὐχί δύο. Εἶτα λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην τῆς διγαμίας. Εὐχὴ τῶν διγαμιῶν· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸν Ἀβραὰμ φίλον καλέσας. См. ркн. XVI в. Свят. гроб. библи. № 68. Здѣсь же правила о второмъ бракѣ Тимофея александрійскаго и два Никиты иракліѣскаго.

л. 97 об. Ἀκολουθία εἰς ἀδελφοποίησιν. См. выше стр. 466—467. Οκαπчиваεται чинъ такъ: Ἐφ̄ συνδέσμφ τῆς ἀγάπης, καὶ γίνεταὶ ἀπόλυσις, καὶ ἀσπάζονται τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον καὶ ἀλλήλους καὶ ἀπέρχονται.

л. 100. Ἀκολουθία, γινομένη ἐὰν συμβῆ ἐμπεσεῖν προσφάτως.

л. 103. Εὐχὴ ἐπὶ καθαρισμοῦ ὕδατος.

л. 103 об. Εὐχὴ ἐπὶ μιароφαγησάντων. Соар. р. 534.

л. 104. Εὐχὴ ἐπὶ παντὸς εἶδους μισθέντος. р 483.

л. 105. Εὐχὴ ἐπὶ τεκνοποιητῶν. См. выше стр. 468—470.

л. 107. Εὐχὴ εἰς εὐλογίαν οἴκου ἀποκτιζομένου.

л. 108. Εὐχὴ εἰς ἀπαρχὴν σπόρου. См. выше стр. 470.

л. 108 об. Εὐχὴ ἐπὶ θέρους. Соар. р. 524.

л. 109. Εὐχὴ εἰς ἄλωνα. См. выше стр. 470—471, но съ прибавленіемъ третьей молитвы: Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸν τοῦ ἐναντοῦ κύκλον εὐλογήσας...

л. 110 об. Εὐχὴ εἰς τὸ φυτεῦσαι ἄμπελον. р. 551.

л. 111. Εὐχὴ ἐπὶ τρύγους ἀμπέλου. р. 552.

л. 111 об. Εὐχὴ ἐπὶ ὕψωσης σταυροῦ. См. выше стр. 471.

— Εὐχὴ σειμοῦ. р. 623.

л. 113. Εἰς λιτὴν φόβου. р. 636.

— Εὐχὴ ἐπὶ ἀνομβρίας. р. 613.

л. 116. Εὐχὴ εἰς εὐλογίαν οἴνου. См. выше стр. 471.

л. 116. Εὐχὴ, ἣν λέγει ὁ ἱερεὺς, ὅταν μεταλαμβάνει ὁ λαός.

л. 117. Εὐχὴ συγχωρητικὴ ὑπὸ τοῦ πνευματικοῦ πατρὸς.

л. 118. Εὐχὴ ἐξομολογουμένων.

л. 118 об. Εὐχὴ, λεγομένη εἰς οἶκον, ὅταν συνεπάρη ἄνθρωπος.

л. 120. Εὐχὴ ἐπὶ προπετῶς ὁμνουόντων. р. 534.

л. 120 об. Εὐχὴ εἰς τὸ κατασπάσαι πλοῖον ἐν τῇ θαλάσσῃ.

л. 122 об. Εὐχὴ ἐπὶ χειμαζομένων ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων. р. 581.

л. 123. Εὐχὴ ἐπὶ θεμελίου ἐκκλησίας. p. 485.

л. 124. Εὐχὴ μετὰ τοῦ ἀρίστου. См. выше стр. 472.

— Εὐχὴ ἐν τῷ μέλλειν ἀριστᾶν. p. 569.

л. 124 об. Εὐχὴ ἐπὶ προσφερόντων ἀπαρχάς.

— Εἰς πᾶν σκεῦος μιανθέν.

л. 125. Εὐχὴ εἰς τὰς σταφυλάς. См. выше стр. 471.

л. 126. Ἀπόστολοι καὶ εὐαγγέλια τῆς ἐβδομάδος и на разные случаи.

л. 143 об. Εὐαγγέλια ἐωθινὰ ια'.

л. 154. Ἀκολουθία ἀγίου ἐλαίου. См. выше стр. 481—485 и прим.

л. 193 об. Ἀκολουθία μεγάλου Ἡλιοῦ.

Въ концѣ рукописи нѣсколько позднѣйшихъ прибавокъ: Εὐχὴ εἰς γυναῖκα λεχὼ μετὰ μ'. ἡμέρας, Εὐχὴ εἰς ποιμνὴν κτηνῶν и др.

LXVI. № 19 (20) Евхологий, рукопись Афонской Костамонитской библиотекы въ 16 долю, 202 листа, писана четкою скорописью XV вѣка. Рукопись отъ сырости весьма попорчена и во многихъ мѣстахъ съ трудомъ читается.

л. 1. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

л. 14. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου.

л. 29 об. Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων.

Εὐχὴ, ὅταν προτίθωνται τὰ προηγιασμένα· Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν ¹⁾, ὁ ὑποδείξας ἡμῖν τὸ μέγα τοῦτο τῆς σωτηρίας μυστήριον, Σὺ ἰκάνωσον ἡμᾶς προσφέρειν ²⁾ σοι θυσίαν ³⁾ προηγιασμένην εἰς δόξαν καὶ αἶνον ⁴⁾ τοῦ Χριστοῦ σου. Ὅτι ἡγίασται καὶ δεδόξασται τὸ παντίμιον καὶ μεγαλοπρεπὲς ὄνομά σου τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἀγίου Πνεύματος νῦν καὶ αἰεὶ Conf. Εὐχολ. Goar. p. 169 и выше стр. 393. Καὶ μετὰ τὸ ἐπικαλύψαι τὰ ἅγια, ἐξεληθῶν ἄρχεται τῆς λειτουργίας τῶν προηγιασμένων ὁ διάκονος· Εὐλόγησον, δέσποτα. Ὁ ἱερεὺς· Εὐλογημένη ἡ βασιλεία, καὶ εὐθύς· Δεῦτε προσκυνήσωμεν, καὶ ὁ ἱερεὺς ἄρχεται τὰς ὑποτεταγμένας εὐχάς· Κύριε οἰκτιρῶν καὶ ἐλεήμων, μακρόθυμε καὶ πολυέλεε. Goar. p. 163. Ἐκφώνησις· Ὅτι πρέπει σοι. Εὐχὴ ἀντιφώνου β'. Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξης ἡμᾶς... Goar. p. 163. Ἐκφώνησις· Ὅτι σὸν τὸ κράτος... Εὐχὴ ἀντιφώνου γ'. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, μνήσθητι ἡμῶν τῶν ἀμαρτωλῶν. Goar. p. 163. Ἐκφώνησις· Ὅτι ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος Θεός. Ἐσπέρας καὶ πρωτὶ καὶ μεσημβρίας. Goar. p. 164. Λέγει ὁ διάκονος· Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν κ. τ. λ...

¹⁾ Ркп. арх. Антонина XV в. ὁ Θεὸς ἡμῶν нѣтъ ²⁾ προσενέγκαι ³⁾ приδωлено: εὐπρόσδεκτον ⁴⁾ ἔπαινον.

Ἐκφώνησις· Ὅτι πρέπει σοι... Καὶ ψαλλομένου τοῦ Κύριε ἐκέκραξα καὶ τῶν στιχηρῶν, ἐξέρχεται ὁ διάκονος καὶ θυμιᾷ τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὸν λαὸν καὶ, ὑποστραφεὶς ἐπάνω, ψάλλεται τὸ θεοτοκίον, λαμβάνει τὸ πυρίον καὶ ἐξέρχεται ἔμπροσθεν τοῦ ἱερέως πρὸς τὸ εἰσοδεῦσαι. Εἰ δὲ καὶ τύχει μνήμη ἁγίου ἢ μνημονεύοντος, αἶρει καὶ τὸ εὐαγγέλιον. Εὐχὴ τῆς εἰσόδου, ἣν λέγει κεκυφῶς ὁ ἱερεύς· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καταστήσας ἐν οὐρανοῖς τάγματα καὶ στρατιάς ἀγγέλων καὶ ἀρχαγγέλων εἰς λειτουργίαν τῆς σῆς δόξης, ποιήσον σὺν τῇ εἰσόδῳ ἡμῶν εἴσοδον ἁγίων ἀγγέλων γενέσθαι συλλειτουργούντων ἡμῖν καὶ συνδοξολογούντων τὴν σὴν ἀγαθότητα. Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα. Καὶ ἀνισταμένου αὐτοῦ, λέγει ὁ διάκονος· Σοφία. Ὁ λαός· Φῶς ἰλαρόν. Εἶτα δίδοται· Σοφία, καὶ λέγονται τὰ ἀναγνώσματα. Εἰς δὲ τὸ προκείμενον τῆς Παροιμίας, ἄψας κηρὸν ὁ διάκονος καὶ λαβὼν τὸ πυρίον, ἐξέρχεται ἔμπροσθεν τοῦ ἱερέως, λέγων· Φῶς Χριστοῦ φαίνει πᾶσιν. Εἶτα Κατευθυνθήτω καὶ εὐθὺς ἀπόστολος χωρὶς προκειμένου, εἴπερ ἔστι μνημονεύων, τὸ ἀλληλουάριον, τὸ εὐαγγέλιον καὶ τὴν ἐκτενήν, εἰ δ' οὐκ ἔστι ἀπὸ τοῦ Κατευθυνθήτω, λέγει ὁ διάκονος· Εἴπωμεν πάντες и т. д. Соар. р. 165—168.

л. 36 об. Εὐχαὶ τοῦ λυχνικοῦ. Молитвъ 10.

л. 39 об. Εὐχαὶ τοῦ ὄρθρου. Молитвъ 12.

л. 44. Ἀκολουθία τοῦ βαπτίσματος. Εὐχὴ εἰς τὸ κατασφραγίσαι παιδίον, λαμβάνον ὄνομα τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ τῆς αὐτοῦ γεννήσεως.

Ὁφείλει ποιῆσαι οὕτως· ἔξω τῆς ἐκκλησίας ἐμφυσῆσαι εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ σταυροειδῶς γ'. ὁμοίως καὶ κατασφραγίσαι μετὰ τῆς χειρὸς γ'. καὶ λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σοῦ δεόμεθα καὶ σὲ ἱκετεύομεν. Дмитріевскіѣ. Прилож. стр. 7.

л. 45. Εὐχὴ εἰς γυναῖκα λεχῶνα¹⁾.

Ποιεῖ ὁ ἱερεύς εὐλογητόν, Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, τροπάριον, ἤχος α'. Ἡ γέννησίς σου, Θεοτόκε, χαρὰν ἐμήνυσε πάσῃ τῇ οἰκουμένῃ... εἶτα Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῷ Ἀδὰμ καὶ τῇ Εὐᾷ συγχωρήσας τῇ παραβάσει αὐτῶν, κατελθὼν ἐκ τῶν οὐρανῶν, καὶ σαρκωθεὶς ἐκ τῆς ἀειπαρθένου Μαρίας διὰ τὴν ἡμῶν τῶν ἀμαρτωλῶν σωτηρίαν, ὁ γινώσκων τὸ ἀσθενὲς τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, συγχώρησον καὶ τὴν δοῦλῃν σου ἢ δεῖνα, τὴν τεῖξασαν τὸ παιδίον διὰ τοῦ ἐλέους τῆς σῆς χρηστότητος· σὺ γὰρ εἶπας, Κύριε· αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ κατακυριεύσατε τὴν γῆν, διὰ τούτου καὶ ἡμεῖς οἱ δοῦλοι σου θαρρῶντες δεόμεθα τῆς φιλάνθρωπίας σου τῆς ἀνεξικάκου φόβῳ βοῶμεν·

1) Чинъ этого писанъ рукою XVI вѣка.

ἐπιβλεψον ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἴδε τὴν ἀσθένειαν ἡμῶν τῶν καταδίκων, καὶ συγχώρησον τὴν δούλην σου ἠδεῖνα καὶ παντός τοῦ οἴκου, ἐν ᾧ ἐγεννήθη τὸ παρὸν νήπιον, καὶ εἴ τι ἀμάρτημα ἐπράχθη ἐν αὐτῇ τῇ λεχούσῃ, ὡς ἀγαθὸς Θεὸς καὶ φιλόανθρωπος, συγχώρησον καὶ τῶν ἀφαμένων, ὅτι σὺ μόνος ἔχεις ἐξουσίαν ἀφιέναι ἀμαρτίας, πρεσβείαις τῆς παναχράντου σου Μητρὸς καὶ πάντων τῶν ἁγίων, ὅτι εὐλογητὸς εἶ εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν. Ἐτέρα εὐχή· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πᾶσαν φύσιν λογικὴν καὶ νοερὰν δημιουργήσας τῷ λόγῳ σου... *Goar. p. 267.* Εὐχὴ ἑτέρα· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παραγενόμενος ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων... *Goar. pag. 267.*

λ. 46. Εὐχὴ εἰς τὸ σαραντῆσαι παιδίον.

Ποιεῖ ὁ ἱερεὺς εὐλογητόν, Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν καὶ τροπάριον, ἤχος α'. Χαῖρε, κεχαριτωμένη Θεοτόκε Παρθένε... Εἶτα σφραγίζει τὸ παιδίον εἰς τὸ μέτωπον, εἰς τὴν καρδίαν καὶ ἔμφυσά αὐτόν, λέγει· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σοῦ δεόμεθα καὶ σὲ ἱκετεύομεν, σημειωθῆτω τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου... *Прилож. стр. 7.*

— Εὐχὴ εἰς τὴν γυναῖκα¹⁾ εἰς τὸ σαραντῆσαι.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παραγενόμενος ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων... *Goar. p. 267.*

λ. 46 об. Εὐχὴ ἑτέρη εἰς τὸ παιδίον²⁾.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τεσσαράκοντα ἡμέραις τοῦ νόμου εἰς τὸ ἱερόν ἀνελθὼν... *Прилож. стр. 19.* Εἶτα λαμβάνει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ χεῖρας τὸ παιδίον, καὶ εἰ μὲν ἔστιν ἄρρεν, κυκλοῖ αὐτὸ τρεῖς γύρωθεν τῆς ἁγίας τραπέζης, εἰ δὲ ἐστὶ θῆλυ, ἔξω τῶν ἁγίων θυρῶν, σφραγίζων αὐτὸν σταυροειδῶς, λέγει· Ἐκκλησιάζεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ αἰεῖ... τρεῖς, εἶτα Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν... ἕως τὸ φῶς εἰς ἀποκάλυψιν, εἶτα τίθησιν ὁ ἱερεὺς τὸ παιδίον ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων θυρῶν, καὶ λαμβάνει ἡ μητέρα (sic) αὐτοῦ καὶ ἀπόλυσις.

λ. 48 об. Ἀκολουθία εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον, ἤγουν βαπτίσματος. *Дмитріевскій. Прилож. стр. 20—23.*

λ. 98. Εὐχὴ (εἰς τὸ) ἀπολοῦσαι νεοφώτιστον.

Δύει αὐτοῦ τὸ σάβανον, τὴν ζώνην αὐτοῦ, τὴν περικεφαλαίαν, καὶ λέγει· Εἰρήνην πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς... Δύτρωσιν ἀμαρτιῶν... *Goar. p. 303.* Καὶ

1) Ὄταν δὲν εἶναι παιδίον, λέγει τὴν εὐχὴν τῆς γυναίκος, εἰ δὲ ἔστι παιδίον, λέγει καὶ τὰς τρεῖς εὐχὰς 2) Ὄταν τὸ παιδίον ἔστιν ἄρρωστον καὶ θέλει βάπτισμα, λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην καὶ κλησάσων (sic) αὐτό.

λαβῶν μέρος ἐκ τῆς περικεφαλαίας, βάλλει εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ ἀποσπογγίζει τὴν κάραν σὺν τῷ μετώπῳ, τὸ στήθος καὶ τοὺς νεφρούς, λέγων· Ἐβαπτίσθης, ἐφωτίσθης, ἠγιασθής, ἐκαθαρίσθης, καὶ ἀπολύει αὐτὸν ἐν εἰρήνῃ. См. Прилож. стр. 24.

л. 58. Εὐχὴ εἰς τὸ κουρεῦσαι παιδίον. Тамъ же стр. 24 и 25.

л. 59. Ἀκολουθία τοῦ ἁγιασμοῦ τῶν Φώτων.

л. 66. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ.

Начало и тропари до 25 тѣже, что въ ркп. 1522 г. Свят.-гроб. библ. № 615. Остальныхъ тропарей нѣтъ. Дальнѣйшій порядокъ, какъ въ указанной рукописи. Послѣ тропарей: „Спаси Господи“ и „Троицъ даровъ“ прибавленъ тропарь (ἕτερον, ἡχος δ΄.): Πηγὴν ἰαμάτων... εἶτα Δόξα σοι, ὁ Θεός, ἡ ἐλπίς, καὶ γίνεται ἀπόλυσις.

л. 72. Ἀκολουθία τοῦ ἀρραβῶνος.

Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ τῷ παιδί τοῦ πατριάρχου Ἀβραάμ συμπρευθεὶς ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ... См. выше стр. 95. Εὐχὴ ἐτέρα· Πατὴρ ἀγαθὲ καὶ φιλόανθρωπε... См. ркп. Свят.-гроб. библ. № 615.

л. 72 об. Ἀκολουθία τοῦ στεφανώματος.

Ἰσῶ αὐτοὺς ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἄρχεται λέγων Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τῶν εὐσεβεστάτων... Ὑπὲρ τοῦ συμπολεμῆσαι... Ὑπὲρ τῶν συναπτομένων ἀλλήλοις τοῦ Κυρίου... Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὸν γάμον τοῦτον... Ὑπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ... Ὅπως Κύριος ὁ Θεός χαρίσεται αὐτοῖς τίμιον τὸν γάμον... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας ἀχράντου. Εὐχεται ὁ ἱερεὺς· Ὁ Θεός ὁ αἰώνιος, ὁ τὰ διηρημένα συναγαγὼν εἰς ἐνότητα... Goar. p. 311. Ὁ ἱερεὺς εὐχεται· Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ τὴν ἐξ ἐθνῶν μνηστευσάμενος... Ibid. Εὐχὴ ἐτέρα· Ὁ Θεός ὁ ἅγιος, ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον καὶ ἐκ τῆς πλευρᾶς αὐτοῦ ἀνοικοδομήσας γυναῖκα... Ibid. pag. 317. Εἶτα στέφει ἀμφοτέρους, λέγων· Ἐθηκας ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν στεφάνους. Καὶ κρατῶν τὰς δεξιὰς ἀμφοτέρων, παραδίδωσιν ἀλλήλοις καὶ λέγει ψαλμὸν κ'. Κύριε, ἐν τῇ δυνάμει σου εὐφρανθήσεται ὁ βασιλεὺς ἕως ζῶν ἡτήσατό σε καὶ ἔδωκας αὐτοῖς, καὶ λέγει τοῦτον τὸν στίχον γ'. καὶ εἰρηνεύει καὶ ποιεῖ καθέδραν, καὶ λέγει προκείμενον. Апостолъ и евангеліе въ ркп. Свят.-гроб. библ. № 615. Καὶ εὐδὺς συναπτῆ· Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου и т. д. что выше, но съ прибавкою прошенія: Ὑπὲρ τοῦ εὐφρανθῆναι αὐτοὺς ἐν ὁράσει υἱῶν τοῦ Κυρίου. Послѣ прошенія: Ὅπως Κύριος ὁ Θεός... Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλόανθρωπος... Ὁ ἱερεὺς εὐχεται· Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ ἐν τῇ σωτηρίῳ σου οἰκονομίᾳ καταξίωσας... Goar. p. 318. Ὁ ἱερεὺς εὐ-

χεται καθ' ἑαυτόν. Ὁ Θεὸς ὁ ἄχραντος, ὁ πάσης κτίσεως δημιουργός, ὁ τὴν πλευρὰν τοῦ προπάτορος Ἀδὰμ εἰς γυναῖκα μεταποιήσας. Текстъ изложень иначе противъ Гоара pag. 315. См. выше стр. 29. Καὶ ἀνίστάμενος ἐκφωνεῖ· Χάριτι καὶ οἰκτιρμοῖς καὶ φιλανθρωπία... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τὴν ἡμέραν... καὶ λέγει ἕως Τὴν ἐνότητα. Καὶ καταξίωσον ἡμᾶς, Δέσποτα. Ὁ λαὸς τὸ Πάτερ ἡμῶν. Ὁ ἱερεὺς· Ὅτι σοῦ ἐστίν... Ὁ λαός· Ἀμήν. Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν· Πρόσχες, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεός... p. 65. Ἐκφώνησις. Πρόσχωμεν. Τὰ προηγιασμένα. Ὁ λαός· Εἰς Κύριος, κοινωνικόν· Ποτήριον σωτηρίου. Καὶ μεταδοὺς αὐτοῖς τῶν θείων μυστηρίων, ποιεῖ τὴν εὐχὴν τοῦ κοινου ποτηρίου. Εὐχὴ Ὁ Θεός, ὁ πάντα ποιήσας τῇ ἰσχυῖ σου... Goar. p. 318. Ὁ λαός· Ἀμήν. Καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον, ἐπιδίδωσι πρῶτον τῷ ἀνδρὶ καὶ ἀπογεύεται, εἶτα τῇ γυναικὶ καὶ πάλιν τῷ ἀνδρὶ ἕως ἐκπίη, εἶθ' οὕτως λέγει· Ὅρθοι μεταλαβόντες. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Ὅτι σὺ εἶ ἁγιασμός. Ἐν εἰρήνῃ προέλθωμεν. Καὶ ἐπευχόμενος αὐτοῖς, λέγει· Χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε, πάλιν ἐρῶ χαίρετε... Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μεθ' ὑμῶν.

л. 76. Εὐχὴ εἰς τὸ λύσαι τὰ ἱερὰ στέφη.

Ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος καὶ φιλόανθρωπος, ὁ εὐλογῶν ἐτι δίκαιον, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν γενεαῖς εὐθέων διατηρῶν, ὁ ταῖς διδασκαίς αὐξάνων τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων, καὶ ταῖς διδασκαίς¹⁾ κρατύων, Αὐτὸς εὐλόγησον τὴν στρωμνὴν τῶν δούλων σου τούτων τῇ ἀγαθότητι καὶ τὴν συνάφειαν αὐτῶν ἁγιάσον, ὡς τὴν τῶν πατέρων ἡμῶν Ἀβραὰμ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, περιθέμενος αὐτοῖς μήτραν, ἀγαλλιάσεως καρπὸν, ὁμολογουμένων²⁾ τὸ ἅγιον ὄνομά σου, καὶ ἀνάδησον αὐτοῖς ἔνδυμα ἀληθείας καὶ στέφανον κάλλους ἐν χειρὶ σου, καὶ γενοῦ αὐτοῖς ἔρεισμα ἑδραῖον ἐν ἀληθινῇ πίστει, καὶ εὐλόγησον τὴν ζωὴν αὐτῶν ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ πνευματικῇ. Ὅτι εὐλόγηται³⁾ καὶ δεδόξασται.

— Εὐχὴ εἰς τὰ ἀπολύσια.

Ὁ Θεός, ὁ παραγενόμενος ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας. См. ркп. Свят.-гроб. библ. № 615. Καὶ λύει τὰ στέφανα καὶ ἐξέρχονται.

л. 77. Ἀκολουθία τῆς γονυκλισίας.

Чинъ состоитъ изъ молитвъ. Goar. pag. 597—602. Молитва: „Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ ὕψιστος“ pag. 602 опущена.

л. 86. Εὐχὴ εἰς ψυχὴν κρινομένην.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός ὁ παντοκράτωρ, ὁ πάντα ἄνθρωπον θέλων σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν. Goar. p. 587.

¹⁾ Ркп. Свят.-гроб. библ. № 615 ἐντολαῖς ²⁾ ἑξομολογουμένων ³⁾ ἡγίασται.

— Ἐτεροι εὐχαὶ διάφοροι. Εὐχὴ ἐπὶ θεμελίῳ ἐκκλησίας καὶ ἐπὶ σταυροπηγίου.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἀρεσθεὶς ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομηθῆ-
ναί σοι ἐκκλησίαν... Goar. pag. 485.

л. 86 об. Εὐχὴ ἐτέρα ἐπὶ θεμελίῳ ἐκκλησίας.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸ σὸν ἅγιον αἶμα ὑποβαλλόμενος... Goar.
pag. 486.

л. 87. Εὐχὴ εἰς εὐλόγησιν οἴνου. Goar. p. 553.

л. 87 об. Εὐχὴ εἰς εὐλόγησιν οἴνου.

Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ εὐδοκήσας ἄμπελον κληθῆναι τὸν μονογενῆ
σου Υἱόν. Goar. p. 552.

— Εὐχὴ ἐπὶ ἀποδημούντων.

Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ συνοδεύσας τῷ θεράποντί σου Ἰακώβ. См.
выше стр. 33.

л. 88. Εὐχὴ ἐπὶ ἀνομβρίας. Goar. p. 613.

л. 88 об. Εὐχὴ ἐτέρα ἐπὶ ἀνομβρίας. Goar. p. 614.

л. 89. Εὐχὴ λεγομένη ἐν λιτῇ διὰ φόβου. Goar. p. 636.

л. 89 об. Εὐχὴ ἐπὶ ἐξομολογουμένων. Goar. p. 537.

— Εὐχὴ ἐπὶ τῶν ἐξ ἐπιτιμιῶν λυομένων. pag. 531.

л. 90. Εὐχὴ τῶν προπετῶς ὀμνούντων. См. выше стр. 286.

— Εὐχὴ ἐτέρα εἰς προπετῶς ὀμνούντα ἢ εἰς εὐχόμενον καὶ μὴ
ἀποδιδόντα. Goar. p. 534.

л. 90 об. Εὐχὴ ἐπὶ τῶν ἀλόγως ὑπὸ τινων ἀφοριζομένων ἢ λόγῳ
ἑαυτοῦ δεσμευόντων.

Ὁ Θεὸς ὁ φοβερὸς καὶ δυνατός, ὁ διὰ τοὺς σοὺς οἰκτιρμούς ἐξαπα-
στείλας τὸν μονογενῆ σου Υἱόν εἰς τὸν κόσμον. Goar. p. 531.

л. 91. Εὐχὴ ἐτέρα ἐπὶ τῶν ἐν ἐπιτιμίαις ὄντων καὶ ἑαυτοῦς ὄρκῳ
δεσμευόντων. Goar. p. 528.

л. 91 об. Εὐχὴ ἐπὶ μαροφαγησάντων. Ibid. pag. 534.

л. 92. Εὐχὴ ἐπὶ πλοίου, μέλλοντος πλέειν. Goar. p. 684.

л. 92 об. Εὐχὴ εἰς κατασκευὴν σκάφους. См. выше стр. 288.

л. 93. Τάξις γινομένη, εἰ συμβῆ μισθὲν ἢ τι ἀκάθαρτον προσφά-
τως ἐμπεσεῖν.

Χρῆ ἐπαίρειν αὐτὸ τὸ ἐμπεσόν ἀκάθαρτον καὶ ρίπτειν ἔξω, καὶ ἕτε-
ρον ἀγγεῖον πλύνεσθαι ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν, καὶ ἐπιβάλλειν ἄγιασμα τῶν
ἁγίων θεοφανίων εἰς τὸ ἀγγεῖον τρίτον, καὶ εἶθ' οὕτως τὸ μισθὲν με-
ταβαλεῖν ἐν αὐτῷ, καὶ φέρειν δύο μανουάλια καὶ ἰστάναι ἔνθεν καὶ ἔνθεν
καὶ θυμῶν αὐτὸ τὸν ἱερέα σταυροειδῶς γύρωθεν ἐκ τρίτου, καὶ μετὰ τοῦτο

ιστάμενον κατὰ ἀνατολὰς ἐπεύχεσθαι· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐν τῇ ἐνσάρκῳ καὶ σωτηρίῳ σου οἰκονομία διαστειλάμενος... Goar. p. 482. Εἰ δὲ συμβῆ τὸ ἐμπεσόν ἀκάθαρτον χρονίσαι καὶ σαπῆναι, ἐκχέεσθαι τὸ εἶδος καὶ μηδενὸς τὸ σύνολον ἄπτεσθαι αὐτοῦ.

λ. 94. Εὐχὴ ἐτέρα εἰς σκεῦος μιασθέν.

Δέσποτα καρδιογνώστα, ὁ ἐπιστάμενος τὰ ἀπόρρητα καὶ γινώσκων τὰ πάντα... См. выше стр. 468, прим. 1—6.

λ. 94. Εὐχὴ ἐπὶ τῶν μετανοούντων.

Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ τοῦ προφήτου σου Νάθαν. Goar. pag. 536.

λ. 95. Εὐχὴ ἐπὶ πυρεττόντων.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὰ χρόνια καὶ δεινὰ πάθη λόγῳ μόνῳ θεραπεύσας. Goar. p. 549.

— Εὐχὴ ἐπὶ πᾶν εἶδος ἀρρώστιας.

Δέσποτα παντοκράτωρ, ἰατρὲ ψυχῶν καὶ σωμάτων. Goar. p. 459.

λ. 95 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ ὀρύξει φρέατος. Goar. p. 550.

λ. 96. Εὐχὴ ἐπὶ οἴκῳ κτιζομένῳ.

Ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν ἐν συνέσει. Goar. pag. 483.

— Εὐχὴ ἐπὶ εὐλογίᾳ οἴκου.

Ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ καταξιώσας ὑπὸ τὴν σκηνὴν τοῦ Ζαχαρίου... Goar. 484.

λ. 96 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ οἴκῳ περιεργαζομένῳ.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐπάνω πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας. Рки. Евѣнгм. днбл. № 208 л. 66

λ. 97 οβ. Τάξις γινομένη εἰς χωράφιον, ἢ εἰς ἀμπελώνα, ἢ εἰς κήπον, εἰ συμβῆ βλάπτεσθαι ὑπὸ ἐρπετῶν, ἢ ἄλλων εἰδῶν. Goar. p. 554.

λ. 98. Εὐχὴ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Τρύφωνος. Goar. pag. 554—555.

λ. 100 οβ. Εὐχὴ, λεγομένη παρὰ τοῦ ἱερέως ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ μέλλοντος μεταλαβεῖν τῆς ἁγίας κοινωνίας.

Ἐκλινε τὸν αὐχένα ὁ σὸς δοῦλος ὁ δεῖνα, ἀπεκδεχόμενος τὰ παρὰ σοῦ πλοῦσια ἐλέη, πλουσίαν τὴν παρὰ σοῦ πνευματικὴν εὐλογίαν, ἁγίασον, Κύριε, τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν καὶ καταξίωσον αὐτὸν κοινωνῆσαι τῶν ἀχράντων, ἀθανάτων καὶ ζωοποιῶν μυστηρίων τοῦ Υἱοῦ σου καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν αὐτῷ δῶρησαι, ὅτι προσκυνητὸς εἶ καὶ δεδοξασμένος σὺν τῷ μονογενεῖ σου Υἱῷ καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι...

— Εὐχή, ὅταν (ἀπαίρη ἄνθρωπος ἀπὸ τῶν τῆδε· γράφει) δὲ ταύτην ὁ πνευματικὸς πατήρ εἰς χαρτίον καὶ βάλλει εἰς τὴν χεῖρα τοῦ τεθνηκότος διὰ τὸν φόβον τῶν τελωνίων τοῦ ἀέρος καὶ τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου· Ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ρκπ. XVI в. Ватопед. библ. № 134 ἔμπροσθεν τοῦ φοβεροῦ αὐτοῦ βήματος, ὁ ὢν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἄμην.

л. 101. Εὐχή εἰς ὕδωρ μισθέν.

Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ δοὺς ἐξουσίαν καὶ ἐντολὴν τοῖς δούλοις σου τοῖς προφήταις καὶ ἀποστόλοις, ἐν τῷ λόγῳ σου καθαρῖζειν πάντα μολυσμὸν καὶ πάντα ἀκάθαρτον. Сн. выше стр. 241.

л. 101 об. Εὐχή ἐπὶ σεισμῷ.

Ὁ φοβερός καὶ θαυμαστός καὶ μέγας ὑπερένδοξός τε καὶ ἀληθινὸς Θεός. Goar. p. 623.

л. 102. Εὐχή ἐπὶ προσφερόντων ἀπαρχάς. Goar. p. 522.

— Εὐχή ἐπὶ βασιλείῳς γινομένη.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων. Goar. p. 733.

л. 102 об. Εὐχή εἰς τὸν σπόρον.

Δέσποτα Χριστέ ὁ Θεός, ὁ ἐκ τῆς ἀσπόρου ἀρούρας καὶ ἐκ τῆς χώρας τῆς μὴ δεξαμένης τὴν σπορὰν βλαστήσας. См. ркп. XVI в. Есфигм.библ. № 208.

л. 103. Εὐχή ἐπὶ θέρους. Goar. p. 524.

— Εἰς ἄλωνα θέρους καὶ καρπῶν τε πληρωμάτων· Πηγὴ τῶν ἀγαθῶν, Δέσποτα παμβασιλεῦ καὶ εὐεργέτα. Goar. p. 523.

л. 103 об. Εὐχή εἰς κόλυβα ἁγίων. Goar. p. 524.

л. 104. Εὐχή εἰς κοιμηθέντας.

Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός. Goar. p. 424.

л. 103. Εὐχή εἰς ἀπαρχὰς σταφυλῆς καὶ συκῶν τῆς ς'. τοῦ αὐγούστου μηνὸς ἐν τῇ ἑορτῇ τῆς Μεταμορφώσεως.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινὴ ἡ μέθην μὴ ποιούσα σωματικὴν, ἐλευθερωσύνην (δὲ)γεννώσα πνευματικὴν, ὁ ἀσπόρως βλαστήσας ἐκ Παρθένου καὶ ἀνηρότου γῆς τῆς ἁγίας Μαρίας τῆς Θεοτόκου, Αὐτὸς εὐλόγησον καὶ τὸν καρπὸν τῆς ἀμπέλου ταύτης διὰ τοῦ ἀναξίου ἐμοῦ δούλου σου καὶ δὸς ἡμῖν πλήρη τὸν καρπὸν τῆς σῆς εὐλογίας πλουσίως, μεγαλόδωρε Κύριε, καὶ ἀνεστερητοὺς παντὸς ἀγαθοῦ ἀνάδειξον, ἵνα καὶ πένησιν ἐπαρκοῦντές σοι διὰ παντὸς εὐχαριστοῦμεν τῷ δοτῆρι πάντων τῶν ἀγαθῶν δωρημάτων. Ὅτι ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις.

— Εὐχή εἰς ἄγραν ἰχθύων.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ τοῦ πλήθους τῶν ἄλλοτριμῶν σου φανερώσας τοῖς ἁγίοις σου μαθηταῖς καὶ ἀποστόλοις τὴν μεγαλωσύνην

τῆς δόξης τῆς ἀγιωσύνης σου καὶ ἐν τῇ λίμνῃ Γενησαρὲτ ἐν τῇ ἄγρα τῶν ἰχθύων ἐπιδείξας αὐτοῖς τὴν δυναστείαν σου, καὶ εἰπὼν ἐκθαμβουμένῳ τῷ Σίμωνι Πέτρῳ· μὴ φοβοῦ, ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώπους ἔσῃ ζωῶν, εἶτα πάλιν μετὰ τὴν τριήμερον καὶ σωσικόσμιόν σου ἔγερσιν φανερώσας ἑαυτὸν τοῖς ἀγίοις σου ἀποστόλοις ἐπὶ τῆς θαλάσσης τῆς Τιβεριαάδος, κάκεισε τὴν ὄρεάν τῶν ἑκατὸν πενήκοντα τριῶν ἰχθύων αὐτοῖς χορηγήσας. Αὐτὸς καὶ νῦν, φιλάνθρωπε βασιλεῦ καὶ δοτῆρ τῶν ἀγαθῶν, παρορῶν ἡμῶν τὰ πλημμελέματα τὰ ἐκούσια καὶ τὰ ἀκούσια τὴν αὐτὴν εὐλογίαν κατάπεμψον καὶ ἐπὶ τὰ εὐτελῆ δίκτυα ταῦτα, καὶ ἔμπλησον αὐτὰ τῆς σῆς ὄρεας, παρέχων αὐτοῖς χάριν ἀνεξάλειπτον· πάντα γὰρ σὰ δωρήματα εἰσὶ πρεσβείαις καὶ ἰκεσίαις τῆς παναχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, τῶν ἁγίων καὶ πανευφημῶν ἀποστόλων καὶ πάντων σου τῶν ἁγίων, ἵνα καὶ ἐν τούτῳ καὶ ἐν πᾶσι δοξάζηται σου τὸ πανάγιον ὄνομα σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ...

λ. 105. Εὐχὴ εἰς εὐλογίαν ἐλαίου.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ὁ τοῖς ἐν τῇ κιβωτῷ τοῦ Νῶε. РКИ. Есфигм. библ. № 208. л. 72.

λ. 105. Εὐχὴ εἰς μνήμην ἁγίων.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὸν οὐρανόν. См. выше стр. 35.

λ. 106. Εὐχὴ ἐπὶ υἱοθετοῦ.

Κύριε ὁ ἀκατάληπτος ἡμῖν, ὁ τῇ παντοκρατορικῇ σου δυνάμει τὰ πάντα ποιῶν καὶ οἰκονομῶν, μετασκευάζων πρὸς τὸ συμφέρον, ὁ τῷ θεράποντί σου Ἰωσήφ χριτώσας ἀρέσαι τῷ Φαραῶ καὶ υἱοθετηθῆναι παρ' αὐτοῦ, καὶ κληρονομήσει αὐτῷ τε καὶ πάσῃ τῇ περιουσίᾳ αὐτοῦ καὶ τοὺς πρεσβυτέρους, καταπεμψον καὶ τὰ νῦν τὴν χάριν τοῦ παναγίου σου Πνεύματος ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου τόνδε τὸν υἱοθετούμενον παρὰ τοῦ δούλου σου τοῦδε καὶ σύνδησον τῇ πρὸς ἀλλήλους ἀγάπῃ, ἵνα, συγκληρονομοῦντες ἀλλήλοις ἐν θεϊκῇ σου παρουσίᾳ, δόξαν σοι ἀναπέμψωσι πάντοτε νῦν καὶ ἀεὶ.

— Εὐχὴ εἰς ἀδελφοποίησιν.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πάντα πρὸς σωτηρίαν ἡμῖν. Goar. p. 707. Конецъ: ὡς ἐδωρήσω τοῖς ἀγίοις σου μαθηταῖς καὶ ἀποστόλοις τὴν σὴν εἰρήνην καὶ ἀγάπην, καὶ τούτοις παράσχου, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, χαριζόμενος αὐτοῖς πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα καὶ ζωὴν αἰώνιον. Σὺ γὰρ εἰ φύλαξ.

λ. 106 об. Εὐχὴ τοῦ Χρυσοστόμου εἰς τὸ μέλλειν ἀναγινώσκειν, ἢ ἀναγινώσκοντος ἐτέρου, ἀκροᾶσθαι.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἀνοίξον τὰ ὄψα καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς καρδίας μου τοῦ ἀκούειν με τοὺς λόγους σου καὶ συνιέναι καὶ ποιεῖν τὸ θέλημά σου, Κύριε, ὅτι πάροικος ἐγὼ εἰμὶ ἐν τῇ γῆ, μὴ ἀποκρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ τὰς ἐντολάς σου, ἀλλὰ ἀποκαλύψον τοὺς ὀφθαλμοὺς μου καὶ κατανοήσω τὰ θαυμάσια ἐκ τοῦ νόμου σου· ἐπὶ σοὶ γὰρ ἐλπίζω, ὁ Θεὸς μου, ἵνα μου φωτίσῃς τὴν καρδίαν.

— Εὐχὴ λεγομένη πρὸ τοῦ ὑπνῶσαι καὶ εἰς ἐνουπνιαζόμενον· Πολυεύσπλαγχνε Κύριε, ἀκήρατε, ἀμόλυντε, μόνε ἀναμάρτητε... Goar. p. 529.

л. 107. Εὐχὴ εἰς πόλεμον πορνείας. Goar. p. 530.

л. 107 об. Εὐχὴ ἑτέρα ὁμοία. Ibidem.

л. 108. Εὐχὴ ἐπὶ αἰσχυρῶν λογισμῶν. Goar. pag. 536.

л. 108 об. Εὐχὴ ἐπὶ διγαμοῦντας.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πάντων κηδόμενος καὶ πάντων προσοούμενος. Goar. p. 329.

л. 109. Εὐχὴ ἑτέρα.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, Λόγε τοῦ Θεοῦ καὶ Πνεύματος, ὁ ὑψωθείς ἐπὶ τοῦ σταυροῦ καὶ τὸ καθ' ἡμῶν διαρρήξας χειρόγραφον. Goar. p. 329.

л. 109 об. Ἀποστολο-ευαγγέλια.

л. 156. Ἀκολουθία τοῦ εὐχελαίου.

Εὐλογοῦντος τοῦ ἱερέως, ἄρχεται τὸ Κύριε, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, εἶτα Θεὸς Κύριος, καὶ εἰ δὲ ἐστὶ μ'. Ἀλληλούια, εἶτα τὰ τροπάρια· Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε κ. τ. α., ψαλμὸς Ν'. τὸ Ἐλέησόν με, ὁ Θεὸς καὶ ἄρχεται τὸν κανόνα ᾠδῆ α'. ἤχος δ'. Θηλάσσης τὸ ἐρυθραῖον. Ἐλέω τῆς εὐσπλαχνίας, Δέσποτα... Goar. p. 332. После канона ексапоствларіѣ Goar. p. 334 καὶ εὐθὺς στιχηρά, ἤχος πλ. β'. Οὐρανῶν ὑπάρχουσα πλατυτέρα, χερουβίμ καὶ θρόνων ἐνδοξοτέρα καὶ πάσης τῆς κτίσεως ἀγνή τιμιωτέρα... Ὑμνοὺς τῶν χειλέων μου μὴ παρίδῃς, στεναγμοὺς τῆς καρδίας μου μὴ ἀθετήσῃς... Οἱ πεπωρωμένοι τῇ διανοίᾳ καὶ πεφορτισμένοι ταῖς ἁμαρτίαις... Ἡ ἀπελπισμένων ἐλπίς βεβαία καὶ ἁμαρτανόντων ἡ σωτηρία, Μαρία πανύμνητε ἀγνή καὶ Θεοτόκε, δεξαί... Δόξα καὶ νῦν, ὁ αὐτός, Τριήμερος ἀνέστης. Πανάχραντε Παρθένε ἀγνή, τοὺς δούλους σου περῖσωζε ἀπὸ πάσης ἐναντίας προσβολῆς... Ἀπολυτίκιον, ἤχος δ'. Ταχὺς εἰς ἀντίληψιν μόνος ὑπάρχων, Χριστέ... καὶ γίνεται ἕκτενὴ καὶ ἀπόλυσις. Εἶτα περὶ τὴν πρέπουσαν ὦραν συνάγονται οἱ ἱερεῖς καὶ λαμβάνουσι κηρὸς καὶ ὑφάπτουσιν, εἶτα εἰς τῶν ἱερέων ἐκφωνεῖ τὸ Εὐλόγησον, δέσποτα, καὶ ὁ πρωτοπαπᾶς· Εὐλογημένη ἡ βασιλεία τοῦ Πατρὸς... καὶ ὁ ἀρξάμενος· Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Далѣе см. выше стр. 370—376, прим.

л. 174 об. Εὐχή, ἣν λέγουσιν οἱ ἱερεῖς, ὅτε χρίουσι τὸν ἀσθενῆ. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Πάτερ ἅγιε, ἰατρὲ ψυχῶν καὶ σωμάτων... Goar. pag. 338. Именъ святыхъ, кромѣ Иоанна Предтечи, нѣтъ. Καὶ ἀλείφοντες, λέγουσιν Ἡ βοήθεια ἡμῶν ἐν ὀνόματι Κυρίου τοῦ ποιήσαντος...

л. 175. Εὐαγγέλια ἐωθινά.

л. 182. Ἀποστολο-εὐαγγέλια τῆς ἁγίας τεσσαρακοστῆς.

LXVII. Εὐχολόγιον, рукопись библи. арх. Антонина (нынѣ Императ. Спб. публичной) въ 16 долю, 371 листъ, писана скорописью XV в.

л. 1. Εὐχαί, λεγόμεναι ἐν λιτανείαις εἰς πληγὴν θανατικοῦ, ποίημα τοῦ ἀγιωτάτου καὶ σοφωτάτου κυροῦ Φιλοθέου καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἡ τῶν οἰκτιρμῶν ἀνεξάντλητος πηγὴ, τὸ τῆς φιλανθρωπίας ἀνεξιχνίαστον πέλαγος. Goar. p. 629.

л. 3. Εὐχὴ ἑτέρα εἰς τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν.

Ἡμάρτομεν, ἠναμήσαμεν, ἠδικήσαμεν ἐνώπιόν σου, πανάγαθε Δέσποτα. Goar. p. 630.

л. 5 об. Εὐχαί ἕτεραι τοῦ αὐτοῦ πατριάρχου κῦρ Φιλοθέου εἰς ἀνομβρίαν.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῶ ζῶντι καὶ ἐνυποστάτῳ σου λόγῳ. См. выше стр. 291.

л. 7 об. Κύριε, Κύριε, ὁ διὰ τοῦ σοῦ προφήτου Ἠλιού λύσας τὸν αὐχμὸν. Goar. p. 615.

л. 10. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ.

Начало обычное. Послѣ „Придите повлониимся“ 50 псаломъ и затѣмъ стихиры по алфавиту. Дальнѣйшій порядокъ до молитвы, какъ въ рукописи Ватопед.-Аѳон. XVI в. № 134—350. Послѣ ек-теньи положена молитва: Ὁ Θεὸς ὁ μέγας, ὁ ὕψιστος, ὁ ἐν Τριάδι ἁγία προσκυνούμενος, ἡ προαιώνιος φύσις... Въ молитвѣ между другими имена-ми поминается Συμεὼν τοῦ ἐν τῇ Μάνδρᾳ. Дальнѣйшій порядокъ, какъ у Гоара pag. 362, но съ небольшими особенностями въ текстѣ. Ектенья и обычный отпустъ оканчивають этотъ чинъ.

л. 19. Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου ἁγιασμοῦ.

Μετὰ τὸ εἰπεῖν τὸν ἱερέα τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν, νηστείας δηλονότι οὔσης, ἐξερχόμεθα πάντες ἐν τῷ ἁγίῳ λουτρῷ, προπορευομένου τοῦ ἱερέως μετὰ λαμπάδων καὶ θυμιατοῦ καὶ τοῦ τιμίου ξύλου, ψάλλοντες τροπάριον, ἦχος πλ. δ'. Φωνὴ Κυρίου ἐπὶ τῶν ὑδάτων κ. τ. λ. Goar. p. 366. Про-

шенія слѣдуютъ въ такомъ порядкѣ: Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου.. Ὑπὲρ τοῦ ἐπισκόπου ἡμῶν... Ὑπὲρ τοῦ ἁγιασθῆναι τὸ ὕδωρ τοῦτο... Ὑπὲρ τοῦ καταπεμφθῆναι αὐτῷ τὴν χάριν... Ὑπὲρ τοῦ γενέσθαι αὐτὸ ἀφθαρσίας πηγῆν, ἁγιασμοῦ δῶρον... Ὑπὲρ τοῦ γενέσθαι αὐτὸ φυλακτήριον καὶ ἁγιασμόν οἴκων καὶ πρὸς πᾶσαν ὠφέλειαν ἐπιτήδειον... Ὑπὲρ τοῦ γενέσθαι αὐτὸ πᾶσι τοῖς χρωμένοις ἐξ αὐτοῦ... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Τῆς παναγίας, ἀχράντου... Τούτων δὲ λεγομένων, λέγει ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν ταύτην μυστικῶς: Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ μονογενὴς Υἱός, ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ Πατρὸς, ὁ ἀληθινὸς Θεός. Goar. p. 368.

л. 28 об. Ἀκολουθία τῆς γονυκλισίας τῆς ἁγίας Πεντηκοστῆς. Goar. pag. 597—603.

л. 39 чистый.

л. 40. Εὐχαὶ τοῦ λυχνικοῦ. См. выше стр. 274, но надписаніе имѣеть лишь одна пятая молитва.

л. 44. Εὐχαὶ ἐωθινάι. Goar. p. 39—42.

л. 52. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου, ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου.

л. 69 об. Εὐχὴ ἐπὶ κολύβων ἁγίων. Goar. p. 524.

л. 71. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου.

Моментъ, послѣ перенесенія даровъ съ жертвенника на престолъ, описывается такъ: Καὶ μετὰ τὸ ἀποθεῖναι τὰ ἅγια δῶρα ἐν τῇ τραπέζῃ καὶ καλύψαι, κλινόμενος ἀριστερὰ μετὰ τοῦ θυμιατοῦ, λέγει: Πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ καὶ δύναμις Ὑψίστου ἐπισκιάσει σοὶ καὶ συλλειτουργήσῃ σοι, εἰδ' οὕτως δεξιὰ: Αὐτὸ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον συλλειτουργήσῃ ἡμῖν καὶ ὑμῖν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν, πάντοτε νῦν καὶ αἰεὶ. Ὁ διάκονος: Πληρώσωμεν τὴν δέησιν ἡμῶν... Послѣ пресущесствленія даровъ, на возгласъ діакона: Μνησθητι ἡμῶν, δέσποτα. Ὁ ἱερεὺς: Μνησθεῖη ἡμῶν Κύριος ὁ Θεὸς ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ πάντοτε νῦν. Ὁ διάκονος (послѣ молитвы: Τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ): Καὶ ὢν ἕκαστος κατὰ διάνοιαν ἔχει καὶ πάντων καὶ πασῶν. Послѣ молитвы: Πρόσχες, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, προσκυνεῖ ὁ ἱερεὺς ἐκ τρίτου καὶ λέγει μυστικῶς: Ὑψοῦτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν καὶ προσκυνεῖτε... Εὐδὸς ὁ διάκονος: Πρόσχωμεν. Ὁ ἱερεὺς ὑψοῖ τὸν ἄρτον, λέγων: Τὰ ἅγια τοῖς ἁγίοις. Εἰδ' οὕτως μελίζει τὸν ἄρτον εἰς τέσσαρα μέρη, καὶ, λαβὼν ἐν μέρος ἐκ τοῦ ἄρτου, βάλλει εἰς τὸ ἅγιον ποτήριον, λέγων: Πλήρωμα Πνεύματος ἁγίου, πάντοτε νῦν. Εἰδ' οὕτως ποιεῖ

ὁ ἱερεὺς μετανοίας γ'. καὶ δέχεται ἐν μέρος καὶ κλινόμενος λέγει: Βασίλεϋ οὐράνιε, Τοῦ δεῖπνου σου τοῦ μυστικοῦ. Καὶ ποιῶν σφραγίδα ἐκ γ'. λέγων: Σὺ εἶπας, Κύριε, ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα. Καὶ μετὰ τὴν μεταλήψιν ποιεῖ μετανοίας γ'. καὶ οὕτως μεταλαμβάνει ἐκ τοῦ ἁγίου ποτηρίου καὶ, καλύπτων τὰ ἅγια, λέγει τὴν εὐχὴν: Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐπὶ τῇ μεταλήψει τῶν ἁγίων ἀχράντων... Goar. p. 148. Возгласа: „Спаси Боже люди твоя“—нѣтъ.

л. 115 об. Εὐχὴ τῆς προθέσεως.

Ὁ Θεός, ὁ ὑποδείξας ἡμῖν τὸ μέγα τοῦτο τῆς σωτηρίας μυστήριον. См. выше стр. 490, прим. и стр. 393.

л. 116. Ἡθεῖα λειτουργία τῶν προηγιασμένων. Goar. p. 162—168.

л. 130. Ἀρχὴ τοῦ ἐξοδιαστικοῦ. См. выше стр. 282—285 и прим.

Чинъ обрывается на стихирахъ при цѣлованіи: Ἀνάπαυσον, Σωτὴρ ἡμῶν... Ὁ θάνατός σου, Κύριε, τοῖς νεκροῖς ζωὴν ἐξήνθησεν...

л. 165 об. Ἔτερος κανὼν εἰς κοιμηθέντας, φέρων ἀκρόστιχον τήνδε: Θνήσκουσι πιστοῖς ὄγδοον πλέκω μέλος. Ὡδὴ α'. ἦχος πλ. δ'. Ὑγρὰν διδοεύσας. Θανάτῳ τὸν θάνατον τοῦ Χριστοῦ καὶ πάθει πάθος μιμησάμενοι τὸ σεπτόν... Νεότητος πταίσματα παρορῶν... κ. τ. λ. Трисвятое, Отче нашъ, „Со духи праведныхъ“ и проч., ектенья и отпустъ.

л. 170. Κανὼν εἰς κοιμηθέντας, οὗ ἡ ἀκρόστιχος αὕτη: Ἐκτον προσκῶδω τοῖς ἀπελθοῦσι μέλοι, ἦχος πλ. β'. Ὡδὴ α'. Ὡς ἐν ἡπείρῳ... Ἐν οὐρανίοις θαλάμοις διηνεκῶς. Goar. p. 426—428. Далѣе листы перенутаны и нѣкоторыхъ не достаетъ.

л. 178 об. Ἀκολουθία σὺν Θεῷ τοῦ ἁγίου εὐχελαίου. Дмитриевскій. Прилож. стр. 119—135. Ектенья послѣ вліянія масла изложена сходно съ ркп. Москов. Синодал. библи. № 498. Тамъ же, стр. 120, прим. 1.

л. 214 об. Ἀκολουθία τῆς ἀνομβρίας.

Состоятъ эTOTЪ чинъ изъ ектенья и двухъ первыхъ молитвъ. Goar. p. 612—613.

л. 2 8. Εὐχὴ τοῦ μεγάλου ἑσπερινοῦ εἰς τὴν λιτὴν. Goar. pag. 32—33.

л. 221. Εὐχὴ εἰς τὸ κατασφραγίσαι παιδίον, λαμβάνον ὄνομα τῇ η'. ἡμέρα τῆς γεννήσεως αὐτοῦ. Дмитриевскій. Прилож. стр. 6—7.

л. 222. Τῇ δὲ τεσσαρακοστῇ ἡμέρᾳ πάλιν προσάγεται τῷ ναῶνι и т. д. Тамъ же стр. 7—9. Нѣтъ только надписанія: Εὐχὴ, ἣν ποιεῖ ὁ ἱερεὺς, μέλλων εἰσάξει τὴν λεχῶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

л. 225. Εὐχαὶ εἰς τὸ ποιῆσαι κατηγούμενον. Тамъ стр. 9—15. Goar. p. 292—293. Есть нѣкоторыя разности противъ указаннаго списка. Такъ, отрицанія написаны вмѣстѣ и раздѣлены тремя точками, причемъ въ одной изъ этихъ формулъ нѣтъ фразы: Καὶ πάσῃ τῇ λατρείᾳ αὐτοῦ. Вмѣсто дуновения положено плюновение—Ἐμπτοσον αὐτῷ. Объ оцѣваніи новокрещеннаго не говорится въ чинѣ. Мѣромъ помазываются, кромѣ указанныхъ въ Тактиконѣ Іоанна Кантакузина Прилож. стр. 14, еще слѣдующія части тѣла: καὶ τοῦ στήθους, καὶ τῶν χειρῶν, καὶ τῶν ποδῶν. Нѣтъ замѣчанія: Ἐν δὲ ταῖς λοιπαῖς ἑορταῖς, ὅτε ἐν τῷ μικρῷ φωτιστηρίῳ и т. д. стр. 15.

л. 242 об. Εὐχὴ εἰς τὸ ἀπολοῦσαι τὸν φωτισθέντα τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ.

Ὁ λύτρωσιν ἁμαρτιῶν διὰ τοῦ ἀγίου σου βαπτίσματος... Ἐκφώνησις: Ὅτι ἠολόγηται καὶ δεδόξασται... Goar. p. 303. Καὶ λαβὼν σπόγγον καινόν... Дмитриевскій. Прилож. стр. 16.

л. 243 об. Εὐχὴ εἰς τὸ ἀπολοῦσαι νεοφώτιστον.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ τῆς κολυμβήθρας τὴν οὐρανίον ἔλλαμψιν τοῖς βαπτιζομένοις παρέχων... Goar. p. 304. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Ἐπεύχεται ὁ ἱερεὺς: Ὁ ἐνδυσάμενός σε τὸν Χριστὸν καὶ Θεὸν ἡμῶν... Ibid.

л. 244 об. Εὐχὴ εἰς τὸ κουρεῦσαι παιδίον. Дмитриевскій. Прилож. стр. 16.

л. 246. Διακονικὰ εἰς ἀνομβρίαν. Goar. p. 612—613. Не достаесть противъ Гоара лишь двухъ прошеній: Κατάπεμψον τοὺς ὑετούς... Καὶ οἰκτιρῶν καὶ ἐλεήμων... и возгласа: Ἐπάκουσον ἡμῶν, ὁ Θεός..., но есть въ концѣ ектеньи лишнее прошеніе: Καὶ ὑπὲρ τοῦ ἐπομβρίσαι τῇ γῆ ὑετον ἀγαθότητος.

л. 249. Εὐχὴ ἐπὶ θεμελίῳ ἐκκλησίας. Goar. p. 486.

л. 250. Εὐχὴ ἐπὶ ἑξομολογουμένων. Goar. p. 537.

л. 250 об. Εὐχὴ συγχωρητικὴ παρὰ πνευματικοῦ πατρὸς.

Ὁ Θεός, ὁ συγχωρήσας διὰ Νάθαν τῷ προφήτῃ Δαβὶδ τὰ ἴδια ὁμολογήσαντι κακὰ καὶ Πέτρῳ τὴν ἄρνησιν, κλαύσαντι ἰσχυρῶς, καὶ πόρνην δακρυσάσῃ ἐπὶ τοὺς ἀχράντους Αὐτοῦ πόδας, καὶ Μανασσῇ καὶ τῷ τελῶνῃ, ὁ εἰπὼν: Ἐξομολογεῖσθε ἀλλήλοις. Αὐτός, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς συγχωρήσαι σε, ἀδελφε ἐ δεῖνα, καὶ εἶτι οὐκ ἔφθασας, ὡς ἄνθρωπος ἐξαγγεῖλαι ἐκουσίως καὶ ἀκουσίως, ἧ καὶ δι' ἄγνοιαν ὑπὸ πλήθους ὀνομάτων διαφόροις πνευματικοῖς, συγχωρήσαι σε καὶ ταῦτα ὁ φι-

λάνθρωπος Θεός ἐν τῷ μέλλοντι, καὶ ἀκατάκριτον παραστήσαι σε ἐνώπιον τοῦ φοβεροῦ αὐτοῦ βήματος, ὃ ὦν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας Ἄμην.

λ. 251. Εὐχὴ ἐπὶ τῶν προπετῶς ὀμνουόντων. См. выше стр. 286.

λ. 251 об. Εὐχὴ ἐπὶ τῶν ἀλόγως ὑπὸ τινων ἀφοριζομένων, ἢ λόγῳ αὐτοὺς δεσμευόντων Goar. p. 531.

λ. 253. Εὐχὴ ἐπὶ μιανοφαγησάντων. Goar. p. 534.

λ. 254. Εὐχὴ ἐπὶ μικροῦ τινος ἐμπεσόντος εἰς φρέαρ. См. выше стр. 286.

Далѣ слѣдуютъ тѣже молитвы и съ томъ же порядкѣ, какъ въ Εὐχολόγ. ркп. Ватопед.-Аѳон. библ. № 133. См. выше стр. 286—287.

λ. 275. Ἄρχῃ τῶν ια'. ἐθνικῶν εὐαγγελίων.

λ. 290. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ σχήματος, ἤγουν τοῦ μανδύου. См. выше стр. 276.

λ. 301 об. Εἰς ἀρχάριον ῥασσοφοροῦντα. См. выше стр. 276.

λ. 303. Τὰ διακονικὰ τῆς θείας λειτουργίας. Здѣсь содержатся ектенѣи, производимыя діакономъ во время литургіи. Изъ примѣчаній достойно вниманія слѣдующее: Εἰ δὲ εἰσὶ δύο διάκονοι, λέγουσι τοῦτο (т. е. ектенѣю обѣ оглашенныхъ) ἀμοιβαδὸν οἷον, ὃ μὲν ἔξω· Ὅσοι κατηχούμενοι προέλθετε, ὃ δὲ ἔσω· Οἱ κατηχούμενοι προέλθετε, καὶ αὐθις ὃ μὲν ἔξω· Ὅσοι κατηχούμενοι προέλθετε, ὃ δὲ ἔσω· Μὴ τις τῶν κατηχομένων, καὶ εὐθὺς πάλιν ὃ ἐκτός· Ὅσοι πιστοὶ ἔτι καὶ ἔτι ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

λ. 307. Τὰ διπλοκατηχούμενα, ἃ καὶ λέγονται ἀπὸ τῆς τετράδος τῆς μεσονηστήμου μέχρι τῆς μεγάλης τετράδος.

λ. 308. Εὐχὴ, λεγομένη παρὰ ἀρχιερέως ἢ ἱερέως, ἢ καὶ παρὰ πνευματικοῦ πατρὸς συγχωρῶν τὰ ἐκούσια καὶ τὰ ἀκούσια ἀμαρτήματα, λύων πάσαν ἀρὰν καὶ ὄρκον ἐπὶ τὸν μέλλοντα μεταλαβεῖν.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, Υἱὲ καὶ Λόγε τοῦ Θεοῦ, τοῦ ζῶντος, ποιμὴν καὶ ἀμνέ, ὁ αἴρων τὴν ἀμαρτίαν τοῦ κόσμου... Goar. p. 536.

λ. 312. Ἀκολουθία, γινομένη εἰς τὸ μέγα καὶ ἀγγελικὸν καὶ ἅγιον σχῆμα. См. выше стр. 272—282.

λ. 351. Μεγαλονάρια, φαλλόμενα τῷ ἀγίῳ καὶ μεγάλῳ σαββάτῳ εἰς Ἄρμων, τοῦτο ἄστιχον καὶ εἰς τοὺς δύο χορούς.

λ. 366. Канонъ (неполный) плачь Пресвятой Богородицы.

λ. 371. Εὐχὴ εἰς ψυχοῤῥαγοῦντα.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ Πατὴρ τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ... Goar. p. 587.

λ. 371. об. Εὐχὴ εἰς εὐλογίαν ἐλαίου. Ркп. Есфигм. библ. № 208 л. 72.

LXVIII. № 73 (274) Εὐχολόγιον, рукопись патриаршей библиотеки въ Иерусалимѣ на бумагѣ писана скорописью XV вѣка. Листовъ 141.

л. 1. Ἀκολουθία εἰς ῥασοφόρον μοναχόν.

Ἁγιε ἀγαθέ, ὁ τοῦ ἀγαθοῦ Πατρὸς Υἱός, ὁ τὴν ὑπερηφανίαν ἐκκόπτων καὶ καταργῶν τὴν ἔνστασιν τοῦ ἀντικειμένου, καὶ ἐκχέων τὴν δόξαν τῆς ταπεινοφροσύνης ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῶν ἁγίων καὶ στέφων αὐτοὺς τὸν στέφανον τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀθανασίας, καὶ ὁδηγῶν εἰς τὴν στενὴν ὁδόν, δι' ἧς εἰσῆλθον οἱ ἅγιοι πατέρες καὶ ἀπειλήσασιν τὸν τόπον τῆς ἀναπαύσεως· Αὐτὸς Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, δώρησαι τὴν παρούσαν δύναμιν καὶ χάριν τῆς σῆς θεότητος ἐπὶ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα τοῦ σοὶ προσελθόντος ἀδελφοῦ ἡμῶν καὶ δεξαμένου τὴν ἀπαρχὴν τοῦ ἁγίου σχήματος ἐν τῷ ὀνόματί σου, τῷ ἁγιαζοντι τὰ σύμπαντα, ἵνα καὶ τοῦτον ἕξης ἐν τῷ ὀνόματί σου τῷ παντοδυνάμῳ καὶ ἀγαθῷ. Ὅτι ἅγιος εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν... Conf. Goar. pag. 391. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν... Ὁ Θεὸς ὁ μεγαλόδωρος, ὁ ἐλκύσας τὸν δοῦλόν σου εἰς δεῖνα см. ркп. Ватопед. библ. XVI в. № 134 л. 126. Καὶ εὐθὺς κουρεύει αὐτὸν σταυροειδῶς καὶ ἐνδύει αὐτὸν στιχάριον μαῦρον καὶ μικρὸν κουκούλιον καὶ ζώνην δερματίνην. Ὁ ἱερεὺς· Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Δέσποτα Κύριε, ὁ μόνος ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος, ὁ πλούσιος ἐν ἐλέει... См. выше стр. 221. Καὶ ἀσπάζονται αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ καὶ ἀπόλυσις.

л. 2. Τάξις εἰς σχῆμα μοναχοῦ σταυροφόρου.

Εἰσφέρουσιν οἱ ἀδελφοὶ τὸν μέλλοντα φορέσαι τὸν σταυρὸν εἰς τὸ διακονικὸν καὶ ἐπιτίθουσι τὸ φαλλίδιον ἐπὶ τὸ παρατρέπεζον καὶ τὸν σταυρὸν, καὶ λέγει ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἀξιόυς σου εἶναι νομοθετήσας τοὺς τὰ βιωτικά πάντα καταλιπόντας συγγένειαν. Goar. p. 380. Ὁ ἱερεὺς· Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε, ὁ κατὰ τὸ πολὺ ἐλεός σου ῥυσάμενος τὸν δοῦλόν σου τόνδε ἐκ τῆς ματαίας τοῦ κόσμου ζωῆς... Goar. p. 378. Εἶτα ἐγείρει αὐτὸν ὁ ἱερεὺς, καὶ λαμβάνει ὁ μέλλων κουρευθῆναι τὸ φαλλίδιον καὶ δίδωσιν αὐτῷ τῷ ἱερεῖ, ὁ δὲ λαβὼν αὐτὸ λέγει· Εὐλογητός ὁ Θεός, ὁ θέλων πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν, νῦν καὶ αἰί. Καὶ κουρεύει αὐτὸν ὁ ἱερεὺς σταυροειδῶς, λέγων· Ὁ ἀδελφός ἡμῶν ὁ δεῖνα κείρεται τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ...¹⁾ Ὁ ἀδελφός ἡμῶν ἔλαβε τὸ σχῆμα τῆς ἀγγελικῆς καταστάσεως, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς...²⁾ Κύριε ἐλέησον γ'. Λέγει ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν· Κύριε, Κύριε, ἡ δύ-

¹⁾ Ркп. Синайск. библ. XVI в. № 978 Прибавлено: καὶ φορένει τὸν σταυρὸν καὶ λέγει· Ὁ ἀδελφός ἡμῶν ἔλαβε τὸ σχῆμα ²⁾ Ibid. Εἶτα πάλιν κλίνει τὴν κεφαλὴν, καὶ ὁ ἱερεὺς εὐχεται.

ναμὶς τῆς σωτηρίας ἡμῶν, ὁ εὐλογήσας ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλογία πνευματικῇ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις. *Goar. pag. 379.* Εἰρήνη πᾶσι Τὰς κεφαλὰς. Εἰς τὸν ζυγόν σου, Δέσποτα, τὸν σωτήριον, πρόσδεξαι τὸν δοῦλόν σου ὁ δεῖνα, καὶ καταξίωσον αὐτὸν ἐν τῇ ποίμνῃ τῶν ἐκλεκτῶν σου. *Goar. p. 378.* Καὶ εὐθὺς ἀσπάζονται αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ καὶ ἀπόλυσις.

1. 4. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου σχήματος, ἔχουσα οὕτως:

Ἄφ' ἐσπέρας εἰσφέρουσι τὰ ἱμάτια τοῦ μέλλοντος ἀποκαρῆναι εἰς τὸ ἅγιον ὑσιαστήριον καὶ ἀποτίθενται ἐν τῷ Ἰθαλασσιδίῳ τῆς ἁγίας τῤαπέξης· ἐν τῷ ὄρθρῳ οὖν συμφάλλεται καὶ ὁ κανὼν τοῦ σχήματος, καὶ εἰς τὴν λειτουργίαν ψάλλομεν τὰ ἀντίφωνα, εἰ δὲ οὐκ ἔστι λειτουργία, εὐλογούντος τοῦ ἱερέως, λέγομεν τὸ Κύριε, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, εἶθ' οὕτως Ἀλληλοῦα εἰς ἦχον πλ. β'. καὶ λέγομεν τροπάρια Ἐλέησον ἡμᾶς, Δόξα, Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς, Καὶ νῦν, Πολλὰ τὰ πλήθη, εἶτα τὸν Ν'. καὶ τὸν παρόντα κανόνα ᾠδῆ α'. ἦχος δ'. Θαλάσσης τὸ ἐρυθραῖον. *См. выше стр. 226—227.* Πο κανонѣ, сгнхиры προσόμοια ἦχος β'. Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου. Πίστει προσερχόμενον κ τ. λ. *Goar. pag. 405—406.* Δόξα, ἦχος β'. Τῶν πεπραγμένων μοι δεινῶν... Καὶ νῦν, Θεοτοκίον· Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου... Εἰς τὴν λειτουργίαν τὰ ἀντίφωνα· Εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου... Ἀντίφωνον β'. Αἶνει ἡ ψυχὴ μου, καὶ λέγει τοὺς μακαρισμοὺς. Ἰσταται δὲ ὁ τὸ σχῆμα μέλλων λαβεῖν ἐκτὸς τῶν βασιλικῶν πυλῶν τοῦ ναοῦ, φορῶν τὰ προσυνηθῆ καὶ ημερινὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ μετὰ τὴν εἴσοδον λέγει ὁ διάκονος· Πρόσχωμεν. Ψάλλομεν χόμα εἰς ἦχον δ'. Ἦθελον δάκρυσιν... Στίχος· Ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματα... Τίς χειμαζόμενος καὶ προστρέχων τῷ λιμένι· τούτῳ οὐ διασώζεται... Στίχος· Ἐξελεξάμην... Ἐν τῇ πηγῇ τῇ μουσικῇ τῆς ἀναγεννήσεως.. Ῥῦσαι ἡμᾶς ἐκ τῶν ἀναγκῶν ἡμῶν... Εἶτα εἰσάγουσιν αὐτὸν μέσον τοῦ ναοῦ καὶ ἵσταται ἀσκεπῆς τὴν κεφαλὴν καὶ ἀνυπόδητος τοῖς ποσί· ἄρχονται δὲ οἱ ἀδελφοί, ψάλλουσιν ἀντίφωνον β'. ἦχος β'. Πρόβατον εἰμί τῆς λογικῆς σου ποίμνης... Στίχος· Εἰπάτωσαν αἰ... Ζάλη ἀμαρτημάτων περιέχει με, Σωτήρ... *Goar. p. 406.* Στίχος· Ῥαντιεῖς με ὑσώπῳ καὶ καθαρισθήσομαι... Πλυνόν με τοῖς δάκρυσί μου, Σωτήρ, ὅτι ῥερούπωμαι ἐν πολλαῖς ἀμαρτίαις... Δόξα καὶ νῦν, Θεοτοκίον· Ἐξ ἀχράντων σου λαγόνων, Θεοτόκε πανόμνητε... Καὶ οὕτως εἰσφέρουσιν αὐτὸν ἕως τοῦ ἄμβωνος καὶ ἵσταται, ψάλλεται δὲ ἀντίφωνον τρίτον· Ποῦ ἔστιν ἡ τοῦ κόσμου προσπάθεια... Καὶ τούτου λεγομένου, ἄγουσιν αὐτὸν εἰς τὴν σολαίαν, ἧτοι ἐγγύτερον τοῦ βήματος καὶ ἵσταται. Στίχος· Δεῦτε, τέκνα, ἀκούσατέ μου. Δεῦτε πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι... Δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν... Καὶ οὕτως φέρουσιν αὐτὸν καὶ προσπίπτει ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων θυρῶν καὶ οὐκ

ἀνίσταται μέχρι συμπληρώσεως τῶν ἀντιφώνων, καί εἰ μὲν ἐστὶν ἱερεὺς καὶ μέλλει ἱερατεύειν, εἰσέρχεται ἐντὸς τοῦ ἁγίου θυσιαστηρίου, ποιήσας μετανοίας γ'. καὶ τῷ προσεστώτι μίαν, εἰ δὲ οὐκ ἔστιν ἱερεὺς, ποιεῖ ἔξωθεν τοῦ θυσιαστηρίου τὰς αὐτὰς μετανοίας· εἰ δὲ καὶ εἷς ἐστὶν ἱερεὺς, οὐ μέλλει δὲ ἱερατεύειν, ἐπίσης τῷ ἰδιότη, ποιεῖ καὶ αὐτὸς ἔξωθεν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ψάλλομεν ἡμεῖς τὰ τροπάρια ταῦτα, ἦχος δ'. Κύριε, Κύριε, ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἴδε... Δόξα καὶ νῦν, θεοτοκίον· Ὁ διὰ σέ θεοπάτωρ προφήτης Δαβίδ... Ὁ δὲ ἱερεὺς λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ εὐδοκήσας διὰ τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων κατελθεῖν ἐκ τῶν οὐρανῶν καὶ τοῖς ἀνθρώποις συναναστραφεῖς, ὁ τὰ ἐνενήκοντα ἐννέα πρόβατα καταλιπὼν ἐπὶ τὰ ὄρη καὶ τοὺς βουνούς καὶ ἐπὶ τὸ πλανηθὲν ἀναδραμῶν καὶ εὐρῶν αὐτό, καὶ ἐπὶ τῶν ὤμων ἀναλαβὼν καὶ χαίρων ἐπ' αὐτῷ μᾶλλον ἢ ἐπὶ τοῖς ἐνενήκοντα ἐννέα τοῖς μὴ πλανηθεῖσιν, ὁ τὸν οἶκον σαρώσας καὶ συγκαλῶν τὰς ἑαυτοῦ δυνάμεις συγχαρῆναι ἐπὶ τῇ εὐρεθείσῃ δραχμῇ, ὁ ποιμὴν ὁ καλός, ὁ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θείας ὑπὲρ τῶν προβάτων, ἡ θύρα καὶ ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια, δι' ἧς ἂν τις εἰσέλθῃ, σωθήσεται, ὁ εἰπὼν· οὐκ ἦλθον καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν, καθὼς καὶ ἡ εὐαγγελικὴ φωνὴ ἡ λέγουσα ἦτις ἐστὶν Ἰησοῦς ὁ Χριστὸς λέγων· Ἐγὼ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου, ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ οὐ περιπατήσει ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἔξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς, ἀναρχε, ἀόρατε, ἀνερμήνευτε, ὁ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι παραγαγὼν τὰ σύμπαντα, ὁ φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον καὶ θρόνον ἔχων τὸν οὐρανόν, τὴν δὲ γῆν ὑποπόδιον. Αὐτὸς ἐνίσχυσον τὸν δοῦλόν σου ὁ δεῖνα πρὸς τὸ ἀντιπαλαῖσαι τὰς τέχνας καὶ μεθοδίας τοῦ πανηροῦ, ρυόμενος αὐτὸν ἀπὸ πάσης ἐνεργείας διαβολικῆς καὶ ἀντικειμένης δυνάμεως. Ὅτι σὸν τὸ κράτος σου... Εἶθ' οὕτως ἀνιστᾷ αὐτὸν καὶ ἐπερωτᾷ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς, λέγων. Ἐρώτησις· Τί προσῆλθες, ἀδελφέ, προσπίπτων τῷ ἁγίῳ θυσιαστηρίῳ... Goar. p. 407. Ἀποτάσσεις τῷ προσεστώτι καὶ πᾶσι τοῖς ἐν Χριστῷ ἀδελφοῖς; Ἀπόκρισις· Ναί, τίμιε πάτερ. Ἐρώτησις· Φυλάττεις ἑαυτὸν ἐν παρθενίᾳ καὶ σωφροσύνῃ ἕως ἐσχάτης σου ἀναπνοῆς; Ἀποκρίνει· Ναί, τίμιε πάτερ. Ἐρώτησις· Φυλάττεις ἑαυτὸν ἐν παρθενίᾳ καὶ σωφροσύνῃ ἕως ἐσχάτης σου ἀναπνοῆς; Ἀπόκρισις· Ναί, τίμιε πάτερ. Ἐρώτησις· Σώζεις μέχρι θανάτου τὴν ὑπακοὴν τῷ προσεστώτι καὶ πάσῃ τῇ ἐν Χριστῷ ἀδελφότητι; Ἀπόκρισις· Ναί, τίμιε πάτερ. Ἐρώτησις· Ὑπομένεις πᾶσαν θλίψιν καὶ στενοχωρίαν τοῦ μονήρους βίου διὰ τὴν βασιλείαν τῶν ἀνθρώπων; Ἀπόκρισις· Ναί, τίμιε πάτερ. Ὁ ἱερεὺς· Βλέπε, τέκνον... Goar. p. 383 καὶ ὦν περ δέον ἐκφυγεῖν ἢ ἀποταγῇ τοίνυν οὐδὲν ἄλλο καθέστηκε κατὰ τὸν εἰπόντα, εἰ μὴ σταυροῦ καὶ θανάτου ἐπαγγελία· γίνωσκε τοίνυν ἀσφαλῶς ἀπὸ τῆς παρουσίας ἡμέρας

σταυροῦσαι καὶ νεκροῦσαι τῷ κόσμῳ καὶ τὸν κόσμον σχοίης διὰ τῆς τελειο-
 τάτης ἀποταγῆς; Ἀποκρίσις· Ναί, τίμιε πάτερ. Καὶ ῥίπτει ἑαυτὸν ἐπὶ
 πρόσωπον, καὶ λέγει ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν ταύτην· Ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ
 Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ χορηγὸς τοῦ ἀγίου καὶ ζωοποιοῦ Πνεύ-
 ματος. См. выше стр. 224, сн. стр. 152 καὶ ἀνείληφان τὴν ἐλπίδα
 τῆς αὐτῶν ἀναπαύσεως. Ὁ ποιμὴν ὁ καλός, ὁ ἀποσπῶν ἐκ τῆς πλάνης
 τὰ λογικά σου πρόβατα ἐπὶ νομὴν σωτηρίας καὶ τοὺς σε ἐπιγινώσκουσι
 τὴν ἄσκησιν διδούς, ὁ ἐκ τῶν κοσμικῶν δοξάζων τοὺς σὲ θεραπεύοντας ἄσ-
 μασί τε ἀποστολικῶν καὶ προφητικῶν παραδόσεων σεμνύων τοὺς ἐπιθυ-
 μούντας, Αὐτὸς Δέσποτα φιλόθρωπε, εὐλόγησον καὶ ἀγίασον τὸν δοῦλόν
 σου ὁ δεῖνα, τὸν νῦν, καταλιμπάνοντα τὸν πρόσκαιρον καὶ φθαρτὸν βίον
 τοῦτον, χάρισαι αὐτῷ παρθενίαν, τῷ τῇ ψυχῇ τε καὶ σώματι προσελθόντι
 σοι τῷ ἁμωμήτῳ νυμφίῳ, σύντριψον τὸν σατανᾶν ἐν τάχει ὑπὸ τοὺς πό-
 δας αὐτοῦ καὶ ἀνάδειξον αὐτὸν φωστῆρα, λογικὸν πρόβατον τῆς ἀγίας σου
 ποιμνῆς¹⁾, ἐργάτην ἀληθινὸν τοῦ ἀγίου σχήματος ἐν τῷ ὀνόματί σου τῷ
 ἀγίῳ, τῷ ἀγιάζοντι τὰ σύμπαντα, ἵνα καὶ αὐτὸς ἀγιασθῇ. Ὅτι σὺ εἶ, ὁ
 θέλων πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν,
 καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν τῷ Πατρί. Goar. p. 391. Ἐἶτα ἐγείρας
 αὐτόν, εἰσηγεῖται ὁ ἱερεὺς οὕτως αὐτῷ· Ἀδελφέ μου, καταλιμπάνεις
 τὸν βίον, σωθῆναι θέλων, βλέπε σεαυτὸν, περισφιγξόν σου τὸν νοῦν ἀπὸ
 πάσης φαντασίας, ἀπόρριψον ἀπὸ σοῦ πᾶσαν φαντασίαν σαρκικὴν, ἀπόθου
 πάντα τὰ ἦθη τοῦ κόσμου. Ἀδελφέ, μονάσαι παραγέγονας, μονάσαι σου
 τὴν ψυχὴν ἀπὸ πάσης φροντίδος, τῆς ἐν τῷ οἴκῳ σου ὑπαρχούσης, ἤγουν
 τοῦ προσκαιροῦ βίου· οὐδαμῶς γὰρ μεριμνήσαι ὀφείλεις τοῦ λοιποῦ ὧν
 καὶ νῦν ἐᾶσαι βούλει πραγμάτων ἢ πατρός, ἢ μητρὸς, ἢ ἀδελφῶν, ἢ γυναι-
 κός, ἢ ἀνδρός, ἢ τέκνων, ἢ τῶν λοιπῶν συγγενῶν. Ἀγαπητέ, τῷ μόνῳ
 βίῳ ἐλλήλυθας ἀσκήσαι, δίωξον ἀπὸ τῆς καρδίας σου τῶν βρωμάτων πάν-
 των τὰ ἡδέα, οἴνου τε τὸ πλεῖστον, τῶν ἐνδυμάτων τὰ μαλακά, τὸν ὕπνον,
 τὸν γέλωτα, τὴν ἀνεσιν, τὸν θόρυβον, τοὺς ὄρκους, τὸν ταχὺν περίπα-
 τον, τὰς ἀπρεπεῖς ὁμιλίαις, τὸν δόλον, τὴν μανιώδη ὀξύτητα, τὴν μνησικα-
 κίαν, τὸν ζήλον, τὸν φθόνον, τὴν ἐχθρὰν, τὴν φιλονικίαν καὶ πάντα τὰ ὅμοια
 αὐτῆς. Ἀδελφέ μου, τὴν ἀγγελικὴν²⁾ ποθεῖς πραγματευέσθαι πολιτείαν,
 γύμνωσον σεαυτὸν ἀπὸ πάντων τῶν τοῦ βίου πραγμάτων, μὴ μόνον τῶν
 ὀρωμένων, ἀλλὰ καὶ τῶν διὰ τῆς σῆς ἐννοίας ζωγραφῆσθαι δυναμένων ἐν
 τῷ ἀοράτῳ τῆς καρδίας ἐργαστηρίῳ, καὶ ἔνδυσαι ὡς θώρακα πίστεως τὴν

¹⁾ Ркп. XIII в. Синайск. библ. № 967 δεχομένων παρὰ σοῦ τὰς ἀπαρ-
 χὰς τοῦ ἀγίου σχήματος ²⁾ πολιτεῖαν ποθεῖς.

έκούσιον πτωχείαν, τήν πείναν, τήν δίψαν, τήν γυμνότητα, έπειτα τήν νηστείαν, τήν τών βρωμάτων ένδειαν, τήν τοῦ πλείστου οίνου άποχήν, άλλως τε δέ και περι τὰ έργα σπουδήν έχειν), όσα κατά τήν άναγκαίαν τοῦ σώματος χρείαν, πόθησον χαμευνίαν, άγρουπνίαν²⁾, στάσιν, παννυχίαν, άσκησιν, τήν τοῦ σώματος χαλιναγωγόν και καταστολήν. 'Αδελφέ μου, τόν θόρυβον τοῦ κόσμου έμισήσας και τήν ήσυχίαν έπεπόθησας αναλαβέσθαι, πραότητα σπουδάσον και τήν ύπομονήν, λέγω δή τήν άδιάστροφον λόγω τε και έργω, τὰ χρήματα άπόθου, πόθησον δέ δικαιοσύνην, τήν τής άκτημοσύνης μητέρα. 'Αγαπητέ, είρηνεύσαι ζητείς, είρηνευσον τούς άτάκτους λογισμούς³⁾ και τήν σήν καρδίαν άπό τούτων άεί διατήρησον καθαράν, ήμέρωσον οὖν τήν ψυχήν και τόν νοῦν, ώς έν γή βαθεία, καταβαλλόμενος τὰ έκ τών θείων Γραφών λόγια, άπερ είσι σωτηρίας σπέρματα και πνευματική τροφή, ίνα οὕτω όδηγηθής δι' αὐτῶν πρός τήν γνώσιν τήν άληθή τών αἰώνιων καλῶν· και γάρ ώσπερ τὰ σπέρματα έν τόπῳ χερσῶδει άποπνίγεται ύπό άγρίων βοτανῶν, καθώς φησιν έν εὐαγγελίοις ό Κύριος, τόν αὐτόν δή τρόπον και οί λόγοι τών θείων Γραφῶν⁴⁾ συμπνίγονται και οὐ τελεσφοροῦσιν έν τῇ γῆ τής ψυχής τῇ χερσῶδει, έάν μή πρώτον αί ρίζαι τών άκαθάρτων λογισμῶν έξ αὐτῆς έξβληθῶσιν, αίτινες είσιν έπιθυμίαι πάσης σαρκικῆς ήδονῆς, οἷον βρωμάτων, χρημάτων, φιλαργυρίας, δόξης και τών τούτοις όμοίων. Εί οὖν έξ ὅλης σου τής ψυχῆς τῷ Κυρίῳ προσέδραμες, άδελφέ, άγάπησον αὐτόν έξ ὅλης τής διανοίας σου, άποθούμενος πάντα τόν κόσμον· ὅρα τοίνυν, ίνα μή έγκριται έν τινι τών είρηνέμων ή καρδιά σου πάθει και γένηται σοι άργόν τό έπιχείρημα, καθαρός έστιν ό νομφίος, καθαρεύειν θέλει και τήν ψυχήν τήν προσερχομένην αὐτῷ άπό πάσης πονηρᾶς έπιθυμίας, ίνα τούτων άπεχόμενος γένησαι πνευματικός άνήρ, τήν κατά πνεῦμα ζωήν άσπασάμενος. Βλέπε οὖν καθαρά σου τῇ διανοία προσελθεῖν σε τῷ βήματι τοῦ Χριστοῦ, μή έν δισταγμῷ τινι ένδουθῆναι θελήσης τήν άγγελικὴν ταύτην στολήν⁵⁾, άλλ' έν άπλότῃ και άδιστακτῷ καρδίᾳ, ίνα ὄρων σου τό πρόθυμον

1) Ркп. Синайск. библ. № 967 Πόθησον χαμαικοιτείαν 2) τήν τοῦ σάκου στολήν, άδελφέ μου, τῶν θορύβων τοῦ κόσμου έμισήσας, αναλάβου πραότητα και ύπομονήν, ύπομονήν δέ σοι λέγω 3) και φιλοκάλησον τήν σε αὐτοῦ πρόθεσιν έκ τών οίκιων λογισμῶν τῶν φθειρόντων άνθρώπων, ήμέρωσόν σου τήν ψυχήν 4) είς ψυχήν, έν ἣ τυγχάνουσι τῶν άγρίων λογισμῶν αί ρίζαι· έπιθυμίαι ήδονῆς σαρκικῆς, έπιθυμίαι πλοῦτου, έπιθυμίαι βρωμάτων, έπιθυμίαι φιλαρχίας και τὰ τούτοις παραπλήσια. 'Αδελφέ μου, έπί σωτηρίᾳ παραγέγονας τής σῆς ψυχῆς και τής διανοίας άποθέμενος 5) ίνα ὄρων σε πρόθυμον ό νομφίος.

ὁ νυμφίος Χριστὸς κατατάξῃ σε ἐν τῷ χορῷ τῶν ἀγγέλων, ᾧ καὶ γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἀξιωθῆναι¹⁾). Χάριτι καὶ οἰκτιρμοῖς καὶ φιλάνθρωπία... Εἶτα στραφεὶς ὁ ἱερεὺς κατὰ ἀνατολὰς λέγει τὴν εὐχὴν· Ὁ πανοικτίρμων οὖν Θεὸς καὶ πολυέλεος, ὁ τὰ ἄχραντα σπλάγχνα τῆς αὐτοῦ ἀνεξιχνιάστου ἀγαθότητος ὑπανοίγων παντὶ τῷ προσερχομένῳ αὐτῷ Goar. p. 384. Καὶ στραφεὶς σφραγίζει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἐπιτίθησι τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτόν, λέγων τὴν εὐχὴν ταύτην· Ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου, Κύριε ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, ἐπιτίθημι τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τὸν πνευματικὸν ἡμῶν ἀδελφὸν ὁ δεῖνα Goar. p. 389. Καὶ ἔμπλησον αὐτόν τῆς πίστεως καὶ ἐλπίδος καὶ ἀγάπης, καὶ εὐφρανὸν αὐτόν ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτοῦ, ἵνα αἰεὶ ἐκδουλεύων τῇ σῇ ἀγαθότητι προσκυνῇ καὶ δοξάζῃ τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον, αἰνῶν καὶ εὐλογῶν σε διὰ παντὸς πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ. Χάριτι καὶ οἰκτιρμοῖς... Καὶ λαβὼν τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, τίθησι τὸ φαλλίδιον ἐπάνω αὐτοῦ καί, προσκυνήσας αὐτὸ ὁ μέλλων ἀποκείρασθαι, λέγει αὐτῷ ὁ ἱερεὺς· Βλέπε, ὅτι οὐδεὶς ἀναγκάζει σε εἰσελθεῖν ἐπὶ τὸ πρᾶγμα τοῦτο· βλέπε, ὅτι σὺ ἐξ οἰκείας σου προθέσεως καὶ προαιρέσεως προσῆλθες, ζητῶν τὸ ἅγιον σχῆμα; Ἀπόκρισις· Ναί, τίμιε πάτερ. Ὁ ἱερεὺς· Ἴδου ὁ Χριστὸς ἐνταῦθα, βλέπε, ὅτι οὐδεὶς σε ἀναγκάζει... Λάβε τὸ φαλλίδιον καὶ ἐπίδος μοι. Καὶ λαβὼν αὐτό, δίδωσι τῷ ἱερεῖ, καὶ λέγει ὁ ἱερεὺς· Ἴδου ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ Χριστοῦ λαμβάνεις... Καὶ λέγει τοῦτο ἐκ τρίτου. Εἶτα πάλιν λέγει ὁ ἱερεὺς· Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ θέλων πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν, νῦν καὶ αἰεὶ... Εἶτα λαβὼν τὸ φαλλίδιον, κουρεύει αὐτόν σταυροειδῶς, λέγων· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ δεῖνα κείρεται τὴν κόμην... Εἶτα λαβὼν τὸν χιτῶνα, λέγει· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ δεῖνα ἐνδύεται τὸν χιτῶνα τῆς δικαιοσύνης καὶ ἀγαλλιόσεως... Καὶ λαβὼν τὴν περικεφαλαίαν, λέγει· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ δεῖνα λαμβάνει τὴν περικεφαλαίαν τοῦ σωτηρίου, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς... Καὶ λαβὼν τὸ παλλίον μετὰ τοῦ σταυροῦ, λέγει· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ δεῖνα λαμβάνει τὸ παλλίον τοῦ ἀγγελικοῦ σχήματος εἰς στολὴν... ἀναλαμβάνομενος τὸν σταυρὸν καὶ ἀκολουθῶν τῷ Δεσπότη Χριστῷ. Καὶ λαβὼν τὴν ζώνην, λέγει· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ δεῖνα περιζώννυται τὸν ὄσφον αὐτοῦ, δύναμιν ἀληθείας, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς... Καὶ λαβὼν τὸ παλλίον τὸ ἔξωθεν, λέγει· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ δεῖνα λαμβάνει τὸ παλλίον τοῦ ἁγίου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς... Καὶ λαβὼν τὰ σανδάλια· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ δεῖνα ὑποδύεται τὰ σανδάλια τῆς ἐτοιμασίας τοῦ εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς... Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ

¹⁾ Ркп. Сивайск. библ. № 967 ἐπιτοχεῖν διὰ τῆς χάριτος καὶ ἀγάπης τοῦ νυμφίου, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας.

δεῖνα ἔλαβε τὸ μανδουακὸν σχῆμα, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς... Καὶ εὐθὺς φάλλουσι τὰ τροπάρια· Ἐνδύσασθε χιτῶνα τῆς σωτηρίας, ζώσασθε τὴν ζώ-
 νην τῆς σωφροσύνης, δεξασθε τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ... Στίχος· Ἀγαλλιᾶσθε
 τῷ Θεῷ, καὶ πάλιν τὸ αὐτό, Δόξα τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, θεοτοκίον· Ἐχοντές σε,
 Θεοτόκε, ἐλπίδα καὶ προστασίαν, ἐχθρῶν ἐπιβουλάς οὐ προούμεθα... Οἱ δὲ
 ἀδελφοὶ κουρεύουσιν αὐτόν, φάλλοντες τὸν Ἄμωμον, εἶτα λέγει ὁ ἱερεὺς, Τοῦ
 Κυρίου δεηθῶμεν. Εὐχὴ· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πιστὸς ἐν ταῖς ἐπαγγελίαις
 σου καὶ ἀμεταμέλητος ἐν τοῖς χαρίσμασί σου pag. 411, no вѣ изложено
 есть небольшое осуждение. Ὅτι Θεὸς ἐλέους καὶ οἰκτιρῶν... Εἶτα ἀνακρί-
 νει αὐτόν πάλιν, λέγων οὕτως· Ἀνέλαβες τὴν στολὴν τὴν ἀγγελικὴν πολιτείαν;
 Ἀπόκρισις· Ναί, τίμιε πάτερ. Ἐρώτησις· Ἀνέλαβες τὴν στολὴν τῶν ἁγίων
 ἀποστόλων; Ἀπόκρισις· Ναί, τίμιε πάτερ. Καὶ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρα-
 νόν· Δόξα ἐν ὀψίστοις Θεῷ Ὁμ. Σχηματολογ. Θεοδ. Студ. вѣ ркп. Пант.
 библ. XV в. Καὶ εἰ μὲν ἐστὶ λειτουργία, ποιῶμεν τὸν ἀσπασμόν ἐν φιλήματι
 ἁγίῳ· ἐπιδίδοται γὰρ αὐτὸ τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον καὶ διέρχεται σὺν αὐτῷ
 πᾶσαν τὴν ἀδελφότητα, ποιῶν ἐπὶ ἐκάστῳ, ὡς ἔθος, τὸν ἀσπασμόν. Μετὰ
 δὲ τοῦτο ἵσταται πλησίον τῶν ἁγίων θυρῶν τοῦ βήματος μετὰ κηροῦ μέχρι
 συμπληρώσεως τῆς θείας λειτουργίας, ὁ δὲ διάκονος ποιεῖ αἴτησιν μικρὰν
 λέγων· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν... Ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν ὁ
 δεῖνα... Ὑπὲρ τοῦ ἀμέμπτως τὸ μοναχικὸν σχῆμα διανῦσαι αὐτόν... Ὑπὲρ
 τοῦ ἀπαλλαγῆναι αὐτόν πάσης κοσμικῆς προσπαθείας καὶ τῶν κατὰ σάρκα
 γονέων αὐτοῦ, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι ἡμᾶς. Ἀντι-
 λαβοῦ, σῶσον. Ἰῆς παναγίας ἀχράντου... Ὅτι ἅγιος εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν.
 Ἀντὶ δὲ τοῦ Τρισαγίου λέγων· Ὅσοι εἰς Χριστόν, εἰ δὲ οὐκ ἔστι λειτουρ-
 γία, λέγει τὸ προκείμενον τοῦ ἀποστόλου, ἦχος πλ. β'. Δουλεύσατε τῷ
 Κυρίῳ ἐν φόβῳ, Στίχος· Κύριος φωτισμὸς μου, καθολικῆς ἐπιστολῆς Πέ-
 τρου· Ἀδελφοί, χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθεῖ ἐπὶ ἐπιγνώσει τοῦ Θεοῦ
 καὶ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.. Τέλος· ταῦτα γὰρ ποιῶντες οὐ μὴ πταίση-
 τέ ποτε. Ἀλληλούια, ἦχος β'. Ἴδου δὴ τί καλὸν ἢ τί τερπνόν... Εὐαγγέλιον
 κατὰ Μάρκον· Εἶπεν ὁ Κύριος· ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν ἀπαρνησά-
 θω ἑαυτόν... Τέλος· ἕως ἂν ἴδωσι τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐληλυθυῖαν
 ἐν δυνάμει. Τελεσθείσης δὲ τῆς λειτουργίας αἴρουσιν οἱ μοναχοὶ τὸν νεο-
 φωτίστον καὶ ὀφικεύουσιν αὐτόν πάντες ἕως τῆς κέλλης αὐτοῦ, φάλλον-
 τες καὶ τὸ παρὸν τροπάριον, ἦχος δ'. Κύριε, Κύριε, ἐπίβλεψον ἐξ οὐρα-
 νοῦ καὶ ἴδε... Στίχος· Ὁ ποιμαίνων τὸν Ἰσραὴλ, καὶ πάλιν τὸ αὐτό, Δόξα
 καὶ νῦν, Ἡ μόνη ἁγνή καὶ ἄχραντος Παρθένος.

Καὶ τῇ η'. ἡμέρα λέγει ὑπὲρ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν ταύτην ἐπάνω
 αὐτοῦ· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε ἕως τέλους εἰς τὸν ζυγόν σου

τοῦτον τὸν χρηστὸν καὶ ἑλαφρὸν διατήρησον τὸν δοῦλόν σου... Goar. p. 418. Καὶ λέγει τροπάριον τοῦ ἀναλάβου, ἤχος δ'. Ἀναλαβόμενος ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν τὸν ἀνάλαβον τοῦ σχήματος τῶν ἁγίων ἀποστόλων εἰς θώρακα πίστεως καὶ ἐλπίδος καὶ ἀγάπης, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς... Φέροντες οὖν, ἀδελφοί, ἐπὶ τῶν ὤμων τὸν σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ, τῷ ἀχράντῳ συμβόλῳ τούτῳ προθύμως καὶ ἡμεῖς ἀκολουθήσωμεν ἀκλινῶς τὴν στενὴν διοδοῦντες ὁδόν, φύγωμεν καὶ τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας, σωφρόνως καὶ δικαίως καὶ εὐσεβῶς βιώσαντες καὶ εὐρήσομεν ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν. Καὶ γίνεται ἀπόλυσις παρὰ τοῦ ἱερέως.

λ. 25 ὁβ. Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος.

'Αφ' ἐσπέρας εἰσφέρουσι τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐν τῇ ἁγίᾳ ἐκκλησίᾳ καὶ ἀποτίθενται ἐν τῷ θαλασσιδίῳ τῆς ἁγίας τραπέζης καὶ εἰς τὸν ὄρθρον ψάλλουσι τὸν κανόνα, ἐὰν ἐστὶ λειτουργία, εἰ δ' οὐκ ἔστιν, εὐλογοῦντος τοῦ ἱερέως, λέγομεν Τρισάγιον, τὸ Κύριε, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, τὰ ἀλληλουάρια, ἤχος πλ. β'. τροπάρια, ἤχος ὁ αὐτός. Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε, Δόξα, Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς, Καὶ νῦν, Ἐὐσπλαγγίας, εἶτα τὸν Ν'. καὶ ψάλλομεν τὸν κανόνα, οὗ ἡ ἀκρόστιχος. Εὐδοκίμον τέλος εὐδοκίμῳ μοι, Χριστέ, παράσχου. Ὁδὴ α'. ἤχος β'. Δεῦτε λαοί. Ἐπὶ τὴν σὴν φιλανθρωπίαν καταφυγόντα, Χριστέ. Goar. p. 403. Ὡδε λέγει τὴν μεγάλην συναπτὴν κατήχησιν, ἐγγραφή δὲ εἰς τὸ μικρὸν σχῆμα. Εἰς τὴν λειτουργίαν, ψάλλομεν τὰ Τυπικά, εἰ δὲ οὐκ ἔστι λειτουργία, ψάλλομεν τοὺς μακαρισμοὺς εἰς ἤχον δ'. Ὁ δὲ μέλλον τὸ μέγα σχῆμα λαβεῖν ἴσταται ἔνδον τῆς βασιλικῆς πύλης ἕως τοῦ πρώτου ἀντιφώνου, ἤχος δ'. Ἐν τῇ βασιλείᾳ σου μνήσθητι ἡμῶν, Κύριε η δρ. Ὅτε ἐν τῷ πάθει ὁ ληστής συνεσταυροῦτο σοι... η τ. δ. Goar. p. 414. Сн. выше стр. 279. Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τούτων, ἴσταται ὁ ἕο μέγα σχῆμα λαβεῖν μέλλον ἔξω τῶν βασιλικῶν πυλῶν ἐνδεδυμένος καὶ ἐξωσμένος, φορῶν καὶ τὸν μανδύαν αὐτοῦ καὶ τὰ σανδάλια ἐν τοῖς ποσίν, ἀσκεπῆς δέ. Εἶτα γίνεται εἴσοδος. Μετὰ δὲ τὴν εἴσοδον, εἰπόντος τὸ Σοφία ὀρθοί, ἀρχεται α'. ἀντίφωνον καὶ καθ' ἑκάστην δόξαν βραχὺ μεθιστάμενος ἕως τῆς ἀπάρξεως τοῦ τρίτου ἀντιφώνου, ἐν ᾧ λέγομεν τροπάριον. Ποῦ ἐστὶν ἡ τοῦ κόσμου προσπάθεια... Φθάνει αὐτός ἐν τῷ ἄμβωνι, καὶ λεγομένου ἐτέρου, τροπάριον. Δεῦτε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες... Εἰσέρχεται εἰς τὴν σολαίαν, κάκει ἴσταται ἕως εἴπη τὸ Δεῦτε προσκυνήσωμεν. Εἶτα εἰσέρχεται πλησίον τῶν ἁγίων θυρῶν καί, βαλὼν μετάνοιαν, ἴσταται μέχρι ἀν πληρωθῆ τὸ Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Ἀντίφωνον πρῶτον. Ἦθελον δάκρυσιν ἐξαλεῖψαι... Τίς χειμαζόμενος καὶ προστρέχων... Ἡ μόνη ἀγνή καὶ ἄχραντος Παρθένος... Ἐν τῇ πηγῇ τῇ μυστικῇ τῆς ἀναγεννήσεως... Ῥῥοαί

ἡμᾶς ἐκ τῶν ἀναγκῶν ἡμῶν... Ἐπίφωνον β'. Ζάλη ἀμαρτημάτων περιέχει με, Σωτήρ... p. 406 Στίχος· Εἰπάτωσαν οἱ λευτρωμένοι. Πρόβατον εἰμί τῆς λογικῆς σου ποιίμνης... Ἐπιλαβοῦ μου κατὰ τὸ λόγιόν σου καὶ ζῆσόν με... Στίχος· Ῥαντιεῖς με ὑσώπω. Πλῶνόν με τοῖς δάκρυσί μου, Σωτήρ... Ἐξ ἀχράντων λαγόνων σου, Θεοτόκε πανύμνητε... Ἀρχομένου δὲ τοῦ γ'. ἀντιφώνου, ἔρχεται ἕως τοῦ ἄμβωνος καὶ ἴσταται. Ἐπίφωνον τρίτον. Μὴ ἀπορρίψῃς με ἀπὸ τοῦ προσώπου σου... Ποῦ ἔστιν ἡ τῶν προσκαίρων φαντασία... Στίχος· Δεῦτε, τέκνα, ἀκούσατε. Δεῦτε πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι... Ἐπλανήθη, ὡς πρόβατον. Πρόβατον εἰμί τῆς λογικῆς σου ποιίμνης... Στίχος· Δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν αὐτῷ... Καὶ τούτου λεγομένου, εἰσφέρουσιν αὐτόν, καὶ πίπτει ἐναντίον τῶν ἁγίων θυρῶν καὶ οὐκ ἀνίσταται μέχρι συμπληρώσεως τῶν ἀντιφώνων καὶ στραφεὶς ὁ ἱερεὺς κατὰ ἀνατολάς, ψάλλομεν τὸ παρὸν τροπάριον, ἤχος δ'. Κύριε, Κύριε, ἐπιβλεψὸν ἐξ οὐρανοῦ... Δόξα καὶ νῦν, Ὁ διὰ σέ, Θεοπάτωρ προφήτης Δαβὶδ... Καὶ λέγει ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν ταύτην· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ εὐδοκήσας διὰ τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων κατελθεῖν ἐκ τῶν οὐρανῶν... (См. въ чинѣ малой схиѣмы). Ἐρώτησις· Ἐκουσία σου βουλή προσέρχῃ τῷ Χριστῷ; Ἀπόκρισις· Ναί, τίμιε πάτερ. Μὴ ἐκ τινος ἀνάγκης ἢ βίας; Ἀπόκρισις· Οὐχί, τίμιε πάτερ. Ἀποτάσῃ τῷ κόσμῳ καὶ τοῖς ἐν τῷ κόσμῳ; Ἀπόκρισις· Ναί, τίμιε πάτερ. Ἐρώτησις· Παραμένεις τῷ μοναστηρίῳ καὶ τῇ ἀσκήσει ἕως ἐσχάτης σου ἀναπνοῆς; Ἀπόκρισις· Ναί, τίμιε πάτερ. Ἐρώτησις· Ὑποτάσῃ τῷ προσετώτῳ καὶ πᾶσι τοῖς ἐν Χριστῷ ἀδελφοῖς; Ἀπόκρισις· Ναί, τίμιε πάτερ. Ἐρώτησις· Φυλάττεις ἑαυτὸν ἐν παρθενίᾳ καὶ σωφροσύνῃ ἕως ἐσχάτης σου ἀναπνοῆς; Ἀπόκρισις· Ναί, τίμιε πάτερ. Ἐρώτησις· Ὑπομένεις πᾶσαν θλίψιν καὶ στενοχωρίαν, τουτέστι πείναν καὶ δίψαν διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ; Ἀπόκρισις· Ναί, τίμιε πάτερ. Ὁ ἱερεὺς, Βλέπε, τέκνον, οἶας συνθήκας δίδως τῷ Δεσπότη Χριστῷ. Goar. p. 407. Φησὶ τὸ ἱερὸν λόγιον. Ἐρώτησις· Ταῦτα πάντα οὕτω καθομολογεῖς... Ibid. Καὶ στραφεὶς ὁ ἱερεὺς κατὰ ἀνατολάς, λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην· Ὁ πανοικτίρμων ὄν Θεὸς καὶ πολυέλεος Ibid. p. 409. Καὶ οὕτως σφραγίζει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ κλίνων εἰς τὸ ἔδαφος ὁ κατηχούμενος. Εἰσελθόντος τοῦ ἡγουμένου ἐν τῇ ἀγία τραπέζῃ, λέγει ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Καὶ ὁ ἱερεὺς κλινόμενος εὐχεται· Ὁ ὦν Δέσποτα παντοκράτωρ, ὑψίστε βασιλεῦ τῆς δόξης... Ibid. p. 409. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Ἄγιε Κύριε τῶν δυνάμεων, ὁ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ... Ibid. p. 410. Εἴτα ἐγείρει αὐτόν ὁ ἡγούμενος καὶ εἰσφέρει ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ, καὶ ποιεῖ μετανοίας τρεῖς, καὶ ἀσπάζεται τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, καὶ ἐκ-

τείνας τὴν χεῖρα, ὁ ἱερεὺς λέγει αὐτῷ· Ἴδου ὁ Χριστὸς ἐνταῦθα πάρεστι... *Goar. p. 410.* Καὶ ὅταν ταῦτα συντάξῃται, λαβὼν ὁ ἱερεὺς τὸ φαλλίδιον, τίθησιν ἐπάνω τοῦ εὐαγγελίου καὶ λέγει αὐτῷ· Λάβε τὸ φαλλίδιον καὶ ἐπίδος μοι αὐτό. Καὶ λέγει· Ἴδου ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ Χριστοῦ λαμβάνεις αὐτό, βλέπε τίνι συντάσῃ καὶ τίνι ἀποτάσῃ; Καὶ τοῦτο ποιήσας τρισσῶς, λαβὼν ὁ ἡγούμενος τὸ φαλλίδιον λέγει· Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ θέλων πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν, ὁ ὢν εὐλογημένος εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν. Καὶ κουρεύει αὐτὸν σταυροειδῶς, λέγων· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ δεῖνα κείρεται τὴν κόμην... Καὶ εὐθὺς λαμβάνουσιν αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ οἱ ἀνάδοχοι αὐτῷ εἰς τὸ διακονικὸν καὶ κουρεύουσιν αὐτόν, φάλλοντες τὸν Ἄμωμον. Εἶτα λέγει (ἡα полѣ тою же рукою: καὶ σφραγίζει αὐτὰ ὁ ἱερεὺς τοῖς τρισὶ δακτύλοις). Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ δεῖνα ἐνδύεται χιτῶνα...¹⁾ Καὶ λαβὼν τὸ κουκούλιον, σφραγίζει αὐτόν λέγει· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ δεῖνα ἐνδύεται τὸ κουκούλιον τῆς ἀνακίας εἰς περικεφαλαίαν ἐλπίδος σωτηρίας... Καὶ λαβὼν τὸν ἀνάλαβον, λέγει· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ δεῖνα λαμβάνει τὸν ἀνάλαβον τοῦ σχήματος τῶν ἁγίων ἀποστόλων, εἰς θώρακα πίστεως καὶ ἐλπίδος καὶ ἀγάπης, ἀναλαβὼν τὸν σταυρὸν ἐπὶ τῶν ὤμων καὶ ἀκολουθῶν τῷ Δεσπότη Χριστῷ, ἐν ὀνόματι τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, εἵπωμεν. Καὶ λαβὼν τὴν ζώνην, σφραγίζει αὐτήν, λέγει· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ δεῖνα περιζώννεται τὴν ὄσφυν αὐτοῦ... Καὶ λαβὼν τὸ ἀποστολικόν, λέγει· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ δεῖνα λαμβάνει τὸ ἀποστολικὸν ἐπάγγελμα τοῦ εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς... Καὶ λαβὼν τὰ σανδάλια, σφραγίζει αὐτὰ λέγει· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ δεῖνα ὑποδύεται τὰ σανδάλια... Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ δεῖνα ἔλαβε τὸ ἅγιον καὶ ἀγγελικὸν σχῆμα, ἐν ὀνόματι τοῦ Πατρὸς... Καὶ οὕτως ἀρχόμεθα φάλλειν τὰ παρόντα στιχηρά· Ἦνοιχται ἡ θύρα τῆς μετανοίας... Στίχος· Προσέχετε, λαός μου. Ὁ ζυγός μου χρηστός ἐστί καὶ τὸ φορτίον μου ἐλαφρόν... Ἀντίφωνον β'. Ἀρχὴ ὁδοῦ ἀγαθῆς φοβεῖσθαι τὸν Κύριον... Εὐαγγελικῆς φωνῆς σπουδαίως πρόσταγμα πεπλήρωκας... Στίχος· Ἴδου δὴ τί καλόν... Ἐγγὺς Κύριος τοῖς ὑπομένουσιν αὐτόν, ψυχὴ ζητοῦσα... Ἀγίοπρωτε σεμνὴ ἐγκώμιον οὔσα τῶν οὐρανίων ταγμάτων... Ἀντίφωνον γ'. ἤχος α'. Ἀκολουθήσωμεν, ἀδελφοί, τῷ ἀγαθῷ Δεσπότη· φύγωμεν τὸν πλάνον κόσμον... Στίχος· Ἀνοίξατέ μοι πό-

¹⁾ Ἡα полѣ вверху тою же рукою написано: λαβὼν τὸ παλλίον· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ δεῖνα λαμβάνει τὸ παλλίον... καὶ λαβὼν τὸ μέγα σχῆμα, λέγει· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ δεῖνα λαμβάνει τὸ μέγα σχῆμα τοῦ ἀποστολικοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς...

λας δικαιοσύνης. Ὁ βασιλεὺς τῶν οὐρανῶν τὰς χεῖρας ὑφαπλώσας, ἡμᾶς προσκαλεῖται εἰς τὴν ἄνω πόλιν... Δόξα καὶ νῦν, Χαίροις παρ' ἡμῶν, ἅγια Θεοτόκε, τὸ σεπτὸν κειμήλιον πάσης τῆς οἰκουμένης... Εἶτα κρατήσας ὁ ἱερεὺς τῆς δεξιᾶς χειρὸς αὐτοῦ, εἰσάγει εἰς τὸ θυσιαστήριον, ἐνδύουσιν αὐτὸν οἱ ἀνάδοχοι, λέγοντος τοῦ ἱερέως αὐτῆς τὰς προγεγραμμένας ἐκφωνήσεις ἐν τῷ ἐνδύεσθαι αὐτόν· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ δεῖνα ἐνδύεται χιτῶνα δικαιοσύνης καὶ ἀγαλλιᾶσεως, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ... Ψάλλουσιν οἱ μοναχοὶ τὰ παρόντα τροπάρια εἰς ἧχον δ'. Ἦνοικται ἡ θύρα τοῦ παραδείσου, ἐνδύσασθε χιτῶνα δικαιοσύνης... Στίχος Ἀγαλλιᾶσθε τῷ Θεῷ. Ἐνδύσασθε χιτῶνα τῆς σωτηρίας, τὴν ζώνην τῆς σωφροσύνης... Καὶ λέγεται τοῦτο ἐκ δευτέρου, καὶ λέγομεν στίχον Ἀὐτὴ ἡ πόλις τοῦ Κυρίου, καὶ πάλιν τὸν στίχον καὶ τὸ τροπάριον, Εἰσελθετε εἰς τὰς πόλεις αὐτοῦ, Καὶ νῦν, θεοτοκίον Ἐχοντές σε, Θεοτόκε, ἐπιπὶδα καὶ προστασίαν... Καὶ εὐθὺς τροπάριον, ἦχος πλ. β' Ἀγαλλιᾶσθω ἡ ψυχὴ μου ἐπὶ τῷ Κυρίῳ.. Τοῦτο δὲ λέγεται τρισσῶς. Μετὰ καὶ τῶν παρόντων, στίχος Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα τῷ Κυρίῳ, στίχος Ἀγαλλιᾶσθωσαν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, στίχος Ἀὐτὴ ἡ ἡμέρα, ἣν ἐποίησεν, Δόξα καὶ νῦν, Μεγάλων χαρισμάτων, ἀγνή Παρθένε, μόνη Μήτηρ Θεοῦ, ἡξιώθης... Καὶ κλινομένου τοῦ νεοφωτίστου, λέγει ὁ ἱερεὺς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πιστὸς ἐν ταῖς ἐπαγγελίαις σου. Goar. p. 412. Εἰρήνη ᾗ πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς... Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, εἰσάγαγε τὸν δοῦλόν σου. Ibid. p. 412. Καὶ λαβὼν ὁ διάκονος τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, ἵσταται ἔξωθεν τοῦ θυσιαστηρίου καὶ προσκυνεῖ ἡ ἀδελφότης αὐτοῦ καὶ τὸ ἅγιον σχῆμα τοῦ ἀδελφοῦ, ψαλλόντων ἡμῶν καὶ τὰ τροπάρια ταῦτα τοῦ ἀσπασμοῦ, ἰδιόμελος ἦχος α'. Ἐπιγνώμεν, ἀδελφοί, τοῦ μυστηρίου τὴν δύναμιν... Τοῦτο δὲ λέγεται δις καὶ τρίς μέχρι ἂν προσκυνήσωσι πάντες. Στίχος Ἀγαλλιᾶσεται τὰ χεῖλη μου... Στίχος Ἀγαπήσατε τὸν Κύριον..., Δόξα καὶ νῦν, θεοτοκίον Χαῖρε, Θεοτόκε Παρθένε· χαῖρε καύχημα τῆς οἰκουμένης... Καὶ εὐθὺς ὁ διάκονος μεγάλην συναπτὴν Ἐν εἰρήνῃ... Ἵπὲρ τῆς ἄνωθεν... Ἵπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ἵπὲρ πάσης ἐπισκοπῆς... Ἵπὲρ τῆς πόλεως... Ἵπὲρ τοῦ ἀμέμπτως, ἀκατακρίτως... Ἵπὲρ τοῦ φωτισθῆναι... Ἵπὲρ τοῦ ἀπαλλαγῆναι αὐτὸν πάσης κοσμικῆς... Ἵπὲρ ἀφέσεως καὶ συγχωρήσεως... Ἵπὲρ τοῦ ἀποθέσθαι αὐτόν τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον... Ἵπὲρ τοῦ ρυσθῆναι ἡμᾶς... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας ἀχράντου... Ὅτι ἅγιος εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν..., εἶτα Ὅσοι εἰς Χριστόν... καὶ εὐθὺς τὸ προκείμενον τοῦ ἀποστόλου· Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα... Στίχος· Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου... Ὁ ἀπόστολος καθολικῆς ἐπιστολῆς Ἰακώβου· Ἀδελφοί, ὑπόδειγμα λάβετε τῆς κακοπαθείας καὶ τῆς μακροθυμίας... Τέλος· σώσει ψυχὴν ἐκ

θανάτου, καὶ καλύφει πλῆθος ἀμαρτιῶν. Στίχος· Ἐπεκαλοῦντο τὸν Κύριον. Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον· Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς· πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ Πατρὸς μου... Τέλος· Ὁ γὰρ ζυγός μου χρηστός ἐστι καὶ τὸ φορτίον μου ἐλαφρόν. Ὁ διάκονος· Εἴπωμεν πάντες καὶ τὰ λοιπὰ συνήθως. Ὅτι ἐλεήμων. Καὶ ὀφικεύουσιν αὐτὸν οἱ ἀδελφοί· ἔμπροσθεν τῶν ἀγίων θυρῶν μετὰ κηροῦ, τῆς θείας λειτουργίας τελεσθείσης, ἄπτουσιν οἱ ἀδελφοὶ τοὺς κηροὺς αὐτῶν καὶ συναπέρχονται μετὰ τοῦ νεοφωτίστου εἰς τὴν τράπεζαν, κρατοῦντες αὐτὸν τῆς δεξιᾶς χειρὸς καὶ φάλλοντες τροπάριον, ἦχος δ΄. Κύριε, Κύριε, ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ... Στίχος· Ὁ ποιμαίνων τὸν Ἰσραὴλ. Στίχος· Ὁ καθηήμενος... Δόξα, τὸ αὐτὸ πάλιν, Καὶ νῦν, θεοτοκίον· Ῥῦσαι ἡμᾶς ἐκ τῶν ἀναγκῶν ἡμῶν, Μητέρα Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ... Καὶ μετὰ τὸ ἀναστῆναι ἀπὸ τῆς τραπέζης, ἀπέρχονται πάλιν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, φάλλοντες τὸ αὐτὸ τροπάριον, τὸ Κύριε, Κύριε, ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ, καὶ γίνεται ἀπόλυσις. Ὁ δὲ νεοφώτιστος σχολάζει ἐν ἑπτὰ ἡμέραις ἐκ παντὸς ἔργου σωματικοῦ, ἀπερχόμενος καθεκάστην ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, προσευχόμενος καὶ ἀναγινώσκων ἢ ἐν τῷ κελλίῳ αὐτοῦ τοῦτο ποιῶν καὶ μένων ἀπρόσιτος. Μετὰ δὲ τὴν ζ΄. εἰσέρχεται εἰς τὸν καιρὸν τῆς θείας λειτουργίας καί, μετὰ τὸ ἀναγνωσθῆναι τὸ ἱερὸν εὐαγγέλιον, ποιεῖ συναπτὴν, ὡς ἔθος, ὁ διάκονος καὶ ἐπισυνάπτει πάλιν ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ νεοφωτίστου, λέγων οὕτως· Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα... Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν. Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλόανθρωπος Θεός... Ὁ δὲ ἱερεὺς λέγει ἐπάνω τοῦ ἀδελφοῦ τὴν εὐχὴν ταύτην. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Πολυέλεε Θεὲ καὶ Κύριε, ὁ δωρησάμενός τῷ δούλῳ σου ὁ δεῖνα διὰ τῆς ἀνακλήσεως τοῦ ἀγγελικοῦ σχήματος... Goar. p. 417. Εἰρήνη πάσι. Τὰς κεφαλὰς. Τὸν τῆ πυρίνη κεφαλῇ τὴν ἰδίαν κεφαλὴν σοι... Ibid. Καὶ σφραγίζει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ τῷ τύπῳ τοῦ σταυροῦ τρίς καὶ ἀποκουκουλίζει αὐτόν, καὶ παραινέσας τὰ τῆς σωτηρίας προσήκοντα πρὸς αὐτόν, ἀπολύει ἐν εἰρήνῃ.

л. 53. Τάξις καὶ ἀκολουθία εἰς κηδῖαν μοναχοῦ. Ἐπειδὴν τις τῶν μοναχῶν. Conf. Εὐχολ. Goar. pag. 448 ὅλως γυμνόν, οἱ δὲ εἰς τοῦτο τεταγμένοι ἀποσπογγίζουσι τὸ λείψανον μετὰ χλιαροῦ ὕδατος καὶ σπόγγου οὕτως· πρῶτον ποιοῦντες μετὰ τοῦ σπόγγου ἐν τῷ μετώπῳ αὐτοῦ τοῦ τελευτηκότος, τὸ ὅλον πρόσωπον ἀποσπογγίζουσι καὶ ἐν τῷ στήθει σταυρὸν καὶ εἰς τὰς χεῖρας, καὶ εἰς τὰ γόνατα καὶ πλεῖον οὐδέν. Μετὰ δὲ τὸ ἀποσπογγίσαι, ἐκδύουσιν αὐτοῦ τὰ ἱμάτια, ἄπερ φορεῖ, καὶ ἐνδύουσιν αὐτόν ἱμάτια καθαρὰ, μηδαμῶς τὴν τούτου γύμνωσιν θεασάμενοι μὴ ἕτερον ἑάσας παρεῖναι. Μετὰ δὲ τὸ ἐνδύσαι, περιβάλλουσιν αὐτόν τὸ κου-

κούλιον, εἶγε μεγαλοσχήμων ἐστί, περιτιθέντες τὴν περικεφαλαίαν ἀπὸ ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς καὶ καταβιβάσαντες αὐτὴν ἄχρι τοῦ πώγωνος, ὥστε μὴ ὁράσθαι τὸ πρόσωπον τοῦ λειψάνου. Εἶτα περιτίθησιν αὐτῷ τὸν ἀνάλαβον εἰς τὴν τάξιν αὐτοῦ, καὶ τὸ παλλίον χωρὶς τοῦ σταυροῦ καὶ περιζωνύει τὸν λῶρον αὐτοῦ, ἐπὶ δὲ τοὺς πόδας καλίγια καινά, ὡς ἔθος ἐστί τοῦ στολίσαι νυμφίον, εἶτα οὕτω εἰσφέρουσι τὸν μανδύαν αὐτοῦ, καὶ ἀνακουφίσαντες τὸ λείψανον ἐκ τοῦ ψιαθίου, ἀπλοῦσι τὸν μανδύαν αὐτοῦ ὑποκάτω ἀπὸ ποδῶν ἕως κεφαλῆς οὐ πλαγίως, καθὼς φορεῖται, ἀλλ' ὀρθῶς καὶ ἐπιμήκης, εἶτα μετὰ μαχαίρας σχίσαντες τὰ πλάγια τοῦ μανδύου καὶ λωρία ἐκβαλόντες ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτωθεν, καὶ τοῦ μανδύου πάλιν τὰ πλάγια διατρήσαντες καὶ τὰ λωρία ἔνθεν κάκειθεν διαβιβάσαντες, καὶ ἐπὶ τὰς τρύπας ὑποβάλλοντες, ποιούσι σταυροὺς τρεῖς μέχρι τῶν ποδῶν καὶ τὰ ὑπολειφθέντα λωρία δεσμοῦσι τοὺς πόδας, καὶ τιθέντες αὐτὸν ἐν τῇ κλίνῃ. Ποιεῖ ὁ ἱερεὺς Εὐλογητὸν ἐπάνω τοῦ λειψάνου καὶ ἀρχόμεθα τοῦ Τρισαγίου, Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστί, τροπάρια νεκρώσιμα, ἦχος δ'. Μετὰ πνευμάτων δικαίων κ. τ. α. Καὶ εὐθὺς γίνεται ἔκτενή· Ἐλέησον ἡμᾶς κ. τ. α. καὶ γίνεται ἀπόλυσις. Καὶ οὕτω ἄραντες τὸ λείψανον, εἰσφέρουσιν αὐτὸ ἐν τῷ νάρθηκι τῆς ἐκκλησίας κατέναντι τῆς βασιλικῆς πύλης, καὶ τοῦ ἐκκλησιάρχου τρεῖς κρούσαντος τὸ μέγα σημαντήριον, συνάγονται οἱ ἀδελφοί, καὶ δίδοται αὐτοῖς ἀνά κηρίου ἑνός, ἄψαντες δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ λειψάνου κηρία δ'. καὶ τιθέντες ἐπάνω αὐτοῦ τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, εἶτα θυμιᾷ ὁ ἱερεὺς ἐπάνω τοῦ λειψάνου καὶ ποιεῖ Εὐλογητὸν, καὶ εὐθὺς λέγομεν Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν Ὅτι σοῦ ἐστίν, τὸ Κύριε ἐλέησόν με ιβ'. τὸ Δεῦτε προσκυνήσωμεν γ'. τὸν Ν'. Ἐλέησόν με ὁ Θεός, εἶτα ἄρχεται ὁ πρῶτος χορὸς εἰς ἦχον πλ. α'. Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε, δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου, καὶ ἄρχεται ὁ αὐτὸς χορὸς τὸν Ἀμωμον (17 καθισμα). Εἶτα (т. е. на первоѣ славѣ) ἄρχεται ὁ πρῶτος χορὸς γεγνωτέρα τῇ φωνῇ· Εἰς τὸν αἰῶνα οὐ μὴ ἐπιλάθωμαι τῶν δικαιωμάτων σου, ὅτι ἐν αὐτοῖς ἔζησάς με. Εἶτα πάλιν ὁ ἕτερος χορὸς· Εἰς τὸν αἰῶνα οὐ μὴ ἐπιλάθωμαι... Πάλιν ὁ πρῶτος χορὸς· Εἰς τὸν αἰῶνα οὐ μὴ ἐπιλάθωμαι... Καὶ εὐθὺς γίνεται συναπτὴ καὶ μετὰ τὴν ἐκφώνησιν ἄρχεται ὁ β'. χορὸς καὶ αὐτὸς εἰς ἦχον πλ. α'. Ὅτι τὰ δικαιώματά σου ἐξεζήτησα. Ἐλέησόν με, Κύριε. Ὁ δὲ ἕτερος χορὸς ἄρχεται στίχον καὶ αὐτὸς· Ὅτι τὰ δικαιώματά σου... Ἐλέησόν με, Κύριε. Εἶτα ἄρχεται ὁ ἐναρξάμενος χορὸς στίχον· Σός εἰμι ἐγώ, σῶσόν με... (Въ концѣ статьи отъ стиха: Ἄρχοντες κατεδίωξάν με δωρεάν καὶ ἀπὸ τῶν λόγων σου... на поляхъ тою же рукою приписаны слѣдующіе припѣвы: Ἀβραὰμ ἐν κόλποις καὶ μετὰ Λαζάρου τάξον, ἐλεή-

μων, ψυχὴν, ἣν προσελάβου. Ἐν σκηναῖς δικαίων ἐν μοναῖς ὁσίων τάξον, ἐλεήμων, ψυχὴν, ἣν προσελάβου. Ἀρχάγγελοι Κυρίου πρεσβεύετε ἀπαύστως ὑπὲρ τοῦ κοιμηθέντος. Ἀπόστολοι Κυρίου πρεσβεύετε ὑπὲρ τοῦ κοιμηθέντος. Μάρτυρες Κυρίου πρεσβεύετε... Πρόδρομε Κυρίου πρέσβευε... Ἀσκηταὶ Κυρίου πρεσβεύετε... Παρθένε Θεοτόκε, πρέσβευε ὑπὲρ τοῦ κοιμηθέντος) *Послѣ окончанія статьи* καὶ ὁ ἕτερος χορὸς τὸν αὐτὸν στίχον· Ζήσεται ἡ ψυχὴ μου..., εἶτα πάλιν ὁ πρῶτος χορὸς τὸν αὐτὸν στίχον, εἶτα ἄρχεται ὁ πρῶτος χορὸς εἰς ἦχον πλ. α'. τὸ Εὐλόγητός εἰ, Κύριε... Τῶν ἁγίων ὁ χορὸς εὔρε πηγὴν τῆς ζωῆς... Εἶτα μνημονεύει ὁ ἱερεὺς, ὡς σύνηθες (т. е. послѣ Ἀλληλουῖα, ἀλληλουῖα δόξα σοι ὁ Θεός). Μετὰ δὲ τὴν ἐκφώνησιν, ψάλλομεν τὸ παρὸν στιχηρὸν νεκρώσιμον τοῦ Δαμασκηνοῦ, ἦχος πλ. α'. Ἀνάπαυσον, Σωτήρ ἡμῶν, μετὰ δικαίων... Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, θεοτοκίον· Ὁ ἐκ Παρθένου ἀνατείλας τῷ κόσμῳ, Χριστέ ὁ Θεός... *Мед'* ἦν οἱ ἀναβαθμοί, ἦχος α'. ποίημα Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου· Ἐν τῷ θλίβεσθαί με εἰσάκουσόν μου... *Goar. p. 439.* Εἶτα τὰ νεκρώσιμα τοῦ Δαμασκηνοῦ· Ποία τοῦ βίου τρυφὴ διαμένει λύπης ἀμέτοχος... Ἔργω, Σωτήρ μου, δεικνύς, ὅτι σὺ εἶ ἡ πάντων ἀνάστασις... Θεοτοκίον· Ἀχραντε Θεοτόκε, ἡ ἐν οὐρανοῖς εὐλογημένη καὶ ἐπὶ γῆς δοξολογουμένη... Καὶ εὐθὺς τὰ προσόμοια τοῦ κυροῦ Θεοφάνους, ὧν ἡ ἀκρόστιχος κατ' ἦχον, Σόν, Χριστέ, δοῦλον γράψον ἐν ζώντων βιβλίῳ. Στιχηρὰ προσόμοια, ἦχος α'. Πρὸς τὸ Πανεύφημοι μάρτυρες. Σοῦ, Σῦτερ, δεόμεθα τῆς σῆς γλυκαίας μεθέξεως... Οὐδεὶς ἀναμάρτητος... Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ... Ὑπὲρ τὰ ὀρώμενα τὰ σά... Σταυρῷ σου γηθόμενοι, σταυρῷ θαρρόντες, οἱ δοῦλοί σου... Χριστὸν ἐκδυσώπησον τὸν σὸν τόκον, Μητροπαρθένε... Ἀρχὴ τοῦ β'. ἦχου, ἀντίφωνον, ἦχος β'. μοναχοῦ Θεοδώρου· Ἐν τῷ οὐρανῷ τὰ ὄμματα... *Goar. p. 440—441.* Ἔτερα στιχηρὰ νεκρώσιμα Ἰωάννου μοναχοῦ, ἦχος β'. Ὡς ἄνθος μαραίνεται καὶ ὡς ὄναρ παρέρχεται... Μνήσθητι, Κύριε, ὡς ἀγαθὸς τοῦ δούλου σου... Δόξα καὶ νῦν, θεοτοκίον· Θείας γεγόναμεν κινῶνοὶ φύσεως διὰ σοῦ, Θεοτόκε ἀειπαρθένε... Ἔτερα στιχηρὰ προσόμοια Θεοφάνους, ἦχος β'. Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου. Ῥώμην τοῦ θανάτου καὶ φθορὰν σου τῷ ζωηφόρῳ θανάτῳ.. Ἴνα τοὺς ἀνθρώπους κινῶνοὺς θείας βασιλείας ἐργάσῃ... Σῶσαι τὸ σὸν πλάσμα, βουλευθεὶς τῆς οἰκονομίας τὸ ὄντως βαθὺ μυστήριον, θέλων ἐξετέλεσας... Δόξα, Τρόμφ τῷ φρικτῷ καὶ φοβερῷ βήματι τῷ σῷ παρεστῶτες... Καὶ νῦν, Εὐὰς τῆς προμήτορος ἀγνῆ, σὺ τὴν ὀφειλήν... Ἀρχὴ τοῦ γ'. ἦχου, ἀντίφωνον μοναχοῦ Θεοδώρου· Τὴν αἰχμαλωσίαν Σιών... *Goar. p. 440.* Ἔτερα στιχηρὰ νεκρώσιμα Ἰωάννου μοναχοῦ, ἦχος γ'. Πάντα ματαιότης τὰ ἀνθρώπινα, ὅσα οὐχ ὑπάρχει μετὰ θάνατον... Ἄνθρωποι, τί μάτην ταραττόμεθα; ὁ δρό-

μος βραχύς ἐστιν, ὃν τρέχομεν... Ἐκαστος, ὅπου σώζεται ἐκαὶ δικαίως καὶ προστρέχει... Ἔτερα στιχηρὰ προσόμοια τοῦ κυροῦ Θεοφάνους, ἦχος γ'. Τῷ τύπῳ τοῦ σταυροῦ. Δοξάζω τὸν σταυρὸν σου τὸν τίμιον, δι' οὗ ζωὴ δωδῶρηται... Ὁ μόνος ἐλεήμων καὶ εὐσπλαγχνος, ὁ ἔχων ἀγαθότητος πέλαγος... Ὑπνώσας ἐν τῷ τάφῳ, ὡς ἄνθρωπος, δυνάμει ἀηττήτῳ σου... Θεοτοκίον· Λαμπάδα νοητὴν σε βαστάζουσαν τὸ φέγγος τῆς θεότητος. Ἀρχὴ τοῦ δ'. ἦχου, ἀντίφωνον α'. ἦχος δ'. Ἐκ νεότητός μου πολλὰ πολεμεῖ με πάθη... Goar. p. 441. Νεκρώσιμα ὁ αὐτός. Μετὰ πνευμάτων δικαίων τετελειωμένων τὴν ψυχὴν... Εἰς τὴν κατάπαυσίν σου, Κύριε... Σὲ τεῖχος κέκτημαι, Θεοτόκε... Ἔτερα στιχηρὰ προσόμοια, ἦχος δ'. Ἐδώκας σημείωσιν. Ὅντως φοβερώτατον τὸ τοῦ θανάτου μυστήριον... Ὑπνος ἀναδέδεικται τῶν πιστευόντων ὁ θάνατος... Σὺ δικαιοσύνη τε ἀγιασμός ἡμῶν γέγονας καὶ ψυχῶν ἀπολύτρωσις... Δόξα, Γένος τὸ ἀνθρώπινον πρὸς ἀφθαρσίαν ἀνόλεθρον... Καὶ θεοτοκίον· Ῥήσσειν ἐπόμενοι τῶν θεηγόρων, πανάμωμε... Εἶτα γίνεται συναπτή καὶ μνημονεύει ὁ ἱερεὺς, ὡς σύνηθες. Καὶ εὐθὺς οἱ ἀναβαθμοί, ἦχος πλ. α'. Ἐν τῷ θλίβεσθαί με... Goar. p. 441—442. Εἶτα νεκρώσιμα Ἰωάννου μοναχοῦ· Ἐμνήσθην τοῦ προφήτου βοῶντος· ἐγὼ εἰμι γῆ καὶ σποδός... Σὺ ἐπλάσας, Κύριε, καὶ ἔθηκας ἐπ' ἐμέ τὴν χειρὰ σου... Ἡ κεχαριτωμένη μεσίτευσον ταῖς δεήσεσι... Ἔτερα στιχηρὰ προσόμοια τοῦ κυροῦ Θεοφάνους, ἦχος πλ. α'. Χαίροις ὁ ζωηφόρος. Αἴγλη τοῦ σοῦ προσώπου, Χριστέ... Ψάλλειν παναρμονίῳ φωνῇ δοξολογοῦντα τὸ σὸν κράτος εὐδόκησον... Ὅπου τῶν προφητῶν ὁ χορὸς τῶν ἀποστόλων καὶ μαρτύρων τὰ πράγματα... Καὶ νῦν, θεοτοκίον· Νόμῳ τῆς ἀμαρτίας ἡμᾶς δεδουλωμένους ἠλευθέρωσας, Δέσποινα... Ἀρχὴ τοῦ πλ. β'. ἦχου οἱ ἀναβαθμοί. Ἀντίφωνον α'. Θεοδώρου· Ἐν τῷ οὐρανῷ τοὺς ὀφθαλμούς μου αἴρω... κ. τ. α. Goar. p. 442. Νεκρώσιμα Ἰωάννου μοναχοῦ, ἦχος πλ. β'. Ἀρχὴ μοι καὶ ὑπόστασις τὸ πλαστοουργόν σου γέγονε πρόσταγμα... Ἐτίμησας εἰκόνι σου τὸ τῶν χειρῶν σου, Σῶτερ, πλαστούργημα... Οὐδεὶς προστρέχων ἐπὶ σοὶ κατησχυμένος ἀπὸ σοῦ... Ἔτερα στιχηρὰ προσόμοια τοῦ κυροῦ Θεοφάνους, ἦχος πλ. β'. Ὀλην ἀποθέμενοι. Ἐχων ἀκατάληπτον τὴν εἰς ἡμᾶς εὐσπλαγχιαν... Δόξα, Ζώντων κυριεύοντα θεαρχικῆ ἐξουσία... Καὶ νῦν, θεοτοκίον· Ὁφθῆς ἐνδiciaίτημα θεοπρεπές, Παναγία... Ἀρχὴ τοῦ βαρέως ἦχου, Θεοδώρου, ἀντίφωνον α'. Τὴν αἰχμαλωσίαν Σιών ἐκ πλάνης ἐπιστρέψας... νεκρώσιμα Ἰωάννου μοναχοῦ, ἦχος βαρύς· Ἀνάπαυσον, Σωτὴρ ἡμῶν, ζωοδότα... Κατ' εἰκόνα σὴν καὶ ὁμοίωσιν πλαστοουργήσας κατ' ἀρχὰς τὸν ἄνθρωπον... Δόξα καὶ νῦν, θεοτοκίον· Ὑμνοῦμέν σε, πανάχραντε Θεοτόκε... Ἔτερα στιχηρὰ προσόμοια, ἦχος ὁ αὐτός, Καταφρονήσας. Θεοφά-

νους· Νενεκρωμένους ὠράθης ἐπὶ σταυροῦ... Τῷ ἀκηράτῳ σου κάλλει..
 Δόξα, Ὡς ἀδαπάνητον ἔχων τῶν δωρεῶν τὴν μεγαλοπρέπειαν... θεοτοκίον·
 Νόμου τὸ πλήρωμα τίκεις τὸν λυτρωτὴν σάρκα γενόμενον... Ἀρχὴ τοῦ
 πλ. δ'. ἤχου. Ἀντίφωνον α', Θεοδώρου· Ἐκ νεότητός μου ὁ ἐχθρός με
 πειράζων... Goar. pag. 444. Ἔτερα στιχηρὰ νεκρώσιμα, ἤχος ὁ αὐτός,
 Θρηνηῶ καὶ ὀδύρομαι, ὅταν ἐννοήσω τὸν θάνατον... Ὁ θάνατός σου, Κύ-
 ριε, ἀθανασίας γέγονε πρόξενος... θεοτοκίον· Ἀγνή Παρθένε, τοῦ Λόγου
 πύλη... Ἔτερα στιχηρὰ προσόμοια Θεοφάνους, ἤχος πλ. δ'. Ὡ τοῦ πα-
 ραδόξου. Βασιλικῶς μοι ὑπέγραψας ἐλευθερίαν, βαφαῖς ἐρυθραῖς τῶν δακ-
 τύλων σου... Ἱεραρχήσας, ὡς ἄνθρωπος σφαιασθεῖς ἑαυτῷ... Δόξα, Βά-
 θει σοφίας ἀβρόητου σου ὀροθετεῖς τὴν ζωὴν... Ὡς συλλαβοῦσα τὸν ἀναρ-
 χον λόγον Θεοῦ... Εἴθ' οὕτως γίνεται ὁ θανὼν ἀδελφός, καθὼς προεγρά-
 φη. Μετὰ τῶν ἁγίων ἀνάπαυσον, Χριστέ... Ὁ οἶκος· Αὐτὸς μόνος ὑπάρ-
 χεις ἀθάνατος... Καὶ εὐθύς Μετὰ τῶν ἁγίων ἀνάπαυσον... ἕτεροι οἶκοι,
 ὧν ἡ ἀκρόστιχος· Τοῦ ταπεινοῦ Ῥωμανοῦ ψαλμοῦ. Τοῖς τοῦ βίου
 τερπνοῖς ἐνητένζον οὐ λογισμῶ θεωρῶν τὰ γινόμενα... Ἀλληλούια. Οὐ
 δὲ ἓνα βροτὸν εὖρον ἄλυπον· ὁ γὰρ κόσμος ἐκάστοτε τρέπεται... Ὑψου-
 χεῖ κατὰ πένητος πλούσιος κατεσθίων αὐτοῦ πᾶσαν ὑπαρξίν... Τοὺς
 ἀγάμους ἐλπίδες συγκόπτουσι, τοὺς ἐν γάμφ φροντίδες συντήκουσι...
 Ἀλμυρὰ τῆς θαλάσσης τὰ κύματα... Πειρατὰς καὶ χειμῶνας καὶ κλύ-
 δωνας περαιοῦνται οἱ χρήματα στέργοντες... Ἴνα δὲ συνελὼν εἶπω·
 ἅπαντα τὰ ἐν κόσμῳ σὺν τῷ κόσμῳ παρέρχονται... Νῦν εἰσὶν ἐν ἡμῖν
 οἱ βοῶντες συχνῶς κἂν μὴ τῷ στόματι... Ὅμως μέντοι οὐ πάντες ἐχώ-
 ρησαν, ὁ προσέταξε πᾶσιν, ἔφη σε... Ὑπεκκαίω ὑμῶν τὴν προαίρεσιν πρὸς
 τὸ ψάλλειν καὶ τέρπειν τὸν Κύριον... Ῥῦπον βίου καλῶς ἀπεφύγετε καὶ
 πηγῇ καθαρᾷ προσεφύγετε... Ὡν τὸν βίον καλῶς ἀπεφύγετε, τούτων νῦν
 καὶ τὴν μνήμην μισήσατε... Μὴ ἀλλήλων ἀπλῶς κτεπαίρεσθε, τί γὰρ
 ἔχεις, φησὶν, ὁ οὐκ ἔλαβες... Ἀλλ' ἐρεῖ τίς ἐγὼ περισσότερον, ὡς μαθὼν
 τὰς γραφάς, ἔχω καύχημα... Νεκρωθῶμεν τῇ πίστει σφιγγόμενοι οἱ τὰ
 σώματα ἀποταξάμενοι... Ὁ εἰπὼν ἐγὼ εἰμι ἄμπελος καὶ ὑμεῖς μου ὑπάρ-
 χετε κλήματα.. Ἵπ' ἐμοῦ νῦν ὑμεῖς ἐδιδάχθητε κατακρίνειν ἐμὲ τὸν τα-
 λαίπυρον... Ψυχικῶς τὸν κανόνα ποθήσατε, ὃν καλῶς καὶ φρονίμως τη-
 ρήσατε... Ἄν ὁ νοῦς σου ποτὲ σκανδαλίζῃ σε, ἐρεθίζων καὶ σὲ πρὸς τὴν
 ἔξοδον... Λέγει πάλιν πρὸς σὲ καὶ πῶς δύνασαι τὸν κανόνα τελεῖν τοῦ
 μονάζοντος... Μετὰ τῶν ἐργατῶν, ὧν ἐκάλεσεν ἔνδον τοῦ ἀμπελῶνος ὁ
 Κύριος... Ὁ καιρὸς τῆς ζωῆς ἡμῶν ἔφθασεν· ὁ γὰρ Κύριος τάχιον ἔρχε-
 ται... Σὺ οὖν, Δέσποτα, ὡς παντοδύναμος τὴν ζωὴν ἡμῶν πάντων κυβέρ-
 νησον... (Къ каждому изъ этихъ тропарей положенъ припѣвъ: Ἀλ-

ληλουία). Καὶ εὐθὺς μετὰ τοὺς οἴκους οἱ μακαρισμοί. *Goar. p. 445*, εἶτα λέγει ὁ ἱερεὺς *прокименъ, апостолъ и евангеліе p. 430*. Καὶ εὐθὺς Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός... Ἐπι δὲ ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς... Ἰπὲρ τοῦ κοινωνόν αὐτόν... Ἰπὲρ τοῦ ἀπολαῦσαι αὐτόν... Ἰπὲρ τοῦ εἰσδεχθῆναι αὐτόν... Ἰπὲρ τοῦ μετασχεῖν αὐτόν... Ἰπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι αὐτῷ... Ὅπως Κύριος ὁ Θεός... Τὰ ελέη τοῦ Θεοῦ... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Καὶ εὐχὴν Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων... Μετὰ δὲ τὴν παροῦσαν εὐχὴν ἐκφωνεῖ ὁ ἱερεὺς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός, ὁ ἐκ γῆς χοῦν λαβὼν καὶ ἀνθρωποποικοδομήσας, καὶ ζωὴν αὐτῷ δωρησάμενος, καὶ ἐντολὴν αὐτόν ἐκπαιδεύσας, φθόνῳ δὲ διαβόλου παραβάτης γεγονώς καὶ ἐξόριστος, τοῖς οἰκείοις σου δὲ σπλάγγχνις κατακαμφθεὶς, καὶ αὐτόν ἀνακαλεσάμενος, ἐκ γῆς δὲ μεταστῆσας πάλιν καὶ πρὸς ἕτερον κόσμον αἰώνιον διαβιβάσας. Αὐτὸς Κύριε, ἀνάπαυσον τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου σου τοῦδε καὶ κατὰταξον αὐτόν ἐν τοῖς κόλποις Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, ἐν ἐκκλησίᾳ τῶν πρωτοτόκων τῆς ἀνω Ἱερουσαλήμ μετὰ τῶν ἀγίων, τῶν ἀπ' αἰῶνος εὐαρεστησάντων σοι. Ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν καὶ εὐεργέτης πάντων καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἀγίῳ Πνεύματι... Ἐκφώνησις· Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις, ἡ ζωὴ... Καὶ εὐθὺς γίνεται ὁ ἀσπασμὸς, ψαλλόντων ἡμῶν καὶ τὰ παρόντα νεκρώσιμα στιχηρά, ἤχος β'. Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου σε. Δεῦτε τελευταῖον ἀσπασμὸν δῶμεν, ἀδελφοί, τῷ θανέντι... Δεῦτε τῷ τάφῳ, ἀδελφοί, βλέψωμεν τὴν τέφραν καὶ γινώμεν, ποῖος ὁ δοῦλος ἐκεῖ... Δεῦτε τελευταῖον ἀσπασμὸν δῶμεν, ἀδελφοί, τῷ θανέντι... Ὅταν ἐκ τοῦ σώματος ψυχὴ μέλλει μετ' ἀνίας ἀρπάζσθαι ὑπὸ ἀγγέλων φρικτῶν... Δεῦτε, ἀδελφοί πνευματικοί, ἴδωμεν τὸ πέρασ τοῦ βίου καὶ τῆς παρουσίας ζωῆς... Τρέμω τὸ κριτήριον, Χριστέ, καὶ τὴν ἐν τῷ βήματι γύμνωσιν τῶν πταισμάτων μου... Πάντες δυσωποῦμέν σε, Χριστέ, νῦν ἐν κατανύξει βοῶντες καὶ προσευχῇ ἐκτενεῖ... Τοῦτο τῆς ζωῆς ἡμῶν ἐστὶ τὸ ἀπαραχώρητον τέλος καὶ ἐπιτίμιον, θάνατος καὶ τάφος γὰρ ἡμᾶς ἐκδέχεται... Μίαν ὑποστάσει τρισὶ σέβοντα θεότητα πίστει παντουργικῇ σε Τριάς... Σῶζε τοὺς ἐλπίζοντας εἰς σέ, Μῆτηρ τοῦ ἀδύτου ἡλίου θεογεννήτρια... Μετὰ δὲ τὸν ἀσπασμὸν, εἰ οὐκ ἔχει ἡμονὴ κοιμητήριον, ἢ καὶ ὁ τάφος οὐκ ἔστιν ἔτοιμος, λέγομεν Τρισάγιον, τὸ Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν... Ὅτι σοῦ ἐστίν. Καὶ λέγομεν τὰ παρόντα νεκρώσιμα τροπάρια ταῦτα, ἤχος δ'. Μετὰ πνευμάτων δικαίων... κ. τ. α. Καὶ εὐθὺς γίνεται συναπτὴ παρὰ τοῦ ἱερέως· Ἐλέησον ἡμᾶς... καὶ ἡ εὐχὴ· Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός... Ἐν ἣ λέγεται παρὰ πάντων τῶν ἱερέων, καὶ γίνεται ἀπόλυσις· Ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν... Παιήσαντες δὲ ἀμφοτέροι σταυρὸν οἱ ἱερεῖς ἐπάνω

τοῦ λειψάνου, λέγουσι· Αἰωνία σου ἡ μνήμη, ἀξιομακάριστε ὁ δεῖνα καὶ ἀειμνήστε ἀδελφε ἡμῶν, ἐκ γ'. Ἐἴτα λέγεται παρὰ πάντων· Ὁ Θεός, μακάρισον καὶ ἀνάπαυσον αὐτόν, ἔνθα οἱ δίκαιοι ἀναπαύονται, καὶ ἡμᾶς ἐλεήσει διὰ τῆς αὐτοῦ ἀγαθότητος. Εἰ δὲ ἔστι κοιμητήριον ἐν τῇ μονῇ καὶ ὁ τάφος ἔτοιμος, ἀπόλουσιν οὐ ποιοῦμεν, ἀλλὰ μετὰ τὸ γενέσθαι τὸν ἀσπασμόν, ἄραντες τὴν κλίνην, ἀπέρχονται εἰς τὸ κοιμητήριον, φαλλόντων ἡμῶν τὸ Ἅγιος ὁ Θεός, ἐκ γ'. ἤσυχως καὶ πάλιν τὸ Ἀνάπαυσον, Σωτὴρ ἡμῶν, Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, θεοτοκίον· Ὁ ἐκ Παρθένου ἀνατείλας. Φθάσαντες δὲ εἰς τὸ κοιμητήριον, ἄραντες τὸ λείψανον, θάπτουσιν αὐτὸ ἐν τῷ κοιμητηρίῳ, φάλλοντες καὶ τροπάρια, ἦχος πλ. δ'. Γῆ χανοῦσα ὑπόδεξι τὸν ἀπὸ σοῦ πλασθέντα χειρὶ Θεοῦ τὸ πρότερον... Καὶ λαβὼν ἔλαιον ὁ ἱερεὺς μετὰ κανδήλαν, ἐπιχέει ἄνωθεν τοῦ λειψάνου, ποιῶν τύπον σταυροῦ ἐκ γ'. λέγων καὶ τὸ Ἀλληλούια ἐκ γ'. καὶ Τοῦ Κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πληρωμα αὐτοῦ, ἡ οἰκουμένη καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ, ἅπαξ ὁμοίως καὶ τὸ Ἐλαιον ἀγαλλιᾶσεως καὶ σωτηρίας ἐν σκηναῖς δικαίων, ὅπου ἡ ἀληθὺς χαρὰ, ἐκεῖ Χριστὸς ὁ Θεός κατατάξει τὸ πνευμά σου. Καὶ αὐτὸ ἅπαξ καὶ οὕτως σφραλίζεται ὁ τάφος, φαλλόντων ἡμῶν τροπάρια, ἦχος γ'. Τῷ τύπῳ τοῦ σταυροῦ σου, φιλάνθρωπε, ὁ θάνατος νενέρωται καὶ ὁ ἄδης ἐσκόλευται... Στίχος· Τοῦ Κυρίου ἡ γῆ, πάλιν τὸ αὐτό, Δόξα καὶ νῦν, Θεοτόκε ἡ προστασία πάντων τῶν δεομένων, εἰς σὲ καυχώμεθα... Ἔτερα στιχηρὰ νεκρώσιμα, ἦχος δ'. Μετὰ πνευμάτων δικαίων. Στίχος· Εἰσαγαγὼν καταφύτευσον εἰς τὴν κατάπαυσιν... Στίχος· Κύριος ποιμαίνει με καὶ οὐδὲν με ὑστερήσει. Σὺ εἶ ὁ Θεός, ὁ καταβάς εἰς Ἄδην... Στίχος· Ἐπὶ ὕδατος ἀναπαύσεως, ἦχος δ'. Τὴν ἀειτάραχον θάλασσαν τοῦ βίου διαδραμών, τῷ σῶ λιμένι προσέδραμε τῇ πίστει ὁ μεταστάς... Δόξα καὶ νῦν, θεοτοκίον· Ἡ μόνη ἀγνή καὶ ἄχραντος Παρθένος ἡ Θεον ἀσπόρως κηύσασα... Ἔτερον, ἦχος πλ. α'. Ἡ αἰδιμος φωνὴ τοῦ θείου Δαβίδ, σήμερον πληροῦται ἄνθρωπος, λέγουσα, ὡσεὶ χόρτος αἱ ἡμέραι αὐτοῦ... Στίχος· Μὴ εἰσέλθῃς εἰς κρίσιν, πάλιν τὸ αὐτό, Δόξα καὶ νῦν, θεοτοκίον· Σὲ δυσωποῦμεν, ὡς Θεοῦ Μητέρα... Ἔτερα στιχηρὰ νεκρώσιμα· Ὁ θάνατός σου, Κύριε, ἀθανασίας γέγονε πρόξενος... Στίχος· Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν ἀγαθοῖς. Παντοκράτωρ ὕψιστε, τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου σου ἀνάπαυσον... Δόξα καὶ νῦν, θεοτοκίον· Τὰ οὐράνια ὕμνεῖ σε, κεχαριτωμένη. Ἔτερα νεκρώσιμα, ἦχος βαρὺς· Ἐξέλιπον ἀπὸ τῆς συγγενείας μου, κατέλιπον τὸ λοιπὸν τῆς ζωῆς μου... Στίχος· Μνήσθητι, Κύριε, τοῦ Δαβίδ... Πάλιν τὸ αὐτό. Στίχος· Ὡς ὤμοσε τῷ Κυρίῳ. Κατάπαυσιν δικαίως ἠτοίμασας εἰσάγαγέ με, Σωτὴρ... Δόξα καὶ νῦν, θεοτοκίον· Εἰρήνευσον πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου... Ἔτερα στιχηρὰ, ἦχος πλ. β'. Πνευματικοὶ ἀδελ-

φοί καὶ συνασκηταί, μὴ μου ἐπιλάθησθε... Στίχος· Ἡ φυγὴ αὐτοῦ ἐν ἀγαθοῖς. Καθὼς εἶπας, Κύριε, τῇ Μάρθᾳ· ἐγὼ εἰμι ἀνάστασις... Δόξα καὶ νῦν, θεοτοκίον· Ἀγνή Παρθένε τοῦ Λόγου, πύλη τοῦ Θεοῦ ἡμῶν... Καὶ εὐθὺς τὸ Τρισάγιον, τὸ Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν. Ὅτι σοῦ ἐστίν. Εἶτα τροπάρια, ἦχος β'. Μνήσθητι, Κύριε, ὡς ἀγαθὸς τῆς φυγῆς τοῦ δούλου σου... Δόξα καὶ νῦν, θεοτοκίον· Μῆτερ ἁγία, ἡ τοῦ ἀφράστου φωτός... Εἶθ' οὕτως γίνεται ἐκτενή· Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεὸς κ. τ. α. καὶ ἡ εὐχή· Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός... ἐν ἧ λέγεται παρὰ πάντων τῶν ἱερέων. Μετὰ δὲ τὸ τέλος λέγει ὁ καθηγούμενος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Καὶ εὐχὴ παρὰ μόνου τοῦ καθηγούμενου· Μνήσθητι, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, τοῦ ἐν τῇ μα...

л. 96. Κανὼν ψαλλόμενος (εἰς) ψυχορῥαγοῦντας.

Ὁ ἱερεὺς ποιεῖ εὐλογητὸν καὶ ἀρχόμεθα τοῦ ρμβ'. ψαλμοῦ τὸ Κύριε, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου... Μετὰ δὲ τὸ τέλος τοῦ ψαλμοῦ, ψαλλομεν τὸ Θεὸς Κύριος εἰς ἦχον πλ. β'. καὶ ἀρχόμεθα τὰ παρόντα τροπάρια· Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς, Δόξα καὶ νῦν, Τῆς εὐσπλαγχνίας τὴν πύλην, ὁ Ν'. καὶ ἀρχόμεθα τοῦ κανόνος, ποίημα κυροῦ Ἀνδρέου Κρήτης τοῦ Ἱεροσολυμίτου. Ὁδὴ α'. ἦχος πλ. β'. Ὡς ἐν ἠπείρῳ πεζεύσας... Δεῦτε συνάχθητε πάντες οἱ εὐσεβῶς Goar. p. 585. После третвей и 6 пѣсни, ποιεῖ ὁ ἱερεὺς ἐκτενήν, λέγει οὕτως· Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεος... Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους, ζωῆς, εἰρήνης, ἐπισκέψεως, συγχωρήσεως... Ὑπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι αὐτῷ πάντα τὰ ἁμαρτήματα... Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλόανθρωπος. После 3 пѣсни, τροπάριον, θεοτοκίον, ἦχος β'. Πρεσβεία θερμὴ καὶ τεῖχος ἀπροσμάχητον... По 6 пѣсни, κοντάκιον, ἦχος πλ. β'. Τὴν ὑπὲρ ἡμῶν. Προστασία τῶν χριστιανῶν ἀκαταίσχυντε, μεσιτεία πρὸς τὸν ποιητὴν ἀμετάθετε... Ὁ οἶκος Ἐκτεινόν σου παλάμας, ἐν αἷς ὁ πάντων Δεσπότης... Εἶτα (т. е. после 9 пѣсни) λέγει· Ἀξιόν ἐστίν, ὡς ἀληθῶς. Δὸς ἡμῖν βοήθειαν, Θεοτόκε, δὸς ἡμῖν βοήθειαν τοῖς ἐλπίζουσιν ἐπὶ σέ... Δέσποινα καὶ Μῆτερ τοῦ λυτρωτοῦ... Καὶ λέγομεν τὸ Τρισάγιον, τὸ Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν. Ὁ ἱερεὺς τὸ Ὅτι σοῦ ἐστίν, καὶ εὐθὺς τὰ παρόντα τροπάρια, ἦχος πλ. β'. Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε, ἐλέησον, Δόξα, Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς, Καὶ νῦν, Τῆς εὐσπλαγχνίας τὴν πύλην, εἶτα γίνεται ἐκτενή παρὰ τοῦ ἱερέως· Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός... Ἐκφώνησις· Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλόανθρωπος Θεός... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Καὶ εὐχὴ εἰς ψυχορῥαγοῦντας· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ Πατὴρ τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πάντας ἀνθρώπους θέλων σωθῆναι. Goar. p. 587. Καὶ γίνεται ἀπόλυσις οὕτως· Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν πρεσβείαις τῆς

παναχράντου αὐτοῦ Μητρὸς δυνάμει τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ, τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν καὶ πάντων τῶν ἁγίων.

л. 103. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ.

Начало и первая стихиры до τὸν Πατέρα καὶ Υἱὸν δοξολογοῦμεν καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον λέγοντες, что въ ркп. 1522 г. № 615 Свят.-гроб. библ. Καὶ νῦν, θεοτοκίδιν· Θεοτόκε, ἡ τεκοῦσα τὸν Σωτῆρα καὶ Δεσπότην, ἐκ κινδύνων καὶ θλίψεων... Ἔτερα στιχηρὰ ἰδιόμελα, ἤχος πλ. δ'. φάλλονται δὲ καὶ ταῦτα εἰς τὸν ἤχον αὐτὸν μετὰ μέλους· Νῦν ἐπέστη ὁ καιρός, ὁ πάντας ἁγιάζων... Νάμασιν ἐπομβρίας, Χριστέ, πηγὴν τῶν ἰάσεων... Παναγία Θεοτόκε, τῶν χειρῶν ἡμῶν τὰ ἔργα κατεύθυνον... Прокименъ апостоль и евангеліе. Goar. p. 360. Εἶτα ὁ διάκονος τὴν συναπτὴν· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ πάσης ἐπισκοπῆς... Ὑπὲρ τῆς πόλεως... Ὑπὲρ τοῦ ἁγιασθῆναι τὸ ὕδωρ... Ὑπὲρ τοῦ καταπεμφθῆναι αὐτῷ... Ὑπὲρ τοῦ δωρηθῆναι αὐτῷ δυνάμιν ἰαματικὴν... Ὑπὲρ τοῦ φωτισθῆναι ἡμᾶς... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας ἀχράντου... Ἐκφώνησις· Ὅτι πρέπει. Εὐχὴ, ἣν λέγει εἰς ἐπήκοον· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ μέγας τῇ βουλῇ... Goar. p. 361—362. После чина καὶ τὴν συνήθη ἅπασαν ἐκτενήν· Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι τὴν ἁγίαν μονὴν ταύτην... τὸ Κύριε ἐλεήσον μ'. καὶ εὐθὺς τὸ Ἐπάκουσον ἡμᾶς, ὁ Θεὸς ὁ Σωτῆρ ἡμῶν... Καὶ εὐθὺς γίνεται ἀπόλουσις.

л. 110. Εὐχὴ, ἣν λέγει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸν μέλλοντα μεταλαβεῖν τῶν ἁγίων μυστηρίων.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, Υἱὲ καὶ Λόγε τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ποιμὴν ὑπάρχων καὶ ἀμνὸς ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου... Conf. Goar. p. 536.

л. 113. Εὐχὴ ἑτέρα.

Ἐκλινε τὸν αὐχένα ὁ σὸς δοῦλος ὁ δεῖνα, ὁ ἀπεκδεχόμενος τὰ παρὰ σοῦ πλοῦσια ἐλέη. См. выше стр. 496.

л. 113 об. Εὐχὴ ἐξομολογουμένων.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ Πέτρῳ καὶ τῇ πόρνη διὰ δακρύων ἄφεσιν ἁμαρτιῶν δωρησάμενος... Goar. p. 537.

л. 114. Εὐχὴ λεγομένη ἐπὶ σποράς.

Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ δημιουργὸς τῶν πάντων, ὁ ποιήσας τὴν γῆν καὶ τὸν ἄνθρωπον ἐπ' αὐτήν... Goar. pag. 557.

л. 115 об. Εὐχὴ ἐπὶ θέρους.

Σοί, Κύριε, τῷ τελειωτῇ πάντων καὶ κηδεμόνι καὶ λέγοντες καὶ ἀρχόμενοι τὴν εὐχαριστίαν ἐπὶ πᾶσι προσαναφέρομεν καὶ δεόμεθά σου, πα-

ράσχου ἡμῶν τὴν τῶν νέων καρπῶν μετάληψιν ἀκατάκριτον, καὶ συγκομιδὴν ἀνεπιβούλευτον, τὰ δράγματα πλήθυνον, τοὺς συγκομιζοντας ἐνίσχυσον, πολύχουν τὸν τῆς ἀρούρας καρπὸν ἐν τῇ ἄλῳνι ποίησον, ἵνα καὶ ὁ θερίζων χαίρει μετὰ τοῦ σπείροντος καὶ ἀποκλείων μὴ ἀποκναίηται, ὡς τοῖς σοῖς ἀγαθοῖς εὐθηνούμενος. Ὅτι σὺ εἶ ὁ πληθύνων τὰ σύμπαντα, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν.

— Εὐχὴ ἐπὶ ἄλῳνα.

Ὁ Θεός, ὁ τῶν ὄλων ποιητὴς καὶ πάντων δημιουργός, ὁ εὐλογήσας τὴν σκηνὴν τοῦ Ἀβραάμ διὰ τῆς τηρήσεως αὐτοῦ καὶ ἀγγέλους ὀρατοὺς δεῖξας, ὁ διὰ τῆς φιλοξενίας αὐτῷ ἐπαγγειλάμενος στοχῆσασθαι(;) τὸν Ἰσαάκ. Αὐτὸς καὶ νῦν εὐλόγησον τὴν ἄλῳνα ταύτην, ἔμπλησον, Κύριε, τὰ ταμιεῖα τοῦ δούλου σου ὁ δεῖνα, ἀπὸ σίτου, οἴνου καὶ ἐλαίου, αὐτὰ πληθυνθήσονται, ἵνα καὶ αὐτὸς ἔμπλησθήσονται σου τοῦ μεταδίδειν ὄρφανοῖς καὶ πτωχοῖς προθύμως καὶ χήραις καὶ πένησιν. Ὅτι εὐλόγηται καὶ δεδόξασται σου τὸ πανάγιον ὄνομα τοῦ Πατρὸς..

λ. 115. Εὐχὴ ἑτέρα εἰς ἄλῳνα.

Ἡ πηγὴ τῶν ἀγαθῶν, Δέσποτα παμβασιλεῦ καὶ εὐεργέτα τῶν σῶν ποιημάτων, πρόσδεξαι κατὰ τὴν ἀγαθότητά σου τὴν καρποφορίαν τοῦ δούλου σου ὁ δεῖνα, εἰς ὁσμὴν εὐωδίας, ἔμπλησον αὐτοῦ τὰ ταμιεῖα. Goar. pag. 523.

λ. 115 ὀβ. Εὐχὴ εἰς θεμέλιον οἴκου. Goar. pag. 483.

λ. 116. Εὐχὴ εἰς φρέαρ μισθῆν.

Μετὰ τὸ ριφθῆναι τὸ ἔμπροσθεν ἀκάθαρτον, δεόν ἀντλησθαι κάδους μ'. ποιεῖ ὁ ἱερεὺς εὐλογητόν, τὸ Τρισάγιον, τὸ Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστίν, τὸ τροπάριον τῆς ἡμέρας, καὶ εὐχὴ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεός ὁ μέγας καὶ θαυμαστός, ὁ ἀνεκδιηγήτῳ ἀγαθωσύνη. Goar. p. 479.

λ. 116 ὀβ. Ἐπὶ πλοίοις, μέλλοντος πλεῖν.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός τῶν πατέρων ἡμῶν, ὁ ἐντειλάμενος τῷ Νῶε κατασκευάσαι κιβωτὸν πρὸς σωτηρίαν τοῦ κόσμου. Goar. p. 559.

λ. 117. Εὐχὴ ἑτέρα ἐπὶ πλεόντων.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ καταξιώσας συμπλεῦσαι τοῖς ἁγίοις σου μαθηταῖς καὶ ἀποστόλοις. Goar. p. 684.

— Εὐχὴ ἐπὶ δικτύων.

Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ διὰ τοῦ πλήθους τῶν οἰκτιρμῶν σου φανερώσας. См. выше стр. 497—498.

λ. 118. Εὐχὴ ἐπὶ μελησίῳν τοῦ ὀσίου πατρὸς ἡμῶν Ζωσιμᾶ.

Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν ὁ παντοκράτωρ, ὁ ἐκ τοῦ ὄντος εἰς τὸ εἶναι τὰ σύμπαντα λόγῳ μόνῳ δημιουργήσας, Αὐτὸς Δέσποτα, διαφύλαξον καὶ τὰ

παρόντα μελήσια, τὴν εἴσοδον καὶ τὴν ἐξοδον ἀκλόνητον διατήρησον αὐτὰ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ὃν ἠρέτίσαντο κατοικεῖν ἀπὸ γενεᾶς. Ἁγίε Δαυρέντιε, ἅγιε Ἀγάπιε, ἅγιε Κοδράτε, ἅγιοι τεσσαράκοντα μάρτυρες καὶ ἅγιε Ζωσιμᾶ, καὶ ἅγιοι πάντες, διαφυλάξατε τὰ παρόντα μελήσια ἀπὸ πάντων τῶν ἐρπετῶν καὶ ἀπὸ τῶν πονηρῶν μερμηκῶν καὶ σκρηκῶν(;) καὶ τῆς βρουτηρίας, καὶ κάμπης, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἐρπετῶν ἀβλαβῶς διαφυλαττόμενα, ὁμοίως δὲ καὶ ἀπὸ τῶν μερόπων, ὡς γὰρ πολυπλάσιον ἀποδώσουσι τὸν καρπὸν ἐν τῷ καιρῷ αὐτῶν, πρεσβείαις τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, τῶν τιμίων ἐπουρανίων, ἀχράντων νοερῶν δυνάμεων ἀσωμάτων, τῶν ἁγίων ἐνδόξων Ἀναργύρων, τῶν ἁγίων καὶ ὁσίων ἱεραρχῶν, καὶ τῆ πρεσβείᾳ τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ζωσιμᾶ. Ὅτι σὺ ὁ εὐλογῶν καὶ ἀγιάζων καὶ πληθύνων τὰ σύμπαντα, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ.

λ. 119. Εὐχή, ὅταν ἀπαίρη ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τῶν τῆδε γράφει δὲ ταύτην ὁ πνευματικὸς αὐτοῦ πατήρ εἰς χαρτί(ον) καὶ βάλλει εἰς τὴν χεῖρα τοῦ τεθνηκότος διὰ τὸν φόβον τῶν τελωνίων τοῦ ἀέρος καὶ τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου.

Ὁ Θεὸς καὶ Πατήρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ συγχωρήσει σοι, πνευματικόν μου τέκνον ὁ δεῖνα, ὅσα ἐνώπιον. См. ркп. Ватопед. библ. № 134 л. 359. Ὁ ὢν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

— Εὐχή εἰς εὐλογίαὶν οἴνου. Goar. pag. 553.

λ. 119 об. Εὐχή ἑτέρα.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ποιῶν θαυμάσια μόνος μεγάλα καὶ ἀνεξιχνίαστα, ὁ καὶ τὸ ὕδωρ εἰς οἶνον μεταποιήσας ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας. Αὐτὸς Δέσποτα, ὡς ἐκεῖσε καὶ ἐνταῦθα παραγενόμενος, εὐλόγησον, ὄνπερ ἐδωρήσω ἡμῖν εἰς εὐφροσύνην καρδίας οἶνον, ἵνα ἐπὶ σωτηρίᾳ γένηται τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν. Ὅτι σὺ ἡ πηγὴ τῶν ἀγαθῶν, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν...

λ. 120. Κεφάλαια ὠραιότατα, α) περὶ βρώσεως καὶ πόσεως, β) περὶ μέθης, γ) περὶ ἀποχῆς κακῶν, δ) περὶ τῆς μὴ ἀγάπης τοῦ κόσμου, ε) περὶ χρημάτων, ζ) περὶ τοῦ μὴ ἐλπίζειν ἐπ' ἄνθρωπον, η) περὶ βρωμάτων.

λ. 120 об. Τοῦ Χρυσοστόμου καὶ τοῦ μεγάλου Βασιλείου περὶ πνευματικῶν καὶ τῶν εἰς αὐτοὺς ἐξομολογουμένων. Перечисляются качества исповѣдника.

λ. 122. Τοῦ Χρυσοστόμου ἐπιστολή.

Наставление о частомъ произношеніи молитвы: „Господи Исусе Христе“ и о значеніи этой молитвы.

л. 122 об. Τοῦ ἀββᾶ Βαρσανουφίου.

Наставление монаха о провождении времени въ келліи.

л. 123 об. Νικολάου, τοῦ ἀγιωτάτου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, ποίημα πρὸς τὸν πρῶτον ἄγιον, ὡς τυπικὸν κατὰ στίχον. Издается эта статья въ Иерусалимскихъ обычныхъ Типикахъ.

л. 131. Ἐκ τοῦ Τοπικοῦ τοῦ Ἀθωνος περὶ τῶν ἑορτῶν τῶν μεγάλων καὶ μικρῶν καὶ μεσαιῶν, ἐν αἷς δεῖ τὸν μοναχὸν ἀργεῖν ἐκ τοῦ ἔργου καὶ τὴν νηστείαν καταλύειν εἰς βρῶσιν καὶ πόσιν. Pitra. Spicil. Solesmens. t. IV. p. 455.

л. 134. Ἐζήσεν ἐν ἀνθρωπότητι ἡ ὑπεραγία Θεοτόκος ἐν τῷ ναῷ Κυρίου ἔτη ιδ'. καὶ τῷ οὐκῷ Ἰωσήφ μῆνας δ'. εὐαγγελιζέσθη καὶ ἔτεκε τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἔτη ιε'. καὶ ἐπὶ ἀνθρωπήσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔτη λς'. μετὰ τὴν ἀνάληψιν ἔτη ια'. ὁμοῦ ἔτη νθ'. καὶ μετέστη εἰς οὐρανοὺς πρὸς Κύριον.

— Τοῦ ἀββᾶ Ἠσαίου.

л. 135. Ἀκολουθία εἰς τὸ ποιῆσαι παράκλησιν.

LXIX. № 373 (291) Ἐξοδιαστικόν, рки. библ. Саввы Освященнаго (нынѣ патриаршей въ Иерусалимѣ) въ 16 долию листа, 119 листовъ, писана въ два столбца четкою скорописью XV в. Помѣтки, не важныя по содержанию, относятся къ 1575 и 1579 гг.

Εἰ τις ἐπίσκοπος, ἢ πρεσβύτερος, ἢ διάκονος, ἢ ὄλος τοῦ καταλόγου τοῦ ἱερατικοῦ ἐκδημήσει πρὸς Κύριον, ἀπέρχονται τρεῖς ἱερεῖς καὶ καταβιβάζουσιν αὐτὸν τῆς κλίνης, καὶ τιθέασιν ἐπὶ τῆς γῆς ἐν ψιθίῳ καί, ἐπεὶ οὐ δεῖ λούεσθαι γυμνουμένου παρὰ τῶν ἱερέων, ἀποστοργίζουσιν αὐτὸν μετὰ οἴνου ἢ μετὰ ὕδατος χλιαροῦ ἐν σπόγγῳ, ποιῶντες ἐν τῷ μετώπῳ πρῶτον τοῦ τελευτήσαντος μετὰ τοῦ σπόγγου σταυρόν, καὶ ἐν τῷ ὄλῳ προσώπῳ, καὶ εἰς τὸ στήθος σταυρόν, καὶ εἰς τὰς χεῖρας, καὶ εἰς τὰ γόνατα καὶ πλέον οὐδέν. Εἴθ' οὕτως ἐκδύουσιν αὐτὸν τὰ ἱμάτια, ἅπερ φορεῖ, καὶ ἐνδύουσιν καθαρὰ, μηδαμῶς τὴν τούτου γύμνωσιν ὀρῶντες, εἶτα τὴν ἱερατικὴν στολὴν ἅπασαν καὶ σκεπάζουσι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ μετὰ τοῦ ἀέρος, καὶ τιθέασιν τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον ἐπάνω αὐτοῦ. Εἶτα κρούσαντες τὸ σιδηροῦν καὶ συναχθέντες ἅπαντες ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἀπέρχονται οἱ ἱερεῖς ἐν τῷ σκευοφυλακίῳ καὶ ἐνδύονται πάντες τὰς ἱερατικὰς στολὰς αὐτῶν, καὶ ἐξέρχονται μετὰ θυμιατοῦ καὶ λαμπάδων, προπορεύομένου τοῦ τιμίου καὶ ζωποιοῦ σταυροῦ ἔμπροσθεν αὐτῶν, ἱερεῖς ἀκολουθοῦντες ὀπισθεν, λέγοντες μετὰ μέλους, εἰς ἧχον πλ. β'. προσόμοια τὸ Ὅλην ἀποθέμενοι. Σταυρὸς ἀνυψούμενος... Μωσῆς προετύπου σε... Σταυρὲ πανσεβάσμιε., Δόξα καί.

νῦν, θεοτοκίον ὁμοιον· Βουλήν προαιώνιον... Φθασάντων δὲ ἐν τῷ τόπῳ, ὅπου ἐστὶ τὸ λείψανον, ἄρχονται τῆς εὐχαριστίας. Ἡ δὲ εὐχαριστία οὕτως ἔχει· Ποιῶντος τοῦ ἱερέως Εὐλόγητόν, ἄρχονται τοῦ Τρισαγίου, τὸ Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν, Ὁ ἱερεὺς· Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία, εἶτα τὰ τροπάρια ταῦτα εἰς ἦχον δ'. Μετὰ πνευμάτων δικαίων..., Στίχος· Τοῦ Κυρίου ἡ γῆ.. Εἰς τὰ σκηνώματά σου, Κύριε... κ. τ. α. Οὕτως μνημονεύει ὁ ἱερεὺς ἢ ὁ διάκονος· Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεὸς κ. τ. α. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός... Goar. p. 424. Μετὰ δὲ τοῦ τέλους τῆς εὐχῆς, λέγομεν καὶ τὴν εὐχὴν ταύτην εἰς μοναχοὺς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ἐλεήμων, οἰκτιρμων, καὶ πολυέλεε, ὁ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν σταυρωθεὶς, καὶ ταφεὶς καὶ ἀναστάς, αὐτός, Δέσποτα Χριστέ παντοκράτωρ, πρόσδεξαι τὴν δέησιν ἡμῶν καὶ ἀπάλλαξον τοῦ ἐξωτερικοῦ σκότους τὸν δοῦλόν σου ὁ δεῖνα καὶ πάσης ἐτέρας δεινῆς κολάσεως, ὅτι ἐπὶ σὲ ἐλπίζομεν τὸν Σωτῆρα καὶ λυτρωτὴν τῶν ψυχῶν ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν σὺν τῷ ἀνάρχῳ καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι, νῦν καὶ αἰεὶ... Εὐχὴ ἑτέρα εἰς ἱερομονάχους· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν, φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον... ἐπιστρέφεις, τὸ τῆς ψυχῆς χρέος ἀπαιτῶν, Σὲ ἱκετεύομεν· πρόσδεξαι τὴν ψυχὴν τοῦ νῦν ἐξ ἡμῶν μνημονευθέντος ἀδελφοῦ ἡμῶν ὁ δεῖνα ἱερομονάχου καὶ σουλλειουργοῦ ἡμῶν, καὶ ἀνάπαυσον... Ὅτι σὺ ἡ ἀνάστασις, ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀνάπαυσις τοῦ κεκοιμημένου... Conf. Goar. p. 449. Καὶ οὕτως ἄρχονται οἱ ἱερεῖς καὶ ἀνακλίνουσι τὸ λείψανον ἐν θρονίῳ ἢ ἐν κλίνῃ, καὶ ἄραντες αὐτόν σὺν τῷ θρόνῳ ἢ ἐν τῇ κλίνῃ, καὶ ἀπέρχονται ἐν τῷ ναῷ, φάλλοντες τὸ Τρισάγιον μετὰ μέλους· ἐστὶ δὲ ὁ ναὸς κεκλεισμένος παρὰ τοῦ προσμοναρίου, εἰ δὲ βαστάζουσι τὸ λείψανον οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες σὺν παντὶ τῷ λαῷ, ἀπέρχονται γύρωθεν εἰς τὸν ναόν, φάλλοντες ἐκ τρίτου καὶ τροπάριον εἰς ἦχον γ'. Ἡ ἐκκλησία στενάζει καὶ βοᾷ, ζητοῦσα τὸν ἱερέα, καὶ τὸ θυσιαστήριον ζητεῖ τὸν ποιμένα. Ὁμοίως δὲ φάλλοντες ἕτερον τροπάριον, ἦχος βαρὺς· Ἅγιοι μάρτυρες οἱ καλῶς ἀθλήσαντες καὶ στεφανωθέντες... Δόξα σοι, Χριστέ ὁ Θεός, ἀποστόλων τὸ καύχημα... Μετὰ δὲ ταύτην ἄρχεται ὁ προσεσῶς μετὰ μέλους εἰς ἦχον γ'. ἔμπροσθεν τοῦ ναοῦ, τὸ Ἀνοίξατέ μοι πύλας δικαιοσύνης, ἵνα εἰσέλθω (καὶ) ἐξομολογήσωμαι τῷ Κυρίῳ. Ὁ δὲ προσμονάριος εὐθὺς ἀνοίγει τὴν πύλην, καὶ εἰσερχόμενοι φάλλοντες τροπάριον εἰς ἦχον πλ. β'. Χαῖρε ναὸ τοῦ Θεοῦ, χαῖρε τὸ ἅγιον θυσιαστήριον, χαῖρε ἅγια τράπεζα, χαῖρε ἅγιον βῆμα Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, χαῖρε ἅγια σκηνή, χαῖρε ἅγιον προπύλαιον, χαῖρε τοῦ Θεοῦ τὸ οἶκημα. Στίχος· Εἰσέλθοι τὸ ἀξίωμα μου, πάλιν τὸ αὐτό. Τούτου δὲ λεγομένου, ἀπατίθεται τὸ λείψανον ἐν τῷ μέσῳ

τοῦ ναοῦ καὶ τιθέασι τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον ἐπάνω αὐτοῦ, ὡς προέφημεν, καὶ τὰ μνουάλια σταυροειδῶς μετὰ λαμπάδων, καὶ ἄρχεται ὁ προεστῶς μετὰ τοῦ θυμιατοῦ ἔμπροσθεν τῆς ἁγίας τραπέζης καὶ ποιεῖ εὐλογητόν, καὶ μετὰ τὸ Ἄμην ἄρχονται τὸ Τρισάγιον, τὸ Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν, ὁ ἱερεὺς· Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία, τὸ Κύριε ἐλέησον ββ'. καὶ εὐθὺς τὸ Δόξα τῇ ἁγίᾳ καὶ ὁμοουσίῳ καὶ ζωοποιῷ... καὶ ψάλλεται ὁ ἐξάψαλμος μετὰ πάσης προσοχῆς καὶ φόβου Θεοῦ, μετὰ δὲ τὸν ἐξάψαλμον γίνεται συναπτὴ μεγάλη ὑπὸ τοῦ διακόνου, καὶ ὁ ἱερεὺς ἐκφωνεῖ, ἡ ὁ διάκονος· Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ μακαρίας μνήμης καὶ αἰωνίας ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ κεκοιμημένου δούλου τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα ἱερομονάχου καὶ συλλειτουργοῦ ἡμῶν τοῦ... Εἰ δὲ ἐστὶν ἀρχιερεὺς, οὕτως ὀφείλει· Ὑπὲρ τῆς μακαρίας μνήμης καὶ αἰωνίας ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ μνήμῃ γενομένου ἀοιδίμου ἀρχιερέως ὁ δεῖνα τοῦ... Ὑπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι αὐτῷ πᾶν πλημμέλημα... Ὑπὲρ τοῦ ἀπολαῦσαι αὐτὸν ἦχον (τῆς τῶν) ἑορταζόντων ἀγγέλων χοροστασίας τοῦ... Ὑπὲρ τοῦ κοινῶν αὐτὸν γενέσθαι τῆς ἀλήτου εὐφροσύνης τῶν ἀπ' αἰῶνος ἁγίων τοῦ... Ὑπὲρ τοῦ λυτρωθῆναι αὐτὸν καὶ ἡμᾶς τῆς αἰωνίου κολάσεως τοῦ... Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς τάξῃ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐν τόπῳ φωτεινῷ, ὅπου οἱ δίκαιοι ἀναπαύονται τοῦ... Τὰ ἐλέη τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν φιλανθρωπίαν αὐτοῦ αἰτησάμενοι (παρὰ) Χριστῷ τῷ ἀθανάτῳ τοῦ... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι ἡμᾶς... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας ἀχράντου... Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις, ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀνάπαυσις τοῦ κεκοιμημένου... Καὶ ψάλλομεν Ἀλληλούια εἰς ἦχον πλ. δ'. Στίχος· Μακάριοι, οὓς ἐξελέξω... Στίχος· Καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ... Ψάλλομεν δὲ καὶ τροπάρια νεκρώσιμα εἰς ἦχον πλ. δ'. τὸ Προσταχθέν. Τὸν μεταστάντα εὐσεβῶς ἐκ τῶν προσκαιρῶν, ἐν ταῖς σκηναῖς τῶν ἐκλεκτῶν μετὰ δικαίων... Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, θεοτοκίον ὁμοιον· Τῶν ἀσωμάτων σου, Χριστέ, καὶ τοῦ Προδρόμου, τῶν μαθητῶν, τῶν προφητῶν καὶ τῶν μαρτύρων... Προκείμενον τοῦ ἀποστόλου, ἦχος πλ. β'. Ἡ φυγὴ αὐτοῦ ἐν ἀγαθοῖς... Στίχος· Πρὸς σέ, Κύριε, κεκράζομαι. Πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῆς Παύλου τὸ ἀνάγνωσμα· Ἀδελφοί, ὁ φρονῶν τὴν ἡμέραν, Κυρίῳ φρονεῖ... Τέλος· ἵνα καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων κυριεύσῃ. Καὶ ψάλλομεν τὸ Ἀλληλούια νεκρώσιμον εἰς ἦχον γ'. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον· Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς· πᾶς ὅστις ὁμολογήσῃ ἐν ἐμοί... Τέλος· Πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι καὶ ἔσχατοι πρῶτοι. Καὶ εὐθὺς μνημονεύει ὁ ἱερεὺς, ἡ ὁ διάκονος οὕτως· Ἐλέησον ἡμᾶς... κ. τ. λ. Εὐχὴ λεγομένη εἰς μοναχούς. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῇ σοφίᾳ σου κατασκευάσας τὸν ἄνθρω-

πον καὶ τῇ εἰκόνι σου τιμήσας αὐτόν... См. ркп. 1522 г. Свят.-гроб. библ. въ Константинополѣ № 615 л. 149. Ἐτέρα εὐχὴ εἰς ἱερομονάχους. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Μνήσθητι, Κύριε, τοῦ ἐν δεσμοῖς τοῦ ἄδου κατεχομένου δούλου σου ὁ δεῖνα ἱερομονάχου καὶ συλλειτουργοῦ ἡμῶν, τοῦ πίστει ὁμολογοῦντός σε τὸν πρότερον ἄσαρκον ὄντα, ὕστερον δὲ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν ἐν τῇ μήτρᾳ τῆς ἀειπαρθένου Μαρίας οἰκήσαντα καὶ ἐξ αὐτῆς αὐθυπάρκτως σαρκωθέντα, καὶ ἡ σὰρξ, ἣν προσελάβου, ἐν τῇ θεϊκῇ σου δυνάμει ἀναστᾶσα καὶ εἰς φθορὰν μὴ χωρήσασα, τὸν μονογενῆ Υἱὸν τοῦ Πατρὸς τὸν ἕνα τῆς Τριάδος καὶ μετὰ τὴν σάρκωσιν, τὸν εὐσπλαγχνίᾳ καὶ φιλανθρωπία Υἱὸν ἀνθρώπου γενόμενον, δύο φύσεις καὶ θελήσεις ἔχοντα, οὐκ ἐναντιουμένας, ὑποτασσόμενον δὲ τὸ τῆς σαρκὸς θέλημα τῷ θεϊκῷ θελήματι, καὶ δύο ἐνεργείας ἐν ἐνὶ προσώπῳ, ταύτῃ τῇ πίστει καὶ ὁμολογίᾳ τοῦ δούλου σου ὁ δεῖνα ἱερομονάχου ἀδελφοῦ ἡμῶν καὶ συλλειτουργοῦ ἐπιλαβόμενοι ἡμεῖς οἱ εὐτελεῖς δούλοι σου, ὁλοκαύτωςιν προσάγομέν σοι μετὰ ἔκτενοῦς ἐντεύξεως· ἐπάκουσον ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν δεομένων σου, καὶ παράσχου συγγνώμην τῷ δούλῳ σου, τῷ παροργίσαντί σε, ὡς σάρκα ἀνθρωπίνην φοροῦντι, καὶ ἀσθένειαν ἔχοντι, καὶ ὡς ἐπήκουσας τῇ δούλῃ σου Θέκλῃ τῇ πρωτομάρτυρι, τῇ ἐπὶ μητρὶ αὐτῆς εἰδωλολάτριδι, καὶ οὐ παρεῖδες τὴν δέησιν αὐτῆς, ἀλλ' ὡς ὑπεράγαθος καὶ εὐδιάλλακτος ἔδωκας αὐτῇ συγγνώμην, καὶ ὡς ἔλυσας τῆς μάστιγος Τραῖνῳ δι' ἔκτενοῦς ἐντεύξεως τοῦ δούλου σου Γρηγορίου τοῦ Διαλόγου, ἐπάκουσον καὶ ἡμῶν δεομένων σου, οὐκ ἐπὶ εἰδωλολάτριδι, ἀλλ' ἐπὶ τὸν πιστόν σου δούλον, παροργίσαντά σε δι' ἀσθένειαν, διὰ τοῦτο ἁμαρτίας νεότητος καὶ ἀγνοίας αὐτοῦ μὴ μνησθῆς, Κύριε, ἀλλ' ἄνες τῶν δεσμῶν τοῦ σκότους, λύσον τῆς μάστιγος καὶ δός αὐτῷ συγγνώμην, καὶ ἀνάπαυσον αὐτὸν ἐν τόπῳ φωτεινῷ, ἐν τόπῳ χλοερῷ, ἐν τόπῳ ἀναψύξεως, ἔνθα ἀπέδρα πᾶσα ὀδύνη λύπη καὶ στεναγμός, ὅπου ἐπισκοπεῖ τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου, εὐφραίνων πάντας τοὺς ἀπ' αἰῶνος ἁγίους σου εὐαρεστηκότας σοι. Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις, ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀνάπαυσις τῆς ψυχῆς... Τροπάριον, ψαλλόμενον εἰς ἦχον β'. μετὰ τὴν ἐκφώνησιν· Εὐφρανον, Κύριε, σὺν ἐκλεκτοῖς τὸν δούλόν σου, καὶ ὅσα ὑπέσχου, πληρῶσον ἱερουργήσαντα... Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, θεοτοκίον· Μῆτηρ ἁγία, ἡ τοῦ ἀφράστου φωτός, ἀγγελικοῖς σε ὕμνοις... Μετὰ δὲ ταῦτα ἱσταται ὁ ἱερεὺς μετὰ τοῦ θυμιατοῦ ἐπάνω τοῦ λειψάνου, λέγων μετὰ μέλους εἰς ἦχον πλ. α'. Εὐλογητός εἶ, Κύριε, διδάξόν με τὰ δικαιώματά σου, ἐκ γ'. Εἶτα ἀρχεται ὁ δομέστικος τοῦ δεξιοῦ χοροῦ τοῦ Ἀμώμου εἰς ἦχον πλ. α'. ἡ εἰς ἦχον β'. Ἀμωμοὶ ἐν ὁδῷ οἱ πορευόμενοι... Ἀλληλούια. Вся первая слава. Εἰ δὲ ἐστὶ κηδία μοναχοῦ, οὐ γίνεται τέλος ἕως τὸ Σός εἰμι ἐγώ,

σώσον ἡμᾶς. Ἐκεῖσε πάλιν μνημονεύει ὁ ἱερεὺς, εἰ δὲ οὐκ ἔστιν, εὐθύς μετὰ τὴν τελείωσιν τοῦ ψαλμοῦ τῆς στάσεως τῆς πρώτης, λέγεται τὸ ἀποστολοευαγγέλιον, προκειμένον, ἦχος πλ. β'. Τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος... Στίχος· Τί ἀνταποδώσωμεν τῷ Κυρίῳ. Πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῆς· Ἀδελφοί, ἔχοντες ἀρχιερέα μέγαν... Τέλος· σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. Ἀλληλουάριον, ἦχος γ'. Μνήσθητι τῆς συναγωγῆς σου... Στίχος· Ὁ δὲ Θεὸς βασιλεὺς ἡμῶν πρὸ αἰώνων... Εὐαγγέλιον κατὰ Μάρκον· Εἶπεν ὁ Κύριος· ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἀκολουθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν... Τέλος· ἕως ἀν' ἰδῶσι τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει. Ἐῖτα μνημονεύει ὁ ἱερεὺς, ὡς σύνηθες, λέγων· Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός... κ. τ. λ. Καὶ ἡ εὐχὴ αὕτη εἰς μοναχοὺς. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός... *Goar. p. 437.* ἡ ἐνθυμήσει ἡμαρτεν, συγχώρησον ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος Θεός, καὶ τῶν πενθούντων ἀντιλήπτωρ καὶ παραμυθία γενοῦ καὶ καταύγασον τὴν ἀχλὺν αὐτῶν τῆς ἀθυμίας τῶν νοερῶ σου φωτί, ἡμᾶς δὲ πάντας τοὺς συνελθόντας εἰς τὴν τοῦ τάφου τοῦ δούλου σου τιμὴν περικράτουνον καὶ ἴλεως γενοῦ ἡμῖν ἐν ταῖς ἀνομίαις ἡμῶν. Δέσποτα Θεὲ καὶ Κύριε τοῦ ἐλέους, γένους θνητοῦ τε καὶ ἀθανάτου καὶ πάσης φύσεως ἀνθρωπίνης, Δημιουργέ, συνισταμένης τε καὶ πάλιν λυομένης, ζωῆς τε καὶ τελευτῆς, τῆς ἐνταῦθα διαγωγῆς καὶ ἐκεῖθεν μεταστάσεως, ὁ χρόνους μετρῶν τοῖς ζῶσι καὶ καιροὺς ἰστῶν θανάτου, κατάγων εἰς ἄδου καὶ ἀνάγων, δεσμεύων ἐν ἀσθενείᾳ καὶ ἀπολύων ἐν δυναστείᾳ, ὁ τὰ παρόντα χρησίμως οἰκονομῶν καὶ τὰ μέλλοντα λυσιτελῶς διοικῶν, ὁ τοὺς θανάτου κέντρῳ πληγέντας, ἀναστάσεως ἐλπίσιν εὐφραίνων. Αὐτὸς Δέσποτα τῶν ἀπάντων, ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ἡ ἐλπίς πάντων τῶν περάτων τῆς γῆς καὶ τῶν ἐν θαλάσῃ μακράν, ἐπάκουσόν μου δεομένου σου καὶ ἀνάπαυσον τὴν ψυχὴν τοῦ κεκοιμημένου δούλου σου ὁ δεῖνος ἐν τόποις φωτεινοῖς, ἐν τόποις γλοεροῖς, ἐν τόποις ἀναφύξεως, ἐνθα ἀπέδρα ὀδύνη, λύπη καὶ στεναγμὸς ἐν σκηναῖς δικαίων, καὶ εἰρήνης καὶ αἰνέσεως ἀξίωσον, ὅτι οὐχ οἱ νεκροὶ αἰνέσουσί σε, Κύριε, οὐ δὲ ἐλπιούσιν οἱ ἐν ἄδου τὴν ἐλεημοσύνην σου, ὅτι οἱ εἰς σὲ πιστεύουσιν οὐ θνήσκουσιν, ἀλλὰ ζῶσιν ἐν σοὶ εἰς αἰῶνα αἰῶνος ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις, ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀνάπαυσις τοῦ κεκοιμημένου δούλου σου... Εὐχὴ ἕτερα εἰς ἱερομονάχους· Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πάσης κτίσεως Δημιουργός, ὁ οἰκῆσιν ἔχων τὸν οὐρανὸν καὶ πάντα διεπῶν ἐπὶ τῆς γῆς· Σὺ γὰρ ἐπίστασαι τοῦ πρὸς σὲ ἐκδημήσαντος ἀδελφοῦ ἡμῶν ὁ δεῖνα ἱερομονάχου καὶ συλλειτουργοῦ τὴν ἐργασίαν τὴν ἐν τῷ οἴκῳ σου ἐργασαμένην καὶ τὰ μεγαλεῖα σου ἐκτελέσαντος, καὶ ἄμειψον αὐτόν, ἀγαθὲ, τὴν ἐκεῖθεν ἄνεσιν, καὶ παράσχου αὐτῷ, ἐνθα

ἐστὶ φωτεινὴ κατοίκησις, ἐν χώρᾳ ζώντων, ἐν ταῖς τῶν δικαίων σου σκη-
 ναῖς μετὰ πάντων τῶν δικαίων σου, συγχωρῶν αὐτοῦ τὰ ὀφειλήματα, καὶ
 ἀξίωσον τῆς σῆς ἐλλάμφεώς τε καὶ ἀγαθότητος. Ὅτι σὺ εἶ, ὁ ζώντων
 καὶ νεκρῶν κυριεύων, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν σὺν τῷ ἀνάρχῳ...
 Μετὰ δὲ τὴν ἐκφώνησιν τῆς εὐχῆς, ἄρχεται ὁ δομέστικος τοῦ δευτέρου
 χοροῦ μετὰ μέλους, εἰς ἦχον β'. τὸ Αἰ χεῖρές σου... Ἐλέησόν με, Κύ-
 ριε... Ἀλληλούια. *Весь псаломъ съ тѣмъ же припѣвомъ.* Εἰ δὲ καὶ
 ἐστὶν ἡ κηδία μοναχοῦ, ψάλλεται ὁ παρῶν στίχος ἐκ τρίτου εἰς ἦχον
 πλ. α'. Καὶ μετὰ τὸ τέλος μνημονεύει ὁ ἱερεὺς, εἰ δὲ οὐκ ἔστι, ψάλλε-
 ται καὶ ὁ αὐτὸς στίχος, ὡς καὶ τοὺς ἄλλους, καὶ οὐ γίνεται ἡ δευτέρα
 στάσις τοῦ Ἀμώμου ἐνταῦθα, ἀλλὰ, καθὼς ἐστὶν διηρμηνευμένον, Σός
 εἰμι ἐγώ, σῶσόν με. Ἀλληλούια κ. τ. κ. Καὶ λέγομεν τὸ προκείμενον
 τοῦ ἀποστόλου· Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν ἀγαθοῖς... Πρὸς σέ, Κύριε, κεκραζο-
 μαί... Πρὸς Κορινθίους πρώτης ἐπιστολῆς· Ἀδελφοί, ὁ πρῶτος ἄνθρω-
 πος ἐκ γῆς χοϊκός... Τέλος· τῷ διδόντι ἡμῖν τὸ νίκος διὰ τοῦ Κυρίου
 ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καὶ ὁ ψάλτης λέγει τὸ ἀλληλουάριον, Μακάρισον,
 ὃν ἐξελέξω καὶ προσελάβου. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος
 πρὸς τοὺς πεπιστευκότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζω-
 ῆς... Τέλος· ἀλλὰ ἀναστήσω αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Εἶτα μνημονεύει
 ὁ ἱερεὺς· Ἐλέησον ἡμᾶς κ. τ. α. Καὶ εὐθὺς λέγει τὴν παροῦσαν εὐχὴν
 εἰς μοναχοῦς. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἀρρήτις
 σου σοφία δημιουργήσας τὸν ἄνθρωπον καὶ ἐκ τοῦ χοῦς τοῦτον ἀνα-
 μορφώσας, ὡς εἶδος καὶ κάλλος, καὶ ἐξωραΐσας, ὡς τίμιον καὶ οὐράνιον
 κτῆμα, εἰς δοξολογίαν καὶ εὐπρέπειαν τῆς σῆς δόξης καὶ βασιλείας, διὰ
 τὸ κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν τοῦτον παραγαγεῖν, τὴν ἐντολὴν δὲ
 παραβάντα τοῦ σοῦ προστάγματος καὶ μεταλαβόντα τῆς εἰκόνης, καὶ
 οὐ φυλάξαντος, καὶ διὰ τοῦτο, ἵνα μὴ τὸ κακὸν ἀθάνατον γένηται, ὡς φι-
 λάνθρωπος κελεύσας τὴν κρᾶσιν καὶ μίξιν ταύτην τῷ σῷ θεῷ βου-
 λήματι ἀποτέμενεσθαι τε καὶ διαλύεσθαι, τὴν δὲ ψυχὴν ἐκεῖθεν χω-
 ρεῖν, ἔνθα καὶ τὸ εἶναι προσελάβετο μέχρι τῆς κοινῆς ἀναστάσεως, διὰ
 τοῦτο δεόμεθ' αὐτοῦ τοῦ ἀναρχοῦ καὶ ἀθανάτου Πατρὸς καὶ τοῦ μονογε-
 νοῦς σου Υἱοῦ, ἵνα μὴ παρίδῃς τὸ σὸν πλάσμα καταποθῆναι τῇ ἀπωλείᾳ,
 ἀλλὰ τὸ μὲν σῶμα διαλυθῆναι εἰς τὰ ἐξ ὧν συνετέθη, τὴν δὲ ψυχὴν κα-
 ταταγῆναι ἐν χορῷ τῶν δικαίων. Ναί, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, νικησάτω
 σου τὸ ἄμετρον ἔλεος καὶ ἡ φιλανθρωπία σου ἡ ἀνείκαστος, καὶ εἰ τε ὑπὸ
 κατάραν πατρός, ἢ μητρός, ἢ τῷ ἰδίῳ ἀναθέματι ὑπέπεσεν ὁ δοῦλός σου
 οὗτος, ἢ τινα τῶν ἱερομένων παρεπίκρανε καὶ δεσμόν ἄλυτον παρ' αὐτοῦ
 ἐδέξατο, ἢ ὑπὸ ἀρχιερέως βαρυτάτῳ ἀφορισμῷ περιέπεσεν, ἢ ἀμελεῖα καὶ

ῥαθυμία χρησάμενος, οὐκ ἔτυχε συγχωρήσεως, συγχώρησον αὐτῷ δι' ἐμοῦ
 τοῦ ἀμαρτωλοῦ καὶ ἀναξίου δούλου σου καὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν σκη-
 ναῖς δικαίων ἀγίων κατατάξον. Ναί, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῷ κορυφαίῳ
 Πέτρῳ ταύτην τὴν ἐξουσίαν δούς, ὥστε τῶν ἀμαρτημάτων διδόναι τὴν
 ἄφεσιν καὶ εἰπὼν· ὅσα ἂν δήσῃ καὶ λύσῃ, ἵνα ὧσι δεδεμένα καὶ λελυ-
 μένα, καὶ δι' αὐτοῦ τὴν ἐξουσίαν ταύτην καὶ ἡμεῖν χαρισάμενος, συγχώ-
 ρησον πάντα τὰ ἀμαρτήματα τοῦ κεκοιμημένου δούλου σου ὁ δεῖνα ἐν
 τε τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι πρεσβείαις τῆς σῆς ἐνδόξου καὶ πα-
 ναχράντου Μητρὸς καὶ πάντων τῶν ἀγίων. Ἀμήν. Ἐτέρα εὐχὴ εἰς ἱερομο-
 νάχους· Ὁ Θεὸς ὁ Θεός, ὁ μέγας ἀρχιερεὺς καὶ δίκαιος κριτὴς τῶν μετ'
 ἡμῶν συμβουλευόντων, καὶ τὸν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἐκδημήσαντα ἱερέα καὶ
 μοναστήν, φιλάνθρωπε, τῆς ἐκεῖθεν ζωῆς κληρονόμον ἀνάδειξον, τῶν ἐν-
 ταῦθα, ὡς ἄνθρωπον πλημμελήσαντα, λήθην ποιούμενος, ἀμαρτίας ἐλευ-
 θέρωσον, καὶ ἡμῶν τὸν βίον διεξάγαγε, ἵνα σοι εὐαρέστως αἰτούμενοι εἰς
 θεράπευσιν τῆς ἡτοιμασμένης ἀμαρτίας ἐλευθερώσῃς. Ὅτι σὺ εἰ ἀνά-
 στασις, ἡ ζωὴ καὶ ἀνάπαυσις τοῦ κεκοιμημένου... Слнч. выше стр. 57
 и 480. Εἶτα ὁ φάλτης ἄρχεται μετὰ μέλους εἰς ἦχον γ'. τὸ Ἐλέησόν με.
 Ἀλληλουῖα. Ἐπίβλεφον ἐπ' ἐμέ καὶ ἐλέησόν με... Ἀλληλουῖα. Весъ
 псаломъ. Αἱ γενεαὶ πᾶσαι. Ἀβραάμ ἐν κόλποις καὶ μετὰ Λαζάρου τά-
 ξον, ἐλεήμων, ψυχὴν, ἣν προσελάβου. Ἀγαλλιάσομαι ἐγὼ ἐπὶ τὰ λόγια
 σου, ὡς ὁ εὐρίσκων σκύλα πολλά... Στίχος· Ἀβραάμ ἐν κόλποις. Ἀδι-
 κίαν ἐμίσησα καὶ ἐβδελυξάμην... и т. д. Καὶ εὐθὺς λέγει ὁ πρῶτος χορὸς
 τὰ νεκρώσιμα εὐλογητάρια· Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε, διδάξόν με... Τῶν ἀγίων ὁ
 χορὸς... Ὁ (σῆ) παλάμη ἐκ μὲ ὄντων πλάσας... Εἰκὼν εἰμι τῆς ἀρῆτου δό-
 ξης σου... Οἱ τὸν ἄμνόν τῆς ἀρῆτου κηρύξαντες... Ἱεραρχῶν καὶ ὁσίων,
 Κύριε, ἀσκητῶν καὶ πάντων τῶν ἀγίων, ἔνθα φωναὶ εὐλαβῶς δοξάζουσι
 σὺν χοροῖς τῶν θείων ἀρχαγγέλων μέλος τὸ Τρισάγιον μέλπουσι, σὺν αὐτοῖς
 ἡμᾶς σὺντάξον, ὡς εὐσπλαγχνος. Οἱ τὴν ὁδὸν τὴν στενὴν βαδίσαντες... Ἀνά-
 παυσον, ὁ Θεός, τὸν δούλόν σου. Δόξα, Τὸ τριλαμπές τῆς μιᾶς θεότητος...
 Καὶ νῦν, Χαῖρε σεμνὴ ἡ Θεόν... Ἀλληλουῖα, Ἀλληλουῖα Δόξα σοι ὁ Θεός
 γ'. Προκείμενον τοῦ ἀποστόλου· Κύριος ποιμαίνει... Στίχος· Τὴν ψυχὴν
 μου ἐπέστρεψε. Πρὸς Κορινθίους δευτέρας· Ἀδελφοί, οἴδαμεν, ὅτι ἐὰν ἡ
 ἐπίγειος ἡμῶν οἰκία τοῦ σκήνου καταλυθῇ.. Τέλος· Τοὺς γὰρ πάντας
 ἡμᾶς φανερωθῆναι δεῖ ἔμπροσθεν τοῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ. Ἀλληλου-
 ἄριον, Μὴ εἰσέλθῃς εἰς κρίσιν μετὰ τοῦ δούλου σου. Εὐαγγέλιον κατὰ
 Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐληλυθότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους...
 Τέλος· Ἰησοῦς δὲ ἐκρύβη καὶ ἦλθεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, διελθὼν διὰ μέσου αὐ-
 τῶν καὶ παρήγεν οὕτως. Εἶτα μνημονεύει ὁ ἱερεὺς ἢ ὁ διάκονος· Ἐλέη-

σον ἡμᾶς... κ. τ. λ. Καὶ ἡ εὐχὴ εἰς μοναχοῦς. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παντοκράτωρ, κληνον. Κύριε, τὸ οὖς σου καὶ ἐπάκουσόν μου καὶ τὸν δοῦλόν σου τόνδε, τὸν ἐπ' ἐλπίδι ἀναστάσεως κεκοιμημένον, ἀνάπαυσον μετὰ τῶν ἀγίων σου, σύναφον καὶ στήσον ἐκ δεξιῶν σου ἐν τῇ βασιλείᾳ σου, ἀνάκλινον αὐτὸν εἰς κόλπους Ἀβραάμ καὶ ψώμισον αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς, ὅπως καὶ Αὐτὸς ἀκούσῃ τῆς εὐλογημένης φωνῆς τῆς λεγούσης· Δεῦτε, οἱ εὐλογημένοι τοῦ Πατρὸς μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, καὶ χάρισαι αὐτῷ, ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε καὶ οὖς οὐκ ἤκουσε, καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, ἃ ἡτοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν, καὶ εἶ τι αὐτῷ πεπλημμέληται ἢ παρεώραται, ὡς ἀνθρώπῳ, σάρκα φορέσαντι, Σὺ, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος, παριδεῖν καταξίωσον· ὑμῶν γὰρ ἐστὶ τὸ εὖξασθαι, παρὰ σοῦ δὲ τὸ ἔλεος διὰ τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, Κυρίου δὲ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ ἀγίου σου Πνεύματος, νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. Ἐτέρα εὐχὴ εἰς ἱερομονάχους· Μνήσθητι, Κύριε, πάντων τῶν προαναπαυσασμένων πατέρων ἡμῶν ὀρθοδόξων δούλων σου καὶ τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν τοῦδε, ἱερομονάχου καὶ συλλειτουργοῦ ἡμῶν, καὶ συγχώρησον αὐτοῦ τὰ πλημμελήματα, καὶ εἶ τι ἤμαρτεν ἐκουσίως ἢ ἀκουσίως, καὶ ἀξίωσον αὐτὸν ἐν ταῖς τῶν δικαίων σου σκηναῖς, καὶ ἡμᾶς πάντας ἀξίωσον εὐχαριστεῖν σοὶ ἡμέραν ἐξ ἡμέρας τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς ἡμῶν. Σὺ γὰρ εἶ ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀνάστασις... Καὶ εὐθὺς λέγομεν τὰ παρόντα στιχηρὰ εἰς ἦχον πλ. α'. Ἀνάπαυσον, Σωτὴρ ἡμῶν, μετὰ δικαίων τὸν δοῦλόν σου... Δόξα, Καὶ πάντα τὰ ἐν ἀγνοίᾳ καὶ γνώσει... Καὶ νῦν, θεοτοκίον· Ἐκ Παρθένου ἀνατείλας τῷ κόσμῳ, Χριστὸ ὁ Θεός... Καὶ οὕτως λέγομεν τὸν Ν'. ψαλμόν. Μετὰ δὲ τὸν Ν'. ψαλμόν, ψάλλομεν τὰ τροπάρια ταῦτα εἰς ἦχον πλ. α'. χῦμα· Τὴν πολυτάραχον θάλασσαν τοῦ βίου διαδραμών... Δόξα, Ἀνάπαυσον, Κύριε, τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου σου, ὡς εὐσπλαγχνός... Καὶ νῦν, θεοτοκίον· Σὲ δυσωποῦμεν, ὡς Θεοῦ Μητέρα εὐλογημένη... Καὶ μετὰ τὸ θεοτοκίον, ψάλλομεν προσόμοια, ἦχος πλ. α'. Πρὸς τὸ Ὅσιε πάτερ. Ὅταν καθίσῃς ἐπὶ θρόνου κρῖναι πᾶσαν πνοήν... Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν ἀγαθοῖς. Ὁ κυριεύων καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων Κύριος καὶ πάντων ἀφθαρσία καὶ ἀπολύτρωσις... Ἐν γῆ πραέων, ἔνθα ἦχος ἑξακούεται τῶν ἑορταζόντων... Καὶ εὐθὺς ἀντίφωνον πρῶτον, ἦχος πλ. α'. Πρὸς Κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαί με... Ἀλληλούια. Κύριε, ῥῦσαι τὴν ψυχὴν μου ἀπὸ χειλέων... Ἀλληλούια. Τί δοθείη σοὶ καὶ τί προστεθείη σοὶ... Ἀλληλούια. Τὰ βέλη τοῦ δυνατοῦ ἠκονημένα... Ἀλληλούια. Οἶμοι ὅτι ἡ παροικία μου ἐμακρόνθη, κατεσκήνωσα... Ἀλληλούια. Πολλὰ παρῆκην ἡ ψυχὴ μου... Ἀλληλούια. Ὅταν ἐλάλουν αὐτοῖς, ἐπολέμου με...

Ἄλληλουϊα. Καὶ εὐθὺς στιχηρὰ προσόμοια, ἦχος πλ. α'. Ἐνθα εὐφραϊνομένων ἐστὶν ἡ κατοικία, ἔνθα ἦχος τερπνότητος... Ὡς ὄναρ τὰ τοῦ βίου εἰδῶς καὶ ἀσθενέστερα σιᾶς ὁ ἰκέτης σου ἐμφρόνως αὐτῶν ὑπέστη... Λόγοις σου τοῖς σεπτοῖς παιδαρχῶν ὁ σὸς ἰκέτης τὰ ἐν κόσμῳ κατέλιπε... Δόξα καὶ νῦν, θεοτοκίον, ὁ αὐτός· Λαῖλαψ ἁμαρτιῶν χαλεπῶν ἐν τῷ πελάγει με τοῦ βίου κατέλαβεν... Καὶ ἀρχόμεθα τοὺς ἀναβαθμούς, ἀντίφωνον α'. Ἐν τῷ θλίβεσθαί... κ. τ. α. Goar. p. 439. Προκείμενον τοῦ ἀποστόλου· Τοῦ Κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα... Στίχος· Τίς ἀναβήσεται εἰς τὸ ὄρος Κυρίου. Πρὸς Κορινθίους πρώτης ἐπιστολῆς· Ἀδελφοί, Χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν... Τέλος· ἵνα ἡ ὁ Θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσιν. Ἄλληλουϊάριον, Οὗτος λήψεται εὐλογίαν παρὰ Κυρίου. Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐληλυθότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· τοῦτο ἐστὶ τὸ θέλημα. Τέλος· Καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Καὶ εὐθὺς μνημονεὺς ὁ ἱερεὺς ἢ ὁ διάκονος οὕτως· Ἐλέησον ἡμᾶς... Εὐχὴ εἰς μοναχοὺς. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε, Κύριε, ἡ τῶν θλιβομένων παραμυθία... Goar. p. 453. ἐν κόλποις Ἀβραάμ, ἀνάπαυσον. Ἰκετεύομέν σε, Υἱὲ καὶ Δόγε τοῦ ζῶντος καὶ ἀοράτου Πατρός, πολυέλεε Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἡμεῖς οἱ τῇ προστάξει σου καταξιωθέντες ἱεουργεῖν σοι καὶ πρεσβεῦειν ὑπὲρ τῶν πταιόντων σοι, ζώντων καὶ τεθνεότων, καὶ προσέταξας ἡμῖν, λέγων τῷ παναχράντῳ σου στόματι· ὅσα ἂν δῆσῃται ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένα ἐν τοῖς οὐρανοῖς, καὶ ὅσα ἂν λύσῃται ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένα ἐν τοῖς οὐρανοῖς, διὰ τοῦτο, θαρρόντες εἰς τὸ πολὺ ἔλεός σου, προσάγομέν σοι μετὰ παρακλήσεως τὴν δέησιν ταύτην ὑπὲρ τῆς ψυχῆς τοῦ κεκοιμημένου δούλου σου ὄδε. Αὐτός ἄνεσ, ἄφες, συγχώρησον τὰ ἐκούσια καὶ τὰ ἀκούσια πταίσματα, δεόμεθά σου, ἀπόλυσον αὐτὸν τῶν αἰώνιων δεσμῶν καὶ τῆς φυλακῆς, καὶ κατάταξον αὐτὸν εἰς τὸν φωτεινὸν σου χορὸν, ἔνθα οἱ ἐκλεκτοὶ σου δοῦλοι ἐπαναπαύονται, καὶ ὅπου ἐπισκοπεῖ τὸ τοῦ προσώπου σου ἄγαλμα αὐτοὺς ἐν γῇ πραέων, ἔνθα ἦχος ἐξακουέται τῶν ἑορταζόντων, ὅπου ἐκλάμπει, Χριστέ, τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου ἐν ταῖς σκηναῖς τῶν ἀγαπώντων σε, εἰς τόπον χλόης, οὗ ἀπέδρα λύπη καὶ στεναγμός, οἰκτίρμων, ὅπου ὁσίων καὶ ἐκλεκτῶν χοροστασαίαι ὕμνοῦσί σε τὸν Θεόν, (κατά)ταξον τὸν δοῦλόν σου τὸν πιστόν, ὃν προσελάβου, τὴν ἀπολύτρωσιν αὐτοῦ καὶ ὀφλημάτων διδούς, φιλάνθρωπε, ὡς μόνος ἀναμάρτητος, ἐλεῆμων καὶ ἀνεξίκακος. Ὅτι σὲ αἰσθανόμεθα ὑπεράγαθον λυτρωτὴν τῶν αἰώνιων δεσμῶν τῶν ψυχῶν ἡμῶν καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν... Εὐχὴ ἑτέρα εἰς ἱερομόναχον· Οὐκ ἔστι προσωποληψία παρὰ σοῦ, Κύριε, μίαν γὰρ εἴσοδον ποιήσας, ὥσπερ καὶ ἔξοδον, ὄθεν τὸ κοινὸν χρέος προφράσας(;) τοῦ δούλου σου ὄδε, ἱερομόναχου

ἀδελφοῦ ἡμῶν καὶ συλλειτουργοῦ, καὶ συνμοναστοῦ, ἀνάπαυσον αὐτὸν εἰς τὴν βασιλείαν σου, καὶ ὡσπερ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ σου λειτουργεῖν αὐτὸν ἀνέδεξας, οὕτω καὶ ἐν τῷ οὐρανῷ σου θυσιαστηρίῳ καταξίωσον αὐτὸν λειτουργεῖν σοὶ ἄπαυστα, ἐπὶ ἀνθρώπῳ πνευματικῇν καὶ ἱερατικῇν ἀξίαν ἐτίμησας καὶ ἐπὶ ἀγγέλων καὶ ἀρχαγγέλων τῇ σῇ ἀγαθότητι καταξίωσον· τὴν γὰρ ζωὴν αὐτοῦ εὐλόγησας καὶ τὴν ἔξοδον δικαίωσον, τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἀνάπαυσον μετα πάντων τῶν εὐαρεστησάντων σοι, ὧν καὶ ἡμᾶς καὶ σῆ εὐσπλαγχνία μετόχους ἀνάδειξον. Χάριτι καὶ οἰκτιρμοῖς καὶ φιλανθρωπία τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ... Καὶ εὐθύς λέγομεν κάθισμα, ἤχος β'. Σήμερον χωρίζομαι ἀπὸ τῆς συγγενείας μου... Καὶ μετὰ τὸ κάθισμα, ψάλλομεν στιχηρὰ τοῦ Δαμασκηνοῦ ταῦτα, ὧν ἡ ἀκροστιχίς· Πέντε, ἤχος α'. Ποία τοῦ βίου τρυφή διαμένει λύπης ἀμέτοχος... Ἔργω, Σωτήρ μου, δεικνύς, ὅτι σὺ εἶ πάντων ἀνάστασις... Νέος Ἀδὰμ γεγονώς τοῦ Θεοῦ, ἐπουράνιε ἔσωσάς με... Τί ὕψαυχεῖτε, βροτοί, καὶ ἐν βίῳ τί μάτην ταράττεσθε... Ἔθου, Σωτήρ, λειτουργοὺς ἐκλεκτοὺς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ σου μιμουμένους... Δόξα καὶ νῦν, Ἀμαρτωλῶν τὰς δεήσεις προσδεχομένη καὶ θλιβομένη στεναγμόν... Τὰ ὅλα στιχηρὰ τῆς Ὀκτωήχου ἔχουν τὴν ταιαυτὴν ἀκροστιχίδα· Σούς, Χριστέ, δούλους γράφον ἐν ζώντων βίβλῳ. Ἔτερα στιχηρὰ προσόμοια τοῦ κυροῦ Θεοφάνους, ἤχος πρῶτος· Πανεύφημοι μάρτυρες... Σοῦ, Σῶτερ, δεόμεθα τῆς σῆς γλυκειᾶς μεθέξεως τὸν μεταστάντα ἀνάπαυσον... Οὐδεὶς ἀναμάρτητος, οὐδεὶς τῶν ἀνθρώπων γέγονας... Ὑπὲρ τὰ ὀρώμενα τὰ σά, Σῶτερ, ἐπαγγέλματα, ἃ ὀφθαλμὸς οὐ τεθέαται καὶ οὖς οὐκ ἤκουσεν... Δόξα, Σταυρῷ σου γηθόμενος, σταυρῷ πεποιθὼς ὁ δοῦλός σου... Καὶ νῦν, Χριστὸν ἐκδυσώπησον τὸν σὸν τόκον, Μητροπάρθενε, τὴν τῶν πταισμάτων συγχώρησιν... Καὶ μετὰ τὰ προσόμοια, ψάλλομεν στιχηρὰ, τροπάριον, ἤχος πλ. α'. Ἡ αἰδίμνος φωνὴ τοῦ θεοῦ Δαβὶδ σήμερον πληροῦται... Δόξα, Σὺ ἐπλασάς με καὶ ἔθηκας ἐπ' ἐμὲ τὴν χειρὰ σου... Καὶ νῦν, Ἡ κεχαριτωμένη μεσίτευσον σαῖς δεήσεσι... Εἶτα, λέγει ἀντίφωνον β'. ἤχος πλ. α'. Ἀλληλούια β'. Ἦρα τοὺς ὀφθαλμοὺς μου εἰς τὰ ὄρη... Ἀλληλούια, Ἀλληλούια. Ἡ βοήθειά μου παρὰ Κυρίου... Ἀλληλούια, Ἀλληλούια. Εἶτα ψάλλομεν τροπάριον, ἤχος β'. Τὰ τοῦ βίου τερπνὰ τῷ πόθῳ σου, Κύριε, ἐγκαταλιπόνια θερμῶς... Δόξα, Τὸν ὑπακούσαντα τῆς ἐντολῆς σου, Χριστέ, καὶ ἄραντα τὸν σταυρὸν σου... Καὶ νῦν, Τὴν πᾶσιν ἐλπίδα μου εἰς σὲ ἀνατίθημι, Μῆτερ τοῦ Θεοῦ... Εἶτα λέγομεν τὸ β'. ἀντίφωνον, ἤχος β'. Ἐν τῷ οὐρανῷ τὰ ὄμματά μου ἐκπέμπω κ. τ. α. Εἶτα τὸ προκείμενον τοῦ ἀποστόλου, ἤχος πλ. β'. Μακάρισον, ὃν ἐξελέξω... Στίχος· Καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ. Πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῆς· Ἀδελφοί, εἰ γὰρ ἐχθροὶ ὄντες κατηλλάγημεν τῷ Θεῷ

διὰ τοῦ θανάτου τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ... Τέλος· Οὕτω καὶ ἡ χάρις βασιλεύσει διὰ δικαιοσύνης εἰς ζωὴν αἰώνιον διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν. Ἐπισημασθέντες, ἡχος πλ. β'. Μακάριος, ὁ συνιών... Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην· Ἐἶπεν ὁ Κύριος· οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανόν, εἰ μὴ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς... Τέλος· ἵνα κρίνῃ τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σωθῆ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ. Καὶ εὐθὺς μνημονεύει ὁ ἱερεὺς· Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεὸς κ. τ. λ. Εὐχὴ εἰς μοναχοὺς. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ Πατὴρ τῶν οἰκτιρῶν καὶ τοῦ ἐλέους, ὁ πάντα φέρων ἀναδυσάμενος τῷ ῥήματι τῆς δυνάμεως, οὗ τῷ προστάγματι τὰ πάντα ὑπέκειν δουλεύοντα, ὁ τῇ μὲν θελήσει τὴν δύναμιν, τῇ δὲ δυνάμει τὴν θεοπρεπῆ καὶ παντουργὸν καὶ ἀκάματον ἐνέργειαν ἐφάμιλλον ἔχων, ὁ διὰ τῶν σῶν μαθητῶν καὶ ἀποστόλων τὴν τοῦ δεσμεῖν τε καὶ λύειν ἐξουσίαν καὶ ἡμῖν δεδωκώς τοῖς ἀναξίοις, ὁ εἰπὼν· ὅσα ἂν λύσῃτε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένα ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ὅσα ἂν δήσῃτε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένα ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ τὸν πιστὸν ἐξ ἡμῶν μεταστάντα δοῦλόν σου τῶν ἐκουσίων τε καὶ ἀκουσίων ἀπαλλάξας ἀμαρτημάτων πάντων, τῶν ἐπικειμένων λύσον δεσμῶν διὰ τῶν ἀναξίων ἡμῶν μνήσθητι τῆς φυσικῆς (αὐτοῦ) χρησιμότητος καὶ τῶν οἰκτιρῶν σου δεόμεθα καὶ τῆς ἀρρήτου καὶ ὑπερφουδοῦς συγκαταβάσεως, ἣν ὑπὲρ λόγον μόνος εἰργάσω διὰ τὴν σωτηρίαν ἡμῶν, μνήσθητι τῆς ἀγαθῆς τούτου προθέσεως καὶ τῆς πρὸς ἀρετὴν οἰκειώσεως, οἶδας ὁ πάντα εἰδώς τὸ τῆς φύσεως καὶ τῆς διανοίας ἡμῶν εὐόλισθόν τε καὶ ἀπερίτρεπτον, καὶ ὅτι οὐδεὶς καθαρὸς ἐνώπιόν σου· Σὺ γάρ μόνος ἀγιασμοῦ πηγὴ, καὶ αὐτὸς καθαρσις· καθαρὸς γάρ μόνος πέλεις καὶ ἀναμάρτητος. Σὺ οὖν, ἀγαθὲ καὶ φιλόνητο, τὰ ἐν γνώσει καὶ ἀγνοίᾳ συγχωρήσας ἀμαρτήματα καὶ πάντα τὰ δεσμὰ καὶ προσκλήματα, καὶ πᾶσαν ἔξιν οὐκ ἀγαθὴν καὶ αἰδιον καὶ δυσχερῆ καὶ ἀνόητον λύσας, σὺν ἀγίοις ἀνδράσι τοῦτον τάξον ἐν τόπῳ φωτεινῷ, ὅπου ἀπέδρα ὀδύνη, λύπη καὶ στεναγμός, ὅπου ἐπισκοπεῖ τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου, εὐφραίνει τοὺς ἀπ' αἰῶνος ἀγίους σου πρεσβείαις τῆς παναγίας καὶ παναμώμου Μητρὸς σου, τῶν θεοειδῶν ἀγγέλων καὶ θείων σου μαθητῶν καὶ ἀποστόλων, καὶ πάντων τῶν ἁγίων. Ὅτι Σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις, ἡ ζωὴ, ἡ ἀνάπαυσις τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ μνήμῃ γενομένου ἀειμνήστου δούλου σου, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν.. Ἐτέρα εὐχὴ εἰς ἱερομονάχους. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐκ Παρθένου τεχθεὶς καὶ σὰρκα φορέσας, καὶ ἄνθρωπος γενόμενος τέλειος Θεὸς καὶ τέλειος ἄνθρωπος, ὁ δι' ἐμέ κατ' ἐμέ γεγονώς καὶ σταυρὸν καὶ θάνατον τῆ σαρκὶ ὑπομείνας, ἀνάπαυσον τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου σου ὁδεῖνα, ἱερομονάχου ἀδελφοῦ ἡμῶν καὶ συλλειτουργοῦ, καὶ τάξον αὐτὴν ἐν τῷ

φωτί και τῇ χώρᾳ τῶν ζώντων. Ὅτι σὺ εἰ ἀνάστασις, ἡ ζωή... Τροπάριον νεκρώσιμον, ἦχος β'. Ἐν πίστει και ἀγάπῃ, και ἐλπίδι, και πραότητι, και ἀγνοίᾳ, και ἐν τῷ ἱερατικῷ ἀξιώματι... Και εὐθὺς λέγομεν ταῦτα τὰ ἰδιόμελα τοῦ κυροῦ Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, ὧν ἡ ἀκροστιχίς· Ὁδυρμός, ἦχος β'. Οἴμοι οἶον ἀγῶνα ἔχει ἡ ψυχὴ, χωριζομένη ἐκ τοῦ σώματος... Δεῦτε, ἴδωμεν πάντες θαῦμα ὑπὲρ νοῦν... Ὑλῆν πλοῦτου τί μάτην θέλγεσθε, βροτοί... Ῥύει μὲν πάντων τῶν ὄντων ἡ φύσις και ὡς χόος ὑπὸ ἀνέμου ἀφανίζεται... Μύροις πάλαι τὴν τέφραν ἔχριον, οὐδαμῶς τῆς ὥρας ταύτης ἐμνημόνευον... Οἴμοι ὡσπερ οὐκ ἦν ἐπὶ τῆς γῆς ποτε ἐταραττόμην, ὁ θανῶν ἐκβοᾶ... Στόμα ἀλαλον ἔχων, πνεύματι βοῶ· μνεῖάν μου πάντοτε ποιεῖτε, γνωστοί... Δόξα και νῦν, θεοτοκίον· Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου εἰς σὲ ἀνατίθημι... Ἔτερα στιχηρὰ προσόμοια τοῦ κυροῦ Θεοφάνους, ἦχος β'. Πρὸς τὸ Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου· Ῥύμην τοῦ θανάτου και φθοράν σου τῷ ζωηφόρῳ θανάτῳ καθεῖλες, Δέσποτα... Ἰνα τοὺς ἀνθρώπους κοινωνοὺς θείας βασιλείας ἐργάσῃ... Σῶσαι τὸ σὸν πλάσμα βουληθεῖς, τῆς οικονομίας τὸ ὄντως βαθὺ μυστήριον χαίρων ἐξετέλεσας, ὡς ὑπεράγαθος... Τρόμῳ τῷ φρικτῷ και φοβερῷ βήματι τῷ σῶ παρεστῶτες οἱ ἀπ' αἰῶνος νεκροί... Εὐας προμήτορος, ἀγνή, σὺ τὴν ὀφειλὴν συλλαβοῦσα Θεὸν ἀπέτισας... Εἶτα ψάλλομεν στιχηρὰ προσόμοια, ἦχος πλ. β'. Πρὸς τὸ Ἡ ἀπεγνωσμένη· Ἀπηγορευμένους τοῖς ἀδελφοῖς μου και κεχωρισμένους τῶν προσφιλῶν μου... Βεβορβορωμένους ταῖς ἀμαρτίαις και γεγυμνωμένους τῶν κατορθωμάτων κραυγάζω τῷ πνεύματι... Γένος και πατρίδα νῦν καταλείψας, μόνος ἐπορευθῆν πρὸς ξένην τρίβον... Δόξα και νῦν, θεοτοκίον· Μεταβολὴ τῶν θλιβομένων, ἀπαλλαγὴ τῶν ἀσθενούντων ὑπάρχουσα, Θεοτόκε πανύμνητε... Εἶτα λέγομεν ἀντίφωνον γ'. ἦχος πλ. α'. Εὐφράνθην ἐπὶ τοῖς εἰρηκόσι μοι εἰς οἶκον Κυρίου... Ἀλληλουῖα, ἀλληλουῖα, ἀλληλουῖα. Ἔστῶτες ἦσαν οἱ πόδες ἡμῶν ἐν ταῖς αὐλαῖς σου... Ἀλληλουῖα γ'. Και λέγομεν στιχηρὰ, ἦχος πλ. β'. Πνευματικοί μου ἀδελφοί και συνασκηταί, μὴ μου ἐπιλάθεσθε, ὅταν ὑμνεῖτε τὸν Κύριον... Δόξα, Ἐπειδὴ πάντες πρὸς τὴν αὐτὴν ἐπιειγόμεθα μονὴν τὸν αὐτὸν και ὑποδουόμεθα λίθον... Και νῦν, θεοτοκίον· Τὸ ὄμμα τῆς καρδίας μου ἐκπέμπω πρὸς σέ, Δέσποινα... Και εὐθὺς λέγομεν ἀντίφωνον, ἦχος γ'. Τὴν αἰχμαλωσίαν Σιών σὺ ἐξείλου ἐκ Βαβυλῶνος... κ. τ. α. Προκείμενον τοῦ ἀποστόλου Ὅτι ἐρρύσατε τὴν ψυχὴν μου, Στίχος· Τοὺς ὀφθαλμοὺς μου ἀπὸ δακρῶν. Πρὸς Κορινθίους πρώτης ἐπιστολῆς· Ἀδελφοί, εἰ Χριστὸς κηρύσσεται, ὅτι ἐκ νεκρῶν ἐγήγερται· πῶς λέγουσι τινὲς ἐν ὑμῖν... Τέλος· ἐπειδὴ γὰρ διὰ ἀνθρώπου ὁ θάνατος και διὰ ἀνθρώπου ἀνάστασις νεκρῶν. Ἀλληλουῖα, Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐλη-

λυθότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· ὁ Πατήρ μου ἕως ἄρτι ἐργάζεται... Τέλος· καὶ εἰς κρίσιν οὐκ ἔρχεται, ἀλλὰ μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν. Καὶ εὐθὺς μνημονεύει ὁ ἱερεὺς ἢ ὁ διάκονος· Ἐλέησον ἡμᾶς... κ. τ. α. Εὐχὴ εἰς μοναχοὺς. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, μακρόθυμε καὶ πολυέλεε, ὁ οἰκῆσιν ἔχων τὸν οὐρανὸν καὶ πάντα διέπων τὰ τῆς γῆς, Σὺ καὶ τὴν ἐργασίαν ἐπίστασαι τοῦ τελευτήσαντος ἀδελφοῦ ἡμῶν, ἦν ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ εἰργάσθη, ἀμείψαι οὖν αὐτῷ δεόμεθα, μὴ κατὰ τὰς ἐπιγείους αὐτοῦ καὶ προσκαιροὺς πράξεις, ἀλλὰ κατὰ τὴν σὴν ἀμνησίκακον ἀγαθότητα, δώρησαι αὐτῷ ἄνεσιν οὐδεὶς γὰρ ὤφθη ἀναμάρτητος, εἰ μὴ σὺ μόνος, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, μεγαλύνομεν καὶ δοξάζομεν τὸ κράτος τῆς δυνάμεώς σου, Κύριε, ὅτι μεγάλα καὶ ὑπερθαύμαστα ποιήσας οὐρανὸν καὶ γῆν, θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς ὡς οὐδὲν οὐκ ἐπελάβου ἀγγέλων, ἀλλὰ τῇ πολλῇ καὶ ὑπεραμετρήτῳ σου εὐσπλαγχνίᾳ καὶ φιλανθρωπίᾳ ἐπελάβου τῆς ἡμετέρας φύσεως τῆς φθαρτῆς, σχολικῶν ἐρπούσης, καὶ διὰ τὸ σῶσαι ἡμᾶς ἔπαθες ὑπὲρ ἡμῶν τίς Δεσπότης ἀνεύθυνος ὑπὲρ δούλου αἰκίζεται ὡς σὺ, Δέσποτα; μεγαλύνομεν τὸ τῆς εὐσπλαγχνίας σου πέλαγος τὸ πολὺ, ὑπεράγαθε Δέσποτα, ὅτι διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν ἐκὼν ὑβρίσθης, ἐκὼν ἐραπίσθης, ἐκὼν ἐσταυρώθης, ἐλογχέυθης τὴν πλευράν, καὶ τὸ αἷμα τὸ ἄχραντον ὑπὲρ ἡμῶν ἐξέχεας· τίς αἰσθησὶν ἔχων καὶ βλέπων ταῦτα τὰ ἄμετρά σου πρὸς ἡμᾶς σπλάγχνα οὐχ ὑπερθαυμάσεται τὸ κράτος τῆς εὐσπλαγχνίας σου, οὐ τοσοῦτον θαυμάζομεν τὸ μέγα ὑπερθαύμαστόν σου κράτος τῷ ποιήσαντι τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, ὡς εὐδοκήσαντα γενέσθαι σε ἄνθρωπον καὶ παθόντα ὑπὲρ ἡμῶν, διὰ τοῦτο θαρρήσαντες ἡμεῖς οἱ ἀχρεῖοι δούλοι σου, οἱ ταχθέντες ὑπὸ τῆς ὑπεραγάθου σου εὐσπλαγχνίας πρεσβεύειν ὑπὲρ ζώντων καὶ τῶν κατεχομένων ἐν ἄδου δεσμοῖς, ἰκετεύομέν σε, ἐπάκουσον ἡμῶν δεομένων σου, πολυέλεε Κύριε, καὶ πρόσδεξαι τὴν δέησιν ταύτην ὑπὲρ τῆς ψυχῆς τοῦ κεκοιμημένου δούλου σου ὁ δεῖνα τοῦ ἐξ ἡμῶν μεταστάντος καὶ ἄνεσ τῶν δεσμῶν καὶ ἀπόλυσον τὸν δούλόν σου τῆς μάστιγος ταύτης, καὶ ἀνάγαγε αὐτὸν ἐκ σκότους καὶ τῆς φυλακῆς καὶ κατάταξον αὐτὸν μετὰ τῶν ἐκλεκτῶν σου. Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις, ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀνάπαυσις... Εὐχὴ ἑτέρα εἰς ἱερομονάχους. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Εὐσπλαγχνε, μακρόθυμε, πολυέλεε, ἐλεήμων Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πάντων τὰ κρύφια ἐπιστάμενος καὶ παρορῶν ἡμῶν τὰ πλημμελήματα, ὁ εἰπὼν· αἰτεῖτε καὶ δοθήσεται ὑμῖν. Αὐτός, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, συγχώρησον τὰ πλημμελήματα ἡμῶν τε καὶ τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν τοῦδε ἱερομονάχου καὶ σullenτουργοῦ, καὶ τάξον αὐτὸν ἐν τόπῳ φωτεινῷ, ἐν τόπῳ χλοερῷ, ἐν τόπῳ ἀνέσεως καὶ ἀναπαύ-

σεως, ὅπου τῶν δικαίων τὰ πνεύματα καὶ μαρτύρων χωρεῖται εὐφραίνονται. Ὅτι σὺ εἶ πάντων τῶν κεκοιμημένων ἀνάπαισις καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ... Μετὰ τὴν ἐκφώνησιν, λέγομεν κάθισμα, ἤχος πλ. β'. Ἐν κόλποις Ἀβραὰμ καὶ γῶρα τῶν ἐκλεκτῶν σου... Δόξα καὶ νῦν, Θεοτόκε Παρθένε, ἰκέτευε τὸν Υἱόν σου τὸν ἐκουσίως προσπαγέντα ἐν τῷ σταυρῷ... Εἶτα λέγει τὰ στιχηρὰ ἢ ὡς τὰ ἰδιόμελα τοῦ κυροῦ Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ ταῦτα, ὧν ἡ ἀκροστιχίς Παρακαλῶ, ἤχος γ'. Πάντα ματαιότης τὰ ἀνθρώπινα, ὅσα οὐχ ὑπάρχει μετὰ θάνατον, οὐ παραμένει ὁ πλοῦτος... Ἄνθρωποι, τί μάτην ταρρατόμεθα, ὁ δρόμος βραχύς ἐστίν, ὃν τρέχομεν, καπνὸς ὑπάρχει ὁ βίος... Ῥευστὸς ὢν, ἄνθρωπε, τί μάτην ταράττεσαι, τί ὑψαυχεῖς ὁ χαμερπῆς καὶ βροτός; τί οὐ φροντίζει τοῦ τέλους... Ἄνθους ἐσμέν ἀνθρωποῖσσοθενεῖς εὐμάραντοι ἔτοιμοι γενόμεθα, καύσων θανάτου μαραίνει... Καθ' ὃν τρόπον ναῦς ἐπὶ ὑδάτων πολλῶν πορείαν ποιῶσα οὐκ ἰχνεύεται, οὕτως ἀνθρώπων ὁ βίος, οὕτως βροτῶν ἡ ἀξία... Ἀνύπαρκτοι, ὡς ὄναρ ἐσμέν, ὡς ἄνθρωποι, φάσμα μὴ κρατούμενον ὑπάρχομεν, δοκοῦντες εἶναι οὐκ ἐσμέν... Ληίζεται ἅπαντας ὁ θάνατος· οὐδεὶς γὰρ τὰς παγίδας αὐτοῦ διαφεύγει, πάντας τοὺς ἐπὶ γῆς μαραίνει... Ὅπως ἀπαιτῶμεθα οἱ ἄθλιοι· οἱ νέοι τὸ γῆρας ἀναμένουσιν, οἱ γηραῖοι ἀπιστοῦσι τὴν τοῦ θανάτου ὀρεπάνην... Δόξα καὶ νῦν, Ἐν γυναιξίν ἁγία Θεοτόκε Μητηρ ἀνούμφευτε... Ἔτερα στιχηρὰ προσόμοια τοῦ κυροῦ Θεοφάνους, ἤχος γ'. Τῷ τύπῳ τοῦ σταυροῦ σου, φιλάνθρωπε, ὁ θάνατος νεκρῶται καὶ ὁ ἄθης ἐσκόλευται... Δοξάζω τὸν σταυρόν σου τὸν τίμιον, δι' οὗ ζωὴ δωδῶρηται καὶ τρυφῆς ἢ ἀπόλαυσις τοῖς ἐν πίστει καὶ πόθῳ σε ὑμνοῦσι, μόνη πολυέλεε... Ὁ μόνος ἐλεήμων καὶ εὐσπλαγχνος, ὁ ἔχων ἀκχτάληπτον ἀγαθότητος πέλαγος... Δόξα, Ὑπνώσας ἐν τῷ τάφῳ, ὡς ἄνθρωπος, δυνάμει ἀητήτητῳ σου, ὡς Θεὸς ἐξανέστησας... Δόξα καὶ νῦν, Δαμπαδα νοητὴν σε βασιτάζουσαν τὸ φέγγος τῆς θεότητος ὠμίλησαν παχύτητι... Εἶτα φάλλαμεν στιχηρὰ ἰδιόμελα τοῦ αὐτοῦ κυροῦ Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ· Ἰδοὺ κείμαι, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, ἐν μέσῳ πάντων σιγῆς καὶ ἄφωνος... Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, θεοτοκίον· Λιμένα σε σωτηρίας ἔχομεν, Θεοτόκε Παρθένε, οἱ ἐν τῷ πελάγει τοῦ βίου χειμαζόμενοι... Εἶτα φάλλομεν τὸ ἀντίφωνον τοῦ δ'. ἤχου· Ἐκ νεότητός μου πολλὰ πολεμῆμε πάθη... κ. τ. α. Εἶτα λέγομεν τὸ προκείμενον τοῦ ἀποστόλου, ἤχος πλ. β'. Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν ἀγαθοῖς... Πρὸς σέ, Κύριε, κεκράζομαι... Πρὸς Κορινθίους πρώτης ἐπιστολῆς· Ἀδελφοί, τί ποιήσουσιν οἱ βαπτιζόμενοι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν... Τέλος· εἰς ψυχὴν ζῶσαν ὁ ἔσχατος Ἀδὰμ εἰς πνεῦμα ζωοποιῶν. Ἀλληλουάριον, Μακαρία ἡ ὁδός, ἣν πορεύεις. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς αὐτοῦ μαθηταῖς· εἰάν μὴ ὁ κόκκος

τοῦ σίτου πεσῶν εἰς τὴν γῆν ἀποθάνῃ, αὐτὸς μόνος μένει... Τέλος· Καὶ πᾶς ὁ ζῶν καὶ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ μὴ ἀποθάνει εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλὰ ἔξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς. Καὶ εὐθὺς μνημονεύει ὁ ἱερεὺς ἢ ὁ διάκονος· Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός... κ. τ. α. Καὶ λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην εἰς μοναχοὺς. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεὸς ὁ μόνος φοβερὸς καὶ ἔνδοξος, ὁ ζωῆς καὶ θανάτου ἔχων τὴν ἐξουσίαν, ὁ ἐπιστάμενος, ὁ δοὺς πνευμάτων καὶ ψυχῶν τόπους, φωτὸς ὄρια, καὶ μέτρα οὐρανοῦ, ἔργων ποσότητα καὶ πίστεως ὀλκὴν. Αὐτὸς ἀνάπαυσον καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου σου ὁ δεῖνα ἐν ταῖς οὐρανίαις σου μοναῖς, ὅπου ἐπισκοπεῖ τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου, καὶ δώρησαι αὐτῷ ἄνεσιν εἰς τὸ παραστῆναι μετὰ δικαιοσύνης τῷ φοβερῷ σου βήματι μετὰ πάντων τῶν ἁγίων σου. Ὁ Θεός, ὁ ἅγιος, ὁ δίκαιος καὶ φιλάνθρωπος, καὶ ὑπεράγαθος, ὁ συγχωρήσας διὰ Νάθαν τὸν προφήτην Δαβὶδ καί, πολυθύσπλαγγνε, δι' ἡμῶν τῶν εὐτελῶν δούλων σου, οὓς ἐδικαίωσας τῇ φιλανθρώπῳ σου φύσει μεσιτεύειν, τοὺς διὰ τῶν ἐγκλημάτων παροργίζοντάς σε, πρόσδεξαι ἡμῶν τῇ μεσιτείᾳ, ὑπεράγαθε Κύριε, καὶ ἀνάπαυσον τὴν ψυχὴν τοῦ κοιμημένου δούλου σου ὁ δεῖνα ἐν τόπῳ φωτεινῷ, ἐν τόπῳ χλοερῷ, ἐν τόπῳ ἀναψύξεως, ὅπου ἐπισκοπεῖ τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου, εὐφραίνει τοὺς ἀπ' αἰῶνος ἁγίους σου. Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις, ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀνάπαυσις... Ἐτέρα εὐχὴ εἰς ἱερομονάχους. Μνήσθητι, Κύριε, τοῦ ἐπ' ἐλπίδι ἀναστάσεως ζωῆς αἰωνίου κοιμημένου ἀδελφοῦ ἡμῶν ἱερομονάχου καὶ συλλειτουργοῦ, καὶ συγχώρησον αὐτοῦ πάντα τὰ πλημμελήματα, καὶ κατασκήνωσον αὐτόν, ὅπου ἀπέδρα ὀδύνη, λύπη καὶ στεναγμός, ἔνθα ἐπισκοπεῖ τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου, εὐφραίνει πάντας τοὺς ἀπ' αἰῶνος ἁγίους σου, χάρισαι αὐτῷ τὴν βασιλείαν σου τὴν οὐράνιον καὶ τὴν μέθεξιν τῶν ἀφράστων σου αἰωνίων σου ἀγαθῶν, καὶ μακαρίας ζωῆς τὴν ἀπόλαυσιν. Ὅτι σὺ εἶ ζωὴ καὶ ἡ ἀνάπαυσις... Ἐἴτα τροπάριον, ἦχος πλ. δ'. Ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, μὴ μου ἐπιλάθεσθε, ὅταν ὕμνεῖτε τὸν Κύριον... Καὶ εὐθὺς τὰ ἰδιόμελα τοῦ κυροῦ Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, ὧν ἡ ἀκροστιχίς· Πενθῶ, ἦχος δ'. Ποῦ ἔστιν ἡ τοῦ κόσμου προσπάθεια... Ἐπῆλθεν ὁ θάνατος, ὡς ἄρπαξ, ἐπῆλθεν ὁ φθορεὺς... Ἐνῦν ἄπνουν σε βλέποντες, θρηνοῦμεν... Θρῆνον ἐπ' ἐμοὶ μὴ ποιήσατε, ἄνθρωποι, θρῆνον γὰρ ἐπὶ νεκρὸν τελεῖσθαι οὐ γέγραπται... Ὡς ἔχομεν νῦν καιρὸν μετανοίας, ὡς ἔχομεν ἡμέραν πανηγύρεως... Δόξα καὶ νῦν, θεοτοκίον· Ἡ μόνη ἀγνή καὶ ἄχραντος... Ἐτε-ρα στιχηρὰ προσόμοια τοῦ κυροῦ Θεοφάνους, πρὸς τὸ Ἐδωκας σημείωσιν. Ὅντως φοβερώτατον τὸ τοῦ θανάτου μυστήριον, κ. τ. λ. Goar. p. 441. Δόξα, Γένος τὸ ἀνθρώπινον πρὸς ἀφθαρσίαν ἀνόλεθρον ἐκ φθορᾶς ἀνακέχληται... Καὶ νῦν, Ῥῆσεσιν ἐπόμενοι τῶν θεηγόρων... Καὶ εὐθὺς λέ-

γομεν τὸ παρὸν κοντάκιον εἰς ἤχον πλ. β'. Ὡς τῆς ζωῆς τῶν ἀνθρώπων καὶ τοῦ θανάτου ἐξουσιάζων.. Καὶ ἐλθὼν ὁ ἀναγνώστης, ἵσταται ἐπάνω τοῦ λειψάνου, λέγων τοὺς οἴκους μετ' εὐλαβείας πρὸς ἀκρόασιν τῶν ἐστώτων ἀδελφῶν, ὧν ἡ ἀκροστιχίς· Ἀναστασίου τοῦ ταπεινοῦ αἵνος· Αὐτὸς μόνος ὑπάρχεις ἀθάνατος... Ἀλληλούια. Νουνεχῶς δυσωπῶ ἐπακούσατε... Ἀλληλούια η τ. δ. Goar. pag. 456—459. Ποσειδῶ Ἄρα πόσοι ἐξαίφνης ἐλθῶντες στιχιры: Εἶδον ἐγὼ καὶ νήπιον θνήσκοντα καὶ ζωὴν τὴν ἐμὴν ἐταλάνησα... Ἀλληλούια. Νεανίδων χορὸς ὑπακούσατε καὶ μηκέτι καλῶς καλλωπιζέσθε, οὐκ ἀκούετε, πῶς μνημονεύομεν... Ἀλληλούια. Ὅταν ἄρχοντα ἴδωμεν κείμενον, τότε μέγα μυστήριον βλέπομεν... Ἀλληλούια. Συγκαιόμεθα μόνον ἀκούοντες... Ἀλληλούια. Εἶτα λέγομεν καὶ ἕτερον κοντάκιον εἰς ἤχον πλ. δ'. Τὸν μεταστάντα ἀφ' ἡμῶν ἐκ τῶν προσκαιρῶν... Ἀλληλούια. Καὶ εὐθὺς λέγομεν ἑτέρους οἴκους, ὧν ἡ ἀκροστιχίς· Ἰλαρίωνος τὰ ὅλα· Ἰδοὺ δὴ θεωρῶ τὸν ἐν βήματι, τῷ Χριστῷ λειτουργῶν, ὡσπερ ἄγγελος, νεκρὸν ὑπτιον ἤδη καὶ ἄφωνον... Ἀλληλούια. Λειτουργοὶ τοῦ Χριστοῦ μου, ἀκούσατε καὶ σὺν πόνῳ καρδίας θρηνησατε... Ἀλληλούια. Ἄρα πάντες καὶ θῦται καὶ ἄρχοντες, βασιλεῖς καὶ δυνάσται πορεύονται... Ἀλληλούια. Ῥητορείαν οἱ ῥητορες παύσατε, καὶ φιλόσοφοι πάντες σιγήσατε, φοβερὸν τοῦ θανάτου μυστήριον... Ἀλληλούια. Ἱερεῖς καὶ ὁ κληρὸς θρηνησατε καὶ σὺν δάκρυσιν τούτῳ πενθήσατε... Ἀλληλούια. Ὁ φρικτοῦ μυστηρίου, διάκονε, πῶς τοὺς πόδας σου ἄρτι ἐξήπλωσας... Ἀλληλούια. Νοεροῖς ὀφθαλμοῖς κατοπρίζεσαι τῆς Τριάδος τὴν δόξαν ὁ θεοπίστας... Ἀλληλούια. Οὐχ ὁράτε, ὦ φίλοι, τοὺς θνήσκοντας, πῶς τιμὴν, χρυσόν, πλοῦτον κατέλιπον... Ἀλληλούια. Σπίλους τούτου, Χριστέ μου, ἀφάνισον, ὡς Χριστὸς ἐλεήμων καὶ εὐσπλαγχνος... Ἀλληλούια. Τὸν ὠραῖον ὀρώμενος ἅπαντες πρὸς τὸν τάφον νυνὶ ἀπαγόμενον... Ἀλληλούια. Ἄρα λοιπὸν τὰ κάλλη τοῦ σώματος καὶ στολὰς χρυσοπάστοις κατέλιπεν... Ἀλληλούια. Οἱ σοφοὶ καὶ οἱ ῥητορες τρέμουσι τοῦ θανάτου τὸ μέγα μυστήριον... Ἀλληλούια. Λειτουργοὶ τοῦ Χριστοῦ μου, ἀκούσατε καὶ ἡμεῖς τῷ θανάτῳ φοβήθητε... Ἀλληλούια. Ἀνυμνοῦμεν Παρθένε τὸν τόκον σου... Ἀλληλούια. Εἶθ' οὕτως ψάλλομεν τὰ τροπάρια ταῦτα μετὰ τῶν στίχων αὐτῶν, εἰς ἤχον β'. λέγοντες εἰς καθ' ἓν καὶ τὸ Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν ἀγαθοῖς. Πάλαι μὲν ὁ Ἀδὰμ γευσάμενος... Goar. pag. 454—455. Εἰ βούλει, εἰπέ καὶ ἕτερα τροπάρια, ἅπερ λέγονται εἰς τοὺς κοσμικοὺς μακαρισμοὺς, καὶ ἀντὶ τῶν στίχων τῶν μακαρισμῶν, λέγει τοὺςδε στίχους εἰς ἤχον πλ. β'. Μακάριος, ὃν ἐξελέξω. Καὶ εὐθὺς τὰ τροπάρια ταῦτα. Πρὸς τὸ Οἱ ὄσιοί σου παῖδες ἐν τῇ καμῆνῳ. Δηστήν τοῦ παραδείσου, Χριστέ, πολίτην ἐπὶ σταυ-

ανάδειξον, Κύριε, ἀμείψασθαι αὐτὸν τοῖς πλουσίοις σου οἰκτιρμοῖς, καὶ εἴ τι, ὡς ἄνθρωπος ἤμαρτεν· σοὶ γὰρ μόνῳ τῷ ἀναμαρτήτῳ πρόσεσι, συγχώρησον, ὡς ἀγαθὸς καὶ ἀναμάρτητος Κύριος, καὶ ἀνάπαυσον αὐτὸν ἐν ταῖς μοναῖς τῶν ἁγίων σου, ἔνθα ἤχος καθαρὸς ἑορταζόντων. Χάριτι καὶ οἰκτιρμοῖς καὶ φιλανθρωπία τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, μεθ' οὗ εὐλογητὸς εἶ σὺν τῷ παναγιῷ.. Καὶ εὐθὺς λέγομεν τὸ παρὸν κάθισμα εἰς ἦχον πλ. α'. Γινώσκει ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὅτι ἐν ἀμαρτίαις ἐγενόμεθα, διὸ σε ἰκετεύομεν... Ἐἶτα λέγομεν ἕτερα ἰδιόμελα τοῦ αὐτοῦ κυροῦ Ἰωάννου, ὧν ἡ ἀκροστιχίς· Οἶκτος, ἦχος πλ. α'. Οὐκ ἔστιν τῷ βίῳ τερπνὸν οὐδέν, ὃ οὐ παρελεύσεται, οὐ πλοῦτος, οὐ τυραννίς, οὐ νεότητος ἄνθος... Ἰάσω τὴν συντριβὴ μου, Σῶτερ σαυτὸν κενώσας ὁ ὕψιστος· τῆς σῆς γὰρ ἐκπεπτωκῶς ἐντολῆς συνετριβην.. Καθεῖλας τὴν τοῦ θανάτου ὄφρυν τῷ σῶ πάθει, ἀναμάρτητε, γευσάμενος γὰρ τῆς ἀναμαρτήτου σου σαρκός Τὸ θεῖον καὶ ἀκατάληπτον φῶς, Χριστέ πάντων καὶ ἀνάστασις... Ὁ μόνος τὰ τῶν ἀνθρώπων εἰδώς, Χριστέ, ἀδηλα καὶ κρύφια τὰς καρδίας ὁ ἐρευῶν... Σὺ εἶπας, Χριστέ, ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, θάνατον οὐκ ὄφεται, καὶ ὡς ἐγὼ φῶς ἐκ φωτός, οὗτος λάμπουσι σὺν ἐμοὶ οἱ ζητοῦντές με... Ἔτερα ἰδιόμελα τοῦ αὐτοῦ ἄνευ τῆς ἀκροστιχίδος, ἦχος ὁ αὐτός· Ἐμνήσθη τοῦ προφήτου βοῶντος· ἐγὼ εἰμι γῆ, σποδὸς καὶ πάλιν κατενόησα ἐν τοῖς μνήμασι... Στίχος· Ἐστῶτες ἦσαν... Σὺ εἶπας· ὁ πιστεύων εἰς σέ, Χριστέ, θάνατον οὐκ ὄφεται, ἀλλ' ὡς ἐγὼ ἐκ φωτός ἐν φωτὶ φῶς ὑπάρχω... Δόξα καὶ νῦν, Σὲ δυσωποῦμεν, ὡς Θεοῦ Μητέρα εὐλογημένη.. Καὶ εὐθὺς λέγομεν τὰ προσόμοια τοῦ κυροῦ Θεοφάνους, ἦχος πλ. α'. Χαίροις ἀσκητικῶν. Αἴγλη τοῦ σοῦ προσώπου, Χριστέ, τὸν μεταστάντα, ὡς οἰκτίρμων, κατὰταξον, σηνώσας ἐν τόπῳ χλόης ἐπὶ ὑδάτων τῆς σῆς... Ψάλλειν παναρμονίῳ φωνῇ δοξολογοῦντα τὸ σὸν κράτος, εὐδοκήσας, οἰκτίρμων, τὸν μεταστάντα ἐκ τῶν προσκαιρῶν πρὸς σέ... Δόξα, Ὅπου τῶν προφητῶν ὁ χορὸς τῶν ἀποστόλων καὶ μαρτύρων τὰ τάγματα καὶ πάντων τῶν ἀπ' αἰῶνος δικαιοθέντων τῷ σῶ σωτηρίῳ πάθει καὶ τῷ αἵματι... Καὶ νῦν, θεοτοκίον· Νόμῳ τῆς ἀμαρτίας ἡμᾶς δεδουλωμένους ἠλευθέρωσας, Δέσποινα, ἐν μήτρᾳ... Καὶ εὐθὺς ψάλλομεν στιχηρὰ προσόμοια, ἦχος πλ. β'. Πρὸς τὸ Ἡ ἀπεγνωσμένη. Φοβερὸν τὸ τέλος τὸ τοῦ θανάτου καὶ φρικτὴ ἡ κρίσις ἢ τοῦ Δεσπότη· τὸ πῦρ γὰρ τὸ ἄσβεστον εὐτρέπισται ἐκεῖσε... Πάντες οἱ ἐν βίῳ προέστηχότες, δεῦτε ἐν τοῖς τάφοις ἐξεστηχότες ἐγκύψατε, ἴδετε τοῦ κόσμου τὴν ἀπάτην, ποῦ νῦν τὸ κάλλος καὶ ἡ δόξα τοῦ πλοῦτου.. Νῦν ἐπὶ τὸν τάφον ὁ ἐπὶ θρόνον νῦν ὁ ἐν πορφύρᾳ φθορὰν ὑπέδη· οὐκ ἔστι ἐν θρόνῳ γὰρ, ἀλλ' ἐν μνήματι κεῖται... Πάντας τοὺς ἐνθῶς μετατεθέντας ἐπὶ αἰωνίου ζωῆς ἐπ' ἐλπίδι

καὶ βίον ἀλλάξαντας... Δόξα, ἤχος πλ. β'. Δεῦτε καὶ θεάσασθε ἅπαντες ξένον καὶ φρικτὸν θέαμα τοῖς πᾶσι γνωριζόμενον, τὴν εἰκόνα τὴν νῦν ὀρωμένην... Καὶ νῦν, θεοτοκίον· Πρεσβείαις τῆς τεκούσης σε... Εἶτα λέγομεν ἀντίφωνον β'. εἰς ἤχον πλ. β'. Τοῦ Κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς... Ἀλληλούια, Ἀλληλούια. *Весь вселенный съ припѣвомъ къ каждому стиху 2-жды Аллилуія.* Καὶ οὕτω τοὺς ἀναβαθμοὺς τοῦ πλ. β'. ἤχου· Ἐν τῷ οὐρανῷ τοὺς ὀφθαλμοὺς μου αἴρω... Δίς κ. τ. λ. Εἶτα λέγομεν τὸ προκείμενον τοῦ ἀποστόλου, ἤχος πλ. β'. Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν ἀγαθοῖς. Πρὸς Θεσσαλονικεῖς πρώτης ἐπιστολῆς... *Coar. p. 430.* Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐληλυθότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς... Τέλος· καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Καὶ εὐθὺς μνημονεύει ὁ ἱερεὺς ἢ ὁ διάκονος οὕτως· Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός... Καὶ λέγει τὴν εὐχὴν εἰς μοναχοὺς. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ ἀνεκδιήγητον εὐσπλαγχνίαν πλουτῶν Θεός, ὁ ἀμέτρητον ἔχων ἀγαθότητα, ὁ διὰ συγκατάβασιν ἀόρητον κλίνας τοὺς οὐρανοὺς καὶ καταβεβηκώς ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐνανθρωπήσας διὰ τὴν ἀτάκρητον φύσιν τοῦ γένους ἡμῶν, ὁ σταυρὸν καὶ θάνατον ὑπομείνας καὶ τὴν τοῦ κόσμου ἁμαρτίαν ἀράμενος, καὶ τὰς ἀσθενείας βαστάσας ἡμῶν, ὁ τὴν τοῦ ληστοῦ μετάνοιαν προσδεξάμενος, ὁ τὸν ἄσωτον υἱὸν ἀγκαλισάμενος ἐπιστρέφοντα, ὁ τὸν Μανασσῆν ἀνομήσαντα καὶ μεταμελησάμενον σεσωκώς, ὁ τὴν πόρνην δακρύσασαν συγχωρήσεως ἀξιώσας καὶ τοὺς ἀμέτρως πταίσαντας καὶ ἐξ ὅλης ἐπιστρέφοντας καρδίαις τῶν ἁγίων σου συντάξας χοροῖς, οὕτω καὶ σὲ τὸν κατὰ πνεῦμα ἀδελφὸν τόνδε ἐφ' οἷς, ὡς ἄνθρωπος σάρκα φορῶν ἐπλημμέλησας, εὐμενῶς προσδέξαιτο καὶ λύσιν σοι τῶν ἐν τῷ βίῳ τούτῳ ἡμαρτημένων ἐκ νηπίας ἡλικίας καὶ μέχρι τελευταίας ἀναπνοῆς σου χαρίσαιτο (καὶ) καταξιώσαι καὶ τῆς αἰδίου αὐτοῦ βασιλείας εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. Εὐχὴ ἐτέρα εἰς ἱερομοναχοὺς· Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὅτι σου μόνου ἐστὶ τὸ ζῆν ἀθάνατον καὶ ἡ δόξα ἀκατάληπτος, καὶ ἡ φιλανθρωπία ἄφατος, καὶ ἡ βασιλεία ἀδιάδοχος, καὶ οὐκ ἔστι προσωποληψία παρὰ σοί· πᾶσι γὰρ ἀνθρώποις κοινὸν τὸν θάνατον ἔταξας, τῶν ὄρων τῆς ζωῆς πληρωθέντων, διὸ ἰκέτευε, Δέσποτα Κύριε, τὸν δοῦλόν σου ὁ δεῖνα ἀδελφὸν ἡμῶν καὶ συλλειτουργὸν γενόμενον, τὴν εἰς σὲ πίστιν καὶ ὁμολογίαν ὀρθὴν ἐσχηκότα καὶ ἀδιάληπτον καὶ ἐπ' ἐλπίδι ἀναστάσεως ζωῆς αἰωνίου κοιμηθέντων, ἐν κόλποις Ἀβραάμ ἀνάπαυσσον, καὶ ὡσπερ τῆς ἐπὶ γῆς ἐκκλησίας σου κατέστησας αὐτὸν λειτουργόν, οὕτω καὶ τοῦ ἐπουρανίου σου θυσιαστηρίου ἀνάδειξον, Κύριε· πνευματικὴν γὰρ ἀξίαν ἐπ' ἀνθρώπων ἐκόσμησας, ἐπὶ ἀγγέλων τῆς σῆς δόξης, ἀναμάρτητε, καταξίωσον. Αὐτὸς ἐπὶ γῆς τὴν ζωὴν

ἡμῶν ἐδόξασας καὶ τῇ μοναδικῇ πολιτεία κατεκόσμησας, Αὐτὸς καὶ τὴν
 ἔξοδον αὐτοῦ ἐν τῇ τῶν ἀγίων σου εἰσόδῳ δικαίωσον, τὸ πνεῦμα αὐτοῦ
 μετὰ πάντων τῶν ἀπ' αἰῶνός σοι εὐαρεστησάντων συναριθμῶν. Ὅτι σὺ
 εἶ ἡ ἀνάστασις, ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀνάπαυσις τοῦ κεκοιμημένου δούλου σου τοῦ-
 δε, Χριστέ... Καὶ εὐθὺς λέγομεν τροπάρια, ἤχος πλ. β'. Αἰφνίδιος ἐπέστη
 ἐπ' ἐμὲ ὁ θάνατος καὶ ἐχώρησέ με τῶν ἰδίων μου σήμερον... Δόξα, Ἐλέη-
 στον ἡμᾶς, Κύριε, ἐλέησον... Καὶ νῦν, Τῆς εὐσπλαγγνίας τὴν πύλην. Καὶ
 οὕτως ψάλλομεν τὰ ἰδιόμελα τοῦ κυροῦ Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, ὧν
 ἡ ἀκροστιχίς: Τετρασύλλαβος τοῦ ἀλφαβήτου ἤχος πλ β'. Ἀρχὴ μοι
 καὶ ὑπόστασις τὸ πλαστοργόν σου γέγονε πρόσταγμα... Ἐτίμησας εἰκόνη
 σου τὸ τῶν χειρῶν σου, Σῶτερ, πλαστούργημα... Ἴνα μου τὸ ἀξίωμα τοῖς
 τῶν λοιπῶν ζώων διακρίνοιτο... Νόμον μοι, ὡσπερ φύλακα ἀρτιγενεῖ
 παιδί σου παρεδῶκας... Ῥήματί σου τὸν δεῖλαιον παρακοήν μου, Σῶτερ,
 διήλεγξας... Φορέσας με τὸν ἄνθρωπον, ὡς συμπαθῆς Θεὸς καὶ φιλάν-
 θρωπος, χωρισθέντα δεινῶς δὲ τῆς ποιμένης σου... Ἔτερα τοῦ αὐτοῦ, ὧν
 ἡ ἀκροστιχίς: Ἄλγος. Ἄλγος τῶν Ἀδάμ ἐχρημάτισεν ἡ τοῦ ξύλου ἀπό-
 γευσις πάλαι ἐν Ἐδέμ, ὅτι ὄφις ἰὸν ἐξηρεύξατο... Λόγος τοῦ Θεοῦ ἐνυ-
 πόστατος νηπιᾶσαι εὐδόκησαι, σάρκα προσλαβὼν καὶ ψυχὴν νοερὰν αὐτε-
 ξούσιον... Γένος τῶν ἀνθρώπων βοήσωμεν, ὀρθοδόξως λατρεύοντες μίαν
 ἀληθῆν τρισυπόστατον φύσιν θεότητος... Ὅντως ματαιότης τὰ σύμπαντα
 καὶ γὰρ μάτην ταράττεται πᾶς γηγενῆς θησαυρίζων πυρὸς ὑπεκκαύματα...
 Δόξα καὶ νῦν, Θεοτοκίον· Σὺ εἶ πηγὴ τῆς ζωῆς ἡμῶν καὶ ἀνάστασις, Κύ-
 ριέ, φῶς τε τῶν πιστῶν... Ἔτερα στιχηρὰ προσόμοια τοῦ κυροῦ Θεοφά-
 νου, ἤχος ὁ αὐτός· Ὅλην ἀποθέμενοι. Ἐχων ἀκατάληπτον τὴν εἰς ἡμᾶς
 εὐσπλαγγίαν καὶ πηγὴν ἀκένωτον... Νέκρωσιν ὑπέμεινας ζωοποιῶν ἐκου-
 σίως καὶ ζῶην ἐπήγασας καὶ τρυφήν αἰδίων πιστοῖς δέδωκας... Ζώντων
 κυριεύοντα θεαρχικῇ ἐξουσίᾳ καὶ νεκρῶν δεσπόζοντά σε, Χριστέ, γινώσκον-
 τες ἱκετεύομεν... Καὶ νῦν, Ὁφθῆς ἐνδαιήτημα θεοπρεπές, Παναγία, καὶ
 Θεὸν ἐχώρησας καὶ ἀγνή διέμεινας μετὰ γέννησιν... Καὶ εὐθὺς ψάλλο-
 μεν καὶ ἕτερα προσόμοια, ἤχος ὁ αὐτός, Ἡ ἀπεγνωσμένη. Θεοποιηθέν-
 τες τῇ μεταστάσει τῷ ζωοποιῷ σου νῦν μυστηρίῳ πρὸς σέ μεταβέβη-
 κεν ὁ θεὸς λειτουργός σου... Ἐξόν το μυστήριον τοῦ θανάτου· ἐπεισέρ-
 χεται γὰρ πᾶσιν ἐν ἁωρία, ἡ φύσις λυμένεται. . Πεπολιτευμένος ἐν εὐσε-
 βείᾳ καὶ κεκοσμημένος ὁ ἱερεὺς σου, ὁ θύτης τῶν θείων μυστηρίων...
 Δόξα καὶ νῦν, Θεοτοκίον· Θεὸν ἐκ σοῦ σαρκωθέντα ἐγνωμεν, Θεοτόκε Παρ-
 θένε... Καὶ εὐθὺς ψάλλομεν ἀντίφωνον γ'. ἤχος, Ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώ-
 ματά σου, Κύριε τῶν δυνάμεων... Ἀλληλούια, Ἀλληλούια. Всѣхъ псаломъ
 съ припѣвомъ: Ἀλληλούια 2-жды. Καὶ εὐθὺς τὸ α'. ἀντίφωνον τοῦ βα-

ρέως ἤχου· Τὴν αἰχμαλωσίαν Σιών... κ. τ. λ. Προκείμενον τοῦ ἀποστόλου· Ἡ φυγὴ αὐτοῦ ἐν ἀγαθοῖς... Πρὸς Κορινθίους β'. ἐπιστολῆς Παύλου· Ἀδελφοί, οὐ θέλομεν ὑμᾶς ἀγνοεῖν... Τέλος· διὰ πολλῶν εὐχαρισθηθῆ ὑπὲρ ἡμῶν. Καὶ ψάλλομεν τὸ Ἀλληλοῦια. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς πεπιστευκότας αὐτῷ Ἰουδαίους· ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα... Τέλος· Καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Καὶ μνημονεύει ὁ ἱερεὺς ἢ ὁ διάκονος· Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός... κ. τ. λ. Καὶ λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην εἰς μοναχοῦς· Ὁ προαιώνιος Θεός, ἡ τοῦ ἐλέους πηγὴ, τὸ τῆς ἀγαθότητος πέλαγος, ἡ τῆς εὐσπλαγγνίας ἀνεξίχνιαστος ἄβυσσος, ὁ διὰ τὴν πολλὴν σου φιλανθρωπίαν καὶ τὴν πρὸς ἡμᾶς σου ἄμετρον ἀγάπην μέχρι καὶ δούλου μορφῆς ἑαυτὸν κενώσας, καὶ πάσης πνευματικῆς φωτοχυσίας πληρώσας τὴν ἡμετέραν φύσιν, ἐξαίρετον δὲ δωρεὰν ἡμῶν χαρισάμενος, τὴν τῶν ἁμαρτημάτων διὰ μετανοίας συγχώρησιν ἐπὶ γῆς διὰ τῶν μαθητῶν καὶ ἀποστόλων, εἰπὼν αὐτοῖς· ἄντινων ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας ἀφίενται αὐτοῖς· ἄντινων κρατῆτε, κεκράτηνται, καὶ δι' αὐτῶν τοῖς ἐς ὕστερον ποιμέσι καὶ διδασκάλοις τὴν τοιαύτην δηλαδὴ ἐξουσίαν παρασχών, ὁ ταύτην τοίνυν τὴν χάριν ὑπὸ πολλῆς ἀγαθότητος ἀλληλοπαρόχως καὶ μέχρις ἡμῶν τῶν ταπεινῶν καὶ εὐτελῶν διαβιβάσας. Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, συγχώρησον τὸν κεκοιμημένον δούλόν σου τόνδε, καὶ ἄφες αὐτῷ πάντα τὰ ἐκούσια καὶ ἀκούσια αὐτοῦ πταίσματα, τὰ ἐν γνώσει καὶ ἀγνοίᾳ, τὰ ἐν νυκτὶ καὶ ἐν ἡμέρᾳ, τὰ πρόδηλα, τὰ λανθάνοντα, ὅσα πνευματικοῖς πατράσιν ἐξήγγειλε καὶ τὴν κατὰ δύναμιν μετάνοιαν ἐν αὐτοῖς ἐπεδειξάτο, καὶ ὅσα κατὰ λήθην ἢ καὶ αἰσχύνην ἀπέκρυψε καὶ ἀνεξαγόρευτα ἴσως μετείασε, καὶ ταῦτα συγχώρησον, ὁ ἀμνησίκακος καὶ ἐλεήμων Θεός, καὶ σύνταξον αὐτὸν τοῖς ἐκ δεξιῶν σου προβάτοις ἐν τῇ φοβερᾷ καὶ δικαίᾳ σου κρίσει τῆς ἐξετάσεως καὶ τῆς ἀνταποδώσεώς σου τῆς δικαίας, πρεσβείαις τῆς πανυπεράγνου σου Μητρὸς τῶν θεοιδῶν ἀγγέλων καὶ ἐπουρανίων σου δυνάμεων, καὶ πάντων τῶν ἁγίων τῶν ἀπ' αἰῶνος σοι εὐαρεστησάντων. Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀνάπαυσις τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ μνήμῃ γενομένου ἀειμνήστου δούλου σου, Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν... Ἐτέρα εὐχὴ εἰς ἱερομονάχους· Ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ δημιουργὸς καὶ εὐεργέτης ἀπάσης τῆς κτίσεως, ὁ κατασκευάσας τὸν ἄνθρωπον ἐκ σώματος αἰσθητοῦ τε καὶ χοῦκου καὶ νοεῶς καὶ ἀθανάτου ψυχῆς, ὁ τιμήσας αὐτὸν αὐτεξουσιότητι καὶ τῇ κατ' εἰκόνα καθομοίωσει ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἀξιοπρεπῆ νομοθετήσας αὐτῷ τὴν διαγωγὴν, καὶ ἀνομήσαντι μὲν θάνατον ἐπάγων τὸ ἐπιτίμιον πρὸς σωφρονισμόν αὐτοῦ, διὰ δὲ τὴν πολλὴν σου φιλανθρωπίαν οἰκονομήσας αὐτῷ ζωὴν ἀκατάλητον διὰ θανάτου καὶ ἀναστάσεως, βίωσαντι αὐτῷ κατὰ τὰς

θείας σου ἐντολὰς καὶ ἐκ πλημμελιῶν ἐπιστρέφαντι καὶ αὐτὴν τὴν τῆς βασιλείας ἀπόλαυσιν χαρισάμενος, διὰ ἔλεος ἄφατον. Αὐτὸς καὶ τὸν δούλον σου τόνδε ἱερέα καὶ μοναστὴν τοῦ σοῦ ἐλέους ἀξίωσον, καὶ εἴ τινας ποτὲ φωνὰς ἰκετηρίους ἀφῆκε σοι, ταύτας δὴ προσδεξάμενος, ἀνάπαυσον αὐτοῦ τὴν ψυχὴν, κατατάξας ἐν οὐρανοῖς, ἐνθα τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου, ἐνθα ἡ ἄρρητος δόξα, ἡ ὄντως εὐφροσύνη καὶ ἀψευδὴς ἀγαλλίασις, ἐν δὲ τῇ παλιγγενεσίᾳ καὶ τὸ αὐτοῦ σῶμα τῷ πνεύματι συναγαγὼν καὶ ἀφθαρτήσας, καθὼς ὤρισας τὴν μετουσίαν τὴν ἡτοιμασμένην τοῖς δικαίοις, ὄρισον τῷ ἰκέτῃ σου τῷδε ὁ Χριστὸς Δεσπότης καὶ συμπαθὴς πάντα τοῦ δούλου σου τὰ πταίσματα καὶ τὰς ἀμαρτίας αὐτοῦ πάσας ἐξαφανίσας τῷ ἀπείρῳ πελάγει τῆς εὐσπλαγχνίας σου. Σὺ γὰρ εἶ καὶ ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ἀνάπαυσις, καὶ ἡ ζωὴ, καὶ τροφή τοῦ δούλου σου, Κύριε, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν... Εἶτα λέγομεν τὸ παρὸν τροπάριον, ἦχος βαρῦς· Ἐν χώρα ζώντων, Κύριε, καὶ ἐν σκηναῖς τῶν δικαίων σου ἀνάπυσον τὸν δούλον σου... Δόξα, Ψυχὴν, ἦν προσελάβου, Σωτὴρ τοῦ κόσμου... Καὶ νῦν, Θεοτοκίον· Τὸ χαῖρε, σοὶ κραυγάζομεν σὺν τῷ ἀγγέλῳ, θεδούμφε... Εἶτα ταῦτα τὰ ἰδιόμελα τοῦ κυροῦ Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, ὧν ἡ ἀκροστιχίς· Κλαυθμὸς, ἦχος βαρῦς· Κατ' εἰκόνα σὴν καὶ ὁμοίωσιν πλαστοουργήσας κατ' ἀρχάς... Λύει ἅπασαν τὴν φύσιν ἡμῶν, μεταδοθεὶς ἐκ τοῦ Ἀδάμ ὁ θάνατος... Ἀναβλέψωμεν καὶ κατίδωμεν τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ... Ὑπνος ἔστω καὶ οὐ θάνατος τὸ τελούμενον νεκροῖς μυστήριον... Θέσθω ἕκαστος βίον εὐχρηστον ἐν τῇ καρδίᾳ ἑαυτοῦ ποιήσασθαι... Μὴ θρηνησωμεν, ὃν ὁ Κύριος ἐξ ἡμῶν μετέστησεν... Ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸν ἄνθρωπον ἐξ οὐκ ὄντων εἰς τὸ εἶναι παραγαγὼν... Δόξα καὶ νῦν, Θεοτοκίον· Σέ, Θεοτόκε, τεῖχος ἀρρήκτον καὶ ἐλπίδα... Ἔτερα στιχηρὰ προσόμοια τοῦ κυροῦ Θεοφάνους, ἦχος ὁ αὐτός, πρὸς τὸ Καταφρονήσαντες πάντες. Νενεχρωμένος ὠραίτης ἐπὶ σταυροῦ, μόνη ἀθάνατε... Τῷ ἀκηράτῳ σου κάλλει καὶ γλυκασμῷ... Ὡς ἀδαπάνητον ἔχων τῶν δωρεῶν τὴν μεγαλοπρέπειαν... Νόμου τὸ πλήρωμα τίκτεις τὸν λυτρωτὴν σάρκα γενόμενον... Καὶ εὐθύς ψάλλομεν στιχηρὰ προσόμοια, ἦχος πλ. δ'. Ὁ ἐν Ἐδέμ παραδείσῳ. Δεῦτε πρὸ τέλους, πάντες ἀδελφοί, τὸν χοῦν ἡμῶν βλέποντες... Τί ἀπατάται ἄνθρωπος αὐχῶν... Ὁ τῇ χειρὶ σου πλάσας τὸν Ἀδάμ... Χριστὸς ἀνέστη, λύσας τῶν δεσμῶν Ἀδάμ τὸν πρωτόπλαστον... Δόξα καὶ νῦν, Ὁρῶντές με ἄφωνον καὶ ἄπνουν... Καὶ νῦν, Θεοτοκίον· Πρεσβειαις τῆς τεκούσης σε, Χριστέ... Εἶτα λέγομεν τὸ α'. ἀντίφωνον τοῦ πλ. δ'. ἦχου. Ἐκ νεότητός μου ὁ ἐχθρὸς με πειράζει... δὶς κ. τ. λ. Καὶ εὐθύς λέγομεν τὸ προκείμενον τοῦ ἀποστόλου εἰς ἦχον(?) Ψάλλατε τῷ Θεῷ ἡμῶν... Στίχος· Πάντα τὰ ἔθνη κροτήσατε. Πρὸς Κοριν-

θίους πρώτης ἐπιστολῆς· Ἐπί σοί, Κύριε, ἤλπισα... Γενοῦ μοι εἰς Θεὸν ὑπερασπιστὴν. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἦν τις ἀσθενῶν Λάζαρος ἀπὸ Βηθανίας... Τέλος· Καὶ θεασάμενοι, ἃ ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν. Καὶ εὐθὺς μνημονεύει ὁ ἱερεὺς ἢ ὁ διάκονος, λέγων· Ἐλέησον ἡμᾶς κ. τ. λ. Λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην εἰς μοναχοῦς· Βασιλεῦ ἅγιε, εὐσπλαγχνε, ὑπεράγαθε, πολυέλεε Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁ μὴ θέλων τὸν θάνατον τοῦ ἀμαρτωλοῦ ὡς τὸ ἐπιστρέφαι καὶ ζῆν αὐτόν, παρακληθῆτι ἐπὶ τὴν δέησιν ἡμῶν τῶν ἀμαρτωλῶν ὑπὲρ τοῦ δούλου σου τοῦδε, καὶ συγχώρησον αὐτῷ, καὶ ἀπόλυσον τῆς μάστιγος, καὶ ἄνες τῶν ἀνιαρῶν καὶ ἀνάγαγε τοῦ σκότους, καὶ ἔκβαλε τῆς φυλακῆς· καὶ γὰρ ἐπηγγείλω, Δέσποτα φιλάνθρωπε, εὐδιάλλαχτε Κύριε, ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσητε τὸν Πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου, δώσει ὑμῖν, οὕτω καὶ ἡμεῖς αἰτοῦμεν τὸ ὑπεράπειρον ἔλεος τῆς σῆς ἀγαθότητος, καὶ ἰκετεύομεν τὴν ἀρρήτόν σου φιλάνθρωπίαν, ὅτι Θεὸς ὢν, ἀπαθὴς ἀνθρωπος ἐγένου καὶ ἐμαστίχθης, καὶ σταυρὸν καὶ θάνατον ὑπὲρ ἡμῶν ὑπέμεινας, καὶ τὸ τίμιόν σου αἷμα ὑπὲρ ἡμῶν ἐξέχεας, ἵνα πάντας σώσης ἡμᾶς, ταύτην δὲ τὴν πολλὴν σου καὶ ὑπεράγαθον ἀγαθότητα ἐχέγγυον ἔχοντες, δεόμεθα σου, προσφέροντες ταύτην τὴν ὀλοκαύτως ὑπὲρ ἀφέσεως καὶ συγχωρήσεως τῶν ἀμαρτιῶν τῆς ψυχῆς τοῦ κεκοιμημένου δούλου σου τοῦδε, πρόσδεξι αὐτόν τῇ συνήθει σου φιλάνθρωπία, καὶ ἀνάπαυσον αὐτόν ἐν σκηναῖς τῶν δικαίων σου, καὶ ὅπου τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου καταλάμπει τοῖς ἀπ' αἰῶνος τὰ δικαιώματά σου ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους φυλάξουσι, πρεσβεΐαις καὶ ἰκεσίαις τῆς ἀρρῦπάρως συλλαβούσης καὶ τεκούσης σε καθ' ὑπόστασιν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, προστασίαις τῶν τιμίων ἐπουρανίων δυνάμεων ἀσωμάτων, τοῦ τιμίου ἐνδόξου προφήτου Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου, τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφήμων ἀποστόλων, τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ καλλινίκων μαρτύρων, τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν, καὶ πάντων σου τῶν ἁγίων, οὓς αἰσθανόμεθα πρὸς σὲ πολλὴν παρρησίαν ἔχοντας, ὡς πολλὰ κοπιάσαντας καὶ χάριν τοῦ πρεσβεύειν ὑπὲρ ἡμῶν παρὰ σοῦ κοιμισαμένους συμπρεσβευτάς προσλαβόμενοι ταύτην τὴν ἰκετηρίαν ὑπὲρ ἀνέσεως τῆς ψυχῆς τοῦ κεκοιμημένου δούλου σου τοῦδε προσάγομεν, καὶ εἰ διὰ τὰ πολλὰ ἡμῶν ἀμαρτήματα παραβλέπεις τὴν δέησιν ἡμῶν, εἰς τοὺς κόλπους τῶν ἁγίων μαθητῶν σου καὶ τῶν ἁγίων σου μαρτύρων ἐπίβλεψον, καὶ δὸς συγγνώμην τῇ θεικῇ σου δυνάμει, καὶ ἐλευθέρωσον αὐτόν τῆς ζοφώδους καὶ σκοτεινοτάτης κολάσεως καὶ τῶν πικρῶν τυράννων καὶ κολαστῶν δαιμόνων. Ὅτι σὲ τὸν Σω-

τῆρα καὶ λυτρωτὴν, τὸν δι' ἡμᾶς σταυρωθέντα ἐλευθερωτὴν τῆς ἀφεγ-
 γοῦς καὶ πικρᾶς κολάσεως γινώσκομεν, θεάνθρωπε Κύριε, καὶ δόξαν σοι
 ἀναπέμπομεν σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ
 καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι... Ἔτερα εὐχὴ εἰς ἱερομονάχους· Ὁ ὢν καὶ
 προὖν καὶ διαμένων εἰς τοὺς αἰῶνας, Κύριε, ὁ ὑπὸ πάσης νοητῆς οὐσίας
 δοξαζόμενος, ὁ εὐδοκῆσας παρά τῆς ἀνθρωπίνης εὐτελείας εὐχὰς καὶ θυ-
 μιᾶματα προσφέρεσθαι σοι τῷ παναγίῳ ὀνόματι. Μνήσθητι, ὁ Θεὸς ἡμῶν,
 τοῦ ἀναπαυσομένου ἀδελφοῦ ἡμῶν τοῦδε καὶ συλλειτουργοῦ καὶ λυτρω-
 σαι αὐτὸν τῆς δυσώδους ἁμαρτίας διὰ τῆς σῆς ἀγαθότητος, καὶ ἐλέους
 καὶ φιλανθρωπίας ἐν ἡμέρα κρίσεως καταξίωσον. Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις
 καὶ ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀνάπυσις τοῦ κεκοιμημένου δούλου σου, Χριστέ ὁ Θεός..
 Εἶτα λέγομεν τὸ παρὸν τροπάριον εἰς ἤχον δ'. πρὸς τὸ Ταχὺ προκαταλα-
 βέτωσαν. Ψυχὴν, ἣν μετέστησας ἐκ τῶν προσκαίρων... Δόξα, τὸ αὐτό,
 Καὶ νῦν, θεοτοκίον ὁμοιον· Ταχὺ δεῖξαι, Δέσποινα, τὰς ἰκεσίας ἡμῶν...
 Εἶτα φάλλομεν στιχηρὰ ἰδιόμελα τοῦ κυροῦ Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ,
 ὢν ἡ ἀκροστιχίς· Θρηνῶ, ἤχος πλ. δ'. Θρηνῶ καὶ ὀδύρομαι, ὅταν ἐννοή-
 σω τὸν θάνατον... Ῥευστοί, πῶς γεγόναμεν, ἀφθαρτον εἰκόνα φορέσαν-
 τες... Ἰῶ τοῦ ὄφους καὶ συμβουλῆ τῆς θεώσεως περνησθέντες... Νεό-
 τητα σφριγῶσαν φεῖδεται οὐδόλως ὁ θάνατος.. Ὡ ποῖον ποτήριον μέ-
 νει τοῖς βροτοῖς ἀπαραίτητον... Δόξα καὶ νῦν, Ἀγνή Παρθένε τοῦ Λό-
 γου... Ἔτερα στιχηρὰ κατὰ ἀλφάβητον τοῦ αὐτοῦ κυροῦ Ἰωάννου τοῦ
 Δαμασκηνοῦ, ὢν ἡ ἀκροστιχίς· Τετρασύλλαβος, ἤχος πλ. δ'. Ἀμέτρητος
 ὑπάρχει τοῖς ἀσώτως βιοῦσιν ἡ κόλασις... Ἐβρόντησεν ἡ σάλπιγξ, ὡς ἐξ
 ὕπνου νεκροὶ ἀναστήσονται... Ἰδοὺ καὶ τὰ στοιχεῖα οὐρανοῦ καὶ γῆ ἀλ-
 λαγήσονται... Νενέκρωται ὁ Ἄδης τοῦ Χριστοῦ ἀναστάντος, θαρσεῖτε,
 νεκροί... Ῥυσάμενος, Λόγε, τῶν παθῶν τῷ τιμίῳ παθήματι... Δόξα καὶ
 νῦν, θεοτοκίον· Φανεῖς ἐκ τῆς Παρθένου παρθενίαν, Σωτὴρ μου, ἐδόξα-
 σας... Ἔτερα στιχηρὰ προσόμοια τοῦ κυροῦ Θεοφάνους, ἤχος ὁ αὐτός, Ὡ
 τοῦ πραδόξου. Βασιλικῶς μοι ὑπέγραψας ἐλευθερίαν βαφαῖς ἐρυθραῖς...
 Ἱεραρχήσας, ὡς ἄνθρωπος, σφαγιασθεὶς αὐτόν, προσφορὰν προσενηνο-
 χας τῷ Πατρὶ καὶ Πνεύματι... Βάθει σοφίας ἀρρήτου σου ὀροθετεῖς τὴν
 ζωὴν... Λόγος ὑπάρχων ἀοράτως ὁμοφυῆς τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Πνεύματι
 σύνδρομος... Καὶ νῦν, θεοτοκίον· Ὡς συλλαβοῦσα τὸν ἀναρχον Λόγον Θεοῦ
 καὶ Πατρός... Εἶτα λέγομεν τὸ προκείμενον τοῦ ἀποστόλου εἰς ἤχον βα-
 ρύν· Τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος... Στίχος· Τί ἀνταποδώσωμεν τῷ
 Κυρίῳ... Πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῆς· Ἀδελφοί, μνημονεύετε τῶν ἡγουμέ-
 νων ὑμῶν... Τέλος· τοιαύταις γὰρ θυσίαις εὐαρεστεῖται ὁ Θεός. Ἀλλη-
 λουάριον, Οἱ ἱερεῖς σου, Κύριε, ἐνδύσονται... Στίχος· Μακάριος ἀνὴρ ὁ

φοβούμενος... Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς· οὕτως ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον... Τέλος· ὅτι ἐν Θεῷ ἐστὶν εἰργασμένα. Εἶτα μνημονεύει ὁ ἱερεὺς ἢ ὁ διάκονος, ὡς σύνηθες· Ἐλέησον ἡμᾶς... κ. τ. α. Καὶ λέγομεν τὴν εὐχὴν ταύτην εἰς μοναχοὺς· Ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν· Μνήσθητι, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, τοῦ ἐν πίστει καὶ ἐλπίδι ζωῆς αἰωνίου. GOAR. p. 437. Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις, ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀνάπαυσις τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ μνήμῃ γενομένου ἀειμνήστου δούλου σου τοῦδε, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν... Εὐχὴ ἑτέρα εἰς ἱερομονάχους· Ὁ μέγας ἀρχιερεὺς καὶ δίκαιος κριτῆς, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ. CM. vISHI CTp. 480—481. Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις, ἡ ζωὴ... (ЧТО ВЫШЕ). Καὶ μετὰ τὴν ἐκφώνησιν, ψάλλουσιν οἱ ἱερεῖς τὸ κοντάκιον· Μετὰ τῶν ἁγίων ἀνάπαυσον ... Καὶ ἐλθὼν ὁ ἀναγνώστης ἵσταται ἐπάνω τοῦ λειψάνου, λέγων τοὺς οἴκους μετ' εὐλαβείας πρὸς ἀκρόασιν τῶν ἐστώτων ἀδελφῶν, ὧν ἡ ἀκροστιχίς· Τοῦ ταπεινοῦ Ῥωμανοῦ ψαλμός· Τοῖς τοῦ βίου τερπνοῖς ἐνητένιζον λογισμῶ θεωρῶν τὰ γενόμενα καὶ σκοπήσας αὐτῶν τὰ ἐπώδυνα... Ἀλληλούια. Οὐδὲ ἓνα βροτὸν εὖρον ἄλυπον· ὁ γὰρ κόσμος ἐκάστοτε τρέπεται... Ἀλληλούια. Ὑψαυχεῖ κατὰ πένητος πλοῦσις κατεσθίων αὐτοῦ πᾶσαν ὑπαρξίν· κοπιᾷ γεωργός καὶ ὁ κτήτωρ τρυγᾷ... Ἀλληλούια. Τοὺς ἀγάμους ἐλπίδες συγκόπτουσι τοὺς ἐν γάμῳ φροντίδες συντήκουσι... Ἀλληλούια. Ἀλμυρὰ τῆς θαλάττης τὰ κύματα γλυκερὰ τῇ κοιλίᾳ τὰ βρώματα... Ἀλληλούια. Πειρατὰς καὶ χειμῶνας καὶ κλύδωνας περαιοῦνται οἱ χρήματα στέργοντες... Ἀλληλούια. Ἴνα δὲ συνελὼν εἶπω, ἅπαντα τὰ ἐν κόσμῳ σὺν κόσμῳ παρέρχονται· ὅταν γὰρ πάντα βίον κερδήσωμεν... Ἀλληλούια. Νῦν εἰσὶν ἐν ἡμῖν οἱ βοῶντες συχνῶς, κἂν μὴ τῷ στόματι, ἀλλὰ τῷ πνεύματι... Ἀλληλούια. Ὅμως μέντοι οὐ πάντες ἐχώρησαν, ὁ προσέταξε πᾶσιν ὁ Κύριος... Ἀλληλούια. Ὑπεκκαίω ὑμῶν τὴν προαίρεσιν πρὸς τὸ ψάλλειν καὶ τέρπειν τὸν Κύριον... Ἀλληλούια. Ῥύπον βίου καλῶς ἀπεφύγετε καὶ πηγῇ καθαρᾷ προσεφύγετε τῶν ἀσάρκων τὸν βίον ζηλώσαντες... Ἀλληλούια. Ὡν τὸν βίον καλῶς ἀπεφύγετε, τούτων νῦν καὶ τὴν μνήμην μισήσατε... Ἀλληλούια. Μὴ ἀλλήλων ἀπλῶς κατεπαίρεσθε· τί γὰρ ἔχεις φύσιν... Ἀλληλούια. Ἄλλ' ἔρεῖ τις· ἐγὼ περισσότερο, ὡς εἰδὼς τὰς γραφάς, ἔχω καύχημα, τί οὖν ὁ ἀλιεὺς Πέτρος ἔμαθεν... Ἀλληλούια. Νευρωθῶμεν τῇ πίστει σφιγγόμενοι οἱ τὰ σώματα ἀποταξάμενοι· οἱ μισοῦντες ἡμᾶς οὐ καθεύδουσιν... Ἀλληλούια. Ὁ εἰπὼν· ἐγὼ εἰμι ἄμπελος καὶ ὑμεῖς μου ὑπάρχετε κλίματα... Ἀλληλούια. Ὑπεισῆλθε πολλάκις τὸν κάμνοντα ἀδελφὸν καὶ φησί· τί εἰς μάτην μοχθεῖς, ἰδοὺ ἄλλος μὴ κάμνων πρωτεύει σου... Ἀλληλούια. Ψυχικῶς τὸν κανόνα ποιθήσατε, ὃν καλῶς καὶ φρονί-

μωσ τηρήσατε μετ' ἀλλήλων μὴ ἀμφιβάλλετε... Ἀλληλούια. Ἄν ο νοῦς σου ποτὲ σκανδαλίζει σε ἐρεθίζων καὶ σὲ πρὸς τὴν ἔξοδον καὶ φησί· τί ἐνταῦθα ἐγκέκλεισαι... Ἀλληλούια. Δέγει πάλιν πρὸς σὲ καὶ πῶς δύνασαι τὸν κανόνα τελεῖν τοῦ μονάζοντος... Ἀλληλούια. Μετὰ τῶν ἐργατῶν, ὧν ἐκάλεσεν ἔνδον τοῦ ἀμπελῶνος ὁ Κύριος τοῦ καμεῖν... Ἀλληλούια. Ὁ καιρὸς τῆς ζωῆς ἡμῶν ἔφθασεν· ὁ γὰρ Κύριος τάχιον ἔρχεται... Ἀλληλούια. (Εἰς ἠγούμενον)· Σὺ οὖν, Δέσποτα, ὡς παντοδύναμος, τὴν ζωὴν ἡμῶν πάντων κυβέρνησον... Ἀλληλούια. Παναγία Παρθένε ἀνούμφευτε, ἡ τεκοῦσα τὸ φῶς τὸ ἀπρόσιτον... Καὶ μετὰ τοὺς οἴκους εὐθὺς οἱ μακαρισμοὶ εἰς ἡχόν· Ἐν τῇ βασιλείᾳ σου... κ. τ. λ. Μνήσθητι, εὐσπλαγχνε, καὶ ἡμῶν, καθὼς ἐμνημόνευσας τοῦ ληστοῦ... Goar. p. 445. Δόξα, Ἄναρχον Πατέρα καὶ τὸν Υἱὸν σύναρχον, Πνεῦμα ἐκπορευτόν... Καὶ νῦν, Θεοτοκίον· Πάντες μακαριζομέν σε, ἀγνή... Εἶτα λέγομεν τὸ προκείμενον ἀποστόλου εἰς ἡχόν σ'. Τὸ στόμα μου λαλήσει σοφίαν. . Στίχος· Ἀκούσατε ταῦτα πάντα... Πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῆς Παύλου· Ἀδελφοί, τοιοῦτος ἡμῖν ἔπρεπεν ἀρχιερεὺς... Τέλος· καὶ τῆς σκηνῆς τῆς ἀληθινῆς, ἣν ἐπηξεν ὁ Κύριος, καὶ οὐκ ἀνθρωπος. Ἀλληλουάριον, ἦχος β'. Στόμα δικαίου ἀποστάζει... Στίχος· Ὁ νόμος τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ ἐν καρδίᾳ. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς πεπιστευκότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· Ἀμήν, Ἀμήν λέγω ὑμῖν· ὁ τὸν λόγον μου ἀκούων... Τέλος· ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με Πατρός. Καὶ εὐθὺς μνημονεύει ὁ ἱερεὺς ἢ ὁ διάκονος, λέγων οὕτως· Ἐλέησον ἡμᾶς... Εἶτα λέγει καὶ τὴν εὐχὴν ταύτην εἰς μοναχοὺς. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ἅγιε Κύριε, ὁ ἐν ἁγίοις ἀναπαυόμενος καὶ ὀλιγοψύχοις διδοὺς παραμυθίαν, ὁ ἀνελλιπῆς ἠθασαυρὸς τῶν ἐλπίζόντων ἐπὶ σέ, ὁ ζωοποιῶν τοὺς νεκροὺς καὶ καλῶν τα μὴ ὄντα, ὡς ὄντα, ὁ τῶν προσκαιρῶν ἡμᾶς ἀπαλλάξας καὶ τῶν ἀθανάτων ποιήσας τυχεῖν. Αὐτὸς καὶ νῦν, Δέσποτα, ἀνάπαυσον τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου σου τοῦδε μοναχοῦ, καὶ δώρησαι αὐτῷ τὴν ἐν κόλποις Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ τῶν ἠγαπημένων σου ἀνάπαυσιν, φυλάττων αὐτὸν εἰς τὴν μέλλουσαν σὴν δόξαν ἀποκαλύπτεσθαι, καὶ καταξιώσον αὐτὸν καταντῆσαι εἰς τοὺς αἰωνίους λιμένας, οὗς ἠτοίμασας τοῖς ἀγαπῶσί σε. Σὺ γὰρ εἶ ἡ ἀνάστασις, ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀνάπαυσις... Εὐχὴ ἑτέρα εἰς ἱερωμένους· Ὁ ἀτελεύτητος Θεός, ὁ ἐν ἔργοις ἀγαθοῖς δημιουργήσας τὸν ἀνθρωπον καὶ πρὸς τὴν ἐντεῦθεν διαγωγὴν καὶ τὴν ἐκεῖθεν ἀμοιβὴν χαρισάμενος τὸν μεθ' ἡμῶν συνοικήσαντα ἱερέα καὶ ἐξ ἡμῶν ἐκδημήσαντα, λήθην ποιούμενος καὶ ἡμῶν τὸν βίον ἐν γαλήνῃ ἐξάγαγε. Σὺ γὰρ εἶ ἡ ἀνάπαυσις τοῦ κεκοιμημένου δούλου σου τοῦδε ἱερέως καὶ ἀδελφοῦ ἡμῶν, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομέν...

Ἰστέον, ὅτι εἰ μὲν ἱερατικῆς γέγονε τάξεως ὁ κεκοιμημένος, ἡ θεία καὶ ἱερά μυσταγωγία τελεῖται. Ἄρξαμένης τῆς ἱερουργίας, αἴρουναι τὸ λειψανόν ἐκ τοῦ μέσου καὶ εἰσφέρουσιν ἐν τῷ νάρθηκι, καὶ ὅταν εἴπη ὁ ἱερεὺς· Ὅσοι κατηχοῦμενοι, προέλθετε, τότε πάλιν ἐπαίρουναι αὐτὸν ἐκ τοῦ νάρθηκος καὶ φέρουσιν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ναοῦ ἕως οὗ πληρωθῆ ἡ θεία μυσταγωγία. Μετὰ δὲ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχήν, γίνεται ὁ ἀσπασμός καὶ τὰ λοιπά. Ἐἶτα γίνεται ὁ ἀσπασμός, καὶ (τούτου) γενομένου, ψάλλομεν τὰ τροπάρια ταῦτα εἰς ἤχον β'. Πρὸς τὸ Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου... Δεῦτε τελευταῖον ἀσπασμὸν δῶμεν, ἀδελφοί, τῷ θανέντι... Δεῦτε τελευταῖον ἀσπασμὸν δῶμεν, ἀδελφοί καὶ πατέρες, τὸν χιθὲς ἡμῖν ἰλαρῶς συναγελαζόμενον... Δεῦτε, ἀδελφοί πνευματικοί, ἴδωμεν τὸ πέρασ τοῦ βίου... Δεῦτε τῷ τῆς λήθης, ἀδελφοί, καὶ τῆς ἀμελείας θανάτῳ, ὅσοι ἐκπνεύσωμεν... Δεῦτε ἐν τῷ τάφῳ, ἀδελφοί, βλέψωμεν τὴν τέφραν... Δεῦτε τελευταῖον ἀσπασμὸν δῶμεν, ἀδελφοί, τῷ θανέντι, εὐχαριστοῦντες Χριστῷ... Ποῖος χωρισμός, ὦ ἀδελφοί, ποῖος κοπετός... Τρέμω τὸ κριτήριον, Χριστέ, καὶ τὴν ἐν τῷ βήματι γύμνωσιν τῶν πταισμάτων μου... Πᾶσα τῶν ματαίων ἡ ἐλπίς καὶ τῶν ἐπιγείων ἡ δόξα καὶ πλάνη σβέννυται... Ὁ μὴ τὸν σταυρὸν ἀναλαβὼν σοὶ ἀνεπιστρόφῳ καρδίᾳ κατηκολούθησε, Κύριε... Μέγας ὁ κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμός, μέγας στεναγμός καὶ ὀδύνη ὁ χωρισμός τῆς ψυχῆς ἄδης... Σχήμα μοναστῶν ἀναλαβῶν, μάκαρ, ἀδιστακτῶ καρδίᾳ κατηκολούθησας τῷ τὴν ἀπολύτρωσιν βροτοῖς παρέχοντι... Δεῦτε τελευταῖον ἀσπασμὸν δῶμεν, ἀδελφοί καὶ πατέρες, τὸν πρὸ μικροῦ μεθ' ἡμῶν... Ἐχων τὴν ἐλπίδα εἰς Θεόν, τὸν μονήρη βίον ἐπόθησας, κόσμον κατέλιπες... Ἐένος γεγονώς τῶν συγγενῶν καὶ τῶν ἐν τῷ βίῳ φροντιδῶν... Πάντες δυσωποῦμέν σε, Χριστέ, νῦν ἐν κατανύξει βοῶντες... Δεῦτε τελευταῖον ἀσπασμὸν δῶμεν, ἱερεῖς, τῷ θανέντι τὸν πρὸ μικροῦ μεθ' ἡμῶν καὶ συλλειτουργὸν ἡμῶν ἀπνουν ὀρῶντες νεκρόν... Δεῦτε, ἱερέων, ὁ χορός, δῶμεν ἄσπασμὸν μετὰ θρήνων, ὀλουζόμενοι πόθῳ ἀσπαζόμενοι τὴν τούτου χεῖρα νυνί... Ἦδη ἐν τῷ βήματι ἐστώς, τῶν πλημμελημάτων τὴν λύσιν καὶ ἀμαρτημάτων ζητῶν, Κύριον ἐκραύγαζες... Δεῦτε, οἱ ἀπόγονοι Ἀδάμ, ἴδωμεν εἰς γῆν βεβλημένον τὸν ἱερέα Θεοῦ... Θρήνω, ἱερέων ὁ χορός, καὶ σὺν πόνῳ καρδίας καταδακρύσωμεν... Πάντες οἱ ὀρῶντες τὸν νεκρόν, πόθῳ νῦν ἀσπάσασθε, φίλοι ἀγαπητοὶ καὶ γνωστοί... Μόνος κραταῖός καὶ δυνατός, μόνος φοβερὸς ἐν ἰσχύϊ ὑπάρχων, Κύριε... Εἰς ἡγούμενον· Ποίμνης ἐπιστάτης γεγονώς, Πάτερ, λογικὴν ἐπὶ χλόην ταύτην ἀσκήσεως... τριαδικόν· Μίαν ὑποστάσει τρισσεύοντα θεότητα πίστει παντουργικῆ σε, Τριάς θεία, τῇ προστάξει σου τὸν μεταστάντα πιστῶς... θεοτοκίον· Σῶζε τοὺς ἐλπίζοντας εἰς σέ, Μήτηρ τοῦ ἀδύτου ἡλίου... Δόξα, ἤχος πλ. β'. Ἀδελφοί

μου πνευματικοὶ καὶ συμμονασταί, μή μου ἐπιλάθεσθε, ὅταν προσεύχεσθε... Καὶ νῦν, θεοτοκίον· Πρεσβείαις τῆς τεκούσης σε, Χριστέ... Εἶτα λέγομεν τὸ προκείμενον τοῦ ἀποστόλου, ἤχος βαρῦς· Τίμιος ἐναντίον Κυρίου.. Στίχος· Τί ἀνταποδώσομεν... Πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῆς· Ἀδελφοί, τοιοῦτον ἔχομεν ἀρχιερέα, ὃς ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θρόνου... Τέλος· ἦτις ἐπὶ κρείττοσιν ἐπαγγελίαις νενομοθέτηται. Ἀλληλουάριον, ἤχος β΄. Οἱ ἱερεῖς σου, Κύριε, ἐνδύσονται... Στίχος· Ὅτι ἐξελέξατο Κύριος τὴν Σιών. Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη Καισαρείας τῆς Φιλίππου, ἠρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ... Τέλος· Καὶ ὃ ἐὰν λύσης ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Καὶ οὕτως μνημονεύει ὁ ἱερεὺς ἢ ὁ διάκονος, λέγων οὕτως· Ἐλέησον ἡμᾶς... καὶ ἡ εὐχὴ εἰς μοναχούς. Ζήτηε εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ βιβλίου εἰς τὴν εὐχαριστίαν. Ἐτέρα εὐχὴ εἰς ἱερομονάχους, ζήτηε καὶ αὐτὴν ἐκεῖσε. Καὶ οὕτως εἰσφέρουσι τὸ λείψανον εἰς τὸν τάφον, φάλλοντες τὸ Ἅγιος ὁ Θεός, λέγομεν καὶ τὰ παρόντα τροπάρια εἰς ἤχον βαρῦν· Ἐξέλιπον ἀπὸ τῆς συγγενείας μου... Στίχος· Αὕτη ἡ κατάπαυσις μου εἰς αἰῶνα αἰῶνος... καὶ πάλιν τὸ αὐτὸ τροπάριον. Στίχος· Ἐπιποθεὶ καὶ ἐκλίπει ἡ ψυχὴ μου εἰς τὰς ἀυλὰς τοῦ Κυρίου, καὶ πάλιν τὸ αὐτό, Δόξα, ὅμοιον, Κατάπαυσιν δικαίαις ἠτοίμασας, εἰσάγαγέ με, Σωτήρ, ἐν τῇ βασιλείᾳ σου... Καὶ νῦν, θεοτοκίον· Εἰρήνευσον πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου τὴν ζωὴν ἡμῶν... Εἶτα λέγομεν καὶ ἕτερον τροπάριον νεκρώσιμον, ἤχος γ΄. Τὴν ὠραιότητα τῆς... Ὅτε τῷ λόγῳ σου παραστησώμεθα τῷ ἀδεκάστῳ σου βήματι, Κύριε... Καὶ φθάσαντες ἐν τῷ κοιμητηρίῳ τὸ λείψανον, φάλλουσι τροπάριον εἰς ἤχον πλ. δ΄. Γῆ χανοῦσα ὑπόδεξαι... Εἶτα ὁ ἱερεὺς ἐπιχέει τὸ ἔλαιον ἐπάνω τοῦ λειψάνου, ἤγουν τὴν κανδήλαν τῆς θεήτος(;) αὐτοῦ ἐνδον τοῦ τάφου, ποιῶν σταυροῦ τύπον, λέγων· Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Λέγει δὲ καὶ τὸ αὐτὸ τροπάριον εἰς τὸ ἔλαιον εἰς ἤχον γ΄. Τῷ τύπῳ τοῦ σταυροῦ σου, φιλάνθρωπε... Εἶτα λέγομεν καὶ ἕτερον τροπάριον, ἤχος πλ. δ΄. Καθὼς εἶπας, Κύριε, τῇ Μάρθᾳ· ἐγὼ εἰμι ἡ ἀνάστασις... Εἶτα λαμβάνει καὶ πηλὸν μετὰ τοῦ πτύου ἢ καὶ χοῦν, καὶ ποιεῖ σταυροῦ τύπον ἐπάνω τοῦ λειψάνου, λέγων· Τοῦ Κυρίου ἢ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς... Λέγει δὲ τὸ παρὸν τροπάριον εἰς ἤχον πλ. β΄. εἰς τὸν πηλόν· Τὸν πηλὸν ὁ κεραμεὺς ζωοπλάστησας, ἀνέθηκάς μοι... Καὶ οὕτως ἀσφαλίζει τὸν τάφον, καὶ εὐθὺς τοὺς εἰρμούς τοῦ μεγάλου κανόνος, ἤχος πλ. β΄. Βοηθὸς καὶ σκεπαστής... Στερῶσον, Κύριε, κ. τ. λ. Послѣ 9 пѣсни, Δόξα, τριαδικόν· Πατέρα δοξάσωμεν, Υἱὸν ὑπερῦψώσωμεν... Καὶ νῦν θεοτοκίον· Τὴν πόλιν σου, φύλαττε, θεογεννήτορ Πάναγνε... Ψάλλομεν δὲ καὶ ἕτερα τροπάρια εἰς ἤχον β΄. Πρὸς τὸ Σῶ-

σόν με, Χριστέ Σωτήρ... Ἅγιος εἶ, ὁ ζῶνά με προσλαβών... Στίχος· Ἐλέη-
σόν με, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα... Γέγονε πιστὸς αἰεὶ ἱερεὺς καὶ λειτουρ-
γός... Στίχος· Ἐπὶ πλεῖον πλύνόν με ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου... Ἀνάπαυσον,
Σωτήρ, ὃν μετέστησας πρὸς σέ... Στίχος· Ὅτι τὴν ἀνομίαν μου ἐγὼ
γινώσκω... Ἔθου ἐν τῇ σῆ, Χριστέ, ἐκκλησίᾳ τὸν πιστὸν ἱερέα... Στί-
χος· Σοὶ μόνῳ ἤμαρτον... Ζήσας εὐσεβῶς ἐν γῆ, τοῖς πτωχοῖς διεδίδου
τὸν πλοῦτόν σου... Στίχος· Ὅπως ἂν δικαιοθῆς ἐν τοῖς λόγοις σου... Ἡ
νεότης τῶν βροτῶν, ὡς σκιά παρέρχεται... Στίχος· Ἴδου γὰρ ἐν ἀνομίαις...
Θάνατον, Χριστέ, εὐρῶν διὰ ξύλου ἡδονῆς... Στίχος· Ἴδου γὰρ ἀλήθειαν...
Ἰλάσθητί μοι, Σωτήρ, καὶ πυρὸς με ἐξελοῦ, ὅτι παρίσταμαι σοι ἐν τρό-
μῳ... Στίχος· Ῥαντιεῖς με ὕσσωψῳ... Κάλλος ἅπαν καὶ μορφὴ γίνεται
τοῖς σκώληξι κόνις τε καὶ τέφρα... Στίχος· Ἀκουτιεῖς με ἀγαλλίασιν...
Δύσας ἔχθραν τῆς ζωῆς πρὸς ζωὴν ἀθάνατον... Στίχος· Ἀπόστρεψον
τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν... Μνήσθητί μου σύ, Χριστέ, ἐν τῇ
βασιλείᾳ σου... Στίχος· Καρδίαν καθαρὰν κτίσον ἐν ἐμοί... Νῦν μετέστη-
σας, Χριστέ, πρὸς τὸ φῶς τὸ ἄδυτον... Στίχος· Μὴ ἀπορρίψης με ἀπὸ
τοῦ προσώπου σου... Ἐένος ὠφθην ἐπὶ γῆς ἀρεταῖς κοσμούμενος καὶ με-
ταστάντα, Σωτήρ... Στίχος· Διδάξω ἀνόμους τὰς ὁδοὺς σου... Ὅτι ἐκ τῶν
νεφελῶν οὐρανόθεν ἔρχεται, ὡς ἀστραπὴ μετὰ δόξης... Στίχος· Ῥῥοαί
με ἐξ αἱμάτων... Πῶς ἐκφεύξωμαι τὸ πῦρ, βάσανον καὶ ἀπειλήν, ὅτι πα-
ρίσταμαι σοι... Στίχος· Κύριε, τὰ χεῖλη μου ἀνοίξεις... Ῥῥθμισσον ἐκ δε-
ξιῶν σοῖς προβάτοις, ἀγαθὲ Δέσποτα τῶν ἀπάντων... Στίχος· Θουσία τῷ
Θεῷ... Σῶσον, Κύριε, τὸν σὸν ἱερέα καὶ ποιμένα τοῦ χριστωνόμου λαοῦ...
δός. Στίχος· Ἀγάθυνον, Κύριε... (до конца), τριαδικόν· Τρισυπόστατε
μονὰς καὶ ἀχώριστε Τριάς, ῥῦσαι τὸν σὸν ἱκέτην... Θεοτόκε ἡ ἐλπὶς καὶ
μεσίτρια ἡμῶν, ἱκέτευε τὸν κτίστην τὸν Υἱόν σου καὶ Θεόν... Δόξα, ἦχος
πλ. β'. Σῶζεσθε, σύνδρονοι τοῦ ἱεροῦ καὶ ἀγίων κληρῶν· ἐμὲ γὰρ σή-
μερον χωρίζει ὁ Κύριος... Καὶ νῦν, θεοτοκίον· Ἀρχαγγελικὸν λόγον ὑπε-
δέξω καὶ χερουβικὸς θρόνος ἀνεδείχθης... Εἶτα Τρισάγιον, τὸ Παναγία
Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία, καὶ τὰ τροπάρια ταῦτα
εἰς ἦχον(;) Μετὰ πνευμάτων δικαίων... Στίχος· Τοῦ Κυρίου ἡ γῆ... Εἰς
τὴν κατάπαυσίν σου, Κύριε... Στίχος· Ἡ καρδία μου καὶ ἡ σὰρξ μου... Σὺ
εἶ, ὁ Θεός, ὁ καταβάς εἰς ἄβηθ καὶ τὰς ὁδύνας λύσας... Δόξα, Ὁ θάνατός
σου, Κύριε, ἀθανασίας γέγονε πρόξενος... Καὶ νῦν, θεοτοκίον· Ἐγὼ, Παρ-
θένε ἀγία Θεοτόκε, τὴν σκέπην σου προστρέχων... Καὶ εὐθὺς λέγομεν τὸ
προκειμένον τοῦ ἀποστόλου, ἦχος βαρύς· Τίμιος ἐναντίον Κυρίου... Στί-
χος· Τί ἀνταποδώσωμεν... Πρὸς Κορινθίους ἐπιστολῆς Παύλου· Ἀδελ-
φοί, ὁ σπεύρων φειδομένως, φειδομένως καὶ θερίσει... Τέλος· κατεργάζε-

ται δι' ἡμῶν εὐχαριστίαν τῷ Θεῷ. Ἀλληλουάριον, ἤχος β'. Φῶς ἀνέτειλε τῷ δικαίῳ... Στίχος· Ἐσκόρπισεν, ἔδωκε τοῖς πένθησιν... Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν· Τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων ὄρθρου βαθέως, ἦλθον γυναῖκες ἐπὶ τὸ μνημεῖον... Τέλος· καὶ ἀπῆλθε πρὸς ἑαυτόν, θαυμάζων τὸ γεγονός. Ἐῖτα μνημονεύει ὁ ἱερεὺς ἢ ὁ διάκονος, ὡς σὺνηδες, λέγων οὕτως· Ἐλέησον ἡμᾶς... Ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός... Goar. p. 424. Καὶ μετ' αὐτὴν προσθέτεις καὶ ταύτην. Ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν· Ἐγὼ¹⁾ εἶπα ἐν τῷ ὕψει τῶν ἡμερῶν μου πορεύσομαι ἐν πύλαις ἄδου, καταλείψω τὰ ἔτη τὰ ἐπιλοιπα. Εἶπα, ὅτι οὐκ ἔστιν οὐ μὴ ἴδω τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς ζώντων, οὐκ ἔστιν οὐ μὴ ἴδω ἄνθρωπον ἔτι μετὰ τῶν κατοικούντων, ἐξέλιπον ἀπὸ τῆς συγγενείας μου, κατέλιπον τὸ λοιπὸν τῆς ζωῆς μου, ἐξῆλθε καὶ ἀπῆλθην ἀπ' ἐμοῦ, ὡσπερ ὁ καταλύων σκηνὴν πῆξας τὸ πνεῦμά μου παρ' ἐμοῦ ἐγένετο, ὡς ἰστός ἐρίθου ἐγγιζούσης ἐκτεμεῖν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ παρεδόθη ἕως πρωῆ, ὡς λέγων οὕτως· συνέτριψε πάντα τὰ ὀστέα μου· ἀπὸ γὰρ τῆς ἡμέρας ἕως τῆς νυκτὸς παρεδόθη ὡς χελιδῶν, οὕτως φωνήσω, καὶ ὡσεὶ περιστερὰ, οὕτως μελετήσω· ἐξέλιπον γὰρ μου οἱ ὀφθαλμοὶ ἀπὸ τοῦ βλέπειν με εἰς ὕψος τοῦ οὐρανοῦ πρὸς τὸν Κύριον, ὃς ἐξείλετό με καὶ ἀφείλετό μου τὴν ὀδύνην τῆς φυγῆς. Κύριε, περὶ αὐτῆς ἀπηγγέλθη σοὶ καὶ ἐξήγειράς μου τὴν πνοὴν καὶ παρακληθεῖς ἔζησα· εἴλου γὰρ μου τὴν ψυχὴν, ἵνα μὴ ἀπόληται καὶ ἀπερρίψας ὀπίσω μου πάσας τὰς ἁμαρτίας μου· οὐ γὰρ οἱ ἐν ἄδου αἰνέσουσί σε, Κύριε, οὐδὲ οἱ ἀποθανοῦντες εὐλογήσουσί σε, οὐδὲ ἐλπιοῦσιν οἱ ἐν ἄδου τὴν ἐλεημοσύνην σου, οἱ ζῶντες εὐλογήσουσί σε, ὃν τρόπον καγὼ· ἀπὸ γὰρ τῆς σήμερον παιδίᾳ ποιήσω, ἃ ἀναγγελοῦσι τὴν δικαιοσύνην σου, Κύριε τῆς σωτηρίας μου, καὶ οὐκ ἐκπαύσομαι εὐλογῶν μετὰ σωτηρίου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου κατέναντι τοῦ αἵκου τοῦ Θεοῦ μου. Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις, ἡ ζωὴ, ἡ ἀνάπαυσις... Καὶ εὐθὺς μετὰ τὸ μνημονεῦσαι, οὐ ποιεῖ ἀπόλυσιν, ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐκφώνησιν, ἀρχεται ὁ διάκονος τὴν ἐκτενήν, εἰ δὲ οὐκ ἔστιν ὁ διάκονος, λέγει ταῦτα ὁ ἱερεὺς οὕτως· Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός... τὸ Κύριε ἐλέησον γ'. Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι τὴν ἁγίαν μονὴν ταύτην... τὸ Κύριε ἐλέησον μ'. Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ μακαρίας κοιμήσεως καὶ αἰωνίας ἀναπαύσεως τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ μνήμῃ γενομένου... τὸ Κύριε ἐλέησον Ν'. Ἐπάκουσον ἡμῶν ὁ Θεός... Καὶ εὐθὺς Δόξα σοι, Χριστέ ὁ Θεός, ἡ ἐλπίς ἡμῶν δόξα σοι, Δόξα καὶ νῦν, Κύριε ἐλέησον, δέσποτα ἅγιε, εὐλόγησον. Ὁ καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων ἐξουσιάζων Χριστὸς ὁ ἀληθινός... τῶν ὁσίων καὶ

1) Текстъ этой молитвы весьма испорченъ.

θεοφόρων πατέρων ἡμῶν, τοῦ ἁγίου καὶ δικαίου τετραήμερου Λαζάρου καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ ἕξ ἡμῶν μεταστάντος... Καὶ ψάλλουσι τὸ Αἰωνία σου ἡ μνήμη, ἀξιομακάριστε τάδε καὶ ἀείμνηστε ἀδελφεὲ ἡμῶν, ἐκ γ'. Καὶ ὁ ἱερεὺς· Ὁ Θεὸς μακαρίσοι καὶ ἀναπαύσοι αὐτόν, ἔνθα οἱ δίκαιοι ἀναπαύονται, καὶ ἡμᾶς ἐλεήσει, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος. Καὶ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν, ποιούμεν καὶ μετανοίας ἰβ'. ὑπὲρ τοῦ κοιμηθέντος ἀδελφοῦ ἡμῶν, ὅσοι ὑπάρχωμεν ἐν τῷ μνήματι, λέγοντες· Ἀνάπαυσον, Κύριε, τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου σου τοῦδε, καὶ οὕτως ἀπερχόμεθα ἐν ταῖς κελλίαις ἡμῶν.

λ. 119 οβ. Διονυσίου μυστήριον περὶ τῶν ἱερῶν κεκοιμημένων· Συναγαγὼν ὁ ἱεράρχης ἱερὸν χορόν, εἰ μὲν ἱερατικῆς ἐγεγόνει τάξεως ὁ κεκοιμημένος, ἐπίπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου κατακλίνας αὐτὸν ἀπάρχεται τῆς πρὸς Θεὸν εὐχαριστίας. Mign. Patrol. Curs. complet. t. III col. 573.

LXX. Σχηματολόγιον Θεοδώρου ὁμολογητοῦ, ἡγουμένου τοῦ τῶν Στουδίου. Изъ рукописи XV в. № 604 Аѳоно-Пантелеимоновскаго русскаго монастыря.

λ. 1. Ἀκολουθία εἰς ῥασοφόρον. Εἰσέρχεται εἰς τὸν ναὸν καὶ ποιεῖ μετανοίας γ'. ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων θυρῶν, λεγομένου τοῦ Τρισαγίου, Δεῦτε προσκυνήσωμεν γ'. καὶ εὐθὺς τὸν ψαλμόν· Ὁ Θεός, εἰς τὴν βοήθειάν μου πρόσχες... Κύριος φωτισμός μου καὶ Σωτὴρ μου τίνα φοβηθήσομαι... καὶ ὁ Ν. εἶτα τὰ τροπάρια, ἤχος πλ. β'. Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς... Πολλὰ τὰ πλήθη τῶν ἐμῶν, Θεοτόκε... Τὴν πᾶσιν ἐλπίδα μου... Εἰ δέ ἐστι γυνή· Τὸν νυμφίον σου Χριστὸν ἀγαπήσασα, τὴν λαμπάδα σου φαιδρῶς εὐτρεπίσασα, ταῖς ἀρεταῖς διέλαμψας, πανεύφημε... Τὴν ταπεινὴν μου ψυχὴν ἐπίσκεψαι, Κύριε, τὴν ἐν ἀμαρτίαις τὸν βίον ὅλον δαπανήσασαν... Διαπλέων τὸ πέλαγος τῆς παρούσης ζωῆς, ἐνθυμοῦμαι τὴν ἄβυσσον τῶν πολλῶν μου κακῶν... Τῇ Θεοτόκῳ ἐκτενῶς νῦν προσδράμωμεν... Εὐχὴ, εἰ ἐστὶν ἀνὴρ, ὁ ἱερεὺς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πιστὸς ἐν ἐπαγγελίαις καὶ ἀμεταμέλητος ἐν τοῖς χαρίσμασί σου, καὶ ἄφατος ἐν τῇ φιλοανθρωπίᾳ σου, ὁ καλέσας τὸ πλάσμα σου κλήσει ἁγία καὶ συναγαγὼν τὸν δοῦλόν σου εἰς τὴν ἀγγελικὴν ταύτην καὶ ἐπουράνιον σου ζωὴν, δὸς αὐτῷ βίον εὐσχημονα, πολιτείαν ἐνάρετον καὶ πᾶσαν ἐργασίαν, τὴν σοὶ ἀρέσκουσαν, ἵνα ἐν ἀγιασμῷ πολιτευσάμενος, ἄξιός γένηται τῆς λαμπρότητος τῶν ἁγίων καὶ τῆς βασιλείας τοῦ Χριστοῦ σου, μεθ' οὗ σοὶ πρέπει δόξα σὺν τῷ παναγίῳ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Conf. Goth. p. 411. Καὶ μετὰ τὴν εὐχὴν βάλλεται αὐτῷ τὸ ὄνομα καὶ τὸ καμιλαύχιον, καὶ γίνεται ἀπόλυσις.

λ. 2. Ἐτέρα εὐχή εἰς ῥασοφόρον.

Ὁ ἱερεύς· Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε, ὁ κατὰ τὸ πολὺ ἔλεός σου ῥυσάμενος τὸν δοῦλόν σου τόνδε... ἀγάπην καὶ πραότητα χάρισαι αὐτῷ διὰ τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ Χριστοῦ σου. Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα, τιμὴ... Goar. p. 378.

— Ἐτέρα εὐχή εἰς γυναῖκα.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν παρθενίαν οὕτως ἀγαπήσας... Goar. p. 382, HO CЪ ПРИБАВКОЮ ВЪ КОНЦѢ: πρὸς τὸ αὐτὴν εὐαρέστως πολιτευσάμενην, ὡς λαμπάδα φέρειν σοι τὴν τῆς σωφροσύνης...

— Εἰς (σ)χῆμα τοῦ μανδουώτου.

Εἰς τὴν λειτουργίαν, εἰς τὴν εἴσοδον εἰσφέρουσι τὸν μέλλοντα ἀποκαρῆναι ἔμπροσθεν τοῦ ἁγίου θυσιαστηρίου, καὶ μετὰ τὸ γενέσθαι τὴν εἴσοδον, ἴσῃσι καὶ ἀνακρίνει αὐτὸν ὁ ἱερεύς, λέγων. Ἐρώτησις· Ἀδελφέ μου, καταλιμπάνεις τὸν βίον, σωθῆναι θέλων; Ἀπόκρισις· Naί, δι' εὐχῶν σου, τίμιε πάτερ. Ἐρώτησις· Βλέπε σεαυτὸν, περίσφιγξον τὸν νοῦν σου ἀπὸ πάσης φαντασίας, ἀπόρριψον ἀπὸ σοῦ πᾶσαν ἡδονὴν σαρκικὴν, ἀπόθου πάντα τὰ ἔθνη τοῦ κόσμου. Ἐρώτησις· Ἀδελφέ μου, μονάσαι παραγέγονας; Ἀπόκρισις· Naί, τίμιε πάτερ. Ὁ ἱερεύς· Μονάσόν σου τὴν ψυχὴν ἀπὸ πάσης φροντίδος, τῶν ἐν τῷ οἴκῳ σου ὑπαρχόντων, μηδαμῶς τοῦ λοιποῦ μεριμνῆσαι ὀφείλων, ὧν νῦν ἔασαι βούλει πραγμάτων ἢ πατρὸς, ἢ μητρὸς, ἢ γυναικός, ἀδελφοῦ τε, ἢ ἀδελφῆς, ἢ τέκνων, ἢ τῶν λοιπῶν συγγενῶν. Ἐρώτησις· Ἀδελφέ μου, τὸν μονήρη ἐλήλυθας ἀσχῆσαι βίον; Ἀπόκρισις· Naί, τίμιε πάτερ. Ὁ ἱερεύς· Δίωξον ἀπὸ τῆς καρδίας σου τῶν βρωμάτων τὰ ἡδέα... см. выше стр. 508 καὶ τὰ τούτοις ὅμοια. Ἐρώτησις· Ἀδελφέ μου, τὴν ἀγγελικὴν ποθεῖς πραγματεύσασθαι πολιτείαν; Ἀπόκρισις· Naί, τίμιε πάτερ. Ὁ ἱερεύς· Γύμνωσον σεαυτὸν ἀπὸ πάντων τῶν γηϊνῶν πραγμάτων... см. выше стр. 508—509 καὶ περὶ τὴν τῶν ἔργων σπουδὴν, τὴν χαμαικοιτίαν, τὴν ἀγρυπνίαν, τὴν τοῦ σάκου στολήν. Ἐρώτησις· Ἀδελφέ μου, τὸν θόρυβον τοῦ βίου ἐμίσησας; Ἀπόκρισις· Naί, τίμιε πάτερ. Ὁ ἱερεύς· Αναλάβου πραότητα καὶ ὑπομονήν, λέγω δὴ τὴν ἀδιάστροφον λόγῳ τε καὶ ἔργῳ, καὶ τὰ χρήματα ἀπόθου, καὶ πόθησον τὴν ἀκτημοσύνην (τὴν) τῆς δικαιοσύνης μητέρα. Ἐρώτησις· Ἀδελφέ μου, ἠρεμῖσαι ζητεῖς; Ἀπόκρισις· Naί, τίμιε πάτερ. Ὁ ἱερεύς· Ἠρέμισόν σου τοὺς ἀτάκτους λογισμοὺς καὶ φιλοκάλησόν σου τὴν πρόθεσιν ἐκ τῶν οἰκείων λογισμῶν, τῶν φθειρόντων τὸν ἐντὸς ἡμῶν ἀνθρωπον, ἡμέρωσόν σου τὴν ψυχὴν καὶ τὸν νοῦν, ὡς εὐθεῖα γῆ, καταβαλλομένη τὰ τῶν θείων Γραφῶν λόγια, ἅπερ εἰσὶ σωτηρίας σπέρματα, πνευματικὴ τροφή, ἵνα οὕτως ὁδηγηθῆς δι' αὐτῶν εἰς αὐτῶν τὴν γνῶ-

σιν· ὡσπερ γάρ οὐδὲν ὠφελήσει ἄνθρωπος, ρίπτων σπέρματα ἐν τόπῳ χερσῶδει, ἐν ᾧ τῶν ἀγρίων βοτανῶν αἱ ρίζαι ἀποπνίγουσι τὸν σῆτον, καθὰ φησιν ἐν εὐαγγελίοις ὁ Κύριος· τὸν αὐτὸν δὴ τρόπον οὐδὲν ὀνήσουσι, τῶν ἀγίων Γραφῶν οἱ λόγοι εἰς ψυχὴν, ἐν ἧ τυχάνουσι τῶν ἀγρίων βοτανῶν αἱ ρίζαι, λέγω δὴ ἐπιθυμία ἡδονῆς, σαρκὸς ἐπιθυμία, πλούτου ἐπιθυμία, βρωμάτων ἐπιθυμία φιλαργίας καὶ τῶν παραπλησίων αὐτῶν. Сн. выше стр. 509 и прим. 3 и 4. Ἐρώτησις· Ἀδελφέ μου, ἐπὶ σωτηρία τῆς σῆς ψυχῆς παραγέγονας; Ἀπόκρισις· Ναί, τίμιε πάτερ. Ὁ ἱερεὺς· Προσέδραμες τῷ Σωτῆρι ἡμῶν Χριστῷ καὶ ἀγάπησον αὐτὸν ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου, ἀποτιθόμενος πάντα τὸν κόσμον· ὄρα μὴ ἔγκειται τι τῶν εἰρημένων παθῶν ἐν τῇ σῇ καρδίᾳ καὶ γένηται σοι ἄργον τὸ ἐπιχείρημα, καθαρὸς ἐστὶν ὁ νυμφίος, καθαρεύειν θέλει καὶ τὰς ψυχὰς τῶν προσερχομένων αὐτῷ ἀπὸ πάσης ἐπιθυμίας, ἵνα τούτων ἀπεχόμενος, γένησαι πνευματικὸς. Βλέπε οὖν, ἀδελφέ μου, καὶ καθαρᾷ τῇ διανοίᾳ πρόσελθε, μὴ ἐν δισταγμῷ τι ἐνδεδυθῆς τὴν νυμφικὴν στολήν, ἵνα ὄρων σου τὸ πρόθυμον ὁ Νυμφίος κατατάξῃ σε εἰς τοὺς τῶν ἀγγέλων χορούς, ὧν γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἀξιωθῆναι διὰ τῆς χάριτος καὶ ἀγάπης τοῦ νυμφίου Χριστοῦ, πρεσβείαις τῆς ὑπερενδόξου ἁγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, νῦν καὶ αἰί... Сн. выше стр. 509—510. Εἶτα λέγει ὁ ἱερεὺς ἐκφώνως εἰς ἐπήκοον πάντων· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Καὶ εὐχεται· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἀξίους σου εἶναι νομοθετήσας... Goar. p. 380. Ἐτέρα εὐχὴ. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἡ ἐλπίς καὶ καταφυγὴ πάντων τῶν ἐλπίζόντων εἰς σέ... Goar. p. 385. Καὶ εὐθὺς τίθησιν ὁ ἱερεὺς τὸ φαλλίδιον ἐπὶ τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου, καὶ παραδίδωσιν ὁ ἱερεὺς τῷ κείρῃ μέλλοντι γ'. καὶ κουρεύει αὐτόν, λέγων οὕτως, ὁ δὲ κείρεσθαι μέλλον, ποιεῖ πρῶτον μετανοίας γ'. Εἶτα λέγει ὁ ἱερεὺς εἰς ἐπήκοον πάντων· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν, ὅδε, κείρεται τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ... Goar. p. 386 εἰπόμεν καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ τὸ Κύριε ἐλέησον γ'. καὶ φάλλου τροπάριον, ἦχος δ'. Ἦνοικται ἡ θύρα τῆς μετανοίας... Δόξα καὶ νῦν, θεοτοκίον· Ἡ μόνη ἀγνή καὶ ἄχραντος Παρθένος... Εἶτα βάλλεται τὸν μανδύαν, λέγει οὕτως· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὅδε λαμβάνει τὸ παλλίον τοῦ σχήματος τῶν ἁγίων ἀποστόλων, τὸν ἀρραβῶνα τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος, εἰπόμεν ὑπὲρ αὐτοῦ τὸ Κύριε ἐλέησον γ'. Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν· Κύριε, Κύριε, ἡ δύναμις τῆς σωτηρίας ἡμῶν. Goar. p. 379. Далѣе въ рукописи, кажется, пропускъ. Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν ὅδε υἰείας, σωτηρίας καὶ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ, καὶ ἀποθέσεως τῶν

τριχῶν, εἶπωμεν... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παν-
αγίας. Ὅτι ἅγιος εἶ, ὁ Θεὸς ἡμῶν... Δόξα καὶ νῦν, Τὴν τιμιωτέραν...
Ἐν ὀνόματι Κυρίου εὐλόγησον. Ὁ ἱερεὺς· Ὁ Θεός, οἰκτειρῆσαι ἡμᾶς...
Καὶ γίνεται ἀπόλυσις.

λ. 4. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου καὶ ἀγγελικοῦ μεγάλου σχήματος, αὐ-
τοῦ γινομένου τῶν Στουδίου.

Ὅποτε μέλλει γενέσθαι μοναχός, εἰσφέρουσι τὴν πᾶσαν αὐτοῦ ἔν-
δυσιν εἰς τὸ ἅγιον θυσιαστήριον καὶ ἀποτίθουσιν ἐν τῷ θαλασσηδίῳ τῆς
ἁγίας τραπέζης, καὶ ψάλλεται ἐν τῷ ἀποδείπνῳ ἡ ἀκολουθία αὕτη· Μετὰ
τὸν Ν'. τὸν κανόνα. Ὡδὴ α'. ἤχος β'. Δεῦτε, λαοί... Ἐπὶ τὴν σὴν φι-
λανθρωπίαν... Канонъ тотъ же, что напечатанъ у Гоара pag.
403—406, но съ нѣкоторыми незначительными особенностями.
Такъ, напр., въ первой пѣсни не достаесть 3 стиха, въ третьей—
четвертаго, въ четвертой—третьяго, въ пятой—четвертаго, въ седь-
мой—третьяго, въ осьмой—второго и въ девятой—третьяго. Сѣ-
даленъ имѣется такой: ἤχος πλ. β'. Ψυχὴν καὶ σάρκα τῷ Θεῷ πί-
σται ἀκλινεῖ... Τῆς εὐσπλαγχνίας τὴν πύλην... По шестой пѣсни, кон-
τάκιον, ἤχος δ'. Ὡς ἀπαρχάς. Ὁ ἐκ τοῦ βίου σήμερον πρὸς νοητὸν πα-
ράδεισον τὴν κατοικίαν ποιήσας, εὐσπλαγγνε... Ὁ οἶκος· Τοῖς τοῦ κόσ-
μου терпνοῖς ἐνητένιζον... Καὶ εὐθὺς (т. е. послѣ канона) τὰ τροπά-
ρια ταῦτα, ἤχος β'. Πρὸς τὸ Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου. Πίστει προσερχόμενος
πρὸς σέ, Δέσποτα. Goar. p. 405—406. Εἰς τὴν λειτουργίαν, ψάλλονται
οἱ μακαρισμοί. Goar. p. 414 not d. съ прибавкою одной стихиры:
Πάντων τῶν προσχαίρων καὶ φθαρτῶν κάτεφρονήσατε... Далѣе нѣсколь-
кихъ листовъ не достаесть. (Πρά)σσοντας καὶ ῥίζουδ ἄρχεται ἐν αὐ-
τοῖς ὁ τῶν ψυχῶν φθορεὺς... Goar. p. 408 (это окончание огласи-
тельной молитвы: Влѣте τέχνον). Ἐκφώνησις· Ταῦτα πάντα οὕτως κα-
θομολογεῖς ἐπ' ἐλπίδι δυνάμεως... pag. 409. Ἀπόκρισις· Ναί, τίμιε πά-
τερ. Ἐτέρα εὐχή. Ὁ ἱερεὺς· Ὁ πανοικτίρμων Θεὸς καὶ πολυέλεος...
ἀξιῶν σε καὶ τῆς μερίδος τῶν ἁγίων καὶ ὁσίων πατέρων ἡμῶν Ἀντω-
νίου, Παχωμίου, Εὐθυμίου, Σάββα, Θεοδοσίου, Μελετίου, Ἐφραίμ καὶ τῶν
σὺν αὐτῷ, μεθ' ὧν κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἐν οὐ-
ρανοῖς. Ἐκφωνοτέρως· Σὺ γὰρ εἶ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ διαμένει σοι ἡ
βασιλεία καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν. Goar. p. 409. Ἐἵτα λαμβά-
νεται τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον καὶ ἴσταται ἕξωθεν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ προσ-
κυνεῖται πρῶτον ὁ λαβὼν τὸ ἅγιον σχῆμα, καὶ ἀσπάζεται τὸν ἡγούμενον
καὶ πάντας, ὁμοίως οἱ ἀδελφοὶ πάντες τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον καὶ αὐτόν.
Ἐν δὲ τῷ ἀσπασμῷ ψάλλομεν τροπάριον ἤχος α'. Ἐπιγνώμεν, ἀδελφοί,

τοῦ μυστηρίου τὴν δύναμιν. *Goar. p. 414.* Καὶ στραφεὶς ὁ ἱερεὺς σφραγίζει τρίτον ἐπὶ τὴν κεφαλὴν καὶ βάλλει μετάνοιαν, καὶ οὐκ ἀνίσταται ἄχρι τῆς πληρώσεως τῆς εὐχῆς. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ ἱερεὺς εἰς ἐπήκοον πάντων Ὁ ὢν Δέσποτα παντοκράτωρ... *Goar. p. 409.* Εἰρήνην πᾶσιν. Ὁ διάκονος· Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Ὁ ἱερεὺς εὐχεται εἰς ἐπήκοον παντων Ἄγιε Κύριε τῶν δυνάμεων, ὁ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. *Goar. p. 410.* Καὶ σφραγίζων τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, λέγει οὕτως· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε, Κύριε, οὐ τίθημι τὴν χειρὰ μου ἐγὼ ὁ ἁμαρτωλός, ἀλλὰ τὴν σὴν κραταίαν χεῖρα καὶ τὸν βραχίονά σου τὸν ὑψηλὸν ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου τοῦτον, καὶ δέομαι τοῖς σοῖς οἰκτιρμοῖς, πρόσδεξι αὐτόν, ἐν μετανοίᾳ προσερχόμενον ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ, ὀλοκαύτωμα λογικόν, θυμιάμα πνευματικόν, λατρείαν ἐκούσιον, καὶ ἔγγραφον τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐν βιβλῷ ζωῆς, κοινωνόν καὶ κληρονόμον δεικνύων μετὰ τῶν ἐκλεκτῶν σου τῆς ἐπουρανίου σου βασιλείας, ὁ ἐνδύων αὐτόν χιτῶνα δικαιοσύνης, ζῶσον αὐτόν τὴν ζώνην τῆς σωφροσύνης, περίθεε αὐτόν τοῦ ζωοποιοῦ σου σκυροῦ τὴν χάριν, καθόπλισον αὐτόν τὴν τούτου δυναστείαν, περίβαλε αὐτόν στολὴν ἀφθαρσίας, τοὺς πόδας αὐτοῦ ὑπόδησον ἐν ἐτοιμασίᾳ τοῦ εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης, τὸ φρόνημα αὐτοῦ κάθικρον ἀπὸ ἀκαθάρτων ἐπιθυμιῶν, ῥύσαι αὐτόν ἀπὸ φαντασμάτων νυκτερινῶν καὶ μεθημερινῶν, λογισμῶν πονηρῶν, ἀπέλασον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτοῦ πᾶν ψεῦδος, πάντα δόλον, πᾶσαν πλεονεξίαν, πᾶσαν κίνησιν σαρκὸς καὶ πνεύματος ἀπηλλοτριωμένην τοῦ σοῦ θελήματος, ποιήσον αὐτόν πρόβατον τῆς τῶν σωζομένων ποιμένης, ἔνθα εὐφραينوμένων καὶ ἑορταζόντων ἡχος ἀναπέμπεται σοὶ τῷ φιλανθρώπῳ Θεῷ. Ὅτι σὺ εἶ, ὁ Θεὸς Κύριος καὶ Πατὴρ τῶν ὄρφανῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν... Καὶ ποιήσας σταυροῦ τύπον ἐπάνω αὐτοῦ, λέγει· Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος... Καὶ τίθησι τὸ φαλλίδιον ἄνω εἰς τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, παραδίδων ὁ μέλλων κείρεσθαι τῷ ἱερεὶ γ', ποιοῦντι μετὰ τοῦ φαλλιδίου καὶ σταυροῦς γ'. Ὁ ἱερεὺς λέγων οὕτως· Ἴδου ὁ Χριστὸς ἀοράτως πάρεστι... *Goar. p. 410* ἐπὶ τοῦτο τὸ ἀγγελιοειδὲς ἐπάγγελμα. Βλέπε, ὅτι σὺ ἐξ οἰκείας προθέσεως θέλεις λαβεῖν τὸ ἀγγελικὸν τοῦτο καὶ ἅγιον σχῆμα. Καὶ λαμβάνει ὁ ἱερεὺς τὸ φαλλίδιον ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ μελλοχειρομένου καὶ λέγει· Ἴδου ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ... Καὶ εὐθὺς πέρνει ὁ ἱερεὺς τὸ φαλλίδιον, λέγει μετὰ ζεοῦσης καρδίας μεγαλοφώνως· Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ θέλων πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν, ὁ ὢν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. Καὶ κουρεθεὶ αὐτόν σταυροειδῶς, λέγων οὕτως, μετονομάζων κατὰ τὸ στοιχεῖον τοῦ ἁγίου ὀνόματος· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁδὸς κείρεται τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς... Τὸ Κύριε

ἐλέησον γ'. Καὶ κουρεύουσιν αὐτόν, συνάπτων ὁ ἱερεὺς τὰ εἰρηνικά· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν... Ὑπὲρ τοῦ ἀμέμπτως... η τ. λ. Goar. p. 413. Ἐκφώνησις· Ὅτι σὺ εἶ, ὁ Θεὸς ἡμῶν... τὸ Τρισάγιον, τὸ Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν, Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν τοῦ Τρισαγίου καὶ τὰ προκειμένα τοῦ ἀποστόλου· Κύριος φωτισμός μου... Στίχος· Κύριος ὑπερασπιστὴς τῆς ζωῆς μου. Πρὸς Κολοσσαεὺς ἐπιστολῆς· Ἀδελφοί, ἐνδύσασθε, ὡς ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ ἅγιοι... Τέλος· ἄδοντες ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ Κυρίῳ. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον· Εἶπεν ὁ Κύριος, ὁ φιλῶν πατέρα ἡ μητέρα ὑπὲρ ἐμέ. Goar. p. 413. Τροπάρια· Εὐαγγελικῆς φωνῆς σπουδαίως πρόσταγμα πεπλήρωκας p. 415. Ἀκολουθήσωμεν, ἀδελφοί, ἀγαθῶ Δεσπότη... Δόξα καὶ νῦν, Ὁ βασιλεὺς τῶν οὐρανῶν διὰ φιλανθρωπίαν... Goar. p. 415. Εἰσελθόντος εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἐνδύει αὐτόν ὁ ἀνάδοχος, εὐλογοῦντος τοῦ ἱερέως εἰς ἕκαστον καὶ λέγοντος ταῦτα εἰς τὸ ἱμάτιον· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὅδε ἐνδύεται τὸν χιτῶνα τῆς δικαιοσύνης... Πάλιν εὐλογεῖ τὸ κουκούλιον καὶ λέγει· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὅδε ἐνδύεται τὸ κουκούλιον τῆς ἀκακίας... Εἰς τὸν ἀνάλαβον· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὅδε λαμβάνει τὸν ἀνάλαβον, τῷ σταυρῷ τειχιζόμενος καὶ τῇ πίστει κατακοσμούμενος, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς... Εἰς τὸν λῶρον· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὅδε περιζώννυται τὴν ὄσφυν... Εἰς τὸν μανδύαν· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὅδε λαμβάνει τὸ παλλίον τοῦ ἁγίου καὶ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς. Εἰς τὰ σανδάλια· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὅδε ὑποδύεται τὰ σανδάλια τῆς ἐτοιμασίας... Τοῦτο λέγει ὑστερον· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν οὕτως ἔλαβε τὸ ἅγιον καὶ ἀγγελικὸν σχῆμα, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, εἴπωμεν καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ. Τροπάρια· Ἐνδύσασθε χιτῶνα τῆς σωτηρίας... Ἀγαλλιᾶσθω ἡ ψυχὴ μου ἐπὶ τῷ Κυρίῳ... Μονογενές, ὁμοούσιε, τῷ Πατρὶ σου καὶ τῷ Πνεύματι, ὁ ἐκ Παρθένου σαρκωθείς ἐλέησον ἡμᾶς. Conf. Goar. pag. 411. Εὐχῆς λεγομένης· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πιστὸς ἐν ταῖς παραγγελίαις σου... Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν... Κύριε ὁ Θεός, εἰσαγάγε τὸν δοῦλόν σου... Goar. pag. 411—412. Καὶ μετὰ τὴν εὐχὴν ἀποκρίνει αὐτόν ὁ ἱερεὺς· Ὑπέλαβες τὴν στολὴν τῶν ἁγίων ἀποστόλων; Ἀπόκρισις· Ὑπέλαβον δι' εὐχῶν σου, τίμιε πάτερ. Ἐρωτήσις· Ὑπέλαβες τὴν ἀγνεῖαν τῆς παρθενίας; Ἀπόκρισις· Ὑπέλαβον δι' εὐχῶν σου, τίμιε πάτερ. Ὁ ἱερεὺς, ἐκτείνων τὴν χεῖρα, λέγει· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία, ἀληθῶς δόξα σοι, ἀθάνατε βασιλεῦ σὺν τῷ μονογενεῖ σου Υἱῷ καὶ τῷ Πνεύματι σου τῷ ἁγίῳ, ὅτι οὐ θελήσει θελήσης τὸν θάνατον τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ὡς

τὸ ἐπιστρέψαι καὶ ζῆν αὐτόν, ὅθεν καὶ νῦν πάντα¹⁾ εἰς καλὸν ἐνήργησας τῇ πανηγύρει ταύτῃ²⁾, ὅτι ἐνεκαίνισας τὸν δοῦλόν σου τοῦτον³⁾ πρόσφατον ὁδὸν σωτηρίας, καὶ χαίρουσιν ἐπ' αὐτῷ ἄγγελοι, ἀγάλλονται δίκαιοι, εὐφρυνόμεθα καὶ ἡμεῖς πάντες⁴⁾ ἄνθρωποι, καὶ δοξάζομεν τὸ πανάγιον ὄνομά⁵⁾ σου, ἀλλ' ἐπάκουσόν μου, Κύριε, Κύριε τῶν δυνάμεων, ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ καὶ πάσης δόξης, καὶ πρόσδεξαι αὐτόν ἐν τῇ μερίδει τῶν ἐκλεκτῶν σου, ἐν τῇ βίβλῳ τῶν ζώντων, καὶ ἔστωσαν οἱ ὀφθαλμοί σου ἀνεωγμένοι καὶ τὰ ὄρα σου προσέχοντα εἰς τὴν φωνὴν τῆς δεήσεως αὐτοῦ, ὅπερ ἐν πάσῃ ὥρᾳ καὶ ἐν παντί πειρασμῷ βοῶντος αὐτοῦ πρὸς σὲ τὸν οἰκτίρμονα Δεσπότην μὴ ἀποστραφεῖν τεταπεινωμένους καὶ κατησχυμμένους, ἀλλ' ἵνα εὕρηται χάριν καὶ ἔλεος εἰς εὐκαιρον βοήθειαν καὶ ἀκούσῃ τῆς μακαρίας φωνῆς τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν τῆς λεγουσῆς πᾶσι τοῖς ἀξίοις· Δεδτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ Πατρὸς μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ἡμῖν βασιλείαν ἐν τοῖς οὐρανοῖς· Σὺ γὰρ εἶ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ διαμένει σου ἡ βασιλεία. Καὶ λαμβάνει τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον καὶ ἀσπᾶσας αὐτὸ ὁ ἱερεὺς πρῶτον καὶ οἱ λοιποὶ ἀδελφοί, ψάλλουσι τὸ τροπάριον εἰς ἧχον α'. Ἐπέγνωμεν, ἀδελφοί, τοῦ μυστηρίου τὴν δύναμιν... Γοαρ. p. 387. ἦχος δ'. Κύριε, Κύριε, ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ... Εὐχὴ. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Πολυέλεε Θεέ, μακρόθυμε Κύριε, ὁ δωρησάμενος τῷ δούλῳ σου διὰ τῆς ἀναλήψεως τοῦ ἀγγελικοῦ σχήματος. Γοαρ. p. 419. Καὶ ταύτην· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῶν ἐν ἀσκήσει βιωσάντων... Γοαρ. p. 420. Σὺ γὰρ εἶ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, θέλων πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι καὶ σοὶ τὴν δόξαν... Εἰρήνην πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Εὐχὴ, λεγομένη ἐπάνω τῆς κεφαλῆς τοῦ κειρομένου. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Τὸν τῇ πυρίνῃ κεφαλῇ τὴν νεολαίαν κεφαλὴν... p. 419 ἐκ πάσης ἐπιβουλῆς ὀρατῆς τε καὶ ἀοράτου. Ἀγαθὲ φιλάνθρωπε Κύριε, συνάριθμον ποίησον τὸν δοῦλόν σου τοῦτον τῆς ἱεράς σου ποιμνῆς καὶ τοῦ χοροῦ τῶν φρονίμων παρθένων, καταξιῶν μετὰ φαιδρᾶς τῆς λαμπάδος, ἀνεπαισχύντῳ προσώπῳ, πεφωτισμένῃ καρδίᾳ ὑπαντῆσαί σοι Χριστῷ τῷ Θεῷ ἡμῶν καὶ τῆς ἐπουρανίου σου τυχεῖν βασιλείας. Ὅτι Θεὸς ἐλέους καὶ οἰκτιρμῶν καὶ φιλάνθρωπίας ὑπάρχεις. Καὶ ποιῶν σφραγίδας γ'. ἐπὶ τὴν κεφαλὴν, ἀποκουκουλίξει αὐτόν, λέγων· Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ἐἴτα ἀσπάζεται καὶ ἀπολύει

1) Εὐχολόγ. πατριαρχ. βιβλ. ἱερυσ. XV β. № 273 πάντες οἱ καλῶς συνεργοῦντες 2) τῇ πνευματικῇ 3) τὸν διὰ τοῦ ἀγγελικοῦ καὶ θεοῦ σχήματος ἐπικληθέντα ὁ δεῖνα 4) οἱ ὀρώντες αὐτόν καὶ δοξάζομέν σου τὸ 5) τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ αἰεί...

αὐτόν, λέγων· Μεθ' ἡμῶν ὁ Θεὸς πάντοτε νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.

λ. 9. Εἰς μοναχοὺς (чиниъ погрешенія).

Εὐλογητός εἶ, Κύριε. Μακάριοι οἱ ἄμωμοι... 17 καθισμα. Εὐλογητός εἶ, Κύριε. . Τῶν ἁγίων ὁ χορὸς εὔρε πηγὴν τῆς ζωῆς... Συναπτὴν μνημονεύων ὁ ἱερεὺς· εἶτα καὶ τὴν εὐχὴν ταύτην· Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός... Μνήσθητι, εὐσπλαγγχε, καὶ ἡμῶν... Goar. p. 445. Δόξα, Ἐναναρχον Πατέρα καὶ τὸν ἰὸν συνανάρχον... Καὶ νῦν, Δέσποινα Παρθένε, ἠτόν Θεον ἀσπόρως τεκοῦσα... Οἱ ἀναβαθμοί, ἦχος α'. Ἐν τῷ θλίβεσθαι... Антиф оны вѣбѣтѣ съ стихирами 1ѣже, что и у Гоара напечатаны pag. 439—444, по съ оишценіемъ третейѣ стихире во всѣхъ антифонахъ. Μακχρία ἡ δόξ, ἐν ἣ πορεύη σήμερον... Ἐπίστρεψον, ψυχῆ μου... Πρὸς Κορινθίους ἐπιστολή· Ἀδελφοί, Χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, ἀπρχῆ τῶν κεκοιμημένων... Τέλος· Ἰνα ἡ ὁ Θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσιν. Ἀλληλουια, Μακάριοι, ὃν ἐξελεξω .. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην. Goar. p. 430. Εἶτα γίνεται ὁ ἀσπασμός, τοῦ δὲ γενομένου, φάλλονται τὰ τροπάρια ταῦτα, ἦχος β'. πρὸς τὸ Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου. Δεῦτε τελευταῖον ἀσπασμὸν δῶμεν... Ποῖος χωρισμός, ὦ ἀδελφοί... Πάντα τὰ τοῦ σώματός μου νῦν ὄργανα ἀργά... Ὅμοιον Σήμερον τῶν ματαίων ἢ ἐλπίς καὶ τῶν ἐπιγείων τῆς πλάνης ἢ δόξα σβέννυται... Μέγας ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ ὄδυρμός... Δόξα καὶ νῦν, Σῶζε τοὺς ἐλπίζοντας εἰς σέ... Εἶτα λέγει· Ἀνάπαυσον, Σωτὴρ ἡμῶν Goar. p. 431—432, 445. Εἶτα τροπάρια· Τὴν πολυτάραχον θάλασσαν τοῦ βίου διαδραμών... Ἡ αἰδοῖμος φωνὴ τοῦ θεοῦ Δαβίδ... Παντοκράτωρ ὕψιστε, τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου... Τῷ τύπῳ τοῦ σταυροῦ σου, φιλάνθρωπε... Ἐξέλιπον ἀπὸ τῆς συγγενείας μου... Goar. p. 446—447. Τοῦτο λέγει γ'. καὶ ἀπολύει.

λ. 15. Μετὰ τὴν ἐκτενὴν· Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός... Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ μνήμῃ γενομένου αἰμνηστου δούλου τοῦ Θεοῦ... Ἐπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι... Ὅπως Κύριος ὁ Θεός... Τὰ ἐλέη τοῦ Θεοῦ... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Καὶ εὐχὴ· Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων... Κανών, ψαλλόμενος εἰς μοναχοὺς, ἦχος πλ. δ'. Ἐγγρὰν διαιδεύσας. Θανάτω τὸν θάνατον τοῦ Χριστοῦ... Νεότητος πταίσματα παρορῶν... Ἦς ἔτυχον δόξης τε καὶ χαρᾶς οἱ τὴν μακαρίαν κεκτημένοι διχωγῆν... Συνέλαβε Λόγον τὸν τοῦ Πατρὸς σαρκὶ ἐνωθέντα καθ' ὑπόστασιν... Ἐτερα σιχηρὰ εἰς κοσμικοὺς· Ἀνάπαυσον, Σωτὴρ ἡμῶν... ἦχος α'. Ποία τοῦ βίου τρυφὴ διαμένει λυπηρῆς ἀμέτοχος... ἦχος β'. Ὡς ἄνθος μαραινέται καὶ ὡς ὄναρ παρέρχεται... ἦχος γ'. Πάντα ματαιότης τὰ ἀνθρώπινα... ἦχος δ'. Ἐμνήσθην τοῦ προφήτου βοῶντος .. πλ. β'. Ἀρχή

μοι καὶ ὑπόστασις, τὸ πλαστοουργόν σου γέγονε πρόταγμα. Ἀνάπανσον, Σωτήρ ἡμῶν ζωοδότα... πλ. δ'. Θρηγῶ καὶ ὄδυρομαι... Goar. p. 429 Μακαρία ἡ ὁδός... апоcтoлѣ и евангеліе, что у Гоара p. g. 430. Ἰδιόμελον, ἤχος πλ. β'. Ὁρῶντές με ἄφωνον καὶ ἄπνον. . Πρεσβείαις τῆς τεκούσης σε... Goar. p. 432.

л. 17. Ἐτερος κανών, ψαλλόμενος εἰς κοσμικούς, ἤχος πλ β'. Ὡς ἐν ἠπείρω πεζεύσας... Ἐν οὐρανίοις θαλάμοις... Goar. p. 426—428 съ оущепіемъ сѣдальна и икоца, συναπτη (r. e. поcлѣ вѣнопа) καὶ ἀπόλυσις. Τέλος.

LXXI. № 364 Εὐχολόγιον, рукопись Папте еомон-векано мон. на Афонѣ въ 16 долю листа, 267 листовъ, писана четкою ек-рочесью XV в. Приписка писца сѣвдующая: Δόξα σοι, ἅγια Τριάς, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα. Εὐχου. Δέσποτα, τοῦ ταπεινοῦ καὶ ἁμαρτωλοῦ καὶ μὴ καταράσαι διὰ τοῖς πολλοῖς μου σφάλμασι καὶ τῆς ἀμετρήτου ἀγρυπνίας καὶ ραθυμίας καὶ ἀμελείας καὶ ἀσχημογράφων χειρῶν, εἶα διὰ τῶν σῶν εὐγῶν λυτρωθῶ τῆς κολάσεως. Εὐχεσθε ὑπὲρ ἐμοῦ, ἀδελφοί, ὅσοι τόχοιτε ἰδεῖν θεῖαν καὶ ἱεράν βίβλον ταύτην. (л. 207 об.)

л. 1. Ἀκολουθία εἰς μνήστρα ἀρχὴ τοῦ ἀρραβώνος. Начало, вѣ молитвы и ектепья тѣже, что выше стр. 459—460. по дате пропускъ. Писано начало позднѣйш мѣ почеркомъ, отличнымъ отъ почерка самой рукописи. Продолжается чинъ: ἔθνῶν ἀναριθμητῶν λαῶν ποιησάμενος, ὁ τὸν Ἰσαὰκ σὺν τῇ Ῥεβέκκα εὐλογήσας, καὶ τὸν τόκον αὐτῶν ἀγιάσας, ὁ τὸν Ἰακώβ καὶ τὴν Ῥαχὴλ συζευξας καὶ τὸν τόκον αὐτῶν εὐλογήσας, ὁ τὸν Ἰωσήφ καὶ τὴν Ἀσυνὴθ συναρμόσας καὶ καρπὸν παιδοποιίας αὐτοῖς τὸν Ἐφραὶμ καὶ τὸν Μανασσήν χαρισάμενος, ὁ ἐκ τῆς ρίζης Ἰεσσαὶ τὸ κατὰ σάρκα βλαστήσας, ὁ τὸν Ζαχαριαν σὺν τῇ Ἐλισάβετ προσδεξάμενος ἐν Κανά τῆς Γαλιλαίας. Ὅσι σόν... Goar. p. 316. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα φιλανθρώπε Κύριε. ὁ ἐν τῇ προφητικῇ φωνῇ ἐνισχύσας ἡμᾶς... См. выше стр. 460, прим. 1—3. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος, ὁ τὰ διηρημένα συναγαγών. Goar. p. 311. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν ἐξ ἔθνῶν προμνηστευσάμενος... Ibid. m. Εὐχὴ ἑτέρα. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ τῶν ἐπουρανίων Θεὸς καὶ τῆς ἐκκλησίας ὑπέρμαχος, τὰ φυτὰ τοῦ παραδείσου εὐζώσας καὶ θέμενος ἐν τῷ παραδείσῳ, εἶτα ἐπιγινώσας τὴν ἐσουτοῦ σοφίαν, εἶπεν. Οὐ κλήν εἶναι τὸν ἀνθρώπον μόνον ἐπὶ τῆς γῆς, ποιήσωμεν οὖν βοηθὸν κατ' αὐτοῦ καὶ ἔδωκε τῷ Ἀδάμ ἕκασασιν καὶ ὕπνωσε, καὶ ἔλαβε μίαν ἐκ τῆς πλευρᾶς αὐτοῦ, καὶ ψκαδομησεν εἰς

γυναίκα, καὶ οὗς ὁ Θεὸς ἔσμιξεν, ἄνθρωπος μὴ χωριζέσθω· θέσθαι οὖν εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν ὁμόνοιαν, φιλαδελφίαν καὶ παιδαγωγίας, γῆρας, ἵνα γένωνται, ὡς ἡ ἔλαια κατάκαρπος καὶ ὡς ῥόδον πικάζον ἐν Ἰεριχώ. Εὐλόγησον αὐτούς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς εὐλόγησας τοὺς δύο φωστῆρας, τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην, εὐλόγησον αὐτούς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς εὐλόγησας τοὺς δύο χιτῶνας, τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, εὐλόγησον αὐτούς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς εὐλόγησας τὸν Ἰωσήφ καὶ τὴν Ἀσουνέθ, εὐλόγησον αὐτούς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς εὐλόγησας τὴν μεγάλην ἡμέραν τοῦ φωτός· διαφύλαξον αὐτούς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς διεφύλαξας τὸν Ἀβραάμ ἐν τῇ ὄρῳ τῆ Μαμβρή, διαφύλαξον αὐτούς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς διεφύλαξας τοὺς τρεῖς παῖδας ἐν τῇ καμίνῳ, διαφύλαξον αὐτούς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς διεφύλαξας Δαβὶδ τὸν βασιλέα. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα παντοκράτωρ, ὁ λαβὼν χεῖρ ἀπὸ τῆς γῆς καὶ πλάσας τὸν ἄνθρωπον καὶ εἰπὼν· Οὐ καλὸν εἶναι τὸν ἄνθρωπον μόνον ἐν τῇ γῆ, ποιήσωμεν αὐτῷ βοηθὸν κατ' αὐτόν. Καὶ νῦν, Δέσποτα Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐξαπόστειλον τὴν εὐλογίαν σου τὴν πνευματικὴν ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τοὺς δούλους σου τούτους τὸν δούλόν σου τόνδε καὶ τὴν δούλην σου τήνδε, καὶ δὸς τῇ δούλῃ σου ταύτῃ ἐν πᾶσι ὑποταγῆναι τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς καὶ τῷ δούλῳ τούτῳ εἶναι κεφαλὴν τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, καὶ δὸς αὐτοὺς βιώσαι κατὰ τὸ θέλημά σου· καὶ ὡς εὐλόγησας Ἀβραάμ καὶ τὴν Σάρραν, εὐλόγησον τοὺς δούλους σου τούτους, καὶ ὡς εὐλόγησας Ἰσαάκ καὶ Ῥεβέκκαν, εὐλόγησον τοὺς δούλους σου τούτους, καὶ ὡς εὐλόγησας Ἰακώβ καὶ Ῥαχὴλ, εὐλόγησον καὶ τὴν συζυγίαν ταύτην, καὶ ὡς εὐλόγησας τοὺς δώδεκας πατριάρχας, εὐλόγησον καὶ τὴν συζυγίαν ταύτην, καὶ ὡς εὐλόγησας τὸν γάμον ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, εὐλόγησον καὶ τὰ μνηστρα ταῦτα. Ναί, ὁ Θεός, ἐπάκουσόν μου καὶ δώρησαι τοῖς δούλοις σου εὐτεχνίαν καὶ καρπὸν κοιλίας, καὶ τὴν κοίτην αὐτῶν ἀμίαντον διχτήρησον καὶ δὸς αὐτῷ(αῖς) ἀπὸ τῆς ὄρσου τοῦ οὐρανοῦ ἄνωθεν καὶ ἀπὸ τῆς πίετητος τῆς γῆς, καὶ ἔμπλησον αὐτούς παντὸς ἀγαθοῦ, καὶ καταλάτμησον αὐτούς ἐν πάσῃ σωφροσύνῃ καὶ φόβῳ Θεοῦ, ἵνα καὶ διὰ τῶν δούλων σου τούτων δοξάζηται σου τὸ πανάγιον ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος... Сп. вимпестр. 183. Еѳгол. Голг. р. 316. Χρή γινώσκειν, ἂν μνηστρα πατήσης μόνον, παραδίδεις τὴν νόμφην τοῦ ἀνδρός καὶ λέγεις αὐτῷ· Πιράλαβε, ἄνερ, γυνή (sic), ἂν σοι ἐδωρήσατο ὁ Θεός. Τὴν τιμιωτέραν καὶ ἀπόλουςις.

λ. 6 οἰ. Ἀκολουθία τῶν στεφανωμάτων.

Λαμβάνει αὐτούς ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τὰς δεξιὰς χεῖρας καὶ εἰσελθὼν ἐν τῷ ναῷ, φάλλομεν φαλμὸν ρκζ'. Μακάριοι πάντες οἱ φοβούμενοι, καὶ εὐ-

θύς ὁ ἱερεὺς ἄρχεται, εὐλογητόν· Εὐλογητός ὁ Θεὸς ἡμῶν... Ἐν εἰρήνῃ...
 Ἵπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ἵπὲρ τῆς εἰρήνης... Ἵπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ἵπὲρ
 τοῦ δούλου Θεοῦ... Ἵπὲρ τῶν νῦν συναπτομένων πρὸς γάμου κοινωνίαν...
 Ἵπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι... Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν χαρίσεται αὐτοῖς
 τίμιον τὸν γάμον... Τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον συνυμναγεῖ αὐτούς ἐν
 εἰρήνῃ καὶ ὁμοιοῖα αὐτοῦ, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν... Ἵπὲρ τοῦ δωρηθῆναι
 αὐτοῖς στέφανον τίμιον καὶ ἀμαράντινον, τοῦ... Ἵπὲρ τοῦ εὐφρανθῆναι
 αὐτοὺς ἐν ὄρασει υἰῶν καὶ θυγατέρων... Τῆς παναγίας.. Ἐκφώνησις·
 Ὅτι πρέπει σοι... Εὐχὴ α'. Ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος, ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον
 καὶ ἐκ τῆς πλευρᾶς αὐτοῦ ἀνοικοδομήσας γυναῖκα *Goar. p. 317.* Εὐχὴ
 β'. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα, ὁ τῇ ἀρετῇ καὶ τῇ δυνάμει καὶ
 σοφίᾳ σου τὰ πάντα ποιήσας, ὁ τὸν ἄνθρωπον πλάσας ταῖς ἰδίαις χερσίν,
 ὁ εἰσαγαγὼν αὐτὸν εἰς τὸν κόσμον καὶ τάξας αὐτὸν γεωργόν, καὶ ἔδωκας
 αὐτῷ τροφήν ζωῆς αἰωνίου καὶ φωτὸς ἀπόλαυσιν· Τούτων δὲ μελλόντων
 προητοιμασθέντων ὑπὸ σοῦ, στεφανοῦσθαι ἐν ἀνθρώποις ἐκέλευσας. Σὺ, Κύ-
 ριε, ἔδωκας γυναῖκα (εἰς) τὸν ἄνθρωπον εἰπὼν αὐτῷ· ἀξάνεσθε καὶ πλη-
 θύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ πληθυνθῆναι, ὡς ἡ ἐλαία ἢ κατὰ-
 καρπος καὶ ὡς ἡ ἄμπελος ἠΐτις ἐδηνοῦσα ἐν ταῖς κλήτεσιν αὐτῆς, οἰοῖσίν σου,
 ὡς νεόφυτα ἐλαίων κύκλιψ τῆς τραπέζης σου· ἰδοὺ οὕτως εὐλογηθήσεται
 ἄνθρωπος, ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον· καὶ δὸς αὐτοῖς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν,
 ἐκ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀπὸ τῆς πύθης τῆς γῆς, ἔμπλησον τὸν
 οἶκον αὐτῶν σίτου, οἴνου καὶ ἐλαίου καὶ πάσης ἀγαθωσύνης, καὶ δὸς αὐ-
 τοῖς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα καὶ ζωὴν
 τὴν αἰώνιον. Ὅτι πρέπει σοι. Εὐχὴ γ'. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Εὐλο-
 γητός εἶ, Κύριε Δέσποτα παντοκράτωρ. *См. выше стр. 461.* Καὶ εὐ-
 θύς παραδίδει δι' αὐτοὺς ἀμφοτέρους ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τὰς χεῖρας, λέγει
 οὕτως· Παράλαβε, ἄνερ, γυνή (sic), ἃν σοι ἐδωρήσατο ὁ Θεός. Καὶ ἡ εὐχὴ·
 Δεξιὰ ἄχραντος τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἡ
 πλάσασα τὸν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα σὴν καὶ ὁμοίωσιν· αὕτη ἡ δεξιὰ σου,
 Κύριε, τὸν Μωϋσῆν ἐστρατοπέδευσεν, αὕτη ἡ δεξιὰ σου, Κύριε, τὸν τυ-
 φλὸν ἐφωταγώγησεν, αὕτη ἡ δεξιὰ σου, Κύριε, τὸν Μωϋσῆν ἐν ἐρυθρᾷ
 θαλάσσῃ μετ' εὐχαριστίας ὕμνων ψῶδῃν προσκομιζων, ἔλεγεν· Ἵψωθήτω
 ἡ χεὶρ σου, κραταιωθήτω ἡ δεξιὰ σου, Σὺ εἶπας διὰ τοῦ φαλμφοῦ σου
 Δαβὶδ· δεξιὰ Κυρίου ἐποίησε δύναμιν, δεξιὰ Κυρίου ὕψωσε με. Σὺ εἶπας
 Πέτρῳ τῷ ἀποστόλῳ· σὺ κληθήσῃς Πέτρος καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκο-
 δόμησάν μου τὴν ἐκκλησίαν, καὶ δώσω σοι κλεῖς τῆς βασιλείας τῶν οὐ-
 ρανῶν, καὶ ὃ ἐὰν δῆσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδημένον ἐν τῷ οὐρανῷ.
 Αὐτὸς οὖν, φιλόανθρωπε Κύριε βασιλεῦ, παραγενοῦ ἐν τῇ ὥρᾳ τῇ ἀγία

σου ταύτη, καὶ στήριξον τὰς δεξιὰς αὐτῶν σώας καὶ εὐτυχεῖς, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ. Сч. рип. 1516 г. Синайск. библ. № 977. Εὐχὴ. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ τῶν ἀπάντων Πατὴρ χεῖρα πρὸς χεῖρα διδούς, Ἰησοῦς Χριστὸς ἐστεφάνωσεν... Сл. вимпс стр. 462—463 въ примѣч. Καὶ εὐθὺς λαβὼν ὁ ἱερεὺς τὰ στέφανα, στέφει αὐτοὺς γ'. λέγει οὕτως· Ὁ Πατὴρ στέφει, ὁ Υἱὸς εὐλογεῖ, τὸ πανάγιον Πνεῦμα ἐπισκιάζει. Λέγει αὐτὸ γ'. Δόξη καὶ τιμὴ στεφάνωσον αὐτοὺς καὶ κατάστησον αὐτοὺς ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου. Ἐθῆκας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν... καὶ ἔδωκας αὐτῷ μακρότητα ἡμερῶν εἰς αἰῶνα αἰῶνος. Καὶ ἡ εὐχὴ. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Στεφάνωσον αὐτούς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, τῇ κραταῖᾳ σου χειρὶ, στεφάνωσον αὐτούς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς ἐστεφάνωσας τὸν ἥλιον καὶ τὴν σεληνὴν, στεφάνωσον αὐτούς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς ἐστεφάνωσας τὸν χορὸν τῶν ἀποστόλων, στεφάνωσον αὐτούς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς ἐστεφάνωσας τοὺς ἀγίους σου πάντας, στεφάνωσον αὐτούς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς ἐστεφάνωσας τὴν ἁγίαν σου ἐκκλησίαν, στεφάνωσον αὐτούς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς ἐστεφάνωσας τὸν κύκλον τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς χρηστότητός σου, σύζευξον αὐτούς ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμονοίᾳ, χάρισαι αὐτοῖς, Κύριε, καρπὸν κοιλίας, ἵνα ἴδωσιν υἱοὺς τῶν υἱῶν αὐτῶν, εὐφρανον αὐτοὺς ἐν ὁράσει υἱῶν καὶ θυγατέρων αὐτῶν, ζωὴν μακροήμερον δώρησαι αὐτοῖς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἵνα πάντοτε θαυμάζουσι σε τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεὸν ἡμῶν πρεσβείαις τῆς ἀχράντου σου Μητρὸς καὶ πάντων τῶν ἁγίων. Ὅτι πρέπει σοι... Сл. вимпс стр. 464. Εὐχὴ ἑτέρα. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τῇ σωτηριῳδαίᾳ σου οἰκονομίᾳ καταξέωσας ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας... Goar. p. 318. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ἐπικαλοῦμεθά σε, Κύριε παντοκράτωρ, σὲ ἐπικαλοῦμεν τὸν στερεωτὴν καὶ ἀρρηγόν τῆς σωφροσύνης, τὸν στεφανοῦντα τοὺς παρθενικούς γάμους, τὸν διδόντα σωφροσύνην τοῖς μονογάμοις τοῦ ποθεῖν αὐτοὺς ἄλυπον καὶ ἀσκανδάλιστον (βίον), τὰς συζυγίας αὐτῶν διατελεῖν εὐδόκησον· ἐπὶ σοὶ γὰρ κεκλίκασι τὰς ἑαυτῶν κεφαλὰς, καὶ σοῦ θέονται καὶ σὲ παρακαλοῦσι· Σὺ γὰρ εἶ ὁ πληθὺ πλάσας τὸν ἄνθρωπον· μόνον ἐπὶ τῆς γῆς, ἐποίησας αὐτὸν βοηθὸν κατ' αὐτοῦ, ἔκστασιν οὖν ὑπῆν κορέσας αὐτόν, ἔλαβες μίαν τῶν πλευρῶν αὐτοῦ καὶ ἀνοικοδόμησας γυναῖκα, καθὼς ἐνομοθέτησας ἀπ' ἀρχῆς· καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσκολληθήσεται τῇ ἰδίᾳ γυναικὶ καὶ ἔσονται οἱ δύο σὰρξ μία. Αὐτὸς καὶ νῦν, Δέσποτα, ἐξαπόστειλον τὴν χειρὰ σου ἐξ ἁγίου κατοικητηρίου σου καὶ ἄρμωσον τὸν δοῦλό σου τόνδε, καὶ τὴν δούλην σου τήνδε, ὅτι παρὰ σοὶ ἄρμόζεται ἀνδρὶ γυνή, σύζευξον αὐτοὺς ἐν εὐφροσύνῃ, στεφάνωσον αὐ-

τοὺς ἐν ἀγάπῃ, ἔνωσον αὐτοὺς εἰς σάρκα μίαν, χάρισαι αὐτοῖς καρπὸν κοιλίας, εὐτεχνίας ἀπόλαυσιν καὶ ἀκατα... Сп. выше стр. 342, 464. Далѣе вѣтъ листовъ. Апостолю ннѣшннѣ съ копцемъ: καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. Ἀλληλουάριον. Ἡ γυνή σου, ὡς ἄμπελος... Εὐαγγέλιον ннѣшнее безъ конца. Εἶτα γυρίζει ὁ ἱερεὺς, ὁ λαὸς καὶ οἱ νεοσύμφωνοι τὸν ἔμπονον (ἄμβωνον) γ' καὶ ψάλλουσιν· Ἁγιοὶ μάρτυρες... Δόξα σοι, Χριστέ... Ἡσαῖα χόρευε... Καὶ λέγει ὁ ἱερεὺς· Δὴ ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς ἐκ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀπὸ τῆς πύτητος τῆς γῆς, ἵνα ἔχουσι καὶ περισσευόμενοι μεταδίδωσιν τοῖς χρεῖαν ἔχουσι, πάντοτε νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς... Сп. выше стр. 466 Εἶτα ἔρχονται καὶ οἱ γονεῖς αὐτῶν καὶ εὐχονται αὐτοῖς, καὶ εὐθὺς Τὴν τιμιωτέραν, Δόξα σοι, Χριστέ... καὶ ἀπολύει· Ὁ ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας τίμιον ἀναδειξας τὸν γάμον Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν τὰς πρεσβείαις τῆς παναχράντου αὐτοῦ... Φυλάττει ὁ Θεὸς τοὺς νεοσύμφωνους σὺν τοῖς παρανόμοις εἰς αἰῶνας... στερέωσον τὴν ἀγάπην αὐτῶν.

л. 15. Ἀκολουθία εἰς ἀδελφοποίησιν.

Ὁ ἱερεὺς· Εὐλογητὸν καὶ λέγει· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἀγίου αἵκου... Ὑπὲρ τοῦ συμπολεμησαί... Ὑπὲρ τῆς πόλεως... Ὑπὲρ εὐχρασίας... Ὑπὲρ πλεόντων... Ὑπὲρ τῶν δούλων... Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν χρίσθηται αὐτοῖς ἀγάπην... Ὑπὲρ τοῦ βρυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς πικραγίας... Εἰρήνη πάσι. Τὰς κεφαλὰς. Ἀδελφοί, ἠκούσατε τὴν εὐαγγελικὴν φωνήν... Сп. выше стр. 466, прим. Εὐχὴ ἑτέρα. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὸν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα σὴν καὶ ὁμοίωσιν... Сп. рки. 1522 г. Свят. гроб. днѣл. № 615. Εὐχὴ ἑτέρα. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ συναθροίσας τοὺς ἁγίους σου μαθητὰς καὶ ἀποστόλους ἐν Ἐφέσῳ καὶ ἐνώσας αὐτοὺς ἐν Πνεύματι ἁγίῳ Сп. выше стр. 467. Καὶ ἀλλάσσει τὰς χεῖρας αὐτῶν. Εἰρήνη πάσι. Τὰς κεφαλὰς. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τῇ κατὰ σάρκα σου οἰκονομίᾳ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, τοὺς υἱοὺς Ζεβεδαίου, οὐκ ἀπηξίωσας ἀδελφοὺς καλέσαι, ἀλλὰ καὶ μαθητὰς καὶ ἀποστόλους καλέσαι αὐτοὺς καὶ ἀναδειξας, Αὐτὸς καὶ νῦν τοὺς δούλους τούτους τοὺς πνευματικῇ ἀγάπῃ ἑαυτοὺς ἀδελφοὺς ὀνομάσαντας ἐν εἰρήνῃ καὶ ἁμονίᾳ... Сп. выше стр. 466—467. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πάντα πρὸς σωτηρίαν ἡμῶν χαρισάμενος... Сп. р. 707. Ἐλέησον ἡμᾶς... Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ εἰσχοῦσαι... Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ δούλου... Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλόανθρωπος... Καὶ πληρώσας τὴν εὐχὴν, ἀπολύει αὐτοὺς καὶ ἀσπάζονται ἀμφοτέροι.

λ. 17 οβ. Εὐχὴ εἰς τὸ ἐκκλησιάσαι γυναῖκα τῶν μ'. ἡμερῶν.

Εὐλογητόν, τὸ Τρισάγιον, ὡς συνήθως. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πα-
ραγενόμενος ἐπὶ σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐμφανισθεὶς ταῖς μυρο-
φόροις γυναίξιν, ἐπίδη ἐπὶ τὴν δούλην σου τὴν δεῖνα καὶ ἀπόπλυνον ἀπ'
αὐτῆς τὸν ῥύπον τοῦ σώματος καὶ τὸν σπῖλον τῆς ψυχῆς διὰ τὴν ἄφι-
ξιν τῶν τεσσαράκοντα ἡμερῶν, καὶ ποιήσον αὐτὴν ἀξίαν τῆς εἰσόδου νῦν
τῆς δόξης τῆς σῆς μεγαλειότητος. Ἐκφώνησις· Ὅτι ἅγιον ὑπάρχει τὸ παν-
άγιον... ΟἩ. вѣше стр. 53. Εὐχὴ ἑτέρα· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν,
ὁ συναντήσας ταῖς μυροφόροις γυναίξιν καὶ εὐλογήσας αὐτάς, Αὐτὸς εὐ-
λόγησον καὶ τὴν δούλην σου τὴν δεῖνα καὶ δὸς αὐτὴν καταφυγεῖν τὴν
ἀγίαν σου ἐκκλησίαν, ἵνα ἀκατακρίτως ἀξιωθῆ μεταλαχθεῖν. ΟἩ. вѣше
стр. 176. Καὶ τὴν εὐχὴν καὶ ἀπολύει.

λ. 18 οβ. Ἀκολουθία εἰς τὸ κατασφραγίσαι παιδίον, λαμβάνον ὄνομα
τῆ ἡ'. ἡμέρα τῆς γεννήσεως αὐτοῦ.

Εὐχὴ· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σοῦ δεόμεθα καὶ σὲ ἱκετεύομεν σημειω-
θήτω τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου... Γουαγ. p. 264. Εὐχὴ ἑτέρα. Τοῦ
Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τεσσαράκοντα ἡμέραις τοῦ
νόμου εἰς τὸ ἱερόν ἀνελθὼν... Дмитриевскій. Прилож. стр. 19, прим.
Ркп. м. Сип. библ. № 281. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Εὐλογητὸς εἶ, Κύ-
ριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἔ φυλάσσω τὰ νήπια... Γουαγ. p. 265 σόφισον καὶ
στήριξον, καὶ τέλειον ἀνάδειξον. Ὅτι ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος. Καὶ λέγει
τὴν εὐχὴν καὶ ἀπολύει. Χρῖε αὐτὸ καὶ ἐλαίῳ ἐκ τῆς κανδήλας.

λ. 19 οβ. Ἀκολουθία εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον.

Ἀποδύει αὐτὸν καὶ ἴσθησι κατὰ ἀνατολάς, καὶ σφραγίζει ὁ ἱερεὺς
μετὰ ἐμφυσήματος τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ τὸ στόμα καὶ τὸ στήθος, καὶ
λέγει τὴν εὐχὴν· Ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου, Κύριε ὁ Θεὸς τῆς ἀληθείας. Γουαγ.
p. 275—276. Послѣ молитвы: Κύριε Σαβαώθ ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραήλ...
слѣдуетъ ἀφορισμὸς δ'. Ἐπίφκνον, Δέσποτα, τὸ πρόσωπόν σου... κα-
ταύγασον αὐτῶν τὴν διάνοιαν, βεβαίωσον αὐτοὺς ἐν τῇ πίστει, στήριξον
ἐπ' ἐλπίδι, τελείωσον ἐν ἀγάπῃ, μέλη τίμια ἀνάδειξον τοῦ Χριστοῦ σου,
τοῦ δόντος ἑαυτὸν ἀντικύττον ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν. Ὅτι σὺ εἶ ὁ φω-
τισμὸς τῶν ψυχῶν ἡμῶν... Conf. Γουαγ. p. 165. Εὐχὴ μετὰ τὸ ποιῆσαι
κατηχούμενον πρὸς ὦραν βαπτιζόμενον· Ὁ ὦν Δέσποτα Κύριε, ὁ ποιήσας
ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα σὴν καὶ ὁμοίωσιν. Γουαγ. p. 276. Καὶ ἐμφυσᾷ γ'.
καὶ σφραγίζει τὸ μέτωπον, καὶ τὸ στόμα, καὶ τὸν πώγωνα, καὶ λέγει τὴν
εὐχὴν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ἐξέλασον ἀπ' αὐτοῦ... Καὶ ἀποστρέφει
αὐτὸν ὁ ἱερεὺς ἐπὶ δυσμὰς λέγει· Ἀποτάσσομαι τῷ σατανᾷ и т. д.
Τοῦτο λέγει γ'. ὁ ἱερεὺς σὺν τῷ ἀναδόχῳ. Καὶ πάλιν ἐπερωτᾷ αὐτὸν ἐκ

τρίτου· Ἀπετάξω τῷ σατανᾷ; Καὶ λέγει· Ἀπεταξάμην. Καὶ ἐμφυσήσας αὐτῷ ὁ ἱερεὺς καὶ πάλιν ἰστᾷ αὐτὸν κατ' ἀνατολὰς λέγει· Καὶ συντάσσομαι τῷ Χριστῷ. Καὶ λέγει· Καὶ πιστεῶ εἰς ἓνα Θεὸν Πατέρα. Λέγει αὐτὸ γ'. καὶ μετὰ τοῦτο λέγει ὁ ἱερεὺς· Συνεταξώ τὸν Χριστόν; Ἀποκρίνοντος δὲ τοῦ ἀναδόχου, λέγει· Συνεταξάμην. Καὶ λέγει· Καὶ προσκύνησον αὐτόν, καὶ λέγει· Προσκυνῶ Πατέρα Υἱὸν καὶ ἅγιον Πνεῦμα. Οὕτως πάλιν εὐχεται ὁ ἱερεὺς. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, προσκάλεσαι τὸν δοῦλόν σου. *Goar. p. 278.* Καὶ εὐθύς βάνει τὸ θερμόν, ἄρχεται τὰ διακονικά· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ καταφοιτῆσαι... Ὑπὲρ τοῦ τέκνα φωτὸς ἀναφανῆναι τοὺς ἐν αὐτῷ βαπτιζομένους... Ὑπὲρ τοῦ σκευὴ γενέσθαι ἡγιασμένα... Ὑπὲρ τοῦ ἀκατακρίτως αὐτοὺς μεταλαμβάνειν τῶν ἀχράντων καὶ ἐπουρανίων μυστηρίων... Ὑπὲρ τοῦ γενέσθαι τὴν κολυμβήθραν ταύτην λουτρὸν παλιγγενεσίας καὶ ἀνακαινισμόν Πνεύματος πηγὴν ζωῆς... Ὑπὲρ τοῦ γενέσθαι αὐτῷ ὕδωρ, ἀλλόμενον εἰς ζωὴν αἰώνιον... Ὑπὲρ τοῦ καταπεμφθῆναι αὐτῷ ἐξ ἁγίων ὕψωμάτων τὴν εὐλογίαν τοῦ Ἰορδάνου... Ὑπὲρ τοῦ ἀναδειχθῆναι αὐτῷ εἰς καθαρισμόν μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι ἡμᾶς... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας, ἀχράντου, ὑπερευλογημένης, ἐνδόξου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου προφήτου Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου μετὰ πάντων τῶν ἁγίων μνημονεύσαντες ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους. Ἐκφώνησις· Ὅτι πρέπει... Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Ὁ εὐσπλαγχνὸς καὶ ἐλεήμων Θεός... *Goar. p. 288—290.* Πρὶν σλοβαχτῶν: Συντριβήτωσαν ὑπὸ τὴν σημειώσιν... καὶ φουσᾷ εἰς τὸ ὕδωρ τρίτον καὶ σφραγίζει αὐτό. По окончаніи молитвъ, Ὁ ἱερεὺς· Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Καὶ προσφέρεται τὸ ἔλαιον καὶ ἐμφυσᾷ αὐτῷ γ'. καὶ σφραγίζει γ'. καὶ λέγει· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν. *Goar. p. 289.* Καὶ λαμβάνει ὁ ἱερεὺς τὸ ἔλαιον καὶ ποιεῖ εἰς τὴν κολυμβήθραν σταυροὺς γ'. ψάλλον τὸ Ἀλληλούια γ'. καὶ λαμβάνει τῷ δακτυλῷ αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἐλαίου, καὶ ποιεῖ σταυροὺς ἐπὶ τοῦ μετώπου, καὶ τοῦ στήθους, καὶ τῶν μεταφρένων, λέγει· Χρίεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ... καὶ οὕτως ἀλείφει αὐτοῦ ὅλον τὸ σῶμα. Καὶ βαπτίζεται ὑπὸ τοῦ ἱερέως, λέγει· Βαπτίζεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς. Ἀμήν... Καὶ ψάλλομεν· Μακάριοι ὧν ἀφείθησαν... γ'. καὶ ἀλείφει αὐτόν τῷ ἁγίῳ μύρῳ, ποιῶν σταυροῦ τύπον ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ τῶν δύο μυκτήρων, καὶ τῶν δύο ὧτων, λέγει δὲ οὕτως· Σφραγίς δωρεᾶς Πνεύματος ἁγίου. Ἀμήν. Εἰς ὑπακοὴν πίστεως. Ἀμήν. Καὶ ἐνδύσας αὐτόν, λέγει τὴν εὐχὴν· Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντο-

κράτωρ, ἡ πηγὴ τῶν ἀγαθῶν. *Goar.* p. 290 Ἐἶτα ψάλλουσι τὸ Ὅσοι εἰς Χριστόν. Καὶ μετὰ ταῦτα λέγει ὁ ἱερεὺς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ἐυλογητός ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ φωτίζων καὶ ἀγιάζων πάντα ἄνθρωπον, εἰς τὸν κόσμον ἐρχόμενον, πάντοτε νῦν καὶ ἀεί. Καὶ σταυρώσας τῇ χειρὶ τὸν βαπτισθέντα, καὶ λέγει τὴν εὐχὴν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ λύτρωσιν ἁμαρτιῶν διὰ τοῦ ἁγίου σου βαπτίσματος. *Goar.* p. 303. Εἰρήνη πάσι. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Οἱ ἐνδυσάμενοί σε τὸν Χριστόν καὶ Θεὸν ὑπέκλινόν σοι σὺν ἡμῖν τὰς ἑαυτῶν κεφαλὰς. *Goar.* p. 304. Καὶ μετὰ τῶν λυθέντων σταυρωμάτων καὶ ὕδατος ἀπονίπτει τὸν βαπτισθέντα, λέγει· Ἐδικαιώθης, ἡγιασθής, ἐφωτίσθης, ἀπελούσθης ἐν ὀνόματι τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεί. Καὶ λέγει τὴν εὐχὴν τῆς τριχοουρίας· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῇ εἰκόνι σου τιμήσας. *Goar.* p. 306. Καὶ εὐθὺς κουρεύει αὐτὸν σταυροειδῶς, λέγει· Κεῖρεται ἡ κόμη τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς... Ἐἶτα πάλιν ἐπέυχεται ὁ ἱερεὺς καὶ λέγει τὴν εὐχὴν· Σὲ ἱκετεύομεν, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐκ τοῦ πληρώματος τῆς κολυμβήθρας τῆς σῆς ἀγαθότητος. *Goar.* p. 306 καὶ γίνεται ἀπόλουσις.

λ. 31. Ἀκολουθία τοῦ ἁγιασμοῦ τῶν ἁγίων Θεοφανίων.

Ектенѣя совершѣтъ изъ сѣдѣющаго иже променѣи: Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἁνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου... Ὑπὲρ τοῦ ἁγιασθῆναι τὰ ὕδατα ταῦτα τῇ δυνάμει... Ὑπὲρ τοῦ καταπεμφθῆναι αὐτοῖς ἐξ ἁγίων ὕψωμάτων... Ὑπὲρ τοῦ ἀναδειχθῆναι αὐτὰ ἁγιασμόν καὶ σωτηρίαν τῶν ψυχῶν ἡμῶν... Ὑπὲρ τοῦ γενέσθαι αὐτὰ ἀποτρόπαιον καὶ καθαρτήριον πάσης ἐνεργείας καὶ ἐπιβουλῆς ὀρκτῶν τε καὶ ἀοράτων... Ὑπὲρ τοῦ ἀναδειχθῆναι αὐτὰ καὶ καθαρισμόν πάσης νόσου... Ὑπὲρ τοῦ γενέσθαι αὐτὰ πάσι τοῖς χριστομένοις ἐξ αὐτῶν... Ὑπὲρ τοῦ εἰσακοῦσαι Κύριον τὸν Θεὸν τὴν φωνὴν.. Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι ἡμᾶς... Τῆς πικρίας ἀχράντου... Ἐκφώνησις Ὅτι πρέπει σοι... Εἰρήνη πάσι. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Καὶ λέγει τὴν εὐχὴν καθ' ἑαυτὸν (μυστικῶς)· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ μονογενὴς Υἱός, ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ Πατρὸς... p. 368 Καὶ εὐθὺς ἀρχεται ὁ ἱερεὺς λαμπρᾶ τῇ φωνῇ τὴν εὐχὴν· Δοξάζομέν σε, Δεσποτα παντοκράτωρ, προαιώνιε βασιλεῦ (на полѣ τρίτον), δοξάζομέν σε τὸν Κτίστην καὶ Δημιουργὸν τῶν ἀπάντων... и дал. *Goar.* p. 369. Дръгнѣ двѣ молитвы тамъ же. Καὶ εὐθὺς καταδύει τὸν τίμιον σταυρὸν ἐν τῷ ἁγίῳ ὕδατι τοῦ Ἰορδάνου, λέγων· Δόξα τῇ ἀγίᾳ καὶ ὁμοουσίῳ καὶ ὡμοποιῷ καὶ ἀδικιμέτῳ καὶ ἀσυγγύτῳ καὶ ἀκαταλήπτῳ Τριάδι, πάντοτε νῦν καὶ ἀεί. Καὶ τοῦτο λέγει γ'. Καὶ εὐθὺς τροπάριον, ἤχος α'. Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτίζομένου σου, Κύριε... Καὶ ὁ ἱερεὺς μετὰ τοῦ τιμίου σταυροῦ

καὶ τοῦ ἁγιάσματος ἀγιάζει πάντας. Μετὰ δὲ τὸ ἁγιασθῆναι, ποιεῖ ἐκτενήν καὶ μνημονεύει πάντας, καὶ γίνεται ἀπόλυσις.

λ. 39. Ἀκολουθία τοῦ ἁγιασμοῦ ἐν ἐκάστου ἀρχῆς μηνός.

Ψάλλομεν τροπάρια, ἦχος πλ. β'. Ἡ τὸ χαῖρε δι' ἀγγέλου δεξαμένη... Τίς προστρέχει τῷ ναῷ σου, Θεοτόκε... Ῥῆξον πάντων ὀφλημάτων τὰς σειράς μου, Θεοτόκε... Сн. ркп. 1027 г. Париж. пап. библ. № 213 (Снisl.) л. 209. Ἡ σὲ τείχος καὶ ἐλπίδα καὶ προστάτην, Θεοτόκε, καὶ λιμένα ἔχοντες, ἐκ πάσης βλάβης ἐχθρῶν φυλαχθεῖμεν. Σῶσον, παναγία Θεοτόκε, τοὺς κειμένους πττισμάτων ἐν βιάθει... Тамъ же. Χαῖρε ὄρος, χαῖρε βάτε, χαῖρε πόλη... Δός, Χριστέ μου. Ἡ τὸν κτίστην τῶν ἀπάντων... Σὺ εἶ τείχος ἀσφαλές καὶ προστασία τῶν πιστῶν σε τιμώντων, πανάμωμε, παντὸς κινδύνου ῥῦσαι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.—Πάσης νόσου καὶ φθορᾶς καὶ ἀλγηδόνος καὶ κινδύνου πάντας ἐλευθέρωσον τοὺς σε τιμῶντας αἰεὶ, παμμακάριστε... Τὴν ἐν ζάλῃ πειρασμῶν καὶ τριχομίας τῶν τοῦ Υἱοῦ πικρῶς κινδυνεύουσαν, Παρθένε, ποιμένην τὴν σὴν διαφύλαττε.—Δόξα, Τὸν Πατέρα καὶ Υἱὸν δοξολογοῦμεν... Καὶ νῦν, Κατὰ χρέως ἐνβοῶμένσοι. Καὶ εὐθὺς ψάλλομεν τροπάρια, ἦχος πλ. β'. Τῆς εὐσπλαγχνίας τὴν πόλην... Ἔτερα τροπάρια, ἦχος πλ. δ'. Νῦν ἐπέστη ὁ κχιρός... к. т. а. Соар. р. 358—360. Καὶ εὐθὺς ἄρχεται τὰ διακονικά· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου... Ὑπὲρ τοῦ ἁγιασθῆναι τὸ ὕδωρ τοῦτο... Ὑπὲρ τοῦ καταπεμφθῆναι αὐτῷ τὴν χάριν τῆς ἀπολυτρώσεως, τὴν εὐλογίαν τοῦ Ἰορδάνου... Ὑπὲρ τοῦ φωτισθῆναι ἡμᾶς φωτισμὸν γνώσεως διὰ τῆς ὁμοουσίου Τριάδος... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι ἡμᾶς... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας. Καὶ λέγει τὴν εὐχὴν ὁ ἱερεὺς μουσικῶς· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ μονογενὴς Υἱός... Соар. р. 368. Καὶ εὐθὺς ἄρχεται τὴν εὐχὴν μεγαλοφώνως ταύτην· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ μέγας τῆ βουλή. Соар. р. 361. После молитвы на гласнопреклонение, священникъ καὶ λέγει· Δόξα τῇ ἁγίᾳ καὶ ὁμοουσίῳ... λέγει· Τῶν σῶν δωρεῶν... καὶ ἀπόλυσις.

λ. 44. Εὐχὴ ἐπὶ παντὸς εἶδους μιανθέντος· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ μόνος ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος, ὁ μόνος ἅγιος καὶ ἐν ἁγίοις ἀναπαυόμενος. Соар. в. 483.

λ. 45. Εὐχὴ λεγομένη ἐπὶ ἄλωνα.

Ὁ Θεὸς ὁ τῶν ὄλων ποιητὴς καὶ πάντων δημιουργός Сн. выше стр. 525. Ἰνα καὶ σὺν ἡμῖν δοξάζουσι τὸ πανάγιον...

— Εὐχὴ ἐπὶ ἱερέως τελευτήσαντος.

Ὁ μέγας ἀρχιερεὺς καὶ δίκαιος τὸν μετ' ἡμῶν συνδουλεύσαντα, ἐξ ἡμῶν δὲ ἐκδημήσαντα ἱερέα, φιλόανθρωπε... Сн. выше стр. 480, 533

θεραπεύουσι τύχουμεν. Ὅτι σὺ εἶ ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀνάστασις καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν.

л. 45. Апостольскія и евангельскія чтенія, начиная съ Пасхи до недѣли всѣхъ святыхъ.

л. 70. Προκείμενα καὶ ἀλληλουάρια τῶν Ὀκτωήχων τὰ ἄμνημα.

л. 71. Порядокъ воскресныхъ и утреннихъ евангелій.

л. 71 об. Великіе прокимны на пасхальную недѣлю.

л. 72. Апостолы и евангелія на цѣлый годъ по воскресеньямъ.

л. 112 об. Апостольскія и евангельскія чтенія на постъ.

л. 172. Евангелія страстей Христовыхъ.

л. 208. Апостолы и евангелія на праздники цѣлаго года.

л. 267. Апостолы и евангелія надъ мертвыми. Кюнца въ рукописи не достаесть.

LXXII. № 972 Εὐχολόγιον, ркп. Синаиск. библ. въ 16 долю листа, 430 листовъ, писана четкимъ почеркомъ XV вѣка. Начальныхъ листовъ нѣтъ.

л. 1. „Διάταξις τῆς θείας λειτουργίας“ начинается съ конца прокомидіи. Изложеніе, за весьма незначительными особенностями, сходно съ ркп. Ватоп. библ. № 133. *Н. Красносельцевъ*. „Материалы для исторіи чинопоследованія литургіи св. I. Златоустаго“, в. I, стр. 36—78.

л. 10 Параклисисъ въ честь Богоматери.

л. 18. Апостольскія и евангельскія чтенія на годъ.

л. 157 об. 11 утреннихъ евангельскихъ чтеній.

л. 169 об. Εὐχαὶ τοῦ λογιχοῦ. Goar. p. 28—29.

л. 173 об. Εὐχαὶ τοῦ ὀρθρου. Goar. p. 39—42, но опущена девятая молитва.

л. 179 об. Εὐχὴ εἰς θεμέλιον ναοῦ.

л. 180. Εὐχὴ εἰς ὕδωρ μίανθεν.

л. 180 об. Εὐχὴ εἰς εὐλόγησιν οἴνου.

л. 181. Εὐχὴ ἐπὶ ἀποδημούντων.

л. 181 об. Εὐχὴ ἐπὶ ἐξομολογουμένων.

л. 182. Εὐχὴ ἐπὶ παντὸς εἶδους μίανθέντος.

л. 183. Ἀκολουθία τοῦ βαπτίσματος.

Εὐχὴ εἰς τὸ κατασφραγίσαι παιδίον, λαμβάνον ὄνομα τῆ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ τῆς αὐτοῦ γεννήσεως. См. выше стр. 491.

Τῇ δὲ τεσσαρακοστῇ ἡμέρᾳ πάλιν προσάγεται τῷ ναῷ ἐπὶ τῷ ἐκκλησιασθῆναι... См. Прилож. стр. 7—8, но безъ замѣчанія: „εὐχὴ, ἣν ποιεῖ ὁ ἱερεὺς, μέλλων εἰσάξει τὴν λεχθὴ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, вмѣсто котораго въ концѣ чина имѣемъ слѣдующую прибавку: Καὶ μετὰ τὸ Ἄμην σφραγίζει τὸ μέτωπον αὐτοῦ καὶ τὸ στόμα καὶ τὸ στήθος, λέγει· Τὸ δὲ παιδίον ἠῤῥαξε καὶ ἐκραταιοῦτο Πνεύματι, καὶ οὕτως ὁ ἀνάδοχος λαμβάνει αὐτὸ καὶ ἐξέρχεται.

л. 186. Ἀκολουθία εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον, ἤγουν βάπτισμα.

Λύει ὁ ἱερεὺς τὴν ζώνην τοῦ μέλλοντος φωτισθῆναι... См. Прилож. 20—21. Отрицанія изложены, какъ въ ркп. М. Сян. библ. № 279. Прилож. стр. 11, но безъ раздѣленій и безъ прибавленія: Συντάσσομαι τῷ Χριστῷ καὶ βαπτίζομαι. Послѣ ектенѣи прибавлено: εἶτα τὰς εὐχὰς.

Ἰάξις ἐτέρα τῶν εὐχῶν τοῦ ἀγίου βαπτίσματος, ἃς ποιεῖ ὁ πατριάρχης προηγησαμένων τῶν εἰρημένων, μάλιστα δὲ τῷ μεγάλῳ σαββάτῳ ἑσπέρας. Goar. p. 292—293. Слнч. Прил. стр. 13—15. Въ концѣ рзаница: Καὶ χρεῖαι αὐτὸν τῷ μύρῳ σταυροειδῶς ἐν τῷ μετώπῳ, ἐν τῷ στήθει, εἰς τὰς ῥίνας, καὶ τὰ ὦτα, τὴν κοιλίαν, τοὺς νεφρούς, λέγων· Σφραγίς δωρεᾶς Πνεύματος ἀγίου. Ἄμην. Καὶ εὐθὺς οἱ ψάλται· Ὅσοι εἰς Χριστόν... Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ φωτίζων καὶ ἀγιάζων... Καὶ μεταδίδωσιν αὐτῷ τῶν ἀγίων μυστηρίων καὶ ἀπολύει. Καὶ εὐθὺς ἀπέρχεται ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ψαλλόντων τῶν παρεπομένων· Ὅσοι εἰς Χριστόν... Καὶ μεθ' ἡμέρας ἐπτὰ πάλιν φέρουσιν αὐτὸν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ εἰς τὸ ἀπολοῦσαι. Ἐν δὲ τῷ πατριαρχεῖῳ παρὰ τοῦ πατριάρχου, ὡς προεῖρηται, τῷ μεγάλῳ σαββάτῳ γίνεται ἡ βάπτισις. Μετὰ τὴν εὐχὴν τοῦ μύρου, ἀποδύεται τὴν στολὴν τῶν βαπτισμάτων καὶ βάλλει τῆς λειτουργίας, καὶ ἐξέρχεται ἐν τῷ ἀδύτῳ τοῦ βαπτιστηρίου, καὶ τοῦ ψάλτου λέγοντος· Ὅσοι εἰς Χριστόν... χρεῖαι τοὺς βαπτισθέντας τῷ ἀγίῳ μύρῳ, ποιῶν σταυροῦ τύπον ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ τῶν μυκτήρων, καὶ τοῦ στόματος, καὶ τῶν δύο ὠτων, καὶ τοῦ στήθους, καὶ τῆς κοιλίας, καὶ τῶν νεφρῶν, λέγει· Σφραγίς δωρεᾶς Πνεύματος ἀγίου. Καὶ μετὰ τοῦτο συμπάλλων τοῖς λοιποῖς τὸ Μακάριοι ὧν ἀφείδησαν... εἰσέρχεται μετὰ τοῦ νεοφωτιστοῦ εἰς τὴν εἴσοδον καὶ τελειοῦ ἀκολουθίαν τῆς θείας λειτουργίας.

л. 21. Εὐχὴ εἰς τὸ ἀπολοῦσαι τὸν νεοφώτιστον τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ. См. выше стр. 492—493.

л. 201 об. Εὐχὴ εἰς τὸ κουρεῖσαι παιδίον. Тамъ же.

л. 203. Читенія апостольскія и евангельскія въ честь общихъ святыхъ.

- λ. 207. Ἀκολουθία τῆς γονοκλισίας. Goar. p. 597—601.
 λ. 218. Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου ἁγιασμοῦ.
 λ. 226 οβ. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ. См. выше стр. 285.
 λ. 233 οβ. (Λειτουργία) τῶν προηγιασμένων.
 λ. 242. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου.
 λ. 264. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.
 λ. 247 οβ. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐλαίου.

Συναχθέντων ἐπὶ πρεσβυτέρων ἐν ἐκκλησίᾳ ἢ ἐν οἴκῳ, προτίθεται ἐν τῷ μέσῳ τετράπους καὶ ἐπάνω αὐτοῦ σκεδὸς τι ἔχον σίτον καὶ κανδήλαν μετὰ οἴνου καὶ ἐλαίου, ἐν ἐτέρῳ ἀγγεῖῳ καὶ μοιζίδας ζ'. καὶ εὐλογοῦντος τοῦ ἱερέως, ψάλλεται ψαλμὸς ρμβ'. Κύριε, εἰσάκουσον, εἶτα τὸ Θεὸς Κύριος, τροπάριον, ἤχος πλ. β'. Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε... Δόξα, Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς, Καὶ νῦν, Τῆς εὐσπλαγγχίας, ὁ Ν'. κανών, οὗ ἡ ἀκροστιχίς αὐτῆ· Εὐχὴ ἐλαίου ψαλμὸς ἐξ Ἀρμενίου. Goar. p. 332, στιχηρά, ἤχος δ'. Ἐδωκας τὴν χάριν σου... p. 334—335. Εἶτα προσέρχεται ὁ μέλλων ποιῆσαι τὸ ἅγιον ἔλαιον καὶ ποιεῖ κατὰ ἀνατολὴν μετανοίας γ'. καὶ εἰς τοὺς ἱερεῖς ἐτέρας, λέγει· Εὐλογήσατε, δέσποτα ἅγιοι, συγχωρήσατέ μοι τῷ ἁμαρτωλῷ, εἴ τι ἥμαρτον ἐν λόγῳ, ἐν ἔργῳ, ἐν γνώσει, καὶ εὐξασθε ὑπὲρ ἐμοῦ. Γενομένης δὲ τῆς συγχωρήσεως, σταθεῖς ὁ πρῶτος ἔμπροσθεν τοῦ τετραποδίου, λέγει· Ἐν εἰρήνῃ. Goar. p. 335 καὶ τὴν εὐχὴν· Κύριε, ὁ ἐν τῷ ἐλέει καὶ τοῖς οἰκτιρμοῖς... Ibid. Ὅμοίως λέγουσι ταῦτα καὶ ποιῶσι καὶ οἱ λοιποί, εἶτα θεοτοκία κατ' ἤχον· Μητέρα σε Θεοῦ... Εὐσπλαγγχίας ὑπάρχουσα... Ἐκαστος, ὅπου σῶζεται.. Τῇ Θεοτόκῳ ἐκτενῶς... Τὴν ταχεῖαν σου σκέπην καὶ τὴν βοήθειαν... Πολλὰ τὰ πλήθη τῶν ἐμῶν, Θεοτόκε, πταισμάτων... Ὡς ἔχουσα τὸ συμπαιῆς εἰς τὴν ἀσθένειαν ἡμῶν... Ἡ νοητὴ πύλη τῆς ζωῆς ἡμῶν... Εἶτα λέγει ὁ πρῶτος· Πρόσχωμεν. Προкинь, апостолю, евангелія и молитвы тѣже, что въ ркп. № 473. Дмитревскіѣ. Прилож. 123—134, прим. Послѣ послѣдней молитвы: „Εὐσπλαγγχε πολυέλεε“... εἶτα ἀλείφεται ὑπὸ τῶν ἱερέων, λεγόντων καὶ τὴν εὐχὴν ταύτην χαμηλᾶ τῇ φωνῇ· Πάτερ ἅγιε ἱατρέ... καὶ ἀσπάζεται ὁ ἀδελφὸς τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον. Ψαλλομένου δὲ τοῦ τροπαρίου τούτου· Τῶν σῶν ὄρωρων καὶ τοῦ ἐτέρου· Πηγὴ ἰαμάτων... συναλείφονται παρ' ἀλλήλων οἱ ἱερεῖς, καὶ ἀλείφουσι καὶ τοὺς παρεστῶτας πάρεξ τοῦ, δι' ὃν τὸ εὐχέλαιον γέγονεν, εἶτα λέγει ὁ πρῶτος· Ἐλέησον ἡμᾶς... Ἐπι δεόμεθα κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου... Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους, ὑγείας... Ὅτι ἐλεήμων... Καὶ ποιεῖ ἀπόλυσιν, τροπάριον ἤχος δ'. Πηγὴν ἰα-

μάτων ἔχοντες... Πάτερ ἅγιε, ἰατρὲ ψυχῶν... Goag. p. 338. Именъ свя-
тыхъ въ молитвѣ нѣтъ.

л. 308. Ἀκολουθία εἰς ἀρχάριον ῥασοφοροῦντα. См. выше стр. 276.

л. 309. Ἀκολουθία εἰς κουρὰν μανδουώτου. См. выше стр. 276—
278, но въ концѣ имѣеть отличие. Послѣ одѣянія, читается мо-
литва: Κύριε, Κύριε, ἡ δύναμις τῆς σωτηρίας ἡμῶν. . Goag. p. 379 καὶ
ἀσπάζεται τὸ εὐαγγέλιον καὶ ἅπαντας ἀδελφούς καί, εἰ μὲν ἔστι λειτουρ-
γία, Δόξα, καὶ λέγει κοντάκιον τῆς ἡμέρας καὶ καθεξῆς τὰ ἕτερα, καὶ εἰ
ἔστι καὶ ὁ ἀδελφός ἄξιος, μεταλαμβάνει τῶν θείων μυστηρίων καὶ εἰσο-
δεύει εἰς τὰ ἅγια, εἰ δὲ οὐκ ἔστι λειτουργία, γίνεται ἐκτενὴ καὶ ἀπόλυ-
σις. Ἐἴτα ἀδελφός τις κουρεύει αὐτόν, ψάλλον τὸν Ἄμωμον. Сн. выше
стр. 416.

л. 316. Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος. См. выше
стр. 278, но послѣ евангелія, какъ выше стр. 259.

л. 342 об. Ἀκολουθία εἰς τὸ ἀποκουκούλισαι. См. выше стр. 388.

Σημειωτέον εἰς κανονικάς: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν παρθενίαν
οὕτως ἀγαπήσας... Goag. p. 382.

л. 344. Ἀκολουθία τοῦ ἐξοδιαστικοῦ. См. выше стр. 282, но въ
концѣ, послѣ евангелія, имѣеть нѣсколько иныхъ стихирѣ.

л. 369. Ἀκολουθία εἰς μνημόσυна νεκρῶν. Чинъ панихиды съ
канономъ: Θανάτῳ τὸν θάνατον τοῦ Ἰησοῦ.

л. 375. Апостольскія и евангельскія чтенія.

л. 407 об. Ἀκολουθία τῆς ἀνομβρίας (неокончено).

л. 408. Молитвы надъ сосудомъ съ виномъ и др.

л. 409. Εὐχὴ ἐπὶ τρυγητοῦ ἀμπέλου.

л. 409 об. Εὐχὴ ἐπὶ ψυχοῤῥαγοῦντα.

л. 410. Εὐχὴ ἐπὶ εὐλογίαν οἴκου.

л. 410 об. Εὐχὴ ἐπὶ μετανοούντων.

л. 411. Εὐχὴ ἐπὶ πορευτόντων.

л. 411. Εὐχὴ ἐπὶ λογισμῶν αἰσχυρῶν.

л. 412. Εὐχὴ, λεγομένη ἐν κολύβοις ἁγίων μηνῆς.

л. 412 об. Εὐχὴ ἐπὶ πλεόντων.

-- Εὐχὴ εἰς τὸ κατασκευᾶσαι πλοῖον.

л. 413. Εὐχὴ εἰς ἄγραν ἰχθύων.

л. 413 об. Εὐχὴ εἰς τὸ φυτεῦσαι.

л. 414. Εὐχὴ ἐπὶ σειсмоῦ.

л. 415. Εὐχὴ ἐπὶ μεταλαμβάνοντας, λεγομένη πρό τῆς ἁγίας με-
ταλήψεως.

л. 417. Εὐχή ἐπὶ πᾶν εἶδος ἀρρώστιας.

— Εὐχή ἐπὶ βρώμασι σκανδαλισθέντων.

л. 417 об. Εὐχή ἐπὶ ὀρύξει φρέατος καὶ βρύσεως.

л. 418. Εὐχή ἐπὶ ἀνομβρίας. 3 МОЛИТВЫ.

л. 420. Εὐχή ἐπὶ μιαιοφαγήσαντας.

л. 420 об. Εὐχή εἰς ἀδελφοποίησιν.

л. 421. Εὐχή ἐπὶ τῶν μετανοούντων καὶ εἰς ἐξαφορισμὸν τοῦ Μεγάλου Βασιλείου.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ Υἱὸς τοῦ Πατρὸς, ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου... Goar. p. 536.

л. 422. Εὐχή ἐπὶ τῶν ἀλόγως ὑπότινων ἀφοριζομένων, ἢ λόγῳ δεσμευόντων.

л. 423. Εὐχή ἐπὶ τῶν προπετῶς ὀμνούντων.

— Εὐχή ἐπὶ σπόρου ἀρχῆς.

л. 423 об. Εὐχή ἐπὶ θέρους.

л. 424. Εὐχή εἰς ἄλωνα.

— Εὐχή ἐπὶ τοῖς ἀπὸ ἐχθρας εἰρηνεύουσιν.

л. 425. Ἀκολουθία εἰς φυγοῤῥαγοῦσαν καὶ κρινομένην ψυχὴν καὶ δεῖ λίαν ἐξελθεῖν ἐκ τοῦ σώματος. Goar. p. 585—587.

л. 428. Εὐχή εἰς τεκνοποίησιν.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ τοῦ ἡγαπημένου Παιδός σου, Κυρίου δὲ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ... p. 561.

л. 429. Апостоль и евангеліе на канунѣ Рождества Христова.

LXXIII. № 988. Εὐχολόγιον σὺν Θεῷ ἁγίῳ, περιέχον τὴν ἀπασαν ἀκολουθίαν τοῦ ὅλου ἑνιαυτοῦ. Ркп. той же библи. въ 4 долю, 261 листъ, писана четкимъ почеркомъ XV в.

л. 1. Εὐχαὶ τοῦ λοχικοῦ, ἃς λέγει μυστικῶς ὁ ἱερεὺς.

Молитвъ девять и десятая на главопреклоненіе. На пятомъ мѣстѣ стоитъ молитва: Εὐλογητός εἶ, Κύριε ὁ Θεὸς παντοκράτωρ, ὁ ἐπιστάμενος τὸν νοῦν τῶν ἀνθρώπων, на шестомъ и седьмомъ, по Гоару, пятая и шестая, на восьмомъ—Εὐχή τῆς εἰσόδου·и на девятомъ—Εὐχή μετὰ τὴν εἴσοδον· Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ ὕψιστος, ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν. Goar. p. 29.

л. 6. Εὐχαὶ τοῦ ὄρθρου. Goar. p. 39—42.

л. 12 об. Εὐχαὶ τοῦ μεγάλου ἑσπερινοῦ· Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν σου... κ. τ. λ. Goar. p. 32—34.

λ. 15 οβ. Εὐχή, λεγομένη εἰς μνήμην ἁγίων, εἰς τὴν Παναγίαν· Σοὶ τῷ ἄλλθηνῷ καὶ φιλανθρώπῳ Θεῷ ἡμεῖς, οἱ ἁμαρτωλοὶ καὶ ἀνάξιοι δοῦλοὶ σου... Goar. p. 569.

λ. 6. Εὐχή, ἣν (λέγει) ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸν μέλλοντα μεταλαβεῖν τῶν ἁγίων μυστηρίων.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, Υἱὲ καὶ Λόγε τοῦ Θεοῦ τοῦ ὤντος, ποιμὴν ὑπάρχων καὶ ἀμνός... Goar. p. 536.

λ. 18 οβ. Εὐχή ἑτέρα· Ἐκλίνε τὸν αὐχένα ὁ σὸς δοῦλος ὁ δεῖνα, ὁ ἀπεκδεχόμενος τὰ παρὰ σοῦ πλοῦσια ἐλέη... См. выше стр. 496.

λ. 19. Εὐχή ἐπὶ ἐξομολογουμένων.

λ. 19 οβ. Εὐχή ἐπὶ αἰσχροῶν λογισμῶν.

λ. 20. Εὐχή ἐξ ἐπιτιμιῶν λυομένων.

λ. 20 οβ. Εὐχή εἰς θεμέλιον ναοῦ.

λ. 21. Εὐχή, λεγομένη ἐπὶ σποράς.

λ. 21 οβ. Εὐχή ἐπὶ θέρους.

λ. 22. Εὐχή ἐπὶ ἄλωνα.

Ὁ Θεὸς τῶν ὅλων ποιητῆς καὶ πάντων δημιουργός... См. выше стр. 525 καὶ ἐλαίου αὐτοῦ πληθυνθήσεται σου τοῦ μεταδίδειν ὄρφανοῖς καὶ πτωχοῖς προδύμως καὶ χήραις καὶ πένησιν. Ὅτι εὐλόγηται καὶ δεδόξαται.

λ. 22 οβ. Εὐχή ἑτέρα εἰς ἄλωνα

Ἡ πηγὴ τῶν ἀγαθῶν, Δέσποτα παρμβασιλεῦ καὶ εὐεργέτα τῶν σῶν ποιημάτων... Goar. p. 523.

λ. 23. Εὐχή εἰς θεμέλιον οἴκου.

λ. 23 οβ. Εὐχή εἰς εὐλογίαν οἴκου.

λ. 24. Εὐχή εἰς τὸ μετὰ (εἰσιέναι) οἶκον.

— Εὐχή εἰς τὸ φυτεῦσαι ἀμπελῶνα.

λ. 25. Εὐχή εἰς μετάληψιν σταφυλῆς.

— Εὐχή εἰς εὐλογίαν οἴνου νέου.

λ. 25 οβ. Εὐχή εἰς ὕδωρ μIANθÉN.

— Εὐχή εἰς φρέαρ.

λ. 26 οβ. Εὐχή εἰς φρέαρ μIANθÉN.

λ. 27 οβ. Εὐχή ἐπὶ μιαραφαγησάντων.

λ. 28. Εὐχή εἰς τὸ ἐμπεσεῖν εἶδος ἀκάθαρτον.

λ. 28 οβ. Τάξις γινομένη, εἰ συμβῆ μιαρὸν προσφάτως πεσεῖν εἰς ἀγγεῖον οἴνου ἢ ἐλαίου.

λ. 29 οβ. Εὐχή ἑτέρα.

λ. 30. Εὐχή ἀπὸ ἀνομβρίας.

λ. 30 οβ. Εὐχὴ εἰς σεισμόν.

λ. 31 οβ. Εὐχὴ εἰς λιτὴν διὰ φόβον.

— Εὐχὴ ἐπὶ πλοίου, μέλλοντος πλεῖν.

λ. 32. Εὐχὴ ἑτέρα ἐπὶ πλεόντων.

λ. 32 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ δικτύων.

λ. 33 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ τῶν ἀλόγως ὑπὸ τινος ἀφοριζομένων ἢ λόγῳ ἑαυτῶ δεσμευόντων.

λ. 34 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ μελισσιῶν τοῦ ὀσίου πατρὸς ἡμῶν Ζωσιμᾶ.

λ. 35. Εὐχὴ, ὅταν ἐπαίρη ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τῶν τῆδε· γράφει δὲ ταύτην ὁ πνευματικὸς αὐτοῦ πατήρ εἰς χαρτὶ καὶ βάλλει εἰς τὴν χεῖρα τοῦ τεθνηκότος διὰ τὸν φόβον τῶν τελωνίων τοῦ ἀέρος καὶ τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου.

Ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ συγχωρήσει σε, πνευματικόν μου τέκνον. См. ркп. Ватоп. библ. № 134 л. 359.

λ. 35 οβ. Ἀκολουθία εἰς κάμινον. Ποιεῖ ἁγιασμόν, μετὰ δὲ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ἁγιασμοῦ, λέγει ὁ ἱερεὺς τὰς εὐχὰς ταύτας. Goar. p. 570—571.

λ. 37. Εὐχὴ ἐπὶ τῶν προπετῶς ὀμνούντων.

λ. 37 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ τῶν ἐν βρώμασι σκανδαλισθέντων.

λ. 38. Εὐχὴ ἐπὶ ποιμνίων.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῷ κορυφαίῳ τῶν ἀποστόλων Πέτρῳ διὰ τῆς κατενεχθείσης πρὸς αὐτὸν ὀθόνης ὑποδείξας, μηδὲν ἠγείσθαι κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον, καὶ διὰ τοῦ σκεύους τῆς ἐκλογῆς Παύλου ἀναγγείλας ἡμῖν πάντα εἶναι τοῖς καθαροῖς καθαρά· ἁγιάζονται γάρ φησι διὰ λόγου Θεοῦ καὶ ἐντεύξεως. Αὐτὸς ἁγίασον τοὺς δούλους σου τούτους, καὶ εἴ τις μολυσμὸς συνέβη γενέσθαι αὐτοῖς, ἀποκάθαρσον αὐτοὺς τῷ ἐλέει σου διὰ τῆς χάριτος τοῦ παναγίου σου Πνεύματος, ἵνα μετὰ καθαροῦ συνειδότος μετασχόντες τῶν ζωοποιῶν καὶ φρικτῶν μυστηρίων τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, Κυρίου δὲ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δοξάζωσι διὰ παντὸς τὸ πανάγιον ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος νῦν καὶ ἀεί.

Εὐχὴ ἑτέρα· Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καταδεξάμενος ὕλικῶς ἐνωθῆναι ἀναμαρτήτως καὶ ἀρρύπαρως τῇ ἡμετέρᾳ φύσει τῇ μεμολυσμένῃ καὶ ἀκαθάρτῳ, τῇ βερυπωμένῃ καὶ ἁμαρτωλῷ, καὶ ἁγιάσας καὶ καθάρισας αὐτὴν τῇ σῇ ἐνώσει διὰ λουτροῦ παλιγγενεσίας καὶ τῇ ἐκχύσει τοῦ παναχράντου καὶ παναγίου καὶ ζωοποιοῦ σου αἵματος. Αὐτὸς ἁγίασον καὶ τοὺς δούλους σου τούτους καὶ τὰ σκεύη αὐτῶν διὰ τῆς χάριτος τοῦ παναγίου σου Πνεύματος, εὐλόγησον τὰ ἔργα τῶν

χειρῶν αὐτῶν καὶ πλήθυνον αὐτά, τὴν ποιμνὴν αὐτοῦ διαφύλαξον ἀπὸ πάσης ἐπιβουλῆς καὶ ἐπηρείας τοῦ διαβόλου, ἵνα πληθυνομένης ἀόκνως μετὰ πάσης σπουδῆς τε καὶ ἠλαρότητας, τὴν πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν πένητας συμπαθειαν ἐπιδείκνυνται, ἐξ ὧν αὐτοῖς ἐπιχορηγεῖς, ἵνα οὕτως ἀγαθοεργοῦντες καὶ τῶν μελλόντων ἐπιτύχωσιν ἀγαθῶν, δοξάζοντες τὸ πανάγιον ὄνομά σου τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ αἰί.

Εὐχὴ ἑτέρα· Τῆς Παρθένου τεκούσης τοῦ Κυρίου γεννηθέντος πᾶσα φύσις λέλυται· ὁ γὰρ τῶν ὄλων Θεὸς τὰς ὀδύνας ἔλυσε τῶν πεπεδημένων, καὶ νίκην ἔχων, ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, τὸν Ἀδὰμ ἀνέστησε καὶ τὸν κόσμον ἀνέπλασε, καὶ πᾶν κακὸν ἐκατήρησε, καὶ πᾶς ἄνθρωπος καὶ φθορὰν ἐδίωξεν ἀπὸ τῆς ποιμνῆς, καὶ βουκόλια τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα, καὶ ζῶν ἐδωρήσατο διὰ δυνάμεως τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιῦ σταυροῦ, ταῖς πρεσβείαις τῶν ἁγίων καὶ ὁσίων καὶ ἀσκητῶν καὶ πάντων τῶν δικαίων, τῶν ἁγίων μεγάλων μαρτύρων Γεωργίου, Θεοδώρου, Δημητρίου, Ταρασίου, Μερκουρίου, τῶν ἁγίων τη'. Θεοφόρων πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ, τοῦ ἐν ἁγίαις πατρὸς ἡμῶν ἀρχιεράρχου καὶ θαυματουργοῦ Νικολάου, τῶν ἁγίων τεσσαράκοντα μαρτύρων, τῶν ἐν Σεβαστείᾳ τῇ λίμνῃ μαρτυρησάντων, τοῦ ἁγίου ἀρχιστρατήγου, τοῦ ἐν ταῖς Χώναις, τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς ἀλοητίσσης. Ἐξορκίζω πᾶσαν νόσον ἀπὸ τῆς ποιμνῆς τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα, ὀρκίζω σας εἰς τὸν ὑψηλὸν θρόνον τοῦ Θεοῦ τὸν ἀσάλευτον, ὀρκίζω σας εἰς τὸ σημεῖον τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ καὶ εἰς τὴν ἄχραντον αὐτοῦ κορυφήν. ἦν ἤψατο ὁ Ἰωάννης ἐν Ἰορδάνῃ ποταμῷ, ὀρκίζω σας εἰς τοὺς ὀ'. εὐαγγελιστάς, ὀρκίζω σας εἰς τοὺς τιμίους Ἀσωμάτους, ὀρκίζω σας πᾶσαν νόσον καὶ φθορὰν καὶ πάθος, τὸν Θεὸν τῶν ἀγγέλων, τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ, τὸν Θεὸν τῶν ἀστέρων, τὸν Θεὸν τοῦ ἡλίου, τὸν Θεὸν τῆς σελήνης, τὸν Θεόν, τὸν ῥυσάμενον Θέκλαν ἐκ πυρός καὶ τοὺς γ'. παῖδας ἐκ τῆς καμίνου, ἀνάλυσον, Κύριε, τὰ κτήνη ταῦτα ἀπὸ παντὸς πειρασμοῦ, καὶ ἀπόστρεψον πᾶν κακὸν εἰς τὰ ὀπίσω, ὡς ἀπέστρεψας τὸν θυμὸν σου ἀπὸ τὴν Νινευὶ πόλιν, ἀπόστρεψον, Κύριε, τὰς φρένας, τὰς μελλούσας ἔρχεσθαι εἰς τὰ ποιμνία τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα, ἧ μαγίας πέψις, ἧ θηρίων ἧ ἄλλων οἰαδήποτε νόσος ἧ περιεργίας, ὡς τὰ Σόδομα καὶ τὰ Γόμορρα, καὶ πᾶν φύλλον τῶν δένδρων ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Πατρὸς τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ αἰί καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας...

Εὐχὴ ἑτέρα· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ παντοκράτωρ, ὁ ἀληθινὸς ἀμνός.
Goar. p. 589.

λ. 41. Εὐχὴ, λεγομένη εἰς χώραν, εἰς ἀμπέλιον, εἰς κήπον· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν ἀρχῇ τῆς δημιουργίας σου ποιήσας. Goar. p. 554.

Εὐχὴ ἑτέρα· Ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν см. выше стр. 119—120, прим. Εὐχὴ ἑτέρα· Δέσποτα παντοκράτωρ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τῷ κήπῳ σταυρωθεὶς, πέραν τοῦ Χειμάρρου τῶν Κέδρων παρεδόθης ἑαυτὸν τοῖς ἀνόμοις εἰς θάνατον, καὶ ἐν αὐτῷ καταπαγεῖς ἡ ζωὴ τῶν ἀπάντων. Αὐτὸς νῦν, ὁ Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐπιβλεψὼν ἐξ ἀγίου κατοικητηρίου σου καὶ ἐπίσκεψαι τὸν τόπον τοῦτον, καὶ τὴν χώραν ταύτην, καὶ ἐπὶ πᾶν δῆδρον καὶ φυτὸν, καὶ λάχανον, καὶ ἀπέλασον ἀπ' αὐτοῦ πάντα τὰ κακὰ θηρία καὶ ἔρπετά καὶ μουσάρά, τὰ ἀδικοῦντα καὶ βλάπτοντα τὴν ἄμπελον ταύτην καὶ τὴν χώραν καὶ πᾶν φυτὸν, καὶ φυγάδευσον ἀπ' αὐτὴν μακρόθεν καὶ ἀπάγων αὐτὰ εἰς τὰ ἄγρια ὄρη καὶ εἰς τὰ ἄκαρπα ξύλα, ἐκεῖ ἔδωκεν ὁ Θεὸς τὴν καθημερινὴν τροφήν, ἐκεῖ ἔλαβον ἐξουσίαν παρὰ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ κατοικεῖν ἐν αὐτοῖς τοῖς ἀγρίοις καὶ ἀβάτοις τόποις καὶ οὐχὶ ἐνταῦθα. Εἰσὶ τὰ ὀνόματα τῶν θηρίων ταῦτα· ἀκρίς, κάμπια, σκληροκάμπια, ψύος, ψύλλος, πρασίκουρος τὸ κακὸν θηρίον, σκώληξ, ψάμικας, μελίρα, μακρόποα, φυλίτης, φυλλίτις, καυλοκόπος, ἐπίμαλις, σκάνδαρις, καρτερίς, ἀλοκίρις, λῖς, παγκανὰς, ρουζάλ, ὀφιξ καὶ τὸ λεγόμενος κοχλύος καὶ τὸ ἐρχόμενον εἰς τὴν ἄμπελον καὶ ξηραίνων καὶ μαιίνων τὸν καρπὸν αὐτῆς, ἀσπάλακας, μύρμηξ, μαρουδιά, κουβαρίδης, χρυσόπτερος, λύος, φθειρες, καμπανός, ἐπισαλιζων, σκάρεις, κνίπες, κώνωπες, ἐρυσίβη, βροῦχος, σαβρός ¹⁾. Ταῦτα καὶ ἄλλα, ὅσα εἰσὶ τὰ βλάπτοντα, καὶ ἀδικοῦντα τὸν κήπον, ἢ τὴν χώραν ἢ ἄμπελον ταύτην τῶν πονηρῶν καὶ κακούργων θηρίων καὶ ἔρπετῶν καὶ μουσαρῶν ἐξορκίζομεν, ἐξορκίζομεν ἀπορκίζομεν ὑμᾶς κατὰ τοῦ φρικτοῦ καὶ ἐνδόξου ὀνόματος Κυρίου τοῦ Θεοῦ παντοκράτορος Ἄδαϊ, Ἐλωί, Σαβαώθ κατὰ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ τῆς φοβερᾶς αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐξελθεῖν ὑμᾶς καὶ τῆς χώρας ταύτης καὶ πάσης τῆς περιοχῆς καὶ τῆς διακρίσεως τούτων καὶ τῆς ἀμπέλου καὶ τῆς διακρατήσεως αὐτῶν, καὶ μὴ ἐγκαταλείψητε ἢ ἀποκρυβῆθητε ἐν οἴῳ τόπῳ, ἀλλὰ καὶ μακρὰν πόρρω φυγάδεύθητε αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, ἡμῶν λεγόντων τῶν ἀμαρτωλῶν, ὅπου ἀναγινώσκειται αὐτῇ ἢ παροῦσα εὐχὴ οὕτω (εἰς το) ὄνομα Κυρίου φυγάδεύθητε, ἵνα μὴ ἐξαποστείλῃ τὸν ἄγγελον αὐτοῦ, τὸν ἐξάρχοντα ὑμῶν καὶ δώσει καὶ μαστιγώσει καὶ κολάσει ἀτελεύτητα, παραδώσει ὑμᾶς, ὅτι αὐτῷ πρέπει ὀφείλα εἰς τοὺς αἰῶνας...

л. 45 об. Εὐχὴ ἐπὶ ἀσθενούντας.

Δέσποτα παντοκράτωρ, ἰατρὲ ψυχῶν καὶ σωμάτων, ὁ ταπεινῶν καὶ ἀνοψῶν, ὁ παιδεύων καὶ πάλιν ἰώμενος τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν.. См. выше стр. 197. Εὐχὴ ἑτέρα· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὰ χρόνια πάθη λόγῳ θεραπεύσας... См. выше стр. 56. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παι-

¹⁾ Правписание вредоносных насекомых тоже, что въ рукописи.

δεύων καὶ μὴ θανατῶν... Прилож. стр. 127 Εὐχὴ ἑτέρα· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, γενοῦ ἱατρὸς τοῦ δούλου σου ὁ δεῖνα, ἰατρευσον αὐτὸν πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν· Σὺ γὰρ ἰώμενος τὰς νόσους ἡμῶν... Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἱατρὲ ψυχῶν καὶ σωμάτων, ὁ πᾶσαν νόσον ἰώμενος, ὁ παιδεύων ἡμᾶς καὶ ταῖς ἰάσεσι πάλιν διαναπαύων... Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῆς ἰάσεως Δοτήρ, ὁ ἐν τῷ ῥήματί σου φέρων τὴν ἰαματικὴν δύναμιν, ὁ ἐπιτιμῆσας τὸν πυρετὸν τοῦ κατακειμένου διὰ Πέτρου τοῦ θεράποντος... Ὁ Θεὸς ὁ δυνατὸς καὶ ἐλεήμων, ὁ πάντα οἰκονομῶν... Прилож. 132, прим. 3. Πάτερ ἅγιε, ἱατρὲ ψυχῶν καὶ σωμάτων p. 338.

л. 49 об. Εὐχὴ ἐπὶ χριστιανῶν μαγαρισάντων ὑπὸ ἔθνοους.

л. 50 об. Τῇ κυριακῇ τῆς ἁγίας Πεντηκοστῆς. Goar. p. 597—603, но съ опущениемъ молитвы: Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ ὑψιστος, ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν... и съ отпущениемъ въ концѣ: Ὁ ἐν εἶδει πυρίνων γλωσσῶν καταπέμφας Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπὶ τοὺς ἁγίους αὐτοῦ μαθητὰς καὶ ἀποστόλους Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν...

л. 64. Εὐχὴ, λεγομένη εἰς γυναῖκα λεχώ.

Ὁ ἱερεὺς ποιεῖ εὐλογητόν, ἱσταμένου ἔσω τοῦ οἴκου, τὸ Τρισάγιον, τὸ Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστίν, τροπάριον¹⁾, ἤχος πλ. β'. Ἐλέησον ἡμᾶς... Δόξα, Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς... Καὶ νῦν, Τῆς εὐσπλαγχνίας τὴν πύλην... καὶ ἡ εὐχὴ· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πλάστης καὶ δημιουργὸς τῶν ἀπάντων Прилож. стр. 1. Εὐχὴ ἑτέρα. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῷ Ἀδὰμ καὶ τῇ Εὐὰ συγχωρήσας τῇ παραβάσει αὐτῶν καὶ γεννηθεὶς ἐκ τῆς ἀχράντου Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, καὶ γινώσκων τὸ ἀσθενὲς τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, συγχώρησον καὶ τὴν δούλην σου, ἡ δεῖνα, τὴν γεννήσασαν²⁾ παῖδα ἐκ τῶν σῶν ἀφράστων οἰκιτιμῶν καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῷ οἴκῳ, ἐν ᾧ ἐγεννήθη τὸ παιδίον, διαφύλαξον, ὅτι μόνος ἔχεις ἐξουσίαν ἀφιέναι ἀμαρτίας πρεσβεΐαις τῆς πανυπερευλογημένης Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ

1) Ркп. Синайск. библ. XVI в. № 978 Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἀνέτειλε τῷ κόσμῳ τὸ φῶς... Εἰ βούλει, εἰπέ καὶ τοῦ ἁγίου Ἐλευθερίου τὸ Δόξα, Καὶ τρόπων μέτοχος καὶ θρόνων διάδοχος τῶν ἀποστόλων γενόμενος... Καὶ νῦν, Ἡ γέννησίς σου, Θεοτόκε, καὶ εὐθὺς αἰ εὐχαί. 2) τὴν τέξασαν σήμερον· Σὺ γὰρ εἶπας, Κύριε· αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὴν γῆν καὶ κατακυριεύσατε αὐτήν, διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς οἱ ἁμαρτωλοὶ καὶ ἀνάξιοι δούλοι σου, θαρβρόντες εἰς τὸ τῆς φιλανθρωπίας σου ἀνεξιχνίαστον πέλαγος καὶ εἰς τὸ ἅγιον ὄνομα τῆς μεγάλης σου βιαιλείας, ἐπίβλαψον ἐξ οὐρανοῦ, Κύριε, καὶ ἴδε τὴν ἀσθένειαν ἡμῶν τῶν καταδίκων καὶ συγχώρησον τὴν δούλην σου... ἡ δεῖνα τὴν γεννήσασαν παῖδα... Сн. выше стр. 491—492.

πάντων τῶν ἁγίων. Ὅτι σὸν τὸ κράτος καὶ σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία... Сн. выше стр. 492. Εὐχὴ ἐτέρᾳ¹⁾ εἰς τὰς τυχοῦσας γυναῖκας τῆς λεχῶ· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὰ ἐν τῇ οὐρόνῃ εἰπὼν τῷ Πέτρῳ τῷ ἀποστόλῳ... Прилож. стр. 6; Εὐχολόγ. Goar. p. 263—264. Сн. выше стр. 455.

Τῆς λεχῶ εὐχῆ· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ γεννηθεὶς ἐν σπηλαίῳ ὑπὸ τῆς παναχράντου Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, καὶ ἐτέχθης ἐν φάτνῃ, ὡσπερ νήπιος καὶ βρέφος, καὶ ἐφάνης ἐν τῷ κόσμῳ, ὡς ἄνθρωπος διὰ τὸ μέγα σου ἔλεος. Αὐτὸς καὶ τὴν παροῦσαν δούλην σου ἡ δεῖνα τὴν γεννήσασαν παῖδα ἐκ τῆς σῆς ἀφάτου φιλανθρωπίας, εὐλόγησον καὶ διαφύλαξον αὐτὴν μετὰ τοῦ παιδίου αὐτῆς ἀπὸ πάσης τυραννίδος, ἀπὸ πάσης ζάλης, ἀπὸ πάσης φαρμακίας, καὶ εἴ τι ἀμάρτημα ἐπράχθη ἐν αὐτῇ, συγχώρησον, Κύριε, καὶ τὰς τυχοῦσας ἀδελφὰς ἡμῶν ἐν ὥρᾳ τῆς γεννήσεως αὐτῆς, συγχώρησον, Κύριε, καὶ καθάρισον αὐτὰς ἀπὸ πάσης ἀκαθαρσίας, καὶ ἀξίωσον αὐταῖς εἰσελθεῖν εἰς τὴν ἁγίαν σου ἐκκλησίαν. Ὅτι σὺ ὑπάρχεις συμπαθὴς καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν.

л. 67. Εὐχὴ εἰς ἀπόβλησιν γυναικὸς καὶ μὴ ζῶν τὸ παιδίον. Πάτερ ἐπουράνιε καὶ Κύριε τοῦ ἐλέους, ὁ κατ' ἀρχὰς τὸν ἄνθρωπον πλάσας διὰ τῶν σῶν ἀχράντων χειρῶν, ὡς αὐτὸς ἐπίστασαι, καὶ οἰκονομήσας, ὡς οἶδας, καὶ ὡς ἠβουλήθης γεγενῆσθαι ἄνθρωπον ἐξ ἀμφοτέρων ἀνωτέρων ἄρρενος καὶ θήλειως, καὶ τοὺς μὲν εὐδοκεῖς καὶ γεννῶνται ζῶντες καὶ εἰς φῶς ἄγονται, τοὺς δέ, δι' οἷς οἶδας κρίμασι, παραχωρεῖς καὶ τελευτῶσιν ἐντὸς τῆς μήτρας τῆς μητρὸς αὐτῶν καὶ οὐκ ἀξιούνται κἄν τοῦ φωτὸς εἶδειν, οὐπερ ἡμεῖς οἱ ἐν τῷ κόσμῳ οἰκοῦντες ζῶμεν καὶ ἀπολαμβάνομεν, ἀλλ' ἐξέρχονται νήπια βιαίως, ἐστερημένα τῆς ζωῆς αὐτῶν. Αὐτὸς, Δέσποτα παντοκράτωρ, ὁ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πᾶσαν φύσιν τῶν ὄντων λογικὴν τε καὶ ἄλογον, διὰ τοῦ λόγου σου δημιουργήσας, πάντα ἐξ οὐκ ὄντων εἰς τὸ εἶναι παραγαγὼν τῷ σῷ θελήματι, καὶ διὰ τῆς σῆς φιλανθρωπίας διασώσας τὴν δούλην σου ἡ δεῖνα τὴν ἀποβαλομένην τὸ παρὸν καὶ μὴ ζῶν νήπιον, εἴτε ἐξ ἀμελείας, εἴτε ἀπὸ θυμοῦ, εἴτε ἀπὸ κόπου, εἴτε ἀπὸ πικρίας καὶ ἔσω πλήξεως, εἴτε ἐξ αἰφνης, εἴτε ἀπὸ δρόμου, εἴτε ἀπὸ κρημνήσεως, εἴτε ἀπὸ ἄλλης τινὸς συμπτώσεως ἢ αἰτίας, ἧς οὐκ ἐπιστάμεθα καὶ οὐκ εἶσας περιθῆναι καὶ αὐτῇ τὴν ζωὴν αὐτῆς. Αὐτὸς παντεπίσκοπε βασιλεῦ, δὸς αὐτῇ συγγνώμην καὶ καθάρισον αὐτὴν ἀπὸ πάσης ἀμαρτίας καὶ ἀπὸ παντὸς ρύπου, ἀπόπλυνον αὐτὴν καὶ τῆς ἐγγινομένης ἐν αὐτῇ κηλίδος, ὅπως διαβῆναι καὶ διαβάσῃ ἀνεπηρέαστως τὸν ἀποτεταγμένον αὐτῆς καιρὸν τῆς

¹⁾ Ркп. Синайск. библ. № 978 3гоЙ молитвы прѣтъ.

ἀποκλήσεως αὐτῆς καὶ ἀκατακρίτως φθάσαι τὸν νενομισμένον τεσσαρακονθήμερον ὄρον, καὶ τότε προσέρχεται τῇ ἀγία σου ἐκκλησίᾳ· ἐπίβλεψον τοίνυν ἐπὶ τὴν δούλην σου ταύτην, ἐξεζήτησον, ἐξερεύνησον καὶ ἀπέλασον ἀπ' αὐτῆς πάντα τὰ ἐνεργήματα τοῦ διαβόλου, καὶ καθάρισον τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου καὶ τῇ ὀξείᾳ σου χαρισάμενος αὐτῇ ἐνεργείᾳ, καὶ δὸς αὐτῇ νίκην κατὰ τῶν ἀκαθάρτων αὐτῆς πνευμάτων, ὅπως τοῦ παρὰ σοῦ ἐλέους τυγχάνουσα καταξιωθῆ καὶ τῶν ἐπουρανίων σου μυστηρίων καὶ δόξαν σοὶ ἀναπέμψῃ τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι.

λ. 68. Εὐχὴ τῆς μαίας.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ μὴ βουλόμενος τὸν θάνατον τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ὡς τὸ ἐπιστρέφαι καὶ ζῆν αὐτόν... См. выше стр. 455, прим. Εὐχὴ τῆς μαίας· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῷ ἐνουποστάτῳ σου λόγῳ... Goar. p. 263 ζωογονοῦσα. Αὐτὸς Κύριε, εὐλόγησον τὴν δούλην σου ἢ δεῖνα καὶ πρόσδεξι αὐτῆς τὴν μετάνοιαν καὶ ἀξίωσον αὐτὴν εἰσελθεῖν διὰ τοῦ τιμίου πρεσβυτερίου καὶ τῆς εἰσόδου τοῦ θείου ναοῦ. Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλόνητος Θεὸς ὑπάρχεις καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν... Εὐχὴ τῆς μαίας· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ δοῦς τὴν χάριν καὶ εὐλογῶν, ὁ φυλάσσων νήπια ὑπὸ τῶν αὐτὰ δεχόντων, καθὼς εὐλόγησας διὰ Μωϋσέως μαίαν τὴν Σαλόμην, Αὐτὸς εὐλόγησον καὶ τὴν δούλην σου ἢ δεῖνα, διότι Σὺ, Κύριε, κατέδειξας αὐτὴν τὴν μαίαν διὰ τῶν ὑπὸ σοῦ γενομένων νηπίων, καὶ καταξίωσον τὴν δούλην σου ταύτην εἰσελθεῖν διὰ τοῦ τιμίου πρεσβυτερίου, μεθ' οὗ σοὶ δόξα, κράτος πρόκειται τιμὴ καὶ προσκύνησις τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ.

λ. 69 об. Εὐχὴ ἐτέρα τῶν ἡ'. ἡμερῶν.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἀληθινὸς ἄρτος τῆς ζωῆς ἡμῶν... См. выше стр. 396.

λ. 70. Ἀκολουθία τοῦ βαπτίσματος. Εὐχὴ εἰς τὸ κατασφραγίσαι παιδίον, λαμβάνον ὄνομα τῆ ὁγδόῃ ἡμέρᾳ τῆς ἑαυτοῦ γεννήσεως. См. выше стр. 491.

λ. 71. Τῇ δὲ τεσσαρακοστῇ ἡμέρᾳ... Прилож. стр. 7—9 съ опущением замѣчания: Εὐχὴ, ἣν ποιεῖ ὁ ἱερεὺς μέλλων εἰσάξει τὴν λεχῶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν и съ прибавкою въ концѣ: Καὶ μετὰ τὸ Ἄμην σφραγίζει τὸ μέτωπον αὐτοῦ καὶ τὸ στόμα καὶ τὸ στήθος, λέγων· Τὸ δὲ παιδίον ἠΐξανε καὶ ἐκραταιοῦτο Πνεύματι. Καὶ οὕτως ὁ ἀνάδοχος λαμβάνει αὐτόν καὶ ἐξέρχεται, καὶ πιάσας ὁ ἱερεὺς τὸ παιδίον, λέγων· Τὰ ῥήματά μου ἐνώτισαι, Κύριε... ἕως τὸ Εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν σου, προσκυνήσω... Καὶ ποιῶν σταυροὺς τρεῖς ἐν τε τῇ ἄνω φλιᾷ τῆς πύλης τοῦ ναοῦ καὶ ἐλθόντος ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων θυρῶν, τίθησι τὸ παι-

δίον ἔμπροσθεν τῆς εἰκόνης τῆς Θεοτόκου ἔσωθεν τοῦ ναοῦ, λέγει τροπάριον· Χαῖρε, κεχαριτωμένη Θεοτόκε Παρθένε... καὶ λαβῶν ἔλαιον ἐκ τῆς δεσποτικῆς κανδήλας, χρίει τὸν νήπιον καὶ λαμβάνει ἡ μαῖα τὸ παιδίον, καὶ ὁ ἱερεὺς ἀπόλουσιν ποιεῖ. См. выше стр. 575.

л. 74. Ἀκολουθία εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχοῦμενον, ἤγγουν βαπτίσει.

Λύει ὁ ἱερεὺς τὴν ζώνην Прилож. стр. 20. Ἀποδυομένου καὶ ἀπολουμένου τοῦ βαπτιζομένου, εἰ μέγας ἐστί, στρέφει αὐτὸν πρὸς δυσμὰς, ἄνω τὰς χεῖρας ἔχοντα, καὶ λέγει ἐκ τρίτου· Ἀποτάσσομαι τῷ σατανᾷ. См. выше стр. 456—458 и прим. до погружения въ водѣ. Ἐν δὲ τῷ ἀλείφεισθαι τούτους, ὁ πατριάρχης βάλλει τὸ λέντιον καὶ τὰ μανίκια καὶ μετὰ τοῦτο βαπτίζει, λέγων· Βαπτίζεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς. Ἀμήν... Καὶ μετὰ τὸ γενέσθαι τὴν βάπτισιν, νίπτεται καὶ ἐκβάλλει τὸ λέντιον καὶ τὰ μανίκια, καὶ τοῦ ἀρχιδιακόνου λέγοντος· Πρόσχωμεν, καὶ ἄρχονται οἱ ψάλται· Μακάριοι, ὧν ἀφέθησαν... Καὶ λέγει τοῦτο γ'. καὶ δοξάζει ὁ ἱερεὺς· Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ φωτίζων... Καὶ εὐθὺς ἐνδύει τὸν χιτῶνα καὶ τὴν ζώνην καὶ τὰ σταυρώματα καὶ λαμβάνει αὐτὸν ἡ μαῖα καὶ σπαργανώνει καὶ λαμβάνει αὐτὸν ὁ ἱερεὺς καὶ κρεμνᾷ εἰς τὸν τράχηλον τοῦ ἀναδόχου, καὶ μετὰ τοῦτο εὐχεται ὁ ἱερεὺς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Εὐλογητὸς εἰ Κύριε ὁ Θεὸς παντοκράτωρ ἡ πηγὴ τῶν ἀγαθῶν. Goar. p. 290. Καὶ λαβῶν θυματόν, ψάλλει· Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε... γυρίζοντες τῆς κολυμβήθρας γ'. Εἶθ' οὕτως χρίει τὸν βαπτισθέντα τῷ ἁγίῳ μύρῳ, σταυροῦ ποιῶν τύπον ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ τῶν μυκτήρων, καὶ τοῦ στόματος, καὶ τῶν δύο ὠτων, λέγων· Σφραγίς δωρεᾶς Πνεύματος ἁγίου. Ἀμήν. Εἶτα ἀποκουρεύει αὐτόν, λέγει· Κεῖρεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ εἰς τὸ ὄνομα... κείρει δὲ (αὐ)τὸν σταυροειδῶς.

л. 88 об. Εὐχὴ εἰς τὸ ἀποκουρεῦσαι παιδίον. Прилож. стр. 16.

л. 90. Εὐχὴ τοῦ μύρου.

Ὁ λύτρωσιν ἁμαρτιῶν διὰ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος. Goar. p. 303. Καὶ λαβῶν σπόγγον καινόν, ἀποσπογγίζει τὸ μέτωπον αὐτοῦ καὶ τὰ λοιπά, λέγων· Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ φωτίζων πάντα ἄνθρωπον... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ τῆς κολυμβήθρας. Goar. p. 304. Εἰρήνην πάσι. Τὰς κεφαλὰς. Οἱ ἐνδυσάμενοί σε τὸν Χριστὸν καὶ Θεὸν ἡμῶν... Ibid. καὶ γίνεται ἀπόλουσις.

л. 91 об. Εὐχὴ, λεγομένη μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας.

Προσάγεται ἐν τῷ ναῷ ἡ μήτηρ μετὰ τοῦ παιδίου αὐτῆς, ἥτοι λελουμένη καὶ κεκαθαρμένη, ποιεῖ ὁ ἱερεὺς εὐλογητόν, τὸ Τρισάγιον, τὸ Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστίν, τὸ ἀπολυτοκόνταχον τῆς ἡμέρας καὶ ἡ εὐχὴ,

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σὲ δεόμεθα καὶ σὲ παρακαλοῦμεν καὶ ἱκετεύομεν, Αὐτὸς οὖν ὁ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Goar. p. 267. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παραγενόμενος ἐπὶ σωτηρίαν τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων. Goar. p. 267, съ незначительными сокращениями. Ὅτι ἡγίασται καὶ δεδόξασται τὸ πάντιμον καὶ μεγαλοπρεπὲς ὄνομά σου τοῦ Πατρὸς.. Καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς τὸ παιδίον, λέγει· Χαῖρε κεχαριτωμένη... Καὶ λαβὼν ἔλαιον ἐκ τῆς κανδήλας τῆς Θεοτόκου, ἀλείφει αὐτοῦ τὸ μέτωπον καὶ λέγει· Χρίεται ὁ δούλος τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα... ἔλαιον ἀγαλλιᾶσεως, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς... νῦν καὶ αἰ... καὶ ἀπόλυσις μετ' εἰρήνης.

л. 93. Ἀκολουθία εἰς μνηστρα, ἀρχὴ τοῦ ἀρραβῶνος. См. выше стр. 459—461. Недостоящее здѣсь восполняется такъ: Εἰ δὲ βούλονται ἐνταῦθα στεφανωθῆναι, εἰσέρχονται εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ, ὁ δὲ ἱερεὺς, εἰσελθὼν ἐν τῷ ἀγίῳ βήματι, ἀποτίθησι δύο στέφανα ἐν τῇ ἀγίᾳ τραπεζῇ καὶ ποτήριον κανόν, μεστὸν οἴνου· εἰσερχομένων δὲ αὐτῶν τῶν νεογύμων ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ψάλλουσιν οἱ κληρικοὶ ψαλμόν· Μακάριοι πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν Κύριον... καὶ εὐθὺς ἄρχεται οὕτως· Ἐνειρήνη... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἀγίου οἴκου... Ὑπὲρ πάσης ἐπισκοπῆς... Ὑπὲρ τῶν νῦν συναπτομένων πρὸς γάμου κοινωνίαν... Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὸν γάμον τοῦτον... Ὑπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα καὶ τῆς δεῖνα καὶ τῆς ἐν Χριστῷ συζεύξεως αὐτῶν... Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς χαρίσει αὐτοῖς τίμιον τὸν γάμον... Ὑπὲρ τοῦ παρασχεθῆναι αὐτοῖς σωφροσύνην... Ὑπὲρ τοῦ ῥυθθῆναι и т. д. что выше стр 461—466, съ самыми незначительными особенностями, указанными въ примѣчанияхъ.

л. 108. Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου ἀγιασμοῦ τῶν Φώτων.

л. 119. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἀγιασμοῦ.

Тривари до „Слава“ тѣже, что у Гоара p. 358—359. Δόξα, Τὸν Πατέρα καὶ Υἱὸν δοξολογοῦμεν... Καὶ νῦν, θεοτοκίον· Θεοτόκε, ἡ τεκοῦσα τὸν Σωτῆρα... Молитва: Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ μονογενὴς Υἱός, ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ Πατρὸς, ὁ ἀληθινὸς Θεός. Goar. p. 368. Εὐχὴ ἑτέρα, ἣν λέγει εἰς ἐπήκοον· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ μέγας τῇ βουλῇ καὶ θαυμαστός τοῖς ἔργοις, ὁ πάσης νοουμένης καὶ φαινομένης κτίσεως δημιουργός... p. 361. При погруженіи креста, поютъ: Тῶν σῶν δωρεῶν...

л. 129. Κανὼν, ψαλλόμενος εἰς ψυχὸρράγουντας. Goar. p. 585—587. Одна первая молитва.

λ. 136. Κανὼν παρακλητικός, ψαλλόμενος εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον.

λ. 144. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐλαίου, ἁγιαζομένου ὑπὸ ἑπτὰ ἱερέων.

Συναχθέντες δὲ οἱ ἑπτὰ πρεσβύτεροι ἐν ἐκκλησίᾳ ἢ ἐν οἴκῳ, προτίθεται ἐν τῷ μέσῳ τετράπους... См. выше стр. 445. Послѣ псалма 142, ψάλλομεν τὸ Θεὸς Κύριος εἰς ἤχον πλ. β'. μετὰ τῶν στίχων αὐτοῦ. Εἰ δὲ ἐστὶ μεγάλη μ'. χωρὶς σαββάτου καὶ κυριακῆς, ψάλλομεν τὸ Ἀλληλούια μετὰ καὶ τῶν στίχων αὐτοῦ, ἤγουν τόν, Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξῃς... Στίχος· Ἐλέησόν με, Κύριε... καὶ εὐθὺς ἀρχόμεθα τὰ παρόντα τροπάρια εἰς ἤχον πλ. β'. Ἐλέησον ἡμᾶς... Κύριε, ἐλέησον... Καὶ νῦν, Τῆς εὐσπλαγχνίας τὴν πόλην... Εἶτα ὁ πεντηκοστός ψαλμὸς καὶ εὐθὺς ὁ κανὼν τῆς Θεοτόκου¹⁾. Ὁδὴ α'. ἤχος πλ. δ'. ὁ εἰρμός· Ὑγρὰν διδοεύσας... Πολλοὺς συνεχόμενος πειρασμοῖς πρὸς σὲ καταφεύγω... Παθῶν με ταραττοῦσαι προσβολαί... Σωτήρα τεκοῦσάν σε καὶ Θεὸν δυσωπῶ, Παρθένε, λυτρωθῆναι... Ἔτερος κανὼν, οὗ ἡ ἀκροστιχίς· Εὐχῆς ἐλαίου ψαλμὸς ἐξ Ἀρσενίου... Соар. р. 332. Εἶτα ψάλλομεν στιχηρὰ προσόμοια τῆς Θεοτόκου εἰς ἤχον πλ. β'. Ἡ ἀπεγνωσμένη. Οὐρανῶν ὑπάρχουσα πλατυτέρα, χερουβὶμ καὶ θρόνων ἐνδοξότερα... Ὑμνοὺς τῶν χειλέων μου μὴ παρίδῃς... Οἱ πεπρωμένοι τῇ διανοίᾳ καὶ πεφορτισμένοι ταῖς ἁμαρτίαις Ἡ ἀπελπισμένων ἐλπίς βεβαία καὶ ἁμαρτανόντων ἡ σωτηρία... Δόξα, Θρήνησον, ψυχὴ μου, πρὸ τῆς ἐξόδου, πρόσπεσον τῷ κτίστῃ ἐν μετανοίᾳ... Καὶ νῦν, Τῇ συμπαθεστάτῃ σου προμηθεΐᾳ καὶ τῇ πανευσπλάγγνῳ κηδεμονίᾳ... Εἶθ' οὕτως προσέρχεται ὁ μέλλων ποιῆσαι τὸ ἅγιον ἔλαιον μέσον τῶν ἱερέων καὶ ποιήσας κατὰ ἀνατολὰς μετανοίας τρεῖς καὶ μίαν πρὸς τοὺς ἱερεῖς, λέγων· Εὐλογήσατε, συγχωρήσατε... Καὶ λέγουσι πάντες. Ὁ Θεὸς συγχωρήσει σοι καὶ ἐν τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, καὶ εὐθὺς βάλλοντες ἔλαιον ἐν τῇ κανδήλῃ, εἶτα λέγει ὁ πρῶτος ἱερεὺς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Καὶ λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην ἐπάνω τῆς κανδήλας· Ἄναρχε, ἀδιάδοχε, ἅγιε ἁγίων. Соар. р. 337. Εἶτα γίνεται συναπτὴ μεγάλη παρὰ τοῦ διακόνου, ἢ τοῦ πρώτου τῶν ἱερέων· Ἐν εἰρήνῃ и т. д. Прилож. 120, прим. Καὶ εὐθὺς λέγεται ἡ παροῦσα εὐχὴ ἐπάνω τῆς κανδήλας, τῆς ἐχούσης τὸ ἔλαιον, παρ' ἐνὸς ἐκάστου τῶν ἱερέων. Ὁ πρῶτος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Μυστικῶς· Κύριε, ὁ ἐν ἐλέει καὶ τοῖς οἰκτιρμοῖς σου... р. 305. Ταύτης δὲ λεγομένης, λέγουσιν οἱ λοιποὶ τὸν Ν'. ψαλμόν, εἶθ' οὕτως λέγει ὁ πρῶτος αὐτῶν· Πρόσχωμεν. Εἰρήνῃ πᾶσι.

¹⁾ Ркп. Синайск. библ. XVI в. № 989. Этого первого канона нѣтъ, а имѣется одинъ лишь канонъ Арсенія.

Σοφία, ὁ ἀναγνώστης ψαλμὸς τῷ Δαβίδ. Ὁ ἱερεὺς· Πρόσχωμεν. Ὁ ἀναγνώστης τὸ προκειμένον, ἦχος α΄. Γένοιτο, Κύριε, τὸ ἔλεός σου, ἀποστολῆ, εὐαγγελίε ¹⁾ и ектењя. Прилож. стр. 123. Εὐδιάλλαχτε Κύριε, ὁ μόνος ἐλεήμων καὶ φιλόανθρωπος ²⁾... Тамъ же стр. 124. Εἶτα λέγομεν τροπάριον εἰς ἦχον πλ. δ΄. Κύριε, ὄπλον κατὰ τοῦ διαβόλου... Ὁ δὲ ἱερεὺς, ἄψας τὴν κανδήλαν καὶ σταυρώσας τὸ ἅγιον ἔλαιον ἐκ τρίτου, λέγει· Εἰσάκουσόν μου, Κύριε. Εἰσάκουσόν μου, Δέσποτα. Εἰσάκουσόν μου, Ἁγίε. Καὶ λαβὼν ἅγιον ἔλαιον, ἀλείφει τὸν ἀσθενῆ, ἐπιλέγων καὶ τὴν εὐχὴν· Πάτερ ἅγιε, ἰατρὲ ψυχῶν καὶ σωμάτων... Καὶ εὐθὺς ἄρχεται ὁ δευτέρος ἱερεὺς прокимень ³⁾, ἀποστολῆ, εὐαγγελίε и ектењя Прилож. стр. 124. Δέσποτα; Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ἅγιε βασιλεῦ ⁴⁾... Тамъ же стр. 127. Εἶτα ἀνάψας καὶ αὐτὸς τὴν τῆς κανδήλας θρυαλίδα, λέγει· Εἰσάκουσόν μου, Κύριε. Εἰσάκουσόν μου, Δέσποτα. Εἰσάκουσόν μου, Ἁγίε. Σταυρώσας τοίνυν τὸ ἅγιον ἔλαιον πρῶτος ὁ ἱερεὺς ἐκ τρίτου, καὶ εὐθὺς ἀλείφει τὸ ἅγιον ἔλαιον καὶ αὐτὸς τὸν προλαβόντα ἱερέα, λέγων καὶ τὴν εὐχὴν τὸ Πάτερ ἅγιε ⁵⁾.. οἱ λοιποὶ λέγουσι τὸ τροπάριον· Κύριε, ὄπλον κατὰ τοῦ διαβόλου. Εἶτα ἄρχεται ὁ τρίτος ἱερεὺς прокимень ⁶⁾, ἀποστολῆ, εὐαγγελίε и ектењя. Прилож. стр. 126, прим. 6. Ἡ εὐχὴ ⁷⁾ Ἀγαθὲ καὶ φιλόανθρωπε, εὐσπλαγγχε καὶ πολυέλεε... Тамъ же стр. 128, καὶ εὐθὺς ἅπτει καὶ αὐτὸς и помазание, какъ выше. Четвертый прокимень ⁸⁾, ἀποστολῆ ⁹⁾, εὐαγγελίε ¹⁰⁾ и ектењя. Прилож. стр. 128. Κύριε ¹¹⁾ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παιδεύων καὶ πάλιν ἰώμενος, ὁ ἐγγεί-

1) Рки. Синайск. библи. XVI в. № 989 εὐαγγελίε, что у Гоара р. 337 2) Вмѣсто этой молитвы стоитъ: Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ θαυμαστός, ὁ φυλάσσων τὴν διαθήκην σου... Goar. р. 337 διὰ τοῦ ἁγιάσματος τοῦ μέλλοντος ἐπαλείφουσαι. Ὅτι σὺ εἶ ὁ ἁγιασμὸς ἡμῶν καὶ σοὶ τὴν δόξαν... Εὐχὴ ἑτέρα· Γένοιτο, Κύριε, τὸ ἔλαιον τοῦτο... Goar. р. 338 3) прокимень, что у Гоара. р. 338 4) молитва: Δέσποτα μικρόθυμε, εὐδιάλλαχτε Κύριε, ὁ μόνος ἐλεήμων... Прилож. стр. 124, Goar. р. 339. Εὐχὴ ἑτέρα· Δέσποτα, ἀγαθὲ καὶ φιλόανθρωπε, εὐσπλαγγχε καὶ πολυέλεε Κύριε... Прилож. стр. 128. 5) Объ этой молитвѣ не упоминается 6) Κυρίος φωτισμός μου Goar. р. 340 7) Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ἅγιε βασιλεῦ τῆς δόξης... Прилож. стр. 127, Goar. р. 340. Конецъ этой молитвы изложенъ съ нѣкоторыми особенностями. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ ὕψιστος, ὁ ὑπὲρ πάσης κτίσεως προσκυνούμενος Goar. р. 339. Прилож. стр. 112 8) Ἐγὼ εἶπα· Κύριε, ἐλέησον 9) Goar. р. 342 10) Ibid. 343 11) Молитвы: Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, μονογενές Δόγε τοῦ Πατρὸς, ὁ πάντα δεσμὸν τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεὸς ὁ

ρων ἀπὸ γῆς πτωχὸν καὶ ἀπὸ κοπρίας ἀνοψῶν πένητα. Goag. p. 342. Помазание, какъ выше. Пятый прокимень¹⁾, апостола, евангелие²⁾ и ектенья, что въ Прилож. стр. 129. Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν³⁾... Goag. p. 343. Помазание, что выше. Εἶτα ἄρχεται ὁ ς'. ἱερεὺς προκείμενον⁴⁾ Ἐν τῷ ἐπικαλεῖσθαι... Πρὸς Κολοσσαεῖς Ἀδελφοί, ἐνδύσασθε, ὡς ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ... евангелие и ектенья. Прилож. стр. 131. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἱατρὲ ψυχῶν καὶ σωμάτων, ὁ τὰ χρόνια πάθη θεραπεύσας⁵⁾ Goag. p. 345. Помазание, какъ выше. Προκείμενον⁶⁾ Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου... Στίχος Ἐλέησόν με, Κύριε... Ὁ ἀπόστολος πρὸς Τιμόθεον β'. ἐπιστολῆς Τέκνον Τιμόθεε, ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ... Τέλος τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ μετὰ δόξης αἰωνίου. Ὁ ἱερεὺς Εἰρήνη σοι, Σοφία, ὁ ἀναγνώστης Ἀλληλουαία, ψαλμὸς τῷ Δαβίδ, ὁ ἱερεὺς Πρόσχωμεν, Ἀλληλουάριον, ἦχος πλ. δ'. Ἐπάκουσον ἡμῶν, ὁ Θεός... Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον Εἶπεν ὁ Κύριος ἔαν ἀφήτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν... Τέλος ἐκεῖ ἔσται καὶ ἡ καρδιά ὑμῶν, εἶτα τὸ Ἐλέησον ἡμᾶς κ. τ. λ. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Καὶ ἡ εὐχὴ⁷⁾ Ὁ πλούσιος ἐν ἐλέει καὶ πολὺς

μέγας, ὁ πολὺς ἐν ἐλέει καὶ πλούσιος ἐν ἀγαθότητι Прилож. стр. 130, прим. 3 καὶ ἀνάψας τὴν τῆς κανδήλας θρουαλλίδα, ἀλείφει τὸν ἀσθινη, λέγει καὶ τὴν εὐχὴν Πάτερ ἅγιε, ἱατρὲ ψυχῶν...

1) Ркп. Синайск. библи. XVI в. № 989 προκείμενον Ὁ Κύριε, φυλάξαις... Σωτὴρ μου, Κύριε .. Πρὸς Ἐφεσίους Ἀδελφοί, ὁ Θεὸς πλοῦσιος ὢν ἐν ἐλέει... Τέλος ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπατήσωμεν. Ἀλληλουάριον, ἦχος πλ. δ'. Ἀγαθὸν τὸ ἔξομολογεῖσθαι 2) Goag. 342 3) молитвы: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παιδεύων καὶ πάλιν ἰώμενος Goag. p. 342 Εὐχὴ ἑτέρα: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν χειρῶν Прилож. стр. 114 съ пропускомъ имени. 4) Ἐπάκουσαί σου Κύριε ἐν ἡμέρᾳ.. Στίχος Ἐξαποστεῖλαί σοι βοήθειαν... Πρὸς Θεσσαλονικεῖς ἐπιστολῆς. Goag. p. 344 Εὐαγγέλιον κατὰ Μάρκον Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, προσκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς τοὺς δώδεκα μαθητάς αὐτοῦ... Τέλος ἤλειφον ἐλαίῳ πολλοὺς ἀρρώστους καὶ ἐθεραπεύοντο. 5) Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν Goag. p. 343. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ δυνατὸς καὶ ἐλεήμων Прилож. стр. 132, прим. 6) Προκείμενον, ἦχος πλ. δ'. Μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπον... Ἡ σωτηρία σου, ὁ Θεός... πρὸς Γαλάτας Goag. p. 343. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον Goag. p. 341. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἱατρὲ ψυχῶν καὶ σωμάτων Goag. p. 345. 7) Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καταξιώσας εἰσελθεῖν ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Ζαχαρίου καὶ εἰπῶν σήμερον σωτηρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο... Καὶ ποιεῖ καὶ αὐτὸς, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ἱερεῖς, εἶτα λέγομεν τροπάριον, θεοτοκίον Τὰς αἰτήσεις τῶν πιστῶν.. Εἶτα τίθουσι τὸ εὐαγγέλιον ἑπάνω.

ἐν ἀγαθότητι, Κύριε... Прилож. стр. 130, прим. 3. Εἶτα ἀνάψας τὴν τῆς κανδήλας θυραλλίδα καὶ εὐλογήσας τὸ ἅγιον ἔλαιον ἐκ τρίτου, λέγων· Εἰσάκουσόν μου, Κύριε. Εἰσάκουσόν μου, Δέσποτα. Εἰσάκουσόν μου, Ἅγιε. Οἱ δὲ λοιποὶ λέγουσι τὸ τροπάριον· Κύριε, ὄπλον κατὰ τοῦ διαβόλου, ἐν ἧ λέγομεν καὶ ἕτερον τροπάριον, θεοτοκίον εἰς ἦχον α'. Τὰς αἰτήσεις τῶν πιστῶν... Καὶ εὐθὺς καὶ ἀλείφει καὶ αὐτὸς ἅγιον ἔλαιον τὸν ποιοῦντα ἐκ τῆς εὐλογηθείσης κανδήλας, τῆς ἐχούσης τὸ ἅγιον ἔλαιον, λέγων καὶ τὴν εὐχὴν· Πάτερ ἅγιε... Λέγεται δὲ ἡ παροῦσα εὐχὴ, ὕστερον κοινά(ως) παρὰ πάντων τῶν ἱερέων, εἶτα ψάλλομεν στιχηρὰ προσόμοια, ἦχος δ'. Ἐδωκας τὴν χάριν σου... Βλέψον, ἀκατάληπτε... Χρίσει τοῦ ἐλαίου σου... Goar. p. 334—335. Δόξα, ἦχος δ'. Πηγὴ ἱαμάτων... Καὶ νῦν, θεοτοκίον· Νεῦσον παρακλήσεσι... Εἶτα τίθουσι τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον ἐπάνω τῆς κεφαλῆς τοῦ προσελθόντος, κρατοῦντες αὐτὸν οἱ ἱερεῖς ταῖς δεξιαῖς χερσίν, ὁ δὲ πρῶτος ἱερεὺς, σταθεῖς κατὰ ἀνατολάς, λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην ἐπάνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Εὐσπλαγγνε, πολυέλεε Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ μὴ βουλόμενος τὸν θάνατον τοῦ ἁμαρτωλοῦ¹)... Прилож. стр. 133. Καὶ εὐθὺς λέγουσιν οἱ πάντες οἱ ἱερεῖς· Εἰσάκουσόν μου Κύριε. Εἰσάκουσόν μου, Δέσποτα. Εἰσάκουσόν μου, Ἅγιε. Τρισευόντες αὐτό, εἶτα τίθουσιν ὁ προεστὼς τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπάνω τῆς κεφαλῆς τοῦ κάμνοντος καὶ λέγει εἰς ἐπήκοον πάντων· Βλέπε, ἀδελφέ, τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς σου Прилож. стр. 135, прим. μεθ' ἣν γίνεται ἐκτενὴ παρὰ τοῦ πρώτου τῶν ἱερέων· Ἐλέησον ἡμᾶς... Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλεύους... Ἐπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι... Κύριε ἐλέησον μ'. καὶ ἡ εὐχὴ· Ἐπάκουσον ἡμῶν²)... καὶ γίνεται ἀπόλυσις. Сн. выше стр. 320—323. л. 186 об. Τάξις καὶ ἀκολουθία ἐπὶ τελευτήσαντος κοσμικοῦ.

Ἐλθὼν ὁ ἱερεὺς, οὔ ἦν κείμενος ὁ τεθνηκώς, μετὰ θυματοῦ, ποιεῖ εὐλογητὸν ἐπάνω τοῦ λειψάνου, καὶ ἀρχόμεθα τοῦ Τρισαγίου, τὸ Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστίν... μεθ' ἣν τροπάριον, ἦχος πλ. α'. Ἀνάπαυσον, Σωτὴρ ἡμῶν... Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, θεοτοκίον· Ὁ ἐκ Παρθένου ἀνατειλας... καὶ εὐθὺς ἐκτενὴ· Ἐλέησον ἡμᾶς... Ὁ Θεός

¹) Ркп. Синайск. библ. XVI в. № 989 Καὶ ἀσπάζεται τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον καὶ εὐθὺς λέγει τὴν εὐχὴν· Πάτερ ἅγιε, ἰατρὲ ψυχῶν καὶ σωμάτων... Δόξα, ἦχος δ'. Πηγὴ ἱαμάτων... Καὶ νῦν, θεοτοκίον· Νεῦσον παρακλήσεσιν ἢ Ἐκ παντοίων... Εἶτα τίθουσιν ὁ προεστὼς τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπάνω τῆς κεφαλῆς τοῦ κάμνοντος καὶ λέγει· Βλέπε, ἀδελφέ... ²) Καὶ μετὰ τὸ Ἀμὴν Εἰρήνῃ πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Δέσποτα πολυέλεε Κύριε... καὶ γίνεται ἀπόλυσις οὕτως· Χριστὸς ὁ ἀληθινός... (поминается апостоль Іаковъ).

τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός... Ἐἶθ' οὕτως αἵρεται τὸ λείψανον καὶ τίθεται ἐν κλίνῃ, ψαλλόντων ἡμῶν τὸ Τρισάγιον μετὰ μέλους. Τίθεται δὲ τὸ λείψανον ἐν τῇ γῆ δις ἕως ἂν ἀπέλθῃ ἐν τῷ κοιμητηρίῳ ἢ τῷ νάρθηκι, καὶ λέγει ἐπ' αὐτῷ ὁ ἱερεὺς· Ἐλέησον ἡμᾶς... καὶ τὰ λοιπὰ σὺν τῇ εὐχῇ, καθὼς προεγράφη. Μετὰ δὲ τὸ ἀποκομισθῆναι τὸ λείψανον, συναχθέντων ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἢ ἐν τῷ νάρθηκι, καὶ εὐλογοῦντος τοῦ ἱερέως, ἄρχεται ὁ ψάλλτης εἰς ἴχον β'. Ἄμωμοι ἐν ὁδῷ *Вся 17 каѳизма, раздѣленная на три статьи ектеньями. Послѣ третьей статьи, непосредственно тропари εἰς ἴχον πλ. α'.* καὶ τὸ Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε... Τῶν ἁγίων ὁ χορὸς... κ. τ. λ. εἶτα λέγομεν τὸν Ν'. μεθ' ὃν τὰ νεκρώσιμα στιχηρὰ τοῦ Δαμασκηνοῦ, τροπάριον, ἴχος α'. Ποῖα τοῦ βίου τρυφή... Ἔργῳ Σωτήρ... Δόξα καὶ νῦν, Ἀμαρτωλῶν τὰς δεήσεις. *См. чины монашескаго погребенія, но безъ прибавленія третьей стихиры.* Ἔτερα στιχηρὰ προσόμοια τοῦ κῆρ Θεοφάνους, ὧν ἡ ἀκροστιχίς κατ' ἴχον Σούς, Χριστέ, δούλους γράψον ἐν ζώντων βιβλίῳ· Σοῦ, Σῶτερ, δεόμεθα τῆς σῆς γλυκειάς κ. τ. λ. *Goar. p. 439 и т. д.* Стихиры на всѣ 8 гласовъ. Ἐἶτα μνημονεύει ὁ ἱερεὺς, ὡς προεγράφη. Μετὰ δὲ τὴν ἐκφώνησιν, λέγομεν τὸ κοντάκιον, ἴχος πλ. δ'. Μετὰ τῶν ἁγίων ἀνάπαυσον... Αὐτὸς μόνος ὑπάρχεις ἀθάνατος... Παναγία Παρθένε ἀνόμφευτε, ἡ τεκοῦσα... καὶ αὖθις τὸ κοντάκιον· Μετὰ τῶν ἁγίων ἀνάπαυσον. Οἱ μακαρισμοί, ἴχος πλ. β'. Δηστήν τοῦ παραδείσου, Χριστέ, πολίτην... Ἀθάνατος ὑπάρχων μόνε οἰκτιρμὸς τὸν μεταστάντα ἀνάπαυσον... Ἐν χώρᾳ τῶν ζώντων μετὰ δικαίων... Ἐλέησον τὸ πλάσμα σου, ἐλεήμων... Δόξα, Ἀνάρχῳ καὶ γεννήσει... Καὶ νῦν, Πῶς ἐκ μαζῶν σου... *Conf. Goar. p. 430.* Προκείμενον· Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ... Ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους· Ἀδελφοί, Χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν... Τέλος· Ἰνα ἢ ὁ Θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσιν. Ἀλληλουάριον, Μακάριος, ὃν ἐξελέξω... Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς πεπιστευκότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς... Τέλος· ἀλλὰ ἀναστήσω αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Ἐἶτα λέγει ὁ ἱερεὺς· Ἐλέησον ἡμᾶς... καὶ μνημονεύει, ὡς ἔθος. Μετὰ δὲ τὴν εὐχὴν καὶ τὴν ἐκφώνησιν, γίνεται ὁ ἀσπασμὸς, ἐν ᾧ καὶ ψάλλομεν στιχηρὰ νεκρώσιμα, ἴχος β'. Δεῦτε τελευταῖον ἀσπασμόν... Δεῦτε ἐν τῷ τάφῳ... Πάντα τὰ τοῦ σώματος νῦν δὲ ὄργανα ἀργὰ θεωροῦνται... Ποῖος χωρισμὸς, ὦ ἀδελφοί, ποῖος κοπετός, ποῖος θρήνος... Ὅντως ματαιότης καὶ φθορὰ πάντα τὰ τοῦ κόσμου... Ὅταν ἐκ τοῦ σώματος ψυχὴ... Ἄρτι τῶν ματαίων ἢ ἐλπίς καὶ τῶν ἐπιγείων ἢ δόξα... Ἄρτι ἢ τοῦ βίου πονηρὰ λύεται πανήγυρις πᾶσα... Μέγας ὁ κλαυθμὸς καὶ ὄδυρμός... Οἶα ἢ ζωὴ ἡμῶν ἐστὶν ἄνθος καὶ ἀτμίς τε καὶ ὀρόσος... Δεῦτε, οἱ

ἀπόγονοι Ἀδάμ, εἰς γῆν κεκλημένον... Πάντες οἱ ὀρώντες με νεκρόν... Σῶζε τοὺς ἐλπίζοντας εἰς σέ, Μήτηρ τοῦ ἀδύτου ἡλίου... Ὁρώντες με ἄφωνον καὶ ἄπνουν... Καὶ νῦν, Θεὸν ἐκ σοῦ σαρκωθέντα... Καὶ εὐθὺς Τρισάγιον, τὸ Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστίν, εἶτα τὰ παρόντα τροπάρια, ἦχος δ'. Μετὰ πνευμάτων δικαίων ἡ δ. ε. εἶτα ὁμοῦ ὅλοι οἱ ἱερεῖς λέγουσιν· Ἐλέησον ἡμᾶς, καὶ μνημονεύει, καθὼς προεγράφη. Μετὰ τὴν εὐχήν καὶ τὴν ἐκφώνησιν, γίνεται ἀπόλυσις οὕτως· Ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν Χριστὸς ὁ ἀληθινός... Εἶτα λέγουσι πάντες οἱ ἱερεῖς, εὐλογοῦντες ἅμα καὶ τὸ λείψανον· Αἰωνία σου ἡ μνήμη, ἀξιωμακάριστε ὁ θεῖνα, ἐκ γ'. Καὶ εὐθὺς λέγουσι πάντες οἱ ἀδελφοί· Ὁ Θεὸς μακαρίσοι καὶ ἀναπαύσοι αὐτόν. Εἶθ' οὕτως ἄραντες τὴν κλίνην, ἀπέρχονται ἐν τῷ τάφῳ ἢ τῷ κοιμητηρίῳ, φαλλόντων ἡμῶν τὸ Ἅγιος ὁ Θεός, ἐκ γ'. ἡσύχως καὶ τὸ Ἀνάπαυσον, Σωτὴρ ἡμῶν, Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, Ὁ ἐκ Παρθένου ἀνατείλας. Φθάσαντες ἐν τῷ τάφῳ ἢ τῷ κοιμητηρίῳ, ἄραντες τὸ λείψανον, θάπτουσιν αὐτό, ψάλλουσι καὶ τροπάριον, ἦχος πλ. δ'. Γῆ χανοῦσα... καὶ οὕτως σφαιρίζεται ὁ τάφος, φαλλόντων ἡμῶν τροπάριον, ἦχος γ'. Τῷ τύπῳ τοῦ σταυροῦ σου, φιλάνθρωπε.. Στίχος· Τοῦ Κυρίου ἡ γῆ... πάλιν τὸ αὐτό, Δόξα καὶ νῦν, Θεοτόκε, ἡ προστασία πάντων τῶν δεομένων... Ἔτερα στιχηρὰ νεκρώσιμα, ἦχος δ'. Μετὰ πνευμάτων δικαίων. Στίχος· Εἰσαγαγὼν καταφύτευσον.. Εἰς τὴν κατάπαυσίν σου.. Στίχος· Κύριος ποιμαίνει.. Σὺ εἶ, ὁ Θεός, ὁ καταβάς εἰς ἄδου... Δόξα καὶ νῦν, Ἡ μόνη ἀγνή... Εἰς τὸν πηλὸν τροπάριον, ἦχος πλ. β'. πρὸς τὸ Βοηθὸς καὶ σκεπαστής. Τὸν πηλὸν ὁ κεραμεὺς ζωοπλάστησας... Λέγεται τοῦτο πολλάκις, εἶτα τοὺς παρόντας εἰρμούς τοῦ πλ. β'. Βοηθὸς καὶ σκεπαστής... ὡδὴ γ'. Στερέωσον, Κύριε, ἐπὶ τὴν πέτραν... ἡ τ. δ. всѣ девять пѣсней καὶ εὐθὺς τὸ Τρισάγιον, τὸ Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν, ὁ ἱερεὺς Ὅτι σοῦ... καὶ εὐθὺς τροπάριον νεκρώσιμον, ἦχος β'. Μνήσθητι, Κύριε, ὡς ἀγαθός... Δόξα, Μήτηρ ἀγία, ἡ τοῦ ἀφράστου... Εἶτα γίνεται ἐκτενὴ παρὰ τοῦ ἱερέως· Ἐλέησον ἡμᾶς... καὶ μνημονεύει ὁ ἱερεὺς, καθὼς προεγράφη. Μετὰ δὲ τὴν εὐχήν καὶ τὴν ἐκφώνησιν, γίνεται ἀπόλυσις, ὡς προεγράφη. Εἶθ' οὕτως εἰσερχόμεθα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ ποιεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν συνήθη ἐκτενὴν ἐντὸς τοῦ βήματος, ἔμπροσθεν τῆς ἀγίας τραπέζης· Ἐλέησον ἡμᾶς... Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι... Τὸ Κύριε ἐλέησον μ'. καὶ ἡ εὐχή· Ἐπάκουσον ἡμῶν, ὁ Θεός... καὶ γίνεται ἀπόλυσις· Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν... Εἶθ' οὕτως, στραφεὶς ὁ ἱερεὺς κατὰ ἀνατολάς, ἐπεύχεται μετὰ τοῦ λαοῦ, ποιοῦντες καὶ μετανοίας ἰβ'. ὑπὸ τοῦ κοιμηθέντος ἀδελφοῦ ἡμῶν, ὅσοι ὑπάρχουσιν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ· ἐν ἐκάστη δὲ μετανοίᾳ λέγουσιν· Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν ἀγαθοῖς αὐλισθήσεται. Στραφεὶς δὲ ὁ ἱερεὺς

ἀπὸ ἀνατολᾶς πρὸς δυσμᾶς, λέγει μεγαλοφώνως· Αἰωνία σου ἡ μνήμη, ἄξιομακάριστε ὁ δεῖνα καὶ αἰείμνηστε ἀδελφεὶ ἡμῶν. Εἶτα λέγουσιν ὁμοῦ πάντες οἱ ἀδελφοί· Ὁ Θεὸς μακαρίσει καὶ ἀναπαύσει αὐτούς, ἔνθα οἱ δίκαιοι ἀναπαύονται καὶ ἡμᾶς ἐλεήσει, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος. Εἶτα ἀπέρχονται ἐν τῷ οἴκῳ, ἔνθα ἀπέψυξεν ὁ μεταστάς ἀδελφός, φάλλονται τροπάρια νεκρώσιμα, ἤχος δ'. Μετὰ πνευμάτων δικαίων... καὶ τὰ ἕτερα, καὶ μνημονεύομεν, ὡς προεγράφη, ποιῶντες καὶ ἀπόλυσιν, ὡς ἔθος.

л. 224. Ἀφορκισμὸς τοῦ Μεγάλου Βασιλείου εἰς πάσχοντας ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων. Goar. p. 578.

LXXIV. № 984 Εὐχολόγιον, рукопись той же библи. въ 4 долю листа, 234 листа, писана разгонистымъ почеркомъ XV вѣка. Имѣется на выходномъ листѣ слѣдующая приписка: 1687 Ἐποῦτο τὸ εὐχολόγιον ὑπάρχει κάμου Ἀνανίου, πλήμονος ἱερομονάχου τοῦ Λιβησιανοῦ καὶ τὸ ἀφιέρωσα εἰς τοὺς ἁγίους μ'. τοὺς ἐν τῷ Σιναίῳ ἁγίῳ ὄρει καὶ ὁ ξενώσας αὐτὸ ἐκ τῆς μονῆς τῶν ἁγίων μ'. ἔξει, ὡς ἐθνικὸς καὶ ὁ τελώνης καὶ ὁ προδότης Ἰούδας.

л. 1. Ἀρχὴ τοῦ εὐχολογίου καὶ τοῦ ἑσπερινοῦ.

Во время предначинательнаго псалма положено читать первыя три вечернія молитвы Goar. p. 28. Молитва входа на своемъ мѣстѣ. На сугубой ектеньѣ положено читать молитву прилежнаго моления, а на ектеньѣ просительной—молитву на главопреклоненіе.

л. 5. Чинъ утрени.

Начинается Трисвятымъ и тропарями: Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν... Ὁ ὑψωθείς ἐν τῷ σταυρῷ... Προστασία φοβερά... Во время шестопсалмия три молитвы. Goar. p. 39—40. Далѣе чинъ обычный безъ молитвъ.

л. 9 об. Τῶν ἁγίων Θεοφανίων ὁ ἁγιασμὸς, μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν.

л. 19 об. Ἀκολουθία τῆς μνήστρας.

Μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν, τοῦ ἱερέως ἑστώτος ἐν τῷ ἱερατείῳ, παρίστανται οἱ μέλλοντες μνηστευθῆναι πρὸ τῶν ἁγίων θυρῶν, ὁ ἀνὴρ ἐκ δεξιῶν, ἡ δὲ γυνὴ ἐξ ἀριστερῶν (ἀ)πόκεινται δὲ ἐν τῷ δεξιῷ μέρει τῆς ἁγίας τραπέζης δακτυλίδια β'. χρυσὸν καὶ ἀργυρὸν, ἀπόνεμονται πρὸς τὰ δεξιὰ, τὸ δὲ χρυσὸν πρὸς τὰ ἀριστερὰ οἱ συγγενεῖς ἀλλήλων, καὶ σφραγίσας ἐκ γ'. τὰς κεφαλὰς τῶν νεονύμφων ὁ ἱερεύς, λέγοντος τοῦ διακόνου· Εὐλόγησον, δέσποτα. Ὁ ἱερεύς, λέγοντος τοῦ διακόνου· Εὐλόγησον, δέσποτα, ὁ ἱερεύς· Εὐλόγημένη ἡ βασιλεία... Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς

ἄνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα καὶ τῆς δούλης... Ὑπὲρ τοῦ παρασχεθῆναι αὐτοῖς... Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν χαρίσεται αὐτοῖς... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Τῆς παναγίας. Καὶ τούτου λεγομένου, εὐχεται ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν ταύτην. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος, ὁ τὰ διηρημένα.. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν ἐξ ἐθνῶν μνηστευσάμενος. . Coar. p. 311. Καὶ μετὰ τὸ Ἄμην ἐπιδίδωσι τῷ ἀνδρὶ τὸ χρυσοῦν δακτυλίδιον, τὸ δὲ ἄργυροῦν τῇ γυναικί, ποιῶν ἐν σχήματι σταυροῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, λέγων· Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς (καὶ τοῦ Υἱοῦ) καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ αἰεῖ... καὶ ἀλλάσσουν αὐτὰ ἐκ τρίτου, ὁμοίως καὶ τὰ κηρία καὶ οὕτως ὁ ἀνὴρ τὴν γυναικα, καὶ ποιεῖ ὁ ἱερεὺς ἀπόλυσιν.

Ἐὰν δὲ βούλωνται στεφανωθῆναι, λαμβάνει ὁ ἱερεὺς τὰ στέφανα καὶ τίθουσιν αὐτὰ ἐν τῇ ἀγίᾳ τραπέζῃ, καὶ ἄρχεται φορεμένος λέγειν οὕτως· Εὐλογημένη ἡ βασιλεία... καὶ ἄρχονται οἱ ψάλλαι τὸν παρόντα ψαλμόν, ψάλλουν μετὰ μέλους· Μακάριοι πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν Κύριον.. Εἶτα λέγει ὁ ἱερεὺς τὰ εἰρηνικά· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα καὶ τῆς δούλης τοῦ Θεοῦ ἡ δεῖνα, τῶν νῦν συναπτομένων. . Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὸν γάμον... Ὑπὲρ τοῦ παρασχεθῆναι αὐτοῖς σωφροσύνην... Ὑπὲρ τοῦ εὐφρανθῆναι αὐτούς... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Ὅτι ἅγιος εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν, τὸ Τρισάγιον, εἶτα ὁ ἀπόστολος, προκείμενον, ἦχος δ΄. Δόξη καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας... Πάντα ὑπέταξας... Πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολῆς Παύλου· Ἀδελφοί, ὡς τέκνα φωτὸς περιπατεῖτε .. Τέλος· καὶ προσωποληψία οὐκ ἔστι παρὰ τῷ Θεῷ. Εἶτα τὸ ἀλληλουάριον, Ἡ γυνὴ σου (ὡς) ἡ ἄμπελος... Οἱ υἱοὶ σου, ὡς νεόφυτα. Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην. Coar. p. 318. Εἴπωμεν πάντες... Κύριε παντοκράτωρ... Ἐλέησον ἡμᾶς... Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους, εἰρήνης... Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ περιεστῶτος... Ὅτι ἐλεήμων... Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος, ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον ἐκ τῆς πλευρᾶς αὐτοῦ, ἀνοικοδομήσας γυναικα καὶ συζεύξας αὐτὸν βοηθὸν (здѣсь проповекъ) τοῦ ποθεῖν ἑαυτοῦς ἄλυπον καὶ ἀσκανδάλιστον τὸν βίον τῆς συζυγίας αὐτῶν διατελεῖν εὐδόκησον· ἐπὶ σοὶ γὰρ κεκλίκασιν τὰς ἑαυτῶν κεφαλὰς, σοῦ δέονται καὶ σὲ παρακαλοῦσι· σὺ γὰρ εἶ ὁ πληῶν πλάσας τὸν ἄνθρωπον μόνον ἐπὶ τῆς γῆς, ποίησον βοηθὸν κατ' αὐτοῦ... См. выше стр. 568. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς... Κύριε ὁ Θεός, ὁ ἐν τῇ σωτηριῳδῇ οἰκονομίᾳ... Coar. p. 318 καὶ καταξίωσον αὐτοῦς ἐν γήραϊ πίνον κατανησῆσαι, παράσχου δὲ αὐτοῖς τὴν χάριν καὶ τὴν εὐλογίαν, ἣν ἔδωκας τῷ θεράποντί σου Ἰακώβ καὶ τῷ δούλῳ Ἰωσήφ καὶ τῇ δούλῃ σου Ἀσουνέθ, καὶ ἔστωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ σου ἀτενίζοντες εἰς αὐτούς, καὶ τὰ ὄψα σου

ἀκούειν τῆς δεήσεως αὐτῶν, εὐφρανον αὐτοὺς ἐν ὁράσει υἱῶν αὐτῶν καὶ θυγατέρων· σὺ γὰρ εἶπας, Δέσποτα, τίμιον ἀναδείξας τὸν γάμον καὶ τὴν κοίτην ἀμίαντον αὐτῶν διατέλεσον καὶ διατήρησον, ἀκηλίδωτον τὸν βίον αὐτῶν σὺν τῇ βίώσει διαμεῖναι εὐδόκησον, διαφύλαξον αὐτοὺς ἐν πίστει, ἐν ὁμονοίᾳ, ἐν ἀγάπῃ, ἐν εἰρήνῃ, ἐν ἀγιασμῷ μετὰ φόβου σου, ἵνα φοβῶνται σε πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτῶν καὶ ἐργαζόμενοι τὰς ἐντολάς σου καταξιωθῶσι τῆς ἐπουρανίου βασιλείας. Ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεὸς τοῦ ἐλεεῖν καὶ σώζειν καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν... Ἀντιλαβοῦ, σώσον... Τὴν ἡμέραν πᾶσαν... Ἄγγελον εἰρήνης... η τ. δ. Καὶ καταξίωσον ἡμᾶς, Δέσποτα... Ὁ λαὸς τὸ Πάτερ ἡμῶν. Ὁ ἱερεὺς Ὅτι σοῦ ἐστίν... Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Ὑψίστε παντέφορε, ὁ τῷ λόγῳ τοῦ προστάγματός σου τὰ πάντα συστησάμενος, ἐπίδεδε ἐφ' ἡμᾶς ἐξ ἀγίου σου ὕψωματος καὶ ἐπὶ τοὺς δούλους σου τούτους, ὅτι σὴ χάριτι ἐστεφάνωσας αὐτούς, καὶ θεὸς ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν στέφανον γαμικόν, χάρισαι οὖν αὐτοῖς καὶ μακρότητα ἡμερῶν. Εἶτα λέγομεν· Πρόσχωμεν. Τὰ προηγιασμένα ἅγια. Μεταδίδει αὐτοῖς μετὰ ἐτέρου ἀγγελίου οἶνον ἀνά γ'. ἐνὶ ἐκάστω καὶ ραίνει ἀπὸ τοῦ οἴνου ἄνω ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, φάλλοντες οἱ φάλται· Ποτήριον σωτηρίου... Εἶτα συνθλάττει ὁ ἱερεὺς τὸ ἄγγεον τοῦ οἴνου, καὶ ἀναλαμβάνει τὰ κηρία καὶ δίδει αὐτὰ προπορευεσθαι ἔμπροσθεν τῶν νεονύμφων καὶ σφραγίζων αὐτοὺς ἐκ γ'. λέγων· Ἀδελφοί, χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε.. См. выше стр. 465.

Εὐχὴ εἰς τὴν ἔπαρσιν τῶν στεφάνων.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παραγενόμενος ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας. Gοar. p. 520 καὶ ἀναλαμβάνων τοὺς στεφάνους ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ δίδει αὐτοὺς τῷ ἀναδόχῳ, καὶ γίνετα ἀπόλυσις.

λ. 29 οἶ. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἀγιασμοῦ.

Обычное начало и тропари: Ἡ τὸ χαῖρε δι' ἀγγέλου... 4 стихъ Гηγενῶν σε τοῦ βροτείου παντός γένους... 12 Λύσον πάντας τῶν δεσμῶν τῶν ἐγκλημάτων... 16 Ὅμβρισόν μοι τοῦ ἐλέους σου, Παρθένε, θείαν δρόσον... 17 Προστασία τῶν ἀνθρώπων σὺ ὑπάρχεις, Παναγία, ἐλπίς καὶ βοήθεια... 21 Ὑμνον πάντες ἐκβοῶμέν σοι τὸ λυτροχριστήριον, Παρθένε... 22 Φῶς τεκοῦσα, παναγία Θεοτόκε, φώτισόν με τὰ ὄμματα δέομαι... 23 Χαῖρε μόνη, ἡ τὸ χαῖρε δι' ἀγγέλου δεξαμένη... 24 Ψυχικῶν μου μολυσμάτων καὶ ρυτίδων, Θεοτόκε, ἀπόπλυνον δέομαι... Ω Παρθένε, ἡ τεκοῦσα τὸν Σωτῆρα... Προστασίαις τῶν τιμίων ἀσωμάτων ἀρχαγγέλων, ἀγγέλων σου, Κύριε... Ταῖς πρεσβείαις προφητῶν καὶ ἀποστόλων καὶ μαρτύρων καὶ πάντων τῶν ἁγίων σου... Ὡσπερ πάλαι τοὺς

δεσμώτας ἐλύτρωσας ἐκ θανάτου, οὕτως ἡμᾶς λύτρωσαι πειρατηρίων τοῦ βίου, Νικόλαε... Ἐναργύρων ἡ δυνάς ἱερωτάτη τοὺς ἐν νόσοις ἰάσασθαι, ἅγιοι Κοσμᾶ καὶ Δαμιανέ, δεόμεθα πάντοτε. Σὺν ἁγίοις ἱεράρχαις καὶ ὁσίοις καὶ δικαίοις καὶ ἱερομάρτυσι, Χριστέ, πρεσβείαις σῶσον ψυχὰς ἡμῶν. Τὸν Πατέρα καὶ Υἱὸν ἐξομολογοῦμεν... Ὡς τὸν κτίστην τῶν ἀπάντων συλλαβοῦσα ἐν γαστρί σου, Παρθένε, καὶ τέξασχ, Αὐτὸν δυσώπει σῶσαι τὰς ψυχὰς ἡμῶν. Νῦν ἐπέστη ὁ καιρός... Καὶ νῦν, Παναγία Θεοτόκε τῶν χειρῶν ἡμῶν... ἀποστοлъ, евангеліе и ектењя: Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ ἁγιασθῆναι τὸ ὕδωρ... Ὑπὲρ τοῦ καταπεμφθῆναι αὐτῷ τὴν χάριν... Ὑπὲρ τοῦ δωρηθῆναι αὐτῷ δυνάμιν ἱαματικὴν... Ὑπὲρ τοῦ γενέσθαι αὐτῷ εἰς ἴασιν ψυχῆς καὶ σώματος... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι ἡμᾶς... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Εἶτα τὴν εὐχὴν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ μέγας τῇ βουλῇ. Goar. p. 361. Окончаніе обшчное.

л. 38. Τάξις εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον.

Εἰσέρχεται ἐν τῷ ναῷ καὶ ἐπιτίθει τὴν χεῖρα ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην ἅπαξ. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου, Κύριε ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων... κ. τ. λ. Goar. p. 275—276. Τάξις (εἰς) τὸ ἀποτάξαι παιδίον. Προσφέρει αὐτὸ ὁ ἀνάδοχος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ ἐμφυσᾷ ὁ ἱερεὺς τρίτον καὶ σφραγίζει τὸ μέτωπον αὐτοῦ καὶ τὸ στόμα, καὶ τὸ στήθος, εἶτα λέγει: Ἐξέλασον ἀπ' αὐτοῦ πᾶν πονηρόν... p. 277.

Ἀποτάσσομαι τῷ σατανᾷ; Ἀποτάσσομαι.

Καὶ πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ; Ἀποτάσσομαι.

Καὶ πάσῃ τῇ λατρείᾳ αὐτοῦ; Ἀποτάσσομαι.

Καὶ πάσῃ τῇ πομπῇ αὐτοῦ; Ἀποτάσσομαι.

Καὶ ἀποκρίνεται ὁ κατηχούμενος πρὸς ἕκαστον τοῦτον ἢ ὁ ἀνάδοχος αὐτοῦ. Ἀποτάσσομαι. Εἶτα πάλιν ὁ ἱερεὺς: Ἀπετάξω τῷ σατανᾷ; Καὶ ἀποκρίνεται ὁ κατηχούμενος: Ἀπετάξάμην. Καὶ ὅτε εἶπη τρίτον, ὁ ἱερεὺς: Καὶ ἐμφύσησον αὐτῷ. Καὶ μετὰ τὸ ἐμφυσῆσαι, ἵσταται αὐτὸν κατὰ ἀνατολὰς κάτω τὰς χεῖρας ἔχοντα καὶ λέγων γ'. Καὶ συντάσση τῷ Χριστῷ; Συντάσσομαι τῷ Χριστῷ καὶ Πιστεύω εἰς ἕνα Θεὸν μέχρι τέλους. Πρῶτος ὁ ἱερεὺς μέχρι τέλους. Ἐρωτᾷ ὁ ἱερεὺς τὸν βαπτιζόμενον πάλιν γ'. Συνετάξω τῷ Χριστῷ; Καὶ ἀποκρίνεται Συνεταξάμην. Καὶ (ὅτε) εἶπη τρίτον, λέγει ὁ ἱερεὺς: Καὶ προσκύνησον αὐτόν. Καὶ μετὰ ταῦτα εὐχὴν ὁ ἱερεὺς: Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός, προσκάλεσαι τὸν δοῦλόν σου... Goar. p. 278. Ὑπὲρ τοῦ ἁγιασθῆναι τὸ ὕδωρ τοῦτο... Ὑπὲρ τοῦ καταπεμφθῆναι αὐτῷ τὴν χάριν τῆς ἀπολυτρώσεως... Ὑπὲρ τοῦ ἁγιασθῆναι αὐτῷ βαπτιζομένους... Ὑπὲρ

τοῦ πάσαν ἐν αὐτῷ τοῦ ψυχοκτόνου πολεμίου τὴν δύναμιν βυθισθῆναι...
 Ὑπὲρ τοῦ τέκνα φωτὸς ἀναφανῆναι τοὺς ἐν αὐτῷ βαπτιζομένους τοῦ...
 Ὑπὲρ τοῦ σκεύη γενέσθαι. αὐτοὺς ἡγιασμένα πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ θείου
 μυστηρίου... Ὑπὲρ τοῦ ῥυθῆναι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης θλίψεως, ὀργῆς καὶ
 ἀνάγκης... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κε-
 φαλάς... Καὶ ἐπεύχεται ὁ ἱερεὺς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ εὐσπλαγχνος
 καὶ ἐλεήμων Θεός. Goar. p. 288. Εἶτα ἀνιστάμενος ἐκφωνεῖ τὴν εὐχὴν
 ταύτην· Μέγας εἰ, Κύριε, καὶ θαυμαστά τὰ ἔργα σου. Ibid. Ἡ εὐχὴ
 εἰς τοὺς πρὸς ὦραν βαπτιζομένους καὶ ἐμφυσᾷ εἰς τὸ ὕδωρ τρίτον, καὶ σφρα-
 γίζει τρίτον· Συντριβήτωσαν ὑπὸ τὴν σημείωσιν τοῦ σταυροῦ σου. Goar.
 p. 289. Εἶτα χύνει τὴν κανδήλαν. Καὶ μετὰ τὸ Ἀμήν, Εἰρήνη πᾶσι.
 Τὰς κεφαλὰς. Καὶ κλίνει τὴν κεφαλὴν ἡμῶν, ὁ ἱερεὺς εἰς τὸ ἀγγεῖον τοῦ
 ἐλαίου καὶ ἐμφυσᾷ τρίτον, καὶ σφραγίζει τρίτον, καὶ λέγει· τοῦ Κυρίου
 δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ὁ τοῖς ἐν τῇ κι-
 βωτῷ τοῦ Νῶε. Goar. p. 289. Καὶ μετὰ τὸ Ἀμήν, τοῦ διακόνου λέ-
 γοντος· Πρόσχωμεν, λαμβάνει ὁ ἱερεὺς τὸ τρυβλίον τοῦ ἐλαίου καὶ ποιεῖ
 ἐξ αὐτοῦ εἰς τὸ ὕδωρ σταυροὺς γ'. ψάλλον τὸ Ἀλληλοῦια σὺν τῷ ὄχλῳ,
 ἀποτίθεται τὸ τρυβλίον ἐκφωνεῖ· Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ φωτίζων καὶ ἀγι-
 αζων... Καὶ χρίεται ὁ βαπτιζόμενος ὑπὸ τοῦ ἱερέως τῷ ἁγίῳ ἐλαίῳ, ποιεῖ
 σταυροὺς ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ τοῦ στήθους καὶ τῶν μεταφρένων, λέγει
 ὁ ἱερεὺς· Χρίεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα ἔλαιον ἀγαλλιάσεως, εἰς τὸ
 ὄνομα... Καὶ χρίεται αὐτοῦ ὅλον τὸ σῶμα ὑπὸ τοῦ ἀναδόχου ἐκ τοῦ ἁγίου
 ἐλαίου... Καὶ μετὰ τοῦτο βαπτίζεται ὑπὸ τοῦ ἱερέως, κρατῶν αὐτοῦ ταῖς
 χερσὶ καὶ ὀρῶν αὐτοῦ τὸ πρόσωπον, λέγων οὕτως· Βαπτίζεται ὁ δοῦλος
 τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύ-
 ματος.. ὑπὲρ κεφαλῆς. Καὶ μετὰ τὸ βαπτισθῆναι, ψάλλει ὁ ἱερεὺς
 σὺν τῷ ὄχλῳ τὸ Μακάριοι, ὧν ἀφείδησαν... ἐκ γ'. Καὶ ἀμφυέννεται ὁ βαπ-
 τισθεὶς παρὰ τοῦ ἀναδόχου καὶ ἐπεύχεται ὁ ἱερεὺς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶ-
 μεν. Εὐλογητὸς εἰ, Κύριε ὁ Θεός ὁ παντοκράτωρ, ἡ πηγὴ τῶν ἀγαθῶν.
 Goar. p. 290. Καὶ μετὰ τὴν εὐχὴν ποιεῖ ὁ ἱερεὺς εἴσοδον καὶ κύκλῳ
 τοῦ ἄμβωνος μετὰ τοῦ βαπτιζομένου, ἀναδόχου, ψάλλον· Ὅσοι εἰς Χρι-
 στὸν... κυκλῶν τοῦ ἄμβωνος ἐκ γ'. καὶ βαλὼν αὐτὸν, εἶτα χρίει αὐτῷ
 τὸ μύρον, πρὸς τὸν βαπτισθέντα ποιῶν τύπον σταυροῦ ἐπὶ τοῦ μετώπου
 καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τῶν μυκτήρων, καὶ τοῦ στόματος, καὶ τῶν δύο
 ὠτων, χειρῶν, ποδῶν, λέγει οὕτως ἐπὶ τοῦ μετώπου· Σφραγίς δωρεᾶς
 Πνεύματος ἁγίου. Ἀμήν· Ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν· Εἰς φωτισμὸν γνώσεως.
 Ἀμήν· Ἐπὶ τῶν μυκτήρων· Εἰς ὁσμὴν εὐωδίας. Ἀμήν· Ἐπὶ τοῦ στό-
 ματος· Εἰς λόγον ἀληθείας. Ἀμήν. Καὶ (ἐπὶ) τῶν δύο ὠτων· Εἰς ἀκοήν

πίστεως. Ἀμήν. Ἐπὶ τῶν χειρῶν· Εἰς ζυγὸν δικαιοσύνης. Ἐπὶ τῆς καρδίας· Εἰς στηριγμὸν καρδίας. Καὶ τῶν δύο ποδῶν· Εἰς ὁδὸν δικαιοσύμωνων. Ἀμήν. Καὶ εἰσέρχεται ὁ ἱερεὺς μετὰ τῶν νεοφωτίστων, καὶ γίνεται ἡ ἀκολουθία τῆς θείας λειτουργίας, καὶ λαμβάνει τὰς τεταγμένας λειτουργίας καὶ κοινωνίας.

λ. 50 οβ. Εἰσέρχεται μετὰ τοῦ ἀναδόχου εἰς τὸ ἀπολοῦσαι, εὐλογεῖ ὁ ἱερεὺς συνήθως, εἶτα λέγει τὴν εὐχὴν· Ὁ λύτρωσιν ἁμαρτιῶν διὰ τοῦ ἁγίου σου βαπτίσματος... Goar. p. 303. Καὶ λαβὼν ἄγγειον μετὰ οἴνου, ἀπονίπτει τὸν νεοφωτίστον μετὰ τῶν αὐτῶν ἀμφίων, λέγων· Ἐκκλησιάσθης, ἐβαπτίσθης, ἀπελούσθης, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Καὶ πάλιν ὁ ἱερεὺς ἐπεύχεται τῆς εὐχῆς· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καθάρισας ἡμᾶς τοὺς δούλους σου. Goar. p. 305. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῇ εἰκόνι σου τιμήσας τὸν ἄνθρωπον. Goar. p. 506. Εἶτα κείρει τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς σταυροειδῶς, λέγει· Κείρεται τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς... Σὲ ἱκετεύομεν, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐκ τοῦ πληρώματος τῆς κολυμβήθρας. Goar. p. 306. Καὶ ἀπόλουσις.

λ. 52 οβ. Εὐχὴ τοῦ σφραγίσαι τὸ παιδίον, τῇ ὁγδόῃ ἡμέρᾳ λαμβάνον ὄνομα.

Εἰσέρχεται ὁ ἱερεὺς μετὰ ἐπιτραχηλίου καὶ ποιεῖ εὐλογητόν, Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστίν, εἶτα ἀπολυτίκιον τῆς ἡμέρας, εἶτα σφραγίζει εἰς τὴν κανθὴλαν καὶ ἐμφυσᾷ αὐτῷ· Κύριε, σοῦ δεόμεθα καὶ σὲ ἱκετεύομεν, σημειωθήτω τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου. Goar. p. 264.

λ. 53 οβ. Εὐχὴ μετὰ τὸ μ'.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πάσαν φύσιν λογικὴν καὶ νοεράν δημιουργήσας τῷ λόγῳ σου... Goar. p. 267.

λ. 54. Τάξις μετὰ τὸ τεσσαρακοστὸν εἰς τὸ ἐκκλησιάσαι παιδίον.

Προσφέρει αὐτὸ ὁ ἀνάδοχος, καὶ ὁ ἱερεὺς μετὰ ἐπιτραχηλίου ποιεῖ εὐλογητόν, Τρισάγιον, ἀπολυτίκιον. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τεσσαράκοντα ἡμέραις εἰς τὸ ἱερόν ἀνελθὼν... Прилож. стр. 19. Χαῖρε, κεχαριτωμένη Θεοτόκε Παρθένε... καὶ τὸ κοντάκιον· Ὁ μήτραν παρθενικὴν... Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην· Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν... Τέλος· ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένετο.

λ. 56. Εὐχὴ εἰς λεχῶνα.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ Πλάστης καὶ Δημιουργὸς τῶν ἀπάντων, ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον... Прилож. стр. 1. Εὐχὴ ἑτέρα· Κύριε ὁ Θεός

ἡμῶν, ὁ τῷ Ἀδὰμ καὶ τῇ Εὐᾶ συγχωρήσας καὶ καλέσας τῇ παραβάσει αὐτῶν. См. выше стр. 491.

л. 57 об. Εὐχὴ εἰς γυναῖκα, ὅταν ἀποβάλλεται. Goar. p. 371. Λέγεται ἐκ γ'.

л. 58 об. Апостольскія и евангельскія чтенія недѣли и на разные случаи.

л. 74. Одиннадцать утреннихъ евангелій.

л. 87. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

л. 107. Εὐχὴ εἰς τὸ ἄραι καὶ λύσαι στέφανα τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παραγενόμενος ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας Goar. p. 320.

л. 108. Εὐχὴ ἐπὶ σαλευομένης τραπέζης.

Κύριε ὁ Θεός, ὁ ἐπ' ὀνόματι τοῦ κορυφαίου τῶν ἀποστόλων ὁμοφρόνως πέτραν τὴν ἐκκλησίαν προσαγορεύσας, αὐτὸς Δέσποτα τῶν ἀπάντων...

л. 108 об. Εὐχὴ, λεγομένη ἐπὶ ἀνομβρίας. Ектенѣя и первая молитва. Goar. p. 613.

л. 111. Εὐχὴ (ἐπὶ τοῦ) προσφέροντος σῖτον, οἶνον, ἔλαιον.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὰ σὰ ἐκ τῶν σῶν προσφέρεις σοὶ κατὰ πρόθεσιν. Goar. p. 522.

— Εὐχὴ ἐπὶ θεμελίου ἐκκλησίας.

л. 111 об. Εὐχὴ, ἐὰν λειτουργηθῇ ἐκκλησία ὑπὸ αἰρετικοῦ.

л. 112. Εὐχὴ εἰς ἅγιον ἔλαιον. Goar. p. 335.

л. 112 об. Εὐχὴ ἐπὶ θεμελίου οἴκου.

— Εὐχὴ ἐπὶ φυτεύματος ἀμπελίου.

л. 113. Εὐχὴ ἐπὶ πάσας ὁπώρας.

л. 113 об. Εὐχὴ εἰς οἶνον νέον.

л. 114. Εὐχὴ εἰς τελευτήσαντα ἱερέα. Goar. p. 452.

л. 115. Εὐχὴ εἰς διάκονον κοιμηθέντα.

Ὁ οἴκησιν ἔχων τὸν οὐρανὸν καὶ πάντα περιέπων τὰ ἐπὶ τῆς γῆς. См. выше стр. 293, прим.

л. 116. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου.

л. 140. Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων.

л. 152. Чтенія апостольскія и евангельскія на постѣ и Пятидесятницу.

л. 210 об. Κατήχησις, λεγομένη παρὰ τοῦ ἱερέως, ὅταν μέλλωμεν ἡμεῖς οἱ χριστιανοὶ μεταλαμβάνειν τῶν θείων καὶ ἀγράντων μυστηρίων.

Ἄδελφοί μου ἀγαπητοί καὶ παμπόθητοι, οἱ συναθροισθέντες εἰς τὴν ἀγίαν τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίαν πρὸς τὸ λατρεῦσαι Θεῷ ζῶντι ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ, καὶ τῶν ἀχράντων καὶ ἀθανάτων μυστηρίων μετασχεῖν, ἀκωλύτως ἀκούσατε· ἐγὼ ὁ ταπεινὸς καὶ πάντων τῶν ἱερέων ἐλαχιστότερος τὰς πράξεις ὑμῶν οὐ γινώσκω, τὰ ἐπιτηδεύματα ἀγνοῶ, καὶ διὰ τοῦτο τὸν τοῦ Θεοῦ φόβον βαλλόμενος, παραγγέλλω ἐνὶ ἐκάστῳ ὑμῶν, ἄνδρα τε καὶ γυναῖκα, μικροῦς τε καὶ μεγάλους· μηδεὶς οὖν ὑμῶν ἐνοχος ἀμαρτίας ὑπάρχων καὶ τῆς ἰδίας κατηγορούμενος πρὸ τοῦ μετανοῆσαι, ἐξομολογήσασθαι τολμήσῃ καταφρονητικῶς προσελθεῖν καὶ ἄψασθαι τὸ θεῖον πῦρ· ὁ γὰρ Θεὸς ἡμῶν πῦρ καταναλίσκων ἐστί, καὶ τοὺς μὲν πιστοὺς μετὰ φόβου προσερχομένους, ὡς Θεὸς καὶ κριτὴς καὶ βασιλεὺς πάντων ἡμῶν, φλογίζει καὶ κατακαίει τὰς καρδίας ἡμῶν, τὰς δὲ ψυχὰς φωτίζει, τῶν δὲ ἀπίστων καὶ μετ' ἀναισχυντίας προσδεχομένων φλογίζει καὶ κατακαίει τὰς ψυχὰς καὶ τὰ σώματα, διὰ τοῦτο πολλοὶ ἀσθενεῖς καὶ ἄρρωστοι, καὶ κοιμῶνται ἱκανοί, τοῦτ' ἐστὶν ἀποθνήσκονται πολλοὶ διὰ τὸ ἀναξίως μεταλαμβάνειν· μηδεὶς οὖν ὁ ὀμνύων, μηδεὶς ψεύστης, ἢ μοιχός, ἢ πόρνος, ἢ μαντεύμασι καταφεύγων, ἢ κατὰ τοῦ πλησίον ἔχων, ἢ ποιῶν τὰ λεγόμενα φυλακτά, ἅτινά εἰσιν δεσμοθήρια τῶν ψυχῶν αὐτῶν, ἢ καὶ τὰ ὅμοια πράτοντες, οὐδ' ὅλως καταφρονητικῶς τολμήσῃ προσελθεῖν καὶ προσάψασθαι τῶν τοῦ Χριστοῦ μυστηρίων· ὁ γὰρ ἀναξίως μεταλαμβάνων τὸ Σῶμα καὶ Αἷμα τοῦ Χριστοῦ κρῖμα ἑαυτὸν ἐσθίει καὶ πίνει, ὁ λόγος τολμότερός ἐστιν ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν δίστομον. Βλέπετε οὖν, ἀδελφοί μου, μηδεὶς τῶν προελθόντων ἀμαρτημάτων ἢ πράξεως ὑπάρχων, πρὸ τοῦ μετανοῆσαι καὶ ἐξομολογήσασθαι τολμήσῃ προσελθεῖν καὶ ἄψασθαι τοῖς θείοις μυστηρίοις, διὸ πάλιν λέγειν οὐ παύομαι, οὐδὲ κατακρίνω ὑμᾶς, μὴ γένοιτο, ἀλλὰ παραινῶ καὶ μετὰ τὴν παραινέσιν ταύτην ἀδῶός εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος ὑμῶν, ὑμεῖς ὄψεσθε, μηδεὶς ἀναξίως μεταλαμβάνει τοῦ Δεσποτικοῦ Σώματος καὶ Αἵματος· φοβερὸν γὰρ τὸ ἐμπεσεῖν, ἀδελφοί, εἰς χεῖρας Θεοῦ ζῶντος, διότι εἶπεν· οὐκ ἐστὶν, ὃς ἐξελεῖται ἐκ τῶν χειρῶν μου, ὅτι αὐτῷ πρέπει τιμὴ καὶ κράτος καὶ προσκύνησις τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ αἰεί.

λ. 212. Εὐχὴ εἰς τὰ βαία.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ κτίστης καὶ δημιουργὸς τῶν ἀπάντων, ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, ὁ φιλόανθρωπος Πατὴρ, ὁ τῶν χερουβὶμ Κύριος καὶ τῶν Σεραφὶμ ἡνίοχος...

λ. 213 ὀβ. Σπούδασον, ὦ ἱερεῦ, σεαυτὸν παραστῆναι ἐργάτην ἀνεπαίσχυντον, ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς ἀληθείας....

л. 214 об. Εὐχὴ εἰς σταφυλάς.

л. 215. Κανὼν εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον.

Ἦχος πλ. δ'. Ὑγρὰν διοδεύσας. . Πολλοὺς συνεχόμενος πειρασμοῖς, πρὸς σὲ καταφεύγω... Παθῶν με ταραττοῦσι προσβολαὶ πολλῆς ἀθυμίας...

л. 219. Ἀκολουθία τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς ἀκαθίστου.

LXXV. № 986 Εὐχολόγιον, рукопись той же библи. въ 4 долю листа, 162 листа, писана четкою скорописью XV в. рукою священника Георгия, какъ это видно изъ слѣдующей приписки: Μέμνησον τοῦ γράφαντος τοῦ Θεοῦ θύτου. Γεώργιος, ἀμαρτωλὸς ἱερεὺς ὁ Παλανός.

Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἁγίῳ τοῦ Διακονικοῦ. Αὕτη ἡ τάξις γίνεται ἐν τῇ σεβασμίᾳ λαύρα ἐν τῷ ἁγίῳ ὄρει τοῦ Ἁθῶ ἐκεῖθεν¹⁾ γὰρ ἐστὶ τὸ παρὸν Διακονικόν.

Μέλλων ὁ ἱερεὺς λειτουργῆσαι ὀφείλει ἐγγρατεῦσθαι μικρὸν ἀφ' ἐσπέρας βρωμάτων καὶ πομάτων, ἔχειν τε εἰρήνην μετὰ πάντων, καὶ μὴ ἔχειν κατὰ τινος ἐχθρὰν τὸ σύνολον, ἵνα μὴ φυγαδεύσῃ τὸν Παράκλητον. Μετὰ δὲ τὸ ψάλλειν τὰς ὥρας, μέλλων εἰσεῖναι ὁ ἱερεὺς εἰς τὸ θυσιαστήριον, λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην μυστικῶς ἔμπροσθεν τῶν εἰκόνων, ποιῶν ἐκάστη εἰκὼν προσκυνήσεις γ'. Εὐχὴ· Κύριε, ἐξαπόστειλον τὴν χεῖρά σου ἐξ ὕψους κατοικητηρίου σου... *Goat.* p. 48. Μετὰ δὲ τὴν εὐχὴν καὶ τὰς ἐπὶ τῶν ἁγίων εἰκόνων προσκυνήσεις καὶ ἀσπασμούς, εἰσέρχεται εἰς τὸ ἅγιον θυσιαστήριον, καὶ λαβὼν τὸ στιχάριον ἀνὰ χεῖρας, παιεῖ μετανοίας γ'. ἔμπροσθεν τῆς ἁγίας τραπέζης σὺν ἅμα τῷ διακόνῳ, λέγοντες μυστικῶς καὶ τὸ Ὁ Θεός, ἰλάσθητί μοι τῷ ἀμαρτωλῷ, καὶ ἀσπάζεται ὁ ἱερεὺς τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, ὁ δὲ διάκονος τὸ ἅκρον τῆς ἁγίας τραπέζης, εἶθ' οὕτως λέγει ὁ διάκονος· Εὐλόγησον, δέσποτα, τὸ στιχάριον. Ὁ δὲ ἱερεὺς εὐλογεῖ τὸ στιχάριον, λέγει· Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, πάντοτε νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων²⁾. Ἀμήν. Ἀσπασάμενος³⁾ δὲ τὸν ἐν τῷ στιχαρίῳ σταυρόν, ἐνδύεται αὐτό, λέγων ἡμέρα καθ' ἐχυτὸν ἕκαστος· Ἀγαλλιάσεται ἡ ψυχὴ μου ἐπὶ τῷ Κυρίῳ... p. 48 πάντοτε νῦν καὶ ἀεὶ⁴⁾. Εἶτα λαβὼν τὸ ἐπιτραχήλιον καὶ εὐλόγησας, ἀσπάζεται⁵⁾ τὸν ἐν αὐτῷ σταυρόν, λέγει· Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐκ-

¹⁾ Ркп. XVI в. Александр. (въ Каирѣ) библи. № окд — 1070 нѣтъ при-
бавки: ἐκεῖθεν и т. д. ²⁾ прибавлено: ὁ διάκονος· Ἀμήν. ³⁾ Ἀσπασάμενοι δὲ
τοὺς ἐν τοῖς στιχαρίοις αὐτῶν σταυροὺς, ἐνδύονται αὐτά, λέγοντες· ⁴⁾ Ὁ διάκονος·
Ἀμήν ⁵⁾ ἀσπάζεται αὐτὸν, ἤγουν τὸν ἐν αὐτῷ σταυρόν, λέγων.

χέων τὴν χάριν αὐτοῦ... ρ. 48. Περιθεὶς δὲ τῷ ἑαυτοῦ τραχήλῳ, λέγει· Καὶ δῆσαντες τὸν Ἰησοῦν, ἀπήγαγον καὶ παρέδωκαν αὐτὸν Ποντίῳ Πιλάτῳ τῷ ἡγεμόνι. Λαβὼν δὲ καὶ τὴν ζώνην καὶ εὐλογήσας αὐτὴν κατὰ τὸ μεσαιτατον, ἀσπάζεται αὐτήν, καὶ περιζωσάμενος, λέγει· Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ περιζωννῶν με δύναμιν, καὶ ἔθετο ἄμωμον τὴν ὁδὸν μου, καταρτιζόμενος τοὺς πόδας μου, ὡσεὶ ἑλάφου, καὶ ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ ἰστών με, πάντοτε νῦν καί... Εἰς τὸ δεξιὸν ἐπιμάνικον λέγει· Ἡ δεξιὰ σου, Κύριε... πάντοτε νῦν καὶ αἰεί... Εἰς τὸ ἀριστερὸν ἐπιμάνικον λέγει· Αἱ χεῖρές σου ἐποίησαν... πάντοτε νῦν... Εἶθ' οὕτως λαβὼν τὸ φελώνιον, καὶ εὐλογήσας τὸν τούτου σταυρόν, ἀσπάζεται αὐτόν, λέγων· Οἱ ἱερεῖς ἐνδύσονται... ρ. 49. Περιβαλλόμενος δὲ τοῦτο, ὡς ἐνὶ δεδιπλωμένον, ἀπέρχεται εἰς τὴν πρόθεσιν, τοῦ δὲ διακόνου προθέντος τὰ ἱερά κατὰ τὴν τάξιν αὐτῶν, ἤγουν τὸν μὲν δίσκον ἐν τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ, τὸ δὲ ποτήριον ἐν τῇ δεξιᾷ. Εἶτα λαμβάνει ὁ ἱερεὺς τὴν προσφορὰν καὶ τίθησιν αὐτὴν ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἐπάνω τῶν καλυμμάτων δεδιπλωμένων, κειμένων δηλονότι, καὶ ποιήσας γ' προσκυνήματα, λέγει μυστικῶς· Ἐξηγόρασας ἡμᾶς... ρ. 49. καὶ τὸ 1) Ὁ Θεός, ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ γ'. εἶτα ἀσπάζεται πρῶτον τὴν ἁγίαν λόγχην, ὡς ἐπάνω τῆς προσφορᾶς κειμένην δηλονότι, εἶθ' οὕτως τὴν προσφορὰν καὶ λέγει· Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, πάντοτε νῦν καί. Εἶτα λαβὼν ἐν μὲν τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ τὴν προσφορὰν, ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ τὴν ἁγίαν λόγχην, ποιεῖ τύπον σταυροῦ ἐν τῇ προσφορᾷ μετὰ τῆς ἁγίας λόγχης, λέγων ἕκ γ'. Εἰς ἀνάμνησιν τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Εἶτα πήγνυσιν αὐτὴν ἐν τῷ τῆς δεξιᾶς χειρὸς αὐτοῦ μέρει ὀρθιον ἐπ' εὐθείας, λέγων· Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη 2). Ἐν δὲ τῇ ἐτέρᾳ ἀνατομῇ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς λέγει· Καὶ ὡς ἄμνός ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτὸν ἄφωνος, οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ 3). Ἐν δὲ τῇ ἄνωθεν ἀνατομῇ λέγει· Ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤρθη. Ἐν δὲ τῇ κάτωθεν ἀνατομῇ λέγει· Τὴν δὲ γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγῆσεται... Πήξας δὲ τὴν ἁγίαν λόγχην ἐκ πλαγίου τῆς προσφορᾶς καὶ περικόψας τὸν ἄρτον, λέγει· Ὅτι αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ, πάντοτε νῦν καί 4)... Ἐπιθεὶς δὲ τὸν ἄρτον ὑπτιον ἐν τῷ ἱερῷ δίσκῳ, θύει αὐτὸν σταυροειδῶς, λέγων· Θύεται ὁ ἄμνός τοῦ Θεοῦ... ρ. 49. Εἶτα στρέψας αὐτὸν ἐπὶ πρόσωπον, νύττει αὐτὸν τῇ δεξιᾷ χειρὶ μετὰ τῆς λόγχης, λέγων· Εἰς τῶν στρατιωτῶν λόγχῃ τὴν πλευρὰν αὐτοῦ ἐνουξεν. Εἶτα λαβὼν ὁ διάκονος οἶνον καὶ ὕδωρ, ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ χειρὶ τὸν οἶνον, ἐν τῇ

1) ἢ τὸ 2) прибавлено: Χριστὸς ὁ βασιλεὺς 3) ἐν κρίσει 4) ὁ διάκονος Ἄμην.

ἀριστερᾶ δὲ τὸ ὕδωρ, λέγει· Εὐλόγησον, δέσποτα, τὴν ἔνωσιν. Εὐλόγησας δὲ αὐτὰ ὁ ἱερεὺς, λέγων· Ἐνωσις Πνεύματος ἁγίου. Ὁ διάκονος Ἀμήν. Ποιήσας δὲ ὁ διάκονος τὴν ἔνωσιν ἐν τῷ ἁγίῳ ποτηρίῳ, λέγει· Καὶ εὐθέως ἐξῆλθεν αἷμα καὶ ὕδωρ, καὶ ὁ ἔωρακὼς μεμαρτύρηκε, καὶ ἀληθινὴ ἐστὶν ἡ μαρτυρία αὐτοῦ. Ὁ ἱερεὺς· Πάντοτε νῦν καί... Ὁ διάκονος· Ἀμήν. Προσφορὰ β'. Εἶτα λαμβάνει ὁ ἱερεὺς προσφορὰν β'. λέγει· Εἰς τιμὴν καὶ μνήμην τῆς ὑπερευλογημένης.. p. 56. Ἐκβαλὼν δὲ τὴν μεσαιτάτην μερίδα, τίθησιν αὐτὴν ἐν τῷ δεξιῷ μέρει τοῦ ἄρτου, ἤγουν εἰς τὸ μέρος τῆς ἀριστερᾶς αὐτοῦ χειρός. Προσφορὰ γ'. Εἶτα λαμβάνει τὴν γ'. προσφορὰν καὶ ἐπέύχεται οὕτως· Δυνάμει τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ, προστασίαις τῶν τιμίων ἐπουρανίων δυνάμεων Ἀσωμάτων, τοῦ τιμίου ἐνδόξου προφήτου προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου, τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφήμων ἀποστόλων τῶν ιβ'. καὶ τῶν ο'. τῶν ἐν ἁγίοις πατέρων ἡμῶν καὶ οἰκουμενικῶν διδασκάλων Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, Ἀθανασίου τοῦ Μεγάλου, Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας, Νικολάου τοῦ ἐν Μύροις, Γρηγορίου Νύσσης, Γρηγορίου τοῦ θαυματουργοῦ, Γρηγορίου τῆς μεγάλης Ἀρμενίας, Γρηγορίου Ἀκραγαντίνων καὶ πάντων τῶν ἁγίων ἱεραρχῶν. Τῶν ἁγίων μεγάλων μαρτύρων Θεοδώρου, Γεωργίου, Δημητρίου, Προκοπίου, Νέστορος, τοῦ ἁγίου πρωτομάρτυρος καὶ ἀρχιδιακόνου Στεφάνου, καὶ πάντων τῶν ἁγίων μαρτύρων. Τῶν ὁσίων θεοφόρων πατέρων ἡμῶν Ἀντωνίου, Ἀρσενίου, Εὐθυμίου, Σάββα, Ὀνούφριου, Μακαρίου τοῦ Μεγάλου καὶ Παχωμίου, Ἐφραίμ τοῦ Σύρου, Ἰωάννου τοῦ τῆς Κλίμακος, Ἀθανασίου τοῦ ἐν τῷ Ἄθῳ καὶ πάντων τῶν ὁσίων. Τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ θαυματουργῶν ἀναργύρων Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ, Κύρου καὶ Ἰωάννου, Παντελεήμονος καὶ Ἐρμολόου. Τῶν ἁγίων καὶ δικαίων θεοπατόρων Ἰωακείμ καὶ Ἄννης. Τοῦ ἁγίου τῆς ἡμέρας τοῦδε, οὗ καὶ τὴν μνήμην ἐπιτελοῦμεν, καὶ πάντων τῶν ἁγίων, ὧν ταῖς ἱκεσίαις ἐπίσκεψαι ἡμᾶς, ὁ Θεός. Καὶ αἰρεῖ¹⁾ μερίδα μίαν καὶ τίθησιν αὐτὴν εἰς τὸ κάτωθεν μέρος τοῦ ἄρτου, καὶ καθεξῆς ἀπάσας στοιχηθὼν, ἤγουν τὰς μερίδας. Προσφορὰ δ'. Εἶτα λαβὼν τὴν τετάρτην προσφορὰν, λέγει· Μνήσθητι, Κύριε, τῶν εὐσεβεστάτων καὶ φιλοχρίστων βασιλέων ἡμῶν, παντὸς τοῦ παλατίου καὶ τοῦ στρατοπέδου αὐτῶν. Μνήσθητι, Κύριε, τοῦ πατρὸς καὶ ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν τοῦδε. Μνήσθητι, Κύριε, τοῦ πατρὸς ἡμῶν, τοῦ καθηγουμένου δηλονότι, καὶ πάσης τῆς ἐν Χριστῷ ἡμῶν ἀδελφότητος, καὶ πάν-

1) Ἐξ αὐτῆς.

των τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν πρεσβυτέρων, διακόνων, ὑποδιακόνων, ἀναγνωστῶν, καὶ πάντων, οὓς προσεκαλέσω εἰς τὴν σὴν διακονίαν, διὰ τῆς σῆς εὐσπλαγχνίας, φιλάνθρωπε Δέσποτα. Καὶ αἶρει μερίδα μίαν καὶ τίθησιν αὐτὴν κάτωθεν τοῦ ἄρτου, ὡς δεδήλωται. Προσφορὰ ε΄. Ἐν δὲ τῇ ε΄. προσφορᾷ μνημονεύει, οὓς θέλει, ζῶντας. Προσφορὰ ς΄. Ἐἵτα λαβὼν τὴν ς΄. προσφορὰν, λέγει· Μνήσθητι, Κύριε, τῶν ἀειμνήστων καὶ μακαρίων κτητόρων τῆς ἀγίας μονῆς ταύτης, καὶ πάντων τῶν προαναπαυσασμένων πατέρων καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν, τῶν ἐνθάδε κειμένων καὶ ἀπανταχοῦ ὀρθοδόξων. Καὶ μνημονεύει, οὓς θέλει, κεκοιμημένους κατ' ὄνομα. Ἐἵτα λέγει· Μνήσθητι, Κύριε, πάντων τῶν ἐπ' ἐλπίδι ἀναστάσεως ζωῆς αἰωνίου, καὶ τῇ σῇ κοινωνίᾳ κεκοιμημένων πατέρων καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν ὀρθοδόξων. Καὶ αἶρει μερίδα. Προσφορὰ ζ΄. Ἐἵτα λαβὼν ἑτέραν προσφορὰν, λέγει· Μνήσθητι, Κύριε, τῆς ἐμῆς ἀναξιότητος, καὶ συγχώρησόν μοι πᾶν πλημμέλημα ἐκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον. Καὶ αἶρει μερίδα, ὡς πολλάκις δεδήλωται. Ἐἵτα δίδωσι τὴν λόγχην τῷ διακόνῳ. Λαβὼν δὲ καὶ αὐτὸς μίαν προσφορὰν, μνημονεύει ἑαυτόν, καὶ οὓς θέλει, καὶ αἶρει μερίδα μίαν, καὶ αὐτὸς καὶ τίθησιν αὐτὴν ἐν τῷ δίσκῳ, ἐνθα δηλονότι ἐτίθη καὶ ὁ ἱερεὺς. Ἐἵτα λαβὼν ὁ διάκονος τὸν θυμιατὸν καὶ θυμιάμα, προσάγει τῷ ἱερεὶ καὶ λέγει· Εὐλόγησον, δέσποτα, τὸ θυμιάμα. Εὐλογήσας δὲ τοῦτο ὁ ἱερεὺς, λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην· Θυμιάμά σοι προσφέρομεν... ρ. 50. Ἐἵτα λαβὼν ὁ ἱερεὺς τὸν ἀστερίσκον, ἐξαπλοῖ αὐτὸν ἐπάνω τοῦ θυμιάματος, καὶ θυμιάσας αὐτὸν καὶ ἀσπασάμενος, ἵστησιν αὐτὸν ἐπάνω τοῦ ἄρτου, λέγων· Τῷ λόγῳ Κυρίου οἱ οὐρανοὶ ἐστερεώθησαν καὶ τῷ πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτῶν. Ἰδοὺ ὁ ἀστὴρ ἐλθὼν ἔστη ἐπάνω, οὗ ἦν τὸ παιδίον κείμενον, πάντοτε νῦν καί... Ὁ διάκονος τὸ Ἀμήν. Ἐἵτα λαβὼν τὸ κάλυμμα τοῦ δίσκου, καὶ θυμιάσας αὐτό, λέγει· τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ διάκονος τὸ Κύριε ἐλέησον. Ἐἴθ' οὕτως ἀπλοῖ αὐτὸ ὀρθιον ἐπάνω τοῦ δίσκου πρὸς ἀνατολάς, περικαλύψας δὲ τὸν δίσκον καὶ συστείλας πάντοθεν τὸ κάλυμμα, λέγει τὸν ψαλμὸν ὅλον, ἤγουν Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο... Ἐἵτα λαβὼν τὸ ἕτερον κάλυμμα καὶ, θυμιάσας αὐτό, λέγει· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ διάκονος τὸ Κύριε ἐλέησον. Καὶ περικαλύψας τὸ ἅγιον ποτήριον, λέγει· Ἐκάλοψεν οὐρανοὺς ἡ ἀρετὴ σου, Χριστέ... ρ. 51. Ὁ διάκονος τὸ Ἀμήν. Ἰστέον, ὅτι τὸ κάλυμμα τοῦ δίσκου, τίθεται ὀρθιον πρὸς ἀνατολάς, ὡς δεδήλωται, τὸ δὲ τοῦ ἀγίου ποτηρίου ἐγκαρσίως, ἵνα ποιῶσιν ὡς δῆθεν τύπον σταυροῦ. Λαβὼν δὲ τὸν ἀέριᾶ καί, θυμιάσας αὐτόν, λέγει· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ διάκονος τὸ Κύριε ἐλέησον. Ἐἵτα λέγει ὁ διάκονος· Σκέπασον,

δέσποτα, τὰ ἅγια. Ὁ δὲ ἱερεὺς σκεπάζει ἀμφότερα τὰ ἅγια δῶρα, λέγει· Σκέπασον ἡμᾶς ἐν τῇ σκέπῃ τῶν... Ibid. Εἶτα λέγει ὁ ἱερεὺς· Ἐπί τῇ προθέσει ταύτῃ τῶν τιμίων δώρων, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ διάκονος τὸ Κύριε ἐλέησον. Καὶ εὐθὺς χαλαρὸν τὸ φενώλιον ὁ ἱερεὺς κάτω καὶ ἄρ-
χεται τὴν εὐχὴν τῆς προθέσεως¹⁾.

λ. 12. Ἡ θεία²⁾ λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

Εὐχὴ τῆς προθέσεως· Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸν οὐράνιον ἄρτον... Goar. p. 51. Μετὰ δὲ τὴν εὐχὴν, ποιεῖ ἀπόλυσιν ὁ ἱερεὺς οὕτως· Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν, πρεσβείαις τῆς παναχράντου αὐτοῦ Μητρός, τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου, ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου, καὶ πάντων τῶν ἁγίων, ἐλεῆσαι καὶ σῶσαι ἡμᾶς, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος. Εἶτα θυμιᾷ ἐκ γ'. τὴν πρόθεσιν καὶ λέγει καθ' ἕκαστον προσκύνημα· Εὐλόγητός ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ οὕτως εὐδοκήσας δόξα σοι. Καὶ τὸ Ἐν τάξῳ σωματικῶς... Καὶ μετὰ τὸ τέλος τοῦ τροπαρίου, λαβὼν ὁ διάκονος τὸν θυμιατὸν, θυμιᾷ τὸ ἱερατεῖον ὅλον, λέγων καθ' ἑαυτὸν καὶ τὸν Ν'. ἀρχομένου ἀπ' ἔμπροσθεν τῆς ἁγίας τραπέζης δηλονότι, εἶτα διὰ τοῦ νοτίου μέρους, καὶ κυκλοῖ πᾶσαν τὴν ἁγίαν τράπεζαν, εἰθ' οὕτως ἐξέρχεται διὰ τοῦ βορείου μέρους, καὶ θυμιᾷ τὸν ναὸν³⁾ ὅλον, εἶτα ὑποστρέφας, εἰσέρχεται διὰ τοῦ νοτίου μέρους εἰς τὸ ἅγιον βῆμα, καὶ θυμιάσας τὸ θυσιαστήριον ὅλον καὶ τὴν πρόθεσιν καὶ τὸν ἱερέα, ἀποτίθεται τὸν θυμιατὸν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. Τοῦ δὲ ἱερέως ἱσταμένου ἔμπροσθεν τῆς ἁγίας τραπέζης, ἔρχεται ὁ διάκονος, καὶ ὑποκλίνας αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν, κρατῶν καὶ τὸ ὠράριον αὐτοῦ τοῖς τρισὶ δακτύλοις τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ χειρός, λέγει τῷ ἱερεῖ· Καιρὸς τοῦ ποιῆσαι τῷ Κυρίῳ, δέσποτα, εὐλόγησον. Ὁ ἱερεὺς· Εὐλόγητός ὁ Θεὸς ἡμῶν πάντοτε, νῦν καὶ αἰεί. Ὁ διάκονος· Ἀμήν. Πάλιν ὁ διάκονος⁴⁾· Εὐξαι ὑπὲρ ἐμοῦ, δέσποτα. Ὁ ἱερεὺς· Κατευθῦναι Κύριος τὰ διαβήματά σου. Τῶν δὲ φαλλόντων τὰς ὥρας, φθασάντων εἰς τὸ τῆς ς'. τέλος, καὶ λεγόντων τὸ Κύριε ἐλέησον, ἀνοίγει ὁ κανθηλάπτῃς τὰς θύρας, καὶ εἰσελθόντων, λέγει ὁ ἱερεὺς· Ὁ Θεός, οἰκτειρῆσαι ἡμᾶς. Ὁ καθηγούμενος τὸ Δόξα σοι ὁ Θεός, ἡ ἐλπίς ἡμῶν, δόξα σοι. Ὁ λαός· Δόξα καὶ νῦν... Καὶ ποιεῖ ὁ ἱερεὺς ἀπόλυσιν τῶν ὠρῶν. Εἰθ' οὕτως ἐξέρχεται ὁ διάκονος διὰ τοῦ βορείου μέρους, καὶ ἐλθὼν ἵσταται ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων θυρῶν,

1) Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸν οὐράνιον ἄρτον 2) Этого заглавія нѣтъ.

3) λαὸν 4) Μνησθητί μου, δέσποτα ἅγιε, τοῦ ἁμαρτωλοῦ. Ὁ ἱερεὺς· Μνησθηθῆ σου Κύριος ὁ Θεός ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ πάντοτε νῦν. Ὁ διάκονος· Ἀμήν. Ὁ διάκονος· Εὐξαι ὑπὲρ ἐμοῦ, δέσποτα.

πρωῶν προσκυνήματα γ'. λέγων καθ' ἑαυτὸν τὸ Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῶ...
 δὶς, καὶ τὸ Κύριε, τὰ χεῖλη μου ἀνοίξεις... ἅπαξ, ὡσπερ ἄρα ποιεῖ καὶ ὁ
 ἱερεὺς. Μετὰ δὲ τὸ εἰπεῖν τὸν ἱερέα ἔμπροσθεν τῆς ἁγίας τραπέζης ταῦτα,
 διαίρει τὸ βιλόθυρον ὁ διάκονος, καὶ ὑποκλίνας τὴν κεφαλὴν λέγει·
 Εὐλόγησον, δέσποτα. Ὁ ἱερεὺς· Εὐλογημένη ἡ βασιλεία.. Ὁ διάκονος·
 Ἐν εἰρήνῃ κ. τ. λ. Ἐκφώνησις· Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα... Ὁ λαὸς
 φάλλει τὰ ἀντίφωνα, ἢ τυπικά. Τούτων δὲ φαλλομένων, λέγει ὁ ἱερεὺς
 τὴν εὐχὴν ταύτην. Εὐχὴ ἀντιφώνου α'. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, οὗ τὸ κρά-
 τος... p. 52. Εὐχὴ ἀντιφώνου β'. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σῶσον τὸν λαόν
 σου... p. 53. Ὁ διάκονος· Ἐτι καὶ ἔτι κ. τ. λ. Ὁ ἱερεὺς ἐκφώνησις· Ὅτι
 σὸν τὸ κράτος. Εὐχὴ ἀντιφώνου γ'. Ὁ τὰς κοινὰς ταύτας καὶ συμφώνους...
 p. 53. Ὁ διάκονος· Ἐτι καὶ ἔτι κ. τ. λ. Ὁ ἱερεὺς ἐκφώνησις· Ὅτι ἀγα-
 θὸς καὶ φιλάνθρωπος... Εἴθ' οὕτως τὸ δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα... ἢ τοὺς
 μακαρισμούς, μεθ' οὓς ἡ εἴσοδος τοῦ¹⁾ εὐαγγελίου. Ἰστέον, ὅτι ἐν τῇ
 εἰσόδῳ, προπορεύεται ὁ διάκονος τοῦ ἱερέως, βαστάζων τὸ ἅγιον εὐαγ-
 γέλιον, ὁ δὲ ἱερεὺς ἀκολουθεῖ ὀπισθεν, κεχαλασμένου τοῦ φελωνίου αὐ-
 τοῦ, ἐλθόντες δὲ εἰς τὸν ὀμφαλόν, τὸν ἔμπροσθεν τῶν βασιλικῶν πυλῶν
 τοῦ ναοῦ· ὁ μὲν ἱερεὺς ἵσταται εἰς τὸ μέσον καί, ὑποκλίνας τὴν αὐτοῦ
 κεφαλὴν, λέγει τὴν εὐχὴν τῆς εἰσόδου, ὁ δὲ διάκονος ἵσταται εἰς τὸ δε-
 ξιὸν μέρος τοῦ ἱερέως, κρατῶν τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον. Μετὰ δὲ τὸ τελειῶ-
 σαι τὸν ἱερέα τὴν εὐχὴν τῆς εἰσόδου, λέγει ὁ διάκονος μυστικῶς τὸ Ἀμήν,
 εἶτα λέγει ἡρέμα τῷ ἱερεῖ· Εὐλόγησον, δέσποτα, τὴν ἁγίαν εἴσοδον.
 Ὁ δὲ χαράττει σταυρὸν πρὸς ἀνατολὰς τῇ δεξιᾷ χειρὶ, λέγων ἡρέμα καὶ
 αὐτός· Εὐλογημένη ἡ εἴσοδος τῶν ἁγίων σου, Κύριε. Εἶτα ἐλθὼν ὁ διά-
 κονος εἰς τὸ μέσον, ὑψοῖ τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον σταυροειδῶς, λέγων μεγάλη
 τῇ φωνῇ· Σοφία, ὀρθοί. Ἀσπασαμένου δὲ τοῦ προσεστώτος καὶ τοῦ ἱερέως
 τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, εἰσοδεύουσιν, ἡμῶν δὲ φαλλόντων τὸ δεῦτε προσκυ-
 νήσωμεν. Εὐχὴ τῆς εἰσόδου· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καταστή-
 σας ἐν οὐρανοῖς... p. 54. Μυστικῶς εἶπέ τὴν ἐκφώνησιν ταύτην· Ὅτι πρέ-
 πει σοι πᾶσα δόξα... Ψαλλόντων δὲ τῶν ἀδελφῶν τὸ τροπάριον τοῦ κατὰ
 τὴν ἡμέραν ἁγίου καὶ τὸ κοντάκιον, καὶ θεοτοκίον προσόμοιον τοῦ κοντα-
 κίου, λέγει ὁ διάκονος τῷ ἱερεῖ· Εὐλόγησον, δέσποτα, τὸν καιρὸν τοῦ Τρισα-
 γίου. Ὁ δὲ²⁾ εὐλογεῖ πρὸς ἀνατολὰς, λέγων· Εὐλογημένος εἶ, ὁ ἐν ἁγί-
 οῖς ἀναπαυόμενος καὶ ἐν Τριάδι ἁγία προσκυνούμενος πάντοτε, νῦν καὶ
 αἰεῖ... Ὁ δὲ διάκονος, κρατῶν τὸ ὠράριον αὐτοῦ τοῖς τρισὶ δακτύλοις τῆς
 δεξιᾶς χειρός, ἐπιστραφεὶς πρὸς τὸν λαόν, λέγει· Καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν

¹⁾ ἁγίου ²⁾ ἱερεὺς

αἰώνων. Εἰ δ' οὐκ ἔστι διάκονος, λέγεται παρὰ τοῦ ἱερέως, εὐλογοῦν-
 τος ἅμα καὶ τὸν λαόν, καὶ εὐθὺς ἄρχεται¹⁾ ὁ λαὸς τοῦ Τρισαγίου.
 Ψαλλομένου δὲ τούτου, λέγει ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν τοῦ Τρισαγίου. Εὐχὴ
 τοῦ Τρισαγίου ὕμνου· Ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος, ὁ ἐν ἁγίοις ἀναπαυόμενος... p. 55
 μυστικῶς· Ὅτι ἅγιος εἶ, ὁ Θεὸς ἡμῶν... Μετὰ δὲ τὸ τελειῶσαι τὴν εὐ-
 χὴν καὶ τὴν ταύτης ἐκφώνησιν μυστικῶς, ποιεῖ προσκυνήσεις γ'. ἐνώπιον
 τῆς ἁγίας τραπέζης, συνάμα τῷ διακόνῳ, λέγοντες καθ' ἑαυτοὺς καὶ τὸν
 Τρισαγίον. Εἶτα ὁ διάκονος λέγει· Πρόσχωμεν. Ὁ ἱερεὺς· Εἰρήνη πᾶσιν.
 Ὁ ἀναγνώστης τὸ προκείμενον τοῦ ἀποστόλου, ὁ διάκονος· Σοφία. Ὁ
 ἀναγνώστης τὴν ἐπιγραφὴν τῆς ἐπιστολῆς²⁾. Ὁ διάκονος· Πρόσχωμεν.
 Μετὰ δὲ τὸ τελειῶσαι τὸν ἀπόστολον³⁾, ὁ ἱερεὺς· Εἰρήνη σοι. Ὁ διακ-
 ονος· Σοφία⁴⁾. Ἀλληλούϊα, ψαλμὸς τῷ Δαβίδ. Ὁ διάκονος· Πρόσχωμεν.
 Ψαλλομένου δὲ τοῦ Ἀλληλούϊα, λέγει ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν ταύτην⁵⁾. Εὐχὴ,
 λεγομένη πρὸ τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου· Ἐλλαμψον ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν.
 p. 41. Ἀμήν. Μετὰ δὲ τὴν εὐχὴν, θυμιᾷ ὁ διάκονος τὸ ἅγιον εὐαγγέ-
 λιον, κείμενον ἐπὶ τῆς ἁγίας τραπέζης, εἶθ' οὕτως τὸ θυσιαστήριον ἅπαν,
 εἶτα λέγει τῷ ἱερεῖ· Εὐλόγησον, δέσποτα, τὸν εὐαγγελιστὴν τόνδε. Ὁ δὲ
 ἱερεὺς, εὐλογῶν τὸν διάκονον, λέγει· Ὁ Θεὸς διὰ πρεσβειῶν τοῦ ἁγίου
 ἐνδόξου καὶ πανευφήμου... Μετὰ δὲ τοῦτο λαμβάνει τὸν κέραμον ὁ ἱε-
 ρεὺς, ἤγουν τὸ βλατίον, ὅπερ σκεπάζομεν τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον σὺν τῇ
 ἁγίᾳ τραπέζῃ, καὶ ἀπλοῖ αὐτὸ ἐπὶ τὸ στήθος τοῦ διακόνου, εἶτα ἐπιδί-
 δωσιν αὐτῷ τὸ εὐαγγέλιον· κρατῶν δὲ αὐτὸ ὁ διάκονος ἐπὶ τὸ στήθος,
 ὡς σύνηθες, σὺν τῷ βλατίῳ, ἐξέρχεται διὰ τῶν ἁγίων θυρῶν, προπορευο-
 μένων αὐτῶν δύο μαγουαλίων. Ὅταν δὲ φθάσῃ εἰς τὸν ὀμφαλόν, στα-
 θεῖς στρέφεται πρὸς ἀνατολάς, καὶ αἱ δύο λαμπάδες ἔνθεν καὶ ἔνθεν.
 Συμπλέξαντες δὲ τὰς χεῖρας αὐτῶν οἱ ἀναγνώσται, ἕκαστος εἰς τὸν τοῦ
 ἐτέρου ὤμον, ἀπλοῖ ὁ διάκονος τὸ βλατίον ἐπάνω τῶν χειρῶν αὐτῶν
 καὶ τίθησι τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον. Ὁ δὲ ἱερεὺς, σταθεῖς ἔμπροσθεν
 τῆς ἁγίας τραπέζης, ἐὰν οὐκ ἔχει τόπον ὀπισθεν, λέγει
 μεγάλη φωνῇ· Σοφία, ὀρθοὶ ἀκούσωμεν τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου... Ὁ διά-
 κονος· Ἐκ τοῦ κατὰ τόνδε ἁγίου εὐαγγελίου τὸ ἀνάγνωσμα. Ὁ ἱερεὺς·
 Πρόσχωμεν. Ποιησάμενος δὲ ὁ διάκονος τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ἁγίου εὐαγγε-
 λίου, ἀποφέρει αὐτὸ καὶ δίδωσι τῷ ἱερεῖ. Ὁ δὲ εὐλογήσας αὐτόν, λαμ-
 βάνει τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ, ὁ δὲ διάκονος, σταθεῖς
 εἰς τὸ μέσον, ἄρχεται οὕτως· Εἶπωμεν πάντες... Κύριε παντοκράτωρ...

1) НѢТЬ СЛОВЪ: καὶ εὐθὺς ἄρχεται ὁ λαὸς τοῦ Τρισαγίου 2) τοῦ ἀποστό-
 λου 3) λέγει 4) ὁ ἀναγνώστης 5) μυστικῶς

Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός... Ὁ ἱερεὺς λέγει τὴν εὐχὴν τῆς ἐκτενοῦς ἰκεσίας· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, τὴν ἐκτενή... Ὁ διάκονος· Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβεστάτων καὶ θεοφυλάκτων βασιλέων ἡμῶν κράτους, νίκης, διαμονῆς, εἰρήνης, υἰείας, σωτηρίας αὐτῶν, καὶ τοῦ Κυρίου τὸν Θεὸν ἡμῶν ἐπὶ πλεῖον συνεργῆσαι κατευοῦσαι αὐτοὺς ἐν πᾶσι, καὶ ὑποτάξαι ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτῶν πάντα ἐχθρῶν καὶ πολέμιον. Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβεστάτων καὶ φιλοχρίστων βασιλέων ἡμῶν τῶνδε¹⁾... Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου τοῦδε... Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ ἀφέσεως καὶ συγχωρήσεως τῶν ἀμαρτιῶν τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ²⁾ καὶ πατρὸς ἡμῶν τοῦδε, καὶ πάσης τῆς ἐν Χριστῷ ἡμῶν ἀδελφότητος, καὶ ὑπὲρ πάντων τῶν διακονούντων καὶ διακονησάντων ἐν τῇ ἁγίᾳ μονῇ ταύτῃ. Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν καρποφορούντων καὶ καλλιεργούντων ἐν τῷ ἁγίῳ καὶ πανσέπτῳ ναῷ τούτῳ, ἀγροπνούωντων, κοπιώντων... Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν ἀειμνήστων καὶ μακαρίων κτητόρων τῆς ἁγίας μονῆς ταύτης, καὶ πάντων τῶν προκναπασαμένων πατέρων καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν, τῶν ἐνθάδε κειμένων καὶ ἀπανταχοῦ ὀρθοδόξων. Ὅτι³⁾ ἐλεήμων καὶ φιλόανθρωπος... Εὐξασθε οἱ κατηχούμενοι... κ. τ. λ. До херувимскої пѣсни порядокъ обидчивиї. Εὐχὴ, ἣν ποιεῖ ὁ ἱερεὺς, τοῦ χερουβικῆς ὕμνου ἄδομένου⁴⁾· Οὐδεὶς ἄξιος τῶν συνδεδεμένων p. 58. Ἰστέον⁵⁾, ὅτι τοῦ χερουβικῆς ἄδομένου, ποιεῖ ὁ ἱερεὺς σὺν τῷ διακόνῳ προσκυνήσεις γ'. ἔμπροσθεν τῆς ἁγίας τραπέζης, λέγοντες μυστικῶς καὶ τὸν χερουβικὸν ὕμνον, εἴθ' οὕτως ἄρχεται θυμιᾶν ὁ διάκονος κύκλῳ τὴν ἁγίαν τράπεζαν, λέγοντες καθ' ἑαυτὸν ἕκαστος τὸν Ν'. Ὅταν δὲ φθάσωσιν οἱ φάλται· Καὶ τῇ ζωοποιῷ Τριάδι, ἀπέρχονται εἰς τὴν πρόθεσιν, καὶ θυμιᾶ ταύτην ὁ διάκονος ἐκ γ'. Φθασάντων δὲ τῶν φαλτῶν· Πᾶσαν τὴν βωτικὴν, λαμβάνει ὁ ἱερεὺς τὸν ἀέρα, καὶ τίθησιν αὐτὸν ἐπάνω τῆς κεφαλῆς τοῦ διακόνου, πρότερον δηλαδὴ εἰπόντος τοῦ διακόνου τὸ Ἐπαρον, δέσποτα. Ὁ δὲ ἱερεὺς, λαβὼν τὸν ἀέρα ταῖς ἀμφοτέραις χερσὶ, λέγει· Ἐπάρατε τὰς

1) На полѣ ркою писпа замѣчено: оіон τῶν βασιλέων τῆς ἡμέρας οἶμοι καὶ ποῦ οἱ φιλόχριστοι ἡμῶν βασιλεῖς. 2) На полѣ замѣчено: τοῦ καθηγουμένου τῆς μονῆς, ὁ δὲ λαϊκὸς ἱερεὺς τὸν πνευματικὸν αὐτοῦ μνημονεῖαι 3) ὁ ἱερεὺς ἐκφωνεῖ· Ὅτι ἐλεήμων 4) Εἰ οὐκ ἔχεις ψάλτην, μέλλοντα ἀργῶς ψάλλαι τὸ χερουβικόν, εἰπέ πρῶτον τὴν εὐχὴν, εἶτα τὴν ἐκφώνησιν. 5) На полѣ замѣчено: χρῆ δὲ γινώσκειν τοῦτο, ὅτι τοῖς, ὡς ἔθος, ἀσθενεσι, κειμένοις ἐν μέσῳ τοῦ ναοῦ, εἰσοδευομένων τῶν ἁγίων, οὐ ψαύει τοῦτοις ὁ ἱερεὺς τῷ ποδὶ πόποτε, ὡς τινες εἰώθασιν ποιεῖν· λίαν γὰρ ἐστὶν ἐπιβλαβές, ἀλλὰ μόνον ἐπαδεται ὑπὲρ τοῦτων καὶ γυρίζων εἰσοδεύει.

χειρας ὑμῶν εἰς τὰ ἅγια, καὶ εὐλογεῖτε τὸν Κύριον, πάντοτε νῦν καί... Σκεπάσας τοίνυν τὴν κεφαλὴν τοῦ διακόνου, ὡς εἶπομεν, τῷ ἀέρι, καὶ ἀπὸ τοῦ μετώπου ἕως τῶν νώτων κρεμαμένου τοῦ ἀέρος, τίθησιν ἐπάνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ τὸν ἱερὸν δίσκον, λέγει τὸ Ἅγιος ὁ Θεός, ἅγιος ἰσχυρός, ἅγιος ἀθάνατος, ἐλέησον ἡμᾶς. Τοῦ δὲ διακόνου ἀμφοτέραις χερσὶ κρατοῦντος τὸν ἅγιον δίσκον, κρεμᾷ ὁ ἱερεὺς τὸν θυμιατὸν εἰς τὸν μικρὸν δάκτυλον). Προπορευομένου τοίνυν τοῦ διακόνου, ὁ ἱερεὺς ἔπεται τούτῳ, τὸ ἅγιον ποτήριον ταῖς ἀμφοτέραις χερσὶ βαστάζων. Ποιουμένων δὲ τὴν εἴσοδον, κράζει μεγαλοφώνως ἐκ γ'. ὁ διάκονος: Πάντων ὑμῶν μνησθεῖν Κύριος ὁ Θεὸς ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ πάντοτε νῦν καὶ αἰεί.. Ἰστέον²⁾, ὅτι, ὅταν φθάσῃ ὁ διάκονος πλησίον τοῦ καθηγουμένου τῆς μονῆς, λέγει: Μνησθεῖν Κύριος ὁ Θεὸς τῆς ἱερωσύνης σου ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ, πάντοτε νῦν καὶ αἰεί... Εἰ δ' οὐκ ἔστι διάκονος, ἐκφωνεῖται τούτο παρὰ τοῦ ἱερέως. Φθάσαντες³⁾ δὲ ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων θυρῶν, ἵσταται ὁ διάκονος μικρὸν καὶ λέγει ἡρέμα⁴⁾ Ἄρατε⁵⁾ πύλας, οἱ ἄρχοντες ὑμῶν, καὶ ἐπάρθητε πύλαι αἰώνιοι, καὶ εἰσελεύσεται ὁ Βασιλεὺς τῆς δόξης. Ἄνταποκριθεὶς δὲ ὁ ἱερεὺς λέγει: Θεὸς Κύριος καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, καὶ τὸ Ὁ εὐσχήμων Ἰωσήφ ἕως τοῦ κηδεύσας ἀπέθετο, καὶ τὸ Ὁς ζωηφόρος⁶⁾, ὡς παραδείσου... καὶ τὸ Τὸ τοῦ ὑψίστου ἡγιασμένον. Ἀποθέμενος τοίνυν ὁ ἱερεὺς τὸ ἅγιον ποτήριον ἐπὶ τῆς ἁγίας τραπέζης, καὶ λαμβάνει καὶ τὸν ἅγιον δίσκον ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῦ διακόνου καὶ τίθησιν αὐτὸν ἐκ δεξιῶν τοῦ ἁγίου ποτηρίου, ἤγουν τὸ βόρειον μέρος, εἶτα λαμβάνει⁷⁾ ὁ ἱερεὺς τὰ ἐπὶ τῶν ἁγίων καλύμματα, διπλοῖ καὶ τίθησιν αὐτὰ ἔμπροσθεν αὐτοῦ, ἐχόμενα τῶν ἁγίων, ἤγουν πλησίον, καὶ λαβὼν τὸν ἀέρα, θυμιατὸν αὐτὸν καὶ σκεπάζει τὰ ἅγια μετ' αὐτοῦ, καί, θυμιάσας αὐτὰ⁸⁾, λέγει: Καρδίαν συντετριμμένην καὶ τετα-

1) Τῆς ἀριστερᾶς αὐτοῦ χειρὸς 2) этого всего замѣчания до словъ: εἰ δ' οὐκ ἔστι διάκονος нѣтъ въ александрійской рукописи 3) φθάσαντων 4) Τὸ Θεὸς Κύριος καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, καὶ τὸ Ὁ εὐσχήμων Ἰωσήφ ἕως τοῦ κηδεύσας ἀπέθετο. 5) По поводу этого стиха замѣчено: Ἰστέον δέ, ὅτι τὸ Ἄρατε πύλαι, οἱ ἄρχοντες, οὐ λέγεται ἐνταῦθα, ὡς ὁ μακαριώτατος γράφει κ̅ρ̅ Ἰωάσαφ, ἀλλὰ μόνον τὸ Θεὸς Κύριος καὶ τὸ Ὁ εὐσχήμων... 6) Этого и слѣдующій тропари совершенно отсутствуютъ. 7) λαβὼν ὁ ἱερεὺς τὰ ἐπὶ τῶν ἁγίων καλύμματα 8) ἐκ τρίτου λέγει: Ἀγάθονοι, Κύριε, ἐν τῇ εὐδοκίᾳ σου τὴν Σιών ἕως τοῦ τέλους· καὶ γὰρ ἕως τοῦ Καρδίαν συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην, λέγεται πρὸ τῆς εἰσόδου ὁ ψαλμὸς εἰς τὴν πρόθεσιν.

πεινωμένην ὁ Θεὸς οὐκ ἐξουδενώσει. Λέγεται δὲ πρὸ τῆς εἰσόδου ὁ ψαλμὸς εἰς τὴν πρόθεσιν. Μετὰ δὲ τὸ θυμιάσαι τὰ ἅγια, κλίνας τὴν κεφαλὴν, λέγει τῷ διακόνῳ· Εὐξαι ὑπὲρ ἐμοῦ, διάκονε. Ὁ δὲ ὑποκλίνας τὴν κεφαλὴν, λέγει· Πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ, καὶ δύναμις ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι. Ὁ ἱερεὺς· Αὐτὸ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον συλλειτουργήσει ὑμῖν καὶ ἡμῖν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν. Εὐλογηθεὶς δὲ παρὰ τοῦ ἱερέως ὁ διάκονος καὶ ἐξεληθὼν εἰς τὸν συνήθη τόπον αὐτοῦ, ἄρχεται οὕτως· Πληρώσωμεν τὴν δέησιν ἡμῶν τῷ Κυρίῳ... κ. τ. λ. Ὁ ἱερεὺς ἐκφώνως· Διὰ τῶν οἰκτιρισμῶν τοῦ μονογενοῦς σου... Εἰρήνη πᾶσι. Ἀγαπήσωμεν... Ποιήσας δὲ ὁ ἱερεὺς γ' προσκυνήματα, ἀσπάζεται τὰ ἅγια, ὡς κεκαλυμμένα, πρῶτον μὲν ἐπάνω τοῦ ἁγίου δίσκου, εἶτα ἐπάνω τοῦ ἁγίου ποτηρίου, εἶθ' οὕτως τὸν ἐν τῷ ἀέρι σταυρόν, ἀσπασόμενος δὲ αὐτὰ λέγει· Ἀγαπήσω σε, Κύριε, ἡ ἰσχὺς μου, Κύριος στερερώμα μου καὶ καταφυγή μου καὶ ῥύστης μου. Ὄταν οὖν προσκυνεῖ ὁ ἱερεὺς, συμπροσκυνεῖ καὶ ὁ διάκονος ἔξωθεν, ὅταν δὲ ἀσπάζεται ἐκεῖνος τὰ ἅγια, ἀσπάζεται καὶ αὐτὸς τὸν ἐν τῷ ὄραρίῳ αὐτοῦ σταυρόν, καί, ὅταν ἴδῃ αὐτὸν κρατοῦντα τὸν ἀέρα, ἐκφωνεῖ· Τὰς θύρας, τὰς θύρας, ἐν σοφίᾳ πρόσχωμεν. Ὁ ἱερεὺς, κρατῶν τὸν ἀέρα ἐπάνω τῶν ἁγίων, ὑψοῦ αὐτὸν μικρὸν καὶ ὠσκει ἀνάγει καὶ καταγεί αὐτόν, ἕως οὗ τελειωθῇ τὸ ἅγιον σύμβολον. Τούτου δὲ τελεσθέντος, ἐκφωνεῖ ὁ διάκονος· Στῶμεν καλῶς... Ὁ δὲ ἱερεὺς διπλοῖ τὸν ἀέρα, ἐπιλέγων μυστικῶς καὶ τὸ Ἅγιος ὁ Θεός, ἅγιος ἰσχυρός, ἅγιος ἀθάνατος, ἐλέησον ἡμᾶς, καὶ ἀσπασάμενος αὐτόν, ἐπιτίθεισιν ἐπάνω τοῦ καλύμματος τοῦ δίσκου, ὡς ἀποτελέσαι τὰ δύο τύπον σταυροῦ, καὶ εὐθὺς ἐκφωνεῖ· Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ... Ἄνω σχῶμεν τὰς καρδίας. Εὐχαριστήσωμεν τῷ Κυρίῳ. Εἰσεληθὼν δὲ ὁ διάκονος καὶ λαβῶν ῥιπίδιον ἢ κάλυμμα, ἀποσσοβεῖ τὰς μυίας ἐκ τῶν ἁγίων. Ὁ δὲ ἱερεὺς, κλίνας τὴν κεφαλὴν, ἐπεύχεται· Ἄξιον καὶ δίκαιον σέ ὑμνεῖν ... p. 60. Ἐκφώνησις· Τὸν ἐπινίκιον ὕμνον... Τούτου δὲ λεγομένου παρὰ τοῦ ἱερέως, ὁ διάκονος αἶρει τὸν ἀστερίσκον καὶ, κρούσας 1) αὐτόν ὄρθιον ἡρέμας ἐν τῷ ἁγίῳ δίσκῳ, ἀποσπογγίζει αὐτόν τοῖς δακτύλοις, ἢ ἐν τῷ ἀντιμινσίῳ, καὶ ἀσπασάμενος αὐτόν, ἀποτίθεισιν ἐπάνω τοῦ ἀέρος, βλέπων τὰ ἄκρα αὐτοῦ πρὸς ἀντολάς. Ὁ ἱερεὺς κλίνας ἐπεύχεται· Μετὰ τούτων καὶ ἡμεῖς τῶν μακαρίων δυνάμεων... p. 61 Δάβετε, φάγετε... Μυστικῶς Ὁμοίως καὶ τὸ ποτήριον μετὰ τὸ δειπνήσαι, λέγων. Ἐκφώνως· Πίετε... Ὁ ἱερεὺς κλινόμενος ἐπεύχεται·

1) Нѣтъ словъ: καὶ κρούσας αὐτόν ὄρθιον ἡρέμας ἐν τῷ ἁγίῳ δίσκῳ, но имѣется замѣчаніе совершенно противоположнаго характера: Οὐ κρούομεν ἐν τῷ δίσκῳ, ὡς ὁ μακαριώτατος ἐκεῖνος γράφει κῶρ Ἰωάσαφ.

Μεμνημένοι τοίνυν. ρ. 61. Ἐκφώνησις· Τὰ σὰ ἐκ τῶν σῶν... Λεγομένης δὲ τῆς ἐκφωνήσεως ταύτης, ὡσανεὶ ἐπιδείκνυσιν ὁ ἱερεὺς τὰ ἅγια τῇ δεξιᾷ χειρί. Ὁ ἱερεὺς κλίνων ἐπεύχεται· Ἐτι προσφερόμεν σοι τὴν λογικὴν ταύτην... ρ. 62. Καὶ ἀνιστάμενος ὁ ἱερεὺς, σφραγίζει τρίτον τὰ ἅγια δῶρα, λέγων· Καὶ ποιήσον τὸν μὲν ἄρτον... Ὁ διάκονος· Ἀμήν. Ὁ ἱερεὺς· Τὸ δὲ ἐν τῷ ποτηρίῳ... Ὁ διάκονος· Ἀμήν. Ὁ ἱερεὺς· Μεταβαλὼν τῷ Πνεύματί σου τῷ ἁγίῳ. Ὁ διάκονος· Ἀμήν, τρίς. Ὁ ἱερεὺς¹⁾ τὴν εὐχὴν· Ὡστε γενέσθαι τοῖς μεταλαμβάνουσιν... ρ. 62. Ἐκφώνησις· Ἐξαιρέτως... Ἐνταῦθα λέγει ὁ ἱερεὺς μυστικῶς τὸ Θεοτόκε Παρθένε... καὶ τὸ Ἄξιόν ἐστιν, ὡς ἀληθῶς... ποιῶν καὶ προσκυνήματα γ'. ὁ δὲ διάκονος τὰ δίπτυχα τῶν κεκοιμημένων. Ὁ δὲ ἱερεὺς κλίνας ἐπεύχεται· Τοῦ ἁγίου Ἰωάννου προφήτου Προδρόμου... ρ. 63. Ἐκφώνησις· Ἐν πρώτοῖς μνήσθητι, Κύριε, πάσης ἐπισκοπῆς ὁρθοδόξων, οἷς χάρισαι... (Ἐὰν²⁾ ἐστὶ μοναστήριον, λέγεται τῆς μονῆς, ἐν ἧ παροικοῦμεν). Ὁ διάκονος τὰ δίπτυχα τῶν ζώντων, ὁ δὲ ἱερεὺς κλίνων ἐπεύχεται· Μνήσθητι, Κύριε τῆς πόλεως, ἐν ἧ παροικοῦμεν. . ρ. 63 (Ἐνταῦθα μνημονεύει, οὐς θέλει, ζώντας). Ὁ ἱερεὺς· Καὶ δὸς ἡμῖν ἐν ἐνί... Ἐκφώνησις· Καὶ ἔσται τὰ ἐλέη... Ὁ διάκονος³⁾· Πάντων τῶν ἁγίων μνημονεύσαντες... κ. τ. λ. Ὁ ἱερεὺς ἐκφωνεῖ· Καὶ καταξιώσον ἡμᾶς, Δέσποτα... Ὁ λαὸς τὸ Πάτερ ἡμῶν... Ὁ ἱερεὺς ἐκφωνεῖ· Ὅτι σοῦ ἐστίν... Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς ὑμῶν... Ὁ ἱερεὺς κλίνων ἐπεύχεται· Εὐχαριστοῦμέν σε, βασιλεῦ ἀόρατε... ρ. 65. Ἐκφώνησις· Χάριτι καὶ οἰκτιρμοῖς... Ὁ ἱερεὺς κλίνας, ἐπεύχεται· Πρόσχε, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ... Ibid. Ἐκφώνως· Πρόσχωμεν. Ὁ διάκονος· (sic) Τὰ ἅγια τοῖς ἁγίοις. Εἰσελθὼν δὲ ὁ διάκονος προσφέρει τὸ ζέον τῷ ἱερεῖ, ὁ δὲ ἱερεὺς, μελίσας τὸν ἅγιον ἄρτον, λέγει· Μελίζεται καί... ρ. 65. Σταυροειδῶς δὲ κειμένων τῶν μερίδων, σφραγίζει αὐτάς, εἶτα αἶρει τὴν ἄνω μερίδα καὶ ἐμβαλλει αὐτὴν εἰς τὸ ἅγιον ποτήριον, τοῦ δὲ διακόνου εἰπόντος αὐτῷ· Πλήρωσον, δέσποτα, τὸ ἅγιον ποτήριον. Χαράξας δὲ ὁ ἱερεὺς πρῶτον μετὰ τῆς μερίδος τύπον σταυροῦ, λέγει· Πλήρωμα Πνεύματος ἁγίου. Ὁ διάκονος· Ἀμήν. Εἶτα προσενεγκὼν ὁ διάκονος τὸ ζέον, λέγει τῷ ἱερεῖ· Εὐλόγησον, δέσποτα, τὸ ζέον. Ὁ δὲ σφραγισάμενος αὐτό, λέγει· Εὐλογημένη ἡ ζέσις τοῦ παναγίου Πνεύματος, πάντοτε νῦν... Ἐμβάλλων δὲ τὸ ζέον ὕδωρ, ὁ διάκονος εἰς τὸ ἅγιον ποτήριον ἐγγέει σταυροειδῶς, ἕως ἂν θερμανθῇ ἡ ἀριστερὰ χεὶρ αὐτοῦ, ἢ τοῦτο κρατοῦσα, λέγων· Ζέσις πίστεως πλήρης Πνεύματος ἁγίου. Ἀμήν,

1) Ὁ ἱερεὺς κλινόμενος ἐπεύχεται 2) нѣтъ этого замѣчания 3) ἄρχεται τῶν ἔμπροσθεν γεγραμμένων αἰτήσεων

καὶ τὸ Λουτρὸν τὸ θεῖον τῆς παλιγγενεσίας, λόγῳ κεραννῶς συντεθει-
 μένη φύσει, ὀμβροβλυτεῖς μοι ρεῖθρον ἐξ ἀκηράτου σου, νεφυγμένης σου
 πλευρᾶς, ὦ Θεοῦ Λόγε, ἐπισφραγίζων τῇ ζέσει τοῦ Πνεύματος... Εἶτα
 λαβῶν τὴν κάτωθεν μερίδα, τέμνει εἰς δύο, καὶ τὸ μὲν ἐν μέρος ἐπιδίδωσι
 τῷ διακόνῳ, λέγων οὕτως· Τὸ τίμιον καὶ ἅγιον, καὶ ἄχραντον, καὶ ζωοποιόν
 Σῶμα τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μεταδίδεται
 τῷ δούλῳ αὐτοῦ (τῷδε) ἱεροδιακόνῳ εἰς ἄφεισιν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ, καὶ εἰς
 ζωὴν αἰώνιον· τὸ δὲ ἕτερον μέρος κατέχει αὐτὸς ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ πα-
 λάμῃ, λέγων καὶ αὐτὸς ὁμοίως· Τὸ τίμιον καὶ... Εἶτα κύφαντες ἀμφό-
 τεροι, λέγουσι μυστικῶς· Τοῦ δείπνου σου τοῦ μυστικοῦ σήμερον... καὶ
 τὸ Τὰς ἀνομίας μου πάριδε, Κύριε, ὁ ἐκ Παρθένου τεχθεὶς καὶ τὴν καρ-
 δίαν μου κάθαρων, καὶ αὐτὴν ποιῶν τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος, μὴ με
 ἐξουδενώσης ἀπὸ τοῦ σοῦ προσώπου, ὁ ἀμέτρητον ἔχων τὸ μέγα ἔλεος·
 καὶ τὸ Πιστεύω, Κύριε, καὶ ὁμολογῶ... ὣν πρῶτός εἰμι ἐγώ. Καὶ εὐθὺς
 ἐσθίουσι τὸν ἅγιον ἄρτον. Λαβῶν δὲ ὁ ἱερεὺς καὶ τὸ ἅγιον ποτήριον, κοι-
 νωνεῖ, λέγων· Μεταλαμβάνει ὁ δούλος τοῦ Θεοῦ (ὁδε) ἱερεὺς τὸ τίμιον,
 καὶ ἅγιον, καὶ ἄχραντον, καὶ ζωοποιόν Αἷμα τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος
 ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς ἄφεισιν ἁμαρτιῶν, καὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον. Καὶ
 μεταλαμβάνει τρεῖς ἐξ αὐτοῦ. Μεταδίδωσιν ὁμοίως καὶ τῷ διακόνῳ, με-
 ταλαβόντες δὲ γ'. ἐξ αὐτοῦ ἕκαστος, σπογγίζει τῷ καλύμματι τὰ ἴδια
 χεῖλη, ὁμοίως καὶ τοῦ ἁγίου ποτηρίου, καὶ ἀσπασάμενος αὐτό, ἀποτίθη-
 ται ἐν τῇ ἁγίᾳ τραπέζῃ, εἴθ' οὕτως ποιῶσιν ἀσπασμόν, λέγοντος τοῦ
 ἱερέως· Ὁ Θεὸς ἐν μέσῳ ἡμῶν. Ὁ διάκονος· Καὶ ἐστὶ καὶ ἔσται. Εἶτα
 τῶν ἁγίων λειψάνων συναχθέντων ὑπὸ τοῦ διακόνου διὰ τῆς λεγομένης μού-
 σης μετὰ φόβου καὶ πάσης προσοχῆς καὶ ἐμβληθέντων τῷ ἁγίῳ ποτηρίῳ,
 ὁμοίως καὶ τῆς λαβίδος ἐμβληθείσης, εἴπερ εἰσὶ τινες μέλλοντες κοινωνῆ-
 σαι, σκεπάζεται τὸ ἅγιον ποτήριον τῷ ἰδίῳ καλύμματι, στραφέντες δὲ πρὸς
 τὸν λαόν, κρατῶν ὁ διάκονος τὸ ἅγιον ποτήριον ταῖς ἀμφοτέραις χερσὶ,
 λέγει μέσῃ φωνῇ· Μετὰ φόβου Θεοῦ καὶ πίστεως, καὶ ἀγάπης προ-
 σέλθετε. Καὶ εἰ μὲν εἰσὶ τινες βουλόμενοι κοινωνῆσαι, λαμβάνει ὁ ἱερεὺς
 τὸ ἅγιον ποτήριον ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ διακόνου καὶ κοινωνεῖ αὐτούς, εἴθ'
 οὐκ εἰσὶν, ὑποστρέφει αὐτὸ ὁ διάκονος εἰς τὴν ἁγίαν τράπεζαν, ὁ δὲ
 ἱερεὺς, εὐλογήσας τὸν λαόν, λέγει μέσῃ φωνῇ· Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν
 σου καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου. Καὶ στραφείς λέγει τὴν εὐχὴν.
 Εὐχὴ, λεγομένη μετὰ τὴν ἁγίαν μετάληψιν· Εὐχαριστοῦμέν σοι, Δέσποτα
 φιλόφρονε, εὐεργέτα... p. 67. Μετὰ δὲ τὴν εὐχὴν, θυμιᾷ ὁ διάκονος τὰ
 ἅγια ἐκ γ'. λέγων· Ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς, ὁ Θεός, καὶ ἐπὶ πᾶσαν
 τὴν γῆν ἢ δόξα σου. Καὶ λαβῶν ὁ ἱερεὺς τὸν ἱερὸν δίσκον μετὰ τῶν δύο

καλυμμάτων και τοῦ ἀστερίσκου, τίθησιν ἐπάνω τῆς κεφαλῆς τοῦ διακόνου, τὸν δὲ θυμιατὸν κρεμᾶ εἰς τὸν μικρὸν δάκτυλον τῆς ἀριστερᾶς αὐτοῦ χειρός, αὐτὸς δὲ λαβὼν τὸ ἅγιον ποτήριον ταῖς δύο χερσὶ, λέγει ἡρέμας· Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, εἴθ' οὕτως ἐκφωνεῖ· Πάντοτε νῦν και αἰεὶ, και εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Καὶ στραφέντες πρὸς τὸν λαόν, ἐπιδειξάντες αὐτοῖς τὰ ἅγια, προσφέρουσιν εἰς τὴν πρόθεσιν, και ὁ διάκονος διὰ τοῦ βορείου μέρου ἐξελθὼν, λέγει μεγαλοφώνως· Ὁρθοὶ μεταλαβόντες... Ἀντιλαβοῦ.. Τὴν ἡμέραν πᾶσαν τελειαν... Τούτων δὲ λεγομένων, διπλοῖ ὁ ἱερεὺς τὸ εἰλητὸν και, ἀσπασάμενος τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, τίθησιν ἐπάνω αὐτοῦ και ἐκφωνεῖ· Ὅτι σὺ εἶ ὁ ἁγιασμὸς ἡμῶν¹⁾.. Ἐν εἰρήνῃ προέλθωμεν. Ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Εὐχὴ ὀπισθάμβωνος ἐκφωνουμένη· Ὁ εὐλογῶν τοὺς εὐλογοῦντάς σε, Κύριε... p. 68. Καὶ προσκυνήσας ἀσπάζεται τὰς ἁγίας εἰκόνας, και εἰσελθὼν εἰς τὴν πρόθεσιν, λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην. Εὐχὴ λεγομένη ἐν τῷ σκευοφυλακίῳ· Τὸ πληρωμα τοῦ νόμου... Ibid. Ἐξελθὼν δὲ ὁ ἱερεὺς διανέμει τὸν κατακλαστόν, ὁ δὲ διάκονος τελειοῖ τὰ ἅγια και ἀποπλύνει τὸ ἅγιον ποτήριον δις μὲν μετὰ οἴνου, ἅπαξ δὲ μετ' ὕδατος, εἶτα ἐκμάσσει τῷ σπόγγῳ ἀκριβῶς πᾶσαν τὴν τούτου ὑγρότητα, ὥστε μὴ ἀπολειφθῆναι ἐν αὐτῷ τὴν τυχοῦσαν νοτίδα, και συστειλας τὰ ἱερά, ἀπονίπτει τὰς ἑαυτοῦ χεῖρας και τὰ χεῖλη, λέγων καθ' ἑαυτὸν τὸ Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου, τὸ Τρισάγιον, τὸ Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστίν, τὸ τροπάριον τῆς μονῆς, ἢ τῆς ἡμέρας, ἢ τοῦ θεοῦ Χρυσσοστόμου, Δόξα, τὰ κοντάκια αὐτοῦ, Καὶ νῦν, θεοτοκίον ὅμοιον, τὸ Κύριε ἐλέησον μ'. Τὴν τιμιωτέραν, και γίνεται παρὰ τοῦ ἱερέως ἀπόλυσις μουσικῶς· ἔξω γὰρ οὐ γίνεται ἀπόλυσις τελεία, ἀλλὰ μετὰ τὸ τέλος τοῦ ψαλμοῦ, ἐπευλογῶν ὁ ἱερεὺς τὸν λαόν, λέγει· Εὐλογία Κυρίου ἐφ' ἡμᾶς... Ὁ λαός· Δόξα και νῦν, ὁ δὲ ἱερεὺς τὸν στίχον· Διὰ πρεσβειῶν τῆς παναχράντου σου Μητρός, και πάντων τῶν ἁγίων, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐλέησον ἡμᾶς. Ἡμεῖς δὲ μακαρίζομεν²⁾ τοὺς κτήτορας τῆς μονῆς, εἴθ' οὕτως ἐξερχόμεθα τοῦ ναοῦ.

π. 51. Ἀποστολοευαγγέλια τῆς ὄλης ἐβδομάδος.

π. 54. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου.

π. 76. Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων, ποίημα Γερμανοῦ, τοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.

1) Ἰστέον, ὅτι τὸ κάλυμμα τοῦ δίσκου τίθεται ἐνδον τοῦ δίσκου και ὁ ἀστερίσκος διὰ δὲ τοῦ ἀέρος σκεπάζονται ἀμφότερα, ἐφαπλουμένου αὐτοῖς. 2) πολυχρονοῦμεν τοὺς βασιλεῖς συνήθως.

Начинается возгласомъ: „Благословенно царство“. Во время предначинательнаго псалма, читаются три первыя молитвы. Ἀρξάμενης δὲ τῆς στιχολογίας, ἀπέρχεται ὁ ἱερεὺς ἐν τῇ ἀγία προθέσει καὶ λαβὼν τὸν προηγιασμένον ἄρτον μετ' εὐλαβείας πολλῆς, τίθησιν ἐν τῷ ἱερῷ δίσκῳ, βαλὼν καὶ εἰς τὸ ἅγιον ποτήριον οἶνον συνήθως καὶ ὕδωρ, θυμιάσας αὐτὰ καὶ περιχλύψας, ἀπέρχεται, οὐ μέντοι λέγει τί τῶν συνήθων ἐν τῇ προθέσει ἢ εὐχὴν προθέσεως, γὰρ ἔντισιν εὐρηται προθέσεως εὐχή, ἀλλ' ἢ μόνον Δι' εὐχῶν τῶν ἁγίων πατέρων... προηγιασμένη γὰρ ἐστὶ καὶ τελειωμένη αὐτὴ ἡ θυσία. Μετὰ δὲ τὴν στιχολογίαν καὶ τὴν ἐκφώνησιν, ψάλλομεν τὸ Κύριε ἐκέκραξα εἰς τὸν ἦχον τοῦ ἰδιομέλου τοῦ Τριψιδίου, ἰστώντες στιχηραὶ. καὶ θυμιᾷ, ὡς ἔθος, καὶ ψάλλομεν τὸ ἰδιόμελον δις τοῦ Τριψιδίου καὶ τὸ μαρτυρικὸν ἅπαξ, τὰ γ'. προσόμοια τοῦ Τριψιδίου πρὸς μίαν, καὶ τοῦ Μηναίου γ'. δευτεροῦντες τὸ πρῶτον, Δόξα· καὶ νῦν, θεοτοκίον ὅμοιον πρὸς τὸν ἦχον τῶν προσομοίων τοῦ Μηναίου, εἰσοδος μετὰ θυμιατοῦ καὶ δύο λαμπάδων, προπορευομένου τοῦ κηρομανουαλίου. Εὐχὴ τῆς εἰσοδου· Ἐσπέρας καὶ πρωὶ καὶ μεσημβρίας. Ὁ διάκονος· Σοφία, ὀρθοί, τὸ Φῶς ἰλαρόν. Ὁ διάκονος· Πρόσχωμεν. Ὁ ἱερεὺς· Εἰρήνη πᾶσιν. Ὁ διάκονος· Σοφία, ὁ ἀναγνώστης τὸ προκείμενον τῆς προφητείας, καὶ γίνεται ἀνάγνωσις τῆς Γενέσεως, καὶ μετὰ ταῦτα τὸ β'. προκείμενον τῆς Παροιμίας. Μετὰ τοῦτο ἀνίσταται ὁ ἱερεὺς, ἐκφωνοῦντος τοῦ διακόνου· Κελεύσατε. Λαβὼν ὁ ἱερεὺς ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ χειρὶ θυμιατόν καὶ μανουάλιον μετὰ κηροῦ ἔσωθεν τοῦ βήματος, ἵσταται κατενώπιον τῆς ἁγίας τραπέζης καὶ, σφραγιζων σταυροειδῶς, λέγει· Σοφία, ὀρθοί. Φῶς Χριστοῦ φαίνει πᾶσι. Καὶ ἀναγινώσκειται ἡ παροιμία, εἶτα λέγει ὁ ἱερεὺς· Εἰρήνη πᾶσιν. Ὁ διάκονος· Σοφία. Ὁ ψάλτης τὸ Κατευθυνθήτω. Далѣе чинъ обычный.

л. 87. Εὐαγγέλια ἀναστάσιμα τὰ ἕνδεκα.

л. 98 чистый.

л. 99. Ἀποστολοευαγγέλια εἰς διαφόρους ἁγίους.

л. 127. Τῇ κυριακῇ τῆς ἁγίας Πεντηκοστῆς.

л. 140 об. Εὐχὴ ἐπὶ ἄλωνα. 2 МОЛИТВЫ.

л. 141. Εὐχὴ εἰς ποιμνην κτηνῶν.

— Εὐχὴ ἑτέρα ἐπὶ ποιμνίου. 3 МОЛИТВЫ.

л. 143. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ.

л. 151 об. Κανὼν, ψαλλόμενος εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον.

Πολλοὺς συνεχόμενος πειρασμοῖς πρὸς σὲ καταφεύγω, σωτηρίαν ἐπιζητῶν... Παθῶν με ταραττουσι προσβολαὶ πολλῆς ἀθυμίας...

л. 155 об. Κοντάκια τῆς ἑβδομάδος.

л. 158. Другою новѣйшею рукою: Εὐχή τῆς μεταλήψεως·

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, Ἰῆε καὶ Λόγε τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ποιμὴν ὑπάρχων... Goar. p. 536.

л. 160 об. Εὐχή, λεγομένη παρὰ τοῦ ἱερέως ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ μέλλοντος μεταλαβεῖν τῆς ἀγίας κοινωνίας.

Ἐκλινε τὸν αὐχένα ὁ σὸς δοῦλος ἀπεκδεχόμενος τὰ παρὰ σοῦ πλούσια ἐλέη... См. выше стр. 496.

LXXVI. № 1006 Εὐχολόγιον, рукопись той же библи. въ 4 доли листа, 48 листовъ, на домбицивѣ (по Гардгаузеву на бумагѣ) писана четкою скорописью XV в.

л. 1. Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονία ἀναγνώστου καὶ ψάλτου. Goar. pag. 194.

л. 1 об. Ἀκολουθία ἐπὶ χειροτονία ὑποδιακόνου.

Φορέσαντος τοῦ ἀρχιερέως καὶ πρὸ τῶν μεγάλων πυλῶν ἵσταμένου, προσάγεται ὁ χειροτονησάμενος, φορῶν φενώλιον, καὶ ἀποδύσαντες τοῦτον οἱ διάκονοι, περιτίθενται αὐτῷ στιχάριον καὶ ζωννύουσιν, εἶτα σφραγίζων τρίς τὴν αὐτοῦ κεφαλὴν καὶ ἐπιτιθεῖς αὐτοῦ τὴν χεῖρα, εὐχεταὶ οὕτως· ὀφείλει δὲ κρατεῖν καὶ χερνιβόξεστον. Εὐχή· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ τοῦ ἐνός καὶ τοῦ αὐτοῦ ἀγίου Πνεύματος... Goar. p. 204.

л. 2 об. Ἀκολουθία ἐπὶ χειροτονία διακόνου. Goar. p. 210.

л. 5. Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονία πρεσβυτέρων. Goar p. 244.

На полѣ прибавлено: при облачении рукополагаемаго, произносить слѣдующую формулу: καὶ λέγει ὁ ἀρχιερεὺς· Εὐλογητὸς Κύριος, ἰδοὺ γέγονεν ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα ἱερεὺς. Ὁ λαός· Ἄξιος.

л. 7 об. Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονία ἐπισκόπου. Goar. p. 249—251.

л. 10. Τάξις γινομένη ἐπὶ καθιερώσει ναοῦ καὶ ἰδρύσει ἐν αὐτῷ ἀγίας τραπέζης. Goar. p. 655—664.

л. 26. Τάξις γινομένη ἐπὶ σαλευθείσης ἀγίας τραπέζης. Goar. p. 492.

Въ концѣ прибавлены стихиры, апостолъ и евангеліе. Goar. p. 663.

л. 30. Τάξις γινομένη ἐπὶ τῶν ἀντιμινισίων. p. 518—519.

Послѣ Ἀλληλούια и стиховъ: Ὡς ἀγαπητά... Τὰ θυσιαστήρια σου καὶ λέγει ὁ ἀρχιερεὺς· Ἰδοὺ ἡγιασται καὶ τετελείωται, καὶ γέγονε θυσιαστήριον, ἅγια ἁγίων, ἐν ὀνόματι τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἀγίου Πνεύματος.

л. 31 об. Εὐχή τοῦ ἀγίου δίσκου.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, κατάπεμψον ἐπὶ τὸν δίσκον τοῦτον. Goar. p. 672. Εἶτα ράινει μέγα μύρον ἀπ' ἔσω, καὶ λέγει μεγαλοφώνως· Εἰς τὸ

ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ... Λέγει δὲ καὶ τὴν εὐχὴν ταύτην. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ἴδου ἡγίασται καὶ τετελείωται ὁ ἅγιος δίσκος, δι' οὗ τὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ προσφέρομεν ἐν αὐτῷ καὶ διαδίδεται τοῖς πιστοῖς εἰς ἄφεισιν ἁμαρτιῶν καὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον, πάντοτε νῦν καὶ ἀεὶ...

л. 32. Εὐχὴ ἑτέρα τοῦ ποτηρίου.

Ἐπίταξον, Κύριε, ἐπὶ τὸ ποτήριον τοῦτο, ἐκ τῶν ἀπεριγράπτων σου κόλπων. Goar. p. 672. Καὶ βάλλει μέσον τοῦ ἁγίου ποτηρίου μέγα μύρον καὶ εἰς τὸν ἅγιον δίσκον. Ἴδου ἡγίασται καὶ τετελείωται τὸ ποτήριον τοῦ ἁγίου σου θυσιαστηρίου τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ Πατρὸς καὶ τῇ ἐπιφοιτήσει τοῦ ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ... Εἶτα λέγει καὶ ταύτην τὴν εὐχὴν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸ ποτήριον τῆς καινῆς σου διαθήκης ἀγίασας. Goar. p. 671.

33. Συστατικὸν εἰς ἱερέα.

Παῦλος ὁ μέγας ἀπόστολος, τὸ στόμα τοῦ Κυρίου, συστατικαῖς τισιν ἐπιστολαῖς ἐφοδιάζων τοὺς ἑαυτοῦ μαθητάς, ἐφ' οἷς ἐν πόλεσι τὸ κήρυγμα τοῦ εὐαγγελίου κατεβιβάζετο ἀσφαλῶς ἐξαπέστελλεν, ὡς ἂν ἐντευθεν βέβαιον καὶ ἀληθές ἔχοντες εὐπαράδεκτοι εἶεν, ὅπου ἂν γένοιτο, καὶ μὴ ἀπρόσδεκτοι καὶ ὑπονοίας μεστοὶ τῷ ἁμαρτόρῳ τῆς ἐκεῖνων ἐπιστολῆς, τούτῳ τοίνυν τῷ μακαρίῳ ἀποστόλῳ καὶ ἡ ταπεινότης (ἡ μετριότης) ἡμῶν πειθομένη, ἅμα δὴ καὶ μιμουμένη τὸν παρόντα ὁ δεῖνα ὑπὸ τοῦ πνευματικοῦ αὐτοῦ πατρὸς μαρτυρηθεὶς ἄξιον τῆς ἱερωσύνης τῆ τοῦ Χριστοῦ χάριτι ἐχειροτόνησα αὐτὸν διάκονον· ὀφείλει οὖν δέχεσθαι ὁ τοιοῦτος, ὅπου ἂν καταλάβοι ἀκωλύτως καὶ ἐκτελεῖν τὰ τῆς ἱεροπραξίας, διὰ τοῦτο ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν συστατικὸν γράμμα τῆς ἡμῶν ταπεινότητος (μετριότητος) καὶ ἀσφαλῶς ἐπεδόθη αὐτῷ μὴνὶ τῷ δεῖνι.

л. 33 об. Ἐνταλμα εἰς πνευματικόν.

Τὸ τῆς πνευματικῆς ἀναδοχῆς λειτούργημα ἀποστολικὸν τῷ ὄντι τυγχάνει ἀξίωμα καὶ μάλιστα τοῖς (ἐν) τῷ βίῳ νενεκρωμένοις καὶ ἀρίστην πολιτείαν ἐκ τῶν ἔργων ἐπιδεδειγμένοις τούτους καὶ γέρα καὶ τιμὰς ἐπαπολαύειν, χρὴ τοίνυν καὶ ὁ παρὼν τιμώτατος ἱερομόναχος ὁ δεῖνα, (ὅς) ἐκατέλαβε πρὸς με, ἵνα λάβῃ τὴν πνευματικὴν διαγωγὴν καὶ διὰ τὸ εὐρεῖν αὐτὸν βίου καθαροῦ, ἐπέδωκα πρὸς αὐτὸν τὴν πνευματικὴν διαγωγὴν τοῦ ἔχειν ἐπ' ἄδειαν ἀποκείρειν μοναχοὺς καὶ μοναστρίας ἀκριματίστως καὶ ἀναδέχεσθαι τοὺς λογισμοὺς τῶν προσερχομένων πρὸς αὐτὸν, καὶ ὡς ἀριστος ἰατρός κατὰ τὰς πληγὰς καὶ τὰ ἔμπλαστρα ἐπιτίθησιν· ὀφείλει δὲ καὶ αὐτὸς πορεύεσθαι ἐν πάσῃ εὐλαβείᾳ καὶ φόβῳ Θεοῦ, νηστείαις σχολάζειν καὶ ἀγρυπνίαις καὶ ἀλεημοσύναις τὸ κατὰ δύναμιν, καὶ ὅσα οὐ δύ-

ναται αὐτὸς διορθῶσαι τὰ τῶν βαρέων ἀμαρτημάτων ἀμαρτήματα, ἀναφέρειν ταῦτα πρὸς τὸν ἀρχιερέα τοῦ τόπου. Διὰ τοῦτο ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν ἐνταλτήριο γράμμα τῆς ἡμῶν ταπεινότητος (μετριότητος), καὶ ἐπεδόθη αὐτῷ μηνί τῷ δεῖνι.

ι. 34. οβ. Εὐχὴ εἰς πρωτοπαπᾶν.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν ἱερωσύνην χαρισάμενος τῷ γένει ἡμῶν. **GOAT. p. 238.**

— Εὐχὴ ἐπὶ ἀρχιδιακόνων.

Δέσποτα Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τῇ καινῇ σου διαθήκῃ ἐκλεξάμενος σεαυτῷ ἐγκρίτους διακόνους τοῦ προϊστασθαι τῶν χηρῶν καὶ τῶν ἐξ ὑπογείου πεπιστευκότων ἐπὶ σοὶ καὶ τῶν στεφάνων ἀξίων, Αὐτὸς καὶ τὸν δοῦλόν σου ὁ δεῖνα ἄνδρα πλήρη χάριτος καὶ ἀληθείας καὶ εὐταξίας (ἐπὶ) τὴν σὴν ἐκκλησίαν διατήρησον· εἰρήνης γὰρ σὺ εἶ, ὁ Θεὸς ἡμῶν. **Ναί, Δέσποτα, Σὺ τοῦτον τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν, τὸν λαχόντα πρωτεύειν τῶν ὑπ' αὐτῶν διακόνων, ἐνέργησον εὐαρέστως διαπρέπειν, καταξίωσον εὐχαῖς καθαραῖς ἀναπέμπειν σοι, ἀξίωσον αὐτὸν εὐχαῖς καὶ ἰκεσίαις τῆς ὑπερευλογημένης Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, τοῦ ἁγίου ἐνδόξου πανευφήμου ἀποστόλου καὶ ἱεράρχου Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοδέου καὶ πάντων τῶν ἁγίων. Ἀμήν.**

ιι. 35 οβ. Εὐχὴ εἰς χωρεπίσκοπον.

Σὲ ἰκετεύομεν, Κύριε ὁ Θεὸς τῆς σωτηρίας ἡμῶν, ὁ ἐκ τοῦ πληρώματος τῆς κολυμβήθρας τῆς σῆς ἀγαθότητος, εὐλόγησον τὴν ἀγαθότητέ σου καὶ ἁγιάσον τὸν δοῦλόν σου (τόνδε) διὰ χειρὸς ἐμοῦ τοῦ ἀμαρτωλοῦ ἀπὸ ἱερέα εἰς χωρεπίσκοπον τῆς ἁγίας τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας (τῆσδε), ἐπιφοιτῶν αὐτὸν τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον, καὶ ἐπὶ τῇ ἀπαρχῇ τοῦ κείρασθαι αὐτοῦ τὴν κόμην, δὸς αὐτῷ προκόψαι ἐν ἡλικίᾳ καὶ πολὺν γῆρους, ὅπως ἴδῃ τὰ ἀγαθὰ Ἱερουσαλήμ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ, καὶ εὐαρεστήσῃ σοι, ὡς προητοίμασας, ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπατήσῃ. *Ὅτι σὸν τὸ κράτος... Ἐκφώνως· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ εὐλογήσας τοὺς ἁγίους πατέρας ἡμῶν Ἀβραάμ, Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ καὶ κληρονόμους αὐτοὺς τῆς σῆς βασιλείας ἀναδείξας, Αὐτὸς καὶ νῦν εὐλόγησον τὸν δοῦλόν σου (τόνδε) εἰς χωρεπίσκοπον καὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν ἡμῶν ἁγιάσον, τὴν δὲ ζωὴν ἡμῶν ἀκατάκριτον διαφύλαξον πρεσβείαις τῆς ὑπερευλογημένης Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ πάντων τῶν ἁγίων σου. *Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα, εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν. **Εἶτα δίδει αὐτῷ τὸ ἐπιγόνατον καὶ λέγει· Περιζῶσαι τὴν ῥομφαίαν σου ἐπὶ τὸν μηρόν σου, δυνατέ. Καὶ πάλιν λέγει πρὸς αὐτόν· Εὐλόγητός Κύριος. Ἰδοὺ γέγονας χω-**

ρεπίσκοπος τῆς πόλεως ἡμῶν (τῆσδε), εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ αἰεί.

λ. 36. Εὐχὴ εἰς μέγαν οἰκονόμον.

Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πάντα σοφῶς οἰκονομῶν, καὶ τῇ κατὰ σάρκα σου οἰκονομία. Guar. p. 232.

λ. 37. Εἰς προχειρίσιν πατριάρχου εἰς πατριάρχην.

Ἄφ' ἐσπέρας ἐνθρονίζεται μετὰ δύο ἀρχιερέων, εἶτα μνημονεύουσι τὸν, ὡς πατριάρχην, κάκεινος πολυχρονίζει τοὺς βασιλεῖς, καὶ τὸ πρῶτ' λειτουργεῖ μετὰ τοὺς τρεῖς ἀρχιερεῖς, ἢ δύο, εἰ δὲ μετὰ ἓνα, οὐδὲν γίνεται. Ἐὰν δὲ γένη εἶναι καθηρημένος καὶ ὁ χειροτονούμενος καὶ ὁ χειροτονήσας, ὁ πρῶτος δὲ ἀρχιερεὺς λέγει τὰς εὐχὰς ταύτας. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα παντοκράτωρ Θεὲ καὶ Κύριε τοῦ ἐλέους, ὁ Πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν καὶ Θεὸς πάσης παρακλήσεως. Ркп. XVI в. Синайск. библ. № 974. Εὐχὴ β'. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, ὁ θέμενος ἡμᾶς εἰς τὸν κληρὸν τῆς διακονίας ταύτης, ὁ ἐπιστάμενος τὸν νοῦν τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐτάζων καρδίας καὶ νεφρούς, ἐπάκουσον ἡμῶν διὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου, καὶ καθάρισον ἡμᾶς ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος, καὶ χάρισαι ἡμῖν ἐπιτελεῖν ἀγιοσύνην ἐν φόβῳ σου, περίελε ἀφ' ἡμῶν, ὡς νεφέλην τὰς ἀνομίας, καὶ ὡς γνόφον τὰς ἀδικίας, πλήρωσον ἡμᾶς τῆς δυνάμεώς σου καὶ τῆς χάριτος τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, καὶ τῆς ἐνεργείας τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος, ἰκάνωσον ἡμᾶς διακόνους γενέσθαι τῆς καινῆς σου διαθήκης, ἵνα δυνηθῶμεν ἀξίους τοῦ ὀνόματός σου παραστῆναι λειτουργοὺς καὶ ἱερεῖς τῶν ὁσίων μυστηρίων, καὶ μὴ ἐάσης ἡμᾶς, Δέσποτα, κοινωνοὺς γενέσθαι ἀλλοτρίων ἀμικρημάτων, ἀλλὰ καὶ τὰ ἡμέτερα ἐξάλειψον καὶ δὸς ἡμῖν μηδὲν ποιεῖν κατὰ πρόσληψιν, ἢ ἄκριτον πρόσκλησιν, ἀλλ' ἐκλέγεσθαι τοὺς ἀξίους καὶ προσάγειν τῷ ἁγίῳ σου θυσιαστηρίῳ, ὅτι χρηστός εἶ καὶ πολυέλεος πᾶσι τοῖς ἐπικαλουμένοις σε ἐν ἀληθείᾳ καὶ σοὶ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις σὺν τῷ ἀνάρχῳ... Ὁ πρωτόθρονος ἐπίσκοπος λέγει· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου τούτου... Ὑπὲρ σωτηρίας ἀντιλήψεως τοῦ ἁγιωτάτου πατρὸς ἡμῶν (δεῖνος) τοῦ νῦν ἐνθρονιαζομένου πατριάρχου (δεῖνος) πόλεως... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ τοῦ μονογενοῦς σου Παιδὸς Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ркп. Синайск. библ. № 974. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν τοῦ Ἀβραάμ, Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, ὁ προχειρισάμενος Μωϋσῆν δημαγωγόν, καὶ δι' αὐτοῦ ποιμένας τὸν Ἰσραὴλ, ὁ τὴν καθολικὴν σου ἐκκλησίαν συστησάμενος τῷ Αἰματι τοῦ Χριστοῦ σου, ὁ ἀναδειξας ἐν αὐτῷ ἱερεῖς καὶ διδασκάλους, δι'

ὧν ἐπληθύνθη καθ' ὅλης τῆς οἰκουμένης ἢ ἐπίγνωσις τῆς ἀληθείας, ὁ ἐν ἐκάστη γενεᾷ ἀναδείξας ἐκλεκτοὺς καὶ ποιμένας, πρῶτον Πέτρον χειροτονήσας καὶ πατριαρχικὸν αὐτῷ σύμβολον ἐπιδοῦς, καὶ στήριγμα ἐκκλησίας καλέσας αὐτόν. Αὐτὸς καὶ νῦν, Δέσποτα, ἐπίθε ἐπὶ τὸν σὸν θεράποντα (τόνδε) καὶ ἔκλεξαι αὐτὸν τῇ ἐπουρανίῳ σου χάριτι εἰς ποιμένα καὶ πατέρα καὶ καθηγητὴν τῆς ἐκκλησίας τῆς ἁγίας σου, πρόεδρον αὐτόν καὶ ἀρχηγὸν προχεῖρσαι τοῦ ἁγίου σου θυσιαστηρίου, συνεπισκόπησον ἐν πάσαις βουλαῖς καὶ πράξεσι καὶ τόποις, ἐγχειρίσον δὲ αὐτῷ τὴν ἀποστολικὴν ἀξίαν, ἐπίδος αὐτῷ τῆς ἐκκλησίας σου τῆς ἁγίας, φώτισον αὐτὸν τῇ σῇ θεότητι, καὶ προσάγαγε αὐτὸν ἐκλογὴν χειροτονίας ἁγία κρίσει, δικαίᾳ βεβαιώσει, τελείᾳ ψήφῳ καὶ παναγίᾳ, γενοῦ αὐτῷ στόμα καὶ γλῶσσα, καρδία, διάνοια, λόγος, πράξεις καὶ πᾶν, ὅτι προνοούμενον ἀγαθόν, ἐπίνευσον, εὐδόκησον, εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸν τέλειον ἀρχιερέα, μιμητὴν τοῦ ἀρχιποιμένου Χριστοῦ, τιθέντα τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν προβάτων, ἐνέργησον αὐτὸν χαρίσματα ἰαμάτων, στήριξον τῷ Πνεύματί σου τὸ ἡγεμονικόν, ὥστε σκοπεῖν τὸ ποιμνίόν σου ἐν ὁσιότητι καρδίας ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, ἐπίφανον αὐτὸν φῶς τῶν ἐν σκότει, παιδευτὴν ἀφρόνων, διδασκάλων καὶ νηπίων, ἐνδύσον αὐτὸν δύναμιν ἐξ ὕψους εἰς τὸ ποιεῖν σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τῷ λαῷ, ἐφ' ὅτε αὐτὸν προσφέρειν τὰς ἀναιμάκτους θυσίας τε καὶ λατρείας, προσκομίζεις σοι τὸ φρικτόν καὶ ἅγιόν σου Σῶμα, καὶ ἅγιον ἔλαιον χρίειν εἰς ἅγια θυσιαστήρια, ἀλείφειν ἔλαιῳ κεφαλὴν ἀσθενῶν καὶ ἁμαρτωλῶν, ἐγκαινίζειν καὶ καταφυτεύειν ἐκκλησίας ἁγίων μαρτύρων καὶ δικαίων καὶ κατατίθεσθαι λείψανα αὐτῶν καὶ θεμελιοῦν ἁγίων ναοὺς καὶ ἀνοικοδομεῖν, ἐπιτιθέναι τὰς χεῖρας καὶ ἐκλέγεσθαι πρὸς τὸ λειτουργεῖν τοὺς ἀξίους καὶ τιμίους τῷ ἁγίῳ θυσιαστηρίῳ, ἐξ αἰρετικῆς ἀπάτης προσκαλεῖσθαι προσηλύτους, προσδέχεσθαι καὶ συγχωρεῖν ἁμαρτάνουσι, καὶ λύειν μετανοοῦντας, ἵνα καταρτίζηται ἐν πᾶσι τὰς ἐμπιστευθείσας αὐτῷ ψυχὰς παρὰ τῆς σῆς μεγαλωσύνης, διὰ τῆς ἡμῶν ταπεινώσεως, καὶ παραστῆναι ἀπροσκόπτως τῷ θείῳ σου βήματι, προσφέρειν σοι ἐν παρῳήσιᾳ τὰ λογικά σου πρόβατα ἐκ τῶν κόπων καὶ πόνων αὐτοῦ τῆς ἐκκλησίας σου συναχθέντα· οὕτως γὰρ τὸν μισθὸν ἀπολήφεται τῶν πιστῶν καὶ φρονίμων οἰκονόμων παρὰ τῆς φιλανθρωπίας σου, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς παρουσίας τοῦ Χριστοῦ σου, μεθ' οὗ εὐλόγητός εἶ καὶ δεδοξασμένος σὺν τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι, νῦν καὶ αἰεί... Ἔτα λαμβάνει ὁ ἀρχιεπίσκοπος διὰ χειρὸς τὸ ὠμόφορον ἀπὸ τοῦ ἁγίου θυσιαστηρίου καί, σφραγίσας, ἐνδύει αὐτόν· Στολίζεται ἡ ἁγία τοῦ Θεοῦ καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ ἐκκλη-

αία τὸν τιμιώτατον (τόνδε) τῆς ἀρχιερωσύνης ἀξίωμα. Εἶτα τὸν ἀπόστολον ζήτηι κυριακῇ τρίτῃ τῶν νηστειῶν Ἄδελφοί, ἔχοντες ἀρχιερέα... Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην. Ζήτηι Σεπτεμβρίῳ β'. Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς· ὑμεῖς ἐστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου... Καὶ μετὰ τὸ εὐαγγέλιον, λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, ὁ τὴν καθολικὴν ἐκκλησίαν. Ркп. Синаѣск. библ. № 974. Εἶτα ἐκφωνεῖ ὁ πρῶτος ἀρχιερεὺς ἐκφώνως· Ἡ θεία χάρις διὰ τῆς ἡμῶν ταπεινότητος ὑπεραναβιβάζει σε τὸν ἱερώτατον μητροπολίτην ἢ θεοφιλέστατον ἐπίσκοπον (τόνδε) εἰς πατριάρχην (τῆσδε) τῆς πόλεως. Εἶτα πολυχρονεῖ αὐτὸς ὁ πατριάρχης τοὺς βασιλεῖς, οἱ δὲ ἀρχιερεῖς τὸν πατριάρχην, καὶ γίνεται τελεία ἀπόλουσις.

λ. 42 οβ. Πρόλογος ὑποψηφίου.

Δέσποταί μου ἅγιοι, τοῦ σοφοῦ λέγοντος· φοβερός λόγος καρδίαν ἀνδρὸς ταραττει, ἰδιώτου μᾶλλον καὶ ἀμαθοῦς, τί οὐκ ἂν δρᾷσαι, ἀλλ' ἐπειδὴ τῇ πίστει καὶ ἐλπίδι, καὶ αὐτὸς τῶν ἀλείων καὶ ἀγραμμάτων εἰμι μκθητῆς, οὓς τὸ πανάγιον Πνεῦμα παιδευτὰς ἀνέδειξε, καὶ τὴν οἰκουμένην δι' αὐτῶν ἐσαγγήνευσεν, ἐν τούτοις θαρρῶν ἀσμένως καθυπεῖκα τῇ θεῖα φήφῳ τοῦ παναγιωτάτου μου δεσπότη πατρός καὶ πατριάρχου Ἱεροσολύμων, καὶ τῆς θείας καὶ ἱερᾶς συνόδου, καὶ προσκυνῶ καὶ ἀσπάζομαι, καὶ ὑποδέχομαι μετ' εὐλαβείας τὸν λόγον τὸν θεῖον καὶ τὴν τοιαύτην ἀποστολὴν μεμνημένος τοῦ ἀνοίξαντος θαυμαστῶς τὰ ὄτα τοῦ κωφοῦ καὶ ἀλάου, καὶ ἀκούοντος παραδόξως καὶ λέγοντος, καὶ αὐθις ἀσπάζομαι τῇ ὑμῶν ἱερᾷ ἐπιδημία καὶ παρουσία καὶ τῷ μόνῳ Θεῷ δόξαν καὶ εὐχαριστίαν καὶ χάριτα ἀναπέμπω καὶ προσκυνῶ. Ὁ δεῖνα ἱερομόναχος ἐλέψ Θεοῦ ὑποψήφιος μητροπόλεως ἢ ἐπίσκοπῆς. Πιστεύω εἰς ἓνα Θεὸν Πατέρα παντοκράτορα... Πρὸς τούτοις ἀποδέχομαι τὰς ἁγίας καὶ οἰκουμενικὰς ἐπτὰ συνόδους, αἵτινες ἐπὶ φυλακῇ τῶν ὁρίων δογμάτων συνηθροίσθησαν, καθομολογῶν τοὺς ὑπ' αὐτῶν διωρισμένους στέργειν καὶ φυλάττειν κανόνας καὶ τὰς ἁγίας διατάξεις, ὅσαι τοῖς ἱεροῖς ἡμῶν πατράσι κατὰ διαφόρους καιροὺς καὶ χρόνους διευτυπώθησαν, πάντας, οὓς ἀποδέχονται, συναποδεχόμενος, καὶ, οὓς ἀποστρέφονται, συναποστρεφόμενος, ἔτι καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν εἰρήνην ὁμολογῶ διαφυλάττειν, καὶ κατ' οὐδένα τρόπον ἐναντία φρονεῖν αὐταῖς διὰ βίου παντός, κατὰ πάντα ἐπόμενος καὶ ὑποτασσόμενος τῷ παναγιωτάτῳ μου δεσπότη τῶν Ἱεροσολύμων πατριάρχῃ, προσεπαγγελλόμενός τε ἐν φόβῳ Θεοῦ καὶ θεοφιλεῖ γνώμῃ τὴν ἐγχειρισθεῖσάν μοι ποιμνὴν ἰθύνειν μετὰ φόβου Θεοῦ, πάσης ὑπολήψεως πονηρᾶς, καθαρὸν ἑμαυτὸν συντηρῶν, ὁπόση

μοι περίεστι δύναμις. Ἐτι ἀσφαλίζομαι μηδέποτε τῶν δογματισθέντων¹⁾ παρὰ τοῦ γεγονότος Νικαίας Εὐστρατίου, καὶ ἀποκληθέντων ἀντιπατήσασθαι, ὡς ἀλλοτρίων ὄντων τῆς ὀρθῆς πίστεως καὶ παρὰ τῆς ἐκκλησίας ἀποπεμφθέντων· ἀναθεματίζω δὲ καὶ τὰ δογματισθέντα καὶ λαληθέντα παρὰ Μιχαὴλ τοῦ γενομένου πρωτεκδικίου, καὶ μαίστορος τῶν ῥητόρων τοῦ Βασιλάκη Νικηφόρου καὶ Σωτηρίου, τοῦ ὑποψηφίου Θεουπόλεως μεγάλης Ἀντιοχείας, τοῦ ἐπονομαζομένου Παντευγένου, περὶ τῶν προσαγωγῆς καὶ θυσίας τοῦ τιμίου Σώματος καὶ Αἵματος τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἐτι δὲ καὶ τῆς καθ' ἑκάστην παρὰ τῶν ἱερουργῶν τελουμένης, ὡς ὑποδοκιμασθέντα καὶ ἀποβληθέντα παρὰ τῆς ἀγίας τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας. Ἐτι ἀσπάζομαι καὶ ὁμολογῶ τὰ περὶ τῆς ἐν τοῖς ἀγίοις εὐαγγελίοις Δεσποτικῆς φωνῆς, τῆς ὁ Πατὴρ μου μεῖζων μου ἐστί, παρὰ τῶν ἀγίων πατέρων παραδοθέντα καὶ διατρανωθέντα, ὑπὸ τοῦ εὐσεβοῦς τόμου, τοῦ ἐκτεθέντος παρὰ τοῦ τρισμακάρος βασιλέως κῦρ Μανουὴλ τοῦ Κομνηνοῦ, ἡγουν ὅτι τὴν φωνὴν ταύτην εἴρηκεν ὁ Κύριος καὶ Θεὸς ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, καὶ κατὰ τὴν ἐν αὐτῷ κτιστὴν καὶ περιγραπτὴν φύσιν, καθ' ἣν πέπονθεν, μὴ λαμβανομένην γυμνὴν καὶ κεχωρισμένην τῆς θεότητος κατὰ τὴν ψιλὴν ἐπίνοιαν διαίρεσιν, μήτε πρὸς τὸ κοινὸν τῆς φύσεως ἀναγωμένην, ἀλλὰ καὶ τοῦ κατὰ τὰ μέτρα τῆς κενώσεως, μόνον εἰρηκέναι λέγοντας ταύτην τὴν φωνὴν καὶ τῇ κενώσει, μόνην προσαρμολογοντας, τουτ' ἔστι διὰ μόνην τὴν κέλευσιν, ἡγουν διὰ τὸ λαβεῖν σάρκα, καὶ οὐ κατὰ τὴν σάρκα, ἣν προσελάβετο καθυποβάλλω τῷ ἀναθέματι, δέχομαι καὶ τὰς περὶ τούτου ἐρμηνείας τῶν ἀγίων, πρὸς τούτοις στέργω καὶ ἀποδέχομαι καὶ τὰς κατὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν συγκροτηθείσας ἱερὰς συνόδους ἐν τε τῷ περιωνύμῳ ναῷ τῆς ἀγίας τοῦ Θεοῦ λόγου Σοφίας καὶ ἐν τῷ θεοφρουρητῷ παλατίῳ κατὰ τοῦ Καλαβροῦ Βαρλαάμ, καὶ τοῦ μετ' ἐκεῖνον τὰ ἐκεῖνου φρονούντος, καὶ δόλῳ σπεύδοντος ἐπεκδικεῖν Ἀκινδύνου καὶ τῶν ὁμοφρόνων αὐτοῖς, οἱ τὴν κοινὴν καὶ θεῖαν χάριν τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἀγίου Πνεύματος, καὶ τὸ φῶς τοῦ μέλλοντος αἰῶνος, καθὼς καὶ οἱ δίκαιοι ἐλάμφουσιν, ὡς ὁ ἥλιος ὡς καὶ ὁ Χριστὸς ἐπέδειξεν ἐπ' ὄρους λάμπας, καὶ

1) Рки. Свято-гроб. библи. 1665 г. опускаетъ дальнѣйшія подробности и заключаетъ такъ: παρὰ τῶν ἀγίων ἡμῶν πατέρων ἢ ἄλλως ὅπως ὁπως φρονεῖν. Πρὸς τούτοις πᾶσιν ὁμολογῶ καὶ ἃ κέκτηται προνόμια οὗτοι θρόνος τῶν Ἱεροσολύμων φυλάττειν ἀπαρεχχεύρητα καὶ ἀσάλευτα ἐν πάτῃ μου τῇ ζωῇ τῇ τοῦ Θεοῦ ἐνισχυόμενος δυνάμει, ᾧ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκυνησις, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας...

ἀπλῶς πᾶσαν δύναμιν καὶ ἐνέργειαν τῆς τρισυποστάτου θεότητος, καὶ πᾶν τὸ ὁπωσοῦν διαφέρον τῆς θείας φύσεως κτιστὸν εἶναι δογματίζουσι καὶ κατατέμνουσι, καὶ οὗτοι δυσσεβῶς ἄκτιστα καὶ κτιστὰ τὴν μίαν θεότητα καὶ τοὺς εὐσεβῶς ἄκτιστον τὸ θεϊότατον ἐκεῖνο φῶς καὶ πᾶσαν δύναμιν καὶ ἐνέργειαν πρεσβεύοντας θεϊαν, ὡς μηδενὸς ὄντος προσφάτου τῶν τῷ Θεῷ προσόντων φυσικῶς, διθεΐτας φρενοβλαβῶς ὀνομάζουσι καὶ πολυθεοὺς, ὡς καὶ οἱ Ἰουδαῖοι, Σαβελλιανοὶ τε καὶ Ἀρειανοὶ ὀνομάζουσι ἡμᾶς, ἀλλ' ἡμεῖς τούτους τε κάκεινους, ὡς ὄντας ἀθέους καὶ πολυθεοὺς ἀποβαλλόμεθα καὶ τοῦ πληρώματος τῶν εὐσεβούντων, εἰ μὴ μεταμεληθεῖεν ὡς καὶ ἡ ἀγία τοῦ Χριστοῦ καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ ἐκκλησία διὰ τῶν προβάντων τῶν ἱερῶν τόμων, τελέως ἐκκόπτομεν, πιστεύοντες εἰς μίαν θεότητα τρισυπόστατον καὶ παντοδύναμον, οὐδαμῶς τοῦ ἐνιαίου καὶ τῆς ἀπλότητος διὰ τὰς δυνάμεις ἢ τὰς ὑποστάσεις· ἔτι ἀσφαλίζομαι, ὅτι οὐ δέδωκα τι οἰονοῦν χάριν τοῦ ψηφισθῆναι με εἰς τὴν τοιαύτην ποίμνην, ἀλλ' οὐδὲ ὑπεσχέθην τι παρασχεῖν ἕνεκα τούτου πρὸς τινα, ἀλλὰ ἀσπάζομαι καὶ τὰς περὶ τούτου ἀποστολικὰς καὶ πατρικὰς παραδόσεις, ἀλλὰ δὴ καὶ τὴν ἀκριβείαν τῆς νεαρᾶς παρὰ τοῦ τρισμακαρίστου καὶ αἰοίδιμου ἡμῶν βασιλέως κύρ Ἀνδρονίκου τοῦ Παλαιολόγου, ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ ἱερᾷ πράξει τὴν στεργθεῖσαν καὶ βεβαιωθεῖσαν παρὰ τῆς ἀγίας τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας, καὶ ὑπισχνοῦμαι φυλάττειν ταύτην ἀπαρεγχείρητον. Πρὸς τούτοις ὁμολογῶ καὶ ἃ κέκτηται προνόμια ὁ πατριαρχικὸς θρόνος φυλάττειν ἀπαρεγχείρητα ἐν πάσῃ τῇ ζωῇ μου ἐν τῇ ἐμπιστευθεῖσῃ μοι ποίμνῃ, τῷ δὲ Θεῷ ἡμῶν πρέπει, δόξα, κράτος, τιμὴ καὶ προσκύνησις νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

π. 47. Ἑρμηνεῖα περὶ πατριάρχου.

Ἀλλάσσει ὁ πατριάρχης τὴν ἀρχιερατικὴν στολὴν καὶ ἐξερχόμενος κάθεται ἐπὶ τῆς ἀναβάθρας ἐπὶ τῶν ὡραίων πυλῶν, παρισταμένων τῶν διακόνων, καὶ ἔρχονται οἱ εὐρισκόμενοι ἀρχιερεῖς, φοροῦνται φελώνια, καὶ ὀπισθεν πάντων ἐξέρχεται ὁ ὑποψήφιος, φερόμενος ὑπὸ τοῦ εὐταξίας καὶ τοῦ λογοθέτου, καὶ στέκεται ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ, ἐν ᾧ ἔστιν ὁ ἀετὸς ἀντικρὺ τοῦ πατριάρχου, καὶ ἀναγινώσκει τὴν ὁμολογίαν τοῦ. Μετὰ ταῦτα εὐγάνει τὸ φόρεμα τῆς κεφαλῆς πρὸς τὸν πατριάρχην· Κελεύσατε. Καὶ ἐγερθεὶς ὁ πατριάρχης λέγει οὕτως· Ἡ χάρις τοῦ παναγίου Πνεύματος διὰ τῆς ἡμῶν μετριότητος προχειρίζεται σε μητροπολίτην τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως ὁ δεῖνας. Καὶ καθεσθεὶς ὁ πατριάρχης, ψάλλοντες τὸ Εἰς πολλὰ ἔτη, δέσποτα. Καὶ ἔρχεται ὁ χειροτονούμενος, κρατῶν ὁ σκευοφύλαξ, πρὸς τὸν πατριάρχην καὶ ποιεῖ μετάνοιαν καὶ ἀσπάζεται τὸ γόνατον καὶ τὴν χεῖρα τοῦ πατριάρχου, καὶ εἰς τὸν πῶγωνα, καὶ καθ' ἑξῆς τοὺς ἀρχιε-

ρεῖς, καὶ πάλιν γυριζόντων εἰς τὸν ἀστὸν, καὶ λέγει ὁ σκευοφύλαξ τὸ Κελεύσατε. Καὶ ἐγερθεὶς ὁ πατριάρχης· Ἡ χάρις τοῦ παναγίου Πνεύματος ἔστω μετὰ σοῦ. Καὶ εἰσέρχεται ὁ χειροτονούμενος ἐν τῷ βήματι καὶ ἀλλάσσει τὴν ἀρχιερατικὴν στολὴν, βαλὼν μόνον τὸ ὑπογονάτιον. Καὶ μετὰ τὸ εἰπεῖν τὸ Ἅγιος ὁ Θεός, ἔρχονται δύο διάκονοι καὶ ἐπαίρουσι τὸν χειροτονούμενον, καὶ ἐξέρχονται ἀπὸ τὸ ἀριστερὸν μέρος τοῦ βήματος, καὶ φέρουσι αὐτὸν ἐγγὺς τοῦ βήματος ἐπὶ τῶν πυλῶν τοῦ ἁμβωνος, καὶ πρὸ τοῦ εἰσελθεῖν αὐτὸν ἐγγὺς τοῦ βήματος, ἐξέρχονται δύο ἱερεῖς καὶ λαμβάνουσι αὐτὸν καὶ ἀναφέρουσι ἐντὸς τοῦ βήματος, εἶτα ἔρχονται δύο ἀρχιερεῖς καὶ, λαβόντες αὐτὸν ἀνὰ χεῖρας, προσπορεύονται ἔμπροσθεν αὐτῶν τρεῖς διάκονοι, καὶ ὁ ὕστερος κρατῶν μετὰ μανδηλίου κοντάκιον, κατέχοντας καὶ ἐν ταῖς χερσὶ κηρούς, ὅσοι παρατύχωσι, καὶ τὴν ἁγίαν τράπεζαν κυκλοῦντες, ψάλλουσιν· Ἅγιοι μάρτυρες, οἱ καλῶς ἀθλήσαντες. Καὶ μετὰ τὸ εἰπεῖν τρεῖς, φέρουσι αὐτὸν ἔμπροσθεν τῆς ἁγίας τραπέζης, καὶ ἀνίσταται καὶ ἀσπάζεται τὴν ἁγίαν τράπεζαν καὶ τὴν χεῖρα τοῦ πατριάρχου, καὶ τίθησι τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης, καὶ ἐπιθεὶς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τὴν χεῖρα ὁ πατριάρχης, λέγει ὁ διάκονος· Πρόσχωμεν, καὶ ὁ πατριάρχης¹⁾· Ψῆφω καὶ δοκιμασίᾳ τῶν θεοφιλεστάτων μητροπολιτῶν προχειρίζομεν τὸν δεῖνα εὐλαβέστατον ἱερομόναχον τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως ὁ δεῖνα. Ἡ θεία χάρις, ἡ πάντοτε τὰ ἀσθενῆ θεραπεύουσα... Καὶ ἀνοίξας τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, ἐπιτίθησιν ἐπάνω τῆς κεφαλῆς τοῦ χειροτονουμένου, καὶ φέροντες κοντάκιον, ἀναγιγνώσκει εὐχὴν. Μετὰ ταῦτα ὁ πρῶτιστος τῶν ἀρχιερέων λέγει τὰ εἰρηνικά, καὶ πάλιν ὁ πατριάρχης τὴν εὐχὴν. Ἐπειτα ἐπαίρουσι τὸ εὐαγγέλιον καὶ φέροντες ὠμόφορον περιτίθησι τούτῳ ὁ πατριάρχης καὶ λέγει· Ἄξιος. Καὶ οἱ περισιτώτες ψάλλοντες τὸ Ἄξιος, ἐκ τρίτου, ἔπειτα ἀσπάζεται ὁ χειροτονούμενος τὴν ἁγίαν τράπεζαν καὶ τὴν χεῖρα τοῦ πατριάρχου, καὶ τὴν παρειὰν καὶ καθέξῃς τοὺς ἀρχιερεῖς, καὶ οὕτως ἔστιν ἡ χειροτονία.

LXXVII. I. № 103 Εὐχολόγιον рукопись библиот. лавры Аѳан. Аѳонскаго въ четвертую долю листа, 484 листа, писана четкою скорописью первой половины XV в.

л. 1. Нѣсколько молитвъ на различные случаи.

л. 9. Столпъ евангельскихъ чтеній на утрени въ воскресные дни и замѣчаніе устава о томъ же.

¹⁾ На этомъ чинѣ поставленія въ патриарха обрывается въ ркп. Свят.-гроб. библиот. 1665 г.

- λ. 11. Εὐχή, ἣν λέγει ὁ ἱερεὺς συγχωρητικῆν.
- λ. 15. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου.
- λ. 35. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.
- λ. 48. Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων.
- λ. 56 об. Ἀποστολοευαγγέλια τῆς ἐβδομάδος ἐν κυριακῇ и на цѣ-
лѣн годѣ.
- λ. 106 об. Εὐχαὶ διάφοροι, παρὰ τοῦ ἱερέως λεγόμεναι.
- λ. 123. Εὐχαὶ τοῦ λυχνικοῦ 7 съ молитвою на главопреклоне-
ніе. Послѣ 5 молитвы входа слѣдуетъ: εὐχὴ μετὰ τὴν εἴσοδον· Ὁ
Θεὸς ὁ μέγας ὁ ὕψιστος. p. 29.
- λ. 125 об. Εὐχαὶ ἐωθιναί. 11 молитвъ съ главопреклонною.
- λ. 130 об. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ.
- λ. 137. Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου ἁγιασμοῦ τῶν Φώτων.
- λ. 145. Ἀκολουθία τῆς γονυκλισίας.
- λ. 155. Ἀκολουθία εἰς ἀρχάριον ῥασσοφοροῦντα. См. выше стр. 276.
- λ. 156. Ἀκολουθία εἰς κουρὰν μανδουώτου. См. выше стр. 577.
- λ. 163. Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος. См. выше
стр. 577.
- λ. 187 об. Ἀκολουθία εἰς τὸ ἀποκουκουλίσαι. См. выше стр. 388.
- λ. 189. Ἀκολουθία εἰς ψυχὴν κρινομένην.
- λ. 192 об. Ἀκολουθία τοῦ ἐξοδιαστικοῦ. См. выше стр. 282—285.
- λ. 211 об. Ἀκολουθία εἰς μνημόσυνα νεκρῶν. См. выше стр. 577.
- λ. 215 об. Εὐαγγέλια ἀναστάσιμα ἐωθινὰ τὰ ἕνδεκα.
- λ. 224 об. Ἀκολουθία ἰκετήριος εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον.
- λ. 231. Молитвы на различные случаи.
- λ. 242. Ἀκολουθία βαπτίσματος. См. выше стр. 574—575.
- λ. 244 об. Ἀκολουθία εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον см. выше
стр. 575, но безъ упоминанія о патриаршемъ чинѣ крещенія въ ве-
ликую субботу.
- λ. 254. Εὐχὴ εἰς τὸ ἀπολοῦσαι νεοφώτιστον τῇ ἡ΄. ἡμέρᾳ. См. выше
стр. 492—493.
- λ. 254 об. Εὐχὴ εἰς τὸ κουρεῦσαι παιδίον. Дмитріевскій. При-
лож. стр. 24—25.
- λ. 255 об. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐλαίου. См. выше стр. 576.
- λ. 281. Μεθοδίου, ἀγιωτάτου πατριάρχου, διάταξις περὶ τῶν δια-
φόρων τρόπων καὶ ἡλικιᾶ ἐπιστρεφόντων. Goar. p. 689.
- Εὐχολόγιον τ. II.

л. 283. Εὐχὴ πρὸς χριστιανούς ὑπαχθέντας ἐθνικῇ πλάνῃ, ἐπιστρέφοντας δὲ καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ προσδραμόντας. р. 690.

л. 284. Εὐχὴ ἐπὶ ἀποστατήσαντος παιδὸς καὶ μαγαρίσαντος καὶ μετανοοῦντος. р. 691.

л. 286. Εὐχὴ εἰς τὸ ποιῆσαι ἐθνικὸν κατηχούμενον. р. 283.

л. 286 об. Непорочны великой субботы на утрени

л. 291. Ἀκολουθία τῆς ἁγίας Θεοτόκου τῆς ἀκαδίστου¹⁾.

л. 315. Ἀποστολοευαγγέλια τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν.

л. 401. 12 евангелій сграстей Господнихъ.

л. 440. Ἀκολουθία τῶν ἐγκαινίων.

л. 452. Τάξις γινομένη ἐπὶ καθιερώσει ναοῦ καὶ ἰδρῶσει τῆς ἐν αὐτῷ ἁγίας τραπέζης. См. выше стр. 295.

л. 473. Τάξις γινομένη ἐπὶ σαλευθείσης ἁγίας τραπέζης. Goar. р. 490—491.

л. 476 об. Εὐχὴ τοῦ ἁγίου Ταρασίου, πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, ἐπὶ λύσεως ναοῦ, ὑπὸ αἰρετικῶν μιανθέντος, λεγομένη ἔξω τοῦ πολῶνος τῆς ἐκκλησίας. р. 494.

л. 477. Εὐχὴ ἑτέρα λεγομένη, ἔμπροσθεν τῆς ἁγίας τραπέζης. См. выше стр. 296.

л. 478 об. Чтение изъ апостола на Срѣтеніе и въ недѣлю святыхъ и евангеліе на туже недѣлю.

л. 481. Κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον ἐκ προσώπου ἀνθρώπου ψυχοῤραγοῦντος καὶ μὴ δυναμένου λαλῆσαι.

LXXVIII. № 31 Εὐχολόγιον, рукопись той же библ. въ 16 долю листа, 257 листовъ, писана разными почерками второй половины XV в.

л. 1. Τοῦ ἁγίου καὶ σοφωτάτου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως νέας Ῥώμης καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κοροῦ Φιλοθέου διάταξις σαφῆς τῆς θείας καὶ ἱερᾶς λειτουργίας, ἐν ἣ καὶ τὰ διακονικά. См. ркп. XVI в. Пантелеим.-руск. на Аѳонѣ библ. N XXVIII л. 52 об.

л. 28 об. Εἰδήσις τῆς θείας λειτουργίας τῶν προηγιασμένων. См. выше стр. 394.

л. 28. Ἀρχὴ τοῦ μικροῦ ἑσπερινοῦ. Уставъ службы.

¹⁾ Статьи съ акаѳиста по чинъ обновленія церкви писаны другою рукою и имѣють дату: „ἔτους ςζϗθ'—1421“. Писецъ называетъ себя Мелетіемъ.

- λ. 29. Ἀρχὴ τοῦ μεγάλου ἑσπερινοῦ (καὶ τοῦ ὄρθρου). Τοже.
- λ. 40. Τὰς δὲ κυριακάς, ἐν αἷς οὐδὲν γίνεται οὕτως τῷ σαββάτῳ ἑσπέρας μετὰ τὸ φαλθῆναι τὴν θ'...
- λ. 42. Περὶ τοῦ ἀποδείπνου.
- λ. 43 об. Περὶ τοῦ μεσονυκτίου τῶν κυριακῶν.
- λ. 45. Τῇ κυριακῇ ἑσπέρας.
- λ. 53 об. Ἡ παράκλησις.
- λ. 61 об. Мѣсяцеловъ.
- λ. 69. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

λ. 84. Толкованіе на литургію безъ начала и конца. Первые слова: Τῆς ἁγίας τελετῆς τῶν ἱερῶν μυστηρίων ἔργον μὲν ἢ τῶν δώρων εἰς τὸ θεῖον Σῶμα καὶ Αἷμα μεταβολή, τέλος δὲ τοὺς πιστοὺς ἁγιασθῆναι δι' αὐτῶν...

λ. 122. Γρηγορίου Νύσσης· Οὐ δεῖ ἐξετάζειν, ὅσα κέκρυπται τῶν νοημάτων ἢ τὸ ζητεῖν τίς ἢ οὐσία τοῦ Θεοῦ... Это начало статьи только въ 5 строкъ, а далѣе слѣдуетъ толкованіе на литургію: Τὸ σύνθρονον ἐστὶ τύπος τοῦ Δεσποτικοῦ θρόνου, ἐν ᾧ νικήσας τὸν κόσμον μετὰ σαρκὸς ἀνελήφθη καὶ ἐκάθισε· σύνθρονον γὰρ λέγεται καὶ οὗ θρόνος διὰ τὸ συγκαθέζεσθαι τὸν Υἱὸν μετὰ τοῦ Πατρὸς и т. д. Толкованіе неокончено.

λ. 132. Γερασίμου, ἐλέφ Θεοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἀδριανουπόλεως. Граммата 1443 года на поставленіе нѣкоего Іоакима, іеромонаха монастыря Іоанна Предтечи, ἐπονομαζομένης Πέτρας, во епископа Ἀγαθοπόλεως καὶ πάσης Ζωῦδρου.

λ. 133. Πρόσταγμα βασιλικὸν εἰς μετάθεσιν. Граммата 1445, утверждающая упомянутого Іоакима митрополитомъ Валахія.

λ. 134. Ὅπως προβιβάζεται ἐπίσκοπος εἰς μητροπολίτην.

Εἰ μὲν ἢ ἐκκλησία αὐτοῦ τιμᾶται εἰς μητρόπολιν ἐξ ἐπισκοπῆς, ἢ ὁ βασιλεὺς ποιεῖ τοῦτο διὰ προστάγματος, ἢ ὁ πατριάρχης καὶ ἡ σύνοδος διὰ γράμματος καὶ γνώμῃ καὶ τοῦ βασιλέως, λέγει οὖν τὸ γράμμα τὸ πατριαρχικὸν οὕτως· Ἡ μετριότης ἡμῶν, εὐδοκία τοῦ κρατίστου μου καὶ ἁγίου αυτοκράτορος καὶ γνώμῃ τῆς περὶ αὐτὴν ἱεράς καὶ μεγάλης συνόδου τῶν πανιερωτάτων ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων τοῦ δεῖνος καὶ τοῦ δεῖνος, τιμᾶ διὰ τοῦ παρόντος γράμματος τὴν ἁγιωτάτην ἐπισκοπὴν τήνδε τῷ τῆς μητροπόλεως ὀνόματι καὶ τῇ προεδρίᾳ καὶ τὸν θεοφιλέστατον ἐπίσκοπον αὐτῆς μητροπολίτην ἀπὸ τοῦ νῦν παρακελεύεται καὶ εἶναι καὶ

ὀνομάζεσθαι, ὥστε τοῖς λοιποῖς ὑπερτίμοις αὐτὸν συναριθμεῖσθαι καὶ τόπον καὶ τιμὴν ἔχειν μητροπολίτου ἔν τε στάσεσι καὶ καθέδραις καὶ ταῖς λοιπαῖς συνοδικαῖς καὶ ἐκκλησιαστικαῖς συνελεύσεσι, καὶ πᾶσι τοῖς τῶν μητροπολιτῶν δικαίοις καὶ προνομίοις· τούτου γὰρ χάριν ἀπολέλυται αὐτῷ δὴ τῷ ἱερωτάτῳ μητροπολίτῃ τῷ δεῖνι καὶ ὑπερτίμῳ ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῷ ἀδελφῷ τῆς ἡμῶν μετριότητος καὶ συλλειτουργῷ καὶ τὸ παρὸν αὐτῆς γράμμα δι' ἀσφάλειαν. Εἰ μὲν θέλει ὁ πατριάρχης ἢ ὁ βασιλεὺς δοῦναι αὐτῷ καὶ τόπον ἐκκλησίας τινός, προστίθεται καὶ τούτῳ ἐν τῷ γράμματι, ὅτι ἐδόθη δὲ αὐτῷ καὶ ὁ τόπος τοῦ δεῖνος μητροπολίτου, ὃν καὶ ὀφείλει κατέχειν ἢ αὐτὸς· μόνος ἐφ' ὄρω τῆς ζωῆς αὐτοῦ, ἢ αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτὸν μητροπολιταὶ τῆς ἐκκλησίας ταύτης. Εἴτα τοῦ πατριάρχου προκαθημένου, ὅταν αὐτὸς διακρίνει, καὶ συνεδριαζόντων αὐτῷ καὶ τῶν ἀρχιερέων, προσάγεται ὁ πρόβιβασθεὶς μητροπολίτης μετὰ τοῦ ἀρχιερατικοῦ μανδύου παρὰ τοῦ εὐταξίας, καὶ στάς ἀντικρὺ τοῦ πατριάρχου, ἀναγινώσκει τὴν ὁμολογίαν αὐτοῦ εἰς ἐπήκοον πάντων, ὥσπερ γίνεται καὶ ἐν τῇ χειροτονίᾳ· εἰ γὰρ καὶ ἐγένετο τοῦτο, ὅτε ἐχειροτόνησεν ἐπίσκοπος, ἀλλὰ τῷ μητροπολίτῃ αὐτοῦ ὑπεσχέθη ὑποτάσσεσθαι. Νῦν ἔχει δὲ καὶ ἡ ὁμολογία προσταγὴν καὶ ὑπογραφὴν· ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης τῆσδε ὁ δεῖνα οἰκία χειρὶ προέταξα ἢ ὑπέγραψα. Καὶ τῆς ὁμολογίας πληρωθείσης, προσκυνεῖ τὸν πατριάρχην καὶ, πάλιν ἐγγυτέρω γενόμενος, προσκυνεῖ, καὶ αὐθις, ὅταν γένηται πλησίον αὐτοῦ, καὶ οὕτως ἀσπάζεται τὸ γόνυ τοῦ πατριάρχου, τὴν χεῖρα καὶ τὴν παρεϊάν, τὰ δεξιὰ πάντα, εἴτα ἀσπάζεται καὶ τοὺς ἀρχιερεῖς πάντας ἐκατέρωθεν, καὶ, πάλιν στάς ἀντικρὺ, προσκυνεῖ τὸν πατριάρχην, καὶ οὕτως ὑπανιστάμενος αὐτῷ τῶν ἀρχιερέων, κάθηται καὶ αὐτὸς ἐν τῷ θρόνῳ τῷ ἀρχιερατικῷ μετὰ τῶν λοιπῶν μητροπολιτῶν· εἰ μὲν ἔχει τόπον, εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ, εἰ δὲ οὐκ ἔχει, κάτωθεν τῶν ἄλλων πάντων.

1. 135. Ὅπως μετατίθεται ἐπίσκοπος εἰς μητροπολίτην.

Ἐπι δὲ μεταθέσις ἐστὶν ἐπισκόπου εἰς μητρόπολιν προτροπῇ τοῦ πατριάρχου· γίνονται ψῆφοι παρὰ τῶν ἀρχιερέων εἰς τὴν ἐκκλησίαν ταύτην, καὶ τιθέασιν πρῶτον ἐν ταῖς ψήφοις τὸ τοῦ ἐπισκόπου ὄνομα, εἴτα τῶν λοιπῶν δύο καὶ, προευντροπισθέντος τοῦ ἐπισκόπου, γίνεται πρὸς αὐτὸν μῆνυμα παρὰ τοῦ πατριάρχου, καθὼς καὶ ἐν ταῖς λοιποῖς ὑποψηφίσις, αὐτοῦ τοῦ ἐπισκόπου βαλόντος ἐπιτραχήλιον καὶ φενώλιον, καὶ ὠμοφόριον, καὶ ὑπηρετήσαντος καὶ ἀπολογουμένου πρὸς τὸ μῆνυμα, καὶ μετὰ ταῦτα, τῆς συνόδου συναθροισθείσης, προκαθημένου τοῦ πατριάρχου, προσάγεται ὁ μετατεθείς καὶ ἀναγινώσκεται τὴν ὁμολογίαν αὐτοῦ, καὶ ποιεῖ καὶ τὸν ἀσπασμὸν κατὰ τὸν προγραφέντα τύπον, καὶ κάθηται ἐν τῷ τόπῳ τῶν

μητροπολιτῶν, ὕστερον δὲ λαμβάνει παρὰ τοῦ πατριάρχου τὴν συνοδικήν πρᾶξιν καὶ τὰ λοιπὰ τῆς μεταθέσεως γράμματα

— Ὅπως μετατίθεται μητροπολίτης εἰς ὑψηλότεραν μητρόπολιν.

Εἰ δὲ μητροπολίτης μετατίθεται εἰς ὑψηλότεραν μητρόπολιν, γίνονται καὶ ἐπὶ αὐτῷ ψῆφοι προτροπῆ τοῦ πατριάρχου καὶ μήνυμα, καθὼς προεγράφη, αὐτοῦ τοῦ μετατιθεμένου ὑπηρετοῦντος, ὡς εἴρηται, μετὰ ἐπιτραχηλίου καὶ φενωλίου καὶ ὠμοφορίου, καὶ ἀπολογουμένου πρὸς τὸ μήνυμα, καὶ προκαθημένου τοῦ πατριάρχου, καὶ συνεδριάζοντων τῶν ἀρχιερέων, προσάγεται ὁ μετατιθεὶς καὶ ποιεῖ τὸν ἀσπασμὸν ἀνευ τῆς ὁμολογίας, καὶ οὕτω κἀθηται εἰς τὸν τόπον τῆς ἐκκλησίας, εἰς ἣν μετετέθη, καὶ μετὰ ταῦτα λαμβάνει συνοδικὰ γράμματα μεταθέσεως παρὰ τοῦ πατριάρχου.

— Ὅπως δίδεται μητροπολίτῃ κατ' ἐπίδοσιν μητρόπολις. Граммата на митрополию съ перечислениемъ обязанностей и правъ митрополита.

-- Ὅπως δίδεται μητροπολίτῃ ὑψηλότερος τόπος, ἐν ᾧ πρῶτον ἔλαχεν ἐκκλησία. Подобная граммата.

Ὁ δὲ πατριάρχης γίνεται οὕτως ἡ ἱερομόναχος ἐστὶν ἡ μητροπολίτης, προτροπῆ τοῦ βασιλέως γίνονται ψῆφοι, καὶ ἀπέρχονται τὰ ὄνομα πρὸς τὸν βασιλέα μετὰ τοῦ ὑπομνηματογράφου, καὶ οἷον ὄνομα ἐκλέξεται ὁ βασιλεὺς, γίνεται μήνυμα, δύο ἀρχόντων τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν πάντων. Ἰσταται δὲ ὁ μέγας χαρτοφύλαξ μετὰ τῶν δύο μεγιστάνων ἔμπροσθεν τοῦ μέλλοντος πατριάρχου, φορεμένου αὐτοῦ ἐπιτραχηλίου μετὰ φαιωλίου, λεγόντων· Ὁ αὐθέντης ἡμῶν, ὁ αὐτοκράτωρ καὶ ἅγιος βασιλεὺς, προσκαλεῖται τὴν μεγάλην ἀγιοσύνην σου εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον Κωνσταντινουπόλεως. Εἶτα ἀπολογεῖται αὐτός· Εὐχαριστῶ τῷ ἀγίῳ αὐτοκράτορι βασιλεῖ, καὶ ὑποκύπτω τῷ θεῷ καὶ προσκυνητῷ αὐτοῦ ὀρισμῷ· καὶ εἰ μὲν ἐστὶ λόγιος, λέγει καὶ πλείονα· ἀπάρτι δὲ οὐκ ἔχει ἄδειαν ἱερουργεῖσαι, ἕως οὗ μηνυθῆ παρὰ τοῦ βασιλέως, ὅτε οὖν ὀρίσει ὁ βασιλεὺς, ἀπέρχονται πάντες οἱ τῆς συγκλήτου μετὰ πάντων τῶν ἐκκλησιαστικῶν, καὶ φέρουσιν εἰς βασιλέα καὶ φορένει ἐκτὸς μανδύου μετὰ ποταμῶν, εἶτ' αὐθις εἰσάγουσι πρὸς βασιλέα. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἀνίσταται, κρατῶν τὸ δεκανίκιον καὶ λέγει· Ἡ ἅγια Τριάς, ἡ ὀρησαμένη μοι τὸ κράτος τῆς βασιλείας προχειρίζεται τὴν ἀγιοσύνην σου πατριάρχῃν Κωνσταντινουπόλεως. Εἶτα λαμβάνει τὸ δεκανίκιον παρὰ τοῦ βασιλέως, ἀσπάζεται δὲ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ λοιποί. Εἶτ' αὐθις ἐξέρχεται καὶ ἀπέρχεται ἐν τῇ ἁγίᾳ Σοφίᾳ μετ' ἀπάντων τῶν συγκλητικῶν καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν, ἐπικαθεζόμενος ἐπὶ ἑπφ βασιλικῷ καὶ λευκῷ· καὶ εἰ μὲν ἐστὶν ὥρα τῆς λειτουργίας, λειτουργοῦσι καὶ

χειροτονοῦσιν αὐτόν, εἴπερ ἔστιν ἱερομόναχος, εἰ δὲ μητροπολίτης ἔστιν, λειτουργεῖ μόνον μετὰ πάντων τῶν ἀρχιερέων καὶ ἐκκλησιαστικῶν, ἐπεὶ μία ἔστι μητροπολίτου, ἐπισκόπου καὶ πατριάρχου ἢ χειροτονία.

Дата ,сѣξѣ'.=1457.

л. 138 об. Γράμμα περιεκτικόν, ὃ ποιοῦσιν οἱ ἀρχιερεῖς εἰς αἰχμαλώτους καὶ μάλιστα εἰς τοὺς αἰχμαλωτισθέντας ἀπὸ τῆς ἀθλίας Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Μολδοβλαχίας Ἰωακείμ σύνθεσις.

л. 142. Εἰς γυναῖκα λεχώ. 2 молитвы.

л. 143. Εἰς τὰς παρατυχοῦσας γυναῖκας.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὃ τὰ ἐν τῇ ὁθιῶν δειχθέντα Πέτρῳ τῷ ἀποστόλῳ.

— Τάξις εἰς τὸ κατασφραγίσαι παιδίον, λαμβάνον ὄνομα τῆ ἡ'. ἡμέρα τῆς γεννήσεως αὐτοῦ.

л. 144. Чинъ воцерковленія.

л. 146. Τάξις καὶ ἀκολουθία εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον.

Здѣсь замѣчено объ огласительныхъ молитвахъ: Ταύτας εἴ. εὐχὰς ποιεῖ ὁ ἱερεὺς τοῖς φωτιζομένοις ὀκτάκις ἢ δεκάκις, ἢ τὸ ἔλαττον τρισεύει αὐτάς, καὶ μετὰ τὸ Ἀμήν, εἰ μέγας ἔστί, στρέφει αὐτόν πρὸς ἀνατολὰς... (л. 150 об.)

л. 158 об. Ἀκολουθία εἰς τὸ ἀπολοῦσαι παιδίον τῆ ἡ'. ἡμέρα.

л. 159 об. Τάξις, γινομένη ἐπὶ τοῖς ἀπὸ Μανιχαίων ἐπιστρέφουσι πρὸς τὴν καθαρὰν καὶ τὴν ἀληθῆ πίστιν ἡμῶν τῶν χριστιανῶν. Goar. p. 700.

л. 160 об. Μεθοδίου, τοῦ ἀγιωτάτου πατριάρχου, διάταξις περὶ τῶν διαφόρῳ τρόπῳ καὶ ἡλικίᾳ ἐπιστρεφόντων См. выше стр. 292.

л. 164 об. Πῶς δέχεσθαι ἐξ Ἑβραίων τὸν τῆ τῶν χριστιανῶν πίστει προσερχόμενον. Goar. p. 282.

л. 168. Ἀπόταξις τῶν αἰρετικῶν Ἀρμενίων καὶ Ἰακωβιτῶν, οἱ οὐ βαπτίζονται, ἀλλὰ μυροῦνται.

л. 171 об. Τάξις γινομένη εἰς τὸ ποιῆσαι ἐθνικὸν κατηχούμενον.

л. 176. Τάξις γινομένη ἐπὶ μνήστρας.

Χρονολογία: Ἐγράφη τὸ παρὸν ἐν ἔτει ,сѣξѣ'=1457.

л. 181. Ἀκολουθία τοῦ ἀγιασμοῦ τῶν ἀγίων Θεοφανίων. Новой руки XV в.

л. 187. Ἀκολουθία τῆς γονυκλισίας. Goar. p. 597—602.

л. 194. Τάξις γινομένη ἐπὶ καθιερώσει ναοῦ καὶ ἰδρύσει τῆς ἐν αὐτῷ ἀγίας τραπέζης. Goar. p. 655—664. Слич. XVI в. Ватопед. библи. № 134.

л. 206. Ἐτέρα εὐχὴ εἰς τὴν κατάθεσιν τῶν λειψάνων. См. выше стр. 295.

л. 206 об Ἐτέρα εὐχή, λεγομένη ἔμπροσθεν τῆς ἁγίας τραπέζης. См. выше стр. 296.

л. 207. Τάξις γινομένη ἐπὶ σαλευθεϊσαν ἁγίαν τράπεζαν Goar. p. 490—491.

л. 209. Εὐχὴ τοῦ ἁγιωτάτου Ἐρασταίου, πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, ἐπὶ λύσεως ναοῦ ὑπὸ αἰρέσεως μιανθέντος, λεγομένη ἔξω τοῦ πυλῶνος τῆς ἐκκλησίας. Goar. p. 494.

л. 209. Εὐχὴ ἑτέρα, λεγομένη ἔμπροσθεν τῆς ἁγίας τραπέζης. См. выше стр. 296.

л. 210. Εὐχὴ ἐπὶ ἀνοίξει ναοῦ, βεβηλωθέντος ὑπὸ ἐθνικῶν ἢ ὑπὸ αἰρετικῶν καθυβρισθέντος. См. тамъ же.

л. 210 об. Εὐχὴ ἱκετήριος εἰς τὴν ὑπεραγίαν Δέσποιναν Θεοτόκον. См. выше стр. 297.

л. 211. Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονία ἀναγνώστου. Goar. pag. 194—195.

л. 212. Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονία ὑποδιακόνου. См. выше стр. 297.

л. 213. Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονία διακόνου. См. выше стр. 298.

л. 215 об. Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονία πρεσβυτέρου. См. тамъ же.

л. 218. Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονία ἐπισκόπου. См. выше стр. 298—299.

л. 222. Διάταξις τῆς τοῦ πατριάρχου λειτουργίας, πῶς γίνεται ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ. См. выше стр. 301—319.

л. 233 об. Τάξις γινομένη ἐν τῇ ἐκπύσει τῆς ἁγίας τραπέζης τῇ μεγάλῃ πέμπτῃ. Goar. p. 497—499.

л. 235 об. Ἐν δὲ τοῖς μοναστηρίοις τελεῖται ἡ ἀκολουθία τοῦ νικητῆρος. Goar. p. 594.

л. 237 об. Περί δὲ τῆς ἁγίας τραπέζης, ἧς τὰ ἄρφια παλαιωθέντα διεφθάρησαν. Goar. p. 501.

л. 238. Εὐχὴ πρὸ τῆς θείας μυσταγωγίας. См. выше стр. 170—171.

л. 239. Εἰς τὴν Θεοτόκον. См. выше стр. 319.

— Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονία σταυροφόρου. См. тамъ же.

л. 240. Τοῦ μακαριωτάτου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως νέας Ῥώμης καὶ οἰκουμηνικοῦ πατριάρχου κυροῦ Φιλοθέου διάταξις τῆς θείας λειτουργίας, ἐν ἧ καὶ τὰ διακονικά. *Н. Красносельцевъ. „Материалы для исторіи чина литург.“* вып. I, стр. 36—78.

л. 253. Ἐτέρα εἰδησις συντομωτέρη τῆς θείας λειτουργίας τοῦ Χρυσόστομου. Чинъ проскомидіи только съ небольшими отличіями въ текстѣ противъ полнаго чина.

LXXIX. Α № 105. Εὐχολόγιον, σὺν Θεῷ ἁγίῳ ἔχον τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας καὶ τὴν τᾶξιν, рки. той же библи. въ 4 долю листа, 354 листа, писана скорописью XV в.

λ. 1. Εὐχαὶ τοῦ λογινοῦ. 11 молитвъ.

λ. 5. Εὐχαὶ ἑωθινὰ 12 съ главопреклонною.

λ. 10. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου, ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως Χρυσοστόμου.

λ. 23 об. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου.

λ. 42. Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων.

λ. 51 об. Ἀκολουθία τοῦ ἁγιασμοῦ τῶν ἁγίων Θεοφανίων.

λ. 64. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ.

λ. 70 об. Τῇ κυριακῇ τῆς ἁγίας Πεντηκοστῆς.

λ. 81. Ἀκολουθία λεγομένη εἰς γυναῖκα λεχῶ.

Ποιεῖ ὁ ἱερεὺς Εὐλογητόν, τὸ Τρισάγιον, τὸ Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστίν, τὰ ἀπολυτικά τῆς ἡμέρας, καὶ τὸ κοντάκιον εἰ ἐστὶ Θεὸς Κύριος, εἰ δὲ ἐστὶν Ἀλληλουία, λέγει· Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε ἐλέησον, Ἐὐχὴ εἰς τὰς τοχούσας γυναῖκας. Τῆς εὐσπλαγχνίας, εἰ δὲ βούλεις, λέγε ἕτερα· Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ τὸ Ἡ γέννησίς σου, Θεοτόκε, χαρὰν ἐμήνυσε. Εὐχὴ τῆς μαίας. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῷ ἐνοποστάτῳ σου λόγῳ τὰ πάντα ἐκ μὴ ὄντων παραγαγὼν... Соар. р. 263. Εὐχὴ εἰς τὰς τοχούσας γυναῖκας. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὰ ἐν τῇ ὀθόνη εἰπὼν τῷ Πέτρῳ τῷ ἀποστόλῳ τῷ р. 263—264, Прилож. стр. 6. Εὐχὴ εἰς τὴν λεχῶ. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πάντα ἐν σοφίᾳ τῷ λόγῳ σου δημιουργήσας... См. выше стр. 395—396. Θεὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ τὸν ἀνδρωπον πλάσας ἰδίαις χερσὶ καὶ ἐκ τῆς πλευρᾶς αὐτοῦ γυναῖκα συναρμώσας. Дмитриевскій. Прилож. стр. 4—5.

λ. 83. Εὐχαὶ εἰς ἀποβαλοῦσαν.

Εὐλογητός, Τρισάγιον κ. τ. λ. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε Σαβῶν ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ, ὁ ἰώμενος πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν... Прилож. стр. 1. Ἐτέρα εὐχὴ. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πᾶσαν φύσιν λογικὴν τῷ λόγῳ σου δημιουργήσας... См. выше стр. 396.

λ. 83 об. Ἐτέρα ἀκολουθία εἰς τὸ σφραγίσαι παιδίον, λαμβάνον ὄνομα τῇ ὁγδόῃ ἡμέρᾳ τῆς αὐτοῦ γεννήσεως.

84 об. Ἐτέρα ἀκολουθία εἰς τὸ σαραντίσαι παιδίον μετὰ τῆς μητρός.

Κρομή Χαίρε κεχαριτωμένη, положено: Τῇ πρεσβείᾳ, Κύριε, πάντων τῶν ἁγίων καὶ τῆς Θεοτόκου... Отпустъ: Ὁ ἐν ἀγκάλαις τοῦ δικαίου Συμεῶν βρισταχθῆναι καταδεξάμενος..

л. 87 об. Τάξις γινομένη ἐπὶ τῷ ἁγίῳ βαπτίσματι.

О хожденіи кругомъ купели говорится: Θυμιᾷ ὁ ἱερεὺς τὴν κολυμβήθραν, περιερχόμενος αὐτὴν γύρωθεν μετὰ τοῦ ἀναδόχου, κατεχομένου ὅπ' αὐτοῦ καὶ τοῦ νεοφωτίστου βρέφους.

л. 99. Εὐχὴ εἰς τὸ ἀπολῦσαι τὸν νεοφωτίστον τῇ γ'. ἡμέρα.

л. 100. Εὐχὴ εἰς τὸ ἀποκουρεῦσαι παιδίον.

л. 101 об. Ἀκολουθία ἐπὶ μνηστρα βασιλέων καὶ πάντων ἀνθρώπων, ἤγουν εἰς ἀρραβῶνα.

Чинъ сходенъ по изложенію съ чиномъ въ ркп. № 968 Синаиск. библ. (см. выше стр. 401—402), но имѣетъ и нѣкоторыя особенности. Въ началѣ чина обрученія, ὁ δὲ ἱερεὺς ἐρωτᾷ αὐτοὺς, λέγων τῷ ἀνδρὶ: Θελεῖς αὐτὴν εὐλογητικὴν ἔχειν καὶ παρθενικὴν σου γυναῖκα, καθὼς ὀρίζει ἡ ἁγία τοῦ Θεοῦ ἐκκλησία; Ὁμοίως ἐρωτᾷ καὶ τὴν νόμφην. Предъ ектеншею καὶ λέγει (ὁ ἱερεὺς): Γύρισε ὀπισθεν. Ектенья изложена въ такомъ порядкѣ: Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης.. Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὰ μνηστρα.. Ὑπὲρ τῶν νῶν μνηστευμένων... Ὅπως Κύριος χαρίσῃ... Ὑπὲρ τοῦ δούλου τούτου... Ὅπως Κύριος ὁ Θεός, ἡμῶν ἄσπιλον καὶ ἀμόλυντον τὴν συζυγίαν... Ὑπὲρ τοῦ ρυσθῆναι... Ἀντιλχβοῦ... Τῆς παναγίας... Ὅτι πρέπει σοι. Молитвы тѣже, но нѣтъ возгласовъ: „Миръ вамъ“ и „Главы ваша“ въ концѣ и молитва: Σωτήρ ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος... стоиτὶ въ чинѣ послѣднею съ замѣчаниемъ: „λέγεται ἡ εὐχὴ αὕτη ἐκ γ'. καὶ ἀπόλυσις“.

л. 104 об. Εἰ δὲ βούλονται στεφανωθῆναι, εἰσέρχονται ἐν τῷ ναῷ τοῦ Θεοῦ καὶ ἵστανται οἱ νεόνυμφοι ἔξω τῶν πυλῶν, καὶ ἐξελθὼν ὁ ἱερεὺς μετὰ φελωνίου αὐτοῦ καὶ μετὰ θυμιατοῦ καὶ λαμπάδων, καὶ κρατῶν αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων ταῖς χερσίν, εἰσάγει αὐτοὺς ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ναοῦ, ψάλλον καὶ τὸν παρόντα ψαλμὸν εἰς ἦχον β'. Μακάριοι πάντες οἱ φοβούμενοι... Καὶ εἰσελθόντες πρὸ τοῦ θυσιαστηρίου, ἀπολύουσιν ἀλλήλων τὰς χεῖρας καὶ ἵστανται πρὸ τῶν ἁγίων θυρῶν· ἀπόκεινται δὲ ἐν τῇ ἁγίᾳ τραπέζῃ στέφανα δύο καὶ ποτήριον μετ' οἴνου καὶ ἄρτου, κλάσματα ἔξ μικρὰ πάνυ, εἰ οὐκ εἰσιν ἄξιοι κοινωνῆσαι τῶν ἀχράντων μυστηρίων, εἰ δὲ εἰσιν ἄξιοι, οὐ χρὴ ποιῆσαι κοινὸν ποτήριον, καὶ εὐλογοῦντος τοῦ ἱερέως, ἄρχεται Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου... Ὑπὲρ τῶν εὐσεβε-

στάτων... Ὑπὲρ τοῦ συμπολεμηῆσαι... Ὑπὲρ τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ τοῦδε καὶ τῆσδε τῶν ἐπισυναπτομένων ἀλλήλοις πρὸς γάμου κοινωνίαν... Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὸν γάμον αὐτῶν... Ὑπὲρ τοῦ παρασχεθῆναι αὐτοῖς σωφροσύνην... Ὑπὲρ τοῦ εὐφρανθῆναι αὐτοὺς ἐν ὄρασει υἱῶν... Ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι αὐτοῖς τὸν στέφανον αὐτῶν... Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν χαρίσεται αὐτοῖς τίμιον τὸν γάμον... Ὑπὲρ τοῦ δωρηθῆναι αὐτοῖς πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν... Ὑπὲρ τοῦ ρυθιθῆναι... Ἀντιλαβοῦ... Τῆς παναγίας... Ὅτι πρέπει... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος, ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον καὶ ἐκ τῆς πλευρᾶς αὐτοῦ ἀνοικοδομήσας. *Goar. p. 317.* Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεὸς ὁ ἄχραντος, ὁ πάσης κτίσεως δημιουργός, ὁ τὴν πλευρὰν τοῦ πρωτοπλάστου Ἀδάμ... *Сн. выше стр. 29. Goar. p. 315.* Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα, Δέσποτα τῶν ἀπάντων, ὁ λαβὼν χοῦν ἀπὸ τῆς γῆς καὶ πλάσας ἔργον τίμιον τὸν ἄνθρωπον καὶ εἰπὼν... *Сн. выше стр. 183.* Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Εὐλογητός εἶ, Δέσποτα παντοκράτωρ, ὁ τῆς ζωῆς χορηγός καὶ τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν δοτῆρ... *Сн. выше стр. 461.* Καὶ κρατήσας αὐτῶν τὰς δεξιὰς χεῖρας, παραδίδει τὴν γυναῖκα τῷ ἀνδρὶ, λέγων· Παράλαβε ὁ δεῖνα τὴν γυναῖκά σου, ὁ τῶν ἀπάντων Θεὸς χειρὶ παραδίδωσιν, ἢ ἕτερον· Παράλαβε Μαριάμ τὴν γυναῖκά σου, ὁ τῶν ἀπάντων Θεὸς παραδίδωσιν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δεξιὰ ἄχραντε τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα σὴν καὶ ὁμοίωσιν... *Сн. выше стр. 567.* Καὶ εἰσελθὼν ὁ ἱερεὺς ἐν τῷ ἁγίῳ βήματι, ἐπεύχεται μυστικῶς ἐπάνω τῶν στεφάνων, λέγων· Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν... Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ εὐλογήσας τὰ στέφανα τῶν ἁγίων σου ἀποστόλων, μαρτύρων καὶ προφητῶν... *Сн. выше стр. 403, 183.* Καὶ κρατήσας ὁ ἱερεὺς τὰ στέφανα, ἐξέρχεται ἐκ τοῦ ἁγίου βήματος, πιάσας δὲ τὸ ἐν, χαράττει σταυρὸν ἐν τῇ κορυφῇ καὶ τῷ μετώπῳ τοῦ ἀνδρός, λέγων· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξῃ καὶ τιμῇ στεφάνωσον. *Сн. выше стр. 403* πάντοτε νῦν καὶ αἰεί... ἐκ γ'. Καὶ μετὰ τὸ εἰπεῖν τὴν εὐχήν, τίθει τὸν στέφανον ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ νεονόμου, λέγων· Ἔθηκες ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ στέφανον... Τὰ αὐτὰ καὶ ἐπὶ τὴν νεονόμην ὁμοίως, εἶτα Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δοξάζομέν σε, Δέσποτα παντοκράτωρ, ἐπὶ τῇ μεγαλειότητι, δοξάζομέν σε, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐπὶ τῇ ἀνεξιχνίαστῃ αἰνέσει σου... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τῇ σωτηριῳδαί σου οἰκονομία καταζώσας. *Goar. p. 318.* Καὶ εἰ μὲν ἐστὶ λειτουργία, λέγει· Τρισάγιον, προκαίμενον τοῦ ἀποστόλου, ἤχος δ'. Δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας... Στίχος· Ἔθηκες ἐπὶ τὰς κεφαλὰς... Πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολῆς· Ἀδελφοί, εὐχαριστοῦντες πάντοτε ὑπὲρ πάντων... Ἐ τέλος ἐν παιδείᾳ καὶ νο-

Θεσία Κυρίου. Ἀλληλουάριον, ἤχος δ'. Ἡ γυνή σου, ὡς ἄμπελος... Στί-
 γος· Ὁ οἶός σου, ὡς νεόφυτα.. Εὐαγγέλιον Goar. p. 318. Εἰπωμέν
 πάντες... Κύριε παντοκράτωρ... Ἐλέησον ἡμᾶς... Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν
 εὐσεβεστάτων.. Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου... Ἐτι δεόμεθα
 ὑπὲρ ἐλέους ζωῆς... Ὅτι ἐλεήμων... Ἐπικαλούμεθά σε, Κύριε Θεὲ παν-
 τοκράτωρ, σὲ ἐπικαλούμεθα τὸν μόνον ἀγαθὸν καὶ φιλόνητον... См.
 выше стр. 464, 403. Καὶ εἰ μὲν ἐστὶν ἐν τῇ λειτουργίᾳ, καὶ εἰσὶν οἱ
 νεόνυμφοι ἄξιοι κοινωνῆσαι, λέγει ὁ ἱερεὺς ἀπολυτίκιον καὶ τὸ κοντάκιον
 τῆς ἡμέρας, εἶτα λέγει πάλιν ὁ ἱερεὺς ἢ ὁ διάκονος· Καὶ εἰς τοὺς αἰ-
 ῶνας τῶν αἰώνων. Καὶ ὁ λαὸς τὸ Τρισάγιον καὶ καθεξῆς ἢ θεία λει-
 ουργία, καὶ οἱ νεόνυμφοι κοινωνοῦσιν, ὅταν ὁ ἱερεὺς ἢ ὁ διάκονος εἴπῃ·
 Μετὰ φόβου Θεοῦ. Καὶ μετὰ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν, λέγει ὁ ἱερεὺς
 καὶ τὰς ἄλλας εὐχὰς τῆς εὐλογησεως ἕως τέλους, καὶ τὸ εἶη τὸ ὄνομα
 Κυρίου καὶ τὰ ἐξῆς, εἰ δὲ οὐκ ἐστὶ λειτουργία, ἀλλ' οὐδ' ἄξιοι κοινωνῆ-
 σαι, λέγει ὁ ἱερεὺς ἢ ὁ διάκονος· Πληρώσωμεν τὴν δέησιν... Ἀντιλαβοῦ
 Goar. p. 318—319. Послѣ молитвы: Ὁ Θεός, ὁ πάντα ποιῶν τῇ ἰσχύϊ
 σου... p. 319 καὶ λαμβάνει ὁ ἱερεὺς τὸ κοινὸν ποτήριον καὶ ἔρχεται εἰς
 τοὺς νεονύμφους καὶ μεταλαμβάνει αὐτούς, ψάλλον· Γεύσασθε καὶ ἴδετε,
 καὶ διδοὶ καθ' ἑνὸς μερίδας μικρὰς γ'. εἶτα ποτίζει αὐτούς γ'. ψάλλον-
 τες· Ποτήριον σωτηρίου... Ὁ δὲ ἱερεὺς, ὅταν ποτίζει τοὺς νεονύμφους
 ἐκ γ'. καθ' ἕνα, λέγει· Ἐξ ἄμπελου πολυχάρπου καὶ πηγῆς ἀθανάτου
 πίτης, ζῆς, νεόνυμφε· ἡ ἁγία Τριάς εὐλογῆσει σε. Καὶ εἰς τὸ τέλος λέγει·
 Ζήσατε, οἱ νεόνυμφοι, ἡ ἁγία Τριάς ἀχωρίστους διαφυλάξει ἡμᾶς πάν-
 τοτε νῦν καὶ αἰεῖ... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεός εἰ αἰώνιος, ὁ τὸν
 οὐρανὸν τοῖς ἄστροις κατακοσμήσας... Καὶ ποιήσας τὰ στέφανα ὁ σύντε-
 κνος ἢ ἄλλος τις, ὁ δὲ ἱερεὺς πιάνει μετὰ τῆς εὐωνόμου χειρὸς τοὺς νεο-
 νύμφους, μετὰ δὲ τῆς δεξιᾶς τὸν θυμιατόν, γυρίζει γύρους γ'. λέγων εἰς
 ἤχον βαρὺν ἐκ γ'. Ἅγιοι μάρτυρες καὶ τὸ Δόξα σοι, Χριστέ ὁ Θεός. Καὶ
 ἴστησιν αὐτούς κατὰ τάξιν, καὶ εἶπερ ἐστὶ μέλι καὶ κάρυα εὐπρε-
 πισμένα, γεύει αὐτούς λεπτομερῶς ἐκ γ'. καὶ ψάλλοντες εἰς
 ἤχον πλ. δ'. Ἐπὶ σοὶ χαίρει, κεχαριτωμένη, πᾶσα ἡ κτίσις... Εἶτα λέ-
 γει τὴν εὐχὴν ταύτην ἐκ γ'. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ἀδελφοί, χαίρετε
 ἐν Κυρίῳ πάντοτε. См. выше стр. 184. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ
 Θεός, ὁ τοῦ παντὸς κόσμου δημιουργός, ὁ τῆς φύσεως Δεσπότης καὶ τοῦ
 γάμου νομοθέτης... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Σὲ ἱκετεύομεν, ὁ Θεός ἡμῶν,
 ἐπίβλεψον ἐπὶ τοὺς δούλους σου τούτους... См. выше стр. 405. Καὶ εἰ
 ἔχουσι πατέρα ἢ μητέρα, εὐχονται οὕτως· Δώη σας, ὁ Θεός, τέκνα ἡμῶν,
 ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀπὸ τῆς πιότητος τῆς γῆς, καὶ ἴδετε

τέχνη τῶν τέκνων ἐν πολλοῖς ἀγαθοῖς, καὶ τῷ Κυρίῳ δουλεύσητε. Ἀμήν.
Καὶ ἀσπάζονται αὐτοὺς καὶ τοὺς στεφάνους.

л. 119 об. Εὐχὴ εἰς τὴν ἔπαρσιν τῶν στεφάνων. См. выше стр. 442.

Послѣ 2 хъ молитвъ: αἶρει τὰ στέφανα, λέγων· Ὑπεραγία Θεοτόκε, σῶσον ἡμᾶς, καὶ ποιεῖ ἀπόλυσιν. Καὶ λαβὼν τὰ στέφανα καὶ τὰ κηρία, φυλάττει αὐτὰ ἐν τῷ ἀγίῳ βήματι.

л. 120. Εὐχὴ ἑτέρα εἰς δίγαμον. См. выше стр. 443.

л. 121. Ἀρχὴ τοῦ μεγάλου ἑσπερινοῦ.

л. 126. Ἀκολουθία τοῦ ἀγίου ἐλαίου, γινομένου ὑπὸ ἑπτὰ ἱερέων.

л. 152. Εἰς τὸ ποιῆσαι παράκλησιν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου.

л. 157. Κανὼν φαλλόμενος εἰς ψυχορραγοῦντας.

л. 162 об. Λύσεις καὶ συγχώρησις εἰς ἐπιτίμιον ἀφορισμοῦ, γινομένου δι' αἰτίας καὶ πράξεις ἀθέσμων παρὰ τινων ἀνθρώπων ἀφρόνων.

л. 166 об. Εὐχαὶ ἤτοι ἔξορκισμοὶ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου πρὸς τὸν πάσχοντα ὑπὸ δαιμόνων καὶ πρὸς ἐκάστην ἀσθένειαν.

л. 171 об. Τοῦ ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου εἰς τὸ αὐτό.

л. 176. Ἀποστολοευαγγέλια τῆς ἑβδομάδος.

л. 186 об. Ἐωθινὰ ἀναστάσιμα ια'.

л. 195. Молитвы на различные случаи.

л. 232 об. Τάξις βαπτίσματος εἰς νήπιον, κατεπειγόμενον ὑπὸ τοῦ θανάτου.

л. 241. Εὐχὴ ἐπὶ ἔξομολογούμενον.

Ἀνγκινώσκει αὐτὴν ἐπάνω τοῦ ἔξομολογούμενου ὁ πνευματικὸς αὐτοῦ πατήρ, ὡς πρὸ τοῦ ἔξομολογούμενου· Κύριε, εὐλόγησον. Εὐξου καὶ συγχώρησόν μοι, πάτερ καὶ πνευματικὲ δέσποτα, εἴ τι ἡμαρτον ἐν ὅλῳ μου τῷ ταλαιπώρῳ βίῳ καὶ ἐν πάσῃ τῇ ἀθλίᾳ καὶ αἰσχυρᾷ καὶ ματαίᾳ μου ζωῇ... Εὐχὴ, λεγομένη ὑπὸ ἱερέως ἐπὶ τὸν μέλλοντα μεταλαβεῖν τῶν ἀχράντων μυστηρίων, συγχωρῶν αὐτοῦ πάντα τὰ ἀμαρτήματα. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, Γιὲ καὶ Λόγε Θεοῦ τοῦ ζῶντος. Goar. p. 536.

л. 243. Ἐτέρα ἀκολουθία εἰς ἔξομολογούμενους.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῷ Πέτρῳ καὶ τῇ πόρῃ διὰ δακρῶν... Goar. p. 537. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ διὰ τοῦ προφήτου σου Νάθαν. Goar. p. 536. Καὶ μετὰ τοῦτο κρατεῖ ὁ ἱερεὺς τῆς χειρὸς αὐτοῦ καὶ προσφέρει αὐτὸν ἐνώπιον τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἀποσκεπάζει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ἐὰν ἐνὶ καὶ ὁ τὸ διάδημα φορῶν, ἐὰν ἐστὶν ἀνὴρ, ἢ δὲ γυνή, οὐ, ἐὰν ἐστὶν ἀββάς, ἐπάνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ βάλλει τὸ ἑαυτοῦ κουκούλιον καὶ ῥίπτει αὐτὸν ἔμπρο-

σθεν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ λέγει αὐτῷ ὁ ἱερεὺς· Οὐκ εἰμὶ ἄξιος ἐγὼ δέξασθαι τὴν σὴν ἐξομολόγησιν, ἀλλὰ δέξεται σε ὁ Θεὸς ὁ παντοδύναμος καὶ ῥύσεται σε ἐκ πασῶν σου τῶν ἁμαρτιῶν πρὸ πάντων ἐνεστώτων καὶ μελλόντων, φωτίσει τὴν καρδίαν σου ἐξ ἁγίου Πνεύματος, διδάξει σε πάντοτε μεριμνῆσαι τὰ ἀρεστὰ αὐτοῦ, χαρίζεται σοι ταπεινώσιν ἀληθινήν, μικροθυμίαν καὶ ἀγάπην, ὑπομονὴν καὶ πραότητα, καὶ διάκρισιν ἐν πάσιν, ὡς ἔπραττες, καὶ ἐμβάλλει ἐν τῇ καρδίᾳ σου φόβον καὶ τὴν φιλανθρωπίαν αὐτοῦ, ῥύσεται σε ἐκ πάντων τῶν ἐπιτηδευμάτων τοῦ ἐχθροῦ καὶ ποιήσεις αἰεὶ ἐμμένειν ἐν ἀγαθοῖς πράξεσι, καὶ κατευοδώσει σε εἰς τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον. Καὶ εὐθὺς λέγει τὸν Ν', εἶτα λέγει ὁ ἱερεὺς· Ἴδού, τέκνον, χάριτι Θεοῦ προσέδραμες ρκπ. XVI β. Κοστομ.-αθοη. διδλ. № 60 καὶ λέγει οὕτω· Σήμερον χαρὰ γίνεται ἐν οὐρανῷ ἐπὶ ἐνὶ ἁμαρτωλῶ μετανοοῦντι, καὶ εὐθέως ἄρχεται ἐξαγορεύειν, καὶ λέγει ὁ ἱερεὺς· Λέγε, ἀδελφέ, ἀνεροθριάστως τὰς σὰς πράξεις· πάντες γάρ, ὡς ἄνθρωποι φθαρτοί, ἐνοχλήθημεν ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ, πολλὰ καὶ ἡμαρτήσαμεν καὶ ἁμαρτάνομεν, ἀλλὰ (ἐπὶ) τοὺς οἰκτιρμούς τοῦ Θεοῦ θαρρόμεν, οὐ μὴ νικήσει τὸ πλῆθος τῶν ἡμετέρων κακῶν, ἐὰν διὰ μετανοίας εἰλικρινοῦς αὐτῷ προσιωῖμεν. Καὶ εὐθέως ἐρωτᾷ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς· Πόσους, κύριε, ἀδελφέ, ἢ τέκνον, ἢ ἀδελφή, ἢ κυρία χρόνους ἐν πρώτοις ἐφθάρῃ ἢ παρθένα σου... Ταῦτα ἐν πρώτοις χρὴ τὰς ἐξομολογήσεις ἀναδεχόμενον καὶ εἰς πόσας ὁμοῦ περιέπεσεν· ὁ ἀριθμὸς γὰρ ὑπὸ πάντων ζητεῖται καὶ αἱ διαφοραὶ τῶν προσώπων· εἰσὶ γὰρ διάφοροι δοῦλοι, πόρνοι, χῆραι, ὑπανδροὶ, μονάστριαι, καὶ ἱερομῆναι, διακόνισσαι καὶ πρεσβύτεραι, καὶ ὅταν ταῦτα ἐρωτήσῃ, ἐρωτᾷ αὐτὸν περὶ ἀρσενοκοιτίας... Ἐρωτᾷ αὐτὸν καὶ εἰ ἔπεσεν εἰς μαλακίαν... Ταύτης γὰρ εἰσὶν αἱ διαφοραί, ἄλλος μὲν εἰς δύο ἀδελφὰς περιέπεσεν ἐκ πατρὸς ἢ ἐκ μητρός, ἢ καὶ ἀμφοτέροι... Φθάνουσι δέ τινες ἕως ἐχυτῶν τῶν ἰδίων γυναικῶν τῆς ἀρρένομανίας ἐκτελεῖν ἔργον παρανομίας παρὰ φύσιν, καὶ μετὰ ταῦτα ἐρωτᾷ αὐτὸν καὶ περὶ κλεψιμαίων καὶ φόνων καὶ ἀρνήσεως λογαρίων. Ἐρωτᾷ αὐτὸν περὶ πάντων, καὶ ὅταν ταῦτα καλῶς αὐτὸν ἐρευνήσῃ καὶ εἴπῃ ὁ ἐξομολογούμενος, ἢ τίνα ἐξ αὐτῶν, ἢ ἐν, ἢ δύο, ἢ τὰ ἥμισυ, ἐνδέχεσαι αὐτὸν καὶ εἰς ὅλα εὐρίσκεισθαι. Τότε ρίπτει αὐτὸν τὸν ἐξομολογούμενον πάλιν ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἐπιμένων αὐτὸν ἐπεύχεται ὁ ἱερεὺς· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ συγχωρήσας διὰ Νάθαν τοῦ Δαβὶδ τὴν ἐξομολόγησιν. Γοηγ. ρ. 538. Καὶ μετὰ τὸ ἐγεῖραι αὐτὸν ἀπὸ τῆς εὐχῆς, ἐρωτᾷ αὐτόν· Θέλεις προσκλαῦσαι καὶ μετανοῆσαι, ὑπὲρ ὧν ἔπραξας, ἵνα μᾶλλον εἰς αὐτὰ μηκέτι ἐπιστραφῆς, καὶ εἰ φυλάξεις ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ τοῖς ὁδοῖς Κυρίου πορεύσῃ, οὐ μόνον συγχωρηθεῖσῃ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἢ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν. Καὶ εὐθὺς ἄρχεται τῆς εὐ-

χῆς ταύτης. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καλῶν δικαίους εἰς τὸ ἀγιάσαι καὶ ἀμαρτωλῶν εἰς τὸ δικαίωσαι... Εὐχὴ ἑτέρα.
 // Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων, ὁ μακρόθυμος καὶ πολυέλεος, ὁ κλίνας οὐρανοὺς καὶ καταβάς ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων. См. ркп. XV в. Аѳин.-Діонис. библи. № 489. Εὐχὴ ἑτέρα Ἰλασθητι, Κύριε, ἰλάσθητι τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν σου πάντα τὰ ψυχικὰ παραπτώματα τὰ ἐκούσιά τε καὶ ἀκούσια τὰ ἐν παραβάσει, τὰ ἐκ ῥαθυμίας...

- л. 248. Περὶ τῶν ἑορτῶν τοῦ χρόνου ὅλου.
- л. 250. Εὐχὴ, ἣν λέγει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ μέλλοντα μεταλαβεῖν.
- л. 252. Ἀκολουθία τῆς ἀγίας μεταλήψεως.
- л. 278. Ἀκολουθία τοῦ ἐξοδιστικοῦ τῶν μοναχῶν.
- л. 307. Ἀκολουθία εἰς ἀρχάριον ῥασσοφοροῦντα.
- л. 308. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ σχήματος.
- л. 324 об. Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος.
- л. 353. Εὐχὴ εἰς τὸ ἀποκουκουλίσαι.
- л. 354. Εὐχὴ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου ἐπὶ τὸν ἀφορισμῶ δεσμευθέντα.

LXXX. № 489 Εὐχολόγιον, ркп. Аѳино-Діонисіатскої библи. въ 4 долю листа, 432 листа, писана почеркомъ XV вѣка, но къ этому времени можетъ быть относимъ основной текстъ рукописи, а множество прибавочныхъ листовъ писаны иными почерками и позднѣйшаго времени.

л. 1. Рукою иною, но XV в. написанъ чинъ обновленія храма. Начала нѣтъ.

л. 5. Ἐτέρα εὐχὴ, εἰάν συμβῆ τεθνᾶναι ἄνθρωπον ἕνδον τοῦ ναοῦ ἢ ἐχέει αἷμα ἐκούσιως ἢ ἀκουσίως.

Ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων ὁ Θεός, εὐχαριστοῦμεν τὴν σὴν ἀγαθότητα, πανάγαθε βασιλεῦ, εὐδόκησον διὰ τῆς ἐμῆς ἀναξιότητος... Καὶ εὐθὺς ὁ ἀρχιερεὺς μυρώνει τὴν ἀγίαν τράπεζαν καὶ ὅλον τὸ θυσιαστήριον, εἴτα γίνεται ὁ ἀγιασμός.

л. 7. Εὐχὴ εἰς ἀπειλὴν σεισμοῦ.

Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ φοβερός, καὶ θαυμαστός, ὑπερένδοξός τε καὶ ἀληθινός. Соар. р. 623.

л. 7 об. Εὐχὴ ἑτέρα εἰς ἀπειλὴν σεισμοῦ.

Βασιλεῦ ἅγιε, φιλάνθρωπε Δέσποτα, μακρόθυμε Κύριε, ὁ πάσης αἰσθητῆς... Соар. р. 624.

л. 10. Περὶ τῶν βαθμῶν τοῦ γάμου.

л. 17. Αἱ ἐναντία ἡμέραι τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ, ἃς ἐφανέρωσεν ὁ Θεός.
Статья неокончена.

л. 18. Рукою XVII в. Τάξις γινομένη ἐπὶ θεμελίῳ ἐκκλησίας.

л. 19. Περὶ σταυροπηγίου.

л. 22. Отсюда начинается настоящій текстъ рукописи: Εὐχὴ, ἣν λέγει ὁ ἀρχιερεὺς ἐπὶ ἱστορηθεῖσαν καινὴν εἰκόνα.

Χρῖται αὐτὴν τῷ ἁγίῳ μύρῳ ἐν ταῖς τέσσαραις μέρεσι, καὶ οὕτω εὐχεται· Εἰρήνη πάσι. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε βασιλεῦ ἡμῶν.
Goar. p. 672.

л. 23. Εἰδήσεις τὸδε καὶ διαίρεσις τῶν εἰδῶν ἐνὸς ἐκάστου τὴν ποσότητα καὶ τὸ ἀρκετὸν ὄση. Статья о составленіи воскомастиха.

л. 23 об. Ἀκολουθία τῶν ἐγκαινίων. Вся служба съ стихирами, пареміями, канономъ, апостоломъ и евангелиемъ.

л. 50. Ἀκολουθία εἰς ἐγκαίνιον δίσκου καὶ ποτηρίου.

л. 51. Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονία ἀναγνώστου. Goar. p. 197.

л. 54. Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονία ὑποδιακόνου.

Τοῦ ἀρχιερέως ἱσταμένου. Goar. p. 204. Ἐἵτα ἀποδύει (т. е. послѣ молитвы) αὐτὸν τὸ φαλόνιον καὶ ἐνδύει τὸ στιχάριον, λέγοντος τοῦ ἀρχιερέως· Ἐνδύεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα στιχάριον τῆς ὑποδιακονίας εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς... Καὶ ζώννυται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα τὴν ὄσφυν αὐτοῦ ἐν ἐτοιμασίᾳ τοῦ εὐαγγελίου, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς... Καὶ λαμβάνει ὁ ἀρχιερεὺς τὸ μανδηλίον, καὶ ἐπιτίθει τοῦ χειροτονηθέντος τῷ ἀριστερῷ ὤμῳ, καὶ κελεύει λαβεῖν τὸ χερνιβόξεστον καὶ δοῦναι αὐτῷ νίφασθαι, καὶ ἐν τῷ νίφασθαι τὸν ἀρχιερέα, λέγει ὁ χειροτονηθεὶς γ'. Ὅσοι πιστοί. Καὶ κρατῶν ὁ ἀρχιερεὺς τὴν κεφαλὴν τοῦ χειροτονουμένου, λέγει οὕτως· Εὐλογητὸς Κύριος ἰδοὺ γέγονεν ὁ δοῦλος ὁ δεῖνα ὑποδιάκων τῆς ἁγιωτάτης ἐκκλησίας τῆσδε, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς... Καὶ οὕτως σφραγιζόμενος ἄπεισιν εἰς τοὺς ὑποδιακόνους. См. выше стр. 345.

л. 55 об. Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονία διακόνου. См. выше стр. 345—346. Ἐἵτα ἀσπασζόμενος ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως, ἀπέρχεται καὶ ἱσταται ἐκ πλαγίου τῆς ἁγίας τραπέζης, κρατῶν ῥιπίδιον, ὃς καὶ πρῶτος ἐν τῇ μεταλήψει τῶν ἄλλων μεταλαμβάνει, καὶ εἰ πρόσεσι ἐν τῷ τέλει αὐτὸς παρὰ τοῦ ἱερέως τοῖς προσιούσιν ἡσύχως μεταδίδει. Ἰστέον δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι ταῦτα γίνεται, ὅτε ἐστὶ τελεία λειτουργία· εἰ δὲ προηγιασμένη τυχὸν τύχοιεν, μετὰ τὴν ἀπόθεσιν τῶν τιμίων δώρων τῆς μεγάλης εἰσόδου, πρόσφέρεται καὶ χειροτονεῖται διάκωνος κατὰ τὴν ἄνωθεν ὑποτύπωσιν. Μετὰ δὲ τὴν ὕψωσιν καὶ τὸ κοινωνικόν, ἔρχεται ὁ ἀρχιερεὺς ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων θυρῶν μεταξύ τῶν δύο κίωνων, βλέπων πρὸς τὸν λαόν, καὶ

τοῦ ἄρτι χειροτονήτου διακόνου ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἵσταμένου μετὰ τοῦ τρι-
κηρίου, παραινεῖ αὐτὸν οὕτως· Αἰνός σοι τῷ φιλανθρώπῳ Θεῷ, τῷ μὴ
τοὺς εἰς σέ πλημμελούοντας κολάζοντι, ἀλλ' ἔοντι διὰ τῆς μετανοίας ἀγα-
θῶς πρὸς σέ ἐπιστρέφειν καὶ λαμβάνειν ἄφεσιν...

1. 63. Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονία ἱερέως.

Μετὰ τὸ ἀποτεθῆναι τὰ ἅγια δῶρα ἐν τῇ τραπέζῃ, πληρωθέντος
τοῦ μυστικοῦ ὕμνου, εὐθὺς ὑπὸ τοῦ πρωτοπρεσβυτέρου ἢ ἄλλων ἱερέων
ἐξέρχεται ὁ μέλλων χειροτονηθῆναι, ψαλλόντων τὸ Βασιλεῦ οὐράνιε, ἢ
ὅ τι δ' ἂν ὀρίση ὁ ἀρχιερέως, καὶ ἐξέρχονται ἐκ τῆς προθέσεως ἕως τὸ
μέσον τοῦ ναοῦ, καὶ οὕτως ἄρχεται ὁ εὐγλωττος τῶν ἱερέων μεγαλοφώ-
νως οὕτως· Προσφέρεται ὁ εὐλαβέστατος διάκονος ὁ δεῖνα ἀδελφός ἡμῶν
τοῦ χειροτονηθῆναι εἰς ἱερέα τῆς ἁγιωτάτης ἐκκλησίας ὁ δεῖνα. Ὁ δὲ
μέλλων χειροτονηθῆναι ποιεῖ μετανοίας, καὶ γίνεται καὶ ἡ δευτέρα πρόσ-
φεσις ἕως τῆς πρώτης, καὶ ἔρχονται ἔμπροσθεν τοῦ ἱεραστοῦ ἐνώπιον
τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ἐκφωνεῖ ὁ ἀρχιδιάκονος ἢ ἄλλος τις τὸ Πρόσχωμεν.
Καὶ ὁ ἀρχιερέως λέγει· Ἡ θεία χάρις... Goar. p. 244. Καὶ εὐθὺς (τ.
e. послѣ молитвы: ὁ Θεὸς ὁ ἀναρχος) εἰς τῶν πρεσβυτέρων ἢ τῶν πρω-
τοῖερέων ταῦτα λεπτῇ τῇ φωνῇ, ὅσον ἀκούειν (τοὺς) παρόντας καὶ ἀποκρίνε-
σθαι· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ
ἐπισκόπου ἡμῶν... Ὑπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ... Ὅπως ὁ φιλάνθρωπος
Θεὸς ἡμῶν... Ὑπὲρ τῶν εἰσεβεστάτων... Ὑπὲρ τοῦ συμπολεμησαί...
Ὑπὲρ τῆς πόλεως... Ὑπὲρ πάντων τῶν χρηζόντων τῆς τοῦ Θεοῦ βοη-
θείας... Ἀντιλαβοῦ... Τῆς παναγίας... Ὁ δὲ ἀρχιερέως, ἐπικειμένην ἔχων
τὴν χεῖρα ἐπὶ τῇ τοῦ χειροτονουμένου κορυφῇ, εὐχεται οὕτως· Ὁ Θεὸς
ὁ μέγας ὁ θαυμαστός ἐν δυνάμει... Goar. p. 243. Καὶ εὐθὺς γυρίζει
τὸ ὄπισθεν τοῦ ὠραρίου καὶ εὐθὺς λέγει· Ἐνδύεται ὁ δεῖνα ἐπιτραχή-
λιον δικαιοσύνης τῆς ἱερωσύνης εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς... Καὶ ἐνδύε-
ται αὐτὸν τὰ ὑπομάνικα καὶ εἰς τὸ δεξιὸν λέγει· Δεξιὰ Κυρίου ἐποίησε
δύναμιν, δεξιὰ Κυρίου ἐποίησέ με. Εἰς δὲ τὸ ἀριστερὸν λέγει· Αἱ χεῖ-
ρές σου ἐποίησάν με καὶ ἐπλάσαν με. Καὶ ζώνουσιν αὐτόν, λέγων· Εὐ-
λογητὸς ὁ Θεός, ὁ περιζωννύων με δύναιμι, καὶ φορεῖ αὐτόν τὸ φελώ-
νιον, λέγων· Οἱ ἱερεῖς σου, Κύριε, ἐνδύσονται δικαιοσύνην. Καὶ πάλιν
λέγει· Ἐνεδύθη ὁ δούλος τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα τὴν στολὴν τῆς ἱερωσύνης,
εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς... Καὶ σφραγιζων αὐτόν ἐπὶ τοῦ μετώπου, λέ-
γων· Σφραγιζεται ὁ δούλος τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα ἀπὸ διακόνων εἰς πρεσβύ-
τερον τῆς ἁγίας αὐτοῦ ἐκκλησίας τῆσδε, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ
Υἱοῦ... Καὶ εὐθὺς λέγει ὁ ἀρχιερέως οὕτως· Εὐλογητὸς Κύριος ἰδοὺ γέ-
γονεν ὁ δούλος αὐτοῦ ὁ δεῖνα πρεσβύτερος τῆς ἁγιωτάτης ἐκκλησίας τῆσδε,

εις τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ... Καὶ λέγει ὁ λαὸς γ'. Ἄξιος. Goar. p. 244. Πρὶν врычениѧ св. Тѣло, архιερεѧ говоритъ: Πρόσεχε τὴν παρακαταθήκην ταύτην, ἣν μέλλεις ἀπαιτεῖσθαι ἐν τῇ δευτέρᾳ παρουσίᾳ, μὴ ἐπιδώσης ταύτην αἰρετικοῦ ἢ νεκροῦ, ἢ διὰ δώρων, ἢ διὰ φόβον, ἢ δι' ἀπειλῶν, ἀλλ' οὖν ὡς τὰς κόρας τῶν ἀδολεούτων σου ὀφθαλμῶν οὕτως πρόσεξαι. Ὁ δὲ μετώπῳ ἐπιτίθησιν ἢ τῷ ὀφθαλμῷ τῷ παρὰ αὐτοῦ κατεχομένῳ ἄρτῳ καὶ μένει κεκλιμένος οὕτως. Ὅτε δὲ εἴπῃ ὁ ἀρχιερεὺς: Τὰ ἅγια τοῖς ἀγίοις, τότε ὁ χειροτονηθεὶς ἀποδίδει τῷ ἀρχιερεὶ τὸν ἄρτον καὶ παρ' αὐτοῦ μεταλαμβάνει τῶν ζωοποιῶν μυστηρίων πρὸ τῶν ἄλλων πρεσβυτέρων, καὶ μεταδίδει αὐτὸς τοῖς ἔξωθεν γρηζοῦσι· λέγει δὲ καὶ τὴν ὀπισθὰμβωνον εὐχὴν, καὶ λειτουργεῖ καθ' ἐκάστην ἐπὶ ἡμέρας ζ'. Μετὰ δὲ τὴν ὑψωσιν καὶ τὸ κοινωνικόν, ἔρχεται ὁ ἀρχιερεὺς μέσον τῶν ἁγίων θυρῶν, παρισταμένου ἔμπροσθεν αὐτοῦ ὁ καινοχειροτόνητος μετὰ τριηκρίου, παραινῶν αὐτὸν οὕτως: Πρόσεχε σεαυτὸν, ὧ πρεσβύτερε, καὶ βλέπε τὴν διακονίαν, ἣν παρέλαβες, ἣν ἀρτίως ἐδέξω, ἵνα αὐτὴν πληροῖς...

л. 69. Τάξις καὶ ἀκολουθία εἰς τὸ ποιῆσαι πρωτοπρεσβύτερον. Goar. p. 238.

л. 70 об. Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονίᾳ ἐπισκόπου Goar. pag. 252—256.

л. 83. Τάξις εἰς τὸ ἐνθρονῆσαι ἐπίσκοπον.

Ἄρχεται ἡ θεία λειτουργία μέχρι καὶ τοῦ κατελθεῖν οἱ ψάλται ἐκ τοῦ ἁμβωνος, καὶ ὅτε μέλλει ὁ διάκονος εἰπεῖν: Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν, πρὶν εἴπῃ τοῦτο, ἀνέρχονται οἱ κληρικοί μετὰ τοῦ ἐπισκόπου καὶ τοῦ μέλλοντος ἐνθρονῆσαι αὐτὸν ἀρχιερέως καὶ συγκαθίζουσιν αὐτὸν εἰς τὸν σύνθρονον. Ἐἴτα λέγει ὁ ἀρχιερεὺς εἰς τὴν κορυφὴν αὐτοῦ τὴν εὐχὴν ταύτην: Ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος, ὁ κλίνας τοὺς οὐρανοὺς τῇ ἀφάτῳ σου καινώσει, κλίνον τὸ οὖς σου καὶ ἐπάκουσον ἡμῶν τῶν δεομένων σου, καὶ ἀνάδειξον τὸν δοῦλόν σου τοῦτον, τὸν ἐνθρονιζόμενον παρ' ἐμοῦ τοῦ ἀναξίου δούλου σου, εἰς τὴν ἐπισκοπὴν καὶ προεδρίαν τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν καὶ ἀρχιεράρχου ὁ δεῖνα, ὥστε γενέσθαι αὐτὸν ἐπίσκοπον καὶ διάδοχον ὁ δεῖνα εἰς ποιμένα τῆς ἐμπιστευθείσης αὐτῷ λογικῆς ποιμνῆς τοῦ Χριστοῦ, εἰς δόξαν καὶ αἴνον τοῦ σοῦ κράτους, ποιμαίνοντα λαὸν αὐτοῦ ἐν ἔργοις καλοῖς καὶ ἀγαθοῖς προστάγμασιν (οἷς) καλῶς ἡρετίσω. Ὅτι ἅγιος εἶ... Ἐἴτα πολυχρονεῖται ὁ νέος ἐπίσκοπος, καὶ εὐθὺς ὁ διάκονος: Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ ἀρχιερεὺς: Ὅτι ἅγιος εἶ, ὁ Θεὸς ἡμῶν... Καὶ τελεῖται ὑπ' αὐτοῦ τοῦ νέου ἐπισκόπου ἡ θεία λειτουργία.

л. 85. Τάξις γινομένη ἐπὶ προχειρίσεως ἡγουμένου. *Goar.* p. 395.

л. 87. Τάξις γινομένη ἐπὶ προχειρίσει κηροφόρου καὶ δεποτάτου.

Προσαγόμενος ὁ τοιοῦτος τῷ ἀρχιερεῖ κλίνει τὴν κεφαλὴν καὶ σφραγίζων ἐκ γ'. ὁ ἀρχιερεὺς καὶ εὐχεται οὕτως· Ὁ πᾶσαν τὴν κτίσιν. *Goar.* p. 198. Καὶ οὕτως ἐνδιδύσκει αὐτὸν τὴν τετυπωμένην στολὴν καὶ ἐπευχόμενος ἀπολύει, καὶ πολυχρονεῖται ὁ ἀρχιερεὺς.

л. 88 об. Ἀκολουθία λεγομένη ὦρα, ἡνίκα ἂν ὁ ἀρχιερεὺς λύσῃ ἱερέα ἀφορισθέντα. *Goar.* p. 531.

л. 90 об. Ἀκολουθία εἰς λύσιν ἀφορισμοῦ ἱερέως ἐπὶ κοσμικόν τινα δεσμευθέντα παρὰ τούτου τοῦ ἱερέως ἕνεκα ὕβρεως τινός. *Goar.* p. 532.

л. 92. Εὐχὴ ἐτέρα εἰς τὸ λύσαι κανόνα εἰς ἀφορισθέντα. *Goar.* pag. 533.

л. 92 об. Εὐχὴ λεγομένη παρὰ τοῦ ἀρχιερέως εἰς λύσιν ὄρκου.

л. 93. Τάξις γινομένη περὶ ἀντιμινσίων. *Goar.* 518—520.

л. 99. Ἀκολουθία τοῦ ἁγιασμοῦ. *Чинъ не окончень.*

л. л. 107—110 вставные, писаные рукою XVШ в.

л. 111. Περὶ τοῦ πῶς δεῖ ἐξομολογεῖσθαι.

Λαμβάνειν δὲ τὸν ἐξομολογούμενον ὁ τοῦτον καὶ τὰ αὐτοῦ ἀναδεχόμενος ἔμπροσθεν τοῦ ἀγίου θυσιαστηρίου καὶ ἰστᾶν αὐτὸν ἐκεῖ, εἰ δὲ μὴ ἔστιν ἐκκλησία εἰς καθαρὸν που καὶ ἀνακχωρημένον, ἡγουν ἡσυχον τόπον, καὶ συνεύχεσθαι μετ' αὐτοῦ τὸν Ν'. ψαλμόν, ἢ τὸν ξιδ'. τὸ Τρισάγιον, τὸ Κύριε ἐλέησον μ'. καὶ μετανοίας μ'. καὶ εὐθὺς ἀποσκεπάζει αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν, εἰ καὶ αὐτὸς ἔστιν τὸ διάδημα φορῶν, ἐὰν ἔστιν ἀνὴρ, εἰ δὲ γυνή, οὐ· εἰ δὲ ἀββάς ἐστί, βάλλει τὸ κουκουλιον αὐτοῦ, καὶ ῥίπτει αὐτὸν ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου ἐν τοῖς γόνασι τοῦ ἀναδόχου, ποιεῖ δὲ αὐτὸν εἰπεῖν τοῦτο· Ἐξομολογοῦμαί σοι, Πάτερ, Κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, πάντα τὰ κρυπτά τῆς καρδίας μου. Καὶ ὁ ἀνάδοχος αὐτοῦ λέγει ἐπάνω αὐτοῦ τὴν εὐχὴν ταύτην. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καλῶν δικαίους εἰς τὸ ἀγιάσαι καὶ ἀμαρτωλοὺς εἰς τὸ σῶσαι καὶ μετανοοῦντας εἰς τὸ οἰκτειρῆσαι, πρόσδεξαι τὴν μετάνοιαν τοῦ δούλου σου ὁ δεῖνα, τοῦ προσπίπτοντος τῇ ἀνεκδιηγήτῃ σου δυνάμει καὶ ἀγαθότητι καὶ μεγαλοπρεπεῖα τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ καὶ Θεοῦ ἡμῶν ἐπὶ ἐξομολογήσει τῶν ἑαυτοῦ πλημμεληθέντων ἀμαρτημάτων, ἐλευθέρωσον αὐτὸν, ὡς εὐσπλαγχνος, ἀπὸ πάσης σαρκικῆς ἀμαρτίας, λάμπρονον αὐτὸν ἐκ πάσης ῥερυπωμένης συνειδήσεως, καθάρισον καὶ ἐνδυνάμωσον αὐτὸν ἐν ἐργασίᾳ τῶν ἐντολῶν σου, ἵνα καταξιωθῇ τῆς φιλανθρωπίας σου καὶ τύχῃ καὶ τῆς κοινωνίας τῶν θείων ἁγίων σου μυστηρίων τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ καὶ Θεοῦ ἡμῶν ἐν καθαρότητι ψυχῆς

καὶ σώματος, συναυξανόμενος ἐν τῇ ἐπιγνώσει τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος, εὖροι τὸ μέγα σου ἔλεος μετὰ πάντων τῶν ἁγίων τῶν ἀπ' αἰῶνος σοι εὐαρεστησάντων. Χάριτι καὶ οἰκτιρμοῖς καὶ φιλάνθρωπία τοῦ μονογενοῦς σου. Ἐἴτα ἀνιστᾷ ἑαυτὸν καὶ λέγων πρὸς αὐτὸν οὕτως· Ἰδοὺ θελήματι τοῦ Θεοῦ, τοῦ πάντας θέλοντος σωθῆναι, προσέδραμες τῇ ἁγία ἔξομολογήσει· βλέπε οὖν, τέκνον, μὴ ἀισχυθῆις ἀποκρύψης τί ἀπὸ τῆς ταπεινώσεως καὶ εὐτελείας μου καὶ ἔστω σοι γνωστόν, ὅτι οὐ μακρὰν εἶ ἀπὸ τῆς ὀργῆς καὶ ἀγανακτήσεως τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὁ ἔξομολογούμενος ἀποκρίνεται, λέγων· Πάτερ, ἤμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου τότε τότε. Ἐκάστην ἀμαρτίαν, ἣν ἔπραξα, καὶ ὁ ἀνάδοχος (εἰς) ἐκάστην ἀμαρτίαν ἀποκρίνεται· Ὁ Θεὸς συγχωρήσει σοι, τέκνον. Καὶ μετὰ τὸ ἔξομολογήσασθαι ἅπαντα, κλίνει αὐτὸν πάλιν ἐπὶ τὴν γῆν ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἐπεύχεται οὕτως· Εἰρήνη πᾶσι. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεός, ὁ συγχωρήσας διὰ Νάθαν τοῦ προφήτου Δαβὶδ τὰ ἴδια ἀμαρτήματα. *Goar. p. 538.* Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς τῆς σωτηρίας ἡμῶν, ὁ ἐλεήμων καὶ οἰκτιρῶν, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος, ὁ κλίνας οὐρανοὺς καὶ καταβάς ἐπὶ σωτηρία τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων, ὁ μὴ βουλόμενος τὸν θάνατον τοῦ ἀμαρτωλοῦ, ὡς τὸ ἐπιστρέφαι καὶ ζῆν αὐτόν. Αὐτός, Δέσποτα φιλάνθρωπε, παρακλήθητι τῷ δούλῳ σου ὁ δεῖνα καὶ παράσχου αὐτῷ τόπον (καὶ) καιρὸν μετανοίας, συγγνώμην ἀμαρτιῶν, ἱλασμὸν ἀνομιῶν καὶ ἄφεσιν πταισμάτων, χαριζόμενος αὐτῷ συγχώρησιν αὐτῷ, πᾶν πλημμέλημα ἐκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον, διαλλάγηθι αὐτῷ, συνάπτων δὲ τῇ ἁγία σου καθολικῇ καὶ ἀποστολικῇ ἐκκλησίᾳ. Ἐκφώνησις· Ὅτι σὸν τὸ κράτος καὶ σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία... *Cnf. Morini. De Sacram. Poenitentiae p. 618.* Καὶ ἀνιστᾷ αὐτόν, καὶ φάλλει φαρμὸν νε'. Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, ὅτι κατεπάτησέ με ἄνθρωπος... Καὶ μετὰ τὸ τέλος τοῦ φαρμακοῦ, ἐπεύχεται πάλιν οὕτως· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ μόνος ἀναμάρτητος, ὁ πλούσιος ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς, ὁ μὴ βουλόμενος τὸν θάνατον τοῦ ἀμαρτωλοῦ, ὡς τὸ ἐπιστρέφαι καὶ ζῆν αὐτόν, πρόσδεξαι καὶ τοῦ δούλου σου τὴν μετάνοιαν καὶ ἴασαι τὰ συντρίμματα τῆς καρδίας αὐτοῦ, μορφώσας ἐν αὐτῷ τὸν Χριστὸν σου δι' ἔργων ἀγαθῶν καὶ πράξεις καλοῦς τοῦ εὐαρεστηῆσαι σοὶ καὶ καταξιωθῆναι τῶν ἀφθάρτων καὶ αἰωνίων ἀγαθῶν, ὧν ἠτοίμασας τοῖς ἀγαπῶσι σε διὰ τῆς χάριτος καὶ δωρεᾶς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, μεθ' οὗ σοὶ ὄξαν ἀναπέμπομεν σὺν τῷ ὁμοουσίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ... Καὶ μετὰ τὴν εὐχὴν ἀσπάζεται αὐτόν καὶ ἀπολύει.

л. 116 об. Иная рука XV в. Толкованіе на первую главу евангелиста Іоанна Богослова св. І. Златоуста.

л. 118. Духовническая грамота, писанная рукою XVIII в.

л. 119. Ὅρισμοὶ ἐκ τῶν θεῶν καὶ ἱερῶν κανόνων, ἀποφηνόμενοι ἐν ταῖς γινόμεναῖς θεοκρατήταις ἱεραῖς συνόδοις ἐν τῇ μεγίστῃ πόλει Πάμφου (sic) παρὰ τῶν ἱερωτάτων ταύτης προέδρων δις τοῦ ἐνιαυτοῦ.

л. 171—432. Статьи разнаго содержанія чрезвычайно разнообразныхъ почерковъ.

LXXXI. № 452 Εὐχολόγιον, ркп. той же библ. въ 4 долю листа, 401 листъ, писана четкою скорописью XV в.

л. 1. Оглавленіе рукописи.

л. 1. Εὐχαὶ τοῦ λυχνικοῦ. 7 молитвъ съ главопреклонною.

л. 5 об. Εὐχαὶ ἐωθιναί. 11 молитвъ съ главопреклонною.

л. 11. Ἀρχὴ σὺν Θεῷ τῆς διατάξεως τῆς θείας λειτουργίας, ἐν ᾗ καὶ τὰ διακονικά. *Н. Красносельцевъ.* Матер. для исторіи чина литургіи в. I, стр. 36—78.

л. 32. Ἐτέρα διατάξεις τῆς θείας λειτουργίας τῶν προηγιασμένων.

л. 37. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου, ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου.

л. 63. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου. Въ концѣ чиновъ положены особые тропари св. Златоусту и Василю Великому.

л. 97. Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων.

л. 115. Ἀποστολοευαγγέλια.

л. 139. Столпъ утреннихъ евангельскихъ чтеній.

л. 140. Τὰ ἐνδεκα ἐωθινὰ εὐαγγέλια.

л. 153. Евангельскія чтенія на весь годъ по Синаксарю.

л. 171. Евангельскія и апостольскія чтенія на праздники года.

л. 203. Τῇ κυριακῇ τῆς Πεντηκοστῆς ἐσπέρα.

л. 219. Ἐξοδιαστικόν. См. выше стр. 282—285 и прим. по Есфигм. ркп. № 208.

л. 254. Ἀκολουθία εἰς ἀρχάριον ῥασσοφοροῦντα. См. выше стр. 276.

л. 255. Ἀκολουθία εἰς κουρὰν μανδουτώ, ἧτοι τοῦ μικροῦ σχήματος. См. выше стр. 276—278 и 577. Даетъ священникъ ново-постриженному крестъ въ правую руку, говоря: Εἶπεν ὁ Κύριος· ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθήτω μοι. Ἄφας δὲ κηρὸν καὶ ἐμβαλὼν τῇ ἐτέρᾳ

χειρὶ λέγων· Εἶπεν ὁ Κύριος· οὕτω λαμβάτω τὸ φῶς. Предъ апосто-
ломъ поюгъ „Елицы во Христа“, вмѣстѣ Трисвятого. Новопостри-
женный прислуживаетъ прочимъ братіямъ за трапезою. Δίδοται δὲ
εἰς τὴν τράπεζαν ἐκάστῳ ἀδελφῷ ἐν ποτήριον ἀργυροῦν οἴνου εἰς τὴν
σωτηρίαν καὶ ἄφесιν τῶν ἁμαρτιῶν τοῦ νεοκουρήτου.

л. 268. Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος. См. выше
стр. 577. Особенности тѣже, что и въ предыдущемъ чинѣ.

л. 203. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐλαίου. Начало до канона Арсенія
см. выше стр. 576. На хвадитѣхъ стихиры и ектенья великая у Гоара
pag. 334—335. Молитва: Κύριε ἐν ἐλέει читается послѣ ектеньи παρὰ
τῶν ἱερέων ἐπάνω τῆς κανδήλας и за нею Ἐναρχε, ἀδιάδοχε безъ про-
долженія pag. 337. Тропари, что выше стр. 384. Елицы во Христа,
прокимень: Ἐγὼ εἶπα· Κύριε ἐλέησόν με, апостоль Goar. p. 377 и
евангеліе. Прилож. стр. 123, ектенья и молитва: Εὐδιάλλαχτε Κύ-
ριε тамъ же, стр. 124 и Πάτερ ἅγιε, прокимень второй: Ἐν ἧ ἂν ἡμέρα,
апостоль и евангеліе, что нынѣ, ектенья и молитва: Δέσποτα Κύ-
ριε ὁ Θεὸς παντοκράτωρ, ἅγιε βασιλεῦ τῆς δόξης. Прилож. стр. 127.
Καὶ ποιῶν σταυροὺς τρεῖς τῇ δεξιᾷ χειρὶ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, λέγει·
Εἰσάκουσόν μου, Κύριε. Εἰσάκουσόν μου, Δέσποτα. Εἰσάκουσόν μου, Ἄγιε.
Εἶτα λαβὼν ἔλαιον, λέγει τὴν εὐχὴν καθ' αὐτὸν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ·
Πάτερ ἅγιε... Εἶτα ἀλείφει αὐτὸν σταυροειδῶς τὸ μέτωπον, τὰς δύο πα-
ρειὰς καὶ ὑποκάτω τοῦ πώγωνος, ἤγουν τὸν γαργारेῶνα καὶ ὀπισθεν τὸν
τένοντα καὶ τὰς παλάμας τῶν δύο χειρῶν... 3 прокимень: „Господи
да не яростию твоею“, апостоль и евангеліе, что нынѣ, молитва:
Ἀγαθὲ καὶ φιλόνηρωπε. Goar. p. 341, четвертый прокимень: „Гос-
поди, услыши молитву мою“, апостоль къ Римлянамъ: Ὅσοι Πνεύ-
ματι Θεοῦ ἄγονται, евангеліе Матѳея: Νομικός τις προσῆλθε τῷ Ἰη-
σοῦ, молитва: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παιδεύων καὶ πάλιν ἰώμενος p.
342, пятый прокимень: „Господи, что ся умножиши ся“, апостоль
къ Галагамъ: Εἰδότες, ὅτε οὐ δικαιοῦται ἄνθρωπος ἐξ ἔργων νόμου,
евангеліе отъ Марка: Προσκαλεῖται ὁ Ἰησοῦς τοὺς δώδεκα μαθητὰς
и молитва: Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν p. 345, проки-
мень шестой: Ἐν τῷ ἐπικαλεῖσθαι, апостоль къ Колоссянамъ: Ἐνδύ-
σασθε, ὡς ἐκλεκτοί, евангеліе отъ Луки: Ἠρώτα τις τῶν φαρισαίων
τὸν Ἰησοῦν, ἵνα φάγη μετ' αὐτοῦ... и молитва: Ὁ πλούσιος ἐν ἐλέει
καὶ πολὺς ἐν ἀγαθότητι p. 345, Прилож. стр. 130, прим., 7 прокимень:
„Господи да не яростию твоею“, апостоль: Ἐνδυναμοῦσθε ἐν Κυρίῳ
καὶ ἐν τῷ κράτει..., евангеліе отъ Матѳея: Εἶπεν ὁ Κύριος· ἐὰν ἀφῆτε

τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν и молитва: Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἰατρὲ ψυχῶν..., р. 345, помазываютъ, по обычаю, съ чтениемъ: Εἰσάκουσον... и „Отче врачу“. Μετὰ ταῦτα προσφέρουσι καὶ ἱστώσιν αὐτὸν ἔμπροσθεν τοῦ τετράποδος ἀσκεπῆ ὄντα, καὶ ἵστανται οἱ ἕξ ἱερεῖς γυρωθὲν αὐτοῦ. Священники кладутъ руки на голову и евангелие, и первый изъ нихъ читаетъ молитву: Εὐσπλαγγνε, πολυέλεε... Прилож. стр. 591. Ἐἵτα ἀλείφεται ὑπὸ τῶν ἱερέων, λεγόντων καὶ τὴν εὐχὴν ταύτην χαμηλῇ φωνῇ: Πάτερ ἅγιε, καὶ ἀσπάζεται ὁ ἀδελφὸς τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, ποιοῦσα τροпари: Ἐὐχέλαιον... Πηγὴ ἰαμάτων... Νεῦσον παρακλήσεσι... Συναλείφονται δὲ παρ' ἀλλήλων οἱ ἱερεῖς καὶ ἀλείφουσι καὶ τοὺς παρεστῶτας παρὲς τοῦ, δι' ὃν τὸ εὐχέλαιον γίνεται, ек-тенья и отпустъ. Слич. ркп. Синайск. библи. XVI в. № 989 см. выше прам. стр. 589—591.

- л. 345. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ.
- л. 363. Молитвы на различные случаи.
- л. 387. Ἀκολουθία εἰς ψυχὴν κρινομένην.
- л. 392. Ἀκολουθία εἰς κοσμικοὺς κοιμηθέντας.

LXXXII. № 29. Εὐχολόγιον, ркп. Чаупской библи. въ Солунѣ въ 8 долю листа, 433 листа, писана четкою скорописью XV в. Въ рукописи много виньетокъ и заглавныхъ раскрашенныхъ буквъ.

- л. 1. Рукою XVI в. написанъ Διάταξις τῆς θείας λειτουργίας.
- л. 7. Рука XV в. Ἀρχὴ τῆς λειτουργίας καὶ τῶν διακονικῶν. Чинъ до херувимской пѣсни, а далѣе отсутствуютъ листы.
- л. 11. Литургия св. I. Златоуста. Начальнаго листа нѣтъ.
- л. 29. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου.

- л. 56. Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων.
- л. 69. Ἀποστολοευαγγέλια τῶν ἑορτῶν τοῦ ὅλου χρόνου.
- л. 212 об. Одинадцать утреннихъ евангелий.
- л. 224 об. Ἀκολουθία τῆς γονυκλισίας.
- л. 236 об. Ἀκολουθία τῶν ἁγίων Θεοφανίων.
- л. 246. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ.
- л. 253. Ἀκολουθία σὺν Θεῷ ἁγίῳ τοῦ εὐχελαίου.
- л. 284 об. Εὐχὴ εἰς ἀρχάριον ῥασοφοροῦντα.
- л. 285 Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ σχήματος, ἤγουν τοῦ μανδουώτου.

Μετὰ τὸ κρουσθῆναι τὸ ξύλον τῆς λειτουργίας καὶ ἄρξασθαι τοὺς ἀδελφοὺς τῶν ὥρῶν, εἰσφέρει ὁ ἐκκλησιάρχης τὸν μέλλοντα ἀποκαρῆναι

καὶ ποιεῖ γονυκλισίας γ'. ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων εἰκόνων καὶ εἰς τοὺς χορούς, καὶ τῷ καθηγουμένῳ, καὶ ἐξεληθὼν ἵσταται ἐν τῷ νάρθηκι τῶν δὲ ὤρων τελειωθείσων, καὶ τῆς λειτουργίας δηλαδὴ ἀρχομένης, ἀποτίθεται πᾶσαν τὴν κοσμικὴν ἐσθήτα, καὶ εἰσαχθεὶς ἔνδον τῶν βασιλικῶν πυλῶν παρὰ τοῦ ἐκκλησιάρχου, ἵσταται μετὰ κολοβίου ἄζωστος, ἀνυπόδητος, ἀσκεπής, ὡσπερ τις κατὰ δικός. Ψαλλομένων δὲ τῶν συνήθων ἀντιφώνων, καὶ τῆς εἰσόδου γινομένης, λέγεται εἰς τὸ Δόξα κοντάκιον τῆς ἡμέρας, Καὶ νῦν, ἦχος α'. Ἀγκάλας πατρικὰς διανοίξαι μοι... Λέγεται δε τοῦτο ἐκ γ'. Τοῦτου δὲ ψαλλομένου, ποιεῖ μετανοίας ἐπ' ἐδάφους γ'. ὀδηγῶντος αὐτὸν καὶ τοῦ ἀναδόχου αὐτοῦ, ποιεῖ δὲ ὁμοίως καὶ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ναοῦ τρίς, εἶτα ἐληθὼν ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων θυρῶν, ἐκεῖσε τοῦ καθηγουμένου μετὰ τῶν ἀδελφῶν ἵσταμένου καὶ φῶτα ταῖς χερσὶ πάντων φερόντων, ποιεῖ κάκεισε μετανοίας καὶ αὔθις γ'. Εἶτα σταθεὶς οὗτος ὄρθιος, καὶ τὴν κεφαλὴν μικρὸν ὑποκλίνων, ἐρωτᾶται παρὰ τοῦ καθηγουμένου, εἰ ἔστιν ὁ καθηγούμενος ἱερεὺς, εἰ δ' οὖν, ἐρωτᾶται παρὰ τοῦ ἱερέως οὕτως: Τί προσῆλθες, ἀδελφέ .. Ποθῶν τὸν βίον τῆς ἀσκήσεως, τίμια πάτερ. Εἶτα λέγει ὁ τὰς ἐρωτήσεις ποιῶν. Ὅντως καλὸν ἔργον καὶ μακάριον ἐξελέξω. Общные вопросы и приглашение. Ταῦτα πάντα οὕτω καθομολογεῖς ἐπ' ἐλπίδι τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ... Εἶτα ἐπεύχεται ὁ ἱερεὺς: Ὁ πανοικτίρμων οὖν Θεὸς καὶ πολυέλεος... Goar. p. 384 Εἶτα πλέον κλίνας τὴν κεφαλὴν, καὶ τοῦ διακόνου εἰπόντος: Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν, τίθησιν ὁ ἱερεὺς τὸ εὐχολόγιον ἐπάνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην εἰς ἐπήκοον πάντων. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἀξίους εἶναι νομοθετήσας τοὺς τὰ βιωτικά πάντα καταλιπόντας... Goar. p. 385 Εἰρήνη πᾶσι, Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν... Καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν μυστικῶς: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἡ ἐλπίς καὶ καταφυγὴ πάντων τῶν ἐλπίζόντων ἐπὶ σέ... p. 385. Εἶτα ἐκτείνει τὴν χεῖρα εἰς τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον ὁ ἱερεὺς, λέγων: Ἰδοὺ ὁ Χριστὸς ἀοράτως ἐνταῦθα πάρεστι... Ibid. Ἀπόκρισις: Ναί, τίμια πάτερ, ἐκ προαιρέσεως. Καὶ μετὰ τὸ συνταξασθαι, λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ ἱερεὺς: Λάβε τὸ φαλλίδιον καὶ ἐπίδος μοι. Καὶ ἐπιδιδόντος αὐτοῦ τὸ φαλλίδιον τῷ ἡγουμένῳ, λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ ἱερεὺς πάλιν: Ἰδοὺ ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ Χριστοῦ λαμβάνεις αὐτό... p. 386. Καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς τὸ φαλλίδιον ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ ἡγουμένου, λέγει: Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ θέλων πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι... Пострижение и одѣяние въ гиматіѣ, палліѣ, поясъ и сандалия и молитва: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, εἰσάγαγε τὸν δοῦλόν σου... p. 386. Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ δεῖνα ἔλαβε τὸν ἀρραβῶνα τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος... Παραλαβόντες δὲ αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ εἰς τὸ διακονικόν, κουρεύουσι, λέγοντες καὶ τὸν Ἄμω-

μον. Ὁ δὲ διάκονος λέγει συναπτήν τοῦ Τρισαγίου, εἶτα τὸ προκείμενον καὶ τὸν ἀπόστολον καὶ τὸ εὐαγγέλιον, καὶ καθεξῆς ἡ θεία λειτουργία τελεῖται. Μετὰ δὲ τὸ εὐαγγέλιον ὁ ἀποκαρεὶς ἀδελφὸς ἀσπάζεται αὐτὸ καὶ τὸν προσεστῶτα καὶ τοὺς ἀδελφούς καὶ ἰσταται, ἔνθα προσταγῇ τὸ πέρας ἐκδεχόμενος τῆς λειτουργίας. Слич. стр. 276—278.

л. 292 об. Τάξις γινομένη εἰς τὸ μέγα καὶ ἀγγελικὸν σχῆμα. Слич. стр. 278—282.

л. 318 об. Εὐχὴ εἰς τὸ ἀποκουκουλίσαι.

стр. 319 об. Τάξις γινομένη ἐπὶ τελευταίην χριστιανοῦ ἀνθρώπου.

Ἐξ Εἰσέρχεται ὁ ἱερεὺς εἰς τὸν οἶκον, ἔνθα κεῖται εὐτρεπισμένον τὸ λείψανον κατὰ τὴν συνήθειαν καὶ, ποιήσας εὐλογητόν, λέγει Τρισάγιον, εἶτα τροπάριον: Ἀνάπαυσον, Σωτὴρ ἡμῶν, Δόξα καὶ νῦν, Ὁ ἐκ Παρθένου ἀνατείλας, καὶ εὐθύς· Ἐλέησον ἡμᾶς κ. τ. λ., εἴθ' οὕτως αἴρεται τὸ λείψανον καὶ τίθεται ἐν κλίνῃ, καὶ βαστάζοντες αὐτὸ εἰσφέρομεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ψάλλοντες καὶ καθ' ὁδὸν τὸ Τρισάγιον μετὰ μέλους, καὶ τροπάριον ἤχος α'. Μνήσθητι, Κύριε, ὡς ἀγαθός. Εἶτα συναχθέντων πάντων καὶ τοῦ ἱερέως εὐλόγησαντος τὸν εὐλογητόν τὸν Θεόν, ἀρχεται ὁ δομέστικος· Ἄρωμοι ἐν ὁδῷ... Ἀλληλουία εἰς ἤχον β' καὶ γίνεται ὁ Ἄρωμος, στάσεις γ'. εἰς δὲ τοὺς μοναχοὺς γίνεται δύο. После каждой статьи ектенья, а по третьей статье: Εὐλογητός εἶ, Κύριε... Τῶν ἁγίων ὁ χορὸς εὔρε πηγῆν... ектенья и тропари: Ἀνάπαυσον, Σωτὴρ ἡμῶν... Δόξα, Καὶ πάντα τὰ ἐν ἀγνοίᾳ... Καὶ νῦν, Ὁ ἐκ Παρθένου, ἀνατείλας... антифоны. Ἰστέον, ὅτι εἰς κοσμικῶν λείψανα οὐ λέγονται οἱ ἀναβαθμοί, ἀλλὰ μετὰ τὴν ἀνωθεν ἐκφώνησιν, ἀρξαι τὰ παρόντα νεκρώσιμα ἰδιόμελα κατ' ἤχον: Ποία τοῦ βίου τροφή διαμένει... Ἔτερα στιχηρὰ τοῦ Θεοφάνους, ὧν ἡ ἀκροστιχίς: Σούς, Χριστέ, δούλους γράφον ἐν ζώντων βιβλίῳ. Антифоны всѣхъ гласовъ чередуются съ стихирами. Блаженства: Ληστήν τοῦ παραδείσου... а надъ монахами: Μνήσθητι τοῦ δούλου σου, ὁ Θεός, ὡς ἐμνημόνευσας τοῦ ληστοῦ... Апостолъ и евангеліе, ектенья, стихиры на пѣлованіе: Δεῦτε τελευταῖον ἀσπασμόν... Ποῖος χωρισμός... Ποῖα τὰ τοῦ σώματός μου νῦν ὄργανα... Ποία ἡ ζωὴ ἡμῶν ἐστίν... Βλέποντες τὸν τεθνεῶτα ἀδελφόν... Δεῦτε, οἱ ἀπόγονοι Ἀδάμ... Σήμερον ἡ τοῦ βίου πονηρά... Μέγας ὀκλαυθμὸς καὶ ὀδυρμός... Σήμερον τῶν ματαίων ἡ ἐλπίς... Πάντες οἱ ὀρῶντές με νεκρόν... Σῶζε τοὺς ἐλπίζοντας... Ὅρῶντές με ἄφωνον... Пресβείαις τῆς τεκούσης σε, Χριστέ... Τρισάγιον κ. τ. λ. Μετὰ πνευμάτων δικαίων... κ. τ. λ. и ектенья. Εἰς δὲ τοὺς μοναχοὺς σκόπει, πῶς γίνεται ἡ ἀπόλυσις. Μετὰ τὸν ἀσπασμόν καὶ τὸ θεοτοκίον, τροπάριον τὸ Σῶζε τοὺς

ἐλπίζοντας... Αἴρονται τὸ λείψανον μετὰ τῆς κλίνης, ἀπέρχονται εἰς τὸ κοιμητήριον, ψάλλοντες τὸ Ἅγιος ὁ Θεὸς καὶ τὰ στιχηρά ταῦτα Ἀνάπαυσον Σωτήρ... Ὅτε τῷ λόγῳ σου παραστησομένῳ... Τῷ Ἀδὰμ ἐχρημάτισεν... Καὶ ὅτε ἀπέλθωσιν εἰς τὸ κοιμητήριον, ψάλλουσιν ἦχος πλ. β'. Ὅρωντές με ἄφωνον. Εἶτα ἄραντες τὸ λείψανον, θάπτουσιν, ἄδοντες τροπάριον, ἦχος πλ. δ'. Γῆ χανοῦσα... Καὶ λαβῶν ἔλαιον ὁ ἱερεὺς μετὰ κανδήλας, ἐπιχέει ἀνωθεν τοῦ λειψάνου, ποιῶν τύπον σταυροῦ τρίτον, λέγων καὶ τὸ Ἀλληλούια ἕκ γ'. καὶ Τοῦ Κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, ἀπαξ, καὶ οὕτως σφαλιζεται ὁ τάφος, ψάλλοντες τροπάριον, ἦχος γ'. Τῷ τύπῳ τοῦ σταυροῦ... Πνευματικοὶ μου ἀδελφοὶ καὶ συνασκηταὶ μου... Δόξα, Καθὼς εἶπας, Κύριε, τῇ Μάρθᾳ... Καὶ νῦν, Δέσποινα, πρόσδεξαι... Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, Μετὰ πνευμάτων δικαίων κ. τ. λ. Ἐλέησον ἡμᾶς.. Καὶ γίνεται ἀπόλυσις. Βάλλομεν καὶ μετανοίας ἰβ'. ὑπὲρ τοῦ κοιμηθέντος ἀδελφοῦ, ὅσοι ὑπάρχομεν ἐν τῷ μνήματι. Снес. выше стр. 591—593.

л. 347. Τάξις γινομένη ἐπὶ τελευταίῳ μοναχοῦ.

Содержится лишь приготовление къ погребению монаха, а самый чинъ изложенъ кратко.

л. 348 об. Εὐχαὶ τοῦ λυχνικοῦ. 7 молитвѣ.

л. 351 об. Εὐχαὶ ἑωθιναί. 9 молитвѣ.

л. 355 об. (Εὐχὴ), ὅταν τέξη γυνή.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σοῦ δεόμεθα καὶ σὲ παρακαλοῦμεν.

Goar. p. 264.

л. 356. Τῇ δὲ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ.

л. 357. Воцерковление дитяти. Дмитриевскій. Прилож. стр. 7—9.

л. 360. Ἀκολουθία τοῦ βαπτίσματος. Тамъ же стр. 9—15.

л. 375. Εὐχὴ εἰς τὸ ἀπολοῦσαι τὸν νεοφώτιστον. Тамъ же стр. 16.

л. 376 об. Ἀκολουθία εἰς μνήστρα, ἡγουν ἀρραβῶνος.

Въ концѣ чина: λέγει τὸν παρόντα ἀπόστολον Ἀδελφοί, χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε, πάλιν ἐρῶ· χαίρετε... εἶτα Ὁ μήτραν παρθενικὴν ἀγίαςσας... Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα, καὶ γίνεται ἀπόλυσις. Въ чинѣ не достаетъ одного листа.

л. 380 об. Τάξις γινομένη ἐπὶ σαλευθείσης ἀγίας τραπέζης.

л. 383. Μεθοδίου, τοῦ ἀγιωτάτου πατριάρχου, διάταξις περὶ τῶν διαφόρων τρόπων καὶ ἡλικία ἐπιστρεφόντων.

л. 387. Ταρασίου, τοῦ ἀγιωτάτου πατριάρχου, εὐχαὶ εἰς ἀνοίξια ἐκκλησίας, ὑπὸ αἰρετικῶν βεβηλωθείσης.

л. 390. Εὐχαὶ διάφοροι.

- л. 415. Ἀκολουθία τῆς ἀκαθίστου.
 л. 423 об. Слово св. I. Златоуста на Пасху (не окончено).
 л. 425. Два канона надъ умершими. Въ концѣ рукописи нѣсколько листовъ дописаны рукою XVI в., т. е. тою же самою, что и въ началѣ рукописи.

LXXXIII. № 690 Εὐχολόγιον, рки. Патмосской библиотекы въ 4 долю листа писана разными почерками XV вѣка. Листовъ въ рукописи 193.

- л. 1. Молитва надъ коливомъ.
 л. 2. Εὐχαὶ τοῦ λοχικοῦ. Молитвы вечерней литіи.
 л. 3. Уставъ службы преждеосвященной литургіи.
 л. 5. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου, ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσσοστόμου.

Въ концѣ чина приписка: Ἐτελειώθη ἡ θεία καὶ ἱερὰ λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσσοστόμου διὰ χειρὸς ἐμοῦ Λαμπυροῦ καὶ ἀναγνώστου ἐν ἔτει ςϠ4ε'. ἐν μηνὶ Μαρτίῳ χ' = 1487.

- л. 21. Чинъ литургіи преждеосвященныхъ Даровъ безъ начала.
 л. 36. Εὐχολόγιον, σὺν Θεῷ ἁγίῳ περιέχον τὴν ἅπασαν ἀκολουθίαν. Εὐχαὶ τοῦ λοχικοῦ. 8 молитвъ безъ входной и главопреклонной. За молитвами слѣдуетъ подробное изложеніе чина вечерняго богослуженія. На сугубой ектенѣ положена молитва прилежнаго моленія.

- л. 40 об. Ἑρμηνεία τοῦ ὄρθρου. Молитвъ 11 съ опущеніемъ 9.
 л. 46 об. Τῇ κυριακῇ ἐσπέρα σημαίνει ταχύτερον διὰ τὴν γονυκλισίαν. На вечерни положены три пареміи: одна изъ пророка Исаи и двѣ изъ пророка Іереміи.

- л. 57. Ἀκολουθία τῶν ἁγίων Θεοφανείων.

Въ чинѣ послѣ главопреклоненія положено читать молитву: Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸ πικρὸν ὕδωρ ἐπὶ Μωϋσεὺς τῷ λαῷ σου. Goar. pag. 363.

- л. 64. Ἀκολουθία τοῦ ἁγιασμοῦ τῆς νεομηνίας.

Молитва начинается такъ: Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ μονογενὴς Υἱός, ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ Πατρὸς, ὁ ἀληθινὸς Θεός, ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀθανασίας..., по окончаніи которой слѣдуетъ нынѣшняя: Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ μέγας τῇ βουλῇ καὶ θαυμαστός τοῖς ἔργοις... Goar. p. 361. При погруженіи креста, καὶ λαβῶν ὁ ἱερεὺς

τὸν τίμιον σταυρόν, καταδύει αὐτὸν ἐν τῷ ὕδατι, λέγων μεγαλοφώνως· Φῶς ὁ Πατήρ, Φῶς ὁ Υἱός, Φῶς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον. Δόξα τῇ ἁγίᾳ καὶ ὁμοουσίῳ καὶ ζωοποιῷ καὶ ἀδιαιρετῇ Τριάδι πάντοτε... Εἶτα φάλλει τροπάρια, ἦχος β'. Τῶν σῶν δωρεῶν ἀξίους ἡμᾶς ποιήσον, Θεοτόκε Παρθένε... Τοῦτο λέγει μέχρις οὗ ἁγιασθῶσι πάντες οἱ ἀδελφοί, Δόξα καὶ νῦν, ἦχος δ'. Ἐκ παντοίων κινδύνων τοὺς δούλους σου φύλαττε, εὐλογημένη Θεοτόκε.

λ. 69. Ἀκολουθία τοῦ ἀρχιερέως.

εἰς ὁλ

Обычное начало съ тронаремъ и кондакомъ дня. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἀποστείλας τὴν ἀλήθειάν σου εἰς τὴν κληρονομίαν σου ἐν τοῖς πατράσιν ἡμῶν τοῖς ἐκλεκτοῖς σου... См. выше стр. 459. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Πάτερ ἀγαθὲ καὶ φιλόνηρωπε, τὸν ἀρχιερέα τοῦτον ἰσχυρόν см. выше стр. 460. Ὅτι σὺ εἶ ὁ εὐλογῶν... Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὰ μνηστρα... Ὑπὲρ τῶν νῦν μνηστευομένων πρὸς ἔνωσιν συζυγίας τοῦ... Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν χαρίζεται αὐτοῖς σωφροσύνην... Ὑπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ ὁδεῖνα καὶ τῆς δούλης τοῦ Θεοῦ... Ὑπὲρ τοῦ δωρηθῆναι αὐτοῖς ἀκατάγνωστον διαγωγὴν... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Ὅτι πρέπει... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος, ὁ πάσης κτίσεως δημιουργός, ὁ τὴν πλευρὰν τοῦ προπάτορος Ἀδάμ εἰς γυναῖκα μορφώσας. Goar. p. 315. Δέσποτα φιλόνηρωπε, ὁ ἐν τῇ προφητικῇ φωνῇ ἐνισχύσας. См. выше стр. 460—461 прим. Καὶ λαβὼν τὰ δακτυλίδια ὁ ἱερεὺς ἐπιδίδει τῷ ἀνδρὶ καὶ τῇ γυναικί, καὶ ἀλλάσσουσιν αὐτὰ τρίς. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος, ὁ τὰ διηρημένα συναγαγών... p. 311. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν ἐξ ἔθνων προμνηστευσάμενος... p. 311. Ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀγάπης ἔσται μεθ' ὁμῶν πάντοτε νῦν καὶ ἀπολύσις.

Εἰ δὲ βούλονται ἐναυθῆτα στεφανωθῆναι, εἰσέρχονται μέσον τοῦ ναοῦ μετὰ λαμπάδων, φάλλοντες οἱ κληρικοὶ ψαλμὸν ρκε'. ἀπόκεινται δὲ ἐν τῇ ἁγίᾳ τραπέζῃ στέφανα δύο καὶ ἐν τῇ προθέσει (ποτήριον), πλήρες οἴνου, καὶ ἄρχονται τὰ διακονικά· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τῶν νῦν συναπτομένων πρὸς γάμου κοινωνίαν... Ὑπὲρ τοῦ παρασχεθῆναι αὐτοῖς σωφροσύνην... Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὸν γάμον... Ὑπὲρ τοῦ δωρηθῆναι αὐτοῖς ἐν ὁράσει υἱῶν... Ὑπὲρ τοῦ δωρηθῆναι αὐτοῖς στέφανον τίμιον καὶ ἀμάραντον... Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς δωρηθήσεται αὐτοῖς... Ὑπὲρ τοῦ ρυθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Ὅτι πρέπει... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος, ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον καὶ ἐκ τῆς πλευρᾶς αὐτοῦ ἀνοικοδομήσας γυναῖκα... p. 317. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Εὐλογητός εἶ, Δέσποτα παντοκράτωρ, ὁ τῆς ζωῆς ἀρχηγός, ὁ σπιλβώσας τὸ φῶς καὶ καλέσας ἡμέραν. См. выше стр. 461. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῶν ἀπάντων Πατήρ, ὁ χεῖρα πρὸς χεῖρα διδούς См. выше стр. 462. Καὶ λαβὼν τὰ στέφανα, ὁ ἱερεὺς στέφει τὸν νεόνυμφον ὁμοίως καὶ τὴν νύμφην, λέγων· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξη καὶ τιμῇ.. ἐκ γ'. Ὅμοίως καὶ τὴν νύμφην. Εἶτα λέγει· Ἐβηθκας ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν... Εἶτα λέγει· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ δόξη καὶ τιμῇ στεφανώσας τοὺς ἁγίους σου ἀποστόλους, στεφάνωσον τοὺς νεόνυμφους τούτους... Сн. выше стр. 463. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τῇ σωτηριῶδει σου οἰκονομία... p. 318. Προκείμενον, ἦχος βαρύς· Δόξη καὶ τιμῇ στεφάνωσον... Στίχος· Ἐβηθκας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν... Πρὸς Ἐφεσίους· Ἀδελφοί, αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ὑποτασσέσθωσαν. Τέλος· ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω. Ἀλληλουάριον. Ἡ γυνή σου, ὡς ἄμπελος. Евангеліе, что у Goar. p. 318, краткая сугубая ектеңья. Ἐπικαλούμεθά σε, Δέσποτα παντοκράτωρ, τὸν στερεωτὴν καὶ ἀρχηγὸν τῆς σωφροσύνης, τὸν στεφανοῦντα τοὺς παρθενικοὺς γάμους.. См. выше стр. 464. Εἰρήνην πάσι. Τὰς κεφαλὰς. Εὐχὴ τοῦ κοινοῦ ποτηρίου· Ὁ Θεός, ὁ πάντα ποιήσας τῇ ἰσχύϊ σου.. p. 319. Εἶτα δίδωσιν αὐτοῖς τὸ κοινὸν ποτήριον, καὶ ψάλλει· Ποτήριον σωτηρίου... Ζήσονται οἱ νεόνυμφοι εἰς αἰῶνα αἰῶνος. Ἡ ἁγία Τριάς ὑμᾶς ἀχωρίστους διαφυλάξει. Καὶ κρατοῦσιν οἱ παράνυμφοι τὰ στέφανα, καὶ ὁ ἱερεὺς εὐχεταί· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ἀδελφοί, χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε, πάλιν ἐρῶ χαίρετε.. См. выше стр. 465. Καὶ κρατοῦσιν οἱ παράνυμφοι τὰ στέφανα καὶ εἰσέρχονται ἕως τὸν παστόν, ψάλλοντες οἱ κληρικοὶ τροπάρια· Ἅγιοι μάρτυρες... Δόξα σοι, Χριστέ... Ἐπὶ σοὶ κεχαριτωμένη... Ὅταν φθάσωσιν εἰς τὴν πόλιν τοῦ παστοῦ, λέγει ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν ταύτην· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καταξιώσας εἰσελθεῖν ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας... p. 320. Εὐχὴ παστοῦ δήσεων· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καταξιώσας εἰσελθεῖν εἰς τὸν νυμφῶνα τῶν δούλων σου.. См. выше стр. 465. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τοῦ ἐνιαυτοῦ τὸν στέφανον εὐλόγησας. p. 325. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Νυμφῶνα καταντήσαντες οἱ δούλοι σου, Κύριε p. 325. Εἶτα πάλιν Τρισάγιον, Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστίν, Κύριε ἐλέησον ἰβ'. τὸ ἀπολυτικίον τῆς ἡμέρας, θεοτοκίον, τὴν τιμιωτέραν, Δόξα σοι, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι, καὶ ἀπόλυσις. Слнч. выше стр. 459—466.

1. 77. Εὐχαὶ λεγόμεναι εἰς γυναῖκα, ὅταν γεννήσῃ.

Начало обидное. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πλάστης καὶ δημιουργὸς τῶν ἀπάντων, ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τοῦ χοῦ. Дмитриевскій.

Прилож. стр. 1. Εὐχὴ ἑτέρα· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τοῦ Ἀδάμ καὶ τῆς Ἐδᾶς συγχωρήσας τὰ παραπτώματα αὐτῶν καὶ κατελθὼν ἐκ τῶν οὐρανῶν... Εὐχὴ ἑτέρα· Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τεχθεὶς ἐκ τῆς παναχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας ἐν Βηθλεέμ, καὶ ὡς νήπιον τεθείς ἐν φάτνῃ καὶ ἐφάνης ἐν τῷ κόσμῳ... p. 261 Εὐχὴ εἰς τὰς εὐρεθοῦσας γυναῖκας εἰς τὸν οἶκον, ἐν ᾧ ἐγεννήθη τὸ παιδίον. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὰ ἐν τῇ ὀθόνη εἰπὼν Πέτρῳ τῷ ἀποστόλῳ... Прилож. стр. 6, Goar. p. 263. Εὐχὴ τῆς μαίας· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῷ ἐνυποστάτῳ σου λόγῳ... Goar. p. 263. Εὐχὴ ἑτέρα· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ μόνος ἀναμάρτητος, ὁ πλούσιος ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς... См. выше стр. 455.

л. 79. Εὐχὴ εἰς τὸ σφραγίσαι παιδίον, λαμβάνον ὄνομα τῆ ἡ'. ἡμέρα ἀπὸ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σοῦ δεόμεθα καὶ σὲ ἱκετεύομεν, σημειωθήτω τὸ φῶς... p. 264. Εὐχὴ ἑτέρα· Ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ διὰ τοῦ μεγαλοφωνοτάτου τῶν προφητῶν Ἰσαίου προκαταγγείλας ἡμῖν τὴν ἐκ Παρθένου σάρκωσιν... См. выше стр. 455, p. 268. Καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς τὸ παιδάριον, λέγει· Τὰ ῥήματά μου ἕως· Εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν σου... Καὶ εἰσέρχεται μέσον τοῦ ναοῦ, λέγει· Χαῖρε, κεχαριτωμένη, ὁμοίως καὶ ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων θυρῶν, λέγων· Ὁ καθάρωτατος ναὸς τοῦ Σωτῆρος. Εἶτα λαβὼν ἔλαιον ἀπὸ τὴν κανδήλαν, λέγει· Χρίεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα ἔλαιον ἀγαλλιάσεως τὸν ἀβραβῶνα τοῦ βαπτίσματος, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ... Εἶτα ὁ ἱερεὺς λέγει· Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τεσσαράκοντα ἡμέραις τοῦ νόμου εἰς τὸ ἱερὸν εἰσελθεῖν ὑπὸ Μαρίας τῆς ἁγίας Μητρός... Прилож. стр. 19.

л. 80 об. Εὐχὴ εἰς τὸ ἐκκλησιάσαι γυναῖκα τεσσαράκοντα ἡμερῶν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παραγενόμενος ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων... Прилож. стр. 18, прим. Εὐχὴ ἑτέρα. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σοῦ δεόμεθα καὶ σὲ παρακαλοῦμεν καὶ ἱκετεύομεν, Αὐτὸς ὁ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πᾶσαν λογικὴν τε καὶ ἄλογον φύσιν. Goar. p. 267.

л. 81. Εὐχαὶ εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον.

Здѣсь любопытно слѣдующее замѣчаніе: Καὶ μετὰ τὸ μυρῶσαι ὅλον τὸ σῶμα, ἐνδύει τὸ παιδίον τὸν χιτῶνα καὶ φάλλει· Χιτῶνά μοι παράσχου φωτεινόν... εἶτα σταυρωσίματα, φάλλονται εἰς τὸ πρῶτον· Τῷ σταυρῷ ἐνδεδυμαι, εἰς δὲ τὸ δεύτερον· Ὅπλον ἀήττητον καὶ Πάντοτε

ἔχοντες, Χριστέ... Послѣ омовенія καὶ λύσας τὰ σταυρία, λέγει: Νῦν ἀπολύεις.

л. 91. Молитвы на различные случаи.

л. 116. Апостольскія и евангельскія чтенія общимъ святымъ.

л. 133. 11 утρενнихъ евангельскихъ чтеній.

л. 143. Εὐχή, ὅταν μέλλει μεταλαβεῖν ὄλους.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, Ἄμὲν καὶ ποιμήν, ὁ τὸ δάνειον χαρισάμενος τοῖς δυοῖ χρεοφειλέταις... Goar. p. 536. Εὐχή συγχωρητικὴ ὑπὸ πνευματικοῦ πατρὸς: Ὁ Θεός, ὁ συγχωρήσας Δαβὶδ διὰ Νάϊθαν τὰ ἴδια ὁμολογήσαντι κακά... p. 538.

л. 144. Ἀκολουθία εἰς κοιμηθέντας.

Εὐλογεῖ ὁ ἱερεὺς καὶ ψαλμὸς 4 и 17 каѳизма, „Благословенъ еси, Господи“, „Святыхъ ликъ обрѣте источникъ жизни“, стихиры. ἤχος α'. Σοῦ, Σῶτερ, δεόμεθα τῆς σῆς γλυκείας μεθέξεως... κ. τ. λ. Goar. p. 439 д. на всеѣ восемь гласовъ, при чемъ нѣкоторыя надписываются εἰς ἱερεῖς. Послѣ стихиръ 8 гласа, священникъ поминаетъ усопшаго, кондакъ: „Со святыми упокой“, икосъ: „Самъ единъ еси“ и блаженства: Ληστήν τοῦ παραδείσου, Χριστέ, πολίτην... Ἐνοιζόν μου τὸ στόμα κ. τ. λ. Апостоль и евангеліе, что нынѣ. Стихиры: Δεῦτε τελευταῖον ἀσπασμόν... Ποῖος χωρισμός... Πάντα τὰ τοῦ σώματός μου νῦν ὄργανα... Μέγας ὁ κλυθμός καὶ ὄδυρμός... Σῶσαι τὸ σὸν πλάσμα βουληθεῖς... Σῶσαι τοὺς ἐλπίζοντας εἰς σέ, Μήτηρ τοῦ ἀδότου Ἠλίου... Δόξα, Ὁρῶντές με ἄφωνον... Καὶ νῦν, Μεταβολὴ τῶν ἰλιβομένων, ἀπαλλαγὴ τῶν ἀσθενούντων... Снес. выше стр. 592—593.

л. 160 об. Ἀκολουθία εἰς μοναχοῦς.

Чинъ, за немвогими исключениями, тотъ же, что на стр. 478—481. Здѣсь находимъ и дополненія недостающаго выше. Послѣ стихиры: Ὁ κυριεύων καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων... слѣдуютъ другія стихиры: Ἐν γῆ πραέων, ἔνθα ἤχος ἐξακούεται... Ὅναρ τὰ ἐν τῷ βίῳ εἰδώς... Ἐνθα εὐφραινομένων ἐστὶν ἡ κατοικία, ἔνθα ἤχος терпнότητος... Λόγοις σου τοῖς σεπτοῖς πειδαρχῶν... Τὰ εὐλογητάρια, ἐκτενὴ (великая заупокойная). Послѣ 6 антифона, ектения съ молитвою: Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός τῶν πατέρων καὶ πάσης σαρκός, ὁ διδούς καταστολὴν δόξης ἀντὶ πνεύματος ἀκηδίας... См. выше стр. 531, Goar. p. 437. Послѣ молитвы: Ὁ μέγας ἀρχιερεὺς... Καὶ εὐθὺς αἴρεται τὸ λείψανον ἐν τῷ τάφῳ. Αὕτη ἡ κατάπαυσις μου... Ἐξέλιπον ἀπὸ τῆς συγγενείας μου καὶ κατέλιπον... κ. τ. λ. Εἶτα βάλλει ἔλαιον ἐκ τῆς καθήλας καὶ λέγει τροπάριον: Τῷ τύφῳ τοῦ σταυροῦ σου... κ. τ. λ., ектения съ мо-

литвою: Μνήσθητι, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν... p. 437. Εἶτα Ν'. καὶ κατα-
 χωννύουσιν αὐτὸν ἐν τῇ γῆ, εἶτα: Μνήσθητι, Κύριε, ὡς ἀγαθός, Δόξα καὶ
 νῦν, Σὲ καὶ τεῖχος καὶ λιμένα. Κύριε ἐλέησον ρ'. καὶ ποιῶσιν οἱ μο-
 ναχοὶ μετανοίας, καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν συνήθη αἵτησιν, Τὴν τιμιωτέραν καὶ
 ἀπόλουςις.

- л. 174. Чтенія изъ апостола и евангелія на различные случаи.
 л. 183. Τοῦ κῦρ Καλλίστου τοῦ Τηλικούδη περὶ ἡσυχαστικῆς τριβῆς.
 л. 188. Ἔτερα κεφάλαια περὶ νήψεως Θεολήπτου Φιλαδελφίας.
 л. 191. Апостольскія и евангельскія чтенія.

LXXXIV. № 715 Илитарій той же библи. на пергаментѣ, пи-
 санный скорописью XV в.

Εὐχὴ ἐπὶ χειροτονίᾳ ἐπισκόπου.

Μετὰ τὸν Τρισάγιον... Goar. p. 251 καὶ ἐπιδίδεται αὐτῷ χάρτις,
 ἐν ᾧ γέγραπται: Ψήφω καὶ δοκιμασίᾳ ὁσιωτάτων ἐπισκόπων, θεοσεβεστά-
 των πρεσβυτέρων, θεοφιλεστάτων διακόνων καὶ παντὸς τοῦ εὐαγοῦς κλή-
 ρου καὶ λαοῦ τῆς θεοσόστου πόλεως τῆσδε. Ἡ θεία χάρις... Goar. p.
 250. Καὶ μετὰ τοῦτο προσάγεται αὐτῷ ὁ χειροτονητός, καὶ ἀναπτύσσων ὁ
 ἀρχιεπίσκοπος τὸ εὐαγγέλιον... Goar. p. 251—252 до конца.

Εὐχὴ ἐπὶ χειροτονίᾳ πρεσβυτέρου καὶ τάξις γινομένη ἀκολουθίας ἐν
 τῷ χειροτονεῖσθαι πρεσβύτερον ὑπὸ τοῦ πατριάρχου τὸν πληροῦντα τὰ
 ἀρχidiaconικά.

Μετὰ τὸ εἰσενεχθῆναι τὰ ἅγια δῶρα. Goar. p. 244.

Εὐχὴ ἐπὶ χειροτονίᾳ διακόνου.

Μετὰ τὸ γενέσθαι τὴν ἁγίαν ἀναφορὰν καὶ ἀνοιγῆναι τὰς θύρας.
 Goar. p. 211.

Εὐχὴ ἐπὶ χειροτονίᾳ ὑποδιακόνου. Goar. p. 204. Codex. Barberin.
 S. Marci.

Εὐχὴ ἐπὶ χειροτονίᾳ ἀναγνώστου... p. 195.

Κανὼν ἐκκλησιαστικὸς ἠκριβόμενος εἰς μνήστρα. Ἰσταται ὁ ἀρ-
 χιεπίσκοπος ἐν τῷ ἱερατείῳ, οἱ δὲ ἀρμοζόμενοι πρὸ τῶν θυρῶν τοῦ
 ναοῦ, καὶ λαμβάνει ὁ ἀρχιεπίσκοπος δακτυλίδια δύο, καὶ τίθεισιν αὐτὰ ἐν
 τῇ ἁγίᾳ τραπέζῃ, καὶ κειμένου τοῦ ἁγίου ποτηρίου ἐν αὐτῇ, καὶ ἵσταται
 ὁ διάκονος, ποιῶν τὰ διακονικά, καὶ λέγει: Εὐλόγησον, δέσποτα. Ὁ ἀρ-
 χιεπίσκοπος: Εὐλογημένη ἡ βασιλεία... Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἁνωθεν...
 Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τῶν μνηστευσαμένων
 ἀλλήλων καὶ τῆς σωτηρίας αὐτῶν... Ὑπὲρ τοῦ δούλου αὐτοῦ καὶ τῆς δούλης
 τοῦ Θεοῦ... Ὑπὲρ τοῦ παρασχεθῆναι αὐτοῖς... Ὑπὲρ τοῦ ρυσθῆναι... Ἀν-

τιλαβού, σῶσον... Ὁ Θεός, ὁ αἰώνιος... Gouar. p. 311. Εἶτα λαμβάνει ὁ ἱερεὺς τὰ δακτυλίδια, καὶ δίδει αὐτοῖς καὶ ἀλάσσει γ'. καὶ εὐθὺς λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ ἐξαποστείλας τὴν ἀλήθειάν σου καὶ τὴν κληρονομίαν σου καὶ τὴν ἐπαγγελίαν σου ἐπὶ τοὺς δούλους σου τούτους... См. выше стр. 459, прим. 1 и 3 и 460. Середина этой молитвы и конецъ чина вытерты.

Чинъ вѣнчанія.

Начало чина вытерто. Ἐν εἰρήνῃ... Ἵπὲρ τῆς ἄνωθεν... Ἵπὲρ τῆς εἰρήνης... Ἵπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ἵπὲρ τῶν συναπτομένων... Ἵπὲρ τοῦ εὐλόγηθῆναι... Ἵπὲρ τῶν νεονύμφων τοῦδε καὶ τῆσδε καὶ τῆς ἐν Χριστῷ ἀγάπης καὶ σωτηρίας αὐτῶν τοῦ... Ἵπὲρ τοῦ εὐφρανθῆναι αὐτοὺς ἐν ὀράσει υἱῶν... Ἵπὲρ τοῦ παρασχεθῆναι αὐτοῖς... Ὅπως Κύριος ὁ Θεός ἡμῶν χαρίσεται... Ἀντιλαβού, σῶσον... Τῆς Παναγίας... Ὁ Θεός ὁ ἅγιος, ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον. Gouar. p. 317. Ὁ Θεός ὁ ἀναρχος καὶ πάσης κτίσεως δημιουργός... См. выше стр. 29. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Εὐλόγητός εἰ, Δέσποτα παντοκράτωρ, ὁ τῇ σῇ βουλήσει κατ' εἰκόνα σου καὶ ὁμοίωσιν συμπλάσας τὸν ἄνθρωπον καὶ εἰδὼν αὐτὸν ἔφησεν τῷ ἀγαπητῷ σου Υἱῷ· οὐ καλὸν εἶναι τὸν ἄνθρωπον μόνον ἐπὶ γῆς, ποιήσωμεν αὐτὸν βοηθὸν κατ' αὐτοῦ, καὶ ἐπάρας μίαν τῶν πλευρῶν αὐτοῦ, ἀνοικοδόμησας αὐτῷ γυναῖκα καὶ ἔδωκας αὐτὸν βοηθὸν κατ' αὐτόν. Ἔτι καὶ νῦν πραραλοῦμέν σε, Δέσποτα, πάντα τὰ προκείμενα αὐτοῖς ἐν εἰρήνῃ κατεύθυνον. Εὐλόγησον αὐτούς, ὁ Θεός, ὡς ἡλόγησας Ἄβελ τὸν δίκαιον. Εὐλόγησον αὐτούς, ὁ Θεός, ὡς ἡλόγησας τὸν δίκαιον Σὴθ μετὰ τῆς συγκοίτου αὐτοῦ, καὶ τῆς τεκνογονίας αὐτοῦ. Εὐλόγησον αὐτούς, ὁ Θεός, ὡς ἡλόγησας Νῶε, τὸν δεῦτερον πατέρα τῆς οἰκουμένης ἐπὶ πλήθους υδάτων. Εὐλόγησον αὐτούς, ὁ Θεός, ὡς ἡλόγησας τοὺς δώδεκα πατριάρχας. Εὐλόγησον αὐτούς, ὁ Θεός, ὡς ἡλόγησας τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραὴλ. Εὐλόγησον αὐτούς, ὁ Θεός, ὡς ἡλόγησας Ἰσαὰκ καὶ Ῥεβέκκαν. Εὐλόγησον αὐτούς, ὁ Θεός, ὡς ἡλόγησας Ἰακώβ καὶ Ῥαχὴλ. Εὐλόγησον αὐτούς, ὁ Θεός, ὡς ἡλόγησας Ἰωακείμ καὶ τὴν Ἄνναν. Εὐλόγησον αὐτούς, ὁ Θεός, ὡς ἡλόγησας Ζαχαρίαν καὶ τὴν Ἑλισάβετ. Εὐλόγησον αὐτούς, ὁ Θεός, ὡς ἡλόγησας Ζαχαῖον πανοικί. Εὐλόγησον αὐτούς, ὁ Θεός, ὡς ἡλόγησας τὸν οἶκον Ὀνησηφόρου διὰ τῆς εἰσόδου Παύλου. Εὐλόγησον αὐτούς, ὁ Θεός, ὡς ἡλόγησας τὸν γάμον ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἐποίησας πρώτην καὶ μεγάλην εὐλογίαν σου. Καὶ κρατήσας τὰ στέφανα, ὁ ἀρχιερεὺς λέγει οὕτως· Κύριε, ἐν τῇ δυνάμει σου εὐφρανθήσεται ὁ βασιλεύς... Στίχος· Τὴν ἐπιθυμίαν τῆς καρδίας αὐτοῦ... Στίχος· Ὅτι προέφθασας αὐτὸν ἐν εὐλογίαις... Στίχος· Ἔθηκας ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐ-

τῶν... Καί εἶθ' οὕτως τιθήσας (sic) τὰ στέφανα ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, λέγει γ'.¹⁾.. Καί παραδίδει τὰς δεξιὰς αὐτῶν, λέγει· Ὁ Πατήρ τῶν οἰκτιρμῶν χειρὶ τὰ πάντα παραδίδοται. Λέγει γ'. Δόξη καὶ τιμῆ ἑστεφάνωσας αὐτῶν. Δεξιὰ ἄχραντε τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἡ δημιουργήσασα τὸν Ἀδάμ, αὕτη ἡ δεξιὰ σου καὶ τοὺς ἁλιεῖς ἐσόφισεν, αὕτη ἡ δεξιὰ σου, Κύριε, τὸν Μωϋσῆν ἐφόλαξεν ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσῃ, ἄδοντα καὶ ψάλλοντα κραταιωθῆτω ἡ χεὶρ σου. Σὺ γὰρ εἶπας, Κύριε, διὰ τοῦ προφήτου σου Δαβίδ· Δεξιὰ Κυρίου ἐποίησε δύναμιν, δεξιὰ Κυρίου ὕψωσε με. Αὐτὸς καὶ νῦν, Δέσποτα, στήριξον τὰς δεξιὰς ταύτας ἀσπίλους καὶ ἀμώμους εἰς τὸ εὐαγγελισθῆναι ἀλλήλοις πάσας τὰς ἡμέρας αὐτῶν. Ὅτι σὺ εἶ, ὁ Θεὸς ἡμῶν. Снес. выше стр. 567. Καὶ εὐθέως ποιεῖ καθέ(δ)ραν καὶ λέγει ὁ διάκονος· Πρόσχωμεν. Ὁ ἱερεὺς· Εἰρήνη πᾶσι. Прокимень, апостоль и евангеліе, что выше стр. 30. Краткая сугубая ектеня, возгласъ священника: „Яко милостивъ и человекѡлюбецъ Богъ“. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ παντοκράτωρ, ὁ πάντας θέλων σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν. Δέσποτα, Δέσποτα τῶν ἀπάντων, ὁ λαβὼν χοῦν ἀπὸ τῆς γῆς καὶ πλάσας ἔργον τίμιον τὸν ἄνθρωπον... См. выше стр. 183—184. Отличія въ текстѣ весьма небольшія. Конецъ молитвы читается такъ: Κατακόσμησον αὐτοὺς ἐν πάσῃ σωφροσύνῃ τῷ σῶ φόβῳ, ἵνα διὰ τῶν δούλων σου τούτων δοξάζουσι τὸ πανάγιον ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ... Ὁ ἱερεὺς· Καὶ καταξίωσον ἡμᾶς... Ἐκφώνησις· Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία... Ὁ ἱερεὺς· Εἰρήνη πᾶσι. Ὁ διάκονος· Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Ὁ ἱερεὺς· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τῇ σωτηριῶδει σου οἰκονομία... Соар. р. 318. Ὁ διάκονος· Πρόσχωμεν. Ὁ ἱερεὺς· Τὰ προηγιασμένα ἅγια. Κοινωνικόν· Ποτήριον σωτηρίου²⁾... Ὁ ἱερεὺς· Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παρεγενόμενος ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας καὶ εὐλόγησας τὸν γάμον καὶ τὸ ὕδωρ εἰς οἶνον μεταποιήσας. Αὐτός, Δέσποτα Κύριε, καὶ τὸ ἐν τῷ ποτηρίῳ τούτῳ εὐλόγησον τῇ δυνάμει τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος, ὥστε γενέσθαι τοῖς πίνουσιν ἐξ αὐτοῦ εἰς ὑγίαν καὶ σωτηρίαν, καὶ ἐν ὁμοίᾳ φυλαχθῆναι αὐτοὺς εὐλόγησον πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτῶν. Ὅτι ἠυλόγηται³⁾... Καὶ ψάλλον θεοτοκίον· Ἐπὶ σοὶ χαίρει. Εὐχὴ εἰς τὸ ἀποστεφανῶσαι· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ θάλαμον εὐτρεπίσας διὰ τῆς σῆς παρουσίας καὶ εἰς νυμφῶνα καταντήσαντες οἱ δοῦλοί σου τὴν κατὰ δύναμιν δοξολογίαν σου καὶ προσφέρομεν, θεόμεθ' ἀ σου, Δέσποτα τῶν ἀπάντων, πρόσδεξαι τὰ στέφ(ανα) αὐτῶν εἰς τὴν ἐπουράνιον σου βασιλείαν καὶ

1) Это место вытерто въ рукописи 2) тоже 3) тоже.

ἀξίωσόν πάντας τοὺς ἐν νόμῳ καὶ στεφάνῳ ἀφθαρσίας σου ἐπάθλω παρ-
θενείας τούτοις κατακοσμῶν. Αὐτός, Δέσποτα, τούτους τοὺς νεονύμφους
εὐλόγησον κατὰ τὴν εὐλογίαὶν τῶν πατέρων Ἀβραάμ, Ἰσὰκ καὶ Ἰακώβ,
χάρισαι αὐτοῖς ὕψιστην ψυχῆς καὶ σώματος, παιδοποιεῖν ἀγαθὴν καὶ γέ-
ρας τίμιον...¹⁾ Сн. выше стр. 184. Εὐχὴ εἰς τὸ λύσαι στέφανον· Κύριε
ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παραγενόμενος ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἐκεῖσε τὸν
γάμον εὐλόγησας, αὐτοὺς καὶ νῦν εὐλόγησον τὴν ἔπαρσιν τῶν στεφάνων
τούτων, ἵνα καὶ διὰ τῶν δούλων σου δοξάζηται σου τὸ πανάγιον ὄνομα
τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ...²⁾ Νυμφῶνα καταντήσαντες... р. 325...³⁾

LXXXV. № 170 Εὐχολόγιον, рукоп. Аѳоно-Каравадьской библи.
(безъ начала) писана прекрасною скорописью XV в. Листовъ 170.

л. 1. Литургия Златоуста. Начинается она молитвою 2 антифона.

л. 24. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου
τοῦ Μεγάλου.

л. 34 об. Ἡ θεία μυσταγωγία τῶν προηγιασμένων.

л. 43. Апостольскія и евангельскія чтенія на различные случаи.

л. 110. Ἀκολουθία τοῦ ἁγιασμοῦ τῶν Θεοφανίων.

л. 116. Ἀκολουθία τοῦ ἁγιασμοῦ.

л. 124. Молитвы на различные случаи.

л. 139. Εὐαγγέλια τὰ ἰα'.

л. 147. Молитвы вечернія и утреннія.

л. 154 об. Μεθοδίου, τοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου, διατάξεις περὶ
τῶν διαφορῶν τρόπων καὶ ἡλικίᾳ ἐπιστρεφόντων.

л. 158. Ἀκολουθία, ψαλλομένη τῇ μεγάλῃ μ'. ὅτε βούλη ποιῆσαι
προηγιασμένην. Стихиры и пареміи.

LXXXVI. № 155 Εὐχολόγιον, рукопись той же библи. въ 16
долю листа, 193 листа, писана скорописью XV в. Начала нѣтъ.

л. 2. Молитвы утреннія.

л. 5. Апостольскія и евангельскія чтенія.

л. 25. Ἀκολουθία τῶν ἁγίων Θεοφανίων.

л. 33 об. Εὐχὴ εἰς γοναῖχα λεχοῦσαν.

л. 36 об. Εὐχαὶ τῶν κατηχομένων. Молитвы огласительныя
читаются 8 разъ или десять.

л. 46 об. Τάξις γινομένη ἐπὶ μνήστροις βασιλέων καὶ λοιπῶν ἀν-
θρώπων.

¹⁾ Это мѣсто вытерто въ рукописи ²⁾ тоже ³⁾ тоже.

Брачушіеся входятъ въ церковь съ зажженными лампадами. Чинъ брака совершаетъ священникъ въ алтарѣ и оттуда выносятъ вѣнды. При возложеніи вѣнцовъ, если вѣнчались цари, то говорилось: „Господи Боже нашъ, славою и честію“, а надъ частными лицами—„Положилъ еси на главахъ ихъ вѣнды“. Чинъ изложенъ съ указаніемъ и на другую практику. Такъ, напр., здѣсь отмѣчается, что иногда священникъ чинъ вѣнчанія совершаетъ на срединѣ храма, что новобрачныхъ вводятъ въ алтарь, при пѣніи нынѣшнихъ тропарей.

л. 51 об. Εὐχὴ λεγομένη ἰδίαις (sic) διγάμου.

— Ἀκολουθία τῆς γονυκλισίας (одно начало).

л. 52. Εὐχὴ ἐπὶ εὐλογία οἴνου.

л. 52. Ἀκολουθία ἐγκαινιασμοῦ.

л. 70 об. Ἀκολουθία τοῦ εὐχελαίου.

л. 90. Τάξις γινομένη εἰς ἀρχάριον μοναχόν, ἤγουν εἰς ῥασοφόρον.

л. 90 об. Τάξις καὶ ἀκολουθία εἰς κουράν μανδουτώτου.

л. 96. об. Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος.

л. 115. Ἀκολουθία εὐχελαίου εἰς τοὺς κοιμηθέντας.

л. 126. Ἀκολουθία εἰς νεκρώσιμον.

л. 136 об. Молитвы на различные случаи.

л. 166. Μνήμη τοῦ δικαίου πατριάρχου Ἀβραάμ, υἱοῦ τοῦ Θάρα.

Разныя историко-хронологическія замѣчанія.

л. 171. Παραίνεσις πρὸς τοὺς ἀναξίους καὶ μετὰ ἀφοβίας καὶ ἀνεσχοντίας προσερχομένους τοῖς θεοῖς μυστηρίαις.

л. 172. Ἀθανασίου, πατριάρχου Ἀλεξανδρείας, ἐρμηνεία, λύσις τιῶν ἐρωτημάτων.

л. 186 об. Нѣкоторыя молитвы.

л. 188. Κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν.

LXXXVII. № 51 Εὐχολόγιον, рукопись Аѳоно-Кесиропотамской библ. въ 16 долю листа, 80 листовъ, писана крупнымъ почеркомъ XV в.

л. 1. Ἀκολουθία εἰς κοιμηθέντα μοναχόν.

л. 44 об. Ἀρχὴ τοῦ εὐχελαίου τῶν τεθνεώτων.

л. 69 об. Εὐχαὶ τῆς γονυκλισίας.

л. 79. Εἰς ἀδελφοποίησιν.

XVI ВѢКЪ.

LXXXVIII. № 164 Εὐχολόγιον, рукопись Αθωνο-Φιλοθεεεωσκεισ βιβλ. въ 16 долю листа, 428 листовъ, писана разгонистымъ почеркомъ XV—XVI в. На рукописи имѣется неважная приписка позднѣйшей руки 1565 года.

л. 1. Διάταξις τῆς θείας λειτουργίας.

Εἰς τὸ ἐπιτραχήλιον λέγει· Καὶ σχῆμα εὐφροσύνης περιεβάλλου μοι, ὅτι στέφανον ἐξ ἀκάνθων περιέδησαν, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν· καὶ γὰρ ὁ ζυγὸς σου χρηστὸς καὶ τὸ φορτίον σου ἐλαφρόν ἐστιν. Вся проскомидія на одной просфорѣ. См. Кристоферр. списокъ у Goar. p. 85.

л. 15. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου, ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου. Возгласъ, при первомъ явленіи св. Даровъ, читается такъ: Ὅσοι μετὰ φόβου Θεοῦ καὶ πίστεως προσέλθετε.

л. 28. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου.

л. 52. Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων τῆς ἁγίας καὶ πεφωτισμένης τεσσαρακοστῆς.

Εὐχὴ τῆς προθέσεως· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ὑποδείξας ἡμῖν ὁδὸς σωτηρίας, Σὺ ἰκάνωσον ἡμᾶς προσεναγχεῖν σου θυσίαν... См. выше стр. 490. Εὐχὴ ἑτέρα· Κύριε, Κύριε, νῦν δεόμεθα, ὁ Θεὸς ἡμῶν, μὴ κατασχόνης ἡμᾶς τῆς εἰς σὲ πίστεως... Εὐχὴ τοῦ θυμιάματος· Ὁ Θεὸς ὁ ὄψιστος καὶ ἀόρατος καὶ ἀχειροποίητος, ὁ προσδεξάμενος τὰ δῶρα αὐτά... Подобный чинъ см. выше стр. 270.

л. 75 об. Ἀποστολοευαγγέλια τῆς ἑβδομάδος.

л. 91 об. Апостольскія и евангельскія чтенія общимъ святымъ.

л. 100. Εὐχὴ τῆς μεταλήψεως τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου, ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου.

л. 109. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐλαίου, ἁγιαζομένου ὑπὸ ἐπτὰ ἱερέων. См. выше стр. 353. Молитва: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παιδεύων καὶ πάλιν ἰώμενος надписывается: καὶ ἡ εὐχὴ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου.

л. 152 об. Κανὼν εἰς ἐκκλησιαστικοὺς γάμους. См. выше стр. 96—101.

л. 168 об. Εὐχὴ εἰς τὸ κατασφραγίσαι παιδίον, λαμβάνον ὄνομα τῆ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ. Goar. p. 264.

л. 169. Εὐχὴ εἰς τὸ σαραντῆσαι παιδίον.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τεσσαράκοντα ἡμέραις τοῦ νόμου εἰς τὸ ἱερὸν ἀνελεθῶν. См. выше стр. 25, прим. Сн. Прилож. стр. 19.

л. 110. Εὐχὴ εἰς τὸ ἐκκλησιάσαι γυναῖκα.

Двѣ обычные молитвы „женѣ родильницѣ“. Coar. p. 267.

л. 171. Εὐχὴ εἰς τὸ κουρεῦσαι παιδίον.

л. 173. Εὐχὴ εἰς ἀδελφοποίησιν.

л. 174 об. Τάξις γινομένη εἰς τὸ κατηχῆσαι παιδίον, ἤτοι βαπτίσαι.

л. 193. Εὐχὴ ἄλλη τῶν ἁγίων βαπτισμάτων.

л. 194. Εὐχὴ εἰς τὸ ἀπολοῦσαι τοὺς νεοβαπτισθέντας.

л. 195 об. Молитвы на различные случаи.

л. 198. Εὐαγγέλια ἑωθινὰ ἔνδεκα.

л. 214. Ἀκολουθία τῶν ἁγίων Θεοφανίων.

л. 224. Евангелія и апостолы на постъ и Пятидесятницу.

л. 327. Εὐχαὶ τῆς γονυκλισίας τῆς ἁγίας καὶ μεγάλης Πεντηκοστῆς.

л. 339. Εὐαγγέλια δώδεκα τῶν ἁγίων παθῶν.

л. 370. Μηρολόγιον τῶν μεγάλων ἑορτῶν καὶ ἐπισήμων ἁγίων ἀποστολοευαγγέλια. Оканчивается 6 числомъ августа.

LXXXIX. № 689 Εὐχολόγιον, рпс. Патмосской библ. въ 4 долю листа, 189 листовъ, писана на бумагѣ почеркомъ XV—XVI в.

л. 1. Толкованіе Златоуста на притчу: „Изъде сѣтатель сѣяти сѣмя“.

л. 9. Εὐχολόγιον сὺν Θεῷ ἁγίῳ, περιέχον κατὰ τῆς ἐκκλησιαστικῆς διατάξεως διαφόρους ἀκολουθίας.

Чинъ малой вечерни и всенощнаго бдѣнія.

л. 19. Чинъ воздвиженія креста.

л. 20. Литургійные антифоны въ праздникъ воздвиженія.

л. 21 об. Κεφάλαια περὶ ἱερέων τοῦ Δοῦρραχίου.

л. 23. Εὐχαὶ τοῦ λυχνικοῦ. 9 молитвъ.

л. 25 об. Εὐχαὶ ἑωθιναί. 12 молитвъ.

л. 30 об. Κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον.

л. 35. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐλαίου.

л. 66 об. Εὐχαὶ λεγόμεναι ἐπὶ ἀρρώστους. Молитвы Василія Великаго, Григорія Богослова, св. Епифанія и Иоанна Златоуста. Молитвы апокрифическаго содержания.

л. 79. Ἀκολουθία εἰς λεχώ.

л. 81. Εὐχὴ, ἣν λαμβάνει ἡ λεχώ τῇ η'. ἡμέρᾳ.

Ποιεῖ ὁ ἱερεὺς εὐλογητόν, τὸ Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Ὅτι σοῦ, τὸ ἀπολυτίκιον καὶ κοντάκιον τῆς ἡμέρας, Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσ

ποτα Κύριε, ὁ ἀληθινὸς ἄρτος τῆς ζωῆς ἡμῶν, ὁ καθαρίσας καὶ ἀναγεννήσας ἡμᾶς... p. 264. Εἰ δὲ ζῆ τὸ βρέφος, καὶ ἐρχομένου αὐτοῦ ἐκ κλησιασθῆναι, τοῦτ' ἐστὶ τοῦ λαμβάνειν ὄνομα τῆ ἡ'. ἡμέρα, οὐ ποιεῖ ἀπόλουσιν, ἀλλὰ λέγει καὶ τὰς παρούσας εὐχὰς ταύτας. Начало обычное, священникъ благословляетъ чело и грудь младенца, дуеетъ трижды и читаетъ молитвы: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σοῦ δεόμεθα καὶ σὲ ἱκετεύομεν... p. 264. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πᾶσαν τὴν λογικὴν φύσιν δημιουργήσας τῷ λόγῳ σου... См. выше стр. 396. Καὶ λαμβάνει ὁ ἱερεὺς τὸ παιδίον καὶ ἵσταται ἐν τῇ μεγάλῃ πύλῃ τῆς ἐκκλησίας κατὰ ἀνατολήν, κρατῶν αὐτὸν εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ, καὶ λέγει τὸν ψαλμόν· Τὰ ῥήματά μου... ἕως τὸ Εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν σου, προσκυνήσω πρὸς ναὸν ἁγίόν σου, ἐπιλέγων γ'. πρῶτον εἰς τὴν θύραν, δεύτερον ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἐκκλησίας, τρίτον ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων εἰκόνων, εἶτα λέγει ἀπολυτίκιον, ἦχος δ'. Χαῖρε, κεχαριτωμένη... εἶτα λέγει τὸ Νῦν ἀπολύεις ἕως· ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου. Εἶτα λαμβάνει ἔλαιον ἐκ τῆς κανδήλας τοῦ Δεσπότου, σφραγίζων αὐτὸ ἐν τῷ μετώπῳ σταυροειδῶς, λέγων· Χρίεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα ἔλαιον ἀγαλλιᾶσεως, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς... Καὶ ἀποδίδει ὁ ἱερεὺς τὸ παιδίον τῆς μαίας, εἶτα λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ φυλάσσωσιν τὰ νήπια. Гогаг. p. 265 καὶ ποιεῖ ἀπόλουσιν.

л. 86. Τάξις γινομένη εἰς τὸ σαραντῆσαι τῇ λεχώ.

Ἐν τῷ ἱερεὺς ποιεῖ εὐλογητόν, τὸ Τρισάγιον κ. τ. λ. τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἡμέρας καὶ τὸ Χαῖρε, κεχαριτωμένη, εἶτα λέγει τὴν εὐχὴν τοῦ βρέφους πρῶτον, ἐὰν ζῆ· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τεσσαράκοντα ἡμέραις τοῦ νόμου εἰς τὸ ἱερόν... Дмитриевскій. Прилож. стр. 19. Εὐχὴ τῆς λεχώ. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παραγενόμενος ἐπὶ σωτηρίαν τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων... p. 267. Καὶ ποιεῖ ἀπόλουσιν οὕτως· Ὁ ἐν ἀγκάλαις τοῦ δικαίου Συμεὼν βασταχθεὶς Χριστὸς ὁ ἀληθινός...

л. 87. Ἀκολουθία εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον.

Ἐν τῷ κрещаемомъ замѣчено, что онъ, послѣ отреченія, истѣ παλιν κατὰ ἀνατολάς, κάτω τὰς χεῖρας ἔχοντα δεδεμένους μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς. Облагается новокрещаемый имѣтион λευκὸν καὶ καθαρὸν, λέγων· Ἐνδύεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα χιτῶνα ἀγαλλιᾶσεως... Εἶτα σταυρώματα λέγει· Σταυρὸν χαράξας Μωϋσῆς., ἔπειτα τὴν ζώνην, λέγων· Περιζώννυται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα λῶρον παρὰ τὴν ὀσφύν τῆς διανοίας αὐτοῦ... По мнропомазаніи, καὶ λαβὼν τὸ θυμιατήριον, περικυλῶσαι τὴν ἁγίαν κολυμβήθραν ἐκ γ'. θυμίων σταυροειδῶς καὶ φάλλων· Ὅσοι εἰς Χριστόν, послѣ чего непосредственно слѣдуетъ εὐχὴ εἰς τὸ

ἀπολοῦσαι τὸν φωτισθέντα τῇ ἡ'. ἡμέρα... Ποιεῖ δὲ τὴν κουράν οὕτως ἀρχὴν ποιεῖν ἀπὸ τῆς κορυφῆς τὸ μέτωπον, δεξιὰ καὶ ἀριστερά, ὅπισθεν καὶ ἔμπροσθεν, καὶ δίδωσιν αὐτὰς τῷ ἀναδόχῳ.

л. 102 об. Τάξις βαπτίσματος εἰς νήπιον, κατεπειγόμενον ὑπὸ θανάτου. См. выше стр. 400.

л. 105. Молитвы на различные случаи.

л. 123. Ἀκολουθία τῆς ἁγίας Ν'. ἤγουν τῆς γονυκλισίας.

л. 136 об. Ἀκολουθία εἰς μνήστρα, ἤγουν εἰς ἀρραβῶνας δακτυλίδιου.

Начало обычное до Огче нашъ, тропарь и кондакъ дня, ектенья и молитва: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐπίβλεψον ἐπὶ τοὺς δούλους σου τούτους τὸν δεῖνα καὶ τὴν δεῖνα καὶ στήριξον τὸν ἀρραβῶνα... Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος ὁ τὰ διηρημένα... Соог. р. 311 καὶ ἀλλάσσουν τὰ δακτυλίδια τρίτον καὶ τὰ κηρία, εἶτα λέγει· Δέσποτα φιλάνθρωπε, ὁ ἐν τῇ προφητικῇ φωνῇ ἐνισχύσας ἡμᾶς, ὅτι παρὰ σοὶ ἀρμόζεται ἀνδρὶ γονή... См. выше стр. 460. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν ἐξ ἔθνων προμνηστευσάμενος... р. 311. Σωτήρ ἀγαθὲ καὶ φιλάνθρωπε, τὸν ἀρραβῶνα τοῦτον ἰσχυρὸν καὶ βέβαιον διατήρησον, ἵνα γένηται τὸ συναλλαγμὰ τοῦτο εἰς πολυχρόνιον καὶ εὐήμεριον ζωὴν πάντοτε νῦν...

л. 139 об. Ἀκολουθία τοῦ στεφανώματος.

Послѣ псалма и ектеньи, Ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος, ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον καὶ ἐκ τῆς πλευρᾶς αὐτοῦ ἀνοικοδομήσας γυναῖκα... р. 317 Ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος καὶ πάσης κτίσεως δημιουργός... р. 315. Δέσποτα φιλάνθρωπε Κύριε, ὁ ἐν τῇ προφητικῇ φωνῇ ἐνισχύσας ἡμᾶς, ὅτι παρὰ σοὶ ἀρμόζεται ἀνδρὶ γονή... Священникъ беретъ вѣнцы со св. трапезы и, выходя, говорить: „Славою и честію вѣнчай его“ З-жды, а полагая вѣнцы— „Положилъ еси на главѣ его вѣнецъ отъ камене честна“. Тоже и надъ невѣстою. Δοξάζομέν σε, Δέσποτα παντοκράτωρ, ἐπὶ τῇ σῇ μεγαλειότητι, δοξάζομέν σε, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐπὶ τῇ ἀνεξιχνίαστῳ αἰνέσει σου... Δός, νεόνυμφε, τὸ πλήρωμα καὶ λάβε τὴν νόμφην. Καὶ παραδίδει αὐτῶν τὰς χεῖρας τὰς δεξιὰς, λέγων· Παράλαβε, Μαριάμ, τὴν γυναῖκά σου. Εἶτα λέγει· Δεξιὰ ἄχραντε τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἢ πλάσασα τὸν Ἀδὰμ κατ' εἰκόνα σὴν καὶ ὁμοίωσιν... См. выше стр. 567. Προκείμενον· Δόξη καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας... Στίχος· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς θαυμαστόν... Πρὸς Ἐφεσίους· Ἀδελφοί, ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ... Евангеліе, что нынѣ, ектенья, Ἐπικαλούμεθα σε, Κύριε Θεὲ παντοκράτωρ, σὲ ἐπικαλοῦμαι τὸν μόνον ἀγαθὸν καὶ φιλάνθρωπον, τὸν στερεωτὴν καὶ ἀρχηγὸν τῆς σωτη-

ρίας ἡμῶν... См. выше стр. 464. Отче нашъ, Возвемъ, „Святая святымъ“, „Единъ святъ“ „Приступите“, „Вкусите и видите“, 'Ο Θεός, ὁ πάντα ποιήσας τῇ ἰσχύϊ σου... р. 319 καὶ δίδει αὐτοῖς τὸ κοινὸν ποτήριον, λέγων· 'Εξ ἀμπέλου πολυκάρπου καὶ πηγῆς ἀθανάτου πίης, ζῆς, νενούμφε. 'Η ἀγία Τριάς εὐλογήσει σε. Καὶ ποτίζει αὐτὸν ἐκ γ'. Тоже говорится и невѣстѣ. 'Ο Θεός ὁ αἰώνιος, ὁ τὸν οὐρανὸν τοῖς ἀστροῖς κατακοσμήσας καὶ τὴν γῆν ποικίλα ἄνθη στεφανώσας... См. ркп. XVI в. Каирск. патр. библ. № 224—1070. Καὶ πιάνουν οἱ στεφανοκράτοροι τὰ στέφανα, λαβὼν ὁ ἱερεὺς τὸ θυμιατὸν γυρίζει γύρους τρεῖς, λέγει· Δόξα σοι, Χριστέ ὁ Θεός... 'Αγιοι μάρτυρες... 'Ο τοῦ παντὸς κόσμου δημιουργὸς Θεός, ὁ τῆς φύσεως Δεσπότης εὐεργέτης καὶ τοῦ γάμου νομοθέτης... Καὶ εὐθὺς ἀπέρχονται εἰς τὸν παστὸν, προπορευομένων δύο λαμπάδων καὶ θυμιατῶν, καὶ ψάλλουσι θεοτοκίον τοῦ Δαμασκηνοῦ· Τὴν παγκόσμιον δόξαν. Εὐχὴ εἰς τὴν ἔπαρσιν τῶν στεφάνων· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ παραγεγόμενος ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας... См. ркп. XVI в. Каирск. библ. № 224—1070. Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ θάλαμον εὐτρεπίσας κατὰ νόμου καὶ στέφανα ἀφθαρσίας ἐπάθλω παρθενείας τούτους κατακοσμῶν... Сп. выше стр. 184. Εἰς τὸ λύσαι τὰ στέφανα· Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ παραγεγόμενος ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας... р. 320. Καὶ ποιεῖ ἀπόλουςιν.

л. 155. Τάξις γινομένη εἰς τὸ ὕδωρ τῶν ἁγίων Θεοφανίων.

л. 164 об. 11 утреннихъ воскресныхъ евангелій.

л. 176. Евангельскія и апостольскія чтенія.

ХС. № 691 Εὐχολόγιον, ркп. той же библ. въ 4 долю листа, 178 листовъ, писана разными почеркамъ XV—XVI в. На крышкахъ рукописи имѣются замѣтки 1535, 1536, 1590 и 1591 годовъ. Начала и конца рукописи нѣтъ.

л. 1. Конецъ канона въ чинѣ елеосвященія и послѣдованіе до конца.

л. 27. Чинъ великаго водоосвященія XVI в. безъ начала и безъ конца, который приписанъ позднѣйшею рукою.

л. 34 об. 'Ακολουθία μικροῦ ἁγιασμοῦ XVI—XVII в.

л. 42. Молитвы на различныя случаи.

л. 45. Чинъ малой схимы безъ начала XV в.

л. 46. 'Ετέρα ακολουθία τοῦ ἁγίου καὶ σχήματος μικροῦ.

Имѣются вопросы: 'Ανέλαβες τὴν ἀγγελικὴν πολιτείαν; 'Απόκρισις· Ναί, τίμει πάτερ. 'Ερώτησις· 'Ανέλαβες τὴν στολὴν τῶν ἁγίων

ἀποστόλων; Καὶ ἐκτείνας ὁ νεοφώτιστος τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανόν, λέγει· Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι γ'. Ὁ ἱερεὺς εὐχεται· Δόξα ἐν ὕψιστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία, ἀληθῶς δόξα σοι, ἀθάνατε βασιλεῦ... См. выше стр. 562—563. При вручении свѣчи, говорится: „Тако да просвѣтитесь“, а когда поется „Прииде поклонимся“ на литургии, братія подходят и говорятъ: Εὐλόγησον, πάτερ. Πῶς καλεῖται τὸ ὄνομά σου; Ἀποκρίνεται· τότε μοναχός. Οἱ ἀδελφοί· Σωθῆς, τότε μοναχέ.

л. 60. Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος.

л. 89. Имена монашескія мужчинъ.

л. 91. Ἀπολογία Ἰωάννου τοῦ Νηστευτοῦ, δι' ἣν αἰτίαν συγκαταβατηχότερα τῶν ἄλλων ἀμαρτημάτων πᾶν δοκεῖ.

XCI. № 455 (ρις'.) Εὐχολόγιον, рукопись Александрийской (въ Каирѣ) патриаршей библ. въ 16 долю листа, 225 листовъ, писана на бумагѣ скоронисью 1501 года, какъ это видно изъ слѣдующей приписки къ рукописи въ концѣ: Τέλος εἴληψε σὺν Θεῷ τὸ παρὸν εὐχολόγιον τοῦ πνευματικοῦ κῆρ Ἰωάσαφ ἐκ τὰς (τῶν) Ἀθήνας (ῶν) ἔτους ζθ'. Ἰνδικτ. δ'. μηνί Μαρτίῳ δ'. Μιχαήλ, ἀμαρτωλὸς κακομόναχος καὶ κακογράφος. ρεπέει.

л. 1. об. Лупникъ.

л. 2. Περί τοῦ πῶς χρή δέχεσθαι τοὺς ἀναθεματίζοντας τὴν ἰδίαν καὶ πᾶσαν αἵρεσιν καὶ μύρω θείῳ χρισμένους μόνον μὴ βαπτιζομένους. См. выше стр. 422—425.

л. 7. Τοπικὸν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας τοῖς ἐν Ἱεροσολύμοις ἁγίας λαύρας τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Σάββα. Αὕτη δὲ ἡ ἀκολουθία γίνεται καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις ἁγίων μονῶν.

л. 13. Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἀγίῳ τοῦ Εὐχολογίου. Εὐχαὶ τοῦ λυχνικοῦ. См. выше стр. 425.

л. 17 об. Εὐχαὶ ἐωθινὰ τοῦ ὄρθρου. Тамъ же.

л. 23. Εἰρηνικὰ τοῦ ἑσπερινοῦ.

л. 25. Τάξις καὶ ἀκολουθία ἐπὶ τελευτήσαντα μοναχόν. Тамъ же.

л. 59 об. Εὐχὴ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου συγχωρητικῆς, λεγομένη ὑπὸ ἀρχιερέως ἢ ἱερέως ἐπὶ τὸν μέλλοντα μεταλαβεῖν τοῦ τιμίου Δεσποτικοῦ Σώματος καὶ Αἵματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, συγχωρῶν αὐτοὺς πάντα τὰ ἀμαρτήματα. Тамъ же стр. 427.

л. 72 об. Εὐχὴ ἀφέσιμος πατρὸς πνευματικοῦ. Тамъ же.

л. 73. Εὐχὴ ἐπὶ ἀποδημούντων.

— Εὐχὴ ἐπὶ μετανοούντων.

λ. 73 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ ἐξομολογουμένων.

λ. 74. Συγχωρητικὸν πνευματικῷ πατρὸς πρὸς τὸν ἐξομολογούμενον.

λ. 75. Εὐχὴ ἐπὶ δίσκον καινόν. *Goar*. p. 672.

λ. 75 οβ. Εὐχὴ εἰς ποτήριον καινόν. p. 672.

— Εὐχὴ εἰς ποτήριον καινούργιον. p. 671.

λ. 76. Εὐχὴ εἰς τὸ εὐλογῆσαι σταφυλὴν ἐν τῇ ς'. Αὐγούστου.

λ. 77. Σχηματολόγιον σὺν Θεῷ ἁγίῳ, ἔχον ἀκολουθίας ῥασοφόρου, μικροσχήμου καὶ μεγαλοσχήμου. Ἀκολουθία εἰς τὸ ἐνδύσασθαι ῥάσα. *См. выше стр. 426—428.*

λ. 79. Ἀκολουθία εἰς κουράν μανδουώτου. *См. выше стр. 428—429.*

λ. 84. Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος. *См. выше стр. 429.*

λ. 106. Ἐπτὰ δὲ ἡμέρας προσκαρτερεῖ ὁ νεοφώτιστος ἐν τῷ νάρθηκι τῆς ἐκκλησίας, σχολάζων ἀπὸ παντός ἔργου πάρεξ ἀναγνώσεως. Μετὰ δὲ τὴν ἐβδόμην ἡμέραν ἀποκουκουλιζεται καὶ φροντίζει τῆς οἰκείας ψυχῆς αὐτοῦ τὴν στενὴν καὶ τεθλιμμένην ὁδὸν ὁδεύων, βοηθοῦντος τοῦ Θεοῦ. Τῇ δὲ ἐβδόμῃ ἡμέρᾳ εἰσέρχεται ὁ τὸ σχῆμα λαβὼν εἰς τὴν εἴσοδον τῆς λειτουργίας, καὶ μετὰ τὴν τελείωσιν τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου, ποιῶντος τὴν συναπτὴν τοῦ διακόνου, προστίθῃσιν ὑπὲρ αὐτοῦ δέησιν. Ἐπιθεόμεθα ὑπὲρ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν τοῦδε καὶ τῆς ἐν Χριστῷ τελείας ὑπομονῆς καὶ σωτηρίας αὐτοῦ, εἰπόμεν. Πολυέλεε Θεὲ καὶ Κύριε, δωρησάμενος. *Goar*. p. 419. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς... Τὸν τῇ πυρίνῃ κεφαλῇ. *Ibid.* καὶ ἀποκουκουλιζει αὐτόν.

λ. 107. Ἀκολουθία ἐτέρα τοῦ μεγάλου σχήματος, ὡς ἐν συντόμῳ γινομένη ἐν περιστάσει ἀδελφοῦ. *См. ркп. XVI в. Синайск. ѱбл. № 985, по есть и нѣкоторыя особенности. Начинается чинъ: Τρισάγιον, τὸ Κύριε ἐλέησον ββ'. Δεῦτε προσκυνήσωμεν, ὁ Ν'. καὶ εὐθὺς ἀντίφωνον α'. κ. τ. λ., по стихи къ антифонамъ переставлены. Μετὰ δὲ τὴν ἀπόκαρασιν τοῦ ἀδελφοῦ, λέγει ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν ταύτην: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, εἰσάγαγε τὸν δοῦλόν σου... *Goar*. p. 412. Εἶτα γίνεται ὁ ἀσπασμός, φάλλοντες καὶ τὸ παρὸν στιχηρόν, ἦχος α'. Ἐπιγνώμεν, ἀδελφοί... Δόξα, Χαῖρε, Θεοτόκε Παρθένε... Κύριε, Κύριε, ἐπίβλεψον γ'. Ἡ λαμπὰς ἡ ἄσβεστος... Καὶ γίνεται συναπτὴ ὑπὲρ αὐτοῦ. Ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν τοῦδε καὶ τῆς... Εἶτα τὰς εὐχὰς τοῦ ἀποκουκουλισμάτου. Ζῆτε ταῦτα ὅλα ὁμοῦ ὀπισθεν.*

λ. 112. Κανὼν, φαλλόμενος ἐπὶ παννυχίδα νεκρώσιμον, φέρων ἀκροστιχίδα τῆδε Ὀνησκουσι πιστοῖς ὄγδοον πλέκω μέλος. Θανάτῳ θάνατον

τοῦ Χριστοῦ καὶ πάθει πάθος μιμησάμενοι... Νεότητος παιάσματα παρορῶν καὶ τὰς ἀμαρτίας ὑπερβαίνων, Χριστέ Σωτήρ... См. выше стр. 393.

л. 116. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἀγιασμοῦ.

л. 123. об. Ἀκολουθία τοῦ ἀγίου ἐλαίου. См. выше стр. 432—434.

л. 149 об. Τάξις γινομένη, εἰ συμβῆ μιарὸν ἢ ἕτερον τι ἀκάθαρτον προσφάτως ἐμπεσεῖν ἐν ὑποληνίῳ οἴνου, ἢ ἐλαίου, ἢ ἄλλου τινὸς εἶδους.

л. 150 об. Εὐχὴ εἰς φρέαρ μιανθέν.

л. 151 об. Εὐχὴ ἐπὶ τῶν ἐν βρώμασι σκανδαλισθέντων.

л. 152. Εὐχὴ ἐπὶ μιарοφαγησάντων.

л. 152 об. Εὐχὴ ἐπὶ παντὸς εἶδους μιανθέντος.

л. 153 об. Εὐχὴ ἐπὶ σκεύους μιανθέντος.

л. 154. Εὐχὴ ἐπὶ μαχαρίσχντα εἰς ἔθνος.

л. 155. Εὐχὴ εἰς τὸ εὐλογῆσαι οἶνον.

л. 155 об. Εὐχὴ εἰς τὸ εὐλογῆσαι κόλυβα.

л. 156 об. Εὐχὴ εἰς προχείρησιν ἐκκλησιάρχου ἢ οἰκονόμου, ἢ κελαρίτου. См. ркп. XVI в. № 979 Синайск. библи.

л. 157 об. Εὐχὴ εἰς σταφυλὴν καινήν.

л. 158. Εὐχὴ εἰς τὸ εὐλογῆσαι σταφυλὰς καὶ παντοίους καρπούς· Εὐλόγησον, Κύριε, τοὺς καρπούς τούτους τοὺς νέους, οὓς διὰ τῆς τοῦ ἀέρος εὐκρασίας καὶ τῶν σταγόνων τῆς βροχῆς.. См. выше стр. 47.

л. 158 об. Εὐχὴ ἐπὶ τρυγητοῦ σταφυλῆς καὶ ἐλαίας.

Ὁ προσκυνητὸς Θεὸς καὶ Σωτήρ τῶν ἀπάντων, ὁ τὴν τῆς ἀμπέλου φυτεῖαν τῷ δικαίῳ σου Νῶε ὑποδείξας... См. выше стр. 72.

л. 159. Εὐχὴ εἰς τὸ ῥασοφορεῖν τὸν μοναχόν.

Τρισάγιον. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ τὸ πολὺ ἔλεός σου ῥυσάμενος τὸν δοῦλόν σου τόνδε... Goag. p. 378.

л. 159 об. Εὐχὴ ἐπὶ μονάσαντος, εἶτα πάλιν κοσμίσαντος, ἔπειτα αὐθις ἐπιστρέφοντα καὶ μετανοοῦντα. См. выше стр. 429—431.

л. 163. Ἀκολουθία τῶν ἀγίων Θεοφανίων. См. выше стр. 434.

л. 172. Τῆς χοριακῆς τῆς ἁγίας Πεντηκοστῆς. Goag. p. 597—603.

л. 181. Εὐχὴ εἰς τὸ κατασφραγίσαι παιδίον, λαμβάνον ὄνομα τῆς ἡμέρας.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σοῦ δεόμεθα καὶ σὲ ἱκετεύομεν. Goag. p. 264.

л. 181 об. Εὐχὴ εἰς τὸ μ'. παιδίον.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τεσσαράκοντα ἡμέραις τοῦ νόμου εἰς τὸ ἱερὸν εἰσελθὼν, βασταζόμενος ὑπὸ Μαρίας τῆς Μητρός σου... Прилож. стр. 19.

— Εὐχὴ εἰς τὸ μ'. γυναῖκα.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παραγενόμενος ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων, ἔπιθε ἐπὶ τὴν δούλῃν σου ταύτην... См. выше стр. 53.

л. 182. Εὐχὴ εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον См. выше стр. 432.

Стихи, при облачении въ одежды, находятся въ самомъ текстѣ.

л. 193 об. Εὐχὴ εἰς τὸ ἀπολοῦσαι παιδίον. Goar. p. 303.

л. 194. Εὐχὴ εἰς τὸ ἀποκουρεῦσαι παιδίον.

Σὲ ἱκετεύομεν, Κύριε ὁ Θεὸς τῆς σωτηρίας ἡμῶν, ὁ ἐκ τοῦ πληρώματος τῆς σῆς ἀγαθότητος εὐλογήσας τὸ παρὸν νήπιον p. 306.

— Εὐαγγέλια ἐωθινὰ τὰ ἕνδεκα.

л. 204. Ἀποστολοευαγγέλια τῆς ἐβδομάδος.

л. 213 об. Εὐχὴ εἰς ἀνοιξίαν ἐκκλησίας, ὑπὸ αἰρετικῶν βεβηλωθείσης, Νικηφόρου πατριάρχου.

л. 216. Δώδεκα μὲν εἰσὶ τὰ ἄρθρα τῆς πίστεως· καὶ τὰ μὲν δύο ἐστὶ περιληπτικά πάντων τῶν περὶ Θεοῦ δογμάτων, ἕτερον δὲ περὶ τῶν ἔργων αὐτοῦ, καὶ ἕξ περὶ τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας, καὶ τρία περὶ τῆς μελλούσης καταστάσεως, ἅπερ ποσοῦμενα πληροῖ τὸν δώδεκα τὸν ἀριθμὸν.

л. 217. Забвчанія догословскаго характера.

л. 217 об. Εὐχὴ ἀφέσιμος πατρὸς πνευματικοῦ.

Ὁ Κύριος καὶ Θεὸς ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ἐνετείλατο τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ μαθηταῖς καὶ ἀποστόλοις εἰπὼν ὁ ἐάν δησητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς...

— Εὐχὴ λεγομένη εἰς λοχοῦσαν.

Δέσποτα ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ Πατὴρ τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πάσαν φύσιν λογικὴν τε καὶ ἄλογον διὰ σοῦ δημιουργήσας... Goar. p. 367. Сн. выше стр. 396.

л. 218 об. Νικολάου, τοῦ ἀγιωτάτου καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, στίχοι περὶ διαίτης εἰς τὸν πρῶτον τοῦ ἁγίου ὄρους κῦρ Ἰωαννίκιον.

л. 222 об. Συνοδικαὶ λύσεις καὶ προτροπαὶ περὶ μεγαλοσχήμεων τοῦ λειτουργεῖν.

л. 224 об. Столбъ евангельскихъ чтеній на цѣлѣй годѣ.

XCII. № 974 Εὐχολόγιον, рукопись Синайск. библ. въ 4 долию листа, 431 листъ, писана разными почерками XVI в. Первая часть или чинъ священническаго погребенія имѣеть слѣдующую определенную дату 1510 года: Θεοῦ τὸ δῶρον καὶ Στεφάνου τε τοῦ Καλοκώρι, νοταρίου τε πόνοσ ἐν τῷ χωρίῳ Καμάρι εἰς ἀφί'. μηνὸς Σεπτεμβρίου ιθ'. Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι.

α. 1. Τάξις γινομένη εἰς τελευταίην ἱερέως ¹⁾).

Λύουσιν αὐτὸν καὶ τίθουσιν αὐτὸν λινὸν σάβανον ²⁾, ὃ ἐρμηνεύεται διακονικήν (sic) καὶ ἐνδύουσιν αὐτὸν στιχάριον καὶ ἐπιτραχήλιον, καὶ ὑπομανίκια, καὶ τὸ φελώνιον, καὶ ἔρχονται οἱ ἱερεῖς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ φορένει ὁ πρῶτος φελώνιον καὶ ἄρχεται εὐλογητὸν μετὰ θυματοῦ, καὶ συναχθέντων τῶν ἐτέρων ἱερέων, λέγει· Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστίν, καὶ τὸν ἐξάψαλμον, καὶ τὸ Ὁ κατοικῶν ἐν βοθηταίᾳ, καὶ τὸν Ν'. καὶ ἔρχονται, ὅπου ἐστὶν τὸ λείψανον, καὶ λέγει τὸ Ἀλληλούια, ἤχος πλ. δ'. καὶ τὸ ἀπολυτίκιον τοῦτον· Ὁ βυθοῖς σοφίας φιλανθρώπως πάντα οἰκονομῶν... Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, θεοτοκίον· Σὲ καὶ τεῖχος καὶ λιμένα ἔχομεν... Καὶ ὁ ἱερεὺς λέγει· Ἐτι καὶ ἔτι ἐν εἰρήνῃ... Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ κεκοιμημένου... Ἐπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι αὐτῷ... Τὰ ἐλέη τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός. *Goar. p. 424.* Καὶ οἱ ἱερεῖς σηκόνουν τὴν κλίνην, καὶ ψάλλουν τὸ Τρισάγιον μετὰ μέλους, καὶ φέρουσι τὸ λείψανον εἰς τὸ θυσιαστήριον, ἔχουν τὰς πύλας κεκλεισμένας, καὶ γυρίζουν αὐτὸν γ'. ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ψάλλουν τὸ τροπάριον τοῦτο, ἤχος γ'. Ἡ ἐκκλησία βοᾷ, ζητοῦσα τὸν ἱερέα καὶ τὸ θυσιαστήριον ζητεῖ τὸν ποιμένα. Ἐἵτα ἀνοίγουν τὰς πύλας, καὶ λέγει ὁ προεστώς· Ἀνοίξατέ μοι πύλας δικαιοσύνης, ἵνα εἰσέλθω ἐν αὐτῇ, ἐξομολογήσομαι τῷ Κυρίῳ. Καὶ τίθουν αὐτὸν ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων καὶ διανέμουν τὰ κηρία, καὶ ἄπτουν τὰς λαμπάδας, καὶ ψάλλουν τὸ τροπάριον τοῦτο, ἤχος πλ. β'. Χαῖρε, ναὲ τοῦ Θεοῦ... *См. выше стр. 528.* Στίχος· Εἰσέλθοι τὸ ἀξίωμα μου. Καὶ πάλιν τὸ αὐτό, καὶ ὁ ἱερεὺς· Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ οἱ ψάλλται· Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε, διδάξόν με. Μακάριοι οἱ ἄμωμοι ἐν ὁδῷ (17 καθῆσμα). *Послѣ первой ектеньи, Дόξα καὶ νῦν, Ἀλληλούια γ'. δόξα σοι, ὁ Θεός. Καὶ ἄρχεται ὁ πρῶτος ἱερεὺς προκείμενον τοῦ ἀποστόλου· Μακαρία ἡ ὁδός... Στίχος· Ἐξέλιπον ἀπὸ τῆς συγγενείας... Ὁ ἀπόστολος πρὸς Ἑβραίους· Ἀδελφοί, ἔχοντες ἀρχιερέα μέγα διαλελυθότα τοὺς οὐρανοὺς... Τέλος· σὺ εἶ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. Ἀλληλούια. Στίχος· Μνήσθητι τῆς συναγωγῆς σου. Εὐαγγέλιον κατὰ Μάρκον· Εἶπεν ὁ Κύριος· ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν... Τέλος· ἕως ἂν ἴδωσι τὴν βασιλείαν τοῦ*

¹⁾ Чинъ этого во многомъ сходенъ съ чиномъ, напечатаннымъ выше стр. 527—557. ²⁾ Въ рукописи 1522 г. № 615 Свят.-гроб. библи прибавляется: καὶ λαζάρωμα τοῦτ' ἐστὶν διακονικήν μακρὸν καὶ δένει τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ ἐνδύουσι τὸ στιχάριον κ. τ. λ.

Θεοῦ ἐληλυθεῖαν ἐν δυνάμει. Καὶ εὐθὺς λέγει τὴν αἴτησιν ὁ ἱερεὺς, ἤγουν τὰ εἰρηνικά, ἧ ὁ διάκονος· Ἔτι καὶ ἔτι π. τ. δ. καὶ εὐχή. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὅτι σοῦ μόνου τὸ ζῆν, ἀθάνατε. *Goar. p. 452.* Καὶ εὐθὺς ἄρχεται ὁ β'. χορός· Ἐλέησόν με, Κύριε... Αἱ χεῖρές σου ἐποίησάν με... (*вторая статья*). Εἰς τοὺς μοναχοὺς λέγει· Τὴν πολυτάραχον. *Послѣ 2-й статьи, Дѡξα καὶ νῦν, Ἄλληλούια.* Ὁ ἱερεὺς τὸ προκείμενον τοῦ ἀποστόλου· Εὐφρανθήσεται ἐπὶ Κύριον. Στίχος· Μακάριοι, ὧν ἀφείθησαν. Πρὸς Κορινθίους· Ἀδελφοί, ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς χοϊκός... Τέλος· τῷ διδόντι ἡμῖν τὸ νίκος διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἄλληλουάριον, ἤχος πλ. β'. Μακάριοι, οὗς ἐξελέξω. Εὐαγγέλιον· Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐληλυθότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· τοῦτο ἐστὶ τὸ θέλημα τοῦ πέμφαντός με... Τέλος· καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Καὶ ὁ ἱερεὺς λέγει τὰ εἰρηνικά· Ἔτι καὶ ἔτι ἐν εἰρήνῃ... καὶ ἡ εὐχή. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Οὐκ ἔστι προσωποληψία παρὰ σοῦ, Κύριε, μίαν εἴσοδον ποιήσας, ὥσπερ καὶ ἐξοδον, ὅθεν τὸ κοινὸν (χρέος) φθάσαντα τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα, ἱερέα καὶ ἀδελφὸν ἡμῶν, ἀνάπαυσον, ὡς καὶ τὴν ἐκκλησίαν σου λειτουργῶν ἀνέδειξας, οὕτως καὶ ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ σου τῷ ἐπουρανίῳ κατάταξον, Κύριε ὁ Θεός, αὐτὸν ἐπὶ ἀγγέλων τὴν σὴν ἀγαθότητα καὶ δόξαν, τὴν ζωὴν αὐτοῦ ἐδόξασας καὶ ἠυλόγησας τὴν ἐξοδον αὐτοῦ, δικαίωσον τὸ πνεῦμα αὐτοῦ μετὰ πάντων τῶν εὐαρεστησάντων, καὶ ἡμᾶς μετόχους ἀνάδειξον. Χάρτι καὶ φιλανθρωπία τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, μεθ' οὗ εὐλογητὸς εἶ... *Сн. выше стр. 535.* Εἶτα ἄρχεται ἡ γ'. στάσις, ἤχος γ'. Ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμέ... Καὶ εὐθὺς (*т. е. послѣ 3 статьи*) ψάλλουν μετὰ μέλους· Ζήσεται ἡ ψυχὴ μου καὶ αἰνέσει, Σωτήρ... Λέγει τὰ εὐλογητάρια μετὰ στίχων· Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε. Τῶν ἁγίων ὁ χορός... κ. τ. λ. Ἄλληλούια, δόξα σοι ὁ Θεὸς γ'. καὶ εὐθὺς λέγομεν τὸ προκείμενον τοῦ ἀποστόλου, ἤχος πλ. α'. Μακάριοι οἱ κατοικοῦντες... Στίχος· Ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματα... Πρὸς Κορινθίους· Ἀδελφοί, οὐ πᾶσα σὰρξ ἡ αὐτὴ σὰρξ... Τέλος· ὁ ἔσχατος Ἀδὰμ εἰς πνεῦμα ζωοποιῶν. Ἄλληλουάριον, ἤχος πλ. β'. Ἀναστήσονται οἱ... Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν· Τῇ μίᾳ τῶν σαββάτων, ὄρθρου βαθέως, ἦλθον ἐπὶ τὸ μνημεῖον... Τέλος· καὶ ἀπῆλθεν πρὸς ἑαυτὸν θαυμάζων τὸ γεγονός. Καὶ εὐθὺς πάλιν τὰ εἰρηνικά ὁ ἱερεὺς, ἧ ὁ διάκονος· Ἔτι καὶ ἔτι ἐν εἰρήνῃ... καὶ τὴν εὐχήν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ μέγας ἀρχιερεὺς, ὁ δίκαιος κριτὴς τὸν μεθ' ἡμῶν δουλεύσαντα καὶ ἐκ τοῦ κόσμου ἐκδημήσαντα ἱερέα, φιλάνθρωπε... *Сн. выше стр. 533, по въ изложеніи есть незначительныя особенности. Сн. выше стр. 57, 480.* Κονεψ̄: ἵνα εὐαρεστοῦμέν σοι θεράπευσιν τῆς ἡτοιμασμένης τῶν

οὐρανίων διαγωγῆς. Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις, ἡ ζωή. Εἶτα λέγομεν τὰ νεκρώσιμα τροπάρια, ἤχος α΄. Ποία τοῦ βίου τρυφή διαμένει λύπης ἀμέταχος... Ἐργῶ, Σωτήρ μου, δεικνύς, ὅτι Σὺ εἶ πάντων ἀνάστασις... Νέος Ἀδὰμ γεγωνὸς τοῦ Θεοῦ, Υἱὸ ἐπουράνιε... Ἐθου, Σωτήρ, ἐκλεκτοὺς λειτουργούς... Ἀμαρτωλῶν τὰς δεήσεις προσδεχομένη καὶ θλιβομένων στεναγμόν... Ἔτερα στιχηρὰ νεκρώσιμα, ἤχος β΄. Οἴμοι οἶον ἀγῶνα ἔχει ἡ ψυχὴ, χωριζομένη ἐκ τοῦ σώματος... Ὡς ἄνθος μαραίνεται καὶ ὡς ὄναρ παρέρχεται... Δεῦτε ἴδωμεν πάντες θαῦμα ὑπὲρ νοῦν... Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου εἰς σὲ ἀνατίθημι... Ἔτερα στιχηρὰ, ἤχος γ΄. Πάντα ματαιότης τὰ ἀνθρώπινα, ὅσα οὐκ ὑπάρχει μετὰ θάνατον... Ἄνθρωποι, τί μάτην ταραττόμεθα... Θεοτοκίον· Ἐν γυναίξιν, ἀγία Θεοτόκε, Μητέρα ἀνύμφευτε... Ἔτερα στιχηρὰ, ἤχος δ΄. Ποῦ ἔστιν ἡ τοῦ κόσμου προσπάθεια... Μετὰ πνευμάτων δικαίων τετελειωμένων... Θεοτοκίον· Ἡ μόνη ἀγνή καὶ ἄχραντος Παρθένος... Ἔτερα στιχηρὰ νεκρώσιμα, ἤχος πλ. α΄. Οὐκ ἔστι τῶν ἐν τῷ βίῳ τερπνῶν οὐδέν, ὃ οὐ παρελεύσεται... Ἐμνήσθη τοῦ προφήτου βοῶντος· ἐγὼ εἰμι γῆ καὶ σποδός... Θεοτοκίον· Σὲ δυσωποῦμεν, ὡς Θεοῦ Μητέρα εὐλογημένη... Ἔτερα στιχηρὰ, ἤχος πλ. β΄· Ἀρχή μοι καὶ ὑπόστασις τὸ πλαστοουργόν σου γέγονε πρόσταγμα βοηθέν... Ὁρατῆς με ζῶον σὺ πῆξαι φύσεως, γῆθεν μου δὲ τὸ σῶμα διέπλασας... Ἐτίμησας εἰκόνι σου τὸ σῶν χειρῶν, Σῶτερ, πλαστούργημα... Θεοτοκίον, Δόξα καὶ νῦν, τὸ αὐτό, Θεὸν ἐκ σοῦ σαρκωθέντα ἔγνωμεν, Θεοτόκε... Ἔτερα στιχηρὰ, ἤχος βαρῦς· Κατ' εἰκόνα σὴν καὶ ὁμοίωσιν πλαστοουργήσας κατ' ἀρχὰς τὸν ἄνθρωπον... Ἀνάπαυσον, Σωτήρ ἡμῶν, ζωοδότα... Θεοτοκίον· Εἰρήνευσον πρεσβείαις σου τῆς Θεοτόκου... Ἔτερα στιχηρὰ, ἤχος πλ. δ΄. Ὁ θάνατός σου, Κύριε, ἀθανασίας γέγονε πρόξενος... Θρηνῶ καὶ ὀδύρομαι, ὅταν ἐνοήσω τὸν θάνατον... Θεοτοκίον· Ἀγνή Παρθένε τοῦ Λόγου Conf. Goar. p. 461—463. Τὸ προκείμενον τοῦ ἀποστόλου, ἤχος πλ. β΄. Ἡ φυγὴ αὐτοῦ ἐν ἀγαθοῖς... Στίχος· Πρὸς σέ, Κύριε, ἐκέκραξα... Πρὸς Κορινθίους· Ἀδελφοί, εἰ Χριστὸς κηρύσσεται, ὅτι ἐκ νεκρῶν ἐγήγερται, πῶς λέγουσι τινὲς ἐν ὑμῖν... Τέλος· καὶ διὰ ἀνθρώπου ἀνάστασις νεκρῶν. Ἀλληλουάριον, Ἀναστήτω ὁ Θεὸς καὶ διασκορπισθήτωσαν... Εὐαγγέλιον· Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν (Ἰωάννην); Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐληλυθότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· Ὁ Πατήρ μου ἕως ἄρτι ἐργάζεται. Goar. p. 452. Καὶ λέγει ὁ ἱερεὺς ἢ ὁ διάκονος· Ἐτι καὶ ἔτι κ.τ.λ. καὶ ἡ εὐχή. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, Υἱὸ τοῦ Θεοῦ, εἰ ἐκ Παρθένου τεχθεὶς καὶ σὰρκα φορέσας, καὶ ἄνθρωπος γενόμενος ὁ διπλοῦς τῆ φύσει, ἀλλ' οὐ τῆ ὑποστάσει, ὁ τέλειος Θεὸς καὶ τέλειος ἄνθρωπος... См. выше стр. 537. Εἶτα ἀρχόμεθα τῶν καταβασίων κατ' ἤχον, στιχηρὰ προσ-

ὁμοια, οὗ ἡ ἀκροστιχίς ἐστὶν αὕτη· Τούς, Χριστέ, δούλους γράφον ἐν ζῶντι
 μέλλοντι, ἤχος α΄. Πανεύφημοι μάρτυρες. Σοῦ, Σῶτερ, δεόμεθα τῆς σῆς
 γλυκείας μεθέξεως... Ὑπὲρ τὰ ὀρώμενα τὰ σά, Σῶτερ, ἀπαγγέλματα...
 Θεοτοκίον· Χριστὸν ἐκδυσώπησαν τὸν σὸν τόκον, Μητροπάρθενε... Ῥώμην
 τοῦ θανάτου καὶ φθορᾶν σου... Ἵνα τοὺς ἀνθρώπους κοινωνούς... Σῶσαι
 τὸ σὸν πλάσμα βουληθεὶς τῆς οἰκονομίας σου... Εὐας τῆς προμήτορος,
 ἀγνή, σὺ τὴν ὀφειλὴν συλλαβοῦσα Θεὸν ἀπήνησας... Goar. p. 440.
 Εἶτα προκείμενον τοῦ ἀποστόλου· Εὐφρανθήτω ἐπὶ Κύριον... Στίχος· Μα-
 κάριοι, ὧν ἀφείθησαν. Πρὸς Θεσσαλονικεῖς· Ἀδελφοί, οὐ θέλων ὑμᾶς ἀγ-
 νοεῖν περὶ τῶν κεκοιμημένων... Τέλος· καὶ οὕτως πάντοτε σὺν Κυρίῳ ἐσώ-
 μεθα. Ἀλληλουάριον, Μακάριοι, οὗς ἐξελέξω. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην·
 Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐληλυθότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· Ἀμήν,
 ἀμήν, λέγω ὑμῖν... Τέλος· ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμφαντός με Πατρός.
 Καὶ εὐθύς ἄρχεται ὁ ἱερεὺς πάλιν· Ἔτι καὶ ἔτι... κ. τ. λ. καὶ εὐχὴν.
 Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῆ σῆ σοφία
 κατακοσμήσας καὶ κατασκευάσας τὸν ἄνθρωπον καὶ εἰκόνι τῆ σῆ, ὁ Θεός,
 τιμήσας αὐτὸν καὶ θέμενος ἐν αὐτῷ πνεῦμα ζωῆς αἰωνίου, καταντήσαν-
 τες ἑαυτὸν, ὑπάγειν, τὸ μὲν ἐκ γῆς εἰς γῆν ἀναλύσας, τὴν δὲ ψυχὴν αὐ-
 τοῦ προσκαλεσάμενος. Αὐτὸς καὶ νῦν, Δέσποτα, πρόσδεξαι τὴν ψυχὴν τοῦ
 δούλου σου ὁ δεῖνα πρεσβυτέρου καὶ ἀδελφοῦ ἡμῶν ἐν τόπῳ ἀναψύξεως
 καὶ εἴ τι ἤμαρτεν ἐν λόγῳ ἢ κατὰ διάνοιαν, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος
 Θεός, συγχώρησον τὰ παραπτώματα αὐτοῦ. Σὺ γὰρ ὑπάρχεις ἐλεήμων
 καὶ φιλόανθρωπος καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου
 Πατρὶ καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ Πνεύματι νῦν καὶ αἰεὶ
 καὶ εἰς... Сп. рки. 1522 г. № 615 Свят.-гроб. библ. Ἔτερα στι-
 χηρὰ προσόμοια, ἤχος γ΄. Δοξάζω τὸν σταυρόν σου τὸν τίμιον, δι' οὗ
 ζωῆς δωδῶρηται... Ὁ μόνος ἐλεήμων καὶ εὐσπλαγχνος, ὁ ἔχων ἀκα-
 τάληπτον ἀγαθότητος πέλαγος... Ὑπνώσας ἐν τάφῳ, ὡς ἄνθρωπος δυ-
 νάμει... Λαμπάδα νοητὴν σε βαστάζουσαν τὸ φέγγος τῆς θεότητος...
 Ἔτερα στιχηρὰ προσόμοια, ἤχος δ΄. Ἐδωκας σημεῖωσιν. Ὅντως φοβε-
 ρώτατον τὸ τοῦ θανάτου μυστήριον... Ὑπνος ἀναδέδεικται τῶν πιστευόν-
 των ὁ θάνατος... Σὺ δικαιοσύνη τε καὶ ἀγιασμός ἡμῖν γέγονας... Ῥήσεσιν
 ἐπόμενοι τῶν θεηγόρων πανάμωμε... Goar. p. 441—442. Τὸ προκείμε-
 νον τοῦ ἀποστόλου· Εὐφρανθήσεται... Στίχος· Μακάριοι, ὧν ἀφείθησαν...
 Πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῆς· Ἀδελφοί, ὁ φρονῶν τὴν ἡμέραν Κυρίῳ φρο-
 νεῖ... Τέλος· Ἵνα καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων κυριεύσῃ Ἀλληλουάριον, Ὁ
 Θεὸς ἡμῶν καταφυγή... Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον· Τῷ καιρῷ
 ἐκείνῳ, ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη Καισαρίας τῆς Φιλιππου... Τέλος·

καὶ ὃ ἐὰν λύσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Καὶ λέγει ὁ ἱερεὺς τὰ εἰρηνικά· Ἔτι καὶ ἔτι... κ.τ.λ. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Μνήσθητι, Κύριε, πάντων τῶν προαναπαυσασμένων πατέρων καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν, καὶ τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν ὁ δεῖνα ἱερέως καὶ συλλειτουργοῦ ἡμῶν, καὶ συγχώρησον αὐτοῦ τὰς ἀμαρτίας, εἴ τι ἤμαρτεν ἔκουσίως ἢ ἀκουσίως, καὶ ἡμᾶς καταξίωσον, Κύριε, ἡμέραν καθ' ἡμέραν εὐχαριστεῖν τῇ σῇ ἀγαθότητι καὶ μεγαλωσύνῃ διὰ μετανοίας πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν. Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις, ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀνάπαυσις τοῦ κεκοιμημένου δούλου σου ὁ δεῖνα, ἱερέως καὶ ἀδελφοῦ καὶ συλλειτουργοῦ, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν... Сн. выше стр. 534. Ἔτερα στιχηρὰ προσόμοια, ἤχος πλ. α'. Χαίροις ἀσκητικῶν. Αἴγλη τοῦ σοῦ προσώπου, Χριστέ... Ψάλλειν παναρμονίῳ φωνῇ δοξολογοῦντα τὸ σὸν κράτος εὐδόκησον. Ὅπου τῶν προφητῶν ὁ χορός, τῶν ἀποστόλων καὶ μαρτύρων τὰ τάγματα... Νόμῳ τῆς ἀμαρτίας ἡμᾶς δεδουλωμένους ἠλευθέρωσας, Δέσποινα... Ἔτερα στιχηρὰ προσόμοια, ἤχος πλ. β'. Ὀλην ἀποθέμενοι. Ἐχων ἀκατάληπτον τὴν εἰς ἡμᾶς εὐσπλαγγίαν... Νέκρωσιν ὑπέμεινας ζωοποιὸν ἔκουσίως... Ζώντων κυριεύοντα θεαρχικῇ ἐξουσίᾳ... Ὁφθῆς ἐνδίαίτημα θεοπρεπές, Παναγία... p. 442—443. Τὸ προκείμενον τοῦ ἀποστόλου· Ἐπίστρεψον, ψυχὴ μου... Στίχος· ἐγὼ εἶπα· ἐν τῷ ὕψει... Πρὸς Ἑβραίους· Ἀδελφοί, τοιοῦτος ἡμῖν ἔπρεπεν ἀρχιερεὺς... Τέλος· ἦν ἔπηξεν ὁ Κύριος καὶ οὐκ ἄνθρωπος. Ἀλληλουῖα, Μακάριοι, οὓς ἐξελέξω. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἔστη ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τόπου πεδινοῦ... Τέλος· ἰδοὺ γὰρ ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τῷ οὐρανῷ. Καὶ ὁ ἱερεὺς πάλιν ἡ ὁ διάκονος ταῦτα τὰ εἰρηνικά χύμα· Ἔτι καὶ ἔτι κ.τ.λ. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ ἀτελεῦττος Θεός, ὁ ἐν ἔργοις ἀγαθοῖς δημιουργήσας τὸν ἄνθρωπον. Сн. выше стр. 552. Ἔτερα στιχηρὰ, ἤχος βαρύς· Καταφρονήσαντες. Νενεκρωμένος ὠραίτης ἐπὶ σταυροῦ, ἀθάνατε... Τῷ ἀκηράτῳ σου κάλλει καὶ γλυκασμῷ τῆς σῆς ὠραιότητος... Ὡς ἀδαπάνητον ἔχων τῶν δωρεῶν τὴν μεγαλοπρέπειαν... Νόμου τὸ πλήρωμα τίκτετε... Ἔτερα στιχηρὰ, ἤχος πλ. δ'. Ὡ τοῦ παραδόξου. Βασιλικῶς μοι ὑπέγραψας... Ἱεραρχήσας, ὡς ἄνθρωπος... Βάθει σοφίας ἀρρήτου σου... Ὡς συλλαβοῦσα τὸν ἄναρχον Λόγον Θεοῦ... p. 443—444. Προκείμενον τοῦ ἀποστόλου· Ἰδοὺ δὴ εὐλογεῖτε. Στίχος· Οἱ ἐστῶτες ἐν οἴκῳ Κυρίου. Πρὸς Ἑφραίους· Ἀδελφοί, ὁ σπεύρων φειδομένως, φειδομένως καὶ θερίσει... Τέλος· εἴ τις κατεργάζεται δι' ἡμῶν εὐχαριστίαν τῷ Θεῷ. Ἀλληλουῖα· Αἱ ἡμέραι μου, ὡσεὶ σκιά. Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Μάρκον· Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς· βλέπετε ὑμεῖς ἑαυτοὺς· παραδώσουσι γὰρ ὑμᾶς εἰς συνέδρια... Τέλος· Ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος οὗτος σωθή· Εὐχολόγιον τ. II.

σεται. Καὶ ὁ ἱερεὺς τὰ εἰρηνικά· Ἔτι καὶ ἔτι... καὶ εὐχῆ. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε, Κύριε, τῶν θλιβομένων παραμυθία καὶ τῶν πενθούτων παράκλησις. Goar. p. 453. Καὶ μετὰ ταῦτα λέγεται τὸ κοντάκιον γ'. Μετὰ τῶν ἁγίων ἀνάπαυσον, Χριστέ... Καὶ εὐθύς, εἰ βούλη, ψάλλουν ἰδιόμελα νεκρώσιμα, καὶ οἱ ἀναγνώσται λέγουν αἴκους μετὰ μέλους Ἀναστασίου τοῦ ταπεινοῦ· Αὐτὸς μόνος ὑπάρχεις ἀθάνατος... κ. τ. α. Goar. p. 457—459, по съ прибавкою нѣкоторыхъ тропарей: Ὅταν ἴδωμεν ἄρχοντα θνήσκοντα, τότε μέγα μυστήριον βλέπομεν... Στρατιάς γὰρ εἰδὼν, ὄλωσ' ἔφριξε, καὶ ὡς ἤλθεν ἡ ὥρα, ἐβόησεν... и въ самомъ концѣ: Ἡ τοὺς μεταστάντας ἐξ ἡμῶν ἐκ τῶν προσκαίρων κατασκηνώσας, ἀγαθέ... Къ каждому тропарию припѣвъ: Ἀλληλουία. Καὶ εὐθύς τὸ προκείμενον τοῦ ἀποστόλου, ἤχος πλ. β'. Ὁ πατήρ μου καὶ ἡ μήτηρ μου... Στίχος· Κύριος φωτισμός μου... Πρὸς Κορινθίους· Ἀδελφοί, Χριστὸς ἐκ νεκρῶν ἐγήγερται... Τέλος· Ἦνα ἡ ὁ Θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσιν. Ἀλληλουία, ἤχος δ'. Μακάριος, ὁ συνιῶν ἐπὶ πτωχὸν καὶ πένητα... Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς πεπιστευκότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς... Τέλος· μὴ ἀπολέσω ἐξ αὐτοῦ, ἀλλὰ ἀναστήσω αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Καὶ εὐθύς ὁ ἱερεὺς μνημονεύει· Ἔτι καὶ ἔτι... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός... См. выше стр. 531. Конецъ: ἡμᾶς δὲ τοὺς συνελθόντας εἰς τὴν τοῦ δούλου σου κηδεῖαν καὶ τιμὴν περικράτυνον καὶ ἔλωσ' γενοῦ ἡμῖν ἐν ταῖς ἀνομίαις ἡμῶν. Ὅτι σὺ εἴ ἄφεσις τῶν πταισμάτων ἡμῶν καὶ ἀνάπαυσις τοῦ κεκοιμημένου δούλου σου ὁ δεῖνα ἱερέως... Καὶ εὐθύς λέγομεν τοὺς μακαρισμούς· Πάλαι μὲν ὁ Ἀδάμ... Χοῦν λαβὼν ἀπὸ τῆς γῆς... Δεῦρο, ψυχὴ μου, πρὸ τοῦ τέλους βόησον... Ὅταν ψυχὴ καὶ σῶμα χωρίζεται... Ὁ μεταστάς καὶ ἐν τάφῳ κείμενος... Τί με θρηνεῖτε δεινῶς, ὦ ἄνθρωποι... Τῇ ἀναστάσει πάντες ἀναστήσονται καὶ μὴ ἀποστήσωμεν... Ὁ πάνσοφος Παῦλος προηγόρευσε σαφῶς τὴν ἀνάστασιν πᾶσιν ἐκδιδασκων... Δόξα, Σὺν Πατρὶ τὸν Υἱὸν δοξάσωμεν καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον... Καὶ νῦν, θεοτοκίον τοῦτο· Ὑπερφουῶς ἐν γαστρὶ σου, Δέσποινα, ἀσπύρωσ' συνέλαβες ἐκ Πνεύματος ἁγίου... Conf. Goar. p. 454—455. Τὸ προκείμενον τοῦ ἀποστόλου, ἤχος πλ. β'. Κύριε, ἐξεγείρον τὴν δυναστείαν σου. Στίχος· Ἐπὶ σοί, Κύριε, ἤλπισα... Πρὸς Ῥωμαίους· Ἀδελφοί, ὅσοι ἐβαπτίσθημεν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν... Τέλος· καθὼς ἠθέλησε καὶ ἐκάστω τῶν σπερμάτων τὸ ἴδιον σῶμα. Ἀλληλουάριον, ἤχος δ'. Ἀνάστα, Κύριε, βοήθησον ἡμῖν. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἦν τις ἀσθενῶν Λάζαρος ἀπὸ Βηθανίας... Τέλος· οἱ ἐλθόντες πρὸς τὴν Μαρίαν καὶ θεκαήμενοι, & ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν. Καὶ ὁ ἱερεὺς

τὴν αἴτησιν Ἐτι καὶ ἔτι κ. τ. λ. καὶ ἡ εὐχή. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ἐγὼ εἶπα· ἐν τῷ ὕφει τῶν ἡμερῶν μου πορεύσομαι, ἐν πύλῃ ἄβου κατὰ κλήψομαι τὰ ἐπίλοιπα τῆς ζωῆς μου. См. выше стр. 556. Текстъ молитвы и въ данной рукописи также мало вразумителенъ. Конецъ молитвы читается такъ: ἀλλ' ἡμεῖς οἱ ζῶντες εὐλογοῦμέν σε, Κύριε, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ... Καὶ εὐθὺς γίνεται ὁ ἀσπασμὸς δύο, δύο, ψάλλοντες σιχηρὰ προσόμοια, ἦχος β'. Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου. Δεῦτε τελευταῖον ἀσπασμὸν δῶμεν, ἀδελφοί... Ποῖος χωρισμὸς, ὦ ἀδελφοί... Πάντα τὰ τοῦ σώματος νυνὶ ὄργανα ἀργὰ θεωροῦνται... Πᾶσα τῶν ματαίων ἡ ἐλπίς καὶ τῶν ἐπιγεῖων ἡ δόξα καὶ πλάνη σβέννυται... Σήμερον ἡ τοῦ βίου πονηρὰ λύεται πανήγυρις... Μέγας ὁ κλαυθμὸς καὶ ὄδυρμός, μέγας κοπετός καὶ ὀδύνη... Βλέποντες τὸν προκείμενον νεκρὸν... Ὅταν ἐκ τοῦ σώματος ψυχὴ μέλλει μετὰ βίας ἀρπᾶσαι... Ὅτε ἐπὶ βήματος τοῦ σοῦ μέλλομεν παριστασθαι... Ὅντως ματαιότης καὶ φθορὰ πάντα τὰ τοῦ κόμου ἡδέα καὶ τὰ παράδοξα πάντες... Θεοτοκίον Σῶζε τοὺς ἐλπίζοντας εἰς σέ, Μήτηρ τοῦ αὐτοῦ ἡλίου... Δόξα, ἦχος πλ. β'. ψάλλοντες δίχορον, εἰ βούλει Ὅρωντές με ἄφωνον καὶ ἄπνουν... Καὶ νῦν, Θεοτοκίον Μεταβολὴ τῶν θλιβομένων, ἀπαλλαγὴ τῶν ἀσθενούντων... τὸ Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστίν, τροπάριον, ἦχος β'. Μνήσθητι, Κύριε... καὶ Μητερ ἁγία. . Ἐἶτα μνημονεύει καὶ μετὰ τὸ τέλος τῆς εὐχῆς, οὐ γίνεται ἀπόλυσις, ἀλλ' εὐθὺς αἴρεται τὸ λείψανον ἐν τῷ τάφῳ, καὶ ψάλλομεν τὸν Ν'. ψαλμόν, καὶ φθάσαντες εἰς τὴν ταφὴν μετὰ τοῦ θυμιατοῦ, λέγει Ἀυτὴ ἡ κατάπαυσις σου εἰς αἰῶνα αἰῶνος... Καὶ ἀρχίζει θάπτειν αὐτόν, ψάλλομεν τροπάρια, ἦχος πλ. β'. Γῆ χανοῦσα ὑπόδεξαι... Καὶ λέγει καὶ στίχον Ἐξέλειπον ἀπὸ τῆς συγγενείας μου... Καὶ εὐθὺς κηδεύουν τὸ λείψανον, καὶ ψάλλουν καὶ θάπτουν αὐτοὶ μόνοι, ἤγουν οἱ ἱερεῖς, λέγει Ἔθε μοι λίθον καὶ πορεύεσθε εἰς εἰρήνην, ἔρχεται ὁ Χριστὸς καὶ ἀνοίγει μοι θύραν παραδείσου· ἄγγελοι γὰρ φωτὸς παρίστανται τῷ βασιλεῖ τῶν αἰῶνων. Καὶ βάνουν τὰς πλάκας καὶ σκεπάζουν αὐτόν, καὶ ὁ προσετώς ἱερεὺς τὸν πηλὸν σταυροειδῶς ἐπάνω τὰς πλάκας τοῦ τάφου, καὶ οἱ ψάλται ψάλλουν τροπάριον· Τὸν πηλὸν ὁ κεραμεὺς ζωοπλαστήσας, ἀνέθηκάς μοι σάρκα καὶ ὀστέα... Λέγεται ἐκ γ'. ἔπειτα τοὺς εἰρμούς τοῦ μεγάλου κανόνου· Βοηθὸς καὶ σκεπαστής.. κ. τ. α. Δόξα, Ὑπερούσιε Τριάς, ἡ ἐν μονάδι προσκυνουμένη... Καὶ νῦν, Θεοτόκε, ἡ ἐλπίς καὶ προστασία τῶν σὲ ὕμνούντων. . Ἐἶθ' οὕτως μετὰ τὸ ἐνταφιάσαι αὐτόν, Τρισάγιον, τὸ Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστίν, καὶ τὰ τροπάρια ταῦτα· Μετὰ πνευμάτων δικαίων κ.τ.α. Καὶ μετὰ ταῦτα ψάλλουν τροπάρια ιδιό-

μελα, Δόξα, ἦχος πλ. β'. Σώζεσθε, σύμβροτα τοῦ ἱεροῦ καὶ ἁγίων κλη-
 ρος· ἐμὲ γὰρ σήμερον χωρίζει ὁ Κύριος... Καὶ νῦν, θεοτοκίον ὁμοιον Πρεσ-
 βείαις τῆς τεκούσης σε, Χριστέ... Καὶ ὁ ἱερεὺς λέγει μετὰ κλαυθμοῦ·
 'Ἐλέησον ἡμᾶς κ. τ. λ. καὶ τὴν εὐχὴν, εἰ βούλει· Ὁ Θεὸς τῶν πνευ-
 μάτων καὶ ἀπόλυσις· Ὑπεράγχι Θεοτόκε, ἐλέησον, καὶ ὁ λαός· Τὴν τι-
 μιωτέραν, καὶ Δόξα σοι, Χριστέ ὁ Θεός, ἡ ἐλπίς... Δόξα καὶ νῦν, Κύ-
 ριε εὐλόγησον, καὶ ἡ ἀπόλυσις· Ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν Χριστός... καὶ λέ-
 γουν οἱ ἀδελφοί· Αἰωνία σου ἡ μνήμη, ἀξιωμακάριστε ὁ δεῖνα γ'. Καὶ
 ἡμᾶς ἐλεῆσαι καὶ σῶσαι... καὶ ἐλεήμων ὁ Θεός, καὶ ὁ λαός· Ὁ Θεὸς μα-
 καρίσοι καὶ ἀναπαύσοι (σε), ἔνθα οἱ δίκαιοι ἀναπαύονται.

λ. 101. Чинъ богаоявленскаго водоосвященія.

Μετὰ δὲ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν, ἐξερχόμεθα πάντες ἐν τῷ λου-
 τῆρι, προπορευομένου τοῦ ἱερέως¹⁾, ὡς σύνηθες, καὶ ψάλλομεν τροπάρια
 εἰς ἦχον πλάγιον δ'. Φωνὴ Κυρίου ἐπὶ τῶν ὑδάτων... Τοῦτο δὲ τρις-
 σεύσαντες, ψάλλομεν ἕτερα τροπάρια γ'. ἀπὸ τῶν ιβ'. ἦχος πλ. δ'. Σή-
 μερον τῶν ὑδάτων ἀγιάζεται ἡ φύσις... Ὡς ἄνθρωπος ἐν ποταμῷ ἤλθες,
 Χριστέ βασιλεῦ... Δόξα καὶ νῦν, Πρὸς τὴν φωνὴν τοῦ βοῶντος ἐν τῇ
 ἐρήμῳ.. Καὶ εὐθὺς λέγονται τὰ ἀναγνώσματα²⁾. Δόξα καὶ νῦν, Δεῦτε,
 ἅπαντες πιστοί, τὴν Ἰουδαίαν ἀφέντες, διέλθωμεν τὴν ἔρημον τοῦ Ἰορ-
 δάνου καὶ θεασώμεθα σήμερον ἐκεῖ τὸν δι' ἡμᾶς ἐπιφανέντα σαρκί, τὸ
 βάπτισμα αἰτοῦντα ἐν ταῖς ρείθροις Ἰορδάνου, τὸν Βαπτιστὴν παραιτού-
 μενον, καὶ βοῶντα τῷ φόβῳ· οὐ τολμῶ χειροθετησάμενος τῷ πηλίῳ παλάμῃ
 τὸ πῦρ, ὃ Ἰορδάνης καὶ ἡ θάλασσα ἔφυγον, Σωτήρ, καὶ ἀπεστράφησαν,
 καὶ γὰρ πῶς ἐπιθήσω ἐπὶ τὴν κορυφὴν σου χεῖρα, ἣν τρέμει τὰ σεραφίμ,
 ἀνεχώρησεν ὁ Ἰορδάνης, ὡς ἐδέξατο τὴν Ἥλιου δι' Ἑλισσαίου μηλω-
 τὴν, πῶς μὴ δύη εἰς χάος καὶ βάθος, βλέπων γυμνόν σε ἐν ταῖς ρεί-
 θροις, πῶς δὲ μὴ φλέξη με ὅλος ἐκ σοῦ πυρούμενος· τί βραδύνεις, Βαπ-
 τιστά, τοῦ βαπτίσαι τὸν Κύριόν μου; ὁ Ἰορδάνης βοᾷ πρὸς Ἰωάννην· τί
 τῶν πολλῶν κωλύεις τὴν κάθαρσιν; Πᾶσαν τὴν κτίσιν ἠγίασεν, ἄφες ἀγι-
 ᾶσαι καὶ ἐγώ, καὶ τῶν ὑδάτων τὴν φύσιν, ὅτι εἰς τοῦτο ἐπεφάνη. Προφητείας

1) Ркп. Александр. XIV в. библи. № 149—104 ἀρχιερέως μετὰ τοῦ
 θυμιατοῦ καὶ λαμπάδων, ψάλλομεν τροπάριον, ἦχος πλ. δ'. Φωνὴ Κυρίου... Σή-
 μερον ἡ κτίσις φωτίζεται... εἶτα ὁ διάκονος· Πρόσχωμεν. Ὁ ἱερεὺς· Εἰρήνη πάνν.
 Ὁ διάκονος· Σοφία. Ὁ ψάλτης τὸ προκείμενον, ἦχος γ'. Κύριος φωτισμός μου..
 Στίχος· Κύριος ὑπερασπιστὴς τῆς ζωῆς μου. Προφητεία Ἠσαίου. 2) Слова: καὶ
 εὐθὺς λέγονται τὰ ἀναγνώσματα стоять вь данной рукописи, кажется, не
 на своемъ мѣстѣ.

Ἡσαίου τὸ ἀνάγνωσμα· Τάδε λέγει Κύριος Σαβαώθ, ἀντλήσατε ὕδωρ μετ' εὐφροσύνης... Τέλος· Ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραὴλ, λέγει Κύριος παντοκράτωρ. Προφητείας Ἡσαίου· Τάδε λέγει Κύριος Σαβαώθ· λούσασθε καὶ καθαροὶ γίνεσθε... Τέλος· Τὸ γὰρ στόμα Κυρίου ἐλάλησε ταῦτα. Ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους α'. ἐπιστολῆς. Goar. p. 367. Ἀλληλούϊα, ἴχος πλ. δ'. Στίχος· Ἰδοσάν¹⁾ σε ὕδατα, ὁ Θεός, ἴδοσάν σε... Εὐαγγέλιον· Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν. p. 367. Ὁ διάκονος· Εἴπωμεν πάντες.. Κύριε παντοκράτωρ ὁ Θεός τῶν... Ὁ μὴ βουλόμενος τὸν θάνατον ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν, ἀλλ' ἀναμένων τὴν εἰς σὲ ἐπιστροφὴν, ζωὴν τε καὶ μετάνοιαν... Ἐπεὶ τοῦ ἁγίου οἴκου τούτου²⁾... Ἐπεὶ τοῦ πατρὸς καὶ ἀρχιεπισκόπου... Ἐπεὶ τῶν εὐσεβεστάτων καὶ θεοφυλάκτων βασιλέων... Ἐπεὶ τοῦ συμπολημῆσαι καὶ ὑποτάξαι... Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ ἐν Βηθλεὲμ γεννηθεὶς καὶ ἐν φάτνῃ ἀνακλιθεὶς, δεόμεθ' ἀκούσον καὶ ἐλέησον. Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ πηγάζων ἡμῖν φωτισμὸν καὶ ἁγιασμὸν, δεόμεθ' ἀκούσον καὶ ἐλέησον. Ὁ ἐν Ἰορδάνῃ βαπτισθῆναι παραγενόμενος, πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην βουλόμενος, δεόμεθ' ἀκούσον καὶ ἐλέησον³⁾. Conf. Goar. p. 376. Ἐπεὶ τοῦ εὐλογηθῆναι ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ πνευματικῇ δεόμεθ' ἀκούσον καὶ ἐλέησον. Ἐπεὶ τοῦ εὐλο-

1) Ἐνέγκατε τῷ Κυρίῳ υἱοὶ Θεοῦ. Στίχος· Φωνὴ Κυρίου ἐπὶ τῶν ὑδάτων.

2) Этого прошения и слыдящихъ четырехъ нѣтъ³⁾ Ὁ δὲ ὕδατος καὶ Πνεύματος ἀνακαινίσας τὴν παλαιωθείσαν φύσιν ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας δεόμεθ' ἀκούσον Ὁ διαρρήξας πέτραν ἐν ἐρήμῳ καὶ διψῶντι τῷ λαῷ σου κορέσας δεόμεθα... Ὁ δὲ ὕδατος καὶ Πνεύματος ἀπικλάξας τὸν Ἰσραὴλ ἐκ τῆς πλάνης τοῦ Βααλ δεόμεθα... Ὁ τὸ πικρὸν ὕδωρ ἐπὶ Μωϋσέως γλοκάνας καὶ διψῶντι τῷ λαῷ σου ἰασάμενος δεόμεθ' ἀκούσον Ὁ τὰ ἀτεκνοῦντα καὶ τονηρὰ ὕδατα διὰ Ἐλισαίου ἄλατι θεραπεύσας, δεόμεθα... Ὁ τὰ Ἰορδάνια βρεῖθρα ἁγιάσας καὶ τὰς κεφαλὰς τῶν δρακόντων συντρίψας δεόμεθα... Ἄγιε, ἀόρατε καὶ ἀκατάληπτε, ὁ μὴ βουλόμενος τὸν θάνατον τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ἀλλ' ἐκδεχόμενος τὴν ἐπιστροφὴν καὶ τὴν μετάνοιαν εἴπωμεν πάντες.. Ὁ τὴν ῥημῶσιν τοῦ Ἀδὰμ καλύψας διὰ τῆς ἐπιδημίας τοῦ ἁγίου Πνεύματος δεόμεθ' ἀκούσον.. Ὁ τὴν φύσιν τῶν ὑδάτων ἁγιάσας καὶ τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων φωτίσας, δεόμεθ' ἀκούσον Ὁ πῦρ ἐν Ἰορδάνῃ καὶ Πνεῦμα ἅγιόν σου κεράσας καὶ πικρὸς ἡμῶν ἁμαρτίας ἀπελίσσας, δεόμεθ' ἀκούσον Ὁ τὴν ἄχρατον σου κορυφὴν ὑποκλίνας τὴν δοῦλόν σου, ἵνα ἡμᾶς τῆς τυραννίδος ἀπαλλάξας δουλείας, δεόμεθ' ἀκούσον. Ὁ τέκνα φωτὸς διὰ τοῦ βπτίσματος ἀναδείξας τοὺς ποτε ἐν καταδικῇ ἁμαρτίας ὄντας δεόμεθ' ἀκούσον Ὁ διὰ Ἡσαίου τοῦ προφήτου σου κηρύξας· ἀντλήσατε ὕδωρ ἐκ τῶν πηγῶν τοῦ σωτηρίου, δεόμεθ' ἀκούσον Ὁ ὑπὸ Ἰωάννου ἐν Ἰορδάνῃ βπτισθῆναι εὐδοκῆσας, δεόμεθ' ἀκούσον. Σὺ ἐκραταίωσας ἐν τῇ δυνάμει σου τὴν θάλασσαν, Σὺ ἐθάλασας τὰς κεφαλὰς τῶν δρακόντων

γηθῆναι τὰ ὕδατα ταῦτα τῇ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ καὶ ἐπιφανείᾳ τοῦ ἁγίου Πνεύματος τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὑπὲρ τοῦ δωρηθῆναι αὐτοῖς τὴν χάριν τῆς ἀπολυτρώσεως τὴν εὐλογίαν τοῦ Ἰορδάνου, δεόμεθ' αὐτοῦ ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον. Ὑπὲρ τοῦ καταφοιτῆσαι ἐν αὐτοῖς τοῖς ὕδασι τὴν καθαρτικὴν τῆς ὑπερουσίῃς Τριάδος τὴν δύναμιν, δεόμεθ' αὐτοῦ ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον. Conf. p. 368. Ὑπὲρ τοῦ πάσῃ ἐν αὐτοῖς τοῦ ψυχοκτόνου πολεμίου τὴν δύναμιν βυθισθῆναι, δεόμεθ' αὐτοῦ ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον... Ὑπὲρ τοῦ ἀναδειχθῆναι τοὺς ἐν αὐτῷ βαπτισομένους, ὡς τοὺς φωστῆρας τοῦ οὐρανοῦ, μὴ ἔχοντας σπίλον ἢ ρυτίδα, δεόμεθ' αὐτοῦ ἐπάκουσον.. Ὑπὲρ τῶν εὐτρεπισομένων εἰς τὸ ἅγιον βάπτισμα καὶ τῆς παρά τοῦ Θεοῦ σκέπης, καὶ βοηθείας αὐτῶν, δεόμεθ' αὐτοῦ ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον. Ὑπὲρ εὐκρασίας ἀέρων... Ὑπὲρ πλεόντων ὁδοιπορούντων... Ὑπὲρ τοῦ ρυθισθῆναι ἡμᾶς... Καὶ ὑπὲρ πάντων τῶν χαρίζοντων τῆς παρά τοῦ Θεοῦ βοηθείας καὶ ἀντιλήψεως δεηθῶμεν. Καὶ ὑπὲρ τοῦ περιστῶλος λαοῦ, καὶ ἀπεκδεχομένου τὸ παρά σου μέγα καὶ πλούσιον ἔλεος, δεόμεθ' αὐτοῦ ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον. Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, δεόμεθ' αὐτοῦ ἐπάκουσον ἡμῶν. Ὁ λαός· Κύριε ἐλέησον. Καὶ ὁ ἱερεὺς εὐχεται· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ μονογενὴς Υἱός, ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ Πατρὸς. Goar. p. 368. Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνῃ ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία¹). Ὁ ἱερεὺς λέγει· Κύριε, τὰ χεῖλη μου ἀνοίξεις, καὶ τὸ στόμα μου ἀναγγελεῖ τὴν αἴνεσίν σου. Πληρωθῆτω τὸ στόμα μου αἰνέσεως, ὅπως ὑμνήσω τὴν δόξαν σου ὅλην τὴν ἡμέραν τὴν μεγαλοπρέπειάν σου. Τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος,

ἐπὶ τοῦ ὕδατος δεόμεθ' αὐτοῦ Φωνὴ Κυρίου ἐπὶ τῶν ὑδάτων, ὁ Θεός τῆς δόξης, ἐβρόντησε, Κύριος ἐπὶ ὑδάτων πολλῶν, δεόμεθ' αὐτοῦ. Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ διὰ τοῦ προφήτου Ἡλιοῦ τοῦ Θεοβίτου δεόμεθ' αὐτοῦ. Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ διὰ τοῦ Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου κηρύξας βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἀμαρτιῶν, δεόμεθ' αὐτοῦ. Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ τὴν τρισυπόστατον τῆς μιᾶς θεότητος ἐν Ἰορδάνῃ φανερώσας, δεόμεθ' αὐτοῦ. Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ διὰ τοῦ προφήτου πάλιν εἰπὼν· Ἰδοὺσάν σε ὕδατα καὶ ἐφοβήθησαν δεόμεθ' αὐτοῦ. Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ ἐν Βηθλεὲμ γεννηθείς.. Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου καὶ ἐνώσεως πασῶν τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ ὁριζοδόξων ἐκκλησιῶν δεόμεθ' αὐτοῦ. Ὑπὲρ σωτηρίας καὶ ἀντιλήψεως τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν τοῦδε τοῦ πατριάρχου καὶ τοῦδε τοῦ ἀρχιεπισκόπου, παντός τοῦ κλήρου καὶ τοῦ φιλοχρίστου λαοῦ, δεόμεθα.. Ὑπὲρ τῶν εὐσεβεστάτων καὶ θεοφυλάκτων. Ὑπὲρ τοῦ ρυθισθῆναι... Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν σου καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου. (Поминаются Предтеча и евангелистъ Маркъ).

¹) Этотъ и послѣдующіе два стиха произносятся по три раза.

νῦν καὶ αἰί... Ὁ ἱερεὺς εὐχεται μεγάλη φωνή· Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ὁ εὐλογῶν καὶ ἀγιάζων τὰ σύμπαντα. Δοξάζο-
 μέν σε, Δέσποτα Θεὲ Πάτερ Παντοκράτωρ, ἀναρχε, προαιώνιε, μόνε βα-
 σιλεῦ· δοξάζομέν σε τὸν κτίστην καὶ δημιουργὸν τῶν ἀπάντων· δοξάζο-
 μέν σε καὶ σέ, Υἱὲ μονογενές, τὸν σύνθρονον καὶ ὁμοούσιον τοῦ ἀνάρχου
 σου Πατρός, καὶ τοῦ ζωοποιοῦ σου Πνεύματος· δοξάζομέν σε τὸν ἐπὶ τῶν
 χερουβὶμ ἐποχούμενον καὶ ὑπὸ τῶν σεραφὶμ ἀνυμνούμενον· δοξάζομέν σε
 τὸν ὑπὸ τῶν ἀγγέλων δοξαζόμενον· δοξάζομέν σε τὸν ἐξ οὐκ ὄντων εἰς
 τὸ εἶναι παραγαγόντα τὰ σύμπαντα· Σὺ γὰρ ἐν ἀρχῇ ἐποίησας τὰ σύμ-
 παντα καὶ προσέταξας, καὶ ἐγένετο τῷ σῶ θελήματι τὰ ὀρατὰ καὶ τὰ
 ἀόρατα· ὧν γὰρ φῶς ἀληθινὸν καὶ ἐν φωτὶ ἀναπαυόμενος, Σὺ τὴν τε-
 τραπέρατον κτίσιν ἐφώτισας καὶ ἐπλήρωσας, τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν,
 ὡς ἓνα οἶκον ἐθεμελίωσας, τὸ σκότος ὑποχωρεῖν ἐκέλευσας, καὶ τὸ φῶς
 ἐλάμπειν ἀνελλειπῶς ἐποίησας, καὶ τὸν μὲν ὑπέρλαμπρον ἥλιον ἐκ πυ-
 ρὸς διακοσμήσας, πυριφλόγοις αὐγαῖς κυκλοῦν τὸν πόλον τοῦ οὐρανοῦ,
 πρὸς τὸ τῆς ἡμέρας στάδιον κατέστησας, σελήνην δὲ καὶ τὰς τῶν ἄσ-
 τρων χορείας πρὸς διαύγασμα τῆς νυκτὸς ἐκαλλώπισας, ἔτι δὲ καὶ τὴν
 τῶν ὑδάτων παμπληθῆ φύσιν εἰς μίαν συναγωγὴν συναθροίσας, ἡ ξηρὰ
 ἀπεκαλύφθη, ἔρπετων καὶ πετεινῶν καὶ ἰχθύων γένη ἐποίησας· καὶ τὰ
 μὲν ἐν αὐτοῖς τοῖς ὕδασιν, ὡς ἐν κόλπῳ μητρὸς γαλουχούμενα νη-
 χονται, τὰ δὲ κατὰ τοῦ στερεώματος τοῦ οὐρανοῦ πετώμενα νεφελώ-
 δει τρόπῳ τὸν ἀέρα κοσμοῦσιν, ὡσαύτως καὶ ἡ γῆ κατὰ μίμησιν τῆς
 ἑαυτῆς συντροφῆς παντοδαπῶν ἔρπετων τετραπόδων καὶ θηρίων γένη
 ἐξήγαγε, στεφανωθεῖσα τῇ τῶν ποικίλων ἀνθέων εὐκοσμίᾳ, καὶ τῇ τερ-
 πνότητι καὶ ὠραιότητι τῷ κάλλει τερπνῶν καὶ ἡδυπνῶν δένδρων ἀμε-
 τρητῶ εὐκαρτίᾳ, πρὸς γε τούτοις ἅπασι καὶ τοῖς ἀπειροπλάσις σου δη-
 μιουργήμασιν ἐπλασας τὸν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα σὴν καὶ ὁμοίωσιν, καὶ
 τοῦ κόσμου κοσμῶν συνεχόμησας αὐτόν, καὶ χερσὶν ἀχράντοις κατα-
 σκευασάμενος σοφῶς, ἔταξας αὐτὸν ἄρχειν καὶ δεσπόζειν πάντων τῶν
 ὑπὸ σοῦ πεποιημένων ἀγαθῶν, καὶ συνετίσας βλέπειν καὶ προνουεῖ-
 σθαι¹⁾ τῆς οἰκείας σωτηρίας, ὁ βροχῆς στήμονα ἀπεργασάμενος, καὶ
 ὡς ἔριον χιόνα τινάσων, καὶ μεθύσκων τὸ πρόσωπον τῆς γῆς, διὰ
 τὴν σωτηρίαν τῶν βροτῶν καὶ πετεινῶν καὶ τετραπόδων· Σὺ γὰρ ὁ
 ποιητὴς τῶν ἀπάντων καὶ μέλει σοι περὶ πάντων. Ὅθεν τῶν ἀνωτάτων
 στοιχείων τὴν κτίσιν ἀθροίσαντες ἔγνωμεν, πῶς τὸ πάλαι σου ποίημα
 φρίττει σε, Δέσποτα· ἀδιάστατον γὰρ τὴν τούτων δημιουργίαν σκοπήσαν-

1) προοκ νεῖσθαι

τες, τὸ πολυσέβαστόν σου ἐκπληττόμεθα ὄνομα· ἐπειδὴ γὰρ προσήκει πάσῃ τῇ κτίσει τὸν αἶνόν σοι προσάγειν, τούτου χάριν ἐπὶ τὰ δευτέρα τῶν ἀνωτάτων στοιχείων διαμένομεν¹⁾ κλήματα, ἅτινα ὑποποδίου σου τιμῆς ἤξιώθησαν· ὀρῶντες γὰρ τῆς γῆς τὴν κτίσιν ἀκίνητον, νοοῦμέν σου τοῦ κρατοῦντος τὴν φύσιν ἀσύνοπτον, ἐφάμιλλον δὲ καὶ τὸ τῆς θαλάσσης τεκμήριον, πῶς διηνεκῶς αἰνεῖ τὸν ποιήσαντα· καὶ γὰρ ὠρυομένη ταῖς κύμασι τῇ χέρσῳ προσμάχεται, πάσης τῆς οἰκουμένης σπευδούσα κατακλύσαι τὰ πέρατα, καὶ τῇ φάμμῳ κρουομένη δαμάζεται, καὶ τὸν ὄρον σου φοβουμένη, ἀνθέλκει τὰ κύματα, ἀλλὰ ὑπὸ πηγῶν ἀενάων πλημμυροῦσα, ὁῦσαν ἀναπέμπει τῷ κράτει σου, Δέσποτα, ποταμῶν δὲ βαθυγαίων ἀκατάσχετα ρεύματα τῇ σῇ νεύσει καὶ δυνάμει τὴν γῆν ἅπασαν διαθέουσι καταρδεύοντα. Αὐτὸς οὖν, Δέσποτα πανάγιε, ἄχραντε, ἀναρχε, ἀόρατε, ἀκατάληπτε, ἀπαράλλακτε, ἀνυπέμβλητε, ἀμέτρητε, ἀνεξίκακε Κύριε, ὁ μόνος ἔχων ἀθανάσιαν, φῶς καὶ εἰκὼν τοῦ Πατρὸς ὑπάρχων ἀπρόσιτος, σαρκωθεὶς ἐκ Πνεύματος ἁγίου καὶ Μαρίας, τῆς ἁγίας ἐνδόξου Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου ἐνανθρωπήσας ἅγιον βρέφος ἐδείχθης τὸ ἡμέτερον εὐτελὲς διορθούμενος τεχνθεὶς· Σὲ γὰρ ἐμήνυσεν, ὁ ἐν τῇ ἀνατολῇ προκύψας ἀστήρ, ὅθεν ποιμένες καὶ μάγοι θεασάμενοι, τὴν τοῦ φωστήρος φαίδραν καὶ ὑπέρλαμπρον ἔλλαμψιν ἐξίσταντο· Καὶ οἱ μὲν οὖν ποιμένες τὸ Δόξα ἐν ὑψίστοις μετ' ἀγγέλων συνέφαλλον, οἱ δὲ μάγοι τῶν ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν μακροδρομήσαντες, καὶ ὑπὸ τούτου ὁδηγούμενοι, ὡς βασιλεῖ ἐν πίστει ὁῦρά σοι προσέφερον, ἐδέσμευον σπαργάναις, καὶ ἔλυες τὰς τῶν ἀμαρτημάτων σειρὰς καὶ πάσας τὰς τοῦ ἐχθροῦ δυνάμεις κατέβαλες, καὶ τὸν ἅπαντα κόσμον χαρᾶς ἐνέπλησας θεογνωσίας τῶν παραδόξων τῆς αὐξήσεώς σου μυστηρίων θαυμάτων τε καὶ ἰαμάτων. Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ... Сн. выше стр. 7—8. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ ἱερεὺς μεγάλη τῇ φωνῇ· Τριάς ἄκτιστε, ἄμοοοῖσε, ἀναρχε, ἀόρατε, ἀκατάληπτε, ἀτελεύτητε, δημιουργε τῶν λογικῶν οὐσιῶν, καὶ τῶν νοερῶν φύσεων. Гоар. р. 369.. καὶ νῦν, ὑπεράγαθε Δέσποτα, συγχώρησόν μοι ἀκατακρίτως βοᾶν σοι καὶ λέγειν· Δόξα σοι, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, κατέλαβες τὰ Ἰορδάνου νάματα, καὶ Ἰωάννης βλέπων, ἐβόα λέγων· τίτι τῇ γῇ πρὸς τὸ ὕδωρ ἐφθασε, τί ὁ Δεσπότης πρὸς τὸν δοῦλον ἐλήλυθε, τὸ ἔλαττον ὑπὸ τοῦ κρείττονος εὐλογεῖται, ὑπὸ τοῦ κτίσαντος τὸ κτίσμα καινουργεῖται. Ἐγὼ μὲν τὸ τῆς μετανοίας κηρύττω βάπτισμα, Αὐτὸς δὲ τὸ τῆς φιλανθρωπίας βάπτισμα παρέχει, ἀλλ' ἤκουσε, τὸ ἀφεῖς ἄρτι, καὶ ἐξέτεινε τὴν χεῖρα ἐπὶ σέ, Χρισ-

1) διαβαίνομεν.

τέ, τὸν ἔχοντα τὸ μέγα ἔλεος· γυμνουμένου γὰρ τοῦ ἀχράντου σώματος ὑπὸ Ἰωάννου, περιβάλλεται ὕδατα τοῦ Ἰορδάνου, ἐβόησε τὰ χερουβὶμ ἀκαταπαύστῳ μᾶ φωνῇ λέγοντα· ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος, ὁ ἐλθὼν καὶ βαπτισθεὶς ἐν Ἰορδάνῃ ποταμῷ καὶ φωτίσας πᾶν γένος, ἀνθρώπων. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, τῇ ἐπιφοιτῆσει τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος, δὸς ἡμῖν χάριν εἰς τὴν δικονίαν ταύτην, ἵνα, ἐν σοὶ τὸ κράτος ἔχοντες, ἐπιτάσσωμεν τοῖς πονηροῖς πνεύμασι. Καὶ νῦν δεόμεθ' αὐτοῦ σου, Κύριε, ἐξάλειψον τὰ παραπτώματα ἡμῶν καὶ παράστηθί μοι ἐν τῇ ὥρᾳ τῆς προσευχῆς ταύτης, ἵνα ἀκατακρίτως τολμῶ βοᾶν καὶ λέγειν· Εὐλόγητός Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ, ὅτι ἐπεσκέψατο καὶ ἐποίησε λύτρωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ· ἰδοὺ γὰρ ὁ τῆς ἐορτῆς ἐπέστη ἡμῖν καιρὸς, καὶ ἄγγελοι μετ' ἀνθρώπων ἐορτάζουσι καὶ χορὸς ἁγίων πλησιάζει ἡμῖν. Σήμερον ἡ χάρις τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἀγιάζουσα τὰ ὕδατα, οὕτως ἐπιφαίνεται. Σήμερον ὁ οὐρανὸς ἀγλαϊζόμενος δρόσον τῇ γῇ ἐπομβρίζει. Σήμερον ὁ ἥλιος ἄδυτος ἐπιφαίνεται, καὶ ὁ κόσμος τῷ φωτὶ καταυγάζεται. Σήμερον ἡ σελήνη λαμπραῖς ἀκτίσι τῷ κόσμῳ συλλαμπρύνεται. Σήμερον οἱ φωτοειδεῖς ἀστέρες τῇ ψυχρότητι τὴν οἰκουμένην καλλωπίζουσι. Σήμερον αἱ νεφέλαι ὑετοῦς δικαιοσύνης οὐρανὸθεν τὴν ἀνθρωπότητα ὀροσίζουσι. Σήμερον ὁ Κτίστης ὑπὸ τοῦ ἰδίου κτίσματος βουλήσει χειροθετεῖται. Σήμερον τὰ συστήματα τῶν ὑδάτων τὰ νῶτα ὑποστρώνουσι (sic) τοῖς ἔχνεσί σου, Δέσποτα. Σήμερον ὁ ἀόρατος ὁράσαι, ἵνα ἡμῖν ἐμφανίσῃς σεαυτόν. Σήμερον ὁ δούλος φόβῳ παρίσταται καὶ Δεσπότης ἔρχεται. Σήμερον ὁ ἀκλινῆς τῷ ἰδίῳ δούλῳ αὐχένα κλίνει τὸν σεαυτοῦ, ἵνα ἡμᾶς ἐκ τῆς δουλείας ἐλευθερώσῃ. Σήμερον ὁ ἀναρχος τῷ οἰκέτῃ αὐχένα κλίνει, ἵνα τὸν καθ' ἡμῶν βυθίσῃς δράκοντα. Σήμερον ὁ κλίνων ὄρη πρὸς δουλείαν καὶ ποταμοὺς παιῶν θαλάσσας, ὡς ἀμνὸς τῷ Προδρόμῳ παρίστασαι. Σήμερον παρίστασαι ἐκουσίως τῷ οἰκέτῃ τὸν κόσμον φωτίσαι, ᾧ τινι μέλλουσι τὰ σύμπαντα παρίστασθαι. Σήμερον ὁ Δεσπότης πρὸς τὸ βάπτισμα ἔρχεται, ἵνα ἀναβιβάσῃ εἰς ὕψος τὸν ἀνθρωπον. Σήμερον ὁ προφήτης πότῳ προσέρχεται σοὶ τῷ Δημιουργῷ, ἀλλὰ τρέμων παρίσταται, ὁρῶν Θεοῦ συγκατάβασιν. Σήμερον τῆς συγκαταβάσεως ἡ ἄβυσσος ἐν κολυμβήθρᾳ καταδύεται, καὶ ὁ τῶν ὄλων δημιουργὸς ἐν ὕδασι βαπτίζεται. Σήμερον ἐκ σκότους ἀπηλλάγημεν καὶ τῷ φωτὶ τῆς θεογνωσίας καταυγαζόμεθα. Σήμερον ἡμῖν ὁ Δεσπότης διὰ τῆς παλιγγενεσίας τῆς εἰκόνας ἀναμορφοῖ τὸ ἀρχέτυπον. Σήμερον μυροπνεύστοις ρεῖθροις πᾶσα ἡ κτίσις ἀρδεύεται. Σήμερον τὰ τῶν ἀνθρώπων πταίσματα ἐν ρεῖθροις Ἰορδάνου ἀπαλείφονται. Σήμερον τὰ ἀλμυρὰ ὕδατα τῆς θαλάσσης εἰς γλυκέα μεταβλίσκονται τῇ ἐπιφανείᾳ τοῦ ἰδίου Δεσπότητος. Σήμερον ὁ παράδεισος ἠνέφκεται τοῖς ἀνθρώποις, καὶ δικαίους συναυλίζον-

ται. Σήμερον τὸ οὐσσεβέστατον εἶδωλον δραπετεύεται, καὶ τῶν ἀνθρώπων τὸ γένος παρῆρσιάζεται. Σήμερον τοῦ πάλοι θρήνου ἀπηλλάγημεν, καὶ ὡς νέος Ἰσραὴλ διεσώθημεν. Σήμερον τὰ πάλοι ῥάχη τῆς ἀμαρτίας ἀποθέμενοι, τῆς ἀφθαρσίας χιτῶνας ἐνδυσώμεθα. Σήμερον ὁ Δεσπότης ὑπὸ τοῦ δούλου βαπτίζεται. Σήμερον αἱ πηγαὶ τῶν ὑδάτων ἠγιασθήσαν, Χριστοῦ ἐπιφανέντος ἐν δόξῃ ἐν Ἰορδάνῃ ποταμῷ Σήμερον ὁ Ἰορδάνης ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω. Σήμερον τὰ Ἰορδάνου νάματα τοῖς ἀνθρώποις ἀναφέρεται. Σήμερον ἡ θάλασσα, ἰδοῦσα τὸν ἑαυτῆς Δεσπότην, ἔφυγε. Σήμερον τὰ ἄνω τοῖς κάτω προσομιλοῦσι, καὶ τὰ κάτω τοῖς ἄνω συνειορτάζουσι. Σήμερον φαῖδρά καὶ μεγαλόφωτος ἡ τῶν ὀρθοδόξων πανηγυρίς. Σήμερον ἡ ἀχλὺς τοῦ κόσμου καθαιρεται τῇ ἐπιφανείᾳ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Σήμερον βασιλείας ὠνησώμεθα τῆς γὰρ τοῦ Κυρίου βασιλείας τέλος οὐκ ἔστιν. Σήμερον ὁ Λυτρωτὴς ἐν Ἰορδάνῃ παραγέγονεν, ἵνα ἁγιάσῃ τὰ σύμπαντα. Σήμερον ὁ Πρόδρομος ἀθανάτου κορυφῆς ἤψατο. Σήμερον ὁ Ἰορδάνης πνεεὶ μύρον εὐωδίας. Σήμερον τὰ ὄρη ἐσκιρτήσαν, ὡσεὶ κριοί, καὶ οἱ βουνοί, ὡς ἀρνία προβάτων. Σήμερον τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐν εἶδει περιστερᾶς ἐξ οὐρανοῦ ἐπὶ τοῦ ὕδατος κατέρχεται. Σήμερον πᾶσα ἡ κτίσις κραυγάζει λέγουσα. Conf. Gorg. p. 369—370. Καὶ ὁ ἱερεὺς εὐχεταὶ γεγωνοτέρα φωνῇ· Μέγας εἴ. Κύριε, καὶ θαυμαστά τὰ ἔργα σου... ἐκ γ'. Σὺ γὰρ βουλήσει... κ. τ. λ. Ὁ ἱερεὺς· Εἰρήνη πᾶσιν. Ὁ διάκονος· Τὰς κεφαλὰς. Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν ταύτην· Κλίνον, Κύριε. τὸ οὖς σου¹⁾. Gorg. p. 370—371. Καὶ εὐθὺς βαπτίζει τὸν σταυρόν²⁾ καὶ ἄρχεται³⁾ τὸ Ἀλληλούϊα. Ἰδοσάν σε ὕδατα, ὁ Θεός, ἴδοσάν σε ὕδατα καὶ ἐφοβήθησαν⁴⁾. Δόξα καὶ νῦν. Ὁ ἱερεὺς τροπάριον· Αἱ πηγαὶ τῶν ὑδά-

των¹⁾ Κλίνον, Κύριε, τὸ οὖς σου εἰς τὴν δέησιν ἡμῶν καὶ ἐπάκουσον ἡμῶν τῶν σῶν οἰκετῶν. ὁ ἐν Ἰορδάνῃ βαπτισθῆναι καταδεξάμενος καὶ ἁγιάσας τὰ ὕδατα. εὐλόγησον πάντας ἡμᾶς, Δέσποτα ἀγαθέ, πᾶσιν εὐλογίαν πνευματικὴν τοὺς διὰ τῆς κλίσεως τοὺς ἑαυτῶν αὐχένας σημαίνοντάς σοι τὸ τῆς δουλείας πρόσχημα καὶ μετόχου· ἡμᾶς ἀπέργασαι τῆς χάριτος τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος, καὶ ὀξίους ἀνάδειξον τοῦ ἁγιασμοῦ σου διὰ τῆς τοῦ ὕδατος ἀφῆς τε καὶ μεταλήψεως καὶ γενέσθω ἡμῖν, Κύριε, τὸ ὕδωρ τοῦτο εἰς ἀφραῖν πρᾶπωνμάτων, εἰς ἰλασμόν πλημμελημάτων ἐκουσίων τε καὶ ἀκουσίων, εἰς β·βαίωσιν υιοθεσίας, εἰς στηριγμόν τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, εἰς κατρητισμόν ἀμέμπτου πολιτείας, εἰς φυλακτήριον ψυχῆς, σώματος καὶ πνεύματος. Σὺ γὰρ εἶ ὁ ἁγιασμός ἡμῶν, Σωτήρ καὶ φύλαξ Χριστὲ ὁ Θεός ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν. ²⁾ О погруженіи креста не говоpится въ дaнномъ мѣстѣ. ³⁾ Ὁ ἀρχιερεὺς φάλλει· Ἀλληλοῦϊα. ἤχος πλ. δ'. ⁴⁾ Ὁ λαός· Ἀλληλοῦϊα Ὁ ἀρχιερεὺς· Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ ἁγίῳ Πνεύματι. Ὁ λαός· Ἀλληλοῦϊα. Ὁ ἀρχιερεὺς· Καὶ νῦν κ.λ. αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰ-

των ἡγιασθήσαν, Χριστοῦ φανέντος, Χριστοῦ βαπτισθέντος ἐν δόξῃ σημερον ἐν τῷ Ἰορδάνῃ. Φωνὴ Κυρίου ἐπὶ τῶν ὑδάτων, ὁ Θεὸς τῆς δόξης ἐβρόντησε, Κύριος ἐπὶ ὑδάτων πολλῶν. Πάλιν λέγει (τὸ αὐτὸ). Δόξα καὶ νῦν. Μέγας σταυρὸς ἐφάνη ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ, καταβαίνουσι δούλοι τῆς ἁμαρτίας, καὶ ἀναβαίνουσι τέκνα τῆς ἀφθαρσίας, δευτερον φῶς λαβόντες καὶ τὸν μαργαρίτην Χριστὸν ἐνδυσάμενοι. Λεγομένης γ' καὶ βαπτίζει τὸν σταυρὸν ὁ ἱερεὺς. Τροπάριον, ἤχος α'. Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτιζομένου σου, Κύριε... Καὶ εὐθὺς ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν ταύτην¹⁾· Εὐλογητός ὁ Θεός, ὁ εὐλογῶν καὶ ἀγιάζων πάντας ἡμᾶς διὰ τῆς μεταλήψεως τῶν ἁγίων καὶ ἀχράντων καὶ ζωοποιῶν αὐτοῖς μυστηρίων νῦν καὶ αἰεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

1. 113 οβ. Εὐχὴ εἰς τὸ λύσαι τὸ βάπτισμα τῆ ἡ'. ἡμέρα.

Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῆς εἰρήνης χορηγὸς καὶ τῆς εὐλογίας δοτήρ, ἀγαθε Πατήρ ἀγαθοῦ Υἱοῦ γεννήτορος, ὁ εὐλογήσας καὶ ἀγιάσας καὶ τὰ σώματα ἐν τῷ φωτὶ τοῦ προσώπου σου, ὁ καταξιώσας ἡμᾶς καὶ ἀγιάσαι τὰ ὕδατα ταῦτα, καὶ φωτισθέντας τοῦ νοεροῦ καὶ ἀνεκδιηγήτου φωτός, φώτισον ἡμᾶς φῶς γνώσεως, καὶ εὐλογήσας καὶ ἀγιάσας καὶ ἀνακαινίσας ἐν τῇ χάριτι τοῦ Χριστοῦ σου, καὶ ἀναγεννήσας διὰ τοῦ βαπτίσματος ἐν τῇ δυνάμει τοῦ ἁγίου σου καὶ ζωοποιῶν Πνεύματος, καθάρισας ἡμᾶς ἀπὸ πάσης κηλίδος ψυχικῆς τε καὶ σωματικῆς, ὦ ἅγιε Δέσποτα Κύριε, φύλαξον ἡμᾶς ἐν τῇ εὐλογίᾳ σου καὶ τῇ κλήσει τῶν ἁγίων σου, καὶ ἀξίους ἀνάδειξον τῆς αἰωνίου ζωῆς καὶ ἐπουρανίου βασιλείας τοῦ Χριστοῦ ἡμῶν Ἰησοῦ, μεθ' οὗ σοι δόξα πρέπει, σὺν τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι, νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν... Ὁ διάκονος· Τὰς κεφαλὰς. Ὁ ἱερεὺς λέγει τὴν εὐχὴν· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ κλίνας οὐρανοὺς καὶ καταβάς ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων. Goar. p. 604.

ῶνας. Ὁ λαὸς Ἀλληλοῦια. Εἶτα λέγει ὁ ἀρχιερεὺς τροπάριον, ἤχος πλ. δ'. Αἱ πηγαὶ τῶν ὑδάτων... Ὁ λαός· Αἱ πηγαὶ τῶν ὑδάτων. Ὁ ἀρχιερεὺς στίχος· Φωνὴ Κυρίου ἐπὶ τῶν ὑδάτων... Ὁ λαός· Αἱ πηγαὶ τῶν ὑδάτων. Ὁ ἀρχιερεὺς· Δόξα Πατρὶ καὶ νῦν.. Ὁ λαός· Αἱ πηγαὶ τῶν ὑδάτων. Εἶτα ὁ ἀρχιερεὺς· Μέγας σταυρὸς ἐφάνη ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ. Ὁ λαός λέγει· Μέγας σταυρὸς ἐφάνη... Καὶ πάλιν ὁ ἀρχιερεὺς· Μέγας σταυρὸς ἐφάνη... Ὁ λαός· Μέγας σταυρὸς. Καὶ πάλιν ὁ ἀρχιερεὺς· Μέγας σταυρὸς ἐφάνη.. Ὁ λαός· Μέγας σταυρὸς ἐφάνη. Λέγει ὁ ἀρχιερεὺς γ' καὶ ἀποκρίνεται ὁ λαός γ'. καὶ εὐθὺς ὁ ἀρχιερεὺς βαπτίζει τὸν σταυρὸν, καὶ ἄρχεται μόνος, ψάλλον τροπάριον, ἤχος α'. Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτιζομένου.

1) ЭТОЙ МОЛИТВЫ НѢТЪ.

114 οβ. Τάξις γινομένη (εἰς) τὸν ἁγιασμὸν τῶν ὑδάτων τοῦ Νείλου, ἐν ἧ τελεῖται τῇ κύριακῇ τῶν ἁγίων θεοφόρων πατέρων τιγ'. πρὸ τῆς ἁγίας Πεντηκοστῆς.
 - ρκμ) Μετὰ τῆς 1) λειτουργίας ὁ διάκονος εἰπὼν· Ὁρθοὶ μεταλαβόντες..., ἐκφωνεῖ· Ὅτι σὺ εἶ ὁ ἁγιασμὸς ἡμῶν, Χριστὲ ὁ Θεός... Καὶ μετὰ τὴν ἐκφώνησιν 2) τῆς εὐχῆς τῆς ὀπισθάμβωνος, εἶτα ψάλλει ὁ λαὸς 3) σὺν τῷ κλήρῳ τροπάριον στιχηρὸν, ἦχος β'. ἰδιόμελον· Ἐτέχθη, ὡς Αὐτὸς ἠθέλησας, ἐφάνης, ὡς Αὐτὸς ἠβουλήθης, ἔπαθες σαρκί, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐκ νεκρῶν ἀνέστης, πατήσας τὸν θάνατον, ἀνελήθης ἐν δόξῃ, ὁ τὰ σύμπαντα πληρῶν, καὶ ἀπέστειλας ἡμῖν Πνεῦμα θεῖον τοῦ ἀνομιεῖν καὶ δοξάζειν σου τὴν θεότητα 4). Ὁ διάκονος λέγει τὴν 5) συναπτὴν· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ πατρὸς καὶ πατριάρχου... Ὑπὲρ τῶν εὐσεβεστάτων... Ὑπὲρ τοῦ συμπολεμησά... Ὑπὲρ τῆς πόλεως... Ὑπὲρ εὐκρασίας... Ὑπὲρ πλεόντων... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσιθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας ἀχράντου... Ὁ ἱερεὺς 6) ἐκφώνως· Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα. Καὶ γίνεται ἡ φήμησις παρὰ τοῦ δομestikou, καὶ ἀποκρίνονται πάντες· Ἅγιε τοῦ Θεοῦ, πανάριστε ἀρχιερεῦ ἀρχιερέων, ὁ δεῖνα ὁ πατριάρχης, πάπα πόλεως Ἀλεξανδρείας γέγονας τοῦ θρόνου, μεγάλως ἠξιώθης, διάδοχε Μάρκου, τοῦ πρώτου πατριάρχου, εἰς πολλὰ σου καὶ καλὰ τὰ ἔτη· ἤλθομεν ποιῆσαι καλὸν καιρὸν καὶ ἐνιαυτὸν εἶναι τοῦ θεσπεσίου 7) καὶ ἀρχιερέα ἡμῶν προσδραμεν, καὶ συμπαρόντων ἡμῶν ταγματῶν, τιμίων ποιμένων ἀγγελάρχων, καὶ τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν (ὁ δεῖνα) ἀρχιεπισκόπου τῆς ἡμετέρας πόλεως Αἰγύπτου, πρεσβυτέρων τε καὶ διακόνων καὶ λευιτῶν ἡμέραν ἀγιωσύνης, εἰρήνης τε τοῦ κόσμου, καὶ καινῆς τῆς ἐκκλησίας ταύτης· ἀνω τῇ προνοίᾳ καὶ τῇ προστάξει τοῦ Θεοῦ, Νεῖλε. Εἶτα λέγει ὁ αὐτὸς πάλιν γ'. Καὶ ἀποκρίνεται τὸ αὐτὸ ὁ λαὸς ἕως τρίτου. Εἶτα λέγει στίχον α'. Ὁ ποταμὸς τοῦ Θεοῦ ἐπληρώθη ὑδάτων, ἠτοίμασας τὴν τροφὴν αὐτῶν, ὅτι οὗτος ἡ ἑτοιμασία, τοὺς αὐλακας αὐτῆς μέθυσον, πληθύνον τὰ γεννήματα αὐτῆς, ἐν ταῖς σταγόσιν αὐτῆς εὐφρανθήσεται ἀνατέλλουσα. Καὶ 8) πάλιν· Ἄνω τῇ προνοίᾳ καὶ τῇ προστάξει τοῦ Θεοῦ, Νεῖλε. Στίχος β'. Εὐλόγησον τὸν στέφανον τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς χρηστότητός σου, Κύριε, καὶ τὰ

1) Ркп. Александр. библи. XIV в. № 149 — 104 τῆς θαίας λειτουργίας, τοῦ διακόνου εἰπόντος 2) λέγει 3) ἰδιόμελον ἦχος β'. 4) Δόξα καὶ νῦν, ἦχος πλ. β'. 5) Ἀνέβη ὁ Θεὸς ἐν ἀλαλαγμῷ, Κύριος ἐν φωνῇ σάλπιγγος τοῦ ἀνοψῶσαι τὴν πεσοῦσαν εἰκόνα τοῦ Ἀδάμ καὶ ἀπέστειλε Πνεῦμα παράκλητον τοῦ ἀγιάσαι τὰς ψυχὰς ἡμῶν 6) μεγάλην 7) Ἐτο место рукониси неубообразуемительное. 8) Καὶ ἀποκρίνεται ὁ λαὸς. 411 ΜΕΤΗΚΟΜ ΗΟΥ

πεδία σου πλησθήσονται πιότητος. Ὁ λαός¹⁾ Ἄνω τῇ προνοίᾳ καὶ τῇ
 προστάξει τοῦ Θεοῦ, Νεῖλε. Στίχος γ'. Πιανθήσεται τὰ ὄρατα τῆς ἐρή-
 μου, καὶ ἀγαλλίασιν οἱ βουνοὶ περιζώσσονται, ἐνεδύσαντο οἱ κριοὶ τῶν
 προβάτων, καὶ αἱ κοιλάδες πληθυνοῦσι σίτον· κεκράζονται καὶ γὰρ ὕμ-
 νησουσιν. Ὁ λαός²⁾ Ἄνω τῇ προνοίᾳ καὶ τῇ προστάξει τοῦ Θεοῦ,
 Νεῖλε. Ὁ διάκονος³⁾ Δόξα καὶ νῦν. Ὁ λαός⁴⁾ Ἄνω τῇ προνοίᾳ καὶ
 τῇ προστάξει τοῦ Θεοῦ, Νεῖλε. Ὁ διάκονος⁵⁾ Ἄνω, Νεῖλε. Ὁ λαός⁶⁾
 λέγει Ἄνω, Νεῖλε. Ὁ διάκονος⁷⁾ Ἄνω, Νεῖλε. Ὁ λαός⁸⁾ Ἄνω, ἄνω,
 Νεῖλε. Ὁ διάκονος Ἄνω, ἄνω, Νεῖλε⁹⁾. Ὁ λαός Ἄνω, ἄνω, ἄνω, Νεῖ-
 λε. Καὶ ἀποκρίνονται τὸ αὐτὸ ὁμοίως ὁ λαός γ'. καὶ γίνεται εἰσοδος. Καὶ
 ἐξέρχεται ὁ ἀρχιερεὺς σὺν τῷ κλήρῳ τὸν τίμιον σταυρὸν καὶ κηρίον μετὰ
 ῥιπιδίων καὶ θυμιατῶν καὶ τοῦ ἁγίου Εὐαγγελίου, καὶ ἔρχονται ἕως τῆς
 λεκάνης τῶν νερῶν καὶ ψάλλομεν τὸ στιχηρόν¹⁰⁾, ἤχος πλ. δ'. Δεῦτε, λαοί,
 τὴν τρισυπόστατον θεότητα προσκυνήσωμεν. GOAG. p. 604. Εἶτα λέγου-
 σι¹¹⁾ τὰ παιδία ταῦτα¹²⁾: Ἄγιε τοῦ Θεοῦ πανάριστε¹³⁾. Ὁ διάκονος¹⁴⁾
 λέγει συναπτὴν μικράν· Ἐτι καὶ ἔτι ἐν εἰρήνῃ... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς
 παναγίας. Ἐκφώνως¹⁵⁾ Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα. Εἶτα λέγει ἀντί-
 φωνον, ἤχος πλ. δ'.¹⁶⁾ Στίχος α'. Μακάριος ἀνὴρ. Ἀντιλαβοῦ μου, Κύ-
 ριε. Μακάριος ἀνὴρ, ὅς οὐκ ἐπορεύθη... Ἀντιλαβοῦ μου, Κύριε. Καὶ ἐν
 ὀδῷ ἀμαρτωλῶν οὐκ ἔστη... Ἀντιλαβοῦ μου, Κύριε. Ἄλλ' ἢ ἐν τῷ νόμῳ
 Κυρίου τὸ θέλημα αὐτοῦ... Ἀντιλαβοῦ μου, Κύριε. Καὶ ἔσται, ὡς τὸ ξύ-
 λον... Ἀντιλαβοῦ μου, Κύριε. Ὁ τὸν καρπὸν αὐτοῦ δώσει ἐν καιρῷ αὐ-
 τοῦ.. Ἀντιλαβοῦ μου, Κύριε... Ὅτι γινώσκει Κύριος ὁδὸν δικαίων... Ἀντι-
 λαβοῦ μου, Κύριε. Δόξα καὶ νῦν... Ἀντιλαβοῦ μου, Κύριε. Ἐτι¹⁷⁾ καὶ
 ἔτι... Ἀντιλαβοῦ... Τῆς παναγίας. Ἐκφώνως¹⁸⁾ Ὅτι σὸν τὸ κράτος...
 Ἀντίφωνον β'. ἤχος β'. ψαλμὸς κη'. Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου¹⁹⁾.
 Ἐνέγκατε τῷ Κυρίῳ υἱοὶ Θεοῦ... Ταῖς πρεσβείαις... Ἐνέγκατε τῷ Κυ-
 ρίῳ υἱοὺς κριῶν... Ταῖς πρεσβείαις... Προσκυνήσατε²⁰⁾ τῷ Κυρίῳ ἐν
 αὐτῇ ἀγίᾳ αὐτοῦ. Ταῖς πρεσβείαις.. Φωνὴ Κυρίου ἐπὶ τῶν ὑδάτων...
 Ταῖς πρεσβείαις.. Φωνὴ Κυρίου ἐν ἰσχύϊ... Ταῖς πρεσβείαις... Κύριος ἰσ-
 χυὸν τῷ λαῷ αὐτοῦ δώσει... Ταῖς πρεσβείαις... Δόξα καὶ νῦν. Ταῖς πρεσ-

1) Καὶ ἀποκρίνεται ὁ λαός. 2) тоже 3) λέγει 4) καὶ ἀποκρίνεται ὁ λαός
 5) λέγει 6) καὶ ἀποκρίνεται ὁ λαός. 7) λέγει 8) καὶ ἀποκρίνεται ὁ λαός. 9) Нѣтъ
 двукратнаго и троекратнаго возглашеній: ἄνω и отвѣтотъ на нихъ, а
 прямо слѣдуетъ: Εἶτα γίνεται εἰσοδος 10) ἰδιόμελον, ἤχος πλ. δ'. 11) λέγει
 12) Прибавлено: τ' ἴψη 13) Тоже: ἀρχιερεῦ 14) Εἶτα λέγει ὁ ἀρχιδιάκονος 15) ὁ
 ἱερεὺς 16) ψαλμὸς α'. 17) ὁ διάκονος τὴν μικράν συναπτὴν· Ἐτι καὶ ἔτι 18) ἐκ-
 φώνησις 19) нѣтъ припѣва 20) этого стиха нѣтъ.

βείαις... Ὁ διάκονος 1) Ἔτι καὶ ἔτι... Ἀντιλαβοῦ... Τῆς παναγίας... Ἐκφώνως: Ὅτι ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος... Ψαλμὸς 58'. Ἀντίφωνον γ'. ἤχος γ'. Σοὶ πρέπει ὕμνος, ὁ Θεός, ἐν Σιών. Ἀλληλουῖα, Ἀλληλουῖα, Ἀλληλουῖα. Σοὶ πρέπει ὕμνος, ὁ Θεός, ἐν Σιών, καὶ σοὶ ἀποδοθήσεται εὐχὴ ἐν Ἱερουσαλὴμ. Ἀλληλουῖα γ'. Πλησθησόμεθα ἐν τοῖς ἀγαθοῖς τοῦ οἴκου σου... Ἀλληλουῖα γ'. Ἐπάκουσον ἡμῶν, ὁ Θεός ὁ Σωτὴρ ἡμῶν... Ἀλληλουῖα γ'. Ἐξόδους πρωίας καὶ ἑσπέρας τέρψεις.. Ἀλληλουῖα γ'. Οὕτως ἡ ἔτοιμασία ὁ ποταμὸς τοῦ Θεοῦ ἐπληρώθη ὑδάτων... Ἀλληλουῖα γ'. Τὰς αὐλακὰς αὐτῆς μέθυσον... Ἀλληλουῖα γ'. Εὐλόγησεις τὸν στέφανον τοῦ ἐναιουτοῦ τῆς χρηστότητός σου... Ἀλληλουῖα γ'. Ἐνεδύσαντο οἱ κριοὶ τῶν προβάτων... Ἀλληλουῖα γ'. Δόξα καὶ νῦν. Ἀλληλουῖα γ'. Ὁ διάκονος λέγει 2) Ἔτι καὶ ἔτι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας ἀχράντου... Ὁ ἱερεὺς ἐκφώνησις Ὅτι ἅγιος εἶ, ὁ Θεός ἡμῶν, καὶ σοὶ... Ὁ λαός 3) Ὅσοι εἰς Χριστόν... Ὁ ἀρχιερεὺς 4) τὴν εὐχὴν ταύτην· Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ τὰ πάντα συστησάμενος τῇ ἀκαταλήπτῳ σου σοφίᾳ, ἅγιε ἁγίων ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ μόνος ἅγιος καὶ ἐν ἁγίοις ἀναπαυόμενος, ἅγιος ὑπάρχεις, ὁ τὴν ἀνυπέρβλητον δόξαν ἑαυτῷ κεκτημένος, ἅγιος ὁ Θεός, ὁ τὰ πάντα λόγῳ συστησάμενος, ἅγιος ὁ Θεός, ὃν τὰ τετράμορφα ζῶα ἀκαταπαύστῳ φωνῇ δοξάζουσιν, ἅγιος ὁ Θεός, ὁ ὑπὸ πληθους ἁγίων ἀγγέλων καὶ ἀρχαγγέλων ἄρασις τρεμόντων προσκυνούμενος, ἅγιος ὁ Θεός, ὁ τοῖς πολυόμμασι 5) χερουβὶμ τῇ ἀσιγήτῳ φωνῇ τῷ ἀκοιμήτῳ ὄμματι ἐπιβλέπων καὶ ὑποκλίνων τὸ οὖς σου, ἅγιος ὁ Θεός, ὁ τοῖς ἐξαπτερυγοῖς σεραφὶμ ἐποχούμενος, καὶ ἐπικροτούντων τὰς ἑαυτῶν πτέρυγας καὶ τὸν ἐπινίκιον ὕμνον λεγόντων ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος Κύριος Σαβαώθ, προσδεχόμενος ἅγιος γὰρ εἶ, ὁ Θεός ἡμῶν, ὃν ἀρχαὶ καὶ ἐξουσίαι ἐν οὐρανῷ προσκυνούμεν σοὶ 6), καὶ ἐπὶ γῆς ἄνθρωποι ἀνυμνοῦσι καὶ σέβουσιν. Αὐτός, φιλόανθρωπε Δέσποτα, πρόσδεξαι καὶ ἐκ στόματος ἡμῶν τῶν ἀμαρτωλῶν τὸν τρισάγιον ὕμνον προσφερόμενον παρ' ἡμῶν καὶ παρὰ παντός τοῦ λαοῦ σου, καὶ κατάπεμψον ἐφ' ἡμᾶς πλοῦσις τὰ ἐλέη σου, πρεσβείαις τῆς ἁγίας Θεοτόκου καὶ πάντων τῶν ἁγίων τῶν ἀπ' αἰῶνός σοι εὐαρεστησάντων. Ὁ διάκονος 7) Πρόσχωμεν. Ὁ ἱερεὺς· Εἰρήνη πᾶσιν. Ὁ διάκονος· Σοφία. Πρόσχωμεν 8). Ἦχος β'. Ὁ ποταμὸς τοῦ Θεοῦ ἐπληρώθη ὑδάτων, ἡτοίμασας τὴν τροφήν αὐτῶν, ὅτι οὕτως ἡ ἔτοιμασία. Στίχοι· Εὐλόγησεις τὸν στέφανον 9) τοῦ ἐναιουτοῦ τῆς χρηστότητός σου. Λέγει ἀνάγνωσμα α'. 10) Γε-

1) Λέγει 2) нѣтъ—λέγει 3) λέγει 4) тоже 5) τὰ πολυόμματα 6) προσκυνουοῦσι 7) λέγει 8) Καὶ λέγει ὁ ἀναγνώστης· προκείμενον ἤχος β'. 9) нѣтъ 10) Εἶτα λέγει ἀναγνώσματα γ'. τὸ α'. Γενέσως. (ὁς ἀσβήθη)

νέσεως τὸ ἀνάγνωσμα· Αὐτὴ ἡ βίβλος γενέσεως οὐρανοῦ τε καὶ γῆς, ὅτε ἐγένετο... Τέλος· ἐν τῷ παραδείσῳ τῆς τρυφῆς ἐργάζεσθαι αὐτὸν καὶ φυλάσσειν. Βασιλειῶν γ'. τὸ ἀνάγνωσμα· Εἶπον οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως Ἰεριχὼ πρὸς Ἑλισσαιέ, ἰδοὺ ἡ κατοίκησις... Τέλος· Κατὰ τὸ ῥῆμα, ὃ ἐλάλησεν Ἑλισσαιέ. Τῆς ἐξόδου τὸ ἀνάγνωσμα· Ἐξῆρε Μωσῆς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἀπὸ θαλάσσης ἐρυθρᾶς.. Τέλος· Εἰς τὴν ἔρημον Σίν, ὃ ἐστὶν ἀνά μέσον Αἰλεὶμ καὶ ἀνά μέσον Σινᾶ. Ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους· Ἄδελφοί, ὁ σπεύρων φειδομένως, φειδομένως καὶ θερίσει. Τέλος· κατεργάζεται δι' ἡμῶν εὐχαριστιὰν τῷ Θεῷ. Ἀλληλουῖα¹⁾, ἤχος δ'. Σοὶ πρέπει ὕμνος, ὁ Θεός, ἐν Σιών²⁾... Πλησθησόμεθα ἐν τοῖς ἀγαθοῖς τοῦ οἴκου σου... Στίχος γ'. Εὐλόγησον τὸν στέφανον τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς χρηστότητός σου... Ὁ διάκονος· Σοφία ὀρθοὶ ἀκούσωμεν... Ὁ ἱερεὺς· Εἰρήνη πᾶσιν. Ὁ λαός· Καὶ τῷ πνεύματί σου³⁾. Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, εἶδεν ὁ Ἰησοῦς πολὺν ὄχλον, καὶ εὐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐθεράπευσε τοὺς ἀρρώστους αὐτῶν... Τέλος· Καὶ προάγειν αὐτὸν εἰς τὸ πέραν, ἕως οὗ ἀπολύσει τοὺς ὄχλους. Ὁ διάκονος⁴⁾ λέγει· Πάντες ἐκτενῶς δεόμεθά σου εἴπωμεν, πάντες ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας ἡμῶν εἴπωμεν. Κύριε Πικτοκράτωρ, ἐπουράνιε βραχιεῦ, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, δεόμεθά σου ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ κλίνας οὐρανοῦς, καὶ κατελθὼν ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων δεόμεθά σου... Ὁ δαψιλῶς ἐν ταῖς δωρεαῖς καὶ ἀναβλύζων ἡμῖν αἰεὶ τοῖς θείοις σου χαρίσμασι, δεόμεθά σου⁵⁾... Ὁ βλαστάνων καὶ αὐξάνων καὶ πάντα τρέφων, καὶ διηνεκῶς θάλπων ἡμᾶς τοὺς ἀναξίτους σου δούλους δεόμεθά σου... Ὁ συναγαγὼν τὰ ὕδατα εἰς συναγωγὴν μίαν καὶ μετεωρίσας τὰ ὕδατα ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν δεόμεθά σου... Ὁ μετρήσας τῇ χειρὶ σου τὸ ὕδωρ καὶ τὸν οὐρανὸν σπιθαμῆ, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν δρακί, ὁ στήσας τὰ ὄρη σταθμῷ καὶ τὰς νάπας ζυγῷ, δεόμεθά σου. Ὁ παράδεισον φυτεύσας ἐν Ἐδὲμ κατ' ἀνατολάς, καὶ τετράρρυτον πηγὴν ἐν αὐτῷ πηγᾶσας, δεόμεθά σου... Ὁ διαρρήξας πηγὰς καὶ χειμᾶρρους, καὶ ὑποσκαίζων, ὡς βούλεται, τὸ ὕδωρ, δεόμεθά σου ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον. Ὁ ἀφάτῳ φιλανθρωπίᾳ σου πάντα πρὸς τὰ ἡμέτερα κατασκευάσας καὶ ποιῶν πάντα ὑπὲρ ἐκ περισσοῦ τῆς αἰτήσεως ἡμῶν, δεόμεθά σου... Αὐτός, πλουσιόδωρε καὶ ἐλεήμων Θεέ, ἐπίσκεψαι τὴν γῆν τῆς Αἰγύπτου καὶ μέθυσον αὐτὴν ταῖς καλαῖς ἀναβάσει τοῦ Νείλου ποταμοῦ, δεόμεθά σου. Εὐφρανον καὶ ἀνακαίνισον τὸ πρόσωπον τῆς γῆς τῆς ἀμέτρου πλημμυρίας τοῦ Νείλου ποταμοῦ, δεόμεθά... Τὰς αὐλακὰς αὐτῆς μέθυσον, πλή-

1) Ἀλληλουάριον 2) Στίχος β'. 3) иБТЬ 4) ὁ ἀρχιδιάκονος 5) δεηθῶμεν.

θνον τὰ γεννήματα τῆς Αἰγυπτιακῆς χώρας καὶ τοῖς ὀρήμασι τοῦ Νείλου, δεόμεθά σου ἐπάκουσον... Εὐλόγησον τὸν στέφανον τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς χρηστότητός σου, καὶ τὰ πεδία τῆς Αἰγύπτου πληθυνάτωσαν (πιότητος), αἱ κοιλάδες αὐτῆς τοῦ σίτου, δεόμεθά σου... Πικνηθῆτάωσαν¹⁾ τὰ ὄρατα τῆς χώρας Αἰγύπτου, καὶ περιζωσάτωσαν οἱ βουνοὶ αὐτῆς ἐν ἀγαλλιάσει τὴν εὐλογίαν σου, δεόμεθά σου... Ὁ γενόμενος ἀρχιερεὺς τῆς ὁμολογίας ἡμῶν, καὶ ἀρχιερωσύνης κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ, διὰ τοῦ παναγίου σου Πνεύματος τελειώσας, Αὐτὸς καὶ νῦν, Δέσποτα, τοὺς καταξιοθέντας τῆς ἀποστολικῆς ἐκκλησίας καθέδρας τοῦ ἀγίου πατρὸς ἡμῶν τοῦδε τοῦ πατριάρχου, τοὺς εὐαγοὺς καὶ θείους ἐπισκόπους, καὶ παντὸς ἱερατικοῦ τάγματος, τούτους ἡμῖν δώρησαι καὶ ταῖς ἀγίαις σου ἐκκλησίαις σώους, ὁσίους, ἐντίμους, ὑγιεῖς, μακροημερεύοντας ἐν εἰρήνῃ πολλοὺς ἐτῶν περιόδους, δεόμεθά σου... Ὑπὲρ τῶν εὐσεβεστάτων καὶ θεοστέπτων ἡμῶν ἀνάκτων, παντὸς τοῦ παλατιοῦ καὶ τοῦ στρατοπέδου αὐτῶν, καὶ τῆς οὐρανόθεν βοήθειας, σκέπης, νίκης, αὐτῶν δεόμεθά σου ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον. Ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι²⁾ τῆς ἀγίας Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν πόλεως καὶ τῆς βασιλευούσης πόλεως καὶ τῆς πόλεως ἡμῶν τχύτης, πάσης πόλεως καὶ χώρας, καὶ τῶν ἐν πίστει καὶ εὐλαβείᾳ Χριστοῦ οἰκούντων ἐν αὐταῖς, ἀπὸ λοιμοῦ, λιμοῦ, σεισμοῦ, καταποντισμοῦ, πυρός, μαχαίρας, ἐπιδρομῆς ἀλλοφύλων καὶ ἐμφυλίου πολέμου, εὐκραεῖς τε καὶ ἐπωφελεῖς δωρηθῆναι τοὺς ἀέρας, καὶ εὐλογηθῆναι τὸν στέφανον τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς τοῦ Κυρίου χρηστότητος. Ὑπὲρ τῆς ἀπολυτρώσεως τῶν ψυχῶν ἡμῶν καὶ ὑπὲρ τοῦ συντριβῆναι τὸν σατανᾶν ἐν τάχει ὑπὸ τοὺς πόδας ἡμῶν, καὶ ὑπὲρ τοῦ ἔλεων, εὐμενῆ καὶ εὐδιάλλακτον γενέσθαι τὸν ἀγαθόν³⁾ καὶ φιλάνθρωπον Θεὸν ἐπὶ ταῖς ἀμαρτίαις ἡμῶν, καὶ ἐλεῆσαι ἡμᾶς καὶ ἀποστρέφαι πᾶσαν ὀργήν, κινουμένην καθ' ἡμῶν, δεόμεθά σου ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον. Ὑπὲρ τοῦ ρυσθῆναι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης θλίψεως, ὀργῆς, κινδύνου τε καὶ ἀνάγκης, πικροῦ θανάτου τῶν ἀνομιῶν ἡμῶν δεόμεθά σου... Καὶ ὑπὲρ τοῦ περιεστώτος πιστοῦ λαοῦ καὶ ἀπεκδεχομένου τὸ παρὰ σοῦ, Κύριε, μέγα καὶ πλούσιον ἔλεος, ἰκετεύομέν σε, πολυέλεε, σπλαγγνίσθητι καὶ ἐλέησον. Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν χριστιάνυμον λαόν σου καὶ εὐλόγησον τὴν ἐκ Πατρὸς κληρονομίαν σου, ἐπίσκεψαι τὸν κόσμον σου ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς, ὕψωσον κέρας χριστιανῶν, καὶ ἀνάγαγε ἡμῖν τὰ ποτάμια ὕδατα ἐπὶ τὸ μέτρον αὐτῶν κατὰ τὴν σὴν χρηστότητα, καὶ τὴν εὐθουνίαν βράβευσον διὰ τοὺς πτωχοὺς τοῦ λαοῦ σου, καὶ πλήρωσον χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης τὰς καρδίας ἡμῶν τῇ πρεσβείᾳ τῆς πανάγου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου

1) Πικνηθῆσονται 2) прибавлено καὶ ρυσθῆναι 3) πᾶς.

καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, καὶ τοῦ προδρόμου Ἰωάννου, τῶν θείων καὶ πανευφήμεων ἀποστόλων, καὶ τοῦ ἁγίου καὶ μακχρίου πατρὸς ἡμῶν Μάρκου, τοῦ ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ, καὶ πάντων τῶν ἁγίων σου ἰκετεύομέν σε, πολυέλεε Κύριε, ἐπάκουσον ἡμῶν καὶ ἐλέησον. Εἴτε ἄρχεται ὁ ἀρχιερεὺς τὴν εὐχὴν ταύτην εἰς ἐπήκοον πάντων, λέγων οὕτως· Ἐν ὀνόματι τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία. γ'. Κύριε, τὰ χεῖλη μου ἀνοίξεις, καὶ τὸ στόμα μου ἀναγγελεῖ τὴν αἴνεσίν σου. γ'. Πληρωθῆτω τὸ στόμα μου αἰνεσέως σου, ὅπως ὑμνήσω τὴν δόξαν σου, ὅλην τὴν ἡμέραν τὴν μεγαλοπρέπειάν σου. γ'. Εὐχὴ τῶν ἁγιασμῶν τοῦ Νείλου· Δέσποτα ὑπεράγαθε, Κύριε παντοκράτωρ, ὁ Θεὸς πάσης παρακλήσεως, ὁ στερεώσας τὸν οὐρανὸν ἐν συνέσει, καὶ τοῦτον τῇ χορείᾳ τῶν ἀστρῶν στεφανώσας, ὁ τὴν γῆν θεμελιώσας ἐπὶ τῶν ὑδάτων, καὶ ταύτην ζωγραφήσας τοῖς ἀνθεσιν, ὁ παράδεισον φυτεύσας ἐν Ἐδέμ, θέμενος ἐν αὐτῷ τὸ ξύλον τῆς ζωῆς, ὁ τὴν θάλασσαν ἐξαπλώσας, καὶ ἀσθενεῖα φάμμω χαληνώσας, ὁ τὴν τετράρρυτον πηγὴν ἀναβλύζειν κελεύσας καὶ ταύτην εἰς τέσσαρας ἀρχὰς ποταμῶν καταμετρήσας, καὶ ὀνόμασιν ἰδίους γνωριμοποιήσας τὴν οἰκουμένην, καὶ ἐκάστῃ πορείαν ἐτοιμάσας τὴν τοῖς οἰκείοις τόποις πρέπουσαν, τὸν μὲν Φεισῶν τὴν εὐειλατικὴν τοῦ βορρᾶ χώραν κατακοσμήσας, Τίγγριν τε καὶ Εὐφράτην τὴν μέσου γῆν πορευέσθαι κελεύσας, τὸν δὲ Νεῖλον ἐξαιρετον κίνησιν ἐπιβρέειν προστάξας, τὰ καυστικότερα τοῦ νότου καὶ Αἰθιοπικὰ μέρη ποτίζειν, πελαγίζειν δὲ τὴν Αἴγυπτον καὶ ἀρδεύειν εἰς τελεσφορίαν καρπῶν, καὶ σιτοφορίας αὔξησιν, εἰς σωτηρίαν τῶν ἐνοικούντων προθυμούμενος, τούτου τοίνυν τῆς ἀναβάσεως ἀρχομένης, τὴν ἀπαρχὴν προσφέρομέν σοι γεραίροντες, δεόμεθα καὶ παρακαλοῦμέν σε, εὐσπλαγχνε, οἰκτίρμον, εἰρηνικὴν αὐτοῦ τὴν ἀνάβασιν γενέσθαι ἐπὶ τὸ μέτρον τὸ οἰκεῖον τεινομένην τῇ σῇ χάριτι. Ἀμήν. Παράσχου, ἀγαθέ, τὴν εὐλογίαν σου τῇ γῆ διὰ τῶν τοῦ Νείλου ποταμοῦ ὑδάτων). Αὔξησον τοὺς καρποὺς τῆς γῆς διὰ τὴν χρεῖαν τοῦ λαοῦ σου, τελείως τὴν εὐκτηρίαν κατακόσμησον. Ἀμήν. Παρὰ σοῦ γὰρ πηγὴ ζωῆς καὶ ἀβύσσου εὐλογιῶν καὶ πᾶσα δόσις ἀγαθῆ. Ἀμήν. Διὸ δεόμεθά σου, δημιουργε τοῦ παντός, εὐλόγησον τὰ τοῦ Νείλου ποταμοῦ ὕδατα διὰ τῶν προκειμένων ὑδάτων. Ἀμήν. Τὰ τοῦ Νείλου ποταμοῦ ρεῖθρα αὔξησον πρὸς καρπογονίαν τῆς γῆς²⁾ Ὡς γὰρ τῷ Νείλῳ ποταμῷ παριστάμενοι τὸ προκειμενον ὕδωρ τύπον ἔχοντες, καθικετεύομεν καὶ παρακαλοῦμεν τὴν σὴν ἀγα-

1) Ἀμήν 2) тоже.

θόγγα, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, τὴν εὐλογίαν σου, κατὰπεμψον τοῖς τοῦ Νείλου ποταμοῦ ὕδασιν. Ἀμήν. Ὡς γὰρ τὸ ἐξ αὐτοῦ πινόμενον ὕδωρ ζωτικὴν δύναμιν ἐμποιεῖ τοῖς σώμασιν, οὕτως καὶ ταῖς λαοσίαι τῆς γῆς καταποδούμενον αὐξήσιν καρπῶν ἐμποιεῖ, θρεπτικῶς τὰ ἐκ τῆς γῆς φρούμενα τελεσφοροῦν. Ἀμήν. Ὅθεν δυσωποῦμέν σε, πολιοικτίρμον καὶ φιλεύσπλαγγε καὶ φιλόψυχε Κύριε, ἀναβιβάσαι τὰ τοῦ Νείλου ποταμοῦ ὕδατα ἐπὶ τὸ μέτρον αὐτῶν¹⁾. Πληρωθήτω, Δέσποτα, ὁ ποταμὸς τοῦ Θεοῦ Νείλος ὑδάτων. Ἀμήν. Ἐτοίμασον τῷ λαῷ σου τροφήν δι' αὐτῶν, ὅτι οὗτός ἐστιν ἡ ἐτοιμασία σου. Ἀμήν. Ἐπίσκεψαί τὴν γῆν διὰ τῶν τοῦ ποταμοῦ ὑδάτων, καὶ μέθυσον αὐτήν, πλήθυνόν ἄμετρα ὕδατα καὶ πλούτισον αὐτήν²⁾. Τὰς αὐλακὰς αὐτῆς μέθυσον, πλήθυνον τὰ γεννήματα αὐτῆς³⁾. Εὐφρανθήτω ἡ γῆ καὶ ἀνατέλλουσα καρποὺς ἀγαθοὺς καὶ βρίθους ἀμφύτους καὶ ὠραίζομένους τοῖς ἀνθεσιν διὰ τῶν τοῦ Νείλου ποταμοῦ ναμάτων⁴⁾. Εὐλόγησον τὸν στέφανον τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς χρηστότητός σου καὶ τὰ πεδία τῆς γῆς πλησθήσονται πιότητος⁵⁾. Πιανθήσονται τὰ ὄρια τῆς γῆς Αἰγύπτου διὰ τῶν ποταμίων ὑδάτων⁶⁾, καὶ ἀγαλλίασιν αἱ ἀρουραι περιζώσονται, καὶ αἱ κοιλάδες αὐτῆς πληθυνέτωσαν σίτον διὰ τὴν χρείαν τοῦ λαοῦ σου⁷⁾. Εὐλόγησον δὲ καὶ ἡμᾶς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ καρποὺς ἀγαθοὺς, καὶ σοὶ εὐαρέστους ποιῆσαι ἀξίωσον, καὶ πνευματικῶς καρποφορῆσαι⁸⁾ ἐν τριάκοντα⁹⁾ καὶ ἐν ἐξήκοντα¹⁰⁾, καὶ ἐν ἑκατόν¹¹⁾, ἐξίλασκέμενος τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν¹²⁾. Ὅτι εὐλόγηταί σου τὸ ὄνομα, δεδόξασται σου ἡ βασιλεία, ὑπερύμνητέ σου τὸ κράτος ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ.. Ὁ διάκονος¹³⁾. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Ὁ ἱερεὺς¹⁴⁾ τὴν εὐχὴν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πάντα συστησάμενος τῇ ἀκαταλήπτῳ σου σοφίᾳ, ἐπίπε ἐπὶ τὴν ποιμνὴν σου, ἣν ἐκτήσω τῷ τιμίῳ σου αἵματι, καὶ λύτρωσαι αὐτήν ἀπὸ πάσης ἀπειλῆς, πορίζων αὐτήν ἐσθλοπρόχως τοῖς θεοῖς σου οἰκτιρμοῖς, καὶ τὰ τοῦ Νείλου ποταμοῦ νάματα ἀνάγαγε ἐπὶ τὸ ἴδιον μέτρον αὐτῶν, εὐφρανον καὶ ἀνακαίνισον τὸ τῆς γῆς πρόσωπον, ὅπως ἐν εὐθηνεῖα διαγώμεν, δοξάζοντες τὸ πανένδοξόν σου ὄνομα σὺν τῷ ἀθανάτῳ σου Πατρί, καὶ τῷ ὁμοθρόνῳ σου Πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. Ὁ διάκονος¹⁵⁾. Ἐτι τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ παντοκράτωρ, ὁ τὸν ἅγιόν σου Μάρκον ἀναδείξας μιμητὴν τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, Κυρίου δὲ καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ τὴν τοῦ Παρακλήτου σου Πνεύ-

1) Ἀμήν 2) тоже 3) тоже 4) тоже 5) тоже 6) тоже 7) тоже 8) тоже 9) тоже 10) тоже 11) тоже 12) тоже 13) λέγει 14) ὁ ὄρχιερεὺς 15) λέγει.

ματος δύναμιν εἰς αὐτὸν ἐπιφοιτήσας, καὶ θεοκλήρουκα καὶ εὐαγγελιστὴν αὐτὸν τῇ οἰκουμένῃ χαρισάμενος, ἀπελάσαντα τὴν ἀγλὸν τῆς εἰδωλομανίας καὶ φωτίσαντα τὰ πέρατα ταῖς θείαις καὶ ἀκηράτοις μαρμαρυγαῖς τῆς σῆς ἀληθοῦς θεογνωσίας. Αὐτὸς οὖν, Δέσποτα, (τὸν) τὴν δι' αὐτοῦ κηρυχθεῖσαν ἡμῖν ὀρθόδοξον πίστιν φυλάξαντα, συμμετόχους καὶ κληρονόμους αὐτοῦ ἀνάδειξον ἡμᾶς τὴν τῶν οὐρανῶν βασιλείαν. Χάρτι καὶ οἰκτιρμοῖς καὶ φιλανθρωπείᾳ τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, μεθ' οὗ εὐλογητὸς εἶ καὶ δεδοξασμένος σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ ἅμα τῷ παναγίῳ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ. . Καὶ εὐθὺς λαμβάνει ὁ ἀρχιερεὺς τὸ τίμιον ξύλον τοῦ ζωοποιοῦ σταυροῦ μετὰ χειρᾶς καὶ εὐλογεῖ τὰ ὕδατα, λέγων¹⁾: Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Εἴτα ῥαντίζει ὁ λαὸς ἅπας ἐκ τῶν ἁγιασθέντων ὑδάτων, ψάλλοντες· Εὐλογήσω τὸν Κύριον... Καὶ τότε γίνεται ἡ ἀπόλυσις τῆς θείας λειτουργίας. Ὁ ἱερεὺς λέγει ἐκφώνως· Ἄλληλούϊα, ἦχος δ'. Φωνὴ Κυρίου ἐπὶ τῶν ὑδάτων, ὁ Θεὸς τῆς δόξης ἐβρόντησεν, Κύριος ἐπὶ ὑδάτων πολλῶν. γ'.²⁾ Ὁ ποταμὸς τοῦ Θεοῦ ἐπληρώθη ὑδάτων, ἠτοίμασας τὴν³⁾... Τὰς αὐλακὰς αὐτῆς μέθυσον, πλήθυνον τὰ γεννήματα αὐτῆς⁴⁾. Εὐλόγησον τὸν στέφανον τοῦ ἐναιουτοῦ τῆς χρηστότητός σου, καὶ τὰ πεδία σου πλησθήσονται πύοτητος. Δόξα καὶ νῦν. Ἀμήν⁵⁾.

л. 127 об. Τοῦτο δεῖ εἰδέναι, ὅτι τὰς καταλύσεις τῆς νηστείας ἐν ταῖς τῶν ἁγίων μνήμαις ἐν τοῖς κοινοβίοις παρατηροῦντι καὶ καταλύουσιν, αἱ δὲ λαῦραι καὶ πάντες οἱ καθ' αὐτῶν ζῶντες φυλάττειν καὶ νηστεύειν ὀφείλουσι, καὶ εἰς μόνας τὰς Δεσποτικὰς ἑορτὰς καταλύειν, ἴσως δὲ εἰ βούλονται τὴν Ν'. καὶ τὸ δωδεκαήμερον εἰς ἔλαιον καὶ οἶνον μόνον. Статья о постахъ съ перечисленіемъ самыхъ дней, въ которыхъ бы- ваеть разрѣшеніе.

л. 131. Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονίᾳ κηροφόρου καὶ βασταγάρου.

Προσαγόμενος ὁ τοιοῦτος τῷ ἀρχιερεὶ κλίνει τὴν κεφαλὴν, καὶ σφραγίσας αὐτὸν τρεῖς, ὁ ἀρχιερεὺς εὐχεταὶ οὕτως· Ὁ πᾶσαν κτίσιν τῇ αἴγλῃ λαμπρόνας τῶν θαυμασίων σου, Κύριε, ὁ καὶ πρὶν γενέσθαι τὰς τῶν ἀνθρώπων γνώμας εἰδώς, καὶ μετὰ τὸ γενέσθαι, τὰς προθέσεις ἐκάστου παραμετρῶν καὶ τοὺς ὑπηρετεῖσθαί σοι βουλομένους ἐνισχύων. Αὐτὸς καὶ

1) Καὶ λέγει· Ἄλληλούϊα Ὁ ἱερεὺς ἐκφωνεῖ· Φωνὴ Κυρίου и т. д., а возгласы: Εἰς τὸ ὄνομα и др. стоятъ послѣ 2) Στίχος 3) прибавлено: τὴν τροφήν αὐτῶν. Στίχος 4) Στίχος 5) Καὶ βάλλει ὁ ἀρχιερεὺς τὸ τίμιον ξύλον τοῦ ζωοποιοῦ σταυροῦ εἰς τὰ ὕδατα, λέγων· Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς и т. д.

τὸν δοῦλόν σου (τόνδε) βασιτάζειν καὶ φέρειν τὴν ἁγίαν εἰκόνα αἰρετισάμενον, προτρέχειν λαμπαδηφόρον τῶν ἁγίων μυστηρίων... Ἐκφώνως· Ὅτι ἡγίασται καὶ δεδοξασται τὸ πάντιμον καὶ μεγαλοπρεπὲς ὄνομά σου τοῦ Πατρὸς. Conf. Goar. p. 198. Εἶτα ἐνδύει αὐτὸν τὴν τετυπωμένην στολὴν καὶ ἐπευχόμενος ἀπολύει.

λ. 131 οβ. Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονίᾳ ἀναγνώστου καὶ ψάλτου. Goar. p. 194.

λ. 132 οβ. Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονίᾳ ὑποδιακόνου. Goar. p. 203.

λ. 133. Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονίᾳ διακόνου, ὀφείλοντος εἶναι χρόνων κατὰ τελείων. Goar. p. 210.

λ. 135 οβ. Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονίᾳ πρεσβυτέρου, ὀφείλοντος εἶναι χρόνων λ'. τελείων. Goar. p. 244. При вручении части св. Даровъ, архіерей говоритъ: А́зъе таύτην τὴν παρακαταθήκην... Goar. p. 243, a рукополагаемый читаетъ потомъ 50 псаломъ.

λ. 138. Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονίᾳ ἐπισκόπου καὶ μητροπολίτου¹⁾.

Ἡ χάρις τοῦ παναγίου Πνεύματος διὰ τῆς ἐμῆς μετριότητος προχειρίζεται μητροπολίτην τῆς θεοσώστου πόλεως (τῆσδε)²⁾. Βασιλεῦ οὐράνιε παράκλητε...³⁾ Εὐλόγησον, δέσποτα, τοὺς ψάλτας. Κελεύσατε. Εἰς πολλὰ ἔτη, δέσποτα γ'.⁴⁾ Κύριε εὐλόγησον. Εὐλόγησον, δέσποτα, τοὺς ἀναγνώστας. Κελεύσατε. Εὐλόγησον, δέσποτα, τοὺς ὑποδιακόνους. Κελεύσατε. Εὐλόγησον, δέσποτα, τοὺς διακόνους. Κελεύσατε. Εὐλόγησον, δέσποτα, τοὺς ἱερεῖς. Κελεύσατε. Εὐλόγησον, δέσποτα, τοὺς πρωτοπαπάδας. Κελεύσατε. Εὐλόγησον, δέσποτα, τὸν ὑποψήφιον. Κελεύσατε. Αὕτη ἡ πίστις τῶν ὀρθοδόξων εἰς τὴν ἁγίαν Τριάδα⁵⁾. Πιστεύω τοιγαροῦν εἰς Πατέρα Υἱὸν καὶ ἅγιον Πνεῦμα, τὴν παναγίαν καὶ ζωαρχικὴν Τριάδα καὶ

¹⁾ Ркп. Синайск. библ. XVI в. № 993 Ἀρχομένης τῆς θείας λειτουργίας, ἵσταται ὁ μέλλων χειροτονεῖσθαι ἐπίσκοπος ἢ μητροπολίτης ἐν τῷ ναῷ πρὸς τὰ ὄπισθεν. Μετὰ δὲ τὴν μικρὰν εἰσοδὸν, προσφέρουσιν αὐτὸν δύο ἀρχιερεῖς ἕως τὸ μέσον τοῦ ναοῦ, ἐν ᾧ ἐστὶν ἀετὸς ἐγκεχαραγμένος, εἶτα ἐκφωνεῖ ὁ μέγας χαρτοφύλαξ, λέγων· Προσφέρομεν τὸν εὐλαβέστατον ἱερέα ἐπίσκοπον ὁ δεῖνα ἔμπροσθεν τῶν πανιερωτάτων ἀρχιερέων, τοῦ παναγιωτάτου πατριάρχου, ἵνα λάβῃ τὴν χάριν τῆς ἀρχιερωσύνης τῆς θεοσώστου πόλεως τῆσδε, καὶ ὁμολογοῦμεν αὐτὸν ἅγιον. Καὶ ἀποκρίνεται ὁ ἀρχιερεὺς· Ἡ χάρις τοῦ²⁾ ψάλλομεν³⁾ Εἶτα ὁ διάκονος· Κελεύσατε. Εὐλόγησον, δέσποτα, τοὺς ψάλτας. Καὶ ὁ ἀρχιερεὺς εὐλογῶν, οἱ ψάλλται· Εἰς πολλὰ ἔτη, δέσποτα γ'.⁴⁾ Ὁ διάκονος⁵⁾ Καὶ ὁ μέλλων λαμβάνειν τὴν ἀρχιερωσύνην ἵσταται ἐπ' αὐτὸν τοῦ ἀετοῦ, πατῶν αὐτόν, λέγων τὴν ὁμολογίαν αὐτοῦ, ἧτις ἐστὶν αὕτη, μεγαλοφώνως.

μονάδα, καθὼς βεβάπτισμαι καὶ τετελείωμαι, καὶ ἀναγεγέννημαι, Θεὸν τὸν Πατέρα ὁμολογῶ, Θεὸν τὸν Υἱόν, Θεὸν τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἐν τὰ τρία τῇ Θεότητι, ὡς καὶ ἔμπαιιν, τρία τὸ ἐν ταῖς ὑποστάσεσιν· εἷς γὰρ Θεὸς ἡ Τριάς διὰ τὸ ὁμοούσιον, εἰ καὶ διήρηται διὰ τὸ ἑτεροῦπόστικτον, ἀδύτης τε ὁμολογῶ τὸν ἕνα τῆς Τριάδος, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, διὰ φιλανθρωπίαν ἄμετρον ἐν σαρκὶ ἐληλυθέναι ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ καθ' ἡμᾶς γένους, δῆλόν ἐστιν, ἐκ τῆς ἀγίας καὶ παναμώμου Θεοτόκου, τὴν σάρκα ἀνειληφότα, δίχα σπορᾶς ἀνθρωπίνης, καὶ ἐκ γαστρὸς αὐτῆς κατὰ τὸ θεῖον λόγιον νόμφ φύσεως γεγεννημένον, διπλοῦν ὄντα τὸν αὐτόν, ὅλον τέλειον τῇ Θεότητι, καθ' οὗ τέτραπτο τοῦτο, ὅπερ καθ' ὑπόστασιν, ὡς ἐν δύο φύσεσι γνωριζόμενον, οὕτω θελήσει καὶ ἐνεργείαις, ἐν αἷς ἔδρασε καταλλήλως τὰ τε θεῖα καὶ ἀνθρώπινα, πρὸς τούτοις ἀποτρέπομαι πᾶσαν αἰρετικῆς κοινωνίας πλάνην, ἐπόμενος ταῖς ἀγίαις καὶ οἰκουμενικαῖς, καθὼς ἄνωθεν εἶπον, ἐπτὰ συνόδοις, προσκυνῶν καὶ ἀπεκδεχόμενος τὰς ἱεράς καὶ ἁσπετάς εἰκόνας τοῦ τε Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῆς Θεοτόκου, ἀποστόλων, προφητῶν καὶ μαρτύρων, καὶ πάντων ὁσίων καὶ δικαίων, οὐ μὴν ἀπλῶς, ἀλλὰ καὶ τὰς ἀχράντους αὐτῶν πρεσβείας ἐξαιτοῦμαι, ἰλεοποιουμένας τὸ θεῖον, προσπύσσομαι καὶ πίστει, καὶ πόθῳ, καὶ φόβῳ, τὰ πανάγια αὐτῶν λείψανα, ὡς χάριτος θείας ἀνάπλεα, προσέτι καὶ πᾶσαν βίβλον θεόπνευστον παλαιᾶς τε καὶ καινῆς διαθήκης ἀποδέχομαι, ἔτι μὴν καὶ πάντων τῶν θεσπεσίων πατέρων, διδασκάλων τε καὶ ἀσκητῶν τοὺς βίους καὶ τὰ συγγράμματα, συνομολογῶ δὲ πρὸς τούτοις, καὶ τὸ μοναδικὸν σχῆμα, ὑψηλόν τε εἶναι ἐπηρμένον καὶ ἀγγελικόν καὶ καθαρτικόν τε πάσης ἀκαθαρσίας, διὰ τελείας ἐπιβιώσεως, καὶ εἰς τὴν ταύτην ὁμολογίαν, τοῦ Θεοῦ βοηθοῦντος, ζήσω καὶ ἀποθάνω. Ἄμην!). Ὁρθόδοξος, ὀρθόδοξος, ὀρθόδοξος²⁾. Ἡ χάρις τοῦ παναγίου Πνεύματος εἴη μετὰ σοῦ. Πάντα χορηγεῖ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, βρῦει προφητείας, ἱερέας τελειεῖ, ἀγραμμάτους σοφίαν ἐδίδαξεν ἀλιεῖς³⁾. Προσφέρομεν τὸν εὐλαβέστατον ἀδελφὸν ἡμῶν (ὁ δεῖνα) τὸν πρεσβύτερον εἰς ἐπίσκοπον τῆς πόλεως, εἶπωμεν ὑπὲρ αὐτοῦ. Καὶ ἀποκρίνεται ἅπας ὁ λαὸς τὸ Κύριε ἐλέησον γ'.⁴⁾ Ἡ θεία χάρις, ἡ πάντοτε τὰ ἀσθενῆ θεραπεύουσα...⁵⁾ Καὶ λέγει πᾶς ὁ λαὸς τὸ Παράσχου, Κύριε γ'.⁶⁾ Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ νομοθετήσας ἡμᾶς διὰ τοῦ πανευφήμου σου ἀποστόλου Παύλου, βαθμῶν καὶ

1) Καὶ ἀποκρίνονται 2) Ὁ ἀρχιερεὺς 3) Εἶτα λέγουσιν οἱ προσφέροντες αὐτὸν ἐπίσκοποι 4) ὁ ἀρχιερεὺς 5) При посвященіи μητροπολιτῶν Ψήφω καὶ δοκιμασία τῶν θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων καὶ τῶν δαιωτάτων πρεσβυτέρων. 6) Ркц. Синайск. библ. № 993 Εὐχὴ παρὰ τοῦ ἀρχιερέως.

ταγμάτων τάξιν. Goug. p. 250. Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν... Ὑπὲρ τοῦ (δεῖνα) τοῦ νυνὶ προχειριζομένου ἐπισκόπου καὶ τῆς σωτηρίας αὐτοῦ τοῦ... Ὅπως ὁ φιλόφρων Θεὸς ἄσπιλον καὶ ἀμόμητον αὐτῷ τὴν ἀρχιερωσύνην χαρίσῃται τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν... Ὑπὲρ τῶν εὐσεβεστάτων... Ὑπὲρ τῆς πόλεως ἡμῶν... Ὑπὲρ τοῦ ῥυθῆναι. Ἀντιλαβοῦ... Τῆς παναγίας ἀχράντου... Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ τὸ μὴ δύνασθαι τὴν ἀνθρώπου φύσιν, τὴν τῆς θεότητος ὑπενεγκεῖν οὐσίαν. Goug. p. 251. Ἐκφώνησις· Στολιζέει σε ἡ ἀγία τοῦ Θεοῦ καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ ἐκκλησία, τὸ τιμιώτατον τῆς ἀρχιερωσύνης ἀξίωμα. Καὶ λέγουσιν· Ἄξιος γ'. Σοφία ὀρθοὶ ἀκούσωμεν τοῦ ἀγίου εὐαγγελίου... Εἰρήνη πᾶσιν. Ἐπληρώθη ἡ χειροτονία τοῦ ἐπισκόπου, ἡ τοῦ μητροπολίτου.

π. 141 οβ. Πῶς δεῖ ὁ ἀρχιερεὺς αὐτὸν ἐνθρονιάζεσθαι.

Προσφέρει ὁ μέλλων ἐνθρονιάζεσθαι τὰ θεῖα μυστήρια, παρόντων δύο ἢ καὶ τριῶν ἐπισκόπων ἐπαρχιωτῶν ἐνθρονιασθέντων, καὶ ὅταν μεταλαμβάνονται οἱ ἱερεῖς, μεταλαμβάνουσι καὶ οἱ παρόντες ἐπίσκοποι τὸν μέλλοντα ἐνθρονιάζεσθαι, καὶ καθέζουσιν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ ἐνθρονίου τὸν ἐνθρονιασθέντα, τῶν δύο ἐπισκόπων ἐστώτων ἔνθεν καὶ ἔνθεν, καὶ λέγει πρῶτον ὁ εἰς τὰ δεξιά, εἶτα ὁ ἐξ ἀριστερῶν, οὕτως τοῦ λαοῦ ἔξω τοῦ ἱερατείου ἐστηκότος ἡσυχως, ἡμέρα κυριακῆ ἢ μεγάλη ἑορτῆ· Ἡ θεία χάρις, ἡ πάντοτε τὰ ἀσθενῆ θεραπεύουσα καὶ τὰ ἐλλείποντα ἀναπληροῦσα, ἐνθρονιάζει (ὁ δεῖνα) τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν (ὁ δεῖνα), τὸν ἀγιώτατον καὶ ἐνάρετον ἐπίσκοπον, ἐν ὀνόματι τοῦ Πατρὸς. Καὶ ἀποκρίνεται ὁ λαός· Ἀμήν. Καὶ τοῦ Υἱοῦ. Ἀμήν. Καὶ τοῦ ἀγίου Πνεύματος. Ἀμήν. Καθίζων καὶ ἀνιστῶν τρίτον, ὡς ἐν τῷ βαπτίσματι. Καὶ ἀποκρίνονται πάντες ἐκ γ'. Ἄξιος, ἄξιος, ἄξιος. Εἶτα ποιεῖ ὁ ἐπίσκοπος εὐχὴν, τοῦ διακόνου (λέγοντος) τὰ εἰρηνικὰ ταῦτα· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ σωτηρίας καὶ ἀντιλήψεως τοῦ ἀγίου πατρὸς ἡμῶν (δεῖνος) πατριάρχου εἰπωμεν. Τῆς παναγίας... Εἶτα ῥητέον ὑψιφώνως ταύτην· Καὶ ὑπὲρ σωτηρίας καὶ ἀντιλήψεως τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν (δεῖνος), τοῦ νῦν ἐνθρονιαζομένου ἐπισκόπου, εἰπωμεν πάντες ἐκτενῶς. Κύριε ἐλέησον γ'. Εἶτα ὁ ἀρχιεπίσκοπος ὁ χειροτονῶν λέγει οὕτως· Δέσποτα παντοκράτωρ καὶ Κύριε τῶν ὄλων, Πατὴρ τῶν οἰκτιρῶν, καὶ Θεὸς πάσης παρακλήσεως, Σὺ διαφύλαξον ποιμένα μετὰ ποιμένης· Σὺ γὰρ εἰ πρόφασις, Σὺ ἡ δύναμις, ἡμεῖς τὸ βοηθούμενον, Σὺ ὁ βοηθός, ὁ ἰατρός, ὁ Σωτὴρ, ἡ προσδοκία, καὶ ἡ ζωὴ, καὶ ἡ ἀνάστασις, καὶ συνελὼν εἶπω, Σὺ ἡμῖν πάντα τὰ πρὸς αἰώνιον ὑπαρξίν, σωτηρίας συνήρμωσας, πάντα δύνασαι, ῥῦσαι, φύλαξον, σκέπασον, φρούρησον· Σὺ γὰρ εἰ ὁ ἀρχὼν ἀρχόντων, καὶ Κύριος κυρίων, καὶ Δεσπότης δεσπο-

τῶν, καὶ βασιλεὺς βασιλέων, Σὺ δὸς ἐξουσίαν τῷ προκαθεζομένῳ καὶ χάριν λύειν, ἃ δεῖ λύειν, καὶ δεσμεῖν, ἃ δεῖ δεσμεῖν, Σὺ σοφίσον, ὡς δι' ὄργανον (ἁγιασμοῦ) δι' αὐτοῦ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ σου, ὡς καλὴν νόμφην διαφυλάξον, ὅτι παντοδύναμος καὶ παντοκράτωρ Θεὸς ὑπάρχεις, καὶ σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, καὶ τοῦ παναγίου καὶ ἀγαθοῦ καὶ ζωοποιοῦ σου Πνεύματος, νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν. Εἶτα ἱστάμενος ὁ ἀρχιδιάκονος μετὰ καὶ ἄλλου κληρικοῦ ἐπὶ ἀναβαθμῶν εὐφημίζει, τοῦ λαοῦ ἀποκρινομένου· (Τοῦδε) τοῦ ἀγιωτάτου πατριάρχου πολλὰ τὰ ἔτη. (Τοῦδε) τοῦ ἀγιωτάτου μητροπολίτου πολλὰ τὰ ἔτη. (Τοῦδε) τοῦ θεοφιλοῦς ἐπισκόπου πολλὰ τὰ ἔτη. Τῆς παρουσίας ἁγίας συνόδου πολλὰ τὰ ἔτη. Τοῦ θεοφιλοῦς κλήρου πολλὰ τὰ ἔτη. Τῶν θεοσεπτῶν ἡμῶν ἀνάκτων πολλὰ τὰ ἔτη. Τοῦ εὐκλεεστάτου ἄρχοντος πολλὰ τὰ ἔτη. Τοῦ φιλοχρίστου λαοῦ πολλὰ τὰ ἔτη. Αὐξή (sic) ἡ πίστις τῶν χριστιανῶν. Αὐξή ἡ πίστις τῶν ὀρθοδόξων. Ὁρθοδόξων (τῆσδε) τῆς πόλεως πολλὰ τὰ ἔτη. Ἀπολαύσεις τοῦ θρόνου σου, ὀσιώτατε πάτερ. Ῥάβδον δυνάμεως ἐξαποστελεῖ σοι Κύριος ἐκ Σιών, καὶ κατακυριεύει ἐν μέσῳ τῶν ἐχθρῶν σου, μετὰ σοῦ ἡ ἀρχὴ ἐν ἡμέρᾳ τῆς δυνάμεώς σου, ἐν ταῖς λαμπρότησι τῶν ἁγίων σου, ἐκ γαστρὸς πρὸ ἐωσφόρου ἐγέννησά σε, ὤμοσε Κύριος καὶ οὐ μεταμεληθήσεται, σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ, εἰρήνη καὶ ὁμόνοια καὶ μέγα ἔλεος. Ἐπληρώθη ἡ τάξις τοῦ ἐνθρονιασμοῦ.

π. 143 ὁβ. Κατάστασις γινομένη ἐπὶ χειροτονίᾳ ἀρχιεπισκόπου ἡ πατριάρχου.

Κύριε εὐλόγησον. Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν.. Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ἐπι ὑπὲρ σωτηρίας καὶ ἀντιλήψεως τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν (τοῦδε), τοῦ νῦν προχειριζομένου πατριάρχου τοῦ... Ὅπως ὁ φιλόανθρωπος Θεὸς ἄσπιλον καὶ ἀμόμητον χαρίζεται αὐτῷ τὴν χάριν τῆς ἀρχιερωσύνης, ἐκτενῶς δεηθῶμεν. Ὑπὲρ τοῦ ρουσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας ἀχράντου... Τότε λέγει ὁ μέγας ἀρχιεπίσκοπος τὴν εὐχὴν ταύτην· Κηδεμῶν καὶ προστάτα τῆς ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ σου, Δέσποτα παντοκράτωρ, ὁ καθ' εἷς τῶν ἱερέων, προσιόντας σοὶ διὰ πίστεως, καὶ προσάγοντας ἐν ἑαυτοῖς τοὺς ἐπομένους λαοὺς, τοὺς ἐν τῇ σῇ χάριτι ποιμένας, ἐπίπνευσον τὴν ἀρχιερατικὴν χάριν τῷ δούλῳ σου (τῷδε) ἐν ὁμοιώματι τῶν ἁγίων σου ἀποστόλων, τῶν διαγγειλάντων τὴν δόξαν τοῦ Χριστοῦ σου, ὧν διαδόχους καὶ τοὺς νῦν ποιμένας, οὓς ἐγείρεις εἰς εὐεργεσίαν πάσης τῆς ἐκκλησίας, εἰς ἀληθινὴν πρεσβείαν τοὺς λόγους σου, καὶ δεκτὴν προσαγωγὴν τοῦ λαοῦ σου, καλλωπίζων κάλλει τῶν ἁγίων σου,

πρὸς τὸ παραστῆναι τῷ Χριστῷ σου ἐν παρῶρσίᾳ, μεθ' οὗ σοι πρέπει δόξα ἅμα τῷ ἀγαθῷ καὶ παναγίῳ σου Πνεύματι, νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. Ἐἵτα λέγει ὁ δεύτερος ἐπίσκοπος καὶ ἑτέραν εὐχὴν· Ἐπι τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ δεδώρηται τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ ἀποστόλοις, οἱ καθίδρυσαν τὴν ἐκκλησίαν σου κατὰ τόπους εἰς ἔπαινον ἀδιάλειπτον τοῦ ὀνόματός σου, καὶ δὸς τῷ δούλῳ σου δεῖνα ποιμαίνειν ποιμνὴν σου ἁγίαν, λειτουργεῖν σοι ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἀδιαλείπτως, προσφέρειν τὰ δῶρα τῆς ἁγίας σου ἐκκλησίας, ἀφιέναι ἁμαρτίας κατὰ τὴν ἐντολήν σου, εὐχαριστεῖν καὶ εὐχαρεστεῖν σοι ἐν πραότητι καὶ καθαρᾷ καρδίᾳ. Ὅτι εὐλόγηται σου τὸ ὄνομα τὸ δεδοξασμένον ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς... Ἐἵτα λέγει ὁ τρίτος ἐπίσκοπος καὶ τὴν εὐχὴν ταύτην. Ἐπι τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ τὴν ἀρχιερατικὴν δωρεὰν δεδωκώς ἐν Ἰσραὴλ διὰ σωματικῶν λειτουργιῶν, καὶ τὴν πνευματικὴν ἐν ἡμῖν ἀρχιερωσύνην καταστήσάμενος, ἐπάκουσον ἡμῶν, Δέσποτα ὁ Θεὸς τῶν ταπεινῶν δούλων σου, καὶ κατάστησον τὸν δούλόν σου τοῦτον ποιμένα καὶ πιστόν λειτουργόν, καὶ φύλακα τῆς ἀμωμότητος πίστεως εἰς καταρτισμὸν τῆς ἁγίας σου ἐκκλησίας, εἰς προσαγωγὴν τῶν ἀλλοτρίων, καὶ τήρησιν τῶν ἰδίων, πρὸς τὸ δέξασθαι τὴν χάριν τοῦ Χριστοῦ σου, καὶ αὐξάνεσθαι τὴν ἐκκλησίαν σου ταῖς ἐνεργείαις τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος, καὶ παραστῆναι ἐνδοξον αὐτῷ τῷ Χριστῷ σου, μεθ' οὗ σοι πρέπει δόξα, τιμὴ καὶ μεγαλοπρέπεια, ἅμα τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. Καὶ τὴν εὐχὴν ταύτην ἰδίως εἰς τὸν χειροτονούμενον πατριάρχην λέγουσιν αὐτὴν οἱ ἀρχιερεῖς ὅλοι καθ' ἐνὸς ἅπασι. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ἐλέησον. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ παντοκράτωρ, ὁ διὰ τοῦ μονογενοῦς σου Παιδὸς Ἰησοῦ Χριστοῦ δεόμεθα καὶ παρακαλοῦμέν σε, ἀνάδειξον τὸν δούλόν σου (τόνδε) ποιμένα τῶν ποιμένων σου καὶ ἀρχιερέα τοῦ λαοῦ σου καὶ τοῦ θυσιαστηρίου σου, μετασκευάσον αὐτόν, Δέσποτα, εἰς ἄνδρα τέλειον, ἕτερον ἐκ (sic) τῶν ἑτερον, δὸς αὐτῷ πατεῖν ἐπάνω ὄψεων καὶ σκορπίων καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ, χάρισαι αὐτῷ πνεῦμα σοφίας, πνεῦμα συνέσεως, πνεῦμα υἰοθεσίας, δὸς αὐτῷ τὰς κλεῖς τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, ἃς παρέδωκας τῷ κορυφαίῳ Πέτρῳ καὶ προκρίτῳ σου, ὑπόταξον αὐτῷ ἀρχιερεῖς, τοὺς ἀρχοντας καὶ τοὺς δήμους, ἵνα ἀμέμπτως λειτουργήσῃ σε, καὶ ὑπηρετῇ τῷ ἁγίῳ σου θυσιαστηρίῳ, καὶ ποιμάνῃ πάντα τὸν λαόν σου ἐν ὁσιότητι καὶ εὐθύτητι, καὶ δικαιοσύνη, καὶ ἀληθείᾳ διὰ τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, μεθ' οὗ εὐλόγητός εἶ καὶ δεδοξασμένος σὺν τῷ παναγίῳ καὶ ἀγα-

θῶ και ζωοποιῶ σου Πνεύματι, νῦν και ἀεὶ και εἰς τοὺς αἰῶνας... Εἶτα ἐπαίρεται ἀπ' αὐτοῦ τὸ εὐαγγέλιον, και λαβῶν ὁ πρῶτος ἀρχιεπίσκοπος σάκκον τὸν πολύσταυρον ἀπὸ τοῦ ἀγίου θυσιαστηρίου, και σφραγίσας σταυροειδῶς, ἐνδύει αὐτόν, λέγων· Ἐνδύεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ (ὁδε) τὸν τίμιον σάκκον εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς και τοῦ Υἱοῦ και τοῦ ἀγίου Πνεύματος... Καὶ λέγει πᾶς ὁ λαός· Ἄξιος, ἄξιος, ἄξιος. Ὁμοίως και τὸ κριτάτον, ἐνδύει αὐτόν, λέγων· Ἐνδύεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ τὸ τίμιον κριτάτον, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς και τοῦ Υἱοῦ και τοῦ ἀγίου Πνεύματος. Καὶ λέγει πᾶς ὁ λαός· Ἄξιος, ἄξιος, ἄξιος. Ὁμοίως, λαβῶν και τὸ ὠμοφόριον ἀπὸ τὴν ἀγίαν τράπεζαν και σφραγίσας, ἐνδύει αὐτόν, λέγων· Στολιζεῖ σε, ἀδελφεῖ ἡμῶν (ὁ δεῖνα), ἡ ἀγία τοῦ Θεοῦ καθολικὴ και ἀποστολικὴ ἐκκλησία τὸ τιμιώτατον ὠμοφόριον, ἀλουργίδα, τῆς πατριαρχικῆς ἐπὶ θρόνου τῆς μεγάλης πόλεως Ἀλεξανδρείας ἀξίωμα, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς και τοῦ Υἱοῦ και τοῦ ἀγίου... Καὶ ἀποκρίνεται πάλιν πᾶς ὁ λαός· Ἄξιος γ'. Καὶ προσεγγίζει τὸν χειροτονούμενον και ἀσπάζεται τὴν ἀγίαν τράπεζαν, και λαβῶν τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, ἀναβαίνει εἰς τὸν ἄμβωνα και ἀναγιώσκει εὐαγγέλιον· Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐλληλοθότας πρὸς αὐτόν Ἰουδαίους· Ἀμήν, ἀμήν λέγω ὑμῖν, ὁ μὴ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας εἰς τὴν αὐλήν τῶν προβάτων... Τέλος· Καὶ γενήσεται μία ποιμνὴ εἰς ποιμῆν. Πολυχρόνιον ποιήσει ὁ Θεὸς τὸν δεσπότην ἡμῶν (τοῦδε) τοῦ θεοτιμίτου ἐπὶ θρόνου τῆς μεγαλοπόλεως Ἀλεξανδρείας, πολλὰ τὰ ἔτη. Καὶ λέγει πᾶς ὁ λαός· Ἀμήν. Γένοιτο, γένοιτο. Ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν πορευόμενοι, σὲ ὑμνοῦμεν τὸν Σωτῆρα τῶν ψυχῶν ἡμῶν. Ἐτι τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ λαός· Κύριε ἐλέησον. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν... Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, ὁ τὴν καθολικὴν σου ἐκκλησίαν τῶ τιμίῳ αἵματι τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ συστησάμενος, και πᾶσαν τάξιν ἱερωσύνης καταστησάμενος, ὁ διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν ἀγαθότητά σου θέμενος ἡμᾶς τοὺς ἀναξίους δούλους σου εἰς τὸν κληροῖ τῆς διακονίας ταύτης, και τὰς σωτηρίου ἡμῶν προσδεχόμενος προσφοράς, και χαρισάμενος ἡμῖν ὁδηγούς πρὸς τὴν σὴν εὐαρέστησιν, δι' ὧν ἐπληθύνθη και ἐδοξάσθη κατὰ πάσης τῆς οἰκουμένης ἡ γνῶσις τοῦ ὀνόματος τοῦ Χριστοῦ σου· ὁ Θεός, ὁ καθ' ἑκάστην γενεάν και γενεάν γνωρίζων τοὺς ἐκλεκτούς σου, και ἕαστον πρὸς τὴν οἰκίαν διακονίαν προσκαλεσάμενος, ὡς ἐνίσχυσας τοὺς ἀγίους σου προφήτας και ἀποστόλους, ὡς ἔχρισας τοὺς βασιλεῖς, ὡς ἠγιάσας τοὺς ἀρχιερεῖς, οὕτως και νῦν, Δέσποτα, και ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου (τόνδε) ἐπένευχε τὴν μεγάλην χάριν σου και ἀγαθὴν, ἐπισκηνησάτω ἐπ' αὐτόν ἡ δύναμις τοῦ παναγίου σου Πνεύματος, στήριξον αὐτόν τῶ Πνεύματί σου τῶ ἡγεμονικῶ, Αὐτὸς αὐτῶ τὸ τῆς μεγάλης ἀρ-

χειρωσύνης καὶ τάξιν τὴν πατριαρχικὴν δῶρον κατάπεμψον, ὡς τῷ κορυφαίῳ τῶν ἀποστόλων Πέτρῳ τὰς κλεῖς τῶν οὐρανῶν αὐτῷ καταπιστευθῶν, ἀξίωσον αὐτὸν μιμητὴν γενέσθαι τοῦ ἀληθινοῦ ποιμένου, τιθεῖντα (sic) τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν προβάτων, ποιήσον αὐτὸν γενέσθαι ὁδηγὸν τυφλῶν, φῶς τῶν ἐν σκοτει, παιδευτὴν ἀφρόνων, φωστῆρα ἐν κόσμῳ, ἴνα, καταρτήσας τὰς ἐμπιστευθείσας αὐτῷ ψυχὰς πρὸς πίστιν ὀρθόδοξον, καὶ ἐπίγνωσιν ἀληθῆ τῆς σῆς θεότητος, παραστῆ τῷ βήματι τοῦ Χριστοῦ σου, ἐκδεχόμενος τὸν μέγαν μισθόν, ὃν ἠτοιμάσας τοῖς ἀγαπῶσί σε ἐναθλήσασαι τῷ κηρύγματι τοῦ εὐαγγελίου. **Ναί, ὁ Θεός, πλήρωσον αὐτὸν εἰς τὴν τιμιωτάτην ταύτην τάξιν τῆς δυνάμεώς σου καὶ τῆς χάριτος τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, καὶ τῆς ἐνεργείας τοῦ παναγίου σου Πνεύματος, ἐλθέτω ἐπ' αὐτὸν ἡ δύναμις τοῦ εὐαγγελίου, χαρίσματα προφητείας, ἐνεργήματα δυνάμεως, διὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ ἁγίου ἐπιτελεῖτω, εἰς δόξαν καὶ ἔπαινον τῆς ἁγίας δόξης σου τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.** **Εἶτα λέγει ὁ πρωτοεπίσκοπος·** **Εὐλογητὸς Κύριος, ἰδοὺ γέγονας τέλειος ἀρχιερεὺς καὶ πατριάρχης. Καὶ λέγει ὁ κληρὸς·** **Ἄξιος γ'.** **Ὁμοίως καὶ πάντες οἱ ἀρχιερεῖς λέγουσι τὴν εὐλογίαν ταύτην εἰς καθ' εἰς ἅπαξ καὶ ἀσπάζουσιν αὐτόν. Τότε λαμβάνουσιν οἱ ἀρχιερεῖς τὸν θυμιάτῳν, καὶ ἔρχονται ὅλοι εἰς τὸν πατριάρχην θέσει(ν) τὸ θυμιάμα, καὶ λαμβάνει ὁ πατριάρχης τὸν τίμιον σταυρόν, καὶ γίνεται εἰσοδός, καὶ ὅλοι οἱ κληρικοὶ ψάλλουσιν ἔμπροσθεν αὐτοῦ τὸ ἰδιόμελον τοῦτο, ἦχος α'.** **Πάντα χορηγεῖ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, βρῦει προφητείας, ἱερέας τελειοῖ, ἀγραμμάτους σοφίαν ἐδίδασκεν, ἀλιεῖς θεολόγους ἀνέδειξεν, ὅλον συγχροτεῖ τὸν θεσμόν τῆς ἐκκλησίας, ὁμοούσιε καὶ ὁμόθρονε τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ Παράκλητε δόξα σοι.** **Ἐν ὀνόματι Κυρίου εὐλογεῖτε, ἅγιοι. Εὐλόγησον, δέσποτα. Εἰς ἀρχιερέα λέγει Ὁ ὢν εὐλογητὸς Θεὸς ἡμῶν πάντοτε νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ὁ λαὸς τὸ Ἀμήν. Στερεώσῃ ὁ Θεὸς τοὺς βασιλεῖς ἡμῶν. Εἶτα εὐλογεῖ ὁ πατριάρχης καὶ ἀπολύει. Ἐπληρώθη ἡ χειροτονία τοῦ πατριάρχου.**

л. 139 об. Чинъ возведенія на патриаршіи престолю александрийскаго патриарха.

Ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν πορευόμενοι, Σὲ ὑμνοῦμεν τὸν Σωτῆρα τῶν ψυχῶν ἡμῶν. Πρόσχωμεν. Ἡ θεία χάρις, ἡ τὰ ἀσθενῆ θεραπεύουσα, καὶ τὰ ἐλλείποντα ἀναπληροῦσα, καὶ πρόνοιαν ἀεὶ ποιουμένη τῶν ἁγίων αὐτῆς ὀρθοδόξων ἐκκλησιῶν, ἐνθρονιάζει ἐν θρόνῳ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Μάρκου τῆς μεγαλοπόλεως Ἀλεξανδρείας τὸν πατέρα ἡμῶν (τὸν δεῖνα), τὸν ἁγιώτατον καὶ ἐνάρετον πατριάρχην, ἐν ὀνόματι τοῦ Πατρὸς. Ἀμήν. Καὶ τοῦ

Υἱοῦ. Ἀμήν. Καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ἀμήν. Ὁ λαός· Ἄξιος γ'. Κρα-
 τοῦντες αὐτὸν τρεῖς μητροπολίται, καθίζων καὶ ἀνιστῶν (sic) τὸν πατριάρχην
 τρίτον, ὡς ἐν τῷ ἁγίῳ βαπτίσματι, καὶ ἀποκρίνεται πᾶς ὁ λαός ἐκ τρί-
 του, λέγοντες πρότερον οἱ ἀρχιερεῖς· Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς. Ἀμήν.
 Καὶ τοῦ Υἱοῦ. Ἀμήν. Καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ἀμήν. Ἄξιος γ'. Καὶ
 λέγει εἰς ἀπ' αὐτῶν τῶν ἀρχιερέων τὴν ἐκτενὴν ταύτην· Ἐν εἰρήνῃ. Ὑπὲρ
 τῆς ἁνωθεν... Ὑπὲρ σωτηρίας... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ἐπι ὑπὲρ σω-
 τηρίας καὶ ἀντιλήψεως τοῦ ἁγιωτάτου πιτρὸς ἡμῶν (τοῦδε), τοῦ νῦν ἐν-
 θροναζομένου πατριάρχου, εἴπωμεν πάντες ἐκτενωῶς. Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ
 τῆς παρουσίας ἁγίας συνόδου, εἴπωμεν πάντες ἐκτενωῶς... Ὑπὲρ τοῦ ῥυ-
 σθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Δέσποτα παντοκράτωρ καὶ
 Κύριε τῶν ὄλων... Σὺ γὰρ εἶ ἡ πρόφασις πᾶσα ἀγαθῆ, Σὺ ἡ δύναμις τῶν
 ἀδυνατῶν, Σὺ ὁ βοηθὸς τῶν ἀβοηθήτων, Σὺ ὁ ἰατρός τῶν ψυχῶν καὶ τῶν
 σωμάτων, Σὺ ὁ Σωτήρ... Σὺ δὲς ἐξουσίαν τῷ προκαθεζομένῳ ἐν θρόνῳ
 ἀποστολικῷ τούτῳ καὶ χάριν λύειν, ἃ δεῖ λύειν... Снес. вышше стр. 694—
 695. (Τοῦδε) τοῦ ἁγιωτάτου καὶ παναγιωτάτου, πολλὰ τὰ ἔτη. Καὶ ὁ πᾶς
 ὁ κληρὸς λέγων· Πολλὰ τὰ ἔτη σου, δέσποτα, τρεῖς. Καὶ ὁ ἀρχιδιάκονος
 λέγει· Σοφία ὀρθοί, ἀκούσωμεν τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου. Καὶ λέγει ὁ πα-
 τριάρχης· Εἰρήνη πᾶσι. Καὶ λέγει ὁ πατριάρχης· Ἐκ τοῦ κατὰ Μάρκον
 ἁγίου εὐαγγελίου... Καὶ λέγει ὁ λαός· Δόξα σοι, Κύριε, δόξα σοι. Καὶ οἱ
 ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἱερεῖς, καὶ οἱ διάκονοι λέγουσι· Πρόσχωμεν τῇ ἁγίᾳ ἀνα-
 γνώσει. Καὶ ὁ πατριάρχης ἀναγινώσκει τὸ εὐαγγέλιον· Ἀρχὴ τοῦ εὐαγγε-
 λίου Ἰησοῦ Χριστοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.. Τέλος· Αὐτὸς δὲ βαπτίσει ὑμᾶς
 ἐν Πνεύματι ἁγίῳ. Πολυχρόνιον ποιήσει ὁ Θεὸς τὸν δεσπότην καὶ ἀρχι-
 ερέα ἡμῶν (τόνδε), τὸν πατριάρχην τὸν θεοτίμητον ἐπὶ θρόνου τῆς με-
 γαλοπόλεως Ἀλεξανδρείας, πολλὰ τὰ ἔτη. Καὶ ἀποκρίνεται πᾶς ὁ λαός·
 Ἀμήν. Γένοιτο. Πολλὰ τὰ ἔτη. Πολυχρόνιον ποιήσει ὁ Θεὸς τοὺς θεο-
 φόρους πατέρας ἡμῶν καὶ ἀρχιεπισκόπους ὀρθοδόξους, (ὁ δεῖνος) τοῦ μη-
 τροπολίτου, καὶ (ὁ δεῖνος) τοῦ μητροπολίτου, καὶ (ὁ δεῖνος) μητροπολίτου
 ἐπὶ τοὺς θρόνους αὐτῶν, πολλὰ τὰ ἔτη. Καὶ ἀποκρίνεται ὁ λαός· Ἀμήν.
 Γένοιτο, γένοιτο. Πολλὰ τὰ ἔτη. Καὶ λέγει· πάλιν Πολυχρόνιον ποιήσει ὁ Θεὸς
 τῶν θεοστέπων καὶ πιστοτάτων ἡμῶν ἀνάκτων (ὁ δεῖνος καὶ ὁ δεῖνος)
 ἐπὶ τῶν θρόνων τῆς βασιλείας αὐτῶν, πολλὰ τὰ ἔτη. Καὶ λέγει (ὁ λαός·)
 Ἀμήν. Γένοιτο, γένοιτο. Καὶ λέγει πάλιν Πολυχρόνιον ποιήσει ὁ Θεὸς τῆς
 παρουσίας ἁγίας συνόδου, παντός τοῦ κλήρου καὶ τοῦ φιλοχρίστου λαοῦ,
 πολλὰ τὰ ἔτη. Καὶ ὁ λαός· Ἀμήν. Γένοιτο, γένοιτο. Πολλὰ τὰ ἔτη. Καὶ
 πάλιν λέγει μεγάλη φωνῆ Αὐξή ἡ πίστις τῶν χριστιανῶν. Αὐξή ἡ πίστις
 τῶν ὀρθοδόξων. Αὐξή ἡ πίστις τῶν χριστιανῶν. Ἀπολαύσεις τοῦ θρόνου σου,

ἀγιώτατε πάτερ, πολλὰ τὰ ἔτη. Καὶ ὁ λαός· Ἀμήν. Γένοιτο, γένοιτο. Πολλὰ τὰ ἔτη, πολλὰ τὰ ἔτη, πολλὰ τὰ ἔτη σου, δέσποτα. Εἶτα ἐκφωνεῖ ὁ πρωτοψάλτης μεγάλη τῆ φωνῇ· Δύναμις. Ἅγιος ὁ Θεός, ἅγιος ἰσχυρός, ἅγιος ἀθάνατος, ἐλέησον ἡμᾶς.

л. 153. Τάξις γινομένη ἐπὶ καθιερώσει ναοῦ καὶ ἰδρῶσει τῆς ἐν αὐτῷ ἁγίας τραπέζης. См. выше стр. 379. Прокимень предъ апостоломъ: Ἅγιος ὁ ναός σου, θυμαστός ἐν δικαιοσύνῃ. Στίχος: Σοὶ πρέπει ὕμνος... Ὁ ἀπόστολος πρὸς Ἑβραίους Ἀδελφοί, ἔχομεν θυσιαστήριον, ἐξ οὗ φαγεῖν οὐκ ἔχουσιν ἐξουσίαν... Τέλος· τοιαύταις γὰρ θυσίαις εὐαρεστεῖται ὁ Θεός. Ἀλληλουάριον, ἦχος δ'. Πλησθησόμεθα ἐν τοῖς ἀγαθοῖς. Τῷ οἴκῳ σου πρέπει ἀγίασμα, Κύριε.

л. 173. [Τάξις ἐγκαινίων ἁγίας τραπέζης, βεβηλωθείσης ὑπὸ ἄλλοφύλων¹⁾]. Εὐλογητός ὁ Θεός, ψαλμός πς'. Οἱ θεμέλιοι αὐτοῦ ἐν τοῖς ὄρεσι τοῖς ἁγίοις. Εὐχὴ· Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ ναὸν ἅγιον οἰκοδομηθῆναι κελεύσας παρὰ Δαβὶδ καὶ Σολομῶντος, τῶν δούλων σου, καὶ ἀγιάσας αὐτὸν καὶ προσδεξάμενος ἐν αὐτῷ λειτουργίας εἰς ἀπολύτρωσιν πλημμελημάτων τοῦ λαοῦ σοῦ, Σοὶ κατὰ τοιοῦτον παρακαλοῦμεν τὸν οἶκον τοῦτον, εἰς δόξαν γενόμενον τῆς σῆς μεγαλειότητος, δὸς ναὸν ἅγιόν σου καλεῖσθαι καὶ τὴν τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος δεῖξασθαι χάριν, ὥστε ἐν αὐτῷ τὰ σὰ χαρίσματα πηγάζειν καὶ τὰς εὐεργεσίας τὰς παρὰ σοῦ χάριτι τοῦ Χριστοῦ σου, μετ' οὗ σοὶ πρέπει δόξα σὺν τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας... Ὁ διάκονος λέγει· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ νῦν ἐγκαινιζομένου οἴκου τούτου ἁγιασθῆναι τῇ ἐπικλήσει καὶ ἐνεργείᾳ τοῦ ἁγίου Πνεύματος τοῦ... Ὑπὲρ τοῦ στηριχθῆναι τὸν οἶκον τοῦτον καὶ διαφυλαχθῆναι τοὺς μετὰ πίστεως καὶ εὐλαβείας καὶ φόβου Θεοῦ εἰσιόνταν ἐν αὐτῷ τοῦ... Ὑπὲρ τῶν ἀρχιερέων ἡμῶν ὁ δεῖνος τοῦ πατριάρχου, ὁ δεῖνος ἀρχιεπισκόπου τοῦ... Ὑπὲρ τῶν εὐσεβεστάτων... Ὑπὲρ τῆς πόλεως ἡμῶν... Ὑπὲρ εὐχρασίας ἀέρων... Ὑπὲρ πλεόντων, ὁδοιπορούντων... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... (упоминается имя святого храма). Εἶτα ἐκφωνεῖ ὁ ἀρχιερεὺς, λέγων· Εὐλογητός ὁ Θεός, ὁ στηρίζων καὶ ἀγιάζων τὸν ναὸν τοῦτον εἰς τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου τοῦδε τοῦ ναοῦ ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος τούτου. Ὁ κληρικός· Ἀμήν. Ῥαντιεῖς με ὑσσώπῳ .. Καὶ μετὰ τοῦτο κλινόμενος ὁ ἀρχιερεὺς καὶ εὐχεται μυστικῶς Ὁ κτίσας καὶ διακοσμήσας τὰ σύμπαντα Θεός

¹⁾ Заглавіе беремъ изъ рукописи XIV в. патриаршей александрийской (въ Каирѣ) библи. № 149—104.

καὶ εἰς ἀνάκλησιν καὶ βεβαίωσιν ταῦτα τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων δωρησάμενοι, ὁ καὶ τὸν τόπον τοῦτον τὸν ἅγιον εἰς δόξαν τοῦ ὀνόματός σου καὶ εἰς ὄνομα τοῦ ἁγίου ἐγείρας καὶ ἐγκαινίσαι ποιήσας, χάρισαι, Δέσποτα, ἐν αὐτῷ τελεῖσθαι διὰ τῆς ἐπικλήσεώς σου σημεῖα καὶ τέρατα ἔνδοξα καὶ πνευματικά, συνάξεις καὶ ἀγρυπνίας εἰς τιμὴν καὶ ἔπαινον τοῦ Χριστοῦ σου, μεθ' οὗ σοι πρέπει δόξα σὺν τῷ παιαγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. Ὁ ἀρχιερεὺς ψάλλει· Ἀλληλούια, ἦχος βαρὺς, γ'. Στίχος α'. Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν. Ὁ κληρὸς· Ἀλληλούια, εἰς ἅπαξ. Στίχος β'. Ἐνεδύσατο Κύριος. Ὁ κληρὸς· Ἀλληλούια τρίς. Στίχος γ'. Τῷ σῶκῳ σου πρέπει. Ὁ λῶς· Ἀλληλούια γ'. Δόξα καὶ νῦν. Ἀλληλούια γ'. Ἀλληλούια, Ἀλληλούια, Ἀλληλούια. Ὁ ἱερεὺς λέγων· Ἐνδύεται ἡ ἁγία τράπεζα αὕτη ἔνδυμα τῆς ἀγιότητος, ἐν ὀνόματι τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος νῦν καὶ αἰεὶ... Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Ὁ ἀρχιερεὺς κλινόμενος ἐπεύχεται. Εὐχὴ· Δέσποτα Κύριε, ὁ διὰ τῶν ἁγίων σου ἀποστόλων φωταγωγήσας καὶ ὁδηγήσας εἰς τὴν ἁγίαν ταύτην σωτήριον οἰκονομίαν τῶν ἁγίων σου θυσιαστηρίων, λυτήριον παντὸς νοσήματος, ἀρραβῶνα ζωῆς... Goar p. 520. Ὅτι Θεὸς εἰρήνης, ἐλέους καὶ σωτηρίας ὑπάρχεις, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Καὶ τελειοῦται ἡ ἁγία λειτουργία, καὶ ἀσπάζεται τὸ ἱερατεῖον ὅλον, τὴν ἁγίαν τράπεζαν, καὶ ψάλλουσι τὸ ἀπολυτικίον, τὸ κοντάκιον τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ καὶ ἀπολύουσιν.

π. 175 ὁβ. Ἀκολουθία ναοῦ καὶ ἐκκλησίας μινανθέντων ὑπὸ ἐθνῶν καὶ αἰρετικῶν.

Λέγει ὁ ἱερεὺς· Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ ψάλλομεν Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, καὶ λέγομεν τὰ τροπάρια ταῦτα· Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ὁ ποιῶν αἰεὶ μεθ' ἡμῶν... Δόξα, Ὡς ἐν μέσῳ τῶν μαθητῶν σου παρεγένου, Σωτήρ... Καὶ νῦν, Τῇ πρεσβείᾳ, Κύριε, πάντων τῶν ἁγίων καὶ τῆς Θεοτόκου τὴν σὴν εἰρήνην διδούς... Ἐἶτα βάλλει ἁγιασμόν καὶ λέγει· Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς... Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ εἰπὼν διὰ στόματός τοῦ προφήτου Δαβίδ· ὁ Θεός, ἤλθωσαν ἔθνη εἰς τὴν κληρονομίαν σου, ἐμίαναν τὸν ναὸν τὸν ἅγιόν σου, ἐπίβλεψον ἐφ' ἡμᾶς τοὺς δούλους σου καὶ ἴδε τὴν ταπείνωσιν ἡμῶν, ἐκ τῶν ἐθνῶν ἐπίστρεψον ἡμᾶς, ὁ Θεός, καὶ ἐπισυνάγαγε ἡμᾶς ἐκ τῶν ἐθνῶν τε καὶ ἐχθρῶν, καὶ ἐπάκουσον τῆς φωνῆς τῶν οἰκετῶν σου, καὶ κατάπεψον τὸ ἅγιόν σου Πνεῦμα ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὸν ἅγιον οἶκον τοῦτον, καὶ καθάρισον αὐτὸν ἐκ πάσης βλάβης καὶ ἀκαθαρσίας τῶν αἰρετικῶν καὶ ἀθέων ἐθνῶν, καὶ

ἀγαργνηῶν λαῶν, καὶ ἔστωσαν οἱ ὀφθαλμοί σου ἀτενίζοντες ἐν αὐτῷ. Ὅτι σὺ εἶ ἡ κάθαρσις ἡμῶν καὶ ἐλπίς τῶν ψυχῶν ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν νῦν καὶ ἀεί...

λ. 176. Εὐχὴ ἐτέρα εἰς ναόν, βεβηλωθῆντα ὑπὸ ἀλλέων ἐθνῶν.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸν ναὸν τοῦτον ἀναδείξας κατοικητήριον τῆς σῆς ἀγίας δόξης. *Goor.* p. 495.

λ. 177. Εὐχὴ ἐπὶ τῷ εὐλογησάτι θυσιαστήριον, μιανθὲν ὑπὸ αἰρετικῶν.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, δυσωποῦμέν σε τὸν Ἰλεὼν καὶ εὐμενῆ ἐπὶ ταῖς ἀμαρτίαις ἡμῶν, εἴ τις ἐξ αἰρετικῆς ἐγχειρίσεως ἐπιτριβῆ μώμησις... *См. выше стр. 296.* *Конецъ:* διὰ τῶν πρεσβειῶν τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ πάντων τῶν ἁγίων σου. Ἀμήν.

— Ἀκολουθία ἐπὶ σαλευθείσῃ τραπέζῃ.

Εὐλογητὸς ὁ Θεός, καὶ ψάλλομεν Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, καὶ τὰ τροπάρια· Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν... Ὡς ἐν μέσῳ τῶν... Τῆ πρεσβείᾳ, Κύριε.. Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τῆς ἀγίας ταύτης τραπέζης καὶ ὑπὲρ τοῦ εἰσακοῦσαι Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν τῆς φωνῆς τῆς δεήσεως ἡμῶν... Ὑπὲρ τοῦ καταπέμφαι ἐπ' αὐτὴν τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ὡς καὶ ἐν τῷ ὑπερῷ τῆς ἀγίας Σιών τοῦ... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Τῆς παναγίας... Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ὁ μέγας ἐν βουλαῖς καὶ δυνατὸς ἐν τοῖς ἔργοις, ὁ ὑποδείξας ἡμῖν οὐρανίων μυστηρίων ἀποκάλυψιν διὰ τῶν ἁγίων σου ἀποστόλων, καὶ ἐξαποστείλας αὐτοὺς ἐν ὄλῳ τῷ κόσμῳ κηρύξαι καὶ διδάξαι τὰς ἀγίας σου ἐντολάς καὶ ἐπ' αὐτῶν οἰκοδομησαίνας καὶ ἐκκλησίας· δι' αὐτῶν, Κύριε, ἐπιβλεψὼν ἐπὶ τὴν ταπεινώσειν ἡμῶν καὶ ἁγιάσον τὸ παρὸν θυσιαστήριον ἐν τῇ ἐπιφοιτήσει τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν ἡμῶν, καὶ ποιήσον αὐτόν ναόν ἅγιον, καὶ ἐνδοξὸν πέτραν ἀρράγῃ καὶ ἀσάλευτον, λίθον ἀκρογωνιαῖον τεθεμελιωμένον ἐπὶ τὰς οἰκοδομὰς τῶν προφητῶν καὶ ἀποστόλων, ἵνα δοξασθῇ καὶ ἐν αὐτῷ τὸ πανάγιον ὄνομά σου σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι νῦν καὶ ἀεί...

λ. 178. Τάξις γινομένη ἐπὶ τῶν ἀντιμισθίων.

Ὁ ἀρχιερεὺς λέγει· Εὐλογημένη ἡ βασιλεία... Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ σωτηρίας καὶ ἀντιλήψεως τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ὁ δεῖνος ἀρχιεπισκόπου, τοῦ τιμίου πρεσβυτερίου τῆς ἐν Χριστῷ διακονίας, παντὸς τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ τοῦ... Ὑπὲρ τῶν παρόντων καὶ συνευχομένων ἡμῖν ἐν ταύτῃ τῇ ἀγίᾳ ὥρα καὶ ἐν παντὶ καιρῷ πατέρων τε καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν, σπουδῆς καμάτου καὶ λυτρώσεως τῆς ταπεινώσεως ἡμῶν ταύτης πάσης πόλεως καὶ χώρας τοῦ... Ὑπὲρ τοῦ

ἀγιασθῆναι τὸ θυσιαστήριον τοῦτο καὶ ἐλθεῖν ἐπ' αὐτῷ ἡ χάρις τοῦ ἀγίου Πνεύματος ἐκτενωῶς δεηθῶμεν. Ὑπὲρ ἀφέσεως ἁμαρτιῶν καὶ συγχωρήσεως πάντων τῶν πλημμελημάτων ἡμῶν καὶ τοῦ ῥυθθῆναι καὶ σωθῆναι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης θλίψεως, ὀργῆς, κινδύνου καὶ ἀνάγκης τοῦ... Τῆς παναγίας ἀχράντου... Εὐχὴ εἰς τὸ ἀγιάσαι θυσιαστήριον. Ὁ ἀρχιερεὺς λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην· Ὁ πάσης φύσεως Δεσπότης καὶ τῆς κτίσεως ἀπάσης δημιουργός. Goar. p. 519. Ὁ ἱερεὺς λέγει· Ἐτι καὶ ἔτι τοῦ Κυρίου... Ὁ ἀρχιερεὺς τὴν εὐχὴν ταύτην· Κύριε παντοκράτωρ, ὁ μέγας καὶ ἰσχυρός καὶ δυνατός. Goar. p. 519. Εἶτα ὁ ἀρχιερεὺς χρίει τὰ θυσιαστήρια τῷ ἀγίῳ μύρω σταυροειδῶς καὶ λέγει· Ἀλληλούια, τρίς, ἤχος πλ. β'. Στίχος· Ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματά σου, Κύριε τῶν δυνάμεων, ὁ βασιλεὺς μου καὶ ὁ Θεός. Στίχος· Τὰ θυσιαστήριά σου, Κύριε τῶν δυνάμεων. Καὶ σφραγίζει τῷ ἀγίῳ μύρω τὸ δεύτερον καὶ ὀξάζει, λέγων τὸ Ἀλληλούια. Στίχος· Ἐμίσησα ἐκκλησίαν πονηρευομένων καί... Στίχος β'. Νίφομι ἐν αἰθροῖς τὰς χεῖράς μου... Καὶ τότε χρίσει καὶ τελειώσει αὐτά, λέγει ψαλμὸν κβ'. Κύριος ποιμαίνει με καὶ οὐδὲν με ὑπερῆξει εἰς τόπον... Εἶτα λέγει ὁ ἀρχιερεὺς· Εἰρήνη πᾶσιν. Ὁ ἱερεὺς· Τὰς κεφαλὰς. Καὶ ὁ ἀρχιερεὺς τὴν εὐχὴν· Κύριε ὁ Θεός τῶν δυνάμεων, εὐχαριστοῦμέν σοι διὰ παντός. Goar. p. 520. Ἰδοὺ ἡγίασται καὶ τετελείωται καὶ γέγονε θυσιαστήριον ἅγια ἁγίων, ἐν ὀνόματι τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἀγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Καὶ λέγει ὁ ἱερεὺς ψαλμὸν 4β'. Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν... Ἐτι ἐκτενωῶς ἐνειρήνη... Ὑπὲρ σωτηρίας... Ὑπὲρ σωτηρίας.. Ὑπὲρ ἀφέσεως... Τῆς παναγίας ἀχράντου... Goar. p. 520. Καὶ ὑπὲρ τοῦ ἀγίου τόπου τούτου καὶ ἐν αὐτῷ τιμίου καὶ ἐνδόξου θυσιαστηρίου τοῦ ἀγιασθέντος, καὶ τοῦ καταξωθῆναι πάντας ἡμᾶς τῆς τῶν οὐρανῶν βασιλείας, Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν ἱκετεύωμεν. Ὁ ἐπίσκοπος λέγει τὴν εὐχὴν· Κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὁ τὴν ἁγίαν σου ἐκκλησίαν ἀρρήτων σου σοφίᾳ θεμελιώσας. Goar. p. 517. Καὶ λέγει ὁ ἀρχιεπίσκοπος· Εἰρήνη πᾶσιν. Ὁ ἱερεὺς λέγει· Τὰς κεφαλὰς. Ὁ ἀρχιερεὺς λέγει τὴν εὐχὴν· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ διὰ τῶν ἁγίων σου ἀποστόλων φωταγωγήσας. Goar. p. 520. Καὶ λέγει προκείμενον, ἀπόστολον, εὐαγγέλιον. Goar. p. 520—521. Ψαλμὸς ριζ'. Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ... ὀφείλει λέγεσθαι πρὸ τῆς εὐχῆς· Κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς.

л. 185. Μάρκου (κεφάλαια). Марковья главы съ 18 по 66. Начинаются главою о службѣ трехъ святителейъ въ предъуготовительныя недѣли, а оканчиваются замѣчаниями о службѣ Иоанна Богослова въ Пятидесятницу и краткимъ замѣчаніемъ о постѣ апостоловъ.

л. 231—232 чистые.

л. 233. Вводная часть къ Типикону Саввы Освященнаго протѣйшей редакціи.

л. 262. листъ чистый.

л. 263. Синаксарь Типикона съ 1 сентября по 11 октября.

л. 293. Чинъ умовенія ногъ (неполный).

л. 300. Ἰωάσαφ, ἱερομονάχου, μεγάλου πρωτοσυγγέλου, ἀποκρίσεις πρὸς τὰς ἐρωτήσεις, αἱ ἠρώτησεν ὁ εὐλαβέστατος ἐν ἱερεῦσι κύρ Γεώργιος ὁ Δραζίνος.

л. 314 об. Ἀναστασίου μοναχοῦ, ἡγουμένου τοῦ Σινᾶ ὄρους τοῦ ἁγίου, λόγος ψυχοφελῆς ἐπὶ αἰσχροῶν λογισμῶν ἀκαθάρτων.

Πόθεν ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου πολλάκις λαλεῖ τινας ἔνδοθεν λογισμοὺς καὶ λόγους αἰσχροῦς...

л. 322. Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ τῆς Κλίμακος περὶ τῶν ἀνεκφράστων βλασφημίας λογισμῶν.

Χαλεπῆς ρίζης καὶ μητρὸς χαλεπώτατον ἀπόγονον εἶναι ἐν ταῖς φιδάσασιν ἀκηκόαμεν...

л. 326 об. Μηνὶ Μαΐῳ εἰς τὴν α'. τοῦ ἁγίου προφήτου Ἰερεμίου.

л. 327 об. Сказаніе изъ Лѣтвицы о помыслахъ.

л. 329 об. Κεφάλαιον τοῦ ἀββᾶ Μωϋσέως τοῦ Αἰθίοπος.

Εἶπεν ὁ ἀββᾶς Μωϋσῆς ὁ Αἰθίοψ' ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις τοῦ ἐβδόμου αἰῶνος ἀμεληθήσεται τὸ μοναχικὸν σχῆμα...

л. 331 об. Εἶπεν ὁ ἀββᾶς Καρίων, ὅτι πολλοὺς κόπους σωματικῶς ἐποίησα πλέον τοῦ υἱοῦ μου τοῦ Ζαχαρία.

л. 334—338 чистые.

л. 339. Βαθμολογίαι ἀνιόντων καὶ κατιόντων συγγενῶν τῶν ἐξ αἵματος καὶ τῶν ἐκ πλαγίου, ἀλλὰ δὴ καὶ τῶν ἐξ ἀγχιστίας.

л. 340 об. Νομοκάνων ἐκ διαφόρων ἁγίων τῆς τε συνόδου καὶ τῶν ἁγίων ἀποστόλων καὶ ἄλλων πατέρων. Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου ἐπιτίμια ἐπὶ τῶν παραπιπτόντων ἐξ οἰκείας ῥαθυμίας.

л. 363. Часы на канунѣ Рождества Христова (псалмы обычные), вечерня, утреня и литургія на самый праздникъ.

л. 391. Ἀκολουθία εἰς τὴν ὑπεραγίαν Δέσποιναν ἡμῶν Θεοτόκον ἢ λεγομένη ἀκάθιστος.

л. 397 об. Κανὼν (εὐ)χαριστήριος εἰς τὴν ὑπεραγίαν καὶ Δέσποιναν ἡμῶν Θεοτόκον· Χριστοῦ βίβλον ἔμφυχον ἐσφραγισμένην σὲ Πνεύματι...

л. 402 об. Κανὼν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, ποίημα κύρ Θεοφάνους· Πολλοὺς συνεχόμενος πειρασμοῖς...

- л. 407 об. Ἀκολουθία εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ Δεσπότην γλυκώτατον περὶ νήψεως.
 л. 415. Ἀκολουθία τοῦ νικητῆρος.
 л. 424. Чистый.
 л. 425. Стихиры на Рождество Христово.

ХСПИ. № 163. Εὐχολόγιον, рукопись Аѳоно-Каракальской библиотекы въ 16 долю листа, 411 листовъ, писана почеркомъ четкимъ и изыщнымъ 1512 года. Привиска гласитъ слѣдующее: Ἐν ἔτει ζϛ'. δι' ἐξόδου κυρ Ἰωακείμ, ἱερομονάχου καὶ πνευματικοῦ, ὁ δὲ γράφας Ἰσαΐας τλήμων. Ὁ Χριστὸς ἐστὶν ἀρχὴ καὶ τέλος δόξα σοι. Αὕτη ἡ βίβλος ὑπάρχει τῆς μονῆς τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ πρωτοκαρουφαίων ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου, ἐπονομαζομένης τοῦ Καρακάλου.

л. 1. Ἡ θεία λειτουργία¹⁾ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

л. 33. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου.

л. 73. Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων.

л. 89. Εὐχολόγιον, περιέχον ἅπασαν ἀκολουθίαν. Εὐχαὶ λυχνικοῦ. Третья молитва надписывается: Εὐχὴ τῆς εἰσόδου, четвертая—εὐχὴ ἀπολύσεως: Ὁ Θεὸς ὁ μέγας, ὁ ὑψίστος, ὁ μόνος ἔχων ἀθανασία... Пятое мѣсто занимаетъ молитва на главопреклоненіе.

л. 91. Εὐχαὶ ἐωθίναί ἦτοι τοῦ ὄρθρου.

14 молитвъ. 7 молитва: Τῇ διατάξει σου, Κύριε, διαμένει ἡμέρα Γοαг. р. 45. 8—εὐχὴ τοῦ εὐαγγελίου, 9—εὐχὴ τοῦ πεντηχοστοῦ, 10—εὐχὴ 8'. Ἀγαθῶν θησαυρῶν πηγῆς ἀενάου. р. 40, 11—εὐχὴ δεκάτη: Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς τῶν σωτηρίων. Ibid., 12—εὐχὴ εἰς τοὺς αἶνους: Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὰς νοεράς καὶ λογικάς... р. 42, 13—τῆς ἀπολύσεως: Αἰνοῦμεν καὶ ὑμνοῦμεν... Ibid. и 14—главопреклонная.

л. 96. Εὐχὴ εἰς γέννησιν γυναικός.

л. 96 об. Εὐχὴ εἰς τὸ κατασφραγίσαι παιδίον, λαμβάνον ὄνομα τῇ ὁγδόῃ ἡμέρᾳ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ. Послѣ молитвы читается „Радуйся обрадованная“ и „Нынѣ отпущаеши“. Дитя прикладывается къ обѣимъ сторонамъ царскихъ дверей и полагается близъ нихъ. Вторая молитва: Κύριε ὁ Θεός, ὁ ἐν τεσσαράκοντα ἡμέραις. Дмитриевскій. Прилож. стр. 13.

1) Эти три чина литургій написаны рукою XVI в.

λ. 97 οβ. Εὐχὴ εἰς τὸ σαραντίσαι γυναῖκα.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παραγενόμενος ἐπὶ σωτηρίαν τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων. Goar. p. 267.

λ. 98 οβ. Εὐχὴ εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον.

Въ чинѣ крещенія новопросвѣщенный постригается со словами: Κεῖρεται ὁ δοῦλος... При надѣваніи куколя, говорится: Φορένει ὁ δοῦλος (τοῦ Θεοῦ) τὸ κουκούλιον τῆς ἀκακίας...

λ. 110. Ἀκολουθία τῶν ἁγίων Θεοφανίων.

λ. 118. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ.

λ. 124. Молитвы на различные случаи.

λ. 127. Ἀκολουθία τῆς γονυκλισίας.

138. Τάξις καὶ ἀκολουθία εἰς μνήστρα.

Въ концѣ чина священникъ γυροῖ αὐτοὺς τρίτον, ψάλλων σὺν τῷ λαῷ τρίς· Ὁ μῆτραν παρθενικήν...

λ. 141. Ἀκολουθία τοῦ εὐχελαιίου.

λ. 162 οβ. Молитвы на различные случаи.

λ. 166 οβ. Τάξις σὺν Θεῷ εἰς πρῶτον σχῆμα.

λ. 175 οβ. Τάξις γινομένη τοῦ ἁγίου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος.

λ. 192. Τάξις ἑτέρα ἐπὶ τῶν ῥασοφορούντων.

λ. 193 οβ. Евангельскія и апостольскія чтенія.

λ. 385 οβ. Ἀκολουθία τοῦ ἐξοδιαστικοῦ.

λ. 405 οβ. Ἀκολουθία εἰς μνημόσυνα νεκρῶν.

λ. 408 Молитва прощальная предъ причащеніемъ.

λ. 409 οβ. Εὐχὴ ἑτέρα, λεγομένη παρὰ τοῦ ἱερέως ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ μέλλοντος μεταλαβεῖν τῆς ἁγίας κοινωνίας.

(Ε)κλινε τὸν αὐχένα ὁ σὸς δοῦλος ὁ δεῖνα, ἀπεκδεχόμενος τὰ παρὰ σοῦ πλοῦσια ἐλέη.. См. выше стр. 496.

λ. 410. Εὐχὴ ἑτέρα, λεγομένη παρὰ τοῦ ἱερέως.

Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ μονογενὴς Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Πατρὸς, ὁ πάντα δεσμὸν τῶν ἁμαρτιῶν τῷ σῷ ἔκουσίῳ πάθει διαῤῥήξας... Goar. p. 528.

λ. 410 οβ. Εὐχὴ ἑτέρα· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σοῦ δεόμεθα καὶ σὲ παρακαλοῦμεν, πρόσδεξαι τὸν δοῦλον τόνδε, τὸν κλίνοντα τὸν ἑαυτοῦ αὐχένα ἐνώπιον τῆς ἁγίας δόξης σου...

XCIV. № 977. Εὐχολόγιον, рукопись греко-арабская Синайск. библи., писанная разными, но четкими почерками начала XVI в. Въ концѣ рукописи имѣется приписка: Ἐτους ζκδ'. (1516 г.) ἰνδικτιῶνος γ'. ἀφίνω ἐγὼ ἱερομόναχος Ἀρσένιος ὁ Σύρος τὸ εὐχολόγιον ἐτοῦτο τοῦ ἁγίου ὄρους Σινᾶ καὶ ἕως τέλους μου, νὰ ἔνη εἰς τὴν ἐξουσίαν μου καὶ μετὰ τὸν ἐμὸν θάνατον νὰ ἔνη εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ μοναστηρίου, καὶ εἴ τις τὸ ὑστερήσει τῆς ἁγίας μονῆς τοῦ ἁγίου ὄρους Σινᾶ, νὰ ἔχη τὰς ἀράς τῶν τιμῶν θεοφόρων πατέρων, τῶν ἐν Νικαίᾳ τὸ πρῶτον συναθροισθέντων. Далѣе подпись арабская и имя Арсенія. Подпись эта безспорно принадлежит одному изъ писцовъ настоящей рукописи. Рукопись въ 4 долю листа, 478 листовъ.

л. 1. Εὐχαὶ τοῦ λογιχοῦ.

Молитвъ 10 и одинадцатая на главопреклоненіе.

л. 5 об. Εὐχαὶ ἐωθιναί.

Молитвъ 11 и двѣнадцатая на главопреклоненіе. Опущена, по Гоару, девятая молитва.

л. 11. Εὐχὴ τῶν κολύβων.

л. 12. Εὐχὴ εἰς μεταλήψιν σταφυλῆς καὶ πάσης ὀπώρας.

Ἐὐλόγησον, Κύριε, τὸν καρπὸν τοῦτον τὸν νέον τῆς ἀμπέλου... См. выше стр. 47. Ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ εὐδοκήσας ἀμπελον κληθῆναι τὸν μονογενῆ σου Υἱὸν καὶ Θεὸν τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν... Гоар. р. 552.

л. 13. Τῷ σαββάτῳ ἐσπέρας. Вся служба воскресная перваго гласа.

л. 47. Ἀκολουθία εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν καὶ Δεσπότην Χριστόν τὸν γλυκύτατον Ἰησοῦν. Канонъ и стихиры.

л. 53 об. Ἀκολουθία εἰς τὴν ὑπερχίαν καὶ Δέσποιναν ἡμῶν.

л. 55. Ἀκολουθία τῆς κοινῆς παρακλήσεως.

л. 61 об. Ἀκολουθία εἰς τὴν ὑπεραγίαν καὶ Δέσποιναν ἡμῶν Θεοτόκον ἢ λεγομένην ἀκάθιστος.

л. 80. Канὼν εἰς τὴν ἁγίαν καὶ λαμπρὰν κυριακὴν τῆς ἁγίας καὶ ζωηφόρου Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν Ἀναστάσεως. Полная служба.

л. 93. Τῇ αὐτῇ κυριακῇ τῆς ἁγίας Πεντηκοστῆς ἐσπέρας.

Чинь отъ Гоаровскаго р. 597—604 отличается тѣмъ, что послѣ молитвы: Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν σὴν εἰρήνην... прибавлена молитва: Σὸν ὡς ἀληθῶς καὶ μέγα ὄντως μυστήριον, Δέσποτα τῶν ἀπάντων καὶ ποιητὰ, ἦ τε πρόσκαιρος λύσις τῶν σῶν κτισ-

μάτων., и въ концѣ оупущена молитва: 'Ο Θεός ὁ μέγας καὶ ὕψιστος, ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν... Goar. p. 602.

л. 113. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσσοστόμου.

л. 133. Εὐχαὶ λεγόμεναι ἐν τῇ λιτῇ τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν καὶ εἰς μνήμας ἁγίων.

л. 137 чистый.

л. 138 об. Εὐχὴ εἰς ἀνοιξίαν ἐκκλησίας, ὑπὸ αἰρετικῶν βεβηλωθείσης τοῦ ἐν ἁγίοις πατριάρχου Ταρσίου.

л. 139 об. Εὐχὴ ὁμοία τοῦ ἁγιωτάτου Νικηφόρου, πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.

л. 142 об. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ.

Къ стихирамъ прибавлены, послѣ Слава и пннѣ, Прострцаіαις τοῦ τιμίου ταξιάρχου τῶν ἀγγέλων Μιχαήλ, φιλάνθρωπε, τὴν πίστιν ἡμῶν ἀσάλευτον φύλαττε. Ταῖς πρεσβείαις τοῦ τιμίου προσφῆτου καὶ Προδρόμου, Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν, τὰς νόσους πάντων ταχέως θεράπευσον. Τῇ δυνάμει τοῦ σταυροῦ σου, πανοικτίρμον, τῶν βαρβάρων τὰ θράση κατάβαλε καὶ (ἐν) εἰρήνῃ τὴν ποιμήνην σου φύλαττε. Ταῖς πρεσβείαις τῶν ἁγίων ἀποστόλων καὶ μαρτύρων, Χριστέ, καὶ ὁσίων σου τὴν πίστιν ἡμῶν ἀσάλευτον φύλαξον. Ταῖς πρεσβείαις τῶν ἁγίων σου μαρτύρων Μακκαβίων, Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν, καὶ Σολομονῆς τοὺς δούλους σου σκέπασον. Ταῖς πρεσβείαις τοῦ ὁσίου Συμεῶν τοῦ ἐν τῇ μάνδρα τοῦ στηλίτου, Κύριε, κινδύνων πάντων καὶ θλίψεων λύτρωσαι. Ταῖς πρεσβείαις τῶν ἁγίων ἀναρχύρων, Ζωοδότα, τὰς νόσους τῶν δούλων σου τὰς τῶν ψυχῶν καὶ σωμάτων ἴασαι. Ἦχος β'. Νῦν ἐπέστη ὁ καιρὸς и т. д. Молитва: 'Ο Θεός ὁ μέγας καὶ ὕψιστος, ὁ ἐν Τριάδι ἁγία προσκυνούμενος, ἡ προαιώνιος φύσις, ἡ ὑπερούσιος μεγαλειότης.

л. 152 об.—153. Арабскій текстъ.

л. 154. Чинъ проскомидіи.

Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου προσκυνοῦμεν... Τῆς εὐσπλαγχνίας τὴν πύλην. Κύριε, ἐξαπόστειλον τὴν χειρὰ σου... Τὸ σὸν ἱερόν, Χριστέ, θυσιαστήριον πατεῖν ἱερῶς καταξίωσον καὶ Θεοῦ πανευλαβῶς τὸ πανάχραντον Σῶμά σου, τὸ τιθὲν ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς καὶ σωτηρίας, πάντοτε νῦν καὶ ἀεὶ... Ἀγαλλιάσεται ἡ ψυχὴ μου... πάντοτε νῦν καὶ ἀεὶ... Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ ἐχέων τὴν χάριν... Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ περιζωνύων δύναμιν... Ἐξηγόρασας ἡμᾶς ἐκ τῆς κατάρας τοῦ νόμου... Εἰς ἀνάμνησιν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ... Надъ первой просфорой совершается все, какъ у Goar. p. 49. По положеніи Агнца на дискось, говорится: Нύξον,

δέσποτα. Καὶ λέγει· Εἰς τῶν στρατιωτῶν λόγχῃ τὴν πλευρὰν αὐτοῦ ἔνουξε. Καὶ λαβὼν τὸ νάμα καὶ τὸ ὕδωρ, εὐλογεῖ καὶ λέγει· Εὐλόγησον, δέσποτα, τὴν ἁγίαν ἔνωσιν ταύτην. Λέγει· Εὐλόγημένη ἡ ἔνωσις τῶν ἁγίων σου, Κύριε, πάντοτε νῦν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Καὶ ἐκχέει ἐκ τρίτου λέγει· Καὶ εὐθέως ἐξῆλθεν αἷμα καὶ ὕδωρ, καὶ ὁ ἑωρακὼς μεμαρτύρηκε καὶ ἀληθινὴ ἐστὶν ἡ μαρτυρία αὐτοῦ. Ἐἴτα λαβὼν ἐν ταῖς χερσὶ τὴν δευτέραν προσφορὰν, λέγει· Εἰς τιμὴν καὶ μνήμην τῆς ὑπερευλογημένης.. Goar. p. 50. Καὶ αἵρων μερίδα, τίθησιν ἐξ ἀριστερῶν τοῦ ἁγίου ἄρτου Ἐν τρίτῃ προσφορᾷ λέγει· Τοῦ τιμίου ἐνδόξου προφήτου.. Ibid. Безсребреники не называются по именамъ. Нѣтъ также между отцами и пр. Арсенія. Ἐπαίρων μερίδα, τίθησιν ἐν τῷ ἀριστερῷ. Λαβὼν τετάρτην προσφορὰν, λέγει· Ὑπὲρ πάσης ἐπισκοπῆς ὀρθοδόξων τοῦ ἀρχιεπισκόπου ὁ δεῖνα, τοῦ τιμίου πρεσβυτερίου, τῆς ἐν Χριστῷ διακονίας καὶ παντὸς ἱερατικοῦ τάγματος. Τῶν εὐσεβεστάτων καὶ θεοφυλάκτων βασιλέων ἡμῶν καὶ τῶν ἀδελφῶν, καὶ συλλειτουργῶν ἡμῶν πρεσβυτέρων, καὶ διακόνων, καὶ πάντων τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, οὓς προσεκαλέσω εἰς τὴν σὴν διακονίαν διὰ τῆς σῆς εὐσπλαγχτίας, πανάγαθε Δέσποτα. Μνήσθητι, Κύριε, τῆς ἐμῆς ἀναξιώτητος καὶ ἐλεεινότητος, καὶ συγχώρησόν μοι πᾶν πλημμέλημα ἐκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον. Ἐἴτα λέγει, οὓς ἔχει ζῶντας κατ' ὄνομα. Καὶ οὕτως αἶρει τὴν μερίδα καὶ τίθησιν ὑποκάτω τοῦ ἁγίου ἄρτου. Ἐἴθ' οὕτως λαβὼν τὴν πέμπτην προσφορὰν, λέγει· Ὑπὲρ μνήμης καὶ ἀφέσεως τῶν ἀμαρτιῶν τῶν μακαρίων ὀρθοδόξων κητόρων τῆς ἁγίας μονῆς ταύτης. Ἐἴτα μνημονεύει τοῦ χειροτονήσαντος αὐτὸν ἀρχιερέως καὶ ἐτέρων, ὧν ὄνομα. Λέγει οὕτως· Καὶ ἐλθὼν ὁ ἀστήρ ἔστη ἐπάνω, οὗ ἦν τὸ παιδίον. (Εἰς) τὸν ἅγιον δίσκον λέγει· Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν εὐπρέπειαν. ἡ τις οὐ σαλευθήσεται. Κάλυφον, δέσποτα. Καὶ θυμῶν τὸ β'. κάλυμμα, σκεπάζει τὸ ἅγιον ποτήριον, λέγει· Ἐκάλυψεν οὐρανούς ἡ ἀρετὴ σου, Χριστέ, καὶ τῆς σινέσεώς σου πλήρης ἡ γῆ. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Σκέπασον, δέσποτα. Καὶ θυμᾶ τὸν ἀέρα, σκεπάζει ἀμφοτέρα, ἐπιλέγων· Σκέπασον ἡμᾶς ἐν τῇ σκέπῃ τῶν πτερυγῶν σου, ἀποδιώξον ἀφ' ἡμῶν πάντα ἐχθρὸν καὶ πολέμιον, εἰρήνευσον ἡμῶν τὴν ζωὴν, Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς καὶ τὸν κόσμον σου, καὶ σῶσον τὰς ψυχὰς ἡμῶν, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος. Далѣе два листа вырѣзаны.

л. 158. Ἀκολουθία τοῦ φωτισμοῦ τῶν ἁγίων Θεοφανίων.

Чинъ обычнаѣ. Нѣтъ молитвы Софронія, п. іерусалимскаго.

л. 172. Ἀκολουθία εἰς ἀρχάριον ῥασοφοροῦντα. См. выше стр. 276.

л. 174. Ἀκολουθία εἰς κουρὰν μανδουώτου. См. выше стр. 428.

Отвѣты постригаемаго на вопросы священника, какъ у Гоара.

л. 182 об. Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος. См. выше стр. 429. Конца чина нѣтъ. Не достаеѣтъ 6 листовъ.

л. 222. Чинъ елеосвященія.

Чинъ не имѣетъ начала. По составу своему онъ почти дословно сходенъ съ напечатаннымъ выше стр. 405—410. Разница заключается лишь въ отсутствіи второй молитвы: Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καταπέμψας τοὺς ἑπτὰ ἀρχαγγέλους ἐπὶ οἶκον τοῦ Ζαχαρίου... См. выше стр. 409 и тропаря предъ этою молитвою: Κύριε, ὄπλον κατὰ τοῦ διαβόλου.

л. 260 об. Εὐχὴ συγχωρητικὴ ὑπὸ πατρὸς πνευματικοῦ ἐπὶ τῶ μέλλοντι μεταλαμβάνειν τῶν θείων μυστηρίων.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, Ἰῆε καὶ Λόγε τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ποιμὴν καὶ ἀμνέ. Goar. p. 536.

л. 264 об. Εὐχὴ ἐπὶ ἀποδημούντων.

л. 265. Εὐχὴ ἐπὶ μετανοούντων.

л. 266. Εὐχὴ τῶν ἐξ ἐπιτιμίων λυομένων.

л. 266 об. Εὐχὴ ἐπὶ ἐξομολογούμενων.

л. 267. Εὐχὴ ἐπὶ τῶν προπετῶς ὁμνούντων.

л. 268. Εὐχὴ ἐπὶ χειμαζομένων ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων.

л. 268 об. Εὐχὴ ἐπὶ ψυχὴν κρινομένην ἐν ὥρα θανάτου.

л. 269 об. Εὐχὴ ἐπὶ τελευτήσαντος ἱερέως.

л. 270 об. Εὐχὴ ἐπὶ εὐλογίᾳ οἴκου.

л. 271. Εὐχὴ ἐπὶ σεισμῷ.

л. 272. Εὐχὴ ἐπὶ ἀνομβρίας.

л. 273. Εὐχὴ ἐν ἀρχῇ σπόρου.

л. 274. Εὐχὴ ἐπὶ θέρους καὶ ἄλωνος.

л. 275. Εὐχὴ εἰς τὸ εὐλογῆσαι οἶνον νέον· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ποιῶν θαυμάσια μόνος... См. выше стр. 526.

--- Εὐχὴ ἑτέρα ἐπὶ οἴνου νέου. Goar. p. 553.

л. 276. Εὐχὴ ἑτέρα· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παραγενόμενος ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας καὶ εὐλογήσας αὐτοῖς τὸν γάμον...

л. 276 об. Εὐχὴ λεγομένη ἐν λιτῇ διὰ φόβον.

л. 277. Εὐχὴ εἰς ἀδελφοποίησιν.

л. 278. Εὐχὴ ἐπὶ κλίνης ἀρρώστου.

Κύριε παντοκράτωρ, ἅγιε βασιλεῦ τῆς δόξης, ὁ παιδεύων καὶ μὴ θανατῶν... См. выше стр. 107.

л. 279. Εὐχὴ ἐπὶ ἐλαίου ἀρρώστου. Goar. p. 335.

λ. 279 οβ. Εὐχὴ εἰς κήπον καὶ εἰς ἀγρὸν καὶ εἰς σπóρον.

λ. 280 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ μιροφαγησάντων.

λ. 281 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ μιροῦ τινος, πεσόντος εἰς φρέαρ. См. выше стр. 286.

λ. 283. Εὐχὴ ἑτέρα ἐπὶ μαινομένου ὕδατος καὶ παντὸς ἄγγους.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πάντα καλὰ λίαν ποιήσας καὶ οὐδὲν κοινὸν ἐν κόσμῳ διὰ τοῦ ἀγίου σου ἀποστόλου ἀποφηνάμενος... Εἰ δὲ ἐν ἑτέρῳ σκευεῖ κενῶ ἔμπέσει μιρόν, χρὴ καὶ αὐτὸ πλύνεσθαι καὶ, βαλλομένου ἀγιάσματος σταυροειδῶς, λέγεσθαι τὴν εὐχὴν ταύτην. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ μόνος ἅγιος, ἀγιάσον τὸ σκευὸς τοῦτο τῇ ἀγιαστικῇ σου ἐπιφοιτήσει. p. 482.

λ. 284 οβ. Τάξις γινομένη, εἰ συμβῆ μιρόν τι ἢ ἀκάθαρτον προσφάτως ἔμπεσεν εἰς ἀγγεῖον οἴνου ἢ ἐλαίου.

Χρὴ τὸ ἔμπεσόν ἀκάθαρτον παραχρῆμα αἰρεσθαι καὶ ῥίπτεσθαι ἔξω καὶ ἕτερον ἀγγεῖον πλύνεσθαι καθαρὸν ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν καὶ μετὰ τοῦτο βαλεῖν ὕδωρ τῶν ἁγίων θεοφανίων, ποιῶντα τρεῖς σταυρούς, καὶ τότε μεταβαλεῖν τὸ ἔλαιον ἢ τὸν οἶνον εἰς αὐτὸ ἐκ τοῦ μαινομένου ἀγγείου καὶ ἄψαι κηροῦς δύο καὶ θυμιάσαι καὶ οὕτως εὐξασθαι· Ἐν εἰρήνῃ... κ. τ. α. Goar. p. 480. Ὁ ἱερεὺς ἐπεύχεται· Ἄγιε Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῇ σῆ εὐσπλαγγνῷ ἐπὶ γῆς ἐπιδημία πᾶσαν ἀκαθαρσίαν τοῦ ἐχθροῦ καταργήσας... Goar. p. 241. Καὶ ἐπιχέων αὐτῷ ἐκ τοῦ ἀγιάσματος τῶν ἁγίων θεοφανίων σταυροειδῶς, ἀπογευέσθω πρῶτον ὁ ἱερεὺς τοῦ οἴνου, εἰ μέντοι συμβῆ τὸ ἔμπεσόν ἀκάθαρτον χρονίαν ἐν τῷ ἀγγεῖῳ τοῦ οἴνου ἢ τοῦ ἐλαίου σαπῆναι, ἐκχέσθαι ταῦτα καὶ μηδένα αὐτῶν ἄπτεσθαι.

λ. 287. Εὐχὴ εἰς τὸ κατασφραγίσαι παιδίον, λαμβάνον ὄνομα τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ. Ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ ἱερεὺς ἐπεύχεται· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σοῦ δεόμεθα καὶ σὲ ἱκετεύομεν. Goar. p. 264. Εἰρήνῃ πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἡ πηγὴ τῶν εὐλογιῶν, ὁ φυλάσσων τὰ νήπια. Goar. p. 265. Καὶ μετὰ ταῦτα δίδει ὁ ἱερεὺς εὐχὴν τῆς γεννησάσης αὐτοῦ μητρός. Ὁ ἱερεὺς τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα παντοκράτωρ, ὁ Πατὴρ τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πᾶσαν φύσιν λογικὴν τε καὶ ἄλογον διὰ τοῦ Λόγου σου δημιουργήσας, καὶ τὰ πάντα ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι παραγαγών. Σὺ, Δέσποτα, διασώσας καὶ ἀγιάσας τὴν θεραπείαν σου τῷ σῷ ὀνόματι ἀναμάρτητον καὶ ἀθῶνον, καὶ καθαρὰν δεδειγμένην τοῦ εἰσιέναι εἰς τὸν ἅγιόν σου ναόν, καὶ συναριθμηθῆναι τῷ χριστωνόμῳ λαῷ, τοῖς σοῖς ἐντάλμασι πορευομένη, καὶ ἐκτελεῖν σου τὸ πανάγιον θέλημα, καὶ τὸν γεγεννημένον ἐξ αὐτῆς παῖδα εὐλόγησον, αὐξήσον,

σωφρόνισον, ὅτι Σὺ ἐπανάγαγες αὐτόν καὶ ἔδειξας αὐτῷ τὸ αἰσθητόν σου φῶς, ἵνα καὶ τοῦ νοητοῦ σου φωτός καταξιωθῇ ἐν καιρῷ εὐθέτω, καὶ συγκαταρίθμησον αὐτόν μετὰ τῶν ἐκλεκτῶν σου θρηεμάτων τῇ ἀγίᾳ σου ποιίμνῃ διὰ τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι αὐτῷ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις νῦν καὶ ἀεὶ... Слич. выше стр. 91. Ἐἶτα ἐπαίρει τὸ παιδίον ἢ μῆτηρ ἐκ τῆς μάμης καὶ ἐπιτίθει τῷ ἱερεῖ, καὶ λαβὼν αὐτό, ὁ ἱερεὺς εἰσάγει ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ, λέγει ψαλμὸν κς'. ἢ πγ'. γυρίζων τὸ ἅγιον θυσιαστήριον, λέγων· Νῦν ἀπολύεις, καὶ ἀποτίθηναι αὐτὸ εἰς τὰ ἅγια θυρία. Ὁ ἱερεὺς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεός, ὁ ἐν τεσσαράκοντα ἡμέραις κατὰ τὸν νόμον εἰς τὸ ἱερόν ἀνελθών. Прилож. стр. 19.

л. 287. Εὐχὴ εἰς τὴν παροῦσαν λοχίαν.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός, ὁ μόνος ἀναμάρτητος, ὁ πλούσιος ἐν ἐλέει καὶ ἀγαθῷ ἐν οἰκτιρμοῖς. См. выше стр. 455.

л. 288 чистый.

л. 289. Ἀκολουθία εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχοῦμενον, ἤγουν βαπτίσαι. См. выше стр. 398—400. Отрицанія отъ сатаны написаны слитно.

л. 113. Τάξις βαπτίσματος εἰς νήπιον, κατεπειγόμενον ὑπὸ θανάτου. См. выше стр. 400—401.

л. 314. Чинъ обрученія.

Ἐνδύεται ὁ ἱερεὺς, προσευχὴ θυμιάματος, θυμᾶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ ναοῦ καὶ λέγει· Εὐλόγησον, δέσποτα. Ὁ ἱερεὺς· Εὐλογημένη ἡ βασιλεία... Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τῶν νουὶ μνηστευομένων ἀλλήλους... Ὑπὲρ τῶν ὁσίων πατέρων ἡμῶν τοῦδε πατριάρχου καὶ τοῦδε ἀρχιεπισκόπου, τοῦ τιμίου... Ὑπὲρ τοῦ παρασχεθῆναι αὐτοῖς τε καὶ ἡμῖν πάντα πρὸς σωτηρίαν... Ὑπὲρ τοῦ ρυθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Ὁ ἱερεὺς εὐχεταὶ α'. Δέσποτα φιλόνηρωπε, Κύριε, ὁ διὰ τῆς προφητικῆς φωνῆς ἐνισχύσας... См. выше стр. 460. Ὁ διάκονος· Ἐτι καὶ ἔτι... Ὁ ἱερεὺς εὐχὴν β'. Δέσποτα Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ τοῦ ἀνάρχου Πατρὸς συνάναρχος Υἱός, ἐπ' ἐσχάτων δὲ τῶν ἡμερῶν ἐξ ἀειπαρθένου Κόρης προελθὼν σεσαρκωμένος, ὁ τὴν παρθενίαν ἀγιάσας καὶ σεμνογαμίαν τιμήσας, καὶ ἀγνοίαν εὐλογήσας, ὁ τὴν ἁγίαν σου καθολικὴν καὶ ἀποστολικὴν ἐκκλησίαν ἀρρήτως ἑαυτῷ μνηστευσάμενος διὰ μεσιτείας τῶν ἁγίων σου ἀποστόλων, καὶ ἀβραβῶνα αὐτῇ δοῦς τὸ ἄχραντόν σου Σῶμα καὶ τὸ τίμιον Αἶμα, δακτύλιον τοῦς ἡλούς, καὶ τὸν στέφανον τὸν σταυρὸν καὶ διὰ τὴν ταφήν τὸν παράδεισον. Εὐχὴ ἑτέρα· Ὁ Θεός ὁ αἰώνιος, ὁ τὰ διηρημένα συναγαγὼν εἰς ἐνότητα καὶ σύνδεσμον διαθέσεως. . Goar. p. 311.

Δεξιὰ Ἰησοῦ, ἄχραντε Υἱὲ τοῦ Πατρὸς, ὁμοούσιε καὶ συναΐδιε τοῦ ἁγίου Πνεύματος, Σὺ ἀπ' ἀρχῆς ἔπλασας τὸν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα σὴν καὶ ὁμοίωσιν καὶ ἔδωκας (εἰς) αὐτὸν ἐξουσίαν πάντων τῶν ἐπὶ γῆς, ἡ σὴ δεξιὰ. Κύριε, τὸν Μωϋσῆν κατὰ τυράννου Φαραῶ ἐνίσχυσεν, ἡ δεξιὰ σου, Κύριε, τὸν τυφλὸν ἐφωταγώγησεν, αὕτη ἡ παντοδύναμος δεξιὰ σου, Κύριε, τὸν λαὸν διήγαγεν, ὡς διὰ ξηρᾶς, μέσον ἐρυθρᾶς θαλάσσης, εὐχαριστικῆν τοῖνον καὶ νῦν ᾠδὴν προσφέρομεν, ὁ Θεός, λέγοντες· ἡ δεξιὰ σου, Κύριε, δεδοξασται ἐν ἱσχυρί, κραταιωθήτω ἡ χεὶρ σου, ὑψωθήτω ἡ δεξιὰ σου· καὶ πάλιν διὰ τοῦ ψαλμοῦ καὶ προφήτου σου Δαβὶδ ἔφη· δεξιὰ Κυρίου ἐποίησε δύναμιν, δεξιὰ Κυρίου ὑψώσέ με. Αὐτὸς οὖν, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, τῇ παντοδυνάμῳ σου δεξιᾷ ὑψώσον τοὺς νενομύφους καὶ δούλους σου, ἀοράτως παραγενόμενος ἐπὶ τὰς δεξιὰς αὐτῶν, καὶ εὐλόγησον καὶ συνέτισον αὐτούς. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὅτι σὺ εἶ ὁ σύνδεσμος τῆς εἰρήνης καὶ ἀγάπης. Σωτήρ καὶ φύλαξ τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν καὶ εὐχαριστίαν καὶ προσκύνησιν ἀναπέμπομεν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας.

Л. 319. Ἀκολουθία εἰς τὸ στεφανῶσαι τοὺς νομίμῳ γάμῳ συναπτομένους.

Εἰσέρχονται ¹⁾ οἱ νομίμοι καὶ οἱ παράνομοι, βασιτάζοντες τὰς ἀπαργὰς αὐτῶν καὶ ἐπιδίδωσιν τῷ ἱερεῖ, καὶ ἄρχεται ὁ ἱερεὺς. Ὁ διάκονος· Εὐλόγησον, δέσποτα. Ὁ ἱερεὺς· Εὐλογημένη ἡ βασιλεία... Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὸν γάμον τοῦτον... Ὑπὲρ τοῦ δωρηθῆναι αὐτοῖς πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ὁ ἱερεὺς εὐχὴν· Ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος, ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα σὴν καὶ ὁμοίωσιν... *Goar.* p. 317 Ἀντιλαβῶν, σῶσον... Τῆς παναγίας... Ἐκφώνησις· Ὅτι πρέπει... Καὶ εὐθὺς ἄρχεται θυμιᾶν πάντα τὸν λαόν, ψάλλων τὸ Τρισάμιον, καὶ δοξάζει καὶ λέγει θεοτοκίον, ἤχος πλ. δ'. Ἡ νοητὴ πύλη τῆς ζωῆς, ἄχραντε Θεοτόκε... Πρόσχωμεν. Ὁ ψάλτης· προκείμενον, ἤχος γ'. Κύριος φωτισμός μου... Κύριος ὑπερασπιστής... Ὁ ἀπόστολος πρὸς Ἐφεσίους· (*sic*) Ἀδελφοί, καθὼς ὁ Χριστὸς κεφαλὴ ἐστὶν τῆς ἐκκλησίας... Τέλος ἡρμωσάμην γὰρ ὑμᾶς ἐνὶ ἀνδρί, παρθένον ἀγνήν παραστήσαι τῷ Χριστῷ. Ἀλληλουία, Ἡ γυνὴ σου, ὡς ἄμπελος.. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην *Goar.* p. 318 ²⁾. Εἴπωμεν πάντες... Κύριε παντο-

¹⁾ Чинъ по началу весьма сходенъ съ напечатаннымъ выше стр. 151. ²⁾ Ркп. александр. библи. № 149—104 Стиχηρόν. ψαλλόμενον μετὰ τὸ εὐαγγέλιον, ἤχος πλ. α'. Ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας γάμος ἐγένετο, παρόντος τοῦ Κυρίου... См. ниже стр. 715.

κράτωρ... 1) Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὸν γάμον τοῦτον, ὡς τὸν ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας... Ὑπὲρ τῶν νυκτῶν συναπτομένων ἀλλήλοις εἰς γάμου κοινωνίαν τοῦ... Ὑπὲρ τῶν νεοσύμφων δούλων τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἐν Χριστῷ εἰρήνης, εὐζωίας καὶ σωτηρίας αὐτῶν τοῦ... Ὑπὲρ τοῦ ἀμεμπτον καὶ ἀκατάγνωστον τὴν συμβίωσιν αὐτῶν διαμεῖναι δεηθῶμεν... Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν χαρίσεται αὐτοῖς τίμιον τὸν γάμον καὶ τὴν κοίτην ἀμίαντον. Ὑπὲρ τοῦ εὐφρανθῆναι αὐτοὺς ἐν ὁράσει υἱῶν αὐτῶν καὶ θυγατέρων... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἐλέησον ἡμᾶς... Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλόανθρωπος... Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν· Ὁ μόνος ἐκ μόνου ἀνάρχου Θεοῦ Πατρὸς γεννηθεὶς, σύναρχε Λόγε Θεοῦ, ὁ πάσης ὁρατῆς τε καὶ ἀοράτου κτίσεως δημιουργός, ὁ τὸν προπάτορα τοῦ γένους ἡμῶν Ἀδὰμ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι διαμόνην ἀγαθότητα παραγαγὼν τε καὶ διαπλάσας, καὶ τὴν τούτου πλευρὰν δι' οἰκείαν φιλοανθρωπίαν εἰς γυναῖκα μορφώσας, καὶ ἀμφοτέρους αὐτούς. *Goar. p. 315, во съ значительными измѣненіями въ текстѣ.* Ἐἶτα ἐπαίρει εὐλογίας καὶ τὰ κηρία, καὶ τίθει τὸν ζυγόν, καὶ στέφει αὐτούς, λέγει· Ὁ Πατὴρ εὐλογεῖ, ὁ Υἱὸς στεφανοῖ, τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον παραγίνεται καὶ τελειοῖ. Ὁ ψάλτης τὸ προκείμενον Δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐτούς. Καὶ κρατεῖ τὰ στέφανα, λέγει· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξῃ καὶ τιμῇ στεφάνωσον αὐτούς καὶ κατάστησον αὐτούς ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου νῦν καὶ ἀεὶ... Καὶ κρατεῖ τὴν δεξιὰν χεῖρα τῆς γυναίκος, συνάψας τῷ ἀνδρὶ, καὶ λέγει· Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ὁ ἱερεὺς· Εἰρήνη πᾶσιν. Ὁ διάκονος· Τὰς κεφαλὰς... Ἡ εὐχὴ· Στεφάνωσον αὐτούς τῇ σῇ χάριτι, σύζευξον αὐτούς ἐν ὁμοφροσύνῃ καὶ σεμνότητι, εὐλόγησον αὐτούς ἐν γῆραϊ. *Goar. p. 322...* στεφάνωσον αὐτούς, ὡς τὸν Ἰωσήφ καὶ τὴν Ἀσηνέθ, ὡς τὸν Μωσῆν καὶ τὴν Σεπφώραν, ὡς τὸν Ζαχαρίαν καὶ τὴν Ἐλισάβετ, καὶ ἔστωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ σου ἀτενίζοντες ἐν αὐτοῖς. Δέσποτα, ἐν ἐλέει διὰ παντός καὶ τὰ ὄτα σου προσέχοντα τοῦ ἀκούειν τῆς φωνῆς τῆς δεήσεως αὐτῶν, γεννηθήτω ἐν αὐτοῖς τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος· ἡ γυνή σου, ὡς ἄμπελος, εὐθηνούσα ἐν τοῖς κλίτεσι τῆς οἰκίας σου, οἱ υἱοὶ σου, ὡς νεόφυτα ἐλαιῶν κύκλω τῆς τραπέζης σου. Ἴδου οὕτως εὐλογηθήσεται ἄνθρωπος, ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον. Κύριος ὁ Θεὸς εὐλογήσει ὑμᾶς καὶ δίδωσιν ὑμῖν εἰρήνην, ὁμόνοιαν καὶ ἀγάπην ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ εἰς δόξαν καὶ ἔπαινον τοῦ ὑπεραγάθου Θεοῦ καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος νῦν καὶ ἀεὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Καὶ μετὰ τοῦτο δίδωσιν αὐτοῖς τῆς ζωοποιῶν κοινωνίας καί, λαβὼν ποτήριον οἴνου, σφραγίσας, λέ-

1) Прибавлено: Ὁ μὴ βουλόμενος τὸν θάνατον.

γει τὴν εὐχὴν· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ εὐλογήσας τὸ ποτήριον τῶν ἁγίων μαθητῶν καὶ ἀποστόλων... См. выше стр. 31. Конецъ: Καὶ τοὺς ἐξ αὐτοῦ μεταλαμβάνουσιν ὁμόνοιαν χάρισαι καὶ εὐλογήσας καταξίωσον νῦν καὶ ἀεὶ... 'Ἐτέρα εὐχὴ' Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πάντα ποιήσας τῇ ἰσχύϊ σου καὶ ἐδράσας τὴν οἰκουμένην, κοσμήσας τὸν στέφανον πάντων τῶν πεπονημένων ὑπὸ σοῦ, ὁ τὸ πόμα σου τὸ ἅγιον τοῖς ἁγίοις σου ἀποστόλοις βλύσας, ὃ ἡ ἁγία καὶ ἄρχαντός σου πλευρὰ ἐπήγασεν. Αὐτὸς καὶ τὸ ποτήριον τοῦτο τὸ κοινόν, ὃ συνηθεία ἡτοίμασα τοῖς συναπτομένοις ἀλλήλοις, εὐλόγησον εὐλογίαν πνευματικὴν καὶ παράσχου αὐτὸ τοῖς δούλοις σου εἰς ἐνωτικὴν στοργὴν καὶ ὁμόνοιαν, εἰς διάθεσιν σωτηρίας καὶ συνέσεως. Καὶ δίδωσι πρῶτον τῷ ἀνδρὶ ἔπειτα τῇ γυναικὶ καί, πιούσα ὀλιγον, τὸ ἐπιλοιπον πίνει ὁ ἀνὴρ, καὶ ψάλλει 1). Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι. Στίχος· Μακάριοι πάντες οἱ φοβούμενοι... 2) 'Ὁ ἱερεὺς ἐπεύχεται· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τῇ σωτηριῳδίᾳ σου οἰκονομία καταξίωσας ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας. Goar. p. 318. Ἔλτα 3) (θ)λίψει ὁ ἱερεὺς τὸ ποτήριον καὶ λέγει· Ἀμήν. Ζῆς ζῆς, νεόνυμφε· ἡ Τριάς ἀχώριστος σώζη καὶ φιλάττη σε. 'Ὁ ἱερεὺς· Εἰρήνη πᾶσιν. 'Ὁ διάκονος· Τὰς κεφαλὰς 'Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν· Ἐπικαλοῦμαι σε, Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, σὲ ἐπικαλοῦμαι τὸν μόνον ἀγαθὸν καὶ φιλόνηρον. См. выше стр. 403 — 404. Εὐχὴ εἰς τὸ ἐπάραι τὰ στέφανα λέγει· Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ εὐλογήσας ἡμᾶς τῇ εὐλογία σου τῇ ἁγία. Goar. p. 326. Στιχηρὰ, ψαλλόμενα μετὰ τὸ εὐαγγέλιον, ἦχος πλ. α'. Ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας γάμος ἐγένετο. παρόντος τοῦ Κυρίου, ἔφη ἡ ἀμέμπτως πρὸς τὸν Σωτῆρα· οἶνον οὐκ ἔχουσι, στραφεῖσα δὲ λέγει τοῖς διακόνοις· γεμίσατε τὰς ὑδρίας ὕδατος, οἱ δὲ ἐποίησαν, ὡς ἐκελεύσθησαν· ὁ δὲ φιλόστοργος καὶ παντοδύμος Θεὸς εὐλόγησε καὶ τὸ ὕδωρ οἶνον ἐποίησεν, ὃ παραδόξου θαύματος, ὃ φρικτοῦ μυστηρίου, τίς δύναται ταῦτα ποιεῖν, εἰ μὴ μόνος Κύριος καὶ Θεὸς Ἰσραὴλ, ὁ ὑπὸ τῶν χερουζιμ ἀνυμνούμενος καὶ ὑπὸ τῶν σεραφίμ δοξαζόμενος, καὶ ὑπὸ πάσης κτίσεως δορυφορούμενος, μέγα σου τὸ ἔλεος καὶ μεγάλη ἰσχύς σου, φιλόνηρον, καὶ μεγάλη ἡ δύναμίς σου δόξα σοι.

1. 336. Ἀκολουθία, γινομένη εἰς τοὺς θέλοντας δευτερογάμον.

Φέρει αὐτοὺς ὁ ἱερεὺς καὶ παρίστη(σι) τοὺς δύο ἐν (μέσῳ) ὁμοῦ, καὶ ἄρχεται ὁ διάκονος· Εὐλόγησον, δέσποτα. 'Ὁ ἱερεὺς· Εὐλογημένη ἡ βασιλεία. 'Ὁ λαός· Ἀμήν. Πάτερ ἡμῶν. 'Ὁ ἱερεὺς ἐκφωνεῖ· 'Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασι-

1) Александр. ркв. № 149 — 104 Ποτήριον σωτηρίου λήφομαι. Καί μετὰ τὸ ποτήριον, λέγει ὁ ἀρχιερεὺς 2) Καὶ τζακίας τὸ ποτήριον, λέγει Ζῆς, ζῆς, νεόνυμφε· ἡ Τριάς ἀχώριστος σώσον, δυσωποῦμέν σε.

λεία. Ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ ἱερεὺς εὐχὴν· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἡ πρόνοια τῶν ὄλων καὶ πάσης κτίσεως δημιουργέ, ὁ τὴν πολυαρμόνιον καὶ κυκλοκίνησιν τοῦ παντός συναρμόσας καὶ συζεύξας, ὁ ἐξ ἀρχῆς τῆς ἀκαταλήπτου σου σοφίας ἐκ τῆς πλευρᾶς τὸν πρωτόπλαστον Ἀδὰμ καὶ τὴν μητέρα πάντων Εὐᾶν διαπλάσας καὶ ταύτην αὐτῷ ὑποδείξας εἰπὼν· τοῦτο νῦν ὅσπου ἐκ τοῦ ὅσπου μου καὶ σάρξ ἐκ τῆς σαρκός μου, ἕνεκα τούτου καταλήψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν· παρὰ σοῦ γάρ, Δέσποτα, ἀρμόζεται γυνὴ ἀνδρὶ. Αὐτὸς οὖν, φιλάνθρωπε, δεόμεθα καὶ παρακαλούμεν σε τὴν σὴν ἀγαθότητα τῇ δεξιᾷ σου τῇ ὑψηλῇ καὶ τῷ δακτύλῳ σου ἐνωτὰ πάντα ἐποιήσας, εὐλόγησον καὶ νῦν, Κύριε, τοὺς δούλους σου τούτους, δι' ὧν συνεληλύθαμεν ἐν τῇ ᾠρᾷ ταύτῃ, ἄσπιλους καὶ ἀμώμους ὁδήγησον καὶ διατήρησον αὐτούς, θωρούμενος αὐτοῖς τὴν σὴν εἰρήνην καὶ ἀντιληψιν, καὶ σωτηρίαν πάντων τῶν ἐλπίζόντων εἰς σέ, ἵνα διὰ παντός αἰνοῦσι καὶ δοξάζουσι τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον. Σὺ γάρ εἶ, ὁ τὰ διηρημένα εἰς ἐνότητα συνάψας καὶ ποιήσας τὰ ἀμφότερα ἓν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ. Καὶ μετὰ τῆς εὐχῆς, κρατήσας αὐτῶν τὰς χεῖρας, ὁ ἱερεὺς παραδίδωσιν ἀλλήλους, λέγων· Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. Καὶ μετὰ τοῦτο, λαβὼν ποτήριον οἴνου, σφραγίσας, λέγει τὴν εὐχὴν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεός, ὁ τὰ πάντα ποιήσας τῇ ἰσχυί σου. Goar. p. 319. Ὁ ἱερεὺς· Εἰρήνη πᾶσιν. Ὁ διάκονος· Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Ὁ ἱερεὺς ἐπεύχεται· Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ συναφείας τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων συστησάμενος, ὁ εἰπὼν· αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, εὐλόγησον τὸν δοῦλόν σου τόνδε, καὶ τὴν δούλην σου τήνδε, τοὺς λαμβάνοντας τὴν εὐλογίαν ταύτην, καὶ κατεύθυνον αὐτοῖς πάντα τὰ προκείμενα πρὸς τὸ συμφέρον χάριτι καὶ φιλάνθρωπίᾳ τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, μεθ' οὗ εὐλογητὸς εἶ σὺν τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ ἱερεὺς εὐχὴν· Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος, ὁ τὰ διηρημένα συνάγων εἰς ἐνότητα. Goar. p. 311. Εἰς τὸ λύσαι πάντας τῇ γ'. ἡμέρα. Ὁ διάκονος· Τὰς κεφαλὰς. Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν ταύτην· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παραγενόμενος ἐν Κανά τῆς Γαλιλαίας. Goar. p. 320.

λ. 339 οβ. Εὐχὴ εἰς τὸν οἶκον τῶν νομφίων. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ ἱερεὺς εὐχεται· Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ εὐλόγησας ἡμᾶς τῇ εὐλογίᾳ σου τῇ ἁγίᾳ. Goar. p. 326. Ὁ ἱερεὺς· Εἰρήνη πᾶσι.

Τὰς κεφαλὰς. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ θαλάμῳ εὐπρεπεῖς ἀξίων πάντας τοὺς ἐν νόμῳ καὶ στεφάνῳ ἀφθαρσίας. См. выше стр. 184.

л. 341. *Εὐχὴ εἰς τὴν τράπεζαν.

Δέσποτα πολυέλεε, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ εὐλογήσας τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἐξ αὐτῶν πεντακισχιλίους ἄνδρας χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων χορτάσας, τὴν τράπεζαν ἡμῶν εὐλόγησον καὶ τὸν οἶκον τοῦτον σκέπασον καὶ διαφυλάξον, καὶ ἡμᾶς πάντας ἐλέησον καὶ εἰς ἀνάπαυσιν πάντων τῶν χριστιανῶν ὀρθόδοξων, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος.

л. 341 об. Εὐχὴ τῇ γ'. ἀνδρὶ γυναίκα καὶ ἀνδρὸς ¹⁾.

Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν τοῦ Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, ὁ εὐλογήσας αὐτοὺς καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν εἰς τελείαν εὐλογία, ὁ εὐλογήσας τὴν κοίτην Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ καὶ τὰς τέσσαρας αὐτοῦ γυναῖκας, καὶ ἐξ αὐτῶν δώδεκα πατριάρχας ἔδωκας αὐτῷ, εὐλόγησον τὴν δούλόν σου ὁ δεῖνα καὶ τὴν δούλην σου τήνδε ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ πνευματικῇ, καὶ δὸς αὐτοὺς σπέρμα εὐλογημένον, ὅτι Σὺ, Κύριε, γινώσκεις τὴν ἀσθενῆ φύσιν τῶν ἀνθρώπων. Ναί, Δέσποτα Κύριε, φύλαξον, εὐλόγησον, καθάρισον αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ καὶ ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ. Ὅτι σὺ ὁ δοτὴρ τῶν ἀγαθῶν καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

л. 342 об.—349. Текст арабскій чиновъ вѣнчанія.

л. 350. Евангельскія и апостольскія чтенія.

л. 386. Ἀκολουθία εἰς μνημόσυνον.

Ποιεῖ ὁ ἱερεὺς εὐλογητόν, εἴθ' οὕτως· Ὁ κατοικῶν ἐν βοθηθείᾳ, εἶτα Ἀλληλούια, ἤχος πλ'. δ'. Στίχος· Μακάριος, ὃν ἐξελέξω... Στίχος· Καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ... τροπάριον· Ὁ βυθῷ σοφίας φιλανθρώπως πάντα οἰκονομῶν... Δόξα καὶ νῦν, Σὲ καὶ τεῖχος... Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε... Τῶν ἁγίων ὁ χορὸς κ. τ. λ. Ἀνάπαυσον, Σωτὴρ ἡμῶν, μετὰ δικαίων τοὺς δούλους σου... Δόξα καὶ νῦν, θεοτοκίον· Ὁ ἐκ Παρθένου ἀνατείλας τῷ κόσμῳ, Χριστέ ὁ Θεός... Εἶτα ὁ Ν'. ὁ κανὼν φῶδ' α'. ἤχος πλ. β'. Ὡς ἐν ἠπειρῷ πεζεύσας... Ἐν οὐρανίοις θαλάμοις διηνεκῶς... Κατακοσμήσας τὰ πάντα ζῶν μικτόν.. Τρισάγιον, Πανηγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστίν, τροπάριον· Μετὰ πνευμάτων δικαίων. κ. τ. λ. Προκειμένον, ἤχος πλ. β'. Αἱ ψυχαὶ αὐτῶν... Πρὸς σέ, Κύριε, κεκραξομαι. Πρὸς Θεσσαλονικεῖς ἐπιστολῆς· Ἀδελφοί, οὐ θέλομεν ὑμᾶς ἀγνοεῖν περὶ τῶν κοιμημένων... Τέλος· καὶ οὕτω πάντοτε σὺν Κυρίῳ ἐσόμεθα. Ἀλληλούια,

¹⁾ Такое неудобовразумительное заглавие стоитъ въ рукописи.

Μακάριοι, οὐδ' ἐξελέξω... Στίχος: Ἐπάκουσον ἡμῶν... Εὐαγγέλιον· Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐηλυθότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους... Τέλος· ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με Πατρός. Ἐλέησον ἡμᾶς... κ. τ. λ. Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός... καὶ ποιεῖ ἀπολοσιν· Ὁ καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων ἔχων τὴν ἐξουσίαν Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν... Αἰωνία σου ἡ μνήμη, ἀξιομακάριστε καὶ ἀειμνηστε ἀδελφεῖ ἡμῶν. Ὁ Θεὸς μακαρίσει καὶ ἀναπαύσει αὐτόν, ἔνθα οἱ δίκαιοι ἀναπαύονται καὶ ἡμᾶς ἐλεήσει, ὡς ἐλεήμων Θεός, καὶ ποιεῖ συγχώρησιν.

λ. 397 ὀβ. Τάξις καὶ ἀκολουθία ἐπὶ τελευτήσαντος μοναχοῦ.

Начало чина до антифоновъ см. выше стр. 282—283. За антифонами слѣдуютъ тропари Іоанна Дамаскина и Θεοφана Начертаннаго см. выше стр. 536 и далѣе, съ припѣвами: Ἀλληλούια, что въ чинѣ священническаго погребенія. Goar. p. 457, блаженны Goar. p. 445. Προκειμένον, ἤχος πλ. δ'. Μακαρία ἡ ὁδός, ἣν πορεύει σήμερον... Στίχος· Ἐπίστρεφον, ψυχὴ μου... Ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους· Ἀδελφοί, Χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν... Τέλος· ἵνα ἡ ὁ Θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσιν. Евангеліе. Goar. p. 430. Εἶτα γίνεται ὁ ἀσπασμὸς καὶ ψάλλομεν στιχηρά, ἤχος β'. Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου. Δεῦτε τελευταῖον ἀσπασμόν... Πάντα τὰ τοῦ σώματος νυνὶ ὄργανα ἀργὰ θεωροῦνται... Οἷα ἡ ζωὴ ἡμῶν ἐστὶν ἄνθος καὶ ἀτμίστε καὶ δρόσος... Σήμερον ἡ τοῦ βίου πονηρὰ λύεται πανήγυρις πᾶσα... Σήμερον τῶν ματαίων ἡ ἐλπίς καὶ τῶν ἐπιγείων... Βλέποντες τεθνεῶτα ἀδελφόν... Δεῦτε, οἱ ἀπόγονοι Ἀδάμ, ἴδωμεν εἰς γῆν βεβλημένον... Πάντες οἱ ὀρώντές με νεκρόν, πόθω νῦν ἀσπασασθε... Σῶζε τοὺς ἐλπίζοντας εἰς σέ, Μήτηρ τοῦ αἵτου ἡλίου... Καὶ μετὰ τὸ γενέσθαι τὸν ἀσπασμόν, ἄραντες τὴν κλίνην, ἀπέρχονται εἰς τὸ κοιμητήριον, ψάλλοντες τὸ Ἅγιος ὁ Θεός. Κατὰ ταῦτα τὰ στιχηρά, ἤχος πλ. α'. Ἀνάπυσσον, Σωτήρ ἡμῶν, μετὰ δικαίων... Μνήσθητι, Κύριε, ὡς ἀγαθὸς τὸν δούλον... Ὅτε τῷ λόγῳ σου παραστησόμεθα... Ἄλγος τῷ Ἀδὰμ ἐχρημάτισεν ἡ τοῦ ξύλου ἀπόγευσις... Καὶ ὅταν ἀπέλθωσιν εἰς τὸ κοιμητήριον, ψάλλουσιν ἰδιόμελον, ἤχος πλ. β'. Ὁρῶντες ἄφωνον καὶ ἄπνον προκειμένον... Εἶτα ἄραντες τὸ λειψάνον, θάπτουσιν, ἄδοντες ἤχος πλ. δ'. Γῆ χανοῦσα ὑπόδεξαι... Καὶ λαβῶν ἔλαιον ὀϊερέδς μετὰ κανδήλαν, ἐπιχέει ἄνωθεν τοῦ λειψάνου, ποιῶν τύπον σταυροῦ τρίτον, λέγων καὶ τὸ Ἀλληλούια γ'. καὶ Τοῦ Κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, ἀπαξ. Καὶ οὕτως ἀσφαλίζεται ὁ τάφος, ψάλλοντων ἡμῶν τροπάριον, ἤχος γ'. Τῷ τύπῳ τοῦ σταυροῦ σου, φιλάνθρωπε... Στίχος· Μνήσθητι, Κύριε, τοῦ Δαβίδ... Πνευματικοί μου ἀδελφοί καὶ συνασκηταί... Δόξα, ἤχος πλ. δ'. Καθὼς εἶπας, Κύριε, τῇ Μάρτῃ· Ἐγὼ εἰμι ἡ ἀνάστασις... Καὶ νῦν, Δέσποτά, πρόσδε-

ξαι δεήσεις... Τὸ Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν... Μετὰ πνευμάτων δικαίων κ. τ. λ. Ἐλέησον, ἡμᾶς κ. τ. λ. (молитва) καὶ ἀπολύει οὕτως· Ὁ καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων ἐξουσιάζων... Αἰώνια ἡμνήμη... γ'. Ὁ Θεὸς μακαρίσει. (что выше) καὶ ποιεῖ συγχώρησιν καὶ ἄς ποιήσῃ ἕκαστος ἀδελφὸς μετανοίας ιε'.

л. 440. Текстъ арабскій тогоже чина.

л. 476. Оглавление рукописи.

ХСV. № 470 Εὐχολόγιον, рукопись Аѳоно-Кутлумушской библи. въ 16 долю, 115 листовъ, писана почеркомъ 1520 года, какъ это видно изъ слѣдующей приписки: Θεοῦ τὸ δῶρον καὶ πόνος Γεωργίου πρεσβυτέρου ἐν ἔτει ζκη'. ἰνδ. η'. ἐν μηνί Ἰουλίῳ κδ'.

л. 2. Εὐχαὶ τοῦ λυχνικοῦ.

л. 5. Молитвы утреннія.

л. 12. Εὐχαὶ τῆς ἁγίας Πεντηκοστῆς, ἦται τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

л. 28. Εὐχαὶ εἰς οἶκον λεχώ. 2 молитвы.

л. 29. Εὐχὴ, ὅταν ἀποβάλληται, οἶον σκοτωθῆ.

л. 30 об. Εὐχαὶ τοῦ саранτισμοῦ.

л. 32 об. Εὐχὴ εἰς τὸ σφραγίσαι πικιδίον λαβεῖν ὄνομα τῆ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ.

Послѣ обычнаго начала, тропаря и кондака и обычной молитвы, λαμβάνει ὁ ἱερεὺς τὸ βρέφος, ἵσταται πρὸ τῶν πυλῶν τοῦ ναοῦ, λέγων ψαλμόν· Τὰ ῥήματά μου ἐνώτισαι, Κύριε... ἕως τὸ Εἰσελεῦσομαι εἰς τὸν οἶκόν σου, προσκυνήσω πρὸς τὸν ναὸν τὸν ἅγιόν σου. Ἐἴτα τίθησι τὸ παιδίον χαμαὶ καὶ ποιεῖ ἀπόλυσιν.

л. 33. Εὐχαὶ εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον.

Достоинно замѣчанія слѣдующее мѣсто этого чина: Καὶ λαβὼν τὸ ἅγιον μύρον, χρίει τὸν βαπτιζόμενον ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ στήθους καὶ χειρῶν καὶ ποδῶν, καὶ λέγων· Σφραγίς δωρεᾶς Πνεύματος ἁγίου. Ἀμήν. Εἰς τὰ ὦτα· Εἰς ἀκοήν πίστεως. Εἰς τὰς χεῖρας· Τοῦ ἐργάζεσθαι ἔργα δικαιοσύνης. Εἰς τὰ πόδια· Τοῦ περιπατεῖν ἐπάνω ὄψεων καὶ σκορπίων καὶ ἐπὶ πάσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ. Καὶ μετὰ τὸ μυρῶσαι ὅλον τὸ σῶμα, ἐνδύει τὸν χιτῶνα καὶ ψάλλει ἦχος πλ. δ'. Χιτῶνά μοι παράσχου φωτεινόν... Ἐἴτα κουκούλιον· Φορένει ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ κουκούλιον. Σταυρὸν χαράξας Μωσῆς...

л. 52. Ἀκολουθία εἰς μνήστρα.

Священникъ куколѣ аὐτοῦς κύκλω τοῦ ἄρβωνος, ψάλλων· Ἅγιοι μάρτυρες... καὶ Δόξα σοι, Χριστέ ὁ Θεός.

- л. 57 об. Εὐχὴ ἐπὶ διγάμων.
 л. 58. Молитвы на различные случаи.
 л. 63. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ.
 л. 71. Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου ἁγιασμοῦ τῶν ἁγίων Θεοφανίων.
 л. 81—83 чистые.
 л. 84. Εὐχαὶ ἐλαίου.

XCVI. № 615 (757) Εὐχολόγιον σὺν Θεῷ ἁγίῳ, рукопись Свято-гробской библиотеки въ Константинополѣ, въ четверку, 354 листа, писана на бумагѣ мелкою скорописью 1522 года. Время происхожденія этой рукописи опредѣляется слѣдующею припискою въ концѣ ея: Ἐτελειώθη τὸ παρὸν βιβλίον τὸ Εὐχολόγιον διὰ χειρὸς κάμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ Μανουήλ, τοῦ ἐκ τῆς νήσου Κρητὸς (sic), ἐκ πόλεως Χανδάκου κατὰ τῷ ζλ'. μηνὶ Μαΐῳ κθ'. διὰ πλείστων δὲ ἀγαθῶν εἰς τὰ τῆς φιλοξενίας καὶ φιλοπτωχείας, ὧν ἐμνήσθημεν τοῦ τιμιωτάτου καὶ εὐλαβεστάτου καὶ μουσικωτάτου ἀρίστου πάνυ παπᾶ κῆρ Ἀνδρέου, καὶ δευτερεύων (sic) τῆς μεγάλης τοῦ Θεοῦ ἁγίας ἐκκλησίας, ἠβουλήθημεν καὶ ἡμεῖς πρὸ βραχὺ δουλεύσαι αὐτοῦ, πρὸ ἀνταμοιβῆν τῶν πολλῶν ἐλεημοσυνῶν αὐτοῦ, ὧν ἔφημεν, τὸ παρὸν βιβλίον, καὶ ἀξιώσῃ αὐτὸν Κύριος ὁ Θεός, ἵνα μακροσημερεύσῃ καὶ διαβιβάσῃ τιμιώτατα τὸ παρὸν εἰς τὴν ἀξιοτήτα τῆς ἱερωσύνης αὐτοῦ εἰς ἔτη πολλά.

- л. 1. Πίναξ τοῦ παρόντος τοῦ βιβλίου.
 л. 4. Ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ. Молитвъ свѣтильничныхъ 8.
 Ὁ ἱερεὺς λέγει ἔσφθεν ἐν τῷ ἁγίῳ βήματι τὰς εὐχὰς τοῦ λυχνικοῦ μυστικῶς, ἰστάμενος ἀσκεπής.
 л. 10 чистый.
 л. 11—12 Конецъ одинадцатой утренней молитвы и вся двѣнадцатая. Goar. p. 42.
 л. 12 об. Εὐαγγέλια ἐωθινὰ ια'.
 л. 27. Ἀπόστολοι καὶ εὐαγγέλια τῆς ὅλης ἑβδομάδος.
 л. 40 чистый.
 л. 41. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐλαίου.
 Εὐλογεῖ ὁ ἱερεὺς, καὶ ἄρχονται τὸ Κύριε, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς, καὶ εὐθὺς τὸ Θεὸς Κύριος καὶ ἐπέφανεν εἰς ἤχον πλ. β'. καὶ τὰ τροπάρια ταῦτα εἰς ἤχον πλ. β'. Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς κ. τ. α. Τὸ Κύριε ἐλέησον ιβ'. Δεῦτε προσκυνήσωμεν γ'. Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός... καὶ εὐθὺς ὁ κανὼν, ποίημα Ἀρσενίου μοναχοῦ, οὗ ἡ ἀκροστιχίς: Εὐχῆς ἐλαίου φαλμὸς ἐξ Ἀρσενίου Goar. p. 332.

Εἶτα Ἄξιόν ἐστι, ὡς ἀληθῶς, Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, εἶτα προγεγραμμένα τροπάρια, τὸ Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε.—*κ. τ. α.* Καὶ μνημονεύει ὁ διάκονος· Ἐλέησον ἡμᾶς... Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους... Ὅτι ἐλεήμων... Κύριε ἐλέησον, γ'. καὶ ἀπόλυσις. Ὁ δὲ ἀσθενῶν ποιεῖ συγχώρησιν, λέγων ἐκ τρίτου· Δέσποτα ἅγιοι, συγχωρήσατέ μοι τῷ ἁμαρτωλῷ. Οἱ δὲ ἱερεῖς πάντες ἀποκρίνονται αὐτῷ ῥόμοῦ, λέγοντες καὶ αὐτοί· Ὁ Θεὸς συγχωρήσει σοι καὶ ἐν τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι. Εἶτα λέγει ὁ διάκονος· Εὐλόγησον, δέσποτα. Καὶ ὁ πρῶτος ἱερεὺς· Εὐλογημένη ἡ βασιλεία... Ὁ διάκονος· Ἐν εἰρήνῃ... *Α. Дмитриевскаго. Прилож. стр. 120, прим. 1. Послѣ възгласа:* Ὅτι πρέπει σοι, οἱ δὲ ἱερεῖς φάλλουσι τὸ Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι τῷ Κυρίῳ... Ἐν ὅσῳ δὲ λέγονται ταῦτα, λέγεται ἡ αὐτὴ εὐχὴ παρ' ἐκάστου τῶν ἱερέων· Κύριε, ὁ ἐν τῷ ἐλέει καὶ τοῖς οἰκτιρμοῖς σου ἴωμενος. *Goar. pag. 335.* Ὁ διάκονος· Ἐτι καὶ ἔτι *κ. τ. α.* Ὅτι σὸν τὸ κράτος... Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν.. Ὁ διάκονος· Ἐτι καὶ ἔτι... Ὅτι ἀγαθὸς καὶ φιλόνητος. Δεῦτε ἀγαλλισώμεθα... Εἶτα κοντάκιον, ἤχος γ'. Τὴν ψυχὴν μου, Κύριε, ἐν ἁμαρτίαις.. *Goar. pag. 336.* καὶ τὸ Τῆ ὑπερμάχῳ στρατηγῷ... Ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ δὲ πρῶτος τῶν ἱερέων λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην· Ἀναρχε καὶ ἀδιάρδοξε, ἅγιοι ἁγίων. *Goar. pag. 337.* Καὶ ὁ διάκονος· Καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν... Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε... Πρόσχωμεν. *Σοφία. Προκείμενον·* Γένοιτο τὸ ἐλεός σου... *Στίχος·* Ἀγαλλιᾶσθε δίκαιοι. *Σοφία. Καθολικῆς ἐπιστολῆς Ἰακώβου τὸ ἀνάγνωσμα·* Ἀδελφοί, ὑπόδειγμα λάβετε *Goar. pag. 337.* Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην. *Дмитриев. Прилож. стр. 123.* Ἐλέησον ἡμᾶς... Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους. Ὁ ἱερεὺς· Ὅτι ἐλεήμων... Ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ ἱερεὺς· Εὐδιάλλακτε Κύριε... *Прилож. стр. 124.* Εὐχὴ ἐτέρα, λεγομένη μυστικῶς ἐν τῷ χρίσθαι τὸν ἀσθενῶντα τῷ ἁγίῳ ἐλαίῳ· Πάτερ ἅγιοι, ἰατρὲ τῶν ψυχῶν *Goar. pag. 338,* но съ тою разницею, что изъ святыхъ упоминаются только Косма и Даміанъ. *Προκείμενον·* Ἰσχύς μου καὶ ὕμνησίς μου... *Στίχος·* Παιδεῶν ἐπαίδευσε. *Πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῆς Goar. pag. 338.* Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν *Ibid. pag. 339.* Ἐλέησον ἡμᾶς... Ἐτι δεόμεθα... Ὅτι ἐλεήμων... Δέσποτα Κύριε, ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ. *Прилож. стр. 127.* *Προκείμενον·* Κύριε μὴ τῷ θυμῷ σου. *Στίχος·* Ὅτι τὰ βέλη σου. *Πρὸς Κορινθίους ἐπιστολῆς. Goar. pag. 341.* Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον *pag. 340.* Ἐλέησον ἡμᾶς... *κ. τ. λ.* Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν ταύτην· Ἀγαθὲ καὶ φιλόνητος... *Прилож. стр. 128.* *Προκείμενον·* Ἐν ᾗ ἂν ἡμέραν... *Στίχος·* Κύριε, εἰσάκουσον. *Πρὸς Ῥωμαίους... Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν. См. Прилож.*

128. Ἐλέησον ἡμᾶς. Καὶ ἡ εὐχή· Κύριε ὁ Θεός, ὁ παιδεύων καὶ πάλιν ἰώμενος Goar. pag. 342. Προκείμενον· Κύριε, τί ἐπληθύνθησαν. Στίχος· Τοῦ Κυρίου σωτηρία... Πρὸς Γαλάτας... Εὐαγγέλιον· Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον... Ἐλέησον ἡμᾶς... Прилож. стр. 129, 130. Καὶ ἡ εὐχή· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ ἀγαθὸς ἰατρός Goar. pag. 343. Προκείμενον· Ἐν τῷ ἐπικαλεῖσθαι. Στίχος· Υἱοὶ ἀνθρώπων ἕως πότε. Πρὸς Κολοσσαεῖς... Εὐαγγέλιον· Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν... Ἐλέησον ἡμᾶς. Прилож. стр. 130, 131. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν Goar pag. 345. Προκείμενον· Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου. Στίχος· Ἐλέησόν με, ὁ Θεός. Πρὸς Τιμόθεον ἐπιστολῆς· Τέκνον Τιμόθεε, ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Τέλος· Τύχῳσι τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ μετὰ δόξης αἰωνίου. Εὐαγγέλιον· Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον· Εἶπεν ὁ Κύριος· Ἐὰν ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις. Прилож. стр. 132, прим. 1. Ἐλέησον ἡμᾶς... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ πλούσιος ἐν ἐλέει καὶ πολὺς ἐν ἀγαθότητι, Κύριε... Goar. pag. 341. Καὶ συναλείφας αὐτόν, σφραγίζει, εἶτα συστήσαντες χαρὸν κύλῳ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον ἐπάνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ κατέχοντες, ἐκφωνεῖ ὁ πρῶτος τὴν εὐχὴν ταύτην μεγαλοφώνως. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Βασιλεῦ ἅγιε, εὐσπλαγγνε πολυέλεε... Goar. p. 346. Καὶ λέγουσιν ἅπαντες τὴν εὐχὴν μεγαλοφώνως. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Πάτερ ἅγιε, ἰατρὲ τῶν ψυχῶν... Ζήτηί αὐτὴν εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς παρουσίας ἀκολουθίας, καὶ μετὰ τὸ τέλος ἀσπάζεται τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον ὁ ἀνθρωπος. Καὶ οἱ ἱερεῖς, λαβόντες τὰ συναλειπτήρια, βάφουσι πάντες εἰς τὸ ἅγιον ἔλαιον, καὶ ἴστανται, ὁ πρῶτος, εἶτα ἔρχεται ὁ δεύτερος καὶ συναλείφει αὐτόν. Ὁ πρῶτος λέγων· Ἡ βοήθεια ἡμῶν ἐν ὀνόματι Κυρίου, τοῦ ποιήσαντος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. Ὁμοίως καὶ ὁ δεύτερος συναλείφει τὸν πρῶτον, τὸν αὐτὸν λόγον εἰπών, καὶ καθ' ἑξῆς ἅπαντες ἀλλήλους συναλειφθέντες, φάλλουσι καὶ τροπάριον, ἦχος δ'· Πηγὴν ἰαμάτων... Καὶ νῦν θεοτοκίον· Νεῦσον παρακλήσεσι, καὶ γίνεται ἀπόλυσις.

л. 22 об. Τάξις καὶ ἀκολουθία τοῦ νεκρωσίμου εὐχελαίου.

Συναχθέντων τῶν ζ'. ἱερέων ἐν τῷ τύμβῳ τοῦ τεθνεώτος, ἄρχεται ὁ πρῶτος τὸ εὐλογητόν, ἔπειτα ἄρχονται· Ὁ κατοικῶν ἐν βοήθειᾳ. Πληρουμένου δὲ τούτου, λέγει ὁ διάκονος· Ἔτι καὶ ἔτι... Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ μνήμης κοιμήσεως... Ἐπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι αὐτῷ... Ὅπως Κύριος ὁ Θεός ἡμῶν κατατάξει τὸ πνεῦμα αὐτοῦ... Ὅτι σὺ εἶ ἀνάστασις. Εἰρήνη πᾶσι· Καὶ φάλλομεν τὸ Ἀλληλούια εἰς ἦχον πλ. δ'. Στίχος· Μακάριοι, οὓς ἐξελέξω. Στίχος· Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν ἀγαθοῖς... Ὁ βυθοῖς σοφίας φιλανθρώπως πάντα οἰκονομῶν... Δόξα, τὸ τέλος, Καὶ νῦν, θεοτοκίον· Σὲ καὶ τεῖχος καὶ λιμένα ἔχοιμεν... Καὶ εὐθὺς ὁ Ν'. Ἐλέησόν με, ὁ Θεός...

καὶ ὁ κανὼν, οὗ ἡ ἀκροστιχίς· Ὁνήσκουσι πιστοῖς ὄγδοον πλέκω μέλος, ῥῶδη α΄. ἤχος πλ. δ΄ Ἰγγράν διοδεύσας.. Θανάτῳ τὸν θάνατον τοῦ Χριστοῦ.. Νεότητος πταίσματα παρορῶν.. κ. τ. λ. Ἐἴτα εἰσέρχεται ὁ προγενῆς βουλόμενος καὶ λέγει πρὸς τοὺς ἱερεῖς· Εὐλογήσατε, δέσποται ἅγιοι, εὗξασθε καὶ συγχωρήσατε τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ, ὁ δεῖνα. Καὶ ἀνταποκρίνονται αὐτῷ οἱ ἱερεῖς· Ὁ Θεὸς ἀναπαύσει αὐτὴν ἐν τόπῳ φωτεινῷ. Καὶ λέγεται τὰ τοιαῦτα ἐκ τρίτου, καὶ εὐθὺς ἄρχεται ὁ πρῶτος, λέγων τὴν εὐχὴν ταύτην. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε, ὁ ἐν τῷ ἐλέει καὶ τοῖς οἰκτιρμοῖς σου συγχωρῶν τὰ παραπτώματα ἡμῶν, αὐτός, Δέσποτα τῶν ἀπάντων, ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ἀνάπαυσον τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου σου ὁ δεῖνα ἐν τόποις φωτεινοῖς, ἐν τόποις χλοεροῖς, ἐν τόποις ἀναψύξεως, συγχώρησον αὐτοῦ πᾶν πλημμέλημα ἐκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον ἐν λόγῳ ἢ ἔργῳ, ἢ κατὰ διάνοιαν πλημμεληθὲν ὑπ' αὐτοῦ, ἵνα καὶ ἐν τούτῳ δοξασθῇ σου τὸ πανάγιον ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος νῦν καὶ ἀεὶ... Καὶ εὐθὺς καθίσματα, ἤχος πλ. α΄. Ἀνάπαυσον, Σωτὴρ ἡμῶν, μετὰ δικαίων τὸν δοῦλόν σου... Μήτηρ Θεοῦ παναγία, τὸ τεῖχος τῶν χριστιανῶν... Καὶ εὐθὺς τὰ στιχηρά, ἤχος α΄ Ἰσοῦ, Σῶτερ, δεόμεθα τῆς σῆς γλυκειᾶς μεθέξεως... Οὐδεὶς ἀναμάρτητος, οὐδεὶς τῶν ἀνθρώπων γέγονεν... Χριστὸν ἐκδυσώπησον τὸν σὸν τόκον, Μητροπάρθενε... Δόξα, Ποία τοῦ βίου τρυφή διαμένει λύπης ἀμέτοχος... Θεοτοκίον· Χαῖρε, Παρθένε Θεοτόκε, χαῖρε καύχημα τῆς οἰκουμένης... Πρόσχωμεν. Εἰρήνη πᾶσι. Σοφία. Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ· Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν ἀγαθοῖς... Στίχος· Πρὸς σε, Κύριε, ἦρα τὴν ψυχὴν... Πρὸς Κορινθίους· Ἀδελφοί, ὁ πρῶτος ἀνθρώπος ἐκ γῆς χοῖκός... Τέλος· ᾠὴ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν. Εἰρήνη σοι. Σοφία. Ἀλληλουία. Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ, Μακάριος, ὃν ἐξελέξω. Εὐαγγέλιον· Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην· Ἐἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς πεπιστευκότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· ἐργάζεσθε μὴ τὴν βρωσὴν τὴν ἀπολλυμένην. Τέλος· καὶ ζῶν διδοὺς τῷ κόσμῳ. Ἐλέησον ἡμᾶς... Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ μνήμης κοιμήσεως... Ἐπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι αὐτοῦ πᾶν πλημμέλημα... Ὅπως Κύριος ὁ Θεός... Τὰ ἐλέη τοῦ Θεοῦ... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Καὶ ἡ εὐχή· Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων Goar. p. 424. Καὶ ἄρχεται ὁ δεύτερος ὁ ἱερεὺς στιχηρὰ προσόμοια, ἤχος β΄. Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου. Ῥύμην τοῦ θανάτου καὶ φθορᾶν σου τῷ ζωηφόρῳ θανάτῳ... Τρόμφ τῷ φρικτῷ καὶ φοβερῷ βήματι... Εὐὰς τῆς προμήτορος ἀγνῆς... Δόξα, Οἴμοι οἷον ἀγῶνα ἔχει ἡ ψυχὴ, χωριζομένη ἐκ τοῦ σώματος... Θεοτοκίον· Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου. Προκείμενον τοῦ ἀποστόλου· Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ... Στίχος· Πρὸς σέ, Κύριε, ἐκέκραξα. Πρὸς Κορινθίους ἐπιστολῆς· Ἀδελφοί, Χριστὸς ἐκ νεκρῶν ἐγήγερται, ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων ἐγένετο... Τέλος· ἵνα ἡ ὁ

Θεός τὰ πάντα ἐν πᾶσιν. Εὐαγγέλιον Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐλληλυθότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· τοῦτό ἐστι τὸ θέλημα τοῦ πέμφαντός με Πατρός. Τέλος· καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Ἐλέησον ἡμᾶς κ. τ. λ. καὶ εὐχή· Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων... Εἶτα τρίτος ἱερεὺς στιχηρὰ προσόμοια, ἤχος γ'. Τῷ τύπῳ σου. Δοξάζω τὸν σταυρὸν σου τὸν τίμιον... Ὁ μόνος ἐλεήμων καὶ εὐσπλαγχνος, ὁ ἔχων ἀκατάληπτον ἀγαθότητος πέλαγος... Ὑπνώσας ἐν τῷ τάφῳ, ὡς ἄνθρωπος... Δόξα, νεκρώσιμον· Πάντα ματαιότης τὰ ἀνθρώπινα... θεοτοκίον· Ἐν γυναιξίν ἁγία Θεοτόκε Μήτηρ ἀνούμφευτε... Καὶ εὐθύς προκειμενον, ἤχος πλ. β'. Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ... Στίχος· Πρὸς σὲ Κύριε ἦρα τὴν ψυχὴν. Πρὸς Θεσσαλονικεῖς· Ἀδελφοί, οὐ θέλω ὑμᾶς ἀγνωεῖν. Τέλος· καὶ οὕτω πάντοτε σὺν Κυρίῳ ἐσόμεθα. Εἰρήνη σοί. Σοφία. Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ. Ἀλληλουία. Μακάριος, ὃν ἐξελέξω. Εὐαγγέλιον Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς πεπιστευκότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· Ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς... Τέλος· ἀλλὰ ἀναστήσω αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ... Ἐλέησον ἡμᾶς κ. τ. α. Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων... Ὁ δ'. ἱερεὺς στιχηρὰ προσόμοια, ἤχος δ' ὄντως φοβερώτατον τὸ τοῦτου θανάτου μυστήριον... Ὑπνος ἀναδέδεικται τῶν πιστευόντων ὁ θάνατος... Σὺ δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμός ἡμῶν γεγονός καὶ ψυχῶν ἀπολύτρωσις... Δόξα, νεκρώσιμον· Μετὰ πνευμάτων δικαίων τετελειωμένων τὴν ψυχὴν... Ἡ μόνη ἀγνή καὶ ἄχραντος Παρθένος... Προκειμενον, ἤχος πλ. β'. Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ. Στίχος· Πρὸς σὲ Κύριε ἦρα τὴν ψυχὴν... Πρὸς Κορινθίους· Ἀδελφοί, οὐ πᾶσα σὰρξ ἢ αὐτὴ σὰρξ. Τέλος· ὁ ἔσχατος Ἀδὰμ εἰς πνεῦμα ζωοποιοῦν. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐλληλυθότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα... Τέλος· ὅτι σὺ εἶ Χριστὸς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Ἐλέησον ἡμᾶς... κ. τ. λ. Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων... Καὶ ἄρχεται ὁ ε'. ἱερεὺς στιχηρὰ προσόμοια, ἤχος πλ. α'. Χαίροις ἀσκητικῶν. Αἴγλη τοῦ σοῦ προσώπου, Χριστέ, τὸν μεταστάντα... Ψάλλειν παναρμονίῳ φωνῇ δοξολογοῦντα τὸ σὸν κράτος εὐδόκησον, οἰκτίρμον, τοὺς μεταστάντας... Νόμῳ τῆς ἁμαρτίας ἡμᾶς δεδουλωμένους ἠλευθέρωσας, Δέσποινα... Δόξα καὶ νῦν, νεκρώσιμον· Ἐμνήσθη τὸ προφήτου βοῶντος... Ἐγὼ εἰμι γῆ καὶ σποδός... Θεοτοκίον· Δυσωποῦμεν, ὡς Θεοῦ Μητέρα εὐλογημένη, πρέσβευε σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν. Προκειμενον, ἤχος πλ. β'. Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ... Στίχος· Πρὸς σέ, Κύριε, ἦρα τὴν ψυχὴν. Πρὸς Ῥωμαίους· Ἀδελφοί, ὁ φρονῶν τὴν ἡμέραν, Κυρίῳ φρονεῖ... Τέλος· ἵνα νεκρῶν καὶ ζώντων κυριεύσῃ. Ἀλληλουία, ἤχος πλ. β'. Μακάριος, ὃν ἐξελέξω. Εὐαγγέλιον Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς πεπιστευκότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· ἐγὼ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου. Τέλος· ὅτι οὐπω

ἦκει ἡ ὥρα αὐτοῦ. Ἐλέησον ἡμᾶς κ. τ. α. Θεὸς τῶν πνευμάτων... Καὶ ἄρχεται ὁ ἔκτος ἱερεὺς στιχηρὰ προσόμοια, ἦχος πλ. β'. Ὁλην ἀποθέμενοι. Ἐχων ἀκατάληπτον τὴν εἰς ἡμᾶς εὐσπλαγχίαν, καὶ πηγὴν ἀκένωτον θεϊκῆς χρηστότητος, πολυέλεε... Νέκρωσιν ὑπέμεινας ζωοποιὸν ἐκουσίως καὶ ζωὴν ἐπήγασας... Ὁφθης ἐνδιαίτημα, θεοπρεπὲς Παναγία, καὶ Θεὸν ἐχώρησας... Δόξα, Ἀρχὴ μοι καὶ ὑπόστασις τῷ πλαστοργῷ σου γέγονε πρόσταγμα... Θεοτοκίον· Θεὸν ἐκ σοῦ σαρκωθέντα ἐγνωμεν, Θεοτόκε Παρθένε... Προκείμενον, ἦχος πλ. β'. Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ... Στίχος· Πρὸς σέ Κύριε, ἦρα τὴν ψυχὴν... Πρὸς Ῥωμαίους· Ἀδελφοί, οὕτω καὶ ὑμεῖς λογιζεσθε ἑαυτοὺς νεκροὺς μὲν εἶναι τῇ ἁμαρτίᾳ... Τέλος· εἰς ὃν παρεδόθητε τύπον διδασχῆς. Ἀλληλουάριον, Μακάριος, ὃν ἐξελέξω... Εὐαγγέλιον· Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐληλυθότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· Ἀμήν, ἀμήν, λέγω ὑμῖν, ὅτι ὁ τὸν λόγον μου ἀκούων. Τέλος· τὸ θελημα τοῦ πέμψαντός με Πατρός. Ἐλέησον ἡμᾶς κ. τ. α. Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων... Καὶ ἄρχεται ὁ ζ'. ὁ ἱερεὺς στιχηρὰ προσόμοια, ἦχος πλ. δ'. Ὁ τοῦ παραδόξου θαύματος. Βασιλικῶς μοι ἐπέγραψας ἐλευθερίαν βαφαῖς... Ἱεραρχήσας, ὡς ἄνθρωπος, σφραγισθεὶς ἑαυτὸν προσφορὰν προσεήνοχας... Ὡς συλλαβοῦσα τὸν ἀναρχὸν λόγον Θεοῦ... Δόξα, νεκρώσιμον· Θρηνῶ καὶ ὀδύρομαι, ὅταν ἐννοήσω τὸν θάνατον... Τὰ οὐράνια ὕμνεϊ σε, κεχαριτωμένη Μήτηρ ἀνύμφευτε... Προκείμενον, ἦχος πλ. β'. Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ... Στίχος· Πρὸς σέ Κύριε, ἦρα τὴν... Πρὸς Ἐφρασίους· Ἀδελφοί, ὁ Θεὸς πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην αὐτοῦ, ἣν ἠγάπησεν ἡμᾶς... Τέλος· ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπατήσωμεν. Ἀλληλουάριον, Μακάριος, ὃν ἐξελέξω. Εὐαγγέλιον· Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐληλυθότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· Ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς, οἱ πατέρες ὑμῶν ἔφαγον τὸ μάννα... Τέλος· καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Ἐλέησον ἡμᾶς κ. τ. α. Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων... Καὶ μετὰ τὸ τέλος αὐτοῦ, συστήσαντες κύκλω τοῦ τύμβου χορὸν οἱ ζ'. ἱερεῖς, ἐκφωνεῖ ὁ πρῶτος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν, καὶ λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην· Βασιλεῦ ἄγιε, εὐσπλαγχνε καὶ πολυέλεε Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ. Прилож. стр. 133. Сравн. Еὐχολογ. Соар. р. 346. Эта молитва примѣнена къ умершему лицу, а поэтому въ ней встрѣчаются такія выраженія: οὐ τίθημι ἐμὴν χεῖρα ἁμαρτωλῶν καὶ ἀναξίαν ἐν τῷ τύμβῳ τοῦ μνημονευθέντος ἀδελφοῦ ἡμῶν ὁ δεῖνα κ. τ. λ. Εἶτα Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, εἶτα τροπάριον· Μνήσθητι, Κύριε, ὡς ἀγαθὸς τὴν ψυχὴν... Μήτηρ ἁγία τοῦ ἀφράστου φωτός.. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Καὶ λέγουσιν ὅλοι ὁμοῦ τὴν εὐχὴν· Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων... Καὶ γίνεται ἀπόλυσις.

λ. 114 οβ. Ἀκολουθία τοῦ ἐξοδιαστικοῦ τῶν μοναχῶν.

Ἐπειδὴν τις τῶν μοναχῶν πρὸς Κύριον ἐκδημήσῃ, οὐ δεῖ λούεσθαι αὐτοῦ τὸ σῶμα, καθὼς τοῖς κοσμικοῖς, ἀλλ' οὐδὲ ὀρᾶσθαι γυμνόν. . Goar. p. 438. Εἶτα τὸν ἀνάλαβον εἰς τὴν τάξιν αὐτοῦ, καὶ τὸ πᾶλιν, ἐπὶ τοὺς πόδας καλύγρια καινά, ὡς περ ἔθως ἐστὶ τοῦ στολισαίνουμφιον. Εἶθ' οὕτως εἰσφέρουσι τὸν μανδύαν αὐτοῦ καὶ ἀποκουφίζουσι τὸ λειψάνον ἐκ τοῦ ψιαθίου, καὶ ἀπλοῦσι τὸν μανδύαν αὐτοῦ ὑποκάτω ἀπὸ ποδῶν ἕως κεφαλῆς, καὶ μετὰ μαχαίρας σχίσαντες τὰ πλάγια τοῦ μανδύου καὶ λωρία δύο ἐκβαλόντες ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτωθεν, καὶ τοῦ μανδύου πάλιν τὰ πλάγια διατρυπήσαντες, καὶ τὰ λωρία ἔνθεν κάκειθεν διαβιβάσαντες, καὶ ὑπὸ τὰς τρύπας ὑποβαλόντες, ποιούσι σταυροὺς τρεῖς μέχρι τῶν ποδῶν, καὶ τὰ ὑπολειφθέντα λωρία δεσμοῦσι τοὺς πόδας. Εἶτα χρούσαντες τὸ σιδηροῦν καὶ ἄραντες τὸ λειψάνον, εἰσφέρουσιν ἐν τῷ νάρθηκι, διδόντες κηρία τοῖς ἀδελφοῖς, ἄπτουσι δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ λειψάνου κηρία δ', ἐπάνω δὲ αὐτοῦ τίθεται ἡ εἰκὼν τοῦ Δεσπότης Χριστοῦ. Καὶ εὐθὺς θυμιᾷ ὁ ἱερεὺς ἐπάνω τοῦ λειψάνου σταυροειδῶς, καὶ ποιεῖ εὐλογητὸν καὶ ἄρχεται τοῦ Τρισαγίου, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, Κύριε ἐλέησον β'. Δεῦτε προσκυνήσωμεν γ', ὁ Ν', εἶτα ἄρχονται τὸν ἄμωμον εἰς ἦχον πλ. α'. Εὐλογητὸς εἰ Κύριε... Εἶτα ἄμωμος· Μακάριοι ἄμωμοι... (Ἀλληλούια, ἀλληλούια δόξα σοι ὁ Θεός, ἐκ τρίτου) Вся 17 каѳизма съ раздѣленіемъ на славы, но безъ ектеній. Καὶ εὐθὺς τὰ εὐλογητάρια· Εὐλογητὸς εἰ Κύριε... Τῶν ἀγίων ὁ χορὸς Goar. pag. 425. Ὁ διάκονος τὴν συναπτὴν, λέγων οὕτως· Ἐτι καὶ ἔτι... Далѣе порядокъ до апостола, какъ у Гоара pag. 439—445, но съ опущеніемъ въ настоящей рукописи нѣкоторыхъ тропарей, въ антифонахъ. Πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῆς· Ἀδελφοί, ὁ φρονῶν τὴν ἡμέραν, Κυρίῳ φρονεῖ, καὶ ὁ μὴ φρονῶν τὴν ἡμέραν, Κυρίῳ οὐ φρονεῖ... Τέλος· Ἴνα καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων κυριεύσῃ. Евангеліе, ектенья и стихирь на цѣлованіе, что у Гоара pag. 445, но съ прибавкою: Δεῦτε τῷ τάφῳ, ἀδελφοί, βλέψωμεν τὴν τέφραν καὶ γνῶμεν.. Δόξα, Μίαν ὑποστάσεισι τρισὶ σέβοντα θεότητος πίστιν... и съ опущеніемъ стихиръ второй, третьей и четвертой. Goar. p. 445, 446. Καὶ μετὰ τὸν ἀσπασμόν, ἄραντες τὴν κλίνην μετὰ τοῦ λειψάνου, ἀπέρχονται εἰς τὸν τάφον, φάλλοντες· Ἅγιος ὁ Θεός. Ἀποτιθέασι δὲ τὸ λειψάνον ἕως τοῦ φθάσωσιν εἰς τὸν τάφον τρίτον, καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν συνήθη ἐκτενήν· Ἐλέησον ἡμᾶς κ. τ. λ. Εἶτα φθάσαντες εἰς τὸν τάφον, φάλλοντες τὰ παρόντα τροπάρια, ἦχος β'. Ὡς ἄνθρωπος μαραίνεται καὶ ὡς ὄναρ παρέρχεται καὶ διαλύεται πᾶς ἄνθρωπος... Ἐτερον, ἦχος γ'. Πάντα ματαιότης τὰ ἀνθρώ-

πινα, ὅσα οὐχ ὑπάρχει μετὰ θάνατον... ἤχος πλ. δ'. Ἀθάνατε οἰκτίρμον τῶν νεκρῶν καὶ ζώντων, ὡς Κύριος βουλήσει θεία, ὃν ἐκ γῆς νῦν μετέστησας... Ἐπ' ὧμων τὸν ζυγόν σου, ὡς ἀράμενον, Σῶτερ, τοῦ δούλόν σου ζυγοῦ πταισμάτων... Ἰδοὺ καιρὸς, οἰκτίρμον, τῶν δακρῶν μνησθῆναι τοῦ δούλου σου καιρὸς τοῦ βλέψαι... Ῥημάτων, τῶν ἐν λόγοις μὴ μνησθῆς ἐσφαλμένων τοῦ δούλου σου, σαρκὸς κινήσεις... Δόξα καὶ νῦν, Φιλάνθρωπε οἰκτίρμον, ἐλεήμων καὶ μόνε μακροθύμω Χριστέ, κριτά μου... Καὶ εὐθὺς μνημονεύει, ἔπειτα ὁ ἀπόστολος καὶ τὸ εὐαγγέλιον, ζητεῖ ὀπισθεν. Καὶ μετὰ τὸ τέλος τοῦ εὐαγγελίου τὸ Δεῦτε τελευταῖον, καὶ εὐθὺς τὰ παρόντα τροπάρια, ἤχος δ'. Τὴν αἰετάραχον θάλασσαν τοῦ βίου διαδραμῶν τῷ σῶ λιμένι προσέδραμε τῇ πίστει... Ἡ αἰοιδίμος φωνὴ τοῦ θείου Δαβὶδ σήμερον πληροῦται, ἄνθρωπος, λέγουσα, ὡσεὶ χόρτος αἱ ἡμέραι αὐτοῦ... ἤχος πλ. δ'. Ὁ θάνατός σου, Κύριε, ἀθανασίας γέγονε πρόξενος, εἰ μὴ γὰρ ἐν μνήματι κατετέθης... Παντοκράτορ ὕψιστε, τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου σου ἀνάπαυσον ἐν σκηναῖς τῶν ἁγίων... Δόξα καὶ νῦν, Τὰ οὐράνια ὕμνεῖ σε, κεχαριτωμένη Μήτηρ ἀνούμφευτε, καὶ ἡμεῖς δοξολογοῦμεν τὴν ἀνεξιχνίαστον σου γέννησιν... ἤχος βαρὺς, Ἐξέλιπον ἀπὸ τῆς ἀδελφότητος κατέλιπον τὸ λοιπὸν τῆς ζωῆς μου... Κατάπαυσον δικαίους ἡτοίμασας, εἰσάγαγέ με, Σωτήρ, ἐν τῇ βασιλείᾳ σου... Εἰρήνευσον πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου τὴν ζωὴν ἡμῶν τῶν βοώντων σοι... Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, καὶ πάλιν τὰ παρόντα τροπάρια, ἤχος πλ. β'. Ἀληθῶς ματαιότης τὰ σύμπαντα, ὁ δὲ βίος σιὰ καὶ ἐνούπιον· καὶ γὰρ μάτην ταρασσεται πᾶς γηγενής... Ἀνάπαυσον, Σωτήρ ἡμῶν ζωοδότα, ὃν μετέστησας ἀδελφὸν ἡμῶν... Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, εἶτα τροπάριον, ἤχος πλ. β'. Πνευματικοὶ μου ἀδελφοὶ καὶ συνασκηταί, μὴ μου ἐπιλάθησθε, ὅταν προσεύχησθε... Δόξα, ἤχος πλ. δ'. Θρηνώ καὶ ὀδύρομαι, ὅταν ἐννοήσω τὸν θάνατον καὶ ἴδω ἐν τοῖς τάφοις... Νῦν, θεοτοκίον· Ἀγνή Παρθένε, τοῦ Λόγου πύλη, τοῦ Θεοῦ ἡμῶν Μήτηρ, ἰκέτευε σωθῆναι τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου σου... Καὶ βάλλοντες τὸ λείψανον εἰς τὸν τάφον, καὶ χέουσι τὴν κανδήλαν ἐπάνω αὐτοῦ, λέγοντες τὸ παρὸν τροπάριον, ἤχος πλ. δ'. Γῆ χανοῦσα ὑπόδεξι τὸν ἀπὸ σοῦ πλασθέντα χειρὶ Θεοῦ τὸ πρότερον... Στίχος· Τοῦ Κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτοῦ. Τῷ τόπῳ τοῦ σταυροῦ σου, φιλάνθρωπε, ὁ θάνατος κατήργηται καὶ ὁ ἄδης νενέκρωται... Καὶ εὐθὺς ἀσφαλίσαντες τὸν τάφον, εἶτα Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν καὶ τὰ τροπάρια· Μετὰ πνευμάτων δικαίων κ. τ. λ. Goar. pag. 423, но съ прибавкою предъ вторымъ стихомъ припѣва: Τοῦ Κυρίου ἡ γῆ... Καὶ ὁ ἱερεὺς· Ἐλέησον ἡμᾶς... Ἐπιδεόμεθα ὑπὲρ κοιμήσεως... Ὑπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι αὐτῷ πᾶν ἁμάρτημα...

Ὅπως Κύριος ὁ Θεός... Τὰ ἐλέη τοῦ Θεοῦ, τὴν βασιλείαν... Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων... Εἶτα, ὁ Θεὸς οἰκτειρῆσαι ἡμᾶς, καὶ γίνεται ἀπόλοις, καὶ ποιούμεν μετανοίας ἰβ'. ὑπὲρ τοῦ κοιμηθέντος.

л. 149. Ἀκολουθία, γινομένη ἐπὶ ταφῆς ἱερέως 1).

Ἐν τῷ θανεῖν τὸν ἱερέα, λούουσιν αὐτὸν καὶ τίθουσιν μετὰ λινὸν καὶ σάβνον, καὶ τὸ λαζάρωμα, τουτέστι διακονικὸν μακρὸν, καὶ δένει τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ ἐνδύουσι τὸ στιχάρι(ον) φελώνιον, καὶ φορένουσιν αὐτὸν σανδάλια, καὶ σκεπάνει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐγχείριον, καὶ ἐπιτίθουσι σταυροὺς τρεῖς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ τρεῖς εἰς τὸ στήθος αὐτοῦ, ἅπτει κηρία ἐπτὰ καὶ θυμιᾶ ὅλον τὸν οἶκον, καὶ ἐὰν ἔστι μεσημέριον καὶ τὴν κάτω, φάλλονται ἐπ' αὐτῷ τὰ ἐσπερινά, εἰ δὲ μεσονύκτιον καὶ τὴν ἄνω, φάλλονται τὰ ἑωθινά, τὸ Ψαλτήριον ὅλον καὶ τὸν ἄμωμον. Καὶ ὅτε θέλουσι κινήσαι αὐτόν, δίδοται τὸ εὐαγγέλιον εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ.

л. 149 об. Τάξις, γινομένη ἐπὶ ταφῆς πρεσβυτέρου.

Ἐν τῷ εἰσφέροσιν αὐτὸν ἐν τῷ ναῷ καὶ ποιεῖ εὐλογητὸν, Τρισάγιον, εἶτα ἀντίφωνον α'. Ἐν τῷ θλίβεσθαί με Goar. p. 439, no сь при-бавкою: Ἄγιω Πνεύματι πᾶσα ἡ κτίσις καινουργεῖται, πάλιν δραμοῦσα εἰς τὸ πρῶτον... Καὶ εὐθὺς στιχηρὰ νεκρώσιμα, ἦχος α' Ἰωάννου μονα-χοῦ· Ποία τοῦ βίου τρυφή διαμένει λύπης ἀμέτοχος... Goar. p. 428. Ἔτερον, ἦχος ὁ αὐτός· Ἐργῶ, Σωτήρ μου, δεικνύς, ὅτι σὺ εἶ ἡ πάντων, ἀνάστασις, λόγῳ, Λόγε, Λάζαρον ἐκ νεκρῶν ἐξανέστησας... Ἔτερα στιχηρά, ἦχος ὁ αὐτός· Πανεύφημοι μάρτυρες... Σοῦ, Σῶτερ, δεόμεθα τῆς σῆς γλυ-κειᾶς μεθέξεως, τὸν μεταστάντα ἀνάπαυσον... Οὐδεὶς ἀναμάρτητος, οὐδεὶς τῶν ἀνθρώπων γέγονεν... (Ἵπὲρ²) τὰ ὀρώμενα τὰ σά, Σῶτερ... Καὶ νῦν, θεοτοκίον· Χριστὸν ἐκδυσώπησον, τὸν σὸν τόκον, Μητροπαρθένε... Goar. p. 439—440. Ἰδιόμελον, ἦχος πλ. β'. Τοῦ ἱερέως τὸ καύχημα, ὑπαγγέλων τι-μώμενον, λειτουργὸς γενόμενος τὴν κέλευσιν ἐτέλεσε τῆς σῆς παραδόξου ἐγέρσεως, δευτεροῦντες αὐτό, ἡ ἐκτενὴ εἰς τοὺς κοιμηθέντας, εἶτα ὁ πρῶτος ἱερεὺς τὴν εὐχὴν· Ὁ μέγας ἀρχιερεὺς, ὁ δίκαιος κριτής, τὸν μεθ' ἡμῶν συνδουλεύοντα καὶ ἐκ τοῦ κόσμου ἐκδημήσαντα ἱερέα, φυλάνθρωπε Κύριε, τῆς ἐκεῖθεν ζωῆς κληρονόμον ἀνάδειξον, τὸν ἐνταῦθα, ὡς ἀνθρώπῳ πλημ-μεληθέντα, καὶ τῶν ἀμαρτιῶν λήθην ποιούμενος, ὡς ἀμαρτίας) ἐλεύθε-

1) Краткое изложение этого чина см. у проф. Н. Θ. Красносельцева „По поводу некоторых церковных службъ и обрядовъ, нынѣ не употребляющихся“. Каз. 1889, стр. 198.

2) Недостающее въ этомъ чинѣ мы восполняемъ по ркп. XVI в. библи. русскаго Пантелеимоновскаго монастыря на Аѳонѣ № 305.

ρος, καὶ τὸν δούλον σου τοῦτον, τὸν ἐξεληθόντα τοῦ βίου τούτου, ἀξίωσον αὐτὸν σὺν τοῖς θεράπουσί σου, τοῖς ἀπ' αἰῶνος εὐαρεστήσασί σοι καὶ τύχη τῆς ἡτοιμασμένης ζωῆς, ἣν ἡτοίμασας τοῖς ἀγαπῶσί σε, Κύριε. Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις, ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀνάπαυσις τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ μνήμῃ γενομένου ἀειμνήστου δούλου σου ἱερέως, Χριστῆ ὁ Θεὸς ἡμῶν καὶ σοὶ... Сн. выше стр. 57, 480. Εἶτα τὸ Τρισάγιον. Προκείμενον· Ἐγὼ εἶπα, Κύριε, ἐλέησόν με. Στίχος· Μακάριος ὁ συνιῶν. Ἀπόστολος. Πρὸς Κορινθίους· ἐπιστολῆς· Ἀδελφοί, ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς χοϊκός. Τέλος· διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀλληλουάριον· Μακάριοι οἱ κατοικοῦντες... Εὐαγγέλιον· Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, Μαρία εἰστήκει πρὸς τὸ μνημεῖον κλαίουσα ἔξω... Τέλος· Ὅτι ἐώρακε τὸν Κύριον, καὶ ταῦτα εἶπεν αὐτῇ. Καὶ εἰσοδεύουσιν αὐτὸν οἱ ἑπτὰ πρεσβύτεροι. Εἶτα ἀντίφωνον β'. Goar. p. 440, но съ прибавкою на И ннѣѣ: Ἀγίῳ Πνεύματι ζωαρχία καὶ γέρας· πάντα γὰρ τὰ κτιστά.. Νεκρώσιμον, ἦχος β'. Ὡς ἄνθος μαραίνεται καὶ ὡς ὄναρ παρέρχεται καὶ διαλύεται πᾶς ἄνθρωπος... Οἴμοι, οἷον ἀγῶνα ἔχει ἡ ψυχὴ, χωριζομένη ἐκ τοῦ σώματος, οἴμοι, τότε πόσα δακρύει... Ἔτερα, ἦχος β'. Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου. Ῥώμην τοῦ θανάτου Goar. p. 440. Ἴνα τοὺς ἀνθρώπους κοινωνοὺς Ibidem. Δόξα, Σῶσαι τὸ σὸν πλάσμα βουληθεὶς τῆς οἰκονομίας... Καὶ νῦν, θεοτοκίον· Εὐὰς τῆς προμήτορος... Goar p. 440, τροπάριον ἰδιόμελον, ἦχος πλ. β'. Ἡ ψυχὴ ἐβγένουσα, τῶν ἀγγέλων διελέγετο, κλήτωρ ἦλθεσ ἐπ' ἐμὲ... Λέγεται δις. Ὁ διάκονος· Ἔτι καὶ ἔτι κ. τ. λ. Καὶ εὐχὴ παρὰ τοῦ ἱερέως· Οἴκησιν ἔχων τῶν οὐρανῶν καὶ πάντα διέπων τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, Σὺ μόνος ἐπίστασαι τοῦ ἐξ ἡμῶν μεταστάντος τὰ πλημμελήματα, ἃ ἐν τῷ παρόντι εἰργάσατο, ἄμειψαι γοῦν αὐτὸν τὴν ἐν τῷ φωτὶ κατοικίαν, καὶ τὴν ἐν τῷ χορῷ τῶν δικαίων, καὶ πάντων τῶν ἀμαρτημάτων καὶ ἀνομημάτων συγχώρησιν. Ὅτι Σὺ εἶ ὁ Θεὸς τῶν ζώντων καὶ τῶν κεκοιμημένων, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἀγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας Снec. стр. 293. Εἶτα τὸ Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε. Προκείμενον, ἦχος πλ. α' Μακάριοι οἱ κατοικοῦντες... Στίχος· Ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματά σου. Πρὸς Κορινθίους· Ἀδελφοί, οὐ πᾶσα σὰρξ ἡ αὐτὴ σὰρξ... Τέλος· Ὁ δεῦτερος Ἀδὰμ εἰς πνεῦμα ζωοποιῶν. Ἀλληλουάριον, Ἀναστήσονται οἱ νεκροί. Εὐαγγέλιον· Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην· Τῇ μίᾳ τῶν σαββάτων Μαρία Μαγδαληνὴ ἔρχεται πρῶτῃ... Τέλος· Ἀπῆλθον οὖν πάλιν πρὸς ἑαυτοὺς οἱ μαθηταί. Καὶ πάλιν γυρίζουσιν αὐτὸν τῷ ἀγίῳ θυσιαστηρίῳ. Ἀντίφωνον γ' Goar p. 440. (Καὶ νῦν¹⁾),

¹⁾ Въ рукописи не достаетъ двухъ листовъ. Недостающее восполняемъ по той же ркп. № 305.

Ἄγιω Πνεύματι ἐνθεωρεῖται πᾶσα ἀγιότης... Τροπάριον νεκρώσιμον, ἦχος ὁ αὐτός· Πάντα ματαιότης τὰ ἀνθρώπινα... Ἔτερα στιχηρὰ προσόμοια, ἦχος γ'.

Τῷ τύπῳ τοῦ σταυροῦ σου, φιλάνθρωπε... Δόξα ἄνω τὸν σταυρόν σου τὸν τίμιον... Δόξα, ὅμοιον· Ὁ μόνος ἐλεήμων καὶ εὖσπλαγχνος... Καὶ νῦν, Λαμπάδα νοητὴν σε βαστάζουσιν... τροπάριον, ἦχος πλ. β'.

Ἄκου χορὸς τῶν ἀγγέλων, ὅπου τάγματα τῶν ἐκλεκτῶν... Λέγει αὐτὸ τρίς. Ἔττα ὁ τρίτος ἱερεὺς· Ἔτι καὶ ἔτι... κ. τ. λ. Ὅτι Σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Καὶ ἡ εὐχή· Οὐκ ἔστι προσωποληψία παρὰ σοί, Κύριε, μίαν γὰρ εἴσοδον ἐποίησας, ὡσπερ καὶ ἔξοδον... Спес. стр. 670, 535). Καὶ εὐθὺς τὸ Ἅγιος ὁ Θεός. Προκείμενον, ἦχος πλ. β'.

Ἐν εἰρήνῃ ἐπὶ τὸ αὐτό. (Στίχος) Ἐν τῷ ἐπικαλεῖσθαι. Πρὸς Κορινθίους· Ἀδελφοί, Χριστὸς ἐγγηγερταὶ ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων... Τέλος· Ἰνα ἡ ὁ Θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσιν. Ἀλληλουάριον, Ἐλέησόν με, ὁ Θεός... Εὐαγγέλιον· Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην· Οὕσης ὀφίας, τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων, καὶ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων... Τέλος· Ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. Καὶ πάλιν γυρίζοντες αὐτὸν τῷ ἁγίῳ θυσιαστηρίῳ. Στάσις δ'.

Ἀντίφωνον α', ἦχος δ'. Ἐκ νεότητός μου Goar. p. 441. Δόξα καὶ νῦν, Ἄγιω Πνεύματι ἀναβλύζει τὰ τῆς χάριτος... Στιχηρὰ νεκρώσιμα, ἦχος δ'.

Μετὰ πνευμάτων δικαίων τετελειωμένων τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου σου... Εἰς τὴν κατάπαυσίν σου, Κύριε... Ἔτερα στιχηρὰ, ἦχος δ'.

Ἐδωκας σημείωσιν. Ὅντως φοβερῶτατον τὸ τοῦ θανάτου μυστήριον, πῶς ψυχὴ ἐκ τοῦ σώματος βιαίως χωρίζεται... Ὑπνος ἀναδέδεικται... Δόξα, Σὺ δικαιοσύνη τε καὶ ἄγασμος ἡμῖν γέγονας... Καὶ νῦν, Ῥήσεσιν ἐπόμενοι Goar. p. 441. Τροπάριον ἰδιόμελον, ἦχος πλ. β'.

Ἡ ἐκκλησία βοᾷ σοι, ζητεῖ τὸν ἱερέα καὶ τὸ θυσιαστήριον ζητεῖ τὸν ποιμένα... Λέγει δὶς. Καὶ εὐθὺς Ἔτι καὶ ἔτι κ. τ. λ. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Καὶ ὁ δ' ἱερεὺς λέγει τὴν εὐχὴν· Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν Goar. p. 452. Ἔττα τὸ Ὅσοι εἰς Χριστὸν... Προκείμενον, ἦχος πλ. β'.

Εὐφράνθητε ἐπὶ Κύριον... Στίχος· Μακάριοι ὧν ἀφῆθησαν. Πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῆς· Ἀδελφοί, οὐδεὶς ἡμῶν ἑαυτῷ ζῆ, καὶ οὐδεὶς ἡμῶν ἑαυτῷ ἀποθνήσκει... Τέλος· Ἰνα καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων κυριεύσῃ. Ἀλληλουάριον, Ἀγαλλιᾶσθε δίκαιοι. Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ὁ Πέτρος ἀναστὰς ἔδραμεν ἐπὶ τὸ μνημεῖον... Τέλος· Καὶ ὡς ἐγνώσθη αὐτοῖς ἐν τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου. Καὶ πάλιν γυρίζοντες αὐτόν. Στάσις ε'.

Ἀντίφωνον α'. ἦχος πλ. α'. Ἐν τῷ θλιβεσθαί με Goar p. 442, съ прибавкою на конѣхъ· Ἄγιω Πνεύματι θεολογοῦντες φῶμεν... Ἔτερα στιχηρὰ νεκρώσιμα, ἦχος πλ. α'.

Ἐμνήσθη τὸ προφήτου βοῶντος· ἐγὼ εἶμι γῆ καὶ σποδός, καὶ πάλιν κατενόησα ἐν τοῖς μνήμασιν... Ὅμοιον·

Σὺ ἔπλασάς με, Κύριε, καὶ ἔθηκας ἐπ' ἐμέ τὴν χειρὰ σου... Ἔτερα στι-
 χηρὰ προσόμοια, ἦχος ὁ αὐτός· Χαίροις ἀσκητικῶν. Αἴγλη τοῦ σοῦ
 προσώπου, Χριστέ... Ψάλλειν παναρμονίῳ φωνῇ... Δόξα, Ὅπου τῶν προ-
 φητῶν χορός... Καὶ νῦν, Νόμῳ τῆς ἀμαρτίας ἡμᾶς δεδουλωμένους
 Goar. p. 442. Ἰδιόμελον, ἦχος πλ. α'. Τί ποιήσεις, ῥάθουμε ψυχῇ, ὅταν
 φθάσης τὸ βῆμα τὸ φρικτόν... Λέγεται αὐτὸ δις, εἶτα μνημονεύει, καὶ ἡ
 παροῦσα εὐχὴ ὁ ε'. πρεσβύτερος· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῆ
 σοφία κατασκευάσας τὸν ἄνθρωπον καὶ τῆ σῆ εἰκόνι, ὁ Θεός, τιμῆσας
 αὐτὸν καὶ ἐνθήμενος ἐν αὐτῷ πνεῦμα ζωῆς, καὶ εἰσαγαγὼν αὐτὸν εἰς τὸν
 κόσμον τοῦτον πολιτεῦσθαι ἐπ' ἐλπίδι ἀναστάσεως, ζωῆς αἰωνίου, κατα-
 τήσαντες δὲ αὐτὸν ὑπάγειν, τὸ μὲν σῶμα εἰς γῆν ἀναλύσας, τὴν δὲ ψυχὴν
 αὐτοῦ προσκαλούμενος. Αὐτὸς καὶ νῦν πρόσδεξαι τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου
 σου ἱερέως ἐν τόπῳ φωτεινῷ, ἐν τόπῳ ἀναψύξεως, καὶ εἴ τι ἐν λόγῳ ἡμαρ-
 τεν, ἢ ἔργῳ, ἢ κατὰ διάνοιαν, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος Θεός, συγχώ-
 ρησον· Σὺ γὰρ ὑπάρχεις ὁ Θεὸς ἡμῶν, Θεὸς τοῦ ἐλεεῖν καὶ σώζειν, καὶ
 σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν... Сн. выше стр. 672. Εἶτα τὸ Ἅγιος ὁ Θεός...
 Προκείμενον, ἦχος γ'. Ὁ πατήρ μου καὶ ἡ μήτηρ μου ἐγκατέλιπον... Στίχος·
 Κύριος φωτισμός... Πρὸς Θεσσαλονικεῖς ἐπιστολῆς· Ἀδελφοί, περὶ τῶν
 χρόνων καὶ τῶν καιρῶν οὐ χρεῖαν ἔχετε ὑμῖν γράφεσθαι... Τέλος· Ἡ χά-
 ρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μεθ' ὑμῶν. Ἀμήν. Ἀλληλουάριον,
 Μακάριος, ὃν ἐξελέξω... Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Μάρκον· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ,
 ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς πρῶτῃ πρώτῃ σαββάτου, ἐφάνη πρῶτον Μαρίᾳ τῇ Μαγδα-
 ληνῇ... Τέλος· Διὰ τῶν ἐπακολουθούντων σημείων. Ἀμήν. Καὶ πάλιν κυκλοῦ-
 σιν αὐτόν. Στάσις ς'. Ἀντίφωνον α'. ἦχος πλ. β'. Ἐν τῷ οὐρανῷ τοὺς ὀ-
 φθαλμοὺς κ. τ. α. Goar. p. 442, съ прибавленіемъна И нннѣ Ἁγίῳ Πνεύ-
 ματι ἐνθέσις τοῖς πᾶσιν... Στιχηρὰ νεκρώσιμα, ἦχος πλ. β'. Ἀρχὴ μοι καὶ
 ὑπόστασις τὸ πλαστοῦργόν σου γέγονε πρόσταγμα... Ἄλγος τῷ Ἀδὰμ ἐχρημά-
 τισεν, ἢ τοῦ ξύλου ἀπόγευσις πάλαι ἐν Ἐδέμ... Ἔτερα στιχηρὰ προσόμοια,
 ἦχος ὁ αὐτός· Ὀλην ἀποθέμενοι. Ἐχων ἀκατάληπτον.. Νέκρωσιν ὑπέ-
 μεινας ζωοποιὸν ἐκουσίως καὶ ζωὴν ἐπήγασας... Δόξα, Ζώντων κυριεύοντα...
 Νῦν, Ὁφθης ἐνδιαίτημα, θεοπρεπὲς Παναγία, καὶ Θεὸν ἐχώρησας... Goar
 pag. 443. Τροπάριον, ἦχος πλ. β'. Ἰερὰν ἀξίαν στολισάμενος ἐν Πνεύματι...
 δις. Εἶτα μνημονεύει, καὶ ἡ εὐχὴ. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Μνήσθητι, Κύριε,
 πάντων τῶν προαναपाυσαμένων ψυχῶν καὶ τοῦ ἀδελφοῦ καὶ τοῦ συλλειτουργοῦ
 ἡμῶν ὁ δεῖνα ἱερέως, καὶ συγχώρησον αὐτῷ τὰς ἀμαρτίας αὐτοῦ, εἴτι
 ἡμαρτεν ἐκουσίως καὶ ἀκουσίως, ἡμᾶς δὲ καταξίωσον, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν,
 ἡμέραν καθ' ἡμέραν εὐχαριστεῖν τὴν σὴν μεγαλειότητα διὰ μετανοίας πάσας
 τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν. Σὺ γὰρ εἴ ἡ ἀνάπαυσις τοῦ σοῦ δούλου, Χριστέ

ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν... Сн. выше стр. 534, 673.
 Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε... Προκείμενον, ἤχος πλ. β'. Ἴδου δὴ εὐλο-
 γεῖτε τὸν Κύριον. Στίχος· Οἱ ἐστῶτες ἐν οἴκῳ Κυρίου. Ἀπόστολος· Πρὸς Κο-
 ρινθίους πρώτης· Ἀδελφοί, Χριστὸς κηρύσσεται, ὅτι ἐκ νεκρῶν ἐγήγερται, καὶ
 πῶς λέγουσιν τινες ἐν ὑμῖν... Τέλος· Ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων ἐγένετο.
 Ἀλληλουάριον, Αἱ ἡμέραι ἡμῶν ὡσεὶ σκιά παράγουσιν. Εὐαγγέλιον κατὰ
 Λουκᾶν· Τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων, ὄρθου βαθέος, ἦλθον γοναῖκες ἐπὶ τὸ μνή-
 μα... Τέλος· Καὶ ἀπῆλθε πρὸς ἑαυτὸν θαυμάζων τὸ γεγονός. Καὶ πάλιν κυ-
 κλοῦσιν αὐτόν. Στάσις ζ'. Ἀντίφωνον α'. ἤχος βαρὺς· Τὴν αἰχμαλωσίαν
 Σιών... κ. τ. λ. Goar. p. 443 съ прибавкою на И҃и҃и҃ѣ Ἀγίῳ Πνεύμα-
 τι τὰ σύμπαντα τὸ εἶναι ἔχει... Στιχηρὰ νεκρώσιμα, ἤχος ὁ αὐτός· Ἀνά-
 παυσον, Σωτήρ ἡμῶν ζωοδότα, ὃν μετέστησας... Ἔτερον· Κατ' εἰκόνα
 σὴν καὶ ὁμοίωσιν πλαστουργήσας κατ' ἀρχὰς τὸν ἄνθρωπον Goar. pag.
 429. Ἔτερα στιχηρὰ, ἤχος ὁ αὐτός, προσόμοια· Καταφρονήσαντες. Νενε-
 κρωμένοι ὠράθης... Τῷ ἀκηράτῳ σου κάλλει... Δόξα, Ὡς ἀδαπάνητον ἔχων...
 Νῦν, Νόμου τὸ πλήρωμα... Goar pag. 443. Τροπάριον ἰδιόμελον, ἤχος πλ. α'.
 Φῶς ἡμῖν ἔλαμψας, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν... Καὶ ἡ ἐκτενὴ εἰς κοιμηθέν-
 τας καὶ ἡ εὐχή· Ὁ ἀτελεύτητος Θεός, ὁ ἐν ἔργοις ἀγαθοῖς δημιουργήσας
 τὸν ἄνθρωπον πρὸς τὴν ἐντεῦθεν διαγωγὴν εἰς τὴν ἐκεῖθεν ἀμοιβὴν χα-
 ρισάμενος, τὸν μετ' ἡμῶν σοὶ δουλεύοντα καὶ ἐξ ἡμῶν ἐκδημήσαντα ἱε-
 ρέα, φιλόνητο, τῆς ἐκεῖθεν ζωῆς κληρονόμον ἀναδειξόν, τὰ ὡς ἄνθρω-
 πον αὐτῷ πλημμεληθέντα λήθην ποιούμενος, καὶ ἡμῶν τὸν βίον ἐν γα-
 λήνῃ διεξάγαγε, ἵνα εὐαρέστως σοὶ ὑπηρετούμενοι τοῖς ἡτοιμασμένοις τοῖς
 σοῖς θεράπουσιν ἀφθαρσίας μετὰσχωμεν. Ὅτι σὺ εἶ ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀνάστασις,
 καὶ ἡ ἀνάπαυσις τοῦ δούλου σου, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀνα-
 πέμπομεν... Сн. выше стр. 552. Ἅγιος ὁ Θεός... Προκείμενον, ἤχος πλ. β'.
 Μακαρία ἡ ὁδός σου... Στίχος· Ἐπίστρεψον ψυχὴν μου. Ἀπόστολος Πρὸς
 Ἑβραίους ἐπιστολῆς· Ἀδελφοί, τοιοῦτος ἡμῖν ἔπρεπεν ἀρχιερεὺς... Τέλος·
 Τῶν ἁγίων λειτουργὸς καὶ τῆς σκηνῆς ἀληθινῆς, ἣν ἔπηξεν ὁ Κύριος
 καὶ οὐκ ἄνθρωπος. Ἀλληλουάριον. Προσελογισθὴν μετὰ τῶν... Εὐαγγέ-
 λιον· Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον· Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθη-
 ταῖς· πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ Πατρὸς μου. Τέλος· Καὶ τὸ φορτίον
 μὲ ἐλαφρόν ἐστιν. Καὶ πάλιν κυκλοῦσιν αὐτόν. Ἀντίφωνον α'. τῆς ἡ'
 στάσεως, ἤχος πλ. δ'. Ἐκ νεότητός μου ὁ ἐχθρὸς με... Goar pag. 444,
 съ прибавкою: Ἀγίῳ Πνεύματι θεολογίας μονὰς τρισαγία ὁ Πατήρ
 γὰρ ἄναρχος... Στιχηρὰ νεκρώσιμα, ἤχος πλ. δ'. Θρηνῶ καὶ ὀδύρομαι
 Goar pag. 429. Πῶς παρεδόθημεν τῇ φθορᾷ, πῶς συνεζεύχθημεν...
 Ἔτερον· Ὁ θάνατός σου, Κύριε, ἀθανασίας γέγονε πρόξενος... Ἔτερα στιχη-

ρὰ προσόμοια, ἤχος ὁ αὐτός· Ὡ τοῦ παραδόξου θαύματος. Βασιλικῶς μοι
 ὑπέγραφας... Ὁμοιον· Βάθει σοφίας... Δόξα, ὁμοιον· Λόγος ὑπάρχων ἀράτος
 ὁμοφυῆς τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Πνεύματι σύνθρονος... Νῦν, Ὡς συλλαβούσα...
 Goar pag. 444. Τροπάριον, ἰδιόμελον ἤχος πλ. β'. Σώζεσθε, σύνθρονος τοῦ
 ἱεροῦ· ἐμὲ γὰρ χρῆζει ὁ Κύριος, πρόσταγμα ἔθετο καὶ οὐ παρελεύσεται... Ἡ
 ἐκτενή εἰς κοιμηθέντας καὶ εὐχή· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, κλῖνον
 τὸ οὖς σου καὶ ἐπάκουσον τῆς δεήσεως ἡμῶν καὶ τὸν δοῦλόν σου τοῦτον
 ἱερέα, ἐπ' ἐλπίδι ἀναστάσεως κεκοιμημένον... См. выше стр. 534, по
 сь инымъ концомъ: εἶτι δὲ αὐτῷ πεπλημμέληται λόγῳ ἢ ἔργῳ ἔκου-
 σίως ἢ ἀκουσίως, Σὺ ἀγαθὸς Θεὸς καὶ φιλάνθρωπος συγχώρησον πάντα,
 διότι ἡμῶν ἐστί, Κύριε, τὸ εὐχασθαι, παρὰ σοῦ δὲ τὸ ἔλεος. Σὺ γὰρ εἶ ὁ
 Θεὸς ἡμῶν καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν... Εἶτα Ὅσοι εἰς Χριστόν...
 Προκείμενον, ἤχος δ'. Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ. Στίχος· Εἰπάτω
 δὴ οἶκος... Πρὸς Κορινθίους· Ἀδελφοί, τί ποιήσουσιν οἱ βαπτιζόμενοι ὑπὲρ
 τῶν νεκρῶν... Τέλος· Καὶ ἐκάστῳ τῶν σπερμάτων τὸ ἴδιον σῶμα. Ἀλ-
 ληλουάριον. Μακάριος, ὃν ἐξελέξω... Εὐαγγέλιον· Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν· Τῷ
 καιρῷ ἐκείνῳ ἀναστάς ὁ Ἰησοῦς ἐκ νεκρῶν ἔστη ἐν μέσῳ τῶν μαθη-
 τῶν αὐτοῦ... Τέλος· Αἰνοῦντες καὶ εὐλογοῦντες τὸν Θεόν. Ἀμήν. Καὶ
 πάλιν κυκλοῦσιν αὐτόν. Εἶτα γίνεται ἀσπασμὸς καὶ φάλλουσι στιχηρὰ
 προσόμοια, ἤχος β'. Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου. Δεῦτε τελευταῖον ἀσπασμὸν δῶμεν,
 ἀδελφοί... Στίχος· Ἐν εἰρήνῃ ἐπὶ τὸ αὐτὸ κοιμηθήσομαι. Ποῖος χωρι-
 σμός, ὦ ἀδελφοί... Στίχος· Ἐθεντό με ἐν λάκκῳ... Πάντα τὰ τοῦ σώ-
 ματος νυνὶ ὄργανα... Στίχος· Οἱ θεωροῦντές με... Οἶα ἡ ζωὴ ἡμῶν...
 Στίχος· Κύριε, ἡγάπησα εὐπρέπειαν... Ἄρτι ἢ τοῦ βίου πονηρὰ... Goar.
 p. 445, кромѣ припѣвовъ. Στίχος· Ἐν ἡμέρᾳ πονηροῦ ῥύσεται αὐτόν.
 Ἄρτι τῶν ματαίων ἢ ἐλπίς καὶ τῶν ἐπιγείων τῆς πλάνης... Στίχος·
 Μακάριος ὁ συνιῶν. Δεῦτε ἐν τοῖς τάφοις, ἀδελφοί, βλέψωμεν τὴν τέφραν
 καὶ γνῶμεν... Στίχος· Ἐγὼ εἶπα, Κύριε, ἐλέησόν με. Δεῦτε, οἱ ἀπόγονοι
 Ἀδὰμ, ἴδωμεν εἰς γῆν βεβλημένην τὸ κατ' εἰκόνα ἡμῶν... Στίχος· Τότε
 ἀποθάνεται καὶ ἀπολεῖται. Μέγας ὁ κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς, μέγας στεναγ-
 μὸς καὶ ὀδύνη, ὁ χωρισμὸς τῆς ψυχῆς... Στίχος· Εἰσελεύσομαι εἰς τὸν
 οἶκόν... Τοῦτον καθορῶντες τὸν νεκρόν, τύπον ἀναλάβωμεν πάντες τῆς τελευ-
 ταίας ῥοπῆς... Στίχος· Ἐως οὗ εὐρῶ... Μόνος κραταῖος καὶ δυνατός, μόνος
 φοβερός ἐν ἰσχύϊ, ὑπάρχων, Κύριε., Δόξα, Πάντες οἱ ὀρῶντές με νεκρόν,
 πόθῳ νῦν ἀσπάσασθαι, φίλοι ἀγαπητοὶ καὶ γνωστοί... Καὶ νῦν, θεοτόκιον·
 Σῶζε τοὺς ἐλπίζοντας εἰς σέ, Μῆτηρ τοῦ ἀδύτου ἡλίου, θεογεννητὸρ ἀγνή...
 Καὶ εὐθὺς γίνεται ἡ σύναξις τῶν ἱερέων, καὶ φέρουσιν αὐτόν ἐπὶ τὸ
 μνημεῖον, καὶ αἶρει ὁ διάκονος τὸ θυμιατήριον καὶ μανουαλίον, πορευό-

μενος ἔμπροσθεν, καὶ πάντες οἱ ἱερεῖς, βασιτάζοντες τὸ λείψανον μετὰ τοῦ θρόνου καὶ ἀνέρχονται εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ θυμιᾷ ὁ ἱερεὺς αὐτοῦ ἔσθωθεν, καὶ τίθουσιν αὐτὸν ἐν αὐτῷ, καὶ φάλλουσιν· Εἰσέλθοι τὸ ἀξίωμα μου ἐνώπιόν σου, Κύριε, καὶ τὸ Ἄδτη ἢ κατάπαυσίς μου εἰς αἰῶνα αἰώνων. Καὶ τροπάριον, ἦχος β΄. Ἑρετισάμην ἐγὼ τὴν κατοίκησιν ταύτην ἕως τῆς παρουσίας τοῦ αἰῶνός σου, Κύριε. Καὶ μετὰ τοῦτο εἰσφέρουσι μύρον, οἶνον καὶ ἔλαιον, ἐπιχέαντες αὐτὰ τὸ λείψανον σταυροῦς τρεῖς, φάλλοντες· Ῥαντιεῖς με ὑσσώπῳ καὶ καθαρισθήσομαι. Καὶ εὐθὺς καλύπτουσιν τὸν τάφον, καὶ φάλλουσι στιχηρὰ προσόμοια, ἦχος πλ. β΄. Ἡ ἀπεγνωσμένοι. Φοβερὸν τὸ ἔργον τὸ τοῦ θανάτου καὶ φορικτὴ ἢ κρίσις ἢ τοῦ Δεσπότη· τὸ πῦρ γὰρ τὸ ἄσβεστον ἠυτρέπισται ἐκεῖθεν... Στίχος· Οἱ ὀφθαλμοί μου ἠσθένησαν. Πάντες οἱ ἐν βίῳ προτεθνηκότες, δεῦτε ἐν τῷ τάφῳ ἐξεστηκότες, ἐγκύψαντες ἴδωμεν τὴν τοῦ κόσμου ἀπάτην... Στίχος· Ἐθεντό με ἐν λάκκῳ... Πάντα ματαιότης ματαιοτήτων τὰ τερπνὰ τοῦ κόσμου καὶ τὰ ἡδέα· ὁ τάφος γὰρ ἄπαντας μαραίνει τε καὶ φθειρεῖ... Καὶ μετὰ ταῦτα, Ὅσοι εἰς Χριστόν... Προκείμενον, ἦχος δ΄. Ἐθεντό με ἐν λάκκῳ κατωτάτῳ. Στίχος· Κύριε ὁ Θεὸς τῆς σωτηρίας μου... Ὁ ἀπόστολος· Πρὸς Κορινθίους ἀ ἐπιστολῆς· Ἀδελφοί, ἐὰν ἡ ἐπίγειος ἡμῶν οἰκία τοῦ σκήνους καταλυθῇ... Τέλος· Φανερωθῆναι δεῖ ἔμπροσθεν τοῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ. Ἀλληλουᾶριον, Ἐκάθισέ με ἐν σκοτεινοῖς. Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἦν τις ἀσθενῶν Λάζαρος ἀπὸ Βηθανίας ἐκ τῆς κώμης... Τέλος· Καὶ θεασάμενοι, ἃ ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν. Καὶ εὐθὺς Οἱ μακαρισμοί, ἦχος πλ. β΄. Πρὸς τὸ Ληστήν τοῦ παραδείσου. Ἐν τῇ βασιλείᾳ... Ὅδόν ἡμῖν ὁ δεῖξας ἀθανασίας τῇ ἀναστάσει σου, Κύριε, ζωῆς ἀφθόρου μέτοχον δεῖξον... Στίχος· Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες... Ἀπέστειλας ἐξ ὕψους καὶ προσελάβου ἐκ τῶν προσκαίρων τὸν δοῦλόν σου... Στίχος· Μακάριοι οἱ καθαροί... Χριστὸς σὲ ἀναπαύσει ἐν χώρᾳ ζώντων καὶ πύλας παραδείσου ἀνοίξει σοι... Μακάριοι ἐστέ, ὅταν ὄνειδίσωσιν... Ἐγκύψατε καὶ ἴδετε ἐν τοῖς τάφοις, ὅτι γυμνὰ ὅστέα ὁ ἄνθρωπος... Δόξα, Ὁ τῶν ψυχῶν δεσπάζων καὶ τῶν σωμάτων, οὗ ἐν χειρὶ ἢ πνοῇ ἡμῶν... Καὶ νῦν, Πῶς ἐκ μαζῶν σου γάλα βλύζεις, Παρθένε, πῶς τρέφεις τὸν τροφέα τῆς κτίσεως... Εἶτα ὁ διάκονος τὴν ἐκτενήν· Ἐλέησον ἡμᾶς κ. τ. λ. Ὁ ἱερεὺς λέγει τὴν εὐχὴν τοῦ Μεγάλου Βασιλείου· Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων... Καὶ γίνεται ἀπόλυσις, λέγων οὕτως· Ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν... Καὶ φάλλουσιν· Αἰωνία σου ἢ μνήμη, ἀξιομακάριστε ὁ δεῖνα ἱερεῦ ἢ πρεσβύτερε καὶ ἀείμνηστε ἀδελφὲ ἡμῶν, ἐκ τρίτου. Καὶ ἀπονίπτουσι τὰς χεῖρας αὐτῶν ὕδωρ (sic) καὶ ἐξέρχονται. Τῇ δὲ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀπέρχεται ὁ ἱερεὺς εἰς τὸ μνημεῖον, λέγει εὐλογητόν, Τρισάγιον, Παναγία Τριάς,

Πάτερ ἡμῶν, καὶ τὰ παρόντα τροπάρια Μνήσθητι, Κύριε, ὡς ἀγαθός... Μετὰ τῶν ἁγίων ἀνάπαυσον... καὶ τὰ ἕτερα τροπάρια, τὸ Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, εἶτα προκειμένον, ἡ ἔκτενὴ καὶ εὐχή· Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων... καὶ ποιεῖ ἀπόλουςιν. Καθ' ἕκαστον δὲ πρωτὶ ἕως ἡμέρας θ' οὕτως ποιεῖ ὁ ἱερεὺς ἐν τῷ μνημείῳ.

л. 201 об. Ἀκολουθία εἰς ἄνθρωπον ψυχορραγοῦντα καὶ κρινόμενον ὑπὸ θανάτου.

Ποιεῖ ὁ ἱερεὺς εὐλογητόν ἐν τῷ οἴκῳ, ἐν ᾧ ὁ ἄνθρωπος κατακεῖται, καὶ εὐθὺς Τρισάχιον κ. τ. λ. Goar p. 585. Ὁ Ν', καὶ εὐθὺς ὁ κανὼν ποίημα κῦρ Ἀνδρέου Κρητοῦ, ᾠδὴ α', ἤχος πλ. β'. Ὡς ἐν ἡπεῖρω περσεύσας... Goar. pag. 585—587. Послѣ канона, Ἄξιόν ἐστιν, εἶτα Τρισάχιον κ. τ. λ. Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία, καὶ ψάλλομεν τὰ τροπάρια ταῦτα· Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς... κ. τ. λ. τὸ Κύριε ἐλέησον μ'. καὶ εὐχή· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πάντας ἀνθρώπους θέλων σωθῆναι... Goar. pag. 587, но съ прибавкою въ срединѣ: ἡ ἐλπίς τῶν ἀπηλπισμένων, κρίσει τῇ παρὰ Σοῦ ἐλεήσας, κέλευσον, Δέσποτα φιάνθρωπε, ἀπολυθῆναι ἐν εἰρήνῃ τὸ πνεῦμα τῆς δούλης σου ἡ δεῖνα καὶ κατὰταξον εἰς τὰς αἰωνίους σου μονὰς μετὰ πάντων... Goar pag. 587 et conf. pag. 588, not. 6 и д. in var. lect.

л. 209. Ἀκολουθία τῆς κοινῆς παρακλήσεως. Обычный молебенъ Богоматери съ акаѳистомъ, Goar p. 673—677, на которомъ положены припѣвы. Ἐν ἑκάστῃ δὲ ᾠδῇ λέγε ταῦτα, ἡγουν τὸ Διάσωσον ἀπὸ κινδύνων τοὺς δούλους σου, Θεοτόκε... Καὶ τὸ Ἐπίβλεψον ἐν εὐμενείᾳ, πανύμνητε Θεοτόκε... Κύριε ἐλέησον. Оканчивается послѣдованіе екѳенъю: Ἐλέησον ἡμᾶς. Въ этомъ чинѣ нѣсколько листиковъ написаны позднѣйшею рукою.

л. 218 об. Ἐτερος κανὼν εἰς τὴν αὐτὴν Κυρίαν καὶ Δεσποίνην Θεοτόκον.

Ψάλλεται δὲ ἡμέρα παρ' ἡμέραν εἰς τὴν νηστείαν ταύτην τοῦ Αὐγούστου, ἤχος πλ. δ'. Ἀρματηλάτην... Τῶν λυπηρῶν ἐπαγωγὰι χειμάζουσι τὴν ταπεινὴν μου ψυχὴν... Ἐξ ἀμετρήτων ἀναγκῶν καὶ θλίψεων καὶ ἐξ ἐχθρῶν δυσμενῶν... κ. τ. α.

л. 226. Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου ἀγιασμοῦ. Goar. p. 366—372. Противъ Гоаровскаго чива великаго водоосвященія въ настоящей рукописи имѣются и нѣкоторыя особенности. Екѳенъя, напр., излагается въ такомъ порядкѣ: Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ ἁγιασθῆναι τὸ ὕδωρ...

Ἐπεὶ τοῦ καταπεμφθῆναι αὐτῷ τὴν χάριν τῆς ἀπολυτρόσεως, τὴν εὐλογίαν... Ἐπεὶ τοῦ ἐπιβλέψαι Κύριον τὸν Θεὸν ὑπὲρ τὰ ὕδατα τὰ ταῦτα καὶ ἀγιάσαι αὐτά... Ἐπεὶ τοῦ γενέσθαι αὐτὰ πρὸς καθαρισμόν... Ἐπεὶ τοῦ καταπεμφθῆναι ἡμῖν... Ἐπεὶ τοῦ ρουσθῆναι ἡμᾶς... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Conf. Εὐχολ. Goar p. 368. Καὶ εὐχεται ὁ ἱερεὺς καθ' ἐκυτόν τὴν εὐχὴν· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ μονογενὴς Υἱὸς Goar p. 368. Послѣ: Сои γὰρ πρέπει πᾶσα δόξα... Καὶ οὕτως ἄρχεται ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν μεγαλοφώνως· Μέγας εἶ, Κύριε κ. τ. λ. Goar p. 370 et c.

л. 327 об. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἀγιασμοῦ. Ποιεῖ ὁ ἱερεὺς εὐλογητὸν καὶ εὐθὺς Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, ὁ ἱερεὺς, Ὅτι σοῦ ἐστίν... Τὸ Κύριε ἐλέησον ιβ'. Δεῦτε προσκυνήσωμεν γ'. Ἐλέησόν με, ὁ Θεὸς, καὶ εὐθὺς τὰ τροπάρια, ἤχος πλ. β'. Ἡ τὸ χαῖρε δι' ἀγγέλου... Goar p. 358 и далѣе, но съ разницею въ нѣкоторыхъ тропаряхъ: 4 тропарь: Γένος πάντων ἀνομιεῖ σε, Θεοτόκε τῶν ἀνθρώπων, καὶ πίστει δοξάζει σε., 10 тропарь: Ἰλεὺς μοι, τῷ ἐν θλίψεσι τοῦ βίου, Θεοτόκε, ὑπάρχεις γὰρ στήριγμα, 11—Λύσον πάντων ὀφλημάτων, Θεοτόκε, τὰς σειράς μου, τοῦ πόθῳ προστρέχοντος. 18—Ῥῆξον πάντων ὀφλημάτων τὰς σειράς μου, Θεοτόκε, καὶ σῶσόν με, δέομαι... 21—Ἐπερτέρα τῶν κτισμάτων σὺ ὑπάρχεις, Παναγία, λιμένα σε ἔχοντες... 22—Φῶς τοῦ κόσμου σου ὑπάρχεις, Θεοτόκε· τὸν γὰρ κτίστην... 23—Χαῖρε ὄρος, χαῖρε βᾶτε... 24—Ψάλλομέν σοι, ἐκβοῶντες, παναγία Θεοτόκε, ἐλπίς καὶ βοήθεια... 25—ᾠ Παρθένε, ἡ τεκοῦσα τὸν Σωτῆρα καὶ Δεσπότην κινδύνων καὶ θλίψεων, καὶ πάσης βλάβης τοὺς δούλους σου... 26—Δόξα, Τὸν Πατέρα καὶ Υἱὸν δοξολογοῦμεν καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, λέγοντες... Νῦν, 29—Ἡ ἀρήρτως¹⁾ ἐπ' ἐσχάτων συλλαβοῦσα καὶ τεκοῦσα... 28—Ταῖς πρεσβείαις, ἐλεήμων... 29—Τῇ πρεσβείᾳ ἐνδόξων ἀρχαγγέλων, ἀγγέλων καὶ τῶν ἄνω τάξεων... 30—Τῇ πρεσβείᾳ τοῦ τιμίου καὶ ἐνδόξου βαπτιστοῦ... 31—Τῇ πρεσβείᾳ τῶν ἐνδόξων ἀποστόλων... 32—Τῇ πρεσβείᾳ τῶν ἐνδόξων Ἀναργύρων... Δόξα, ᾠ Παρθένε ἡ τεκοῦσα τὸν Σωτῆρα Goar p. 359 νῦν, ᾠ παρθένε, τῶν πενθούτων χαρμοσύνη καὶ δοχεῖον τοῦ ἁγίου Πνεύματος... Τῆς εὐσπλαγχνίας τὴν πύλην... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὅτι ἅγιος εἶ ὁ Θεός... Νῦν ἐπέστη ὁ καιρὸς, ὁ πάντας ἀγιάζων... κ. τ. α. Goar p. 359. Послѣ евангелія, ектения въ такомъ порядкѣ: Ἐν εἰρήνῃ... Ἐπεὶ τῆς ἄνωθεν... Ἐπεὶ τῆς εἰρήνης... Ἐπεὶ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ἐπεὶ τοῦ ἀγιασθῆναι τὸ ὕδωρ... Ἐπεὶ τοῦ καταπεμφθῆναι αὐτῷ τὴν χάριν τῆς

¹⁾ Приписаны этотъ и слѣдующіе тропари рукою XVIII в.

ἀπολυτρώσεως... Ὑπὲρ τοῦ δωρηθῆναι αὐτῷ δύναμιν λαματικὴν διὰ τῆς ἐπιφοιτήσεως... Ὑπὲρ τοῦ φωτισθῆναι ἡμᾶς φωτισμὸν γνώσεως... Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ἀναδειξῆ ἡμᾶς υἱοὺς καὶ κληρονόμους... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας ἀγράντου... Ὅτι πρέπει... Καὶ εὐθὺς τὴν εὐχὴν ταύτην· Ὁ Θεὸς, ὁ μέγας καὶ ὑψιστος, ὁ ἐν Τριάδι ἁγία προσκυνούμενος, ἡ προαιώνιος φύσις, ἡ ὑπερούσιος καὶ ἀτελεύτετος μεγαλειότης, ἡ ἀνεξιχνίαστος δύναμις, ἡ ἀρρήτος ἐξουσία, ἡ τῆς σοφίας πηγὴ... Εἰρήνη πᾶσι. Ἦς κεφαλὰς. Καὶ εὐχεταὶ μυστικῶς τὴν εὐχὴν ταύτην· Κλίνον, Κύριε, τὸ οὖς σου. *Goar p. 362.* Καὶ εὐλογῶν τὰ ὕδατα σταυροειδῶς, κατάγων τὸν σταυρὸν ὀρθιον καὶ ψάλλων τροπάριον, ἤχος β'. ἦ τὸ Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου... Ἦς τῶν σῶν δωρεῶν... Εἶτα ῥαντίζει σταυροειδῶς τὴν μονὴν καὶ τοὺς ἐκεῖσε, εἰθ' οὕτως ἀσπάζεται τὸν σταυρὸν ὁ ἱερεὺς καὶ πᾶς ὁ λαός. Τούτων δὲ ῥαντιζομένων τὰ παρόντα ἰδιόμεια· Πηγὴν ἱαμάτων... *Goar p. 362.* Ἐκ παντοίων κινδύνων τοὺς δούλους σου φύλαττε, εὐλογημένη Θεοτόκε... Νεῦσον παρακλήσεσι... Καὶ εἰ βούλεις, εἰπέ καὶ ἄλλα, ὅσα θέλεις, εἶτα ἐκτενή καὶ γίνεται ἀπόλυσις.

λ. 248. Εὐχαὶ τῆς γονυκλισίας, ἦτοι τῇ κυριακῇ τῆς ἁγίας Πεντηκοστῆς. *Goar p. 597—603.*

λ. 264. Ἀκολουθία εἰς γυναῖκα λεχῶ.

Ποιεῖ ὁ ἱερεὺς εὐλογητόν, εἶτα Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, Κύριε ἐλέησον ιβ'. εἰ δὲ βούλει, τροπάριον, ἤχος δ'. Ἡ γέννησίς σου, Θεοτόκε, χαρὰν ἐμήνησε πάσῃ τῇ οἰκουμένῃ... Καὶ εὐθὺς τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πλάστης καὶ δημιουργὸς τῶν ἀπάντων *Πρην. στρ. 3—4.* Εὐχὴ ἐτέρα εἰς τυχούσας γυναῖκας. τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὰ ἐν τῇ ὁδῷ εἰπὼν Πέτρῳ τῷ ἀποστόλῳ *Πρην. στρ. 6; Conf. Εὐχολ. Goar p. 263—264* η *выше стр. 455.* Εὐχὴ ἐτέρα. τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, Λόγε Θεοῦ Πατρὸς, γιὰ μονογενές, ὁ διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν εὐδοκία τοῦ ἀνάρχου Πατρὸς καὶ συνεργεῖα τοῦ παναγίου Πνεύματος τοῦ ὁμοουσίου καὶ συναιδίου, καὶ ζωοποιῦ, κατελθὼν ἐν τῷ τέλει τῶν αἰώνων ἐν μήτρᾳ τῆς ἁγίας Παρθένου καὶ κυηθεὶς ἀφράστως καὶ ἀρρήτως, ὡς οἶδας αὐτὸς μόνος ἄνθρωπος γεγονώς τέλειος, ἵνα ἡμᾶς λυτρώσῃ τῆς τοῦ ἐχθροῦ τυραννίδος, καὶ τὴν πρώτην ἀρὰν ἀφανίσῃς, ἡμᾶς τῇ ἀντιδόσει τῆς θεότητος εἰς οὐρανοὺς ἀνυψώσῃς, καὶ τῷ πατρικῷ ἐνιδρώσῃς θρόνῳ, καὶ ὡσπερ τὴν ἀειπαρθένον τὴν Μητέρα καὶ πρό Τόκου μείνασαν καὶ μετὰ τόκον ἀνώδυνον ἐφύλαξας, οὕτως εὐδόκησον, πολυεύσπλαγχνε Δέσποτα, ὑπεράγαθε Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, καὶ τὴν νυνὶ τεκοῦσαν δούλην σου τήνδε ῥυθῆναι πάσης ἐπιβουλῆς τοῦ ἐχθροῦ

καὶ τῇ σῆ χάριτι καὶ ἁγιασμῷ κάθαρων, ἁγίασον τῇ δωρεᾷ καὶ ἐπιφοιτήσῃ τοῦ Ἁγίου σου Πνεύματος, ἵνα καὶ αἱ ταύτη ἐξυπηρητήσασαι γυναῖκες ἐν τῷ τίκτειν, ἅμα δὲ καὶ οἱ παρατυχόντες ἄπικτες ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ, προσιόντες ἀδιστακτικῶς τοῦ σοῦ ἁγιασμοῦ ἀπολύσωσιν, εὐδόκησον δὲ καὶ τὸ τεχθὲν διαφυλαχθῆναι ἀνώτερον τῶν ἐπινοιῶν τοῦ ἐχθροῦ, καὶ ἀξιοθῆναι τοῦ λουτροῦ τῆς παλιγγενεσίας, καὶ τίμιον σκευὸς γενέσθαι τῆς σῆς χάριτος, καὶ τῇ μεθέξει τῶν ἀχράντων καὶ θείων σου μυστηρίων, κληρονόμον γενέσθαι τῆς οὐρανόου βασιλείας σου, ἵνα καὶ δι' αὐτοῦ δοξάζηται σου τὸ πανάγιον ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος... Καὶ γίνεται ἀπόλυσις.

л. 266 об. Ἀκολουθία εἰς τὸ σαραντῆσαι παιδίον.

Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, τὸ Κύριε ἐλέησον, εἰ δὲ τροπάριον, ἤχος α'. Χαῖρε, κεχαριτωμένη Θεοτόκε παρθένε... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν, σοῦ δεόμεθα καὶ σὲ παρακαλοῦμεν... Начало см. Прилож. стр. 8, а продолжение у Гоара р. 267. Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παραγεγόμενος ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων... Тамъ же, по съ нѣкоторою перестановкою словъ. Εἶτα τὸ παιδίον αὐτὸς μετὰ χειρὸς λαβὼν ὁ ἱερεὺς καὶ ἐπιτιθεὶς τὸ στόμα τούτου παρ' ἑκάτερα τῶν ἁγίων θυρῶν ἐν σχήματι ἀσπισμοῦ. Τὸ αὐτὸ δὲ καὶ εἰς τὴν ἁγίαν ποιῶν τράπεζαν, σχηματίζει αὐτὸ ὡς προσκυνοῦν, καὶ τὰ ἐξῆς. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τεσσαράκοντα ἡμέραις βρέφος τῷ νομικῷ ναῷ προσαχθεὶς... Гоар. р. 267. Καὶ μετὰ τὸ Ἀμήν, σφραγίζει τὸ μέτωπον καὶ τὸ στόμα καὶ τὸ στήθος, καὶ οὕτως ὁ ἀνάδοχος λαμβάνει αὐτό, καὶ ποιεῖ ἀπόλυσιν.

л. 269 Ἀκολουθία εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον, ἤχου βηπτίσαι.

Начало см. въ Приложен. стр. 20. На второй заклинательной молитвѣ обрывается послѣдованіе чина крещенія, по недостатку листовъ, и продолжается далѣе съ конца молитвы: «Συντριβήτωσαν ὑπὸ τὴν σημείωσιν τοῦ τύπου τοῦ σταυροῦ σου G. ar. pag. 289 Εἶτα φέρων τὸ ἔλαιον, ἐμφυσᾷ εἰς αὐτὸ ὁ ἱερεὺς τρίτον καὶ σφραγίζει αὐτὸ τρίτον, λέγων· Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Ὁ δὲ ἱερεὺς, κλινόμενος ἐπέυχεται μυστικῶς· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πικτέρων ἡμῶν G. ar. pag. 289. Λαβὼν δὲ ὁ ἱερεὺς τὸ ἔλαιον, ἐκχεεῖ αὐτὸ εἰς τὸ ὕδωρ σταυροειδῶς τρίτον, ψάλλον σὺν τοῖς παροῦσι τὸ Ἀλληλούια, εἶθ' οὕτως λέγει· Εὐλόγητός ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ φωτίζων... Καὶ λαμβάνει εὐθὺς ὁ ἱερεὺς ἐκ τοῦ ἁγίου ἐλαίου τῷ δακτύλῳ αὐτοῦ καὶ ποιεῖ σταυροῦ τύπον ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ τοῦ στήθους, καὶ τῶν μεταφρένων, λέγων· Χρίεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα ἔλαιον ἀγαλλιᾶσσεως. Καὶ αὐθις χρίεται ὑπὸ τῆς μαίας ὄλῳ τῷ σώματι, τὸ δὲ πικίδιον, χαμικὶ κείμενον. Λαβὼν ὁ ἱε-

ρεὺς αὐτό, καταδύει αὐτό εἰς τὴν κολυμβήθραν τρίτον, ἐπιλέγων· Βαπτίζεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς. Ἄμην. Καὶ τοῦ Υἱοῦ. Ἄμην. Καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἄμην. Νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας... Ἐκάστη προσήρει κατάγων καὶ ἀνάγων, καὶ εὐθέως ἀνάγων αὐτὸ ἐκ τοῦ ὕδατος τῆς ἁγίας κολυμβήθρας, θέτει αὐτὸ ἐν ταῖς ἀγκάλαις τοῦ ἀναδόχου, ψάλλοντες· Μακάριοι ὦν... Καὶ ὁ ἱερεὺς· Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ φωτίζων... Εἶτα λέγει εὐχὴν εἰς ἅγιον μύρον. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Εὐλογητὸς εἶ. Κύριε ὁ Θεός παντοκράτωρ... Goar p. 290. Εἶτα χρίει αὐτόν... Прилож. стр. 23. После «Ἄμην» εἰς Χριστόν... εἶτα ἱστάμενος ὁ ἱερεὺς μνημονεύει τὸν νεοφώτιστον σὺν τῷ ἀναδόχῳ, καὶ γίνεται ἀπόλυσις, εἰ μὴ γε λειτουργεῖ, καὶ τὴν εὐχὴν τῆς κουράς καὶ κουρεύει αὐτό, εἶτα τὴν ἑτέραν εὐχὴν. Ἀπερχόμενοι δὲ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ψάλλουσιν οἱ παρεπόμενοι τὸ Ἄμην εἰς Χριστόν... Καὶ μετὰ ἑπτὰ ἡμέρας πάλιν φέρουσιν αὐτόν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ εἰς τὸ ἀπολοῦσαι, ἐνδύει δὲ αὐτοῦ τὸ σάβανον, τὴν ζώνην... См. до конца Прилож. стр. 24. Ἐτέρα εὐχὴ εἰς τὸ κουρεύσαι παιδίον. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Σε ἱκετεύομεν, Κύριε ὁ Θεός... и до конца Прилож стр. 25 сь прибавкою: Елѣт' боуτως μνημονεύει τὸν ἀνάδοχον καὶ ποιεῖ ἀπόλυσιν.

л. 279 Ἀκολουθία εἰς μνηστρα βασιλέων καὶ λοιπῶν, ἡγουν εἰς ἀρραβῶνα.

Ἰστανται οἱ νεόνυμφοι πρὸ τῶν ἁγίων πολῶν, τὸν μὲν ἄνδρα ἐκ δεξιῶν, τῇ δὲ γυναικὶ ἐξ ἀριστερῶν, καὶ τίθησι τὰ δακτυλίδια ἐπάνω τοῦ μανουαλίου, ἔνθα ἐστὶν ἡ ἁγία εἰκὼν, καὶ λέγει ὁ διάκονος· Εὐλόγησον, δέσποτα. Ὁ δὲ ἱερεὺς· Εὐλογητὸς ὁ Θεός ἡμῶν, εἶτα Βασιλεῦ οὐράνιε, Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἡμέρας, εἶτα τὸ παρόν· Τοῦ σταυροῦ σου τὸν τύπον ἐν οὐρανῷ θεασάμενος, καὶ ὡς ὁ Παῦλος τὴν κλῆσιν οὐκ ἐξ ἀνθρώπων δεξάμενος... κοντάκιον· Κωνσταντῖνος σήμερον σὺν τῇ μητρὶ τῇ Ἐλένῃ τὸν σταυρὸν ἐμφαίνουσι τὸ πανσεβάσμιον ξύλον... Καὶ ὁ διάκονος τὰ εἰρηνικά· Ἐν εἰρήνῃ... Ἐπὲρ τῆς ἄνωθεν... Ἐπὲρ τῆς εἰρήνης... Ἐπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ἐπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν... Ἐπὲρ τῶν εὐσεβεστάτων καὶ θεοφυλάκτων βασιλέων ἡμῶν παντός τοῦ παλατίου καὶ τοῦ στρατοπέδου αὐτῶν... Ἐπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα καὶ τῆς δούλης τοῦ Θεοῦ... Ἐπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὰ μνηστρα ταῦτα τῇ χάριτι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος... Ἐπὲρ τοῦ παρασχεθῆναι αὐτοῖς σωφροσύνην καὶ σύνεσιν... Ἐπὲρ τοῦ ρυσθῆναι αὐτούς... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας ἀχράντου... Ὅτι πρέπει σοι... Confer. Εὐχολ. Goar p. 310. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεός ὁ αἰώνιος, ὁ τὰ διηρημένα... Goar p. 311. Εὐχὴ τῶν ἀρραβῶνων. Τοῦ Κυρίου δεηθῶ.

μεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῷ παιδί τοῦ πατριάρχου Ἀβραάμ συμπορευθεὶς... *Goar* p. 311, ἡ σὺ πριβάβκοιο: τοὺς δὲ συμπαρόντας ἀγίασον καὶ διαφύλαξον εὐχαῖς καὶ ἰκεσίαις τῆς ὑπερενδόξου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας καὶ πάντων τῶν ἁγίων σου. Ὅτι Σὺ εἶ φύλαξ καὶ σκέπη πάντων ἡμῶν, ὁ Θεὸς, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν τῷ Πατρὶ... Εὐχὴ ἑτέρα. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Σῶτερ ἀγαθὲ καὶ φιλάνθρωπε, τὸν ἀβραβῶνα τοῦτον ἰσχυρὸν καὶ βέβαιον διαφύλαξον, ἵνα γένηται αὐτοῖς τὸ συνάλλαγμα¹⁾ τῆς συναφείας, εὐσταθές, εἰρηλικόν, πολυχρόνιον, ἀδιάλυτον καὶ ἀκατάγνωστον. Σὺ γὰρ εἶ Κύριος μόνος καὶ δύνασαι πάντα, ἀδυνατεῖ δὲ σοὶ οὐδέν. Ὅτι, σὸν τὸ κράτος καὶ σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις... Εἶτα λαμβάνει ὁ ἱερεὺς τὰ δακτυλῖδια καὶ ἀνταλλάσσει ταῦτα τοῖς νεονύμοις ἐκ τρίτου, καὶ τὸ μὲν χρυσοῦν, εὐλογῶν αὐτό, δίδωσι τῷ ἀνδρὶ, τὸ δὲ ἀργυροῦν τῇ νόμφῃ, καὶ λαβῶν τὰς δεξιὰς χεῖρας αὐτῶν, παραδίδωσιν ἀλλήλοις, καὶ λέγει ὁ ἱερεὺς: Εἰρήνη πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν ἐξ ἔθνῶν μνηστευσάμενος... *Goar* p. 311 Καὶ λαβῶν αὐτοὺς ὁ ἱερεὺς ἐκ τῶν πεπλεγμένων χειρῶν, φέρων αὐτοὺς ὀλίγον ἔμπροσθεν αὐτοῦ, ψάλλον τὸν παρόντα ψαλμὸν, ἤχος β'. Μακάριοι πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν Κύριον... до конца безъ припѣвовъ. Δεῖ γινώσκειν, ὅτι ἐὰν θέλωσιν ἐν τῷ αὐτῷ καὶ στεφανωθῆναι, ἴσταται αὐτοὺς ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ λέγει τὰ διακονικὰ τοῦ στεφανώματος καὶ τὴν ἀκολουθίαν ὅλην, εἰ δὲ εὐλογῆσαι μόνον, ποιεῖ ἐκτενὴν καὶ ἀπόλυσις.

л. 283 об. Ἀκολουθία τοῦ στεφανώματος.

Εὐλογεῖ ὁ ἱερεὺς, Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία, τὸ ἀπολυτικίον τῆς ἡμέρας, καὶ εὐθὺς ὁ διάκονος τὴν συναπτὴν, λέγων οὕτως: Ἐν εἰρήνῃ. Ἐπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ἐπὲρ τῆς εἰρήνης... Ἐπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου... Ἐπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ... Ἐπὲρ τῆς ἐν Θεῷ συζεύξεως καὶ ἐνώσεως καὶ ὁμοιοῦς αὐτῶν... Ἐπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι... Ἐπὲρ τοῦ παρασχεθῆναι αὐτοῖς... Ἐπὲρ τοῦ εὐφρανθῆναι αὐτοὺς... Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς χαρίσθαι αὐτοῖς τὸν γάμον τίμιον καὶ τὴν κοίτην ἀμίαντον... Ἐπὲρ τοῦ ρυσθῆναι αὐτοὺς... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Ὅτι πρέπει... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος, ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον καὶ ἐκ τῆς πλευρᾶς αὐτοῦ ἀνοικοδομήσας γυναῖκα... *Goar* p. 317. Εἶτα λαβῶν ὁ ἱερεὺς τὸ ἐν στέφανον²⁾ ἀπὸ τῆς ἁγίας τραπέζης καὶ σχη-

¹⁾ Ркп. святогроб. бидл. XVI в. № 86, καὶ συνάλλαγμα αὐτῶν εἰς πολὺν χρόνον καὶ ἀδιάλειπτον. Ὅτι Σὺ εἶ εὐλογῶν καὶ ἀγιάζων... ²⁾ Ркп. Сиб. бидл. 1566 г. № 996 τὸν στέφανον ποιεῖ σταυροῦ τύπον εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ γαμβροῦ, λέγων: Στέφεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ... Ὁμοίως καὶ εἰς τὴν

ματίσας σταυροῦ τύπον ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ γαμβροῦ, λέγει· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξῃ καὶ τιμῇ στεφάνωσον αὐτόν. Ἐῖτα λαβὼν καὶ τὸ ἕτερον στέφανον, στέφει τὴν νύμφην, λέγων· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξῃ καὶ τιμῇ στεφάνωσον αὐτήν. Ἐῖθ' οὕτως εὐλογεῖ ἀμφοτέρους, λέγει· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξῃ καὶ τιμῇ στεφάνωσον αὐτούς. Ἐθῆκας ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν στεφάνους ἐκ λίθων τιμίων, ζωὴν ἡτήσατό σε καὶ ἔδωκας αὐτοῖς μακρότητα ἡμερῶν εἰς αἰῶνα αἰῶνος. Καὶ συμπλέξας ἀλλήλων τὰς δεξιὰς αὐτῶν χεῖρας, λέγει ὁ ἱερεὺς· Εἰρήνῃ πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν... Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τῇ σωτηριώδῃ σου οἰκονομίᾳ... Goar p. 318. Προκείμενον 1), ἤχος δ'. Δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας... Στίχος· Κύριε ὁ Κύριος ἡμῶν ὤς... Πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολῆς· Ἀδελφοί, οὕτως ὀφείλουσιν οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶν τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας, ὡς τὰ ἑαυτῶν σώματα... Τέλος· Καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. Ἀλληλουάριον. Ἐθῆκας ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν... Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην Goar p. 318. Εἴπωμεν πάντες... Κύριε παντοκράτωρ... Ἐλέησον ἡμᾶς. Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου... Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους... Ὅτι ἐλεήμων... 2) Καὶ εἰ μὲν ἔστι καθαρόν καὶ πρῶτον συνοικέσιον, καὶ βούλονται κοινωνῆσαι, λέγει ὁ ἱερεὺς μεγαλοφώνως τὴν ἐκφώνησιν ταύτην· Καὶ καταξίωσον ἡμᾶς, Δέσποτα... Ὁ λαὸς τὸ Πάτερ ἡμῶν. Ὅτισοῦ ἔστιν... Εἰρήνῃ πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν... Καὶ τίθεται τὸ ποτήριον ἐπάνω τοῦ μανουαλίου. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεός, ὁ τὰ πάντα ποιήσας τῇ ἰσχύϊ σου, καὶ στερεώσας τὴν οἰκουμένην, καὶ κοσμήσας τὸν στέφανον πάντων τῶν πεποιτημένων ὑπὸ σοῦ, ὁ τὸ ὕδωρ εἰς οἶνον μεταβαλὼν καὶ ἐμπλήσας τῇ εὐφροσύνῃ τῆς σῆς ἀγαθότητος τοὺς ἐν τῷ γάμφῳ ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας καὶ τὸ ποτήριον, τὸ κοινὸν τοῦτο... Goar p. 319. Καὶ αὐθις ψάλλουσι· Ποτήριον σωτηρίου λήψομαι... Καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον ὁ ἱερεὺς ποτίζει πρῶτον τῷ ἀνδρὶ, εἶτα τῇ γυναικὶ ἐκ τρίτου. Δεῖ εἰδέναι, ὅτι ἐὰν ἔστι πρῶτον συνοικέσιον καὶ εἰσὶν καθαροὶ καὶ ἄμωμοι, καὶ θέλουσιν ἵνα κοινωνῆσαι ἐκ τοῦ ἀχράντου σώματος καὶ τοῦ τιμίου αἵματος τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, φυλάσσεται μερὶς ταύ-

γυναῖκα λαβὼν τὸ στέφανον, ποιεῖ σταυρὸν λέγει· Στέφεται ἡ δοβλή τοῦ Θεοῦ. καὶ εὐθέως εὐλογεῖ αὐτούς ἐκ γ' λέγων· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξῃ καὶ τιμῇ στεφάνωσον αὐτούς. Ἐθῆκας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν κ. τ. λ.

1) Ἐθῆκας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν... 2) За воэгласомъ молитва: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τῇ σωτηριώδει σου οἰκονομίᾳ καταξίωσας Goar pag. 330. Ἀντιλαβοῦ, σώσον... Τὴν ἡμέραν. Καὶ καταξίωσον ἡμᾶς, Δέσποτα... Ὅτι σοῦ ἔστιν... Εἰρήνῃ πᾶσι. Τὰς κεφαλὰς. Καὶ εὐλογεῖ τὸ ποτήριον, λέγει τὴν εὐχὴν μυστικῶς· Ὁ Θεός, ὁ πάντα ποιήσας τῇ ἰσχύϊ σου Goar p. 331 и т. д. до конца, какъ у Гоара.

του ἀπὸ τῆς λειτουργίας καὶ μετὰ τὸ εἰπεῖν τὸν ἱερέα· Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία, λέγει ὁ ἱερεὺς· Πρόσχωμεν, ἢ ὁ διάκον(ος)· Τὰ ἅγια τοῖς ἁγίοις. Ὁ λαός· Εἷς ἅγιος, εἷς Κύριος... Καὶ τότε κοινωνεῖ αὐτούς, φάλλοντες τὸ Ποτήριον σωτηρίου... Εἶτα λέγει τὴν εὐχὴν ἐπάνω τοῦ κοινού ποτηρίου τὸ Ὁ Θεός, ὁ τὰ πάντα ποιήσας... См. выше. стр. 741. Καὶ ὕστερον δίδωσιν ὁ ἱερεὺς τὸ κοινὸν ποτήριον, εἶτα τὴν εὐχὴν· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ἀδελφοί, χαίρετε ἐν Κυρίῳ, πάντοτε πάλιν ἐρῶ χαίρετε. *Красно-селу. Свѣд. о нѣк. литург. рупкоп. Ват. библ. стр. 106.* Εἶτα λαβὼν ὁ ἱερεὺς τοὺς νεανόμφοις ἐκ τῶν πεπλεγμένων χειρῶν, εἰσοδεύει γύροθεν, φάλλον τὸ Ἅγιοι μάρτυρες... Δόξα σοι Χριστέ ὁ Θεός... Ψάλλον αὐτά, συνακολουθῶν τοὺς νεανόμφοις καὶ ὁ σύντεκνος. Εἶτα λέγει τὴν εὐχὴν· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ παραγενόμενος ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας καὶ τὸν ἐκεῖσε γάμον εὐλογήσας, αὐτὸς εὐλόγησον καὶ τοὺς δούλους σου τούτους εἰς εισόδους καὶ ἐξόδους, πληθύνον αὐτῶν τὴν ζωὴν, ἀνάλαβε αὐτῶν τοὺς στεφάνους ἐν τῇ βασιλείᾳ σου καὶ ἐν τῇ ἐπάρσει τῶν στεφάνων αὐτῶν, παράσχου αὐτοῖς στεφάνους αἰωνίους, ἀμαραντίνους, ἀνεπιβουλεύτους, ἀμώμους καὶ ἀσπίλους, διατηρῶν αὐτούς, πάντοτε νῦν καὶ αἰεῖ... Conf. Gohr p. 320. Εἶτα ποιεῖ ἐκτενήν· Ἐλέησον ἡμᾶς ὁ Θεός... Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους ζωῆς... Καὶ αὐθις μετὰ τὴν ἐκφώνησιν, ποιεῖ ἀπόλυσιν· Ὁ ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας τίμιον ἀναδείξας τὸν γάμον... Gohr p. 320.

л. 290 об. Εὐχὴ εἰς τὸ ἐπάραι τὰ στέφανα.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ τὸν τοῦ ἐνιαυτοῦ στέφανον εὐλογήσας... Εὐχολ. Gohr p. 325.

л. 291 Εὐχὴ ἑτέρα εἰς τὸ λύσαι τὰ ἱερά στέφανα.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεός ὁ ἅγιος καὶ δίκαιος, ὁ εὐλογῶν ἔτι δίκαιον... Εὐχὴ ἑτέρα εἰς τὰ ἀπολύσια. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεός, ὁ παραγενόμενος ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας καὶ τοὺς ἐκεῖσε ὄντας εὐλογήσας, αὐτὸς εὐλόγησον καὶ τοὺς δούλους σου τούτους ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ πνευματικῇ, εὐλόγησον αὐτῶν τὴν ζωὴν, ἀνάλαβε τοὺς στεφάνους αὐτῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν, ἀσπίλους καὶ ἀμέμπτους καὶ ἀνεπιβουλεύτους διαφυλάττων καὶ σκέπων αὐτούς τῇ χάριτί σου. Ὅτι σὺ εἰ εὐλογῶν καὶ ἁγιαζῶν τὰ σύμπαντα, Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ.. Καὶ εὐθὺς ποιεῖ ἀπόλυσιν.

л. 292. Ἐτέρα ἀκολουθία εἰς διγαμοῦντας

Εὐλογήσαντος τοῦ ἱερέως, λέγομεν Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστὶν, τροπάριον τῆς ἡμέρας καὶ εὐθὺς Τοῦ Κυρίου δεη-

θῶμεν. Καὶ ἐπιτιθεμένων τῶν στεφάνων ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸν Ἀβραὰμ φίλον καλέσας καὶ τὸν Ἰσαὰκ ὑπεραγαπήσας καὶ τῷ Ἰακώβ εἰς γυναῖκα τελείαν συνάψας, οἰκονομήσας δὲ αὐτὸν καὶ δευτέρας κοίτης ἐν Ῥαχὴλ κοινοῦνῃσαι, αὐτὸς καὶ νῦν εὐλόγησον καὶ (τοὺς) δούλους σου τόνδε καὶ τήνδε, καὶ ἀγιάσον τοὺς δευτέρου συνοικέσιον ἐρχομένους, διὰ τε τὴν τῆς φύσεως ἐπήρειαν καὶ τὴν ἐν νεότητι ἐπισυμβᾶσαν χηρίαν· Σὺ γὰρ Κύριε συγκαταβαίνων τῇ ἀσθενείᾳ ἡμῶν διὰ Παύλου τοῦ σκευοῦ τῆς ἐκλογῆς σου ἐνομοθέτησας, κρεῖσσον εἶναι τῆς σωματικῆς πυρώσεως, τὸν ἐν Κυρίῳ γάμον ἀστασίαστον αὐτῶν καὶ εἰρηναίαν τὴν ζωὴν διατήρησον, σωφρόνως αὐτοῦ βιοῦν εὐδοκῶν καὶ τοῖς προστάγμασί σου ἐπαγρυπνεῖν, μὴ παρεμποδιζομένου ἐκ τοῦ τῆς συζυγίας δεσμοῦ. Ὅτι σὺν τῷ κράτος καὶ σοῦ ἐστὶν ἡ βσιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ. . Красносельц. стр. 113 прим. Καὶ γίνεται ἀπόλουςις.

л. 293 об. Ἀκολουθία εἰς ἀδελφοποίησιν.

Εἰσερχονται εἰς τὸν ναὸν καὶ τίθησιν ὁ ἱερεὺς τὸ ἀναλόγιον καὶ εἰσφέρει τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον ἐν τῷ ἀναλογίῳ, καὶ ὁ προειπὼν, τίθησ' πρῶτος τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, εἶτα ὁ δευτέρος καὶ ὁ τρίτος καὶ ζύνει αὐτούς, καὶ βασιτάζουσι κηρούς ἄπτοντας, καὶ λέγει ὁ ἱερεὺς εὐλογητόν, Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, ἀπολυτικίον τοῦ ἁγίου τῆς μονῆς καὶ τῆς ἡμέρας καὶ εὐθὺς ὁ ἱερεὺς. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πάντα πρὸς σωτηρίαν ἡμῶν χαρισάμενος... Goar. pag. 707. Εὐχὴ ἑτέρα. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, καὶ ποιήσας καὶ πλάσας τὸν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα σὴν καὶ ὁμοίωσιν, καὶ δὸς αὐτὸν ἐξουσίαν πᾶσι σαρκὸς αἰθίου, ὁ καὶ νῦν εὐδοκήσας τοὺς ἁγίους σου μαθητὰς καὶ ἀποστόλους σου Φίλιππον καὶ Βερθολομαῖον ἀδελφοὺς γενέσθαι, οὐ δεσμομένους φύσεως, ἀλλὰ πίστεως τρόπῳ, ὁ καὶ τοὺς ἁγίους σου μάρτυρας Σέργιον καὶ Βάκχον, ἀδελφοὺς γενέσθαι καταζήσας καὶ τοὺς δούλους σου τούτους εὐλόγησον τόνδε καὶ ὁ δεῖνα, οὐ δεσμομένους φύσεως, ἀλλὰ πίστεως τρόπῳ, δὸς αὐτοῖς τοῦ ἀγαπᾶν ἀλλήλους καὶ ἀμισήστους καὶ ἀσκανδαλίστους, ἵνα πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτῶν ὁσάξωσι τὸ πανάγιον ὄνομά σου πρεσβεῖαις τῆς ὑπερευλογημένης Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, τῶν ἁγίων ἐνδόξων πανευφήμων ἀποστόλων Φιλίππου καὶ Βερθολομαίου, τῶν ἁγίων μαρτύρων Σεργίου καὶ Βάκχου, τῶν ἁγίων καὶ ἐνδόξων μεγάλων μαρτύρων Γεωργίου, Δημητρίου καὶ Θεοδώρων, καὶ πάντων τῶν ἁγίων σου· Ὅτι Σὺ εἶ ὁ εὐλογῶν καὶ ἀγιάζων, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν

δόξαν... См. выше стр. 31—32, 466. Εἰρήνην πάσι. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν... Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸν χορὸν τῶν ἁγίων σου ἀποστόλων ἐπιλεξάμενος εἰς μίαν ποιμνὴν καὶ ἐκκλησίαν μίαν καὶ ἐξαποστείλας αὐτοὺς εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης κηρύξαι τὰ σὰ προστάγματα, αὐτὸς καὶ τοὺς δούλους σου τούτους, οὓς ἠυδόκησας στήναι ἐνώπιόν σου καὶ ἀδελφοὺς γενέσθαι πνευματικοὺς οὐ δεσμῶ φύσεως, ἀλλὰ τρόπῳ πίστεως καὶ Πνεύματος Ἁγίου, αὐτὸς, φιλάνθρωπε, κατάπεμψον τὴν χάριν τοῦ παναγίου σου Πνεύματος εἰς τὸ ἀγαπᾶν ἀλλήλους ἀφθόνως, ἀμίσως, ἀσκανδαλίστως, καὶ ἐν εὐχαριστίᾳ εἶναι αὐτοὺς πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτῶν, πρεσβείαις τῆς πανάγου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας καὶ πάντων τῶν ἁγίων σου. Ὅτι ἠυλόγηται καὶ δεδόξασται τὸ πάντιμον καὶ μεγαλοπρεπὲς ὄνομά σου... Εἶτα ψάλλομεν τροπάριον εἰρημένον, ἦχος πλ. β'. Τῷ συνδέσμῳ τῆς ἀγάπης... Goar. pag. 708. Δις ἡ ὅσον βούλει. Εἶτα Ἐλέησον ἡμᾶς... Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλεύσεως... Καὶ ἀσπάζονται ἀλλήλοις οἱ ἀδελφοὶ καὶ κοινωνεῖ αὐτοὺς καὶ ἀπέρχονται. Εἰ δὲ θέλουν γενέσθαι λειτουργίαν, μετὰ τὸ εἰπεῖν τὸ εὐαγγέλιον, γίνεται ἡ ἀκολουθία καὶ εἰς τὴν ἔκτενὴν πάλιν μνημονεύονται οἱ ἀδελφοποιηθέντες καὶ ἀπόλυσις.

1. 296 ὁβ. Εὐχὴ, ἣτις λέγεται παρὰ τοῦ ἀρχιερέως ἢ τοῦ ιερέως ἐπὶ τὸν μέλλοντα μεταλαβεῖν τῶν θεῶν μυστηρίων.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, Υἱὲ καὶ λόγε Θεοῦ τοῦ ζῶντος ποιμὴν καὶ ἀμὲν Goar p. 536.

1. 300. Τάξις γινόμενη, εἰ συμβῆ μιανὸν ἢ ἀκάθαρτον προσφάτως ἐμπεσεῖν ἐν ὑποληνίῳ οἴνῳ ἢ ἀγγεῖῳ ἐλαίου.

Χρὴ τὸ ἐμπεσόν καὶ ἀκάθαρτον παραχρῆμα αἵρεσθαι καὶ ρίπτεσθαι ἔξω καὶ ἕτερον ἀγγεῖον πλύνεσθαι καθαρῶς ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν, καὶ οὕτω τὸν ἱερέα λαβόντι θυμίαμα, ποιεῖ εὐλογητόν, καὶ ἄρχεται τὸ Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, καὶ θυμίων αὐτὸ δεόντως ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν, καὶ μετὰ τοῦτο βαλεῖν ὕδωρ τῶν ἁγίων θεοφανίων, ποιῶν τρεῖς σταυροὺς, καὶ τότε μεταβαλεῖν τὸ ἔλαιον ἢ τὸν οἶνον εἰς αὐτὸ ἐκ τοῦ μαιθέντος ἀγγείου, καὶ ἅψαι κηρὸς δύο καὶ θυμιάσαι σταυροειδῶς γύροθεν ἐκ τρίτου, καὶ οὕτως ἐπεύξασθαι τῷ ἀγγεῖῳ. Μετὰ δὲ τὸ Τρισάγιον καὶ τὸ ἀπολυτικίον. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τῇ ἐνσάρκῳ καὶ σωτηρίῳ σου οἰκονομία διαστειλάμενος, μὴ τὰ εἰσπορευόμενα εἰς τὸ στόμα κοινῶν τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ πάντα καθαρὰ εἶναι τοῖς καθαρῶς, ὁ ἐπὶ τῇ εἰς σὲ πίστει ταῦτα ἐργαζομένοις, καὶ ὁ διὰ τοῦ σκεύους τῆς ἐκλογῆς σου Παύλου τοῦ ἀπο-

στόλου.. Goar. p. 481. Καὶ ἐπιχέων αὐθις ἐκ τοῦ ὕδατος τῶν ἁγίων θεοφανίων τρίτον σταυροειδῶς, ἀπογεύσθω πρῶτον ὁ ἱερεὺς ἐκ τοῦ ἁγιασθέντος, εἶτα ὁ λαὸς καὶ ποιεῖ ἀπόλουσιν. Εἰ μὲν τι συμβῆ τὸ ἐμπέσον ἀκάθαρτον χρονίσαντος ἐν τῷ ἀγγεῖφ ἢ τοῦ οἴνου, ἢ τοῦ ἐλαίου καὶ σαπῆναι, ἐχέεσθαι τὸν οἶνον, ἢ τὸ ἔλαιον καὶ μηδένα αὐτὸν ἄπτεισθαι.

λ. 302. Ἀκολουθία εἰς φρέαρ μινθέν.

Χρῆ πρῶτον ἀντλήσαι ἐκ τοῦ φρέατος κάδους μ'. καὶ χύσαι ἔξω, καὶ οὕτως βαλεῖν ἁγίασμα τῶν ἁγίων θεοφανίων σταυροειδῶς τρίτον, ἄψαι τε κηρούς καὶ θυμιάσαι περίξ, καὶ οὕτως ἐπεύχεται, καὶ πρῶτον ποιεῖ εὐλογητὸν, Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, ἀπολυτίκιον τῆς ἡμέρας καὶ θεοτοκίον, καὶ αὐθις ἄρχεται οὕτως· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγιασθῆναι τὸ ὕδωρ τοῦτο τῇ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ καὶ ἐπιφοιτήσῃ τοῦ ἁγίου Πνεύματος... Ὑπὲρ τοῦ καταπεμφθῆναι αὐτῷ τὴν χάριν τῆς ἀπολυτρώσεως τὴν εὐλογίαν τοῦ Ἰορδάνου. . Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας. . Ὅτι πρέπει... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ μέγας καὶ ἀνεξιχνίαστος, καὶ πάσης κτίσεως δημιουργός, ὁρατῆς τε καὶ ἀοράτου, ὁ τῷ κορυφαίῳ τῶν ἀποστόλων σου Πέτρῳ δι' ὄραματος... См. выше стр. 48. Καὶ ποιεῖ σταυρὸν μετὰ τοῦ ὕδατος τῶν ἁγίων θεοφανίων καὶ ἀπογεύεται πρῶτον ὁ ἱερεὺς.

λ. 303 οβ. Εὐχὴ εἰς σκεῦος μινθέν.

Ὅμοίως δὲ εἰ καὶ ἐν ἐτέρῳ σκευεὶ κενῷ ἐμπέσοι μιαρὸν. Χρῆ καὶ αὐτὸ πλύνεσθαι, καὶ βαλλομένου ἁγιάσματος σταυροειδῶς γίνεσθαι εἰς τὴν εὐχὴν ταύτην. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα καρδιογνώστα, ὁ ἐπιστάμενος τὰ ἀπόρρητα καὶ γινώσκων τὰ πάντα πρὶν γενέσεως αὐτῶν, Σὺ μόνος ὁ νομοθετήσας ἐν νόμῳ ἁγίῳ σου. . См. выше стр. 468.

λ. 304 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ τρυγὴν ἀμπέλου.

Ὁ Θεὸς Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ εὐδοκήσας ἄμπελον κληθῆναι Goar. pag. 552.

λ. 305. Εὐχὴ ἐτέρα εἰς εὐλόγησιν οἴνου.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἀγαθὲ καὶ φιλόνηρωπε, ἔπιθε ἐπὶ τὸν οἶνον τοῦτον Goar. pag. 553.

λ. 306. Εὐχὴ ἐπὶ πλοίου μέλλοντος πλεῦσαι. Δέσποτα Κύριε, ὁ καταξίωσας συμπλεῦσαι τοῖς μαθηταῖς. Εὐχολ. Goar. pag. 684.

λ. 306 οβ. Εὐχὴ εἰς τὸ φυτεῦσαι ἀμπέλων. Σὺ εἶ ἡ ἀμπελος ἡ ἀληθινή, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ ὁ Πατὴρ σου ὁ γεωργός ἐστιν, Σὺ καὶ τοὺς ἀποστόλους σου ἐκάλεσας κλήματα... Goar. pag. 551.

л. 307 об. Εὐχή ἐπὶ θέρους

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ τὴν πολλὴν σου εὐσπλαγγίαν ἀγαθῶν ἡμᾶς καὶ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον, ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, ὁ πλάσας θέρος καὶ ἔαρ καὶ εὐλογήσας τὸν κύκλον τοῦ ἐνιαυτοῦ Goar. pag. 524.

л. 308. Εὐχή ἑτέρα εἰς τὸ σπεῖραι σπóρον ἐν τῇ ἀρούρα τῆς γῆς.

Δέσποτα Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐκ τῆς ἀσπόρου ἀρούρας καὶ ἐκ τῆς χώρας τῆς μὴ δεξιμένης τὴν σπορὰν βλαστήσας, τῆς ἀειπρθένου Θεοτόκου Μαρίας. См. ниже ркп. м. Есфигм. № 208.

л. 310—327. Μηνολόγιον σὺν Θεῷ ἀγίῳ.

л. 328—339. Кондаки и тропари отъ недѣли мытаря и фарисея по недѣлю всеѣхъ святыхъ.

л. 339 об. Εὐχή, λεγομένη εἰς ἄμπελον, εἰς κήπον, εἰς περιβόλιον, εἰς χωράριον καὶ εἰς χώραν, εἰ συμβῆ βλάπτεσθαι ὑπὸ ἐρπετῶν.

Δεῖ γίνεσθαι λειτουργίαν... Goar. p. 554—556, по безъ упоминанія имени—Ἰουλιανοῦ καὶ Λίβουοις ἢ καὶ ἀμφοτέρων. После первой молитвы: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν ἀρχῇ τῆς δημιουργίας εὐφραδύεται τρίτη μοлитва, по Гоару, а третье мѣсто занимаетъ вторая у Гоара.

л. 346 об. Вышеприведенная приписка о времени написанія рукописи.

л. 347. Начинаяются молитвы, писанныя рукою XVIII столѣтя: Εὐχή ἐπὶ οἰκίας περιεργασμένης ὑπὸ κακῶν.

Κύριε ὁ Θεὸς τῆς σωτηρίας ἡμῶν, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ὁ τοῖς χειροῦσι ἐποχοῦμενος, ὁ ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς, ἐξουσίας καὶ δυνάμεως καὶ κυριότητος, Σὺ εἶ μέγας καὶ φοβερός...

л. 349. Εὐχή εἰς πᾶσαν ἀρρώστιαν.

Δέσποτα παντοκράτωρ, ἰατρὲ ψυχῶν καὶ σωμάτων, ὁ ταπεινῶν καὶ ἀνυψῶν καὶ παιδεύων πάλιν ἰώμενος... Goar. p. 549.

л. 349 об. Εὐχή εἰς τὸ εὐλογῆσαι ἐδέσματα κρεῶν τῇ ἀγίᾳ καὶ μεγάλῃ κυριακῇ τοῦ Πάσχα.

Ποιεῖ ὁ ἱερεὺς εὐλογητόν, τὸ Χριστὸς ἀνέστη γ'. εἶτα 'Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ἐπίσκεψαι, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, εἰς τὰ ἐδέσματα τῶν κρεῶν καὶ ἀγίασον αὐτὰ... Goar. pag. 566.

л. 350 об. Εὐχή εἰς τὸ εὐλογῆσαι τυρὸν καὶ ὠά.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ κτίστης καὶ δημιουργὸς τῶν ἀπάντων... Goar. p. 568.

Εὐχή ἐπὶ ἄλατος.

Ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ παραγενόμενος ἐν Ἱεριχῶ ἐπὶ Ἐλισσαίου τοῦ προφήτου... Goar. p. 561.

л. 351. Εὐχή τῶν ἁγίων ἑπτὰ παιδῶν εἰς ἀσθενῆ καὶ μὴ ὑπνοῦντα.

Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ αἰνετός, καὶ ἀκατάληπτος, καὶ ἀνεκδήγητος... Goar. p. 559.

л. 353. Εὐχή εἰς νήπιον.

Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τεχνεὺς ἐκ τῆς παναχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου... Goar. pag. 261.

ХСVII. № 129 Ω. Εὐχολόγιον, рукопись лавры св. Аѳанасія на Аѳонѣ въ 4 долю листа, 373 листа, писана скорописью 1522 года, какъ это видно изъ слѣдующей приписки въ концѣ ея: Ἔτους, Ϛλ' Ἰνδικτ. ιε' ἐν δὲ τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας, αφκβ' μαρτίῃ ιε' ἡμέρα γ'. Οἱ καὶ γραφεῖς ἁμαρτωλοὶ Πέτρος ἱερεὺς καὶ πρωτοπαπᾶς Κάρπος εὐχεσθὲ τους. Рукопись начала не имѣеть.

л. 1. Чипъ вечерни безъ начала.

л. 2. Εὐχαὶ ἐωθιναί.

л. 6. Εὐχαὶ τῆς παννουχίδος.

л. 8. Молитвы на великой вечерни.

л. 11. Ἀκολουθία τῆς ἁγίας Πεντηκοστῆς, ἧται τῆς γονυκλισίας.

л. 20. Ἀκολουθία τοῦ ἁγιασμοῦ τῶν ἁγίων Θεοφανίων.

л. 27. Ἀκολουθία τοῦ ἁγιασμοῦ εἰς τὰς ἀρχιμηνίας.

л. 34 об. Εὐχή λεγομένη εἰς τὰς γυναῖκας καὶ τὰς ἐν τῇ λεχώ, εἰς τὴν μαίαν.

л. 35. Εὐχή, λεγομένη εἰς γυναῖκα λεχώ.

л. 35 об. Εὐχή εἰς ἀπόβλουσιν γυναῖκα.

л. 36 об. Τάξις βαπτίσματος εἰς νηπίον, κατεπειγόμενον ὑπὸ θανάτου.

л. 37. Εὐχή εἰς κατασφραγίσαι πκιδίον τῇ η' ἡμέρα τῆς γεννήσεως αὐτοῦ.

л. 38. Εὐχή μ' τῶν ἡμερῶν.

л. 39 об. Τάξις γινομένη ἐπὶ τὸ ἅγιον βάπτισμα.

л. 49 об. Εὐχή εἰς τὸ ἀπολοῦσαι τὸν φωτισθέντα τῇ η' ἡμέρα.

л. 50 об. Εἰς τὸ ἀποκουρεῦσαι παιδίον.

л. 51 об. Ἀκολουθία εἰς μνηστρα γάμου.

л. 59 об. Εὐχή τοῦ θαλάμου, ἧγουν τοῦ παστοῦ.

л. 61. Ἀκολουθία εἰς διγαμοῦντας.

л. 63. Ἀκολουθία εἰς τὸ ποιῆσαι ἀδελφοποίησιν.

λ. 64 об. Εὐχή εἰς τὸ ἐπάραι παιδίον ἀπὸ ἐκκλησίαν.

λ. 66. Ἀκολουθία ἐὰν συμβῆ τὸ ἐμπεσεῖν πρὸς φρέατος ἐκ τῶν ἀκαθάρτων и другія молитвы на различные случаи.

λ. 88. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐλαίου.

λ. 108 об. Ἀκολουθία παρακλητικὴ εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον.

λ. 114. Апостольскія и евангельскія недѣльные чтенія на цѣлый годъ.

λ. 268. Утреннія 11 евангелій.

λ. 265 об. Апостольскія и евангельскія чтенія на цѣлый годъ по Мѣсяцеслову.

ХСVIII. № MLXI. Ἀκολουθία εἰς ἱερεῖς κεκοιμημένους изъ рукописнаго евангелія русскоѣ Пантелеимоно-аѳонскоѣ библіотеки 1535 года¹⁾, л. 191—229.

Ἀπέρχονται δύο ἢ τρεῖς ἱερεῖς καὶ ἐνδύουσιν αὐτὸν καὶ ἀποπλύνουσιν αὐτὸν καὶ ἀποσπογγίζουσι καὶ ἐνδύουσιν ἱμάτιον καθαρὸν καὶ ἀντὶ σαβάνου στιχάριον, ἐπιτραχήλιον καὶ φελώνιον, ψάλλοντες τὸν ν', καὶ καλύπτουσι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ μετὰ καλύμματος, καὶ τιθέασιν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ χεὶρὶ γεγραμμένην τὴν ὀπισθάμβρον εὐχήν, καὶ εὐλογήσαντος τοῦ ἱερέως, εἰσφέρουσι τὸ λείψανον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, λέγοντες τὸ ἐξάψαλμον, στάσεις β' καὶ μνημονεύουσι, ὡς ἔθος τῶν ἱερέων. Ἐλθόντες εἰς τὴν ἐκκλησίαν, θέτουσι τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον ἐπὶ στέρνοις τοῦ λειψάνου καὶ ἄφαντες κηροῦς μνημονεύουσι, ψάλλοντες τὸ Ἀλληλουῖα μετὰ τῶν στίχων καὶ τῶν τροπαρίων, καθὼς δηλοῖ τὴν τῶν λαϊκῶν ἀκολουθίαν, καὶ ψάλλουσι τὸ Ἀμωμον ὦ(ς) σὺνῆδες. Ὅταν δὲ μέλλουσιν εἰπεῖν τὸ Ἐγγισάτω ἡ δέησίς μου ἐνώπιόν σου, Κύριε, κατὰ τὸ λόγιόν σου συνέτισόν με, σὺν τῷ στίχῳ, ἄρξου ἐδῶ πᾶσαν τὴν ἀκολουθίαν, καὶ ψάλλομεν τὰ παρόν(τα) τροπάρια ταῦτα εἰς ἦχον πλ. α'. Οὐκ ἔστι τῶν ἐν τῷ βίῳ τερπνῶν οὐδὲν, ὃ οὐ παρελεύσεται... Στίχος· Εἰσέλθοι τὸ ἀξίωμα μου... Ἰάσω τὴν συντριβὴν μου, Χριστέ, σάυτον κενώσας ὁ ὕψιστος. Στίχος· Ἐξηρῶξαντο τὰ χεῖλη μου ὕμνον... Καθεῖλες τὴν τοῦ θανάτου ὄφρην τῷ σῶ πάθει ἀναμάρτητε.. Στίχος· Φθέγγεαιτο ἡ γλῶσσα μου τὰ λόγιά σου... Ὁ μόνος τὰ τῶν ἀνθρώπων εἰδῶς, Χριστέ, ἄθλα καὶ κρύφια... Στίχος· Γενέσθω ἡ χεὶρ σου τοῦ σῶσαί με. Τὸ θεῖον καὶ ἀκατάληπτον φῶς, Χριστέ πάντων, ἡ ἀνάστασις ὁ ἄυλος γλυκασμός...

¹⁾ Приписка въ рукописи: Ἐτελειώθη μηνὶ δεκεμβρίῳ εἰκάδι τετάρτῃ ἡμέρᾳ ἐ' ἡλιεκτιῶνος ἡ' ἀφ' ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ χεὶρὶ Νικολάου ἱερέως τοῦ προνοητοῦ.

Στίχος· Ἐπεπόθησεν ἡ ψυχὴ μου τὸ σωτήριόν σου... Σὺ εἶπας· πᾶς ὁ πιστευὼν εἰς σέ, Χριστέ, θάνατον οὐκ ὄψεται... Εἶτα ψάλλει ὁ πρῶτος χωρὸς· Ζήσεται ἡ ψυχὴ μου... Εἶτα ὁ β' χωρὸς· Ἐπλανήθητι ὡς πρόβατον ἀπολωλός... Εἶτα εὐλογητὸς εἶ, Κύριε, διδάξόν με... Τῶν ἁγίων ὁ χορὸς εὔρε πηγὴν τῆς ζωῆς... κ. τ. λ. Εἶτα μνημονεύουσιν οἱ ἱερεῖς καὶ εὐχὴ· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν, φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον... *Goar. pag. 452.* Καὶ αὐθις κάθισμα, ἤχος πλ. α'. Τὸν συνάναρχον Λόγον. Ὁ δι' ἡμᾶς ὑπαμείνας σταυρὸν καὶ θάνατον καὶ νεκρώσασας τὸν Ἄδην... Δόξα καὶ νῦν, θεοτοκίον τὸ αὐτὸ. Ὁ ἐκ Παρθένου ἀνατείλας, καὶ αὐθις ὁ κανὼν ψῆδῃ α' ἤχος β' Βυθοῦ ἀνεκάλυψε... Ὡδὴν ἐπιτάφιον συμφώνως ἄσωμεν τῷ μόνῳ ἀθανάτῳ... Χθὲς μεθ' ἡμῶν συμβιωτεύων, σήμερον ἐν τάφῳ βιωτεύει... Γνωστοὶ συγγενεῖς καὶ ἀδελφοί μου, βλέπετε τὸν τόπον τῆς ταφῆς μου... Ἐν βίβλῳ τῆς ἄνω κληρουχίας τάξῃ τὴν ψυχὴν μου ὁ Δεσπότης... Ἀπάντων ἐπέκεινα κτισμάτων καὶ ἁγιωτέρα τῶν ἀγγέλων... Εἶθ' οὕτως (*Послѣ третейи пѣсни*) ἡ εὐχὴ· Κύριε, Κύριε, ἡ τῶν θλιβομένων παραμυθία... *Goar. pag. 453.* Προαίμενον· Αἱ ψυχαὶ αὐτῶν. Στίχος· Πρὸς σέ Κύριε κεκράξομαι. Ὁ ἀπόστολος πρὸς Θεσσαλονικεῖς ἐπιστολῆς· Ἀδελφοί, οὐ θέλομεν ὑμᾶς ἄγνοεῖν περὶ τῶν κεκοιμημένων. Τέλος· καὶ οὕτω πάντοτε σὺν Κυρίῳ ἐσόμεθα. Εὐαγγέλιον Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐλληλυθῆτας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· Ἀμὴν Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ὁ τὸν λόγον μου ἀκούων... Τέλος, ἀλλὰ τὸ θέλημά σου πέμφαντός με Πατρός. Καὶ οὕτως μνημονεύει ὁ ἱερεὺς. *Πο 6 пѣсни* ἡ εὐχὴ· Εὐχαριστοῦμέν σε, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν... *Goar. pag. 452.* Ὁ ἀπόστολος πρὸς Ῥωμαίους· Ἀδελφοί, ὡς δι' ἐνὸς παραπτώματος εἰς πάντας ἀνθρώπους εἰσῆλθε τὸ κατάκριμα... Τέλος· οὕτως ἡ χάρις βασιλεύσει διὰ τῆς δικαιοσύνης εἰς ζωὴν αἰώνιον. Εὐαγγέλιον Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐλληλυθῆτας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· ὁ Πατὴρ μου, ἕως ἄρτι ἐργάζεται. Τέλος· ἀλλὰ μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν. Εἶτα τὸ κοντάκιον· Μετὰ τῶν ἁγίων ἀνάπαυσον, Χριστέ... καὶ τοὺς εἰρμούς τῶν κοσμικῶν. Εἶθ' οὕτως (*Послѣ 9 пѣсни*) μνημονεύει ὁ ἱερεὺς. Ὁ ἀπόστολος πρὸς Ῥωμαίους· Ἀδελφοί, ὁ νόμος τοῦ Πνεύματος τῆς ζωῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἠλευθέρωσε με... Τέλος· εἰ δὲ πνεύματι τὰς πράξεις τοῦ σώματος θανατοῦτε ζήσεσθε. Εὐαγγέλιον Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς· οὕτως ἡγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον... Τέλος· ὅτι ἐν τῷ Θεῷ ἐστὶν εἰργασμένα. Καὶ εὐθὺς τὰ παρόντα τροπάρια, ἤχος α'. Ποῖα τοῦ βίου τρυφή διαμένει λύπης ἀμέτοχος... Εἶτα οἱ ἀναβαθμοὶ κατ' ἤχον α' Ἐν τῷ θλίβεσθαι

με... Εἶτα τὰ στιχηρά¹⁾ ἤχος α΄ Πανεύφημοι μάρτυρες. Σοῦ, Σῶτερ, δεόμεθα τῆς σῆς γλυκείας μεθέξεως... Οὐδεὶς ἀναμάρτητος, οὐδεὶς τῶν ἀνθρώπων γέγονεν... Ὑπὲρ τὰ ὀρώμενα τὰ σὰ ἐπαγγέλματα, ἃ ὁ ὀφθαλμὸς οὐ τεθέαται... Ἐργῶ, Σωτῆρ μου, δεικνύς, ὅτι Σὺ εἶ πάντων ἀνάστασις... Θεοτοκίον· Τῇ πρεσβείᾳ, Κύριε, πάντων τῶν ἁγίων καὶ τῆς Θεοτόκου... Ὁ ἀπόστολος πρὸς Ῥωμαίους· Ἀδελφοί, ἐν σαρκὶ ὄντες Θεῷ ἀρέσαι... Τέλος· εἰ δὲ πνεύματι τὰς πράξεις τοῦ σώματος θανατοῦτε ζήσεσθε. Εὐαγγέλιον Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν, ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐλληλυθότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· ἐργάζεσθε μὴ τὴν βρῶσιν τὴν ἀπολλυμένην. Τέλος· ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ζωὴν διδοὺς τῷ κόσμῳ. Στιχηρὰ ἤχος β΄ Ὡς ἄνθος μαραινεται καὶ διαλύεται πᾶς ἄνθρωπος... Οἴμοι· οἶον ἀγῶνα ἔχει ἡ ψυχὴ χωριζομένη... Θεοτοκίον· Ὡς ἐλαία κατάκαρπος ἢ πάρθενος εὐλόγησε.. Οἱ ἀναβαθμοὶ ἤχος β΄. Στιχηρὰ προσόμοια, ἤχος β΄. Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου. Ῥύμην τοῦ θανάτου καὶ φθορὰν σου... Σῶσαι τὸν σὸν πλάσμα βουλήθεις... Εὐδὰς τῆς προμήτορος ἀγνῆ... Ὁ ἀπόστολος πρὸς Κολοσσαεῖς· Ἀδελφοί, Χριστὸς ἐστι ἀγάπη τῆς πίστεως... Τέλος· ἀσπίλους καὶ ἀμώμους καὶ ἀνεγκλήτους κατενώπιον αὐτοῦ. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐλληλυθότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· τοῦτο ἔστι τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με Πατρός... Τέλος· καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Στιχηρὰ ἤχος γ΄. Πάντα ματαιώτης τὰ ἀνθρώπινα... Στίχος· Αἱ ψυχαὶ αὐτῶν ἐν ἀγαθοῖς... Ἄνθρωποι, τί μάτην ταραττόμεθα... Ἀγιόπρωτε σεμνή... Οἱ ἀναβαθμοὶ ἤχος, γ΄ στιχηρὰ προσόμοια ἤχος γ΄. Τριήμερος ἀνέστη. Δοξάζω τὸν σταυρόν σου τὸν τίμιον... Ὁ μόνος ἐλεήμων καὶ εὐσπλαγχνος... Θεοτοκίον· Ῥῶσαι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀνάγκης, Θεοτόκε Δέσποινα... Ὁ ἀπόστολος πρὸς Ῥωμαίους (Κορινθίους). Ἀδελφοί, Χριστὸς ὑπὲρ πάντων ἀπέθανε, ἵνα οἱ ζῶντες μηκέτι ἐν τοῖς ζῶσιν... Τέλος· ἵνα ἡμεῖς γινώμεθα δικαιοσύνη Θεοῦ ἐν αὐτῷ. Εὐαγγέλιον Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐλληλυθότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς. Τέλος· καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Ἦχος δ΄. Μετὰ πνευμάτων δικαίων... Εἰς τὴν κατάπαυσίν σου, Κύριε... Ἡ μονὴ ἀγνῆ... Οἱ ἀναβαθμοὶ ἤχος δ΄, στιχηρὰ, ἤχος δ΄. Ἐδωκας σημείωσιν. Ὑπνος ἀναδέδεικται τῶν πιστευόντων ὁ θάνατος... Σὺ δικαιοσύνη τε (καὶ) ἁγιασμὸς ἡμῖν γέγονας... Γένος τὸ ἀνθρώπινον πρὸς ἀφθαρσίαν ἀνόλεθρον... Ῥῆσεσιν ἐπόμενοι τῶν θεηγόρων πανάμωμε... Ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους· Ἀδελφοί, Χριστὸς

¹⁾ Большинство стихвъ стихиръ см. въ чинѣ монашескаго погребенія. Εὐχολογ. Gorg. pag. 439—444.

ἐγγήγερται ἐκ νεκρῶν... Τέλος· ἵνα ἡ ὁ Θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσιν. Εὐαγγέλιον. Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον· Εἶπεν ὁ Κύριος τοῦ ἑαυτοῦ μαθηταῖς· πάντα μοι παρεδώθη. Τέλος· καὶ τὸ φόρον μου ἐλαφρόν ἐστιν. Ἦχος πλ. α΄. Ἐμνήσθη τὸ προφήτου βοῶντος· ἐγὼ εἰμι γῆ καὶ σποδός... Σὺ ἐπλασάς με, Κύριε, καὶ ἔδηκας ἐπ' ἐμέ τὴν χειρὰ σου... Ἡ προεκλεγμένη εἰσάκουσον τῆς φωνῆς ἡμῶν... Οἱ ἀναβαθμοὶ ἤχος πλ. α΄, στιχηρὰ ἤχος πλ. α΄. Χαίροις ἀσκητικῶν. Αἴγλη τοῦ σοῦ προσώπου, Χριστέ... Ὅπου τῶν προφητῶν ὁ χορὸς, τῶν ἀποστόλων καὶ μαρτύρων τὰ τάγματα... Θεοτοκίον· Νόμου τῆς ἀμαρτίας ἡμᾶς δεδουλωμένους ἠλευτέρωσας, Δέσποινα... Ὁ ἀπόστολος πρὸς Γαλάτας· Ἀδελφοί, εἰδότες, ὅτι οὐ δικαιοῦται ἄνθρωπος ἐξ ἔργων νόμου... Τέλος· τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀγαπήσαντός με καὶ παραδόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ ἐμέ. Εὐαγγέλιον· Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐληλυθότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· Ἀμὴν, ἀμὴν λέγω ἡμῖν, ἐάν τις τὸν λόγον τὸν ἐμὸν τηρήσῃ. Τέλος· διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν καὶ παρήγεν οὕτως. Στιχηρὰ ἤχος πλ. β΄. Ἄλγος τοῦ Ἀδάμ ἐχρημάτισεν... Ἀρχὴ μοι καὶ ὑπόστασις τὸ πλαστοργόν σου γέγονεν... Θεοτοκίον· Πρεσβείαις τῆς τεκούσης σε, Χριστέ... Οἱ ἀναβαθμοὶ ἤχος πλ. β΄ στιχηρὰ ἤχος πλ. β΄. Ὅλην ἀποθέμενοι. Ἐχων ἀκατάληπτον τὴν εἰς ἡμᾶς εὐσπλαγχτίαν... Νέκρωσιν ὑπέμεινας ζωοποιὸν ἐκούσιως καὶ ζωὴν ἐπήγασας... Ζώντων κυριεύοντα θεαρχικὴ ἐξουσία... Θέλει τοῦ ἐλέους ὑπάρχεις γὰρ καὶ σωζεις ὡς Θεός... Ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους· Ἀδελφοί, οὐ θέλομεν ὑμᾶς ἀγνοεῖν ὑπὲρ τῆς θλίψεως ἡμῶν... Τέλος· διὰ πολλῶν εὐχαριστηθῆ ὑπὲρ ἡμῶν. Εὐαγγέλιον· Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐληλυθότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· εἰ ὁ Θεὸς Πατὴρ ὑμῶν ἦν... Τέλος· θάνατον οὐ μὴ θεωρήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα. Στιχηρὰ ἤχος βαρὺς· Ἀνάπαυσον, Σωτήρ ἡμῶν ζωοδότα... Κατ' εἰκόνα σὴν καὶ ὁμοίωσιν πλαστοργήσας κατ' ἀρχὰς τὸν ἄνθρωπον... Λύτρωσαι, Θεοτόκε, τῶν συνεχουσῶν ἡμᾶς ἀμαρτιῶν... Οἱ ἀναβαθμοὶ ἤχος βαρὺς, στιχηρὰ ἤχος βαρὺς. Καταφρονήσαντες. Νενεκρωμένος ὠραίου ἐπὶ σταυροῦ... Τῷ ἀκηράτῳ σου κάλλει καὶ γλυκασμῷ τῆς σῆς ὠραίου τητος... Ὡς ἀδαπάνητόν ἔχων τῶν δωρεῶν τὴν μεγαλοπρέπειαν... Τὴν μόνην μετὰ τόκου ἀγνήν παρθένον... Ὁ ἀπόστολος πρὸς Ῥωμαίους· Ἀδελφοί, ὁ φρονῶν τὴν ἡμέραν Κυρίῳ φρονεῖ... Τέλος· ἵνα καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων κυριεύσει. Εὐαγγέλιον· Ἐκ τοῦ κατὰ Μάρκον· Εἶπεν ὁ Κύριος ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἀκολουθεῖν... Τέλος· βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐληλυθῆσαν ἐν δυνάμει. Στιχηρὰ ἤχος πλ. δ΄ Ἐρηνώ καὶ ὀδύρομαι... Ὁ θάνατός σου, Κύριε, ἀθανασίαν γέγονε πρόξενος... Οἱ ἀναβαθμοὶ ἤχος πλ. δ΄, στιχηρὰ ἤχος πλ. δ΄ Ὡς του παραδόξου θαύματος. Βασιλικῶς μοι

ὑπέγραψας, ἐλευθερίαν βαφαῖς... Βάθει σοφίας ἀρρήτου σου ὀροθετεῖς
 τὴν ζωὴν... Ὡς συλλαβοῦσα τὸν ἀναρχὸν Λόγον Θεοῦ καὶ Θεὸν... Οἱ μα-
 καρισμοί· Πάλαι μὲν ὁ Ἀδὰμ γευσάμενος κ. τ. λ. *Goar. pag. 454.*
 Εἶτα μνημονεύουσιν οἱ ἱερεῖς, τὸ Τρισάγιον, προκείμενον ἤχος δ' Μακαρία
 ἡ ὁδός. Στίχος· Ἐπίστρεφον ψυχὴ μου... Ὁ ἀπόστολος πρὸς Θεσσαλονι-
 κεῖς· Ἀδελφοί, οὐ θέλομεν ὑμᾶς ἀγνοεῖν περὶ τῶν κεκοιμημένων...
 Τέλος· εἰς ἀπάντησιν τοῦ Κυρίου εἰς ἀέρα καὶ οὕτω πάντοτε σὺν Κυρίῳ
 ἐσόμεθα. Ἀλληλουάριον, Μακάριος, ὃν ἐξελέξω. Εὐαγγέλιον Ἐκ τοῦ κατὰ
 Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐλληλυθότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· ἀμήν,
 ἀμήν λέγω ὑμῖν, ὅτι ὁ τὸν λόγον μου ἀκούων... Τέλος· ἀλλὰ τὸ θέλημα
 τοῦ πέμφαντός με Πατρός. Εἶθ' οὕτως μνημονεύουσιν οἱ ἱερεῖς καὶ ἀσπά-
 ζονται τὸ λείψανον, ψάλλοντες τὰ προσόμοια, ἤχος β'. Ὅτε ἐκ τοῦ
 ξύλου σε νεκρόν. Δεῦτε, ἀδελφοί καὶ συλλειτουργοί, γινώμεν τὸ ἐξέσιον
 τέλος.. Οἴμοι ποῖα ὦρα φοβερὰ, οἴμοι χωρισμὸς συνοδίας καὶ ἀδελφό-
 τητος... Θρήνος καὶ κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς νῦν ἐν τῇ παρουσίᾳ ἡμέρα
 τῆς ἐκδημίας... Δεῦτε, οἱ ποιμένες τοῦ Χριστοῦ, βλέποντες ἰδοὺ με-
 ταστάντα... Κρίσει τῇ δικαίᾳ σοῦ, Σῶτερ, ἔστησας ψυχῆς ἡγεμόνα...
 Ποίμνης ἐπισήμων γεγονώς, Πάτερ, λογικῆς ἐπὶ χλόην... Πᾶσα τῶν
 τρωτῶν νῦν ἢ πληθὺς σώζεται ταῖς σαῖς ἰκεσίαις... Στίχος· Ἐπίστρεφον
 ψυχὴ μου... Πνευματικοί μου ἀδελφοί καὶ συλλειτουργοί μου, μὴ μου
 ἐπιλάθεσθε... Μνημονεύετε μου, ἀδελφοί καὶ συλλειτουργοί μου... Δόξα
 ἤχος πλ. β' τοῦ Δαμασκηνοῦ. Ὁρῶντές με ἄφωνον... Καὶ νῦν, Πρεσβείαις
 τῆς τεκούσης σε. Εἶτα ἀπέρχονται ἐν τῷ τάφῳ καὶ κηδεύουσιν τὸ λεί-
 ψανον καὶ σφραγίζουσιν τὸν τάφον, ψάλλοντες τὰ παρόντα τροπάρια, ἤχος
 πλ. β'. Ἡ αἰοίδητος φωνὴ τοῦ θείου Δαβὶδ σήμερον πληροῦται... Δόξα
 Ἀθάνατός σου, Κύριε, ἀθανασίας γέγονεν πρόξενος... Θεοτοκίον· Ἀγνή
 παρθένος τοῦ Λόγου, πύλη τοῦ Θεοῦ ἡμῶν... Εἶτα καλύψαντες τὸν τάφον
 ἀναγινώσκουσι τὸν ἀπόστολον καὶ εὐαγγέλιον, καὶ τὸν λόγον τοῦ ἀγίου
 Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Πρὸς Κολοσσαεῖς· Ἀδελφοί, εὐχαριστοῦμεν
 τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ τῷ ἰκνωσάντι ἡμᾶς... Τέλος· ἵνα γένηται ἐν πᾶσιν
 αὐτὸς πρωτεύων. Εὐαγγέλιον Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ
 ἤγγισεν ὁ Ἰησοῦς εἰς Βηθανίαν, ὅπου ἦν ὁ Λάζαρος ὁ τεθνηκώς... Τέ-
 λος· ὅτι Σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ εἰς τὸν κόσμον ἐρχόμενος.
 Εἶτα καθίζουσιν οἱ ἱερεῖς γύρωθεν τοῦ τάφου καὶ ἀναγινώσκειται ὁ λόγος
 τοῦ ἀγίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου, ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ
 Χρυσοστόμου, λόγος εἰς τὸν μάταιον βίον καὶ περὶ τῆς δευτέρας παρου-
 σίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Εὐλόγησον, δέσποτα. Ἀγαπητοί
 μου ἀδελφοί, ὅσοι τὰ τοῦ βίου μάταια καὶ ἀπολλυμένα πράγματα, βλέ-

πατε πάλιν τὸν ἡμέτερον· ὁ γὰρ πλοῦτος παρέρχεται καὶ ἡ δόξα ἀπολύεται καὶ πάντα ἀλλάσσονται... Слово неокончено.

XCIX. № 21. Εὐχολόγιον, рка. лавры св. Аѳанасія на Аѳонѣ въ 4 долю листа, 408 листовъ, писана четкимъ почеркомъ 1536 года, какъ значитъ въ припискѣ: Ἐτελειώθη τὸ παρὸν βιβλίον, χειρὶ ἐμοῦ ἀμαρτωλοῦ Λουκᾶ ἱερομονάχου Προκοπίου (sic) ἐν χρόναις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ 1536 (года), καὶ οἱ ἀναγινώσκοντες συγχωρήσατέ μοι διὰ τὸν Κύριον, ὅτι ἀμαθής εἰμι, ὁμῶς δεομαί σας λέγετε· Ὁ Θεὸς συγχωρήσει τὸν γράψαντα ταῦτα, καὶ ἐγὼ λέγω· Ὁ Θεὸς συγχωρήσει τὸν ἀναγινώσκοντα (л. 388 об.). Изъ приписки въ началѣ рукописи тою же рукою видно, куда предназначалась эта рукопись: Τὸ αὐτὸ βιβλίον ἐδώθη τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας τῆς λεγομένης Φανερωμένης ἐν τῇ πόλει Πάμφῳ διὰ μνημόσυνον ἐμοῦ εὐτελοῦς Λουκιανοῦ ἱερομονάχου, καὶ ὅστις βουλευθεῖη ξενῶσαι αὐτὸ ἐκ τῆς ῥηθείσης μονῆς τὸ τῆς Ἱεροσουλίας ἔξει ἐπιτίμιον, καὶ αἱ ἀναγινώσκοντες συγχωρήσατέ μοι διὰ τὸν Κύριον, λέγετε. Ὁ Θεὸς συγχωρήσει τὸν γράψαντα καὶ διδόντα. Вторая приписка: Ἐκ Μεσσηνίας τῆς Σικελίας εἰς Κύπρον ἡ ποσειδωνίσει χειρὶ приписка: Ἀγαπητὲ ἀδελφὲ κατὰ πνεῦμα παπᾶ κὺρ Κωνσταντῖνε, σὲ τέκα, δεῖξαι τὸ αὐτὸ βιβλίον, καὶ βλέποντά το μνήσθητι τῆς ἀγάπης καὶ μὴ μου ἐπιλάσθην (sic) ἐν ταῖς προσευχαῖς σου κᾶν τε ζῶ κᾶν τε θνήξῃ· Ἐρρωσο. Εἰς ἅπαντας τοὺς φιλοῦντας ἡμᾶς ποιῶ μετανοίας, ἐξαιρέτως εἰς τὴν ἀγαπητὴν ἀδελφὴν Μακαρίαν μοναχὴν.

л. 3. Заглавіе: Πίναξ. Εὐχολόγιον, σὺν Θεῷ ἀγίῳ περιέχον τὴν ἅπασαν ἀκολουθίαν, πλουσιώτατον μετὰ καὶ νομοκανόνων ὀλίγον χρήσιμον.

л. 4. Εὐχαὶ τοῦ λυχνικοῦ. 8 молитвъ, 9 молитва прилежнаго моленія и 10 на главопреклоненіе.

л. 6 об. Εὐχαὶ ἐωθιναί. 12 молитвъ.

л. 10 об. Εὐχὴ εἰς τὸ φυτεῦσαι ἀμπελῶνα¹⁾.

л. 11 об. Εὐχὴ ἐπὶ τρύγης ἀμπέλου.

— Εὐχὴ ἐπὶ εὐλογίᾳ οἴνου.

л. 12. Εὐχὴ ἐπὶ σπόρου.

л. 12 об. Εὐχὴ ἐπὶ θέρους.

л. 13. Εὐχὴ ἐπὶ ἀλῶνος.

л. 13 об. Εὐχὴ ἐπὶ θεμελίῳ ἐκκλησίας.

¹⁾ Предъ каждой молитвой возглашается: Εἰρήνη πᾶσιν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

- л. 13 об. Εὐχὴ ἐπὶ οἰκοδομούντων οἰκίας.
 л. 14. Εὐχὴ ἐπὶ εὐλογία οἴκου.
 л. 14 об. Εὐχὴ ἐπὶ παντὸς εἶδους μιανθέντων.
 л. 15. Εὐχὴ ἐπὶ μιαιοφαγησάντων.
 л. 15 об. Τάξις γινομένη ἐὰν συμβῆ μιαρὸν ἔμπεσεῖν εἰς ἀγγεῖον οἴνου ἢ ἐλαίου ἢ μέλιτος.
 л. 16 об. Ἀκολουθία εἰς φρέαρ μιανθέν.
 л. 17. Εὐχὴ λεγομένη μετὰ τὸ ἀριστῆσαι.
 л. 19. Εὐχὴ ἑτέρα εἰς ἄριστον.
 л. 21 об. Εὐχαὶ περὶ λύσεως ἀφορισμοῦ. 4 МОЛИТВЫ.
 л. 24. Εὐχὴ εἰς ψυχὴν κρινομένην.
 л. 24 об. Εὐχὴ εἰς τὸ ἀποπλοῦν πλοῖον.
 л. 25. Εὐχὴ εἰς κατασκευὴν πλοίου.
 л. 25 об. Εὐχὴ εἰς ἄγραν ἰχθύων.
 л. 26—27 ЧИСТЫЕ.
 л. 28. Ἀκολουθία τοῦ κατὰ μῆνα γινομένου τεσσαροκοστῆς (ἀγιασμοῦ).

Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ὁρθρου ἰστάμεθα ἐν τῷ νάρθηκι, κάκει εὐτρεπισθέντος τοῦ λουτήρος, ὁ ἱερεὺς προέρχεται μετὰ τοῦ τιμίου σταυροῦ καὶ θυμιατοῦ, προπορευομένων καὶ λαμπάδων ἀπτομένων, καὶ τῶν ἀδελφῶν ψαλλόντων ἐκ γ' ἤγχοσ πλ. β'. Ἐλέησον ἡμᾶς... Κύριε ἐλέησον... Τῆς εὐσπλαγχνίας... Ταῦτα τὰ τροπάρια ψάλλονται ἕως οὗ φθάσωσιν εἰς τὸν τόπον, ὁ δὲ ἱερεὺς, ἔξωθεν ἔτι ἰστάμενος, λέγει· Εὐλογημένη ἡ εἴσοδος διὰ τῆς τεκούσης σε Θεοτόκου, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, πάντοτε νῦν... Καὶ ὁ λαὸς ψάλλων οὕτως. Стихиры и т. д.

л. 36. Ἀκολουθία εἰς γένναν γυναικὸς ἤτοι εἰς λεχοῦσαν. Εἰσερχόμενος ὁ ἱερεὺς πιαεῖ εὐλογητὸν ἔξωθεν τῆς οἰκίας καὶ λέγει τὸ Τρισάγιον, τὸ Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστιν, τὸ τροπάριον τῆς ἡμέρας, Δόξα καὶ νῦν, Τῆς εὐσπλαγχνίας τὴν πόλην... Καὶ εἰσεργεταί ἔσω καὶ λέγει τὴν εὐχὴν· Εἰρήνη πᾶσιν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐκ τοῦ χοῦς πλάσας τὸν ἄνθρωπον καὶ ἐξ αὐτοῦ ἀναπλάσας γυναῖκα.... См. выше стр. 382. Εἰρήνη πᾶσιν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν σπηλαίῳ γεννηθεὶς διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν καὶ ἀνάπλασιν... Conf. Goar. p. 261. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καταξιώσας ἡμᾶς τοὺς ταπεινοὺς καὶ ἀναξίους δούλους σου εὐλογεῖν, ἀγιάζειν τοὺς προσερχομένους (εἰς) τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον.... Εἰρήνη πᾶσιν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ παντοκράτωρ, ὁ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πᾶσαν φύσιν λογικὴν καὶ ἄλογον τῷ λόγῳ σου δημιουργήσας... Goar. p. 267.

Ειρήνη πάσιν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ Πατήρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ἐκ τοῦ μῆ ὄντος εἰς τὸ εἶναι παραγαγών. Goar p. 261.

λ. 38 οβ. Εὐχὴ ἑτέρα εἰς τὰς γυναῖκας, τὰς ἐν τῇ λεχώ. Εἰρήνη πάσιν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἀληθινὸς ἄρτος τῆς ζωῆς, ὁ χαρισάμενος ἡμᾶς τοὺς ἀναξίους δούλους σου... Conf. Goar. pag. 264.

— Τῆς μαίας. (Εὐχὴ τῆς μαμμῆς). Εἰρήνη πάσιν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παραγενόμενος ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων. Goar. p. 287. Καὶ θυμᾶ τὸν οἶκον, ἔνθα κεῖται ἡ λεχώ καὶ ῥαντίζει αὐτὸν ὕδωρ (sic) τῶν ἁγίων θεοφανίων καὶ ποιεῖ ἀπόλουςιν.

λ. 39. Ἀκολουθία εἰς τὸ λαμβάνειν ὄνομα τὸ παιδίον τῇ ἡμέρᾳ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ. Εἰσέρχεται ἡ μαία μὲ τὸ παιδίον καὶ ἵσταται ἔξω τῆς πύλης τῆς ἐκκλησίας, καὶ εἰσέρχεται ὁ ἱερεὺς καὶ εὐλογεῖ τὸ παιδίον, καὶ ποιεῖ εὐλογητόν, τὸ Τρισάγιον, τὸ Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστίν, τὸ τροπάριον τῆς ἡμέρας καὶ θεοτοκίον, οἷον θέλει. Καὶ οἷον ὄνομα θέλ(ουν) ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, ἐπονομάζει ὁ ἱερεὺς τὸ παιδίον καὶ λέγει· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ἡ εὐχὴ Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σοῦ δεόμεθα καὶ σὲ παρακαλοῦμεν... Goar. p. 264. Εὐχὴ τῆς μητρὸς τοῦ παιδίου· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καθάρισας καὶ ἀναγεννήσας ἡμᾶς διὰ τῆς ἐνσάρκου σου οἰκονομίας. Goar. p. 264. Καὶ ποιεῖ ἀπόλουςιν. Οὐ μέντοι τὸ σύνολον βάλλει τὸ παιδίον εἰς τὴν ἐκκλησίαν. **Ha πολὲ:** τοῦτ' ἐστὶ δὲν ἐμπάζει τὸ παιδίον ἔσω εἰς τὴν ἐκκλησίαν οὐδὲ ποσῶς ἔως τασσαράκοντα ἡμέραις.

λ. 40. Ἀκολουθία εἰς τὸ ἐκκλησιᾶσαι παιδίον μετὰ μ' ἡμέρας τῆς γεννήσεως αὐτοῦ.

Ἐάν τε ἄρσεν κἂν τε θῆλυ εἰσέρχεται ἔξω πρὸ τῶν πυλῶν τῆς ἐκκλησίας ἡ μήτηρ μὲ τὸ παιδίον, εἰσέρχεται δὲ ὁ ἱερεὺς καὶ ποιεῖ εὐλογητόν, τὸ Τρισάγιον, τὸ Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστίν, τὸ τροπάριον τῆς ἡμέρας. Εἰρήνη πάσιν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τεσσαράκοντα ἡμέραις κατὰ τὸν νόμον Μωϋσέως... **Св. Прил. стр. 19.** Εἰρήνη πάσιν. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν ἀτρέπτως ἐνανθρωπήσας, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ ὡς βρέφος προσαχθεὶς ἐν τῷ ναῷ... **Εἶτα** εὐλογεῖ τὴν μητέρα τοῦ παιδίου καὶ λέγει τὴν εὐχὴν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παραγενόμενος ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων. Goar. p. 267. **Εἶτα** λαμβάνει ὁ ἱερεὺς τὸ παιδίον ἐκ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ εἰ μὲν ἐστὶν ἄρσεν, ψάλλει ἰδιόμελον, ἤχος πλ. β'.

Ἄνοιγέσθω ἡ πόλη τοῦ οὐρανοῦ... Εἰ δὲ ἐστὶ τὸ παιδίον θῆλυ, λέγει ἦχος πλ. δ'. Μετὰ τὸ τεχθῆναί σε, θεόνομφε Δέσποινα, παρεγένου ἐν ναῷ Κυρίῳ... Καὶ φέρει αὐτὸ ἔνδον τοῦ ναοῦ, ψάλλον τὸν ε' ψαλμόν· Τὰ ῥήματά μου ἕως τὸ Προσκυνήσω πρὸς ναὸν ἁγίων σου ἐν φόβῳ σου. Καὶ προσκυνεῖ εἰς τὰς δ' γωνίας τῆς ἐκκλησίας, εἶτα εἰσέρχεται ὁ ἱερεὺς μετὰ τοῦ παιδίου εἰς τὸ ἅγιον βῆμα καὶ κυκλοῖ αὐτὸ γύρωθεν τοῦ βήματος, εἰθ' οὕτως ἐξέρχεται καὶ τίθησιν αὐτὸ ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων θυρῶν ὄπιον, εἶτα ποιεῖ ἢ μῆτηρ αὐτοῦ μετανοίας μ', καὶ λέγει ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν ταύτην εἰς τὸ παιδίον· Εἰρήνη πᾶσιν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε παντοκράτωρ, ὁ μόνος δημιουργὸς καὶ Σωτὴρ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων, δεόμεθά σου καὶ ἱκετεύομεν· καταξίωσον τὸν δοῦλόν σου ὁδεῖνα τῆς χάριτος καὶ τῆς θεογνωσίας, αὐξήσον τῇ πίστει καὶ δικαιοσύνῃ. Καὶ λαμβάνει ὁ ἱερεὺς ἅγιον ἔλαιον ἐκ τῆς κανδύλας τῆς Θεοτόκου καὶ σφραγίζει αὐτῷ τύπον σταυροῦ καὶ λέγων· Σημειωθήτω ἐφ' ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς... Εἶτα λέγει· Εἰρήνη πᾶσιν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παραγεγόμενος ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων. *Goar.* p. 267 καὶ ποιεῖ ἀπόλυσιν.

л. 43. Ἀκολουθία εἰς τὰ ἀποθνήσκοντα νήπια πρὸς ὄραν βαπτίζομενα. Сокращенный чинъ.

л. 46. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου βαπτίσματος.

Чинъ въ самомъ началѣ не представляетъ любопытныхъ особенностей сравнительно съ подобными чинами той же эпохи, но въ дальнѣйшемъ изложеніи таковыхъ особенностей довольно много. Предъ молитвою надъ елеемъ замѣчается: Εἶτα σφραγίζει τὸ ἔλαιον ἐκ γ' καὶ ἐμφυσᾷ αὐτὸ γ' καὶ λέγων· Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος... Послѣ священника: χρίεται ὑπὸ τῶν ἀναδόχων ὁ βαπτίζομενος, καὶ ὁ ἱερεὺς λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην· Ὁ Δεσπότης καὶ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ὢν εὐλογητός εἰς τοὺς αἰῶνας, εὐλογῆσει καὶ σὲ ἐπὶ ἀγαθῇ σου πίστει... Молитва эта зачеркнута, что въ этомъ евхологіѣ наблюдается часто и по отношенію къ другимъ молитвамъ и обрядамъ. По крещеніи священникъ: λούει τὸ βρέφος ὅλον τὸ σῶμα αὐτοῦ. При одѣванні въ ἱμάτιον καὶ ἔνδυμα τῆς κεφαλῆς, священникъ произноситъ формулы: Ἐνδύεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ὁδεῖνα κ. τ. λ. Εἶτα περιζώννεται αὐτὸν τὴν ζώνην ἀπὸ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ καταβάζει αὐτόν, ποιῶν σταυροῦ τύπον εἰς τὴν καρδίαν αὐτοῦ, καὶ γυρίζει αὐτόν ὄπισθεν, καὶ δένει αὐτήν, λέγων τροπάριον· Σταυρωθέντος σου,

Χριστέ, ἀνηρέθη τυραννίς, ἐπατήθη ἡ δύναμις τοῦ ἐχθροῦ οὔτε γὰρ ἄγγελος, οὐκ ἄνθρωπος, ἀλλὰ αὐτὸς Κύριος ἔσωσεν ἡμᾶς δόξα σοι. Ὁ ἕτερον· Τὸν σταυρὸν ἐφόρεσε καὶ τὴν πίστιν ἔλαβεν ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ. Ἀλληλούια. Ὁ ἕτερον· Τῷ σταυρῷ ἐνδεδυμαι, τῇ πίστει ἐσφραγισμαὶ τὴν ἀένναον ζωὴν. Ἀλληλούια. Ὁ ἕτερον· Τὸν σταυρὸν ἐφόρεσε καὶ τὴν πίστιν ἔλαβε τῷ ἀγίῳ βαπτίσματι, τῷ Χριστῷ ἠκολούθησεν ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ. Ἀλληλούια. Καὶ μετὰ τοῦτο λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν· Εὐδόκησόν δη, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ ταύτην τὴν συμπλήρωσιν τῆς τοῦ ἀγίου σου Πνεύματος οἰκονομίας... Εἶτα εἰσοδεοῦν ὁ ἱερεὺς καὶ οἱ ἀναδόχοι σὺν αὐτοῖς καὶ τὸ βρέφος βασταζόμενον κύκλω τῆς κολυμβήθρας, ἡσύχως ψάλλοντες ἐμμελῶς καὶ εὐρύθμως τὸ Ὅσοι εἰς Χριστὸν... Καὶ μετὰ τοῦτο πορεύονται εἰς τὸν οἶκον, ψάλλοντες ἐν τῇ ὁδῷ τὸ προγραφέν τροπάριον· Ὅσοι εἰς Χριστὸν... καὶ ποιεῖ ἀπόλυσιν· Ὁ ἐν Ἰορδάνῃ ὑπὸ Ἰωάννου βαπτισθῆναι κχταδεξάμενος διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν... Καὶ πολυχρονίζου τὸν νεοφώτιστον· Πολυχρόνιον ποιῆσαι ὁ Θεὸς τὸν νεοφώτιστον σὺν τοῖς γονοῖς (γονεῦσι) καὶ τοῖς ἀναδόχοις αὐτοῦ εἰς πολλὰ ἔτη.

Α. 59 ὁβ. Ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἀγίων ἀποστόλων περὶ τὸ βάπτισμα, καὶ ὅπως χρῆ βαπτίζειν καὶ εἰς τίνος θάνατον κεφάλαια.

Β. 62. Ἀκολουθία εἰς τὸ ἀπολοῦσαι τὸν νεοφώτιστον.

Μετὰ γ' ἡμέραν τοῦ βαπτίσματος αἴρεται ὁ νεοφώτιστος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ μετὰ τῶν ἀναδόχων καὶ ἄπτουσι κηρία, καὶ φέρει αὐτὸν ἐν τῷ βαπτιστηρίῳ καὶ ποιεῖ Εὐλογητόν, τὸ Τρισάγιον, τὸ Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστίν, τροπάριον καὶ κοντάκιον τῆς ἡμέρας, εἶτα Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ τῆς θείας σου κολυμβήθρας. Goar. pag. 304. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ λύτρωσιν ἀμαρτιῶν... p. 303. Εἰρήνη πᾶσιν. Τὰς κεφαλὰς... Οἱ ἐνδυσάμενοί σε τὸν Θεὸν ἡμῶν pag. 304. Εἶτα λύει τὰ σταυρία του ὁ ἱερεὺς καὶ ἐκδύει αὐτὸν τελείως καὶ καθίζει αὐτὸν ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ καὶ λαβὼν ὕδωρ μὲ τὰς χεῖρας αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς σφραγίζει αὐτὸν ἐν τῇ κεφαλῇ ἐκ γ', λέγων οὕτως· Ἐβαπτίσθης, ἡγιασθῆς... Ἀπολούσω τὰς ἀμαρτίας σου ἐπὶ ὀνόματι τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἀγίου Πνεύματος νῦν... Καὶ λούει αὐτὸν ὅλον τὸ σῶμα, ὁμοίως καὶ οἱ ἀναδόχοι, εἶτα λαμβάνει ὁ ἱερεὺς ἐκ τῶν κηρίων τῶν ἀναδόχων καὶ σφραγίζει εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ νεοφωτίστου σταυροειδῶς, εἶτα λέγει τὴν εὐχὴν· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῇ εἰκόνι σου τιμήσας τὸν ἄνθρωπον... Goar. pag. 306. Εἰρήνη πᾶσιν. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν... Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σὲ ἱκετεύομεν, ὁ διὰ τοῦ πληρώ-

ματος.. Goar. p. 306. Καί λαμβάνει ὁ ἱερεὺς τὸ φαλίδιον καὶ κείρει αὐτοῦ τὰς τρίχας σταυροειδῶς καὶ λέγει· Κείρεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ... καὶ ποιεῖ ὁ ἱερεὺς τελείαν ἀπόλυσιν.

λ. 64 σφ. Ἀκολουθία εἰς μνήστρα ἤγουν χάρτομαν (sic).

Εἰσέρχεται ὁ ἀνὴρ καὶ ἡ γυνὴ καὶ ἴστανται ἔξω τῆς ἐκκλησίας εἰς προπύλαιον, ὁ μὲν ἀνὴρ ἐκ δεξιῶν, ἡ δὲ γυνὴ ἐξ ἀριστερῶν καὶ ἐπιδίδωσι τῷ ἱερεῖ δακτυλίδια δύο, καὶ λαμβάνει αὐτὰ ὁ ἱερεὺς καὶ τίθησιν αὐτὰ ἐν τῇ ἀγίᾳ τραπέζῃ, τὸ μὲν τοῦ ἀνδρὸς δεξιὰ, τῆς δὲ γυναικὸς ἐξ ἀριστερῶν συνεγγύς, καὶ σφραγίζει ὁ ἱερεὺς τὰς κεφαλὰς τῶν νεονόμφων ἐκ γ', ποιῶν Εὐλόγητόν... Εὐλόγημένη ἡ βασιλεία τοῦ Πατρὸς... Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὰ μνήστρα ταῦτα τῇ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ τοῦ ἁγίου Πνεύματος... Ὑπὲρ τῶν συναπτομένων πρὸς γάμου κοινωνίαν καὶ συμβίωσιν τοῦ Κυρίου... Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι αὐτοὺς ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ πνευματικῇ... Ὑπὲρ τοῦ εὐφρανθῆναι αὐτοὺς ἐν ὁμοφροσύνῃ καὶ ἀγαλλίασει... Ὑπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ ὁδεῖνα καὶ τῆς δούλης τοῦ Θεοῦ, τῆς ἐκ Θεοῦ ἀγαπήσεως καὶ σωτηρίας αὐτῶν... Ὑπὲρ τοῦ παρασχεθῆναι τέκνα εἰς διαδοχὴν γένους καὶ πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα... Ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι αὐτοὺς τε καὶ ἡμῖν καὶ πᾶσι τοῖς παροῦσι καὶ συνευχομένοις ἡμῖν καὶ πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα... Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι αὐτοὺς εἰσόδους καὶ ἐξόδους... Ὑπὲρ τῶν συμπαραγενομένων καὶ συνευδοκούντων ταύτῃ τῇ θεϊκῇ νομοθεσίᾳ... Ὑπὲρ τοῦ ρυθθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας ἀχράντου... Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα... Εἰρήνη πᾶσιν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεὸς ὁ ἄχραντος, ὁ πάντα ἐν σοφίᾳ ποιήσας, ὁ τὸν προπάτορα τοῦ γένους ἡμῶν Ἀδὰμ οἰκειαίς σου παλάμαις πλάσας καὶ τὴν τούτου πλευρὰν εἰς γυναῖκα μορφώσας, εὐλόγησας αὐτοὺς καὶ εἰπὼν· αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὴν γῆν καὶ κατακυριεύσατε αὐτήν, ἕνεκεν τούτου καταλείψει Goar. p. 316. Ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω· οὕτως γὰρ εὐλογηθήσεται ἄνθρωπος, ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον. Εὐλόγησον αὐτοὺς, ὁ Θεός, ὡς εὐλόγησας Ἰωσήφ καὶ τὴν Ἀσυνέθ, εὐλόγησον αὐτοὺς, ὁ Θεός, ὡς εὐλόγησας Δαβὶδ καὶ τὴν Μελχώ, εὐλόγησον αὐτοὺς, ὁ Θεός, ὡς εὐλόγησας τὸν Μωϋσῆν καὶ τὴν Σεφώραν, εὐλόγησον αὐτοὺς ὁ Θεός, ὡς εὐλόγησας Ἐλκανὰν καὶ τὴν Ἄνναν τὴν προφῆτιν, δι' ὧν ἐβλάστησας τὸν ἐλεκτὸν προφῆτην Σαμουὴλ, τὸν χρίοντα τοὺς ἀξίους βασιλεύειν ἐν Ἰσραὴλ, εὐλόγησον αὐτοὺς, ὁ Θεός, ὡς εὐλόγησας Ἰωακείμ καὶ τὴν Ἄνναν, δι' ὧν ἐβλάστησας τὴν ἄχραντον Παρθένον, ἐξ ἧς προῆλθεν ὁ Δυτρωτῆς τοῦ κόσμου, εὐλόγησον αὐτοὺς, ὁ Θεός, ὡς εὐλόγησας Ζαχαρίαν καὶ Ἐλισάβετ καὶ τὸν

Πρόδρομον ἀναδειξας τῷ λαῷ τῆς σῆς παρουσίας, ἔλθη ἐπ' αὐτοὺς ἡ χάρις ἐκεῖνη, ὅταν ἔσχεν ἡ ἀγία Ἑλένη, εὐροῦσα τὸ τίμιον ξύλον τοῦ σταυροῦ, τὴν αὐτὴν χαρὰν καὶ εἰρήνην ἐξαπόστειλον, Κύριε, ἐπὶ τοὺς δούλους σου τούτους καὶ δώρησαι αὐτοῖς πίστιν ἀκαταίσχυντον, ἀγάπην ἀνυπόκριτον, πλησμονὴν σοφίας, τὴν εἰς ἀλλήλους ἀγάπην, τὴν ἐπὶ τέχνοις χαρὰν, τὸν σύνδεσμον τῆς εἰρήνης· Σὺ γάρ εἰ, Κύριε, ὁ καὶ παρθενίαν ἐγκωμιάζων, καὶ γάμον εὐλογῶν, μνημόνευσον, ὁ Θεός, καὶ τῶν ἀναθρεψάντων γονέων, καὶ σῶσον, Κύριε, τοὺς πιστοὺς καὶ ὀρθοδόξους κοσμοκράτορας σὺν Θεῷ νικητὰς μεγάλους βασιλεῖς ἡμῶν καὶ πάντας τοὺς συνελθόντας καὶ συνεξαμένους ἡμῖν διαφύλαξον. Ἐπι καὶ ἐπι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας ἀχράντου... Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλόανθρωπος... Εἰρήνη πᾶσιν. Τὰς κεφαλὰς. Ὁ Θεὸς αἰώνιος, ὁ τὰ διηρημένα Goar. p. 311. Ὅτι εὐλόγηται καὶ δεδόξασται τὸ πάντιμον καὶ μεγαλοπρεπές... Καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς τὰ τοῦ ἀβραάβωνος δακτυλῖδια καὶ δίδει αὐτὰ ἐνὶ ἐκάστῳ τὸ ἴδιον, καὶ μετὰ τοῦτο πάλιν λαμβάνει αὐτὰ ὁ ἱερεὺς καὶ καταλλάσσει αὐτὰ ἀλλήλοις, τὸ μὲν τοῦ ἀνδρός δίδει τῇ νύμφῃ, τῇ δὲ νύμφῃ δίδει τὸ τοῦ νυμφίου, ἤγουν τοῦ γαμβροῦ, καὶ λέγει· Ἐπιδίδωμι τὸν ἀβραάβωνα τοῦτον εἰς πίστωσιν καὶ βεβχίωσιν τῶν ὑποτεταγμένων τῇ ἀληθείᾳ καὶ δικαιοσύνῃ. Καὶ λέγει ψαλμὸν ἡ' ἐκ γ'. Κύριε ὁ Κύριος ἡμῶν, ὡς θαυμαστὸν τὸ ὄνομά σου... Δέγει καὶ τὸ παρὸν ἐκ τρίτου· Σῶτερ ἀγαθὲ καὶ φιλόανθρωπε, τὸν ἀβραάβωνα τοῦτον ἰσχυρὸν καὶ βέβαιον διατήρεις, ἵνα γένηται τὸ συνάλλαγμα τοῦτο (εἰς) πολυχρόνιον βίον καὶ ἀσκανδάλιστον. Καὶ μετὰ τοῦτο λέγει καὶ τὸν ψαλμὸν· Κύριε ὁ Θεὸς (Κύριος) ἡμῶν... Εἰρήνη πᾶσιν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν ἐξ ἔθνων προμνηστευσάμενος... Goar p. 311. Εἰρήνη πᾶσιν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ εὐλόγησας Ἀβραάμ καὶ τὴν Σάρραν, ὁ εὐλόγησας Ἰακώβ καὶ τὴν Ραχήλ, ὁ εὐλόγησας Μωϋσὴν καὶ τὴν Σεπφώραν, ὁ εὐλόγησας Ἰωσήφ καὶ Ἀσυνέθ, ὁ εὐλόγησας Ζαχαρίαν καὶ τὴν Ἐλισάβετ, ὁ εὐλόγησας Ἰωακείμ καὶ τὴν Ἄνναν, καὶ ἔδωκας αὐτοῖς σπέρμα δικαιοσύνης Μαρίαν τὴν ἀγίαν Θεοτόκον, εὐλόγησον αὐτούς, Κύριε, ὡς εὐλόγησας τὸν ἐν Κανᾶ γάμον τῆς Γαλιλαίας καὶ τὸ ὕδωρ εἰς οἶνον μεταποιήσας, καὶ τὸν ἐκεῖσε λαὸν μυστικῇ οἰνοποιίᾳ κατηύφρανας. Αὐτὸς Δέσποτα, ὡς ἐκεῖσε καὶ ἐνταῦθα παραγενοῦ καὶ εὐλόγησον τὰ νεόφυτα ταῦτα, εὐλόγησον τὰ μνηστρα ταῦτα, εὐλόγησον τοὺς δούλους σου τούτους, καὶ τὴν κοίτην αὐτῶν ἀμίαντον διαμεῖναι εὐδόκησον, ὑψωθήτωσαν τῇ ἀρετῇ, ὠραιωθήτωσαν τῇ πίστει, ὡς κέδροι καὶ ὡς κυπάρισσοι, καὶ ὡς φυτὰ ἐλαιῶν, εὐλογηθῆς, νυμφίε, ὡς Ἀβραάμ δοξασθῆς ὡς Ἰσαάκ, καὶ ὑψωθῆς ὡς Ἰακώβ, εὐφραίνου καὶ σὺ νύμφη

μετὰ τοῦ νομφίου, οὗ συνεζεύχθης, καὶ τίμα τὸν ἄνδρα, ὃν ἠτοίμασέ σοι Κύριος ὁ Θεός σου¹). Καὶ προσκυνῶσαι τὰς ἀγίας εἰκόνας καὶ ἀσπάζονται οἱ δύο ὁμοῦ, καὶ οὕτως ποιεῖ ὁ ἱερεὺς ἀπόλυσιν· Χριστὸς ἀληθινὸς ὁ Θεός ἡμῶν... Καὶ πολυχρονίζουσι τοὺς νεονύμφους οὕτως· Πολυχρονίους ποιῆσαι ὁ Θεός τοὺς νεονύμφους σὺν τοῖς γονοῖς (εὐσι) αὐτῶν εἰς πολλὰ ἔτη, καὶ συμπλέκει αὐτῶν τὰς δεξιὰς ἀλλήλων καὶ ἐξέρχονται.

π. 68 οβ. Γάμος. Ἀκολουθία τοῦ στεφανώματος. Εἰσέρχονται ὁ τε ἀνὴρ καὶ ἡ γυνὴ διὰ μέσου τοῦ ναοῦ μετὰ λαμπάδων καὶ θυμιάματος, καὶ ἐλθόντες πρὸ τοῦ θυσιαστηρίου ἀπολύουσιν ἀλλήλων τὰς χεῖρας· καὶ ἵστανται πρὸ τῶν ἀγίων θυρῶν ὁ μὲν ἀνὴρ δεξιὰ, ἡ δὲ γυνὴ ἀριστερὰ, τὰ δὲ στέφανα πλέκονται ὑπὸ τῶν παρανύμφων, καὶ λαμβάνει αὐτὰ ὁ ἱερεὺς καὶ τίθησιν αὐτὰ ἐν τῇ ἀγίᾳ τραπέζῃ, καὶ σκευὸς ὕελου πλήρες οἴνου, καὶ ἄρχεται ὁ ἱερεὺς καὶ ποιεῖ Εὐλογητὸν, Εὐλογημένη ἡ βασιλεία... Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἀγίου οἴκου... Ὑπὲρ τῶν νῦν εὐλογομένων πρὸς γάμου κοινωνίαν... Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι γάμον τοῦτον, ὡς τὸν ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας... Ὑπὲρ τοῦ δωρηθῆναι αὐτοῖς... Ὑπὲρ τοῦ καταπεμφθῆναι ἄγγελον ἐξ οὐρανοῦ τοῦ εὐλογῆσαι τὰ στέφανα ταῦτα τοῦ Κυρίου... Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὰ στέφανα αὐτῶν, ὡς τῶν ἀγίων ἀποστόλων τοῦ... Ὑπὲρ τοῦ εὐφρανθῆναι αὐτοὺς ἐν ὁράσει υἱῶν αὐτῶν καὶ θυγατέρων... Ὑπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ ὁδεῖνα καὶ τῆς δούλης τοῦ Θεοῦ τῆσδε καὶ τῆς ἐκ Θεοῦ συζευξέως καὶ σωτηρίας αὐτῶν... Ὑπὲρ τοῦ ἔργου τῶν χειρῶν ὑμῶν... Ὑπὲρ τοῦ δωρηθῆναι αὐτοῖς κοίτην ἀμίαντον... Ὑπὲρ τοῦ δοθῆναι αὐτοῖς τε καὶ ἡμῖν πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Εἰρήνη πᾶσιν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος, ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον καὶ ἐκ τῆς πλευρᾶς αὐτοῦ ἀνοικοδομήσας γυναῖκα Goar. p. 317. Εὐχὴ τῶν στεφάνων (На полѣ свѣтъка: εἰπέ τὴν εὐχὴν ταύτην ἀπάνω εἰς τὰ στέφανα). Εἰρήνη πᾶσιν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεός, ὁ βασιλεὺς πάντων ἡμῶν, ὁ πάντοτε καὶ πανταχοῦ παρῶν, ὁ ἐκ ποικίλων καὶ διαφορῶν ἀνθέων στεφανῶν τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων, ὁ παραγενόμενος ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας καὶ εὐλόγησας τὸν γάμον καὶ ἐν αὐτῷ θαυματουργήσας ὡς Θεός, Αὐτὸς εὐλόγησον καὶ τοὺς στεφάνους τούτους καὶ ἀγίασον αὐτούς, ἵνα οἱ καταξιούμενοι τῆς τούτων στέψεως λάβωσιν

¹) В рукописи текст молитвы продолжается и далее, но перечеркнутъ рукою писца.

ἔλεος καὶ χάριν εὖρωσιν εἰς εὐκαιρον βοήθειαν, ὅτι εὐλόγηται καὶ δεδόξαται τὸ πάντιμον καὶ μεγαλοπρεπὲς ὄνομα τοῦ Πατρὸς.—Καὶ λαμβάνει ὁ ἱερεὺς τὰ στέφανα καὶ στέφει αὐτοὺς ἀμφοτέρους, ποιῶν σταυροῦ τύπον ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, τοῦτ' ἔστιν ἀντικατάλληλα τὰς χεῖρας αὐτοῦ σταυροειδῶς, ἤγουν δεξιὰν χεῖρα εἰς τὸν ἄνδρα καὶ τὴν ἀριστερὰν εἰς τὴν γυναῖκα¹⁾ καὶ λέγει· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξῃ καὶ τιμῇ... στεφάνωσον αὐτούς, ἐκ γ'. Ἔθηκες ἐπὶ τὰς κεφαλὰς... ἕως· καὶ ἔδωκας αὐτοῖς μακρότητα ἡμερῶν εἰς αἰῶνα αἰῶνος, ἄπαξ. Καὶ μετὰ τὴν τούτων πλήρωσιν σήκου τὰς χεῖράς σου καὶ ἀντικατάλλαξε τὰς χεῖράς σου καὶ οὐ τοὺς στεφάνους, τοῦτ' ἔστι τὸ ἀποπάνω χεῖριν θές ὑποκάτω, καὶ πρόσεχε πάντα νὰ εἶναι τὸ δεξιὸν χεῖριν εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀνδρός, καὶ ποιήσον τοῦτο ἐκ γ', λέγων τὸ κατὰ συνήθειαν· Ὁ Πατὴρ εὐλογεῖ, ὁ Υἱὸς στεφανοῖ, τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον συνευδοκεῖ καὶ διαμένει πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτῶν... ἐκ γ', καὶ παραδίδει ταῖς χερσὶ τῶν παρὰ ἑαυτῶν τὰ στέφανα ὅπως ἐπισημασθῶσιν καὶ κρατοῦσιν αὐτὰ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, εἶτα λέγει· Εἰρήνη πᾶσιν. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ δόξῃ καὶ τιμῇ στεφανώσας τοὺς ἀγίους μάρτυρας, αὐτὸς παράσχου καὶ τοῖς δούλοις σου τούτοις στέφανα δόξης καὶ τιμῆς, στέφανα ἀγαλλιᾶσεως, στέφανα εἰρήνης, εἰς αἰνεσίαν σου καὶ δόξαν τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἀγίου Πνεύματος νῦν καὶ ἀεὶ... Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξῃ καὶ τιμῇ στεφάνωσον αὐτούς καὶ κατάρτισον αὐτούς ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου, στεφάνωσον αὐτούς τῇ σῇ χάριτι. Goar. p. 322, но съ неболъшими въ ней особенностями. Καὶ κρατήσας τὴν δεξιὰν χεῖρα τῆς γυναίκος, ἐπισυνάπτει τῇ χειρὶ τοῦ ἀνδρός λέγει οὕτως· Παράλαβε αὐτὴν ἐκ ναοῦ Κυρίου, ἵνα δώσης λόγον ἐν ἡμέρα κρίσεως περὶ αὐτῆς. Εἰρήνη πᾶσιν. Τὰς κεφαλὰς. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τῇ σωτηριῷδει σου Goar. p. 318. Εἰρήνη πᾶσιν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεὸς ὁ ἄχραντος, ὁ παραγεγνημένος ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων, ὁ πάσης κτίσεως δημιουργός. Goar. p. 315, но въ текстѣ есть опущенія и незначительныя вставки противъ Гоара. Εἰρήνη πᾶσιν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ὁ πολυύμνητος καὶ ἀνέκφραστος, ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα σὴν καὶ ὁμοίωσιν, ἵνα δεσπόξῃ τῶν ὑπὸ σοῦ κτισθέντων ἀπάντων... Προκειμένον τοῦ ἀποστόλου, ἤχος βαρύς· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξῃ καὶ τιμῇ... Στί-

1) На полѣ: Μηδὲ σηκώσης τὰς χεῖράς σου, ἀλλὰ μόνον θές τὰ στέφανα καὶ λέγε ταύτην.

χος· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς θαυμαστόν τὸ ὄνομά σου... Πρὸς Ἐφεσίουσ ἐπιστολῆς Παύλου· Ἀδελφοί, εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ, ὑποτασσόμενοι ἀλλήλοις ἐν φόβῳ Χριστοῦ... Τέλος· Ἐν παιδείᾳ καὶ νοουθεσίᾳ Κυρίου. Ἀλληλουάριον, ἦχος πλ. δ'. Ἡ γυνὴ σου ὡς ἄμπελος. Στίχος. Οἱ υἱοὶ σου ὡς γέφυρα... Εὐαγγέλιον Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην Goar. pag. 318. Εἴπωμεν πάντες... Κύριε παντοκράτωρ... Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν συμπαρόντων ἀδελφῶν ἡμῶν πρωτοιερέων, ιερέων, ἀναγνωστῶν καὶ λαϊκῶν, υἱείας, σωτηρίας... Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα καὶ τῆς δούλης τοῦ Θεοῦ ἡ δεῖνα, υἱείας, αὐξήσεως... Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν δωρήσῃ αὐτοῖς τὸν γάμον καὶ τὴν κοίτην ἀμίαντον... Ἔτι δεόμεθα καὶ ὑπὲρ τοῦ εὐφρανθῆναι αὐτοὺς ἐν ὄρασει υἱῶν αὐτῶν καὶ θυγατέρων... Καὶ ὑπὲρ πάντων τῶν χρηζόντων τῆς παρὰ τοῦ Κυρίου βοηθείας καὶ ἀντιλήψεως... Ὅτι ἐλεήμων... Πληρώσωμεν τὴν δέησιν... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τὴν ἡμέραν πᾶσαν... κ. τ. λ. Ὅτι ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος... Εἰρήνη πᾶσιν. Τὰς κεφαλὰς.. Καὶ λέγει τὴν εὐχὴν ἀπάνω εἰς τὸ ποτήριον μυστικῶς· Ὁ Θεός, ὁ τὰ πάντα ποιήσας τῇ ἰσχυί σου Goar. pag. 319. Καὶ λαμβάνει ὁ ἱερεὺς τὸ ποτήριον¹⁾ εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ οὐ τοῦ οἴνου, ἀλλὰ πρῶτον τοῦ μέλιτος καὶ ἀμυγδαλῶν, καὶ λαμβάνει ἐν ἀμύγδαλον μετὰ τοῦ μέλιτος, καὶ ἐπιδίδει πρῶτον τῷ ἀνδρὶ ἐκ τρίτου, ἔπειτα τῇ γυναικὶ καὶ αὐτῇ ἐκ γ', καὶ πληρεῖ τὸ ἐν ἀμύγδαλον εἰς τοὺς δύο, τοῦτ' ἔστιν εἰς τὸν ἄνδρα καὶ εἰς τὴν γυναῖκα, καὶ ἐν τῷ μεταλαμβάνειν αὐτοὺς λέγει ὁ ἱερεὺς· Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρός, καὶ δίδει αὐτῷ μίαν, Καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ δίδει αὐτῷ δύο, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, καὶ δίδει αὐτῷ τρεῖς, ὁμοίως καὶ τῇ γυναικί. Εἶτα λαμβάνει τὸ ποτήριον τοῦ οἴνου καὶ μεταλαμβάνει αὐτοὺς πρῶτον τὸν ἄνδρα ἐκ γ', εἶτα τὴν γυναῖκα καὶ αὐτὴν ἐκ γ', λέγων καθὼς ἄνωθεν ἐδιδάχθης. Καὶ μετὰ τὸ μεταλαβεῖν αὐτούς, λέγει· Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ... πάντοτε νῦν καὶ ἀεὶ. Εἰρήνη πᾶσιν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Νυμφῶνα καταντήσαντες οἱ δοῦλοι σου, Κύριε. Goar. p. 325. Καὶ λέγει ψαλμόν· Μακάριοι πάντες... Εἰθ' οὕτως φάλλει τροπάριον, ἦχος βαρύς· Ζῆ, ζῆ (sic), νεόνυμφοι, ἡ Τριάς ἡ ἀχώριστος φυλάξῃ σας... ἐκ γ'. Εἰθ' οὕτως βάλλουσι οἱ νεόνυμφοι μετὰ-

¹⁾ На полѣ рукою писца замѣнено: Σημειῶσαι· Καὶ ἐὰν μὲν ποιήσῃς τὸν γάμον εἰς τὴν λειτουργίαν καὶ εἰσὶν ἄξιοι, μετὰλαβε αὐτοὺς τοῦ τιμίου Σώματος καὶ Αἵματος τοῦ Σωτῆρος, καὶ ἄφες τοῦ μέλιτος καὶ τοῦ οἴνου· εἰ (δὲ) ὑπάρχουν κατὰ τὴν ἡμετέραν ἀσθένειαν, ποιήσον, ὡς ἐδιδάχθης καὶ καθὼς ἔχεις συνήθειαν.

νοιαν ἀμφότεροι μέσον καὶ εἰς τοὺς χοροὺς πρὸς μίαν, καὶ ὁ ἱερεὺς εὐλογεῖ αὐτοὺς καὶ λέγει· Κύριος ὁ Θεὸς εὐλογῆσει ὑμᾶς καὶ ἐμπλήσει ὑμᾶς παντὸς ἀγαθοῦ, καὶ συμβιώσετε ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμονοίᾳ καὶ ἴδετε υἱοὺς τῶν υἱῶν ὑμῶν. Ἐἶτα λαμβάνει ὁ ἱερεὺς τὴν δεξιὰν χεῖρα τῆς γυναικὸς καὶ παραδίδει αὐτὴν τῷ ἀνδρὶ, λέγων οὕτως· Πρόσεχε, ἀδελφέ, ὅτι λαμβάνεις ταύτην τὴν γυναῖκα ἐκ ναοῦ Κυρίου· ἄγγελοι γὰρ παρῆσιν ἀοράτως καὶ συμμαρτυροῦσί σου τῇ ὀρμασίαν, ὅπως δώσης λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως δι' αὐτῆς. Καὶ τῇ γυναικὶ λέγει· Ἐπαρεσκοπόν, κόρη μου ἦδε, πῶς πέρνεις τὸν ἄνδρα τοῦτον ὀμπρὸς (sic) τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Θεοτόκου, ἀπανωθιὸν (sic) μαρτυροῦντο ἄγγελοι καὶ κάτω ἄνθρωποι, νὰ τοῦ ὑποστάσῃσαι μὲ πάντα φόβον Θεοῦ, ὡς ἀντὶ σοῦ, διατὶ μέλλεις νὰ δώσης καὶ σὺ λόγον Θεοῦ διὰ λόγου του. Ἐἶτα πέρνει τὸν ἄνδρα καὶ τὴν γυναῖκα ἐκ τῶν δεξιῶν χειρῶν καὶ εἰσοδεύουν γύρωθεν τοῦ ἀναλογίου σὺν τοῖς παρκνύμοις, ψάλλου(ν) τροπάριον, ἦχος βαρὺς Ἁγιοὶ μάρτυρες... ἐκ γ'. Καὶ μετὰ τὸ ἐξελθεῖν ἐκ τοῦ ναοῦ ψάλλ(ει) θεοτοκίον, ἦχος δ' Ὁ καθαρώτατος ναὸς τοῦ Σωτῆρος..., εἴ(τα) ἐν τῇ ὁδοῦ τὰ τῶν Ὀκτωήχων θεοτοκία, ἦχος α' Τὴν παγκόσμιον δόξαν, ἦχος β' Παρῆλθεν ἡ σκιά τοῦ νόμου..., ἦχος γ' Πῶς μὴ θαυμάσωμεν, ἦχος δ' Ὁ διὰ σέ θεοπάτωρ προφήτης Δαβὶδ, ἦχος πλ. α' Ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσῃ, ἦχος πλ. β' Τίς σε μὴ μακαρίσει, ἦχος βαρὺς Μήτηρ μὲν ἐγνώσθης..., ἦχος πλ. δ' Ὁ βασιλεὺς τῶν οὐρανῶν..., Δόξα καὶ νῦν, Μετὰ τὸ τεχθῆναι σε, Θεόνυμφε Δέσποινα.

λ. 81 ὀβ. Εὐχὴ εἰς λύσιν τὰ στέφανα (sic). Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παραγενόμενος ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας Goar. p. 320. Ἐπισυνάπτει καὶ αὐτὴν εἰς τὸ λῦσαι πικτόν· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ θάλαμον εὐτρεπίσας, ἀξιῶν πάντας τοὺς ἐν νόμῳ καὶ τῷ σῶ ἀφθάρτῳ στεφάνῳ τούτους κατακοσμῶν.. См. выше стр. 184. καὶ ποιεῖ ἀπόλυσιν· Ὁ ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας τὸ ὕδωρ οἶνον ἐκτελῶν Χριστὸς ὁ ἀληθινός.. Καὶ πολυχρονίζει τοὺς νεονύμφους καὶ ἐξέρχονται· Πολυχρόνιον ποιήσαι, Κύριε, τοὺς νεονύμφους σὺν τοῖς γονεῦσι (въ ркп. γονεῖς) καὶ τοῖς συνανακειμένοις αὐτοῖς εἰς πολλὰ ἔτη.

λ. 82 ὀβ. Ἀκολουθία εἰς μνηστρα διγάμων.

Εἰσέρχονται οἱ μέλλοντες τοῦ συζευχθῆναι καὶ ἴστανται εἰς τὴν πύλην τῆς ἐκκλησίας ἔξωθεν καὶ ἄρχεται ὁ ἱερεὺς· Εὐλογητὸς ὁ Θεός... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὰ μνηστρα ταῦτα τῶν διγάμων τῇ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ τοῦ ἁγίου Πνεύματος... Ὑπὲρ τῆς συζυγίας καὶ ὁμονοίας τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα καὶ τῆς δούλης τοῦ Θεοῦ ἡ δεῖνα καὶ τῆς σωτηρίας αὐτῶν... Ὑπὲρ τοῦ

ῥουσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας ἀχράντου... Ὅτι πρέπει... Εἰρήνη πᾶσιν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεός ὁ αἰώνιος, ὁ τὰ διηρημένα σωμαγαγῶν εἰς ἐνότητα Goar. pag. 328. Καί λαβῶν ὁ ἱερεὺς τὰ δακτυλίδια ἐπιδίδει αὐτοῖς πρὸς ἓν καὶ ἀλλάσσει αὐτὰ καὶ δίδει ὁ ἀνὴρ τῆς γυναικός, ἡ δὲ γυνὴ τοῦ ἀνδρός, καὶ ἀσπάζονται οἱ δύο ὁμοῦ, εἰθ' οὕτως ποιεῖ ἀπόλουσιν, καὶ εἰ μὲν βούλοιντο τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ εἰς τέλειον γάμον ἀρμωσθῆναι, κρατεῖ αὐτοὺς ἐκ τῶν δεξιῶν χειρῶν καὶ εἰσέρχονται ἔνδον τοῦ ναοῦ.

1. 83 οβ. Ἀκολουθία εἰς ἱερολογίαν διγάμων. Ἰσταται τὸ ἀνδρόγυνον ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων θυρῶν ὁ ἀνὴρ ἐκ δεξιῶν, ἡ δὲ γυνὴ ἐξ ἀριστερῶν, καὶ ποιεῖ ὁ ἱερεὺς Εὐλογητόν... Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὸν δεύτερον γάμον τοῦτον τοῦ Κυρίου... Ὑπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα καὶ τῆς δούλης τοῦ Θεοῦ ἡ δεῖνα καὶ τῆς σωτηρίας αὐτῶν... Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι αὐτούς, Κύριος ὁ Θεός ἡμῶν, ὡς εὐλόγησας τὸν Ἰακώβ καὶ τὴν Ῥαχὴλ..., Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα... Εἰρήνη πᾶσιν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ τὸν Ἀβραάμ φίλον καλέσας. См. выше стр. 743. Εἶτα λαμβάνει ὁ ἱερεὺς τὰ στέφανα καὶ ἐναποτιθήσιν αὐτὰ ἐν ταῖς κεφαλαῖς αὐτῶν, ἐναλλάσσων καὶ λέγων· Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, δόξῃ καὶ τιμῆεστεφάνωσας αὐτοὺς, ἔθηκας ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν στεφάνους ἐκ λίθων τιμίων. Τοῦτο ποιεῖ ἐκ γ' σταυροειδῶς, ἐναλλάσσων αὐτοῦ τὰς χεῖρας καὶ οὕτω στέφει αὐτούς. Ἰστέον, ἐὰν μὲν εἰσι τὰ δύο μέρη δίγαμα οὐ στέφονται, ἀλλὰ τὰ εἰρηνικά μόνον καὶ αἱ εὐχαὶ εἰς τὴν τάξιν αὐτῶν λέγονται, εἰ δὲ ἓν μέρος δίγαμον στέφονται. Εἰρήνη πᾶσιν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεός ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ Θεός τῶν πατέρων ἡμῶν τοῦ Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, ὁ εὐλόγησας αὐτοὺς καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν εἰς εὐλογίαν τελείαν. См. выше стр. 717. Εἶτα λαμβάνει ὁ ἱερεὺς τὸ μέλι καὶ μεταλαμβάνει αὐτοὺς ἐκ γ', ἔπειτα καὶ οἴνου ὁμοίως μεταλαμβάνει αὐτοὺς ἐκ γ', καὶ εἰσοδεύουσιν αὐτοὺς, ψάλλ(οντες) τροπάριον Ἅγιοι μάρτυρες... Εἶτα ποιῶσιν ὁμοῦ τῷ ἱερεῖ μετάνοιαν καὶ λαμβάνει ὁ ἱερεὺς τὰς δεξιὰς αὐτῶν καὶ παραδίδει τῷ ἀνδρὶ τὴν γυναῖκα, λέγων· Πρόσεχε, ἀδελφέ, ὅτι λαμβάνεις ταύτην τὴν γυναῖκα ἐκ ναοῦ Κυρίου καὶ ὑπὸ τοῦ ἱερέως ἄγγελοι γὰρ πάρευσιν ἀοράτως καὶ συμμαρτυροῦσιν ταύτην τὴν ὄρμασίαν, ἵνα παραδώσῃς ταύτην τῷ Κυρίῳ ἐν ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως. Πάλιν λέγει τὸ αὐτὸ καὶ τῇ γυναίκα καὶ γίνεται πολυχρονισμὸς τῶν νεονύμφων ἢ τῶν γηραιονύμφων. Σημεῖωσαι Τριγαμίαν οὐκ ἔχει, διὸ οὐδὲ εὐχαὶ ἐτυπώθησαν. Εἰ δὲ τύχοι ἐκ πολ-

λῆς ἀνάγκης ἐξ ἐπιτροπῆς τοῦ ἀρχιερέως, εἰπέ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ δι-
γάμου.

л. 86. Ἐκ τοῦ νομοκανόμου. Ο δρaкѣ.

л. 88. Κανόνες διάφοροι Παύλου τοῦ ἀποστόλου.

л. 91. Περὶ τῶν ἐξαγορεύσεων.

л. 105 об. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰω-
άννου τοῦ Χρυσοστόμου.

л. 119. Εὐχή συγχωρητικὴ τοῦ ἀγίου ἐλαίου.

л. 120. Ἀκολουθία τοῦ παρακλητικοῦ.

л. 130. Ἀκολουθία τοῦ ἀγίου ἐλαίου.

л. 161. Ἀκολουθία τοῦ ἀγιασμοῦ τῶν ἀγίων Θεοφανίων. При по-
груженіи креста: κατὰ συνήθειαν λέγει· Φῶς ὁ Πατήρ, φῶς ὁ Υἱός,
φῶς καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα (л. 171 об.).

л. 173 об. Ἀκολουθία τῆς γονυκλισίας.

л. 186 об. Стихиры общія святымъ съ канонами, а также
Христу и Богоматери.

л. 232 об. Κανὼν χαιρετισμὸς εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον, ποι-
ημα τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως κυροῦ Θεοδώρου τοῦ Δάσκαρη.

л. 236. Ἀκολουθία τοῦ ἀκαθίστου.

л. 259. Τῇ κυριακῇ ἐσπέρας στιχηρὰ κατανοκτικὰ εἰς τὴν ὑπερ-
αγίαν Θεοτόκον и на цѣлюю недѣлю.

л. 296. Κατήχησις τῆς ἀσκητικῆς ἀκολουθίας.

л. 298 об. Θυκαρᾶ μοναχοῦ εὐχαί, συλλεχθεῖσαι ἀπὸ τῆς θείας
Γραφῆς, τὰ πλεῖστα δὲ ἀπὸ τοῦ ἀγίου Ἐφραίμ τοῖς βουλομένοις πολε-
μῆσαι τὴν ἑαυτῶν πρὸς τὰ πάθη καὶ τὰς ἡδονάς.

л. 328. Κανόνες σὺν Θεῷ παρακλητικοὶ εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον
καὶ ἕτεροι διάφοροι.

л. 375. Каноны въ честь Троицы, Ангела, Богородицы.

л. 384 об. Κανόνες κατανοκτικοὶ κατὰ ἦχον ψαλλόμενοι τῇ ἀγίᾳ
τεσσαρακοστῇ.

л. 397 об. Κανὼν εἰς φόβον σειсмоῦ.

л. 401. Κανὼν ψαλλόμενος εἰς ἀνομβρίαν. 2 канона.

С. № 134 (745). Евхологія, рукопись Аѳоно-Ватопедской
библ. въ 16-ю долю, 458 листовъ, писана скорописью 7046 (1538)
года, что видно изъ приписки: Δόξα τῷ Θεῷ Ἀμήν. Ἐπληρώθη ἡ
παροῦσα βίβλος ἐν ἔτει ζμς', ἰνδικτιῶνος α'. Δόξης αἰεὶ φροντίσαι τῆς αἰω-
νίου· ἡ γὰρ παροῦσα ψεύδεται καθ' ἡμέραν. Ἡ μὲν χεῖρ ἡ γράψασα
σῆπεται τάφω, γραφὴ δὲ μένει αἰῶνας ἀπεράντους. Οἱ ἀναγινώσκοντες τῷ

γράφοντι δότε μοι συγχώρησιν, ὡς ἔθος, φίλοι. Τῷ συντελεστῇ τῶν καλῶν Θεῷ χάρις. Εὐχου καὶ τοῦ γράψαντος, εἰ θέλεις, πάτερ Δανιήλ, τοῦ τάλανος τάχα καὶ ῥακενδύτου (л. 349 об.).

л. 1. Οἱ κύκλοι (Пасхалия).

л. 2. Ἑρμηνεία, πῶς δεῖ εὐρίσκειν εἰς ποῖον τῆς Ὀκτωήχου ἤχον πίπτει ἡ ἀρχὴ τοῦ Τριωδίου.

Καβασίλου Βουλγαρίας.

Ὁ χρόνος ἐστὶ ἑβδομάδες νβ' καὶ, εἰ βούλει, εὐρεῖν εὐκολον εἰς οἶον ἤχον πίπτει ἡ ἀρχὴ τοῦ Τριωδίου.

л. 3. Пасхалия съ лунникомъ, причемъ сдѣланы изображенія луны въ четырехъ ея фазахъ.

л. 5 об. Εὐχὴ συγχωρητικὴ.

л. 6. Πίναξ τοῦ παρόντος βιβλίου.

л. 7 об. Διαίσεις τῶν ἑπτὰ θανασίμων ἁμαρτιῶν.

л. 8 об. Ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἁγίων ἀποστόλων.

л. 9. Τοῦ ἁγίου Εὐλογίου, πατριάρχου Ἀλεξανδρείας. Канонические вопросы.

л. 10. Выдержки изъ лечебника XVII в.

л. 13. Порядокъ евангельскихъ чтеній на воскресной утрени.

л. 13 об. Εὐαγγέλια ἐωθινὰ τὰ ια'.

л. 18 об. Εὐχαὶ τοῦ λυχνικοῦ. См. выше стр. 274.

л. 20. Ἀρχὴ τοῦ ὄρθρου αἰ εὐχαί. Εὐχολ. Goar p. 39—42.

л. 23. Ὕμνοι τριαδικοὶ (τῶν Ὀκτωήχων ἄμα) τὰ φωταγωγικά.

л. 24 об. Θεοτοκία, ἅπερ λέγεται μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἐσπερινοῦ, μετὰ τὸ ἀπολυτικιον, καὶ εἰς τὸ Θεὸς Κύριος καὶ εἰς τὸ τέλος τοῦ ὄρθρου.

л. 25 об. Ἀπολυτικία ἀναστάσιμα τῶν Ὀκτωήχων σὺν ταῖς θεοτοκίαις καὶ ταῖς ὑπακοαῖς αὐτῶν.

л. 27 об. Канὼν παρακλητικὸς εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον.

л. 29. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

л. 35 об. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου.

л. 45. Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων.

л. 51. Ἀκολουθία εἰς παράκλησιν ἀσθενῶν, χειμαζομένων ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων καὶ ἐπηρεαζόντων.

Εὐλογεῖ ὁ ἱερεὺς, εἶτα Δόξα σοι ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι, Βασιλεῦ οὐράνιε ἕως τέλους, τὸ Κύριε ἐλέησον ιβ', εἰθ' οὕτως Κύριε εἰσάκουσον

τῆς προσευχῆς μου ἕως τέλους, Θεὸς Κύριος, εἶτα τροπάριον, ἦχος δ' Ταχὺς εἰς ἀντίληψιν μόνος ὑπερέχων, Χριστέ... ἐκ θ'. Τῆ Θεοτόκῳ ἐκτενωῶς, ἀπαξ, ὁ Ν', εἶτα τὸν παρόντα κανόνα. Κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον, εἰς τοὺς ἀσωμάτους, εἰς ἀποστόλους, καὶ εἰς πάντας τοὺς ἁγίους. Εὐχολ. *Goar* p. 575. *Послѣ 6-й пѣсни прокимень: Τὰ ἐλέη σου, Κύριε, εἰς τὸν αἰῶνα ἄσομαι и евангеліе отъ Матѳея: Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ προσκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ. Τέλος· δωρεὰν ἐλάβετε, δωρεὰν δότε. Послѣ 9-й пѣсни: Ἐξίον ἐστίν, Πᾶσαι τῶν ἀγγέλων αἰ στρατιαί... Δέσποινα ἡ Μήτηρ τοῦ Λυτρωτοῦ... Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστίν ἡ βασιλεία, Τῆ Θεοτόκῳ ἐκτενωῶς... Ἐλέησον ἡμᾶς ὁ Θεός... Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλεύσεως... Καὶ ὑπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι αὐτῷ... Ὅτι ἐλεήμων... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ἄναρχε, ἀδιάδοχε, ἅγιε ἁγίων, ὁ τὸν μονογενῆ σου Υἱόν... *Goar* p. 337. Εἰς βασιλείας οὐρανῶν κληρονομίαν. Ὅτι Θεὸς ἐλέους οἰκτιρῶν καὶ φιλάνθρωπίας ὑπάρχεις, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν. Καὶ σφραγίζων τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐκ γ', λέγει· Εἰσάκουσον, Κύριε, εἰσάκουσον, Δέσποτα, εἰσάκουσον, Υἱέ. *Εἶθ'* οὕτως· Κύριε ὄπλον κατὰ τοῦ διαβόλου τὸν σταυρόν σου... Καὶ ἀνάπτει τὴν θρυαλλίδα, καὶ λαβὼν ἅγιον ἔλαιον, ἀλείφει τὸν ἀσθενοῦντα, λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Πάτερ ἅγιε, ἰατρὲ τῶν ψυχῶν... *А. Дмитриевскій, Прилож. 123.**

л. 53 об. Εὐχαί, ἦτοι ἐξορκισμοὶ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου πρὸς τοὺς πάσχοντας ὑπὸ δαιμόνων, καὶ πρὸς ἐκάστην ἀσθένειαν. *Goar* p. 578--584.

л. 56 об. Εὐχαί τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσσοστόμου εἰς τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν. *Goar* p. 583.

л. 59. Ἀποστολοευαγγέλια τῆς ἐβδομάδος.

л. 63 об. Ἀποστολοευαγγέλια цѣлаго года.

л. 102 об. Εὐχὴ λεγομένη ἐπὶ ἀνομβρίᾳ. *Goar* pag. 613.

л. 103. Εὐχὴ ἑτέρα ἐπὶ ἀνομβρίᾳ. *Goar*. p. 614.

л. 103 об. Εὐχὴ ἐπὶ σεισμῷ. *Goar*. p. 623.

л. 104. Εὐχὴ ἐπὶ πλοίῳ ἄρτι κατασκευασθέντι καὶ μέλλοντι πλέειν· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν¹⁾, ὁ ἐντειλάμενος τῷ Νῶε κατασκευᾶσαι κιβωτὸν πρὸς σωτηρίαν τῷ κόσμῳ, ἀψύχῳ²⁾ ξύλῳ κυβερναῖσθαι τῆ παρὰ

1) Ркп. Син. библ. № 959: τῶν πατέρων. 2) ὁ ἐκ πολλῶν ξύλων εὐδοκήσας τὴν ναῦν ταύτην ἐν γενέσθαι καὶ συναρμωσθῆναι· Αὐτὸς γάρ, Δέσποτα τῶν ἀπάντων, ὁ εὐδοκήσας ἀψύχῳ ξύλῳ.

σοῦ χάριτι τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων, αὐτός, Δέσποτα, καὶ τὴν ναῦν ταύτην διάσωσον, δὸς αὐτῇ ἄγγελον ἀγαθόν, εἰρήνης¹⁾ ὁδηγόν, τοὺς μέλλοντας πλέειν ἐν αὐτῇ διάσωσον²⁾, δὸς αὐτοῖς, Κύριε, καὶ εἰς τὰ ἴδια αἰεὶ καταλαμβάνειν ὑψαίνοντας, πρεσβείαις³⁾ τῆς ἁγίας Θεοτόκου καὶ πάντων τῶν ἁγίων τῶν ἀπ' αἰῶνός σοι εὐαρεστησάντων. Ὅτι σὸν τὸ κράτος καὶ σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ... Εἰσέρχεται μετὰ θυμιάματος ὁ ἱερεὺς εἰς τὸ πλοῖον, φάλλον τὸν ῥα' ψαλμόν, τὸ Ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς, εἶτα λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην. Conf. Goar. pag. 559.

— Εὐχὴ ἐπὶ πλεόντων.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καταξιώσας συμπλεῦσαι τοῖς ἁγίοις σου μαθηταῖς. См. выше стр. 57.

л. 104 об. Εὐχὴ ἐπὶ ἄγρα ἰχθύων. Ibidem.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ εἰπὼν τῷ προπάτορι Ἀδάμ. См. выше стр. 287.

— Εὐχὴ, λεγομένη ἐν ἀρχῇ σπόρων. Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ποιήσας γῆν καὶ ἄνθρωπον ἀπ' αὐτῆς. Goar. pag. 557.

л. 105. Εὐχὴ ἐπὶ θεμελίῳ ἐκκλησίας. Goar. pag. 486.

— Εὐχὴ ἐπὶ θεμελίῳ οἴκου. Goar p. 483.

л. 105 об. Εὐχὴ ἐπὶ εὐλογία οἴκου. Goar. pag. 484.

— Εὐχὴ εἰς τὸ φυτεῦσαι ἀμπελῶνα. Goar p. 551.

л. 106. Εὐχὴ ἐπὶ εὐλογῆσει σταφυλῶν καὶ ἐπὶ τρυγῆσει. Ibidem pag. 552.

— Εὐχὴ ἐπὶ εὐλογία οἴνου. Goar. p. 553.

л. 106 об. Εὐχὴ ἐπὶ ἀνθρώπῳ μιανοφαγήσαντι. Goar p. 534.

л. 107. Εὐχὴ εἰς μανθὲν ὕδωρ. См. выше стр. 286.

л. 108. Εὐχὴ εἰς ἀνοιξιν ἐκκλησίας ὑπὸ αἵρετικῶν βεβηλωθείσης.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, δυσωποῦμέν σε τὸν Ἰλεων καὶ εὐμενῆ ἐπὶ ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν. Goar p. 494.

— Εὐχὴ ἐπὶ ἐξομολογουμένῳ. Goar p. 537.

л. 108 об. Εὐχὴ ἐπὶ μετανοοῦντι.

Ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ διὰ τοῦ προφήτου σου Νάθαν μετανοήσαντι τῷ Δαβὶδ... Goar p. 536.

1) Τοῖς μέλλουσι πλέειν. 2) διαφύλαξον. 3) Εὐχαῖς καὶ ἱκεσίαις τῆς παναχράντου Θεοτόκης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας καὶ πάντων τῶν ἁγίων. Ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν καὶ σοὶ τὴν δόξαν...

— Εὐχή κατά λογισμῶν αἰσχυρῶν.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός μου, οὗ ἐν χερσὶ σου οἱ κληροὶ μου.
Goar. pag. 536.

λ. 109. Εὐχή, ἐπὶ συγχωρήσει ὄρκου λεγομένη.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός ὁ πνυτοκράτωρ, ὁ ἐπὶ σωτηρία τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων καταξιώσας καταβῆναι ἐπὶ τῆς γῆς. См. выше стр. 286.

Εὐχή ἐπὶ τῶν ἀλόγως ὑπὸ τινων ἀφοριζομένων ἢ λόγῳ ἑαυτὸν δεσμευόντων. Goar p. 531.

λ. 109 об. Εὐχή ἐπὶ πυρέττοντι.

Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ τὰ χρόνια καὶ δεινὰ πάθη θεραπεύσας λόγῳ μόνῳ. Goar. pag. 549.

λ. 110. Εὐχή ἐτέρα.

Πάτερ ἄγιε, ἰατρὲ ψυχῶν καὶ σωμάτων, ὁ πέμψας τὸν μονογενῆ σου Υἱόν, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. А. Дмитриевскій. Прилож. стр. 123.

λ. 110 об. Εὐχή λεγομένη ἐπὶ ψυχὸρβρυχούντι. Goar. p. 587.

— Εὐχή λεγομένη ἐν κολλύβοις ἀγίων. Goar. pag. 524.

λ. 111. Εὐχή ὑπὲρ τῶν κεκοιμημένων. Goar. p. 424.

λ. 111 об. Ἀκολουθία σὺν Θεῷ ἀγίῳ τοῦ εὐχελαίου. См. выше стр. 276. Разница лишь въ прибавкѣ тропаря: Тῆ Θεοτόκῳ ἐκτενῶς въ началѣ чина.

λ. 126. Ἀκολουθία εἰς ῥασσοφοροῦντα. Goar. pag. 378—379.

При постриженіи волосъ произносится формула: Ἀδελφός ἡμῶν ὁ δεῖνα κείρεται τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρός, ἀμῆν, καὶ τοῦ Υἱοῦ, ἀμῆν, καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἀμῆν, νῦν καὶ αἰεῖ... καὶ ἐνδύει αὐτὸν τὸν μανδύαν καὶ τὸ καμηλαύχιον, μηδὲν ἐπιλέγων. Καὶ μετὰ τὸ ἐνδύσαι αὐτόν, λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεός ὁ μεγαλόδωρος, ὁ ἐλύσας τὸν δολῶν σου τὸν δεῖνα καὶ ἐναρξάμενος ἐν αὐτῷ ἔργον ἀγαθόν, δὸς αὐτῷ βίον ἐνάρετον, ὑπομονὴν ἀράθυμον, νῆψιν διημεκῆ, κατάπλησον αὐτόν τῷ παναγίῳ σου Πνεύματι, ἐνόπλισον αὐτόν κατὰ πάσης ἐναντίας δυνάμεως, ἵνα δυνηθῆ ἀσαλεύτως μένειν ἐν τῇ πρὸς σέ πιστεὶ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ, χάριτι καὶ οἰκτιρμοῖς καὶ φιλανθρωπείᾳ τοῦ μονογενοῦς Υἱοῦ σου, μετ' οὗ εὐλογητὸς εἶ σὺν τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι, νῦν καὶ αἰεῖ... Καὶ ποιεῖ ἀπόλυσιν.

— Ἀκολουθία τοῦ πρώτου σχήματος, ἢ ὡς τοῦ μανδύου. См. выше стр. 276—278. Небольшая особенность есть въ самомъ началѣ: Ψαλλομένων δὲ τῶν συνήθων ἀντιφώνων, καὶ τῆς εἰσόδου γε-

νομένης, λέγεται εἰς τὸ Δόξα κοντάκιον τῆς ἡμέρας, εἰς δὲ τὸ Καὶ νῦν, ἦχος α' Ἀγκάλας πατριαῖς. Τούτου δὲ ψαλλομένου, ἀπελθὼν ὁ ἀποκαρῆναι μέλλων, προσπίπτει ἐνώπιον τῶν ἁγίων θυρῶν, ἐκεῖσε τοῦ ἡγουμένου ἱσταμένου. Μετὰ δὲ τὸ προγραφὲν τροπάριον, ἔρχεται ὁ καθηγούμενος μετὰ τῶν ἀδελφῶν πλησίον τῶν διαστόλων καὶ ἵστανται ἐκεῖ, καὶ δίδονται κηρία παρὰ τοῦ ἐκκλησιάρχου ἐκάστῳ ἀνά ἓν, καὶ ἄπτουσιν αὐτὰ πάντες. Ὁ δὲ μέλλων κουρευθῆναι ποιεῖ μετανοίας γ' ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων θυρῶν, εἶτα τῷ ἡγουμένῳ... κ. τ. λ. См. выше стр. 277, прим. 1.

л. 130 об. Ἀκολουθία γινομένη εἰς τὸ μέγα καὶ ἀγγελικὸν καὶ ἅγιον σχῆμα. См. выше стр. 278—282.

л. 143. Ἀκολουθία τοῦ ἐξοδιαστικοῦ.

Ἐπειδὴν τις τῶν μοναχῶν πρὸς Κύριον ἐκδημήσῃ. См. выше стр. 726. δεσμοῦσι τοὺς πόδας, καὶ τιθέντων αὐτὸν ἐν κλίνῃ, εἰ μὲν εὐρεθῆ ἐκεῖ ἱερεὺς, ποιεῖ ἐπάνω τοῦ λειψάνου εὐλογητὸν καὶ λέγει Τρισάγιον, τὸ Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν, εἶτα Μετὰ πνευμάτων δικαίων, Δόξα, Σὺ εἶ ὁ Θεός, ὁ καταβάς εἰς Ἀθῆν, Καὶ νῦν, Ἡ μόνη ἀγνή, εἶθ' οὕτως Ἐλέησον ἡμᾶς ὁ Θεός... Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ... Ὁπως Κύριος ὁ Θεός ἡμῶν... Τὰ ἐλέη... τὴν εὐχὴν τὸ Ὁ Θεός τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός... καὶ ἀπόλυσις. Εἶτα κρούσαντες τὸν σημαντήρα γ' καὶ ἄραντες τὸ λείψανον, εἰσφέρουσιν ἐν τῷ νάρθηκι τῆς ἐκκλησίας, καὶ συναχθεῖσι τοῖς ἀδελφοῖς, διδάσασιν αὐτοῖς κηρία, ἄφαντες καὶ ἐπὶ τοῦ λειψάνου κηρία δ', καὶ θέντες ἐπάνω αὐτοῦ καὶ εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, θυμιᾷ ὁ ἱερεὺς σταυροειδῶς ἐπάνω αὐτοῦ, εἶτα ποιεῖ εὐλογητὸν καὶ ἄρχεται ὁ ψάλτης· Εὐλογητός εἶ, Κύριε, καὶ ὁ ἄμωμος εἰς ἦχον πλ. α' χωρὶς ἀλληλουαρίων, Μακάριοι οἱ ἄμωμοι. . GORG p. 424—426. За 17-ой каѳизмоѣ и неперочными свѣдѣнїемъ тропари: Ἀνάπαυσον, Σωτήρ ἡμῶν, μετὰ δικαίων τὸν δοῦλόν σου... Ὁ ἐκ Παρθένου ἀνατεῖλας τῷ κόσμῳ... κ. τ. λ. См. выше стр. 283. Послѣ: Ὁ θυτῶ σοφίας φιλανθρώπως πάντα οἰκονομῶν чинъ излагается такъ: Ὅτε δὲ βάλλομεν τὸ λείψανον ἐν τῷ τάφῳ, λέγει τροπάριον ἦχος πλ. δ': Γῆ χανοῦσα, ὑπόδεξαι τὸν ἀπὸ σοῦ πλασθέντα... Εἶτα ἐπιχέει ὁ ἱερεὺς ἐπάνω τοῦ λειψάνου κανδήλαν μεστήν ὕδατος καὶ ἐλαίου, ποιῶν σταυρόν, καὶ λέγει· Τοῦ Κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς. Καὶ ἕτερον ὁ ἱερεὺς· Τῷ τύπῳ τοῦ σταυροῦ σου, φιλάνθρωπε... Καὶ εὐθὺς ἀσφαλίζεται ὁ τάφος, ἡμεῖς δὲ ψάλλομεν ἰδιόμελα, ἦχος πλ. β' Πνευματικοί μου ἀδελφοί, μὴ μου ἐπιλαθῆσεσθε... ἦχος πλ. α' Τὴν πολυτάραχον θάλασσαν τοῦ βίου... κ. τ. λ. См. выше стр. 284 и прим. 4. Послѣ тропаря: Δέσποινα, πρόσδεξαι

τὰς δεήσεις τῶν δούλων σου, чинъ оканчивается такъ: Ἐἵτα Τρισάγιον, τὸ Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, τὰ τροπάρια ἤχος δ' Μετὰ πνευμάτων... Εἰς τὴν κχτάπαυσίν σου. Δόξα, Σὺ εἶ ὁ Θεός, Καὶ νῦν, Ἡ μόνη ἀγνή, Ἐλέησον ἡμᾶς καὶ τὰ λοιπὰ, εἵτα τὴν εὐχὴν μυστικῶς· Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός... Ἐκφώνως· Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις, ἡ ζωή... Δόξα καὶ νῦν, Κύριε ἐλέησον, Ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν... Καὶ ἡμεῖς τὸ Αἰώνια σου ἡ μνήμη ἐκ γ', καὶ ποιούσι πάντες οἱ ἀδελφοὶ μετανοίας ε', ἐξ ὅλης φυγῆς δεόμενοι ὑπὲρ τῆς φυγῆς τοῦ τετελευτηκότος. См. выше стр. 285, прим.

л. 158. Εἰς μοναχοῦ μνημόσυνον. Ἀκολουθία ἐν κολλύβοις μοναχοῦ.

Εὐλογεῖ ὁ ἱερεὺς, εἵτα τὸ Ὁ κατοικῶν ἐν βοηθείᾳ, ὅλον, καὶ μετὰ τοῦτο, τὸ Ἀλληλουῖα εἰς ἤχον πλ. δ', τροπάριον Ὁ βυθῶ... Δόξα τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, Σὲ καὶ τεῖχος, εἵτα μετὰ μέλους τὸ Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε, καὶ ἀρχόμεθα τοῦ ἀμώμου· Μακάριοι οἱ ἄμωμοι, καὶ τὰ εὐλογητάρια ἱμοῦ, εἵτα Ἀνάπαυσον, Σωτήρ ἡμῶν, Δόξα καὶ νῦν, Ὁ ἐκ Παρθένου, καὶ αὐτὰ ἱμοῦ εἰς τὰ εὐλογητάρια, εἵτα τὸν Ν', καὶ εὐθὺς ἀρχόμεθα τοῦ κανόνος. Κανὼν εἰς κοιμηθέντα μοναχόν, οὗ ἡ ἀκροστιχίς· Ὁνήσκουσι πιστοῖς ὄγδοον πλέκω μέλος. Ὁδὴ α', ἤχος πλ. δ'. Ἰγρὰν διοδεύσας. Θανάτῳ τὸν θάνατον τοῦ Χριστοῦ καὶ πάθεισι πάντος μιμησάμενοι... Νεότητος πταίσματα παρορῶν, καὶ τὰς ἀνομίας ὑπερβαίνων, Χριστέ Σωτήρ. Ἐἵτα Τρισάγιον, τροπάρια ἤχος δ'. Μετὰ πνευμάτων δικαίων τετελειωμένων τὴν φυγὴν τοῦ δούλου. Соар. р. 423. Ἐλέησον ἡμᾶς ὁ Θεὸς καὶ τὰ λοιπὰ, τὴν εὐχὴν μυστικῶς τὸ Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων, εἵτα Δόξα καὶ νῦν, καὶ Κύριε ἐλέησον, Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν... Καὶ ἡμεῖς· Αἰώνια σου ἡ μνήμη, ἀξιωμακάριστε ὁδε, καὶ ἀείμνηστε ἀδελφεῖ ἡμῶν, ἐκ γ'. Δόξα σοὶ ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα.

л. 161. Εἰς λαϊκὸν μνημόσυνον. Ἀκολουθία ἐν κολλύβοις.

Πρῶτον Εὐλογητὸν ὁ ἱερεὺς, εἵτα Ὁ κατοικῶν ἐν βοηθείᾳ, ὅλον. См. предыдущее послѣдованіе. Καὶ ἀρχόμεθα (μολὴ 50-го псалма) τοῦ κανόνος. Κανὼν εἰς κοιμηθέντα λαϊκόν, οὗ ἡ ἀκροστιχίς· Ἐκτον προσαιδῶ τοῖς ἀπελθοῦσι μέλος. Ἦχος πλ. β'. Ὁδὴ α'. Ὡς ἐν ἠπείρῳ. Ἐν οὐρανίοις θαλάμοις διηνεκῶς οἱ γενναῖοι... Соар. р. 426—428. Ἐἵτα Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, καὶ τὰ τροπάρια· Μετὰ Πνευμάτων δικαίων καὶ τὰ ἕτερα, какъ въ предыдущемъ чинѣ.

л. 164. Псалтырь съ 20 каѳизмами.

л. 234 об. Пѣсни Моисея, изъ Второзаконія и др.

л. 241 об. Служба 2-го гласа изъ Октоиха на всю недѣлю.

л. 286. Ἀκολουθία τῆς ἀγίας μεταλήψεως. Капонъ и молитвы ко причащенію.

π. 294 οβ. Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονία ἀναγνώστου. Βύχολ. Goar p. 194.—195. Копецъ читается такъ: Καί μετὰ τὸ Ἀμην, λαμβάνων ὁ ἀρχιερεὺς βιβλίον ἀποστολικόν καὶ ἀνοίξας αὐτό, δίδωσι τῷ ἀναγνώστῃ, καὶ τοῦ ἀρχιδιακόνου ἐκφωνοῦντος· Πρόσχωμεν, λέγει ὁ ἀρχιερεὺς· Βιρήνη πᾶσιν. Ὁ διάκονος· Σοφία, καὶ λέγει ὁ ἀναγνώστης· πρόκειμενον τῆς ἡμέρας, καὶ ἀναγινώσκει καὶ ἀπὸ τοῦ ἀποστόλου, αἶος ἂν τύχη ἐν τῷ ἀνοίγειν τὸ βιβλίον τὸν ἀρχιερέα, ὀλίγον ἀπὸ τῆς ἀρχῆς καὶ ὀλίγον ἀπὸ τοῦ τέλους, καὶ λαμβάνων εἰρήνην παρὰ τοῦ ἀρχιερέως, ἄπεισιν εἰς τοὺς ἀναγνώστας.

π. 295. Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονία ὑποδιακόνου.

Τοῦ ἀρχιερέως ἰσχυμένον ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ μέρους τῶν βασιλικῶν πολῶν, πρὶν ἄρξασθαι τῆς λειτουργίας, προσάγεται αὐτῷ ὁ μέλλων χειροτονεῖσθαι. Goar. pag. 204.

π. 295 οβ. Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονία διακόνου, ὑφείλοντος εἶναι χρόνων τελείων κέ'. Μετὰ τὸ γενέσθαι τὴν ἁγίαν ἀναφορὰν καὶ τὰς θύρας ἀνοιγῆναι καὶ τὸν ἀρχιερέα ἐκφωνῆσαι τὸ Καὶ ἔσται τὰ ἐλέη τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, πρὶν εἰπεῖν τὸν διάκονον τὸ Πάντων τῶν ἁγίων μνημονεύσαντες, ἔτι ὁ μέλλων χειροτονεῖσθαι ἴσταται ἐν τῇ σωλέα, καὶ ἐξερχόμενοι δύο διάκονοι, λαμβάνουσιν αὐτὸν ἀπὸ τῶν χειρῶν, καὶ εἰσερχόμενοι εἰς τὸ ἅγιον βῆμα, κυκλοῦσι μετ' αὐτοῦ τρεῖς τὴν ἁγίαν τράπεζαν, προπορευομένου τοῦ ἱερομνήμονος καὶ τοῦ δευτερεύοντος τῶν διακόνων, ψάλλοντες τὸ Ἅγιοι μάρτυρες οἱ καλῶς· εἶτα φέρουσιν αὐτὸν ἔμπροσθεν τῆς ἁγίας τραπέζης, καὶ προσκυνεῖ τρεῖς, καὶ προσάγεται τῷ ἀρχιερεῖ, καὶ ἴσται κατὰ τὸ δεξιὸν μέρος, ὁ δὲ χαρτοφύλαξ ἐκ τοῦ ἀριστεροῦ δίδωσι τῷ ἀρχιερεῖ χάρτην ἔγγραφον, καὶ ἐκφωνοῦντος αὐτοῦ τοῦ χαρτοφύλακος ἡ καὶ τοῦ ἀρχιδιακόνου· Πρόσχωμεν, ἀναγινώσκει τὰ γεγραμμένα ὁ ἀρχιερεὺς εἰς ἐπήκουον τῶν περιεστώτων, ἔχοντα οὕτως· Ἡ θεία χάρις, ἡ πάντοτε τὰ ἀσθενῆ θεραπεύουσα... Καὶ πάντων λεγόντων ἐκ τρίτου τὸ Κύριε ἐλέησον, ὁ χειροτονούμενος κλίνει τὸ δεξιὸν γόνυ, καὶ ὁ ἀρχιερεὺς, ποιῶν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ σταυροῦς τρεῖς καὶ ἔχων ἐπιχειμένην αὐτοῦ τὴν χεῖρα, εὐχεται οὕτως· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῇ προγνώσει τῇ σῆ... κ. τ. λ. Goar pag. 208—209. Κατὰ δὲ τὸν τῆς μεταλήψεως καιρὸν πρῶτος τῶν ἄλλων διακόνων ὁ χειροτονηθεὶς τοῦ θείου Ἄρτου μετέχει παρὰ τοῦ χειροτονήσαντος αὐτὸν καὶ μεταλαμβάνει τοῦ τιμίου Αἵματος, καὶ μετὰ τὸ εἰπεῖν τὸν λαὸν τὸ Πληρωθήτω, αὐτὸς λέγει· Ὁρθοὶ μεταλαβόντες καὶ τὰ λοιπά. Ἐπεὶ δὲ ἔξεσι

τὴν τοῦ διακόνου χειροτονίαν καὶ ἐν τῇ προηγιασμένῃ ποιεῖν. *Goar.* p. 211.

л. 297 об. Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονία πρεσβυτέρου, ὀφειλοντος εἶναι χρόνῳ λ' τελείων. Μετὰ δὲ τὸ εἰσενεχθῆναι καὶ ἀποτεθῆναι τὰ θεῖα δῶρα εἰς τὴν ἁγίαν τράπεζαν, πληρωθῆναι τε τὸν μυστικὸν ὕμνον, ὁ χειροτονεῖσθαι μέλλων ἴσταται ἐν τῇ σωλέᾳ καταντικρὸ τῶν ἁγίων θυρῶν, καὶ ἐξερχόμενοι δύο διάκονοι λαμβάνουσιν αὐτὸν ἀπὸ τῶν χειρῶν, καὶ ὅτε φθάσει εἰς τὰς ἁγίας θύρας, ἀπολούουσιν αὐτὸν δύο πρεσβύτεροι καὶ κυκλοῦσι τὴν ἁγίαν τράπεζαν τρίς, προηγουμένου τοῦ ἱερομνήμονος καὶ τοῦ δευτερεύοντος τῶν διακόνων, ψάλλοντες τὸ Ἅγιοι μάρτυρες. Ἐῖτα προσάγεται καὶ προσκυνεῖ τὴν ἁγίαν τράπεζαν τρίς, κλίνας ἀμφοτέρα τὰ γόνατα, ἴσταται κατὰ τὸ δεξιὸν τοῦ ἀρχιερέως μέρος, καὶ τοῦ χαρτοφύλακος διδόντος τῷ ἀρχιερεῖ χάρτην ἔγγραφον, καὶ ἐκφωνοῦντος αὐτοῦ ἢ τοῦ ἀρχιδιακόνου τὸ Πρόσχωμεν, ἀναγινώσκει τὰ γεγραμμένα ὁ ἀρχιερεὺς εἰς ἐπήκουον τῶν περιστώτων, ἔχοντα οὕτως· Ἡ θεία χάρις, ἢ πάντοτε τὰ ἀσθενῆ θεραπεύουσα... Καὶ λέγουσι πάντες τὸ Κύριε ἐλέησον, γ'. Πάλιν οὖν σφραγίσας αὐτὸν τρίς καὶ τὴν χεῖρα ἔχων ἐπικειμένην αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ, τοῦ διακόνου εἰπόντος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν, ἐπεύχεται ὁ ἀρχιερεὺς· Ὁ Θεὸς ὁ ἀναρχος καὶ ἀτελεύτητος, ὁ πάσης κτίσεως πρεσβύτατος ὑπάρχων... *Goar* p. 242. Καὶ τούτων (т. е. ектеһиѣ) λεγομένων, ὁ ἀρχιερεὺς, ἔχων ὁμοίως τὴν χεῖρα ἐπικειμένην τῇ τοῦ χειροτονουμένου κορυφῇ, εὔχεται οὕτως· Ὁ Θεὸς ὁ μέγας ἐν δυνάμει... *Goar.* pag. 243. Καὶ μετὰ τὸ Ἀμήν, φέρει τὸ ὀπισθεν τοῦ ὠραρίου αὐτοῦ ἐπὶ τὰ ἔμπροσθεν, ἐκφωνῶν τὸ Ἄξιος. Καὶ ψάλλεται τοῦτο τρίτον παρὰ τῶν τοῦ βήματος, καὶ τρίτον παρὰ τῶν ψαλτῶν. Ἐῖτα φαινόλιον αὐτὸν ἐνδύων, ἐκφωνεῖ πάλιν τὸ Ἄξιος, καὶ ψάλλεται ὁμοίως καὶ τοῦτο, εῖτα ἀσπάζεται αὐτὸν ὁ χειροτονήσας καὶ οἱ πρεσβύτεροι, καὶ ἴσταται μετὰ τῶν λοιπῶν πρεσβυτέρων. Ὅταν δὲ ἁγιασθῇ ὁ ἄρτος τῇ ἐπικλήσει τοῦ Παναγίου Πνεύματος, λαμβάνει ὁ ἀρχιερεὺς ἐκ τοῦ δίσκου τὸν ἅγιον Ἄρτον, ὃν ὡς παρακαταθήκην προσεκόμισεν ἐν τῇ προθέσει ὁ ἱερεὺς, καὶ δίδωσιν εἰς τοῦ χειροτονηθέντος τὰς χεῖρας, λέγων· Λάβε ταύτην τὴν παρακαταθήκην καὶ φύλαξον αὐτὴν ἕως τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου, ὅτε παρ' αὐτοῦ μέλλεις ἀπαιτεῖσθαι αὐτήν. Ὁ δὲ λαβὼν καὶ ἀσπασάμενος τὴν χεῖρα τοῦ ἀρχιερέως, μεθίσταται ἐν ᾧ πρότερον ἴστατο τόπῳ, τὰς μὲν χεῖρας θεῖς ἐπάνω τῆς ἁγίας τραπέζης, τὴν δὲ κεφαλὴν ἔχων ἐπικειμένην ταῖς χερσίν, εὐχόμενος καθ' ἑαυτὸν αὐθις καὶ λέγων τὸ Ἐλέησόν με ὁ Θεός, καὶ μένει κεκλιμμένος οὕτως· Ὅτε δὲ μέλλει λέγειν ὁ ἀρχιερεὺς· Τὰ ἅγια τοῖς

ἀγίοις, τότε ὁ χειροτονηθεὶς ἀποδίδωσιν αὐτῷ τὸν ἅγιον ἄρτον, μεταλαμβάνει δὲ καὶ πρὸ τῶν ἄλλων πρεσβυτέρων τοῦ τιμίου Σώματος καὶ Αἵματος τοῦ Χριστοῦ, ποιεῖ δὲ καὶ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν καὶ λειτουργεῖ καθ' ἑκάστην ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας.

λ. 299 ὀβ. Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονία ἐπισκόπου.

Μετὰ τὴν τοῦ Τρισαγίου συμπλήρωσιν, δύο πρεσβύτεροι, λαμβάνοντες ἀπὸ τοῦ διακονικοῦ τὸν χειροτονεῖσθαι μέλλοντα καὶ ἐξερχόμενοι, προηγουμένου τοῦ ἱερομνήμονος καὶ τοῦ δευτερεύοντος τῶν διακόνων, φέρουσιν αὐτὸν διὰ τῆς σωλέας εἰς τὸ ἅγιον βῆμα, καὶ ὅτε φιλάσει εἰς τὰς ἁγίας θύρας, ἀπολύουσιν αὐτὸν οἱ πρεσβύτεροι καὶ λαμβάνουσιν αὐτὸν δύο ἀρχιερεῖς καὶ κυκλοῦσι τρίς τὴν ἁγίαν τράπεζαν, φάλλοντες τὸ Ἅγιοι μάρτυρες, κρατοῦσι δὲ πάντες κηρία καὶ ἄπτουσι, εἶτα προσάγεται τῇ ἁγίᾳ τραπέζῃ καὶ προσκυνεῖ τρίς, καὶ ἵσταται ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ μέρους. Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς λαμβάνει τὸ πτερὸν παρὰ τοῦ χαρτοφύλακος καὶ ἀναγινώσκει τὰ γεγραμμένα εἰς ἐπήκοον πάντων. Εἰ μὲν οὖν πατριάρχης ἐστὶν ὁ χειροτονῶν καὶ ὁ χειροτονούμενος μητροπολίτης, γέγραπται ταῦτα· Ψῆφω καὶ δοκιμασία θεοφιλεστάτων μητροπολιτῶν, ὀσιωτάτων ἀρχιεπισκόπων. Ὡσαύτως καὶ εἰ μητροπολίτης ἐστὶν ὁ χειροτονῶν μητροπολίτην προτροπῇ τοῦ πατριάρχου, εἰ δὲ μητροπολίτης χειροτονεῖ ἐπίσκοπον ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐκκλησίᾳ, γέγραπται ταῦτα· Ψῆφω καὶ δοκιμασία θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων καὶ ὀσιωτάτων πρεσβυτέρων· Ἡ θεία χάρις, ἥ πάντοτε... *Goar. pag. 250. Καὶ πάντων φωνούντων ἐκ τρίτου τὸ Κύριε ἐλέησον. См. выше стр. 271.*

λ. 302. Τάξις γινομένη ἐπὶ καθιερώσει ναοῦ καὶ ἰδρύσει τῆς ἐν αὐτῷ ἁγίας τραπέζης. *Goar. p. 655—667 и ниже. Ркп. Париж. нац. библ. 1027 г. № 213 (Coislin).*

λ. 312 ὀβ. Τάξις γινομένη ἐπὶ σαλευθείσης ἁγίας τραπέζης. *Εὐχολ. Goar. p. 490—491.*

λ. 313. Ἀκολουθία τῆς λαμπρᾶς (κυριακῆς). *Службы въ великую субботу на литургии и на Пасху.*

λ. 320. Παρεμὶν σπραстной седмицы.

λ. 324. Συγχωρητικὸν τοῦ σοφωτάτου πατριάρχου κὺρ Μαξίμου τοῦ Δογίου. Εἰς ἀφορισμόν· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ καὶ Λόγε τοῦ Θεοῦ, ὁμοούσιε καὶ Θεὲ συμπαθέστατε, ὁ τὴν ἄφατον καὶ μεγίστην οἰκονομίαν ποιήσας καὶ συγκατάβασιν ὑπὲρ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ὁ ἐλθὼν καλέσαι καὶ καλέσας ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν. . *А. Алмазовъ. Тайная исповѣдь въ прав. восточн. церкви. Одесса, 1894, т. III, стр. 83.*

л. 324 об. Συγχωρητικόν· Ἡ μετριότης ἡμῶν ἀπὸ τῆς χάριτός τε καὶ δωρεᾶς τοῦ παναγίου καὶ ζωαρχικοῦ Πνεύματος, τῆς δοθείσης ὑπὸ τοῦ Κυρίου τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις, εἰρηκότος αὐτοῖς. Тамъ же, стр. 76—77.

л. 325. Ἡ μετριότης ἡμῶν τὴν ἐκ τῶν ἀποστολικῶν παραδόσεων ἀπὸ ἀλληλοδιαδόχων μέχρι τοῦ νῦν κατελθοῦσαν ἀναδεξαμένη τάξιν...

л. 325 об. Περί τῶν ἀρνησαμένων, εἶτα ἐπιστρεφόντων, ἢ ἐπ' αὐτοῖς ἀκολουθία καὶ διόρθωσις, γινομένη παρὰ τοῦ ἀγιωτάτου πατριάρχου κυρ Γενναδίου τοῦ Σχολαρίου.

Првотон στήσας αὐτὸν ἐν τῷ νάρθηκι ἔμπροσθεν τῆς πύλης τοῦ ἁγίου ναοῦ τῆς ἐνδοτέρας, ποιεὶ ταύτην τὴν ἀκολουθίαν· Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, Κύριε ἐλέησον ἱβ'. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Εὐχὴ· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ δημιουργήσας ἡμᾶς καὶ ἀναπλάσας διὰ τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ὑπερβολῆ ἀγαθότητος θύρας μετανοίας ἀνοίξας πᾶσι τοῖς ἁμαρτάνουσιν ἑκουσίως ἢ ἀκουσίως.... Молитва неокончена. Вырваны листы.

л. 326. Выдержки изъ отцевъ церкви практическаго характера.

л. 333. Διάλεξις Ἰουδαίου τινὸς καὶ χριστιανοῦ.

л. 337. Θεοδωρήτου ἐξήγησις εἰς αὐτό.

л. 340 об. Μεθοδίου, τοῦ ἀγιωτάτου πατριάρχου, διάταξις περὶ τῶν διαφορῶ τρόπῳ καὶ ἡλικίᾳ ἀρνούμενων τὴν ἀμώμητον πίστιν καὶ πάλιν ἐπιστρεφόντων.

Εἰ μὲν παιδίον συνελήφθη καὶ ἠρνήσατο... Goar. p. 689. Εἰ δέ τινες ἠτομόλησαν ἀπὸ προαιρέσεως... Goar. pag. 693 μόνον τελειοὶ τὴν ἡλικίαν, ἀλλὰ καὶ τὸν λοιπὸν τῆς ζωῆς αὐτῶν χρόνον μὴ ἐπιλανθανέσθωσαν τὸ τοσοῦτον ἁμάρτημα καὶ ἀμελῶς διαχεισθῶσαν, ἀλλ' ἐν κατανοήξει καὶ συντριμμῷ καρδίας ὀδευέτωσαν, ἐπικαλούμενοι, διὰ παντὸς τὸν τοῦ Θεοῦ ἔλεον.

— Εὐχαὶ ἱλαστικαὶ πρὸς χριστιανούς, ὑπυχθέντας ἐθνικῆ πλάνῃ, ἐπιστρέψαντας δὲ καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ προσδραμόντας· Κύριε, Κύριε, ὁ τῶν ἀπάντων ποιητὴς καὶ Δεσπότης, ἢ πηγὴ τῆς ἀγαθότητος... Goar. pag. 690 Εἰρήνη πᾶσιν. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν... Καὶ πάλιν κλίνας, ἐπεύχεται μυστικῶς· Ὁ κλίνας οὐρανοὺς καὶ καταβάς ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων. . Goar. pag. 691. Τότε ὁ ἱερεὺς τὸν μέλλοντα μωρωθῆναι ἴστησιν αὐτόν, βλέπον(τα) κατὰ δυσμᾶς, κάτω τὰς χεῖρας ἔχοντα καὶ λέγοντα· Ἀποτάσσομαι τῷ σατανᾷ. Καὶ πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ. Καὶ πάσῃ τῇ λατρείᾳ αὐτοῦ. Καὶ πᾶσι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ. Καὶ πάσῃ τῇ πομπῇ αὐτοῦ. Ἀποτάσσομαι τῷ Μωάμεθ. Καὶ πᾶσι τοῖς δόγμασιν αὐτοῦ. Καὶ

πάση τῇ ἀσεβείᾳ αὐτοῦ. Καί πάση τῇ πλάνῃ αὐτοῦ. Καί πάση τῇ αἰρέσει αὐτοῦ. Καί ἀνάθεμα αὐτῷ καί τῇ διδασχῇ αὐτοῦ. Καί ἀποκρίνεται εἰς ἕκαστον τούτων ἐκ τρίτου καί τότε στρέφεται κατὰ ἀνατολάς, λέγων Καί συντάσσομαι τῷ Κυρίῳ μου Ἰησοῦ Χριστῷ, ὡς ἐν τῷ ἀγίῳ βαπτίσματι· Συνεταξάμην. Καί Πιστεύω εἰς ἕνα Θεόν Πατέρα παντοκράτορα.. Καί λέγει αὐτό ἕως τέλους. Τότε λαβὼν ὁ ἱερεὺς τὸ ἅγιον μύρον, σφραγίζει αὐτοῦ τὸ μέτωπον, τὰς χεῖρας καί τοὺς πόδας, ἐπιλέγων· Σφραγίς δωρεᾶς Πνεύματος ἁγίου. Ἀμήν. Καί ἐπέυχεται ἐπάνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ. Εὐχὴ ματὰ τὸ ἅγιον μύρον· Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ διὰ τῆς ἀποστολῆς τοῦ πνευμάτου Πνεύματος... Gouar. pag. 692. Εἶτα τὸν φαλμόν· Ὑψώσω σε, ὁ Θεὸς μου, ὁ βασιλεὺς μου, Δόξα καί νῦν, Τὴν τιμιωτέραν, Ὁ Θεὸς οἰκτιρηῆσαι, ἐκτενή καί ἀπόλουςις.

λ. 343. Εὐχὴ ἐπὶ ἀποστήσαντο παιδὸς καί μαγαρίσαντος καί πάλιν ἐπιστρέψαντος ἐν μετανοίᾳ.

Λαμβανέτω ἐπιτίμιον τεσσαράκοντα ἡμέρας μὴ φαγεῖν κρέας, ἢ ἰχθύας, ἢ τυρόν, ἢ ὠόν, ἢ ἔλαιον ἢ οἶνον, τρέφεσθαι δὲ ἄρτω καί ὕδατι καί ὁσπρίῳ βραχέντι ὕδατι, καί καθ' ἑκάστην ἡμέραν ποιείτω μετανοίας ρ', καί τὸ Κύριε ἐλέησον ρ', καί τὸ Κύριε ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ ρ', ποιείτω δὲ ταῦτα μετὰ κατανύξεως συντετριμμένης καρδίας, εἶτα λαμβανέτω τὴν εὐχὴν τούτην παρὰ τοῦ ἀναδεξαμένου αὐτὸν πνευματικοῦ πατρὸς ἢ ἀρχιερέως, πληρωθέντων τῶν τεσσαράκοντα ἡμερῶν. Ἡ εὐχὴ· Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ θέλων πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι καί εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν... Gouar. pag. 691. Εἶτα ἐρωτᾷ αὐτὸν τὰς προγεγραμμένας ἀποταγὰς τοῦ σατανᾶ καί τῶν ἀσεβειῶν καί τὰς εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν συνταγὰς, καί οὕτως ἀπομυρώνει αὐτόν.

λ. 344. Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τῇ ἐνσάρκῳ σου οἰκονομίᾳ εὐλογήσας τὴν Βηθλεὲμ καί τὴν Γεθσημανῆ. Gouar. p. 556.

λ. 344 ὀβ. Περὶ τῆς συλλήψεως τοῦ ἀνθρώπου, τῆς κατασκευῆς, τῆς γεννήσεως αὐτοῦ, ἔτι δὲ καί τοῦ θανάτου καί τῆς αὐτοῦ προσκυνήσεως ἐν τῷ Θεοῦ θρόνῳ.

Συνοουσιάζομένων τοῦ ἀνδρὸς μετὰ τῆς γυναικὸς καί τῆς γυναικὸς μετὰ τοῦ ἀνδρὸς, ἢ μὲν μήτρα τῆς γυναικὸς, ἀνεωγμένη οὖσα, ἐκδέχεται τὸν ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς μέλλοντα σπόρον χέεσθαι. Κατελθόντος δὲ τοῦ σπόρου τοῦ ἀνδρὸς καί εἰσελθόντος ἐν τῇ μήτρᾳ, εὐθὺς ἀσφαλίζει ἢ μήτρα καί φυλάσσει τὸν σπόρον, μεμονωμένον μέχρι τρίτης ἡμέρας, κατὰ δὲ τρίτην ἡμέραν χέεται καί ἀπὸ τῆς γυναικὸς αἷμα καί σμίγεται

μετά τοῦ ἀνδρικοῦ σπόρου καί γίνεται ὡσπερ κόμμα κρέα(τος), κατὰ δὲ τὴν ἐνάτην ἡμέραν τσυποῦται καί μένει τσυπωμένον μέχρι τῆς τεσσαρακοστῆς ἡμέρας, κατὰ δὲ τὴν τεσσαρακοστὴν ἡμέραν τυποῦται τύπον βρέφους καί ἐμφυχοῦται καί πάλιν ἐν τῷ τρίτῳ μηνί παρὰ (?) τὸ βρέφος καί ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς γυναικός, καί ἐν τῷ ἐνάτῳ μηνί γεννᾶται τὸ βρέφος, καί ἐν τῇ τεσσαρακοστῇ ἡμέρᾳ μετὰ τὴν γέννησιν αὐτοῦ προσφέρεται ἐν τῷ ναῶ καί ἀγιάζεται. Ὡσαύτως καί τελευτήσαντος τοῦ ἀνθρώπου, πάλιν ἐν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ τῆς αὐτοῦ ταφῆς ῥίγγυται τὰ ἐντὸς αὐτοῦ, ἤγουν ἡ κοιλία καί τὰ ἔντερα, καί λέγεται ῥῆξις, κατὰ δὲ τὴν ἐνάτην ἡμέραν διασχίζεται ἡ ὄψις τῆς σαρκός, καθάπερ ζύμη ὑπερναβασιθεῖσα, καί λέγεται φθορά, κατὰ δὲ τὴν μ' ἡμέραν τῆς τελευτῆς αὐτοῦ διαχωρίζεται ἄρμος ἀπὸ τὸν ἄρμον αὐτοῦ καί λέγεται διαφθορά, ἀτινά εἰσι τρία παῖδη μετὰ τὸν θάνατον ῥῆξις, φθορά καί διαφθορά. Ὁμοίως καί ἡ ψυχὴ μετὰ τὸν θάνατον μέχρι τριῶν ἡμερῶν προσμένει ἐν τῇ γῆ, μετὰ δὲ τὴν τρίτην ἡμέραν ἀνάγουσιν αὐτὴν οἱ ἄγγελοι, καί ἐν τῇ ἐνάτῃ ἡμέρᾳ γίνεται κρίσις τῆς ψυχῆς μετὰ τῶν ἐν τῷ ἀέρι τελωνίων καί τῶν ἀγγέλων, πρὸς δὲ τὴν τεσσαρακοστὴν ἡμέραν τῆς τελευτῆς προσάγεται τῷ τοῦ Θεοῦ θρόνῳ καί λαμβάνει ἀπόφασιν ἐκ Θεοῦ τοῦ εἶναι ἐν ἀποτεταγμένῳ τόπῳ μέχρι τῆς κοινῆς ἀναστάσεως, καί ἰδοὺ αἴθρει, ὅτι πᾶσαι αἱ πράξεις τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ τρίτῃ καί ἐνάτῃ καί μ' ἡμέρᾳ γίνονται, διὰ τοῦτο ποιούμεν μνημόσυνα τοῦ τελευτήσαντος τρίτα, ἔννατα, τεσσαρακοστά, τριληνιαῖον καί ἐννεάμηνα, κατὰ τὴν ἀκολουθίαν τῆς γεννήσεως αὐτοῦ, δηλονότι τοῦ ἀνθρώπου. Δεῖ γινώσκειν καί τοῦτο, ὅτι εἰ μὲν πολλὴν θερμότητα ἔχει ὁ ἀνὴρ ἐν τῷ συνουσιασμῷ αὐτοῦ καί συλλάβῃ ἡ γυνή, τὸ παιδίον ἐκεῖνο ἄρβρον ἐστίν, εἰ δὲ οὐκ ἔχει πολλὴν θερμότητα, ἀλλὰ μικρὸν ὑποψυχρίζει, τὸ συλληφθὲν παιδίον ἰηλο, ἐπεὶ διὰ τὸ ὑπόψυχρον τοῦ ἀνδρός κατὰ τὴν ὥραν τοῦ συνουσιασμοῦ τοῦ παιδίου, καί εἰ μὲν ὁ σπὸρος τοῦ ἀνδρός ὑπερπερισσεύει τοῦ γυναικειοῦ αἵματος, ὁμοιάζει τὸ παιδίον τὸ πατρικὸν γένος, εἰ δὲ τὸ γυναικεῖον αἷμα ὑπερπερισσεύει τοῦ ἀνδρικοῦ σπόρου, ὁμοιάζει τῆς γυναικός τὸ γένος.

λ. 345. Γάξις γινομένη εἰς χωράφιον, ἢ εἰς ἀμπελῶνα, ἢ εἰς κῆπον, εἰ συμβῆ βλάπτεσθαι ὑπὸ ἐρπετῶν ἢ ἄλλων εἰδῶν.

Δεῖ γενέσθαι λειτουργία... Γοαρ. p. 354... καί ὕδωρ τὸ τοῦ μικροῦ ἀγιασμοῦ, οὐ μὴν δὲ τῶν ἀγίων Θεοφανίων, ἐπεὶ τὰ δευτερεῖα ἐπέχετ τῶν θείων μυστηρίων, καί ἐπιρράϊων ὁ ἱερεὺς σταυροειδῶς τὸ χωράφιον, ἢ τὸν ἀμπελῶνα, ἢ τὸν κῆπον, πρῶτον λέγει· Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός...

Ἐτι θεόμεθα ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι τὴν ἁγίαν μονήν... εἶτα λέγει τὰς εὐχάς. *Goar. p. 354—356.*

λ. 347. Εὐχὴ τοῦ ἁγίου Ὑπατίου.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν, καὶ δοὺς αὐτῷ ἐξουσίαν ζωῆς αἰώνιου, εἶτα ἐκπεσῶν ἐκ τοῦ παραδείσου διὰ τῆς παρακοῆς, μὴ παριδῶν, ἀλλ' οἰκονομήσας διὰ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Χριστοῦ σου τὴν σωτηρίαν τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων, Αὐτὸς καὶ νῦν, Δέσποτα φιλάνθρωπε, ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμέ τὸν ταπεινὸν καὶ ἀνάξιον δοῦλόν σου καὶ ἐπάκουσόν μου, καὶ ὅπου ἂν γένηται ἡ μνήμη μου, καὶ ὅστις ἐπικαλέσεται τὸ ὄνομά μου, ἐπάκουσόν μου καὶ ἐλέησον ἅπαντας, καὶ δὸς αὐτοῖς πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα καὶ ζωὴν τὴν αἰώνιον, καὶ εἴ τις ἐπικαλεῖται τὸ ὄνομα τοῦ ἀναξίου δούλου σου ἐξ ὅλης ψυχῆς, ἀποδιώξον ἀπ' αὐτοῦ πᾶσαν γοητείαν καὶ φαρμακίαν, καὶ περιεργίαν, καὶ μὴ ἐπέλθῃ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ὄφις αἰσθητὸς ἢ νοητὸς, ἢ ἔχιδνα, ἢ σκορπίος, ἢ κακὴ ῥῶγα, ἢ ἀκρίς, ἢ κάμπη ἢ βροῦχος, ἢ κἀνθροί, ἢ κουσσαροτή, ἢ σιδηρίτης, ἢ λιμός, ἢ λιμικὴ νόσος, ἢ μάχη τις, ἢ μῆσος, ἢ ἄλλο τι πονηρόν, ἀλλὰ ἀποδιώξον ταῦτα πάντα ἀπὸ τῶν δούλων σου τούτων, ἔτι δὲ τὰς ἀμπέλους αὐτῶν ἀγροὺς καὶ κηπία φύλαξον ἀπὸ παντός πονηροῦ καὶ ἀκαθάρτου πράγματος, καὶ δὸς αὐτοῖς, Κύριε, πλησμονὴν σίτου, οἴνου καὶ ἐλαίου, καὶ εὐλόγησον αὐτοὺς καὶ τοὺς οἴκους αὐτῶν, εἰσόδους καὶ ἐξόδους, μικροὺς τε καὶ μεγάλους, ὑγίαν ψυχῆς καὶ σώματος καὶ εἰρήνην πᾶσιν, καὶ ἐὰν οἱ δοῦλοί σου ἐν δικαστηρίῳ, ἢ ἐν πολέμῳ, ἢ ἐν θαλάσσῃ, ἢ ἐν μάχῃ τινὶ περιπέσωσι, ταχέως σωθῆσονται, καὶ ἐὰν ἔχωσι πλῆθος ἁμαρτιῶν καὶ ἐπικαλέσωνται τὸ ὄνομα τοῦ ἀναξίου δούλου σου, συγχώρησον αὐτοῖς πᾶσαν ἁμαρτίαν καὶ δὸς μοι κλῆρον ἐξουσίας ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως ἐνώπιον τῶν ἁγίων ἀγγέλων, ὅταν μέλλῃς κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς, ἵνα σώζῃς πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους με. Καὶ εὐθὺς γέγονε φωνὴ πρὸς αὐτόν· θάρσει χαίρων, Ὑπάτιε, ἤκουσα τῆς δεήσεώς σου καὶ ἤλθον πληρῶσαι πάντα, ὅσα ἂν ἤτησας. Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις τῷ Πατρὶ...

λ. 348—349. Разныя приписки позднѣйшаго времени, не имѣющія важнаго значенія.

λ. 350. Ἀκολουθία τοῦ ἁγιασμοῦ τοῦ μικροῦ. Μετὰ τὸ εὐλογητόν, τὸ Κύριε εἰσάκουσον κ. τ. λ. *Goar. pag. 358—359.* Ῥῦσαι πάσης ἀπειλῆς... Σῶσον πάντας... Ταῖς πρεσβείαις, ἐλεῆμον... Ὑπὸ πάντων δυσωπούμενος... Φεῖσαι, Σῶτερ, τῶν ψυχῶν... Χαῖρε κόσμου... Ψάλλομέν

σοι... Ὁ Παρθένε, ἡ τεκοῦσα... Προσκυνοῦμεν καὶ τιμῶμεν καὶ ὑμνοῦμεν τὸν σταυρόν σου, Χριστέ, τὸν πανάριον ἐκ πάσης νόσου... Τῇ δυνάμει τοῦ σταυροῦ σου, Ζωοδότα, φώτισόν με... Ταξιάρχα πρωτοστάτα τῶν ἀγγέλων σὺν τοῖς ἄνω... Ὁ κηρύξας τὴν μετάνοιαν ἀνθρώποις, τοῦ Κυρίου Βαπτιστὰ καὶ Πρόδρομε... Ταῖς πρεσβείαις τῶν ἐνδόξων ἀποστόλων, Ζωοδότα... Ταῖς πρεσβείαις τῶν μεγάλων διδασκάλων Βασιλείου, σοφοῦ Γρηγορίου τε καὶ Ἰωάννου... Τὴν ὀξεῖαν καὶ θερμὴν σου προστασίαν καὶ τὴν σκέπην, παμμακάρ Νικόλαε... Ταῖς πρεσβείαις τῶν ἁγίων ἀθλοφόρων Δημητρίου, Γεωργίου, σοφῶν Θεοδώρων τε καὶ Ἀρτεμίου.. Ταῖς πρεσβείαις τῶν ἁγίων Ἀναργύρων καὶ μαρτύρων καὶ πάντων ἁγίων σου... Ἀθλοφόρε τοῦ Χριστοῦ Πατελεῆμον, τοὺς τῇ σκέπῃ τῇ σῆ καταφεύγοντας ταῖς σαῖς πρεσβείαις... Τῶν ἁγίων καὶ δικαίων προπατόρων ταῖς πρεσβείαις ἀπάντων δικαίων τε καὶ τῶν ὁσίων... Τὴν ἐν ζάλῃ πειρασμῶν καὶ τρικυμίαις ταῖς τοῦ βίου πικρῶς κινδυνεύουσαν... Τὸν Πατέρα καὶ Υἱὸν δοξολογοῦμεν... Καὶ νῦν. Ἡ ἀρρήτως ἐπ' ἐσχάτων συλλαβοῦσα. Νῦν ἐπέστη ὁ καιρὸς ὁ πάντας ἀγιάζων κ. τ. λ. *Goar. pag. 359. Послѣ евангелія: Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν εἰρήνης... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ ἁγιασθῆναι τὸ ὕδωρ τοῦτο τῇ ἐπιφοιτήσει καὶ ἐνεργείᾳ τοῦ ἁγίου Πνεύματος... Ὑπὲρ τοῦ καταπεμφθῆναι αὐτῶ... Ὑπὲρ τοῦ φωτισθῆναι ἡμᾶς... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... и далѣе, какъ у Гоара pag. 361. Въ молитвѣ именѣ свитыхъ не имѣется.*

л. 354. Ἀκολουθία τοῦ ἁγιασμοῦ τοῦ μεγάλου. *Goar p. 366—772. Разница въ изложеніи ектењи и въ оусугствіи молитвы Софронія патріарха.*

л. 358 об. Ἀκολουθία εἰς τὸν ἀκάθιστον ὕμνον τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. *Полная служба съ стихирами.*

л. 366. Εὐχή εἰς τὸ βαπτῆσαι παιδίον καὶ εἰς γυναῖκας λεχοῦσας.

Εὐχή εἰς γυναῖκα λεχοῦσαν, ὅταν ἀποβαλθῇ παιδίον.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τεχθεὶς ἐκ τῆς ἁγίας Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας... *Goar. p. 271. Ταύτην εἰπὼν ἐκ τρίτου, ἀπόλυε.*

л. 366 об. Εὐχή εἰς λοχεῖαν γυναικός, ἡνίκα τέξῃ.

Εὐλογεῖ ὁ ἱερεὺς, τὸ Τρισάγιον, τὸ ἀπολυτικίον· Χαῖρε κεχαριτωμένη, τὸ κοντάκιον· Ὁ μήτραν παρθενικὴν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ τὸν ἄνθρωπον πλάσας ἰδίαις χερσίν... *А. Дмитріевскій, Прилож. 4. Εὐχή ἑτέρα εἰς τὸ τεχθὲν δρέφος· Δέσποτα*

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τεχνεὺς ἐκ τῆς ἁγίας Θεοτόκου...
 Прилож. стр. 5. Εὐχὴ ἑτέρα· Δέσποτα Κύριε Παντοκράτωρ, ὁ ἰώμενος
 πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν... Тамъ-же. Καὶ γίνεται ἀπόλυσις.

л. 367 об. Εὐχὴ ἑτέρα εἰς τὰς ἐπιλεχούσας ἐν τῇ κυήσει τῆς
 γυναικός.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὰ ἐν τῇ ὁδοῦν εἰπὼν τῷ Πέτρῳ. При-
 лож. стр. 6.

л. 368. Ἀκολουθία, ὁπότεν πληρωθῶσιν αἱ ἡμέρμι μ' ἀπὸ τῆς
 γεννήσεως τῆς γυναικός. Λαβούσα τὸ παιδίον, ἡ μήτηρ ἔρχεται ἐπὶ τὴν
 ἐκκλησίαν καὶ ἵσταται ἔξω τῶν πολῶν τοῦ ναοῦ, καὶ ποιήσας ὁ ἱερεὺς
 τὸ εὐλογητόν, λέγει τὸ Τρισάγιον, τὸ Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν,
 τροπάριον· Ἐλέησον ἡμᾶς, Δόξα, Κύριε ἐλέησον, Καὶ νῦν, Τῆς εὐσπλαγ-
 χνίας. Ἐπειτα ἐπεύχεται τὴν εὐχὴν· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σοῦ δεόμεθα
 καὶ σὲ παρακαλοῦμεν καὶ ἱκετεύομεν, αὐτὸς νῦν ὁ Πατήρ τοῦ Κυρίου
 ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ... Прилож. стр. 8. Εὐχὴ ἑτέρα· Κύριε ὁ Θεὸς
 ἡμῶν, ὁ παραγενόμενος ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων. . Goar.
 p. 267. Καὶ λαβὼν αὐτὴν ὁ ἱερεὺς εἰσέρχεται εἰς τὸν ναόν, καὶ προσκυ-
 νήσας τὰς ἁγίας εἰκόνας, ἀσπάζεται αὐτάς, καὶ ἀπολύει.

л. 368 об. Ἀκολουθία εἰς τὸ ὀνομάσαι τὸ παιδίον τῇ ὁγδόῃ
 ἡμέρᾳ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ. Ποιεῖ εὐλογητόν ὁ ἱερεὺς καὶ λέγει τὸ τρισ-
 άγιον, τὸ Πάτερ ἡμῶν, τὸ ἀπολυτικίον τῆς ἡμέρας κατὰ τοῦ ἁγίου τῆς
 μονῆς, εἶτα σφραγίζει τὸ παιδίον τρίτον καὶ ἄρχεται τῆς εὐχῆς· Κύριε
 ὁ Θεὸς ἡμῶν, σοῦ δεόμεθα καὶ σὲ ἱκετεύομεν, σημειωθῆτω τὸ φῶς
 τοῦ προσώπου σου... Goar. p. 264. Καὶ σφραγίζων τὸ μέτωπον αὐτοῦ
 καὶ τὸ στήθος, λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν
 τεσσαράκοντα ἡμέραις ὡς δρέφος προσαχθεὶς ἐν τῷ νομικῷ ναῷ ὑπὸ
 Μαρίας... Εὐχολ. Goar. pag. 267. Ἴνα καταξιωθῆ τὸ ἅγιον σου βα-
 πτίσματος, καὶ τύχη τῆς μακαριότητος τῶν ἐκλεκτῶν σου ἐν τῇ βασι-
 λείᾳ σου, φυλαττόμενος τῇ χάριτι τῆς ἁγίας καὶ ὁμοουσίου Τριάδος. Σοὶ
 γὰρ πρέπει πᾶσα δόξα κ. τ. λ. Καὶ λαβὼν τὸ παιδίον ὁ ἱερεὺς εἰς τὰς
 χεῖρας αὐτοῦ, εἰσάγει αὐτὸ ἐντὸς τοῦ ναοῦ, λέγει· Ὁ καθαρώτατος ναός.
 Καὶ εἰσελθὼν ἄχρι ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων θυρῶν, ποιεῖ μετάνοιαν καὶ
 ἐκκλησιάζει αὐτό, λέγων οὕτως· Ἐκκλησιάζεται ὁ δοῦλος... ἐκ τρίτου,
 καὶ ἀπάγει αὐτὸ μέχρι τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἐπίθεις τὸ στόμα αὐτοῦ
 ὡς ἐν σχήματι ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη τῆς ἁγίας τραπέζης τελεῖ τῆς
 προσκυνήσεως. Οὕτως ποιῶμεν εἰς παιδίον ἄρβεν, εἰ δὲ ἰθὺλὸς ἔστιν, οὐ
 προσάγει αὐτὸ ἐνδον τοῦ θυσιαστηρίου, ἀλλ' ἔξωθεν τῶν ἁγίων θυρῶν
 τελεῖ τὴν προσκύνησιν, λέγει· Ὁ μήτραν παρθενικὴν, Νῦν ἀπολύεις

τὸν δοῦλον. Εἶτα ποιεῖ ὁ ἀνάδοχος μετάνοιαν καὶ λαμβάνει τὸ παιδίον παρὰ τοῦ ἱερέως. Ὁ δὲ ἱερεὺς ἐπεύχεται τὴν εὐχὴν ταύτην· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ τῶν τεσσαράκοντα ἡμερῶν τοῦ νόμου εἰς τὸ ἱερόν ἐλθὼν... αὐξήσον τὸν δοῦλόν σου, ὁ δεῖνα, ἵνα τύχη τοῦ λουτροῦ τῆς ἀφθαρσίας, καὶ γένηται τέκνον φωτὸς καὶ ἡμέρας, καὶ τυχῶν τῆς μερίδος τῶν ἐκλεκτῶν σου, κοινωνὸς γένηται τοῦ σώματος... См. выше стр. 53. καὶ ἀπολύει.

л. 269 об. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου βαπτίσματος... А. Дмитриевскій. Прилож. стр. 20, прим. 4.

л. 377. Ἀκολουθία τῆς γονυκλισίας τῆς ἁγίας πεντηκοστῆς. См. выше стр. 285.

л. 381 об. Χερουβικὸν τοῦ ἁγίου καὶ μεγάλου σαββάτου.

— Χερουβικὸν τῆς ἁγίας μ'.

— Εἰς τὸ Ἐξαίρετως τῆς θείας λειτουργίας τοῦ Μεγάλου Βασιλείου.

л. 382. Περί συγγενείας. О степеняхъ родства и прѣпятствіяхъ къ браку.

л. 392 об. Πατριάρχου Ἀντιοχείας κύρ Θεοδώρου τοῦ Βαλσαμώνος. Вопросы и отвѣты.

л. 395. Μεθοδίου τοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου διάταξις περὶ τῶν διαφορῶν τρόπων καὶ ἡλικίας ἐπιστρεφόντων. Сгор. р. 689—692.

л. 397 об. Εὐχὴ, λεγομένη ὑπὸ ἱερέως ἐπὶ τὸν μέλλοντα μεταλαβεῖν.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σοῦ δεόμεθα καὶ σὲ παρακαλοῦμεν, πρόσδεξαι δοῦλόν σου τόνδε, τὸν κλίναντα τὸν αὐτοῦ αὐχένα ἐνώπιον τῆς ἁγίας δόξης σου.

— Ἐτέρα εὐχὴ, λεγομένη παρὰ ἀρχιερέως, ἢ ἱερέως, ἢ πνευματικοῦ πατρὸς εἰς τὸν μέλλοντα μεταλαβεῖν.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, Υἱὲ καὶ Λόγε τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ποιμὴν καὶ ἀμνέ, ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου. Сгор. р. 536.

л. 399. Εὐχὴ συγχωρητικὴ, ἣν δίδει ὁ πνευματικὸς εἰς χεῖρας τοῦ κεκοιμημένου.

Ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, συγχωρήσει σοι, πνευματικόν μου τέκνον, ὁ δεῖνα, ὅσα ἐνώπιον αὐτοῦ τῇ ἐμῇ ἐξομολογήσω ἐλαχιστότητι, καὶ ὅσα κατὰ λήθην ἢ πληθος οὐκ ἔφθασας ἐξαργεῖλαι τῇ ἐμῇ οὐθενότητι, συγχωρήσει σοι καὶ ταῦτα ὁ φιλόανθρωπος Θεὸς ἐν τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, καὶ ἀκατάκριτόν σε παραστήσει ἔμπροσθεν τοῦ φοβεροῦ αὐτοῦ βήματος, ὁ ὢν εὐλογημένος. Ἀμήν.

Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ποιῶν μεγάλα καὶ θαυμάσια, ἐνδοξά τε καὶ ἐξαισία τέρατα ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῆ, ὁ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν, ὁ τοῖς ἁγίοις σου ἑπτὰ παισὶ, Μαξιμιλιανῷ, Ἰαμβλίχῳ, Μαρτίνῳ, Διονυσίῳ, Ἰωάννῃ, Ἐξακουστοδιάνῳ καὶ Ἀντωνίνῳ, τὸν ὕπνον πρόξενον σωτηρίας χαρισάμενος τοῦ ἐκφυγεῖν τοῦ παρανόμου βασιλέως Δεκίου τὴν ἀπειλήν, αὐτὸς καὶ τῷ δούλῳ σου, ὁ δεῖνα, δὸς ὕπνον γλυκύν, καὶ ῥῶσιν σώματος καὶ ψυχῆς, εἰ καὶ ὡς ἄνθρωπος τὰς ἐντολάς σου παρέβη, συγχώρησον, Κύριε, καὶ ἀνάστησον καὶ φώτισον αὐτοῦ τὴν ψυχὴν, καὶ καθάρισον αὐτὸν ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος πρεσβείαις τῆς ἀειπαρθένου Θεοτόκου καὶ πάντων τῶν ἁγίων σὺν τῷ ἀνάρχῳ Πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ.

π. 449 οβ. (Ἐν)ταλτήριον. Ἡ ταπεινότης ἡμῶν διὰ τοῦ παρόντος γράμματος αὐτῆς τῷ τιμιωτάτῳ ἱερομονάχῳ κὺρ ὁ δεῖνα ἐκχωρεῖ καὶ ἄδειαν δίδωσιν εἰς τὸ τῆς πνευματικῆς πατρότητος ἀξίωμα, ὥστε εἶναι ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ὀνομάζεσθαι παρὰ πάντων πνευματικὸς πατήρ, ὀφείλοντες διδόναι πρὸς αὐτὸν πᾶσαν εὐλάβειαν καὶ τιμὴν, ὅστις καὶ ὀφείλει δέχεσθαι πάντων τὰς ἐξαγορεύσεις τῶν κεκρυμμένων μολώπων τῶν προσιόντων αὐτῷ, καὶ ἀνακρίνειν αὐτοὺς καὶ ἐρευνᾶν τὰ ἐν βᾶθει διανοήματα αὐτῶν, καὶ τὰς πράξεις καταμανθάνειν ἐπὶ τῷ τὰς ἀρχὰς μὲν καὶ τὰς αἰτίας σπεύδειν ἰστάναι, καὶ ὡς δυνατὸν ἀνακόπτειν, τὰ δὲ τέλη καὶ ἐνεργήματα εὐθύνειν κανονικῶς πρὸς τὰς ἕξεις μέντοι καὶ διαθέσεις τῶν ἐξαγορευομένων κατὰ τὰς δυνάμεις καὶ τὰς ποιότητας, καὶ γίνεσθαι τοῖς πᾶσι τὰ πάντα ἀπλῶς, νῦν μὲν ἐπέχων, νῦν δὲ ἀνεις, καὶ τοῖς μὲν αὐστηροτέροις χρώμενος τῶν φαρμάκων, τοῖς δὲ τὸ γλυκάζον συγκεραυός, ἄλλοτε ἐλέγχων, ἐπιτιμῶν, ἄλλοτε πάλιν παρακλῶν, νοουθετῶν, καὶ παντὶ τρόπῳ τὰ πρὸς σωτηρίαν τῶν ἀνακειμένων αὐτῷ ψυχῶν διοικονομούμενος, διὰ τοῦτο δῆσαι μὲν, ἃ δεῖ δεθῆναι, λῦσαι δὲ πάλιν τὰ λύσεως ἄξια, καὶ τοὺς ἐνθὲνδε μεθισταμένους σὺν ἀφέσει τῶν πταισμάτων, εἰς τὰ ἐκεῖσε παραπέμψαι δικαστήρια, τοὺς δὲ πρὸς τὸ τῆς ἱερωσύνης ἀξίωμα ἐναγομένους, ἀκριβέστερον δεῖ ἐρευνᾶν, ἵνα μὴ λάθῃς ἑαυτῷ ἄλλοτρίας συγκαίνομεν ἁμαρτίας, ἐκχωροῦμεν δὲ αὐτῷ κείρειν τὸ μοναχούς, τοὺς τοῦτο προαιρουμένους ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν, εἴτε καὶ ἐν ταῖς τελευταίαις ἀναπνοαῖς, μετὰ συντηρήσεως μέντοι τοῦ μοναχικοῦ ἐπαγγέλματος, μετὰ δηλαδὴ καθαρὰς ἐξομολογήσεως τῶν ἀποταγῶν καὶ συνταγῶν καὶ τῆς πρὸς τὸν ἀνάδοχον παρακαταθήκης τοῦ ἀποκειμένου ἐπὶ τούτῳ ἐγεγόναι καὶ τὸ ἐνταλτηριῶδες γράμμα τῆς ἡμῶν ταπεινότητος καὶ ἐπεδόθη τῷ διαλαληθέντι ἀνωθεν τιμιωτάτῳ ἱερομονάχῳ κὺρ ὁ δεῖνα, ἐν μηνὶ φεβρουαρίῳ κβ' ἰνδ. γ.

Ταπεινὸς ἐπίσκοπος Ἱερισσοῦ καὶ ἁγίου ὄρους Γρηγόριος.

λ. 400. Κανονάριον, διαγορευθὸν περὶ πάντων τῶν παθῶν λεπτομερῶς καὶ τῶν τούτοις προσφόρων ἐπιτιμιῶν, περὶ τε τῆς ἁγίας κοινωvίας, βρωμάτων, καὶ πομάτων καὶ εὐχῆς. Α. Алмаз. Тайная испов., т. III, I. стр. 12—13.

λ. 403. Πῶς δεῖ τοὺς πνευματικούς πατέρας οἰκονομεῖν τοὺς αὐτοῖς ἐξομολογουμένους. Выдержки изъ Номоканона.

λ. 422 об. Κανονάριον τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Νηστευτοῦ, περιέχον περὶ ἐξαγορευσεως τῶν ἐξομολογουμένων τὰ ἑαυτῶν ἁμαρτήματα τοῖς πνευματικοῖς αὐτῶν πατράσι, καὶ πῶς δεῖ τούτους κανονίζειν... См. А. Дмитриевскій. Прилож. стр. 101—104.

λ. 424. Μηρολόγιον σὺν Θεῷ ἁγίῳ τοῦ ὄλου ἐναυτοῦ.

Тропарн и кондаки на цѣльбѣ годѣ.

λ. 447 об. Ἀπολογητικὸν πρὸς τοὺς μέλλοντας ἀποκομῖσαι τὸ μῆνυμα τοῦ πατριάρχου εἰς τὸ τῆς ἀρχιερωσύνης διακόνημα.

Ἐγὼ μὲν ἀνάξιον ἑμαυτὸν οἶδα οὐ πρὸς τοσοῦτον μόνον ὕψος ἐπισκοπικῆς ἀξίας, ἀλλ' οὐδὲ πρὸς τι τῶν ἐν τοῖς ἱεροῖς εὐτελῶν διακονημάτων, ἐπεὶ δὲ κρίμασιν, οἷς οἶδεν ἀρρήτοις ὁ πάντα οἰκονομῶν Θεός, εἰς τοῦτο κεκίνηκε τὸν παναγιώτατον ἡμῶν δεσπότην καὶ οἰκουμενικὸν πατριάρχην καὶ τὴν περὶ αὐτὸν θείαν καὶ ἱερὰν σύνοδον, ὥστε μοι τὸ μέγα τοῦτο ἐγχειρῖσαι λειτούργημα, ἰδοὺ ταῖς ἁγίαις αὐτῶν θαρρήσας εὐχαῖς, προσκυνῶ καὶ ὑπείκω τῷ θεοκινήτῳ τούτων κελεύματι, καὶ δέχομαι τὴν προστασίαν τῆς ἱερᾶς ταύτης διακονίας, γένοιτο δὲ λιταῖς τῶν ἐπιταττόντων τοῦτο θείῳ ἀνδρῶν, ἵνα μοι καὶ λόγος σωτήριος ἐν ἀνοιξεί τοῦ στόματός μου δοθῆ πρὸς ὠφέλειαν ἐγχειριζομένων μοι ψυχῶν, καὶ πολιτεία θεοφιλῆς, ὡσάν καὶ Θεῷ καὶ τοῖς προστάταις τῶν ἁγίων αὐτοῦ ἐκκλησιῶν καὶ παντὶ τῷ χριστωνύμῳ συστήματι εὐάρεστος εἶην, καὶ διὰ τοῦτο τῶν μελλόντων ἀξιοθείην ἀγαθῶν. Ἀμήν.

λ. 447 об. Τοῦ ἁγίου Μαξίμου περὶ λ' ἀργυρίων.

λ. 448. Τὰ ἁμαρτήματα, τὰ τὴν ἱερωσύνην κωλύοντα, πραττόμενα ἢ πρὸ τῆς ἱερωσύνης, ἢ μετὰ τὴν ἱερωσύνην.

λ. 449 об. Ἀκολουθία τῆς μνήστρας, ἤγουν τοῦ ἀβραβωνίσματος. Слав р. 310--312.

λ. 450 об. Ἀκολουθία τοῦ στεφανώματος. Слав р. 314—319.

Особенности славянощія: а) въ великой ектеіи не достаегъ двухъ прошеній: Ὑπὲρ τοῦ δωρηθῆναι αὐτοῖς εὐτεχνίαν... Ὑπὲρ τοῦ δωρηθῆναι αὐτοῖς καὶ ἡμῖν πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα Слав

р. 315; б) нѣтъ молитви: Εὐλογητός εἰ Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τοῦ μυστικοῦ καὶ ἀχράντου γάμου ἱερουργός... Goar. p. 316 и в) конецъ послѣ Δόξα σοι Χριστέ ὁ Θεός, ἀποστόλων καύχημα... въ описываемой рукописи излагается такъ: Ἐἶτα ἐπαίρει τοὺς στεφάνους ὁ ἱερεὺς καὶ ποιεῖ ἀπόλυσιν· Ὁ διὰ τῆς ἐν Κανᾶ ἐπιδημίας τίμιον ἀναδείξας τὸν γάμον, Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν... Goar p. 320.

л. 454. Εὐχὴ εἰς τὰ βαῖα.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ κτίστης καὶ δημιουργὸς τῶν ἀπάντων.

л. 454 об. Ἀκολουθία εἰς υἱοθεσίαν. Goar pag. 561—562.

Разница въ отсутствіи тропаря и кондака въ началѣ и въ ипомѣ изложеніи окончанія: Καὶ λαμβάνει τὸν υἱὸν ὁ πατήρ ἐκ τοῦ θυσιάστηριου, καὶ πίπτει ὁ υἱὸς εἰς τοὺς πόδας τοῦ πατρὸς, καὶ μεταλαμβάνουσι τῶν θείων μυστηρίων, καὶ γίνεται ἀπόλυσις.

л. 450 об. Краткія хронологическія замѣчанія о соборахъ вселенскихъ.

л. 456 об. Ἐκ τῆς βίβλου Ἐζδράς κα'. Не окончена статья.

СІ. № 135. Εὐχολόγιον, рукопись Аѳоно-Καρακαλѣскаго монастыря, въ 16 долю листа, 435 листовъ, писана въ 1539 году, какъ свидѣтельствоуетъ о томъ слѣдующая приписка въ рукописи: „Μηνὶ δεκεμβρίῳ ἰδ' ἔτους ζμζ' ἰνδικτ. ζ'. Ἰωακείμ ἱερομόναχος“.

л. 1. Διάταξις τῆς λειτουργίας, ἐν ἧ καὶ τὰ διακονικά. Н. Θ. Красносельцевъ. Матеріалы для исторіи чинопослѣдованія литургіи св. І. Златоустаго, в. I, стр. 36—78.

л. 26. Οглавление Евхологія.

л. 27. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

л. 41. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου.

л. 60. Ἡ θεία μυσταγωγία τῶν προηγιασμένων.

л. 68 об. Ἀκολουθία τοῦ ἐσπερινοῦ.

л. 71. Εὐχαὶ ἐωθιναί.

л. 78. Εὐαγγελіскія и апостольскія чтенія.

л. 157. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ.

л. 165 об. Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου ἁγιασμοῦ.

л. 176. Ἀκολουθία τῆς γογγυλισίας.

л. 188. Εὐχαὶ εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον.

л. 228. Μοιτιβν πα ραζιλιχνη σλυχια η χινη οβραχιενια κβ πραιοσλαβινη κερκιβη πατριάρχη Μεθοδία η δρυγιε.

л. 257. 'Ακολουθία εις βρασφόρον.

л. 258 об. Τάξις, γινομένη εις τὸ μικρὸν σχῆμα, ἤτοι εις τὸν μέλλοντα παραμανθῶθῆναι.

л. 268. 'Ακολουθία σὺν Θεῷ ἀγίῳ τοῦ εὐχελαίου.

л. 330. 'Ακολουθία τῆς παρακλήσεως.

л. 336. 'Ακολουθία τοῦ ἐξοδιστικοῦ.

л. 374 об. Μοιτιβν πα ραζιλιχνη σλυχια.

л. 399. 'Ακολουθία, ψαλλομένη ἐπὶ ἀνομβρία. Κανὼν εις τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐπὶ τῇ αὐτῇ ὑποθέσει.

л. 404 об. Κανὼν εις τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον, ψαλλόμενος ἐν κοιναῖς συμφοραῖς καὶ θλίψεσι παντοίαις καὶ περιστάσεσιν.

л. 409 об. Κανὼν ψαλλόμενος εις ψυχῶραγοντας.

л. 415. Οἱ οἴκοι τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου. Ακαθιστῆ.

л. 425. 'Ακολουθία, ὅταν ἐνοπνιασθῆναι.

л. 431 об. Εὐχὴ εις τὸν μέλλοντα μεταλαβεῖν.

СП. Δ 80 (пысьмъ Е. 74). Λειτουργίαριον, рки. библиотеки лавры Аѳанасія на Аѳонѣ въ четвертку, 129 листовъ, писана мелкимъ четкимъ почеркомъ 1541 года, какъ значитса въ припискѣ: 'Εγγόνει (sic) τὸ παρὸν Τακτικὸν διὰ συνδρομῆς καὶ ἐξόδων τοῦ πανιερωτάτου καὶ σεβασμιωτάτου μητροπολίτου Νέων Πατρῶν τῆς 'Ελλάδος, κυροῦ Γρηγορίου ἐπὶ ἔτους ζμθ' ἰνδ. ιδ'.

л. 1. Διάταξις¹⁾ τῆς θείας λειτουργίας, ἐν ἣ καὶ τῶν χειροτονιῶν ἢ τάξις, πότε καὶ πῶς γίνεται ἐκάστη. См. выше стр. 376.

л. 5. Πότε φορένει ὁ ἀρχιερεύς, μέλλων τὴν θείαν ἐπιτελέσαι μυσταγωγίαν, καὶ περὶ τῶν ὑπηρετούντων αὐτόν.

'Ερχόμενοι γοῦν οἱ διάκονοι προσκυνοῦντες, κρατοῦντες ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν ἕκαστος τὸ στιχάριον καὶ τὸ ὄραριον. См. выше 302—318 въ примѣчанияхъ. Здѣсь вездѣ вмѣсто патриάρχη дѣйствующимъ лицемъ является епископъ или архіерей.

л. 8 об. Ὅπως γίνεται ἡ χειροτονία τῶν ἀναγνωστῶν. Goag. pag. 194—195.

л. 9 об. Ὅπως γίνεται ἡ τῶν ὑποδιακόνων χειροτονία. См. выше стр. 297.

¹⁾ Всѣ чины этой рукописи въ изложеніи особенностей имѣютъ полное сходство съ чинами рки. 1407 г. № 371 патриаршей Каирской библиотеки.

λ. 10 об. Ἰστέον, ὅτε οὐκ ἔστι χειροτονία ἱερέως, ὁ δευτερεύων τῶν διακόνων. См. выше стр. 304. Нѣтъ замѣчанія, что проchie архіереи читаютъ молитвы антифоновѣ. Καὶ μετὰ τὴν πλήρωσιν τῆς συναπτῆς ἐκφωνεῖ ὁ ἱερεὺς· Ὅτι πρέπει... καὶ οἱ μὲν ψάλλται ψάλλουσι τὸ πρῶτον ἀντίφωνον, ὁ δὲ ἱερεὺς λέγει τὴν εὐχὴν τοῦ β' ἀντιφώνου· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σῶσον τὸν λαόν σου... Μετὰ δὲ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ πρώτου ἀντιφώνου, ποιεῖ ὁ διάκονος μικρὰν συναπτὴν. Καὶ μετὰ τὴν ἐκφώνησιν οἱ μὲν ψάλλται ψάλλουσι τὸ δεύτερον ἀντίφωνον, ὁ δὲ μέγας χαρτοφύλαξ, προσκυνῶν τὸν ἀρχιερέα, λομβάνει τὸν ὑπομνηματογράφον καὶ τὸν ἱερομνήμονα, προοδοποιούντες τοῦ ἐπὶ τῆς εὐταξίας, ὁ δὲ ἱερεὺς λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην. Εὐχὴ ἀντιφώνου τρίτου· Ὁ τὰς κοινὰς ταύτας... Μετὰ δὲ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ δευτέρου ἀντιφώνου πάλιν ὁ διάκονος· Ἔτι καὶ ἔτι... Ἐκφώνησις· Ὅτι ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος... Καὶ οὕτως ψάλλουσι οἱ ψάλλται τὸ τρίτον ἀντίφωνον, ὁ δὲ διάκονος, ὁ ἐν τῷ ἄμβωνι, κατερχόμενος. См. выше стр. 304. Καὶ οὕτως γίνεται εἴσοδος. Καὶ μετὰ τὴν εἴσοδον καθέζεται ἐν τῷ σελλίῳ ὁ ἀρχιερεὺς, καὶ οὕτως γίνεται ἡ φήμη τῶν βασιλέων καὶ τοῦ ἀρχιερέως. Ὁ δὲ δευτερεύων τῶν διακόνων ἐρχόμενος ἔμπροσθεν τοῦ ἀρχιερέως, κλίνας τὴν κεφαλὴν, κρατῶν ἅμα καὶ τῷ ὠραρίῳ, ὡς πολλὰκις εἴρηται, λέγει· Εὐλόγησον, δέσποτα, τὸν καιρὸν τοῦ Τρισαγίου. Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς σφραγίζων αὐτόν, λέγει· Ὅτι ἅγιος εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν... Ὁ μέντοι δευτερεύων τῶν διακόνων, ὁ τὸν καιρὸν λαβὼν τοῦ Τρισαγίου, ὡς ἄνωθεν εἴρηται, τοῦ κοντακίου πληρωθέντος... См. выше стр. 306. Εἰ γὰρ μὴ ἔστι χειροτονία, ἀσπάζεται πρῶτον τὴν ἁγίαν τράπεζαν, εἶτα ἀνέρχεται ἐν τῷ συνθρόνῳ μετὰ τῶν συλλειτουργούντων αὐτῷ ἱερέων, καὶ τούτων κατὰ τὴν ἰδίαν τάξιν ἱσταμένων καὶ τοῦ Τρισαγίου παρ' αὐτῶν ψαλλομένου, ὁ ἀρχιερεὺς βλέπων πρὸς θυμᾶς, εὐλογεῖ μετὰ τοῦ κηρίου τὸν λαὸν τρίς. Οὕσης οὖν, ὡς εἴρηται, χειροτονίας, πληρωθέντος τοῦ Τρισαγίου, καθήμενος ἐν τῷ σελλίῳ αὐτοῦ, μικρὸν ἀναπαύεται.

λ. 17. Σημείωσαι περὶ τοῦ πατριάρχου, ὅταν χειροτονῇ ἀρχιερέα, τότε καὶ πῶς ὁ ὑποψήφιος εἰς τὸ ἅγιον εἰσέρχεται βῆμα.

Ὁ δὲ ὑποψήφιος ἱσταται ἐν τῷ διακονικῷ. См. выше стр. 300 и варианты. Объ архіереяхъ и умовеніи ими рукъ на херувимскоѣ пѣсни нѣтъ замѣчанія. Послѣ великаго выхода: καὶ καθήμενος ἐν τῷ σελλίῳ ἀναπαύεται. Τοῦ δὲ χερουβικῷ πληρωθέντος, ἐρχόμενος ὁ ἀρχιερεὺς εἰς τὰς ἁγίας θύρας, σφραγίζει τὸν λαὸν τρίς μετὰ τοῦ τρικηρίου, καὶ αὐθις στραφεὶς κἀθηται, εἰ ἔστι χειροτονία, εἰ δ' οὐκ, οὐ κἀθηται.

л. 30. Ὅπως γίνεται ἡ τοῦ πρεσβυτέρου χειροτονία.

Ὁ δὲ μέλλον πληρωθῆναι πρεσβύτερος, ἵσταται ἐν τῇ σωλέα καὶ ἐξερχόμενοι διάκονοι, λαμβάνουσιν αὐτὸν ἐξ ἑκατέρου μέρους καὶ φέρουσιν αὐτὸν ἄχρι τῶν ἁγίων θυρῶν... См. выше стр. 298.

л. 41 об. Ὅπως γίνεται ἡ τοῦ διακόνου χειροτονία.

Καὶ ἐξελεθόντες δύο διάκονοι λαμβάνουσι τὸν μέλλοντα χειροτονεῖσθαι διάκονον, ἐστῶτα ἐν τῇ σωλέα. Тамт-же.

л. 53. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου.

л. 77 об. Εἰδήσεις τῆς θείας λειτουργίας τῶν προηγιασμένων.

л. 78 об. Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων.

л. 90. Τάξις, γινομένη ἐπὶ καθιερώσει ναοῦ καὶ ἰδρύσει τῆς ἐν αὐτῷ ἁγίας τραπέζης. См. выше стр. 379.

л. 113. Τάξις, γινομένη ἐπὶ σαλευθείσης ἁγίας τραπέζης. Goar. pag. 492.

л. 115. Τάξις, γινομένη ἐπὶ ἐγκαίτια ναοῦ.

л. 116. Τάξις, γινομένη τῇ μεγάλῃ πέμπτῃ ἐν τῇ ἐκπλώσει τῆς ἁγίας τραπέζης Goar. pag. 497—499.

л. 118. Περὶ τραπέζης ἁγίας, ἧς τὰ ἄμφια διεφθάρησαν pag. 501.

л. 118 об. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου νικητῆρος.

л. 123. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ.

л. 128 об. Ἐνταλμα πνευματικόν.

Ἡ ταπεινότης ἡμῶν ἀνατίθησί σοι τῷ εὐλαβεστάτῳ ἱερομονάχῳ, ὁ δεῖνα, τὸ λειτουργήμα τῆς πνευματικῆς πατρότητος.

л. 129. Συστατικὸν εἰς ἱερέα.

Τοὺς ἱεροῦσθαι λαχόντας συστατικοὺς ἐφοδιάζεσθαι γράμμασιν...

СН. № 94. Еѡχολόγιον, рукопись библиотеки національнаго Аѡнскаго университета въ 16 долю листа, 288 листовъ, писана четкою скорописью 1542 года, какъ о томъ говоритъ слѣдующая приписка: Δόξα σοί, ἁγία Τριάς, ἐνεκα πάντων. Σωθῆ ὁ γράψας, ἐλεηθῆ ὁ ἔχων. ζΝ' ἔτους ἰνδικτιῶνος ιδ' (л. 179).

л. 1. Чинъ вечерни съ тремя первыми свѣтильничными молитвами.

л. 4. Ἀρχὴ τοῦ ὄρθρου. Свѣтильничныхъ молитвъ положено и здѣсь тоже три.

л. 8. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

λ. 24. Εκτενία на бездождіе безъ начала.

λ. 25. Εὐχή εἰς ἀδελφοποίησιν.

λ. 25 об. Εὐχή εἰς ἅγιον ἔλαιον.

λ. 26. Εὐχή ἐπὶ θεμελίου οἴκου.

— Εὐχή ἐπὶ φυτευομένης ἀμπέλου.

λ. 26 об. Εὐχή εἰς οἶνον νέου.

λ. 27. Εὐχή ἐπὶ τελευτήσαντα ἱερέα.

λ. 27 об. Εὐχή εἰς διάκονον κοιμηθέντα.

λ. 28. Εὐχή ἐπὶ ἐξομολογουμένων.

λ. 28 об. Εὐχή ἐπὶ τρύγης ἀμπέλου.

λ. 29. Εὐχή ἐπὶ πάσης ὁπώρας.

λ. 29 об. Наставление священнику о достойномъ пригоровленіи себя къ совершенію литургіи.

λ. 31. Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων.

λ. 41 об. Ἀκολουθία εἰς τὴν λοχείαν τῆς γυναικός.

Обычное начало и тропарь дня. Κύριε Σαβαώθ, ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραήλ, ὁ ἰώμενος πᾶσαν νόσον. А. Дмитриевскій. Прилож. стр. 1. Εὐχή ἑτέρα· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῷ Ἀδάμ καὶ τῇ Εὐᾶ συγχωρήσας τῇ παραβάσει αὐτῶν. См. выше стр. 491, 583, 600.

λ. 42 об. Εὐχή μετὰ ἧ' ἡμέρας τῆς μαίας.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παραγενόμενος ἐπὶ σωτηρία τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων, ἐπίδε ἐπὶ τὴν δούλην σου ταύτην. См. выше стр. 486—487, 53.

λ. 43. Εὐχή εἰς τὸ κατασφραγίσει παιδίον.

Τῇ ἧ' ἡμέρᾳ εἰσέρχεται ὁ ἱερεὺς μετὰ ἐπιτραχηλίου καὶ ποιεῖ εὐλογητόν, Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, ἀπολυτίκιον τῆς ἡμέρας, εἶτα σφραγίζει αὐτὸ εἰς τὸ μέτωπον, εἰς τὴν καρδίαν, καὶ ἐμφυσᾷ αὐτό, λέγων· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σοῦ δεόμεθα καὶ σὲ ἱκετεύομεν, σημειωθήτω τὸ φῶς τοῦ προσώπου. Прилож. стр. 19. Сп. Εὐχολογ. Соар. р. 264. Αὕτη ἡ εὐχή λέγεται καὶ τῇ λεχούσῃ μετὰ τὸ μ'. Λέγεται καὶ ἡ εὐχή· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πᾶσαν φύσιν λογικὴν καὶ νοερὰν δημιουργήσας τῷ λόγῳ σου. Соар. р. 267.

λ. 44. Τάξις μετὰ τὸ τεσσαρακοστὸν εἰς τὸ ἐκκλησιάσει παιδίον.

Προσφέρει αὐτὸ ὁ ἀνάδοχος ἐν τῷ ναῷ, ἐστηκώς ἔσω τῆς πόλης καὶ ὁ ἱερεὺς μετὰ ἐπιτραχηλίου· ποιεῖ ὁ ἱερεὺς εὐλογητόν, Τρισάγιον, ἀπολυτίκιον τῆς ἡμέρας καὶ τὴν εὐχὴν ἐκ γ'. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν μ' ἡμέραις τοῦ νόμου εἰς τὸ ἱερὸν ἀνεβῆναι. Прилож. стр. 19. Καὶ λαμβάνει ὁ ἱερεὺς τὸ παιδίον καὶ εἰσφέρει ἔσω

ἐν τῷ ναῷ, λέγων· Χαῖρε, κεχαριτωμένη Θεοτόκε Παρθένε... καὶ τὸ κοντάκιον· Ὁ μήτραν παρθενικὴν ἀγιάσας.

л. 45. Τάξις εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον.

л. 49. Τάξις εἰς τὸ ἀποτάξει παιδίον μετὰ τὸ κατηχηθῆναι.

л. 57. Εἰς τὸ ἀπολοῦσαι. Εὐλογεῖ ὁ ἱερεὺς συνήθως, εἶτα τὴν εὐχὴν· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ λύτρωσιν ἀμαρτιῶν. Goar. p. 303. Καὶ βαλὼν οἶνον εἰς ἀγγεῖον, ἀπονίπτει τὸν νεοφώτιστον μετὰ τῶν αὐτοῦ ἀμφίων, λέγων· Ἐκκλησιάσθης, ἐβαπτίσθης, ἀπομυριάσθης (sic), ἀπελούσθης, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ... Καὶ πάλιν ὁ ἱερεὺς ἐπεύχεται τὴν εὐχὴν· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καθάρισας ἡμᾶς τοὺς δούλους σου ἐν τῇ ἀγίᾳ σου κολυμβήθρα. Goar. p. 305.

л. 58. Εὐχὴ εἰς τὸ κουρεῦσαι παιδίον.

л. 59 об. Εὐχὴ τῇ κυριακῇ εἰς τὰ βαΐα.

л. 60 об. Τῇ ἀγίᾳ καὶ μεγάλῃ πέμπτῃ, ἐν ἣ ἡμελλομεν οἱ χριστιανοὶ μεταλαμβάνειν.

л. 62. Εὐχὴ εἰς πνευματικόν.

л. 62 об. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἀγιασμοῦ.

л. 72. Апостольскія и евангельскія чтенія.

л. 99. Ἀκολουθία τοῦ εὐχελαίου.

л. 127. Εἰς ἀρχαίον ῥασοφοροῦντα.

л. 134. Ἀκολουθία, γινομένη εἰς τὸ μέγα καὶ ἀγγελικὸν καὶ ἅγιον σχῆμα.

л. 158. Чинъ погребенія монаховъ.

л. 181. Σεπτεμβρίου γ' τὰ ἐγκαίνια τῆς Χριστοῦ Ἀναστάσεως, ψάλλεται δὲ ἡ ἀκολουθία αὕτη, ὅταν μέλλῃ καθιερωθῆναι ἡ ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ.

л. 190 об. Τάξις, γινομένη ἐπὶ καθιέρωσιν ναοῦ.

л. 210. Τάξις, γινομένη ἐπὶ σαλευθείσῃ τραπέζῃ, ὅταν μέλλῃς σαλευθεῖσαν ἁγίαν τράπεζαν τῆς ἐκκλησίας καθιδρῶσαι.

л. 215. Апостольскія и евангельскія чтенія на цѣлый годъ.

CIV. № 486. Εὐχολόγιον, рукопись Аѳопо-Діонисіатскої библіотеки въ 4 долю, 219 листовъ, писана въ 1543 году монахомъ Досифеемъ. Δόξα σοί, ἅγια Τριάς, ὁ ἐν οὐρανοῖς ἐμὸς Θεός, ὁ Πατὴρ καὶ Υἱὸς καὶ τὸ παράκλητον Πνεῦμα, ἡ ἐμὴ λατρεία καὶ τὸ σέβας, ὅτι πεπεράτωταί μοι καὶ παρὸν ποκτίον, καὶ οἱ ἐντευζόμενοι εὐχεσθέ μοι, εἰ ἐνδέχεται· ἕνεκεν τούτου καὶ ἐγράφη, ὁ δὲ γράψας Δοσίθεος ἦν ὁ τάλας

καὶ μοναχὸς τάχα. Ἐπει ζ'Να' Ἰουλίου κγ', καὶ ὁ κλέψων ἤ ἀποξενώσων τοῦτο τὸ πυχτίον ἐκ τῆς μονῆς τῆσδε τοῦ τιμίου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου τοῦ ἱερατείου, δηλαδὴ τῆς λεγομένης τοῦ Διονυσίου, ἔστω ἡ μερὶς αὐτοῦ μετὰ τοῦ Ἰούδα καὶ τῶν λοιπῶν ἱεροσύλων. Ἐγράφη δὲ ἐν τῇ ῥηθείσῃ μονῇ, ἧ καὶ κτήμα αὐτῆς ὑπάρχει.

л. 1. Ἐξοδαστικόν.

л. 47. Πρῶτον ποιεῖ ὁ ἱερεὺς εὐλογητὸν εἰς τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἀρχαρίου ῥασοφόρου.

л. 49. Ἀκολουθία εἰς κουράν, μανδουώτου.

л. 68. Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος.

л. 116 об. Ἀκολουθία τοῦ ἀποκουκουλίσματος.

л. 119. Ἀκολουθία τοῦ ἀγίου ἐλαίου.

л. 174 об. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἀγιασμοῦ.

л. 190. Молитвы на различные случаи.

CV. № 421. Рукопись Аѳоно-Паптелеимоновской библиотеки въ четвертку, 48 листовъ, писана красивою скорописью 1545 года. Время ея написанія опредѣляется слѣдующею припискою: Δόξα σοί, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐνεκα πάντων. Θεοῦ τὸ δῶρον καὶ Θεοφίλου πόνος (имя писца повторяется и на л. 7 внизу) ἐν ἔτει ζ'Νγ'. Принадлежала эта рукопись некогда Аѳоно-Ватопедскому монастырю, какъ гласитъ о томъ слѣдующая приписка: Ἡ παροῦσα θεία καὶ ἱερὰ λειτουργία ἀφιεροῦται τῷ θείῳ καὶ ἱερῷ βήματι τῆς θείας καὶ ἱερᾶς μεγάλης παλαιᾶς λαύρας τοῦ Βχτοπιδίου, καὶ εἴ τις ταύτην ἀφαιρεῖ καὶ ἰδιοποιηθῆ, ἐχέτω τὴν Θεοτόκον ἀντίδικον. Рукопись содержитъ главнымъ образомъ: Φιλοθέου, τοῦ ἀγιωτάτου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, διὰ τάξις τῆς θείας καὶ ἱερᾶς λειτουργίας, описанный съ указаніемъ всѣхъ важнѣйшихъ вариантовъ проф. Н. Θ. Красносельцевымъ въ его книгѣ: „Матеріалы для исторіи чинопослѣдованія литургіи св. Іоанна Златοустаго“. Каз. 1880, стр. 37—74 въ примѣч. На поляхъ рукописи внизу находимъ замѣчанія писца въ объясненіе нѣкоторыхъ обрядовыхъ дѣйствій: Ἰστέον, ὅτι ἕκαστον ἱεράμφιον ἀσπάζεται αὐτὸ εἰς τὸν πόλον καὶ λέγει: Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. (л. 2 об.). Ἐιδέναι δεῖ, ὅτι σταυροειδῶς ἐξάγει τὰς μερίδας ἐκ τῆς σφραγίδος, ἃς προσφέρει ὁ ἱερεὺς (л. 4 об.). Ἰστέον, ὅτι εἰς ἕκαστον τάγμα τῶν ἀγίων καὶ εἰς ἕκαστον ἄγιον, ὃν βούλεται, καὶ εἰς ἕκαστον ζῶντα ἢ τεθνεῶτα αἶρει μερίδα (л. 5) и т. п.

Въ рукописи, кромѣ Διάταξις'а патріарха Филоея имѣется еще молитва надъ коливомъ и выдержка изъ Симеона Солунскаго о тайнѣ Божественной литургіи.

CVI. Рукопись Аѳоно-Есфигменской бібліотеки въ 16 долю листа, 181 листь, писана тѣмъ-же писцемъ и одинаковымъ почеркомъ, что и предыдущая рукопись. Приписка въ концѣ рукописи: Θεοῦ τὸ δῶρον καὶ Θεοφιλοῦ πόνος ἐν ἔτει ζ'Νγ'. Изъ позднѣйшихъ приписокъ любопытна слѣдующая: Αἱ παροῦσαι θεῖαι καὶ ἱεραὶ λειτουργίαι ἀφιερῶνται τῇ σεπτῇ καὶ ἱερᾷ μονῇ τοῦ ὄρους Ἁθῶ, τῇ ἐπικαλουμένῃ τοῦ Ἐσφιγμένου, καὶ εἴ τις αὐτὰς ἀποξενώσῃ ἀπ' αὐτῆς, γὰ ἔχῃ ἀντίδικον τὸν ἐν δόξῃ ἀναληφθέντα. Ἀμήν. Διάταξις литургіи писанъ съ того-же оригинала, что и въ предыдущей рукописи. Кромѣ чина литургіи Св. Іоанна Златоуста, здѣсь имѣются литургіи Василия Великаго, и преждеосвященныхъ даровъ, апостольскія и евангельскія чтенія, въ честь Богоматери и усопшихъ и молитва надъ коливомъ.

CVII. № 48. Рукопись Аѳоно-Костамонитской бібліотеки въ 16 долю листа писана рукою того-же переписчика¹⁾, что и двѣ предыдущія рукописи, но въ 1546 году. Приписка писца гласитъ слѣдующее: Θεοῦ τὸ δῶρον καὶ Θεοφιλοῦ πόμος ἐν ἔτει ζ'Νδ'. Рукопись содержитъ въ себѣ три обычныхъ чина литургіи, апостольскія и евангельскія чтенія, чинъ малаго водоосвященія, разрѣшительную молитву предъ причащеніемъ, молитву надъ коливомъ и нѣкоторые практическіе вопросы, относящіеся къ чину литургіи.

CVIII. № 480. Рукопись Аѳоно-Кутлумушскаго монастыря въ 16 долю листа, 98 листовъ, писана почеркомъ 1547 г. того-же писца Теофила. На рукописи приписка писца та-же самая: Δόξα σοί, ὁ Θεός ἡμῶν, ἐνεκα πάντων. Θεοῦ τὸ δῶρον καὶ Θεοφιλοῦ πόμος. Въ составъ рукописи вошли три чина литургіи и вопросы и отвѣты изъ Симеона Солунскаго о таинствѣ Евхаристіи. Διάταξις литургіи патріарха Филоея дословно сходенъ съ рукописью Пантелеимоновскаго монастыря 1545 г. № 421. (См. выше стр. 790).

¹⁾ Проф. Ламбросъ на основаніи характера письма (ὡς δείκνυται ὁ γραφικὸς χαρακτήρ) считаетъ ошибочно писцемъ этой рукописи современника Теофила Кирилла Навпактійца (Λαμπρ. Καταλογ. τῶν ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις τοῦ ἁγίου ὄρους ἐλληνικῶν κodicῶν, Ἐν Ἀθῆν. 1888, т. α' μ. α' σελ. 101 и 98).

СГХ. № 151. Εὐχολόγιον, рукопись Авоно-Καρακαλѣскаго монастыря въ 16 долю листа, 262 листа, писана въ 1553 году, какъ говоритъ о томъ приписка: ἔτους ϛξϛ' μηνὶ νοεμβρίῳ εἰς ιθ'. Рукопись безъ начала.

л. 1. Κοπεць чина вечерни.

л. 2 об. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

л. 20. Εὐχαὶ τοῦ λογιχοῦ.

л. 22 об. Εὐχαὶ ἑωθιναί.

л. 27 об. Апостольскія и евангельскія чтения.

л. 44 об. Εὐχαὶ διάφοροι.

л. 61. Ἀκολουθία сὺν Θεῷ ἁγίῳ τοῦ εὐχελαίου.

л. 89. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ.

л. 97. Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου ἁγιασμοῦ.

л. 106. Εὐχαὶ εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον.

л. 113. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου βαπτίσματος.

Εἰσέρχεται ὁ ἱερεὺς καὶ ἀλλάσων τὴν ἱερατικὴν στολὴν λευκὴν καὶ ἐπιμανίτια, καὶ ἀπτομένων πάντων τῶν κηρῶν, λαβὼν ὁ ἱερεὺς θυμιατόν, ἀπέρχεται ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ καὶ θυμιᾷ κύκλω, καὶ ἀποδοὺς τὸ θυμιατόν, προσκυνεῖ καὶ σφραγίζει μετὰ τοῦ κηροῦ γ', εἶτα λέγει ὁ διάκονος: Εὐλόγησον, δέσποτα κ. τ. λ.

л. 119. Εὐχὴ εἰς τὸ ἀπολοῦσαι τὸν φωτισθέντα τῇ ὁγδόῃ ἡμέρᾳ.

л. 120. Εὐχὴ εἰς τὸ κουρεῦσαι παιδίον.

л. 121. Τάξις, γινομένη ἐπὶ σαλευθείσης ἁγίας τραπέζης.

л. 123 об. Εὐχὴ ἐπὶ θεμελίῳ ἐκκλησίας καὶ ἐπὶ σταυροπηγίου.

л. 124. Εὐχὴ ἑτέρα ἐπὶ θεμελίῳ ἐκκλησίας.

л. 124 об. Μεθοδίου, τοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, διάταξις περὶ τῶν διαφόρων τρόπων καὶ ἡλικία ἐπιστρεφόντων.

л. 130. Εὐχαὶ εἰς τὸ ποιῆσαι ἐθνικὸν κατηχούμενον.

л. 131 об. Περὶ τοῦ πῶς δέχεσθαι τὸν ἐξ Ἑβραίων τῇ τῶν χριστιανῶν καθαρᾷ πίστει προσερχόμενον.

л. 138. Τάξις, γινομένη τοῖς ἀπὸ Σαρακηνῶν ἐπιστρέφουσι πρὸς τὴν καθαρὰν καὶ ἀληθῆ πίστιν ἡμῶν τῶν χριστιανῶν.

л. 145. Τοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου κῆρ Φιλοθέου εὐχὴ εἰς τὴν παναγίαν Δέσποιναν τὴν Θεοτόκον, ἐκτεθεισα αὐτομάτως ἐπὶ τοῖς καινοφανέσιν Αὐτῆς θαύμασιν.

Παρθένε Δέσποινα Θεοτόκε, ἡ τὸν μονογενῆ τοῦ Θεοῦ Λόγον, τὸν πάσης ὁρατῆς καὶ νοητῆς κτίσεως... См. выше стр. 283.

- λ. 147. Εὐχὴ κατὰ πολεμίων τοῦ αὐτοῦ.
- λ. 149. Εὐχαὶ εἰς γυναῖκα τῆ πρώτῃ ἡμέρᾳ τῆς γεννήσεως τοῦ παιδίου αὐτῆς.
- λ. 150 οβ. Εὐχὴ εἰς τὸ κατασφραγῖσαι παιδίον, λαμβάνον ὄνομα τῆ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ.
- λ. 152. Εὐχὴ εἰς γυναῖκα λεγῶνα μετὰ μ' ἡμέρας.
- λ. 152 οβ. Εὐχὴ εἰς τὴν μητέρα τοῦ παιδίου.
- λ. 153. Εὐχὴ εἰς τὸ ἐκκλησιᾶσαι παιδίον.
- λ. 155. Εὐχὴ εἰς γυναῖκα, ὅταν ἀποβάλληται.
- λ. 156. Σχηματολόγιον, σὺν Θεῷ ἀγίῳ περιέχον τὴν ἅπασαν ἀκολουθίαν. Ἀκολουθία εἰς βάσσοφόρον.
- λ. 157 οβ. Τάξις, γινομένη εἰς τὸ μικρὸν σχῆμα, ἦτοι εἰς τὸν μέλλοντα παρχμανδωθῆναι.
- λ. 166. Ἀκολουθία, γινομένη εἰς τὸ μέγα καὶ ἀγγελικὸν καὶ ἅγιον σχῆμα.
- λ. 200. Ἀκολουθία τοῦ ἐξοδιστικοῦ.
- λ. 230. Молитвы на различные случаи.
- λ. 253. Ἀκολουθία εἰς κόλλυβα κεκοιμημένων μοναχῶν.
- λ. 258. Ἔτερος κανὼν εἰς κόλλυβα κοσμικοῦ.

СХ. Н № 104. Εὐχολόγιον, ркп. библ. лавры пр. Аθανасія на Афонѣ въ 4 долю, 216 листовъ, писана почеркомъ 1561 года, какъ значитса въ припискѣ: Ἐτελειώθη τὸ παρὸν εὐχολόγιον διὰ χειρὸς εὐτελοῦς Κυρίλλου μοναχοῦ, διὰ συνδρομῆς καὶ ἐξόδου τοῦ τιμωτάτου ἐν ἱερομονάχοις κυροῦ Θεοφάνους κατὰ τὸ ρξϑ' ἰνδ. δ', καὶ εἴ τις βουληθῆ ἀποξενῶσαι αὐτὸ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ἐχέτω τὰς ἀράς τῶν τη' θεοφόρων πατέρων καὶ τῶν ἁγίων πάντων. Начала нѣтъ.

- λ. 1. Правила изъ Номоканона о крещеніи.
- λ. 8. Εὐχὴ συγχωρητικὴ, ἣτις λέγεται παρὰ τοῦ πνευματικοῦ ἐπὶ τὸν μέλλοντα μεταλαβεῖν.
- λ. 11. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ.
- λ. 18. Ἀκολουθία τῶν ἁγίων Θεοφανίων.
- λ. 28 οβ. Εὐχαὶ εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον.
- λ. 45. Чинъ водерковленія.
- λ. 47 οβ. Молитвы на различные случаи.
- λ. 61. Εὐχὴ εἰς ἀρχάριον βάσσοφορῶντα.
- λ. 62. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ σχήματος, ἦτοι τοῦ μανδύου.
- λ. 67 οβ. Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος.

л. 95. Ἀκολουθία τοῦ ἀποκουκουλίσματος.

л. 97. Μεθοδίου τοῦ ἀγιωτάτου πατριάρχου διάταξις περὶ τῶν διαφόρων τρόπων καὶ ἡλικιᾶ ἐπιστρεφόντων. Зѣсь излагаются разные молитвы надъ обращающимися къ церкви христіанскоѣ.

л. 103. Πῶς δεῖ δέχεσθαι τὸν ἐξ Ἑβραίων τῆ τῶν χριστιανῶν πίστει προσερχόμενον.

л. 105. Ἐκθεσις ἀκριβεστέρα περὶ τοῦ πῶς δεῖ δέχεσθαι τὸν ἐξ Ἑβραίων τῆ τῶν χριστιανῶν πίστει προσερχόμενον.

л. 113 об. Ἀκολουθία γονυκλισίας.

л. 125 об. Ἀκολουθία εἰς κόλλυβα κεκοιμημένων μοναχῶν.

л. 130 об. Ἔτερος κανὼν εἰς κόλλυβα κοσμικοῦ.

л. 135. Ἀκολουθία σὺν Θεῷ ἀγίῳ τοῦ εὐχελαίου.

л. 163. Τὰ ια' ἐωθινὰ εὐαγγέλια.

л. 174. Апостольскія и евангельскія чтенія общимъ святымъ, въ дни недѣли и на отдѣльные господствіе, богородичныя и святыхъ праздники.

л. 214. Εὐχὴ τοῦ ἀγίου μεγάλου μάρτυρος Τρόφωνος. 2 молитвы.

CXI. № 996. Εὐχολόγιον, рки. Синайской библ. въ 16 долю, 183 лиска, написана мелкою скорописью 1566 τοδα, 12 Μαρτα. На л. 153 находимъ слѣдующую приписку: ἐν τῷ ζοδ' ἔτει, μηνί Μαρτίῳ εἰς τὰς ιβ'.

л. 1. Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἀγίῳ κεφάλαια διάφορα ἐκ τοῦ νομίμου τοῦ ἐν ἱερομονάχοις κύρ Μатθαίου· ἐπιτομὴ ὡς ἐν κεφαλαίῳ.

л. 27. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ.

л. 46. Ἀκολουθία, γινομένη εἰς χωράφιον ἢ ἀμπελώνιον, ἢ κῆπον, (εἰ συμβῆ) βλάπτεσθαι ὑπὸ ἐρπετῶν.

л. 47. Κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὴν ὑπεραγίαν Δέσποιναν Θεοτόκον.

л. 51. Ἔτερος κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὴν ὑπεραγίαν Δέσποιναν Θεοτόκον τὴν ἀμόλυτον.

л. 60 об. Ἀκολουθία τοῦ ἀγίου ἐλαίου, ψαλλομένη ὑπὸ ζ' ἱερέων, συναχθέντων ἐν ἐκκλησίᾳ ἢ ἐν οἴκῳ. Gorg p. 332—346.

л. 90. Εὐχὴ ἐπὶ μιροφαγησάντων.

л. 90 об. Εὐχὴ ἐπὶ μετανοούντων.

л. 91 об. Εὐχὴ μετὰ θάνατον συγχωρητικῆ.

— Εὐχὴ συγχωρητικὴ εἰς τὸν μέλλοντα ἐξομολογεῖσθαι, ἣν ποιεῖ ὁ ἱερεὺς.

л. 93 об. Εὐχὴ ἐπὶ πᾶσαν ἀρρώστιαν.

λ. 94. Εὐχὴ ἐπὶ ὀρύξει φρέατος.

λ. 94 об. Εὐχὴ τοῦ ἁγίου μάρτυρος Τρύφωνος, λεγομένη εἰς κήπους καὶ ἀμπελῶνας καὶ εἰς χωράφια. 2 молитвы.

λ. 97 об. Εὐχὴ εἰς τὸ εὐλογῆσαι τυρόν καὶ ὠά.

— Εὐχὴ, ὅταν ἀπέρχεται παιδίον μανθάνειν τὰ ἱερά γράμματα.

λ. 98. Ἀκολουθία εἰς παῖδας κακοσκόπους. 2 молитвы.

λ. 100. Ἀκολουθία τοῦ ἁγιασμοῦ τῶν ἁγίων Θεοφανίων.

λ. 111. Εὐαγγέλια ἐωθινὰ ἀναστάσιμα.

λ. 120. Отрывокъ изъ Старчества.

λ. 121. Εὐχὴ εἰς ἀρχάριον ῥασοφοροῦντα. Goar. pag. 378. Однѣ молитвы.

λ. 121 об. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ σχήματος. Ibid. p. 382—387.

λ. 127. Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος Goar. p. 403—414 съ тою разницею, что начало изложено такъ: Εὐλογεῖ ὁ ἱερεὺς, Βασιλεῦ οὐράνιε, Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστίν, τὸ Κύριε ἐλέησον ἰβ', τὸ Δεῦτε προσκυνήσωμεν, ὁ Ν', ὁ κανὼν и т. д. и нѣсколько иначе переставлены стихиры послѣ канона, за котормъ предварительно слѣдуютъ: „Достоѣно есть“ Трисвятое, Отче нашъ и потомъ уже тропари: „Ἦθελον δάκρυσιν ἐξαλεῖψαι и др., называемые у Гоара аптифонами.

λ. 149 об. Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν ἐπτὰ ἡμερῶν. Εὐλογεῖ ὁ ἱερεὺς, τὸ Τρισάγιον, τὸ Παναγία Τριάς καὶ τὰ λοιπά, Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε ἐλέησον... Κύριε ἐλέησον ἡμᾶς... Τῆς εὐσπλαχνίας τὴν πόλιν. Εὐχὴ εἰς τὸ ἀποκουκουλῆσαι. Goar. pag. 419.

λ. 150 об. Εὐχὴ εἰς κανονικάς.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν παρθενίαν οὕτως ἀγαπήσας. Goar. pag. 382.

λ. 151. Ἀκολουθία εἰς μνήστρα, ἧται ἀρράβωνας.

Ἰστανται ὁ μὲν ἀνὴρ ἐκ δεξιῶν, ἡ δὲ γυνὴ ἐξ ἀριστερῶν, τίθουσι δὲ τὰ δακτυλίδια. Εὐλογεῖ ὁ ἱερεὺς, Βασιλεῦ οὐράνιε и т. д. См. выше стр. 739. Послѣ 3 молитвы: Σῶτερ ἀγαθὲ καὶ φιλόανθρωπε... Καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς τὰ δακτυλίδια, εὐλογεῖ, ποιεῖ τύπον σταυροῦ εἰς τὸ μέτωπον, λέγων Ἀρράβωνιζεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα τὴν δούλην τοῦ Θεοῦ ἢ δεῖνα εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρός... καὶ ἐπιτίθει τὸ δακτυλίδιον τῷ ἀνδρὶ, εἶτα τῇ γυναικί, λέγων Ἀρράβωνιζεται ἡ δούλη .. ποιεῖ σταυρόν μετὰ τοῦ δακτυλιδίου ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ ἐπιτίθησιν ἐν τοῖς δεξιῶσι δακτύλοις, εἶτα ἀλλάσσει τὰ δακτυλίδια ἐκ γ', εἶτα τὴν εὐχὴν: Εἰρήνη πάσιν. Τὰς κεφαλὰς... Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν ἐξ ἔθνῶν...

Goar. pag. 311. Λέγε καὶ τὸν παρόντα ψαλμόν· Μακάριοι πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν Κύριον... κ. τ. λ. См. выше стр. 740.

л. 153 об. Ἀκολουθία τοῦ στεφανώματος. См. выше стр. 740—742 и примѣч.

л. 159 об. Εὐχὴ εἰς τὸ ἐπάραι στέφανα, εἰς τὴν λύσιν στεφάνων. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἵ τὸν τοῦ ἐνιαυτοῦ στέφανον εὐλογήσας.

Goar. p. 325.

л. 160. Κεφάλαια περὶ διγάμων. Goar. pag. 327.

л. 160 об. Ἀκολουθία εἰς διγάμον. См. выше стр. 742—743.

л. 161. Ἀκολουθία εἰς γυναῖκα λεχώ.

Μετὰ τὸ εὐλογητόν, Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστίν, τροπάριον ἤχος δ'. Ἡ γέννησίς σου, Θεοτόκε, χαρὰν ἐμήνυσε... κοντάκιον Ἰωακείμ και Ἄννα ὀνειδισμού ἀτεκνίας..., εἶτα, Κύριε, ἐλέησον μ' καὶ ἡ εὐχὴ· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πλάστης καὶ δημιουργὸς ἡμῶν. Прилож. стр. 3—4. Εὐχὴ ἐτέρα· Δέσποτα παντοκράτωρ Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον καὶ ἐκ τῆς πλευρᾶς αὐτοῦ ἀνοικοδομήσας γυναῖκα... Δόξα καὶ νῦν, Κύριε ἐλέησον καὶ ἀπόλυσίς.

л. 162 об. Ἀκολουθία εἰς τὸ σαραντῆσαι γυναῖκα.

Ποιεῖ εὐλογητόν, Βασιλεῦ οὐράνιε, Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστίν, τροπάριον ἤχος α' Χαῖρε, κεχαριτωμένη Θεοτόκε παρθένε... κοντάκιον Γαστέραν παρθενικὴν ἀγιάσας τῷ τόκῳ σου... Κύριε ἐλέησον μ' καὶ εὐχὴ· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τεσσαράκοντα ἡμέραις τοῦ νόμου εἰς τὸ ἱερόν ἀπελθών. Прилож. стр. 19. Εὐχὴ ἐτέρα· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παραγενόμενος ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων. Goar. pag. 264.

л. 164. Εὐχὴ εἰς γυναῖκα, ὅταν ἀποβάλληται. Goar. pag. 271.

л. 165. Ἀκολουθία τοῦ ἀγίου βαπτίσματος.

Μετὰ τὸ κατασφραγίσαι παιδίον, λαμβάνον ὄνομα τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ τῆς αὐτοῦ γεννήσεως, ὀφείλει ποιῆσαι εὐλογητόν, Βασιλεῦ οὐράνιε, Τρισάγιον, Ὅτι σοῦ ἐστίν, ἔξω τῆς ἐκκλησίας ἐμφυσησαι εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ σφραγίσας μετὰ τῆς χειρὸς τρίτον, λέγει τὴν εὐχὴν· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σοῦ δεόμεθα καὶ σὲ ἱκετεύομεν, σημειωθῆτω τὸ φῶς. Goar p. 264. Εἶτα ὀφείλει φέρειν τὸ παιδίον εἰς τὰς ὥραιας πύλας, βασταζόμενον ὑπὸ γυναικός, καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς τὸ παιδίον, ἀπέρχεται ἔμπροσθεν τῆς εἰκόνος Χριστοῦ, καὶ εἰ μὲν ἐστὶν ἄρρην, ποιεῖ ὡς ἐν σχήματι ἀσπασμοῦ εἰς τὴν εἰκόνα Χριστοῦ, εἰ δὲ θῆλυ, εἰς τὴν εἰκόνα

τῆς Θεοτόκου, σφραγίζει δὲ αὐτὸ τρεῖς, λέγων· Νῦν ἀπολούεις ἕως· φῶς εἰς ἀποκάλυψιν, καὶ τίθησιν αὐτὸ ἔμπροσθεν τῆς ἁγίας εἰκόνας, λέγων· Τὸ δὲ παιδίον ἤρξανε καὶ ἐκραταιοῦτο Πνεύματι. Εἰσελθὼν ὁ ἀνάδοχος, βαλὼν μετανοίας γ', λαμβάνει τὸ παιδίον καὶ ἐπιστρέφει, ὁ δὲ ἱερεὺς λύει τὴν ζώνην τοῦ παιδίου καὶ ἐμφυσᾷ εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ γ', καὶ σφραγίζει τὸ μέτωπον καὶ τὸ στήθος ἐκ γ', τίθησι τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ παιδίου, λέγων· Ἐπὶ τῷ ὀνόματι σου, Κύριε ὁ Θεός. Goar. pag. 275—277. Ταύτας ε' εὐχὰς ποιεῖ ὁ ἱερεὺς ὁκτάκις. Ἀποδουμένον καὶ ἀπολουμένον τοῦ βαπτιζομένου, στρέφει αὐτὸν πρὸς δυσμὰς, ἄνω τὰς χεῖρας ἔχοντα, (καὶ) λέγει ἐκ γ'· Ἀποτάσσομαι τῷ σατανᾷ... Прилож. стр. 21—23. Καὶ εὐθὺς (т. е. послѣ покаянія мнромъ) ἢ εὐχὴ· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῇ εἰκόνι σου τιμήσας τὸν ἄνθρωπον. Goar. p. 306. Εἶτα κείρει αὐτοῦ τὰς τρίχας σταυροειδῶς, λέγων· Κείρεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ... καὶ εὐθὺς ἢ εὐχὴ· Σὲ ἱκετεύομεν, Κύριε ὁ Θεὸς τῆς σωτηρίας... Прил. стр. 24. Καὶ λαβὼν θυμικτὸν ὁ ἱερεὺς, ποιεῖ εἴσοδον γύρωθεν τῆς ἁγίας κολυμβήθρας, φάλλων καὶ τὸ Ὅσοι εἰς Χριστὸν γ'. Καὶ ὁ ἱερεὺς· Εὐλόγητός ὁ Θεός, ὁ φωτίζων καὶ ἁγιάζων... Καὶ μεταδίδει αὐτῷ τῶν φρικτῶν καὶ ἐπουρανίων μυστηρίων καὶ τὴν εὐχὴν. Εὐχὴ πρὸς τὸ ἀπολοῦσαι νεοφώτιστον. Λύει αὐτοῦ τὸ σάβανον, εἶτα· Εἰρήνη πᾶσιν. Τὰς κεφαλὰς. Ὁ λύτρωσιν ἁμαρτιῶν διὰ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος. Goar. pag. 303. Καὶ λαβὼν μέρος ἐκ τῆς περικεφαλαίας, βάλλει εἰς τὸ ὕδωρ καὶ ἀποσπογγίζει τὴν κάραν σὺν τῷ μετώπῳ καὶ τῷ στήθει καὶ τοῖς νεφροῖς, λέγων· Ἐβαπτίσθης, ἐφωτίσθης, ἠγιάσθης, ἐκαθαρίσθης, ἄπελθε ἐν εἰρήνῃ, Δόξα καὶ νῦν καὶ ἀπόλουςις.

л. 179. Ἀκολουθία, τυπωθεῖσα ὑπὸ τῆς μεγάλης καὶ ἁγίας συνόδου, εἰς τοὺς ἐκ τῶν λατινικῶν αἰρέσεων ἐπιστρέφοντας τῇ ὀρθοδόξῳ τε καὶ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀλλὰ δὴ τοῖς τρισὶν ἁγιωτάτοις πατριαρχίαις τῆς ἀνατολῆς, Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας καὶ Ἱεροσολύμων· ἐτυπώθη ἐν ἔτει 6992 ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπὶ τῆς πατριαρχίας τοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου κῆρ Συμεῶν.

Листы въ рукописи перемѣшаны и перебиты.

СХII. № 469. Εὐχολόγιον, рукопись Аѳоно-Діонисіатскаго монастыря въ 8 долю листа, 114 листовъ, писана почеркомъ 1572 года, какъ видно изъ слѣдующей приписки: Θεοῦ τὸ δῶρον καὶ Θωμᾶ ἱερέως πόνος ὑπάρχει ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπὶ ἔτους ςπ' Ἰνδικτιῶνος ιε', ἐν μηνί Ἰουνίῳ κε'.

л. 1. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

л. 14 об. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου.

л. 32 об. Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου τοῦ Διαλόγου.

л. 40. Чтенія апостольскія и евангельскія недѣльныя.

л. 52 об. Εὐχὴ εἰς τὸ σφραγῖσαι παιδίον, λαμβάνον ὄνομα τῆ ἡ' ἡμέρας. Здѣсь же и чинъ крещенія.

л. 63. Εὐχὴ, λεγομένη εἰς οἶκον (τῆς) λεχούσης.

л. 63 об. Εὐχὴ (εἰς) ἐτέρας γυναῖκας.

л. 64. Εὐχὴ εἰς τὸ σαραντῶσαι παιδίον.

— Εὐχὴ εἰς τὸ ἐκκλησιᾶσαι γυναῖκα.

л. 64 об. Εὐχὴ ἐπὶ θυσίαν κτηνῶν.

л. 65. Εὐχὴ ἐπὶ θυσίαν ἄλατος.

— Εὐχὴ ἐπὶ θυσίαν εἰς βοῦν.

л. 65 об. Ἀκολουθία τῶν ἁγίων Θεοφανίων.

л. 72 об. Ἀκολουθία τοῦ ἀρράβωνος.

л. 73. Κανὼν ἐκκλησιαστικὸς ἐπὶ ἀρμόστρων.

л. 76. Ἀκολουθία τοῦ στεφανώματος.

л. 80 об. Ἀκολουθία ἐπὶ διγαμούντων.

л. 81 об. Молитвы на различные случаи.

л. 83. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐλαίου.

л. 102 об. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ.

л. 107. Εὐαγγέλια ἐωθινὰ ια'.

СХІІІ. № 487. Εὐχολόγιον, рукопись Аеоно-Дюннисіатской библи. въ 16 долю листа, 355 листовъ, писана скорописью 1573 года. Приписка о времени написанія читается такъ: Δόξα τῷ ἁγίῳ Θεῷ ἡμῶν. Ἀμήν. Ἐγράφη ἐπὶ ἔτους ςπα'. Δῶρον τὸ παρὸν τοῦ Θεοῦ συνεργεία ἐγράψεν ἰδοὺ Χριστόφορος ἐν πόνῳ (л. 263). Начала въ рукописи не имѣется.

л. 4. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου βαπτίσματος.

л. 13 об. Ἀκολουθία εἰς κοσμικοὺς κοιμηθέντας.

л. 18. Ἀκολουθία εἰς μνημόσυνα νεκρῶν.

л. 24. Ἐξοδιαστικόν.

л. 43 об. Ἀκολουθία εἰς ἀρχάριον βασιφόρον.

λ. 44. Ἀκολουθία εἰς κουράν μανδουώτου.

Ποιεῖ γονυκλισίας γ' ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων θυρῶν. . Καί ὅτε ἐξερχόμενος ἐν τῷ νάρθηκι, ἀποτίθεται πάντα τὰ συνήθη ἱμάτια καὶ αὐθις, εἰσαχθεὶς ἔνδοθεν τῶν βασιλικῶν πυλῶν πρὸς τοῦ ἐκκλησιάρχου, ἵσταται μετὰ κολοβίου ἄζωστος, ἀνυπόδετος καὶ ἀσκεπής, ἡ δὲ γυνὴ ὀθόνη μόνη περικαλυμμένη διὰ τὸ εὐσχημον... Καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς ἀνά χειρας τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, ἐπιτίθησι τὸ ψαλίδιον ἐν τῷ εὐαγγελίῳ, λέγων τῷ μέλλοντι κουρευθῆναι· Λάβε τὸ ψαλίδιον καὶ ἐπίδος μοι αὐτό. Ὁ δὲ μέλλων κουρευθῆναι λαμβάνει αὐτὸ μετ' εὐλαβείας καὶ ἐπιτίθωσι τῷ ἱερεῖ. Τοῦτο δὲ γίνεται ἐκ γ'. По облачении εἶτα ἐγχειρίζει αὐτῷ σταυρὸν ἐν τῇ δεξιᾷ χειρὶ, λέγων· Εἶπεν ὁ Κύριος· ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἔλθειν... Ἄφας δὲ κηρὸν καὶ ἐμβαλὼν τῇ ἐτέρᾳ χειρὶ, λέγει· Εἶπεν ὁ Κύριος· οὕτω λαμφάτω... О постриженіи волосъ говорится: Καὶ μετὰ τὸ γενέσθαι τὸν ἀσπαρμόν, παραλαμβάνουσιν αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ εἰς τὸ διακονικὸν ἢ εἰς τὸν νάρθηκα, καὶ ἐξ αὐτῶν εἷς κουρεύει αὐτόν, ἤγουν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ποιῶν ἐν αὐτῇ παπαλίθραν, οἱ δὲ λοιποὶ φάλλουσι τὸν Ἄμωμον ψαλμόν... Μετὰ δὲ τὸ ἀποκαρῆναι τὰς τρίχας, εἰσέρχεται ὁ ἀδελφὸς ἔνδον τοῦ ναοῦ καὶ ἵσταται, ὅπου ἂν προσταγῇ, βαστάζων καὶ τὸν κηρὸν αὐτοῦ μέχρι τῆς ἀπολύσεως. Ὁψικεύει δὲ καὶ τὰ ἅγια μετὰ τοῦ κηροῦ αὐτοῦ ἐν τῇ εἰσόδῳ αὐτῶν καὶ ἐν τῇ ὑποστροφῇ ἕως τῶν ἁγίων θυρῶν... Δίδονται δὲ εἰς τὴν τράπεζην ἐκάστῳ ἀδελφῷ ἕν ποτήριον ἀργυροῦν οἶνος εἰς σωτηρίαν καὶ ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν τοῦ νεοκουρήτου.

λ. 52. Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος.

λ. 72 οβ. Ἀκολουθία τοῦ ἀποκουκουλισματος.

λ. 73 οβ. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐλαίου.

λ. 98 οβ. Τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν τὰ εὐαγγέλια τῆς λειτουργίας καὶ οἱ ἀπόστολοι.

λ. 136. Τὰ ια' ἑωθινὰ εὐαγγέλια.

λ. 143 οβ. Τοῦ ὄρθρου εὐαγγέλια, ἤγουν τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν καὶ τῶν μεγάλων ἁγίων.

λ. 153. Ἀκολουθία τῶν Φώτων.

λ. 160. Ἀκολουθία τῆς γονυκλισίας.

λ. 169. Αἱ ἀπολύσεις τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ.

λ. 170. Молитвы на различные случаи.

λ. 184. Ὅπως χρή δέχεσθαι τοὺς ἀπὸ ἐθνικῆς πλάνης ἐπιστρέφόμενους πρὸς τὴν ἀμώμητον καὶ καθολικὴν τῶν χριστιανῶν ἡμῶν πίστιν.

λ. 185. Ὅπως χρή δέχεσθαι τοὺς ὑπαχθέντας ἐθνικῇ πλάνῃ καὶ πάλιν ἐπιστρέφοντας.

- λ. 188. Молитвы разрѣшительныя.
- λ. 194. Νομοκάνων.
- λ. 247. Τῇ κυριακῇ τῆς ὀρθοδοξίας. Полная служба этого дня.
- λ. 254. Служба на первое января.
- λ. 264. Μηρολόγιον.
- λ. 279. Разные тропари, богородичны и т. п.
- λ. 288. Προφητεῖαι, λεγόμεναι εἰς μνήμας ἁγίων καὶ τῆς Θεοτόκου.
- λ. 296. Περί τῆς ὑψώσεως τῆς παναγίας.
- λ. 298. Паремии на 26 сентября и 24 мая.
- λ. 301 об. Μεγαλονάρια, φαλλόμενα εἰς τὰς δεσποτικῶν ἑορτῶν ἐννάτας ᾠδὰς, εἰς τὴν εἴσοδον τῆς Θεοτόκου.
- λ. 306 об. Утреннія 11 евангеліѣ.
- λ. 307. Ἀκολουθία, τυπωθεῖσα ὑπὸ τῆς Μεγάλης ἐκκλησίας συνόδου ἐν Κωνσταντινουπόλει εἰς τοὺς ἐκ τῶν λατινικῶν αἱρέσεων τῇ καθολικῇ προσερχομένους ἐκκλησία τῶν δ' πατριαρχικῶν θρόνων ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ ἁγιωτάτου καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κύρ Συμεῶν, ἐν ἔτει 6992, ματῶ κη'.
- λ. 304. Περί ἀρνούμενων τὴν πίστιν ἐν γνώσει ἢ ἀγνοίᾳ.
- λ. 305 об. Εὐχὴ πρὸς χριστιανόν, ὑπαχθέντα μὲν ἐθνικῇ πλάνῃ, ἀπιστρέψαντα δὲ ἐξ αὐτῆς καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ προσδραμόντα.
- λ. 306. Εὐχὴ ἐπὶ ἀποστήσαντος παιδὸς καὶ μαχαρίσαντος καὶ αὐθις μετανοοῦντος.
- λ. 307. Ἐκθεσις ἀπλουστέρα καὶ συντομωτέρα, συντεθειτὰ παρὰ τοῦ λογιωτάτου καὶ σοφωτάτου μεγάλου χαρτοφύλακος τῆς Μεγάλης τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας, καὶ δοθεῖσα ἰρισμῶ τοῦ παναγιωτάτου ἡμῶν δεσπότης καὶ αὐθέντου, τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κύρ Ἰερεμίου, ἐπὶ ἔτει τῶν τρεχόντων ζτζ'. О бракахъ.
- λ. 312-313. Позднѣйшія приписки.
- λ. 314. Лунникъ и Пасхалия.
- λ. 317. Κανὼν εἰς ψυχὴν κρινομένην.
- λ. 321. Περί τῶν ἐξ αἱμάτων ζ' βαθμῶ.
- λ. 330 об. Περί λύσεως γάμου.
- λ. 333. Περί γάμων καὶ περὶ διαφορᾶς συγγενικῶν βαθμῶν, ποῖα εἰσι κεχωλωμένα καὶ ποῖα ἀκόλυτα.
- λ. 334. XVII в. Βροντολόγιον τοῦ ὄλου ἐνιαυτοῦ.
- λ. 340. Περί προικός.
- λ. 343. Περί προγαμίας δωρεᾶς μεταξὺ ἀνδρός καὶ γυναικός.
- λ. 345. Избранные псалмы на дни праздничные.

СХІV К. № 60. Εὐχολόγιον, ρκп. лавры пр. Αθανασία на Αθονῆς въ 16 долю листа, 205 листовъ, писана въ 1578 году, какъ гласить приписка: 'Ετελειώθη ἐν μηνί 'Απριλίῳ ια', ἔτους ζψς' ἰνδ. ζ'.

- л. 1. Εὐχαὶ τοῦ λυχνικοῦ.
- л. 3 об. Εὐχαὶ ἐωθιναί.
- л. 8. 'Ακολουθία τῆς γονυκλισίας, ἤγουν τῆ κυριακῆ τῆς Πεντηκοστῆς, ἐσπέρας.
- л. 18 об. Молитвы на различные случаи.
- л. 24. Литургия Ιοανна Златοуста.
- л. 39. Литургия Βασιλῆα Великаго.
- л. 59. Литургия преждеосвященныхъ даровъ.
- л. 67. 'Ακολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ.
- л. 74. 'Ακολουθία τῶν ἁγίων Θεοφανίων.
- л. 81 об. 'Ακολουθία τοῦ εὐχελαίου.
- л. 110. 'Ακολουθία τοῦ ἁγίου βαπτίσματος.
- л. 126. Ἦξις καὶ ἀκολουθία, γινομένη ἐπὶ μνήστρσις.
- л. 136 об. Εὐχὴ εἰς τὸ ἄραι καὶ λῦσαι στέφανα τῆ η' ἡμέρα.
- л. 137. Εὐχὴ λεγομένη εἰς διγάμους.
- л. 138. Αποστολικῆς и εὐαγγελικῆς чтенія.
- л. 156. 'Ακολουθία τοῦ ἐξοδιαστικοῦ.
- л. 178 об. Ἄλλος κανὼν νεκρώσιμος εἰς κοσμικοῦς.
- л. 182. 'Ακολουθία τοῦ ἀκαθίστου ὕμνου τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου.
- л. 197. Εὐαγγέλια ἐωθιναί ια'.

СХV. № 134 (593). Εὐχολόγιον, рукопись святогробской библиотеки въ Константинополѣ въ 16 долю листа, 380 листовъ, писана четкимъ почеркомъ 1584 года, какъ значитъ въ припискѣ: ἐν ἔτει ἐπτακισχλιοστῶ ἐννενηκοστῶ δευτέρῳ ἰνδικτιῶνος (;) καὶ ἐπεδόθη τῷ ἐντιμοτάτῳ καὶ εὐγενεστάτῳ Κόρῳ (?).

- л. 1. Πίναξ ἀκριβῆς τῆς παρούσης πικτίδος.
- л. 9. 'Ερμηνεία τῆς θείας καὶ ἱερᾶς λειτουργίας.
- л. 9 об. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου, ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως. Чинъ съ подробнымъ изложениемъ обрядовыхъ дѣйствиій.
- л. 24. Αἱ ἀπολύσεις αἱ δεσποτικαὶ τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ.
- л. 24 об. Εἰδήσις περὶ τοῦ προηγιασμένου ἄρτου.

л. 25. Ἐναρξίς τοῦ Χρυσσοστόμου, ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου, τοῦ ἀρχιεπισκόπου Καισαρίας Καππαδοκίας τοῦ Μεγάλου

л. 35. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου τῶν προηγιασμένων. Чинъ проскомидіи отличается сложностію и обиліемъ молитвъ, какія въ другихъ спискахъ этого чина не встрѣчаются.

л. 45. Ἀποστολοευαγγέλια τῆς ἐβδομάδος.

л. 51. Чтенія изъ Апостола и Евангелія общимиъ святымъ.

л. 53. Ἀκολουθία εἰς τὸ ἀπομυρῆσαι τὸν τίμιον σταυρόν. См. ниже ркп. XII—XIII в. № 355 той-же библи. л. 94.

л. 54. Εὐχὴ εἰς τὸ κατασφραγῆσαι παιδίον, λαμβάνον ὄνομα τῆ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ.

л. 54 об. Τῇ δὲ τεσσαρακοστῇ ἡμέρᾳ πάλιν προσάγεται τῷ ναῦ ἐπὶ τῷ ἐκκλησιασθῆναι, ἡγουν ἀρχὴν λαβεῖν τοῦ εἰσαγεῖν εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

Двѣ молитвы женѣ родильницѣ, самый обрядъ водерковленія съ внесеніемъ въ алтарь и молитва: Κύριε ὁ Θεός, ὁ ἐν ρ' ἡμέραις τοῦ νόμου εἰς τὸ ἱερόν ἀπελθών. См. выше стр. 176.

л. 55 об. Τάξις, γινομένη εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον. Чинъ во многомъ сходенъ съ ркп. № 355 XII—XIII в. той-же библи.

л. 64. Ἡ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐλαίου, ἀγιαζομένου ὑπὸ ἑπτὰ ἱερέων. См. выше стр. 320—323.

л. 80. Ἀκολουθία εἰς ἀρραβῶνα γάμου.

Μετὰ τὸ εὐλογητόν, Τρισάγιον, Πάτερ ἡμῶν καὶ τὸ ἀπολυτικόν, κοντάκιον τῆς ἡμέρας, Δόξα, τροπάριον Ὁ Θεός τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ νῦν, Θεοτοκίον. Τῇ πρεσβείᾳ, Κύριε, πάντων τῶν ἁγίων... εἶτα τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ τῷ παιδί τοῦ πατριάρχου Ἀβραάμ συμπορευθεῖς. См. выше стр. 95. Καὶ γίνεται ἀπόλυσις.

— Ἀκολουθία εἰς μνηστρα. См. выше стр. 95, но съ пропускомъ словъ: στέχει δὲ καὶ τὸ ποτήριον τῆς ἁγίας κοινωνίας ἐν τῇ τραπέζῃ. Оканчивается замѣчаніемъ: καὶ εἴπερ ὧσι νήστεις, ποιεῖ αὐτοὺς κοινωνῆσαι, εἶτα Δόξα καὶ νῦν, Τὴν τιμιωτέραν, καὶ γίνεται ἀπόλυσις.

л. 81. Κανὼν εἰς ἐκκλησιαστικὸς γάμους. См. выше стр. 96—101. Однѣ молитвы безъ раздѣленія исалмами и безъ обряда поднызыванія меча жениху. Послѣ великой ектеніи: ὁ ἱερεύς πάλιν ἐκφωνεῖ· Καὶ καταξίωσον ἡμᾶς... Ὁ λαός· Πάτερ ἡμῶν... Ὁ ἱερεύς· Ὅτι σοῦ... Εἰρήνη πᾶσιν Τὰς κεφαλὰς. О литургіи пѣтъ упоминанія, а сейчасъ послѣ мо-

литвы и главопреклоненія και κοινωναῖ αὐτοὺς τῶν θείων μυστηρίων και λέγει· Ὁρθοὶ οἱ μεταλαβόντες... ἕως τέλους, εἶτα βάλλει οἶνον εἰς δύο ποτήρια και λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην ἐπάνω τῶν ποτηρίων. Ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ ἱερεὺς· Ὁ Θεός, ὁ τὰ πάντα ποιήσας τῇ ἰσχύϊ σου. *Goar. p. 319.* Εἰρήνη παῖσιν. Τὰς κεφαλὰς. Ὁ λαός· Σοὶ Κύριε. Ὁ ἱερεὺς λέγει τὴν εὐχὴν· Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ ἀγαθὸν Ἥλιον ἐν ἄρματι πυρίνω... *См. выше стр. 101,* εἶτα λέγει τὴν εὐχὴν τῆς ἀπολύσεως εἰς ἐπήκοον πάντων· Ἀδελφοί, χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε... Δόξα και νῦν, Τὴν τιμιωτέραν και γίνεται ἀπόλυσις· Ὁ διὰ τῆς ἐν Κανᾶ ἐπιδημίας τίμιον ἀναδειξας τὸν γάμον... Καὶ αἶρει (τὰ) στέφανα ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτῶν και εὐλογήσας αὐτοὺς ἀπολύει.

л. 86 об. Ἡ ἀκολουθία ἐπὶ διγαμούντων.

Ποιεῖ ὁ ἱερεὺς εὐλογητόν, Ἐρισάγιον, Πάτερ ἡμῶν, τροπάριον τῆς ἡμέρας, εἶτα συναπτὴ και ὁ ἱερεὺς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν, και ἡ εὐχὴ· Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ κελεύσας ἐνωθῆναι τὸν ἄνδρα. *См. выше стр. 126.* Εἰρήνη παῖσιν. Τὰς κεφαλὰς. Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν· Ὁ κλίνας οὐρανούς και καταβάς ἐπὶ σωτηρία τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων. *Тамъ-же.* Καὶ γίνεται ἀσπασμός ἐπ' ἀλλήλων. Χρὴ γινώσκειν, ἐὰν μὲν εἰσιν οἱ ἀμφότεροι δίγαμοι, λέγονται ἐπ' αὐτοὺς αἱ εὐχαὶ αὗται και μόναι, και μεταλαμβάνουσι τῶν θείων μυστηρίων, λέγεται δὲ και ἐπ' αὐτοὺς και ἡ εὐχὴ τῶν ποτηρίων, καθάπερ ἐπὶ γάμου, εἶτα ἐπιδίδει αὐτοῖς και τὰ κοινὰ ποτήρια, και πίνουσιν αὐτά, εἰ δέ ἐστι τὸ ἐν μέρος δίγαμον, ἴστησιν αὐτοὺς, και λέγει τὰς εὐχὰς ταύτας και τὰ λοιπὰ τοῦ γάμου, καθὼς προεγράφησαν, και στέφεται ὁ δίγαμος διὰ τοῦ ἀγάμου.

л. 86 об. Τῇ κυριακῇ τῆς ἀγίας Πεντηκοστῆς.

л. 92 об. Ἀκολουθία, ὅταν τίκτῃ ἡ γυνή.

Ἰσταται ὁ ἱερεὺς ἔξω τῆς οἰκίας ἐν τῇ πόλῃ, πάντων τῶν τυχόντων ἐν τῇ γεννήσει τοῦ παιδίου ἐντός ὄντων, και ἄψας κηρὸν και θυμιάσας, ποιεῖ εὐλογητόν, τὸ Ἐρισάγιον, τὸ ἀπολυτικίον και τὸ κοντάκιον τῆς ἡμέρας και εὐθύς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν, και λέγει ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν· Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ ἐκ τοῦ χοῦς πλάσας τὸν ἄνθρωπον και ἐξ αὐτοῦ ἀναπλάσας γυναῖκα, και ἰσοτιμήσας αὐτούς... *А. Дмитриевскій. Прилож. стр. 3.* Τὴν τιμιωτέραν και ἀπόλυσις. Εἶτα εἰσέρχεται ἐντός, θυμιᾷ τὸ εἰκονοστάσιον και ἄπτει ἐκεῖ κηρὸν, και οὕτω θυμιᾷ ὅλον τὸν οἶκον και ἐξέρχεται.

л. 93. Ἀκολουθία εἰς τὸ ἐκκλησιᾶσαι γυναῖκα. Ποιεῖ ὁ ἱερεὺς (εὐλογητόν), Ἐρισάγιον, Πάτερ ἡμῶν, εἶτα τροπάριον τῆς ἡμέρας και λέγει τὴν

Ἐὐχὴν Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παραγενόμενος ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων. См. выше стр. 176.

л. 93 об. Ἀκολουθία γινομένη, ἐὰν συμβῆ μιᾶρόν τι ἢ ἀκάθαρτον προσφάτως ἐμπεσεῖν εἰς ἀγγεῖον οἴνου ἢ ἐλαίου.

л. 94. Εὐχὴ εἰς ἀρχὴν σπόρου.

— Εὐχὴ ἐπὶ ἀρχὴν θέρους.

л. 94 об. Ἀκολουθία¹⁾ ἐπὶ ἀνομβρίαν. Goar. p. 613.

— Ἀκολουθία ἐπὶ σεισμῷ. Goar. p. 623.

л. 95. Εὐχὴ ἐπὶ τοῖς ἀπὸ ἐχθρας εἰρηγεύουσι. См. выше стр. 121.

— Ἀκολουθία ἐπὶ τῶν ἐν βρώμασι σκανδαλισθέντων. Goar. pag. 535.

л. 95 об. Ἀκολουθία ἐπὶ μετανοούντων. Goar. p. 536.

— Ἀκολουθία ἐπὶ ἐξομολογουμένων. Goar. p. 537.

л. 96. Ἀκολουθία εἰς κατάρτισιν πλοίου.

— Ἀκολουθία ἐπὶ οἴκῳ κτιζομένῳ.

— Ἀκολουθία ἐπὶ εὐλογίᾳ οἴκου. Goar. p. 484.

л. 96 об. Εὐχὴ ἐπὶ μιαιροφαγησάντων. Goar pag. 534.

— Ἀκολουθία, ἐὰν τις μαγαρίση καὶ πάλιν ἐπιστρέψῃ.

л. 97. Ἀκολουθία ἐπὶ σωροῦ ἐν παντὶ καρπῶν εἶδει.

Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ὁ τὰ πάντα ποιήσας. См. выше стр. 116.

л. 97. Ἀκολουθία εἰς τὸ λῦσαι κανόνα. См. выше стр. 110.

— Ἀκολουθία ἐπὶ ψυχομαχούντων καὶ βιαζομένων. Тамъ-же.

л. 98. Ἀκολουθία εἰς πᾶσαν ἀσθένειαν βοῶν καὶ προβάτων καὶ αἰγῶν.

Τρισάγιον καὶ ἡ εὐχὴ: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πᾶσαν ἀσθένειαν βοῶν καὶ προβάτων καὶ αἰγῶν ἐπιστάμενος, ἐπικαλούμεθά σε, βασιλεῦ ἀκήρατε, ἀνόδυε, εἰ καὶ ἐξ ἡμετέρων ἀμαρτιῶν ἐπῆλθε νόσος τοῖς κτήνεσιν ἡμῶν, ἀλλὰ τῇ ἀφάτῳ σου φιλανθρωπίᾳ ἤλθεσ καὶ ἔσωσας ἡμᾶς, ἀνακαλεσάμενος ἡμᾶς ἐκ τῆς πλάνης καὶ ἐπιβουλής τοῦ ἀντικειμένου διαβόλου, καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτοῦ· καὶ γὰρ σὲ φρίττουσι καὶ τρέμουσι πᾶσι αἱ ἐναντία δυνάμεις, σὲ ὕμνεῖ καὶ αἰνεῖ καὶ δοξολογεῖ πᾶσα πνοή, σὲ ἐπικαλούμεθα τὸν μόνον Θεόν, πάριδε τὰ πλήθη τῶν ἀμαρτιῶν ἡμῶν καὶ πρόσδεξαι τὴν ἐκτενὴ ἡμῶν δέησιν, ὡς εὐλόγησας τὴν ποιμένην

1) Всяду молитвы называются ἀκολουθία, потому что предваряются обычнымъ началомъ. Молитвы въ большинствѣ тѣ-же, что и въ ркн. Синайск. опбл. 1153 г. № 973. См. выше стр. 100 и т. д.

Ἄβραάμ, καὶ Ἰσαάκ, καὶ Ἰακώβ, καὶ Δαβίδ, καὶ τῶν ἀγραυλοῦντων ποιμένων ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ τῶν ἀνθρώπων, τῇ γενομένῃ διὰ τῆς ἐνανθρωπήσεώς σου, καὶ ὠδήγησας τῷ ἀστέρι, καὶ τῷ θαύματι ἀγγελικῆς στρατιᾶς δόξαν καὶ εὐχαριστιαν ἀνέπεμπον τῷ κράτει σου, Κύριε. Αὐτὸς εὐλόγησον καὶ νῦν, Κύριε, τὴν ποιμνὴν ταύτην, καὶ ῥῦσαι αὐτὴν ἀπὸ πάσης νόσου καὶ ζήλου, καὶ φθόνου, καὶ βαρουχίας, καὶ λευκώματος, ἐβρασμοῦ καὶ συνδέσμου, κρατονίου, ὕπατος, σπλήνος, βδέλλας, καὶ δυσεντερίας, κοιλίας, θυμοῦ, χώρας ἀρμονίας καὶ μυξας, χουτατίδος καὶ χασβατίου, μυσερῶν καὶ τραχώματος, στραβίδος καὶ ναρκισμοῦ, μχυοῦδίου καὶ βατράχου, σκορδαμοῦ καὶ δυσουρίας, βδελισμοῦ καὶ ὕδροκυκίδος, δαίμονος καὶ χολῆς, ἀνατριχισμοῦ καὶ βοτανισμοῦ, ὕδροκώμου καὶ ἐντεροκοπισμοῦ, θηρῶν καὶ ἀκαθῶν, ἀπνοτήματος καὶ φαρμάκου, καὶ τὸ ἦμυσι τοῦ ἡμύσου, καὶ τῶν λοιπῶν τοῦ πάθους, ὧν γινώσκωμεν καὶ ὧν οὐ γινώσκωμεν, ἀπέλασον, ἀποδίωξον πᾶν πνεῦμα πονηρὸν καὶ ἀκάθαρτον ἀπὸ ἀνθρώπων καὶ κτηνῶν αὐτῶν. Ἐξορκίζω σε καὶ ἀφορκίζω σε τοὺς δώδεκα ἕτερος τοῦ οὐρανοῦ καὶ εἰς τὴν Μητέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ κατὰ τῶν ἁγίων καὶ ἀχράντων δυνάμεων, ὧν ταῖς ἀπαύστοις θεολογίαις καὶ ἰεραῖς παρακλήθητι, πολυέλεε Κύριε, ἰατρὲ ψυχῶν καὶ σωμάτων, ὃ ἔχων ἐξουσίαν πάσης πνοῆς, καὶ ῥῦσαι τὴν ποιμνὴν ταύτην καὶ πάντα τὰ ἐξυπηρετοῦντα κτήνη τοῖς δούλοις σου ἀπὸ πάσης νόσου καὶ λοιμικῆς, ὀνομασθείσης καὶ ἀνωμόμου, καὶ παράσχου αὐτοῖς ὑγίαν καὶ ὀλοκληρίαν, παρεμβάλλων κύκλω δι' ἁγίου ἀγγέλου σου, φυλάττων καὶ ῥυόμενος αὐτὰ ἡμέρας καὶ νυκτός, ἵνα δι' αὐτῶν τὸ πρὸς ἐργασίαν καὶ τροφήν ἡμεῖς οἱ ἁμαρτωλοὶ καὶ ἀνάξιοι δούλοι σου εἰσποριζόμενοι, μεμνήμεθα καὶ τῶν πενήτων καὶ δόξαν σοὶ καὶ εὐχαριστίαν ἀναπέμπωμεν, τῷ Πατρὶ... Сн. выше стр. 124—125, 452, 474.

л. 98 об. Ἀκολουθία τῶν ἁγίων ἑπτὰ πικίδων εἰς ἀσθενῆ μὴ ὑπνοῦντα.

л. 99 об. Ἀκολουθία εἰς τὸ εὐλογῆσαι ἄλας. Сн. выше стр. 103.

— Εὐχὴ εἰς τὸ εὐλογῆσαι ἐδέσματα κρεῶν τῇ ἀγία καὶ μεγάλη κυριακῇ τοῦ Πάσχα.

л. 100. Εἰς τὸ εὐλογῆσαι τυρόν.

— Ἀκολουθία εἰς τὴν εὐλόγησιν τῶν ἄρτων τοῦ Θωμᾶ. Сн. выше стр. 124.

л. 100 об. Εὐχὴ, ὅταν ἀπέρχεται παιδίον μανθάνειν τὰ ἱερὰ γράμματα.

— Ἀκολουθία εἰς κακοσκόπους παῖδας.

л. 101 об. Εὐχὴ εἰς πόλεμον πορνείας. 2 МОЛИТВЫ.

λ. 102. Εὐχή ἐπὶ θεμελίου ἐκκλησίας.

— Εὐχή εἰς τὸ σαλευθῆναι τὴν ἁγίαν τράπεζαν.

λ. 102 об. Ἀκολουθία ἐπὶ τρώγης ἀμπέλου. Goar p. 552.

— Ἀκολουθία ἐπὶ κλίνης ἀρρώστου. См. выше стр. 107.

λ. 103. Ἀκολουθία ἐπὶ ἀνορύξεως φρέατος.

— Ἀκολουθία ἐπὶ κατασκευῆν πλοίου.

λ. 103 об. Ἀκολουθία ἐπὶ φρέαρ μιανθέν. См. выше стр. 117.

λ. 104. Ἀκολουθία εἰς μιανθέν σκευὸς κοῦφον. Тамъ-же стр. 117.

— Ἀκολουθία ἐπὶ παντός εἶδους μιανθέντος. Goar. p. 483.

λ. 104 об. Εὐχή τοῦ ἁγίου μεγάλου μάρτυρος Τρόφωνος, λεγομένη εἰς ἀμπελῶνας, εἰς δένδρα, εἰς χωράφια καὶ εἰς κήπους.

λ. 105 об. Εὐχή συγχωρητικὴ πατρὸς πνευματικοῦ πρὸς πνευματικὸν οἶόν. Издана А. Алмазовымъ въ Тайн. исповѣд. въ прав.-восточной церкви т. III, отд. II, стр. 68, но съ вѣкторными погрѣшностями.

— Μαρτυρία πνευματικοῦ πατρὸς πρὸς πνευματικὸν τέκνον.

Ὁ δεῖνα ἱερεὺς ἐλάχιστος, προτροπῇ θείᾳ τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου Τραπεζοῦντος, ὁ δεῖνα, τὰς τῶν ἀνθρωπίνων λογισμῶν καὶ πράξεων ἐξαγορείας δεχόμενος, συνίστημι καὶ τὸν παρόντα πνευματικὸν μου παῖδα, τόνδε, κατὰ τὴν τῶν ἑαυτοῦ λογισμῶν ἐξαγορείαν τὴν πρὸς ἐμέ, καὶ μαρτυρῶ, ὡς οὐδέν ἐστι τὸ κωλύον αὐτῷ κατὰ τὴν κανονικὴν παρατήρησιν εἰς ἱερέα προβῆναι καὶ ἐν καθέδρᾳ πρεσβυτέρων αἰνεῖν τῶν ἐπὶ πάντων Θεόν, καὶ τούτου χάριν τὸ παρὸν αὐτῷ τῆς ἡμετέρας συστάσεως ἐπιδίδεται γράμμα

— Ἀκολουθία εἰς τὸ εὐλογῆσαι οἶνον.

λ. 106. Εὐχή τῆς μεταλήψεως τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

λ. 106 об. Ἀκολουθία εἰς κόλλυβον μηνῆμος ἁγίων, ἑορταζομένων εἰς τὴν τράπεζαν. Goar. pag. 524.

λ. 107. Εὐχή ἐτέρα εἰς κόλλυβα.

Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ αἰνετὸν καὶ δεδοξαμένον. См. выше стр. 111.

λ. 108. Εὐχή ἐπὶ θυσιῶν.

— Εὐχή ἐπὶ θυσίας (εἰς) βοῶν. См. ниже рки. XII—XIII в. той-же библи. № 355.

λ. 108 об. Διδασικλία περὶ καταστάσεως ἱερέων καὶ περὶ τοῦ μὴ καταφρονεῖν τῆς ἱεραῆς λειτουργίας: Πρόσεχε σεαυτόν, ὦ ἱερεῦ, καὶ βλέπε διακονίαν...

λ. 109. Παραγγελία, γινόμενη παρὰ τοῦ ἱερέως πρὸς τὸν λαὸν μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ὄρθρου καὶ ὅτε οἶδει (εἰς) τὸν λαὸν τῶν ἀχράντων μυστηρίων, προσφωνεῖ τὸν λαὸν λέγων· Ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, οἱ συναθροισθέντες εἰς τὴν ἁγίαν τοῦ Θεοῦ μεγάλην ἐκκλησίαν πρὸς τὸ λατρεῦσαι τῷ Θεῷ ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ, καὶ τῶν ἀχράντων Αὐτοῦ μυστηρίων μεταλαβεῖν βουλόμενοι, ἀκούσατε· ἐγὼ ὁ ταπεινὸς καὶ πάντων ἐλάχιστος τὰς γνώμας ὑμῶν οὐ γινώσκω, τὰς πράξεις ὑμῶν οὐκ ἐπίσταμαι, τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν ἀγνοῶ, διὰ τοῦτο τῷ Θεῷ βαλλόμενος φόβῳ, παρακαλῶ καὶ παραγγέλλω ἐνὶ ἐκάστῳ ὑμῶν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, παραινῶ, λέγων· μηδεὶς ἔνοχος ἀμαρτίας ὑπάρχων, καὶ ὑπὸ τῆς ἰδίας κατηγορούμενος συνειδήσεως, πρὸ τοῦ μετανοῆσαι τολμῆσαι καταφρονητικῶς μετασχεῖν τῶν ἀχράντων καὶ ζωοποιῶν μυστηρίων· εἰ δὲ μήγε κρῖμα ἑαυτῷ ἐσθίει καὶ πίνει, ἕκαστος ὑμῶν δοκιμαζέτω ἑαυτὸν καὶ οὕτως ἐκ τοῦ ἄρτου ἐσθιέτω καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου πινέτω, διὸ πάλιν λέγω καὶ λέγων οὐ παύομαι· ἄθως εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος ὑμῶν, ὑμεῖς ὄψεσθε τοῦ Δεσποτικοῦ σώματος καὶ αἵματος μηδεὶς ἀναξίως μεταλαμβάνων· ὁ γὰρ Θεὸς ἡμῶν πῦρ καταναλίσκων ἐστὶ, καὶ τῶν πιστῶς προσερχομένων αὐτῷ ἀναλίσκει καὶ καταφλέγει τὰς ἀμαρτίας, τὰς δὲ ψυχὰς φωτίζει, τῶν δὲ ἀπίστων φλογίζει καὶ κατακαίει τὰς ψυχὰς, καὶ διὰ τοῦτο ἐν ὑμῖν, ὡς φησὶν ὁ ἀπόστολος· πολλοὶ ἀσθενεῖς καὶ ἄρρωστοὶ καὶ κοιμῶνται ἱκανοί, τοῦτ' ἐστὶν ἀποθνήσκουσι πολλοί· μηδεὶς ταῖνον ὀμνύων ἢ ἐπίορκος, ἢ ψεύστης, ἢ κλέπτης, ἢ πόρνος, ἢ μοιχός, ἢ ἀρσενοκοίτης, ἢ κτηνοβάτης, ἢ ἄρπαξ, ἢ μέθυσος, ἢ λαίδορος, ἢ μῖσος, ἢ φθόνον ἔχων κατὰ τινος, ἢ φόνον πεποιηκώς, ἢ μάντεσι καταφεύγων, ἢ τυμβωρύχος, ἢ δέτης, ἢ λύτης, ἢ μανιχαῖος, ἢτοι παυλικιανὸς τολμῆσαι προσελθεῖν καὶ τῶν φρικτῶν τοῦ Χριστοῦ ἄψασθαι μυστηρίων· ὁ γὰρ λόγος τοῦ Θεοῦ τιμιώτερος ὢν ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν δίστομον, καὶ δεικνύμενος ἄχρις ἁρμονιῶν καὶ μυελῶν καὶ χρυπτικῶν μῦθησεων καὶ ἐννοιῶν καρδίας, βλέπετε, ἀδελφοί μου, μηδεὶς τῶν καταλεγομένων τολμῆσῃ ἀναξίως μεταλαβεῖν· φοβερόν γάρ ἐστι τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας Θεοῦ ζῶντος· αὐτὸς γὰρ εἶπεν, ὅτι οὐκ ἔστιν, ὃς ἐξελεῖται ἐκ τῶν χειρῶν μου.

λ. 110. Ἀκολουθία τοῦ ἁγιασμοῦ.

λ. 116. Ἀκολουθία εἰς κοσμικὸν κοιμηθέντα. Краткое и обычное изложение чина погребения.

λ. 117 об. Марковья главы съ 83 по 106 главу.

λ. 121. Εὐχή, ὅταν ποιῆς τινα ἀφέσιμον.

Ὁ Θεὸς ὁ πολυεὐσπλαγχνὸς καὶ μακρόθυμος, ὁ δι' ἡμᾶς τοὺς ταπεινοὺς ἐνανθρωπήσας, καὶ παντὸς τοῦ κόσμου τὴν ἀμαρτίαν ἀράμενος·

л. 122 об. Ἀκολουθία εἰς καθιέρωμα ναοῦ ἐν τῷ μικρῷ ἑσπερινῷ. Полная служба вечерни и утрени.

л. 129. Τάξις, γινομένη ἐπὶ καθιέρωσει ναοῦ καὶ ἰδρύσει τῆς ἐν αὐτῷ ἁγίας τραπέζης. Goar. p. 655—661 съ незначительными отступлениями.

л. 138 об. Τάξις, γινομένη ἐπὶ σαλευθείσης ἁγίας τραπέζης. Goar p. 490—491.

л. 139 об. Εἰς τὰς ἑορτάς, ὅπου βουλεῦσαι τῆς ἀγρυπνίας. Чинъ литіи в всеобщаго бдѣнія.

л. 142. Γράφομεν ἐνταῦθα καὶ τὸ ἐπ' ἀνάστημα τοῦ Ψαλτηρίου εἰς στιχολογίαν τῆς ἁγίας καὶ μεγάλης τεσσαρακοστῆς εἰς τοὺς ἑσπερινοὺς τῆς λειτουργίας.

л. 145. Ἀρχὴ σὺν Θεῷ τοῦ Μηρολογίου.

л. 244 об. Апостольскія и евангельскія чтенія на постѣ и Пятидесятницу.

л. 367. Εὐαγγέλια ἐωθινὰ τὰ ἕνδεκα.

л. 372. Κανὼν εἰς τὴν ἁγίαν καὶ ὁμοούσιον καὶ ζωοποιὸν Τριάδα καὶ εἰς πάντας τοὺς ἁγίους εἰς ἀπειλὴν λοιμικῆς ἀσθενείας.

Παῖσιος ἐλέω Θεοῦ πατριάρχης τῆς ἁγίας Πόλεως. Позднѣйшая приписка.

СХVI. № 69. Εὐχολόγιον, рукопись Аѳоно-Протатской библиотеки въ 8 долю листа, писана скорописью 1592 года. Приписка (л. 263 и 265) къ рукописи напечатана С. Ламбросомъ въ его Κατάλογ. τῶν ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις τοῦ ἁγίου ὄρους ἑλληνικῶν κωδίκων τ. α' р. α' σελ. 24 Ἀθην. 1888.

л. 1—11 об. Οглавление рукописи.

л. 12 об. Ἀκολουθία εἰς κόλλυβη τῶν κεκοιμημένων μοναχῶν.

л. 20. Εὐχαὶ τοῦ λυχνικοῦ. 7 МОЛИТВЪ.

л. 22 об. Εὐχαὶ ἐωθιναί. 13 МОЛИТВЪ.

л. 28. Ἀκολουθία τῶν ἀποστόλων καὶ εὐαγγελίων τῆς ὅλης ἑβδομάδος и на различные случаи.

л. 66. Εὐχὴ εἰς ἀρχάριον ῥασοφοροῦντα.

л. 66 об. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ σχήματος, ἧτοι μανδύου.

л. 78. Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος.

л. 103. Ἀκολουθία τοῦ ἐξοδιαστικοῦ.

л. 131. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου εὐχελαίου.

л. 164. Ἀκολουθία τῶν ἁγίων Θεοφανίων.

- л. 174. Ἀκολουθία τοῦ ἀκαθίστου.
 л. 187 об. Литургия св. Иоанна Златοуста.
 л. 189 об. Ἀκολουθία τῆς γονυκλισίας τῆς ἁγίας Πεντηκοστῆς.
 л. 205. Εὐχαί εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον.
 л. 211. Εὐχαί τῶν ἁγίων βαπτισμάτων.
 л. 219. Εὐχὴ εἰς τὸ ἀπολοῦσαι τὸν φωτισθέντα ἐν ὀγδόῃ ἡμέρᾳ.
 л. 221. Молитвы на различные случаи.
 л. 236. 11 утреннихъ евангелій.
 л. 248. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ.
 л. 260. Εὐχὴ συγχωρητικὴ, ἣτις λέγεται παρὰ τοῦ ἀρχιερέως ἢ ὑπὸ πνευματικοῦ πατρός.

Въ концѣ рукописи приписанъ другою рукою: Κανὼν παρακλητικὸς νεκρώσιμος, ψαλλόμενος εἰς τὸ κοιμητήριον.

СХVII. № 68. Εὐχολόγιον, рукопись Святогробеской библиотеки въ Константинополѣ въ 16 долю листа, 222 листовъ, писана четкою скорописью XVI в. Въ концѣ рукописи приписка: «Λασκαρίνα Μανώλη, Ἀργυροπολίνα Δημνέα στὸ κοντοσκάλι». Μὴν νοέμβριος ζ', ὁ Μανο(υ)ήλ.

- л. 1. Αἱ εὐχαί τοῦ λυχνικοῦ. 7 молитвъ.
 л. 4. Εὐχαί ἐωθιναί. Молитвъ 13.
 л. 9 об. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ.
 л. 17 об. Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου ἁγιασμοῦ τῶν Φώτων.
 л. 28 об. Ἀκολουθία τῆς γονυκλισίας τῆς ἁγίας Πεντηκοστῆς.
 л. 35. Εὐχὴ ὅταν χρίουν εὐχοδότην.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πρὶν μὲν τὴν γῆν τοῖς ἀνθεσι καλλωπίσας, καὶ καρποφορίαν... См. ниже Ркп. Есфигм. библ. XVI в., № 208, л. 70.

— Εὐχὴ ἐπὶ εὐλογία οἴνου. Соар. р. 553.

- л. 35 об. Εὐχὴ μιарοῦ τινος ἐμπесόντος εἰς φρέαρ.

Дѣспота Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ δοῦς ἐξουσίαν καὶ ἐντολὴν τοῖς δούλοις σου, τοῖς προφήταις καὶ ἀποστόλοις, ἐν τῷ λόγῳ σου καθαρίζειν πάντα μολυσμόν... См. ниже Есфигм. ркп. № 208 л. 73.

л. 36. Εἰ δὲ ἐν ἐτέρῳ σκεύει κενῷ ἐμπέσῃ μιарόν, χρὴ αὐτὸ πλύνεσθαι, καὶ βαλλομένου ἁγιάσματος σταυροειδῶς, λέγεσθαι καὶ τὴν εὐχὴν ταύτην· Дѣспота καρδιογῶστα, ὁ ἐπιστάμενος τὰ ἀπόρρητα. См. выше стр. 468.

л. 37. Ἐὰν συμβῇ τι μιарόν ἐμπесеῖν εἰς ἀγγεῖον οἴνου ἢ ἐλαίου, ἔξελε αὐτὸ καὶ βάλε τὸ (οἶνον ἢ ἐλαιον) εἰς τε ἱερὸν ἀγγεῖον, καὶ πλύνον αὐτὸ καλῶς,

καὶ ἔρχεται ὁ ἱερεὺς, καὶ θυμιᾷ καὶ βάλλει ὕδωρ τῶν ἁγίων Θεοφανίων, καὶ ποιῶντα σταυροὺς τρεῖς εἰς αὐτό, τὸν οἶνον ἢ τὸ ἔλαιον, καὶ θυμιάσαντα, ἐπεύξασθαι οὕτως· Ἁγίε Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῆ σῆ εὐσπλάγγνῳ ἐπὶ γῆς ἐπιδημία... Goar. p. 481.

λ. 38. Εὐχὴ ἐπὶ μαροφαγησάντων. Goar. p. 534.

λ. 38 ὀβ. Εὐχὴ, λεγομένη εἰς ψυχόρραγοῦντα.

Ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ συγχωρήσει σοι πνευματικόν μου τέκνον... См. выше стр. 781.

— Εὐχὴ ἐτέρα εἰς ψυχόρραγοῦντα.

Δέσποτα Κύριε, ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ... Goar. p. 587.

λ. 39. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐλαίου.

Ποιεῖ ὁ ἱερεὺς εὐλογητόν, τὸ Κύριε, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου... Θεὸς Κύριος... Τῆ Θεοτόκῳ ἐκτενῶς... Οὐ σιωπήσομεν ποτέ... Ὁ κανὼν, ὧδή α', ἤχος δ' Ὑψίστης τῆς θαλάσσης τὸ ἐρυθραῖον... Goar p. 339 до тропари: Ταχὺς εἰς βοήθειαν μόνος ὑπάρχων, Χριστέ. Goar. pag. 335. Τίθεται τετραπόδιον καὶ ἄνωθεν πινάκιον καὶ εἰς τὸ πινάκιον σίτος καὶ εἰς τὸν σίτον κανδήλα μὲ ἐπτὰ φυτρία, εἶτα τὸν Ν', καὶ τὸ Ὁ κατοικῶν ἐν βοήθειᾳ... καὶ Πιστεύω εἰς ἕνα... Βάλλει ὁ πρωτοπαπᾶς οἶνον καὶ ἔλαιον ἐν τῇ κανδήλῃ, καὶ πάντες οἱ ἱερεῖς ἐπιβάλλουσι ἔλαιον εἰς καθ' εἷς κατὰ τὴν τάξιν ἐν τῇ κανδήλῃ, λέγοντες καὶ τὴν εὐχὴν ταύτην ἐπάνω τοῦ ἐλαίου· Κύριε, ἐν τῷ ἐλέει... Goar p. 337. Καὶ εὐθὺς τὰ εἰρηνικά· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου... Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὸ ἔλαιον τοῦτο δυνάμει... Ὑπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ... Ὑπὲρ τοῦ καταξιωθῆναι αὐτὸν τῆς βασιλείας... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Τῆς παναγίας, ἀχράντου, ὑπερευλογημένης... Ὅτι πρέπει. Ἐἶτα λέγονται τροπάρια ταῦτα κατ' ἤχον α' Μητέρα σε Θεοῦ... κ. τ. λ. См. Приложение стр. 122, но на Слава: Ἁγιοὶ ἀνάργυροι... Καὶ νῦν, Σὲ καὶ τεῖχος καὶ λιμένα ἔχομεν... Καὶ ἔρχεται ὁ μέλλων ποιῆσαι τὸ εὐχέλαιον, λέγει· Εὐλογεῖτε, δεσπόται ἅγιοι, καὶ συγχωρήσατέ μοι. Ὁ Θεός, ἀδελφέ, συγχωρήσαι καὶ ἐν τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι. Καὶ εὐθὺς τὸ προκείμενον τοῦ ἀποστόλου· Γένοιτο, Κύριε, τὸ ἐλεός σου... Καθολικῆς ἐπιστολῆς Ἰακώβου. Goar. pag. 337. Евангеліе, молитвы, ектенія, апостолъ и евангеліе вторые, какъ у Гоара pag. 337—339. Послѣ втораго евангелія молитва: Εὐδιᾶλλαχτε Κύριε, ὁ μόνος ἐλεήμων καὶ φιλόνηρος... Приложение стр. 124—126. При помазаніи масломъ, кромѣ обычной молитвы: „Πάτερ Ἁγίε...“ pag. 338, положено еще произносить: „Н βοήθεια ἡμῶν ἐν ὀνόματι Κυρίου, τοῦ

ποιήσαντος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. Третья апостоль и евангеліе, что у Гоара pag. 340, а молитва: Δέσποτα Κύριε παντοκράτωρ, ἅγιε βασιλεῦ... Прилож. стр. 127. Четвертые апостоль и евангеліе, что у Гоара pag. 341, а молитва: Ἀγαθὲ καὶ φιλόανθρωπε. См. Прилож. стр. 128. Далѣе чинъ сходенъ съ чиномъ у Гоар. pag. 341—346.

л. 32 об. Εὐχὴ, ἣν ποιεῖ ὁ ἱερεὺς δοτικῆν (εἰς) λεχῶνα, ὅταν γεννηθῆ παιδίον.

Καὶ λέγει εὐλογητόν, τροπάριον· Ἡ γέννησίς σου, Θεοτόκε Παρθένε... ἐκ τρίτου. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πάσαν φύσιν λογικὴν... Goar p. 267.

л. 63. Καὶ εἰς τὸν σαραντισμὸν ταύτην τὴν εὐχὴν λέγει παρὰ τὰς θύρας τοῦ θυσιαστηρίου· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τεσσαράκοντα ἡμέραις βρέφος τῷ νομικῷ ναῷ προσαχθεῖς... Goar. p. 267. Καὶ σφραγίζει τὸ παιδίον, καὶ ἡ μήτηρ βαλλοῦσα ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων εἰκόνων μετανοίας μ'. καὶ ἐπαίρει τὸ παιδίον καὶ ἐξέρχεται τοῦ ναοῦ. Εἰ δέ γε προλαβὼν βαπτισθῆ, προσέρχεται ἡ μήτηρ μόνη, τῆς καὶ κλινούσης τὴν κεφαλὴν, ὁ δὲ ἱερεὺς σφραγίζει αὐτὴν σταυροῦ τύπον, καὶ ἀπτόμενος αὐτὴν, λέγει· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Καὶ λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην· Κύριε ὁ Θεὸς μόνος, ὁ ἐπὶ σωτηρίᾳ παραγενόμενος... Goar. p. 267. Εἶτα ἐξέρχεται.

л. 64 Τάξις, γινομένη εἰς βαπτίσαι παιδία.

Конецъ чина любопытенъ своими подробностями: Καὶ εὐθὺς χρίεται (ελεεμъ) ἀπὸ τῆς μαίαις ὅλον τὸ σῶμα, καὶ μετὰ ταῦτα δένει καινὸν σινδόνι τὰ δύο ἅκρα αὐτοῦ, καὶ ἐνδύει αὐτὸ ἐν τῷ τραχήλῳ, εἶτα ἐπαίρει τὸ παιδίον ἀπὸ τῆς μαίαις καὶ βαπτίζει αὐτὸ καὶ λέγων· Βαπτίζεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ. Κατάγει αὐτὸ καὶ ἀνάγει τρίς, καὶ λέγει τὰ προγραφέντα ἄνωθεν, καὶ μὴ τολμήσῃ ἄψαθαί τις τῆς κολυμβήθρας. μήτε ἀνάδοχος, μήτε ἡ μαμμὴ, καὶ λέγει· Μακάριοι, ὧν ἀπέβησαν... Λέγει αὐτὸ ἐκ τρίτου, καὶ ψάλλει καὶ τὸ Ὅσοι εἰς Χριστόν, ἐκ τρίτου. Περιβάλλει αὐτὸ ἱμάτια καινὰ καὶ κουκούλιον, ὡς συνήθως, εἶτα λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην· Εὐλογητός εἶ, Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ... Goar. pag. 290. Καὶ λαβὼν ψαλίδιον, κείρει τὴν κόμην αὐτοῦ σταυροειδῶς ἐκ τρίτου· Κείρεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ... Εἶτα χρίει τὸν βαπτισθέντα ὁ ἱερεὺς τῷ ἁγίῳ μύρῳ, ποιῶν σταυροῦ τύπον ἐπὶ τοῦ μετώπου, τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τῶν μυκτήρων, τοῦ στόματος, τῶν ὠτων, τῶν χειρῶν, τῶν ποδῶν, τῶν μεταφρένων καὶ εἰς πάντα τὰ μέλη αὐτοῦ, καὶ λέγων· Σφραγίς ὠρεᾶς Πνεύματος Ἁγίου, Ἀμὴν. Εἶτα τελειώνει αὐτῷ τοῦ

βαπτίσματος, ὡς κύκλου βολή. Καί οὕτως μνημονεύει τὸν νεοφώτιστον σὺν τῷ ἀναδόχῳ αὐτοῦ καὶ αὐθις τελεῖ ἀπόλουσιν.

λ. 75 οἰ. Ἀκολουθία εἰς μνήστρα ἕως εἰς νεονόμους.

Ἄρχεται ὁ ἱερεὺς τὸ εὐλογητὸς ὁ Θεός, καὶ θυμιᾷ καὶ λέγει· Μακάριοι πάντες οἱ φοβούμενοι... Καὶ θυμιᾷ τὸν λαὸν καὶ αὐθις τὰ εἰρηνικά· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τῆς ἁνωθεν... Ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ νῦν μνηστευομένου εἰς ἔνωσιν. Ὑπὲρ τοῦ δούλου (τοῦ) Θεοῦ ὁ δεῖνα, τῆς δούλης τοῦ Θεοῦ ἡ δεῖνα καὶ τῆς ἐν Χριστῷ ἀγαπήσεως αὐτῶν... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Ὅτι πρέπει... Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος, ὁ τὰ διηρημένα... *Goar. p. 311.* Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν ἐξ ἔθνῶν προμνηστευσάμενος ἐκκλησίαν... *Ibid. m.* Ἰσταται δὲ ἡ γυνὴ ἐξ ἀριστερᾶς τοῦ ἀνδρός, καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς τὸ χρυσοῦν καὶ τὸ ἀργυροῦν, καὶ δίδει τὸ χρυσοῦν τῷ ἀνδρὶ, τὸ δὲ ἀργυροῦν τῇ γυναικί, καὶ ἀλλάσσουν ἀμφοτέρως ἐκ τρίτου, λέγων ὁ ἱερεὺς· Καὶ ἐπὶ τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ ἔβαλον κλήρους. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Πάτερ ἀγαθὲ καὶ φιλόανθρωπε, τὸν ἀβραάμνα τοῦτον... *См. выше стр. 740.* Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐξαπστείλας τὰ ἐλέη σου καὶ τὴν ἀλήθειάν σου. *См. выше стр. 459, прим.* Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῷ παιδὶ τοῦ πατριάρχου Ἀβραάμ... *См. выше стр. 740.*

λ. 77 οἰ. Ἀκολουθία τοῦ στεφανώματος.

Εὐλογημένη ἡ βασιλεία... Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἁνωθεν. Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου... Ὑπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ τοῦδε καὶ τῆς δούλης τοῦ Θεοῦ τῆσδε καὶ τῆς ἐν Χριστῷ συζεύξεως αὐτῶν... Ὑπὲρ τῶν νῦν συναπτομένων εἰς γάμου κοινωνίαν καὶ τῆς ἐν Χριστῷ συμζύσεως αὐτῶν. Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὸν γάμον τοῦτον, ὡς τῶν ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας. Ὑπὲρ τοῦ δοθῆναι αὐτοῖς καρπὸν κοιλίας εἰς προσιθήκην τῆς ἀγίας σου ἐκκλησίας καὶ ἔπαινον τοῦ ἁγίου σου ὀνόματος. Ὑπὲρ τοῦ γενέσθαι αὐτοὺς υἱοὺς φωτός καὶ κληρονόμους τῆς οὐρανόου βασιλείας. Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος, ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον καὶ ἐκ τῆς πλευρᾶς αὐτοῦ ἀνοικοδομήσας γυναῖκα... *Goar. p. 317.* Ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος καὶ πάσης κτίσεως δημιουργός. *Goar p. 315.* Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐπίβλεψον ἐπὶ τοὺς δούλους σου τούτους καὶ εὐλόγησον αὐτούς, καθὼς εὐλόγησας Ἀβραάμ καὶ τὴν Σάρραν, Ἰακώβ καὶ τὴν Ρεβέκκαν, Ἰωσήφ καὶ τὴν Ἀσουνῆ. Εὐλόγησον αὐτούς, Κύριε, καθὼς εὐλόγησας τοὺς δώδεκα πατριάρχας, ὡς εὐλόγησας τὸ ποτήριον τῶν δώδεκα ἀποστόλων· τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον παρέστη, ἡ ἀγία Θεοτόκος νυμφαγωγεῖ,

οἱ ἅγιοι ἄγγελοι καὶ ἀρχάγγελοι προσευχῆ προσεύχονται, ἡ θάλασσα καὶ πᾶσα ἡ κτίσις φαιδρύνεται· ὅτι γὰρ ἐπλάσθη ὁ ἄνθρωπος καὶ ἡ γυνὴ ψυχοδομήθη καὶ ἔνωσις τῶν ἀμφοτέρων γέγονε τότε, αἱ συζυγίαι ἐκηρύττοντο, ὅτε γάμου μυστήριον ἐτελεῖτο. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, Σὺ ἐποίησας ἄρσεν καὶ θῆλυ, Σὺ ἐπλασας ἄνδρα καὶ γυναῖκα, Σὺ παραγένου ἐνθάδε καὶ εὐλόγησον τοὺς δούλους σου τούτους. Εὐλογηθῆς, ἄνερ, ὡς Ἀβραάμ, μεγαλυνθῆς ὡς Ἰσαάκ, πληθυνθῆς ὡς Ἰακώβ, σοφισθῆς ὡς ὁ Σολομών, λάβῃς χάριν καὶ πρόγνωσιν ὡς ὁ Ἰωσήφ. Καὶ σὺ, νόμφη, κατὰ τὸ εἰρημένον, εὐλογηθῆς ὡς ἡ Σάρρα, μεγαλυνθῆς ὡς ἡ Ρεβέκκα, πληθυνθῆς ὡς ἡ Ραχήλ, λάβῃς χάριν καὶ πρόγνωσιν ὡς ἡ Ἀσυνέθ, ἵνα πολλῶν τρόπων εὐαρεστησετε τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ... Καὶ λαβὼν αὐτὸς τὰ στέφανα, λέγει εἰς τὸν νεόνομφον· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξῃ καὶ τιμῇ στεφάνωσον τὸν δούλόν σου ὁ δεῖνα. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξῃ καὶ τιμῇ στεφάνωσον τὴν δούλην σου ἡ δεῖνα. Καὶ τὸ Κύριε, ἐν τῇ δυνάμει σου... ἕως τέλους, καὶ τὴν εὐχὴν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τῇ σωτηριῳδῇ σου οἰκονομίᾳ καταξιώσας... Goar. p. 318. Προκείμενον τοῦ ἀποστόλου· Ἐβθηκας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν. Στίχοι· Ὅτι ἔδωκας αὐτοῖς. Πρὸς Ἐφεσίους· Ἀδελφοί, χαίρετε πάντοτε, πάλιν ἐρῶ χαίρετε, τὸ ἐπιεικὲς ἡμῶν γνωσθήτω πᾶσιν ἀνθρώποις... Τελος· Ἀλλὰ ἐκτρέφετε αὐτὰ ἐν παιδείᾳ καὶ νοουθεσίᾳ Κυρίου... Εὐαγγελίε, 4το πμψβ. Goar. pag. 318. Καὶ καταξίωσον ἡμᾶς... Πάτερ ἡμῶν... Ὅτι σοῦ ἐστι. Εἰρήνη πᾶσι... Τὰς κεφαλὰς. Ὁ Θεὸς ὁ φιλόανθρωπος, ὁ τῇ σῆ οἰκονομίᾳ διοικῶν τὰ πάντα, σὺ οὐρανόθεν ἐξαπόστειλον τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον ἐπὶ τὴν συζυγίαν ταύτην καὶ ἀγίασον αὐτούς, καὶ εὐλόγησον αὐτὴν καὶ τὸ ποτήριον τοῦτο τῇ τούτων μεταλήψει, καὶ ἀντιλαβοῦ αὐτοῖς ἐν ταῖς τρίβαις σου, χάρισαι αὐτοῖς, ὁ τῶν δυνάμεων Κύριος, βίον εὐσχήμονα, πολιτείαν σεμνήν, καὶ δώρησαι αὐτοῖς ἐν καιρῷ εὐθέτω τεκνογονίαν ἀγαθὴν, καὶ ζωὴν αἰώνιον, τῇ πρεσβείᾳ τῆς ὑπερευλογημένης Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας καὶ πάντων σου τῶν ἁγίων. Ἀμήν. Πρόσχωμεν. Καὶ ποτίζει αὐτοὺς κοινοῦ ποτηρίου ἐκ τρίτου, καὶ φάλλουσι· Ποτήριον σωτηρίου. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὸν ἄνθρωπον τῇ ἰδίᾳ σου μορφῇ, καὶ πάλιν ἐκ τῆς πλευρᾶς αὐτοῦ ἀνοικοδομήσας γυναῖκα, καὶ εὐλόγησας αὐτούς, εἰπὼν· αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς, καὶ ἀμφοτέρους ἐν μέλος ἀναδείξας, καὶ πατέρα πλήθους ἐθνῶν ἀναριθμήτου λαοῦ ποιήσας, ὁ τὸν Ἰσαάκ καὶ τὴν Ρεβέκκαν χαρισάμενος, ὁ τὸν Ἰακώβ καὶ τὴν Ραχήλ συζεύξας, ὁ τὸν Ἰωσήφ

καὶ τὴν Ἀσυνεθ συναρμώσας, καὶ τὴν τῶν ἀστέρων μορφὴν φαιδρόνας, ὁ τὸν ἀκτινόμορφον ἥλιον περιβαλὼν τὸ φῶς, καὶ αὐτὸν ὡς νυμφίω ἐν σώματι ἐκπέμψας, ὁ τὴν ζωοτρόφον γῆν κατακοσμήσας, κοί διὰ τῆς ὁρόσου τὰ ἀνθη θάλψας, ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου, Κύριε, ἀρχηγός καὶ δοτὴρ τῶν ἀπάντων, σὺ εἶ ὁ κτίσας ἄρσεν καὶ θῆλυ, σὺ ἐπλασας ἄνδρα τε καὶ γυναῖκα ὑπὲρ τὴν λαμπρότητα τοῦ ἡλίου, καὶ εἰπὼν ἔνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσκολληθήσεται τῇ γυναικί, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν, καὶ οὗς ὁ Θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω· ἐποίησας γὰρ αὐτοὺς ἡγεμόνας ἐν τῇ ἀνατολῇ, καὶ κατακυρεύουσιν ἕως περάτων τῆς οἰκουμένης, δόξα καὶ τιμὴ στεφάνωσον αὐτοὺς καὶ κατάστησον αὐτοὺς ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου πάντοτε, νῦν, καὶ αἰεί... Ἐἶτα γυρίζουσιν αὐτοὺς κύκλῳ γ', φάλλον τὸ Ἅγιοι μάρτυρες... Δόξα σοι, ὁ Θεός... Ἐἶτα τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Πατήρ, ὁ Υἱὸς καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα... Goar. p. 320. Ἐἶτα εἰσέρχονται οἱ γονεῖς κατὰ τὴν τάξιν καὶ ἀσπάζονται, καὶ εὐχεται αὐτοὺς ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Νυμφῶνα καταντήσαντες... Goar. pag. 325. Ἐλέησον ἡμᾶς... Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους... Ὅτι ἐλεήμων... Καὶ ἀπόλυσις· Ὁ διὰ τῆς ἐν Κανᾷ ἐπιδημίας... τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφύμων ἀποστόλων, τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Προκοπίου καὶ πάντων τῶν ἁγίων ἐλεῆσαι καὶ σώσαι ἡμᾶς, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος. Conf. Goar p. 320. Φυλάττει ὁ Θεὸς τοὺς νεονύμφους σὺν τῷ παρανόμφω αὐτῶν εἰς πολλὰ ἔτη.

л. 84 об. Ἀκολουθία εἰς ῥασοφόρους. Goar. p. 378—379.

л. 85. Ἀκολουθία τοῦ κουρευθῆναι μοναχόν.

Чинъ начинается прямо вопросомъ къ постригаемому ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων θυρῶν· Τί προσῆλθες, ἀδελφέ; Goar p. 383. На первомъ вопросѣ постригаемый отвѣчаетъ: Ναί, τίμιε πάτερ, но съ вопроса: Φυλάττεις σεαυτὸν ἐν παρθενίᾳ съ прибавкою: τοῦ Θεοῦ βοηθοῦντος. Καὶ στραφεὶς ὁ ἱερεὺς κατὰ ἀνατολάς, λέγει τὴν εὐχὴν Ὁ πανοικτίρμων Θεός. Goar p. 384. Καὶ σφραγίζει τρίτον ἐπάνω τῆς κεφαλῆς, καὶ κλίνει τὴν κεφαλὴν μικρόν, λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἀξίους σου εἶναι νομοθετήσας... Goar. pag. 385. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἡ ἐλπίς καὶ ταφυγὴ... Ibidem. Καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς τὸ φαλίδιον καὶ θέτει αὐτὸ ἐν μέσῳ τοῦ βιβλίου καὶ λέγει πρὸς τὸν κατηχοούμενον οὕτω· Ἰδοὺ Χριστὸς ἀοράτως... Goar p. 385. Одежды, въ которыя облачается новопостригаемый, тѣ-же, которыя указаны у Гоара p. 386, но слѣдуютъ онѣ въ такомъ порядкѣ: χιτῶν, παλλίον, ζώνη, σανδάλια, καμηλαύχιον. Послѣ облаченія молитва:

Κύριε, Κύριε, ἡ δύναμις τῆς σωτηρίας ἡμῶν, ὁ εὐλογησας ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλογία... εἰς τὸ ἐπιλαβέσθαι τῆς αἰωνίου σου ζωῆς, ἵνα ἀξίως πολιτεύηται κατὰ τὰς ἐντολάς τοῦ μόνογενοῦς σου Υἱοῦ, μεθ' οὗ εὐλογητὸς εἶ σὺν τῷ παναγίῳ. Conf. Goar p. 393. Καί οὕτως ἀσπάζεται αὐτὸν ὁ ἱερεὺς, εἶτα ἐπαιρεῖ τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον καὶ ἵσταται ἐν ᾧ τόπῳ εἰς τὴν δόσιν τοῦ ἀντιδώρου, ἀσπάζονται αὐτὸν οἱ ἀδελφοί, πρῶτον τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, ἔπειτα τὸν νεόκουρον. Μετὰ δὲ τὸν ἀσπασμὸν γίνεται ἐκτενὴ καὶ ἀπόλυσις.

λ. 91. Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος.

Πρὸ τῆς λειτουργίας εἰσέρχεται εἰς τὴν ἐκκλησίαν, πρὸ τῶν ἁγίων θυρῶν ἵσταται ὁ μέλλων κουρευθῆναι, καὶ ποιεῖ ὁ ἱερεὺς Εὐλογητόν, Δόξα σοι, Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε... κ. τ. λ. Εἶθ' οὕτως Δεῦτε προσκυνήσωμεν, Ἐλέησόν με, ὁ Θεός κ. τ. λ., какъ въ чинѣ малої схиμѣ. Καί στραφεὶς (по прочтении молитвъ) ὁ ἱερεὺς, κρατήσας τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ χειρὸς καὶ ποιήσαντος μετανοίας γ', καὶ ἀναστάντος καὶ ἀσπασαμένου τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου, ἀποδεικνύων αὐτῷ τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, λέγει πρὸς αὐτόν Ἰδοὺ ὁ Χριστός... Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ θέλων πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι... После постриженія καὶ εὐθὺς παραλαμβάνουσιν αὐτὸν οἱ ἀδελφοί εἰς τὸ διακονικόν ἢ εἰς τὸν νάρθηκα, ψάλλοντες τὸν ἄμωμον, τοῦ δὲ ἱερέως τὴν τοῦ Τρισαγίου εὐχὴν ἐξερχομένου, ὁ διάκονος λέγει Ἐν εἰρήνῃ... апостоль и евангеліе. Goar. pag. 412—413. Τοῦ δὲ εὐαγγελίου ἀρχομένου ἀναγινώσκεισθαι, φέρουσιν οἱ ἀδελφοί τὸν ἀποκουρεύοντα ἀδελφὸν καὶ ἱστάσιν αὐτόν πρὸ τῆς βασιλικῆς πύλης, κατέχοντα κηρὸν ἀπτοντα καὶ φοροῦντα κολάβιον, ἄζωστον δὲ ὄντα καὶ ἀπόσκεπον καὶ ἀνοπόδετον, ἀπτουσι δὲ καὶ οἱ παρόντες κηρούς, ἕως οὗ ὁ ἀσπασμὸς γένηται. Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ εὐαγγελίου, ψάλλονται τὰ τροπάρια ταῦτα Ἀντίφωνον α', ἤχος δ'. Ἦνοικται ἡ θύρα τῆς μετανοίας, δρᾶμωμεν προθύμως... Στίχος Ἐπιπέτετε, λαός μου... Ὁ ζυγός μου Χριστός ἐστι καὶ τὸ φορτίον μου ἐλαφρόν... Δόξα καὶ νῦν. Ἡ λαμπὰς ἡ ἄσβεστος, ὁ θρόνος τῆς δικαιοσύνης... Πληρωθέντος δὲ τοῦ πρώτου ἀντιφώνου καὶ ἀρχομένου τοῦ δευτέρου, ἔρχεται εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ. Ἀντίφωνον β', ἤχος γ'. Εὐαγγελικῆς φωνῆς σπουδαίως πρόσταγμα πεπλήρωκας, καταλιπὼν πᾶσαν συγγένειαν... Στίχος Ἰδοὺ δὴ τί καλόν... Ἐγγὺς Κύριος τοῖς ὑπομένουσιν αὐτόν, ψυχὴ ζητοῦσα... Δόξα καὶ νῦν. Ἀγιόπρωτε, σεμνή, ἐγκώμιον οὔσα τῶν οὐρανίων ταγμαίων... Ἐν δὲ τῷ ἄρξασθαι τοῦ τρίτου ἀντιφώνου, ἔρχεται πλησίον τῶν ἁγίων θυρῶν. Ἀντίφωνον γ', Ἀκολουθήσωμεν, ἀδελφοί, ἀγχιῶ Δεσπότη, φύγωμεν τὰς

κοσμικὰς ἐπιθυμίας,.. Στίχος: Ἐξάποστελλον τὴν χεῖρα. Ὁ βασιλεὺς τῶν οὐρανῶν τὰς χεῖρας ὑφαπλώσας, κρούουσι ἀνοίγει τὸν νομφῶνα... Δόξα καὶ νῦν, Χαίροις παρ' ἡμῶν, ἀγία Θεοτόκε παρθένε... Ἐνδύει αὐτὸν ὁ ἀνάδοχος εἰς τὸ ἱμάτιον, ὁ ἱερεὺς λέγει: Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ δεῖνα ἐνδύεται... Goar. pag. 411. Εἰθ' οὕτως καὶ (т. е. послѣ облачения) εὐχὴ: Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πιστὸς ἐν ταῖς ἐπαγγελίαις σου... Goar. pag. 411. Εἰρήνη πᾶσιν. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν... Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, εἰσάγαγε τὸν δοῦλον σου... Goar p. 412. Τούτων οὖν οὕτως τελεσθέντων, ἐπαίρει ὁ διάκονος τὸ ἱερὸν εὐαγγέλιον, ἵσταται ἔξωθεν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ προσκυνεῖ πρῶτον ὁ λαβὼν τὸ σχῆμα, καὶ εὐθέως ἵσταται πλησίον τῶν ἁγίων εἰκόνων, κρατοῦντος καὶ τὸ εὐαγγέλιον καὶ διδομένου τοῦ ἀντιδώρου, ἀσπάζονται οἱ ἀδελφοὶ πρῶτον τὸ εὐαγγέλιον ἔπειτα τὸν ἀδελφόν. Μετὰ τὴν ἐβδόμην ἡμέραν, ποιεῖ ὁ ἱερεὺς Εὐλογητόν, Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν καὶ τὰ τροπάρια: Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε κ. τ. λ. καὶ τὰς εὐχὰς ταύτας: Πολυέλεε, ὁ ὀρωρησάμενος τῷ δούλῳ σου... Goar pag. 419. Τὸν τῆς πυρίνης κεφαλῆς... Ibidem.

л. 103. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

л. 117. Εὐχὴ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Τρύφωνος, λεγομένη εἰς κήπους καὶ ἀμπελῶνας καὶ εἰς χωράφια, λεγομένη μετὰ τοῦ ἁγιασμοῦ. Goar p. 554.

л.л. 121—122 чистые.

л. 123. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου.

Достойна замѣчания слѣдующая особенность: Еѣта (т. е. послѣ молитвы: Ἡμᾶς δὲ πάντας τοὺς ἐκ τοῦ ἐνός ἄρτου...) λαβὼν τὸ θυμιατόν, καὶ θυμια, λέγων: Χαῖρε, χαῖρε, χαῖρε, κεχαριτωμένη, καὶ τὰ ἐξῆς, ἐκ τρίτου, εἶτα ἐκφωνεῖ: Ἐξαιρέτως τῆς πεναγίας...

л. 143 об. Порядокъ вечерни въ среду первой недѣли великаго поста.

л. 147. Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων. Goar. pag. 163—168.

л. л. 158—162 совершенно чистые.

л. 163. Апостолы и евангелія на различные дни года.

л. 183. Εὐχή ἐπὶ μετανοούντων.

Ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ διὰ τοῦ προφήτου σου Νάθαν μετανοήσαντι τῷ Δαβίδ. Goag. p. 536.

л. 184 чистый.

л. 185. Ἀρχὴ τοῦ ἐξοδιαστικοῦ.

Начинается чинъ 17 каѳисамою, за которою сейчасъ-же слѣдуютъ стихиры съ припѣвами: „Благословенъ еси, Господи“ Goag. pag. 425. Дальнѣйшій порядокъ до конца изложенъ также, какъ у Гоара въ чинѣ монашескаго погребенія pag. 439--447, но съ небольшою разницею, а именно послѣ блаженствъ прямо слѣдуютъ стихиры: Ἀθάνατε, οἰκτίρμον, τῶν νεκρῶν καὶ τῶν ζώντων ὁ Κύριος... Δόξα, Ἰδοὺ καιρός, οἰκτίρμον, τῶν δακρῶν μνησθῆναι τοῦ δούλου σου, καιρός τοῦ βλεψαι... Καὶ νῦν, Μεγαλόνομέν σε, Θεοτόκε παρθένε, καὶ δοξάζομέν σε, οἱ πιστοί, κατὰ χρέος... Ἐἵτα μνημονεῖαι и затѣмъ поются стихиры на цѣлованіе умершаго, Goag. p. 445.

л. 208 чистый.

л. 209. Ἀρχὴ τοῦ εὐλογηταρίου εἰς τὰ νεκρώσιμα.

Краткое изложенеіе чина погребенія мірянь. Весь чинъ состоитъ главнымъ образомъ изъ стихиръ (Goag. p. 425—432), блаженствъ, апостола и евангелія (pag. 430) и стихиръ на цѣлованіе, среди которыхъ указаны для пѣнія и 8 пѣсней изъ канона св. Андрея Критскаго: „Помощникъ и покровитель“.

л. 219. Εὐχή συγχωρητική, λεγομένη παρὰ ἀρχιερέως ἢ πνευματικοῦ πατρὸς πρὸς τὸν μέλλοντα ἐξομολογεῖσθαι.

— Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, γίε καὶ Λόγε τοῦ ζώντος Θεοῦ, ποιμήν... Goag p. 536.

СХVІІІ. № 425. Сборникъ литургій той-же бібліотеки, рукопись въ 16 долю листа, 142 листа, писана четкою скорописью XVI вѣка. Рукопись имѣетъ въ себѣ изображенія святыхъ І. Златоуста, Василія Великаго и Григорія Богослова (ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, л. 52) и множество випѣтокъ и заглавныхъ буквъ, сдѣланныхъ красками, хотя и не имѣющія художественнаго значенія.

л. 1. Πίναξ σὺν Θεῷ ἁγίῳ, περιέχων τὰ κάτωθεν γεγραμμένα καὶ τὰ φύλλα κατὰ τάξιν, ὅπου νὰ εὑρη αὐτά τινες εὐχολα.

л. 4. Διάταξις τῆς θείας καὶ ἱερᾶς λειτουργίας παρὰ τοῦ ἁγιωτάτου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, τῆς Νέας Ῥώμης, καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, κυρίου Φιλοθέου.

Μέλλων δὲ ὁ ἱερεὺς τὴν θεῖαν ἐπιτελεῖν μυσταγωγίαν, ὀφείλει προηγουμένως μὲν κατηλλαγμένος εἶναι μετὰ πάντων, καὶ μὴ ἔχειν τι κατὰ τινος, καὶ τὴν καρδίαν, ὅση δύναμις, ἀπὸ πονηρῶν τηρῆσαι λογισμῶν, ἐγκρατεῦσασθαι μικρὸν ἀφ' ἐσπέρας καὶ ἐρηγορέναι μέχρι τοῦ τῆς ἱερουργίας καιροῦ. Τοῦ δὲ καιροῦ ἐπιστάντος, μετὰ τὸ ποιῆσαι τὴν συνήθη τῷ προεστῶτι μετάνοιαν, εἰσέρχεται ἐν τῷ ναῷ, καὶ ἐνωθεὶς τῷ διακόνῳ, ποιῶσιν ὁμοῦ πρὸς ἀνατολὰς προσκυνήματα γ' καὶ λέγει ὁ διάκονος· Εὐλόγησον, δέσποτα. Ὁ δὲ ἱερεὺς· Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν... Δόξα σοι, ὁ Θεός, δόξα σοι. Βασιλεῦ οὐράνιε, Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστίν, Ἐλέησον ἡμᾶς... Δόξα, Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς... Καὶ νῦν, Τῆς εὐσπλαγχνίας τὴν πύλην... Ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Καὶ λέγει ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν ταύτην· Κύριε, ἐξαπόστειλον τὴν χειρὰ σου ἐξ ὕψους κατοικητηρίου σου... Goar. p. 48. Καὶ ἀπέρχονται καὶ ἀσπάζονται τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, λέγοντες· Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου προσκυνοῦμεν... Ἀσπάζονται τῆς Θεοτόκου, λέγοντες· Εὐσπλαγχνίας ὑπάρχουσα... καὶ τοῦ Προδρόμου, λέγοντες· Προφῆτα Θεοῦ καὶ Πρόδρομε... Καὶ εἰσέρχονται ἐντὸς τοῦ βήματος, λέγοντες· Εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν σου καὶ προσκυνήσω πρὸς ναόν... Ἐν ταῖς λεμπρότησι τῶν ἁγίων σου, πῶς εἰσελεύσομαι, ὁ ἀνάξιος. Καὶ λαμβάνουσιν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν ἕκαστος τὸ στιχάριον καὶ ποιοῦσι προσκυνήματα γ' πρὸς ἀνατολὰς, λέγοντες καθ' ἑαυτὸν ἕκαστος τὸ Ὁ Θεὸς ἰλάσθητί μοι, τῷ ἁμαρτωλῷ. Καὶ ἐνδύομενος ὁ ἱερεὺς τὴν ἱερατικὴν στολήν, λέγει ὁ διάκονος εἰς ἕκαστον τῶν ἱερῶν ἐνδουμάτων· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Εἶτα λαβὼν ὁ διάκονος τὸ στιχάριον σὺν τῷ οὐραρίῳ ἐν τῇ δεξιᾷ χειρὶ, πρόττεισι τῷ ἱερεῖ, λέγει· Εὐλόγησον, δέσποτα, τὸ στιχάριον σὺν τῷ ὠραρίῳ. Καὶ ὁ ἱερεὺς, σφραγίζων αὐτά, λέγει οὕτως· Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν... Καὶ ἐπειπὼν ὁ διάκονος τὸ Ἀμήν, ἀσπάζεται τὴν χεῖρα αὐτοῦ, εἶτα ἀποχωρεῖ εἰς ἓνα μέρος τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἐνδύεται τὸ στιχάριον, λέγει τὸ Ἀγαλλιᾶσεται ἡ ψυχὴ μου. Καὶ τὸ οὐράριον ἀσπασάμενος, τίθησι τῷ ἀριστερῷ ὤμφ. Τὰ δὲ ἐπιμανίγια περιτιθέμενος ταῖς χερσίν, εἰς μὲν τὸ δεξιὸν λέγων· Ἡ δεξιὰ σου, Κύριε... Εἰς δὲ τὸ ἀριστερὸν· Αἱ χεῖρές σου ἐποίησάν με... Εἶτα ἀπελθὼν ἐν τῇ τραπέζῃ, εὐτρεπίζει τὰ ἱερά, τὸν μὲν ἅγιον διάκονο τιθεὶς ἐν τῷ μέρει τῷ ἀριστερῷ, τὸ δὲ ἅγιον ποτήριον ἐν τῷ δεξιῷ καὶ τὰ ἄλλα σὺν αὐτοῖς, λέγει καὶ αὐτά· Κύριε, ἡγάπησα εὐπρέπειαν οἴκου σου... καὶ τὸ Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς... Δόξα, Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς... Καὶ νῦν, Τῆς εὐσπλαγχνίας τὴν πύλην. Καὶ ὁ ἱερεὺς δὲ οὕτως ἐνδύεται, λαβὼν τὸ στιχάριον ἐν τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ, καὶ προσκυνήσας γ' κατὰ ἀνατολὰς, ὡς εἴρηται, σφρα-

γίξει αὐτό, λέγων· Ἀγαλλιάσεται ἡ ψυχὴ μου... Ἐἵτα λαβὼν τὸ ἐπιτρα-
 χήλιον καὶ σφραγίσας, περιτίθεται αὐτό, λέγει· Εὐλόγητός ὁ Θεὸς ἡμῶν...
 ὅτι ἐκεῖ ἐνετείλατο Κύριος τὴν εὐλογίαν ζωῆς ἕως τοῦ αἰῶνος, πάντοτε
 νῦν καὶ αἰεὶ καὶ... Ἐἵτα λαβὼν τὴν ζώνην, σφραγίζων καὶ ἀσπασάμενος,
 λέγει· Εὐλόγητός ὁ Θεός, ὁ περιζωννύων με δύναμιν, καὶ ἔθετο ἄμωμον
 τὴν ὁδόν μου, κκαρτιζόμενος τοὺς πόδας μου ὡσεὶ ἐλάφου, καὶ ἐπὶ
 τὰ ὑψηλά ἰστῶν με, πάντοτε, νῦν... Τὰ δὲ ἐπιμανίκια εἰς μὲν τὸ δεξιὸν
 λέγει· Δεξιὰ Κυρίου ἐποίησε δύναμιν, δεξιὰ Κυρίου ὑψώσέ με, ἡ δεξιὰ
 σου, Κύριε, δεδόξασται ἐν ἰσχύϊ... πάντοτε, νῦν καὶ αἰεὶ... Ἐν δὲ
 τῷ ἀριστερῷ λέγει· Αἱ χεῖρές σου ἐποίησάν με καὶ ἔπλασάν με,
 συνέτισόν με καὶ μαθήσομαι τὰς ἐντολάς σου πάντοτε, νῦν...
 Ἐἵτα λαβὼν τὸ φελώνιον καὶ σφραγίσας, ἀσπάζεται αὐτό, λέγει· Οἱ
 ἱερεῖς σου, Κύριε, ἐνδύσονται δικαιοσύνην, καὶ οἱ ὄσιοί σου ἀγαλλιά-
 σονται ἕνεκεν Δαβὶδ τοῦ δούλου σου πάντοτε... Ἐπειτα ἔρχεται εἰς τὸ
 χωνευτήριον καὶ νίπτει τὰς χεῖρας, λέγει· Νίψομαι ἐν ἀθώοις τὰς χεῖράς
 μου... καὶ διηγῆσασθαι πάντα τὰ θαυμάσιά σου, πάντοτε, νῦν καὶ αἰεὶ...
 Καὶ λαβὼν τὴν προσφορὰν καὶ τὴν ἁγίαν λόγχην, καὶ ποιεῖ μετὰ τοῦ
 διακόνου προσκυνήματα γ', λέγοντες ἕκαστος τὸ Ὁ Θεὸς ἰλάσθητί μοι,
 τῷ ἁμαρτωλῷ, καὶ τὸ Ἐξηγόρασας ἡμᾶς ἐκ τῆς κατάρας... Καὶ λέγει
 κατὰ μίαν ἐκάστην ἀνατομήν· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Καὶ λαμβάνει ὁ
 ἱερεὺς ἐν μὲν τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ τὴν προσφορὰν, ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ τὴν
 ἁγίαν λόγχην, καὶ σφραγίζων μετ' αὐτῆς τρίτον ἐπάνω τῆς σφραγίδος
 τῆς προσφορᾶς, λέγει· Εἰς ἀνάμνησιν τοῦ Κυρίου... γ'. Καὶ εὐθὺς πῆγγυσι
 τὴν ἁγίαν λόγχην ἐν τῷ δεξιῷ μέρει τῆς σφραγίδος, καὶ λέγει, ἀνα-
 τέμνων· Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγῆν ἤχθης, Χριστέ βασιλεῦ. Τοῦ Κυρίου
 δεηθῶμεν. Κύριε ἐλέησον. Ὅταν γὰρ οὐκ ἔνι διάκονος, ὁ ἱερεὺς λέγει καὶ
 τὸ Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν, καὶ τὸ Κύριε ἐλέησον. Καὶ πάλιν εἰς τὸ
 ἄλλον μέρος λέγει· Καὶ ὡς ἄμνος ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτόν... Ἐν τῷ
 ἄνω μέρει τῆς σφραγίδος λέγει· Ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ... Ἐν δὲ τῷ
 κάτω· Τὴν δὲ γενεάν αὐτοῦ... Ὁ δὲ διάκονος, ἐνορῶν εὐλαβῶς τῇ τοιαύτῃ
 τελετῇ Ἐπαρον, δέσποτα. Καὶ ὁ ἱερεὺς, ἐμβλῶν τὴν ἁγίαν λόγχην
 ἐκ πλαγίου τοῦ δεξιοῦ μέρους τῆς προσφορᾶς, ἐπαίρει τὸν ἅγιον ἄρτον,
 λέγει οὕτως· Ὅτι αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ. Καὶ ἐπαίρων
 αὐτόν καὶ θέτων αὐτόν εἰς τὸν ἅγιον δίσκον, λέγει· Ἐπάρατε τὰς χεῖρας
 ὑμῶν εἰς τὰ ἅγια καὶ εὐλογεῖτε τὸν Κύριον. Εὐλόγησέ σε Κύριος ἐκ
 Σιών, ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. Καὶ τιθεὶς αὐτόν ὑπτίον
 ἐν τῷ ἁγίῳ δίσκῳ, εἰπόντος τοῦ διακόνου· Ὅψον, δέσποτα. Καὶ ὁ ἱερεὺς
 θύει αὐτόν σταυροειδῶς, οὕτως λέγει· Θύεται ὁ ἄμνος τοῦ Θεοῦ... Καὶ

στρέφει τὸ ἕτερον ἐπάνω, τὸ ἔχον τὸν σταυρόν, εἰ μήπως ἐνι ζέων και ἀτμίζων· τότε γὰρ ὑπτίος κείσθω, ἵνα μὴ ποιήσῃ κάτωθεν ὑγρότητα. Καὶ ὁ διάκονος· Νῦξον, δέσποτα. Καὶ νύττων αὐτόν ἐν τῷ δεξιῷ μέρει μετὰ τῆς λόγχης, ὅσον φαίνεται, ὅτι ἔχει τομήν, καὶ λέγει· Εἰς τῶν στρατιωτῶν λόγχῃ τὴν πλευρὰν αὐτοῦ ἔνουξε καὶ εὐθέως ἐξῆλθεν ἐκ τῆς πλευρᾶς αὐτοῦ αἷμα καὶ ὕδωρ, καὶ ὁ ἑωρακὼς μεμαρτύρηκε καὶ ἀληθινὴ ἔστιν αὐτοῦ ἡ μαρτυρία, πάντοτε, νῦν καὶ αἰεί. Ὁ διάκονος ἐκχέει ἐν τῷ ἀγίῳ ποτηρίῳ ἐκ τοῦ νάματος ὁμοῦ καὶ ὕδατος, εἰπὼν πρότερον πρὸς τὸν ἱερέα· Εὐλόγησον, δέσποτα, τὴν ἁγίαν ἔνωσιν. Ὁ ἱερεὺς λέγει· Εὐλογημένη ἡ ἔνωσις τῶν ἁγίων σου, Κύριε, πάντοτε, νῦν καὶ αἰεί. Ὁ δὲ ἱερεὺς λαβὼν ἐν ταῖς χερσὶ τὴν δευτέραν προσφορὰν, λέγει· Εἰς τιμὴν καὶ μνήμην τῆς ὑπερευλογημένης Δεσποίνης... εἰς τὸ ὑπερουράνιον σου θυσιαστήριον, ἀντικατάπεμψον ἡμῖν τὴν χάριν τοῦ παναγίου σου Πνεύματος πάντοτε, νῦν καὶ αἰεί. Καὶ αἴρων μερίδα μεγάλην, τίθησιν ἐκ δεξιῶν τοῦ ἁγίου ἄρτου, λέγει· Παρέστη ἡ βασίλισσα, ἐν ἱματισμῷ διαχρυσῷ περιβεβλημένη, πεποικιλμένη. Ἐν δὲ τῇ τρίτῃ προσφορᾷ λέγει· Δυνάμει τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ, προστασίαις τῶν παμμεγίστων ταξιαρχῶν Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ, καὶ πασῶν τῶν ἐπουρανίων δυνάμεων ἁσωμάτων, καὶ οὕτως ἐν τῷ ἀριστερῷ μερίδα βαλὼν. Καὶ λαμβάνει ἐτέραν προσφορὰν, λέγει· Τοῦ τιμίου ἐνδόξου προφήτου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου. Τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφήμεων ἀποστόλων τῶν δώδεκα καὶ ἐβδομήκοντα. **Μερίδα.** Τοῦ ἁγίου πρωτομάρτυρος καὶ ἀρχιδιακόνου Στεφάνου. **Μερίδα.** Τῶν ἁγίων μεγάλων μαρτύρων Δημητρίου, Γεωργίου, Θεοδώρου, Ἀρτεμίου καὶ πάντων τῶν ἁγίων μαρτύρων. **Μερίδα.** Τῶν ἐν ἁγίοις πατέρων ἡμῶν καὶ οἰκουμενικῶν διδασκάλων Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καὶ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, Ἀθανασίου καὶ Κυρίλλου, Νικολάου τοῦ ἐν Μύροις καὶ πάντων τῶν ἁγίων ἱεραρχῶν. **Μερίδα.** Τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν Ἀντωνίου, Εὐθυμίου, Σάββα, Ὀνουφρίου, Ἀθανασίου τοῦ ἐν τῷ Ἄθῳ καὶ πάντων τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν. **Μερίδα.** Τῶν ἁγίων θαυματουργῶν ἀναργύρων Κοσμά καὶ Δαμιανοῦ, Κύρου καὶ Ἰωάννου, Παντελεήμονος καὶ Ἐρμολάου, Σαμφῶν καὶ πάντων τῶν ἁγίων ἀναργύρων. **Μερίδα.** Τῶν ἁγίων καὶ δικαίων θεοπατόρων Ἰωακείμ καὶ Ἄννης, τοῦ ἁγίου τοῦ δεῖνος, τοῦ κατὰ τὴν ἡμέραν λαχόντος, καὶ πάντων σου τῶν ἁγίων, ὧν ταῖς ἰκεσίαις ἐπίσκεψαι ἡμᾶς ὁ Θεός. Εἶτα λαβὼν ἐτέραν προσφορὰν, λέγει τὸν ἐπίσκοπον καὶ τοὺς ζῶντας, οὕς βούλεται, χώρια πᾶσα ἕνα κατ' ὄνομα. Εἶτα Ὑπὲρ πάσης ψυχῆς ἐπισκοπῆς ὀρθοδόξων, τοῦ ἐπισκόπου ἡμῶν

τοῦδε, τοῦ τιμίου πρεσβυτερίου τῆς ἐν Χριστῷ διακονίας, καὶ παντὸς
 ἱερατικοῦ τάγματος· τῶν εὐσεβεστάτων καὶ θεοφυλάκτων βασιλέων ἡμῶν.
 Ὑπὲρ τοῦ πατρὸς ἡμῶν τοῦ δεῖνος καὶ πάσης τῆς ἐν Χριστῷ ἡμῶν ἀδελ-
 φότητος, τῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν ἡμῶν, πρεσβυτέρων, διακόνων
 καὶ πάντων τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, οὕς προσεκαλέσω εἰς τὴν σὴν κοινωνίαν διὰ
 τῆς σῆς εὐσπλαγγίας, πονάγαθε Δέσποτα. Εἶτα λέγει καὶ οὕς θέλει κατ'
 ὄνομα ζῶντας. Ὑπὲρ μνήμης καὶ ἀφέσεως ἁμαρτιῶν τῶν μακαριωτάτων
 κτητόρων τῆς ἁγίας μονῆς ταύτης. Εἶτα μνημονεῖ τοῦ χειροτονήσαντος
 αὐτοῦ ἀρχιερέως καὶ ἐτέρων, ὧν θέλει, ζώντων καὶ τεθνεώτων κατ' ὄνομα,
 καὶ τελευταῖον λέγει· Καὶ πάντων τῶν ἐπ' ἐλπίδι ἀνστάσεως ζωῆς αἰωνίου
 καὶ τῆ σῆ κοινωνία κεκοιμημένων ὀρθοδόξων πατέρων καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν,
 φιλόανθρωπε Κύριε. Καὶ λέγει τὴν εὐχὴν τῆς λιτῆς μέχρι τέλους, τὸ Ὑπὲρ
 πάσης ψυχῆς χριστιανῶν θλιβομένων τε καὶ καταπονουμένων, μνήσθητι,
 Κύριε, καὶ τῆς ἐμῆς ἀναξιοτήτος καὶ συγχώρησόν μοι πᾶν πλημμέλημα
 ἐκούσιον καὶ ἀκούσιον καὶ πρόσδεξαι τὴν θυσίαν ταύτην εἰς τὸ ὑπερουράνιον σου
 θυσιαστήριον, ἀντικατάπεμψον ἡμῖν τὴν χάριν τοῦ Παναγίου Πνεύματος
 πάντοτε, νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. Καὶ λαμβάνει θυμιάμα καὶ θέτει
 εἰς τὸ θυμιατόν καὶ λέγει τὴν εὐχὴν. Ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.
 Ὁ ἱερεὺς· Θυμιάμά σοι προσφέρομεν, Χριστὲ ὁ Θεός... GOAR p. 50. Καὶ
 λαβὼν τὸν ἀστερίσκον, θυμιά αὐτόν καὶ θέτων αὐτόν ἐπάνω τοῦ ἁγίου
 ἄρτου, λέγει· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ἐλέησον. Οὕτως γὰρ λέγει
 εἰς ὄλας τὰς ὀρχὰς τῶν ἐνδυμάτων τῆς προσκομιδῆς καὶ τῶν εὐχῶν
 καὶ ὄλης σχεδὸν τῆς λειτουργίας. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Τῷ λόγῳ Κυρίου
 οἱ οὐρανοὶ ἐστερεώθησαν καὶ τῷ Πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ πᾶσα ἡ
 δύναμις αὐτῶν. Καὶ ἰδοὺ ὁ ἀστὴρ ἐλθὼν ἔστη ἐπάνω, οὗ ἦν τὸ παιδίον.
 Καὶ λαμβάνει τὸ πρῶτον κάλυμμα, θυμιά καὶ θέτει αὐτὸ ἐπάνω
 τοῦ ἁγίου δίσκου, σκεπάζων αὐτόν, καὶ λέγει τὸ Ὁ Κύριος ἐβασί-
 λευσεν... ἕως τέλους. Ὅμοίως καὶ ἕτερον κάλυμμα, θυμιάσας, σκε-
 πάζει τὸ ἅγιον ποτήριον καὶ λέγει· Ἐκάλυψεν οὐρανοὺς ἡ ἀρετὴ
 αὐτοῦ καὶ τῆς αἰνέσεως αὐτοῦ πλήρης ἡ γῆ. Καὶ θυμιάσας τὸν
 ἀέρα, καὶ θέτει εἰς τὰ ἅγια πάντων ἐπάνω καὶ λέγει· Σκέπασον αὐτὰ
 καὶ ἡμᾶς ἐν τῇ σκέπῃ τῶν πετερυγῶν σου, ἀποδώξον ἅφ' ἡμῶν πάντα
 ἐχθρὸν κ. τ. λ. ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος. Καὶ οὕτως, κύψας τὴν κεφαλὴν
 αὐτοῦ, λέγει· Ἐπὶ τῇ προδέσει τῶν τιμίων δώρων τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.
 Κύριε ἐλέησον. Καὶ λέγει τὴν εὐχὴν τῆς προδέσεως· Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς
 ἡμῶν, ὁ τὸν οὐράνιον ἄρτον... Εἶτα τὸ Ἄξιόν ἐστιν ὡς ἀληθῶς. Δόξα
 καὶ νῦν, Κύριε ἐλέησον γ', εὐλόγησον, καὶ ποιεὶ ἀπόλυσιν, λέγων· Χριστὸς
 ἀληθινὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν ταῖς πρεσβείαις τῆς παναχράντου Δεσποίνης,

αὐτοῦ Μητροῦ, τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφήμεων ἀποστόλων, τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσσοστόμου, καὶ πάντων τῶν ἁγίων ἐλεῆσαι καὶ σώσαι ἡμᾶς ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος. Καὶ θυμιάσας ἐπάνω τῶν ἁγίων δώρων ἐκ τρίτου, λέγει· Ἐν τάφῳ σωματικῶς... Δόξα, Ὡς ζωηφόρος... Καὶ νῦν, τὸ Τοῦ ὑψίστου ἡγιασμένον... Εἶτα λέγει τὸν ν' καὶ θυμιᾷ τὸ θυσιαστήριον καὶ ὄλην τὴν ἐκκλησίαν, καὶ στραφεὶς καὶ τὸ θυμιατὸν θέσας, προσκυνεῖ κατέναντι τοῦ θυσιαστηρίου καὶ λέγει· Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῶ... ἐκ γ'. Κύριε, τὰ χεῖλη μου ἀνοίξεις καὶ τὸ στόμα... Κύριε, τί ἐπληθύνθησαν οἱ θλιβόντες με... Βασιλεῦ οὐράνιε... Δόξα καὶ νῦν, Ἐν τῷ ναῶ ἐστῶτες τῆς... Καὶ ἀσπάζεται τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον καὶ τὸ ἅγιον ἀντιμήνσιον καὶ τὴν ἁγίαν τράπεζαν, καὶ αὐθις ἄρχεται ὁ διάκονος· Εὐλόγησον, δέσποτα. Ὁ δὲ ἱερεὺς λέγει· Εὐλογημένη ἡ βασιλεία...

λ. 10. Εὐχὴ τῆς προθέσεως. Gouar p. 51.

λ. 12. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσσοστόμου.

Чинъ литургиѣ съ вѣсьма развитымъ ритуаломъ. Моментъ пѣнія херувимскоѣ пѣсни описывается такъ: Πληρωθείσης δὲ τῆς εὐχῆς, λέγουσι καὶ αὐτοὶ τὸν χερουβικὸν ὕμνον, εἶτα λαβῶν ὁ διάκονος τὸ θυμιατὸν καὶ θυμιάμα βελῶν, πρόσσει τῷ ἱερεῖ, καὶ λαβῶν εὐλογία παρ' αὐτοῦ, θυμιᾷ τὴν ἁγίαν τράπεζαν γύρωθεν καὶ τὸ ἱερατεῖον ὅλον καὶ τὸν ἱερέα, λέγει δὲ καὶ Τοῦ Κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς ἕως· τὸ πρόσωπον τοῦ Θεοῦ Ἰακώβ. Εἶτα τὸν πενηκοστὸν καὶ τὰ τροπάρια κατανοκτικὰ, ὅσα καὶ βούλεται, ὁμοῦ μετὰ τοῦ ἱερέως, καὶ ἀπέρχονται ἐν τῇ προθέσει, προπορευομένου τοῦ ἱερέως καὶ τοῦ διακόνου, καὶ θυμιάσας τὰ ἅγια, καθ' ἑαυτὸν εὐχόμενος τὸ Ὁ Θεὸς ἰλάσθητί μοι, τῷ ἁμαρτωλῷ, λέγει πρὸς τὸν ἱερέα· Ἐπαρον, δέσποτα. Ὁ ἱερεὺς, ἄρας τὸν ἀέρα, ἐπιτίθησι τῷ ἀριστερῷ ὤμῳ αὐτοῦ, λέγει· Ἐπάρατε τὰς χεῖρας ὑμῶν εἰς τὰ ἅγια καὶ εὐλογεῖτε τὸ Κύριον. Εἶτα τὸν ἅγιον δίσκον λαβῶν, ἐπιβάλλει τῇ τοῦ διακόνου κεφαλῇ, ἔχει ἅμα ὁ διάκονος καὶ τὸ θυμιατὸν ἐνὶ τῶν δακτύλων. Αὐτὸς δὲ τὸ ἅγιον ποτήριον ἀνά χεῖρας λαβῶν, ἐξέρχεται διὰ τοῦ βορείου μέρους, προπορευομένων αὐτῷ λαμπάδων, καὶ περιέρχονται τὸν ναόν, εὐχόμενοι καθ' ἑαυτούς καὶ λέγοντες· Πάντων ὑμῶν μνησθεῖν ὁ Θεός... Εἰσελθὼν δὲ ὁ διάκονος ἐνδὸν τῶν ἁγίων θυρῶν, ἵσταται ἐν τοῖς δεξιοῖς, καὶ μέλλοντος τοῦ ἱερέως εἰσελθεῖν, λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ διάκονος· Μνησθεῖν Κύριος ὁ Θεὸς τῆς ἱερωσύνης σου ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ πάντοτε, νῦν καὶ ἀεί... Καὶ ὁ ἱερεὺς πρὸς αὐτόν· Μνησθεῖν Κύριος ὁ Θεὸς τῆς ἱεροδιακονίας

σου ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ πάντοτε, νῦν καὶ αἰεῖ... Καὶ ὁ ἱερεὺς ἀποτίθησι τὸ ἅγιον ποτήριον ἐν τῇ ἁγίᾳ τραπέζῃ, τὸν δὲ ἅγιον δίσκον λαβὼν ἀπὸ τῆς τοῦ διακόνου κεφαλῆς, ἀποτίθησι καὶ αὐτὸν τῇ ἁγίᾳ τραπέζῃ, λέγει· Ὁ εὐσχήμων Ἰωσήφ... Ἐν τάφῳ σωματικῶς... Ὡς ζωηφόρος ὡς παραδείσου... Εἶτα, τὰ μὲν καλύμματα ἄρας ἀπὸ τε τοῦ ἱεροῦ δίσκου καὶ τοῦ ἁγίου ποτηρίου, τίθησιν ἐν ἐνὶ μέρει τῆς ἁγίας τραπέζης, τὸν δὲ ἀέρα ἀπὸ τῶν διακόνου ὤμων λαβὼν καὶ θυμιάσας, σιεπάζει δι' αὐτοῦ τὰ ἅγια, λέγων· Ὁ εὐσχήμων Ἰωσήφ... Ταῖς μυροφόροις γυναιξίν... Καὶ λαβὼν τὸ θυμιατὸν ἐκ τῶν τοῦ διακόνου χειρῶν, θυμιά τὰ ἅγια γ', λέγει· Τότε ἀνοίσουσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν σου μόσχους. Καὶ ἀποδοὺς τὸ θυμιατὸν καὶ γαλάσσας τὸ φελώνιον, κλίνας τε τὴν κεφαλὴν, λέγει πρὸς τὸν διάκονον· Μνησθητί μου, ἀδελφε καὶ συλλειτουργέ. Καὶ ὁ διάκονος πρὸς τὸν ἱερέα· Μνησθεὶ Κύριος ὁ Θεὸς τῆς ἱερωσύνης σου ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. Εἶτα καὶ ὁ διάκονος ἀποκλίνει καὶ αὐτὸς τὴν κεφαλὴν, κρατῶν ἅμα καὶ τὸ ὠράριον ταῖς τρισὶ δακτύλοις τῆς δεξιᾶς, λέγει πρὸς τὸν ἱερέα· Εὐῖξαι ὑπὲρ ἐμοῦ, δέσποτα ἅγιε. Καὶ ὁ ἱερεὺς· Πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ καὶ δύνამις ὑψίστου ἐπισκιάσει σε. Καὶ ὁ διάκονος· Τὸ αὐτὸ Πνεῦμα συλλειτουργήσῃ ἡμῖν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν. Καὶ εὐθὺς ὁ αὐτός· Μνησθητί μου, δέσποτα ἅγιε. Καὶ ἱερεὺς· Μνησθεὶ σου Κύριος ὁ Θεὸς ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ πάντοτε, νῦν. Καὶ ἐπειπὼν τὸ Ἄμην, καὶ ἀσπασάμενος τὴν τοῦ ἱερέως δεξιάν, ἐξέρχεται, καὶ στὰς ἐν τῷ συνήθει τόπῳ, λέγει· Πληρώσωμεν τὴν δέησιν κ. τ. λ.

Во время пѣнія „Достоѣно естъ“ Ὁ μὲν διάκονος θυμιά τὴν ἁγίαν τράπεζαν γύρωθεν καὶ λέγει καὶ τὰ τροπάρια ταῦτα· Χαῖρε, κεχαριτωμένη, εὐλογημένη σύ... Ἄξιόν ἐστιν ὡς ἀληθῶς... Ἐπὶ σοὶ χαίρει, κεχαριτωμένη... Τῇ ὑπερμάχῳ στρατηγῶ... Σέ κκί τεῖχος καὶ λιμένα. Μνημονεύει δὲ καὶ ὧν βούλεται ζώντων καὶ τεθνεώτων, ὁ δὲ ἱερεὺς ἐκφωνεῖ· Ἐξαίρετως τῆς παναγίας, ἀχράντου... Ὁ δὲ ἱερεὺς ἐπεύχεται· Τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ προφήτου, προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ, τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφήμων ἀποστόλων, τῶν ἐν ἁγίοις πατέρων ἡμῶν μεγάλων ἀρχιερέων καὶ οἰκουμενικῶν διδασκάλων, Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καὶ Ἰωάννου τοῦ Χρυσσοστόμου, τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν καὶ θαυματουργοῦ Νικολάου καὶ τῶν λοιπῶν θεοφόρων πατέρων, τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ καλλινίκων μαρτύρων, Γεωργίου τοῦ τροπαιοφόρου, Δημητρίου τοῦ Μυροβλήτου, Θεωδώρων Τύρωνος καὶ Στρατηλάτου, τῶν ὁσίων πατέρων ἡμῶν, τῶν ἐν ἀσκήσει λαμψάντων, τῶν ἁγίων καὶ πανενδόξων δικαίων θεοπατόρων Ἰωακείμ καὶ Ἄννης, τοῦ ἁγίου τούδε, οὗ καὶ τὴν μνήμην ἐπιτελοῦμεν, καὶ πάντων σου τῶν

ἁγίων, ὧν ταῖς ἰκεσίαις ἐπίσκεψαι ἡμᾶς, ὁ Θεός. Καί μνησθητι πάντων
 τῶν κεκοιμημένων ἐπ' ἐλπίδι ἀναστάσεως ζωῆς αἰωνίου, καί ἀνάπαυσσον
 αὐτούς, ἔνθα καταλάμπει τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου. Ἐπι παρακληοῦμέν
 σε, μνησθητι, Κύριε, πάσης ἐπισκοπῆς ὀρθοδόξων... Ἐν πρώτοις μνησθητι,
 Κύριε... Ἐἵτα μνημονεύει, οὓς θέλει ζῶντας καί κεκοιμημένους. Μνησθητι,
 Κύριε, κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους σου καὶ τῆς ἐμῆς ἀναξιοτήτος καὶ
 συγχώρησόν μοι πᾶν πλημμέλημα ἐκούσιον καὶ ἀκούσιον, καὶ μὴ διὰ
 τὰς ἐμὰς ἁμαρτίας κωλύσης τὴν χάριν τοῦ παναγίου σου Πνεύματος
 ἀπὸ τῶν προκειμένων δώρων. Καὶ ὁ διάκονος πρὸς τὴν θύραν στάς, λέγει·
 Τοῦ δεῖνος τοῦ πατριάρχου ἢ τοῦ μητροπολίτου, ὅστις ἂν ἦ, καὶ τὰ
 λοιπὰ, εἵτα μνημονεύει τὰ δίπτυχα τῶν ζώντων. Ὁ δὲ ἱερεὺς ἐπεύ-
 χεται· Μνησθητι, Κύριε, τῆς πόλεως, ἐν ἣ παροικοῦμεν... *Goar. pag. 63.*
 Καὶ δὸς ἡμῖν ἐν ἐνὶ στόματι... Καὶ ἔσται τὰ ἐλέη τοῦ μεγάλου Θεοῦ...
 Ὁ διάκονος λαβὼν καιρὸν παρὰ τοῦ ἱερέως καὶ ἐξεληθὼν, στάς ἐν τῷ
 συνήθει τόπῳ, λέγει· Πάντων τῶν ἁγίων... Σοὶ παρακατατιθέμεθα τὴν
 ζωὴν ἡμῶν. *Goar. pag. 64.* Καὶ καταξίωσον ἡμᾶς, Δέσποτα .. Ὁ λαὸς
 τὸ Πάτερ ἡμῶν... Ὁ ἱερεὺς· Ὅτι σοῦ ἐστιν, εἵτα· Εἰρήνη πάσιν. Ὁ
 διάκονος· Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν... Ὁ ἱερεὺς ἐπεύχεται κλινόμενος· Εὐχα-
 ριστοῦμεν, βασιλεῦ ἀόρατε... *Goar. p. 65.* Ὁ ἱερεὺς ἐπεύχεται· Πρόσχες,
 Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν... *Goar. pag. 65.* Σύναψον δὲ καὶ τὴν
 εὐχὴν ταύτην· Ὁ Θεός, ἄνεσ, ἄφες, συγχώρησόν μοι τὰ παραπτώματά μου,
 τὰ ἐν ἀγνοίᾳ... *Goar pag. 66.* Καὶ ποιεῖ μετανοίας γ', λέγει· Τὰς ἀνομίας
 μου πάριδε, Κύριε, ὁ ἐκ παρθένου τεχθεὶς, καὶ τὴν καρδίαν μου καθά-
 ρισον, ναὸν ποιῶν τοῦ ἀχράντου σώματός σου καὶ αἵματος, μὴ με ἐξου-
 δενώσης, ὁ ἀμέτρητον ἔχων τὸ μέγα ἔλεος. Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε, ἐλέη-
 σον ἡμᾶς... Δόξα, Κύριε ἐλέησον ἡμᾶς... Καὶ νῦν, Τῆς εὐσπλαγχνίας τὴν
 πύλην... Ὡς ἐμνήσθης, Χριστέ, τοῦ πιστοῦ ληστοῦ ἐν τῷ σταυρῷ, μνη-
 σθητι καὶ ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. Ὑψώσω σε, ὁ Θεός
 μου, ὁ βασιλεὺς μου, καὶ εὐλογήσω τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς
 τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. Ὅταν δὲ ὁ ἱερεὺς, ἐκτείνων τὰς χεῖρας, καὶ ἀπτομένου
 τοῦ ἁγίου ἄρτου πρὸς τὸ ποιῆσαι τὴν ἁγίαν ὕψωσιν, ἐκφωνεῖ ὁ διάκονος·
 Πρόσχωμεν. Τὰ ἅγια τοῖς ἁγίοις. Ὁ λαός· Εἰς ἅγιος, εἰς Κύριος Ἰησοῦς
 Χριστός... Ὁ διάκονος εἰσεληθὼν, ἵσταται ἐκ δεξιῶν τοῦ ἱερέως, καὶ λέγει·
 Μέλισσον, δέσποτα, τὸν ἅγιον ἄρτον. Καὶ μελίζει αὐτὸν εἰς τέσσαρα μέρη,
 λέγων· Μελίζεται καὶ διαμερίζεται... καὶ τοὺς μελίζοντας ἀγιάζει. Ὁ
 διάκονος· Πλήρωσον, δέσποτα, τὸ ἅγιον ποτήριον. Καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς
 ἐκ τοῦ ἁγίου ἄρτου τὴν ἄνω κειμένην μερίδα, βάλλει εἰς τὸ ἅγιον πο-
 τήριον, λέγων· Πλήρωμα Πνεύματος ἁγίου. Ὁ διάκονος· Ἀμήν. Εἵτα

λαμβάνει τὸ ζέον, λέγει· Εὐλόγησον, δέσποτα, τὴν ἁγίαν ζέσιν. Καὶ ὁ ἱερεὺς· Εὐλογημένη ἡ ἁγία ζέσις τοῦ παναγίου Πνεύματος νῦν καὶ ἀεὶ... Ὁ διάκονος· Ἀμήν. Καὶ ἔχθει ἐξ αὐτοῦ τὸ ἀρχοῦν ἐν τῷ ἁγίῳ ποτηρίῳ σταυροειδῶς, λέγει· Ζέσις πίστεως Πνεύματος Ἁγίου. Ἀμήν. Λέγει δὲ καὶ τοῦτον· Λουτρὸν τὸ θεῖον τῆς παλιγγενεσίας... Ὁ δὲ ἱερεὺς λαβὼν ἐν τῇ δεξιᾷ παλάμη αὐτοῦ τὴν μερίδα τοῦ μελιζομένου ἀμνοῦ, τὴν κειμένην κάτωθεν, καὶ λέγει· τὸ Τίμιον καὶ πανάγιον καὶ πανάχραντον σῶμα Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μεταδίδοται μοι τῷ ἀναξίῳ καὶ ἁμαρτωλῷ, ὁ δεῖνα, ἱερεῖ εἰς ἄφεισιν ἁμαρτιῶν μου καὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον. Λέγει· Τοῦ δεῖπνου σου τοῦ μυστικοῦ... ἐκ γ', καὶ τὸ Πιστεύω, Κύριε, καὶ ὁμολογῶ... ἕως τὸ ὧν πρῶτος εἰμι ἐγώ, ἐκ γ'. Ἐπειτα, καὶ Πιστεύω, ὅτι τοῦτο αὐτό ἐστι... ἕως τέλους. Ἡτοίμασας γὰρ ἐνώπιόν μου τράπεζαν ἐξεναντίας τῶν θλιβόντων με... Μὴ μοι γένοιτο τὰ ἅγια, Δέσποτα φιλόνηπε, ἢ μετάληψις τῶν ἀχράντων σου μυστηρίων τούτων καὶ ζωοποιῶν, εἰς κρίμα ἢ εἰς κατάκριμα... Καὶ μεταλαβὼν, κοινωνεῖ καὶ ἐκ τοῦ ἁγίου ποτηρίου, λέγει· Τὸ τίμιον καὶ πανάγιον αἷμα τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μεταλαμβάνω κἀγὼ ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ, ὁ δεῖνα, καὶ ἁμαρτωλὸς ἱερεὺς εἰς ἄφεισιν ἁμαρτιῶν καὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος νῦν καὶ ἀεὶ... Καὶ ἀποσπογγίζει τὸ ἅγιον ποτήριον, λέγει· Τοῦτο ἤψατο τῶν χειλέων μου... Εἶτα λαβὼν ἅγιον δίσκον καὶ τὴν μούσαν, συστέλλει τὰ ἅγια καὶ εἰσκομίζει ἐν τῷ ἁγίῳ ποτηρίῳ μετὰ φόβου Θεοῦ καὶ πάσης ἀσφαλείας, ὥστε μὴδὲ κόνιον τι καταλειφθῆναι ποσῶς ἐκεῖσε, καὶ λέγουσιν ἀμφοτέρω σὺν τῷ ἱερεῖ· Τῆς τιμίας καὶ ἁγίας σαρκός σου, Χριστέ, μετέλαβον, καὶ τοῦ τιμίου αἵματός σου ἠξιώθη, καὶ τῆς βασιλείας σου μὴ στερήσης με, τὸν ἀνάξιον. Ἐθελήξας πόθω με, Χριστέ, καὶ ἠλλοίωσας τῷ θεῖῳ σου ἔρωτι, ἀλλὰ κατάφλεξον πυρὶ ἀύλῳ τὰς ἁμαρτίας μου, καὶ ἐμπλησθῆναι τῆς ἐν σοὶ τροφῆς καταξίωσον, ἵνα τὰς δύο σιριτῶν μεγαλύνω, ἀγαθέ, παρουσίας σου.— Ἐν ταῖς λαμπρότησι τῶν ἁγίων σου, πῶς εἰσελεύσομαι ὁ ἀνάξιος... Τοῦ ἀχράντου σου σώματος καὶ τοῦ τιμίου αἵματος μυστικῶς ἀξιώθεις γενέσθαι συμμετοχός, εὐχαριστῶ, ἀνυμνῶ, δοξολογῶ, προσκυνῶ καὶ μεγαλύνω, ἀγαθέ, τὴν παρουσίαν σου καὶ συγκατάβασιν πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ.. Καὶ θέτει ὁ ἱερεὺς τὸν ἀστερίσκον μόνον ἐν τῷ ἁγίῳ δίσκῳ, ἐπάνω αὐτοῦ καὶ τὰ δύο ὄρωκαλύμματα, καὶ σκεπάσας τὰ ἅγια μετὰ ἐνός καλύμματος, ὁ ἱερεὺς κλίνας, ἐπεύχεται· Εὐχαριστοῦμέν σοι, Δέσποτα φιλόνηπε... Goar. pag. 67. Ὁ διάκονος· Μετὰ φόβου Θεοῦ καὶ πίστεως προσέλθετε. Ὁ λαός· Ἀμήν. Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου. Ὁ ἱε-

ρεύς· Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν σου... Ἐἶτα θυμῶ ἐκ γ' τὰ ἅγια, λέγει· Ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς, ὁ Θεός... Ἀνέβη ὁ Θεός ἐν ἀλαλαγμῶ, Κύριος ἐν φωνῇ σάλπιγγος· Κύριος ανέβη εἰς οὐρανοὺς καὶ ἐβρόντησεν αὐτούς, κρινεῖ ἄκρα γῆς, δίκαιος ὢν. Καὶ ἄρας τὰ ἱερά, λέγει καθ' ἑαυτὸν· Εὐλογητὸς ὁ Θεός ἡμῶν... Καὶ ἐκφωνεῖ· Πάντοτε, νῦν καὶ αἰεί... Ὁ διάκονος· Ὁρθοὶ οἱ μεταλαβόντες τῶν θείων... κ. τ. λ. Ἐκφώνως· Ὅτι σὺ εἶ ὁ ἁγιασμός ἡμῶν... Ὁ διάκονος· Ἐν εἰρήνῃ προέλθωμεν. Ὁ λαός· Ἐν ὀνόματι Κυρίου. Ὁ ἱερεὺς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν. Εὐχὴ ὀπισθάμβωνος, ἐκφωνουμένη· Ὁ εὐλογῶν τοὺς εὐλογοῦντάς σε, Κύριε... *Goar. pag. 68.* Εὐχὴ ἐν τῷ συστεῖλαι τὰ ἅγια· Τὸ πλήρωμα τοῦ νόμου... *Goar. p. 68.* Ἐἶτα εἰσέρχεται εἰς τὴν ἁγίαν πρόθεσιν καὶ συστελλεῖ τὰ ἅγια μετὰ πάσης προσοχῆς καὶ ἀσφαλείας, ἀποπλύνας τὸ ἅγιον ποτήριον οἴνω δις καὶ ἐν ὑδατι ἅπαξ, καὶ ἐκμάξας ἀκριβῶς τὴν ὑγρότητα τοῦ ἁγίου ποτηρίου μετὰ τοῦ ἁγίου σπόγγου, ὥστε μὴ ἀπολειφθῆναι νοτιδα ποσῶς ἐκεῖσε ἢ λεπτότατος μαργαρίτης τὸ σύνολον. Μετὰ δὲ τὸ συστεῖλαι ταῦτα, καλῶς ἀπονίπτεται τὰς χεῖρας καὶ χειλέων αὐτοῦ ἐν τῷ συνῆθει τόπῳ, λέγων· Ἐπὶ πλεῖον πλυνόν με ἀπὸ τῆς ἀνομίας... Ἐἶτα τὸ Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου... Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστιν, τροπάριον καὶ κοντάκιον τῆς ἡμέρας καὶ τοῦ ἁγίου τῆς μονῆς, εἶτα τοῦ Χρυσσοτόμου τροπάριον, ἤχος δ'· Ἡ τοῦ στόματός σου... κοντάκιον· Ἐκ τῶν οὐρανῶν ἐδέξω τὴν θεῖαν χάριν... Τῇ ὑπερμάχῳ στρατηγῷ τὰ νικητήρια... Κύριε ἐλέησον ἱβ', Δόξα καὶ νῦν. Τὴν τιμιωτέραν τῶν χερουβίμ... Ἐν ὀνόματι Κυρίου εὐλόγησον. Ὁ Θεός οἰκτειρήσαι ἡμᾶς καὶ εὐλογήσαι ἡμᾶς, Δόξα καὶ νῦν, Κύριε ἐλέησον γ', εὐλόγησον. Ὁ Θεός διὰ πρεσβειῶν τῆς παναχράντου σου Μητρός.. Καὶ ἐσελθὼν ἔξω, ἀσπάζεται τὰ ἅγια εἰκόνας καὶ εὐλογεῖ τὸν λαόν, λέγων· Φυλάξαι Κύριος ὁ Θεός πάντας τῇ αὐτοῦ χάριτι πάντοτε, νῦν καὶ αἰεί...

λ. 32. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου, ἀρχιεπισκόπου Καισαρίης καὶ Καππαδοκίας, οὐρανοφάντορος τοῦ Μεγάλου.

λ. 53. Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων. *Goar. pag. 163.—168.*

λ. 61. Ἑρμηνεῖα τῆς θείας λειτουργίας τῶν προηγιασμένων. *Goar pag. 161—162.*

λ. 64. *Евангельскія чтенія отъ сѹбботы мясопυетной до понедѣльника св. Духа.*

λ. 131. Ἀπόστολοι καὶ εὐαγγέλια τῆς ὅλης ἐβδομάδος.

λ. 136. Εἰς τὴν γέννησιν τῆς Θεοτόκου εὐαγγέλιον τοῦ ὕμνου.

л. 137. Чтенія апостольскія на вознесеніе Господне, въ субботу седьмую, въ Пятидесятницу и въ понедѣльникъ св. Духа.

СХІХ № 305 Евхологій, рукопись Аѳоно-Пантелеимоновскаго монастыря въ 22 долю листа, 417 листовъ, писана скорописью довольно четкою XVI в. Чины этой рукописи сходны по изложенію съ чинами въ рукописи Святогробской бібліотеки 1522 года № 615 (757).

л. л. 5—63. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐλαίου. См. выше стр. 720—722.

л. 63 об. Τάξις καὶ ἀκολουθία τοῦ νεκρωσίου εὐχελαίου. См. выше стр. 722—725.

л. 110 об. Ἀκολουθία τοῦ ἐξοδικιστικοῦ τῶν μοναχῶν. См. выше стр. 726—728.

л. 162. Ἀκολουθία, γινομένη ἐπὶ ταφῆς ἱερέως. См. выше стр. 728.

л. 162 об. Τάξις, γινομένη ἐπὶ ταφῆς πρεσβυτέρου. См. выше стр. 728—735. Такъ какъ этотъ весьма любопытный чинъ священническаго погребенія въ данной рукописи сохранился вполнѣ, то изъ него мы и дополнили недостающее въ томъ-же чинѣ въ рукописи Святогробской бібліотеки № 615 (757).

л. 242. Ἀκολουθία εἰς ἄνθρωπον φυγοῤῥαγοῦντα καὶ κρινόμενον ὑπὸ θανάτου. См. выше стр. 735.

Листы 251 и 252 чистые.

л. 253. Ἀκολουθία παρακλητικὴ εἰς τὴν ὑπεραγίαν Δέσποιναν Θεοτόκον, καθὼς φάλλεται τὴν μ' τοῦ Αὐγούστου. См. выше стр. 735.

л. 268. Ἐτερος κανὼν εἰς τὴν αὐτὴν Κυρίαν καὶ Δέσποιναν Θεοτόκον. См. выше стр. 735.

л. 270. Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου ἁγιασμοῦ. См. выше стр. 735.

Далѣе нѣсколько листовъ вырвано.

л. 285. Чинъ вечерни Пятидесятницы.

л. 311. Чинъ Крещенія. См. выше стр. 737—739.

л. 340 об. Ἀκολουθία εἰς μνηστρα βασιλέων καὶ λοιπῶν ἀνθρώπων, ἤρουν εἰς ἀῤῥαβῶνα. См. выше стр. 739—740.

л. 347 об. Ἀκολουθία τοῦ στεφανώματος. См. выше стр. 740—742.

л. 358 об. Εὐχὴ εἰς τὸ ἐπᾶραι τὰ στέφανα.

л. 359 об. Εὐχὴ ἑτέρα εἰς τὸ λῦσαι τὰ ἱερά στέφανα. См. выше стр. 742.

л. 361 об. Ἐτέρα ἀκολουθία εἰς διγαμοῦντας. См. выше стр. 742—743. Недостають нѣсколькихъ листовъ.

л. 363 об. Τάξις γινομένη, εἰ συμβῆ μιὰρὸν ἢ ἀκάθαρτον προσφάτως ἐμπεισεῖν ἐν ὑποληγίῳ οἴνου, ἢ ἀγγείῳ ἐλαίου. См. выше стр. 744.

л. 367. Ἀκολουθία εἰς φρέαρ μιανθέν. См. выше стр. 745.

л. 370. Εὐχὴ εἰς σκεῦος μιανθέν. См. выше стр. 745. Нѣсколько листовъ вырвано.

л. 371 Τροпарι и кондаки на недѣли поста и пятидесятницы.

л. 387. Μηρολόγιον σὺν Θεῷ ἁγίῳ.

СХХ. № 780. Εὐχολόγιον, рукопись той-же библиотеки и монастыря въ 16 долю листа, 100 листовъ, писана скорописью XVI в. Начала и конца рукописи нѣтъ.

л. 1. Конецъ вечернихъ молитвъ.

л. 2. Εὐχαί, λεγόμεναι εἰς τὸν ὄρθρον. 11 молитвъ съ главоприклонной.

л. 5 об. Εὐχὴ τῆς προδέσεως. Чинъ литургіи состоитъ изъ молитвъ св. I. Златоуста. Любопытенъ моментъ послѣ молитвъ: Πρόσχευε Κύριε... Εἶτα, читаемъ во еυχολογίῳ, ποιεῖ μετανοίας γ', λέγων τὸ Βασιλεῦ οὐράνιε, καὶ Τὸν νομφῶνά σου, εἶτα ἐκφωνεῖ ὁ ἱερεὺς: Πρόσχωμεν. Ὁ δὲ λαὸς ἀποκρινόμενος, λέγει: Βοήθεια τῶν χριστιανῶν. Ὁ δὲ ἱερεὺς λέγει: Τὰ ἅγια τοῖς ἁγίοις. Ὁ δὲ λαὸς λέγει: Εἰς ἅγιος... Ὁ δὲ ἱερεὺς, λαβὼν τὸν ἅγιον ἄρτον, λέγει οὕτως: Μέλισσον, δέσποτα, τὸν ἅγιον ἄρτον.

л. 14. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ.

л. 21. Ἀκολουθία τοῦ ἁγιασμοῦ τῶν Φώτων.

л. 27 об. Εὐχὴ εἰς τὸ ποιῆσαι κατηγούμενον. Послѣ помазанія елеемъ, καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς τὸ μανδύλιον, δένει ἐπὶ τὸν τράχηλον τοῦ ἀναδόχου, λέγων: Ὁ Θεός, ὁ περυσζωννύων με δύναμιν, ἔθετο ἄμωμον τὴν ὑδὸν μου, καταρτιζόμενος τοὺς πόδας μου ὡσεὶ ἐλάφου, καὶ ἐπὶ τὰ ὑψηλά ἰστών με, διδάσκων χειράς μου εἰς πόλεμον, καὶ ἔθου τόξον χαλκοῦν εἰς τοὺς βραχίονάς μου. Εἶτα λαβὼν τὸ παιδίον, ὁ ἱερεὺς ὑψοῖ αὐτὸ λέγων: Βηπτιζεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς. Καὶ κατὰ γων αὐτὸ ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ, ἐπαίρει ἀπὸ τοῦ ὕδατος καὶ βάλλει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ. Εἶτα πάλιν αἶρει αὐτό, καὶ κατὰ γων, λέγει: Καὶ τοῦ Υἱοῦ. Καὶ ποιεῖ ὁμοίως καὶ λέγει: Καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος ὡς καὶ ἀεὶ... Εἶτα λούει αὐτοῦ ὅλον τὸ σῶμα καλῶς. Καὶ οἱ ψάλλται ψάλλουσιν: Μακάριοι ὧν ἀφειθήσαν... Εἰρήνην πάσιν. Τὰς κεφαλὰς ὁμοῦν. Εὐχὴ τοῦ μύρου μυστικῶς: Εὐλογητός εἶ, Κύριε, ὁ Θεός ὁ παντοκράτωρ, ἡ πηγὴ τῶν ἀγαθῶν... Согаг.

pag. 290. Καὶ ἐνδοουμένου τοῦ νεοφωτίστου παρὰ τοῦ ἱερέως, ψάλλομεν Χιτῶνά μοι παράσχου... Εἶτα σταυρώματα, λέγει· Περίζωσε τὴν ῥομφαίαν σου ἐπὶ τὸν μηρόν σου, ἀγαθὲ, τῇ ὠραιότητί σου καὶ τῷ κάλλει σου. Λέγει καὶ τοῦτο· Τῷ σταυρῷ ἐνδεδυται, τὸ βάπτισμα εἴληψε, τὴν πηγὴν τοῦ λουτροῦ τοῦ ἁγίου Πνεύματος... Εἶτα λέγει· Σταυρὸν χαράξας Μωσῆς... Εἶτα λαβὼν τὸ μύρον, χρίει τὸν βαπτισθέντα, ποιῶν σταυροῦ τύπον ἐπὶ τοῦ μετώπου, καὶ τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ τῶν μυκτῆρων, καὶ τοῦ στόματος, λέγει· Σφραγίς δωρεᾶς Πνεύματος ἁγίου. Ἀμήν. Ἐπὶ δὲ τῶν χειρῶν· Εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν. Ἐπὶ δὲ τῶν γονάτων· Τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄψεων καὶ σκορπίων καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ. Εἰρήνη πᾶσιν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Εἶτα τὴν εὐχὴν· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἡ πηγὴ τῶν ἀγαθῶν... Goar. p. 290. Εἰρήνη πᾶσιν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Εὐχὴ μυστικῶς εἰς τὸ κουρεῦσαι· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῇ εἰκόνι σου τιμήσας... Goar. p. 306. Καὶ κουρεῦει αὐτὸ σταυροειδῶς, λέγων· Ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα κείρεται τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς... Εἰρήνη πᾶσιν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Σὲ ἱκετεύομεν, Κύριε, ὁ Θεὸς τῆς σωτηρίας ἡμῶν, ὁ ἐκ τοῦ πληρώματος τῆς κολυμβήθρας... Goar. pag. 306. Εἶθ' οὕτως ψάλλει· Ὅσοι εἰς Χριστόν... γυρίζοντες τὴν κολυμβήθραν ἐκ γ', ὁ δὲ ἀνάδοχος, λαβὼν τὰς τρίχας, κολλᾷ αὐτάς εἰς τὰ ἁγίόστυλα, ποιῶντος αὐτοῦ μετανοίας γ', ὁ δὲ ἱερεὺς ποιεῖ ἀπόλυσιν.

π. 36 ὁβ. Ἀκολουθία εἰς μνηστρα. Ἀρχὴ τοῦ ἀρράβωνος.

Ποιεῖ ὁ ἱερεὺς εὐλογητόν, Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστίν, τὸ ἀπολυτικίον τῆς ἡμέρας καὶ τὸ κοντάκιον καὶ θεοτοκίον. Πρῶτον συμφωνεῖ αὐτοὺς ὁ ἱερεὺς ἕτερον πρὸς ἕτερον καὶ ἴστησι τὸν μὲν ἄνδρα ἐκ δεξιῶν, ἡ δὲ γυνὴ ἐξ ἀριστερῶν τοῦ ἀνδρός, εἶτα· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἀποστείλας τὴν ἀληθειάν σου εἰς κληρονομίαν σου τοῖς πατράσιν ἡμῶν, τοῖς καθ' ἑκάστην ἡμῶν γενεάν ἐλεκτοῖς σου... См. вшше стр. 453. Εἶτα δίδει αὐτοῖς καθ' ἓν κηρὸν ἓνα, καὶ ἄρας τὰ δακτυλίδια ὁ ἱερεὺς χρυσοῦν καὶ ἀργυροῦν, καὶ λέγει· Ἐνθισιάζεται (sic) καὶ ἀρράβωνιάζεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς... Λέγει ἐκ γ'. Καὶ δίδει τῷ μὲν ἀνδρὶ τὸ χρυσοῦν καὶ τῇ γυναικὶ τὸ ἀργυροῦν, ὁμοίως καὶ ἄρτους δύο, καὶ ἀλάσσου γ', εἶτα λέγει ὁ ἱερεὺς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Πάτερ ἀγαθὲ καὶ φιλόνηρωπε, τὸν ἀρράβωνα τοῦτον ἰσχυρόν καὶ βέβαιον διατήρησον... См. вшше стр. 460, 470. Λέγει γ'. Καὶ εὐθὺς τὴν συναπτὴν· Ἐν εἰρήνῃ... Ἐπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ἐπὲρ τῆς εἰρήνης... Ἐπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ἐπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὰ μνηστρα...

Ἵπὲρ τῶν νῦν μνηστευομένων... Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν χαρίσεται αὐτοῖς σοφρωσύνην καὶ μακροημέρευσιν, τὴν εἰς ἀλλήλους ἀγάπην.. Ἵπὲρ τοῦ δωρηθῆναι αὐτοῖς ἀκατάγνωστον διαγωγὴν... Ἵπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα καὶ τῆς δούλης τοῦ Θεοῦ ἢ δεῖνα καὶ τῆς ἐν Θεῷ ἀγάπης καὶ σωτηρίας αὐτῶν.. Ἵπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Τῆς παναγίας... Ὅτι πρέπει. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεὸς ὁ ἄχραντος, ὁ πάσης κτίσεως δημιουργός, ὁ τὴν πλευρὰν τοῦ προπάτορος Ἀδάμ διὰ τῆς σῆς φιλάνθρωπίας εἰς γυναῖκα μεταμορφώσας.. *Goar. p. 463.* Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα φιλάνθρωπε, ὁ ἐν τῇ προφητικῇ φωνῇ ἐνισχύσας ἡμᾶς, ὅτι παρὰ σοῦ ἀρμόζεται ἀνδρὶ γυνή... *См. выше стр. 460.* Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος, ὁ τὰ διηρημένα συναγαγών... *Goar. p. 311.* Εἰρήνη πᾶσιν. Τὰς κεφαλὰς. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν ἐξ ἔθνων προμνηστευσάμενος ἑαυτῷ ἐκκλησίαν... *См. выше стр. 461.* Τὴν τιμωτέραν... Δόξα σοι ὁ Θεὸς ἡμῶν. . καὶ ἀπόλυσις.

Εἰ δὲ βούλονται ἐνταῦθα στεφανωθῆναι, εἰσέρχονται εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ μετὰ θυριατοῦ καὶ λαμπάδων, λέγων μετὰ ἄσματος τὸν ψαλμὸν τοῦτον· Μακάριοι πάντες οἱ φοβούμενοι... Καὶ ἐλθόντες ἔμπροσθεν τῶν θυρῶν, ἀπόκεινται δὲ ἐν τῇ ἀγίᾳ τραπέζῃ στέφανοι δύο καὶ ποτήριον ὕαλου πλήρες οἴνου, ἔχων προηγιασμένον καὶ ἅγιον ποτήριον. Εἶτα λέγει· Εὐλόγημένη ἡ βασιλεία... Ἐν εἰρήνῃ κ. τ. λ. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ ἱερεὺς ἐπεύχεται· Ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος, ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον καὶ ἐκ τῆς πλευρᾶς αὐτοῦ ἀνοικοδομήσας γυναῖκα... *См. выше стр. 461.* Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Εὐλογητὸς εἶ, Δέσποτα παντοκράτορ, ὁ τῆς ζωῆς ἀρχηγός καὶ τῶν αἰώνιων ἀγαθῶν δοτήρ... *См. выше стр. 461.* Καὶ παραδίδει ἀλλήλοις τὰς δεξιὰς χεῖρας, λέγων· Παράλαβε Μαρίαν τὴν γυναῖκά σου. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῶν ἀπάντων Πατήρ, χεῖρα πρὸς χεῖρα διδούς... *См. выше стр. 462.* Καὶ ἄρας τὰ στέφανα, ὁ ἱερεὺς στέφει ταῦτα ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, λέγων· Δόξη καὶ τιμὴ ἑστεφάνωσας αὐτούς... λέγει ἐκ γ', καὶ στέφει τὸν νεόνυμφον, ὁμοίως καὶ εἰς τὴν νέμφην γ', καὶ κρατῶν αὐτοὺς ὁ ἀνάδοχος, λέγει ὁ ἱερεὺς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ δόξη καὶ τιμὴ στεφανώσας τοὺς ἀγίους σου, Αὐτὸς πρᾶσχος καὶ τοῖς δούλοις σου... *См. выше стр. 463.* Εἰρήνη πᾶσιν. Τὰς κεφαλὰς. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου... *См. выше стр. 463.* Πλέξας διὰ πετάσματος ἀγίου σου, ἐπίθεος ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν στέφανον ἐκ λίθου τιμίου, καὶ ὡσεὶ ἐλαία κατάκαρπος, καὶ ὡσεὶ ἄμπελος εὐθηνοῦσα ἐν ταῖς κλίτεσιν αὐτῆς, οἱ υἱοὶ αὐτῶν νεόφυτα ἐλαιῶν κύκλω τῆς τραπέζης αὐτῶν, δὸς αὐτοῖς ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀπὸ τῆς πιότητος τῆς γῆς

πρεσβείαις τῆς παναχράντου σου Μητρὸς καὶ πάντων σου τῶν ἁγίων.
 Ἄμην. Ὅτι ἅγιον ὑπάρχει τὸ ὄνομά σου, τοῦ Πατρὸς... Τοῦ Κυρίου
 δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεός, ὁ ἐν τῇ σωτηριώδει σου οἰκονομία καταξιώσας
 ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας... *Goar* p. 318. Апостолъ къ Ефесеямъ,
 евангеліе отъ Іоанна, что вышѣ. Конецъ апостола: ἡ δὲ γυνὴ ἵνα
 φοβῆται καὶ τιμᾷ τὸν ἄνδρα· τοῦτο γὰρ ἐστὶ δίκαιον καὶ εὐπρόσδεκτον
 ἐνώπιον Κυρίου καὶ ἀγγέλων Θεοῦ. Послѣ сугубой ектеній, Τοῦ Κυ-
 ρίου δεηθῶμεν. Ἐπικαλούμεθά σε, Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, παντοκράτορ,
 σὲ ἐπικαλοῦμαι τὸν μόνον ἀγαθὸν καὶ φιλόνητον, τὸν στερεωτὴν καὶ
 ἀρχηγὸν τῆς σωφροσύνης... *См. выше стр. 464.* Просительная екте-
 ния, Καὶ καταξίωσον ἡμᾶς... τὸ Πάτερ ἡμῶν. Ὅτι σοῦ ἐστίν. Εἰρήνην
 πᾶσιν. Γὰρ κεφαλᾶς... Εὐχὴ τοῦ ποτηρίου μυστικῶς· Ὁ Θεός, ὁ τὰ
 πάντα ποιήσας τῇ ἰσχυί σου... *Goar* p. 319. Εἶτα μεταλαμβάνει αὐτούς,
 φαλλόντων κοινωνικόν· Γεύσασθε καὶ ἴδετε... ἕτερον Ποτήριον σωτηρίου ..
 Λέγει ὁ ἱερεὺς· Ζήσονται εἰς αἰῶνα αἰῶνος, οἱ νεόνυμφοι, καὶ ἡ ἁγία
 Τριάς ὑμᾶς ἀχωρίστους διαφυλάξει. Καὶ εὐθὺς κρατοῦσιν οἱ παρανούμφοι
 τὰ στέφανα, καὶ λέγει ὁ ἱερεὺς· Ἀδελφοί, χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε...
См. выше стр. 465. Καὶ αὐτοὺς γυρίζουν γ', καὶ γίνεται εἰσόδος μετὰ
 τῶν νεονύμφων καὶ παρανούμφων, φαλλόντων τροπάρια, ἦχος βαρὺς·
 Ἄγιοι μάρτυρες... Δόξα σοι, Χριστέ ὁ Θεός... ἦχος πλ. δ'. Ἐπὶ σοὶ χαίρει,
 κεχαριτωμένη... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ παραγε-
 νόμενος ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας... *См. выше стр. 742.*

л. 46. Εὐχὴ παστοῦ δεήσεων τῶν στεφάνων. Τοῦ Κυρίου δεη-
 θῶμεν. Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ καταξιώσας τοὺς δούλους σου εἰς νυμ-
 φῶνα συνεισελεθεῖν... *См. выше стр. 465.* Καὶ ἄρας τὰ στέφανα, δένει
 αὐτὰ εἰς τὸν παστόν, καὶ δίδει αὐτῶν (sic) καὶ μέλι τετρακάριον. Καὶ
 ὅταν πληρωθῶσιν ἡμέραι η', ἀπέρχεται πάλιν ὁ ἱερεὺς εἰς τὸν παστόν,
 καὶ ποιεῖ εὐλογητόν, καὶ λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην εἰς λύσιν τῶν στεφά-
 νων. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ τοῦ ἐνιαυτοῦ στέ-
 φανον εὐλόγησας... *Goar* p. 325. Νυμφῶνα καταντήσαντες οἱ δοῦλοι
 σου, φιλόνητοπε... *Ibid.* Καὶ εἰσέρχονται οἱ γονεῖς καὶ ἀσπάζονται αὐ-
 τοὺς καὶ εὐχονται οὕτως· Δώη σας ὁ Κύριος, παιδιά μου, ἀπὸ τῆς
 δρόσου τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀπὸ τῆς πίστεως τῆς γῆς, καὶ πλήθος σίτου,
 οἴνου καὶ ἐλαίου καὶ ἀπὸ παντὸς ἀγαθοῦ. Ἐλέησον ἡμᾶς ὁ Θεός Ἐπι
 δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους, ζωῆς... Εἶτα λέγει· Δόξα σοι, ὁ Θεός... Καὶ ἀπό-
 λυσις· Ὁ εὐλόγησας τὸν γάμον...

л. 47. Молитвы на различные случаи.

л. 60. Ἀκολουθία εἰς ἀδελφοποίησιν.

л. 62. Чтенія изъ Апостола и Евангелія.

л. 84 об. Τάξις, λεγομένη εἰς μνημόσυνον καὶ εἰς κόλλυβα.

л. 87 об. Ἀπολοτικά καὶ κοντάκια.

л. 96 об. Τῆ ἁγία καὶ μεγάλη κυριακῆ τοῦ Πάσχα. Служба пасхальной литургіи.

л. 97. Служба литургіи Пятидесятницы.

л. 99. Εἰς γοναϊκας μάρτυρας. Евангеліе и апостоли.

л. 99 об. Εὐχὴ εἰς ἄγραν ἰχθύων.

л. 100. Слово Златоуста на утрени Пасхи. Не окончено.

CXXI. № 435. Служебникъ, рукопись Аѳоно-Пантелеимоновскаго монастыря въ 16 долю листа, 68 листовъ, писана скорописью конца XVI вѣка. Въ концѣ рукописи читаемъ слѣдующую приписку позднѣйшей руки: Τὸ παρὸν βιβλίον εἶναι αἱ τρεῖς λειτουργίαι Ἰωάννου τοῦ Χρυσσοστόμου, τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, καὶ ἡ προηγιασμένη, ὑπάρχει γοῦν τῆς καθ' ἡμᾶς μονῆς τῆς κυρίας ἡμῶν Πορτιανῆσσης, ἐδόθη γοῦν παρ' ἐμοῦ, Γερμανοῦ ἱερομονάχου καὶ ἡγουμένου ἐν τῷ μονοδρίῳ τοῦ Μαγουλά εἰς καιρὸν, ἵνα πορευθῶσιν οἱ ἐκεῖσε μοναχοί, ὃ τε Δανιήλ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ. καὶ τὰ ἱερά καὶ ποτήριον μετὰ πάσης τῆς οἰκονομίας αὐτῶν ἄνευ καθιερώσεως, μενέτωσαν δὲ ταῦτα εἰς τὴν ἐξουσίαν τὴν ἡμετέραν ἀδαλωβήτητα καὶ μὴ κοριευόμενα ὑπ' αὐτῶν, μηδὲ ἐχέτω τις ἐξουσίαν αὐτῶν εἰς αὐτὰ παράπαν.

л. 1 об. Ὁ πάντα τελεσορήσας τῷ λόγῳ σου, Κύριε. Goar pag. 524.

л. 3. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσσοστόμου.

л. 16. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου. Въ чинѣ противъ прошеній великой ектеньи: Ὑπὲρ τῶν εὐσεβεστάτων καὶ θεοφυλάκτων... и Ὑπὲρ τοῦ συμπολεμησαι замѣчево: οὐ γίνεται νῦν (л. 16 об.).

л. 37. Εἰδησις τῆς θείας λειτουργίας προηγιασμένων. См. выше стр. 394.

л. 38 об. Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων. Goar. pag. 163—168.

л. 48. Τοῦ μακαριωτάτου καὶ ἁγιωτάτου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ῥώμης, καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κὺρ Φιλοθέου διάταξις τῆς θείας λειτουργίας, ἐν ἧ καὶ τὰ διακονικά. Особенности этого чина указаны проф. Н. Θ. Красносельцевымъ въ книгѣ:

„Материалы для истории чинопоследования литургіи св. I. Златоустаго“ стр. 36—37 въ примѣчаніяхъ.

л. 61. Ἐτέρᾳ διατάξει τῆς θείας λειτουργίας τῶν προηγιασμένων.

Μετὰ τὸ Μνήσθητι ἡμῶν, Κύριε, ψαλλομένου τοῦ Χορὸς ἐπουράνιος, ἐνούμενοι ὁ ἱερεὺς καὶ ὁ διάκονος, ποιῶσι τῷ ἡγουμένῳ μετάνοιαν ἢ εἰς τὸ στατίδιον αὐτοῦ, καὶ οὕτω ποιῶσιν εἰς τὸ μέσον μετανοίας τρεῖς καὶ εἰς τοὺς χοροὺς ἀνά μίαν, καὶ εἰσερχόμενοι εἰς τὸ ἱερατεῖον, ἐνδύονται τὰ συνήθη, εὐλογῆσαντος τοῦ ἱερέως, λέγοντες καὶ τὰ κατὰ συνήθειαν, καὶ ἐρχόμενοι ἔμπροσθεν τῆς ἁγίας τραπέζης, ποιῶσιν ἔναρξιν ἕως τὸ Δόξα ἐν ὑψίστοις, ποιῶνται καὶ μετανοίας τρεῖς, καὶ ἀσπάζονται καὶ τὸ ἄγιον εὐαγγέλιον καὶ τὴν ἁγίαν τράπεζαν, ὡς δηλονότι ὀπισθεν, καὶ τὸ καιρὸς τοῦ ποιῆσαι καὶ τὰ ἄλλα, καὶ ἰστάμενοι περιμένουσιν ἕως οὗ πληρωθῶσιν αἱ μετάνοιαι, καὶ ἐξερχόμενος εἰς τὸν συνήθη τόπον ὁ διάκονος καὶ ποιῶν μετανοίας τρεῖς, ἐκφωνεῖ· Εὐλόγησον, δέσποτα. Ὁ ἱερεὺς· Εὐλογητὸς ὁ Θεός... Καὶ τοῦ λυχνικοῦ ψαλλομένου, ὁ ἱερεὺς λέγει τὰς εὐχὰς τοῦ λυχνικοῦ, καὶ οὕτως ἀρχεται ὁ διάκονος· Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν κ. τ. λ. Ὁ ἱερεὺς ἐκφωνῆσις· Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα. Καὶ λεγομένου τοῦ Ψαλτηρίου, ὁ ἱερεὺς καὶ ὁ διάκονος ἀπέρχονται εἰς τὴν πρόθεσιν, καὶ ποιήσαντες προσκυνήματα τρία, ὁ μὲν ἱερεὺς, ἀψάμενος τοῦ ἁγίου ἄρτου τοῖς δυοῖν δακτύλοις, τίθησιν αὐτὸν εἰς τὸν δίσκον. Ὁ δὲ διάκονος ἐγχέει τῷ ποτηρίῳ ἐκ τοῦ οἴνου καὶ τοῦ ὕδατος, δεξιόμενος πρότερον ἐπ' αὐτὰ εὐλογήσεις, καὶ οὕτω, λαβὼν τὸ θυμιατὸν καὶ θυμιάμα θείν, αἰτεῖ εὐλόγησιν, ὁ δὲ ἱερεὺς λέγει εὐχὴν τοῦ θυμιάματος, εὐλογῶν αὐτό. Καὶ οὕτως, καλύψας αὐτὰ συνήθως, μηδὲν ἐπιλέγων, καὶ θυμιάσας ἐπάνω αὐτῶν, ἀπέρχεται, καὶ ὅτε πληρωθῇ ἡ πρώτη δόξα, λέγει· Ἐτι καὶ ἔτι. *Goar. p. 163.* Καὶ μετὰ τὴν τρίτην δόξαν ὁ διάκονος τὰ αὐτά, ὁ ἱερεὺς· Ὅτι εὐλόγηται καὶ δεδοξάται, καὶ αὔθις· Εἰρήνη πᾶσιν. Καὶ ψαλλομένου τοῦ Κύριε ἐκέκραξ, ὁ ἱερεὺς θυμιά τὴν ἁγίαν τράπεζαν, τὸ ἱερατεῖον καὶ τὸ διακονικόν, εἶτα λαμβάνει ὁ διάκονος τὸ θυμιατὸν καὶ θυμιά συνήθως. Ὅτε δὲ ἔλθῃ τὸ Δόξα καὶ νῦν, εἰσοδεύουσι μετὰ τοῦ θυμιατοῦ, εἰ δὲ ἐν εἰπεῖν εὐαγγέλιον, ὡς τοῦ Προδρόμου, τῶν ἁγίων μ' καὶ τῶν τριῶν τῆς μεγάλης ἐβδόμαδος ἡμερῶν, εἰσοδεύουσι μετὰ τοῦ εὐαγγελίου. Καὶ ὅτε εἰσέλθωσιν, ὁ διάκονος λέγει· Πρόσχωμεν. Ὁ ἱερεὺς· Εἰρήνη πᾶσιν. Ὁ διάκονος· Σοφία. Ὁ ἀναγνώστης τὰ προκείμενα, ὁ διάκονος αὔθις· Σοφία. Ὁ ἀναγνώστης τὴν ἐπιγραφὴν ἕως τὸ Γενέσεως τὸ ἀναγνώσμα. Ὁ διάκονος· Πρόσχωμεν. Καὶ τῶν ἁγίων θυρῶν ἀνεψφγμένων οὐσῶν, ἵσταται ἔμπροσθεν τῆς ἁγίας τραπέζης τὸ μκνουάλιον μετὰ τοῦ θυμιατοῦ, καὶ πληρωθέντος τοῦ ἀναγνώσματος,

λέγει ὁ διάκονος· Κελεύσατε. Ὁ ἀναγνώστης τὰ προκείμενα. Ὁ διάκονος· Σοφία ὀρθοί. Καὶ ὁ ἱερεὺς, προλαβὼν καὶ κρατήσας ἀμφοτέρας χεραὶ τὸ μαγουάλιον μετὰ τοῦ θυμιατοῦ, καὶ χαράττων σταυρόν, λέγει· Φῶς Χριστοῦ φαίνει πᾶσιν. Ὁ ἀναγνώστης ἐπιγραφὴν τοῦ δευτέρου ἀναγνώσματος. Ὁ διάκονος· Πρόσχωμεν. Καὶ μετατίθεται μαγουάλιον μετὰ τοῦ θυμιατοῦ, κλειομένων τῶν ἁγίων θυρῶν. Ὅτε δὲ πληρωθῆ τὸ ἀναγνώσμα, λέγει ὁ ἱερεὺς· Εἰρήνη σοι. Ὁ διάκονος· Σοφία, πρόσχωμεν. Καὶ φαλλομένου τοῦ Κατευθυνθήτω, κλίνουσι καὶ αὐτοὶ καὶ ἀνίστανται ἔμπροσθεν τῆς ἁγίας τραπέζης, ὡς ἐστὶ συνήθες, εἰς δὲ τὸ τελευταῖον σπουδαιότερον βάλλουσι μὲν αὐτοὶ τὰς τρεῖς μετανοίας. Καὶ μετατίθησιν ὁ διάκονος τὸ εὐαγγέλιον, καὶ λαβὼν εὐλογία, ἐξέρχεται, λέγων· Εἴπωμεν πάντες. Εἰ δὲ ἔχει ἀπόστολον καὶ εὐαγγέλιον, ὡς τοῦ Προδρόμου καὶ τῶν ἁγίων μ', μετὰ τὸ Κατευθυνθήτω λέγει ὁ διάκονος· Πρόσχωμεν. Ὁ ἱερεὺς· Εἰρήνη πᾶσιν. Ὁ διάκονος· Σοφία. Ὁ ἀναγνώστης· Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ. Ὁ διάκονος· Σοφία. Ὁ ἀναγνώστης τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ ἀποστόλου. Ὁ διάκονος· Πρόσχωμεν. Καὶ πληρωθέντος τοῦ ἀποστόλου, λέγει ὁ ἱερεὺς· Εἰρήνη σοι. Ὁ διάκονος· Σοφία. Ὁ ἀναγνώστης· Ἀλληλούια, Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ. Ὁ διάκονος· Πρόσχωμεν. Ἐν ὧσφ δὲ λέγεται ὁ ἀπόστολος, θυμιατῶ συνήθως ὁ διάκονος, καὶ φαλλομένου τοῦ Ἀλληλούια, αἰτεῖ συνήθως τὴν εὐχὴν ὁ διάκονος καὶ ἐξέρχεται, καὶ τοῦ ἱερέως εἰπόντος· Σοφία ὀρθοί ἀκούσωμεν. Ὁ διάκονος· Ἐκ τοῦ κατὰ τὸν δεῖνα ἁγίου εὐαγγελίου τὸ ἀναγνώσμα. Ὁ ἱερεὺς· Πρόσχωμεν. Καὶ πληρωθέντος τοῦ εὐαγγελίου, λέγει ὁ διάκονος· Εἴπωμεν πάντες... Εἰ δὲ ἔνι μόνον εὐαγγέλιον, ὅσον ἐν ταῖς τρισὶ τῆς μεγάλης ἑβδομάδος ἡμέραις, ἔτι φαλλομένου τοῦ Κατευθυνθήτω, αἰτεῖ ὁ διάκονος τὴν εὐχὴν, καὶ πληρουμένου τοῦ τελευταίου, ἐξέρχεται καὶ λέγει τὸ εὐαγγέλιον, καὶ οὕτως ἄρχεται· Εἴπωμεν πάντες κ. τ. λ. *Goar. p. 164—165.* (Ἡ μεγάλη εἴσοδος). Καὶ εἰσελθόντος τοῦ διακόνου καὶ θυμιάσαντος, ἐνούμενοι, λέγουσι τὸ Νῦν αἱ δυνάμεις, προσκυνοῦνται τρεῖς, καὶ εἰσοδεύουσι, λέγοντες τὸ Μνησθεῖν πάντων ὑμῶν. Καὶ εἰσελθόντες καὶ ἀποθέμενοι τὰ ἅγια, περικαλύπτει μετὰ τοῦ ἀέρος αὐτά, μηδὲν ἐπιλέγων, καὶ χαλῶν τὸ φελώνιον, οὕτως αἰτεῖ παρὰ τοῦ διακόνου τὴν εὐχὴν, ἦν καὶ αὐτὸς αὐτῷ παρέχων, συνήθως λέγων· Πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται. Καὶ ὁ διάκονος· Μνησθεῖ μοι, δέσποτα ἅγιε. Καὶ ὁ ἱερεὺς· Μνησθεῖ σου, ποιῶντες καὶ τὰς τρεῖς μετανοίας. Εἴτα ἐξελθὼν, ὁ διάκονος λέγει· Πληρώσωμεν τὴν εὐχὴν. *Goar. p. 166—167.* Καὶ ὁ ἱερεὺς, ἔτι κεκαλυμμένων ὄντων τῶν ἁγίων, εἰσάγει ἡμέρα τὴν δεξιὰν αὐτοῦ χεῖρα, καὶ ἀπτόμενος τοῦ ἁγίου ἄρτου τοῖς δεσὶ δακτύλοις καὶ ὑφῶν αὐτόν, φωνοῦντος ἔξωθεν τοῦ διακόνου· Πρόσχωμεν. Ἐκφωνήσας· Τὰ προηγιασμένα

ἅγια τοῖς ἁγίοις. Ὁφείλει ὑφουῶσαι ὁ ἅγιος ἄρτος ἐνταῦθα, ὡς ἡρμηνευται, μὴ μέντοι ὑφωθῆις ἐν τῇ τελείᾳ, εἰ δὲ ὑφώθη, οὐχ ὑφουῶται, πλὴν ἄπτεται τοῖς δυοῖν δακτύλοις, καὶ οὕτως αἶρει τὸν ἀέρα, τὸν ἀστερίσκον, καὶ τοῦ διακόνου εἰπόντος· Μέλισσον, δέσποτα. Ὁ ἱερεὺς λέγει· Μελίζετα καὶ διαμερίζετα. Καὶ ἐμβαλόντος τοῦ ἱερέως τὴν μερίδα τῷ ἁγίῳ ποτηρίῳ, λέγει ὁ διάκονος· Εὐλόγησον, δέσποτα. Ὁ ἱερεὺς· Εὐλογητός ὁ Θεός. На этомъ чинѣ обрывается. Не достаеѣт конца.

л. 65—67. Два чтенія изъ Апостола и три чтенія изъ Евангелія.

СХХII. № 208. Λειτουργία καὶ εὐχολόγιον, рукопись Λεονο-Εσφαιγменскоῦ библиотеки въ 16 долю листа, 296 листовъ, писана мелкою, но четкою скорописью XVI в.

л. 1. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πτῆρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

л. 15. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου.

л. 32 об. Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων. См. выше стр. 270.

л. 41. Молитвы вечернія. См. выше стр. 274. Не достаеѣтначала первой молитвы.

л. 45 об. Εὐχαὶ ἐωθιναί. Молитвъ одинадцать. Goar. pag. 39—42. Опущена 11 молитва.

л. 54 об. Εὐχὴ εἰς γυναῖκα, ὅταν ἀποβάλλεται. Goar pag. 271.

л. 56. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ. См. выше стр. 778—779, съ тою разницею, что предъ каждою стихирою положены прииѣвы соотвѣтственно содержанию стихирь.

л. 64 об. Τάξις, γινομένη ἐπὶ θεμελίῳ οἴκου.

Παραγίνεται ὁ ἀρχιερεὺς ἢ ἱερεὺς καὶ ποιεῖ εὐλογητόν, καὶ λεγομένου Τρισαγίου, αὐτὸς θυμιᾷ, μετὰ δὲ τὸ Πάτερ ἡμῶν, ἐκφωνεῖ· Ὅτι σοῦ ἐστί, καὶ λέγονται τροπάρια, εἴτε θεοτοκία, εἴτε κατανοητικά, οἷα βούλοισί τις, ἢ τῆς τοχούσης ἑορτῆς, καὶ μετὰ ταῦτα λέγει ὁ ἱερεὺς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Καὶ λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην· Ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν ἐν συνέσει... Goar. pag. 483. Εἶτα λέγει· Ἐλέησον ἡμᾶς... Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους, ζωῆς... Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλόανθρωπος Θεός..., εἶτα Δόξα καὶ νῦν, καὶ ἀπολύει.

л. 65 об. Εὐχὴ ἐπὶ εὐλογίᾳ οἴκου.

Γίνεται καὶ ἐνταῦθα ἡ προγραφείσα ἀκολουθία, εἶτα ἡ εὐχὴ· Ὁ

Θεός ὁ Σωτήρ ἡμῶν, ὁ καταξιώσας ὑπὸ τὴν σικηνὴν τοῦ Ζακχέου εἰσελθεῖν... Goar. pag. 484. Εἶτα μνημονεύει αὐτοὺς καὶ ἀπολύει.

λ. 66. Εὐχὴ ἐπὶ οἴκῳ κατεργαζομένῳ.

Ποιεῖ καὶ ἐνταῦθα ὁ ἱερεὺς ὁμοίως, ὡς προεγράφη, εἶτα τὴν εὐχὴν Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ ἐπάνω πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας, ὁ μέγας καὶ φοβερός ἐπὶ πάντας τοὺς περι κύλῳ σου, ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν ἐν ἰσχύϊ σου, καὶ κατορθώσας τὴν οἰκουμένην ἐν σοφίᾳ σου, ὁ πύλας συντρίφας χαλκᾶς καὶ μοχλοὺς σιδηροὺς συνθλάσας, ὁ τὸν ἰσχυρὸν δῆσας καὶ τὰ σκευῆ αὐτοῦ διαρπάσας, ὁ τὸν δράκοντα τὸν μέγαν, τὸν σκολιόν, τῷ ἀγκίστρῳ τῆς ἐνανθρωπήσεως ἐλύσας καὶ δεσμοῖς αὐτὸν ζόφου πεδήσας, αὐτός, Κύριε, ἡ ἀσφάλεια τῶν εἰς σὲ ἐλπίζόντων, τὸ ὀχυρὸν τεῖχος τῶν ἐπὶ σοὶ πεποιθότων, ἀπέλασον πᾶσαν διαβολικὴν ἐνέργειαν, πᾶσαν σατανικὴν ἔφοδον, πᾶσαν ἐπιβουλὴν ἐναντίας καὶ ἀντικειμένης δυνάμεως ἀπὸ τῆς οἰκίας ταύτης καὶ τῶν ἐν αὐτῇ κατοικούντων, τὴν σημείωσιν τοῦ φοβεροῦ σου τροπαίου κατὰ δαιμόνων, τὸν σταυρὸν, φορούντων καὶ τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον ἐπικεκλημένων. Ναί, Κύριε, ὁ τὸν λεγεῶνα τῶν δαιμόνων ἀποδιώξας, ὁ τῷ ἀκαθάρτῳ πνεύματι τὴν ἐκ τοῦ κωφοῦ καὶ ἀλάλου ἀνεπιστρόφως ἔξοδον ἐπιτάξας, ὁ φήσας τοὺς ἐπεγνωκότας σε πατεῖν ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ, αὐτὸς ἀνωτέρους πάσης ἐπιβουλῆς τοὺς ἐν τῷδε τῷ οἴκῳ διατήρησον, ρύόμενος ἀπὸ φόβου νυκτερινοῦ, ἀπὸ συμπτώματος καὶ δαιμονίου μεσημβρινοῦ, ἵνα τῆς σῆς ἀπολαύοντες οἱ δοῦλοι σου ἀσφαλείας, φάλλωμεν ὁμοφώνως τὸ Κύριος ἡμῶν βοηθός καὶ οὐ φοβηθησόμεθα, τί ποιήσει ἡμῖν ἄνθρωπος, καὶ οὐ φοβηθησόμεθα κακά. Ὅτι σὺ μεθ' ἡμῶν εἶ, ὁ Θεός, ὁ κραταῖός καὶ αἰώνιος, καὶ σοῦ μόνου ἐστὶ ἡ δόξα... εἶτα μνημονεύει αὐτοὺς καὶ ἀπολύει.

λ. 67. Εὐχὴ λεγομένη εἰς τὸν σπόρον.

Δέσποτα Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ ἐκ τῆς ἀσπόρου ἀρούρας καὶ τῆς χώρας τῆς μὴ δεξαμένης σπορὰν βλαστήσας, τῆς ἀειπαρθένου¹⁾ καὶ Θεοτόκου Μαρίας, ὁ τοὺς ἁγίους σου μαθητάς καὶ ἀποστόλους πέμψας εἰς τὴν οἰκουμένην²⁾ σπεῖραι τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, ὁ ἐπαυξήσας καὶ

1) Ркп. № 973 Син. библ. Нѣтъ упоминанія о Богоматери. 2) Εἰς τὸν κόσμον σπεῖραι τὸν σπόρον τῆς γεωργίας καὶ ἐπαυξήσας καὶ πληθύνας τὰ ὄφρα τοῦ Ἰωσήφ, καὶ εὐλόγησας τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ, εὐλόγησεν καὶ τὸ σπέρμα τοῦ δοῦλου σου τοῦδε, καὶ πληθύνον καὶ αὔξησον τὴν γεωργίαν αὐτοῦ καὶ τὸν σπορὸν αὐτοῦ, ἵνα χορτάσῃ δυνατοὺς καὶ ἀδυνατούς, πλουσίους καὶ πένητας, ἱερεῖς καὶ μοναχοὺς, ἵνα χορταζόμενοι, σοὶ δόξαν ἀναπέμπωσιν. Ὅτι πρέπει σοὶ πᾶσα δόξα...

πλεονάσας τὸν σπόρον τῆς γεωργίας αὐτῶν, ὁ εἰπὼν πᾶσι τοῖς ὑπὸ τοῦ σοῦ προστάγματος ἀνατείλασιν ἐπὶ τῆς γῆς· ἀυξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, ὃ τὴν ἑκατοστέουσαν κριθὴν τοῦ Ἰσαὰκ εὐλόγησας καὶ τὰ ὄρεϊα Ἰωσήφ πλατύνας, Αὐτοῖ, Κύριε, εὐλόγησον τὸν καταβαλλόμενον τῇ γῇ σπόρον τοῦ δούλου σου τοῦδε, καὶ δὸς αὐτῷ τὴν μεγάλην σου εὐλογίαν, ἵνα χορτάσῃ πένητας καὶ ξένους, δυνατοὺς τε καὶ ἀδυνατοὺς, ὅπως χορταζόμενοι, σοὶ δόξαν ἀναπέμπωμεν σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι νῦν καὶ αἰεί.

λ. 67 οβ. Τάξις, γινομένη εἰς χωράφιον ἢ εἰς ἀμπελῶνα, ἢ εἰς κῆπον, εἰ συμβῆ βλάβεσθαι ὑπὸ ἐρπετῶν ἢ ἄλλης βλάβης. Goar p. 554—556. Молитвы мученика Трифона нѣтъ.

λ. 69. Εὐχὴ εἰς ἄλωνα θέρους, καρπῶν πεπληρωμένην.

Πηγὴ τῶν ἀγαθῶν, Δέσποτα παμβασιλεῦ, καὶ εὐεργέτα τῶν σῶν ποιημάτων... Goar. p. 523.

— Εὐχὴ εἰς τὸ φυτεῦσαι ἀμπελῶνα.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, σὺ εἶ ἡ ἀμπελος ἡ ἀληθινή, καὶ ὁ Πατὴρ σου ὁ γεωργός ἐστι. Goar p. 551.

λ. 70. Εὐχὴ ἐπὶ τῇ τῶν σταφυλῶν εὐλογίᾳ.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πρὶν μὲν τὴν γῆν τοῖς ἀνθεσι καλλωπίσας καὶ καρποφορίᾳ φυτῶν ἅπαν τὸ ταύτης πρόσωπον ὠραίσας, ἄρτι δὲ διὰ τῆς τῶν στοιχείων τετρακτύος τῆς γῆς, φημί καὶ τῶν σταγόνων τοῦ ὕετοῦ, τῆς τε τοῦ ἀέρος εὐχρασίας, καὶ τῆς θερμότητος τοῦ ἡλίου, τούτους πεπείρους γενέσθαι εὐδοκήσας, εὐλόγησον καὶ τὰς σταφυλάς ταύτας τῇ σῇ ἀγαθότητι, ὅπως ὧσιν ἡμῖν εἰς εὐφροσύνην καὶ εὐχαριστίαν τῆς ἀπειρου ἰσχύος τοῦ κράτους σου, καὶ δι' αὐτῶν προσφέρωμέν σοι δῶρα εἰς ἰλασμόν τῶν ἡμετέρων ἀμαρτιῶν διὰ τοῦ ἱεροῦ καὶ ζωοποιῦ καὶ ἀγίου σώματος καὶ αἵματος τοῦ Χριστοῦ σου, μεθ' οὗ εὐλογητὸς εἶ ἐν τῷ παναγίῳ Πνεύματι.

λ. 71. Εὐχὴ εἰς τρύγην ἀμπέλου. Goar. p. 552.

λ. 71 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ εὐλογίᾳ οἴνου. Goar. p. 553.

λ. 72. Εὐχὴ εἰς εὐλογίαν ἐλαίου.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τοῖς ἐν τῇ κιβωτῷ τοῦ Νῶε περιστερὰν ἀποστείλας, κάρφος ἐλαίας ἔχουσαν ἐπὶ τοῦ στόματος, καταλλαγῆς σύμβολον, σωτηρίας τε τῆς ἀπὸ τοῦ κατακλισμοῦ καὶ τὸ τῆς χάριτος μυστήριον δι' ἐκείνων προτυπώσας, ὁ καὶ τῆς ἐλαίας τὸν καρπὸν εἰς ἀποπλήρωσιν τῶν ἀγίων σου μυστηρίων χορηγήσας, ὁ δι' αὐτοὺς καὶ τοὺς ἐν νόμῳ Πνεύματος ἀγίου πληρώσας καὶ τοὺς ἐν τῇ χάριτι τελειῶν,

αὐτὸς εὐλόγησον καὶ τοῦτο τὸ ἔλαιον τῇ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ καὶ ἐπιφοιτήσει τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος, ὥστε γενέσθαι αὐτὸ χρίσμα ἀφθαρσίας, ὄπλον δικαιοσύνης, ἀνακαινισμόν ψυχῆς καὶ σώματος, πάσης διαβολικῆς ἐνεργείας ἀποτρόπαιον, εἰς ἀπαλλαγὴν καὶ κάθαρσιν πάντων τῶν χρησιμῶν πίστει, ἧ καὶ μεταλαμβάνόντων ἐξ αὐτοῦ, εἰς δόξαν σὴν καὶ τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ καὶ τοῦ ζωοποιοῦ σου Πνεύματος...

л. 72 об. Εὐχὴ εἰς τὸ θέρος. Goar. p. 524.

л. 73. Εὐχὴ ἐπὶ ὀρύξει φρέατος. Goar p. 550.

л. 73 об. Εὐχὴ ἐπὶ μιανοῦ τινος, ἐμπροσθέντος εἰς φρέαρ. Χρῆ πρῶτον ἀντλήσαι ἐκ τοῦ φρέατος κάδους μ' καὶ ἐκχέειν, εἶτα βαλεῖν ὕδωρ τῶν ἁγίων Θεοφανῶν σταυροειδῶς ἐκ γ', φάλλοντα Τρισάγιον καὶ τὸν Ν', ἅψαι τε καὶ κηροῦς καὶ θυμιάσαι περίεξ, καὶ οὕτως ἐπεύξασθαι. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ δοὺς ἐξουσίαν καὶ ἐντολὴν τοῖς δούλοις σου, τοῖς προφήταις καὶ ἀποστόλοις, ἐν τῷ λόγῳ σου καθαρίζειν πάντα μολυσμὸν καὶ πᾶν ἀκάθαρτον, δεόμεθά σου, καθὼς ἐκαθάρισας τὰ ὕδατα ἐν τῇ ἐρήμῳ διὰ Μωσέως τοῦ δούλου σου, καὶ καθὼς ἐγλύκανας τὰ πικρὰ καὶ πονηρὰ ὕδατα δι' Ἐλισσαίου τοῦ προφήτου, καὶ ἠγίασας τὰ ὕδατα τοῦ Ἰορδάνου, καὶ τοῖς διαβήβασί σου εὐλόγησας τὴν θάλασσαν, οὕτω καὶ νῦν εὐλόγησον τὸ ὕδωρ τοῦτο ἐν τῇ δυνάμει τοῦ Πνεύματός σου τοῦ ἁγίου, καὶ δὸς πᾶσι τοῖς ἐξ αὐτοῦ χρωμένοις, εἴ τε διὰ νόσεως, εἴ τε διὰ ἄλλης τινὸς χρείας, ὑγείαν, καθαρισμόν ἀπὸ πνεύματος πονηροῦ, ἀπὸ παντὸς ἀκαθάρτου. Ὅτι ἐλεῆμων καὶ φιάνθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις...

л. 74. Εἰ δὲ ἐν ἐτέρῳ σκευῇ καινῷ ἐμπέσῃ μιανόν, χρῆ αὐτὸ πλύνεσθαι, καὶ βαλλομένου ἁγιάσματος σταυροειδῶς, λέγεσθαι καὶ τὴν εὐχὴν ταύτην. Δέσποτα καρδιογνώστα, ὁ ἐπιστάμενος τὰ ἀπόρρητα. См. выше стр. 468, прим. 1—6.

л. 75. Εἰ δὲ συμβῆ μιανόν τι ἢ ἀκάθαρτον προσφάτως ἐμπροσθεν εἰς τὸ ἀγγεῖον οἴνου ἢ ἐλαίου. Goar. p. 481. После молитвы καὶ ἐπιχέων αὐτῆς τὸ ἁγίασμα τρίτον σταυροειδῶς, ἀπογευέσθω πρῶτον ὁ ἱερεὺς τοῦ οἴνου ἢ τοῦ ἐλαίου. Εἰ δὲ γε συμβῆ τὸ ἐμπροσθὸν κ. τ. λ. Ibidem.

л. 76. Εὐχὴ ἐπὶ μιανοφραγησάντων. Goar. p. 534.

л. 77. Εὐχὴ ἐπὶ ἀνομβρίᾳ. Goar. p. 613.

л. 77 об. Εὐχὴ ἑτέρα τῇ αὐτῇ ὑποθέσει.

Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ἀνάγων νεφέλας ἐξ ἐσχάτου τῆς γῆς... Goar. p. 514.

λ. 78. Εὐχή ἐπὶ ἀποδημούντων.

Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ συνοδεύσας τῷ θεράποντί σου Ἰακώβ, καὶ συνξενητεύσας τῷ δούλῳ σου Ἰωσήφ. См. выше стр. 33.

— Εὐχή, λεγομένη ἐν λιτῇ διὰ φόβον.

Πάλιν σοῦ, Κύριε, τοῦ φιλανθρώπου, μνήμη παιδείας, καὶ πάλιν δούλων ἀχρείων συγχωρήσεως δεήσεις γινωσκόντων. Goar p. 636.

λ. 79. Εὐχή ἐπὶ ἐξομολογουμένων.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῷ Πέτρῳ καὶ τῇ πόρνῃ διὰ δακρῶν ἄφεσιν ἁμαρτιῶν δωρησάμενος. Goar pag. 537.

λ. 79 об. Εὐχή, ἢ λεγομένη ἀφέσιμος.

Ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, συγχωρήσαι σοι, πνευματικόν μου τέκνον. См. выше стр. 781.

λ. 80. Εὐχή ἐπὶ τῶν προπετῶς ὀμνούντων. См. выше стр. 286.

— Εὐχή ἐπὶ τῶν ἀλόγως ὑπὸ τινῶν ἀφοριζομένων ἢ λόγῳ ἑαυτοὺς δεσμευόντων.

Ὁ Θεὸς ὁ φοβερός καὶ δυνατός, ὁ διὰ τοὺς σοὺς οἰκτιρισμοὺς ἐξαποστείλας τὸν μονογενῆ σου Υἱὸν εἰς τὸν κόσμον. Goar. p. 531.

λ. 81. Ἐρώτησις ἐκ τῶν τοῦ ἁγίου Ἀναστασίου τοῦ Συναΐτου Ἐάν τις ὄριση τι ἀγαθόν...

λ. 81 об. Εὐχή ἐπὶ τεθνεῶτι, ἀφορισθέντι ὑπὸ τινος, ὅτε ἐν τῷ βίῳ ὑπῆρχεν, ἀναγινώσκειται δὲ ὑπὸ ἀρχιερέως μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν. Δέσποτα πολυέλεε Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐπὶ τῷ κορυφαίῳ τῶν σῶν μαθητῶν καὶ ἀποστόλων Πέτρῳ... Goar. pag. 546.

λ. 82. Εὐχή ἐπὶ πυρεττόντων.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὰ χρόνια καὶ δεινὰ πάθη λόγῳ μόνῳ θεραπεύσας... Goar pag. 549.

λ. 83. Εὐχή ἐπὶ λογισμῶν αἰσχρῶν. Goar. pag. 536.

λ. 84. Εὐχή, λεγομένη ἐπὶ ἀνοίξει ναοῦ, ἐν ᾧ συνέβη θναεῖν ἄνθρωπον βιαίως, ἢ ζῶον ἄλογον, κατὰ τὸν πάλαι νόμον ἀκάθαρτον, ἢ θαναεῖν, ἢ γεννησαι. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ πολλὴν καὶ ἄφατον ἀγαθότητα... ἀνδροκτόνου διαβόλου ἢ ἀλόγου θανάτῳ ζῶου, ἢ γεννησαι κατὰ τὸν πάλαι σὺν ἁγίῳ νόμον ἀθύτου καὶ ἀκαθάρτου, Αὐτὸς πάλιν... Ὅτι σὺ εἶ ὁ ἁγιασμός ἡμῶν. Goar. pag. 496.

λ. 85. Τάξις, γινομένη ἐπὶ τῶν ἀρνούμενων τὴν πίστιν ἐν γνώσει ἢ ἀγνοίᾳ, ἔπειτα διὰ μετανοίας ἐπιστρεφόντων.

Εἰ μὲν παιδίον συνελήφθη... Goar p. 689. Ἐγγίζοντες δὲ τοῦ πληρώματος τῶν δύο τεσσαρακοστῶν, ἐπὶ ἡμέρας ἑπτὰ δεχέσθωσαν εὐχὰς ἰλαστηρίου, καὶ ἀπὸ τῶν συνευρισκομένων πάντων τὸν ἐξίλασκόμενον

ὕμνον ὑπὲρ αὐτοῦ τῷ ἱερεῖ ποιείτωσαν, ἤγουν λεγέτωσαν ἐκτενῶς τὸ Κύριε ἐλέησον ρ', καὶ ὡς ἀνωτέρω διαταξάμεθα, λουέσθωσαν καὶ χριέσθωσαν μύρω, καὶ λειτουργίας γινόμενης, ἀξιούσθωσαν τῶν ἁγίων μυστηρίων, σχολάζοντες, καθὼς οἱ φωτιζόμενοι, τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ τῇ λειτουργίᾳ τὰς ὁκτὼ ἡμέρας. Εἰ δέ τινες ἀπὸ προαιρέσεως ἠτομολήσαν. Goar. pag. 693, π. 1. Αἱ δὲ ἱλαστήριοι εὐχαί, ἃ ποιεῖ ὁ ἱερεὺς, εἰσὶν αὗται· Δίκαιος εἰ Κύριε, καὶ εὐθεὶς αἱ κρίσεις σου... Goar. p. 689. Εὐχὴ ἐτέρα ἱλαστικῆ· Κύριε, Κύριε, ὁ τῶν πάντων ποιητῆς καὶ Δεσπότης, ἡ πηγὴ τῆς ἀγαθότητος... Goar p. 690.

1. 89. Τάξις, γινόμενη περὶ χριστιανούς μαχαρίσαντας.

Λαμβάνει ἐπιτίμιον, μὴ φαγεῖν κρέας, ἢ ὄψαριον, ἢ τυρόν, ἢ ὄν, ἢ ἔλαιον, καὶ οἶνον μὴ πιεῖν, τρέφεσθαι δὲ ἄρτω καὶ ὕδατι, ἕως ἡμερῶν τεσσαράκοντα, καὶ ποιεῖν καθ' ἑκάστην μετανοίας ἑκατόν, καὶ λέγειν ἐν ἑκάστη τὸ ὁ Θεὸς ἰλάσθητί μοι, καὶ λαμβάνειν τὴν εὐχὴν· Κύριε, Κύριε, ὁ τῶν πάντων. Goar p. 690. Πληρωθεῖσων δὲ τῶν εἰρημένων ἡμερῶν, ἴστησιν αὐτὸν ὁ ἱερεὺς, θλέποντα πρὸς δυσμάς, κάτω τὰς χεῖρας ἔχοντα, καὶ λέγει τρίτον· Ἀποτάσσομαι τῷ σατανᾷ, καὶ πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, καὶ πᾶσι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ, καὶ πάσῃ τῇ λατρείᾳ αὐτοῦ, καὶ πάσῃ τῇ πομπῇ αὐτοῦ· ἀποτάσσομαι καὶ τῷ Μουχομετῷ, καὶ πᾶσι τοῖς δόγμασιν αὐτοῦ, καὶ πάσῃ τῇ αἰρέσει αὐτοῦ· Καὶ ἀποκρίνεται ταῦτα ἐκ τρίτου.

1. 90. Ἀκολουθία εἰς ἀρχάριον ῥασοφοροῦντα. См. выше стр. 276.

1. 91. Ἀκολουθία τοῦ πρώτου σχήματος, ἦτοι τοῦ μανδύου.

Μετὰ τὸ κρουσθῆναι τὸ ξύλον τῆς λειτουργίας... См. выше стр. 276. Δεῖ δὲ εἰδέναι, ὡς εἰ μὲν ἐστὶν ὁ ἡγούμενος ἱερεὺς, ἐρωτᾶται παρ' αὐτοῦ, εἰ δ' οὐκ, ἐπερωτᾶται παρὰ τοῦ ἱερέως τοῦ τὴν ἐφημερίαν λαχόντος. Εἰ δὲ χωρὶς λειτουργίας μέλλει γίνεσθαι, ποιεῖ ὁ ἱερεὺς εὐλογητόν, καὶ ἄρχεται τῶν ἀντιφώνων· Εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον... Αἶνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον. Εἰδ' οὕτως ἄρχεται τοὺς μακαρισμούς· Ἐν τῇ βασιλείᾳ σου μνήσθητι ἡμῶν. Κύριε. Οἱ μακαρισμοὶ ἦχος δ'. См. выше стр. 344--385 Καὶ εὐθὺς παρόντα κατανοκτικά. Тамъ-же. Послѣ ῥῶσαι ἡμᾶς ἐκ τῶν ἀναγκῶν ἡμῶν... Ἄνοιξον τὰ τῆς καρδίας σου ὄτα, ἀδελφέ... Goar p. 383—384. Εἶτα τὴν εὐχὴν ταύτην· Ὁ πανοικτίρμων Θεὸς καὶ πολυέλεος, ὁ τὰ ἄγχαντα σπλάγγνα... Goar. pag. 384—385. Καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν ὁ κειρόμενος, λέγει ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν ἐπάνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἀξιόσις εἶναι νομοθετήσας... Goar. pag. 385. Εἰρήνην πᾶσιν. Τὰς κεφαλὰς. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἡ

ἐλπὶς καὶ καταφυγή... Ibidem. Ἔττα ἐκτείνει τὴν χεῖρα ὁ ἱερεὺς εἰς τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, λέγει· Ἴδου ὁ Χριστὸς ἀσπράτως... Ἀπόκρισις· Ναί, τίμιε πάτερ, ἐκ προαιρέσεως. Καὶ μετὰ τὸ συντάξασθαι λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ ἱερεὺς· Λάβε τὸ ψαλίδιον καὶ ἐπίδος μοι αὐτό. Καὶ λαβὼν τὸ ψαλίδιον ἐκ τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου, λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ ἱερεὺς· Ἴδου ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ Χριστοῦ λαμβάνεις... Καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς τὸ ψαλίδιον ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ, λέγει· Ἐὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ θέλων πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι... Ἔττα κουρεύει αὐτὸν σταυροειδῶς, λέγων· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν, ὁ δεῖνα, κείρεται τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ... Ὁ λαός· τὸ Κύριε ἐλέησον γ'. Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν, ὁ δεῖνα, ἐνδύεται χιτῶνα... κ. τ. λ. *Goar. pag. 386.* Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν, ὁ δεῖνα, περιβάλλεται τὴν περικεφαλαίαν... Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν, ὁ δεῖνα, ὑποδύεται τὰ σανδάλια... Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν, ὁ δεῖνα, ἔλαβε τὸ μοναδικὸν σχῆμα εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ... Ἔττα ὁ ἱερεὺς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν, καὶ εὐχὴ ἐπάνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ· Κύριε, Κύριε, ἡ δύναμις τῆς σωτηρίας ἡμῶν, ὁ εὐλογήσας ἡμᾶς ἐν πάσῃ· εὐλογία... *Goar p. 392.* Ἔττα πάλιν· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Καὶ ἡ ἑτέρα εὐχὴ· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, εἰσάγαγε τὸν δοῦλον, τόνδε, εἰς τὴν πνευματικὴν σου αὐλήν... *Goar. p. 386.* Καὶ πρᾶλα λαμβάνουσιν αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ εἰς τὸν νάρθηκα, κουρεύουσιν αὐτὸν, λέγοντες τὸν ἄμωμον. Ὁ δὲ ἱερεὺς, εἰ ἔστι λειτουργία, λέγει τὴν συναπτὴν Τρισαγίου, εἰ δ' οὐκ, τὸ προκείμενον τοῦ ἀποστόλου. Далѣе прокинемъ, апостолѣ и евангеліе тѣ-же, что у Гоара, pag. 387. Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ εὐαγγελίου ὁ ἀποκαρεὶς ἀδελφὸς ἀσπάζεται τὸ εὐαγγέλιον καὶ τὸν προσεστῶτα καὶ τοὺς ἀδελφούς, καὶ ἵσταται, ἔνθα ἐπιταγῇ. Ἐν δὲ τῷ ἀσπασμῷ ψάλλεται τὸ παρὸν ἰδιόμελον, ἤχος α'. Ἐπιγινῶμεν, ἀδελφοί, τοῦ μυστηρίου τὴν δύναμιν... *Goar. p. 387.* Στίχος· Ἀγαπήσατε τὸν Κύριον. Στίχος· Ἀγαλλιάσεται τὰ χεῖλη μου, ὅταν ψάλλω... Δόξα καὶ νῦν, Χαῖρε, Θεοτόκε Παρθένε, χαῖρε, καύχημα τῆς οἰκουμένης... Καὶ μετὰ τὸν ἀσπασμὸν, εἰ οὐκ ἔστι λειτουργία, γίνεται ἐκτενὴ παρὰ τοῦ ἱερέως καὶ ἀπόλυσις.

λ. 97 οἰ. Εὐχὴ, λεγομένη ἰδίως εἰς τὰς κανονικάς· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν παρθενίαν οὕτως ἀγαπήσας... *Goar. p. 382.*

— Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος. См. выше стр. 278—279. Ἐνδυσμένου δὲ τοῦ ἀδελφοῦ, ψάλλεται παρὰ τῶν παρόντων τροπάριον, ἤχος δ', Ἐνδύσασθε χιτῶνα τῆς σωτηρίας... Στίχος. Αὕτη ἡ πόλη τοῦ Κυρίου... Ἀγαλλιᾶσθε τῷ Θεῷ, τῷ βοηθῷ... Ἀγαλλιᾶσθω ἡ ψυχὴ μου ἐπὶ τῷ Κυρίῳ... Μεγάλων χαρισμάτων, ἀγνή Παρθένε, μόνη Μητὴρ Θεοῦ, ἡξιώθης... Κλίνοντος δὲ τὴν κεφαλὴν τοῦ τὸ σχῆμα λαβόντος, λέγει ὁ ἱερεὺς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεός

ἡμῶν, ὁ πιστὸς ἐν ταῖς παραγγελίαις σου... *Goar* p. 411. Εἰρήνη πάσιν. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν... Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, εἰσάγαγε τὸν δοῦλόν σου... *Goar* p. 412. Τούτων οὕτω τελεσθέντων, εἰ μὲν ἔστι λειτουργία, γίνεται ὁ ἀσπασμὸς οὕτως· αἶρει ὁ ἱερεὺς τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, καὶ ἀσπάζεται αὐτὸ ὁ τὸ σχῆμα λαβῶν, καὶ τὸν προσεστώτα, καὶ τὸν ἱερέα, εἶτα καὶ τοὺς ἀδελφούς, διίστησιν ἰσταμένους κατὰ τάξιν, ἀσπάζόμενοι πρῶτον τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, εἶτα καὶ τὸν ἀδελφόν. Ἐν δὲ τῷ ἀσπασμῷ λέγεται· Ἐπιγνώμεν, ἀδελφοί, τοῦ μυστηρίου τὴν δύναμιν... *Goar*. p. 414. Καὶ τοῦτο πολλάκις λέγεται μετὰ τῶν ὑποκειμένων στίχων· Ἀγαπήσατε τὸν Κύριον πάντες οἱ ὄσοι αὐτοῦ... Ἀγαλλιάσεται τὰ χεῖλη μου... Χαῖρε, Θεοτόκε Παρθένε, χαῖρε, καύχημα τῆς οἰκουμένης... Καὶ εὐθὺς παραλαμβάνουσιν αὐτὸν οἱ ἀδελφοί εἰς τὸ διακονικόν, ἢ εἰς τὸν νάρθηκα, καὶ κουρεύουσιν αὐτόν, ψάλλοντες τὸν ἄμωμον. Ὁ δὲ ἱερεὺς λέγει· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν εἰρήνης... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν τοῦδε... Ὑπὲρ τοῦ ἀμέμπτως καὶ ἀκατακρίτως... Ὑπὲρ τοῦ φωτισθῆναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ... Ὑπὲρ τοῦ ἀπαλλαγῆναι αὐτόν... Ὑπὲρ τοῦ διάγειν αὐτόν ἐν πάσῃ εὐλαβείᾳ καὶ σεμνότητι καὶ τελείῳ φόβῳ Θεοῦ, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὑπὲρ τοῦ ἀποθέσθαι αὐτόν παλαιὸν ἄνθρωπον καὶ ἐνδύσασθαι τὸν νέον, τὸν κατ' εἰκόνα Θεοῦ κτισθέντα... Ὑπὲρ ἀφέσεως ἁμαρτιῶν... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ... Τῆς παναγίας... Ὅτι ἅγιος εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν... Εἶτα τὸ Τρισάγιον, μεθ' οὗ τὸ προκείμενον. Далѣе прокличенъ, апостолъ и евангеліе тѣ же, что у *Goar* p. 413. Μετὰ γοῶν τὴν συμπλήρωσιν τοῦ εὐαγγελίου, εἰ βούλει, ψάλλονται τὰ παρόντα τροπάρια εἰς ἤχον α'. Ἀκολουθήσωμεν, ἀδελφοί, ἀγχιῶ Δεσπότη.. Στίχος· Ἐξάποστειλον τὴν χεῖρά σου ἐξ οὐρανοῦ... Ὁ βασιλεὺς τῶν οὐρανῶν, τὰς χεῖρας ὑφαπλώσας, ἡμᾶς προσκαλεῖται... *Goar*. p. 415. Ἰσταται δὲ ὁ νεοκατήχητος ἐν ᾧ ἐπιταγῇ τόπῳ μέχρι συμπληρώσεως τῆς θείας λειτουργίας. Τελεσθείσης δὲ τῆς λειτουργίας, ἄπτουσιν οἱ ἀδελφοί τοὺς κηρούς αὐτῶν, καὶ ἀπέρχονται μετὰ τοῦ νεοκουρήτου εἰς τὴν τράπεζαν, ὀφικεύοντες αὐτόν, καὶ ψάλλοντες τὸ παρὸν τροπάριον, ἤχος δ'. Κύριε, Κύριε, ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ. Καὶ λέγομεν τοῦτο πολλάκις. Ἡ λαμπὰς ἡ ἄσβεστος, ὁ θρόνος τῆς μεγαλωσύνης... Εἶθ' οὕτως τὸ Ὑψώσω σε, ὁ Θεὸς μου... Προσκαρτερεῖ δὲ ὁ νεόκουρος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τὰς ζ' ἡμέρας.

л. 120. Ἀποστολο-εὐαγγέλια τῆς ὅλης ἐβδομάδος.

л. 128. Ἀποστολο-εὐαγγέλια εἰς διαφόρους ἁγίους.

л. 136. Εἰς τὰς δεσποτικὰς ἑορτὰς καὶ ἄλλας ἐπισημοὺς ἡμέρας τῶν μηνῶν ἀποστολο-εὐαγγέλια τοῦ ὄρθρου καὶ τῆς λειτουργίας.

л. 174 об. Τὰ ἀπὸ τοῦ τελώνου καὶ φαρισαίου ἕως τῆς κυριακῆς τῶν ἁγίων πάντων.

л. 225. Προκείμενα ἀναστάσιμα τῶν ὀκτώηχων, ἦτοι εἰς τὸν ὄρθρον.

л. 225 об. Εὐαγγέλια ἐωθινὰ τὰ ια'.

л. 234. Εὐαγγέλια τοῦ ὄρθρου εἰς διαφόρους ἁγίους.

л. 236. Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου ἁγιασμοῦ, τελουμένη τῇ ἡμέρᾳ τῶν Φώτων.

л. 253. Ἀκολουθία τοῦ εὐχελαίου.

Συναγόνται ἑπτὰ ἱερεῖς, ἢ τρεῖς κατὰ ἀνάγκην, καὶ ποιήσαντος τοῦ πρώτου ἱερέως εὐλογητὸν, ψάλλεται παρὰ πάντων τὸ Κύριε, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου. См. А. Дмитриевский. въ Прилож. къ Богослуж. въ русск. ц. въ XVI в. стр. 120—135. Разница въ томъ, что нѣтъ послѣ молитвы: Κύριε, ὁ ἐν τῷ ἐλέει καὶ τοῖς οἰκτιρμοῖς, замѣчания: ἕκκστος οὖν τῶν ἱερέων и т. д. См. Прилож. стр. 121. Послѣ молитвы: Ἀναρχε, ἀδιάδοχε, ἅγιε ἁγίων, тамъ же стр. 123 положенъ тропарь: Κύριε, ὄπλον κατὰ τοῦ διαβόλου, ἕως τέλους, καὶ σφραγιζων τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐκ γ', λέγει: Εἰσάκουσόν μου, Κύριε. Εἰσάκουσόν μου, Δέσποτα. Εἰσάκουσόν μου, Ἄγιε. Καὶ ἀνάπτει τὴν θρυαλλίδα, καὶ λαβὼν ἅγιον ἔλαιον, ἀλείφει τὸν προσελθόντα, λέγων τὴν εὐχὴν ταύτην μυστικῶς, μᾶλλον δὲ πρὸ τῆς εὐχῆς λέγει: Ἡ βοήθεια ἡμῶν ἐν ὀνόματι Κυρίου. Πάτερ ἅγιε, ἰατρὲ ψυχῶν καὶ σωμάτων. См. Прилож. стр. 123.

Ἀκολουθία τοῦ ἐξοδιαστικοῦ. См. выше стр. 228—285 и прим.

СХХIII. № 214. Εὐχολόγιον, рукопись той-же библиотеки, въ 24 долю листа, 173 листа, писана скорописью XVI вѣка. Нѣтъ ни начала, ни конца.

л. 1. Чинъ монашескаго погребенія безъ начала.

л. 31 об. Чинъ елеосвященія надъ мертвыми.

Ποιεῖ ὁ ἱερεὺς πρῶτος εὐλογητὸν ἐπάνω τοῦ τάφου, καὶ ἀρχόμεθα Ὁ κατοικῶν ἐν βοήθειᾳ, καὶ τὸ Ἀλληλούια. Ὁ βάθει σοφίας... Σε καὶ τεῖχος καὶ λιμένα, τὸν Ν' καὶ τὸν κανόνα, ὦδῃ α', ἦχος πλ. δ'. Θανάτω τὸν θάνατον τοῦ Χριστοῦ. Νεότητος πταίσματα παρορών, καὶ τὰς ἁμαρτίας ὑπερβαίνων, Χριστέ Σωτήρ... По 9 вѣсни ексапостилариѣ и стихирѣ: Βασιλικῶς μοι ὑπέγραψας ἐλευθερίαν βαφαῖς и др. Εἶτα τίθεται τὸν σῆτον καὶ ἔλαιον, καὶ λέγουσι τὴν εὐχὴν ταύτην οἱ ἑπτὰ ἱερεῖς: Δέσποτα πολυέλεε, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διαφόρους ἡμῖν ὁδοὺς σωτηρίας ὑποδείξας, καὶ πολυτρόπως τὴν σωτηρίαν τῶν ἁμαρτωλῶν λαβεῖν

κηθόμενος... Προκείμενον· Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν ἀγαθοῖς... στίχος· Μακαρία ἡ ὁδός.. Πρὸς Κορινθίους· Ἀδελφοί, Χριστὸς ἐκ νεκρῶν ἐγείγερται, ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων... Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐλληλυθότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· ἀμὴν λέγω ὑμῖν... Ἐλέησον ἡμᾶς κ. τ. λ. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Μνήσθητι, Κύριε, τοῦ ἐν ἐλπίδι ἀναστάσεως... Ὁ β' ἱερεὺς προκείμενον· Πρὸς σέ, Κύριε, ἐκέκραξα... Πρὸς Ῥωμαίους· Ἀδελφοί, οὕτω καὶ ὑμεῖς λογίζεσθε ἑαυτοὺς νεκροὺς μὲν εἶναι τῇ ἁμαρτία... Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐλληλυθότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· Ἀμὴν, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ὁ τὸν λόγον μου ἀκούων... Ὁ γ' ἱερεὺς προκείμενον· Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν ἀγαθοῖς... Πρὸς Ῥωμαίους· Ἀδελφοί, ὁ φρονῶν τὴν ἡμέραν, Κυρίῳ φρονεῖ... Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς πεπιστευκότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς... Ἐλέησον ἡμᾶς.. Δέσποτα Κύριε, ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός, ὁ διδοὺς καταστολήν δόξης ἀντὶ πνεύματος ἀκηδίας... Goar. p. 437 (вырвано). Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς πεπιστευκότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· τοῦτό ἐστι τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με Πατρός... Ἐλέησον ἡμᾶς. κ. τ. λ. Ὁ οἰκησιν τῶν οὐρανῶν ἔχων, καὶ πάντα διέπων τὰ ἐν τῇ γῆ. См. вышше стр. 293. Ὁ πέμπτος ἱερεὺς προκείμενον· Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν ἀγαθοῖς... Πρὸς Κορινθίους· Ἀδελφοί, αἶδαμεν, ὅτι ἐὰν ἡ ἐπίγειος ὑμῶν οἰκία τοῦ σκήνους καταλυθῇ... Κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς πεπιστευκότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς... Ἐλέησον ἡμᾶς... Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὅτι σοῦ μόνου τὸ ζῆν ἀθάνατον καὶ ἡ δόξα ἀκατάληπτος... Goar. pag. 452. Ὁ ἕκτος ἱερεὺς προκείμενον· Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ... Πρὸς Κορινθίους· Ἀδελφοί, ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς χοϊκός... Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος· ἀμὴν, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν τις τὸν λόγον μου τηρήσῃ, θάνατον οὐ μὴ θεωρήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα... Ἐλέησον ἡμᾶς... Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν, φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον. Goar p. 449. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ μὴ πίνητε αὐτοῦ τὸ αἷμα... Ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ δημιουργὸς καὶ Σωτὴρ καὶ κριτὴς ζώντων καὶ νεκρῶν, ὁ κατάγων εἰς ἄδου καὶ ἀνάγων... Καὶ εὐθὺς τὰ εὐλογητάρια, εἶτα Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων... Καὶ πληρουμένου τούτου, λέγει ὁ πρωτοπαπᾶς εἰς ἐπήκοον πάντων· Δέσποτα παντοκράτωρ, Θεὸ πατέρων, καὶ Κύριε τοῦ ἐλέους, γένους παντός θνητοῦ τε καὶ θανάτου καὶ πάσης φύσεως ὄρατῆς τε καὶ νοουμένης δημιουργέ... Ἐλέησον ἡμᾶς... Καὶ λέγει τὴν εὐχὴν ἐπάνω τοῦ τάφου καὶ ἀπόλυσις.

η. 60. Ἀρχὴ σὺν Θεῷ εὐχελαίου εἰς ζῶντας.

Ποιεῖ ὁ ἱερεὺς ὁ πρῶτος εὐλογητόν, καὶ λέγει τὸ Κύριε, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου... Ταχὺς εἰς ἀντίληψιν, Δόξα καὶ νῦν, Ἡ καταφυγὴ καὶ δύναμις..., εἶτα τὸν Ν', ὁ κανὼν· Ἐλέω τῆς εὐσπλαγχνίας, Δέσποτα... Goar. p. 332—334. Пролѣ стихирѣ, Трисάγιον καὶ τὸ τροπάριον· Ταχὺς εἰς ἀντίληψιν... καὶ γίνεται ἕκτενή καὶ ἀπόλουσις. Εἶτα πάλιν ὁ πρῶτος ἱερεὺς εὐλογητόν καὶ ἄρχεται· Ὁ κατοικῶν ἐν βοήθειᾳ, καὶ βάλλει τὸ ἔλαιον εἰς τὴν κανδήλην, καὶ λέγουσιν τὴν εὐχὴν ταύτην οἱ ζ' ἱερεῖς· Κύριε, ἐν ἐλέει καὶ τοῖς οἰκτιρμοῖς σου ἰώμενος... Goar. p. 337. Εἶτα φάλλει τὰ τροπάρια ταῦτα, ἦχος α', Μητέρα σε Θεοῦ... Εὐσπλαγχνίας ὑπάρχουσα... Ἡ καταφυγὴ καὶ δύναμις... Τῇ Θεοτόκῃ ἕκτενῶς... Τῆς εὐσπλαγχνίας τὴν πόλιν... Ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου... Ἅγιοι ἀνάρχουροι... Ἡ νοσητὴ πόλις τῆς ζωῆς ἡμῶν... Καὶ ἄνθρωπος ποιεῖ μετανοίας γ', λέγων· Εὐλογοεῖτε, δεσπότηται.. ἐκ γ', καὶ ἄρχεται ὁ πρῶτος ἱερεὺς· Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὸ ἔλαιον... Ὑπὲρ τοῦ γενέσθαι αὐτὸ χρισμένῳ τῷ δούλῳ... Ὑπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι αὐτῷ... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς εὐσπλαγχνίας... Ὅτι πρέπει πᾶσα... Καὶ εὐθὺς προκείμενον· Γένοιτο, Κύριε, τὸ ἔλεός σου... Καθολικῆς ἐπιστολῆς Goar p. 337. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, νομικός τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ. Goar pag. 337. Ἐλέησον ἡμᾶς... Ἄναρχε, ἀδιάδοχε... Goar. pag. 337. Καὶ μετὰ τὴν ἐκφώνησιν, λαβὼν παρὰ τοῦ β' ἱερέως τὸ ἅγιον ἔλαιον, κρατῶν αὐτό, ἐπιτίθησι τὰς χεῖρας τῇ κεφαλῇ τοῦ προσκαλεσαμένου, λέγων μυστικῶς τὴν εὐχὴν ταύτην· Πάτερ ἅγιε... Goar. p. 338. Καὶ μετὰ τὸ Ἀμήν, χρίει τοῦτον σταυροειδῶς, ἐπιλέγων· Ἡ βοήθεια ἡμῶν ἐν ὀνόματι Κυρίου..., εἰς τὴν δεξιὰν χεῖρα· Δεξιὰ Κυρίου ἐποίησε δύναμιν..., εἰς τὴν ἀριστεράν· Αἱ χεῖρές σου ἐποίησαν. Ὁ δεύτερος ἱερεὺς προκείμενον. Апостолъ, евангеліе и ектенѣя Goar. p. 338—339, молитва: Εὐδιάλλαχτε Κύριε, ὁ μόνος ἐλεήμων... Прилож. стр. 124. Третій прокимень, апостолъ и евангеліе и ектенѣя Goar p. 340, молитва: Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἅγιε βασιλεῦ, ὁ παιδεύων... Прилож. стр. 127. Четвертый прокимень, апостолъ, евангеліе и молитва Goar. pag. 341. Пятый прокимень, апостолъ, евангеліе и молитва Goar. pag. 132. Шестой прокимень, апостолъ, евангеліе и молитва у Goar p. 343. Седьмой прокимень, апостолъ, евангеліе, ектенѣя и молитва Goar. p. 344—345. Εἶτα τίθησιν ὁ α' τῶν ἱερέων τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ συναχθέντες οἱ ἱερεῖς, ἄπτονται τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου, καὶ ἐκφωνεῖ· Τοῦ

Κυρίου δεηθῶμεν. Βασιλεῦ ἅγιε, εὐσπλαγγχε καὶ πολυέλεε... Πριлож. стр. 133. Καὶ ἀσπάζεται ὁ ἀσθενὴς τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον. Πηγὴ ἱαμάτων... Καὶ νῦν, Νεῦσον παρακλήσεσι... ἔκτενή καὶ ἀπόλουςι.

л. 104. Ἀκολουθία εἰς νήπια ἀπὸ τριετοῦς καὶ κατωτέρω.

Ποιεῖ ὁ ἱερεὺς εὐλογητόν, τὸ Κύριε, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, τὸ Ἀλληλούια, τὸν Ν' καὶ εὐθὺς ὁ κανὼν Ἄσωμεν ὠδὴν τῷ Θεῷ... Σήμερον χωρίζεται τὸ μητρικὸν νήπιον... Ἀπόστολος καὶ εὐαγγέλιον τῶν λαϊκῶν, καὶ εὐθὺς τὰ στιχηρά, ἦχος δ' Παῶν ἀνακράζει Χριστός· ἄφετε δὲ τούτους ἐξέρχεσθαι πρὸς με... Ἦτησας δὲ μετέστησας, Σωτήρ, ἄφνω ἀρπασθέντα δὲ τοῦτον, ὥσπερ στρουθεῖον... Δόξα, Ὁ θάνατος νιπίοις καύχημα, τῆς μοχθηρᾶς γὰρ σαρκὸς ἐπεδήμησεν ἄφθορος... Καὶ νῦν, Δέσποινα, πρόσδεξαι... Τρισάγιον καὶ τὴν εὐχὴν καὶ ἀπόλουςι.

л. 114. Ἀκολουθία εἰς ἱερέα κοιμώμενον.

Ἀπέρχεται ἕτερος ὁ ἱερεὺς, ἐνδύμενος τὴν ἱερατικὴν στολήν, καὶ λαβὼν καὶ τοῦ κοιμηθέντος τὸ ἐπιτραχήλιον καὶ τὸ φελώνιον, καὶ τὸ κάλυμμα τοῦ ἁγίου ποτηρίου, καὶ τὸν σταυρὸν τοῦ ναοῦ, καὶ εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, καὶ τὸ εὐαγγέλιον, καὶ ἀπέρχεται εἰς τὸν οἶκον, ἔνθα ἐστὶ τὸ λείψανον, καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς ἱμάτια καθαρὰ, ἐνδύει αὐτὸν καὶ τὸ ἐπιτραχήλιον καὶ τὸ φελώνιον, καὶ τίθεται σταυρὸν εἰς τὸ στήθος καὶ τὴν εἰκόνα εἰς τὸ προσκεφάλαιον, καὶ τὸ εὐαγγέλιον εἰς τὴν δεξιὰν χεῖρα, τὸ κάλυμμα εἰς τὸ πρόσωπον, καὶ δένει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ μετὰ μανδύλου καθαρῷ, καὶ οὐκέτι ἄφεται τις κοσμικὸς πρὸς αὐτὸν τὸ σύνολον, καὶ ποιεῖ εὐλογητόν, καὶ ἄρχεται Τρισαγίου, καὶ μετὰ τὴν ἐκφώνησιν λέγει τὴν εὐχὴν· Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων... Καὶ λαβὼν τὸ Ψαλτήριον, ψάλλει αὐτὸ ὁ ἀναγνώστης, καὶ ὁ ἱερεὺς ἀναγινώσκει τὸ εὐαγγέλιον ὄλον δι' ὅλης τῆς νυκτός, καὶ τὸ πρῶτ' συνάζονται ἱερεῖς εἰς τὸν ναόν, καὶ ἐνδύμενος καθ' εἷς τὴν ἱερατικὴν στολήν, καὶ λαμβάνουσι τὸν σταυρὸν τῆς λιτῆς καὶ τὰς εἰκόνας τοῦ ναοῦ, καὶ ἕκαστος θυμιατὸν καὶ λαμπάδα, καὶ πορεύονται εἰς τὸ λείψανον καὶ ποιῶσιν, ὅσοι καὶ ἂν ἔτυχον, εὐλογητόν μεγαλοφώνως ἔνδον τοῦ λειψάνου, καὶ εὐθὺς ψάλλουσι τὸ Τρισάγιον, καὶ θέτουσιν αὐτὸν ἐπὶ θρόνον, καὶ πορεύεται ὁ σταυροφόρος ἔμπροσθεν, ἔπειτα οἱ βαστάζοντες τὰς ἁγίας εἰκόνας, καὶ ὀπισθεν οἱ δ' ἱερεῖς, βαστάζοντες τὸ λείψανον, καὶ οἱ ἐπίλοιποι, ψάλλοντες τὸ Τρισάγιον, καὶ ποιῶσι στάσεις γ', πορευόμενοι καὶ ποιῶντες ἔκτενήν ὑπὲρ τοῦ κεκοιμημένου, καὶ φθάσαντες εἰς τὸν ναόν, εἰσοδεύουσι μὲ τὸν σταυρὸν καὶ μὲ τὰς εἰκόνας καὶ μὲ τὸ λείψανον φορὰς γ' γύρωθεν τοῦ ναοῦ, καὶ τίθενται αὐτὸν ἐν τῷ νάρθηκι, καὶ ἐὰν γίνεταί ὁ τάφος ἔσωθεν, ἄγουσιν εἰς τὸν νάρθηκα, εἰ δὲ ἐστὶν ὀπισθεν τοῦ βήματος, καὶ βάζουσι αὐτὸν

ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ναοῦ καὶ ψάλλουσιν αὐτόν. Εὐλογοῦντος τοῦ ἱερέως, ἀρχόμεθα τὸν 90 ψαλμόν· Ὁ κατοικῶν ἐν βοηθείᾳ, εἶθ' οὕτως ἄρχεται· Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου.. Ὑπὲρ τῆς ἁνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τῆς μνήμης κοιμήσεως, ἀναπαύσεως, αἰνέσεως... Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς συγχωρήσῃ αὐτῷ πᾶν πλημμέλημα... Ὑπὲρ τοῦ κατατάξαι τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐν τόπῳ φωτεινῷ... Ὑπὲρ τοῦ καταγίναί αὐτὸν ἐν κόλποις Ἀβραάμ... Ὑπὲρ τοῦ συναριθμηθῆναι αὐτὸν ἐν χωρῶ τῶν ἐκλεκτῶν... Ὑπὲρ τοῦ εὑρεῖν αὐτὸν χάριν καὶ ἔλεος ἐν τῇ ἡμέρᾳ... Ὑπὲρ τοῦ καταμεμφθῆναι αὐτῷ ἀγίου ἀγγέλου εἰρηνικοῦ, ὁδηγοῦντος αὐτόν... Ὑπὲρ τοῦ παρασταθῆναι αὐτὸν ἄμεπτον καὶ ἀκατάκριτον τῷ φοβερῷ βήματι... Ὑπὲρ τοῦ ῥοσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας, ἀχράντου. Τὰ ἐλέη τοῦ Θεοῦ, τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν... Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν μυστικῶς· Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός... Goar. p. 437. Καὶ μετὰ τὴν εὐχὴν ἐκφώνησις· Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις, ἡ ζωὴ... Εἰς τὸ Ἀλληλούια, εἰς ἧχον πλ. δ'. Στίχος· Ἄνθρωπος, ὡσεὶ χόρτος αἱ ἡμέραι αὐτοῦ, ὡσεὶ ἄνθος τοῦ ἀγροῦ... Στίχος· Ὅτι πνεῦμα διήλθεν ἐν αὐτῷ... Στίχος γ'· Τὸ δὲ ἔλεος τοῦ Κυρίου ἀπὸ τοῦ αἰῶνος... Στίχος δ'· Ζήσεται ἡ ψυχὴ μου... Καὶ εὐθὺς τροπάρια, ἧχος πλ. δ'. Βάθει σοφίας... Δόξα καὶ νῦν, Σὲ καὶ τεῖχος... Εἶθ' οὕτως ἄρχεται ὁ ἄμωμος, καὶ μετὰ τὸν ἄμωμον τὰ εὐλογητάρια. Goar. pag. 451. Τροπάριον· Ὁ σκότος καὶ ταραχος τοῦ βίου ἀνόητος καθέστηκεν... Καὶ συναπτὴ· Ἐτι καὶ ἔτι... Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις... Εἶτα τὸ κάθισμα, ἧχος πλ. α'. Ἀνάπαυσον, Σωτὴρ ἡμῶν... Μήτηρ Θεοῦ παναγία, τὸ τεῖχος τῶν χριστιανῶν... Εἶθ' οὕτως ἀναβαθμοὶ 1, 2, 3 гласовъ по 3 первыиъ стиха. Καὶ εὐθὺς ὁ ἀπόστολος καὶ εὐαγγέλιον. Goar. p. 430. Καὶ εὐθὺς ψάλλομεν οὕτως· Κύριος ποιμαίνει καὶ οὐδὲν με ὑστερήσει... Ἀλληλούια γ'· Ἐπὶ ὕδατος ἀναπαύσεως ἐξέθρεφέ με. Ἀλληλούια γ'. Τὴν ψυχὴν μου ἐπέστρεψε... Ἀλληλούια γ'... Нѣсколько листовъ вырвано. Εἶτα λέγει ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν... Goar pag. 452. Εἶτα κάθισμα· Σήμερον χωρίζομαι ἀπὸ τῆς συνόδου μου... Ὁ ἀπόστολος καὶ εὐαγγέλιον. Goar pag. 452. Ἀντίφωνον β'· Τοῦ Κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς. Ἀλληλούια γ'. Εἶτα τὸ τροπάριον, ἧχος β'· Ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ καὶ ἐλπίδι... Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν· Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν... Goar. pag. 452. Καὶ εὐθὺς λέγει κάθισμα, ἧχος πλ. α'. Ἀνάπαυσον, Σωτὴρ ἡμῶν... Ὁ ἀπόστολος, εὐαγγέλιον. Goar pag. 453. Ἀντίφωνον γ'. Ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματά σου, Κύριε τῶν δυνάμεων. Ἀλληλούια γ'. Καὶ λέγει τροπάρια· Ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, μὴ μου ἐπιλάβησθε... Ἀδελφοί μου καὶ συλλειτουργοί μου, μὴ μου ἐπιλάβησθε,

ὅταν προσεύχεσθε... Εἶτα λέγει ὁ ἱερεὺς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε, Κύριε, τῶν θλιβομένων παραμυθία. Goar. pag. 453. Τροπάριον, ἤχος πλ. β'. Αἰφνίδιος ἐπέστη ἐπ' ἐμὲ ὁ θάνατος... Δόξα, Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε .. Καὶ νῦν, Τῆς εὐσπλαγγνίας τὴν πόλιν... Апостоль, евангеліе и Блаженны. Goar. p. 454. Προκείμενον· Μαχαρία ἡ ὁδός... Στίχος Ἐπίστρεψον ψυχὴ μου... Апостоъ, евангеліе, канонъ съ икосами и съ припѣвами аллилуія тѣ-же, что у Goar. pag. 455—462 съ тою разницею, что въ описываемой рукописи не достаесть въ икосахъ стиховъ: Αὐτός μόνος ὑπάρχεις ἀθάνατος... и Ἄρα πόσοι ἐξαίφνης ἠρπάγησαν..., но прибавлены: Αἱ νεάνιδες τὸν λόγον ἀκούσατε... Οὐχ ὄρατε τὸ πῶς διανέβομεν ἐν τοῖς μνήμασιν... Ὅταν ἄρχοντα ἰδῶμεν θνήσκοντα... Στρατειᾶς γὰρ ὁδὸν ὄλος ἔφιξα... В стихирахъ на хвалитѣхъ послѣ стихирь; „Πεπολιτευμένος ἐν εὐσεβείᾳ καὶ κεκοσμημένος σλβδуетъ: Δεῦτε θεάσασθε ἅπαντες ξένον... В стихирахъ самогласныхъ нѣтъ стихирь: Σώζου, μάταιε βίε... Послѣ Ἰδοῦ κεῖμαι, ἀγαπητοί μου, прибавлена: Ἐν μέσῳ πάντων σὺ γὰρ καὶ ἄφωνος..., Нѣтъ стихирь: Ἐπῆλθεν ὁ θάνατος, ὡς ἄρπαξ... Послѣ Ἡ μόνη ἀγνή... прибавлена: Σώζου, μάταιε βίε, σώζεσθε, πάντες φίλοι..., Послѣ Ἀρχή μοι... нѣтъ: Ἐτίμησας εἰκόνι σου τὸ τῶν χειρῶν... и Λύει πᾶσαν λύπην... Послѣ θρηνῶ καὶ ὀδύρομαι, καὶ γίνεται ἀσπασμὸς καὶ ἀρχόμεθα τελευταῖον· Δεῦτε τελευταῖον ἀσπασμὸν δῶμεν, ἀδελφοί... Στίχος· Τοῦ Κυρίου ἡ γῆ. Ποῖος χωρισμός, ὦ ἀδελφοί, ποῖος κοπετός, ποῖος θρήνος... Στίχος· Οὗτος ἐπὶ θαλασσῶν... Σήμερον τῶν ματαίων ἡ ἐλπίς καὶ τῶν ἐπιγείων... Στίχος· Τίς ἀναθήσεται εἰς τὸ ὄρος... Ὅντως ἡ τοῦ βίου πονηρὰ λύεται πανήγυρις πᾶσα... Στίχος· Ὡς οὐκ ἔλχθην... Μέγας ὁ κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς, μέγας στεναγμὸς. Στίχος· Οὗτος λήφεται εὐλόγιαν... Βλέπων τὸν προκείμενον νεκρὸν, τόπον ἀναλάβωμεν πάντες... Στίχος· Αὕτη ἡ γενεά... Δεῦτε, οἱ ἀπόγονοι Ἀδάμ, ἴδωμεν εἰς γῆν βεβλημένην τὴν κατ' εἰκόνα ἡμῶν... Στίχος· Κύριος ποιμαίνει... Πάντα τὰ τοῦ σώματος νυνὶ ὄργανα ἀργὰ θεωροῦντες... Ὅτε ἐκ τοῦ σώματος ψυχὴ μέλλει μετὰ βίας ἀρπᾶσθαι ὑπὸ ἀγγέλων φρικτῶν... Δεῦτε ἐν τῷ τάφῳ, ἀδελφοί, βλέψωμεν τὴν τέφραν καὶ κόνιν... Ὅντως ματαιότης καὶ φθορὰ πάντα τὰ τοῦ βιοῦ ἡδέα καὶ τὰ παράδοξα... Σῶζε τοὺς ἐλπίζοντες εἰς σέ, Μητηρ τοῦ ἀδύτου ἡλίου... Δόξα, Ὁρῶντές με ἄφωνον... καὶ νῦν, Πρεσβεαίαις τῆς τεκούσης σε, Χριστέ... Εἶτα Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι τῷ Κυρίῳ... На зѣломъ рукописѣ обрывается.

СХХIV. № 60 (63). Εὐχολόγιον, рукопись Аѳино-Костамонитской библиотеки, въ 16 долю листа, 192 листа, писана четкою скорописью XVI вѣка. Рукопись значительно попорчена отъ сырости.

л. 1. .. περιέχων τὴν ἅπασαν ἀκολουθίαν ἐσπερινοῦ τοῦ σαββάτου.

л. 8. Ἀρχὴ τοῦ ὄρθρου. Чинъ полунощницы.

л. 9. Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἀγίῳ τοῦ ὄρθρου. Gouar p. 39—44. Священникъ возглаголетъ предъ „Слава въ вышнихъ Богу“: Δόξα τῷ δεῖξαντι τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν. Послеъ тропарей: „Днесъ спасеніе міру бысть“ замѣчается: εἰ θέλει, λέγει εὐαγγέλιον θεοτοκίον, ἔπειτα ἡ μεγάλη ἐκτενὴ παρὰ τοῦ ἱερέως ἐντὸς τοῦ ἀγίου βήματος.

л. 18 об. Ἀκολουθία εἰς ἐξομολογούμενον.

Ποιεῖ ὁ ἱερεὺς εὐλογητόν, εἶτα τὸ Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστι ἡ βασιλεία, καὶ ἔρχεται ὁ μέλλων ἐξομολογεῖσθαι καὶ βάλλει μετάνοιαν καὶ μ', κείμενος ἔμπροσθεν τοῦ βήματος, καὶ λέγει ὁ ἱερεὺς: Εὐλόγησον, δέσποτα. Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τοῦ ἀγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα καὶ τῆς ἐν Χριστῷ συγχωρήσεως τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ... Ὑπὲρ τοῦ καθαρισθῆναι αὐτὸν ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος... Ὑπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι αὐτῷ πᾶν πλημμέλημα ἐκούσιον καὶ ἀκούσιον... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσιθῆναι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης θλίψεως, ὀργῆς, καὶ ἀνάγκης. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας ἀχράντου. Εἰρήνη πᾶσιν. Τὰς κεφαλὰς. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ παντοδύναμος, ἰλασθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ, ἵνα καταξιωθῶσιν εὐχαριστεῖν, διὰ ἐμοῦ τοῦ ἀναξίου δούλου σου κατὰ τὸ μέγα σου ἔλεος... Εὐχὴ ἑτέρα· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῷ Πέτρῳ καὶ τῇ πόρνῃ διὰ δακρῶν ἀφῆσιν ἁμαρτιῶν δωρησάμενος. . Gouar p. 537. Εὐχὴ ἑτέρα· Ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ διὰ τοῦ προφήτου σου Νάθαν μετανοήσαντι τῷ Δαβὶδ. Gouar p. 536. Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, Υἱὲ τοῦ Θεοῦ ζῶντος, ἀμνέ καὶ ποιμῆν. Ibidem, pag. 536. Εὐχὴ ἑτέρα· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος, См. выше стр. 643. Ἀνιστᾶ αὐτὸν ἐκ τοῦ ἐδάφους τῆς γῆς, λέγων πρὸς αὐτόν· Ἐγὼ μὲν, ὦ τέκνον, οὐκ εἰμι ἄξιος δεῖξασθαί σου τὴν ἐξομολόγησιν, ἀλλὰ προσδέξεται σοι ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ καὶ παντοδύναμος, καὶ ῥύσεται σε ἐκ πησῶν σου τῶν ἁμαρτιῶν, ὧν περ ἐν γνώσει καὶ ἐν ἀγνοίᾳ ἐτέλεσας, καὶ φωτίσει τὴν καρδίαν σου ἐξ ἀγίου Πνεύματος, καὶ διδάξει σε μεριμνᾶν πάντοτε τοῦ λαλῆσαι τὰ ἀρεστὰ αὐτῷ....¹⁾ καὶ ἀγάπην, ὑπομονήν, πάρ-

¹⁾ Стерто въ рукописи.

ζητα καὶ διάκρισιν ἐν πᾶσι εὐπράττειν, καὶ ἐμβαλεῖν εἰς τὴν καρδίαν σου τὸν φόβον καὶ τὴν φιλανθρωπίαν αὐτοῦ, καὶ ῥύσεται σε ἐκ πάντων τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτοῦ τοῦ ἐχθροῦ, καὶ ποιήσει σε ἐμμένειν ἐν ἀγαθαῖς πράξεσι, καὶ κατευοδώσει σε εἰς τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον. Καὶ λέγει τὸν Ν' ψαλμόν, καὶ τὰ τροπάρια, ἤχος πλ. β'. Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε... Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς... Πολλὰ τὰ πλήθη... Εἴθ' οὕτως λέγει ὁ ἐξομολογούμενος· Ἐξομολογοῦμαι σοι, Πάτερ, Κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, πάντα τὰ κρυπτά τῆς καρδίας μου. Ὁ ἱερεὺς· Ἴδοὺ χάριτι Θεοῦ προσέδραμες τῇ ἀγία ἐκκλησίᾳ, μὴ οὖν αἰσχυνοῦνῃς καὶ ἀποκρούψῃς τι τῶν πεπραγμένων σου καὶ κατακριθῆς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἁγίων αὐτοῦ, ὅτι ἐναυθῆ ἐστὶ ἡ ἄρεσις τῶν ἀμαρτημάτων. Καὶ εὐθὺς λέγει τὰ ἑαυτοῦ πταίσματα. Λέγει ὁ ἱερεὺς· Θέλεις, τέκνον, τοῦ προσκλαῦσαι καὶ μετανοῆσαι, ὑπὲρ ὧν ἔπραξας, ἵνα μηκέτι πάλιν εἰς αὐτὰ ἐπιστραφῆς, καὶ ἐὰν φυλάξῃς ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ τὰς ὁδοὺς τοῦ Κυρίου πορεύσῃς, οὐ μόνον συγχωρηθήσῃ, ἀλλὰ καὶ δόξης ἀξιοθήσῃ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. Καὶ λέγει ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν ταύτην· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός, ὁ καλῶν δικαίους εἰς τὸ ἁγιάσαι καὶ ἀμαρτωλοὺς εἰς τὸ σῶσαι αὐτοὺς καὶ μετανοοῦντας εἰς τὸ οἰκτερῆσαι αὐτούς, πρόσδεξι τὴν μετανοίαν τοῦ δούλου σου, προσπίπτοντος τῇ μεγαλοπρεπεῖᾳ σου, τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, ἐν ἐξομολογήσει... Ο.м. вимпе стр. 642. Προκείμενον ἤχος δ'. Ἐγὼ εἶπα· Κύριε, ἐλέησόν με καὶ ἴασαι τὴν ψυχὴν μου. Στίχος· Μακάριος ὁ συνίων ἐπὶ πτωχός. Ἀπόστολος πρὸς Τιμόθεον· Τέκνον Τιμόθεε, πιστός ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιός... Ἀλληλουῖα· Κύριε μὴ τῷ θυμῷ σου. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ παράγων ὁ Ἰησοῦς, εἶδεν ἄνθρωπον καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον... Τέλος· ἀλλὰ ἀμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν. Εἴπωμεν πάντες... Κύριε παντοκράτορ... Ἐπιδεόμεθα ὑπὲρ τοῦ δούλου σου ὁ δεῖνα καὶ τῆς παρὰ τῷ Θεῷ ἄνω βοήθειας, ὑγείας, σωτηρίας αὐτοῦ. Ὑπὲρ τοῦ προσδέξασθαι Κύριος ὁ Θεός τὴν ἐξομολόγησιν αὐτοῦ, καὶ ἀριθμῆσαι αὐτὸν τῷ χορῷ τῶν σωζομένων, καὶ λυτρωθῆναι τῶν προτέρων ὀφθαλμάτων, εἴπωμεν ὑπὲρ αὐτοῦ τὸ Κύριε, ἐλέησον. Ὅτι ἐλέημων καὶ φιλάνθρωπος Θεός ὑπάρχεις... Καὶ εὐθὺς τὴν ἀπόλυσιν καὶ λέγει· Ὁ Κύριος σώσει σε, ὁ Κύριος φυλάσσει σε, ὁ Κύριος σκέπει σε, ὁ Κύριος διατηρήσει σε.

л. 26 об. Молитвы на различные случаи.

л. 44. Ἀκολουθία μεγάλου ἁγιασμοῦ.

Ектенѣя читаетсѣ такъ: Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου αἵκου... Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτισθεῖς, τὴν φύσιν τῶν ὕδατων ἡγίασας τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ τῆς ἀρχαίας ἀμαρ-

τίας τὴν ἀπόφασιν λύσας, καὶ χαρισάμενος ἡμῖν τῆς πάλαι υἰοθεσίας... Ὁ ἐπὶ Μωϋσέως γλυκάνας καὶ διψῶντι τὸν λαόν σου κορέσας... Ὁ ὑπὸ Πατρός μαρτυρηθεὶς ὑπὸ Πνεύματος ἁγίου ἀναδειχθῆναι... Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτισθεὶς καὶ τὰ ρεῖθρα τῶν ὑδάτων... Ὁ τέκνα φωτὸς διὰ τοῦ βαπτίσματος δεῖξας τοὺς ποτὲ ἐν αἰχμαλωσίᾳ ὄντας... Ὁ ὑπὸ δούλου βαπτισθεὶς, ἡμῖν υἰοθεσίαν χαρισάμενος, καὶ Ἰωάννην ἐπιθῆναι σοι δεξιάν κελεύσας... Ὁ τὸν πατρικὸν κόλπον μὴ κενώσας, καὶ ἐν ὧμιν ὁ λόγος... Ὑπὲρ τοῦ ἁγιασθῆναι τὰ ὕδατα τῇ δυνάμει... Ὑπὲρ τοῦ δωρηθῆναι τοῖς τὴν χάριν τῆς ἀπολυτρώσεως, τὴν εὐλογίαν... Ὑπὲρ τοῦ ἀναδειχθῆναι αὐτὰ πρὸς ἰατρειάν ψυχῶν καὶ σωμάτων... Ὑπὲρ τοῦ ἀναδειχθῆναι πηγὴν ἀφθαρσίας, ἁγιασμοῦ δῶρον, νοσημάτων ἀλεξήτηριον... Ὑπὲρ τῶν ἀντλούντων καὶ ἀρρομένων αὐτὰ εἰς ζωὴν αἰώνιον... Ὑπὲρ τοῦ φωτισθῆναι ἡμᾶς μεταληψάντων ὑδάτων... Ὑπὲρ τοῦ ἐπιφάναι Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἀνακινῆσαι καὶ εὐλογηθῆσαι αὐτὰ... Ὑπὲρ τοῦ κατχορευθῆσαι τοὺς ὕδασι τούτοις τὴν καθαρτικὴν δύναμιν τῆς ὑπερουσίου... Ὑπὲρ τοῦ γενέσθαι αὐτὰ ἁγιασμοῦ πηγὴν, παντος πᾶθους ἀπαλλαγὴν... Σῶσον ἡμᾶς, Χριστέ ὁ Θεός, τῇ τῇ ἐπιφανείᾳ... Ἀντιλαβῶ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Καὶ λέγει τὴν εὐχὴν εἰς ἐπήκοον πάντων· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ μονογενὴς Υἱός, ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ Πατρὸς, ὁ ἀληθινὸς Θεός, ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀθανασίας... *Goar. p. 368* Εὐχὴ· Δοξάζομέν σε, Δέσποτα, Θεὲ παντοκράτορ, προάναρχε, προκίωνιε βασιλεῦ... *Goar pag. 369* *См. выше стр. 679.* Τριάς ἀναρχε, ἀόρατε, ἀκατάληπτε, ἀπεριόρητε, ἀπερίγραπτε, ἀναλλοίωτε... Μέγας εἶ, Κύριε, καὶ θαυμαστά τὰ ἔργα σου. *Goar pag. 370.* Εἰθ' οὕτως σφραγίζει τὸ ὕδωρ μετὰ τοῦ σταυροῦ γ', καὶ λέγει τοῦτο· Μέγας σταυρὸς ἐφάνη ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ· ἀναβαίνουσιν δούλοι τῆς ἁμαρτίας καὶ καταβαίνουσιν τέκνα τῆς ἀφθαρσίας, δευτέρου φῶς ἐλάβομεν καὶ τὸν μαργαρίτην τὸν Χριστὸν ἐνεδυσάμεθα. *См. выше стр. 683.* Тропарь, εἶτα ῥαντίζει τὸν θεῖον ναὸν καὶ τὰς ἁγίας εἰκόνας καὶ τὸν λαόν, καὶ δοξάζει στιχηρά, ἤχος πλ. β'. Ἀνομνήσωμεν, οἱ πιστοί, *ектепья и отпустъ.*

л. 53. Чинъ малѣго водоосвященія.

Начинается обычными тропарями, послѣ коихъ замѣчено: Χρῆ γινώσκειν, ὅτι τὰ τροπάρια ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου ψάλλονται, εἰθ' οὕτως ἄρχεται ὁ ἱερεὺς σὺν τῷ λαῷ μετὰ θυμιατοῦ καὶ κηρῶν καὶ τοῦ τιμίου σταυροῦ, ἀπέρχεται ἐν τῇ ψιάλῃ, ψάλλει τροπάρια· Τῆς εὐσπλαγγίας τὴν πόλιν... Καὶ ὅταν φθάσῃ ὁ ἱερεὺς ἔμπροσθεν τῆς ψιάλης, ἐκφωνεῖ οὕτως· Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ φωτίζων καὶ ἀγιάζων πάντα ἄνθρωπον, ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον, νῦν καὶ ἀεὶ... εἶτα τροπάρια ἤχος πλ. δ. *Нῦν ἐπέστη ὁ καιρὸς... κ. τ. α.* *Послѣ тропаря: Панагія Θεοτόκε*

παρθένε... Ἅγιος ὁ Θεός, ἅγιος ἰσχυρός, ἅγιος ἀθάνατος, ἐλέησον ἡμᾶς. Ἐν εἰρήνῃ. Ἵπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ἵπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου. Ἵπὲρ τοῦ ἁγιασθῆναι τὸ ὕδωρ τοῦτο... Ἵπὲρ τοῦ δοθῆναι αὐτῷ τὴν χάριν τῆς ἀπολυτρώσεως... Ἵπὲρ τοῦ καταπεμφθῆναι τὸ Πνεῦμα... Ἵπὲρ τοῦ ἀνακαινίσαι Κύριον τὸν Θεὸν τὸ φῶς τῶν καρδιῶν ἡμῶν... Ἵπὲρ τοῦ ἐπισκιάσαι ἐξ οὐρανοῦ ἐφ' ἡμᾶς τὴν χάριν τοῦ ὕψιστου... Ὅπως Κύριος... Ἵπὲρ τοῦ βουθῆναι... Ἵπὲρ πάντων τῶν χρηζομένων τῆς παρὰ σοῦ βοηθείας καὶ ἀντιλήψεως... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας, ἀχράντου... Καὶ λέγει τὴν εὐχὴν μεγαλοφώνως εἰς ἐπήκοον πάντων· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ μέγας τῆ βουλή καὶ θαυμαστός τοῖς ἔργοις, ὁ πάσης φύσεως (καὶ) φαινομένης κτίσεως δημιουργός... (βυρριανο). Καὶ ἐπίσκεψαι καὶ ἐλέησον, καὶ ἴασαι πάντας κατὰ τὸ μέγα σου ἔλεος. Ἐἴτα λέγει· Δόξα τῇ ἁγίᾳ καὶ ὁμοουσίῳ καὶ ζωοποιῷ καὶ ἀδιαιρέτῳ Τριάδι πάντοτε, νῦν... Καὶ λαβὼν τὸν τίμιον σταυρόν, λέγων, καὶ βαπτίζει αὐτὸν ὕδατι ἐν τῷ ὕδατι· Σῶσον, Κύριε... καὶ ἀγιάζει τὸν ναὸν καὶ τὰς ἁγίας εἰκόνας, εἴδ' οὕτως τὸν λαόν, καὶ ψάλλει στιχηρὰ ἰδιόμελα, ἦχος δ'. Πηγὴ ἰαμάτων... Νεῦσον παρακλήσεις... Τῶν σῶν δωρεῶν... Χαῖρε, κεχαριτωμένη Θεοτόκε παρθένε... Τῆς εὐσπλαγχνίας τὴν πόλιν... Ἐἴτα ποιεῖ ἐκτενὴν μεγάλην καὶ μνημονεύει τὸν ἀρχιερέα, τὸν προεστῶτα καὶ τὸν λαόν, καὶ ποιεῖ ἀπόλυσιν.

λ. 57 ὁβ. Εὐχὴ εἰς λεχοῦσαν γυναῖκα.

Ποιεῖ ὁ ἱερεὺς εὐλογητόν, τὸ Τρισάγιον, τὸ Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστὶ ἡ βασιλεία, τὸ Κύριε ἐλέησον ἱβ', Δεῦτε προσκυνήσωμεν γ', ὁ Ν', Πιστεύω εἰς ἕνα Θεόν, καὶ εὐχὴ· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πᾶσαν φύσιν λογικὴν τε καὶ ἄλογον... См. выше стр. 396; Goar pag. 267.

λ. 58. Εὐχὴ ἐτέρα ἐπὶ ταῖς λαχοῦσαις γυναῖξί, ταῖς ἀφαμέναις τῇ λεχοῦσῃ.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὰ ἐν τῇ ὀδόνῃ εἰπὼν Πέτρῳ τῷ ἀποστόλῳ... См. выше стр. 455. Примож. стр. 6;

λ. 58 ὁβ. Εὐχὴ εἰς τὸ ἐκκλησιάσαι παιδί(ον) τῇ ἡ' ἡμέρᾳ καὶ βάλλει τὸ ὄνομα τῆς ἡ' ἡμέρας.

Προσάγεται τῷ νηῷ παρὰ τῆς μαίας τὸ βρέφος καὶ τῆς μητρὸς (sic) αὐτοῦ ἐπὶ τὸ λαβεῖν ὄνομα, καὶ εἰπὼν ὁ ἱερεὺς τὰ· εὐχὰς, καὶ ἐκκλησιάζει τὸ βρέφος ὄνομα, εἰ ἄρβρον ἐστίν, εἰ δέ ἐστι θῆλυ, Μαρία, καὶ μετὰ τοῦτο σφραγίζει αὐτό, λέγων τὴν εὐχὴν ταύτην· καὶ βαλὼν ὄνομα, οἶον

τοὺς γονεῦσιν ἀρέσκεται. Καὶ μετὰ τὸ ἐκκλησιάσαι τὸ βρέφος, λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σοῦ δεόμεθα καὶ σὲ παρακαλοῦμεν. Πρὶλοж. стр. 8. Καὶ σφραγίζει τὸ μέτωπον αὐτοῦ καὶ τὸ στήθος, καὶ λέγει· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τεσσαράκοντα ἡμέραις τοῦ νόμου εἰς τὸ ἱερὸν ἐλθὼν, ὑπὸ Μαρίας βασταζόμενος... Πρὶλοж. стр. 19.

— Χρὴ γινώσκειν, ὅτι τὸ γεννηθὲν βρέφος, ἐὰν ἄρα καὶ ἀσθενοῦν μὴ θηλάζει. Πρὶλοж. стр. 7 См. Goar pag. 265.

л. 5). Εὐχὴ εἰς τὸ σαραντῆσαι γυναικᾶ.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παραγεγόμενος ἐπὶ σωτηρίαν τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων. Goar p. 267. Εἶτα τὸ Τρισάγιον, τὸ Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστι, Χαῖρε, κεχαριτωμένη Θεοτόκε παρθένα... Ὁ μήτραν παρθενικήν.

л. 60. Εὐχὴ, λεγομένη ἐν λιτῇ διὰ φόβον.

Πάλιν σου, Κύριε, τοῦ φιλανθρώπου Δεσπότης μνήμη παιδείας. Goar pag. 636.

— Ἀκολουθία εἰς τὸ παιῆσαι κατηχούμενον. Ἀποδοῦει αὐτὸν καὶ γυρίζει τὸ στόμα αὐτοῦ κατὰ ἀνατολάς, καὶ σφραγίζει τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ λέγει ὁ ἱερεὺς· Αἰνεῖτε, παιδιά, Κύριον· αἰνεῖτε τὸ ὄνομα... Ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου, Κύριε ὁ Θεός... Goar. p. 275 Καὶ φυσᾷ αὐτῷ γ', καὶ σφραγίζει τὸ μέτωπον αὐτοῦ καὶ τὸ στόμα, καὶ τὸ στήθος, καὶ λέγει τὴν εὐχὴν· Ἐξέλασον ἀπ' αὐτοῦ τὸ πονηρόν... Μετὰ δὲ τὴν εὐχὴν ἀποστρέφει ὁ ἱερεὺς τὸν κατηχούμενον σὺν τῷ ἀναδόχῳ ἐπὶ δυσμάς, κάτω τὰς χεῖρας ἔχον(τας) καὶ λέγει· Ἀποτάσσομαι τῷ στανᾶ. Ὁ κατηχούμενος καὶ ὁ ἀνάδοχος ἀποκρίνονται· Ἀπεταξάμην. Ὁ ἱερεὺς· Καὶ πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ... Καὶ λέγει αὐτὸ ἐκ γ' καὶ ὁ ἀνάδοχος καὶ ὁ κατηχούμενος, τὸ Ἀπεταξάμην. Εἶτα ὁ ἱερεὺς· Καὶ ἐμπτύσατε αὐτόν. Μετὰ δὲ τὸ ἐμπτύσαι, ἵστανται πάλιν κατὰ ἀνατολάς, ἄνω τὰς χεῖρας ἔχον(τες)· Συνεταξῶ τῷ Χριστῷ; Ὁ κατηχούμενος καὶ ἀνάδοχος· Συνεταξάμεθα αὐτῷ. Ὁ ἱερεὺς· Καὶ προσκυνήσατε αὐτῷ. Μετὰ δὲ τὴν προσκύνησιν ὁ ἱερεὺς ἐρωτᾷ· Ἀληθῶς συνεταξῶ τῷ Χριστῷ; Ὁ βαπτιζόμενος σὺν τῷ ἀναδόχῳ· Ἀληθῶς συνεταξάμην. Ὁ ἱερεὺς· Ἄξιον καὶ δίκαιον, καὶ τὸ Πιστεῖω εἰς ἓνα Θεόν, ἐκ γ'. Καὶ πάλιν, συνεταξάμην καὶ προσκυνήσωμεν αὐτῷ. Καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν ταύτην, κλινόμενος, ἐπεύχεται· Δέσποτα Κύριε, προσκάλεσαι τὸν δοῦλόν σου πρὸς τὸ ἅγιον φῶτισμα. Goar pag. 278. Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου... Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν. Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ ἁγιασθῆναι τὸ ὕδωρ... Ὑπὲρ τοῦ καταπεμφθῆναι αὐτῷ τὴν χάριν... Ὑπὲρ τοῦ γενέσθαι τοὺς

ἐν αὐτῷ βαπτιζομένους ἀσπίλους... Ὑπὲρ τοῦ ἀκατακρίτως μεταλαμβάνειν αὐτούς... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι ἡμᾶς... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας ἀγράντου... Ὅτι πρέπει... Εἰρήνη πᾶσιν. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν... Ὁ εὐσπλαγχνος καὶ ἐλεήμων Θεός. *Goar pag. 238—289.* Καὶ λαμβάνει (τ. e. *полнѣ молигвѣ*: Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ ἐν τῇ κιβωτῷ (τοῦ Νῶε) τὸ τρυβλίον τοῦ ἐλαίου, τὸ δὲ παιδίον κάτω κείμενον, καὶ λαβῶν ὁ ἱερεὺς αὐτό, καταδύει αὐτὸ εἰς τὴν κολυμβήθραν, καὶ λαμβάνει ὁ ἱερεὺς τὸ βρέφος, καὶ ἀνοψοῦ αὐτὸ ἐκ γ' εἰς τὴν κολυμβήθραν, λέγων· Βαπτίζεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς. Ἀμήν. Καὶ τοῦ Υἱοῦ. Ἀμήν. Καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ἀμήν. Καὶ εὐθὺς Μακάριοι, ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι, καὶ ὧν ἀπεκαλύφθησαν... καὶ λέγει· Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ φωτίζων καὶ ἀγιάζων... Καὶ λαμβάνει ὁ πρεσβύτερος ἐκ τοῦ ἁγίου ἐλαίου τῷ δακτύλῳ αὐτοῦ, καὶ ποιεῖ σταυροῦ τύπον ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτοῦ καὶ τοῦ στήθους, καὶ τῶν μεταφρένων τοῦ βαπτιζομένου, καὶ λέγει οὕτως· Χρίεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα ἔλαιον ἀγαλλιάσεως εἰς τὸ ὄνομα... Καὶ μετὰ τὸ βαπτισθῆναι ἀπέρχεται ὁ ἱερεὺς, ψάλλον σὺν τῷ λαῷ Μακάριοι, ὧν ἀφέθησαν. Καὶ ὅταν εἴπῃ γ', καὶ λέγει τὴν εὐχὴν· Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε ὁ Θεός ὁ παντοκράτωρ, ἡ πηγὴ τῶν ἀγαθῶν. *Goar pag. 290.* Καὶ λαβῶν ὁ ἱερεὺς τὸ ἅγιον μύρον, χρίει αὐτὸν σταυροειδῶς εἰς τὸ μέτωπον, καὶ τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ τοὺς μυκτῆρας, καὶ τὸ στόμα καὶ τὰς ἀκοάς, λέγων· Σφραγίς δωρεᾶς Πνεύματος ἁγίου πάντοτε, νῦν καὶ αἰεί.

Ἑρμηνεῖα εἰς τὸ μεταλαμβάνειν τὸ παιδίον· εἰσέρχεται εἰς τὴν ἐκκλησίαν μὲ τὸ βρέφος, ἀσπάζονται τὰς ἁγίας εἰκόνας, ψάλλοντες· Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε. Ὁ ἱερεὺς· Καὶ καταξίωσον ἡμᾶς, Δέσποτα. Ὁ λαός· Εἰς ἅγιος, εἰς Κύριος... Κοινωνικόν· Πατήριον σωτηρίου, καὶ μεταλαμβάνει τὸ βρέφος, καὶ ψάλλοντες· Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, λέγων οὕτως γ', καὶ τὴν εὐχὴν· Ὁ λύτρωσιν διὰ τοῦ ἁγίου σου βαπτίσματος τῷ δούλῳ σου δωρησάμενος... *Goar pag. 303.*

Εὐχὴ εἰς τὸ κορευθῆναι παιδίον.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ τῇ εἰκόνι σου τιμήσας τὸν ἄνθρωπον... *Goar pag. 306.* Εἰρήνη πᾶσιν. Τὰς κεφαλὰς. Σε ἱκετεύομεν, Κύριε ὁ Θεός τῆς σωτηρίας ἡμῶν, ὁ ἐκ τοῦ πληρώματος τῆς κολυμβήθρας τῆς σῆς ἀγαθότητος... *Goar. p. 306.*

λ. 70 ὀβ. Ἀκολουθία εἰς γυναῖκα, ὅτε ἀποβάλλεται. *Goar. p. 271.*

λ. 11 ὀβ. Ἀκολουθία εἰς ἀδελφοποίησιν.

Ποιεῖ εὐλογητόν, τὸ Τρισάγιον, τὸ Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστι. Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης.

τοῦ σύμπαντος κόσμου... Ὑπὲρ τοῦ παρασχεθῆναι αὐτοῖς ἄνωθεν τὴν εἰρήνην... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας ἀχράντου... Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα... Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πάντα πρὸς σωτηρίαν ἡμῶν χαρισάμενος. *Goar pag. 707.* Εὐχὴ ἑτέρα· Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ποιήσας τὸν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα σὴν καὶ ὁμοίωσιν. *Ibidem.* Κύριε ὁ διὰ στόματος λαλήσας Δαβὶδ τῷ δούλῳ σου· ἰδοὺ δὴ τί καλὸν ἢ τί τερπνόν, ἀλλ' ἢ τὸ κατοικεῖν ἀδελφοὺς ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ ἐκλεξάμενος καὶ συναγαγὼν τοὺς ἁγίους σου μαθητὰς καὶ ἀποστόλους εἰς ἐνότητα καὶ ἀγάπην πνευματικὴν... Τῷ συνδέσμῳ τῆς ἀγάπης... Εἶτα ἀσπάζονται ἀλλήλους, καὶ ποιεῖ ἀπόλουςιν.

л. 72 об. Ἀκολουθία εἰς μνήστρα.

Εὐλογητὸς ὁ Θεός... καὶ εὐθὺς λέγει τὰ διακονικά· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τῶν νῦν μεμνηστευμένων ἀλλήλοις πρὸς γάμου κοινωνίαν... Ὑπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα καὶ τῆς δούλης τοῦ Θεοῦ ἡ δεῖνα καὶ παρὰ Θεοῦ συζεύξεως καὶ ἀγάπης αὐτῶν..... (ἠμωβανο). Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνος, ὁ τὰ διηρημένα συναγαγὼν εἰς ἐνότητα. *Goar pag. 311.* Εἶτα δίδει ὁ ἱερεὺς τὰ δακτυλίδια τὸ ἀργυροῦν τῷ ἀνδρὶ καὶ τὸ σιδηροῦν τῇ γυναικὶ καὶ ἀλλάσσει ἐκ γ', καὶ λέγει ὁ ἱερεὺς· Εἰρήνη πᾶσιν. Τὰς κεφαλὰς. Κύριε, (ὁ τὴν ἐξ ἔθνων προμνηστευσάμενος) ἑαυτοῦ ἐκκλησίαν πορθένον ἀγνήν, εὐλόγησον τὰ μνήστρα ταῦτα. *Goar pag. 311.*

л. 73. Чинъ вѣнчанія. Начало вѣнчаню. Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τῶν συναπτομένων πρὸς γάμου κοινωνίαν... Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὸν γάμον τοῦτον, ὡς τὸν γάμον ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας. Ὑπὲρ τῶν νεονύμφων δούλων τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἐν Χριστῷ συζυγίας αὐτῶν... Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν χαρισηται αὐτοῖς τίμιον τὸν γάμον... Ὑπὲρ τοῦ εὐφρανθῆναι αὐτοὺς ἐν ὁράσει υἱῶν καὶ θυγατέρων... Ὑπὲρ τοῦ καθαρὰν καὶ ἀμίαντον διαφυλαχθῆναι τὴν συζυγίαν αὐτῶν... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον. Τῆς παναγίας, ἀχράντου... Εἰρήνη πᾶσιν. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν· Ὁ Θεὸς ὁ ἄγιος, ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἐκ τῆς πλευρᾶς αὐτοῦ. *Goar p. 74.* Ἐπικαλοῦμεθὰ σε, Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, σὲ ἐπικαλοῦμι, τὸν μόνον ἀγαθὸν καὶ φιλόανθρωπον, τὸν στερεωτὴν καὶ ἀρχηγὸν τῆς σωφροσύνης. *Сн. вѣнчє стр. 464.* Εἶτα στέφει αὐτοὺς τοὺς στεφάνους καὶ λέγει· Δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας τὸν πρωτομάρτυρά σου Στέφανον. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξῃ καὶ τιμῇ στεφάνωσον αὐτοὺς. Στέφεται ὁ δούλος τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς... Καὶ λέγει αὐτῷ ἐκ γ', σταυρώνει καὶ θέτει τὰ στεφάνια, καὶ λέγει· Ὁ Πατὴρ εὐλογεῖ, καὶ ὁ Υἱὸς θέτει, καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα

ἐπισκιάζει. Εἶτα Ἐθνηκς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ... μακρότητα ἡμερῶν εἰς αἰῶνα αἰῶνος, πάντοτε, νῦν καὶ αἰεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. Εἶτα στέφει τὴν γυναῖκα· Ἡ γυνή σου, ὡς ἄμπελος εὐθηνούσα. Στίχος· Οἱ υἱοὶ σου, ὡς νεόφυτα ἐλαιῶν κύκλω τῆς τραπέζης σου. Στίχος· Ἰδοὺ οὕτως εὐλογηθήσεται ἄνθρωπος, ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον. Μετὰ δὲ τὸ χειρῶσαι αὐτοὺς ὁ ἀνάδοχος, λέγει ὁ ἱερεὺς· Εἰρήνη πᾶσιν. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τῇ σωτηριῶδει σου οἰκονομία καταξίωσας ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας... *Goar. pag. 318.* Εἶτα ἀπόστολος, περιείμενον· Δόξη καὶ τιμὴ ἐστεφάνωσας. Πρὸς Ἐφρεσίους (?) ἐπιστολῆς· Ἀδελφοί, χαίρετε ἐν Χριστῷ πάντοτε, πάλιν ἐρῶ χαίρετε... Τέλος· Πάντα νοῦν, φρουρησεὶ τὰς καρδίας ἡμῶν καὶ τὰ νοήματα ἡμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ... Ἀλληλουία, Ἰδοὺ οὕτως εὐλογηθήσεται... Στίχος· Ἡ γυνή σου, ὡς ἄμπελος... Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, προσήλθον οἱ φαρισαῖοι τῷ Ἰησοῦ, πειράζοντες αὐτόν, καὶ λέγοντες· εἰ ἔξεστιν ἀνθρώπῳ ἀπολῦσαι τὴν γυναῖκα... Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· οὐ πάντες χωροῦσιν τὸν λόγον αὐτόν ἀλλ' οἷς δέδοται. Εἶτα λέγει μικρὰν ἐκτενὴν· Ἐλέησον ἡμᾶς... Καὶ ἀποφάσεως τῶν νεονόμφρων... Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα... Καὶ ἔχει ὁ ἱερεὺς ἐνωμένον τὸ ποτήριον καὶ λέγει· Καταξίωσον. Πρόσχωμεν. Τὰ ἅγια τοῖς ἁγίοις. Κοινωνικόν. Ποτήριον σωτηρίου... Καὶ κοινωνεῖ τοὺς νεονόμφρους. Καὶ μετὰ τὸ μεταλαβεῖν, ἐπεύχεται· Ὁ Θεός, ὁ τὰ πάντα ποιήσας τῇ ἰσχύϊ σου καὶ στερεώσας τὴν οἰκουμένην. *См. выше стр. 183.* Εὐχὴ εἰς τὸ ἐπᾶραι στέφανα· Ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παραγενόμενος ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, καὶ εὐλογήσας τὸν γάμον. *Goar p. 320.* Εὐχὴ εἰς τὸ λῦσαι πατῶν· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ θάλαμον εὐπρεπήσας, ἀξίωσον. *См. выше стр. 184; Сп. стр. 31.* Καὶ λέγει ἐκ γ'· Ζησατε, νεόγαμοι, καὶ πολυχρονήσατε· Τριάς ἡ ἀχώριστος φυλάξοι σας. Καὶ χορεύουσι γύρωθεν ἔσωθεν τοῦ ναοῦ ἐκ γ', καὶ ψάλλουσιν· Δόξα σοι, Χριστέ ὁ Θεός... Ἕτερον· Ἅγιοι μάρτυρες, οἱ καλῶς ἀθλήσαντες... Καὶ ποιεῖ ἀπόλυσιν, καὶ πολυχρονεῖ τοὺς νεονόμφρους κατὰ τὸν ἀνάδοχον.

л. 77 об. Ἀκολουθία τῆς ἁγίας καὶ μεγάλης Πεντηκοστῆς.

СХХV. № 97б. Εὐχολόγιον, рукопись Синайской библиотеки въ 16 долю листа, 403 листа, писана скорописью XVI в.

л. 1. Ἐκθεσις πίστεως ὀρθοδόξου.

л.л. 3—12 Молитвы Марка іеромонаха.

л. 13. Συναξάρια τοῦ ἀυγούστου μηνὸς съ житіями.

л. 120. Λόγος περὶ τῆς τιμῆς εὐρέσεως τοῦ ζωοποιῦ σταυροῦ.

Τοῦ διακοσιοστοῦ τρίτου ἐγένετο κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον, βασιλεύοντος Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου βασιλέως.

л. 133. Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου, ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου, λόγος ἕτερος περὶ τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιῦ σταυροῦ.

Τί εἶπω; τί λαλήσω; τίνας ὑμᾶς καλέσω, πρόβατα ἢ ποιμένας, αὐτάς ἢ κυβερνήτας...

л. 147 об. Ἔτερος λόγος ἱστορικὸς τοῦ ἁγίου Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου τοῦ ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης, τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν. На Успеніе.

Ἦνίκα ἔγνω Μαρία παρὰ τοῦ Κυρίου, ὅτι ἀπετέθη τὸ σῶμα, ἦλθε πρὸς αὐτὴν ὁ μέγας ἄγγελος καὶ εἶπε.

л. 179 об. Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Κυρίλλου, ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας, λόγος εἰς τὴν Ὑπαπαντὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Χαῖρε σφόδρα, θύγατερ Σιών, κήρυσσε θύγατερ Ἱερουσαλήμ, χόρευε λαὸς πόλεως τῆς τοῦ Θεοῦ, σκιρτήσατε πύλαι.

л. 190 об. Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου, ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου, λόγος εἰς τὴν μεταμόρφωσιν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἦκουες ἀρτίως τοῦ Δεσπότη Χριστοῦ λέγοντος· εἰσὶ τινες τῶν ὧδε ἐστώτων...

л. 198. Чистый.

л. 199. Ἀκολουθία εἰς λοχοῦσαν и весь чинъ крещенія. См. выше стр. 395—400.

л. 231. Τάξις, γινομένη ἐπὶ τελευταίῃ μοιχαῶ. См. выше стр. 718.

л. 270. Ἀρχὴ τῶν μνημοσύνων τῶν κοιμηθέντων, ὅταν βούλεται μνημονεῦσαι τὰ κόλλυβα.

л. 278. Ἀκολουθία σὺν Θεῷ ἁγίῳ τοῦ εὐχελαίου. Прилож. стр. 119—135.

л. 302. Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἀκολουθίας εἰς τὸ κουρεῦσαι λαϊκόν, τοῦ παιῆσαι ῥασοφόρον μοναχόν. См. выше стр. 505, но съ прибавленіемъ обычнаго начала.

л. 303 об. Τάξις εἰς σχῆμα σταυροφόρου. См. выше стр. 505.

л. 305 об. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου μικροῦ σχήματος. См. выше стр. 506—512.

л. 336 об. Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος. См. выше стр. 512—516.

л. 370. Ὄνόματα ἀρσενικὰ μοναχῶν и женскія.

Относительно чиновъ монашескихъ замѣчено: Ταῦτα γίνονται ἐν μοναῖς μεγίσταις καὶ κοινοβίοις, ἡμεῖς δὲ λέγομεν ἅπαντα τὰ γεγραμμένα, καὶ οὕτως γίνεται ἡ τάξις, καθὼς γέγραπται ἐκ τοῦ μικροῦ σχήματος, ἤγουν εἰς τὴν ἀπόλυσιν, εἰ βούλει, καὶ τὰ ἐκεῖσε τροπάρια, καὶ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν εἰσέρχονται οἱ ἀδελφοὶ εἷς καθ' εἷς, λέγουσι τῷ ἀποκαρέντι ἀδελφῷ· Εὐλόγησον, πάτερ· πῶς καλεῖται τὸ ὄνομά σου; Καὶ οὕτως εἰς ἐστίασιν εἰσέρχονται οἱ ἀδελφοί, καὶ γίνεται ἡ παράκλησις, ὡς προεγράφη.

л. 372 чистый.

л. 373. Разныя статьи изъ св. отцевъ аскетическаго содержания.

СХХVI. № 978. Εὐχολόγιον, σὺν Θεῷ ἀγίῳ περιέχον ἀνελλιπῶς πᾶσαν ἀκολουθίαν τῆς ἱερατικῆς διατάξεως, рукопись той-же библиотеки въ 16 долю листа, 401 листъ, писана разными почерками XVI в.

л. 1. Ἀρχὴ τῶν εὐχῶν τοῦ λοχυκοῦ.

л. 3 об. Εὐχαὶ ἐωθιναί, τοῦ ὀρθρου δηλονότι. Молитвъ 11. Опущена девятая, по Гоару. 12 молитва на главопреклонение.

л. 8 об. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου, ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου.

л. 23. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου.

л. 42 об. Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων. Возгласъ: „Свѣтъ Христовъ“, свещеникъ произноситъ передъ трапезοю, а διάκονъ „ἔξωθεν τοῦ βήματος“. Великій выходъ съ св. дарами совершается, καθὼς ἐν τῇ τοῦ Χρυσοστόμου λειτουργίᾳ καὶ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου.

л. 52 об. Εἴκοσι τέσσαρες οἴκοι τῆς Θεοτόκου. Λέγονται δὲ οἱ θεϊότατοι οἴκοι ἐντὸς τοῦ ἀγίου βήματος, τινὲς λέγουσι τουτους ἐνώπιον τῶν ἀγίων θυρῶν, καὶ κατὰ μίμησιν τοῦ πανσέπτου ἀγγέλου, θεωρῶν καὶ διαλεγόμενος τὴν πάνταχρον Θεοτόκον· ποίημα Σεργίου πατριάρχου, τοῦ καὶ μετέπειτα τῇ αἰρέσει, ὡς φασί τινες, ἐμπροστίου.

л. 57. Εὐχὴ, λεγομένη ὑπὸ τοῦ ἱερέως ἐπὶ τὸν μέλλοντα μεταλαεῖν τοῦ τιμίου σώματος καὶ αἵματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, συγχωρῶν αὐτοῦ πάντα τὰ ἁμαρτήματα· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεός

ἡμῶν, Ἰὲ καὶ Λόγε τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ποιμὴν ὑπάρχων καὶ ἀμνός...
Morin. De sacra poenitentia pag. 645.

λ. 61. Εὐχὴ συγχωρητική, ἣν λέγει ὁ πνευματικὸς ἐπὶ μετανοοῦντα.

Ἡ πανάγαθος ἀταγαθότης καὶ ζωοπάροχος σοφία τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρός, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ἀληθινὸς Θεός.

λ. 62. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ.

λ. 68. Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου ἁγιασμοῦ τῶν Φώτων. МОЛИТВЫ СЪФРОНИЯ ПЪТЬ. При погружении тропарь поютъ „Во Иорданѣ“, а испившая вода: „Тριάδος ἡ φανέρωσις ἐν Ἰορδάνῃ γέγονεν“... Πρόσεχε σεαυτὸν, ὦ ἱερεῦ, μὴ ἐπιδώσῃς τινὶ τῶ μὴ νηστεύοντι τὸ ἁγίωμα τοῦ πίνειν, ὡσπερ τινὲς ἀμαθεῖς ποιῶσι, λογιζόμενοι ἐπειδὴ ῥίπτουσιν αὐτὸ ἐν ταῖς πλατείαις, ἀρμόζει καὶ πίνειν αὐτὸ καὶ οἱ μὴ νηστεύοντες· ἄπαγε, ἐπειδὴ πρῶτον πίνομεν τὸ ἁγίωμα, ἔπειτα ἐσθίωμεν τὸ ἀντίδωρον. Μετὰ δὲ τὴν λειτουργίαν τῆς αὔριον οὐ ῥίπτεται ἁγίωμα τὸ σύνολον, ἀλλὰ τιμᾶται καὶ προσέχεται καὶ δεύτερον τῆς ἁγίας κοινωνίας.

λ. 76. Ἀκολουθία ἐπὶ γέννησιν γυναικός. См. выше стр. 583—584 и прим.

λ. 78. Εὐχαὶ τῆς μαίας.

Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ μὴ βουλόμενος τὸν θάνατον τοῦ ἀμαρτωλοῦ. См. выше стр. 455. Εὐχὴ ἐτέρα τῆς μαίας· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῶ ἐνοποστάτῳ σου λόγῳ τὰ πάντα δημιουργήσας... Goar pag. 263 и выше стр. 535. Καὶ γίνεται ἀπόλυσις οὕτως· Ὁ ἐν σπηλαίῳ γεννηθεὶς καὶ ἐν φάτνῃ ἀνακλιθεὶς Χριστός, ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν, πρεσβείαις τῆς παναχράντου αὐτοῦ Μητρός, τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Ἐλευθερίου καὶ πάντων τῶν ἁγίων.

λ. 79. Εὐχὴ εἰς ἀπόβλησιν γυναικός καὶ μὴ ζῶν τὸ παιδίον.

Πάτερ ἐπουράνιε καὶ Κύριε τοῦ ἐλέους, ὁ κατ' ἀρχὰς τὸν ἀνθρωπὸν πλάσας... См. выше стр. 584—585.

λ. 80. Εὐχὴ εἰς τὸ κατασφραγίσαι παιδίον, λαμβάνον ὄνομα τῆ ἡμέρα, ἧγουν ἐκκλησιάσαι.

Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, Τρισάγιον, καὶ μετὰ τὸ Πάτερ ἡμῶν, τὸ ἀπολυτικὸν τῆς ἡμέρας καὶ τὸ κοντάκιον, καὶ ἐξελθὼν ἔξω τῆς ἐκκλησίας, ἐμφυσᾷ εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ σταυροειδῶς γ', ὁμοίως καὶ σφραγίζει μετὰ τῆς χειρὸς τρίτον, καὶ λέγει τὴν εὐχήν· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σοῦ δεόμεθα καὶ σὲ παρχκαλοῦμεν, σημειώθητω τὸ φῶς. Goar p. 264. Δεῖ γνώσκειν, ὅτι τὸ γεννηθὲν βρέφος... Goar. p. 265.

л. 81. Τῇ δὲ τεσσαρακοστῇ ἡμέρᾳ πάλιν προσάγεται τῷ ναφ̄ ἐπὶ τῷ ἐκκλησιασθῆναι. Прилож. стр. 7—9 съ тѣми особенностями, какія указаны выше стр. 585, но безъ прибавленіи, начинающа со словъ: καὶ πιάσας ὁ ἱερεὺς καὶ τὸ παιδίον κ. τ. λ.

л. 83. Ἀκολουθία εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον.

См. выше стр. 586, но съ инымъ изложениемъ въ концѣ чина: Εἰ δὲ ἱερεὺς ἐστί μόνος καὶ παιδίον κάτω κείμενον, λαβὼν αὐτό, καταδύει αὐτὸ εἰς τὴν κολυμβήθραν, καὶ κατάγει αὐτὸ καὶ ἀνάγει γ', λέγει· Βαπτίζεται ὁ δεῖνα εἰς τὸ ὄνομα... Καὶ μετὰ τὸ βαπτισθῆναι, γενέσθαι βάπτισιν, πίπτει καὶ ἐκβάλλει τὸ λέντιον καὶ τὰ μανίκια, καὶ τοῦ ἀρχidiaκόνου λέγοντος· Πρόσχωμεν, ἄρχονται οἱ ψάλται· Μακάριοι ὦν... Τοῦτο λέγεται γ' καὶ δοξάζει ὁ ἱερεὺς· Εὐλογητὸς ὁ Θεός... Καὶ μετὰ τοῦτο, λέγοντος τοῦ διακόνου· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν, καὶ εὐθὺς εὐχὴ εἰς τὸ μύρον, ἣτις λέγεται παρὰ τοῦ ἱερέως ἢ τοῦ ἀρχidiaκόνου· Εὐλογητὸς ὁ Θεός ὁ παντοκράτωρ... GOAR. pag. 290. Καὶ χρίζει αὐτὸ τῷ μύρῳ σταυροειδῶς ἐν τῷ μετώπῳ, ἐν τῷ στήθει, εἰς τὰς ῥίνας, καὶ τὰ ὦτα, τὴν κοιλίαν, τοὺς νεφρούς, λέγει· Σφραγίς δωρεᾶς... καὶ εὐθὺς οἱ ψάλται· Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε..., παιῶντες καὶ γύρους γ', εἶτα ὁ ἱερεὺς· Εὐλογητὸς ὁ Θεός ἡμῶν...

л. 103 об. Εὐχὴ εἰς τὸ ἀπολοῦσαι τὸν νεοφώτιστον. Καὶ ἡ εὐχὴ· Εἰρήνη πᾶσιν. Τὰς κεφαλὰς. Ὁ λύτρωσιν ἁμαρτιῶν διὰ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος... GOAR pag. 303. Καὶ λαβὼν μέρος ἐκ τῆς περικεφαλαίας, βάλλει εἰς τὸ ὕδωρ καὶ ἀποσπογγίζει τὴν κάραν σὺν τῷ μετώπῳ, τὸ στήθος καὶ τοὺς νεφρούς, λέγει· Ἐβαπτίσθης, ἐφωτίσθης, ἠγιάσθης καὶ ἀπολύει αὐτὸν ἐν εἰρήνῃ.

л. 104. Εὐχὴ εἰς τὸ κουρεῦσαι παιδίον. Ὁ ἱερεὺς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Σὲ ἱκετεύομεν, Κύριε ὁ Θεός τῆς σωτηρίας ἡμῶν, ὁ ἐκ τοῦ πληρώματος τῆς κολυμβήθρας. GOAR p. 306. Εἶθ' οὕτως κείρει αὐτοῦ τὰς τρίχας σταυροειδῶς, λέγων· Κείρεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ, ὁ δεῖνα, τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς... Ἀρχὴν ποιῶν ἀπὸ τοῦ μετώπου τῆς κορυφῆς δεξιᾶ, καὶ ἀριστερᾶ, καὶ δίδωσιν αὐτὰς τῷ ἀναδόχῳ, καὶ πάλιν λέγει· Εἰρήνη πᾶσιν. Τὰς κεφαλὰς ὑμῶν... Καὶ λέγει τὴν εὐχὴν· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ τῇ εἰκόνι σου τιμήσας τὸν ἄνθρωπον. GOAR. p. 306. Εἶτα λέγει ἔμπροσθεν τῆς ἁγίας τραπέζης· Ἐλέησον ἡμᾶς ὁ Θεός... Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους, ζωῆς, εἰρήνης... τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα τοῦ νεοφωτίστου, καὶ τοῦ ἀναδόχου ὁ δεῖνα. Κύριε ἐλέησον γ'. Ὑπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι αὐτοῖς πᾶν πλημμελημα... Τὸ Κύριε ἐλέησον μ' καὶ ἡ εὐχὴ· Ἐπάκουσον ἡμῶν, ὁ Θεός ὁ Σωτήρ...

Καὶ μετὰ τὴν εὐχὴν καὶ τὴν ἐκφώνησιν λέγει· Δόξα καὶ νῦν, καὶ γίνετα ἀπόλουσις οὕτως· Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν πρεσβείαις τῆς ὑπεραγίας καὶ παναχράντου αὐτοῦ Μητρὸς, τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν, τοῦ ἁγίου Συμεῶν τοῦ θεοδόχου καὶ πάντων τῶν ἁγίων ἐλεῆσαι καὶ σώσαι ἡμᾶς, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος. Ἐἶτα λέγομεν· Πολυχρόνιον ποιῆσαι ὁ Θεὸς τὸν νεοφώτιστον σὺν τῷ ἀναδόχῳ, καὶ ἡμᾶς ἐλεῆσαι διὰ τῆς ἑαυτοῦ ἀγαθότητος. Λαβὼν δὲ ὁ ἱερεὺς τὸ βρέφος, ἵσταται ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων θυρῶν καὶ σχηματίζει αὐτὸ ὡς προσκύνησις, λέγει γ'· Ἄξια ἡ ἁγία καὶ ὀρθόδοξος πίστις τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν πάντοτε, νῦν καὶ αἰεὶ καὶ... καὶ ἐπιδίδει αὐτὸ τῷ αὐτοῦ ἀναδόχῳ καὶ ἐξέρχεται.

л. 106. Ἀκολουθία ἐπὶ μνηστρα βασιλέων καὶ λοιπῶν. См. выше стр. 401—405 и примѣчанія.

л. 120 об. Εὐχὴ ἑτέρα εἰς δίγαμον.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸν Ἀβραάμ φίλον καλέσας. См. выше стр. 743.

л. 121. Ἀκολουθία τοῦ εὐχελαίου.

Συναχθέντες οἱ ἑπτὰ πρεσβύτεροι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἢ ἐν οἴκῳ, προτίθεται ἐν τῷ μέσῳ τετράπους, καὶ ἐπάνω αὐτοῦ ἁγίαν εἰκόνα, φέρουσαν ἐκτύπωμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἢ τῆς Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, καὶ τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, καὶ σκεῦος τι, ἔχον σῖτον καὶ κανδήλαν μετὰ οἴνου, καὶ ἔλαιον ἐν ἐτέρῳ ἀγγείῳ, καὶ μοιβίδας ζ', καὶ εὐλογοῦντος τοῦ ἱερέως, ψάλλεται ψαλμὸς ρμβ', τὸ Κύριε, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου ἕως τέλους, εἶτα τὸ Ἀλληλούϊα γ', ἔπειτα ὁ ἱερεὺς λέγει· Ἐπι καὶ ἔτι... Ὅτι πρέπει... Ἐἶτα τὸ Θεὸς Κύριος καὶ ἐπέφανεν... στίχους· Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ κ. τ. λ. τροπάρια ἤχος πλ. β'. Ἐλέησον ἡμᾶς... κ. τ. λ. καὶ ὁ Ν', καὶ κανὼν Goar p. 332, стихирн. Ἐἶτα προσέρχεται ὁ μέλλων ποιῆσαι ἅγιον ἔλαιον καὶ ποιεῖ κατ' ἀνατολᾶς μετανοίας τρεῖς καὶ εἰς τοὺς ἱερεῖς ἑτέρας, λέγων οὕτως· Εὐλογῆσατε, δεσπότη ἀγιοί... Приложен. стр. 122. Καὶ ἀνοίξτε, καὶ εὐξασθε ὑπὲρ ἐμοῦ. Γνωμένης δὲ συγχωρήσεως, σταθεὶς ὁ πρῶτος ἔμπροσθεν τοῦ τετραπόδου, λέγει τα εἰρηνικά· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὸ ἔλαιον τοῦτο... Ὑπὲρ τοῦ δούλου... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ κ. τ. λ. τροπάρια ἤχος πλ. β'. Ἐλέησον ἡμᾶς... κ. τ. λ. καὶ ὁ Ν', καὶ κανὼν Goar p. 335. Λέγοντος δὲ τοῦ ἱερέως τὰ διακονικά, ἐπιβάλλουσιν οἱ ἱερεῖς, εἷς ἕκαστος, ἔλαιον εἰς τὴν κανδήλαν, ἡγουν ὁ πρῶτος ἕως τοῦ ἐσχάτου, ὁ Ν'. Εὐχὴ τοῦ ἐλαίου· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε, ὁ ἐν τῷ ἐλέει... Goar. pag. 335. Λέγεται δὲ αὕτη ἡ εὐχὴ ὑπὸ καθ' ἑνὸς τῶν ζ' ἱερέων, εἶτα λέγει ὁ πρῶτος ἱερεὺς τὸ προκείμενον. Апостольскія и евангельскія чтенія и молитвы См. выше стр. 589—591 и примѣч.

- λ. 175. Εὐαγγέλια ἑωθινά ια'.
- λ. 185 οβ. Ἀποστολοευαγγέλια τῆς ὅλης ἑβδομάδος.
- λ. 194. Апостолы и евангелія общимъ святымъ.
- λ. 204. Εὐχὴ ἐπὶ μιαιοφαγησάντων.
- λ. 204 οβ. Εὐχὴ εἰς εὐλογίαν οἴνου νέου. 2 МОЛИТВЫ.
- λ. 205 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ οἴκου κτιζομένου.
- Εὐχὴ εἰς εὐλογίαν οἴκου. Ектенѣя и 2 МОЛИТВЫ.
- λ. 207 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ μιαιοῦ πεσότος εἰς φρέαρ.
- λ. 208. Εὐχὴ ἐπὶ πᾶν εἶδος ἢ σκεύος μιανθέν.
- λ. 208 οβ. Εὐχὴ εἰς τὸ ὀρύξαι φρέαρ καὶ εὐρεῖν ὕδωρ.
- λ. 209. Εὐχὴ συγγορητικὴ, ἣν γράφει ὁ πνευματικὸς, καὶ βάλλει εἰς τὴν χεῖρα τοῦ τεθνηκότος τοῦ μὴ φοβεῖσθαι τα ἑναέρια πνεύματα.
- Εὐχὴ εἰς ἄγραν ἰχθύων.
- λ. 210. Εὐχὴ εἰς ἄρχην σπόρου.
- λ. 210 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ θέρους καὶ ἀλωνος.
- Εὐχὴ εἰς τὸ φυτεῦσαι ἀμπελῶνα.
- λ. 211 οβ. Εὐχαὶ εἰς μετάληψιν σταφυλῆς, 2 МОЛИТВЫ.
- λ. 212. Εὐχὴ ἐπὶ τρύγης ἀμπέλου.
- λ. 212 οβ. Εὐχὴ εἰς τὸ στήσαι τοξάριον πλοίου.
- λ. 213. Εὐχὴ ἑτέρα εἰς τὸ κατοπάσαι πλοῖον ἐν τῇ θαλάσῃ, ἦτοι ἀποπλέειν.
- λ. 214. Εὐχὴ, λεγομένη ἐν τῇ εἰσόδῳ πρὸ τῆς συνήθους ἐπὶ ἀνοίξει ναοῦ, ἐν ᾧ συνέβη θανεῖν ἀνθρωπον βιαίως.
- λ. 215. Λέγεται ἡ τοιαύτη εὐχὴ ἐπὶ ἀνοίξει ναοῦ, ἐν ᾧ ζῶον ἄλογον καὶ ἀκάθαρτον, ἢ ἄθυτον εἶθανεν, ἢ ἐγέννησεν.
- λ. 215. Εὐχὴ εἰς χωράφιον, ἢ ἀμπελον, ἢ κῆπον, βλαπτόμενον ὑπὸ ἐρπετῶν, ἢ ἐτέρων κακῶν καὶ πονηρῶν. 2 МОЛИТВЫ.
- λ. 217. Εὐχὴ εἰς ποιμνὴν κτηνῶν.
- Τάξις, γινομένη ἐὰν συμβῆ μιαιρὸν ἢ ἀκάθαρτον πεσεῖν προσφάτως εἰς ἔλαιον, ἢ εἰς οἶνον, ἢ εἰς ἕτερον εἶδος.
- λ. 218 οβ. Εὐχὴ πρὸς χριστιανὸν μαγαρίσαντα, ὑπαχθέντα τῇ ἔθνικῇ πλάνῃ, καὶ ἐπιστρέψαντα καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ προσδραμόντα.
- λ. 219 οβ. Ἀκολουθία εἰς τοὺς ἀπὸ αἰρέσεως ἐρχομένους, τὸ πῶς δεῖ δέχεσθαι τούτους ἐν τῇ ἀγίᾳ τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίᾳ.
- λ. 221. Εὐχὴ ἐπὶ χριστιανοῖς, ὑπαχθεῖσιν ἔθνικῇ πλάνῃ.
- λ. 222 οβ. Εὐχὴ ἀπιστήσαντος παιδος καὶ μαγαρίσαντος, εἶτα μετανοήσαντος.

λ. 224 οβ. Ἀκολουθία εἰς ἄνθρωπον ψυχορραγοῦντα, κρινόμενον, δυσασποσπάστως ἔχοντα τὴν βίαν τῆς ψυχῆς.

λ. 230. Κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐπὶ ἀνομβρίας· ποίημα Ἀνδρέου Κρήτης.

λ. 238. Ἀκολουθία τῆς ἁγίας Πεντηκοστῆς.

λ. 247. Εὐχὴ, λεγομένη εἰς θυσιαστήριον, μιανθὲν ὑπὸ ἐθνῶν.

2 МОЛИТВЫ.

λ. 248. Εὐχὴ ἐπὶ θεμελίου ἐκκλησίας.

λ. 248 οβ. Εὐχὴ τοῦ ἀρίστου.

λ. 249. Εὐχὴ εἰς τὴν παναγίαν μετὰ τὸ ἀναστῆναι ἐκ τοῦ ἀρίστου. *Σοὶ τῷ ἀληθινῷ καὶ φιλανθρώπῳ Θεῷ... Gouar. pag. 569.*

— Εὐχαὶ τῆς λιτῆς ἀκολουθίας.

λ. 251. Εὐχὴ, λεγομένη ἐν τῇ εὐλογῇ τῶν ἄρτων.

— Εὐχὴ τῶν κολλύβων.

λ. 251 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ πᾶν εἶδος ἀσθενείας.

λ. 252. Εὐχὴ ἐπὶ τοῖς ἀπὸ ἐχθρας εἰρηνεύουσιν.

λ. 252 οβ. Εὐχὴ εἰς ἐνυπνιασμόν ρεύσεως.

— Εὐχὴ συγχωρητική, ἣν γράφει ὁ πνευματικὸς, καὶ βάλλει εἰς τὴν χεῖρα τοῦ τεθνηκότος τοῦ μὴ φοβεῖσθαι τὰ ἐναέρια πνεύματα.

λ. 253. Εὐχὴ τῶν ἐξ ἐπιτιμιῶν λυομένων.

λ. 253 οβ. Ἀκολουθία, ὅταν μέλλῃ λειτουργῆσαι τὰ προηγησάμενα.

Каѳизма и стихирь.

λ. 263. Τάξις πρὸς σχῆμα μοναχοῦ σταυροφόρου. *См. выше стр. 505.*

λ. 265. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου σχήματος, ἧγουν τοῦ μικροῦ, ἔχουσα οὕτως. *См. выше стр. 506—512.*

λ. 282 οβ. Ἐτέρα ἀκολουθία τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος.

Μετὰ τὸ εὐλογητόν, Βασιλεῦ οὐράνιε, Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, Κύριε ἐλέησον β', Δεῦτε προσκυνήσωμεν γ', ὁ Ν', ὁ κανὼν. *Gouar pag. 403—405, στιχηρὰ προσόμοια pag. 405 сѣ догвородичнымъ: Νεῦσον προστασία ἀγαθῆ... καὶ εὐθὺς οἱ μακαρισμοί, ἦχος δ'. См. выше стр. 279. Εἶτα εἰσέρχεται πλησίον τῶν ἁγίων θυρῶν, καὶ βαλὼν μετάνοιαν, ἔσταται, καὶ εὐθὺς ψάλλουσιν ἀντίφωνον ἦχος δ'. Ἦθελον δάκρυσιν ἐξάλεῖψαι... и др. См. выше стр. 512—513. Καὶ ἄγουσιν αὐτὸν πλησίον τοῦ ἄμβωνος, ἀντίφωνον β' ἢ γ'. См. выше стр. 513 Εἶτα, στραφεὶς ὁ ἱερεὺς κατὰ ἀνατολάς, λέγει τροπάριον τοῦτο β', ἦχος δ'. Κύριε, ἐπιβλεψὼν ἐξ οὐρανοῦ... Δόξα καὶ νῦν, Θεοτοκίον Ὁ διὰ σὲ θεοπάτωρ προφήτης Δαβὶδ... Εἶθ' οὕτως ἀνιστᾷ αὐτὸν καὶ ἐπε-*

ρωτᾷ ὁ ἱερεὺς, λέγει οὕτως: Τί προσῆλθες, ἀδελφέ; Goar. pag. 407 съ прибавленіемъ вопроса: Ὑποτάσσεσαι τῷ προσεσῶντι καὶ πᾶσι τοῖς ἐν Χριστῷ ἀδελφοῖς; Далѣе порядокъ до одѣваніи, что у Гоара р. 407—411 съ небольшими особенностями, а именно: постриженіе священниками происходитъ въ алтарѣ, а послѣ него постригаютъ діаконы или восприемники (οἱ ἀνάδοχοι). При одѣваніи новопостригаемаго, три антифона и остальной порядокъ чина, за немногими исключениями. См. выше стр. 514—516. Главныя особенности даннаго чина состоятъ въ прибавкѣ фразы: „ἔρχεται ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων θυρῶν, κάκεισε ἵσταται“, при пѣніи первой стихиры 3 антифона; въ чтеніи апостола изъ посланія къ Колоссянамъ; въ особомъ богородичнѣ: Ἡ μόνη ἀγνή καὶ ἄχραντος Παρθένος, на пути изъ церкви въ трапезу, и въ отсутствіи замѣчанія, какъ проводилъ новопостриженный 7 первыхъ дней послѣ пострига.

л. 306 об. Εὐχὴ μετὰ τὸ ἀποκουκούλισαι. Goar p. 419.

л. 307. Τάξις, γινομένη ἐπὶ χειροτονίᾳ ἀναγνώστου. Goar p. 194.

л. 307 об. Τάξις, γινομένη ἐπὶ προχειρίσει ἡγουμένου. Goar p. 395, но безъ ектеньи. Καὶ μετὰ τὸ Ἀμήν (т. е. послѣ 2 молитвъ) ὁ περιέχεται ὁ προχειρισθείς, καὶ περιτίθησιν αὐτῷ ἕτερον, καὶ οὕτως ἀσπαζόμενος, ἀπολύει αὐτόν.

л.л. 309—310 чистые.

л. 311. Ἐξοδιαστικὸν μοναχῶν.

Начало чина до апостола См. выше стр. 478—486, но въ данной рукописи прибавлены особыя молитвы. Послѣ первой ектеніи въ домѣ читаются молитвы: Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων... Goar p. 437 и Κύριε, ἐλεήμον, οἰκτίρμον καὶ πολυέλεε, ὁ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν σταυρωθεὶς καὶ ταφεὶς καὶ ἀναστὰς... См. выше стр. 528. Послѣ первой статьи: Δέσποτα Κύριε, ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός, ὁ δοὺς καταστολὴν δόξης ἀντὶ πνεύματος ἀκηδίας... Goar p. 437. Послѣ второй статьи: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῇ ἀρρήτῳ σου σοφίᾳ δημιουργήσας τὸν ἄνθρωπον... См. выше стр. 532. Послѣ ненорочныхъ: Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, κλῆνον τὸ οὖς σου καὶ ἐπάκουσόν μου, καὶ τὸν δοῦλόν σου τόνδε ἐπ' ἐλπίδι ἀναστάσεως... См. выше стр. 534. Послѣ антифоновъ: Κύριε, Κύριε, ἡ τῶν θλιβομένων παραμυθία καὶ τῶν πενθούντων παράκλησις... Goar. pag. 453. Ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους: Ἀδελφοί, ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς χοϊκός. Τέλος· διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐηλυθότας πρὸς αὐτόν Ἰουδαίους· ἐγὼ εἶμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς... Καὶ εὐθὺς

λέγει ὁ ἱερεὺς· Ἐλέησον ἡμᾶς ὁ Θεὸς κατὰ τό... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ Πατὴρ τῶν οἰκτιρῶν καὶ τοῦ ἐλέους, ὃς πάντα φέρεις, ἀναδησάμενος τῷ ῥήματι τῆς δυνάμεως, οὗ προστάγματι τὰ πάντα ὑπέκει δουλεύοντα... См. выше стр. 537. Ἔττα γίνεται ἀσπασμός, καὶ γινομένου, φάλλομεν τὰ τροπάρια ταῦτα εἰς ἤχον β'. Δεῦτε τελευταῖον ἀσπασμὸν δῶμεν, ἀδελφοί, τῷ θανόντι, εὐχαριστοῦντες Θεῷ... Δεῦτε τελευταῖον ἀσπασμὸν δῶμεν, ἀδελφοί καὶ πατέρες, τῷ χθὲς ἡμῖν ἰλαρῶς... Δεῦτε, ἀδελφοί πνευματικοί, ἴδωμεν τὸ πέρασ τοῦ βίου... Δεῦτε τῷ τῆς λήθης, ἀδελφοί... Δεῦτε ἐν τῷ τάφῳ, ἀδελφοί, βλέψωμεν τὴν τέφραν... Δεῦτε τελευταῖον ἀσπασμὸν δῶμεν, ἀδελφοί, τῷ θανόντι, εὐχαριστοῦντες Χριστῷ... Ποῖος χωρισμός, ὦ ἀδελφοί, ποῖος κοπετός, ποῖος θρῆνος... Τρέμω τὸ κριτήριον, Χριστέ, καὶ τὴν ἐν τῷ βήματι γύμνωσιν τῶν πταισμάτων μου... Πᾶσα τῶν ματαίων ἢ ἐλπεις καὶ τῶν ἐπιγείων ἢ δόξα.. Ὡμοις τὸν σταυρὸν ἀναλαβῶν, σοὶ ἀνεπιστρόφῳ καρδίᾳ κατηκολούθησε... Μέγας ὁ κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμός, μέγας στεναγμός καὶ ὀδύνη... Σχῆμα μοναστῶν ἀναλαβῶν, μάκαρ, ἀδιστακτῶ καρδίᾳ κατηκολούθησας... Εἰς ἡγούμενον· Ποίμνης ἐπιστάτης γεγινώς... Μίαν ὑποστάσει τρισὶ σέβοντα θεότητα πιστεῖ... Σῶζε τοὺς ἐλπίζοντας εἰς σέ, Μῆτερ τοῦ ἀδύτου ἡλίου... Δόξα, Ἀδελφοί μου πνευματικοί καὶ συμμονασταί... Καὶ νῦν, Πρεσβείαις τῆς τεκούσης σε, Χριστέ... Ἔττα μνημονεῦει ὁ ἱερεὺς, λέγων· Ἐλέησον ἡμᾶς... Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, μακρόθυμε καὶ πολυέλεε, ὁ οἰκῆσιν ἔχων τὸν οὐρανόν, καὶ πάντα διέπων τῆς γῆς... См. выше стр. 539. Ἔττα ἄραντες τὸ λειψανον μετὰ τῆς κλίνης, ἀπέρχονται εἰς τὸ κοιμητήριον, φάλλοντες τὸ Ἅγιος ὁ Θεός, καὶ μετὰ τὸ Ἅγιος ὁ Θεός, λέγομεν τὰ αὐτά, ἤχος γ'. Ὅτε τῷ λόγῳ σου παραστησόμεθα τῷ ἀδεκάστῳ σου βήματι, Κύριε... Καὶ φθάσαντες ἐν τῷ κοιμητηρίῳ, φάλλουσι τροπάριον, ἤχος πλ. δ'. Γῆ χανοῦσα, ὑπόδεξιαι τὸν ἀπὸ σοῦ πλασθέντα... Ἔττα ὁ ἱερεὺς ἐπιχέει τὸ ἔλαιον ἐπάνω τοῦ λειψάνου, ἤγγουν ἐκ τοῦ ἐνὸς κανδηλίου, ποιῶν σταυροῦ τύπον, εἶτα λαμβάνει καὶ πηλὸν μετὰ τοῦ πτύου, καὶ ποιεῖ σταυροῦ τύπον ἐπάνω τοῦ λειψάνου, ἢ χοῦν, λέγων· Τοῦ Κυρίου ἢ γῆ καὶ τὸ πληρωμα... Λέγει δὲ καὶ τὸ αὐτὸ τροπάριον ἐπάνω τοῦ ἐλαίου· Τῷ τύπῳ τοῦ σταυροῦ σου, φιλάνθρωπε... Ἔτερον εἰς τὸν πηλόν, λέγων· Τὸν πηλόν ὁ κεραμεὺς ζωοπλαστήσας, ἀνέθηκέ με... Καὶ οὕτω φάλλομεν καὶ τοὺς εἰρμούς τοῦ μεγάλου κανόνος, ἤχος πλ. β' (всѣ 9 пѣсней). Ἔττα τὸ Τρισάγιον, τὸ Πάτερ ἡμῶν, ὁ ἱερεὺς Ὅτι σοῦ ἐστιν... καὶ τὰ τροπάρια ταῦτα, ἤχος δ'. Μετὰ πνευμάτων δικαίων κ. τ. α. Ἐλέησον ἡμᾶς... Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός... Goar pag. 424. Ὁ Θεός, ὁ μόνος φοβερὸς καὶ ἔνδοξος, ὁ ζωῆς καὶ θανάτου ἐξουσίαν ἔχων, ὃ ἐπιστάμενος

ὁδοὺς πνευμάτων καὶ ψυχῶν τόπους, φωτὸς ὄρια καὶ μέτρα οὐρανοῦ...
 См. выше стр. 541. Καὶ ποιεῖ ἐκτενὴν ἐν τῷ τέλει· Ἐλέησον ἡμᾶς...
 Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι τὴν ἀγίαν μονὴν ταύτην... Ἐτι
 δεόμεθα ὑπὲρ μακαρίας κοιμήσεως... Ἐπάκουσον ἡμῶν, ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ
 ἡμῶν... Δόξα καὶ νῦν, Κύριε, εὐλόγησον. Ὁ καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων...
 Καὶ ψάλλουσιν Αἰώνια σου ἡ μνήμη... Λέγει ἐκ γ' ὁ ἱερεὺς· Ὁ Θεὸς
 μακαρίσαι καὶ ἀναπαύσαι αὐτόν... Καὶ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν ποιούμεν μετα-
 νοίας μ' ὑπὲρ τοῦ κοιμηθέντος ἀδελφοῦ, ὅσοι ἂν ὑπάρχωσιν ἐπὶ τῇ κη-
 δεύσει αὐτοῦ.—См. выше стр. 553—557.

СХХVII. № 979. Εὐχολόγιον, рукопись той-же библиотеки въ
 16 долю листа, 420 листовъ, писана скорописью XVI в.

л. 1. Εὐχαὶ τοῦ λοχνηκοῦ. См. выше стр. 707.

л. 8 об. Εὐχαὶ ἑωθιναί. См. Тамъ-же.

л. 16. Ἀκολουθία εἰς μνημόσυνον. См. выше стр. 717.

л. 29. Τάξις καὶ ἀκολουθία ἐπὶ τελευτήσαντος μοναχοῦ. См. выше
 стр. 718—719.

л. 77. Ἀκολουθία εἰς ἀρχάριον. См. выше стр. 427.

л. 79. Ἀκολουθία εἰς κουρὰν μανδουώτου. См. выше стр. 428—429.

л. 88. Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος. См.
 выше стр. 429.

л.л. 125—127 чистые.

л. 128. Ἀκολουθία εἰς τὸν μέγαν τοῦ Θεοῦ προφήτην, θεράποντα
 Μωϋσῆν. Полная служба.

л. 160. Μηνὶ Νοεμβρίῳ κε' μνήμην ἐπιτελοῦμεν τῆς ἀγίας ἐνδόξου,
 πανευφρήμου καὶ πανσόφου μάρτυρος Αἰκατερίνης.

л. 213. Ἀκολουθία τῶν ἀγίων Θεοφανίων. Чинъ обычный безъ
 молитвы п. Софронія.

л. 224. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ.

л. 233. Ἀκολουθία εἰς γέννησιν γυναίκος.

Ποιεῖ εὐλογητὰν, τὸ Τρισάγιον, τὸ Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν,
 Ὅτι σοῦ ἐστίν, τὸ ἀπολυτικίον καὶ κοντάκιον τῆς ἡμέρας, εἶτα τοῦ Κυ-
 ρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πάντα ἐν σοφίᾳ τῷ
 λόγῳ σου δημιουργήσας... Дальнѣйшій порядокъ этого послѣдованія,
 при нареченіи имени младенца См. выше стр. 395—396.

л. 237. Εἰς τὸ σκραντῆσαι παιδίον μετὰ τῆς μητρὸς, ἤδη κεκα-
 θαρμένῃς καὶ λελουμένῃς οὔσης· ἰσταμένης τῆς μητρὸς μετὰ τοῦ παι-

δίου ἔξωθεν τῆς θύρας τοῦ ναοῦ, καὶ κλινούσης τὴν κεφαλὴν ἅμα τὸ βρέφος, καὶ τὴν τοῦ τιμίου σταυροῦ σφραγιδα ποιῶν ὁ ἱερεὺς, ἀπτόμενος τε τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σοῦ δεόμεθα καὶ σὲ παρακαλοῦμεν καὶ ἱκετεύομεν... Дальнѣйшій порядокъ этого послѣдованія см. выше стр. 397.

л. 240 об. Εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον. См. выше стр. 398—400.

л. 257 об. Εὐχὴ εἰς τὸ ἀπολοῦσαι τὸν φωτισθέντα τῇ ὁδόῃ ἡμέρα. См. выше стр. 400.

л. 258 об. Εὐχὴ εἰς τὸ ἀποκουρεῦσαι παιδίον. См. тамъ-же.

л. 260 об. Τάξις βαπτισμάτων εἰς νήπιον, κατεπειγόμενον ὑπὸ θανάτου. См. тамъ-же.

л. 262. Ἀκολουθία εἰς μνήστρα. См. выше стр. 401—405.

л. 282 об. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐλαίου. См. выше стр. 405—410. Опущена лишь молитва въ концѣ: Πάτερ ἄγιε.

л. 313. Εὐχαί, λεγόμεναι ἐν τῇ λιτῇ τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν, и другія молитвы на различные случаи. См. выше стр. 411—414.

л. 344. Εὐχαί τῆς γονυκλισίας τῆς ἁγίας Πεντηκοστῆς.

л. 361. Ἀποστολο-ευαγγέλια τῆς ἑβδομάδος и на различные случаи.

л. 383 об. Εὐαγγέλια ἑωθινά.

л. 399 об. Ἀκολουθία τῆς κοινῆς παρακλήσεως.

л. 409. Κανὼν εἰς προχείρισιν ἐκκλησιάρχου, ἢ οἰκονόμου, ἢ κελ-
λαρίτου, ἢ οἰνοχόου, ἢ παραστάτου, ἢ ἄλλου τινός.

Μετὰ τὸ εἶπεῖν τὸ εὐλογητόν, ὁ ἱερεὺς λέγει Τρισάγιον, τὸ τρο-
πάριον τοῦ ἁγίου τῆς μονῆς, καὶ θεοτοκίον, εἶτα Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν,
καὶ παρευθὺς ὁ ἠγούμενος τὴν εὐχὴν ταύτην· Σὲ ἱκετεύομεν, πολυεύ-
σπλαγχνε Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, τὸν ἀλάθητον, καὶ παντέφορον. καὶ ἀνερμή-
νευτον, καὶ μισθαποδότην Θεόν, ἔπιθε ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου, ὁ δεῖνα, τὸν
προχειριζόμενον παρ' ἡμῶν τῶν εὐτελῶν καὶ ἀναξίων δούλων σου
εἰς τὸ διακονεῖν πάσῃ τῇ ἐν Χριστῷ ἡμῶν ἀδελφότητι μετὰ συνέσεως
καὶ εὐλαβείας καὶ φόβου Θεοῦ, ἐν πάσῃ ἰσχύϊ ἑαυτοῦ, ἀγογγύστως μετὰ
ὑπακοῆς καὶ ὑπομονῆς πολλῆς· Σὺ γὰρ μείζονας ἀπεφάνησθε τοὺς διακο-
νοῦντας μᾶλλον ἢ τοὺς διακονουμένους. Ναί, Δέσποτα Κύριε, δὸς αὐτῷ
καλῶς τὸ ἐπίταγμα διακονῆσαι θεαρέστως, ἵνα καὶ τὸν μισθὸν ἐκείνων
τῶν πιστῶν καὶ φρονίμων οἰκονόμων τύχῃ, καὶ ἀκούσῃ τῆς μακαρίας
σου φωνῆς, τῆς λεγούσης· εὖ δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ, ἐπὶ ὀλίγα ἦς
πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου
σου. Ὅτι σὺ εἶ ὁ εὐλογῶν.

λ. 416. Εὐχή ἀφέσιμος πνευματικοῦ πατρός. 2 молитвы.

λ. 418 об. Εὐχή ἐπὶ βρώμασι σκανδαλισθέντων.

λ. 419 об. Εὐχή συγχωρητικὴ ἐξομολογουμένου, θεὶς χεῖρα·

Ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ πολυέλεος, ὁ ἀνεξίκακος, ὁ μακρόθυμος, ὁ μὴ θέλων τὸν θάνατον τοῦ ἀμαρτωλοῦ, ὡς τὸ ἐπιστρέψαι καὶ ζῆν...
См. выше стр. 643.

СХХVIII. № 985. Εὐχολόγιον, рукопись Синайской библиотеки въ 16 долю листа, 272 листа, писана скорописью XVI в.

λ. 1. Ἀκολουθία εἰς τὸ κουρεῦσαι λαϊκόν. См. выше стр. 505. но съ прибавленіемъ обычнаго начала.

λ. 1 об. Τάξις εἰς σταυροφόρον. См. выше стр. 505.

λ. 3. Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος, γινομένου ἐν περιστάσει¹⁾.

Ἀντίφωνον α', ἤχος δ'. Ἦνοιεται ἡ θύρα τῆς μετανοίας... Στίχος²⁾. Ἐλέησόν με, ὁ Θεός... Ἦθελον δάκρυσιν ἐξαλεῖψαι... Στίχος· Ἐπὶ πλεῖον πλύνον... Τίς χειμαζόμενος... Στίχος· Σοὶ μόνῳ ἤμαρτον καὶ τὸ πονηρόν... Ζάλη ἀμαρτημάτων περιέχει... Στίχος· Κύριος φωτισμός μου... Πλύνόν με τοῖς δάκρυσί μου, Σωτήρ... Στίχος· Ὡς ἀγαπητά... Πρόβατόν εἰμι τῆς λογικῆς σου ποιμνης... Δόξα καὶ νῦν, θεοτοκίον· Ῥῦσαι ἡμᾶς ἐκ τῶν ἀναγκῶν ἡμῶν... Εἶτα ἡ συναπτὴ· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν, ὁ δεῖνα, καὶ τῆς παρὰ τοῦ Θεοῦ... Ὑπὲρ τοῦ καταξιωθῆναι αὐτὸν τοῦ ἀγίου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος τοῦ... Ὑπὲρ τοῦ συναριθμηθῆναι αὐτὸν τῇ ἀγίᾳ τοῦ Θεοῦ καὶ ἱερᾷ ποιμνῇ τοῦ... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ ὢν, Δέσποτα παντοκράτωρ, ὕψιστε βασιλεῦ τῆς δόξης³⁾... Соар. р. 419. Εὐχὴ ἑτέρα. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πρὸ αἰώνων ἐκ Πατρός γεννηθεὶς, καὶ ἐπ' ἐσχάτων διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων καταλεῖψαι τὰ ἐννενήκοντα ἐννέα πρόβατα, λέγω δὴ τὰς ἐπουρανίους δυνάμεις, μὴ ἀποστάς ἐξ αὐτῶν, καὶ κατελθὼν ἐπὶ γῆς, σαρκωθείς ἐκ Παρθένου ἀγίας, καὶ ἀναζητήσας τὸ πεπλανημένον πρόβατον... Καὶ λέγει ὁ ἱερεὺς· Εὐλόγητός ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ θέλων πάντας ἀνθρώπους... Καὶ κουρεύει· Ὁ ἀδελφός ἡμῶν, ὁ δεῖνα, κείρεται τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ... Εἶτα ἐνδύει αὐτὸν χιτῶνα, κουκούλιον, ἀνάλαβον, παλίον, ζώνην, σανδάλια, καὶ σχῆμα⁴⁾. Стихи, что у Гоара pag. 411. Εἶτα

¹⁾ Ркп. Александр. библи. № 371. Ποιεῖ ὁ ἱερεὺς εὐλογητόν, καὶ λέγει ἀντίφωνον, ἤχος δ'. ²⁾ Стихи опущены всё. ³⁾ Этой молитвы нѣтъ. ⁴⁾ После

ὁ ἱερεὺς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πιστὸς ἐν ταῖς ἐπαγγελίαις σου. *Goar*. p. 411. Καὶ ἀπόλουςι.

λ. 9. Σχηματολόγιον, σὺν Θεῷ ἁγίῳ περιέχον ἅπασαν ἀκολουθίαν. Εὐχὴ εἰς ῥασοφόρον.

Εἰσέρχεται ὁ μέλλων φορέσαι αὐτό, καὶ ἐκδύουσι αὐτὸν τὰ κοσμικά, ὅταν μέλλουσι εἰπεῖν τὸν ἀπόστολον, εἶτα κλίναντος αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν, εὐχεται ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν ταύτην· Ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου, Κύριε, ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων... *См. выше стр. 510*. Εἶτα κόπτει αὐτοῦ τὰς τρίχας, λέγει· Ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ, ὁ δεῖνα, ὁ μετονομαζόμενος οὕτως, κείρεται τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρός... εἴπωμεν ὑπὲρ αὐτοῦ τὸ Κύριε ἐλέησον. Εἶτα λαβὼν τὸ ῥάσον, λέγει· Ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ, ὁ δεῖνα, ὁ μετονομαζόμενος οὕτως, ἐνδύεται ἕνδυμα δικαιοσύνης εἰς τὸ ὄνομα... Εἶτα ζώννεται αὐτόν, λέγων· Ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ, ὁ δεῖνα, ὁ μετονομαζόμενος ὁ δεῖνα, ζώννεται τὴν ὁσφὸν αὐτοῦ δυνάμιν ἀφθαρσίας καὶ ἀληθείας εἰς τὸ ὄνομα... Εἶτα τὸ καλα(υ)μαύχιον, λέγων· Ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ, ὁ δεῖνα, ὁ μετονομαζόμενος οὕτως, ἐνδύεται τὴν περικεφαλαίαν τῆς σωτηρίας εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρός... Εἶθ' οὕτως λέγει τὴν ἐτέραν εὐχὴν· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἀξιους σου εἶναι νομοθετήσας.. *Goar* p. 380. Καὶ τὰ ἕτερα συνήθως, καὶ ἀπολύει.

λ. 9 οβ. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ σχήματος, τοῦ λεγομένου μανδύου, ἔχουσα οὕτως·

Ἄφ' ἑσπέρας εἰσφέρονται τὰ ἱμάτια τοῦ μέλλοντος κουρευθῆναι, καὶ ἀποτίθενται ἐν τῇ θαλασσίδῃ τῆς ἁγίας τραπέζης, καὶ εἰς τὸν ἑσπερινὸν στιχολογοῦμεν συνήθως, καὶ φάλλομεν στιχηρά, ἤχος β'. Ὅτε ἐκ τοῦ ζύλου. Πίστει προσερχόμενος πρὸς σέ... κ. τ. α... *Goar* p. 405. Δόξα καὶ νῦν, Τίς μὴ μακαρίσει σε... Ὁ κανών, φέρων ἀκροστιχίδα· Εὐδόκιμον τέλος εὐδοκίμῳ μοι, Χριστέ, παράσχου. *Goar* p. 403—405. Εἰς τὴν λειτουργίαν ἀντίφωνον α'. Εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου. Ἀντίφωνον β'. Αἶνει ἡ ψυχὴ μου. Ἀντίφωνον γ', οἱ μακαρισμοί. Ἰσταται ὁ μέλλων λυμβάνειν τὸ ἅγιον σχῆμα, ἀρχομένου τοῦ πρώτου ἀντιφώνου τῆς λειτουργίας, ἔδον τῶν βασιλικῶν πυλῶν, φορῶν τὰ συνήθη αὐτοῦ ἱμάτια μέχρι τῆς εἰσόδου,

οδὴν· εἶτα ἐπιδίδει αὐτῷ σταυρὸν εἰς τὸ δεξιὸν χεῖριν καὶ λέγει οὕτως· Εἶπεν ὁ Κύριος· Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἔλθειν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθήτω μοι. Καὶ δίδει εἰς τὸ ἕτερον χεῖριν κερίν, λέγων· Εἶπεν ὁ Κύριος· οὕτω λαμψάτω τὸ φῶς ἡμῶν ἐμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων... Καὶ ἀσπάζοντες αὐτὸν πάντες οἱ μοναχοί, φάλλονται οὕτως· Ἐπιγνώμεν, ἀδελφοί, τοῦ μυστηρίου τὴν δυνάμιν... Κύριε, Κύριε, ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ... Καὶ ποιεῖ ἀπόλουςιν.

φάλλονται δὲ οἱ μακαρισμοί, ἦχος δ'. Μακάριοι οἱ πτωχοί... и т. д. Διὰ ξύλου ὁ Ἀδὰμ παραδείσου γέγονεν ἀποικος... Τὸν σταυρὸν τὸν τοῦ Χριστοῦ ἐν μετανοία καὶ πίστει κατέχοντας... Σήμερον δάκνεται ὁ θῆρ καὶ φευκτικῶς λοιπὸν ἀποδύρεται... Οἱ τεθλιμμένην καὶ στενὴν τὴν ἐν Χριστῷ ὁδὸν προελόμενοι... Ἀφθαρσίας στολισμὸς ὁ χιτῶν οὐράνιος γίνεται... Δεῦτε ἀνάψωμεν, πιστοί, ὡς φωτεινὴν λαμπάδα τοῦ Πνεύματος. Τὸν χιτῶνα τῆς στολῆς πνευματικῶς φυλάξωμεν... Ὡς ἄσωτος υἱὸς ἐκδαπανήσας ὅλον τὸν βίον μου... Δόξα, Τὸν Πατέρα καὶ Υἱὸν καὶ τὸ Πνεῦμα πάντες τὸ ἅγιον ὁμοφρόνως οἱ πιστοί... Καὶ νῦν, Θυμιατήριον χρυσοῦν καὶ κιβωτὸν καὶ στάμνον καὶ τράπεζαν... Καὶ τῆς εἰσόδου γινομένης, ἴσταται ὁ μέλλων λαμβάνειν τὸ ἅγιον σχῆμα ἔξω τῆς πύλης ¹⁾, ἀπάρχεται φάλλων, ἦχος α'. Ἀγκάλας πατρικῆς... Δόξα καὶ νῦν, Μητέρα σε Θεοῦ ἱκατεύομεν πάντες... Καὶ εἰσαγαγὼν αὐτὸν ἔνδον ²⁾ τῶν πυλῶν, φορῶν τὰ κατὰ τὴν συνήθειαν ἱμάτια αὐτοῦ, φάλλοντες τὰ τροπάρια ταῦτα. Ἀντίφωνον ³⁾ α', ἦχος δ'. Ἦθελον δάκρυσιν. См. выше стр. 506. Εἶτα ποιεῖ μετανοίας γ', καὶ εἰσέρχεται πλησίον τοῦ ἄμβωνος, καὶ ἴσταται, καὶ ⁴⁾ πάλιν ἄρχεται τὸ δευτέρον ἀντίφωνον, ἦχος δ'. Ζάλη ἀμαρτημάτων ⁵⁾... Στίχος: Μὴ ἀπορρίψῃς με... Μὴ ἀπορρίψῃς με ἀπὸ τοῦ προσώπου σου, Κύριε, μὴ χωρίσης με τῶν καλῶν σου... Δόξα καὶ νῦν, Ἡ μόνη ἀγνή καὶ ἀχραντος Παρθένος... Ἀρχομένου δὲ τοῦ τρίτου ἀντιφώνου ⁶⁾, ἔρχεται ὁ μέλλων καρῆναι ἔμπροσθεν τοῦ ἄμβωνος, καὶ ἴσταται πάλιν, καὶ φάλλουσι ἀντίφωνον γ', ἦχος δ'. Ποῦ ἔστιν ἡ τοῦ κόσμου προσπάθεια ποῦ ἔστιν ἡ τῶν προσκαίρων... Στίχος: Δεῦτε, τέκνα, ἀκούσατε... Δεῦτε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι... Στίχος: Ἐπλανήθη, ὡς πρόβατον. Πρόβατόν εἰμι τῆς λογικῆς σου ποιμένης... Δεῦτε ⁷⁾ προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν αὐτῷ, καὶ κλαύσωμεν ἐναντίον Κυρίου... Καὶ τούτου λεγομένου, ἔρχεται καὶ προσπίπτει εἰς τὰ ἅγια θυρία, καὶ οὐκ ἀνίσταται μέχρι συμπληρώσεως τοῦ ἀντιφώνου. Τὸ τροπάριον ⁸⁾ τοῦτο, ἦχος δ'. Κύριε ⁹⁾, ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἴδε ¹⁰⁾... Καὶ ὅταν πληρωθῇ, ἐγείρεται. Δόξα καὶ νῦν, ἦχος δ'. Ὁ διὰ σὲ θεοπάτωρ

1) Ркп. патр. ієрусал. библ. № 68. XV в : τροπάρια κατανοκτικά, ἦχος α'. 2) ἐν μέσφ τῶν πυλῶν, φορῶν τὰ κοσμικὰ ἱμάτια, φάλλουσι. 3) НѢТЬ зтого слова. 4) καὶ φάλλουσι τὸ β' ἀντίφωνον. 5) Прибавлены стихи: Ῥανκιεῖς με... Πλῶνόν με τοῖς δάκρυσιν... 6) ἦχος δ'. Ποῦ ἔστιν ἡ τοῦ κόσμου προσπάθεια. 7) Ἄσωμεν καὶ προσπέσωμεν. 8) НѢТЬ: τὸ τροπάριον τοῦτο. 9) Κύριε, Κύριε... 10) Δόξα καὶ νῦν, Ὁ διὰ σὲ θεοπάτωρ... Εἶτα λαβὼν αὐτὸν ἐκ τῆς χειρός, ἀνιστᾷ καὶ ἐρωτᾷ αὐτόν, λέγων: Τί προσήλθες...

προφήτης Δαβίδ... Ἐρώτησις. Εἶτα λαβὼν αὐτὸν τῆς χειρός, ἀνιστά, λέγων· Τί προσήλθες, ἀδελφέ... См. выше стр. 507. Καὶ εὐθὺς κατήχησις· Βλέπε, τέκνον, οἷα συνθήκας δίδωσ. Goar p. 407. Καὶ ὡνπερ δέον ὑμᾶς ἐκφυγεῖν. Ὁ Κύριος, ἀδελφέ, στηριζει σε ἐν ταύτῃ τῇ ὁμολογίᾳ, ἣν ὁμολόγησας ἐνώπιον ἀγγέλων καὶ ἀνθρώπων, εὐάρεστόν σε ἀναδείξει, κατὰ τὸ αὐτοῦ θέλημα πολιτευσάμενον, εὐρεῖν ἔλσος καὶ κληρον μετὰ πάντων τῶν ἁγίων, τῶν ἀπ' αἰῶνος αὐτῷ εὐαρεστησάντων. Καὶ εἶτα οὕτως ἔχει· ἀκουσον τῆς κατηχήσεως ταύτης· Ἰδοῦ, ἀδελφέ μου, καταλιμπάνεις τὸν βίον, σωθῆναι θέλων· βλέπε σεχυτόν, περισφιγξόν σου τὸν νοῦν... См. выше стр. 508—510. Εἰρήνη πᾶσιν. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Εἶτα εὐχεται ὁ ἱερεὺς, λέγει· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἀξιους εἶναι νομοθετήσας τοὺς τὰ βιωτικά. Goar p. 380. Καὶ εὐθέως ἐπιτίθησι τὴν χεῖρα αὐτοῦ ὁ ἡγούμενος ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ μέλλοντος κουρευθῆναι, καὶ λέγει τὴν εὐχὴν· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ἐπὶ τῷ ὀνόματι σου, Κύριε, ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, ἐπιτίθημι τὴν χεῖρά μου. Goar. p. 389. Καὶ λαβὼν τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον ὁ ἱερεὺς, καὶ ἐπάνω αὐτοῦ ἐπιτιθεὶς τὸ ψαλίδιον, λέγει τῷ ἀδελφῷ¹⁾· Ἰδοῦ, ἀδελφέ, ὁ Χριστὸς ἀοράτως... См. выше стр. 510. После пострижения: καὶ εὐθὺς παραλαμβάνουσιν αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ εἰς τὸ διακονικόν, καὶ κουρεύουσιν αὐτόν, λέγοντες τὸν Ἄμωμον. Τοῦ δὲ ἱερέως²⁾ λέγοντος τὴν εὐχὴν τοῦ Τρισαγίου, ὁ διάκονος λέγει συναπτὴν ταύτην· Ἐν εἰρήνῃ. Goar. p. 412. Εἶτα τὸ Τρισάγιον, καὶ εὐθὺς τὸ προκείμενον τοῦ ἀποστόλου. Αποστολῆ. Goar. pag. 413³⁾. Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Μάρκον· Εἶπεν ὁ Κύριος· ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἀκολουθεῖν... Τέλος· ἕως ἂν ἴδωσι τὴν βσιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐληλυθῆσαν ἐν δυνάμει. Μετὰ τὸ εὐαγγέλιον φέρουσιν αὐτόν⁴⁾ ἔμπροσθεν τοῦ βήματος, ψάλλοντες⁵⁾ τροπάριον, ἤχος δ'. Ἦνοιχται ἡ θύρα τῆς μετανοίας... Εἶθ' οὕτως⁶⁾ ἐνδύει αὐτόν ὁ ἱερεὺς, λέγει· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν, ὁ δεῖνα, ἐνδύεται χιτῶνα δικαιοσύνης καὶ ἀγαλλιᾶσεως, στολὴν ἀφθαρσίας, εἰς τὸ ὄνομα... Εἶτα λέγει· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν λαμβάνει τὸν ἀνάλαβον⁷⁾ μετὰ τοῦ σταυροῦ εἰς τὸ ὄνομα... Εἶτα παλίον· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν, ὁ δεῖνα, λαμβάνει τὸ παλίον, τὸν ἀβραβῶνα τοῦ ἁγίου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος, εἰς τὸ ὄνομα... Εἰς τὴν ζώνην· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν, ὁ δεῖνα, περιζώννεται τὴν ὄσφυν αὐτοῦ δυνάμιν ἀληθείας, εἰς νέκρωσιν

1) τῷ μᾶλλοντι καρῆναι. 2) Ὁ δὲ διάκονος λέγει τὴν αἴτησιν ταύτην· Ἐν εἰρήνῃ. 3) πρὸς Ἐφεσίους· Ἐνδύσασθε, ὡς ἐκλεκτοί... Τέλος· Ἐν καρδίᾳ ὑμῶν τῷ Κυρίῳ. 4) κουρευθέντα. 5) ψάλλουσι. 6) Εἶτα. 7) об̄ аналави не горворится.

τοῦ σώματος καὶ ἀνακαίνισιν Πνεύματος, εἰς τὸ ὄνομα... Εἰς τὸ καλο(υ) μαχίον λέγει· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν, ὁ δεῖνα, περιβάλλεται τὴν περικεφαλαίαν ἀγγελικοῦ σχήματος εἰς τὸ ὄνομα... Εἶτα τὰ σανδάλια· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν, ὁ δεῖνα, ὑποδύεται τὰ σανδάλια εἰς ἐτοιμασίαν τοῦ εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης, εἰς τὸ ὄνομα... Εἰς τὸν μέγαν μανδύαν· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν, ὁ δεῖνα, λαμβάνει τὸ πρόσχημα τοῦ ἀγγελικοῦ σχήματος εἰς τὸ ὄνομα... Εἶτα λέγει τὴν εὐχὴν· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πιστὸς ἐν ἐπαγγελίαις καὶ ἀμεταμέλητος ἐν τοῖς χαρίσμασί σου, καὶ συναγαγὼν τὸν δοῦλόν σου εἰς τὴν ἀγγελικὴν ταύτην καὶ ἐπουράνιον ζωὴν, δὸς αὐτῷ βίον εὐσχήμονα, πολιτείαν ἐνάρετον, καὶ πᾶσαν ἐργασίαν, τὴν σοὶ ἀρέσκουσαν, ἵνα ἐν ἁγιασμῷ πολιτευσάμενος τῶν ἁγίων σου καὶ τῆς βασιλείας σου, μεθ' οὗ σοι πρέπει πᾶσα δόξα, σὺν τῷ παναγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ αἰεὶ... Εἰρήνη πᾶσιν. Τὰς κεφαλὰς. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἡ ἐλπίς καὶ καταφυγὴ πάντων τῶν ἐλπίζόντων ἐπὶ σέ. *Glor pag. 385.* Καὶ εὐθὺς λαμβάνει ὁ ἱερεὺς τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, καὶ ἵσταται πλησίον τῶν ἁγίων θυρῶν, καὶ ποιεῖ μετανοίας ¹⁾ ὁ καρεὶς μοναχός, καὶ ἀσπάζεται τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον ²⁾, οὕτως ἵσταται πλησίον τοῦ ἱερέως, καὶ εἶθ' οὕτως πάντες οἱ ἀδελφοί, ἀσπαζόμενοι τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον καὶ ἔπειτα τὸν ἀδελφόν. Καὶ γινομένου τοῦ ἀσπασμοῦ, ψάλλουσι τροπάριον, ἦχος α'. Ἐπιγνώμεν, ἀδελφοί, τοῦ μυστηρίου τὴν δύναμιν ³⁾... Καὶ εἰ μὲν ἐστὶ λειτουργία, ἵσταται ὁ ἀποκαρεὶς πλησίον τοῦ ἁγίου θυσιαστηρίου μετὰ κηροῦ ⁴⁾, καὶ τῶν ἁγίων ⁵⁾ προσερχομένων, αὐτὸς προπορεύεται ἔμπροσθεν τοῦ ἱερέως. Μετὰ δὲ τὴν ἀπόλυσιν ἄπτουσι πάντες τοὺς κηροὺς αὐτῶν, καὶ ἀπέρχονται μετ' αὐτῶν ἕως τῆς τραπέζης, ψάλλοντες τροπάριον, ἦχος δ'. Κύριε, Κύριε, ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ... Στίχος α'. Ὁ ποιμένων τὸν Ἰσραὴλ... Στίχος β'. Ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν χερουβὶμ, ἐμφάνηθι. Στίχος γ'. Ἐξέγειρον τὴν δυναστείαν σου καὶ ἐλθέ εἰς τὸ σῶσαι... Στίχος δ' ⁶⁾. Ὁ Θεός, ἐπίστρεψον ἡμᾶς, καὶ ἐπίφανον τὸ πρόσωπον... Ψάλλουσιν αὐτό, ἕως ὅτου ἀπέλθωσιν εἰς τὴν τράπεζαν ⁷⁾.

1) прибавлено: γ'. 2) καὶ τὸν πνευματικὸν πατέρα, καὶ ἵσταται πλησίον αὐτοῦ, καὶ μετὰ ταῦτα εἰσέρχονται πάντες οἱ ἀδελφοί, καὶ ἀσπάζονται αὐτοὶ τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον καὶ τὸν ἀδελφόν ἀποκαρέντα. 3) Δόξα καὶ νῦν. Τῶν οὐρανίων ταγμαμάτων... 4) Μετὰ λαμπάδος. 5) Καὶ τῶν ἁγίων δώρων προσερχομένων ποιῆσαι τὴν μεγάλην εἰσοδὸν, προπορεύεται καὶ αὐτὸς ἔμπροσθεν τοῦ ἱερέως, καὶ εἶθ' οὕτως ἵσταται προσευχόμενος, κρατῶν τὴν λαμπάδα ἀπτομένην. 6) Нѣтъ иного стиха, а вмѣсто него: Δόξα καὶ νῦν, Κύριε, Κύριε, ἐπίβλεψον... 7) ἐν ἡ ποιοῦσιν οἱ ἄπαντες οἱ ἀδελφοὶ παράκλησιν μεγάλην διὰ τὴν ἀγαλλίασιν καὶ χαρὰν τοῦ ἀποκαρέντος ἀδελφοῦ.

λ. 31 οβ. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου καὶ μεγάλου σχήματος, ἔχουσα οὕτως· Ἄφ' ἐσπέρας εἰσφέρονται τὰ ἱμάτια αὐτοῦ τοῦ μέλλοντος λαβεῖν τὸ ἅγιον σχῆμα, καὶ ἀποτίθενται ἐν τῇ θαλασσῷ τῆς ἁγίας καὶ μεγάλης τραπέζης. Ὡδὴ α', ἤχος πλ. β'. Ὡς ἐν ἠπειρῷ πεζεύσας ὁ Ἰσραὴλ ἐν ἀβύσσῳ ἔχνεσιν... Τῆς εὐσπλαγχνίας ὁ πλοῦτος, ὁ ἰλασμός τῶν ψυχῶν, ἡ κάθαρσις... Τὸ φωταγωγὸς τῆς ψυχῆς μου τῆς ζοφερᾶς... Προσπίπτω σοι, ὡς ἡ πόρνη, ὡς ὁ ληστής.. Εἰς τοὺς αἶνους στιχηρά, ἤχος πλ. β'. Τριήμερος ἀνέστης Ὁ φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον, τῷ φωτισμῷ σου λάμπρονον τὰς αἰσθήσεις... Ἀγγέλων συμπολίτην με καὶ σχήμασι καὶ πράξεσι... Εἰς τὸν νυμφῶνα, Κύριε, τὸ τάλαντον αὐξήσασα. ταῖς φρονίμοις... Δόξα καὶ νῦν, Συνέλιθατε, χοροὶ μοναστῶν, χοροὶ ἐν στησώμεθα μετὰ ἀγγέλων... Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνον α', Εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον... Ἀντίφωνον β', Δόξα τῷ Πατρὶ... Αἶνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον... Ἀντίφωνον γ', οἱ μακαρισμοί, ἤχος δ'. Διὰ ξύλου ὁ Ἀδάμ παραδείσου γέγονεν ἄποικος... Ὅτε ἐν τῷ παθεῖ ὁ ληστής συνεσταυροῦτο... Gouar. p. 414. Καὶ τῆς εἰσόδου γινομένης η τ. д. первыи αντιφωνα, что въ малой ехумѣ Во второмъ антифонѣ послѣ стихиръ: Μη ἀπορρίψης με ἀπὸ τοῦ προσώπου σου, Κύριε... Στίχος· Εἰπάτωσαν οἱ λευτερωμένοι... Ἀντιλαβοῦ μου, Κύριε, κατὰ τὸ λόγιόν σου. Δόξα καὶ νῦν, Ἐξ ἀχράντων λαγόνων σου, Θεοτόκε παύνητε... Ἀρχομένου δὲ τρίτου ἀντιφώνου η τ. д. какъ въ предыдущемъ чинѣ до конца антифона. Εἶτα 1), πρὸ τῆς ἐρωτήσεως, λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην. Τοῦ Κυρίου δεηθώμεν. Ὁ Θεὸς ὁ μεγαλοδῶρος, ὁ ἐλκυστὸς τὸν δοῦλόν σου, τόνδε, ἐναρξάμενος ἐν αὐτῷ ἔργον ἀγαθόν. См. выше стр. 769, по безъ возгласа: Χάριτι καὶ οἰκτιρμοῖς αὐτοῦ. Ἐρώτησις· Τί προσήλθες... Ἀπόκρισις· Ποιῶν τὸν βίον τῆς ἀσκήσεως... Ἐρώτησις· Ποιεῖς ἀξιώθῃναι τοῦ ἀγγελικοῦ σχήματος... Ἀπόκρισις· Νοί, τίμιε πάτερ. Καὶ ὁ ἱερεὺς λέγει· Ὅπως καλὸν ἔργον καὶ μακάριον ἐξελέξω, τέκνον, ἀλλ' ἐὰν καὶ τελειώσης· τὰ γὰρ καλὰ ἔργα κόπῳ κτῶνται καὶ μόχθῳ κατορθοῦνται· καὶ γὰρ πεινάσαι ἔχεις, καὶ διψᾶσαι, καὶ γυμνητεῦσαι, καὶ χιμευῆσαι, καὶ ὕβρισθῆναι, καὶ πάντα τὰ θλιβερά παθεῖν, καὶ ἐὰν ὑπομείνης, θάρσει, ἀδελφέ, ὅτι καὶ πρὸς ὀλίγον ὁ κάματος, ἀλλὰ αἰωνία ἡ ἀνάπαυσις. Далѣе какъ у Гоуарі р. 407--410. Послѣ молитвы: Ὁ ὦν, Δέσποτα παντοκράτορ... Εἰρήνη πᾶσιν. Τὰς κεφαλὰς. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν παρθενίαν οὕτως ἀγαπήσας. Gouar. p. 382. Εἶτα λέγει· Ἅγιε Κύριε τῶν δυνάμεων.

1) Κειμένου τοῦ ἀδελφοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην ὁ πνευματικὸς πατήρ.

Goar p. 410. Εἶτα ἐγείρει¹⁾ αὐτόν, καὶ κρατήσας τῆς δεξιᾶς χειρὸς αὐτοῦ, εἰσφέρει ἐν τῷ ἁγίῳ θυσιαστηρίῳ, καὶ ποιεῖ μετανοίας γ', καὶ ἀνιστάμενος, ἀσπάζεται τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐτοῦ, ὁ καθηγητὴς λέγει πρὸς αὐτόν· Ἰδοὺ, ἀδελφέ, ὁ Σωτὴρ ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἀοράτως ἐντυχῆθα πάρεστι... Далѣе до апостола, каиъ въ вѣ предвдущемъ чинѣ. Ὁ ἀπόστολος πρὸς Κολασσαεῖς²⁾· Ἀδελφοί, ἐνδύσασθε, ὡς ἐκλεκτοὶ Θεοῦ... Τέλος· καὶ ψάλλοντες ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ Κυρίῳ. Εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον. Goar. pag. 413. Καὶ πληρουμένου τοῦ εὐαγγελίου, εἰσφέρουσι τὸν ἀποκαρέντα ἀδελφὸν οἱ ἀδελφοὶ μέσον τῶν βασιλικῶν πολῶν, φοροῦντα κολόβιον, ἐξυπόλυτον καὶ ἄζωσταρῆν καὶ ἀσκέπαστον, καὶ ἄπτοντες τοὺς κηρούς, ἄρχονται τὰ ἀντίφωνα³⁾, ἤχος δ'. Ἦνοικται ἡ θύρα τῆς μετανοίας... Στίχος· Προσέχετε, λαὸς μου... Ὁ ζυγὸς μου χρηστός ἐστι... Δόξα καὶ νῦν, Ἡ λαμπὰς ἡ ἄσβεστος... Ἀρχομένου δὲ τοῦ β' ἀντιφώνου, ἔρχεται εἰς τὴν σιωλῆαν καὶ ἴσταται, οἱ δὲ ἀδελφοὶ ψάλλουν, ἤχος γ'. Εὐαγγελικῆς φωνῆς σπουδαίως πρόσταγμα πεπλήρωκας... Στίχος· Ἰδοὺ δὴ τί καλόν, ἢ τί τερπνόν. Ἐγγύς ἐστι Κύριος τοῖς ὑπομένουσιν αὐτόν. Δόξα καὶ νῦν, Ἀγιάπρωτε, σεμνή, ἐγκώμιον οὕσα τῶν οὐρανίων... Ἀρχομένου δὲ τρίτου ἀντιφώνου, ἔρχεται ὁ μοναχὸς πλησίον τῶν ἁγίων θυρῶν, καὶ ψάλλουν, ἤχος α'. Ἀκολουθήσωμεν, ἀδελφοί, ἀγαθῷ Δεσπότη... Στίχος· Ἐξαπόστειλον τὴν χεῖρά σου ἐξ ὕψους ἁγίου σου, ἐξελοῦ... Καὶ τούτου λεγομένου, κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ὁ ἱερεὺς εἰσάγει αὐτόν εἰς τὸ βῆμα, ψαλλόντων τῶν ἀδελφῶν τροπάριον, ἤχος α'. Ὁ βασιλεὺς τῶν οὐρανῶν τὰς χεῖρας ἐφαπλώσας... Δόξα καὶ νῦν, Χαίροις παρ' ἡμῶν, ἀγία Θεοτόκε παρθένε... Εἰσελθόντος δὲ αὐτοῦ εἰς τὸ βῆμα, ἐνδύει αὐτόν ὁ ἀνάδοχος, λέγοντος τοῦ ἱερέως ταῦτα· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν, ὁ δεῖνα, ἐνδύεται χιτῶνα π. τ. δ. Goar p. 411, по помянокъ одѣждѣ такуй: χιτῶν, κουκούλιον, ἀνάλαβον. λῶρον, τὰ σανδάλια, τὸ μέγα μανδύον. Ἐνδυομένου δὲ αὐτοῦ πάντα, ψάλλουσιν οἱ μοναχοὶ τροπάρια εἰς ἤχον δ'. Ἐνδύσασθε χιτῶνα τῆς ἀφθαρσίας... Στίχος· Αὕτη ἡ πόλις τοῦ Κυρίου, δίκαιοι εἰσελεύσονται... Στίχος· Ἀγαλλιᾶσθε τῷ Θεῷ τῷ βοηθῷ ἡμῶν. Δόξα καὶ νῦν, Ἐχομέν σε, Θεοτόκε, ἐλπίδα καὶ σωτηρίαν ἐχθρῶν ἐπιβουλάς... Καὶ μετὰ τὸ ἀμφιασθῆναι τὸν ἀδελφόν, λέγει ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Καὶ κλίνοντος αὐτοῦ τὸν αὐχένα, καὶ τοῦ ἱερέως ποιούντος τὰς ὑποτεταγμένας εὐχάς,

1) Καὶ λαβὼν αὐτόν ἐκ τῆς δεξιᾶς χειρὸς, εἰσφέρει ἐν τῷ ἁγίῳ θυσιαστηρίῳ. 2) Апостоль. Goar. pag. 413. 3) ἀργὰ καὶ μετὰ μέλους.

φάλλουσι τροπάριον, αἶθις ἐνδύουσιν, ἤχος πλ. β'. Ἀγαλλιάσθω ἡ ψυχὴ μου ἐπὶ τῷ Κυρίῳ... Στίχος α'. Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα τῷ Κυρίῳ. Στίχος β'. Αὕτη ἡ ἡμέρα, ἣν ἐποίησεν ὁ Κύριος... Στίχος γ'. Ἀγαλλιάσθωσαν ἐνώπιον Κυρίου. Καὶ κατὰ στίχον λέγει τὸ προγεγραμμένον τροπάριον. Δόξα καὶ νῦν, Μονογενὲς ὁμοούσιε τῷ Πατρὶ σου καὶ Πνεύματι... Εἰρήνη πᾶσιν. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Καὶ κλινομένου τοῦ κουρευθέντος ἔμπροσθεν τοῦ ἱερέως, μεγалоφωνως· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πιστὸς ἐν πάσαις ταῖς ἐπαγγελίαις σου. Gouar. p. 411. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, εἰσάγαγε τὸν δούλον σου, τόνδε, εἰς τὴν πνευματικὴν σου αὐλήν. Gouar p. 412. Καὶ μετὰ τὸ τελειῶσαι αὐτὸν τὴν εὐχήν, ἐπαίρει ὁ διάκονος τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, καὶ ἴσταται ἔξω τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ προσκυνεῖ πρῶτον ὁ λαβὼν τὸ σχῆμα, καὶ ἀσπάζεται τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, καὶ ἴσταται πλησίον τοῦ διακόνου, τοῦ κρατούντος τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, καὶ ἔρχονται πάντες οἱ ἀδελφοί, προσκυνοῦντες τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, εἶτα ἀσπάζονται τὸν ἀδελφόν. Ἐν δὲ τῷ ἀσπασμῷ φάλλουσι τροπάριον, ἤχος α'. Ἐπιγνώμεν, ἀδελφοί, τοῦ μυστηρίου τὴν δύναμιν... Στίχος· Ἀγαπήσατε τὸν Κύριον πάντες οἱ ὄντες αὐτοῦ... Στίχος β'. Ἀγαλλιάσεται τὰ χεῖλη μου, ὅταν φάλλωσιν. Στίχος· Δεῦτε ἀκούσατε καὶ διηγήσομαι. Δόξα καὶ νῦν, Χαῖρε, Θεοτόκε παρθένε, χεῖρε, καύχημα τῆς οἰκουμένης... Καὶ μετὰ τὸ γενέσθαι τὸν ἀσπασμόν, εἰσελθόντος αὐτοῦ εἰς τὸ θυσιαστήριον, ἔρχεται ὁ διάκονος ἢ ὁ ἱερεὺς, λέγει· Εἴπωμεν πάντες ἐξ ὄλης... Τελεσεθείσης τῆς θείας λειτουργίας, ἀπτουσιν οἱ ἀδελφοὶ κηρούς, καὶ συναπέρχονται μετὰ τοῦ νεοφωτιστοῦ εἰς τὴν τράπεζαν, τῶν ἀναδόχων αὐτοῦ κατεχόντων τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ χειρός, καὶ οὕτως ὀφικεύοντες αὐτόν, φάλλοντες τροπάριον, ἤχος δ'. Κύριε, Κύριε, ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ... Στίχος· Ὁ ποιμένων τὸν Ἰσραὴλ πρόσχευς ὁδηγῶν... Στίχος β'. Ὁ καθημένος ἐπὶ τῶν χειρουβίμ· ἐμφάνηθι ἐναντίον... Στίχος γ'. Ἐξέγειρον τὴν δυναστείαν σου καὶ ἔλθε εἰς τὸ σῶσαι... Στίχος δ'. Ὁ Θεὸς ἐπίστρεψον ἡμᾶς καὶ ἐπίφανον τὸ πρόσωπον.—Στίχος ε'. Ἀφήκας τὰς ἀνομίας τῷ λαῷ σου, ἐκάλυψας πάσας τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. Στίχος ς'. Κύριε, κταφυγὴ ἐγενήθης ἡμῖν... Δόξα καὶ νῦν, Ἡ μόνη ἀγνή καὶ ἄχραντος παρθένος... Εἶτα ἀνιστάμενος ἀπὸ τῆς τραπέζης, συναπέρχονται αὐτῷ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, φάλλον τὸ προγεγραμμένον τροπάριον. Στίχος α'. Ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματά σου, Κύριε... Στίχος β'. Ἡ καρδιά μου καὶ ἡ σὰρξ μου... Στίχος γ'. Κεὶ γὰρ στρουθίον εὔρεν ἑαυτῷ οἰκίαν... Καὶ πάλιν φάλλουσι οἱ ἀδελφοὶ τὸ προγεγραμμένον τροπάριον μετὰ μέλους. Τὰς δὲ ἑπτὰ ἡμέρας ὁ νεοφώτιστος προσκαρτερεῖ ἐν τῇ

ἐκκλησίᾳ, σχολάζων ἀπὸ τῶν ἔργων, ἕως οὗ ἀποκουκουλίσῃ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς.

π. 59. Ἀκολουθία εἰς τὸ κατενέγκαι τὸ κουκουλίον τῆς ἐβδόμης ἡμέρας.

Εἰσέρχονται οἱ τὸ σχῆμα λαβόντες εἰς τὴν εἴσοδον τῆς λειτουργίας τῇ ζ΄ ἡμέρᾳ, καὶ μετὰ τὸ εὐαγγέλιον, δίδεται σοφία, καὶ ἀνίστανται οἱ τὸ σχῆμα λαβόντες εἰς τὰ ἅγια θυρία, καὶ τοῦ διακόνου λέγοντος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν, κάκεινων κλινάτων τὰς κεφαλὰς, ἐπεύχεται ὁ ἱερεὺς· Πολυέλεε Κύριε, ὁ δωρησάμενος τοῖς δούλοις. *Goar pag. 417.* Εἰρήνην πάσιν. Τὰς κεφαλὰς. Τὸν τῇ πυρίνῃ κεφαλῇ τὴν ἰδίαν κεφαλὴν σοί. *Goar pag. 417.* Εὐχὴ ἑτέρα· Ἁγιε καὶ φιλόνηρωπε Κύριε, ἐναριθίμους ποιήσον τοὺς δούλους σου, τοῦδε, τῇ ἱερᾷ σου παίμνῃ καὶ τῷ χορῷ τῶν φρονίμων παρθένων. *Goar. pag. 420.* Καὶ μετὰ τοῦτο κατηγεῖ αὐτοὺς τάδε· Ἰδοὺ, ἀδελφέ. ἡξιώθης τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος, βλέπε οὖν, πῶς συνέθου δουλεύειν τῷ Χριστῷ. *См. выше стр. 231 и прим.* Καὶ μετὰ τοῦτο λέγει ὁ διάκονος· Ἐτι δέόμεθα ὑπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ καὶ ἀδελφοῦ ἡμῶν, τοῦδε, καὶ τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας αὐτοῦ, εἴπωμεν πάντες· Κύριε, ἐλέησον. Ὁ λαός· Κύριε, ἐλέησον, ἐκ γ΄, καὶ εἰδ' οὕτως ὁ ἱερεὺς χαλᾷ τὸ κουκουλίον, λέγει· Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. *См. выше стр. 231—232.*

π. 61 οἱ. Ἀκολουθία εἰς ἱερεῖς κεκοιμημένους.

Εἰσέρχεται ὁ ἱερεὺς ὁ ζῶν εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἀπέθανε, καὶ ποιεῖ εὐλογητόν. καὶ λέγει Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστιν, τροπάριον· Μνήσθητι, Κύριε, ὡς ἀγαθός.. καὶ μνημονεύει· Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός... Ἐτι καὶ ἔτι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Ὁ Θεός τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός.. Καὶ σηκόνουσι αὐτὸν οἱ ἱερεῖς καὶ φέρουσι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ ἄπτουσι κηρούς, καὶ ποιεῖ εὐλογητόν, εἶτα ἄρχονται τὸν ψαλμόν, τὸ Ὁ καταικῶν ἐν βοηθείᾳ... Καὶ τελειωθέντος τοῦ ψαλμοῦ, Ἀλληλοῦια καὶ στίχος· Μακάριος, ὃν ἐξελέξω... Στίχος· Καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ.. Καὶ λέγει· Ὁ βουθῷ σοφίας... Σὲ καὶ τεῖχος καὶ λιμένα..., εἶτα τὸν ἄνωμον (17 καθῆσμα). *Послѣ пер-воѣ статиѣ, прокеімевон тоῦ ἀποστόλου, ἤχος πλ. β΄.* Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν ἀρχαῖς.. Στίχος· Πρὸς σέ, Κύριε, κεκραῶμαι. Πρὸς Θεσσαλονικεῖς· Ἀδελφοί, οὐ θέλομεν ὑμᾶς ἀγνοεῖν περὶ τῶν κεκοιμημένων... Τέλος· καὶ οὕτω πάντοτε σὺν Κυρίῳ ἐσόμεθα. Ἀλληλοῦια, ἤχος πλ. α΄. Μακάριοι, οὓς ἐξελέξω. Στίχος· Καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ. Εὐαγγέλιον ἐκ

τοῦ κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐλληλυθότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· Ἀμήν, ἀμήν λέγω ὑμῖν· ὅτι ὁ τὸν λόγον μου ἀκούων καὶ πιστεύων τῷ πέμψαντι... Τέλος· ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με Πατρός. Καὶ εὐθὺς μνημονεύει, ὡς ἔθος, καὶ ἄρχονται τῆς ἐτέρας στάσεως. Προκείμενον· Μακάριοι οἱ κατοικοῦντες... Στίχος· Ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματα... Πρὸς Ῥωμαίους· Ἀδελφοί, ὁ φρονῶν τὴν ἡμέραν Κυρίῳ φρονεῖ.. Τέλος· ἵνα καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων κυριεύσῃ. Ἀλληλουῖα. Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐλληλυθότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· Ὁ Πατήρ μου ἕως ἄρτι ἐργάζεται, καὶ γὼ ἐργάζομαι... ἀλλὰ μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν. Καὶ μνημονεύει συνήθως. Третья статья: Καὶ εὐθὺς τὰ εὐλογητάρια εἰς ἦχον πλ. α'. Ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους· Ἀδελφοί, ὁ Χριστὸς ἐκ νεκρῶν ἐγήγερται... Τέλος· ἵνα ἡ ὁ Θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσιν. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐλληλυθότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς... Τέλος· Καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Καὶ μνημονεύει συνήθως, καὶ εὐθὺς ἦχος πλ. α'. Ἀνάπυσσον, Σωτήρ ἡμῶν, μετὰ δικαίων.. Δόξα καὶ νῦν, Ὁ ἐκ Παρθένου ἀνατείλας τῷ κόσμῳ.. Καὶ ἄρξου στιχηρὰ προσόμοια, ἦχος α'. Соῦ, Соῦтер, δεόμεθα, τῆς σῆς η δρ., что у Гоара въ чинѣ монашескаго погребенія, р. 439—444. За теми стихирами слѣдуетъ дръгя: Ποία τοῦ βίου τρυφή διαμένει λύπης ἀμέτοχος... См. выше стр. 671. После стихиръ на всѣ восемь гласовъ, προκείμενον τοῦ ἀποστόλου, ἦχος πλ. β'. Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν ἀγαθοῖς... Στίχος· Πρὸς σέ, Κύριε, κεκράξομαι. Πρὸς Κορινθίους· Ἀδελφοί, τί ποιήσουσιν οἱ βαπτιζόμενοι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν... Τέλος· καὶ ἐκάστῳ τῶν σπερμάτων τὸ ἴδιον σῶμα. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐλληλυθότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· ἐργάζεσθε, μὴ τὴν βρωῶσιν τὴν ἀπολλυμένην... Τέλος· Καὶ ζωὴν διδοὺς τῷ κόσμῳ. Καὶ μνημονεύει, καὶ σὺν τούτῳ τὸ κοντάκιον, καὶ τοὺς οἴκους, ἀργῶς λέγει τοῦτο τὸ κοντάκιον· Μετὰ τῶν ἀγίων ἀνάπυσσον, Χριστὲ ὁ Θεός... Λέγει καὶ τοῦτο, ἄλλο κοντάκιον, ἦχος πλ. δ'. Τὸν μεταστάντα ἐξ ἡμῶν ἐκ τῶν προσκαίρων κατσκοηνώσεις, ἀγαθὲ, ἐν ταῖς αὐλαῖς σου.. Ὁ οἶκος, ποίημα Ἀναστασίου τοῦ ταπεινοῦ· Αὐτὸς μόνος ὑπάρχεις ἀθάνατος. η δρ. См. выше стр. 674. Προκείμενον τοῦ ἀποστόλου· Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν ἀγαθοῖς... Στίχος· Πρὸς σέ, Κύριε, κεκράξομαι. Πρὸς Κορινθίους· Ἀδελφοί, οὐ πᾶσα σὰρξ ἢ αὐτὴ σὰρξ... Τέλος· ἀλλὰ τὸ ψυχικόν, ἔπειτα τὸ πνευματικόν. Ἀλληλουῖα, Μακάριοι, οὐς ἐξελέξω. Στίχος· Καὶ τὸ μνημόσυνον. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐλληλυθότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· ἐγὼ εἰμι

ὁ ἄρτος... Τέλος· ἀλλὰ ἀναστήσω αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Καὶ μνημονεύει συνήθως, καὶ εὐθὺς καὶ τοὺς μακαρισμούς, ἤχος πλ. β'. Ἐν τῇ βασιλείᾳ σου... Ἀηστήν τοῦ παραδείσου, Χριστέ, πολίτην... Ἀκούσωμεν, τί κράζει ὁ παντοκράτωρ... Βουλὴν Θεοῦ παρήλλαξα τῇ προθέσει αὐθιμερὸν ὁ ἄθλιος... Γυμνὸς εὐρέθην τότε διὰ τοῦ ξύλου, γυμνὸς κυφοροῦμαι καὶ τίκτομαι... Ἐγκύψωμεν καὶ ἴδωμεν ἐν τοῖς τάφοις... Ὁ ζωῆς κυριεύων καὶ τοῦ θανάτου, ἐν ταῖς αὐλαῖς σου ἀνάπαυσον... Γενοῦ παραμυθία τῶν θλιβομένων... Χριστό· σε ἀναπαύσει ἐν χώρᾳ ζώντων... Δόξα, Ἀνάρχω καὶ γεννήσει τε καὶ προόδω... Καὶ νῦν, Πῶς ἐκ μαζῶν σου γάλα βρύεις, Παρθένε... Πρὸς Κορινθίους· Ἀδελφοί, ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς γαιικός... Τέλος· διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐλληλιθότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· τοῦτό ἐστι τὸ θέλημα τοῦ πέμφσαντος... Τέλος· καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Καὶ γίνεται ὁ ἀσπασμός, καὶ φάλλομεν, ἤχος β'. Δεῦτε τελευταῖον ἀσπασμὸν δῶμεν, ἀδελφοί, τῷ θανάτῳ... Ποῖος χωρισμός, ὦ ἀδελφοί, ποῖος κοπετός, ποῖος θρήνος... Ἄρτι ἢ τοῦ βίου πονηρὰ λύεται πανύγχις πᾶσα τῆς μεταιότητος... Πάντα τὰ τοῦ σώματος νυνὶ ὄργανα ἀργὰ θεωροῦνται... Ὅντως τῶν ματαίων ἢ ἐλπίς καὶ τῶν ἐπιγείων ἢ δόξα... Τρέμω τὸ κριτήριον, Χριστέ, καὶ τὴν ἐν τῷ βήματι... Δεῦτε, οἱ ἀπόγονοι Ἀδάμ, ἴδωμεν εἰς γῆν βεβλημένον... Ὅντως μχταιότης καὶ φθορὰ πάντα τὰ τοῦ κόσμου ἡδέα καὶ τὰ περιδοξα... Χαῖρε, πᾶσα κτίσις σοι βοᾷ, χαῖρε, Θεοτόκε παρθένε... Δόξα, ἤχος πλ. β'. Ὁρῶντές με ἄφωνον καὶ ἄπνον προκείμενον... Εἰ δὲ βούλει, λέγε ἄλλο. Δόξα, ἤχος πλ. β'. Πνευματικοί μου ἀδελφοί καὶ συλλειτουργοί, μὴ μου ἐπικάθησθε, ὅταν ὑμνήτε τὸν Κύριον... Καὶ νῦν, θεοτοκίον· Μεταβολὴ τῶν θλιβομένων, ἀπαλλαγὴ τῶν ἀσθενούντων... Ἀποστολος πρὸς Κορινθίους α'. Ἀδελφοί, οἶδαμεν, ὅτι ἐὰν ἡ ἐπίγειος οἰκία τοῦ σκήνους καταλυθῇ... Τέλος· ἔμπροσθεν τοῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς πεπιστευκότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα, καὶ πίνων μου τὸ αἷμα... Τέλος· ὅτι σοῦ εἴ ὁ Χριστός, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζώντος. Καὶ μνημονεύει συνήθως, καὶ εὐθὺς ἐπισυνάπτομεν καὶ β' εὐχάς. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ μέγας ἀρχιερεὺς καὶ δίκαιος, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, τὸν μεθ' ἡμῶν σοὶ δουλεύσαντα ἀδελφὸν καὶ ἱερέα, φιλάνθρωπε... См. выше стр. 670. 533. Εὐχὴ ἑτέρα· Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὅτι σοῦ τὸ ζῆν μόνον ἀθάνατον. Gouar pag. 452. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός. Gouar p. 424. Καὶ δὸς αὐτὸ εἰς τὴν

χειρα τοῦ κεκοιμημένου· Τὸ πλήρωμα τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν.
Gosar pag. 68. Καὶ ἀπόλυσις.

л. 104. Ἐξοδιαστικόν, περιέχον τὴν ἅπασαν ἀκολουθίαν τεθνεώτων.
См. выше стр. 476—478. Начало чина до пѣнія 17 каизмы отличается нѣсколько по изложению: Ἀποθανόντος τοῦ ἀνθρώπου, ἔρχεται ὁ ἱερεὺς εἰς τὸν τόπον, οὗ ἀπέθανε, καὶ ποιεῖ Εὐλογητόν, Τρισάγιον, Μνήσθητι, Κύριε... Μῆτερ ἁγία τοῦ... Ἐλέησον ἡμᾶς и т. д. Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός... καὶ εὐθὺς ἐπαίρουσι τὸν νεκρὸν καὶ φέρουσιν αὐτὸν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ ποιεῖ ὁ ἱερεὺς Εὐλογητόν, καὶ ἡμεῖς ψαλμὸς τοῦ Δαβὶδ 90, Ὁ κατοικῶν ἐν βοήθειᾳ, Δόξα καὶ νῦν, καὶ φάλλομεν τὸ Ἀλληλουῖα μετὰ μέλους κατὰ τὴν τάξιν, καὶ λέγονται καὶ στίχοι· Μακάριοι, οὓς ἐξελέξω... Στίχος· Καὶ τὸ μνημόսουνον... Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν ἀγαθοῖς... Ὁ βυθῷ σοφίας... Δόξα, Τῷ ποιητῇ καὶ πλάστῃ... Καὶ νῦν, Σὲ καὶ τεῖχος... Καὶ ἄρχονται οἱ ἱερεῖς τὸν ἄμωμον. Конецъ чина изложение послѣ возгласа: Σὺ γὰρ εἶ ἡ ἀνάπαυσις... в. такомъ видѣ: Καὶ ἀπάγουσι τὸν τεθνεῶτα ἐν τῷ τάφῳ τοῦ ἐνταφιάσαι αὐτὸν, φάλλοντες τὸ Ἅγιος ὁ Θεός... Καὶ μετὰ τὸ τεθῆναι τὸ λείψανον ἐν τῷ τάφῳ, λέγει ἐκ γ'. Γῆ χανοῦσα, δέξαι τὸν ἀπὸ σοῦ πλασθέντα... Καὶ ὅταν βάλλωσιν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ, λέγει· Θεέθε μοι λίθον, πορεύεσθε ἐν εἰρήνῃ, ἔρχεται ὁ Χριστός... Καὶ καλύπτουν αὐτὸν ἢ μὲ πλάκας ἢ μὲ σανίδιον, τότε ρίπτει ὁ ἱερεὺς ἐν τῷ τάφῳ τὸν πηλὸν σταυροειδῶς, καὶ φάλλοντες οὕτως· Τὸν πηλὸν ὁ κεραμεὺς ζωοπλαστήσας, ἐνέθηκέ μοι σάρκα καὶ ὀστά... Ὠδὴ, ἦχος πλ. β'. Βοηθὸς καὶ σκεπαστής... Στερέωσον, Κύριε, ἐπὶ τὴν πέτραν τῶν ἐντολῶν σου... и т. д. вѣхъ нѣсни великаго канона. Τὸ Τρισάγιον, τὸ Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστίν, τροπάριον Μνήσθητι, Κύριε, ὡς ἀγαθός... Δόξα καὶ νῦν, Μῆτερ ἁγία τοῦ ἀχράντου φωτός, ἀγγελικοῖς ὕμνοις τιμῶντες... Καὶ καταχωννύουσιν αὐτὸν, καὶ παραδίδουσι τὸν χοῦν τῷ χοί, ὁ δὲ ἱερεὺς θυμᾶ ἐπάνωθεν τοῦ τάφου, ὁ Ν', καὶ μνημονεῖει, λέγων· Ἐλέησον ἡμᾶς... Ἐπι δεόμεθα и т. д. Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός... Καὶ ποιεῖ ὁ ἱερεὺς ἀπόλυσιν, καὶ γίνεται συγχώρησις, καὶ μακαρίζομεν τὸν τεθνεῶτα, καὶ ἀπερχόμεθα, εὐχαριστοῦντες τῷ Θεῷ.

л. 144 об. Τάξις, γινομένη ἐπὶ τελεσθῆναι τὸν μοναχόν. См. выше стр. 478—481. Такъ какъ напечатанный нами чинъ имѣеть деффекты, то мы ихъ дополняемъ по этой рукописи. Первая вставка: Στίχος· Γενέσθω ἡ χεὶρ σου... Ἐν γῆ πράξεων, ἔνθα ἦχος ἐξακουέται ὁ τῶν ἑορταζόντων, ὅπου ἐκλάμπει, Χριστέ... Ἄλλος στίχος, ἦχος πλ. α'. Χαίροις, ἀσκητικῶν... Στίχος· Ἐπεπόθησα τὸ σωτήριόν σου. Ὅναρ τὰ

ἐν τῷ βίῳ εἰδῶς καὶ ἀδρανέστερα σκιᾶς ὁ ἰκέτης σου... Ζήσεται ἡ ψυχὴ μου. Ἐνθα εὐφραϊνομένων ἐστὶν ἡ κατοικία, ἐνθα ἤχος τερπνότητος... Στίχος: Ἐπλανήθη, ὡς πρόβατον... Λόγοις σου τοῖς σεπτοῖς παιδαρχῶν, ὁ σὸς ἰκέτης τὰ ἐν κόσμῳ κατέλιπε... καὶ εὐθὺς τὰ εὐλογητάρια. Ἐν εἰρήνῃ... κ. τ. λ. Вторая вегавка: Οἱ ἀναβαθμοί. (первые три стиха трех первых глаговъ) Goar p. 440. Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... и т. д. Εὐχὴ· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός, ὁ δοὺς καταστολὴν δόξης... Goar pag. 437. Καὶ τῶν πενθούτων ἀντιλήπτωρ καὶ παραμυθίχ... Ibidem Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τὰ ἐλέη τοῦ Θεοῦ. . Τὸ κοντάκιον, ἤχος πλ. δ'. Ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματά σου... Τοῖς τοῦ βίου τερπνοῖς ἐνητένιζον λογισμοῖς, θεωρῶν τὰ γινόμενα... Οὔτε ἓνα βροτὸν εἶδον ἀλυπον· ὁ γὰρ κόσμος ἐκάστοτε τρέπεται. . Ὑφανχεῖ κατὰ πένητος πλούσιος, κατεσιθίων αὐτοῦ πᾶσαν δύναμιν, κοπιᾷ γεωργός... Ἄλμυρά τῆς θαλάσσης τὰ ὕδατα καὶ γλυκεῖα ἢ βρώσις τῷ λάρυγγι ριφκοινῶνοι ἔμαλλον ἀνθρωποι... Πειραχίας καὶ χειμῶνας καὶ κλύδωνας παρορώσιν οἱ χρήματα στέργοντες... Ἵνα δὲ συνελὼν εἶπω, ἅπαντα τὰ ἐν κόσμῳ σὺν κόσμῳ παρέρχονται· ὅταν γὰρ πάντα κόσμον κερδήσωμεν... Νῦν εἰσὶν ἐν ἡμῖν οἱ βιοῦντες μοι, κὰν μὴ τῷ στόματι, ἀλλὰ τῷ πνεύματι... Ὅμως μέντοι οὐ πάντες ἐχώρησαν, ὡς ὁ Κύριος τότε προσέταξεν... Ὑποκαίω ὑμῶν τὴν διάνοιαν πρὸς τὸ ψάλλειν καὶ τέρπειν τὸν Κύριον... Ῥύπον βίου καλῶς ἀπεφύγετε, καὶ πηγῆ καθαρᾷ προσεφύγετε, τῶν ἀσάρκων τὸν βίον ζηλώσαντες. . Ὡς τὴν κτίσιν καλῶς ἀπεστράφητε, τούτων λήθη τῆς μνήμης ποιήσατε... Μὴ ἀλλήλων ἀπλῶς κατεπαίρεσθε· τί γὰρ ἔχεις, φησί, ὃ οὐκ ἔλαβες, ὃ νηστεύων... Ἄλλ' ἔρεῖ τις, ἐγὼ περισσότερον, ὡς μαῖων τὰς γρχφάς, ἔχω καύχημα... Νευρωθῶμεν, τῇ πίστει σφιγγόμενοι, οἱ τῷ σώματι ἀποταξάμενοι... Сл. выше стр. 551. Евангеліе, по атому чипу, положено иное: Еὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐλληνοθάτας πρὸς αὐτόν Ἰουδαίους· ὁ Πατὴρ μου ἕως ἄρτι ἐργάζεται... Τέλος· ἀλλὰ μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν. Иначе и несколько изложено конец чипа: Εἶτα, τεθέντος τοῦ νεκροῦ ἐν τῷ τάφῳ, σφραγίζει αὐτόν ὁ ἱερεὺς μετὰ τῆς κανθήλης, λέγει ἤχος γ'. Τῷ τύπῳ τοῦ σταυροῦ σου, φιλόνηρωπε, ὁ θάνατος νενέχρωται... Εἶτα στιχηρά, ἤχος πλ. δ'. Ὁ θάνατός σου, Κύριε, ἀθανασίας γέγονε πρόξενος· εἰ μὴ γὰρ ἐν μνήματι κατετέθης... Στίχος· Κύριος ποιμαίνει με... Παντοκράτωρ ὕψιστε, τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου σου ἀνάπαυσον... Στίχος· Εἰς τόπον χλόης... Καθὼς εἶπας, Κύριε, τῇ Μάρθᾳ· ἐγὼ εἰμι ἡ ἀνάστασις... Δόξα καὶ νῦν, Ἐγὼ, Παρθένε ἀγία Θεοτόκε, τῇ σκέπῃ σου... Ἐν εἰρήνῃ κ. τ. α. Εὐχὴ ἐπιτάφιος λεγομένη· Μνήσθητι, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, τοῦ ἐν πίστει

καὶ ἐπ' ἐλπίδι ζωῆς αἰωνίου... Goar pag. 437. Καὶ εὐθὺς λέγομεν· Ἐλέησόν με ὁ Θεός. Καὶ τούτου λεγομένου, χώνουσιν αὐτόν, μετὰ ταῦτα λέγει τροπάριον· Μνήσθητι, Κύριε, ὡς ἀγαθός... Δόξα, Μετὰ τῶν ἁγίων ἀνάπαυσσον, Χριστέ, τὴν ψυχὴν... Καὶ νῦν, Σὲ καὶ τεῖχος καὶ λιμένα ἔχομεν... Εἶτα τὸ Κύριε ἐλέησον ρ', καὶ ποιῶσι πάντες οἱ μοναχοὶ μετανοίας ιε', καὶ εὐχονται ἐπάνω αὐτοῦ, καὶ ὁ ἱερεὺς ποιεῖ τὴν συνήθη αἵτησιν καὶ ἀπόλυσις.

л. 164 об. Ἐπιστολο-εὐαγγέλια νεκρώσιμα.

л. 172. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐλαίου, γενομένου ὑπὸ ἑπτὰ ἱερέων.

См. выше стр. 481—485. Чинъ этотъ сохранился вполнѣ, а по-се-му дополняемъ недостающее въ чинѣ, выше описанномъ нами. Первая вставка: Καὶ νῦν, Ὁμβρησόν μοι... (Неправильно напечатано: Ὁ μύρησόν μοι. См. выше стр. 485, строка 5.) Δέσποινα, τοῦ σοῦ ἐλέους τὰνάματα... Εἶτα Τρισάγιον, καὶ γίνεται ἀπόλυσις. Τῇ δὲ ἐπαύριον συνάγονται οἱ ἑπτὰ ἱερεῖς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ τίθουσι τετράποδον, ἐπάνωθεν δὲ τούτου κανδήλαν, καὶ ποιεῖ ὁ προσεστὼς εὐλογητόν, Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστίν, Δεῦτε προσκυνήσωμεν, ψαλμὸς 83'. Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξῃς με... ψαλμὸς ρ'. Ἐλεσον καὶ κρίσιν ἄσομαί σοι, Κύριε... ψαλμὸς κς'. Κύριος φωτισμός μου καὶ Σωτήρ μου, τίνα φοβηθήσομαι... Вторая вставка: Κύριε, ὁ ἐν τῷ ἐλέει καὶ τοῖς οἰκτιρμοῖς σου... Goar p. 335. Εἶτα λέγει καθίσματα νυκτικά, ἤχος α'. Τὸ βῆμά σου φρικτόν καὶ ἡ κρίσις δικαία, τὰ ἔργα μου δεινά... Ἀγκάλας πατρικᾶς διανοῖξαι μοι σπεῦσον, ἀσώτως τὸν ἐμὸν κατηγάλωσα βίον... Μητέρα σε Θεοῦ ἱκετεύομεν πάντες, Παρθένον ἀληθῶς ἐν οἰκτιρμοῖς σοι βοῶμεν... Προκείμενον, апостолъ и евангеліе. Goar. pag. 337. Послѣ второго евангелія третья вставка: Εἴπωμεν πάντες... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Γένοιτο, Κύριε, τὸ ἔλαιον τοῦτο ἔλαιον ἀγαλλιᾶσεως Πνεύματος ἁγίου. Прилож. стр. 109; Goar pag. 338. Καὶ σφραγίσας, ἄπτει τὸ ἀπτότρουβον αὐτοῦ, καὶ μεθίσταται, λέγει· Εἰσάκουσον, Κύριε· εἰσάκουσον, Δέσποτα· εἰσάκουσον, Ἄγιε. Εἶτα εἰσέρχεται ὁ ἱερεὺς, λέγει τροπάριον, ἤχος γ'. Παροικῶσα ἐν τῇ γῆ, ψυχὴ μου, μετανόησον χόος ἐν τάφῳ... Ἐως πότε, ψυχὴ μου, ἐπιμένεις τοῖς πταισμασιν... Ἐκαστος, ὅπου σώζεται, ἐκεῖ δικαίως καὶ προστρέχει... Προκείμενον и евангеліе Goar. pag. 340, а апостолъ: Ἀδελφοί, ὑμεῖς ἐστέ ναὸς Θεοῦ ζῶντος. Goar pag. 341. Εἴπωμεν πάντες... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ ὕψιστος, ὁ ὑπὸ πάσης κτίσεως προσκυνούμενος... Goar pag. 339. См. выше стр. 483. Четвертая вставка: Εὐαγγέλιον (пятое) κατὰ Ματθαῖον· Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν

ταύτην. Goar. p. 342. Εἶπωμεν πάντες... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν χειρῶν, καὶ ἐπιβλέπων ἄβυσσους, ἔπιθε ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου, ὁ δεῖνα, καὶ ἐπίσκεψαι αὐτὸν τῇ φιλανθρωπίᾳ σου καὶ τῇ ἀμετρήτῳ σου δυνάμει ἐξ ἁγίου ὑψώματος δόξης σου, καὶ ἀπόστησον ἀπ' αὐτοῦ πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μολυσίαν, καὶ ἀποκατάστησον αὐτὸν ὑγαίνοντα πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ. Ὅτι σὺ εἶ ὁ ἰατρός τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν, Χριστέ ὁ Θεός, καὶ σοί... Сн. Прилож. стр. 114. Καὶ ἄψας τὸ ἀπτότρουβον, ὑποχωρεῖ, λέγει· Εἰσάκουσον, Κύριε· εἰσάκουσον, Δέσποτα· εἰσάκουσον, Ἄγιε. Καὶ ἄρχεται ὁ ζ' ἱερεὺς, λέγει τροπάρια, ἦχος πλ. β'. Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς... Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς· ἐπὶ σοὶ γὰρ πεποιθήμεν... Τῆς εὐσπλαγχνίας τὴν πύλην ἀνοίξον ἡμῖν, εὐλογημένη Θεοτόκε. Προκείμενον, ἦχος πλ. β'. Ἐπακούσαι σου Κύριος ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως... Στίχος· Ἐξαποστεῖλαι σοὶ βοήθειαν ἐξ ἁγίου... Ὁ ἀπόστολος πρὸς Θεσσαλονικεῖς· Ἀδελφοί, παρακαλῶ ὑμᾶς, νουθετεῖτε τοὺς ἀτάκτους. Goar. p. 344. Чинъ настоящій имѣеть и небольшія особености сравнительно съ выше напечатаннымъ. Такъ, о молебнѣ сдѣлано такое замѣчаніе: Καὶ ἂν ἔχουν τὸ πρόθυμον, καὶ ψάλλουσι καὶ παράκλησιν. При помазаніи болящаго, кромѣ словъ: Εἰσάκουσον, Κύριε κ. т. л., положенъ послѣ перваго евангелія и тропарь: „Κύριε, ὄπλον κατὰ τοῦ διαβόλου τὸν σταυρόν σου“. Нѣсколько иначе изложено замѣчаніе о четвергомъ священникѣ: Καὶ ἄπτει τὸ ἀπτότρουβον αὐτοῦ, καὶ μεθίσταται, λέγει ἐκ γ'. Εἰσάκουσον, Κύριε· εἰσάκουσον, Δέσποτα· εἰσάκουσον, Ἄγιε. Εἶτα εἰσέρχεται ὁ ἱερεὺς, λέγει μετὰ παντός τροπάρια, ἦχος δ'. Τὴν ταπεινὴν μου ψυχὴν ἐπίσκεψαι, Κύριε, τὴν ἐν ἁμαρτίαις... Διαπλέων τὸ πέλαγος τῆς παρούσης ζωῆς, ἐνθυμοῦμαι τὴν ἄβυσσόν τῶν... (Ἐγα сгнхира по ошибкѣ пропущена нами выше стр. 483). Τῇ Θεοτόκῳ ἐκτενῶς νῦν προσδράμωμεν, ἁμαρτωλοὶ καὶ ταπεινοί, καὶ προσπέσωμεν...

л. 220 об. Εὐχὴ συγχωρητικὴ ἀπὸ πατρὸς πνευματικοῦ κειμένης τῆς δεξιᾶς χειρὸς αὐτοῦ ἐπάνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ τοῦ ἐξομολογουμένου, λέγει· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, Υἱὲ καὶ Λόγε τοῦ Θεοῦ τοῦ ζώντος, ποιμὴν καὶ ἀμνέ, ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου. Goar pag. 536.

л. 223. Ἀκολουθία εἰς νήπιον τεθνηκός.

Μετὰ τὸ τέλος τοῦ ἀνώμου, ψάλλει τὰ εὐλογητάρια, εἶτα μνημονεύει, καὶ εὐθὺς ὁ Ν', καὶ ἄρχεται τὸν κανόνα, ὡδὴ α', ἦχος πλ. δ'. Ὑγρὰν διουδέυσας. Ὁ σάρκα πτωχεύσας, Λόγε Θεοῦ... Goar p. 474—477.

Πο 6 πѣсни, έκτενή, τὸ κοντάκιον· Μετὰ τῶν ἀγίων ἀνάπαυσον... καὶ ὁ οἶκος· Αὐτὸς μόνος ὑπάρχεις... Ἔτεροι οἴκοι εἰς νήπιον οὗτοι εἰσιν· Οὐδὲν ἔστιν πατὴρ συμπαθέτερον, οὐδὲν ἔστι μητὴρ ἀθλιώτερον... Πολλάκις γὰρ ἔμπροσθεν τοῦ μνήματος τοὺς μαζοὺς ἐγκατέχουσι καὶ λέγουσιν... Εἰ καὶ σοῦ τὸ συμφέρον ἐγένετο, ἀλλ' ἡμᾶς ἐν ὀδύνῃ κατέλιπας... Μὴ βαρύνῃς με, μήτηρ, τοῖς δάκρυσι, μὴ λυπήσῃς, πάτερ, τοῖς θρήνοις σου τὸν Ἰώβ... Παναγία Παρθένε ἀνούμφευτε... Къ каждому икоicy припѣвъ: „ Ἀλληλουῖα“. Πο 9 πѣсни, συναπτὴ, ἔξαποστειλάριον, ἤχος γ'. Νῦν ἀνεπαυσάμην καὶ εὔρον ἄνεσιν πολλήν... Θεοτοκίον· Νῦν ἐξελεξάμην τὴν θεομήτορα κόρην... Εἰς τοὺς αἶνους στιχηρὰ προσόμοια, ἤχος πλ. δ'. Ὁ τοῦ παραδόξου θαύματος. Θάνατος νηπίοις ἄνεσις· τῶν γὰρ τοῦ βίου κακῶν... Θάνατος νηπίοις καύχημα· τῆς μοχθηρᾶς γὰρ σαρκός... Θάνατος νηπίοις στέφανος... Ὁ τίς μὴ θρηνησεί, τέκνον, τὴν σὴν ἐκ τοῦ βίου τούτου πενθηρὰν σου μετástασιν... Δόξα, ἤχος πλ. δ'. Τῶν πατρικῶν μου σπλάγχμων, ὁ Θεός, ταχέως ἐστέρημαι, μὴ χωρίσῃς με τῆς βασιλείας σου, Χριστέ... Καὶ νῦν, Ἄγνη παρθένε, τοῦ Λόγου... Καὶ εὐθὺς οἱ μακαρισμοί, ἤχος πλ. β'. Δηστήν τοῦ παραδείσου, Χριστέ, πολίτην ἐπὶ σταυροῦ σοι βοήσαντα... Ἐκ μητρικῶν ἀγκαλιῶν μου ἐχωρίσθη, Σωτήρ, βοᾶ σοι τὸ νήπιον... Ἀνάπαυσον, οἰκτιρμον, ὡς ἐλεήμων, ὁ ἐξελέξω ἄφθορον νήπιον... Δόξα, Ἀνάρχω καὶ γεννήσει τε καὶ προόδω Πατέρα προσκυνῶ τὸν γεννήσαντα... Καὶ νῦν, Ὁν ἔτεκες, Παρθένε ἀνερμήνευτος, διὰ παντὸς ὡς Θεὸν ἡμῶν.. Προκείμενον, ἤχος πλ. β' Μακαρία ἡ ὁδός, ἡ πορεύη. Στίχος· Ἐπίστρεψον, ψυχὴ μου, εἰς τὴν ἀνάπαυσιν... Ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους· Ἀδελφοί, οὐ πᾶσα σὰρξ ἡ αὕτη σὰρξ, ἀλλὰ ἄλλη μὲν ἀνθρώπων... Τέλος· ἀλλὰ τὸ ψυχικόν, ἔπειτα τὸ πνευματικόν. Ἀλληλουῖα, Μακάριοι, οὓς ἐξελέξω. Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Μάρκον· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ προσέφερον τῷ Ἰησοῦ παιδία, ἵνα ἄφηται αὐτῶν... Τέλος· τιθεὶς τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτά, εὐλόγησεν αὐτά. Ἐἶτα λέγει· Ἐλέησον ἡμᾶς... Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ μακαρίας καὶ τὰ λοιπά, καὶ μετὰ τὴν ἐκφώνησιν ψάλλει τὰ τελευταῖα στιχηρὰ, ἤχος β'. Δεῦτε τελευταῖον ἀσπασμὸν δῶμεν, ἀδελφοί, τῷ νηπίῳ, εὐχαριστοῦντες Θεῷ... Πᾶσιν ἀνακράζει ὁ Σωτήρ· ἄψετε τὰ νηπία πρὸς με εἰς τὰς αὐλοὺς μονάς, οὕτως γὰρ ἠυδόκησα... Οἷα ἡ ζωὴ ἡμῶν ἐστίν; ἄνθος καὶ ἄτμις καὶ ὡς δρόσος... Νεῦσον παρακλήσεις, Χριστέ, ταῖς τῆς παναχράντου μητρός σου... Ὁ ἱερεὺς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Καὶ λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην· Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ φυλάσσωσι τὰ νηπία ἐν τῷ παρόντι βίῳ... Goar pag. 478. Ἐν οἷς ἀλλίζονται τῶν δικαίων τὰ πνεύματα. Αὐτός, Δέσποτα Σωτήρ ὑπεράγαθε, καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ νηπίου τούτου ἀνάπαυσον, ὅτι αὐτός

εἶπας· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις, ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀνάπαυσις τοῦ κεκοιμημένου δούλου σου, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ... Καὶ εὐθὺς τὸ Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστίν. Καὶ λέγει τὰ τροπάρια ταῦτα, ἤχος δ΄. Μετὰ πνευμάτων δικαίων τετελειωμένων... η τ. δ. Ἐἶτα λέγει ἐκτενῆ· Ἐλέησον ἡμᾶς... καὶ τὰ ἐξῆς. Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός... καὶ τελεία ἀπόλουσις.

л. 233 об. Канѡнъ еиς ψυχῆν κрѡνομένην. Gorg p. 585—587.

л.л. 237—239 чистые.

л. 240. Ἀκολουθία τῶν ἐγκαινίων ἐπὶ ἀνεγερθέντος ναοῦ.

Ἐσπέρα εἰς τὸ λυχνικόν, εἰς τὸ Κύριε ἐκέκραξα ἰστώμεν στίχους ς΄, καὶ ψάλλομεν στιχηρὰ τοῦ κατὰ τὴν μονὴν ἁγίου γ΄, καὶ τῶν ἐγκαινίων γ΄, στιχηρὰ, ἤχος δ΄. Ἐδωκας σημεῖωσιν. Σήμερον ὁ ἔνθεος καὶ ἱερός καὶ σεβάσμιος, τοῦ Θεοῦ οἶκος ἔνθεος, φαιδρῶς ἐγκαινίζεται... Ἡστραφεν ἡ ἄνωθεν φωτοφανῆς αἴγλη, λάμπουσα καὶ τὰ πάντα φωτίζουσα πιστῶς οὖν τιμήσωμεν... Μέσον γῆς ὑφούμενοι, προκατιδεῖν ἐφιέμενοι τοῦ σταυροῦ σκηπτρον ἔνθεον, ψυχὰς ἐκκαθάρωμεν... Δόξα, τοῦ κατὰ τὴν μονήν, Καὶ νῦν, ἐγκαινίων. Εἰ δ' οὐκ ἔχει ὁ ἅγιος Δόξα, ἤχος β΄ τῶν ἐγκαινίων, καὶ ἂν ἔχη καὶ ὁ ἅγιος. Βασιλειῶν τρίτης τὸ ἀνάγνωσμα· Ἔστη Σολομὼν κατὰ τὸ πρόσωπον τοῦ θυσιαστηρίου Κυρίου... Παροιμιῶν τὸ ἀνάγνωσμα· Ὁ Θεὸς τῇ σοφίᾳ ἐθεμελίωσε τὴν γῆν... Τέλος· τοῦ εἶναι εἰς ὄνομά σου πάσας τὰς ἡμέρας τοῦ αἰῶνος. Παροιμιῶν τὸ ἀνάγνωσμα· Ἡ σοφία ὑποδόμησεν ἑαυτῇ οἶκον, καὶ ἠπήρεισε στύλους ἑπτὰ... Τέλος· τούτῳ γὰρ τῷ τρόπῳ πολὺν ζήση χρόνον, καὶ προστεθήσεται σοὶ ἔτη ζωῆς. Καὶ εὐθὺς λέγει· Εἴπωμεν πάντες... καὶ μνημονεύει, οὕς θέλει, καὶ πάλιν λέγει· Κύριε παντοκράτορ, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων... η τ. δ. Εἰρήνην πᾶσιν. Τὰς κεφαλὰς. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ κλίνας οὐρανοὺς καὶ καταβάς... καὶ τὰ ἰδιόμελα τῶν ἐγκαινίων, ἤχος α΄. Ἐγκαινίζου, ἐγκαινίζου... Στίχος· Ὑψοῦτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν... ἤχος α΄. Πάλαι μὲν ἐγκαινίζων τὸν ναόν... ἤχος β΄. Τὸν ἐγκαινιασμὸν τελούντες πανιέρου ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως, σὲ δοξάζομεν, Κύριε... Ταῦτα λέγει καὶ τὸ πρῶτ' εἰς τὴν εἴσοδον τῶν ἱερέων. Δόξα, ἤχος γ΄. Πρὸς ἑαυτὸν ἐπανάγου, ἄνθρωπε... ἤχος α΄. Ἐγκαινίζεται σήμερον ἡ ἐξ ἔθνων ἐκκλησία... Στίχος· Εἰργάσω σωτηρίαν ἐν μέσῳ τῆς γῆς... ἤχος πλ. α΄. Ἐπὶ τῶν κόλπων τῶν πατρικῶν ἐπαναπαυόμενος, Λόγε... ἤχος πλ. β΄. Ἐγκαινίεσθε, ἀδελφοί, καὶ τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον ἀποθέμενοι... ἤχος πλ. β΄. Τὴν μνήμην τῶν ἐγκαινίων ἐπιτελοῦντες, Κύριε, σὲ τὸν τοῦ ἁγιασμοῦ δοτῆρα... ἤχος πλ. β΄. Ἐγκαινία τιμᾶσθαι παλαιὸς νόμος καὶ καλῶς ἔχων... ἤχος πλ. β΄. Ἐδοῦ πόργον ἰσχύος τὴν ἐκκλη-

σίαν σου, Χριστέ, προαιώνιε Λόγε... Ἀπολυτίκιον τῆς μονῆς τοῦ ἁγίου καὶ τῶν ἐγκαινίων· Ὡς τοῦ ἄνω στερεώματος τὴν εὐπρέπειαν. Εἰς τὸν ὄρθρον, εἰ μὲν θέλει ὁ προεστῶς, φάλλομεν τὸν πολυέλαιον καὶ ψαλμὸν τοῦ ἁγίου, οἱ ἀναβαθμοὶ τοῦ δ' ἤχου, προκειμένον ἤχος δ'. Πλησθησόμεθα ἐν τοῖς ἀγαθοῖς. Στίχος· Σοὶ πρέπει ὕμνος, τῷ Θεῷ... Πᾶσα πνοή. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην· Τῷ καιρῷ ἐκεῖνω ἐγένετο τὰ ἐγκαίνια ἐν Ἱεροσολύμοις... Τέλος· κἀγὼ ζωὴν αἰώνιον δίδωμι αὐτοῖς. Ὁ κανὼν, ὦδὴ α', ἤχος δ'. Θαλάσσης τὸ ἐρουθραῖον. Ὁ στύλω καθοδηγῶν τῷ πνεύματι τὴν ἐξ ἔθνων Ἰσραήλ. Εὐχολ. edit. Venet. 1749 p. 240. Ἐξαποστειλάριον· Μέσον τῆς γῆς ὁ Κύριος καὶ Θεὸς εἰς σωτηρίαν... Καὶ ἕτερα ἀκολουθία συνήθως.

λ. 251 οδ. Τάξις, γινομένη ἐπὶ τοῖς ἐγκαινίοις τοῦ ἡδὴ καθιερωθέντος ναοῦ ἁγίου, καὶ ἐπὶ σαλευθείσης τῆς ἁγίας τραπέζης.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, ἐν ἣ καθιερωταὶ ὁ εὐκτήριος οἶκος, γινομένων τοῦ λυχνικοῦ καὶ παννουχίδος ἐν μιᾷ τῶν σύνεγγυς καθιερωθέντος εὐκτηρίῳ ἐκκλησίᾳ, τῇ δηλωθησομένῃ διὰ τοῦ κηρυκτοῦ τῶν συνάξεων, ἔνθα, δηλονότι, καὶ τὰ ἅγια λείψανα μένουσιν. Καὶ παραγίνεται ἔωθεν ἐκεῖσε ὁ ἀρχιερεὺς μετὰ τῶν σὺν αὐτῷ, εἶτα ἐκφωνεῖ ὁ ἀρχιδιάκονος· Εὐλόγησον, δέσποτα. Εὐλογητὸς ὁ Θεός... Καὶ ὁ ἀρχιδιάκονος τὴν συναπτὴν· Ἐν εἰρήνῃ π. τ. δ. Κύριε ὁ Θεὸς καὶ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ πάντα ποιῶν καὶ πραγματευόμενος. Goar p. 656. Εἰρήνη πᾶσιν. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Καὶ ἀρχιερεὺς εὐχεται· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, πρεσβείαις τῆς ὑπερενδόξου, ὑπερευλογημένης Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου. Goar. p. 661. Καὶ φάλλουσιν οἱ φάλται· Δόξα σοι, Χριστέ ὁ Θεός, ἀποστόλων καύχημα... Ἅγιοι μάρτυρες, οἱ κελῶς ἀθλήσαντες... Καὶ μετὰ τὸ ποιῆσαι τὴν λιτὴν, ἔρχονται εἰς τὰς πύλας τοῦ ναοῦ, καὶ ἐκφωνεῖ ὁ ἀρχιερεὺς· Εὐλογητὸς εἶ, Χριστέ ὁ Θεὸς τῶν χριστιανῶν, εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν. Εἶτα ἐκφωνεῖ· Ἄρατε πύλας, οἱ ἄρχοντες, καὶ τὰ λοιπά. Καὶ ἀνοίγονται αἱ πύλαι, καὶ εἰσέρχεται ἐν τῷ ναῷ, καὶ ὁ ἀρχιερεὺς τὴν εὐχὴν τῆς εἰσόδου, καὶ οἱ ἱερεῖς τὸ ἀπολυτίκιον καὶ τὰ ἕτερα. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καταστήσας ἐν οὐρανοῖς τάγματα. Goar p. 662. Καὶ μετὰ τὰ ἰδιόμελα λέγει ὁ ἀρχιερεὺς εὐχὴν· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐρασθεὶς καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομηθῆναί σοι ἐκκλησίαν. Goar pag. 485. Καὶ φέρουσιν ἐπάνω τῆς ἀλλαγῆς τοῦ ἀρχιερέως τάπητα καινούργιον, ἤγουν ὡς σάβανον καὶ χειρομανδύλιον, καὶ καταδέουσι αὐτὸν μετὰ τὰ ζωνάρια, καὶ δίδοται καιρὸς τῷ ἀρχιδιακόνῳ, καὶ ἐκφωνεῖ· Εὐλόγησον, δέσποτα. Καὶ ὁ ἀρχιερεὺς· Εὐλογημένη ἡ βασιλεία... Καὶ φέρουσι πεύχην καὶ προσκεφάλκιον, καὶ κλίνει ὁ ἀρχιερεὺς τὸ γόνυ, καὶ ἐκφωνεῖ ὁ διά-

κονος· Ἔτι καὶ ἔτι κλίναντες τὰ γόνατα... Καὶ ἕτεροι· Κύριε ἐλέησον γ'. Καὶ ὁ ἀρχιερεὺς ἐκφωνεῖ· Ὁ Θεὸς ὁ ἀναρχος καὶ ἀίδιος, ὁ ἐκ τοῦ μῆ ὄντος εἰς τὸ εἶναι παραγαγών... *Goar* p. 657. Ἐπισυνάπτει καὶ ταύτην· Σέ, Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ἡ ἐλπίς πάντων τῶν περάτων τῆς γῆς καὶ τῶν ἐν θαλάσῃ μακρὰν... *Goar* p. 658. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, τὸ κοντάκιον τῶν ἐγκαινίων, καὶ ὁ διάκονος· Ἐν εἰρήνῃ... *Goar* pag. 658. Καὶ μετὰ τὸ ταφῆναι τὰ ἄγια λείψανα, φέρουσι κηρομάστιχα μετὰ μαρμάρου, καὶ βάλλουσιν ἐντὸς τοῦ κιονίου, καὶ μετὰ τοῦτο ὁ μὲν ἀρχιερεὺς ἐπεύχεται τὴν εὐχὴν ταύτην, οἱ δὲ ἱερεῖς αἴρουν τὴν τράπεζαν καὶ ἀποθέτουν αὐτὴν ἄνω. Εὐχὴ τοῦ ἀρχιερέως· Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῷ κορυφαίῳ σου τῶν ἀποστόλων Πέτρῳ φήσας, ὅτι σὺ εἶ Πέτρος καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου τὴν ἐκκλησίαν.... Καὶ εἶθ' οὕτως, κρατούντων τῶν ἐπὶ τὰ ἱερέων τὴν τράπεζαν καὶ ὑψούντων, ἐπιτεθέντων τὰ κηρομάστιχα, ἀπέρχονται, ψάλλοντες ἐκ γ' τὸν ψαλμὸν· Ὑψώσω σε, ὁ Θεὸς μου, ὁ βασιλεὺς μου... Καὶ ἐκφωνεῖ ὁ ἀρχιερεὺς· Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς τῶν χριστιανῶν πάντοτε... Καὶ μετὰ τὸ Ἀμήν ἐπιφέρεται σίτλα τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, πεπληρωμένη ὕδατος χλιαροῦ, καὶ ἐπικλίνας αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν, εὐχεται ὁ ἀρχιερεὺς· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἀγιάσας τὰ ρεῖθρα τοῦ Ἰορδάνου. *Goar*. pag. 659. Καὶ μετὰ τοῦτο ἐπιχέει γ' τῆς τραπέζης ἐκ τοῦ χλιαροῦ ὕδατος, λέγει· Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ... Καὶ φέρει πανὶν λευκὸν πήχεις γ' καὶ ἠλυσάπυρον, καὶ ρίπτει ἐπάνω τῆς τραπέζης, καὶ ἐκμάσσει αὐτὴν μετὰ τοῦ νίτρου καὶ τοῦ ἠλιοσαποῦνου, καὶ μετὰ σπόγγου καινοῦ καὶ καθαροῦ, ἐν δὲ ταῦτα γενέσθαι, ψάλλει ψαλμὸν καὶ λέγει οὕτως· Ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματά σου, Κύριε... Καὶ μετὰ τοῦτο λαμβάνει καινὸν ῥοδόσταγμα, καὶ ἐπιχέει τὴν τράπεζαν σταυροειδῶς, λέγων· Ῥαντιεῖς με ὑσώπῳ... λέγει τοῦτο ἐκ τρίτου καὶ δοξάζει ὁ ἀρχιερεὺς· Δόξα τῷ ἁγίῳ Θεῷ ἡμῶν εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν. Καὶ λαμβάνει σάβανον καινὸν ἀπηρτισμένον, ἔχον εἰς τὰ τέσσαρα ἄκρα σχοῖνους λεπτοῦς, οὓς τῇ τραπέζῃ ἐφαπλουμένου, δεσμοῦνται οἱ σχοῖνοι σταυροειδῶς ὑποκάτωθεν τῆς τραπέζης κατὰ τὸν ὄρθιον κίονα, τὰ δὲ σένδονα τὰ πρώην ἐκμάσσοντα τὴν ἁγίαν τράπεζαν, κατακόπτονται παρὰ τοῦ ἀρχιερέως, καὶ δίδονται ἀντιμίνισια τοῖς ἱερεῦσι καὶ ἱερουργοῦσι, ψάλλοντες ψαλμὸν· Μνήσθητι, Κύριε τοῦ Δαβὶδ καὶ πάσης τῆς πραότητος αὐτοῦ... Καὶ δοξάζει ὁ ἀρχιερεὺς· Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν. Καὶ φέρονται τὸ ἀγγεῖον τοῦ μύρου, ποιεῖ ὁ ἀρχιερεὺς ἐπὶ τῆς ἁγίας τραπέζης καὶ τοὺς κίονας αὐτῆς, καὶ ψάλλει τὸ Ἀλληλούϊα, ὡς ἐπὶ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, λέγει ψαλμὸν ρλβ'. Ἰδοὺ δὴ

τί καλόν, ἢ τί τερπνόν... Καί ἐκφωνεῖ ὁ ἀρχιερεὺς· Δόξα σοι, ἅγια Τριάς ὁ Θεὸς εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν. Καί λαμβάνει τὴν ἔνδυσιν, ἐνδύουσι τὴν τράπεζαν, καὶ νιπτομένου τὰς χεῖρας, λέγων· Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο... Καί ὁ ἀρχιερεὺς εὐχεταί· Κύριε ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὁ τὴν ἅγιαν ἐκκλησίαν ἀρρήτῳ σοφίᾳ θεμελιώσας... Goar p. 660. Ὁ ἀρχιερεὺς· Εἰρήνη πᾶσιν. Ὁ διάκονος· Τὰς κεφαλὰς. Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων. Goar. pag. 661. Καὶ βασιτάζων τὸ μύρον, ὁ ἀρχιερεὺς ποιεῖ σταυροὺς πανταχοῦ τῆς ἐκκλησίας, φάλλοντες τὸν ψαλμὸν κθ'. Κρῖνόν με, Κύριε, ὅτι ἐγὼ ἐν ἀκακίᾳ μου ἐπορευόμην... Καί μετὰ ταῦτα δοξάζει ὁ ψάλτης, καὶ φάλλομεν σιχηρὰ τοῦ κατὰ τὴν μονὴν τοῦ ἁγίου, καὶ εἶθ' οὕτως δοξάζει ὁ ἀρχιερεὺς· Δόξα σοι, Χριστέ ὁ Θεός, ἡ ἐλπίς ἡμῶν, καὶ ἡ ἀπόλυσις. Εἰς δε τὴν λειτουργίαν προκείμενον τοῦ ἀποστόλου, апостоль и евангеліе. Goar pag. 663. Χερουβικὸν τοῦ ἐνθρονιασμοῦ· Σιγησάτω πᾶσα σάρξ... Κοινωνικόν· Κύριε, ἠγάπησα εὐπρέπειαν οἴκου σου...

л. 268 об. Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου, ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσσοστόμου, λόγος εἰς τὴν δευτέραν παρουσίαν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Μετὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου εἰς τοὺς οὐρανούς, ἤκουσαν οἱ μαθηταὶ φωνῆς λεγούσης αὐτοῖς· οὕτως ἐλεύσεται, ὃν τρόπον ἐθεάσασθε αὐτόν...

СХХІХ. № 989. Εὐχολόγιον, рукопись Синайской библиотеки, въ 16 долю листа, 322 листа, писана четкимъ почеркомъ ХVІ в. Въ концѣ рукописи имѣется слѣдующая приписка: Εὐχολόγιον τοῦ ὁσιωτάτου καὶ τιμιωτάτου ἐν ἱερομονάχοις καὶ πνευματικοῖς πατράσι κὺρ Ἰωαννικίου, καὶ ἀφῆκεν αὐτὸ εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν τοῦ Σινᾶ ὄρους, καὶ εἴ τις τὸ ξενώσει ἀπὸ τὸ ἅγιον μοναστήριον καὶ ἀπὸ τὸ καθολικόν, νὰ εἶνε ἀφορισμὸς παρὰ Θεοῦ παντοκράτορος, καὶ ἀπὸ τῶν τριακοσίων ὀκτώ θεοφόρων τῶν ἐν Νικαίᾳ πατέρων, καὶ τὸ ἀνάθεμα. Ἐκοιμήσθη ὁ ἄνωθεν Ἰωαννίκιος καὶ πνευματικὸς πατὴρ ἐν ἔτει 'ζξβ' (1554), Σεπτεμβρίῳ κδ', ἡμέρᾳ κυριακῇ, ὥρα ζ', ἑορτῇ τῆς ἁγίας Θέκλας εἰσαποστόλου καὶ πρωτομάρτυρος. Имя писца означено въ слѣдующей припискѣ: Γόνου συζεύξας, ὑποκλίνας δὲ κάραν, χεῖρας ἐκτείνας πρὸς τὰς θείας τετραδάς, ἐκπεπλήρωκα τὴν θεοσῶτον βίβλον. Θεοῦ τὸ δῶρον, Θωμᾶ Πατρολόγου πόνος, τάχα καὶ θύτου.

л. 1 об. Εὐχὴ τῶν κολλύβων.

л. 2. Оглавление рукописи.

л.л. 3—5 чистые.

л. 6. Εὐχαὶ τοῦ λοχικῶ. См. выше стр. 707.

л. 12. Εὐχαὶ ἑωθιναί, ἦτοι τοῦ ὄρθρου. Тамъ-же.

л. 20. Συνοδικόν, ἀναγινωσκόμενον τῇ¹⁾ κυριακῇ τῆς ὀρθοξίας ἐν τῇ λειτουργίᾳ.

Синодикъ этотъ въ большей части сходенъ съ изданнымъ проф. Θ. И. Успенскимъ въ его книгѣ: „Синодикъ въ недѣлю

1) Ркп. Синайской библиотеки XV в. № 531: τῇ ἀγίᾳ κυριακῇ τῆς ἀγίας τεσσαρακοστῆς, ἥθουν τῆς ὀρθοδοξίας. Этотъ второй синайскій списокъ Синодика сравнительно съ своднымъ Синодикомъ, напечатаннымъ Θ. И. Успенскимъ въ его книгѣ: „Синодикъ въ недѣлю православія“ стр. 1—40, имѣеть слѣдующія особенности: 1) въ поминовеніи архіепископовъ Іоанна, Николая и Георгія, (стр. 10), подвизавшихся въ борьбѣ противъ иконоборцевъ, имя послѣдняго замѣнено другимъ: Γερμανοῦ; 2) имень „начальствовавшихъ ересью“ въ положеніяхъ противъ иконоборцевъ (стр. 13—14) не имѣется, но стоятъ они послѣ положенія противъ монаха Нила; 3) положеній противъ Богомиловъ (стр. 19—20) нѣтъ; 4) отсутствуютъ совершенно положенія 4, 6 и 7 (стр. 24—25) противъ Н. Василага, Сотиріах и прочихъ; 5) положеніе противъ Іоанна Иреника (стр. 27—28) стоитъ здѣсь послѣ положенія противъ митрополита керкирскаго Константина; 6) опущены всѣ положенія противъ Варлаама и Акиндина (стр. 30—38), и прямо, послѣ анаѳематствованія Іоанну Иренику, слѣдуетъ заключительная часть Синодика (стр. 39), 7) въ которой, вмѣсто: Εἰ τις τῆς χριστιανοκατηγορικῆς αἰρέσεως., стоитъ неизвѣстное въ печати анаѳематствованіе: Τῷ δεχομένῳ τὰ δυσσεβῆ αἰρέσεως λογίδια ἀνάθεμα, и далѣе слѣдуютъ всѣ положенія, не вошедшія въ русскіе Синодики (стр. 39—40, прим. 1) и 8) по заключеніи, многолѣтствованія въ этомъ списокѣ излагаются такъ: Πολλὰ τὰ ἔτη τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν. Μιχαὴλ τοῦ ὀρθοδόξου ἡμῶν βασιλέως, καὶ Θεοδώρας, μητρὶς αὐτοῦ, Αἰωνία ἡ μνήμη. Βασιλείου, Κωνσταντίνου, Δέοντος, Ἀλεξάνδρου, Χριστοφόρου, Ῥωμανοῦ, Κωνσταντίνου, Ῥωμανοῦ, Νικηφόρου, Ἰωάννου, Βασιλείου, Κωνσταντίνου, Ῥωμανοῦ, Μιχαὴλ, Κωνσταντίνου, Μιχαὴλ, Ἰσαακίου, Κωνσταντίνου, Ῥωμανοῦ, Μιχαὴλ, Νικηφόρου, Ἰωάννου, Ἀλεξίου, Μανουήλ, τοῦ διὰ τοῦ ἀγίου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος Μαρθαίου μοναχοῦ μετονομασθέντος, καὶ Ἀλεξίου, τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, Ἰσαακίου, τοῦ διὰ τοῦ ἀγίου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος Ἰωαννικίου μετονομασθέντος, Ἀλεξίου, Θεοδώρου, Ἀλεξίου, τῶν τὴν οὐράνιον βασιλείαν τῆς ἐπιγείου ἀνταλλαξαμένων, Αἰωνία ἡ μνήμη. Εὐδοκίας, Θεοφανοῦς, Θεοδώρας, Ἐλένης, Θεοφανοῦς, Θεοδώρας, Αἰκατερίνης, Εὐδοκίας, Μαρίας, Εἰρήνης, Ἄννης, Ξένης, μοναχῆς, Εὐφροσύνης, Ἄννης, τῶν εὐσεβεστάτων ἀγούστων, Αἰωνία ἡ μνήμη. Γερμανοῦ, Ταρραίου, Νικηφόρου καὶ Μεθοδίου, τῶν ἀοιδίμων καὶ μακαρίων πατριαρχῶν, Αἰωνία ἡ μνήμη.

Православія. Сводный текст съ приложеніями. Одесса, 1893 г.^а. Отличія нашего списка состоятъ въ слѣдующемъ: 1) опущены въ прологѣ слова: Ἀνάλαγμα δ' ἂν εἶεν τοῦ Χριστοῦ οἱ τῷ θανάτῳ αὐτοῦ ἐξαγορασθέντες до словъ: Ἐν γὰρ ταῖς εἰκόσιν ὀρώμεν τὰ ὑπὲρ ἡμῶν κ. т. л. (стр. 3—5); 2) послѣ прокимна: „Τίς Θεὸς μέγας“ слѣдуетъ вставка: Οἱ προφῆται, ὡς εἶδον, οἱ ἀπόστολοι, ὡς ἐδίδαξαν, κ. т. л. (стр. 8) среди „положеній противъ иконоборцевъ“, но опущены слова: Τοὺς φαυλιστὰς γὰρ τῆς σῆς δόξης κ. т. л. (стр. 5—6) до начала „положеній противъ иконоборцевъ“; 3) вмѣсто перенесеннаго выше 8 положенія противъ иконоборцевъ въ настоящемъ Синодикѣ вставлено слѣдующее новое положеніе, неизвѣстное по печатнымъ спискамъ: „Τῶν γοῦν διαστέλλειν θεόθεν δυναμωθέντων τὴν ἐν τῷ νόμῳ παραγγελίαν καὶ τὴν ἐν χάριτι διδασκαλίαν, καὶ τὸ ἐν ἐκείνῳ μὲν ἄορατον, ἐν ταύτῃ δὲ καὶ ὀρατὸν καὶ ψηλαφητόν, καὶ διὰ τοῦτο τὰ ὀραθέντα καὶ ψηλαφηθέντα εἰκονογραφούντων καὶ προσκυνούντων“ 4) отсутствуютъ слова: Αὕτη ἡ πίστις τῶν ἀποστόλων, имѣющіяся въ печатныхъ Синодикахъ; 5) иначе нѣсколько излагается возглашеніе вѣчной памяти патриархамъ: Ἰγνατίου, Φωτίου, Στεφάνου, Ἀντωνίου καὶ τοῦ Νικολάου, τῶν ἀγιωτάτων καὶ ὀρθοδόξων πατριαρχῶν (Сн. стр. 9), за которымъ слѣдуетъ 6) новое возглашеніе, неизвѣстное по печатнымъ Синодикамъ: „Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, Βασιλείου τοῦ Μεγάλου καὶ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, τῶν ἀοιδίμων ἀρχιεραρχῶν καὶ οἰκουμενικῶν διδασκάλων, αἰωνία ἡ μνήμη γ'“ 7) совершенно отсутствуютъ положенія съ 2* по 5* (стр. 11—13) въ анафематизмахъ противъ иконоборцевъ; 8) съ 2 по 4 (стр. 15—16) и съ 8 по 10 (стр. 17—18)—положенія противъ Io-

Ἰγνατίου, Φωτίου, Στεφάνου, Ἀντωνίου, Νικολάου, Εὐθυμίου, Στεφάνου, Τρόφωνος, Θεοφιλᾶκτου, Πολυεύκτου, Ἀντωνίου, Νικολάου, Σισινίου, Σεργίου, Εὐστρατίου, Ἀλεξίου, Μιχαήλ, Κωνσταντίνου, Ἰωάννου, Κοσμᾶ, Εὐστρατίου, Νικολάου, Ἰωάννου, Λέοντος, Μιχαήλ, Θεοδοῦτου, Κωνσταντίνου, Λεουκά, Μιχαήλ, Χαρίτωνος, Θεοδοσίου, Γερασίμου, Νικήτου, Ἰωάννου, Μιχαήλ, Θεοδώρας, Μαξίμου μοναχοῦ καὶ Μανουήλ τῶν ὀρθοδόξων καὶ οἰκουμενικῶν πατριαρχῶν, αἰωνία ἡ μνήμη. Χριστοφόρου, Θεοδώρου, Ἀγαπίου, Ἰωάννου, Νικολάου, Ἡλίου, Θεοδώρου, Βασιλείου, Πέτρου, Θεοδοῦτου, Νικηφόρου, Ἰωάννου, Κυρίλλου τῶν ἀοιδίμων πατριαρχῶν Ἀντιοχείας, αἰωνία ἡ μνήμη. Ἰωάννου, Ἰωάννου Στεφάνου, Νικήτου, Βασιλείου, Νικήτου, Ἰωάννου, Λέοντος, Μιχαήλ, Κωνσταντίνου, Ἡλίου, Βασιλείου, Κωνσταντίνου, Νικολάου, Ἰωάννου, Μανουήλ, Μαξίμου μοναχοῦ, Νικολάου καὶ Νικηφόρου, αἰωνία ἡ μνήμη. Ἡ ἅγια Τριάς αὐτοὺς ἐδόξασε...

анна Итала и его школы; 9) нѣтъ положеній противъ Богомиловъ (стр. 19—20); 10) имѣется слѣдующее новое положеніе противъ Евстрагія и Льва Халкидонскаго: Τὰ εὐρεθέντα ἀλλότρια τῶν ὀρθῶν δογμάτων τῆς ἐκκλησίας ἐν τοῖς γραφεῖσι κατὰ Ἀρμενίων δυοὶ λόγοις παρ' Εὐστρατίου, τοῦ γεγονότος μητροπολίτου Νικαίας, τὰ καὶ ἀναθεματισθέντα, Ἀνάθεμα α'. 11) отсутствуетъ напечатанное проф. Успенскимъ второе положеніе противъ нихъ-же (стр. 21); 12) не находимъ положеній съ 2 по 9 противъ Н. Василяки, Сотириха и проч. (стр. 23—27), но за первымъ положеніемъ слѣдуетъ анаθεματισмъ, находящійся въ печатномъ чинѣ: Τοῖς ἀποβαλλομένοις τὰς τῶν ἁγίων πατέρων φωνάς, τὰς ἐπὶ συστάσει τῶν ὀρθῶν δογμάτων... (Трѣфд. Ἐνετίησι 1783, σελ. 144) и 13) новый анаθεματισмъ, въ печатномъ Синодикѣ распавшійся на два и изложенный съ большею подробностію (Трѣфд. 1783 г. σελ. 144—145): „Οἱ μετὰ χρόνου τινὰς τῶν περὶ τῆς Κυριακῆς φωνῆς τῆς Ὁ Πατήρ μου μείζων μου ἔστι, κυρωθέντων τε καὶ δογματισθέντων, γεγονότες ἀναθεματισμοί, τῶν ἀμαθῶς καὶ ἀσεβῶς ἀντιφερομένων καὶ ἀντιλεγόντων πρὸς ταῦτα, οἷς συνεφώνει τότε καὶ ὁ χρηματίσας μητροπολίτης Κερκύρας, Κωνσταντίνος ὁ τῆς Βουλγαρίας, κἄν μετὰ χρόνου καὶ οὗτος ἐδέχθη, ἀποστάς τῶν τοιούτων καὶ τοῖς ὀρθόφροσι προστεθείς, καὶ ἀναθεματίσας τὰ κακῶς καὶ ἀσεβῶς παρ' αὐτοῦ δογματισθέντα καὶ λαληθέντα. 13) послѣ положенія противъ Иоанна Ириника (стр. 27—28) прямо слѣдуетъ заключеніе Синодика: Ὅλοις αἰρετικοῖς ἀνάθεμα χ. τ. λ. (стр. 39); 14) въ заключительной части, вмѣсто послѣдней статьи: Εἴ τις τῆς χριστιανοκατηγορικῆς αἰρέσεως χ. τ. λ., совершенно опущенной, находимъ новую статью: „Τοῖς λέγουσιν, ὅτι ὁ ἐν Κορίθῳ γάμος καὶ ἡ κατὰ Θεὸν κρεωφαγία βδελυκτά εἰσι τῷ Θεῷ, Ἀνάθεμα α'“, и три другія статьи, указанныя Θ. И. Успенскимъ въ подстрочномъ примѣчаніи: Εἴ τις τὰς εὐαγγελικὰς ἐξηγήσεις... Εἴ τις Χριστὸν τὸν Θεὸν ἡμῶν περίγραπτον... Τοῖς μὴ ἀσπαζομένοις τὰς ἁγίας καὶ σεπτὰς εἰκόνας... (стр. 39—40, прим. 1). Непосредственно за этими статьями слѣдуетъ многолѣтіе царствующему дому въ формулахъ, указанныхъ нами выше стр. 359, и провозглашеніе вѣчной памяти благочестивымъ царямъ, царицамъ, патриархамъ и епископамъ:

Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης τῆς αὐτοῦ μητρός, τῶν εὐσεβεστάτων μεγάλων βασιλέων, καὶ πρώτων ὀρθοδόξων χριστιανῶν, αἰωνία ἡ μνήμη γ'.

Μιχαήλ, τοῦ ὀρθοδόξου ἡμῶν βασιλέως, καὶ Θεοδώρας τῆς αὐτοῦ μητρός, αἰωνία ἡ μνήμη γ'.

Βασιλείου, Κωνσταντίνου, Λέοντος καὶ Ἀλεξάνδρου, Χριστοφόρου καὶ Ῥωμανοῦ, Νικηφόρου καὶ Ἰωάννου, Βασιλείου καὶ Κωνσταντίνου, Ῥωμανοῦ καὶ Μιχαήλ, Κωνσταντίνου, Μιχαήλ, Ἰσαακίου, Κωνσταντίνου, Ῥωμανοῦ, Ἀνδρονίκου, Μιχαήλ, Νικηφόρου, Ἰσαακίου, Ἀλεξίου, Ἀλεξίου καὶ Ἰωάννου, τῶν τὴν οὐράνιον βασιλείαν τῆς ἐπιγείου ἀλλαξαμένων, αἰωνία ἡ μνήμη γ'.

Εὐδοκίας, Θεοφρανοῦς καὶ Ἐλένης, Θεοφρανοῦς καὶ Θεοδώρας, Ζωῆς, Θεοδώρας, Αἰκατερίνης, Εὐδοκίας, Μαρίας, Εἰρήνης καὶ Εἰρήνης, τῶν εὐσεβεστάτων ἀγουσῶν, αἰωνία ἡ μνήμη γ'.

Σιλθέστρου, Δαμάσου, Κελεστίνου, Λέοντος, Βιγίλιου, Ἀγάθωνος, Ἀδριανοῦ καὶ Γρηγορίου τοῦ Διαλόγου, τῶν ἀγιωτάτων καὶ μακαριωτάτων παπᾶδων τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης, καὶ πάντων τῶν ὁμοφρονησάντων αὐτοῖς ἐπισκόπων Ῥώμης, αἰωνία ἡ μνήμη γ'.

Ἰγνατίου, Φωτίου, Στεφάνου καὶ Ἀντωνίου, Νικολάου καὶ Εὐθύμιου, Στεφάνου, Τρύφωνος, Θεοφυλάκτου, Πολυεύκτου, Ἀντωνίου, Νικολάου, Σισινίου, Σεργίου, Εὐσταθίου, Ἀλεξίου, Μιχαήλ, Κωνσταντίνου, Ἰωάννου, Κοσμά, Εὐστρατίου, Νικολάου, Ἰωάννου, Λέοντος, Μιχαήλ, Θεοδότου, Κωνσταντίνου, Λουκά, τῶν ὀρθοδόξων πατριαρχῶν, αἰωνία ἡ μνήμη γ'.

Χριστοφόρου, Θεοδώρου, Ἀγαπίου καὶ Ἰωάννου, Νικολάου καὶ Ἡλίου, Θεοδώρου, Βασιλείου, Πέτρου, Θεοδοσίου, Νικηφόρου, Ἰωάννου, Λουκά καὶ Ἀθανασίου, τῶν ἀοιδίμων πατριαρχῶν Ἀντιοχείας, αἰωνία ἡ μνήμη γ'.

Βαρνάβα τοῦ πανευφήμου ἀποστόλου καὶ γενναιομάρτυρος, καὶ Ἐπιφανίου τοῦ σοφωτάτου, τῶν μακαριωτάτων ἀρχιεπισκόπων Κύπρου, αἰωνία ἡ μνήμη γ'.

Σεργίου, Δομετίου, Πορφυρίου, Πλουτάρχου, Βαρνάβα, Θεοδώρου, Βασιλείου, Ἀρκαδίου, Ἀνθίμου, Δαμιανοῦ, Σαθίνου, Ἀκακίου, Γελασίου, Θεοφάνους, Ἰωάννου, Ἐπιφανίου, Γρηγορίου, Εὐθύμιου, Ἰωάννου, Ἀλεξίου, Ἐπιφανίου, Βασιλείου, Νικολάου, Θεοδωρήτου, Ἰωάννου καὶ Βαρνάβα, τῶν ἀρχιεπισκόπων Κύπρου, αἰωνία ἡ μνήμη γ'.

Ἡρακλείδου, Μνάσωνος, Ῥόδωνος, Δημητριάνοῦ, Μακεδωνίου, Λαζάρου, Τύχωνος, Ζήνωνος, Φιλαγρίου, Ἀρκαδίου καὶ Νίκωνος, Αὐξηβίου, Εὐλαλίου, Θεοδότου, Δημητριάνοῦ, Πάππου, Ἀθανασίου, Εὐσταθίου, Νικήτου, Σπυριδῶνος, Φίλωνος, Συνεσίου, Σωσικράτους, Τριφυλίου, Τυχικοῦ καὶ Ζήνωνος, τῶν ἐν ταῖς κατὰ Κύπρον ἀγιωτάταις ἐπισκοπαῖς εὐσεβῶς ἀρχιερατευσάντων καὶ θαύμασι διαλαμψάντων, αἰωνία ἡ μνήμη γ'.

Ἡ ἀγία Τριάς αὐτοὺς ἐδόξασεν. Αἰωνία ἡ μνήμη τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν. Τούτων τοῖς ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας μέχρι θανάτου ἄθλοις τε

καὶ ἀγωνίσασαι καὶ διδασκαλίαις παιδαγωγεῖσθαι τε καὶ κρατύνεσθαι...
 Θ. И. Успенскій Синод. стр. 40. Ἦχος δ'· „Ὁ ἐξ ὑψίστου“. Οἱ τὴν
 εἰκόνα τὴν σὴν μὴ προσκυνοῦντες, Παναγία Δέσποινα, νῦν ἀπολέσθωσαν,
 ὡσπερ ὁ ἄφρων ὁ Ἄρειος σὺν Νεστορίῳ, Μακεδωνίῳ τε καὶ τὸν Σεβή-
 ρον, ἀνάθεμα Μάνεντι καὶ τοῖς αὐτοῦ φοιτηταῖς, Ἀπολλινάριον, Σίμωνα
 σὺν Διοσκόρῳ, τοῖς ἀγαπήσασαι πῦρ τὸ ἄσβεστον, ἡμεῖς δὲ πάντες ἀσπα-
 ζόμεθα καὶ τιμῶμεν, Ἀγνή, τὴν εἰκόνα σου, ἐν ἡμέρᾳ τῆς δίκης λυτρω-
 θῆναι τῆς κολάσεως.—Θεοτόκε παντάνασσα, τῶν ὀρθοδόξων τὸ καύχημα,
 αἰρετικῶν τὰ φρυάγματα καὶ τὰ πρόσωπα καταίσχυνον, τῶν μὴ προσκυ-
 νούντων, μηδὲ τιμώντων.

л. 38. Ἀκολουθία εἰς ἀρχάριον ῥασοφοροῦντα. См. выше стр. 276.

л. 39 об. Ἀκολουθία εἰς κουρὰν μανδουώτου. См. выше стр.
 428—419.

л. 47. Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος. См.
 выше стр. 429, 278—282.

л. 80 об. Σημειωτέον εἰς κανονικὰς γυναῖκας.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν παρθενίαν οὕτως ἀγαπήσας, ὡς καὶ μητέρα
 τῆς σῆς οἰκονομίας ἐπιγράψασθαι. Голг р. 382. Καὶ ποιεῖ ἀπόλουσιν.

л. 81 об. Ἐτέρα ἀκολουθία ἐπὶ τὸ ἀναδύσασθαι ῥάσα γυναικί.
 Εὐχὴ· Ὁ Θεός, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν προφήταις λαλήσας, καὶ προκηρύξας
 τὸν φωτισμὸν τῆς γνώσεώς σου ἔσσεσθαι ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν πᾶσι
 τοῖς ἔθνεσιν, ὁ μὴ θέλων τινὰ τῶν ὑπὸ σοῦ πεπλασμένων ἀνθρώπων
 ἀμοιρεῖν τῆς σῆς σωτηρίας, ὁ νόμους ἐκθέμενος διὰ τῆς ἐκλογῆς Παύλου
 τοῦ ἀποστόλου σου τοῖς ἐν πίστει πολιτευομένοις ἀνδράσι καὶ γυναῖξιν,
 ἵνα αἱ μὲν ἀκαλύπτῳ τῇ κεφαλῇ προσφέρωσιν αἴνεσιν καὶ δοξολογίαν
 τῷ ἁγίῳ ὀνόματί σου, αἱ δέ, κεκαλυμμένη τῇ κεφαλῇ, μετ' αἰδοῦς καὶ
 σωφροσύνης κοσμοῦσιν ἑαυτὰς ἐν ἔργοις ἀγαθοῖς, καὶ ὕμνους προσάγωσι
 τῇ δόξῃ σου, Αὐτὸς εὐλόγησον καὶ τὴν δούλην σου, ἡ δεῖνα, καὶ κόσμησον
 τὴν αὐτῆς κεφαλὴν κόσμῳ τῷ σοὶ εὐαρέστῳ, ὅπως, κατὰ τὰς ἐντολάς
 σου πορευομένη, καὶ τὰ μέλη πρὸς σωφρονισμόν παιδαγωγούσα, τύχη
 τῶν αἰωνίων σου ἀγαθῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, μετ' οὗ
 σοὶ πρέπει δόξα σὺν τῷ ἁγίῳ Πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας
 τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

л. 82 об. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐλαίου, ἀγιαζομένου ὑπὸ ἑπτὰ
 πρεσβυτέρων. См. выше стр. 588—590, прим.

л. 127 об. Ἐξοδικαστικὸν τῶν μοναχῶν.

Начало чина до апостола см. выше стр. 282—283 съ тою
 разницею, что на каждомъ антифонѣ стоитъ особая стихира на

Слава и на И ѿвнѣ. За антифонами предѣ блаженными положены икосы. Соар р. 457—459. Апостоль προς Κορινθίους: Ἄδελφοί, ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς χοϊκός... Τέλος· τῷ διδόντι ἡμῖν τὸ νίκος διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐηλυθότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· ἀμήν, ἀμήν λέγω ὑμῖν, οὐ δύναται ὁ Υἱὸς ποιεῖν ἄφ' ἑαυτοῦ οὐδέν... Τέλος· ἀλλὰ μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν. Εἶτα συναπτή· Ἐλέησον ἡμᾶς ὁ Θεός... Καὶ εὐθύς γίνεται ἀσπασμός, γενομένου δέ, ψάλλονται στιχηρά, ἤχος β'. Δεῦτε τελευταῖον ἀσπασμόν δῶμεν, ἀδελφοί... Ποῖος χωρισμός, ὦ ἀδελφοί... Πᾶσα τῶν ματαίων ἢ ἐλπίς καὶ τῶν ἐπιγείων... Ὁμοίως τὸν σταυρὸν ἀναλαβῶν, σοὶ ἀνεπιστρόφῳ καρδίᾳ κατηκολούθησε.. Μέγας ὁ κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς, μέγας στεναγμός... Σχήμα μοναστῶν ἀναλαβῶν, μάκαρ, ἀδιστακτῶ καρδίᾳ κατηκολούθησας... Εἰς ἡγούμενον· Ποίμνης ἐπιστάτης γεγονώς... Δόξα, Ἄδελφοί μου πνευματικοὶ καὶ συμμονασταί... Καὶ νῦν, Πρεσβείαις τῆς τεκούσης σε, Χριστέ, καὶ τῶν μαρτύρων σου... Εἶτα μνημονεῖ ὁ ἱερεὺς οὕτως· Ἐλέησον ἡμᾶς... молитва. Καὶ εὐθύς ποιεῖ ἀπόλυσιν. Εἰ δὲ βούλει, εὐθύς μετὰ τὸν ἀσπασμόν, ἄραντες τὸ λειψάνον μετὰ τῆς κλίνης, ἀπέρχονται εἰς τὸ κοιμητήριον, ψάλλοντες· Ἅγιος ὁ Θεός, εἶτα νεκρώσιμον, ἤχος γ'. Τὴν ὠραιότητα. Ὅτε τῷ λόγῳ σου παραστησόμεθα... Καὶ φθάσαντες ἐν τῷ κοιμητηρίῳ τὸ λειψάνον, ψάλλουσι τροπᾶριον, ἤχος πλ. δ'. Γῆ χανοῦσα, ὑπόδεξι... Εἶτα ὁ ἱερεὺς ἐπιγείει τὸ ἔλαιον ἐπάνω τοῦ λειψάνου, ἡγουν τὴν κανδήλαν, τεθέντος αὐτοῦ ἔδον τοῦ τάφου, ποιῶν σταυροῦ τύπον, εἶτα λαμβάνει καὶ πηλὸν μετὰ τοῦ πτύου, καὶ ποιεῖ σταυροῦ τύπον ἐπάνω τοῦ λειψάνου, ἢ καὶ χοῦν, λέγων· Τοῦ Κυρίου ἢ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα... λέγοντες καὶ τὸ τροπᾶριον εἰς ἔλαιον· Τῷ τύπῳ τοῦ σταυροῦ σου, φιλόνηρωπε..., ἕτερον εἰς τὸν πηλόν· Τὸν πηλὸν ὁ κεραμεὺς ζωοπλαστήσας... Ὁμοίως καὶ τοὺς εἰρμούς τοῦ μεγάλου κανόνος, ἤχος πλ. β'. Βοηθὸς καὶ σκεπαστής... Στερέωσον, Κύριε, ἐπὶ τὴν πέτραν и т. д. Τρισάγιον... Μετὰ πνευμάτων δικαίων х. т. а. Ἐλέησον ἡμᾶς... Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι τὴν ἀγίαν μονὴν ταύτην... Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ κοιμήσεως... Κύριε ἐλέησον ρ', καὶ μετανοίας ν'. Ἐπάκουσον ἡμῶν, ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν... Δόξα σοι, Χριστέ ὁ Θεός... Δόξα καὶ νῦν, Κύριε ἐλέησον, Δέσποτα, εὐλόγησον. Ὁ καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων ἐξουσιάζων... (праведный Лазарь поминается). Αἰωνία σου ἢ μνήμη, ἀξιομακάριστε, ὁ δεῖνα, καὶ ἀείμνηστε ἀδελφεῖ ἡμῶν. Ὁ Θεὸς μακαρίσοι καὶ ἀναπαύσοι αὐτόν, ἔνθα οἱ δίκαιοι ἀναπαύονται, καὶ ἡμᾶς ἐλεήσοι, ὡς ἀγαθός.

л. 174. Ἐξοδιαστικὸν ἕτερον τῶν κοσμικῶν.

См. выше стр. 591, но съ небольшою разницею. Послѣ Три-святого поются тропари: Μνήσθητι, Κύριε..., Μήτηρ ἁγία, ἡ τοῦ ἀφράστου... и не говорится о положеніи мощей на землю, во время несенія ихъ въ церковь. Послѣ непорочныхъ и стиховъ „Святыхъ ликъ“, положена ектенья: Ἐλέησον ἡμᾶς и кондакъ: Μετὰ τῶν ἁγίων ἀνάπαυσον, Χριστέ... Καὶ καλοφωνοῦσιν οἱ ψάλται τὸ Αὐτὸς μόνος ὑπάρχεις ἀθάνατος... Ὁ δὲ κανοάρχης ἀναγινώσκει τὰ παρόντα νεκρώσιμα ἡσυχῶ φωνῇ· Ποία τοῦ βίου τρυφή. См. выше стр. 592. Εἶτα μνημονεύει συνήθως, καὶ εὐθὺς κοντάκια, ἦχος пл. δ'. Μετὰ τῶν ἁγίων ἀνάπαυσον. . Οἴκοι, οὗ ἡ ἀκροστιχίς: Ἀναστασίου τοῦ ταπεινοῦ αἵνος· Αὐτὸς μόνος ὑπάρχεις ἀθάνατος... Νουνεχῶς δυσωπῶ ἐπακούσατε... Gοαρ р. 457—459. Μακαρισμοί, ἦχος пл. β'. Ἐν τῇ βασιλείᾳ σου μνήσθητι... Ληστὴν τοῦ παραδείσου, Χριστέ... Ὁ ζωῆς κυριεύων καὶ τοῦ θανάτου... Ὁ τῶν ψυχῶν δεπόζων... Χριστὸς σε ἀναπαύσει ἐν χώρᾳ ζώντων... Ἐγκύψωμεν καὶ ἴδωμεν ἐν τοῖς τάφοις... Ἀκούσωμεν, τί κράζει ὁ παντοκράτωρ... Δόξα, Ἀνάρχω καὶ γεννήσει τε καὶ προόδω... θεοτοκίον· Πῶς ἐκ μαζῶν σου γάλα βρῦει, Παρθένε... Προκείμενον, ἦχος пл. β'. Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ... Πρὸς Ἑβραίους (sic) ἐπιστολῆς· Ἀδελφοί, οὐ θέλομεν ὑμᾶς ἀγνοεῖν περὶ τῶν κεκοιμημένων... Τέλος· καὶ οὕτω πάντοτε σὺν Κυρίῳ ἐσόμεθα. Ἀλληλουάριον, ἦχος пл. β'. Μακάριος, ὃν ἐξελέξω... Εὐαγγελιον κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς πεπιστευκότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς... Ἐλέησον ἡμᾶς... καὶ ποιεῖ ἀπόλουςιν, καὶ γίνεται ἀσπασμός, ψάλλοντες καὶ τὸ παρὸν ἰδιόμελον, ἦχος пл. β'. Ὁρῶντές με ἄφωνον.. Καὶ μετὰ τὸν ἀσπασμόν, ἄραντες τὴν κλίην μετὰ τοῦ λειψάνου, ἀπέρχονται εἰς τὸ μνήμα, ψάλλοντες τὸ Ἅγιος ὁ Θεός. Τεθέντος δὲ τοῦ λειψάνου ἐν τῷ τάφῳ, λέγομεν τροπάριον, ἦχος пл. δ'. Γῆ χανοῦσα., εἶτα λαβῶν πηλὸν ὁ ἱερεὺς, ποιεῖ σταυροῦ τύπον ἐπάνω τῆς σοροῦ, λέγων· Τὸν πηλὸν ὁ κεραμεύς, καὶ εὐθὺς τοὺς εἰρημούς τοῦ μεγάλου κανόνος, Εἶτα Τρισάγιον, Πάτερ ἡμῶν, Μνήσθητι, Κύριε, ὡς ἀγαθός... Μήτηρ ἁγία... Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός... καὶ οὕτως γίνεται τελεία ἀπόλυσις.

л. 190 об. Ἀκολουθία τοῦ μνημοσύνου.

Εὐλογοῦντος τοῦ ἱερέως, ἀρχόμεθα τὸν ψαλμὸν μετὰ μέλους· Ὁ κατοικῶν ἐν βοηθείᾳ... Δόξα καὶ νῦν, καὶ ἄρχεται ὁ ἱερεὺς, καλοφωνῶν τὸ Ἀλληλουία. Στίχος· Μακάριοι, οὓς ἐξελέξω... Στίχος· Καὶ τὸ μνημόσυνον... Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν ἀγαθοῖς... Εἶτα τροπάρια μετὰ μέλους· Ὁ βυθῷ σοφίας... Δόξα, Τῷ ποιητῇ καὶ πλάστῃ καὶ Θεῷ... Καὶ νῦν, θεο-

τοκίον· Σὲ καὶ τείχος καὶ λιμένα ἔχομεν... Εἶτα· Εὐλογητός εἶ, Κύριε... Τῶν ἁγίων ὁ χορὸς κ. τ. λ. Εἶτα μνημονεύει ὁ ἱερεὺς· Ἔτι καὶ ἔτι κ. τ. λ. Εὐδὺς τροπάριον νεκρώσιμον, ἦχος πλ. α'. Ἀνάπαυσον, Σωτὴρ ἡμῶν... Καὶ πάντα τὰ ἐν ἀγνοίᾳ καὶ γνώσει, φιλάνθρωπε... Καὶ νῦν, θεοτοκίον· Ὁ ἐκ Παρθένου ἀνατείλας τῷ κόσμῳ... Καὶ μνημονεύει ὁ ἱερεὺς, καὶ εἰ μὲν βούλεται ποιῆσαι μικρὸν μνημόσυνον, λέγει· Μετὰ τῶν ἁγίων... Αὐτὸς μόνος ὑπάρχεις ἀθάνατος... εἶτα Δόξα, ἦχος πλ. δ'. Θρηνῶ καὶ ὀδύρομαι... Καὶ νῦν, θεοτοκίον· Ἀγνή παρθένε... καὶ εὐδὺς Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, Μνήσθητι, Κύριε, ὡς ἀγαθός... Καὶ νῦν, θεοτοκίον· Μῆτηρ ἁγία, ἡ τοῦ ἀφράστου... Καὶ μνημονεύει ὁ ἱερεὺς, καὶ γίνεται τελεία ἀπόλυσις. Εἰ δὲ θέλει ποιῆσαι μνημόσυνον μέγα, καὶ ψάλλει τὸν κανόνα, λέγει τὸν Ν', καὶ μετὰ τὸ τέλος αὐτοῦ ἄρχεται ὁ νεκρώσιμος κανὼν, εἰς δὲ τέλος τῆς τρίτης ψῆδης μνημονεύει ὁ ἱερεὺς, λέγει· Ἔτι καὶ ἔτι κ. τ. λ. Μετὰ τὴν ἐκφώνησιν τροπάριον νεκρώσιμον, ἦχος πλ. β'. Ἀληθῶς ματαιότης τὰ σύμπαντα... θεοτοκίον· Παναγία Θεοτόκε τὸν χρόνον... Καὶ ἄρχεται ἡ δ' ψδῆ. Μετὰ δὲ τὸ τέλος τῆς σ' ψδῆς μνημονεύει ὁ ἱερεὺς, καθὼς προεγράφη, καὶ εὐδὺς τὸ κοντάκιον, ἦχος πλ. δ'. Μετὰ τῶν ἁγίων... Αὐτὸς μόνος ὑπάρχεις ἀθάνατος... Παναγία Παρθένε ἀνούμφευτε, ἡ τεκοῦσα τὸ φῶς... Εἰς δὲ τὸ τέλος τοῦ κανόνος, ψάλλομεν ἰδιόμελα, Δόξα, ἦχος πλ. δ'. Θρηνῶ καὶ ὀδύρομαι, ὅταν ἐνοήσω... Καὶ νῦν, θεοτοκίον· Ἀγνή Παρθένε... Εἰ δὲ ἐστὶ μοναχός, λέγει τὸ ἰδιόμελον τοῦτο· Πνευματικοί μου ἀδελφοί καὶ συνασκηταί... Καὶ νῦν, θεοτοκίον· Πρεσβείαις τῆς τεκούσης σε, Χριστέ, καὶ τῶν μαρτύρων σου... Εἶτα Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν. Μνήσθητι, Κύριε, ὡς ἀγαθός... Μετὰ πνευμάτων δικαίων κ. τ. λ., καὶ εὐδὺς μνημονεύει ὁ ἱερεὺς μετὰ καὶ τῆς εὐχῆς. Μετὰ δὲ τὴν ἐκφώνησιν τὸ Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις, εὐδὺς ποιεῖ ὁ ἱερεὺς ἀπόλυσιν οὕτως· Δόξα σοι, Χριστέ... Δόξα καὶ νῦν, Κύριε ἐλέησον, εὐλόγησον. Ὁ ἱερεὺς· Ὁ καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων (поминается праведный Лазарь)... Εἶτα Ἀιωνία σου ἡ μνήμη, ἀξιομακάριστε, ὁ δεῖνα... Καὶ εὐδὺς λέγουσι πάντες· Ὁ Θεὸς μακαρίσσι καὶ ἀναπαύσσι αὐτόν. См. выше стр. 718.

л. 198 об. Κανὼν, ψαλλόμενος εἰς τὸ μνημόσυνον.

Θανάτῳ τὸν θάνατον τοῦ Χριστοῦ... Νεότητος παταίσματα παρορῶν...

л. 204. Κανὼν, ψαλλόμενος εἰς ἱερεῖς.

Ῥδῆν ἐπιτάφιον συμφώνως ἄσωμεν τῷ μόνῳ ἀθανάτῳ... Ὁ χθὲς μεθ' ἡμῶν συμβιωτέων σήμερον ἐν τάφῳ καθορᾶται... Γνωστοί, συγγενεῖς καὶ ἀδελφοί μου...

λ. 210. Κανών, φαλλόμενος εἰς κόλλουβα μοναχοῦ.

Οἱ ἐν σαρκὶ σύσκηνοι καὶ συμπολιταὶ σου... Τῆς ἀπειλῆς λυτρώσαι τοῦ αἰωνίου πυρός... Σοὶ τῷ Χριστῷ πίστεως πόνοις προσέδραμεν...

λ. 214 οβ. Ἔτερος κανών εἰς μονάζουσιν.

Δέσποτα πανοικτίρμον, τὴν σὴν οἰκέτιν αὐτός... Ἰλεως ἔσο, Λόγε, τῇ σῇ ἰκέτιδι, ὃ καὶ πταισμάτων... Πάντα τὰ ἐν ἀγνοίᾳ, ἐκούσια καὶ ἀκούσια...

λ. 218 οβ. Ἀκολουθία εἰς ἄνθρωπον ψυχορράγοντα καὶ κρινόμενον.

λ. 224 οβ. Εἰς τὸ ποιῆσαι παράκλησιν.

λ. 233 οβ. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ.

λ. 245. Εὐχὴ εἰς τὸν ἄλωνα. 4 МОЛИТВЫ.

λ. 247 οβ. Εὐχὴ εἰς τὸν οἶνον. 5 МОЛИТВЪ.

λ. 250. Ἀκολουθία τοῦ ἁγιασμοῦ τῶν ἁγίων Θεοφανίων.

λ. 270. Τῇ κυριακῇ τῆς ἁγίας Πεντηκοστῆς.

λ. 286 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ τραπέζης.

— Εὐχὴ μετὰ τὸ ἀναστῆναι τῆς τραπέζης.

λ. 287. Εὐχὴ ἐπὶ οἴκῳ κτιζομένῳ (съ ектењью).

λ. 288 οβ. Εὐχὴ εἰς εὐλογίαν οἴκου.

λ. 289. Εὐχὴ ἐπὶ οἴκῳ περιεργαζομένων.

λ. 290. Εὐχὴ ἐπὶ τῶν ἐν βρώμασι σκανδαλισθέντων.

λ. 290 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ μιαιοφαγησάντων.

λ. 291 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ ὀρούξει φρέατος καὶ εὑρέσει ὕδατος.

λ. 292. Εὐχὴ ἐπὶ μιαιοῦ τινος πεσόντος εἰς φρέαρ.

λ. 293. Τάξις, γινομένη, εἰ συμβῆ μιαιρόν τι ἢ ἀκάθαρτον προσφάτως ἐμπεσεῖν εἰς ἀγγεῖον οἴνου ἢ ἐλαίου.

λ. 294 οβ. Εὐχὴ εἰς τὸ φυτεῦσαι ἀμπελῶνα.

λ. 295. Εὐχὴ εἰς μετάληφιν σταφυλῆς Αὐγούτου ς' (2 МОЛИТВЫ).

λ. 296. Εὐχὴ ἐν τῷ τάφῳ, ἡνίκα βάλλη ἔλαιον σταυροειδῶς ἐπάνω τοῦ λειψάνου.

λ. 296 οβ. Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ταρασίου, πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, εὐχὴ εἰς ἀνοξιν ναοῦ, ὑπὸ αἰρετικῶν βεβηλωθέντος.

λ. 297. Εὐχὴ εἰς ἀνοξιν ναοῦ, βεβηλωθέντος ὑπὸ ἐθνῶν.

λ. 298. Εὐχὴ, λεγομένη ἐν τῇ εἰσόδῳ πρὸ τῆς συνήθους ἐπὶ ἀνοίξει ναοῦ, ἐν ᾧ συνέβη θανεῖν ἄνθρωπον βιαίως.

λ. 299. Λέγεται δὲ ἡ τοιαύτη εὐχὴ καὶ ἐπὶ ἀνοίξει ναοῦ, ἐν ᾧ ὤων ἄλογον, καὶ κατὰ τὸν πάλαι νόμον ἀκάθαρτον καὶ ἄδυτον, ἢ ἔθανεν, ἢ ἐγέννησεν ἐνολλάτοντος μικρὸν τοῦ ἀρχιερέως, ἅπτει.

λ. 299. Εὐχὴ ἐπὶ εὐλόγησιν σπόρου παντός (2 МОЛИТВЫ).

λ. 301. Εὐχὴ ἐπὶ θέρους.

λ. 301 οβ. Τάξις, γινομένη εἰς χωράφιον, ἢ εἰς ἀμπελῶνα, ἢ εἰς κῆπον, εἰ συμβῆθι βλάπτεσθαι ὑπὸ ἐρπετῶν.

λ. 303. Ἀκολουθία εἰς κάμινον (3 МОЛИТВЫ).

λ. 306. Εὐχὴ εἰς τὸ στῆσαι τοξάριον τοῦ πλοίου. 2 МОЛИТВЫ.

λ. 307 οβ. Εὐχὴ εἰς τὸ κατασπάσαι πλοῖον ἐν τῇ θαλάσῃ.

λ. 308 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ θεμελίου ἐκκλησίας καὶ ἐπὶ σταυροπηγίου (2 МОЛИТВЫ).

λ. 310. Εὐχὴ εἰς ἱερέα τελευτήσαντα.

λ. 311. Τάξις, γινομένη εἰς ἀδελφοποίησιν.

Εἰσέρχονται οἱ θέλοντες γενέσθαι ἀδελφοὶ ἔμπροσθεν τοῦ ἱερέως, ὁ δὲ ἱερεὺς ποιεῖ εὐλογητόν, εἶτα Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστίν, εἶτα ἀπολυτίκιον τῆς ἡμέρας καὶ τὸ κοντάκιον, εἶτα Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου τούτου... Ὑπὲρ τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ... Ὑπὲρ τοῦ ἀσκανδαλίστους διαμεῖναι τῇ ἀγάπῃ καὶ ἀδελφότητι αὐτῶν... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναχράντου... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καταξίωσας διὰ τῆς ἐπιφοιτήσεως τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος συναφθῆναι... Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πάντα πρὸς σωτηρίαν ἡμῶν χαρισάμενος... *Goar pag. 407.* Εἰρήνη πᾶσιν. Τὰς κεφαλὰς. Δέσποτα Κύριε, ὁ ἐν τῇ κτὰ σάρκα σου οἰκονομία Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, τοὺς υἱοὺς Ζεβεδαίου... *См. выше стр. 466—467.* Καὶ εὐθὺς τροπάριον, ἦχος πλ. β'. Τῷ συνδέσμῳ ἀγάπης... Τὴν φιλαδελφίαν κτησώμεθα, ὡς ἐν Χριστῷ ἀδελφοί... Εἶτα ἀσπάζονται τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον καὶ ἀλλήλους, καὶ γίνεται παρὰ τοῦ ἱερέως ἐκτενὴ καὶ ἀπόλυσις.

λ. 313 οβ. Εὐχὴ, ὅταν μέλλῃ ἀπαίρειν ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τῶν τήνδε.

λ. 314. Εὐχὴ ἀφέσιμος ἐπὶ λύσει ἀμαρτημάτων.

λ. 315. Εὐχὴ συγχωρητικὴ εἰς πᾶσαν ἀράν καὶ ἀφορισμόν, λεγομένη εἰς τεθνεῶτα.

λ. 316 οβ. Εὐχὴ εἰς λύσιν ὄρκου καὶ ἀφορισμοῦ.

λ. 317. Εὐχὴ, ἣν ποιεῖ ὁ πνευματικὸς πατήρ μετὰ τὴν ἐξομολόγησιν τοῦ ἀνθρώπου ἐπάνω τῆς τούτου κεφαλῆς.

Ὁ προαιώνιος Θεός, ἡ τοῦ ἐλέους πηγὴ, τὸ τῆς ἀγαθότητος πέλαγος...

A. Алмазовъ. Тайная исповѣдь, т. III, отд. II, стр. 48.

λ. 318 οβ. Εὐχὴ συγχωρητικὴ, ἣν ποιεῖ ὁ πνευματικὸς μετὰ τὴν ἐξομολόγησιν.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, Ὑτὲ καὶ Λόγε. *Goar. p. 536.*

λ. 321. Εὐχὴ ἐπὶ τρύγους.

λ. 322. Слова при одѣяніи монаховъ.

CXXX. № 993. Εὐχολόγιον, рукопись той-же библиотеки въ 16 долю листа, 131 листь, писана двумя почерками XVI в.

л. 1. Οглавление.

л. 8. Ἐκθεσις ἀπλουστέρα τε καὶ συντομωτέρα περὶ κεκωλυμένων καὶ ἀκωλύτων γάμων, συντεθεῖσα παρὰ Μανουήλ, τοῦ μεγάλου χαρτοφύλακος τῆς ἀγίας καὶ σεβασμίας τοῦ Θεοῦ μεγάλης ἐκκλησίας, καὶ ἐκδοθεῖσα ὀρισμῶ τοῦ παναγιωτάτου πατριάρχου κυροῦ Ἱερεμίου.

л. 34 об. Ἐτέρα ἐκθεσις κυροῦ Μανουήλ Ξανθοπούλου, καὶ μεγάλου ἐκκλησιάρχου Κωνσταντινουπόλεως, περὶ κεκωλυμένων γάμων καὶ ἀκωλύτων.

л. 57. Ἀκολουθία εἰς τὸ καθιερῶσαι ἀντιμίνσια μετὰ ἀγίων λειψάνων, εἰς τὸ ἱεουργεῖν ὁ ἱερεὺς εἰς ἐκκλησίας χαλασμένας καὶ ἀγίας τραπέζας, λείψανα μὴ ἐχούσας, καὶ ἐν παντὶ τόπῳ.

Φορένει ὁ ἀρχιερεὺς τὴν ἀρχιερατικὴν στολὴν ἅπασαν, καὶ λαζαρόνεται μετὰ βαμβακεροῦ πανίου ἀπὸ τὰς μασχάλας καὶ κάτω μέχρι ποδῶν, καὶ ζώννεται ἐπάνω μετὰ ζωναρίου, καὶ εἰς τὰς δύο χεῖρας δύο μανδύλια, δεδεμένα μετὰ ζωναρίων, καὶ εὐθὺς τίθεται πεύχην καὶ προσκεφάλαιον πρὸ τῶν ἀγίων θυρῶν, καὶ τὰ ἀντιμίνσια ἐν κομμένα καὶ βραμμένα, καὶ τίθενται εἰς τὴν ἀγίαν τράπεζαν, καὶ ἐπάνωθεν τοῦ ἀντιμινσίου ποιεῖ τόπον, ἵνα ἀποθέσῃ τὰ ἅγια λείψανα¹⁾, καὶ πρῶτον λαμβάνει τὰ κἀθωτεν εἶδη· κηρίον, λίβανον, μαστίχην, λάδανον, πατίτην, ὅς ἐστιν οἴνου τρυγία²⁾, σμόρναν, λεγομένην ἀράπικα μώρπο τάραχ ἄσφαρ³⁾, καὶ ἀλώην, λεγομένην ἀράπικα σάπρσου κούτρι ἄσφαρ, καὶ μάρμαρον τετριμμένον, καὶ τρίβει⁴⁾ αὐτὰ εἰς ἰδιὸν καθαρὸν, καὶ βάλλει αὐτὰ εἰς ἀγγεῖον καινόν, καὶ βράζει τα νὰ ἐνωθοῦσιν ὅλα ὁμοῦ, καὶ ὕστερον ράπτει μικρὰ πουγγία, καὶ βάλλει ἀπὸ τὰ εἶδη τὰ βρασμένα μέσα εἰς τὰ πουγγία, καὶ τότε βάλλει εἰς τὸ πουγγίον τρεῖς μερίδας ἐκ λειψάνων μαρτυρικῶν, καὶ

1) Рку. Александрійской библ. № 371 καὶ βάλλει εἰς πουγγίον μικρὸν τρεῖς μερίδας λείψανα μαρτυρικά, μετὰ εἶδη βρασμένα εἰς ἀγγεῖον καινόν, βάλλει κηρίον. 2) нѣтъ этого объясненія и другихъ, имѣющихся въ основномъ синайскомъ спискѣ. 3) нѣтъ. 4) βάλλει εἰς τὸ πουγγίον πρῶτον ἀπὸ τὰ εἶδη, εἶτα βάλλει τὰς τρεῖς μερίδας τὰ λείψανα, καὶ πάλιν βάλλει ἀπὸ τὰ εἶδη, καὶ σκεπάζει τὰ λείψανα, καὶ ράπτει τὸ πουγγίον, καὶ βάλλει αὐτὸ εἰς τὸν δίσκον, καὶ ἐπάνωθεν τοῦ ἀγίου δίσκου τὸν ἀστέρα, καὶ σκεπάζει αὐτὰ μετὰ ποτηροκαλύμματος, καὶ τίθεται ἐν τῇ προθέσει, καὶ ἄπει κηρὸν ἐπάνωθεν αὐτοῦ, καὶ ὁ ἀρχιδιάκονος λέγει· Ἔτι καὶ ἔτι, κλίναντες τὰ γόνατα, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Καὶ ὁ ἀρχιερεὺς κλίνει τὰ γόνατα.

πάλιν βάλλει ἀπὸ τὰ εἶδη τὰ βρασμένα εἰς τὰ πουγγία ἐπάνω τῶν λειψάνων, καὶ ῥάπτει αὐτά, καὶ βάλλει αὐτὰ ὅλα εἰς τὸν ἅγιον δίσκον, καὶ ἐπάνωθεν τοῦ ἁγίου δίσκου τὸν ἀστέρα, καὶ σκεπάζει αὐτὰ μετὰ τοῦ ἁγίου ποτηροκαλύμματος, καὶ βάλλει αὐτὰ ἐν τῇ προθέσει, καὶ ἄπτει κηρὸν ἐπάνωθεν αὐτῶν, καὶ τότε λέγει ὁ ἀρχιερεὺς· Εὐλογημένη ἡ βασιλεία... Ἱεροδιάκονος λέγει· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ πατρὸς ἡμῶν πάπα καὶ πατριάρχου, ὁ δεῖνα, καὶ τοῦ ἔργου τῶν χειρῶν αὐτοῦ, καὶ τῶν συμπαρόντων αὐτῷ ἀρχιερέων καὶ ἱερέων, τοῦ... Ὑπὲρ τῶν παρόντων καὶ συνεχομένων ἡμῖν ἐν ταύτῃ τῇ ἀγίᾳ ὥρα καὶ ἐν παντὶ κειρῷ, πατέρων τε καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν, σπουδῆς, καμάτου... Ὑπὲρ τοῦ ἁγιασθῆναι τὰ θυσιαστήρια ταῦτα... Ὑπὲρ ἀφέσεως ἁμαρτιῶν... Τῆς παναγίας, ἀχράντου... Ὅτι εὐλογητὸς καὶ δεδοξασμένος ὑπάρχεις ἐν τοῖς ἁγίοις σου μάρτυσι πάντοτε... Εἶτα λέγει ὁ διάκονος· Ἐτι καὶ ἔτι, κλίναντες τὰ γόνατα, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Καὶ ὁ ἀρχιερεὺς, κλίνας τὰ γόνατα ἐπάνω τοῦ προσκεφαλαίου, εὐχεται τὰς εὐχὰς ταύτας· Ὁ Θεὸς ὁ ἀναρχος καὶ ἀίδιος, ὁ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι τὰ πάντα παραγαγών. Goar pag. 657. Ὁ πάσης φύσεως Δεσπότης, καὶ τῆς κτίσεως ἀπάσης δημιουργός. Goar pag. 519. Καὶ ἀνίσταται ὁ ἀρχιερεὺς, καὶ ἔρχεται εἰς τὴν ἁγίαν τραπέζαν. Ὁ δὲ διάκονος λέγει· Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ πατρὸς πάπα καὶ πατριάρχου ἡμῶν... Ὑπὲρ τοῦ ἁγιασθῆναι τὰ θυσιαστήρια ταῦτα. Ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης... Ὑπὲρ τοῦ ῥυθθῆναι... Τῆς παναγίας, ἀχράντου... Ὅτι ἅγιος εἶ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ ἐν ἁγίοις, τοῖς ὑπὲρ σοῦ ἀθλήσασι τιμίους μάρτυσιν, ἐπαναπαύει, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρί... Conf. Goar p. 658. Ὁ διάκονος¹⁾· Ἐτι καὶ ἔτι, κλίναντες τὰ γόνατα, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Καὶ ὁ ἀρχιερεὺς, κλινόμενος, ἐπεύχεται. Εὐχὴ τοῦ ῥοδοστάγματος²⁾· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἁγιάσας τὰ ρεῖθρα τοῦ Ἰορδάνου διὰ τῆς σωτηριώδους σου ἐπιφανείας... Goar pag. 559³⁾. Καὶ μετὰ τὸ εὐλογήσαι αὐτό, σφραγίζει αὐτὸ τρίς, καὶ ἐπιχέει τὰ ἀντιμύσια σταχυροειδῶς, λέγων· Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ... Ῥαντιεῖς με ὑσώπῳ καὶ καθαρισθήσομαι... ἀγαλλιάσονται ὅστέα τεταπεινωμένα⁴⁾). Εἶτα ἀπέρχεται ἐν τῇ προθέσει μετὰ τῶν ἱερέων καὶ διακόνων καὶ λαμπάδων, καὶ λαμβάνει ὁ ἀρχιερεὺς

1) Нѣтъ этого. 2) Опущено это надписание. 3) Εἶτα πέρνει τὸ ῥοδοστάγμα ὁ ἀρχιερεὺς, καὶ σφραγίζει αὐτὸ τρίς, καὶ ἐπιχέει. 4) Καὶ ἀποδίδεται τὸ λαζάρωμα ἔμπροσθεν τῆς ἁγίας τραπέζης.

τὸν ἅγιον δίσκον, σκεπασμένον μετὰ τοῦ ἀέρος, καὶ θέτει αὐτὸν ἐπάνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ εἰσοδεύει, καὶ ἔρχεται μέχρι τῶν ἁγίων θυρῶν, καὶ ἴσταται, καὶ ὅτε εἰσοδεύει, οἱ φάλται φάλλουσι τὸ Ἅγιοι μάρτυρες. Καὶ ¹⁾ τότε λέγει ὁ ἀρχιερεὺς· Ἄρατε πύλας... μεγαλοφῶνως. Καὶ ἀνοιγομένων τῶν θυρῶν, εἰσέρχεται ἐντὸς τοῦ βήματος, καὶ γυρίζει κύκλῳ τὴν ἁγίαν τράπεζαν, προπορευομένων αὐτῶν λαμπάδων καὶ θυμιατῶν, καὶ φαλλόντων τῶν φαλτῶν· Ἅγιοι μάρτυρες... Δόξα σοι, Χριστέ ὁ Θεός...²⁾ Οἱ μαρτυρήσαντες διὰ σέ, Χριστέ, πολλὰς βασάνους ὑπέμειναν, καὶ τέλειον ἀπέλαβον τὸν στέφανον ἐν οὐρανοῖς, ἵνα πρεσβεύουσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν. Καὶ μετὰ τὸ γυρίσαι τρίς τὴν ἁγίαν τράπεζαν, καὶ λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην. Ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ ἀρχιερεὺς· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καὶ ταύτην τὴν δόξαν τοῖς ὑπὲρ σοῦ ἀθλήσασιν ἁγίοις μάρτυσι δωρησάμενος... *Goar. pag. 663.* Εὐχὴ εἰς τὴν κατάθεσιν τῶν λειψάνων. Ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ ἀρχιερεὺς εὐχεται· Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ὁ ἅγιος τῶν ἁγίων, ὁ Θεὸς τῶν ἀποστόλων καὶ βασιλεὺς τῶν μαρτύρων, τὸ καύχημα τῶν ἁγίων σου, καὶ ὁ στέφανος πάντων τῶν εὐαρεστησάντων τῷ ὀνόματί σου... *См. выше стр. 295* Χάρτι καὶ οἰκτιρμοῖς καὶ φιλανθρωπία τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, μεθ' οὗ σοὶ πρέπει δόξα σὺν τῷ παναγίῳ σου Πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ... Ἐἶτα λαμβάνει ὁ ἀρχιερεὺς τὰ ἅγια λείψανα καὶ βάλλει εἰς τὰ ἀντιμίνσια, καὶ ράπτει αὐτά, καὶ μύρον βάλλει εἰς τὰ ἀντιμίνσια, ποιῶν σταυρὸν μέσον εἰς τὰ ἀντιμίνσια καὶ εἰς τὰ τέσσαρα πλάγια³⁾. Στίχος· Ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματά σου, Κύριε τῶν δυνάμεων, ὁ βασιλεὺς μου καὶ ὁ Θεός μου. Στίχος· Τὰ θυσιαστήριά σου, Κύριε τῶν δυνάμεων... Καὶ δοξάζει, λέγων τὸ Ἄλληλούϊα. Στίχος· Ἐμίσησα ἐκκλησίαν πονηρευομένων, καὶ μετὰ ἀσεβῶν οὐ μὴ καθίσω. Στίχος· Νίψομαι ἐν ἀθύοις τὰς χεῖρας. . Καὶ ὅτε χρίσῃ καὶ τελειώσῃ αὐτά, λέγει τὸν φαλμὸν κβ'· Κύριος ποιμαίνει με καὶ οὐδὲν με ὑστερήσει... Ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ ἀρχιερεὺς τὴν εὐχὴν· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ τῶν καλλινίκων σου μαρτύρων καταγωνισάμενος τὸν ἐχθρὸν ἡμῶν διάβολον, *См. выше стр. 296* ⁴⁾. Ἐἶτα λέγει ὁ ἀρχιερεὺς· Εἰρήνη πᾶσιν. Ὁ διάκονος· Τὰς κεφαλὰς. Καὶ ὁ ἀρχιερεὺς λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην· Κύριε ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, εὐχα-

1) Καὶ εἰς τὰς ἁγίας θύρας λέγει ὁ ἀρχιερεὺς. 2) Καὶ ἀποθέτει τὸν ἅγιον δίσκον ἐν τῇ ἁγίᾳ τραπέζῃ, καὶ λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην. 3) Καὶ οὕτως λέγει τὴν εὐχὴν· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ τῶν καλλινίκων... 4) Καὶ ποιεῖ ἀπόλουςιν, καὶ ἀποδίδεται τὰ λαζαρώματα, ἅπερ ἐνεδύσατο, καὶ ἐὰν ἔστι λειτουργία, ἄρχονται τῆς λειτουργίας, εἰ δ' οὐ, ἀποφορένει τὴν ἀλλαγὴν τοῦ καὶ ἀπέρχεται.

ριστοῦμέν σοι διὰ παντός, ὅτι ἦν ἐξέχεας χάριν ἐπὶ τοὺς ἁγίους σου ἀποστόλους... Goar pag. 520. Ἰδοὺ ἡγίασται, καὶ τετελειώται, καὶ γέγονε θυσιαστήρια ἅγια ἁγίων. Ἐν ὀνόματι τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος νῦν καὶ αἰεὶ... Ἐἴτα λέγει ὁ ἀρχιερεὺς ψαλμὸν 92. Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο. Ἐἴτα ψαλμὸν ριζ'. Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ, ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ... Ὁ διάκονος· Ἐπι ἐκτενῶς ἐν εἰρήνῃ... Ἐπερ σωτηρίας... Ἐπερ ἀφέσεως ἁμαρτιῶν... Τῆς παναγίας, ἀχράντου, ὑπερευλογημένης.. Καὶ ὑπερ τοῦ ἁγίου οἴκου τούτου καὶ τῶν τιμιῶν ἐνδόξων θυσιαστηρίων, τῶν ἁγιασθέντων, καὶ τοῦ καταξιωθῆναι πάντας ἡμᾶς τῆς οὐρανῶν βασιλείας, Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν ἱκετεύσωμεν. Ὁ ἀρχιερεὺς ἐκφωνῶς· Ὅτι εὐλόγηται, καὶ ἡγίασται, καὶ δεδόξασται τὸ πάντιμον καὶ μεγαλοπρεπὲς ὄνομά σου, τοῦ Πατρὸς... Προκείμενον, апостолъ и евангеліе. Goar pag. 520—521. Ἐἴτα λέγει ὁ ἀρχιερεὺς τὴν εὐχὴν· Κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὁ τὴν ἁγίαν σου ἐκκλησίαν ἀρρήτῳ σοφίᾳ θεμελιώσας... Goar. p. 517. Εἰρήνη πᾶσιν. Ὁ διάκονος· Τὰς κεφαλὰς... Καὶ ὁ ἀρχιερεὺς τὴν εὐχὴν· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ τῶν ἁγίων σου ἀποστόλων φωταγωγήσας... Goar. pag. 520. Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι, καὶ γίνεται ἀπόλυσις, καὶ ἀποδύεται τὰ λαζαρώματα, καὶ ἐὰν ἔστι λειτουργία. ἄρχονται αὐτῆς, εἰ δ' οὐκ ἔστιν, ἀποφορένει καὶ ἀπέρχεται.

л. 73. Περι τοῦ πῶς χρή δεχεσθαι τοὺς ἀναθεματίζοντας τὴν ἰδίαν καὶ πᾶσαν αἵρεσιν, καὶ μύρω θείῳ χριστομένους μόνον καὶ μὴ βαπτίζομένους. См. выше стр. 422—425.

л. 77 об. Ἐκθεσις ἀκριβεστέρα περὶ τοῦ πῶς δεχεσθαι τοὺς ἐξ Ἑβραίων τῆ τῶν χριστιανῶν πίστει προσερχομένους. Прилож. стр. 68—88.

л. 84. Ἀπόταξις τῶν αἰρετικῶν Ἀρμενίων, ὅπως ἀφείλουσιν ἀναθεματίζειν, ἐπιστρέφοντες πρὸς τὴν πίστιν τῶν ὀρθοδόξων Ῥωμαίων, οἱ οὐ βαπτίζονται, ἀλλὰ μυροῦνται.

л. 90. Εὐχαὶ ἐπὶ ἀρρώστου.

л. 100. Отрывокъ изъ сочиненія противъ латинянъ безъ начала, имѣющій весьма близкое отношеніе къ чину крещенія ихъ, напечатанному въ Требникѣ М. изданія 1651—52 г.

л.л. 103—104 чистые.

л. 105. Τάξις, γινομένη ἐπὶ χειροτονία ἐπισκόπου ἢ μητροπολίτου. См. выше стр. 692—694 и варианты.

л. 111. Τάξις ἐπὶ χειροτονία πατριάρχου. Πῶς δεῖ ἀρχιερεὺς ἐνθρονάζεσθαι. См. выше стр. 694—698.

л. 114 чистый.

л. 115. Ἀκολουθία τῆς ἁγίας μεταλήψεως.

л. 128. Указатель евангельскихъ чтеній на цѣлый годъ.

СХХХΙ. Σχδ—1070 (№ 207.) Εὐχολόγιον, рукопись патриаршей Александрийской библиотеки въ Каирѣ въ 16 долю листа, 183 листа, писана скорописью XVI в. Писецъ называетъ себя священникомъ Ниломъ, какъ это видно изъ слѣдующей приписки въ чинѣ литургіи: Μέμνησο τοῦ γράφαντος, ὃ Θεοῦ θύτα, Νείλου τάλανος (л. 25 об.).

л. 1. Ἀρχὴ σὺν Θεῷ ἀγίῳ τοῦ διακονικοῦ. Αὕτη ἡ τάξις γίνεται ἐν τῇ σεβασμίᾳ λαύρα, τῇ ἐν τῷ ὄρει τοῦ Ἄθω. См. выше стр. 602—614 и варианты.

л. 47. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου.

л. 76. Εὐχὴ ἐπὶ παντὸς εἶδους μιανθέντος.

л. 76 об. Εὐχὴ ἐπὶ εὐλογία οἴνου.

л. 77. Εὐχὴ εἰς ἄλωνα θέρους, καὶ καρπῶν πεπληρωμένῃν.

л. 77 об. Εὐχὴ ἐπὶ μιараφαγησάντων τινῶν ἀνθρώπων.

л. 79. Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων. См. выше стр. 615.

л. 91 об. Τάξις, γινομένη, εἰ συμβῆῖ μιарὸν ἢ ἀκάθαρτον προσφάτως ἐμπесεῖν ἐν ὑποληνίῳ οἴνου, ἢ ἀγγεῖῳ ἐλαίου, ἢ ἄλλῳ τι(νί.)

л. 93. Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου ἁγιασμοῦ τῶν Φώτων.

л. 205 об. Ἀκολουθία εἰς μνηστρα, ἧγουν ἀρράβωνας.

Ὁ ἱερεὺς ποιεῖ εὐλογητόν, Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, τὸ Παῖτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστίν, τὸ τροπάριον τῆς ἡμέρας, Δόξα καὶ νῦν, θεοτοκίον ὁμοιον, εἶτα ἴστησι τὸν γαμβρόν ἐπὶ τὸ δεξιὸν μέρος, τὴν δὲ νόμφην ἐξ ἀριστερῶν αὐτοῦ, καὶ δίδει αὐτοῖς κηρία ἄπτοντα. Καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς δακτυλίδια δύο, τὸ μὲν ἐν χρυσοῦν, τὸ δὲ ἕτερον ἀργυροῦν, καὶ ἀποτίθησιν αὐτὰ ἐντὸς τοῦ βήματος ἐπάνω τῆς ἁγίας τραπέζης, εἶτα ἀρχεται ὁ διάκονος ἢ ὁ ἱερεὺς τῆς μεγάλης συναπτῆς: Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τῶν νῦν μνηστευομένων... Ὑπὲρ τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ, τῶνδε, καὶ τῆς ἐν Θεῷ συζεύξεως... Ὑπὲρ τοῦ παρασχεθῆναι αὐτοῖς τε καὶ ἡμῖν, πᾶσιν τοῖς παροῦσι καὶ συνευχομένοις ἡμῖν, πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα καὶ ζωὴν τὴν αἰώνιον, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὑπὲρ τοῦ παρασχεθῆναι αὐτοῖς σωφροσύνην, ὁμοφροσύνην καὶ χάριν τέκνων, τοῦ Κυρίου... Ὑπὲρ τοῦ δωρηθῆναι αὐτοῖς τε καὶ ἡμῖν πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα καὶ ζωὴν τὴν αἰώνιον, τοῦ Κυρίου... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι...

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Ὅτι πρέπει... Καὶ ἐρωτᾷ αὐτοὺς καὶ λέγει· Θέλεις, γαμβρέ, ὀρέγεσαι, ἀγαπᾶς ἐπάρατι τὴν κερά, ἢ δεῖνα, γυναῖκα ἐν τῷ φωτὶ τῆς ἡμέρας, καθὼς γέγονεν ἀπ' ἀρχῆς κόσμου; Καὶ ἀποκρίνεται ὁ γαμβρός· Ναί, τίμιε, παρὰ Θεῷ καὶ ἀνθρώποις. Εἶτα ἐρωτᾷ καὶ τὴν νόμφην καὶ λέγει· Θέλεις, κερά ἢ δεῖνα, ἐν τῷ φωτὶ τῆς ἡμέρας, καθὼς ἀπ' ἀρχῆς καὶ ἀρχῶν κόσμου ἐγένετο; Ναί, ἅγιε τοῦ Θεοῦ. Καὶ εὐθὺς ὁ ἱερεὺς λέγει τὴν εὐχὴν· Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος, ὁ τὰ διηρημένα συναγαγὼν εἰς ἐνότητα. *Goar pag. 311.* Καὶ δίδει ὁ ἱερεὺς τὸ χρυσοῦν δακτυλίδιον τῷ γαμβρῷ, τῇ δὲ νόμφῃ τὸ ἀργυροῦν, καὶ ἀλάσσουν αὐτὰ ἐκ γ', εἶτα ἀλάσσουν καὶ τὰ κηρία ἐκ γ', καὶ λέγει ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν ταύτην. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα φιλάνθρωπε Κύριε, ὁ ἐν τῇ προφητικῇ φωνῇ ἐνισχύσας ἡμᾶς. *См. выше стр. 460, прим. (Имѣются въ текстѣ весьма незначительныя особенности).* Εὐχὴ ἐτέρα τοῦ ἀρραβῶνος. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐξαποστείλας τὴν ἀλήθειάν σου καὶ τὴν κληρονομίαν σου. *См. выше стр. 459—460, но съ вариантами.* Εὐχὴ ἐτέρα. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν ἐξ ἐθνῶν μνηστευσάμενος ἑαυτῷ ἐκκλησίαν. *Goar pag. 311.* Εὐχὴ ἐτέρα. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Σῶτερ ἀγαθὲ καὶ φιλάνθρωπε, τὸν ἀρραβῶνα τοῦτον ἰσχυρὸν καὶ βέβαιον διατήρησον. *См. выше стр. 663.* Καὶ γίνεται ἀπόλυσις.

л. 109 об. Ἀκολουθία τοῦ στεφανώματος.

Μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν ἐξέρχεται ὁ ἱερεὺς ἔξω τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ εἰσφέρουσι τοὺς νεονύμφους ἔσωθεν τῆς ἐκκλησίας, κρατῶν αὐτοὺς ἐκ τῆς δεξιᾶς χειρός, λέγων τὸν ψαλμὸν τοῦτον εἰς ἤχον β'. Μακάριοι πάντες οἱ φοβούμενοι... *Съ приѣвомъ къ каждому стиху „Аллилуія“.* Μετὰ δὲ τὸ εἰπεῖν τὸν ψαλμὸν ὅλον, ἀρχεται ὁ ἱερεὺς τὴν μεγάλην συναπτὴν· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τῶν νῦν στεφανωμένων πρὸς γάμου κοινωνίαν... Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὸν γάμον τοῦτον... Ὑπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ... Ὑπὲρ τοῦ εὐφρανθῆναι αὐτοὺς ἐν ὀράσει υἱῶν καὶ θυγατέρων αὐτῶν... Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν χαρίσῃται αὐτοῖς τίμιον τὸν γάμον... Ὑπὲρ τοῦ παρασχεθῆναι αὐταῖς σωφροσύνην, ὁμοφροσύνην καὶ χάριν τέκνων... Ὑπὲρ τοῦ δωρηθῆναι αὐτοῖς πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας... Ὅτι πρέπει... Καὶ εὐθὺς λέγει ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος, ὁ πλάσας τὸν ἀνθρωπον καὶ ἐκ τῆς πλευρᾶς αὐτοῦ ἀνοικοδομήσας. *Goar. p. 317.* Εὐχὴ ἐτέρα. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεὸς ὁ ἄχραντος καὶ πάσης κτίσεως δημιουργός, ὁ τὴν πλευρὰν τοῦ πρωτοπλάστου Ἀδάμ.

Goar p. 315; Сн. выше стр. 29—30. Καὶ εἰσέρχεται ὁ ἱερεὺς εἰς τὸ ἅγιον βῆμα, καὶ λαμβάνει τὰ στέφανα, καὶ ἐξελθὼν, στρέφει πρὸς τοὺς νεονύμφους, λέγων· Δόξη καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐτὸν καὶ κατέστησας αὐτὸν ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου. Καὶ περιθεὶς τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀνδρός, λέγει· Ἔθηκας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ στέφανον ἐκ λίθου... μακρότητα ἡμερῶν. Καὶ λέγει τοῦτο ὁ ἱερεὺς ἐκ γ'. Καὶ εἰς τὴν νύμφην λέγει πάλιν ὁμοίως· Δόξη καὶ τιμῇ... καὶ περιθεὶς τῇ κεφαλῇ αὐτῆς, λέγων· Ἔθηκας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν... Λέγει αὐτὸ ἐκ γ'. Καὶ λέγει τὴν εὐχὴν· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δοξάζομέν σε, Δέσποτα παντοκράτορ, ἐπὶ τῇ σῇ μεγαλειότητι· δοξάζομεν, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐπὶ τῇ ἀνεξιχνιάστῳ αἰνέσει σου· στεφάνωσον τοὺς δούλους σου τούτους, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ στεφάνωσας τὴν γῆν τοῖς ἀνθεσι· στεφάνωσον αὐτούς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ στεφάνωσας τὴν θάλαυσαν ψάμφ· στεφάνωσον αὐτούς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς ἐστεφάνωσας τὴν ἡμέραν τῷ φωτί σου τῷ ἡλιακῷ· στεφάνωσον αὐτούς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς ἐστεφάνωσας τὴν νύκτα ταῖς τῆς σελήνης ἀγαῖς· στεφάνωσον αὐτούς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς ἐστεφάνωσας τὰ τεῖχη τῆς ἁῶν Ἱερουσαλήμ· στεφάνωσον αὐτούς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς ἐστεφάνωσας τὸν παράδεισον τῇ καλλίστῃ εὐπρεπείᾳ· στεφάνωσον αὐτούς, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς ἐστεφάνωσας πᾶσαν τὴν ἄπειρον τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. Εὐλόγησον αὐτούς, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς εὐλόγησας Σὴμ καὶ Ἰάφεθ, υἱοὺς Νῶε· εὐλόγησον αὐτούς, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς εὐλόγησας Ἀβραάμ καὶ τὴν Σάρραν· εὐλόγησον αὐτούς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς εὐλόγησας τὸν Ἰσαὰκ καὶ τὴν Ρεβέκκαν, εὐλόγησον αὐτούς· ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς εὐλόγησας τὸν Ἰακώβ καὶ τὴν Ραχήλ· εὐλόγησον αὐτούς, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς εὐλόγησας Σαμουὴλ τὸν προφήτην ὑπὸ Ἡλίου τοῦ ἱερέως· εὐλόγησον αὐτούς, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς εὐλόγησας Δαβὶδ καὶ τὴν Μελχώ· εὐλόγησον αὐτούς, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς εὐλόγησας Ζαχαρίαν σὺν τῇ Ἐλισάβετ· εὐλόγησον αὐτούς, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς εὐλόγησας Ἰωακείμ καὶ τὴν Ἄνναν· εὐλόγησον αὐτούς, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς εὐλόγησας τὰ Ἰορδάνια βεῖθρα ἐν τῇ ἀφράστῳ σου βαπτίσει· εὐλόγησον αὐτούς, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς εὐλόγησας τὸν ἐν Κανᾶ γάμον τῆς Γαλιλαίας· εὐλόγησον αὐτούς, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς εὐλόγησας Ζακχαίου τὸν οἶκον· εὐλόγησον αὐτούς, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς εὐλόγησας τοὺς ἀγίους σου ἀποστόλους· εὐλόγησον αὐτούς, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς εὐλόγησας τὰ πλήθη τῶν προφητῶν, ὁσίων καὶ δικαίων καὶ ἀγίων μαρτύρων· εὐλόγησον αὐτούς, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς εὐλόγησας τὴν ἄχραντὸν σου Μητέρα, ταῖς πρεσβείαις αὐτῆς καὶ ἡμεῖς, οἱ ἁμαρτωλοὶ καὶ ἀνάξιοι δοῦλοι σου, θαρρόντες, λέγομεν· τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐνουμφαγῶγει, ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη ἐκύκλουν, τὰ ζῶα

ἐσκήρτουν καὶ εἰς ἀπάντησιν ἔτρεχον, τὰ δένδρα λυγιζόμενα, τοὺς κλάδους κατέσειον, ἢ θάλασσα καὶ πᾶσα ἡ γῆ, ἢ κτίσις ἐφαιδρύνετο, ὅτε ἐπλάσθη ὁ ἄνθρωπος, καὶ ὅτε ἐκτίσθη ἡ γῆ. Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, Σὺ ἐπλάσας αὐτοὺς ἀπ' ἀρχῆς, ἀνδρα τε καὶ γυναῖκα, Σὺ παραγενόμενος ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας, καὶ τὸ ὕδωρ εἰς οἶνον μεταβαλὼν, ἵνα δείξῃς, ὅτι Σὺ ὁ τοῦ γάμου νομοθέτης, καὶ τῶν ἀπάντων ποιητής. Αὐτός, Δέσποτα Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐπιβλεψὼν ἐπὶ τὰ νεόφυτα ταῦτα, τὴν κοίτην αὐτῶν ἀμίαντον διατήρησον, παράστησον αὐτοὺς ἐν τοῖς ἐπουρανίοις σου χαρίσμασι, χάρισαι αὐτῶν τὴν κοίτην ἀμίαντον, καὶ δὸς αὐτοῖς πολιτείαν ἀνεύθυνον καὶ βίον ἀλοιδόρητον, χρόνους μακροὺς, δεόμεθα σου, Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν. Εὐλογηθῆς νυμφίε, ὡς εὐλογηθῆ ὁ Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, δοξασθῆς, (ὡς) Ἰωσήφ. Καὶ σύ, νύμφη, κατὰ τὸ εἰρημένον σοι, εὐλογηθεῖσα, ὡς ἡ Σάρρα, δοξασθεῖσα, ὡς ἡ Ρεβέκκα καὶ πληθυνθεῖσα ὡς ἡ Ραχὴλ, καὶ ἔσται σοι εὐλογία καὶ σύνεσις, ἵνα ἐν πολλῷ τῷ τρόπῳ εὐφρανθῆσεται νυμφίος ἐπὶ νύμφην, οὕτως εὐφρανθῆσεται Κύριος ἐφ' ὑμᾶς, καὶ ἴδῃς υἱοὺς τῶν υἱῶν σου κύκλῳ τῆς τραπέζης σου, καὶ δόξῃ ὑμῖν Κύριος ἐκ τοῦ οὐρανοῦ δρόσον καὶ ἐκ τῆς πίστεως τῆς γῆς, αἴτου, οἴνου καὶ ἐλαίου, ἵνα πρέποντες τῷ βίῳ τούτῳ, καὶ τοῖς δεομένοις ὑμῖν ἀρκέσησθε διὰ τῆς παναχράντου Θεοτόκου, καὶ τοῦ ἁγίου ἐνδόξου πρωτομάρτυρος καὶ ἀρχιδιακόνου Στεφάνου. Ναί, Δέσποτα Θεὲ τῶν ἀπάντων, ὁ λαβὼν χοῦν ἀπὸ τῆς γῆς... См. выше стр. 183—184, 566, до словъ: ἐν πάσῃ σωφροσύνῃ καὶ τῷ φόβῳ. Στεφάνωσον αὐτούς, Κύριε, ὡς ἐστεφάνωσας τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην· στεφάνωσον αὐτούς, Κύριε, (ὡς ἐστεφάνωσας) τὸν χορὸν τῶν ἀποστόλων· στεφάνωσον αὐτούς, Κύριε, ὡς ἐστεφάνωσας τοὺς ἁγίους σου μάρτυρας... ἵνα ἴδωσιν υἱοὺς τῶν υἱῶν αὐτῶν, ἵνα πάντατε δοξάζωσί σε τὸν Θεὸν διὰ τῆς ἀχράντου σου Μητρός. Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις... См. выше стр. 568. Δεξιὰ ἄχραντε τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἡ πλάσσα κατ' εἰκόνα σὴν καὶ ὁμοίωσιν. См. выше стр. 567. Προκείμενον τοῦ ἀποστόλου, ἦχος βαρύς: Δόξη καὶ τιμὴ ἐστεφάνωσας αὐτούς. Στίχος: Κύριε, ὁ Κύριος ἡμῶν, ὡς θυμαστόν... Πρὸς Ἐφεσίους: Ἀδελφοί, ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῷ Θεῷ Πατρὶ... Τέλος: καὶ προσωποληψία οὐκ ἐστὶν ἐν αὐτῷ. Ἀλληλοῦσα, ἦχος δ'. Ἡ γυνή σου, ὡς ἄμπελος. Ἐθαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην. Gaar p. 318. Καὶ εὐθὺς γίνεται ἐκτενὴ παρὰ τοῦ ἱερέως, λέγων οὕτως: Εἴπωμεν πάντες... Κύριε παντοκράτωρ... Ἐλέησον ἡμᾶς.. Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβεστάτων καὶ φιλοχρίστων ἡμῶν βασιλέων... Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ, ὁ δεῖνα, καὶ τῆς

δούλης τοῦ Θεοῦ, τῆσδε, συζεύξεως καὶ ἀγκλήσεως αὐτῶν τοῦ... Ὅτι ἐλεήμων... Καὶ εὐθὺς ἡ εὐχή. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ἐπικαλοῦμεθά σε, Κύριε Θεέ, Πάτερ παντοκράτορ, σὲ ἐπικαλοῦμαι, τὸν μόνον ἀγαθὸν καὶ φιλόανθρωπον. Σμ. vishpe стр. 464. Καὶ εὐθὺς λέγει· Καὶ καταξίωσον ἡμᾶς... Καὶ λέγει ὁ λαὸς τὸ Πάτερ ἡμῶν. Καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ ἅγιον βῆμα, λέγει· Πρόσχωμεν. Τὰ ἅγια τοῖς ἁγίοις. Ὁ λαός· Εἰς ἅγιος, εἰς Κύριος Ἰησοῦς Χριστός... Κοινωνικόν· Γεύσασιθε καὶ ἴδετε. Καὶ στραφεὶς πρὸς τὸν λαόν, λέγει· Προσέλθετε. Ὁ λαός· Εὐλόγημένος. Καὶ μεταδίδει τὰ ἅγια τοῖς νεονύμφοις. Καὶ εὐθέως τίθησι τὰ ἅγια ἐν προθέσει, καὶ προσκομίζει αὐτά, καὶ λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην ἐπάνω τοῦ κοινοῦ ποτηρίου· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος, ὁ τὸν οὐρανὸν τοῖς ἄστροις κατακοσμήσας, καὶ γῆν ποικίλοις ἀνθεσι στεφανώσας, ὁ τὰ ἐπουράνια τοῖς ἀνθρώποις δωρησάμενος καὶ τὴν τῶν ἐπιγείων ἀγαθῶν τὴν ἀπόλαυσιν, ὁ εὐλόγησας τὸν Ἀβραάμ καὶ τὴν Σάρραν, Αὐτὸς εὐλόγησον καὶ τοὺς δούλους σου τούτους, καὶ σύναψον αὐτοὺς ἐν εἰρήνῃ καὶ ἁρμοσίᾳ, χάρισαι αὐτοῖς πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα καὶ ζωὴν τὴν αἰώνιον. Καὶ εὐθὺς κρατῶντες οἱ στεφανοκράτοροι τὰ στέφανα, ἴστανται, ὁ δὲ ἱερεὺς, λαβὼν θυμιατὸν μετὰ θυμιάματος, εἰσοδεύει μετὰ τοὺς νεονύμφους ἔνδον τοῦ ναοῦ ἐκ γ', ψάλλοντες στιχηρὰ μαρτυρικά, ἦχος βαρύς· Δόξα σοι, Χριστέ ὁ Θεός, ἀποστόλων καύχημα... Ἅγιοι μάρτυρες... Λέγοντες καὶ τὸ Ἐπί σοι χαίρει.. Καὶ εὐθὺς ἡ εὐχή. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ τοῦ παντός κόσμου δημιουργός Θεός, ὁ τῆς φύσεως Δεσπότης, εὐεργέτης καὶ τοῦ γάμου νομοθέτης, ὁ τὸ μὴ βδελυκτὸν εἶναι πᾶσιν εὐδοκήσας, ἀλλὰ διὰ τῶν ἁγίων σου γραφῶν τίμιον ἀναδειξας τὸν γάμον, ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα σὴν καὶ ὁμοίωσιν, καὶ συζεύξας αὐτῷ βοηθὸν κατ' αὐτοῦ, διὰ τὸ οὕτως ἀρέσαι τῇ σῇ μεγαλειότητι, ἀλλ' ἐκ τῆς πλευρᾶς αὐτοῦ ἀνοικοδομήσας γυναῖκα, καὶ ἐνώσας αὐτοὺς εἰς σάρκα μίαν, καὶ εὐλόγησας αὐτοὺς καὶ εἰπὼν· αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ κατακυριεύσατε αὐτήν· ὅθεν ὁ λόγος τῆς χάριτος ἄρχων ἐγένετο, καὶ ἐπλήρωσε πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς. Αὐτὸς οὖν, Δέσποτα πάντων, ἄρμωσον τὸν δοῦλόν σου, ὁ δεῖνα, καὶ τὴν δούλην σου, τῆσδε, τίμιον αὐτοῖς τὸν γάμον καὶ τὴν κοίτην ἀμίαντον ἀνάδειξον, εὐλόγησον αὐτοῖς εἰσόδους καὶ ἐξόδους, πλήθυνον ἐν ἀγαθοῖς τὴν ζωὴν αὐτῶν, εὐλόγησον αὐτοὺς ἐν γῆρα πίοι καὶ πίστει ἀσαλεύτῳ, δὸς αὐτοῖς μακρότητα ἡμερῶν, χάρισαι αὐτοῖς πάντοτε τὸν σοφὸν καὶ τὸν εἰς σὲ πόθον, δὸς αὐτοῖς ἐν σοὶ καυχομένοις εἰπεῖν τὴν ἀποστολικὴν φωνήν· τίμιος ὁ γάμος καὶ ἡ κοίτη ἀμίαντος· Ναί, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐπάκουσον ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν, ὁ παραγεγόμενος ἐν Κανᾷ τῆς Γαλι-

λαίας, καὶ τὸν ἐκεῖσε γάμον εὐλογήσας, καὶ διὰ τῆς σῆς παρουσίας θαυματοργήσας ἐν αὐτῷ. Αὐτός, Δέσποτα βασιλεῦ τῶν ἀπάντων, εὐλόγησον τὴν συζυγίαν τῶν δούλων σου τούτων, καὶ ἔστωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ σου ἀτενίζοντες εἰς αὐτούς, καὶ τὰ ὦτά σου ἀκούειν τῆς φωνῆς τῆς δεήσεως αὐτῶν, γενηθῆτω ἐν αὐτοῖς τὸ ῥηθὲν διὰ Δαβίδ, λέγοντος· ἡ γυνή σου, ὡς ἄμπελος εὐθηνοῦσα ἐν τοῖς κλίτεσι τῆς οἰκείας σου, οἱ υἱοὶ σου, ὡς νεόφυτα ἐλαιῶν κύκλω τῆς τραπέζης σου· ἰδοὺ οὕτως εὐλογηθήσεται ἄνθρωπος, ὁ φροβούμενος τὸν Κύριον. Καὶ οὕτως ἀπέρχονται εἰς τὸν παστόν, προπορευομένων δύο κηρομανουαλίων καὶ θυμιατοῦ, ψάλλουσι θεοτοκία τοῦ Δαμασκηνοῦ κατ' ἤχον. Τὴν παγκόσμιον δόξαν καὶ τὰ ἐξῆς, ἕως οὗ ἀπέλθωσιν εἰς τὸν παστόν, καὶ μετὰ ταῦτα λέγει τὰς εὐχάς, καὶ ἐπαίρει τὰ στέφανα, καὶ γίνεται ἀπόλυσις. Δέσποτα Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παρχγενόμενος ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, καὶ τὸν ἐκεῖσε γάμον εὐλογήσας, καὶ τὸ ὕδωρ εἰς οἶνον μεταβαλὼν, Αὐτὸς εὐλόγησον τὴν στολήν τοῦ θαλάμου τούτου καὶ τὴν ἔπαρσιν τῶν στεφάνων τῶν νεονύμφων, καὶ ζευχθέντας νυμφίους ἀμφοτέρους εὐλόγησον καὶ δόξασσον ἐν τοῖς ἀγαθοῖς σου δωρημάσιν, οἷς προητοιμάσας ἐν πάσῃ τῇ γῆ γενέσθαι εἰς διατροφήν πάντων ἀνθρώπων, καὶ ἀποδώξον ἀπ' αὐτῶν πάντα σύνδεσμον ἀδικίας, καὶ δὸς τοῖς δούλοις σου τούτοις ἐν πολιῷ γῆρα συναντήσαι, ἵνα καὶ δι' αὐτῶν δοξάζηται σοὶ τὸ πανάγιον ὄνομα, τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ... Εὐχὴ ἑτέρα. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ θαλαμον εὐτρεπίσας κατὰ νόμον, στέφανα ἀφθαρσίας ἐπάθλω παρθενεία τούτους κατακοσμῶν, εὐλόγησον τοὺς δούλους σου τούτους καὶ εὐλογίαν σου, ἣν ἐδωρήσω τοῖς πατράσιν ἡμῶν, Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, χάρισαι αὐτοῖς τὴν ὑγίαν καὶ ζωὴν ψυχῆς καὶ σώματος. Ὅτι σὺν τῷ κράτος... См. выше стр. 184, 657—658. Εὐχὴ μετὰ τὸ λῦσαι τὰ στέφανα. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πρραγενόμενος ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας. Goar. pag.320. Καὶ γίνεται ἀπόλυσις.

л. 126 чиствѣ.

л. 127. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ.

л. 139. Ἀκολουθία εἰς λαχοῦσαν γυνήν (sic).

Ὁ ἱερεὺς ποιεῖ εὐλογητόν, τὸ Τρισάγιον, τὸ Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστίν, τροπάριον, ἤχος α'. Ἦ γέννησίς σου, Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν. Δόξα, ἤχος δ'. Καὶ τρόπων μέτοχος καὶ θρόνων διάδοχος... Καὶ νῦν, θεοτοκίον. Τὸ ἀπ' αἰῶνος ἀπόκρυφον καὶ ἀγγέλοις ἄγνωστον μυστήριον... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, καὶ τὴν θάλασσαν, καὶ πάντα

τὰ ἐν αὐτοῖς, ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον καὶ ἐκ τῆς πλευρᾶς αὐτοῦ ἀνοικοδομήσας γυναῖκα καὶ συζεύξας αὐτούς, λέγων· αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, ὁ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν ἡμῶν τεχθεὶς ἐκ τῆς παναχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, Αὐτὸς εὐλόγησον καὶ τὸν οἶκον τοῦτον καὶ πάντας, τοὺς ἐν αὐτῷ οἰκοῦντας, σὺν τῇ τεκούσῃ, καὶ τὸ ἐξ αὐτῆς τεχθὲν νήπιον, καὶ ταῖς τυγχανούσαις γυναίξι σὺν τῇ δούλῃ σου, ἡ δεῖνα, τὴν μαῖαν, καὶ ταῖς προσελθούσαις γυναίξι καὶ τέκνα, καὶ εὐλόγησον πάντας, ὡς εὐλόγησας τὸ σπήλαιον ἐν Βηθλεὲμ καὶ τὸν οἶκον Ζακχαίου. Αὐτὸς εὐλόγησον καὶ τὸν οἶκον τοῦτον, καὶ τοὺς δούλους σου, καὶ τὰς δούλας σου, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, πρεσβείαις τῆς παναχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου ἱερομάρτυρος Ἐλευθερίου, καὶ πάντων σου τῶν ἁγίων. Ὅτι σὺ εἶ ὁ εὐλογῶν καὶ ἀγιαζῶν αὐτούς, Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ... Εὐχὴ ἑτέρα· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, οἶκον ἁγίασον, ψυχῆς λυτρωτά. Αὐτὸς φιλόνηρωπε βασιλεῦ, ἁγίασον τὸν οἶκον τοῦτον, καὶ τοὺς ἐνοικοῦντας ἐν αὐτῷ ἀμιάντους καὶ ἀκινδύνους διαφυλάξον, καὶ τὸ γεννηθὲν βρέφος διαφυλάξον, καὶ πάντας τοὺς συνελθόντας, μαίας ἔστω καὶ γυναεὶν ἑτέραις, καθάρισον αὐτὰς ἀπὸ παντός ῥύπου, καταρτίζων εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν, καὶ ἀξίωσον αὐτὰς ἀμέμπτους καὶ ἀπταιστούς ἀπὸ παντός ἔργου πονηροῦ, ἀμιάντως καὶ ἀκωλύτως. Ὅτι σὺ εἶ ὁ ἁγιασμὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ... Εὐχὴ ἑτέρα. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸν Ἄδὰμ καὶ τὴν Ἐβαν συγχωρήσας τὴν παράβασιν αὐτῶν, κατελθόντα δὲ ἐκ τῶν οὐρανῶν καὶ σαρκωθέντα ἐκ τῆς ἁγίας παρθένου καὶ Θεοτόκου Μαρίας, εὐδοκήσας δὲ διὰ τὴν τῶν ἁμαρτωλῶν σωτηρίαν, γινώσκων τὴν ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, συγχώρησον τὴν δούλην σου, ἡ δεῖνα, τὴν τέξασαν παιδίον, ἐκ τῶν σῶν οἰκτιρμῶν. Σὺ γὰρ εἶπας, Δέσποτα, αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, διὰ τοῦτο οἱ δοῦλοι σου δεόμεθα, θαρβύοντες διὰ τῆς φιλάνθρωπίας σου τῆς ἀνεξικάκου, φόβῳ μὲν πρὸ τῆς ἁγίας βασιλείας σου τῷ ἁγίῳ ὀνόματί σου, ἐπίβλεψον καὶ ἴδε τὴν ἀσθένειαν ἡμῶν τῶν καταδίκων, καὶ συγχώρησον τὴν δούλην σου, ἡ δεῖνα, καὶ παντὸς τοῦ οἴκου, ἐν ᾧ ἐγεννήθη τὸ παιδίον, καὶ εἴ τις ἁμαρτία ἐπράχθη ἐν αὐτῇ τῇ τεκούσῃ καὶ ταῖς ἀφαιμέναις αὐτῆς, ὁ Θεὸς συγχώρησον, ὅτι μόνος ἔχεις ἐξουσίαν ἀφιέναι ἁμαρτίας πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου καὶ πάντων τῶν ἁγίων σου. Ὅτι Θεὸς ἐλέους, οἰκτιρμῶν καὶ φιλάνθρωπίας ὑπάρχεις... См. выше стр. 583, прим. 2; 491. Εὐχὴ ἑτέρα. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τεχθεὶς ἐκ τῆς παναχράντου

Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. Goar. p. 261 сь пѣкаторыми незначительными особенностями вь текстѣ. Εὐχὴ ἑτέρα. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα πνυτοκράτορ, ὁ ἰώμεμενος πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν. Goar. p. 261.

λ. 144. Εὐχὴ ἑτέρα εἰς ἡ' ἡμερῶν γυνή(αἵκα).

Τὸ Τρισάγιον, τὸ Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστίν, τὸ κοντάκιον τῆς ἡμέρας καὶ ἀπολυτίκιον, οἶον βούλει, καὶ ἡ εὐχὴ Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ὁ ἀληθινὸς ἄρτος τῆς ζωῆς ἡμῶν. Goar p. 264 сь пѣкаторыми измѣненіями вь текстѣ. Εὐχὴ ἑτέρα εἰς ἡ' ἡμερῶν γυνή (γυναῖκα). Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν προφήταις λαλήσας, καὶ προκηρῦξας τὸν φωτισμὸν τῆς γνώσεως τοῦ ἔσεσθαι ἐπ' ἐσχάτων γενεῶν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι, ὁ μὴ θέλων τινα τῶν ἐκ τῶν χειρῶν σου πεπλκασμένων ἀνθρώπων ἀμοιρεῖν τῆς αὐτοῦ σωτηρίας, ὁ διὰ τοῦ σκεύους τῆς ἐκλογῆς σου, Παύλου τοῦ ἀποστόλου, ἐντειλάμενος ἡμῖν πάντα εἰς δόξαν ποιεῖν τῆς σῆς ἀγαθότητος, καὶ νόμον ἐκθέμενος δι' αὐτοῦ τοῖς ἀνδράσι, τοῖς πίστει πολιτευομένοις, ἀκατακαλύπτῳ τῇ κεφαλῇ προσφέρειν σοι αἴνεσιν, ἐν δὲ τῇ πίστει σου καθωπλισμένοι αἱ γυναῖκες, κατακεκαλυμμένοι τὴν κεφαλὴν, μετ' αἰδοῦς καὶ ἐν σωφροσύνῃ κοσμοῦσαι ἑαυτὰς ἐν ἔργοις ἀγαθοῖς καὶ ὕμνοις καὶ προσευχαῖς, εὐαρεστοῦσαι τῇ δόξῃ σου, Αὐτός, Δέσποτα τῶν ἀπάντων, εὐλόγησον ταύτην διὰ τῆς ὀκτωημέρου ἐγέρσεως, καὶ κόσμησον τὴν ἑαυτῆς κεφαλὴν κόσμον τὸν σοὶ εὐάρεστον καὶ ἐράσιμον, εὐσχημοσύνην τε τιμὴν καὶ εὐπρέπειαν αὐτῇ χαριζόμενος, ὅπως, κατὰ τὰς ἐντολάς σου πολιτευσαμένη καὶ τὰ μέλη πρὸς εὐφροσύνην παιδαγωγούσα, τυχεῖν τῶν αἰώνιων σου ἀγαθῶν εὐχαῖς καὶ ἰκεσίαις τῆς ὑπερευλογημένης Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας καὶ πάντων σου τῶν ἁγίων. Ὅτι Θεὸς ἐλέους καὶ οἰκτιρμῶν καὶ φιλάνθρωπίας σὺ ὑπάρχεις, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι νῦν καὶ ἀεί... См. выше стр. 892; Goar p. 309. τὸ Τρισάγιον, τὸ Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν καὶ τὰ ἀπολυτίκια, τὰ προγεγραμμένα ἔμπροσθεν, καὶ ἀπόλυσις· Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν, πρεσβείαις τῆς παναχράντου αὐτοῦ Μητρὸς, δυνάμει τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ, τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου ἱερομάρτυρος Ἐλευθερίου καὶ πάντων τῶν ἁγίων ἐλεῆσαι καὶ σῶσαι ἡμᾶς, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος.

λ. 146. Ἀκολουθία εἰς τὸ κατασφραγίσαι παιδίον, λαμβάνον ὄνομα τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ τῆς αὐτοῦ γεννήσεως.

Ὅφειλει ποιῆσαι οὕτως ἔξω τῆς ἐκκλησίας· ἐμφυσησαι εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ σταυροειδῶς γ', ὁμοίως καὶ κατασφραγίσαι μετὰ τῆς χειρὸς

γ', καὶ λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην· Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, σοῦ δεόμεθα καὶ σὲ ἱκετεύομεν, σημειωθήτω τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου. . G. ar p. 264.

λ. 147. Εὐχὴ τῶν μ' ἡμερῶν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σοῦ δεόμεθα καὶ σὲ παρακαλοῦμεν καὶ ἱκετεύομεν· Αὐτὸς οὖν ὁ Πατήρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πᾶσαν λογικὴν τε καὶ ἄλογον φύσιν τῷ λόγῳ σου δημιουργήσας. G. ar. p. 267. Εἰρήνη πᾶσιν. Τὰς κεφαλὰς. Κύριε ὁ Θεός, ὁ παραγεγόμενος ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων. Ibid. Εἶτα τὸ παιδίον μετὰ χεῖρας λαμβάνων, ὁ ἱερεὺς εἰς τὸ θυσιαστήριον ἀπάγει.. Α. Дмитриевскій. Прилож. стр. 8. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τεσσαράκοντα ἡμέραις βρέφος τῷ νομικῷ προσαχθεὶς ὑπὸ Μαρίας τῆς ἀπειρογάμου σου Μητρός. Прилож. стр. 8. Καὶ μετὰ τὸ Ἄμην σφραγίζει τὸ μέτωπον αὐτοῦ καὶ τὸ στόμα καὶ τὸ στήθος, λέγων· Τὸ δὲ παιδίον ἤρξανε καὶ ἐκραταιοῦτο τῷ Πνεύματι. Καὶ οὕτως ὁ ἀνάδοχος λαμβάνει αὐτὸ καὶ ἐξέρχεται.

λ. 149 об. Ἀκολουθία εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχοῦμενοι, ἤγουν βαπτίσει. См. выше стр. 398, во съ нѣкоторыми особенностями въ текстѣ. Отрицание отъ сатаны изложено слитно. Послѣ помазанія елеемъ замѣчено: ἐν δὲ τῷ ἀλείφειναι τούτους, ὁ πατριάρχης βάλλει τὸ λέντιον καὶ μανίγια, καὶ μετὰ τοῦτο βαπτίζει καὶ λέγει· Βαπτίζεται ὁ δεῖνα. Εἰ δὲ ἱερεὺς ἐστὶ καὶ μόνος, καὶ παιδίον κάτω κείμενον, λαβὼν αὐτό, καταδύει αὐτὸ εἰς τὴν κολυμβήθραν, κατάγων αὐτὸ καὶ ἀνάγων, λέγων· Βαπτίζεται ὁ δοῦλος... Καὶ μετὰ τὸ γενέσθαι τὴν βάπτισιν, νίπεται καὶ ἐκβάλλει τὸ λέντιον καὶ τὰ μανίγια. Καὶ τοῦ ἀρχιδικόνου λέγοντος· Πρόσχωμεν, ἄρχονται οἱ ψάλται· Μακάριοι, ὧν ἀφείθησαν αἱ ἀνομίαι... Τοῦτο γ' λέγει, καὶ δοξάζει ὁ ἱερεὺς, ἤχος πλ. β'. Εὐλόγητός ὁ Θεός, ὁ φωτίζων καὶ ἀγιάζων... Καὶ μετὰ τοῦτο λέγει ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν τοῦ ἁγίου μύρου· Εὐλόγητός εἰ, Κύριε, ὁ Θεός ὁ παντοκράτωρ, ἡ πηγὴ τῶν ἀγαθῶν... G. ar p. 290 Καὶ χρεῖαι αὐτόν τῷ μύρῳ σταυροειδῶς ἐν τῷ μετώπῳ, ἐν τῷ στήθει, εἰς τὰς ῥίνας καὶ τὰ ὦτα, τὴν κοιλίαν, τοὺς νεφρούς, λέγει· Σφραγίς δωρεᾶς Πνεύματος ἁγίου. Ἄμην. Καὶ εὐθὺς οἱ ψάλται· Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε... Ὁ ἱερεὺς· Εὐλόγητός ὁ Θεός, ὁ φωτίζων καὶ ἀγιάζων πάντα ἄνθρωπον... Καὶ μεταδίδωσιν αὐτῷ τῶν ἁγίων μυστηρίων, καὶ εὐθὺς ἀπέρχεται ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ψαλλόντων τῶν παρεπομένων.

Καὶ μεθ' ἡμέρας ἐπτὰ πάλιν φέρουσιν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ εἰς τὸ ἀπολοῦσαι. Μετὰ τὴν εὐχὴν τοῦ μύρου, ἀποδύεται τὴν στολὴν τῶν βαπτισμάτων καὶ βάλλει τῆς λειτουργίας, καὶ ἐξέρχεται ἐν τῷ ὕδατι τοῦ

βαπτιστηρίου, καὶ τοῦ φάλτου· Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε. Χρῆει τοὺς βαπτισθέντας τῷ ἀγίῳ μύρω, ποιῶν σταυροῦ τύπον ἐπὶ τοῦ μετώπου, καὶ τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ τῶν μυκτήρων, καὶ τοῦ στόματος, καὶ τῶν β' ὠτίων, καὶ τοῦ στήθους, καὶ τῆς κοιλίας, καὶ τῶν νεφρῶν, λέγων· Σφραγίς δωρεᾶς Πνεύματος ἁγίου. Ἀμήν. Καὶ μετὰ τοῦτο, συμπάλλων τοῖς λοιποῖς τὸ Μακάριοι, ὧν ἀφένθησαν αἱ ἀνομίαι.., εἰσέρχεται μετὰ τοῦ νεοφωτιστοῦ εἰς τὴν εἴσοδον, καὶ τελεῖ ἀκολουθῶς τὴν θείαν λειτουργίαν.

л. 167. Εὐχὴ εἰς τὸ ἀπολοῦσαι τὸν νεοφωτιστον.

Τῇ η' ἡμέρᾳ λύει αὐτοῦ τὸ σάβανον, τὴν ζώνην, τὴν περικεφαλαίαν, καὶ λέγει· Εἰρήνη πᾶσιν. Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν. Ὁ λύτρωσιν τῶν ἁμαρτιῶν. Goar pag. 303. Καὶ λαβὼν μέρος ἐκ τῆς περικεφαλαίας, βάλλει εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ ἀποσπογγίζει τὴν κάραν σὺν τῷ μετώπῳ, τὸ στήθος καὶ τοὺς νεφρούς, λέγει· Ἐβαπτίσθης, ἐφωτίσθης, ἠγιάσθης, καὶ ἀπολύει αὐτὸν ἐν εἰρήνῃ.

л. 168. Εὐχὴ εἰς τὸ κουρεῦσαι παιδίον.

Ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Σε ἱκετεύομεν, Κύριε, ὁ Θεὸς τῆς σωτηρίας ἡμῶν, ὁ ἐκ τοῦ πληρώματος τῆς κολομβήθρας. Goar p. 305. Εἶθ' οὕτως κείρει αὐτοῦ τὰς τρίχας σταυροειδῶς, λέγει· Κεῖρεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ εἰς τὸ ὄνομα... Ἀρχὴν ποιῶν ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ μετώπου δεξιὰ καὶ ἀριστερά, καὶ δίδωσιν αὐτὰς τῷ ἀναδόχῳ, καὶ πάλιν· Εἰρήνη πᾶσιν. Τὰς κεφαλὰς... Δέσποτα Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῇ εἰκόνι σου τιμήσῃς τὸν ἄνθρωπον... Goar pag. 306. Καὶ ποιεῖ ἀπόλυσιν οὕτως· Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν. Φυλάττοι Κύριος ὁ Θεὸς καὶ τὸν νεοφωτιστον ἡμῶν ἀδελφὸν εἰς αἰῶνα αἰῶνος, καὶ ἡμᾶς ἐλεῆσαι διὰ τῆς ἑαυτοῦ ἀγαθότητος.

л. 169. Εὐχὴ ἐξομολογητικὴ, ἣν λέγει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸν μέλλοντα μεταλαβεῖν τῶν ἁγίων μυστηρίων.

л. 172. Ἀντίφωνα господскихъ праздниковъ.

л. 175. Εὐχαὶ τοῦ λυχνικοῦ. 7 молитвъ.

л. 177. Εὐχαὶ τοῦ ὄρθρου. Goar p. 39—42.

CXXXII. № 199. Εὐχολόγιον, рукопись той-же библиотеки въ 16 долю листа, 94 листа, писана чегкою скорописью XVI в.¹⁾ Въ

1) Кромѣ этого евхология, въ библиотекѣ александрійской патриархii въ Гаврѣ имѣется другой евхологiй XVI в. подъ № 112, къ сожалѣнiю, весьма сильно разбитый и съ неполными чинами. Рукопись эта въ 16 долю листа, 118 листовъ, (въ 1888 г. ихъ было 124, какъ мы видѣли

концѣ рукописи имѣется приписка: Τὸ παρὸν ὑπάρχει τῆς μονῆς τοῦ ἁγίου ὄρους Σινᾶ, καὶ ὁ ξενώσας αὐτὸ ἔστω ἀφωρισμένος καὶ ἀσυγχώρητος παρὰ Θεοῦ Παντοκράτορος, καὶ παρὰ τῶν ἁγίων ἑπτὰ καὶ οἰκουμενικῶν συνόδων, καὶ ἡ μερίς αὐτοῦ μετὰ Ἰούδα τοῦ προδότου.

- л. 1. Τάξις, γινομένη ἐπὶ χειροτονίᾳ ἀναγνώστου καὶ ψάλτου.
- л. 2. Τάξις, γινομένη ἐπὶ χειροτονίᾳ ὑποδιακόνου.
- л. 3. Τάξις, γινομένη ἐπὶ χειροτονίᾳ διακόνου.
- л. 7 об. Τάξις, γινομένη ἐπὶ χειροτονίᾳ πρεσβυτέρου.
- л. 11. Ἀποστολοευαγγέλια, λεγόμενα εἰς ἐγκαινία θείων ναῶν.
- л. 13 об. Молитвы на различные случаи.
- л. 27. Τάξις, γινομένη ἐπὶ καθιερώσει ναοῦ καὶ ἰδρώσει τῆς ἐν αὐτῷ ἁγίας τραπέζης.
- л. 50. Τάξις, γινομένη ἐπὶ σαλευθείσῃ ἁγίᾳ τραπέζῃ.
- л. 54 об. Ἄλλη τάξις, γινομένη ἐπὶ σαλευθείσῃ ἁγίᾳ τραπέζῃ.
- л. 57. Εὐχὴ εἰς ἀρχάριον ῥισοφοροῦντα.
- л. 58. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ σχήματος, ἦται τοῦ μανδυώτου.
- л. 64 об. Ἀκολουθία, γινομένη εἰς τὸ μέγα καὶ ἀγγελικὸν σχῆμα.
- л. 89. Καθίσματα καὶ στιχηρὰ καὶ κανὼν τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος.

СХХХIII. А № 104. Εὐχολόγιον, рукопись лавры пр. Аѳанасія на Аѳонѣ, въ 16 долю листа, 403 листа, писана рукою монаха Никандра XVI в. Писецъ о себѣ говоритъ въ такой припискѣ: Θεοῦ τὸ δῶρον καὶ Νικάνδρου μοναχοῦ πόνος, καὶ οἱ κύπτοντες ὤδην, εὐχεσθε τῷ ἁμαρτωλῷ (л. 30). На рукописи имѣется слѣдующая позднѣйшая приписка: Προστέθη τὸ παρὸν Εὐχολόγιον Ματθαίου ἱερομονάχου ἐν τῷ ἀρμαρίῳ τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου εἰς ψυχικὴν σωτηρίαν, γὰ μνημονεύηται ἐν τῷ βῆματι.

- л. 1. Чинъ малаго водоосвященія.
- л. 10. Ἀκολουθία τῶν ἁγίων Θεοφανίων.
- л.л. 30—33 чистые.

лично) и заключаетъ въ себѣ конецъ чина крещенія (нынѣ нѣтъ его), конецъ чина богоявленскаго водоосвященія, начало малаго водоосвященія, неполный чинъ вечерни пятидесятницы, чинъ брака, молитвы на различные случаи, изъ коихъ немало апокрифическаго характера, чинъ елеосвященія надъ бозящими, чинъ елеосвященія надъ умершими, снова молитвы на различные случаи и иривдничныя чтенія изъ Апостола и Евангелія.

- λ. 34. Ἀκολουθία τῆς γονυκλισίας τῆς ἁγίας Πεντηκοστῆς.
- λ. 66. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.
- λ. 89 об. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου.
- λ. 125. Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων.
- λ. 141. Εὐχαὶ τοῦ λυχνικοῦ.
- λ. 146 об. Εὐχαὶ τοῦ ὄρθρου.
- λ. 152 об. Εὐχαὶ διάφοροι, παρὰ τοῦ ἱερέως λεγόμεναι.
- λ. 226. Ἀκολουθία ἀποστόλων καὶ εὐαγγελίων.
- λ. 285 об. Ἀκολουθία τοῦ ἐξοδιαστικοῦ.
- λ. 316. Ἀκολουθία εἰς μνημόσυνα νεκρῶν.
- λ. 322. Ἀκολουθία εἰς φυγὴν κρινομένην.
- λ. 328. Ἀκολουθία εἰς ἀρχάριον ῥασοφοροῦντα.
- λ. 329. Εἰς κουρὰν μανδουώτου.
- λ. 337 об. Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος.
- λ. 358 об. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐλαίου.
- λ. 386. Ἀκολουθία εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον, ἢ λεγομένη ἀκαθίστος.

CXXXIV. Θ № 81. Εὐχολόγιον, рукопись той-же лавры въ 16 долию листа, 251 листъ, писана почеркомъ XVI в.

- λ. 1. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐλαίου, ἁγιαζομένου ὑπὸ ἑπτὰ πρεσβυτέρων.
- λ. 42. Ἀκολουθία τοῦ θείου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος.
- Τάξις, γινομένη εἰς ἀρχάριον μοναχὸν ῥασοφόρον.
- λ. 45. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ σχήματος.
- λ. 64. Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος.
- λ. 109. Ἀκολουθία εἰς τὸ ἀποκουκουλίσαι.
- λ.λ. 111--112 чистые.
- λ. 113. Κεφάλαια τοῦ ἁγίου Βασιλείου. Ὁ φανεὸς κατὰ μὲν τὸν νόμον ἀποθνησκέτω...
- λ. 114. Ἐπιτίμια ἐν ἐπιτομῇ τῶν ἁγίων ἀποστόλων, τοῦ Μεγάλου Βασιλείου καὶ ἀπὸ τῶν οἰκουμενικῶν συνόδων.
- λ. 161. Ἀκολουθία τοῦ ἐξοδιαστικοῦ.
- λ. 197. Ἀκολουθία τῆς ἐν τῇ ἁγίᾳ Πεντηκοστῇ γονυκλισίας.
- λ. 200. Ἀποστολοευαγγέλια τῆς ὅλης ἐβδομάδος καὶ εἰς διαφόρους ἁγίους.
- λ. 214 об. Ἀκολουθία τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς ἀκαθίστου.

λ. 216 οβ. Ἀκολουθία τοῦ ἁγιασμοῦ, κατὰ μῆνα γινομένου.

λ. 223. Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου ἁγιασμοῦ.

λ. 231 οβ. Ἀκολουθία τῆς Πεντηκοστῆς. καυφοτουσζ

л. л. 245—246 чистые. кажасица

λ. 217. Συμεών, ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης, εὐχή συγχωρητικὴ ὑπὲρ τινῶν ἀδελφῶν, μετὰ θάνατον ὑπὸ ἀφορισμῶ εὐρευθέντων. Ὁ ἀγαθὸς καὶ ἐλεήμων Θεός, ὁ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ ἐλεήμονος Πατρὸς συναίδος Λόγος. Α. Алмазовъ. Тайная исповѣдь т. III, отд. II, стр. 85.

СХХХV. I № 58. Εὐχολόγιον, рукопись той-же библиотеки въ 16 долю листа, 202 листа, писана дурнымъ почеркомъ XVI в.

λ. 1. Ἀκολουθία σὺν Θεῷ ἁγίῳ τοῦ εὐχελαίου.

λ. 27. Ἀκολουθία εἰς ἀρχάριον ῥισοφοροῦντα.

λ. 27 οβ. Ἀκολουθία εἰς κουράν μανδουώτου.

λ. 34 οβ. Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος.

λ. 59. Εὐχαὶ τοῦ λυχνικοῦ кажасица

λ. 61 οβ. Εὐχαὶ ἐωθιναί. кажасица

λ. 67. Εὐχὴ ἐπιβατήριος, ὅτε καθίσταται πρὸς τὴν λαχοῦσαν ἄρτι πρῶτως χειροτονηθεὶς ὁ ἀρχιερεὺς, πρὸ τῆς εἰσόδου τῆς εἰς τὴν πόλιν ἐν αὐτῇ τῇ εἰσόδῳ.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῇ σῇ μεγάλῃ σου βουλῇ καὶ ἀνοπερβλήτῳ οἰκονομίᾳ μαθητὰς ἀλιεῖς ἐκλεξάμενος, καὶ ἰδιώτας τοῦτους ὄντας καὶ ἀσθενεῖς, στομώσας... кажасица

λ. 69. Εὐχὴ εἰσιτήριος ἄρτι πρῶτως πρὸς τὸν βασιλέα. кажасица

Ὁ παντεπόπτης Θεός, ὁ τῶν ὑπερκοσμίων εἰκόνας καταστησάμενος τὰ ἐπίγεια, καὶ βασιλείᾳ καὶ ἱεροσύνῃ τὴν ἐνταῦθά σου κληρονομίαν...

λ. 70. Εὐχὴ ἑτέρα ἐν τῷ εἰσιέναι πρὸς βασιλέα.

Εἰρήνη τῷ οἴκῳ τούτῳ· Σοῦ γὰρ τοῦ τῆς εἰρήνης Θεοῦ θεία κέλευσις αὐτὴ πρὸς τοὺς ἁγίους σου μαθητὰς, ὧν εἰς διαδοχὴν ἀξιωθέντες κατασταθῆναι οἱ εὐτελεῖς ἡμεῖς...

λ. 72. Εὐχὴ ἄλλη ἐν τῷ εἰσιέναι πρὸς βασιλέα. кажасица

Δέσποτα Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἡ πάσης ἀρχῆς καὶ βασιλείας ἀναρχὸς βασιλεὶα καὶ ἀρχή, δι' οὗ βασιλεῖς τε καὶ ἄρχοντες ἀρχουσι καὶ βασιλεύουσι τῶν ὑπ' αὐτοὺς τεταγμένων.

λ. 72 οβ. Εὐχὴ ἑτέρα εἰσιόντι τῷ ἀρχιερεῖ εἰς τὴν λαχοῦσαν αὐτῷ πόλιν. кажасица

Δέσποτα Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πάσης ὀρατῆς τε καὶ νοουμένης κτίσεως δημιουργός, ὁ τὸν ἐκ γῆς προσληφθέντα ἄνθρωπον ψυχῇ νοεῖ

καὶ εἰκόνη σου θεία τιμήσας... II. Смыку. Къ исторiи исправленiя книгъ въ Болгарiи въ XIV в. СПБ. 1890, ч. I, стр. LXXXIII.

л. 74 об. Εὐχὴ, λεγομένη ἐν τῇ λιτῇ τῆς ἀρχῆς τῆς Ἰνδίκτου. Ἡ αὐτὴ λέγεται καὶ παρ' ὄλον τὸν Σεπτέμβριον, ἢ καὶ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ὀκτωβρίου, λιτῆς λεγομένης.

Δέσποτα Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῷ ζῶντι καὶ ἐνοποστάτῳ σου Λόγῳ, καὶ τῷ συμφυεῖ αὐτῷ καὶ ζωοποιῷ καὶ ὁμοτίμῳ σου Πνεύματι, τὴν νοητὴν καὶ τὴν ὀρωμένην σου κτίσιν... См. выше стр. 211.

л. 75 об. Τοῦ αὐτοῦ εὐχὴ ἱκετήριος εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ῥηθιθεῖσα ἐν αὐχμῷ καὶ δυσκρασίαις, καὶ ἐναντιότησιν ἀνέμων, καὶ ἐφόδοις βαρβαρακαῖς.

Δέσποτα Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῷ ἐνοποστάτῳ καὶ ἀνάρχῳ σου Λόγῳ, καὶ τῷ ζωοποιῷ καὶ ὁμοτίμῳ Πνεύματι, ἐκ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι τὰ πάντα παραγαγών.. Goar pag. 636.

л. 77 об. Εὐχὴ, λεγομένη ἐν τισί λιταῖς τῆς τεσσαρακοστῆς.

Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ βουλή καὶ νεύματι μόνῳ παραγαγών ἐκ μὴ ὄντων εἰς τὸ εἶναι τὰ σύμπαντα, ὁ βρώσει πικρᾶ ξύλου...

л. 78 об. Εὐχὴ ἑτέρα εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν ἐπὶ πληγῇ.

Ἡμάρτομέν, ἠνομήσαμεν, ἠδικήσαμεν ἐνώπιόν σου, πανάγαθε Δέσποτα· παρέβημέν σου τὰς σωτηρίους ἐντολάς. Goar pag. 630.

л. 80 об. Εὐχὴ ἱκετήριος εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ἐν λιτῇ καὶ δεήσει λεγομένη.

Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῷ ῥήματι σου τὸ πᾶν ἐκ μὴ ὄντων εἰς τὸ εἶναι παραγαγών... Goar pag. 616.

л. 82. Εὐχὴ ἑτέρα εἰς τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν ἱκετήριος ἐπὶ αἰχμαλωσίας.

Παντοκράτορ Δέσποτα μακρόθυμε, πολυέλεε, εὐσυμπάθητε, εὐδιάλλακτε, φιλόνηρωπε, πανάγαθε, ὑπεράγαθε, ὑπερώνυμε, ἀπειροδόναμε, παντοδόναμε Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν... Goar pag. 631.

л. 84 об. Εὐχὴ ἑτέρα κατὰ πολεμίων.

Δέσποτα Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ σοφίαις ἀβρότην λόγῳ πάντα πρὸς τὸ τοῦ πλάσματος συμφέρον οἰκονομῶν... См. выше стр. 290.

л. 85 об. Εὐχὴ ἑτέρα εἰς ἀνομβρίαν. 3 молитвы Goar. pag. 614—615, и далѣе молитвы на различные случаи.

л. 106. Разныя статьи догматическаго, каноническаго и историческаго содержания.

СХХХVI. Α № 154. Εὐχολόγιον, рукопись той же библиотеки, въ 24 долю листа, 321 листъ, писана почеркомъ XVI в.

л. 1. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου.

л. 42 об. Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων.

л. 65. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

л. 85 об. Позднѣйшей руки: Εὐχὴ τῶν ἐπτὰ παιδῶν εἰς ἀσθενῆ καὶ μὴ ὑπνοῦντα.

л. 88. Εἰς τὸ κατασφραγίσαι παιδίον τῇ η' ἡμέρᾳ.

л. 89. Εὐχὴ (εἰς) λεγοῦσαν γυναῖκα.

л. 91. Μετὰ τὸ πληρῶσαι ἡ γυνὴ ἡμέρας μ'.

Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τεσσαράκοντα ἡμέραις τοῦ νόμου εἰς τὸ ἱερὸν ἀνελθὼν... См. выше стр. 53.

л. 92 об. Ἀκολουθία εἰς τὸ ποιῆσαι κατηγούμενον.

л. 118. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ.

л. 132. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐλαίου.

л. 181 об. Молитвы на различные случаи.

л. 191 об. Ἀποστολοευαγγέλια τῆς ἐβδομάδος ἡ ὁσίων ἁγίων.

л. 216. Ἀκολουθία τοῦ θείου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος εἰς ἀρχάριον μοναχὸν ῥησοφόρον.

л. 217. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ σχήματος.

л. 229. Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος.

л. 256. Ἀκολουθία εἰς τὸ ἀποκουκουλίσαι.

л. 257. Молитвы на различные случаи.

л. 260 об. 11 утреннихъ евангельскихъ чтеній.

л. 271. Ἀκολουθία τῆς γονυκλισίας.

л. 281 об. Ἀκολουθία τοῦ ἐξοδιαστικοῦ τῶν μοναχῶν.

л. 299 об. Ἀκολουθία εἰς νεκρώσιμα κόλλυβα μοναχῶν.

л. 304. Ἄλλοτε κανὼν νεκρώσιμος εἰς κοσμητικούς.

л. 307 об. Ἀκολουθία εἰς ψυχὴν κρινομένην ἐν τῇ ἐξόδῳ αὐτῆς.

л. 312. Ἀκολουθία τῶν ἁγίων Θεοφανίων.

л. 320. Новой руки: Ἀκολουθία, τοπωθεῖσα ὑπὸ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ἐν Κωνσταντινουπόλει, εἰς τοὺς ἐκ τῶν Λατινικῶν αἵρεσέων τῇ καθολικῇ προσερχομένους ἐκκλησίᾳ τῶν πατριαρχικῶν θρόνων.

СХХХVII. № 468. Εὐχολόγιον, рукопись Аоно-Діонисіатскої библиотеки, въ 16 долю листа, 258 листовъ, писана почеркомъ XVI в. Начала и конца рукописи нѣтъ.

л. 1. Начинается евхологія възгласомъ священника: Λάβετε φάγετε въ литургіи св. Іоанна Златоуста.

л. 5. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ μεγάλου πατρὸς Βασιλείου (чинъ не оконченъ).

л. 22. Литургія преждеосвященныхъ даровъ. Начинается молитвою: Ὁ τοῖς ἀσιγήτοις ὕμνοις.

л. 28. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ.

л. 34 об. Ἀκολουθία τῶν ἁγίων Θεοφανίων.

л. 41. Εὐχὴ εἰς λοχὸν γυναῖκα.

л. 41 об. Ἀκολουθία εἰς τὸ βηπτίσαι παιδίον.

л. 52. Εὐχὴ εἰς τὸ ἀποκουρεῦσαι παιδίον.

л. 52 об. Εὐχὴ εἰς τὸ ἀπολοῦσαι νεοφώτιστον

л. 53 об. Εὐχὴ εἰς τὸ ἐκκλησιάσαι παιδίον.

л. 54 об. Εὐχὴ εἰς τὸ σαραντῆσαι γυναῖκα.

л. 55. Εὐχαὶ διάφοροι.

л. 66. Εὐχαὶ ἑωθιναί. 13 молитвъ.

л. 70 об. Различныя молитвы.

л. 76. Ἀκολουθία σὺν Θεῷ ἁγίῳ τοῦ εὐχελαιίου.

л. 100. Εἰς ἀρχάριον ῥασοφοροῦντα.

л. 101. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ σχήματος.

л. 107 об. Ἀκολουθία, γινομένη εἰς τὸ μέγα καὶ ἀγγελικὸν σχῆμα.

л. 130. Εὐαγγελοαπόστολοι.

л. 253. 11 угреннихъ евангелій.

л. 253. Прокимны и аллилуаріи.

СХХХVIII. № 441. Евхологіон, рукопись той-же библиотеки, въ 16 долю листа, 315 листовъ, писана скорописью XVI в. Ииѣются въ началѣ и въ концѣ приписки позднѣйшей руки 7100, 7099 и 7105 годовъ и 1612 года. Начала рукописи нѣтъ.

л. 1—3. Позднѣйшія приписки.

л. 4. Орологіи или Часословъ.

л. 57. Синаксарь съ тропарями и кондаками.

л. 165. Тропаріи в кондаки на постъ и пятидесятницу.

л. 114. Различныя канопы Богородицѣ и Иисусу Сладчайшему.

л. 161. Εὐχαὶ, συλλεχθεῖσαι ἀπὸ τῆς θείας Γραφῆς, τὰ πλεῖστα δὲ ἀπὸ τοῦ ἁγίου Ἐφραίμ, τοῖς βουλομένοις πολεμῆσαι τὴν ἑαυτῶν πρὸς τὰ πάθη καὶ τὰς ἡδονὰς ἐγκειμένην προαίρεσιν.

л. 204 об. Ἀκολουθία εἰς μικρὸν ἁγιασμόν.

- л. 207 об. Ἀκολουθία εἰς ἀρχάριον βρασαφορῶντα.
 л. 210. Ἀκολουθία εἰς κουράν μανδουώτου.
 л. 214 об. Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος.
 л. 230 об. Ἀκολουθία τοῦ ἀποκουκουλίσατος.
 л. 231 об. Ἀκολουθία τοῦ ἐξοδιαστικοῦ.
 л. 256. Ἀκολουθία τοῦ ἐξοδιαστικοῦ, κοσμικοῦ.
 л. 259. Κανών, ψαλλόμενος εἰς μνημόσυνον κοσμητικῶν.
 л. 262. Σαββάτου τῆς ἀκαθίστου. Акѳистъ Богоматери.
 л. 275 об. Ἀκολουθία τῆς ἁγίας μεταλήψεως.
 л. 297. Ἀκολουθία ἐπὶ νυκτερινῆς φαντασίας.
 л. 308 об. Τῆ ἁγία καὶ μεγάλη κυριακῆ τοῦ Πάσχα κανών.
 л. 312. Столпъ евангельскихъ утреннихъ чтеній.

СХХХΙХ. № 31. Εὐχολόγιον, рукопись Чаусской библиотеки въ Солувѣ, въ 16 долю листа, 225 листовъ, писана скорописью XVI в.

- л. 1. Διάταξις τῆς θείας λειτουργίας, ἐν ᾗ καὶ τὰ διακονικά.
 л. 13. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.
 л. 23 об. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου.
 л. 39 об. Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων.
 л. 45 об. Εὐχαὶ διάφοροι.
 л. 61 об. Ἀκολουθία εἰς ψυχὴν κρινομένην.
 л. 65. Ἐτερος κανών παρχλητικὸς εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον ἐκ προσώπου ἀνθρώπου ψυχορραγοῦντος, καὶ μὴ δυναμένου λαλῆσαι.
 л. 69. Ἀποστολοευαγγέλια.
 л. 91. Молитвы отъ духовъ нечистыхъ Василия Великаго.
 л. 95. Τοῦ ἁγίου Ἐπιφανίου ἐξορκισμὸς ἐπὶ ἀκαθάρτων πνευμάτων. Ἐπικαλοῦμαι σε, ἐπικαλοῦμαι σε, Θεέ, Πάτερ παντοκράτορ, ὄψιστε, ἀπερίγραπτε... (нѣтъ конца).
 л. 99. Чинъ великаго водоосвященія (безъ начала).
 л. 104 об. Апостолъ на празники въ честь Богородицы (безъ конца).
 л. 105. Чинъ малой схимы (безъ начала и конца).
 л. 109. Чинъ великаго ангельскаго образа (безъ начала).
 л. 125. Ἀκολουθία εἰς ἀποκουκουλίσαι.
 л. 126 об. Ἀκολουθία τοῦ ἐξοδιαστικοῦ.

- л. 144 об. Ἀκολουθία εἰς μνημόσυνα νεκρῶν.
 л. 148. Чинъ водцерковленія (безъ пачала).
 л. 149 об. Ἀκολουθία εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον.
 л. 160 об. Εὐαγγέλια ἀναστάσιμα ἐωθινὰ ια΄.
 л. 168 об. Преподобнымъ апостолъ и евангеліе.
 л. 170. Ἀκολουθία τῆς γονυκλισίας.
 л. 178 об. Εὐχαί τοῦ λοχικοῦ. 10 молитвъ.
 л. 183 об. Εὐχαί τοῦ ὄρθρου. 12 молитвъ.
 л. 188. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐλαίου (безъ конца).
 л. 209. Молитвы на различные случаи.
 л. 218 об. Ἀκολουθία εἰς νυκτερινὴν φαντασίαν.
 л. 220. Τάξις, γινομένη ἐπὶ σαλευθείσης ἁγίας τραπέζης.
 л. 222. Εὐχαί τοῦ ἁγίου Ταρασίου, πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.
 л. 224 об. Τροπάρια, φαλλόμενα εἰς τὸν ἐνταφιασμὸν τῷ ἁγίῳ καὶ μεγάλῳ σαββάτῳ (безъ конца).

CXL. № 716. Илитарій Патмосской библиотеки на пергаментѣ, содержащій: Διακονικὸν καὶ Διάταξις τῆς θείας λειτουργίας, писанъ по черкомъ XVI в.¹⁾

Ἰστέον, ὅτι ἐν τῷ μέλλειν ἐκτελέσαι τὴν θείαν λειτουργίαν, ἀπέρχεται ὁ ἱερεὺς καὶ ὁ διάκονος καὶ ἵστανται πρὸ τῶν ἁγίων θυρῶν, καὶ ποιῶσι μετανοίας τρεῖς, ἀσπαζόμενοι τὰς ἁγίας εἰκόνας, εἶτα εἰσέρχονται εἰς τὸ ἅγιον βῆμα, καὶ λαμβάνει ὁ ἱερεὺς τὸ στιχάριον ἐν τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ καὶ προσκυνεῖ τρίτον κατὰ ἀνατολάς, καὶ σφραγιζων αὐτό, λέγει· Εὐλογητὸς ὁ Θεός.. καὶ οὕτως λέγει· Ἀγαλλιᾶσθω ἡ ψυχὴ μου... Εἶτα λαβὼν τὸ ἱερὸν ἐπιτραχήλιον, λέγει· Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ ἐσχέων τὴν χάριν... Ὁ δὲ διάκονος, λαβὼν καὶ αὐτὸς τὸ τε ὠράριον καὶ τὸ στιχάριον ἐν τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ, ποιεῖ τῷ ἱερεὶ μετάνοιαν, λέγων· Εὐλόγησον, δέσποτα, τὸν ἐνδύομενον. Καὶ ὁ ἱερεὺς σφραγίζει ταῦτα ἢ τοῦτον, καὶ λέγων· Εὐλογητὸς ὁ Θεός ἡμῶν πάντοτε... Εἶτα ἀπέρχονται οἱ δύο ὁμοῦ ἐν τῇ ἁγίᾳ προθέσει, καὶ λαμβανει ὁ ἱερεὺς τὴν προσφοράν, καὶ λέγει, ἱστάμενος κατὰ ἀνατολάς· Εὐλογητὸς ὁ Θεός πάντοτε... Εἰς ἀνάμνησιν Κυρίου Θεοῦ... Ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ ἱερεὺς· Ὡς πρόβατον... GOMF p. 49. Ὁ διάκονος· Ἄρον, δέσποτα. Ὁ ἱερεὺς!

1) I. Sakkelionъ

1) I. Sakkelionъ относитъ его безъ достаточныхъ основаній къ XIV в. Патриакῆ βιβλιοθήκη σελ. 276.

Ὅτι αἶρεται.. Ὁ διάκονος· Θύσον, δέσποτα. Ὁ ἱερεὺς· Θύεται ὁ ἄμνος τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς καὶ σωτηρίας, ὁ πάντοτε θυόμενος καὶ μηδέποτε δαπανώμενος. Ὁ διάκονος· Νύσον, δέσποτα. Ὁ ἱερεὺς· Εἷς ἐκ τῶν στρατιωτῶν... καὶ ὁ ἐωρακῶς μεμαρτύρηκε, καὶ ἀληθινὴ ἐστὶ ἡ μαρτυρία αὐτοῦ, πάντοτε, νῦν καὶ αἰεί. Ὁ διάκονος, λαβὼν οἶνον καὶ ὕδωρ, ποιεῖ ἕνωσιν ἐν τῷ ἁγίῳ ποτηρίῳ. Λέγει ὁ διάκονος τῷ ἱερεῖ· Εὐλόγησον, δέσποτα, καὶ τὸ αἶμα καὶ τὸ ὕδωρ. Αὐτίς ὁ ἱερεὺς σφραγίζει τὸ ἅγιον ποτήριον, λέγει· Εὐλογημένον τὸ αἶμα καὶ τὸ ὕδωρ τῷ Πνεύματί σου, πάντοτε, νῦν... Εἶτα λαβὼν ὁ ἱερεὺς τὰς ἐπιλοιπούς τῆς σαρκὸς προσφοράς. Καὶ εὐθὺς λαβὼν ὁ διάκονος τὴν πέμπτην προσφορὰν, μνημονεῖ τεθνεῶτα καὶ ζῶντα. Ἐπειτα λαβὼν ὁ διάκονος τὸ θυμιατὸν μετὰ θυμιάματος, λέγει πρὸς τὸν ἱερέα· Εὐλόγησον, δέσποτα, τὸ θυμιάμα. (Ὁ ἱερεὺς)· Θυμιάμά σοι προσφέρομεν.. Λαβὼν ὁ ἱερεὺς τὸν ἀστέρα, λέγει ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ ἱερεὺς· Τῷ λόγῳ Κυρίου οἱ οὐρανοὶ ἐστερεώθησαν καὶ τῷ Πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτῶν· καὶ ἰδοὺ ἀστήρ ἕστη ἐπάνω, οὗ ἦν τὸ παιδίον. Λαβὼν ὁ ἱερεὺς τὸ πρῶτον κάλυμμα, λέγει ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν. Дальнѣйшій порядокъ, какъ у Гвара р. 51.—Послѣ великаго выхода, священникъ πρὸς τὸν διάκονον· Εὔξαι ὑπὲρ ἐμοῦ, διάκονε. Καὶ λέγει ὁ διάκονος τῷ ἱερεῖ· Πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ.. Ὁ δὲ ἱερεὺς λέγει πρὸς αὐτόν· Τὸ αὐτὸ Πνεῦμα συλλειτουργήσει ἡμῖν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν, πάντοτε, νῦν καὶ αἰεί. Καὶ ὁ διάκονος· Ἀμήν. Εἶτα λέγει ὁ διάκονος· Μνησθητι καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ, δέσποτα ἅγιε. Καὶ ὁ ἱερεὺς· Μνησθεῖη σου Κύριος ὁ Θεός ἐν τῇ βασιλείᾳ. Εἶτα ἐξέρχεται ἐκ τοῦ βήματος, λέγων οὕτως· Πληρώσωμεν τὴν δέησιν... Далѣ послѣдованіе чина обычное.

CXLI. № 703. Εὐχολόγιον сборный τοῦ-ἴου βιβλιοθεки, писанъ частію на бумагѣ, частію на пергаменѣ и притомъ разными почерками. Рукопись въ 16 долю листа, 240 листовъ. Начала вѣтъ.
л. 1. Чинъ малаго водоосвященія XVI в. безъ начала и конца.
л. 5. Ἀκολουθία τῶν ἁγίων Θεοφανίων XV в.
л. 20 об. Ἀκολουθία εἰς ἀδελφοποίησιν XV в.
л. 23. Чинъ елеосвященія. Письмо XV—XVI—XVII вѣковъ.
Многіе листы отсутствуют.

л. 53. Молитвы на различные случаи XVI в. иной руки.

л. 72. Чинъ литургіи св. I. Златоуста съ подробнымъ изложениемъ XV в.

л. 117. Нѣсколько отрывковъ изъ литургіи преждеосвященныхъ даровъ.

л. 123. На пергаменѣ XIV—XV в. чинъ литургіи св. Василія Великаго. Почти современною рукою написаны поминовѣнія п апъ Римскаго Павла и патріарха Виссаріона (л. 128).

л. 161. Молитва надъ коливомъ.

л. 163. Ἀκολουθία ἐπὶ μνήστροις βασιλέων καὶ λοιπῶν.

л. 179. Чинъ вѣнчанія на пергаменѣ XIII в., но безъ начала.

л. 182. Молитвы на различные случаи.

л. 194 об. Апостольскія и евангельскія чтенія на праздники и дни чтимыхъ святыхъ.

л. 222 об. 11 утреннихъ евангельскихъ чтеній.

л. 230. Служба Пасхи.

л. 232. Малое водоосвященіе. Къ тропарямъ припѣвы изъ молитвы: Величитъ душа моя.

л. 236. Ἀκολουθία εἰς τοὺς ἀσθενοῦντας ὑπὸ ζ' πρεσβυτέρων. Послѣдованіе обрывается на стихирахъ на хвалитѣхъ.

СХІІ. Εὐχολόγιον, рукопись Аѳоно-Ксиропотамской библиотеки, въ 16 долю листа, писана различными почерками XVI в.

л. 2. Ἀκολουθία εἰς τεθνεῶτας.

л. 20. Ἀκολουθία νεκρώσιμος εἰς κοσμικοὺς ἀνδρας καὶ γυναῖκας.

л. 29. Ὁ κανὼν τῶν νηπίων.

л. 35. Εἰς δὲ ἱερέα κοιμηθέντα.

— Ἀκολουθία εἰς κόλλυβα ἱερέως.

л. 50. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐλαίου ὑπὲρ τῶν κεκοιμημένων.

л. 58. Νεκρῶν εὐχέλαιον. Апостолы и евангелія.

л. 68. Ἀναπαυσιμᾶριον σὺν Θεῷ ἁγίῳ, περιέχον ἀκολουθίαν εἰς ἱερομονάχους καὶ μοναχοὺς.

л. 69. Ἀκολουθία εἰς μοναχοὺς.

л. 84 об. Εἰς κόλλυβα μοναχῶν καὶ ἱερομονάχων καὶ ἱερέων.

л. 87. Стихиры надъ умершими.

л. 88. Κανὼν εἰς γυναῖκας μοναζούσας.

л. 90. Εἰς ἀνδρας λέγει τὸν κανόνα τοῦ νεκροευχελαίου τῶν ζώντων ὑπάρχει κανὼν ἀναπαύσιμος εἰς κοιμηθείσας γυναῖκας.

СХІІІ. № 41 Εὐχολόγιον, рукопись той-же библиотеки, въ 16 долю листа, 264 листа, писана скорописью XVI в.

л. 1. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

л. 14. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου.

л. 32. Ἡ θεία μυσταγωγία τῶν προηγιασμένων.

л. 39. Ἀποστολοευαγγέλια τῆς ἐβδομάδος и общимъ святымъ.

л. 56. Молитвы на различные случаи.

л. 68. Ἀκολουθία σὺν Θεῷ ἁγίῳ τοῦ εὐχελαίου. На канонѣ положенъ припѣвъ: „Помилуй мя, Боже, помилуй мя“.

л. 91. Ἀκολουθία τοῦ ἁγιασμοῦ μικροῦ.

л. 97 об. Ἀκολουθία τοῦ ἁγιασμοῦ μεγάλου.

л. 104 об. Ἀκολουθία εἰς ῥασοφοροῦντα.

л. 105. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ σχήματος, ἧ ὡς τοῦ μανδύου.

л. 112. Ἀκολουθία, γινομένη εἰς τὸ μέγα καὶ ἀγγελικὸν καὶ ἅγιον οὐχῆμα.

л. 135. Ἀκολουθία τοῦ ἐξοδιαστικοῦ.

л. 162 об. Ἀκολουθία ἐν κολλύβοις μοναχοῦ, ἧται εἰς μνημόσυνον.

л. 167 об. Εἰς λαϊκὸν μνημόσυνον.

л. 171 об. Εὐχὴ εἰς τὸ βαπτίσαι παιδίον καὶ εἰς γυναῖκας λεχούσας. Εὐχὴ εἰς γυναῖκα λεχούσαν, ὅταν ἀποβαλθῆ παιδίον. А. Дмитриевскій. Прилож. стр. 4; См. выше стр. 779.

л. 172 об. Εὐχὴ εἰς λοχεῖαν γυναικός, ἧνίκα τέξη. См. Приложения стр. 4—5, но съ прибавленіемъ тропарей, послѣ обычнаго начала, „Помилуй насъ, Господи“, „Господи, помилуй насъ“, и „Милосердія двери“.

л. 174. Εὐχὴ ἑτέρα εἰς τὰς ἐπιλαχούσας ἐν τῇ κούρῃ τῆς γυναῖκός. Тамъ-же стр. 6; См. выше стр. 780.

л. 175. Ἀκολουθία εἰς τὸ ὀνομάσαι τὸ παιδίον τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ. Тамъ-же стр. 18, прим. Послѣ обычнаго начала и здѣсь вставлены тѣ-же тропари: „Помилуй насъ, Господи“, и пр.; См. выше стр. 780—781.

л. 176 об. Ἀκολουθία, ὅπoταν πληρωθῶσιν αἱ ἡμέραι μ' ἀπὸ τῆς γεννήσεως τῆς γυναῖκός. Тамъ-же стр. 18, прим.; См. выше стр. 780.

л. 178. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου βαπτίσματος. Тамъ-же стр. 20, прим. 1—4; стр. 21, прим. 1; стр. 22—23, прим. 4; стр. 24, прим. 1, 6.

л. 190 об. Παράκλησις τῆς Παναγίας.

л. 194. Мѣсяцесловъ.

λ. 132. Ἀκολουθία τῆς γονυκλισίας τῆς ἁγίας Πεντηκοστῆς.

λ. 240. Εὐχή συγχωρητική, λεγομένη παρὰ ἀρχιερέως, ἢ ιερέως, ἢ πνευματικοῦ πατρὸς εἰς τὸν μέλλοντα μεταλαβεῖν *Goar pag. 536.*

λ. 242. Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως Φιλοθέου τοῦ σοφωτάτου εὐχή, λεγομένη πάνυ γε ὠφέλιμος εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν εἰς πειρασμοὺς πολυτρόπους, ἀπερχομένους εἰς πάντα ἄνθρωπον διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, εἰς σεισμοὺς καὶ θανατικόν, εἰς πόλεμον ἀλλοφύλων, εἰς συκοφαντίας, μαγείας καὶ πονηρίας τῶν κακοποιῶν ἀνθρώπων, εἰς ἁγιασμόν καὶ φύλαξιν τῶν οἰκούντων ἐν οἰκίαις καὶ πανταχοῦ, καὶ ἔστι πάνυ ὠφέλιμος, ἐὰν ὑπὸ ἱερέως καθ' ἕκαστον μῆνα ἀναγιγνωσκομένη, ὁμοίως καὶ τῆς Θεοτόκου εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν. II. Сырку. Къ исторіи исправленія книгъ въ Болгаріи въ XIV в., т. I, стр. LXXXII, 172.

λ. 243. Τοῦ αὐτοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου Φιλοθέου πατριάρχου εὐχή εἰς κοσμοσώτειραν καὶ ἐλπίδα τῶν χριστιανῶν τὴν παναχίαν Θεοτόκον, καὶ (εἰς) πᾶν ἔργον ἀγαθόν ἀναφερομένη.

λ. 244. Διήγησις πανωφέλιμος Μακκαρίου μοναχοῦ τοῦ Αἰγυπτίου.

λ. 246. Κανονάριον, διαγορευθὸν περὶ πάντων τῶν παθῶν λεπτομερῶς καὶ τῶν τούτοις προσφόρων ἐπιτιμιῶν, περὶ τε τῆς ἁγίας κοινωνίας, βρωμάτων καὶ πομάτων καὶ εὐχῆς. A. Алмазовъ. Тайная исповѣдь, т. III, отд. 1, стр. 12—13.

λ. 255. Συνοδικαὶ καὶ ἀποστολικάι κανόνες καὶ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου.

λ. 259 об. Ἐκ τοῦ βίου τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου, τοῦ διὰ Χριστὸν σκλοῦ.

λ. 263. Τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Νηστευτοῦ и другихъ отцевъ правила по разнымъ вопросамъ церковной практики.

CXLIV. № 340. Εὐχολόγιον, рукопись Аѳоно-Кутлумушской библиотеки, въ 16 долю листа, 450 листовъ, писана четкимъ почеркомъ XVI в. Въ концѣ рукописи имѣется приписка писца: Εὐχου κάμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ Σισώη τοῦ μοναχοῦ, διὰ τὸν Κύριον Δέσποτα εὐχου.

λ. 2. (Εὐχή), λεγομένη ἐν τῷ σκευοφυλακίῳ.

— Апостолы и евангелія на различные случаи.

λ. 156 об. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ.

λ. 172 об. Εἰς ἀρχάριον ῥασσοφοροῦντα.

λ. 174. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ σχήματος, ἤγγου τοῦ μανδύου.

λ. 191. Ἀκολουθία, γινομένη εἰς τὸ μέγα καὶ ἀγγελικόν καὶ ἄγιον σχῆμα.

л. 245 об. Ἀκολουθία сὺν Θεῷ ἀγίῳ τοῦ εὐχελαίου. При наливаніи масла въ кандило, каждый священникъ читаетъ 90 псаломъ и символъ вѣры.

л. 301 об. Ἀκολουθία τοῦ ἐξοδιαστικοῦ.

л. 360. Κανὼν εἰς κοιμηθέντας.

л. 375. Ἀκολουθία τῆς γονυκλισίας.

л. 393 об. 11 утреннихъ евангелій.

л. 413. Διακονικά εἰς ἀνομβρίαν и молитвы на различные случаи.

CXLV. № 358. Εὐχολόγιον, рукопись той-же библиотеки, въ 16 долю листа, 162 листа, писана мелкою четкою скорописью XVI в.

л. 1. Εὐχαὶ τοῦ λυχνικοῦ.

л. 6 об. Εὐχαὶ ἐωθιναί.

л. 12. Утреннія воскресныя евангелія.

л. 17 рб. Ἀκολουθία εἰς γυναῖκα λεχοῦσαν.

Εἰσέρχεται ὁ ἱερεὺς ἐν τῷ οἴκῳ, ἐν ᾧ ἔτεκεν ἡ γυνή, καὶ λαμβάνει θυμίαμα καὶ θυμιᾷ τὸν οἶκον καὶ τὴν τέξασσαν, καὶ τὴν μαῖαν, καὶ τὰς ἐτέρας, καὶ ποιεῖ εὐλογητόν, καὶ ἄρχεται τὸ Βασιλεῦ οὐράνιε, τὸ Τρισάγιον, τὸ Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία, τὸ Κύριε ἐλέησον εἰς, τὸ Δεῦτε προσκυνήσωμεν, τὸν Ν', τὸ Πιστεύω εἰς ἓνα Θεόν, τὸ Ἄνεξ, ἄφες, τὸ Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστὶν, τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἡμέρας καὶ τὸ κοντάκιον καὶ οὕτως ἄρχεται τὴν εὐχὴν· Κύριε παντοκράτωρ, ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν... См. выше стр. 907. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πλάστης καὶ δημιουργὸς τῶν ἀπάντων, ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τοῦ χόσ... А. Дмитриевскій. Прилож. стр. 1. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὰ ἐν τῇ ὀθόνη εἰπὼν τῷ Πέτρῳ τῷ ἀποστόλῳ, τὰ μικρὰ καὶ ἀκάθαρτα πάντα... Тамъ-же стр. 6. Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τεχθεὶς ἐκ τῆς παναγίας ἀχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου. Goar pag. 271. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῷ ἐνυποστάτῳ σου Λόγῳ τὰ πάντα ἐκ μὴ ὄντων εἰς τὸ εἶναι παραγαγών... Goar. p. 263.

л. 24. Τάξις καὶ ἀκολουθία εἰς βάπτισιν ἀνθρώπου. Начало чина такое же, какъ и въ послѣдованіи надъ женою родившею. Послѣ кондака дня εἰπὼν οὕτως προσφέρεται ὁ νεοφώτιστος παρὰ τοῦ ἀναδόχου, καὶ ἐμφυσᾷ ὁ ἱερεὺς εἰς τὸ πρόσωπον γ', λέγει· Λάβε Πνεῦμα ἅγιον. Отпусты: Ὁ ἐν Ἰορδάνῃ βαπτισθῆναι καταδεξάμενος ὑπὸ Ἰωάννου.

л. 35. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἀγιασμοῦ.

л. 40 об. Ἀκολουθία τῶν ἀγίων Θεοφανίων.

λ. 48 οβ. Ἀκολουθία εἰς μνήστρα γάμου.

Моментъ возложенія вѣнцовъ описывается такъ: Καὶ εὐθὺς φέρουσι τὸν σύντεκνον καὶ ἵσταται ὕπισθεν τῶν νεονύμφων, ὁ δὲ ἱερεὺς, λαβὼν τὰ στεφάνια, εὐλογῶν τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, λέγων· Ὁ Πατὴρ εὐλογεῖ, ὁ Υἱὸς στέφει καὶ τὸ Πνεῦμα (τὸ ἅγιον ἐπισκιάσει ἐπ' αὐτούς. Καὶ λέγει αὐτὸ ἐκ γ'. Μετὰ δὲ ταῦτα, λαβὼν τὸν ἕνα στέφανον, λέγει τῷ ἀνδρὶ· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξῃ καὶ τιμῇ στεφάνωσον αὐτόν. Καὶ κρατεῖ τὸν στέφανον ὕπισθεν ὁ ἀνάδοχος τῇ δεξιᾷ χειρὶ. Ἐἶτα λαβὼν πάλιν ὁ ἱερεὺς τὸν ἕτερον στέφανον, θέτει ἐν τῇ κεφαλῇ τῆς γυναικὸς, λέγων· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξῃ καὶ τιμῇ στεφάνωσον αὐτήν. Κρατῶν δὲ ὁ ἀνάδοχος τοὺς στεφάνους, ἀλλάσσει φορὰς β'. Ὁ ἱερεὺς· Εἰρήνην πᾶσιν. Σοφία. Πρόσχωμεν. Προκείμενον, ἦχος δ'. Πάντα ὑπέταξαι ὑποκάτω. Στίχος· Δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας. Ἀδελφοί, αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ὑποτασσέσθωσαν, ὡς τῷ Κυρίῳ... Τέλος· ἀλλὰ ἐκτρέφετε αὐτὰ ἐν παιδείᾳ καὶ νοουθεσίᾳ Κυρίου. Послѣ „Отче нашъ“, καὶ εἰ βούλονται μεταλαβεῖν τῶν θείων μυστηρίων, κρατῶν ὁ ἱερεὺς ἅγιον ποτήριον μετὰ τῶν προηγιασμένων, λέγων· Πρόσχωμεν. Προηγιασμένα τὰ ἅγια τοῖς ἁγίοις. Ὁ λαός· Εἷς ἅγιος, εἷς Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς δόξαν Θεοῦ... Καὶ οὕτως κοινωνεῖ αὐτοὺς τῶν θείων μυστηρίων. Εἰ δὲ καὶ αὐ βούλονται μεταδοθῆναι τῶν θείων μυστηρίων, φέρουσι ποτήριον, πλήρες αἴνου, καὶ ἀπὸ ψωμί κομμάτια γ' ἐν τῷ δίσκῳ, καὶ ἔρχεται ὁ ἱερεὺς, λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην ἐπάνω αὐτῶν· Ὁ Θεός, ὁ πάντα ποιήσας τῇ ἰσχύϊ σου καὶ στερεώσας τὴν οἰκουμένην, Goar pag. 319. Καὶ κρατῶν ὁ ἱερεὺς τὸ ποτήριον, μεταδίδεται τῷ ἀνδρὶ δίς, τῇ δὲ γυναικὶ μία. Καὶ ἢ μὲν εἰς τὸ ψωμίον λέγει· Ποτήριον σωτηρίου λήψομαι. Καὶ αὐθις ἄρχεται ὁ ἱερεὺς, λέγων τὴν εὐχὴν· Αὐτοθελὴς καὶ αὐτοφυῆς καὶ αὐτοβούλετος Θεὸς ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ Πατρὸς, Λόγος ἀγαθός...

λ. 56. Ἀκολουθία εἰς διγάμους.

λ. 57. Ἀκολουθία εἰς ἀδελφοποίησιν.

λ. 72 οβ. Ἀκολουθία εἰς κοιμηθέντα ἱερέα.

Полная утренняя съ непорочными, канономъ и стихирами, среди которыхъ положено читать одинадцать чтеній изъ Евангелія и Апостола, но безъ молитвъ. Καὶ γίνεται δοξολογία μεγάλη, καὶ εἰσοδεύουσι τὸ λείψανον οἱ ἱερεῖς μετὰ τοῦ θρόνου, καὶ μετὰ τὴν δοξολογίαν ἀπέρχονται εἰς τὸ κοιμητήριον.

λ. 100 οβ. Ἀναπαυσιμάριον τῶν νηπίων. Goar p. 472.

λ. 104 οβ. Ἀκολουθία τῶν τεθνεώτων λαϊκῶν.

λ. 111 οβ. Ἀκολουθία εἰς ψυχορραγούντας.

л. 114 об. Молитвы на различные случаи.

л. 122 об. Апостольскія и евангельскія чтенія на цѣлый годъ.

л. 139 об. Ἀκολουθία τοῦ νεκρωσίου εὐχελαίου, ποίημα Νικολάου, μητροπολίτου Ἀθηνῶν.

CXLVI. № 217. Εὐχολόγιον, рукопись Аѳоно-Филоѳеевскаго монастыря, въ 24 долю листа, 403 листа, писана красивымъ мелкимъ почеркомъ XVI в.

л. 1. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἀγιάσματος.

л. 9. Διάταξις τῆς θείας λειτουργίας τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου, ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσσοστόμου. Goar p. 47.

л. 35. Διάταξις τῆς θείας ἱερουργίας τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου. Goar p. 135.

л. 54. Ἐρμηνεία τῆς θείας λειτουργίας τῶν προηγιασμένων. Goar pag. 161.

л. 56. Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων. Goar pag. 161. Codex Morelianus.

л. 64 об. Слово св. I. Златоуста на Пасху.

л. 66. Апостольскія и евангельскія чтенія на всю Пятидесятницу.

л. 89 об. Ἀκολουθία τῆς γονυκλισίας.

л. 104. Апостольскія и евангельскія чтенія на цѣлый годъ.

л. 275 об. Молитвы на различные случаи.

л. 287 об. Ἀκολουθία εἰς γυναῖκα λεχώ.

л. 288 об. Εὐχή εἰς τὰς παρατυχοῦσας γυναῖκας.

л. 289. Εὐχή εἰς γυναῖκα, ὅταν ἀποβάλληται. Goar. p. 271.

л. 289 об. Εὐχή εἰς τὸ κατασφραγίσαι παιδίον, λαμβάνον ὄνομα τῆ ὁγδόῃ ἡμέρᾳ.

л. 290 об. Εὐχή εἰς τὸ σарαντῆσαι γυναῖκα. p. 267.

л. 291. Εὐχή εἰς τὸ ἐκκλησιάσαι παιδίον. p. 267—268.

л. 292. Ἀκολουθία εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον. p. 275.

л. 297. Ἀκολουθία τοῦ ἀγίου βαπτίσματος.

л. 305. Ἀκολουθία εἰς μνήστρα, ἡγουν τοῦ ἀρραβῶνος.

л. 309 об. Ἀκολουθία τοῦ ἀγίου ἐλαίου.

л. 339. Ἀκολουθία εἰς νήπια τελευτήσαντα.

л. 339 об. Ἀκολουθία τοῦ ἐξοδιαστικοῦ τῶν κοσμικῶν.

л. 355. Ἀκολουθία εἰς μνημόσυνον κοσμικῶν.

л. 359 об. Τάξις, γινομένη εἰς τὸ φορέσαι τινὰ ῥάσον μόνον καὶ καλυμύχιον.

л. 361. Τάξις τοῦ μικροῦ σχήματος.

л. 368 об. Τάξις τοῦ θείου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος.

Въ числѣ одеждѣ, кромѣ хитона, кукуля, апалава, пояса, пал-
лиа, сандалий и одежды великой схимы, называется и σουδάριον τοῦ
ἁγίου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος.

л. 388 об. Ἀκολουθία τοῦ ἐξοδιαστικοῦ τῶν μοναχῶν.

CXLVII. Εὐχολόγιον, рукопись Аѳоно-Баракальскаго монастыря,
въ 24 долю листа, 262 листа, писана разными почерками XVI в.
На оборотѣ 73 листа имѣется позднѣйшая приписка 1535 года
(μηνί Φεβρουαρίῳ κβ', ἔτους ζμγ'), написанная весьма неразборчиво.

л. 1. Литургия св. I. Златоуста безъ начала. При вляніи
теплоты, положено произносить, кромѣ „Исполненія св. Духа“,
слѣдующія молитвословія: Καὶ τῷ θεορρότῳ αἵματι κιννοθέντι... Καὶ
ἐξηγόρασας ἡμᾶς... εἶτα καὶ τὰ τροπάρια ταῦτα· Λουτρὸν τὸ θεῖον τῆς
παλιγγενεσίας... Τὰς ἀνομίας μου πάριδε, Κύριε... Ὡς ὁ ἄσωτος υἱὸς
ἦλθον ἀγῶ... Ὡς περιπεσῶν εἰς τοὺς ληστὰς..., ποιῶντες καθ' ἓν τρο-
πάριον μετάνοιαν α'.

л. 18. Εὐχή εἰς τὸ κατασφραγίσαι παιδίον, λαμβάνον ὄνομα τῆ
ὀγδόῃ ἡμέρᾳ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ.

л. 19. Εὐχή εἰς τὸ ἐκκλησιάσαι γυναῖκα.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παραγενόμενος ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ γένους
τῶν ἀνθρώπων. Goar pag. 267.

л. 19 об. Εὐχή ἑτέρα εἰς τὸ ἐκκλησιάσαι γυναῖκα.

Δέσποτα Κύριε, ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ Πατὴρ τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ
καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πᾶσαν φύσιν λογικὴν. Goar p. 267.

л. 20 об. Εὐχή τοῦ саранτισμοῦ. Двѣ молитвы женѣ родильницѣ.

л. 22. Εὐχή, ἣν λέγει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸν μέλλοντα μεταλαβεῖν,
συγχωρῶν αὐτῷ πάντα τὰ ἐκούσια καὶ ἀκούσια ἁμαρτήματα, καὶ πᾶσαν
ἀρὰν καὶ ὄρκον, τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου Χρυσοστόμου.

Κύριε, οἶδα, ὅτι οὐκ εἰμι ἄξιος, οὐδὲ ἱκανός, ἵνα μου ὑπὸ τὴν
στέγην. Въ молитвахъ ко причащенію.

л. 25. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου
τοῦ Μεγάλου.

л. 58. Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων.

л. 74. Чтенія изъ Аποστοла и Евангелія.

л. 174. Ἀκολουθία εἰς ἀρραβῶνας γάμου.

Ὁ τῷ παιδὶ τοῦ πατριάρχου Ἀβραάμ. Goar p. 311.

л. 174. Ἀκολουθία ἐπὶ μνηστείας.

л. 175. Ἐκκλησιαστικός (κανὼν) εἰς γάμους. См. выше стр. 925, по съ нѣкоторыми незначительными прибавленіями: Ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης καὶ ἀγάπης ἔσται μεθ' ὑμῶν· εἶτα πάλιν ὁ ἱερεὺς· Θέλοντα καὶ θελομένων. Καὶ τῶν παρόντων ἀποκρινομένων· Ναί, ἂν θέλῃ ὁ Θεός. Ο причащеніи брачующихся говорится такъ: Καὶ λαμβάνει ὁ ἱερεὺς τὰ ποτήρια μετὰ κοινωνίας τὸ ἐν καὶ ἄλλο καὶ λέγει· Καὶ ἔκλινεν ἐκ τούτου εἰς τοῦτο, πλὴν ὁ τρυγίας αὐτοῦ οὐκ ἐξουθενώθη. Λέγει τὴν εὐχὴν τοῦ ποτηρίου· Ὁ Πατὴρ τῆς οἰκουμένης, ὁ ἐλθὼν μετὰ δόξης πολλῆς, ὁ παραγενόμενος τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ... Μετενώνει τὰ ποτήρια τὸ ἐν εἰς ἄλλο καὶ λέγει· Ὅτι σὺ εἶ ὁ Πατὴρ ἐν τῷ Υἱῷ, καὶ ὁ Υἱὸς ἐν τῷ Πατρὶ, ἅμα τῷ παναγίῳ καὶ ἁγθῷ... Καὶ μετὰ τοῦτο ἐπιδίδει τὰ ποτήρια καὶ πίνουσι, καὶ ἐπισφραγίζει ὁ ἱερεὺς καὶ λέγει· Ἐν εἰρήνῃ προέλθετε, καὶ ἀγάπῃ πορεύεσθε. Καὶ ὁ λαός· Ἐν ὀνόματι Κυρίου. Καὶ ἀπέρχεται εἰς παστὸν οἶκον.

л. 188. Ἀκολουθία τοῦ ἀγίου ἐλαίου.

л. 230. Ἀκολουθία εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον. Одежды крещаемого называются диадήματα.

л. 252. Εὐχὴ, λεγομένη ἐπὶ μέλλοντα μεταλαβεῖν τινα, συγχωρῶν αὐτῷ πάντα τὰ ἐκούσια καὶ ἀκούσια ἁμαρτήματα.

л. 256. Ἀκολουθία τῆς κοινῆς παρακλήσεως.

CXLVIII. № 528. Рукопись Аѳоно-Діонисіатской библіотеки, въ 16 долю листа, 66 листовъ, писана почеркомъ XVI в.

л. 1. Διάταξις τῆς τοῦ πατριάρχου λειτουργίας πῶς γίνεται ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ, ἐν ἧ καὶ ἡ τάξις τῶν χειροτονιῶν τότε καὶ πῶς γίνεται ἐκάστη, συνταχθεῖσα παρὰ τοῦ πρωτονοταρίου τῆς ἀγιωτάτης τοῦ Θεοῦ μεγάλης ἐκκλησίας, διακόνου κυροῦ Δημητρίου τοῦ Γεμιστοῦ. См. выше стр. 301—318 и прим.

л. 57. Чивъ литургіи преждеосвященныхъ даровъ, но письмо другой руки позднѣйшаго времени.

CXLIX. № 375. Εὐχολόγιον, рукопись патриаршей іерусалимской библіотеки, въ 16 долю листа, 226 листовъ, изъ собранія монастыря св. Саввы, писана скорописью XVI вѣка. Приписка 1535 года въ концѣ приводится Пападопуло—Κεραμεвсомъ въ Ἱεροσολ. βιβλιοθήκη τ. α', σελ. 501.

λ. 1. Εὐχή εἰς γυναῖκα λεχώ.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐκ τοῦ χοῦς πλάσας ἄνθρωπον καὶ ἐξ αὐτοῦ ἀναπλάσας γυναῖκα... Прилож. стр. 3.

λ. 2. Εὐχή εἰς τὰς παρατυχοῦσας γυναῖκας.

Δέσποτα Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, παρακαλοῦμέν σε, δεόμεθα, ἵνα ταύτην τὴν διασωθεῖσαν δούλην σου, τήνδε, καθαρίσῃς ἀπὸ πάσης κηλίδος...

λ. 2 οβ. Εὐχή εἰς τὸ κατασφραγίσει παιδίον, λαμβάνον ὄνομα τῆ ἡμέρα.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σοῦ δεόμεθα. Goar pag. 264. Неокончена молитва.

λ. 3 чистый.

λ. 4. Конец молитвы: Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ... Goar. p. 267.

λ. 4 οβ. Εὐχή ἐτέρα εἰς τὸ σαραντήσαι.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν μ' ἡμέραις βρέφος τῷ νομικῷ ναῶ προσαχθεῖς. p. 267. Εἰρήνη πᾶσιν. Τὰς κεφαλὰς. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παραγενόμενος ἐπὶ σωτηρία τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων. Ibidem.

λ. 6. Εὐχαὶ εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον. Обычный чинъ.

λ. 31 οβ. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐλαίου, ἁγιαζομένου ὑπὸ ζ' ἱερέων.

Μετὰ τὸ εὐλογητόν, τὸ Κύριε, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς, καὶ τὸ Θεὸς Κύριος, καὶ τὸν Ν', καὶ ὁ κανὼν. Goar pag. 332—335. Постъ стихирь: τὸ Ἄξιόν ἐστιν, τὸ Τρισάγιον, τὸ Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν, καὶ τὰ τροπάρια: Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς... Πολλὰ τὰ πλήθη... Ὁ διάκονος: Ἐλέησον ἡμᾶς, καὶ γίνεται ἀπόλυσις, καὶ ποιεῖ συγχώρησιν ἕως γ', καὶ εὐθὺς λέγει ὁ ἱερεὺς τὸ εὐλογητόν, Δεῦτε προσκυνήσωμεν γ', τὸν Ν' καὶ τὸ Πιστεύω. Τούτων δὲ λεγομένων, λέγεται ἡ εὐχή: Κύριε, ὁ ἐν ἐλέει καὶ τοῖς οἰκτιρμοῖς σου p. 335. Ἐἶτα λέγει ὁ διάκονος Ἐν εἰρήνῃ... Прилож. стр. 120, прим. καὶ τὰ ἀντίφωνα: Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι, καὶ τὰ ἐξῆς καὶ ἡ εὐχή: Ἄναρχε, ἀδιάδοχε. Goar pag. 337 οὐρανῶν κληρονομίαν. Ὅτι Θεὸς ἐλεύσις, οἰκτιρμῶν καὶ φιλάνθρωπίας ὑπάρχεις, καὶ σοὶ τὴν δόξαν... Ὁ διάκονος: Καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, καὶ ψάλλουσι τὸ Ὅσοι εἰς Χριστόν. Прокименъ и апостоль у Гоара p. 337. Евангеліе κατὰ Ἰωάννην. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱερουσόλυμα, ἔστι δὲ ἐν τοῖς Ἱερουσόλοις, ἐπὶ τῇ προβατικῇ κολυμβήθρᾳ. Прилож. стр. 123. Καὶ εὐθὺς Ἐλέησον ἡμᾶς. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν, καὶ ἡ εὐχή: Εὐδιάλλαχτε Κύριε, ὁ μόνος ἐλεήμων. Прилож. стр. 124—125. Ἐἶτα ἀλείφει ἅγιον ἔλαιον, λέγων τὴν εὐχὴν: Πάτερ ἄγιε, ἰατρέ. Goar pag. 338 (именъ Фотія и Апп.

киты нѣтъ), прокименъ, апостолъ и евангеліе р. 338—339, молитва: Δέσποτα Κύριε, ὁ Θεὸς ὁ Παντοκράτωρ. Прилож. стр. 127. Дальнѣйшій порядокъ апостольскихъ и евангельскихъ чтеній. См. Прилож. 131—133 и прим., за исключеніемъ послѣдняго апостола: πρὸς Τιμόθεον· Τέκνον Τιμόθεε, ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι... Τέλος· Μετὰ δόξης αἰωνίου. Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαίου· Εἶπεν ὁ Κύριος, ἐάν ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα... Τέλος· Ἐκεῖ ἔσται καὶ ἡ καρδία ὑμῶν. Молитвы слѣдуютъ въ такомъ порядкѣ: послѣ третьяго евангелія — Ἀγαθέ, φιλόανθρωπε, εὐσπλαγχνε. Прилож. стр. 128, послѣ четвертаго — Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παιδεύων καὶ πάλιν ἰώμενος. Goar pag. 342, послѣ пятаго — Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε, 343, послѣ шестого — Δέσποτα Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἰατρὲ ψυχῶν καὶ σωμάτων, р. 345, послѣ седьмого — Ὁ πλούσιος ἐν ἀγαθότητι. Прилож. стр. 130 прим. 3. Πηγὴν ἰαμάτων ἔχοντες... Εἶτα ὁ πνευματικὸς εὐχὴν τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Εὐσπλαγχνε, πολυέλεε Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν. Goar pag. 346. Καὶ γίνεται ἀπόλυσις.

л. 68 об. Молитвы на различные случаи.

л. 79 об. Ἀρχὴ τοῦ σχηματολογίου. Εἰς ἀρχαίον μοναχόν. Goar pag. 378—379.

л. 81 об. Ἀκολουθία εἰς κουράν μανδουῶτου

Ὁ μέλλον κουρευθῆναι ἀδελφός. См. выше стр. 428 Καὶ λαβὼν τὸ ψαλίδιον, θέτει ἐπάνω καὶ λέγει (εἰς) τὸν νεόκουρον ὁ ἱερεὺς· Λάβε το ψαλίδιον καὶ ἐπίδος μοι αὐτό. Καὶ λαβὼν, ἐπιδίδωσι τῷ ἱερεῖ, ἀσπαζόμενος ὁ νεόκουρος ἐκ γ'. Καὶ λέγει ὁ ἱερεὺς· Ἴδού ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ Χριστοῦ λαμβάνεις αὐτό, βλέπε τίμη προσέρχη... Одежды: ῥάσον, παλλίον, κμηλαύχιον, ζώνην, σινδάλια, μανδύον. По облаченіи молитва: Κύριε, Κύριε, ἡ δύναμις τῆς σωτηρίας ἡμῶν, ὁ εὐλογήσας ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλογία πνευματικῇ. Goar р. 393. ἐπιλαβέσθαι τῆς αἰωνίου ζωῆς, ἵνα ἀξίως πολιτευῆται κατὰ τὰς ἐντολάς τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, μετ' οὗ εὐλογητός εἶ, σὺν τῷ παναχίῳ καὶ ἀγαθῷ... Εἶτα ἀσπάζεται τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον καὶ πάντα τοὺς ἀδελφούς. Καὶ εἰ μὲν ἐν λειτουργίᾳ, εἰσοδεύει ὁ ἀδελφός, καὶ εἴ ἐστιν ἄξιος ὁ ἀδελφός, μεταλαμβάνει τῶν θείων μυστηρίων, εἰ δὲ οὐκ ἐστιν λειτουργία, γίνεται μόνον ἐκτενὴ παρὰ τοῦ ἱερέως καὶ ἀπόλυσις, εἶτα ἀδελφός τις κουρεύει αὐτόν, ψάλλον τὸν Ἄρμον.

л. 95. Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος. Чини, за немногими особенностями въ изложеніи, сходенъ съ чиномъ выше стр. 278—281, прим. изъ ркн. № 208 Есѳигм. монастыря.

- λ. 131. Ἀκολουθία τῆς γονυκλισίας τῆς ἁγίας Ν΄.
 λ. 149. Ἀκολουθία τῶν ἁγίων Θεοφανίων.
 λ. 157. Ἀκολουθία τοῦ ἁγιασμοῦ, τοῦ κατὰ μῆνα γινομένου.
 λ. 165. Ἀκολουθία τοῦ ἐξοδιστικοῦ.

Начало чина до евангелија См. выше стр. 389. Ἐἵτα γίνεται ὁ ἀσπασμός, καὶ φάλλομεν στιχηρά, ἤχος β΄. Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου Δεῦτε τελευταῖον ἀσπασμόν... Τὰ πάντα τοῦ σώματος νυνὶ ὄργανα ἀργὰ θεωροῦντες... Ποῖος χωρισμός, ὦ ἀδελφοί ποῖος κοπετός... Οἷα ἡ ζωὴ ἡμῶν ἐστίν, ἄνθος καὶ ἀτρίς τε καὶ ὀρόσος... Ἄρτι ἡ τοῦ βίου πονηρὰ λύεται πανήγυρις πᾶσα... Σῶζε τοὺς ἐλπίζοντας εἰς σέ... Ἔτερα ἰδιόμελα, ἤχος δ΄. Τὴν αἰετάραχον θάλασσαν τοῦ βίου διαδρακμών... Ἡ αἰοίδιμος φωνὴ τοῦ θεοῦ Δαβιδ... Παντοκράτωρ Κύριε, τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου σου ἀνάπαυσον... Ἐξέλιπον ἀπὸ τῆς συγγενείας... Γοαρ. μαθ. 445—446, Εἰρήνευσον πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου... Καὶ μετὰ τὸ γενέσθαι τὸν ἀσπασμόν, ἄραντες τὴν κλίνην, ἀπέρχονται εἰς τὸ κοιμητήριον, φάλλοντες Τρισάχιον καὶ τὰ τροπάρια ταῦτα· Γῆ χανοῦσα, ὑπόδεξι τὸν ἀπὸ σοῦ πλασθέντα χειρὶ Θεοῦ τὸ πρότερον... Καθὼς εἶπας, Κύριε, τῇ Μάρθα, ἐγὼ εἰμι ἡ ἀνάστασις... ἤχος γ΄. Τῷ τύπῳ τοῦ σταυροῦ σου, φιλόνηρωπε... Πνευματικοί μου ἀδελφοί καὶ συνασχηταί.. Ἐἵτα θάπτουσι τὸ λείψανον λαβῶν γὰρ ἔλαιον μετὰ κανδήλας, ἐπιχέει ἄνωθεν τοῦ λειψάνου, ποιῶν τύπον σταυροῦ γ΄, λέγων τὸ Ἀλληλουῖα ἐκ γ΄, καὶ Τοῦ Κυρίου ἡ γῆ ἅπαξ, καὶ οὕτως λέγει· Ἐλέησον ἡμᾶς. Ἡ ἐκφώνησις, καὶ εὐθὺς ἀσφαλίζεται ὁ τάφος.

- λ. 210 οδ. Ἔτερα στιχηρά, φαλλόμενα εἰς κοσμικοὺς κοιμηθέντας.

Ποία τοῦ βίου τρυφή δικμένει λύπης ἀμέτοχος... Ὡς ἄνθος μαραινεται καὶ ὡς ὄναρ παρέρχεται.. Πάντα ματαιότης τὰ ἀνθρώπινα, ὅσα οὐχ ὑπάρχει μετὰ θάνατον... Ὄντως φοβερῶτατον τὸ τοῦ θανάτου μυστήριον... Ἐμνήσθη τὸ προφήτου βοῶντος· ἐγὼ εἰμι γῆ καὶ σποδός... Ἀρχὴ μοι καὶ ὑπόστασις τὸ πλαστοργόν σου γέγονε πρόσταγμα... Ἀνάπυσον, Σωτὴρ ἡμῶν ζωοδότα.. Θρηνῶ καὶ ὀδύρομαι, ὅταν ἐννοήσω τὸν θάνατον... Ὁ θάνατός σου, Κύριε, ἀθανασίας γέγονεν πρόξενος... Ἀγνή παρθένε, τοῦ Λόγου πύλη, τοῦ Θεοῦ ἡμῶν Μήτηρ... Προκείμενον· Δίφυχαὶ αὐτῶν ἐν ἀγαθοῖς. (Στίχος)· Πρὸς σέ, Κύριε, κεκράξομαι. Πρὸς Θεσσαλονικεῖς· Ἀδελφοί, οὐ θέλομεν ὑμᾶς ἀγνοεῖν... Τέλος· καὶ οὕτω πάντοτε σὺν Κυρίῳ ἐσόμεθα. Ἀλληλουάριον, Μακάριος, ὃν ἐξελέξω. Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην· Ἐἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς πεπιστευκότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς... Τέλος· ἀναστήσω ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Δόξα, ἤχος πλ. β΄. Ὅρωντές με ἄφωνον καὶ ἄπνον προκείμενον... Καὶ νῦν, Θεὸν ἐκ σοῦ σαρκωθέντα... Ἐἵτα μνημονεῖ καὶ ἀπόλυσις.

л. 215 об. Κανὼν εἰς κοιμηθέντας. Goar pag. 426—428.

л. 221. Κανὼν εἰς κοιμηθέντας μοναχοῦς. См. выше стр. 393.

CL. Εὐχολόγιον, рукопись патриаршей иерусалимской библиотеки, въ 16 долю листа, 164 листа, писана скорописью четкою и красивою XV—XVI вѣка.

л. 2. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ. Чинъ состоитъ только изъ стихирь.

л. 9. Ἀκολουθία τῶν ἁγίων Θεοφανίων. Въ чинѣ находимъ замѣтку: Ἰστέον, ὅτι ἡ παροῦσα εὐχή, ἤγγουν τὸ Δοξάζομέν σε, Δέσποτα, ἀναγινώσκεται μὲν παρά τισιν, ἐν δὲ τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ οὐκ ἀναγινώσκεται, ἀλλὰ μετὰ τὴν συναπτὴν καὶ τὴν ἄνωθεν εὐχὴν, ἐκφωνεῖ ὁ ἱερεὺς μεγαλοφώνως: Μέγας εἶ, Κύριε, καὶ καθεξῆς τὴν λοιπὴν ἀκολουθίαν, ποίημα Σωφρονίου, πατριάρχου Ἱεροσολύμων. При чтеніи молитвы: Μέγας εἶ, Κύριε..., два раза благословляется вода и читаются при этомъ слѣдующія слова: Καὶ σῶσον, Κύριε, τοὺς πιστοὺς δούλους σου ὀρθοδόξους καὶ εὐσεβεῖς χριστιανούς, γ'.

л. 33. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐλαίου, φαλλομένη ὑπὸ ἑπτὰ ἱερέων, συναχθέντων ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἢ ἐν οἴκῳ.

Εὐλογοῦντος τοῦ πρώτου τῶν ἱερέων, ἀρχόμεθα τὸ Βασιλεῦ οὐράνιε, τὸ Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστιν, τὸ Κύριε ἐλέησον ιβ', τὸ Δεῦτε προσκυνήσωμεν, Κύριε, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, εἶτα συναπτὴ μικρά, τὸ Ἀλληλούια, ἤχος πλ. β'. Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξῃς... Στίχος: Ἐλέησόν με, Κύριε. Εἶτα τὰ τροπάρια: Ἐλέησον ἡμᾶς Κύριε... Δόξα, Κύριε, ἐλέησον... Καὶ νῦν, Τῆς εὐσπλαχνίας, καὶ ὁ Ν', καὶ ὁ κανὼν, οὗ ἡ ἀκροστιχίς: Εὐχῆς ἐλαίου, φαλμός Ἀρσενίου. Goar. p. 332—334, стихирь 334—335. Τρισάγιον, τὸ Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστιν, τροπάριον, ἤχος δ'. Ταχὺς εἰς ἀντίληψιν... Εἶτα προσέρχεται ὁ μέλλων ποιῆσαι τὸ ἅγιον ἔλαιον, καὶ ποιεῖ κατὰ ἀνατολὰς μετανοίας γ', καὶ εἰς τοὺς ἱερεῖς ἐτέραν, καὶ λέγει: Εὐλογήσατε, δεσπότης ἅγιοι, συγχωρήσατέ μοι τῷ ἁμαρτωλῷ, εἴτι ἡμαρτον ἐν λόγῳ, ἐν ἔργῳ... Καὶ σταθεὶς ὁ πρῶτος τῶν ἱερέων ἐμπροσθεν τοῦ τετραποδίου, λέγει τὰ εἰρηνικά, εἰπόντος τοῦ ἱεροδιακόνου: Ἐν εἰρήνῃ... Goar. pag. 335. Εἶτα λέγει τὴν εὐχὴν τοῦ ἐλαίου ἀπέναντι τῆς κανδήλας. Ἰστέον, ὅτι ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ ἀντὶ ὕδατος οἶνον εἰς τὴν κανδήλαν τοῦ εὐχελαίου βάλλουσι: Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε, ἐν τῷ ἐλέει καὶ τοῖς οἰκτιρμοῖς. Goar p. 335. Εἶτα φάλλουσι ταῦτα τὰ τροπάρια κατ' ἤχον, ἤχος α'. Ἀγκάλας πατρικάς. Μητέρα σε Θεοῦ...

Εὐσπλαγχνίας ὑπάρχουσα πηγὴ... Ἐκαστος, ὅπου σώζεται... Τὴν τα-
 χεῖαν σου σκέπην καὶ τὴν βοήθειαν... Πολλὰ τὰ πλήθη τῶν ἡμῶν, Θεο-
 τόκε... Καὶ ἕτερα, ὅσα βούλει, εἶτα ἀντίφωνον α΄ Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολο-
 γεῖσθαι. Τῆς πρεσβείαις... Ἔτι καὶ ἔτι... Ἀντιλαβῶδ. . Τῆς παναγίας...
 Ὅτι σὺν τῷ κράτος... Ἀντίφωνον β΄ Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν... Ταῖς
 πρεσβείαις τῶν ἁγίων.. Συναπτὴ μικρά. Ἀντίφωνον γ΄ Δεῦτε ἀγαλλια-
 σόμεθα... Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ.. Σοφία, ὀρθοί. Δεῦτε προσκυνήσωμεν.
 Ὅσοι εἰς Χριστόν. Καὶ εὐθὺς λέγει ὁ πρῶτος· Πρόσχωμεν. Εἰρήνη πᾶσιν.
 Σοφία. Ὁ διάκονος, εἶτε σὺν ἑνασ ἐξ αὐτῶν, προκείμενον, ἀποστολῆ,
 εὐαγγελίε, молитвы, ектены и возглаголеніи: Εἰσακούσόν μου, Κύριε,
 и т. д. первые и вторые, что въ Прилож. стр. 122—126. Молитва:
 „Отче свѣтый, врачу душъ и тѣлесъ“, какъ у Гоар р. 338. Про-
 кимень 3: Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ. Στίχος· Ὅτι τὰ βέλη σου. Πρὸς Κο-
 ρινθίους· Ἀδελφοί, ὑμεῖς ἐστέ ναὸς Θεοῦ ζῶντος.. Τέλος· ἐν φόβῳ
 Θεοῦ. Ἀλληλουῖα, Ἐλέησόν με, ὁ Θεός. Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ματ-
 θαῖον· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, προσκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς τοὺς δώδεκα μα-
 θητάς αὐτοῦ. Τέλος· δωρεὰν ἐλάβετε, δωρεὰν δότε. Ектенія, Ἀγαθὲ
 καὶ φιλόνηρωπε, εὐσπλαγχνε, πολυέλεε Κύριε. Прилож. стр. 128. Απο-
 столъ и евангеліе четвергые. Прилож. стр. 128, молитва: Κύριε ὁ
 Θεός ἡμῶν, ὁ παιδεύων καὶ πάλιν ἰώμενος. Гоар р. 342. Пятые апо-
 столъ и евангеліе. Прилож. стр. 129—130, молитва: Εὐχαριστοῦμέν
 σοι, Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν Гоар р. 343. Шестые ἀποστολῆ и евангеліе.
 Прилож. стр. 130—131. Δέσποτα Κύριε, ὁ Θεός ἡμῶν, ἱατρὲ ψυχῶν καὶ
 σωμάτων. Гоар р. 345. Προκείμενον (7), ἤχος πλ. β΄· Κύριε, μὴ τῷ
 θυμῷ σου. Στίχος· Ἐλέησόν με. Πρὸς Τιμόθεον· Τέκνον Τιμόθεε, ἐν-
 δυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ... Τέλος· ἵνα καὶ αὐτοὶ σωτη-
 ρίας τύχῳσι τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ μετὰ δόξης αἰωνίου. Ἀλληλουῖα,
 ἤχος πλ. δ΄· Ἐπάκουσον ἡμῶν. Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον· Εἶπεν ὁ Κύ-
 ριος· ἐὰν ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα... Τέλος· ἐκεῖ ἔσται
 καὶ ἡ καρδία ὑμῶν. Ектенія. Ὁ Θεός ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ διὰ τοῦ προ-
 φήτου σου Νάθαν μετανοήσαντι τῷ Δαβίδ. Гоар р. 536. Εἰσακούσον,
 Κύριε Εἰσακούσον, Δέσποτα Εἰσακούσον, Ἅγιε εἶτα ἀνάπτει τὴν θρυαλ-
 λίδα, καὶ λαβὼν ἄγιον ἔλαιον, ἀλείφει τὸν προσελθόντα, λέγων τὴν εὐχὴν·
 Πάτερ ἅγιε. εἶτα τιθοῦσι τὸ εὐαγγέλιον ἐπάνω τῆς κεφαλῆς τοῦ κά-
 μνοντος, κρατοῦντες αὐτὸ οἱ ἱερεῖς ταῖς δεξιαῖς χερσίν, ὁ δὲ πρῶτος,
 στραφεὶς κατὰ ἀνατολάς, λέγει· Εὐσπλαγχνε, πολυέλεε Κύριε, ὁ Θεός
 ἡμῶν, ὁ μὴ θέλων τὸν θάνατον τοῦ ἁμαρτωλοῦ. Прилож. стр. 133. εἶτα
 ἀσπάζεται ὁ προσελθὼν τὸ ἄγιον εὐαγγέλιον, καὶ ψάλλεται στιχηρόν, ἤχος

δ' Πηγῆν ἰαμάτων, Δόξα καὶ νῦν, Νεῦσον παρακλήσεσιν. Εἴθ' οὕτως λέγει ὁ πρῶτος ἱερεὺς: Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους, υγείας, σωτηρίας... Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ ἔλαιον, εὐμενῆ καὶ εὐδιάλλακτον... Ἐπάκουσον ἡμῶν. Εἰρήνην πάσι. Τὰς κεφαλὰς... Δέσποτα πολυέλεε, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν. Gouar. p. 33. Καὶ μετὰ τὴν ἐκφώνησιν, ἐπιτίθησιν ὁ πρῶτος τῶν ἱερέων τὴν δεξιὰν αὐτοῦ χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀναδεξαμένου τὸ ἅγιον ἔλαιον, καὶ λέγει τὴν κατήχησιν ταύτην, προλέγων· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Βλέπε, ἀδελφέ, τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς σου. μὴ προσκρούσης τῷ Θεῷ... Καὶ γίνεται τελεία ἀπόλυσις.

1. 93. Τάξις, γινομένη εἰς τὸ φορέσαι τιὰ ῥάσον μόνον καὶ καμηλαύχιον.

Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῶν ὠρῶν, εἰσφέρουσι τὸν μελλοκουρίτην καὶ ἱστῶσιν αὐτὸν μέσον τοῦ ναοῦ, ὁ δὲ ἱερεὺς ποιεῖ εὐλογητόν, Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστίν, τὸ Κύριε ἐλέησον ἰβ', καὶ ὁ Ν', ὁ δὲ μελλοκουρευθεὶς ποιεῖ μετάνοιαν ἔμπροσθεν τῆς ἁγίας εἰκόνας Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ τῆς Θεοτόκου ὁμοίως, καὶ τοῦ ἁγίου τῆς μονῆς, καὶ τοῦ προεστῶτος, κρατῶν αὐτὸν ὁ ἀνάδοχος αὐτοῦ ἀπὸ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ χεῖρα, καὶ ἐκδύει αὐτὸν τὰ κοσμικὰ, κλίνοντα τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ μικρὸν, σφραγίζει αὐτὸν τὰς τρίχας σταυροειδῶς ὁ ἱερεὺς, λέγων· Ὁ ἀδελφός ἡμῶν, ὁ δεῖνα, κείρεται.. Εἰπωμεν καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ τὸ Κύριε ἐλέησον, καὶ λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παντὸς ἀγαθοῦ δοτὴρ καὶ τελειωτής, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος... Εἴτε εὐλογεῖ ὁ προεστῶς τὰ ἄμφια, καὶ στολιζει αὐτὸν ὁ ἱερεὺς, λαβῶν τὸ ῥάσον, λέγων· Ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ, ὁ δεῖνα, ἐνδύεται ἐνδύμα δικαιοσύνης, εἰς τὸ ὄνομα. . Καὶ ζώννυται αὐτόν, λέγων· Ὁ ἀδελφός ἡμῶν, ὁ δεῖνα, ζώννυται τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ δύναμιν ἀφθαρσίας, εἰς τὸ ὄνομα... Ὁ ἀδελφός ἡμῶν, ὁ δεῖνα, περιβάλλεται τὴν περικεφαλαίαν τῆς σωτηρίας αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν... Εἴτε λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην· Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν. Gouar. p. 378. Καὶ γίνεται ἀπόλυσις.

1. 97. Τάξις καὶ ἀκολουθία τοῦ μικροῦ σχήματος, ἦτοι τοῦ μανθίου.

Ἄφ' ἐσπέρας εἰσφέρουσι τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ τὰ κολόβια, καὶ τιθέασιν αὐτὰ ὑποκάτω τῆς θείας τραπέζης ὑπὸ τὸ θαλασσιδίον, καὶ ἐπὶ τὴν αὐριον ἐν τῇ λειτουργίᾳ, μετὰ τὴν εἴσοδον καὶ τὸ ἀπολυτίκιον καὶ δοξάζουσιν, ἀλλ' εὐθὺς ἐνούμενων τῶν δύο χορῶν, λέγουσι τὰ τροπάρια ταῦτα, ὁ δὲ ἀδελφός ἴσταται ἀσκεπής καὶ ἄζωστος, γυμνόποδος, ἔξω τῶν βασιλικῶν πυλῶν μετὰ πάσης εὐλαβείας. Ἀντίφωνον, ἦχος α'. Ἀγκάλας πατρικάς... Ὅτι τὸ πέλαγος πολὺ τῶν παραπτωμάτων μου, Σωτήρ.. Ὅτι

ἐννοίαι· πονηραῖς καὶ ἔργοις καταδεδίκασμαι, Σωτήρ... Δόξα καὶ νῦν, Ἄμαρτωλῶν τὰς δεήσεις... Τοῦτου δὲ ψαλλομένου, λαμβάνει αὐτὸν ὁ ἀνάδοχος αὐτοῦ τῆς δεξιᾶς χειρός, καὶ εἰσάγει ἔσω τῶν βασιλικῶν πυλῶν, κάκεισε ποιήσαντος μετανοίας γ' ἐπὶ γῆς, ἴσταται κεκλικῶς τὸν αὐχένα αὐτοῦ, ἡμεῖς δὲ ψάλλομεν Ἀντίφωνον β', ἤχος β'. Ἡμαρτον εἰς σέ, Σωτήρ, ὡς ὁ ἄσωτος υἱός... Κράζω σοι, Χριστέ Σωτήρ... Δόξα καὶ νῦν, Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου... Ἀντίφωνον γ'. Σῶσον με, Κύριε ὁ Θεός μου... Τὸν διεσπαρμένον μου νοῦν συναγάγε, Κύριε... Ἐν γυναιξίν ἀγία Θεοτόκε... Τοῦτου δὲ ψαλλομένου, ὁ ἀδελφός ἔρχεται εἰς τὴν σωλέαν, ἦτοι ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ναοῦ, κάκεισε ποιήσας μετανοίας γ', ἴσταται, ὡς ἔφημεν, οἱ ἀδελφοὶ ψάλλουσιν ἀντίφωνον δ', ἤχος δ'. Ἦθελον δάκρυσιν ἐξαλεῖψαι... Τίς χειμαζόμενος καὶ προστρέχων... Ζάλη ἁμαρτημάτων... Πρόβητόν εἰμι... Δόξα καὶ νῦν. Ὁ διὰ σέ θεοπάτωρ... Καὶ εὐθὺς ἐπερωτᾷ αὐτὸν ὁ ἡγούμενος, ἢ ὁ ἱερεὺς, λέγων· Τί προσῆλθες... Goar p. 338. После оглашения прямо моления: Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ ἀξιόσους σου εἶναι νομιμηθήσας... Goar p. 335. Εἰρήνη πᾶσιν. Τὰς κεφαλὰς. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ἡ ἐλπίς καὶ καταφυγή. Ibidem. Καὶ λαβὼν τὸ ἄγιον εὐαγγέλιον ἀπὸ τῆς ἀγίας τραπέζης, τίθησιν ἐπάνω αὐτοῦ τὸ ψαλίδιον, καὶ λέγει ἐκ γ' εἰς ἐπήκουσιν πάντων· Ἴδου ὁ Χριστὸς ἀοράτως... Καὶ λέγει· Λάβε τὸ ψαλίδιον... Ὁ δὲ μελλοκουρίτης ἀδελφός, λαβὼν τὸ ψαλίδιον, κρατεῖ αὐτό, καὶ ὁ ἱερεὺς λέγει μεγαλοφώνως· Ἴδου ἐκ τῆς χειρός. Καὶ λαβὼν τὸ ψαλίδιον ἐκ τῆς χειρός αὐτοῦ, λέγων· Εὐλόγητός ὁ Θεός, ὁ θελῶν. καὶ κουρεύει αὐτὸν σταυροειδῶς· Ὁ ἀδελφός ἡμῶν, ὁ δεῖνα κείρεται. Τὸν σταυρὸν Ὁ ἀδελφός ἡμῶν, ὁ δεῖνα, λαμβάνει τὸν ἀνάλαβον, ἀναλαμβάνων τὸν σταυρὸν ἐπ' ὤμων, καὶ ἀκολουθῶν τῷ Δεσποτῇ Χριστῷ, εἰς τὸ ὄνομα... τὸ ἱμάτιον Ὁ ἀδελφός ἡμῶν, ὁ δεῖνα, ἐδύεται τὸν χιτῶνα τῆς δικαιοσύνης... τὸ παραμάνδουον Ὁ ἀδελφός ἡμῶν, ὁ δεῖνα, περιβάλλεται τὸ παλλίον, τὸν ἀρράβωνα τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος, εἰς τὸ ὄνομα... τὸ κάμηλαύχιον Ὁ ἀδελφός ἡμῶν περιβάλλεται τὴν περικεφαλαίαν... τὴν ζώνην Ὁ ἀδελφός ἡμῶν, ὁ δεῖνα, περιζώννεται τὴν ὀσφύν αὐτοῦ... τὰ ὑποδήματα Ὁ ἀδελφός ἡμῶν... Ὁ μανδύας Ὁ ἀδελφός ἡμῶν, ὁ δεῖνα, ἔλαβε τὸν ἀρράβωνα. Καὶ σφραγίσας τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀδελφοῦ, ὁ ἱερεὺς λέγει τὴν εὐχὴν Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε, Κύριε, ἡ δύναμις τῆς σωτηρίας ἡμῶν. Goar. pag. 379. Καὶ λαβὼν ὁ νεόκουρος τὸν σταυρὸν ἢ τὸ εὐαγγέλιον παρὰ τοῦ ἡγουμένου ἢ τοῦ ἱερέως, λέγοντος· Εἶπεν ὁ Κύριος· ὅστις θέλει... εἶτα δίδει αὐτῷ κηρίον ἀπτούμενον, λέγων· Εἶπεν ὁ Κύριος· οὕτως λαμψάτω τὸ φῶς... Καὶ βαστάζων ὁ ἀπο-

καρείς τὸν σταυρὸν ἢ τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον καὶ τὸ κηρίον ἀπτούμενον, ἱσταμένοι πρὸ τῶν ἁγίων θυρῶν, ἔρχεται ὁ ἡγούμενος, ἢ ὁ ἱερεὺς, καὶ ἀσπάζεται τὸν σταυρὸν, ἔπειτα δὲ τὸν νεόκουρον, καὶ οὕτως ἄρχονται πάντες οἱ ἀδελφοί, ποιῶντες ἀσπασμὸν κατὰ τάξιν. Ἐν ὧσφ δὲ γίνεται ὁ ἀσπασμὸς, ψάλλεται τὸ παρὸν ἰδιόμελον, ἤχος α΄. Ἐπιγνώμεν, ἀδελφοί... Δόξα καὶ νῦν, τὸ κοντάκιον τῆς ἡμέρας, τὸ Τρισάγιον. Προκίμενъ, апостоль и евангеліе р. 387. Καὶ εὐθὺς λέγει· Ἐλέησον ἡμᾶς... καὶ τὰ λοιπά, ἕως τοῦ μνημονεῦσαι τοὺς βασιλεῖς καὶ τὸν προεστῶτα κατὰ τὸ σὺνήθες. Εἶτα λέγει· Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ, ὁ δεῖνα, καὶ τῆς παρὰ τοῦ Κυρίου σκέπης καὶ βοήθειας αὐτοῦ... Ὑπὲρ τοῦ ἀμέπτως καὶ ἀκατακρίτως καὶ ἀνεμποδίστως τὸν σκοπὸν τοῦ μοναχικοῦ σχήματος ἐνδύσαι αὐτὸν τοῦ Κυρίου. Ὑπὲρ τοῦ φωτισθῆναι αὐτοῦ τὴν ψυχὴν ἐγκρατεῖα καὶ ἀσκήσει καὶ τελείῳ τοῦ Θεοῦ... Ὑπὲρ ἀφέσεως καὶ συγχωρήσεως τῶν ἀμαρτιῶν.. Ὑπὲρ τοῦ ἀποθέσθαι αὐτὸν τὸν παλαιὸν ἀνθρώπον καὶ ἐνδύσασθαι τὸν νέον, τὸν κατ' εἰκόνα Θεοῦ κτισθέντα, τοῦ Κυρίου... Ὑπὲρ τοῦ ῥυθθῆναι... Καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας, γίνεται τελεία ἀπόλυσις, καὶ εἰσερχόμεθα ἐν τῇ τραπέζῃ, διακονεῖ ὁ ἀδελφὸς μετὰ τῶν τραπεζαρίων μετὰ πάσης προσοχῆς καὶ εὐλαβείας.

1. 117 οβ. Τάξις τοῦ θείου καὶ ἀγγελικοῦ μεγάλου σχήματος. Goar p. 403—406. Εἰς τὴν λειτουργίαν, ἀρχομένων τῶν τυπικῶν, ἱσταται ὁ μέλλων λαμβάνειν τὸ σχῆμα p. 414. Τῆς εἰσόδου γινομένης, ἀποβάλλει ὁ μέλλων λαμβάνειν τὸ ἅγιον καὶ ἀγγελικὸν μέγα σχῆμα τὸ ἐκ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ κάλυμμα καὶ τὰ ἐν τοῖς ποσὶ καλίγια, καὶ ποιήσας μετανοίας γ', ἱσταται, καὶ μετὰ τὴν εἴσοδον λέγομεν τὸ ἀπολυτικὸν τῆς ἡμέρας, εἶτα τὰ παρόντα ἀντίφωνα, ἤχος δ΄. Ἦθελον δάκρυσι ἐξαλειφῆσαι... Στίχος· Ἡ καρδία μου. Ἄπας ὁ βίος μου μετὰ πορνῶν καὶ τελωνῶν... Τίς χειμαζόμενος καὶ προστρέχων... Στίχος· Ἐξελεξάμην. Ἐν τῇ πηγῇ τῇ μυστικῇ τῆς ἀναγεννήσεως.. Δόξα καὶ νῦν, Ῥῦσαι ἡμᾶς... Ἀντίφωνον β', ἤχος δ΄. Ζάλη ἀμαρτημάτων περιέχει με, Σωτῆρ, καὶ μηκέτι φέρων τὸν κλύδωνα... Στίχος· Εἰπάτωσαν οἱ λελυτρωμένοι... Ἀντιλαβοῦ μου κατὰ τὸ λόγιόν σου καὶ ζῆσόν με.. Δόξα καὶ νῦν, Ἐξ ἀχράντων τῶν λαγόνων... Τούτου δὲ ψαλλομένου, ἔρχεται χειροκρατούμενος ὁ ἀδελφὸς μέχρι τοῦ ἄμβωνος, κάκεισε ποιήσας μετανοίας γ', ἱσταται, καὶ ἡμεῖς ψάλλομεν ἀντίφωνον γ', ἤχος δ΄. Ποῦ ἐστὶν ἡ τοῦ κόσμου προσπάθεια... Στίχος· Δεῦτε, τέκνα, ἀκούσατε. Δεῦτε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες... Στίχος· Ἐπληνῆθην, ὡς πρόβατον. Πρόβατόν εἰμι τῆς λογικῆς σου ποιμνης... Στίχος· Δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν... Τούτου δὲ λεγομένου, προσπίπτει ὁ ἀδελφὸς ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων θυρῶν μέχρι

συμπληρώσεως τοῦ ἀντιφώνου, καὶ ἡμεῖς ψάλλομεν τὸ τροπάριον· Κύριε, Κύριε, ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ... Δόξα καὶ νῦν, θεοτοκίον· Ὁ διὰ σέ θεοπάτωρ... Καὶ εὐθὺς ἐπερωτᾷ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς πρᾶξι φωνῇ· Τί προσῆλθες... Gouar p. 407. Ὅντως καλὸν ἔργον... См. выше стр. 831. Ἐκουσία τῇ βουλῇ καὶ γνώμῃ προσέρχῃ τῷ Κυρίῳ; Ἀπόκρισις· Ναί, τίμιε πάτερ. Ἐρώτησις· Εὐπροαιρέτως καὶ ἰδιοθελῶς; Ἀπόκρισις· Ναί, Θεοῦ εὐδοκοῦντος, τίμιε πάτερ. Ἀποτάσση τῷ κόσμῳ... Ἀπόκρισις· Ναί, τίμιε πάτερ. Παραμένεις τῷ μοναστηρίῳ... Φυλάττεις σεαυτὸν... Σώζεις μέχρι θανάτου... Ὑπομένεις πᾶσαν θλίψιν... Ναί, δι' εὐχῶν σου ἀγίων, τίμιε πάτερ. Καὶ εὐθὺς ἄρχεται ὁ ἱερεὺς τῆς μεγάλης κατηχήσεως εἰς ἐπήκοον πάντων· Βλέπε, τέκνον, οἶας συνθήκας δίδως. Gouar pag. 407. Ἐρώτησις· Ταῦτα πάντα οὕτω καθομολογεῖς... Ναί, δι' εὐχῶν σου, τίμιε πάτερ. Καὶ στραφεὶς κατὰ ἀνατολάς, λέγει· Ὁ πανοικτίρμων οὖν Θεός καὶ πολυέλεος... Gouar p. 409. Καὶ σφραγίζει τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀδελφοῦ γ', ὁ ἀδελφός προσπίπτει μέχρι τῆς συμπληρώσεως τῆς εὐχῆς ταύτης, καὶ στραφεὶς ὁ ἱερεὺς κατὰ ἀνατολάς, εὐχεται εἰς ἐπήκοον πάντων· Ὁ ὦν, Δέσποτα παντοκράτωρ... Gouar p. 409. Καὶ εὐθὺς τίθησι τὸ ψαλίδιον ἐπάνω τοῦ ἀγίου εὐαγγελίου, καὶ λέγει· Εἰρήνη πᾶσιν. Τὰς κεφαλὰς. Καὶ λέγει τὴν εὐχὴν· Ἅγιε Κύριε τῶν δυνάμεων... p. 410. Καὶ ἀνιστᾷ αὐτόν, καὶ κρατήσας τῆς δεξιᾶς χειρὸς, εἰσφέρει ἔμπροσθεν τῶν ἀγίων θυρῶν, καὶ ποιήσας μετάνοιαν, ἀνιστάμενος προσκυνεῖ τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, καὶ ἐκτείνει τὴν χεῖρα αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς, λέγει πρὸς τὸν λαβόντα τὸ σχῆμα ἐκ γ'. Ἰδοὺ ὁ Χριστὸς ἀοράτως ἐνταῦθα πρέστη... Ἐἶτα λέγει πρὸς αὐτόν· Λάβε τὸ ψαλίδιον καὶ ἐπίδος μοι. Καὶ δεξάμενος ὁ ἡγούμενος τὸ ψαλίδιον ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ἐπιτίδωσι τῷ ἱερεῖ, ὁ δὲ ἱερεὺς λέγει πρὸς αὐτόν ἐκ γ'. Ἰδοὺ ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ Χριστοῦ... Постриженіе и одѣяніе, что въ малой схимѣ съ приобавкою: Ὁ ἀδελφός ἡμῶν, ὁ δεῖνα, λαμβάνει τὸ σοῦδάριον τοῦ ἀγίου καὶ ἀγγελικῶν μεγάλου σχήματος εἰς τὸ ὄνομα... Ἐνδουμένου δὲ τοῦ ἀδελφοῦ, ψάλλουσι τροπάριον, ἦχος δ'. Ἐνδύσασθε χιτῶνα τῆς ἀφθαρσίας.. Πάλιν τὸ τροπάριον. Στίχος· Αὕτη ἡ πόλη Κυρίου... Στίχος· Ἀγαλλιάσθε δίκαιοι. Πάλιν τὸ τροπάριον. Εἰσέλθετε ἐνώπιον αὐτοῦ... Πάλιν τὸ τροπάριον. Δόξα καὶ νῦν, θεοτοκίον· Ἐχοντές σε, Θεοτόκε, ἐλπίδα... Τροπάριον, ἦχος πλ. β'. Ἀγαλλιάσθω ἡ ψυχὴ μου... Στίχος· Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα... Στίχος· Αὕτη ἡ ἡμέρα... Πάλιν τὸ τροπάριον. Δόξα καὶ νῦν, θεοτοκίον· Μεγάλων χαρισμάτων, ἀγνή... Ἀντιφώνον, ἦχος δ'. Ἦνοικται ἡ θύρα τῆς μετανοίας.. Στίχος· Προσέχετε. Ὁ ζυγός μου χρηστός.. Δόξα καὶ νῦν, θεοτοκίον· Ἡ λαμπὰς ἡ ἄσβεστος, ὁ θρόνος τῆς δικαιοσύνης... Ἀντιφώνον β',

ἦχος γ'. Εὐαγγελικῆς φωνῆς σπουδαίως πρόσταγμα πεπληρώκατε... Στίχος: Ἐγγὺς Κύριος τοῖς ὑπομένουσιν αὐτόν... Δόξα καὶ νῦν, θεοτοκίον· Ἀγιόπρωτε, σεμνή, ἐγκώμιον... Ἀντίφωνον γ', ἦχος α'. Ἀκολουθήσωμεν, ἀδελφοί, ἀγαθῷ Δεσπότη... Στίχος: Ἐξῆπόμενον τὴν χεῖρά σου... Ὁ βασιλεὺς τῶν οὐρανῶν τὰς χεῖρας ὑφαπλώσας. Δόξα καὶ νῦν, θεοτοκίον· Χαίροις πρὸ ἡμῶν, ἀγία Θεοτόκε... Ἐἵτα λέγει ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν ταύτην εἰς ἐπήκοον πάντων. Двѣ молитвы и экгения. Соар. pag. 411—413. Ἐἵτα λαβὼν ὁ ἱερεὺς τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, ἵσταται ἔξω τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ προσκυνεῖ ὁ λαβὼν τὸ σχῆμα καὶ ἀσπάζεται αὐτό, εἵτα τὸν ἱερέα καὶ τὸν ἡγούμενον, καὶ καιθεξῆς οἱ ἀδελφοί, καὶ μετὰ τὸν ἀσπασμὸν εἰσέρχεται ἔσω τῶν βασιλικῶν πυλῶν, καὶ ἵσταται μέχρι τῆς ἀπολύσεως τῆς θείας λειτουργίας, κρατῶν καὶ τὸν κηρὸν αὐτοῦ ἀπτόμενον, οἱ δὲ ἀδελφοί ἐν τῷ ἀσπασμῷ φάλλουσιν ἰδιόμελον, ἦχος α'. Ἐπιγνώμεν, ἀδελφοί... τὸ κοντάκιον τῆς ἡμέρας, καὶ νῦν, θεοτοκίον, καὶ εὐθὺς ὁ Τρισάγιος ὕμνος. Καὶ εἰ μὲν θέλει εἰπεῖν καὶ ἀποστολοεὐαγγέλιον, ζῆτει ὀπισθεν. Μετὰ δὲ τὴν ἀπόλυσιν τῆς λειτουργίας, ἄψαντες οἱ ἀδελφοί πάντες κηρούς, ἀπέρχονται ἐν τῇ τραπέζῃ, φάλλοντες τὸ παρὸν τροπάριον· Κύριε, Κύριε, ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ... Δόξα καὶ νῦν, θεοτοκίον· Ἡ λαμπὰς ἡ ἄσβεστος... Ὁ τοιοῦτος οὖν μοναχὸς προσκικτερεῖ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἡμέρας ἑπτὰ, σχολάζων ἀπὸ παντὸς ἔργου ἄνευ ἀναγνώσεως, εἰ ἐπίσταται· τῇ δὲ ζ' ἡμέρᾳ, μετὰ τὴν εἰσοδὸν καὶ ἀπολυτίκιον εἰσάγεται ὁ ἀδελφὸς ἐντὸς τῶν ἁγίων θυρῶν, καὶ λέγει ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν· Πολυέλεε καὶ ἀκήρατε, ὁ δωρησάμενος. Соар. p. 419. Ἐλέησον ἡμᾶς... Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους, εἰρήνης... Ὅτι ἐλεήμων... Καὶ γίνεται ἀπόλυσις.

л. 160 об. Τάξις, γινομένη, εἰ συμβῆ τι μιαρὸν, οἷον δῆποτε, ἐμπεσεῖν εἰς φρέαρ ὕδατος.

л. 162 об. Τάξις, γινομένη, εἰ συμβῆ τι μιαρὸν ἢ ἀκάθαρτον προσφάτως ἐμπεσεῖν εἰς ἀγγεῖον οἴνου, ἢ ἐλαίου, ἢ μελιτος, ἢ ἄλλου τινός.

СЛ. № 325. Εὐχολόγιον, рукопись библиотеки Саввы Освященнаго, въ 16 долю листа, 148 листовъ, писана разгонистымъ почеркомъ конца XV или начала XVI в.¹⁾ Описание его см. у Пападопуло-Кера-

1) Въ числѣ рукописей XVI в. Синайской библиотеки намъ извѣстны два евхология: № 998 и № 1000. Въ первомъ содержатся чины постриженія въ монахи, чины погребенія монаховъ и мірскихъ чловѣкъ, и любопытный чинъ или ακολουθія ἐπὶ μονάσαντος καὶ ἀθετήσαντος τὸ σχῆμα.

мевса Ἱεροσολ. βιβλιοθ. τ. β'. σελ. 453—454. Чины дословно тѣ-же, что въ предыдущей рукописи № 367 той-же библиотеки. Чинъ великой схимы неоконченъ, прерывается на великой ектеньѣ.

XVII—XIX ВВ.

СЛП № 568. Εὐχολόγιον, рукопись той-же библиотеки, въ 16 долю листа, 222 листа, писана почерками XVI—XVII вв.

л. 1. Конецъ чина малаго водоосвященія.

л. 5 об. Εὐχή τῆς ὑπαπαντῆς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ XVII—XVIII в.

Ὁ ἀναρχος Λόγος, ὁ ἐκ Πατρὸς ἀφράστως γεννηθεὶς πρὸ πάντων τῶν αἰώνων...

л. 7 чистый.

л. 8. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐλαίου, γινομένου ὑπὸ ζ' ἱερέων. См. выше стр. 481—485; Сп. стр. 881—882. Чинъ обрывается на молитвѣ: Εὐχαριστοῦμέν σοι, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἀρχιδὸς ἱατρὸς τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων. Γραг р. 342.

л. 42. Чинъ священническаго погребенія безъ пачала и безъ конца. XVII в.

л. 50. Τάξις, γινομένη ἐπὶ τελευτήσαντος ἱερομονάχου. XVI в. Μετὰ τὸ ἀποσπογησθῆναι αὐτόν... См. выше стр. 478—479. Εἶθ' οὕτως ἄρχονται τὸν Ἄρμων. Καὶ εὐθὺς τὸ προκείμενον τοῦ ἀποστόλου Μακάριοι οἱ κατοικοῦντες. Στίχος: Ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματα. Ὁ ἀπόστολος πρὸς Κορινθίους: Ἀδελφοί, τί ποιήσουσιν αἱ βαπτιζόμενοι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν... Τέλος: καὶ ἐκάστῳ τῶν σπερμάτων τὸ ἴδιον σῶμα. Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην. Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐληλυθότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους: ἐργάζεσθε, μὴ τὴν βρῶσιν τὴν ἀπολλυμένην... Τέλος: ὁ καταβαίνων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ζωὴν διδοὺς τῷ κόσμῳ. Ектеньи краткая сугубая кѣ ἀρχεται τὰ τροπάρια, ἦχος пл. α' μετὰ μέλους.

εἶτα πάλιν ἐπιστρέφαντος. См. выше стр. 429—431. Содержание евхология № 1000 весьма разнообразно: здѣсь имѣется описаніе путешествія въ Иерусалимъ и на Синай, διάταξις τῆς ἐξομολογήσεως, перечисленіе смертныхъ грѣховъ, чинъ исповѣди Іоанна Постника (Прилож. стр. 101—106), епитимійникъ, чины погребенія монаховъ и мірскихъ чловѣкъ, чинъ елеосвященія и молитва разрешительная надъ кающимся.

Τὴν πολυτάραχον θάλασσαν τοῦ βίου διαδραμών... Δόξα, τὸ τέλος, Καί νῦν, θεοτοκίον· Σὲ δυσωποῦμεν, ὡς Θεοῦ Μητέρι... Ἐἶτα ἄρξονται ἕτερον ἄμωμον· Σὸς εἰμί ἐγώ, σῶσόν με... Καί γίνεται μικρὰ αἴτησις παρὰ τοῦ ἱερέως καὶ ἄρξον τῆς γ' στάσεως· Ἐπιβλεψόν ἐπ' ἐμέ... Καί εὐθὺς προκείμενον τοῦ ἀποστόλου· Μακαρία ἡ ὁδός... Στίχος· Ἐπίστρεψόν, φυγή μου... Πρὸς Ῥωμαίους· Ἀδελφοί, ὡς δι' ἐνός παραπτώματος εἰς πάντας ἀνθρώπους... Τέλος· εἰς ζωὴν αἰώνιον διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν. Ἀλληλουάριον. Στίχος· Οἱ ἱερεῖς σου, Κύριε, ἐνδύσονται... Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐλληλοθότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· Ὁ Πιτῆρ μου ἕως ἄρτι ἐργάζεται... Τέλος· μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν. Καί εὐθὺς μνημονεύει, ὡς προεγράφη. Καί εὐθὺς ψάλλουν τροπάρια, ἤχος πλ. α' μετὰ μέλους. Ὅσαι πατέρ. Ὅταν καθίσῃς ἐπὶ θρόνου κρίναι πᾶσαν πνοήν... Ὁ κυριεύων καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων... Ἐν γῆ πραέων, ἔνθα ἤχος ἐξακούεται... Ἔτερα στιχηρὰ προσόμοια, ἤχος ὁ αὐτός· Χαίροις ἀσκητικῶν. Ἐνθα εὐφραινομένων ἐστὶν ἡ κατρίκια... Ὅναρ τὰ ἐν τῷ βίῳ εἰδώς... Λόγοις σου τοῖς σεπτοῖς πειθαρχῶν... Δόξα καὶ νῦν, θεοτοκίον· Λαῖλαψ ἁμαρτιῶν χλιπεῶν ἐν τῷ πελάγει με τοῦ βίου κατέλαβεν... Ἐἶτα λέγει τὰ εὐλογητάρια εἰς ἤχον πλ. α'· Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε. Τῶν ἁγίων ὁ χορὸς κ. τ. λ. Gοαι ρ. 425. Εἰς μοναχοῦς· Οἱ τὴν ὁδὸν τὴν στενὴν... Εἰς ἱερεῖς· Ἱεραρχῶν καὶ ὁσίων, Κύριε, ἀσκητῶν καὶ πάντων τῶν ἁγίων, ἔνθα φωναὶ εὐλαβῶς δοξάζουσι σὺν χοροῖς τῶν θείων ἀρχαγγέλων, μέλος τὸ Τρισάγιον μέλπουσαι, σὺν αὐτοῖς ἡμᾶς σύνταξον, ὡς εὐσπλαγγος. Великая ектяня. См. выше стр. 479. Προκείμενον τοῦ ἀποστόλου· Ἄνθρωπος, ὡσεὶ χόρτος... Στίχος· Ὅσει ἄνθος τοῦ ἀγροῦ. Σοφία. Πρὸς Ῥωμαίους· Ἀδελφοί, τὸ ἀδόνατον τοῦ νόμου, ἐν ᾧ ἠσθένει διὰ τῆς σαρκός... Τέλος· εἰπερ πνεῦμα Θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν. Ἀλληλουάριον. Οἱ ἱερεῖς σου, Κύριε, ἐνδύσονται. Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἐξουτοῦ μλιηταῖς· οὕτως ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον... Τέλος· ὅτι ἐν Θεῷ εἰσιν εἰργασμένα. Ἐλέησον ἡμᾶς κ. τ. λ. Καί εὐθὺς ἡ στιχολογία εἰς ἤχον πλ. α', καθ' ἑν(α) στίχον Ἀλληλούϊα α'. Ἀντίφωνον α', ἤχος πλ. α'. Πρὸς Κύριον ἐν τῷ θλιβεσθαι κ. τ. λ. Ἐἶτα ψάλλομεν στιχηρὰ, ἤχος πλ. α'. Ἡ αἰοιδίμος φωνὴ τοῦ θείου Δαβὶδ σήμερον πληροῦται, ἀνθρώποις, λέγουσα... Δόξα, Σὺ ἔπλασάς με καὶ ἔθηκας ἐπ' ἐμέ τὴν χειρὰ σου... Καί νῦν, θεοτοκίον· Ἡ κεχαριτωμένη, μεσίτευσον σαῖς δεήσεσι... Ἀντίφωνον β', Ἀλληλούϊα β'. Ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου εἰς τὰ ὄρη κ. τ. λ. Καί εὐθὺς τροπάρια, ἤχος β'. Τὸν τοῦ βίου τερπνὰ τῷ πρόπῳ σου, Κύριε, ἐγκαταλιπόντα θερμῶς. Δόξα, Τὸν ὑπακούσαντα

τῆς ἐντολῆς σου, Χριστέ, καὶ ἄρα ντα τὸν σταυρὸν σου .. Καὶ νῦν, θεοτοκίον· Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου εἰς σέ... Ἐπίφωνον γ'. Εὐφράνθη ἐπὶ τοῖς εἰρηκόσι μοι εἰς οἶκον... Ἀλληλουῖα γ'. Καὶ εὐθὺς τοὺς ἀναβαθμοὺς (Антифоны 2, 3 и 4 гласовъ), καὶ εὐθὺς φάλλων τροπάρια, ἤχος πλ. β'. Πνευματικοὶ μου ἀδελφοὶ καὶ συνασκηταί... Δόξα, Ἐπειδὴ πάντες πρὸς τὴν αὐτὴν ἐπειγόμεθα μονήν... Καὶ νῦν, θεοτοκίον· Τὸ ὄμμα τῆς καρδίας μου ἐκπέμπω πρὸς σέ, Δέσποινα... Εἶτα ἴσταται ὁ ἱερεὺς ἄνωθεν τοῦ λειψάνου καὶ λέγει τὴν αἴτησιν ταύτην (οδвичная). Ὁ οἶκησιν ἔχων τὸν οὐρανὸν καὶ πάντα διέπων... См. выше стр. 531, но съ вариантами. Καὶ θυμᾶ τὸ λειψάνον καὶ τοὺς ἱερεῖς κατὰ τὴν τάξιν, καὶ εὐθὺς λέγει τοὺς ἀναβαθμοὺς ὧδε (гласы 6, 7 и 8). Προκείμενον τοῦ ἀποστόλου, ἤχος πλ. β'. Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν ἀγαθοῖς. Στίχος· Πρὸς σέ, Κύριε. Σοφία. Πρὸς Κορινθίους· Ἀδελφοί, Χριστὸς ἐκ νεκρῶν ἐγήγερται, ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων... Τέλος· ἵνα ἡ ὁ Θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσιν. Ἀλληλουάριον, Μακάριοι, οὖς... Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐλληθότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς... Τέλος· ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Καὶ εὐθὺς εἰρημικά· Ἐν εἰρήνῃ.. Ἐπὲρ τῆς ἄνωθεν εἰρήνης καὶ τῆς προαναπαυσάμενης ψυχῆς τοῦ ἀδελφοῦ... Ἐπὲρ τοῦ εἰσοδεχθῆναι τὸ πνεῦμα ἐν τόπῳ φωτεινῷ... Ἐπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι... Ἐπὲρ τοῦ ῥυσιθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς παναγίας.. Ὅτι ἀγαθός... Καὶ ἡ εὐχὴ· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε, ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός съ копцемъ Cod. Barber. S. Marci pag. 437. Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τὰ ἐλέη τοῦ Θεοῦ. Ἐκφώνησις· Ὅτι σὺ εἶ ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀνάπαυσις... Εἶτα τὸν Ν' καὶ λέγομεν τὸν κανόνα, ὧδὴ α', ἤχος β'. Εἰρμός· Δεῦτε λαοί, ἄσωμεν ἄσμα. Οἱ ἐν σαρκὶ σύσκηνοι καὶ συμπολίται σου... Τῆς ἀπειλῆς λύτρωσαι τοῦ αἰωνίου πυρός... Ἠλικὸν φέγγος σοι ἀντὶ σκιώδους φθορᾶς... Послѣ 3 пѣсни, καὶ εὐθὺς προκείμενον· Μακαρία ἡ ὁδός, ἣ πορευή. Στίχος· Ἐπίστρεψον, ψυχὴ μου. Σοφία. Ὁ ἀπόστολος· Πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῆς· Ἀδελφοί, ὡσπερ δι' ἐνὸς ἀνθρώπου ἡ ἁμαρτία εἰσῆλθεν.. Τέλος· ἐν ζωῇ βασιλεύσῃ διὰ τοῦ ἐνὸς Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀλληλουάριον, Μακάριοι, οὖς... Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐλληθότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς... Τέλος· καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Εἶτα λέγει τὴν συναπτὴν, ὡς προεγράφη. Послѣ 6 пѣсни, καὶ εὐθὺς λέγει προκείμενον τοῦ ἀποστόλου, ἤχος πλ. δ'. Ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματά σου. Στίχος· Μακάριοι οἱ κατοικοῦντες. Σοφία. Πρὸς Ῥωμαίους· Ἀδελφοί, ὁ φρονῶν τὴν ἡμέραν Κυρίῳ φρονεῖ. Τέλος· ἵνα καὶ νεκρῶν καὶ

ζώντων κυριεύσῃ. Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐλληλυθότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· τοῦτό ἐστι τὸ θέλημα τοῦ πέμφαντός με Πατρός... Τέλος· καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Καὶ λέγει τὴν προγεγραμμένην αἴτησιν, καὶ εὐθὺς τὸ κοντάκιον, ἤχος πλ. δ'· Ἐν κόλποις τοῦ Ἀβραάμ καὶ χώρᾳ τῶν ἐκλεκτῶν σου καταξίωσον, Χριστέ ὁ Θεός... Ἔτερος· Ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματά σου, Κύριε τῶν δυνάμεων. Καὶ εὐθὺς τοὺς οἴκους· Τοῖς τοῦ βίου τερπινοῖς ἐνητένιζον λογισμοῖς... и др. См. выше стр. 880. Νευρωθῶμεν τῇ πίστει σφιγγόμενοι, οἱ τὰ σώματα ἀποταξάμενοι... Τοὺς ἀγάμους ἐλπίδες συγκόπτουσι τοὺς ἐν γάμψ φροντίδες συντήκουσιν... Πειρατάς καὶ χειμῶνας καὶ κλύδωνας... Ὅταν οὖν καθ' ἑνὸς ὑπεραίρεσθε τὸν δὲ τῦφον ἐχθροῦ παροπίζεσθαι καὶ φαντάζει... Ἐπεισῆλθε πολλάκις τὸν κάμνοντα ἀδελφὸν καὶ φησίν... Ψυχικῶς τὸν κανόνα πωλήσαντες, ὄν καλῶς καὶ φρονίμως ἠρμώσασθε... Ἄν ὁ νοῦς πότε σκανδαλίζῃ σε, ἐρεθίζων πρὸς σὲ πρὸς τὴν ἔξοδον... Λέγει πάλιν πρὸς σέ, καὶ πῶς δύνασαι τὸν κανόνα τελεῖν τοῦ μόνάζοντος... Μετὰ τῶν ἐργατῶν, ὧν ἐκάλεσεν ἔνδον τοῦ ἀμπελῶνος ὁ Κύριος... Ὁ εἰπὼν· ἐγὼ εἰμι ἡ ἀμπελος, καὶ ὑμεῖς μου ὑπάρχετε κλήματα.. Στερεωθέντες τῇ πίστει, συστήκετε, τοὺς αὐχένους ἡμῶν κάτω κάμνοντες.. Ὁ καιρὸς τῆς χαρᾶς ἡμῶν ἔφθασεν· ὁ γὰρ Κύριος τάχιον ἔρχεται... См. выше стр. 551—552. Ἀπ' ἐμοῦ νῦν ὑμεῖς ἐδιδάχθητε κατακρίνειν ἐμὲ τότε μέλλοντες... Τῶν ἀγγέλων τὸν βίον βιώσαι νῦν μέγας Κύριος ὄντως παρέχει ἡμῖν... Οὐκ ἀρεῖ μοι ὁ λόγος πρὸς ἔπαινον τῆς τοσαύτης ἡμερότητος... Σὺ οὖν, Δέσποτα, ὡς παντοδύναμος, τὴν ζωὴν ἡμῶν πᾶσαν κυβέρνησον.. Παναγία Παρθένε ἀνύμφευτε, ἡ τεκοῦσα τὸ φῶς τὸ ἀπρόσιτον... Каждый икосъ оканчивается Аллилуйя. Καὶ εὐθὺς τοὺς μακαρισμοὺς. См. р. 454—455, по съ прибавкою пѣкноторыхъ стихиръ. Καὶ εὐθὺς λέγει προκειμένον, ἤχος δ'· Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ.. Στίχος· Πρὸς σέ, Κύριε, κεκραξομαι. Σοφία. Πρὸς Κορινθίους· Ἀδελφοί, ὁ πρῶτος ἀνθρωπος ἐκ γῆς χοϊκός... Τέλος· διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν. Ἀλληλουάριον, Μακάριος, ὄν. Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς πεπιστευκότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα... Τέλος· Ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστός, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζώντος. Καὶ εὐθὺς Εἴπωμεν πάντες... Ἔτι δεόμεθα... κ. τ. λ. Καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν λέγει τὸν ἕτερον κανόνα (т. е. пѣсни 7, 8 и 9), καὶ εὐθὺς (послѣ 9) μνημονεύει, ἔπειτα λέγει τὰ ἑξαποστειλάρια, ἤχος πλ. α'· Νῦν ἐπανεπχυσάμην καὶ εὐρον ἄνεσιν πολλήν... Νῦν ἐξελεξάμην τὴν θεομήτορα κόρην... Στιχηρά, ἤχος πλ. δ'· Ἀμέτρητος ὑπάρχει.. Ἐβρόντησεν ἡ σάλπιγξ... κ. τ. λ. См. pag. 464. Εἶτα τὸ Τρισάγιον, Πα-

ναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστίν, Μνήσθητι, Κύριε, ὡς ἀγαθός, τῆς ψυχῆς.. Δόξα, τὸ τέλος, Καί νῦν, Ὅτι πάντων ὑπάρχει τῶν ποιημάτων.. Καί εὐθὺς λέγει τὰ εἰρηνικά· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν τάξῃ τὸ πνεῦμα... Ὑπὲρ πάντων τῶν χρηζόντων... Ὑπὲρ τοῦ ρυσιθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τὰ ἐλέη τοῦ Θεοῦ... Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Καί ἡ εὐχὴ· Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν. *Goar* p. 452. Καί εὐθὺς γίνεται ὁ ἀσπασμός, καὶ φάλλομεν στιχηρά, ἦχος α΄. Ὅτε ἐκ τοῦ ξόλου, δεῦτε τελευταῖον ἀσπασμὸν δῶμεν... Στίχος· Ἰδοὺ δὴ τί καλόν. Ἐχων τὴν ἐλπίδα εἰς Θεόν, τὸν μονήρη βίον ποθήσας... Ἐένος γεγονῶς τῶν συγγενῶν καὶ τῶν ἐν τῷ βίῳ φροντίδων... δεῦτε, ἀδελφοί πνευματικοί, ἴδωμεν τὸ πέρας τοῦ βίου... Πάντες δυσωποῦμεν νῦν ἐν κατανοῆσει βούωντες... Τοῦτο τῆς ζωῆς ἡμῶν ἐστὶ τὸ ἀπαραχώρητον τέλος... Ποίμνης ἐπιστάτης γεγονῶς, πάτερ, λογικῆς ἐπιχλόης... Δόξα καὶ νῦν, ὁ αὐτός, θεοτοκίον· Νεῦσον παρακλήσεις, Χριστέ, ταῖς τῆς παναχράντου Μητρός σου... Καί λέγει τὴν προγεγραμμένην αἴτησιν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ μέγας ἀρχιερεὺς καὶ δίκαιος κριτής. *См. выше стр. 480.* Ἀντιλαβοῦ... Τῆς παναγίας... Ἐκφώνησις Ὅτι σὺ εἶ ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀνάστασις τοῦ κεκοιμημένου δούλου σου... Καὶ εἰσφέρουσι τὸ λείψανον εἰς τὸν τάφον, φάλλοντες τὸ παρὸν τροπάριον· Αὕτη ἡ κατάπαυσις μου εἰς αἰῶνα αἰῶνος... Ἐτερον τροπάριον, ἦχος γ΄· Ἐξέλιπον ἀπὸ τῆς συγγενείας μου καὶ κατέλιπον... Στίχος α΄· Ἐγὼ εἶπα ἐν τῷ ὕψει τῶν ἡμερῶν... Καί πάλιν τὸ αὐτό. Στίχος β΄· Ἐπιποθεῖ καὶ ἐκλείπει ἡ ψυχὴ μου. Κι πάλιν τὸ αὐτό. Καί σφραγίζει τὸ λείψανον μετὰ κανδήλαν(ης). Ὁ δὲ ἱερεὺς θυμιᾷ τὸν τάφον σταυροειδῶς καὶ τοὺς ἀδελφούς πάντας, καὶ λέγει τροπάρια ἕτερα, ἦχος πλ. δ΄. Μετὰ πνευμάτων δικαίων.. Ἐτερον· Σὺ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν... Ἐτερον τροπάριον, ἦχος πλ. δ΄· Ὁ θάνατός σου, Κύριε, ἀθανασίας γέγονε πρόξενος... Δόξα, ὁ αὐτός ἦχος· Καθὼς εἶπας, Κύριε, τῇ Μάρθᾳ... Καί νῦν, θεοτοκίον· Ἐγὼ, παρθένε ἁγία Θεοτόκε, τὴν σκέπην σου... Ἐν εἰρήνῃ.. Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν κ. τ. λ. Σὺ γάρ εἶ ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ἀνάπαυσις... Ἐἶτα λέγει τὴν ἐπιτάφιον εὐχὴν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε, Κύριε, ἡ τῶν θλιβομένων παραμυθία. *Goar* p. 453. Ἐἶτα τὸν Ν΄ καὶ τὸ Τρισάγιον, τὸ Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστίν, τὸ Κύριε ἐλέησον ῥο καὶ ἀπόλουσις.

ι. 93. Τάξις καὶ ἀκολουθία εἰς σταυροφόρον μοναχόν, ἐκτεθειῶσα παρὰ τῶν ὁσίων πατέρων ἡμῶν Ἀντωνίου τοῦ μεγάλου, Εὐθύμιου, Σάββα, καὶ ἐτέρων πατέρων.

Εισφέρουσι δύο ἀδελφοὶ τὸν μέλλοντα φορέσαι σταυρὸν εἰς τὸ διακονικόν, φορῶν μόνον (ὀ)ποκάμισον, ἀνυπόδετον, καὶ ἐπιτιθοῦσι τὸ φαλιδίον ἐπὶ τὸ παρατράπεζον καὶ τὸν σταυρὸν, καὶ ποιεῖ εὐλογητόν, Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἔστιν, ἀπολυτικίον καὶ κοντάκιον τῆς ἡμέρας, ὃ δὲ ἱερεὺς φραγίζει τὴν κεφαλὴν τοῦ νεοφωτίστου ἐκ γ' καὶ λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην: Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἀξίους σου εἶναι νομοθετήσας... *Goar* p. 380. Εἰρήνη παῖσιν. Ἦς κεφαλὰς. Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε, ὁ κατὰ τὸ πολὺ ἔλεός σου ῥυσάμενος. *Goar* p. 378. διὰ τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, μετ' οὗ εὐλογητός εἶ, σὺν τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι νῦν καὶ αἰεῖ... Ἐἴτα ἐγείρει αὐτὸν ὁ ἱερεὺς καὶ ἐνδύει αὐτὸν στιχάρην μαῦρον, καὶ λέγει: Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν, ὁ δεῖνα, ἐνδύεται χιτῶνα τῆς ἀφθαρσίας, εἴπωμεν καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ τὸ Κύριε ἐλέησον γ'. Καὶ λαβὼν ὁ μέλλων κουρευθῆναι, δίδει τὸ φαλιδίον τοῦ ἱερέως (sic), ὃ δὲ ἱερεὺς, λαβὼν αὐτό, λέγει: Εὐλογητός ὁ Θεός, ὁ θέλων πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι, καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν, νῦν καὶ αἰεῖ... Ὁ δὲ ἀλλάσσει τὸ ὄνομα τοῦ νεοφωτίστου καὶ λέγει: Ὁ ἀδελφός ἡμῶν, ὁ δεῖνα, κείρεται τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ. Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς: Ἀμήν. Καὶ τοῦ Υἱοῦ. Ἀμήν. Καὶ Ἀγίου Πνεύματος. Ἀμήν. Νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας... Καὶ βάνει αὐτῷ μικρὸν κουκούλιον καὶ ζώνην δερματίνην, καὶ λέγει: Ὁ ἀδελφός ἡμῶν ἔλαβε τὸ σχῆμα τῆς ἀγγελικῆς καταστάσεως εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ... εἴπωμεν καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ τὸ Κύριε ἐλέησον γ'. Κάκεινου κλίναντος τὴν κεφαλὴν, λέγει ἱερεὺς τὴν εὐχὴν ταύτην: Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε, Κύριε, ἡ δύναμις τῆς σωτηρίας ἡμῶν. *Goar*, pag. 379. Εἰρήνη παῖσιν. Ἦς κεφαλὰς ἡμῶν. Εἰς τὸν ζυγόν σου, Δέσποτα, τὸν σωτήριον, πρόσδεξαι τὸν δοῦλόν σου... *Goar* p. 378. Καὶ εὐθὺς ἀσπάζονται αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ καὶ ἀπόλυσις. *Сп. выше стр.* 505—506.

1. 95 ο'. Ἐτέρα ἀκολουθία τοῦ ἀγίου σχήματος τοῦ μικροῦ.

Ἄφ' ἑσπέρας εἰσφέρουσι τὰ ἱμάτια αὐτοῦ τοῦ μέλλοντος κουρευεῖσθαι εἰς τὸ ἅγιον θυσιαστήριον, καὶ ἀποτίθενται ἐν τῷ θαλασσιδίῳ τῆς ἁγίας τραπέζης ἢ ἔμπροσθεν τοῦ ἀγίου τῆς μονῆς, καὶ αὐτὸς στέκεται κάτωθεν, φορῶν μόνον (ὀ)ποκάμισον καὶ ἀνυπόδετος, ἕως τῆς μικρᾶς εἰσόδου, τότε φέρουσιν αὐτὸν δύο μοναχοί, προσκυῶν καὶ ψάλλον ἦχος α'. Ἀγκάλας πατρικᾶς... Εἰς τὸν ὄρθρον ψάλλεται ὁ κανὼν τοῦ ἀγίου σχήματος, καὶ εἰς τὴν λειτουργίαν τὰ ἀντίφωνα, εἰ δὲ οὐκ ἔστι λειτουργία, εὐλογεῖ ὁ ἱερεὺς, Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Ὅτι σοῦ ἔστιν, τὸ Κύριε ἐλέησον ιβ', Δεῦτε προσκυνήσωμεν, Ὁ Θεὸς εἰς τὴν

βοήθειάν μου... Κύριε, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς... καὶ εὐθὺς μικρὰ αἰτησίαι, τὸ Ἄλληλουῖα, ἦχος πλ. β', τροπάριον, ἦχος πλ. β'. Ἐλέησον ἡμᾶς... Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς· ἐπὶ σοὶ γὰρ πεποιθήμεν... Καὶ νῦν, Τῆς εὐσπλαγχνίας τὴν πόλιν... Καὶ εὐθὺς ὁ Ν', ὁ κανὼν, φῶς α', ἦχος δ' Ὁθαλάσσης τὸ ἐρουδραῖον. См. выше стр. 226. Θαλάσσης βιωτικῆς τὸν κλύδωνα ἀποταξάμενοι. Σήμερον βαπτίζεσθε τοῖς δάκρυσιν τῆς κατανώξεως... Ἀγνεῖαν, ταπεινώσιν, ἐγκράτειαν, ὑπακοήν, προσευχήν... Ξενίζεται φύσις, ἀειπάρθενε, ἡ τῶν ἀνθρώπων. Καὶ εὐθὺς στιχηρὰ προσόμοια, ἦχος β'. Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου. Πίστει προσερχόμενον πρὸς σέ, Δέσποτα, τῆς σῆς ἐπὶ τρίβους δικαιοσύνης με... Goar pag. 405—406. Καὶ νῦν, θεοτοκίον· Φόβος, πολυτρόπων λογισμῶν καὶ τῶν ἀναγκῶν καταγιγῶδες νῦν με χειμάζουσιν... Εἰς τὴν λειτουργίαν τὰ ἀντίφωνα, τὸ Εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου... Καὶ τὸ Δόξα, ἄζει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον, καὶ οἱ μακαρισμοί. Goar pag. 414. Μετὰ ταῦτα ἱσταται ὁ τὸ σχῆμα λαβῶν εἰς τὰς ὥραις πύλας τοῦ βήματος, ἀποδύόμενος τοὺς ἑαυτοῦ χιτῶνας, μόνον μετὰ ἐνὸς περιβολαίου ἀσκεπῆς καὶ ἄζωστος καὶ ἀνυπόδετος, εἶτα γίνεται εἰσοδος μικρά, καὶ ἄρχεται τὸ α' ἀντίφωνον, καὶ καθ' ἑκάστην Δόξα, βραχὺ μεθιστάμενος ἕως τῆς ἐνάρξεως τοῦ τρίτου ἀντιφώνου, ἐν ᾧ λέγομεν τροπάριον· Ποῦ ἔστιν ἡ τοῦ. См. выше стр. 506—511. Вь антифонахъ имѣются прибавочные тропари. Вь оглашении, послѣ каждаго отдѣла, постригаемый произноситъ: Наі, τίμιε πάτερ. Постригаемый вводится вь алтарь—Καὶ εἰσφέρουσιν αὐτὸν ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ, καὶ ποιεῖ μετανοίας γ', καὶ λαβῶν τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, τίθησι τὸ ψαλίδιον ἐπάνω αὐτοῦ, καὶ προσκυνήσας καὶ ἀσπάσας τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον ὁ μέλλων ἀποκείρεσθαι, λέγει αὐτῷ ὁ ἱερεὺς· Ἐρώτησις· Ἰδοὺ ὁ Χριστὸς ἐνταῦθα πάρεστιν... Ο παλλιονѣ замѣчено: Καὶ λαβῶν παραμάντιον, λεγόμενον παλλίον, λέγων· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν, ὁ δεῖνα, λαμβάνει τὸ παλλίον τοῦ ἀγγελικοῦ σχήματος εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρός. Любопытно замѣчаніе: Καὶ ἐκτείνας ὁ νεοφώτιστος τὰς χεῖρας εἰς οὐρανόν, λέγει· Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι. Καὶ ὁ ἱερεὺς εὐχεται· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη... См. выше стр. 511. Καὶ εἰ μὲν ἔστι λειτουργία, παιοῦμεν τὸν ἀσπασμόν, εἰλημα ἀγαθόν καὶ ἅγιον, καὶ ἐπιδίδωσι τῷ νεοφωτίστῳ κηρὸν ἄπτοντα, καὶ ἱσταται πλησίον τῶν ἁγίων θυρῶν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ λέγει ὁ ἱερεὺς· Οὕτω λαμφάτω τὸ φῶς. Εἰ δὲ οὐκ ἔστι λειτουργία, κρατῶν ὁ διάκονος ἢ ὁ νεοφώτιστος τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, καὶ ἀσπάζονται πάντες οἱ ἀδελφοὶ τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον καὶ τὸν νεοφώτιστον, ψάλλοντες τὸ Δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν Χριστῷ. Ἐῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, καὶ λέγουσιν· Εὐλόγησον,

πάτερ. Πῶς καλεῖται τὸ ὄνομά σου; Ἀποκρίνεται· Τόδε ὁ μοναχός. Οἱ ἀδελφοί· Σωθῆς, τόδε μοναχέ. Καί μετὰ τὸ τέλος τοῦ ἀσπασμοῦ, εἰσέρχεται μετὰ τοῦ διακόνου εἰς τὸ ἅγιον θυσιαστήριον, καὶ λέγει ὁ διάκονος τὴν αἴτησιν. *Послѣ евангелія, Εἴπωμεν πάντες... Κύριε παντοκράτορ... Ἐλέησον ἡμᾶς... Ἔτι δεόμεθα καὶ ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν, ὁ δεῖνα, καὶ τῆς ἐν Χριστῷ τελείας ὑπομονῆς καὶ σωτηρίας αὐτοῦ εἴπωμεν... Τὸ Κύριε ἐλέησον γ'· Ἐκφώνησις· Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλόανθρωπος... Ἀπτουσι οἱ ἀδελφοὶ τοὺς κηρούς αὐτῶν καὶ ὀφικεύουσιν αὐτὸν ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων θυρῶν, καὶ συναπέρχονται μετὰ τοῦ νεοφωτίστου εἰς τὴν τράπεζαν, κρατοῦντος αὐτοῦ τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἕως τὴν κέλαν (sic) αὐτοῦ, ἐν ἧ καὶ διακονεῖ αὐτὸς ἀνεπαισχύντως· συνάττει γὰρ τότε αὐτὸν ὁ καθηγούμενος τοῖς ὑπηρετοῦσι, καὶ ὅποιος καὶ ἦν, τὴν τῶν ἀδελφῶν εὐλογίαν αὐτῷ προμηθεύμενος, καὶ ψάλλουσι καὶ τροπάριον, ἦχος δ'· Κύριε, Κύριε, ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ... Στίχος· Ὁ ποιμαίνων τὸν Ἰσραὴλ πρόσχες. Τὸ αὐτὸ πάλιν. Ὁ καθημένος ἐπὶ τῶν χερουβίμ. Τὸ αὐτό. Δόξα καὶ νῦν, θεοτοκίον· Ἡ μόνη ἀγνή καὶ ἀχραντος παρθένος... Καί μετὰ τὸ ἀναστῆναι ἀπὸ τῆς τραπέζης, ἀπέρχεται πάλιν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ψάλλοντες τὸ αὐτὸ τροπάριον· Κύριε, Κύριε, ἐπίβλεψον, καὶ γίνεται ἀπόλυσις.*

Καὶ τῇ ἡ' ἡμέρᾳ λέγει ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν ταύτην τοῦ νεοφωτίστου. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα Κύριε, ἕως τέλους, εἰς τὸν ζυγόν. *См. выше стр. 511—512.*

л. 119 об. Начало, какъ въ малой схимѣ. Канонъ и стихиры pag. 403, блаженны р. 414. *См. выше стр. 279.* Ἰσταται ὁ τὸ σχῆμα λαβὼν εἰς τὰς ὥραιας πύλας τοῦ βήματος, ἀποδιδόμενος τοῖς ἑαυτοῦ χιτῶνας, μόνον μετὰ ἐνὸς περιβολαίου, ἀσκεπῆς καὶ ἄζωστος καὶ ἀνυπόδετος... 2) Καὶ στραφεὶς ὁ ἱερεὺς κατὰ ἀνατολὰς ψάλλομεν τροπάριον· Ἀγκάλας πατρικῆς, καὶ σφραγίζει τὴν κεφαλὴν τοῦ νεοφωτίστου ἐκ γ', καὶ ψάλλομεν τροπάριον, ἦχος δ'· Κύριε, Κύριε, ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ, Δόξα καὶ νῦν, θεοτοκίον· Ὁ διὰ σέ θεοπάτωρ, καὶ εὐθὺς ὁ ἱερεὺς ἐκ τοῦ ἱλαστηρίου λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ εὐδοκῆσαι διὰ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων... 3) Καὶ ῥίπτει αὐτὸν ἐπὶ πρόσωπον, καὶ λέγει ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν ταύτην· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ χορηγὸς τοῦ ἁγίου καὶ ζωοποιῶ Πνεύματος. *См. выше стр. 508.* Καὶ ἐγείρει αὐτὸν ὁ ἱερεὺς, καὶ στραφεὶς κατὰ ἀνατολὰς, εὐχεῖται· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ πανοικτίρμων οὖν Θεὸς καὶ πολυέλεος. *См. pag. 409. Послѣ молитвы:* 4) Ὁ ὢν, Δέσποτα παντοκράτορ. Καὶ ἐπιτίθει τὴν χεῖρα ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸν νεοφωτίστον· Ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου,

Κύριε ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, ἐπιτίθημι τὴν χειρὰ μου... См. выше стр. 510. Εἰρήνη πάσιν. Τὰς κεφαλὰς. Ἁγίε Κύριε τῶν δυνάμεων... р. 410. На слова: Влѣте, ὅτι οὐδαίς σε ἀναγκάζει... Ἀπόκρισις: Ναί, τίμие πάτερ. Καὶ εἶτα ταῦτα συντάξεται, λέγει ὁ ἱερεὺς: Λάβε τὸ ψαλίδιον καὶ ἐπίδος μοι. Καὶ λαβὼν ὁ μέλλων κείρεσθαι τὸ ψαλίδιον, ἐπιδίδει αὐτὸ τῷ ἱερεῖ, ὃς ῥίπτει τοῦτο εἰς τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον. Ἴδου ἐκ τῆς χειρός... 5) После молитвы: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πιστὸς ἐν ταῖς ἐπαγγελίαις σου... Ἐρώτησις: Ἀνέλαβες τὴν ἀγγελικὴν πολιτείαν; Ἀπόκρισις: Ναί, τίμие πάτερ. Ἐρώτησις: Ἀνέλαβες τὴν στολὴν τῶν ἁγίων ἀποστόλων; Ἀπόκρισις: Ναί, τίμие πάτερ. Καὶ ἐκτείνας τὰς χεῖρας ὁ νεοφώτιστος εἰς τὸν οὐρανόν, λέγει: Δόξα σοι, ὁ Θεός, δόξα σοι γ', καὶ λέγει ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ. См. выше стр. 511. Εἰρήνη πάσιν. Τὰς κεφαλὰς. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, εἰσάγαγε τὸν δοῦλόν σου р. 412. После этой молитвы дальнейшій порядокъ, что выше стр. 515—516 съ особенностями въ изложеніи, какъ въ малой схимѣ этого памятника.

л. 149. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ XVII в.

л. 154 об. Εὐχὴ ἐπὶ τὸν μέλλοντα μεταλαβεῖν τῶν ἁγίων μυστηρίων.

л. 156 чистый.

л. 157. Ἀκολουθία τῶν ἁγίων Θεοφανίων. XV—XVI в. При погруженіи креста, говорится: Φῶς ὁ Πατήρ, φῶς ὁ Υἱός, φῶς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἕστως ὁ σταυρὸς ἐν τῷ ὕδατι. Δόξα τῇ ἁγίᾳ καὶ ὁμοουσίῳ καὶ ζωοποιῷ καὶ ἀδιαιρέτῳ Τριάδι πάντοτε, νῦν.

л. 166. Ἀκολουθία τοῦ ἁγιασμοῦ τῆς νεομηνας.

л. 172. Εὐχὴ, λεγομένη τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ, ὅταν γεννήσῃ γυναῖκα. Μετὰ τὸ εὐλογῆσαι τὸν ἱερέα, τὸ Τρισάγιον. Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον καὶ ἐξ αὐτοῦ πλάσας τὴν γυναῖκα... Εὐχὴ ἑτέρα: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὰ ἐν τῇ ὀδῶν εἰπὼν Πέτρῳ τῷ ἀποστόλῳ. р. 263. Εὐχὴ ἑτέρα: Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τεχθεὶς ἐκ τῆς παναγίας ἀχράντου Δεσποίνης р. 261. Молитва безъ конца.

л. 173 Εὐχὴ εἰς κόλλυβα ἁγίων XV—XVI в. Письмо, отличное отъ всѣхъ предыдущихъ.

л. 173 об. Чинъ малаго водоосвященія.

л. 178. Чтенія изъ апостола и евангелія на цѣлый годъ.

л. 207. Чтенія изъ апостола и евангелія на память пророка Иліи и на Преображеніе XV в.

л. 210. Подобныя-же чтенія XVI в.

л. 224. Εὐχὴ, λεγομένη εἰς εὐλογίαὺν οἴνου.

л. 224 об. Εὐχὴ εἰς ἀδελφοποιήσιν.

— Εὐχὴ ἐπὶ σπόρου ἀρχῆς.

л. 225. Εὐχὴ ἐπὶ θερούς ἀρχῆς. 2 молитвы.

СЛП. № 343. Εὐχολόγιον, рукопись Аѳино-Кутлумушской библиотеки, въ 24 долю листа, 247 листовъ, писана разными почерками XVI—XVII вѣковъ 1).

л. 5. Μῆσαδεςловъ.

л. 19. Ἀκολουθία ἐξοδικαστικοῦ.

1) Числится, по Каталогу синайскихъ рукописей В. Гардгаузена, евхологiи XVI—XVII в. № 987 (Охон. 1886 an. p. 216), содержащiи въ себѣ „Ἀκολουθiα“, но вѣрнѣе эту рукопись нужно относить къ отдѣлу смѣшанныхъ сборниковъ, содержанiе коихъ весьма разнообразно. Въ составъ этого сборника входятъ: 1) Ἀκολουθiα εἰς διαφόρους λιτὰς καὶ ἀγροπνiας παρακλήσεων, 2) Κανὼν εἰς ἀνομβριαν, 3) Ἀκολουθiα, ἤγουν θέσεις ἐν αὐχμῶ ἀνομβρίας, 4) Κανὼν εἰς φόβον σεισμοῦ, 5) Κανὼν εἰς τὴν ἀγίαν καὶ ὑμοούσιον Τριάδα καὶ εἰς πάντας τοὺς ἀγίους εἰς ἀπειλὴν λοιμικῆς ἀσθενείας, ἤγουν εἰς θανατικόν, 6) молитвы на различные случаи, входящiя въ составъ евхологiи, 7) замѣчанiя о чтенiи отеческихъ творенiй въ теченiи сорокадесятиницы, 8) о толковыхъ евангелiяхъ, 9) молитвы заклинательныя, 10) εὐχὴ ἐπὶ ὕδατος ἀρρώστου, 11) Символь Св. Аѳанасiа, 12) письмо Авгаря къ I. Христу и другiя апокрифическiя статьи, 13) статьи о бракахъ каноническаго содержанiя, 14) περὶ τοῦ μέτρου τῆς γῆς, 15) сказанiе Епифанiа монаха и пресвитера о Богоматери, 16) его же объ изображенiи Христа, 17) Слово св. I. Златоуста о поклонахъ и милостынѣ, 18) слово пр. Макариа о воскресенiи, 19) Откровенiе Богородицы о мученiяхъ и какъ наказываются грѣшники, 20) Διήγησις καὶ διάθεσις τοῦ δικαίου καὶ πατριάρχου Ἀβραάμ, ἐρώτησις δηλωτικὴ περὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ, 21) Ἀποκάλυψις τοῦ ἀγίου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ, πρῶθεντος ἡγαπημένου, Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου. Λόγος περὶ τῶν ἀμαρτιῶν καὶ τῆς θείας καὶ ἀχράντου καὶ ἀναίμακτου ἱεροουργίας, 22) Θαῦμα τοῦ ἀγίου μεγαλομάρτυρος Θεοδοῦρου τοῦ Τύρωνος, 23) Ἄθλησις τοῦ ἀγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Νικήτα, 24) Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἀγίου Μκαρίου, τοῦ εὐρεθέντος ἀπὸ εἰκοσι μιλίων τοῦ παραδείσου и 25) Διήγησις περὶ τοῦ πάθους τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς ἀγίας αὐτοῦ ἀναστάσεως, συγγραφεῖσα παρὰ Ἰουδαίου Αἰνέα ὀνόματι, ἣν μετένεγκεν ἐκ τῆς ἐβραϊκῆς γλώσσης εἰς τὴν Ῥωμαίων διάλεκτον Νικόδημος, ὕπαρχος Ῥωμαίος. Этогъ весьма разнообразный и любопытный по содержанiю сборникъ представляетъ рукопись въ 16 долю листа, въ 243 листа.

- л. 55. Ἀκολουθία εἰς μνήστρα.
- л. 58. Ἀκολουθία τοῦ στεφανώματος.

Послѣ положенія вѣнцовъ на головы брачующихся и послѣ сплетенія ихъ рукъ, священникъ произноситъ: Χεῖρ Κυρίου ἐπὶ τὰς δεξιὰς ὑμῶν πάντοτε, νῦν...

- л. 75. Апостольскія и евангельскія чтенія.
  - л. 115. Ἀκολουθία εἰς γυναῖκα λεχῶ.
  - л. 116. Ἀκολουθία εἰς τὸ κατασφραγίσαι παιδίον, λαμβάνον ὄνομα τῆ ὁγδόῃ ἡμέρᾳ τῆς αὐτοῦ γεννήσεως.
  - л. 117 об. Εὐχὴ εἰς τὸ εἰσελθεῖν παιδίον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἡμερῶν μ'.
  - л. 123. Ἀκολουθία εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον.
- Объ огласительныхъ молитвахъ замѣчено: Ταύτας τὰς ε' εὐχὰς ποιεῖ ὁ ἱερεὺς τοῖς φωτιζομένοις ὁκτάκις ἢ δεκάκις.
- л. 145. Εὐχὴ εἰς τὸ ἀπολοῦσαι τὸν φωτισθέντα.
  - л. 149. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐλαίου.
  - л. 197. Чинъ вечерни Пятидесятницы.
  - л. 221. Ἀκολουθία τῶν ἁγίων Θεοφανείων.
  - л. 137. Κανὼν τοῦ Προδρόμου. Два канона, изъ коихъ послѣдній только до 3 пѣсни.

CLIV. № 341. Εὐχολόγιον σὺν Θεῷ ἁγίῳ, рукопись той-же библиотеки, въ 16 долю листа, 273 листа, писана скорописью XVI в. (съ л.л. 8—173) и XVII в. (до конца).

- л. 8. Апостолы и евангелія на пѣлѣй годѣ.
- л. 20. Ἀκολουθία τῆς παρχκλήσεως.
- л. 25. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἁγίου Ἰωάννου Χρυσοστόμου. Ἐρμηνεῖα εἰς τοὺς ἀμαθεῖς τῆς θείας λειτουργίας.

Εὐλόγητός ὁ Θεός, καὶ ἄρχεται τὸ Βασιλεῦ σὺράνιε, Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστιν, Κύριε ἐλέησον ἐβ', Δεῦτε προσκυνήσωμεν γ', καὶ ἄρχεται τριδέκτη, καὶ πληρουμένης τριδέκτης, ἄρχεται καὶ ποιεῖ μετάνοιαν τῷ προσετώτῃ, καὶ λαβὼν καιρόν, ἀπέρχεται ἐν τῷ ναῷ, λέγει καθ' ἐαυτὸν μυστικῶς: Ἴδοὺ βαδίζω πρὸς θείαν κοινωνίαν, πλαстуργέ, μὴ φλέξης με τῇ μετουσίᾳ. Τὰς ἀνομίας μου πάριδε, Κύριε, καὶ τὴν καρδίαν μου καθάρισον... Τὸν διεσπαρμένον μου νοῦν συνάγαγε, Κύριε, καὶ τὴν καρδίαν μου χερσωθεῖσαν... Καὶ εἰσελθόντες, βάλλει μετάνοιαν ἐνώπιον τῆς εἰκόνας τοῦ Δεσπότη Χριστοῦ, λέγων: Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου... Εὐσπλαγγνίας ὑπάρχουσα... Καὶ

ἀσπάζεται τὰς ἁγίας εἰκόνας, καὶ στραφεὶς πρὸς τοὺς ἐστῶτας, λέγει κλινόμενος: Εὐλογεῖτε, πατέρες, συγχωρήσατε... Καὶ εἰσελθὼν ἐν τῷ ἁγίῳ ἱλαστηρίῳ, λέγει καθ' ἑαυτὸν τὴν εὐχὴν ταύτην: Κύριε ὁ Θεός μου, ἐξαπέστειλόν μου... Καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸ ἅγιον βῆμα, ἀσπάζεται τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, καὶ λαβὼν τὸ στιχάριον, καὶ ἀσπασάμενος αὐτὸ ἐπὶ τὴν ὄψαν τοῦ ἐν τῷ σταυρῷ φύλλου, λέγει μυστικῶς: Εὐλογητὸς ὁ Θεός... Καὶ ἐνδουόμενος αὐτό, λέγει: Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ἀγαλλιᾶσεται ἡ ψυχὴ μου... *Псаломъ*: „Умыю въ неповинныхъ рудѣ мои“ читается до конца. Καὶ λαμβάνει προσφορὰν, τίθη(σιν) ἐπάνω αὐτῆς τὴν ἁγίαν λόγχην, καὶ προσκυνεῖ, λέγων: Κύριε, ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ... γ'. *Просфоры три, при чемъ за третьею просфорою помянается Предтеча, всѣ святые, цари, умершіе и живые. При покровеніи дискоеса звѣздичею, произноситъ священникъ: „Словомъ Господнимъ небеса утвердишася“ и „Се звѣзда, юже видѣша волеви“.* Προσκυνιδίᾳ οκαпчивается отпустомъ, при открытыхъ царскихъ дверяхъ. Καὶ κλείσας τὰ ἅγια θυρία, στρέφεται κατὰ ἀνατολὰς καὶ ποιεῖ μετάνοιαν γ', λέγων: Ὁ Θεός, ἰλάσθητι... Κύριε, τὰ χεῖλη μου... β'. Ἐν τῷ ναῷ ἐστῶτες τῆς δόξης σου... Τῇ πρεσβείᾳ, Κύριε, πάντων τῶν ἁγίων καὶ τῆς Θεοτόκου τὴν σὴν εἰρήνην δὸς ἡμῖν καὶ ἐλέησον ἡμᾶς... *На великомъ входе: Ὅτε φθάση εἰς τὴν ἁγίαν τράπεζαν, λέγει: Δέχου ἡ ἁγία τράπεζα τὰ ἅγια τοῖς ἁγίοις: καλῶς ἦλθεν ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης, καλῶς ἦλθε τὰ ἅγια τοῖς ἁγίοις. Καὶ αἶρει οὖν τὰ καλύμματα ἐκ τῶν ἁγίων, καὶ σκεπάζει αὐτὰ μετὰ τοῦ ἀέρος, λέγων: Τότε ἀνοίσουσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον... Послѣ молитвы: „Вопми, Господи“, предъ причащеніемъ читаетъ священникъ: Тὰς ἀνομίας πάριδε Κύριε, ὁ ἐκ Παρθένου τεχθεὶς... Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε... Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς... Ὑψώσω σε, ὁ Θεός μου, ὁ βασιλεὺς μου... Ὡς ἐμνήσθης, Χριστέ, τοῦ πιστοῦ σου ληστοῦ, μνήσθητι κάμου τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ὅτε ἐλθῆς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. Καὶ ὑφοῦ τὸν ἄρτον ἅγιον, λέγων: Πρόσχωμεν. Τὰ ἅγια τοῖς ἁγίοις... Послѣ вліянія теплоты и возгласа: Ζέεις πίστεως Πνεύματος ἁγίου, Ἀμήν, εἶτα εὐχεται καθ' ἑαυτὸν λέγων: Ὁ Θεός, ἄνεσ, ἄφες, συγχώρησόν μοι τῷ ἁμαρτωλῷ... Καὶ λαμβάνει μίαν μερίδα εἰς τὴν δεξιάν χειρὰ αὐτοῦ, καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν, εὐχεται, λέγων: Τοῦ δεῖπνου σου τοῦ μυστικοῦ... ἐκ γ'. Πιστεύω καὶ ὁμολογῶ... πρῶτός εἰμι ἐγώ. Καὶ γεύεται τὸν ἄρτον, λέγων: Σῶμα Χριστοῦ μεταλάβετε... Εἶτα ἀποσπογγίζει τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐν τῷ δίσκῳ, καὶ λαμβάνει τὸ ποτήριον μετὰ τοῦ καλύμματος μετὰ πάσης εὐλαβείας, λέγων: Θεορρότυπ σίματι κενωθέντι, Δέσποτα Χριστέ, ἐκ σῆς ἀχράντου πλευρᾶς καὶ ζωοποιῶ.*

Καὶ πίνει ἐκ τοῦ ποτηρίου καὶ σπογγίζεται τὰ χεῖλη καὶ τοῦ ἁγίου ποτηρίου καὶ ἀσπάζεται αὐτό, λέγων· Τῆς σαρκός σου μετελάβομεν καὶ τοῦ αἵματος σου ἠξιώθημεν. Καὶ λαβὼν τὴν μούσαν, ἀποσπογγίζει τὸν ἅγιον δίσκον ἐν τῷ ἁγίῳ ποτηρίῳ, λέγων· Τὸ σῶμά σου τὸ ἅγιον, Κύριέ μου· Ἰησοῦ Χριστέ, γένοιτό μοι εἰς ζωήν... Καὶ τίθησι τὴν ἁγίαν λαβίδα ἐν τῷ ἁγίῳ ποτηρίῳ καὶ σκεπάζει αὐτὸ μετὰ τοῦ καλύμματος ἐν τῷ δίσκῳ... При третьемъ явленіи св. дарами, священникъ θυμιᾷ σταυροειδῶς τὰ ἅγια δῶρα, λέγων· Ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανούς... Ἀνέβη ὁ Θεὸς ἐν ἀλαλαγμῷ. Ἐἶτα λέγει καθ' ἑαυτὸν· Δόξα Χριστῷ, τῷ ἐν Τριάδι Θεῷ ἡμῶν, εἶτα λέγει· Πάντοτε, νῦν καὶ ἀεί... По окончаніи литургіи, при омовеніи чаши, священникъ произноситъ: Τοῦ ἀχράντου σου σώματος καὶ τοῦ τιμίου σου αἵματος μυστικῶς ἄξιωθείς γενέσθαι συμμετοχός, εὐχαριστῶ, ἀνυμνῶ, προσκυνῶ, εὐλογῶ καὶ δοξάζω, καὶ μεγαλύνω τὰ σωτήριά σου, Κύριε, πάντοτε... По ras-облаченіи и по выходѣ изъ алтаря, священникъ ἀσπάζεται τὰς ἁγίας εἰκόνας, λέγων· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, Ὡς τοῦ Θεοῦ, διὰ τῆς Θεοτόκου ἐλέησον ἡμᾶς. Καὶ στραφεὶς πρὸς τὸν λαόν, λέγων· Φυλάξοι Κύριος ὁ Θεὸς πάντας ἡμᾶς. Καὶ ἡμεῖς Φυλάξοι Κύριος τοὺς εὐλογοῦντας καὶ λειτουργοῦντας καὶ ἀγιάζοντας ἡμᾶς εἰς αἰῶνα αἰῶνος ..

л. 60 об. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου.

л. 98. Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων, ποίημα τοῦ ἁγίου Γρηγορίου, πάπα Ῥώμης.

л. 116. Ἀκολουθία Αὐταὶ αἱ εὐχαὶ λέγονται εἰς τὸν μέγαν ἑσπερινὸν καὶ εἰς ἀρτοκλασίαν καὶ παράκλησιν τῶν ἁγίων, καὶ ὅταν ψάλλωσι τὰ τροπάρια τῆς λιτῆς.

л. 119 об. Ἀκολουθία εἰς γυναῖκας λεχούσας.

л. 121. Ἀκολουθία ἐν τῇ ἡ' ἡμέρᾳ εἰς τὴν μαῖαν καὶ εἰς παιδίον.

л. 121 об. Ἀκολουθία εἰς τὸ κατασφραγίσαι παιδίον, ἤγουν τοῦ ἐκκλησιάσαι αὐτό.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ππραγεγόμενος ἐπὶ σωτήρία τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων... Goar p. 267; См. выше стр. 176. Δέσποτα Κύριε, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ὁ ἐν μ' ἡμέραις κατὰ τὸν νόμον εἰς τὸ ἱερόν. Прилож. стр. 19. Ἐἶτα λαμβάνει τὸ παιδίον ὁ ἱερεὺς μετὰ χεῖρας, ὑπάγει αὐτὸ εἰς τὸ θυσιαστήριον, καὶ στὰς ἔμπροσθεν τοῦ ἄμβωνος, λέγει· Χαῖρε, κεχαριτωμένη Θεοτόκε... Καὶ ἐπιθείς τὸ στόμα αὐτοῦ παρ' ἑκατέρᾳ τῶν ἁγίων θυρῶν, λέγει· Ὁ μήτραν παρθενικήν... Καὶ εἰσεργεῖται (ἐάν ἐστι ἄρρεν) μετ' αὐτοῦ ἔνδον τῶν ἀδύτων, καὶ ἴστησιν αὐτὸ ἔμπροσθεν τῆς ἁγίας τραπέζης, ὡς προσκυνοῦν, λέγει· Ἐκκλησιάζεται ὁ

δοῦλος τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς. Ἄμην. Καὶ στρέφει ὀπισθεν πρὸς δυσμὰς, λέγει· Καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος· δεξιᾶ καὶ ἀριστερᾶ· Νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. Εὐδὸς ἴστησιν αὐτὸ ἔμπροσθεν τῆς ἁγίας τραπέζης (εἰς) σχῆμα τῆς προσκυνήσεως, λέγει· Νῦν ἀπολύεις, τὸ δὲ θῆλυ ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων πυλῶν εισφέρεται καὶ οὐκ ἔνδον, καὶ τίθησι τὸ παιδίον παρὰ τὰς ὥραϊας πόλας καὶ εὐχεται· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τεσσαράκοντα ἡμέραις, ὡς βρέφος τῷ νομικῷ προσαχθεῖς... Εὐχολ. Gouar pag 267.

λ. 124. Ἐτέρα ἀκολουθία, ὅταν πληρωθῶσιν αἱ ἡμέραι τοῦ καθαρισμοῦ αἱ μ'.

λ. 124 οβ Ἀκολουθία εἰς γυναῖκα, ὅταν ἀποβάλλῃ, ἤγουν σκοτωθῆ τὸ νήπιον.

λ. 127. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου βαπτίσματος.

Ἀλλάσσει ὁ ἱερεὺς πᾶσαν τὴν ἱερατικὴν στολήν, λέγων· Εὐλογημένη ἡ βασιλεία..., καὶ ἄρχεται τὴν προγραφεῖσαι ἀκολουθίαν, ἐὰν οὐκ ἔτυχε σφραγισθεῖς ὁ φωτισθεῖς, εἰ δὲ σφραγισμένος ἔτυχε, πάλιν εὐλογεῖ ὁ ἱερεὺς καὶ τὸν προγραφέντα τύπον· Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἔστιν, τροπᾶριον τῆς ἡμέρας, Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου, Δόξα, ἀπολυτίκιον· Ἅγιοι ἀνάργυροι..., Καὶ νῦν, Τῇ πρεσβείᾳ, Κύριε, πάντων τῶν ἁγίων, εἰτα σφραγίζει τὸ τοῦ παιδίου μέτωπον, τὸ στόμα καὶ τὸ στήθος. *Послѣ первой молитвы*, καὶ ἔμφραξ̄ εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ νεοφωτιστοῦ γ' καὶ εὐχεται· Ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου. . Gouar pag. 275. Во время великой ектеньи, молитва: Εὐχὴ τῶν διπλοκατηγουμένων· Ἐπίφανον, Δέσποτα, τὸ πρόσωπόν σου... p. 165, а далѣе слѣдуетъ ектенья: Εὐξασθε οἱ πρὸς τὸ φῶτισμα... Ὁ εὐσπλαγγνος καὶ ἐλεήμων Θεός, ὁ ἐτάζων καρδίας καὶ νεφρούς... Gouar p. 288. Καὶ ἔμφραξ̄ εἰς τὸ ὄδωρ γ', σφραγίζει αὐτὸ γ' τοῖς τρισὶ δακτύλοις Συντριβήτωσαν ὑπὸ τὴν σημείωσιν... *Послѣ елеопомазания*, Εἰθ' οὕτως βαπτίζει αὐτόν εἰς τὰς τρεῖς καταδύσεις, εἰς μὲν τὴν πρώτην λέγει· Βαπτίζεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ, ὁ δεῖνα, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς, εἰς τὴν β'· Καὶ τοῦ Υἱοῦ, εἰς τὴν γ'· Καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Καὶ εἰς πᾶσαν κατάδυσιν¹⁾

1) Въ той-же библиотекѣ имѣется свхологія № 483 XVI—XVII в. въ 16 долю листа, 257 листовъ, въ которомъ погруженіе крещаемого описывается такъ: Καὶ μετὰ τοῦτο βαπτίζεται ὑπὸ ἱερέως, κρατῶν αὐτὸν χερσί, καὶ ὀρῶν αὐτοῦ τὸ πρόσωπον, λέγων οὕτως· Βαπτίζεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ... Ὅταν δὲ εἰπῆ· Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς, καταδύει αὐτὸν ἕως γονάτων, Καὶ τοῦ Υἱοῦ ἕως στήθους, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος ὑπὲρ κεφαλῆς (л. 61).

ἐκ χέων τὸ ὕδωρ ὁ ἱερεὺς εἰς κορυφὴν τοῦ νεοφωτίστου καὶ οὐκ ἄλλος τις, εἶτα ἐνθάπτει αὐτὸν κατ' ἀνατολάς ἐν τῷ ὕδατι, λέγει· Νῦν καὶ αἶι καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. Καὶ μετὰ τὸ Ἀμήν, ψάλλει τὸ Ἀλληλουῖα ἐκ γ'. Στίχος· Μακάριοι, ὧν ἀφείθησαν... Στίχος· Μακάριος ἀνὴρ, ᾧ οὐ λογίζεται Κύριος ἁμαρτίαν... Στίχος· Προσέλθετε πρὸς αὐτὸν καὶ φωτίσθητε... Εἶτα λαμβάνει αὐτὸν ὁ ἀνάδοχος ἐκ τῆς ἀγίας κολυμβήθρας διὰ τῶν χειρῶν τοῦ ἱερέως ὑπταίαις χερσί, σαβάνου λευκοῦ πρότερον ἐφαπλωθέντος ἐν ταῖς χερσίν. Ὄταν δὲ λάβῃ αὐτὸν ὁ ἀνάδοχος ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ ἱερέως, καὶ φωνεῖ ὁ ἱερεὺς, λέγων· Εὐλόγητός ὁ Θεός, ὁ φωτίζων πάντα ἀνθρώπων... Καὶ σφραγίζων αὐτοὺς ὁ ἱερεὺς, εὐχεταί· Εὐλόγητός εἶ, ὁ Θεός ὁ παντοκράτωρ, ἡ πηγὴ τῶν ἀγαθῶν... *Goar pag. 290.* Εἶτα ἐνδύουσι αὐτὸν στολὴν λευκὴν, καὶ σφραγίζων αὐτόν, ὁ ἱερεὺς λέγει πρὸς αὐτόν· Λάβε στολὴν λαμπρὰν καὶ ἄμωμον, ἣν προσκομίσεις δίχα ῥύπου πρὸ τοῦ βήματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἔξεις ζωὴν αἰώνιον. Ζωννύουσιν αὐτόν μετὰ πορφυροῦ ῥάμματος καὶ λέγει· Περιζῶσαι τὴν ὄσφυν ταύτην δύναμιν ἀληθείας εἰς ἀποτροπὴν πάσης αἰσχρᾶς καὶ πονηρᾶς πράξεως ὡς... Ἐπιδίδουσιν αὐτῷ καὶ κηρὸν ἀπτόμενον, λέγει· Λάβε τὴν λαμπάδα ταύτην καὶ τήρησον αὐτὴν ἄσβεστον, ἵνα, ὅταν ἔλθῃ ὁ Κύριος ἐν παρθενικῷ γάμφῳ, δυνηθῆς αὐτῷ ὑπαντῆσαί σοι μετὰ τῶν φρονίμων παρθένων καὶ πάντων τῶν ἀγίων ἐν αὐτῇ οὐρανίᾳ καὶ ζωῇ αἰωνίᾳ. Καὶ μετὰ ταῦτα περιτίθουσιν αὐτῷ καὶ κουκούλιον, λέγει· Λάβε περικεφαλαίαν σωτηρίας εἰς προτύπωσιν τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος, καὶ κληρονομήσει τὰ ἀποκείμενα ἀγαθὰ τοῖς ἡγαπητοῖς τὸν Κύριον καὶ ὀλοφύχως αὐτὸν ἐκζητήσασιν.

л. 142. Εὐχὴ εἰς τὸ κουκούλισαι τὸν νεοφώτιστον. Ὁ λύτρωσιν ἁμαρτιῶν... *Goar p. 303.*

л. 142 об. Εὐχὴ εἰς τὸ τριχοκεῖραι τὴν νεοφωτίστου κεφαλὴν.

л. 144. Чинъ омовенія крещаемаго въ 8 день.

л. 144 об. Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου ἀγιασμοῦ.

л. 160 об. Ἀκολουθία εἰς ἀδελφοποίησιν.

л. 163 об. Ἀκολουθία τοῦ πλεῦσαι πλοῖον κατ' ἀρχὰς ἐν τῷ ὕδατι.

л. 167 об. Чинъ брака.

л.л. 174—273. Разныя статьи, къ евхологию не имѣющія отношенія.

CLV. № 120. Рукопись¹⁾ Αθωνο-Εσφιγμενσκόη βιβλιοθεки, въ 16 долио листа, 158 листовъ, писана почеркомъ 1602 года, какъ видно изъ слѣдующей приписки: Θεοῦ τὸ δῶρον καὶ Ῥαβουλαῖ πόνος ἔτους ἐν τῷ ζρί (1602) μηνὶ Αὐγούστῳ, ἔνδον μονοδρίου τῆς Πέτρας, ἡγουμενεύοντος Δανιήλ καὶ ἱερομονάχου (π. 155).

л. 1. Φιλοθέου, τοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, διάταξις τῆς θείας καὶ ἱερᾶς λειτουργίας.

Μέλλων ὁ ἱερεὺς τὴν θείαν ἐπιτελέσαι μυσταγωγίαν... См. выше стр. 818. Τοῦ δὲ καιροῦ ἐπιστάντος, μετὰ τὸ ποιῆσαι μετάνοιαν τῷ προσετώτι, εἰσέρχεται ἐν τῷ ναῷ ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων θυρῶν, καὶ ποιήσας προσκυνήματα τρία, λέγει· Ὁ Θεός, ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ, ποιεῖ εὐλογητὸν καὶ λέγει· Βασιλεῦ οὐράνιε, Τρισάγιον, Πάτερ ἡμῶν, καὶ τὰ τροπάρια ταῦτα· Ἐλέησον ἡμᾶς... Δόξα, Κύριε ἐλέησον ἡμᾶς, Καὶ νῦν, Τῆς εὐσπλαγχνίας, τὸ Κύριε ἐλέησον ιβ', εἶτα ἔρχεται ἐν τῇ εἰκόνι τῇ δεσποτικῇ, καὶ λέγει· Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου... Εὐσπλαγχνίας ὑπάρχουσα πηγὴ... Κκι λέγει τοῦ ἁγίου τῆς μονῆς, ἧτοι ἡμέρας. Εἶτα ἀπέρχεται, ἐν ᾧ προίστατο τόπω, καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν μεγάλην (?), λέγει τὴν παρούσῃν εὐχὴν μυστικῶς· Κύριε ὁ Θεός μου, ἐξαπόστειλον. . Goar p. 48. Καὶ ποιήσας σχῆμα προσκυνήσεως, εἰσέρχεται ἐν τῷ ἁγίῳ βήματι, εἰσερχόμενος λέγει· Ἐν ταῖς λαμπρότησι τῶν ἁγίων σου, πῶς εἰσελεύσομαι ὁ ἀνάξιος... Εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν σου, προσκυνήσω πρὸς ναὸν τὸν ἅγιόν σου... Εἶτα εὐτρεπίζει τὴν πρόθεσιν καὶ τὴν ἁγίαν τράπεζαν, καὶ λαβὼν στιχάριον, ἵσταται ἔμπροσθεν τῆς ἁγίας τραπέζης, καὶ ἀνακαλύψας τὸ ἱερὸν εὐαγγέλιον, ποιεῖ προσκυνήματα τρία, καὶ ἀσπάζεται αὐτὸ καὶ τὴν ἁγίαν τράπεζαν, καὶ λέγει ἠσύχως· Εὐλογητός ὁ Θεὸς ἡμῶν. Εὐλόγησον, δέσποτα, καὶ τὸ στιχάριον. Καὶ ἀσπασάμενος, ἐνδύεται λέγων· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ἀγαλλιάσεται ἡ ψυχὴ μου ἐπὶ τῷ Κυρίῳ... Goar. pag. 48. Ἐν δὲ τῷ ἐπιτραχηλίῳ λέγει· Εὐλογητός ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐκχέων τὴν χάριν... Goar p. 48. Ἐπὶ τὴν ᾄξιν τοῦ ἐνδύματός σου. Εἰς τὴν ζώνην λέγει· Εὐλογητός ὁ Θεός, ὁ περιζωννύων με δύναμιν... См. выше стр. 819. Καὶ ἐπὶ τὰ ὕψηλά ἰστών με, διδάσκων χεῖράς μου εἰς πόλεμον καὶ ἔθου τόξον χαλκοῦν τοὺς βραχιόνάς μου, πάντοτε, νῦν... Εἰς τὸ δεξιὸν ἐπιμανίκιον· Δεξιὰ Κυρίου ἐποίησε δύναμιν, ἡ δεξιὰ σου, Κύριε, ἔδραυσεν... Goar pag. 48. Εἰς τὸ ἀριστερὸν ἐπιμανίκιον· Αἱ χεῖρές σου ἐποίησάν με καὶ ἔπλασάν με, συνέτισόν με

¹⁾ На рукописи приписка рукою еписк. Порфирия Успенскаго: „Рукопись замѣчательная. Русскій, прочти ее“.

καὶ μαθήσομαι τὰς... Εἰς τὸ φελώνι(ο)ν λέγει· Οἱ ἱερεῖς σου ἐνδύονται...
 Goar pag. 49. Χρὴ γινώσκειν τὸν ἱερέα, ὅτι τὰ ἐνδύματα τῆς ἱερω-
 σύνης πρῶτον εὐλογεῖ, εἶτα ἀσπάζεται, καὶ οὕτως ἐνδύεται. Εἰ δὲ ἔχει
 πολλίον, εἴτε ἐπιτραχήλιον, εἴτε φελώνιον, οὐκ εὐλογεῖ, ἀλλὰ μόνον ἀσπά-
 ζεται καὶ οὕτως ἐνδύεται, ἐνδυσάμενος δὲ πᾶσαν τὴν ἱερατικὴν στολήν,
 ἀπέρχεται ἐν τῷ χωνευτηρίῳ, νίπτων τὰς χεῖρας αὐτοῦ, καὶ λέγει οὐ-
 τως· Νίψομαι ἐν ἀδάμοις τὰς χεῖράς μου. Καὶ λέγει ἕως τέλους. Καὶ
 νιψάμενος, εὐτρεπίζει τὴν ἁγίαν πρόθεσιν, καὶ τίθησιν τὸ μὲν ποτήριον
 ἐκ δεξιῶν, τὸν δίσκον ἐξ ἀριστερῶν, καὶ λαβῶν προσφορὰν ἐπὶ χεῖρας,
 εἶτα καὶ τὴν λόγχην, θέτει αὐτὴν ἐπάνω τῆς προσφορᾶς, προσκυνεῖ
 γ', εὐχόμενος· Ὁ Θεός, ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ καὶ ἐλέησόν με γ',
 καὶ λέγει· Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν πάντοτε. Καὶ ποιεῖ σταυρὸν μετὰ
 τῆς ἁγίας λόγχης ἐπάνω τῆς προσφορᾶς ἐκ γ', λέγων· Τοῦ Κυρίου δε-
 ηθῶμεν. Εἰς ἀνάμνησιν τοῦ Κυρίου. См. выше стр. 819. Καὶ πήξας
 τὴν λόγχην ἐκ τοῦ πλαγίου, αἶρει τὸν ἄρτον ἄνωθεν, λέγων· Ὅτι αἶρεται
 ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ· ὑπὲρ γὰρ τῶν ἀνομιῶν τοῦ λαοῦ αὐτὸς ἤχθη
 εἰς θάνατον, τὸ δὲ μνημόσυνον αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος,
 πάντοτε... Εἶτα τίθησι τὸν ἅγιον ἄρτον ὑπτιον ἐν τῷ ἁγίῳ δίσκῳ καὶ
 χαράττει αὐτὸν σταυροειδῶς μετὰ τῆς ἁγίας λόγχης, λέγων· Θύεται ὁ
 ἄμνος τοῦ Θεοῦ, ὁ Υἱὸς τοῦ Πατρὸς· ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου
 ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς καὶ σωτηρίας. Εἶθ' οὕτως νύττει αὐτὸν ἐν
 τῇ δεξιᾷ μετὰ τῆς ἁγίας λόγχης, λέγων· Εἰς δὲ τῶν στρατιωτῶν λόγχῃ
 ἔνοξεν αὐτοῦ τὴν πλευράν. Καὶ εὐλογεῖ τὴν ἔνωσιν, λέγων· Εὐλογημένη
 ἡ ἁγία ἔνωσις αὕτη πάντοτε, νῦν... Καὶ λαβῶν τὸν οἶνον ἐν τῇ δεξιᾷ
 χειρὶ, τὸ δὲ ὕδωρ ἐν τῇ ἀριστερᾷ, βάλλει ἐξ ἀμφοτέρων ἐν τῷ ἁγίῳ πο-
 τηρίῳ· Καὶ εὐθέως ἐξῆλθεν αἷμα καὶ ὕδωρ, καὶ ὁ ἑωρακὴς μεμαρτύρηκε,
 καὶ ἀληθινὴ ἐστὶν ἡ μαρτυρία αὐτοῦ, πάντοτε... Ἐξηγόρασας ἡμᾶς ἐκ
 τῆς κατάρας τοῦ νόμου... Μετὰ δὲ τὴν ἔνωσιν λαμβάνει προσφορὰν καὶ
 τὴν λόγχην, ἐπεύχεται, λέγων· Εἰς τιμὴν καὶ μνήμην τῆς πανυπεράγνου
 Δεσποίνης ἡμῶν... Goar p. 50. Καὶ μνήσθητι τῆς ἡμῶν ἐλεεινότητος
 καὶ ἀθλιότητος, καὶ φώτισόν μου τὸν νοῦν τῷ φωτὶ τοῦ ἁγίου σου εὐαγ-
 γελίου, καὶ ἀντικατάπεμψον ἡμῖν τὴν χάριν τοῦ παναγίου σου Πνεύ-
 ματος, διὰ τῶν παναγίων αὐτῆς πρεσβειῶν. Καὶ λαβῶν μερίδα τρίγωνον,
 τίθησιν ἐκ δεξιῶν τοῦ θείου καὶ ζωοποιοῦ ἄρτου, ἐν ᾧ ἐστὶ τὸ Ἰησοῦς,
 λέγων· Παρέστη ἡ βασίλισσα ἐκ δεξιῶν σου ἐν ἱματισμῷ διαχρύσῳ πε-
 ριβεβλημένη, πεποικιλμένη. Καὶ λαβῶν ἑτέραν προσφορὰν, λέγων· Δυ-
 νάμει τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ... См. выше стр. 820. Καὶ τί-
 θησι μερίδα ἐξ ἀριστερῶν τοῦ τιμίου ἄρτου. Τοῦ τιμίου,

ἐνδόξου προφήτου προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου Μερίδα. Καὶ τίθησι μερίδα ὑποκάτωθεν Ἀσωμάτων. Τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφύμων ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου, τῶν δώδεκα καὶ ἑβδομήκοντα καὶ πάντων τῶν ἁγίων ἀποστόλων, Μερίδα. Τῶν ἁγίων ἐνδόξων προφητῶν Μωϋσέως καὶ Ἀαρών, Ἡλίου καὶ Ἐλισσίου, τῶν ἁγίων τριῶν παιδῶν καὶ Δανιὴλ τοῦ προφήτου, Δαβὶδ καὶ Ἰεσσαί, Ἰερεμίου καὶ πάντων τῶν ἁγίων προφητῶν. Τῶν ἁγίων θεοστέπτων βασιλέων καὶ ἰσαποστόλων Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης καὶ τῶν λοιπῶν ἁγίων βασιλέων, Μερίδα. Τῶν ἐν ἁγίοις πατέρων ἡμῶν καὶ οἰκουμενικῶν μεγάλων διδασκάλων καὶ ἱεραρχῶν, Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καὶ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, Ἀθανασίου καὶ Κυρίλλου, Διονυσίου καὶ Ἰεροθέου, Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου, Νικολάου τοῦ θαυματουργοῦ, Ἀχιλλίου Λαρίσσης, Οἰκουμενίου Τρίκκης, καὶ πάντων τῶν ἁγίων ἱεραρχῶν. Τοῦ ἁγίου ἀποστόλου πρωτομάρτυρος καὶ ἀρχιδιακόνου Στεφάνου, Μερίδα. Τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ καλλιπικῶν μαρτύρων, Γεωργίου, Δημητρίου, Προκοπίου, Ἀρτεμίου, Μερκουρίου, Εὐστρατίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ καὶ πάντων τῶν ἁγιομαρτύρων. Τῶν ἁγίων ἐνδόξων ὁμολογητῶν, Παύλου Κωνσταντινουπόλεως, Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου, Μαξίμου, Γουρία, Σαμονᾶ καὶ Ἀβιβίου, Θεοδώρου καὶ Θεοφάνους τῶν ἀταδέλφων καὶ πάντων τῶν ἁγίων ὁμολογητῶν, Μερίδα. Τῶν ἁγίων καὶ θαυματουργῶν ἀναργύρων Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ, Κύρου καὶ Ἰωάννου, Παντελεήμονος καὶ Ἐρμολάου, Σαμφῶν καὶ Διομήδους, Τρύφωνος καὶ Θαλαλαίου καὶ πάντων τῶν ἁγίων ἱατρῶν. Τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν, Παύλου τοῦ Θηβαίου, Ἀντωνίου τοῦ Μεγάλου, Ἀρσενίου, Εὐθυμίου, Σάββα τοῦ ἡγιασμένου καὶ Θεοδοσίου τοῦ Κοινοβιάρχου, Ὀνουφρίου, Παχωμίου καὶ Ἀθανασίου, Πέτρου τῶν ἐν τῷ Ἄθῳ καὶ πάντων τῶν ὁσίων, Μερίδα. Τῶν ἁγίων μαρτύρων γυναικῶν Θέκλης τῆς πρωτομάρτυρος, Αἰκατερίνας, Βαρβάρας, Ἀναστασίας, Ἰουλιανῆς, Παρασκευῆς, Λριστίνης, Μαρίνης, Κυριακῆς καὶ πασῶν τῶν ἁγίων μαρτύρων γυναικῶν. Τῶν ἁγίων καὶ ὁσίων γυναικῶν, Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας, Θεοδώρας τῆς βασιλίσσης, Θεοδώρας τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, Πελαγίας, Φωτεινῆς, Μάρθας καὶ πασῶν τῶν ἁγίων ὁσίων γυναικῶν, Μερίδα. Τῶν ἁγίων καὶ δικαίων θεοπατέρων Ἰωακείμ καὶ Ἄννης, Μερίδα. Τοῦ ἁγίου, ὁ δεῖνα, τῆς ἡμέρας, οὐ καὶ τὴν μνήμην ἐπιτελοῦμεν καὶ πάντων σου τῶν ἁγίων. Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου, ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου. Ἐνταῦθα, εἰ τύχη τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, λέγει τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ πάντων τῶν ἁγίων. Καὶ λαβὼν ἑτέραν προσφοράν, λέγει οὕτως: Ὡν ταῖς πρε-

βείαις ἐπίσκεψαι ἡμᾶς, ὁ Θεός, καὶ δώρησαι ἡμῖν πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα καὶ ζωὴν τὴν αἰώνιον. Καὶ μνήσθητι τοῦ ὀρθοδόξου πληρώματος καὶ πάσης ἐπισκοπῆς ὀρθοδόξων καὶ παντός ἱερατικοῦ καὶ μοναχικοῦ τάγματος. Ἐπειτα πάλιν λέγει οὕτως· Τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ὁ δεῖνα, ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν, ὁ δεῖνα, ἢ τοῦ ἐπισκόπου. Εἰ ἐν μοναστηρίῳ, λέγει οὕτως· Ὑπὲρ τοῦ πατρὸς ἡμῶν, ὁ δεῖνα, ἱερομονάχου, Μερίδα. Τῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν ἡμῶν, πρεσβυτέρων, διακόνων, ὑποδιακόνων καὶ πάντων τῶν ἀδελφῶν, οὓς προσεκαλέσω εἰς τὴν συνδιακονίαν διὰ τῆς σῆς εὐσπλαγχνίας, πανάγαθε Δέσποτα, Μερίδα. Τῶν καρποφορούντων καὶ καλλιεργούντων ἐν ταῖς ἀγίαις σου ἐκκλησίαις καὶ μεμνημένων τῶν πενήτων, τῶν κατὰ σάρκα καὶ κατὰ πνεῦμα συγγενῶν, πατέρων καὶ ἀδελφῶν, φίλων καὶ γνωστῶν, τῶν ἐντεταλαμένων ἡμῖν τοῖς ἀναξίοις εὐχεσθαι ὑπὲρ αὐτῶν, ὑπὲρ τῶν προσενεγκάντων, καὶ δι' οὓς προσήγαγον, ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, τῶν ἐν ταῖς διακονίαις ὄντων, καὶ πάντων τῶν διακονούντων, διακονησάντων ἐν τῇ ἀγίᾳ μονῇ ταύτῃ. Μερίδα. Ὑπὲρ πάσης πόλεως, χώρας, καὶ τῶν πίστει οἰκούντων ἐν αὐταῖς, καὶ ὑπὲρ πάσης φυχῆς χριστιανῶν ὀρθοδόξων. Ὑπὲρ τῶν προσενεγκάντων, ὁ δεῖνα, καὶ ὑπὲρ ὧν τὰ δῶρα προσήγαγον. Τοῦτο λέγεται, ἐὰν ἐορτάζῃ τινάς, ἢ ἔφερε λειτουργίαν, εἶτα λέγει καὶ οὓς ἔχει ζῶντας κατ' ὄνομα, καὶ ὧν βούλεται, καὶ λέγει οὕτως· Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ ἀφέσεως ἁμαρτιῶν τοῦ δούλου σου Ῥαβουλά ἱερομονάχου. Καὶ συγχώρησον αὐτοῖς πᾶν πλημμέλημα ἐκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον. Καὶ λαβὼν ἐτέραν προσφορὰν, λέγει· Ἐτι προσφερόμέν σοι τὴν θυσίαν ταύτην ὑπὲρ τῶν ἐν πίστει ἀναπαυσαμένων προπατόρων, πατέρων, πατριαρχῶν, προφητῶν, ἀποστόλων, κηρύκων, εὐαγγελιστῶν, μαρτύρων, ἱερομαρτύρων, ἐγκρατευτῶν, νηστευτῶν, ἱεραρχῶν, καὶ παντός τάγματος, ἐν πίστει τετελειωμένων, ὧν ταῖς ἰκεσίαις ἐπίσκεψαι ἡμᾶς, ὁ Θεός, καὶ πρόσδεξαι τὴν θυσίαν ταύτην εἰς τὸ ὑπερουράνιον σου θυσιαστήριον. Καὶ μνήσθητι κάμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ διὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους σου. Καὶ λέγει τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Μνήσθητι, Κύριε, τῶν ψυχῶν τῶν ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει γενομένων, εὐσεβεστάτων καὶ αἰοδίμων βασιλέων, πατριαρχῶν, ἀρχιερέων, ἱερέων, διακόνων, ἀναγνωστῶν καὶ παντός μοναχικοῦ τάγματος. Ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν κητόρων τῆς μονῆς ταύτης, καὶ πάντων τῶν προκοιμηθέντων πατέρων καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν, τῶν ἐνθάδε κειμένων καὶ ἀπανταχοῦ ὀρθοδόξων. Καὶ μνημονεύει, ὅσα θέλει, κεκοιμημένων ὀνόματα ἅμα καὶ ζώντων κατ' ὄνομα. Καὶ λέγει οὕτως εἰς τὰ κεκοιμημένα· Καὶ ἔτι μνήσθητι πάντων, τῶν ἐπ' ἐλπίδι ἀναστάσεως ζωῆς αἰωνίου καὶ τῇ σῇ κοινωνίᾳ κεκοιμημένων ὀρθοδόξων πατέρων καὶ

ἀδελφῶν, φιλάνθρωπε Κύριε, καὶ ἀνάπαυσον αὐτούς, ἔνθα οἱ δίκαιο ἀναπαύονται, καὶ κατάταξον αὐτούς ἐν ταῖς σκηναῖς τῶν ἐκλεκτῶν σου, ὅπου ἐπισκοπεῖ τὸ φῶς (τοῦ) προσώπου αὐτοῦ. Εἶτα τίθησι τὰς μερίδας ὑποκάτω τοῦ ἁγίου ἄρτου, καὶ λαβὼν τὴν μούσσαν, συστέλλει καλῶς, ὥστε κεῖσθαι ἐν ἀσφαλείᾳ, καὶ μὴ ἐκπεσεῖν τι, ἔπειτα λαβὼν τὸ θυμιατὸν καὶ βαλὼν θυμίαμα, πρῶτον λέγει· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ἐλέησον. Εἶτα τὴν εὐχὴν ταύτην· Θυμίαμά σοι προσφέρομεν, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν... Goar pag. 50. ἀντικατάπεμψον ἡμῖν τὴν χάριν τοῦ παναγίου σου Πνεύματος, νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. Καὶ θυμιάσας τὸν ἀσταρίσκον, τίθησιν ἐπάνω τοῦ ἁγίου ἄρτου· Τῷ λόγῳ Κυρίου... См. выше стр. 821. οὗ ἦν τὸ παιδίον, πάντοτε. Καὶ θυμιάσας τὸ πρῶτον κάλυμμα, σκεπάζει τὸν ἅγιον ἄρτον σὺν τῷ ἁγίῳ δίσκῳ, λέγει· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν. Καὶ λέγει τοῦτον τὸν ψαλμὸν ἕως τέλους. Καὶ θυμιάσας τὸ δεύτερον κάλυμμα, σκεπάζει τὸ ἅγιον ποτήριον· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ἐκάλυψεν οὐρανοῦς... Goar p. 51. Καὶ θυμιάσας τὸν ἀέρα, σκεπάζει ἀμφοτέρα τὰ ἅγια, λέγων· Σκέπασον ἡμᾶς, ὁ Θεός... См. выше стр. 821. Κλίνει δὲ τὴν κεφαλὴν καὶ λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην τῆς προδέσεως. Εὐχὴ τῆς προδέσεως· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ Θεός, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸν οὐράνιον ἄρτον, τὴν τροφήν... Goar pag. 51. Εἶτα Ἄξιόν ἐστιν, Ἐν ὀνόματι Κυρίου, εὐλόγησον πάτερ, Ὁ Θεὸς οἰκτειρῆσαι ἡμᾶς, Δόξα καὶ νῦν, καὶ εἰς τὴν αἰῶνα κυριακή, λέγει· Ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν, εἰ δὲ ἄλλη ἡμέρα· Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν, εἶτα προσκυνεῖ γ', λέγων· Πρόσδεξαι Κύριος ὁ Θεὸς τὴν δέησιν ἡμῶν τῶν ἀμαρτωλῶν. Εἶτα λαμβάνει θυμίαμα, πρῶτον λέγει· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν, εἶτα λέγει τὴν εὐχὴν, θυμιᾷ τὰ ἅγια δῶρα σταυροειδῶς γ', λέγων· Εὐλογητὸς Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ οὕτως εὐδόκησας, δόξα σοι. Καὶ μετὰ τὸ θυμιάσαι δῶρα, λέγει τὰ τροπάρια ταῦτα, εἰ δὲ ἐστὶ κυριακή, τὸν Ν', τὸ Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι, εἶτα τροπάρια ταῦτα· Ἐν τάφῳ σωματικῶς. Ὡς ζωηφόρος. Τὸ τοῦ ὑψίστου ἡγιασμένον, ἔπειτα τὸν Ν', καὶ θυμιᾷ (τὸ) ἱερατεῖον ὅλον, θυμιᾷ καὶ τὰς ἁγίας εἰκόνας, ἔπειτα ἴσταται ἔμπροσθεν τῆς ἁγίας τραπέζης, προσκυνεῖ ἐκ γ', καὶ λέγει μυστικῶς· Βασιλεῦ οὐράνιε, ὅλον, Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ, δὶς, Κύριε τὰ χεῖλη μου ἀνοίξεις, ἄπαξ, καὶ ἀσπάζεται τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, καὶ τὴν ἁγίαν τράπεζαν, εἶτα ἐκφωνεῖ λαμπρᾷ τῇ φωνῇ τὸ Εὐλογημένη ἡ βασιλεία τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ.

л. 20 об. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. На маломъ выходѣ. Καὶ εἰ ἐστὶ ἀρχιερεὺς ἢ ἡγούμε-

νος, διδίδει τὸ εὐαγγέλιον καὶ ἀσπάζεται, εἰ δὲ οὐκ ἔστιν, ἀσπάζεται αὐτὸς καὶ ὕφοι τὰς χεῖρας μικρόν, καὶ δεικνύων τὸ εὐαγγέλιον, ποιῶν σταυρόν, καὶ λέγει· Σοφία, ὀρθοί, καὶ προσκυνήσας, εἰσέρχεται ἐν τῷ ἁγίῳ βήματι καὶ ἀποτίθεται τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, λέγει μυστικῶς· Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ τρισαγίῳ φωνῇ ἀνομιούμενος ὑπὸ τῶν χερουβιμ καὶ ὑπὸ πάσης τῆς ἐπουρανοῦ δυνάμεως δοξολογούμενος πάντοτε... За отсугствіемъ одного листа въ рукописи, сугубая ектения представлена здѣсь въ слѣдующихъ любопытнихъ замѣчанияхъ: Καὶ μνημονεύει ἐνταῦθα, ὅσους βούλεται, ζῶντας καὶ κεκοιμημένους. Οἱ ἐν μοναστηρίῳ λέγουσι καὶ τοῦτο· Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ ἀφέσεως ἁμαρτιῶν τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν, ὁ δεῖνα, ἱερομονάχου, καὶ πάσης τῆς ἐν Χριστῷ ἡμῶν ἀδελφότητος. Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, τῶν ἐν ταῖς διακονίαις ὄντων, καὶ πάντων τῶν διακονούντων καὶ διακονησάντων ἐν τῇ ἁγίᾳ μονῇ ταύτῃ. Οἱ ἐν τῷ κόσμῳ λέγουσι· Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν καρποφορούντων... Великіѣ выходы описываются такъ: Τοῦ δὲ χερουβικοῦ φαλλομένου, λέγει καὶ αὐτὸς τὸ χερουβικόν χύμα ἔμπροσθεν τῆς ἁγίας τραπέζης, ποιεῖ προσκυνήματα γ', εἶθ' οὕτως λαβὼν τὸ θυμιατόν καὶ θυμίων θυμίαμα, λέγει τὴν εὐχήν, καὶ θ' μιάσας, λέγει καὶ τὸν Ν', ἕως τὸ Ἀγάθυνον, Κύριε... Ἐἵτα ἀπέρχεται ἐν τῇ προθέσει, λέγει τὸ Πιστεύω εἰς ἓνα Θεόν... Ἄνεσ, ἄφεσι... Πάτερ ἡμῶν, καὶ τροπάρια κατανοητικά, καὶ μνημονεύει ζῶντας καὶ τεθνεῶτας, ὅσους βούλει, καὶ μετὰ τοῦτο ἀπέρχεται ἐν τῇ προθέσει, καὶ θυμιάσας εὐχεται· Ὁ Θεός, ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ, καὶ ἐλέησόν με. Ἐἵτα λέγει τὸ παρὸν τροπάριον ἐκ γ'. Τὸν νομφῶνά σου θλέπω, Σωτήρ μου, κεκοσμημένον... Καὶ προσκυνεῖ γ', εἵτα λημβάνει τὸν ἀέρα, καὶ ἐπιτίθησι τῷ ἑαυτοῦ ὄμφῳ, τὸ δὲ δισκάριον λαβὼν, ἐπιτίθησι τῇ κεφαλῇ, τὸ δὲ ποτήριον ἐν τῇ δεξιᾷ χειρὶ, καὶ οὕτως ἐξέρχεται καὶ ποιεῖ τὴν μεγάλην εἴσοδον, λέγοντος μυστικῶς· Ὁ ἅγιος ὁ Θεός, ἅγιος ἰσχυρός. Εἰσελθὼν δὲ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ναοῦ, εὐχεται μεγαλοφώνως· Μνηστειῆ πάντων ἡμῶν Κύριος ὁ Θεός ἐν τῇ βασιλείᾳ, πάντοτε. Καὶ ὅταν ἔλθῃ εἰς τὰ ἅγια θυρίδιχα, λέγει ἡσύχως· Ἄρατε πύλας, οἱ ἄρχοντες. Ἐἵτα λέγει· Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, Θεός... Καὶ τίθησι τὸ ἅγιον ποτήριον ἐν τῇ ἁγίᾳ τραπέζῃ καὶ τὸ δισκάριον, λέγει· Ὁ εὐσχήμων Ἰωσήφ. Καὶ ἐὰν τύχη κυριακή, λέγει τὸ ὄλον, εἰ δὲ ἄλλη ἡμέρα, μόνον ἕως τοῦ Κηθεύσας ἀπέθετο. Αἴρει δὲ καὶ τὸ κάλυμμα ἀπὸ τοῦ δισκαρίου καὶ λέγει· Ὅτε κατῆλθες πρὸς τὸν θάνατον. Αἴρων δὲ καὶ ἀπὸ τὸ ποτήριον τὸ κάλυμμα, λέγων· Ταῖς μυροφόροις γυναίξί... Καὶ ἐὰν τύχη κυριακή, λέγων ὄλον, εἰ δὲ ἄλλη ἡμέρα,

ἕως τοῦ Χριστοῦ δὲ διαφθορᾶς ἐδείχθη ἀλλότριος, τὸν δὲ ἄερα θυμιάσας, σκεπάζει ἀμφοτέρα τὰ ἅγια, λέγων καὶ τὸ παρὸν τροπάριον· Ὁς ζωηφόρος, ὡς παραδείσου. Καὶ θυμιάσας τὰ ἅγια ἐκ γ', λέγων· Ἀγάθουνον, Κύριε, ἐν τῇ εὐδοκίᾳ σου τὴν Σιών... λέγων καὶ τὸ τότε ἀνοίσουσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν σου μύσχους. Καὶ προσκυνήσας ἐκ γ', λέγων Ἀλληλουῖα, ἀλληλουῖα, ἀλληλουῖα, δόξα σοι ὁ Θεός, ἐκ γ'. Καὶ μετὰ συμπλήρωσιν τοῦ χειρουβικοῦ, λέγων· Πληρώσωμεν τὴν δέησιν ἡμῶν τῷ Κυρίῳ. . Gogar pag. 59. Εὐχὴ μετὰ τὴν ἀπόθεσιν τῶν θείων δώρων κλινόμενος ὁ ἱερεὺς εὐχεταὶ· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ὁ Θεός ὁ παντοκράτωρ, ὁ μόνος ἅγιος... Gogar pag. 59—60. Ὁ ἱερεὺς προσκυνεῖ γ', λέγων μυστικῶς· Ἀγαπήσω Σε, Κύριε, ἡ ἰσχύς μου, Κύριος στερέρωμά μου καὶ καταφυγὴ μου καὶ ῥύστης μου. Καὶ αὐδὶς ἀσπάζεται τὰ ἅγια, ὅσα κεκαλυμμένα, πρῶτα ἐπάνω τοῦ ἁγίου δίσκου, λέγει· Ἅγιος ὁ Θεός, εἶτα ἐπάνω τοῦ ἁγίου ποτηρίου· Ἅγιος ἰσχυρός, εἶτα τὴν ἁγίαν τράπεζαν· Ἅγιος ἀθάνατος, ἐλέησον ἡμᾶς. Εἶτα ἐκφωνεῖ· Τὰς θύρας, τὰς θύρας. Εἶτα ὁ ἱερεὺς λαμβάνει τὸν ἄερα ἀπὸ τῶν ἁγίων, κρατῶν ἀνασείει τὸν ἄερα ἐπάνω τῶν ἁγίων δώρων, λέγων καὶ αὐτὸς τὸ Πιστεύω. Εἰς τὸ τέλος ἐξῆς ὑφῶν τὸν ἄερα, καὶ λέγει· Ἅγιος ὁ Θεός, ἅγιος ἰσχυρός, ἅγιος ἀθάνατος, ἐλέησον ἡμᾶς, καὶ ἀσπασάμενος τὸν ἄερα, μετατίθησιν Τοῦ δὲ Πιστεύω εἰς ἓνα Θεὸν πληρουμένου ὑπὸ τοῦ λαοῦ, ὁ ἱερεὺς ἐκφωνεῖ, λέγων· Στῶμεν καλῶς, στῶμεν μετὰ φόβου... По освищеніи Даровъ: Καὶ λαβὼν τὸ θυμίαμα, θυμιά τὰ ἅγια, λέγων· Θεοτόκε παρθένε, χαῖρε, κεχαριτωμένη... Ἄξιόν ἐστιν... Ἐπὶ σοὶ χαίρει, κεχαριτωμένη... Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου... Ἐκφώνησις· Ἐξαιρέτως τῆς παναγίας ἀγράντου... Ἐνταῦθα μνημονεύονται τὰ δίπτυχα τῶν κεκοιμημένων, ὁ δὲ ἱερεὺς εὐχεταὶ· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ προφήτου, προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ. Gogar p. 63. Καὶ μνήσθητι πάντων τῶν κεκοιμημένων ἐπ' ἐλπίδι ἀναστάσεως ζωῆς αἰωνίου. Ἐνταῦθα μνημονεύει, ὅσους θούλεται. Καὶ ἀνάπαυσον αὐτούς, ὅπου ἐπισκοπεῖ τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου... Ibidem. Ἐκφώνησις· Ἐν πρώτοις μνήσθητι, Κύριε... Ἐνταῦθα μνημονεύονται τὰ δίπτυχα τῶν ζώντων. Ὁ ἱερεὺς κλινόμενος ἐπεύχεται· Μνήσθητι, Κύριε, τῆς μονῆς, ἐν ἧ παροικούμεν, καὶ πάσης πόλεως καὶ χώρας καὶ τῶν πίστει οἰκούντων ἐν αὐταῖς. Μνήσθητι, Κύριε, κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους σου καὶ τῆς ἐμῆς ἀναξιότητος.. См. выше стр. 824. Μνήσθητι, Κύριε, πλεόντων, ὁδοιπορούντων, νοσοούντων, καμνόντων, αἰχμαλώτων καὶ τῆς σωτηρίας αὐτῶν. Ἐνταῦθα μνημονεύει ζώντων. Μνήσθητι, Κύριε, τῶν καρποφορούντων καὶ καλλιεργούντων ἐν ταῖς ἁγίαις σου ἐκκλησίαις, καὶ μεμνημένων τῶν πενήτων,

καὶ ἐπὶ πάντας ἡμᾶς τὰ ἐλέη σου ἐξαπόστειλον. Ἐκφώνησις: Καὶ δὸς ἡμῖν ἐν ἐνὶ στόματι... *Послѣ молитвы:* „Πρόσχες, Κύριε“. *Goar p. 65.*

Ἄνιστάμενος προσκυνεῖ τρεῖς ἔμπροσθεν τῆς ἁγίας τραπέζης, λέγει: Ὑψώσω σε, ὁ Θεός μου, ὁ βασιλεὺς μου, καὶ εὐλογήσω τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. Καὶ ἀψάμενος τοῦ ἁγίου ἄρτου, ὑψοῖ τὸν ἅγιον ἄρτον σταυροειδῶς, καὶ λέγει: Πρόσχωμεν. Τὰ ἅγια τοῖς ἁγίοις. *Εἶθ'* οὕτως μερίσας τὸν ἄρτον εἰς μερίδας τέσσαρας, τίθησιν αὐτὰς ἐν τῷ ἁγίῳ δίσκῳ σταυροειδῶς, λέγει ἐν τῷ μερίζειν: *Μελίζεται καὶ διχμερίζεται...* Καὶ λαβὼν τὴν ἄνω μερίδα, ποιεῖ μετ' αὐτῆς σταυρὸν ἐπάνω τοῦ ἁγίου ποτηρίου, λέγων: Πλήρωμα Πνεύματος ἁγίου. Ἀμήν. Καὶ εὐλογεῖ τὴν ζέσιν, καὶ λέγει: Εὐλογημένη ἡ ζέσις τῶν ἁγίων σου, Κύριε, πάντοτε. Καὶ ἐκχέει εἰς τὸ ἱερὸν ποτήριον: Ζέσις πίστεως Πνεύματος ἁγίου. Ἀμήν. Καὶ λέγει τὸ τροπάριον: Λουτρὸν τὸ θεῖον τῆς παλιγγενεσίας... λόγῳ κερανοῦς συντεθειμένη φύσει, ὄμβροβλυτεῖς μοι ρεῖθρον ἐξ ἀκηράτου, νενυγμένης σου πλευράς, ὦ Θεοῦ Λόγε, ἐπισφραγίζων τῇ ζέσει τῆς πίστεως. Καὶ προσκυνήσας γ', λέγει γ': Ὁ Θεός, ἱλασθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ. Ἐπειτα λαμβάνει τὴν μερίδα, λέγει: Τὸ τίμιον καὶ πανάγιον σῶμα τοῦ μεγάλου Θεοῦ. *См. выше стр. 825.* Καὶ λαμβάνει τὴν κάτω κειμένην μερίδα τοῦ ἁγίου ἄρτου μετὰ τῆς δεξιᾶς χειρός, καὶ λαβὼν ἐντὸς τῆς παλάμης, ἀσπασάμενος, κλίνει τὴν κεφαλὴν ἔμπροσθεν τῆς ἁγίας τραπέζης, εὐχόμενος καὶ λέγει: Τοῦ δείπνου σου τοῦ μυστικοῦ ἐκ γ'. Πιστεύω καὶ ὁμολογῶ. *См. выше стр. 825.* Καὶ λαμβάνει ἐκ γ', καὶ ποιεῖ ἑαυτοῦ σταυρὸν, ἔπειτα λέγει ἄπκξ': Ἐτι πιστεύω, ὅτι τοῦτο αὐτὸ ἐστὶ τὸ ἄχραντον σῶμά σου... Ἴδου θαδίλω πρὸς θεῖαν κοινωνίαν, Πλαστοργέ, μὴ φλέξης με τῇ μετουσίᾳ: πῶρ γὰρ ὑπάρχεις, τοὺς ἀναξίους φλέγων, ἀλλ' οὖν κάθαρον ἐκ πάσης με κηλίδος. Μὴ μοι, Δέσποτα φιλόνηρωπε, εἰς κρίμα ἢ εἰς κατάκριμα... Καὶ μεταλαμβάνει τὴν ἐν χειρὶ μερίδα μετὰ φόβου. *Εἶτα* λαμβάνει ταῖς δύο χειροὶ μετὰ καλύμματος τὸ ἅγιον ποτήριον καὶ μεταλαμβάνει γ' ἐξ αὐτοῦ, λέγει: Τὸ τίμιον καὶ πανάγιον καὶ ζωηρὸν αἷμα... *См. выше стр. 825.* *Εἶτα* ἀποσπογγίσας τὰ τε ἴδια χεῖλη καὶ τοῦ ἱεροῦ ποτηρίου, λέγει: Ἴδου ἤφατο τῶν χειλέων μου... Ἐθελξας πόθῳ με, Χριστέ, καὶ ἠλλοίωσας τῷ θείῳ σου ἔρωτι... Καὶ μετὰ τοῦτο λαβὼν τὸν ἅγιον δίσκον καὶ τὴν λεγομένην μούσαν, εἰσχομίζει ἅπαντα ἐν τῷ ποτηρίῳ μετὰ φόβου, καὶ μετὰ τοῦτο προσκυνεῖ γ', καὶ εὐχαριστεῖ τῷ Θεῷ, κλινόμενος, λέγει τὴν εὐχὴν τῆς εὐχαριστίας: Εὐχαριστοῦμέν σοι, Δέσποτα φιλόνηρωπε, εὐεργέτα τῶν ψυχῶν ἡμῶν... *Goar. pag. 67. По окончании литургии:* Καὶ ἐλθὼν ἐν τῇ προθέσει, συστέλλει τὰ ἐναπολειφθέντα ἅγια, ἀποπλό-

ων τρίς τὸ ἅγιον ποτήριον, τῷ οἴνῳ δίς, καὶ τῷ ὕδατι ἅπαξ, ταῦτα συστείλας καὶ διαθεις καλῶς, ἀπονίπτεται, λέγων· Νῦν ἀπολύεις, Τρισάγιον, Παναγία Τριάς, Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστιν. Καὶ λέγει, εἴ ἐστι κυριακή, τροπάριον ἀναστάσιμον, καὶ τὴν ὑπκοήν, εἰ δὲ ἄλλη ἡμέρα, τοῦ ἁγίου τροπάριον, ἔπειτα τοῦ Χρυσοστόμου· Ἡ τοῦ στόματός σου, καὶ κοντάκιον· Ἐκ τῶν οὐρανῶν ἐδέξω τὴν θείαν χάριν, Δόξα, Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν. Τῇ πρεσβείᾳ, Κύριε, πάντων τῶν ἁγίων... Κύριε ἐλέησον ιβ', Τὴν τιμιωτέραν, Δόξῃ καὶ νῦν, Κύριε ἐλέησον γ', καὶ ποιεῖ ἀπολύειν· Ὁ Θεὸς διὰ πρεσβειῶν τῆς παναχράντου σου Μητρὸς καὶ πάντων σου τῶν ἁγίων, ἐλέησον ἡμᾶς. Ἀμήν. Καὶ ἀποδύεται πᾶσαν τὴν ἱερατικὴν στολήν, εἶτα προσκυνήσας καὶ εὐχαριστήσας τῷ Θεῷ, λέγει· Ὁ πανταχοῦ παρῶν καὶ τὰ πάντα πληρῶν, Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι. Καὶ οὕτως ἐξέρχεται καὶ ἐνδύεται τὸ ἱερατικὸν ἱμάτιον, προσκυνεῖ γ' ἔμπροσθεν τῆς εικόνας Χριστοῦ, λέγει· Δόξα σοι ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι. Γένοιτο, Κύριε, τὸ ἐλεός σου ἐφ' ἡμᾶς, καὶ στραφεῖς πρὸς τὸν λαόν, εὐλογῶν αὐτόν, λέγει· Φυλάξαι Κύριος ὁ Θεὸς πάντας ἡμᾶς τῇ αὐτοῦ χάριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ, πάντοτε καὶ νῦν καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.

л. 70. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου.

Достоѣно замѣчанія въ этомъ чинѣ описаніе приготавленія св. Агнецъ для преждеосвященной литургіи: Καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς ἐκ τοῦ ἄρτου μερίδα, βάλλει εἰς τὸ ἅγιον ποτήριον, λέγων· Πλήρωμα Πνεύματος ἁγίου. Ἀμήν. Ὅτε προαγιάζει, μέλλει ὑψῶσαι, ὑψοῖ ἑμῶς, καὶ μελίξει τὸν προσκομιζόμενον πρῶτον ἄρτον, καὶ τίθησι μερίδα ἐν τῷ ἁγίῳ ποτηρίῳ, καὶ ἐκχέει τὸ ζέον. Εἶτα λαβὼν τὴν ἁγίαν λαβίδα μετὰ τῆς δεξιᾶς χειρός, βάπτει αὐτὴν ἐν τῷ ἁγίῳ αἵματι, τῇ δὲ ἀριστερᾷ λαμβάνει ἓνα ἕκαστον ἄρτον καὶ εἰσφέρει τὴν ἁγίαν λαβίδα, μετὰ τοῦ ἁγίου αἵματος βεβαμμένην, καὶ ἐγγίζει αὐτὴν ἐν τῷ ἁγίῳ ἄρτιω σταυροειδῶς, καὶ λέγει· Ἐνοῦται τὸ τίμιον καὶ πανάγιον καὶ ζωοποιὸν αἷμα τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῷ τιμίῳ αὐτοῦ σώματι. Ἀμήν. Καὶ ἀποτίθησι τὸν ἄρτον ἐν τῷ ἄρτοφορίῳ. Εἶτα λαμβάνει καὶ τοὺς ἑτέρους καὶ ποιεῖ ὡσαύτως εἰς ἓνα ἕκαστον, καὶ συστέλλει αὐτοὺς πάντας ἐν τῷ ἄρτοφορίῳ.

л. 125. Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων.

О начальномъ возгласѣ этой литургіи замѣчается: Καὶ μετὰ τὸ ἀνάψαι τὰς κανδήλας καὶ σημᾶναι, στέκουν ἔμπροσθεν τῆς ἁγίας τραπέζης, ποιῶσι μετανοίας γ', καὶ ἀσπασάμενοι, ὡς εἶπαμεν, ἐξέρ-

χεται ὁ διάκονος ἔξω, καὶ στὰς λέγει· Εὐλόγησον, δέσποτα. Ὁ ἱερεὺς· Εὐλογημένη ἡ βασιλεία τοῦ Πατρὸς, ἄλλοι δὲ λέγουσιν οὕτως· Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν πάντοτε... Великіѣ выходы описываются такъ: Εὐχὴ χειρουργικοῦ οὐ λέγεται. Ὁ λαὸς ψάλλει τὸ Νῦν αἱ δυνάμεις, ὁ δὲ ἱερεὺς λέγει καὶ αὐτὸς τὸ Νῦν αἱ δυνάμεις χύμα, καὶ προσκυνεῖ, εἶτα λαβὼν θυμιατόν, καὶ θυμιᾷ τὴν ἁγίαν τράπεζαν γύρωθεν, λέγει καὶ τὸν Ν', καὶ ἀνοίξας τὴν πόλην, θυμιᾷ τὰς ἁγίας εἰκόνας. Καὶ οὕτως ἐξέρχεται ἐν τῇ ἁγίᾳ προθέσει, καὶ θυμιάσας τὰ ἅγια, προσκυνεῖ γ', λέγων· Ὁς ὁ ἄσωτος υἱὸς ἡλίθιον κἀγώ, οἰκτίρμων. Εἶτα λαβὼν τὸν ἀέρα καὶ θυμιάσας, τίθησιν ἐν τῷ ὄμφῳ αὐτοῦ, καὶ τὸ δισκάριον ἐν τῇ κεφαλῇ, τὸ δὲ ποτήριον ἐν τῇ δεξιᾷ χειρὶ, καὶ οὕτως ἐξέρχεται, καὶ ποιεῖ τὴν μεγάλην εἴσοδον, λέγει μυστικῶς· Ἅγιος ὁ Θεός. Οὐ λέγει δὲ τὸ Μνησθειή πάντων ὕμων μεγαλοφώνως, ἀλλὰ σιωπηρῶς καὶ μυστικῶς λέγει· Μνησθειή πάντων ὕμων Κύριος ὁ Θεός ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ, πάντοτε, καθὼς ἐστι θυσία μυστική. Καὶ εἰσέρχεται ἐντὸς τοῦ βήματος ὁ ἱερεὺς, τίθησι τὸ ἅγιον ποτήριον ἐν τῇ τραπέζῃ καὶ τὸ δισκάριον ὁμοίως, εἶτα αἶρει τὰ καλύμματα ἐκ τῶν ἁγίων, καὶ λαβὼν τὸν ἀέρα καὶ θυμιάσας, σκεπάζει τὰ ἅγια. Καὶ λαβὼν τὸ θυμιατόν, θυμιᾷ τὰ ἅγια, εἶτα ποιεῖ μετανοίας γ'. Μετὰ τὸ τελειωθῆναι τὸ Νῦν αἱ δυνάμεις, ἐξέρχεται ὁ διάκονος, ἢ ὁ ἱερεὺς καὶ λέγει ταῦτα· Πληρώσωμεν πάντες τὴν ἐσπερινήν... κ. τ. λ.

л. 155 об. Τῇ κυριακῇ ἐσπέρας καὶ τὸν ὄρθρον, ὅταν ποιῇ ἀπόλυσιν, οὕτως ποιεῖ. Недѣльные отпусты.

л. 157 об. Ἐν τῷ ὄρθρῳ εἰς τὴν πρώτην στιχολογίαν, μικρὰ συναπτή.

CLVI. № 523. Εὐχολόγιον, рукопись Аѳоно-Діонисіатскоѣ бібліотеки, въ 16 долю листа, 389 листовъ, писана мелкою скорописью 1613 года, какъ гласить слѣдующая приписка: "Ἐλαβε τέρμα τὸ παρὸν εὐχολόγιον διὰ χειρὸς ὑπ' ἐμοῦ Ἰακώβου, ἱερομονάχου ἐλαχίστου, ἐγράφη δὲ ἐπὶ ἔτους ζ'ρκά ἰνδ. ε', κατὰ μῆνα ὀκτώβριον, ἡγουμένου ὄντος μου αὐτῷ ἔτει. Ὁ γοῦν βουλευθεὶς ἀποσταλεῖσαι ἐξ ἐμοῦ καὶ ἐκ τῆς καθ' ἡμᾶς θείας καὶ ἱεράς μονῆς (наверху Дионυσίου), στερηθεῖη τῆς τῶν οὐρανῶν βασιλείας καὶ μετὰ τοῦ δυστήνου Ἰούδα τὸ αἰώνιον πῦρ κληρονομήσει καὶ τὰς ἀράς τῶν τη' θεοφόρων πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ (л. 384 об.).

л. 1. Оглавление рукописи.

л. 4. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγισμοῦ.

λ. 10. Μετὰ δὲ τὴν τελείωσιν τοῦ ἁγιασμοῦ ἀρχόμεθα τὰς παρούσας εὐχὰς τοῦ ἁγίου Τρύφωνος. Μετὰ δὲ τῆς ἀπορρόαντίσεως ἀναγινώσκεται ἡ εὐχὴ τοῦ ἁγίου Τρύφωνος εἰς ἐπήκοον πάντων· Ἐν ὀνόματι τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐμοῦ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ Τρύφωνος, ἀνδριζομένου καὶ ἀγαλλιωμένου ἐν τῷ περιάγειν με ἐν κόμῃ τῇ Λαμφάκῳ, ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Φρυγίας, λιμοῦ ἐπικρατοῦντος ἐν τῇ χώρᾳ, προσηυξάμην εἰς τὸν Κύριόν μου Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ κατήλθον ἑπτὰ ἄγγελοι ἐκ τῶν οὐρανῶν πατάξαι, δεσμεῦσαι, ἐξορίσαι πάντα τὰ θηρία τῆς γῆς, τὰ πονηρὰ, τὰ ἀδικούντα χωράφια, ἀμπελῶνας, κήπους καὶ τὰ δένδρα, καὶ τοὺς μελισσῶνας, καὶ εὐξάμενός εἶπον· ἐπικαλοῦμαί σε, Θεὲ παντοκράτορ, προσκυνητέ, καὶ Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ καὶ ἅγιον Πνεῦμα, μία θεότης, μία βασιλεία, μία ἐξουσία καὶ μία δύναμις, ἀχώριστε Τριάς, ἡ τὸ πᾶν οὐσιώσασα, καὶ τοῖς ἀφίκοις κρίμασι διανεμούσα τῇ ἀνθρωπότητι πᾶν ἀγαθόν, διό, Τριάς ἅγια θεότης ἐπάκουσον τῆς δεήσεώς μου τοῦ ἀχρείου δούλου σου, καὶ κατάπεμψον τὴν παρὰ σοῦ βοήθειαν, καὶ ἀποδώξον τῇ ἀοράτῳ σου δυνάμει, δι' ἐπιστασίας ἁγίων ἀγγέλων σου, τὰ ἐπελθόντα ἡμῖν κακὰ διὰ πλῆθος ἁμαρτιῶν, καὶ διάσωσον τὰ χωράφια ταῦτα καὶ τοὺς ἀμπελῶνας, τοὺς κήπους, τὰ δένδρα, καὶ τὰς μελίσσας ἐκ τῶν ἰσθόλων θηρίων, τῶν τυρανούντων τοὺς καρποὺς αὐτῶν, ὧν καὶ τὰ ὀνόματά εἰσι ταῦτα· ἀκρίς, κάμπη, σκωλυοκάμπη, σκώλυξ γῆς, ἐρυσίθη, μαριῆς, θροῦχος, καλήγαλη, μακρόπους, ἦρα, φυλλόκουρος, καυλοκάπος (sic), ῥιζιώτης, κεφαλιώτης, ἦπα, ἐπίμαλος, πάππας, σιδηροτράχηλος, ποντικός, κουρευτινος, κοχλιός, βοσπορινός, ἠδηρικός, ζαυχιπός, γοτιτικός, μακρομήτης, κόνος, κόνων, ἐμφυλιστής, μίξις, βλαστοκόπος, κικιών, φθειρα, ἀμιγδαλώρα, ῥιζοκόπος, κῦδαλος, σιρός, τιθός, φυλλίτης, ρυγίτης, μῶρος, μύρμηξ, ἀσπάλαξ, ἐνδειξής, πτώξ, ἀλώπηξ, αὐριόχηρος (sic), δράκων, κύων, κονοῦ, τὸ μιαρὸν μαρουνίδιον, φαλίκουρος, καὶ πάντα τὰ ἀναβαίνοντα ἐπὶ τὴν ἄμπελον, ἐπὶ τὸ χωράφιον, ἐπὶ τὸν κήπον, ἐπὶ τὰ δένδρα, καὶ τὰς μελίσσας τῶν δούλων σου τούτων, ὅπως ὁσᾶζῆται καὶ ἐν αὐτοῖς καὶ παρὰ πᾶσι τὸ πανάγιον ὄνομά σου εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. Ἐξορκίζω ὑμᾶς πάντα τὰ θηρία τῆς γῆς, τὰ ὀνομασθέντα ἐν τῷδε τῷ τόπῳ, καὶ τὰ ἀνώουμα, εἰς τὰ ἐξαπτέρυγα σεραφίμ, καὶ τὰ πολυόμματα χερουβίμ, τὰ παρεσιῶτα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἐν ὑψίστοις καὶ λέγοντα· ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος Κύριος Σαββαώθ, πλήρης ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ τῆς δόξης σου. Ἐξορκίζω ὑμᾶς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τῶν χιλιῶν χιλιάδων, καὶ μυρίων μυριάδων ἀγγέλων. Ὁρκίζω ὑμᾶς εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον, εἰς τὸν τίμιον σταυρόν, εἰς τὸν

ἅγιον Ἰωάννην¹⁾ τὸν Πρόδρομον, τοὺς ἁγίους προφῆτας καὶ ἀποστόλους, καὶ μάρτυρας, καὶ ὁσίους, καὶ ἀσκητὰς, καὶ δικαίους, καὶ εἰς πάντα ἅγιον καὶ ἅγιαν τοῦ Δεσπότητος Χριστοῦ, ἵνα ἐξέλθῃτε, καὶ ἀναχωρήσῃτε ἀπὸ τοῦδε τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀμπελῶνος, τῆς ἀρούρας, τοῦ κήπου καὶ τῶν δένδρων, καὶ μελισσῶν· εἰσήκουσε γὰρ ὁ Κύριος τῆς δεήσεώς μου, φωνὴ γὰρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἤλθέ μοι, λέγουσα, ὅτι ὅπου ἂν ἀναγνωσθῇ αὕτη ἡ εὐχὴ καὶ λαληθῇ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, ἀποστελῶ τὸν ἄγγελόν μου, τὸν ἔχοντα ἐξουσίαν κατὰ τῶν ἕρπετων καὶ τῶν θηρίων πάντων, καὶ ἐξώσῃ καὶ φυγαδεύσῃ αὐτὰ εἰς ἄγριους, καὶ ἐρήμους, καὶ ἀβάτους τόπους, ὅπου οὐδεὶς τῶν ἀνθρώπων διώδευσε, πάντοτε. Сн. выше стр. 119—121. Δέησις πρὸς Μάρτυρα· Ἡμεῖς δὲ οἱ ἀνάξιοι δούλοι σου, ἅγιε τοῦ Θεοῦ Τρύφων, δεόμεθά σου, ἐπάκουσον καὶ ἡμῶν ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ, καὶ ἀποδίωξον ἀφ' ἡμῶν πάντα τὰ ἕρπετά, καὶ τὰ θηρία, τῇ μαρτυρικῇ σου παρρησίᾳ ἀπὸ τὰς ἀμπέλους ἡμῶν ταύτας, ἀπὸ τὰς ἀρούρας, ἀπὸ τοῦς κήπους, ἀπὸ τὰ δένδρα, καὶ ἀπὸ τὰς μελίσσας, ὅπως ὕμνωμεν σὺν σοὶ καὶ δοξάζωμεν τὸν Πατέρα καὶ Υἱὸν καὶ ἅγιον Πνεῦμα, τὴν μίαν θεότητα, νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. Εἶτα τὸ εὐαγγέλιον τὸ κατὰ Λουκᾶν· Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς· ἰδοὺ δίδωμι ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν... Τέλος· Ναὶ ὁ Πατήρ, ὅτι οὕτως ἐγένετο εὐδοκία ἔμπροσθέν σου.

λ. 12 οβ. Εὐχαὶ διάφοροι.

λ. 28. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν τοῦ Χρυσοστόμου.

λ. 43. Εὐχὴ τῶν κολλύβων.

λ. 43 οβ. Εὐχὴ τῶν σταφυλῶν.

λ. 44. Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου ἁγιασμοῦ.

λ. 53. Ἀποστολοευαγγέλια τῆς ἐβδομάδος.

λ. 60 οβ. Εὐαγγέλια ἐωθινὰ ἀναστάσιμα τὰ ια'.

λ. 70 οβ. Ἀποστολοευαγγέλια на цѣлый годъ.

λ. 103 οβ. Ἀκολουθία τῇ κυριακῇ τῆς Πεντηκοστῆς.

λ. 113 οβ. Ἀκολουθία τοῦ ἐξοδιαστοῦ.

λ. 139. Ἀκολουθία εἰς ἀρχάριον ῥασοφοροῦντα.

λ. 140. Ἀκολουθία εἰς κουράν μανδουῶτου.

λ. 149. Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος.

λ. 172 οβ. Ἀκολουθία τοῦ ἀποκουκουλισματος.

λ. 174. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου εὐχελαιίου.

1) τὸν τίμιον Πρόδρομον.

л. 202. *Заклипагельныя молитвы свв. Василия Великаго и Иоанна Златоуста.*

л. 211. *Ἀκολουθία εἰς παράκλησιν ἀσθενῶν, χειμαζομένων ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων καὶ ἐπηρεαζόντων.*

л. 215. *Εὐχὴ εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον.*

л. 220 об. *Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου βαπτίσματος.*

л. 230 об. *Ἀκολουθία εἰς κοσμικοὺς τεθνεῶτας.*

л. 237. *Κανὼν νεκρώσιμος εἰς μνημόστυνον μοναχοῦ.*

л. 241. *Ἐπερος κανὼν εἰς λαϊκὸν ἕνα.*

л. 245. *Ἀκολουθία εἰς ψυχὴν κρινομένην сь молитвою св. Нифонта.*

л. 255. *Αἱ παρακλήσεις τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. 2 κανона.*

л. 264 об. *Κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὸν τίμιον Πρόδρομον. 2 κανона.*

л. 273. *Ἐρμηνεία περὶ τῆς ὑφώσεως τῆς Παναγίας.*

л. 275 об. *Τοῦ ἁγίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου προσίμιον εἰς τὸν κατηχητικὸν λόγον τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου, ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου, τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Λαμπρᾷ, Κυριακῇ τῆς ἁγίας καὶ ἐνδόξου Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἀναστάσεως.*

*Τί τοῦτο, πατέρες φιλέορτοι καὶ φιλόχριστοι, τίς ἡ τοσαύτη λαμ-
προφορία...*

л. 278. *Νομοκάνων σὺν Θεῷ ἁγίῳ.*

Ὁ δεχόμενος τοὺς λογισμοὺς τῶν ἀνθρώπων ὀφείλει εἶναι τύπος ἀγαθῶς τῶν πάντων.

л. 288. *Νομοκάνωνον, ἔχον κανόνας κατ' ἐπιτομὴν τῶν ἁγίων ἀποστόλων, τοῦ μεγάλου Βασιλείου καὶ τῶν συνόδων. 229 главъ.*

л. 321. *Κεφάλαια διάφορα, ἐκλογὴ ἐξ ἐτέρου Νομοκάνωνος, καὶ αἱ ἐρωταποκρίσεις αἱ πλεῖσται τοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κυροῦ Μάρκου.*

л. 353. *Ὁμολογία πνευματικοῦ πατρὸς εἰς τὸν μέλλοντα ἱερωθῆναι.*

л. 354. *Ἐκ τῶν περὶ ἱερωσύνης λόγων τοῦ Χρυσοστόμου.*

л. 355 об. *Ἀκολουθία, τυπωθεῖσα εἰς τοὺς ἐκ τῶν λατινικῶν αἰρέσεων ἐπιστρέφοντας τῇ ὀρθοδόξῳ τε καὶ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ ἡμῶν ὑπὸ τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς συνόδου, τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει συναθροισθείσης ἐπὶ ἀνατροπῇ καὶ καθαιρέσει τῆς ἐν Φλωρεντίᾳ συστάσεως παρνόμου καὶ ἀθέσμου συνόδου κατὰ τὸ 6992 ἔτος.*

λ. 360. Ἐτέρα διάταξις Μεθοδίου πατριάρχου περὶ τῶν διαφόρων τρόπων καὶ ἡλικία ἀρνούμενων τὴν ἀνώμητον πίστιν καὶ πάλιν ἐπιστρέφόντων.

λ. 364 οβ. Ἐτέρα διάταξις περὶ ἀποστήσαντος παιδὸς καὶ μαγαρίσαντος, οὐκ ἀρνησαμένου τὸν Χριστόν, ἀλλὰ μαγαρίσαντος καὶ πάλιν ἐπιστρέψαντος ἐν μετανοίᾳ.

λ. 366. Ἐτέρα διάταξις περὶ τῶν ἀπὸ προαιρέσεως ἀρνησαμένων καὶ πάλιν ἐπιστραφέντων, γενομένη ἢ ἀκολουθία αὕτη καὶ διόρθωσις παρὰ τοῦ ἀγιωτάτου πατριάρχου κὴρ Γενναδίου Σχολαρίου.

λ. 372 οβ. Ἐκδίεσις ἀπλουστέρα καὶ συντομωτέρα γαμικῶν συναλλαγμάτων, συντεθεῖσα παρὰ τοῦ λογιωτάτου μεγάλου χαρτοφύλακος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, ἐπὶ ἔτους τρέχοντος ςλς' ἐγένετο κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον.

λ. 383. Περὶ Λατίνων, ἤγουν Φράγκων.

λ. 384. Τοῦ ἀγίου Ἰγνατίου τοῦ θεοφόρου.

λ. 385. Позднѣйшею рукою: Εὐχὴ τῶν ἀγίων ἑπτὰ παιδῶν εἰς ἀσθενῆ καὶ μὴ ὑπνοῦντα.

λ. 387 οβ. Столнь утреннихъ евангельскихъ чтеній.

CLVII. № 154. Αρχιερατικὸν, рукопись патриаршей иерусалимской библиотеки въ листъ, 104 листа, писана четкимъ разгнаннымъ почеркомъ 1660 года. Датирована эта рукопись слѣдующею весьма обширною припискою въ концѣ ея: Δικνὴλ πόνος ἐκ τῆς περιφήμου Πελοποννήσου ἐκ χώρας Δρομπολυτζᾶς. Ἡ χεὶρ μὲν, ἡ γράψασα, σήπεται τάφω, γραφή δὲ μείνη (sic) εἰς πληρεστάτους χρόνους. Αὕτη ἡ βιβλος ἐγράφη (sic) ἔσωθεν εἰς θεῖαν καὶ ἱερὰν βασιλικὴν λαύραν τοῦ ἀγίου Σάββα τοῦ ἡγιασμένου, ὑπὸ χειρὸς ἐμοῦ ταπεινοῦ καὶ ἀμαρτωλοῦ Δικνὴλ, καὶ ἀφιερῶθη εἰς τὸ κελλίον τοῦ πατριάρχου ἔνδον τῶν Ἱεροσολύμων. Ὅστις δ' ἂν βουλεῖται ὑστερῆσαι καὶ κλέψαι νὰ ἀκούσῃ τῆς φοβερᾶς καὶ ὀδυνηρᾶς φωνῆς ἐκ τοῦ Κυρίου ἐκείνης, τῆς λεγούσης: πορεύου ἀπ' ἐμοῦ, ὁ κατηραμένος, εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον, τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ, ἐπεὶ ὡς ἱερόσουλός κριθήσῃ, καὶ ἔσται ἡ μερὶς αὐτοῦ μετὰ τῶν σταυρωσάντων τὸν Κύριον, καὶ κληρονόμος μετὰ τοῦ διαβόλου, ἔξει τε τὴν λέπραν τοῦ Γιεζῆ καὶ τὴν ἀγχόνην τοῦ Ἰούδα, κἂν τε ἀρχιερεὺς, κἂν τε ἱερομόναχος ἢ καὶ ἰδιώτης. Ἀμήν. Ἐν ἔτει ,αχξ', Αὐγούστου ς'.

λ. 1. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

λ. 24. Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου.

λ. 54. Ἡ θεία λειτουργία τῶν προηγιασμένων.

λ. 68. Τάξις, γινομένη ἐπὶ χειροτονία ἀναγνώστου καὶ ψάλτου.

λ. 69. Τάξις, γινομένη ἐπὶ χειροτονία ὑποδιακόνου.

λ. 71. Τάξις, γινομένη ἐπὶ χειροτονία διακόνου.

λ. 76. Τάξις, γινομένη ἐπὶ χειροτονία πρεσβυτέρου.

λ. 80. Τάξις, γινομένη ἐπὶ χειροτονία ἐπισκόπου.

λ. 85. Τάξις¹⁾, γινομένη ἐπὶ ψήφου τῶν ἀρχιερέων.

Συναχθέντων τῶν εὐρίσκομένων ἀρχιερέων ἐν τῷ τυχόντι ναῷ, ὁ πρῶτος τούτων ἵσταται ἔμπροσθεν τῶν βασιλικῶν πυλῶν μετὰ μανδύου καὶ ἐπιτραχηλίου, καὶ ποιήσας εὐλογητόν, ἄρχονται οἱ λαχόντες τὸ Βασιλεῦ οὐράνιε, τὸ Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν, καὶ ὁ πρῶτος τὸ Ὅτι σοῦ, εἶτα Εὐλογητὸς εἶ, Χριστέ ὁ Θεός, ὁ πανσόφους καὶ τὰ ἐξῆς, καὶ τὸ κοντάκιον Ὅτε καταβὰς τὰς γλώσσας συνέχεε. Καὶ μετὰ ταῦτα τὸ Ἐλέησον ἡμᾶς, καὶ μνημονεύει τὸν πατριάρχην, εἶθ' οὕτως ἢ ἀπόλυσις Ὁ ἐν εἶδει πυρίνων γλωσσῶν. Εἶτα καθίσαντες οἱ ἀρχιερεῖς, ἄρχεται ὁ ταχθεὶς κληρικὸς περὶ τῆς μητροπόλεως καὶ περὶ τοῦ τὸ χρέος ἀποτίσαντος ἀρχιερέως φθέγγεσθαι, καὶ οὕτως ψηφίζονται τρεῖς παρὰ τῶν ἀρχιερέων, καὶ γίνεται ἡ ψήφος.

λ. 85 οβ. Τάξις, γινομένη ἐν τῷ μικρῷ μηνύματι.

Ὁ παρὰ τοῦ πατριάρχου κελευθεὶς κληρικὸς ἀπέρχεται ἐν τῷ κελίῳ, ἐν ᾧ ὁ ὑποψήφιος κατοικεῖ, καὶ καθίσας, μηνύει αὐτόν, λέγων Ὁ παναγιώτατος ἡμῶν δεσπότης, ἰδὼν σου τὴν ἀγιωσύνην ἀξίαν οὔσαν πρὸς ποιμαίνειν τὴν ᾧδε μητρόπολιν, ἐπρόσταξεν ἡμᾶς μηνῦσαι αὐτὴν καὶ ἐτοιμασθῆναι. Αὐτὸς δὲ ἀναστάς, κλίνει τὴν κεφαλὴν, μετανοίας τύπον, εὐχαριστῶν τῷ πατριάρχῃ.

λ. 86. Τάξις τοῦ μεγάλου μηνύματος.

Ἀπέρχεται ὁ πατριάρχης καὶ οἱ λοιποὶ ἀρχιερεῖς, καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ μοναχοί, καὶ οἱ τυχόντες λαϊκοὶ ἐν τῷ ναῷ, καὶ εὐθὺς ἄρχονται τοῦ ἑσπερινοῦ Τελειωθέντος δὲ ἑσπερινοῦ, πάλιν ὁ ἀρχιερεὺς ἐν τῷ κελίῳ αὐτοῦ. Εἶτα εἰσελθὼν ὁ οἰκονόμος, καὶ καιρὸν λαβὼν, καὶ τὴν χεῖρα τοῦ πατριάρχου ἀσπασάμενος, ἀπέρχεται ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ μετὰ τῶν λοιπῶν ἀρχιερέων καὶ ἵσταται ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἐκκλησίας. Ὁ δὲ

¹⁾ Подобные же чины имѣются и въ сборникѣ 1665 года № 522 (473) въ библиотекѣ Святогробскаго метоха въ Константинополѣ.

ὕποψήφιος, ἐνδυθεὶς τὸ φελώνιον σὺν τῷ ἐπιτραχηλίῳ καὶ ἰστάμενος ἐπὶ τοῦ ἁγίου βήματος, ποιεῖ εὐλογητόν, καὶ ἄρχονται τὸ Βασιλεῦ οὐράνιε, τὸ Παναγία Τριάς, τὸ Πάτερ ἡμῶν, Ὅτι σοῦ ἐστίν, λέγοντες τὸ ἀπολυτικίον τῆς ἡμέρας, εἶτα ὁ ὑποψήφιος τὸ Ἐλέησον ἡμᾶς, καὶ μνημονεύει τὸν πατριάρχην, καὶ μετὰ ταῦτα ἐκδυθεὶς τὸ φελώνιον αὐτοῦ, ποιεῖ ἀπόλυσιν, εἶτα ἴσταται ἔμπροσθεν τοῦ ἁγίου βήματος. Ὁ δὲ ταχθεὶς κληρικὸς μεγάλη τῇ φωνῇ ἀποκρίνεται, κρατῶν καὶ κηρὸν εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ, καὶ ἄπτοντες τοῦτο, ποιούσι, λέγων ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἐκκλησίας· Ὁ παναγιώτατος ἡμῶν αὐθέντης καὶ δεσπότης πατὴρ καὶ πατριάρχης τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ προσκαλεῖται τὴν σὴν ἁγιωσύνην εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγιωτάτης μητροπόλεως ὁ δεῖνος. Καὶ μετὰ ταῦτα ὁ ὑποψήφιος ἀποκρίνεται· Ἐπειδὴ ὁ παναγιώτατος ἡμῶν αὐθέντης καὶ δεσπότης πατὴρ καὶ πατριάρχης τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ ἠθέλησεν ἀναβιβάσαι καμέ, τὸν ἐλάχιστον δοῦλον αὐτοῦ, εἰς τὸ τῆς ἀρχιερωσύνης θεῖον ὄντως μέγα ἀξίωμα, ἰδοὺ πείθομαι τῷ θείῳ αὐτοῦ προστάγματι καὶ δέχομαι τὸ ἐπίταγμα, εὐχαριστῶ οὖν πρῶτον τῷ παναγιωτάτῳ μοι αὐθέντῃ καὶ δεσπότη, τῷ τοιαύτῃν πρόνοιαν ποιησαμένῳ εἰς ἐμέ, ἔπειτα δὲ καὶ τοῖς πανιερωτάτοις ἀρχιερεῦσι καὶ ὑπερτίμοις, τοῖς οὕτω φροντίδῃ ποιησαμένοις εἰς ἐμέ, ὧν ταῖς εὐχαῖς ἀξιώσαι με ὁ Θεός¹⁾ φυλάξαι τὸ ἐμπιστευθέν μοι ποίμνιον²⁾ καὶ παραστῆσαι αὐτῷ καθαρὸν καὶ ἄσπιλον ἐν τῇ δευτέρᾳ πρρουσίᾳ τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν³⁾. Ὁ παναγιώτατος ἡμῶν αὐθέντης καὶ δεσπότης πατὴρ καὶ πατριάρχης τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ προσκαλεῖται τὴν ἀρχιερωσύνην σου λόγον μεταθέσεως ἀπὸ τὸν θρόνον τῆς ἁγιωτάτης μητροπόλεως ὁ δεῖνος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγιωτάτης μητροπόλεως ὁ δεῖνος. Ἐπειδὴ ὁδηγηθεὶς ἐκ Θεοῦ, ὁ παναγιώτατος ἡμῶν αὐθέντης καὶ δεσπότης ἠθέλησε καμέ λόγον μεταθέσεως, τὸν ἐλάχιστον δοῦλον αὐτοῦ, ἀναβιβάσαι ἀπὸ τῆς ἁγίας μητροπόλεως ὁ δεῖνος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγιωτάτης μητροπόλεως ὁ δεῖνος, ἰδοὺ πείθομαι καὶ τὰ ἐξῆς, ὡς καὶ τὰ ἄνωθεν. Καὶ τοῦτο ὅταν τινὰ οἱ ἀρχιερεῖς προσκαλοῦσιν⁴⁾. Οἱ πανιερώτατοι μητροπολίται, θεοφελέστατοι ἐπίσκοποι, τιμωτάτοι κληρικοί, εὐλαβέστατοι ἱερεῖς καὶ ὁ λοιπὸς ἅπας ὁ τοῦ Κυρίου χριστιάνωμος λαὸς προσκαλοῦνται τὴν ἀρχιερωσύνην σου λόγον μεταθέσεως

1) Ркп. Святогроб. библ. № 522 (473) прибавлено: Кѣрис ὁ Θεός.
2) прибавлено: λογικὸν τοῦ Χριστοῦ ποίμνιον ὀρθῶς. 3) прибавлена фраза: ὁ δεῖνος ἐλέφ Θεοῦ ὑποψήφιος τῆς ἁγιωτάτης ἐπίσκοπῆς, τῆς δεῖνος, οἰκεία χειρὶ προέταξα. 4) прибавлено: εἰς θρόνον πατριαρχικόν.

εἰς τὸν μέγαν καὶ ὑψηλότατον καὶ πατριαρχικὸν θρόνον τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλῆμ. Πιστεύω εἰς ἓνα Θεόν... до конца ¹⁾. Πρὸς τούτοις ἀποδέχομαι τὰς ἁγίας καὶ οἰκουμενικὰς ἑπτὰ συνόδους. См. выше стр. 121.

λ. 91. Εἰς προχείρισιν πατριάρχου εἰς πατριάρχην.

λ. 100. Εὐχὴ συγχωρητικὴ ἐπὶ τὸν μεταληψόμενον.

CLVIII. № 725. Илитарій на пергаменѣ Патмосскоѣ библиотеки, содержащій въ себѣ діаконскія прошенія обычной литургіи, начиная съ просительной ектенѣи послѣ великаго выхода, писанъ почеркомъ XVII в. ²⁾. Для опредѣленія времени написанія его имѣеть важное значеніе слѣдующій возгласъ діакона: Καὶ ὧν ἕκαστος κατὰ διάνοιαν ἔχει, καὶ πάντων καὶ πασῶν. Ὁ δεῖνα τοῦ ἁγιοτάτου καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, ὁ δεῖνα Ἀλεξανδρείας, ὁ δεῖνα Ἀντιοχείας, ὁ δεῖνα Ἱεροσολύμων, ὁ δεῖνα Μοσχόβου καὶ πάσης Ῥουσίας τῶν ὀρθοδόξων πατριαρχῶν.

CLIX. № 646. Ἀκολουθία τοῦ ἐξοδιαστικοῦ τῶν ἱερέων. Рукопись Патмосскоѣ библиотеки въ 16 долю листа, 64 листа, написана 5 мая 1707 года.

Ἐπειδὴν τις τῶν ἱερέων ἐκδημήσῃ πρὸς Κύριον, ἀπέρχονται οἱ εὐρεθέντες ἐκεῖσε ἱερεῖς, καταβιβάζουσι τὸ λείψανον ἀπὸ τῆς κλίνης καὶ τιθέασιν αὐτὸ ἐν ψιαδίῳ ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ ἐπεὶ οὐ δεῖ λούεσθαι, ἀποσπογγίζουσιν αὐτὸ μετὰ ἐλαίου καθαροῦ διὰ σπόγγου, ἤγουν εἰς τὰς μασχάλας καὶ γόνατα, μῆγε γυμνουμένου αὐτοῦ κοινόλου, τὸ δὲ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ τὰς χεῖρας πλύνουσι μετὰ ὕδατος χλιαροῦ, εἶτα ἐνδύουσιν αὐτὸν τὰ ἐξ ἔθους ἱμάτια, καὶ ἅπασαν τὴν ἱερατικὴν στολὴν, σκεπάζοντες τὸ πρόσωπον μετὰ τοῦ ἀέρος, καὶ θέτουσι τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον ἐπάνω αὐτοῦ, καὶ ἐν μὲν δεξιᾷ χειρὶ αὐτοῦ δίδουσι κοντάκιον τῆς ἁγίας λειτουργίας, ἤγουν τὸ Ὁ εὐλογῶν τοὺς εὐλογοῦντάς σε, Κύριε, ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ τὸ συστατικὸν αὐτοῦ, καὶ ἀνακλίνουσιν αὐτὸν πρῶτον ἐν κλίνῃ, καὶ καθέζουσιν αὐτὸν ἐν θρονίῳ κατὰ τὴν συνήθειαν καὶ βούλησιν αὐτῶν. Εἶτα εἰσέρχονται οἱ ἱερεῖς ἐνδεδυμένοι τὰς ἱερατικὰς στολὰς αὐτῶν μετὰ τῶν ἐπιτραχηλίων, καὶ ἄρχεται ὁ προεστὼς τὸ εὐλογοῦντὸς ὁ Θεός, Τρισάχιον, Ὅτι σοῦ ἐστίν, καὶ τὰ τροπάρια, ἦχος δ΄. Μετὰ πνευμάτων κ. τ. λ.,

¹⁾ Прибавлена подпись: Ὁ δεῖνας ἐλέφ Θεοῦ ὑποψήσιος τῆς ἁγιοτάτης ἐπισκοπῆς, ὁ δεῖνα, οἰκεία χειρὶ ὑπέγραψη. ²⁾ I. Саккеліонъ относитъ этотъ Илитарій къ XV в. (Патмιακὴ βιβλιοθήκη σελ. 277).

εἶτα Ἐλέησον ἡμᾶς... κ. τ. λ. сь МОЛИТВОЮ: Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων... καὶ ἀπόλουςις, ὡς ἔθος. Καὶ εὐθύς αἴρουσιν οἱ ἱερεῖς ἐπ' ὤμων αὐτῶν τὴν κλίνην μετὰ τοῦ λειψάνου, φέροντες ἐν τῷ ναῷ, προπορευομένου σταυροῦ μετὰ κηρῶν καὶ θυμιαμάτων, φάλλοντες τὸ Ἅγιος ὁ Θεός... Εἰ δὲ βούλονται, φάλλουσι τὰ παρόντα ποιήματα Ἰακώβου ἱερομονάχου, ἤχος πλ. α'. Μεγαλύνομέν σε, ζωοδότα Χριστέ, καὶ τιμῶμεν τὴν ταφὴν καὶ τὰ πάθη σου, δι' ὧν ἔσωσας ἡμᾶς ἐκ τῆς φθορᾶς... Вторая статья начинается: Ἄξιόν ἐστι μεγαλύνειν σε, τὸν ζωοδότην, τὸν ἐκ τάφου ἀναστάντα τριήμερον καὶ ζωώσαντα τὸ γένος τῶν βροτῶν. Третья статья: Αἰ γενεαὶ πᾶσαι σὲ δοξολογοῦμεν Χριστὸν τὸν ζωοδότην. Καὶ εἰσελθόντες ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, τιθέασι τὸ λείψανον ἐν μέσῳ τοῦ ναοῦ ἐν τῇ κλίνῃ, ἀνάπτοντες μανουάλια τριγύρου. Εἶτα ποιεῖ ὁ ἱερεὺς Εὐλογητόν, καὶ ὁ χορὸς τὸ Τρισάγιον, Ὅτι σοῦ ἐστιν, Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου καὶ τὰ ἑξῆς, καὶ ἄρχονται τὸν ἐξάψαλμον, λέγοντες αὐτὸν ἀπαρραλλάκτως, καθὼς καὶ ἐν τῷ ὄρθρῳ, θυμιῶν καὶ τὸν ναόν, ὡς συνήθως. Ἐν ὄσῳ δὲ λέγεται ὁ ἐξάψαλμος, στιχολογεῖται ἐπάνω τοῦ λειψάνου παρὰ τοῦ ἱερέως τὸ ἱεῖ κάθισμα τοῦ Ψαλτηρίου, ἤχουν τὸ Πρὸς Κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαί με, εἶτα παροῦσα συναπτὴ. См. выше стр. 529. После возгласа: Ὅτι πρέπει σοι... Ἀλληλοῦτα сь стихами: Μακάριος, ὃν ἐξελέξω..., Καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ... Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν ἀγαθοῖς... Тропаря, ἤχος β'. Ἀπόστολοι, μάρτυρες καὶ προφῆται, ἱεράρχαι... Μνήσθητι, Κύριε, ὡς ἀγαθός... Μήτηρ ἁγία εἰ ἀφράστου φωτός... Αἴτησις μικρὰ παρὰ τοῦ διακόνου, εἶτα ἄρχονται οἱ ψάλται εἰς ἤχον πλ. α'. Εὐλογητός εἶ, Κύριε... После первой статьи 17 каѳизмы, тропари: Σήμερον χωρίζομαι ἀπὸ τῆς συγγενείας μου... Ἡ ἐκκλησία βοᾷ, ζητοῦσα τὸν ἱερέα, καὶ τὸ θυσιαστήριον αἰτεῖ τὸν ποιμένα... Δόξα καὶ νῦν, Χαῖρε, ναὲ τοῦ Θεοῦ, χαῖρε τὸ ἅγιον θυσιαστήριον... См. выше стр. 528. Εἶτα προκείμενον, ἤχος α'. Μακάριοι οἱ κατοικοῦντες... Στίχος: Ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματα... Πρὸς Κορινθίους ἐπιστολῆς Παύλου· Ἀδελφοί, τί ποιήσουσιν οἱ βαπτιζόμενοι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν... Ἀλληλοῦτα. Στίχος: Μακάριος, ὃν ἐξελέξω. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐληλυθότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· ἐργάζεσθε μὴ τὴν βρῶσιν τὴν ἀπολυμένην ἢ μοιτῖα Goar pag. 452. После второй ектеньи тропари: Ὁ μεταστάς ἐν τῷ τάφῳ κείμενος νεκρὸς εὐδιάλλακτος... Ἐφώνησεν ἡ σάλπιγξ, καὶ ὡς ἐξ ὕπνου νεκροὶ ἐξάνιστανται... Δόξα καὶ νῦν, Ἡ σκέπη σου, Θεοτόκε παρθένε... Προκείμενον, ἤχος β'. Μακαρία ἡ ὁδός... Στίχος: Ἐπίστρεψον, ἡ ψυχὴ μου... Πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῆς· Ἀδελφοί, ὡς περ δι' ἐνὸς παραπτώματος εἰς πάντας ἀνθρώπους ἦλθε κατάκριμα... Ἀλληλοῦτα. Στίχος: Οἱ ἱερεῖς σου

ἐνδύσονται... Евангеліе, что у Гоара р. 452. Ἐἵτα εἰρηνικά· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τοῦ ἀειμνήστου δούλου τοῦ Θεοῦ, ὁ δεῖνα, ἱερέως καὶ συλλειτουργοῦ ἡμῶν... Ὑπὲρ τοῦ δεχθῆναι τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, ἔνθα οἱ δίκαιοι... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ὑπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι... Καὶ ἡ εὐχή· Οὐκ ἔστι προσωποληψία παρὰ σοί, Κύριε... См. выше стр. 670, 535. Ἐἵτα φαλμόν· Σὸς εἰμι ἐγώ... κ. τ. λ., тропари: Ἰδοὺ κεῖμαι, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, ἐν μέσῳ πάντων... Σώζου, μάτατε βίε, σώζεσθε, πάντες φίλοι, συγγενεῖς τε καὶ τέκνα... Δόξα καὶ νῦν, Ἄδιόδευτε πόλῃ, μυστικῶς ἐσφραγισμένη... Προκειμένον, ἤχος γ'. Ἄνθρωπος, ὡσεὶ χόρτος... Στίχος· Εὐλόγει, ἡ ψυχὴ μου. Πρὸς Ῥωμαίους· Ἀδελφοί, ὁ νόμος τοῦ Πνεύματος τῆς ζωῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἠλευθέρωσέ με... Ἀλληλοῦια. Στίχος· Καυχῆσονται ὅσοι ἐν δόξῃ... Εὐαγγέλιον· Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς· οὕτως ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν Υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν.. Αἴτησις μικρὰ παρὰ τοῦ διακόνου, καὶ ἡ εὐχὴ παρὰ τοῦ ἱερέως· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Δέσποτα πολυέλεε, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, Υἱὲ καὶ Λόγε τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ἱκετεύομέν σε, οἱ δούλοι σου ἡμεῖς, οἱ τῇ προσταξεί σου καταξιοθίντες ἱερουργεῖν σοὶ καὶ πρεσβεύειν... См. выше стр. 535. Ἀπόλοσον αὐτὸν τῶν αἰωνίων δεσμῶν, καὶ τάξον αὐτόν, ὅπου τῶν ἐκλεκτῶν αἱ χοροστασίαι ὑμνοῦσι σε τὸν μόνον ἀναμάρτητον. Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις, ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀνάπαυσις... Ἐἵτα ἀρχόμεθα τῆς γ' στάσεως, причемъ съ стиха: Ἄρχοντες κατεδίωξαν, начинаются припѣвы: Ἀρχάγγελοι Κυρίου, πρεσβεύσατε ἀπαύστως ὑπὲρ τοῦ κοιμηθέντος... Ἄγγελοι Κυρίου, πρεσβεύσατε... Πρόδρομε Κυρίου κ. τ. д. Ἐἵτα εὐλογητάρια р. 451. Αἴτησις μικρὰ καὶ ἡ εὐχὴ· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐκ Παρθένου τεχθεὶς καὶ σάρκα φορέσας, δανεισάμενος αὐτὴν ἐκ τῶν ἁγίων καὶ παρθενικῶν αἱμάτων αὐτῆς, καὶ γενόμενος ἄνθρωπος. См. выше стр. 537. Ангифонъ 1 гласа и тропари св. I. Дамаскина: Ποία τοῦ βίου τροφή... Ἔργω, Σωτέρ μου... Νέος Ἀδὰμ γεγονώς... Τί ὕφαυχεῖτε, βρωτοί, καὶ ἐν βίῳ μάτην ταράττεσθε... Ἔθου, Χριστέ, λειτουργοῦ, ἐκλεκτοῦς... Δόξα καὶ νῦν, Ἄμαρτωλῶν τὰς δεήσεις προσδεχομένη... Προκειμένον· Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν ἀγαθοῖς. Στίχος· Πρὸς σέ, Κύριε.. Πρὸς Κορινθίους· Ἀδελφοί, Χριστὸς ἐκ νεκρῶν ἐγήγερται... Ἀλληλοῦια. Στίχος· Καὶ τὸ μνημόσυνον. Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐληλυθότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· εἰ ὁ Θεὸς Πατὴρ ὑμῶν ἦν, ἠγαπάτε ἂν ἐμέ· ἐγὼ γάρ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθον... Αἴτησις μικρὰ καὶ εὐχὴ· Δέσποτα Κύριε, ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός... Goar pag. 437. Αὐτὸς Δέσποτα πολυέλεε, καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου σου, ὁ δεῖνα, ἱερέως ἀδελφοῦ

καὶ συλλειτουργοῦ ἡμῶν, ἀνάπαυσον ἐν τόπῳ φωτεινῷ, ἐν τόπῳ χλοερῷ, ἐν τόπῳ ἀναψύξεως, ἐν χώρᾳ ζώντων, ἔνθα ἀπέθρα ὀδύνη, λύπη καὶ στεναγμός, διότι οὐκ ἔστιν ἐν τοῖς δούλοις σου θάνατος, ὁ ἀληθῶς ἀθάνατος, ἀλλὰ ψυχῆς μεταστάσις, καὶ εἴ τι ἐν λόγῳ, εἰ ἐν ἔργῳ, εἰ ἐνθυμήσει ἡμαρτε, συγχώρησον, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος, καὶ τῶν πενθούτων ἀντιλήπτωρ καὶ παρηγορῆτα γενοῦ, καταυγάζων τὴν ἀχλὺν τῆς ἀθυμίας αὐτῶν τῷ νοερῷ σου φωτί. *Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις, ἡ ζωὴ... ΑΝΤΙΦΟΝΗ ΒΤΟΡΑΓΟ ΓΛΑΣΑ Η ΤΡΟΠΑΡΙ: Οἴμοι, οἷον ἀγῶνα ἔχει ἡ ψυχὴ, χωρὶςζομένη ἐκ τοῦ σώματος... Δεῦτε ἴδωμεν πάντες θαύματα ὑπὲρ νοῦν... *Υἷη πλοῦτου τί μάτην θέλγεσθε, βροτοί... *Ρευστὴ μὲν τῶν πάντων τῶν ὄντων ἡ φύσις καὶ ὡς χόος... Μύροις πάλαι τὴν τέφραν ἔχριον... Οἴμοι, ὅσπερ οὐκ ὦν ποτὲ ἐπὶ γῆς... Στόμα ἀλαλον ἔχων, πνεύματι βοῶ. Δόξα καὶ νῦν, Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου εἰς σὲ ἀνκτίθημι... Προκείμενον: Μακάριοι οἱ κατοικοῦντες... Στίχος: *Ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματα... Πρὸς *Ρωμαίους: *Ἀδελφοί, ὡσπερ δι' ἐνὸς ἀνθρώπου ἡ ἀμαρτία εἰς τὸν κόσμον εἰσῆλθεν... *Ἀλληλούϊα, Μακαρία ἡ ὁδός. Εὐαγγέλιον κατὰ *Ἰωάννην: Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐληλυθότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους: ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς.. Αἴτησις μικρὰ καὶ ἡ εὐχή: Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν, φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον... GOAR pag. 449. ΑΝΤΙΦΟΝΗ 3 ΓΛΑΣΑ Η ΤΡΟΠΑΡΙ: Πάντα ματαιότης τὰ ἀνθρώπινα... *Ἀνθρωποι, τί μάτην ταραττόμεθα... *Ρευστὸς ὢν, ἄνθρωπε, τί μαίνεσαι, τί ὑψυχενεῖς... *Ἄνθος ἐσμέν, ἄνθρωποι ἰσοσθενεῖς... Καθ' ὃν τρόπον ναῦς ἐπὶ ὑδάτων πολλῶν... Ληίζεται ἅπαντας ὁ θάνατος: οὐδεὶς γὰρ τὰς παγίδας αὐτοῦ διαφεύγει... *Ὡ πῶς ἀπατώμεθα, οἱ ἄθλιοι οἱ νέοι: τὸ γὰρ οὐ φροντίζουσι... Δόξα καὶ νῦν, *Ἐν γυναιξὶν ἁγία, Θεοτόκε Μήτηρ... Προκείμενον, ἦχος γ': *Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ... Στίχος: Πρὸς σέ, Κύριε, κεκράξομαι... Πρὸς *Ρωμαίους: *Ἀδελφοί, ὁ φρονῶν τὴν ἡμέραν, Κυρίῳ φρονεῖ... *Ἀλληλούϊα. Στίχος, Μακάριος, ὃν ἐξελέξω... Εὐαγγέλιον κατὰ *Ἰωάννην: Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς πεπιστευκότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους: τοῦτο ἔστι τὸ θέλημα τοῦ πέμφαντός με, ἵνα πᾶς ὁ θεωρῶν τὸν Υἱόν... Αἴτησις μικρὰ καὶ ἡ εὐχή: Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. *Ὁ μέγας ἀρχιερεὺς καὶ δίκαιος κριτής, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, τὸν μεθ' ἡμῶν σοὶ δουλεύσαντα ἀδελφόν. См. выше стр. 533. ΑΝΤΙΦΟΝΗ 4 ΓΛΑΣΑ Η ΤΡΟΠΑΡΙ СЪ ΑΚΡΟСТИΧΟΜЪ: Πενθῶ. Ποῦ ἔστιν ἡ τοῦ κόσμου προσπάθεια... *Ἐπῆλθεν ὁ θάνατος, ὡς ἄρπαξ, ἐπῆλθεν ὁ φθορεὺς. Νῦν ἄνουν σε βλέποντες, ἠρηνόυμεν. *Θρηνον ἐπ' ἐμοὶ μὴ ποιήσατε... *Ὡς ἔχομεν νῦν καιρὸν μετανοίας... Δόξα καὶ νῦν, *Ἡ μόνη ἀγνή καὶ ἀχραντος Παρθένος... Προκείμενον τοῦ ἀποστόλου, ἦχος δ': Κύριε, ῥύσαι τὴν ψυχὴν μου... Πρὸς

Κύριον ἐν τῷ θλιβεσθαι... Πρὸς Κορινθίους: Ἄδελφοί, ὁ πρῶτος ἀνθρωπος ἐκ γῆς χοϊκός.. Ἄλληλουῖα. Στίχος: Μακκαρία ἡ ἰδός... Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς πεπιστευκότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ σῖμα.. Αἴτησις μικρά, καὶ ἡ εὐχή· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν σοφίᾳ σου κκτασχευάσας τὸν ἄνθρωπον. См. выше стр. 543. Антифонъ 5 гласа и стихиры съ акростихомъ: Οἶκτος. Οὐκ ἐστὶν ἐν τῷ βίῳ τερπνόν αὐδέν, ὃ οὐ παρελεύσεται... Ἰάσω τὴν συντριβὴν μου, Σῶτερ, σαυτὸν κενώσας... Καθεῖλες τὴν τοῦ θανάτου ὄφρυν... Τὸ θεῖον καὶ ἀκατάληπτον φῶς, Χριστέ πάντων, καὶ ἀνάστασις... Ὃταν καθίσῃ ἐπὶ θρόνου κρῖναι πᾶσαν τὴν γῆν... Δόξα καὶ νῦν, Σε δυσωποῦμεν, ὡς Θεοῦ Μητέρα, εὐλογημένη... Προκείμενον· Πάροικος ἐγὼ εἶμι ἐν τῇ γῆ... Στίχος· Ἐξομολογήσομαί σοι, Κύριε... Πρὸς Θεσσαλονικεῖς· Ἄδελφοί, οὐ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν περὶ τῶν κεκοιμημένων... Ἄλληλουῖα. Στίχος· Ἀναστήσονται οἱ νεκροί... Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐλληλοθῆτας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· Ἀμήν, ἀμήν λέγω ὑμῖν, ὅτι ὁ ἀκούων τῶν λόγων μου καὶ πιστεύων... Αἴτησις καὶ ἡ εὐχή· Κύριε, Κύριε, ἡ τῶν θλιβομένων παραμυθία. См. выше стр. 535. Антифонъ 6 гласа, стихиры съ акростихомъ: Ἄλγος· Ἄλγος τῷ Ἀδὰμ ἐχρημάτισεν ἡ τοῦ ξύλου ἀπόγευσις.. Λόγος τοῦ Θεοῦ ἐνυπόστατος νηπιάσαι εὐδόκησε... Γηγενεῖς, δεῦτε καὶ θεάσασθε ἅπαντες ξένον θέμα... Ὃντως ματαιότης τὰ σύμπαντα... Δόξα καὶ νῦν, Σε δυσωποῦμεν, ὡς Θεοῦ Μητέρα εὐλογημένη... Προκείμενον· Εὐφρανθήσεται δίκαιος... Στίχος· Εἰσάκουσον, ὁ Θεός, τῆς φωνῆς.. Πρὸς Κορινθίους· Ἄδελφοί, οἶδαμεν, ὅτι ἐὰν ἡ ἐπίγειος ἡμῶν οἰκία τοῦ σκῆνους καταλυθῇ... Ἄλληλουῖα Στίχος· Οἱ ἱερεῖς σου, Κύριε... Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐλληλοθῆτας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· ἐγὼ εἶμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς... Αἴτησις καὶ εὐχή· Μνήσθητι, Κύριε, πάντων τῶν κεκοιμημένων ἀδελφῶν ἡμῶν, ὁ δεῖνα ἱερέως καὶ συλλειτουργοῦ, καὶ συγχώρησον αὐτῷ πάσας τὰς ἀμαρτίας καὶ πᾶν πλημμέλημα ἐκούσιον. Ναί, Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ δημιουργήσας τὸν ἄνθρωπον πρὸς τὴν ἐντεῦθεν διαγωγὴν καὶ τῶν ἐκεῖθεν ἀμοιβὴν χαρισάμενος, Αὐτὸς καὶ τὸν δοῦλόν σου τοῦτον, τὸν μεθ' ἡμῶν συνοδεύσαντα καὶ ἐξ ἡμῶν νῦν ἐκδημήσαντα, τῆς ἐκεῖθεν κληρονόμον ἐνάδειξον, καὶ ἡμᾶς ἀξίωσον διὰ μετανοίας εὐαρεστῆσαι σοι πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν. Ὃτι σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις, ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀνάπαυσις... Антифонъ 5 гласа и стихиры съ акростихомъ: Κλαυθμός· Κατ' εἰκόνα σὴν καὶ ὁμοίωσιν πλαστοργήσας κατ' ἀρχὰς τὸν ἄνθρωπον... Αὐεὶ πᾶσαν λύπην ὁ θάνατος, μεταδοθεὶς ἐκ τοῦ Ἀδὰμ... Ἀναβλέψωμεν καὶ κατ-

ἰδωμεν τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ... Ὑπνος ἐστὶ καὶ οὐ θάνατος τὸ
 τελούμενον νεκροῖς μυστήριον... Θεσθῶ ἕκαστος ἡμῶν βίον εὐχρηστον
 ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ποιήσασθαι... Μὴ θρηνησωμεν, ὃν Κύριος ἐξ ἡμῶν
 μετέστησεν... Ὁ Θεός, ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ τὸν ἄνθρωπον ἐξ οὐκ ὄντων
 εἰς τὸ εἶναι παραγαγών... Δόξα καὶ νῦν, Σέ, Θεοτόκε, τεῖχος ἄρρηκτον
 καὶ ἐλπίδα, οἱ πιστοί, κεκτήμεθα... Προκείμενον· Τὰς εὐχὰς μου τῷ Κυρίῳ
 ἀποδώσω... Στίχος· Τί ἀναποδώσωμεν τῷ Κυρίῳ... Πρὸς Φιλιππισίους·
 Ἀδελφοί, ἡμῶν τὸ πολίτευμα ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχει... Ἀλληλούια. Μα-
 κάριος, ὃν ἐξελέξω... Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς
 τοὺς πεπιστευκότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· ἐὰν ὑμεῖς μείνητε ἐν τῷ
 λόγῳ τῷ ἐμῷ, ἀληθῶς μαθηταὶ μου ἐστέ... Αἴτησις καὶ εὐχή· Κύριε
 Ἰησοῦ Ἄριστέ ὁ Θεός ἡμῶν, οἰκτίρμον καὶ ἐλεήμον, μακρόθυμε καὶ
 πολυέλεε, ὁ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν γεννηθεὶς ἐκ τῆς ἁγίας Θεο-
 τόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, καὶ σταυρὸν καὶ θάνατον κατεδέξω καὶ
 ταφεῖς καὶ ἀναστάς, Αὐτός, Δέσποτα Παντοκράτορ, ταύτην τὴν μικρὰν
 δέησιν ἡμῶν, ἣν ποιῶμεν ὑπὲρ τοῦ κεκοιμημένου δούλου σου, ὁ δεῖνα,
 ἱερέως, ἀδελφοῦ καὶ συλλειτουργοῦ ἡμῶν, πρόσδεξαι τῇ συνήθει σου φι-
 λάνθρωπιᾳ, καὶ ἀπάλλαξον αὐτὸν τοῦ ἐξωτέρου σκότους καὶ πάσης ἐτέρας
 δεινῆς κολάσεως, καὶ εἴ τι ἤμαρτεν ἐν λόγῳ, ἢ ἔργῳ, ἢ κατὰ διάνοιαν,
 ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος Θεός συγχώρησον καὶ ἀνάπαυσον αὐτόν,
 ὅπου ἐπισκοπεῖ τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου. Ναί, Κύριε παντοκράτορ,
 ὁ ἐν τῇ σοφίᾳ σου πλάσας ἐπὶ γῆς τὸν ἄνθρωπον καὶ πάλιν εἰς γῆν
 αὐτόν ἀποστρέφειν νομοθετίσας διὰ τὴν ἁμαρτίαν, ὁ κατάγων εἰς ἄδην
 καὶ ἀνάγων, ὁ ἀποκτείνων καὶ πάλιν ζωοποιῶν, πρόσδεξαι τὴν ψυχὴν
 τοῦ δούλου σου, καὶ ἀνάπαυσον, καὶ τάξον αὐτόν ἐν τοῖς κόλποις τοῦ
 δικαίου σου Ἀβραάμ, καὶ εἴ τι ὡς ἄνθρωπος ἤμαρτεν, συγχώρησον. Ὅτι
 σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις.. Антифонъ 8 гласа и стихиръ съ акростихомъ:
 Θρηνηῶ. Θρηνηῶ καὶ οὐύρομαι... Ῥευστοὶ πῶς γεγόναμεν, ἀφθαρτον εἰκόνα
 φορέσαντες... Ἡ σάλπιγξ ἐβρόντησε, καὶ ὡς ἐξ ὕπνου νεκροὶ ἀναστή-
 σονται... Νεότητα θάλλουσιν φεῖδεται οὐδόλως ὁ θάνατος... Ὡ ποῖον πο-
 τήριον μένει τοῖς βροτοῖς ἀπαραίτητον... Δόξα καὶ νῦν, Ἀγνή Παρθένε,
 τοῦ Λόγου πύλη... Προκείμενον· Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ... Στίχος· Πρὸς σέ,
 Κύριε, ἐκέκραξα.. Πρὸς Κορινθίους· Ἀδελφοί, οὐ πᾶσα σὰρξ ἢ αὐτὴ
 σὰρξ, ἀλλὰ ἄλλη μὲν ἀνθρώπων... Ἀλληλούια. Στίχος· Ἀντιλαβοῦ μου
 κατὰ τὸ λόγιόν σου... Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς
 τοὺς ἐληλυθότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· ἐγὼ ὑπάγω καὶ ζητήσετέ με..
 Αἴτησις καὶ ἡ εὐχή· Δέσποτα Παντοκράτορ, Θεε πατέρων καὶ Κύριε
 τοῦ ἐλέους, γένους θνητοῦ τε καὶ ἀθανάτου. См. выше стр. 531. Ἀλλὰ

ζῶσιν εἰς αἰῶνα αἰῶνος ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. Ναί, Δέσποτα παντοκράτορ, κλῖνον τὸ οὖς σου καὶ ἐπάκουσόν μου καὶ ἀνάπαυσον αὐτὴν μετὰ τῶν ἁγίων σου, στήσον ἐκ δεξιῶν σου ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. См. выше стр. 534. Σὺ ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος Θεὸς συγχώρησον, καὶ ὡς ἐπὶ τῆς γῆς λειτουργεῖν σοι ἠξιώσας, οὕτως καὶ ἐν οὐρανῷ μετὰ τῶν ἁγίων ἀγγέλων τάξον δοξολογεῖν καὶ ψάλλειν σοι, χαριζόμενος αὐτῷ καὶ ἡμῖν τὴν αἰώνιον βασιλείαν σου. Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις, ἡ ζωὴ... Ἔβλα τροπάρια: Ἀνάπαυσον, Σωτὴρ ἡμῶν... Δόξα καὶ νῦν, Μνήσθητέ μου, ἀδελφοί καὶ συλλειτουργοί, μνήσθητέ μου... Ὁ Ν', καὶ κανών, ἤχος β'. Βυθοῦ ἀνεκάλυψε πυθμένα... Ὁδὴν ἐπιτάφιον συμφώνως ἄσωμεν τῷ μόνῳ ἀθανάτῳ¹⁾... Ὁ χθὲς μεθ' ἡμῶν συμβουλευῶν, τήμερον ἐν τάφῳ καθοράται... Δόξα, Ἐν βιβλῳ τῆς ἀνω κληρουχίας τάξει τὴν ψυχὴν σου ὁ Δεσπότης... Καὶ νῦν, Ἡ πάντων ὑπερέτερα τῶν κτισμάτων καὶ ἁγιώτερα τῶν ἀγγέλων... Молѣб 3 пѣсни ектеניה и молитва: Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ Πατὴρ τῶν οἰκτιρῶν καὶ τοῦ ἐλέους, ὁ πάντα φέρειν ἀναδυσάμενος. См. выше стр. 537. Слѣдальны: Ἀληθῶς ματαιότης τὰ σύμπαντα... Δόξα, Δεῦτε, πάντες ἀδελφοί, καὶ συνάχθητε μετὰ δακρῶν ἐν τῷ χωρισμῷ τῆς ψυχῆς μου καὶ τοῦ σώματος. Καὶ νῦν, Παναγία Θεοτόκε, τὸν χρόνον τῆς ζωῆς μου μὴ ἐγκαταλίπῃς με... Молѣб 6 пѣсни ектеניה и молитва: Ὁ Θεός, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ δημιουργός καὶ εὐεργέτης πάσης κτίσεως, ὁ κατασκευάσας τὸν ἄνθρωπον ἐκ σώματος χοϊκοῦ. См. выше стр. 547. Μετὰ τῶν ἁγίων πνευμάτων... Ἐτερον: Οὐδεὶς μοι τότε βοηθός, οὐ συγγενής, οὐ φίλος. Αὐτὸς μόνος ὑπάρχεις ἀθάνατος... Οἴκοι εἰς τὸν θάνατον τῶν ἱερέων, ὧν ἡ ἀκροστιχίς: Τοῦ ταπεινοῦ Ἀμβροσίου ὁ ψαλμὸς οὗτος: Τῆς προσκαιροῦ ζωῆς τὸ ἐπώδυνον, ἄνθρωποι πάντες, δεῦτε καὶ ἴδετε... Ἀλληλούϊα. Ὁ Θεός, ὅπου ἔκαμες τὰ οὐράνια τάγματα... Ἀλληλούϊα. Ὑψηλὰ καὶ μεγάλα μυστήρια τοῖς ἀνθρώποις ἠξιώσας... Ἀλληλούϊα. Τῆς μυστικῆς ἱεραρχίας διδάσκαλε, ἁγιώτατε Διονύσιε, νῦν πρόσφθασον... Ἀλληλούϊα. Ἀπορῶ καὶ δειλιῶ, πῶς νὰ ἄρξομαι ταύτης τῆς τρομερᾶς διηγήσεως... Ἀλληλούϊα. Πᾶσα φύσις ἀνθρώπων ἐμὲ κλαύσατε... Ἀλληλούϊα. Ἐπτὰ φοραὶς τῆς ἡμέρας δὲν ἔφαλα κατὰ τὴν ἐντολήν... Ἀλληλούϊα. Ἱερεῖς τὸν ἱερέα τοῦτον στοχαζέσθε ἥσυχά καὶ ταπεινά κατακοίτεται... Ἀλληλούϊα. Νοσηρῶν στρατιῶν καὶ ἀγγέλων τὰ τάγματα... Ἀλληλούϊα. Ὁ δοῦλός σου, Κύριε, κἀλῶς σε ἐκήρυξεν... Ἀλληλούϊα. Ὑμεῖς δέ, ὡς συλλειτουργοί μου, ἀκού-

1) Прпѣвны: Μακάριος, ὄν... Κύριε, ἀνάπαυσον τὸν δοῦλόν σου...

σατε καὶ προσέχετε εἰς τὴν ζωὴν σας. Ἐπισημασθε. Ἄλληλούϊα. Ἀλήθεια, ἀδελφοί, εἶπεν ὁ Κύριος, ὅτι πολλοὶ εἶναι οἱ κλητοί, ὡς ἐγώ, ἀλλὰ ὀλίγοι ἐκλεκτοί... Ἄλληλούϊα. Μίαν μόνην ἐλπίδα ἀπόμεινεν εἰς ἐμένα τὸν τάλανα καὶ ἄσπαστον... Ἄλληλούϊα. Βήματι τῆς κρίσεως τῶ τρομερῶ ὄλοι μέλλει νὰ παρασταθῶμεν... Ἄλληλούϊα. Ῥῦσαι καὶ λύτρωσαί με, λοιπόν, Κύριε, ἀπὸ τοῦ ἄσβεστον πῦρ... Ἄλληλούϊα. Ὁ χρυσοῦς εἰς τὴν γλῶσσκην καλὰ με ἐδίδαξεν, ἀλλὰ δὲν τοῦ ἤκουον καθόλου ὁ ἄθλιος... Ἄλληλούϊα. Στρατιαι τῶν ἀγγέλων, βοηθήσατε τῆς ἀθλίης φυγῆς μου τοῦ τλήμονος... Ἄλληλούϊα. Ἴνα τί σιωπῶ, ὡσπερ ἄπονος, καὶ δὲν λέγω τῶν συλλειτουργῶν καὶ φίλων μου... Ἄλληλούϊα. Ὁ Θεός, ὁ Θεός, ὅπου με ἐκάλετες, εἰς ἐμένα γνώσις σου ἐθαυμαστώθη με... Ἄλληλούϊα. Ἰσχυροὶ καὶ παραγγέλω σας, φίλοι μου, συλλειτουργοὶ καὶ συμμερισταὶ τοῦ οὐρανοῦ ἄρτου... Ἄλληλούϊα. Οὔτε τοῦ Παύλου ἄκουα, ὅπου ἔλεγε νὰ προσέχω εἰς τὴν ἀνάγνωσιν... Ἄλληλούϊα. Ψεύδους γέννημα γέγονα τὴν ἀλήθειαν γὰρ ποτὲ δὲν ἠγάπησα... Ἄλληλούϊα. Ἄλλ' οὐδὲ πτωχοῦ ποτὲ δὲν ἔκλινα τὸ αὐτίον μου... Ἄλληλούϊα. Δογισμῶν πονηρῶν ἐργαστήριον εἰς τὴν ζωὴν μου ἐγέννηκα... Ἄλληλούϊα. Μέλλω νὰ κατακριθῶ εἰς τὴν ὥραν τῆς κρίσεως ἐγὼ ὁ ταλαίπωρός... Ἄλληλούϊα. Ὅταν βάλλω εἰς νοῦν μου τὰ ἔργα μου, τρέμω... Ἄλληλούϊα. Σήμερον, ἀδελφοί μου, χωρίζομαι τῆς ὑμῶν ἐπὶ γῆς ἀδελφότητος... Ἄλληλούϊα. Οἱ ἱερεῖς, ὅπου με τὴν ἀγίαν στολὴν ἐστολίσθητε, τὸν ἔλαφον ζηλώσατε καὶ τρέχετε εἰς τὴν βρῶσιν... Ἄλληλούϊα. Ὑπὲρ τοὺς πιστοὺς, ἀδελφοί, καλὸν παράδειγμα γίνεσθε... Ἄλληλούϊα. Τὸ χρεῶν ὁ χορὸς ψάλατε εἰς τὴν κοίμησιν τοῦ ἀδελφοῦ ὑμῶν καὶ χαίρεσθε... Ἄλληλούϊα. Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθημεν, Χριστὸν ἐνεδύθημεν... Ἄλληλούϊα. Συντρόφους καλοῦς, ἀδελφοί, πρέπει νὰ ἔχωμεν... Ἄλληλούϊα. Σύναφον καὶ τοῦτους. Καὶ ἐὰν ἐκεῖνοι, ὅπου ἀπὸ χώραν εἰς χώραν ὑπάγουσιν, ἔχουσι χρεῖαν ἄλλους διὰ νὰ τοὺς ἐρμηνεύουσιν... Ἄλληλούϊα. Πονηρὰ εἶναι ἡ στρατα, ἀδελφοί, ὅπου ὑπαγένω, τὴν ὁποῖαν ἄλλην φορὰν δὲν ἐπεριπάτησα... Ἄλληλούϊα. Ἡ νεότης καὶ ἡ εὐμορφία τοῦ κορμίου μας, ὡς ἄνθρωποι, εἰς τὸν καιρὸν τοῦ θανάτου μαραινεται... Ἄλληλούϊα. Ἠσυχάσατε τὸ λοιπὸν καὶ σωπάσατε... Ἄλληλούϊα. Ἄν ἠλέησας, ἄνθρωπε, ἄνθρωπον, αὐτὸς ὁ Θεὸς μέλλει ἐκεῖ νὰ σὲ ἐλεήσῃ... Ἄλληλούϊα. Συντροφιάζετε, ὡς φίλοι, τοὺς ἀποθαμένους, συντροφιάζετε... Ἄλληλούϊα. Ἰδοὺ λοιπόν, ὅπου θεωροῦμεν τοῦτον τὸν ἱερέα νεκρὸν καὶ κοιτεται... Ἄλληλούϊα. Τί πικρὰ εἶναι τῶν ἀποθαμένων τὰ λόγια, τὰ ὅποια, ὅταν μισέουσιν, οὕτως μᾶς λέγουσιν... Ἄλληλούϊα. Τί συγχύζεσαι ἀδιαφόροτε ἄνθρωπε, καὶ δὲν ἔχεις χορτασμὸν εἰς τοῦ κόσμου πράγματα... Ἄλληλούϊα. Οὐδένα πρᾶγμα δὲν ξεχάνεται εὐκολώτερα, ὡσάν

ὅπου ξεχάνουν οἱ ζωντανοὶ τὸν ἀποθαμένον... Ἄλληλούϊα. Κατακαίονται
 μόνον αἱ καρδίαις μας, ἄνθρωποι, νὰ ἀκούωμεν, πῶς εἶναι εἰς τὸν ἄλλον
 κόσμον... Ἄλληλούϊα. Πάντοτε, ἀδελφοί μου, δὲν παύεται ὁ ἐχθρὸς,
 ἀλλὰ πολλῶν τρόπων τέχναις ἐργάζεται... Ἄλληλούϊα. Ὅλα τὰ δάκρυα
 δὲν εἶναι μιᾶς λογῆς, ἀδελφοί, καθὼς λέγουσιν οἱ διδάσκαλοι... Ἄλληλούϊα.
 Καλὰ εἶναι τὰ δάκρυα, ὡς χριστιανοί, καλὰ εἶναι, μὰ ὅταν κλαίωμεν, καθὼς
 πρέπει... Ἄλληλούϊα. Σωπάτε τὸ λοιπὸν οἱ μυρολογῆτραις, μᾶλλον δαιμο
 νολογῆτραις... Ἄλληλούϊα. Ἐσυχάσατε τὸ λοιπὸν καὶ σωπάσατε καὶ μὲ τὰ
 κλαύματά σας τὴν ψυχὴν τοῦ νεκροῦ μὴ πειράζετε.. Ἄλληλούϊα. Παναγία
 Παρθένε ἀνόμφευτε... Πάλιν Μετὰ τῶν ἁγίων... ἡ αἴτησις καὶ εὐχὴ
 Μνήσθητι, Κύριε, τῆς ψυχῆς τοῦ κεκοιμημένου δούλου σου, ὁ δεῖνα,
 ἱερέως, ἀδελφοῦ καὶ συλλειτουργοῦ ἡμῶν, τοῦ πίστει ὁμολογοῦντός σε,
 ἐπάκουσον δὲ ἡμῶν τῶν ἀναξίως δεομένων σου, καὶ παράσχου συγγνώμην
 τῷ δούλῳ σου, εἰ καὶ παρώργισέ Σε, ὡς ἄνθρωπος, ὡς σὰρκα ἀνθρω
 πίνην φορέσαντι καὶ ἀσθένειαν ἔχοντι, καὶ ὡς ἐπήκουσας τῇ θελήσει σου
 Θέκλα τῇ πρωτομάρτυρι, τῇ ἐπὶ μητρὶ δεήσει εἰδωλολάτριδι οὔσῃ, καὶ
 οὐ παρεῖδες, ἀλλὰ ὡς εὐδιάλλακτος Θεὸς ἔδωκας αὐτῇ συγγνώμην, οὕτως
 ἐπάκουσον ἡμῶν, δεομένων σου οὐκ ἐπ' εἰδωλολάτριδι, ἀλλὰ ἐπὶ τὸν πιστὸν
 σου δούλον καὶ ἱερέα, καὶ ἄνες, ἄφες αὐτοῦ τὰ ἐγκλήματα καὶ ἀνάπαυσον
 μετὰ πάντων τῶν ἁγίων σου, στήσον αὐτὸν ἐκ δεξιῶν σου ἐν τῇ βασι
 λείᾳ σου, ἀνάκλινον αὐτὸν εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Ἀβραάμ, Ἰσαὰκ καὶ
 Ἰακώβ, φώμισον αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς, ὅπως καὶ αὐτὸς ἀκούσῃ
 τῆς εὐλογημένης φωνῆς σου, τῆς λεγούσης· Δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ
 Πατρὸς μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ κατα
 βολῆς κόσμου, καὶ χάρισον αὐτῷ, ὃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε, καὶ οὐς οὐκ
 ἤκουσε, καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, ὃ ἡτοίμασας ὁ Θεὸς τοῖς
 ἀγαπῶσί σε, καὶ αὐτὸς μὲν ὡς ἄνθρωπος ἤμαρτεν, Σὺ δὲ ὡς Θεὸς συγ
 χώρησον, ἐμοὶ δὲ τὸ εὐξασθαί σοι, Κύριε, σοὶ δὲ τὸ ἔλεος. Ὅτι σὺ εἶ ἡ
 ἀνάστασις. ἡ ζωὴ... После 8 пѣсни аїтшшс каї еὐχѣ· Ὁ μέγας ἀρχιε
 ρεὺς καὶ δίκαιος, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, τὸν μετ' ἡμῶν σοι δουλεύσαντα
 ἀδελφὸν καὶ συλλειτουργὸν ἡμῶν, ὁ δεῖνα. См. выше стр. 533. После 9
 пѣсни ектеши: Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς προαναपाυσαμένης ψυχῆς
 τοῦ ἀειμνήστου... Ὑπὲρ τοῦ μετασχεῖν αὐτὸν τῆς μακαρίας ἐλλάμψεως
 τῆς ἁγίας ὁμοουσίας καὶ ζωαρχικῆς Τριάδος.. Ὑπὲρ τοῦ δεχθῆναι τὸ
 Πνεῦμα αὐτοῦ, ἐνθα οἱ δίκαιοι... Ὑπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι... Ὑπὲρ τοῦ
 ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον.. Τῆς παναγίας... Ὅτι σὲ αἰνοῦσι... Ἐξ
 αποστειλάριον· Νῦν ἀνεπαυσάμην καὶ εὔρον ἄνεσιν πολλήν... β'. θεοτοκίον·
 Νῦν ἐξελεξάμην τὴν θεομήτορα κόρην... Ἐἶτα προσόμοια, ἤχος πλ. β'.

Στίχος: Ἄνθρωπος, ὡσεὶ χόρτος αἱ ἡμέραι... Ξένον τὸ μυστήριον τοῦ θανάτου· καὶ γὰρ ἐπεισέρχεται ἐν ἀωρίᾳ... Στίχος: Ὅτι πνεῦμα διήλθεν ἐν αὐτῷ.. Ἀπηγορευμένους τοῖς ἀδελφοῖς μου καὶ κεχωρισμένους τῶν προσφιλῶν μου... Στίχος: Ἐξελεύσεται τὸ πνεῦμα αὐτοῦ... Γένος καὶ τὰ τέκνα μου καταλείψαι.. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀπολοῦνται... Βεβορβορωμένους ταῖς ἀμαρτίαις καὶ γεγυμνωμένους... Δόξα, Θεοποιηθέντες τῇ μεταλήψει τῶν ζωοποιῶν σου νῦν μυστηρίων... Καὶ νῦν, Πεπολιτευμένος ἐν εὐσεβείᾳ καὶ κεκοσμημένος ὁ ἱερεὺς σου... Προκείμενον, ἤχος πλ. β'. Μακαρία ἡ ὁδός... Στίχος: Κατευθυνεῖ Κύριος τὰ διαβήματά σου. Πρὸς Κορινθίους: Ἀδελφοί, εἰ Χριστὸς κηρύσσεται, ὅτι ἐκ νεκρῶν ἐγήγερται.. Ἀλληλούϊα, Μακάριος, ὃν ἐξελέξω... Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην· Ἔβην ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐλληλοθότας πρὸς αὐτὸν Ἰουδαίους· ἐάν τις τὸν λόγον ἐμοῦ τηρήσῃ, θάνατον οὐ μὴ θεωρήσῃ... Αἵτησις, εἴτα γίνεται ἀσπασμός, ψάλλοντες τὰ παρόντα, ἤχος β'. Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου. Δεῦτε τελευταῖον ἀσπασμὸν δῶμεν, ἀδελφοί, τῷ θανάτῳ... Στίχος: Κύριε, ἀνάπαυσον τὸν δοῦλον. Δεῦτε τελευταῖον ἀσπασμὸν δῶμεν, ἀδελφοί καὶ πατέρες, τῷ πρὸ μικροῦ μεθ' ἡμῶν... Δεῦτε, ἀδελφοί συλλειτουργοί, γινώμεν τὸ ἐξαίσιον τέλος... Δεῦτε, ἀδελφοί μου καὶ γνωστοί, ἴδωμεν τὸ πέρας τοῦ βίου... Οἴμοι ἡ ὄρα φοβερὰ, οἴμοι χωρισμός τῆς μονῆς μου καὶ ἀδελφότητος... Θρήνος καὶ κλαυθμὸς καὶ ὄδυρμός νῦν ἐν τῇ παρούσῃ ἡμέρᾳ τῆς ἐκδημίας τῆς σῆς.. Μόνος κραταιὸς καὶ δυνατός, μόνος φοβερὸς ἐν ἰσχύϊ ὑπάρχων, Κύριε... Τοῦτο τῆς ζωῆς ἡμῶν ἐστὶ τὸ ἀπαραχώρητον τέλος καὶ ἐπιτίμιον... Ποῖος χωρισμός, ὦ ἀδελφοί, ποῖος κοπετός... Νεῦσον παρακλήσῃσι, Χριστέ, ταῖς τῆς παναχράντου Μητρός σου.. Δόξα, Ὁρῶντές με ἄφωνον καὶ ἄπνουν.. Καὶ νῦν, Πρεσβείαις τῆς τεκούσης σε, Χριστέ... Εἴτα ἄραντες τὸ λείψανον, οἱ ἱερεῖς ψάλλονται τὸ Ἅγιος ὁ Θεός, καὶ τίθουσιν αὐτὸ ἐν τῷ τάφῳ, λέγοντες τὰ παρόντα· Αὕτη ἡ κατάπαυσις μου... ἤχος πλ. β'. Γῆ χανοῦσα... Καθὼς εἶπας, Κύριε, τῇ Μάρθᾳ... Ἐξέλιπον ἀπὸ συγγενῶν μου... Δόξα καὶ νῦν, Ἐγὼ, Παρθένε ἀγία Θεοτόκε, τῇ σκέπῃ σου προστρέχω... Καὶ πρὶν νὰ καλύψουσι τὸν τάφον, λέγοντες Τρισάγιον, Ὅτι σοῦ ἐστὶν τροπάριον τῆς προφητείας, ἤχος β'. Ὁ συνέχων τὰ πέρατα... Δόξα, Μνήσθητι, Κύριε, ὡς ἀγαθός, τῆς φυγῆς τοῦ δούλου σου., καὶ θεοτοκίον· Μητήρ ἀγία, ἡ τοῦ ἀφράστου φωτός.. Προκείμενον τῆς προφητείας, ἤχος δ'. Προφητείας Ἰεζεκιήλ· Ἐγένετο ἐπ' ἐμὲ χεῖρ Κυρίου καὶ ἐξήγαγέ με ἐν Πνεύματι Κυρίου καὶ ἔτεκέ με ἐν μέσῳ πεδίου... Προκείμενον τοῦ ἀποστόλου, ἤχος πλ. β'. Κύριος φυλάξαι τὴν εἴσοδόν σου.. Στίχος: Φυλάξαι τὴν ψυχὴν σου ὁ Κύριος. Πρὸς Ῥωμαίους: Ἀδελφοί,

ὄσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθημεν, εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν... Ἄλληλοῦσα. Στίχος· Ἄναστήθονται οἱ νεκροί... Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην· Εἶπεν ὁ Κύριος· νῦν ἐδοξάσθη ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου... Τέλος· ἵνα ἡ ἀγάπη, ἣν ἠγάπησάς με, ἐν αὐτοῖς τε κἀγὼ ἐν αὐτοῖς. Ἔτεροι εἰδῶσαι λέγειν τὸ εὐαγγέλιον τοῦ ἀγίου Λαζάρου, ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἦν τις ἀσθενῶν Λάζαρος ἀπὸ τῆν Βηθανίαν., σὺ δέ, οἶον βούλει, λέγε ἐκ τῶν δύο. Μετὰ δὲ τὸ εὐαγγέλιον αἴτησις μικρὰ καὶ ἡ εὐχή· Δέσποτα πολυέλεε, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ μακρόθυμος καὶ εὐσπλαγγνος καὶ ὑπεράγαθος, ὁ οἴκησιν ἔχων τὸν οὐρανὸν καὶ πάντα διέπων τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, ὁ μὴ θέλων τὸν θάνατον τοῦ ἀμαρτωλοῦ, ὡς τὸ ἐπιστρέψαι καὶ ζῆν αὐτόν, παρακληθήτη ἐπὶ τὰς ἐντεῦξεις τῶν δούλων καὶ ἰκεσίας ἡμῶν τῶν ἀμαρτωλῶν· Σὺ γὰρ ἐπίστασαι τὴν ἐργασίαν τοῦ τελευτήσαντος ἀδελφοῦ ἡμῶν, ὁ δεῖνα, ἱερέως καὶ συλλειτουργοῦ ἡμῶν, ἦν ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ εἰργάσχτο, ἀμεῖψαι οὖν αὐτὸν δεόμεθα οὐ κατὰ τὰς ἐπιγείας αὐτοῦ καὶ προσκαίρους πράξεις, ἀλλὰ κατὰ τὴν σὴν ἀμνησικκχον ἀγαθότητα, δώρησαι αὐτῷ ἄνεσιν, καὶ παράσχου συγγνώμην εἰς ὅσα σε, ὡς ἄνθρωπος, πρῶργισεν, ἀπόλυσον αὐτόν τῆς μάστιγος τῶν πονηρῶν πνευμάτων, ἀνάγαγε ἐκ τοῦ σκότους καὶ ἔκβαλε ἐκ τῆς φυλακῆς καὶ πάσης παιδεύσεως αὐτῶν. Σὺ γὰρ ἐπηγγείλω, Δέσποτα, ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσητε τὸν Πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου, δώσει ἡμῖν, διὸ αἰτούμεθα, ἀμαρτωλοὶ καὶ ἀνάξιοι δούλοι σου, ὑπὲρ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, καὶ ἀνάπαυσον αὐτόν, ἔνθα οἱ δίκαιοι ἀναπαύονται, καὶ πᾶν ἀμάρτημα αὐτοῦ ἐκούσιν καὶ ἀκούσιν συγχωρήσας ἐξάλειψον, ὅτι οὐδεὶς ὤφθη ἐπὶ γῆς ἀναμάρτητος, εἰ μὴ Σὺ, ὁ καθαρὸς καὶ ἀμίαντος Θεός, ὁ εὐδοκήσας γενέσθαι ἄνθρωπος διὰ τὴν σωτηρίαν ἡμῶν καὶ ἀνεκαίνισας ἡμᾶς ἐξ ὕδατος καὶ πνεύματος, καὶ ἐκόσμησας ἡμᾶς διὰ τῆς μεγάλης ταύτης χάριτος τῆς ἱερωσύνης, ὁ καὶ πρεσβεῦειν ἔταξας ἡμᾶς ὑπὲρ τῶν τεθνεώτων, διὸ δεόμεθά σου, Κύριε, κατὰταξον αὐτόν μετὰ πάντων τῶν ἁγίων, τῶν ἀπ' αἰῶνος εὐαρεστησάντων σοι. Καὶ ὡσπερ ἐπὶ τῆς γῆς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ σου λειτουργῶν αὐτὸν κατέστησας, οὕτως καὶ ἐν τῷ οὐρανίῳ σου θυσιαστηρίῳ μετὰ τῶν ἁγίων ἀγγέλων σου λειτουργεῖν καταξίωσον, ἐπὶ ἀνθρώπων πνευματικῇ ἀξιώσει, ἐπὶ ἀγγέλων τῇ σῇ δόξῃ εὐπρέπισον καὶ ἀκατάκριτον τήρησον αὐτόν, τὴν ζωὴν ἐπὶ τῆς γῆς ἐδόξασας, αὐτὸς καὶ τὴν ἔξοδον αὐτοῦ ἐν τῇ εἰσόδῳ τῶν ἁγίων σου ποιήσον, καὶ εἴτι ἤμαρτεν ἐν λόγῳ, ἢ ἔργῳ, κατὰ νοῦν καὶ διάνοιαν, ἐν νυκτὶ καὶ ἡμέρᾳ, συγχωρήσας ἐξάλειψον, καὶ τῶν πενθούτων ἀντιλήπτωρ καὶ παραμυθία γενοῦ, Κύριε, καὶ παρηγόρησον αὐτούς, καὶ καταύγασον τὴν ἀγλὴν τῆς ἀθυμίας αὐτῶν τῷ νοερῷ σου φωτί, καὶ ὃν ἡμεῖς ἐν τῷ μηνήματι τούτῳ ὡς νεκρὸν τεθεῖκαμεν, Σὺ, Κύριε, ἐν τῇ

κοινή ἀναστάσει ἀνάστησον καὶ στήσον τῆς δεξιᾶς μερίδος τῷ εὐαρεστη-
 σάντων σοι, καὶ ἡμᾶς, τοὺς συνελθόντας εἰς τὴν ἔξοδον ταύτην τοῦ
 δούλου καὶ ἀδελφοῦ ἡμῶν, ἐλέησον καὶ γενοῦ ἴλεος ταῖς ἀνομίαις ἡμῶν
 καὶ ἄμειψαι ἡμᾶς ἐν τῷ βραχύπνῳ (?) τούτῳ μετ' αὐτοὺς ἐν τῇ ἀνε-
 σπέρῳ δόξῃ τῆς βασιλείας σου πρεσβείαις καὶ ἰκεσίαις τῆς πανυπερευλο-
 γημένης ἐνδόξου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας,
 δυνάμει τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ, προστασίαις τῶν τιμίων ἐπου-
 ρανίων νοερῶν ἀύλων θείων δυνάμεων ἀσωμάτων, τοῦ τιμίου ἐνδόξου
 προφήτου προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου, τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ
 πανευφήμων ἀποστόλων, τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ καλλινίκων μαρτύρων,
 τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν, τῶν ἁγίων καὶ δικαίων θεοπα-
 τῶρων Ἰωακείμ καὶ Ἄννης καὶ πάντων τῶν ἁγίων. Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνά-
 στασις... Καὶ μετὰ τὴν εὐχὴν λαβὼν ὁ ἱερεὺς χοῦν μετὰ πτύου, καὶ
 θέσας αὐτὸ ἐπάνω τοῦ λειψάνου, λέγει· Τοῦ Κυρίου ἡ γῆ, καὶ ἐπι-
 χέων κανδήλα ἐπάνω αὐτοῦ, λέγων τροπάριον, ἦχος γ'. Τῷ τύπῳ τοῦ
 σταυροῦ σου, φιλάνθρωπε... Εἴτα καλύπτουσι τὸν τάφον, λέγοντες τοὺς
 εἴρημους τοῦ μεγάλου κανόνος· Βοηθὸς καὶ σκεπαστής, καὶ τοὺς στίχους.
 Καὶ ὁ ἱερεὺς, ποιήσας πάλιν μετὰ πτύου, καὶ θέσας ἐπάνω τῆς πλακῆς
 ἢ ἐπάνω τοῦ λειψάνου, ποιεῖ σταυροῦ τύπον, λέγει· Τὸν πηλὸν ὁ κερα-
 μεύς., καὶ εὐθὺς Τρισάγιον καὶ τὰ τροπάρια· Μετὰ πνευμάτων δικαίων
 κ. τ. λ., ектенѣя съ молитвою: „Боже духовъ“, ἀπόλυσις. Αἰωνία σου
 ἡ μνήμη, ἀξιωμακάριστε δοῦλε τοῦ Θεοῦ, ὁ δεῖνα, ἱερεῦ καὶ ἀείμνηστε
 ἀδελφεῖ ἡμῶν. Αὐτὸν μακαρίσαι Κύριος ὁ Θεὸς καὶ ἡμᾶς ἐλεήσει καὶ
 σώσει, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος. Καὶ ποιοῦσιν οἱ ἱερεῖς καὶ ἅπας
 ὁ λαὸς ἐπάνω τοῦ τάφου μετανοίας ρ', λέγοντες· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ,
 διὰ τῆς Θεοτόκου ἀνάπαυσον τὸν δοῦλόν σου.

Ἀκολουθία εἰς μνημόσυνον ἱερέων.

Обычное начало, канонъ съ акростихомъ: Ὕμνον Ἰλαρίωνος,
 Χριστέ μου, δέχου. Ἀμήν, ἀποστολὴ καὶ εὐαγγέλιον по выбору, изъ имѣ-
 ющихся въ чинѣ погребенія, ектенѣя и молитва: Δέσποτα Κύριε ὁ
 Θεὸς ἡμῶν, ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν, φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον, ὁ ἀποκτείνων
 καὶ ζωοποιῶν, ὁ κατάγων εἰς ἄδου πύλας καὶ ἀνάγων... Гога
 pag. 452. Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός.. и отпустъ.

CLX. Рукопись патриаршей скевофилакѣи въ Каирѣ въ 16
 долю листа, 30 листовъ, писана мелкою скорописью 1790 года.
 Надписывается: Φυλλάδα, ἐν ᾗ περιέχεται ἡ ἀκολουθία τῆς ἀναβάσεως
 τοῦ Νείλου.

λ. 1 οβ. Τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ κυριακῇ τοῦ Πάσχα εἰς τὸν ἑσπερινόν. Вечернее евангеліе, раздѣленное на стихи для чтенія.

λ.λ. 2 οβ.—3. Разныя замѣчанія.

λ. 4. Ἔτερα προσόμοια εἰς ἦχον πλ. δ΄. Φωνὴ Κυρίου ἐπὶ τῶν ὑδάτων βοᾷ, λέγουσα· Δεῦτε ἴδετε πάντες πρᾶγμα θαυμάτων, θαῦμα πραγμάτων, τῆς τοῦ Νείλου ποταμοῦ πλημμύρας καὶ ἀναβάσεως, κρᾶζοντες· μέγας εἶ, Κύριε, καὶ θαυμαστός ἐν τοῖς ἔργοις σου, δόξα σοι.—Σήμερον ἄβυσσος ἄβυσσον ἐπικαλεῖται εἰς βροχὴν ἐκούσιον καὶ ῥνίδη ἐλέους τοῦ θεικοῦ ἐπὶ τὸν ἐν Αἰγύπτῳ ποταμὸν κατελθεῖν, κητὰ τὴν τοῦ χρόνου περίοδον, ὅθεν κρᾶζομεν· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, πλοῖσια τὰ ἐλέη σου καὶ τοὺς οἰκτιρμούς σου κατάπεμψον ἡμῖν, ὡς φιλόανθρωπος.—Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ λόγῳ σου τῷ παντουριῷ στερεώσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν ἐπὶ ὑδάτων ἐδράσας, καὶ τῷ Πνεύματί σου τῷ ἁγίῳ συνέχων καὶ τρέφων πᾶσιν τὴν γῆν κτίσιν, καὶ τῇ θεῖᾳ σου προνοίᾳ ποταμούς ἐκ τῶν ἄβυσσων τῆς γῆς ἀναβλύζειν ὀρίσας, Αὐτός, Κύριε, καὶ τὰς τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ ποταμοῦ πλημμύρας ἀναβάσεις πρυτάνευσον, ὡς μόνος παντοδύναμος.

λ. 5. Ἀκολουθία ἐπὶ τῆς τοῦ Νείλου ἀναβάσεως· τελεῖται δὲ τῇ κυριακῇ τῶν τιῆ' θεοφόρων πατέρων. Объ зтомъ чинѣ, не смотря на то, что онъ во всемъ сходенъ съ нижеслѣдующемъ, замѣчено: Ἡ παροῦσα ἀκολουθία ἐν πολλοῖς σφάλλεται.

λ. 13 οβ. Ἡ πρώτη στάσις οἰκῶν ἀναγινώσκεται τῇ ἱκετηρίῳ ἀκολουθίᾳ τῆς ἀκαθίστου καὶ ἐν τῇ ἑσπέρᾳ τῆς παρασκευῆς τῆς ἁγίας τεσσαρακοστῆς πρὸς τοῦ πατριάρχου. Послѣ ея окончанія, замѣчено: καὶ προσκυνήσας ἀσπάζεται τὴν εἰκόνα, εὐλογῶν τὸν λαόν.

λ. 14 οβ. Ἀκολουθία τοῦ θεοῦ καὶ ἱεροῦ νιπτῆρος. Гоар р. 591—594.

λ. 18. Ἀκολουθία ἐπὶ τῆς τοῦ Νείλου ἀναβάσεως· τελεῖται δὲ τῇ κυριακῇ τῶν τιῆ' θεοφόρων πατέρων.

Τροπάρια, ἦχος πλ. δ΄. Φωνὴ Κυρίου ἐπὶ τῶν ὑδάτων βοᾷ, λέγουσα· θαῦμα παράδοξον τετέλεσται σήμερον ἐν τῇ Αἰγύπτῳ, πνεῦμα σοφίας, πνεῦμα συνέσεως, πνεῦμα φόβου Θεοῦ, τοῦ ἐπιφανέντος Χριστοῦ.—Ὅμοιον· Σήμερον τὰς εὐλογίας σου αἰτοῦμεν κατιδεῖν, φιλόανθρωπε, ἐπὶ τοῖς Νειλώσις ὕδασι, καὶ προσπίπτοντες ἐν κατανύξει, βοῶμέν σοι· ὑδάτων πληρῶσον τὸν ποταμὸν σου, Δέσποτα, καὶ ἐλέησον ἡμᾶς.—Ὅμοιον· Τὴν πέτραν δις ποτε πατάξας Μωϋσῆς, ὑδάτων ποταμούς ἐξήγαγεν, οἱ δὲ διψῶντες παρ' ἐλπίδα ἔπιον, Σὲ δὲ, Σωτήρ, τὸν ζῶντα λίθον, τῇ χάριτι τῆς σταυρικῆς ράβδου κρούοντες, τῆς σῆς δωρεᾶς τὰ ρεῖθρα ἐλπίζομεν ἰδεῖν ἐπὶ τὸν ποταμὸν σου τὸν ἅγιον, καὶ κατάπεμψον αὐτὰ καὶ σῶσον ἡμᾶς.—Ὅμοιον· Ἰουδαίων τῷ ἔθνει τὰ πικρὰ ὕδατα εἰς γλυκύτητα μεταβαλὼν, ἔδειξας

τὸ ἀνείκαστόν σου ἔλεος, τὰς δὲ ξηρὰς τῆς γῆς αὐλακας ταῖς νεφέλαις σου ἐμέθυσας ἐν ἰκεσίαις τῶν δούλων σου, ἀλλὰ καὶ νῦν τὰς ἡμῶν ἰκεσίας προσδεχόμενος, εὐφρανὸν ἡμᾶς ἐν τῇ πλημμύρᾳ τοῦ Νείλου, καὶ μέθυσον ἅπαν τὸ τῆς Αἰγύπτου πρόσωπον, ἵνα Σὲ δοξάζωμεν εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.— Δόξα καὶ νῦν, ὅμοιον· Δεῦτε πάντα τὰ ἔθνη καὶ ἐνωτίσασθε πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν· θαῦμα, πᾶσαν ἔννοιαν ἐκπλήττον, ὄμβρους ἄνωθιεν τὰ παικίλα τῶν δένδρων ἐκ προνοίας καταδέχεται, τὰ δὲ παντοδαπά τῶν φυτῶν κάλλη, ὕετοῖς καταποτίζεται, ἐξ ὧν λίμναι πλουτοῦνται, φρέατα ἐκβλύζουσι, πηγαὶ νάουσι, καὶ ποταμοὶ πρόσφατοι μετ' ἀενάων καλλιῆροῦσι, κάτωθεν δὲ πλήθος ὑδάτων εὐῤῥόων, οὐδέτις τῶν μυστιπῶλων προέφη, ὅτε ἐκ Θεοῦ ἢ φύσις ἐτίκτετο, ἀλλ' ἐθαυματούργησε τοῦτο ὁ τῆς κτίσεως ἀρχιτέκτων ἐπὶ τὸν ποταμὸν τῆς Αἰγύπτου, ἐξ ἐλέους οὕτως αἰτιώμενος· ἰλεώσωμεν τοίνυν τὸν ἡμᾶς ἐλεοῦντα ἐν ταῖς ἀγαθαῖς καὶ ἱεραῖς πράξεσιν, ἵνα καὶ νῦν ἐλεησῆται ἡμᾶς τῇ αὐτῇ πλημμύρᾳ, τῷ ἦθει τῆς αὐτοῦ ἀγαθότητος, ὑμνοῦντας αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. Εἶτα ὁ διάκονος τὸ Σοφία, πρόσχωμεν. Γενέσεως τὸ ἀνάγνωσμα· Αὕτη ἡ βίβλος γενέσεως οὐρανοῦ τε καὶ γῆς... Τέλος· ἐργάζεσθαι αὐτὸν καὶ φυλάσσειν. Βασιλειῶν τετάρτης τὸ ἀνάγνωσμα· Εἶπον οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως Ἰεριχώ πρὸς Ἑλισσαιέ. Τέλος· καὶ ἰαίθη τὰ ὕδατα ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης κατὰ τὸ ῥῆμα, ὃ ἐλάλησεν Ἑλισσαιέ. Προφητείας Ἡσαίου τὸ ἀνάγνωσμα· Τὰδε λέγει Κύριος· ἀντλήσατε ὕδωρ μετ' εὐφροσύνης ἐκ τῶν πηγῶν τοῦ σωτηρίου.. Τέλος· Ὅτι ὑψώθη ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραὴλ ἐν μέσῳ αὐτῆς. Εἶτα ἀπόστολος¹⁾, προκείμενον, ἦχος πλ. β'. Πλησιθισόμεθα ἐν τοῖς ἀγαθοῖς τοῦ οἴκου σου, ἅγιος ὁ ναός σου, θαυμαστός ἐν δικαιοσύνῃ. Πρὸς Κορινθίους ἐπιστολῆς Παύλου τὸ ἀνάγνωσμα. См. выше стр. 687. Ἀλληλουάριον²⁾, Φωνὴ Κυρίου ἐπὶ τῶν ὑδάτων βοᾷ, λέγουσα... (Στίχος)· Εὐλόγησον τὸν στέφανον τοῦ ἐνιαυτοῦ... Εἶτα ὁ διάκονος τὸ Σοφία, ὀρθοὶ ἀκούσωμεν τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου. Καὶ ὁ πατριάρχης· Εἰρήνη πᾶσιν. Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον ἁγίου εὐαγγελίου τὸ ἀνάγνωσμα. См. выше стр. 687. Καὶ εὐθὺς ὁ διάκονος τὰ εἰρηνικά³⁾· Ἐν εἰρήνῃ.. Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου.. Ὑπὲρ τοῦ πατρὸς ἡμῶν πάπα καὶ πατριάρχου Παρθενίου⁴⁾ (1788—1805)... Ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης... Ὑπὲρ εὐκρασίας ἀέρων... Ὑπὲρ πλεόντων, ὀδοιπορούντων... Ὑπὲρ τοῦ ἀγισθῆναι τὰ ὕδατα ταῦτα τῇ δυνάμει.. ἐκ γ'⁵⁾. Ὑπὲρ τοῦ ρυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Τῆς πα-

1) Варианты беремъ изъ рукописи № 13 патриаршей библиотеки въ Каирѣ: Καὶ εὐθὺς τὸ προκείμενον τοῦ ἀποστόλου. 2) Ἀλληλουάριον оупищевъ. 3) Ὁ διάκονος Ἐν εἰρήνῃ. 4) Нѣтъ имени. 5) Нѣтъ-ἐκ γ'.

ναγίας ἀρχάντου... Ὁ πατριάρχης¹⁾· Ὅτι πρέπει. Ἔϊτα²⁾ ἄρχεται ὁ πατριάρχης καὶ ψάλλει μετὰ κατανύξεως τὸ παρὸν³⁾ τροπάριον εἰς ἤχον πλ. β'. Εὐσπλαγγνε, μακρόθυμε καὶ πανοικτίρμων Κύριε, κατάπεμψον τὸ ἔλεός σου ἐπὶ τὸν λαόν σου. Ἐκ τρίτου⁴⁾ τὸ τροπάριον μετὰ τῶν στίχων. Στίχος⁵⁾· Ὁ ποταμὸς τοῦ Θεοῦ ἐπληρώθη ὑδάτων. Στίχος⁶⁾· Ὅτι οὕτως ἡ ἑτοιμασίς τὰς αὐλακὰς αὐτῆς μέθυσον. Καὶ πάλιν ὁ πατριάρχης ἄρχεται τοῦ δευτέρου⁷⁾ τροπαρίου, ἤχος ὁ αὐτός· Ὡς οἰκτίρμων Κύριε, ἐσπλαγγνίσθητι ἐπὶ τὸν λαόν σου, καὶ ἀνάγαγε τοῦ Νείλου τὰ ὕδατα, καὶ ἐλέησον ἡμᾶς, ὡς φιλόανθρωπος. Τὸ αὐτὸ ἐκ γ' μετὰ τῶν στίχων⁸⁾. Στίχος⁹⁾· Πληθύνον τὰ γεννήματα αὐτῆς ἐν ταῖς ἀμπέλαις. Στίχος¹⁰⁾· Εὐλόγησον τὸν στέφανον τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς. Καὶ πάλιν¹¹⁾ ὁ πατριάρχης· Δόξα, ὁ αὐτός· Τριάς ὁμοούσιε, Πάτερ, Υἱὲ σὺν τῷ Πνεύματι, δέξαι μου τὴν δέησιν, καὶ εὐλόγησον τοῦ ποταμοῦ σου τὰνάματα, ἵνα πάντες εὐφρανθῶμεν καὶ δοξάσωμεν τὸ ἅγιόν σου ὄνομα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ὁ δὲ χορὸς τὸ Καὶ νῦν, Παναγία Δέσποινα, ἰκέτευσον τὸν Υἱόν σου καὶ πλάστην σου τοῦ ἐλεῆσαι τοὺς δούλους σου καὶ ἀναγαγεῖν τοῦ Νείλου τὰ ρεῖθρα εἰς ἀγαλλίαμα πάντων τῶν ἐθνῶν, τῶν τιμώντων τὸ ἅγιόν σου ὄνομα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἔϊτα ἄρχεται ὁ διάκονος ἐν κατανύξει¹²⁾· Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός. κατὰ τὸ μέγχα ἔλεός σου... Ὁ μὴ βουλόμενος τὸν θάνατον τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ἀλλὰ ἀναμένων αὐτοῦ ἐπιστροφὴν καὶ τὴν μετάνοιαν, ἐπάκουσον ἡμῶν δεομένων σου. Ὁ ἀνάγων νεφέλας ἐξ ἐσχάτου τῆς γῆς, ἀνάγαγε τὰ ποτάμια ρεῖθρα τοῦ Νείλου καὶ ἐλέησον ἡμᾶς δεομένους σου. Ὁ προσκαλούμενος τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης καὶ ἐκχέων αὐτὸ ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς, κατάπεμψον τὴν εὐλογίαν σου ἐφ' ἡμᾶς δεομένους σου. Αὐτός Θεὲς πλουσιόδωρε, Δέσποτα πανοικτίρμων, ἐπίσκεψαι τὴν γῆν τῆς Αἰγύπτου... Ὑψρανον καὶ ἀνακαίνισον τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς τῆς Αἰγύπτου τῇ πλημμύρᾳ τῶν ὑδάτων τοῦ Νείλου καὶ ἐλέησον ἡμᾶς δεομένους σου. Τὰς αὐλακὰς αὐτῆς μέθυσον... Δέσποτα πολυέλεε, ἐπάκουσον ἡμῶν δεομένων σου. Εὐλόγησον τὸν στέφανον τοῦ ἐνιαυτοῦ.. πληθύνάτωσαν τῶν παντοδαπῶν γεννημάτων τῆς σῆς ἀγαθότητος, καὶ ἐλέησον ἡμᾶς δεομένους σου¹³⁾. См. выше стр. 687—688. Καταδρόσισον καὶ κακάρδουσον τοῖς αὐτοῖς τοῦ Νείλου ὕδασι, καὶ τοὺς

1) Описано: ὁ πατριάρχης. 2) Μετὰ τὴν ἐκφώνησιν ἄρχεται. 3) τὸ κατὰ τὴν. 4) Нѣтъ: ἐκ γ' τὸ τροπάριον μετὰ τῶν στίχων. 5) Ὁ χορὸς. 6) ὁ δευτέρος χορὸς. 7) Слово: τοῦ δευτέρου τροπαρίου, ἤχος ὁ αὐτός—Нѣтъ. 8) Нѣтъ этого замѣчания. 9) Ὁ χορὸς. 10) Ὁ δευτέρος (χορὸς). 11) Καὶ πάλιν—Нѣтъ. 12) Нѣтъ: ἐν κατανύξει. 13) ὡς φιλόανθρωπος Вѣсто: δεομένους σου.

πέριε χρήζοντας, και δεομένους τόπους, φιλάνθρωπε, ἡμῶν δεομένων σου. Ὁ οἰκτιρῶν και ἐλεήμων, οἰκτείρησον και ἐλέησον ἡμᾶς τοὺς ἀμαρτωλοὺς δούλους σου δεομένους. Εἶτα ¹⁾ ὁ πατριάρχης· Ὅτι ἐλεήμων και φιλάνθρωπος Θεός... Εἶτα λέγει ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ δὲ πατριάρχης ἀναγινώσκει ²⁾ τὴν εὐχὴν ³⁾ ταύτην μεγαλοφώνως· Δέσποτα παντοκράτορ ⁴⁾ και Θεὸς τοῦ παντός, ἡ ὑπεραγία Τριάς, ὁ Πατὴρ, ὁ Υἱὸς και τὸ ἅγιον Πνεῦμα, ὁ εἷς και μόνος Θεός, ὁ ὑπεράρχιος και ὑπέρχρονος, ὁ ἄριστος και ἀόρατος ἡγεμῶν, τὸ ἄμετρον και ἀπειροδύναμον κράτος, ἡ ὑπερκατάληπτος σοφία, ὁ ὑπερουράνιος νοῦς, ὁ παντευμήχανος και παντεπίσκοπος, τὸ τρισσοφαῆς κάλλος, τὸ ἀπρόσιτον και ἀνέκφραστον, τὸ φῶς τὸ ἀεὶ διαλάμπων και ἀμετάβλητον, ἡ ἀρχέτυπος τῶν ὄλων σφραγίς, ἡ αὐτοαγαθότης και αὐτοουσία, και αὐτοζωή, και αὐτοδύναμις, αὐτοαδιάσειστον εἶναι τῶν ὄντων, και τῶν λογικῶς ὑπαρχόντων ὁ λόγος, και τῶν νοερῶς κινουμένων ἡ κίνησις, ἡ πανεύφορος αἰτία τῶν ἐγκοσμίων, και ὁ ὑπέρτερος λαμπτήρ τῶν ἀγγελικῶν οὐσιῶν, ἡ ὑπέροσφος και δυνατωτάτη ψυχὴ, ἡ ἀήττητος δύναμις, ἡ ποδηγούσα και προηγούμενη. Σὺ, ἡ νοητὴ μοῖρα, ἡ διαμερίζουσα και εἰδοποιούσα τὴν κτίσιν, ἡ σχηματίζουσα τὴν αὐτῆς σύστασιν, ἡ διαγλύφουσα τὰ φυτὰ και διαπλάττουσα τὰ ζῶα, Σὺ, ὁ τὴν τοῦ οὐρανοῦ κύκλῳ περιφέρων κίνησιν, ὁ πρόνοιαν ἀκατάπαυστον ἔχων τοῖς ἐν οὐρανῷ και τοῖς ἐπὶ γῆς, ὁ τοῖς φυσικαῖς τὴν αὐξῆσιν ἐμφυτεύων και τὴν εἰς ἄλληλα (sic) διαδοχὴν διαδέχεσθαι και καρποφορεῖν ἐπιτηδεύων, Σὺ, Πάτερ ἡμῶν ἀγαθὲ και βασιλεῦ πρᾶοτατε, ἐπάκουσον ἡμῶν τῶν ἀναξίων και ἀμαρτωλῶν σου δούλων ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ. διπλὰς τὰς δεήσεις ποιῶμεν, και διπλὰς τὰς ἀπολαύσεις τῶν αἰτήσεων παρὰ τῆς σῆς ἀμετρήτου ἀγαθότητος λήψεσθαι ἐκδεχόμεθα. Δεόμεθα ἴλεον γενέσθαι σε ἡμῖν τοῖς ἀμέτρως σοι πταισασιν, ἀλλὰ και ἐν ἀληθείᾳ ἐπιγνώσει ἐπιστρέφουσι, και δοῦναι ἄφεισιν τῶν πλημμελημάτων ἡμῶν, και τοὺς οἰκτιρμούς σου ἀποδοῦναι ἐν τοῖς καρπογόνοισ νόμασι τῶν πολυῤῥήτων τοῦ Νείλου ὑδάτων. Και τοὺς γεωργοὺς οἶδαμεν, ὧ ἄριστε τοῦ παντός κυβερνήτα, ἀροτριᾶν τὸ τῆς γῆς πρόσωπον και ἀποσπᾶν ῥιζόθεν τὰς ἀκάνθιας, και ὀμαλίζειν ἐπιμελῶς, τὰ σπέρματὰ ἐν καιρῷ καταφέροντας και ἐν καιρῷ τὰς ἐκείνων γονὰς ἀναδέχεσθαι. Σὺ δὲ ὁ οὐράνιος και ἐπίγειος γεωργός, ὁ τὰς αὐλακὰς τῶν

1) Και. 2) НѢТЬ СЛОВЪ: ἀναγινώσκει и μεγαλοφώνως. 3) τὴν παρούσαν εὐχὴν· Κύριε ὁ Θεός, ὁ μέγας τῇ δυνάμει και θαυμαστός τοῖς ἀποτελέσμασι. См ниже (стр. 988; Εὐχὴ ἑτέρα. 4) Молитва эта оупущена, и чтение ея предоставлено усмотрѣнію настоятеля.

ἡμετέρων κατασκευάσας ψυχῶν, ἀροτρίασον αὐτάς τῇ σῇ συνέσει καὶ ἀπόσπασον τοῖς οἰκτιρμοῖς σου τὰς ἀκανθώδεις ἡμῶν ἀνομίας. Ταῦτά ποτε καὶ Δαβὶδ ὁ πατρόθεος πρὸς σὲ ἱκετεύσαστο, ὅτε τοῖς δάκρυσι τὴν κλίνην κατέβρεχε καὶ κέγραγε καθαρθῆναι αὐτοῦ τὰ ἀνομήματα τοῖς ἀμέτροις σου οἰκτιρμοῖς, ἵνα εὖ γένηται σῶματι καὶ ψυχῇ καρπογονῆσαι τὸ μυστήριόν σου φυτεύμασιν, οἷς μόνος Σὺ οἶδας, καὶ τροποῖς, οἷς ἐπίσταςαι, συγχώρησον οὖν καὶ ἡμῖν τοῖς ἀμαρτωλοῖς καὶ ἀναξιῶσι δούλοις σου, ἵνα εὖ γένηται τοῖς σώμασι, καὶ καθαρισθῶσιν αἱ ψυχαί, καὶ προσδεχθῶσιν αἱ δεήσεις ἡμῶν, καὶ ἔλθῃ τὸ ἔλεός σου ἐν ταῖς τοῦ ποταμοῦ σου Νείλου ἀναβάσεσι, φεῖσαι, φιλάνθρωπε, ἡμετέρων πταισμάτων, τὰς σὰς δὲ δωρεὰς παράσχου ἡμῖν ἐν τῷ πλήθει τῶν τοῦ ποταμοῦ ρεϊθρῶν, ἀνάγαγε τοῦ ποταμοῦ Νείλου τὰ ὕδατα ἐπὶ τῆς γῆς τῆς Αἰγύπτου. Δοκεῖ, Κύριε τῶν ἀπάντων, ἐκπειράζειν σου τὸ γλυκὺ ἦθος καὶ ἐνοχλεῖν ταῖς παρακλήσεσι σοῦ τὸ πρᾶον καὶ ἡμερον, ἀλλὰ κρεῖσσον κρούειν, καὶ θάρρος λαβεῖν, αἰτεῖν τε καὶ θάρρειν δοθῆναι, ἣ ὑποπεσεῖν τῇ ὀργῇ σου* καὶ παιδευθῆναι τῷ θυμῷ σου· σιδηρὰ ἐστὶν ἡ ράβδος τοῦ θυμοῦ σου, Δέσποτα, καὶ τίς ζήσεται ἐν ταῖς μάστιξι; αἱ μάστιγές σου, δικαιοσύνη κριτὰ, ἐσημειώθησαν ἐν τοῖς στόμασι τῶν ἁγίων σου προφητῶν, καὶ ἔμφοβοι γεγόναμεν, ἀναλώσθη· κατεψηφίσω τοὺς τριγυτοὺς καὶ πεπαῦσθαι τοὺς σπόρους· ἔβλη κατακεκαυμένα ὑπάρχειν τοὺς ἐγκαταλιμπάνοντας τὰς ἐντολάς σου, καὶ ὡς ἀκάνθια ἐν ἀγρῷ ἐβρίμεινας ἔφη, οὐρανόθρονε βασιλεῦ, ὅτι τρόμος λήφεται τοὺς ἀσεβεῖς καὶ ἡ ὀργή σου ἐπὶ τῶν ἀριθμῶν αὐτῶν τοῦ ἀπολέσαι αὐτοὺς καὶ παραδοῦναι εἰς σφαγὴν. Ἔτι τὴν γῆν τὴν ἔγκαρπον στραφῆναι εἰς πίσσαν καὶ εἰς θάρον, καὶ εἶναι καιομένην νυκτὸς καὶ ἡμέρας, καὶ ἐρημωθῆναι, καὶ κατοικεῖν ἐν αὐτῇ ὄρνεα καὶ θηρία παντοδαπά. Τούτων τῶν κακῶν, ᾧ παντοδύναμε βασιλεῦ, τί χεῖρον γένοιτο ἄν; διὰ τοῦτο μετὰ συντετριμμένης καρδίας γόνυ ψυχῆς ἡμῶν κάμπτοντες, δάκρυσι θερμοῖς τὰ πρόσωπα βρέχομεν δι' ἐξομολογήσεως δὲ καὶ κραυγῆς δημοσιεύομεν τὰς ἀθέτους ἡμῶν πράξεις, καὶ βοῶντες λέγομεν· Σὺ, Κύριε, κριτὴς ἡμῶν, Σὺ ἄρχων ἡμῶν, Σὺ βασιλεὺς ἡμῶν, καὶ ἐπὶ Σοὶ ἠλπίσσαμεν, ἐπὶ Σοὶ τὰς χεῖρας ἐκτείνομεν, εἰς Σὲ θάρροῦντες προσπίπτομεν καὶ κράζομεν τὸ ἡμάρτομεν, ἠνομήσαμεν, ἠσεβήσαμεν, καὶ ὀπίσω τῆς δικαιοσύνης ἡμῶν τῆς πονηρᾶς ἐπορεύθημεν· ἱερεῖς καὶ ὁ λαός σου ἐξέστημεν ἐπὶ τῷ αὐτῷ, ἀπεκλείσαμεν τοὺς οἰκτιρμοὺς σου καὶ τὴν φιλάνθρωπίαν σου, καὶ σπλάγχνα ἐλέους Θεοῦ ἡμῶν διὰ τὴν κακίαν ἡμῶν καὶ τὴν πονηρίαν τῶν ἐπιτηδευμάτων, μετ' ἧς ἀνεστράφημεν. Σὺ χρηστός, ἀλλὰ ἡμεῖς ἠνομήσαμεν. Σὺ μακρόθυμος, ἀλλ' ἡμεῖς πληγῶν ἄξιοι. Σὺ φοβερός εἶ, καὶ τίς ἀντιστήσεται!

Σοι; τρόμος λήφεται ἀπὸ Σοῦ ὄρη, καὶ μεγέθει βραχίονός Σου τίς ἀντερίσει; Ἐὰν κλείσῃς τὸν οὐρανόν, τίς ἀνοίξει; καὶ ἐὰν κλείσῃς τοὺς κατάρρακτας σου, τίς συνάξει; Γινώσκωμέν Σου τὴν ἀγαθότητα, καίπερ ἀσυνετοῦντες. Μὴ ἀπορρίψῃς ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ προσώπου σου, μὴ νικησάτω ἡ ἀνομία ἡμῶν τὸ ἔλεός σου, ἀλλὰ τάχυνον τοῦ ἐλεῆσαι ἡμᾶς, καὶ μὴ μακρόνης ἀφ' ἡμῶν τοὺς οἰκτιρμούς σου· τάχυνον λέγομεν, ἵνα μὴ προφθάσῃ ὁ δυσώδης καπνὸς τῶν ἁμαρτημάτων ἡμῶν εἰς τὴν ἀμόλυτον σου ὁσμήν, καὶ λάβῃς τὸν ζυγὸν τῆς δικαιοκρίσιός σου, καὶ ποιήσας κρίσιν, ψηφίσῃς τὴν ἀνταπόδοσιν. Οὐαί, ἡμῖν τότε τοῖς τάλαιπώροις, διότι ὁ ἀήρ φλογώδης γενήσεται, τὸ δὲ παμπόθητον ὕδωρ ἀποστραφήσεται, ἐμφράξει τὰς φλέβας ἢ γῆ καὶ ἀποξηρανθήσεται ἅπαν τὸ πρόσωπον αὐτῆς, τὴν δὲ λοιπὴν εὐκαρπὸν χώραν καὶ αὐχμηρία δεινῶς λήφεται. Μία βοῆ τοῖς πετεινοῖς μετὰ τῶν χερσαίων κλαυθμοῦ πλήρης ἀκουσθήσεται. Πρὸς τὰ πετεινὰ πετόμενα τὸν ὄροισμὸν τοῦ ἀέρος ἐπιποθοῦντα, κρῶζειν λύπης ὑπὸ πολλῆς καὶ ἐνδείας τρυμορῶν ἔσονται, ἐκπίπτειν δὲ σπεύσουσι μηκέτι τὴν ξηρασίαν δυνάμενα. Ταῦτ' οὖν καὶ τὰ κτήνη πεπονθήσα τὴν τῆς δίψης στένωσιν ὀλοόζουσι, τὴν γῆν ὁμοιοῦσθαι τῇ ξηρᾷ πέτρᾳ, τοὺς χόρτους μαραίνεισθαι καὶ τοὺς βλαστοὺς σὺν τοῖς δένδροις ἀποξηραίνεισθαι. Οὐκέτι σαφεῖ ἡ γῆ, ἀγριωθήσονται αἱ πόλεις, βοήσουσι τὰ πλήθη καὶ κλαύσουσι τὰ νήπια, καὶ ἐπὶ τοὺς μαστοὺς τῶν μητέρων δραμοῦσι, τὰς δὲ μητέρας ἀψώνους καὶ τεθηνηκυίας εὐρήσουσιν αὐτοῦ. Τῶν ὁμοίων οὖν ἡμεῖς οἱ τάλανες μνησθέντες καὶ βεβαρυμένοι ὑπὸ τοῦ πληθίου τῶν ἁμαρτιῶν, ἱκετεύομεν τὴν συμπαθεστάτην σου φιλικανθρωπίαν, ἵνα ἡμᾶς ἐλέησῃς. Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς, καὶ ἰλάσθητι ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν· ποίαν ἄλλην καταφυγὴν ἔχομεν, ἅγιε Πάτερ; ἢ ποῦ τὰς ὀδύνας λέγειν καὶ τοὺς πόνους ἐκβοᾶν, καὶ τὰς πληγὰς ἐνδεικνύειν, εἰ μὴ εἰς Σὲ τὸν πλάστην καὶ δημιουργὸν ἡμῶν; Γεωργός εἶ, Κύριε παντοκράτορ, καὶ καρποφόρησον ἡμᾶς τῇ σῆ ἐπιμελείᾳ, πηγὴ ὑπάρχεις ἡμῶν ζωσα, καὶ πότισον τὰ διψῶντα ἡμῶν σπλάγχνα τῇ σῆ κυβερνήσει, θύρα μουσικὴ πέλεις ἐν εὐαγγελίοις, ἀνοιξὸν δὲ καὶ εἰσάγαγε ἡμᾶς. Σὺ κτίστης ἡμῶν, καὶ μνησθητι τῶν κτισμάτων σου. Σὺ Πατὴρ ἡμῶν εἶ, καὶ ἀνοιξὸν τὰς πατρικὰς σου ἀγκάλας, καὶ δεῖξαι ἡμᾶς, μὴ ἀποβάλλῃς ἡμῶν τὰ δάκρυα καὶ τοὺς στεναγμούς διὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους σου, μηδὲ ἀπορρίψῃς ἡμῶν τὰς αἰτήσεις διὰ τὴν ἄμετρον Σου ἀγαθότητα, ἀλλὰ κέλευσον τὴν γῆν, ἐν ἣ ῥέει ὁ ἐκ παραδείσου γεῶν, τὴν τοσαύτην ξηρότητα εἰς μαλακότητα μεταβαλεῖν, καὶ ἀναβρῦσαι τὰ νεογόνα τῶν ὑδάτων βεύμκτα, πρόστασον τὴν γῆν ἀποδοῦναι τὰς διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν κρατηθείσας πηγὰς, καὶ ἔμπλησον τὸν δοῦλόν σου,

τὸν ποταμὸν Νεῖλον, τῶν τοῦ ἐλέους σου βεΐθρων, κατάστησον ἐν στάθμῃ εἰρηρικῇ τοὺς ἀέρας, χάρισαι τῇ γῆ σου εὐφορίαν καρπῶν πολυειδῶν, ῥῦσαι καὶ τὴν πόλιν σου ταύτην ἀπὸ πάσης ὀργῆς, καὶ ἀπὸ παντός κινδύνου, καὶ ἀπὸ παντός λιμοῦ, λοιμοῦ καὶ σεισμοῦ, διαφύλαξον τοὺς κατοικοῦντας ἐν ταύτῃ πάντα, λάλησον ἀγαθὰ εἰς τὴν καρδίαν τῶν κρατούντων, ἵνα ἐν τῇ γαλήνῃ αὐτῶν ἡσύχιον βίον διάγωμεν. Ἐπὶ πάντας, ἀγαθὲ Δέσποτα, ἔκχεον τοὺς οἰκτιρμούς Σου καὶ τὰ ἐλέη σου πρεσβείαις τῆς παναχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, προστασίαις τῶν τιμίων ἐπουρανίων δυνάμεων Ἀσωμάτων, τοῦ τιμίου ἐνδόξου προφήτου Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου, τοῦ τιμίου ἐνδόξου προφήτου Ἡλιοῦ τοῦ Θεοβήτου, τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφήμων ἀποστόλων, τοῦ ἁγίου ἐνδόξου πανευφήμου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Μάρκου, τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Νικολάου, ἀρχιεπισκόπου Μύρων τῆς Λυκίας, τοῦ θαυματουργοῦ, τῶν ὁσίων τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτὼ θεοφόρων πατέρων, τῶν ἐν Νικαίᾳ, ὧν καὶ τὴν μνήμην ἐπιτελοῦμεν, καὶ πάντων Σου τῶν ἁγίων. Ὅτι σὺ εἶ ἡ τοῦ ἐλέους καὶ τῆς εὐσπλαχνίας ἀνεξιχνίαστος ἄβυσσος, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. Εὐχὴ ἐτέρα¹⁾. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ μέγας τῆ δυνάμει καὶ θαυμαστός τοῖς ἀποτελέσμασιν, ἀναρχε, ἀόρατε, ἀκατάληπτε, ἀνεξιχνίαστε, ὑπερούσιε καὶ ὑπέρθεε, ὁ λόγῳ σου τῷ παντουργῷ καὶ Πνεύματί σου τῷ τελεσιουργῷ ἐκ μῆ ὄντων εἰς τὸ εἶναι παραγαγὼν τὰ σύμπαντα, ὃς βουλῆσει τὴν δύναμιν σύνδρομον ἔχων ἐν ἑαυτῷ· τῆς γὰρ δυνάμεώς σου μέτρον ἰσόρροπον τὸ θέλημά σου ἐστί, τὸ δὲ θέλημά σου προνοίας γνώρισμα ἐπὶ πᾶσαν τὴν κτίσιν ἀναδεικνύεται· Σὺ γὰρ βουλῆσει ἐν ἀρχῇ τῆς δημιουργίας σου, σοφίας δύναμιν ἐναρξάμενος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν ἐποίησας, καὶ γε σοφίας μείζονος γνώρισμα ἐνδεικνύμενος, τὸν μὲν οὐρανὸν περιφερῆ, ὥσει καμάραν διέταξας, καὶ τοῦτον διὰ τῶν μεγάλων φωστῆρων καὶ τῶν ἄλλων ἀστέρων κατεκόσμησας, τὴν δὲ γῆν ἐπὶ ὑδάτων ἐδράσας, χλόῃ τε καὶ χόρτῳ, καὶ ποικιλίᾳ σπερμάτων καὶ φυτῶν τερπνοτέραν ἀνέδειξας, ἀλλὰ καὶ στοιχείων θέσει καὶ ἡλίου τροπᾶς, καὶ καιρῶν ἐναλλαγᾶς, τῇ κτίσει διαρκέσας συνέχεσθαι καὶ συντηρεῖσθαι ταύτην παρασκευάσας. Σὺ γὰρ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὃ οἱ οὐρανοὶ τῶν οὐρανῶν, καὶ τὸ ὕδωρ τὸ ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν, ἄβυσσοί τε καὶ πᾶσαι αἱ πηγαὶ ὑπέκκουσι καὶ τῷ προστάγματι τῷ σῷ ἀπαρatreπτόως

1) Молитва эта прибавлена въ позднѣйшее время, а въ двухъ настоящихъ чинахъ ея нѣтъ.

ὑποτάσσονται (πρόσταγμα γὰρ ἔθου, ὃ οὐ παρελεύσεται). Σὺ γὰρ εἶ ὁ
 Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν καὶ τὰ ταπεινὰ ἐφορῶν καὶ ἐπίσκε-
 πτόμενός τὴν γῆν, καὶ μεθύων αὐτὴν ἐξ ὑδάτων πολλῶν. Σὺ γὰρ εἶ ὁ
 Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἀνάγων νεφέλας ἐξ ἐσχατῶν τῆς γῆς καὶ ἐξάγων ἀνέ-
 μους ἐκ θησαυρῶν τοῦ παντοδυνάμου σου νεύματος εἰς ἔργον ἔμμονον
 τῆς σῆς ἀγαθότητος. Σὺ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν τῶν ὑδάτων ἄβυσσον
 εἰς λίμνας καὶ ὑλώδεις χώρας ἐπαρκῶν εἰς πλησμονὴν καὶ εὐφορίαν
 τῶν ἐπιγείων σου ἀγαθῶν. Σὺ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ προσκαλούμενος τὸ
 ὕδωρ τῶν θαλασσῶν καὶ ἐκχέων αὐτὸ ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς,
 καὶ πληθύνων τὰ γεννήματα αὐτῆς εἰς ἔνδειξιν προνοίας σου τῆς φι-
 λανθρώπου. Σὺ γὰρ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ συνταράσσων τὸ κύτος τῆς
 θαλάσσης καὶ ὑψῶν τὰ κύματα αὐτῆς, μὴ τὰ κατὰ φάμμον ὄρια ὑπερ-
 βαίνειν δυναμένης εἰς φυλακὴν τοῦ προστάγματός σου. Θαυμαστοὶ οἱ
 μετεωρισμοὶ τῆς θαλάσσης, Κύριε, θαυμαστοὶ οἱ μετεωρισμοὶ τῶν ὑδά-
 των, Δέσποτα, θαυμαστοὶ οἱ μετεωρισμοὶ καὶ αἱ ἀνάβασεις τοῦ ἐν Αἰ-
 γύπτῳ ποταμοῦ Νείλου, Παντοδύναμε· βροχὴν γὰρ ἐκούσιον ἀφοριεῖς καὶ
 χορηγεῖς ἐν αὐτῷ, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὅθεν ὁ ποταμὸς τοῦ Θεοῦ
 ἐπληρώθη ὑδάτων. Ἐπῆραν οἱ ποταμοί, Κύριε, ἐπῆραν οἱ ποταμοὶ φωνὰς
 αὐτῶν ἀπὸ φωνῶν ὑδάτων πολλῶν, ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου, Κύριε,
 πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας καὶ ποιεῖς. Οὐκ ἔστιν ὁμοίός σοι ἐν θεοῖς,
 Κύριε, οὐκ ἔστιν ὁμοίός σοι ἐν θαυμασίοις, ὅτι Σὺ εἶ ὁ Θεὸς μόνος, ὁ
 ποιῶν θαυμάσια, καὶ ἐκτελῶν τεράστια μεγάλα τε καὶ ἀνεξιχνίαστα,
 ἔνδοξα τε καὶ ἐξαισία. Σὲ τοίνυν τὸν ποιητὴν καὶ συνοχεᾶ τοῦ παντός
 ἱκετεύομεν, καὶ σοῦ δεόμεθα, λέγοντες· Κύριε, ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ
 ἀγίου σου, καὶ εὐσπλαγχνίσθητι ἐπὶ τὸ πλάσμα σου. Κύριε, ἀνοιξον τὴν
 χεῖρα τῆς πανσθενουργοῦ σου δυνάμεως, ὅπως τὰ σύμπαντα πλησιθί-
 σονται χρηστότητος. Κύριε, ἀνοιξον τὴν θύραν τοῦ ἐλέους σου, ἵνα καρπο-
 φορήσῃ πᾶσα ἡ γῆ. Κύριε, ἐπάκουσον ἡμῶν τῶν ἀμαρτωλῶν καὶ πάριδε
 τὰ παίσματα ἡμῶν, ὡς πολυέλεος. Μνήσθητι, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὅτι
 ἔργα τῶν χειρῶν σου, μνήσθητι, Κύριε, ὅτι χοῦς ἐσμέν· μνήσθητι,
 Κύριε, τῆς ἀσθενείας καὶ τῆς ταπεινώσεως ἡμῶν, καὶ ἐλέησον ἡμᾶς,
 καὶ δώρησαι τὴν ἀνάβασίν τε καὶ πλημμύραν τοῦ ποταμοῦ Νείλου, εἰς
 ἔλλη καὶ ὑλώδεις χώρας γενέσθαι, εἰς καρποφορίαν καὶ εὐθηνίαν τῆς
 ἀνίχμου καὶ ἀνύδρου ταύτης γῆς. Σὺ γὰρ Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, κατ' ἰδίαν
 ἀγαθότητα καὶ φιλανθρωπίαν τὸν Υἱόν σου τὸν μονογενῆ ἐξαποστείλας,
 καὶ ἐκ Παρθένου Μαρίας σάρκα φορέσας καὶ ἐνανθρωπήσας ἠθέ-
 λησας διὰ τὴν τοῦ κόσμου σωτηρίαν, ὃς μὲν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστὰς,

εἰς οὐρανούς ἀνελήφθη, ἔνθεν καὶ κατέπεμψε τὸ παρὰ σοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς ἐκπορευόμενον Πνεῦμα ἅγιον ἐπὶ τοὺς ἁγίους αὐτοῦ μαθητὰς καὶ ἀποστόλους, ὃ καὶ ἐφώτισε καὶ ἐθαύρουνεν αὐτοὺς ἐν τῷ κόσμῳ κηρῶσαι τὸ τῆς ἁγίας καὶ ὁμοουσίου, τρισυποστάτου τε καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος ὑπερούσιον καὶ ὑπέρθεον μυστήριον, ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Υἱοῦ σου μέγα καὶ ὑπὲρ φύσιν θαυμαστὸν καὶ ἀνερμήνευτον ἀποτέλεσμα καὶ διήγημα· Αὐτός¹⁾ οὖν, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ νῦν τὸ Πνεῦμα σου τὸ ἅγιον κατάπεμψον καὶ ἁγιάσον τὸ ὕδωρ τοῦτο (ἐκ γ'). Καὶ δὲς ἡμῖν καὶ παντὶ τῷ λαῷ σου πλοῦσια τὰ ἐλέη σου πρεσβεΐαις τῆς ἀπειράνδρωσ σε τεκούσης ἀγνῆς θεομήτορος ἀειπαρθένου Μαρίας, δυνάμει τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιῦ σταυροῦ, προστασίαις τῶν τιμίων ἐπουρανίων δυνάμεων Ἄσωμάτων, τοῦ τιμίου ἐνδόξου προφήτου Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου, τοῦ τιμίου ἐνδόξου προφήτου Ἡλιοῦ τοῦ Θεοβήτου, τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφήμων ἀποστόλων, τοῦ ἁγίου ἐνδόξου πανευφήμου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Μάρκου, τῶν ἐν ἁγίοις πατέρων οἰκουμενικῶν διδασκάλων καὶ ἱεραρχῶν, τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Νικολάου, ἀρχιεπισκόπου Μύρων τῆς Λυκίας, τοῦ θαυματουργοῦ, τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ πολυάθλων μαρτύρων, τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ τροπαιοφόρου καὶ θαυματουργοῦ, τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ θαυματουργῶν ἀναργύρων, τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν Ἀντωνίου τοῦ μεγάλου, Μακαρίου τοῦ Αἰγυπτίου καὶ Σάββα τοῦ ἡγιασμένου, τῶν ἁγίων καὶ δικαίων θεοπατόρων Ἰωακείμ καὶ Ἄννης καὶ τῶν λοιπῶν ἁγίων σου πάντων, ὧν καὶ τὴν ἁγίαν πανήγυριν ἐπιτελοῦμεν. (Καὶ φύλασσε, Κύριε, τοὺς ἀπκνταχοῦ τῆς οἰκουμένης πιστοὺς καὶ εὐσεβεῖς χριστιανούς), καὶ φύλασσε, Κύριε, τοὺς δούλους σου, τοὺς εὐσεβεῖς χριστιανούς, τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, καὶ φύλασσε, Κύριε, τοὺς δούλους τοὺς ἐπιτρόπους τῆς ἁγίας ἐκκλησίας ταύτης, καὶ φύλασσε, Κύριε, τοὺς δούλους σου, τοὺς περιστῶτας, καὶ ἐλέησον αὐτοὺς κατὰ τὸ μέγα σου ἔλεος, πάσης ἀνάγκης ρυόμενος. Μνήσθητι, Κύριε, πάντων τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων χριστιανῶν τῶν ἐλεούντων ἡμᾶς καὶ ἐλεησάντων, καὶ τῶν διακονούντων ἀδελφῶν ἡμῶν. Μνήσθητι, Κύριε, παντός ἱερατικοῦ τάγματος καὶ μοναχικοῦ σχήματος. Μνήσθητι, Κύριε, τῶν ἀδελφῶν τῶν αἰχμαλώτων. Μνήσθητι, Κύριε, τῶν ἐν ἀσθενείαις ταλαιπωρουμένων. Μνήσθητι, Κύριε, καὶ τοῦ περιστῶτος λαοῦ σου καὶ πᾶσιν τοῖς ἐπικαλουμένοις τὴν σὴν ἐξ ὕψους βοήθειαν τοὺς αἰκτιρμούς σου δώρησαι. Ναί,

¹⁾ Слова эти поставлены въ скобки, а замѣчаніе: ἐκ τρίτου стоить безъ нихъ.

εὐδιάλλακτε καὶ μακρόθυμε καὶ πολυέλεε Κύριε, ἐπίβλεπον ἐξ ἁγίου κοιτητηρίου σου καὶ ἴδε καὶ ἐπίσκεψαι τὴν ἄμπελον ταύτην καὶ κατάρτισαι αὐτήν, ἣν ἐφύτευσεν ἡ δεξιὰ σου. Χάρισσι αὐτοῖς τε καὶ ἡμῖν πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα καὶ ζωὴν τὴν αἰώνιον¹⁾. Ὅτι σὺ εἶ ὁ δοτὴρ τῶν ἀγαθῶν καὶ Θεὸς πάσης παρακλήσεως καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν τῷ Πατρὶ... Εἶτα²⁾ Εἰρήνην πάσιν. Καὶ ὁ διάκονος· Τὰς κεφαλὰς. Ὁ δὲ πατριάρχης ἐπεύχεται³⁾ μυστικῶς· Κλῖνον, Κύριε, τὸ οὖς σου καὶ ἐπάκουσον ἡμῶν, ὁ ἐν Ἰορδάνῃ βαπτισθῆναι καταδεξάμενος καὶ ἀγιάσας τὰ ὕδατα, καὶ εὐλόγησον πάντας ἡμᾶς, τοὺς διὰ τῆς κλίσεως τοῦ ἑαυτῶν αὐχένος σημαίνοντας τὸ τῆς δουλείας πρόσχημα, καὶ καταξίωσον ἡμᾶς ἐμπλησθῆναι τοῦ ἁγιασμοῦ σου, διὰ τῆς τοῦ ποταμοῦ Νείλου ἀναβάσεως εἰς δόξαν ἀκατάπαυστον τῆς σῆς ἀγαθότητος. Ἀμήν. Ἐκφώνως· Σὺ γὰρ εἶ ὁ ἁγιασμὸς ἡμῶν καὶ σοὶ τὴν δόξαν καὶ εὐχαριστίαν καὶ προσκύνησιν ἀναπέμπομεν σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ.. Εἶτα⁴⁾ εὐλογεῖ τὰ ὕδατα μετὰ τοῦ τίμιου σταυροῦ, ψάλλον τὸ παρὸν τροπάριον ἐκ τρίτου, ἦχος α΄. Ἐν Ἰορδάνῃ συ ἐβαπτίσθης, ὦ Κύριε, καὶ ἐν τῷ Νεῖλῳ ἐθαυμαστώθης, ὦ Δέσποτα· ὡς γὰρ ἐκεῖ ἡ Τριάς πεφανέρωται, οὕτω κἀνταῦθα Τριάς σεσημείωται ἐν τῷ πλήθει που τῶν ὁρέων σου, καὶ τροφή τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν κτηνῶν, ὁ πλημμυρῆσας τὰ ὕδατα ὁ Θεὸς καὶ τὸν κόσμον χορτάσας δόξα σοι. Εἶτα⁵⁾ ῥαντίζεται ὁ λαὸς καὶ ἀπόλυσις.

CLXI. № 13 Ἀκολουθία ὑπὲρ τῆς ἀναβάσεως τοῦ Νείλου, ἣτις ἐτελεῖτο πρότερον κατὰ τὴν ἐπομένην κυριακὴν τῆς Ἀναλήψεως, νῦν δὲ μετετεῖθη τῇ κυριακῇ τῶν ἁγίων πάντων. Рукопись патриаршей александрийской библиотеки (въ Каирѣ) въ листѣ, 17 листовъ, писана въ началѣ настоящаго столѣтія, что видно изъ слѣдующей весьма обстоятельной вводной статьи: „Ἡ παρῶσα ἀκολουθία ἐφιλοπονῆθη μὲν παρὰ τοῦ μακαριωτάτου, σοφωτάτου τε καὶ ἁγιωτάτου πατριάρχου Ἀλεξάνδρειας κυρίου κυρίου Γερασίμου (1621--1636), τοῦ μετὰ τὸν Κύριλλον Λούκαριν (ὡς φασὶν) χρηματίσκοντος, τῷ χρόνῳ ὅμως τῷ πανδαμάτορι καὶ αὐτῇ ὑποπεσοῦσα.

1) Ἐκφώνησις. 2) Нѣтъ—εἶτα. 3) Καὶ ὁ πατριάρχης λέγει τὴν εὐχὴν μυστικῶς 4) Εἶτα λαμβάνει τὸν τίμιον σταυρὸν καὶ εὐλογεῖ τὰ ὕδατα ἐκ γ', κατὰ τὸν ἀγῶνα καὶ ἀνάγῳνα αὐτὸν ὀρθῶν, καὶ ψάλλον τὸ παρὸν ἐκ γ', ἦχος α΄. 5) Εἶτα ἀσπάζεται τὸν τίμιον σταυρὸν, ὡσαύτως καὶ πᾶς ὁ λαὸς, ῥαντίζων αὐτοὺς καὶ τὸν ναόν, ὁ δὲ χορὸς ψάλλει τὰ τροπάρια. Ζήτει αὐτὰ ἔμπροσθεν. Εἶθ' οὕτως ἀπόλυσιν.

συνεφθάρη μετὰ καὶ τῶν ἄλλων αὐτοῦ καὶ σχεδὸν ἐρῆρευσε, καὶ μόλις που διεσώθη μία αὐτῆς ἀντιγραφὴ, πλήρης πολλῶν καὶ παντοίων σφαλμάτων, ἦν περὶ ὁ μακαριώτατος, θειότατος, σοφώτατός τε καὶ ἀγιώτατος ἡμῶν πάππας καὶ πατριάρχης κύριος κύριος Θεόφιλος (σβ 1805 γ.), Λυβίας ὢν, διωρθώσατο, τὰ νῦν δὲ μετ' ἀκριβοῦς ἐπιμελείας τε καὶ ζηλου ἀντέγραψεν ὁ ἐν ἐμποροῖς ἐλάχιστος Δημήτριος Βλαστός, ὁ ἐκ τῆς νήσου Ῥόδου, ὡς ὁράται, διὰ προτροπῆς καὶ παρακινήσεως τοῦ πανοσιολογιωτάτου ἀγίου μέγα ἀρχιμανδρίτου, κυρίου κυρίου Νεκταρίου, καὶ ἐπιτρόπου τοῦ θρόνου τῆς Ἀλεξανδρείας, ὅθεν οἱ ἀναγινώσκοντες ταύτην, εὐχεσθε ὑπὲρ ἡμῶν. Ἐν Αἰγύπτῳ τῇ δ' Μαΐου ,αωκβ'. Ὁ ἐλάχιστος γραφεὺς Δημήτριος Βλαστός.

л. 2. Μετὰ τὸ εἰπεῖν τὸν ἱερέα τὴν ὀπισθὰ μβωνον εὐχὴν, ἐξερχόμεθα παρὰ τῆ φιάλη, ἐχούση ὕδωρ, καὶ φάλλομεν τὰ παρόντα τροπάρια, ἦχος πλ. δ', δις: Φωνὴ Κυρίου ἐπὶ τῶν ὑδάτων βοᾷ, λέγουσα: θαῦμα παράδοξον... Ὅμοιον: Φωνὴ Κυρίου ἐπὶ τῶν ὑδάτων βοᾷ, λέγουσα: δεῦτε ἴδετε πάντες πρᾶγμα θαυμάτων... Σήμερον τὰς εὐλογίας σου αἰτοῦμεν... Σήμερον ἄβυσσος ἄβυσσον ἐπικαλεῖται... Τὴν πέτραν δις ποτε πατάξας Μωϋσῆς.. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ λόγῳ σου τῷ παντουργῷ στερεώσας τὸν οὐρανόν... Ἰουδαίων τῷ ἔδνει τὰ πικρὰ ὕδατα εἰς γλυκύτατα μεταβαλῶν... Δόξα καὶ νῦν, ὁ αὐτός: Δεῦτε πάντα τὰ ἔδνη καὶ ἐνωτίσασθε πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν... См. выше стр. 982—983. Дальнейший порядокъ такой же, какъ и въ предыдущей рукописи, за исключениемъ первой молитвы, которая опущена въ настоящемъ чинѣ и помѣщена въ рукописи въ концѣ чина съ слѣдующею припискою: Ἰδοὺ καὶ ἕτερα εὐχὴ ὁμοία τῇ πρώτῃ, ἐξ ὧν ἀναγινώσκει ὁ πρεσβυτέρως οἶαν βούλεται: Δέσποτα παντοκράτορ καὶ Θεὸς τοῦ παντός, ἡ ὑπεραγία Τριάς... См. выше стр. 985.

На рукописи есть замѣтка: Νεκτάριος ἱερομόναχος.

ΠΡΙΒΑΒΛΕΝΙΕ.

CLXII. № 213. Εὐχολόγιον, рукопись Парижской національной библиотеки (Coislin) въ 16 долю листа, 211 листов¹⁾, писана четкимъ красивымъ почеркомъ 1027 года, какъ это видно изъ приписки въ ковцѣ рукописи: 'Εγράφη ἡ παροῦσα τοῦ Εὐχολογίου βίβλος καὶ ἐτελειώθη μηνὸς Αὐγούστου, ἰνδικτιῶνος ι', ἔτους ρφλε', κτηθεῖσα Στρατηγίῳ πρεσβυτέρῳ τῆς Μεγάλης ἐκκλησίας καὶ τῶν πατριαρχικῶν εὐκτηρίων, περιέχουσα πᾶσαν ἀκολουθίαν καὶ τάξιν ἀκριβῶς, καθὼς ἐν τῇ ἀρχῇ ὁ πίναξ δηλοῖ, ἐκτὸς τῶν λειτουργιῶν τοῦ ἀγίου Βασιλείου, καὶ τοῦ Χρυσοστόμου, καὶ τῆς τριτοέκτης, καὶ τῆς τῶν προηγιασμένων, θελήσει τοῦ γράψαντος καὶ κτησαμένου, διὰ τὸ ἔχειν ταῦτα εἰς Κοντάκια, μεθ' ὧν καὶ ἐνεργοῦσιν· ἔχειν δὲ αὐτὸν καὶ ἐν ἑτέρῳ βιβλιδαρίῳ εὐχὰς τῶν ἀντιφώνων τοῦ Ψαλτῆρος, ὡς στιχολογεῖ ἡ Μεγάλη ἐκκλησία κατὰ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ὁ δ', καὶ τῶν ψδῶν εὐχὰς η', καὶ ἑτέρας εὐχὰς διαφόρους, λεγομένας κατὰ διαφόρους καιροὺς ἐπὶ κοίτην, μετὰ κοίτην, ἐπὶ κοινωνίᾳ, ἐπὶ ἐξομολογήσει, εἰς ὠφέλειαν ψυχῆς καὶ κατάνοξιν, καὶ λοιπὰ ἀμφοτέρω νο', καὶ τὴν ἐκλογὴν τῶν διαφορῶν ῥητῶν περὶ τῆς ἁγίας Τριάδος· ταῦτα γὰρ ᾧδε οὐκ ἐγράφη. Сп. Biblioth. Coislina, Paris, 1715 an. pag. 272.

л. л. 1—2 вставочные, содержащiе конецъ перваго и начало второго изъ евангельскихъ чтенiй на утрени великаго пятка, письмо XIII в.

л. 3. Πίναξ ἀκριβῆς τῆς γραφῆς τοῦ βιβλίου. Εὐχολόγιον, ἐστὶ δὲ τὸ βιβλίον Στρατηγίῳ, κτηθέν μοι θυηπόλῳ. Подробный перечень содержания. Всего статей 142.

л. 8. Εὐχὴ ἐπὶ θεμελίου ἐκκλησίας καὶ ἐπὶ σταυροπηγίου.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐρχοθεὶς καὶ ἐπὶ τούτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομηθῆναι ἐκκλησίαν... p. 485 съ вариантами: ἐπὶ ἀνοικοδομῇ τοῦ πρὸς σὴν δοξολογίαν κτισομένου οἴκου, ἢ ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἀγίου τοῦδε, τοῦ σοῦ θεραπεύοντος, ἐν τῷ πλήθει τῶν σῶν ἐπουρανίων... ὅπως ἂν

1) Въ евхологiѣ имѣется 29 тетрадѣй, по 8 листовъ въ каждой, слѣдовательно, первоначально въ рукописи должно быть 232 листа. Исключая два листа вставочные изъ другой рукописи, мы не досчитываемся нынѣ въ рукописи цѣлыхъ 23 листовъ.

καὶ ἐν αὐτῷ ἀκαταπαύσταις ᾠδαῖς καὶ ὑμολογίαις ἀνομνῶμεν σὲ τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεὸν ἡμῶν. Ἐκφωνηαίς: Σοὶ γὰρ πρέπει δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ...

— Εὐχὴ ἄλλη ἐπὶ θεμελίῳ ἐκκλησίας.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸ σὸν ἅγιον αἶμα ὑποβαλλόμενος θεμέλιον τῇ ἁγίᾳ σου ἐκκλησίᾳ, p. 486.

л. 8 об. Тάξις, γινομένη ἐπὶ καθιερώσει ναοῦ καὶ ἰδρύσει τῆς ἐν αὐτῷ ἁγίας τραπέζης. Goar pag. 655—664. Особенности текста указаны ниже в описании кодекса кардинала Виссаріона Крипто-ферратской библиотеки.

л. 19. Тάξις, γινομένη ἐπὶ σαλευθείσῃ ἁγίᾳ τραπέζῃ p. 490—491. Варианты см. ниже в той же рукописи Крипто-ферратского монастыря.

л. 21. Ἄλλη τάξις, γινομένη ἐπὶ σαλευθείσῃ ἁγίᾳ τραπέζῃ. Goar pag. 492, сь вариантами по Виссаріоновской рук. Грота-ферр. мон., но сь прибавленіемъ двухъ прошеній: Ὑπὲρ χρηζόντων τῆς παρὰ τοῦ Κυρίου βοηθείας. Τῆς παναγίας ἀχράντου ὑπερευλογημένης Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας καὶ τοῦ ἁγίου, οὗ ἐστὶν ἡ σαλευθεῖσα τράπεζα, μετὰ πάντων τῶν ἁγίων, которыя здѣсь читаются полнѣе.

л. 22. Εὐχὴ ἑτέρα εἰς τὴν κατάθεσιν τῶν ἁγίων λειψάνων. См. выше стр. 296, но сь пропускомъ слова: αὐτοῖς вь концѣ и сь заключеніемъ: μεθ' οὗ σοὶ πρέπει δόξα σὺν τῷ παναγίῳ σου Πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ.

л. 22. Εὐχὴ δευτέρα μετὰ τὴν κατάθεσιν τῶν ἁγίων λειψάνων. См. выше стр. 296, но сь особенностію: ἀθλητῶν τῆς εὐσεβείας вь ἀθλησάντων ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας.

Εὐχὴ εἰς τὴν ἀπαμφίαισιν τῆς ἁγίας τραπέζης¹⁾, τὴν γινομένην τῇ ἁγίᾳ πέμπτῃ ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς τριτοτέκτης οὕτως:

Прῶτον μὲν θυμιᾷ ὁ ἀρχιερεὺς τὴν ἁγίαν τράπεζαν κατὰ τὸ ἔθος περίε, καὶ εἶθ' οὕτως ποιεῖ τὴν εὐχὴν ταύτην καθ' ἑαυτόν, καὶ εἰς τὸ τέλος ἐκφωνεῖ, καὶ ἀποκρίνονται οἱ σὺν αὐτῷ τὸ Ἀμήν, καὶ τότε ἀπαμφιάζουσι τὴν ἁγίαν τράπεζαν, καὶ καταπλύνουσι μετὰ σπόγγων καινῶν, καὶ ὕδατος χλιαροῦ, καὶ ῥοδοστάγματος, καὶ ἀποσπογγίζουσιν αὐτὴν μετὰ ἐγγχειρίων, εἶτα πάλιν ἀπαμφιάζουσι, καὶ πάλιν θυμιᾷ κατὰ τὸ ἔθος, καὶ οὕτως ποιεῖ τὴν ἑτέραν εὐχὴν καθ' ἑαυτόν, καὶ εἰς τὸ τέλος ἐκφωνεῖ,

¹⁾ Вь оглавлении прибавлено: τῆς Μεγάλης ἐκκλησίας.

εἶτα διανέμει τὰ σπογγάρια, καὶ οὕτω γίνεται ὁ νιπτῆρ· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῷ ζωοποιῷ σου θανάτῳ τὸν θάνατον νεκρώσας... Goar pag. 498, no сь вариантами: καὶ νῦν κυκλοῦντας ἡμᾶς τοῦ σωτηρίου τύπου τὸν τάφον... καὶ τῆς ἐπουρανίου βασιλείας ἀνάδειξον. Ἐκφώνησις: Ὅτι παρὰ σοὶ ἐστὶν ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς καὶ τῆς τῶν ἀγαθῶν ἀπολαύσεως καὶ τῆς ἀθανάτου δόξης, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ.

λ. 23. Εὐχὴ μετὰ τὴν ἔκπλυσιν.

Ὁ ἐλεήμων καὶ οἰκτιρῶν Θεός, ὁ δι' ἄφατον ἀγαθότητα πρὸς λειτουργίαν τοῦ παναγίου καὶ ἀχράντου σου θυσιαστηρίου τὴν ἡμῶν ἀχρειότητα προσλαβόμενος, αὐτός καὶ νῦν ἐπίβλεψον ἐφ' ἡμᾶς. На этомъ обрывается данная молитва, такъ какъ въ рукописи педостаеъ нѣсколькихъ листовъ. Молитва напечатана Goar p. 498.

На отсѣтствующихъ листахъ, судя по оглавленію, содержались: а) Τάξις τοῦ νιπτῆρος, б) Ἐπὶ ποιήσει μύρου τῇ μεγάλῃ ε', ὁμοίως εὐχαί Goar. pag. 504, γ) Ἀκολουθία ἑτέρα τοῦ νιπτῆρος, γινομένη ἐν τοῖς μοναστηρίοις, ἔχουσα εὐχάς (у Goar. p. 594) и δ) Κατήχησις τῆς μεγάλης παρασκευῆς (р. 279—281), конецъ котораго и имѣется въ данной рукописи.

λ. 25. Τάξις, γινομένη ἐπὶ χειροτονίᾳ ἐπισκόπου. Goar. pag. 249—251. Αὕτη δὲ ἡ ἀκολουθία γίνεται καὶ ἐπὶ πατριάρχου καὶ ἐπὶ μητροπολίτου καὶ ἐπισκόπου.

λ. 27 об. Τάξις, γινομένη ἐπὶ χειροτονίᾳ προ(ε)σβυτέρου, ὁφείλοντος εἶναι χρόνων τριάκοντα τελείων. Goar p. 244, no сь вариантами: χάρτην ἔγγραφον... εἰς ἐπήκοον τῶν περιεστώτων ἔχοντα οὕτως... ποιῶν εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ σταυροῦς τρεῖς καὶ ἔχων ἐπικειμένην αὐτὴν χεῖρα... Καὶ λέγει ὁ πρῶτος τῶν πρεσβυτέρων ἢ ἕτερος πρεσβύτερος... Евгеньи, что въ епископскомъ поставленіи. φαινόλιον... Нѣтъ выражения: καὶ ἀσπάζεται μόνῃ τὴν τοῦ ἀρχιερέως χεῖρα...

λ. 29. Τάξις ¹⁾ ἀκολουθίας ἐν τῇ χειροτονίᾳ πρεσβυτέρου, τοῦ πληροῦντος ἀρχιδιακόνου ²⁾. Μετὰ τὸ εἰσνεχθῆναι τὰ ἅγια καὶ βληθῆναι τὸ καταπέτασμα, ἀποτίθησιν ὁ ἀρχιδιάκονος τὸ τοῦ πατριάρχου ὠμοφόριον ἐπάνω τοῦ καταπετάσματος ἐν τῷ δεξιῷ αὐτοῦ μέρει, καὶ ἴσταται ὀπι(σ)θεν

¹⁾ Въ оглавленіи: ἑτέρα τάξις ἐπὶ χειροτονίᾳ πρεσβυτέρου, γινομένη παρὰ τοῦ πατριάρχου εἰς τὸν πληροῦντα τὸ ἀρχιδιακονικὸν τῆς Μεγάλῃς ἐκκλησίας.

²⁾ Cod. Cryptof. Bessarion: τὸ πληροῦν ἀρχιδιακονον.

τοῦ πατριάρχου, ἀναμένων πληρωθῆναι τὸν μυστικὸν ὕμνον, καὶ τότε ὁ μὲν ἐν τῷ ἄμβωνι διάκονος σιγᾶ, προσάγεται δὲ ὑπὸ τοῦ πρωτοπρεσβυτέρου¹⁾, καὶ λέγοντος τοῦ ὑπείσερχομένου ἀρχιδιακόνου· Πρόσχωμεν, ὑπαναγινώσκει τὸ κιταῶριον ὁ πατριάρχης, λαμβάνων αὐτὸ ἐκ τοῦ χαρτοφύλακος. Καὶ τότε κλίνοντος τὰ γόνατα τοῦ χειροτονουμένου ἐν τῇ κρηπίδι τῆς ἁγίας τραπέζης, σφραγίζει αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν τρίτον, καὶ ἔχων ἐπικειμένην τὴν χεῖρα, ποιεῖ τὴν πρώτην εὐχὴν. Καὶ μετὰ τοῦτο ποιεῖ ὁ πρωτοπρεσβύτερος εὐχὴν διακόνου, ἔχοντος τοῦ πατριάρχου τὴν χεῖρα ὁμοίως. Καὶ ποιῶντος τὴν β' εὐχὴν, ἧς πληρωθείσης, ἐγείρει τὸν χειροτονούμενον καὶ φέρει τὸ ὄπισθεν τοῦ ὠραρίου ἔμπροσθεν, καὶ ἐνδύει αὐτὸν φαινόλιον, καὶ δίδωσιν αὐτῷ ἀγάπην καὶ ἰστᾶ αὐτὸν μετὰ τῶν πρεσβυτέρων. Ὁ δὲ μέλλων εἰσεῖναι ἀρχιδιάκονος ἴσταται πλησίον τοῦ πατριάρχου, καὶ ἐπαίρων ὁ πατριάρχης ἐκ τῆς ἁγίας τραπέζης τὸ ὠμοφόριον, ἐπιδίδωσιν αὐτῷ, καὶ ἀπολύει τῷ ἐστῶτι ἐν τῷ ἄμβωνι διακόνῳ, καὶ λέγει· Πληρώσωμεν μέχρι τοῦ Ἄγαπήσωμεν ἀλλήλους, καὶ δίδωσιν ἀγάπην τῷ πατριάρχει ὁ χειροτονηθεὶς μετὰ τῶν πρεσβυτέρων, ἀφ' οὗ ἐφθάσθη ἀρχιδιάκονος. Μετὰ δὲ τὸ ῥηθῆναι τὸ ἅγιον μᾶθημα καὶ ἐπαρθῆναι τὸ καταπέτασμα, καὶ εἰπεῖν τὸ Ἄξιον καὶ δίκαιον, ἐπιδίδωσι τῷ χειροτονηθέντι ἄρτον ἐν ταῖς χερσὶ, καθά (sic) προεῖρηται μέχρι τοῦ εἰπεῖν· Τὰ ἅγια τοῖς ἁγίοις. Καὶ οὕτως ἀποδιδούς μεταδίδωσι τῷ πατριάρχει τῆς ἁγίας κοινωνίας, καὶ μεταλαμβάνει πρῶτος, καὶ εἰ συμβῆ ἔπισκόπους παρεῖναι, καὶ μεταλαμβάνων²⁾ τὸ ποτήριον ἐκ τοῦ πατριάρχου, μεταδίδωσι τοῖς κοινωνοῦσιν ἐν τῷ ἱερατεῖῳ.

л. 30. Τάξις, γινομένη ἐπὶ χειροτονίᾳ διακόνου, ὀφείλοντος εἶναι χρόνων τελείων εἴκοσι καὶ πέντε. Goar pag. 210—211, no сь вариантами: εἰς ἐπήκοον τῶν περιεστώτων... Ектенья также, что и въ чинѣ епископскаго поставленія. Καὶ πρώτου δεχομένου παρ' αὐτοῦ τὸ ἅγιον ποτήριον ἱερέως καὶ ἀρχιερέως... προσημένει μέχρις ἂν οἱ τοῦ βήματος μεταλάβωσι...

л. 32. Τάξις, γινομένη ἐπὶ χειροτονίᾳ διακονίσης, ἧτις ὀφείλει εἶναι μ' χρόνων παρθένος ἀγνή. См. выше стр. 346, no сь тою разницею, что въ одномъ случаѣ выраженіе: κεφαλὴν замѣнено каран и прибавлено обь ораръ замѣчаніе: τὰς δύο τούτου ἀρχάς.

л. 33 об. Τάξις, γινομένη ἐπὶ χειροτονίᾳ ὑποδιακόνου. Goar. pag. 204. Нужно исправить: τοῦτον τὸν φαινόλιον... μαντύλιον... λέγει γ' Ὅσοι πιστοί... ἄπεισιν εἰς τοὺς ὑποδιακόνους.

1) Ὁ μέλλων χειροτονεῖσθαι. 2) λαμβάνων.

λ. 34. Τάξις, γινομένη ἐπὶ χειροτονία ἀναγνώστου καὶ ψάλτου. Изданъ у Гоара pag. 194—195, variae lectiones Cryptof. cod. Bessarionis.

λ. 35. Εὐχὴ ἐπὶ προχειρίσει κηροφόρου καὶ δεποτάτου. См. выше стр. 436.

λ. 35 об. Τάξις, γινομένη ἐπὶ προχειρίσει ἡγουμένου.

Περικειμένου τοῦ ἀρχιερέως φαινόλιον καὶ ὠμοφόριον, προσάγεται αὐτῷ ὁ προχειριζόμενος, παρόντων καὶ τῶν ἐκλεξαμένων αὐτὸν μοναχῶν, καὶ τοῦ διακόνου λέγοντος τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν, σφραγίζει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ γ' ὁ ἀρχιερεὺς καὶ εὐχεται οὕτως· Ὁ Θεός, ὁ διὰ παντός τῆς ἀνθρώπων σωτηρίας. Goar pag. 395. Καὶ μετὰ τὸ Ἄμην, εἰρηνεύει ὁ ἀρχιερεὺς, καὶ τοῦ διακόνου λέγοντος· Τὰς κεφαλὰς, εὐχεται πάλιν οὕτως· Κλῆνον, Κύριε, τὸ οὖς σου καὶ ἐπάκουσον τῆς δεήσεως ἡμῶν. pag. 395. Καὶ μετὰ τὸ Ἄμην, αἶρει τὸ παλλίον, ὃ περιέκειται ὁ προχειρισθεὶς, καὶ περιτίθησιν αὐτῷ ἕτερον, καὶ οὕτως ἀσπαζόμενος ἀπολύει αὐτόν.

λ. 36. Εὐχὴ ἐπὶ προχειρίσει βασιλέως. Goar p. 726—727... ὃ ἴσταται ἐν τῷ ἄμβωνι τούτου ἔμπροσθεν, ἴσταται μὲν ὁ πατριάρχης, παρίσταται δὲ ὁ μέλλων στέφασθαι βασιλεύς... εὐχεται ὁ ἀρχιερεὺς· Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν... ἀναστῆσαι βασιλέα. Во 2 молитвѣ: βασιλεῖ τῶν αἰώνων... ἡμερον=y Goara: ἡμερον... προαποτίθεται ἐκεῖσε ἐπὶ τραπέζης (y Goara: ἐπιτραπέν) στέμμα... εἰσάγεται ἡ βασίλισσα παρὰ τῶν πρεποσίτων... ἐπὶ τῶν βασιλέων... εἶτα μεθιστώσιν (y Goara: μεδίστησιν) αὐτὴν καὶ ἀποκαλύπτουσι τὸ μαφόριον καὶ ἀπλοῦσιν αὐτὸ πρὸς τὸ μὴ βλέπεσθαι, καὶ οὕτω προσάγουσιν αὐτὴν τῷ πατριάρχῃ, καὶ λαμβάνων ὁ πατριάρχης...

λ. 38. Εὐχὴ (ἐπὶ) προχειρίσει καίσαρος, νωβελισίμου καὶ κουροπαλάτου. Goar p. 730.

λ. 38 об. Εὐχὴ ἐπὶ προαγωγῇ ἀρχόντων, ἦτοι πατρικίων. Goar pag. 731—732, по Bess. cod. et S. Marci. Въ концѣ чина: καὶ δίδωσι τῷ τῆς καταστάσεως καὶ βάλλει ἐκεῖνος αὐτὸ τῷ (y Goara: ἐνδύσας) πατρικίῳ...

λ. 39 об. Εὐχὴ, γινομένη ἐν τῷ μεγάλῳ σεκρέτῳ, ἀπιόντος τοῦ πατριάρχου πρὸς ὁδοιπορίαν καὶ ἐπανιόντος. Goar. p. 685.

— Εὐχὴ, γινομένη ὑσάκις ἔλθῃ ὁ πατριάρχης εἰς τὸν βασιλέα, ἐξαιρέτως δὲ τῇ ε' τῆς διακαινισίμου. Μετὰ τὸν ἀσπασμόν, λέγοντος τοῦ ῥεφερενδαρίου συναπτήν, εὐχεται οὕτω· Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων. Goar pag. 733... τοὺς ἀρχοντας αὐτῶν

ἐν ὑπακοῇ καὶ φόβῳ ἀδωροδοκίτους (γ Γοαρά ἀπροσδόκητος) δι(α)-
φύλαξον... τῶν ἀπὸ τῆς γῆς ἀγαθῶν, ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτῶν
δωρούμενος. Ὅτι εὐλόγηται σου τὸ πανάγιον ὄνομα... Καὶ μετὰ τὸ
Ἄμην, λέγει· Εἰρήνη πᾶσιν. Ὁ διάκονος· Τὰς κεφαλὰς. Ὁ ἀρχιερεὺς
ἐπέυχεται· Σοὶ τῷ μόνῳ καὶ φιλανθρώπῳ κριτῇ. Goar p. 733. Ва-
рианты: ταῖς πάντων ἡμῶν καρδίαις, καὶ παράσχου αὐτῷ πάντα
πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα (γ Γοαρά вставка: τῷ ὑπὸ σὲ βασιλεῖ)
καὶ κατάνοξον...

л. 40. Εὐχὴ ἄλλη ἐπὶ βασιλέως, εἰσερχομένου τοῦ πατριάρχου
πρὸς αὐτόν. Goar p. 732—734. Вариантъ во второй молитвѣ: κατὰ
τὸ θέλημα σου (γ Γοαρά: ὄνομα σου) πολιτευόμενοι, τὸ ἔχωμεν...

л. 40 об. Εὐχὴ, γινομένη ἐν τῷ δρόμῳ ὑπὸ τοῦ πατριάρχου.
(Въ оглавлении объ этой молитвѣ замѣчено: Ἦ αὐτὴ καὶ ἐπὶ πλοίου
παντός, μέλλοντος πλεῖν). Μετὰ τὸ ρηθῆναι τὸν ρχ' ψαλμόν, λέγοντος
τοῦ διακόνου· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν, εὔχεται οὕτω. (Издана у Гоара
по Bess. cod. pag. 684). Здѣсь и обрывается эта молитва, такъ
какъ въ рукописи недостаетъ нѣсколькихъ листовъ, содержав-
шихъ въ себѣ, какъ это видно изъ оглавленія въ началѣ руко-
писи, слѣдующіе молитвы и чины: а) κη'. Ἐπὶ χελανδίων ἀποστελ-
λομένων κατὰ πόλεμον (γ Γοαρά κατὰ πόλεως) εὐχὴ p. 985, б) κθ'.
Ἀκολουθία τῶν βαπτισμάτων. Εἰς τὸ κατασφραγίσαι παιδίον τῇ ὀγδόῃ
ἡμέρᾳ εὐχὴ, с) λ'. Τῇ τεσσαρακοστῇ ἡμέρᾳ εὐχὴ, d) ла'. Εἰς τὸ ποιῆ-
σαι κατηχούμενον εὐχὴ, e) лб'. Τῶν ἀφορισμῶν εὐχαί, f) лγ'. Μετὰ
τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον πρὸς τὸν πρὸς ὄραν βαπτιζόμενον, ὅτε ἐμφουᾶ,
εὐχὴ, g) лд'. Ἦ ἀποταγή καὶ συνταγή. Μετὰ τὴν ἀποταγὴν εὐχὴ,
h) ле'. Τῶν ἁγίων βαπτισμάτων· Ὁ εὐσπλαγχνος καὶ λοιπαὶ εὐχαί,
i) лз'. Ἄλλη ἔχουσα τὸ προοίμιον σύντομον εὐχὴ, k) лз'. Εἰς τὸ ἀπο-
λοῦσαι τοὺς νεοφωτιστοὺς εὐχαί, l) лη'. Εἰς τὸ κουρεῦσαι παιδίον εὐχαί
и m) м'. Εἰς τεκνοποίησιν εὐχὴ. Конецъ этой молитвы и находится
въ данной рукописи на слѣдующемъ листѣ.

л. 41. Εὐχὴ εἰς ἀδελφοποίησιν.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πάντα πρὸς σωτηρίαν ἡμῶν χαρισάμενος
Goar p. 707. Εἰρήνη πᾶσιν. Ὁ διάκονος· Τὰς κεφαλὰς. Ὁ ἱερεὺς·
Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός, ὁ τὸν χορὸν τῶν ἁγίων. См. выше стр. 190,
но конецъ читается нѣсколько иначе: Αὐτὸς εὐλόγησον καὶ νῦν τοὺς
δούλους σου, οὓς εὐδόκησας παραστῆναι κατενώπιον τῆς ἁγίας δόξης
σου... κληρονόμοι γένωνται τῆς βασιλείας. Ὅτι σὺ εἶ ὁ δοτὴρ τῶν ἀγα-
θῶν καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν.

λ. 41. Εὐχὴ ἐπὶ πώγωνος κουρᾶ ἢ κεφαλῆς.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐξ οὐκ ὄντων εἰς τὸ εἶναι. Goar p. 309.

λ. 42. Εὐχὴ ἐπὶ τὸ ἀναδῆσασθαι κεφαλὴν γυναῖκα. Goar p. 309.

λ. 42 οβ. Ἀκολουθία τῶν ἁγίων Θεοφανίων.

Μετὰ τὸ ἀπολυῖσαι τὴν θεϊαν λειτουργίαν οὐ λέγει ὁ διάκονος· Ἐν εἰρήνῃ προέλθατε, ἀλλ' εὐθέως γίνεται ὑπὸ τοῦ ἀρχιδιακόνου συναπτή· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν τοῦ δεῖνος ἱερωσύνης, ἀντιλήψεως, διαμονῆς καὶ τοῦ ἔργου τῶν χειρῶν αὐτοῦ τοῦ Κυρίου... Ὑπὲρ τοῦ ἁγιασθῆναι τὸ ὕδωρ.. Ὑπὲρ τοῦ καταπεμφθῆναι αὐτῷ τὴν χάριν τῆς ἀπολυτρώσεως... Ὑπὲρ τῶν εὐσεβεστάτων... Ὑπὲρ τοῦ συμπολεμῆσαι... Ὑπὲρ τῆς πόλεως.. Ὑπὲρ τῆς εὐκρασίας ἀέρων... Ὑπὲρ πλεόντων... Ὑπὲρ τοῦ ῥυθθῆναι... Καὶ ὑπὲρ πάντων τῶν χρηζόντων... Τῆς παναγίας ἀχράντου... Καὶ τούτων λεγομένων, ὁ ἱερεὺς εὐχεται καθ' εαυτόν· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ μονογενὴς Υἱός. Goar pag. 368. Καὶ πληρώσας τὴν εὐχὴν, λέγει καθ' εαυτόν· Ἀμήν, καὶ εὐθέως ἀπάρχεται ἐν ἐκφωνήσῃ· Μέγας εἶ, Κύριε, καὶ θαυμαστά τὰ ἔργα σου... Goar. p. 370. Τοῖς τε κεχρημένοις (γ Goara: χριστομένοις τὸν ἁγιασμόν, τὴν ὑγείαν) τὴν εὐλογίαν. Ὁ λαός· Ἀμήν. Ὁ ἱερεὺς· Εἰρήνη πᾶσιν. Ὁ διάκονος· Τὰς κεφαλὰς. Κλίνον, Κύριε, τὸ οὖς σου καὶ ἐπάκουσον ἡμῶν. Goar pag. 371.

λ. 45. Εὐχὴ ἄλλη εἰς τὸ ὕδωρ τῶν ἁγίων Θεοφανίων, λεγομένη ἐν τῇ φιάλῃ τοῦ μεσαυλοῦ Goar pag. 363.

λ. 45 οβ. Εὐχαὶ τῆς γονυκλισίας τῆς ἁγίας Πεντηκοστῆς.

Μετὰ τὸ προκείμενον καὶ τὸ Κύριε ἐλέησον τῆς ἐκτενοῦς δεήσεως, τοῦ διακόνου λέγοντος· Κλίνοντες τὰ γόνατα, λέγει ὁ ἀρχιερεὺς ἐν ἐπηκῶφ τὴν πρώτην εὐχὴν· Ἀχραντε, ἀμίαντε... Goar pag. 597. Καὶ ἐπισυναπτει τὴν α' εὐχὴν τῶν ἀντιφώνων τοῦ λυχνικοῦ, καθ' εαυτόν δέ· Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε, Δέσποτα παντοκράτωρ, ὁ φωτίσας τὴν ἡμέραν. Goar p. 598. Καὶ λεγομένης ταύτης καθ' εαυτόν, λαμβάνει καιρὸν ὁ ἐστὼς ἐν τῷ ἄμβωνι διάκονος καὶ λέγει· Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον, ἀνάστησον καὶ δικφύλαξον. Καὶ οὕτω παιεῖ συναπτήν· Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν. Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης κ. τ. λ. τῶν αἰτήσεων, ἕς οὐ (ἕως οὐ) ἀρὰ τοῦ ἀρχιδιακόνου ἀπολυθῆ, καὶ τότε λέγει· Τῆς παναγίας ἀχράντου, καὶ ἐκφωνεῖ ὁ ἀρχιερεὺς· Σὸν γάρ ἐστι τὸ ἐλεεῖν καὶ σώζειν... Καὶ μετὰ τὴν ἐκφωνήσιν ἀντιφώνον α'. Στίχος α'. Ἠγάπησα, ὅτι εἰσακουσεται... Ταῖς πρεσβείαις ἁγίων. Στίχος β'. Ὅτι ἔκλινε τὸ οὖς αὐτοῦ ἐμοί... Στίχος γ'. Ἐλεήμων Κύριος καὶ δίκαιος... Ταῖς πρεσβείαις... Στί-

χος δ'· Ἐδρασετήσω ἐνώπιον Κυρίου ἐν χώρᾳ ζώντων. Ταῖς πρεσβείαις. Δόξα καὶ νῦν. Ἐἶτα αὐθις λέγοντος τοῦ διακόνου· Ἐτι καὶ ἔτι κλίνοντες τὰ γόνατα, ποιεῖ ὁ ἀρχιερεὺς τὴν β' εὐχὴν· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν σὴν εἰρήνην δεδωκώς τοῖς ἀνθρώποις. *Goar pag. 599.* Καὶ ἐπισυνάπτει καθ' ἑαυτὸν τὴν β' εὐχὴν τῶν ἀντιφώνων· Κύριε, Κύριε, ὁ ῥυσάμενος ἡμᾶς ἀπὸ παντὸς βέλους. *Goar p. 600.* Ἐπισυνάπτοντος δὲ αὐτοῦ, λέγει ὁ διάκονος· Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, καὶ ποιεῖ συναπτὴν· Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Τῆς παναγίας ἀχράντου. Ὁ ἀρχιερεὺς ἐκφωνεῖ· Εὐδοκία καὶ ἀγαθότητι τοῦ μονογενοῦς... Ἐἶτα ἀντίφωνον β'. Στίχος α'· Ἐπίστευσα, διὸ ἐλάλησα... Σῶσον ἡμᾶς, Παράκλητε ἀγαθέ, φάλλοντάς σοι Ἀλληλουῖα. Στίχος β'· Ἐγὼ δὲ ἐταπεινώθην σφόδρα... Σῶσον ἡμᾶς. Στίχος γ'· Τὰς εὐχὰς μου τῷ Κυρίῳ ἀποδώσω... Σῶσον ἡμᾶς. Στίχος δ'· Ἐν αὐλαῖς οἴκου Κυρίου ἐν μέσῳ σου... Σῶσον ἡμᾶς. Δόξα, Ὁ μονογενὴς Υἱός. Καὶ νῦν, Τὴν ὑπερένδοξον τοῦ Χριστοῦ Μητέρα. Καὶ πάλιν λέγοντος τοῦ διακόνου· Ἐτι καὶ ἔτι κλίνοντες τὰ γόνατα, ποιεῖ ὁ ἀρχιερεὺς ἐν ἐκφωνήσει ὁμοίως τὴν γ' εὐχὴν· Ἡ ἀενάως βρούουσα ζωτικὴ καὶ φωτιστικὴ πηγὴ. *Goar p. 601.* Καὶ ἐπισυνάπτει τὴν γ' εὐχὴν καθ' ἑαυτὸν· Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ αἰώνιος, ὁ ἅγιος καὶ φιλόανθρωπος. *Goar pag. 601.* Ἐπισυνάπτοντος δὲ αὐτοῦ, λέγει ὁ διάκονος· Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν εἰρήνης... Τῆς παναγίας... Ὁ ἱερεὺς ἐκφωνεῖ· Ὅτι ἅγιος εἶ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν. Καὶ μετὰ τὴν ἐκφώνησιν ἀντίφωνον γ' τοῦ Τρισαγίου. Στίχος α'· Αἰνεῖτε τὸν Κύριον πάντα τὰ ἔθνη... Ἅγιος ὁ Θεός, ἅγιος ἰσχυρός... Στίχος β'· Ἐπαινέσατε αὐτὸν πάντες οἱ λαοί... Ἅγιος ὁ Θεός... Στίχος γ'· Ὅτι ἐκραταιώθη τὸ ἔλεος αὐτοῦ... Ἅγιος ὁ Θεός... (Στίχος δ')· Καὶ ἡ ἀλήθεια τοῦ Κυρίου μένει... Ἅγιος ὁ Θεός... Δόξα, Ἅγιος ὁ Θεός. Καὶ νῦν, Ἅγιος ὁ Θεός... Μετὰ δὲ τὸ τέλος τοῦ γ' ἀντιφώνου, τοῦ διακόνου ποιῶντος τὴν συναπτὴν τὸ Πληρῶσωμεν τὴν δέησιν..., λέγει ὁ ἀρχιερεὺς τὴν δ' εὐχὴν ὅλην καθ' ἑαυτὸν καὶ οὐδόλως ἐν ἐκφωνήσει· Σὸν ὡς ἀληθῶς καὶ μέγα ὄντως μυστήριον, Δέσποτα. *Goar p. 601, по сѣ осодѣмъ концемъ См. выше стр. 16.* Καὶ ἐπισυνάπτει τὴν δ' εὐχὴν τῆς ἀπολύσεως· Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ ὕψιστος, ὁ μόνος ἔχων ἀθανάσιαν. *Goar p. 602.* Καὶ ὅτε εἶπη ὁ διάκονος· Τῆς παναγίας, ἐκφωνεῖ ὁ ἀρχιερεὺς· Ὅτι ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος Θεός. Ὁ λαός· Ἀμήν. Ὁ ἀρχιερεὺς· Εἰρήνη πᾶσιν. Καὶ τοῦ διακόνου λέγοντος τὸ Τὰς κεφαλὰς, ἐπεύχεται ὁ ἱερεὺς· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ κλίνας οὐρανοῦς. *Goar p. 603.* Ὁ λαός· Ἀμήν. Ὁ διάκονος· Ἐν εἰρήνῃ προέλθατε. Καὶ ἀπερχόμεθα εἰς τὸν ἅγιον Πέτρον καὶ εἰς τὸ μέγα βαπτιστήριον καὶ ποιῶ-

μεν τὰ κατάγυρα, εἶτα γίνεται εἰς τὸ σκευοφυλάκιον ἢ διανομὴ τῶν κρηρίων (sic) παρὰ τοῦ πτριάρχου, καὶ ἐξερχόμεθα. Καὶ οὕτω μὲν ποιεῖ ἡ τοῦ Θεοῦ Μεγάλῃ ἐκκλησία τὴν τῶν εὐχῶν τῆς γονυκλισίας τῆς Πεντηκοστῆς ἀκολουθίαν, ὡς ἐγράφη, αἱ δὲ λοιπαὶ καὶ αἱ καθολικαὶ καὶ αἱ κατὰ τοὺς οἴκους καὶ τὰ μοναστήρια, ἄλλη ἄλλως ποιεῖ καὶ ἕτερα ἑτέρως· αἱ μὲν γάρ, μετὰ τὸ προκείμενον καὶ τὴν ἔκτενὴν, ἱεραίας τὰς τέσσαρας ἡμοῦ, καὶ οὕτω τὸ Καταξίωσον, Κύριε, καὶ τὰ στιχηρά· Νῦν εἰς σημεῖον, καὶ τὴν λοιπὴν ἀκολουθίαν, αἱ δέ, μετὰ τὸ προκείμενον, τὰς εὐχὰς καὶ τὴν ἔκτενὴν ἐν τῷ τέλει τοῦ λοχικοῦ, αἱ δέ, μετὰ τὸ προκείμενον καὶ τὴν ἔκτενὴν, εὐχὴν μίαν καὶ στιχηρὸν α', καὶ πάλιν ἕτεραν εὐχὴν καὶ ἕτερον στιχηρὸν, καὶ αὐτὴς ἕτεραν καὶ ἕτερον, αἱ δὲ τὰς τρεῖς πρὸ τῶν στιχηρῶν καὶ τὴν δ' μετὰ τὰ στιχηρά, καὶ οὕτω· Νῦν ἀπολύσις τὸν δοῦλόν σου, αἱ δὲ τὰς τρεῖς μόνας καὶ τὴν δ' οὐ λέγουσιν, οὐ κλιῶς οὐδὲ δικαίως, ὡς ἕκαστος τῶν ἱερέων ἀκριβείας καὶ εἰδήσεως ἔχει, ἢ ἀμαθειίας καὶ ἀγροικίας, ἢ καὶ ἴσως, ὡς καὶ τινες τῶν ἐκκλησιῶν παρέλαβον.

λ. 55. Εὐχὴ ἀντιφώνου τοῦ λοχικοῦ. Goar pag. 35 (pag. 28—29), по съ пропускомъ: Καὶ μετὰ τὸ προκείμενον καὶ τὸ Κύριε ἐλέησον, γίνεται ὑπὸ τοῦ ἱερέως εὐχὴ ἀντιφώνου α', ἐν ᾧ φάλλεται· Ταῖς πρεσβείαις, ἔχουσα οὕτως· Εὐλογητός εἶ, Κύριε. Goar p. 35. Εὐχὴ ἀντιφώνου β', ἐν ᾧ φάλλεται· Ὁ μονογενὴς Υἱός· Κύριε, Κύριε, ὁ ρυσάμενος ἡμᾶς. Goar p. 36. Εὐχὴ ἀντιφώνου γ', τοῦ Τρισάγιου· Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ αἰώνιος Goar pag. 36. Εὐχὴ κατηχομένων μετὰ τὸ Τρισάγιον τοῦ λοχικοῦ. Ἰστέον δέ, ὅτι οἱ κατηχοῦμενοι τοῦ λοχικοῦ οὐ πάντοτε γίνονται, ἀλλ' ἐν πέμπτῃ καὶ τρίτῃ μόνον, καὶ οὐδὲ ἐν ταύταις ἀπλῶς, ἀλλ' ὅτε μὴ ἔχει λειτουργίαν ἢ ἐκκλησία ἢ λιτὴν· λειτουργίας γὰρ ἢ λιτῆς οὔσης, οὐ γίνονται. Ὁ Θεός, ὁ τῶν κρυπτῶν γνώστης. Goar p. 36. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ νῦν προσερχόμεθα ἐν ὅλῃ καρδίᾳ. Goar pag. 37. Εὐχὴ πιστῶν β'· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸ ἀπόσιτον οἰκῶν φῶς Goar p. 37. Εὐχὴ γ' τῆς ἀπολύσεως· Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ ὕψιστος. Goar p. 29. Ὁ ἱερέυς· Εἰρήνη πᾶσιν. Καὶ τοῦ διακόνου λέγοντος· Τὰς κεφαλὰς, ἐπεύχεται ὁ ἱερέυς· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ κλίνας οὐρανοῦς. Goar pag. 32. Ὁ διάκονος· Ἐν εἰρήνῃ προσέλθωμεν.

λ. 60. Εὐχὴ τῶν καταγύρων, γινομένη ἐν τῷ σκευοφυλακίῳ. Τοῦ διακόνου ποιούντος τὴν συναπτὴν, ἐπεύχεται ὁ ἱερέυς· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ θησαυρὸς τῶν αἰώνιων ἀγαθῶν, ὁ παντὸς ἀγασμοῦ χορηγός, ὁ κτίσας ἡμᾶς ἐπ' ἔργοις ἀγαθοῖς, ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπατήσωμεν, ἐπίβλεψον ἐπὶ τὴν ταπεινώσιν ἡμῶν, καὶ ποιήσον ἡμᾶς σκευή σου ἡγιασμένα καὶ εὐχρηστα τῷ Δεσπότη ἀναδειχθῆναι πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐξηριτισμέ-

νους, ἐποικοδομεῖν ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῆς σῆς ἐπιγνώσεως χρυσόν, ἄργυρον, λίθους τιμίους, τὰς θείας καὶ ζωοποιούς ἐντολάς, πόλιν καὶ ἐνδιαίτημα τῆς σῆς ἀγαθότητος τὴν ἡμετέραν γενέσθαι ψυχὴν, ἵνα, ἐνοικῶν ἐν ἡμῖν καὶ ἐμπεριπατῶν, ὁδοποιήσης ἡμῖν καὶ τὴν εἰς τὴν αἰώνιον σου βασιλείαν ὁδὸν καὶ δόξαν. Ἐκφώνησις: Ὅτι ἅγιος εἶ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ (ἐν) ἁγίοις ἐπαναπαύῃ καὶ σοὶ τὴν δόξαν. Ὁ ἱερεὺς: Εἰρήνην πᾶσιν. Ὁ διάκονος: Τὰς κεφαλὰς. Ὁ ἱερεὺς: Δέσποτα ἅγιε, ὑποκλίναντές σοι τὸν αὐχένα τοῦ σώματος, δεόμεθα, δὸς ἡμῖν πάντοτε ἐν ὀρθῷ καὶ ἀκλινεῖ τῷ φρονήματι τὴν οὐράνιον δόξαν περισκοπεῖν, καὶ τῇ σῇ προσανέχειν μεγαλειότητι. Ἐκφώνησις: Ὅτι σὸν τὸ κράτος καὶ σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία. См. выше стр. 13.

л. 60 об. Εὐχὴ, λεγομένη ἐν τῷ βαπτιστηρῷ μετὰ τὸ λυχνικόν.

Καὶ νῦν εὐχαριστοῦμέν σοι, Δέσποτα, τῷ Θεῷ καὶ Πατρί, τῷ ἰκανώσχητι ἡμᾶς εἰς τὴν μερίδα τοῦ κλήρου, τῶν ἁγίων ἐν τῷ φωτί, ὅτι ἐβρύσω ἡμᾶς ἐκ τῆς ἐξουσίας τοῦ σκότους, καὶ μετέστησας εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Υἱοῦ τῆς ἀγάπης σου, ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν, τὴν ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, δι' οὗ αἰτοῦμεν καὶ τῆς ἐπουρανίου σοὶ δόξης τὴν κληρονομίαν, ἵνα, οἱ συμμορφωθέντες τῷ θανάτῳ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ διὰ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, διὰ τῆς κατὰ τὰς ἐντολάς αὐτοῦ πολιτείας καὶ ἀποστροφῆς πάντων τῶν σαρκικῶν παθημάτων, κοινωνοὶ καὶ τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ καὶ τῆς αἰωνίου βασιλείας ἐν τῇ λαμπρότητι τῶν ἁγίων σου, ἐν τῷ φωτί τοῦ προσώπου σου γενώμεθα. Ἐκφώνησις: Ὅτι σὺ εἶ ὁ φωτισμὸς ἡμῶν καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν... Ὁ ἱερεὺς: Εἰρήνη πᾶσιν. Ὁ διάκονος: Τὰς κεφαλὰς. Ὁ ἱερεὺς: Κύριε, Κύριε, ὁ διὰ τῆς κατὰ σάρκα ἐπιφανείας τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ καὶ Θεοῦ ἡμῶν ἐγκαινίσας ἡμῖν ὁδὸν πρόσφατον καὶ ζῶσαν, τὴν δι' ὕδατος καὶ Πνεύματος ἀναγέννησιν, Αὐτός, Δέσποτα, τὴν ἐν αὐτῷ τῷ ἁγίῳ βαπτίσματι δεδομένην ἡμῖν τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος χάριν ἀναφαίρετον ἐν ἡμῖν διατήρησον, φωτιζὼν ἡμῶν τὰς ψυχὰς καὶ τὰ σώματα εἰς ἐπίγνωσιν τῆς σῆς ἀληθείας καὶ (ἐρ)γασίαν τῶν προσταγμάτων σου. Ἐκφώνησις: Ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ Θεὸς τοῦ ἐλεεῖν... Ὁ διάκονος: Σοφία. Χριστός ὁ Θεὸς ἡμῶν διὰ πρεσβειῶν τῆς παναχράντου αὐτοῦ Μητρὸς καὶ τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου προφήτου Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου, καὶ πάντων αὐτοῦ τῶν ἁγίων ἐλεήσει καὶ σώσει τὰς ψυχὰς ἡμῶν, πάντοτε νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. См. выше стр. 13.

л. 60 об. Εὐχαὶ κατὰ παννυχίδα.

Тѣ-же, что выше стр. 13—15, но по тексту ближе всего стоятъ къ ркп. патриаршей Александрійскоѣ библиотекѣ № 104. (См. тамъ-же въ прим.).

л. 63 об. Εὐχαὶ μεσουκτιναί. См. выше стр. 62—63.

л. 65. Εὐχὴ ἐωθινή. Тѣ-же молитвы и съ тѣми замѣчаніями, что въ cod. Bessarion. Crypt-ferrat. bibl.

л. 70 об. Εὐχαὶ τῶν ὥρων τῆς ἡμέρας.

Εὐχὴ ὥρας α'. Ἀντίφωνον α'. Ὁ Θεός, ὁ ἐπὶ τῶν χερουβὶμ καθεζόμενος καὶ ὑπὸ τῶν σεραφὶμ δοξάζομενος. См. выше стр. 9. Εὐχὴ ὥρας α', ἀντίφωνον β'. Ἀκουστὸν ποιήσον ἡμῖν τὸ πρωὶ τὸ ἔλεός σου, ὁ Θεός ἡμῶν. См. выше стр. 35. Εὐχὴ ὥρας α', ἀντίφωνον γ'. Ὁ ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος Θεός ἡμῶν. См. выше стр. 35, но съ отличнымъ концемъ: ἀντικειμένων πνευμάτων πονηρίας, φώτισον τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν διανοιῶν ἡμῶν εἰς τὸ ἀπαύστως δοξάζειν σε σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ καὶ τῷ ζωοποιῷ σου Πνεύματι. Ἐκφώνησις: Ὅτι σὺ εἶ τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν. Εὐχὴ δ', ἤγουν ἀπολύσεως: Κύριε, Κύριε. σὴ ἔστιν ἡ ἡμέρα καὶ σὴ ἔστιν ἡ νύξ. Gouar pag. 45. Ἐκφώνησις: Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα... Εὐχὴ τῆς κεφαλοκλισίας: Ὁ εὐλόγος καὶ ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος Θεός ἡμῶν. См. выше стр. 36, но съ прибавкою: τοὺς κλίνοντας τὰς ἑαυτῶν κεφαλὰς ἐνώπιόν σου...

л. 71 об. Εὐχὴ πρωϊνή¹⁾.

Ὁ Θεός τῶν δυνάμεων, ὁ ὑπάρχων πρὸ τῶν αἰῶνων καὶ μένων εἰς τοὺς αἰῶνας, ὁ Δημιουργὸς τῶν ἀπάντων, ὁ ποιήσας τὸν ἥλιον εἰς φωτισμὸν τῆς ἡμέρας καὶ τὴν νύκτα εἰς ἀνάπαυσιν πάσης σαρκός, εὐχαριστοῦμέν σοι, ὅτι διήγαγες ἡμᾶς ἐν εἰρήνῃ τὴν νύκτα, καὶ προσήγαγες τῇ ἀρχῇ τῆς ἡμέρας ἐν εὐχαριστίᾳ, καὶ δεόμεθά σου, ἐπίλαμψον ἡμῖν τὸν τῆς δικαιοσύνης σου ἥλιον καὶ ποιήσον ἡμᾶς υἱοὺς φωτός καὶ υἱοὺς ἡμέρας, ἵνα τὴν τε παρῶσαν ἡμέραν σωφρόνως διατελέσωμεν, καὶ πάντα τὸν χρόνον τῆς ζωῆς ἡμῶν ἀπροσκόπως διαβιώσωμεν. Ἐκφώνησις: Χάριτι καὶ οἰκτιρμοῖς καὶ φιλοανθρωπίᾳ τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, μεθ' οὗ εὐλογητὸς εἶ σὺν τῷ παναγίῳ... Εὐχὴ τῆς ἀπολύσεως: Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ὁ καταξιώσας ἡμᾶς πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς ἡμέρας ἐλθεῖν. См. выше стр. 66. Ἐκφώνησις: Ὅτι ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος Θεός.

л. 72. Εὐχὴ ὥρας α'. См. выше стр. 36—37. Всѣ молитвы, кромѣ послѣдней, послѣ возгласа діакона: Σοφία, т. е. Πανάγιε Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν. Третьяго часа имѣются только двѣ молитвы, которыя сходны съ напечатанными у насъ выше стр. 37, съ тою, однако, разницею, что возгласъ первой здѣсь читается такъ: Ὅτι

1) Въ оглавленіи онѣ называются: Ἐτεραι πρωϊναὶ εὐχαί.

σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δόξα., а возгласъ второй совершенно отсутствуетъ, такъ какъ въ рукописи снова недостаетъ нѣсколькихъ листовъ, содержащихъ въ себѣ молитвы (вѣб): а) νβ'. Τῆς τρίτης ὥρας, б) νγ'. Τῆς ἑκτῆς ὥρας εὐχαί, в) νδ'. Τῆς ἑνάτης ὥρας εὐχαί и d) Ἑτεροι τοῦ ἁγίου Βασιλείου μετὰ τὴν τῆς κλίνης ἐξανάστασιν καὶ ἐωθίναί τῶν ὥρῶν καὶ αἱ λοιπαὶ ἀμφότεραι. Изъ этихъ послѣднихъ въ рукописи мы находимъ далѣе:

л. 74. Εὐχὴ ἐωθινή.

Δέσποτα ὁ Θεός, ὁ πρὸ ἐωσφόρου γεννηθεὶς ἐκ τοῦ Πατρὸς, τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον, ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον, ὁ δι' ἄφατον ἀγαθότητα τὴν σὴν ἐπ' ἐσχάτων τῶν χρόνων ἐτελέσας οἰκονομίαν, καὶ τῷ φωτὶ τῆς ἐπιφανείας σου πρὸς λῆξιν καταστήσας τὴν συνέχουσαν νόκτα τὴν ζωὴν ἡμῶν, καὶ τὴν ἀνέσπερον ἡμέραν ἀναδείξας τῆς σῆς ἐπιγνώσεως, Αὐτὸς καὶ νῦν, δεόμεθά σου, ἐξαπόστειλον τὸ φῶς σου τὸ ὑπερουράνιον, εἰς τὸ καταλάμψαι τοὺς νοερούς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν, καὶ κυβέρνησον πᾶσαν κίνησιν τῆς καρδίας ἡμῶν κατὰ τὸ σοὶ εὐάρεστον, προσδεχόμενος ταύτας ἡμῶν τὰς ἐωθινὰς δεήσεις, καὶ ἀντικαταπέμπων ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὴν σὴν κληρονομίαν πλοῦσια τὰ ἐλέη σου, παντὸς σκανδάλου καὶ προσκόμματος, καὶ τραχῆς σκότους ἡμῶν τε καὶ αὐτῶν ἐκκλίνων τοὺς πόδας, καὶ ἄγγελον φωτὸς φύλακα τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος καὶ ὁδηγὸν παρεχόμενος, ἵνα ὑπ' αὐτοῦ ὁδηγούμενοι ἐν τῇ ὁδῷ τῶν ἐντολῶν σου, καταντήσωμεν εἰς τὴν σὴν εὐαρέστησιν, καὶ τύχωμεν τῶν ἐπηγγελμένων ἀγαθῶν, πρεσβείαις τῆς ἀχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, τῶν θείων καὶ νοερῶν λειτουργῶν σου χερουβιμ τῆς πρώτης ἱεραρχίας καὶ διακοσμήσεως, δοξάζοντες καὶ εὐχαριστοῦντες εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

л. 74 об. Εὐχὴ τῆς πρώτης ὥρας.

Πάτερ ἅγιε, ὁ τὸν ἥλιον τῆς δικαιοσύνης, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, εὐδοκήσας ἀνατελεῖν ἡμῖν μετὰ τὴν νόκτα τοῦ νόμου καὶ τὴν τρύτης συμπλήρωσιν, ὁ τῷ προφήτῃ Δαβὶδ ἐμπνεύσας εἰπεῖν· τὸ πρῶτ' παραστήσομαί σοι καὶ ἐπόψει με, Αὐτὸς καὶ ἐφ' ἡμᾶς τοὺς ἀναξίους, διὰ τὴν σὴν φιλανθρωπίαν παραστήνχι τολμῶντας τῷ προσώπῳ τῆς δόξης σου, ἐπίβλεψον ἐν οἰκτιρμοῖς καὶ χρηστότητι, καὶ παράσχου ἡμῖν τὴν παροῦσαν ἡμέραν, καὶ πάντα τὸν χρόνον τῆς ζωῆς ἡμῶν, διελεθεῖν εὐλαβῶς καὶ εὐσχημόνως, συντηρῶν ἡμᾶς ἐξ ἀοράτων καὶ ὀρωμένων ἐχθρῶν, καὶ πᾶσαν ἐνθύμησιν καὶ πράξιν ἀπταιστως ἐν ἡμῖν ἐνεργεῖσθαι ποιῶν, καὶ πάντοτε, ὡς ὑπὸ τοῖς σοῖς ὀφθαλμοῖς ὄντας καὶ ὀρωμένους, ἐν εὐθύτητι καθοδήγησον, πρεσβείαις τῆς ἀχράντου Δεσποίνης ἡμῶν

Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, τῶν θείων καὶ νοερῶν σου λειτουργῶν, τῶν, οἷς ἐπαναπαύῃ, θρόνων τῆς πρώτης ἱεραρχίας καὶ διακοσμῆσεως, εἰς δόξαν σὴν καὶ τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ καὶ τοῦ παναγίου καὶ ἀγαθοῦ καὶ ζωοποιοῦ Πνεύματος νῦν.

α. 75. Εὐχὴ τῆς γ' ὥρας

Ἄγιε Παράκλητε, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, τὸ ἐν τοῖς ἀγίοις ἐνοικῆσαν μαθηταῖς καὶ ἀποστόλοις διὰ τῆς εὐδοκίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ πληρῶσαν αὐτοὺς τοῦ παρα σοῦ ἀγιασμοῦ καὶ τῆς χάριτος, τὸ φωστῆρας τούτους ἀπεργασάμενον καὶ δι' αὐτῶν φωτίσαν τὸν κόσμον, καταξίωσον καὶ ἐν ἡμῖν τοὺς ἁμαρτωλοὺς τὴν σὴν ποιῆσαι ἐνοίκησιν, καὶ ἀπέλασον ἀφ' ἡμῶν πάντα ζόφον κακίας ἐν τῷ φωτί σου, ἀπόπλυνον ἡμᾶς τῶν προλαβόντων ῥύπων τῆς ἁμαρτίας, καὶ τῶν ἐτι καθ' ἡμῶν φερομένων ὑπ' αὐτῆς ἁμετόχους συντήρησον, δός ἡμῖν τὴν μετοχὴν τῆς σῆς καθαρότητος ἐν τῷ ἀποκαθάραι πᾶσαν ψυχῆς κηλῖδα, καὶ ὅλην αὐτῆς ἀγιάσαι τὴν τριμερῆ δύναμιν, ὥστε πάντοτε τὴν σὴν ἐν αὐτοῖς οἴκησιν ἔχειν, καὶ τῇ σῇ γνώσει καὶ σοφίᾳ σου συνετιζέσθαι τὰ εὐθὴ καὶ συμφέροντα ἡμῖν τε καὶ παντὶ τῷ λαῷ σου, πρεσβεῖαις τῆς ἀχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, τῶν αὐλῶν καὶ νοερῶν λειτουργῶν σου, τῶν θείων κυριοτήτων τῆς δευτέρας καὶ μέσης ἱεραρχίας καὶ διακοσμῆσεως. Ὅτι παρά σοῦ πᾶσα εὐθύτης καὶ σωτηρία καὶ χορηγία τῶν ἀγαθῶν νῦν καὶ αἰεί.

α. 75 ὁβ. Εὐχὴ τῆς ἕκτης ὥρας.

Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ τὴν ἡμετέραν ἐν τῷ ξύλῳ κατάκρισιν τὰς ἀχράντους σου χεῖρας ἐπὶ ξύλου ταυῖσας, καὶ τὸ χειρόγραφον τῆς πρὸς τὴν ἁμαρτίαν ὑποταγῆς ἡμῶν διαβρόχῃς, Αὐτὸς ἀπὸ πάσης ἐπιβουλῆς ῥύσαι καὶ μεθοδεῖαις τοῦ διαβόλου, καὶ τῇ σῇ κατασφάλισαι προνοίᾳ τὸν νοῦν ἡμῶν καὶ τὸ πνεῦμα, ἀπράκτους αὐτοῦ ποιῶν καὶ ἀνεργῆτους τὰς καθ' ἡμῶν ἐπιχειρήσεις, μηδὲ ἀνέξῃ τὴν ἐλευθερίαν ἀπολέσαι ἡμᾶς, ἣν διὰ τοῦ ζωοποιοῦ αἵματος τῆς ἀγίας πλευρᾶς σου ἐλάβομεν, μηδὲ πάλιν καθ' ἡμῶν ἐπιχαίρειν τῷ ἐπιβούλῳ γέννηται δαίμονι, διὰ τοῦ τὴν αὐτοῦ δουλείαν καὶ τὴν ἐκ ταύτης αἰσχύνῃν ἐπαυχεῖναι ἡμῖν, ἀλλὰ τήρησον ἡμᾶς ἀδουλώτους καὶ ἀνεπαισχύντους τῇ σῇ βοήθειᾳ καὶ ἀντιλήψει, δυναμουμένους καὶ τῇ παρά σοῦ δεδομένη ἐξουσίᾳ εἰς τὸ πατεῖν ἐπὶ πᾶσιν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ, σοὶ μόνῳ γησῖως δουλεύοντας, τὰ σοὶ εὐάρεστα μελετῶντας, τὰ σὰ ἔργα ἀμέπτως ἐπιτελοῦντας, καὶ σὲ ἀγαπῶντας ἐξ ὅλης καρδίας, τὸν ἀγαπήσαντα ἡμᾶς Δεσπότην, καὶ τοὺς ἑαυτοῦ σώσαντα πόνους καὶ τραύμασι, καὶ τῆς σῆς θεραπείας καὶ νυκτὶ καὶ ἐν ἡμέρᾳ ὅλους ὄντας καὶ μηδέποτε ταύτης ἀφ-

ισταμένους, μηδὲ τῆς σῆς ἐνώσεως, ἵνα καὶ τῆς ἐκεῖθεν ἀπολαύειν καταξιωθῶμεν ἐγγύτητος, πρεσβείαις τῆς ἀχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, τῶν αὐλῶν καὶ νοερῶν λειτουργῶν σου, τῶν θείων δυνάμεων τῆς δευτέρας καὶ μέσης ἱεραρχίας καὶ διακοσμήσεως, καὶ δοξάζωμέν σε σὺν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

11. 76. Εὐχὴ τῆς θ' ὥρας.

Δέσποτα Κύριε, ἡ ζωὴ τῶν ὅλων, ὁ ὑπὸ τῆς ἀφάτου σου φιλανθρωπίας καὶ τῆς πολλῆς πρὸς τοὺς ἁμαρτωλοὺς εὐσπλαγγίας, μηδὲ νεκρὸς ὀφθῆναι παραιτησάμενος, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ παναγίου σταυροῦ σου τὸ μὲν Πνεῦμα παραϊτέμενος τῷ Πατρὶ καὶ Θεῷ, τὸ δὲ ἄμωμον σῶμά σου ἀτίμως κρεμάσθαι παριδῶν, ἵνα τοιαύτη θριαμβεύσης οἰκονομία πάσαν τοῦ διαβόλου καθ' ἡμῶν τὴν ἰσχύν, Αὐτός, ἐν τῇ δυνάμει τῆς ζωοποιῦ σου νεκρώσεως τὰς σαρκικὰς ἀποκτείνας ἡμῶν ἐπιθυμίας, ἃς ἡ ἐνοικοῦσα ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν ἁμαρτία κατὰ τῆς ψυχῆς ἐρεθίζει καὶ ἀνακινεῖ, λύτρωσαι ἀπὸ παντός ψυχοφθόρου πολέμου ἔξωθεν ἢ ἐνδοθεν ἐπισυνεστῶτος, καὶ περιφρούρησον ἡμῶν τὴν ζωὴν ἀνώλειδρον, ἣν ἐδώρησω ἡμῖν διὰ τοῦ μεταποιήσαντος ἡμᾶς πρὸς ἀφθαρσίαν θανάτου σου, καὶ ἐνσκηνωσάτω, Κύριε, καὶ ἐν τῷ Πνεύματι καὶ ἐν τῇ σκρὶ ἡμῶν ἢ τὰ πάντα ζωοποιούσα καὶ συγκροτούσα σωστικὴ σου δύναμις, τὸ σαρκικὸν φρόνημα καθυποτάσσουσα τῷ πνεύματι, καὶ εἰρηνοποιούσα τὸν ἐν ἡμῖν πόλεμον, πρεσβείαις τῆς ἀχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας καὶ τῶν αὐλῶν καὶ νοερῶν λειτουργῶν σου, τῶν θείων ἐξουσιῶν τῆς δευτέρας καὶ μέσης ἱεραρχίας καὶ διακοσμήσεως, ἵνα ἐν τῇ σῇ δοξάζωμεν εἰρήνῃ τὸ πανάγιον ὄνομά σου σὺν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν.

11. 76 ὁδ. Εὐχὴ κατὰ τὴν ὥραν τὴν ἑσπερινήν.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν ἀνθρωπίνην ζωὴν ἡμέρα καὶ νυκτὶ διορίσας, ἵνα δι' ἀμφοτέρων συνεχόμενοι ἀδιαλείπτως εὐχαριστῶμεν καὶ μεγαλύνωμεν τὴν σὴν βασιλείαν καὶ κοριότητα, καὶ νῦν τὴν ἑσπερινὴν εὐχαριστίαν φόβῳ προσάγοντας, πρόσδεξαι τῇ σῇ ἀγαθότητι, συμπαιθῶς ἡμῖν ἐπικλίνων τὸ πανάγιον οὖς σου, καὶ προσδεχόμενος τὰς δεήσεις ἡμῶν, ἃς ἀναξίως τολμῶμέν σοι ἀναφέρειν, καὶ μὴ διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ἐν ὀργῇ ἀφ' ἡμῶν ἐκκλίνης, ἀλλὰ παράσχου καὶ τῶν μέχρι τῆς παρουσίας ὥρας ἡμαρτημένων τὴν συγχώρησιν, ὁ εἰδὼς τὴν ἀσθένειαν καὶ τὸ τῆς φύσεως ἡμῶν ὀλισθηρόν, καὶ τὸ ἐπίλοιπον τῆς ἡμέρας διελθεῖν ἀναμάρτητον, βῦσαι ἡμᾶς ἐν τῇ ὁδηγίᾳ σου ἐνέδρας τοῦ πονηροῦ

καὶ παραπτώματος ὀρωμένου καὶ ἀφανοῦς. Πάτερ εὖσπλαγγνε, ὁ διὰ τῆς φωτιστικῆς καὶ ἡμερινῆς σου γεννήσεως ἡμᾶς γεννήσας, εὐδόκησον, ὡς υἱὸς φωτὸς καὶ ἡμέρας, τὴν σὴν ὁμοιότητα δισώζειν ἀνόθευτον, καὶ πρὸς σὲ πάντοτε ἀνεμποδίστως ἐνατενίζειν, καὶ μὴ συγχωρήσης ὑπὸ τοῦ σκότους καταληφθέντας ἀπονυστάξει τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν. ἀλλὰ γρηγοροῦντας μετάρησον ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ζωῆς τυχῆς πρὸς τὴν ἐκεῖθεν ἀτελεύτητον ἡμέραν, καὶ παράστησον τῷ ἀκορέστῳ φωτὶ τοῦ προσώπου σου, πρεσβείαις τῆς ἀχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, καὶ τῶν ἱερῶν λειτουργῶν σου, τῶν θείων ἀρχῶν τῆς τελευταίας ἱεραρχίας καὶ διακοσμῆσεως. ἵνα τῆς αὐτοῦ καταξιωθέντες ἀπολαύσεως, δοξάζωμέν σε εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.

λ. 77 ὁβ. Εὐχὴ ἀπιόντων εἰς κοίτην, ἧτοι ἀποδείπνου.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καὶ τῆς αἰωνίου ζωῆς χορηγός, ὁ καὶ τὴν ἐπίκαιρον ταύτην καὶ θνητὴν συνέχων ζωὴν ἡμῶν ἐν τῷ τάξει νύκτα καὶ ἡμέραν εἰς ἀλλήλων διαδοχὴν, ἵνα τῇ μὲν διὰ τῆς χορηγίας τῶν σῶν ἀγαθῶν ἐμπιπλῶνται καρδίαι, τῇ δὲ ἀπὸ τῶν ἡμερινῶν πόνων τῇ σαρκὶ δωρηταὶ ἢ ἄνεσις, Αὐτὸς καὶ νῦν, ἐπεὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου εὐδόκησας ἡμᾶς τοὺς ἀναξίους παρελθεῖν τὸ στάδιον τῆς ἡμέρας καὶ τοῖς ὅροις ἐπιβῆναι τῆς νυκτός, παράσχου ἡμῖν τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος ἄνεσιν καὶ τον ὕπνον ἀνενόχλητον ἐκ πάσης βλάβης καὶ παντοίας διαβολικῆς ἐπηρείας ἀκάκωτον καὶ ἀτάραχον, ρῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ φόβου νυκτερινοῦ, ἀπὸ ῥαθυμίας καὶ σκοτώσεως λογισμῶν, ἵνα μὴ πρὸς θάνατον καθυπνώσωμεν, διέγειρον ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ ὕπνου καὶ τῆς ἠσυχίας τῆς κοίτης ἡμῶν πεφωτισμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς ψυχῆς, τὰς αἰσθήσεις ἀβλαβεῖς καὶ ἀνεμποδίστους ἐξ ἀκηδίας καὶ νοθρότητος ἵνα πεφωτισμένη διανοία καὶ γλώσση προθύμῳ, καὶ χεῖλεσιν εἰς τὴν σὴν παραστῶμεν εὐχαριστίαν, πρεσβείαις τῆς ἀχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, τῶν θείων καὶ νοερῶν λειτουργῶν σου καὶ ἀρχαγγέλων τῆς τελευταίας ἱεραρχίας καὶ διακοσμῆσεως, καὶ δοξάζωμεν τὸ πανάγιον ὄνομά σου τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος νῦν καὶ ἀεὶ.

λ. 78. Εὐχὴ τῶν μεσονυκτιῶν.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, τὸ ἀίδιον ἀπαύγασμα τοῦ Πατρὸς, ὁ ἥλιος τῆς δικαιοσύνης, ὁ ἐν μέσῳ τῆς γῆς ἐπαρθεὶς καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ αἰῶνος νύκτα μειώσας τῆς ἀμαρτίας, καταύγασον καὶ ἐν ταύτῃ τῇ ὥρᾳ τῆς νυκτός τοὺς νοεροὺς ὀφθαλμοὺς μου, καὶ πρὸς σὲ τούτους αἶρειν τολμῶντι ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου καὶ ἐξαπόστειλον τὴν βοήθειάν σου, ρυόμενος ἐκ τῆς καταδυναστείας τοῦ ἀρχοντος τοῦ σκότους, καὶ τῶν ἐπι-

συνισταμένων δι' αὐτοῦ τῆς κακίας παιδῶν κατὰ τῆς ζωῆς ἡμῶν, στήριξον ἀκλόνητον καὶ νῦν καὶ πάντοτε παρεστῶτα, ὡς ἀχρεῖον οἰκέτην, σοὶ τῷ Θεῷ μου καὶ βασιλεῖ, ἀπὸ πάσης πονηρᾶς φαντασίας, καὶ τὴν ταπεινὴν μου δέησιν ἀνεμπόδιστον καὶ ἀβδέλυκτον ποίησον ἀπὸ λογισμῶν ῥυπαρῶν καὶ προσερχομένω, ἵνα διὰ τῆς αὐτῶν δυσωδίας τὸ ἀνάξιον ἡμῶν πλεονάσωσιν, ἀλλὰ σὺ, εὐσπλαγχνε, ἢ τὰ πάντα πληροῦσα εὐωδία, πλήρωσον καὶ ἡμᾶς τῆς σῆς ἐνεργείας, καὶ καθάρισον ἀπὸ πάσης ἀκαθαρσίας σαρκὸς καὶ πνεύματος, καὶ πρόσδεξαι ἡμᾶς ἔξομολογουμένους τῇ ἀγαθότητί σου ἐπὶ πᾶσιν, οἷς ἐποίησας μεθ' ἡμῶν, καὶ μὴ ἀντιανέλης τοὺς οἰκτιρισμοὺς σου, μηδὲ τὸ ἐπιβλέπειν ἀφέλης ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου, ἀλλὰ καὶ ἐν νυκτὶ καὶ ἐν ἡμέρᾳ, καὶ ἐν παντὶ καιρῷ ἐφορῶν ἡμᾶς, συντήρησον ἐκ τῶν ἔργων τοῦ σκότους πρεσβείαις τῆς ἀχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, τῶν ἀγίων ἀγγέλων τῆς τελευταίας ἱεραρχίας καὶ διακοσμῆσεως δοξάζοντάς σε εἰς τοὺς αἰῶνας.

1. 78 οἶ. Εὐχὴ κατὰ τὴν ἑσπέραν.

Σοὶ, Κύριε, τῷ δεδωκότι ἡμῖν ἡμέραν εἰς ἐργασίαν καὶ νύκτα εἰς ἀνάπαυσιν, τὴν ἑσπερινὴν ἀποδιδόντες εὐχαριστίαν, αἰτούμεθα καὶ ἱκετεύομεν ὑπὸ τῆς σῆς χάριτος πάντοτε διαφυλάττεσθαι ἀπρόσκοποι, καὶ ἐν ἡμέρᾳ μὲν πρὸς ἐργασίαν τῶν θείων σου ἐντολῶν ἐνισχύεσθαι, ἐν νυκτὶ δὲ ἀφαντάσιастον καρποῦσθαι τὸν ὕπνον, ὃν εἰς ἀνάπαυσιν ἡμῖν δέδωκας, καὶ διὰ τῆς νῦν ἐπαινετῆς πολιτείας ἐπὶ τὴν μέλλουσαν προσαχθῆναί σου δοξᾶν.

1. 79. Εὐχὴ ἀπιόντων ἐπὶ κοίτην.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, εἰς ὃν ἐπιστεύσαμεν καὶ οὗ τὸ ὄνομα τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα ἐπικεκλήμεθα, δὸς ἡμῖν εἰς ὕπνον ἀπιούσιν ἀνεῖν σώματος καὶ ψυχῆς, διατήρησον ἡμᾶς πάσης φαντασίας καὶ σκοτεινῆς ἠδυπαθείας ἐκτός, παῦσον τὰς ὀρμᾶς τῶν παιδῶν, σβέσον τὴν πύρωσιν τῆς ἐπικισταμένης σαρκὸς δώρησαι ἡμῖν σωφρόνως βιοῦν ἐν ἔργοις καὶ λόγοις, ὅπως ἐνάρετον πολιτείαν ἐπληρησμένοι, τῶν ἐπηγγελμένων μὴ ἐκπέσωμεν ἀγαθῶν σου.

— Εὐχὴ ἐωθινή.

Δόξῃ σοι, Κύριε ὁ Θεὸς μου, ὁ τῇ θείᾳ σου καὶ φιλανθρώπῳ προνοίᾳ ἀξιώσας με τὸν ἀνάξιον ἐκ τοῦ ὕπνου ἀναστῆναι, καὶ τῆς εἰσόδου τυχεῖν τοῦ ἁγίου οἴκου σου, πρόσδεξαι, Κύριε, τὴν φωνὴν τῆς δεήσεώς μου, καὶ ἀξίωσον ἐν πνεύματι ταπεινώσεως καὶ καρδίᾳ συντετριμμένη τὴν ἐκ τῶν χειλέων μοι προσενεχθῆναί σοι αἴτησιν, ὅπως καὶ γὰρ κοινωνῶς γένωμαι τῶν εὐαρεστησάντων τὸ ὄνομά σου τῶ ἁγίον.

1. 79 οβ. Τάξις, γινομένη ἐπὶ λιτῇ μελλούσῃ τῆς Μεγάλῃς ἐκκλησίας ἐξέρχεσθαι.

Κάτεισιν ὁ ἀρχιερεὺς καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸ θυσιαστήριον διὰ τῆς πλαγίας, προπορευομένου τοῦ κανστρίσιου καὶ προσκυνοῦντος αὐτοῦ τρίτον, ἀνυφοῖ ὁ κανστρίσιος κατὰ τὴν ἐνδυτὴν τῆς ἁγίας τραπέζης ταβλίον καὶ ἀσπάζεται αὐτό, λαμβάνων δὲ καιρὸν ὁ ἀρχιδιάκονος ἐπιτρέπει τῷ διακόνῳ, καὶ μὴ λέγων τὸ Εὐλόγησον, δέσποτα, εὐθὺς φησιν· Ἐν εἰρήνῃ. Καὶ λαμβάνων ὁ ὑποδιάκονος τὸν σταυρὸν τὸν πρὸ τῆς ἁγίας τραπέζης, ἔρχεται σὺν αὐτῷ καὶ ἵσταται εἰς τὸ ἀριστερὸν τοῦ ἀρχιερέως μέρος, καὶ ὁ ἀρχιερεὺς εὐχεται οὕτως· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, μνησθητι ἡμῶν τῶν ἀμαρτωλῶν καὶ ἀχρείων δούλων σου. *Goar. p. 639.* Ὅτι ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν... Ὁ λαός· Ἀμήν. Ὁ ἱερεὺς· Εἰρήνῃ πᾶσιν. Ὁ διάκονος· Τὰς κεφαλὰς. Ὁ ἱερεὺς ἐπεύχεται· Κύριε ἅγιε, ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν καὶ παντεφόρῳ σου ὄμματι ἐπιβλέπων ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν... *Goar. pag. 639.* Ἐκφώνησις· Σὺν γὰρ ἔστι τὸ ἐλεεῖν καὶ σώζειν, ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν... Καὶ λαμβάνων καιρὸν ὁ ἀρχιδιάκονος ἐπιτρέπει τοῖς ψάλταις, καὶ ἀπάρχονται τοῦ τροπαρίου τῆς λιτῆς, εἰσερχομένου δὲ διακόνου ἑτέρου μετὰ θυματηρίου καὶ θυμιάματος καὶ λέγοντος τὸ Εὐλόγησον, δέσποτα, σφραγίζει τὸ θυμιάμα ὁ ἀρχιερεὺς καὶ φησιν· Θυμιάμα σοὶ προσφέρομεν εἰς ὁσμὴν εὐωδίας, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἀντικατάπεμψον οὖν ἡμῖν τὴν χάριν τοῦ παναγίου σου Πνεύματος. Καὶ οὕτω τοῦ διακόνου θυμιῶντος, αὐτὸς λαμβάνει τὸ εὐαγγέλιον ἀπὸ τῆς ἁγίας τραπέζης, καὶ ἵσταται ἐπάνωθεν τοῦ τὸν σταυρὸν βαστάζοντος, θυμιῶν δὲ ὁ διάκονος τὴν ἁγίαν τράπεζαν καὶ τὸν ἀρχιερέα, κατέχοντα τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, μεθίσταται πρὸς τὸ θυμιάσαι καὶ τὸν σταυρὸν, εὐθὺς οὖν λαμβάνει ὁ ἀρχιδιάκονος ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ ἀρχιερέως τὸ εὐαγγέλιον καὶ ἀσπάζεται αὐτό ὁ ἀρχιερεὺς. Προσάγοντος δὲ καὶ τὸν σταυρὸν τοῦ βαστάζοντος αὐτόν, ἀσπάζεται καὶ τούτον, καὶ οὕτως ἐξέρχονται πρῶτον μὲν ὁ διάκονος, ὁ κατέχων τὸ θυματήριον, εἶτα ὁ τὸν σταυρὸν βαστάζων, ἔπειτα ὁ ἀρχιδιάκονος μετὰ τοῦ εὐαγγελίου, καὶ ἐπὶ τούτοις ὁ ἀρχιερεὺς ὑπὸ τινος μὴ παρακρατούμενος. Ὅταν δὲ ἔλθωσιν εἰς τὸ τρίτον ποτάμιον, ὁ μὲν ἀρχιερεὺς ἵσταται μέσον, τὸ δὲ εὐαγγέλιον ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, καὶ ὁ σταυρὸς ἐξ ἀριστερῶν, ἔνθα καὶ τὸ θυματήριον. Λέγοντος δὲ τοῦ ἀρχιδιακόνου· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν, ὁ ἀρχιερεὺς φησιν· Εὐλογημένη ἡ δόξα Κυρίου ἐκ τοῦ τόπου τοῦ ἁγίου αὐτοῦ πάντοτε νῦν καὶ ἀεὶ... Εἶτα προσάγοντος τοῦ ἀρχιδιακόνου τὸ εὐαγγέλιον καὶ τὸν σταυρὸν τοῦ βαστάζοντος αὐτόν, ἀσπάζεται ἀμφοτέρω, καὶ ὁ τῶν ὑποδιακόνων δομέστικος φαινόλιον φέρει,

περιβάλλει τὸν αἶροντα τὸν σταυρόν, καὶ κατιόντων πάντων εἰς τὰς βασιλικὰς πόλεις, στρέφεται πρὸς ἀνατολὰς ὁ ἀρχιερεὺς καὶ εὐχεται, καὶ οὕτω καλύπτων τὴν ἑαυτοῦ κεφαλὴν ἀπέρχεται τῆς ὁδοῦ. Ἐρχομένης δὲ τῆς λιτῆς εἰς τὸν φόρον ἢ εἰς ἕτερον τόπον, ἔνθα ἂν ᾖ τύπος, δοξάζουσιν οἱ ψάλται, καὶ γινομένης τῆς ἐκτενοῦς δεήσεως, ὁ ἀρχιερεὺς εὐχεται οὕτως: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, τὴν ἐκτενῆ ταύτην ἰκεσίαν πρόσδεξαι. *Goar. p. 639.* Ἔττα σφραγίζει τρίτον ἐπὶ τὸ ἔμπροσθεν μέρος καὶ ἐκφωνεῖ: Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλόανθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις... Ἐπειτα λέγει: Εἰρήνη πάσιν. Καὶ τοῦ διακόνου λέγοντος: Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν, εὐχεται οὕτως: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καθήμενος ἐπὶ θρόνου δόξης. *Goar. p. 639.* Ἐκφωνήσας: Ἐἶπεν τὸ πανάγιον ὄνομα τῆς φιλανθρωπίας σου εὐλογημένον καὶ δεδοξασμένον τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ... Καὶ εὐθέως ἀπάρχονται οἱ ψάλται τοῦ τροπαρίου, καὶ κινεῖται ἡ λιτὴ.

λ. 81 ὀβ. Ἐν λιτῇ¹⁾ διὰ φόβον, γινομένη καὶ τοῦ Σεπτεμβρίου καὶ Ἰουνίου εἰς τὴν κάμπω τοῦ τριβουναλίου ἔξω τῆς χρυσοῦς πόρτης, καὶ Ὀκτωβρίου καὶ τοῦ ἀγίου Δημητρίου τῆς μνήμης σεισμοῦ καὶ τῶν Ἀβάρων, καὶ τῶν ἀγίων Ἀναργύρων ἔξω τῆς πόρτης τῶν Βλαχερινῶν, καὶ τῆς δ' μετὰ τὴν κυριακὴν τῶν ἀγίων πάντων ἔξω τῆς χειρσαίου πόρτης, ἀπερχομένης τῆς λιτῆς εἰς τὴν Παλαιὰν Πέτραν. Μετὰ τὴν ἐκτενῆ ἰκεσίαν εὐχὴ τῆς κεφαλοκλισίας: Πάλιν σοῦ, Κύριε, τοῦ φιλανθρώπου Δεσπότης μνήμη παιδείας... *Goar. p. 640.*

— Τάξις, γινομένη τῆς α' Σεπτεμβρίου ἐν τῷ φόρῳ²⁾, ἡ ὁμοία τάξις καὶ τῆς ια' τοῦ Μαΐου εἰς τὸ γενέθλιον τῆς πόλεως, πλην ἄλλη ἀκολουθία τῶν ἀντιφώνων καὶ τῶν λοιπῶν, καὶ ἡ λιτὴ δὲ γίνεται ἐν τῇ Μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ. *Чинъ напечатанъ нами въ „Описании литург. рукописей, хранящихся на прав. востокѣ“ т. I, ч. I. Топикъ 1895 г. стр. 152—154 съ тою разницею, что послѣ великои ектењи положень въгласъ: Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλόανθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν...*

λ. 83 ὀβ. Τάξις, γινομένη ἐν τῷ κάμπω τοῦ τριβουναλίου, ἐν ταῖς ἐξ ἔθους ἐκεῖσε ἀπερχομέναις λιταῖς.

Μετὰ τὸ ἀνελθεῖν τὸν ἀρχιερέα καὶ δοξάσαι τοὺς ψάλτας, δεξασθαι δὲ καὶ τὸν λαόν, γίνονται ἀντίφωνα γ' τὸ Πρὸς Κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι με καὶ τὰ λοιπά, καὶ μετὰ τὸ γ' ἀντίφωνον, λέγοντος τοῦ ἀρχι-

1) Въ оглавлении: Ἐν λιτῇ διὰ φόβον ἔξω τῶν πορτῶν εἰς τὴν ἐκτενῆ εὐχὴν. 2) Въ оглавлении прибавлено: „καὶ ὑποστρεφούσης τῆς λιτῆς εἰς τὰς λειτουργίας“.

διακόνου· Πρόσχωμεν, φησὶν ὁ πατριάρχης· Ὑπὲρ τῆς οἰκουμενικῆς καταστάσεως... Ὑπὲρ τῶν εὐσεβεστάτων ἡμῶν βασιλέων... Ὑπὲρ τοῦ ἄσειστον καὶ ἀφλεκτον καὶ ἀναίμακτον διατηρηθῆναι. . Καὶ τοῦ λαοῦ λέγοντος τὸ Κύριε ἐλέησον, σφραγίζει τρίτον καὶ ἐκφωνεῖ· Ὅτι Θεὸς ἐλέους καὶ οἰκτιρῶν.. Καὶ μετὰ τὸ Ἀμήν κάθηται ἐν τῷ θρόνῳ. Καὶ τοῦ διακόνου λέγοντος· Σοφία, λέγει τὸ προκείμενον, καὶ μετὰ τὸ Ἀλληλούια, λέγοντος τοῦ ἀρχidiaκόνου· Ὅρθοι ἀκούσωμεν τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου, σφραγίζει τρίτον καὶ λέγει· Εἰρήνη πᾶσιν. Ὁ λαός· Καὶ τῷ πνεύματί σου. Ἐἴτα ἐκφωνεῖ· Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον. Ὁ ἀρχidiaκόνος· Ἐν σοφία πρόσχωμεν. Καὶ οὕτως ἀρχόμενος συναναγιώσκει τῷ διακόνῳ πᾶσαν τὴν περιοχὴν τοῦ εὐαγγελίου, καὶ μετὰ τὴν ἐκτενήν, ὑποστρέφει ἢ λιτὴ εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεολόγου εἰς τὸ ἔβδ(μο)ν, καὶ τελεῖται ἡ θεία λειτουργία, ἢ εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Βαβύλα τῆ ε' τοῦ Ἰουνίου μηνός. Conf. Goar. pag. 640.

π. 84. Τάξις, γινομένη ἐπὶ ἐγκαινίαις ναοῦ.

Τῆς λιτῆς τὸν τοιοῦτον ναὸν λαμβανούσης καὶ τῶν θυρῶν πρῶτων κλειομένων, ἴσταται ὁ ἀρχιερεὺς ἔμπροσθεν τῶν μέσων πυλῶν, κεκλεισμένων καὶ αὐτῶν οὐσῶν, καὶ φωνοῦσι μὲν οἱ ἀναγιώσται ἔξωθεν τὸ Ἄρατε πόλας, ἀντιφωνοῦσι δὲ οἱ ψάλται ἔσωθεν τὸ Τίς ἐστὶν οὗτος... Τοῦ δὲ ἀρχidiaκόνου λέγοντος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν, ὁ ἀρχιερεὺς εὐχεταὶ οὕτως· Ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ διὰ τῆς ἁγίας αὐτοῦ καὶ θεοφόρου σαρκός, ἦν ἐπὶ σωτηρίᾳ καὶ ἀνακλήσει τοῦ τῶν ἀνθρώπων γένους ἐξ ἡγιασμένης παρθενίας γαστρὸς αὐτὸς ἐαυτῷ περιέθετο, ἐγκαινίσας ἡμῖν τῆς τῶν πρωτοτόκων ἐκκλησίας τῶν ἐν οὐρανοῖς ὑπογεγραμμένων τὴν εἴσοδον, ἔνθα ἤχος ἑορταζόντων καὶ φωνὴ ἀφράστου ἀγαλλιάσεως, Αὐτός, φιλόνηρωπε Δέσποτα, ἔπειθε ἐφ' ἡμᾶς τοὺς ἀμαρτωλοὺς καὶ ἀναξίους δούλους σου, τοὺς τὴν ἀνάμνησιν ἑορτάζοντας τοῦ ἐγκαινισμοῦ ταύτης τῆς ἀγιοτάτης σου ἐκκλησίας, καὶ δι' αὐτῆς τοῦ χοίκοῦ σκήνοῦ ἡμῶν μετὰ τῶν ψυχῶν, οὓς καὶ ναοὺς καὶ μέλη τοῦ Χριστοῦ σου διὰ τοῦ ἁγίου σου ἀπετέλεσας Πνεύματος, καὶ ταύτην μὲν μέχρι συντελείας αἰῶνος ἀσάλευτον μένειν τῷ παναγράντῳ σου Πνεύματι στηριζομένην καὶ παντοδαπαῖς κοσμουμένην ἀνάδειξον χάρισιν, ἡμᾶς δὲ καταξίωσον ἐν αὐτῇ αἰνέσεις καὶ δοξολογίας ἀκατακρίτως προσάγειν τῇ δόξῃ σου τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς καὶ τοῦ ἀγαπητοῦ σου Παιδός, καὶ τοῦ ζωοποιῦ Πνεύματος, ἐν ἐπιγνώσει τῆς ἀληθείας σου πάντας ἡμᾶς ἀξίων πολιτεύεσθαι, ἵνα ἀπρόσκοποι καὶ βίῃ καὶ πολιτεία τῇ ἁγία σου τελούμενοι χάριτι πρεσβείαις τῆς ἀχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπρθένου Μαρίας τὰς ὑπὲρ ἡμῶν αὐτῶν καὶ παντός τοῦ λαοῦ

προσφέρωμέν σοι ἀκαταγνώστους δεήσεις, μερίδα τινὰ λαβεῖν μετὰ τῶν ἁγίων σου τῆς ἐν οὐρανοῖς βασιλείας σου ἱκετεύοντες. Σὺ γὰρ εἶ Θεὸς πλούσιος ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς καὶ μόνη χρηστότητι τοῦ κλήρου καταξιῶν τῶν εὐαρεστησάντων σοι τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ σέ, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ... Μετὰ δὲ τὸ Ἄμην, εὐθύς ἐπιφέρει τὴν εἰθισμένην τῆς εισόδου εὐχὴν, ἔχουσαν οὕτως· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καταστήσας ἐν οὐρανοῖς τάγματα Goar. p. 662. Κκι ὅτε εἴπωσι τρίτον τὸ Ἄρατε πόλας, σφραγίζει ταύτας ἐκ γ', καὶ ἀνοιγομένη γίνεται κατὰ τάξιν ἢ εἴσοδος.

λ. 84. Εὐχὴ, προσφερομένη τῷ καιρῷ τῆς μεταλήψεως τῶν θείων μυστηρίων· Δέσποτα ἄγιε, ἀμόλυντε, ἄχραντε, ὁ μὴ ἀπαξιώσας διὰ τὸ πολὺ ἔλεός σου τὴν ῥυπωθεῖσαν φύσιν ἡμῶν ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας ἀναμαρτήτως καὶ ἀρρύπαντως ἀναλαβεῖν...

λ. 86. Εὐχὴ ἐτέρα τῆς ἁγίας κοινωνίας· Κύριε, οὐκ εἰμι ἅγιος οὐδὲ ἱκανός, ἵνα μου ὑπὸ τὴν στέγην εἰσελθῆς... *Нинѣ въ молитвахъ къ причащенію.*

λ. 87. Εὐχὴ μετὰ τὴν μετάληψιν τῆς ἁγίας κοινωνίας· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐξ οὐρανοῦ καταβάς ἄρτος καὶ τῷ κόσμῳ ζωὴν παρασχόμενος, ὁ ζωοποιὸν ἀποφήνας τὸ τίμιον σῶμα καὶ αἷμά σου...

λ. 87 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ κολλύβοις μνήμη ἁγίου. *См. выше стр. 35, но съ небольшою особенностію въ текстѣ:* καὶ καταξίωσον ἡμᾶς μεταλαβεῖν ἐξ αὐτῶν ἐπὶ ὑγεία...

— Εὐχὴ ἐτέρα ἐπὶ κολλύβοις μνήμη ἁγίου. Goar p. 524.

λ. 88. Εὐχὴ ἐπὶ κολλύβοις μνήμη κοιμηθέντος. Goar p. 526.

λ. 88 οβ. Εὐχὴ θυμιάματος· Σοὶ τῷ πεπληρωμένῳ πάσης εὐωδίας καὶ εὐφροσύνης, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐξ ὧν δέδωκας ἡμῖν, προσφέρωμεν τὸ θυμιάμα τοῦτο, ἀναληφθῆτω δεόμεθα ἐνώπιόν σου ἐκ τῶν χειρῶν ἡμῶν εἰς ὄσμην εὐωδίας, εἰς ἄρεσιν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, εἰς ἰλασμόν τοῦ λαοῦ σου, χάριτι τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, μεθ' οὗ εὐλογητὸς εἶ σὺν τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ.

— Εὐχὴ θυμιάματος ἐπὶ κεκοιμημένου· Ὁ ὧν καὶ προῶν, καὶ διαμένων εἰς τοὺς αἰῶνας, Κύριε, ὁ ὑπὸ πάσης νοητῆς δοξαζόμενος. Goar. p. 433.

— Εὐχὴ ἐπὶ τελευτήσαντος κοσμικοῦ· Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός. Goar. p. 424. Εὐχὴ ἐπὶ τελευτήσαντος ἐτέρα· Ὁ Θεός, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ δημιουργὸς καὶ Σωτὴρ τῶν ἀπάντων, καὶ κριτὴς ζώντων καὶ νεκρῶν. Goar. pag. 534. Βαρίανты: Ἐν χώρᾳ φωτός = в.м. ἐν ὄρᾳ φωτός. Копецъ: τῶν ἀπ' αἰῶνος εὐαρεστησάντων. Ἐκφώνησις· Ὅτι

σὺ εἶ ἡ ἀνάπαυσις τοῦ κεκοιμημένου δούλου σου, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν.. Καὶ τοῦ διακόνου λέγοντος· Τὰς κεφαλὰς, ἐπεύχεται ὁ ἱερεύς· Κύριε, Κύριε, ἡ τῶν θλιβομένων παραμυθία.. Goar. p. 453. Ἐκφώνησις· Σὺ γὰρ εἶ ἡ ἀνάπαυσις τοῦ σοῦ δούλου, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν.

λ. 89 ὀβ. Εὐχὴ ἐπὶ τελευτήσαντος ἱερέως· Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν. Goar. p. 452. Ἐκφώνησις· Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνάπαυσις τοῦ σοῦ δούλου, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν. Καὶ τοῦ διακόνου λέγοντος· Τὰς κεφαλὰς, ἐπεύχεται ὁ ἱερεύς· Κύριε, Κύριε, τῶν θλιβομένων. Goar. pag 453.

λ. 90. Εὐχὴ εἰς κοιμηθέντα διάκονον· Ὁ οἴκησιν ἔχων τὸν οὐρανὸν καὶ πάντα περιέπων τὰ ἐν τῇ γῆ. См. выше стр. 293, но текстъ ближе къ ркп. Синаѣскоѣ библиотеки XV в. № 984 (См. тамъ-же прим.) Конецъ: τῆς σκιάς ἐπεξέλθωμεν. Ἐκφώνησις· Ὅτι προσκυνητὸν ὑπάρχει τὸ ὄνομά σου τοῦ Πατρός.

λ. 90 ὀβ. Εὐχὴ ἄλλη ἐπὶ τελευτῇ κεκοιμημένου· Παρὰ σοῦ καὶ πρὸς σέ τὰ πνεύματα τῶν ἐπεγνωκότων. Goar. p. 434.

— Εὐχὴ ἐπὶ τελευτῇ νηπίου· Ὁ φυλάσσων τὰ νήπια. Goar p. 478.

λ. 91. Εὐχὴ ἐπὶ τελευτῇ μοναχοῦ· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τῇ σοφίᾳ σου πλάσας ἐκ γῆς τὸν ἄνθρωπον. Goar. pag. 465.

— Εὐχὴ, λεγομένη ἐν λιτῇ ἐν ἡμέρᾳ ἑορτῆς· Ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὢν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας. Goar. pag. 640. Εἰρήνην πᾶσιν. Ὁ διάκονος· Τὰς κεφαλὰς. Ὁ ἱερεύς· Δέσποτα Κύριε, κλῖνον τὰς καρδίας ἡμῶν. Goar. p. 641.

λ. 91 ὀβ. Εὐχὴ ἀπολυτικῆ ἑσπέρας σαββάτου· Παντοδύναμε Χριστέ, ὁ Θεὸς καὶ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ ἐπὶ συντέλειαν τῶν αἰῶνων, ὡς ἐν ἑσπέρᾳ διὰ σαρκὸς ἐν κόσμῳ λάμπας δικαιοσύνης ἤλιος, καὶ τὸ σκότος τῆς ἀμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου διασκεδάσας...

— Εὐχὴ ἑτέρα ὁμοίως· Δέσποτα Θεὲ θεῶν καὶ Κύριε τοῦ ἐλέους, ὁ τοῖς ζωποιοῖς σου παιθήμασι λύσας τῆς τοῦ προπάτορος κατάρτας τὸ ἐπιτίμιον...

λ. 92. Εὐχὴ ἀπολυτικῆ κυριακῆς ὀπισθάμβωνος· Μεσίτα Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, πλαστοργεῖ τῆς ἡμῶν φύσεως, ὁ σπεύρας ὑπὲρ ἡμῶν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὸ σωτήριον αἷμά σου. .

— Εὐχὴ ἑτέρα ὁμοίως· Φρικτὴ καὶ παράδοξος ὑπάρχει ἡ εἰς ἡμᾶς σου γενοῦσα φιλόανθρωπος οἰκονομία, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν...

— Εὐχὴ ἑτέρα ὁμοίως· Ἄφαιτος ἡ πρὸς ἡμᾶς σου ἀγάπης (sic) Κύριε. См. выше стр. 43, но съ разночтеніями: παρακαλοῦντα εἰ-

ρήνην... καὶ σοὶ τῆ μετοχῆ τοῦ παναγίου αὐτοῦ σώματος.. Ἐν-
ταῦθα μὲν διὰ βίου καὶ θεωρίας καὶ πολιτείας ἀρίστης, ἐκεῖ
δὲ λυθέντων τῶν ἐσόπτρων τῆ ἀληθείᾳ, τῆ ἀπόπτω θεᾷ τῆς δόξης
σου, ἐν αὐτῷ τῷ μονογενεῖ σου Υἱῷ, μεθ' οὗ σοὶ πρέπει δόξα καὶ ἡ με-
γαλοπρέπεια σὺν τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ.

λ. 94. Εὐχὴ εἰς ἑορτὰς τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου· Τίς λαλήσει
τὰς δυναστείας σου, Κύριε, τίς ἀκουστάς ποιήσει πάσας τὰς αἰνέσεις τῆς
περὶ ἡμᾶς σου ἀγαθότητος...

λ. 94 οβ. Εὐχὴ ἑτέρα τῆς Θεοτόκου ὀπισθάμβωνος· Δέχου τοίνυν,
εὐμενεστάτη, τίμια δῶρα καὶ σοὶ μόνῃ ἀρμόζοντα, παναγία Παρθένε, παρ'
ἡμῶν τῶν ἀναξίων δούλων σου... См. выше стр. 297.

λ. 95. Εὐχὴ ὀπισθάμβωνος εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ Προδρόμου· Ὁ
τόν ἐν σώματι ἄγγελον καὶ μέγαν ἐν γεννητοῖς γυναικῶν Ἰωάννην, πρὸ
προσώπου τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, Δέσποτα, ἐξῆκποστείλας...

— Εὐχὴ ἀπολυτικὴ εἰς μνήμην ἀποστόλων· Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν,
ὁ δωρησάμενος ἡμῖν τοὺς ἁγίους σου μαθητὰς καὶ ἀποστόλους, φύλακας,
ἰατροὺς καὶ προστάτας...

λ. 95 οβ. Εὐχὴ ἀπολυτικὴ εἰς μνήμην προφητῶν· Δέσποτα Κύριε
ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῆ ἐνεργείᾳ τοῦ παναγίου σου Πνεύματος τοὺς ἁγίους
σου προφήτας φωτίσας...

λ. 96. Εὐχὴ εἰς μνήμην ὁσίων καὶ ἱεραρχῶν ἀπολυτικὴ· Δέσποτα
Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τοῦ Θεοῦ Λόγος καὶ Υἱὸς καὶ ἀμνός, ὁ καθαρ-
ώτατος ἱερεὺς, ὁ μύσχος ὁ ἄμωμος...

— Εὐχὴ ὀπισθάμβωνος εἰς μνήμην μαρτύρων· Κύριε ἅγιε, ὁ ἐν
ἁγίοις ἀναπαυόμενος, ὁ χαρισάμενος τοῖς ἁγίοις σου μάρτυσι τὸν καλὸν
ἀγῶνα ἀγωνίσασθαι. См. выше стр. 68, по сь концемъ: πρεσβείαις
τῆς ὑπερευλογημένης Μητρός σου καὶ πάντων τῶν ἁγίων σου. Ὅτι σὺ
εἶ ὁ Σωτὴρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν καὶ σοὶ πρέπει πᾶσα δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας.

λ. 96 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ τῶν προσφερόντων ἀπαρχῆν· Δέσποτα Κύριε
ὁ Θεὸς ἡμῶν, τὰ σὰ ἐκ τῶν σῶν προσφέρειν σοι. Goar pag. 522.

λ. 97. Εὐχὴ ἐπὶ θυσίας κτηνῶν· Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε ὁ Θεὸς
τῶν πατέρων ἡμῶν... См. выше стр. 46.

— Εὐχὴ ἐπὶ μνήμης ἁγίων, γινομένη διὰ δόσεως κρεῶν, οἴνου,
ἄρτων καὶ κολλύβων· Εὐλόγησας τὴν θυσίαν τοῦ Ἀβραάμ, Χριστέ ὁ Θεὸς
ἡμῶν. Goar. pag. 526.

λ. 97 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ τρῆπέζης· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐπουράνιος
καὶ ζωοποιὸς ἄρτος, ἡ ἀληθινὴ τροφή τοῦ παντός κόσμου. Goar. p. 569.

λ. 98. Εὐχὴ εἰς τὴν εὐλόγησιν τοῦ κανισκίου τῆς τραπέζης. Ibid.

ι. 98 οβ. Εὐχὴ μετὰ τὸ ἀναστῆναι τῆς τραπέζης· Σοὶ τῷ ἀληθινῷ καὶ φιλανθρώπῳ Θεῷ. Goar. p. 569. Εὐχὴ μετὰ τὸ ἄριστον· Ὁ Θεός, ὁ τρέφων ἡμᾶς ἐκ νεότητος ἡμῶν. Ibid. Εὐχὴ ἑτέρα· Σοὶ τῷ χορηγῷ τῆς ζωῆς ἡμῶν, Χριστέ ὁ Θεός, τῷ πᾶν ζῶον εὐδοκίᾳ ἐμπιπλῶντι, τῶν παρόντων ἀγαθῶν σου ἐμπλησθέντες, εὐχαριστίαν προσάγομεν καὶ δεόμεθα σου ἐμπλῆσαι ἡμᾶς πρὸς τῇ ἐγκοσμίῳ ταύτῃ εὐωχίᾳ, καὶ τῆς ἀκενώτου τῶν αἰωνίων σου δωρεῶν ἀπολαύσεως. Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀληθὴς εὐφροσύνη τῶν καρδιῶν ἡμῶν καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν τῷ Πατρὶ.

— Εὐχὴ ἐπὶ ἀνομβρίας· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός, ὁ διὰ τὸν πρὸς σὲ ζῆλον ἐπακούσας Ἡλιοῦ τοῦ Θεοσβήτου. Goar. pag. 613. Εὐχὴ ἄλλη ἐπὶ ἀνομβρίας· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός ὁ παντοκράτωρ, ὁ προσκαλούμενος τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης καὶ ἐκχέων αὐτὸ ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς, ὁ διὰ τὸν πρὸς σὲ ζῆλον ἐπακούσας Ἡλιοῦ τοῦ Θεοσβήτου, καὶ τὸν κατὰ καιρὸν τῇ γῇ πεμπόμενον ὑετὸν ἐπισχευθῆναι κελεύσας, εἶτα πάλιν διὰ τῆς αὐτοῦ ἰκεσίας ὄμβρον καρποφόρον αὐτῇ χαρισάμενος. Αὐτός, Δέσποτα τῶν ἀπάντων, ὑπὸ τῆς ἰδίας σου εὐσπλαγγχίας δυσωπούμενος, πάριδε πάντα τὰ πεπλημμελημένα ἡμῶν, καὶ παντὸς λαοῦ σου τὰς ἐντεύξεις δεξάμενος, βροχὴν ἐκούσιον ἀφόρισον τῇ κληρονομίᾳ σου, καὶ τὰς αὐλακὰς τῆς γῆς μέθυσον, καὶ τὰ γεννήματα αὐτῆς πλήθυνον, ἀνατειλάτω ἡ γῆ ἔλεος, βλαστησάτω τὰ πεδία χόρτον τοῖς κτήνεσιν, ἐξαγέτω ἄρτον εἰς βρῶσιν καὶ γλόην τῇ δουλείᾳ τῶν ἀνθρώπων· οἱ γὰρ ὀφθαλμοὶ πάντων εἰς σὲ ἐλπίζουσι καὶ πάντα πρὸς σὲ προσδοκῶσι, δοῦναι τὴν τροφήν αὐτῶν εἰς εὐκαιρον, ἐπὶ σοὶ πεποιθήμεν, ἐκτὸς σοῦ ἄλλον οὐκ οἶδαμεν, τὰ παρὰ σοῦ πλοῦσια ἐλέη ἀπεκδεχόμεθα. Ἐκφώνησις· Σὺ γὰρ εἶ ὁ Θεός ἡμῶν, Θεός τοῦ ἐλεεῖν καὶ σώζειν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν τῷ Πατρὶ.

ι. 99 οβ. Εὐχὴ ἄλλη ἑτέρα ἐπὶ ἀνομβρίας· Κύριε ὁ Θεός ὁ παντοκράτωρ, ὁ ἀνάγων νεφέλας ἐξ ἐσχάτου τῆς γῆς. Goar. pag. 614. У Гоара пропущены: ἀνοιξον τοὺς καταρράκτας τοῦ οὐρανοῦ, ἐντειλαι ταῖς νεφέλαις τοῦ βρέξαι... и стоить: ἐξάγαγε υμ. ἐξαγαγέτω.

ι. 100. Εὐχὴ ἐπὶ σεισοῦ· Ὁ φοβερός καὶ θαυμαστός καὶ μέγας, ὑπερένδοξός τε καὶ ἀληθινός Θεός. Goar. p. 623, но съ осοбенностими: οἱ δὲ στῦλοι αὐτῆς ἐκ θεμελίων σαλεύονται, ὃν πάντα φρίσσει καὶ τρέμει... καὶ στήριξον τὴν χτίσιν, παῦσον τὸν κλονόν αὐτῆς..

— Εὐχὴ ἀπολυτικὴ ἐν ἡμέρᾳ κατανύξεως· Τῆς ἐν τόπῳ ἀγίῳ σου στάσεως καταξιοθίνετες ἡμεῖς οἱ ἀνάξιοι, Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, καὶ μηδεμίαν ἀγαθοεργίαν ἔχοντες προσαγαγεῖν, συντριβὴν καρδίας καὶ πνεύματος ταπεινώσιν ὑμῶν σοὶ τῷ μηδενὸς χρήζοντι τῶν ἡμετέρων ἀγαθῶν,

ίλασμόν ἀμαρτιῶν αἰτούμενοι παρά τῆς σῆς ἀγαθότητος καὶ φιλανθρωπίας, εἰσάκουσον τῆς δεήσεως ἡμῶν, ὁ τὸν τελώνην μὴ ἐξουδενώσας, ταπεινούμενον ἐνώπιόν σου, ἀλλὰ δικαιοτέρον ἀναδείξας τοῦ δικαιοῦντος ἑαυτὸν φαρισαίου, οὕτινος τὴν καύχησιν καὶ τὴν ἐβδελυγμένην σοι μεγαλορρημοσύνην ἀπὸ τῆς γλώττης ἡμῶν ἀπελάσας, τὴν ἐγγίζουσάν σοι τοῦ τελώνου ταπεινώσιν δώρησαι, ὁ τοὺς ταπεινοὺς ὑψῶν καὶ τοὺς ὑψηλοὺς ταπεινῶν, καὶ καταξίωσον ἡμᾶς τῆς ἀποκειμένης τοῖς πτωχοῖς τῷ πνεύματι μακαριότητος ἐν τῇ βασιλείᾳ σου, διὰ τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ Χριστοῦ σου, μεθ' οὗ εὐλογητὸς εἶ καὶ δεδοξασμένος σὺν τῷ παναγίῳ σου Πνεύματι...

1. 101. Τάξις, γινομένη ἐπὶ μνήστροις βασιλέων καὶ λοιπῶν. Начало у Goar. p. 310 и ближе всего сходень в текствъ съ cod. Bessar. p. 312. Καὶ σφραγίσας ἐκ γ' τὰς κεφαλὰς τῶν νομφίων ὁ ἀρχιερεὺς, λέγει ὁ διάκονος συναπτὴν· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν. Goar. pag. 312 v. lect. f. Ὑπὲρ τῶν εὐσεβεστάτων.. Ὑπὲρ τοῦ συμπολεμηῆσαι.. Ὑπὲρ τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ τοῦδε καὶ τῆσδε... Ὑπὲρ τοῦ παρασχεῖσθαι αὐτοῖς... Ὑπὲρ τοῦ ῥουσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ... Τῆς παναγίας... Καὶ τούτων λεγομένων, εὐχεται ὁ ἀρχιερεὺς· Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος. Goar. p. 381. Καὶ τοῦ διακόνου λέγοντος· Τὰς κεφαλὰς, ἀρχιερεὺς ἐπέυχεται· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν ἐξ ἔθνῶν μνηστευσάμενος. Goar. pag. 382. Καὶ μετὰ τὸ Ἀμήν, ἐπιδίδωσι τῷ ἀνδρὶ τὸν χρυσοῦν δακτύλιον, τὸν σιδηροῦν δὲ τῇ γυναικί, ἐκεῖνοι ἀντιδιδάσκει τούτους ἀλλήλοις, καὶ οὕτω κρατήσας, ὁ ἀρχιερεὺς συμπλέκει τὰς δεξιὰς ἀλλήλων καὶ κρατοῦντες ἐξέρχονται.—Εἶ δὲ βούλονται ἐν ταυτῷ καὶ στεφανωθῆναι, εἰσέρχονται διὰ τοῦ μέσου ναοῦ, ἡγούμενοι μετὰ θυμιατοῦ, καὶ λέγουσι ψαλμὸν κζ' Μακάριοι πάντες, καὶ ἐλθόντες πρὸ τοῦ θυσιαστηρίου. Goar. pag. 328 not. c., какъ въ cod. Bessar. Такая же и ектения, но съ приобавкою: Καὶ ὑπὲρ τῶν χρηζόντων... Τῆς παναγίας... Λεγομένων (τούτων) ὁ ἀρχιερεὺς εὐχεται· Ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος, ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον. Goar. p. 317, но съ иными копцемъ: στεφάνωσον αὐτοὺς ἐν ἀγάπῃ, ἔνωσον αὐτοὺς εἰς σάρκα μίαν... Goar p. 320 not. h. Дальнѣйшій порядокъ, какъ въ кодексѣ Viscariona Кристоферр. библиотекѣ not. c, I, п. Молитва: Ὁ Θεὸς, ὁ τὰ πάντα ποιήσας τῇ ἰσχύϊ σου... Goar. p. 319 имѣетъ разности: πεποιημένων ὑπὸ σοῦ, ὁ τὸ ὕδωρ εἰς οἶνον μεταβαλὼν καὶ ἐμπλήσας τῇ εὐφροσύνῃ τῆς σῆς ἀγαθότητος τοὺς ἐν τῷ γάμῳ ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας, καὶ τὸ ποτήριον τὸ κοινὸν τοῦτο... и надписывается: εὐχὴ τοῦ κοινοῦ ποτηρίου. Но взглясъ ея, εἶτα δίδωσι

τῷ ἀνδρὶ πιεῖν, αὐτὸς κατέχων τὸ ποτήριον, καὶ αὐτὸς τῇ γυναικί, καὶ μετὰ τοῦτο ἐπιδίδωσι τὸ ποτήριον τῷ ἀνδρὶ καὶ πίνει ἐκεῖνος, εἶτα δίδωσι τῇ γυναικί τὸ ποτήριον καὶ πίνει ἀκακίην, καὶ αὐτὸς δίδωσι τῷ ἀνδρὶ τὸ ποτήριον, ὁ δὲ ἐκπιών, ἀποδίδωσι τὸ ποτήριόν τι, ἢ ὡς ἔνοι κλᾶ, καὶ οὕτως ἐξέρχονται.

λ. 103 οβ. Εὐχὴ εἰς τὴν λύσιν τῶν στεφάνων· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸν τοῦ ἐνιαυτοῦ στέφανον εὐλογήσας. Goar pag. 325.

λ. 104. Εὐχὴ ἐπὶ διγάμων· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸν Ἀβραὰμ φίλον καλέσας. См. выше стр. 743.

λ. 104 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ ὀρύξει φρέατος καὶ εὐρέσει ὕδατος· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παντοκράτωρ καὶ παντοδύναμος, ὁ ποιῶν πάντα καὶ μετασκευάζων. Goar. p. 550.

— Εὐχὴ ἐπὶ μιανοῦ τινος ἐμπεσόντος εἰς φρέαρ. Goar. pag. 479 var. lection a; pag. 489 var. lect. a (cod. Cryptof. Bissar.).

λ. 115. Τάξις γινομένη, εἰ συμβῆ μιρόν τι ἢ ἀκάθαρτον προσφάτως ἐμπεσεῖν εἰς ἀγγεῖον οἴνου ἢ ἐλαίου. Χρὴ τὸ ἐμπεσὸν ἀκάθαρτον παραχρῆμα αἴρεσθαι καὶ ῥίπτεσθαι ἔξω καὶ ἕτερον ἀγγεῖον πλύνεσθαι καθαρῶς ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν, καὶ οὕτω τὸν ἱερέα λαβόντα θυμιατόν, θυμιάν αὐτὸ δεόντως ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν, καὶ μετὰ τοῦτο βαλεῖν ὕδωρ τῶν ἁγίων θεοφανίων, ποιῶν τρεῖς σταυρούς, καὶ τότε μεταβαλεῖν τὸ ἔλαιον ἢ τὸν οἶνον εἰς αὐτὸ ἐκ τοῦ μανθέντος ἀγγείου, καὶ ἄψαι κηρούς δύο, καὶ θυμιάσαι, καὶ οὕτως ἐπευξασθαι τῷ ἀγγεῖω· Ἁγίε Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῇ σῆ εὐσπλάγχνῳ ἐπὶ γῆς ἐπιδημία πᾶσιν ἀκαθαρσίαν τοῦ ἐχθροῦ κκταργήσας. Goar. p. 481 съ варіантомъ: ἀποστόλου Παύλου. Καὶ ἐπιχέων αὐτὸς ἐκ τοῦ ὕδατος τῶν ἁγίων θεοφανίων τρίτον σταυροειδῶς, ἀπογευέσθω πρῶτον ὁ ἱερεὺς τοῦ οἴνου. Εἰ μέντοι συμβῆ τὸ ἐμπεσὸν ἀκάθαρτον χρονίαν ἐν τῷ ἀγγεῖω τοῦ οἴνου ἢ τοῦ ἐλαίου σαπῆναι, ἐκχέεσθαι τὸν οἶνον ἢ τὸ ἔλαιον καὶ μηδένα αὐτῶν ἄπτεσθαι.

λ. 106. Εὐχὴ ἐπὶ τῶν ἐν βρώμασι σκανδαλισθέντων. Goar. p. 535.

λ. 106 οβ. Εὐχὴ ἐπὶ μιαιοφορησάντων· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός, ὁ ἐν ὕψηλοῖς κατοικῶν... Goar. pag. 534, но съ варіантми: γευσάμενῳ κρεῶν, τῶν μὴ καθαρῶν, ὧν τὴν βρωσίν... ἀκατακρίτως ἐν καθαρότητι ψυχῆς τε καὶ σώματος μεταλαβεῖν τῶν φρικτῶν καὶ ἀθανάτων μυστηρίων, τοῦ ἀχράντου σώματος καὶ τοῦ τιμίου αἵματος τοῦ Χριστοῦ σου.

λ. 107. Τάξις καὶ ἀκολουθία, ἢ γινομένη παρὰ τῶν ζ' πρεσβυτέρων ἐπὶ ἐλαίῳ ἀρρώστου. Συναγομένων τῶν ζ' ἱερέων ἐν τῷ ναῷ τῆς οἰκίας, ἐν ἧ ἢ τοιαύτη ἀκολουθία, γίνεται παρ' ἐνὸς τούτων ἢ προσκομιδῆ, εἶτ'

οὐν ἡ πρόθεσις τῶν ἄρτων προσκομίζονται δὲ προσφοραὶ ζ' κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἱερέων, εἶτα μετὰ τοῦτο πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας, λέγοντος τοῦ μέλλοντος κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ἱερουργῆσαι τὸ Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν πάντοτε, καὶ φαλλομένου παρ' αὐτοῦ τοῦ Ν' Ἐλέησόν με ὁ Θεός, κατέχει ὁ ῥηθεις ἱερεὺς τὸ ἀγγεῖον τοῦ ἐλαίου ἐπὶ τοῦτο ἠϋτρεπισμένον, καὶ κατακενοῖ τοῦτο κατ' ὀλίγον πρὸς τὸ καὶ τὸν φαλμὸν πληρωθῆναι, κενουόντος αὐτοῦ ἐν κανδήλα καινῇ, εἶτα λέγει· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν, καὶ ποιεῖ τὴν εὐχὴν ταύτην· Κύριε, ἐν τῷ ἐλέει καὶ τοῖς οἰκτιρμοῖς σου... *Goar. p. 335* ἐν βαριαπταμι: ἀπαλλαγὴν παντὸς πάθους, νόσου σωματικῆς, μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος... δοξασθῆ τὸ πανάγιον ὄνομα. Ἐκφώνησις· Σὸν γάρ ἐστι τὸ ἐλεεῖν καὶ σώζειν ὁ Θεὸς ἡμῶν καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ. Καὶ λέγοντος αὐτοῦ τὴν τοιαύτην ἐκφώνησιν, ἄπτει τὴν μολυβίδα αὐτοῦ· προηϋτρεπισμένα γάρ εἰσι πάντα τὰ χρειώδη καὶ τετυπωμένα. Καὶ πάλιν λέγοντος αὐτοῦ· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν, ὑπείσέρχεται ἕτερος ἱερεὺς καὶ ποιεῖ τὴν τοιαύτην εὐχὴν καὶ ἄπτει, καὶ ἀπλῶς καθ' ἐξῆς οἱ λοιποὶ καὶ τὴν εὐχὴν λέγουσι καὶ ἄπτουσιν ὁ καθ' εἷς. Εἶτα γίνεται ἑναρξίς τῆς θείας λειτουργίας, καὶ λέγονται τὰ ἀντιφωνα, καὶ μετὰ τὴν εἴσοδον δοξάζει καὶ λέγεται· Οἱ τὴν χάριν λαβόντες, Καὶ νῦν, θεοτοκίον· Θείας γεγόναμεν κοινωνοὶ φύ(σεως), εἶτα τὸ Τρισάγιον, προκείμενον· Ἐγὼ εἶπα, Κύριε, ἐλέησόν με. Στίχος· Μακάριος, ὃς συνιῶν ἐπὶ πτωχόν. Ὁ ἀπόστολος καθολικῆς ἐπιστολῆς Ἰακώβου· Ἀδελφοί, ὑπόδειγμα λάβετε. Ἀλληλούϊα, Ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμέ καὶ ἐλέησον. Εὐαγγέλιον κατὰ Μάρκον· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, προσκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς τοὺς δώδεκα. Τέλος· καὶ ἠλειφον ἐλαίῳ πολλοὺς ἀρρώστους καὶ ἐθεράπευον. Κοινωνικόν· Ποτήριον σωτηρίου. Εἰ δὲ τελεῖται ἡ τοιαύτη ἀκολουθία ἐν ἡμέρᾳ ἑορτασίμῳ ἁγίου μεγάλου, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον γὰρ τοῦ ἁγίου Θεοδώρου, ποιῶσι (sic) τοῦτο τῷ α' σαββάτῳ τῶν νηστειῶν, ἢ τῷ σαββάτῳ τοῦ Λαζάρου, καὶ ἀπλῶς λέγονται πρῶτον τὰ τῆς ἡμέρας, εἶτα τῶν ζ' πρεσβυτέρων. Ἰστέον δέ, ὅτι καὶ τὸ προκείμενον καὶ ὁ ἀπόστολος καὶ τὰ λοιπὰ πάντα παρὰ τῶν ἱερέων λέγονται. Μετὰ δὲ τὸ ῥηθῆναι τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν, ἡ κλάσις τοῦ ἄρτου, ὡς εἰώθασιν, ἐν τοῖς οἴκοις οὐ γίνεται, ἀλλ' εὐθὺς βάπτωσι τὰ ἠϋτρεπισμένα μουνδίτζα (sic) μετὰ βαμβακίου οἱ ἱερεῖς εἰς τὴν κανδήλαν, καὶ φαλλόντων πάντων, οὐ τῶν ἱερέων μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν τῆς οἰκίας κοσμικῶν τὸ Πηγῆν ἱαμάτων ἔχοντες, ποιῶσι πάντες οἱ ἱερεῖς, ἀρξάμενοι ἀπὸ τοῦ λειτουργῆσαντος, τῷ οἰκοδεσπότη τῆς οἰκίας καὶ μετ' αὐτὸν τοῖς ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ πᾶσι, τὴν εὐχὴν ταύτην· Πάτερ ἅγιε, ἰατρὲ ψυχῶν καὶ σω-

μάτων. **Goar. p. 338** сь **вариантами:** ἐκ τῆς περιεχοῦσης αὐτὸν σωματικῆς ἀσθενείας διὰ τῆς χάριτος τοῦ Χριστοῦ σου, καὶ ζωοποιήσον αὐτὸν κατὰ τὸ σοὶ εὐάρεστον, τὴν ὀφειλομένην εὐχαριστίαν ἐν ἀγαθοεργίᾳ ἀποπληροῦντα. Ὅτι σὸν τὸ κράτος καὶ σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία, καὶ ἡ δύναμις, καὶ ἡ δόξα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ. Καὶ ἐν τῇ ἐκφωνήσει ἀλείφωσιν αὐτοὺς σταυροειδῶς μέτωπον, ὄτα καὶ στήθος καὶ τὰς χεῖρας. Καὶ μετὰ τὸ ἀλείφαι πάντα, πάλιν ἐπιβάπτωσι τὰ μουνδίτζα αὐτῶν, καὶ περιγυρεύουσι τὸν οἶκον πάντα, φάλλοντες τὸ αὐτὸ τροπάριον· Πηγῆν ἰαμάτων, καὶ τὸ Ἅγιοι ἀναργυροὶ, καὶ Τὴν χάριν ἰαμάτων, καὶ ποιῶντες σταυροῦ τύπον μετὰ τοῦ ἁγίου ἐλαίου καθ' ἐκάστην θύραν καὶ θυρίδα, καὶ ὑπέρθυρον, καὶ παραστάδα, καὶ πεσοὺν μέχρι καὶ τοῦ μαγειρείου καὶ σταύλου, ἐὰν ἐστὶν, εἴτα ὑποστρέφουσι καὶ συνάγονται πάντες εἰς τὴν οἰκίαν, ἐν ἧ κοιμᾶσθαι εἶωθ ἐν ὁ ἐορτάζων, καὶ δοξάζοντες φάλλουσι τὸ Οἱ τὴν χάριν λαβόντες, καὶ θυμιᾷ εἰς, εἴτα λέγει ἕτερος· Σοφία· ὀρθοὶ ἀκούσωμεν, καὶ ἀναγινώσκει ὁ λειτουργήσας εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν· Διήρχετο ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Ἱεριχώ, εἴτα ἡ ἐκτενὴς δέησις· Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεος. Ὑπὲρ τῶν εὐσεβεστάτων, ἢ Ὑπὲρ τοῦ ἕλεων καὶ εὐμενῆ γενέσθαι. Καὶ ὑπὲρ τοῦ συγχωρῆσαι ἡμῖν πᾶν πλημμέλημα. Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ τοῦδε καὶ τῆς συμβίου αὐτοῦ καὶ τῶν τέκνων, ἐὰν ἔχη, καὶ παντὸς τοῦ οἴκου αὐτοῦ, ὑγείας, σωτηρίας, ἐπισκέψεως καὶ ἀφέσεως τῶν ἀμαρτιῶν αὐτοῦ. Τὸ Κύριε ἐλέησον μ' καὶ ἐκφώνησις· Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλόανθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις καὶ σοὶ τὴν δόξαν. Ὁ λαός· Ἀμήν. Ὁ ἱερεύς· Σοφία. Ὁ λαός· Εὐλόγηίτε, ἅγιοι, εὐλόγησον, δέσποτα. Ὁ ἱερεύς· Ὁ ὢν εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν πάντοτε νῦν καὶ αἰεὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ὁ λαός· Ἀμήν. Στερεώσαι ὁ Θεὸς τοὺς βασιλεῖς. Δόξα καὶ νῦν, καὶ ποιεῖ τὴν εὐχὴν τῆς ἀπολύσεως· Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν ταῖς πρεσβείαις τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, τῶν ἁγίων καὶ θαυματουργῶν καὶ Ἀναργύρων καὶ πάντων τῶν ἁγίων ἐλέησον καὶ σῶσον. Ὁ λαός· Ἀμήν. Καὶ ὑποστρέφονται ἐν τῷ εὐκτηρίῳ τοῦ οἴκου, λέγουσι τὸ Εὐλόγησω τὸν Κύριον ἐν παντὶ καιρῷ, καὶ γίνεται ἡ κλάσις τοῦ ἄρτου καὶ ἡ διανομή, καὶ μετὰ τὸ διακλύσαι, λαμβάνουσι τὴν δόσιν καὶ ὑποχωροῦσιν. Εἰ δὲ πλουσιωτέρα ἐστὶν ἡ τοῦ κεκληκότος προαίρεσις, καὶ ἀριστῶ(μεν) μετ' αὐτοῦ. Ἰστέον δέ, ὁ μὲν λειτουργήσας μετὰ τὸ τέλος τῆς ἀκολουθίας σβέννουσι τὸ ἀπτρότουβον αὐτοῦ καὶ ἀπομένει τὰ ἔξ, καὶ οὕτως ποιῶσι καὶ οἱ λοιποὶ, μετὰ τὸ λειτουργῆσαι σβεννούουσι· καθ' ἐκάστην γὰρ λειτουργεῖ εἰς μέχρῃς ὅτε πληρωθῶσιν οἱ ἐπτὰ. Εἰ μὲν τῇ μ' γένηται ἡ ἀκολουθία ἐν σαββάτῳ, προηγιασμένων φυλαττομένων, εἰ δὲ ἔξω τῆς μ', προσκομιδῆς γινομένης καθ' ἐκάστην.

λ. 109. Εὐχὴ ἄλλη ἐπὶ ἐλαίου ἀρρώστου· Ὁ πολλὸς ἐν ἐλέει καὶ πλούσιος ἐν ἀγαθότητι, Κύριε. Goar. pag. 679.

λ. 109 Εὐχὴ ἐπὶ πυρεττόντων· Κύριε ὁ Θεός, ὁ τὰ χρόνια καὶ δεινὰ πάθη λόγῳ μόνῳ θεραπεύσας pag. 549.

— Εὐχὴ ἐπὶ πᾶν εἶδος ἀρρώστιας· Δέσποτα, Δέσποτα παντοκράτωρ, ἰατρὲ ψυχῶν καὶ σωμάτων. Goar. pag. 549.

λ. 110. Εὐχὴ εἰς ψυχορῥαγοῦντας· Δέσποτα Κύριε, ὁ Θεός ὁ παντοκράτωρ, ὁ Πατὴρ τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πάντας ἀνθρώπους θέλων σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν, δεόμεθα καὶ παρακαλοῦμέν σε... Ὅτι σὺ εἶ ὁ λύων τοὺς πεπεδημένους, ὁ ἀνορθῶν τοὺς κατεβράχμενους, ἢ ἐλπίς τῶν ἀπελπισμένων κρίσει τῇ παρὰ σοῦ ἐλέησας, κέλευσον, Δέσποτα φιλόανθρωπε, ἀπολυθῆναι ἐν εἰρήνῃ τὸ πνεῦμα τοῦ δούλου σου καὶ καταπαῦσαι εἰς τὰς αἰωνίους μονὰς μετὰ τῶν ἁγίων σου, χάριτι τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, μεθ' οὗ εὐλογητὸς εἶ σὺν τῷ παναγίῳ. Conf. Goar. pag. 587.

— Εὐχὴ ἐν τῷ τάφῳ, ἡνίκα βάλ्लη μύρον ἢ ἔλαιον σταυροειδῶς ἐπάνω τοῦ λειψάνου· Μνήσθητι, Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, τοῦ ἐν πίστει καὶ ἐλπίδι ζωῆς αἰωνίου κοιμηθέντος ἀδελφοῦ ἡμῶν τοῦδε. Goar. p. 437.

λ. 110 οβ. Εὐχὴ ἐν ἀρχῇ σπόρου· Κύριε ὁ Θεός ὁ παντοκράτωρ, ὁ ποιήσας γῆν καὶ τὸν ἄνθρωπον ἐπ' αὐτῆς, ἐξ ἀρχῆς εἰπὼν ἐξαγαγέτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου, σπείρον σπέρμα κατὰ γένος καὶ καθ' ὁμοίότητα, καὶ μέχρι τοῦ νῦν διὰ τοῦ αὐτοῦ σου προστάγματος, ἐπιχορηγῶν σπέρμα τῷ σπείροντι καὶ τελεσφορῶν πάντα βουλήματι, κατάπεμφον καὶ νῦν τὴν εὐλογίαν σου ἐπὶ τὰ σπέρματα ταῦτα, καὶ εὐδόκησον ταῦτα πολυπλασιασθῆναι ἰσχυρῶς σου, πλήθυνον τὰ γεννήματα τῆς γῆς, εὐφρανθήτω ἐν ταῖς σταγασίν αὐτῆς ἀνατέλλουσα, ἵνα πληρούμενοι ἐκ τῶν ἀγαθῶν τοῦ οἴκου σου καὶ πρὸς ἐργασίαν τῶν ἐντολῶν σου διαναστώμεν. Ἐκφώνησις· Ὅτι σὺ εἶ ὁ χορηγὸς τῆς ζωῆς ἡμῶν καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν τῷ Πατρί. Conf. Goar. pag. 557.

— Εὐχὴ ἐπὶ θέρους· Σοὶ, Κύριε, τῷ τελειωτῇ πάντων καὶ κηδεμόνι καὶ λήγοντες καὶ ἀρχόμενοι τὴν εὐχαριστίαν ἐπὶ πᾶσι προσαναφέρομεν καὶ δεόμεθά σου, παράσχου ἡμῖν τὴν τῶν νέων καρπῶν μετάληψιν ἀκατάκριτον, καὶ συγκομιδὴν ἀνεπίβουλον, τὰ δράγματα πλήθυνον, τοὺς συγκομίζοντας ἐνίσχυσον, πολύχουν τὸν τῆς ἀρούρας καρπὸν ἐν τῇ ἄλωνι ποίησον, ἵνα καὶ ὁ θερίζων χαίρῃ μετὰ τοῦ σπείραντος καὶ ὁ ἀποκλείων μὴ ἀποκναιῆται, ὡς τοῖς σοῖς ἀγαθοῖς εὐθηνούμενος.

λ. 111. Εὐχὴ ἐτέρα· Ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ διὰ τὴν πολλὴν σου εὐσπλαγγίαν ἀγαθῶν ἡμᾶς καὶ κατὰ καιρὸν τοῦτον, ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν

καὶ τὴν γῆν, ὁ πλάσας θέρος καὶ ἔαρ, ὁ εὐλόγησας τὸν κύκλον τοῦ ἐνιαυτοῦ, καὶ στεφανώσας αὐτὸν τῇ τῆς ποικίλης χλόης καρποφορίᾳ ἐν ἄνθεσι τε καὶ δένδροις (sic), ὁ κελεύσας τὴν γῆν ἐξενεγκεῖν καρπούς παντοδαπούς εἰς ἀποτροφὴν τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων καὶ παντός ζώου, Αὐτός, Κύριε, καὶ τὸν καρπὸν τοῦτον εὐλόγησον καὶ πλήθυνον, καὶ παράσχου τοῖς δούλοις σου τὴν μετ' εἰρήνης συγκομιδὴν αὐτοῦ καὶ ἀπόλαυσιν. Conf. Goar. p. 524.

— Εὐχὴ εἰς τὸ φυτεῦσαι ἀμπελῶνα· Σὺ εἶ ἡ ἄμπελος, Χριστέ, ἡ ἀληθινή. Goar. p. 551, HO CЪ BAPIAHTAMI: Σὺ καὶ τὸν Ἰσραὴλ, ὡς ἄμπελον ἐξ Αἰγύπτου μετῆρας, ἐξέβαλες ἔθνη καὶ καταφυτεύσας αὐτήν... ἐπὶ τὸν ἀμπελῶνά σου τοῦτον, φύτευσον, ῥίζωσον, βάλθουνον... ἀπὸ πάσης χιόνος καὶ ζάλης, κρυστάλλου φερομένου βιαίως, ἀπὸ φρίκης κεχυμένου καὶ πνεύματος καύσωνος, ἀπὸ καταγιγδός καὶ δαίμονος Τυφῶνος, ἀπὸ πάσης ἀπαξιαπλῶς ἐφόδου ὄρατοῦ καὶ ἀοράτου ἐχθροῦ... κατάρτισαι αὐτήν, ἣν ἐφύτευσες... εἰς ὥρας τρυγῆσαι καὶ προσκομίσει ἐξ αὐτῆς...

л. 111 об. Εὐχὴ ἐν ἀρχῇ τρύγης κοινῆς· Ὁ προσκνητὸς Σωτὴρ καὶ πάντων Θεός, ὁ τὴν ἄμπελον φυτευθῆναι τῷ δικαίῳ σου Νῶε καθυποδείξας, καὶ τὸ σταφυλῆς αἶμα τὸν οἶνον τὸν λαόν σου ποτίσας, εὐλόγησον τὴν παροῦσαν τρύγην, ἧς μετ' εὐχαριστίας σοι ἀπαρχόμεθα, ὡς ἂν τῶν σῶν δωρεῶν λαθόντες, καὶ τὰ σὰ ἐκ τῶν σῶν σοὶ προσφέροντες δοξάζωμεν τὸ πανάγιον ὄνομά σου τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ. Сн. выше стр. 72.

л. 112. Εὐχὴ ἐπὶ τρύγῃ· Ὁ Θεός, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ εὐδοκήσας ἄμπελον κληθῆναι τὸν μονογενῆ σου Υἱὸν καὶ Θεόν, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ δι' αὐτοῦ καρπὸν ἡμῶν ἀθανασίας χαρισάμενος, αὐτὸς καὶ τοῦτον τὸν καρπὸν τῆς ἀμπέλου εὐλόγησον καὶ τοὺς δούλους σου τοὺς μεταλαμβάνοντας ἐξ αὐτοῦ, τῆς ἀληθινῆς ἀμπέλου μετόχους ποιήσον, ἀνεπηρέαστον τὴν ζωὴν διαφύλαξον, εἰρήνην αὐτοῖς διὰ παντός χαρίζομενος καὶ ταῖς αἰωνίοις σου καὶ ἀναφαιρέτοις δωρεαῖς τὰς ψυχὰς αὐτῶν κατακόσμησον, πρεσβείαις τῆς ἁγίας Θεοτόκου καὶ πάντων τῶν ἁγίων, τῶν ἀπ' αἰῶνός σοι εὐαρεστησάντων. Ἐκφώνησις· Ἀγαθότητι καὶ φιλανθρωπίᾳ τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, μεθ' οὗ εὐλόγητός εἶ... Conf. Goar. p. 552.

— Εὐχὴ εἰς μετάληψιν σταφυλῆς· Εὐλόγησον, Κύριε, τὸν καρπὸν τοῦτον. Сн. выше стр. 47, HO CЪ BAPIAHTAMI: Ἴνα ᾗ ἐν ἡμῖν εἰς εὐφροσύνην προσενέγκαι σοὶ δῶρον ἐξιλασμὸν ἁμαρτιῶν διὰ τοῦ ἱεροῦ καὶ ἁγίου σώματος τοῦ Χριστοῦ σου... Conf. Goar. pag. 553.

л. 112 об. Εὐχὴ, γινομένη ὑπὸ τοῦ πατριάρχου, ὅτε πρὸς συνήθειαν ἐπιτελεῖ τὴν τρύγην ὁ βρασιλεὺς καὶ τῇ 15 Ἀυγούστου μηνὸς ἐν Βλαχέρναις. Goar. p. 552.

λ. 113. Εὐχὴ ἐπὶ οἴκῳ κτιζομένῳ· Ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν ἐν συνέσει. Goar pag. 483 съ вариантами: Ἐδρασσον αὐτὸν (вм. Ἰδρυσον) ἐπὶ τὴν στερεὰν πέτραν, ἣν κατὰ τὴν σὴν θείαν (ἐν)εὐαγγελίῳις φωνὴν οὐκ ἄνεμος...

λ. 113 об. Εὐχὴ ἐπὶ εὐλογία οἴκου· Ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ καταξιώσας ὑπὸ τὴν σκηνὴν τοῦ Ζακχαίου εἰσελθεῖν. Goar. pag. 484.

— Εὐχὴ οἴκῳ περιεργαζομένῳ· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐπάνω πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας. См. выше стр. 836.

λ. 114. Εὐχὴ εἰς ἀγάπην, ἣται εἰρήνην· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῆς ἀγάπης φυτουργός. Goar. p. 706 съ вставкою: δὸς ἡμῖν τὸ αὐτὸ φρονεῖν κατὰ Χριστὸν Ἰησοῦν, χάρισαι ἡμῖν προσλαμβάνεσθαι ἀλλήλους...

λ. 114 об. Εὐχὴ ἐπὶ τοῖς ἀπὸ ἔχθρας εἰρηνεύουσιν· Εὐχαριστοῦμέν σοι, Δέσποτα φιλόθρωπε, τῷ βασιλεῖ τῶν αἰώνων. Goar. p. 705.

λ. 115. Εὐχὴ ἐπὶ ἀποδημούντων· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ συνοδεύσας τῷ θεράποντί σου Ἰακώβ. См. выше стр. 33.

— Εὐχὴ ἐπὶ ἐξομολογουμένων· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῷ Πέτρῳ καὶ τῇ πόρῃ διὰ δακρῶν ἄφρασι ἀμαρτιῶν δωρησάμενος. Goar. p. 537. Ἐκφώνησις· Ὅτι Θεὸς ἐλέους οἰκτιρῶν καὶ φιλανθρωπίας ὑπάρχεις καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν.

λ. 115. Εὐχὴ ἐπὶ πενθούτων· Κύριε, Κύριε, ὁ καὶ τοὺς ἐν θλίψει βιωτικῇ περιπίπτοντας παρακαλῶν, καὶ πάντων τῶν ἐν ὀλιγοφυχίᾳ ὄντων ἀντίληψις ὑπάρχων, αὐτὸς καὶ τὰ νῦν τοὺς τῷ πένθει τούτῳ κατεχομένους ψυχαγώγησον, πᾶσαν λύπην καὶ θλίψιν ἐγκειμένην ταῖς καρδίαις αὐτῶν ἀπόσμηξον, καὶ τὴν σὴν εὐφροσύνην δώρησαι αὐτοῖς. Ὅτι εὐλόγηται καὶ δεδόξασται τὸ πανάγιον ὄνομά σου τοῦ Πατρὸς...

— Εὐχὴ ἐπὶ τῶν προπετῶς ὀμνούντων· Ὁ Θεός, ὁ τῆς τοῦ ἀνθρώπου φύσεως τὸ εὐάλωτον καὶ ἀσθενὲς ἐπιστάμενος. Goar. pag. 534.

— Εὐχὴ ἐπὶ λογισμῶν αἰσχυρῶν· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός μου, οὗ ἐν ταῖς χερσί σου οἱ κληροὶ μου... Goar. p. 536. Βαριανται: αἰσχυρῆ- τωσαν οἱ ἐπανιστάμενοί μοι καὶ ἐντραπήτωσαν οἱ ζητοῦντές με... καὶ τῆς αὐτοῦ στρατιᾶς ἰσχύς τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος νῦν...

λ. 116. Εὐχὴ ἐπὶ μετανοούντων· Ὁ Θεός ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ διὰ τοῦ προφήτου σου Νάθαν μετανοήσαντι τῷ Δαβὶδ Goar. pag. 536. Ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεὸς τῶν μετανοούντων καὶ σοὶ πρέπει δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ.

λ. 116 об. Εὐχὴ ἐπὶ τῶν ἐξ ἐπιτιμίων λυομένων· Εὐσπλαγχνε, ἀγαθὲ καὶ φιλόθρωπε Κύριε, ὁ διὰ τοὺς σοὺς οἰκτιρμούς ἐξαποστείλας τὸν μονογενῆ σου. Goar. pag. 531.

λ. 117. Εὐχὴ ἐπὶ χειμαζομένων ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων· Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος, ὁ λυτρωσάμενος ἡμᾶς ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τοῦ διαβόλου ρ.581.

— Εὐχὴ ἄλλη ἐπὶ χειμαζομένων· Ὁ πᾶσιν ἀκαθάρτοις πνεύμασιν ἐπιτιμήσας. Goar. pag. 582.

λ. 117 οδ. Εὐχὴ ἐπὶ θλιβομένοις καὶ χειμαζομένοις· Ἐπάκουσον ἡμῶν, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, τῶν ἐν στενώσει ψυχῆς καὶ πνεύματος ἀκηδία κεκραγόντων πρὸς σέ, μὴ συγχωρήσης ἡμᾶς πειρασθῆναι, ὑπὲρ ὃ φέρειν δυνάμεθα, ἀλλὰ ποίησον σὺν τῷ πειρασμῷ καὶ τὴν ἔκβασιν, εἰς τὸ δύνασθαι ἡμᾶς ὑπενεγκεῖν, ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἐπαγωγῆς ἐπηρητημένης κακῶν, ἀπὸ θλίψεως καὶ στενοχωρίας, ἀπὸ πονηρῶν πνευμάτων καὶ ἀντικειμένης δυνάμεως, περικράτησον τὴν ἀσθένειαν τῶν ψυχῶν ἡμῶν, κατεύθυνον τοὺς πόδας ἡμῶν εἰς ὁδὸν εὐθεΐαν, εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας καὶ τὴν ἐπὶ σοὶ πεποιθήσιν, ἔδρασον τὰς καρδίας ἡμῶν, καὶ δὸς ἡμῖν ἐν συνειδήσει καθαρᾷ μετὰ παύρησίας κηρύττειν τὸν λόγον σου καὶ λατρεύειν σοὶ ἀπερισπάστως πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν. Ἐκφώνησις· Ὅτι σὺ εἶ τῶν χειμαζομένων λιμὴν καὶ τῶν ἐν λύπῃ παράκλησις καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν τῷ Πατρί.

λ. 118. Εὐχὴ εἰς ἀνοΐξια ἐκκλησίας ὑπὸ αἰρετικῶν βεβηλωθείσης Νικηφόρου πατριάρχου¹⁾· Ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, ὁ θρόνον ἔχων τὸν οὐρανόν, τὴν δὲ γῆν ὑποπόδιον, ὁ ἀντίτυπα τοῦ οὐρανοῦ σκηνώματός σου τοὺς ἁγίους τούτους οἴκους ἀναδείξας εἰς κατασκήνωσιν τῆς ἁγίας δόξης σου, ἡμῶν δὲ τῶν ἁμαρτωλῶν καταφύγιον μέγα καὶ λιμένος σωτήριον, πρὸς ἰλασμόν πλημμελημάτων ἡμῶν καὶ παντὸς ῥύπου ψυχικοῦ καὶ σωματικοῦ, καθάρσιον διὰ τῆς ἐπιτελουμένης ἐν αὐτοῖς θείας καὶ ἀναιμάχτου θυσίας, δυσωποῦμέν σε τὸν ἀγαθὸν Θεὸν ἡμῶν, γένοῦ ἡμῖν ἰλεως τοῖς ἀναξιῶσι, προσδεχόμενος ἡμᾶς καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ ἐντεύξει ἡμῶν· πιστεῖ γὰρ ἀδιστακτῶ προσερχόμεθα, οὐκ εἰς τὴν ἀναξιότητα ἡμῶν ἀποβλέποντες, ἀλλ' εἰς τὴν σὴν θαρρόυντες ἐπιείκειαν καὶ τῆς φιλάνθρωπίας σου τὸ ἀμέτρητον, ὁμολογεῖν δὲ ἄξιον, ὅτι τὰ σὰ χαρίσματα, ὡς ἀληθῶς ἀμεταμέλητα, καὶ ἡ χάσις τῆς δωρεᾶς τοῦ παναγίου Πνεύματος ἀνελάττωτος, διὰ τὸ πλῆθος δὲ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, συγχωρήσας παρὰ τῶν ἀθετησάντων τὴν σωτήριον οἰκονομίαν τοῦ μονογενοῦς Υἱοῦ καὶ Θεοῦ ἡμῶν, δι' ἧς εὐδόκησας ἐν τῷ παρελθόντι χρόνῳ τοὺς θεῖους καὶ ἱερούς σου χρανθῆναι καὶ βεβηλωθῆναι ναούς, ἀλλὰ δεόμεθα τῆς σῆς ἀμνησικάκου εὐσπλαγχνίας, κλῖνον τὸ οὖς σου καὶ ἐπάκουσον ἡμῶν, ὁ Θεὸς ὁ

¹⁾ Въ оглавленіи эта и слѣдующія три молитвы носятъ такое надписаніе: „Εἰς ἀνοΐξια ἐκκλησίας βεβηλωθείσης ὑπὸ αἰρετικῶν εὐχαί“.

Σωτήρ ἡμῶν, καὶ ἐν ταύτῃ τῇ ὥρᾳ, ἐν ἣ ἐπικαλούμεθα τὴν ἀνέκφραστον σου φιλανθρωπίαν, καὶ ἀνάδειξον τὸν οἶκον τοῦτον τῇ ἐπιφοιτήσει τοῦ ζωαρχικοῦ καὶ καινοποιῦ σου Πνεύματος καὶ νῦν οἰκητήριον τοῦ παναγίου σου ὀνόματος, ναὸν ἅγιόν σου καὶ σκηνωμα δόξης σου, τόπον καταπαύσεως, κιβωτὸν ἀγιάσματος σου, λελαμπρυσμένον τῷ φωτὶ τοῦ προσώπου σου, τὴν ἀρχαίαν εὐκοσμίαν καὶ εὐπρέπειαν ἀμφιεννύμενον, καὶ τὴν ἄφθονόν σου χάριν καταπλουτιζόμενον, τοῦ ἀμέμπτως ἐπιτελεῖσθαι τῆς ἀγιαστίας ἐν αὐτῷ τὰ θεῖα μυστήρια, καὶ εἴ τι μολυσμοῦ καὶ κηλίδος παρὰ τῶν αἰρετιζόντων δυσσεβῶν, τῶν τολμησάντων βεβήλους καὶ ἄνοσίους χεῖρας θρασέως αὐτῷ ἐπαφείναι, προστέτριπται, Αὐτός, Δέσποτα, καθάρισον καὶ ὕψωσον πάλιν τὴν δόξαν αὐτοῦ καὶ ἀνάστησον τὰ κατεσκαμμένα σου θυσιαστήρια, καὶ περιποίησαι τὰ καθαιρεθέντα τὰ ἅγια σου, ὁ ἀναστήσας τὴν σκηνὴν Δαβὶδ, τὴν πεπτωκυῖαν, καὶ ἀνοικοδομήσας τὰ πεπτωκότα αὐτῆς καὶ τὰ κτεσκαμμένα ἀνορθώσας, τήρησον αὐτὸν ἀπὸ πάσης προσβολῆς ἐναντίας ἀνεπηρέαστον καὶ ἀνέπαφον, κραταίωσον μέχρι τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος ἀκλόνητον, καὶ πᾶσαν τὴν ἐκκλησίαν σου διαμένειν εὐδόκησον ἀκατάσειστον, ἄγισσον δὲ καὶ ἡμᾶς τοὺς ταπεινοὺς, καὶ ἀπόσμηξον πάντα ῥύπον καὶ σπῆλον ψυχικόν τε καὶ σωματικόν, ἐξ ἁμαρτίας ἡμῖν ἐπερχόμενον, καὶ ἐν τῇ πίστει τῇ εἰς σὲ στήριξον, καὶ ἐν τῇ ἀγάπῃ κραταίωσον, καὶ ἐν τῇ ἐλπίδι βεβαίωσον, καὶ τὸν φόβον σου ἐνίδρυσον ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, καὶ ἀνοῖξον ἡμῖν σπλάγγνα οἰκτιρμῶν φιλανθρωπίας σου, καὶ χάρισαι τὴν εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων σου εἰσοδόν, καταξιών ἐπιστάσιαν ἁγίων καὶ μακαρίων δυνάμεων παραγενέσθαι καὶ συνεισελθεῖν τοῖς δούλοις σου, χειραγωγούσαν ἡμᾶς καὶ φωτίζουσαν ἡμῶν τὸ ἡγεμονικόν, ἵνα ἐν καθαρῷ συνειδῶτι καὶ νῶ ἀνεπιθολώτῳ ἐπιβρίνυοντες ἐν ναῷ ἁγίῳ σου, προσκυνήσωμεν ἐν ταῖς αὐλαῖς σου, Κύριε, καὶ ἀποδώσωμεν τὰς εὐχὰς ἡμῶν δεκτὰς ἐπὶ τὸ ἅγιον καὶ ὑπερουράνιον σου θυσιαστήριον, τὰς μυστικὰς λατρείας καὶ πνευματικὰς μυσταγωγίας σοι προσφέροντες. Ἐκφώνησις· Χάριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ καὶ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, μεθ' οὗ σοὶ πρέπει δόξα, ἄμχ τῷ ἁγίῳ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι, νῦν...

λ. 119 οβ. Εὐχὴ ἑτέρα εἰς τὸ αὐτὸ Ἰακώβου πατριάρχου· Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, δυσωποῦμέν σε. *Goar. p. 494.* *Ψιπταῖ:* προσετρίβη μὴ μῆσις βμ. λώβησις.

λ. 120. Εὐχὴ ἐπὶ ἀνοίξει ναοῦ, βεβηλωθέντος ὑπὸ ἐθνικῶν· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸν ναὸν τοῦτον ἀναδείξας κατοικητήριόν σου. *Goar. p. 495.* *Βαρίαντη:* ἐναλλάσσοντος μικρὸν τοῦ ἀρχιερέως ἀπὸ τοῦ παρὰ τῶν ἀθέων ἐθνικῶν ἄχρι τοῦ δόξης, καὶ λέγοντος οὕτω (*γ* *Goara:* ἀπὸ

τοῦ θυσιαστηρίου...) Ἐἶτα ἐπισυναπτοντος τὰ ἐξ ἧς ἀπὸ τοῦ Αὐ-
τὸς πάλιν.

ι. 120 οβ. Εὐχή, λεγομένη ἐν τῇ εἰσόδῳ, πρὸ τῆς συνήθους, ἐπὶ ἀνοίξει ναοῦ, ἐν ᾧ συνέβη θανεῖν ἄνθρωπον βίαις¹⁾. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ πολλὴν καὶ ἄφατον ἀγαθότητα. Goar. pag. 496—497. Ἐἶτα ἐπιφέροντος τὸ Αὐτὸς πάλιν καὶ τὰ ἐξ ἧς.

ι. 121. Περί αἱρέσεων. Ὅπως χρή δέχεσθαι τοὺς ἀπὸ αἱρέσεων τῇ ἀγία τοῦ Θεοῦ καὶ ἀποστολικῇ ἐκκλησίᾳ προσερχομένους. Περί τῶν ὀφειλόντων χρισθῆναι μύρω. Goar. pag. 695 η var. lect. a—e.

ι. 123. Περί αἱρέσεων διδόντων λιβέλλους· Νεστοριανούς δὲ καὶ Εὐτυ-
χιανιστάς, Ἀπολιναριαστάς, Ἰακωβίτας ἦτοι Θεοδοτιανούς καὶ Γαϊκνιστάς
καὶ Ἰουλιανιστάς χρή ποιεῖν λιβέλλους καὶ ἀναθεματίζειν Θεόδωρον
Μοψουεστίας, Παῦλον Σαμοσατέα, Εὐτυχεά, Διόσκορον, Σεβήρον καὶ τοὺς
φρονούντας τὰ αὐτῶν καὶ πάσας τὰς προαναφερομένας αἱρέσεις, καὶ με-
ταλαμβάνειν τῆς ἀγίας κοινωνίας.

ι. 123. Περί τῶν ἀναβαπτίζομένων· Εὐνομιανούς μέντοι τοὺς εἰς
μίαν κατὰδουσι. Goar. pag. 695. Τούτων ἕκαστον ἴστησιν ἔσω τῆς πύλης
τῆς ἐκκλησίας, καὶ ἐπιθεῖς τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ποιεῖ εὐχὰς
κατηχομένων, καὶ γινομένων κατηχομένων καὶ προσελθούσης ἐπ' αὐτῶν
τῆς τῶν κατηχομένων τάξεως, ὡς ἀνωτέρω γέγραπται, ἀναβαπτίζεται.

ι. 123 οβ. Εὐχή ἐπὶ αἱρετικῶν ἀναβαπτίζομένων· Ὁ Θεὸς ὁ μέγας καὶ με-
γαλόνομος, ὁ τὸ πρὶν σκότος φωτίσας τῷ λόγῳ τοῦ στόματός σου. Goar. p. 700.

ι. 124. Ὅπως χρή ἀναθεματίζειν ἐγγράφως τὴν αἵρεσιν αὐτῶν τοὺς
ἀπὸ Μανιχαίων προσιόντας τῇ ἀγία τοῦ Θεοῦ καθολικῇ καὶ ἀποστολικῇ
ἐκκλησίᾳ. Cotel. Patres apostolici t. 1 p. 543 not.; A. Дмитриевскій,
Прилож. стр. 26—45. Καὶ διηνεκῶς ταρταρωθεῖη, εἴ τις οὐχ ὁμο-
(λο)γεῖ μιᾶς φύσεως τὴν ἀγίαν καὶ ὁμοούσιον καὶ ἀδιαίρετον Τριάδα,
τὸν Πατέρα καὶ τὸν Υἱὸν καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα, ἀλλ' ἐπέισακτόν τινα
ἄγγελον ὁμολογούμενον τὸν Υἱὸν, καὶ ἐξ ἐτέρας πάλιν ἐλάττονος φύ-
σεως τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, τὸ ὁμοδόναμον Πατρός καὶ Υἱοῦ.—Ἀνάθεμα
ἔστω, εἴ τις οὐχ ὁμολογεῖ τὸν Θεὸν ποιητὴν εἶναι τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς
γῆς καὶ πάντων τῶν κτισμάτων, καὶ πλάστην τοῦ Ἀδάμ, καὶ δημιουργὸν
τῆς Εὐσας, ἀλλὰ τὸν ἀντικείμενον λέγει ἄρχοντα καὶ ποιητὴν τοῦ παντός,
καὶ πλάστην τῆς ἀνθρωπείας φύσεως.—Ἀνάθεμα ἔστω, εἴ τις οὐχ ὁμο-

1) Въ оглавлении надписывается: Καὶ ἐρμηνεῖα ἐπὶ ἀνοίξει ναοῦ, ᾧ
συνέβη θανεῖν ἄνθρωπον βίαιως, ἢ ζῶον ἄλογον καὶ ἀκάθαρτον ἔθανεν ἢ ἐγέν-
νησεν, εὐχή.

λογεῖ τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ καὶ Λόγον ἀναλλοιώτως ἐξ αὐτοῦ πρὸ τῶν αἰώνων γεννηθέντα, καὶ ἐπ' ἐσχάτων τῶν χρόνων ἐκ τῆς ἀχράντου καὶ Θεοτόκου Μαρίας σαρκωθέντα, διὰ τὴν πολλὴν αὐτοῦ εὐσπλαγχνίαν, καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν γενέσθαι ἄνθρωπον καὶ ἀναλαβέσθαι πάντα ἡμέτερα χωρὶς ἁμαρτίας, καὶ οὐ μεταλαμβάνει τῶν ἀθανάτων καὶ ζωοποιῶν μυστηρίων ἐν φόβῳ, ὡς αὐτῆς τῆς σαρκὸς τῆς δεσποτικῆς, καὶ τοῦ ἁγίου καὶ τιμίου αἵματος τοῦ ἐκχυθέντος ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς, ἀλλ' ὡς ἄρτου φιλοῦ καὶ κραμάτος κοινού.—'Ανάθεμα ἔστω, εἴτις οὐ προσκυνεῖ τὸν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ σταυρόν, οὐχ ὡς τυραννικὸν ὄπλον, ἀλλ' ὡς σωτηρίαν παντὸς τοῦ κόσμου, καὶ δοξάζαν γενόμενον, καὶ τοῦ ἐχθροῦ τὰς μηχανὰς καὶ ῥομφαίας εἰς τέλος καταργήσαντα καὶ ἀπολέσαντα, καὶ τὴν κτίσιν τῶν εἰδώλων λυτρωσάμενον καὶ νίκην τῷ κόσμῳ ἀναδειξάντα.—'Ανάθεμα, εἴτις οὐ προσκυνεῖ τὴν σεβάσιμον καὶ ἁγίαν εἰκόνα τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὡς χαρακτηριστὴρα τοῦ σαρκωθέντος δι' ἡμᾶς Λόγου Θεοῦ, καὶ δοξάζει ὡς ἀνιστορῶν αὐτὸν ἐν τῷ εἰκόνος ὁμοιώματι, καὶ τῆς ἀχράντου αὐτοῦ Μητρὸς καὶ πάντων τῶν ἁγίων αὐτοῦ, ἀλλ' εἰδῶλα ἀποκαλῶν αὐτάς. 'Ανάθεμα ἔστω. 'Ανάθεμα Παῦλῳ τῷ Σαμουσαταίῳ καὶ Δουκᾷ καὶ Βλασίῳ, καὶ Βαρνάβᾳ, καὶ Ἀντωνίῳ, καὶ Ῥοδινᾷκῃ, καὶ Ἄνθῃ, καὶ Νικολάῳ, καὶ Λέοντι, καὶ Πέτρῳ, καὶ τοῖς λοιποῖς ἅπασιν, τοῖς τριοκατράτοις διδασκάλοις τῆς νέας ταύτης αἰρέσεως καὶ προδρόμοις τοῦ Ἀντιχρίστου καὶ τοῦ σατανᾶ πλάσμασιν. 'Ανάθεμα αὐτοῖς.—Ταῦτα τοῦ προσερχομένου λέγοντος ἐπ' ἐκκλησίας, ποιούμεν αὐτὸν χριστιανόν, εἴτ' οὖν ἡγούμεθα, ὡς χριστιανόν ἀβάπτιστον, οἷα τυχόν ἐστὶ τὰ τῶν χριστιανῶν παιδία, τὰ μέλλοντα βαπτίζεσθαι, τῇ δὲ β' ἡμέρᾳ τοῖς κατηχοιμένοις συναριθμοῦμεν, λέγοντες ἐπ' αὐτῷ τὴν εὐχὴν, ἣν ἐπὶ τῶν κατηχοιμένων παίδων φαιμέν, καὶ τὰ ἐξῆς χρώμεθα ταῖς τῶν ἐξορκισμῶν εὐχ(α)ῖς, καὶ οὕτως ἀκολούθως ἐπιτελοῦμεν πάντα τὰ ἐπὶ τῷ βαπτίσματι νενομισμένα.

л. 130 об. Тάξις, γενομένη ἐπὶ τοῖς ἀπὸ Μανιχαίων ἐπιστρέφουσι πρὸς τὴν καθαρὰν καὶ ἀληθῆ πίστιν ἡμῶν τῶν χριστιανῶν. Goar. p. 700. Разница весьма незначительная лишь въ изложеніи. Въ отрп-паніяхъ, кромѣ Манента и Мавихея, упоминается и Куврикій.

л. 132. Μεθοδίου, τοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου, διάταξις¹⁾ περὶ τῶν διαφορῶν τρόπῳ καὶ ἡλικίᾳ ἐπιστρεφόντων. Goar. p. 689, но съ осо-

1) Этотъ діаконскій изданъ проф. А. Алмазовымъ „Тайная исповѣдь“ т. III, II, отд. I, стр. 5—6, но съ нѣкоторыми пропусками.

бениносыямн: περιζωσθεῖς χρισθῆτω μύρω, ὡς οἱ βαπτίζομενοι, καὶ φορεσάτω ἱμάτια καινά... ἐπὶ ὀκτῶ ἡμέρας... καθὼς καὶ οἱ φωτιζόμενοι τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ τῇ λειτουργίᾳ τὰς ἡ' ἡμέρας π λρ., вв Codex Cryptof. у Гоара вв variae lect. p. 693. Εὐχὴ ἰλασμοῦ εἰς τὸν ἀπὸ ἀρνήσεως ἐπιστρέφοντα πρὸς ἡμετέραν πίστιν. Goar. pag. 689. Εὐχὴ ἄλλη εἰς ἰλασμόν μετὰ τὸ εἰπεῖν ψαλμὸν Ν' καὶ λζ' καὶ ἑκατοστὸν δεῦτερον, Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὰς κλεῖς βασιλείας σου. p. 690. Εὐχὴ πρὸς χριστιανούς ὑπαχθέντας ἐθνικῇ πλάνῃ, ἐπιστρέψαντας δὲ καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ προσδραμόντας· Κύριε, Κύριε, ὁ τῶν ἀπάντων ποιητὴς καὶ Δεσπότης, ἡ πηγὴ τῆς ἀγαθότητος.. p. 690. Εὐχὴ ἐπὶ ἀποστατήσαντος παιδὸς καὶ μαγαρίσαντος καὶ μετανοοῦντος· Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ θέλων πάντα ἀνθρώπους σωθῆναι p. 691. Βίρηνη πᾶσιν. Καὶ τοῦ διακόνου λέγοντος· Τὰς κεφαλὰς, ἐπεύχεται ὁ ἱερεὺς· Ὁ κλίνας οὐρανοὺς καὶ καταβάς ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων. p. 691. Καὶ λαμβάνων ἅγιον μύρον, σφραγίζει εἰς τὸ μέτωπον καὶ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, εὐχεται· Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ διὰ τῆς ἀποστολῆς τοῦ παναγίου σου Πνεύματος p. 692

л. 136. Εὐχὴ εἰς τὸ ποιῆσαι ἐθνικὸν κατηγούμενον. p. 283.

л. 137. Περὶ Μελχισεδεκτικῶν τῶν καὶ Θεοδοτιανῶν καὶ Ἀδιγγάνων. Ἐκ τεσσάρων κακῶν εἰς ἓν συνελθόντων ἡ αἵρεσις αὕτη συνέστηκεν ἴδιον μὲν γὰρ οἱ ταύτῃ κεκρατημένοι παρὰ πάντα τοὺς ἄλλους αἰρετικούς ἔχοντες δόγμα, τὸν παρὰ τῇ θεῖᾳ γραφῇ φερόμενον...

л. 139. Χρῆ οὖν τοὺς ἀπὸ Ἀδιγγάνων προσιόντας καὶ βαπτίζεσθαι μέλλοντας τοῦτο λέγειν· Ὁ δεῖνα, ὁ ἀπὸ Μελχισεδεκτικῶν τῶν καὶ Θεοδοτιανῶν καὶ Ἀδιγγάνων. А. Дмитриевскій. Прилож. сир. 46—53.

л. 140. Τάξις, γινομένη ἐπὶ τοῖς ἀπὸ Σαρακηνῶν ἐπιστρέφουσι πρὸς τὴν καθαρὰν καὶ ἀληθῆ πίστιν ἡμῶν τῶν χριστιανῶν. Conf. Migne. Patr. Curs. Complet. t. CXL col. 124—135.

л. 145 об. Πῶς δεῖ δέχεσθαι τὸν ἐξ Ἑβραίων τῇ τῶν χριστιανῶν πίστει προσερχόμενον. Goar. p. 282—283. Ἐκθεσις ἀκριβεστέρα περὶ τοῦ πῶς δέχεσθαι τὸν ἐξ Ἑβραίων τῇ τῶν χριστιανῶν πίστει προσερχόμενον. А. Дмитриевскій. Прилож. сир. 68—82; Conf. Patres apostolic. t. 1, pag. 504—507, not. 1.

л. 151 об. Λόγος (вв оглавлении прибавлено: Γρηγορίου τοῦ Νικαίας) διαλαμβάνων, ὅτι οὐ χρῆ ταχέως ἐπιτιθέναι χεῖρα βαπτίζουσαν Ἑβραίοις (вв оглавлении: βαπτίζειν Ἑβραίους), εἰ μήτις ἀκριβῶς τοὺς πρότερον δοκίμασει· Τὴν ἀλήθειαν ἀρχὴν εἶναι τῶν τοῦ Θεοῦ λόγων

ὁ μέγας ἡμᾶς διδάσκει Δαβὶδ καὶ πάντων αὐτὴν ἰσχυροτέραν ὁ σοφὸς ἀποδείκνυσιν Ἐσδρας... Слово занимаеτѣ 13 листовъ рукописи.

λ. 164 об. Εὐχὴ ἐπὶ τοῦ μέλλοντος λαμβάνειν μαντίον· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἀξίους σου εἶναι νομοθετήσας τοὺς τὰ βιωτικά πάντα κα(τα)-λιπόντας... ρ. 385. Εὐρήνη πᾶσιν. Ὁ διάκονος· Τὰς κεφαλὰς. Ὁ ἱερεὺς εὐχεται· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἡ ἐλπίς καὶ καταφυγὴ πάντων τῶν ἐλπίζοντων ἐπὶ σέ. ρ. 385. Чтеніе правильное: ζυγόν σου τὸν χρηστὸν (βιβλίον: τὸν Χριστόν) καὶ τὸ ἐλαφρόν σου. Εἶτα κουρεύει αὐτὸν σταυροειδῶς, περιβάλλει τε αὐτὸν τὸ παλλίον, λέγων οὕτως· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ δεῖνα λαμβάνει τὸ παλλίον, τὸν ἀρραβῶνα τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος, εἶπωμεν ὑπὲρ αὐτοῦ Κύριε, ἐλέησον. Παραλαβόντες δὲ αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ εἰς τὸ διακονικόν, κουρεύουσιν, λέγοντες τὸν Ἄμωμον, καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἀσπάζεται τοὺς ἀδελφούς.

λ. 165 об. Εὐχὴ ἐπὶ τῆς μελλούσης λαμβάνειν σχῆμα μοναζούσης· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν παρθενίαν οὕτως ἀγαπήσας. Goar. ρ. 382, по сѣ инымъ концемъ: πρὸς τὸ αὐτὴν εὐαρέστως πολιτευσαμένην, ὡς λαμπάδα φέρειν σοὶ τῆς σωφροσύνης τὴν φαιδρότητα, τῷ ἐλαίῳ τῶν αὐτῆς...

λ. 166. Ἀκολουθία τοῦ προσχήματος τῶν μοναχῶν καὶ εὐχαί. Πρὸ τοῦ κουρεῦθῆναι ἐρωτᾶται πρῶτον ταῦτα ὑπὸ τοῦ ἱερέως· Ἐκουσία σου γνώμη προσῆλθε τῷ Χριστῷ н т. д. Goar. ρ. 379. Въ молитвѣ: Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν ρ. 378 находимъ слѣдующіе варианты: διαφύλαξον αὐτὸν ἕως θανάτου... καὶ πραότητα αὐτῷ διὰ παντός χαριζόμενος, διὰ τῶν οἰκτιρῶν τοῦ Χριστοῦ σου, μεθ' οὗ εὐλογητός εἶ σὺν τῷ παναγίῳ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι.

λ. 167. Κάθισμα τοῦ ἁγίου καὶ μεγάλου σχήματος, ἤχος δ'. Πρὸς Ταχὺ προκαταλαβέτωσαν. Οἱ θέλοντες ἔρχεσθαι, φησὶν ὁ Κύριος, ὀπίσω μου. Goar. ρ. 403. Ἄλλο, ἤχος πλ. β'. Πρὸς Τῆς εὐσπλαγχνίας τὴν πηγὴν. Ψυχὴν καὶ σάρκα Θεῷ πιστεῖ ἀκλινεῖ προσαναθέμενος, καὶ κόσμου τερπνὰ καὶ συγγενεῖς ἐγκαταλείψας, ζυγόν τὸν ἐλαφρόν νῦν ἀράμενος, βίου ὄλου μελέτην τὸν θάνατον λογίζου. Τὸ κοντάκιον, ἤχος α'. Ἀγκάλας πατρικᾶς. Στιχηρά, ἤχος β'. Πρὸς Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου. Πιστεῖ προσερχόμενον πρὸς σέ... Ἐχων τὴν πηγὴν τῶν οἰκτιρῶν... Τεῖχος ὑπερβήσομαι ἐν σοί... Goar. ρ. 405. Ὁ κανὼν, φέρων ἀκροστιχίδα τήνδε· Εὐδόκιμον τέλος εὐδοκίμῳ μοι, Χριστέ, παράσχου, Θεοφάνους ρ. 403.

λ. 171. Τάξις, γνομένη τοῦ ἁγίου καὶ μεγάλου σχήματος¹⁾. Ἀπὸ ἐσπέρας εἰσφέρονται τὰ ἱμάτια τοῦ μέλλοντος κουρεύεσθαι εἰς τὸ θυ-

¹⁾ Въ заглавіи обѣ этомъ чинѣ такъ говорится: Εἶτα τὰ περὶ τοῦ μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος, καθίσματα, στιχηρά, κανὼν καὶ οὕτω πᾶσα ἡ

σιαστήριον και ἀποτίθενται ἐν τῷ θαλασσιδίῳ τῆς ἁγίας τραπέζης, και εἰς τὸν ὄρθρον φάλλεται ὁ κανὼν τοῦ σχήματος, και τὸ πρῶτὸ εἰς τὴν λειτουργίαν ψάλλεται ἀντίφωνον α΄. Εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου. Ἀντίφωνον β΄. Αἶνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον. Ἀντίφωνον γ΄. Οἱ μακαρισμοί. Ἰσταται δὲ ὁ τὸ σχῆμα μέλλων λαμβάνειν, ἀρχομένου τοῦ α΄ ἀντιφώνου τῆς λειτουργίας, ἔνδον τῆς βασιλικῆς πύλης, φορῶν τὰ πρὸς συνήθειαν καθημερινὰ ἱμάτια αὐτοῦ μέχρι τῆς εἰσόδου. Ψάλλονται δὲ οἱ μακαρισμοί, ἦχος δ΄. Ὅτε ἐν τῷ πάθει ὁ ληστής... Ὅσοι τὰ ἐν κόσμῳ ποθεινὰ ἐγκατελίπετε... Ὁ θέλων πάντας εἰς ἐπίγνωσιν ἔλθειν... Goar. pag. 414. Πάντων τῶν προσκαίρων και φθαρτῶν σὺ κατεφρόνησας, μόνον τὸν ἀθάνατον νομφίον τε ἐπόθησας, φέρων και τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ ἐπωμίδιον μετὰ πίστεως, και ἀκολουθῶν τῷ Χριστῷ. Πάσας τῆς σαρκὸς τὰς ἡδονὰς ἀποσεισάμενος... Τρίβον τὴν πλατεῖαν και εὐρύχωρον ἀφέμενος... θεοτοκίον. Χαῖρε περθινείας τὸ ὑπέριμον καλλώπισμα... Goar. p. 414. Εἶτα ἡ εἴσοδος, μετὰ δὲ τὴν εἴσοδον, τοῦ διακόνου λέγοντος· Σοφία, ψάλλουσιν οἱ συμπάροντες τὰ ἀντίφωνα, και καθ' ἑκάστην δόξαν βραχὺ μεδιστάμενος ἕως τῆς ἀπαρξέως τοῦ τρίτου ἀντιφώνου, ἐν ᾧ λέγεται τροπαρίον· Ποῦ ἐστιν ἡ τοῦ κόσμου προσπάθεια, φθάνει ἐν τῷ ἄμβωνι, και λεγομένου ἐτέρου τροπαρίου· Δεῦτε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες, ἔρχεται εἰς τὴν σωλαίαν, κάκει ἴσταται ἕως εἴπη στίχον· Δεῦτε προσκυνήσωμεν. Και τούτου λεγομένου, ἔρχεται πλησίον τῶν ἁγίων θυριῶν, ἅμα δὲ και προσπίπτει μέχρι συμπληρώσεως ἀντιφώνου, εἶθ' οὕτως ἀνισταμένου αὐτοῦ, ὁ ἱερεὺς τὰ προτεταγμένα. Ἔστι δὲ τὸ α΄ ἀντίφωνον οὕτω· ἦχος δ΄, Ἡθελον δάκρυσιν ἐξαλεῖψαι. Στίχος· Ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματά σου. Τίς χειμαζόμενος και προστρέχων.. Στίχος· Ἐξελεξάμην παραρθίπτεισθαι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Θεοῦ... Ἐν τῇ πηγῇ τῇ μουσικῇ τῆς ἀναγεννήσεως.. Δόξα, Ῥῦσαι ἡμᾶς ἐκ τῶν ἀναγκῶν ἡμῶν... Ἀρχομένου δὲ τοῦ β΄ ἀντιφώνου, μεδίσταται ὁ τὸ σχῆμα λαμβάνων τῶν βασιλικῶν πυλῶν ὀλίγον. Ἀντίφωνον β΄, ἦχος δ΄. Ζάλη ἀμαρτημάτων... Στίχος· Εἰπάτωσαν οἱ λελοτρωμένοι ὑπὸ Κυρίου, οὗς ἐλοτρῶσατο ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν... Ἀντιλαβοῦ μου κατὰ τὸ λόγιόν σου... Δόξα και νῦν, Ἐξ ἀχράντων λαγόνων σου... Goar. pag. 414, not. g. Ἀρχομένου δὲ τοῦ γ΄ ἀντιφώνου, ἔρχεται ἕως τοῦ ἄμβωνος και πάλιν ἴσταται. Ἀντίφωνον γ΄, ἦχος δ΄. Ποῦ ἐστιν ἡ τοῦ

τάξιν και ἀκολουθία, τὰ τε ἀντίφωνα και οἱ μακαρισμοί, τὰ πρὸ τῆς εἰσόδου, τὰ μετὰ τὴν εἴσοδον, τὰ πρὸ τοῦ εὐαγγελίου, μετὰ τὸ εὐαγγέλιον, ἡ ἐρώτησις και ἀποκρίσις, αἱ κατηγήσεις, αἱ εὐχαὶ και τὰ λοιπά. Εἰσὶ δὲ εὐχαὶ σὺν τοῦ ἀποκουουλίματος (sic) ἀμφότεραι ζ'.

κόσμον προσπάθεια... Δεῦτε, τέκνα, ἀκούσατέ μου. Καὶ τούτου λεγομένου ἔρχεται εἰς τὴν σωλαίαν, κάκει ἵσταται, καὶ λέγεται τροπάριον, ἤχος δ΄· Δεῦτε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες... Στίχος· Ἐπλανήθην ὡς πρόβατον... Πρόβατόν εἰμι τῆς λογικῆς σου ποιμένης... Δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν καὶ κλαύσωμεν... Καὶ τούτου λεγομένου, ἔρχεται καὶ προσπίπτει εἰς τὰ ἅγια θυρία καὶ οὐκ ἀνίσταται μέχρι συμπληρώσεως τοῦ ἀντιφώνου. Τροπάριον, ἤχος δ΄· Κύριε, Κύριε, ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ ρ. 504. Ὁ διὰ σὲ θεοπάτωρ προφήτης Δαβίδ, μελωδικῶς. Καὶ εἶθ' οὕτως ἀνισταμένου αὐτοῦ, ἐπερωτᾷ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς λέγων· Τί προσήλθες, ἀδελφέ, προσπίπτων τῷ ἁγίῳ θυσιαστηρίῳ; Goar. p. 407. Отвѣтовъ нѣтъ ни на одинъ вопросъ. Оглашение, что у Goar. p. 407, по сѣ вѣкото-рымъ разногласіями: πρὸς πάντα θλιβερά τῆς χαροποιῦ κατὰ Θεὸν ζωῆς... ἀγγελουσιδοῦς διαγωγῆς... διατριβῆς, ἀρχοῦντως ἠγωνίσω πρὸς τὰς βλασφημίας, καταλαλία, παρῆρσιᾶ... Ἐρώτησις· Ταῦτα πάντα οὕτως καθομολογεῖς... Εὐχὴ· Ὁ πανοικτίρμων οὖν Θεὸς καὶ πολυέλεος. Goar p. 409, сѣ вариантомъ: Ἀντωνίου, Εὐθυμίου καὶ τῶν οὖν αὐτοῖς.

π. 177. Ἐτέρα κατήχησις ἔχουσα οὕτως· Ὁ Κύριος ἡμῶν καὶ Θεὸς Ἰησοῦς Χριστός, προσκαλούμενος ἡμᾶς ἐπὶ τὴν τῆς σωτηρίας ὁδόν, λέγει· Δεῦτε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ περιφορτισμένοι, καγὼ ἀναπαύσω ἡμᾶς, ἄρατε τὸν ζυγόν μου ἐφ' ὑμᾶς καὶ μάθετε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι πρᾶός εἰμι καὶ ταπεινός τῇ καρδίᾳ, καὶ εὐρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν· ὁ γὰρ ζυγός μου χρηστός καὶ τὸ φορτίον μου ἐλαφρόν ἐστι, κόπον λέγων τὸν τῆς ἁμαρτίας. Ὅταν γὰρ τοῦ κόπου τῆς ἁμαρτίας ἀπαλλαγῶμεν, εἰς εὐδὸν λιμένα καταντῶμεν τῆς σωτηρίας, τούτῃ ἐστι τὸν Κύριον ἡμῶν καὶ Θεὸν Ἰησοῦν Χριστόν· τότε γὰρ αὐτὸς ὑποδέχεται ἡμᾶς, οἷον ἐκ ζάλης καὶ τρικυμίας τῶν τοῦ διαβόλου παιγιδῶν ἐλευθερωμένους, ἐπιτίθει δὲ ἡμῖν τὸν ζυγὸν τῶν ἐντολῶν αὐτοῦ τὸν χρηστόν τε καὶ ἐλαφρόν, ὑποβάλλων ἡμᾶς τῇ πνευματικῇ ζεύγλῃ τοῦ θελήματος αὐτοῦ, καταδεσμῶν ἡμᾶς τῷ φόβῳ τῆς κρίσεως, ἵνα μηκέτι κατὰ σκοπέλων καὶ κρημνῶν τῆς ἁμαρτίας φερώμεθα, ἀλλὰ τὸν φόρτον πάσης πράξεως τοῦ θελήματος ἀποσεισάμενοι, ἐλευθερίαν δικαιοσύνης τὸ ἀρχαῖον ἀξίωμα ἀπολάβωμεν, ἧς τὸ τέλος βασιλείας οὐρανῶν κληρονομία, ἄφθαρτος καὶ ἀμάραντος τετηρημένη ἐν οὐρανοῖς, ἀκολουθήσωμεν ἀγαθῷ Δεσπότῃ, θέλοντι τὴν σωτηρίαν ἡμῶν· εἰς τοῦτο γὰρ ἡμᾶς ἐπλασεν, θέμενος ἐπ' ἔργοις ἀγαθοῖς, ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπατήσαντες, ποιήσωμεν τὸ θέλημα αὐτοῦ τὸ ἀγαθὸν καὶ εὐάρεστον καὶ τέλειον, θῶμεν τὸν φόβον αὐτοῦ ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, κατανοήσωμεν, ἅπερ ἐπηγγείλατο ἡμῖν

ἀγαθά, ὅτι συγκληρονόμους ἡμᾶς αὐτοῦ ἐποίησεν, ἐάν τηρήσωμεν αὐτοῦ τὰς ἐντολάς, χωρίσωμεν ἑαυτοὺς τοῦ ἀλλοτρίου, ἐπιγνώμεν τοῖς ἀγαθοῖς ἔργοις τὸν Θεόν ἡμῶν, μνησθῶμεν τῶν πρώτων συνθηκῶν, ὧν συν-εθέμεθα μέλλοντες προσίεσθαι τῷ ἁγίῳ βαπτίσματι· ὑπεσχόμεθα γὰρ αὐτῷ ἀπέχεσθαι τοῦ διαβόλου καὶ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ καὶ δουλεύειν αὐτῷ μόνῳ, τῷ Σωτῆρι Θεῷ, καὶ ποιεῖν πάντα τὰ προστάγματα αὐτοῦ. Γινώμεν, ὅτι αἱ φωναὶ ἡμῶν ἀνάγραπτοὶ εἰσιν, ἴδωμεν, ὅτι περὶ πάντων ἀπόκειται κρίσις καὶ ἀνατιπόδοσις, καὶ ταῦτα ἀπαντήσεται ἡμῖν ἐπὶ τοῦ ἀπαραλογίστου βήματος, ὅταν πάντες γυμνοὶ καὶ τετραχληλισμένοι παρουσιάμεθα ἐνώπιον ἀγγέλων καὶ ἀνθρώπων, εἰσπραττόμενοι δίκαις περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, ὅταν, ἀμελήσασιν ἡμῖν τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας, κατηγορήσῃ ὁ ἀλλότριος, ὅτι λόγῳ μὲν τῷ Θεῷ συνεταξάμεθα, ἔργῳ δὲ αὐτῷ δεδουλεύκαμεν. ὅτε οὐκ ἔστι πρεσβεία εὐπρόσδεκτος ἁγίων, ἢ δικαίων δουσωπούντων ὑπὲρ ἡμῶν, ἀλλὰ πᾶς ἄνθρωπος, ἧς ἐπεπόθησεν ἐργασίας, ταύτης καὶ ἀπολαύσει. Καὶ εἰ μὲν τῷ Δεσπότῃ ἐδούλευσε, τῆς βασιλείας αὐτοῦ καταξιώθησεται, εἰ δὲ ταῖς τοῦ πονηροῦ παρεσύρη ἀπάταις, τοῦ ἠτοιμασμένου ἐκείνῳ σκοτοῦς. Ἀδελφοί, ἕως ἔχωμεν καιρὸν, ἐργασώμεθα τὸ ἀγαθόν, καὶ μὴ βραθυμίᾳ ἑαυτοὺς παραδώσωμεν, μὴ πλοῦτῳ ἐπαρθῶμεν, μὴ τρυφῇ ἑαυτοὺς καταναλώσωμεν, μὴ δόξῃ θαρρήσωμεν· πάντα γὰρ τὰ πρόσκαιρα, μάταια, ἀκούσωμεν τοῦ ἀποστόλου λέγοντος, ὅτι παράγει τὸ σχῆμα τοῦ κόσμου τούτου, πάντα οὐδὲν εἶσι, καὶ εἰς οὐδὲν λογισθῆσονται, ταῦτα εἰδότες, ἀγαπητοί, τῆς ἀληθοῦς μετανοίας ἐπιλαβώμεθα καὶ προσδράμωμεν ἐν ἐξομολογήσει τῷ φιλανθρώπῳ Σωτῆρι τῶν ψυχῶν ἡμῶν· φιλόψυχος γὰρ ἐστὶ καὶ ἀγαθός, μὴ βουλόμενος τὸν θάνατον ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν, ἀλλὰ τὴν ἐπιστροφὴν καὶ τὴν ζωὴν, καὶ οὐκ ἀποστρέφεται ἡμᾶς προσερχομένους αὐτῷ, οὐδὲ ὀνειδίξει τὰ πρότερα, ἀλλὰ μᾶλλον προσδέχεται καὶ ἀσμενίζει καὶ περιπτύσσεται, καὶ τὸ πρότερον ἀξίωμα ἀποδίδωσι, καὶ χαρὰν ἐπιτελεῖ ἐν οὐρανοῖς μετὰ τῶν ἁγίων ἀγγέλων αὐτοῦ ἐπὶ τοῖς μετανουοῦσι καὶ ἐπιστρέφουσι καρδίαν ἐπ' αὐτόν. Ἴδοὺ οὖν καὶ αὐτός, ἀδελφέ, προσέρχῃ αὐτῷ καὶ ἀγνεῖαν καὶ σωφροσύνην καὶ πᾶσαν ἐπαγγέλλῃ δικαιοσύνην, βλέπε μὴ στραφῆς εἰς τὰ ὀπίσω· πᾶς γὰρ ὁ ἐπιβλαβὴν τὴν χεῖρα ἐπ' ἄροτρον καὶ στραφείς εἰς τὰ ὀπίσω, οὐκ ἔστιν εὐθετός· εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Τοῦτο οὖν γινώσκεις, ὅτι εἰς κόπον καὶ θλίψιν ἐκλήθης, οὐχὶ εἰς ἀνεσιν· καὶ γὰρ καὶ πεινάσαι ἔχεις καὶ διψᾶσαι, καὶ γυμνητεῦσαι, καὶ χαμαὶ κοιτῆσαι, καὶ ὕβρισθῆναι, καὶ βληθῆναι, καὶ διωχθῆναι, καὶ πάντα τὰ ὑλιζερὰ ἔχεις παθεῖν. Ἐάν δὲ ὑπομείνης διὰ τὸν Θεόν, θάρσει, ὅτι πρὸς ὀλίγον ὁ κάματος, καὶ εἰς αἰῶνα αἰῶνος ἡ ἀνάπαυσις καὶ ἡ δόξα·

κτησώμεθα ταπεινοφροσύνην καὶ ὑπακοήν· καὶ γὰρ ὁ Κύριος καὶ Θεὸς διὰ τῆς ταπεινοφροσύνης κατέβαλε τὸν ὑπερήφανον διάβολον, ὑπήκουσε δέ, ταπεινώσας ἑαυτὸν μεχρὶ θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ. Ἀναλάβωμεν πρὸς πάντας ἀγάπην, ἣτις ἐστὶ κεφάλαιον νόμου καὶ προφητῶν· περὶ ταύτης γὰρ ὁ Κύριος λέγει, ὅτι ἐν τούτῳ γινώσκονται πάντες, ὅτι ἐμοὶ μαθηταὶ ἐστέ, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις ἐν φόβῳ Θεοῦ. Μισήσωμεν τὸν κόσμον καὶ τὰ ἐν αὐτῷ, ἀποστραφῶμεν πᾶσαν ἡδονὴν καὶ πᾶσαν σαρκικὴν ἐπιθυμίαν, ἀναλάβωμεν τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ, πρὸς τὸ δύνασθαι ἡμᾶς στήναι πρὸς τὰς μεθοδίας τοῦ διαβόλου, νήψωμεν, γρηγορήσωμεν, ὅτι ἡ ὥρα οὐκ οἶδαμὲν ὁ Κύριος ἡμῶν ἔρχεται, εὐτρεπίσωμεν ἑαυτοὺς ὡς αἱ φρόνιμοι παρθένοι, ὅπως συνεισέλθωμεν αὐτῷ, μὴ ἀμελήσωμεν, ἵνα μὴ ἔξω μείνωμεν, ὡς αἱ μωραὶ παρθένοι κρούουσαι καὶ λέγουσαι· Κύριε, Κύριε, ἀνοιξὸν ἡμῖν, καὶ ἀκούσωμεν οὐκ οἶδα ὑμᾶς. Πᾶσαν τὴν μέριμναν ἡμῶν ἐπὶ τὸν Θεὸν ἐπιρρίψωμεν, ὅτι αὐτῷ μέλει περὶ ἡμῶν, ὅπως λυτρώσῃται ἡμᾶς ἐκ πασῶν παγίδων τοῦ ἐχθροῦ καὶ σώσῃ ἡμᾶς εἰς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ τὴν οὐράνιον, πρεσβείαις τῆς ἁγίας Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας καὶ πάντων τῶν ἁγίων αὐτοῦ νῦν καὶ αἰεὶ. Καὶ στραφεὶς ὁ ἱερεὺς σφραγίζει ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ λαμβάνοντος τὸ σχῆμα γ', μετὰ δὲ τὸ κατασφραγίσαι αὐτόν, προσπίπτει ὁ κατηχούμενος ἕως τῆς συμπληρώσεως τῆς εὐχῆς καὶ κεφαλοκλισίας, καὶ στραφεὶς ὁ ἱερεὺς κατὰ ἀνατολὰς, τοῦ διακόνου λέγοντος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν, ἐπεύχεται αὐτὸς εἰς ἐπήκοον ταῦτα· Ὁ ὢν, Δέσποτα παντοκράτορ, ὕψιστε βασιλεὺ τῆς δόξης. *Goar. p. 409.* Лучшее чтение: ἀκατάσειστον θεμελιωμένον ἐπὶ τὴν ἀκρότομον... Ὁ λαός· Ἀμήν. Ὁ ἱερεὺς· Εἰρήνην πᾶσιν. Ὁ λαός· Καὶ τῷ πνεύματί σου. Ὁ διάκονος· Τὰς κεφαλὰς. Ὁ ἱερεὺς εὐχεται· Ἅγιε Κύριε τῶν δυνάμεων *p. 410* и *варианты*: ὃν προσεκαλέσατο ἡ δεξιὰ σου εἰς τὸν πνευματικόν σου νυμφώνα... τὰς ἐκ τῆς σαρκὸς ἐπαναστάσεις... *Конецъ*: ὅπως καταξιωθῆ τῆς οὐρανοῦ σου βασιλείας. Χάριτι καὶ οἰκτιρμοῖς... Ἐἴτα ἐγείρει αὐτόν καὶ κρατήσας τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ χειρὸς, εἰσφέρει ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ καὶ ποιεῖ μετάνοιαν καὶ ἀνιστάμενος ἀσπάζεται τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐτοῦ ὁ κατηχητῆς, λέγει πρὸς αὐτόν· Ἴδου ὁ Χριστὸς ἀοράτως ἐνταῦθα πάρεστι... *p. 410.* Καὶ ὅταν συντάξῃται, λέγει πρὸς αὐτόν πάλιν ὁ ἱερεὺς· Λάβε τὸ ψαλίδιον καὶ ἐπίδος μοι αὐτό. Καὶ ἐπιδόντος αὐτοῦ τὸ ψαλίδιον, λέγει πρὸς αὐτόν ὁ ἱερεὺς· Ἴδου ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ Χριστοῦ... Καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ τὸ ψαλίδιον, λέγει οὕτως· Εὐλόγητός ὁ Θεός... καὶ κουρεύει αὐτόν σταυροειδῶς, λέγων οὕτως· Ὁ ἀδελφός ἡμῶν ὁ δεῖνα κείρεται τὴν κόμην...

Καὶ εὐθέως παραλαμβάνουσιν αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ εἰς τὸ διακονικὸν καὶ κουρεύουσι, λέγοντες τὸν ἄμωμον, τοῦ τε ἱερέως ποιῶντος τὴν εὐχὴν τοῦ Τρισαγίου, λέγει ὁ διάκονος συναπτήν τοιαύτην· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν... и т. д. какъ у Гоара р. 412—413. Ἐἴτα (т. е. послѣ возгласа: Ὅτι ἅγιος εἶ!) τὸ Τρισαγίον, προκείμενον, ἦχος γ´. Κύριος φωτισμός... Κύριος ὑπερασπιστής.. Ὁ ἀπόστολος πρὸς Κολοσσαεῖς ἐπιστολῆς Παύλου τὸ ἀνάγνωσμα· Ἀδελφοί, ἐνδύσαθε ὡς ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ... Τέλος· ἄδοντες ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ Κυρίῳ. Ἀλληλουάριον, ἦχος πλ. δ´. Οὗτος ὁ πτωχὸς ἐκέκραξε. Εὐαγγέλιον· Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον· Εἶπεν ὁ Κύριος, ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμέ. Τέλος· οὐ μὴ ἀπολέσει τὸν μισθὸν αὐτοῦ. Καὶ μετὰ τὸ ρηθῆναι τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, φέρουσι τὸν ἀποκαρθίνετα οἱ ἀδελφοὶ μέσον τῆς βασιλικῆς πύλης, φοροῦντα κολόβιον καὶ ἄπτοντα κηρόν, καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ εὐαγγελίου ἄρχεται τὸ α´ ἀντίφωνον, καὶ ἄπτουσιν οἱ παρόντες κηρούς, ἕως οὗ ὁ ἀσπασμὸς γένηται. Ἀντίφωνον α´, ἦχος δ´. Ἦνοικται ἡ θύρα τῆς μετανοίας... Στίχος· Πρόσεχε ὁ λαός μου τὸν νόμον... Ὁ ζυγὸς μου χρηστός ἐστι... Δόξα καὶ νῦν, θεοτοκίον· Ἡ λαμπάς ἡ ἄσβεστος... Ἀντίφωνον β´, ἦχος γ´. Εὐαγγελικῆς φωνῆς... (ἀσκητικῶ θεσμῶ ἀνδρείως πορευθήτη εἰς ναὸν τοῦ Κυρίου). Στίχος· Ἰδοὺ δὴ τί καλόν... Ἐγγὺς Κύριος ταῖς ὑπομένουσιν αὐτόν... Δόξα καὶ νῦν, θεοτοκίον· Ἀγιοπρωτε σεμνή... Ἀρχομένου δὲ τοῦ γ´ ἀντιφώνου, ἔρχεται πλησίον τῶν ἁγίων θυρίων. Ἀντίφωνον γ´, ἦχος δ´. Ἀκολουθήσωμεν, ἀδελφοί... ἐπιθυμίας φύγωμεν πλάνον κόσμον καὶ κοσμοκράτορα, γενόμεθα καθαρῶς τοῦ ποιήσαντος ἡμᾶς... Στίχος· Ἐξἠπόστειλον τὴν χεῖρά σου ἐξ ὕφους... Καὶ τούτου λεγομένου, κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς, εἰσάγει αὐτὸν εἰς τὸ βῆμα, καὶ λέγεται τροπάριον, ἦχος α´. Ὁ βασιλεὺς τῶν οὐρανῶν... (διὸ προθύμως συμφώνως πάντες προσέλθωμεν). Δόξα καὶ νῦν, θεοτοκίον· Χαίρεις παρ' ἡμῶν, ἅγια Θεοτόκε παρθένε... Гоар. р. 415. Εἰσελθόντος δὲ αὐτοῦ εἰς τὸ βῆμα, ἐνδύει αὐτὸν ὁ ἀνάδοχος, λέγοντος τοῦ ἱερέως ταῦτα· Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ δεῖνα ἐνδύεται и т. д. Слова тѣже, что у Гоара pag. 411, но порядкомъ вѣ одѣваніи одѣждѣ таковой: ἱμάτιον, κουκούλιον, ἀνάλαβον, παλλίον, λῶρος ἢ σανδάλια. Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ δεῖνα ἔλαβε τὸ μοναδικὸν σχῆμα ἐν ὀνόματι τοῦ Πατρὸς... Ἐνδουμένου δὲ αὐτοῦ, φάλλεται τροπάριον, ἦχος δ´. Πρὸς Ἦνοικται ἡ θύρα τῆς μετανοίας. Ἐνδύσαθε χιτῶνα τῆς σωτηρίας... Στίχος· Αὕτη ἡ πύλη τοῦ Κυρίου... Στίχος β´. Ἀγαλλιάσαθε τῷ Θεῷ... Στίχος γ´. Εἰσελθετε ἐνώπιον αὐτοῦ... Στίχος δ´. Εἰσελθετε εἰς τὰς πόλεις αὐτοῦ... Δόξα καὶ νῦν, θεοτοκίον· Ἐχοντές σε,

Θεοτόκε, ἐλπίδα καὶ προστασίαν... Καὶ μετὰ τὸ ἀμφιασθῆναι αὐτόν, λέγει ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν, καὶ κλίνοντος αὐτοῦ τὸν αὐχένα, καὶ τοῦ ἱερέως ποιούντος τὰς ὑποτεταγμένας εὐχάς, ψάλλεται τροπάριον, ἤχος πλ. β΄· Ἀγαλλιᾶσθω ἡ φυγή μου ἐπὶ τῷ Κυρίῳ... Στίχος· Δεῦτε ἀγγλικισώμεθα τῷ Κυρίῳ... Στίχος β΄· Αὕτη ἡ ἡμέρα, ἣν ἐποίησεν ὁ Κύριος... Στίχος γ΄· Ἀγαλλιᾶσθωσαν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ... Δόξα καὶ νῦν, Θεοτοκίον· Μονογενές, ὁμοούσιε τῷ Πατρὶ σου καὶ τῷ Πνεύματι. Αἱ δὲ εὐχαί, ἃς ποιεῖ ὁ ἱερεὺς, εἰσὶν αὗται· Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πιστὸς ἐν ταῖς ἐπαγγελίαις σου... ρ. 411. Βαριάντη· τῷ δὲ κουκουλίφ τὴν ταπεινωφροσύνην περικεφαλαίαν σωτηρίου περιδόμενος. Ὁ λαός· Ἀμήν. Ὁ ἱερεὺς· Εἰρήνη πᾶσιν. Καὶ τοῦ διακόνου λέγοντος· Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν, ὁ ἱερεὺς ἐπεύχεται· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, εἰσάγαγε τὸν δοῦλόν σου τόνδε ρ. 412. Καὶ μετὰ τὸ τελειῶσαι αὐτόν, ἐπείρει ὁ διάκονος τὸ ἄγιον εὐαγγέλιον καὶ ἵσταται ἔξω τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ προσκυνεῖ πρῶτον ὁ λαβῶν τὸ σχῆμα καὶ ἵσταται πλησίον τοῦ διακόνου, κατέχοντας τὸ εὐαγγέλιον, καὶ λοιπὸν διέρχονται πάντες οἱ ἀδελφοί, προσκυνοῦντες τὸ εὐαγγέλιον, καὶ εἶθ' οὕτως ἀσπάζονται αὐτόν. Ἐν δὲ τῷ ἀσπασμῷ ψάλλεται τροπάριον, ἤχος α΄· Ἐπιγῶμεν, ἀδελφοί, τοῦ μυστηρίου τὴν δύναμιν... Στίχος α΄· Ἀγαπήσατε τὸν Κύριον πάντες οἱ ὅσοι αὐτοῦ... Στίχος β΄· Ἀγαλλιᾶσονται τὰ χεῖλη μου, ὅταν ψάλλωσι... Στίχος γ΄· Δεῦτε ἀκούσατε καὶ διηγήσομαι ὑμῖν... Δόξα καὶ νῦν, Θεοτοκίον· Χαῖρε, Θεοτόκε παρθένε, χεῖρε καύχημα τῆς οἰκουμένης... Καὶ μετὰ τὸ γενέσθαι τὸν ἀσπασμὸν, εἰσελθόντος αὐτοῦ εἰς τὸ θυσιαστήριον, ἄρχεται ὁ διάκονος· Εἴπωμεν πάντες, Κύριε ἐλέησον. Τελεσθείσης δὲ τῆς θείας λειτουργίας, ἄπτοντες οἱ ἀδελφοὶ κηρούς, συναπέρχονται μετὰ τοῦ νεοφωτίστου εἰς τράπεζαν, τῶν ἀναδόχων αὐτοῦ κατεχόντων τῆς δεξιᾶς χειρός, καὶ οὕτως αὐτὸν ὀψικεύοντες, ψάλλουσι τροπάριον, ἤχος δ΄· Κύριε, Κύριε, ἐπιβλεψὼν ἐξ οὐρανοῦ... Στίχος α΄· Ὁ ποιμένων τὸν Ἰσραὴλ πρόσχεος... Στίχος β΄· Ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν χερουβὶμ... Στίχος γ΄· Ἐξέγειρον τὴν δυναστείαν σου... Στίχος δ΄· Ὁ Θεός, ἐπίστρεψον ἡμᾶς καὶ ἐπίφανον... Στίχος ε΄· Ἀφήκας τὰς ἀνομίας τῷ λαῷ σου... Στίχος ς΄· Κύριε, καταφυγή ἐγεννήθης... Εἶτα ἀνισταμένου αὐτοῦ ἀπὸ τῆς τραπέζης, συναπέρχονται αὐτῷ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ψάλλοντες τὸ προγεγραμμένον τροπάριον· Κύριε, Κύριε, ἐπιβλεψὼν ἐξ οὐρανοῦ... Στίχος α΄· Ὡς ἀγκυρᾶ τὰ σκηνώματά σου, Κύριε... Στίχος β΄· Ἡ καρδία μου καὶ ἡ σάρξ μου... Στίχος γ΄· Καὶ γὰρ στρουθίον εὔρεν ἑαυτῷ οἰκίαν... Τὰς δὲ ἑπτὰ ἡμέρας ὁ νεοφωτίστος προσκατερεῖ τῇ ἐκκλησίᾳ, σχολάζων ἀπὸ τῶν ἔργων, τῇ δὲ ἐβδόμῃ ἡμέρᾳ ποιεῖ αὐτῷ εὐχὴν ὁ ἱερεὺς καὶ ἀποκουκουλίξει αὐτόν.

1. 187. Εὐχὴ εἰς τὸ ἀποκουκουλίσαι. Goar. p. 419.

1. 188. Κατήχησις σύντομος λαμβάνειν ὁ μέλλοντος σχῆμα μοναχοῦ¹⁾. Τί προσήλθετε, ἀδελφέ, προσπίπτων τῷ ἁγίῳ θυσιαστηρίῳ; и дайте, какъ въ числѣ великой схимы, не раздѣляя вопросовъ отвѣтами; и въ и оглашении, по прямо послѣ: Βλέπε, τέκνον, οἶα συνθήκας δίδως... слѣдуютъ: Ταῦτα πάντα οὕτως καθομολογεῖς и молитва: Ὁ πανοικτίρμων οὖν Θεὸς καὶ πολυέλεος... Καὶ σφραγίζει ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ γ', καὶ τοῦ διακόνου λέγοντος: Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν, ὁ ἱερεὺς ἐπεύχεται: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἀξίους εἶναι νομοθετήσας τοὺς τὰ βιωτικά... Goar. pag. 385. Καὶ τοῦ διακόνου λέγοντος: Τὰς κεφαλὰς, ἐπεύχεται ὁ ἱερεὺς: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν παρθενίαν οὕτως ἀγαπήσας Goar. p. 389. Εἶτα ἐγείρει αὐτόν, καὶ κρατήσας τῆς δεξιᾶς χειρὸς, εἰσφέρει ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ καὶ ποιεῖ μετόπιαν, καὶ ἀνιστάμενος προσκυνεῖ τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, καὶ ἐκτεινάς τὴν χεῖρα αὐτοῦ ὁ κατήχητής, λέγει: Ἴδου ὁ Χριστὸς ἀοράτως... Καὶ ὅταν συντάξῃται, λέγει πρὸς αὐτόν ὁ ἱερεὺς: Λάβε τὸ ψαλίδιον... Καὶ ἐπιιδόντος τὸ ψαλίδιον, λέγει πρὸς αὐτόν ὁ ἱερεὺς: Ἴδου ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ Χριστοῦ. Καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ τὸ ψαλίδιον, λέγει: Εὐλογητὸς ὁ Θεός... καὶ κουρεύει αὐτόν σταυροειδῶς, λέγων: Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ δεῖνα κείρεται... Καὶ ἀπὸ τοῦ εὐαγγελίου εἰσερχομένου αὐτοῦ ἀπὸ (sic) κολοβίου ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ, ἐνδύει αὐτόν ὁ ἀνάδοχος, λέγοντος τοῦ ἱερέως ταῦτα: Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ δεῖνα ἐνδύεται χιτῶνα... Олечди: мантію, κουκούλιον, ἀνάλαβον, παλλίον, λῶρος, σανδάλια. Ἐνδουομένου δὲ αὐτοῦ, ψάλλεται τροπάριον, ἦχος δ': Ἐνδύσασθε χιτῶνα τῆς σωτηρίας. Καὶ μετὰ τὸ ἀμφιασθῆναι αὐτόν, τοῦ διακόνου λέγοντος: Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν, καὶ κλίνοντος τὸν ἀγχένα τοῦ λαμβάνοντος τὸ σχῆμα, ἐπεύχεται ὁ ἱερεὺς: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πιστὸς ἐν ταῖς ἐπαγγελίαις σου. Goar. p. 411. Ὁ λαός: Ἀμήν. Ὁ ἱερεὺς: Εἰρήνη πάσιν. Καὶ τοῦ διακόνου λέγοντος: Τὰς κεφαλὰς, ὁ ἱερεὺς ἐπεύχεται: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, εἰσάγαγε τὸν δοῦλόν σου τόνδε. Goar. p. 412.

1. 192. Ἀκολουθία ἐπὶ κουρεύματος μοναζούσης γυναικός²⁾. Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ὄρθρου, καθέζονται αἱ μονάζουσαι... (числѣ вырванѣ)

1) Въ оглавленіи эта статья называется: Ἐτέρας ἀκολουθίας κατήχησις σύντομος λαμβάνειν μέλλοντος σχῆμα μοναχοῦ, ἔχουσα εὐχὰς ε'. 2) Въ оглавленіи: Ἐτέρα τάξις καὶ ἀκολουθία τῶν μοναζουσῶν, ἡγῶν τὰ ψαλλόμενα κατὰ προσθήκην τῶν ἀνδρῶν τροπάρια καὶ οἱ λοιποὶ τόποι, ἔχουσα καὶ εὐχὰς τοῦ νιπτῆρος, αἱ δὲ λοιπαὶ ἐγράφη εἰς τὸ τῶν ἀνδρῶν Σχηματολόγιον.

(ὁ)ποτόπωσιν σωτηρίου ταπεινώσεως и т. д. первая молитва въ чинѣ омовенія ногъ, начинающагося: Κύριε και Θεε̅ υπεράγαθε, ὁ ἀπρόσιτος τῆ θεότητι. Goar. pag. 592. Βαρίανты: συγκαταβάσεως ἀπομιμουμένους τὸ ὑπερένδοξον και τοὺς τῆς ἀμαρτίας μολυσμοὺς ἀπονίφασθαι τὴν δούλην σου ἢ δεῖνα καταξίωσον διὰ τῆς τοῦ ὕδατος τούτου προσφάσεως, ἵνα, καθαρὰ ψυχῇ τε και σώματι γενομένη, εὐαρέστως σοι λατρεύσῃ. Ἐκφώνως: Ὅτι σὺ εἶ ὁ ἁγιασμὸς ἡμῶν και σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν τῷ Πατρὶ. Και μετὰ τὸ Ἄμην, Εἰρήνη πᾶσιν. Εὐχὴ β΄. Δέσποτα Κύριε τῆς δόξης, ὁ ὑποδείξας ἡμῖν μέτρα ταπεινώσεως... Goar. p. 592. Βαρίανты: ἀναγορευσάμενος.. διατήρησον ἀρρόπουους αἰεὶ νιπ(τ)ομένους δάκρυσι και κηταιρομένους τῷ φωτὶ τῆς καθαρτικῆς σου χάριτος, ἵνα, εἰλικρινῶς σοι πάντοτε προσπίπτοντες, εὐαρέστως σοι λατρεύωμεν. Ἐκφώνως: Ὅτι ἐλεήμων και φιλάνθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις... Και μετὰ τὸ Ἄμην, λέγει ὁ διάκονος: Και ὑπὲρ τοῦ καταξιωθῆναι ἡμᾶς τῆς ἀκροάσεως. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς, ὅτι πάντα δέδωκεν αὐτῷ ὁ Πατήρ, ἕως· και λαβὼν λέντιον, διέζωσεν ἑαυτόν. Και ζώννυται ἡ ἡγουμένη λέντιον, εἶτα βάλλει ὕδωρ εἰς τὸν νιπτῆρα ἕως· ᾧ ἦν διεζωσμένος· και εὐθὺς ἄρχεται νίπτειν τὴν μέλλουσαν κουρευθῆναι, και φάλλουσι στιχηρά, ἦχος δ΄. Νίψον μου τοὺς πόδας, τιμία μου μήτηρ, και ὑπόδησόν μου τὸ ὑπόδημα τῆς σωφροσύνης, ἵνα μὴ ἐλθῶν ὁ ἐχθρὸς, εὕρη τὴν πτέρναν μου γυμνὴν και ὑποσκελίσῃ τὰ διαβήματά μου. Στίχος α΄. Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου. Τὸ αὐτό. Στίχος β΄. Ἐπὶ πλεῖον πλῦθόν με ἀπὸ τῆς ἀνομίας και... Τὸ αὐτό. Δόξα και νῦν, Ἐχοντές σε, Θεοτόκε, ἐλπίδα και προστασίαν. Και ὑπὲρ τοῦ καταξιωθῆναι ἡμᾶς... Εὐαγγέλιον β΄ κατὰ Ἰωάννην· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ὅτε ἔνιψεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν. Goar. pag. 593. Και οὕτως τροπάριον, ἦχος πλ. β΄. Πρὸς Ἄβυσσος ἐσχάτη. Κύριον φωνεῖτε, ᾧ μαθηταί, και διδάσκαλόν με· και γὰρ πέφυκα, Χριστέ, ἐβόας, διὸ μιμεῖσθε τὸν τύπον, ὃν τρόπον ἐν ἐμοὶ εἰθεάσασθε. Στίχος· Ῥαντιεῖς με ὡσώπῳ και καθαρισθήσομαι, πλυνεῖς με.. Και τούτου λεγομένου, ῥαντίζουσι τὰ ἑαυτῶν πρόσωπα ἢ τε ἡγουμένη και αἱ μονάζουσαι ἐκ τοῦ ὕδατος τοῦ νιπτῆρος, και οὕτως εἰσέρχονται ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ και φάλλουσι τροπάρια τῆς ε΄ ᾠδῆς τῆς μεγάλης παρα-

Чинъ этотъ въ славянскомъ переводѣ напечатанъ проф. Н. Красносельцевымъ въ книгѣ: «Къ исторіи православнаго богослуженія. По поводу нѣкоторыхъ церковныхъ службъ и обрядовъ, нынѣ неупотребляющихся». Казань, 1889, стр. 151—169.

σκευῆς Πρὸς· Πρὸς σέ ὀρθρίζω... Ῥυθιέντες πόδας¹⁾... Δόξα καὶ νῦν· Μεγάλων χαρισμάτων, ἀγνή Παρθένε μόνη Μήτηρ... καὶ εὐθέως ἐκτενή. Ἀρχομένης δὲ τῆς λειτουργίας, μετὰ τὸ Ἀγκάλας πατρικάς, ἄρχονται ψάλλειν στιχηρὰ ἰδιόμελα, ἀντίφωνον α΄. (Ἦ)θελον δάκρυσιν ἐξελείψαι. Στίχος· Ὁ ἀγαπητὰ τὰ σικηνώματα. Πάντας θέλων σῶζεσθαι ὁ μόνος φιλάνθρωπος Κύριος καὶ Θεὸς ἡμῶν, σὲ νῦν προσδέχεται, ὦ παρθένε, τὴν ταύτην ἐξ ὅλης ψυχῆς ἀγαπήσασαν· αὐτῷ σεμνὸν δεῖξον βίον, εὐαρεστῆσαι προθυμουμένη, κράζουσα· πρὶν ἀπόλλωμαι, Κύριε, σῶσόν με. Στίχος· Ἐξελεξάμην παραρρίπτεῖσθαι. Ἄνοιξον σπλάγχνα φιλανθρωπίας, Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεός, τῇ ποθοῦσῃ σε, δέξαι με, θέλουσάν σου ὀπίσω τοῦ τερπνοῦ νυμφίου μου ἔπεσθαι, μὴ τῷ ἐχθρῷ συγχωρήσης χάριν ἐμοῦ ἐγκουχᾶσθαι· Κύριε, μὴ με παρίδῃς, μὴ ἀπόωῃ τὴν δούλην σου. Δόξα καὶ νῦν, Ῥῦσαι ἡμᾶς ἐκ τῶν ἀναγκῶν ἡμῶν. Ἀντίφωνον β΄, ἤχος δ΄. Ποῦ ἐστὶν ἡ τοῦ κόσμου προσπάθεια. Στίχος· Ζήσεται ἡ ψυχὴ μου καὶ κινέσει σε καὶ τὰ κρίματα. Σταύρωσον τὰ μέλη, φιλόχριστε, νέκρωσον τὰ πάθη τῇ ἐγκρατεῖᾳ, καὶ τῷ νυμφίῳ σου προσδραμοῦσα, κράζον· ποῦ ποιμένες, νυμφιε, ποῦ δὲ καὶ κοιτάζεις, εἰπέ μοι, ὅτι σὲ ποθοῦσα προσεῶραμον, ἐπ' ὧμων τὸν σταυρὸν σου ἀραμένη, ἵνα εἰσελθῶ εἰς τὸν νυμφῶνα, λαμπαδηφοροῦσα, ὡς παρθένος ἀγνή. Στίχος· Ἐπλανήθην ὡς πρόβατον ἀπολωλός. Θέκλαν ἐκμιμοῦμαι τὴν μάρτυρα, Παῦλῳ δὲ πεισθεῖσα ἀνακράζω· ἐκδυσασμένη τὴν παλαιάν μου στολήν, ἣν μοι ἡ τοῦ ὄφεως πλάνη πάλαι κατεσκεύασε δεινῶς, νῦν δὲ πρὸστρέχω τῷ Κυρίῳ μου καὶ ἀναλαμβάνω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, τὸν τῆς ἀφθάρτου βασιλείας καὶ χιτῶνα καὶ στολισμὸν καὶ περιβόλαιον. Δόξα καὶ νῦν, Ἡ λαμπὰς ἡ ἄσβεστος. Ἀρχομένου δὲ τοῦ τρίτου ἀντιφώνου, ἔρχεται ἡ μέλλουσα κουρευεῖσθαι ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων θυρῶν, καὶ ψάλλονται στιχηρὰ, ἤχος δ΄. Κύριε, ἄνοιξον τὰς πύλας τοῦ νυμφῶνος τῇ δούλῃ σου, πίστει καὶ πόθῳ προσπιπτούσῃ, καὶ ἀξίωσον αὐτὴν, Παντοδύναμε, τῆς ἀγίας σου κλήσεως. καὶ συναρίθμησον αὐτὴν τῇ ποιμνῇ σου, Ἰησοῦ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ θέλων σῶσαι πάντας ἡμᾶς. Στίχος· Ἄνοιξατέ μοι πύλας δικαιοσύνης, εἰσελθὼν ἐν σὺταϊς. Κύριε, ὄπλα μοι παράσχου κατὰ τοῦ πολεμήτορος· πίστιν, ἐλπίδα καὶ ἀγάπην, καὶ ἐνίσχυσόν με, Παντοδύναμε, κατ' αὐτοῦ, ὡς φιλάνθρωπος, ἵνα, νικήσασα αὐτόν, πατήσω καὶ συντρίψω, Ἰησοῦ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ θέλων σῶσαι πάντας ἡμᾶς. Στίχος· Δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν αὐτῷ. Καὶ τούτου λεγομένου, πίπτει εἰς τὰ ἅγια θυρία ἡ κουρευομένη μέχρι συμπληρώσεως τοῦ θεοτοκίου· ψάλλουσι δὲ στιχη-

1) Для других тропарей оставлено лишь место, а в самой рукописи они не написаны.

ρόν, ἦχος δ΄. Δεῦτε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες. Δόξα καὶ νῦν, Ὁ διὰ σέ θεοπάτωρ προφήτης. Καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ θεοτοκίου, ἀνιστᾶ αὐτὴν ὁ ἱερεὺς καὶ ἐπερωτᾷ· Τί προσήλθες, ἀδελφή, προσπίπτουσα καὶ τὰ ἐξῆς. Καὶ μετὰ τὸ λαβεῖν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῆς τὸ ψαλίδιον καὶ ἀποθριξάει αὐτήν, λαμβάνουσιν αὐτήν αἱ ἀδελφαὶ καὶ φέρουσιν εἰς τὸ διακονικὸν καὶ κουρεύουσιν αὐτήν, ψάλλουσαι τὸν ἄμωμον, καὶ εἰς τὸ Ἀλληλοῦϊα εἰσάγουσιν αὐτήν μετὰ λαμπάδων καὶ τοῦ τελευταίου χιτῶνος, ἄζωστον, ἄσκαπον καὶ ἀνυπόδετον ἔσωθεν τῶν βασιλικῶν πυλῶν. Καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου ἄρχονται, ψάλλοντες ἀντίφωνον α΄, ἦχος γ΄. Εὐαγγελικῆς φωνῆς σπουδαίως πρόσταγμα νῦν πεπλήρωκας, καταλιποῦσα πάσαν συγγένειαν, καὶ τὸν σταυρὸν ἐπ' ὤμων σου ἀραμένη, ἀσκητικῶ θεσμῶ ἀνδρείως πορευθήτη, ἀθλοῦσα νομίμως εἰς ναὸν τῆς Θεοτόκου, καὶ τῷ ἁγίῳ σχήματι σήμερον Χριστὸς κατακοσμίσει σε, ὁ παρέχων τῷ κόσμῳ τὸ μέγα ἔλεος. Στίχος· Ἀρχὴ σοφίας φόβος Κυρίου, σύνεσις δὲ ἀγαθὴ πᾶσι τοῖς ποιοῦσιν αὐτήν. Ἀρχὴ ὁδοῦ ἀγαθῆς φοβεῖσθαι Κύριον, διό, παρθένε σεμνή, νῦν πρόσελθε αὐτῷ εὐσεβῶς, καὶ λάβε τὴν πανοπλίαν τοῦ ἀγγελικοῦ σχήματος, μετὰ φόβου καὶ πόθου δουλεύουσα αὐτῷ, ἵνα λάβῃς παρ' αὐτοῦ μετὰ τῶν πέντε φρονίμων παρθένων τὸ μέγα ἔλεος. Στίχος· Ἐκολλήθη ἡ ψυχὴ μου ὀπίσω σου. Ἐγγὺς Κύριος τοῖς ὑπομένουσιν αὐτόν, ἀγαθὸν γυναικί, ὅταν ἄρῃ ζυγὸν ἐκ νεότητος αὐτῆς ἐπὶ τὸ αὐτό, κατὰ μόνας ἐπ' ἐλπίδι οἰκίση. Δόξα καὶ νῦν, Ἀγίόπρωτε σεμνή, ἐγκώμιον οὔσα τῶν οὐρανίων ταγματῶν. Ἀντίφωνον β΄, ἦχος δ΄. Χριστὸς με προσκαλεῖται εἰς τὸν νομφῶνα αὐτοῦ, νοητῶς ὑποδεικνύων μοι τὴν στενὴν καὶ τεθλιμμένην ὁδὸν δι' αὐτόν γὰρ ἀπαρνοῦμαι πάντα κόσμον καὶ τὴν στολὴν τὴν ἐπίκτηρον, ὡς θέκλα ἀποδύομαι καὶ περιβάλλομαι στολὴν τὴν ἀφθαρτον, ἀπκύστως ψάλλουσα· ἐκολλήθη ἡ ψυχὴ μου ὀπίσω σου. Κύριε, κατήλωσα σὺν τοῖς παθήμασι σὰρκα καὶ προσπάθειαν, καὶ νοῦν, καὶ καρδίαν, καὶ συσταυροῦμαι σοι τῷ ζωοδότη Θεῷ, Αὐτός, πολυεσπλαγγχε, τὸν χιτῶνα τὸν ἀφθαρτον περιβάλε με, μόνε Σωτήρ. Στίχος· Ἴδου δὴ τί καλὸν ἦ τί τερπνόν, ἀλλ' ἡ τὸ κατοικεῖν. Καὶ τούτου λεγομένου, ἔρχεται ἡ κουρευθεῖσα μέχρι τοῦ ἄμβωνος, καὶ ψάλλουσι στιχηρόν, ἦχος δ΄. Τῆς ἐναρέτου πολιτείας ἤδη, παρθένε, ἠξίωσαι, τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα προσενεγκοῦσα τῷ Δεσπότη, Αὐτός δὲ ὁ δεξιόμενος τὰς συνθήκας σου, ἐν τῇ πασταδί τῇ ἐπουρανίῳ τὴν μερίδα σου κατατάξειεν, ὡς φιλάνθρωπος. Στίχος· Ὅτι ἐκεῖ ἐνετείλατο Κύριος τὴν εὐλογίαν (καὶ) ζῶν ἕως τοῦ αἰῶνος. Σήμερον εὐφραίνονται θεαὶ δυνάμεις, βλέπουσαι, παρθένε, τὴν σὴν καιρῶν ἀναγέννησιν, χαίρει δὲ καὶ ὁ κάλλει εὐπρεπῆς Χριστὸς νομφίος

ὁ σός, Αὐτῷ τὴν παρθενίαν σπεῦσον συντηρῆσαι, ἵνα εὖρης ἐν νυμφῶνι οὐρανίῳ τὴν ἀνάπαυσιν. Ἐχοντές σε, Θεοτόκε, ἐλπίδα καὶ προστασίαν ἐχθρῶν. Ἀντίφωνον γ', ἤχος πλ. δ'. Τὰ τῶν ἀγγέλων στρατεύματα ἐξίστανται ἐπὶ τῷ τελουμένῳ σήμερον ἐν τῇ συνταγῇ σου· Χριστῷ προσήλθετε γὰρ σεμνή, καὶ τὴν κόμην σου ἀποκείρασα, ὥσπερ Θέκλα διὰ τοῦ Παύλου αὐτῷ ἐνυμφεύθης, ὅθεν, φιλόχριστε, μετὰ πόθου δέχου καὶ τὸ σχῆμα τῆς οὐρανίου ζωῆς.—Καὶ τούτου ψαλλομένου, ἔρχεται ἡ κορευθεῖσα ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων θυρῶν, καὶ ψάλλεται στιχηρὸν πλ. β'.

Πρός· Ὁ ἀναβαλλόμενος. Στίχος· Εἰσεέλθετε εἰς τὰς πύλας αὐτοῦ ἐν ἐξομολογήσει. Ὁ ἀναβαλλόμενος φῶς, ὡς ἱμάτιον, Αὐτὸς ἰδός μοι ὦφθη καὶ θύρα σωτηρίας, χεῖρας ὑφαπλώσας μοι, σήμερον ἐναγκαλιζέται καὶ βοᾷ· δεῦρο νυμφεύθητί μοι, θυγατερ· ἡρμυσάμην γὰρ σε διὰ τῆς Παύλου Θέκλα διδασχῆς· ὦ τοῦ θαύματος, δίχα προικὸς νυμφοστολεῖ με καὶ συνεισάγει με ἄνευ νυμφεύσεως, καὶ προῖκα ἐνοπρεπῆ χαρίζεται μοι, κἀγὼ ἐνυμφεύθημι Αὐτῷ, λαβοῦσα τὸ ἐπάγγελμα. Στίχος· Ἐξαπόστειλον τὴν χεῖρά σου ἐξ ὕψους, ἐξελοῦ με καὶ ῥύσαι με ἐκ χειρὸς υἱῶν ἄλλοτριων. Καὶ τούτου λεγομένου, κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτῆς, ὁ ἱερεὺς εἰσάγει αὐτὴν εἰς τὸ θυσιαστήριον, καὶ ψάλλουσι στιχηρὸν, ἤχος α'.

Πρός· Ὁ βασιλεὺς τῶν οὐρανῶν. Ὁ βασιλεὺς τῶν οὐρανῶν τὰς χεῖρας ὑφαπλώσας, ἡμᾶς προσκαλεῖται εἰς τὴν ἄνω πόλιν, Οὗτος τοῖς κρούουσιν ἀνοίγει τὸν νυμφῶνα, Οὗτος τοῖς ζητοῦσιν εὐρίσκειται. Θεὸς ὢν, διὸ, περθεῖνε, προθύμως δεῦρο νυμφεύθητι ἀφθάρτως, γάμος πρόκειται, οὗ ὁ νυμφῶν ἀχειροποίητος, οὗ ἡ στολή οὐρανούφαντος, Οὗτος ὥρατος κάλλει, Αὐτὸς ἐστί, προσέλθωμεν καὶ λάβωμεν ἄφασιν καὶ τὸ μέγα ἔλεος ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.—Χαίροις παρ' ἡμῶν, ἅγια Θεοτόκε παρθεῖνε. Εἰσελθούσης δὲ αὐτῆς ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ καὶ τῶν ἀναδόχων λαμβανόντων τὰ ἱστάτια (ἱμάτια?) ἐκ τοῦ θαλασσιδίου, ἐνδύουσιν αὐτήν, λέγοντος τοῦ ἱερέως· Ἡ ἀδελφὴ ἡμῶν ἢ δεῖνα ἐνδύεται τὸν χιτῶνα καὶ τὰ ἐξῆς, καθὼς ἐγράφη καὶ εἰς τὸ ἀνδρεῖον. Ἐνδύομένης δὲ αὐτῆς, ψάλλουσι τροπάριον, ἤχος δ'· Ἐνδύσαθε χιτῶνα τῆς σωτηρίας. Στίχος α'· Αὕτη ἡ πόλις Κυρίου, δίκαιοι. Στίχος β'· Ἀγαλλιάσθω τῷ Θεῷ τῷ βοηθῷ. Στίχος γ'· Εἰσεέλθετε ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν ἀγαλλιάσει. Ἐχοντές σε, Θεοτόκε, ἐλπίδα. Καὶ μετὰ τὸ ἐνδύσασθαι αὐτήν, ποιεῖ ὁ ἱερεὺς εὐχὰς γ'. Ζήτηι ταύτας εἰς τὸ ἀνδρεῖον. Καὶ τῆς πρώτης εὐχῆς ἀρχομένης, ψάλλεται στιχηρὸν, ἤχος πλ. β'· Ἀγαλλιάσθω ἡ ψυχὴ μου. Ἄλλον ψαλλόμενον εἰς γυναῖκας, ἤχος πλ. β'· Συγχαρήτέ μοι, πᾶσαι ἐν Χριστῷ ἀδελφαί, καὶ μελωδοῦσαι εὐχαριστήσωμεν Χριστῷ τῷ Θεῷ, ὅτι σήμερον πληροῦται ἐν ἐμοὶ αὕτη ἡ ἡμέρα, ἣν ἐποίησεν ὁ Κύριος· ἰδοὺ γὰρ ὀνομάζομαι νύμφη θεόκλητος,

ἀγαλλιάσθῳ ἢ ψυχῇ μου ἐπὶ τῷ Κυρίῳ· ἐνέδουσε γὰρ με ἱμάτιον σωτηρίου καὶ χιτῶνα εὐφροσύνης, καὶ πλήρη με ἐποίησεν χαρᾶς καὶ κατανύξεως, Αὐτὸν δοξολογοῦσα καθικετεῦω, ὑπεράγαθε Κύριε, ἀξίαν με ἀνάδειξον τοῦ σοῦ νυμφῶνος, μόνε Σωτήρ. Στίχος α΄. Αὕτη ἡ ἡμέρα, ἣν ἐποίησεν. Στίχος β΄. Ἀγαλλιάσθωσαν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Δόξα καὶ νῦν, Μεγάλων χαρισμάτων. Καὶ μετὰ ταῦτα ἐξέρχεται ὁ διάκονος, κατέχων τὸ εὐαγγέλιον ἔξω τῶν ἁγίων θυρῶν, καὶ ἀσπάζεται πρῶτον ἢ νεοφώτιστος, ἔπειτα ἢ ἡγουμένη καὶ καθ' ἑξῆς αἱ ἀδελφαί. Ἐν δὲ τῷ ἀσπάζεσθαι φάλλεται στιχηρὸν ἰδιόμελον, ἦχος α΄. Ἐπιγνοῦσαι, ἀδελφαί, τοῦ μυστηρίου τὴν δύναμιν, ὅτι τὴν ἐκ τῆς ἁμαρτίας πρὸς πνευματικὴν ἐστίαν ἀναδραμοῦσαν ἀνάδα ἱεράν, ὁ πανάγαθος νυμφίος προὔπανθήσας ἀσπάζεται, καὶ ταύτῃ τῆς οἰκείας δόξης χαρίζεται τὰ γνωρίσματα, καὶ μυστικὴν τοῖς ἄνω ἐπιτελεῖ εὐφροσύνην, χαίρων τῇ ταύτης ἐπιστροφῇ, σπεύσωμεν καὶ ἡμεῖς ἀξίως πολιτεῦσασθαι τοῦ προσδεξαμένου φιλιθρόπου Θεοῦ, καὶ παρέχοντος αἰεὶ σωτηρίαν ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν. Στίχος α΄. Ἀγαπήσατε τὸν Κύριον πάντες οἱ ὅσοι αὐτοῦ. Στίχος β΄. Ἀγαλλιᾶσεται τὰ χεῖλη μου, ὅταν φάλλω σοι. Στίχος γ΄. Δεῦτε ἀκούσατε καὶ διηγήσομαι ὑμῖν. Δόξα καὶ νῦν, Χαῖρε, Θεοτόκε παρθένε, χαῖρε καύχημα τῆς οἰκουμένης. Ζήτει, ἐὰν κοινωνῇ καὶ ποῦ καὶ πότε Μετὰ δὲ τὴν ἀπόλυσιν τῆς λειτουργίας, ἐξέρχονται αἱ μονάζουσαι ἅμα τῇ νεοφωτίστῳ εἰς τὴν τράπεζαν καὶ φάλλουσι κατὰ τὴν ὁδὸν στιχηρὸν, ἦχος δ΄. Κύριε, Κύριε, ἐπίβλεψον. Στίχος α΄. Ὁ ποιμένων τὸν Ἰσραὴλ. Στίχος β΄. Ἐξέγειρον τὴν δυναστείαν σου... Στίχος γ΄. Ὁ Θεός, ἐπίστρεψον ἡμᾶς καὶ ἐπίφανον. Δόξα καὶ νῦν, Ἡ λαμπὰς ἢ ἄσβεστος. Τὸ αὐτὸ καὶ μετὰ τὸ ἀναστῆναι ἀπὸ τῆς τραπέζης, ἀπερχομένης αὐτῆς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. Ἐσθιουσῶν δὲ αὐτῶν, φάλλουσι στιχηρὰ κατὰ ἀλφάβητον Ἀνδρέου Κρητός, ἦχος πλ. α΄. Ἀνάλαβε, παρθένε, τὴν πανοπλίαν τοῦ Χριστοῦ, βάδιζε τρίβον ἀκλινῶς τῶν ἐντολῶν αὐτοῦ, σεμνῇ, γνώθι τὴν κλήσιν, ἐν ἧ σὲ κέκληκεν Αὐτός, δράμε, δῶξον, φθάσον τῆς οὐρανῶν βασιλείας τὸν νυμφῶνα, βοῶσα ὦ Χριστέ μου, θεῖε Λόγε, τὴν ψυχὴν μου στήριξον, σοὶ προστρέχειν, σοὶ δουλεύειν, σοῦ συντηρεῖν τὰς ἁγίας ἐντολάς.—β΄. Ἐνδέδουσαι χιτῶνα τῆς μετανοίας τὴν στολήν, ζώνη περίζωσαι ὄσφυν τῆς σωφροσύνης τὸν δεσμόν· ἡῦρες γὰρ τρίβον τὴν σὲ προσφέρουσαν Θεῷ, θύρα σοι ἦνοικται, θάρσει, πρὸς ἀσφαλῆ σωτηρίαν, μὴ σιγήσης βοῶσα ὦ Χριστέ μου, θεῖε Λόγε, τὴν ψυχὴν μου στήριξον.—Ἰδοὺ Χριστῷ ἐνυμφεύθη τῷ ἀθανάτῳ βασιλεῖ, κόσμον περιέβαλε σαυτῇ τὸν (sic) διαυγῆ τῶν ἀρετῶν, λαμπάδι ἔργων φαιδρῶν ἀπάντησον Αὐτῷ, μέλλει ἔρχεσθαι, νῆφε, ὁ σὸς νυμφίος· παρθένε, μὴ νυστάξης, βοῶσα ὦ Χριστέ μου, θεῖε Λόγε,

τὴν ψυχὴν μου στήριξον σοὶ προστρέχειν.—Νεκρώθητι τῷ βίῳ, ἵνα συζηῆς τῷ Χριστῷ, ξένην ποιήσον σαυτὴν φιληδονίας τῶν ἐν γῆ, ὄμμα δὲ στήσον μὴ βλέπειν ὅλως πονηρά, πρόφθασον ἀπολαῦσαι τῆς οὐρανῶν βασιλείας τοῦ νυμφῶνος, βοῶσα, ὦ Χριστέ μου, θεε Δόγε, τὴν ψυχὴν μου στήριξον.—Ῥαστώνην τὴν τοῦ βίου καταλιποῦσα, ὦ σεμνή, στενοχωρία τῆς σαρκὸς ψυχὴν σου πλάτυνον Θεῶ, τρέχε γενναίως· αὐτὸν γὰρ ἔχεις συνεργόν, ὑπομονῇ καὶ ἐλπίδι τῶν οὐρανίων τραφεῖσα ἀγαθῶν ἐκβοῶσα, ὦ Χριστέ μου, θεε Δόγε, τὴν ψυχὴν μου στήριξον σοὶ προστρέχειν.—Φυλάττειν, ὦ Παρθένε, σὺ διδαχθεῖ(σ)α ἐντολάς, χαῖρε, εὐφραίνου τῇ ψυχῇ, ἀγαλλομένη ἐν Χριστῷ, ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις αὐτὸν γεραίρουσα πιστῶς, ὡς Θεὸν καὶ Σωτῆρα καὶ βασιλέα τῆς δόξης, ἀσιγήτως βοῶσα· ὦ Χριστέ μου, θεε Δόγε, τὴν ψυχὴν μου στήριξον, σοὶ προστρέχειν, σοὶ δουλεύειν.—Τοῦ αὐτοῦ ἄλλα, ἦχος ὁ αὐτός· Ἄγνος ὑπάρχει ὁ γάμος ἀμίαντος, ὦ παρθένε, ἄσβεστόν σου τὴν λαμπάδα διατήρει καθ' ἐκάστην, ἀγρύπνει προσδεχομένη τὴν ἔλευσιν τοῦ νυμφίου, μὴ νυστάξης τοῖς πάθει καὶ στερηθῆς τῆς εἰσόδου, τῆς σοφίας τοὺς λόγους ἄκουε, νύμφη, εἰς ὑπάντησίν σοι προτρέπει τοῦ ἀμωμήτου νυμφίου.—Ἐν δὲ τῷ μέλλειν ἀναστῆναι τῆς (τρα)πέζης, φάλλουσι στιχηρόν, ἦχος βαρῦς· Εἰ καὶ τὸν ἔξωθεν ἀπεδώσω χιτῶνα, ἀλλὰ ἔνδον μὴ ἀποδύσῃ, ὦ παρθένε, ἐὰν γὰρ ὑπάρχῃς ἐνδεδυμένη τοῦτον, πειρασμός σου οὐκέτι κυριεύσει· βλέπε οἶων ῥημάτων ἤκουσας, βλέπε οἶψ νυμφίῳ συνηρησῆθης, βλέπε οὖν τὸν ἐχθρὸν μὴ γυμνώσῃ σε, ὡς τὸν Ἄδὰμ καὶ τὴν Εὐάν, καὶ ξένην ποιήσῃ σε τῆς βασιλείας, ὡς ἐκείνους τοῦ παραδείσου· συνετάξω γὰρ τῷ Χριστῷ, τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον στήριξει τὴν ψυχὴν σου. Δόξα, καὶ ψάλλεται στιχηρόν, ἦχος δ'· Ὁ πάνσοφός μοι Παῦλος νυμφαγωγεῖ εἰς οὐρανούς μουσικῶς, ἐπικοιμίζων μοι τοὺς ἀρράβωνας τοῦ Χριστοῦ· δι' αὐτὸν γὰρ μοι κόσμος ἐσταύρωται, καὶ γὰρ τῷ κόσμῳ νενέκρωμαι καὶ συνάπτομαι τῷ ἀφθάρτῳ νυμφίῳ μου ἐν ὕμνοις κραυγάζουσα, λύχνος τοῖς ποσὶ μου ὁ νόμος σου, καὶ φῶς ταῖς τρίβοις μου, Κύριε, κατεῦθονόν μου τὰ διαβήματα, καὶ ὄλην με ἀγίασον σώματι καὶ πνεύματι, καὶ νικηφόρον με τοῖς ἐχθροῖς ἀνάδειξον, καὶ ἀξιώσόν με παντοδύναμε, τὸν τῆς νίκης στέφανον κομίσασθαί με, μόνε Σωτήρ. Καὶ νῦν θεοτοκίον. Καὶ μετὰ τοῦτο ἐγείρονται τῆς τραπέζης, καὶ λαβοῦσα τῆς χειρὸς αὐτῆς ἡ ἡγουμένη ἀπάγει αὐτὴν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ὀφικευσουσῶν τῶν μοναζουσῶν μετὰ κηρῶν καὶ ψαλλουσῶν, στιχηρόν, ἦχος δ'· Κύριε, Κύριε, ἐπίβλεψον εἰς οὐρανοῦ. Δόξα καὶ νῦν. Ἡ λαμπὰς ἡ ἄσβεστος, ὁ θρόνος τῆς δικαιοσύνης.

λ. 197 οβ. Τὰ λείποντα τροπάρια εἰς τὸ σχῆμα τῶν ἀνδρῶν· Πρὸ τοῦ εὐαγγελίου εἰς τὸ β' ἀντίφωνον τῶν ἀνδρῶν τροπάριον β', ἤχος δ'· Πλὴνόν με τοῖς δάκρυσί μου, Σωτήρ, ὅτι βερούπομαι ἐν πολλαῖς ἀμαρτίαις... Στίχος· Ἐκ τῶν ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν... Μὴ ἀπορρίψης με ἀπὸ τοῦ προσώπου σου, Κύριε, μὴ χωρίσης με τῶν καλῶν προβάτων σου... Ἀντίφωνον β'. Μετὰ τὸ τέλος τοῦ εὐαγγελίου τροπάριον β', ἤχος γ'· Ἀρχὴ ὁδοῦ ἀγαθῆς φοβεῖσθαι τὸν Κύριον... Ἀντιφώνου γ', τροπάριον β', ἤχος δ'· Νῦν ὁ παράδεισος ἀληθῶς ἀνοικτός ὄμην τοῖς ποθοῦσιν εἰσελθεῖν ἐν αὐτῷ... Τροπάριον β', φαλλόμενον ἀπὸ τοῦ εὐαγγελίου, ἐνδουμένου τοῦ ἀποκαρέντος, μετὰ τὸ εἰπεῖν· Ἐνδύσασθε χιτῶνα τῆς σωτηρίας. Σήμερον τῆς βασιλείας τὴν ὁδὸν ἡμῶν ὑποδείκνυσιν...

λ. 198 οβ. Ἀκολουθία καὶ τυπικὸν τοῦ ἁγίου λού(σ)ματος τῶν Βλαχερνῶν¹).

Τῆ ε' ἑσπέρα εἰς τὸ λυχνικὸν ἄρχεται ὁ πρωτεμβατάτης· Εὐλόγητος ὁ Θεὸς ἡμῶν πάντοτε... Καὶ λέγουσι τὸν φαλμόν· Εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου, καὶ ἄρχεται ὁ αὐτὸς τὸ Κύριε ἐκέκραξα, καὶ τελειοῦται τὸ λυχνικὸν τῆς ἡμέρας. Μετὰ τὸ ποιῆσαι αὐτὸν τὴν ἔκτενήν, καὶ ἐὰν συμφθάξουσιν οἱ δέκαρχοι τὸν δεῖπνον αὐτῶν, φέρουσι τὰ κηρία, ὁ δὲ πρωτεμβατάτης βάλλει θυμίαμα ἐν τῷ θυμιατηρίῳ καὶ ἀπέρχεται εἰς τὰ προβαλλακτά, καὶ θυμιῶν τὴν ἁγίαν στακτὴν, ἐξέρχεται δὲ ὁ περιχύτης ὁ ἐβδομάριος καὶ λαμβάνων τὸ θυμιατήριον ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ πρωτεμβατάτου, εἰσέρχεται ἔσω καὶ θυμιᾷ, ποιεῖ δὲ ὁ πρωτεμβατάτης εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ περιχύτου, λέγων· Παναγία Τριάς ὁ Θεὸς ἡμῶν, εὐλόγησον καὶ κατεύθυνον τὰ ἔργα τῶν χειρῶν ἡμῶν, πάντοτε νῦν καὶ αἰεὶ. Καὶ εἰσέρχεται τοῦ στακτοῦσαι (sic), καὶ ὁ πρωτεμβατάτης, κλείων τὴν ἁγίαν πόλην, ὑποστρέφει καὶ θυμιᾷ ἔξω τὸν δεῖπνον, καὶ ἐπιστρέφοντος αὐτοῦ, δίδει ὁ δέκαρχος τὰ κηρία, καὶ ἐκφωνεῖ ὁ πρωτεμβατάτης τὸ Δόξα τῷ Θεῷ ἡμῶν πάντοτε νῦν. Καὶ ἀπάρχεται τὸ Ὁ κατοικῶν. Ζήτει, ἐὰν ψάλλουσι κανόνα. Καὶ οἱ μὲν ἀπέρχονται μετὰ τοῦ πρωτεμβατάτου, ζήτει, ποῦ ἀπέρχονται, οἱ δὲ ἀπομένουσι, ψάλλοντες τὸ Ὁ κατοικῶν, ἀμφοτέροι. Καὶ εἰ μὲν ἐστὶν ἑορτὴ διὰ μέσης τῆς ἐβδομάδος, ψάλλουσι τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς, καὶ ὕστερον τὸ κοντάκιον τῆς ἑορτῆς, ἐὰν δὲ ἑορτὴ

1) Въ оглавленіи обѣ этомъ чинѣ говорится: Ἀκολουθία καὶ τυπικὸν τοῦ ἁγίου λούματος τῶν Βλαχερνῶν, περιέχον ἀκριβῶς τὴν ὅλην ἀκολουθίαν, τὰ τε τροπάρια καὶ τὰς εὐχάς, καὶ εἴ τι ἕτερα γίνεται, ἀπὸ τῆ ε' ἑσπέρας μέχρι τῆς ἀπολύσεως τοῦ λούματος· εὐχαὶ δὲ εἰσὶ σὺν τῆς ἔκτενουσ (sic) εὐχῆς καὶ εἰς τὸ ποιῆσαι ἀδελφὸν ἀμφοτέροι ς'.

οὐκ ἔστι, μετὰ τὸ πληρῶσαι τὸ Ὁ κατοικῶν, ψάλλεις ταῦτα· Δόξα σοι, Χριστέ ὁ Θεός, ὁ καταξιώσας ἡμᾶς ἔλθειν εἰς τὴν ἐσπέραν ταύτην καὶ προσάγειν σοι ὕμνον εὐχαριστήριον, ἀνατίθημί σοι τῷ Θεῷ τὴν μέριμνάν μου, τῷ τρέφοντι καὶ ζωογονοῦντί με, εὐεργέτα τῶν ἀπάντων, Κύριε, δόξα σοι. Δόξα. Ἀντιλήπτωρ τῆς ψυχῆς μου γενοῦ, ὁ Θεός... Καὶ νῦν, Ὡς θυμίαμα καλὸν εἰς οὐρανοὺς ἀνέρχεται, Θεοτόκε, πρὸς ὃν ἔτεκες Θεόν, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν, πάντα φθόνον, πάντα πειρασμὸν ἀποδίωξον ἀφ' ἡμῶν, Πάτερ ἡμῶν, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, κατευθυνθήτω ἡ εὐωδία τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος, μὴ ἐγκαταλίπῃς με εἰς τέλος, Κύριε, μήποτε ἰσχύσει εἰς ἐμὲ ὁ ὑπερήφανος· ἐνεδρεῦει γὰρ ὡς λέων, ἀρπάσαι με βουλόμενος τὸν πτωχὸν καὶ πένητα, ἀλλὰ δέομαί σου, βασιλεῦ τῶν αἰώνων, βοηθός μου γενοῦ, Σωτὴρ, καὶ σῶσόν με. Ἦχος β'. Ἡ βασιλεία σου, Χριστέ ὁ Θεός, βασιλεία πάντων τῶν αἰώνων, καὶ ἡ δεσποτεία σου ἐν πάσῃ γενεᾷ καὶ γενεᾷ, ὁ σαρκωθείς ἐκ Πνεύματος ἁγίου, ὁ ἐκ τῆς ἀειπαρθένου Μαρίας ἐνανθρωπήσας, φῶς ἡμῶν ἔλαμψε, Χριστέ ὁ Θεός, ἡ σὴ παρουσία, φῶς ἐκ φωτός τοῦ Πατρὸς τὸ ἀπαύγασμα, πᾶσαν κτίσιν ἐφαιδρυνας, πᾶσα πνοὴ αἰνεῖ σε τὸν χαρακτῆρα τῆς δόξης τοῦ Πατρὸς, ὁ ὢν καὶ προὖν καὶ ἐκλάμψας ἐκ Παρθένου Θεός, ἐλέησον ἡμᾶς. Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς... Ἐλπίς τοῦ κόσμου ἀγαθή, *Goar. pag. 702, съ варіантомъ: σπλαγχνίσθητι εἰς ἀπερίστατον λαόν...* Παναγία Θεοτόκε, τὸν χρόνον τῆς ζωῆς μου μὴ ἐγκαταλίπῃς με, *Goar. p. 680.* Κύριε ἐλέησον γ', καὶ ποιῶσι τὴν ἀπόλουσιν.

λ. 199 ὀβ. Ἀκολουθία τοῦ ἀ' λού(σ)ματος.

Εἰστίηκει ὁ ἱερεὺς μετὰ θυμιατοῦ εἰς τὴν πόλιν τοῦ λοστροῦ, παρασταμένων πάντων γυμνῶν καὶ κρατούντων ἐ' κηρούς ἄπτοντας, καὶ λέγει· Εὐλογημένη ἡ εἴσοδος τοῦ οἴκου τῆς τεκούσης σε, Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν. Ὁ λαός· Ἀμήν. Καὶ παρ' αὐτὰ λέγουσιν· Χαῖρε, ἡ πόλις τοῦ Θεοῦ, χαῖρε, Πανάχραντε παρθένε ἀγνή, χαῖρε, Δέσποινα καὶ προστασία τοῦ κόσμου, χαῖρε τειχος καὶ καταφυγὴ καὶ σκέπη τοῦ γένους ἡμῶν.—Ὑπὸ τὴν σὴν εὐσπλαγχνίαν καταφεύγομεν, Θεοτόκε... Στίχος α'. Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον... Χαῖρε, ἡ πόλις τοῦ βασιλέως τῆς δόξης, ἣν ὁ Ὑψιστος μόνος διώδεδεσε, καὶ μένειν ἐσφραγισμένην εὐδόκησας εἰς σωτηρίαν τῶν ψυχῶν ἡμῶν. (Στίχος) Ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν. Χαῖρε, ἡ μόνη καὶ ἀληθὴς Θεοτόκος, ἣν ὁ Λόγος Μητέρα ἐκτίησας, καὶ πόλιν τῶν σωζομένων ἀνέδειξας ἀνεωγμένην τῷ λαῷ αὐτοῦ. Δόξα. Χαῖρε, ἡ δι' ἀγγέλου τὴν χαρὰν τοῦ κόσμου δεξαμένη, χαῖρε, ἡ τεκοῦσα τὸν ποιητὴν καὶ Κύριον, χαῖρε, ἡ ἀξιωθεῖσα γενέσθαι Μητὴρ Θεοῦ. Καὶ νῦν. Χαῖρε, κεχαριτωμένη, ἀγαλ-

λίαμα τῶν ἀγγέλων, χαῖρε, Παρθένε, τῶν προφητῶν τὸ κήρυγμα, χαῖρε, ἡ εὐλογημένη, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ. Ὁ λαός· Κύριε ἐλέησον γ'. Ὁ ἱερεὺς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ λαός· Κύριε ἐλέησον. Ὁ ἱερεὺς· Ἡ τὸ χαῖρε κεχαριτωμένη δι' ἀγγέλου δεξαμένη, καὶ χαρὰν τῷ κόσμῳ κηύσασα, Χριστὸν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν ἡμῶν, αὐτῷ πρέσβευε σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν, νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ὁ λαός· Ἀμήν. Εὐλογεῖτε, ἅγιοι, εἰς πολλὰς ἑβδομάδας. Καὶ οὕτως ἀλείφονται τὴν ἁγίαν στακτήν, καὶ ποιεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν τοῦ σαπωνίου, λέγων· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ λαός· Κύριε ἐλέησον. Ὁ ἱερεὺς· Κύριε, ὁ ἐν τῷ ἐλέει καὶ τοῖς οἰκτιρμοῖς σου ἰώμενος τὰ συντρίμματα τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν, Αὐτὸς Δέσποτα, εὐλόγησον καὶ τὸ σαπῶνιον τοῦτο, ὥστε γενέσθαι τοῖς χριστέμοις ἐξ αὐτοῦ εἰς θεραπείαν, εἰς ἀπαλλαγὴν παντὸς πάθους, νόσου σωματικῆς, μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος καὶ παντὸς κακοῦ, ἵνα καὶ ἐν τούτοις δοξασθῇ σου τὸ πανάγιον ὄνομα. Σὸν γὰρ ἐστὶ τὸ ἐλεεῖν καὶ σώζειν... Καὶ σφραγίζει τὸν κρατοῦντα τὸ σαπῶνιον γ' εἰς τὴν κεφαλὴν, καὶ εἰσερχόμενος καταπλύνει τὸν κόλυμβον καὶ τὰ ὀρθομάρμαρα (?), καὶ τὸν πάτον ὄλον τοῦ λοετροῦ· τὸν δὲ κόλυμβον μετὰ σκάμματος, εἶθ' οὕτως μετὰ (ὑ)δατος, καὶ ποιεῖ ζευκτὰ γ' ἀνά β' οἱ θέλοντες βαστάσαι τὰ βαστακτά, καὶ ποιεῖ αὐτὴν ὁ ἱερεὺς εὐχὴν, κρατῶν τὰς κεφαλὰς αὐτῶν τῶν δύο, ὁμοίως τῶν γ' ζευκτῶν, λέγων οὕτως· Παναγία Τριάς ὁ Θεὸς ἡμῶν, εὐλόγησον, ἁγίασον, κατεύθυνον τὸ ἔργον τῶν χειρῶν ἡμῶν πάντοτε, νῦν. Καὶ οὕτως εἰσέρχεται ὁ πρεσβύτερος (με)τὰ θυμιατοῦ, καὶ οἱ μὲν βαστάζοντες σταυροὺς ἀπὸ μερσίνης δ', καὶ ἄλλος τὰ λῶρα, ὁ δὲ ἑβδομάριος ζυγὴν φατλίων, καὶ ὁ ἱερεὺς τὸ θυμιατήριον, καὶ εἰσέρχονται ἔσω, καὶ μετὰ τὸ ἀποσπογγίσαι τὸν ἅγιον κόλυμβον καὶ ἀσφαλίσαι τὴν ἀπόρροϊαν αὐτοῦ, λέγει ὁ ἱερεὺς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα... Καὶ εἶθ' οὕτως ἀπάρχεται φάλλειν τὸ πᾶν τοῦ λα(οῦ)· Μεγαλύνόμεν σε, Θεοτόκε· ὁ γὰρ ἐκ σοῦ σαρκωθεὶς Θεὸς σώζει αἰεὶ τοὺς σὲ μεγαλύνοντας.— Ἁγία Δέσποινα Θεοτόκε, τὰ ἰάματά σου κατάπεμφον ἡμῖν. Δόξα, καὶ πάλιν· Μεγαλύνόμεν σε, Θεοτόκε... Τὸ αὐτὸ Καὶ νῦν. Ἐκ τῆς σῆς παλάμης, Θεοτόκε, μύρον αἰεὶ τοῖς πιστοῖς Χριστοῦ βρῦει πηγὴ ἀπαύστως ἰάματα. Ἁγία Δέσποινα, τὴν βοήθειάν σου κατάπεμφον. Ἁγία Δέσποινα, τὴν ἀντίληψίν σου κατάπεμφον. Καὶ λέγει γ', τὸ Κύριε ἐλέησον. Ὁ ἱερεὺς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις. Ὁ λαός· Ἀμήν. Εὐλογεῖτε, ἅγιοι, εὐλόγησον, πάτερ. Καὶ πίπτουσι πάντες εἰς τὸ ἔδαφος, καὶ ὁ ἱερεὺς ἵσταται ἔμπροσθεν τοῦ ἁγίου κολύμβου καὶ ἄρχεται τῆς ἔκτενοῦς εὐχῆς, λέγων· Δεόμεθ' ἀγαθῶν σου, Δέσποτα φιλόνητο, ὑπὲρ πάσης ψυχῆς θλιβομένης, κα-

ταπονουμένης, ἐλέους, βοηθείας αὐτῶν, καὶ ὑπὲρ τοῦ λυτρωθῆναι ἡμᾶς παντὸς κινδύνου καὶ τῶν ἀνομιῶν ἡμῶν, καὶ ἐπαναστάσεως ἐχθρῶν ἔτι δὲ καὶ ὑπὲρ τοῦ ἔλεον καὶ εὐμενῆ καὶ εὐδιάλλακτον γενέσθαι τὸν φιλόανθρωπον Θεὸν ἐπὶ ταῖς ἀμαρτίαις ἡμῶν καὶ ἐλεῆσαι ἡμᾶς.—Ἐτι δὲ καὶ ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι ἡμᾶς ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ εἰς ἔργον διακονίας καὶ μετανοίας καὶ συγχωρήσεως τῶν πλημμελημάτων ἡμῶν.—Ἐτι δὲ καὶ ὑπὲρ τοῦ συντριβῆναι τὸν σατανᾶν ὑπὸ τοὺς πόδας ἡμῶν ἐν τάχει καὶ δοθῆναι ἡμῖν νίκας κατ' αὐτοῦ καὶ τῶν ἀκαθάρτων αὐτοῦ πνευμάτων.—Ἐτι δὲ καὶ ὑπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι ἡμῖν πᾶν πλημμέλημα ἐκούσιον καὶ ἀκούσιον.—Ἐτι δὲ καὶ ὑπὲρ τῶν εὐσεβεστάτων καὶ θεοφυλάκτων ἡμῶν βασιλέων, καὶ ὑπὲρ τοῦ συμπολεμῆσαι αὐτοῖς Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν καὶ ὑποτάξαι ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτῶν πάντα ἐχθρόν καὶ πολέμιον.—Ἐτι δὲ καὶ ὑπὲρ τῶν ἐν ἀσθενείαις κατακειμένων χριστιανῶν ἀδελφῶν ἡμῶν.—Ἐτι δὲ καὶ ὑπὲρ τῶν ἐν ἐξορίαις καὶ αἰχμαλωσίαις, καὶ πικραῖς δουλείαις, καὶ πάσῃ θλίψει καὶ ἀνάγκῃ, καὶ περιστάσει ὄντων χριστιανῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, καὶ τῆς ἐν Χριστῷ ἐπανόδου καὶ σωτηρίας αὐτῶν.—Ἐτι δὲ καὶ ὑπὲρ τῶν συμπαραόντων, ἀπόντων ἀδελφῶν ἡμῶν πάντων κατ' ὄνομα, καὶ ὑπὲρ τοῦ διασκεδάσαι Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν πᾶσαν βουλὴν πονηρὰν κινουμένην καθ' ἡμῶν.—Ἐτι δὲ καὶ ὑπὲρ τῶν κοπιώντων καὶ καλλιεργούντων ἐν τῇ ἀγίᾳ διακονίᾳ ταύτῃ καὶ μεμνημένων τῶν πενήτων καὶ ὑπὲρ τοῦ εἰσακοῦσαι Κύριον τὸν Θεὸν τῆς φωνῆς τῆς δεήσεως ἡμῶν καὶ ἐλεῆσαι ἡμᾶς.—Ἐτι δὲ καὶ ὑπὲρ τοῦ ρυσθῆναι τὴν πόλιν ταύτην καὶ πᾶσαν πόλιν καὶ χώραν ἀπὸ λιμοῦ, λοιμοῦ, σεισμοῦ, καταποντισμοῦ, πυρὸς, μαχαίρας, ἐπιδρομῆς ἄλλοφύλων, καὶ ἐμφυλίου πολέμου· ἐκτενέστερον δὲ καὶ ὑπὲρ τοῦ λυτρωθῆναι ἡμᾶς τῆς αἰωνίου κολάσεως καὶ καταξιωθῆναι ἡμᾶς τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, καὶ τοῦ κλήρου τῶν ἀγίων, καὶ τῆς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ παραστάσεως, εἰπωμεν πάντες ἐκτενῶς. Ὁ λαός· Κύριε ἐλέησον γ'. Ὁ ἱερεύς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα... Ὁ λαός· Ἀμήν. Εὐλογεῖτε, ἅγιοι, εἰς πολλὰς ἐβδομάδας. Καὶ ἐξερχόμενοι ἔξω λέγουσιν· Εὐλογεῖτε, ἅγιοι. Καὶ ἰσταμένων ἔξω τῶν ὑπουργούντων, λέγει ὁ ἱερεύς· Δόξα τῷ Θεῷ ἡμῶν πάντοτε νῦν καὶ αἰεὶ, καὶ εἰσέρχονται ψάλλοντες οὕτως· Ὑπὸ τὴν σκέπην σου καταφεύγομεν, ὅπου οἱ ἀσθενοῦντες περιβαλλόμεθα δύναμιν, καὶ διὰ τοῦτό σοι ψάλλομεν· Χαῖρε, ἡ γέφυρα, ἡ ἐκ θανάτου πρὸς ζωὴν μετάγουσα τοὺς ὁμολογοῦντάς σε ἀληθῆ Θεοτόκον. Δόξα. Ὑπὸ τὴν σὴν εὐσπλαγγίαν... Καὶ νῦν, Σὲ τὴν τοῦ Θεοῦ Μητέρα Παρθένον ἀγνήν, καὶ τῶν χερουβὶμ ἀγιωτέραν, ἐν φωναῖς ἁμαρτίων μεγαλύνομεν, ὅτι ψυχῇ καὶ σώματι Θεοτόκον ὁμολογοῦμέν σε, ὡς κυρίως γεννήσασαν Θεὸν σε-

σαρκωμένον, πρέσβευε, Παναγία, ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν. Καὶ λέγεται γ', τὸ Κύριε ἐλέησον. Καὶ ὁ ἱερεύς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὅτι σὺ εἰ σκέπη καὶ ἡ καταφυγὴ τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν, Κύριε Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν... Ὁ λαός· Ἀμήν. Εὐλογεῖτε, ἅγιοι, εἰς πολλὰς ἐβδομάδας. Καὶ ἄρχονται ψάλλειν· Ἐπέστη ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων, ὁ Κύριος καὶ Θεὸς ἡμῶν παραγέγονεν, ἰώμενος τὰς νόσους ἡμῶν καὶ τὰ πταίσματα συγχωρῶν. Δόξα. Τὸν Πατέρα καὶ Υἱὸν δοξολογοῦμεν καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, λέγοντες· Τριάς ἅγια, τὸν κόσμον εἰρῆνευσον.—Τῇ πρεσβείᾳ τῶν ἀγί(ων) ἀποστόλων, ζωοδότα Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, τὴν πίστιν ἡμῶν ἀσάλευτον φύλαξον.—Θεοτόκε, ἡ τεκοῦσα διὰ Λόγου ὑπὲρ Λόγον, τὸν Λόγον πανύμνητε, κινδύνων ῥῦσαι καὶ ἡμᾶς τοὺς δούλους σου. Καὶ νῦν, Τῆς εὐσπλαγγχίας τὴν πόλιν... Καὶ λέγει γ', Κύριε ἐλέησον. Ὁ ἱερεύς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ λαός· Κύριε ἐλέησον. Ὁ ἱερεύς· Σὺ γὰρ εἶ ὁ βασιλεὺς τῆς εἰρήνης καὶ Σωτὴρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν... Ὁ λαός· Ἀμήν. Εὐλογεῖτε, ἅγιοι, εἰς πολλὰς ἐβδομάδας. Ὁ ἱερεύς· Ἐτι ὑπὲρ τοῦ εὐσεβεστάτου καὶ θεοφυλάκτου ἡμῶν βασιλέως. Ὁ λαός· Κύριε ἐλέησον γ'. Ὁ ἱερεύς· Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλόνητος Θεὸς ὑπάρχεις. Ὁ λαός· Ἀμήν. Εὐλογεῖτε, ἅγιοι, εἰς πολλὰς ἐβδομάδας. Καὶ ἐξέρχονται ἔξω καὶ αἴρουσι τὰ βαστακτά, καὶ λέγει ὁ ἱερεύς· Δόξα τῷ Θεῷ ἡμῶν πάντοτε νῦν καὶ αἰεί... Καὶ ἄρχεται τὸ Ὁ κατοικῶν, καὶ λέγεται ὁλος ὁ ψαλμός, Τὸν ὕψιστον ἔθου καταφυγὴν, γ', Κύριε ἐλέησον, γ'. Ὁ ἱερεύς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὅτι σὸν τὸ κράτος... Ὁ λαός· Ἀμήν. Εὐλογεῖτε, ἅγιοι, εἰς πολλὰς ἐβδομάδας. Καὶ ποιεῖ ὑπὲρ τοῦ ἐβδομαρίου ἐκτενὴν (листь върѣзанъ)... τοῦ ποιῶντος τὴν φωταφίαν, καὶ ἐτέραν ἐκτενὴν ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν, καὶ μνημονεύει τοὺς ἀδελφούς, καὶ λέγει ὁ λαὸς τὸ Κύριε ἐλέησον, γ'. Ὁ ἱερεύς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ λαός· Κύριε ἐλέησον. Ὁ ἱερεύς· Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλόνητος Θεὸς ὑπάρχεις... Ὁ λαός· Ἀμήν. Εὐλογεῖτε, ἅγιοι, εἰς πολλὰς ἐβδομάδας. Καὶ ἄρχονται εὐθέως· Νῦν ἐπέστη ὁ καιρὸς ὁ πάντας ἀγιάζων... Δόξα. Νάμασιν ἐπομβρίας, Χριστέ, πηγὴν ἰάσεων... τὴν σὴν εὐλογίαν... ἰατρὲ ψυχῶν ἡμῶν, Κύριε, δόξα. Καὶ νῦν, Παναγία Παρθένε Θεοτόκε, τῶν χειρῶν ἡμῶν τὰ ἔργα κατεύθυνον, καὶ συγχώρησιν πταισμάτων δώρησαι ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν τῇ πρεσβείᾳ σου ἐν τῷ ψάλλειν ἡμᾶς τῶν ἀγγέλων ὕμνον· Ἅγιος ὁ Θεός... Goar. pag. 360. Κύριε ἐλέησον γ'. Ὁ ἱερεύς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὅτι ἅγιος εἶ, ὁ Θεὸς ἡμῶν... Ὁ λαός· Ἀμήν. Καὶ λέγει τὸ Τρισάγιον, Δόξα καὶ νῦν, καὶ λέγει· Ἅγιος ὁ Θεός, ὁ τὰ τετράμορφα ζῶα παραστήσας τῷ θρόνῳ σου εἰς αἴνεσιν· ἅγιος ἰσχυρός, ὁ τῶν ἀγγέλων τὰ πλήθη συστησάμενος

εἰς τὴν προ(σκύνησιν), ἅγιος ἀθάνατος, ἐκ πάντων ῥῦσαι ἡμᾶς τῶν κινδύνων τῶν ἐπιχειμένων, καὶ ἐλέησον ἡμᾶς.—Ὁ προπάτωρ Δαβίδ, προμηνύων ἔκπαλαι, ἄχραντε Δέσποινα, τῶν θείων σου κολύμβων τὰ ἰάματα, ἔφαλλεν· ὁ ποταμὸς τοῦ Θεοῦ ἐπληρώθη ὑδάτων, ἀποπλύνων ῥύπον τὸν τῆς ἁμαρτίας, ἀποσμήχων πάθη τῶν ἐν ἀσθενείᾳ· πῦρ γὰρ ἐστὶ πνεύματι δροσίζων καὶ ἀνακαθαίρων πάθη τῆς ἁμαρτίας. Δόξα. Τὸ εὖσπλαγγνον, Κύριε, καὶ φιλόανθρωπόν σου ἐπιστάμενος, ὁ τάλας ἐγὼ σοὶ προσπίπτω, δάκρυσι κραυγάζων, ὄμματα ἐρρύπωσα ἄτοπα βλέπων, χεῖλη πόρνης κέκτημαι καὶ χεῖρας ἐμόλυνα, πάντα τὰ μέλη διέφθειρα, ἀλλὰ ἄγνόν μου τὸν βίον ποίησον, ἀλλὰ ἀπόπλυνόν με τοῖς ὕδασι, ἀπόσμηξον τοὺς νόμασι, καὶ καθαρὸν με τοῦ ῥύπου τῶν παιδῶν ρεῖθροις τοῦ κολύμβου τῆς ἀχράντου Μητρός σου.—Καὶ νῦν. Ἐκ πηγῆς ἀενάου τῆς ἀχράντου Παρθένου θείων ναμάτων δεῦτε ἀντλήσωμεν ὕδωρ ἀγιάσματος, ὕδωρ ἰαμάτων πρόξενον, ὕδωρ καθαῖρον πάντα τὰ πάθη, ἐν εὐφροσύνῃ ψάλλοντες· τοῦ ποταμοῦ τὰ ὄρμηματα εὐφραίνουσι τὴν πόλιν τοῦ Θεοῦ τῷ λαῷ τῷ πιστῷ, ὡς εἶπεν ὁ προφήτης· φοβερὸν σου, Δέσποτα, καὶ φρικτὸν τὸ μυστήριον· γυμνοὶ γὰρ παριστάμεθα, μὴ ἔχοντες εὐλογον περιβόλαιον, εἰ μὴ μόνον τὰς πράξεις, ὅτε θρόνοι τίθονται καὶ βίβλοι ἀνοίγονται, καὶ ἔμπροσθεν ἔλκει ποταμὸς πυρός.—Φεῖσαι πάντων, οἰκτίρμον, πέντε στοὰς ἔχουσα ἢ κολυμβήθρα ποτέ, ἐν ἧᾗ κατέκειντο ἀσθενούντων πλήθη, ἡμεῖς δέ, Πανάχραντε, τοῦ Θεοῦ σου κολύμβου πιστῶς ἀρυόμενοι, οἱ τὰς ἰάσεις ἔχοντες τῆς ἀχράντου Παρθένου· ὁ θεὸς κολύμβος κυματίζει τοὺς ὕδασι καὶ πλημμυρίζει τοὺς νόμασι, ἐν ᾧ κατερχόμεθα ἰαμάτων ἀπολαύοντες, ψάλλοντες καὶ λέγοντες· δόξα τῷ ποιῶντι μεγάλα δι' αὐτῆς ἐν αὐτῷ Χριστῷ τῷ μόνῳ Θεῷ, ὁ εὐλογῶν τοὺς εὐλογούντάς σε, Κύριε, καὶ ἀγιάζων τοὺς ἐπὶ σοὶ πεποιθότας, εὐλόγησον ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ πνευματικῇ, καὶ ἀγιάσον ἡμῶν τὰς ψυχὰς καὶ τὰ σώματα διὰ τῆς τοῦ ὕδατος τούτου μεταλήψεως, ἁγία Δέσποινα Θεοτόκε, τὰ ἰάματα κατάπε(μψον).—Ἐκ τῆς σῆς παλάμης, ὅτι, ὡς ἐγράφη. Ἁγία Δέσποινα Θεοτόκε, τὴν βοήθειαν κατάπε(μψον). Σὲ τὴν ἐλπίδα ἡμῶν ἀνουμοῦμεν, σὲ προσκυνοῦμεν, ἄχραντε· ὁ γὰρ σὸς Υἱὸς καὶ Θεὸς ἡμῶν σώζει αἰεὶ τοὺς εἰς σὲ καταφεύγοντας, ἁγία Δέσποινα τὴν ἀντιληψίν σου.—Σὲ τὴν τοῦ φωτὸς Μητέρα καὶ παρθένον, Θεοτόκε ἁγία, σὲ καὶ τὸν ἐκ σοῦ τεχθέντα μεγαλύνομεν. Καὶ λέγει γ', τὸ Κύριε ἐλέησον, καὶ εὐθέως τὸ Τρισάγιον, καὶ εἰσοδεύει, καὶ χροῦσιν εἰς τὰς θύρας τρίτον. Δόξα καὶ νῦν, Ἁγιος ὁ Θεός, τὸ Κύριε ἐλέησον γ'. Καὶ ὁ ἱερεὺς· Ἄνω τὰς χεῖρας, καὶ λέγει τὰ διακονικά· Ἐν εἰρήνῃ... Ὑπὲρ τῆς ἁνωθεν... Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης... Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ

ἀγιασθῆναι τὰ ὕδατα ταῦτα τῇ ἐπιφοιτήσει καὶ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ
 τοῦ ἁγίου Πνεύματος, τοῦ Κυρίου... Ὑπὲρ τοῦ καταπέμψαι Κύριον τὸν
 Θεὸν ἡμῶν τὴν χάριν τῆς ἀπολυτρώσεως, τὴν εὐλογίαν τοῦ Ἰορδάνου,
 καὶ ἀγιάσαι αὐτά, τοῦ Κυρίου... Ὑπὲρ τοῦ γενέσθαι αὐτὰ πηγὴν ζωῆς
 καὶ ἀφθαρσίας, τοῦ Κυρίου.— Ὑπὲρ τοῦ χαρισθῆναι ἡμῖν τὸν ἀγιασμόν
 τοῦτον πρὸς καθαρισμόν ψυχῶν τε καὶ σωμάτων καὶ πρὸς πᾶσαν ὠφέ-
 λειαν ἐπιτήδειον, τοῦ Κυρίου... Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι... Ἀντιλαβοῦ... Τῆς
 παναγίας... Εὐχὴ τοῦ ἀγιασμοῦ τοῦ ἁγίου Βασιλείου· Ὁ Θεὸς ὁ
 μέγας καὶ ὕψιστος, ὁ ἐν Τριάδι ἅγια προσκυνούμενος. См. выше стр.
 49—50, съ вариантами: Καὶ ἀπαλλαγὴν τῶν ἐπισυμβάντων... αὐξάνεσθαι
 ὑπὲρ τοὺς δεομένους παντοίων ἀρρώσθημάτων, καὶ καταξίωσον πάντας
 ἡμᾶς τῆς ἐπουρανίου βασιλείας σου, καὶ κατάπεμψον ἡμῖν τῆς σῆς φι-
 λανθρωπικῆς ἰάματα, ἐν τῷ παρόντι ἡμῶν λούσματι, οὐ πρὸς ἡδονὴν
 σαρκός, ἀλλὰ πρὸς ἴασιν ψυχῆς καὶ σώματος, ἐπὶ τῇ εἰς σέ πίστει ἐπι-
 δεικνυμένην Πνεύματι λατρείας, τῇ μεσιτεία καὶ ἰκεσία τῆς ἁγίας Θεοτό-
 κου... Безсребреники не перечисляются по именамъ. Μνήσθητι,
 Κύριε, τῶν πιστῶν βασιλέων ἡμῶν, χάρισαι αὐτοῖς τὴν ἄνω βασιλείαν·
 μνήσθητι, Κύριε, τοῦ ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν τοῦ δεῖνος· μνήσθητι, Κύριε ὁ
 Θεὸς ἡμῶν, τοῦ ἐκτελοῦντος τὴν διακονίαν ταύτην· μνήσθητι, Κύριε, τῶν
 καρποφορούντων καὶ καλλιεργούντων ἐν ταῖς ἁγίαις σου ἐκκλησίαις, καὶ
 μεμνημένων πενήτων· μνήσθητι, Κύριε, τοῦ περιεστῶτος λαοῦ καὶ τῶν
 δι' εὐλόγους αἰτίας ἀπολειφθέντων ἀδελφῶν ἡμῶν, καὶ ἐπίσκεψαι καὶ
 ἐλέησον καὶ ἴασαι πάντας ἡμᾶς κατὰ τὸ μέγα ἔλεος. Ὅτι σὺ εἶ πηγὴ
 τῶν ἰαμάτων, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν...
 Εὐχὴ ἑτέρα τοῦ ἀγιασμοῦ· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ τοὺς πολλοὺς
 πρὸς ἁμαρτωλοὺς οἰκτιρμούς σου κλίνας οὐρανοῦς. См. р. 364. Καὶ
 ἐξ οὐρανοῦ ὑπακούων τῶν ἐν... Конца этой молитвы у Гоара нѣтъ,
 и читается онъ такъ: προσδέξεται διὰ σῶν δούλων κατακρίτων προσα-
 γομένην δέησιν ὁ καταδεξάμενος γενέσθαι Υἱός σου, ἐξαίτησαι παντὶ τῷ
 κόσμῳ καὶ ἡμῖν τὰ συμφέροντα, τοὺς βασιλεῖς διαφύλαξον, τοὺς ἀδελ-
 φούς, οἳ ἐν τῇ διακονίᾳ ταύτῃ καρποφοροῦσι, καὶ τῶν πενήτων ἀντι-
 λαμβάνονται, διατήρησον, καὶ πάντας ἡμᾶς ἐλέησον καὶ ἐπίσκεψαι.
 Ὅτι σὺ εἶ Μητὴρ ἀληθῶς τῆς πηγῆς τῶν ἰαμάτων Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ
 ἡμῶν, ᾧ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν σὺν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ παναγίῳ Πνεύ-
 ματι νῦν... Καὶ ἄρχονται· Τῶν σῶν δωρεῶν ἀξίους ἡμᾶς ποίησον... λαμ-
 βάνουσι τὴν εὐλογίαν σου, ἢ ἐλπίς τῶν ἀπηλπισμένων, ἢ χαρὰ τῶν
 ἀπεγν(ωσμένων), ἢ ἀντίληψις τῶν εἰς σέ προσστρεχόντων. Δόξα, Τῶν σῶν
 δωρεῶν. Καὶ νῦν, καὶ πάλιν τὸ αὐτὸ θεοτοκίον. Καὶ λέγουσι τρίτον τὸ

Κύριε ἐλέησον. Ὁ ἱερεύς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ λαός· Κύριε ἐλέησον. Ὁ ἱερεύς· Ὅτι σὺ εἶ ὁ ἁγιασμός ἡμῶν... Ὁ λαός· Ἀμήν. Εὐλογεῖτε, ἅγιοι, εἰς πολλές ἐβδομάδας. Καὶ ἄρχονται τὸν Ν' α' ψαλμόν.

λ. 207. Διὰ τοῦ β' λού(σ)ματος.

Ὁ ἱερεύς· Δόξα τῷ Θεῷ ἡμῶν πάντοτε νῦν καὶ αἰεῖ... Καὶ ἄρχονται θεοτοκίον, ἦχος βαρύς· Χαῖρε, κεχαριτωμένη Παρθένε, λιμὴν καὶ προστασία τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων· ἐκ σοῦ γὰρ ἐσαρκώθη ὁ Λυτρωτὴς τοῦ κόσμου, μόνη ὑπάρχεις Μήτηρ καὶ παρθένος, αἰεὶ εὐλογημένη καὶ δεδοξασμένη, πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ εἰρήνην δωρήσασθαι πάσῃ τῇ οἰκουμένῃ. Δόξα καὶ νῦν, ἦχος πλ. δ'· Σωτηρίας ἐλπίδα ἀσφαλῆ καὶ βεβαίαν τὴν πρεσβείαν σου ἔχοντες, Θεοτόκε παρθένε, τὰ μεγαλεῖα τῶν θαυμάτων σου κηρύττομεν, καὶ τῇ σκέπῃ σου τὴν πόλιν σου διὰ παντός περιέλωσε, ὅτι σὺ εἶ καύχημα τῆς δυνάμεως ἡμῶν, μόνη εὐλογημένη. Κύριε ἐλέησον γ'. Ὁ ἱερεύς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ἐλέησον. Ἡ τὸ χαῖρε κεχαριτωμένη δι' ἀγγέλου δεξαμένη καὶ χαρὰν τῷ κόσμῳ κυήσασα, Χριστὸν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν ἡμῶν, αὐτὸν πρέσβευε σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν πάντοτε νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς... Ὁ λαός· Ἀμήν. Εὐλογεῖτε, ἅγιοι, εἰς πογγὰς ἐβδομάδας. Ὁ ἱερεύς· Δόξα τῷ Θεῷ ἡμῶν πάντοτε... Ὁ λαός· Ἀμήν. Καὶ λέγει· Ἐκαστος, ὅπου σῶζεται, ἐκεῖ δικαίως καὶ προστρέχει. Δόξα καὶ νῦν. Τὴν ὠραιότητα τῆς παρθενίας σου, καὶ τὸ ὑπέρλαμπρον τὸ τῆς ἀγνείας σου, ὁ Γαβριὴλ καταπλαγεὶς ἐβόα σοι, Θεοτόκε, ποῖόν σοι ἐγκώμιον προσαγάγω ἐπάξιον, τί δὲ ὀνομάσω σε ἀπορῶ καὶ ἐξίσταμαι, διὸ ὡς προσετάγγην βοῶ σοι· χαῖρε, ἡ κεχαριτωμένη. Κύριε ἐλέησον. Ὁ ἱερεύς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξὶ καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας νῦν καὶ αἰεῖ. Ὁ λαός· Ἀμήν. Εὐλογήσατε, ἅγιοι, εἰς πολλές ἐβδομάδας.

Ψαλμωδία γ'. Εἰ τύχη ἡ ἡμέρα ἀγίου, τροπάριον, καὶ δοξάζουσι καὶ λέγουσι κάθισμα μαρτυρικόν, Καὶ νῦν, καὶ λέγει θεοτοκίον, Κύριε ἐλέησον γ'. Ὁ ἱερεύς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὅτι σὺ εἶ καύχημα καὶ στέφανος τῶν ἁγίων ἀποστόλων καὶ μαρτύρων σου, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν. Ὁ λαός· Ἀμήν. Εὐλογεῖτε, ἅγιοι, εἰς πολλές ἐβδομάδας.

Ψαλμωδία δ'. Δόξα τῷ Θεῷ ἡμῶν πάντοτε νῦν καὶ αἰεῖ, καὶ ψάλλουσι τροπάριον, ἦχος πλ. β'. Τὴν ὑπερένδοξον τοῦ Χριστοῦ Μητέρα, καὶ τῶν ἀγγέλων ἀγιωτέραν, ἀσιγήτως ὑμνήσωμεν, καρδίᾳ καὶ στόματι Θεοτόκον αὐτὴν ὁμολογοῦντες, ὡς κυρίως γεννήσασαν Θεὸν σεσαρκωμένον καὶ πρεσβεύουσαν ἀπαύστως ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν. Δόξα καὶ νῦν, ἦχος πλ. α'. Ἀγιωτέρα τῶν χερουβὶμ, ὑψηλοτέρα τῶν οὐρανῶν, πανύμνητε, Θεοτόκον σε ἐν ἀληθείᾳ ὁμολογοῦντες, ἔχομεν, ἁμαρτωλοὶ, προστασίαν καὶ εὐρίσκομεν ἐν καιρῷ

σωτηρίαν, διὸ μὴ παύσῃ ὑπὲρ ἡμῶν πρεσβεύουσα, κραταίωμα καὶ καταφυγή τῶν ψυχῶν ἡμῶν. Κύριε ἐλέησον γ'. Ὁ ἱερεύς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ἐλέησον. Ὁ ἱερεύς· Σὸν γὰρ ἐστὶ τὸ ἐλεεῖν καὶ σώζειν. Ὁ λαός· Ἀμήν. Εὐλογοεῖτε, ἄγιοι, εἰς πολλὰς ἐβδομάδας. Καὶ ἀποδίδει, ὅπου εἰσέβαζαν καὶ ἐξέβαζαν τὰ βαστακτά, βάλλοντες μετανόιας ἐμπροσθεν εἰς τὰς ἁγίας εἰκόνας, καὶ συνδέουσι τὰ λῶρα, καὶ λαμβάνει ταῦτα ὁ ἱερεύς καὶ τίθησιν εἰς τὰς ἁγίας εἰκόνας καὶ ἀσπάζονται τὸν ἱερέα, καὶ φιλοῦσιν ἀλλήλους, καὶ βάλλουσι μετάνοιαν, καὶ λέγουσι· Κύριε, εὐλόγησον, εὖξου ἡμᾶς. Ὁ ἱερεύς· Παναγία Τριάς ἐλέησει καὶ σώσει τὰς ψυχὰς ἡμῶν πάντοτε νῦν καὶ αἰεὶ. Καὶ ἀποδίδει πλήρεις. Καὶ ὅτε θέλουσιν ἐξελθεῖν, ψάλλουσι· Τῶν ἀποστόλων τὸν χορόν. Ὁ ἱερεύς· Δόξα τῷ Θεῷ ἡμῶν, πάντοτε νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. Ὁ λαός· Ἀμήν. Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς. Δόξα καὶ νῦν. Ἡ βασιλεία σου, Χριστέ ὁ Θεός, βασιλεία πάντων τῶν αἰώνων ἕως τέλους, καθὼς προεγράφη, τὸ Κύριε ἐλέησον γ'. Ὁ ἱερεύς· Πάτερ ἄγιε, ἐλέησον ἡμᾶς. Ὁ λαός· Πάτερ ἡμῶν. Ὁ ἱερεύς· Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία... Ὁ λαός· Ἀμήν. Ὁ ἱερεύς· Εἰρήνη πᾶσιν. Ὁ λαός· Καὶ τῷ πνεύματί σου. Ὁ ἱερεύς· Τὰς κεφαλὰς ὑμῶν. Κύριε ἄγιε, ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν... *Goar. pag. 373, not. t.* Ἐκφώνησις· Σὸν γὰρ ἐστὶ τὸ ἐλεεῖν καὶ σώζειν. Ὁ λαός· Ἀμήν. Ὁ ἱερεύς· Ἐν εἰρήνῃ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος τῶν ψυχῶν ἡμῶν διαφυλαχθεῖημεν. Ὁ λαός· Ἐν ὀνόματι Κυρίου. Ἐνεπλήσθημεν τὸ πρῶτ' τοῦ ἐλέους σου, Κύριε, καὶ ἠγαλλιασάμεθα καὶ εὐφράνθημεν. Τοῦτο λέγουσι γ'. Καὶ ἔστω ἡ λαμπρότης Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐφ' ἡμᾶς... Δόξα καὶ νῦν, Κύριε ἐλέησον γ'. Ὁ ἱερεύς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ λαός· Κύριε ἐλέησον. Ὁ ἱερεύς· Ἐνεπλήσθημεν τὸ πρῶτ' τοῦ ἐλέους σου ἕως· εὐφράνθη πάντοτε νῦν. Ὁ λαός· Ἀμήν. Εὐλογοεῖτε, ἄγιοι, εἰς πολλὰς ἐβδομάδας. Καὶ λέγει ὁ σαπωναῖς· Ἀναπαύσει ὁ Θεός τοὺς ἀδελφούς ἡμῶν. Ὁ λαός· Ἀμήν. Καὶ ὁ τοῦ ἐλαίου λέγει· Καὶ ἡμᾶς ὁ Θεός ἐλεήσει. Ὁ λαός· Ἀμήν. Καὶ ὁ ἱερεύς σφραγίζει τὸν λαὸν μὲ τὰ λῶρα (sic) τὴν κεφαλὴν, τὸ στῆθος καὶ τὴν ψῆαν ἕνα ἕκαστον ἀδελφόν, καὶ ψάλλουσιν οὕτως· Τῆς σῆς εὐσπλαγχνίας τὴν δωρεὰν χερσίν ἀναξίαις, ἁμαρτωλοί, Θεοτόκε λαμβάνοντες, ψυχῶν τε καὶ σωμάτων ἰατροῖον εὐρίσκομεν. Καὶ μετὰ τὸ σφραγίσαι τοὺς ἀδελφούς, λέγουσιν οὕτως· Ἐκ δυνάμεως εἰς δύναμιν πορευόμενοι, ἡμεῖς, οἱ ἁμαρτωλοί, προσπίπτομέν σοι, Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν, διὰ τῆς Θεοτόκου σῶσον τὰς ψυχὰς ἡμῶν. Τοῦτο λέγουσι γ'. Δόξα καὶ νῦν. Διὰ τῆς Θεοτόκου σῶσον τὰς ψυχὰς ἡμῶν. Κύριε ἐλέησον γ'. Ὁ ἱερεύς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ λαός· Κύριε ἐλέησον. Ὁ ἱερεύς· Ἐκ

δυνάμεως εἰς δύναμιν πορευόμενοι ἕως τὸ Χριστὸν ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν. Ὁ λαός· Ἀμήν. Εὐλογεῖτε, ἄγιοι, εἰς πολλὰς ἐβδομάδας. Καὶ φιλοῦσιν ἀλλήλους καὶ κατασπῶσι τὸν πάτον τοῦ κολύμβου, καὶ ἐμβαίνουσιν εἰς τὸν κολύμβον, καὶ ἴστανται εἰς τὸ πεζούλιον. Ὁ ἱερεὺς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Κύριε ἐλέησον. Καὶ ποιεῖ τὴν αἴτησιν, τὴν προγραφείσαν, καὶ μετὰ τὸ ποιῆσαι τὴν αἴτησιν, κατὰ τὴν εὐχὴν ἐκ τοῦ πεζουλίου, καὶ μνημονεύει ὁ ἱερεὺς οὗς ἐὰν θελήσῃ, καὶ λέγουσι τὸ Κύριε ἐλέησον, καὶ καταδύονται κάτω οἱ λούσται καὶ ἐγείρονται, καὶ φιλοῦσι ἀλλήλους. Ὁ ἱερεὺς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ λαός· Κύριε ἐλέησον. Ὁ ἱερεὺς· Ὅτι σὺ εἶ πηγὴ τῶν ἰαμάτων, Χριστὸν ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν... Ὁ λαός· Ἀμήν. Καὶ λαμβάνει πέρας ἡ πᾶσα ἀκολουθία.

π. 209. Εὐχὴ εἰς τὸ ποιῆσαι ἀδελφὸν εἰς τὸ ἅγιον λοῦ(σ)μα· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καταξιώσας διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν τεχθῆναι ἐκ τῆς ἁγίας Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, καὶ εἰπὼν, ὅτι οὐκ ἦλθον διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι, ὁ τὸ ἀπολωλὸς πρόβατον ἐν τοῖς ὤμοις ἀναλαβὼν καὶ τὸν λησταῖς περιπεσόντα ἐπιμελησάμενος, ὁ λεντίῳ ζωσάμενος καὶ νίφας τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν, καὶ ὑποδείξας ὑπουργεῖν καὶ ἐξυπηρετεῖν, καὶ ὑψώσεως ὁδὸν ταπεινώσεως καὶ ὑπακοῆς τοὺς ἀδελφούς ἡμῶν τοὺς ἀσθενεῖς δουλεύειν κελεύσας, Αὐτὸς καὶ νῦν, Δέσποτα, εὐλόγησον τὸν δούλόν σου τόνδε, τὸν προσελθόντα διακονῆσαι σοι, ὡς προείρηκας· ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε· εὐλόγησον καὶ ἐνίσχυσον αὐτὸν τῇ σῇ κραταιᾷ δυνάμει, σκέπασον αὐτὸν ὑπὸ τὴν σκέπην τῶν πτερύγων σου, καὶ δὸς αὐτῷ τὴν ὑπακοὴν τῶν πενήτων ἀμέμπτως ἐκτελέσαι μετὰ πάσης πίστεως καὶ ἀγάπης τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, μεθ' οὗ σοὶ τῷ Πατρὶ τιμὴ, κράτος καὶ προσκύνησις σὺν τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.

π. 209. Ἐτέρα ἀκολουθία καὶ τάξις ἁγιασμοῦ, γινομένη εἰς διαφόρους ἐκκλησίας ταῖς κυριακαῖς καὶ ἑορταῖς ἐν τῷ νάρθηκι ἢ καὶ ἐτέρῳ μέρει τῆς ἐκκλησίας, φιάλης οὔσ(ης) ἢ λεκανίου, ἔχουσα εὐχὴν ἀ' γίνεται δὲ μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς θείας λειτουργίας, φαλλομένων τῶν ἀντιφώνων, καὶ μετὰ τὸ τέλος τοῦ ἁγιασμοῦ, γίνεται ἡ εἴσοδος καὶ ἀκολουθίως τὰ ἐπίλοιπα τῆς θείας μυσταγωγίας.

Ἀρχεται ὁ ἱερεὺς· Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν... Καὶ ἄρχονται ψάλλειν τὰ τροπάρια, ἤχος πλ. β'. Ἡ τὸ χαῖρε διὰ ἀγγέλου δεξαμένη... *Goar.* p. 358. Ἡ τὸν κτίστην τῶν ἀπάντων ἐν γαστρὶ σου συλλαβοῦσα, Παρθένε, καὶ τέξασα, αὐτὸν δυσώπει ὑπὲρ τῶν τιμώντων σε.— Ῥῆξον

πάντων ὀφλημάτων τὰς σειράς μου, Θεοτόκε, βραβεύουσα ἄφεισιν, καὶ τὴν εἰρήνην τοῖς πόδι τριβῶσί σε.—Σῶσον πάντας, παναγία Θεοτόκε, τοὺς κειμένους πταισμάτων ἐν βλάβει, καὶ μὴ παρίδῃς ἐν ὥρᾳ τῆς κρίσεως.— Τῇ πρεσβείᾳ τῆς ἐνδόξου Θεοτόκου, ζωοδότα Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, τὴν πίστιν ἡμῶν ἀσάλευτον φύλαττε.—Τίς προστρέχων τῷ ναῶ σου, Θεοτόκε, αὐ λαμβάνει ταχέως τὴν ἴασιν ψυχῆς ὁμοῦ τε καὶ σώματος, ἄχραντε.— Χαῖρε, ὄρος, χαῖρε, βᾶτε... *Goar. p. 445.*—Θεοτόκε ἡ τεκοῦσα διὰ Λόγου... Τῇ πρεσβείᾳ τῶν ἁγίων ἀποστόλων. Τὸν Πατέρα καὶ Υἱὸν δοξολογοῦμεν. Ζῆτει ταῦτα εἰς τὸ ἁγίασμα τοῦ λού(σ)ματος τῶν Βλαχερνῶν. Παναγία Θεοτόκε, ἡ τεκοῦσα τὸν Σωτῆρα, κινδύνων διάσωσον καὶ πάσης βλάβης τοὺς δούλους σου, ἄχραντε.—Τῆς εὐσπλαγγνίας τὴν πύλην. Ἔτερα τροπάρια· Νῦν ἐπέστη ὁ καιρὸς, ὁ πάντας ἀγιάζων... Στίχος· Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον. Νάμασιν ἐπομβρίσας, Χριστέ. Δόξα, Παρθένοσ ἔτεκες, ἀπειρόγαμε. Καὶ νῦν, Παναγία Θεοτόκε παρθένε, τῶν χειρῶν ἡμῶν τὰ ἔργα. Ἐπέστη ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλείων. Ζῆτει ταῦτα εἰς τὸ λού(σ)μα τῶν Βλαχερνῶν. Ἐἴτα μετὰ τοῦτο, ὁ διάκονος· Ἐν εἰρήνῃ... Ἐπὲρ τῆς ἀνωθεν... Ἐπὲρ τῆς εἰρήνης... Ἐπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου... Ἐπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὸ ὕδωρ τοῦτο τῇ ἐπιφοιτήσει καὶ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, τοῦ Κυρίου... Ἐπὲρ τοῦ καταφοιτῆσαι τῷ ὕδατι... Ἐπὲρ τοῦ γενέσθαι αὐτὸ πηγὴν ζωῆς καὶ ἀφθαρσίας, τοῦ Κυρίου... Ἐπὲρ τοῦ καταπέμψαι Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν τὴν χάριν τῆς ἀπολυτρώσεως, τὴν εὐλογίαν τοῦ Ἰορδάνου καὶ ἀγιάσαι, τοῦ Κυρίου... Ἐπὲρ τοῦ δωρηθῆναι ἡμῖν τὸν ἁγιασμὸν τοῦτον πρὸς καθαρισμόν ψυχῆς καὶ σώματος καὶ πρὸς πᾶσαν ὠφέλειαν ἐπιτήδειον, τοῦ Κυρίου... Ἐπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι ἡμᾶς. Ἀντιλαβοῦ. Τῆς παναγίας. Ὁ ἱερεὺς ἐπεύχεται τὴν εὐχὴν, ἔχουσαν οὕτως· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ μέγας τῇ βουλῇ καὶ θαυμαστὸς τοῖς ἔργοις, ὁ πάσης τῆς φαινομένης καὶ νοουμένης κτίσεως δημιουργός. *См. выше стр. 50—51. Молитва безъ конца и обрывается на словахъ:* τῶν ἁγίων ἀναργύρων καὶ θαυματουργῶν ἱατρῶν Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ, Κύρου καὶ Ἰωάννου, Παντελεήμονος καὶ Ἐρμούλου... *He достаетъ въ концѣ, по всеѣ вѣроятности, двухъ листовъ.*

ДОПОЛНЕНИЯ.

Къ стр. 13. Обѣ молитвы: „Еὐχή, λεγομένη ἐν τῷ σκευοφυλακίῳ τῶν κατὰ γούρων“ и „Еὐχή, λεγομένη ἐν τῷ μεγάλῳ βαптиστηρίῳ μετὰ τὸ πέρας τοῦ λουγνικοῦ“ напечатаны вполнѣ ниже стр. 1001—1002.

Къ стр. 184. Опущена на 46 листѣ ркп. № 189 лавры пр. Аѳанасія Аѳонскаго „Еὐχή τοῦ ἁγίου Μάρμαντος ἐπὶ ποίμνης· Ἐπιχαλούμεθά σε, Δέσποτα Κύριε Θεέ, Πάτερ παντοκράτορ, βασιλεὺ τῶν ὄλων αἰώνων“.

Къ стр. 352. Между 115—118 листами рукописи № 104 (94) патриаршей Александрійской библиотеки находится опущенная у насъ „Еὐχή εἰς τὸ ποιῆσαι ἐκκλησιάρχην· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν ἐκάστου χρεῖαν πόρρωθεν οἰκονομούμενος, πρόσδεξαι τὸν δοῦλόν σου τόνδε εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἁγίας σου ἐκκλησίας, ἐν ᾗ δοξάζεται τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον, εὐδοκία καὶ ἀγαθότητι τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, μεθ' οὗ εὐλογητός...“

Къ стр. 639. Л. 50. Ἀκολουθία εἰς ἐγκαίνιον δίσκου καὶ ποτηρίου καινῶν ἀθίχτων. См. выше стр. 616—617, 348.

Къ стр. 646. На л. 355 ркп. Аѳоно-Діонис. библ. стоитъ „Ἀκολουθία τῶν ἁγίων Θεοφανίων“.

Къ стр. 791. Φιλοθέου, τοῦ ἀγιωτάτου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, διάταξις τῆς θείας καὶ ἱεράς λειτουργίας, по рукописи Аѳоно-Есфигменскаго монастыря 1545 года, изданъ П. Сырку въ его книгѣ: „Къ исторіи исправленія книгъ въ Болгаріи въ XIV вѣкѣ“ Спб. 1890, т. I, стр. 149—172.

Къ стр. 796. Молитва жевѣ по рожденіи: „Δέσποτα παντοκράτορ, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν“ цѣликомъ напечатана ниже на стр. 907—908.

Къ стр. 802. Ἀκολουθία εἰς τὸ ἀπομυρίσαι τὸν τίμιον σταυρόν. Къ этому послѣдованію мы сдѣлали замѣтку: „См. ниже ркп. XII—XIII в. № 355 той-же библ. л. 94“, но, такъ какъ описаніе этой рукописи Святогробской библ. въ Константинополѣ, не попало въ настоящее наше изданіе, то мы для полноты помѣщаемъ здѣсь изъ упомянутой рукописи лишь названное послѣдованіе: „Τρισάγιον, τὸ Πάτερ ἡμῶν, ἀποτιθεμένων τῶν ἱερέων τὸν σταυρόν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ θυμῶν ὁ ἱερεὺς, εἶθ' οὕτως μετὰ τὸ Πάτερ ἡμῶν λέγει τροπάριον,

ἤχος β'· Δόξα σοι, Σωτήρ ἡμῶν... Τοῦτο λέγει τρίτον, καὶ πάλιν τροπᾶριον, ἤχος β'· Τὰς ἄνω δυνάμεις μιμούμενοι, ἐπὶ γῆς ἐπινίκιον ὕμνον προσφέρομεν... Στίχος· Ἀναστήτω ὁ Θεός... Ὁ σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ ἀηληπισμένων ἐλπίς... Στίχος· Ὡς ἐκλείπει καπνός... Ὁ σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ χειμαζομένων λυγῆν... и т. д. См. выше стр. 123. Καὶ νῦν, Ἀδιόδευτε πύλη μυστικῶς ἐσφραγισμένη... Μεγάλη ἡ δόξα, ἣν ἐκτῆσασθε., καὶ ποιεῖ ἐκτενῆν καὶ λειτουργεῖ.

Къ стр. той-же. Тάξις, γινομένη εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον. Особенности тѣ-же, что выше стр. 92—94.

Къ стр. 806. Εὐχὴ ἐπὶ θυσίας (εἰς βοῦν).

Σὸ, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, οἰκτίρμων, μακρόθυμε καὶ πολυέλεε, ὁ μετανοῶν ἐπὶ ταῖς κακίαις τῶν ἀνθρώπων, ὁ προσδεξάμενος τὰς τῶν πάντων θυσίας καὶ προσφοράς, πρόσδεξαι καὶ τὸν ἐπὶ τῆς εἰρήνης ἄγγελον, καὶ εὐλόγησον τὸν βοῦν τοῦτον, ἵνα γένηται εἰς θυσίαν ἁγίαν, εὐάρεστον τῇ χρηστότητί σου, εἰς ἀποτροπὴν τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, εἰς μνημόσυνον ἐνώπιόν σου διὰ παντός διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, μεθ' οὗ σοὶ δόξα σὺν τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι, νῦν καὶ αἰεί.

Къ стр. 892. Εὐχὴ· Ὁ Θεός, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν προφήταις λαλήσας напечатана у Goar. Εὐχολογ. pag. 309.

Къ стр. 994. Codex Bessarionis XI в. Гротта-Ферратской библиотеки тоже не попалъ въ настоящее Описание, а поэтому варианты къ чинамъ освященія храмовъ, по этому кодексу, мы считаемъ необходимымъ помѣстить здѣсь:

Τάξις, γινομένη ἐπὶ καθιερώσει ναοῦ καὶ ἰδρύσει τῆς ἐν αὐτῷ ἁγίας τραπέζης Goar. p. 655. Варианты: εἴτ' οὖν (sic) ὁ ἱερομνήμων (Goar. ἤγουν)... ἢ καὶ ἕτερος (Goar. ἢ ἕτερος)... μαρτυρικῶν ἁγίων λεῖψάνων μερίδας γ', αἵτινες ὀφείλουσι κατὰ τετρήναι μετὰ τὴν ἱεροτελεστείαν, εἰ μὲν κίονες βαστάζουσι τὴν τράπεζαν (у Goara: αἱ τίνες ὀφείλουσιν μετὰ τὴν ἱεροτελεστείαν κατατοῖσθαι οἱ μὲν κίονες...) τὴν πλευρὰν αὐτοῦ (Goar. τὴν πλευσιν) τὴν πρὸς τὸ σὺνθρονον, καὶ ταύτας τὰς τρεῖς τῶν λεῖψάνων μερίδας βαλὼν εἰς γλωσσοκόμον (Goar. ἐν γλωσσοκόμῳ) ὅμοιον καμπτήρῳ (у Goara: Канстриῳ), μεθ' οὗ καὶ... ἐντίθησι δίσκῳ ἁγίῳ (Goar. ἐν δίσκῳ ἁγίῳ) καὶ τὸν λεγόμενον ἀστερίσκον, ἐπιτίθεις, τῷ τοῦ δίσκου σκεπάζει καλύμματι... καὶ παννυχίς... προλαμβάνει πάλιν ὁ ἱερομνήμων, ἢ ἄλλος ἐκκλησιαστικὸς καὶ τὰ ἐπιτήδεια προετοιμάζει... ἄδικτα, ὧν τὸ καθ' ἕκαστον ἐστὶν ἐν τούτοις, σάβαν¹⁾... μαντήλια γ' (μάνδύ-

1) Ркп. Париж. нац. библ. № 213 Саῦα οὐδετέρως κώμη εὐδαίμονος Ἀραβίας, οἱ κωμῆται σαυηνοί, ὄθεν καὶ σάβανον τὸ λινὸν ὄφρασμα. Замѣчаніе это подѣ строкою.

λια)¹⁾... ἤγουν ἐπέυχιον καὶ προσκεφάλαιον, χάρτην χόρτινον ἡμίτομον, ἥ καὶ τριπτάκιον πρὸς τὸ πάχος τῶν τῆν τράπεζαν ὑπερειδόντων κίωνων (Goar. τῆς τραπέζης) σφήκωμα²⁾, μαστίχην, κηρόν, μάρμαρον τετριμμένον καὶ χύτραν, θερμηρόν ἀγγεῖον, καὶ σίτλαν ἢ ἐπιχύτην, εἴτε χαλκᾶ, εἴτε κεράμεα, καὶ σπόγγους δ', καὶ νίτρον (Goar. νιπτρόν) λευκὸν καὶ κανδήλαν, ἥ καὶ λύχνος λέγεται καὶ λαμπτήρ, καὶ μολιβίδα, καὶ θρυαλλίδα, καὶ βύκους δύο, τὸν μὲν οἰνάνθης ἢ οἴνου πλήρη, τὸν δὲ μύρου, ἀλλ' οὐχ ὥς τινες ἔγραψαν κόλαθον οἰνάνθης, ἢ οἴνου καὶ κόλαθου μύρου, διότι ὁ κόλαθος μέγα μέτρον ἐστίν, ἄγον τὸ ἥμισυ τοῦ ὑγροῦ σαίτου, ἦτοι ξέστας κε', οἱ ποιοῦσι λίτρας μᾶ', ὀγκίας Ν', ὡς τοῦ ξέστου ἔχοντος λίτραν μίαν ὀγκίας ἧ'. Ταῦτα τοῖνον εὐτρεπίζων ὁ προλαμβάνων ἐκκλησιαστικός, κελεύει τὸν κηρόν ἐν τῇ χύτρᾳ θερμαινόμενον τακῆναι, καὶ οὕτω τῆς μαστίχης ἐπιβληθείσης, προσεπιβληθῆναι καὶ μάρμαρον τετριμμένον, ἀναλογούσης δηλαδὴ τῆς ποσότητος τούτων, τῇ ποσότητι καὶ τῷ πάχει τῶν κίωνων, εἶτα προστάττει πᾶν ὃ, τι οὖν κινεῖσθαι δυνατόμενον ἐκβληθῆναι τοῦ ναοῦ, καὶ μηδὲ κανδήλᾶν περιλειφθῆναι. Παραγενομένου δὲ τοῦ ἀρχιερέως... μένουσιν ἐν τὸς οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λοιποὶ κληρικοὶ... οἱ συνόντες αὐτῷ ἀρχιερεῖς, ἴσως καὶ ἱερεῖς, καὶ ὑπηρέται τὰς ἰδίας ἐνδιδύσκονται στολάς... μαντήλια ζῶνας διαδεσμούμενα... ὥστε τμήμασι τούτου τοῖς ἀρχοῦσι περιβαλεῖν ἕκαστον τῶν τῆς τραπέζης κίωνων... μέρος, ὃ πρὸς τῇ κεφαλῇ... ἐντὸς ἀποκλείοντες... Χρῆ τὸν χάρτην ὑπάρχειν διπλοῦν (γ Goara εἶναι)... μεταξὺ τοῦ ἄνω καὶ κάτω δεσμοῦ, καὶ τότε φέροντες ὀπισθεν, ἀποδεσμοῦσι. Μετὰ δὲ ταῦτα... παρὰ τὰ ἐξέχοντα τοῦ χάρτου... ὁ ἀρχιερεὺς εὐχεταὶ οὕτως (Goar. λέγει ὁ ἀρχιερεὺς τὴν εὐχὴν ταύτην): Κύριε ὁ Θεὸς καὶ Σωτὴρ ἡμῶν... τοῖς συμπαροῦσι (γ Goar. ἱερεῦσι καὶ διακόνοις)... ταύτην (αὐτήν) ἐπὶ τοὺς κίονας, ψαλλομένου δὲ τρίτον τοῦ ρμα' ψαλμοῦ... (Goar. εἶτα) δοξάζουσι... Πληρωθέντος δὲ τούτου (ψαλμοῦ 22), δοξάζουσι καὶ φησὶν ὁ ἀρχιερεὺς: Εὐλογητὸς ὁ Θεός... Εἶτα ταῖς χερσὶν πανταχόθεν... εἴη συγκειμένη μαρμάρων... ὑπὸ (Goar. παρὰ) τοῦ τεχνίτου τὸ δὲ μέσον τετράγωνον καθιδρύεται... μήτε τῶν ἄλλων τινὸς ἐπακολουθοῦντος. Μετὰ δέ γε τὸ καθιδρυθῆναι τὴν τράπεζαν, τάπης εὐθύς πρὸ τῶν ἀγίων θυρῶν τίθεται καὶ προσκεφάλαιον, καὶ τοῦ ἀρχidiaκόνου λέγοντος τὸ Κλίνοντες τὰ γόνατα, ὁ ἀρχιερεὺς ἐπ' αὐτῶν γονουκλιτεῖ καὶ εὐχεταὶ: Ὁ Θεὸς ὁ ἀναρχος... Μέλλοντος δὲ αὐτοῦ ἀναστῆ-

1) Τοῦτ' ἐστὶ χειρόμακτρα γ'. 2) Ὁ ἐστὶ σχοινίον λεπτόν.

ναι, λέγει ὁ ἀρχιδιάκονος· Ἀντιλαβοῦ, σῶσον... Ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν εἰρήνης... κ. τ. λ. На послѣднемъ прошеніи нѣтъ поминования имени святаго, которому посвященъ храмъ. Καὶ λεγομένου τὸ Ἄμῆν, εἰσπορεύεται ὁ ἀρχιερεὺς καὶ ἵσταται πρὸ τῆς ἁγίας τραπέζης, νίτρον τε λευκόν... μέσον ἓνα καὶ δύο παρ' ἑκάτερα... τρίτον ἐπιχέει (ἢ Γοαρά σταυροειδῶς) τῇ τραπέζῃ, λέγει· Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς... Καὶ διὰ τοῦ νίτρου... ἱερεῖς ἢ καὶ ἀρχιερεῖς... ὕψασμάτων (ἢ Γοαρά: ὕψαρμάτων) ἄλα... ἐπιχεομένου δηλαδὴ καὶ τούτοις ἐτέρου χλιαροῦ... (Нѣтъ Гоаровенникъ: τοῦτος ψαλμὸς ἢ τὰ ἐξ ἧς ἕως τέλους) τὰ ἀντιμήνια μετατιθέντων, λαμβάνει ὁ ἀρχιερεὺς βῦκον... σταυροειδῶς ἐπιχέων, φησί (λέγει)· Ῥαντιεῖς με... μέχρι (Goar. ἕως) τέλους... ἀγγεῖον μύρου καθαρῷ πεπληρωμένου ἢ καὶ ἐλαιουμιγροῦς διὰ σπάνιν, τοῦ ἀρχιδιάκονου... τῷ προσαγαγόντι... τῶν δὲ ἱερέων πάλιν ἐπιτιθέντων τῇ τραπέζῃ... ἐκ τῆς λοιπῆς οἰνάνθης... λεγομένου ψαλμοῦ ρλβ'... παρὰ τῶν ἱερέων αὐθις... λέγεται ψαλμὸς ρλα', ἅπαξ ἢ δὶς... μαντηλίῳ τε καινῷ... τῆς (ἢ Γοαρά ἁγίας) τραπέζης, ἧς παρ' αὐτοῦ ἐφαπλουμένης λέγεται ψαλμὸς 92· Κύριος ἐβασίλευσεν, ἅπαξ ἢ δὶς καὶ τρίς, καὶ οὕτω δοξάζουσιν. Καὶ μετὰ τὸ Ἄμῆν... 25 псаломъ говоритца ἅπαξ ἢ πολλάκις. Εἷς δὲ συμπαρόντων ἱερέων ἢ καὶ ἀρχιερέων... καὶ ποιεῖ σταυροῦς ἐξ αὐτοῦ... καὶ πίσσον τοῦ ναοῦ. Συμπληρουμένων δὲ τῆς θυμιάσεως καὶ τοῦ ψαλμοῦ, δοξάζουσι, καὶ τοῦ διακόνου τὴν εἰθισμένην συναπτὴν ποιούντος... καὶ γόνου μὴ κλίνων, εὐχεται οὕτω... Εὐχεται οὕτως (ἢ Γοαρά λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην· Εὐχαριστοῦμέν σοι)... ἐγκαινισμὸν τοῦ ναοῦ... καὶ ἄπεισιν ἅμα τοῖς ἱερεῦσι καὶ τῷ λοιπῷ κλήρῳ... τὰ μαρτυρικὰ προσαπετέθη λείψανα... ἐκεῖ παραγίνεται σύναμα... εὐχὴν συναπτὴν Τρισαγίου, αὐτὸς εὐχεται ταῦτα· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν... τροπάριον λιτανευτικὸν οἱ φάλται λέγουσιν εἰς ἧχον γ', τότε· Ὁ ἐν τῇ πέτρᾳ... Ὅτε δὲ πλησιάσουσι τῷ καθιερουμένῳ ναῷ, φάλλουσι τὸ Δόξα σοι, Χριστέ ὁ Θεός... Καὶ ἡνίκα φθάσουσιν εἰς τὴν μέσσην τοῦ ναοῦ πύλην... (Другихъ тропарей ἢ Γοαρά нѣтъ) ἐπὶ τοῦτο ἡτοιμασμένον, οἱ μὲν φάλλται κατὰ τὸ σχῆμα τῶν ἐγκαινίων φάλλουσι τὸ Ἄρατε πύλας. Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς λέγει πρὸ τῆς συνήθους εὐχῆς τῆς εἰσόδου τὴν εὐχὴν ταύτην· Ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν... Ἡ δὲ αὕτη εὐχὴ λέγεται. См. Goar. p. 666... ἐν ἀλλάττοντος... Καὶ παρ' αὐτὰ πάλιν ἐπιτίθει τὰ (ἢ Γοαρά: ἅγια) λείψανα μετὰ τοῦ δίσκου τῇ ἑαυτοῦ κεφαλῇ, σφραγιζομένων δὲ παρ' αὐτοῦ τῶν πυλῶν καὶ ἀνοιγομένων, καὶ πάντων μετὰ τὴν ἀνοεῖν εἰσερχομένων, καὶ δοξάζουσι οἱ φάλται καὶ λέγουσι· Ὡς

τοῦ ἄνω στερεώματος. Τούτου δὲ φαλλομένου, τὰ σεβάσματα λείψανα παρὰ τοῦ ἀρχιερέως... μεταξύ τῶν πρὸς ἀνατολὰς κίωνων... κατὰ τὸ μέσον αὐτοῦ μέρος τὸ πρὸς τὸ σὺνθρονον... Καὶ εὐθὺς οἱ φάλται δοξάζοντες, ἐπισυνάπτουσι τὸ Τρισάγιον, καὶ πᾶσα ἡ θεία μυστικὴ γωγία πληροῦται κατὰ τὴν τῶν ἐγκαινίων ἀκολουθίαν. Μέχρι δὲ συμπληρώσεως ἡμερῶν ζ' καθ' ἑκάστην. *Goar. pag. 664.*

Τάξις, γινομένη ἐπὶ σαλευθείσης ἀγίας τραπέζης. *Goar. pag. 490.* Ὅταν μέλλῃ ἡ σαλευθεῖσα τῆς ἀγίας τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας τράπεζα καθιδρυθῆναι, πρὸ τῆς θείας λειτουργίας... πρὸς τοῦτο κηρομασίχη... αἰρομένης καὶ κάτω τιθεμένης (ἢ Ἰοἶρα κατατιθεμένης), εἰ μὲν φυλάττονται τὰ τοῦ ἐνθρονισμοῦ... λαμβάνοντες γὰρ οἱ εἰς ταῦτα τεταγμένοι χαρτίον ἀπὸ τριτακίου, διπλοῦσιν αὐτὸ εἰς δύο, καθὰ καὶ ἐν τῷ ἐνθρονισμῷ... ἓνα δάκτυλον, καὶ μετὰ σφικώματος δεσμοῦσιν ἄνω τρίτον καὶ κάτω τρίτον καὶ οὕτως ἀντιστρέφοντες... ἐν μέσῳ τῶν δύο δεσμῶν. Ἐἶτα διὰ τοῦ τετριμμένου μαρμάρου γύρωθεν τὰ χαρτῖα κατασφαλιζονται, ὡς ἂν μὴ ἡ κηρομασίχη ἐκρυθῇ κάτω διὰ τινος ὀπῆς. Καὶ οὕτω... καὶ τῆς εἰσόδου τοῦ ἀρχιερέως γινομένης... τιθέασιν αὐτὴν ἐπὶ τῶν κίωνων... Καὶ τοῦ πληρωμένου ἐν τῷ ξέεσθαι τὴν κηρομασίχην καὶ σπογγίζεσθαι τὴν θάλασσαν, φάλλουσι καὶ τὸν κβ' ψαλμὸν τὸ Κύριος ποιμαίνει με. Καὶ μετὰ τὸ καὶ αὐτὸν πληρῶσαι, δοξάζοντες λέγουσιν· Ἐὐλογητὸς ὁ Θεός. Ἐπειτα λαμβάνων θυμιατήριον, ὁ ἀρχιερεὺς θυμιατῶν κυκλόθεν αὐτὴν, καὶ οὕτως ἔμπροσθεν ἰσταμένου αὐτοῦ, λέγεται παρὰ τοῦ διακόνου συναπτὴ· Ἐν εἰρήνῃ... (*Ἰοἶρα опущено прошение: Ὑπὲρ τῶν εὐσεβεστάτων, но имѣется: Ἀντιλαβοῦ*)... Ἐν ὧσιν δὲ λέγει τὴν συναπτὴν ὁ διάκονος, ποιεῖ ὁ ἀρχιερεὺς εὐχὴν τὴν ἐπὶ σαλευθείσῃ ἀγίᾳ τραπέζῃ, καὶ φησὶ· Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε... τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, πρὸς σωτηρίαν παντὸς τοῦ λαοῦ... Καὶ τοῦ λαοῦ τὸ Ἀμήν λέγοντος, ἄρχονται οἱ φάλται τοῦ Τρισαγίου, καὶ τελεῖται καθέξις ἡ ἀκολουθία πᾶσα τῆς λειτουργίας (*См. Goar. p. 492, not. k*).

Ἄλλη τάξις, γινομένη ἐπὶ σαλευθείσης ἀγίας τραπέζης. *Goar. p. 492.* ἀποσπογγίζει καὶ κοιτάζει πρὸς τοὺς ἰδίους τόπους... μαλάσσωσιν... μετὰ σφικωμάτων καινῶν... συναπτὴν τοιαύτην... χειρῶν αὐτοῦ τοῦ Κυρίου... ἔκτενέστερον Ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τῶν συμπαρόντων... (*Ἰοἶρα это прошение слито съ предыдущимъ и опущены: Ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης... Ὑπὲρ εὐχρασίας ἀέρων... Ὑπὲρ πλεόντων, ὁδοιπορούντων, а затѣмъ уже слѣдуютъ: Ὑπὲρ τοῦ*

ῥουσθῆναι... Καὶ ὑπὲρ πάντων τῶν χρηζόντων τῆς παρὰ τοῦ Κυρίου βοηθείας... Τῆς παναγίας)...

Къ стр. 1003. Εὐχὴ ἐωθινή, по cod. Bessarionis. Crypt.-Ferrat. bibl. Молитвъ 10. Goar. pag. 39—42. На девятомъ мѣстѣ находимъ: Εὐχὴ τοῦ εὐαγγελίου τοῦ ὁρθρου· Ἑλλαμφον ἐν καρδίαις ἡμῶν. pag. 41. О ней дѣлается слѣдующее любопытное замѣчаніе, не отмѣченное у Гоара: Δεῖ δὲ γινώσκειν, ὅτι αὐτὴ ἡ εὐχὴ ἐν τῇ Μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ οὐ γίνεται, ἀλλ' ἐν ταῖς λοιπαῖς, ἐν αἷς μετὰ ἕκτην ᾠδὴν λέγεται τὸ εὐαγγέλιον κατὰ τὰς ἐπισήμους τῶν ἑορτῶν. Но эта молитва въ счегѣ не стоитъ, и на девятомъ мѣстѣ мы видимъ: Εὐχὴ θ', ἧτοι τοῦ Ν'. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν διὰ μετανοίας ἄφρσιν τοῖς ἀνθρώποις δωρησάμενος... Goar. p. 42, а на десятомъ: Εὐχὴ ι' εἰς τοὺς Αἴνους· Ὁ Θεός, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὰς νοεράς καὶ λογικάς... Ibid., за которой слѣдуетъ обширное и весьма важное для исторіи пѣсеннаго утренняго послѣдованія замѣчаніе, приведенное Гоаромъ безъ всякихъ оговорокъ о сокращеніи: Εὐχὴ κατηχομένων. Γινομένης γὰρ εἰσόδου καὶ λεγομένου τοῦ Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ τοῦ Τρισαγίου, καὶ τοῦ προκειμένου, καὶ μετὰ ταῦτα λιτανεύοντος τοῦ διακόνου καὶ ἄλλου ποιούντος τοὺς κατηχομένουζ, εὐχεταὶ ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν ταύτην (у Goar'a p. 45 εἰο замѣчаніе передано нѣсколько иначе). Ἰστέον, ὅτι οἱ τοῦ ὁρθρου κατηχομένοι οὐδέποτε ἄλλοτε γίνονται, εἰ μὴ ὅτε φάλλονται τὰ δώδεκα προκειμένα. (Goar. p. 45, var. lect. f., обрывая на этомъ замѣчаніе, говорить: post hujus orationis (r. e. якомы послѣ молитвы 10: Ὁ Θεός, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὰς νοεράς καὶ λογικάς..) finem Cryptoferratensis codex monet: Ἰστέον κ. τ. λ.) Φάλλονται δὲ ἐν ταῖς δυσὶν ἐβδομάσι ταῖς πρὸ τῆς ἀπόκρεω καὶ κατ' αὐτὴν τὴν ἀπόκρεω, καὶ τὴν τυροφάγον, ἧτοι τρία καθ' ἐβδομάδα· τῇ τρίτῃ, τῇ πέμπτῃ καὶ τῷ σαββάτῳ· ἐν μὲν οὖν ταῖς τρίταις καὶ ταῖς πέμπταις λέγονται καὶ Οἱ κατηχομένοι, εἰ μὴ λειτουργία ἐστίν, ἢ ἑορτή· ἐν δὲ τοῖς σαββάτοις μόνα τὰ προκειμένα χωρὶς τῶν κατηχομένων, διὰ τὸ γίνεσθαι λειτουργίαν· τότε γὰρ εὐθὺς μετὰ τὴν εἴσοδον καὶ τὸ Δόξα ἐν ὑψίστοις, καὶ τὸ Τρισάγιον, καὶ τὸ προκειμένον, γίνεται ἡ λιτανεία τοῦ διακόνου, ἧτοι τὸ μέγα Κύριε ἐλέησον, ὅπερ ἐστίν ἡ ἐκτενὴς εὐχὴ. Καὶ τῶν κατηχομένων ἐωμένων, λέγει ὁ διάκονος· Πληρώσωμεν τὴν ἐωθινήν δέησιν, καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν ταύτην· Αἰνοῦμεν καὶ ὑμνοῦμεν. Goar. p. 42. Εὐλόγησον καὶ νῦν. Κύριε, τοὺς δούλους σου... Κύριε, Κύριε, σὴ ἐστὶν ἡ ἡμέρα.. Τῇ διατάξει σου, Κύριε, διαμένει ἡμέρα... Goar. pag. 45.

ERRATA ET CORRIGENDA.

Стран.	строк.	напечатано:	слідуеть читать:
X	24	поставленіе	постановленіе
1	24	προσκαλέσαι	προσκάλεσαι
4	14	τόν γάμον αὐτῶν	τόν γάμον αὐτόν
5	30	ἐν γήρῃ	γήραϊ
—	36	εὐχαριστεῖαν ἐν ἀγαθοεργείᾳ	εὐχαριστίαν ἐν ἀγαθοεργίᾳ
7	20	τοῖς χρωμένοις	χριομένοις
8	3	αἰνεῖσε	αἰνεῖ σε
11	13	ἐπαγγελλάμενος	ἐπαγγειλάμενος
13	8	τὴν ἡμετέραν	τὴν ἡμετέραν
—	31	παρέλευσιν	παρέλευσιν ¹⁾
—	33	ἀνθρώπους	ἀνθρώποις
14	3	ἀλλὰ τῷ φωτισμῷ	ἀλλὰ διὰ παντός ἡμᾶς ἐν τῷ φωτισμῷ
15	9	δωρῆσαι	δώρησαι
17	11	Μέγας Κύριε	Μέγας εἶ, Κύριε
—	34	XI—XII B.	XIV B.
20	3	ἀπλωθῆναι	ἀπλωθῆναι
22	13	λειμένει	λιμένι
—	16	σαρκωθῆναι	σαρκωθῆναι
—	26	ἀνακλιθεῖναι... ἐπικαθεῖσαι	ἀνακλιθῆναι... ἐπικαθῆσαι
—	29	ἐντεθεῖναι	ἐντεθῆναι
24	3	ἀπεδεχομένους	ἀπεκδεχομένους
26	17	Υἱόν	οἶον
—	26	τοῖς φωτιζομένοις	τοῖς φωτιζομένοις
—	32	ὅτι εἰκόνι σου	ὁ τῇ εἰκόνι σου
27	7	χρωμένοις	χριομένοις
—	10	ἀγιάσαι	ἀγιαῖσαι
—	20	309	369
—	29	ὁ μετρίσας	ὁ μετρήσας
—	37	ἀρμαζόμενοι	ἀρμοόμενοι
28	4	αὐτοῦ	αὐτῶν
—	18	καὶ τὰ σφραγίζει	κατασφραγίζει
—	26	συμβίωσης	συμβίωσιν

Стран	строк.	напечатано:	σπῆδуеть читать:
—	35	τῶν χριζόντων	χρηζόντων
29	2	διωδεύσας	διοδεύσας
—	5	οὐκ ἔλειπε	οὐκ ἔλιπε
—	7	συμπέχονται	συμπλέκονται
—	30	Σὺ γάρ	Σοὶ γάρ
31	12	τῇ δυνάμει	τῇ δυνάμει
—	23	διδοῦσται	δεδοῦσται
—	29	κατ' αὐτὸν	τάς κατ' αὐτῶν
32	6	δείσαντας	δήσαντας
—	8	ἐπειρίας	ἐπηρείας
—	33	κελλίφ	κάλλει
33	15	ὁ συνωδεύσας	ὁ συνοδεύσας
34	11	καινοὶ	κενοὶ
36	25	κεφαλὰς	κεφαλὰς ἐνώπιόν σου
37	10	ἐποίησας	ἐποίησας καὶ ποιεῖς
—	19	εὐλόγησον	εὐλόγησον, φύλαξον
—	30	ἐξ ἔργων	ἐξ ἔργων καὶ λόγων
—	35	κατὰ τῶν καιρῶν	κατὰ τὸν καιρὸν
38	5	ματαιότητος κοσμικῆς	ματαιότητος κοσμικῆς καὶ ψεύδους ἐν λόγοις καὶ ἔργοις καὶ εὐθυον (ρκκ.).
39	10	Σοὶ γάρ	Σὸ γάρ
40	2	ὁ Θεὸς ὁ Πατήρ	ὁ Θεὸς καὶ Πατήρ (ρκκ.).
—	15	εἰς σαραντίσαι	εἰς τὸ σαραντῆσαι (ρκκ.)
—	24	ἡμετέρας	ἡμετέρας
41	21	ἀμφοτέρους	ἀμφοτέροις (ρκκ.)
42	4	π. 37	π. 47
—	27	κατασκευάσας	κατασκευάσας
43	14	θεωρίης ἡμεῖς (?) δὲ	θεωρίας καὶ πολιτείας ἀρίστης, ἐκεῖ δὲ
44	14	τὸ Θεὸν	τὸν Θεόν
—	16	ὑπὲρ μέλιτος	ὑπὲρ μέλι
46	9	ἐπαγγελάμενος	ἐπαγγελιάμενος
47	5	ἐπωφελεῖ	ἐπωφελῆ
48	17	τῆς Θεοτόκου	σοῦ Θεοτόκου
51	19	πράγμασι (:)	πραγμάτων
52	16	κατασχυνθῆναι	κατασχυνθῆναι
62	32	τοῦ Δαβίδ	τῇ Δαβίδ
63	2	τῆς Θεοτόκου	τῆς ἁγίας Θεοτόκου
—	3	τῆς κατὰ δύναμιν	τάς κατὰ δύναμιν

Стран.	строк.	напечатано:	слѣдуетъ читать:
63	5	ἀνεξάληπτον	ἀνεξάλειπτον
—	13	εἰς πλειο(νό)τητα	εἰς τελειότητα
—	17	κατανοῆσαι	κατανεῆσαι
72	31	τρογῆς	τρόγης
—	37	ὑπερεχθῆσονται αἱ ληνοὶ	ὑπερεχυθῆσονται οἱ ληνοὶ
74	7	θέεται (sic)	(τί)θενται
78	3	ἐν τῷ ἀγκαλισμένῳ	ἐναγκαλισάμενος
80	26	Εὐχὴ τοὺς	Εὐχὴ (εἰς) τοὺς
82	35	διαμαίνης	διαμένης
87	9	πάσα	πᾶσα
88	6	τεσσαρακοστῆς	τεσσαρακοστῆς
89	22	τῆς θείας	τῆς θείας
91	18	τὸ Τρισάγιον γίνεται. Μετὰ δὲ τὸ Εὐλόγητός	τὸ Τρισάγιον οὐ γίνεται, τὸ δὲ Τρισάγιον γίνεται. Μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον (ркн.)
94	28	τυφλοῦ... καὶ φωτίσας	τυφλοῦ καὶ φωτίσας (ркн.)
—	31	ἐνεργείας	περιεργίας (ркн.)
96	25	ἐκ τοῦς (τῶν) παρανόμους (ων)	ἐκ τοῦ παρανόμου (ркн.)
99	16	ὠρίσας	ὀρίσας
104	4	τοκάς	τε καὶ
—	29	ἐξουσία	ἐξουσία
106	7	ὁ πρωτοπαπᾶς	ὁ πρωτοπαπᾶς
108	29	ἀνεξίκακε,	ἀνεξίκακε, ἀμνησίκακε
109	4	καὶ τριταίου	καὶ τριταίου καὶ τεταρ- ταίου καὶ ἡμιτριταίου
—	32	Ναθᾶν	Νάθαν
113	19	αὐτην	ταύτην
114	37	γομφωτῆρ	γομφωτῆρα
115	5	ἐκχέοντα	ἐκχέοντα
117	25	εἰς ἐδπηρεσίαν	εἰς ὑπηρεσίαν
118	22	ἀπὸ γῆς πυρῆς	ἀπὸ γῆς πυρροῦ
—	25	τριχειλετρικέφαλε	τρίχειλε τρικέφαλε
119	7	ἔστηκε	ἔστηκε
—	13	Ἄκινδόνου	Ἄκινδόνου, Ἄφθονίου
—	20	τὴν κῆπον	τὸν κῆπον
120	21	οὐσαι	δήσει
—	22	σιδηρωτομήσει	σιδηροτομήσει
—	24	καταφάγονται	καταφαγεῖν τε
122	22, 26	χάρισαι αὐτοῦς	χάρισαι αὐτοῖς

IV

Стран.	строк.	ναпечатано:	слѣдуетъ читать:
123	14	ὑποτιθεμένων τῶν ἱερῶν	ἐπιτιθεμένων ἱερέων τὸν σταυρὸν
—	34	ἰξελεῖσθαι	ἐξελεῖσθαι
124	35	ἀνόδυνα	ἀνώδυνα
126	31	ἔχονται	ἔχεται
—	35	ὁ πρωτοπαπᾶς	ὁ πρωτοπαπᾶς
127	5	μήπως τὴν ἐν αὐτοῖς ἀπο- τεθεῖς	μήπω τὴν ἐν αὐτῷ ἀπο- τεθεισαν
127	14	τῶν ἐξ ἔθνῶν	τὸν ἐξ ἔθνῶν
135	17	ἀνάσχων	ἀνασχῶν
—	34	τὸ Ἄμωμον	τὸν Ἄμωμον
136	20	μετέτη	μετέστη
137	22	ἐγνώθη	ἐγνώσθη
138	14	μέλλεις	μέλλει
—	31	Οἴμμοι... ἔχη	Οἴμοι... ἔχει
—	33	ἐνέδρα	ἐνέδρας
139	22	Ἦ εἰάν	Ἦ εἰάν
—	23	διανεύομεν	διαμένομεν
143	33	καληβίτου	καλυβήτου
144	9	Ἰολυμπιάδος	Ἰολυμπιάδος
—	21	δίπτυχα	δίπτυχα
147	25	Ναθάν	Νάθαν
149	19	ποιμάνει με	ποιμάνει με
152	7	ἐκτενεῖ	ἐκτείνει
166	35	αὐτὸ	αὐτὸ
176	18	ποιεῖ	ποιῶν (ρην.)
177	6	Ἀποδόουσι... ὁ ἱερεὺς	Ἐκδόουσι... ὁ ἱερεὺς γ' (ρην.)
—	21	καθ' ἑαυτὸν	καθ' ἑαυτοῦ
—	25	ὑπὸ διακόνου	ὑπιδούς (ρην.)
—	29	ἀλείφω	ἀλείφας (ρην.)
179	31	συναπτὴν	συναπτὴν ὄλην (ρην.)
180	4	ὁ ἅγιος	ὁ εὐδοκῆρας ἅγιος (ρην.)
—	29	ἐγκαινίων	τῶν ἐγκαινίων (ρην.)
—	31	φωνῆς	φανῆς (ρην.)
181	20	ἐκδεξαι	ἐκδεξαι (ρην.)
—	25	εἰς τὴν εὐλόγησιν ἄλατος	εἰς τὸ εὐλογῆσαι ἄλας (ρην.)
—	28	ἐπὶ τελευτήσαντος ἱερέως	ἐπὶ τελευτήσαντα ἱερέα (ρην.)

Стран.	строк.	напечатано:	сѣдуєть читать:
182	2	ὁ Κύριος	ὁ Σωτὴρ (ркн.)
—	5	διὰ δακρῶν	δακρῶσαντα (ркн.)
183	7	ὁ ἱερεὺς	ὁ ἱερεὺς αὐτοῦς (ркн.)
—	33	χεῖρα	χάριν (ркн.)
184	20	Σύμφωνα καταντούσαντες	Νυμφῶνα καταντήσαντες (ркн.)
—	28	τοῦ ἀγιάσματος	τοῦ ἀγιάσματος, γινομένου (ркн.)
—	31	τὸ ἐπταπαδοή (sic)	τὸ ἐπταπάπαδον (ркн.)
185	1	ὁ πρωτοπαπᾶς	ὁ πρωτοπαπᾶς
—	4	Ἄπ' ἐναντίων	Ἐκ παντοίων (ркн.)
—	17	ἀλλὰ	ἀλλὰ δὴ (ркн.)
—	34	εἰς φύλαξιν	εἰς κεφαλὴν (ркн.)
186	8	ἐκ τοῦ Δουκᾶ	ἐκ τοῦ κατὰ Δουκᾶν
—	11, 14	ἱερεὺς	ἱερεὺς καὶ λέγει (ркн.)
—	28	προετοιμασμένου	προϊσταμένου
187	2	δυνάμεων ἀσωμάτων	ἀσωμάτων (ркн.)
—	3, 21	Κήρσο	Κύρσο
—	6	ἀλείφει	ἀλείφειν
—	11	τοῦ δεύλου σου	τοῦ δεύλου σου ὁ δεῖνα
—	26	Ὅτι ἐλεήμων	Ἐκφώνησι· Ὅτι ἐλεή- μων (ркн.)
189	3	αὐτοῦς	αὐτοῖς
—	22	τοὺς βαπτισθέντας	τοὺς βαπτισθέντας, τῷ ἀγίῳ μύρῳ ποιῶν σταυροῦ τόπον (ркн.)
—	31	ἐλούσθης	ἐλούσου (ркн.)
—	32	Εὐχὴ Ὁ ἐνδυσάμενος	Τὰς κεφαλὰς. Εὐχὴ Ὁ ἐνδυσάμενοι (ркн.)
190	2	Ἴκετεβομεν	Σὲ ἱκετεβομεν (ркн.)
—	6	αἶνον...	αἶνον.
—	15	προσκυνοῦσι	προσκυνοῦν (ркн.)
—	21	προσελθόντας	συνελθόντας (ркн.)
—	27	καὶ Σωτήρ	καὶ σωτηρία (ркн.)
—	35	τὰ τῆς ἐκείνων πλάνης	τὰ ἐκείνων ἦθη (ркн.)
191	3	τῆς σ.ς χάριτος	τῆς χάριτος
—	10	ἔνωσον αὐτόν τῇ ἀγίᾳ σου	τῇ ἀγίᾳ σου (ркн.)
192	11	θεμελιώσας	θεμελιώσας
197	6	τιθῆναι	τεθῆναι
—	8	ἄπει (;) εὐτήν	ἄπει αὐτήν

Стран.	строк.	напечатано:	слѣдуетъ читать:
201	3	δμοιώθη	ὁμοιωθή
202	21	προисχοждєніа	προισχοждєнія
205	31	πρωτοπιστοῦ	πρωτοπίστου
--	32	ὦ δέ	ὦδε
207	17	τὴν μίαν	τὴν μαίαν
211	12	ἐξάληψον	ἐξάλειψον
—	35	Κόρον	Κῶρον
212	23	ἴδα	εἶδε
213	20	διαβάξει	διαβιβάξει
221	30	περίσφυζόν σου	περίσφυζόν σου
224	30	τὴν ἀγνίαν	ἀγνεῖαν
227	29	ἐτερείαις	ἐαιρείαις
230	23	ἀθλήσαι	ἀθλῆσαι
236	2, 3, 6	χρῖσμα	χρίσμα
239	7	ἅγιον	ἅγιον
—	11	ἑωθινὴν θεῖαν λειτουργίαν	τῆς ἑωθινῆς θείας λει- τουργίας
--	29	κολλάσθαι	κολλᾶσθαι
244	13	ἀλγηδῶνα	ἀλγηδόνα
247	22	ῥίπτει	ρίπτει
—	28	ἔρχεται	ἄρχεται
248	29	π 53	л. 53
249	7	Ὡμοῖς	Ὡμοῖς
253	4	χρίεται	χρίει
255	25	ἑτέρα	ἑτέρα
258	36	τὴν σολεάν	σωλέαν
261	33	Σὲ ἔπλασάς με	Σὺ ἔπλασάς με
263	31	θεοστεπῶν	θεοστέπτων
269	20	а второмъ	а во второмъ
271	1	ἀκολουθιοῖ	ἀκολουθία
—	12	τοῦ ἀκαθίστου	τῆς ἀκαθίστου
274	16	μεσονηστῆμων	μεσονηστιμου (ркп.)
—	37	Εἶπωμεν	Εἶπωμεν
276	11	ἡ θεία μυσταγωγία	ἡ θεία μυσταγωγία πλη- ροῦται κατὰ τὴν τῶν ἐγ- καινίων ἀκολουθίαν (ркп.)
—	16	ἐπὶ θεμελίῳ	ἐπὶ θεμελίῳ (ркп.)
278	34	ἐκφέρονται	ἐκφέρεται
279	19	ἀπὸ τῆς κεφαλῆς	τὸ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς (ркп.)
—	32	διψόντες	διψῶντες

Стран.	строк.	напечатано:	слѣдуетъ читать:
280	1	Ἐξελεξάμενος	Ἐξελεξάμεν
281	22	ἀμφίεσασθαι	ἀμφίεσασθαι (ркн.)
282	5	προσετάγη	προσταγῆ (ркн.)
—	7	Ὁ διάκονος	ὁ δὲ διάκονος
—	24	τῶν μοναχῶν	τῶν μοναζόντων (ркн.)
283	1	εἶη	εἶη
—	5	τοῦ λειψάνου	τὸ λείψανον (ркн.)
—	12	ψάλλοντος	ψαλλόντων (ркн.)
—	29	ἁγιορειτῶν	ἁγιορειτῶν
284	4	βοῶντες... Μίαν	βοῶντες... Τριῦτο τῆς ζωῆς ἡμῶν ἐστὶ τὸ ἀπαραχώ- ρητον τέλος... Μίαν (ркн.)
286	1	ἐπὶ θεμελίου	ἐπὶ θεμελίῳ
—	8	τῇ γῆ προστάξει	τῇ σῆ προστάξει
—	17	δεσμεύοντων	δεσμευόντων (ркн.)
287	4	pag. 487	pag. 587
—	7	pag. 583	pag. 483
—	29	Ἄδὰμ	Ἄδὰμ
289	6	εὐμενῶς	εὐμενῆς (ркн.)
—	14	δαμάσαι	δύνασαι (ркн.)
—	30	ἀποκατάστησον	ἀποκαταστήσασα (ркн.)
290	14	ἀπερβρίφημεν	ἀπερβρίφημεν (ркн.)
293	11	Αὐτὸς ἐπίστασαι	ἐπίστασαι
—	15	ἀνοημάτων	ἀγνοημάτων
—	17	προσκυνητὸν ὑπάρχει	προσκυνητὸν
—	35	περιέποντα	περιέπων
294	2	Πάτερ εὐσπλαγγνε	Πάτερ εὐσπλαγγ- νίας (ркн.)
—	29	ἀφραπθῆναι	εὐφρανθῆναι (ркн.)
295	26	133	134
296	28	προσφέρειν	προσφέρειν σοι (ркн.)
—	35	ἐν ἀθετήσει	ἐν ἀναθετήσει
311	2	τέλους	τέλους
313	28	μνήσθητι	μνήσθητι
—	30	ἁγίω αὐτοῦ	ἁγιωτάτου
—	34	ὑπὸ	ὑπὲρ
—	35	πρεσβυ ερίου	πρεσβυτερίου
—	38	ῶν ἁγίων	τῶν ἁγίων
314	11	σταυροῦ	στρατοῦ (ркн.)
—	15	οὐ πᾶ ριάρχου	τοῦ πατριάρχου

VIII

Стран.	строк.	напечатано:	слѣдуетъ читать:
314	20	παρ' αὐ οὐ	παρ' αὐτοῦ
—	24	ταὺ ἦν	ταύτην
—	30	εἰπόν ος	εἰπόντος
315	4	οὐ αὐτῇ	οὐν αὐτῇ
—	35	'Ο μὲν	'Ο μέντοι (ρκκ.)
—	36	τοῦ ἁγίου	τοῦ ἁγίου ἄρτου
316	25	ἐπά ω	ἐπάνω
—	29	βά ει	βάνει
—	32	αὐτός	αὐτοὺς (ρκκ.)
—	35	ἀρχιερεὺς	πατριάρχης (ρκκ.)
317	31	καθ' ἑαυτὸν	καθ' ἑαυτοῦς (ρκκ.)
318	12	λέγον ες	λέγοντες
—	26	ἐξέρχεται... οὐν Κύριον	ἐξέρχεται... τὸν Κύριον
—	33	Χρισ ἐ	Χριστὲ
319	20	ὕπερ ἡμῶν...	ὕπερ ἡμῶν.
—	25	φαιλόνιον	φαινώλιον
323	16	ὕπελθεῖν	ἐπελθεῖν
324	14	εὐχαριστεῖαν	εὐχαριστίαν
—	36	εὐρύχωρον	εὐρύχωρον
326	7	παλίον	παλλίον
330	2	"Οτι	"Οτε
331	12	λαβὸν	λαβεῖν
334	17	πανταῖς	παντοῖαις
335	31	ὑπερασπίσαι	ὑπερασπίσαι
336	23	προσπείσης	προσπείσῃς
337	37	ποιμένει με	ποιμαίνει με
345	7	ὠμόφοριον	ὠμόφορον (ρκκ.)
—	31	Καὶ ὁ ἀρχιερεὺς	καὶ λέγει ὁ ἀρχιε- ρεὺς (ρκκ.)
346	34	βουλή θεία	βουληθείσας (ρκκ.)
—	37	Μετὰ	Κατὰ
347	27	ἱερὰν	ἱερειάν (ρκκ.)
348	36	ὁ ἀρχιδιάκονος· Ἐν προσ- ευχῇ σῆ	ὁ ἀρχιδιάκων· Ἐν προσ- ευχῇ σῆτε (ρκκ.)
349	1	p. 172	p. 672
—	7	Κύριε ἐλέησόν με ὁ Θεὸς	Κύριε ἐλέησον ἱβ'. Δεῦτε πρσακονήσωμεν γ', καὶ λέγει τὸν Ν' (ρκκ.)
—	9	Στιχηρὰ φαλλόμενα	στιχηρὰ ἰδιόμελα (ρκκ.)
350	7	ψηφισμένων	ψηφισαμένων (ρκκ.)

Стран.	στροφ.	напечатано:	σλѣдуеть читать:
350	11	λέγει	λέγων (ρκν.)
—	14	38	48
352	6	εὐσπλαγχνε	πολυέλεε, εὐσπλαγχνε (ρκν.)
355	5	στιχηρά	στιχηρά
358	4	τοῦ συνάρχου	τοῦ συνανάρχου
362	22	'Αμήν	'Αμήν. Сн. ниже стр 994.
364	11	σταφύλης	σταφυλῆς
—	36	XIV β.	XII β.
365	3	Εὐχὴ κατηχομένων	Εὐχαὶ κατηχού- μεναι (ρκν.)
—	5	л. 6 об.	л. 26 об.
372	12	ἐξ ἐπιτιμῶν	ἐξ ἐπιτιμιῶν
—	27	περὶ νήψεως.	περὶ νήψεως.
373	38	'Υπὲρ τοῦ βασιλεία ἄφ- θάρτου	'Υπὲρ τῆς βασιλείας ἀφθάρτου.
374	15	ἐκφώνησιν	ἐκφωνεῖ
380	1, 14	κενοβργιον	καινούργιον
—	34	1510 г.	XV β.
382	32	XXI β.	XVI β.
383	24	ἐκρατουῶτο	ἐκραταιοῦτο (ρκν.)
384	34	"Οτι τὰ ἐν κόσμῳ	πρὸς τὸ "Οτε ἐν τῷ πά- θει. "Οσοι τὰ ἐν κόσ- μῳ (ρκν.)
385	4	στιχηρόν	στιχηρόν, ἦχος α' (ρκν.)
—	5	ἦχος γ'	ἦχος δ'
386	10	Εἰς παλλίον	Εἰς τὸ παλλίον
387	22	ἓνα ἕκαστον	ἓν ἕκαστον (ρκν.)
—	23	τὸ καμηλαύχιον	τὸ καμηλαύχιον (ρκν.)
388	13	εὐθύς	αὐθις
389	37	ὀπίσταςις... 'Ανάπαυσον	ὀπίσταςις... 'Αληθῶς μα- ταιότης τὰ σύμπαντα... 'Ανάπαυσον (ρκν.)
390	19	'Ιάσαι	'Ιάσω (ρκν.)
—	20	ἐξερεῶζοντο	ἐξηρεβῶζοντο
391	28	εἶτα ἕτερα	καὶ τὰ ἕτερα (ρκν.)
392	15	'Αλληλοῦια, Στίχος	'Αλληλοῦια. Στίχος 'Ιδοῦ εὐλογηθήσεται ἄνθρω- πος... 'Αλληλοῦια, Στί- χος (ρκν.)

Стран.	строк.	напечатано:	σλѣдуетъ читать:
393	1	л. 261 об.	л. 216 об.
—	5	Συνέλαβε	συνέλαβες
—	14	λειτουργεῖσαι	λειτουργήσας
403	22	ἐν τοῖς κλίτεσιν	ἐν ταῖς κλίτεσιν
411	31	Σῆς	τῆς
412	11	σταφύλης	σταφυλῆς
413	3	συναρμώσας	συναρμόσας
—	4	συνάρμωτον	συνάρμοσον
—	10	τὸν κοντάκιον	τὸ κοντάκιον
419	32	Τάξις	Τάξις καὶ ἀκολουθία (ρκн.)
420	5	μανδιώτου	μανδουώτου
—	13	δεξιὸν	ἐκ δεξιῶν
421	3	ποτήριον	ποτήριον ὀέλινον (ρκн.)
422	4	μεταλαμβάνουσι	μεταλαμβάνοντες (ρκн.)
423	10	σὺν αὐτῷ	σὺν αὐτοῖς
—	11	Μακεδόνι	Μακεδονίῳ
—	12	φιλοξένω	Φιλοξένῳ
—	15	αὐτοῦ	αὐτῶν
—	22	ἀπαθῆ	Χριστὸν ἀπαθῆ
—	32	Θεοτόκον	Θεοτόκον καὶ ἀειπαρθενον
429	26	л. 212	л. 112
433	37	ἐπάνωθεν τὴν κεφαλὴν	ἐπάνωθεν τῆς κεφαλῆς
435	17	ὀφείλω	ὀφείλει (ρκн.)
437	23	Εὐχὴ εἰς γυναῖκα	Εὐχὴ ἑτέρα εἰς γυναῖκα (ρκн.)
439	4	ἐπιμανία	ἐπιμανία (ρκн.)
—	8	καταφοιτῆσαι... Ὑπὲρ τοῦ νοι	καταφοιτῆσαι... Ὑπὲρ τοῦ καταπεμφθῆναι... Ὑπὲρ τοῦ νοι (ρκн.)
—	22	λέγει	λέγων (ρκн.)
—	37	ἀναδόχου ἐκ γ'	ἀναδόχου αὐτοῦ ἐκ γ' (ρκн.)
40	2	τὴν εὐχὴν	τὴν εὐχὴν ταύτην (ρκн.)
—	19	ἀναβόλιον	ἀναβόλαιον (ρκн.)
—	21	βαμβάκινον	βιμβάκ(ινον) (ρκн.)
—	22	χεῖρα τὰ ὦτα	χεῖρα καὶ τὰ ὦτα (ρκн.)
—	24	ἐβαπτίσθης, ἀπελούσθης	ἐβαπτίσθης
0	25	τὴν εὐχὴν	τὴν εὐχὴν ταύτην

Стран.	ετροκ.	ναπεсатапо:	ελβδугετ̄ читат̄:
441	7	εονήθως λέγει	εόνηθεε ε̄εεαταε εν̄ τ̄η άγία τραπέζη καῑ λέ- γει (ρκη.)
—	12	προπορεβεται	πορεβεται (ρκη.)
—	36	των̄ ε̄υσεβ̄ων	ε̄υσεβεεᾱτων (ρκη.)
442	26	ποιειν	ποιειν̄ ε̄ωεε τ̄ριτου (ρκη.)
444	23	το̄ ε̄υχε̄λαιον· Θεω̄τατοι	το̄ ε̄υχε̄λαιον. Λε̄γεται δε̄ μετᾱ τ̄ην̄ εομπλη̄ρωειν̄ το̄ καν̄ονοε καῑ των̄ εοιχη̄ρων, καῑ ο̄τω̄ γινεταε· η̄ εογχε̄ω- ρηειε· Θεω̄τατοι (ρκη.)
—	35	ιερεων̄	ιερεων̄ καῑ δ̄λοκαυτο̄υμενον ε̄παν̄ω τοῡ τᾱφου, ποιη- θειε(α) παρᾱ τοῡ Νικο- λαου, τοῡ αγιω̄τατοῡ μητρο- πολιτοῡ Αθηνων̄ (ρκη.)
449	30	ζωοπλων̄ (;) εοτη̄εε	ζωοπλαεᾱτη̄εεε (ρκη.)
452	20	ανεεοταιειν	ᾱπεεοταιειν
453	3	δραεμο̄	ε̄βραεμο̄ (ρκη.)
—	8	λαμ̄ιαε	λαμ̄ιαε
454	20	αῡτω̄	αῡτω̄
457	15	ᾱπερχεταε	ᾱπερχεταε δ̄ ιερε̄ε: (ρκη.)
—	37	ε̄π	ε̄π̄
458	5	αῡτων̄	αῡτων̄
459	5	εομ̄ιγει	ε̄εομ̄ιγει (ρκη.)
—	27	прибавлено	прибавлено
460	29	αῡτοῡε εν̄ τ̄ω̄ πλη̄θει	αῡτοῡε εν̄ ε̄υφροε̄οῡνη, πλη̄- θεινον̄ αῡτοῡε εν̄ τ̄ω̄ πλη̄- θει (ρκη.)
—	31	η̄με̄ρεε	η̄με̄ρεε
—	32	ᾱβ̄ρη̄κτον	ᾱβ̄ρη̄κτον
462	4	καταλη̄ψει	καταλεῑψει
463	27	ο̄ι καλω̄ν	ο̄ι καλω̄ε
464	37	πατριαρ̄χοε, ο̄ετινεε ο̄ικοδο̄- μηεαν̄	πατριαρ̄χεε, ο̄ετινεε ψ̄κο- ε̄δομηεαν̄
466	29	ᾱοιδ̄ιου,	ᾱε̄διου,
468	34	φωτη̄εαν̄τοε	φωτιε̄εαν̄τοε
469	5	ανακαινω̄εωε	ανακαιν̄ιεωε
470	1	δ̄ν	ε̄
—	31	πλη̄ρη	πλη̄ρηε

Стран.	строк.	напечатано:	σλβδуеть читать:
471	4	προσφέρομεν	προσφέρωμεν
—	13	Евсигм.	Εσφигмен.
473	21	Ἄβιμελέχ	Ἄβιμέλεχ
476	24	второй	третьей
—	37	стихира	стихиры
477	36	σπουδῆ	σπουδῆ
478	4	Ἄνηλέησας	Ἄν ἠλέησας
—	14	Ἦουχάσατε δέ	Ἦουχάσατε δῆ
479	4	πορφυράν	πορφυράν
480	25	ἢ ἀνάστασις... Στιχηρὰ	ἢ ἀνάστασις... Καὶ εὐθὺς γίνεται ὁ ἀσπασμός. Στι- χηρὰ (ρην.)
—	38	ὑπερτετόντες	ὑπηρετοδντες
481	29	κατακείμενον	κατακειμένω (ρην.)
—	34	πλόνον με	πλόνόν με
482	1	Σέ, Σῶτερ	Σοῦ, Σωτήρ (ρην.)
—	5	Ἦ μύρησόν	Ἦμβρησόν (ρην.)
—	22	βαλλόντος ἐκάστου	βάλλοντος ἐκάστου (ρην.)
483	24	Κύριε... Τῆ Θεοτόκῃ	Κύριε... Διαπλέων τὰ πά- λαγος τῆ: παρούσης ζω- ῆς... Τῆ Θεοτόκῃ
—	35	ταχειάν	ταχειάν
484	22	ἀδιάληπτον	ἀδιάλειπτον
485	11, 35	κρεοφαγεῖ	κρεωφαγεῖ
—	35	συγχωρεῖται	συγχωρεῖται
489	32	ὅταν μεταλαμβάνει	ὅταν μεταλαμβάνη
492	15, 24	αὐτόν,	αὐτό,
495	20	ὁμνούντων	ὁμνούντων
—	21	ὁμνούντα	ὁμνούοντα,
496, 497	32, 5, 7	μισσθέν	μιανθέν
497	26	συχῶν	σύχων
499	29	ἀπελπισμένων	ἀπηλπισμένων
502	15	ἀκρόστιχον	ἀκροστιχίδα
—	20	ἢ ἀκρόστιχο:	ἢ ἀκροστιχίς
505	1	№ 73 (274)	№ 273 (274)
—	5	ἔνστασιν	ἔκστασιν
—	35	Λέγει ὁ ἱερεὺς	Κάκείνου κλίνοντος τῆν κεφαλὴν, λέγει ὁ ἱερεὺς
507	27	Ἄποτάσεις	Ἰποτάσση
508	34	ζωγραφῆσθαι	ζωγραφεῖσθαι

Стран.	στροφ.	напечатано:	σλѣдуеть читать:
509	30	χαμαικοιτείαν	χαμα κοιτίαν
511	15	αὐτῷ	αὐτῷ
512	17	ἢ ἀκρόστιχος·	ἢ ἀκροστιχίς·
—	33	ἑτέρου, τροπαρίου·	ἑτέρου τροπαρίου·
513	7	Ποῦ ἔστιν ἡ τῶν προσκαί- ρων φαντασία	Ποῦ ἔστιν ἡ τοῦ κόσμου προσπάθεια (ρην.)
514	10	αὐτῷ	αὐτοῦ
515	10	σωτηρίας, τὴν ζώνην	σωτηρίας, ζώσασθε τὴν ζώνην (ρην.)
516	30	κηδεῖαν	κηδεῖαν
—	31	pag. 448	pag. 438
517	20	συνάγονται οἱ ἀδελφοί	συνάγονται πάντες οἱ ἀδελφοί
518	19	ἢ ἀκρόστιχος	ἢ ἀκροστιχίς·
—	21	μετέξεως... Οὐδεὶς	μετέξεως... Ἡ ψυχὴ αὐ- τοῦ. Οὐδεὶς (ρην.)
519	1	ὅπου	ὅπου
—	13	ἡμῶν	ἡμῖν
—	23	τὰ πράγματα	τὰ τάγματα (ρην.)
—	32	Εὐσπλαγχνίαν... Δόξα	Εὐσπλαγχνίαν... Ὁμοιον· Νεκρωσιν ὑπέμενας... Δόξα (ρην.)
—	33	ᾠφθης	ᾠφθης
520	12	γίνεται ὁ θανών	γίνεται συναπτή, καὶ μνη- μονεῖται ὁ θανών (ρην.)
—	14	εὐθὺς	αὐθις
—	15	ἢ ἀκρόστιχος·	ἢ ἀκροστιχίς·
—	29	Νευρωθῶμεν	Νευρωθῶμεν (ρην.)
521	21	Δεῦτε τῷ τάφῳ	Δεῦτε ἐν τῷ τάφῳ (ρην.)
—	24	μέλλει μετ' ἀνίας	μέλλη μετὰ βίας (ρην.)
522	14	τὸ πλήρωμα αὐτοῦ	τὸ πλήρωμα αὐτῆς
—	20	δεομένων, εἰς σὲ καυχώμεθα	δεομένων εἰς σὲ θαρβύο- μεν, εἰς σὲ καυχώμε- θα (ρην.)
—	22	καταφύτευσον εἰς τὴν κα- τάπαυσιν.	καταφύτευσον... Εἰς τὴν κατάπαυσιν (ρην.)
525	36	μελισσίων	μελισσίων
526	1, 4	μελήσια	μελίσια
—	6	ἀβλαβῶς	ἀβλαβῆς
527	9	p. 455	p. 445

Стран.	στροφ.	напечатано:	σλѣдуеть читать:
527	17	№ 373	№ 273
—	35	ιερεῖς	οἱ δὲ ἱερεῖς
528	15	τῷ ἀνάρχῳ	τῷ ἀνάρχῳ σου Πα- τρι (ρην.)
530	18	τῇ δούλῃ σου	τῇ θαλήσει σου (ρην.)
—	28	εὐφραίνων	εὐφραῖνον
—	38	κηδεῖα	κηδεῖα
531	18	Θεὸς καὶ Κόριε	Θεὸς παντοκράτωρ, Θεὸς καὶ Κόριε (ρην.)
—	25	ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ἡ ἐλπίς πάντων	ΟΠΥΣΤΗΤ
532	8	κηδεῖα	κηδεῖα
—	37	ιερωμένων	ιερωμένων
533	12	τῶν ἐνταῦθα	τὸν ἐνταῦθα
—	14	εὐάρεστον	εὐάρεστον (ρην.)
—	22	И Т. Д.	Εἶτα λέγει ὁ πρῶτος χο- ρὸς μετὰ μέλους τὸν πα- ρόντα στίχον, εἰς ἦχον πλ. α': Ζήσεται ἡ ψυχὴ μου... Ἐπλανήθην, ὡς πρόβατον... Ζήτησον τὸν δοῦλόν σου... (ρην.)
—	24	Ὁ (σῆ) παλάμη	Ὁ πάλα
—	25	τῆς ἀββήτου	τοῦ Θεοῦ
535	2	Ὡς ἕναρ	Ὡς αρ
—	7	ἀντίφωνον α'	ἀντίφωνον α', ἦχος α'.
—	26	κατάταξον	καταξίωσον (ρην.)
—	38	προφθάσας (;)	προφθάσας
536	11	τοῦ Δαμασκηνοῦ	τοῦ κορίου Ἰωάννου Δα- μασκηνοῦ (ρην.)
537	9	φέρων	φέρεις (ρην.)
538	7	ὡς χοῦς	ὡς χοῦς (ρην.)
—	29	ὕμνεῖτε	ὕμνητε
—	32	λέγομεν ἀντίφωνον	λέγομεν τὰ ἀντίφωνα, ἀν- τίφωνον γ' (ρην.)
539	15	σκολίκων ἐρπούση	τῆς σκολήκων ἐρπούσης
—	26	δεσμοῖς	δεσμῶν
540	6	λέγει	λέγομεν
—	11	ὕψαυχεῖς	ὕψαυχένεις (ρην.)
—	31	Εἶτα	Καὶ εὐθὺς (ρην.)

Стран.	στροκ.	напечатано:	слѣдуетъ читать:
540	37	ἦν πορεύεις	ἦ πορεύῃ
541	3	ἔξει	ἔχει
—	13	Δαβὶδ καί, πολυεὐσπλαγγνε	Δαβὶδ, αὐτὸς πολυέλεε καὶ πολυεὐσπλαγγνε (ρκκ.)
—	28	ὕμνεϊτε	ὕμνητε
—	32	ποιήσατε	ποιήσασθε (ρκκ.)
542	8	ἑταλάνησα	ἑταλάνισα
—	14	λέγομεν ἐτέρους	λέγομεν καὶ ἐτέρους
—	24	κατοπρίζεσαι	κατοπτρίζεσαι (ρκκ.)
—	26	ὀρώμενος	ὀρώμενοι
—	28	χρυσοπάστοις	χρυσοπάστους
—	30	ἡμεῖς	ὁμεις
—	38	καμήνη	καμίνη
543	10	Μακάριοι	Μακάριστοι
—	21	καὶ ἀνάγεις τῆς φυλακῆς	οὐσιτιτῆ
—	26	κατάταξον	καταξίωσον (ρκκ.)
544	1	ἄμειψασθαι	ἄμειψαι
—	17	οὕτως	οὕτως
—	26	εὐδόκησας	εὐδόκησας
546	16	τῶν Ἀδάμ	τῷ Ἀδάμ
—	18	εὐδόκησαι	εὐδόκησε
—	20	ἀληθῆν	ἀληθῆ
—	33	λομένεται	λομαίνεται
547	2	ἐν ἀγαθοῖς...	ἐν ἀγαθοῖς... Στίχος
—	24	μετείασε	Πρὸς σέ, Κύριε, κεκρά- ξομαι (ρκκ.)
—	28	θειδῶν	μὲν ἴασε (ρκκ.)
548	37	ἦχον (?)	θειοειδῶν
549	24	ἀπ' ἀρχῆς	ἦχον γ'
—	26	Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθέ- νου Μαρίας	οὐσιτιτῆ
—	28	τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ παν- ευφήμων ἀποστόλων	οὐσιτιτῆ
550	19	σφριγῶσαν	οὐσιτιτῆ
551	30	ᾠδῶν	σφίγγουσαν
—	36	ὑπάρχεται	ᾠδῶν
552	2	σκανδαλίζει	ὑπάρχετε
—	10	εἰς ἦχον	σκανδαλίζει
—	30	σὴν δόξαν ἀποκαλύπτεσθαι	εἰς ἦχον β'
			δόξαν ἀνακαλύπτεσθαι

Стран.	строк.	напечатано:	сѣдѣтеъ читатеъ:
553	2	αἴρουσι	αἴρονται
—	17	Ὁ μὴ	Ἔμοις
554	25	τῆς θεῆτος (;)	τεθέντος (ркн.)
—	33	ἀνέθηκας	ἐνέθηκας
555	31	εἰς ἤχον (;)	εἰς ἤχον δ'
556	20	ἀπηγγέλθη	ἀνηγγέλη (ркн.)
557	7	ὑπάρχωμεν	ὑπάρχομεν
—	9	τῶν ἱερῶν	τῶν ἱερῶς
558	31	λέγω δὴ τὴν ἀδιάστροφον	ὑπομονὴν δὲ λέγω διά- φορον (ркн.)
559	11	ἔγκειται τι	ἔγγειται τι (ркн.)
—	14	γένηται	γίγη
—	16	ἐνδύθης	ἐνδύσει
—	25	ἐπὶ τοῦ ἀγίου εὐαγγελίου	ἐκ τοῦ ἀγίου εὐαγγε- λίου (ркн.)
—	26	τῷ κείραι μέλλοντι γ'	τῷ κειρομένῳ (ркн.)
—	31	βάλλεται	βάνει (ркн.)
560	8	θαλασσηδίῳ	~~θαλασσιδίῳ~~
—	28	καθομολογεῖ:	καθομολογεῖσται (ркн.)
561	19	ἀκαθάρτων	ἀκαθαρσιῶν
—	27	κείρεσθαι	κείρασθαι
—	33	πέρνει	ἐπέρνει (ркн.)
562	13	εἰσελθόντος	εἰσελθόντος δὲ
—	32	ἀποκρίνει αὐτὸν ὁ ἱερεὺς·	ἀνακρίνει αὐτὸν ὁ ἱερεὺς·
—	38	Ἐπέλαβες	Ἐρώτησις· Ἐπέλαβες
—	38	θελήσης	θελήσει:
563	17	ἐπέγνωμεν	ἐπιγνώμεν
564	7	Μνήσθητι, εὐσπλαγγχε, καὶ ἡμῶν	Μνήσθητι τοῦ δούλου σου, ὁ Θεός, καθὼς ἐμνη- μόνευσας τοῦ ληστοῦ(ркн.)
—	15	Ἄλληλοῦα	Ἄλληλουάριον
—	22	πολυτάραχον	αἰετάραχον (ркн.)
—	33	Ἦς	Ἦς
565	13	ἀμαρτωλοῦ	ἀμαρτωλοῦ γραφῆως(ркн.)
566	13	Δέσποτα παντοκράτωρ,	Δέσποτα Κύριε παντο- κράτωρ, (ркн.),
—	21, 22	εὐλόγησον τοὺς δούλους	εὐλόγησον καὶ τοὺς δού- λους
—	24	δώδεκας	δώδεκα
567	11	Δέσποτα,	Δέσποτα Κύριε, (ркн.)

Стран.	στροφ.	напечатано:	σλѣдуетъ читать:
567	35	κληθήσεις	κληθήση
568	21	δοξάζουσι	δοξάζωσι
--	27	τὸν στεφανοῦντα	τοὺς στεφανοῦντας (ρην.)
--	31	ἐποίησας	ποίησωμεν (ρην.)
569	8	ἔχουσι	ἔχωσι
	18	οἴκου... Ὑπὲρ τοῦ συμπο- λεμηῶσαι	οἴκου... Ὑπὲρ ἀρχιεπι- σκοπού... Ὑπὲρ τῶν εὐ- σεβεστάτων... Ὑπὲρ τοῦ συμπολεμηῶσαι... (ρην.)
570	12	Καὶ τὴν εὐχὴν καὶ ἀπολύει.	Εὐχὴ ἑτέρα· Κύριε Σα- βαώθ, ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσρα- ήλ... pag. 276. Καὶ τὴν εὐχὴν καὶ ἀπολύει, καὶ εἰσέβη ἐν τῷ ναῷ (ρην.)
571	4	τὸν Χριστόν;	τῷ Χριστῷ;
--	8	pag. 278. Καὶ εὐθὺς	pag. 278. Ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ πάντας θέλων σωθῆναι.. pag. 281. Καὶ εὐθὺς (ρην.)
573	32	в. 483	р. 483
--	35	Ἴνα καὶ σὺν ἡμῖν δοξά- ζουσι	Ἴνα καὶ αὐτοὶ σὺν ἡμῖν δοξάζωσι (ρην.)
575	18	ρίνας	ρίνας
576	25	ταχεῖαν	ταχεῖαν
578	19	δεῖ λίαν	δειλίαν
580	7	ἑαυτῷ	ἑαυτὸν
--	8	μελισσιῶν	μελισσίων
582	31	δώσει καὶ μαστιγώσει καὶ κολάζει... παραδώσει	δώσει καὶ μαστιγώσει καὶ κολάζει... παραδώσει
583	22	Ἄδὰμ	Ἄδὰμ
584	21	οἶδας	οἶδας
--	31	ἐξ αἴφνης	ἐξαίφνης
585	19, 20	μαίαν	μαίαν
587	22	χαρίζει	χαρίζει
588	20	ἀπελπισμένων	ἀηλιπισμένων
592	14	κύρ	κύρ
--	22	μόνε οἰκτιρμὸς	μόνε Οἰκτίρμον,
593	1	κεκλιμένον	κεκλιμένον
--	36	ὑπὸ τοῦ	ἐπὶ τοῦ
596	29	λύσον	λύσον

XVIII

Стран.	στροφ.	напечатано:	σλѣдуетъ читать:
598	27	ἀμφυέννεται	ἀμφιέννεται
601	19	οὐδ' ἔλωσ	οὐδόλωσ
602	18	τῶν εἰκόνων	τῶν ἁγίων εἰκόνων (ρκκ.)
—	31	εὐλογήσας	εὐλογήσας αὐτό, (ρκκ.)
603	29	διηγῆσεται...	διηγῆσεται.
606	12	ἐλεῆσται καὶ σῶσαι	ἐλεήσται καὶ σῶσαι
—	31	οἰκτειρήσται	οἰκτειρήσται
—	38	Εὐξται	Εὐξται
607	4	βιλόθυρον	βηλόθυρον
—	15	ὁ διάκονος τοῦ ἱερέως	ὁ διάκονος ἔμπροσθεν τοῦ ἱερέως (ρκκ.)
608	29	ἔχει	ἔχη
609	24	ἀπέρχονται	ἀπέρχονται ἀμφοτέροι (ρκκ.)
—	30	οἶμοι	οἶμοι
610	31	πόλαι,	πόλας,
—	32	κῦρ	κῦρ
611	3	εὐξται	~~εὐξται~~
—	14	προσκυνεῖ	προσκυνῆ
—	15	ἀσπάζεται	ἀσπάζεται
—	37	κῦρ	κῦρ
713	4	λαβῶν	λαβῶν ὁ ἱερεὺς (ρκκ.)
—	23	ἔστι	ἔστι
614	6	προσφέρουσιν	ἀποφέρουσιν (ρκκ.)
617	38	σχο ἄζειν	σκολάζειν
618	13	διατήρησον	διετήρησας
—	15	καταξίωτον	καταξίωσον αὐτόν
620	18	διδασκάλων	διδάσκαλον
622	4	ἀποπεμφθέντων	ἀποπεμφθέντων καὶ ἀναθέματι καθυποβληθέντων (ρκκ.)
—	7	περὶ τῶν	περὶ τῆς
—	15	κῦρ	κῦρ
—	19	ἀναγομένην	ἀναγομένην
—	21	καὶ τῆ κενώσει	καὶ τὴν κένωσιν ταύτην (ρκκ.)
—	—	τὴν κέλευσιν	τὴν κένωσιν (ρκκ.)
623	18	κῦρ	κῦρ
626	13	ἐπὶ σαλευθείσης ἁγίας τραπέζης	ἐπὶ σαλευθείσαν ἁγίαν τραπέζαν (ρκκ.)

Стран.	στροκ.	напечатано:	σλѣдуеть читать:
627	8	Μῆσцяцеловъ	Μῆσцяцесловъ
628	12	διακρίνει	διακρίνη
—	17	Νῶν ἔχει δὲ	Νῶν δὲ ἀνάγκην ἔχει πᾶσα ἢ οὐνόδος ἀκούσαι τὴν ὁμολογίαν αὐτοῦ, καὶ ὅτι τῷ πατριάρχῃ ὑπέ- σχετο ὑποτάσσεσθαι, ἔχει δὲ (ρκπ.)
630	2	ἐκκλησιαστικῶν, ἐπεὶ	ἐκκλησιαστικῶν χειροτο- νίας, ἐπ' αὐτῷ μὴ γινο- μένης, ἐπεὶ (ρκπ.)
—	18	πρὸς ἀνατολὰς	πρὸς δυσμᾶς, ἄνω τὰς χειρας ἔχοντα, καὶ λέγει τρεις (ρκπ.)
—	29	ἐπὶ μνήστρας	ἐπὶ μνήστραις βραχιλέων καὶ λοιπῶν (ρκπ.)
632	11	л. 51 об.	л. 55 об.
—	13	Πεντηκοστῆς.	Πεντηκοστῆς. Ἀκολουθία τῆς γονυκλισίας (ρκπ.)
—	29	εἰς ἀποβαλοῦσαν	εἰς ἀπόβαλον (ρκπ.)
—	35	σφραγίσαι	κατασφραγίσαι (ρκπ.)
633	8	ἀπολῶσαι	ἀπολῶσαι
—	21	τούτου... Ὅπως	τούτου... Ὑπὲρ τοῦ εὐ- φρανθῆναι αὐτούς... Ὑπὲρ τοῦ παρκοχεῖσθαι.. Ὅ- πως (ρκπ.)
634	6	χαρίσῃται	χαρίσῃ
635	25	ποιήσας	πίστας
636	7	εἰς δίγαμον	εἰς διγαμίαν (ρκπ.)
637	7	ἐμβάλει	ἐμβάλει
—	14	ἐνοχλήθημεν	ἐνωχλήθημεν
—	36	ταῖς ὁδοῖς	ταῖς ὁδοῖς
639	14	ποτηρίου	ποτηρίου καινῶν ἀθί- κτων (ρκπ.) Сн. выше стр. 616—617.
640	3	ἔονται	ἔονται
—	13	χειροτονῆσθαι	χειροτονεῖσθαι
—	17	εἰς τῶν πρεσβυτέρων	λέγει εἰς τῶν πρεσβυτέ- ρων (ρκπ.)
641	21	ἐνθρονῆσαι	ἐνθρονίσαι

Стран.	στροφ.	напечатано:	σλѣдуетъ читать:
641	34	οἷς καλῶς	καθῶς (ρην.)
642	18	λαμβάνειν δὲ	λαμβάνειν δεῖ (ρην.)
643	32	πράξεις καλοῖς	πράξεις καλαῖς
647	8	διανοίξει	διανοίξαι μοι
650	16	Λαμπυροῦ	Λαμπυροῦ
651	3	ἀδαιρετάτη	ἀδαιρετάτῃ
654	6	μέλλει	μέλλῃ
655	7	κῶρ	κῶρ
—	16	θεοσόστου	θεοσώστου
—	29	ἠκριβόμενος	ἠκριβωμένος
656	33	Ὀνηροφόρου	Ὀνηροφόρου
657	4	αὐτῶν	αὐτοῦ:
—	20	δοξάζουσι	δοξάζωσι
—	27	παρεγενόμενος	παραγενόμενος
658	4	γέρας	γῆρας
659	23	ἀνεσχοντίας	ἀναισχοντίας
660	7	περιεβάλλου	περιεβάλου
—	8	ἀκάνθων	ἀκανθῶν
—	19	σου	σοι
662	32	παρὰ	περὶ
665	5	πρίηδε	πρίηδητε
—	17	κῶρ	κῶρ
668	12	εἰς ἀνοιξίαν	εἰς ἀνοιξία (ρην.)
—	23	λογοῦσαν	λεγοῦσαν (ρην.)
—	28	κῶρ	κῶρ
—	36	Καλοκῶρη	Καλοκῶρη
669	21	ἐξομολογήσομαι	ἐξομολογήσωμαι
—	30	μέγα διαλελυθότα	μέγαν διεληλυθότα
670	18	καὶ τὴν ἐκκλησίαν	εἰς τὴν ἐκκλησίαν
671	18	βοηθέν...	βοηθόν...
672	1	Τοῦς	Σοῦς
—	3	ἀπαγγέλματα	ἐπιγγέλματα
—	27	ζωῆς	ζωῆ
—	33	ἐπόμενοι	ἐπόμενοι
674	4	εἰ βούλη	εἰ βούλει
—	15	ὁ συνιῶν	ὁ συνιῶν
—	26	χαρίζεται	χωρίζεται
675	14	μέλλει	μέλλῃ
—	16	παράδοξα	περιδοῖα
—	31	ἐπάνω τὰς πλάκας	ἐπάνω τῆς πλακῶς

Стран.	στροκ.	ναпечатано:	сѣдѣуеѣ читатѣ:
676	22	τῷ πηλίνῃ παλάμῃ	τῇ πηλίνῃ παλάμῃ
—	32	Κορίου... Σήμερον	Κορίου. . Πρὸς τὴν φω- νὴν. . Σήμερον (ρκн.)
679	28	τοῦ κόσμου	τὸν κόσμον (ρκн.)
680	3	κλίματα	κλίματα
—	15	ἀπρόσιτος	ἀπρόσιτον
—	32	τῇ γῇ	πηγῇ
681	2	περιβάλλεται... τὰ χερουβim	περιβαλλέσθαι... τὰ χερου- βim καὶ τὰ σεραφim (ρκн.)
—	15	ἄκτισι	ἄκτισι
682	3	τὰ παλαιά	τὰ παλαιά
—	20	κ. τ. λ.	Καὶ ἐμφυσᾷ εἰς τὸ ὕδωρ γ', καὶ ποιεῖ σταυροῦς τρεις, καὶ εἶθ' οὕτως λέ- γει· "Ἴνα πάντες οἱ ἀρού- μενοι... (ρκн.)
683	30	Ὁ λαός	Ὁ λαός·
684	1	(εἰς) τὸν ἁγιασμὸν	τῶν ἁγιασμῶν (ρκн.)
—	5	ἐκφωνεῖ	ἀρχιερεὺς ἐκφωνεῖ (ρκн.)
—	16	ἢ φήμησις	ἢ εὐφήμοις (ρκн.)
—	21	καὶ ἐνιαυτὸν	καὶ καλὸν ἐνιαυτὸν (ρκн.)
—	29	οὕτως	οὕτως
685	2	πιανθῆσεται τὰ ὠραῖα	πιανθῆζονται τὰ ὠραῖα (ρκн.)
686	20	τῆς εἰρήμου προσκυνοῦμενος	τῆς Αἰγύπτου (ρκн.) προσκυνοῦμενος καὶ ἱε- ρολογούμενος (ρκн.)
687	21	Ὁ δαφιλῶς	Ὁ δαφιλῶς
688	10	εὐαγούς	εὐαγεῖς
—	34	εὐθονίαν	εὐθηλίαν
689	16	χαλινώσας	χαλινώσας
—	22	καυστικότερα	καυστικώτερα
—	26	ἀρχομένης, τὴν ἀπαρχὴν	ἀρχομένην ἀπαρ- χὴν (ρκн.)
690	22	ὑπερβυνητέ σου	ὑπερβυνηταί σου
—	34	μιμητὴν	μιμητὴν καὶ μιθη- τὴν (ρκн.)
691	9	λαμβάνει	λαμβάνων (ρκн.)
693	10	ἕπερ καθ' ὑπόστασιν	ἕπερ προσεῖληφε τὸν αὐτὸν ἕνα καθ' ὑπόστα- σιν (ρκн.)

Стран.	строк.	напечатано:	слѣдуетъ читать:
693	11	θελήσει και	θελήσει τε και (ркн.)
—	14	ἀποδεχόμενος	ἀποδεχόμενος (ркн.)
694	16	μεταλαμβάνονται	μεταλαμβάνονται
695	2	Σὺ σοφίον	Σὺ σοφία ὦν
697	37	ἐπισκηνοσάτω	ἐπισκηνοσάτω
698	26	εἰς ἀρχιερέα	εἰς ἀρχιερέως (ркн.)
699	19	πᾶσι. Καὶ λέγει	πᾶσι. Καὶ πᾶς ὁ λαός· Καὶ τῷ πνευματί σου. Καὶ λέγει (ркн.)
700	27	εἰσιόνταν	εἰσιόντας
701	4	τελειῖσθαι	ἐπιτελειῖσθαι (ркн.)
—	32	ἤλθωσαν	ἤλθοσαν
704	8, 37	κῦρ	κῦρ
708	33	τὸ τιθὲν	τὸ τοιθὲν
711	18	θυμιάσει	θυμιᾶσαι
—	35	θεράπεινά σου	θερ παινάν σου
712	33	ἀγνεῖαν	ἀγνεῖαν
714	12	διαμονην	διὰ μόνην
—	25	Ἄσσηθ,	Ἄσσηθ
716	11	ἐποίησας	ἐποίησας
718	14	ἣν πορεύει	ἣ πορεύη
720	12	κρητὸς (sic)	κρητῆς
—	15	κῦρ	κῦρ
721	5	δέσποται	δεσπόται
—	36	ἡμέραν	ἡμέρα
722	34	κατατάξει	κατατάξη
723	4	δέσποται	δεσπόται
726	5	ὡσπερ	ὡσπερ
—	22	Κόριος	Κόριε,
—	29	τῷ τάφῳ	ἐν τῷ τάφῳ
—	37	ἄνθρωπος	ἄνθος
727	7	ἐλεήμων	ἐλεῆμον
—	18	κατάπαυσον	κατάπαυσιν
—	32	αὐτοῦ	αὐτῆς
728	26	ὕπαγγέλων	ὕπ' ἀγγέλων
—	32	ποιούμενος	ποιούμενος,
729	7	συνιῶν	συνιών.
—	21	ἐβγαίνουσα	ἐβγαίνουσα
—	34	μῖα	μῖα

Стран.	στροφ.	напечатано:	σβδγυετϛ читатѣ:
730	25	βοᾷ σοι, ζητεῖ τὸν ἱερέα	βοῶσα, ζητεῖ τὸν ἱερέα
731	23	τοῖς ἡτοιμασμένοις	τῆς ἡτοιμασμένης
733	26	τῆς πλάνης	ἡ πλάνη
—	27	συνῶν	συνῶν
—	35	ἀσπᾶσασθαι	ἀσπᾶσασθε
734	10	Ἡ ἀπεγνωσμένοι	Ἡ ἀπεγνωσμένη
736	17	λύσον	λύσον
737	35	τὴν Μητέρα	σὴν Μητέρα
742	25	λύσαι	λύσαι
743	25	δοῦς	δοῦς
—	26	πάσι	πάσης
744	31	μιαθέντος	μιανθέντος
—	37	ἐργαζόμενοις	ἐργαζόμενος
745	28	τρογῆν	τρογῆν
746	7	ἀσπόρον	ἀσπόρου
747	13	ἐν δὲ	ἐκ δὲ
—	27	νηπίον	νήπιον
748	18	ὀπισθάμβωνος	ὀπισθάμβωνος
—	31	ὄφρην... γλώσσα	ὄφρην... γλώσσα
749	3	χωρός	χορός
—	12	συμβιωτέων, ... βιωτέει	συμβιοτεῶν, ... βιοτεῖει
—	22	θἑλήμα σου	θἑλήμα τοῦ
750	12	ἡ παρθενος εὐλάστης	ἡ Παρθένος ἐβλάστης
—	14	τὸν σὸν πλάσμα	τὸ σὸν πλάσμα
—	26	ἐυτοῖς	ἑαυτοῖς
—	31	μονῆ	μόνη
751	2	τοῦ ἑαυτοῦ	τοῖς ἑαυτοῦ
--	3	παρεδώθη... τὸ φόρτον μου	παραδόθη... τὸ φορτίον μου
—	34	κυριεύσει	κυριεύσῃ
—	37	ἀθανασίαν	ἀθανασίας
752	13	ἐξείσιον	ἐξαίσιον
—	18	ἐπιστήμων	ἐπιστάτης
—	19	τρατῶν	βροτῶν
—	25	ἀοίδημος	ἀοίδιμος
—	26	Ἄθανάτος σου	Ὁ θάνατός σου
--	34	γύρωθεν	γύρωθεν
753	3	№ 21	№ 91
—	12	ἐδώθη	ἐδόθη
—	25	χρησίμων	χρησίμων

Стран.	строк.	напечатано:	слѣдуетъ читать:
753	34	ἐπι ἄλωνος	ἐπι ἄλωνος
756	6	γύρωθεν	γύρωθεν
758	9	συνεγγύς,	σύνεγγυς
762	20	πληρεῖ	πληροῖ
763	7	τῇ ὀρμασίαν	τὴν ὀρμασίαν
—	9	ἦδε	ἦδε
—	14	γύρωθεν	γύρωθεν
764	7	ἀρμωσθῆναι	ἀρμωσθῆναι
765	37	χειρ	χειρ
767	2	ὑπερέχων	ὑπάρχων
—	36	συναρμωσθῆναι	συναρμωσθῆαι
770	19	πνευμάτων	πνευμάτων
776	9	ματὰ	μετὰ
779	11	Παντελεῆμον	Παντελεῆμον
791	36	κωδίκων	κωδίκων
796	18	γυναῖκα... Δόξα	γυναῖκα... См. ниже стр. 907—908. Δόξα
797	28	патриарχοῖς	патриарχεῖς
798	12	σαραντῶσαι	σαραντῆσαι
800	31	τῶν ἐξ αἱμάτων	τῶν ἐξ αἱμάτων ~~αυγ~~ γενῶν
804	28	ἀνόδونه	ἀνόδونه
805	4	εὐχαριστείαν	εὐχαριστίαν
—	12	ἀπονηματος... ἡμοῖς	ὑπονηματος... ἡμοῖς
—	13	ἡμόσου	ἡμίσοο
810	31	συγχωρῆσαι	συγχωρῆσαι σοι
811	21	εἰς βαπτίσει	εἰς τὸ βαπτίσει
812	27	ὡς τῶν	ὡς τὸν
813	24	διοικῶν	διοικῶν
—	27	ἐν ταῖς τρίβαις	ἐν ταῖς τρίβις
—	31	καινοῦ ποτηρίου	ἐκ τοῦ κοινοῦ ποτηρίου
814	10	κατακυρεῖουσιν	κατακυρεῖουσιν
—	33	καὶ ταφυγή	καὶ καταφυγή
818	18	λεμπρότησι	λαμπρότησι
819	35	Εὐλόγησέ σε	Εὐλογήσει σε
823	35	τροπεσοφόρου	τροπαιοσόρου
824	24	ποιῶν	ποιῶν
828	25	μανθῆλιον	μανθῆλιον
—	26	περοζωννῶν	περιζωννῶν
833	6	στατίδιον	στασίδιον

Стран.	строк.	напечатано:	сѣдѹетъ читать:
836	36	τὸν σωρὸν	τὸν σωρὸν
838	19	διαβήβασί σου	διαβήμασί σου
—	35	τῇ αὐτῇ ὑποθέσει	(ἐπι) τῇ αὐτῇ ὑποθέσει
839	3	συνξενητεύσας	συχξενητεύσας
845	8	κανδήλῃν	κανδήλαν
846	11	νηπίοις	νηπίοις
—	22	μανδιλίου	μάνδηλιου
847	7	ἐν χωρῶ	ἐν χορῶ
—	8	καταμεμφθῆναι	καταπεμφθῆναι
848	11	διανεβρομεν	διανεόμεν
—	12	Στραταιᾶς γὰρ ὁδὸν ὄλος ἔφριξα	Στρατίας γὰρ ἰδὼν ὄλος ἔφριξα
—	13	κεκοσμημένος	κεκοσμημένος
—	29	βεβλημένην τήν	βεβλημένον τὸν
851	9	τοῖς τήν χάριν	αὐτοῖς τήν χάριν
—	14	ἀνακινήσαι	ἀνακαινίσαι
858	8	ἐστίασιγ	ἐστίασιν
—	34	μεταλαεῖν	μεταλαβεῖν
871	28	δικαιωσύνης	δικαιοσύνης
878	17	μεταιότητος	ματαιότητος
883	3	συμπαθέτερον	συμπαθέστερον
—	36	νηπία	νήπια
885	35	χειρομανδύλιον	χειρομανδήλιον
887	31	ἰσαποστόλου	ἰσαποστόλου
889	3	Ἐντάλαγμα	Ἐντάλλαγμα
892	33	Ἄμῃν.	Ἄμῃν. Conf. Goar. p. 309
895	36	συμβιωτέδων	συμβιοτεῶν
898	17	μανδύλια	μανδήλια
—	21	κάθωθεν	κάτωθεν
904	13	ψάμψ	ψάμμψ
905	2	κατεσιον	κατέρσιον
907	6	τῆς οἰκείας σου	τῆς οἰκίας σου
—	16	καὶ ζευχθέντας	καὶ τοὺς (συ)ζευχθέντας
909	3	ὁ ἰώμενος	ὁ ἰώμενος
910	7	ὁ παραγενόμεθος	ὁ παραγενόμενος
914	6	εὐρευθέντων	εὐρεθέντων
—	25	ἱερωσύνη	ἱερωσύνη
915	35	ἑτέρω	ἑτέρα
916	34	αἰρεσῶν	αἰρέσεων
927	13	καινοθέντι	κενωθέντι

Стран.	строк.	напечатано:	σλѣдуетъ читать:
928	10	Μετενώνει	Μεθενώνει
932	25	ἢ ἀκροστιχίς·	ἢ ἀκροστιχίς·
942	12	παροπίζεσθαι	παροπλίζεσθε
944	5	φραγίζει	σφραγίζει
950	1	ἐστῶτας	ἐστῶτας
957	35	ἀπανταχοῦ	ἀπανταχοῦ
958	1	οἱ δίκαιο	οἱ δίκαιοι
—	27	δῶρα	τὰ δῶρα
959	18	θ μιᾶσας	θυμιάσας
960	18	ἐξῆς	ὡς ἐξῆς
961	14	κερανοῦς	κεραυνοῦς
964	20	τυρανούτων	τυραννούντων
—	25	ἐμφυλιστής,	ἐμφυλλιστής,
968	22	κελευθείς	κελευσθείς
969	24	ἀρχιεροσύνην	ἀρχιερωσύνην
—	26	μητρόπολεως	μητροπόλεως
972	29	βρωτοί,	βροτοί,
973	14	ἀγαπητά	ἀγαπητά
974	34	ἐνάδειξον	ἀνάδειξον
975	23	ἀποστρέφειν νομοθετίας	ἐπιστρέφειν νομοθετίας
976	5, 28	ἡξιώσας	~~ἡξιώσας~~
—	32	ἐψαλα	ἐψαλλα
—	33	ταπεινά	ταπεινὰ
978	34	ὁμοουσίας	ὁμοουσίου
979	35	χεῖρ	χεῖρ
980	15	ἐπιγείας	ἐπιγείους
981	1	τῶ	τῶν
985	17	μοῖρα	μοῖρα
—	24	διπλᾶς	διπλᾶς
986	4	κέκραγε	κέκραγε
—	19	τριγυτοῦς	τρογγητοῦς
—	21	ἐρβριμένας	ἐρβριμένας
987	15	ταχυμοροῦν	ταχυμοροῦντα
990	34	πᾶσιν τοῖς	πᾶσι τοῖς
995	15	καθ' ἑαυτον	καθ' ἑαυτόν
999	23	μεσαυλοῦ	μεσαῶλου
1000	38	βαπτιστήριον	βαπτιστήριον
1002	12	βαπτιστήριω	βαπτιστηρ(ί)ω
1015	21	ἐξαγάτω	ἐξαγατέτω
1016	20	ἀρχιερεῦς	ὁ ἀρχιερεὺς

XXVII

1020	36	ἀποκναίηται	ἀποκνεηται
1022	29	οἱ κληροὶ μου	οἱ κληροί μου
1023	7	συγχωρήσης	συγχωρησης
1040	30	ὦ Χριστέ μου,	ὦ Χριστέ μου,
1043	27	παρ' αὐτά	πάραυτα
1047	18	τίθονται	τίθενται
1049	6	κεχαριτωμένη	κεχαριτωμένη
—	18	εἰς πογγὰς ἑβδομάδας	εἰς πάντας ἑβδομά- δας (ρικη.)
1054	38	Σαῶα	Σάβα
—	39	σασηνοί	σαβηνοί

